

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΤΟΥ ΟΛΟΡΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΒΙΒΛΙΑ ΟΚΤΩ.

THUCYDIDIS, OLORI FIL.

DE BELLO PELOPONNESIACO

LIBRI VIII.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΤΟΥ ΟΛΟΡΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΒΙΒΛΙΑ ΟΚΤΩ.

THUCYDIDIS, OLORI FIL.

DE BELLO PELOPONNESIACO

LIBRI VIII.

CUM

VERSIONE LATINA, SCHOLIIS GRÆCIS, ET VIRORUM DOCTORUM ANIMADVERSIONIBUS.

EX EDITIONE

JOANNIS CHRISTOPHORI GOTTLEBERI A.M.

CAROLI LUDOVICI BAVERI A.M.

ACCEDUNT

COMMENTARII CRITICI A TRAUGOTT FREDER. BENEDICT CONSCRIPTI,

ET OBSERVATIONES CRITICÆ ERNESTI FRIDERICI POPPO.

VOLUMEN TERTIUM.

Londini:

EXCUDEBAT J. F. DOVE,

VENEUNT APUD RICARDUM PRIESTLEY.

M,DCCC,XIX.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΥ

ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΟΓΔΟΟΝ.

EPITOME LIBRI VIII.

NUNTIO cladis Siciliensis Athenas perlato, Athenienses in magno luctu metuque, utcunque tamen fortunæ hostibusque resistere parant. Cap. I. Contra apud hostes ingens gaudium est, omnesque in exitium eorum conspirant: socii, etiam si qui prius firmi steterant, labare incipiunt. II. V. Principio igitur in Ioniam classem mittentibus Peloponnesiis, Athenienses impigre naves obviam miserunt: compulsamque in Piræum, *agri Corinthii* portum, classem obsidentes, in magnum Lacedæmonios metum conjecerunt. X. Inter hæc cum Alcibiades, in Ioniam navigans, Chium, Erythras, Clazomenas, multaque alia Atheniensis imperii oppida per defectionem recepisset: Athenienses, missis in Ioniam navibus, bellum ibi cum Peloponnesiis varia fortuna gesserunt. XV. Lacedæmonii, cum rege Persarum et Tissapherne, satrapa ejus, fœdere contra Athenienses icto, ab iis in re navali juvantur. XXXVII. Alcibiades, vitæ suæ Poloponnesios insidiari sentiens, ad Tissaphernem sese confert, consiliisque suis apud eum rebus Peloponnesiorum incommodans, simul in patriam reditum molitur. XLV. Hoc initio contra populum conjurationes fieri cœptæ: ac in urbe quidem Quadringenti, rempublicam occupantes, imperium in cives per vim gesserunt; in Samo vero Atheniensium exercitus, pro populi tuendi imperio et libertate contra oligarchicos conjurat, et ab exsilio Alcibiadem reducit. LIII. LXXVI. Interim Theramenes aliique ex Quadringentis, tyrannidem suorum perosi, plebem adversus Quadringentos concitant. LXXXIX. Mox adeo cum magna clade Athenienses a Peloponnesis navibus ad Eretriam fusi, Eubœam insuper amisissent: congregata concione, Quadringentis populus imperium abrogavit, pro his quinque millia civium, qui rebus præessent, constituuntur, et ab longinqua discordia in tranquilliorem statum res rediguntur. XCV. XCVII. Secundum hæc post varie gestum in Ionia bellum, Peloponnesii in Hellespontum ab Ionia classem bellumque transferentes, navali prælio ibidem ab Atheniensibus vicnuntur. CIV.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΟΛΟΡΟΥ

ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΟΓΔΟΟΝ.

ΕΣ δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπειδὴ ἠγγέλθη, ἐπιπολὺ μὲν ἠπίστουν καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαπεφευγόσι, καὶ σαφῶς ἀγγέλλουσι, μὴ οὕτω γε ἂν πανσυδεὶ διεφθάρθαι· ἐπειδὴ δὲ ἔγνωσαν, χαλεποὶ μὲν ἦσαν τοῖς ξυμπροθυμηθεῖσι τῶν ῥητόρων τὸν ἔκπλουν, ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ ψηφισάμενοι, ὠργίζοντο δὲ καὶ τοῖς χρησμολόγοις τε καὶ μάντεσι, καὶ ὁπόσοι τί τοτε αὐτοὺς θειάσαντες ἐπήλπισαν, ὡς λήψονται

ΤΟ ΟΓΔΟΟΝ.] De hujus libri divisione vid. Diod Sic. xiii. p. 352. Wass. Scribit ibi Diod. Thucyd. hujus belli res gestas xxii. annorum octo libris complexum esse; sed alios eos in novem dividere. Duck. Incomptior hic Liber reliquis. V. Fabr. B. G. p. 869. et Zenn. Comm. in Pericl. Conc. p. 13. Hunc librum dicitur scripsisse filia Thucydidis, vel Xenoph. vel Theopomp. V. Dionys. H. de Thucyd. gen. scr. p. 847. Gottl.

Ἠπίστουν] Audi Plutarchum in Nicia pag. 542. Ἀθηναίοις δέ φασι τὴν συμφορὰν οὐχ ἥκιστα διὰ τὸν ἄγγελον ἄπιστον γενέσθαι. ξένος γάρ τις, (ὡς ἔοικεν,) ἀποβὰς εἰς Πειραιᾶ, καὶ καθίσας ἐπὶ κουρεῖον, ὡς ἐγνωκότων ἤδη τῶν Ἀθηναίων, λόγους ἐποιεῖτο περὶ τῶν γεγονότων. ὁ δὲ κουρεὺς ἀκούσας, πρὶν ἄλλους πυνθάνεσθαι, δρόμῳ συντείνας εἰς τὸ ἄστυ, καὶ προσβαλὼν τοῖς Ἄρχουσιν, εὐθὺς κατ᾽ ἀγορὰν ἐνέβαλε τὸν λόγον. — ὡς δὲ, ἐρωτώμενος, παρ᾽ οὗ πύθοιτο, σαφὲς οὐδὲν εἶχε φράζειν, δόξας λογοποιὸς εἶναι εἰς τὸν τροχὸν καταδεθεὶς ἐστρεβλοῦτο πολὺν χρόνον, ἕως ἐπῆλθον οἱ τὸ πᾶν κακὸν, ὡς εἶχεν, ἀπαγγέλλοντες. Ubi pro *μάχεσθαι* legendum, *μὴ δέχεσθαι*. De Ira in vates adi Euripid. Phœn. 960. Zosimum pag. 196. Wass.

Ἔργου] Ex *bello*, pugna. Sæpe ita ἔργον Nostro: 1. 22. τὰ ἔργα (αὐτὰ) τῶν πραχθ. ἐν τῷ πολέμῳ. 23. init. τῶν πρότερον ἔργων μέγιστον τὸ Μηδικόν.

Μὴ οὕτω] Refertur ad ἠπίστουν, redundante, ut solet, *μὴ*, in verbis tollendi et infitiandi.

Πανσυδεὶ] Ita Cl. et alii. recte: quod reposuimus; antea πασσυδεί. Dionys. Halicarn. πασσευδεὶ et πασσευδὶ Antiq. I. 55. sed rectius Codex Vet. πανσυδί. Utroque modo apud veteres pingi, testis Eustathius Il. 166. Ælius Dionysius apud eundem, locum hunc adducens, πανσυδεὶ scribit, et παντελῶς reddit. vide Il. λ'. 708. 724. Il. β'. 12. 29. 66. Denique Pollux VI. 162. hunc, ut videtur, locum adducens, ut ex πανωλεθρία patet, etiam πανσυδὶ legit, contra vero Suidas in πασσυδεὶ, qui corrupte εἰ μὴ οὕτω τε π. hinc emendandus. Utroque modo scribit Hesych. pro quo πασσύριον Æolenses, teste eodem, ejusque exscriptore Phavorino. πανσυδίη Schol. Synes. 408. a. et Aratus in fine Phænom. Wass.

Χαλ. μ. ἦσ. rel.] Sic locum laudat (affert) Eustath. p. 166. *Gottleb.* χαλεποὶ ἦσαν hic sign. ἐχαλέπαινον, *irascebantur*; ut sequ. ὠργίζοντο. Alioquin sign. *graves* erant.

Ξυμπροθ. τ. ἔκπλ.] Trajecit verba, more suo, Noster, per Synchysin, dicturus: τοῖς τῶν ῥητόρ. i. e. (ἐκ.) τ. ῥητ. τοῖς ξυμπροθ. τὸν ἔκπλουν. Ad ξυμπροθυμηθ. int. πρὸς, εἰς. ξυμπροθυμηθ. hic est, *qui adjuvissent*, suasissent, qs. *simul* et se, cum populo, *promtos* exhibuissent; ut 7. 86. προὐθυμήθη, (ὁ Νικίας,) ὥστε ἀφεθῆναι. ubi Port. vertit, *contendit*; debebat tamen, *contenderat*, (Plusqpf.) vel operam *dederat*.

Χρησμολ.] D'Orvill. ad Charit. p. 575. *Gottl.* χρησμολόγοι sunt, (qui et χρησμῳδοὶ dicantur,) qui vel referant oracula, tanquam a Diis ipsis edita, vel in ipsis templis et oraculorum sedibus, velut interpretes et προφῆται, προμάντεις Deorum, nomine Deorum ac vice, oracula promant et jactent. Ita et Crœsum Apollini Delphico iratum illusisse, Herodot. refert, L. 1.

Ὁπόσοι — Σικελίαν] Thomas Magister in ἐλπίζω, omisso τί. male. Idem. Thomas ibidem perperam e Luciano Dial. Pluton. et Mercur. adfert ἐλπίζει pro ἐπελπίζει. Vide Clar. Hemsterhusium ad hunc locum Luciani. (p. 345. Gottl.) Duck.

Θειάσαντες] Cum Activum sit, et αὐτοὺς haud dubie regat, sign. *divino impetu* et ardore *implessent* Athenienses; sicut olim Solon de Salamine.

Ἐπήλπ.] Transitive hic ponitur, (ut Ebræis Kal pro Hiphil,) *sperare ipsos jussissent*, bona

Σικελίαν. πάντα δὲ πανταχόθεν αὐτοὺς ἐλύπει τε, καὶ περιειστήκει ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ φόβος τε καὶ κατάπληξις μεγίστη δή. ἅμα μὲν γὰρ, στερόμενοι καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος, καὶ ἡ πόλις ὁπλιτῶν τε πολλῶν καὶ ἱππέων, καὶ ἡλικίας, οἵαν οὐχ ἑτέραν ἑώρων ὑπάρχουσαν, ἐβαρύνοντο· ἅμα δὲ, ναῦς οὐχ ὁρῶντες ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἱκανὰς, οὐδὲ χρήματα ἐν τῷ κοινῷ, οὐδ' ὑπηρεσίας ταῖς ναυσὶν, ἀνέλπιστοι ἦσαν ἐν τῷ παρόντι σωθήσεσθαι. τούς τε ἀπὸ τῆς Σικελίας πολεμίους εὐθὺς σφίσιν, ἐνόμιζον, τῷ ναυτικῷ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλευσεῖσθαι, ἄλλως τε, καὶ τοσοῦτον κρατήσαντας, καὶ τοὺς αὐτόθεν πολεμίους, τότε δὴ καὶ διπλασίως πάντα παρεσκευασμένους, κατὰ κράτος ἤδη καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἐπικείσεσθαι, καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν μετ' αὐτῶν, ἀποστάντας. ὅμως δὲ, ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ἐδόκει χρῆναι μὴ ἐνδιδόναι, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικὸν, ὅθεν ἂν δύνωνται, ξύλα ξυμποριζαμένους καὶ χρήματα, καὶ τὰ τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι, καὶ μάλιστα τὴν Εὔβοιαν, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τὶ ἐς εὐτέλειαν σωφρονίσαι, καὶ ἀρ-

spe implessent, ad spem victoriæ erexissent. V. Philol. Thuc. P. p. 82. (lit. *α*.) ubi et ex Hom. attuli, quod huc unice quadret, πάντας ἔλπει. Ita in Libb. Regg. οἱ ὁ, ἐβασίλευσαν reddunt Ebr. Hiphil, יַמְלִיכוּ, *regem fecerant*. Ita καταπολεμεῖν, κατασιωπᾶν, alia, transitive.

Ἐλύπει τε κ. περ.] Si τε et καὶ juncta sibi respondent, ut solent, nec trajectum est τε, more Nostri: comma ponendum erit post γεγενημένῳ, ut φόβος et καὶ κατάπλ. explicent illa πάντα. Quod si περιειστήκει tantum pertinet ad φόβος, non etiam ἐλύπει· nempe loco motum intelligatur τε, cum debuerit: πάντα δέ τε ἐλύπ. αὐτ. καὶ φόβος καὶ κατάπλ. περιειστ. ut non duo verba referantur ad unum Subjectum πάντα, sed sint duo enuntiata: 1) πάντα ἐλύπ. 2) καὶ φόβος περιειστήκει

Στερόμ. κ. ἰδ. ἕκ. rel] Quær, utrum etiam ad ἰδίᾳ ἕκαστος referantur Genitivi, ὁπλιτῶν καὶ ἱππέων, καὶ ἡλικίας, an ad ἰδίᾳ ἕκ. simpliciter, sine Genitivo, intelligatur voc. στερόμενοι, *privati*, orbati *singuli*, pro se quisque; quanam re ergo? Aut quibus rebus? Omnibus, opinor, sumtu frustra impenso, spe bona, commodis, ad singulos et privatos ex victoria redundaturis, jam non sperandis, rel. Nam, ut equite et gravis armaturæ milite et juventutis robore militaris, privatim pro se quisque privatus dicatur, vix est, ut sine ἀτοπίᾳ admittatur; κακοζηλίαν certe habeat insipidam. Nec vel *orbatus* dicatur simpliciter, *re* non addita, *qua* privatus dicatur. Grammatica ergo magis illud suaserit, hactenus ferendum, quod *suo sumtu quisque* paraverat illas copias, et ad *singulos* perveniebat sensus damnorum. Sed κακοζηλία, ut dixi, residet.

Ὑπηρεσίας ταῖς ναυσὶν] Valla verterat *ministeria ad nauticos usus*. Ab eo sine causa discessit Portus, Acacius quoque non male, *ministros nauticos*. Vide ad VI. 31. Duck.

Τ. ναυσ.] Ut sæpius, pro Genit. vel. *in usum* navium, *ad* naves; *für die Schiffe*.

Ἀνέλπιστοι] Active, *sine spe*: non *sperabant*; ut plura talia in τος exeuntia.

Τ. αὐτόθ. πολ.] V. ad c. 2. ad vv. τὴν ἐκ τῆς Σικ.

Τότε δὴ] *Nunc utique*, (*zumajekt.*) τότε est pro νῦν, ut Livio sæpe *tum* vel *tunc* pro *nunc*; quod *ipsi* res præterierat, utut *cogitantibus* præsens.

Ἐκ τ. ὑπαρχ.] Dupliciter, uti supra: prout res *ferret*, i. e. 1) posceret, 2) *sineret*.

Τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τὶ ἐς εὐτέλειαν σωφρονίσαι] Hoc Scholiastes refert ad privatos, quasi hi jussi fuerint parcius et minus sumtuose, quam ante, vivere. Sed dubito, an Thucydides potius de sumtibus publicis circumcisis loquatur. Nam Athenienses post Deceliæ munitionem omni fructu agrorum privati, amissis etiam omnibus ovibus et jumentis, non abundabant copiis; et difficilis facta erat subvectio commeatuum, ut scribit Thucydides VII. 27. 28. ut adeo non probabile sit, tum multorum privatorum domos valde sumtuosas fuisse. Fiebant autem multi

χὴν τινα πρεσβυτέρων ἀνδρῶν ἑλέσθαι, οἵτινες περὶ τῶν παρόντων, ὡς ἂν καιρὸς ᾖ, προβουλεύσουσι. πάντα τε πρὸς τὸ παραχρῆμα περιδεὲς (ὅπερ φιλεῖ δῆμος ποιεῖν) ἕτοιμοι ἦσαν εὐτακτεῖν. καὶ ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίουν ταῦτα, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

β'. 2. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, πρὸς τὴν ἐκ τῆς Σικελίας τῶν Ἀθηναίων μεγάλην κακοπραγίαν εὐθὺς οἱ Ἕλληνες πάντες ἐπηρμένοι ἦσαν· οἱ μὲν μηδετέρων ὄντες ξύμμαχοι, ὡς, ἤν τις καὶ μὴ παρακαλῇ σφᾶς, οὐκ ἀποστατέον ἔτι τοῦ πολέμου εἴη, ἀλλ' ἐθελοντὶ ἰτέον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους· νομίσαντες κἂν ἐπὶ σφᾶς ἕκαστοι ἐλθεῖν αὐτούς, εἰ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ κατώρθωσαν· καὶ ἅμα ἡγούμενοι, βραχὺν ἔσεσθαι τὸν λοιπὸν πόλεμον· οὗ μετασχεῖν, καλὸν εἶναι· οἱ δ' αὐτῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι, ξυμπροθυμηθέντες ἐπιπλέον, ἢ πρίν, ἀπαλλάξασθαι διὰ τάχους πολλῆς ταλαιπωρίας. μάλιστα δὲ οἱ τῶν Ἀθηναίων ὑπήκοοι ἕτοιμοι ἦσαν καὶ παρὰ δύναμιν αὐτῶν ἀφίστασθαι, διὰ τὸ ὀργῶντες κρίνειν τὰ πράγματα, καὶ

Athenis sumtus publici in sacra, in spectacula, et judices; quos minuere et in usum belli convertere volebant Athenienses. Sic idem fere de Atheniensibus dicat Thucydides, quod de Nerva Xiphilinus: Πολλὰς μὲν θυσίας, πολλὰς δὲ ἱπποδρομίας, ἄλλας τέ τινας θέας κατέλυσε, συστέλλων ὡς οἷόν τε τὰ δαπανήματα. *Adhibere sumtibus modum*, dicit Suetonius Ner. Cap. XVI. *Cavere sumtibus publicis*, Capitolinus M. Anton. Philos. Cap. XI. ubi vid. Casaubonum. Ipse Thucydides interpres est verborum suorum infra Cap. 4. Καὶ τὰ ἄλλα, εἴπου τι ἐδόκει ἀχρεῖον ἀναλίσκεσθαι, ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν. Pro eo, quod in Scholiasta legitur, εἶναι βιοῦν, Clar. Hemsterhusius ad Polluc. IX. 138. conjiciebat ἐᾶσαι βιοῦν. Fortassis veram scripturam servavit Cod. Cass. πεῖσαι βιοῦν. Duck.

Ὡς ἂν καιρὸς ᾖ] *Dum tempus esset*, ut Scholia Gr. Fortasse non male, *prout tempus, vel occasio postularet*. Vel, *prout opportunum esset*. Steph. Palmerius in Exercitat. pag. 765. *sicut tempus requireret*. Hæc veriora sunt, quam quod Scholiastes dicit, ὡς hic pro ἕως poni: quod neque sententiæ hujus loci convenit, et fortassis sine exemplo est. Auctor levis, qui varias significationes vocabuli ὡς congessit, ὡς pro ἕως esse, dicit, in Homero Od. γ'. v. 301. Ὡς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων. Sed apertum est, eum falli: Ὡς ὁ μέν, quod sæpe in Homero legitur, alias significationes habet, de quibus Eustathius ad Odyss. θ'. pag. 1608. Nec recte Devarius in illo Demosthenis, γύναια ὡς τριάκοντα, ὡς pro ἕως poni dicit. Nam ὡς numeralibus adpositum aliud significat: nec ἕως est adverbium numeri, sed temporis. In Odyss. ρ'. v. 358. *parvus* Scholiastes ὡς ὅτε exponit μέχρις οὗ, et Eustathius ἕως ὅτου. Sed id huc non pertinet. Duck.

Τ. ἐκ τ. Σικ. — κακοπρ.] Arguta brevitate, pro: τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ μεγ. Ἀθην. κακοπρ. ἐκ τῆς Σικελίας ἀγγελθεῖσαν· ad nuntium ex Sicilia (allatum, acceptum) cladis Athen. ibi acceptæ. Ita c. 1. τοὺς αὐτόθεν πολεμίους —— ἐπικείσεσθαι· i. e. τοὺς αὐτόθι πολεμ. ἐπικείσ. αὐτόθεν· aut hic simpliciter per Trajectionem, pro, κ. αὐτόθεν τοὺς πολεμ. ἐπικ.

Οἱ Ἕλληνες — εἴη] Suidas in ἐπηρμένοι, qui οἱ οὖν Ἕλληνες ἐπηρμένοι, et omittit ἔτι. Wass.

Ὡς] Refertur ad ἐπηρμένοι. Int. νομίζοντες, vel ὥστε, πρὸς τὸ νομίζειν.

Ἀποστατ.] Non sign. *desistendum*, deficiendum a bello; necdum enim cœperant; sed, *abstinendum*, refugiendum; recusandum bellum. Hor. Epist. 1. 18. 58.

— Ne te retrahas, et inexcusabilis, *abstes*; i. e. subterfugias, recuses, accedere nolis; detrectes. 2 Cor. 4. 2. ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, *deponimus* (etiam) occulta flagitia, i. e. *abstinemus* iis; jam enim *deposuerat* ista Paullus, ne *antea* quidem istis vacaverat. Institut. Justin. (non succurrit, ubi; notavi locum, sed perperam); *ne propter multitudinem negotia desererentur*, i. e. ne plane non susciperentur.

Κἂν ἐπὶ σφ.] V. Hogeveen. de Particc. p. 429. *Gottl.*

Ἕκαστοι] Refer ad νομίσαντες. Obscurius sane trajectum.

μηδ᾽ ὑπολείπειν λόγον αὐτοῖς, ὡς τό γ᾽ ἐπιὸν θέρος οἷοί τ᾽ ἔσονται περιγενέσθαι. ἡ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις πᾶσί τε τούτοις ἐθάρσει, καὶ μάλιστα, ὅτι οἱ ἐκ τῆς Σικελίας αὐτοῖς ξύμμαχοι πολλῇ δυνάμει, κατ᾽ ἀνάγκην ἤδη, τοῦ ναυτικοῦ προσγεγενημένου, ἅμα τῷ ἦρι, ὡς εἰκὸς, παρέσεσθαι ἔμελλον. πανταχόθεν τε εὐέλπιδες ὄντες, ἀπροφασίστως ἅπτεσθαι διενοοῦντο τοῦ πολέμου· λογιζόμενοι, καλῶς τελευτήσαντος αὐτοῦ, κινδύνων τε τοιούτων ἀπηλλάχθαι ἂν τολοιπὸν, οἷος καὶ ὁ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων περιέστη ἂν αὐτοὺς, εἰ τὸ Σικελικὸν προσελαβον· καὶ, καθελόντες ἐκείνους, αὐτοὶ τῆς πάσης Ἑλλάδος ἤδη ἀσφαλῶς ἡγήσεσθαι.

γ΄. 3. Εὐθὺς οὖν Ἄγις μὲν, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ ὁρμηθεὶς στρατῷ τινὶ ἐκ Δεκελείας, τά τε τῶν ξυμμάχων ἠργυρολόγησεν ἐς τὸ ναυτικὸν, καὶ τραπόμενος ἐπὶ τοῦ Μηλιέως κόλπου, Οἰταίων τε, κατὰ τὴν παλαιὰν ἔχθραν, τῆς λείας τὴν πολλὴν ἀπολαβὼν, χρήματα ἐπράξατο, καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς Φθιώτας, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ταύτῃ Θεσσαλῶν ὑπηκόους, μεμφομένων καὶ ἀκόντων Θεσσαλῶν, ὁμήρους τέ τινας ἠνάγκασε δοῦναι καὶ χρήματα· καὶ κατέθετο τοὺς ὁμήρους ἐς Κόρινθον, ἔς τε τὴν ξυμμαχίαν ἐπειρᾶτο προσάγειν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν πρόσταξιν ταῖς πόλεσιν ἑκατὸν νεῶν τῆς ναυπηγίας ἐποιοῦντο· καὶ ἑαυτοῖς μὲν καὶ Βοιωτοῖς πέντε καὶ

Μηδ᾽ ὑπολ. λόγ. rel. — περιγεν.] Varie offendunt in h. l. Intt. quod jam ex Schol. appareat. Omnium pessime Portus vertit: *nec ullum rationi locum relinquerent*; tanquam sic dicatur λόγος simpliciter, ac non γνώμην dicendum fuerit; nec vocabuli αὐτοῖς rationem ullam habuit: deinde, *quippe qui putarent, fore, ut insequente æstate Athen. superarent.* Hoc quî ex verbis effecerit, ubi tam multa addenda fuerint? Et vero esse debebat, ὡς οἷοί τε ἐσόμενοι, non ἔσονται. Equidem vitiosum plane et incommodum habuerim voc. αὐτοῖς, (quod securi transiliunt Intt. uti solent;) et leg. αὑτοῖς· nullam *sibimet* rationem, cogitationem, reputandi materiam, conditionem, relinquebant, tamen fieri posse, ut Athenienses proxima æstate convalescerent. Nil simplicius, nil verbis aptius. Et succurrit similis fere locus Cicer. (opinor, L. 1. in Verr.) *Hic non modo in oratione mea* (non) *pono, sed ne in opinione quidem cujusquam relinquo*; i. e. non patior, quemquam hoc credere. Omnium optime Heilm. vertit: *ohne sich den Gedanfen einfallen zu lassen*: Minus tamen, quam pro verbo ὑπολείπειν· verteret; *ohne dem Gedanfen Raum zu gönnen.* Et tamen aut dissimulavit voc. αὐτοῖς, aut, veluti tacitus, legit αὑτοῖς. λόγον si omiseris cum Cass. et Aug. recte habeat αὐτοῖς, quod ad Athen. deinde referatur.

Οἱ ἐκ τ. Σικ. ξύμμ. — ἔμελλ.] Rursus, uti supra, pro οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ σύμμαχοι ἔμελλον παρέσεσθαι ἐκ τῆς Σικ.

Κατ᾽ ἀν. ἤδη] Ἤδη hic est, *nunc* (*nunmehr auch gezwungen*). Portus verba, τοῦ ναυτ. προσγεγ. refert ad κατ᾽ ἀνάγκ. ἤδη. Non placet; immo προσγεγεν. refertur ad Lacedæmonios, intell. αὐτοῖς, cum tanta navium accessione aucti essent; qua nempe jam cogerent Siculos stare secum. Rationem ergo reddit τὸ, ναυτικοῦ προσγεγ. τοῦ, κατ᾽ ἀνάγκ. ἤδη.

Τ. λείας τ. πολλ.] Pro, τὸ πλεῖστον. (μέρος·) ut 1. 5. τὸν πλεῖστον τοῦ βίου, p. τὸ πλ.

Φθιώτας] Vide Euripidem Andromach. v. 723. Wass.

Ἑαυτ. — — ἕτ.] Dilogiam habet verb. τάσσειν· ad ἑαυτοῖς sign. ipsi dare *decreve-*

εἴκοσιν ἑκατέροις ἔταξαν, Φωκεῦσι δὲ καὶ Λοκροῖς πεντεκαίδεκα, καὶ Κορινθίοις πεντεκαίδεκα· Ἀρκάσι δὲ καὶ Πελληνεῦσι καὶ Σικυωνίοις δέκα· Μεγαρεῦσι δὲ καὶ Τροιζηνίοις καὶ Ἐπιδαυρίοις καὶ Ἑρμιονεῦσι δέκα· τά τε ἄλλα παρεσκευάζοντο, ὡς εὐθὺς πρὸς τὸ ἔαρ ἑξόμενοι τοῦ πολέμου.

δ΄. 4. Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ διενοήθησαν, ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ τήν τε ναυπηγίαν, ξύλα ξυμποριζόμενοι, καὶ Σούνιον τειχίσαντες, ὅπως αὐτοῖς ἀσφάλεια ταῖς σιταγωγοῖς ναυσὶν εἴη τοῦ περίπλου· καὶ τό, τε ἐν τῇ Λακωνικῇ τείχισμα ἐκλιπόντες, ὃ ἐνῳκοδόμησαν παραπλέοντες ἐς Σικελίαν, καὶ τὰ ἄλλα, εἴπου τι ἐδόκει ἀχρεῖον ἀναλίσκεσθαι, ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν· μάλιστα δὲ τὰ τῶν ξυμμάχων διασκοποῦντες, ὅπως μὴ σφῶν ἀποστήσωνται.

έ. 5. Πρασσόντων δὲ ταῦτα ἀμφοτέρων, καὶ ὄντων οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὥσπερ ἀρχομένων, [ἐν] τῇ κατασκευῇ τοῦ πολέμου, πρῶτοι Εὐβοεῖς ὡς Ἆγιν περὶ ἀποστάσεως τῶν Ἀθηναίων ἐπρεσβεύσαντο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ. ὁ δὲ, προσδεξάμενος τοὺς λόγους αὐτῶν, μεταπέμπεται ἐκ Λακεδαίμονος Ἀλκαμένην τὸν Σθενελαΐδου, καὶ Μέλανθον, ἄρχοντας, [ὡς] ἐς τὴν Εὔβοιαν. οἱ δ᾽ ἦλθον, ἔχοντες τῶν Νεοδαμωδῶν ὡς τριακοσίους· καὶ παρεσκεύαζεν αὐτοῖς τὴν διάβασιν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ Λέσβιοι ἦλθον, βουλό-

runt, dandas susceperunt; ad Βοιωτοῖς, rel. *imposuerunt*, imperarunt. Vel, ad universos omnino relatum, (nam Corinthiis utique imperare nequibant; ne Bœotis quidem;) *descripserunt* (*machten die Repartition*), quot quisque navium daret, ipsi quoque daturi essent.

Ἑρμιονεῦσι] Urbis nomen Ἑρμιὼν Euripidi Herc. Fur. 615. Scylaci et Polybio: regionem τὴν Ἑρμιονίδα Noster et Pausanias adpellant. Wass.

Ἑξόμενοι τοῦ πολ.] *Accessuri* ad bellum, illud amplexuri. Ita ἐχομένη (γῆ,) *continens* (terra,) conjuncta, quæ cohæreat cum alia terra. Liv. 5. 39. post med. *timori mali ipsum malum continens fuit*, i. e. *proximum*. Nonne his, suo quidem modo, uti detur ad 7. 75. extr. ὁπλιτικῷ προσχόντας μᾶλλον, ἢ πεζῷ, *conjunctiores*, i. e. similiores, propius accedentes ad speciem et conditionem exercitus terrestris? Liv. 3. 35. post init. *Propior interdum petendo, quam gerendo, magistratui* erat, i. e. *similior* petenti, quam gerenti; quidni Græco: εἴχετο μᾶλλον τοῦ αἰτεῖσθαι τὴν ἀρχὴν, rel.

Αὐτοῖς ἀσφ. τ. σιταγ.] Durius juncti Dativi; alterum ceperis pro Genit. aut τῶν νεῶν, aut αὐτῶν ταῖς σιταγωγοῖς ν. aut ταῖς ναυσὶ fuerit Germ. *für die Schiffe, in usum* navium.

Ἐν τῇ Λακωνικῇ τείχισμα] Vide VII. 26. et 31. Duck.

Ὥσπ. ἀρχ.] Jungi possit cum Abr. ὄντων ἐν τῇ παρασκ. τ. πολ. *occupatis* in parando bello. Sed, ποιούντων intelligi, nil sane attinet; ubi οὐδὲν ἄλλο intelligi queat κατ᾽ οὐδ. ἄλλο, *non aliter*. Sed tunc comma ponendum post ὄντων. Sed ne hoc quidem opus; simpliciter enim intellexeris: cum essent nil aliud, nisi incipientes, i. e. similes incipientibus, (bellum,) in apparatu belli, i. e. *qua* apparatum belli integri.

Ἀποστ. τ. Ἀθ.] Pro ἀπὸ τ. Ἀθ. v. Phil. Thuc. P. p. 42. (med.) h.) et 44. lit. ι. α.)

Ἀλκαμένην] Sic Cap. 8. et 10. Plerique Mss. hic Ἀλκαμένη. Utrumque recte: ut in aliis hujusmodi propriis. Duck.

Ὡς ἐς τὴν Εὔβ.] Aut redundat ὡς, ut sane solet, aut sign. ὥστε, int. ἰέναι, vel ἀποστέλλεσθαι. Neque enim *verbo* tantum aut *specie* mittebantur illuc, sed *vero* consilio ejus avertendæ ab Atheniensibus.

μενοι καὶ αὐτοὶ ἀποστῆναι. καὶ, ξυμπρασσόντων αὐτοῖς τῶν Βοιωτῶν, ἀναπείθεται Ἄγις, ὥστε Εὐβοίας μὲν πέρι ἐπισχεῖν. τοῖς δὲ Λεσβίοις παρεσκεύαζε τὴν ἀπόστασιν, Ἀλκαμένει τε ἁρμοστὴν διδοὺς, ὃς ἐς Εὔβοιαν πλεῖν ἔμελλε. καὶ δέκα μὲν Βοιωτοὶ ναῦς ὑπέσχοντο, δέκα δὲ Ἄγις. καὶ ταῦτα ἄνευ τῆς Λακεδαιμονίων πόλεως ἐπράσσετο. ὁ γὰρ Ἄγις, ὅσον χρόνον ἦν περὶ Δεκέλειαν, ἔχων τὴν μεθ' ἑαυτοῦ δύναμιν, κύριος ἦν καὶ ἀποστέλλειν, εἴ ποι τινὰ ἐβούλετο στρατιὰν, καὶ ξυναγείρειν, καὶ χρήματα πράσσειν. καὶ πολὺ μᾶλλον, ὡς εἰπεῖν, κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν αὐτοῦ οἱ ξύμμαχοι ὑπήκουον ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμονίων· δύναμιν γὰρ ἔχων αὐτὸς, ἑκασταχόσε δεινὸς παρῆν. καὶ ὁ μὲν τοῖς Λεσβίοις ἔπρασσε. Χῖοι δὲ καὶ Ἐρυθραῖοι, ἀποστῆναι καὶ αὐτοὶ ἕτοιμοι ὄντες, πρὸς μὲν Ἄγιν οὐκ ἐτράποντο, ἐς δὲ τὴν Λακεδαίμονα. καὶ παρὰ Τισσαφέρνους, ὃς βασιλεῖ Δαρείῳ τῷ Ἀρταξέρξου στρατηγὸς ἦν τῶν κάτω, πρεσβευτὴς ἅμα μετ' αὐτῶν παρῆν. ἐπήγετο γὰρ καὶ ὁ Τισσαφέρνης τοὺς Πελοποννησίους, καὶ ὑπισχνεῖτο τροφὴν παρέξειν. ὑπὸ βασιλέως γὰρ νεωστὶ ἐτύγχανε πεπραγμένος τοὺς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς φόρους, οὓς, δι' Ἀθηναίους ἀπὸ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων

Ἀλκαμένει] Sine dubio verum est Ἀλκαμένη. Nam quo Alcameni ἁρμοστὴν daret? Duck. Leg. utique Ἀλκαμένη. Neque enim Alcameni daretur ἁρμοστής· nisi διδοὺς sign. *adjungens* (*zugeben, zuordnen*). Sed cur non nominaret illum ἁρμοστὴν additum?

Ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμονίων] Stephanus in Animadversionibus ad Corinthum Artic. XXXVI. p. 28. scribit, hic abundare ἤ· nam consueto more loquendi dicendum fuisse, πολὺ μᾶλλον τῶν ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμονίων, sine ἤ· aut certe, πολὺ μᾶλλον, ἢ οἱ ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμόνιοι· Et, qui hoc non animadvertat, eum in magnum errorem impelli posse: quippe existimaturum, hunc sensum esse, qui se prima fronte offert: πολὺ μᾶλλον ὑπήκουον αὐτοῦ, ἢ ὑπήκουον τῶν ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμονίων. Eumdem, quem Stephanus, sensum horum verborum esse, putavit Scholiastes: sed alterum expresserunt Valla, et, spreto Scholiaste, et animadversione Stephani, deinde Portus, et Acacius. Et recte quidem; ut facile videbit, qui ea, quæ præcedunt, et sequuntur, adtente considerare volet. Nam, propter eas causas, quas Thucydides dicit, major tum erat apud socios Agidis, quam civitatis Lacedæmoniæ, auctoritas. In eo, quod ibidem adfert Stephanus e VII. 77. Ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων, ἢ τοιῶνδε, ἐσώθησαν, facile concedi potest pleonasmus τοῦ ἤ. Duck.

Χῖοι—ὄντες] Ita Mss. et Ethnicographus. Conjunctim veniunt hæ gentes VIII. 14. et apud Herodotum. Wass.

Τῶν κάτω] Acacius bene *maritimæ oræ*. Contra τὰ ἄνω. Vide ad I. 120. et II. 99. Duck.

Ἐτύγχανε πεπραγμένος τοὺς φόρους] Porti interpretatio abit a significatione verborum Græcorum, et mente Thucydidis. Quod Latine vertit, *a Rege impetraverat tributa*, id in Scholio Græco exponit, *Rex remiserat ei tributa*. At quomodo hæc Rex ei remiserat, quæ, ut Thucydides dicit, Regi adhuc debebat? Stephanus quidem etiam πεπραγμένος φόρους vertit, *qui exigit tributa*: sed id hic ita accipi neque præpositio ὑπὸ, neque sententia loci patitur. Rectius Scholiastes ἀπῃτημένος, et Acacius, *ab Rege vectigal postulatus*. Πράττομαί σε ἀργύριον, μισθὸν, φόρους est *exigo*, ἀπαιτῶ· πράττομαι ὑπό σου, passivi forma, *tu a me exigis*, sive *ego a te postulor*, ἀπαιτοῦμαι. Prioris significationis ubique obvia sunt exempla. Vid. Thucyd. IV. 65. et VI. 54. et Aristoph. Nub. v. 244. De posteriore ex his verbis Thucydidis, et Tho-

οὐ δυνάμενος πράσσεσθαι, ἐπωφείλησε. τούς τε οὖν φόρους μᾶλλον, ἐνόμιζε, κομιεῖσθαι, κακώσας τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἅμα βασιλεῖ ξυμμάχους Λακεδαιμονίους ποιήσειν, καὶ Ἀμόργην, τὸν Πισσούθνου υἱὸν νόθον, ἀφεστῶτα περὶ Καρίαν, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε βασιλεὺς, ἢ ζῶντα ἄξειν, ἢ ἀποκτείνειν. οἱ μὲν οὖν Χῖοι καὶ Τισσαφέρνης κοινῇ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔπρασσον.

στ΄. 6. Καλλίγειτος δὲ ὁ Λαοφῶντος, Μεγαρεὺς, καὶ Τιμαγόρας ὁ Ἀθηναγόρου, Κυζικηνὸς, φυγάδες τῆς ἑαυτῶν ἀμφότεροι, παρὰ Φαρναβάζῳ τῷ Φαρναβάκου κατοικοῦντες, ἀφικνοῦνται περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, πέμψαντος Φαρναβάζου, ὅπως ναῦς κομίσειαν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ αὐτὸς, εἰ δύναιτο, (ἅπερ ὁ Τισσαφέρνης προὐθυμεῖτο,) τάς τε ἐν τῇ αὑτοῦ ἀρχῇ πόλεις ἀποστήσειε τῶν Ἀθηναίων, διὰ τοὺς φόρους, καὶ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ βασιλεῖ τὴν ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων διὰ ταχέων ποιήσειε. πρασσόντων δὲ ταῦτα χωρὶς ἑκατέρων, τῶν τε ἀπὸ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ Τισσαφέρνους, πολλὴ ἅμιλλα ἐγίγνετο τῶν ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ὅπως οἱ μὲν ἐς τὴν Ἰωνίαν καὶ Χίον, οἱ δ᾽ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, πρότερον ναῦς καὶ στρατιὰν πείσωσι πέμπειν. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι τὰ τῶν Χίων καὶ Τισσαφέρνους παραπολὺ προσεδέξαντο μᾶλλον. ξυνέπρασσε γὰρ αὐτοῖς καὶ Ἀλκιβιάδης, Ἐνδίῳ, ἐφορεύοντι, πατρικὸς ἐς τὰ μάλιστα ξένος ὤν· ὅθεν καὶ τοὔνομα Λακωνικὸν ἡ οἰκία αὐτῶν, κατὰ τὴν ξενίαν, ἔσχεν· Ἔνδιος γὰρ Ἀλκιβιάδου ἐκαλεῖτο. ὅμως δὲ

ma Magistro in πράττω liquet. Nec aliter accipi potest πραχθῆναι μισθὸν apud Pollucem IV. 46. Duck.

Ἐπωφείλ.] i. e. plura, quam unius anni, debebat. *Abr.* Hoc nemo facile elicuerit ex præpos. ἐπὶ, quæ si habeat vim suam, significet, *insuper* debebat; ut προσοφείλειν Paullo, Philem. vs. 19. extr. At hic quid sit *insuper debebat*, ubi *aliud* nil deberet? Immo simpliciter est, (*etiamnunc*) *debebat*, aut si volueris, *omnia* debebat.

Ἀμόργην] Ita etiam infra Cap. 19. et apud Herodotum V. 131. hoc nomen scribitur. Itaque perperam Gr. Ἄμοργος. De Pissuthne habet Thucydides I. 115. et III. 31. et Plutarchus in Pericle. Duck.

Φαρναβάκου] Palmerii sententiam, Φαρνάκου legentis ex Aristotele, confirmant quidam Mss. et nonnihil etiam ipse Thucydides, II. 67. Φαρνάκην τὸν Φαρναβάζου memorans. Nam probabile est, Pharnacem illum, more antiquis usitato, filio Pharnabazo nomen patris sui imposuisse. Nec improbat Palmerii emendationem Spanhemius Dissert. X. de Præstant. et Usu Numism. p. 24. Pharnacem rursum nominat Thucydides V. 1. D.

Ἅπερ ὁ Τισσ.] Int. καὶ ὁ Τ. *et ipse*, ὁμοίως. Porti interpretatio et prolixior est, et a textus compage abhorret.

Ἔνδιος γὰρ Ἀλκιβιάδου ἐκαλεῖτο] Non est habenda ratio librorum, qui habent Ἀλκιβιάδης. Nam, Endii Ephori patri idem fuisse nomen, quod Alcibiadi Atheniensi, significat Thucydides. Nomen Alcibiadis, quod Laconicum est, primum habuisse hujus, de quo hic sermo est, proavum, cujus pater hospitio Alcibiadis Lacedæmonii usus fuerit, ex hoc loco Thucydidis, et Harpocratione in Ἀλκι-

οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρῶτον κατάσκοπον ἐς τὴν Χίον πέμψαντες Φρύνιν, ἄνδρα περίοικον, εἰ αἵ τε νῆες αὐτοῖς εἰσὶν, ὅσας περ ἔλεγον, καὶ τὰ ἄλλα ἡ πόλις ἱκανή ἐστι πρὸς τὴν λεγομένην δόξαν, ἀπαγγείλαντος αὐτοῖς, ὡς εἴη ταῦτα ἀληθῆ, ἅπερ ἤκουον, τούς τε Χίους καὶ τοὺς Ἐρυθραίους εὐθὺς ξυμμάχους ἐποιήσαντο· καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἐψηφίσαντο αὐτοῖς πέμπειν, ὡς ἐκεῖ οὐκ ἔλασσον ἢ ἑξήκοντα, ἀφ᾽ ὧν οἱ Χῖοι ἔλεγον, ὑπαρχουσῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον δέκα τούτων αὐτοῖς ἔμελλον πέμπειν, καὶ Μελαγκρίδαν, ὃς αὐτοῖς ναύαρχος ἦν. ἔπειτα, σεισμοῦ γενομένου, ἀντὶ τοῦ Μελαγκρίδου Χαλκιδέα ἔπεμπον, καὶ ἀντὶ τῶν δέκα νεῶν πέντε παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Λακωνικῇ. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἑνὸς δέον εἰκοστὸν ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

ζ΄. 7. Τοῦ δ᾽ ἐπιγιγνομένου θέρους, εὐθὺς ἐπειγομένων τῶν Χίων ἀποστεῖλαι τὰς ναῦς, καὶ δεδιότων, μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ πρασσόμενα αἴσθωνται, (πάντες γὰρ κρύφα αὐτῶν ἐπρεσ-

βιάδης ὁ Κλεινίου, ubi primus Alcibiades Atheniensis hujus πρόπαππος fuisse, dicitur, disputat Meursius VI. Atticar. Lection. 12. Sed refellit eum, et in Harpocratione non πρόπαππος, sed πάππος legendum esse, ostendit Valesius in Notas Maussaci ad Harpocrationem. Recte tamen Meursius reprehendit Scholiasten, qui Cliniam, secundi hujus Alcibiadis patrem, filio hoc nomen ab Alcibiade Lacedæmonio, hospite suo, imposuisse, scribit. Nam et ante Cliniam hoc nomen inlatum erat in illius familiam, et jam avus Alcibiadis secundi hospitium Spartanis renunciaverat, teste Thucydide V. 43. quod a *majoribus* suis factum, dicit Alcibiades in Oratione ad Lacedæmonios VI. 89. Hoc si animadvertissent Stephanus, et Portus, verba, quæ paullo ante leguntur, πατρικὸς ἐς τὰ μάλιστα ξένος ὢν, non interpretati fuissent : *erat arctissimo hospitalis amicitiæ vinculo junctus, quæ a patre cœperat.* Nam repugnat hæc interpretatio Thucydidi ; et πατρικὸς non ad solum patrem coarctatur. Thucydides VII. 69. Ἀξιῶν, τὰς πατρικὰς ἀρετὰς, ὧν ἐπιφανεῖς ἦσαν οἱ πρόγονοι, μὴ ἀφανίζειν. Eadem ratio est, quum πατρικὸς φίλος, πλοῦτος, et alia hujusmodi, dicuntur. Duck.

Οἱ Λακεδ.] Msqu. præmittit καί· καὶ οἱ Λακεδ. tanquam et *alii* idem fecerint ; quod hic non inveniatur. Aut ad ὅμως referatur, ὅμως καί· tamen redundet.

Ἀπαγγείλαντος αὐτοῖς] Videri posset legendum αὐτοῦ, ut melius flueret oratio. Sed, nihil tentandum, arbitror ; nam et alibi genitivi absoluti, quos vocant Grammatici, non utrique exprimuntur, sed tantum genitivus participii. Thucydides II. 92. Τὸν θεὸν ἐπήροντο· κελεύοντος δὲ, ἐξέπεμψαν τοὺς οἰκήτορας. Et IV. 20. Ἔτι δ᾽ ὄντων ἀκρίτων· ubi Scholiastes supplet πραγμάτων. Lucianus Dial. mort. pag. 269. Νοσοῦντος, ἃ μὲν βουλεύονται, πᾶσι πρόδηλα.

Σεισμ. γεν.] Viderit φυσικώτερος me, quod momentum aut quam prærogativam *terræ motus* attulerit alii *duci* creando. Mihi ridiculum videtur, σεισμὸν ita hic intelligi, quod vocab. pro στάσει, ταραχῇ, θορύβῳ, *turbis* et *discordiis*, positum hic videtur; tametsi exempla requiro ; in Actis tamen Apost. ἐσείσθη ἡ πόλις, *consternata* est civitas.

Δέον] Δέοντος Msq. accuratius haud dubie, ad ἑνός· neque enim vigesimus annus erat ἑνὸς δέον ἔτος, sed ipse ille deerat, quo minus viginti anni explerentur. Sane et c. 7. extr. (νῆες) μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα, non δεούσης. Nempe hic *summa* ista ponitur navium undequadraginta, una carentium, quo minus essent 40. At hic, non εἴκοσιν ἔτη, sed εἰκοστὸν ἔτος, *unus* ergo annus, cui anno unum annum defuisse, absurdum. Sed nimirum ita interpretere εἰκοστ. ἔτος, pro εἴκοσιν ἔτεσιν· aut ad δέον intell. τοῖς εἴκοσι.

Εὐθὺς] Retuleris vel ad ἐπιγιγν. θέρ. initio statim æstatis ; vel ad ἐπειγομ. cum statim urgerent Chii ; vel ad ἀποπέμπ. οἱ Λακεδ.

βεύοντο), ἀποπέμπουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄνδρας Σπαρτιάτας ἐς Κόρινθον τρεῖς, ὅπως ἀπὸ τῆς ἑτέρας θαλάσσης ὡστάχιστα ἐπὶ τὴν πρὸς τὰς Ἀθήνας ὑπερενεγκόντες τὰς ναῦς τὸν ἰσθμὸν, κελεύσωσι πλεῖν ἐς Χίον πάσας, καὶ, ἃς ὁ Ἆγις παρεσκεύαζεν ἐς τὴν Λέσβον, καὶ τὰς ἄλλας. ἦσαν δὲ αἱ ξύμπασαι τῶν ξυμμαχικῶν νῆες αὐτόθι μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα.

ή. 8. Ὁ μὲν οὖν Καλλίγειτος καὶ Τιμαγόρας ὑπὲρ τοῦ Φαρναβάζου οὐκ ἐκοινώνουν το τὸν στόλον ἐς τὴν Χίον, οὐδὲ τὰ χρήματα ἐδίδοσαν, ἃ ἦλθον ἔχοντες, ἐς τὴν ἀποστολὴν, πέντε καὶ εἴκοσι τάλαντα, ἀλλ' ὕστερον ἐφ' ἑαυτῶν διενοοῦντο ἄλλῳ στόλῳ πλεῖν. ὁ δὲ Ἆγις, ἐπειδὴ ἑώρα τοὺς Λακεδαιμονίους ἐς τὴν Χίον πρῶτον ὡρμημένους, οὐδ' αὐτὸς ἄλλο τι ἐγίγνωσκεν· ἀλλὰ ξυνελθόντες ἐς Κόρινθον οἱ ξύμμαχοι ἐβουλεύοντο. καὶ ἔδοξε, πρῶτον ἐς Χίον αὐτοὺς πλεῖν, ἄρχοντα ἔχοντας Χαλκιδέα, ὃς ἐν τῇ Λακωνικῇ τὰς πέντε ναῦς παρεσκεύασεν· ἔπειτα ἐς Λέσβον, καὶ Ἀλκαμένην ἄρχοντα, ὅνπερ καὶ Ἆγις διενοεῖτο·

Ὑπερενεγκόντες τὰς ναῦς τὸν ἰσθμὸν] Vide ad IV. 81. Infra Cap. 8. dicit διαφέρειν. Duck.

Ὑπὲρ τοῦ Φαρναβάζου οὐκ ἐκοινωνοῦντο τὸν στόλον] Ἐκοινοῦντο, quod a prima manu est in Gr. item in Bas. et fortassis vetustioribus Edd. hic non potest locum habere: nam κοινοῦν est *participem facere, communicare* aliquid cum aliquo; sed neque κοινωνεῖν cum quarto casu valde usitatum est. Laudant quidem e Platone κοινωνῶ σοι κοινωνίαν, et e Demosthene οὐδέν σοι κοινωνῶ. Nec tamen ideo puto, ubique sine discrimine huic verbo genitivum, vel accusativum, jungi licere, ita ut v. g. æque dici possit κοινωνῶ συμφορὰν, φιλίαν, et alia, quam συμφορᾶς et φιλίας. Nam et in eo, quod e Demosthene adfertur, suppleri potest κατά. Thucydidem tamen scripsisse τὸν στόλον, et eos, quibus hoc insolentius esse videbatur, pro ἐκοινωνοῦντο substituisse ἐκοινοῦντο, mihi probabile videtur. Ὑπὲρ τοῦ Φαρναβάζου etiam melius ab Acacio, puto, verti, *nomine Pharnabazi*, quam *legati Pharnabazi*, quod Vallæ et Porto placuit. Duck.

Ἐς τὴν ἀποστολήν] Infra Cap. 9. Ἀποστολὴ τῶν νεῶν. Ἀπόστολον et ἀποστολὴν pro eodem dici scribit Thom. Magister, et laudat locum Aristidis, qui est in Oratione Sicula II. Tom. II. pag. 32. Χρήματα δ' ἡμῖν τὰ μὲν εἰς τὸν ἀπόστολον τὸν καλὸν ἐξανήλωται, in hanc egregiam *classem*, ut ibi *Canterus*; quod etiam in *apparatum classis*, in *expeditionem maritimam* recte vertas cum Clar. Hemsterhusio ad Pollucem VIII. 99. Ἀπόστολοι αἱ τῶν νεῶν ἐκπομπαὶ, Harpocration e Demosthene I. Philipp. Locus est pag. 36. Ed. Paris. Εἰς ἃ τοσαῦτα ἀναλίσκετε χρήματα, ὅσα οὐδ' εἰς ἕνα τῶν ἀποστόλων. Et ibid. Τοὺς δὲ ἀποστόλους πάντας ὑμῖν ὑστερίζειν τῶν καιρῶν, τὸν εἰς Μεθώνην, τὸν εἰς Παγασὰς, τὸν εἰς Ποτίδαιαν. Add. ibi Scholiasten. Glossæ: Ἀπόστολος, *missus, classis*, vel *genus navium*: forte *missus classis*. Quod ἀπόστολον genus navium dicit, interpretationem recipit ex iis, quæ adnotat Clar. Hemsterhusius l. d. Auctor vitæ Homeri Cap. XIX. Ἐκ μὲν δὴ τοῦ λιμένος οὐδὲν ἦν ἀπόστολον. Ἐπιβατηγοὺς vocat Ulpianus I. 1. §. 12. D. de exercitor. act. Latina *vectoria navigia.* Suetonius Cæs. Cap. LXIII. Duck. Bis intell. ἐς τ. ἀποστ. et ad ἔχοντες, et ad ἐδίδοσαν. Verba, ἃ ἦλθ. ἔχ. Synchysin habent, utut leviorem, pro, ἃ ἔχοντ. ἦλθ. ut L. 1. ἃ (χρήματα) ἦλθεν ἐκ τῆς Ἀσίας ἄγων.

Ἔδοξε — αὐτοὺς πλ.] Hic non est αὐτοὺς pro αὐτοῖς, ut supra; neque enim ad ἔδοξε refertur αὐτοὺς, sed ad πλεῖν ἔδοξε, *placuit*, nempe sociis, αὐτοὺς πλεῖν, ut *illi*, nempe Lacedæmonii, navigarent. πρῶτον est pro πρότερον, quia sequ. ἔπειτα. Ita et mox: διαφέρειν τ. ἡμ. πρῶτον· ubi tamen redundat, aut sign. *statim*.

Αὐτοὺς] Gr. αὐτοῖς, ut ad ἔδοξε referatur. Wass. Si quis ita legendum putabit, deerit accusativus αὐτούς· si αὐτοὺς, supplendum erit αὐτοῖς. De ellipsi pronominis αὐτὸς supra plus uno loco dictum est. Duck.

Τὰς πέντε ν.] Redundat τὰς, ut non memoratis seorsum istis quinque navibus.

τὸ τελευταῖον δὲ, ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφικέσθαι· (προσετέτακτο δὲ ἐς αὐτὸν ἄρχων Κλέαρχος ὁ Ῥαμφίου·) διαφέρειν δὲ τὸν ἰσθμὸν τὰς ἡμίσεας τῶν νεῶν πρῶτον, καὶ εὐθὺς ταύτας ἀποπλεῖν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ἀφορμωμένας μᾶλλον τὸν νοῦν ἔχωσιν, ἢ τὰς ὕστερον διαφερομένας. καὶ γὰρ τὸν πλοῦν ταύτῃ ἐκ τοῦ προφανοῦς ἐποιοῦντο, καταφρονήσαντες τῶν Ἀθηναίων ἀδυνασίαν, ὅτι ναυτικὸν οὐδὲν αὐτῶν πολύ πω ἐφαίνετο. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ διεκόμισαν εὐθὺς μίαν καὶ εἴκοσι ναῦς.

θʹ. 9. Οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἐπειγομένων αὐτῶν τὸν πλοῦν, οὐ προεθυμήθησαν ξυμπλεῖν, πρὶν τὰ Ἴσθμια (ἃ τότε ἦν,) διεορτάσωσιν. Ἆγις δὲ αὐτοῖς ἑτοῖμος ἦν, ἐκείνους μὲν μὴ λύειν δὴ τὰς Ἰσθμιάδας σπονδὰς, ἑαυτοῦ δὲ τὸν στόλον ἴδιον ποιήσασθαι. οὐ ξυγχωρούντων δὲ τῶν Κορινθίων, ἀλλὰ διατριβῆς ἐγγιγνομένης, οἱ Ἀθηναῖοι ᾔσθοντο τὰ τῶν Χίων μᾶλλον, καὶ, πέμψαντες ἕνα τῶν στρατηγῶν, Ἀριστοκράτην, ἐπῃτιῶντο αὐτούς. καὶ ἀρνουμένων τῶν Χίων, τὸ πιστὸν, ναῦς, σφίσι ξυμ-

Τὰς ἡμίσεας τῶν νεῶν] Thom. Magister in ἡμίση scribit, melius esse in accusativo plurali, tam masculino, quam feminino genere, ἡμίσεας, ἀσυναίρετον, quam ἡμίσεις. Ipse tamen e Thucydide adfert, τοὺς ἡμίσεις τῶν πρέσβεων. Sic quoque III. 20. et IV. 42. Duck. τὰς ἡμίσεας pro, τὸ ἥμισυ, more Nostri. διαφ.τ. ἰσθμὸν est pro, φέρειν διὰ τοῦ ἰσθμοῦ, ut *flumen transmittere, trajicere, pro mittere per* (trans) flumen. Idem fecerunt Argonautæ; sed hic factum per vehicula, phalangas, rel. moleste sane, ac pæne ridicule; sed et minores transportarunt naves, nec poterant aliter, celaturi Athenienses.

Καταφρ. — ἀδυνασ.] Καταφρονεῖν hic non est *contemnere*; tum enim Genit. regat, nec τὴν abesse possit; sed φρονήσ. ἀδυνασίαν κατὰ τ. Ἀθηναίων, rati, Athenienses non posse impedire; tanquam sit καταγνόντες· nam et καταγινώσκειν τινὸς τὶ sign. credere, aliquod vitium inesse alteri, v. c. δειλίαν, rel. 7. 51. init. αὐτῶν (Ἀθην.) κατεγνωκότων, μὴ εἶναι κρεισσόνων, *quod ipsi de se judicassent.*

Ἀδυνασίαν] Vide, quæ ad VII. 8. adnotata sunt. Duck.

Καὶ διεκόμισαν] Hic, ut et IV. 8. et VII. 75. καὶ post δοκεῖν abundare censet Stephanus ad Corinthum Artic. XLV. pag. 33. Add. hoc lib. Cap. 1. Καὶ ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίουν ταῦτα. Duck.

Ἃ τότε ἦν] Ineunte vere, ait Spanhemius Epist. I. ad Morellium §. 8. haud dubie respiciens ad ea, quæ in principio Cap. 7. dicit Thucydides, τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους. Thucydides quidem voce θέρους ver et æstatem complecti solet, ut dictum est ad II. 1. sed Isthmia æstate, et quidem mense Julio Romano, acta fuisse, disputat Dodvellus de Cyclis Cap. VI. et in Annalib. Thucyd. ad Ann. XX. Bell. Peloponn. Athenienses autem, quamquam hostes Corinthiorum, tuto ad solennia horum ludorum venire potuisse, ostendit Spanhemius Epist. II. ad Morell. §. 7. Duck.

Ἑτοιμ. ἦν, rel.] Intell. aut per Metonym. paratus erat, illis permittere, ut ipsi quidem non solverent fœdus: ut L. 1. αἰτούμεθα ὑμᾶς πεῖσαι τάδε· *rogamus, ut vobis hæc persuadeamus*, i. e. ut vos hæc *faciatis*, ut *patiamini*, vobis hoc *persuaderi*; aut per Hyperbaton: paratus erat suo ipse nomine, per se solus, suscipere navigationem, *ita, ut* ipsi non solverent, ὥστε αὐτοὺς μὴ λύειν, vel αὐτῶν μὴ λυόντων τ. σπονδὰς, *fœdus*; salvo ipsorum fœdere et immoto.

Διατριβῆς ἐγγιγνομένης] Gr. γενομένης. Sic et VII. 49. pro ὄκνος τις καὶ μέλλησις ἐνεγένετο, quidam Mss. ἐγένετο. Sed non est movenda scriptura vulgata. IV. 111. Χρόνου ἐγγιγνομένου. Duck.

Μᾶλλον] Ut ex propinquo magis, et pluribus jam sermonibus atque indiciis.

Τὸ πιστ. — — ἐς τὸ ξυμμ.] Appositio est: τὸ πιστὸν, (int. τουτέστιν, *nempe*,) ναῦς· vel, ναῦς, (int. ὡς, *ut*, tanquam, *quod esset*,) τὸ πιστὸν, *pignus*. τὸ πιστὸν est πίστις, ut τὸ

πέμπειν ἐκέλευον ἐς τὸ ξυμμαχικόν· οἱ δ᾽ ἔπεμψαν ἑπτά. αἴτιον δ᾽ ἐγένετο τῆς ἀποστολῆς τῶν νεῶν, οἱ μὲν πολλοὶ τῶν Χίων, οὐκ εἰδότες τὰ πρασσόμενα, οἱ δὲ ὀλίγοι, ξυνειδότες, τό, τε πλῆθος οὐ βουλόμενοί πω πολέμιον ἔχειν, πρίν τι καὶ ἰσχυρὸν λάβωσι, καὶ τοὺς Πελοποννησίους οὐκέτι προσδεχόμενοι ἥξειν, ὅτι διέτριβον.

ί. 10. Ἐν δὲ τούτῳ τὰ Ἴσθμια ἐγίγνετο· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι (ἐπηγγέλθησαν γάρ,) ἐθεώρουν ἐς αὐτά· καὶ κατάδηλα μᾶλλον αὐτοῖς τὰ τῶν Χίων ἐφάνη. καί, ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν, παρεσκευάζοντο εὐθύς, ὅπως μὴ λήσωσιν αὐτοὺς αἱ νῆες ἐκ

πιστὸν τοῦ θεοῦ, Paullo, et τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ, Rom. 2. pro χρηστότης· et Nostro 1. 68. init. τὸ πιστὸν τῆς πολιτείας, certa ratio et fida reip. *die Zuverlässigfeit*, cui tuto ac securi fidant. Jam πίστες, ut Lat. *fides*, sign. etiam *pignus* fidei, qs. ὅμηρον, ἐνέχυρον, ἔγγυον, *Bersicherung*. ἐς τὸ ξυμμαχ. autem interpretari malim, plane ex usu Nostri, κατὰ τὴν ξυμμαχίαν, *ex fœdere*, quas (naves) daturos se, pepigissent, vel dare deberent, ex fœderis lege. Altera interpretatio poscat, τῆς ξυμμαχίας, et minus dixerit, quam pro re. Nam, qui submiserint naves promissas, et ex fœdere præbuerint, jam non fidem tantum fecerint societatis, sed plane ut socii egerint. πιστὸν ergo est, *ne suspecti* ipsis forent, *ne diffidere* illis aut ab iis metuere cogerentur Athen.

Ἐς τὸ ξυμμαχικόν·] Portus utramque significationem, quam hæc verba recipere putabat, in interpretatione Latina expresserat, e qua Hudsonus illa, *Chios — in societatis officio constanter permanere*, quæ verbis *ad fidem faciendam* addiderat Portus, detraxit. Probavit nimirum priorem significationem, quemadmodum et Grævius ad Luciani Dial. Mort. pag. 316. Mihi magis placet posterior: ναῦς τὸ πιστὸν εἰς τὸ σύμμαχικὸν, *naves, quæ fidem facerent*, vel, *pignoris loco essent, eos in societate mansuros*. Ita Thucydides III. 11. Τὸ ἀντίπαλον δέος μόνον πιστὸν ἐς ξυμμαχίαν. Nam quod ibi συμμαχία, hic τὸ συμμαχικὸν est, ut III. 91. et sæpe alibi. Herodotus IX. 105. Σαμίους — ἐς τὸ συμμαχικὸν ἐποιήσαντο, πίστι τε καταλαβόντες καὶ ὁρκίοισι. Et κατὰ τὸ συμμαχικὸν, nempe συμφώνημα, ut supplet alicubi Scholiastes Thucydidis, dicuntur fieri, vel postulari, quæ fiunt vel postulantur ex formula fœderis cum sociis initi: pro eo autem εἰς τὸ συμμαχικὸν dici vix putem. Duck.

Τῆς ἀποστολῆς] De voce Harpocratio pag. 61. et Valesius pag. 10. Wass.

Οἱ μὲν πολλοὶ οὐκ εἰδότες] In his nominativi pro accusativis, et participia pro infinitivis, ponuntur ex sententia Scholiastæ. Sic IV. 26. Αἴτιον δὲ ἦν, οἱ Λακεδαιμόνιοι προειπόντες, pro τοὺς Λακεδαιμονίους προειπεῖν. III. 93. αἴτιον post se habet nominativum participii cum verbo finito: Αἴτιον δὲ ἦν, οἵ τε Θεσσαλοὶ ἐν δυνάμει ὄντες τῶν ταύτῃ χωρίων — ἔφθειρον, καὶ διαπαντὸς ἐπολέμουν ἀνθρώποις νεοκαταστάτοις. Ubi hoc itidem ita accipi potest, quasi dixisset, τοὺς Θεσσαλοὺς ὄντας φθείρειν καὶ πολεμεῖν. Nisi quis, ibi potius supplendum, putet, ὅτι. Duck.

Ἰσχυρὸν] Ar. ἐχυρὸν, non male. Ἐχυρὸς, *munitus*. Ἐχυρὸν χωρίον, et ἀπὸ ἐχυροῦ ὁρμᾶσθαι lib. I. Ἐν ἐχυρῷ εἶναι Xenophon. Noster in I. (c. 32. init.) καὶ ταῦτα πιστεύοντες ἐχυρὰ ὑμῖν παρέξεσθαι. Illud fere securitatem firmam, hoc vero locum munitum, notat: sed confunduntur. Noster III. 6. ὁρῶντες οὐδὲν ἰσχυρὸν ἀπὸ τῶν Λεσβίων. Arondell. favent Xenophon, Dionysius Halic. et Josephus. Wass. Ἐχυρὸς et ἰσχυρὸς sæpe permutantur in Mss. sed recepta hujus loci lectio confirmari potest ex his Thucydidis: IV. 27. Ὅτι ἔχοντάς τι ἰσχυρὸν αὐτοὺς ἐνόμιζον οὐκέτι σφίσιν ἐπικηρυκεύεσθαι· Et V. 111. Ὑμῶν τὰ μὲν ἰσχυρότατα ἐλπιζόμενα μέλλεται. Duck.

Ἐπηγγέλθησαν γὰρ] Hoc Valla et Portus referunt ad τὰ Ἴσθμια. Et sic Scholiastes Cod. Cass. qui ad hæc verba adnotat, αἱ σπονδαὶ δηλονότι. Stephanus et Acacius ad οἱ Ἀθηναῖοι, et Stephanus vertit, *denunciatum*, vel *indictum erat Atheniensibus, ut adessent*. Duck. Quid sibi velit Port. cum *fœdere Isthmicorum ludorum indicto*, sane non assequor. Nam quæ erant ista fœdera? Aut ubi nominata hic sunt, ad quæ referas verbum ἐπηγγέλθησαν; Neque hoc verbum sign. *indicere*; ἀνεῤῥήθησαν hoc sit, vel ἀνεκηρύχθησαν. Verte: nuntiaverant enim Athenienses, sese venturos; *sie hatten sich anmelden lassen*.

Ἐθεώρουν ἐς αὐτά·] Vide ad IV. 104. Duck.

τῶν Κεγχρειῶν ἀφορμηθεῖσαι. οἱ δὲ, μετὰ τὴν ἑορτὴν, ἀνήγοντο μιᾷ καὶ εἴκοσι ναυσὶν ἐς τὴν Χίον, ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἔχοντες. καὶ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι τοπρῶτον ἴσαις ναυσὶ προσπλεύσαντες, ἐπῆγον ἐς τὸ πέλαγος. ὡς δ' ἐπὶ πολὺ οὐκ ἐπηκολούθησαν οἱ Πελοποννήσιοι, ἀλλ' ἀπετράποντο, ἐπανεχώρησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι. τὰς γὰρ τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς ἐν τῷ ἀριθμῷ μετὰ σφῶν ἔχοντες, οὐ πιστὰς ἐνόμιζον, ἀλλ' ὕστερον ἄλλας προσπληρώσαντες ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, παραπλέοντας αὐτοὺς καταδιώκουσιν ἐς Πειραιὸν τῆς Κορινθίας· (ἔστι δὲ λιμὴν ἔρημος καὶ ἔσχατος πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Ἐπιδαυρίας·) καὶ μίαν μὲν ναῦν ἀπολλύασι μετέωρον οἱ Πελοποννήσιοι, τὰς δὲ ἄλλας ξυναγαγόντες ὁρμίζουσι. καὶ προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων καὶ κατὰ θάλασσαν ταῖς ναυσὶ, καὶ ἐς τὴν γῆν ἀποβάντων, θόρυβός τε ἐγένετο πολὺς καὶ ἄτακτος. καὶ τῶν τε νεῶν τὰς πλείους κατατραυματίζουσιν ἐν τῇ γῇ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἀποκτείνουσι. καὶ αὐτῶν τινὲς ἀπέθανον.

Τῶν Κεγχρειῶν] Κεγχρεῶν malit Hudson. Rem absolvam quam potero brevissime. Noster Κεγχρειὰς, Κεγχρειῶν, Κεγχρειᾷ utroque numero, recte. Ita et Scylax, Strabo, Philostratus vita Apollon. IV. 25. sine diphthongo semper, et in plurali tantum Polybius, semel Polyænus, D. Chrysost. p. 456. et Lucian. Navig. 506. Xenoph. 525. Diodorus Κεγχρέων, et Suidas, sed de Troadis civitate. Steph. Κεγχρέαι accentu retracto, Polyænus Κεγχρέας. Eandem servat Ptolemæus accentuationem: sed in Ms. Coislin. Κεγχρέα mendose prorsus videtur; quam tamen scripturam secutus etiam est Codex Hœschelii in Scylace, et Mss. D. Pauli ad Rom. XVI. (init.) In Act. XVIII. vs. 18. Laud. III. *Cenchris*; atque ita Ms. Coll. Nov. Apud Livium, qui alibi quidem *Cenchreis*, prius immerito damnat Sigonius. Ovidius. I. Trist. 10. 9. Illa, Corinthiacis primum mihi cognita *Cenchris*. Sic in plurali semper Livius. Oppidum, τεῖχος, κώμη, ἀκρωτήριον, veteribus Geographis. Gentilia Κεγχρεάτης, Κέγχρειος, Steph. Lactantius in Statium *Cenchræus* portus. Statius Theb. IV. 60. *Cenchrææque* manus. Portum instaurasse Augustum, ex numis patet. De situ dixerunt adcurate Strabo, Pausanias. De appellatione ambigitur. Ethnicographus ab Heroë quodam deduxit. Apud Nicandrum in Ἑτεροιουμ. invenio, Pierii filiam ita dictam. At verius puto, nomen invenisse ab officina Metallorum, quæ Demostheni et Theophrasto Κεγχρεών. Ionice Κερχνὶς etiam dicitur hoc oppidum apud Callimachum, quod caute distinguendum a fonte Κέγχρης, seu Κερχνείας apud Æschylum Prometh. v. 677. Est et Κέγχριος fluvius propter Ephesum: Strabo XIV. Illam recentiores ad formam Latinam Κένχριος efferunt, quomodo et Numus Severi. v. Tacitum Annal. III. 61. *Cenchreæ* hodie, secundum alios, *Kenchreai*, juxta Tournefort. Itin. II. 379. *Vourla* dicitur. Wass.

Κεγχρ.] Quæ ex Poëtis de Orthograph. hujus nominis affert Wass. metro data sunt.

Οὐκ ἐπηκολ.] *Prodire nolebant*, venire ad pugnam, qs. invitantibus obsequi, provocantibus parere; *sie wollten nicht heraus, nicht kommen.*

Ἀπετράπ.] Male ἀπέφυγον *Gottl.* immo, *detrectabant*, recusabant pugnam; qs. *aversabantur*. *Quorsum* enim refugerent in portu?

Ἐν τῷ ἀρ.] i. e. *inter* suas naves, cum suis; nempe *numero* tantum, ut efficerentur tot naves, quot haberent, non usu aut fide.

Προσπληρ.] *Præter* illas 21. ut jam essent duædesexaginta.

Κ. Προσβαλ.] Cum ad ἐς τ. γῆν non referatur προσβαλόντων, ubi sit aliud Particip. ἀποβάντων· ita intell. tanquam ordo sit: καὶ τ. Ἀθην. καὶ τ. ναυσὶ προσβαλ. καὶ ἐς τ. γῆν ἀποβ. ut prius καὶ sit pro τε. Neque enim universa notio hic est προσβαλ. cui subjecta sit notio ἀποβάντων, sed *alterum* modum aggrediundi sign.

Κατατραυματίζουσιν] Vide Pollucem I. 125. Wass.

Καὶ αὐτ. τ.] Καὶ hic est καί γε, μέντοι·

ιά. 11. Διακριθέντες δὲ, πρὸς μὲν τὰς πολεμίας ναῦς ἐπέταξαν ἐφορμεῖν ἱκανὰς, ταῖς δὲ λοιπαῖς ἐς τὸ νησίδιον ὁρμίζονται, ἐν ᾧ, οὐ πολὺ ἀπέχοντι, ἐστρατοπεδεύοντο, καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ βοήθειαν ἔπεμπον. παρῆσαν γὰρ καὶ ταῖς Πελοποννησίοις τῇ ὑστεραίᾳ οἵ τε Κορίνθιοι βοηθοῦντες ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ οἱ ἄλλοι πρόσχωροι. καὶ, ὁρῶντες τὴν φυλακὴν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ ἐπίπονον οὖσαν, ἠπόρουν. καὶ ἐπενόησαν μὲν κατακαῦσαι τὰς ναῦς· ἔπειτα δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς ἀνελκύσαι, καὶ τῷ πεζῷ προσκαθημένους φυλακὴν ἔχειν, ἕως ἄν τις παρατύχῃ διαφυγὴ ἐπιτηδεία. ἔπεμψε δ' αὐτοῖς καὶ Ἆγις, αἰσθόμενος ταῦτα, ἄνδρα Σπαρτιάτην Θέρμωνα. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις πρῶτον μὲν ἠγγέλθη, ὅτι αἱ νῆες ἀνηγμέναι εἰσὶν ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ· (εἴρητο γὰρ, ὅταν γένηται τοῦτο, Ἀλκαμένει ὑπὸ τῶν Ἐφόρων, ἱππέα πέμψαι·) καὶ εὐθὺς τὰς παρὰ σφῶν πέντε ναῦς καὶ Χαλκιδέα ἄρχοντα καὶ Ἀλκιβιάδην μετ' αὐτοῦ ἐβούλοντο πέμπειν· ἔπειτα, ὡρμημένων αὐτῶν, τὰ περὶ τὴν ἐν τῷ Πειραιῷ τῶν νεῶν καταφυγὴν ἠγγέλθη. καὶ ἀθυμήσαντες, ὅτι, πρῶτον ἁπτόμενοι τοῦ Ἰωνικοῦ πολέμου, ἔπταισαν, τὰς ναῦς [τὰς] ἐκ τῆς ἑαυτῶν οὐκέτι διενοοῦντο πέμπειν, ἀλλὰ καί τινας προανηγμένας μετακαλεῖν.

tamen, sed et; sed ipsorum quoque aliquot ceciderant.

Ἐς τὸ νησίδ. — ἐν ᾧ, rel.] Dictum pro: ἐς τὸ νησίδιον οὐ πολὺ ἀπέχον, ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύοντο· ut Latini: *libri, quos multos scripsit, liberi, quos bene eductos habet,* pro: libri multi, quos scripsit, liberi bene educti, quos habet. Aut, commate posito, quod feci, post ᾧ et ἀπέχοντι, ad ἀπέχοντι int. ὡς, ἅτε, *ut, quippe, tanquam.* Illud prætulerim, ut Græcum magis, et Thucydide dignius.

Εἴρητο γ. —— πέμψαι] Trajectio hæc est, qua sensum, qui hunc ordinem poscat: εἴρητο (pro ἐνετέταλτο, προσετέτακτο,) Ἀλκαμ. ὑπὸ τ. ἐφόρ. ἱππέα πέμψαι, ὅταν γέν. τοῦτο. Neque enim ad εἴρητο referantur verba ὅταν γέν. τοῦτο, sed ad πέμψαι. Maxime turbant interjecta verba, Ἀλκαμ. ὑπὸ τ. ἐφόρ. Germanus tamen vix senseris perturbationem, qui ὅταν verteris, *auf den Fall, wenn,* rel. Hoc enim retuleris ad εἴρητο· *Er hatte auf den Fall Befehl.* Sed nimirum Græce sic non potest.

Ἐν τῷ Πειραιῷ] Pro, εἰς τὸ Πειραιὸν, ad καταφυγὴν, qs. οὖσαν ἐκεῖ, perfugium, quod *ibi haberent.* Ita 1 Thess. 4. 7. *Deus nos vocavit* (Christianos fecit) ἐν ἁγιασμῷ, p. εἰς ἁγιασμόν. ut præc· ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ad impuritatem. 1 Cor. 7. 15. extr. ἐν εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεὸς, p. εἰς εἰρήνην· et contra Luc. 7. 50. πορεύου εἰς εἰρήνην, p. ἐν εἰρήνῃ· ex Ebr. ל et ב.

Τ. ναῦς τὰς ἐκ τ.] Sane Thucydideum est τὰς ad ἐκ, brevitate Nostro solita, utut hic paullo aliena: τὰς ναῦς τὰς ἐν τῇ ἑαυτῶν (οὔσας) οὐκ ἔτι πέμπειν ἐξ αὐτῆς· Nam et omisso altero τὰς, prius tamen τὰς ad ναῦς, nisi redundat Articulus, ad ἐκ relatum, eodem modo fuerit explicandum.

Ἀλλὰ καὶ] Intell. οὐ μόνον δὲ (τοῦτο), ἀλλὰ καὶ, rel. Illud οὐ μόνον δὲ Paullus ita præmittere amat: Rom. 5. 3. init. 9. 10. init. 8. 23. init. (ubi vel τοῦτο intellexeris, vel αὕτη, ἐκείνη·) 2 Cor. 8. 19. init. Illud οὐ μόνον apud Nostrum hic etiam intellexeris ad διεν. οὐκ ἔτι πέμπ. aut ἀλλὰ καὶ reddideris, *quin etiam, atque adeo: ja sogar; (auch;)* ut 1 Pet. 3. 14. init. et fortassis ac suo modo Gal. 1. 8. init. ubi tamen non opus, etiamsi ἀλλὰ καὶ retuleris ad verba vs. 7. ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο.

Μετακαλεῖν] Pro Medio; *suas,* et *ad se.* μετὰ hic est *retro,* ut in μεταστρέψαι.

ιβʹ. 12. Γνοὺς δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης, πείθει αὖθις Ἔνδιον καὶ τοὺς ἄλλους Ἐφόρους, μὴ ἀποκνῆσαι τὸν πλοῦν, λέγων, ὅτι φθήσονται πλεύσαντες, πρὶν τὴν τῶν νεῶν συμφορὰν Χίους αἰσθέσθαι, καὶ αὐτὸς, ὅταν προσβάλῃ Ἰωνίᾳ, ῥᾳδίως πείσειν τὰς πόλεις ἀφίστασθαι, τήν τε Ἀθηναίων λέγων ἀσθένειαν, καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων προθυμίαν· πιστότερον γὰρ ἄλλων φανεῖσθαι. Ἐνδίῳ τε αὐτῷ ἰδίᾳ ἔλεγε καλὸν εἶναι, δι' ἐκείνου ἀποστῆσαί τε Ἰωνίαν, καὶ βασιλέα ξύμμαχον ποιῆσαι Λακεδαιμονίοις, καὶ μὴ Ἄγιδος τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γενέσθαι· ἐτύγχανε γὰρ τῷ Ἄγιδι αὐτὸς διάφορος ὤν. καὶ ὁ μὲν, πείσας τούς τε ἄλλους Ἐφόρους καὶ Ἔνδιον, ἀνήγετο ταῖς πέντε ναυσὶ μετὰ Χαλκιδέως τοῦ Λακεδαιμονίου· καὶ διὰ τάχους τὸν πλοῦν ἐποιοῦντο.

ιγʹ. 13. Ἀνεκομίζοντο δὲ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Σικελίας Πελοποννησίων ἑκκαίδεκα νῆες, αἱ μετὰ Γυλίππου ξυμπολεμήσασαι, καὶ περὶ τὴν Λευκαδίαν ἀποληφθεῖσαι, καὶ κοπεῖσαι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν, ὧν ἦρχεν Ἱπποκλῆς Μενίππου, φυλακὴν ἔχων τῶν ἀπὸ τῆς Σικελίας νεῶν. αἱ γὰρ λοιπαὶ, πλὴν μιᾶς, διαφυγοῦσαι τοὺς Ἀθηναίους, κατέπλευσαν ἐς τὴν Κόρινθον.

ιδʹ. 14. Ὁ δὲ Χαλκιδεὺς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, πλέοντες, ὅσοις τε ἐπιτύχοιεν, ξυνελάμβανον, τοῦ μὴ ἐξάγγελτοι γενέσθαι· καὶ προσβαλόντες πρῶτον Κωρύκῳ τῆς ἠπείρου, καὶ ἀφέντες ἐνταῦθα αὐτοὺς, αὐτοὶ μὲν προξυγγενόμενοι τῶν ξυμπρασσόντων Χίων τισὶ, καὶ κελευόντων καταπλεῖν μὴ προειπόντας

Λέγων] Colon cum esset in Edit. Duck. post ἀφίστασθαι· ego λέγων interpretabar, intell. ἅμα, pro, καὶ ἔλεγε· *da er ihnen zugleich vorstellte*; Portum miratus, vertentem: *se enim commemoraturum*. Non cohærere tamen satis, videbam. Nam quid Ephoris memoraret Lacedæmoniorum vires? Nec futuro, φανεῖσθαι, congruebat. Quare comma posui post ἀφίστασθαι, ut λέγων penderet a πείσειν. Unde appareat, quantum sit in accurata interpunctione. Brevius tamen verteret Port. *commemoranda Athen. infirmitate*, rel.

Πιστότερον] *Camer.* πιστότεροι. Sed de se solo loquitur; forte πιστότερος. Ita suadent præcedentia, λέγων, et αὐτὸς ὅταν προσβάλῃ Ἰωνίᾳ. Duck.

Αἱ ἀπὸ τῆς Σικελίας rel.] Scil. *venire jussæ*; Aut rursus, per Synchysin, cum brevitate, αἱ νῆες (αἱ) ἐν τῇ Σικελίᾳ ἦλθον ἐξ αὐτῆς.

Κοπεῖσαι] *Vexatæ*. Demosthenes II. Olynth. p. 14. apud Stephanum: Κοπτόμενοι δὲ αἰεὶ ταῖς στρατείαις ταύταις ταῖς ἄνω καὶ κάτω, i. e. ut ibi Scholiastes, ταλαιπωρούμενοι. Hesychius: κοπτομένου, ταλαιπωρουμένου. Duck.

Ἱπποκλῆς] Ὑποκλῆς Gr. At Ἱπποκλῆς, sed a nostro diversus, alicubi apud Plutarchum memoratur. Wass.

Τοῦ μὴ ἐξάγγελτοι γενέσθαι] Pro ἕνεκα τοῦ. Ita sæpe Thucydides. Adi Stephani Append. ad Scripta de Dial. p. 181. Quæ de Coryco in Var. Lect. scribuntur, sumta sunt e Stephano de Urbib. Duck.

ἐς τὴν πόλιν, ἀφικνοῦνται αἰφνίδιοι τοῖς Χίοις. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἐν θαύματι ἦσαν καὶ ἐκπλήξει· τοῖς δ' ὀλίγοις παρεσκεύαστο, ὥστε βουλήν τε τυχεῖν ξυλλεγομένην, καὶ, λεγομένων λόγων ἀπό τε τοῦ Χαλκιδέως καὶ Ἀλκιβιάδου, ὡς ἄλλαι τε νῆες πολλαὶ προσπλέουσι, καὶ τὰ περὶ τῆς πολιορκίας τῶν ἐν τῷ Πειραιῷ νεῶν οὐ δηλωσάντων, ἀφίστανται Χῖοι, καὶ αὖθις Ἐρυθραῖοι, Ἀθηναίων· καὶ μετὰ ταῦτα, τρισὶ ναυσὶ πλεύσαντες, καὶ Κλαζομενὰς ἀφιστᾶσι. διαβάντες δὲ οἱ Κλαζομένιοι εὐθὺς εἰς τὴν ἤπειρον, τὴν Πολίχναν ἐτείχιζον, εἴ τι δέοι σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νησίδος, ἐν ᾗ οἰκοῦσι, πρὸς ἀναχώρησιν. καὶ οἱ μὲν ἀφεστῶτες πάντες ἐν τειχισμῷ ἦσαν καὶ παρασκευῇ πολέμου.

ιέ. 15. Ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ταχὺ ἀγγελία τῆς Χίου ἀφικνεῖται· καὶ νομίσαντες, μέγαν ἤδη καὶ σαφῆ τὸν κίνδυνον σφᾶς περιεστάναι, καὶ τοὺς λοιποὺς ξυμμάχους οὐκ ἐθελήσειν, τῆς μεγίστης πόλεως μεθεστηκυίας, ἡσυχάζειν, τά τε χίλια τάλαντα, ὧν διὰ παντὸς τοῦ πολέμου ἐγλίχοντο μὴ ἅψασθαι, εὐθὺς ἔλυσαν τὰς ἐπικειμένας ζημίας τῷ εἰπόντι ἢ ἐπιψηφίσαντι, ὑπὸ τῆς παρούσης ἐκπλήξεως, καὶ ἐψηφίσαντο κινεῖν, καὶ ναῦς πληροῦν μὴ ὀλίγας· τῶν τε ἐν τῷ Πειραιῷ ἐφορμουσῶν τὰς μὲν ὀκτὼ ἤδη πέμπειν, αἳ, ἀπολιποῦσαι τὴν φυλακὴν, τὰς μετὰ Χαλκιδέως διώξασαι καὶ οὐ καταλαβοῦσαι, ἀνακεχωρήκεσαν· (ἦρχε δὲ αὐτῶν Στρομβιχίδης Διοτίμου·) ἄλλας δὲ οὐ πολὺ ὕστερον βοηθεῖν δώδεκα μετὰ Θρασυκλέους, ἀπολιπούσας καὶ ταύτας τὴν ἐφόρμησιν. τάς τε τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς, αἳ αὐτοῖς ξυνεπολιόρκουν τὰς ἐν τῷ Πειραιῷ, ἀπαγα-

Αὖθις] *Porro, deinde, itidem* (*so weiter*). Ita πάλιν sæpius Paullo, *alibi, alio loco, præterea.*

Πολίχν.] De *Polichna* v. Wessel. ad Hierocl. Synecd. 662. *Gottl.*

Ἀγγελία τῆς Χίου] *Nuncius de Chio.* Sophocles Ajac. v. 221. Οἵαν ἐδήλωσας ἀνδρὸς αἴθωνος ἀγγελίαν, Et v. 1017. Ὀξεῖα γάρ σου βάξις ὡς θεοῦ τινὸς διῆλθ' Ἀχαιοὺς πάντας. Confer supra II. 45. Duck.

Τῆς Χίου] V. Phil. Thuc. P. p. 42. (lit. h.) 43. et Abresch. ad h. l.

Μεθεστηκ.] Cum a) defecisset *ab* ipsis, b) *ad* Peloponnesios sese convertisset. Gal. I. 6. μετατίθεσθε a) ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς b) εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον.

Τὰ χίλια τάλ.] Scil. κατὰ, vel pro περὶ τῶν χιλίων ταλάντων, ad ἔλυσαν τὰς ζημίας, *quod attinet* illa mille tal. Anacoluthon sane est; et debebat: τὰ χίλ. τάλ. εὐθὺς λύσαντες τὰς ζημίας, ἐψηφίσαντο κινεῖν. Et sic intelligenda verba, ἔλυσαν τὰς ζημ. καὶ ἐψηφ. κιν. ut apud Terent. Adelph. *tu illas, abi, et transduce,* i. e. tu, *abiens,* (ut sic minus Latine loquar, ἀπιὼν,) illas transd. Similiter distracta Nostro compages, utut minus aspere, at per καὶ tamen, 1. 142. post init. qs. per Hendiadyn: ἐπιτειχίζειν τε καὶ κωλύειν ἡμᾶς, pro, ἐπιτειχίζοντας κωλύειν. V. Phil. Thuc. P. p. 213. (extr. ג) 214. κινεῖν hic est uti pecunia, qs. non pati repositam conquiescere; ut 1. 143. init.

γόντες, τοὺς μὲν δούλους ἐξ αὐτῶν ἠλευθέρωσαν, τοὺς δ᾽ ἐλευθέρους κατέδησαν. ἑτέρας δ᾽ ἀντὶ πασῶν τῶν ἐπελθουσῶν νεῶν ἐς τὴν ἐφόρμησιν τῶν Πελοποννησίων, διὰ τάχους πληρώσαντες, ἀντέπεμψαν, καὶ ἄλλας διενοοῦντο τριάκοντα πληροῦν. καὶ πολλὴ ἦν προθυμία, καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο οὐδὲν ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ τὴν Χίον.

ιϛ΄. 16. Ἐν δὲ τούτῳ Στρομβιχίδης ταῖς ὀκτὼ ναυσὶν ἀφικνεῖται ἐς Σάμον, καὶ, προσλαβὼν Σαμίαν μίαν, ἔπλευσεν ἐς Τέων, καὶ ἡσυχάζειν ἠξίου αὐτούς· ἐκ δὲ τῆς Χίου ἐς τὴν Τέων. καὶ ὁ Χαλκιδεὺς μετὰ τριῶν καὶ εἴκοσι νεῶν ἐπέπλει, καὶ ὁ πεζὸς ἅμα, καὶ ὁ Κλαζομενίων καὶ Ἐρυθραίων, παρῄει. προαισθόμενος δὲ ὁ Στρομβιχίδης, προανήγετο· καὶ μετεωρισθεὶς ἐν τῷ πελάγει, ὡς ἑώρα τὰς ναῦς πολλὰς τὰς ἀπὸ τῆς Χίου, φυγὴν ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Σάμου. αἱ δὲ ἐδίωκον. τὸν δὲ πεζὸν οἱ Τήϊοι τοπρῶτον οὐκ ἐσδεχόμενοι, ὡς ἔφυγον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐσηγάγοντο. καὶ ἐπέσχον μὲν οἱ πολλοὶ, καὶ Χαλκιδέα ἐκ τῆς διώξεως περιμένοντες. ὡς δὲ ἐχρόνιζε, καθῄρουν

Τ. ἐφόρμ. τ. Πελ.] Pro εἰς (πρὸς) τοὺς Πελοποννησίους. Neutrum enim est Verb. ἐφορμεῖν, cui τινὶ, Dat. subjicitur.

Πελοποννησίων] Marg. Λακεδαιμονίων, minus recte, si numerum spectes, sin vero dignitatem et primatum, non male; respice ad §. 3. Peloponnesi gentes septem, Herodot. VIII. 73. sed fere sub Spartanis jam a tempore Herodoti. Cæterum Historici Πελοπόννησον scribunt: quidam νῆσον ἁπλῶς. Olim ex regibus Apie, Pelasgo, Argo, varia traxit nomina, de quibus adi Stephanum, Etymol. p. 122. 10. Schol. Pind. p. 445. Apollodor. II. 1. Schol. Homeri Il. ά. 30. Schol. Theocrit. ιέ. 92. Dionysius v. 403. Πέλοπος δ᾽ ἐπὶ νῆσος ὀπηδεῖ etc. Ἄκρῳ μὲν γὰρ ἔοικεν ἐεργόμενος στενὸς Ἰσθμὸς Πρὸς Βορέην, καὶ κοινὸν ἐφ᾽ Ἑλλάδος ἴχνος ἐρείδων, etc. Ibi repone ex 6. Mss. ξυνὸν, Ionicum. Ejus loca non πόλεις, sed χώρας, nominat Homerus; de qua re consule Strabonem VIII. p. 337. et Pausan. 710. Dionys. Halic. p. 9. 24. Pro Πελασγίδος αἴης apud Dionysium v. 687. Stephani Codex frustra obtrudit Λακωνίδος, quod merum est interpretamentum. Avienus: regna *Pelasgum*. Wass.

Ἐς τὴν βοήθειαν ἐπὶ τὴν Χίον] Valla verterat, *ad succurrendum Chio*. Stephanus adnotat: intellige, *ad succurrendum sibi adversus Chium rebellantem*. Fortasse non male, *ad resistendum Chio*. Est autem ad verbum: *Nihilque exiguum ad resistendum Chio fiebat*. Ita ille. Scholiastes βοήθειαν exponit μάχην. Acacius bene expressit sententiam: *nec quidquam parvum adversus Chium aut segne moliebantur*. Nam in phrasi βοηθεῖν ἐπί τινα accusativus et amicum et inimicum notat. Priori significatione Thucydides III. 97. Βεβοηθηκότες γὰρ ἤδη ἦσαν ἐπὶ τὸ Αἰγίτιον. et alibi sæpissime. Posteriore IV. 25. Βοηθοῦντες ἐπὶ τοὺς Μεσσηνίους, i. e. κατὰ τοὺς Μεσσηνίους, *adversus Messanenses*. Et. IV. 108. Ἐθάῤῥουν, καὶ ἐπίστευον, μηδένα ἂν ἐπὶ σφᾶς βοηθῆσαι. Duck.

Ταῖς ὀκτὼ ν.] Ad ταῖς int. σύν. Et hic redundat Artic.

Ἐκ δὲ τῆς Χίου ἐς τὴν Τέων. καὶ ὁ Χαλκιδεὺς] Recte Portus tollit distinctionem, sententia ipsa postulante. Ea etiam abest a Gr. et in Cass. recens corrector distinctionem minimam post Τέων posuerat. Duck.

Καὶ ὁ Κλαζ.—παρῄει] Καὶ repetitum hic est, non sane ex usu Græco, τε et καὶ poscente, ut Lat. *et, et, cum, tum*. παρῄει hic est προσῄει, ἐπῄει. Sæpius enim παρὰ Nostro est πρός· ut L. 1. παρὰ τοὺς Ἀθηναίους ὡς βέβαιον ὂν, ἐχώρουν. Verte, *incedebat*. Quid si scripsit Thuc. παρῆν;

Ἐπὶ τῆς Σ.] Pro, ἐπὶ τὴν Σάμον, ut c. 11. τὴν ἐν τῷ Πειραιῷ καταφυγὴν, pro εἰς τὸν Πειραιόν.

αὐτοὶ τὸ τεῖχος, ὃ ἀνῳκοδόμησαν οἱ Ἀθηναῖοι, τῆς Τηΐων πόλεως πρὸς ἤπειρον. ξυγκαθῄρουν δὲ αὐτοῖς καὶ τῶν βαρβάρων ἐπελθόντες οὐ πολλοί, ὧν ἦρχεν ὁ Τάγης, ὕπαρχος Τισσαφέρνους.

ιζ'. 17. Χαλκιδεὺς δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης, ὡς κατεδίωξαν ἐς Σάμον Στρομβιχίδην, ἐκ μὲν τῶν ἐκ Πελοποννήσου νεῶν τοὺς ναύτας ὁπλίσαντες, ἐν Χίῳ καταλιμπάνουσιν· ἀντιπληρώσαντες δὲ ταύτας τε ἐκ Χίου, καὶ ἄλλας εἴκοσιν, ἔπλεον ἐς Μίλητον, ὡς ἀποστήσοντες. ἐβούλετο γὰρ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὢν ἐπιτήδειος τοῖς προεστῶσι τῶν Μιλησίων, φθάσαι τάς τε ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ναῦς προσαγαγόμενος αὐτούς, καὶ Χίοις καὶ ἑαυτῷ καὶ Χαλκιδεῖ, καὶ τῷ ἀποστείλαντι Ἐνδίῳ, ὥσπερ ὑπέσχετο, τὸ ἀγώνισμα προσθεῖναι, ὅτι πλείστας τῶν πόλεων μετὰ τῆς Χίων δυνάμεως καὶ Χαλκιδέως ἀποστήσας. λαθόντες οὖν τὸ πλεῖστον τοῦ πλοῦ, καὶ φθάσαντες οὐ πολὺ τόν τε Στρομβιχίδην καὶ τὸν Θρασυκλέα, ὃς ἔτυχεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν δώδεκα ναυσὶν ἄρτι παρὼν καὶ ξυνδιώκων, ἀφιστᾶσι τὴν Μίλητον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας μιᾶς δεούσαις εἴκοσι ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες, ὡς αὐτοὺς οὐκ ἐδέχοντο οἱ Μιλήσιοι, ἐν Λάδῃ τῇ ἐπικειμένῃ νήσῳ ἐφώρμουν. καὶ ἡ πρὸς βασιλέα ξυμμαχία Λακεδαιμονίοις ἡ πρώτη, Μιλησίων εὐθὺς ἀποστάντων, διὰ Τισσαφέρνους καὶ Χαλκιδέως ἐγένετο ἥδε.

Τ. Τηΐων π.] Seu ad τεῖχος retuleris Genit. πόλεως, seu ad ἤπειρον, utrobique incommodet. Nam quæ sit ἤπειρος, *continens* (terra) Teiorum, aut quid sit? Ad πόλεως autem relatus, dirimitur verbis, ὃ ἀνῳκοδ. οἱ Ἀθην. neque, aut exstructos ab Atheniensibus muros Teæ urbis, aut ab ipsis incolis dejectos, conveniat. τεῖχος est *munimentum* (*Befestigung, Schanze, Redoute*); et τῆς πόλεως, relatum ad ἀνῳκοδόμησαν, (id quod ipse positus suaserit,) int. κατὰ, ἐπὶ τ. πόλ. *contra* urbem; *imminens* urbi, ad coërcendam illam, impositum ab Athen. ut c. 15. ἐφόρμησις τῶν Πελοποννησίων, p. ἐπὶ τοὺς Πελοποννησίους, *contra* Peloponnesios. πρὸς ἤπειρον Asiæ, puto, cui vicinior Teos. Nam alioqui continentem ex omni parte spectat insula; nisi, qua alias insulas habeat propiores. ἀνοικοδομεῖν hic est pro simplici, vel ab ἄνω, non ab ἀνὰ, ut ἀναβαίνειν, ἀνεγείρειν, rel.

Ἀντιπλ.] Ἀντὶ h. l. sign. *in locum* nautarum, ex illis navibus evocatorum, vel alio translatorum.

Κατὰ πόδας] *Cursu, celeri impetu.* Unum obs. quod de *navibus* hic dicatur; sed nimirum non urgenda ποδῶν notio, quæ *celeritatem* tantum notet *cursus*; qui et *navibus* tribuatur.

Βασιλέα] βασιλεὺς fere apud Nostrum. Quibusdam, ut scriptoribus sacris, additur μέγας. Plato de Legibus III. p. 816. σχεδὸν ἔκ γε τοσούτου βασιλεὺς ἐν Πέρσαις οὐδείς πω ΜΕΓΑΣ γέγονεν ἀληθῶς, πλήν γε ὈΝΟΜΑΤΙ. Wass. Plerisque sine discrimine Βασιλεὺς, et Μέγας Βασιλεὺς pro Rege Persarum dicitur. Adi vel solum Aristophanem Plut. v. 170. Equit. 476. Acharn. 61. 65. et 647. Add. Brisson. I. de Regno Persar. in princ. et Heraldum II. Adversar. 15. Duck.

Ἡ πρώτη] Int. αὕτη, (οὖσα) ἡ πρ. Nam, quod infr. sequ. ἥδε, non sign. *hæc, ista*, sed *talis, hujusmodi*, i. e. his *legibus*.

Μιλησ. εὐθ. ἀποστ.] Pro, εὐθὺς Μιλ. ἀπ. Neque enim sensus est: cum Milesii *statim defecissent*; (nempe ab Atheniensibus, qs. *a nobis*, quia loquitur civis Athen.) sed *statim post* Milesiorum defectionem.

ιή. 18. "ΈΠΙ τοῖσδε ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς βασιλέα καὶ Τισσαφέρνην Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι. Ὁπόσην χώραν καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει, καὶ οἱ πατέρες οἱ βασιλέως εἶχον, βασιλέως ἔστω· καὶ ἐκ τούτων τῶν πόλεων ὁπόσα Ἀθηναίοις ἐφοίτα χρήματα, ἢ ἄλλο τι, κωλυόντων κοινῇ βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὅπως μήτε χρήματα λαμβάνωσιν Ἀθηναῖοι, μήτε ἄλλο μηδέν. καὶ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους κοινῇ πολεμούντων βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι· καὶ κατάλυσιν τοῦ πολέμου πρὸς Ἀθηναίους μὴ ἐξέστω ποιεῖσθαι, ἢν μὴ ἀμφοτέροις δοκῇ, βασιλεῖ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἢν δέ τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ βασιλέως, πολέμιοι ἔστωσαν καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις· καί, ἤν τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων, πολέμιοι ἔστωσαν βασιλεῖ κατὰ ταυτά."

ιθ'. 19. Ἡ μὲν ξυμμαχία, αὕτη ἐγένετο. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Χῖοι εὐθὺς, δέκα ἑτέρας πληρώσαντες ναῦς, ἔπλευσαν ἐς Ἀναίαν, βουλόμενοι περί τε τῶν ἐν Μιλήτῳ πυθέσθαι, καὶ τὰς πόλεις ἅμα ἀφιστάναι. καὶ, ἐλθούσης παρὰ Χαλκιδέως

Ἐπὶ τοῖσδε] Vid. Marm. Oxon. Polybius III. 22. Ἐπὶ τοῖσδε φιλίαν εἶναι Ῥωμαίοις, καὶ Καρχηδονίοις. et Cap. 24. p. 486. κατὰ τάδε. W. Thucydides III. 114. Σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο—ἐπὶ τοῖσδε. Euripides Alcest. v. 375. Ἐπὶ τοῖσδε παῖδας χειρὸς ἐξ ἐμῆς δέχου. Ἐπὶ τούτοις Aristophanes Plut. v. 1169. Thucydides IV. 16. et 69. et Lucianus I. Ver. Histor. pag. 651. Κατὰ τάδε Thucydides V. 18. Σπονδὰς ἐποιήσαντο—κατὰ τάδε. Et ibid. Cap. 47. Et καττάδε ibid. Cap. 77. 79. DUCK. Ita L. 1. init. πρῶτον (γὰρ) ἐπὶ ῥητοῖς γέρασιν ἦσαν οἱ βασιλεῖς, *ita*, ea *lege*, ea *conditione*, ut haberent certa commoda; et alibi, ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ (μερίδι, μοίρᾳ), ea *lege*, *ut* parem quisque et similem sortem, partem, ferret. 1 Thess. 4. 7. *Non vocavit nos Deus*, Christianos fecit, ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ea *lege*, *ut* liceret flagitiis inquinari, ἀλλ' ἐν (pro ἐφ') ἁγιασμῷ, ea *conditione*, *ut* sancte viveremus.

Ὁπόσα] Pro εἴ τινα, *si qua*; nam infr. sequ. ὅπως μήτε χρήματα λαμβάνωσιν. Verbo ergo, vel Apodosi, caret illud ὁπόσα, et sequi debebat, ταῦτα.

Κωλυόντων] Pro κωλυέτωσαν. Xen. Mem. S. 4. 1. extr. δοκιμαζόντων, pro δοκιμαζέτωσαν.

Ἀμφοτέροις] Σημείωσαι, dixerit Scholiast. memorandum sane, quod ἀμφότεροι sint: 1) rex (Pers.) 2) a) Lacedæmonii, et b) eorum socii, *unam* nimirum partem alteram juncti efficiebant hi duo; cum præsertim *principes* essent Lacedæmonii, quorum auspiciis cuncta hic agerentur.

Ἀπὸ βασιλέως] Ἀπὸ τοῦ βασιλέως *Cl.* non male. WASS.

Κατὰ ταυτά.] Κατὰ ταῦτα μὲν ἡ ξυμμαχία αὕτη ἐγένετο *Cl.* sed ταῦτα statim sequitur. WASS. κ. ταὐτὰ an κ. ταῦτα, legas, et hanc alteram lectionem continues initio Cap. 19. αὕτη ἡ ξυμ. interpretis magis fuerit constituisse, quam Critici, qui proprie dicatur. Quippe, accentibus et interpunctione sublata, nec Linguæ usus, nec tenor orationis, utram libet amplecti Lect. vetuerit; ut ne Interpres quidem decernere satis queat. κατὰ ταὐτὰ vix abesse posse a prioribus videatur, pro ὁμοίως, *similiter*, *eodem modo*, *vicissim*. Nec tamen, per αὕτη sic incipi novam sectionem, Thucydideum satis, ne Græcum quidem; scriberetur enim, τοιαύτη μέν. Certe αὕτη pro τοιαύτη intelligendum. Nec rursus placet κατὰ ταῦτα αὕτη, rel. ut, *æsthetice* magis, et sensum quemdam (*Gefühl*) secutus, non Grammatice aut Logice, amplectar Duckero quoque probatum κατὰ ταὐτὰ, cum præsertim μὲν additum vocabulo ξυμμαχία jubeat plane αὕτη pro τοιαύτη positum interpretari.

Ἡ μ. ξυμμ.] V. ad C. 18 extr. ad vv. κατὰ ταὐτά.

Ἐς Ἄναιαν] Vid. ad Lib. III. Cap. 19. D.

ἀγγελίας αὐτοῖς, ἀποπλεῖν πάλιν, καὶ, ὅτι Ἀμόργης παρέσται κατὰ γῆν στρατιᾷ, ἔπλευσαν ἐς Διὸς ἱερόν· καὶ καθορῶσιν ἑκκαίδεκα ναῦς, ἃς, ὕστερον ἔτι Θρασυκλέους, Διομέδων ἔχων ἀπ' Ἀθηνῶν προσέπλει. καὶ, ὡς εἶδον, ἔφευγον μιᾷ μὲν νηὶ ἐς Ἔφεσον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῆς Τέω. καὶ τέσσαρας μὲν κενὰς οἱ Ἀθηναῖοι λαμβάνουσι, τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν γῆν φθασάντων· αἱ δ' ἄλλαι ἐς τὴν Τηΐων πόλιν καταφεύγουσι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς Σάμου ἀπέπλευσαν· οἱ δὲ Χῖοι, ταῖς λοιπαῖς ἀναγαγόμενοι, καὶ ὁ πεζὸς μετ' αὐτῶν, Λέβεδον ἀπέστησαν, καὶ αὖθις Ἐράς. καὶ μετὰ τοῦτο ἕκαστοι ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν, καὶ ὁ πεζὸς, καὶ αἱ νῆες.

κ'. 20. Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αἱ ἐν τῷ Πειραιῷ εἴκοσι νῆες τῶν Πελοποννησίων, καταδιωχθεῖσαι τότε, καὶ ἐφορμούμεναι ἴσῳ ἀριθμῷ ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐπέκπλουν ποιησάμεναι αἰφνίδιον, καὶ κρατήσασαι ναυμαχίᾳ, τέσσαράς τε ναῦς λαμβάνουσι τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀποπλεύσασαι ἐς Κεγχρειὰς, τὸν ἐς τὴν Χίον καὶ τὴν Ἰωνίαν πλοῦν αὖθις παρεσκευάζοντο. καὶ ναύαρχος αὐτοῖς ἐκ Λακεδαίμονος Ἀστύοχος ἐπῆλθεν, ᾧπερ ἐγίγνετο ἤδη πᾶσα ἡ ναυαρχία. ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ ἐκ τῆς Τέω πεζοῦ, καὶ Τισσαφέρνης αὐτὸς στρατιᾷ παραγενόμενος, καὶ ἐπικαθελὼν τὸ ἐν τῇ Τέῳ τεῖχος, εἴ τι ὑπελείφθη, ἀνεχώρησε. καὶ Διομέδων, ἀπελθόντος αὐτοῦ, οὐ πολὺ ὕστερον δέκα ναυσὶν Ἀθηναίων ἀφικόμενος, ἐσπείσατο Τηΐοις, ὥστε δέχεσθαι καὶ σφᾶς. καὶ παραπλεύσας

Ἀγγελ.] Dilogiam habet hoc vocab. ad ἀποπλεῖν sign. *jussum*; ad, ὅτι Ἀμόργης, sign. *nuntium*. In παρέσται στρατιᾷ, durius hic, omiss. σύν.

Ἃς ὕστερ. rel.] Ordo est, ad sensum: ἃς Διομ. ἔχων, προσέπλει ἀπ' Ἀθηνῶν, ὕστερον ἔτι Θρασ. Neque enim ad ἔχων pertinet ὕστερον, verum ad προσέπλει. ut qs. in Parenthesi accipienda sint verba, ὕστ. ἔτι Θρ.

Ἐπὶ τῆς Τέω] Τέως, non Τήως, Stephanus. Vide Harpocrationem pag. 202. WASS. ἐ. τῆς Τέω, pro ἐπὶ τὴν Τέων· uti mox, ἐπὶ τῆς Σάμου ἀπέπλ.

Ταῖς λοιπαῖς ἀναγαγόμενοι] Ναυσὶν addunt omnes Mss. et Edd. ante Stephani secundam, quam Portus et Hudsonus sequuti sunt. Habet magnam speciem glossæ; et mihi difficile est, credere, a Thucydide potius esse, quam ex interpretatione. DUCK.

Ἐφόρμ.] Passive hic positum verb. ἐφορμεῖν, quod proinde et Accusat. habere possit, et Subst. ἐφόρμησις Genit. regere; per Hypallagen, ut *triumphata Corintho*, Virg. Æn. 6. 837. pro, triumpho de illa acto; i. e. victa Corintho.

Ὧιπερ ἐγίγν.] Non usitata sane structura, pro, οὗπερ, vel, ἐφ' ᾧπερ ἐγίγν. ἡ ναυαρχ. et mirum, nihil Codd. variare. ἤδη rursus hic est *nunc* (*nunmehr*).

Ἀναχ. — τοῦ ἐκ τ. Τ. π.] Pro, ἀναχ. τοῦ ἐν τῇ Τέῳ (ὄντος) πεζοῦ ἐκ τῆς Τ. per Synch. certe, pro, ἀναχ. τοῦ πεζ. ἐκ τ. Τέω.

Ἐσπ. Τη.] i. e. πρὸς τοὺς Τηΐους, *cum* Teiis. Neque enim ipse Diomedon quidquam promittebat Teiis aut recipiebat, sed, *ab illis* spondere sibi, jubebat ac stipulabatur.

Καὶ σφᾶς] Qs. *simul cum* Peloponnesiis, *ut* utrique insulam obtinerent; aut, quia *abscesserent* Peloponnesii, καὶ sign. *nunc* ipsos, *vicissim*. Illud præplacet, ut et verbis aptius,

ἐπὶ Ἐρὰς, καὶ προσβαλὼν, ὡς οὐκ ἐλάμβανε τὴν πόλιν, ἀπέπλευσεν.

κά. 21. Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἡ ἐν Σάμῳ ἐπανάστασις ὑπὸ τοῦ δήμου τοῖς δυνατοῖς, μετὰ Ἀθηναίων, οἳ ἔτυχον ἐν τρισὶ ναυσὶ παρόντες. καὶ ὁ δῆμος ὁ Σαμίων διακοσίους μέν τινας τοὺς πάντας τῶν δυνατῶν ἀπέκτεινε· τετρακοσίους δὲ φυγῇ ζημιώσαντες, καὶ αὐτοὶ τὴν γῆν αὐτῶν καὶ οἰκίας νειμάμενοι, Ἀθηναίων τε σφίσιν αὐτονομίαν μετὰ ταῦτα, ὡς βεβαίοις ἤδη, ψηφισαμένων, τὰ λοιπὰ διῴκουν τὴν πόλιν, καὶ τοῖς γεωμόροις μετεδίδοσαν οὔτε ἄλλου οὐδενὸς, οὔτε ἐκδοῦναι, οὔτε ἀγαγέσθαι παρ' ἐκείνων, οὐδ' ἐς ἐκείνους, οὐδενὶ ἔτι τοῦ δήμου ἐξῆν.

et rei; neque enim plane extra potestatem Peloponnesiorum relinquebatur Teos.

Ἐπανάστασις ὑπὸ τοῦ δήμου τοῖς δυνατοῖς] Non temere est, quod Clarend. et Cass. præpositionem omittunt. Stephanus monet; adnotandum esse, verbale hic retinere casum verbi sui. Hoc crebrum est in Thucydide: V. 18. Διάστασις τοῖς νέοις ἐς τοὺς πρεσβυτέρους. VI. 76. Περὶ δὲ οἱ μὲν σφίσιν ἀλλὰ μὴ ἐκείνῳ καταδουλώσεως (τῷ Μήδῳ ἀντέστησαν). Adde quæ ad V. 46. dicta sunt. Duck.

Ἐν τ. ν.] Usitatius tamen, σὺν omitti, quam ἐν addi; nec Latini: *in navibus aderant.*

Διακοσίους μέν τινας] Mss. et Interpres ἐς διακοσίους. recte. Wass. Hoc tutius ex auctoritate omnium Mss. et Edd. ante Steph. 2. recipi potest, quam paullo ante ναυσίν. Stephanus loco ab Hudsono in Var. Lect. adnotato dicit, Latini sermonis consuetudinem non pati, ut adjectivum *aliquos* ea significatione usurpemus. Sed vid. Taubmannum et Lambinum ad Plaut. Menæchm. V. 5. 57. et Gronovium ad Gell. III. 7. Duck.

Ὡς βεβ. ἤδη] Rursus ἤδη est *nunmehr*, tali pignore, tali facto, quo et a principibus, hostiliter ejectis, et a Lacedæmoniis, Democratiæ iniquis, odium periculumque timerent, et Atheniensibus gratum fecissent, Democratiæ fautoribus, quam ipsi ultro inducerent aliis, immo obtruderent.

Τὰ λοιπὰ] *Jam porro, deinde (ven nun an)*; aut int. κατὰ, ἐς τ. λ. *in reliquis* quoque rebus et partibus. (Hic quis temporum similitudinem non agnorit, magnitudine tantum rerum discrimen afferente?)

Τοῖς γεωμόροις] Γεωμόροι non solum Callimacho, qui Hymn. in Jov. v. 74. eos inferioris ordinis, et ὑπὸ χεῖρα πτολιάρχων esse, dicit, et Suidæ, sed etiam Apollonio Rhodio I. v. 1214. ubi βοῦς γεωμόρος, et III. 1386. quæ loca ad Callimachum observavit Spanhemius, Hesychio, et Etymol. M. in v. Πράμνειος sunt *agricolæ*. Apud Dionysium Halic. X. 39. γεωμόροι, coloni, quibus ager dividitur: et νόμος γεωμορικὸς, lex agraria. Hic in Scholio Codici Reg. vetusta manu adscripto γεωμόροι exponuntur οἱ τὴν γῆν μερίζοντες καὶ διδόντες πρὸς ἕκαστον· et in Cass. γεωμόρος, ὁ τὴν γῆν μερίζων· Sed ea interpretatio ab hoc loco aliena est. Nec Portus, hoc sensu, quod in Var. Lect. dicit Hudsonus, γεωμόρους a Thucydide accipi, existimat, sed, quam etiam hanc significationem retulisset, scribit, ex ipsa serie narrationis et sententia loci apertum esse, Thucydidem ita non simpliciter videri appellare τοὺς ἀγροίκους, ἀλλὰ καὶ μάλιστα τοὺς δυνατοὺς, τοὺς ἐν ἀγροῖς οἴκους καὶ κτήματα ἔχοντας. Omnino γεωμόροι iidem sunt, qui δυνατοὶ, quorum partem a plebe occisam, dicit Thucydides. In Republica Atheniensium quidem Γεωμόροι erant secundus quidam ordo civium, et medius inter Εὐπατρίδας et Δημιουργούς. Sed non credo, ostendi posse, apud Samios cives itidem in tres hujusmodi ordines divisos fuisse. Apud Herodotum VII. 155. γαμόροι Syracusani, quos a plebe et servis urbe pulsos, dicit, et ex eo Dionysius Halic. VI. 62. sunt agrorum et latifundiorum possessores, et iidem, quos hic τοὺς δυνατοὺς vocat Thucydides. Vide Valesium ad Excerpta Peiresciana pag. 229. Duck.

Οὔτε ἄλλ. οὐδενὸς] Mira profecto Lectio Cod. Mosqu. pro hisce verbis, καὶ τὸ λοιπόν. Unde ortam dicamus? An e vs. priore τὰ λοιπά; An scripsit aliquis ad verba, quæ sequuntur (οὔτε ἐκδ. οὔτε ἀγαγ. κ. τ. λ. *et cetera.*

Οὔτε ἐκδ. οὔτε ἀγ.] Scil. τὰς (ἑαυτῶν) θυγατέρας, γυναῖκας. Connubio iis interdictum.

κβ΄. 22. Μετὰ δὲ ταῦτα, τοῦ αὐτοῦ θέρους, οἱ Χῖοι, ὥσπερ ἤρξαντο, οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοποννησίων πλήθει παρόντες ἀποστῆσαι τὰς πόλεις, καὶ βουλόμενοι ἅμα ὡσπλείστους σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε τρισκαίδεκα ναυσὶν ἐπὶ τὴν Λέσβον, (ὥσπερ εἴρητο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, δεύτερον ἐπ' αὐτὴν ἰέναι·) καὶ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων τε τῶν παρόντων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παρῄει ἐπὶ Κλαζομενῶν τε καὶ Κύμης. ἦρχε δ' αὐτοῦ Εὐάλας Σπαρτιάτης, τῶν δὲ νεῶν, Δεινιάδας περίοικος. Καὶ αἱ μὲν νῆες, καταπλεύσασαι, Μήθυμναν πρῶτον ἀφιστᾶσιν.

κγ΄. 23. Ἀστύοχος δὲ, ὁ Λακεδαιμόνιος ναύαρχος, τέσσαρσι ναυσὶν, ὥσπερ ὥρμητο, πλέων ἐκ τῶν Κεγχρειῶν, ἀφικνεῖται ἐς Χίον· καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἥκοντος, αἱ Ἀττικαὶ νῆες

Ὥσπερ εἴρητο] Supra Cap. 8. Illa, καὶ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ad eamdem parenthesin pertinent. Duck. ὥσπερ hic sign. ὅτι, *quia*; propter verba et ad verba, δεύτερον ἰέναι, quæ omittenda forent, si ὥσπερ, ad στρατεύονται relatum, significaret *quemadmodum*.

Περίοικος] Minime probabilis est sententia Acacii in Var. Lect. hunc e servis, vel colonis, Cretensium fuisse: si modo ita sensit; de quo non satis liquet. Nulla ratio esse videtur, cur περίοικος hic aliter accipiatur, quam vulgo solet, i. e. pro *vicino* et *accola*. Ut I. 17. et sæpe apud alios. Sed tamen Thucydides aliquanto frequentius Lacedæmoniorum, quam ullius alterius populi, περιοίκους memorat. I. 101. Οἱ Εἵλωτες αὐτοῖς καὶ τῶν περιοίκων Θουριᾶταί τε καὶ Αἰθεεῖς, ἐς Ἰθώμην ἀπέστησαν. IV. 8. Οἱ Σπαρτιάται αὐτοὶ μὲν, καὶ οἱ ἐγγύτατα τῶν περιοίκων. Et sic hujus Lib. Cap. 6. et hoc loco. Nam utrobique περίοικον de homine ex hoc genere περιοίκων Lacedæmoniorum accipio. In Cod. Cass. ad Cap. 6. hoc Scholion legitur: Περίοικοί εἰσιν οἱ ὑπήκοοι γείτονες τῆς Σπάρτης. Hoc verum esse, arbitror. Nam, περιοίκους hos libertate quidem usos fuisse, e Thucydide cognosci potest; alioqui enim eorum opera ad illa, quæ dicit, ministeria usi non fuissent Spartani; item e Plutarcho Lycurg. qui in divisione agri Laconici περιοίκοις xxx. millia sortium, Spartanis ix. millia adsignata scribit pag. 80. Sed tamen deteriore conditione, quam cives Spartanos, nec Spartanos appellatos fuisse, constat e Xenoph. Histor. Græc. III. 494. Duck.

Μήθυμναν πρῶτον ἀφιστᾶσιν] Valla in interpretatione Latina addidit, quæ in Græcis non leguntur: nam ita vertit: *primum Methymnam (quo prius pervenere,) deinde, relictis hic quatuor navibus, Mitylenen, (quo cum cæteris navibus venerunt,) ad deficiendum impulere.* Utrum ex ingenio ita suppleverit, quæ ad sensum perficiendum deesse, putabat, an in exemplari suo ea invenerit, non facile adfirmari potest. Sed verosimilis est sententia Porti, locum mutilum esse. Quatuor autem naves Chiorum Methymnæ relictas fuisse, Idem recte ex iis conficit, quæ Thucydides paullo post de fuga navium Chiarum e Methymna post Mitylenas ab Atheniensibus captas, scribit. Duck. Defectus, vel lacunæ, suspicionem ita tollit Abr. ut, postea sic loqui, dicat Thucydidem, tanquam hic jam aliquid de Mitylene quoque attulerit. Qui sane mos est historicorum, deinde reddentium ac veluti explentium, quæ superius fuerint memoranda; quæ tamen satis jam intelligantur ex iis, quæ deinde afferunt; ut non videam, quid subegerit Nostrum hic addere, quæ loco deinde suo non reticeret.

Ὁ Λακεδαιμόνιος ναύαρχος] Clar. Λακεδαιμονίων. Eadem varietas est V. 3. Infra Cap. 24. Χαλκιδέα, τὸν Λακεδαιμόνιον ἄρχοντα. et Cap. 29. Ἑρμοκράτους δὲ ἀντειπόντος τοῦ Συρακουσίου στρατηγοῦ. Duck.

Πλέων ἐκ τῶν Κεγχρειῶν] Laudat hæc, et διττογραφίαν nominis Κεγχρεαὶ ostendit Thomas Magister. Duck.

Τρίτ. ἡμ. αὐτ. ἥκ.] i. e. ὅτε ἦν τρίτη ἡμέρα, ἐξ οὗ (καιροῦ,) vel, ex ἧς, (ἡμέρας) ἧκε. Nempe, quia præterito tempore caret ἥκω.

πέντε καὶ εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Λέσβον, ὧν ἦρχε Λέων καὶ Διομέδων. Λέων γὰρ ὕστερον δέκα ναυσὶ προσεβοήθησεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύοχος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐς ὀψὲ, καὶ προσλαβὼν Χίαν ναῦν μίαν, ἔπλει ἐς τὴν Λέσβον, ὅπως ὠφελοίη, εἴ τι δύναιτο. καὶ ἀφικνεῖται ἐς τὴν Πύῤῥαν, ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Ἔρεσσον· ἔνθα πυνθάνεται, ὅτι ἡ Μιτυλήνη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτοβοεὶ ἑάλωκεν. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ἔπλεον ἀπροσδόκητοι, κατασχόντες ἐς τὸν λιμένα, τῶν τε Χίων νεῶν ἐκράτησαν, καὶ ἀποβάντες, τοὺς ἀντιστάντας μάχῃ νικήσαντες, τὴν πόλιν ἔσχον. ἃ πυνθανόμενος ὁ Ἀστύοχος τῶν τε Ἐρεσσίων, καὶ τῶν ἐκ τῆς Μηθύμνης μετ' Εὐβούλου Χίων νεῶν, αἳ, τότε καταληφθεῖσαι, καὶ, ὡς ἡ Μιτυλήνη ἑάλω, φεύγουσαι, περιέτυχον αὐτῷ τρεῖς, (μία γὰρ ἑάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων,) οὐκέτι ἐπὶ τὴν Μιτυλήνην ὥρμησεν, ἀλλὰ, τὴν Ἔρεσσον ἀποστήσας, καὶ ὁπλίσας καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν ὁπλίτας, πεζῇ παρέπλει ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν

Poterat etiam, vel debebat, ἐλθόντος, παραγεγονότος. Aut per Meton. est pro παρόντος. V. et infr. ad vv. ἐμμεν. τῇ ἀποστ.

Ἑάλωκεν.] Alioquin Aor. 2. ἑάλω Passive adhibetur; sed nimirum et Præter. ut ἕστηκα, ponitur, atque ἔστην. Supra quoque, τῆς πόλεως ἑαλωκυίας.

Ἀποβ. — νικήσ.] Intelligi potest καὶ ante νικήσαντες, per Asyndeton; ut Homer. Il. 5. ὣς ἄρα φωνήσαντες, (int. καὶ) ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες. Vel sic int. ἀπέβησαν· καὶ κρατήσαντες, ἔσχον τ. πόλιν.

Τῶν τε Ἐρεσσ. κ. τ. — Χίων] Intell. ἐκ, παρὰ, ad πυνθανόμενος· (pro πυθόμενος·) cum cognovisset ex Eressiis; et per Chias naves. Alioquin structura turbet, maxime in Χίων νεῶν, αἳ — περιέτ.

Καταληφθεῖσαι] Melius, ut puto, quidam Mss. καταλειφθεῖσαι· nam loquitur Thucydides de Chiis navibus, quæ Methymnæ relictæ fuerant. Duck.

Τρεῖς] Debebat, καὶ (ἐκ) τριῶν Χίων νεῶν, αἳ περιέτ. αὐτῷ. Synchyseos genus est, cum Trajectione; qua et Ovid. usus, Fast. 1. 105. *et quæ tria corpora restant*, pro, et tria corpora, quæ restant. Virg. Æn. 10. 773. *Telum, quod missile libro*; pro, miss. tel. qu. libro. Ita Latinis: *Liberi, quos multos habet*, pro, multi liberi, quos habet. Paullus ad Philem. Vs. 10. περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα, — Ὀνήσιμον, debebat, περὶ Ὀνησίμου, ὃν ἐγένν. sed ad propius Verb. ἐγέννησα retulit; ut Phil. 3. 18. (quo supra jam utebamur:) πολλοὶ περιπατοῦσιν, οὓς — ἔλεγον, νῦν δὲ — λέγω, τοὺς ἐχθροὺς, rel. ubi itidem daret: πολλοὶ περιπ. (nempe οὕτω, quod latet in οὓς ἔλεγον, pro, οἵους εἶναι, vel περιπατεῖν, ἔλεγον· ut Rom. 9. 24. οὓς καὶ ἐκάλεσεν ὑμᾶς, pro, οἵοί ἐστε καὶ ὑμεῖς, οὓς ἐκάλ.) οἱ ἐχθροὶ, rel. Sed et hic dedit Accusat. propiori verbo, λέγω. Cf. Philol. Th. P. p. 57. (extr. lit. b.) et 58. Tale exemplum proximo dati vocabuli et Perizon. affert ad Sanct. Min. 4. 15. n. 29. Ciceronis, Epist. Fam. 2. 19. *Verebar, ne id ita caderet, quod etiam nunc vereor, ne — — ego de provincia decederem.* Debebat, *ut* — — decederem, ad vv. *ita caderet*; sed proximo nimirum, *vereor*, dedit hoc alterum *ne* ad *decederem*. Et, quia *trajectio* simul ista est voc. τρεῖς, addere liceat Nostri similem locum, 2. 62. p. init. οὐκ ἔστιν, ὅστις ὑμᾶς οὔτε βασιλεὺς κωλύσει, οὔτε ἄλλ. οὐδὲν ἔθνος· pro οὐκ ἔστ. οὔτε ἄλλο ἔθν. (ὅστις βασ.) ὅ τι ὑμ. κωλ. Ovid. Fast. 1. 205. *Frondibus ornabant, quæ nunc Capitolia gemmis*, p. Frond. orn. Capit. quæ nunc gemm. (ornant.) Ceterum περιτυχεῖν pro ἐντυχεῖν Noster habet etiam 1. 20. extr. Ἱππάρχῳ περιτυχόντες. Ita, νόσῳ, κινδύνοις περιπεσεῖν, pro ἐμπεσεῖν.

Πεζῇ παρέπλει] Πεζῇ, καὶ ἄρχοντα τούτοις προστάξας, αὐτὸς, reliquis omissis, Cl. forte παραπέμπει legendum, ut infra Cap. 61. ipse Auctor. Wass. Si sanum est παρέπλει, quod corrigere frustra tentat *Abr.* dissimulavit Portus, *proficisci* vertens: πεζῇ

καὶ Μήθυμναν, ἄρχοντα Ἐτεόνικον προστάξας· καὶ αὐτὸς ταῖς τε μεθ' ἑαυτοῦ ναυσὶ καὶ ταῖς τρισὶ ταῖς Χίαις παρέπλει ἐπὶ Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἐλπίζων, τοὺς Μηθυμναίους θαρσήσειν τε, ἰδόντας σφᾶς, καὶ ἐμμενεῖν τῇ ἀποστάσει. ὡς δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Λέσβῳ πάντα ἠναντιοῦτο, ἀπέπλευσε, τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν ἀναλαβὼν, ἐς τὴν Χίον. ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζὸς, ὃς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐμέλλησεν ἰέναι. καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Κεγχρειᾷ ξυμμαχίδων Πελοποννησίων νεῶν ἀφικνοῦνται αὐτοῖς ἓξ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Χίον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τά τε ἐν τῇ Λέσβῳ πάλιν κατεστήσαντο, καὶ, πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς, Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ πολίχναν τειχιζομένην ἑλόντες, διεκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν ἐν τῇ νήσῳ πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως· οὗτοι δὲ ἐς Δαφνοῦντα ἀπῆλθον. καὶ αὖθις Κλαζομεναὶ προσεχώρησαν Ἀθηναίοις.

κδ'. 24. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἵ τ' ἐπὶ Μιλήτῳ Ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσὶν ἐν τῇ Λάδῃ ἐφορμοῦντες, ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς Πάνορμον τῆς Μιλησίας, Χαλκιδέα τε τὸν Λακεδαιμόνιον, ἄρχοντα μετ' ὀλίγων παραβοηθήσαντα, ἀποκτείνουσι, καὶ τροπαῖον, τρίτῃ ἡμέρᾳ ὕστερον διαπλεύσαντες, ἔστησαν· ὃ οἱ Μιλήσιοι, ὡς οὐ μετὰ κράτους τῆς γῆς σταθὲν, ἀνεῖλον.

debet esse *prope terram*, litus legens: Sed, quod pæne præplaceat: *in modum*, morem et usum terrestris exercitus instructis militibus.

Ἐμμεν. τῇ ἀποστ.] Rursus Metonymia Anteced. p. Consequ. *mansuros hostes* iis, a quibus semel defecissent; Vel, sicut, ἐμμένειν ταῖς σπονδαῖς, est, *servare fœdus*, ita et hic, servaturos defectionem, non mutaturos.

Ἀφικν. αὐτ.] P. πρὸς αὐτούς.

Κατεστήσ.] *Sibi* nimirum, ad *suas* rationes, quod *ipsis* (Athen.) aptum foret: nempe Democratiæ. Ea vis Medii h. l. ἐπιτηδείως ἑαυτοῖς.

Ἐξ αὐτ.] Quid, si ἐξ αὐτῆς (τ. ὥρας) interpreter hic, *statim*, illico, continuo.

Πολίχναν] Istos muros durasse ad Strabonis tempora, probabile est; nam τειχῆρες χωρίον vocat. Nonnus Dionys. 354. plurali numero utitur. Οἵ τε Μίδειαν ἔναιον ἀειδομένας τε ΠΟΛΙ'ΧΝΑΣ. In Hieroclis Notitia p. 23. enumerantur Dardanum, Troas, Scamandrus, Ilium et Πολίχνα. Hodie *Bilenos* Turcis. Leunclav. Pand. Turc. WASS. Si proprium est Nomen, Πολίχναν excudendum fuerit, non πολ. Et sane πολίχνιον magis est Appellat. ab illo tamen effictum. Ordo leviter turbatus trajectione, ubi sensus et Grammatica postulet: τὴν Κλαζομεν. πολ. ἐν τῇ ἠπ. τειχιζ.

Οὗτοι δὲ] Δὲ hic est pro γὰρ, propter πλήν.

Δαφνοῦντα.] Ἀρσενικῶς efferunt Strabo et Steph. Euphorio Δαφνοῦσαν vocat. In Phocidis litore posuit Plinius. Urbs Strabonis tempore solo æquata. WASS.

Ἀποκτείν.] Non ergo ἀποκτιννύουσι· quem supra Atticismum nobis inculcabant Intt.

Ὡς οὐ μετὰ κρ. rel.] Non hæc ratio est, quam (*subjective*, in animo, reputando,) secuti Milesii, dejecerint tropæum; semper enim istud fecisse leguntur victi quoque, degressis victoribus; sed in re ipsa, (*objective*,) et inde a Thuc. repetita; unde non verteris: quod — constitutum *esset*, quod sit cogitantium Milesiorum, sed, quoniam — *erat* positum; quod sit scriptoris, rationem redditurі, ex re ipsa, cur *potuerit* fieri. Nam alioquin sit quærendum, *juris*ne hoc publici fuerit et bellici apud Græcos, ut intacta relinquerentur tropæa a vere victis, si agro

καὶ Λέων καὶ Διομέδων, ἔχοντες τὰς ἐκ Λέσβου Ἀθηναίων ναῦς, ἔκ τε Οἰνουσσῶν, τῶν πρὸ Χίου νήσων, καὶ ἐκ Σιδούσσης, καὶ ἐκ Πτελεοῦ, ἃ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ εἶχον τείχη, καὶ ἐκ τῆς Λέσβου ὁρμώμενοι, τὸν πρὸς τοὺς Χίους πόλεμον ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιοῦντο. εἶχον δὲ ἐπιβάτας τῶν ὁπλιτῶν ἐκ καταλόγου ἀναγκαστούς. καὶ ἔν τε Καρδαμύλῃ ἀποβάντες, καὶ ἐν Βολίσσῳ τοὺς προσβοηθήσαντας τῶν Χίων μάχῃ νικήσαντες, καὶ πολλοὺς διαφθείραντες, ἀνάστατα ἐποίησαν τὰ ταύτῃ χωρία. καὶ ἐν Φαναῖς αὖθις ἄλλῃ μάχῃ ἐνίκησαν, καὶ τρίτῃ ἐν Λευκωνίῳ. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ μὲν Χῖοι ἤδη οὐκέτι ἐπεξῄεσαν· οἱ δὲ τὴν χώραν, καλῶς κατεσκευασμένην, καὶ ἀπαθῆ οὖσαν ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τότε, διεπόρθησαν. Χῖοι γὰρ μόνοι μετὰ Λακεδαιμονίους, ὧν ἐγὼ ᾐσθόμην, εὐδαιμονήσαντες, ἅμα καὶ

potirentur victores? Ridiculum; nam qui tunc auderent? Degressis autem victoribus, quis impediret? Aut quis nollet incolarum? Quod idem factum subinde, apud Nostrum legamus, castellis loco immunitis; neque aliter accidisse hodie, cognorimus, eleutheriis perticis vel liberalibus Francogallorum. Unde vix est, quin otiose addita videatur hæc caussa; quam ego, nisi Thucydidea plane sit oratio, a Schol. quodam adscriptam, putarim. *Juris* enim aliquid, aut moris, subesse credi, nequa historia jubet, nec res, ut exposui, satis patiatur.

Οἰνουσσῶν] Ita Mss. et Herodotus. Οἰνοῦσαι Hecatæus apud Ethnicographum, quomodo et Mela. S geminat Plinius, sed singulariter effert. Singul. etiam Mela. *Œnusæ* numero plurium Stephanus, mendose, de una insula. *Œnussa* olim dicta Carthago. vid. Polyæn. VIII. 16. 6. et Tournefort I. 278. Wass. Mirum, a Wassio Stephanum reprehendi, quod Plurali afferat *unius* insulæ nomen. Capreasne ignorabat Wass. aut *alta* Cythera (*orum*,) aut Γάδειρα, τὰ, Gades, aut Cenchreas, et urbium innumera fere nomina Pluralia? Scotussas apud Nostrum, Arginussas, Cic. Off. 1. 24. a. extr.

Σιδούσσης] Σίδουσσα etiam Stephanus, cui, auctore Hecatæo, est πόλις Ἰωνίας. Plinius V. 31. *Sidusa*, et insulam facit. Adnotavit Pinedo ad Stephanum. Duck.

Πτελεοῦ] Aliud est oppidum Thessaliæ, de quo Epig. vet. apud Demosthenem p. 34. et Cantacuzen. p. 564. aliud longe hoc, nempe ad Mimantem et Erythras. Wass. Πτελέον Stephanus παροξυτόνως et ita hic Cass. a prima manu, et infra Cap. 31. sed Eustathius, qui Stephanum describit, Πτελεὸς et Πτελεὸν, in Iliad. β'. pag. 297. et 324. Πτελεὸν rursus Thucydides infra Cap. 31. et de alia V. 18. Duck.

Καρδαμύλῃ] Καραδαμύλην hanc Ionicam prope Chium memorat Stephanus, fortassis ex hoc loco, et e Stephano Eustathius in Iliad. ί. pag. 743. Duck.

Βολισσῷ] Vid. Berkel. ad Steph. Androtio, Βολισὸς, πολίχνιον Insulæ Chiorum juxta τῆς Χίου urbis; Comnena VII. p. 208. ubi pro μερικῶς ποσῶς, omnino reponendum ex Ms. Coislin. ὁπόσως, et infra συνήρασσε. Wass.

Ἀνάστατα — χωρία] Agnoscit Pollux III. 91. Herodotus p. 31. ἀναστάτους ἐποίησε Συρίους. ἀναστατοῦντας, ἀνατρέποντας Hesych. v. Etymologum et Suidam. Auctor nescio quis πᾶν Μέλαθρον ἄρδην ἐκ βάθρων ἈΝΆΣΤΑΤΟΝ. Idem.

Ἐν Φαναῖς] Φάναι, ἀκρωτήριον τῆς Χίου, Stephanus. Vide ibi Holstenium. Duck.

Ἐν Λευκωνίῳ] Quæ hic in Var. Lect. scribit Hudsonus, sunt e Palmerii Exercitation. pag. 66. Sed erratum est in nomine Polybii, qui Lib. VIII. nihil de Chiis dicit. Credo, Palmerium voluisse scribere Polyænus lib. 8. Nam ibi Cap. 66. hæc leguntur: Χίοις πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμος ἦν Λευκωνίας πέρι. Duck.

Κατεσκευασμ.] Ad ædificia haud dubie, villas et urbes, pertinet; de *agricultura* adhiberi hoc verbum non solet. Instructam regionem, ut Port. vertit, vix satis intellexeris.

Ὧν ἐγὼ ᾐσθ.] Hæc verba non admodum faveant sententiæ, quam init. libri apponebat *Gottl.* putantium, a *filia* Thuc. compositum hunoce librum.

ἐσωφρόνησαν, καὶ ὅσῳ ἐπεδίδου ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπὶ τὸ μεῖζον, τόσῳ καὶ ἐκοσμοῦντο ἐχυρώτερον. καὶ οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν (εἰ τοῦτο δοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πρᾶξαι,) πρότερον ἐτόλμησαν ποιήσασθαι, ἢ μετὰ πολλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἔμελλον κινδυνεύσειν, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ᾐσθάνοντο οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι μετὰ τὴν Σικελικὴν ξυμφορὰν, ὡς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν βεβαίως τὰ πράγματα εἴη. εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπείοις τοῦ βίου παραλόγοις ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν, οἷς ταῦτα ἔδοξε τὰ τῶν Ἀθηναίων ταχὺ ξυναιρεθήσεσθαι, τὴν ἁμαρτίαν ξυνέγνωσαν. εἰργομένοις οὖν αὐτοῖς τῆς θαλάσσης, καὶ κατὰ γῆν πορθουμένοις, ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους ἀγαγεῖν τὴν πόλιν· οὓς αἰσθόμενοι οἱ ἄρχοντες, αὐτοὶ μὲν ἡσύχασαν, Ἀστύοχον δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τὸν ναύαρχον μετὰ τεσσάρων νεῶν, αἳ παρῆσαν αὐτῷ, κομίσαντες, ἐσκόπουν ὅπως μετριώτατα, ἢ ὁμήρων λήψει, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ, καταπαύσωσι τὴν ἐπιβουλήν. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἔπρασσον.

κέ. 25. Ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος, χίλιοι ὁπλῖται τῶν Ἀθηναίων καὶ πεντακόσιοι, καὶ χίλιοι Ἀργείων (τοὺς γὰρ πεντακοσίους τῶν Ἀργείων, ψιλοὺς ὄντας,

Ὅσῳ] Scil. μᾶλλον· aut pro ὅσον· quod hic non possit tamen, propter τόσῳ.

Οὐ πάνυ πόνηρα] Cass. et Gr. πονηρά. De discrimine inter πονηρὸς et πόνηρος non satis convenit inter Grammaticos. Vide Ammonium in μοχθηρὸς et πόνηρον, Suidam, Etymol. M. Eustathium in Homer. Iliad. β'. pag. 341. et Scholiasten Aristophanis Plut. v. 127. 220. et Nub. v. 102. Stephanus in Thesauro ex hoc loco videtur existimasse, sine discrimine posse dici πονηρὰ et πόνηρα πράγματα. Sed ex Ammonii sententia in Thucydide legendum est πονηρὰ, non πόνηρα. Nam ita scribit in μοχθηρός· Λέγουσι δὲ ἁπλῶς τὰ φαῦλα καὶ μοχθηρὰ πονηρά. ὡς Θουκυδίδης πονηρὰ τὰ πράγματα τῶν Ἀθηναίων, ἀντὶ τοῦ φαῦλα. Μόχθηρος δὲ ὁ ἐπίπονος, ὡς καὶ πόνηρος. Et sic Thucydides VII. 48. Ὁ δὲ Νικίας ἐνόμιζε μὲν καὶ αὐτὸς πονηρὰ σφῶν τὰ πράγματα εἶναι. Et VIII. 97. Ἐκ πονηρῶν τῶν πραγμάτων γενομένων τοῦτο πρῶτον ἀνήνεγκε τὴν πόλιν. Duck.

Πόνηρα] Ita leg. non πονηρὰ, quia sign. *miseras* res, afflictas, non *pravas*. Ita πονήρως ἔχειν, διακεῖσθαι, male se habere, infirmum esse; non πονηρῶς.

Βεβαίως] Omisit Port. Vertendum *profecto*, haud dubie, ἀναμφισβητήτως, *manifesto*.

Ταῦτα] Ita hic leg. non ταὐτὰ, ne pleonastica fiat oratio et distracta. ταῦτα refer ad πράγματα, pro τοιαῦτα· quibus sic *affectæ* res Athen. viderentur cito convelli posse.

Ξυναιρεθ.] Non solenne sane hoc sensu verbum pro καθαιρεῖν, *destruere*. Sign. enim, (ut in ξυνελὼν λέγω, 2. 41. init. ξυνελόντι εἰπεῖν.) *breviter comprehendere*, paucis complecti.

Εἰργομένοις οὖν αὐτοῖς] Hunc usum Dativi pro Genitivo absoluto etiam ad VI. 82. observavit Portus. Add. Scholiasten ad IV. 10. Ex aliis plura hujusmodi adnotarunt alii. Duck.

Κομίσ.] i. e. μεταπεμψάμενοι, *arcessito*, vocato; *lieken ihn kommen*. Non bene Port. *adduxerunt*; ipse enim cum suis navibus, utut jussus, veniebat.

Τῷ τρ.] Τῳ Cod. Reg. al. *Abr.* Nihil obs. Ducker. sed ita plane leg. p. τινί· aut Artic. ipse ponitur pro τὶς, quasi τοιούτῳ τῷ τρ.

Τῶν Ἀθηναίων] Τῶν deest etiam Cl. et Gr. rectius. Wass.

ὥπλισαν οἱ Ἀθηναῖοι·) καὶ χίλιοι τῶν ξυμμάχων, ναυσὶ δυοῖν δεούσαις πεντήκοντα, ὧν ἦσαν καὶ ὁπλιταγωγοὶ, Φρυνίχου καὶ Ὀνομακλέους καὶ Σκιρωνίδου στρατηγούντων, κατέπλευσαν ἐς Σάμον, καὶ διαβάντες ἐς Μίλητον, ἐστρατοπεδεύσαντο. Μιλήσιοι δὲ, ἐξελθόντες, αὐτοί τε ὀκτακόσιοι ὁπλῖται, καὶ οἱ μετὰ Χαλκιδέως ἐλθόντες Πελοποννήσιοι, καὶ Τισσαφέρνους τὸ ξενικὸν ἐπικουρικὸν, καὶ αὐτὸς Τισσαφέρνης παρὼν, καὶ ἡ ἵππος αὐτοῦ, ξυνέβαλον τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ξυμμάχοις. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρᾳ προεξάξαντες, καὶ καταφρονήσαντες, ὡς ἐπὶ Ἴωνάς τε καὶ οὐ δεξομένους, ἀτακτότερον χωροῦντες, νικῶνται ὑπὸ τῶν Μιλησίων, καὶ διαφθείρονται αὐτῶν ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων ἀνδρῶν. Ἀθηναῖοι δὲ, τούς τε Πελοποννησίους πρώτους νικήσαντες, καὶ τοὺς βαρβάρους καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον ὠσάμενοι, τοῖς Μιλησίοις οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' (ὑποχωρησάντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς τῶν Ἀργείων τροπῆς ἐς τὴν πόλιν, ὡς ἑώρων τὸ ἄλλο σφῶν ἡσσώμενον) πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων, κρατοῦντες ἤδη, τὰ ὅπλα τίθενται. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ, τοὺς Ἴωνας ἀμφοτέρων τῶν Δωριέων κρατῆσαι. τούς τε γὰρ κατὰ σφᾶς Πελοποννησίους οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκων, καὶ τοὺς Ἀργείους οἱ Μιλήσιοι. στήσαντες δὲ τροπαῖον, τὸν περιτειχισμὸν, ἰσθμώδους ὄντος τοῦ χωρίου, οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο· νομίζοντες, εἰ προσαγάγοιντο Μίλητον, ῥᾳδίως ἂν σφίσι καὶ τὰ ἄλλα προσχωρήσειν.

Ὥπλισ.] *Graviori* videl. armatura, ut ὁπλῖται jam essent (qui ἐξόχως dicantur ab ὅπλοις), cum ψιλοὶ adhuc essent, leviter armati, velites. Aor. pro Plusqpf. ὡπλίκεσαν· Maturius enim factum, conveniens est.

Αὐτοὶ ὀκτ. ὁπλ.] Quasi pro αὐτῶν· αὐτοὶ per Apposit. *cum ipsi efficerent* octingentos ὁπλίτας. Vel pro Genit. simpl. αὐτῶν ὄντων ὀκτακ. ὁπλιτῶν.

Ξενικ. ἐπικ.] Alterum, more Nostri, pro Subst. aut pro ξένοι ἐπίκουροι, aut pro ἐπίκουροι ξένοι, vel ξενικοί.

Καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρᾳ] Ex hoc loco descripsit Suidas in κέρας. Duck.

Προεξάξ.] Cum *priores* eduxissent exercitum, obviam issent Atheniensibus, non exspectata horum impressione. Verior haud dubie lectio hæc, utut minime solennis sit hic Aor. 1.

Καταφρον.] Scil. τῶν Ἀθηναίων· vel pro, μετὰ καταφρονήσεως ἐξελθόντες, καταφρόνησιν ἔχοντες, ἐνδεικνύμενοι. Cf. Phil. Th. P. p. 78. (med.) lit. ε.) ubi adscripsi ex Sirac. 31. 15. διανοοῦ, simpliciter, sine casu positum, pro νοῦν ἔχε. Ita φρονεῖν pro φρόνιμον εἶναι vel φρόνησιν ἔχειν, *sapere* p. sapientem esse, alia.

Δεξομέν.] Exemplum hoc est simpliciter positi verbi δέχεσθαι, ut sit, *parem esse*, impetum sustinere; de quo supra cum *Abr.* dubitabat Gottleb. intell. (σφᾶς) αὐτοὺς, vel τὴν ἔφοδον.

Ἀπὸ τ. τροπ.] Passive: cum, *fugatos*, vidissent, Argivos; vel *propter* fugam Argivorum: Active alias ἀπὸ tali in caussa; ut Paullo, Ebr. 7. 1. ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων· cum (victor) a cæsis regulis reverteretur.

Κατὰ σφᾶς] *Auf ihrer Geite*, ipsis *proxime* oppositos, ut in Epigr. 1. Callim. τὸν κατὰ σαυτὸν ἔλα· tibi proximum.

Προσαγάγ.] Scil. ἑαυτοῖς, id quod in Medio jam lateat.

κστ΄. 26. Ἐν τούτῳ δὲ, περὶ δείλην ἤδη ὀψίαν, ἀγγέλλεται αὐτοῖς, τὰς ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ Σικελίας πέντε καὶ πεντήκοντα ναῦς ὅσονοὺ παρεῖναι. τῶν τε γὰρ Σικελιωτῶν, (Ἑρμοκράτους τοῦ Συρακουσίου μάλιστα ἐνάγοντος ξυνεπιλαβέσθαι τῆς ὑπολοίπου Ἀθηναίων καταλύσεως,) εἴκοσι νῆες Συρακουσίων ἦλθον, καὶ Σελινούντιαι δύο· αἵ τε ἐκ Πελοποννήσου, ἃς παρεσκευάζοντο, ἕτοιμοι ἤδη οὖσαι, καὶ Θηραμένει τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυναμφότεραι ὡς Ἀστύοχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι, κατέπλευσαν ἐς Ἐλεὸν πρῶτον, τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον· ἔπειτα ἐκεῖθεν, αἰσθόμενοι ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους, ἐς τὸν Ἰασικὸν κόλπον πρότερον πλεύσαντες, ἐβούλοντο εἰδέναι τὰ περὶ τῆς Μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ἵππῳ ἐς Τειχιοῦσσαν τῆς Μιλησίας,

Τὰς ἀπὸ rel.] Redundat Artic. τάς· necdum enim constabat quidquam de navibus istis, aut numero earum. Et, cum semel adsit Artic. Synchysi trajecta sunt verba, pro, ἀπὸ Σικ. παρεῖναι (τὰς) νέ ναῦς.

Καταλύσ.] Καταλύσεος Msq. per omicron; mendose; nam in Dial. Ionica, apud Herodot. et Hom. Genit. nominum in ις est in ιος, nempe ι, non ε, præcedente. Notare volui tamen, si quem forte offenderet, ad Grammat. sed non memini sæpius occurrere; cum plura alioquin habeat hic Cod. maxime in Encliticarum accentibus, et in ν ἐφελκυστικῷ, quæ recedunt a vulgari præceptione.

Ἕτοιμοι] Ἕτοιμαι Libri quidam; sane in Singulari habemus ἑτοίμη, sicut ἐρήμη, et contra ἀναγκαῖος, βέβαιος, Femin. non ita tamen Plurali.

Θηραμ.——κομίσ.] Possit ordo, si res tamen et historia patiatur, sic quoque institui: προσταχθ. Θηραμ. ὡς κομίσαι Ἀστύοχον· commissæ Therameni, ut (ὡς pro ὥστε) Astyochum adveheret, vel adveherent. Sed hic ὡς est pro πρὸς, et ad κομίσαι intell. ὥστε αὐτὰς, *ut illas* deduceret, vel *qui eas* duceret; *quas* duceret, ducendæ: Aut Hypallage est vel Inversio, pro, ἃς προσετάχθη (προσετέτακτο) ὁ Θηραμένης κομίσαι πρὸς τ. Ἀστύοχον.

Ἐλεὸν] De hac insula nihil alibi me legisse memini. WASS.

Αἰσθόμενοι] Nempe, qui essent in navibus; per Synesin et Synecdochen; proximum enim subjectum et solum in proximo Nominativ. est, αἱ νῆες.

Ἵππῳ] Vix est, ut hic intelligas σύν. unde equitatus enim Alcibiadi? Nec magis Græce dixeris, (τῇ) ἵππῳ ἐλθεῖν, quam Latine *equitatu* vel *peditatu venire*. Adjectivum si addatur, tanquam, πάσῃ τῇ ἵππῳ, universo equitatu, feram, et ex Nostro defendam. Nam, *classe, navibus venire* aliud fuerit, quia *modum* significet veniendi; non item, *exercitu, copiis venire*. Nam, quod infra tribuitur Alcibiadi, ξυνεμάχετο, id vero, dubium non est, quin de *uno* quoque recte dicatur. Nec vero opus addito illo foret, si *cum equitatu* venisset; Quorsum enim, nisi pugnaturus? Nunc *equo* venisse ipse solus dicatur, vel nuntius, vel percunctator, vel consilio adjuturus, vel hortator; sed jam idem pugnasse quoque in acie. Unde et addit, παρῆν, *aderat*; nempe non *ibi*; quod jam dixisset: equo advenerat; sed *in acie* versabatur; quod ipsum non adderet, si cum equitatu venisset Alcib.

Τειχιοῦσσαν] Quasi τειχιόεσσα, muris turribusque cincta. *Hesych.* τειχειόεσσαν, καλὰ τείχη ἔχουσαν· et sic Phavorin. lege τειχιόεσσαν· ad Homerum respexit. Paucæ urbes hoc epitheto gaudent apud Homerum, cujus tempore Græcia fere pagatim habitata erat. τειχιόεσσαν, inquit Schol. in Iliad. β΄. v. 559. ἐπεὶ δοκεῖ ὑπὸ Κυκλώπων τετειχίσθαι. Recte Turres inter Cyclopum inventa ponit apud Plinium Aristoteles. Virgil. Cyclopum *educta* caminis Mœnia conspicio. Ibi 4. Mss. Cantab. scriptura veriore *virecta* exhibent. Statius: Monstrat Cyclopum *ductas* fornacibus arces. Euripides de Mycenis Elect. v. 1157. Ἰκόμενον εἰς οἴκους, ΚΥΚΛΩ΄ΠΕΙΑ΄ τ᾽ ΟΥ᾽ΡΑ΄ΝΙΑ τείχε᾽ &c. Atque ita sacri scriptores רבצורת בשמים צרים גרכת v. Eustath. in Odyss. 346. Antipatrum Thessalum Anthol. 1. 146. Steph. in Vossii Cod. Τειχιόεις, πόλις Μιλησίας τὸ ἐθνικὸν Τειχιονεύς. Athenæus VIII. de Stra-

(ἧπερ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ηὐλίσαντο), πυνθάνονται τὰ περὶ τῆς μάχης. παρῆν γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ ξυνεμάχετο τοῖς Μιλησίοις καὶ Τισσαφέρνει· καὶ αὐτοῖς παρῄνει, εἰ μὴ βούλονται τά τε ἐν Ἰωνίᾳ καὶ τὰ ξύμπαντα πράγματα διολέσαι, ὡστάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ, καὶ μὴ περιϊδεῖν ἀποτειχισθεῖσαν.

κζ΄. 27. Καὶ οἱ μὲν ἅμα τῇ ἕῳ ἔμελλον βοηθήσειν· Φρύνιχος δὲ, ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς, ὡς ἀπὸ τῆς Δέρου ἐπύθετο τὰ τῶν νεῶν, σαφῶς βουλομένων τῶν ξυναρχόντων ὑπομείναντας διαναυμαχεῖν, οὐκ ἔφη οὔτ' αὐτὸς ποιήσειν τοῦτο, οὔτ' ἐκείνοις, οὔτ' ἄλλῳ οὐδενὶ, ἐς δύναμιν ἐπιτρέψειν. ὅπου γὰρ ἔξεστιν ἐν ὑστέρῳ, σαφῶς εἰδότας, πρὸς ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας, καὶ ὅσαις πρὸς αὐτὰς ταῖς σφετέραις, ἱκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρασκευασαμένοις, ἔσται, ἀγωνίσασθαι, οὐδέποτε, τῷ αἰσχρῷ ὀνείδει εἴξας, ἀλόγως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι,

tonico Citharœdo: ἐν Τειχιοῦντι τῆς Μιλήτου φυγάδων οἰκούντων, ὡς ἑώρα, πάντας τοὺς τάφους ξενικοὺς ὄντας, ἀπίωμεν, ἔφη, παῖ. ἐνταῦθα γὰρ οἱ ξένοι ἐοίκασιν ἀποθνήσκειν, τῶν δ' ἀστῶν οὐδείς. Wass. Τειχιοῦντα et Τειχιοῦσσαν eamdem esse, ostendunt Leopardus X. Emendat. 4. et Casaubonus ad Athenæum VII. 20. Duck. Mirus est Wass. cum sua Mythologia in re historica, ad Cyclopes referens omnem munitionem; quasi, quod in Tartaro, ut Divi, ferreos plane muros aut in Sicilia, Vulcani operæ, fecerint, id in omni ubique urbe fecerint. Ebraica quoque, quibus, frustra satis, hic utitur, et vitiosissime, qua literas, sunt excusa et præpostere, quæ ne legere quidem Ebraice possis, nedum intellexisse. Ducta autem sunt ex Deuter. 1. 28. extr. ubi sic habent: בַּשָּׁמָיִם עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצוּרֹת.

ἯΗιπερ τ. κ.] Ἧιπερ, scil. χώρᾳ, μερίδι. Nec male Libb. quidam οἶπερ, *ubi*; ut ποῦ γῆς, (vel apud Sophocl. ποῖ γᾶς;) Lat. *ubi terrarum?*

Δέρου] Ar. Λέρου. recte. Una est ex Sporadibus. v. Plinium IV. 12. V. 31. Herodotum V. 125. Strabon. XIV. 437. et Epitom. p. 137. Dinarchum apud D. Halicarn. Tom. II. p. 118. Anton. Liberalem Cap. II. Ælian. de Animal. IV. 42. Suidam v. Φερεκύδης. Wass. Λέρῳ legendum esse, jam viderat Palmerius in Exercitation. pag. 56. Duck.

Ὅπου γὰρ] Ὅπου hic est pro εἰ, immo pro ὅτι· ut 1 Cor. 3. 3. ὅπου γὰρ ζῆλος ἐν ὑμῖν, rel. *cum* inter vos vigeant rixæ, rel. nonne estis (σαρκικοὶ), vani, leves, rebus frivolis dediti, infirmiores? Ubi ὅπου non potest esse *ubi*, propter additum ἐν ὑμῖν. 2 Pet. 2. 11. (non verentur magistratibus, principibus conviciari:) ὅπου ἄγγελοι rel. i. e. *cum* (tamen) ne angeli quidem, rel. Liv. 21. 12. *vinci animos, ubi alia vincantur*, i. e. *cum* al. vinc. Quod deinde, ἔσται redundare, vult Schol. et recte arguit Abr. et ordinem liquido satis constituit; nec Portus non vidit; nisi, quod parenthesi inclusit verba: *ubi plane cognovissent*, ad vv. *certandum esset*; rectius illa ac simplicius ad superiora statim relaturus v. *confligeret*, illis deinde subjectis. Ordo autem est: ὅπου γὰρ ἔξεστιν ἐν ὑστέρῳ (alia occasione) ἀγωνιστέον, εἰδότας, (pro εἰδόσι,) πρὸς ὁπ. τε ναῦς πολ. καὶ ὅσαις τ. σφ. ἔσται, nempe ὁ ἀγὼν, vel ἀγωνίσασθαι, πρὸς αὐτὰς, vel, ὅσαις πρὸς αὐτὰς, scil. ταχθησομέναις, ἱκαν. παρεσκευασμ. quod retuleris ad ἔσται, vel ἀγωνίσ. Optimum fuerit, bis intellexisse verb. ἀγωνίσ. et ad superius, ἔξεστιν, et ad proximum, ἀγωνίσασθαι· ἔσται si abfuerit: non habebimus, quo referatur πρὸς ὁπόσας et ὅσαις.

Τῷ αἰσχρ. ὀν. εἴξ.] Primo, αἰσχρὸν ὄνειδος cur dicat, rationem affert *Abr.* quia sit *mediæ significationis*. Et sane Hesych. ὄνειδος, — κλέος. Sed nimirum et κλέος *malum, adversus rumor*, esse potest. Noster 2. 45. extr. οἷς — ἀρετῆς πέρι ἢ ψόγου, — κλέος ᾖ. Ergo et ψόγου κλέος est. Equidem Pleonasmum crediderim, ut in *dolo malo*, et *opprobrio turpi*, apud Hor. Serm. 1. 6. 84. (Ubi abesse tamen

Ἀθηναίους ναυτικῷ μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι· ἀλλὰ καὶ μετὰ ὁτουοῦν τρόπου αἴσχιον ξυμβήσεσθαι, ἢν ἡσσηθῶσι· καὶ τὴν πόλιν οὐ μόνον τῷ αἰσχρῷ, ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ, περιπίπτειν, ἣ μόγις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχεσθαι μετὰ βεβαίου παρασκευῆς καθ' ἑκουσίαν, ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ, προτέρᾳ ποι ἐπιχειρεῖν, ποῦ δὴ, μὴ βιαζομένῃ γε, πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἰέναι, ὡστάχιστα δὲ ἐκέλευε, τούς τε τραυματίας ἀναλαβόντας, καὶ τὸν πεζὸν, καὶ τῶν σκευῶν, ὅσα ἦλθον ἔχοντες, ἃ δ' ἐκ τῆς πολεμίας εἰλήφασι, καταλιπόντας, ὅπως κοῦφαι ὦσιν αἱ νῆες, ἀποπλεῖν ἐς Σάμον· κἀκεῖθεν ἤδη ξυναγαγόντας πάσας τὰς ναῦς, τοὺς ἐπίπλους, ἤν που καιρὸς εἴη, ποιεῖσθαι. ὡς δὲ ἔπεισε, [καὶ ἔδρασε] ταῦτα· καὶ ἔδοξεν οὐκ ἐν τῷ αὐτίκα μᾶλλον, ἢ ὕστερον, οὐκ ἐς τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ, ἐς ὅσα ἄλλα Φρύνιχος κατέστη, οὐκ ἀξύνετος εἶναι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀφ' ἑσπέρας εὐθὺς τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀτελεῖ τῇ νίκῃ ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀνέστησαν. καὶ οἱ

non potest *turpi*, quia præc. *non solum facto*; additur tamen *opprobrio*.) Nec vero video, quidni et Germani dicamus, citra speciem Pleonasmi, *ein schimpflicher Borwurf*. Sed et alia ratio fuit Nostro, cur αἰσχρῷ adderet, quia negat, hoc esse (vere) αἰσχρὸν, nempe re ipsa, per se ac vere æstimanti, utut vulgo habeatur, et vero sit prima specie; plane, ut Fabii cunctatio Romæ erat *infamis*, quod ipse quoque sciret, Livio auctore, 22. 15. init. at non prudentioribus atque intelligentibus, ut salubre reip. Ita, quod plane referendum sit e diverso, præsentis formidine tardatus Callicratidas, Cicerone memorante de Offic. 1. 24. a. extr. vertere omnia maluit, quam classem ab Arginussis reducere; quod ὄνειδος foret apud imperitos, at non (vere et re ipsa) αἰσχρόν. Simillimus huic locus succurrit Gen. 37. 2 extr. רבתם רעה, *opprobrium* eorum *malum*; οἱ ό, ψόγον πονηρόν· Ubi, memorabiliter satis, et quod huc quadret, R. Sal. Iizchak (Iarchius,) vocab. רבה respondere, ait, vocab. Francogall. *parler*, et, quid *loqui* possis et *narrare*, hoc vocab. signari. Ceterum τῷ ante αἰσχρῷ interpreter τινὶ, *ulli*, *cuipiam*; ut 2 Cor. 1. 17. μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; i. e. τινὶ ἐλ. *ecqua*, num *qua*, *ullane* levitate, mobilitate, sum usus? εἴξας autem ὀνείδει, sign. metuentem infamiæ, opprobrio pariturum, ei daturum hoc, ut temere discrimini sese offerret. Nominat. refertur ad ἔφη supra, ubi itidem Nominat. αὖτ' αὐτὸς ποιήσειν.

Μετὰ καιροῦ] P. ἐν καιρῷ, *in* tempore, *cum* opportunitate, ut adsit illa, *ubi sit*.

Μετὰ ὁτουοῦν τρ.] Pro ὁτῳοῦν τρόπῳ. 2. 41. μετὰ μεγάλων σημείων τὴν δύναμιν παρασχόμενοι.

Καθ' ἑκουσίαν] Scil. βούλησιν, προαίρεσιν, pro ἑκουσίως. Sed qui differat hoc ab αὐθαιρέτοις κινδύνοις, quod ut *majus* deinde afferat? Nempe hoc opponitur tantum τῷ πάνυ γε ἀνάγκῃ, nulla τοῦ ἑκουσίαν ratione jam habita; aut hoc, κ. ἡκουσ. jungendum τῷ μετὰ βεβαίου παρασκευῆς, ubi locus fortasse fuerit τῷ καθ' ἑκουσίαν· qui apparatus nunc illos deficiat.

Ποῦ γε δὴ] Ποῦ pro πῶς· ut fortasse 1 Pet. 4. 8. *Quod si probi vix evasuri sunt*: ὁ ἀσεβὴς — ποῦ φανεῖται; *quo* tandem *modo* impius steterit?

Καὶ ἔδρ.] Non video, cur in Parenthesin conjecerit hæc verba Ducker. quibus omissis, Consequens futurum non sit, quod reddatur τῷ ὡς ἔπεισε· cui responsurum καὶ ἔδρασε sit, *ita etiam fecit*. Neque enim καὶ ἔδοξεν possit esse Consequentis loco, vel propter καὶ, vel, quod ex solo illo τῷ πεῖσαι, nisi et τὸ δρᾶσαι accederet, non posset prudens deinde haberi. Nam, etiamsi ὧς legeris, i. e. οὕτως, abrupta tamen nimis oratio fuerit, nec satis Thucydidea.

Ἀτελ. τῇ ν.] Scil. σὺν, ἀτελῆ καταλιπόντες τὴν νίκην.

Ἀνέστ.] Ebraismum pæne sapit, quod ἀναστῆναι hic sign. ἀναχωρεῖν. ἀπέστησαν legere subeat; quod *abscedere* sign. Luc. 4. 13. 2 Cor. 12. 8. Sed neque Var. Lect. favet, nec necessitas jubet.

Ἀργεῖοι κατὰ τάχος καὶ πρὸς ὀργὴν τῆς ξυμφορᾶς ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σάμου ἐπ' οἴκου.

κή. 28. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἅμα τῇ ἕω ἐκ τῆς Τειχιούσσης ἄραντες, ἐπικατάγονται, καὶ μείναντες ἡμέραν μίαν, τῇ ὑστεραίᾳ καὶ τὰς Χίας ναῦς προσλαβόντες, τὰς μετὰ Χαλκιδέως τοπρῶτον ξυγκαταδιωχθείσας, ἐβούλοντο πλεῦσαι ἐπὶ τὰ σκεύη, ἃ ἐξείλοντο ἐς Τειχιοῦσσαν πάλιν. καὶ ὡς ἦλθον, Τισσαφέρνης τῷ πεζῷ παρελθὼν, πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Ἴασον, ἐν ᾗ Ἀμόργης, πολέμιος ὢν, κατεῖχε, πλεῦσαι. καὶ προσβαλόντες τῇ Ἰάσῳ αἰφνίδιοι, καὶ οὐ προσδεχομένων ἀλλ' ἢ Ἀττικὰς ναῦς εἶναι, αἱροῦσι. καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Συρακούσιοι ἐπῃνέθησαν, καὶ τόν τε Ἀμόργην ζῶντα λαβόντες, Πισσούθνου

Πρὸς ὀργὴν] i. e. ὑπ' ὀργῆς, ob iram. V. Ind. Vel, μετ' ὀργῆς, ut πρὸς ὀργὴν εἰπεῖν, Nostro, de Pericle.

Τ. ξυμφ.] P. διὰ τὴν ξυμφοράν. Sæpius jam notatum.

Ἐπικατάγ.] Non is sane sum, qui in particulis asseverem; hic tamen non plane spreverim, ἐπὶ verti *in locum* degressorum.

Ξυγκαταδ.] Et ξὺν et κατὰ, hic redundat; Nam ξὺν est jam in μετὰ Χαλκ. et κατὰ in διώκειν, sicut ἐπὶ, nil plane sign.

Ἐπὶ τὰ σκ.— —πάλιν] Obscura sane oratio. Nam quid sunt σκεύη, aut quæ? Quid deinde, ἐξείλοντο τὰ σκεύη; Quo denique referas ἐς Τειχ. utrum ad πλεῦσαι, quod simplicius, an ad ἐξείλοντο, ut εἰς T. sit pro ἐν Τειχιούσσῃ, aut ἐξείλοντο significet delecta, excerpta, ubi deposuerant? πόλιν, quod habet C. Msq. pro πάλιν, nil expedierit, ut plane otiosum; et vero *jam antea* ibi fuerant; h. cap. et 26. extr. ubi quid egerint tamen, quod huc faciat, nihil legas. Omnium maxime incommodat verb. ἐξείλοντο, quod, si voc. σκεύη patiatur, interpreter, *exsignaverant*, selegerant, nempe materiam navibus fabricandis. Sed nimirum laxa est satis significatio τῶν σκευῶν, quæ omnem apparatum et qualemcunque intelligi, patiatur, quem ibi selegerint, excerpserint, seposuerint, pro tempore inde deportaturi. Nam ἐπί τι πορεύεσθαι, ἰέναι, πλεῦσαι, ἐλθεῖν, Nostro utique passim, sign. ire, venire *ad conferendum* aliquid ac petendum, ut ἐπὶ ὕδωρ ἰέναι, aquam *petitum* ire; *nach Wasser, nach etwas gehen.* Sed ἐς Τειχ. *bis* intellexerim, et ad πλεῦσαι, et vero ad ἐξείλοντο, certe ex quo repetatur, ἐκεῖ, vel ἐν Τειχιούσσῃ· eadem brevitate qua in ἐκ Nostro simul τὸ ἐν comprehendatur. *Lembum* quidem vel scapham significare potest certe σκεύος Act. 27. 17. extr. Sed hic quid tunc sit ἐξείλοντο; Ad πλεῦσαι tantum referenti ἐς Τειχ. comma ponendum fuerit post ἐξείλοντο. Omisi tamen, ne cui præjudicium interpretandi afferam. Sed nimirum ita plane se res habuerit, ut complura Tichiussæ selegerint, composuerint, usibus suis aptarint, *ad quæ* (repetenda, navibus auferenda,) jam redirent.

Ἴασον] Ita apud Nostrum 8. 26. extr. 36. init. 14. med. Laertium II. 111. Archestratum apud Athenæum III. p. 105. Plutarch. de solertia animal. p. 984. in *Notitia* Episcopat. Ælian. de Animal. VI. 15. et Suida. Polybius cum σσ et Livius; sed hi libri in Geographicis corruptissimi: sic tamen Ptolemæus etiam in Ms. Coislin. Appian. et Strabo. Plinius et Mela cum Nostro. Wass. In Laërtio Ἰασσεὺς pro Ἰασεὺς scribendum, censent Casaubonus et Menagius, et eodem modo in Suida v. Χοιρίλος Menagius. Duck.

Ἐν ᾗ—κατεῖχε] Pro ἥν· vel int. τόπον, vel, τὰ πάντα, τὴν ἀρχὴν, *summam* rerum, aut etiam ἑαυτὸν, *sich aufhielt*. Dictum, ut, οἰκεῖν κατοικεῖν ἐν πόλει, *habitare in urbe, terra*, et *urbem, terram*, οἶκον.

Ἀμόργης] Servum regis vocat Andocides Orat. III. p. 281. Wass.

Οὐ προσδεχ. ἄλλ' ἢ Ἀττ. rel.] Primo προσδέχεσθαι aut sign. hic ἐλπίζειν, νομίζειν, non ex usu sane verbi; aut brevius dictum pro, προσδεχ. αὐτὰς διὰ τὸ νομίζειν, οὐκ εἶναι ἄλλ' ἢ rel. V. Philol. Th. P. p. 93. lit. ε.) ἄλλ' ἢ deinde non in ἀλλὰ ἢ solverim cum *Abr.* sed in ἄλλο, vel ἄλλας, ὅ. Nec magis eidem assentiar, 2 Cor. 2. 5. ἀλλ' ἀπὸ μέρους interpretanti ἀλλ' ἤ, *nisi*. Neque enim ἐπιβαρῶ illic ad πάντας ὑμᾶς referendum, ubi censu careat, sed simpliciter accipiendum, ἵνα μὴ ἐπιβ. *ne (quid) gravius dicam*; et πάντ. ὑμ. pendet a λελύπηκε, sicut ἐμέ.

Ἐπῃνέθ.] Ita se (rem) gessere, ut lauda-

νόθον υἱὸν, ἀφεστῶτα δὲ βασιλέως, παραδιδόασιν οἱ Πελοποννήσιοι Τισσαφέρνει ἀπαγαγεῖν, εἰ βούλεται, βασιλεῖ, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε. καὶ τὴν Ἴασον διεπόρθησαν· καὶ χρήματα πάνυ πολλὰ ἡ στρατιὰ ἔλαβε· παλαιόπλουτον γὰρ ἦν τὸ χωρίον. τούς τ' ἐπικούρους τοὺς περὶ τὸν Ἀμόργην παρὰ σφᾶς αὐτοὺς κομίσαντες, καὶ οὐκ ἀδικήσαντες, ξυνέταξαν, ὅτι ἦσαν οἱ πλεῖστοι ἐκ Πελοποννήσου· τό, τε πόλισμα Τισσαφέρνει παραδόντες, καὶ τὰ ἀνδράποδα πάντα, καὶ δοῦλα καὶ ἐλεύθερα, ὧν καθ' ἕκαστον, στατῆρα Δαρεικὸν παρ' αὐτοῦ ξυνέβησαν λαβεῖν. ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐς τὴν Μίλητον. καὶ Πεδάριτόν τε τὸν Λέοντος ἐς τὴν Χίον ἄρχοντα Λακεδαιμονίων πεμψάντων, ἀποστέλλουσι πεζῇ μέχρι Ἐρυθρῶν, ἔχοντα τὸ παρὰ Ἀμόργου ἐπικουρικὸν, καὶ ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστᾶσι. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

κθ'. 29. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἐπειδὴ τὴν Ἴασον κατεστήσατο ὁ Τισσαφέρνης ἐς φυλακὴν, παρῆλθεν ἐς τὴν Μίλητον, καὶ μηνὸς μὲν τροφὴν, ὥσπερ ὑπέστη ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ἐς δραχμὴν Ἀττικὴν ἑκάστῳ πάσαις ταῖς ναυσὶ διέδωκε· τοῦ δὲ λοιποῦ χρόνου ἐβούλετο τριώβολον διδόναι, ἕως ἂν βασιλέα ἐπέρηται· ἢν δὲ κελεύῃ, ἔφη, δώσειν ἐντελῆ τὴν δραχμήν. Ἑρμοκράτους δὲ ἀντειπόντος, τοῦ Συρακουσίου

rentur: Livius dicat: eorum *præcipua opera*, virtus, *enituit.* Insolita sane forma hujus Aor. 1.

Παλαιόπλ.] Quo minus solitum hoc v. eo frequentius diversum illi νεόπλουτος.

Τὸ παρὰ Ἀμ. ἐπικ.] Sane παρὰ c. Genit. sign. a *volente* missum vel acceptum; At hic sign. quod *ab* eo abduxissent, vi cepissent. Hinc Var. Lect. περὶ τὸν Ἀμόργην, et in Msqu. plane omissum παρά. Sed et alibi Noster, παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἑλόντες· nec Latini refugerint, *ab hoste, ex hoste*, captas urbes, i. e. ei ademtas.

Αὐτ.] Quorsum αὐτοῦ, ubi jam adsit ἐς τὴν Μίλητον; Quid, si αὐτὴν legerimus: in *ipsa* Mileto, quæ a reliquis regionibus distinguatur? An αὐτοῦ est, in istis regionibus, et ἐς Μίλητον pro ἐπὶ τὴν Μίλ. qui immineret Mileto, eam observaret?

Ἐς φυλ.] i. e. ὥστε εἶναι φυλ. *ita* aptaret, *ut* præsidium *esset*; (*zu einem Posten*;) aut εἰς pro κατὰ, *qua*: constituerat eam, aptarat, *qua* præsidium, qua milites; militibus, *in Ansehung der Besakung.* Illud prætulerim pæne. Cf. Philol. Thuc. P. p. 138. 139.

Ὥσπερ ὑπέστη] De hac significatione vocis ὑφίστημι dictum est ad Lib. IV. Cap. 39. Duck.

Ἐς δραχμ. ἑκ.] i. e. ita, ut drachmam quisque acciperet; drachma una computata in singulos, in capita. Non a διέδωκε pendet ἑκάστῳ, sed jung. ἐς δραχμὴν ἑκάστῳ, p. κατὰ δραχμ. ἑκ. *für jeden.*

Τοῦ δὲ λ. χρ.] Scil. πέρι, vel ἕνεκα, χάριν· aut pro εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον. λοιπὸς est pro μέλλων, *posthac* futurum. *Singulis remigibus* suo jure addit Port. propugnatoribus exclusis. Nec vero, contentos isto stipendio nautas esse, volebat Tissaphernes, aut satis illud habere; qui enim? sed sumtum levare Lacedæmoniis, quod deesset, daturis atque expleturis, *zu Hülfe*, non ipse, aut rex, solidum solus. Quod reputanti, nimia fere opera videatur, in qua se torserit Ducker. V. tamen infr. ad vv. παρὰ πέντε.

Ἀντειπ.] Non additur, *quid* ἀντεῖπε· sed simpliciter sign. *repugnante*, obloquente; *als er Einwendungen machte, Gegenvorstellung that.*

στρατηγοῦ, (ὁ γὰρ Θηραμένης, οὐ ναύαρχος ὢν, ἀλλ' Ἀστυόχῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς ξυμπλέων, μαλακὸς ἦν περὶ τοῦ μισθοῦ·) ὅμως δὲ παρὰ πέντε ναῦς πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ, ἢ

Παραδ. ξυμπλ.] Int. ὥστε, εἰς τὸ παραδ. ὡς παραδώσων· quod posuisset profecto Thuc. nisi jam adesset aliud Particip. ξυμπλέων.

Μαλακὸς] *Facilior*, commodior, *nochgebender, gefälliger;* vel, *minus firmus.* Possis etiam vertere, *timidior*, qui Tissaphernem offendere nollet, nisi propior ratio adsit, et per se in promptu; quia, non *ipse* classem ducturus, sed *alii* traditurus, immo alium, qui duceret, arcessere jussus, alius nomine et caussa pugnare, suamet invidia, haud sane vellet. (poterat et ὀκνηρὸς idem dicere.) Aristoph. Plut. p. 26. init. Ed. Frob. μαλακὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν.

Περὶ τ. μισθ.] Non bene Port. *in exactione stipendii.* Nam exactioni, *der Eintreibung*, a Tissapherne, qui locus? Redderet, *in urgenda, postulanda* mercede.

Ὅμως δὲ] Redundat δὲ, quia ὅμως refertur ad Antec. ἀντειπόντος. Sed nimirum parenthesi datum longiori, ut γὰρ Gal. 2. 6. extr. ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες, rel. Ubi anacoluthon quoque parenthesis peperit, cum ante illam cœpisset Paullus: ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων.

Παρὰ π.] Si παρὰ hic est *præter, exceptis*, quod sign. sane, ut 2 Cor. 11. 2. τεσσαράκοντα (πληγὰς) παρὰ μίαν, *minus una:* non apparet, cur mox dicat Thuc. reliquis quoque, quæ excederent illum numerum, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, i. e. tantundem, fuisse promissum. Nec vero apparet, *quænam* fuerint quinque illæ naves, quæ sic exciperentur, seu, ut *plus* acciperent, quod credibile non sit, ubi drachma viritim liberaliter satis promissa fuerit, sive, ut *minus*, quod ineptum rursus, in quinquaginta quinque naves, quin plures, dare paratum, in quinque solas dare nolle. Nec supra seorsum memorantur quinque naves c. 26. sed statim computantur quinquaginta quinque. Quid, si παρὰ hic sit πρὸς, εἰς, ut in παρελθεῖν init. h. cap. παρῆλθεν ἐς τὴν Μίλητον, et L. 1. c. 2. extr. παρ' Ἀθηναίους ἐχώρησαν, et propius huc, παρὰ μῆνα, παρὰ πᾶν ἔτος, *in* singulos, deinde verba, καὶ πεντήκοντα, loco mota existimentur, et retrahantur ad παρὰ πέντε· ut sensus sit: in 55. naves promissum plus triobolo singulis; *in quinas* enim naves terna talenta menstrua dabat; (id quod nec nimium fuerit, nec parum) et, quot partibus plures essent hoc numero (quinario), toties, tot partibus plus dabatur eodem modo, nempe in quinas naves trina talenta; decies ergo tria talenta, et pro solido undecies trina, tricena trina; quia 55. continet quinarium undecies. ὅσῳ tunc intell. non addendo, sed multiplicando, quot partibus, *wie viele mal mehr, als fünf*, decuplo nempe plura, decem quinarii supra unum, quæ basis esset ac fundamentum computandi, lex et formula: quinis navibus terna, ergo reliquis (50.) tricena. Quod si cui hoc displicuerit; nam nec mihi placet, vel ob usum τοῦ παρὰ, quem et illud tamen firmet, παρὰ τοσοῦτον ἦλθε κινδύνου, i. e. πρὸς, εἰς, vel, quia libri non faveant, vel ob computandi modum, ut rem expediturum, ita vix satis efficiendum e verbis, ὅσῳ πλείους ἦσαν τ. τοῦ ἀρ. quæ non multiplicandi nota sit, sed addendi: is vero confugerit ad id, quod supra posuerim: non *omne* nimirum stipendium aut solidum datum a Tissapherne, sed adjumentum, cui quod deesset, Græci scil. explerent. Unde distingu. deinde ἐδίδου, nempe ὁ Τισσαφ. et ἐδίδοτο, *dabatur*, a Peloponnes. Siculisque, a Tissaph. acceptum. Difficillimum huncce Nostri locum, veluti scopulos terrae jam imminentes, in extremo fere opere offendimus. Laboravimus in quibusdam; in nonnullis fortasse æstuaverimus: at hic obhæsimus plane, nec dum extricavimus quidquam aut promovimus: nec pudet, ubi tales Viri obhæserint, Palmer. Meibom. Ducker. quorum magnitudini si ex ulla parte contulisse me ausim, risum ultro mihimet debeam. Ac tamen, ubi solidum exsolvere non possemus, *partem* solvere jusso Tissapherne, cum creditoribus (lectoribus) utcunque decidimus. Abreschii interpretatio, jungentis παρὰ πέντε ναῦς πλέον, Germ. *um* (*für*) *fünf Schiffe mehr*, more ejus, inconsulto verborum tenore prolata, illico evertitur uno vocabulo ἢ, quod jungi utique jubeat, πλέον — ἢ τρεῖς ὀβολοὶ, ut semper hæreat difficultas in verbis παρὰ πέντε ναῦς. Obs. etiam: πλέον, ἢ τρεῖς ὀβολοὶ, ὡμολογήθησαν. Debebat, ὡμολογήθη, ad πλέον, ut primarium subjectum; sed propiori nimirum dedit; ut 3. 67. extr. ἢν οἱ ἡγεμόνες, ὥσπερ νῦν ὑμεῖς, — — τὰς διαγνώμας ποιήσησθε· scriberet, ποιήσωνται, ad ἡγεμόνες· sed propiori ὑμεῖς, dedit Pers. 2. Liv. 6. 16. extr. *bina jugera et semisses agri assignati*, pro *assignata*, ad *jugera;* et alibi: *quantus numerus antea nunquam, legiones decem effectæ.* Debebat *effectus*, ad *numerus*, ad quod tamen hic intell. *effectus;* alioqui scriberet, *legionum decem;* et vero in Parenthesi accipi queant verba, qu. *num.* nunquam, aut ut *legiones decem* sit uncius et princeps Nominat. Nam per Appositionem si acceperis *legiones decem effectus* utique scribendum fuerit. Neque absimilis aber-

τρεῖς ὀβολοὶ, ὡμολογήθησαν. ἐς γὰρ πέντε ναῦς καὶ πεντήκοντα τρία τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός· καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τοῦτον ἐδίδοτο.

ratio Ciceroni excidit, de Nat. D. 2. 63. a. extr. *Canum vero tam sedula custodia, — sagacitas — — alacritas, quid sign. aliud, nisi, se ad hominum commoditatem esse generatos?* Ubi aut *eos* scriberet, ad *canum*, aut, *eam esse generatam. Se* ergo propiori dedit, *generatos* remotiori.

Ἐς γὰρ πέντε ναῦς καὶ πεντήκοντα τρία τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός·] Recte vidit Palmerius, hanc scripturam stare non posse. Nam, si singulis mensibus in LV. naves non nisi tria talenta, id est XVIII. millia drachmarum Atticarum, data fuerunt, consequens est, singulas naves quolibet mense tantum paulo plus 327. drachmas, et in dies nondum undecim, tulisse; quod est, ut bene Palmerius, absurdissimum. Itaque tentat hunc locum variis conjecturis, quas ex illius Exercitation. pag. 56. descripsit in Var. Lect. Hudsonus. Ex his postremam amplectitur, et pro τρία τάλαντα itidem τριάκοντα τάλαντα legit Meibomius in Libro de Fabrica Triremium, pag. 559. et seqq. Tom. XII. Thes. Græv. Longa est illius disputatio, quam in pauca contraham, et meam de ea sententiam, quam potero brevissime, dicam. Primo pro certissimo ponit, in qualibet triremi ea ætate ducentos, cum nautas, tum milites, adeoque in hac LV. navium classe undecim millia hominum, fuisse. Deinde verba Thucydides, quæ paullo ante hæc leguntur, μηνὸς μὲν τροφὴν (ὥσπερ ὑπέστη ἐν τῇ Λακεδαίμονι) ἐς δραχμὴν Ἀττικὴν ἑκάστῳ πάσαις ταῖς ναυσὶ διέδωκε, ita interpretatur, hoc a Tissapherne factum esse ex pacto inter Regem et Lacedæmonios, de quo est Cap. 5. quo Rex promiserit, se primo mense singulis nautis drachmam, sequentibus autem tantum tres obolos, daturum. Postremo illa, ὅμως δὲ παρὰ πέντε ναῦς, et quæ sequuntur, hunc in modum exponit; Tissaphernem, quamquam ex pacto cogi non poterat post primum mensem plus, quam tres obolos in capita, id est, talenta viginti septem semis in LV. naves, dare, tamen, ut alacriores redderet Lacedæmonios, pollicitum fuisse, se LV. navibus in mensem triginta talenta præbiturum, perinde, ac si classis LX. navium, et in ea XII. millia hominum, essent. Unde necessario confici, putat, pro τρία legendum esse τριάκοντα. Sed non pauca sunt in hac interpretatione et emendatione dubia. Nititur ea unico hoc fundamento de ducentis in qualibet navi hominibus; quod fortassis non firmissimum est. Herodotus quidem, cujus auctoritate præcipue pugnat, VII. 174. scribit, in mille ducentis et septem navibus Xerxis 241400. homines fuisse, *ducenos in singulas naves supputando*: sed addit, quod dissimulat Meibomius, præter hos singulas naves triginta epibatas habuisse. At hos de numero ducentorum detrahit Meibomius, et singulis navibus Peloponnesiorum tantum ducentos homines, non plures, nec pauciores, vectos, atque ex iis 180. remiges, reliquos 20. partim milites, partim ministerio alicui præfectos, fuisse, putat. Itaque, quum ipse ab Herodoto abeat, frustra in eo præsidium sententiæ suæ quærit. Quin, etiam, si Herodotus plane idem, quod Meibomius, dixisset, tamen ex eo nondum pro certissimo demonstrari posset, Peloponnesios aliosque Græcos tunc eamdem, quam olim in instruenda classe Xerxem, rationem sequutos fuisse. E verbis Xenophontis prima specie aliquanto apertius videtur adparere id, quod de ducentis in qualibet triremi hominibus ponit Meibomius. Nam Xenophon, I. Hist. Græc. pag. 441. dicit, Cyrum juniorem singulis nautis Peloponnesiorum diurnos tres obolos, et in singulas naves menstruas triginta minas stipendii nomine dedisse; unde efficitur, singulis navibus ducentos viros vectos fuisse. Quum enim triginta minæ faciant tria millia drachmarum, in singulos dies erogatæ fuerunt centum drachmæ, id est, trioboli ducenti. Sed hæc ratio tum demum recte constaret, si omnes illi ducenti, quos in qualibet navi fuisse, contendit Meibomius, idem omnino stipendium meruissent, nec quisquam eorum quidquam, præter tres obolos in diem, accepisset. Jam vero, quum plane probabile sit, quod ad Xenophontem putat Palmerius, gubernatores, aliosque, qui honestiore aliquo officio in navi fungebantur, plus, quam ceteros, accepisse, et remiges ipsos, quod nec Meibomius negat, alium alio plus stipendii tulisse, e Scholiaste Aristophanis ad Ranas v. 1106. et e Scholiaste Thucydidis ad VI. 31. constet, Meibomianas illas rationes ruere, necesse est. Quibus eversis, facile intelligitur, emendationem illius, etiamsi, eam veram esse, putare velimus, tamen minime stabili fundamento superstrui; et, quod ad inveniendum numerum ducen-

λ'. 30. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, (τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίοις, προσαφιγμέναι γὰρ ἦσαν καὶ οἴκοθεν ἄλλαι νῆες πέντε καὶ τριάκοντα, καὶ στρατηγοὶ, Χαρμῖνος καὶ Στρομβιχίδης

torum hominum in singulis triremibus verba Thucydidis, ἐς γὰρ πέντε ναῦς καὶ πεντήκοντα τριάκοντα (ita enim legit, pro τρία) τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνὸς, ita interpretatur, quasi Tissaphernes dixisset, se, quum ex pacto tantum viginti septem talenta cum dimidio in quinquaginta quinque naves deberet, tamen hoc in se recipere, ut, donec a Rege responsum accepisset, summam illam ad triginta talenta augeret, perinde, ac si sexaginta naves essent, id nihil aliud esse, quam, verba ad conceptam animo opinionem torquere, et ex ea vocem fortassis non corruptam emendare. Nec magis probare possum, quod dicit, inter Regem et Lacedæmonios convenisse, ut Rex primi mensis ἐντελῆ μισθὸν, id est, drachmam, ceteris autem tantum triobolum nautis penderet. Neque enim de hujusmodi pacto quidquam e Thucydide colligas; et, si ita conventum fuisset, quo colore, Tissaphernem pactum non servare, queri potuissent, quod factum fuisse, non obscure significat Thucydides, Lacedæmonii? Nam, si hi inutiliter pacti erant, ea non Tissaphernis, sed ipsorum, culpa erat. Denique, quum alios reprehendat, ut qui perperam interpretari fuerint hæc verba, παρὰ πέντε ναῦς, ipse ea ita exponit, ut nihil inde lucis huic loco inferatur. Nam vertit ea, *præter, id est, supra quinque naves; quippe naves quinque*, inquit, *non excluduntur, sed includuntur. Supra ceteras naves, quæ classem Lacedæmoniorum efficiebant, quinque amplius computabantur.* Quæ non minus, quam Thucydidis ipsius verba, obscura et intricata sunt. Ea quomodo expediri debeant, mihi nondum satis liquet. Nam non intelligo, cur, quum Cap. 26. totam classem Peloponnesiorum quinquaginta quinque navium fuisse, dixerit, nunc præter eas quinque, quasi præcipuas, memoret, easque e numero illarum quinquaginta quinque excludere videatur. Non dubito, quin corruptus sit locus: sed, qua in parte vitium hæreat, non pro certo possum constituere. Interim suspicor, quinque has naves ideo præcipue memorari, quod a Lacedæmoniis primum tantum quinque naves ad Chios adjuvandos instructæ erant, et cum Chalcideo atque Alcibiade Chium venerant, ut est Cap. 6. 8. 11. et 12. E Palmerii conjecturis autem maxime probo secundam; nec plane vero dissimile esse, puto, quum Thucydides scripsisset, ἐς γὰρ πέντε ναῦς τρία τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνὸς, aliquem, qui Cap. 26. quinquaginta quinque naves Peloponnesiorum fuisse, legerat, in margine adscripsisse καὶ πεντήκοντα· quæ suspicio etiam nonnihil ex eo confirmatur, quod Thucydides fere ubique, et vel uno hoc libro plus decies, nomen ναῦς ante vel post nomina numerorum, rarissime autem inter ea ponit. Hæc si admittatur: loci difficillimi hic sensus esse potest: Tissaphernem, quum intellexisset, non plures, quam quinque, naves parari, faciliorem fuisse in drachma diurna non tantum in has, sed etiam in alias, quas præter illas missuri essent Peloponnesii, promittenda; quod non putaret, admodum multas missum iri. Sed, quum deinde numerus illarum ad quinquaginta quinque auctus fuisset, primi quidem mensis integrum stipendium, id est, drachmam promissam, omnibus solvisse; sed, magnitudine sumtus deterritum, a priore pacto recedere, et in ceteros menses pro drachma tantum tres obolos dare voluisse. Verum, reclamantibus Lacedæmoniis, in primisque Hermocrate Syracusano, deinde aliud inter eos pactum initum fuisse, e quo, præter quinque illas naves, quarum præcipua aliqua ratio habita videtur, id est, præter eos, qui his vehebantur, etiam omnes, qui in aliis navibus erant, non quidem integram drachmam, sed tamen plus, quam ternos in diem obolos, acciperent. Nam quinque his navibus tria in mensem talenta, quæ e priore pacto plura dabantur, et ceteris omnibus, quantuscumque earum esset numerus, ad eamdem rationem, id est, non plus, nec minus, quam quot mensibus tria in quinque naves talenta data fuisse. Hæc nunc est mea de hoc loco sententia, quam, si quis meliora me docebit, lubens deseram. Duck.

Τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίοις] Cl. οἱ ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναῖοι· quomodo et Valla. Wass. Si vulgata scriptura est a Thucydide: plane insolita structura orationis usus est: quæ, etiamsi dativos ad proximum προσαφιγμέναι referas, nihilo minus hiulca et contorta erit; planior futura, si γὰρ tolli liceret. Duck. Dictum more Nostri, quin Herodoti quoque durius hic tamen, quam alibi, pro: οἱ Ἀθηναῖοι (προσαφιγμέναι γὰρ ἦσαν αὐτοῖς (pro πρὸς αὐτοὺς, vel, *usu* illorum, *commodo*, rel.) ἐβούλοντο, cet. Nempe Nominat. οἱ Ἀθηναῖοι, quem ἐβούλοντο posceret, repetendum ex Parenthesi nobis reliquit in ἀφιγμέναι ἦσαν, scil. αὐτοῖς. γὰρ tamen mollius paullo adderet τοῖς Ἀθηναίοις. (Sed jam lusus nimirum videatur, talia expedisse, præ isto loco quem modo intactum pæne reliquerimus c. 29. extr.)

καὶ Εὐκτήμων, καὶ τὰς ἀπὸ Χίου πάσας καὶ τὰς ἄλλας ξυναγαγόντες,) ἐβούλοντο, διακληρωσάμενοι, ἐπὶ μὲν τῇ Μιλήτῳ τῷ ναυτικῷ ἐφορμεῖν, πρὸς δὲ τὴν Χίον καὶ ναυτικὸν καὶ πεζὸν πέμψαι. καὶ ἐποίησαν οὕτω. Στρομβιχίδης μὲν γὰρ καὶ Ὀνομακλῆς καὶ Εὐκτήμων, τριάκοντα ναῦς ἔχοντες, καὶ τῶν ἐς Μίλητον ἐλθόντων χιλίων ὁπλιτῶν μέρος ἀγαγόντες ἐν ναυσὶν ὁπλιταγωγοῖς, ἐπὶ Χίον, λαχόντες, ἔπλεον· οἱ δ᾽ ἄλλοι, ἐν Σάμῳ μένοντες, τέσσαρσι καὶ ἑβδομήκοντα ναυσὶν ἐθαλασσοκράτουν, καὶ ἐπίπλουν τῇ Μιλήτῳ ἐποιοῦντο.

λα΄. 31. Ὁ δ᾽ Ἀστύοχος, ὡς τότε ἐν τῇ Χίῳ ἔτυχε, διὰ τὴν προδοσίαν, τοὺς ὁμήρους καταλεγόμενος, τούτου μὲν ἐπέσχεν, ἐπειδὴ ᾔσθετο τάς τε μετὰ Θηραμένους ναῦς ἡκούσας, καὶ τὰ περὶ τὴν ξυμμαχίαν βελτίω ὄντα· λαβὼν δὲ ναῦς, τάς τε Πελοποννησίων δέκα, καὶ Χίας δέκα, ἀνάγεται. καὶ προσβαλὼν Πτελεῷ, καὶ οὐχ ἑλὼν, παρέπλευσεν ἐπὶ Κλαζομενάς· καὶ ἐκέλευεν αὐτῶν τοὺς τὰ Ἀθηναίων φρονοῦντας ἀνοικίζεσθαι ἐς τὸν Δαφνοῦντα, καὶ προσχωρεῖν σφίσι. ξυνεκέλευε δὲ καὶ Τάμως, Ἰωνίας ὕπαρχος ὤν. ὡς δ᾽ οὐκ ἐσήκουον, ἐσβολὴν ποιησάμενος τῇ πόλει, οὔσῃ ἀτειχίστῳ, καὶ οὐ δυνάμενος ἑλεῖν, ἀπέπλευσεν ἀνέμῳ μεγάλῳ, αὐτὸς μὲν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην, αἱ δὲ ἄλλαι νῆες κατῆραν ἐς τὰς ἐπικειμένας ταῖς Κλαζομεναῖς νήσους, Μαράθουσαν, καὶ Πήλην, καὶ Δρίμυσσαν. καὶ

Τοὺς ὁμ.] Redundat Artic. quia nulla dum mentio τῶν ὁμήρων. nec *certi* jam erant destinati.

Ἐπειδὴ ᾔσθ.] Δὲ addit Mosqu. male, quia ἐπειδὴ refertur ad ἐπέσχε, nec potest esse Antec. τοῦ λαβὼν, rel. quoniam hic quoque add. δὲ, ut oppositum et relatum (redditum) τῷ μὲν, in verbis, τούτου μ. ἐπέσχε.

Ἀνοικίζ.] *Sursum, retro* a mari, *besser hinaufwärts, Landein.* 1. 2. extr. (urbes) ἀνῳκισμέναι εἰσίν· quod ipse antea expl. Thuc. ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾠκίσθησαν.

Ξυνεκέλ.] Recte Port. *idem jubebat.* Ita, εἰ σὺ συνεπαινεῖς, si *idem* tu probas, si *idem* tibi placet. Nonnunquam et συνευδοκεῖν in N. Test. *idem probare* sign. ut Rom. 1. 32. extr.

Ἐσβ. ποιησ. τῇ πόλει] Pro, εἰς τὴν πόλιν. Minus frequens Dat. hoc sensu.

Καὶ οὐ δυν.] Καὶ hic pro ἀλλά.

Ἀν. μεγ.] Scil. σὺν ἀν. μ. vel χρησάμενος.

Δρίμυσσαν] Hudson. præfert per υ. Sed δρύος et δρίος apud Homerum Odyss. ξ΄. v. 353. et Hesych. in δρίον. Liv. *Drymusa* XXXVIII. 39. ibi tamen LI. Aler. Codex Ms. Polybii apud Ursinum Δρομοῦσσα. Cl. Gr. Δρύμυσσαν. Rara, aut nulla alibi hujus insulæ mentio. *Pelam* agnoscit Livius XXXVI. 43. *Marathussam* Plinius V. 31. *Marathusa* oppidum Cretæ; Δρυμοῦσαν καὶ Πήλην Aristides Tom. I. p. 516. Wass. Quæ hic Δρίμυσσα, Stephano est Δρυμοῦσσα, Polybio Excerpt. Legation. XXXVI. in Ed. Plant. Δρυμοῦσα, in Gronov. Δρυμοῦσσα, et Plinio l. d. *Drymusa.* Scripturam per υ probant etiam Palmerius in Exercitation. pag. 57. Harduinus ad Plinium, et Cellarius III. Geogr. Ant. 2. qui, in Thucydide e Stephano rescribendum, censet Δρυμοῦσσαν. *Pelam* in Livii l. d. non invenio. Memorant eam Plinius V. 31. XXXII. 2. et Stephanus. Duck. Non intelligo, quid sibi velint in not. Wass. ad h. voc. verba; (Liv. 38. 39.) *ibi tamen* LI: Quid sibi vult LI? *Quinquaginta unum* significare nequit; (En pentametrum non quærenti oblatum! Mutare nolui, sic ultro secutum.) *Libri* ergo! At

ὅσα ὑπεξέκειτο αὐτόθι τῶν Κλαζομενίων, ἡμέρας ἐμμείναντες, διὰ τοὺς ἀνέμους, ὀκτὼ, τὰ μὲν διήρπασαν καὶ ἀνάλωσαν, τὰ δὲ ἐσβαλλόμενοι, ἀπέπλευσαν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην, ὡς Ἀστύοχον.

λβ΄. 32. Ὄντος δ' αὐτοῦ ἐνταῦθα, Λεσβίων πρέσβεις ἀφικνοῦνται, βουλόμενοι ἀποστῆναι· καὶ αὐτὸν μὲν πείθουσιν· ὡς δ' οἵ τε Κορίνθιοι καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀπρόθυμοι ἦσαν διὰ τὸ πρότερον σφάλμα, ἄρας ἔπλει ἐπὶ τῆς Χίου. καὶ, χειμασθεισῶν τῶν νεῶν, ὕστερον ἀφικνοῦνται ἄλλαι ἄλλοθεν ἐς τὴν Χίον. καὶ μετὰ τοῦτο Παιδάριτος, τότε παριὼν πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου, γενόμενος ἐν Ἐρυθραῖς, διαπεραιοῦται αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ ἐς Χίον. ὑπῆρχον δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ Χαλκιδέων ὡς ἐς πεντακοσίους ξὺν ὅπλοις καταλειφθέντες. ἐπαγγελλομένων δέ τινων Λεσβίων τὴν ἀπόστασιν, προσφέρει τῷ τε Παιδαρίτῳ καὶ τοῖς Χίοις Ἀστύοχος λόγον, ὡς χρὴ πα-

quid *habent libri*? Aliamne Lectionem? At nulla hic affertur. Operarum peccatum videtur; sed Huds. Edit. non est ad manum. Haud dubie deest, *variant*.

Ὑπεξέκ.] Aut *clam* sign. ὑπὸ, aut brevius dictum pro, ὅσα ἐξέκειντο (ita Abr. Plurali num.) ὑπὸ τ. Κλαζομ. *Abr.* At contra omnem Græcismum est, ut ὑπὸ, *ab* significans, compositum verbum efficiat; quod ne ἀπὸ quidem, nec παρὰ, hac significatione, faciant unquam. Nec, quod ablegat Abr. ad 1. 137. quod faciat huc, quid affert. Nam in ἀποσαλεύειν quod huc pertinere, fortasse voluerit, non *efficientem caussam* sign. ἀπὸ, sed *locum*, et terminum, quem *a quo* vocant. Quod si ἐξ absit: interpreter: quæcunque ibi *parebant*, suberant, subjecta erant Clazomeniis. Quippe et ὑπακούειν Nostro Genitivum sæpius habet. Nunc malim: Quidquid Clazomeniorum eo *amandatum* (id enim notet τὸ ἐξ, ut *ex* Clazomenis eo fuerit deportatum,) et ibi *occultum* erat. Neque enim ab ὑπὸ pendet Genit. τῶν Κλαζομεν., aut a verbo, sed ab ὅσα. ὅσα (χρήματα, divitiæ,) τ. Κλαζ. ὑπεξέκ. αὐτόθι· Nam, de χρήμασι, *pecuniis*, rebus pretiosis, argento, commeatu intelligi, suaserint v. v. διήρπασαν et ἀνάλωσαν· quorum prius tamen, διήρπασαν, ad χωρία quoque retuleris, si, ὑπεξέκειτο interpretari, *parebant*, particula ἐκ patiatur.

Ἐμμείν.] Nempe οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν, (ἐλθόντες,) vel, οἱ ἀπὸ τῶν νεῶν· quod per Synesin, aut Synecdochen, repetendum ex Nominat. αἱ δὲ ἄλλαι νῆες. Hoc nimirum est, quod, ad τὸ σημαινόμενον referri et hoc, et ἐπιβαλλόμενοι, Huds. ait. in Var. Lect. Nempe per ναῦς *significantur* simul, σημαίνονται, οἱ ἐν ταῖς ναυσίν.

Ἐμμείν.] Propter verba, et qua verba, διὰ τ. ἀνέμ. sign. *coacti* ibi manere; et qua διήρπ. et ἀνάλ. sign. etiam *consulto* ac libenter mansisse; qs. ea conditione usi atque invitati, quod venti morarentur, omnia diripuere; initio coacti, deinde volentes.

Κ. ἀνάλ.] Usitatius, ἠνάλωσαν. καὶ hic est pro ἢ, propter διήρπασαν, aut proprie refertur ad *commeatus*, qui sint in illis supra, ὅσα ὑπεξέκειτο.

Φώκαιαν] Vid. Livium XXXVII. 31. et Cantacuzenum 238. 293. 741. Wass.

Οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι] Cl. οἱ ξύμμαχοι οἱ ἄλλοι. Aliter Noster. Vide Indicem. Wass.

Παιδάρ.] In nota Duck. [immo Huds.] ad h. l. in var. lect. numerus, pag. 483. neque in Huds. Edit. quadrat, neque in Ducker. ipsam. Sed loca habet Ind.

Τῶν π. ν.] Redundat Artic. τῶν.

Στρατ. — — καταλ.] Rursus trajecta verba, sic ordinanda; στρατ. ὡς ἐς πεντακ. καταλειφθ. ὑπὸ Χαλκιδ.

Χαλκιδέων] Lege Χαλκιδέως. Nam Chalcideus cum quinque navibus a Lacedæmoniis Chium missus fuerat, Cap. 6. 8. 11. et 12. Chalcidenses huic expeditioni non interfuerunt; nec Thucydides ante ullam illorum mentionem fecit. Hoc recte observavit Vir Doctissimus, qui Edit. Hudsonianam cum Cod. Reg. contulit. Duck.

Παραγεν.] Per Metonym. Consequ. pro ἰόντας. Ita ἔρχεσθαι pro ἰέναι· Hom. Il. 1.322. 1. ἔρχεσθον κλισίην, rel. *abite* ad tentorium Achillis. (V. et mox ad vv. οὐδὲ — προήσ.)

ραγενομένους ταῖς ναυσὶν, ἀποστῆσαι τὴν Λέσβον· ἢ γὰρ ξυμμάχους πλείους σφᾶς ἕξειν, ἢ τοὺς Ἀθηναίους, ἤν τι σφάλλωνται, κακώσειν. οἱ δ' οὐκ ἐσήκουον· οὐδὲ τὰς ναῦς, ὁ Παιδάριτος ἔφη, τῶν Χίων αὐτῷ προήσειν.

λγ'. 33. Κἀκεῖνος, λαβὼν τάς τε τῶν Κορινθίων πέντε, καὶ ἕκτην Μεγαρίδα, καὶ μίαν Ἑρμιονίδα, καὶ ἃς αὐτὸς Λακωνικὰς ἦλθεν ἔχων, ἔπλει ἐπὶ τῆς Μιλήτου πρὸς τὴν ναυαρχίαν, πολλὰ ἀπειλήσας τοῖς Χίοις, ἦ μὴν μὴ ἐπιβοηθήσειν, ἤν τι δέωνται. καὶ προσβαλὼν Κωρύκῳ τῆς Ἐρυθραίας, ἐνηυλίσατο. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Σάμου Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν Χίον πλέοντες τῇ στρατιᾷ καὶ αὐτοὶ, ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου

Ἤν τι σφάλλωνται, κακώσειν] Gr. ἤν τι σφάλλωνται, καὶ κακώσειν. Et tale quid legisse videtur *Laur. Valla.* Wass.

Οὐδὲ τ. ν. —— προήσ.] Pro: καί γε ὁ Παιδάρ. ἔφη, οὐ προήσειν αὐτῷ τ. ν. τ. Χ. ut 4. 61. extr. μήτε τις πρεσβύτατον τοῦτο ἥκει κρίνας, i. e. εἴ τις ἥκει μὴ κρίνας τοῦτο πρεσβ. Hinc. expl. Horat. Carm. 1. 38. 5. 6. *Simplici myrto nihil allabores Sedulus, curo*, i. e. *non* curo, ut tu *quidquam* allabores sedulus, cum cura addas, myrto simplici. Ita solventi nil opus fuerit, aut *curæ*, aut *cura*, tentasse. προήκειν, quam Lect. Cod. Msq. affert, nihili est. In quo ut προσήκειν latere, dixeris: non ναῦς tamen scriberet Thuc. sed νεῶν. Nec melior supra Lect. C. Aug. παραγενομένοις, pro παραγενομένους. Nunquam enim Dat. habet χρή. cui si addatur Subst. ut χρὴ sit *opus est*, Genitivo tamen efferatur: ut Homero; οὐδέ τί σε χρὴ Ταύτης ἀφροσύνης.

Τάς τε τ. Κορ.] Artic. τὰς hic sign. *quæ adessent* a Corinthiis.

Ἐπὶ τῆς Μιλ.] Pro, ἐπὶ τὴν Μίλητον, more Nostri.

Πρ. τ. ναυαρχ.] i. e. *ut adiret*, capesseret, susciperet imperium classis sibi mandatum (C. 26.) ut supra explicabamus, ἐπὶ τὰ σκεύη ἦλθον (ἔπλευσαν), ad *petenda* vasa. ναυαρχίαν expl. *Abr.* ἀρχὴν τῶν νεῶν, loco etiam alio allato, tanquam in re difficili aut obscura! πρὸς explicaret!

Προσβαλ.] Hesych. respexisse ad h. l. credit *Abr*. Cum de *loco* vel regione sermo hic sit: non sane dicunt Græci, προσέρχεσθαι χώρᾳ, πόλει· de *hominibus* magis. Sed apud Hes. inverse legitur, immo perverse: προσελθὼν, προσβαλὼν, et contra literarum ordinem, et clarum vocab. interpretante obscuriori. Hoc tamen jam correxit ibi *Soping*. At quid est ibid. ἐξ ἀντιστρόφως; nihili vero! Leg. ἐξ ἀγχιστρόφου· (nisi quis jam ita emendavit, quem consulere non daretur;) ex improviso, subito; quod egregie congruat τῷ προσβάλλειν.

Πλέοντες] Πλεύσαντες Mosqu. male; quia nondum eo pervenerant, sed in *cursu* hic esse intelliguntur.

Καὶ αὐτοὶ rel.] Comma posui post καὶ αὐτοὶ, quod ad πλέοντες referretur; Ἀθηναῖοι πλ. κ. αὐτοὶ, et ipsi, pariter, *ebenfalle*; nempe, *sicut* Peloponnesii ibidem in Chio fuerant, et antea *eodem* navigarant (etsi nunc non *eo* navigabant, sed inde abibant); qs. *à leur tour* Gall. cum antea Lacedæmonii ibi fuissent. Neque enim *totum* utique prædicatum tribuitur alteri subjecto, cui alterum jungatur per καὶ αὐτὸς, κἀγὼ, *et ipse*; sed tantum *simile* aliquid ostendit et conjunctum ei, quod alteri reddatur. Col. 1. 9. διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς —— οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι. Hoc vero idem non fecerant Colossenses, ut *pro se* precarentur, quod pro iis Paullus se quoque et ipsum fecisse ostendat. Sed præcessit: *constantia vestra mihi est nuntiata.* Adde Ebr. 12. 1. τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, rel. ubi similiter sequitur aliquid, quod non idem utique, aut eodem modo, fecerint, quorum exempla Cap. 11. recensuisset: *simile* illi tamen et congruum erat, quod nunc Christianos facere vellet. Additurus eram 1 Cor. 3. 1. καὶ ἐγὼ —— οὐκ ἠδυνήθην, rel. Sed ibi καὶ est pro δὲ, vel ἀλλά. Hic autem, apud Nostrum, *sicut* Lacedæmonii plane et ipsi antea Chium petiverant, et nunc inde abibant, *ita* ad διείργοντο referri non potest καὶ αὐτοὶ, quia nulla dum mentio facta, Peloponnesios *quoque* διειρχθῆναι. Sed nimirum non ad solos Athen. pertinet διείργοντο, verum ad utrosque, quorum notio lateat in καὶ αὐτοί· tanquam οἱ Ἀθην. πλέοντες sint Nominativi simpliciter positi, pro, τῶν Ἀθηναίων πλεόντων. Quo neque ipso tamen opus sit, ubi in καὶ αὐτοὶ, *et ipsi*, ipsi *quoque*, sicut Peloponnesii, satis aperte emineat notio utrorumque, impressa eadem in verbis, ἐπὶ θάτερα, ad

διείργοντο, καὶ καθωρμίσαντο καὶ ἐλελήθεσαν ἀλλήλους. ἐλθούσης δὲ παρὰ Παιδαρίτου ἐπιστολῆς, ὡς Ἐρυθραίων ἄνδρες αἰχμάλωτοι ἐκ Σάμου ἐπὶ προδοσίᾳ ἐς Ἐρυθρὰς ἥκουσιν ἀφειμένοι, ἀνάγεται ὁ Ἀστύοχος εὐθὺς ἐς τὰς Ἐρυθρὰς πάλιν. καὶ παρὰ τοσοῦτον (ἐγένετο) αὐτῷ, μὴ περιπεσεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. διαπλεύσας δὲ καὶ ὁ Παιδάριτος παρ' αὐτῶν, καὶ ἀναζητήσαντες τὰ περὶ τῶν δοκούντων προδιδόναι, ὡς εὗρον ἅπαν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς Σάμου προφασισθὲν, ἀπολύσαντες τῆς αἰτίας, ἀπέπλευσαν· ὁ μὲν ἐς τὴν Χίον, ὁ δὲ ἐς τὴν Μίλητον ἐκομίσθη, ὥσπερ διενοεῖτο.

utramque partem, i. e. inter *utrosque* porrecto colle et interjecto; quod nisi ita interpretere, absurdum relinquatur; nam qui collis non utroque versus porrigitur? Deinde Synchysis est in verbis, vel Trajectio: ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτ. λόφου διείργ. pro διείργ. ἐπὶ θάτερα ἐκ τοῦ λόφου· plane ut ante: οἱ ἀπὸ τῆς Σάμου Ἀθην. πλέοντες, pro, οἱ Ἀθην. πλ. ἀπὸ τ. Σάμου. ἐκ τοῦ λόφου διείργ. est pro διὰ, vel ὑπὸ, *colle*, *per* collem, *a* colle; ut 2 Cor. 5. 18. τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, *a Deo*, *per* Deum efficiuntur. V. et cf. Phil. Th. P. p. 140. extr. lit. ב) 141. et magis etiam 143. init. lit. ג) Quam autem Hypallagen hic invenit Æm. Port. (in Var. Lect.) equidem non video; quid inversi enim oratio habet? Si qua figura sit hic notanda, aut Hendiadys fuerit, eaque vel in διείργοντο et καθωρμίσαντο, pro, καθορμισάμενοι διείργ. vel in καθωρμ. et ἐλελήθεσαν, pro, καθωρμ. λεληθότες, i. e. ὥστε λεληθέναι ἀλλήλους· seu malueris, pro καθορμισάμενοι ἐλελήθεσαν, aut Hysteron proteron, in verbis, διείργ. καὶ καθωρμ. pro καθωρμ. κ. διείργ. Qua admissa h. l. figura, cum deinde ad verba ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτ. λόφου referatur καθωρμίσαντο, ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτ. λ. jam significet, (nempe pro ἐπὶ θάτ. ἐκ τοῦ λ.) ex utraque parte collis constitere; (Athen. hinc, hinc Pelop.) ac tunc proprie acceperis ἐκ, *e regione* collis, *ad* collem. *Collis* autem hic fuerit *promontorium*, in mare procurrens dorsum. καὶ denique ante ἐλελήθεσαν verterim, *et sic*, itaque, tali modo, hinc καὶ οὕτω.

Παρὰ τοσοῦτ.] Nempe, ὅσον διείργετο, rel. *Abr.* Mirum vero, talia in mentem venire posse viro intelligenti! Ubi est enim παρ' ὅσον; Aut, post paragraphum, satis longam, alia de re agentem, qua vi tandem ad illa verba extrahatur? Quis non sentit, esse epiphonema historicum, advertentis lectorem cum admiratione. *Tam, adeo* prope abfuit a periculo! *So nahe gieng es ihm ben dem Kopfe vorben!* Quid simplicius? Quid frequentius, Livio quoque? Alia longe ratio est Paullini loci, quo non utitur tamen *Abr.* sed poterat uti quodammodo ad suam interpretationem, Ebr. 7. 21. 22. καθόσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας, —— τοσούτῳ κρείττονος διαθήκης μεσίτης ἐστὶν Ἰησ. Nam ibi et καθόσον diserte præmittitur, et per parenthesin pauca intercedunt, quæ, per γὰρ, caussam reddant præmissi, οὐ χωρὶς ὁρκωμ. At hic nec καθόσον præcedit, quod frigide tamen satis et κακοζήλως adderet Thuc. et sequuntur duæ paragraphi, et sensu et compage sua dirimentes a superioribus τὸ παρὰ τοσοῦτον, quod subjiciatur tamen absolutæ narrationi de Astyocho; quam ad ipsam et totam referatur παρὰ τοσοῦτον, non ad διείργοντο tantum. Nec vero, donec ita distinerentur ac laterent, periculum erat Astyocho, ne incideret in Athenienses; aperto mari, (periculum) erat, aut si latentes observassent Athenienses.

Παρ' αὐτῶν] Non dubitem præfere αὐτὸν, quemadmodum alios hic legisse, scribit Portus, emendatum erat in Cass. Duck. παρ' αὐτῶν, *a quibus* ergo? Nempe a Chiis, apud quos substitisset, c. 32. extr. At ubi nominantur aut memorantur per totum caput? Profecto legend. παρ' αὐτὸν, ad Astyochum. Ita et melius congruerit Pluralis, qui sequ. ἀναζητήσαντες, nempe hi duo, Ast. et Pæd. jam conjuncti.

Ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς Σάμου] Erythræi quidam capti in Samo, ut inde liberarentur, simularunt, se domum remissos civitatem Atheniensibus proditurος. Ea spe dimissi, cum Erythras venissent, alii aliis ea de causa tanquam proditores accusati sunt. Cognita vero causa, quod evadendi solum gratia Atheniensibus polliciti fuerint, non autem quidquam de prodenda patria in animum induxerint, ab Astyocho sunt absoluti. Acac.

Ἀπολ. τ. αἰτ.] Quonam ergo crimine? Non proditionis, ut quam in Lacedæmonio-

λδ'. 34. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων στρατιὰ ταῖς ναυσὶν ἐκ τοῦ Κωρύκου περιπλέουσα κατ' Ἀργίνον, ἐπιτυγχάνει τρισὶ ναυσὶ τῶν Χίων μακραῖς, καὶ ὥσπερ ἰδόντες αὐτὰς ἐπεδίωκον· καὶ χειμών τε μέγας ἐπιγίγνεται, καὶ αἱ μὲν τῶν Χίων μόγις καταφεύγουσιν ἐς τὸν λιμένα· αἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων, αἱ μὲν μάλιστα ὁρμήσασαι τρεῖς διαφθείρονται, καὶ ἐκπίπτουσι πρὸς τὴν πόλιν τῶν Χίων, καὶ ἄνδρες οἱ μὲν ἁλίσκονται, οἱ δ' ἀποθνήσκουσιν· αἱ δ' ἄλλαι καταφεύγουσιν ἐς τὸν ὑπὸ τῷ Μίμαντι λιμένα, Φοινικοῦντα καλούμενον. ἐντεῦθεν

rum gratiam essent caussati ob eamque, (supra) ἀφειμένοι, *dimissi*, e custodia, qua attinerentur in Samo, Erythrasque venissent, ubi agerent ea de re cum Pædarito (is enim sensus est verborum supra, hic ordo: ἄνδρες αἰχμάλ. ἀφειμ. ἥκουσ. ἐς Ἐρ. ἐπὶ προδοσίᾳ, ut ibi agerent de proditione molienda); sed, quod *frustrati* essent Peloponnesios falsa spe prodendæ illis Sami.

Κατ' Ἀργίνον] Ἄργεννον, Straboni XIV. 644. Μετὰ δὲ Κώρυκον Ἁλόννησος νησίον· εἶτα τὸ Ἄργεννον, ἄκρα τῆς Ἐρυθραίας, πλησιάζουσα μάλιστα τῷ Χίων Ποσειδίῳ. Stephanus quoque τὸ Ἄργεννον ἀκρωτήριον. Et Ptolemæus pag. 118. Κλαζομεναὶ, Ἄργεννον ἄκρον. Duck.

Καὶ ὥσπερ] Hæc non recte distinguuntur. In Gr. ante hæc verba est distinctio maxima, et omnia sine distinctione leguntur usque ad καὶ αἱ. Basil. quoque, μακραῖς. καὶ ὥσπερ, et ἐπεδίωκον, καὶ αἱ. Duck.

Ὥσπ. ἰδόντ.] Primo ἰδόντες refer ad οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν Ἀθηναῖοι· quod, per Synesin, latet in ἡ τῶν Ἀθην. στρατία. Sed cur nemo attendit Particip. post ὥσπερ; quod secure interpretantur: *simulatque illas conspexerunt*. Ergone Latine quoque dixeris: *simulatque illas conspicientes?* Hæret Abr. in ὥσπερ, multa afferens, more suo, quæ scire nemo desideret, neque expeditura participii solœcismum. Piget interdum socordiæ Interpretum, effundentium ad singula verba copias lectionis, tenore orationis, Grammatico aut Logico, plane neglecto. Reisk. emendat ὑπεριδόντες, vel περιϊδόντες, *contemnentes*. At *contemtos* quis persequitur? Nec frigidius quidquam isto additamento. Comma ponendum, crediderim, post ἐπεδίωκον, ut καὶ non sit ἀλλὰ, sed Consequens reddat καὶ χειμὼν, aut redundante καὶ in Consequ. ut 2 Cor. 2. 2. εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων με, rel. Ubi vim tamen quandam habet τὸ καὶ, pro ἀλλὰ, *at*; Germ. *ey, wer soll mich denn erfreuen?* (v. et paullo infr.) aut partitionem faciente, addito præsertim τὲ, ut sensus ac tenor sit, satis ille quidem simplex: cum visas, conspectas, persequerentur naves: tum (vero) *et* ventus coortus est magnus, et Chiorum naves, rel. Aut leg. ὥσπερ ἴδον τε αὐτὰς, (οὕτω, παραυτίκα,) ἐπεδίωκον. Tum καὶ ad χειμὼν fuerit pro ἀλλά. Aut ὥσπερ sit pro οἷον, οἷά τε, *quippe*; ὡς ἰδόντες, quia viderent. Non satis placet, et friget; sed melius nil succurrit. *Quasi* enim, veluti, tanquam visas, significare ὥσπερ hic nequit. Nam, si illis περιέτυχον, quidni et viderint vero, et consulto sint persecuti? Quod eo dico, si cui in mentem veniat, quod mihi: ut Athenienses, cursum tenentes suum, non consulto persecuti fuerint Chias naves, sed tantum post illas cucurrerint, *veluti* conspectas insequerentur; *es war, als ob sie dieselben erblicft hätten und verfolgten.* Sed nimirum hoc nimis fuerit absurdum, ut Serv. loqui amat, et vero repugnet verbo περιέτυχον. Optimum ergo fuerit, καὶ aut redundare in Consequente τῷ ὥσπερ reddito, ut Phil. 1. 22. εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκὶ τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου· (et τοῦτό hic redundat; aut jung. τὸ ζ. ἐ. σ. τοῦτο, τοῦτο τὸ ζῆν, ἡ ζωὴ αὕτη (ἡ) ἐν σ. ut 2 Cor. 1. 8. ἐξαπορηθ. —— τοῦ ζῆν. Ceterum et αὕτη redundat ibid. vs. 12. ἡ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶν, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως, pæne hic ut apud Horat. Epist. 1. 1. 60. 61. in simili sententia: *Hic murus aheneus esto, nil conscire sibi*; nam Vs. 41. omittit Pronomen: *Virtus est, vitium fugere, et sapientia prima, Stultitia caruisse*; Xen. M. S. 4. 7. 5. μέχρι τούτου μανθάνειν, μέχρι τοῦ — γνῶναι. Et memorabilius ἐντεῦθεν redundat Jac. 4. 1. οὐχὶ ἐντεῦθεν, ἐκ τ. ἡδονῶν ὑμ.) Hoc ergo est Anteced. jam Consequ. redditur: καὶ, τί αἱρήσομαι, οὐ γνωρίζω. Nec plane tamen redundet hic Nostro, sed distribuendi vim habeat, *et — et*; καὶ χειμὼν ἐγένετο, καὶ αἱ νῆες, rel. Non Colon ergo ponendum post ἐπεδίωκον, aut punctum, sed comma tantum.

Αὐτὰς] Non agnoscunt Mss. et Edd. recte. Wass.

Φοινικοῦντα] Steph. legit λίμνην. Numus Domitiani apud Ligorium Φοινικοντίων. Vid. Spanhemium. Wass. Stephanus: ἔστι καὶ Φοινικοῦς λίμνη. Θουκυδίδης ὀγδόῃ. Sed Pinedo

δ' ὕστερον ἐς τὴν Λέσβον καθορμισάμενοι, παρεσκευάζοντο ἐς τὸν τειχισμόν.

λέ. 35. Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου, τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, Ἱπποκράτης ὁ Λακεδαιμόνιος ἐκπλεύσας δέκα μὲν Θουρίαις ναυσὶν, ὧν ἦρχε Δωριεὺς ὁ Διαγόρου, τρίτος αὐτὸς, μιᾷ δὲ Λακωνικῇ, μιᾷ δὲ Συρακουσίᾳ, καταπλεῖ ἐς Κνίδον· ἡ δ' ἀφειστήκει ἤδη ἀπὸ Τισσαφέρνους. καὶ αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ, ὡς ᾔσθοντο, ἐκέλευον ταῖς μὲν ἡμισείαις τῶν νεῶν Κνίδον φυλάσσειν, ταῖς δὲ περὶ Τριόπιον οὔσαις τὰς ἀπ' Αἰγύπτου ὁλκάδας προσβαλλούσας ξυλλαμβάνειν. ἔστι δὲ τὸ Τριόπιον ἄκρα τῆς Κνιδίας προὔχουσα, Ἀπόλλωνος ἱερόν. πυθόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ πλεύσαντες ἐκ τῆς Σάμου, λαμβάνουσι τὰς ἐπὶ Τριοπίῳ φρουρούσας ἓξ ναῦς· οἱ δ' ἄνδρες ἀποφεύγουσιν ἐξ αὐτῶν. καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὴν Κνίδον καταπλεύσαντες, καὶ προσβαλόν-

et Holstenius recte legunt λιμὴν. Livius XXXVI. 45. apud *Pinedo*: *Romani Chium petentes* Phœnicuntem *primum* portum Erythrææ terræ *prætervecti*. Add. XXXVII. 16. Duck.

Ἀπὸ Τισσ.] Palmer. adscr. ὑπὸ T. Abr. acute vero, et pro re, et ex more Nostri, ut, φεύγειν, ἀποθανεῖν ὑπό τινος, *fugere, mori ab aliquo*, i. e. pelli, interfici; et hic ergo, ἀφειστ. ὑπὸ Τισσ. *ab eo*, ejus opera, eo annitente, eo auctore, ad defectionem (ab Athen.) compulsa (jam) defecerat; ut supersedere hoc conatu Peloponnesii possent. Res quoque poscit; nam et Atheniensium adhuc fuerant, neque in potestate Persarum; nec deficerent a Tissapherne, verum a rege; id quod nec possent tam facile, neque ad belli hujus caussam faceret. Et vero vindicatum defectionem venisse mox leguntur Athen.

Ταῖς ἡμισείαις τῶν νεῶν] Vid. Cap. 8. Duck.

T. ἀπ' Αἰγ. ὁλκ. προσβ.] Trajectio hæc est, pro, τὰς ἀπ' Αἰγ. προσβαλλ. ὁλκ. ut apud Horat. Epist. 1. 19. 25. *non res et agentia verba Lycamben*, pro, et verba agentia Lycamben; ut Liv. L. 6. *imminentem molem libertati*, pro, *mol. imm. lib.* et Phædro: *et patiens ovis injuriæ*, pro, et ov. patiens injuriæ; non, *ovis patiens*, pro Epitheto; unde enim pendeat deinde Genitiv. *injuriæ?* Nam ista collocatione Epitheton videatur Particip. Substantivo additum, nec deinde apparet, unde pendeat Casus tertius Nominis. Ita et apud Thuc. juncta videntur, τὰς ὁλκάδ. (τὰς) ἀπ' Αἰγ. ubi a προσβαλλούσ. pendeat το ἀπ' Αἰγύπτου. Obs. etiam, προσβάλλειν hic esse pro ἐγγίζειν, *adventare*.

Συλλαμβάνειν] *Succurrere* vertunt Valla et Portus. Hoc non potest fieri, nisi simul legatur ταῖς ἀπ' Αἰγύπτου ὁλκάσι προσβαλλούσαις, ut etiam adnotat Portus. Sed, quia hic nulla est in libris varietas, a recepta scriptura non recedendum, et συλλαμβάνειν cum Acacio potius *capere, comprehendere*, quam *succurrere*, vertendum, arbitror. Videntur autem, quod Idem Acacius putat, inter Tissaphernem et Lacedæmonios tum inimicitiæ quædam exortæ per occasionem controversiæ de stipendio. Duck. *Succurrere* quomodo vertere potuerit Port. nescio. Nam et Dativus tum esset, nec cum Accus. sign. *opem ferre*; nec, qua ratione *juvarent* naves illas, (id enim vere sign. ξυλλαμβ. in *opere* adjuvare, una perficere opus;) neminem impugnaturas, apparet. βοηθεῖν est *succurrere*, nempe laboranti, impugnato; de quo sermo hic non sit. Multus est Abr. ut ostendat, ξυλλαμβ. esse, *assequi* cursu; id quod non magis sign. quam καθαιρεῖν, quod et ipsum male expl.

Ἔστι δὲ τὸ Τριόπιον] Vide Holsten. ad Steph. Salmasium ad Solin. Et Inscr. Herodis. Spanhem. Notis in Callimachum Hymn. in Del. v. 160. et Hymn. in Cerer. v. 31. Diodor. V. p. 229. Pausan. Phocic. XI. Aristot. Polit. II. 8. Scylacem p. 38. D. Halicarn. Antiq. IV. 25. Plutarch. Cim. 486. Eusebii Chron. CCCCLXIV. Eustath. in Iliad. γ'. 341. et Hesychium. Wass.

Προὔχ.] Vel simpliciter intell. ac per se, *prominens, procurrens*, ut τῆς Κνιδίας referatur ad ἄκρα· vel, προὔχ. τ. Κνιδ. *tegens* oram Cnidiam, ei prætentum promontorium.

Φρουρ.] i. e. φρουρὰν ποιουμένας, ἐν φρουρᾷ οὔσας, καθεστηκυίας. Ita sæpe Noster, φυ-

τες τῇ πόλει, ἀτειχίστῳ οὔσῃ, ὀλίγου εἷλον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ αὖθις προσέβαλλον· καὶ, ὡς ἄμεινον φραξαμένων αὐτῶν ὑπὸ νύκτα, καὶ ἐπεισελθόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ τοῦ Τριοπίου ἐκ τῶν νεῶν διαφυγόντων, οὐκέθ' ὁμοίως ἔβλαπτον, ἐπελθόντες, καὶ δῃώσαντες τὴν τῶν Κνιδίων γῆν, ἐς τὴν Σάμον ἀπέπλευσαν.

λστ΄. 36. Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, Ἀστυόχου ἥκοντος ὡς τὴν Μίλητον ἐπὶ τὸ ναυτικὸν, οἱ Πελοποννήσιοι εὐπόρως ἔτι εἶχον ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον. καὶ γὰρ μισθὸς ἐδίδοτο ἀρκούντως, καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἰάσου μεγάλα χρήματα διαρπασθέντα ὑπῆν τοῖς στρατιώταις· οἵ τε Μιλήσιοι προθύμως τὰ τοῦ πολέμου ἔφερον. πρὸς δὲ τὸν Τισσαφέρνην ἐδόκουν ὅμως τοῖς Πελοποννησίοις αἱ πρῶται ξυνθῆκαι, αἱ πρὸς Χαλκιδέα γενόμεναι, ἐνδεεῖς εἶναι, καὶ οὐ πρὸς σφῶν μᾶλλον· καὶ ἄλλας ἐπὶ Θηραμένους παρόντος ἐποίουν· καὶ εἰσὶν αἵδε.

λζ΄. 37. "ΞΥΝΘΗ͂ΚΑΙ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς βασιλέα Δαρεῖον, καὶ τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως καὶ Τισσαφέρνην, σπονδὰς εἶναι καὶ φιλίαν κατὰ τάδε· Ὁπόση χώρα καὶ πόλεις βασιλέως εἰσὶ Δαρείου, ἢ τοῦ πατρὸς ἦσαν, ἢ τῶν προγόνων, ἐπὶ ταύτας μὴ ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ, μηδὲ κακῷ μηδενὶ, μήτε Λακεδαιμονίους, μήτε τοὺς ξυμμάχους

λάττειν περὶ τὴν χώραν, p. φυλακὴν ποιεῖσθαι. V. Phil. Thuc. P. p. 74. extr. lit. γ).

Ὀλίγου] Sic ἱππεῖς ὀλίγου ἐς χιλίους alibi. vid. Priscianum p. 1192. Plutarch. Pomp. ὥστε ἅπαξ ΜΙΚΡΟΥ͂ συντριβῆναι. Wass. Aristophanes Nubibus v. 720. Ὀλίγου φροῦδος γεγένημαι. Vesp. v. 825. Ὡς ὀλίγου μ' ἀπώλεσας. Lucianus Tim. p. 79. Καὶ αὐτὸς ὀλίγου δεῖν συνετρίβη. Et sæpe apud omnes. Duck. Primum ad εἷλον int. αὐτὴν, ex Dat. τῇ πόλει, more Nostri perpetuo; ὀλίγου deinde int. ὥστε δεῖν· vel, ἀπ' ὀλίγου (διαστήματος), ex propinquo, ut non multum abessent. ὀλίγον Mosqu. scil. παρ' ὀλ. Illud solenne magis.

Ἔβλ. ἐπελθ.] Comma ponit post ἐπελθ. sublatum post ἔβλαπτον, et καὶ ante δῃώσαντες pro οὖν accipit *Abr*. Rectissime vero; qua comma certe; alioquin ἐπελθόντες inceperit novam ῥῆσιν, non præmisso καὶ, aut οὖν, vel δὲ, contra morem scribendi. Tametsi ne hoc quidem opus, modo ὡς ante ἄμεινον non sit *quippe*, ἅτε, sed *cum*; ut tenor sit talis: καὶ (i. e. ἀλλὰ) ὡς οὐκέθ' ὁμοίως ἔβλαπτον, ἄμεινον φραξ. rel. ἐπελθ. (Consequens deinde hoc fuerit,) καὶ δῃώσ. Et vero, δὲ inserto post ἐπελθ. ex Cod. Msqu. ὡς quoque manserit *quippe*, ut solet ante Genitivos simpliciter positos, et punctum fuerit ponendum post ἔβλαπτον, vel colon. καὶ tamen ante ὡς semper hic manserit ἀλλὰ, vel δέ. Ad ἐπελθόντες, nisi cum *Abr*. ad ἔβλαπτον retuleris, intell. πάλιν· aut fuerit pro ἐπανελθόντες. Sane melius abfuerit, ut otiosum fere, et fortasse pro Schol. adscriptum ab interpretaturo τὸ ἔβλαπτον.

Ὑπῆν] Non bene nostrum, vel Batavorum, *es ist Geld unter den Leuten*, confert *Abr*. Neque enim idem sign. ὑπὸ, quod nobis *unter* in isto usu. Sed respondet Latino, *suppeditabat*, ad manum, in promtu, erat, ceu *subsidium* (*ressource*).

Πρὸς δὲ τ. Τ.] Sane ordo est: αἱ δὲ ξυνθῆκαι (αἱ) πρὸς τὸν Τισσ. ὅμως ἐδόκ. τ. Πελοπ. ἐνδεεῖς εἶναι. Præmisit illud tamen, πρ. δὲ τ. Τισσ. quod opponeret *ceteris* rebus et rationibus, quæ commodæ satis viderentur Peloponnesiis, non item pariter opportuna conditio fœderis Persici.

Ἐποίουν] Pro Medio, ἐποιήσαντο, *sibi*, vel *inter se*.

τοὺς Λακεδαιμονίων· μήτε φόρους πράσσεσθαι ἐκ τῶν πόλεων τούτων μήτε Λακεδαιμονίους, μήτε τοὺς ξυμμάχους τῶν Λακεδαιμονίων· μηδὲ Δαρεῖον βασιλέα, μηδὲ, ὧν ὁ βασιλεὺς ἄρχει, ἐπὶ Λακεδαιμονίους μηδὲ τοὺς ξυμμάχους ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ, μηδὲ κακῷ μηδενί. ἢν δέ τι δέωνται Λακεδαιμόνιοι ἢ οἱ ξύμμαχοι βασιλέως, ἢ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμμάχων, ὅ, τι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους, τοῦτο ποιοῦσι καλῶς ἔχειν. τὸν δὲ πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κοινῇ ἀμφοτέρους πολεμεῖν· ἢν δὲ κατάλυσιν ποιῶνται, κοινῇ ἀμφοτέρους ποιεῖσθαι. ὁπόση δ' ἂν στρατιὰ ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως ᾖ μεταπεμψαμένου βασιλέως, τὴν δαπάνην βασιλέα παρέχειν. ἢν δέ τις τῶν πόλεων, ὁπόσαι ξυνέθεντο βασιλεῖ, ἐπὶ τὴν βασιλέως ἴῃ χώραν, τοὺς ἄλλους κωλύειν, καὶ ἀμύνειν βασιλεῖ κατὰ τὸ δυνατόν. καὶ ἤν τις τῶν ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ, ἢ ὅσης βασιλεὺς ἄρχει, ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἴῃ ἢ τῶν ξυμμάχων, βασιλεὺς κωλυέτω, καὶ ἀμυνέτω κατὰ τὸ δυνατόν."

λή. 38. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ξυνθήκας, Θηραμένης μὲν, παραδοὺς Ἀστυόχῳ τὰς ναῦς, ἀποπλέων ἐν κέλητι, ἀφανίζεται. οἱ δ' ἐκ τῆς Λέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες τὴν Χίον τῇ στρατιᾷ, καὶ κρατοῦντες τῆς γῆς καὶ θαλάσσης, Δελφίνιον ἐτείχιζον, χωρίον ἄλλως τε ἐκ γῆς καρτερὸν, καὶ λιμένας

Τοὺς Λακεδαιμονίων] Τῶν Λακεδ. Cl. Gr. inepte. Wass.

Ἐν τῇ βασ. χ. — — ἄρχει] Distingu. regionem regis Persarum, et ὅσης ἄρχει, cui imperet. Differuntne istæ? aut qui differunt? Nempe χώρα βασιλέως fuerit Persis, Media, Babylonia, aliæ partes Asiæ majoris; ὅσης ἄρχει, Græciæ civitates, Ioniæ, aliæ Asiæ minoris, insulæ quoque maris Græci ac Pontici, et quidquid ultra Asiam occupatum Persæ tenerent. Nisi perspicuitati, ac veluti fidei magis firmandæ, datum est ἢ cum Synonymo prioris; ut Livio 1. 32. bis, *populus Latinus, hominesque prisci Latini.* Solent talia frequentari in formulis publice solennibus, ne fraudi sit locus; ut ibid. *quarum rerum, litium, caussarum.*

Ἐν κέλητι] Vide ad IV. 9. ibique Scholiasten, et ad I. 53. Eustathium in Homer. Odyss. έ. pag. 1539. Thom. Magistrum, et Ammonium, apud quem Vulcanius pro πηδάλιόν τι μικρὸν recte emendat, πλοιάριόν τι μικρόν. Duck.

Ἀφανίζ.] *Abiit*; sese amovit; *il disparuti.* Indignationem simul et celeritatem innuit abeuntis, ita, ut immisceri nulli jam rei posthac cuperet.

Διαβεβηκότες τὴν Χίον τῇ στρατιᾷ] Ita quidem omnes libri, tam scripti, quam editi, quos vidi. Sed credo, propter ultimam syllabam vocis διαβεβηκότες, neglectam esse præpositionem ἐς, et legendum, διαβεβηκότες ἐς τὴν Χίον. Thucydides I. 114. Καὶ ἐς αὐτὴν διαβεβηκότος ἤδη Περικλέους στρατιᾷ Ἀθηναίων. Duck. ἐς excidisse, credo: ἐκ τ. Λέσβου διαβεβηκ. ἐς τ. Χίον. Transeundi enim notio, vel emetiundæ regionis et peragrandæ, vix est, ut satis hic commoda sit.

Δελφίνιον] Harpocration p. 119. Χωρίον vocat; mallem, φρούριον. Distat a Chiorum urbe Mil. 18. inquit Tournefort. nunc *Port Dolphin.* Est et Portus Oropi. v. Strabon. IX. p. 403. Xenoph. Hist. Gr. I. p. 442. Wass. Scholiastes Aristophanis Equit. v. 759. et Suidas Δελφίνιον itidem χωρίον ἐν Χίῳ vocant. Stephanus φρούριον Χίων. Duck.

Ἄλλως τε] Aut redundat ἄλλως, partitioni tantum inserviens, aut sign. *per se, jam*; vel: *præterquam*, quod a terra firmum erat,

ἔχον, καὶ τῆς τῶν Χίων πόλεως οὐ πολὺ ἀπέχον. οἱ δὲ Χῖοι, ἐν πολλαῖς ταῖς πρὶν μάχαις πεπληγμένοι, καὶ ἄλλως ἐν σφίσιν αὐτοῖς οὐ πάνυ εὖ διακείμενοι, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ τοῦ Τυδέως τοῦ Ἴωνος ἤδη ὑπὸ Πεδαρίτου ἐπ' Ἀττικισμῷ τεθνεώτων, καὶ τῆς ἄλλης πόλεως κατ' ἀνάγκην ἐς ὀλίγον κατεχομένης, ὑπόπτως διακείμενοι ἀλλήλοις, ἡσύχαζον· καὶ οὔτ' αὐτοὶ διὰ ταῦτα, οὔτε οἱ μετὰ Πεδαρίτου ἐπίκουροι, ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ἐφαίνοντο. ἐς μέντοι τὴν Μίλητον ἔπεμπον, κελεύοντες, σφίσι τὸν Ἀστύοχον βοηθεῖν· ὡς δ' οὐκ ἐσήκουεν, ἐπιστέλλει περὶ αὐτοῦ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ὁ Πεδάριτος ὡς ἀδικοῦντος. καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ Χίῳ ἐς τοῦτο καθειστήκει τοῖς Ἀθηναίοις. αἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου νῆες αὐτοῖς ἐπίπλους μὲν ἐποιοῦντο ταῖς ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐπεὶ δὲ μὴ ἀντανάγοιεν, ἀναχωροῦντες πάλιν ἐς τὴν Σάμον, ἡσύχαζον.

λθʹ. 39. Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι αἱ τῷ Φαρναβάζῳ ὑπὸ Καλλιγείτου τοῦ Μεγαρέως καὶ Τιμαγόρου τοῦ Κυζικηνοῦ πρασσόντων παρασκευασθεῖσαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες, ἄρασαι ἔπλεον ἐπὶ Ἰωνίας, περὶ ἡλίου τροπάς· καὶ ἄρχων ἔπλει αὐτῶν Ἀντισθένης Σπαρτιάτης. ξυνέπεμψαν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἕνδεκα ἄνδρας Σπαρτιατῶν ξυμβούλους Ἀστυόχῳ, ὧν εἷς ἦν Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου. καὶ εἴρητο αὐτοῖς, ἐς Μίλητον ἀφικομένους, τῶν τε ἄλλων ξυνεπιμελεῖσθαι, ᾗ μέλλει ἄριστα ἕξειν, καὶ τὰς ναῦς ταύτας, ἢ αὐτὰς, ἢ πλείους, ἢ καὶ ἐλάσσους, ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὡς Φαρνάβαζον, ἢν δοκῇ, ἀποπέμπειν, Κλέαρχον τὸν

Ἀπέχον] Sensu tamen non caruerit Lect. Var. ἀπέσχον, referenda ad Ἀθηναῖοι, quasi ad καὶ, ante οὐ πολὺ, intelligas οὕτω, vel διὰ τοῦτο. Sed ἀπέχον nimirum præstat, ad χωρίον.

Πεπληγμ.] Primo redundat ἐν, qs. per Ebr. pro *per*; Deinde ἐμπεπλεγμένοι Msq. *impliciti*, impediti; quod nihili sane fuerit hic, ubi et de *tribus* prœliis sermo sit, et (ταῖς πρὶν,) jam *præteritis*.

Ἐν σφ. αὐτ.] i. e. παρ' ἑαυτοῖς, *domi*, *intus*, ad statum intestinum reip. Neque enim de discordiis aut factionibus utique aut proxime sermo, ut *inter* significet ἐν, sed de oppressa civitate et suspicionibus sollicita.

Μετὰ τοῦ] Articulus abest Cl. Gr. Utroque modo Noster. WASS. Quæ hic Hudsonus post Var. Lect. de errore Interpretum scribit, ea jam ante in mentem venerant Freinshemio ad Curt. III. 13. 1. Ion Chius poëta non incelebris, de quo Suidas in v. Ἀθηναῖος agit, cœpit docere tragœdiam Olymp. LXXXII. ut Idem tradit in Ἴων: Itaque ætas quidem non obstat, quo minus hujus Tydei pater esse potuerit. Sed fortassis nullum aliud est hujus rei argumentum. D.

Ἀξιόμ.] i. e. ἱκανοὶ, ἐπιτήδειοι πρὸς τὸ μάχεσθαι. Obs. ad N. Test. ubi ἄξιος, ἀξιόω, καταξιοῦσθαι, ut Luc. 4. 36. non *dignum*, sed *aptum*, non *dignari*, *digniorem reddere*, sed *aptare* sign.

Αἱ δ' ἐκ τ. Σάμ. νῆες] i. e. αἱ ἐν τῇ Σάμῳ (πρὸς τῇ Σ.) ν. ἐπίπλ. ἐποιοῦντο ἐξ αὐτῆς.

Ἐν τῇ Μιλ.] Ἐν pro ἐπὶ, πρός.

Ἢ αὐτὰς] Hæc omittit Gr. Recte, ni fallor. WASS.

Ἢν δοκ.] Dicis caussa, vel honoris, addi-

Ῥαμφίου, ὃς ξυνέπλει, ἄρχοντα προστάξαντας· καὶ Ἀστύοχον, ἢν δοκῇ τοῖς ἕνδεκα ἀνδράσι, παύειν τῆς ναυαρχίας, Ἀντισθένην δὲ καθιστάναι. πρὸς γὰρ τὰς τοῦ Πεδαρίτου ἐπιστολὰς ὑπώπτευον αὐτόν. πλέουσαι οὖν αἱ νῆες ἀπὸ Μαλέας πελάγιαι, Μήλῳ προσέβαλον, καὶ περιτυχόντες ναυσὶ δέκα Ἀθηναίων, τὰς τρεῖς λαμβάνουσι κενὰς, καὶ κατακαίουσι. μετὰ δὲ τοῦτο, δεδιότες, μὴ αἱ διαφυγοῦσαι τῶν Ἀθηναίων ἐκ τῆς Μήλου νῆες (ὅπερ ἐγένετο,) μηνύσωσι τοῖς ἐν τῇ νήσῳ τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, πρὸς τὴν Κρήτην πλεύσαντες, καὶ πλείω τὸν πλοῦν διὰ φυλακῆς ποιησάμενοι, ἐς τὴν Καῦνον τῆς Ἀσίας κατῆραν. ἐντεῦθεν δὴ, ὡς ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες, ἀγγελίαν ἔπεμπον ἐπὶ τὰς ἐν τῇ Μιλήτῳ ναῦς τοῦ ξυμπαρακομισθῆναι.

μ΄. 40. Οἱ δὲ Χῖοι καὶ Πεδάριτος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον οὐδὲν ἧσσον, καίπερ διαμέλλοντα, τὸν Ἀστύοχον, πέμποντες ἀγγέλους, ἠξίουν σφίσι πολιορκουμένοις βοηθῆσαι ἁπάσαις ταῖς ναυσὶ, καὶ μὴ περιιδεῖν τὴν μεγίστην τῶν ἐν Ἰωνίᾳ ξυμμαχίδων πόλεων ἔκ τε θαλάσσης εἰργομένην, καὶ κατὰ γῆν λῃστείαις πορθουμένην. οἱ γὰρ οἰκέται τοῖς Χίοις πολλοὶ ὄν-

tum videatur, ut in SCtis Romanis, apud Cic. et Liv. *uti Consules, si iis videretur*, rel. Hic plus tamen significet: si *ex re* videretur, si, *opus* esse facto, judicarent; maxime ad verba, ἢ καὶ ἐλάσσους. Etsi, ad totum, vel universam, caussam, referri, verborum positus jubeat.

Πρ. γ. τὰς] Πρὸς, ut Lat. *ad*, junctim hic sign. 1) post, 2) propter.

Μαλέας] Ita scribunt Historici vett. et Scylax, etiam Euripides Orest. v. 362. Lapis vetus apud Sponium, et Anna Comnena. Getulicus in Epig. Καὶ Μαλέου τυφλαὶ καμπτομένου σπιλάδες. Strabo Μαλέαι passim. Homerus, et qui eum sequuntur, Orpheus, Julianus in Epig. aliique diphthongum adhibent. Hinc media Latinis communis. Philostratus semel Μαλίαν scripsit. WASS.

Τὰς τρ.] Manifesto hic redundat Artic.

Δεδιότ.] Nempe οἱ ἐν ταῖς ναυσί· per Synesin; unde et mox αἱ νῆες—μηνύσωσι, i. e. οἱ ἐν αὐταῖς ναῦται, ἐπιβάται· ac rursus deinde πλεύσαντες.

Διὰ φυλ. ποιησ.] Διὰ φυλακὴν malit Reisk. obs. *Abr.* Sed et cum Genit. διὰ valere *propter*, ostendi in Phil. Th. P. p. 130. lit. א). Nec video tamen, cum διὰ c. Genit. significet etiam ἐν, *cum*, μετὰ, *modum* rei agendæ, v. ibid. p. 133. lit. ה.) quidni et hic sit pro μετὰ φυλ. *cum cautione, caute.* Nam, qui *ob* cautionem faciat aliquid, cautionis *ergo*, profecto et *cum* cautione, *caute*, idem agere intelligatur. Unde solenne Livio, *amore, odio, ira, miseratione, admiratione, movere, incendere*, pro, *in* amorem, *ad* misericordiam, cet. usurpare.

Καῦνον] Urbs est Cariæ. v. Herodot. I. 172. Polybium Exc. p. 1450. Liv. XLV. 25. Plutarch. Artax. p. 1016. Ab Antigono capta, recuperatur a Ptolemæo, Diodor. p. 712. 746. Duce Philocle, inquit Polyænus III. 16. Patroclum vocat Hegesander apud Athenæum XIV. p. 621. Q. Calaber VIII. 79. ὃς ἐνὶ κοίλῃ Καύνῳ — παραὶ ποσὶ Ταρβήλοιο. Romanos fœde tractasse Bello Mithridatico Caunios, auctor Appianus 185. In Notitia Episc. *Acaleia* dicitur. Vetus nomen obtinuit usque ad Concilium Chalcedonense, hoc est, A. C. 451. hodie *Sophiano*, auctore La Rosa. vid. Dion. Chrysost. p. 48. W.

Ἐντ. δὴ] Δὴ verto *demum*; inde demum, *von da erst*, non prius, non aliunde.

Ὡς ἐν ἀσφ.] Ὡς non est hic *quasi*, ut Port. vertit, sed ἅτε, *quippe*; *erunt* enim in tuto. Rursus v. Phil. Th. P. p. 161. e.) Adde (quod alibi jam posui), 2 Pet. 1. 3. init. ὡς πάντα —— δεδωρημένης, *quia* vobis dedit.

τες, καὶ μιᾷ γε πόλει, πλὴν Λακεδαιμονίων, πλεῖστοι γενόμενοι, καὶ ἅμα, διὰ τὸ πλῆθος, χαλεπωτέρως ἐν ταῖς ἀδικίαις κολαζόμενοι, ὡς ἡ στρατιὰ τῶν Ἀθηναίων βεβαίως ἔδοξε μετὰ τείχους ἱδρύσθαι, εὐθὺς αὐτομολίᾳ τε ἐχρήσαντο πολλοὶ πρὸς αὐτούς, καὶ τὰ πλεῖστα κακά, ἐπιστάμενοι τὴν χώραν, οὗτοι ἔδρασαν. ἔφασαν οὖν, χρῆναι, οἱ Χῖοι, ἕως ἔτι ἐλπὶς καὶ δυνατὸν κωλῦσαι, τειχιζομένου τοῦ Δελφινίου, καὶ ἀτελοῦς ὄντος, καὶ στρατοπέδῳ καὶ ναυσὶν ἐρύματος μείζονος προσπεριβαλλομένου, βοηθῆσαι σφίσιν. ὁ δὲ Ἀστύοχος, καίπερ οὐ διανοούμενος, διὰ τὴν τότε ἀπειλήν, ὡς ἑώρα καὶ τοὺς ξυμμάχους προθύμους ὄντας, ὥρμητο ἐς τὸ βοηθεῖν.

μά. 41. Ἐν τούτῳ δὲ ἐκ τῆς Καύνου παραγίγνεται ἀγγελία, ὅτι αἱ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες καὶ οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμβουλοι πάρεισι. καὶ νομίσας, πάντα ὕστερα εἶναι τὰ ἄλλα πρὸς τὸ ναῦς τε, ὅπως θαλασσοκρατοῖεν μᾶλλον, τοσαύτας ξυμπαρακομίσαι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, οἳ ἧκον κατάσκοποι αὐτοῦ, ἀσφαλῶς περαιωθῆναι, εὐθύς, ἀφεὶς τὸ ἐς τὴν Χίον,

Ἐν τ. ἀδικ.] Notabilis usus τοῦ ἐν, v. *ob delicta*; ut in sacris literis ἀποθανεῖν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις, *ob* commissa perire; vel, quod prætulerim, pro, εἴ τι ἀδικοῖεν· ut nos, *bey Bergehungen, ben Excessen*; ita enim hic verterim ἀδικίας.

Ἐχρήσαντο] Mendose ἐχώρησαν οἱ π. Cl. Alterum apud Thucydidem perfrequens. W.

Τειχιζ.] Scil. ἔτι, nondum absoluto.

Καὶ — — προσπεριβ.] Memorandus sane Genitivorum usus: *Priusquam, donec nondum* majori vallo circumdata sit. Sunt quippe pro, ἕως — — προσπεριβάλλοιτο, *dum* circumdaretur, i. e. *nondum* (plane) circumdata esset; est ergo pro, πρὶν ὅλως περιβεβλῆσθαι.

Ὕστερα — πρὸς τὸ] Pro, ὕστερα τοῦ θαλασσοκρ. Lat. fuerit *præ*; et ὕστερα sign. *levia*, posthabenda, contemnenda, parvi ducenda, certe seponenda.

Κατάσκ. αὐτ.] Non credere tantum debebat Steph. sed pro certo ponere, immo ne monere quidem, ut apertum nimis, istos undecim (c. 39. init.) verbo ξυμβούλους, re vera κατασκόπους, venisse; neque hoc fugeret Astyochi vel sagacitatem, vel, quod plus etiam moneret, conscientiam; plane ut ἧκον illud (pro Plusqpf.) non tam ad Lacedæmoniorum consilium, aut *rem* ipsam, etsi hoc quoque, quam ad Astyochi *sensum*, retulisse velim: quos, probe *intelligeret*, speculatores sibi venisse. κατάσκοποι hic sunt custodes, observantes ex occulto; *additi* (ut *Teucris addita Juno* Virgilio); *die ihm auf dem Dache waren; Aufmerfer*; quo sensu Cic. Divin. in Cæc. c. 16. post init. *Fides mea custodem repudiat, diligentia speculatorem reformidat.* En *custodem* et *speculatorem* eundem! Graviori etiam sensu Paullus, immo simili plane, Gal. 2. 4. οἵτινες ἦλθον (itidem p. Plusqpf. ἐληλύθεσαν), κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν· qui *observarent* libertatem nostram, a) an illa abuteremur, exemplo alios offenderemus; sed et b) ut ea nos exuerent, ut illi undecim, παύειν τῆς ναυαρχίας, c. 39. Ceterum, si, Latinum Int. (Frid.) Portum, Steph. vult distinguere post κατάσκοποι, ut αὐτοῦ referret ad περαιωθῆναι, at is vertit: *ad actiones* (male, pro *facta*) ipsius, αὐτοῦ, explorandas. Sane idem addidit *illuc*, ad vv. *tuto trajicerent*; at non ut e contexto, verum explicaturus; unde aliis literis scriptum est. Et vero debebat αὐτόσε, si ad περαιωθ. referretur; Nec vero simpliciter κατάσκοποι dicerentur, sive αὐτοῦ· *quid* enim observaturi venerant, præter *unum* Astyochum?

Τὸ ἐς τ. Χίον] Sane ex ἔπλει, conjugato, commode satis ad τὸ repetiveris πλεῖν· ut, Latine si dixeris: *cum Chium deberet*, vel *posset, Caunum petiit*; Ubi ex *petiit*, ad *Chium* int. *petere*. Cf. Phil. Th. P. p. 185. init. lit. bb).

ἔπλει ἐς τὴν Καῦνον. καὶ ἐς Κῶν τὴν Μεροπίδα ἐν τῷ παράπλῳ ἀποβὰς, τήν τε πόλιν, ἀτείχιστον οὖσαν, καὶ ὑπὸ σεισμοῦ, ὃς αὐτοῖς ἔτυχε μέγιστός γε δὴ, ὧν μεμνήμεθα, γενόμενος, ξυμπεπτωκυῖαν, ἐκπορθεῖ, τῶν ἀνθρώπων ἐς τὰ ὄρη πεφευγότων· καὶ τὴν χώραν καταδρομαῖς λείαν ἐποιεῖτο, πλὴν τῶν ἐλευθέρων· τούτους δὲ ἀφίει. ἐκ δὲ τῆς Κῶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Κνίδον νυκτὸς, ἀναγκάζεται ὑπὸ τῶν Κνιδίων παραινούντων μὴ ἐκβιβάσαι τοὺς ναύτας, ἀλλ᾽, ὥσπερ εἶχε, πλεῖν εὐθὺς ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς εἴκοσιν, ἃς ἔχων Χαρμῖνος, εἷς τῶν ἐκ Σάμου στρατηγῶν, ἐφύλασσε ταύτας τὰς ἑπτὰ καὶ εἴκοσι ναῦς, ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσπλεούσας, ἐφ᾽ ἅσπερ καὶ ὁ Ἀστύοχος παρέπλει. ἐπύθοντο δὲ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ ἐκ τῆς Μιλήτου τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, καὶ ἡ φυλακὴ τῷ Χαρμίνῳ περὶ τὴν Σύμην καὶ Χάλκην

Κῶν τὴν Μεροπίδα] Ita loquitur etiam Strabo XV. p. 686. et 790. et Antoninus Liberalis Cap. XV. Callimachus Del. 160. Aristides, alii. In nummis habemus ΚΩΩΣ et ΚΩΙΩΝ. Merops terræ filius *Steph.* Huc pertinet Epigr. ineditum Meleagri, Ἦν που ἔπ᾽ ἠϊόνων ΚΩΑΝ κατὰ νᾶσον ἴδητε Φάνιον, ἐς χαροπὸν δερκομέναν πέλαγος etc. Diodor. simpliciter τὴν Κῶν. Sic Anna Comnena p. 335. Herodotum et Polybium secuta. vid. Ptolem. III. 15. Concil. Chalced. Part. III. Scylacem p. 38. Cl. Spanhemium ad Callimachum l. d. Wass. Adde Casaubonum ad Strabon. pag. 686. et Holstenium ad Stephanum. Duck.

Τὴν χώραν καταδρομαῖς λείαν ἐποιεῖτο] Henr. Stephanus, inter alia loca Scriptorum veterum, qui phrasi λείαν ποιεῖσθαι accusativum rei adposuerunt, etiam hæc verba Thucydidis adfert. Verum alii hoc dicunt, de rebus, quæ rapi et auferri possunt, ut σώματα, σκεύη, et alia, de quibus λεία usurpari solet, λείαν ποιεῖσθαι· quod etiam ἁρπαγὴν ποιεῖσθαι dicit Thucydides infra Cap. 62. Καὶ σκεύη μὲν καὶ ἀνδράποδα ἁρπαγὴν ποιησάμενος. Hoc autem ad regionem transferri, admodum durum et insolens videtur. Si, τῆς χώρας, vel καταδραμὼν, legeretur, ut alibi apud Thucydidem et omnes alios, καταδραμεῖν τὴν χώραν, locum intelligerem, in quo nunc hæreo. Sed tamen mihi persuadeo, alterum horum a Thucydide profectum, et errorem e compendiis scribendi, quibus ultimæ syllabæ, ην, αν, ης, ας, ων et αις, in Mss. exprimuntur, ortum esse. Duck. Possit etiam legi, ἐς τὴν χώρ. κατ. λ. ἐπ. *prædabatur per* incursiones. Quid, si, amplexi Lect. quorund. Libb. λεῖαν, interpretemur, *lævem reddebat* regionem, i. e. nudabat; *er rasirte alles ganz glart, Fahl, hinweg?* Ita enim *prata tonsa* dicuntur *lævia*, et *deglabrare* Latinis est, totum spoliare. Unde et Germani, cum quis omnia perdidit, (lusu maxime, quæ verissima sit prædatio latrociniumque :) *ich bin ganz Fahl; sie haben ihn ganz Fahl gemacht*; Gall. *péler*. Neque abhorret, λειμῶνα, λήϊον, *pratum* vel *campum*, dictum ἀπὸ τοῦ λειοῦσθαι, quia demetendo *nudetur, lævigetur*; sicut e diverso *horrere* dicitur campus, nondum demessis frugibus; et *solo æquari*, ergo *lævigari*, dicuntur ædificia et munimenta dejecta, *rasirt*. Sed nimirum et Græca exempla desidero; et Comico joco dignior ista oratio fuerit, quam historica gravitate. Nec video tamen, quidni, qui totam regionem deprædetur, dici queat *ipsam* regionem *prædam* (sibi, suam,) facere. Et nos quippe: *das Land wird ein Raub der Feinde, der Habsucht*, rel.

Ὥσπ. εἶχ.] Iisdem verbis, de eodem Astyocho, eademque de re, quasi repetitum, c. 42. init. ut, nihil movendum, appareat. Sign. *continuo*, e vestigio, nihil tricatus, nullo alio paratu.

Σύμην] De hac vide Herodotum I. 174. Strabonem, Ptolemæum, Athenæum, Aristidem Tom. II. pag. 358. Est et Σύμης ὄρος apud Araxem, Orpheus v. 746. Χάλκην Rhodiorum insulam vocat Theophrastus VIII. H. Plant. 3. Wass. Apud Theophrastum est Χαλκίᾳ· et sic etiam apud alios. Vid. Cellarium. Duck.

Χάλκην] Nomen hujus insulæ varie ab Auctoribus exprimitur. Plinius in uno loco *Chalcen*, in altero *Chalciam* scripsit, Scylax Χαλκείαν, Theophrastus cum Strabone Χαλκίαν, Mela denique cum corruptis codicibus *Chalcidem*. Palmerius ad Græc. Auct. pag. 347. 248. Huds.

καὶ Ῥόδον καὶ περὶ τὴν Λυκίαν ἦν. ἤδη γὰρ ᾐσθάνετο καὶ ἐν τῇ Καύνῳ οὔσας αὐτάς.

μβʹ. 42. Ἐπέπλει οὖν, ὥσπερ εἶχε, πρὸς τὴν Σύμην ὁ Ἀστύοχος, πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, εἴπως περιλάβοι που μετεώρους τὰς ναῦς. καὶ αὐτῷ ὑετός τε καὶ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ξυννέφελα ὄντα, πλάνησιν τῶν νεῶν ἐν τῷ σκότει καὶ ταραχὴν παρέσχε. καὶ ἅμα τῇ ἕῳ, διεσπασμένου τοῦ ναυτικοῦ, καὶ τοῦ μὲν φανεροῦ ἤδη ὄντος τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ εὐωνύμου κέρως, τοῦ δὲ ἄλλου περὶ τὴν νῆσον ἔτι πλανωμένου, ἐπανάγονται κατὰ τάχος ὁ Χαρμῖνος καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάσσοσιν ἢ ταῖς εἴκοσι ναυσὶ, νομίσαντες, ἅσπερ ἐφύλασσον ναῦς, τὰς ἀπὸ τῆς Καύνου, ταύτας εἶναι. καὶ προσπεσόντες εὐθὺς, κατέδυσάν τε τρεῖς, καὶ κατετραυμάτισαν ἄλλας, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ ἐπεκράτουν, μέχρις οὗ ἐπεφάνησαν αὐτοῖς παρὰ δόξαν αἱ πλείους τῶν νεῶν, καὶ πανταχόθεν ἀπεκλείοντο. ἔπειτα δὲ, ἐς φυγὴν καταστάντες, ἓξ μὲν ναῦς ἀπολλύασι, ταῖς δὲ λοιπαῖς καταφεύγουσιν ἐς τὴν Τεύγλουσσαν νῆσον, ἐντεῦθεν δὲ ἐς

Ἠισθάνετο] Notabiliter sane 1) Imperf. pro Plusqpf. ᾔσθητο; 2) αἰσθάνεσθαι pro γινώσκειν, εἰδέναι, ἀκηκοέναι. Fortassis ita et 2. 60. init. αἰσθάνομαι γὰρ τὰς αἰτίας (τῆς ὀργῆς ὑμῶν·) *novi* caussas iræ in me vestræ; Ubi tamen et primo sensu suo fuerit, *sentio*, ipse mihi *conscius* sum, qui commiserim, (bello vobis suadendo,) cur mihi irasceremini. (Obiter ex utroque loco intelligas, quam falsum ponatur in vulgari præceptione Grammatica, sentiendi Verbis Genitivum jungi.)

Εἴπως] Σκεπτόμενος, vel simile aliquid intelligi, vult *Abr.* Nihil opus; solet enim per εἴπως, ut Lat. *si forte*, nobis per, *ob etwa*, subjici verbis agendi consilium, cujus *incertus* sit exitus, ut εἰ ἄρα Actor. 8. 22. non inexplicabilis ille tamen, nec desperandus; quia etiam, ubi satis sit *certus* atque exploratus; ut Phil. 3. 11. εἴπως καταντήσω, et vs. 12. εἰ καὶ καταλάβω, rel. Respondet Ebr. אולי, *fortusse*, ut 2. Reg. 19. 4. *Si forte* audiat Deus, i. e. *ut* audiat. Unde et omissum τοῖς ὁ in loco eadem de re, Jes. 37. 4. init. quod rem plane certam signaret, nec dubiam Hiskiæ. Cf. Biel. Thes. Philol. v. εἴπως, p. 456.

Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ] Ita Cl. et Gr. quod frequentius est. Wass. Hudsonus in Appendice Variar. Lect. adnotaverat, ita esse in Cl. et Gr. Non animadverterat scilicet, in sua Editione vitio operarum omissum esse articulum τοῦ, quem omnes libri scripti et editi, quos vidi, habent. Nec potest ille deesse, nisi simul pro ἐκ legatur ἐξ. Duck.

Τοῦ μ. φαν. — ὄντ. — — κέρ.] V. Valken. ad Herodot. 7. p. 528. *Gottl.* Poterat sane brevius, τοῦ μ. εὐων. κέρ. φαν. ἤδη ὄντ. Nec simile prorsus Homericæ veluti Tmesi: ὁ δ' ἀνίστατο δῖος Ὀδυσσεύς· aut: οἱ δ' ἄρ' ἔβαν — — Ἀχαιοί. Nam in his Articulus non repetitur, ut hic; sed *dividendi* nimirum caussa præmissum τοῦ μὲν, ceu ad utrumque spectans, τοῦ μὲν εὐων. τοῦ δὲ ἄλλου· tanquam sit: τῶν κεράτων, τοῦ μὲν εὐων. τοῦ δὲ ἄλλου. V. et ad C. 44. extr. vv. οἱ μὲν — οἱ Πελ.

Τ. δὲ ἄλλ.] Ἄλλου est pro ἑτέρου, *altero*; ut Livio sæpe *alius* exercitus, *alia acies* (1. 12. a. extr. *alia Rom. acies*), p. *reliquus, a.* Et sic h. l. ἄλλου fuerit etiam pro λοιποῦ, ut nondum explicato cornu dextro, aut constituto, sed fluctuantibus circa terram navibus; ut ναυτικοῦ quoque intelligere possis ad ἄλλου, non κέρως utique.

Κ. ἐν τῷ ἔργ. ἐπεκρ.] Non verteret Port. *Et in hoc prœl. vict. obtinuerunt*; neque enim hoc factum est, sed — fugerunt. Verterim: *superiores in certamine erant*, nempe *hactenus*, aliquantisper.

Τεύγλουσσαν] Quidam Mss. Τεύγλουσαν. cum editis Cl. Gr. At Stephanus Τεύτλουσσα, τὸ ἐθνικὸν Τευτλουσσαῖος, ἢ Τευτλούσσιοι. Plinio est *Seutlusa*. Ἐν Σεύθλῳ Anna Comnena,

Ἁλικαρνασσόν. μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Πελοποννήσιοι, ἐς Κνίδον κατάραντες, καὶ ξυμμιγεισῶν τῶν ἐκ τῆς Καύνου ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν αὐτοῖς, ξυμπάσαις πλεύσαντες, καὶ τροπαῖον ἐν τῇ Σύμῃ στήσαντες, πάλιν ἐς τὴν Κνίδον καθωρμίσαντο.

μγ΄. 43. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶ πάσαις, ὡς ᾔσθοντο τὰ τῆς ναυμαχίας, πλεύσαντες ἐς τὴν Σύμην, καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἐν τῇ Κνίδῳ ναυτικὸν οὐχ ὁρμήσαντες, οὐδ᾽ ἐκεῖνοι ἐπ᾽ ἐκείνους, λαβόντες δὲ τὰ ἐν τῇ Σύμῃ σκεύη τῶν νεῶν, καὶ Λορύμοις τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ προσβαλόντες, ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Σάμον. ἅπασαι δ᾽ ἤδη οὖσαι ἐν τῇ Κνίδῳ αἱ τῶν Πελοποννησίων νῆες ἐπεσκευάζοντό τε, εἴ τι ἔδει, καὶ πρὸς τὸν Τισσαφέρνην (παρεγένετο γάρ,) λόγους ἐποιοῦντο οἱ ἕνδεκα ἄνδρες τῶν Λακεδαιμονίων περί τε τῶν ἤδη πεπραγμένων, εἴ τι μὴ ἤρεσκεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος πολέμου, ὅτῳ τρόπῳ ἄριστα καὶ ξυμφορώτατα ἀμφοτέροις πολεμήσεται. μάλιστα δὲ ὁ Λίχας ἐσκόπει τὰ ποιούμενα, καὶ τὰς σπονδὰς οὐδετέρας, οὔτε τὰς Θηραμένους, ἔφη, καλῶς ξυγκεῖσθαι, ἀλλὰ δεινὸν εἶναι, εἰ χώρας, ὅσης βασιλεὺς καὶ οἱ

Wass. Harduinus ad Plin. V. Hist. Nat. ult. putat, in exemplaribus Thucydidis mendose legi Τεύγλουσσαν, pro Τεύτλουσσαν. Duck.

Ἁλικαρνασσόν.] Ita Mss. Herodotus I. 144. Ἁλικαρνησόν. Numus Lepidi σ geminat, et quandoque Herodotus, etiam in exemplari Medicæo. Neque dissidet Ms. Barocc. Wass.

Τ. ν. πάσ.] Rursus deest σύν· neque enim *cum* classe, aut *comitibus* navibus, sed *per* illas, earum ministerio, navigatur. Ne cum dicimus quidem, *toto exercitu venit*, utique deest *cum*; nam, etsi *cum* militibus venit dux, vis tamen et effectus veniendi est *in* exercitu, *per* exercitum, quo sine aut non venturus sit, aut frustra venturus; et *per* exercitum effecerit, cujus caussa venerit. Nobis tantum deesse videtur *cum*; quibus *mit*, *avec*, *con*, *with*, in omni recentiori idiomate, non *comitatum* modo, aut consociationem, verum etiam *ministerium*, adjumentum (vulg. *instrumentum*, minus Latine hoc sensu,) notet rei efficiundæ, id quod et Ebr. כ facit; ex cujus usu repetendum hoc totum, docere studui ad Sanct. Min. 4. 6. Ell. *cum*. (de Instrum. Præp.)

Οὐδ᾽ ἐκ. ἐπ᾽ ἐκ.] Debebat, οὐδ᾽ ἐκείνων. Nam prædicata, particip. λαβόντες et Verb. ἀπέπλευσαν, Athenienses respiciunt tantum. Possis idem intelligere, ὥρμησαν, e conjuncto ὁρμήσαντες· ut quasi parenthesis interjecta hæc sit.

Λωρύμοις] Λώρυμα etiam Ptolemæus. In Notit. Episc. memoratur Episcopus ὁ Λαρύμων p. 15. in alia Not. ὁ Ὑλαρίμων p. 41. alibi oppidum Ὑλάρημα, mendose ubique. In Concil. Constantinop. Gen. A. Chr. 680. subscripsit Episcopus *Lorymorum*. Λάρυμα scribit Constantin. Porphyrog. Locus tantum, aut παραλία τραχεῖα, erat Strabonis et Plinii tempore. Λωρυμνὸν exponit Hesychius βαθύτατα. Wass. Λορύμοις per ο ab Henr. Stephano ortum est, fortassis, quod ita in suo *vet. exemplari* invenerat. Sic quoque videtur esse in Cod. Clar. e quo nihil adnotat Hudsonus. Sed rectius alii Λωρύμοις per ω. Duck.

Οὔτε] Cl. οὐδὲ τὰς Χαλκιδέως, οὐδὲ τὰς Θηρ. quomodo legendum videtur. Wass. Si non per similitudinem repetiti οὔτε τὰς absorptum est οὔτε τὰς Χαλκιδέως· οὔτε intell. *ne* (Theram.) *quidem* (*auch dieses nicht*); utut et postea factum, et quod meliori conditione esse voluerint, quam Chalcidei; C. 36. extr. Alioquin Scholio similiora sint verba, quam Thucydidis verbis.

Χώρας, ὅσης] Scribas Codd. qui habent χώρας ὅσης ἧς, duas variantes lectiones conjunxisse, e Cl. et Cass. intelligi potest. Su-

πρόγονοι ἦρξαν πρότερον, ταύτης καὶ νῦν ἀξιώσει κρατεῖν, (ἐνῆν γὰρ καὶ, νήσους ἁπάσας πάλιν δουλεύειν, καὶ Θεσσαλίαν, καὶ Λοκροὺς, καὶ τὰ μέχρι Βοιωτῶν·) καὶ ἀντ' ἐλευθερίας ἂν Μηδικὴν ἀρχὴν τοῖς Ἕλλησι τοὺς Λακεδαιμονίους περιθεῖναι. ἑτέρας οὖν ἐκέλευε βελτίους σπένδεσθαι, ἢ ταύταις γε οὐ χρήσεσθαι· οὐδὲ τῆς τροφῆς, ἐπὶ τούτοις, δεῖσθαι οὐδέν. ἀγανακτῶν δὲ ὁ μὲν Τισσαφέρνης, ἀπεχώρησεν ἀπ' αὐτῶν δι' ὀργῆς, καὶ ἄπρακτος.

μδ'. 44. Οἱ δ' ἐς τὴν Ῥόδον, ἐπικηρυκευομένων ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων ἀνδρῶν, τὴν γνώμην εἶχον πλεῖν, ἐλπίζοντες νῆσόν τε οὐκ ἀδύνατον καὶ ναυβατῶν πλήθει καὶ πεζῷ προσάξεσθαι, καὶ ἅμα ἡγούμενοι αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ξυμμαχίας δυνατοὶ ἔσεσθαι, Τισσαφέρνην μὴ αἰτοῦντες χρήματα, τρέφειν τὰς ναῦς. πλεύσαντες οὖν εὐθὺς ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἐκ τῆς Κνίδου, καὶ προσβαλόντες Καμείρῳ τῆς Ῥοδίας πρώτῃ ναυσὶ τέσσαρσι καὶ ἐννενήκοντα, ἐξεφόβησαν μὲν τοὺς πολλοὺς, οὐκ εἰδότας τὰ πρασσόμενα, καὶ ἔφευγον, ἄλλως τε, καὶ ἀτειχίστου οὔσης τῆς πόλεως· εἶτα, ξυγκαλέσαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους τε καὶ τοὺς ἐκ τῶν δυοῖν πόλεοιν, Λίνδου τε καὶ Ἰηλυσοῦ, Ῥοδίους, ἔπεισαν ἀποστῆναι

pra Cap. 18. Ὁπόσην χώραν καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει, καὶ οἱ πατέρες οἱ βασιλέως εἶχον. D.

Ἐνῆν γὰρ] *Oportuisset* vertit Port. Debebat, *oportuisse*; nam, ex hac interpretatione ejus, pendet ab ἔφη. Ego simpliciter τὸ ἐνῆν accipiebam, *inerat*, continebatur, scriptum erat; quod εἴρηται est 1. 35. init. et εἰρημένον, 40. init. Quod etsi disertis verbis scriptum non erat; latebat tamen sensu et consequentia, ac vere *inerat* et continebatur fœdere. Hoc secutus, verba inde ab ἐνῆν γὰρ ad τὰ μέχρι Βοιωτῶν in parenthesi posui, ut, τοὺς Λακεδ. —— περιθεῖναι, pendeat ab ἀξιώσει, (ὁ βασιλεὺς) a quo et κρατεῖν pendeat, ante parenthesin illam; qua quidem opus esse plane, censuerim, quia alioqui scripturus fuit Thuc. ἐνεῖναι γὰρ (ἔφη), non ἐνῆν· quod melius, ex sua quidem interpretatione, verteret Port. *vis ejus* (fœderis hæc) erat, consequens erat illi, hoc secum ferebat.

Ἐπὶ τούτ.] Non bene Port. *ob has pactiones*; verteret, *tali conditione*, talibus legibus fœderis. Nam sensus est: Nil opus esse ipsis, non egere se alimentis a rege datis, i. e. nolle se ista habere, accipere, si tali conditione darentur. Ita et nos, ubi recusamus aliquid ob iniquitatem conditionis: *Ich brauche deiner Geschente*, rel. *nicht*; i. e. nolo accipere illa. Hor. Epist. 1. 10. 11. (*liba recuso*;) *Plane egeo*, i. e. parum tantum volo, posco. Optime hic verteris τὸ οὔτε δεῖσθαι· *nil attinere*, se accipere alimenta vel cibaria regia; *qu'ils n'avoient que faire de son argent.*

Οἱ δ' ἐς τ. Ῥόδ. rel.] Ordo est: οἱ δὲ (Πελοποννήσιοι) γνώμην εἶχ. πλεῖν ἐς τ. Ῥόδ. ἐπικ. rel.

Ἐπικηρυκ.] Solet alias de *pace* faciunda, aut induciis, aut alia postulatione belli tempore, hostis ad hostem, adhiberi hoc verbum, quem sensum ne ab hoc quidem loco rejeceris, quia nondum amici erant Peloponnesiis Rhodii, et nunc etiam in hostium potestate.

Ἀπὸ τ. δυν.] Scil. τινῶν. ἐπικυρ. τινῶν ἀπὸ (ἐκ) τ. δυν.

Ἀτειχίστου οὔσης τῆς πόλεως] Vide Meursii Rhodum Lib. I. Cap. 9. Duck.

Ἐκ τῶν δυοῖν πόλεοιν] Quatuor Mss. Ἐκ τοῖν. Sic V. 29. Ἀμφοῖν τοῖν πόλεοιν. Duck.

Ἰηλυσοῦ] Homerus, quem sequitur Herodotus, Ἰηλυσσὸν exhibet. Conon vero Narrat.

Ἀθηναίων. καὶ προσεχώρησε Ῥόδος Πελοποννησίοις. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶν, αἰσθόμενοι, ἔπλευσαν μὲν, βουλόμενοι φθάσαι, καὶ ἐφάνησαν πελάγιοι· ὑστερίσαντες δὲ οὐ πολλῷ, τὸ μὲν παραχρῆμα ἀπέπλευσαν ἐς Χάλκην, ἐντεῦθεν δ᾽ ἐς Σάμον· ὕστερον δὲ ἐκ τῆς Χάλκης καὶ ἐκ τῆς Κῶ καὶ ἐκ τῆς Σάμου τοὺς ἐπίπλους ποιούμενοι, ἐπὶ τὴν Ῥόδον ἐπολέμουν. οἱ δὲ χρήματα μὲν ἐξέλεξαν ἐς δύο καὶ τριάκοντα τάλαντα οἱ Πελοποννήσιοι παρὰ τῶν Ῥοδίων, τὰ δ᾽ ἄλλα ἡσύχαζον ἡμέρας ὀγδοήκοντα, ἀνελκύσαντες τὰς ναῦς.

με΄. 45. Ἐν δὲ τούτῳ, καὶ ἔτι πρότερον, πρὶν ἐς τὴν Ῥόδον αὐτοὺς ἀναστῆναι, τάδε ἐπράσσετο. Ἀλκιβιάδης, μετὰ τὸν Χαλκιδέως θάνατον, καὶ τὴν ἐν Μιλήτῳ μάχην, τοῖς Πελοποννησίοις ὕποπτος ὢν, καὶ ἀπ᾽ αὐτῶν ἀφικομένης ἐπιστολῆς πρὸς Ἀστύοχον ἐκ Λακεδαίμονος, ὥστ᾽ ἀποκτεῖναι (ἦν γὰρ τῷ

XLVII. Ἰήλυσον. Ptolemæus Ἰηλυσσὸς, in Ms. Coislin. Ἰλισὸς, unde corrigendum Ἰηλυσός. Hodierna Stephani exemplaria corrupte Ἰάλυσσος, et illa ex Eustathiano Codice emendanda. Nam sibilum in hac forma nequaquam geminant Pindarus, Scylax, Strabo, Diodorus, Timocreon Rhodius, auctor Thucydidi ætate suppar, Plutarchus, Cicero, Plin. aut Gellius. Apud Plinium quidem lib. XXX. C. x. §. 20. *Galyzum* dedit Cl. Harduinus, libris suis nimis obsecutus. Librarii fortasse invenere *Ialyssum.* At ipse Plinius alibi recte scribit, et sic etiam, qui eandem historiam memorant, Strabo, Gellius, etiam Ms. Gellii Pembr. Ælianus, Plutarchus. Neque aliter tribus in locis Cicero. Schol. Theocriti Εἰδ. ιζ΄. v. 69. Ἄλυσος pro Ἰάλυσος· ut ad Cic. N. D monuit vir doctissimus Joannes Davisius. Est et aliud non levius eo in loco mendum; nam pro Ἀβάντος omnino reponendum, ἀπὸ Τριόπου τοῦ φορβάντος. Ita, si recte memini, Diodorus, et Hyginus. Pindari item Scholiasta bis Ἰηλυσὸν, quasi a Poëta, repræsentat Olymp. ζ΄. 137. At modulus in recepta Pindari lectione æque convenit, dialecto unice. Itaque rectius Scholia recentiorum Ἰαλυσὸν scribunt. Suidas denique cum Hesychio et Phavorino Ἰάληψος χώρα· vel Ἰάλεμος χρόα, inepte. In omnibus hisce legerim Ἰαλυσὸς χώρα. Kusterus hic aliud agit. Diodorus ἐν Ἰαλυσίᾳ, Athenæus ἐν τῷ Ἰαλυσῷ, pro circumjecta regione. Hesychius Ἰαλύσια, τὰ ἐν Ἰαλύσῳ νομίσματα. Urbs hæc totius Insulæ vetustissima erat, hodie, inquit Niger, *Uxilica.* Recte ergo hoc adposito *Telchinas* ornavit Ovidius Met. VII. Confer Meursium, et Theuenotium. W.

Ὑστερίσ.] Profecto leg. ὑστερήσ. Nam ὑστερίζειν fuerit, alios morari, aliorum adventum tardare.

Οἱ μὲν — — οἱ Πελοπ.] Simile hoc illis, quæ afferebamus ad vv. C. 42. init. τοῦ μ. φαν. ὄντ. Nam hic Artic. quoque ad Nomen repetitur, tanquam ad οἱ Πελοπ. intelligas δηλονότι.

Ἐς τ. Ῥόδ. ἀναστ.] Βραχυλόγως et per compendium dictum, pro: ἀναστάντας (ἐκ Κνίδου, c. 43.) ἀπιέναι ἐς Ῥόδ. priusquam, relicta Cnido, ad Rhodum abirent: Ebraice fuerit: טֶרֶם יָסוּמוּ לְרוֹדוֹס, *priusquam surgerent Rhodum,* int. לָלֶכֶת, *ut irent.* Vallæ interpretatio: *Ante, quam Rhodum ad deficiendum induxissent,* non uno modo peccat; neque enim est ἀναστῆσαι, verum ἀναστῆναι· deinde ἐς plane neglectum; nec vero adduxerunt Rhodios ad deficiendum, sed, invitati atque extracti a quibusdam potentiorum, non infecto modo abierunt, sed hostiliter quoque pecunium exegerunt.

Τάδε] Non ad superiora refertur hic τάδε, sed ad ea, quæ subjiciuntur; Germ. *geschahe folgendes:* Ita in epistolarum præscriptionibus: τάδε λέγει, rel.

Ὥστ᾽ ἀποκτ.] Ὥστε non est hic, *ita, ut* vel, adeo, ut, sed pro εἰς τὸ, vel ἕνεκα τοῦ, περὶ τοῦ· argumentum vel sententiam sign. et consilium epistolæ. Ita bis infra ὥστε

Ἄγιδι ἐχθρὸς, καὶ ἄλλως ἄπιστος ἐφαίνετο·) πρῶτον μὲν ὑποχωρεῖ, δείσας, παρὰ Τισσαφέρνην, ἔπειτα ἐκάκου πρὸς αὐτὸν, ὅσον ἐδύνατο μάλιστα, τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα. καὶ διδάσκαλος πάντων γιγνόμενος, τήν τε μισθοφορὰν ξυνέτεμεν, ἀντὶ δραχμῆς Ἀττικῆς ὥστε τριώβολον (καὶ τοῦτο μὴ ξυνεχῶς) δίδοσθαι· λέγειν κελεύων τὸν Τισσαφέρνην πρὸς αὐτοὺς, ὡς Ἀθηναῖοι, ἐκ πλείονος χρόνου ἐπιστήμονες ὄντες τοῦ ναυτικοῦ, τριώβολον τοῖς ἑαυτῶν διδόασιν· οὐ τοσοῦτον πενίᾳ, ὅσον ἵνα αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται, ἐκ περιουσίας ὑβρίζοντες, οἱ μὲν, τὰ σώματα χείρω ἔχωσι, δαπανῶντες ἐς τοιαῦτα, ἀφ᾽ ὧν ἡ ἀσθένεια ξυμβαίνει, οἱ δὲ, τὰς ναῦς ἀπολιπόντες, ἐς ὁμηρείαν τὸν προσοφειλόμενον μισθόν. καὶ, τοὺς τριηράρχους καὶ τοὺς

adhibitum : ἐδίδασκεν ὥστε, et πεῖσαι ὥστε. — Deinde ad ἀποκτ. int. αὐτὸν, *de* interficiendo *ipso*. Frequens sane est Thuc. in verborum casibus omittendis.

Ξυνέτεμ.] Nempe ὁ Ἀλκιβιάδης· *suasit* Tissapherni, auctor fuit, movit eum, ut minueret stipendium. Liv. 2. 29. post med. *Virginius rem non vulgabat*: i. e. censebat, suadebat, monebat, non ad omnes porrigendum auxilium.

Ἀντὶ δρ. — ὥστε] Transposita videntur verba, pro, ὥστε ἀντὶ δρ. — τριώβ. δίδοσθαι. Nisi malueris, ἀντὶ pendere a ξυνέτεμεν. ἀντὶ δρ. — ξυνέτ. pro drachma, ex drachma, quæ ante daretur, contraxit, minuit stipendium (ita), ut triobolus (tantum, μόνον), daretur. Tunc μόνον intellexeris ad τριώβολον. Illa trajectio, quam diximus, mox recurrit: ἵνα αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται, pro, ἵνα μὴ αὐτ. οἱ ν.

Τριώβολον τοῖς etc.] Paralorum stipendium erat, oboli quatuor in singulos dies ; ut docet Harpocrat. cæteri vero milites navales tres tantum habebant; ut constat ex hoc loco. At, qui terra militabant, iis idem stipendium, quod τοῖς παράλοις, i. e. oboli IV. Extra vero ordinem factum bello Pelopon. ut militibus præsidiariis drachma una, et altera ipsorum calonibus, penderetur. Equites drachmas in mensem triginta accipiebant, i. e. unam in dies singulos. Vide Meursii Attic. Lect. l. 2. c. 7. 8. Huds. De stipendio classiariorum adde Spanhemium Dissert. V. de Usu et Præstant. Numism. p. 249. Schefferum IV. de Milit. Nav. 1. et Kuhnium ad Pollucem I. 121. Duck.

Οἱ δὲ τ. ναῦς — — μισθόν.] Si ad κακῶς ἔχωσι retuleris, cum Porto (cujus reliqua tamen interpretatio non congruit verbis Nostri, quibus καὶ certe adderetur, ad τὸν προσοφειλ. μισθὸν), ut ἔχειν, ad ναῦς, sit (*halten*) *habere*, *relinquere* male curatas : ἀπολιπόντες pertinebit ad μισθὸν, ut sit *hinterlassen* ; et compages quidem verborum constiterit, ut sensus tamen laboret. Quid enim periculi erat, si debitam mercedem, i. e. nondum persolutam, relinquerent ἐς ὁμηρείαν, pignoris loco? Quomodo autem *relinquerent* non degressi, ubi manentibus persolvenda utique merces foret? Hoc intelligens Port. et secutus, quasi *bis* positum videtur intellexisse τὸ ἀπολιπόντας, et ad ναῦς, et ad μισθόν· καὶ tamen tunc non abesset. Hæc reputanti, vix est, quin impeditissimus locus, et, qualem Ducker. pronuntiat, mutilus, videatur. Nec plus sane commoverit aut expediverit Lectio Cod. (unius etiam) τοῦ προσοφειλομένου μισθοῦ. Naves enim qui relinquerent tandem nautæ pignoris loco, quæ non essent ipsorum? Aut quo pignore, veluti hypotheca, egeret merces nondum persoluta? *Cui* enim? Nautis? At his nullum jus, neque in naves, neque in mercedem, quam meriti nondum essent. Peloponnesiis ergo, quorum essent naves? At *suam* rem pignoris loco habere nemo potest; neque opus pignore, ubi nondum quidquam repræsentassent. Plane, καὶ inserto post ἀπολιπόντες, et hoc verbo et ad ναῦς relato, et ad μισθὸν, satis expedita ratio videatur. ὁμηρείαν tamen, qualis hic sit, non expedio, nisi per irrisum, (*persifflage*), εἰρωνικῶς. Ac mirum, ni, ludere volens Noster, homo, ut Epicurum vocat Cic. non aptissimus ad jocandum, semet implicuit, hoc fortasse dicturus : Naves si reliquerint nautæ : id lucrabuntur duces, ut retineant stipendium nondum persolutum, neque id Persis reddant, sed in suam rem vertant. Nec nihil hoc fuerit, neque omnia, (ut Micio ait apud Terent. Ad. 1. 3. init.) nec, quod non claudicet. ὁμηρεία hic est Germ. *Schadloshaltung*, quo

στρατηγοὺς τῶν πόλεων, ἐδίδασκεν, ὥστε δόντα χρήματα, αὐτὸν πεῖσαι, ὥστε ξυγχωρῆσαι ταῦτα ἑαυτῷ, πλὴν τῶν Συρακουσίων· τούτων δὲ, Ἑρμοκράτης τε ἠναντιοῦτο μόνος ὑπὲρ τοῦ ξύμπαντος ξυμμαχικοῦ, τάς τε πόλεις δεομένας χρημάτων ἀπήλασεν αὐτὸς, ἀντιλέγων ὑπὲρ τοῦ Τισσαφέρνους, ὡς οἱ μὲν Χῖοι ἀναίσχυντοι εἶεν, πλουσιώτατοι ὄντες τῶν Ἑλλήνων, ἐπικουρίᾳ δὲ ὅμως σωζόμενοι, ἀξιοῦσι, καὶ τοῖς σώμασι καὶ τοῖς χρήμασιν ἄλλους ὑπὲρ ἐκείνων ἐλευθερίας κινδυνεύειν. τὰς δ' ἄλλας πόλεις, ἔφη, ἀδικεῖν, αἳ ἐς Ἀθηναίους, πρότερον ἀποστῆναι,

expleatur et pensetur damnum male habitæ classis et a sociis navalibus derelictæ. Nec vero difficultatis nihil est in verbis, τὸν προσοφειλ. μισθὸν, cum per se, tum ad causam relatis. Cur enim primo πρὸς addit, qs. *insuper, ultra* debitam? An propter novam accessionem, vel adjectionem drachmæ pro triobolo? An redundat πρὸς, ut in προσδεῖσθαι, in προσαιτεῖν? At enim deberi merces qui poterat deferentibus classem? *Retro* enim debitam, nec pro jam *præstita* opera persolutam, intelligi, vetant superiora, δαπανῶντες, rel. quæ, accepisse mercedem, auctam quoque mercedem, ostendant, ut ἐκ περιουσίας male erogatam. Quod idem mihi evertat aliam rationem, qua usurus fuerim: ut ὁμηρείαν referrem non ad μισθὸν, sed ad κακῶς ἔχωσι (τὰς ναῦς), et ad ἀπολιπόντες· nempe, recepta altera lect. τοῦ προσοφειλομένου μισθοῦ, tali sententia: periculum fore, ne nautæ negligant naves ac plane relinquant, (idque faciant) ἐς ὁμηρείαν τοῦ μισθοῦ, quo sibi firment et a ducibus extortam auferant mercedem novam et auctam. Nempe hoc facerent fortasse, si aut reddita nondum foret, aut posthac negaretur aut subtraheretur. At, hoc factum, nihil est, quod suspicari ullo modo patiatur.

Τὰς ναῦς ἀπολιπόντες] De Stephani et Porti interpretationibus ac supplementis quisque sentiat, ut lubet. Mihi locus videtur esse mutilus. Scriptura Cod. Clar. τὰς ναῦς ἀπολείπωσιν, imperfectum relinquit sensum verborum sequentium, ἐς ὁμηρείαν τὸν προσοφειλόμενον μισθόν. Duck.

Ἀπήλασεν] Hoc Stephanus ideo mutandum, putat, quia *omnino videtur opus esse verbo præt. imperf.* Et certe omnia alio eo tempore posita sunt. Post ξυμμαχικοῦ Edd. recentiores perperam habent distinctionem minimam, quæ in Basil. est maxima, et in Gr. media. Duck.

Ἀναίσχ.—— ἀξιοῦσι] Non habet ἀξιοῦσιν, unde pendeat, ubi a Nominat. Χῖοι jam pendeat verb. εἶεν. Aut ἀξιοῦντες scriberet Thuc. aut post εἶεν adderet εἰ, unde penderet deinde ἀξιοῦσι. Ac fortasse exciderit propter similitudinem syllabæ εν in εἶεν. Sed ἀξιοῦσι pro Particip. acceperis, tanquam sit, ὅμως ἀξιοῦντες. Simillimus locus succurrit 6. 11. a. extr. ὅπερ νῦν ὑμεῖς πεπόνθατε —— καταφρονήσαντες, ἤδη (sic enim distingu.) καὶ Σικελίας ἐφίεσθε. Ubi similiter debebat ἐφιέμενοι, aut οἵτινες insereret post πεπόνθατε. Neque aliter Paullus Col. 2. 12. extr. 13. τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ὑμᾶς συνεζωοποίησεν αὐτῷ, p. συζωοποιήσαντος, aut ante καὶ intell. ὃς, quod lateat in Particip. τοῦ ἐγείραντος, i. e. ὃς ἤγειρεν· ut 1. 6. τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καὶ ἔστι καρποφορούμενον, pro, καὶ καρποφορουμένου· aut int. ὃ καί ἐστι, quia τοῦ παρόντος est pro, ὃ πάρεστιν.

Πρότερον ἀποστῆναι] Quæro loca aliorum Scriptorum, qui πρότερον pro πρότερον ἢ dixerint. Quamdiu ea non suppetent; potius credam, hic excidisse ἢ post πρότερον, quod propter figuram litterarum N et H non multum dissimilem facile fieri potuit. Thucydides VI. 58. Πρότερον ἢ αἰσθέσθαι αὐτούς. Adde VIII. 24 et ad VII. 63. Duck. Durum sane atque insolens, ita sine τοῦ, vel ἢ, πρότερον poni. Nec magis mihi succurrunt exempla, quam Duckero. Nil agit hic *Abr.* immo aliud agit, et alienissima affert. Quid enim hic prosit nobis πρότερον εἴρητο, pro προείρητο, aut infinit. pro Subst. positus? Id quod ipsum effecerit, ut hoc magis adjiciendum fuerit τοῦ· plane ut ne sensisse quidem, quo teneretur nodo res, videatur. Quid ergo? *Durum*, dixerim cum Horatio; *sed levius fit patientia, quidquid corrigere est nefas.* Nam quid facias, nil variantibus libris, nec sensu meliora suppeditante? Nam neque ἀποστᾶσαι legendo quidquam commoris, neque ὥστε vel εἰς τὸ ad ἀποστῆναι intellecto. Nam neque ad Athenienses defecerant antea, sed primitus ac semper eorum fuerant; nec defectio ipsa sumtum afferret. Sit ergo unicus interim hicce locus τοῦ vel ἢ post πρότερον omissi; quo si plura exstiterint loca, non ille minus tamen et ipse exstiterit; et vero plura unius

ἀνάλουν, εἰ μὴ καὶ νῦν τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἐθελήσουσιν ἐσφέρειν. τόν τε Τισσαφέρνην, ἀπέφαινε, νῦν μὲν, τοῖς ἰδίοις χρήμασι πολεμοῦντα, εἰκότως φειδόμενον· ἢν δέ ποτε τροφὴ καταβῇ παρὰ βασιλέως, ἐντελῆ αὐτοῖς ἀποδώσειν τὸν μισθὸν, καὶ τὰς πόλεις τὰ εἰκότα ὠφελήσειν.

μστ΄. 46. Παρῄνει δὲ καὶ τῷ Τισσαφέρνει, μὴ ἄγαν ἐπείγεσθαι τὸν πόλεμον διαλῦσαι, μηδὲ βουληθῆναι, κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας, ἅσπερ παρεσκευάζετο μελλήσει πλείοσι μισθὸν πορίζοντα, τοῖς αὐτοῖς τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης τὸ κράτος δοῦναι, ἔχειν δ' ἀμφοτέρους ἐᾶν δίχα τὴν ἀρχὴν, καὶ βασιλεῖ ἐξεῖναι ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς λυπηροὺς τοὺς ἑτέρους ἐπάγειν. γενομένης δ' ἂν καθ' ἓν τῆς ἐς γῆν καὶ θάλασσαν ἀρχῆς, ἀπορεῖν ἂν αὐτὸν, οἷς τοὺς κρατοῦντας ξυγκαθαιρήσει, ἢν μὴ αὐτὸς βούληται μεγάλῃ δαπάνῃ καὶ κινδύνῳ ἀναστάς ποτε διαγωνίσασθαι. εὐτελέστερα δὲ τὰ δεινὰ βραχεῖ μορίῳ τῆς δαπάνης, καὶ ἅμα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀσφαλείας αὐτοὺς περὶ

loci exemplo et auctoritate nituntur. πρὶν fortasse tamen aliquid juverit, quod sine ἢ poni, minus sit durum atque infrequens. Joh. 8. 58. πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι. Matth. 26. 75. Marc. 14. 72. Luc. 22. 61. πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι. Aristoph. Nub. ταῦτ' ἐπιλέλησται πρὶν μαθεῖν. Quo enim differunt πρὶν et πρότερον; immo et Adverb. est utrumque, et tam *prius*, quam *priusquam*, sign. et cum ἢ ponitur.

Ἀνάλουν] Insolita forma; unde et Codd. variatio. Est autem, sine Casu positum, pro, ἀναλώματα ἐποιοῦντο· Aut pro αἷ, post ἀδικεῖν, leg. ἃ cui respondeant τοσαῦτα et πλείω.

Ἐντελῆ αὐτοῖς ἀποδώσειν τ. μ.] Drachmam Atticam, non triobolum. Supra Cap. 29. Aristophan. Equit. v. 1364. Vide Kuhnium ad Pollucem I. 121. Duck.

Κομίσαντα ἢ ν. — πορίζ.] Primo κομίζειν, ἀκύρως sane, hic sign. *arcessere* (*fommen lassen*), cum ipsæ alioqui naves vere dicuntur κομίζειν res vel homines. Deinde debebat κομίσαντι, ad παρῄνει· sed eodem more dictum, quo supra non semel, ξυνέβη τοῖς Ἀθηναίοις, αὐτοὺς, rel. p. αὐτοῖς. Verum hæc leviora; illud gravius, quod nihil redditur τῷ ἢ, ne si transpositum quidem intellexeris, ad κομίζοντα referendum; neque enim aliud ad πορίζοντα sequitur. Sed quid est, παρεσκευάζετο μελλήσει; Estne pro ἔμελλε παρασκευάζεσθαι, pæne ut 1. 69. p. med. τῇ μελλήσει ἀμυνόμενοι, i. e. ἀεὶ μέλλοντες ἀμύνεσθαι. An μελλήσει sign. *cunctantes?* Neutrum satis hic placet, si tamen Alcibiadis verba sunt loquentis cum Tissapherne, non Thucydidis, historice ista inserentis; Vere enim ac serio adducere naves Tissaphernes parabat; quod Alcibiades illi dissuaderet, sine caussa id facturus, si per se Tissaphernes jam cunctaretur. Cum deinde requiram alterum ἢ, ad πορίζ. quod respondeat, ut dixi, priori ad κομίζοντα· utrique difficultati mederi posse mihi videor pro μελλήσει legendo ἢ Ἕλλησι. Quod Porto fortasse in mente fuerit, vertenti, Græcorum classe conducta. Sane ad πλείοσι debebat Ἑλλήνων· sed nimirum nec πλείοσι placet; neque enim *pluribus* mercedem dare volebat Tissaph. sed πλείονα, *majorem*; unde et πλείω, vel πλείονα, legi possit. Sed enim libri, ut aves Romanis, non addicunt. Tamen ante πλείοσι, ad πορίζοντα, vix est, quin ἢ excidisse intelligatur, ut prius ἢ, apud ναῦς, per trajectionem, ad κομίσαντα referas.

Μελλήσει πλείοσι μισθὸν πορίζοντα] Horum verborum sententiam non adsequor. Subesse iis aliquid vitii, varietas librorum Mss. et Edd. satis indicat: quod quomodo deprehendi possit, indagabunt sollertiores. Sed, de detrahenda Peloponnesiis parte stipendii agi, ex iis adparet, quæ in fine hujus Capitis dicit Thucydides, Tissaphernem Peloponnesiis maligne stipendium suppeditasse, nec properasse arcessere classem Phœnicum. Duck.

ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρίψαι. ἐπιτηδειοτέρους τε, ἔφη, τοὺς Ἀθηναίους εἶναι κοινωνοὺς αὐτῷ τῆς ἀρχῆς· ἧσσον γὰρ τῶν κατὰ γῆν ἐφίεσθαι, τὸν λόγον τε ξυμφορώτατον καὶ τὸ ἔργον ἔχοντας πολεμεῖν· τοὺς μὲν γὰρ ξυγκαταδουλοῦν ἂν σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης μέρος, καὶ ἐκείνῳ, ὅσοι ἐν τῇ βασιλέως Ἕλληνες οἰκοῦσι· τοὺς δὲ, τοὐναντίον, ἐλευθερώσοντας ἥκειν. καὶ οὐκ εἰκὸς εἶναι, Λακεδαιμονίους, ἀπὸ μὲν σφῶν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθεροῦν νῦν τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ δ' ἐκείνων τῶν βαρβάρων, ἢν μή ποτε αὐτοὺς μὴ ἐξέλωσι, μὴ ἐλευθερῶσαι. τρίβειν οὖν ἐκέλευε πρῶτον ἀμφοτέρους, καὶ ἀποτεμόμενον ὡς μέγιστα ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἔπειτ' ἤδη τοὺς Πελοποννησίους ἀπαλλάξαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ διενοεῖτο τὸ πλέον οὕτως ὁ Τισσαφέρνης, ὅσα γε ἀπὸ τῶν ποιουμένων ἦν εἰκάσαι. τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ διὰ ταῦτα, ὡς εὖ περὶ τούτων παραινοῦντι, προσθεὶς ἑαυτὸν ἐς πίστιν, τήν τε τροφὴν κακῶς ἐπόριζε τοῖς Πελοποννησίοις, καὶ ναυμαχεῖν οὐκ εἴα· ἀλλὰ καὶ, τὰς Φοινίσσας ναῦς, φάσκων, ἥξειν, καὶ ἐκ [τοῦ] περιόντος ἀγωνιεῖσθαι, ἔφθειρε τὰ πράγματα· καὶ τὴν ἀκμὴν τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν ἀφείλετο, γενομένην καὶ πάνυ ἰσχυρὰν, τά τε ἄλλα καταφανέστερον, ἢ ὥστε λανθάνειν, οὐ προθύμως.

μζ'. 47. Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ταῦτα ἅμα μὲν τῷ Τισσαφέρνει καὶ τῷ βασιλεῖ, ὢν παρ' ἐκείνοις, ἄριστα εἶναι νομίζων, παρῄνει, ἅμα δὲ τὴν ἑαυτοῦ κάθοδον ἐς τὴν πατρίδα ἐπιθεραπεύων, εἰδὼς, εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτὴν, ὅτι ἔσται ποτὲ αὐτῷ πείσαντι κατελθεῖν. πεῖσαι δ' ἂν ἐνόμιζε μάλιστα ἐκ τοῦ τοιούτου, εἰ Τισσαφέρνης φαίνοιτο αὐτῷ ἐπιτήδειος ὤν. ὅπερ καὶ ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ ᾔσθοντο αὐτὸν ἰσχύοντα παρ' αὐτῷ

Κατατρίψαι.] Marg. Cam. καταστρέψαι. inepte. WASS.

Διενοεῖτο] Pro ἐνενόει, *videbat*, intelligebat: *er sehe es selbst wohl ein*. Alias sign. *in animo habere, cogitare* (*in Millens haben*), ut c. 50. init. διενοεῖτο τιμωρεῖσθαι.

Ἐκ τοῦ περιόντος ἀγωνιεῖσθαι] Portus vertit, *ex abundanti certaturas*, quasi hoc ad naves Phœnicum pertineret, quum de Peloponnesiis dicatur; de quibus etiam Valla, Stephanus, et Acacius recte acceperunt. Stephanus non male sententiam ita expressit: *instructos ex abundanti fore navibus ad certandum*: id est, pluribus, quam opus esset ad dimicandum et superandos hostes. Eadem significatione ἀπὸ περιουσίας videtur dicere Thucydides V. 103. Τοὺς ἀπὸ περιουσίας χρωμένους αὐτῇ, nempe τῇ ἐλπίδι. Et ἐκ περιουσίας Lucianus Reviviscentib. pag. 394. Τοσοῦτον ὑπερφέρω τοῖς δικαίοις, καὶ ἐκ περιουσίας ἀπολογήσασθαι ὑπολαμβάνω. D.

Τὴν ἑαυτοῦ κάθοδον] Posituram invertit Suidas in ἐπιθεραπεύων· ἐπιθεραπεύων τὴν ἑαυτοῦ κάθοδον εἰς τὴν πατρίδα, et exponit διορθούμενος, προμηθούμενος. WASS.

Ἐπιθερ.] Pro simplici, quia jam adest ἅμα.

Ἐπειδὴ γ. ᾔσθ. rel.] Nihil est, quod respondeat verbis, tanquam antecedenti: ἐπειδὴ

οἱ ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίων στρατιῶται, τὰ μὲν καὶ Ἀλκιβιάδου προσπέμψαντος λόγους ἐς τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν ἄνδρας, ὥστε μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐς τοὺς βελτίστους τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐπ᾽ ὀλιγαρχίᾳ βούλεται, καὶ οὐ πονηρίᾳ, οὐδὲ δημοκρατίᾳ, τῇ ἑαυτὸν ἐκβαλούσῃ, κατελθὼν, καὶ παρασχὼν Τισσαφέρνην φίλον αὐτοῖς, ξυμπολιτεύειν, τὸ δὲ πλέον, καὶ ἀπὸ σφῶν αὐτῶν οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τριήραρχοί τε τῶν Ἀθηναίων, καὶ δυνατώτατοι, ὥρμηντο ἐς τὸ καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν.

μή. 48. Καὶ ἐκινήθη πρότερον ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦτο, καὶ ἐς τὴν πόλιν ἐντεῦθεν ὕστερον. τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ διαβάντες τινὲς ἐκ τῆς Σάμου ἐς λόγους ἦλθον, καὶ, ὑποτείνοντος αὐτοῦ καὶ Τισσαφέρνην μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλέα, φίλον ποιήσειν, εἰ μὴ δημοκρατοῖντο (οὕτω γὰρ ἂν πιστεῦσαι μᾶλλον βασιλέα), πολλὰς ἐλπίδας εἶχον· αὐτοί τε αὐτοῖς οἱ

γ. ἤσθ. οἱ — στρατ. Cum enim nullum verbum reddatur huic Nominativo, nisi infra, ὥρμηντο· en, novus hic intercedit Nomin. οἱ — τριήραρχοι quin novam compagen exorditur, τὸ δὲ πλέον· cui ut respondere, dixeris, τὰ μὲν, *partim* ad στρατιῶται· sequeretur infra tamen: τὸ δὲ πλέον τῶν τριηράρχων, scil. πρασσόντων, ἀναπειθόντων, ut ὥρμηντο (c. extr.) referretur ad στρατιῶται, quod careat plane verbo vel prædicato, ut hic posita sunt verba, ita fortasse ordinanda: ἐπειδὴ γὰρ ἤσθ. οἱ — στρατιῶται, ἰσχύοντα αὐτὸν, οἱ τριήρ. — — ὥρμηντο ἐπὶ τὸ καταλ. τ. δημ. τὰ μὲν Ἀλκιβ. προσπέμψ. τὸ δὲ πλέον ἀπὸ σφ. αὐτ. Ac verba quidem Grammatice sic satis cohæreant: at res laborare Logice videatur: cum *milites* sensissent, Alcibiadem esse potentem: *trierarchi* et potentiores promti fuerunt, animum appulere ad solvendam Democr. Nam quæ ratio hæc: Quia *milites* hoc senserint, navium præfectos sponte illud jam voluisse? Et tamen vix est, ut verba, τὰ μ. προσπέμψ. rel. referas ad ἤσθοντο οἱ στρατ. ad quos tamen non miserit Alcibiades, sed ad τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν· qui tamen aperuerint militibus quædam ex literis et mandatis Alcibiadis. Nec στρατιώτας *gregarios* utique milites intellexeris, aut *vulgus* militum, sed vel omnes copias cum præfectis ac ducibus suis, vel hos maxime, qui deinde exercitum porro ad sententiam suam perduxerint; id quod et factum, appareat ex c. 48. init. Sic ergo ordinatis, ut dixi, verbis, non ut οἱ στρατιῶται, verum οἱ τριήρ. καὶ δυνατ. sint subjectum primarium, quod requirat verbum præcipuum, et verba, ἐπ. γ. ἤσθ. οἱ στρ. sint pro, οἰσθομένων γὰρ τῶν — στρατιώτων, comma posueris post ἀπὸ σφῶν αὐτῶν· quia ordo fuerit: οἱ τριήρ. — ὥρμηντο — — τὰ μὲν (partim), προσπέμψ. Ἀλκ. — — τὸ δὲ πλ. ἀπὸ σφ. αὐτ. Ita effugisse, utcunque tamen, Anacoluthon, vel Synchysin, detur; quod non licuerit τὰ μὲν referenti ad ἤσθοντο οἱ στρατ. et verbum quærenti aut exspectanti, quod reddatur, ut Consequens, illi Antecedenti: ἐπειδὴ ἤσθ. οἱ στρ. nempe, quid *milites* fecerint, postquam senserint vel cognorint, magnas esse Alcibiadis opes; Neque enim, quid milites fecerint, subjicitur, verum, quid præfecti et proceres.

Τὰ μὲν καὶ Ἀλκιβιάδου] Satis intricata est structura hujus periodi. Stephanus huc e fine revocat nominativos, et post στρατιῶται ita ordinat verba: οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τριήραρχοί τε τῶν Ἀθηναίων, καὶ δυνατώτατοι, τὰ μὲν — τὸ δὲ πλέον καὶ ἀπὸ σφῶν αὐτῶν ὥρμηντο ἐς τὸ καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν· *trierarchi, — tum, quod Alcibiades mandata dedisset* etc. *tum etiam magis sua sponte inclinaverunt* etc. D.

Ἐς τ. βελτ.] Ἐς, ut ante, ἐς τ. δυν. est pro πρὸς, duplici tamen sensu: ad δυνατ. propter προσπέμψαντος, est *ad* (*an sie*), ad βελτίστους est *apud*. C. 48. post init. ἐς ἑαυτοὺς περιποιήσειν, pro ἑαυτοῖς, ad se versuros. V. ibi.

Ἐς τ. πόλ.] Pro ἐν τῇ πόλει. Aut brevius dictum, pro, κινηθὲν ἀπηνέχθη ἐς τὴν πόλιν· immo, ἐς τ. πόλιν ἐνεχθὲν (κἀνταῦθα) ἐκινήθη. Ceterum ad ἐκινήθη non bene omissum τοῦτο, vel τὸ πρᾶγμα, ut 2. 47. extr. λεγόμενον ἐγκατασκῆψαι, et c. 48. init. ἤρξατο δὲ, scil. ἡ νόσος, vel ὁ λοιμὸς, et antea, ad γενόμενον, τὸ κακόν.

Αὐτοί τε αὐτ. rel.] Et hic per Synchysin ordo turbatus, sic procedit: οἵ τε δυνατοὶ,

δυνατοὶ τῶν πολιτῶν, τὰ πράγματα (οἵπερ καὶ ταλαιπωροῦνται μάλιστα), ἐς ἑαυτοὺς περιποιήσειν, καὶ τῶν πολεμίων ἐπικρατήσειν. ἔς τε τὴν Σάμον ἐλθόντες, ξυνίστασάν τε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιτηδείους ἐς ξυνωμοσίαν, καὶ ἐς τοὺς πολλοὺς φανερῶς ἔλεγον, ὅτι βασιλεὺς σφίσι φίλος ἔσοιτο, καὶ χρήματα παρέξοι, Ἀλκιβιάδου τε κατελθόντος, καὶ μὴ δημοκρατουμένων. καὶ ὁ μὲν ὄχλος, εἰ καί τε παραυτίκα ἤχθετο τοῖς πρασσομένοις, διὰ τὸ εὔπορον τῆς ἐλπίδος τοῦ βασιλέως μισθοῦ, ἡσύχαζεν. οἱ δὲ ξυνιστάντες τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐπειδὴ τῷ πλήθει ἐκοίνωσαν, αὖθις καὶ σφίσιν αὐτοῖς καὶ τοῦ ἑταιρικοῦ τῷ πλέονι τὰ ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐσκόπουν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐφαίνετο εὔπορα καὶ πιστὰ, Φρυνίχῳ δὲ, στρατηγῷ ἔτι ὄντι, οὐδὲν ἤρεσκεν· ἀλλ᾽ ὅ, τε Ἀλκιβιάδης (ὅπερ καὶ ἦν) οὐδὲν μᾶλλον ὀλιγαρχίας, ἢ δημοκρατίας, δεῖσθαι ἐδόκει αὐτῷ, ἢ ἄλλο τι σκοπεῖσθαι, ἢ, ὅτῳ τρόπῳ, ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου τὴν πόλιν μεταστήσας, ὑπὸ τῶν ἑταίρων παρακληθεὶς, κάτεισι· σφίσι δὲ περιοπτέον εἶναι τοῦτο μάλιστα, ὅπως μὴ στασιάσωσι

οἵπερ καὶ ταλαιπωροῦνται μάλιστα, (nempe δημοκρατούμενοι, in Democratia,) εἶχον ἐλπίδας, αὐτοί τε περιποιήσειν τὰ πράγματα ἐς ἑαυτοὺς, καὶ τ. πολ. ἐπικρ. Alieno maxime loco interveniunt verba, οἵπ.—ταλαιπ. μάλ. Nam referantur ad δυνατοὶ, et proximum tamen sit τὰ πράγματα. Sed αὐτοὶ cur addidit, præsertim cum τε, partiendi nota, ubi non sequantur *alii?* Sed opp. τῷ, καὶ τῶν πολ. ἐπικρ. et sign. (τὸ) καθ᾽ ἑαυτοὺς, ipsos quod attineret, *für ihre Person*; plane, ut 2 Cor. 10. 1. αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς, tanquam *alius* antea monuerit, non idem ipse Paullus; sed et hic nimirum est pro περὶ ἐμαυτοῦ, τὸ καθ᾽ ἐμαυτὸν, *de me*, ad me quod attinet (*objective*), sicut antea *idem* apostolus, sed de alia re, locutus fuerat.

Τῶν πολιτῶν] Cl. Τῶν πολιτῶν καὶ ἐνόμιζον τὰ πράγματα. Sed ex interprete. WASS.

Ἐς ἑαυτ. περιπ.] Pro ἑαυτοῖς, ut *ad ipsos*, ad potestatem ipsorum, res verterentur. Tac. Ann. 1. 1. n. 4. *Pompeii Crassique potentia cito in Cæsarem* (cessit), *Lepidi Antoniique arma in Augustum cessere*, i. e. *Cæsari, Augusto*, ejus facta sunt, in ejus potestatem, ad ejus partes, venere.

Σφίσ. αὐτ. —— ἐσκ.] Nisi additum sit, κ. τοῦ ἑταιρικοῦ τῷ πλέονι, simpliciter interpreter, *sibimet* considerarunt, i. e. qua ipsos, ad semet relata, (*par rapport à eux mêmes*) quid ad ipsos inde esset redundaturum. Ita suus sensus Dativo constiterit. Sed nimirum obstat, ut dixi, additum: *et majori parti* sociorum. Cur enim *majori* tantum parti consultum irent, de pluribus laborarent, non de universis? Fuerit ergo Dat. pro ἐν ἑαυτοῖς, *inter se*, a populo segregati.

Τ. ἑταιρικ.] Pro, τῶν ἑταίρων· ut τὸ ξυμμαχικὸν, pro οἱ ξύμμαχοι, τὸ ἱππικὸν p. οἱ ἱππεῖς, alia.

Σφίσι] Non bene Port. *sibi*; quod de se solo diceret Phrynichus, *ipsis* rel.

Περιοπτέον] Περισκεπτέον in Codd. Ar. et Gr. est glossema, quod, expulsa vera scriptura, in contextum venit. Περιοπτέον habet etiam Thomas Magister in περιορῶ. DUCK. Alias *spernere* sign. hoc verbum: hic *curare*, considerare; ut περιφρονῶ τὸν ἥλιον, apud Aristoph. Nub. Ita sæpe Herod. βασιληΐης καταφρονήσας, *regno affectato*. Hinc ἀπερίοπτοι Nostro, 1. 41. extr. *negligentes*, non curantes, *immemores*; ubi v.

Μὴ στασιάσωσι τῷ βασιλεῖ] Non caret ratione distinctio hujus loci, quam Valla, Acacius, atque etiam Portus, probarunt. Nam hoc ostendere vult Phrynichus, ipsis præcipue cavendum esse, ne inter se discordes sint; et spem de societate et auxilio Regis ab Alcibiade factam, ob causam, quam addit, plane incertam et fallacem esse. In Gr. hic nulla est distinctio, nisi post εἶναι. In Cass. corrector recens minimam posuerat post στασιάσωσι, post βασιλεῖ nulla erat. Tamen ne sic quidem bene fluit oratio, et ἀσύνδετος

τῷ βασιλεῖ οὐκ εὔπορον εἶναι [λέγων] καὶ Πελοποννησίων [ἤδη] ὁμοίως ἐν τῇ θαλάσσῃ ὄντων, καὶ πόλεις ἐχόντων ἐν τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ οὐκ ἐλαχίστας, Ἀθηναίοις προσθέμενον, οἷς οὐ πιστεύει, πράγματα ἔχειν, ἐξὸν, Πελοποννησίους, ὑφ᾽ ὧν κακὸν οὐδὲν πέπονθε, φίλους ποιήσασθαι. τάς τε ξυμμαχίδας πόλεις, αἷς ὑπεσχῆσθαι δὴ σφᾶς ὀλιγαρχίαν, ὅτι δὴ καὶ αὐτοὶ οὐ δημοκρατήσονται, εὖ εἰδέναι, ἔφη, ὅτι οὐδὲν μᾶλλον σφίσιν οὔθ᾽ αἱ ἀφεστηκυῖαι προσχωρήσονται, οὔθ᾽ αἱ ὑπάρχουσαι βεβαιότεραι ἔσονται. οὐ γὰρ βουλήσεσθαι αὐτοὺς μετ᾽ ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δουλεύειν μᾶλλον, ἢ, μεθ᾽ ὁποτέρου ἂν τύχωσι τούτου, ἐλευθέρους εἶναι. τούς τε καλοὺς κἀγαθοὺς ὀνο-

est. Fortassis copula καὶ, quam quidam Mss. ante οὐκ εὔπορον habent, loco mota est, et post στασιάσωσι debuerat poni. Duck.

Στασ. τῷ βασ. οὐκ εὔπ.] Si τῷ βασιλεῖ retuleris ad στασιάσωσι, fuerit pro, πρὸς τὸν βασιλέα, ut πολεμεῖν τινι, μάχεσθαί τινι, Hom. Il. 1. 266. καρτίστοις ἐμάχοντο· et vs. 298. 299. μαχήσομαι οὔτε σοι, οὔτε τῳ ἄλλῳ. Virg. Ecl. 5. init. *solus tibi certet Amyntas.* Sed primo non placet sententia, contra regem moveri, tumultuari, quod nec possent, quippe non subjecti imperio regis, neque in mente haberent, ubi de amicitia cum Rege agitaretur, nec vero attineret, ut favente jam rege Peloponnesiis, aperte satis. Tum οὐκ εὔπορον, sine τῷ βασιλεῖ, obscure satis positum fuerit, non adjecto, *cui* futurum facile non esset. Quin universa ratio non probanda: caverent, regi turbas creare, cum rege discordare (tanquam adhuc concordes ei fuerint); neque enim promtum fore Regi (nempe, si adversus cum se commossent), adjungi Atheniensibus. Facile crediderim; neque enim in mentem regi tunc veniret; nec posset. Itaque aut ad εὔπορον εἶναι referendum τῷ βασιλεῖ· ubi ordo tamen verborum fuerit minus Græcus, cum dicendum fuerit: οὐκ εὔπορον εἶναι, λέγων· aut ad στασιάσωσι referenti, interpretandum non, *contra* regem, sed simpliciter, *regi*, i. e. in *gratiam* regis, regis *caussa*, quo *gratum facerent* regi, Democratiam exoso; *dak sie ja dem Nönige zu Gefallen feine Revolution machten.* (Qui sensus etiam sine τῷ βασιλεῖ hic fuerit verbi στασιάζειν.) Ad εὔπορον εἶναι deinde int. αὐτῷ.

Λέγων] Hoc recte abest a Cl. Gr. et aliis. Wass.

Καὶ Πελοπ.] Quorsum καὶ additur? Aut per Synchysin, pro Πελοπ. καὶ — ὄντων, καὶ — ἐχόντων· aut sign. *utique*, præsertim, *zumal*, pro καίγε, *idque*, *und zwar*.

Ὁμοίως] Obscurius omisit τοῖς Ἀθηναίοις.

Ἐν τῇ θαλ. ὄντ.] i. e. θαλασσοκρατούντων. Minus quam pro re, Port. *in mari versarentur.*

Προσθέμ.] Pro Dat. προσθεμένῳ, ad εὔπορ. εἶναι τῷ βασιλεῖ. Quod si τῷ βασ. junxeris verbo στασιάσωσι· recte habuerit Accus. cum Infin. int. τὸν βασιλέα.

Κακὸν οὐδὲν] Cl. κακὸν ἢ δεινόν. ex interpretatione, ut videtur. Wass.

Τ. τ. ξυμμ. πόλ.] Primo est pro Nominat. αἱ ξυμμαχίδες πολ. pertinet enim ad εὖ εἰδέναι, ὅτι, tanquam sit pro, περὶ τῶν ξυμμαχίδων πόλεων, aut intelligatur κατὰ, κατὰ τὰς ξ. πολ. *quod attineat* socias civitates. Gal. 1. 11. γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον,—ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον, pro: γν. ὑμ. ὅτι τὸ εὐαγγ. οὐκ ἔστι κ. ἄνθρ. V. Phil. Thuc. P. p. 295. et ad c. extr. infr. ad vv. τὰς πόλ. αὐτ. εἰδ. Sed, quia sequitur alius Nominat. οὔθ᾽ αἱ ἀφεστηκυῖαι, οὔθ᾽ αἱ ὑπάρχουσαι· rursus fit, ut ille Nominat. pro quo positus sit Accus. τὰς πόλεις, sit, more Nostri, pro Genit. τῶν ξυμμαχίδων πόλεων, in divisione vel distribuendo: οὔθ᾽ αἱ ἀφεστ. τῶν πόλ. οὔθ᾽ αἱ ὑπάρχουσαι.

Αἷς ὑπεσχ.] V. ad c. extr. vv. ἐξ ὧν τὰ πλ.

Αἱ ὑπάρχ.] Nempe *fideles*, in officio et potestate Athen. *Quæ essent*, vertens Port. nihil agit, in obscuro sensum relinquit.

Μεθ᾽ ὁπ. — τύχ. τούτου] *Utramcunque* (haud sane Latino vocabulo) *harum partium*, vertens Port. ad Athenienses et Peloponnes. retulisse videtur μεθ᾽ ὁποτέρου. Sed primo ὁποτέρων tunc diceret Thuc. hoc si vellet; deinde evidenter nimis refertur ad superius, μετ᾽ ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας· ut μεθ᾽ ὁποτέρου significet, *in quocunque statu*, seu Democratico, seu Oligarchico. τούτου autem refer ad ἐλευθέρους εἶναι· nam, etsi hoc sequitur positu verborum, sensu tamen et compage orationis præcedit.

Τούς τε καλ. κἀγ. ὀνομ.] *Optimates* rursus

μαζομένους, οὐκ ἐλάσσω, αὐτοὺς νομίσειν, σφισι πράγματα παρέξειν τοῦ δήμου, ποριστὰς ὄντας καὶ ἐσηγητὰς τῶν κακῶν τῷ δήμῳ, ἐξ ὧν τὰ πλείω αὐτοὺς ὠφελεῖσθαι· καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, καὶ ἄκριτοι ἂν καὶ βιαιότερον ἀποθνήσκειν· τὸν δὲ δῆμον, σφῶν τε καταφυγὴν εἶναι, καὶ ἐκείνων σωφρονιστήν. καὶ ταῦτα παρ' αὐτῶν γε τῶν ἔργων ἐπισταμένας τὰς πόλεις, σαφῶς αὐτὸς εἰδέναι, ὅτι οὕτω νομίζουσιν. οὔκουν ἑαυτῷ γε τῶν ἀπὸ Ἀλκιβιάδου καὶ ἐν τῷ παρόντι πρασσομένων ἀρέσκειν οὐδέν.

μθ'. 49. Οἱ δὲ ξυλλεγέντες τῶν ἐν τῇ ξυμμαχίᾳ, ὥσπερ καὶ τοπρῶτον αὐτοῖς ἐδόκει, τά τε παρόντα ἐδέχοντο, καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις Πείσανδρον καὶ ἄλλους παρεσκευάζοντο πέμπειν, ὅπως περί τε τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου πράσσοιεν καὶ τῆς τοῦ ἐκεῖ δήμου καταλύσεως, καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσειαν.

ν'. 50. Γνοὺς δὲ ὁ Φρύνιχος, ὅτι ἔσοιτο περὶ τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου λόγος, καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι ἐνδέξονται αὐτήν,

verteret Port. Quis enim *honestas* unquam et *probos*, velut discriminis caussa, appellavit principes popularibus oppositos? Ceterum hinc apparet, cum ὀλιγαρχ. et hic et ubique appellet Thuc. hunc reip. statum, et tamen καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς vocari, dicat, ejus fautores et conservatores, discretam non fuisse ὀλιγαρχίαν, et, quam haud sane meminerim, Nostro apellatam, ἀριστοκρατίαν, quum ὀλιγαρχίαν semper appellet; quippe ὀλίγοι opponuntur τῷ δήμῳ, *multitudini*. V. L. 2. 37. init.

Ἐξ ὧν τὰ πλ. αὐτ. ὠφ.] Diceret: ἐξ ὧν τὰ πλέω αὐτοὶ ὠφελοῦνται, vel ὠφελοῦντο. Multo magis tamen ita diceret supra, in verbis: αἷς ὑπεσχῆσθαι δὴ σφᾶς ὀλιγαρχίαν· pro αἷς ὑπέσχηντο vel ὑπέσχοντο. Nam ibi *vere* et simpliciter *relativum* erat αἷς, cum hic ἐξ ὧν possit esse, utcunque certe, pro Demonstrativo: καὶ ἐξ ἐκείνων, vel, ὅτι ἐξ ἐκ. ὠφελοῦνται, vel ὠφελοῖντο· magis tamen et hic Relativo: quo sensu non habeat Accus. c. Infin. sed Finitum plane verbum. Neque enim dixeris: *se legisse librum, quem ipsi misisse*; aut: *me curasse ac perfecisse, quod mihi mandasse.* At recte contra: *se legisse epistolam illius, quam porro ei misisse, cui* (hic rursus non *jussisse*, sed) *jussisset*; (nempe *mitti*;) Hic enim *quam* est pro, *et eam*. Ita, et, *quamquam, etsi*, ubi Consequens ei reddatur per *tamen*, nonnisi cum Finito Verbo extuleris: *Etsi se ægrotare*, vel, *occupatum esse, tamen affuturum*; Apage vero Solœcismum! Immo, *etsi ægrotet*, vel, *quamquam occupatus sit*. At, cum Liv. dicit, 4. 15. med. *quamquam nullam nobilitatem — ad dominationem pandere* viam; *sed tamen Cassios*, rel. hic recte, quia *quamquam* est Germ. *wiewohl*, simpliciter positum, sine Consequenti, pro *sane, quidem*. Cf. Phil. Thuc. P. p. 88. lit. e.) Infinit. α.)

Καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι] Vide ad IV. 28. Duck.

Καὶ ἄκριτοι ἂν καὶ βιαιότερον ἀποθνήσκειν] *Corinthus* omittit ἂν, et, præterquam in Ed. Stephani, pro βιαιότερον habet βιαιότεροι, et pro ἀποθνήσκειν, ἀποθνήσκοιεν. Vulgata scriptura non indiget mutatione. Duck.

Ἄκριτοι] Sane, quod de *semet* aliquis *credat* vel *dicat*, primo Casu effertur Græcis, ut infr. αὐτὸς εἰδέναι· non in obliqua tamen oratione, ut hic, quæ supra cœperit: οὐ γὰρ βουλήσεσθαι αὐτοὺς, et pergat: αὐτοὺς νομίζειν. Quare hic ἀκρίτους debebat, vel ἄκριτον, quod habent Libri quidam; aut ἀκρίτως. ἄκριτοι scripsisse potest Thuc. ut in mente habens Verbum Finitum, qs. ὅτι νομίσουσι.

Τὰς πόλ. αὐτ. εἰδ.] Rursus, ut supra, pro, αὐτὸς εἰδέναι, ὅτι αἱ πόλεις οὕτω νομίζ. ἐπιστάμεναι ἐκ τ. ἔργ. Nisi volueris τὰς πόλεις ἐπισταμένας habere pro Accusatt. simpliciter positis, qs. τῶν πόλεων ἐπισταμένων.

δείσας πρὸς τὴν ἐναντίωσιν τῶν λεχθέντων ὑφ' αὐτοῦ, μὴ, ἢν κατέλθῃ, ὡς κωλυτὴν ὄντα, κακῶς δρᾷ, τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε τι. πέμπει ὡς τὸν Ἀστύοχον, τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχον, ἔτι ὄντα τότε περὶ τὴν Μίλητον, κρύφα ἐπιστείλας, ὅτι Ἀλκιβιάδης αὐτῶν τὰ πράγματα φθείρει, Τισσαφέρνην Ἀθηναίοις φίλον ποιῶν, καὶ τἄλλα σαφῶς ἐγγράψας. ξυγγνώμην δὲ εἶναι ἑαυτῷ, περὶ ἀνδρὸς πολεμίου, καὶ μετὰ τοῦ τῆς πόλεως ἀξυμφόρου, κακόν τι βουλεύειν. ὁ δὲ Ἀστύοχος τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην, ἄλλως τε, καὶ οὐκέτι ὁμοίως ἐς χεῖρας ἰόντα, οὐδὲ διενοεῖτο τιμωρεῖσθαι. ἀπελθὼν δὲ παρ' αὐτὸν ἐς Μαγνησίαν, καὶ παρὰ Τισσαφέρνην, ἅμα λέγει τε αὐτοῖς τὰ ἐπισταλέντα ἐκ τῆς Σάμου, καὶ γίγνεται αὐτοῖς μηνυτής· προσέθηκέ τε, ὡς ἐλέγετο, ἐπὶ ἰδίοις κέρδεσι Τισσαφέρνει ἑαυτὸν, καὶ περὶ τούτου, καὶ περὶ τῶν ἄλλων. διόπερ καὶ περὶ τῆς μισθοφορᾶς οὐκ ἐντελοῦς οὔσης μαλακωτέρως ἀνθήπτετο. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης πέμπει εὐθὺς κατὰ Φρυνίχου γράμματα ἐς τὴν Σάμον πρὸς τοὺς ἐν τέλει ὄντας, οἷα δέδρακε, καὶ ἀξιῶν αὐτὸν ἀποθνήσκειν. θορυβούμενος δὲ ὁ Φρύνιχος, καὶ πάνυ ἐν τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ ὢν διὰ τὸ μήνυμα, ἀποστέλλει αὖθις πρὸς τὸν Ἀστύοχον, τά τε πρότερα, μεμφόμενος, ὅτι οὐ καλῶς ἐκρύφθη, καὶ νῦν, ὅτι, ὅλον τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων ἕτοιμος εἴη, τὸ

Πρὸς τ. ἐναντ. rel.] Primo πρὸς hic est *propter*, certe *qua*, (*par rapport*,) immo plane et simpliciter *ob*, ut παρά· v. Phil. Thuc. P. p. 153. init. *n*.) Quia deinde est ὑφ' αὐτοῦ, quod ad Phrynichum referatur, non ὑπ' αὐτοῦ, quod ad Alcibiadem; quod si sit, ἐναντίωσιν τῶν λεχθέντων interpretere, τὸ ἐναντιωθῆναι (ἑαυτὸν, Phrynichum) τοῖς λεχθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ, ab Alcibiade, nunc ad ὑφ' αὐτοῦ, ἐναντίωσιν sign. ἐναντιότητα, τὸ εἶναι ἐναντία (nempe τῷ Ἀλκιβιάδῃ,) τὰ λεχθέντα ὑφ' αὐτ. ab ipso, a Phrynicho, qs. ob contrariam rationem ab ipso allatorum.

Πέμπει ὡς τὸν Ἀστύοχον] Ad locum Suidæ apud Hudsonum adde omnino Polyænum III. 6. Proverb. Vatic. Append. IV. 1. et Plutarch. Alcib. pag. 205. Wass.

Καὶ μετὰ τ.——ἀξυμφ.] Καὶ est pro κἂν, (εἴη), et ἀξύμφορον pro ἐπιζήμιον. At quis non indignetur illiberalitati et perfidiæ Phrynichi, ita sentientis et agentis, et impudentiam, immo imprudentiam miretur ita se indicantis? Cui quis tandem fideret Peloponnesiorum? Tametsi, ne indicta caussa (ἄκριτον) condemnemus, hominem utique, cujus non prudentiam modo eximiam, sed probitatem quoque fidam Atheniensibus et benivolam, supra a Thuc. narrata satis loquantur, possit hoc Lacedæmoniis tantum dedisse, quo minus dissiderent ipsi aut adversarentur. Nam, quæ de Alcibiadis levitate, et de oligarchiæ malis, c. 49. existimabat ac disputabat, his vero nil verius dici potuit, nil salubrius.

Τά τε πρότερα — ἐκρ.] Comma posui post πρότερα, qui primus esset casus, tali ordine: μεμφόμενός τε, ὅτι τὰ πρότερα εὐ καλ. ἐκρ. Quodsi quarto Casu acceperis, ad πρότερα int. κατὰ, περί τε τῶν προτέρων· verum hic nihil opus, ubi interpungendo commodius defungare.

Κ. νῦν rel.] Primo int. λέγων, immo γράφων, quod lateat in ἀποστέλλει, (pro quo leg. fortasse, ut supra sæpius erat, ἐπιστέλλει·) aut etiam in μεμφόμενος· deinde ordina: καὶ λέγων, ὅτι καὶ νῦν (bis enim intell. καὶ,) ὅτι καὶ νῦν, *nunc quoque*, utut corrupta re, et male ab Astyocho habita, unde et offensior esse illi, et diffidere possit, ac rem deponere, *tamen*, nihilo minus, ἕτοιμ. εἴη παρασχ. αὐτοῖς

ἐν τῇ Σάμῳ, παρασχεῖν αὐτοῖς διαφθεῖραι, γράψας καθ' ἕκαστα, ἀτειχίστου οὔσης Σάμου, ᾧ ἂν τρόπῳ αὐτὰ πράξειε, καὶ ὅτι ἀνεπίφθονόν οἱ ἤδη εἴη, περὶ τῆς ψυχῆς δι' ἐκείνους κινδυνεύοντι, καὶ τοῦτο καὶ ἄλλο τι ἂν δρᾶσαι μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τῶν ἐχθίστων αὐτὸν διαφθαρῆναι. ὁ δὲ Ἀστύοχος μηνύει καὶ ταῦτα τῷ Ἀλκιβιάδῃ.

να'. 51. Καὶ ὡς προῄσθετο αὐτὸν ὁ Φρύνιχος ἀδικοῦντα, καὶ ὅσονοὺ παροῦσαν ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου περὶ τούτων ἐπιστολὴν, αὐτὸς, προφθάσας, τῷ στρατεύματι ἐξάγγελος γίγνεται, ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσιν, ἀτειχίστου οὔσης τῆς Σάμου (καὶ ἅμα), τῶν νεῶν οὐ πασῶν ἔνδον ὁρμουσῶν, ἐπιθήσεσθαι τῷ στρατοπέδῳ· καὶ ταῦτα σαφῶς πεπυσμένος εἴη, καὶ χρῆναι τειχίζειν τε Σάμον ὡστάχιστα, καὶ τἄλλα ἐν φυλακῇ ἔχειν. ἐστρατήγει δὲ, καὶ κύριος ἦν αὐτὸς πράσσων ταῦτα. καὶ οἱ μὲν τὸν τειχισμόν τε παρεσκευάζοντο, καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ὡς μέλλουσα Σάμος, θᾶσσον ἐτειχίσθη. αἱ δὲ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐπιστολαὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἧκον, ὅτι παραδίδοταί τε τὸ στράτευμα ὑπὸ Φρυνίχου, καὶ οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἐπιθήσεσθαι. δόξας δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης οὐ πιστὸς εἶναι, ἀλλὰ, τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων προειδὼς, τῷ Φρυνίχῳ ὡς ξυνειδότι κατ' ἔχθραν ἀνατιθέναι, οὐδὲν ἔβλαψεν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ ξυνεμαρτύρησε μᾶλλον, ταῦτα ἐξαγγείλας.

νβ'. 52. Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης μὲν Τισσαφέρνην παρεσκεύαζε καὶ ἀνέπειθεν, ὅπως φίλος ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις,

(Lacedæmoniis, intelligendis simul in Astyochi nomine ac mentione,) ἐλ. τὸ στρ. τὸ τῶν Ἀθην. τὸ (ὂν) ἐν τῇ Σάμῳ (ὥστε αὐτὸ) διαφθ.

Προφθάσας] Confer Polyænum III. 6. Wass.

Ἐξάγγελος] Ammon. ἄγγελος. ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι, pro ἐξάγγελοι. Hesych. ἐξάγγελος, ὁ τὰ ἔσω γεγονότα τοῖς ἔξω ἀγγέλλων. Apud Sophoclem Trachin. valet *index*. Apud Demosth. ἐξαγγέλλειν τὰ ἀπόῤῥητα, Philipp. I. Cyrillus in Esaiæ LV. p. 776. Mosen, ait, fuisse ἐξαγγελέα τῆς διηνεκοῦς λατρείας. Pro *confessione sacramentali*, in Canone Pœnit. I. Chrysostomi. v. Justinum Dial. cum Tryph. p. 267. Ed Commelin. et Philostratum de Vitis Soph. I. §. 2. Wass. Add. ad VII. 73. Duck. Hic active ἐξάγγελος· alibi, et supra, ni fallor, passive. v. Ind.

Καὶ ἅμα] Cod. Ar. ἅμα καὶ, recte. Wass.

Κ. ὡς μ.] Leg. ὣς, p. οὕτως. Sensus est, *sic quoque* (*ohne diek*), jam per se, quovis modo, *utique*, jam antea, etiamsi hæc nova non supervenissent.

Τισσ. παρεσκ. rel.] Quomodo παρεσκεύαζε *monebat* vertere potuerit Port. non video. Est Germ. *Er erarbeitete an ihm*, vel, conabatur comparare, efficere, reddere, (id enim sign. παρασκευάζειν, sicut ἀποφαίνειν, ἀποδεικνύειν,) amicum Atheniensibus. Neque enim *rem* ipsam, aut *effectum* hic signant duo illa verba παρεσκ. aut ἀνέπειθεν, sed *conatum* tantum et studium; et quartus Casus, Τισσαφ. est pro Nominat. sæpius jam supra occurrit: παρεσκ. κ. ἀνέπειθεν, ὅπως ὁ Τισσαφέρνης φίλος γένοιτο. Ad ἀνέπειθε sane Casus abesse nequit; sed nimirum adest in

δεδιότα μὲν τοὺς Πελοποννησίους, ὅτι πλείοσι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρῆσαν, βουλόμενον δὲ ὅμως, εἰ δύναιτό πως, πεισθῆναι, ἄλλως τε, καὶ, ἐπειδὴ τὴν ἐν τῇ Κνίδῳ διαφορὰν περὶ τῶν Θηραμένους σπονδῶν ᾔσθετο τῶν Πελοποννησίων· ἤδη γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ ὄντων αὐτῶν ἐγεγένητο, ἐν τῇ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου λόγον, πρότερον εἰρημένον, περὶ τοῦ ἐλευθεροῦν Λακεδαιμονίους τὰς ἁπάσας πόλεις, ἐπηλήθευσεν ὁ Λίχας, οὐ, φάσκων, ἀνεκτὸν εἶναι, ξυγκεῖσθαι, κρατεῖν βασιλέα

ipso Accus. Τισσ. tanquam sit: παρεσκεύαζεν, operam dabat, καὶ ἀνέπ. τ. Τισσ. ὅπως, rel. Quippe, cum ὅπως ἔσται sit idem, quod γενηθῆναι, γενέσθαι φίλον, huic conformationi, quam, ut eandem, in mente habuerit Noster, utrique verbo, et παρεσκ. et ἀνέπ. congruerit Accus. τὸν Τισσ. immo plane debeatur.

Πλ. ν. τ. Ἀθ.] Paullo durior hic Genit. post Compar. pro, ἢ οἱ Ἀθηναῖοι. Latine verte: (cum) *pluribus navibus aderant Atheniensibus*: senties. Durius tamen in Latino, quia bis est idem Casus, non una conditione; ubi in Græco sint duo varii Casus, Dat. (vel Ablat.) et Genit. Quodsi scripsisset, εἶχον πλείονας ναῦς τῶν Ἀθην. nil foret notandum, quia referretur Genit. Compar. ad Subject. et Prædic. οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον· nunc ad πλείοσι refertur, satis oblique.

Πεισθῆναι] Ita etiam legit Scholiastes. Sed non intelligo, quis sit sensus in illius interpretatione, Tissaphernem metuisse quidem potentiam Peloponnesiorum, sed tamen cupivisse, sibi ab Alcibiade persuaderi, ut, illis desertis, Athenienses socios adsciscerent. Nam ex iis, quæ deinde Cap. 56. et 57. dicuntur, adparet, Tissaphernem, etsi ei suspectæ erant vires Peloponnesiorum, tamen eos minime voluisse a se alienare, et cupivisse efficere, ut sibi fidem haberent, se eorum amicitiam societati Atheniensium præferre. Et repugnat expositioni Scholiastæ particula ὅμως, quæ indicat, eum non consultum rebus suis putasse, a Peloponnesiorum societate recedere. Melior, ut mihi videtur, est sententia in scriptura plerorumque Mss. et omnium Edd. ante Stephanum, πιστευθῆναι, quam etiam Interpretes Latini sequuti sunt. In qua suppleo ὑπ' αὐτῶν, nempe τῶν Πελοποννησίων, ut apud Plutarchum in Apophthegm. p. 330. πιστευθεὶς ὑπὸ τῶν Βυζαντίων, vel πρὸς αὐτῶν· quemadmodum Herodian. II. 10. πρὸς τῶν ἐκεῖ στρατιωτῶν, οὓς ἐψεύσατο, οὐκ ἔτι πιστεύεται. Nam Porti interpretationem in Commentar. ad hunc locum, *cupientem sibi haberi fidem apud Regem*, non magnopere probare possum. Duck.

Τ. Πελοπ.] Retuleris vel ad διαφορὰν, vel ad σπονδῶν. Illud prætulerim, quia Synchysin amat Noster; quæ hic tamen satis sit mollis. Sed, quia et Persis erat illa διαφορὰ, pæne est, ut, διαφορὰν simpliciter poni, placeat.

Ἐν τῇ] Si in ullo libro scripto, aut edito ante secund. Ed. Stephani, ita legeretur; fortassis aliquantum valeret, quod dicit Portus, τῇ pro ᾗ poëtice poni posse. Nunc ea ratione frustra defenditur, quod primum apud Stephanum natum est; qui utrum ita e Mss. an e conjectura aliqua, ediderit, non constat. E verbis, ἐν τῇ Ῥόδῳ ὄντων αὐτῶν, me non expedio. Ipse Thucydides paullo ante dixit ἐν τῇ Κνίδῳ, et Cap. 43. de re inter Lacedæmonios, quum Cnidi essent, actum, ibique Lichæ sermonem, quem hic repetit, habitum esse, pluribus exponit. Deinde, Peloponnesios Cnido in Rhodum venisse, narrat Cap. 44. nec tamen quidquam addit, unde intelligi possit, eadem ibi, quæ ante Cnidi, fuisse dicta. Si hoc voluit dicere, Lacedæmonios, Rhodiis ab imperio Atheniensium liberandis, re ipsa ostendisse, verum esse, quod Tissapherni dixerat Alcibiades, satis obscure loquitur. Duck. Aut pro ᾗ, Ionice magis, et Herodoti imitatione, (qui v. c. 1. 23. init. πρῶτον ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, pro ὧν,) quam poëtice. Quid enim poëtici vigoris habet hæc permutatio? Et apud Homerum, cui frequentatur, Dialectus Ionica dominatur. Aut pro τῇδε, ταύτῃ. Simile exemplum notavimus 1. 6. init. in vv. ἐν τοῖς πρῶτοι Ἀθηναῖοι — — κατέθεντο. Ubi tamen nec pro οἷς esse possit, propter additum δὲ, nec pro τούτοις, propter positum; diceret enim, ἐν τοῖς δὲ πρώτοις.

Τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου λόγον] Cap. 45. et 46. De illis, ἐπηλήθευσεν, ὁ Λίχας, recte sentit Stephanus. Similis est locus IV. 85. in princip. ubi vide Scholiasten. Duck.

Ἐπηλήθ. V. Phil. Thuc. P. p. 31. init. α.]

Οὐ φάσκων] Οὐ φάναι Græcis esse, quod Latinis *negare*, multis, etiam prolato hoc loco, ostendit Heraldus ad Iamblichi Vitam Pythag. Cap. VI. Apud Thucydidem hoc

τῶν πόλεων, ὧν ποτε καὶ πρότερον ἢ αὐτὸς ἢ οἱ πατέρες ἦρχον. καὶ μὲν δὴ ὁ Ἀλκιβιάδης, ἅτε περὶ μεγάλων ἀγωνιζόμενος, προθύμως τῷ Τισσαφέρνει θεραπεύων προσέκειτο.

νγ'. 53. Οἱ δὲ μετὰ τοῦ Πεισάνδρου πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀποσταλέντες ἐκ τῆς Σάμου, ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, λόγους ἐποιοῦντο ἐν τῷ δήμῳ, κεφαλαιοῦντες ἐκ πολλῶν, μάλιστα δὲ, ὡς ἐξείη αὐτοῖς, Ἀλκιβιάδην κατάγουσι, καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον δημοκρατουμένοις, βασιλέα τε ξύμμαχον ἔχειν, καὶ Πελοποννησίων περιγενέσθαι. ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων περὶ τῆς δημοκρατίας, καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ἅμα ἐχθρῶν διαβοώντων, ὡς δεινὸν εἴη, εἰ τοὺς νόμους βιασάμενος κάτεισι, καὶ Εὐμολπιδῶν καὶ Κηρύκων, περὶ τῶν μυστικῶν, δι' ἅπερ ἔφυγε, μαρτυρουμένων, καὶ ἐπιθειαζόντων, μὴ κατάγειν, ὁ Πείσανδρος παρελθὼν, πρὸς πολλὴν ἀντιλογίαν καὶ σχετλιασμὸν ἠρώτα ἕνα ἕκαστον παράγων τῶν ἀντιλεγόντων, ἥν τινα ἐλπίδα ἔχῃ σωτηρίας τῇ πόλει, Πελοποννησίων ναῦς τε οὐκ ἐλάσσους σφῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀντιπρώρους ἐχόντων, καὶ πόλεις ξυμμαχίδας πλείους, βασιλέως τε αὐτοῖς καὶ Τισσαφέρνους χρήματα παρεχόντων, σφίσι τε οὐκέτι ὄντων, εἰ μή τις πείσει βασιλέα μεταστῆναι παρὰ σφᾶς. ὁπότε δὲ μὴ φαίησαν

frequens est. Vid. IV. 122. V. 39. et 55. VII. 5. et VIII. 27. Cap. seq. ὁπότε δὲ μὴ φαίησαν ἐρωτώμενοι. Duck. Pro, φάσκων, οὐκ ἀνεκτ. εἶναι. cf. Phil. Th. P. p. 285. (extr.) β) et ibi allatis adde Xen. M. S. μὴ ἃ οἶδε δοξάζειν, p. δοξ. ἃ μὴ οἶδε. Apud Nostrum hic quidem effugeris Synchysin interpungendo post οὐ et φάσκων· Sed nimirum a loquendi usu abhorret collocatio talis. V. et paullo infr. ad vv. μὴ φαίησαν.

Τῷ Τισσαφέρνει] Non mala est lectio Cod. Cass. τὸν Τισσαφέρνην. Nam προσκεῖσθαι hac significatione, non addito casu, etiam VII. 18. et 78. dicit Thucydides. Duck.

Μάλιστα δὲ — περιγενέσθαι] Corinthus, qui τὸν Ἀλκιβ. et καταγαγοῦσι cum Marg. pro quo Cl. καταγάγουσι. idem Πελ. δὲ περιγίνεσθαι. δὲ, inquit, pro δή· quomodo Scholiastes. Wass. Vid. Stephanum ad Corinthum Artic. XXXIII. et Append. ad al. Scripta de Dialect. p. 188. Duck.

Κατάγουσι] Καταγάγουσι Cl. Ita loqui amat Thucydides. Wass. Vid. Cap. 61. D.

Κηρύκων] De his etiam nonnulla habet Meursius in Libro de Regib. Atheniens. Cap. XI. et se de Ceryce, auctore familiæ Cerycum, adcurate egisse, dicit in Syntagmate de Familiis Atticis; quod adhuc in lucem prodiisse, non scio. Duck.

Μαρτυρουμένων] Hoc omnes de testimonio ab his in Alcibiadem dicto accipiunt. Sed, quia addit ἐπιθειαζόντων, dubito, an præferendum sit, quod habent Codd. Reg. et Cass. μαρτυρομένων, ut sæpe apud Aristophanem et alios μαρτύρομαι, et μαρτύρομαι θεούς. Thucydides VI. 80. δεόμεθα δὲ καὶ μαρτυρόμεθα ἅμα. *Testari*, et *deos hominesque testari* dicunt Latini. Duck.

Τῇ πόλει] P. τῆς πόλεως; Germ. *für die Stadt*; aut ad ἔχουσιν relato Dat. pro. ὑπὲρ, περὶ τῆς πόλεως.

Ἀντιπρ.] Insulse satis vertit Port. *easque navibus ipsorum adversas*. Quo quid frigidius tandem adderet Noster? Ne *rostratas* quidem satis recte. Verterim, *pares*, idoneas prœlio committendo; *gute tüchtige Kriegsschiffe*, quæ *opponere* illis sese possent, et *frontem obvertere*, qs. ἀντοφθαλμεῖν τοῖς πολεμίοις, ut Act. 27. 15. est de navi, ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, *obviam ire*, qs. *os ostendere* vento. Hesych. ἀντίπρωρα, ἀντιπρόσωπα· πρώρα γὰρ τὸ πρόσωπον.

Μὴ φαίησ.] P. φαίησαν, μὴ, nempe ἐλπίδα ἔχειν. Omnino οὐ φάναι Græcis est *negare*;

ἐρωτώμενοι, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἐλέγετο αὐτοῖς, ὅτι τοῦτο τοίνυν οὐκ ἔστιν ὑμῖν γενέσθαι, εἰ μὴ πολιτεύσομέν τε σωφρονέστερον, καὶ ἐς ὀλίγους μᾶλλον [τὰς ἀρχὰς ποιήσαιμεν,] ἵνα πιστεύῃ ἡμῖν βασιλεὺς, καὶ μὴ περὶ πολιτείας τὸ πλέον βουλεύωμεν ἐν τῷ παρόντι, ἢ περὶ σωτηρίας, (ὕστερον γὰρ ἐξέσται ἡμῖν καὶ μεταθέσθαι, ἢν μή τι ἀρέσκῃ·) Ἀλκιβιάδην τε κατάξομεν, ὃς μόνος τῶν νῦν οἷός τε τοῦτο κατεργάσασθαι.

νδ'. 54. Ὁ δὲ δῆμος τὸ μὲν πρῶτον, ἀκούων, χαλεπῶς ἔφερε τὸ περὶ τῆς ὀλιγαρχίας· σαφῶς δὲ διδασκόμενος ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου, μὴ εἶναι ἄλλην σωτηρίαν, δείσας, καὶ ἅμα ἐλπίζων, ὡς καὶ μεταβαλεῖται, ἐνέδωκε. καὶ ἐψηφίσαντο, πλεύσαντα τὸν Πείσανδρον καὶ δέκα ἄνδρας μετ' αὐτοῦ, πράσσειν, ὅπῃ ἂν αὐτοῖς δοκοίη ἄριστα ἕξειν, τά τε πρὸς τὸν

quod etsi plus est, quam *non dicere*, i. e. *tacere*: tamen pro eo valet illud. Ceterum de tota illa re ac sententia vel ratione producentis singulos, interrogantis, et responso negantium pro sua caussa utentis, contulisse juverit simillimum Livii locum, 6. 36. extr. *Postremo primores Patrum productos interrogando*, rel. deinde c. 37. init. *Atqui nec*, rel. plane ut in mente habuisse locum hunc Nostri possit.

Ὅτι — —οὐκ ἔστ.] Redundat ὅτι, (tanquam ex Ebraismo,) ubi non subjiciatur Perf. tert. ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτοῖς, rel. ἔστι γενέσθαι est pro, δύναται, οἷόν τε ἐστὶν, ἐνδέχεται. nec Lat. *esse* abludere, notum satis.

Ὑμῖν γενέσθαι] In margine Edit. Porti scripta est illius conjectura, ὑμῖν γενέσθαι. Non dubito, quin scripserit ἡμῖν, quod et confirmat Cl. et postulat sententia, ut scil. in eadem persona maneat oratio. Idem etiam visum fuit Acacio, qui vertit *nobis*. Sic paucis interjectis: ὕστερον γὰρ ἐξέσται ἡμῖν. Duck.

Ἐς ὀλ. — — ποιήσ.] Ποιεῖν hic est *constituere*, ordinare (*einrichten*), *componere*. ἐς ὀλίγους sign. *modum* rei; ut per pauciores administrentur ἀρχαὶ, paucioribus mandentur. μᾶλλον retuleris vel ad ὀλίγους, (quod careat Comparativo:) pauci*ores*, *quam adhuc*, vel ad ποιήσ. ut ad pauciores *potius* redigamus imperia, paucioribus potius remp. committamus, quam multitudini universæ. Quod si τὰς ἀρχὰς eliminaveris; (neque enim *plures* sint utique *magistratus* in Democratia, quam in Aristocratia; immo plures in hac fere, quo magis omnia regat;) intell. τὴν πολιτείαν, τὴν οἰκονομίαν, *Berfassung*, *Constitution*.

Ὕστ. γ. — — μή τι ἀρ.] Pro Parenthesi hæc verba inclusi; nam referuntur ad vv. ἐν τῷ παρόντι, nunc certe, *vor der Hand*, *einstweilen*; (*provisorisch*;) et τόν τε Ἀλκ. refertur ad βουλεύωμεν· propter quod haud dubie leg. κατάξωμεν· tametsi et Indicativi Futurum ita adhibetur.

Μεταθέσθαι] Cl. μεταπείθεσθαι. male. Wass. Thucydides V. 18. in fin. εὔορκον εἶναι ἀμφοτέροις ταύτῃ μεταθεῖναι, ὅπῃ ἂν δοκῇ ἀμφοτέροις. Mox pro κατάξομεν. non improbem; quod volebat Portus, κατάξωμεν. Quod deinde in quibusdam Mss. et Edd. est, χαλεπῶς ἐφέρετο περὶ, non puto, admitti posse. Χαλεπῶς, δεινῶς, βαρέως φέρει, hac significatione, dicunt omnes. Thucydides VI. 56. χαλεπῶς δὲ ἐνεγκόντος τοῦ Ἁρμοδίου. Aliud est φέρεσθαι cum adverbiis, ut εὖ, καλῶς, κακῶς φέρεσθαι· quæ de prospera, vel adversa, fortuna dicuntur. Vid. Thucyd. II. 60. et. V. 15. 16. D.

Ἐλπίζων, ὡς καὶ μεταβαλεῖται] Cass. ἐπελπίζων. Hoc non facile defendi potest, nisi quis putet, ἐπελπίζων, ὡς καὶ μεταβαλεῖται, idem esse, ac, ἐπελπίζων τῇ μεταβολῇ· quod ita dici posset, ut illud, quod ex Heliodoro ad Luciani Dialog. I. mortuor. adnotavit Clar. Hemsterhusius: εὐμενείᾳ τῇ παρὰ τῶν κρειττόνων ἐπελπίζειν. Sed vix credo, hic ita posse accipi, et præfero consensum aliorum librorum. Duck.

Ὡς κ. μεταβ.] None bene Port. obscurius certe: *fore*, *ut et immutaretur*. Primo μεταβαλεῖται vertendum, *se posse* mutare formam imperii et habendæ Reip. ut repetat democratiam: deinde καὶ hic sign. εἰ δέοι, εἰ τύχοι, *ja allenfalls*, si opus facto foret, si vellet; *sie könnten es ja allenfalls immer wieder ändern*. Ita καὶ adhibet Paullus Rom. 5. 7. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν, *si usus tulerit* (*allenfalls*).

Τισσαφέρνην καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ἅμα τε διαβαλόντος καὶ Φρύνιχον τοῦ Πεισάνδρου, παρέλυσε τῆς ἀρχῆς, καὶ τὸν ξυνάρχοντα Σκιρωνίδην. ἀντέπεμψαν δὲ στρατηγοὺς ἐπὶ τὰς ναῦς Διομέδοντα καὶ Λέοντα· τὸν δὲ Φρύνιχον ὁ Πείσανδρος, φάσκων Ἴασον προδοῦναι καὶ Ἀμόργην, διέβαλεν, οὐ νομίζων ἐπιτήδειον εἶναι τοῖς πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην πρασσομένοις. καὶ ὁ μὲν Πείσανδρος τάς τε ξυνωμοσίας, αἵπερ ἐτύγχανον πρότερον ἐν τῇ πόλει οὖσαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς, ἁπάσας ἐπελθὼν, καὶ παρακελευσάμενος, ὅπως, ξυστραφέντες καὶ κοινῇ βουλευσάμενοι, καταλύσωσι τὸν δῆμον, καὶ τἄλλα παρασκευάσας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ὥστε μηκέτι διαμέλλεσθαι, αὐτὸς μετὰ τῶν δέκα ἀνδρῶν τὸν πλοῦν ὡς τὸν Τισσαφέρνην ποιεῖται.

νέ. 55. Ὁ δὲ Λέων καὶ ὁ Διομέδων ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι, ἀφιγμένοι ἤδη ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, ἐπίπλουν τῇ Ῥόδῳ ἐποιήσαντο. καὶ τὰς μὲν ναῦς καταλαμβάνουσιν ἀνειλκυσμένας τῶν Πελοποννησίων· ἐς δὲ τὴν γῆν ἀπόβασίν τινα ποιησάμενοι, καὶ τοὺς βοηθήσαντας Ῥοδίων νικήσαντες μάχῃ, ἀπεχώρησαν ἐς τὴν Χάλκην· καὶ τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν μᾶλλον ἐκ τῆς Κῶ ἐποιοῦντο. εὐφυλακτοτέρα γὰρ αὐτοῖς ἐγίγνετο, εἴποι ἀπάροι τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν· ἦλθε δὲ ἐς τὴν Ῥόδον καὶ Ξενοφαντίδας Λάκων παρὰ Πεδαρίτου ἐκ Χίου, λεγων, ὅτι τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων ἤδη ἐπιτετέλεσται, καὶ, εἰ μὴ βοη-

Ἐπιτήδειον] Confer Aristotelem Polit. 139. 26. WASS.

Ἀφιγμένοι] Cl. ἐπελθόντες ἀρχηγοὶ ἤδη, mutatione minus necessaria. WASS.

Βοηθήσαντας] Cl. et alii, melius, προσβοηθήσαντας. Vid. Indicem. WASS.

Χάλκην] Vid. cap. 41. fin. et 60. post med. Codd. male. Χάλπην servant. Hæc insula Straboni Χαλκία, Plinio V. 31. *Chalce*; sed Lib. IV. 12. *Chalcia*, quomodo et Mela II. 7. Hodie, teste Nigro, *Charci*. WASS.

Ἐντεῦθ. μᾶλλον] Si vera lect. nec leg. cum Huds. ἢ ἐκ τ. Κῶ· ἐντεῦθεν sign. (inde) *ab* (ex) illo *tempore*. *Locum* enim si notet: aut non cohæreat cum verbis, ἐς τ. Χάλκην, quia sequ. ἐκ τῆς Κῶ· aut, ad hoc relatum, redundet, qs. intell. δηλονότι, *nempe*. μᾶλλον tamen ad πόλεμον ποιεῖσθαι quidni significet *magis, enixius, jam majore conatu*, non video. Sed illis haud congruerit, quæ subjiciantur: *Facilior enim custodia erat*. Quæ profecto ratio esse non posset, nec possit, majore conatu commovendi belli. Nec dubium quin vehementer sit probanda Huds. conjectura, ἢ ante ἐκ τῆς Κῶ inserentis, utique sequente comparativo.

Εὐφυλακτοτέρα] Portus supplet ἡ Ῥόδος. Stephanus in Thes. legit εὐφυλακτότερα, *commodius inde observabatur*. Ita etiam quidam Mss. Nec aliter acceperunt Scholiastes, Valla, et Acacius. Idque melius esse, arbitror. Εὐφυλακτότερα pro εὐφυλακτότερον, ut ἀδύνατα pro ἀδύνατον, et alia neutra pluralia pro singularibus ex more Thucydidis. Vid. Suidam in ἀδύνατα. DUCK. εὐφυλακτοτέρα leg. si cum Huds. ἢ ἐκ τ. Κῶ legeris; ut ad Χάλκην referantur, *promtius observandum, quam Con*. Sed nimirum *loci*, vel regionis, custodia haudquaquam iis congruerit, quæ sequantur: *Si solvisset* (*processisset*) classis; ad quam, scil. classem, custodia, observatio, referretur. Et vero Thucydideum magis fuerit Neutr. Plur. pro εὐφυλακτότερον, scil. πρᾶγμα, τὸ ἀπᾶραι τὸ ναυτικόν. *Sitûs* ergo opportunitas spectabatur, ad classem Pelop. observandam, non loca ipsa per se.

Εἰ μὴ βοηθήσουσι] Cl. εἰ μὴ τάχιστα βοηθήσουσι. recte. WASS.

θήσουσι πάσαις ταῖς ναυσὶν, ἀπολεῖται τὰ ἐν Χίῳ πράγματα. οἱ δὲ διενοοῦντο βοηθήσειν. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Πεδάριτός τε, καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἐπικουρικὸν ἔχων, καὶ τοὺς Χίους, πανστρατιᾷ προσβαλὼν τῶν Ἀθηναίων τῷ περὶ τὰς ναῦς ἐρύματι, αἱρεῖταί τι αὐτοῦ, καὶ νεῶν τινῶν ἀνειλκυσμένων ἐκράτησεν. ἐπεκβοηθησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τρεψαμένων τοὺς Χίους πρώτους, νικᾶται καὶ τὸ ἄλλο τὸ περὶ τὸν Πεδάριτον· καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκει, καὶ τῶν Χίων πολλοὶ, καὶ ὅπλα ἐλήφθη πολλά.

νστ΄. 56. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Χῖοι ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης ἔτι μᾶλλον, ἢ πρότερον, ἐπολιορκοῦντο, καὶ ὁ λιμὸς αὐτόθι ἦν μέγας· οἱ δὲ περὶ τὸν Πείσανδρον Ἀθηναίων πρέσβεις, ἀφικόμενοι ὡς τὸν Τισσαφέρνην, λόγους ποιοῦνται περὶ τῆς ὁμολογίας. Ἀλκιβιάδης δὲ (οὐ γὰρ αὐτῷ πάνυ τὰ ἀπὸ Τισσαφέρνους βέβαια ἦν, φοβουμένῳ τοὺς Πελοποννησίους μᾶλλον, καὶ ἔτι βουλομένῳ, καθάπερ καὶ ὑπ᾽ ἐκείνου ἐδιδάσκετο, τρίβειν ἀμφοτέρους·) τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε εἶδος, ὥστε τὸν Τισσαφέρνην, ὡς μέγιστα αἰτοῦντα παρὰ τῶν Ἀθηναίων, μὴ ξυμβῆναι. δοκεῖ δέ μοι καὶ Τισσαφέρνης τὸ αὐτὸ βουληθῆναι, αὐτὸς

Διενοοῦντο βοηθήσειν] Pro βοηθεῖν, vel βοηθῆσαι· futurum pro præsenti, vel aoristo. Sic Cap. 74. Διανοοῦνται — τούτων πάντων τοὺς προσήκοντας λαβόντες εἵρξειν· ubi εἵρξειν pro εἷρξαι positum esse, adnotat Scholiastes. Stephanus Append. ad al. Scripta de Dial. pag. 145. Duck.

Βοηθήσ.] P. Præs. βοηθεῖν. Nam Fut. est jam in διενοοῦντο· ut in μέλλειν.

Ὁ Πεδάρ. τε] Manifesto hic redundat τε, vbi non commemoretur *alius* dux præter Pedaritum. Quod enim sequ. καὶ, ad ἐπικουρικὸν pertinet et ad Χίους. Sed per Synchysin videlicet addidit τε Thuc. veluti subjecturus: καὶ τὸ ἐπικουρικὸν (primo casu), καὶ οἱ Χῖοι (μετ᾽ αὐτοῦ).

Αἱρεῖταί τι αὐτοῦ] Non dubito præferre scripturam plerorumque Mss. αἱρεῖ τέ τι αὐτοῦ. Ita suadet sequens copula καὶ, et quod αἱρεῖν πόλιν, ναῦν, et alia, Græcis sunt usitatissima, non αἱρεῖσθαι. Paullo post Stephanus et Hudsonus recte probant φοβουμένου et βουλομένου. Et sic omnes Interpretes. Duck. Aliena hic est et forma Media, et significatio τοῦ αἱρεῖσθαι, quod *eligere* significet. Nec vero τε abesse possit, propter καὶ νεῶν. Plane ergo leg. αἱρεῖ τέ τι αὐτοῦ. Sane τρέπεσθαι mox sensu activo, ut solet; sed hic loquendi usus favet, alienus ille in verbo αἱρεῖσθαι.

Τὸ ἄλλο] Scil. στράτευμα, vel μέρος.

Ἐλήφθη] Ἐλήφθησαν Msqu. Forte ad Χίων πολλοὶ, ut ad Pedaritum solum pertineat ἀποθνήσκει.

Κ. ὁ λιμ.] Redundare videtur Art. ὁ, quia nondum sermo de fame fuit; ita tamen, si ἦν sit per se prædicati loco: *es war daselbst (eine groske) Hungersnoth*; Quod si μέγας sit Prædicatum: non redundet ὁ. *Die Hungersnoth war (dort) sehr grosk.*

Φοβουμένῳ] Alienissima vero Lect. haud dubie data proximo αὐτῷ, sed adversus rem totam, ~~ubi non~~ Alcibiadi congruant, quæ exprimantur hisce Participiis, verum Tissapherni, inde φοβουμένου, βουλομένου, vel refragantibus Libris, quanto magis ergo suffragantibus, in contextum recipere debebat Ducker. ubi præsertim adderetur: *Sicut ab illo edoctus* (monitus) *erat*; nempe Tissaphernes ab Alcibiade, non contra.

Εἶδος] *Consilium, modum* rei efficiundæ; qs. *formam induit*, ut Juno apud Virgil. *memet in omnia verti*; et Græci, παντοῖος ἐγένετο, *varius factus est*, i. e. omnia tentavit, adhibuit. Putidius vertit Port. ac prolixius, tanquam Dialectice posito vocab. εἴδους· quod alienum sit ab historica oratione.

μὲν, διὰ τὸ δέος, ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, ἐπειδὴ ἑώρα ἐκεῖνον καὶ ὣς οὐ ξυμβασείοντα, δοκεῖν τοῖς Ἀθηναίοις ἐβούλετο μὴ ἀδύνατος εἶναι πεῖσαι, ἀλλ' ὡς πεπεισμένῳ Τισσαφέρνει καὶ βουλομένῳ προσχωρῆσαι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἱκανὰ διδόναι. ᾔτει γὰρ τοσαῦτα ὑπερβάλλων ὁ Ἀλκιβιάδης, λέγων αὐτὸς ὑπὲρ παρόντος τοῦ Τισσαφέρνους, ὥστε τῶν Ἀθηναίων, καίπερ ἐπιπολὺ, ὅ, τι αἰτοίη, ξυγχωρούντων, ὅμως αἴτιον γενέσθαι. Ἰωνίαν τε γὰρ πᾶσαν ἠξίουν δέδοσθαι, καὶ αὖθις νήσους τε τὰς ἐπικειμένας, καὶ ἄλλα, οἷς οὐκ ἐναντιουμένων τῶν Ἀθηναίων, τέλος ἐν τῇ τρίτῃ ἤδη ξυνόδῳ, δείσας, μὴ πάνυ φωραθῇ ἀδύνατος ὢν, ναῦς, ἠξίου, ἐᾶν βασιλέα ποιεῖσθαι, καὶ παραπλεῖν τὴν ἑαυτῶν γῆν, ὅποι ἂν καὶ ὅσαις ἂν βούληται. ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι, ἀλλ' ἄπορα νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐξηπατῆσθαι, δι' ὀργῆς ἀπελθόντες, κομίζονται ἐς τὴν Σάμον.

νζ'. 57. Τισσαφέρνης δὲ εὐθὺς μετὰ ταῦτα, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι, παρέρχεται ἐς τὴν Καῦνον, βουλόμενος τοὺς Πελοποννησίους πάλιν τε κομίσαι ἐς τὴν Μίλητον, καὶ, ξυνθήκας ἔτι ἄλλας ποιησάμενος, ἃς ἂν δύνηται, τροφήν τε παρέχειν, καὶ μὴ παντάπασιν ἐκπεπολεμῆσθαι· δεδιὼς, μὴ, ἢν ἀπορῶσι πολ-

Ἐβούλετο] Pro βουλόμενος, vel, ὅτι ἐβούλετο· sicut de Tissapherne: αὐτὸς μὲν (τοῦτο ἐποίει) διὰ τὸ δέος. Variavit Thuc. more suo.

Ἀλλ' ὡς πεπ. rel.] Nempe ab ipso, ab Alcibiade. Ad ὡς intell. δοκεῖν, ut ὡς sit pro ὥστε, *ita ut*; aut, quia totum pendet ab ἐβούλετο, sic ordinaveris: (ἐβούλ. vel βουλόμενος,) τοὺς Ἀθην. δοκεῖν μὴ ἱκανὰ διδόναι τῷ Τισσαφ. ὡς πεπεισμένῳ καὶ βουλομ. προσχ. scil. αὐτοῖς, τοῖς Ἀθηναίοις· ut ὡς sit, *quasi, tanquam* permoto (male Portus *persuaso,*) et volenti: nempe, quia *vere nolebat* Tiss. jungi Atheniensibus, *videri* tamen eum paratum, volebat Alcib.

Τοὺς Ἀθηναίους] Hoc ideo magis probandum videtur, quod, si legatur προσχωρῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις, tamen τοὺς Ἀθηναίους supplendum est. Προσχωρεῖν autem a Thucydide sæpe sine casu ponitur. Vid. III. 88. 90. 93. 102. et V. 17. Paullo post Cap. 62. Duck.

Ὑπερβάλλ.] Pro Abverb. ὑπερβαλλόντως, *immodice*; ut, τελευτῶν εἶπε, *tandem dixit.*

Τ. Ἀθ. —— αἴτ. γεν.] i. e. τοῖς Ἀθηναίοις· ut reus ille fieret, ut accusare illum possent atque arguere, tanquam iniqua et nimia postulantem. (cui non in mentem hic venerit ejus, quæ nunc agitur, disceptationis.)

Καὶ ἄλλα] Τἄλλα etiam Cl. Vid. Cap. 64. Wass.

Ὅσαις] Gr. ὁπόσαις. Has voces quandoque geminant. Homerus Odyss. ξ'. v. 47. ὁππόθεν ἐσσὶ, καὶ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης. Xenoph. Cyrop. οὐχ ὅσους σὺ ἔπεισας, ἀλλ', ὁπόσους ἐγὼ πλείστους ἐδυνάμην. vid. Indicem. Wass.

Οὐκέτι] Intell. ξυγχωρεῖν ἠδύναντο· immo, quod prætulerim, ξυγχωρητέα νομίσαντες· quia subjicitur: ἀλλ' ἄπορα νομίσαντες. Tac. Ann. 1. 7. init. *ne læti excessu principis, neu tristiores primordio,* omiss. *viderentur.*

Δι' ὀργῆς] *Irati; irritatis animis* diceret Liv. ut 5. 36. med. *accensis utrumque animis* dixit.

Ἐκπεπολεμῆσθαι] Ἐκπολεμῶσαι hoc sensu apud Nostrum passim, et Demosthenem in Philipp. et per η aliquando scribi, narrat Harpocrat. Priore forma exstat apud Hal. Dionysium; atque sic Hesychius. Adi Pollucem I. 154. Plutarch. in Pericle: ἐκπεπολεμωμένοι πρὸς αὐτοὺς, *facti ipsis hostes.* Wass. Aut αὐτοῖς intell. ipse *illis* nolebat plane hostis fieri; aut αὐτοὺς, *ipsos* Peloponnesios plane alienari, nempe a Persis. αὐτοὺς

λαῖς ναυσὶ τῆς τροφῆς, ἢ, τοῖς Ἀθηναίοις ἀναγκασθέντες ναυμαχεῖν, ἡσσηθῶσιν, ἢ, κενωθεισῶν τῶν νεῶν, ἄνευ ἑαυτοῦ γένηται τοῖς Ἀθηναίοις, ἃ βούλονται. ἔτι δὲ ἐφοβεῖτο μάλιστα, μὴ τῆς τροφῆς ζητήσει πορθῶσι τὴν ἤπειρον· πάντων οὖν τούτων λογισμῷ καὶ προνοίᾳ, ὥσπερ ἐβούλετο, ἐπανισοῦν τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἀλλήλους, μεταπεμψάμενος οὖν τοὺς Πελοποννησίους, τροφήν τε αὐτοῖς δίδωσι, καὶ σπονδὰς τρὶς τάσδε σπένδεται.

νή. 58. "ΤΡΙΤΩι καὶ δεκάτῳ ἔτει Δαρείου βασιλεύοντος, ἐφορεύοντος δὲ Ἀλεξιππίδα ἐν Λακεδαίμονι, ξυνθῆκαι ἐγένοντο ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς Τισσαφέρνην καὶ Ἱεραμένην, καὶ τοὺς Φαρνάκου παῖδας, περὶ τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων· χώραν τὴν βασιλέως, ὅση τῆς Ἀσίας ἐστὶ, βασιλέως εἶναι. καὶ περὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ βουλευέτω βασιλεὺς, ὅπως βούλεται. Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους μὴ ἰέναι ἐπὶ χώραν τὴν βασιλέως ἐπὶ κακῷ μηδενὶ, μηδὲ βασιλέα ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων μηδὲ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ μηδενί. ἢν δέ τις Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ ἴῃ ἐπὶ τὴν βασιλέως χώραν, τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κωλύειν· καὶ ἤν τις ἐκ τῆς βασιλέως ἴῃ ἐπὶ κακῷ ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἢ τοὺς ξυμμάχους, βασιλεὺς κωλυέτω. τροφὴν δὲ ταῖς ναυσὶ ταῖς νῦν παρούσαις Τισσαφέρνην παρέχειν κατὰ τὰ ξυγκείμενα, μέχρις ἂν αἱ νῆες αἱ βασιλέως ἔλθωσι· Λακεδαι-

intell. ex παρέχειν, ubi manifesto intell. αὐτοῖς· e quo commodius tamen αὐτοῖς intelligatur, priori illo sensu: nolens *illis* plane fieri hostis, aut Persis.

Ἢν ἀπορῶσι πολλαῖς ναυσὶ τῆς τροφῆς] Idem genus loquendi est IV. 6. Τοῦ σίτου ἔτι χλωροῦ ὄντος, ἐσπάνιζον τροφῆς τοῖς πολλοῖς. Vide ad III. 98. DUCK.

Πολλ. ναυσὶ] Germ. *für viele Schiffe.*

Τροφῆς] Nescio, cur *stipendium* verterit Portus τροφήν· quod nec sign. hoc vocab. et inepte sic verti, appareat ex his, quæ subjiciantur: τροφῆς ζητήσει πορθοῦσι τ. ἤπειρον· ubi non stipendium profecto, quod nemo penderet, sed victum, quærerent.

Τροφ. ζητ.] Pro τροφὴν ζητοῦντες· aut εἰς, vel διὰ τὴν ζήτησιν.

Ὥσπερ ἐβούλ.] Ὥσπερ hic est *quoniam*, rel. totum pro βουλόμενος· male Port. *ut, quemadmodum optabat*, coæquaret (imo *exæquaret*). Ubi enim illud *ut?* Quod in Infin. solo, ἐπανισοῦν, latere non possit: qui, ut a προνοίᾳ pendeat, τοῦ tamen ante se requirat. Tum comma posueris post ἐβούλετο. Sed, ut dixi, non potest; nec bene dicatur, προνοίᾳ (τοῦ) ἐπανισ. τ. Ἑλλ. ubi enim πρόνοια sic adhibetur? γνώμῃ diceret, nec sine τοῦ tamen, ad Infin. ἐπανισοῦν.

Τρὶς τάσδε] Cl. τρίτας τάσδε· bene. WASS. Pro τρίτον, vel τρίτας. Dictum, ut apud Suet. Aug. *Janum Quirinum* ter *clusit*, i. e. tertium, *zum drittenmale*: τρίτας, quod habent Libb. quidam, non Var. Lect. videtur, sed interpretatio voc. τρίς· id quod vel ex nota marg. appareat: γρ. τρίς· cum τρίτας haberet in scriptura.

Ἐφορεύ.] Obs. 1) ab Ephoris signatos annos; 2) unum tantum fuisse ἐπώνυμον, ut Archontem Athenis.

Βουλευέτω βασ.] Pro, βουλεύειν (pro βου-

μονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὴν αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, τὰς ἑαυτῶν ναῦς ἢν βούλωνται τρέφειν, ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι. ἢν δὲ παρὰ Τισσαφέρνους λαμβάνειν ἐθέλωσι τὴν τροφὴν, Τισσαφέρνην παρέχειν. Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, τελευτῶντος τοῦ πολέμου, τὰ χρήματα Τισσαφέρνει ἀποδοῦναι, ὁπόσα ἂν λάβωσιν. ἐπὴν δὲ αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, αἵ τε Λακεδαιμονίων νῆες καὶ αἱ τῶν ξυμμάχων καὶ αἱ βασιλέως κοινῇ τὸν πόλεμον πολεμούντων, καθ' ὅ, τι ἂν Τισσαφέρνει δοκῇ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἢν δὲ καταλύειν βούλωνται πρὸς Ἀθηναίους, ἐν ὁμοίῳ καταλύεσθαι."

νθ'. 59. Αἱ μὲν σπονδαὶ, αὗται ἐγένοντο. καὶ μετὰ ταῦτα παρεσκευάζετο Τισσαφέρνης τάς τε Φοινίσσας ναῦς ἄξων, ὥσπερ εἴρητο, καὶ τἄλλα, ὅσαπερ ὑπέσχετο. καὶ ἐβούλετο παρασκευαζόμενος γοῦν δῆλος εἶναι.

ξ'. 60. Βοιωτοὶ δὲ, τελευτῶντος ἤδη τοῦ χειμῶνος, Ὠρωπὸν εἷλον προδοσίᾳ, Ἀθηναίων ἐμφρουρούντων. ξυνέπραξαν δὲ Ἐρετριέων τε ἄνδρες καὶ αὐτῶν Ὠρωπίων, ἐπιβουλεύοντες ἀπόστασιν τῆς Εὐβοίας. ἐπὶ γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ τὸ χωρίον ὂν, ἀδύνατα ἦν, Ἀθηναίων ἐχόντων, μὴ οὐ μεγάλα βλάπτειν καὶ Ἐρετρίαν καὶ τὴν ἄλλην Εὔβοιαν. ἔχοντες οὖν ἤδη τὸν Ὠρωπὸν, ἀφικνοῦνται ἐς Ῥόδον οἱ Ἐρετριεῖς, ἐπικαλούμενοι ἐς τὴν Εὔβοιαν τοὺς Πελοποννησίους. οἱ δὲ πρὸς τὴν τῆς Χίου κακουμένης βοήθειαν μᾶλλον ὥρμηντο, καὶ ἄραντες πάσαις ταῖς ναυσὶν ἐκ τῆς Ῥόδου ἔπλεον. καὶ γενόμενοι περὶ τὸ Τριόπιον, καθορῶσι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς πελαγίας ἀπὸ τῆς Χάλκης πλεούσας· καὶ, ὡς οὐδέτεροι ἀλλήλοις ἐπέπλεον, ἀφικνοῦνται οἱ μὲν ἐς

λεύεσθαι) τὸν βασιλέα, tanquam per Parenthesin inter ceteros Infinitivos. Sed et infra paullo: τοὺς ξυμμάχους κωλύειν, et in altero membro: βασιλεὺς κωλυέτω.

Τὸν πόλεμον πολεμούντων] Τὸν πόλεμον ποιούντων Gr. mendose. Noster infra Cap. 67. ἀρχὴν ἄρχειν. Sic Attici passim. Wass. Cap. 18. Καὶ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους κοινῇ πολεμούντων. Adde ad I. 112. Duck.

Πρὸς Ἀθηναίους] Τοῖς Ἀθηναίοις Marg. et Scholiastes. haud ineleganter. Wass. Thucydides V. 47. Καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν μηδεμιᾷ τῶν πόλεων. Καταλύειν sine casu nominis est etiam V. 17 et 23. Varietatem scripturæ non adnotat Schol. Cass. Duck.

Ἐπιβουλ.] Non bene Port. *clandestine operam dabant.* Primo scriberet *clandestino;* deinde non *occultandi* rationem habet, verum nocendi. Sed contulerim Horatii locum, Epist. I. 1. 122. *Non fraudem incogitat puero pupillo,* nempe *contra* eum, qua illi noceat.

Ἔχοντες — Ῥόδον] Stephanus in Ὠρωπὸς, ubi omittit ἤδη contra Mss. Noster alibi semper ἀρσενικῶς, et sic Gr. Cl. Pausan. VII. θηλυκῶς. gentile apud Plutarch. Catone p. 349. Ὠρώπιος, et Diodor. XIV. 404. Vid. Demosth. Or. de Megalop. 84. et Dicæ-

τὴν Σάμον, οἱ δὲ ἐς τὴν Μίλητον· καὶ, ἑώρων, οὐκέτι ἄνευ ναυμαχίας οἷόν τε εἶναι ἐς τὴν Χίον βοηθῆσαι. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

ξαʹ. 61. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, ἅμα τῷ ἦρι εὐθὺς ἀρχομένῳ, Δερκυλίδας τε, ἀνὴρ Σπαρτιάτης, στρατιὰν ἔχων οὐ πολλὴν, παρεπέμφθη πεζῇ ἐφ' Ἑλλήσποντον, Ἄβυδον ἀποστήσων· (εἰσὶ δὲ Μιλησίων ἄποικοι·) καὶ οἱ Χῖοι, ἐν ὅσῳ αὐτοῖς ὁ Ἀστύοχος ἠπόρει, ὅπως βοηθήσοι, ναυμαχῆσαι, πιεζόμενοι τῇ πολιορκίᾳ, ἠναγκάσθησαν. ἔτυχον δὲ, ἔτι ἐν Ῥόδῳ ὄντος Ἀστυόχου, ἐκ τῆς Μιλήτου Λέοντά τε, ἄνδρα Σπαρτιάτην, ὃς Ἀντισθένει ἐπιβάτης ξυνεξῆλθε, κεκομισμένοι μετὰ τὸν Πεδαρίτου θάνατον, ἄρχοντα, καὶ ναῦς δώδεκα, αἳ ἔτυχον φύλακες Μιλήτου οὖσαι, ὧν ἦσαν Θούριαι πέντε, καὶ Συρακούσιαι τέσσαρες, καὶ μία Ἀναιΐτις, καὶ μία Μιλησία, καὶ Λέοντος μία. ἐπεξελθόντων δὲ τῶν Χίων πανδημεὶ, καὶ καταλαβόντων τι ἐρυμνὸν χωρίον, καὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἅμα ἓξ καὶ τριάκοντα ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων δύο καὶ τριάκοντα ἀναγομένων, ἐναυμάχησαν. καὶ καρτερᾶς γενομένης ναυμαχίας, οὐκ ἔλασσον ἔχοντες ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Χῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, (ἤδη γὰρ καὶ ὀψὲ ἦν·) ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν.

ξβʹ. 62. Μετὰ δὲ τοῦτο εὐθὺς τοῦ Δερκυλίδου πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου παρεξελθόντος, Ἄβυδος, ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ, ἀφίστα-

archum pag. 11. Wass. Εἰς τὴν Ῥόδον Stephanus. Duck.

Ἄβυδον] Condita urbs, secundum Thucyd. Steph. Athenæum, a Milesiis; juxta Strabonem, a Cyzicenis; ab Æolibus juxta Marcianum Heracleotam. Gentile Ἀβυδηνὸς Aristot. Œconom. 251. et Hermippus in militibus. Fortunam ejus variam petas a Polybio XVI. Livio XXXI. 17. Archilocho et Callino apud Athenæum p. 524. Appiano p. 99. 101. Xenophonte p. 535. Polyæno, II. 24. Quomodo eam oppugnabat Phocas, narrat inter alios Cedrenus p. 699. Wass. Latinis quoque *Abydenus* gentile. Ovid. Her. Ep. 19. 100. *Impar Abydeno Thressa puella toro.* (Male Wass. in not. extr. ad h. v. *Quomodo eam oppugnabat Phocas, narrat Cedr.* pro, *oppugnaverit.*)

Ἀντισθένει] Quidam libri ἀντὶ στρατηγοῦ. Sed, Ἀντισθένει retinendum, suadet Xenophon Hist. Gr. p. 487. a. Wass. Et magis etiam ea, quæ scribit Thucydides supra Cap. 29. Duck.

Ἀναιΐτις] Perperam Gr. et vett. Ed. Ἀναιΐτης· nam hoc est gentile masculinum. Berkelius in Stephano v. Ἀναία, post verba καὶ θηλυκῶς, non male conjicit, excidisse femininum, sed potius supplere debebat Ἀναιΐτις, quam Ἀναιΐτίς. Duck.

Ἅμα] Si non ἕω ex libris addendum, quod absorberi vel intercipi facile potuit a proximo ἓξ, aptius illud pæne verbo ἀναγομένων· ἅμα hic fuerit *omnino (in allen zusammen)*; ad ἅμα tamen solum, diceret Thuc. παρουσῶν· ubi *factum* magis signet ἀναγομένων, cui aptior sit *temporis* mentio, ἕω· ubi præsertim sequatur: ἤδη γὰρ ὀψὲ ἦν.

Ἀναγομένων] Cass. ἀναγαγομένων, sic Cap. 53. Hoc ἀττικώτερον, nec tamen perpetuum est. Cap. 63. ἀντανήγοντο. Duck.

Ἤδη γ. καὶ] Καὶ sign. hic, *ohne diesk (præter alia)*, quæ recipere se cogerent illos.

Παρεξελθόντ.] *Præter oram maritimam* in παρὰ quærit *Abr.* probante, ut solet, *Gottl.*

ται πρὸς Δερκυλίδαν καὶ Φαρνάβαζον, καὶ Λάμψακος δυοῖν ἡμέραιν ὕστερον. Στρομβιχίδης δ᾽ ἐκ τῆς Χίου, πυθόμενος, κατὰ τάχος βοηθήσας ναυσὶν Ἀθηναίων τέσσαρσι καὶ εἴκοσιν, ὧν καὶ στρατιώτιδες ἦσαν, ὁπλίτας ἄγουσαι, ἐπεξελθόντων τῶν Λαμψακηνῶν, μάχῃ κρατήσας, καὶ αὐτοβοεὶ Λάμψακον, ἀτείχιστον οὖσαν, ἑλὼν, καὶ σκεύη μὲν καὶ ἀνδράποδα ἁρπαγὴν ποιησάμενος, τοὺς δὲ ἐλευθέρους πάλιν κατοικίσας, ἐπ᾽ Ἄβυδον ἦλθε. καὶ ὡς οὔτε προσεχώρουν, οὔτε, προσβαλὼν, ἐδύνατο ἑλεῖν, ἐς τὸ ἀντιπέρας τῆς Ἀβύδου ἀποπλεύσας, Σηστὸν πόλιν τῆς Χερσονήσου, ἥν ποτε οἱ Μῆδοι εἶχον, καθίστατο φρούριον καὶ φυλακὴν τοῦ παντὸς Ἑλλησπόντου.

ξγʹ. 63. Ἐν τούτῳ δὲ οἵ Χῖοί τε θαλασσοκράτορες μᾶλλον ἐγένοντο, καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ, καὶ ὁ Ἀστύοχος, πυθόμενος τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν, καὶ τὸν Στρομβιχίδην καὶ τὰς ναῦς ἀπεληλυθότα, ἐθάρσησε. καὶ παραπλεύσας δυοῖν νεοῖν Ἀστύοχος ἐς Χίον, κομίζει αὐτόθεν τὰς ναῦς, καὶ ξυμπάσαις ἤδη ἐπίπλουν ποιεῖται ἐπὶ τὴν Σάμον. καὶ ὡς αὐτῷ, διὰ τὸ ἀλλήλοις ὑπόπτως ἔχειν, οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπέπλευσε πάλιν ἐς τὴν Μίλητον. ὑπὸ γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ ἔτι πρότερον, ἡ ἐν ταῖς Ἀθήναις δημοκρατία κατελύετο. ἐπειδὴ γὰρ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον πρέσβεις παρὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐς τὴν Σάμον ἦλθον, τά τε ἐν αὐτῷ τῷ στρατεύματι [ἔτι] βεβαιότερον κατέλαβον, καὶ αὐτῶν τῶν Σαμίων προτρεψάντων τοὺς δυνατοὺς,

Non placet, tam putide urgeri Præposit. Ubi enim mentio oræ maritimæ? aut quæ necessitas cogitanda ejus? *παρὰ* hic est *ad*, ut in *παρελθεῖν εἰς τὸν δῆμον*, ubi *prodeundi* quoque notionem habeat, in *παραπέμπειν*, aliis.

Τά τε ἐν αὐτῷ τῷ στρατεύματι ἔτι βεβαιότερον κατέλαβον] Valla vertit: *ad suum magis arbitrium transtulerunt*: Stephanus, cujus interpretationem, verbis nonnihil mutatis, etiam Acacius expressit. *res in exercitu firmiores*, vel, *firmius stabilitus offendit.* Mihi Thucydides, si hoc voluisset dicere, potius videtur scripturus fuisse *βεβαιότερα*, vel *βεβαιότερον ἔχοντα.* Itaque, Portum melius percepisse sententiam, arbitror, et Thucydidem hoc velle; Pisandrum et ceteros legatos Atheniensium, a Tissapherne Samum reversos, factionem apud exercitum confirmasse, et conspiratos arctioribus quibusdam vinculis inter se adstrinxisse. Nam *καταλαμβάνειν* etiam est *adstringere, obligare*, ut in iis, quæ e Thucydide I. 9. et IV. 86. profert Stephanus in Thes. *ὅρκοις καταλαμβάνειν·* et e Plutarcho, *καταλαβόντες ἱμᾶσι*, quod est in Vita Numæ pag. 122. Ed. Steph. Sic Herodotus IX. 121. *Πίστει τε καταλαβόντες καὶ ὁρκίοισι.* et Lucianus in Prometheo, pag. 174. *Δὸς καὶ τὴν ἑτέραν, κατειλήφθω καὶ μάλα καὶ αὐτή.* Et Thucydides V. 21. *Ἐπειδὴ εὗρε κατειλημμένας τὰς σπονδὰς*, id est, *ἰσχυρὰς*, ut Scholiastes. Duck.

Καὶ αὐτῶν τῶν Σαμίων προτρεψάντων τοὺς δυνατοὺς] Cap. 21. narrat, plebem Samiorum in principes consurrexisse, et his partim occisis, partim pulsis, Rempublicam tenuisse. Deinde Cap. 73. quum Pisander Samum venisset, trecentos e factione populi, a Pisandro et Atheniensibus, qui illius sectam sequebantur, inductos, Rempublicam ad paucorum imperium transferre voluisse. Inde hic locus exponendus, et simul, ne oratio pendeat, post *ὀλιγαρχῶνται* pro distinctione maxima minor ponenda est. Duck.

ὥστε πειρᾶσθαι μετὰ σφῶν ὀλιγαρχηθῆναι, καίπερ ἐπαναστάντας αὐτοὺς ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ὀλιγαρχῶνται. καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἅμα οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων κοινολογούμενοι, ἐσκέψαντο, Ἀλκιβιάδην μὲν, ἐπειδήπερ οὐ βούλεται, ἐᾷν· (καὶ γὰρ οὐκ ἐπιτήδειον αὐτὸν εἶναι ἐς ὀλιγαρχίαν ἐλθεῖν·) αὐτοὺς δὲ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν, ὡς ἤδη καὶ κινδυνεύοντας, ὁρᾷν, ὅτῳ τρόπῳ μὴ ἀνεθήσεται τὰ πράγματα, καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα ἀντέχειν, καὶ ἐσφέρειν αὐτοὺς ἐκ τῶν ἰδίων οἴκων προθύμως χρήματα, καὶ ἤν τι ἄλλο δέῃ, ὡς οὐκέτι ἄλλοις, ἢ σφίσιν αὐτοῖς, ταλαιπωροῦντας.

ξδ'. 64. Παρακελευσάμενοι οὖν τοιαῦτα, τὸν μὲν Πείσανδρον εὐθὺς τότε καὶ τῶν πρέσβεων τοὺς ἡμίσεας ἀπέστελλον ἐπ᾽ οἴκου, πράξοντας τἀκεῖ, καὶ εἴρητο αὐτοῖς, τῶν ὑπηκόων πόλεων αἷς ἂν προσίσχωσιν, ὀλιγαρχίαν καθιστάναι· τοὺς δ᾽ ἡμίσεας ἐς τἄλλα τὰ ὑπήκοα χωρία ἄλλους ἄλλῃ διέπεμπον. καὶ Διοτρέφην, ὄντα περὶ Χίον, ᾑρημένον δὲ ἐς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης ἄρχειν, ἀπέστελλον ἐπὶ τὴν ἀρχήν. καὶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Θάσον, τὸν δῆμον κατέλυσε. καὶ ἀπελθόντος αὐτοῦ, οἱ Θάσιοι δευτέρῳ μηνὶ μάλιστα τὴν πόλιν ἐτείχιζον, ὡς τῆς μὲν [μετ᾽]

Ὥστε πειρ.] Non *consilium* hic sign. ὥστε; neque *efficientiam*, sed *materiam* rei, ad quam illos adducere viderentur.

Ἐσκέψ.] *Optimum duxerunt*. Duplicem habet Metonymiam, immo eandem et unam bis, per Metalepsin: 1) *considerandi* pro *judicio*, 2) judicii pro consilio et decreto. V. Perizon. ad Sanct. Min. L. 4. de V. *Cerno*.

Ἀνεθήσ.] Hesychii glossa ἀνεθήσεται, λυπηθήσεται, nullo modo pertinet ad h. l. quod putat tamen *Abr*. Aut ἀνιαθήσεται leg. ibi pro ἀνεθήσ. utut elementorum ordine adversante; id quod repositurus ibi, a Sopingio occupatum offendi; aut pro λυπηθήσ. leg. λυθήσεται· ita et literarum ordo servetur, et ad Nostri h. l. referri possit Glossa. Nam et per se falsissimum est atque ineptum, ἀνιέναι dici significare λυπεῖν.

Ἡμίσεας] Ita hic et paullo post restituimus. Vid. Var. Lect. Hudsoni, ante ἡμίσεις· sed illud Atticorum; neque aliter in suo codice exstitisse, ait Thom. Magister. v. Nostrum IV. 16. Demosthenes, Aristot. Plato, Xenoph. eadem forma locuti sunt. Wass. Thomas dicit, hoc nomen in accusativo plurali tam masc. quam fem. gen. utraque forma efferri, et ex hoc loco adfert τῶν πρέσβεων τοὺς ἡμίσεις, e Cap. 8. τὰς ἡμίσεας τῶν νεῶν. Addit tamen: κάλλιον δὲ τὸ ἀσυναίρετον. Sed rursus Thucydides IV. 42. τοὺς ἡμίσεις αὐτῶν. Duck.

Αἷς ἂν προσίσχ.] Ἂν ἴσχουσι legenti sensus fuerit, non spernendus ille quidem: *quibuscunque possent*. Dativ. ταῖς πόλεσιν est pro ἐν, *apud*.

Προσίσχωσιν] Non est causa, cur ab hac lectione, quam omnes fere Mss. exhibent, recedatur. Thucydides IV. 30. Διὰ τὴν στενοχωρίαν τοῖς ἐσχάτοις τῆς νήσου προσίσχοντας. Et sic etiam alii. Duck.

Διοτρέφην] Aut Διοτρεφῆ, aut Διοτρεφῆν, scribi, postulare videtur (illud magis) Analogia, ut in Διοπετὴς, εὐπρεπὴς, εὐπρεπὴς, aliis innumeris, quorum nulli, ita efficto, penultimam acuat accentus. Idem nomen occurrit 3. Ep. Joh. vs. 9. similiter oxytonum. Hom. Il. 1. 176. διοτρεφέων βασιλήων. (Ne Διοτρεφῆν quidem satis recte feceris, quia non est, ut Ἡρακλῆς, contractum.)

Καὶ ἀφικόμ.] Καὶ pro οὗτος.

Θάσον] Cass. Θάσσον. Sic etiam Stephanus, Plinius et Polybius, ut adnotat Cellarius. Sed Holstenius ad Stephanum auctoritate nummorum veterum, ubique Θάσος legendum, contendit. Duck.

Ἀθηναίων ἀριστοκρατίας οὐδὲν ἔτι προσδεόμενοι, τὴν δὲ ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθερίαν ὅσαι ἡμέραι προσδεχόμενοι. καὶ γὰρ καὶ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ἦν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις· καὶ αὕτη μετὰ τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδείων κατὰ κράτος ἔπρασσε, ναῦς τε κομίσαι, καὶ τὴν Θάσον ἀποστῆσαι. ξυνέβη οὖν αὐτοῖς μάλιστα, ἃ ἐβούλοντο, τὴν πόλιν τε ἀκινδύνως ὀρθοῦσθαι, καὶ τὸν ἐναντιωσόμενον δῆμον καταλελύσθαι. περὶ μὲν οὖν τὴν Θάσον τἀναντία τοῖς τὴν ὀλιγαρχίαν καθιστᾶσι τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο, δοκεῖ δέ μοι, καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τῶν ὑπηκόων. σωφροσύνην γὰρ λαβοῦσαι αἱ πόλεις, καὶ ἄδειαν τῶν πρασσομένων, ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν ἄντικρυς ἐλευθερίαν, τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὕπουλον εὐνομίαν οὐ προτιμήσαντες.

ξέ. 65. Οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Πείσανδρον, παραπλέοντές τε, ὥσπερ ἐδέδοκτο, τοὺς δήμους ἐν ταῖς πόλεσι κατέλυον, καὶ ἅμα ἔστιν ἀφ᾽ ὧν χωρίων καὶ ὁπλίτας ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς ξυμμάχους, ἦλθον ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ καταλαμβάνουσι τὰ

Καὶ γὰρ καὶ — Πελοποννησίοις·] T. Magister in φυγή. Cl. ὁσημέραι, supra: atque ita legit Th. Magister: sed nec alteram scripturam improbat. WASS. Thomas ita: ὅσαι ἡμέραι, καὶ ὁσημέραι λέγε. ὅσαι δὲ ὧραι μόνον. DUCK.

Φυγὴ αὐτῶν ἔξω, rel.] Si non sit παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις, sed παρὰ τοὺς Πελοποννησίους· in priori membro, φυγὴ ἦν, simpliciter intellexerim: *fuga fiebat* ad Peloponnesios. Nam in altero membro, καὶ αὕτη — ἔπρασσε, dubium non est, quin φυγὴ sit pro φυγάδες· ut in N. T. ἐκλογή, περιτομή, pro ἐκλεκτοί, περιτετμημένοι. Ita Cic. ad Qu. Fr. 1. 1. 4. init. *apparitionibus, convictionibus*, pro apparitoribus; convictoribus; Italis quoque *la servitù*, pro, *li servi*; et Nostris *Bedienung, Freundschaft, Bürgerschaft, Regierung*, Abstracta pro Concretis. Sed et alia Metonymia subest τῷ φυγή, i. e. φυγάδες, ὑπὸ Ἀθηναίων, *fugientes ab* Atheniensibus, i.e. *pulsi*, in fugam acti: Consequ. pro Antec. ut θανεῖν ὑπό τινος, *mori ab aliquo*, p. interfici. Quare non similia plane sunt, quæ affert *Abr.* (cui in not. ad h. l. extr. excidit, *hujus synesis exempla*, pro *syneseos*,) exempla casum Verbi regentium: quippe, nec φεύγειν junctum habet ὑπό.

Ξυνέβη] Non bene Portus, *accidit*, ubi additur, ἃ ἐβούλοντο· debebat, *contigit*.

Τἀναντία τοῖς etc.] Sic vertit *Steph.* contra votum eorum, qui Oligarchiam Atheniensium constituebant, etc. atque genitivum τῶν Ἀθηναίων se ideo junxisse cum accus. ὀλιγαρχίαν, quod paulo ante dixerit Thucyd. τῶν Ἀθηναίων ἀριστοκρατίας. Alioqui potest etiam esse genitivus partitionis, ut dicatur τοῖς τῶν Ἀθηναίων. HUDS.

Σωφροσύνην — προτιμήσαντες] D. Hal. p. 135. ubi τῆς ἀπὸ τῶν A. ὑπούλου εὐνομίας, minus recte: αὐτονομίαν, quomodo alibi noster. Demosth. Philip. I. αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερα. Noster VIII. 91. ναῦς καὶ τὰ τείχη ἔχοντες ΑΥ'ΤΟΝΟΜΕΙ͂ΣΘΑΙ. Habes illud alterum apud Isocr. et Aristotelem, et huic etiam loco melius convenit. Confer II. 37. VIII. 97. VI. 89. Τὴν ὑπὸ τῶν in Gr. perperam desunt. WASS. Ita I. 91. init. ὕψος λαμβάνει τὸ τεῖχος, i. e. ὑψηλόν, ὑψηλότερον ἐγενήθη· (ubi male Portus, *sublimiores fieri*; quod *de muro* non dicatur.) Ita et hic, σωφρ. λαβ. sign. σωφρονέστεραι γενόμεναι. Forte non inepte contulerim Hor. Carm. 3. 30. 14. *Sume superbiam*, i. e. incipe superbire. (Rursus temporum casuumque similitudo quem non adverterit?)

Προτιμήσαντες] In hoc Thucydidem a communi consuetudine loquendi recedere, scribit Dionysius Halic. quod dicit αἱ πόλεις προτιμήσαντες, pro προτιμήσασαι. Multa sunt hujusmodi in Thucydide; sed non solum in hoc, verum etiam in aliis scriptoribus: quod et Latini imitantur in collectivis. DUCK.

πλεῖστα τοῖς ἑταίροις προειργασμένα. καὶ γὰρ Ἀνδροκλέα τέ τινα, τοῦ δήμου μάλιστα προεστῶτα, ξυστάντες τινὲς τῶν νεωτέρων, κρύφα ἀποκτείνουσιν, ὥσπερ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην οὐχ ἥκιστα ἐξήλασε· καὶ αὐτὸν κατ' ἀμφότερα, τῆς τε δημαγωγίας ἕνεκα, καὶ οἰόμενοι τῷ Ἀλκιβιάδῃ, ὡς κατιόντι, καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον ποιήσοντι, χαριεῖσθαι, μᾶλλόν τι διέφθειραν. καὶ ἄλλους τινὰς ἀνεπιτηδείους τῷ αὐτῷ τρόπῳ κρύφα ἀνάλωσαν. λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ προείργαστο αὐτοῖς, ὡς οὔτε μισθοφορητέον εἴη ἄλλους, ἢ τοὺς στρατευομένους, οὔτε μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσιν, ἢ πεντακισχιλίοις, καὶ τούτοις, οἳ ἂν μάλιστα τοῖς τε χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν ὠφελεῖν οἷοί τε ὦσιν.

ξστ'. 66. Ἦν δὲ τοῦτο εὐπρεπὲς πρὸς τοὺς πλείους· ἐπεὶ ἕξειν γε τὴν πόλιν, οἵπερ καὶ μεθιστάναι ἔμελλον. δῆμος μέντοι

Μάλ. προεστ.] Vertere possis: *qui tum maxime (eben damals,)* populo præsideret: ἐπιστάτης ἐν τῷ δήμῳ, Xen. M. S. I. 1. 18. Sic adhiberi μάλιστα potest, ut Lat. *dum maxime*. Sed non improbandum, προεστῶτα intelligi *vindicem*, curatorem, populi jura et commoda curantem. Rom. 16. 2. προστάτις καλῶν ἔργων, quæ benigne factis operam daret. [Sed ibi est προστάτις πολλῶν, scil. ἀνθρώπων, non καλῶν ἔργων. Humani quid passus est b. Editor.] Alibi Paullo, ἔργων ἀγαθῶν προστατεύοντας, *operam dantes*. Sed priorem interpretationem firmat, quod sequ. τῆς δημαγωγίας ἕνεκα.

Ἀποκτείνουσιν] Et hoc, et infra διέφθειραν, pro plusqu. positum; quia dixit, τοῖς ἑταίροις προειργασμένα, a sociis jam occupata; quorum exemplum afferens, *ante* illorum adventum hoc factum, innuat.

Ὥσπερ] Ita Edit. Bas. et fortassis etiam aliæ vetustiores. Præfero ὅσπερ cum Steph. 2. Port. Cl. Reg. et Cass. Et sic emendaverat nescio quis in Basil. Duck.

Ἀνάλωσαν] Vide ad III. 81. Duck.

Ἐκ τοῦ φανεροῦ] *In speciem*, qua tegerent atque prætexerent vera consilia atque intima. C. 66. init. expl. εὐπρεπές.

Μισθοφορητέον] Portus, sententiam illorum, qui μισθοφορεῖν hic exponunt *mercedem dare*, putat, ex iis confirmari, quæ Cap. 97. leguntur: καὶ μισθὸν μηδένα φέρειν μηδεμιᾷ ἀρχῇ. Sed in his verbis nihil est, unde adpareat, μισθὸν φέρειν ibi potius esse *mercedem dare*, quam *accipere*, quæ est usitata hujus phraseos significatio. Acacius recte censet, hoc pertinere ad mercedem, quam Magistratus, Senatus, judices, et populus Athenis e judiciis, concionibus, et aliis, quæ publice agebantur, ferebant: de quibus Aristoteles VI. Politicor. 2. et Sigonius II. de Republ. Athen. 3. Infra Cap. 6. Μήτε ἀρχὴν ἄρχειν μηδεμίαν ἔτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ κόσμου, μήτε μισθοφορεῖν. et Cap. 69. de Senatoribus ἀπὸ τοῦ κυάμου· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐξιέναι λαβοῦσι τὸν μισθόν. Duck. ἄλλους pro ἄλλοις· uti mox, μεθεκτέον πλείοσιν. Quid enim est, μισθοφορητ. εἴη, nisi, μισθοφορεῖν δέοι; post δεῖ autem Accusat. redditur. Unde, φιλητέον τὸν Θεὸν, i. e. φιλεῖν δεῖ τ. Θ. Lucret. *Multa — cum sit agendum*, pro, cum multa sint agenda; quia *agendum sit* idem est, quod *oporteat*, opus sit.

Ἢ τοὺς στρατευ.] Quibus ergo aliis ne daretur? Aut quibus datum antea stipendium erat? Nempe iis, qui non vere militarent, scripti tantum essent, sed domi manerent, operam bello nullam navarent; nomine magis milites, quam re.

Ἕξειν γε τὴν πόλιν] Scil. ἐνόμιζον, ἤλπιζον. Hor. Carm. 3. 16. 7. *Risissent; fore enim tutum iter et patens*, scil. *putantes*, sperantes. Sed enim vereor, ut per γὰρ satis cohæreant istæ duæ sententiæ: εὐπρεπὲς ἦν, commendabilem speciem habebat ista rogatio, apud quos ergo? πρὸς τοὺς πολλοὺς, ad populum, quem dissolutum tamen irent. Quomodo ergo placebat populo, et cur placebat? Quia (sic) summa rerum futura esset penes illos, qui commutatum irent civitatis statum, nempe democratiam. Quid ergo? Hoccine ut populo placeret? Hoccine ut εὐπρεπὲς ad populum esset? Aut hoccine eminebat in illa rogatione, qua obvelare niterentur verum consilium? Pæne est, ut in-

ὅμως ἔτι καὶ βουλὴ ἀπὸ τοῦ κυάμου ξυνελέγετο. ἐβούλευον δὲ οὐδὲν, ὅ, τι μὴ τοῖς ξυνεστῶσι δοκοίη· ἀλλὰ καὶ οἱ λέγοντες ἐκ τούτων ἦσαν, καὶ τὰ ῥηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς προὐσκέπτετο. ἀντέλεγέ τε οὐδεὶς ἔτι τῶν ἄλλων, δεδιὼς καὶ ὁρῶν πολὺ τὸ ξυνεστηκός, εἰ δέ τις καὶ ἀντείποι, εὐθὺς ἐκ τρόπου τινὸς ἐπιτηδείου ἐτεθνήκει. καὶ τῶν δρασάντων οὔτε ζήτησις, οὔτ', εἰ ὑπωπτεύοντο, δικαίωσις ἐγίγνετο· ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχεν

tellexisse videantur difficultatem, qui scripserint ἐξῆν γε, aut καὶ ἐξῆν. Quamquam nihil sane expediant, quia verbum deest, quod ab ἐξῆν pendeat. Maneat ergo ἔξειν, intellecto, ut dixi, ἤλπιζον, dum simul cogites, οὕτω, τοιῷδε τῷ τρόπῳ· ut sit integra sententia: speciosa ad multitudinem oratio, libenter hoc accepturam; qua probata atque accepta, *viderent*, ac sperarent, sese effecturos, quæ cogitarent; *sic enim*, nempe accepta illa rogatione, propter τὸ εὐπρεπὲς, rempubl. in potestate eorum fore, qui mutatum eam irent. Nempe in εὐπρεπὲς latet conditio libenter *accipiundi*, in ἐπεὶ ἔξειν ratio et opportunitas efficiendi *deinde*, quæ vellent ita, ut aperte aut directo non promerent. Neque absonum fuerit, aut nil expedierit, in Parenthesi accepisse verba inde ab ἦν δὲ ad τοὺς πλείους, ut verba, ἐπεὶ ἔξειν, referantur ad superiora, C. 65. extr. λόγος τε προείργαστο αὐτοῖς, et ad universam rogationem, cujus ea vis foret, ἔξειν γε τ. πόλιν, utut directo non peteretur. Nam, quod novum hic caput incipiat, cujus initio congruere non videatur Parenthesis, id neminem moverit, cum a Thuc. ipso non sint distincta capita, neque ab his ipsis verbis, etiam sine Parenthesi, commode satis incipiat novum caput. Ceterum adintelligentiam totius loci, jam inde a c. 65. et caussam vehementer attinet, distingui ὀλιγαρχίαν et ἀριστοκρατίαν. γε autem ad ἔξειν sign. *utique, certo*, quovis modo. Nec *siquidem* verteret Portus τὸ ἐπεὶ, sed *quandoquidem, quia*.

Βουλὴ ἀπὸ τοῦ κυάμου] Vide Gataker. de Usu sortium pag. 6. Huds. Βουλὴ ἡ ἀπὸ τοῦ κυάμου Cl. et alii, non male. Wass. Infra Cap. 69. Ἐπέστησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς. Non solum hic Senatus, sed etiam alii Magistratus, sorte legebantur. Vid. Meursium de Archontib. Athen. I. 9. Petitum in Leges Attic. pag. 219. et Menagium ad Diogen. Laërt. VIII. 34. Add. Xenophontem I. Ἀπομνημον. pag. 712. Aristophanem Avib. v. 1023. et Scholiasten Demosthenis ad Timocrateam pag. 470. Duck.

Ἀπὸ κυάμου] Non *cum* fabis, ut Port. vertit, verum *a faba, per* fabas; κυαμευτὸς, ut est apud Xen. M. S. 1. 2. 9. Sed enim δῆμος quoque, sicut βουλὴ, ἀπὸ κυάμου, per fabarum suffragia, κατελέγετο· nempe, ut non omnes viritim suffragia inirent, verum ex universo populo (*aus der Masse*) constituerentur per prima suffragia, (*Primaire-Bersammlungen, Urversamml.*) qui suffragia ferrent reliquorum nomine, *evocati* (*Repräsentanten*), vel, ut in Anglia, *Parlamentsglieder*. cf. c. 72. init. et Schol. ad vv. καίτοι οὐ πώπ. Nec tamen, etiam ad δῆμον trahi, opus est, ἀπὸ κυάμου: satis fuerit, ὁ δῆμος ξυνελέγετο· si præsertim post βουλὴ exciderit ἡ.

Οἱ λέγοντες] Oratores, οἱ ῥήτορες, ad populum prodituri et verbo facturi.

Προὐσκέπτετο] Obs. passive hic adhiberi Medium σκέπτομαι· nisi leg. προὐσκέπτοντο, nempe οἱ ξυνεστῶτες· sed non favent Libri, nec vero potest, quia cohæret cum αὐτοῖς· quodsi sit, τὰ ῥηθησόμ. αὐτοῖς, *ab his*, a dicturis ad populum: tum locus fuerit conjecturæ. In Aoristo autem, ut in ἐλογίσθη, ἐψηφίσθη, passive Media adhibentur. Ita mox ἐσκεμμένου in Schol. ad ἐπιτηδείου, quod et ipsum Passive, licet, interpretere. Quodsi legeris προὔσκεπτο, plusqpf., habueris Passivam motionem.

Δεδ. κ. ὁρ.] i. e. δεδιότας, μετὰ φόβου, ὁρῶν. Ita aliquo loco Paullus, χαίρων καὶ βλέπων τὴν τάξιν ὑμῶν, i. e. μετὰ χαρᾶς βλέπων· aut, per hysteron proteron, vel Synchysin, pro βλέπων τὴν τάξιν ὑμῶν, καὶ χαίρων· (ἐπ' αὐτῇ·) ut 1 Petr. 1. 8. εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες, πιστεύοντες δὲ, i. e. ὃν μὴ ὁρ. πιστ. δὲ εἰς αὐτόν· vel pro: εἰς ὃν πιστ. (καίπερ) μὴ ὁρ. (αὐτόν·). ita et hic, δεδιὼς καὶ ὁρῶν, pro ὁρ. καὶ δεδ. vel, δεδιὼς, (quod et simpliciter per se acceperis, *timore plenus*, tardatus,) ὁρῶν, διὰ τὸ ὁρᾶν, vel ἐν τῷ ὁρ. τὸ ξυνεστ. πολύ. cf. Phil. Thuc. P. p. 214. med. lit. b.) Neque absimili Synchysi Paulus idem, velut alter Thucydides, Ebr. 11. 27. τὸν ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησε, pro, ἐκαρτ. (quod non regit Accusat. sed Neutrum est,) ὡς ὁρῶν τ. ἀόρ.

Δικαίωσις] Agnoscit Suidas et Harpocrat. et cum Schol. exponit: unde apud Hesych. δικαιοῦν, μαστιγοῦν. ita Dio Cassius apud Etymologum. Vocem damnat ut poëticam, neque ab ea se abstinuit Dion. Halicarn. habes apud Plutarch. de def. Orac. δικαιώσεις

ὁ δῆμος, καὶ κατάπληξιν τοιαύτην, ὥστε κέρδος, ὁ μὴ πάσχων τὶ βίαιον, εἰ καὶ σιγῴη, ἐνόμιζε. καὶ, τὸ ξυνεστηκὸς πολὺ πλέον ἡγούμενοι εἶναι, ἢ ἐτύγχανεν, ὃ ἦν, ἡσσῶντο ταῖς γνώμαις· καὶ ἐξευρεῖν αὐτὸ, ἀδύνατοι ὄντες διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως, καὶ [διὰ] τὴν ἀλλήλων ἀγνωσίαν, οὐκ εἶχον. κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ προσολοφύρασθαι τινὶ ἀγανακτήσαντα, ὥστε ἀμύνασθαι ἐπιβουλεύσαντα, ἀδύνατον ἦν. ἢ γὰρ ἀγνῶτα ἂν εὗρεν, ᾧ ἐρεῖ, ἢ γνώριμον, ἄπιστον. ἀλλήλοις γὰρ ἅπαντες ὑπόπτως προσήεσαν οἱ τοῦ δήμου, ὡς μετέχοντά τινα τῶν γιγνομένων. ἐνῆσαν γὰρ καὶ οὓς οὐκ ἄν ποτέ τις ᾤετο ἐς ὀλιγαρχίαν τραπέσθαι· καὶ τὸ ἄπιστον οὗτοι μέγιστον πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐποίησαν, καὶ πλεῖστα ἐς τὴν τῶν ὀλίγων ἀσφάλειαν ὠφέλησαν, βέβαιον τὴν ἀπιστίαν τῷ δήμῳ πρὸς ἑαυτὸν καταστήσαντες.

ξζʹ. 67. Ἐν τούτῳ οὖν τῷ καιρῷ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον

ὑπὸ θεοῦ. adde Ælian V. H. XIV. 7. denique ἐδικαιώθησαν, interprete in VII. Verr. Cicerone, supplicio affecti sunt. Wass. Confer Valesium ad Harpocrationem, et, quem ibi laudat, Leopardum V. Emendation. 9. Gatakerum de Stilo Novi Instrum. Cap. VIII. et Interpretes Ciceronis ad Lib. V. in Verrem Cap. 57. Duck.

Εἰ κ. σιγ.] Refertur ad μὴ πάσχ. τὶ βίαιον· quod vis ab eo abstineretur, etiam si taceret, non quereretur; tamen a vi tutus non erat.

Ἢ ἐτύγχανεν ὃ ἦν] Hoc nemo facile intelligat. Probabilis est conjectura Porti, ἐτύγχανεν ὄν· unde oriri potuit ὃ ἦν, quum Magister ἐτύγχανεν ὂν per ἦν exposuisset. Ὅσον, quod plerique Mss. habent, et Scholiasten quoque legisse, ex illius interpretatione colligi potest, non video, cur rejici debeat. Et hoc quoque fortassis loco corrumpendo causam præbuit, quum primum in margine exemplaris, a quo aberat, scriptum, deinde in τῷ κειμένῳ loco non suo positum fuisset. Duck. Si satis sit ex antiqua græcitate, particip. ὂν vel ὢν omittere ad verb. τυγχάνειν, ut hoc per se ac simpliciter valeat pro εἶναι· simpliciter ὃ ἦν pro glossa deleverim. Theodoreti quidem plurima loca collegi in Glossar. Theod. ubi sic τυγχάνειν reperiretur. Quodsi et hic locum habet: ne deletum quidem ὃ ἦν retulerim ad τὸ ξυνεστηκός· τὸ ξυνεστ. ὃ ἦν, πολὺ πλέον ἡγούμ. ἢ ἐτύγχ. Nec moverit, quod redundare ὃ ἦν videatur; sign. enim, quod *vere* esset. Simili Pleonasmo infra, ἐξευρεῖν οὐκ εἶχον, ἀδύνατοι ὄντες.

Ἡσσ. τ. γνώμ.] Nihil est γλώσσαις, vel propter unum ἡγούμενοι, cui unice congruat γνώμαις. Nec vero, si de orationibus sermo sit, γλώσσαις dicturus fuit Thuc. verum τῷ λόγῳ, vel ἐν τῷ λέγειν, ἐν τοῖς λόγοις. Verum, ut dixi, non congruit τῷ ἡγούμενοι. Quæ enim ratio: quia, plures, putabant, esse conjuratos, quam vere essent, vincebantur in dicendo? Immo ne loquerentur quidem; quod et deinde fecisse negentur. ἡσσῶντο ταῖς γνώμαις *hic* est (*hic* dico: alibi enim aliter interpretere), deficiebant animo, animum desponderant, vel ut Liv. loquitur 6. 34. init. *obnoxios summiserant animos.*

Ἐξευρ. — — οὐκ εἶχ.] Ordo est: οὐκ εἶχον, non poterant, ἐξευρεῖν αὐτὸ, nempe τὸ ξυνεστηκὸς, vel τὸ πλῆθος τῶν ξυνεστηκότων, ἀδύνατοι ὄντες (ἐξευρ. αὐτ.) διὰ τὸ μέγ. τ. πόλ. Αὐτοὶ h. l. nihili est; neque *alii* enim opponuntur.

Καὶ διὰ τὴν ἀλλήλων] Διὰ omittunt Gr. et Edd. vett. sed servant Mss. Wass.

Προσολοφ.] Hor. Epod. 11. 12. *Querebar applorans tibi.*

Ἀλλήλοις — γιγνομένων] Corinthus: qui οἱ τοῦ δήμου ὑπόπτως προσήεσαν, et γεγενημένων. Wass. Μετέχοντά τινα, pro μετέχοντός τινος, dicit Corinthus. At Scholiastes pro μετέχοντι τινί. Satis usitatum est in Lingua Græca, ut præcedentem alium casum accusativus sequatur. Vid. ad IV. 2. Plutarchus Romul. p. 33. Ἱστόν τινα παρεγγυῆσαι ταῖς κόραις ὑφαίνειν δεδεμέναις, ὡς, ὅταν ἐξυφήνωσι, τότε δοθησομένας πρὸς γάμον. Duck.

Ἐν τούτῳ οὖν τῷ καιρῷ — οἰκήσεται·] Hæc laudat Harpocration in συγγραφεῖς, et legit,

ἐλθόντες, εὐθὺς τῶν λοιπῶν εἴχοντο· καὶ πρῶτον μὲν τὸν δῆμον ξυλλέξαντες, εἶπον γνώμην, δέκα ἄνδρας ἑλέσθαι Ξυγγραφέας αὐτοκράτορας· τούτους δὲ ξυγγράψαντας γνώμην ἐσενεγκεῖν ἐς τὸν δῆμον ἐς ἡμέραν ῥητὴν, καθ' ὅ, τι ἄριστα ἡ πόλις οἰκήσεται· ἔπειτα, ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἐφῆκε, ξυνέλεξαν τὴν ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνόν· (ἔστι δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἔξω τῆς πόλεως, ἀπέχον σταδίους μάλιστα δέκα·) καὶ ἐσήνεγκαν οἱ ξυγγραφεῖς ἄλλο μὲν οὐδὲν, αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἐξεῖναι μὲν Ἀθηναίων ἀνειπεῖν γνώμην, ἣν ἄν τις βούλεται· ἢν δέ τις τὸν εἰπόντα ἢ γράψηται παρανόμων, ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ βλάψῃ, μεγάλας ζημίας ἐπέθεσαν. ἐνταῦθα δὴ λαμπρῶς ἐλέγετο ἤδη, μήτε ἀρχὴν ἄρχειν μηδεμίαν ἔτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ κόσμου, μήτε μισθοφορεῖν· Προέδρους τε ἑλέσθαι πέντε ἄνδρας, τούτους δὲ, ἑλέσθαι ἑκατὸν, καὶ τῶν ἑκατὸν ἕκαστον πρὸς ἑαυτῷ τρεῖς. ἐλθόντας δὲ αὐτοὺς τετρακοσίους ὄντας ἐς τὸ βουλευτήριον, ἄρχειν, ὅπῃ ἂν ἄριστα γιγνώσκωσιν, αὐτοκράτορας· καὶ τοὺς πεντακισχιλίους δὲ ξυλλέγειν, ὁπόταν αὐτοῖς δοκῇ.

ξή. 68. Ἦν δὲ ὁ μὲν τὴν γνώμην ταύτην εἰπὼν Πείσανδρος, καὶ τἄλλα ἐκ τοῦ προφανοῦς προθυμότατα ξυγκαταλύσας τὸν δῆμον· ὁ μέντοι ἅπαν τὸ πρᾶγμα ξυνθεὶς, ὅτῳ τρόπῳ κατ-

εἰς τὸν δῆμον. Vide ibi omnino Valesium. Οἱ περὶ Πείσανδρον ἐλθόντες usque ad ξυγκαταλύσας τὸν δῆμον laudat Suidas in ξυγγραφεῖς, suppresso auctore. Omittit τὸν ante Πείσανδρον· addit, ἐλθόντες εἰς Ἀθήνας· habet εἶπεν γνώμην pro εἶπον γνώμην· ἐπεὶ δὲ ἡ ἡμέρα, pro, ἐπειδὴ δὲ ἡ ἡμέρα· ἐνταῦθα δὲ λαμπρῶς pro, ἐντ. δὴ λαμπρῶς. Deinde omittit ἔτι post μηδεμία cum Gr. et δὲ ante ἑλέσθαι. Corrupte ubique. Etymolog. in συγγραφεῖς legit, ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ. WASS. Et εὐθὺ pro εὐθύς. In Suida etiam alia quædam aliter leguntur, quæ in Var. Lect. adnotata sunt. D.

Δέκα ἄνδρας ξυγγραφέας] Ante Oligarchiam 400. constituti sunt Decemviri cum summa potestate legibus scribendis, qui πρόβουλοι sunt dicti: quibus postea additi sunt viginti viri. At Thucydides horum xx. virorum non meminit, sed x. virorum duntaxat. Vide Etymol. magni Auctorem, voce συγγραφεῖς, Harpocrat. et Valesii notas in Eundem. HUDS.

Ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνόν·] Ordinaria concionum loca fuerunt Forum, Pnyx, Theatrum Dionysiacum. Extra ordinem vero in Piræeo, in Colono, in Munychia conciones habebantur. HUDS.

Ἱερὸν Ποσειδῶνος] Erat id Neptuni templum sine dubio τοῦ Ἱππίου· plane, quemadmodum Colonus iste Ἵππιος vocabatur, ut distingueretur ab altero in urbe, qui Ἀγοραῖος dictus erat. Vide Meursium de Pop. Att. in voce Κολωνὸς, Ejusdemque reliquam Atticam. p. 25. HUDS.

Ἀθηναίων] Gen. pendet a τις, ad βούλεται· tanquam sit: ἐξεῖται ἂν εἰπ. γν. ἣν ἄν τις (τῶν) Ἀθηναίων βούλ. vel τῷ βουλομένῳ (ἐκ) τῶν Ἀθην. ἂν εἰπ. γν. Neque opus, legi, quod in mentem mihi venit, Ἀθηναῖον, vel Ἀθηναίῳ. ἀνειπεῖν, vera haud dubie lectio, sign. *palam dicere*; ἀνατρέπειν hic nihili est. V. Ind. Sed et pro βούλεται, propter ἂν, leg. βούληται. Antea, in αὐτὸ δὲ τοῦτο, αὐτὸ est pro μόνον.

Ἄλλῳ τῳ τρόπῳ] Τῳ abest Gr. Sed hoc loco necessarium est. WASS.

Πρὸς ἑαυτῷ] Marg. et Schol. non bene πρὸς ἑαυτόν. WASS.

Ὅτῳ τρ.] Explicari utcunque hoc potest, utut languidum sane et otiose additum, verbose certe satis, et distractum: ξυνθεὶς, ὅτῳ τρ. ἐς τ. κατ. cur non, ξυνθ. ἐς τὸν τρόπον, vel (ξυνθ.) τῷ τρ. ᾧ (vel ἐς ὃν) κατέστη;

έστη ἐς τοῦτο, καὶ ἐκ πλείστου ἐπιμεληθεὶς, Ἀντιφῶν ἦν, ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ᾽ ἑαυτὸν ἀρετῇ τε οὐδενὸς ὕστερος, καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος, καὶ ἃ ἂν γνοίη, εἰπεῖν. καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὼν, οὐδ᾽ ἐς ἄλλον ἀγῶνα ἑκούσιος οὐδένα, ἀλλ᾽ ὑπόπτως τῷ πλήθει, διὰ δόξαν δεινότητος, διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ ἐν δήμῳ, πλεῖστα, εἷς ἀνὴρ, ὅστις ξυμβουλεύσαιτό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν. καὶ αὐτός τε, ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκακοῦτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρις ἐμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτίας, ὡς ξυγκατέστησε θανάτου

Illud ἐς τοῦτο maxime redundat et sensum onerat. Scite sane Reisk. addit δὴ ὅτῳ δὴ τρόπῳ, *quocunque tandem modo.* Mihi et ipsi venerat in mentem, vel sine δὴ (quod requirerem tamen), interpretari : quocunque tandem modo *ille Antiphon* in eam rationem, in eum sensum (de rep.) est delatus. Sed enim videbam, multo alienius esse hoc, neque locum aut causam fuisse Nostro illud quærendi aut mirandi, quo pacto rerum novarum fautor factus esset Antiphon. Nisi, eum fuisse, innuat Thuc. a cujus antiquo sensu abhorreret ille amor potentiæ paucorum. Sed enim et planius hoc edissereret ; et vero, ἐκ πλείστου (χρόνου), *jam dudum, pridem*, eum hæc, dicit, agitasse. Nam, de *re* explicare κατέστη, de reip. statu immutato, multo fuerit absonum magis addito δή· velut ignorante Thucydide aut incerto, quo pacto in eam formulam deducta civitas esset ; quod planissime tamen ipse edisseruerit.

Ἀντιφῶν] Adi in ejus Vita Plutarchum Moral. p. 832. Austera usum compositione, ait Dionys. Halicarn. Tom. II. p. 22. Infra, ἃ ἂν γνοίη, eleganter Cl. Antea aberat ἂν, quod restituimus. Wass. In Cod. Cam. hic est Scholion : ὁ τοῦ παρόντος συγγραφέως διδάσκαλος. Sic etiam Suidas in Ἀντιφῶν, et Marcellinus in Vita Thucydidis. Contra Cæcilius apud Plutarchum in Vitis x. Rhetorum, et Photium in Biblioth. Antiphontem Thucydidis discipulum fuisse, tradidit. Vide, quæ ad vitam Thucydidis adnotantur. D.

Ἑκούσιος] Quidam Codd. ἑκουσίως: at illud cum elegantius, tum apud Nostrum frequentius. Wass.

Δεινότ.] Non video, quî propter *eloquentiam* et vim dicendi suspectus populo esse potuerit Antiphon. Quid, si illa *pro* populo uteretur? *Sensus* debebat esse suspectus populo ; at hunc recondebat. Quare δεινότητα hic interpreter *violentiam* agendi, vehementiam pugnandi pro suscepta sententia; unde fieri posset, ut vincendi ac dominandi cupidior haberetur, Cleonis exemplo, L. 3.

Εἷς ἀν. ὅστ. ξυμβ.] Ὅστις esse potest, ut solet, pro εἴ τις· *si quis* eum consulendi caussa adiret; quo etiam tendunt Varr. Lect. ὅ, τι ξυμβ. τις ; *quidquid*, quacunque de re, eum consuleret aliquis. Sed et sic potest : εἷς ἀν. ὅστ. ξ. τ. (*tanquam*, ὢν,) unicus vir, qui (quidem) consulere aliquid posset; unus inter omnes, qui consilia darent. Universa sententia est : abstinuisse concionibus et judiciis Antiphontem, nec palam locutum esse, ut consilio tamen (domi atque ex occulto) adeuntes unice adjuvaret.

Τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα] Plane eodem modo loquitur Plato Epist. VII. non longe a principio : (quem locum laudat Stephanus :) Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ μετέπεσε τὰ τῶν τριάκοντά τε, καὶ πᾶσα ἡ τότε πολιτεία. In eo, quod plerique Mss. habent, nihil boni sensus invenire possum. Duck.

Αἰτίας, rel.] Impeditior locus, vel propter αἰτίας, quod non habeat, unde pendeat; nisi ἀπολογησάμενος, *crimina a se amolitus* ; sed nimirum artic. τὰς non abesset ; et probabilior Lect. αἰτιαθεὶς, quæ expeditam compagem reddat, facile in αἰτίας contracta fuerit ; ubi præsertim αἰτιασθεὶς, perperam sane, sed tamen, habeant Codd. (Nam, quod aliud Particip. sequitur, ἀπολογησάμενος, nil sane offecerit, quia est pro Infinitivo, ut 1. 2. init.) vel propter θανάτου δίκην, quod pendere possit vel a ξυγκατέστησε, vel ab ἀπολογησάμενος, hic quidem intellecto κατά. Sed quo referamus ξυγκατέστησε ; quod, cum sit Activum, ad Antiphontem referri non possit, qui dicatur ἀπολογησάμενος, *semet* defendisse, caussam dixisse ; ad populum ergo, δῆμον, qui ξυγκατ. *constituerit*, θανάτου δίκην, caussam dixerit Antiphon. Et sic plane credo ; nec, quo alio sensu commode trahatur ad Antiphontem, video. Comma ergo ponendum, censeo, post δίκην, et vero posui,

δίκην, ἀπολογησάμενος. παρέσχε δὲ καὶ Φρύνιχος ἑαυτὸν πάντων διαφερόντως προθυμότατον ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν, δεδιὼς τὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ ἐπιστάμενος εἰδότα αὐτὸν, ὅσα ἐν τῇ Σάμῳ πρὸς τὸν Ἀστύοχον ἔπραξε· νομίζων οὐκ ἄν ποτε αὐτὸν κατὰ τὸ εἰκὸς ὑπ᾽ ὀλιγαρχίας κατελθεῖν. πολὺ δὲ πρὸς τὰ δεινὰ, ἐπειδήπερ ὑπέστη, φερεγγυώτατος ἐφάνη. καὶ Θηραμένης, ὁ τοῦ Ἅγνωνος, ἐν τοῖς ξυγκαταλύουσι τὸν δῆμον πρῶτος ἦν, ἀνὴρ οὔτε εἰπεῖν οὔτε γνῶναι ἀδύνατος. ὥστε ἀπ᾽ ἀνδρῶν πολλῶν καὶ ξυνετῶν πραχθὲν τὸ ἔργον, οὐκ ἀπεικότως, καίπερ μέγα ὂν, προὐχώρησε. χαλεπὸν γὰρ ἦν, τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἔτει ἑκατοστῷ μάλιστα, ἐπειδὴ οἱ τύραννοι κατελύθησαν, ἐλευθερίας παῦσαι, καὶ οὐ μόνον μὴ ὑπήκοον ὄντα, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ χρόνου τούτου αὐτὸν ἄλλων ἄρχειν εἰωθότα.

ξθ΄. 69. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία, οὐδενὸς ἀντειπόντος, ἀλλὰ κυρώσασα ταῦτα, διελύθη, τοὺς τετρακοσίους τρόπῳ τοιῷδε ὕστερον ἤδη εἰς τὸ βουλευτήριον εἰσήγαγον. ἦσαν δ᾽ Ἀθηναίων πάντες ἀεὶ οἱ μὲν ἐπὶ τείχει, οἱ δ᾽ ἐν τάξει, τῶν ἐν Δεκελείᾳ πολεμίων ἕνεκα, ἐφ᾽ ὅπλοις. τῇ οὖν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς μὲν μὴ ξυνειδότας εἴασαν ὥσπερ εἰώθεσαν, ἀπελθεῖν, τοῖς δ᾽ ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ εἴρητο, ἡσυχῇ, μὴ ὑπ᾽ αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις, ἀλλ᾽ ἄπωθεν, περιμένειν, καὶ, ἤν τις ἐνίστηται τοῖς ποιουμένοις, λα-

ut ad ξυγκατέστ. pertineret, hoc ordine et sensu: φαίν. ἄριστα ἀπολογ. (pro Infin. ut dixi,) αἰτιαθεὶς ὑπὲρ τούτων, ὡς ξυγκατέστ. (ὁ δῆμος, quod repet. ex super. ὑπὸ τοῦ δήμου,) δίκην θανάτου· invenitur (Ant. vel *mihi videtur*; id quod melius, propter verba, τῶν μέχρις ἐμοῦ,) optime omnium causam dixisse, cum (ipse quoque) accusaretur, cum populus (ea de re) capitis judicium constituisset.

Διαφερ. προθ.] Dictum, ut μᾶλλον κρεῖσσον, Phil. 1. 23. extr. Nec raro μάλιστα adjungitur superlativo. Sed et sic potest; præcipue, maxime, inter eos, ex iis, qui promtissime agerent: qs. inter promtissimos longe primus.

Θηραμένης] Vide Lysiam Orat. XI. pag. 164. et 169. Ed. Hanov. Καὶ ὁ Θηραμένης, ὁ τοῦ Gr. ut Auctor non uno in loco. WASS. De Theramene Scholiastes Aristoph. Ran. v. 546. ubi non recte editur, ὁ Θουκυδίδης δὲ αὐτὸν ἐν πρώτῳ ἐπαινεῖ, pro ἐν ὀγδόῳ. DUCK.

Πρῶτος ἦν] Πρῶτον Mosq. πρῶτα si sit, probaverim, int. ἐς (vel κατὰ) τὰ πρῶτα· ut L. 3. ἐς τὰ πρῶτα τιμώμενοι, et alibi, ὄντες πρῶτα τῶν ξυμμάχων· ut ὅμοια, ἴσα, pro Masc.

Τὸν Ἀθηναίων] Quidam libri, prorsus male, τῶν Ἀθηναίων. Et mox perperam ἐπ᾽ ἔτει. W.

Ὕστ. ἤδη] Ἤδη hic est *demum* (*erst, dann erst, nun erst*).

Δεκελείᾳ] Populus Hippothoontidis. v. Herodot. IX. 72. ὁ δημότης Δεκελειεὺς Steph. Δεκελεῖς apud Lysiam. Insc. Athen. quæ Duilianam antiquitate exsuperat, ΔΕΚΕΛΕΥΣ. Wheler. 369. Δεκελεικὸς Harpocrat. p. 118. v. Spon. de pagis Atticis. Demosth. adv. Androt. 420. Δεκελεικοῦ πολέμου. et sic Isocrates p. 243. WASS.

Ὑπ᾽ αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις] Mss. et Vett. Ed. ἐπ᾽ αὐτοῖς. male. Noster alibi hanc in rem adhibet ὑπὸ, prorsus ut Latini *sub armis*. WASS. Ὑπ᾽ αὐτοῖς primus edidit Stephanus, fortassis e libro aliquo scripto. Eum sequuti sunt Portus et Hudsonus. Cetera omnia exemplaria, tam scripta, quam edita, habent ἐπ᾽ αὐτοῖς. DUCK.

Ἐνίστ.] Pro ἀνθίστηται vel ἀντιστῆται. Ita θηρία dicuntur ἐνστατικὰ, *pugnacia*, quæ *resistant* venantibus.

Τ. ποιουμ.] Non sane usitatum Particip. hoc præsertim sensu, pro πραττομένοις.

βόντας τὰ ὅπλα, μὴ ἐπιτρέπειν. ἦσαν δὲ καὶ Ἄνδριοι, καὶ Τήνιοι, καὶ Καρυστίων τριακόσιοι, καὶ Αἰγινητῶν τῶν ἐποίκων, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν οἰκήσοντας, ἐπ᾽ αὐτὸ τοῦτο ἥκοντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὅπλοις, οἷς ταῦτα προείρητο. τούτον δὲ διατεταγμένων οὕτως, ἐλθόντες οἱ τετρακόσιοι, μετὰ ξιφιδίου ἀφανοῦς ἕκαστος, καὶ οἱ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν μετ᾽ αὐτῶν Ἕλληνες νεανίσκοι (οἷς ἐχρῶντο, εἴ τι που δέοι χειρουργεῖν) ἐπέστησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς, οὖσιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐξιέναι, λαβοῦσι τὸν μισθόν. ἔφερον δὲ αὐτοῖς τοῦ ὑπολοίπου χρόνου παντὸς αὐτοὶ, καὶ ἐξιοῦσιν ἐδίδοσαν.

ό. 70. Ὡς δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἥ τε βουλὴ, οὐδὲν ἀντειποῦσα, ὑπεξῆλθε, καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται οὐδὲν ἐνεωτέριζον, ἀλλ᾽ ἡσύχαζον, οἱ δὲ τετρακόσιοι, ἐσελθόντες ἐς τὸ βουλευτήριον, τότε μὲν Πρυτάνεις τε σφῶν αὐτῶν ἀπεκλήρωσαν, καὶ, ὅσα πρὸς τοὺς θεοὺς, εὐχαῖς καὶ θυσίαις καθιστάμενοι ἐς τὴν ἀρχὴν ἐχρήσαντο. ὕστερον δὲ πολὺ μεταλλάξαντες τῆς τοῦ δήμου διοικήσεως, πλὴν τοὺς φεύγοντας οὐ κατῆγον, τοῦ Ἀλκιβιάδου ἕνεκα. τὰ δὲ ἄλλα, ἔνεμον κατὰ κράτος τὴν πόλιν. καὶ ἄνδρας τέ τινας ἀπέκτειναν οὐ πολλοὺς, οἳ ἐδόκουν ἐπιτήδειοι εἶναι ὑπεξαιρεθῆναι, καὶ ἄλλους ἔδησαν, τοὺς δὲ καὶ μετέστησαν. πρός τε Ἆγιν, τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὄντα ἐν τῇ Δεκελείᾳ, ἐπεκηρυκεύοντο, λέγοντες διαλλαγῆναι βούλεσθαι, καὶ εἰκὸς εἶναι, αὐτὸν σφίσι, καὶ οὐκέτι τῷ ἀπίστῳ δήμῳ, μᾶλλον ξυγχωρεῖν.

Λαβόντας] Pro λαβοῦσι· nempe ad εἴρητο — τῇ ξυνωμοσίᾳ, i. e. τοῖς ξυνωμόταις. At c. extr. λαβοῦσι τ. μισθ. ad εἶπον αὐτοῖς.

Τήνιοι] Vid. Holstenium ad Stephanum. Insula hæc olim *Hydrusa*, Ophiusa. Demosthenes adv. Polyclem 707. Τῆνος καταληφθεῖσα ὑπ᾽ Ἀλεξάνδρου. Numus apud Motraye ΤΗΝΙΩΝ. Meminit et Philostratus Heroic. VIII. Etiam Athenæus p. 43. 379. Schol. Aristoph. Plut. v. 718. Harpocrat. p. 331. Aristot. de Mirab. 123. Ecdicium fuisse Episcopum Teniorum circa A. Chr. CCCLXXXIII. ex Conciliis paret. Et in Notit. Episc. ὁ Τήνου bis memoratur. Oppidum et agrum e Selimis ducibus ferro flammisque vastatum, scribit Leunclavius in Annalium Turc. supplemento. Describit Tournefort I. 296. Wass.

Ἥκοντες] Pro ἥξαντες (inusitato), ἀφιγμένοι, ἐληλυθότες. Præterito enim caret verb. ἥκειν. Alibi Noster, νεωστὶ βασιλεύων.

Ἕλληνες] Abest Cl. Gr. Noster ideo forte addit, quia Scythæ fere erant servi publici. W.

Ἡσύχ.] Recte comma tantum ponitur post ἡσύχαζον, non punctum; pertinet enim ad anteced. et cum reliquis pendet ab ὡς.

Οἱ δὲ τετρακόσιοι] Recte Codd. in quibus ante hæc verba στιγμὴν τελείαν esse adnotat Hudsonus. Sic etiam in Gr. et Bas. Hoc quoque videtur mutasse Stephanus, in cujus Ed. *secunda* distinctio minima est. Duck.

Ἐσελθόντες] Marg. ἐπελθόντες. male. Vide Nos ad VIII. 67. Wass.

Σφ. αὐτ.] Potest intelligi, ἐκ σφ. αὐτ. sed et pro σφίσιν αὐτοῖς, *sibi* crearunt, qui præessent Collegio *Directoren*.

Ἐς τὴν ἀρχὴν] Cod. Ar. ἐς τὴν μάχην. nullo sensu. Wass.

Ἔνεμον κατὰ κράτος] Id est, διώκουν. Thomas Magister in νέμω. Duck.

Ξυγχωρεῖν] *Accessurum, obsecuturum*, sese adjuncturum.

οά. 71. Ὁ δὲ, νομίζων τὴν πόλιν οὐχ ἡσυχάζειν, οὐδὲ εὐθὺς οὕτω τὸν δῆμον τὴν παλαιὰν ἐλευθερίαν παραδώσειν· εἴτε στρατιὰν πολλὴν ἴδοι σφῶν, οὐκ ἂν ἡσυχάσειν, οὐδὲ ἐν τῷ παρόντι πάνυ πιστεύων μὴ οὐκέτι ταράττεσθαι αὐτοὺς, τοῖς μὲν ἀπὸ τῶν τετρακοσίων ἐλθοῦσιν οὐδὲν ξυμβατικὸν ἀπεκρίνατο, προσμεταπεμψάμενος δὲ ἐκ Πελοποννήσου στρατιὰν πολλὴν, οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ αὐτὸς τῇ ἐκ τῆς Δεκελείας φρουρᾷ μετὰ τῶν ἐλθόντων κατέβη πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων· ἐλπίσας ἢ ταραχθέντας αὐτοὺς μᾶλλον ἂν χειρωθῆναι σφίσιν, ᾗ βούλονται, ἢ καὶ αὐτοβοεὶ ἂν, διὰ τὸν ἔνδοθέν τε καὶ ἔξωθεν κατὰ τὸ εἰκὸς γενησόμενον θόρυβον· τῶν γὰρ μακρῶν τειχῶν, διὰ τὴν κατ᾽ αὐτὰ ἐρημίαν, λήψεως οὐκ ἂν ἁμαρτεῖν. ὡς δὲ προσέμιξέ τε ἐγγὺς, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἔνδοθεν οὐδ᾽ ὁπωστιοῦν ἐκίνησαν, τοὺς δὲ ἱππέας ἐκπέμψαντες, καὶ μέρος τι τῶν ὁπλιτῶν καὶ ψιλῶν καὶ τοξοτῶν, ἄνδρας κατέβαλον αὐτῶν, διὰ τὸ ἐγγὺς προσελθεῖν, καὶ ὅπλων τινῶν καὶ νεκρῶν ἐκράτησαν, οὕτω δὴ γνοὺς, ἀπήγαγε πάλιν τὴν στρατιάν. καὶ αὐτὸς μὲν καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ κατὰ χώραν ἐν τῇ Δεκελίᾳ ἔμενον· τοὺς δ᾽ ἐπελθόντας, ὀλίγας τινὰς ἡμέρας ἐν τῇ γῇ μείναντας ἀπέπεμψαν ἐπ᾽ οἴκου. μετὰ δὲ τοῦτο, παρά τε τὸν Ἆγιν ἐπρεσβεύοντο οἱ τετρακόσιοι οὐδὲν ἧσσον, καὶ, ἐκείνου μᾶλλον ἤδη προσδεχομένου καὶ παραινοῦντος, ἐκπέμπουσι καὶ

Εὐθ. οὕτω] Alibi quoque subjicere οὕτω solet Noster Adverbio vel Adjectivo; ut χαλεπὸν οὕτω πρᾶγμα, pro, οὕτω χαλ. Latinis non ita licet. Horat. tamen, serm. 1. 5. 69. *gracili sic, tamque pusillo;* sed metro nimirum datum.

Οὐδὲ — μὴ οὐκέτι] En tres infitiandi particulas cumulatas!

Πάνυ πιστεύων] Πάνυ τοι πιστεύων Cod. Ar. Et, sic legendum, puto, ob tres voces similiter incipientes. Noster nullibi hoc modo πιπίζει. Wass. Non deterior videtur esse scriptura aliorum Codd. πάνυ τι, quo et Thucydides, et omnes alii plurimum utuntur. Τι facile intercidere potuit, quod iidem in eo sunt ductus literarum, qui in solo Π. Add. Stephanum ad Scripta al. de Dialect. Att. pag. 74. et 81. Duck.

Ταράττεσθαι] Pro Fut. ταραχθήσεσθαι· et propter πιστεύων, i. e. ἐλπίζων, et propter οὐκέτι maxime.

Οὐδ. ξυμβατ.] Verteris: *nil sane pacati, haud benigne,* respondit. Quippe et hostes erant tum; et, quod fecit deinde Agis, hostiliter fecit in universos.

Προσμεταπ.] Πρὸς hic sign. *præter* eum, quem jam haberet, exercitum; aut, *ad se.*

Τῇ ἐκ τ. Δεκ. φρ. —— κατέβη] Primo σὺν omissum ante τῇ, ut Lat. *omni exercitu venit; tota classe profectus;* int. *cum;* deinde, ἐκ τ. Δεκ. more Nostri, et pro latiori; (σὺν) τῇ ἐν τῇ Δεκ. φρουρᾷ κατέβη ἐκ τῆς Δεκελείας.

Κ. αὐτοβοεὶ] Scil. αἱρεθῆναι, ἁλῶναι· quod repet. ex χειρωθῆναι, utut alio sensu (per Dilogiam), cognato tamen, nam prius sign. *subigi, cogi,* hic sign. *expugnari.*

Τῶν γὰρ μακρ. τ.] Quid, si γοῦν pro γὰρ scripsit Thuc. *certe quidem, utique (doch gewik, wenigstens?)* Melius certe cohæreat oratio, quam per γάρ. Neque enim, si muros occupasset, urbem ipsam statim et totam teneret; et, si muri occupati rem conficerent, frustra et otiose hoc adderetur.

Ἄνδρας κατέβαλον αὐτῶν] Ellipsis τοῦ τινὰς, de qua vid. ad VII. 43. Duck. Scil. ἐξ αὐτῶν· aut ἄνδρας sign. τινάς.

ἐς τὴν Λακεδαίμονα περὶ ξυμβάσεως πρέσβεις, βουλόμενοι διαλλαγῆναι.

οβ΄. 72. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Σάμον δέκα ἄνδρας, παραμυθησομένους τὸ στρατόπεδον, καὶ διδάξοντας, ὡς οὐκ ἐπὶ βλάβῃ τῆς πόλεως καὶ τῶν πολιτῶν ἡ ὀλιγαρχία κατέστη, ἀλλ᾽ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ξυμπάντων πραγμάτων· πεντακισχίλιοί τε ὅτι εἶεν, καὶ οὐ τετρακόσιοι μόνον, οἱ πράσσοντες· καίτοι οὐ πώποτε Ἀθηναίους, διὰ τὰς στρατείας καὶ τὴν ὑπερόριον ἀσχολίαν, ἐς οὐδὲν πρᾶγμα οὕτω μέγα ἐλθεῖν βουλεύσοντας, ἐν ᾧ πεντακισχιλίους ξυνελθεῖν. καὶ τἄλλα ἐπιστείλαντες τὰ πρέποντα εἰπεῖν, ἀπέπεμψαν εὐθὺς μετὰ τὴν αὐτῶν μετάστασιν, δείσαντες, μὴ, ὅπερ ἐγένετο, ναυτικὸς ὄχλος οὔτε αὐτὸς μένειν ἐν τῷ ὀλιγαρχικῷ κόσμῳ ἐθέλῃ, σφᾶς τε μὴ, ἐκεῖθεν ἀρξαμένου τοῦ κακοῦ, μεταστήσωσιν.

ογ΄. 73. Ἐν γὰρ τῇ Σάμῳ ἐνεωτερίζετο ἤδη τὰ περὶ τὴν ὀλιγαρχίαν· καὶ ξυνέβη τοιάδε γενέσθαι ὑπ᾽ αὐτὸν τὸν χρόνον, ὅνπερ οἱ τετρακόσιοι ξυνίσταντο. οἱ γὰρ τότε τῶν Σαμίων ἐπαναστάντες τοῖς δυνατοῖς, καὶ ὄντες δῆμος, μεταβαλλόμενοι αὖθις, καὶ πεισθέντες ὑπό τε τοῦ Πεισάνδρου, ὅτε ἦλθε, καὶ

Τὴν ὑπερόριον ἀσχολίαν] Vett. Edd. cum uno alteroque Mss. quidem ὑπερορίαν· sed recte Stephanus dedit ὑπερόριον, quod et plerique Mss. habent. Apollodorus II. 7. 4. Αὔγην δὲ ἔδωκε Ναυπλίῳ ὑπερόριον ἀπεμπωλῆσαι. Duck.

Ἐς οὐδ. πρ. — ἐλθ.] Hoc si sign. *ad rem consultandam convenisse*: non bene additur: ut quinquies mille convenirent; Pleonasmus fuerit, hic satis languidus: Melius Schol. ἐν μεγ. οὕτω πρ. γεγεν. *in tum ardua caussa* ac necessitate (occupatos) fuisse; Vel, ut ego interpreter (πρᾶγμα pro πράγμασι), in tantam curam et trepidationem venisse; *in solche Berlegenheit fommen.* Nec vero, εἰς πρᾶγμα ἐλθεῖν, significare potest, *ad rem deliberandam convenire.* Præterea, οὐ πώπ. ἐλθεῖν, malim pæne de *Futuro* interpretari, pro ἐλεύσεσθαι, vel ἂν intellecto; nunquam eo trepidationis *venturos.* Nec tamen in hoc assevero. Illud autem hinc patet, quo supra utebamur ad c. 67. *non omnem* populum convenisse, verum evocatos tantum.

Ἐπιστείλ.] Pro ἐντειλάμενοι, *coram*, ore ac voce. Quippe de *literis* et *scripto* adhibetur verbum ἐπιστέλλειν.

Ἀπέπεμψαν εὐθὺς] Car. et Cass. ἀπέπεμψαν αὐτοὺς εὐθύς. Et rursus Cap. 74. Καὶ καταπλευσάντων αὐτῶν εὐθέως, ubi alii Mss. ignorant εὐθέως. Non est in proclivi, decernere, utrum hæc a Thucydide profecta sint, an librariis debeantur. Sed tamen magis in illud inclino. Nam facile fieri potuit, ut scriba, qui hæc alio dictante excipiebat, propter similitudinem soni utriusque vocis alteram earum omitteret. Pro μετάστασιν cum Marg. et Cass. malim κατάστασιν. D.

Ναυτ. ὄχλ.] Si Thuc. ipse omisit Artic. ὁ, quem nulla Var. Lect. suggerit, non sign. *omnem* turbam nauticam, sed *aliquam*, vel *partem* universorum: *ein Haufe des Schiffsvolfs*, non *dat Schiffsp.*

Οἱ γὰρ τότε τῶν Σαμίων ἐπαναστάντες τοῖς δυνατοῖς] Primum videbatur aliquid vitii esse in voce τότε· nam ἐπανάστασις illa anno superiore acciderat. Sed, quia Thucydides sæpe implicita ac disjecta structura orationis utitur, deinde putavi, τότε non cum ἐπαναστάντες, sed cum sequentibus, ὄντες δῆμος, μεταβαλλόμενοι, et πεισθέντες, jungendum esse. Duck.

Καὶ πεισθ.] Καὶ aut sign. ἅτε δὴ, *ut, quippe* nimirum; aut int. προσέτι. *insuper* (*über diesk*); nempe, et sua sponte μεταβαλλόμενοι in aliam sententiam versi, et *præterea ultro*, (*noch darzu*) instigante Pisandro.

τῶν ἐν τῇ Σάμῳ ξυνεστώτων Ἀθηναίων, ἐγένοντό τε ἐς τριακοσίους ξυνωμόται, καὶ ἔμελλον τοῖς ἄλλοις, ὡς δήμῳ ὄντι, ἐπιθήσεσθαι. καὶ Ὑπέρβολόν τέ τινα τῶν Ἀθηναίων, μοχθηρὸν ἄνθρωπον, ὠστρακισμένον οὐ διὰ δυνάμεως καὶ ἀξιώματος φόβον, ἀλλὰ διὰ πονηρίαν, καὶ αἰσχύνην τῆς πόλεως, ἀποκτείνουσι, μετὰ Χαρμίνου τε, ἑνὸς τῶν στρατηγῶν, καί τινων τῶν παρὰ σφίσιν Ἀθηναίων, πίστιν διδόντες αὐτοῖς. καὶ ἄλλα μετ᾽ αὐτῶν τοιαῦτα ξυνέπραξαν. τοῖς τε πλείοσιν ὥρμηντο ἐπιτίθεσθαι. οἱ δὲ, αἰσθόμενοι, τῶν τε στρατηγῶν Λέοντι καὶ Διομέδοντι (οὗτοι γὰρ οὐχ ἑκόντες, διὰ τὸ τιμᾶσθαι ὑπὸ τοῦ δήμου, ἔφερον τὴν ὀλιγαρχίαν,) τὸ μέλλον σημαίνουσι, καὶ Θρασυβούλῳ καὶ Θρασύλλῳ, τῷ μὲν, τριηραρχοῦντι, τῷ δὲ, ὁπλιτεύοντι, καὶ ἄλλοις, οἳ ἐδόκουν ἀεὶ μάλιστα ἐναντιοῦσθαι τοῖς ξυνεστῶσι· καὶ οὐκ ἠξίουν περιϊδεῖν αὐτοὺς σφᾶς τε διαφθαρέντας, καὶ Σάμον, Ἀθηναίοις ἀλλοτριωθεῖσαν, δι᾽ ἣν μόνον μέχρι νῦν ἡ ἀρχὴ αὐτοῖς ἐς τοῦτο ξυνέμεινεν. οἱ δὲ, ἀκούσαντες, τῶν στρατιωτῶν ἕνα ἕκαστον μετῄεσαν, μὴ ἐπιτρέπειν, καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς Παράλους, ἄνδρας Ἀθηναίους τε καὶ ἐλευθέρους

Ἐγένοντό τε ἐς τριακοσίους] Si hæc usque ad καὶ Ὑπέρβολόν τέ τινα per parenthesin interposita accipiamus: prior conjectura Palmerii non improbabilis quidem, sed tamen non plane necessaria est. Nam καὶ interdum vim participii, vel pronominis relativi habet. Thucydides IV. 67. Ἐν ὀρύγματι ἐκαθέζοντο ὅθεν ἐπλίνθευον τὰ τείχη, καὶ ἀπεῖχεν οὐ πολὺ, pro ὃ ἀπεῖχεν vel ἀπέχοντι. Apollodorus I. 4. 1. Ἡ δὲ τοὺς παῖδας ἐπικαλεῖται, καὶ κατατοξεύουσιν αὐτόν. Aristænetus I. Epist. 5. Θεός τις εὐμενὴς εἰς κοινὴν σωτηρίαν φιλανθρώπως ἀπέσταλκε ταύτην, καὶ ἀμφοτέρους ἀπέσωσεν εἰσδραμοῦσα· ubi sine causa Mercerum, puto, emendare ἣ ἀμφοτέρους. Ejusdem generis est, quod Beza ad Actor. Apost. VI. 6. e Plutarcho de Solertia animal. pag. 1791. Ed. Steph. adfert: Κουρεύς τις θαυμαστόν τι χρῆμα πολυφώνου καὶ πολυφθόγγου κίττης ἔτρεφε, καὶ ἀνθρώπου ῥήματα καὶ θηρείους φθόγγους ἀνταπεδίδου. Quod si hæc tantum, ἐγένοντό τε ἐς τριακοσίους ξυνωμόται, in parenthesi dicta quis putet; non minus retineri potest καὶ, ita tamen, ut distinctio maxima post ἐπιθήσεσθαι tollatur, et oratio ita procedat: μεταβαλλόμενοι αὖθις, καὶ πεισθέντες, καὶ ἔμελλον ἐπιθήσεσθαι, καὶ Ὑπέρβολον — ἀποκτείνουσι. Duck.

Ὑπέρβολον] Χρέμιδος υἱὸς, ἀδελφὸς δὲ Χάρωνος, λυχνοπώλης. De morte ejus et sepultura vide Schol. Aristoph. ad Εἰρ. v. 680. Harpocrat. Plutarchum vit. Impp. p. 196. 222. Schol. Luciani p. 4. Wass. Add. Perizonium ad Ælian. XII. Var. Histor. 43. D.

Ὠστρακισμένον] Laudat Thomas Magister in ὀστρακίζομαι· ubi perperam editur, ἐν τῇ ἕκτῃ. Duck.

Μετὰ Χαρμίνου] Valla verterat, *una cum Charmino*; quod ambigue dici, adnotat Stephanus. Recte Portus. Μετά τινος fieri dicuntur, quæ alicujus voluntate, auxilio, et consilio fiunt. Thucydides III. 66. Οὐ μετὰ τοῦ πλήθους ὑμῶν εἰσελθόντες. V. 29. Μὴ μετὰ Ἀθηναίων σφᾶς βούλωνται Λακεδαιμόνιοι δουλώσασθαι. Ibid. 82. Ὅπως, ἢν τῆς γῆς εἴργωνται, ἡ κατὰ θάλασσαν σφᾶς μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαγωγὴ τῶν ἐπιτηδείων ὠφελῇ. Sic VI. 28. et 79. Duck.

Μετ᾽ αὐτ. — ξυνέπρ.] Aut ξὺν redundat, aut μετά· poterat, αὐτοῖς ξυνέπραξ. aut μετ᾽ αὐτ. ἔπραξαν.

Μέχρι νῦν] Hæc superfluunt, et explicandi gratia addita videntur ad ἐς τοῦτο. Firmat hanc conjecturam Scholiasta. Wass.

Μετῄεσ.] Ad h. l. fortasse referenda Hesych. glossa: μετῄεσσαν, ἱκέτευσαν. *Abr*. Facilius crediderim, si μετῄεσαν apud Hes. sit, non μετῄεσσ. Dialectum enim et scripturam locorum servat Hesych. Etsi προειστήκεισαν Thuc. c. 75. init. at non hic. Sed alia loca attulit Abr.

Τοὺς Παράλους] Non ignota est Πάραλος,

πάντας ἐν τῇ νηῒ πλέοντας, καὶ ἀεὶ δήποτε ὀλιγαρχίᾳ, καὶ μὴ παρούσῃ, ἐπικειμένους· ὅ, τε Λέων καὶ ὁ Διομέδων αὐτοῖς ναῦς τινας, ὁπότε ποι πλέοιεν, κατέλειπον φύλακας. ὥστε, ἐπειδὴ αὐτοῖς ἐπετίθεντο οἱ τριακόσιοι, βοηθησάντων πάντων τούτων, μάλιστα δὲ τῶν Παράλων, περιεγένοντο οἱ τῶν Σαμίων πλείονες. καὶ τριάκοντα μέν τινας ἀπέκτειναν τῶν τριακοσίων, τρεῖς δὲ τοὺς αἰτιωτάτους φυγῇ ἐζημίωσαν· τοῖς δ᾽ ἄλλοις οὐ μνησικακοῦντες, δημοκρατούμενοι τολοιπὸν ξυνεπολίτευον.

οδʹ. 74. Τὴν δὲ Πάραλον ναῦν, καὶ Χαιρέαν ἐπ᾽ αὐτῆς, τὸν Ἀρχεστράτου, ἄνδρα Ἀθηναῖον, γενόμενον ἐς τὴν μετάστασιν πρόθυμον, ἀποπέμπουσιν οἵ τε Σάμιοι καὶ οἱ στρατιῶται κατὰ τάχος ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀγγελοῦντα τὰ γεγενημένα· οὐ γὰρ ᾔδεσάν πω τοὺς τετρακοσίους ἄρχοντας. καὶ καταπλευσάντων αὐτῶν, τῶν μὲν Παράλων τινὰς οἱ τετρακόσιοι, δύο ἢ τρεῖς, ἔδησαν, τοὺς δὲ ἄλλους, ἀφελόμενοι τὴν ναῦν, καὶ μετεκβιβάσαντες εἰς ἄλλην στρατιῶτιν ναῦν, ἔταξαν φρουρεῖν περὶ Εὔβοιαν. ὁ δὲ Χαιρέας εὐθὺς, διαλαθών πως, ὡς εἶδε τὰ παρόντα, πάλιν ἐς τὴν Σάμον ἐλθὼν, ἀγγέλλει τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὸ μεῖζον πάντα δεινώσας τὰ ἐκ τῶν Ἀθηναίων, ὡς πληγαῖς τε πάντας ζημιοῦσι, καὶ ἀντειπεῖν ἔστιν οὐδὲν πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν πολιτείαν, καὶ ὅτι αὐτῶν καὶ γυναῖκες καὶ παῖδες ὑβρίζονται, καὶ διανοοῦνται, ὁπόσοι τε ἐν Σάμῳ στρατεύονται μὴ

triremis Atheniensium; mentio ejus passim occurrit. Nominis origo diverse traditur ab Hesychio, Harpocrat. Suida. Hujus autem triremis vectores Πάραλοι dicebantur, ut tradunt *Iidem*. Nonnunquam etiam Παραλῖται nuncupabantur. Vide Meursii Attic. Lect. l. 2. c. 7. Huds.

Ὁπότε ποι πλέοιεν] Ita leg. prorsus, non ὁπότ᾽ ἐπιπλ. Quid enim sit ἐπιπλεῖν, simpliciter, non addito, quo navigarent? Nec vero *loci* notio, in ἐπὶ, congruerit *temporis* notioni, in ὁπότε.

Αἰτιωτ.] Non spernenda Lect. C. Msqu. ἐναντιωτάτους· nisi, quod aliis libris non juvatur; et vero interpretamentum haberi hoc possit τοῦ αἰτιωτ. nam αἴτιοι hic erant, qui essent ἐναντίοι Democratiæ. Sed, quod Oligarchia directo hic memoratur, ejus nimirum αἰτίους puniebant; quippe et *aliorum* criminum et facinorum reos, quam adversandi democratiæ, quam non impedissent modo, sed plane sustulissent.

Ἀγγελοῦντα] Recte in quibusdam Mss. ἀπαγγελοῦντα. Vid. Indicem. Wass.

Φρουρεῖν] Pro φρουρὰν ποιεῖσθαι· ut stationem agerent.

Εὐθὺς, διαλ.] Ita interpunxi, ut comma post εὐθὺς segregaret hoc vocab. a verbo διαλαθὼν, cui nullo modo esset aptum, sed referendum ad ἐλθὼν et ἀγγέλλει.

Διαλαθὼν] Non redundat διὰ, verum duo, opinor, innuit: 1) *penitus* eum latuisse, *omnes* ad extremum fefellisse; 2) evasisse feliciter, et quo tenderet, plane *pervenisse*.

Ἐπὶ τὸ μ. π. δειν.] Livio quoque frequens, et Tacito, *in majus vulgare, augere, accipere*; Tacito etiam (*in maj.*) *credere*. *Majus*, inf. *vero*, quod additur quoque interdum; *in majus*, i. e. *quod esset* (ita), *ut* esset, fieret majus vero. Ceterum notio illa augendi, intendendi, jam inesse videtur verbo δεινώσας.

Τὰ ἐκ τῶν Ἀθηναίων] Non adspernanda mihi videtur lectio Marg. τῶν Ἀθηνῶν· et propemodum credo, librarios pro eo substituisse Ἀθηναίων, quod id magis, putabant, convenire cum ζημιοῦσι, et διανοοῦνται. Duck.

ὄντες τῆς σφετέρας γνώμης, τούτων πάντων τοὺς προσήκοντας λαβόντες εἴρξειν, ἵνα, ἢν μὴ ὑπακούσωσι, τεθνήκωσι· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπικαταψευδόμενος ἔλεγεν·

οέ. 75. Οἱ δ᾽, ἀκούοντες, ἐπὶ τοὺς τὴν ὀλιγαρχίαν μάλιστα ποιήσαντας, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τοὺς μετασχόντας τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν βάλλειν· ἔπειτα μέντοι, ὑπὸ τῶν διὰ μέσου κωλυθέντες, καὶ διδαχθέντες, μὴ, τῶν πολεμίων ἀντιπρώρων ἐγγὺς ἐφορμούντων, ἀπολέσωσι τὰ πράγματα, ἐπαύσαντο. μετὰ δὲ τοῦτο, λαμπρῶς ἤδη ἐς δημοκρατίαν βουλόμενοι καταστῆσαι τὰ ἐν τῇ Σάμῳ ὅ, τε Θρασύβουλος ὁ τοῦ Λύκου καὶ Θράσυλλος (οὗτοι γὰρ μάλιστα προειστήκεισαν τῆς μεταβολῆς), ὥρκωσαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὅρκους, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ἦ μὴν δημοκρατήσεσθαί τε καὶ ὁμονοήσειν, καὶ τὸν πρὸς τοὺς Πελοποννησίους πόλεμον προθύμως διοίσειν, καὶ τοῖς τετρακοσίοις πολέμιοί τε ἔσεσθαι, καὶ οὐδὲν ἐπικηρυκεύεσθαι. ξυνώμνυσαν δὲ καὶ Σαμίων πάντες τὸν αὐτὸν ὅρκον οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ· καὶ τὰ πράγματα πάντα καὶ τὰ ἀποβησόμενα ἐκ τῶν κινδύνων ξυνεκοινώσαντο οἱ στρατιῶται τοῖς Σαμίοις, νομίζοντες, οὔτε ἐκείνοις ἀποστροφὴν σωτηρίας, οὔτε σφίσιν εἶναι, ἀλλ᾽, ἐάν τε οἱ τετρα-

Τεθνήκωσι·] Vid. Thom. Magistrum in τεθνήξεται. Wass. Ostendit ibi Thomas, Platonem in Gorgia, et Libanium in futuro activo dicere τεθνήξει, *morietur*; sed hoc improbari a Luciano in Solœciste. Grævius ad Lucianum pag. 747. adnotat, in Platonis exemplaribus editis legi τεθνήξεται· et Henr. Stephano propter reprehensionem Luciani suspectum est, quod adfertur ex Aristophanis Acharnens. v. 324. ὡς τεθνήξων ἴσθι νῦν γε. Non negari potest, insolentiora esse hæc futura activa; neque tamen ob eam causam vel in aliis Scriptoribus, vel in Thucydide, quidquam contra consensum plerorumque Msstorum mutare ausim. Nam τεθνήκω præsens eadem ratione a perfecto τέθνηκα fieri potuit, qua πεφύκω, πεφύγω, πεπλήγω, et alia hujusmodi, a perfectis e sententia Grammaticorum formata sunt. Luciani auctoritas autem ideo aliquanto minus ponderis habet, quod non raro tamquam solœca reprehendit ea, quibus non modo probatissimos Scriptores Græcos, sed etiam ipsum usum esse, constat. Thomas Magister in ει locum hunc Thucydidis ita laudat: ἵνα, ἢν μὴ ὑπακούωσι, τεθνήξονται. Ita fortassis mutavit, quum in suo exemplari invenisset τεθνήξωνται, quod, e canone Grammatico, sciebat, subjunctivos futuris carere. Sed parum memor præcepti sui in ἵνα· πάνυ ἀμαθὲς, ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ἵνα, ἢ ἐὰν, ἢ ἂν, ἢ ὅταν τιθέναι. In margine Cod. Gr. hic ad τεθνήκωσι adnotatum erat, ἀντὶ τοῦ τεθνήξωνται. Τεθνήκωσι etiam Scholiastes agnoscit. Duck.

Βάλλειν] Int. *lapidibus.*

Διδαχθ. μὴ —— ἀπολέσ.] Haud congrue dictum: *edocti, ne perderent omnia.* Diceret aut, διδαχθ. *edocti (da ihnen vorgestellt wurde)* ἀπολέσειν τὰ πράγμ. *fore*, ut perderent omnia; aut certe: διδ. μὴ ἀπολέσαι τὰ πρ. *moniti, non perdere* omnia, aut intell. διδ. περὶ τοῦ παντὸς, *de re omni*, summa, vel περὶ τοῦ πράγματος, quomodo sese res haberet, (eo consilio, ἵνα, ὅπως) *ne forte* perderent omnia.

Οὐδὲν ἐπικ.] i. e. κατ᾽ οὐδὲν, εἰς, πρὸς οὐδ.

Ἀποστρ. σωτηρ.] *Refugium* vertit Port. Nescio, an hoc significare possit ἀποστροφή. Verterim, simpliciter plane, *reditum* vel *salutis*, vel *ad salutem*; aut ἀποστρ. sign. ἀποτροπὴν, qs. *aversionem*, ἀπαλλαγὴν, *liberationem*, remedium, σωτηρίας, *ad salutem*; ut liberarentur ab istis malis, et salutem reciperent.

κόσιοι κρατήσωσιν, ἄν τε οἱ ἐκ Μιλήτου πολέμιοι, διαφθαρήσεσθαι.

οστ΄. 76. Ἐς φιλονεικίαν τε καθέστασαν τὸν χρόνον τοῦτον, οἱ μὲν, τὴν πόλιν ἀναγκάζοντες δημοκρατεῖσθαι, οἱ δὲ, τὸ στρατόπεδον ὀλιγαρχεῖσθαι. ἐποίησαν δὲ καὶ ἐκκλησίαν εὐθὺς οἱ στρατιῶται, ἐν ᾗ τοὺς προτέρους στρατηγοὺς, καὶ εἴ τινα τῶν τριηράρχων ὑπώπτευον, ἔπαυσαν, ἄλλους δὲ ἀνθείλοντο καὶ τριηράρχους καὶ στρατηγοὺς, ὧν Θρασύβουλός τε καὶ Θράσυλλος ὑπῆρχον· καὶ παραινέσεις ἄλλας τε ἐποιοῦντο ἐν σφίσιν ἀνιστάμενοι καὶ, ὡς οὐ δεῖ ἀθυμεῖν, ὅτι ἡ πόλις αὐτῶν ἀφέστηκε· τοὺς γὰρ ἐλάσσους ἀπὸ σφῶν, τῶν πλεόνων καὶ ἐς πάντα ποριμωτέρων, μεθιστάναι. ἐχόντων γὰρ σφῶν τὸ πᾶν

Οἱ ἐκ Μιλ.] i. e. οἱ ἐν Μιλήτῳ (ὄντες) nempe ἐπελθόντες ἐκ Μιλήτου.

Ἐπ. δὲ καὶ ἐκκλησ.] Primo καὶ abest Msq. (sed nimirum soli ;) et sane redundare videatur ; sed sign. *etiam, ultro*, i. e. justam, *eine ordentliche, ausdrüctliche, förmliche Bersammlung*, consulto et ex instituto convocatam ; nempe *præterea*, ac de iis, quæ promiscue ipsis essent proposita. Et vero per Synchysin acceperis καὶ, referendum ad στρατιῶται· *milites quoque*, et *ipsi*, habuere super ea re concionem. Nec minus retuleris ad inferius καί· καὶ παραινέσεις ἄλλας ἐποιοῦντο· *et* concionem instituerunt, in qua plura mutarent ; et (præterea) varie sese mutuo sunt hortati. Quo fiat, ut non redundet καί· quod qui omisit, non viderit, quo referret. Sed, alterum obs. ἐκκλ. ἐποίησαν, pro ἐποιήσαντο, quod et assolet in hac formula, et est infra : παραινέσεις ἄλλας ἐποιοῦντο.

Ἔπαυσ.] Int. (ἀπὸ) τῆς ἀρχῆς, vel ἄρχοντας.

Ἀνθείλοντο] Perperam quidam scripti ἀνείλοντο. WASS. *Pro* illis, hic non redundat ἀντί. *Suffecerunt* an sat recte hic verterit Port. nescio, ubi non *tantisper*, interim creati sint, neque ad tempus, qui superioribus vere essent suffecti ; *subrogarunt* rectius diceret.

Θράσυλλος] Θράσυλος passim Cl. quomodo Xenophon p. 432. 442. et alibi. Cum vulgatis faciunt Polyænus I. 47. et Plutarchus de Gloria Athen. 345. et in Alcib. 207. WASS.

Ἐν σφίσιν ἀνιστάμενοι] Mss. et Edd. vett. ἐν σφίσιν αὐτοῖς. Noster bis infra σφίσιν sine αὐτοῖς. WASS. Αὐτοῖς primum in Stephani Ed. 2. omissum est : quam ob causam, non adparet. Ἀνιστάμενοι Stephanus vertit *prodeuntes*, Acacius, *congregati* ; quasi putasset, συνιστάμενοι legendum esse. DUCK. Primo ἐν σφίσιν libere retuleris vel ad (παραιν.) ἐποιοῦντο, vel ad ἀνιστάμενοι· illud prætulerim. ἀνιστάμενοι deinde sign. *justas* orationes a *stantibus* in concione illa, aut aliis *circulis*, habitas ; ut notum ex illo Homeri : "Τοῖσι δ' ἀνέστη." ἐν σφίσιν denique est, ut c. 77. init. *inter* se, mutuo alius ad alium. καὶ autem ad ὡς οὐ δεῖ ἀθυμεῖν, refertur ad ἄλλας· (παραιν.) *cum alia* inter se protulere, *tum etiam*, inter alia, præcipue, maxime, quæ sequuntur. Unde et comma post καὶ posui ; intell. ἔλεγον.

Ἡ πόλις — — μεθιστ.] Primo πόλις esse hic non potest Atheniensium ; neque enim a Samiis hæc desciverat, sed Samii ab illa ; Nec vero congruerit hoc verbo μεθιστάναι, quod sit *amovisse* a se, segregasse, qs. secrevisse. Sed tunc (si Athenarum sit πόλις) leg. cum pluribus Codd. μεθεστάναι· et tamen res non patiatur, Atheniensibus tribui defectionem a Samiis, ubi principes essent Athenienses. Quare sic intelligam : non ægre ferendum, quod ipsi (Samii) defecissent, i. e. coacti per conversionem rerum fuissent, relinquere Atheniensium societatem ; quippe quo nil aliud, nisi infirmiores a semet potentioribus amovissent, momentum haud facturos, ipsi nil perdituri. Quodsi Athenas utique intellexeris πόλιν, eo maxime, quod non videantur Samii dici posse ἀθυμεῖν, animum abjicere, propter id, quod *sponte ipsi* fecissent (quidni tamen, ex pœnitentia et metu commissi ?) μεθεστάναι utique sit legendum. Sed nimirum, ut dixi, concoquere ego non possum, Athenienses dici a Samiis descivisse.

Ποριμωτέρων] Stephanus in Thes. scribit, hoc ita videri accipiendum, ut in Æschyli Prometh. v. 904. ubi Scholiastes πόριμος exponit πόρον διδοὺς, *transitum aperiens, viam faciens*. Hic interpretatur, *quibus major facultas comparandi omnia, quibus opus foret*,

ναυτικὸν, τὰς ἄλλας πόλεις, ὧν ἄρχουσιν, ἀναγκάσειν τὰ χρήματα ὁμοίως διδόναι, καὶ, εἰ ἐκεῖθεν ὥρμηντο. πόλιν τε γὰρ σφίσιν ὑπάρχειν Σάμον, οὐκ ἀσθενῆ, ἀλλ' ἢ παρ' ἐλάχιστον ἦλθε, τὸ Ἀθηναίων κράτος τῆς θαλάσσης, ὅτε ἐπολέμησεν, ἀφελέσθαι, τούς τε πολεμίους ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἀμύνεσθαι, οὗπερ καὶ πρότερον. καὶ δυνατώτεροι εἶναι σφεῖς, ἔχοντες τὰς ναῦς, πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ δι' ἑαυτούς τε ἐν τῇ Σάμῳ προσκαθημένους, καὶ πρότερον αὐτοὺς κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν Πειραιᾶ ἔσπλου, καὶ νῦν ἐς τοσοῦτο καταστήσονται, μὴ βουλόμενοι σφίσι πάλιν τὴν πολιτείαν ἀποδοῦναι, ὥστε αὐτοὶ καὶ δυνατώτεροι εἶναι εἴργειν ἐκείνους τῆς θαλάσσης, ἢ ὑπ' ἐκείνων εἴργεσθαι. βραχύ τέ τι εἶναι καὶ οὐδενὸς ἄξιον, ὃ πρὸς τὸ περιγίγνεσθαι τῶν πολεμίων ἡ πόλις σφίσι χρήσιμος ἦν· καὶ οὐδὲν ἀπολωλεκέναι, οἵ γε μήτε ἀργύριον ἔτι εἶχον πέμπειν, ἀλλ' αὐτοῖς ἐπορίζοντο οἱ στρατιῶται, μήτε βούλευμα χρηστὸν, οὗπερ ἕνεκα πόλις στρατοπέδων κρατεῖ. ἀλλὰ καὶ

suppeteret. Ita potius accipiendum esse, suadent ea, quæ deinde de pecunia, commeatibus, et usu maris dicuntur. Εὐπορωτέρων in Cod. Cass. puto, esse glossam e margine εἰς τὸ κείμενον inlatam. Duck. Hesych. πόριμον, εὐπόριστον, πορευτόν. passive ergo; ut pleraque sane, πλώϊμος, βρώσιμος, χρήσιμος, alia; sed et contra, μάχιμος (μαχήσιμος,) φρόνιμος, ὠφέλιμος, quin et ἀνύσιμος, *promtus* ad perficiendum, *strenuus*; nec non θανάσιμος· γνώριμος quidem et *noscentem* et *notum* sign. quin et εὔπορος et ἄπορος active non minus adhibentur, quam passive. Passive tamen interpretanti, ποριμώτερον, adverb. legendum, quod ad verbum referatur, μεθιστάναι· *commodius*, cum majori εὐπειρίᾳ. Illud præferendum, vel propter ἐλάσσ. καὶ, ad πλειόνων.

Ὁμ. — καὶ εἰ ἐκ.] Καὶ hic est pro ἢ, immo ὡς post ὅμοιος, vel ἴσος, ut 3. 14. init. ἴσα καὶ ἱκέται, et 2. 60. extr. ἐν ἴσῳ, εἰ καὶ μὴ ἐνεθυμήθη· ἐκεῖθεν refer ad Athenienses, Athenas; non minus cogi civitates posse a navibus Samo profectis, quam, si Athenis venerint, duas vires easdem habeant.

Ἢ παρ' ἐλάχιστον ἦλθε] Διῆλθε τὸ Ἀθηναίων pro varia lectione annotat etiam Scholiastes. minus eleganter. Wass. Vulgatam scripturam confirmat Plutarchus in Vita Periclis p. 305. Πολλὴν ἀδηλότητα καὶ μέγαν ἔσχε κίνδυνον ὁ πόλεμος, εἴπερ, ὡς Θουκυδίδης φησὶ, παρ' ἐλάχιστον ἦλθε Σαμίων ἡ πόλις ἀφελέσθαι τῆς θαλάττης τὸ κράτος Ἀθηναίους. Sic παρὰ τοσοῦτον ἐλθεῖν dicunt Græci, non διελθεῖν. Thucydides VII. 2. Παρὰ τοσοῦτον μὲν αἱ Συρακοῦσαι ἦλθον κινδύνου. Lucianus Catapl. p. 425. Παρὰ τοσοῦτον ἦλθε διαφυγεῖν· et Pseudomant. p. 781. Παρὰ τοσοῦτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν. Sed fortassis δὴ ἦλθε scripsit Thucydides, ut Clar. et Gr. habent; atque inde διῆλθε illud ortum est. Duck.

Ἦλθε] Sæpius ita Noster; v. Ind. Luciani locus, a Duckero allatus, παρὰ τοσ. ἦλθε διαφυγεῖν, non usquequaque et similiter conformatus, per κακοζηλίαν, opinor; aut intell. ὥστε μὴ διαφ.

Καὶ πρότερον αὐτοὺς κρατεῖν] Interpretatio Scholiastæ, αὐτοὺς ad eos, qui in Samo erant, referentis, a sententia hujus loci aliena est; et res ipsa ostendit, utraque hæc καὶ πρότερον, καὶ νῦν ad eosdem, id est, ad eos, qui Athenis erant, pertinere. Illud obscurius est, quod ab infinito κρατεῖν ad finitum καταστήσονται transit. Sed sæpe etiam alibi negligit convenientiam modorum. VI. 34. Πείθεσθε οὖν, μάλιστα μὲν, ταῦτα τολμήσαντες, εἰ δὲ μὴ, ὅτι τάχιστα τἄλλα ἐς τὸν πόλεμον ἑτοιμάζειν. Et ibid. Cap. 75. Ἦσαν γὰρ ὕποπτοι αὐτοῖς οἱ Καμαριναῖοι, μὴ προθύμως σφίσι μήτ' ἐπὶ τὴν πρώτην μάχην πέμψαι, ἃ ἔπεμψαν· ἔς τε τὸ λοιπὸν, μὴ οὐκέτι βούλωνται ἀμύνειν — προσχωρῶσι δὲ αὐτοῖς. Duck.

Βούλ. χρ.] Βουλεύματι Msqu. an leg. βούλευμά τι; Nec illud quidem spernendum: (quod) *consilio utile*; (foret;) utut minus solitum; neque alii libri habent.

Πόλις] Infinite et γνωμικῶς, universe, *ein Staat*, non, *der Staat*, non hæc vel illa nominatim, non Atheniensium utique.

ἐν τούτοις τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι, τοὺς πατρίους νόμους καταλύσαντας· αὐτοὺς δὲ σώζειν καὶ ἐκείνους πειράσεσθαι προσαναγκάζειν. ὥστε οὐδὲ τούτους, οἵπερ ἂν βουλεύοιέν τι χρηστὸν παρὰ σφίσι, χείρους εἶναι. Ἀλκιβιάδην τε, ἢν αὐτῷ ἄδειάν τε καὶ κάθοδον ποιήσωσιν, ἄσμενον τὴν παρὰ βασιλέως ξυμμαχίαν παρέξειν. τό, τε μέγιστον, ἢν ἁπάντων σφάλλωνται, εἶναι αὐτοῖς, τοσοῦτον ἔχουσι ναυτικὸν, πολλὰς τὰς ἀποχωρήσεις, ἐν αἷς καὶ πόλεις καὶ γῆν εὑρήσουσι.

οζ΄. 77. Τοιαῦτα ἐν ἀλλήλοις ἐκκλησιάσαντες, καὶ παραθαρσύναντες σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ τοῦ πολέμου παρεσκευάζοντο οὐδὲν ἧσσον. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες ἐς τὴν Σάμον, οἱ δέκα πρεσβευταὶ, ὡς ταῦτα, ἐν τῇ Δήλῳ ἤδη ὄντες, ᾐσθάνοντο, ἡσύχαζον.

οη΄. 78. Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ ναυτικῷ στρατιῶται κατὰ σφᾶς αὐτοὺς διεβόων, ὡς ὑπὸ Ἀστυόχου καὶ Τισσαφέρνους φθείρεται τὰ πράγματα· τοῦ μὲν οὐκ ἐθέλοντος οὔτε πρότερον ναυμαχεῖν, ἕως ἔτι αὐτοί τε ἔρρωντο μᾶλλον, καὶ τὸ ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ὀλίγον ἦν, οὔτε νῦν, ὅτε στασιάζειν τε λέγονται, καὶ αἱ

Τοὺς πατρίους νόμους] Plerique scripti πατρῴους. Utroque modo Noster. Vid. Lib. IV. Cap. 118. et Thom. Magistrum. Wass. Lib. IV. Cap. 118. princ. est, κατὰ τοὺς πατρίους νόμους, et paullo post, τοῖς πατρίοις νόμοις χρώμενοι· ubi quidam Mss. πατρῴοις, minus recte, si Grammaticis credimus. Aristoteles II. Politicor. 6. κινεῖν τοὺς πατρίους νόμους. Sic fere potius τὸ πάτριον, τὰ πάτρια, mores, instituta majorum, quam πατρῷον, et πατρῷα. Duck.

Ποιήσωσ.] i. e. κατεργάσωνται, διαπράξωσι, παρασκευάσωσιν. Ad ἄδειαν nil offendit ποιεῖν: ad κάθοδον durius est, per Zeugma, vel Syllepsin, Dilogiam certe; neque enim *aliena* notio ista a verbo ποιεῖν.

Τ. παρὰ βασ. ξ. παρ.] Pro τὴν τοῦ βασ. ξυμμ. παρ' αὐτοῦ παρέξειν· vel, per Synchysin artic. τὴν, pro παρέξ. τὴν ξυμμ.

Παραθαρσ.] Nil addit παρὰ simplici; non magis hoc quidem, quam in παραπικραίνειν, παραζηλοῦν, παραπείθειν, παραθίγειν, aliis.

Καὶ τὰ τοῦ πολέμου παρεσκευάζοντο] Non possum probare scripturam librorum, qui habent κατὰ τοῦ πολέμου. Nihil frequentius est Thucydidi, quam articulo neutrius generis cum genitivo substantivi pro quocumque alio casu nominis substantivi uti. III. 82. Ἐστασίαζέ τε οὖν τὰ τῶν πόλεων; et ibid. τὰ μέσα τῶν πολιτῶν, pro αἱ πόλεις, et οἱ μέσοι πολῖται. VI. 29. Ἤδη γὰρ τὰ τῆς παρασκευῆς ἐπεπόριστο. VI. 65. Ἐπεὶ δὲ ἕτοιμα αὐτοῖς καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἦν, *adparatus*, vel, *quæ ad adparatum pertinent.* VII. 49. Ἐν ᾗ τὰ τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα σφῶν ἔσται, id est, ἡ ἐμπειρία. VI. 86. Τὰ δὲ τοῦ πολέμου παρόντα ἤδη, καὶ οὐ μέλλοντα, pro ὁ πόλεμος. Ita et hoc loco: τὰ τοῦ πολέμου παρεσκευάζοντο, id est, τὸν πόλεμον. Sed infra Cap. 82. Τὰ τοῦ πολέμου πρῶτον ἔφη πράξειν, τὰ τοῦ πολέμου non tam apte vertatur *bellum*, quam, *quæ ad bellum pertinent.* Vide Dionysium Halicarn. περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος cap. XXIX. et Stephanum in Append. ad Scripta al. de Dialect. pag. 178. Hæc ideo monenda duxi, quod vidi, præter Hudsonum esse, quibus hic magis placeret κατὰ τοῦ πολέμου, quam καὶ τὰ τοῦ πολέμου. Duck.

Πρότερον] Gr. male, προθυμότερον. Marg. et Edd. vett. προτιμότερον. inepte. Wass. Cap. 76. καὶ πρότερον, καὶ νῦν. Duck.

Οὔτε νῦν] Scil. ναυμαχεῖν ἐθέλοντος· quod et Port. recte explevit; respondet superiori: οὔτε πρότερον ἐθέλ. ναυμ. V. tamen et mox ad μένοντες.

νῆες αὐτῶν οὐδέπω ἐν τῷ αὐτῷ εἰσὶν, ἀλλὰ τὰς παρὰ Τισσαφέρνους Φοινίσσας ναῦς μένοντες, ἄλλως ὄνομα, καὶ οὐκ ἔργον, κινδυνεύειν διατριβῆναι. τὸν δ' αὖ Τισσαφέρνην τάς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζειν, καὶ, τροφὴν ὅτι οὐ ξυνεχῶς οὐδ' ἐντελῆ διδοὺς, κακοῖ τὸ ναυτικόν. οὔκουν ἔφασαν χρῆναι μέλλειν ἔτι, ἀλλὰ διαναυμαχεῖν. καὶ μάλιστα οἱ Συρακούσιοι ἐνῆγον.

οθ'. 79. Αἰσθόμενοι δὲ οἱ ξύμμαχοι καὶ ὁ Ἀστύοχος τὸν θροῦν, καὶ δόξαν αὐτοῖς ἀπὸ ξυνόδου, ὥστε διαναυμαχεῖν, ἐπειδὴ καὶ ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἡ ἐν τῇ Σάμῳ ταραχὴ, ἄραντες ταῖς ναυσὶ πάσαις, οὔσαις δώδεκα καὶ ἑκατὸν, καὶ τοὺς Μιλησίους πεζῇ κελεύσαντες ἐπὶ τῆς Μυκάλης παριέναι,

Ἐν τῷ αὐτῷ] *Bensammen, in unum* contractæ; nempe Atheniensium naves.

Μένοντες] Quo referas Nominativum? Debebat μένοντος, ad Ἀστυόχου et ἐθέλοντος. Neque infinitivus, κινδυνεύειν, congruit cœptæ orationi; sed itidem scriberetur ἀλλὰ κινδυνεύοντος διατρ. Sed nimirum ad οὔτε νῦν, non repetendum ἐθέλοντος, verum ἐθέλει, immo ἐθέλουσι, nempe οἱ Πελοποννήσιοι· quibus deinde aptum sit μένοντες. Ab eodem verbo, ἐθέλουσι, pendeat deinde et κινδυνεύειν· μένοντες (Astyochus et Peloponnesii) ἐθέλουσι κινδυνεύειν διατρ. Quid, quod et a διεβόων pendere possit Infinit. si sit μένοντας tamen, non μένοντες· quod per Antiptoton explices; ut Actor. 15. 22. 23. ἔδοξεν —— γράψαντες, pro γράψασι, i. e. καὶ ἔγραψαν.—Pari mutatione Participii in Verb. finitum Paullus, Col. 1. 6. τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, — καὶ ἔστι καρποφορούμενον, pro, καὶ καρποφορουμένου· et vs. 26. τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον — νυνὶ δὲ ἐφανερώθη, p. φανερωθέν. Nec non. 1 Tim. 1. 13. τὸν πρότερον ὄντα —— ἀλλ' ἠλεήθην, pro ἐλεηθέντα. 2 Cor. 6. 9. ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ, ζῶμεν· Apoc. 1. 18. ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρὸς, pro γενόμενος. V. Philol. Th. P. p. 85. extr. lit. γ.)

Ἄλλως] Potest referri ad μένοντες· mihi tamen arridet ἄλλως ὄνομα, *frustra nomen* inane, inutile, vanum vocabulum *plane*, ἀτεχνῶς, nomen vanum, nihil ultra.

Ὄνομα, καὶ οὐκ ἔργον, κινδυνεύειν διατριβῆναι] Hic Valla conjunxit ὄνομα, καὶ οὐκ ἔργον, κινδυνεύειν, et, quasi κινδυνεύειν pro εἰς τὸ κινδυνεύειν positum esset, vertit *nomine, non re, periculum certaminis subituras*; διατριβῆναι autem, *tempus terat*, interpretatus est. Et sic etiam Acacius hæc accepit. Verum, si ita vertatur διατριβῆναι, non habebit, unde pendeat, aut pro pertineat nominativus μένοντες. Quapropter mihi Portus, ducente eo Scholiasta, qui διατριβῆναι exponit διαφθαρῆναι, rectius videtur conjunxisse κινδυνεύειν διατριβῆναι, et ab his præcedentia illa ὄνομα καὶ οὐκ ἔργον separasse. In quibus, si distinctio post ἔργον ponatur, hæc erit sententia; Peloponnesios clamasse, periculum esse, ne ipsi frustra exspectando naves Phœnicum, ὄνομα, καὶ οὐκ ἔργον, οὔσας, (vel ἐχούσας, ut Euripides Orest. v. 454. Ὄνομα γὰρ, ἔργον δ' οὐκ, ἔχουσιν οἱ φίλοι·) i. e. nomen sine re, paullatim adtererentur. Qua significatione verbo διατρίβειν etiam infra Cap. 87. utitur: Ἵνα διατρίβῃ, ἀπελθὼν, ὥσπερ καὶ διενοήθη, τὰ τῶν Πελοποννησίων. Nam. Henr. Stephanus, in Thes. scribens, apud Thucydidem lib. 8. legi ναῦς διατριβῆναι pro διαφθαρῆναι, sine dubio aliud egit, nec recte locum inspexit. Ceterum, structura orationis toto hoc Capite satis implicita est, ita, ut propemodum haberi possit pro exemplo eorum, quæ Dionysius Halicarn. in Thucydide σκολιὰ, καὶ δυσπαρακολούθητα esse, καὶ σχηματισμῶν πλοκὰς σολοικοφανεῖς habere, dicit. Nam primum hæc, ναῦς μένοντες, quum non alio referri possint, quam ad διεβόων, quod in princip. Cap. est, ab eo, interpositis illis de Astyocho, longo intervallo separantur; quod orationem non parum obscuram reddit. Deinde, quum in priore membro posuisset τοῦ μὲν οὐκ ἐθέλοντος, usitati sermonis ratio, quod bene animadvertit Portus, postulabat, ut itidem in posteriore diceret, τοῦ δ' αὖ Τισσαφέρνους τάς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζοντος, καὶ διὰ τὸ τὴν τροφὴν οὐ συνεχῶς, οὐδ' ἐντελῆ διδόναι, τὸ ναυτικὸν κακοῦντος. Non dissimile ἀκατάλληλον, præcedente genitivo, quem absolutum vocant, est in iis, quæ VII. 47. leguntur: Νόσῳ τε γὰρ ἐπιέζοντο κατ' ἀμφότερα, τῆς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ταύτης οὔσης, ἐν ᾗ ἀσθενοῦσιν ἄνθρωποι μάλιστα, καὶ τὸ χωρίον ἅμα, ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύοντο, ἑλῶδες καὶ χαλεπὸν ἦν· pro, τοῦ χωρίου ἑλώδους καὶ χαλεποῦ ὄντος. Duck.

Ἄρ. τ. ν.] Int. σύν· immo *per* ipsas naves,

ἔπλεον πρὸς τὴν Μυκάλην. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ Σάμου ναυσὶ δυοῖν καὶ ὀγδοήκοντα, αἳ ἔτυχον ἐν Γλαύκῃ τῆς Μυκάλης ὁρμοῦσαι, (διέχει δὲ ὀλίγον ταύτῃ ἡ Σάμος τῆς ἠπείρου πρὸς τὴν Μυκάλην·) ὡς εἶδον τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐπιπλεούσας, ὑπεχώρησαν ἐς τὴν Σάμον, οὐ νομίσαντες τῷ πλήθει διακινδυνεῦσαι περὶ τοῦ παντὸς ἱκανοὶ εἶναι. καὶ ἅμα (προῄσθοντο γὰρ αὐτοὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ναυμαχησείοντας,) προσεδέχοντο καὶ τὸν Στρομβιχίδην ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου σφίσι ταῖς ἐκ τῆς Χίου ναυσὶν ἐπ' Ἀβύδου ἀφικομέναις προσβοηθήσειν· προὔπεμπτο γὰρ αὐτῷ ἄγγελος. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐπὶ τῆς Σάμου ἀνεχώρησαν· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, καταπλεύσαντες ἐπὶ Μυκάλης, ἐστρατοπεδεύοντο, καὶ τῶν Μιλησίων καὶ τῶν πλησιοχώρων ὁ πεζός. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, μελλόντων αὐτῶν ἐπιπλεῖν τῇ Σάμῳ, ἀγγέλλεται ὁ Στρομβιχίδης ταῖς ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶν ἀφιγμένος. καὶ εὐθὺς ἀπέπλεον πάλιν ἐπὶ τῆς Μιλήτου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, προσγενομένων σφίσι τῶν νεῶν, ἐπίπλουν αὐτοὶ ποιοῦνται τῇ Μιλήτῳ ναυσὶν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν, βουλόμενοι διαναυμαχῆσαι· καὶ, ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἀντανήγετο, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς τὴν Σάμον.

π'. 80. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τοῦτο εὐθὺς οἱ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ, ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐκ ἀξιόμαχοι νομίσαντες εἶναι, οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπορήσαντες, ὁπόθεν τοσαύταις ναυσὶ χρήματα ἕξουσιν, ἄλλως τε καὶ Τισσαφέρνους κακῶς διδόντος, ἀποστέλλουσιν ὡς τὸν Φαρνάβαζον (ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσετάχθη,) Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου, ἔχοντα ναῦς τεσσαράκοντα. ἐπεκαλεῖτο γὰρ αὐτοὺς ὁ Φαρνάβαζος, καὶ τροφὴν ἕτοιμος ἦν παρέχειν. καὶ ἅμα καὶ τὸ

in navibus ipsi solvebant (ancoras), proficiscebantur.

Ἔπλεον πρὸς τὴν Μυκάλην] Forte ἔπλεον ὡς τὴν Μυκάλην. Nec tamen scriptura ὡς πρὸς τὴν Μυκ. displicet. Wass.

Γλαύκῃ] Recte addit τῆς Μυκάλης, est enim et κόλπος Γλαῦκος καλούμενος prope Artemisium, et Symen etiam Cariæ *Glaucum* dictam narrat Athenæus. De hoc oppido non videor alibi legisse. Wass.

Ταύτῃ] Ταύτης Msq. non adeo male, ad ἠπείρου· nisi, quod distractior paullo positus verborum inducitur; neque ἤπειρος memorata antea fuit, quo referretur ταύτης.

Ναυσὶν ἐπ' Ἀβύδου] Clar. ταῖς ἐπ' Ἀβύδου recte addit ταῖς. Wass. De hac expeditione Strombichidis vid. Cap. 62. Ἐπ' Ἄβυδον cum quibusdam Mss. legas, an vulgatam scripturam retineas, perinde est; nam utrumque recte dicitur. Vel hoc ipso Capite plus semel cum genitivo, eadem significatione, et alibi sæpissime. Duck.

Προὔπεμπτο] Debebat προὐπέπεμπτο.

Καὶ εὐθ.] Καὶ pro οὖν.

Ἐπὶ τ. Μιλ.] Pro ἐπὶ τὴν Μίλητον. At contra, Matth. 19. 28. καθίσεσθε ἐπὶ θρόνους, pro θρόνοις, vel θρόνων.

Διαναυμ.] Hic quidem pro simplici tantum valeat.

Καὶ ἅμα καὶ τὸ Βυζάντιον ἐπεκηρυκεύετο αὐ-

Βυζάντιον ἐπεκηρυκεύετο αὐτοῖς ἀποστῆναι. καὶ αἱ μὲν τῶν Πελοποννησίων αὗται νῆες, ἀπάρασαι ἐς τὸ πέλαγος, ὅπως λάθοιεν ἐν τῷ πλῷ τοὺς Ἀθηναίους, χειμασθεῖσαι, καὶ αἱ μὲν Δήλου λαβόμεναι αἱ πλείους μετὰ Κλεάρχου, καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον· (Κλέαρχος δὲ κατὰ γῆν, αὖθις ἐς τὸν Ἑλλήσποντον κομισθεὶς, ἦρχεν·) αἱ δὲ μετὰ Ἑλίξου τοῦ Μεγαρέως στρατηγοῦ δέκα, ἐς τὸν Ἑλλήσποντον διασωθεῖσαι, Βυζάντιον ἀφιστᾶσι. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ ἐκ τῆς Σάμου πέμπουσιν, αἰσθόμενοι, νεῶν βοήθειαν καὶ φυλακὴν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. καί τις καὶ ναυμαχία βραχεῖα γίγνεται πρὸ τοῦ Βυζαντίου, ναυσὶν ὀκτὼ πρὸς ὀκτώ.

πά. 81. Οἱ δὲ προεστῶτες ἐν τῇ Σάμῳ, καὶ μάλιστα Θρασύβουλος, ἀεί τε τῆς αὐτοῦ γνώμης ἐχόμενος, ἐπειδὴ μετέστησε τὰ πράγματα, ὥστε κατάγειν Ἀλκιβιάδην, καὶ τέλος ἀπ᾽ ἐκκλησίας, ἔπεισε τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, καὶ, ψηφισαμένων αὐτῶν Ἀλκιβιάδῃ κάθοδον καὶ ἄδειαν, πλεύσας ὡς τὸν Τισσαφέρνην, κατῆγεν ἐς τὴν Σάμον τὸν Ἀλκιβιάδην· νομίζων μόνην σωτηρίαν, εἰ Τισσαφέρνην αὐτοῖς μεταστήσειεν ἀπὸ Πελοποννησίων. γενομένης δὲ ἐκκλησίας, τήν τε ἰδίαν ξυμφορὰν τῆς φυγῆς ἐπῃτίασε καὶ ἀνωλοφύρατο ὁ Ἀλκιβιάδης· καὶ περὶ τῶν

τοῖς ἀποστῆναι] Magis probo interpretationem Acacii, *ad hæc legati ab Byzantio de defectione venerant*, quam Vallæ et Porti, qui, legatos a Pharnabazo missos hoc Peloponnesiis promisisse, putant. Neque enim credo, si hæc esset sententia, Thucydidem verbo ἐπικηρυκεύεσθαι usurum fuisse. Τὸ Βυζάντιον nota figura dicit pro οἱ Βυζάντιοι, et ἀποστῆναι est deficere: III. 55. VIII. 45. ἀποστῆσαι ad defectionem inducere; V. 45. VIII. 32. et sæpe alibi. Ἐπικηρυκεύεσθαι porro cum dativo et infinitivo est VII. 83. ἐπικηρυκεύεται Γυλίππῳ καὶ Συρακουσίοις εἶναι ἕτοιμος. Duck.

Ἐπεκηρ.] Nescio, quid Porto in mentem venerit, interpretanti: *per legatos significabat*. Num enim hoc sign. ἐπικηρυκεύεσθαι; aut quid ad Pharnabazum, ut illud Peloponnesiis nuntiaret; idque per κήρυκας, tanquam *ipse* defecturus? Immo ipsi Byzantini mitterent; ad ἀποστῆναι intell. ὥστε, vel περὶ τοῦ.

Ἐν τῷ πλῷ] Clar. melius, ἐν τῷ παράπλῳ. Vide tamen III. 49. Wass.

Ἀπ᾽ ἐκκλησίας] Plerique Mss. ἀπ᾽ ἐκκλησίας, id est, ἐν ἐκκλησίᾳ. Sed ἀπ᾽ ἐκκλησίας videtur ita dici posse, ut Cap. 79. καὶ δόξαν αὐτοῖς ἀπ᾽ ξυνόδου, ὥστε διαναυμαχεῖν. Duck.

Ἐς τὴν Σάμον] Clar. rectius ὡς, ut Cap. 80. ὡς τὸν Φαρνάβαζον, et alibi. Wass.

Αὐτοῖς] Αὐτὸς Msqu. non sine sensu; quod in Alcibiade hoc maxime foret. Sed redundare videtur hic illud additamentum; quia in *eo* non erat *una* salus, si *ille* hoc perficeret, verum nil fieret; et elegantior est Dativus (omnibus præsertim faventibus libris), quam qui uni codici condonetur: αὐτοῖς μεταστήσειεν, in eorum *gratiam*, commodum, πρὸς αὐτούς· ἐκεῖνος quoque scriberet magis Thuc. si ad Alcib. referretur.

Ἐπῃτίασε] Stephanus et alii recentiores Lexicographi ex hoc uno loco Thucydidis ἐπαιτιάω activum in Lexica sua contulerunt. Monet tamen Stephanus, hic etiam legi ἐπῃτιάσατο. Nec video, cur id ex auctoritate plerorumque librorum scriptorum vulgato ἐπῃτίασε præferri non debeat; quum præsertim Thucydides alibi quoque formam mediam hujus verbi adhibere soleat. Vid. V. 16. et VI. 28. Duck.

Περὶ τῶν πολιτικῶν] Τῶν male abest a quibusdam. Wass.

πολιτικῶν πολλὰ εἰπὼν, ἐς ἐλπίδας γε αὐτοὺς οὐ μικρὰς περὶ τῶν μελλόντων καθίστη· καὶ ὑπερβάλλων ἐμεγάλυνε τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν παρὰ τῷ Τισσαφέρνει, ἵνα οἵ τε οἴκοι τὴν ὀλιγαρχίαν ἔχοντες φοβοῖντο αὐτὸν, καὶ μᾶλλον αἱ ξυνωμοσίαι διαλυθεῖεν, καὶ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τιμιώτερόν τε αὐτὸν ἄγοιεν, καὶ αὐτοὶ ἐπιπλεῖον θαρσοῖεν· οἵ τε πολέμιοι τῷ Τισσαφέρνει ὡς μάλιστα διαβάλλοιντο, καὶ τῶν ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπίπτοιεν. ὑπισχνεῖτο δ᾽ οὖν τάδε μέγιστα, ἐπικομπῶν, ὁ Ἀλκιβιάδης, ὡς Τισσαφέρνης αὐτῷ ὑπεδέξατο, ἦ μὴν, ἕως ἄν τι τῶν ἑαυτοῦ λείπηται, ἢν Ἀθηναίοις πιστεύῃ, μὴ ἀπορήσειν αὐτοὺς τροφῆς, οὐδ᾽ ἢν δέῃ τελευτῶντα τὴν ἑαυτοῦ στρωμνὴν ἐξαργυρῶσαι· τάς τε ἐν Ἀσπένδῳ ἤδη οὔσας Φοινίκων ναῦς κομιεῖν Ἀθηναίοις, καὶ οὐ Πελοποννησίοις. πιστεῦσαι δ᾽ ἂν μόνως Ἀθηναίοις, εἰ αὐτὸς κατελθὼν αὐτῷ ἀναδέξαιτο.

πβ΄. 82. Οἱ δὲ, ἀκούοντες ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλὰ, στρατηγόν τε αὐτὸν εὐθὺς εἵλοντο μετὰ τῶν προτέρων, καὶ τὰ πράγματα πάντα ἀνετίθεσαν. τήν τε παραυτίκα ἐλπίδα ἕκαστος, τῆς τε σωτηρίας, καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων τιμωρίας,

Ἐς ἐλπίδας] Ita Mss. et plurative supra. Firmat Hippocrates Prænot. p. XI. ἔμπυον ἔσεσθαι πολλαὶ ἘΛΠΊΔΕΣ. v. Indicem. De Thrasylli Commento ad Byzantium adi Polyænum I. 47. Wass. Cur Stephanus paullo post voluerit infercire περὶ, quod et ab exemplaribus Mss. et a vett. Edd. abest, non scio. Thucydides VII. 77. Ἐλπὶς θαρσεῖα τοῦ μέλλοντος. Cap. seq. Τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων τιμωρίας. Lucianus Tyrannicid. pag. 694. Οὐ τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος. Duck.

Ὑπεδέξατο] Eadem significatio hujus vocis est II. 29. et 95. Vid. Thom. Magistrum in ὑφέσταμαι. Duck.

Ἐξαργυρίσαι] Ἐξαργυρῶσαι Marg. Cam. Græv. Etymologus, Suidas h. v. qui addit, οὐκ ἐξαργυρίσαι. Utraque forma Josephus B. Jud. I. 15. I. 26. ἀργυρίζω Demosthenes, et ἐξαργυρίζω, ἀπαργυρίζω Themist. ἀπαργυρόω quandoque *de argento*, ut in Plutarchi Philopœm. p. 361. ubi cum Ms. A. κολούσαντας, *amputantes*, pro κωλύσαντας legendum. ἐπαργυρόω sensu Thucydideo utitur Artemidorus: ἐξαργυρόω apud Herodotum, quem lubenter auctorem Noster habet, invenitur VI. 86. 1. Τὰ ἡμίσεα πάσης τῆς οὐσίας ἐξαργυρώσαντα. Thom. Magister: οὐδ᾽ ἂν δ.— ἐξαργυρίσαι. Wass. Ita Thomas in χρηματίζω, et αὐτοῦ pro ἑαυτοῦ. Ἐξαργυρίζειν dicit Demosthenes in Orat. de Pace pag. 40. Ἣν ἐνθάδε ἐκέκτητο οὐσίαν φανερὰν, ταύτην ἐξαργυρίσας. Ubi Scholiastes adnotat: διαπράσας. σημείωσαι, παρὰ Θουκυδίδῃ ἐξαργυρῶσαι, οὐκ ἐξαργυρίσαι, quæ vel Suidas illi, vel ille Suidæ, debet. Parthenius Nic. Cap. VIII. Ἐξηργυρίσατο μέρος τῶν ὑπαργμάτων. Ἐξαργυρῶσαι in textu scribi voluit Clar. Wasse, quod ante erat ἐξαργυρίσαι. Duck.

Καὶ οὐ Πελ.] Pro καὶ Cod. Msqu. habet δέ· quæ si vera Lectio sit, (mutata forsitan, quia obscurior:) ita distinxeris: τὰς ναῦς κομιεῖν, (scil. μὲν, πάντως, *sane*,) Ἀθην. δὲ (i. e. ἀλλὰ Ἀθ.) οὐ Πελοπ. missurum se naves *utique*, sed nimirum Atheniensibus, non Peloponnesiis. Non displicet.

Εἰ αὐτὸς κατελθὼν] In nonnullis, εἰ σῶς αὐτός. Sed annon mali ominis? Ita Noster alibi. Wass.

Αὐτῷ] Αὐτοῖς Marg. et alii. male. Wass.

Ἀναδέξαιτο] Herodotum ἀναδέχομαι pro ὑπισχνοῦμαι dicere, adnotat Thom. Magister in ὑφίσταμαι. Sed ἀποδέχεσθαι sæpe plus est, quam simpliciter promittere, et de eo dicitur, qui pro alio spondet ac fidejubet. Adi Budæi Commentar. Ling. Græc. et Casaubonum ad Theophrast. Charact. Cap. XII. Duck.

οὐδενὸς ἀντηλλάξαντο· καὶ ἕτοιμοι ἤδη ἦσαν κατὰ τὸ αὐτίκα τούς τε παρόντας πολεμίους ἐκ τῶν λεχθέντων καταφρονεῖν, πλεῖν τε ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ. ὁ δὲ, τὸ μὲν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν, τοὺς ἐγγυτέρω πολεμίους ὑπολιπόντας, καὶ πάνυ διεκώλυσε, πολλῶν ἐπειγομένων· τὰ δὲ τοῦ πολέμου πρῶτον, ἔφη, ἐπειδὴ καὶ στρατηγὸς ᾕρητο, πλεύσας ὡς Τισσαφέρνην, πράξειν. καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἐκκλησίας εὐθὺς ᾤχετο, ἵνα δοκῇ πάντα μετ' ἐκείνου κοινοῦσθαι, καὶ ἅμα βουλόμενος αὐτῷ τιμιώτερός τε εἶναι, καὶ ἐνδείκνυσθαι, ὅτι καὶ στρατηγὸς ἤδη ᾕρηται, καὶ εὖ καὶ κακῶς οἷός τε ἐστὶν αὐτὸν ποιεῖν. ξυνέβαινε δὲ τῷ Ἀλκιβιάδῃ, τῷ μὲν Τισσαφέρνει τοὺς Ἀθηναίους φοβεῖν, ἐκείνοις δὲ τὸν Τισσαφέρνην.

πγ΄. 83. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἐν τῇ Μιλήτῳ πυνθανόμενοι τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον, καὶ πρότερον τῷ Τισσαφέρνει ἀπιστοῦντες, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι διεβέβληντο. ξυνηνέχθη γὰρ αὐτοῖς, καὶ τὸν ἐπὶ τὴν Μίλητον Ἀθηναίων ἐπίπλουν, ὡς οὐκ

Ἀντηλλάξαντο·] Vett. Edd. et quidam scripti ἂν ἠλλάξαντο. Hoc non magnopere improbem: nam oratio particulam ἂν videtur requirere. Duck. Vix est, quin præplaceat plurium Libb. Lectio, ἂν ἠλλάξαντο, pro Optativo: mutaturi erant, mutare *vellent*, (*würden sie für nichts hingegeben haben*;) Vel, quando non inelegans tamen, neque insolitum verbo ἀλλάσσειν est ἀντὶ tali sensu, ut in Subst. ἀντάλλαγμα, Matth. 16. 26. ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς· ipsum certe ἀντηλλάξαντο sign. ἤθελον ἀνταλλάξασθαι.

Καὶ πάνυ] Redundat καὶ hic sane: aut, si vis, intendit significationem, et quasi asseverationem habet τοῦ πάνυ· *gar sehr*, utique. *schlechterdings*. Solet omnino in diversis vel oppositis addi καὶ, nunc priori membro, nunc alteri. Xen. M. I. 1. 6. συνεβούλευε καὶ πράττειν· ubi καὶ sign. *utique, quovis modo* (*gerade hin, schlechterdings*), simpliciter, continuo, *immerhin, in Gottes Namen*.

Ξυνέβαινε] Hic de *felici* exitu et optato; alias plerumque de *tristiori*; hic sign. *contigit ei* (*es glückte, gelang ihm*).

Διεβέβληντο] Id est, διαβάλλειν ἤρξαντο, ait Portus, passivum pro activo, figura Attica. Rectius Thomas Magister in διαβέβλημαι, eadem sententia, qua Scholiastes, exponit διαβεβλημένως εἶχον πρὸς αὐτὸν, κακὸν αὐτὸν ἡγοῦντο. Et sic apud Philostr. II. de Vit. Sophist. I. 10. sumi, dicit, in his: Διεβέβλητο δὲ πρὸς αὐτὸν, ὡς ἠλιθιώδη, καὶ δυσγράμματον, καὶ παχὺν τὴν μνήμην. Ad eamdem significationem pertinet, quod Casauboni, Pater ad Strabonem XVII. pag. 792. et Filius ad Epicteti Enchirid. Cap. LII. adnotant, διαβάλλεσθαι interdum esse *odio habere*: quam ab hoc loco non alienam esse, ex eo patet, quod paullo post verbo μισεῖσθαι utitur Thucydides. Add. infr. Cap. 108. Duck.

Καὶ τὸν ἐπὶ τὴν Μίλητον Ἀθηναίων ἐπίπλουν] Non intelligo, quo referendus sit accusativus ἐπίπλουν, et puto, aliquid excidisse ante τὸν ἐπὶ, forte μετὰ, *post*, vel κατὰ, ut videtur voluisse Portus, qui hic interpretatur, *quo tempore*. Nec satis liquet mihi, illa, quæ paullo post dicuntur, καὶ ἐς τὸ μισεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιδεδωκέναι, cum præcedentibus, τὸν Τισσαφέρνην ἀῤῥωστότερον γενόμενον, conjungenda sint, an, quod Scholiastæ placuit, ad Peloponnesios pertineant. Si hoc verum est; dicendum est, participium γενόμενον pro infinitivo positum, et ceteram orationem ita supplendam esse: καὶ αὐτοὺς ἐς τὸ τὸν Τισσαφέρνην μισεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιδεδωκέναι. Sed, sive dicas, ὁ Τισσαφέρνης ἐπιδέδωκεν εἰς τὸ μισεῖσθαι ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων, sive, οἱ Πελοποννήσιοι ἐπιδεδώκασιν εἰς τὸ μισεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν τὸν Τισσαφέρνην, utrumque videtur esse insolens genus loquendi. Duck. Nec sensum his verbis, nec coagmentationem, satis constare, recte monenti atque edisserenti Duckero ita adstipulor, ut, occupata illi, gaudeam, quæ ipse scripturus fuerim; quibus hoc addiderim tamen: 1) non tam intelligendum κατὰ ad ἐπίπλουν, quam pro καὶ legendum, referri autem κατὰ (i. e. διὰ, *propter*,) ad ἀῤῥωστότερον γενόμενον· tametsi nihil obsti-

ἠθέλησαν ἀνταναγαγόντες ναυμαχῆσαι, πολλῷ ἐς τὴν μισθοδοσίαν τὸν Τισσαφέρνην ἀῤῥωστότερον γενόμενον, καὶ ἐς τὸ μισεῖσθαι ὑπ᾽ αὐτῶν πρότερον ἔτι τούτων διὰ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπιδεδωκέναι. καὶ ξυνιστάμενοι πρὸς ἀλλήλους, οἷάπερ καὶ πρότερον, οἱ στρατιῶται ἀνελογίζοντο, καί τινες τῶν ἄλλων τῶν ἀξίων λόγου ἀνθρώπων, καὶ οὐ μόνον τὸ στρατιωτικὸν, ὡς οὔτε μισθὸν ἐντελῆ πώποτε λάβοιεν, τό, τε διδόμενον, βραχὺ, καὶ οὐδὲ τοῦτο ξυνεχῶς· καὶ, εἰ μή τις ἢ διαναυμαχήσει, ἢ ἀπαλλάξεται ὅθεν τροφὴν ἕξει, ἀπολείψειν τοὺς ἀνθρώπους τὰς ναῦς. πάντων τε Ἀστύοχον εἶναι αἴτιον, ἐπιφέροντα ὀργὰς Τισσαφέρνει διὰ ἴδια κέρδη.

πδʹ. 84. Ὄντων δ᾽ αὐτῶν ἐν τοιούτῳ ἀναλογισμῷ, ξυνηνέχθη καὶ τοιόσδε τις θόρυβος περὶ τὸν Ἀστύοχον. τῶν γὰρ Συρακουσίων καὶ Θουρίων, ὅσῳ μάλιστα καὶ ἐλεύθεροι ἦσαν τὸ πλῆθος οἱ ναῦται, τοσούτῳ καὶ θρασύτατα προσπεσόντες, τὸν μισθὸν ἀπῄτουν. ὁ δὲ αὐθαδέστερόν τε τὶ ἀπεκρίνατο, καὶ ἠπείλησε καὶ τῷ γε Δωριεῖ ξυναγορεύοντι τοῖς ἑαυτοῦ ναύταις, καὶ ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν. τὸ δὲ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν,

terit, quo minus ad ξυνηνέχθη referatur; 2) τὸν Τισσαφ. γενόμενον posse esse, more Græco, pro Genitt. simpliciter positis, τοῦ Τισσαφέρνου γενομένου· quo quidem admisso, vel καὶ retineri possit; ut ordo sit: τὸν ἐπίπλουν — ἐπιδεδωκέναι ἐς τὸ μισεῖσθαι (nempe τὸν Τισσαφέρνην,) *intendisse*, valuisse ad intendendum odium ejus (apud Peloponnesios,) τοῦ Τισσαφέρνου γενομένου ἀῤῥωστοτέρου, cum Tissaphernes segnior esset factus ad stipendium dandum, *etiam propter* illam cunctationem depugnandi; nam verba, κατὰ τ. ἐπίπλουν, vel maxime referuntur ad verba, τ. Τισσ. ἀῤῥωστ. γενόμ. ut caussa hujus ἀῤῥωστ. cunctationis præbendi porro stipendii, ut indignis, et frustra. Nec nil expediverit, ante τὸν Τισσ. καὶ inserto, retinuisse illud καὶ ante τὸν — ἐπίπλουν, tali sensu: Usu venit Peloponnesiis, ut et ille incursus Atheniensium, tam ignave detrectantibus pugnam, et (quod) Tissaphernes (inde) segnior esset factus ad stipendium porro numerandum, ut hæc duo igitur valerent ad augendum apud Peloponnesios odium in Tissaphernem. Duo tantum hic non appareant: alterum, quid ita ex omnibus libris exciderit καί· quod pronius supra fieret in κατὰ, ob viciniam et similitudinem τοῦ καί· alterum, quid valere potuerit detrectatio pugnæ ad odium Peloponnesiorum in Tissaphernem; immo hic magis illos inde odisset ac sperneret. Teneamus ergo sane Duckeri rationem, κατὰ ante τ. ἐπίπλουν excidisse, censentis. Illud autem ἐς τὸ μισεῖσθαι πρότερον, dictum interpretere pro, ἐς τὸ πρότερον μῖσος παρ᾽ αὐτῶν. Nam, πολλῷ μᾶλλον, ἢ, excidisse, putare, ante πρότερον, audacioris Critici fuerit, optantisque, non docentis.

Ἀῤῥωστ.] *Timidiorem*, segniorem; et vero *tenuiorem*, infirmiorem, ad ipsos Peloponnesios, *tenuiter* suppeditando; quasi jam *posset* minus.

Καὶ ξυνιστ.] Καὶ pro οὖν.

Καί τινες τῶν ἄλλων] Probo, quod est in duobus Mss. καί τινες καὶ τῶν ἄλλων. Ita compluribus locis Thucydides. Vide ad IV. 121. Idem placebat Cl. Wasse, qui adnotarat. Cap. 80. fine. Duck.

Ὄντων — ἀναλογισμῷ] Thom. Magister in ἀναλογ. δὲ legit, bene. Wass.

Γὰρ] Γὰρ hic est *nempe*, unde et omissi in quibusd. libris.

Μάλιστα — θρασύτ.] Pro Comparativo utrumque.

Δωριεῖ] Recte Scholiasten notat Clar. Hudsonus. Vid. Cap. 35. Nec satis considerate Scholiasten sequitur Lipsius V. de Milit. Rom. 18. Duck.

Βακτηρίαν.] Græcorum ducibus βακτηρία, *baculus*, (sicut Romanis centurionibus *vitis*,) gestamen et insigne fuit. Clearchus a Xe-

ὡς εἶδον, οἷα δὴ ναῦται, ὥρμησαν ἐγκραγόντες ἐπὶ τὸν Ἀστύοχον, ὥστε βάλλειν. ὁ δὲ, προϊδὼν, καταφεύγει ἐπὶ βωμόν τινα. οὐ μέντοι ἐβλήθη γε, ἀλλὰ διελύθησαν ἀπ᾽ ἀλλήλων. ἔλαβον δὲ καὶ τὸ ἐν Μιλήτῳ ἐνῳκοδομημένον τοῦ Τισσαφέρνους φρούριον οἱ Μιλήσιοι, λάθρα ἐπιπεσόντες, καὶ τοὺς ἐνόντας φύλακας αὐτοῦ ἐκβάλλουσι. ξυνεδόκει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ταῦτα, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς Συρακουσίοις. ὁ μέντοι Λίχας οὔτε ἠρέσκετο αὐτοῖς, ἔφη τε, χρῆναι Τισσαφέρνει καὶ δουλεύειν Μιλησίους, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ βασιλέως, τὰ μέτρια, καὶ ἐπιθεραπεύειν, ἕως ἂν τὸν πόλεμον εὖ θῶνται. οἱ δὲ Μιλήσιοι ὠργίζοντό τε αὐτῷ, καὶ διὰ ταῦτα, καὶ δι᾽ ἄλλα τοιουτότροπα, νόσῳ ὕστερον ἀποθανόντα αὐτὸν οὐκ εἴασαν θάψαι, οὗ ἐβούλοντο οἱ παρόντες τῶν Λακεδαιμονίων.

πέ. 85. Κατὰ δὴ τοιαύτην διαφορὰν ὄντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων πρός τε τὸν Ἀστύοχον καὶ τὸν Τισσαφέρνην, Μίνδαρος διάδοχος τῆς Ἀστυόχου ναυαρχίας ἐκ Λακεδαίμονος ἐπῆλθε, καὶ παραλαμβάνει τὴν ἀρχήν. ὁ δὲ Ἀστύοχος ἀπέπλει. ξυνέπεμψε δὲ καὶ Τισσαφέρνης αὐτῷ πρεσβευτὴν τῶν παρ᾽ ἑαυτοῦ, Γαυλείτην ὄνομα, Κᾶρα, δίγλωσσον, κατηγορήσοντα τῶν τε Μιλησίων περὶ τοῦ φρουρίου, καὶ περὶ αὑτοῦ ἅμα ἀπολογησόμενον· εἰδὼς, τούς τε Μιλησίους πορευομένους ἐπὶ καταβοῇ τῇ αὑτοῦ μάλιστα, καὶ τὸν Ἑρμοκράτην μετ᾽ αὐτῶν, ὃς ἔμελλε τὸν Τισσαφέρνην ἀποφαίνειν φθείροντα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα μετὰ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἐπαμφοτερίζοντα. ἔχθρα δὲ πρὸς αὐτὸν ἦν αὐτῷ ἀεί ποτε περὶ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀποδόσεως. καὶ τὰ τελευταῖα, φυγόντος ἐκ Συρακουσῶν τοῦ Ἑρμοκράτους, καὶ ἑτέρων ἡκόντων ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Συρακουσίων ἐς τὴν Μίλητον στρατηγῶν, Ποτάμιδος καὶ Μύσκωνος καὶ Δημάρχου, ἐνέκειτο ὁ Τισσαφέρνης φυγάδι ὄντι

nophonte ita describitur II. Ἀναβάσ. pag. 279. ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ δόρυ ἔχων, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ βακτηρίαν. Huds. Sequitur Lipsium l. d. cujus sententiam ut non rejicio, ita neque pro certissima habeo, donec hoc etiam de aliis Græcis, non de Lacedæmoniis tantum, ostensum fuerit. Nam, quum et Astyochus et Clearchus Lacedæmonii fuerint, fortassis etiam baculis in bello gestandis morem patrium sequuti sunt. Nam mos erat Lacedæmoniis, baculos gestare: de quo Casaubonus ad Theophrasti Charact. Cap. V. Sic de Eurybiade, Rege Lacedæmoniorum, Plutarchus in Themist. pag. 214. Ἐπαραμένου δὲ τὴν βακτηρίαν, ὡς πατάξοντος, ὁ Θεμιστοκλῆς ἔφη, πάταξον μὲν, ἄκουσον δέ.

Ἐπὶ βωμὸν] Æschylus Suppl. Κρεῖσσον δὲ πύργου ΒΩΜΟ`Σ, ἄῤῥηκτον σάκος. Hinc in Proverbium abiit. Latinis etiam *portus* et *ara* pro præsidio. Wass.

Ἔφη τε] Τε respondet τῷ οὔτε· ac si sit καὶ οὐκ ἠρ. καὶ ἔφη.

ἤδη τῷ Ἑρμοκράτει πολλῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κατηγόρει ἄλλα τε, καὶ, ὡς, χρήματα ποτὲ αἰτήσας αὐτὸν, καὶ οὐ τυχὼν, τὴν ἔχθραν οἱ προθεῖτο. ὁ μὲν οὖν Ἀστύοχος καὶ οἱ Μιλήσιοι καὶ ὁ Ἑρμοκράτης ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης διεβεβήκει ἤδη παρὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐς τὴν Σάμον.

πστ΄. 86. Καὶ οἱ ἐκ τῆς Δήλου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πρεσβευταὶ, οὓς τότε ἔπεμψαν παραμυθησομένους καὶ ἀναδιδάξοντας τοὺς ἐν τῇ Σάμῳ, ἀφικνοῦνται, παρόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ, ἐκκλησίας γενομένης, λέγειν ἐπεχείρουν. οἱ δὲ στρατιῶται τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελον ἀκούειν, ἀλλ᾽ ἀποκτείνειν ἐβόων τοὺς τὸν δῆμον καταλύοντας· ἔπειτα μέντοι, μόλις ἡσυχάσαντες, ἤκουσαν. οἱ δ᾽ ἀπήγγελον, ὡς οὔτε ἐπὶ διαφθορᾷ τῆς πόλεως ἡ μετάστασις γένοιτο, ἀλλ᾽ ἐπὶ σωτηρίᾳ, οὔθ᾽, ἵνα τοῖς πολεμίοις παραδοθῇ· ἐξεῖναι γὰρ, ὅτε ἐσέβαλον, ἤδη σφῶν ἀρχόντων, τοῦτο ποιῆσαι· τῶν τε πεντακισχιλίων ὅτι πάντες ἐν τῷ μέρει μεθέξουσιν, οἵ τε οἰκεῖοι αὐτῶν οὔθ᾽ ὑβρίζονται, (ὥσπερ Χαιρέας διαβάλλων ἀπήγγελεν,) οὔτε κακὸν ἔχουσιν οὐδὲν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἕκαστοι κατὰ χώραν μένουσιν. ἄλλα τε πολλὰ εἰπόντων, οὐδὲν μᾶλλον ἐσήκουον, ἀλλ᾽ ἐχαλέπαινον· καὶ γνώμας ἄλλοι ἄλλας ἔλεγον, μάλιστα δὲ, ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν. καὶ ἐδόκει Ἀλκιβιάδης πρῶτος τότε καὶ οὐδενὸς ἔλασσον τὴν πόλιν ὠφελῆσαι. ὡρμημένων γὰρ τῶν ἐν Σάμῳ Ἀθηναίων πλεῖν ἐπὶ σφᾶς αὐτοὺς, (ἐν ᾧ σαφέστατα Ἰωνίαν καὶ Ἑλλήσποντον εὐθὺς εἶχον οἱ πολέμιοι,) κωλυτὴς γενέσθαι· καὶ ἐν τῷ τότε ἄλλος μὲν οὐδ᾽ ἂν εἷς ἱκανὸς ἐγένετο κατασχεῖν τὸν ὄχλον· ἐκεῖνος δὲ τοῦ τ᾽ ἐπίπλου ἔπαυσε, καὶ

Ἀναδιδάξοντας] Stephani interpretatio hujus vocabuli in Var. Lect. Hudsoni ad ea pertinet, quæ Cap. 74. de Chærea narrantur. Sed, si Thucydides ordinem temporis sequutus est, non potest eo referri. Nam, decem illos Legatos a Quadringentis, antequam Chæreas in Samum rediret, ad exercitum, qui ibi erat, missos, narrat Cap. 72. ac deinde, quum jam in Delo essent, demum cognovisse ea, quæ in Samo acta erant, Cap. 77. ubi etiam rescivisse potuerunt ea, quæ de Chæreæ criminationibus paullo post hoc Cap. dicunt. Et ἀναδιδάσκω sæpe nihil aliud est, quam *perdoceo, edoceo.* Thucydides III. 97. Ἀναδιδάξαντες αὐτὸν, τῶν Αἰτωλῶν ὡς εἴη ῥᾳδία ἡ αἵρεσις. Aristophanes Equitib. v. 152. Τοῦ θεοῦ τὸν χρησμὸν ἀναδίδαξον αὐτὸν, ὡς ἔχει. Et ibid. v. 202. et 1042. Duck.

Μεθέξουσ.] *Cujus* ergo rei? At nulla commemoratur. Intelligam: omnes deinceps, suo quemque loco, participem, socium, partem (*Ritglied*) fore quinque millium, in eorum numerum suo tempore recipiendum et cooptandum vel allegendum.

Κωλυτὴς γενέσθαι] De hac phrasi vid. ad III. 23. VIII. 50. Δείσας, μὴ, ἢν κατέλθῃ, ὡς κωλυτὴν ὄντα κακῶς δρᾷ. Post γενέσθαι sententia distinctionem postulat. Duck.

Οὐδ᾽ ἂν εἷς] Cass. οὐδεὶς ἄν. Sed Thomas Magister in οὐδείς· οὐδ᾽ ἂν εἷς, καὶ μηδ᾽ ἂν εἷς, δοκιμώτερον λέγειν, ἢ οὐδεὶς ἂν, καὶ μηδεὶς ἄν. Confirmat præceptum ex Aristophanis Plut. v. 137. Οὐδ᾽ ἂν εἷς θύσειεν ἀνθρώπων ἔτι. D.

Τοῦ τ᾽ ἐπίπλου] Cl. mendose, τόν τε

τοὺς ἰδίᾳ τοῖς πρέσβεσιν ὀργιζομένους λοιδορῶν ἀπέτρεψεν· αὐτὸς δὲ, ἀποκρινάμενος αὐτοῖς, ἀπέπεμπεν, ὅτι τοὺς μὲν πεντακισχιλίους οὐ κωλύοι ἄρχειν, τοὺς μέντοι τετρακοσίους ἐκέλευεν ἀπαλλάσσειν αὐτοὺς, καὶ καθιστάναι τὴν βουλὴν, ὥσπερ καὶ πρότερον, τοὺς πεντακοσίους· εἰ δὲ ἐς εὐτέλειάν τι ξυντέτμηται, ὥστε τοὺς στρατευομένους μᾶλλον ἔχειν τροφὴν, πάνυ ἐπαινεῖν· καὶ τἄλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν, καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις. πρὸς μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς, σωζομένης τῆς πόλεως, πολλὴν ἐλπίδα εἶναι ξυμβῆναι· εἰ δὲ ἅπαξ τὸ ἕτερον σφαλήσεται, ἢ τὸ ἐν Σάμῳ, ἢ ἐκεῖνο, οὐδὲ, ὅτῳ διαλλαγήσεταί τις, ἔτι ἔσεσθαι. παρῆσαν δὲ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, ἐπαγγελλόμενοι τῷ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων δήμῳ, ὥστε βοηθεῖν. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, ἐπαινέσας αὐτοὺς, καὶ εἰπὼν, ὅταν τὶς καλῇ, παρεῖναι, οὕτως ἀπέπεμπεν. ἀφίκοντο δὲ οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Παράλων, οἳ τότε ἐτάχθησαν ἐν τῇ στρατιώτιδι νηῒ ὑπὸ τῶν τετρακοσίων περιπλεῖν Εὔβοιαν, καὶ ἄγοντες Ἀθηναίων ἐς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμπτοὺς πρέσβεις, Λαισποδίαν καὶ Ἀριστοφῶντα καὶ Μελησίαν· οἳ ἐπειδὴ ἐγένοντο πλέοντες κατ᾽ Ἄργος, τοὺς μὲν πρέσβεις ξυλλαβόντες τοῖς Ἀργείοις παρέδοσαν, ὡς τῶν οὐχ ἥκιστα καταλυσάντων τὸν δῆμον ὄντας· αὐτοὶ δὲ οὐκέτι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀφίκοντο, ἀλλ᾽, ἄγοντες ἐκ τοῦ Ἄργους ἐς τὴν Σάμον τοὺς πρέσβεις, ἀφικνοῦνται ἧπερ εἶχον τριήρει.

πζ΄. 87. Τοῦ δ᾽ αὐτοῦ θέρους Τισσαφέρνης, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν ᾧ μάλιστα, διά τε τἄλλα, καὶ τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον, ἤχθοντο αὐτῷ οἱ Πελοποννήσιοι, ὡς φανερῶς ἤδη Ἀττικίζοντι, βουλόμενος, ὡς ἐδόκει δὴ, ἀπολύεσθαι πρὸς αὐτοὺς τὰς διαβολὰς, παρεσκευάζετο πορεύεσθαι ἐπὶ

ἐπίπλουν παύσας. Apud Thucyd. III. 65. τῆς ἔξω ξυμμαχίας ὑμᾶς παῦσαι. Homer. παῦσε δὲ χάρμης. Hesiod. παῦε μάχης, quibus formulis accusativus eleganter subauditur αὐτὸν, ἑαυτὸν, et similia. Vid. Indicem. Wass.

Τῷ ἐν τῇ Σ. τ. Ἀθ. δήμῳ] Quid est autem populus Atheniensium *Sami?* Ego intelligo ipsos Athenienses, relicta patria, frequentes *Samum* delatos; vel, in populo (statu populari) ab Athen. ibi instituto.

Καὶ εἰπὼν] Stephanus apud Hudsonum in Var. Lection. etiam ex hoc loco ostendit, εἰπεῖν pro *jubere* non esse Hebraismum. Vid. ad VII. 29. Thucydides VIII. 69. Καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐξιέναι λαβοῦσι τὸν μισθόν. Neque tamen necesse est hic, εἰπεῖν sumi pro *jubere*, significatione imperandi. Acacius non male vertit *hortari*, nec Portus, *rogare*. Duck.

Λαισποδίαν] Aristoph. alicubi, Τί, ὦ κακόδαιμον; Λαισποδίας εἶ τὴν φύσιν; atque ita scribit Eupolis ἐν Δήμοις. Hesych. et Suidas in λαισποδιάσθαι. Wass. De Læspodia est supra VI. 105. Suidas descripsit sua e Scholiaste Aristophanis ad Av. v. 1568. Sed uterque parum recte: τοῦτον δὲ τὸν Λαισποδίαν καὶ στρατηγῆσαι φησὶ Θουκυδίδης ἐν τῇ ή. pro, ἐν τῇ στ΄. Duck.

Ἀριστοφῶντα] V. Lysiam Orat. XI. p. 171. Wass.

τὰς Φοινίσσας ναῦς ἐς Ἄσπενδον, καὶ τὸν Λίχαν ξυμπορεύεσθαι ἐκέλευε. τῇ δὲ στρατιᾷ προστάξειν, ἔφη, Ταμῶν ἑαυτοῦ ὕπαρχον, ὥστε τροφὴν, ἐν ὅσῳ ἂν αὐτὸς ἀπῇ, διδόναι. λέγεται δὲ οὐ κατὰ ταυτὸ, οὐδὲ ῥᾴδιον εἰδέναι, τίνι γνώμῃ παρῆλθεν ἐς τὴν Ἄσπενδον, καὶ παρελθὼν οὐκ ἦγε τὰς ναῦς. ὅτι μὲν γὰρ αἱ Φοίνισσαι νῆες ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν μέχρι Ἀσπένδου ἀφίκοντο, σαφές ἐστι· διότι δὲ οὐκ ἦλθον, πολλαχῇ εἰκάζεται. οἱ μὲν γὰρ, ἵνα διατρίβῃ ἀπελθὼν (ὥσπερ καὶ διενοήθη,) τὰ τῶν Πελοποννησίων· (τροφὴν γοῦν οὐδὲν βέλτιον, ἀλλὰ καὶ χεῖρον ὁ Ταμῶς, ᾧ προσετάχθη, παρεῖχεν·) οἱ δὲ, ἵνα, τοὺς Φοίνικας προαγαγὼν ἐς τὴν Ἄσπενδον, ἐκχρηματίσαιτο ἀφείς. καὶ γὰρ ὡς αὐτοῖς οὐδὲν ἔμελλε χρήσεσθαι· ἄλλοι δ᾽, ὡς καταβοῆς ἕνεκα τῆς ἐς Λακεδαίμονα, τὸ λέγεσθαι, ὡς οὐκ ἀδικεῖ, ἀλλὰ καὶ σαφῶς οἴχεται ἐπὶ τὰς ναῦς, ἀληθῶς πεπληρωμένας. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ σαφέστατον εἶναι, τριβῆς ἕνεκα καὶ ἀνακωχῆς τῶν Ἑλληνικῶν τὸ ναυτικὸν οὐκ ἀγαγεῖν· φθορᾶς μὲν, ἐν ὅσῳ παρῄει ἐκεῖσε, καὶ διέμελλεν. ἀνισώσεως δὲ, ὅπως μηδετέρους, προσθέμενος, ἰσχυροτέρους ποιήσῃ· ἐπεὶ, εἴγε ἐβουλήθη διαπολεμῆσαι, ἐπιφανὲς δήπου, οὐκ ἐνδοιαστῶς. κομίσας γὰρ ἂν Λακεδαιμονίοις τὴν νίκην κατὰ τὸ εἰκὸς ἔδωκεν, οἵ γε καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀντιπάλως μᾶλλον, ἢ ὑποδεεστέρως, τῷ ναυτικῷ ἀνθώρμουν. καταφθορὰ δὲ μάλιστα, καὶ ἣν εἶπε πρόφασιν οὐ κομίσας τὰς ναῦς. ἔφη γὰρ, αὐτὰς ἐλάσσους, ἢ ὅσας ὁ βασιλεὺς ἔταξε,

Ἄσπενδον] Ἀργείων κτίσμα, inquit Strabo. Aspendum conditorem agnoscit Hellanicus scriptor haud accuratus. Describit Arrianus Exped. Alex. I. Cap. 28. vid. et Philostrat. vita Apollon. I. 15. Zosimum 310. Suidam v. ἀλεκτρύονα. Wass.

Ταμῶν] Paullo post Ταμῶς. At supr. Cap. 31. Τάμως. Xenophon I. Ἀναβάσ. pag. 252. et Diodor. Sic. XIV. p. 405. et 415. Ταμὼς, quod rectum puto. Sic Ταὼς, Ἰναρὼς, Ταχὼς, Νεκὼς, nomina Ægyptia. Nam, Tamum Ægyptium fuisse, Xenophon et Diodorus indicant. Duck.

Παρεῖχεν] Cl. ἐδίδου. ex interpretatione. W.

Ἐκχρηματίσαιτο] Ἐχρηματίσαιτο in Ed. Bas. est apertum vitium operarum: quod etiam in Thomæ Magistri Edit. Franeq. v. χρηματίζω inrepsit, ubi Colin. alio vitio, ἐκχρηματίσαιτε. Corinthus ita laudat: ὁ δὲ χρηματίσαιτο ἀφεὶς, et, verbum pro participio, et contra, participium pro verbo, positum esse, putat; nam, idem esse, ac si Thucydides dixisset, χρηματισάμενος ἀφῆκε. Eum recte reprehendit Stephanus Animadvers. in Lib. de Dialect. pag. 28. Particula ἵνα enim non patitur, ut ἵνα ἀφεὶς pro ἵνα ἀφῆκε accipi possit. Verbum ἐκχρηματίζεσθαι habet etiam Pollux IV. 43. Duck.

Προσθέμεν.] Int. αὐτοῖς.

Λακεδαιμ.] Bis intelligendus est hic Dativus, et ad κομίσας, et ad ἔδωκε· vel ad hoc int. αὐτοῖς.

Καταφθορὰ] Stephanus, Portus, et Acacius, qui non ineleganter vertit: *illud inprimis ad perniciem spectabat, quod non adductis navibus prætendit,* hoc ita acceperunt, ac si deesset verbum substantivum ἦν: in quo mihi videtur tolerabilis sententia esse. Vir Doctus, qui varietatem scripturæ e Cod. Reg. excerpserat, conjiciebat καταφωρᾷ. D.

ξυλλεγῆναι. ὁ δὲ χάριν ἂν δήπου ἐν τούτῳ μείζω ἔτι ἔσχεν, οὔτε ἀναλώσας πολλὰ τῶν βασιλέως, τά τε αὐτὰ ἀπ᾽ ἐλασσόνων πράξας. ἐς δ᾽ οὖν τὴν Ἄσπενδον, ᾗ τινι δὴ γνώμῃ, ὁ Τισσαφέρνης ἀφικνεῖται, καὶ τοῖς Φοίνιξι ξυγγίγνεται· καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἔπεμψαν, ὡς ἐπὶ τὰς ναῦς, κελεύσαντος αὐτοῦ, Φίλιππον, ἄνδρα Λακεδαιμόνιον, δύο τριήρεσιν.

πή. 88. Ἀλκιβιάδης δὲ, ἐπειδὴ καὶ τὸν Τισσαφέρνην ᾔσθετο παριόντα ἐπὶ τῆς Ἀσπένδου, ἔπλει καὶ αὐτὸς, λαβὼν τρισκαίδεκα ναῦς, ὑποσχόμενος τοῖς ἐν Σάμῳ ἀσφαλῆ καὶ μεγάλην χάριν. ἢ γὰρ αὐτὸς ἄξειν Ἀθηναίοις τὰς Φοινίσσας ναῦς, ἢ Πελοποννησίοις γε κωλύσειν ἐλθεῖν· εἰδὼς, ὡς εἰκὸς, ἐκ πλείονος τὴν Τισσαφέρνους γνώμην, ὅτι οὐκ ἄξειν ἔμελλε, καὶ βουλόμενος αὐτὸν τοῖς Πελοποννησίοις ἐς τὴν αὐτοῦ καὶ Ἀθηναίων φιλίαν ὡς μάλιστα διαβάλλειν, ὅπως μᾶλλον δι᾽ αὐτὸ σφίσιν ἀναγκάζοιτο προσχωρεῖν. καὶ ὁ μὲν, ἄρας εὐθὺς τῆς Φασήλιδος καὶ Καύνου, ἄνω τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο.

Χάριν ἂν ἔσχεν] Eodem, quo Scholiastes, sensu exponit Thom. Magister v. χάρις. Duck.

Τά τε αὐτὰ ἀπ᾽ ἐλασσόνων πράξας] Id est, ἐλάσσονι δαπάνῃ. Aristophanes Plut. v. 377. Ἐγώ σοι τοῦτ᾽ ἀπὸ σμικροῦ πάνυ Ἐθέλω διαπρᾶξαι. Equitib. 535. Ὃς ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης ὑμᾶς ἀριστίζων ἀπέπεμπεν. ubi vid. Kusterum. Thucydides III. 36. Οὐ γὰρ ἀπὸ βραχείας διανοίας ἐδόκουν τὴν ἀπόστασιν ποιήσασθαι. Ibid. 92. Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχινίαις ἀποικίαν καθίσταντο ἀπὸ τοιᾶσδε γνώμης. Duck.

Κωλύσειν] Sic etiam Thom. Magister in βούλομαι, non κωλῦσαι. Duck.

Ἐς τὴν αὐτοῦ καὶ Ἀθηναίων φιλίαν] Nomen cum præpositione εἰς adjunctum verbis διαβάλλειν, λοιδορεῖν, et similem vim habentibus, notat rem, quæ alicui invidiam facere, vel vitium, aliudve quid, quod alicui exprobrari potest. Herodianus IV. 12. Εἰς ἀνανδρίαν καὶ θηλειαν νόσον διέβαλλεν. Plutarchus Apophthegm. p. 305. Λοιδορηθεὶς ὑπό τινος εἰς τὴν δυσωδίαν τοῦ στόματος. Et ibid. p. 327. Πρὸς Ἁρμόδιον, εἰς δυσγένειαν αὐτῷ λοιδορούμενον, ἔφη. Thucydides V. 75. Τὴν ἐπιφερομένην αἰτίαν, ἔς τε μαλακίαν, καὶ ἐς τὴν ἄλλην ἀβουλίαν τε καὶ βραδυτῆτα, ἑνὶ ἔργῳ τούτῳ ἀπελύσαντο. Pluribus ostendi usum hujus generis loquendi, ut confirmarem conjecturam Doctissimi Sylburgii, in Notis ad Etymolog. Magn. v. οἶνος in Aristophanis Equit. v. 90. legentis: Οἶνον σὺ τολμᾷς εἰς ἀπόνοιαν λοιδορεῖν; pro eo, quod vulgo editur, εἰς ἐπίνοιαν· quæ conjectura digna erat, cujus Kusterus ad Aristophanem aliquam rationem haberet. Duck.

Καὶ ὁ μὲν ἄρας εὐθὺς τῆς Φασήλιδος καὶ Καύνου, ἄνω τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο] Valla vertit: *continuo profectus, superiora Phaselidis et Cauni tenebat.* Male εὐθὺς jungit cum ἄρας, quod, ut recte Stephanus, cum genitivis Φασήλιδος et Καύνου jungi debet. Nam non dubium est, quin cum omnibus Mss. excepto Clar. et cum Edd. ante Stephani 2. qui tamen et ipse in iis, quæ in margine Edit. illius adnotat, εὐθὺ agnoscit, pro εὐθὺς legendum sit εὐθύ. Phrynichus p. 24. Εὐθὺ πολλοὶ ἀντὶ τοῦ εὐθύς. διαφέρει δέ. τὸ μὲν γὰρ τόπου ἐστὶν, εὐθὺ Ἀθηνῶν· τὸ δὲ χρόνου, καὶ λέγεται σὺν τῷ σ. Adde Ammonium, et Thom. Magistrum. Et obvia sunt exempla hujus significationis τοῦ εὐθὺ cum genitivo. Vide Interpretes Æliani ad IX. Var. Histor. 18. Nec melior est interpretatio Porti. Nam quomodo Alcibiades, qui in Samo erat, Phaselide et Cauno soluit? aut quis, ἄνω τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι, pro, *in altum navigare*, dixit? Rectius sententiam expressit Acacius: *cum solvisset, ab Cauno Phaselideque in superiora adscendit.* Sed sine causa præteriit vocabulum εὐθὺ, quod indicat, Alcibiadem, quum Samo solvisset, cursum recta Caunum, atque inde Phaselidem, direxisse, ut Aspendum teneret. Quamquam mihi non adparet, cur, quum Phaselidem adtingere, nisi Caunum prætervectus, non potuerit, Thucydides Phaselidem ante Caunum

πθʹ. 89. Οἱ δὲ ἐκ τῆς Σάμου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες πρέσβεις, ἐπειδὴ, ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπήγγειλαν τὰ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὡς κελεύει τε ἀντέχειν καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις, ἐλπίδας τε ὅτι πολλὰς ἔχει κἀκείνοις τὸ στράτευμα διαλλάξειν, καὶ Πελοποννησίων περιέσεσθαι, ἀχθομένους καὶ πρότερον τοὺς πολλοὺς τῶν μετεχόντων τῆς ὀλιγαρχίας, καὶ ἡδέως ἂν ἀπαλλαγέντας πη ἀσφαλῶς τοῦ πράγματος, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπέῤῥωσαν. καὶ ξυνίσταντό τε ἤδη, καὶ τὰ πράγματα διεμέμφοντο, ἔχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνυ στρατηγῶν τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν ἀρχαῖς ὄντων, οἷον Θηραμένην τε τὸν Ἅγνωνος καὶ Ἀριστοκράτην τὸν Σικελίου, καὶ ἄλλους, οἳ μετέσχον μὲν ἐν πρώτοις τῶν πραγμάτων, φοβούμενοι δὲ, ὡς ἔφασαν, τό, τε ἐν τῇ Σάμῳ στράτευμα, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, τούς τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβευομένους ἔπεμπον, μή τι ἄνευ τῶν πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὐ τὸ ἀπαλλάξειν τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ἔργῳ, καὶ μὴ ὀνόματι, χρῆναι ἀποδεικνύναι, καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι. ἦν δὲ τοῦτο μὲν, σχῆμα πολιτικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς· κατ᾽ ἰδίας δὲ φιλοτιμίας οἱ πολλοὶ αὐτῶν τῷ τοιούτῳ

ponere voluerit. Quod hic in Cod. Gr. Φασηλίδος προπαροξυτόνως scribitur, non caret auctoritate aliorum scriptorum. Num in Scylace, Polybio, Strabone et Stephano nominativus est Φασηλίς. Et veteres Magistros non idem de sede toni sensisse, e Stephano intelligi potest, qui scribit, Herodianum tradidisse, τὸ Φάσηλις προπαροξύνεσθαι. Eam sententiam probavit Eustathius ad Dionys. Perieg. v. 855. Et ita est in Herodoto II. 178. Duck.

Ἀριστοκράτην] Vide Lysiam contra Eratosth. p. 171. Wass.

Τούς τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβευομένους ἔπεμπον] Hæc laudat Thomas Magister in πρεσβεύονται. Totus hic locus mihi difficilior est, quam ut explanare eum possim. Nec satisfaciunt Interpretes, quorum interpretationes sententiam etiam magis videntur obscurare. Omnino, hic aliquid corruptum esse, credo; cujus rei argumento est varietas scripturæ. Sed, illa, ἄνευ τῶν πλειόνων, puto, potius esse, *sine voluntate, consensu* et consilio *multitudinis*, vel saltem quinque millium; quomodo ἄνευ sæpe accipi, supra aliquot locis ostensum est, quam, *sine majori civium parte*, vel *sine pluribus*, ut Acacius. Nam legati ante e decreto solorum Quadringentorum, et illorum dominationis stabiliendæ causa, missi fuerant, Cap. 71. Interpretatio verborum, οὐ τὸ ἀπαλλάξειν, *non impedituros, ut prætendebant, quin* — est ab Hudsono! Portus verterat: *sic enim se impedituros dicebant, quin* — Utra melior sit, judicabunt alii. Ego sententiam Græcorum non adsequor. Ubbo Emmius hoc totum ita vertit: *mandabantque legatis, qui Lacedæmone erant, ne qua re sine voluntate plurium in civitatem peccarent, nec studerent in nimis paucos res ejus conferre.* E quibus adparet, eum putasse, legendum πρὸς τούς. D.

Ἰσαιτέραν] Attice pro ἰσοτέραν. Etymol. M. v. αἰδοιέστατος. Εἰς ἑτέραν minus convenit sententiæ, et e pronunciatione ortum est. D.

Τοιούτῳ] Cl. τοιούτῳ εἴδει, Gr. vero τοιούτῳ τρόπῳ· ex interpretatione. Wass. Τρόπῳ glossam esse, haud facile quisquam dubitet. De εἴδει id non tam apertum est; nam Thucydides sæpe ita loquitur. Cap. seq. Μάλιστα ἐναντίοι ὄντες τῷ τοιούτῳ εἴδει. III. 62. Σκέψασθε, ἐν οἵῳ εἴδει ἑκάτεροι ἡμῶν τοῦτο ἔπραξαν. VI. 77. Ὁρῶντες αὐτοὺς ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος τρεπομένους. Et VIII. 56. Τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε εἶδος. Duck.

προσέκειντο, ἐν ᾧπερ καὶ μάλιστα ὀλιγαρχία ἐκ δημοκρατίας γενομένη ἀπόλλυται. πάντες γὰρ αὐθημερὸν ἀξιοῦσιν, οὐχ ὅπως ἴσοι, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρῶτος αὐτὸς ἕκαστος εἶναι. ἐκ δὲ δημοκρατίας αἱρέσεως γιγνομένης, ῥᾷον τὰ ἀποβαίνοντα, ὡς οὐκ ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐλασσούμενός τις φέρει. σαφέστατα δ' αὐτοὺς ἐπῆρε τὰ ἐν τῇ Σάμῳ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἰσχυρὰ ὄντα, καὶ ὅτι αὐτοῖς οὐκ ἐδόκει μόνιμον τὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἔσεσθαι. ἠγωνίζετο οὖν εἷς ἕκαστος [ὑπερβολὴν] αὐτὸς πρῶτος προστάτης τοῦ δήμου γενέσθαι.

στʹ. 90. Οἱ δὲ τῶν τετρακοσίων μάλιστα ἐναντίοι ὄντες τῷ τοιούτῳ εἴδει, καὶ προεστῶτες, Φρύνιχός τε, ὃς καὶ, στρατηγήσας ἐν τῇ Σάμῳ, [ποτὲ,] τῷ Ἀλκιβιάδῃ τότε διηνέχθη, καὶ Ἀρίσταρχος, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἐκ πλείστου ἐναντίος τῷ δήμῳ, καὶ Πείσανδρος, καὶ Ἀντιφῶν, καὶ ἄλλοι οἱ δυνατώτατοι, πρότερόν τε, ἐπεὶ τάχιστα κατέστησαν, καὶ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ σφῶν ἐς δημοκρατίαν ἀπέστη, πρέσβεις τε ἀπέστελλον σφῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ τὴν ὀλιγαρχίαν προὐθυμοῦντο, καὶ τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ καλουμένῃ τεῖχος ἐποιοῦντο· πολλῷ τε μᾶλλον ἔτι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρέσβεις σφῶν ἦλθον, ὁρῶντες τούς τε πολλοὺς, καὶ σφῶν τοὺς δοκοῦντας πρότερον πιστοὺς εἶναι, μεταβαλλομένους. καὶ ἀπέστειλαν μὲν Ἀντιφῶντα καὶ Φρύνιχον καὶ ἄλλους δέκα κατὰ τάχος, φοβούμενοι καὶ τὰ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐκ τῆς Σάμου· ἐπιστείλαντες παντὶ τρόπῳ, ὅστις καὶ ὁπωσοῦν ἀνεκτὸς, ξυναλλαγῆναι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. ᾠκοδόμουν δὲ ἔτι προ-

Προστάτης] Sic etiam Thom. Magister v. βούλομαι. Thucydides IV. 46. Οἱ τοῦ δήμου προστάται τῶν Κερκυραίων. VI. 35. Ἀθηναγόρας, ὃς δήμου τε προστάτης ἦν. Aristophanes Ran. v. 577. Equitib. 1125. et Ælianus XII. Var. Hist. 43. Πρωτοστάτης proprie ad militiam pertinet. Vid. Eustathium in Homer. Iliad. γ'. p. 923. Hesychium, Pollux. I. 127. Thucyd, V. 71. Duck.

Οἱ δὲ τ. τετρ.] Non bene Port. *quadringenti viri.* Neque enim dixeris, οἱ τῶν χιλίων, pro *mille*, aut, οἱ τῶν ἀνθρώπων, *homines omnino.* Immo partitionem sign. οἱ, et exceptionem; *inter* quadringentos, ex quadringentis (illi), qui, rel. Neque enim *omnes* utique 400. pariter dediti erant illi formulæ; unde et μάλιστα addit; ἧσσον ergo ceteri.

Προεστῶτες] An οἱ προεστ. Aut int. αὐτῆς. Quippe illi debebant esse μάλιστα ἐναντίοι· pæne ut καὶ sit pro ἅτε *quippe*.

Ἐν. τ. μάλ.] V. Hemsterhus. ad Luc. T. I. p. 3. *Gottleb.* Latini dicunt, *ut qui maxime, int. esset, sim,* rel.

Προὐθυμοῦντο] Non recte quidam Mss. προὐκαλοῦντο. Thucydides V. 17. Προὐθυμήθη τὴν ξύμβασιν. Ibid. Cap. 39. Τῶν ξυγχέαι σπευδόντων τὰς σπονδὰς, προθυμουμένων τὰς ἐς Βοιωτούς. Et VIII. 1. Χαλεποὶ μὲν ἦσαν τοῖς ξυμπροθυμηθεῖσι τῶν ῥητόρων τὸν ἔκπλουν. Duck.

Ἐποιοῦντο] Cur *media* forma utitur? *sibi* nempe, *ipsorum* ad usum.

Πολλῷ τε μᾶλλον ἔτι] Alii, ordine meliore, πολλῷ τε ἔτι μᾶλλον. Wass.

Ξυναλλαγῆναι] Vid. Thom. Magistrum in βούλομαι et διηλλάγη. Duck.

θυμότερον τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ τεῖχος. ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ γνώμη αὕτη, ὡς ἔφη Θηραμένης, καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ, οὐχ, ἵνα τοὺς ἐν Σάμῳ, ἢν βίᾳ ἐπιπλέωσι, μὴ δέξωνται ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἀλλ᾽, ἵνα τοὺς πολεμίους μᾶλλον, ὅταν βούλωνται, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ, δέξωνται. χηλὴ γάρ ἐστι τοῦ Πειραιῶς ἡ Ἠετιώνεια, καὶ παρ᾽ αὐτὴν εὐθὺς ὁ ἔσπλους ἐστίν. ἐτειχίζετο οὖν οὕτω ξὺν τῷ πρότερον πρὸς ἤπειρον ὑπάρχοντι τείχει, ὥστε, καθεζομένων ἐς αὐτὸν ἀνθρώπων ὀλίγων, ἄρχειν τοῦ γε ἔσπλου. ἐπ᾽ αὐτὸν γὰρ τὸν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος, στενοῦ ὄντος, τὸν ἕτερον πύργον ἐτελεύτα· τό, τε παλαιὸν τὸ πρὸς ἤπειρον, καὶ τὸ καινὸν τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους, τειχιζόμενον πρὸς θάλασσαν. διῳκοδόμησαν δὲ καὶ στοὰν, ἥπερ ἦν μεγίστη, καὶ ἐγγύτατα τούτου εὐθὺς ἐχομένη ἐν τῷ Πειραιεῖ, καὶ ἦρχον αὐτοὶ αὐτῆς, ἐς ἣν καὶ τὸν σῖτον ἠνάγκαζον πάντας τὸν ὑπάρχοντά τε καὶ τὸν ἐπιπλέοντα ἐξαιρεῖσθαι, καὶ ἐντεῦθεν προαιροῦντας πωλεῖν.

στά. 91. Ταῦτ᾽ οὖν ἐκ πλείονος χρόνου ὁ Θηραμένης διεθρόει, καὶ, ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος πρέσβεις οὐδὲν πράξαντες ἀνεχώρησαν τοῖς ξύμπασι ξυμβατικὸν, φάσκων, κιν-

Οὐχ ἵνα — — δέξ.] Οὐκ est pro οὐ μόνον· quippe et Samii illis erant adversi, et ἀλλὰ pro ἀλλὰ καί· Certe intell. (οὐχ ἵνα) non *tam*, non tantopere, utut et ipsum (ἀλλὰ), *quam*, *præcipue* scil.

Χηλὴ] Quæ hic in Var. Lect. Hudsoni leguntur, sunt e Valesio ad Harpocrat. v. Ἠετιώνεια. Add. Interpretes Pollucis ad I. 99. et 102. et Thucydid. I. 63. et VII. 53.

Ἠετιώνεια] Add. ad notam Huds. Eustathium 89. 48. et Stephanum; Herodotum I. 14. Suidam, Nostrum p. 519. *Eetion* est et Navarchi Athen. nomen apud Diodorum. WASS. De *Eetionea* etiam Meursius Piræei Cap. III. DUCK.

Ἐξαιρεῖσθαι] Locus Athenis erat, ἐξαίρεσις dictus, quod illic exemtas navibus aut curribus sarcinas seponerent; ut docet Etymologici Auctor. HUDS. Et Pollux IX. 34. ex Hyperide: ἐξαίρεσις, ὅπου τὰ φορτία ἐξαιρεῖται. ὥσπερ καὶ τὸ δεῖγμα. Nomen loci a re, quæ in loco fit. Vide ibi Jungermannum. Ἐξαιρεῖσθαι pro *exponere*, *efferre*, etiam apud Demosthenem legi, ostendit Budæus in Commentar. Ling. Gr. p. 233. Thucydides VIII. 28. ἐβούλοντο πλεῦσαι ἐπὶ τὰ σκεύη, ἃ ἐξείλοντο ἐς τὴν Τειχιοῦσσαν. DUCK. En vestigia ac veluti semina juris, quod hodie vocant, *stapulæ* (retinendi, morandi, venum proponendi, priusquam alio devehantur, merces,) *Stapelgerechtigfeit*. ἐξαιρεῖσθαι hic est, *venale* exponere, προαιρεῖσθαι, est inde, velut ex horreo publico, petere. πρὸ habet notionem *propolarum*, priorem emere, quæ (carius, pluris,) revendas, *porro vendas*; *Höferen*.

Προαιροῦντας] De hac significatione τοῦ προαιρεῖν plura adnotavit Casaubonus ad Theophr. Charact. Cap. IV. DUCK.

Καὶ, ἐπειδὴ — — φάσκων] Καὶ retuleris ad διεθρόει, et ad verba, ἐκ πλείονος χρόνου· tali sensu: Hæc ergo *cum* (*sowohl*) ex longo inde tempore arguebat Theramenes, jam ante; καὶ, *tum* vero maxime, ac de integro, cum legati rediissent. Alioqui non habeat φάσκων, particip. unde pendeat; sic autem pendet a διεθρόει· ita plana fuerint omnia, quæ et me turbarunt, nescium, quid sequeretur illud partic. φάσκων, qs. pro ἔφη, finito verbo, aut per anacoluthon, vel anantapodoton.

Τοῖς ξύμπασι] Hæc omittit Gr. non male. WASS. Verterim *omnino*, *plane*. Neque enim cum *parte* tantum pacisci volebant, aut jubebantur. Turbatior ordo imposuit interpreti; qui ordo esse debuit: ἐπειδὴ ἀνεχ.

ξυνεύσειν τὸ τεῖχος τοῦτο, καὶ τὴν πόλιν διαφθεῖραι. ἅμα γὰρ καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἐτύγχανον, Εὐβοέων ἐπικαλουμένων, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον, δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες, (ὧν ἦσαν καὶ ἐκ Τάραντος καὶ ἐκ Λοκρῶν Ἰταλιώτιδες καὶ Σικελικαί τινες,) ὁρμοῦσαι ἤδη ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς, καὶ παρασκευαζόμεναι τὸν ἐς τὴν Εὔβοιαν πλοῦν· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἡγησανδρίδας Ἡγησάνδρου Σπαρτιάτης, ἃς ἔφη Θηραμένης οὐκ Εὐβοίᾳ μᾶλλον, ἢ τοῖς τειχίζουσι τὴν Ἠετιώνειαν, προσπλεῖν, καὶ, εἰ μή τις ἤδη φυλάξεται, λήσειν διαφθαρέντας. ἦν δέ τι καὶ τοιοῦτον ἀπὸ τῶν τὴν κατηγορίαν ἐχόντων, καὶ οὐ πάνυ διαβολὴ μόνον τοῦ λόγου. ἐκεῖνοι γὰρ μάλιστα μὲν ἐβούλοντο ὀλιγαρχούμενοι ἄρχειν καὶ τῶν ξυμμάχων, εἰ δὲ μὴ, τάς τε ναῦς καὶ τὰ τείχη ἔχοντες, αὐτονομεῖσθαι. ἐξειργόμενοι δὲ τούτου, μὴ οὖν ὑπὸ τοῦ δήμου τε αὖθις γενομένου αὐτοὶ πρὸ τῶν ἄλλων μάλιστα διαφθαρῆναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἐσαγαγόμενοι, ἄνευ τειχῶν καὶ νεῶν ξυμβῆναι καὶ ὁπωσοῦν τὰ τῆς πόλεως ἔχειν, εἰ τοῖς γε σώμασι σφῶν ἄδεια ἔσται.

στβ'. 92. Διόπερ καὶ τὸ τεῖχος τοῦτο, καὶ πυλίδας ἔχον καὶ ἐσόδους καὶ ἐπεισαγωγὰς τῶν πολεμίων, ἐτείχιζόν τε προθύμως, καὶ φθῆναι ἐβούλοντο ἐξεργασάμενοι. πρότερον μὲν οὖν κατ' ὀλίγους τε καὶ κρύφα μᾶλλον τὰ λεγόμενα ἦν. ἐπειδὴ δὲ ὁ Φρύνιχος ἥκων ἐκ τῆς ἐς Λακεδαίμονα πρεσβείας, πληγεὶς ὑπ' ἀνδρὸς τῶν περιπόλων τινὸς ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ

πράξαντ. οὐδὲν π. ξύμπ. (*nihil omnino*) ξυμβατ. nil *omnino* pacati.

Διαβολὴ] Cl. διαβολιμὸν ἄν. al. Codd. δ. ὄν. Thom. Magister διαβόλιμον ὄν. λέγει, inquit, τὸν διαβεβλημένον. καὶ οὐ πάνυ διαβόλιμον ὂν, ἀπὸ τῶν Μεγάρων τὴν Σαλαμῖνα παραπλεῖν. sed incidisse videtur in Codices vitiosos. Apud Polybium invenitur quidem διαβούλιον, consilium, deliberatio, διαβόλιμον nullibi. WASS. Paullo ante Scholiastes videtur legisse ἀπὸ τῶν τὴν ὀλιγαρχίαν ἐχόντων. Sed vulgata scriptura satis bonum sensum habet; et Scholiastes fortassis interpretandi causa τοὺς τὴν ὀλιγαρχίαν ἔχοντας vocat, qui Thucydidi sunt οἱ τὴν κατηγορίαν ἔχοντες. DUCK.

Εἰ τοῖς γε σώμασι] Cl. εἴγε τοῖς σώμασι. non placet. WASS.

Ὑπ' ἀνδρὸς τῶν περιπόλων τινὸς] Paulo aliter, quam Plutarchus, Lycurgus adversus Leocratem p. 173. Φρυνίχου γὰρ ἀποσφαγέντος νύκτωρ παρὰ τὴν κρήνην τὴν ἐν τοῖς Οἰσυίαις ὑπὸ Ἀπολλοδώρου, καὶ Θρασυβούλου, etc. Paulo clarius Lysias Orat. XII. Θρασύβουλός τε ὁ Καλυδώνιος, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς ἐπεβούλευσαν· ἐπειδὴ δὲ ἐπετυχέτην αὐτῷ βαδίζοντι, ὁ μὲν Θρασ. τύπτει τὸν Φρύνιχον, καὶ καταβάλλει πατάξας. vid. Aristoph. Lysistr. 313. et ibi Schol. de v. περιπόλων v. Aristoph. Av. 1177. WASS.

Ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ] Suidas: περὶ πλήθουσαν ἀγοράν. περὶ ὥραν τετάρτην, ἢ πέμπτην, καὶ ἕκτην. τότε γὰρ μάλιστα πλήθει ἡ ἀγορά. Postremam interpretationem sequuti Viri Doctissimi in Luciani Philopseude pag. 333. ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγορὰν, et in Philostrati Vit. Apollon. II. 36. ὁπότε ἀγορὰ πλήθει, et VII. 29. περὶ πλήθουσαν ἀγορὰν, vertunt, *circa meridiem*. Sed Suidas ipse deinde πλήθουσαν ἀγορὰν exponit ὥραν τρίτην. Et *Scriptor Anonymus* apud Phavorinum in πλήθουσα ἀγορά· ὥρᾳ τρίτῃ ἠκροβολίζοντο περὶ πλήθουσαν ἀγοράν. Heraldus I. Adversar. 10. Interpre-

πληθούσῃ, καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου ἀπελθὼν, ἀπέθανε παραχρῆμα· καὶ ὁ μὲν πατάξας διέφυγεν· ὁ δὲ ξυνεργὸς, Ἀργεῖος ἄνθρωπος, ληφθεὶς, καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν τετρακοσίων, οὐδενὸς ὄνομα κελεύσαντος εἶπεν, οὐδὲ ἄλλο τι, ἢ, ὅτι εἰδείη πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐς τοῦ περιπολάρχου καὶ ἄλλοσε κατ᾽ οἰκίας ξυνιόντας· τότε δὴ οὐδενὸς γεγενημένου ἀπ᾽ αὐτοῦ νεωτέρου, καὶ ὁ Θηραμένης ἤδη θρασύτερον καὶ ὁ Ἀριστοκράτης, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν τετρακοσίων αὐτῶν καὶ τῶν ἔξωθεν ἦσαν ὁμογνώμονες, ᾔεσαν ἐπὶ τὰ πράγματα. ἅμα γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς Λακεδαιμονίας αἱ νῆες ἤδη περιπεπλευκυῖαι, καὶ ὁρμισάμεναι ἐς τὴν Ἐπίδαυρον, τὴν Αἴγιναν καταδεδραμήκεσαν. καὶ οὐκ, ἔφη ὁ Θηραμένης, εἰκὸς εἶναι, ἐπ᾽ Εὔβοιαν πλεούσας αὐτὰς, ἐς Αἴγιναν κατακολπίσαι, καὶ πάλιν ἐν Ἐπιδαύρῳ ὁρμεῖν, εἰ μὴ παρακληθεῖσαι ἥκοιεν, ἐφ᾽ οἷσπερ καὶ αὐτὸς ἀεὶ κατηγόρει. οὐκέτι οὖν οἷόν τε εἶναι ἡσυχάζειν. τέλος δὲ, πολλῶν καὶ στασιωτικῶν λόγων καὶ ὑποψιῶν προσγενομένων, καὶ ἔργῳ ἤδη ἥπτοντο τῶν πραγμάτων. οἱ γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸ τῆς Ἠετιωνείας τεῖχος ὁπλῖται οἰκοδομοῦντες (ἐν οἷς καὶ Ἀριστοκράτης ἦν ταξιαρχῶν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ φυλακὴν ἔχων,) ξυλλαμβάνουσιν Ἀλεξικλέα, στρατηγὸν ὄντα, ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας,

tes Æliani ad 12. Var. Hist. 30. et Kuhnius in Indice Æliani pluribus ostenderunt, his phrasibus designari tempus, quod est inter mane et meridiem, et tempus, quod πληθούσης ἀγορᾶς, et περὶ πλήθουσαν ἀγορὰν vocant Græci, a μεσημβρίᾳ distingui. Itaque hoc recte inchoari potest ab hora tertia, quæ, ut Martialis dicit, causidicos exercere incipiebat; nec Brodæus IV. Miscellan. 33. satis adcurate illud cum Gallorum hora undecima componit. Add. Kusterum ad Suidam in ἀγορᾶς ὥραν. Duck. Adde Xen. M. S. 1. 1. 10. Ceterum, male hic effusam Duckero, opiner, lectionis copiam, nec *tempus* horamve intelligi; ubi præsertim dicat, ἐν πληθ. ἀγ. *locum* signans, non tempus. Etenim illo tempore, tali perturbatione, nullo tempore forum vacaret.

Κελεύσ.] Non tam ipsum, quam percussorem, αὐτόχειρα. Etenim ne ξυνεργὸς quidem vere erat Argivus iste, sed comes verius, et sane consors τοῦ πατάξαντος.

Κατ᾽ οἰκίας] Inepta vero lectio, κατοικίας· nisi legeris ἄλλας· id quod Codd. nulli habent.

Ἀπ᾽ αὐτοῦ] Dubium, quo pertineat; ad Phrynichum nequit, qui unius multa sane νεώτερα commovisset, nunc quidem, sublatus, haud posset. Ne ad Argivum quidem, συνεργὸν cædis, quod ego antea malebam, sat commode retuleris; tum, quod ipse adhuc nil νεώτερον fecisset, tum, quod custodia haud dubie illum attinuerint; relinquitur, ut ad ἀπ᾽ αὐτοῦ intelligamus χρόνου, c. Schol. *inde a Phrynichi cæde.* Nam alioqui, modo habeamus, *quis* sit ille, αὐτὸς, in ἀπ᾽ αὐτοῦ, Phrynichusne, an ὁ πατάξας, an ὁ συνεργὸς Argivus, promtius fuerit, ita intellexisse: cum *ab illo* nil gravius factum esset.

Κ. τ. ἔξωθ.] i. e. qui non essent ex illorum corpore. Ita 1 Cor. 5. 12. et 13. οἱ ἔξω, (qui) non (sint) Christiani.

Ὁμογνώμ.] Genitivum hic habet ὁμογνώμων· ut Ciceroni de Offic. I. 4. et sæpius, *propria hominis* (investigatio veri), *commune omnium animantium.*

Καταδεδραμ.] Sine augmento priori, pro κατεδεδρ. Nec libri variant. (præter Msq.)

Καὶ τὴν ἑαυτοῦ φυλακὴν ἔχων] Φυλὴν, quod est in Gr. et marg. Cass. defendi potest e VI. 98. Καὶ τῶν Ἀθηναίων φυλὴ μία τῶν ὁπλιτῶν. Permutantur etiam hæc Ibid. Cap. 100. et 101. Vide, quæ ad illa loca adnotata sunt. Duck.

καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς ἑτέρους τετραμμένον, καὶ ἐς οἰκίαν ἀγαγόντες εἷρξαν. ξυνεπελάβοντο δὲ ἅμα αὐτοῖς καὶ ἄλλοι, καὶ Ἕρμων, τῶν περιπόλων τὶς τῶν Μουνυχιᾶσι τεταγμένων ἀρχῶν. τὸ δὲ μέγιστον, τῶν ὁπλιτῶν τὸ στίφος ταῦτα ἐβουλεύετο. ὡς δὲ ἐσηγγέλθη τοῖς τετρακοσίοις, (ἔτυχον δὲ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ξυγκαθήμενοι·) εὐθὺς, πλὴν ὅσοις μὴ βουλομένοις ταῦτα ἦν, ἕτοιμοι ἦσαν ἐς τὰ ὅπλα ἰέναι, καὶ τῷ Θηραμένει καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ ἠπείλουν. ὁ δὲ, ἀπολογούμενος, ἕτοιμος, ἔφη, εἶναι, ξυναφαιρησόμενος ἰέναι ἤδη. καὶ, παραλαβὼν ἕνα τῶν στρατηγῶν, ὅστις ἦν αὐτῷ ὁμογνώμων, ἐχώρει ἐς τὸν Πειραιᾶ. ἐβοήθει δὲ καὶ Ἀρίσταρχος, καὶ τῶν ἱππέων νεανίσκοι· ἦν δὲ θόρυβος πολὺς, καὶ ἐκπληκτικός. οἵ τε γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἤδη ᾤοντο τόν τε Πειραιᾶ κατειλῆφθαι, καὶ τὸν ξυνειλημμένον τεθνᾶναι· οἵ τε ἐν τῷ Πειραιεῖ, τοὺς ἐκ τοῦ ἄστεως ὅσονοὺκ ἐπὶ σφᾶς παρεῖναι. μόγις δὲ, τῶν τε πρεσβυτέρων διακωλυόντων τοὺς ἐν τῷ ἄστει διαθέοντας, καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα φερομένους, καὶ Θουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου, τοῦ προξένου τῆς πόλεως, παρόντος, καὶ προθύμως ἐμποδών τε ἑκάστοις γιγνομένου, καὶ ἐπιβοωμένου, μὴ, ἐφεδρευόντων ἐγγὺς τῶν πολεμίων, ἀπολέσαι τὴν πατρίδα, ἡσύχασάν τε, καὶ σφῶν αὐτῶν ἀπέσχοντο. καὶ ὁ μὲν Θηραμένης, ἐλθὼν ἐς τὸν Πειραιᾶ, (ἦν δὲ καὶ αὐτὸς στρατηγός·) ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα, ὠργίζετο τοῖς ὁπλίταις· ὁ δὲ Ἀρίσταρ-

Τῶν Μουνυχιᾶσι τεταγμένων ἀρχῶν.] Quidam Mss. Μουνυχίας, cum Edd. Stephanus huc spectans. Wass. Adverbium Μουνυχιάσι παροξυτόνως scribitur in Stephano Byzant. in Μουνυχία et Μωνυχία, et in Lysiæ Oratione adversus Agoratum Cap. V. VII. XII. XIII. ubi in his, ὅτε ἡ ἐκκλησία ἐν Μουνυχιάσιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγένετο, prius ἐν supervacuum est, et XIV. Idque rectius, ut puto, a Μουνυχία, non Μουνυχιά. Sic ab Ὀλυμπία Ὀλυμπιάσι, a Θήβη Θήβησι. Contra a Πλαταιαὶ Πλαταιᾶσι, a Περγασὴ Περγασῆσι, a Μαραθὼν Μαραθῶνι. Vid. ad I. 130. Ἄρχων etiam recte ex hoc loco Stephanus, non ἀρχῶν. Duck.

Ταῦτα ἐβουλ.] An ταὐτὰ; utique, si ἐβούλετο legeris.

Ἕτοιμος] Homerum et veteres Atticos dixisse ἑτοῖμος, ἐρῆμος, ὁμοῖος, sed recentiores, rationem analogiæ sequutos, hæc προπαροξύτονα fecisse, scribit ex Herodiano Eustathius ad Homer. Iliad. β'. p. 206. et Iliad. έ. p. 531. et Phavorinus in ἀχρεῖα et ἐρῆμα. Sed, si ideo hic ex uno Ms. præferendum est ἑτοῖμος, quod videtur velle Hudsonus, non potest causa dici, cur non ubique in Thucydide ἑτοῖμος, ἐρῆμος, et ὁμοῖος scribi debeat. D.

Θουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου] Celebrantur Thucydidæ quatuor: unus Alopecensis, Milesiæ filius, Periclis adversarius; alter Gargettius; tertius Thessalus, urbe Pharsalo; quartus Atheniensis, Olori filius. Vide Meursii Attic. Lect. l. 5. c. 26. et Fabium Paulinum in Thucydidem de peste Athen. Huds.

Ἑκάστοις] Cl. ἑκάστῳ. non male, et infra ὅσον καὶ ἀπὸ βοῆς. Wass.

Σφ. αὐτ. ἀπέσχ.] Non, a *semet*, quod alias sign. hæc formula, qs. vim sibi non afferre, sed, *mutuo sibi*, alteri alter, parcebant; *cives* enim erant et populares; eo dixit, *ipsis*, semet.

Ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα] Xenophon, Hist. Gr. II. p. 477. ἐπεὶ δ' οὐκ ἐπείθοντο, προσέβαλλεν ὅσον ἈΠΟ' ΒΟΗ͂Σ ἕνεκεν, ὅπως μὴ δῆλος εἴη εὐμενὴς αὐτοῖς ὤν. Wass. *Leunclavius* ibi pro ἀπὸ legit ἄρα, et reprehendit Henr. Stephanum; qui temere putaverit, ἀπὸ expungen-

χος καὶ οἱ ἐναντίοι, τῷ πλήθει ἐχαλέπαινον. οἱ δὲ ὁπλῖται, ὁμόσε τε ἐχώρουν οἱ πλεῖστοι τῷ ἔργῳ, καὶ οὐ μετεμέλοντο· καὶ τὸν Θηραμένην ἠρώτων, εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος οἰκοδομεῖσθαι, καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθέν; ὁ δὲ, εἴπερ καὶ ἐκείνοις δοκεῖ καθαιρεῖν, καὶ ἑαυτῷ, ἔφη, ξυνδοκεῖν. καὶ ἐντεῦθεν εὐθὺς ἀναβάντες οἵ τε ὁπλῖται καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνθρώπων, κατέσκαπτον τὸ τείχισμα. ἦν δὲ πρὸς τὸν ὄχλον ἡ παράκλησις, ὡς χρὴ, ὅστις, τοὺς πεντακισχιλίους, βούλεται, ἄρχειν, ἀντὶ τῶν τετρακοσίων, ἰέναι ἐπὶ τὸ ἔργον. ἐπεκρύπτοντο γὰρ ὅμως ἔτι τῶν πεντακισχιλίων τῷ ὀνόματι, μὴ ἄντικρυς δῆμον, ὅστις βούλεται ἄρχειν, ὀνομάζειν· φοβούμενοι, μὴ τῷ ὄντι ὦσι, καὶ πρός τινα εἰπών τις τὶ ἀγνοίᾳ σφαλῇ. καὶ οἱ τετρακόσιοι διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον τοὺς πεντακισχιλίους οὔτε εἶναι, οὔτε μὴ ὄντας δήλους εἶναι. τὸ μὲν καταστῆσαι μετόχους τοσούτους, ἄντικρυς ἂν δῆμον ἡγούμενον, τὸ δ' αὖ ἀφανὲς φόβον ἐς ἀλλήλους παρέξειν.

στγ'. 93. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τετρακόσιοι ἐς τὸ βουλευτήριον ὅμως καὶ τεθορυβημένοι ξυνελέγοντο· οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ὁπλῖται, τόν τε Ἀλεξικλέα, ὃν ξυνέλαβον, ἀφέντες, καὶ τὸ τείχισμα καθελόντες, ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνυχίᾳ Διονυσιακὸν

dum esse. Verum ex hoc loco Thucydidis patet, neque ἀπὸ in ἄρα mutandum, neque delendum esse. Stephanus tamen se defendere potuisset auctoritate Luciani, qui de Saltat. p. 787. dicit, ὅσον πείρας ἕνεκα. Duck. ἀπὸ hic sign. *modum* iræ declarandæ. Sed ἕνεκα non placet, ob id ipsum, quod non *caussam* hic sign. quod faciat tamen quodammodo, ac velut obscurius, in exemplis Duckero allatis, qs. ad ὅπως relatum, sin minus Grammatice, id quod haud sane possit, at Logice, et qua rem, qs. pro, ἕνεκα τούτου, ὅπ. rel. manifesto autem in Luciani loco, in extr. Duckeri not. ἀπὸ πείρας ἕνεκα· ubi tamen commode legeris ἀποπείρας, uno vocab. non minus solemni illo, quam simplex πεῖρα.

Οἱ ἐναντ. τ. πλ. ἐχαλ.] Primum quæras, τῷ πλήθει quo referatur? Utrumne ad ἐναντίοι, an ad ἐχαλέπαινον; Prius si tenueris: absurdus fuerit et positus et sensus τοῦ ἐχαλέπαινον· *cui* enim? Ubi præsertim sit antithesis, τοῖς ὁπλίταις. Refer ergo ad ἐχαλέπαινον· ἐναντίοι simpliciter fuerint, factionis diversæ, Therameni contrarii. Sane simplicius hoc, promtumque, cum simpliciter ἐναντίοι sint *hostes*, adversarii, et vero hic appareat satis, *cui*; intell. αὐτῷ (Therameni,) et asseclis.

Τῷ πλήθει ἐχαλέπαινον] Τῷ ἀληθεῖ Cl et pro varia lectione Scholiastes. Wass. Hoc a recentioribus, et fortassis ab Henr. Stephano, Scholiis vetustioribus insertum esse, ex eo suspicor, quod a Cod. Cass. et Ed. Bas. abest. Nec tamen adspernandum, putem, τῷ ἀληθεῖ. Nam τὸ ἀληθὲς, et ἡ ἀλήθεια sæpe simulationi, προφάσει, et λόγῳ opponuntur. Thucydides VI. 33. Πρόφασιν μὲν — τὸ δὲ ἀληθές. Et II. 41. Ὡς οὐ λόγων ἐν τῷ παρόντι κόμπος τάδε μᾶλλον, ἢ ἔργων ἐστὶν ἀλήθεια. Lucianus Harmon. p. 588. λόγῳ μὲν — τὸ δ' ἀληθές. Et hoc post Vallam probasse Ubbonem Emmium, ostendit illius interpretatio, *serio indignabantur*. Sed et fortassis vetus Scholiasta ita legit: nam pro eo, quod paullo ante in editis sine sensu legitur, καὶ οὐκ ἀμαθῶς, liber Cass. habet καὶ οὐκ ἀληθῶς. D.

Μὴ τῷ ὄντι] Heilm. conjicit: μή τῳ ἀντιῶσι, *ne in quem forte incurrerent*.

Διονυσιακὸν θέατρον] Cod. Cass. Διονυσιακὸν τὸ ἐν τῷ Πειραιεῖ θέατρον. De hoc anceps est conjectura. Nam et pro eo facit Xenophon, qui, ut putat Magnus Spanhemius ad Argumentum Ranarum Aristophanis, hoc vocat τὸ ἐν Πειραιεῖ θέατρον, II. Histor. Gr. pag. 477. et contra videri potest adsutum ab ali-

θέατρον ἐλθόντες, καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα, ἐξεκκλησίασάν τε, καὶ δόξαν αὐτοῖς, εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ ἄστυ, καὶ ἔθεντο αὐτοῦ ἐν τῷ Ἀνακείῳ τὰ ὅπλα. ἐλθόντες δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων τινὲς ᾑρημένοι, πρὸς αὐτοὺς ἀνὴρ ἀνδρὶ διελέγοντό τε, καὶ ἔπειθον οὓς ἴδοιεν ἀνθρώπους ἐπιεικεῖς, αὐτούς τε ἡσυχάζειν, καὶ τοὺς ἄλλους παρακατέχειν· λέγοντες, τούς τε πεντακισχιλίους ἀποφανεῖν, καὶ ἐκ τούτων ἐν μέρει, ᾗ ἂν τοῖς πεντακισχιλίοις δοκῇ, τοὺς τετρακοσίους ἔσεσθαι· τέως δὲ τὴν πόλιν μηδενὶ τρόπῳ διαφθείρειν, μηδ᾽ εἰς τοὺς πολεμίους ἀνῶσαι. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν ὁπλιτῶν, ἀπὸ πολλῶν καὶ πρὸς πολλοὺς λόγων γιγνομένων, ἠπιώτερον ἦν ἢ πρότερον, καὶ ἐφοβεῖτο μάλιστα περὶ τοῦ παντὸς πολιτικοῦ. ξυνεχώρησάν τε, ὥστ᾽ ἐς ἡμέραν ῥητὴν ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ ὁμονοίας.

στδ΄. 94. Ἐπειδὴ δὲ ἐπῆλθεν ἡ ἐν Διονύσου ἐκκλησία καὶ ὅσονοὺ ξυνειλεγμένοι ἦσαν, ἀγγέλλονται αἱ δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες καὶ ὁ Ἡγησανδρίδας ἀπὸ τῶν Μεγάρων τὴν Σαλαμῖνα παραπλεῖν. καὶ πᾶς τις τῶν ὁπλιτῶν αὐτὸ τοῦτο ἐνόμιζεν εἶναι τὸ πάλαι λεγόμενον ὑπὸ Θηραμένους καὶ τῶν μετ᾽ αὐτοῦ, ὡς ἐς τὸ τείχισμα ἔπλεον αἱ νῆες, καὶ χρησίμως ἐδόκει καταπεπτωκέναι, ὁ δὲ Ἡγησανδρίδας τάχα μέν τι ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου περί τε τὴν Ἐπίδαυρον καὶ ταύτῃ ἀνεστρέφετο, εἰκὸς δ᾽ αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν παρόντα στασιασμὸν τῶν Ἀθηναίων, δι᾽ ἐλπίδος ὡς κἂν ἐς δέον παραγένοιτο, ταύτῃ ἀνέχειν. οἱ δ᾽ αὖ Ἀθηναῖοι, ὡς ἠγγέλθη αὐτοῖς, εὐθὺς δρόμῳ ἐς τὸν Πειραιᾶ πανδημεὶ ἐχώρουν, ὡς τοῦ ἰδίου πολέμου, μείζονος ἢ

quo, qui Xenophontem legerat: quo, propter consensum omnium aliorum librorum, magis inclino. De concionibus in hoc theatro habitis est in Polluce VIII. 133. et Lysia contra Agorat. Cap. VII. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία Μουνυχιάσιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίγνετο· Et Cap. XIII.

Θέμενοι τὰ ὅπλα] Hoc varia significat. Vid. ad II. 2. et IV. 44. et Valesium ad Harpocration. in θέμενος τὰ ὅπλα. Casaubonus, ad Diogen. Laërt. I. 57. scribens, apud Thucydidem Lib. VIII. θέσθαι ὅπλα in eadem sententia *arma sumere* et *deponere* significare, videtur ad hunc locum respicere, et Scholiastæ interpretationem probare: quam nec Leopardus XI. Emendation. 20. reprehendit. Duck.

Ἡιρημένοι, πρὸς αὐτοὺς ἀνὴρ] Gr. mutata distinctione, ᾑρημένοι πρὸς αὐτοὺς, ἀνήρ. rectius, opinor. Duck.

Αὐτούς τε ἡσυχάζειν] Homerum sequi videtur, apud quem Pallas: Τὸν δ᾽ ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς· Δαιμόνι᾽, οὔ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι. Ἀλλ᾽ αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς. Wass.

Τάχα μέν τι ἀπὸ] Cass. τάχα μέν τι καὶ ἀπό. non male. Vid. ad Cap. 83.

Ταύτῃ ἀνέχειν] Id. quod paulo ante ταύτῃ ἀναστρέφεσθαι.

Ἀνέχειν] Vide Suidam in ἀνέχει. Wass.

Ὡς τοῦ ἰδίου πολέμου μείζονος ἢ ἀπὸ τῶν πολεμίων] Sententiam horum verborum non male expressit Portus. Sed testimonia, e quibus hunc usum ellipseos particulæ ne-

ἀπὸ τῶν πολεμίων, οὐχ ἑκὰς, ἀλλὰ πρὸς τῷ λιμένι ὄντος. καὶ οἱ μὲν ἐς τὰς παρούσας ναῦς ἐσέβαινον, οἱ δὲ ἄλλας καθεῖλκον, οἱ δέ τινες ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος παρεβοήθουν.

στέ. 95. Αἱ δὲ τῶν Πελοποννησίων νῆες, παραπλεύσασαι καὶ περιβαλοῦσαι Σούνιον, ὁρμίζονται μεταξὺ Θορίκου τε καὶ Πρασιῶν· ὕστερον δὲ ἀφικνοῦνται ἐς Ὠρωπόν. Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ τάχος καὶ ἀξυγκροτήτοις πληρώμασιν ἀναγκασθέντες χρήσασθαι, οἷα πόλεώς τε στασιαζούσης, καὶ περὶ τοῦ μεγίστου βουλόμενοι ἐν τάχει βοηθῆσαι (Εὔβοια γὰρ αὐτοῖς, ἀποκεκλεισμένης τῆς Ἀττικῆς, πάντα ἦν) πέμπουσι Θυμόχαριν στρατηγὸν καὶ ναῦς ἐς Ἐρετρίαν. ὧν ἀφικομένων, ξὺν

gantis patere putat, non nimis idonea sunt. Nam quod οὐχ ὅπως, οὐχ οἷον, et alia quædam pro *non modo non* dicuntur, id peculiare est his particulis. Nec ex illo Sophoclis in Philoct. v. 769. ἑκόντα, μήτ' ἄκοντα, pro μήτε ἑκόντα, μήτε ἄκοντα, communis usus hujus ellipseos ostendi potest. Nam Poëtæ, quia metro adstringuntur, sæpe a consueta ratione sermonis abeunt. Scholiastes Thucydidis ἢ tollendum, et Corinthus hic παρέλκειν dicit. Hos sequutus Acacius, genitivum μείζονος non ad prius membrum τοῦ ἰδίου πολέμου, sed ad posterius ἀπὸ τῶν πολεμίων retulit, ac vertit, *majus intestino certamine ab hostibus bellum.* Ita ordo verborum foret, ὡς τοῦ ἀπὸ τῶν πολεμίων πολέμου — μείζονος τοῦ ἰδίου. Sed non placet H. Stephano ad Corinthum Artic. XXXVI. hic statui pleonasmum τοῦ ἤ. Et est sane, si ea, quam dixi, structura verborum esse debet, insolens, et fortassis sine exemplo. Nec tamen Stephanus quidquam nos ad intelligendum hunc locum juvat, quum suam de eo sententiam non dicat. Adsentior quidem Porto, quod ad sensum verborum adtinet; sed non tam puto supplendum esse οὐ, quam id post πολέμου excidisse, et Thucydidem ὡς τοῦ ἰδίου πολέμου οὐ μείζονος ἢ ἀπὸ τῶν πολεμίων scripsisse suspicor. Nisi quis putet, pro ἢ potius legendum esse τοῦ. Duck. Pari modo Abresch. negationem οὐ post πολέμου intercidisse putat.

Θορίκου] Etymologus etiam Θόρυκος, et Ms. Herodoti Baroc. IV. 99. mendose. Xenophon bis, Strabo, Apollodorus, et Steph. receptam scripturam satis firmant. Quibus accedit Eratosthenes ἐν Ἠριγόνῃ apud Steph. in ἄστυ. Locum, et alibi promontorium vocat Plinius, recte. Θορικίου πέτρου meminit Sophocles Œdip. Colon. 1666. Gentilia Θορίκιον apud Demosth. Bœot. 636. et apud Steph. Θορικεύς. Insc. vetus apud Sponium ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΟΥ ΘΟΡΙΚΙΟΥ. Oppidum Melæ temporibus *nomen* tantum. Wass. In Strabone IX. 398. Apollodoro II. 4. 7. et Conone Cap. VII. est Θόρικος, in aliis Θορικὸς, ὀξυτόνως. Duck.

Πρασιῶν] Apud Stephanum et Pausaniam casus rectus est Πρασιαί. Vide Meursium de Populis Attic. Duck.

Εὔβοια γὰρ αὐτοῖς πάντα ἦν] Πάντα εἶναι alicui dici hominem, qui in summo honore, auctoritate, et existimatione apud aliquem est, qui omnia apud aliquem potest, a quo omnia exspectat, et in quo omnes suas spes opesque sitas esse putat, multis ostenderunt Doctissimi Interpretes Velleii ad II. 103. et Petronii Cap. XXXVII. Hic, ubi non homo, ut omnibus locis, quæ illi congesserunt, sed res, nimirum Eubœa insula, Atheniensibus πάντα fuisse dicitur, phrasis hæc non potest habere significationem auctoritatis et existimationis, et Thucydides hoc tantum dicit, Athenienses omnem spem et præsidium in Eubœa sola positum habuisse, atque ideo omnia sibi postputasse præ cura illius defendendæ et servandæ. Ita bene Stephanus in Thes. Sic Herodotus VII. 156. scribit, Geloni Syracusas ἅπαντα fuisse, id est, eum, neglectis omnibus aliis Urbibus Siciliæ, Syracusas solas, tamquam firmissimum præsidium dominationis, sibi augendas existimasse: Ὁ δὲ, ἐπεί τε παρέλαβε τὰς Συρηκούσας, Γέλης μὲν ἐπικρατέων, λόγον ἐλάσσω ἐποιέετο, ἐπιτρέψας αὐτὴν Ἱέρωνι ἀδελφεῷ ἑωϋτοῦ. ὁ δὲ τὰς Συρηκούσας ἐκράτυνε, καὶ ἔσαν ἅπαντα αἱ Συρήκουσαι. αἱ δὲ παραυτίκ' ἀνά τ' ἔδραμον καὶ ἔβλαστον. Duck.

Θυμόχαριν] Τιμόχαριν Gr. mendose. Wass.

ταῖς πρότερον ἐν Εὐβοίᾳ οὔσαις, ἓξ καὶ τριάκοντα ἐγένοντο. καὶ εὐθὺς ναυμαχεῖν ἠναγκάζοντο. ὁ γὰρ Ἡγησανδρίδας ἀριστοποιησάμενος ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ ἀνήγαγε τὰς ναῦς· διέχει δὲ μάλιστα ὁ Ὠρωπὸς τῆς τῶν Ἐρετριέων πόλεως, θαλάσσης μέτρον ἑξήκοντα σταδίους. ὡς οὖν ἐπέπλει, εὐθὺς ἐπλήρουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ναῦς, οἰόμενοι σφίσι παρὰ ταῖς ναυσὶ τοὺς στρατιώτας εἶναι· οἱ δὲ ἔτυχον οὐκ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄριστον ἐπισιτιζόμενοι (οὐδὲν γὰρ ἐπωλεῖτο ἀπὸ προνοίας τῶν Ἐρετριέων) ἀλλὰ ἐκ τῶν ἐπ᾽ ἔσχατα τοῦ ἄστεος οἰκιῶν, ὅπως σχολῇ πληρουμένων φθάσειαν οἱ πολέμιοι προσπεσόντες, καὶ ἐξαναγκάσειαν τοὺς Ἀθηναίους οὕτως ὅπως τύχοιεν ἀνάγεσθαι. σημεῖον δὲ αὐτοῖς, ἐς τὸν Ὠρωπὸν ἐκ τῆς Ἐρετρίας, ὁπότε χρὴ ἀνάγεσθαι, ἤρθη. διὰ τοιαύτην δὴ παρασκευὴν οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγόμενοι, καὶ ναυμαχήσαντες ὑπὲρ τοῦ λιμένος τῶν Ἐρετριέων, ὀλίγον μέν τινα χρόνον ὅμως καὶ ἀντέσχον· ἔπειτα ἐς φυγὴν τραπόμενοι, καταδιώκονται ἐς τὴν γῆν· καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἐρετριέων ὡς φιλίαν καταφεύγουσι, χαλεπώτατα ἔπραξαν, φονευόμενοι ὑπ᾽ αὐτῶν· οἱ δὲ ἐς τὸ ἐπιτείχισμα τὸ ἐν τῇ Ἐρετρίᾳ, ὃ εἶχον αὐτοί, περιγίγνονται, καὶ ὅσαι ἐς Χαλκίδα ἀφικνοῦνται τῶν νεῶν. λαβόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι δύο καὶ εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἄνδρας, τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς δὲ ζωγρήσαντες, τροπαῖον ἔστησαν. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον Εὔβοιάν τε ἅπασαν ἀποστήσαντες, πλὴν Ὠρεοῦ (ταύτην δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι εἶχον) καὶ τἆλλα περὶ αὐτὴν καθίσταντο.

στστ΄. 96. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ὡς ἦλθε τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν

Ἐπισιτιζόμενοι] Vide Pollucem VI. 36. et Diodorum Sicul. pag. 349. b. IDEM.

Προνοίας] Frequentius ἐκ προνοίας.

Ὅπως — ἐξαναγκάσειαν — ἐνάγεσθαι] i. e. ὅπως ἀναγκάσειαν ἐξανάγεσθαι. *Abresch.*

Ὀρεοῦ] Ita Nostri, Lysias Orat. XIII. 146. et Demosthenes Ὀρειτὰς exhibet. In Aristog. p. 459. et supra p. 51. Ὠρεοῦ vero Charax in Chronicis, et Apollodorus apud Steph. Aristot. Polybius, Diodorus, Strabo, Pausanias, Plutarchus. Archippus etiam in Piscibus apud Athenæum. Ptolemæus Σωρεὸς in Ms. Coislin. At Seldeni Codex Ὡρεὸς, atque ita Aristot. aspirate, mendose uterque. De situ v. Livium XXVIII. 5. XXXI. 46. Historiam pete a Diodoro XIX. p. 713. Polyb. XI. et p. 1107. Plutarch. Æmil. 259. ubi pro ῥώμης fortasse ῥύμης τῶν πραγμάτων legendum. Aristot. Polit. V. p. 133. Demosth. de falsa Leg. p. 220. et p. 50. 459. Libanio Progymn. p. 107. Olim Ἱστίαια Strabo et Steph. Hodie, inquit Sophianus, *l'Oreo.* Episcopi ejus mentio est in Concil. Chalced. A. Chr. CCCCLI. WASS.

Αὐτοὶ] Haud displicet Abresch. Marg. scriptura, ταύτην δὲ αὐτὴν pro αὐτοὶ, i.e. μόνην. Sic αὐτὸς sæpe, sed inverso ordine, αὐτὸ τοῦτο, i. e. pro αὐτὸ τοῦτο μόνον.

Ὡς ἦλθε τὰ] Primum suspicabar, ἦλθε fortassis e compendio scripturæ, vel alio errore librariorum ortum esse pro ἠγγέλθη, quomodo sæpe loquitur Thucydides, non ἦλθε. Paullo post Cap. 97. ἐπὶ τοῖς ἠγγελμένοις. Deinde quum vidissem, Scholiasten hæc verba ἦλθε τὰ γεγενημένα interpretari, ἦλθε μήνυμα τῶν γεγενημένων, unde eum agnovisse τὸ ἦλθε adparet, nihil tentandum ar-

γεγενημένα, ἔκπληξις μεγίστη δὴ τῶν πρὶν παρέστη. οὔτε γὰρ ἡ ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰ, καίπερ μεγάλη τότε δόξασα εἶναι, οὔτε ἄλλο οὐδέν πω οὕτως ἐφόβησεν. ὅπου γὰρ στρατοπέδου τε τοῦ ἐν Σάμῳ ἀφεστηκότος, ἄλλων τε νεῶν οὐκ οὐσῶν, οὐδὲ τῶν ἐσβησομένων, αὐτῶν τε στασιαζόντων, καὶ ἄδηλον ὂν, ὁπότε σφίσιν αὐτοῖς ξυῤῥάξουσι, τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο, ἐν ᾗ ναῦς τε, καὶ, τὸ μέγιστον, Εὔβοιαν ἀπολωλέκεσαν, ἐξ ἧς πλείω ἢ τῆς Ἀττικῆς ὠφελοῦντο· πῶς οὐκ εἰκότως ἠθύμουν; μάλιστα δ' αὐτοὺς καὶ δι' ἐγγυτάτου ἐθορύβει, εἰ οἱ πολέμιοι τολμήσουσι νενικηκότες, εὐθὺς σφῶν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἔρημον ὄντα νεῶν πλεῖν· καὶ ὅσονοὐκ ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς παρεῖναι· ὅπερ ἂν, εἰ τολμηρότεροι ἦσαν, ῥᾳδίως ἂν ἐποίησαν· καὶ διέστησαν ἂν ἔτι μᾶλλον, τὴν πόλιν εἰ ἐπολιόρκουν μένοντες, καὶ τὰς ἀπ' Ἰωνίας ναῦς ἠνάγκασαν ἂν, καίπερ πολεμίας οὔσας τῇ ὀλιγαρχίᾳ, τοῖς σφετέροις οἰκείοις καὶ τῇ ξυμπάσῃ πόλει βοηθῆσαι. καὶ ἐν τούτῳ Ἑλλήσποντός τε ἂν ἦν αὐτοῖς, καὶ Ἰωνία, καὶ αἱ νῆσοι, καὶ τὰ μέχρι Εὐβοίας, καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἡ Ἀθηναίων ἀρχὴ πᾶσα. ἀλλ' ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις πάντων δὴ ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. διάφοροι γὰρ πλεῖστον ὄντες τὸν τρόπον, οἱ μὲν, ὀξεῖς, οἱ δὲ, βραδεῖς· καὶ οἱ μὲν, ἐπιχειρηταὶ, οἱ δὲ, ἄτολμοι, ἄλλως τε καὶ ναυτικῇ ἀρχῇ πλεῖστα ὠφέλουν. ἔδειξαν δὲ οἱ Συρακούσιοι. μάλιστα γὰρ ὁμοιότροποι γενόμενοι, ἄριστα καὶ προσεπολέμησαν.

στζʹ. 97. Ἐπὶ δ' οὖν τοῖς ἠγγελμένοις οἱ Ἀθηναῖοι ναῦς τε εἴκοσιν ὅμως ἐπλήρουν, καὶ ἐκκλησίαν συνέλεγον, μίαν μὲν εὐθὺς τότε πρῶτον ἐς τὴν Πνύκα καλουμένην, οὗπερ καὶ ἄλλο τε εἰώθεσαν· ἐν ᾗπερ καὶ τοὺς τετρακοσίους καταπαύσαντες, τοῖς πεντακισχιλίοις ἐψηφίσαντο τὰ πράγματα παραδοῦναι· εἶναι δὲ αὐτῶν, ὁπόσοι ὅπλα παρέχονται. καὶ μισθὸν μηδένα

bitratus sum: etsi non valde obvium genus loquendi esse puto. Duck.

Ἦλθε] i. e. nunciata sunt.

Ἄδηλον ὂν] Incertum cum esset.

Ξυῤῥάξουσι] Non placet. forte legendum contra Mss. ξυῤῥάψουσι. Wass. Henr. Stephanus quoque in Thes. scribit, suspectum posse esse hunc locum. Duck. Vulgata interpretatio huj. v. admitti nequit: sed *confligere* notat et *concurrere inter sese*. v. Schol. ad c. 104. ad vv. πρότερον ξυμμίξαι.

Τῆς Ἀττικῆς] Reisk. Ἀττικῆς αὐτῆς.

Ἦν αὐτοῖς] Abresch. ἦν pro ἐγίγνετο.

Διάφοροι] Quidam pessime διάφοραν. Wass. Quæ de moribus hic breviter, ea prolixius I. 70. 71.

Επιχειρηταὶ] E Thucydide laudat Pollux II. 154. Duck.

Πνύκα] Πνὺξ locus erat Athenis juxta Ἀκρόπολιν. Ejus tribunal spectabat ad mare;

φέρειν μηδεμιᾷ ἀρχῇ· εἰ δὲ μὴ, ἐπάρατον ἐποιήσαντο. ἐγίγνοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστερον πυκναὶ ἐκκλησίαι, ἀφ' ὧν καὶ νομοθέτας καὶ τἄλλα ἐψηφίσαντο ἐς τὴν πολιτείαν. καὶ οὐχ ἥκιστα δὴ τὸν πρῶτον χρόνον ἐπί γε ἐμοῦ Ἀθηναῖοι φαίνονται εὖ πολιτεύσαντες. μετρία γὰρ ἥ τε ἐς τοὺς ὀλίγους καὶ τοὺς πολλοὺς ξύγκρασις ἐγένετο. καὶ ἐκ πονηρῶν τῶν πραγμάτων γενομένων τοῦτο πρῶτον ἀνήνεγκε τὴν πόλιν. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ Ἀλκιβιάδην καὶ ἄλλους μετ' αὐτοῦ κατιέναι. καὶ παρά τε ἐκεῖνον

sed id ad continentem a xxx. tyrannis versum est. Postea tamen a Themistocle restitutum; cujus utriusque facti causas Plutarchus in ejus vita reddit. Ut in *Pnyce* conciones cogerentur, Solonis legibus cautum erat, ut κατὰ Κτησιφῶντος testatur Æschines. Et olim quidem omnes, postea tantum eæ haberi cœptæ sunt, quibus de creando magistratu agebatur, ut Hesychius auctor est, itemque Pollux. Et quia hoc casu frequens eo populus confluebat, inde Πνὺξ appellata est, ἀπὸ τοῦ πυκνοῦσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. In hoc loco Thucydidis Πύκνα pro Πνύκα mendose scriptum esse censent *viri Eruditi*. Verum, pace eorum, vulgatam lectionem retinendam puto; quum Πύκνα dici κατὰ μετάθεσιν scribat Scholiastes ad Aristoph. et ex eo Suidas: quibus adde *Etymologum* dicentem, ἡ γενικὴ Πνυκὸς, διὰ δὲ εὐφωνίαν Πυκνός. Rutgers. in Var. Lect. I. 5. c. 1. HUDS. Πνύκα tamen pro Πύκνα, quod habent omnes Edd. et e Mss. Cass. Gr. et Camer. et in Latina interpretatione *Pnyca* pro *Pycna* scribi voluerat Cl. Wasse. Idem, sed nonnihil dubitans, malebat Florens Christianus ad Aristoph. Pac. v. 679. et sine hæsitatione Palmerius in Exercitation. p. 58. et Kuhnius ad Pollucem VIII. 132. Palmerius etiam pronunciat, sciolos, quid esset Πνύκα ignorantes, hoc ubique depravasse in Πύκνα, vocem illis notiorem. Satis profecto confidenter. Nam Grammatici veteres docent, etsi casus rectus hujus nominis est Πνὺξ, tamen in obliquis per μετάθεσιν στοιχείων, euphoniæ causa dici Πυκνὸς, Πυκνὶ, Πύκνα. Equidem non possum decernere, an vera sit, quam illi tradunt, transpositionis literarum in hac voce causa; quia scilicet non animadverto, suavius sonare Πυκνὸς, Πυκνὶ, et Πύκνα, quam Πνυκὸς, Πνυκὶ, et Πνύκα· quod fortassis teretes illæ ac delicatæ Atticorum aures judicare potuerunt. Sed hoc ex observatione Grammaticorum liquet, eos non ignorasse, quid esset Πνύκα. Rutgersius V. Variar. Lect. 1. et Valesius ad Harpocrationem, qui et ipse ex aliis Scriptoribus Πυκνὸς et Πύκνα in Lexicon suum contulit, hic retinent vulgatum Πύκνα. Et potest tuto retineri. Neque tamen ideo lectio plerorumque Msstorum Thucydidis, qui Πνύκα exhibent, improbanda est. Nam præceptum hoc Grammaticorum non firmum est, ut pro lege haberi debeat, quum certum sit quamplurimis locis veterum Scriptorum, quorum non pauca in Meursio de Populis Att. et II. Athen. Attic. 9. leguntur, non minus Πνυκὸς, Πνυκὶ, et Πνύκα, quam Πυκνὸς, Πυκνὶ, et Πύκνα scribi: quæ omnia corrupta esse non temere quisquam, etsi hic Πύκνα retinendum censeat, adfirmet. Et stat pro hac scriptura auctoritas Eustathii in Homerum, apud quem ad Iliad. ψ'. pag. 1322. hæc leguntur: Ὡς δὲ ἐκ τοῦ πτύσσω πτύξω γίνεται καὶ τὸ, πτὺξ πτυχός· καὶ τὸ πνὺξ πνυχὸς, (perperam πυχὸς in Ed. Rom. quod bene emendavit in Indice Devarius) ὄνομα δικαστηρίου Ἀττικοῦ, ὅπερ ἡ κοινὴ χρῆσις πνυκὸς κλίνει, ἀλλαχοῦ σαφῶς δεδήλωται. In Aristophane utroque modo scribitur. Πυκνὸς Equit. v. 165. ubi tamen Ms. Vatic. Πνυκὸς, Πύκνα Thesmophor. 665. et aliis locis, quæ ibi adnotavit Kusterus. Πνυκὸς Equit. 1106. Πνυκὶ Ibid. 646. 1134. et Vesp. 31. Πνύκα Equit. 648. DUCK.

Οὗπερ καὶ ἄλλοτε εἰώθεσαν] In Pnyce sua ætate haberi solitas conciones, quas κυρίας ἐκκλησίας vocabant Athenienses, indicat A-Aristophanes in Acharnens. v. 19. 20. DUCK.

Εἰώθεσαν] Suidas notat in εἰωθὸς, p. 781. Thucyd. habere ἐώθεσαν, forsan huc respexit. GOTTL.

Τοῖς πεντακισχιλίοις] Adi Lysiam Orat. XIX. p. 328. WASS.

Μισθὸν μηδένα φέρειν] Frequentius φέρεσθαι pro λαμβάνειν, quam φέρειν, quod tamen et supra III. 17. μηδ. ἀρχῇ, i. e. ἐν, casu sexto.

Πυκναὶ] Kuhnius ad Pollucem VIII. 132. emendat Πνυκί. Recepta lectio satis commodum sensum habet, nec videtur indigere emendatione. DUCK.

Ἐπί γε ἐμοῦ] Corrupte Ald. et al. ἐπί γε ὁμοῦ. WASS. Acacius ἐπί γε ἐμοῦ non male vertit *mea quidem memoria*. DUCK.

Ἀνήνεγκε] i. e. ἀνενεγκεῖν ἐποίησεν.

καὶ παρὰ τὸ ἐν Σάμῳ στρατόπεδον πέμψαντες, διεκελεύοντο ἀνθάπτεσθαι τῶν πραγμάτων.

στή. 98. Ἐν δὲ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ εὐθὺς οἱ μὲν περὶ τὸν Πείσανδρον καὶ Ἀλεξικλέα, καὶ ὅσοι ἦσαν τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ὑπεξέρχονται ἐς τὴν Δεκέλειαν. Ἀρίσταρχος δὲ αὐτῶν μόνος (ἔτυχε γὰρ καὶ στρατηγῶν) λαβὼν κατὰ τάχος τοξότας τινὰς τοὺς βαρβαρωτάτους, ἐχώρει πρὸς τὴν Οἰνόην. ἦν δὲ Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τῆς Βοιωτίας τεῖχος. ἐπολιόρκουν δ' αὐτὸ διὰ ξυμφορὰν σφίσιν ἐκ τῆς Οἰνόης γιγνομένην ἀνδρῶν ἐκ Δεκελείας ἀναχωρούντων διαφθορᾶς οἱ Κορίνθιοι, ἐθελοντηδὸν προσκαλέσαντες τοὺς Βοιωτούς. κοινολογησάμενος οὖν αὐτοῖς ὁ Ἀρίσταρχος, ἀπατᾷ τοὺς ἐν τῇ Οἰνόῃ, λέγων ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει τἄλλα ξυμβεβήκασι Λακεδαιμονίοις, κἀκείνους δεῖ Βοιωτοῖς τὸ χωρίον παραδοῦναι· ἐπὶ τούτοις γὰρ ξυμβιβάσθαι. οἱ δὲ, πιστεύσαντες ὡς ἀνδρὶ στρατηγῷ, καὶ οὐκ εἰδότες οὐδὲν, διὰ τὸ πολιορκεῖσθαι, ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται. τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ, Οἰνόην τε ληφθεῖσαν Βοιωτοὶ κατέλαβον, καὶ ἡ ἐν ταῖς Ἀθήναις ὀλιγαρχία καὶ στάσις ἐπαύσατο.

στθ'. 99. Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ Πελοποννήσιοι, ὡς τροφήν τε οὐδεὶς ἐδίδου τῶν ὑπὸ Τισσαφέρνους τότε, ὅτε ἐπὶ τὴν Ἄσπενδον παρῄει προσταχθέντων, καὶ αἱ Φοίνισσαι νῆες οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης που ἥκων,

Στρατηγῶν] Gr. non male στρατηλατῶν. Euripides, D. Halic. Lycophron passim, στρατηλάτης. at στρατηλατῶν rarioris usus. Neutrum apud Thucydid. occurrit. Wass.

Τοξότας τινὰς τοὺς βαρβαρωτάτους] An designat ministros publicos, qui τοξόται Athenis vocabantur? de quibus sæpe Aristophanes, et ex eo aliisque Jungerm. ad Pollucem VIII. 132. et Meursius Ceramic. Gem. Cap. XVI. Mihi non dissimile veri videtur. Erant enim hoc genus fere barbari; unde et Scythæ dicti. Duck.

Γιγνομένην] Ita rescripsi. antea γενομένην. Wass.

Διαφθορᾶς] Reisk. corrigit διαφθορὰν, et [paulo ante] γενομένην malit.

Ξυμβιβάσθαι] Rescribendum e codd. ξυμβεβᾶσθαι, ut παραβεβᾶσθαι I. 123. ubi vid. not.

Οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ Πελοποννήσιοι] Nominativi οἱ Πελοποννήσιοι pendent, nec est in sequentibus verbum, quo referantur: nam proximum ἐδίδου postulabat τοῖς Πελοποννησίοις. Hæc est species ἀνακολούθου, cujus plura exempla congesserunt Viri Docti ad Æliani II. Var. Histor. II. et ad Evangel. Marci IX. 20. Particulæ ὡς, quæ in principio hujus periodi est, post multa interjecta respondent hæc, οὕτω δὴ ὁ Μίνδαρος. Duck. Nominativus non habet, unde pendeat, sed comprehendi debet in ὁ Μίνδαρος. *Abresch.*

Φοίνισσαι] Vide Isocratem Orat. de Bigis p. 515. Wass. In his, αἱ Φοίνισσαι νῆες, οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης, simplex negatio vim duplicis habet, pro οὐδὲ αἱ Φοίνισσαι νῆες, οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης. Idem in Sophoclis Ajace ad v. 635. αἴλινον observat Scholiastes Poëtæ. Lucianus I. Ver. Histor. 655. Ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ (nempe τῇ γαστρὶ) οὐδὲ ἧπαρ φαίνεται. Et II. 682. Δένδρον δὲ, οὐδὲ ὕδωρ ἐνῆν. Mox præfero scripturam librorum, qui habent ἧκον, ut hoc congruat cum præcedente ἐδίδου, et sequente ἐπεστάλκει· quæ omnia ad particulam ὡς referuntur. Nec adsperner τέως που, omnium Msstorum, præterquam Camer. auctoritate firmatum. Duck.

ὅ, τε Φίλιππος ὁ ξυμπεμφθεὶς αὐτῷ, ἐπεστάλκει Μινδάρῳ τῷ ναυάρχῳ, καὶ ἄλλος Ἱπποκράτης ἀνὴρ Σπαρτιάτης, καὶ ὢν ἐν Φασήλιδι, ὅτι οὔτε αἱ νῆες παρέσοιντο, πάντα τε ἀδικοῖντο ὑπὸ Τισσαφέρνους, Φαρνάβαζός τε ἐπεκαλεῖτο αὐτοὺς, καὶ ἦν πρόθυμος, κομίσας τὰς ναῦς, καὶ αὐτὸς τὰς λοιπὰς ἔτι πόλεις τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς ἀποστῆσαι τῶν Ἀθηναίων, ὥσπερ καὶ ὁ Τισσαφέρνης, ἐλπίζων πλέον τι σχήσειν ἀπ' αὐτοῦ. οὕτω δὴ ὁ Μίνδαρος πολλῷ κόσμῳ, καὶ ἀπὸ παραγγέλματος αἰφνιδίου, ὅπως λάθοι τοὺς ἐν Σάμῳ, ἄρας ἀπὸ τῆς Μιλήτου ναυσὶ τρισὶ καὶ ἑβδομήκοντα, ἔπλει ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. πρότερον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τῷδε ἑκκαίδεκα ἐς αὐτὸν νῆες ἐπέπλευσαν, καὶ τῆς Χεῤῥονήσου τὶ μέρος κατέδραμον. χειμασθεὶς δὲ ἀνέμῳ καὶ ἀναγκασθεὶς καταίρει ἐς τὴν Ἴκαρον, καὶ μείνας ἐν αὐτῇ ὑπὸ ἀπλοίας πέντε ἢ ἓξ ἡμέρας, ἀφικνεῖται ἐς τὴν Χίον.

ρ'. 100. Ὁ δὲ Θράσυλλος ἐκ τῆς Σάμου, ἐπειδὴ ἐπύθετο αὐτὸν ἐκ τῆς Μιλήτου ἀπηρκότα, ἔπλει καὶ αὐτὸς ναυσὶ πέντε καὶ πεντήκοντα, ἐπειγόμενος, μὴ φθάσῃ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἐσπλεύσας. αἰσθόμενος δὲ, ὅτι ἐν τῇ Χίῳ εἴη, καὶ νομίσας αὐτὸν καθέξειν αὐτοῦ, σκοποὺς μὲν κατεστήσατο καὶ ἐν τῇ Λέσβῳ καὶ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπείρῳ, εἰ ἄρα ποι κινοῖντο αἱ νῆες, ὅπως μὴ λάθοιεν. αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Μήθυμναν παραπλεύσας, ἄλφιτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἐπιτήδεια παρασκευάζειν ἐκέλευσεν, ὡς, ἢν πλείων χρόνος γίγνηται, ἐκ τῆς Λέσβου τοὺς ἐπίπλους τῇ Χίῳ ποιησόμενος. ἅμα δὲ, Ἐρεσὸς γὰρ τῆς Λέσβου ἀφειστήκει, ἐβούλετο ἐπ' αὐτὴν πλεύσας, εἰ δύναιτο, ἐξελεῖν. Μηθυμναίων γὰρ οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοι φυγάδες, δια-

Ἄλλος] Ἄλλοις Reisk. legit: aliis amicis, nempe suis privatis.

Ἀπὸ παραγγέλματος] Ut apud Xen. III. 1. K. A. in. ἀπὸ παραγγέλσεως, *nach einem plöklichen Aufgebet*.

Ἐς αὐτὸν νῆες ἐπέπλευσαν] Cl. recte ὡς αὐτόν. Ἐσέπλευσαν Gr. Hoc modo loquitur Auctor II. 89. et III. 80. Nihil tamen muto. Wass. Nec male tamen Gr. cum quo et Camer. consentit. Cap. seq. Μὴ φθάσῃ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἐσπλεύσας. Et Cap. 101. Ἔγνωσαν, ὅτι ἐσπλέουσιν οἱ Πελοποννήσιοι. Duck.

Ἴκαρον] Ita Mss. Ἰκαρίαν scribunt Strabo, Diodorus, Ptol. Hephæstio, Ptolemæus Geog. Auctor Epig. inediti, Mela, Ovidius. Sed recte ambiguitatem evitat Noster; nam Ἰκαρία, δῆμος, et Ἰκάριος civis est. Cum Nostro scribunt Eparchides, et Semus apud Athenæum, Aristot. de Mirab. p. 101. Ælian. Animal. H. XV. 23. et Dionysius v. 609. ubi pro ἐπέχει, haud paulo elegantius 2 Mss. Τόσσας μὲν νήσους ἘΦΕΠΕΙ ῥόος ὠκεανοῖο, *obit, persequitur*, ut oves Pastor. Homer. μαιμώων ἔφεπ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι. Confer omnino Pausan. Bœot. IX. 11. Wass.

Ἅμα δὲ, Ἐρεσὸς — ἐβούλετο] Figurata oratio, cujus exempla frequentia sunt. vid. L. I. 62. Solet nimirum Noster unum alterumque vocabulum verbis parenthesis immiscere, quæ extra eam erant collocanda. H. l. debebat scribere ἅμα δὲ ἐβούλετο.

κομίσαντες ἐκ τῆς Κύμης προσεταιριστοὺς ὁπλίτας ὡς πεντήκοντα, καὶ τῶν ἐκ τῆς ἠπείρου μισθωσάμενοι, ξύμπασιν ὡς τριακοσίοις, Ἀναξάρχου Θηβαίου κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἡγουμένου, προσέβαλον πρώτῃ Μηθύμνῃ· καὶ ἀποκρουσθέντες τῆς πείρας διὰ τοὺς ἐκ τῆς Μιτυλήνης Ἀθηναίων φρουροὺς προελθόντας, αὖθις ἔξω μάχῃ ἀπωσθέντες, καὶ διὰ τοῦ ὄρους κομισθέντες, ἀφιστᾶσι τὴν Ἐρεσόν. πλεύσας οὖν ὁ Θράσυλλος ἐπ᾽ αὐτὴν ναυσὶ διενοεῖτο προσβολὴν ποιεῖσθαι. προαφιγμένος δὲ αὐτόσε ἦν καὶ Θρασύβουλος πέντε ναυσὶν ἐκ τῆς Σάμου, ὅτε ἠγγέλθη αὐτοῖς ἡ τῶν φυγάδων αὕτη διάβασις. ὑστερήσας δὲ, ἐπὶ τὴν Ἐρεσὸν ἐλθὼν, ἐφώρμει. προσεγένοντο δὲ καὶ ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου τινὲς δύο νῆες ἐπ᾽ οἴκου ἀνακομιζόμεναι· καὶ αἱ πᾶσαι νῆες παρῆσαν ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα, ἀφ᾽ ὧν τῷ στρατεύματι παρεσκευάζοντο, ὡς κατὰ κράτος μηχαναῖς τε καὶ παντὶ τρόπῳ, ἢν δύνωνται, αἱρήσοντες τὴν Ἐρεσόν.

ρα΄. 101. Ὁ δὲ Μίνδαρος ἐν τούτῳ, καὶ αἱ ἐκ τῆς Χίου τῶν Πελοποννησίων νῆες, ἐπισιτισάμεναι δυσὶν ἡμέραις, καὶ λαβόντες παρὰ τῶν Χίων τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἕκαστος Χίας, τῇ

Κατὰ τὸ ξυγγενὲς] Hoc Thucydides III. 86. VI. 88. et alibi de populis ejusdem originis et consanguineis dicit. Quænam autem sit Thebanorum et Methymnæorum, vel Cymæorum, si quis hoc ad eos pertinere putabit, συγγένεια, nunc non scio, nec vacat quærere. Duck.

Ναυσὶ] Quidam Mss. πάσαις ταῖς ναυσί. Sic Interpres, quomodo forte legendum. Wass.

Ὑστερήσας] Videtur ὑστερήσας ad Thrasybulum referri, quem dicat, licet προαφιγμένον, tamen ὑστερῆσαι. Alioqui repetendum fuerat Thrasylli nomen post ὑστερήσας. Neque enim hic parenthesi commodum esse locum puto, quæ incipiat a προαφιγμένος, et desinat in διάβασις. Steph. Acacius tamen hæc per parenthesin dicta existimavit, et ὑστερήσας ad Thrasyllum, non Thrasybulum, retulit. Nec video quidquam obstare, quo minus ita recte accipi possint. Duck.

Τινὲς δύο] Ita bis terque Noster. Ita Cicero II. de Finib. 19. Leonidas, Epaminondas, tres aliqui, *aut quatuor*. Wass. Vide ad VIII. 21. Duck.

Αἱ ἐκ τῆς Χίου — νῆες] Perperam Interpres receptus et Acacius vertunt. Sententia est, naves ibi esse commoratas atque sumendis cibariis biduum impendisse, ut clare docent verba, τῇ τρίτῃ ἀπαίρουσιν. Ἐπισιτίσασθαι ἐκ est in Herod. VII. 116.

Δυσὶν ἡμέραις] Phrynichus p. 34. Δυσὶ μὴ λέγε, ἀλλὰ δυοῖν. Sed Thomas Magister δυσὶ ex hoc loco Thucydidis, et alio Aristidis, adversus Phrynichum defendit; etsi δυοῖν præfert. Adde Nunnesium ad Phrynichum. Duck.

Τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἕκαστος Χίας] Vir summus Ezechiel Spanhemius Dissert. V. de Præstant. et Usu Numism. Antiquor. p. 249. miratur, cur Portus in interpretatione Latina retinuerit vocem Græcam *tessaracostas*; et quum hic de nautico stipendio agi liqueat, post Chias non addiderit *drachmas*. Nec aliter hæc verba explicanda esse dicit, quam de *quadraginta et tribus drachmis*, quas singuli nautæ seu milites classis Peloponnesiæ, quæ ad expeditionem in Hellespontum adversus Athenienses proficiscebatur, a Chiis pro stipendio menstruo acceperint. Vallam quoque putasse, eamdem significationem verborum τρεῖς τεσσαρακοστὰς esse, ostendit illius interpretatio: *ac datis a populo Chio ternis et quadraginta nummis Chiis in singulos.* Non improbo sententiam Spanhemii de stipendio menstruo. Sed vellem docuisset, τεσσαρακοστὸς, vel ulla alia hujus formæ numeralia, ut εἰκοστὸς, τριακοστὸς, pro cardinalibus, ut Grammatici loquuntur, τεσσαράκοντα, εἴκοσι, τριά-

τρίτῃ διὰ ταχέων ἀπαίρουσιν ἐκ τῆς Χίου πελάγιαι, ἵνα μὴ περιτύχωσι ταῖς ἐν τῇ Ἐρεσῷ ναυσὶν, ἀλλὰ ἐν ἀριστερᾷ τὴν Λέσβον ἔχοντες, ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἤπειρον. καὶ προσβαλόντες τῆς Φωκαΐδος ἐς τὸν ἐν Κρατερείοις λιμένα, καὶ ἀριστοποιησάμενοι, παραπλεύσαντες τὴν Κύμαιαν δειπνοποιοῦνται ἐν Ἀργινούσαις τῆς ἠπείρου, ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς Μιτυλήνης. ἐντεῦθεν δὲ ἔτι πολλῆς νυκτὸς παραπλεύσαντες, καὶ ἀφικόμενοι τῆς ἠπείρου ἐς Ἁρματοῦντα καταντικρὺ Μηθύμνης, ἀριστοποιησάμενοι, διὰ ταχέων παραπλεύσαντες Λέκτον καὶ Λάρισσαν καὶ Ἁμαξιτὸν, καὶ τὰ ταύτῃ χωρία, ἀφικνοῦνται ἐς Ῥοίτιον ἤδη τοῦ Ἑλλησπόντου, πρωΐτερον μέσων νυκτῶν. εἰσὶ δ' αἳ τῶν νεῶν καὶ ἐς Σίγειον κατῆραν, καὶ ἄλλοσε τῶν ταύτῃ χωρίων

ρβ΄. 102. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Σηστῷ δυοῖν δεούσαις εἴκοσι ναυσὶν ὄντες, ὡς αὐτοῖς οἵ τε φρυκτωροὶ ἐσήμαινον, καὶ ᾐσθάνοντο τὰ πυρὰ ἐξαίφνης πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ φανέντα, ἔγνωσαν, ὅτι ἐσπλέουσιν οἱ Πελοποννήσιοι. καὶ τῆς αὐτῆς ταύτης νυκτὸς ὡς εἶχον τάχους ὑπομίξαντες τῇ Χεῤῥονήσῳ, παρέπλεον ἐπ' Ἐλαιοῦντος, βουλόμενοι ἐκπλεῦσαι ἐς τὴν εὐρυχωρίαν τὰς

κοντα, poni. Scholiastes Thucydidis dicit, τεσσαρακοστὰς (nam ad hanc vocem potius pertinet hoc Scholion, quam ad Χίας) esse ἀρχαῖα νομίσματα ἐπιχώρια Chiorum: ad quæ Portus adnotat, fortassis ita dictum fuisse hunc nummum, quod esset quadragesima pars nummi alicujus nobis ignoti. Huic conjecturæ adquiescam, donec didicero, τεσσαρακοστὸς *quadraginta*. Duck. Ordinalia pro Cardinalibus usurpari, præter h. l. probavit Abresch. Annot. in Æsch. I. 88. vid. Diluc. 811. Cardinalia quoque pro Ordinalibus. εἷς, δύο, τρεῖς, pro δεύτερος, etc. vid. Eustath. ad Hom. Il. β΄. 178. v. 30. Ita unus, alter, etc. vid. Abresch. 812. Gottl.

Κρατερείοις] Cl. Καρτεροῖς. Plinio V. 31. Carteria juxta Smyrnam insula. Vide Scylacem p. 36. Wass.

Λέκτον] Inter oppida, ut alias, promontorium inseruit, Sophiano dictum *Scorpiata*. Aristoteles, et Strabo *Idæ* promontorium vocant. Schol. Nicandri Idam a Lecto distinguit, vel illud Idæ alterum Promontorium circa Zeleiam intelligit. Vide omnino Homerum Il. ξ΄. 284. Herodot. IX. 113. Hesychium, Strabon. p. 605. Epit. 166. 172. Eustath. p. 977. Livium XXXVII. 37. Plutarch. Lucull. 493. abest ab Ilio 200. stad. Ibi purpurarum genera majora provenire docet nos Athenæus: ibi etiam sal cogitur αὐτομάτως Etesiis spirantibus; auctor Strabo. A Lecto ad Gargara Stad. 200. Nomen traxisse ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ κατακλιθῆναι Δία καὶ Ἥραν, aiunt Grammatici. ἠμαθόεντα vocat Auctor Hymn. in Apoll. Ἁμαξιτὸς Troadis πολίχνιον Straboni, Plinio *locus* tantum. Regio Ἁμαξιτία, gentile Ἁμαξιτεὺς, forma Hellespontica Ἁμαξιτηνοὺς extulit Chronic. III. Apollodorus. *Harmatuntem* veteres non agnoscunt. Ἀργεννοῦσαν scribit Steph. Cicero in Offic. *Arginussas.* insula morte Alcibiadis clara. vid. Aristot. Hist. Animal. p. 196. de Hermatunte deceptus est prava Strabonis scriptura Cl. Hudsonus. Wass.

Πρωΐτερον] Πρωϊαίτερον. Cl. recte. Ita in II. de Repub. Plato, qui etiam in Protag. πρωϊαίτατα et Xenoph. Cyrop. VIII. Idem. Vide ad VII. 19. Pro προίτερον, quod hic in Ed. Hudsoni haud dubie ex errore typographorum legebatur, putavi me sine reprehensione restituere posse πρωΐτερον. Duck.

Ἐς Σίγειον] Erat in hac civitate templum Minervæ. Vid. Herodotum V. Strab. XIII. In Mitylenensium potestatem devenit Æschyli temporibus, auctor ejusdem Schol. Eumen. 401. Wass.

Βουλόμενοι ἐκπλεῦσαι] i. e. πλεύσαντες ἐκφυγεῖν. Posset tamen ex ἔλαθον, quod paulo post legitur, adsumi particip. λαθόντες, i. e.

τῶν πολεμίων ναῦς. καὶ τὰς μὲν ἐν Ἀβύδῳ ἑκκαίδεκα ναῦς ἔλαθον, προειρημένης φυλακῆς τῷ φιλίῳ ἐπίπλῳ, ὅπως αὐτῶν ἀνακῶς ἕξουσιν, ἢν ἐκπλέωσι· τὰς δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου ἅμα τῇ ἕῳ κατιδόντες, τὴν δίωξιν εὐθὺς ποιούμενοι, οὐ φθάνουσι πᾶσαι, ἀλλ᾽ αἱ μὲν πλείους ἐπὶ τῆς ἠπείρου καὶ Λήμνου διέφυγον, τέσσαρες δὲ τῶν νεῶν αἱ ὕσταται πλέουσαι, καταλαμβάνονται παρὰ τὸν Ἐλαιοῦντα. καὶ μίαν μὲν, ἐποκείλασαν κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Πρωτεσιλάου, αὐτοῖς ἀνδράσι λαμβάνουσι, δύο δὲ ἑτέρας, ἄνευ τῶν ἀνδρῶν· τὴν δὲ μίαν πρὸς τῇ Ἴμβρῳ κενὴν κατακαίουσι.

ργ΄. 103. Μετὰ δὲ τοῦτο, ταῖς τε ἐξ Ἀβύδου ξυμμιγείσαις καὶ ταῖς ἄλλαις ξυμπάσαις ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα πολιορκήσαντες Ἐλαιοῦντα ταύτην τὴν ἡμέραν, ὡς οὐ προσεχώρει, ἀπέπλευσαν ἐς Ἄβυδον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ψευσθέντες τῶν σκοπῶν, καὶ οὐκ ἂν οἰόμενοι σφᾶς λαθεῖν τὸν παράπλουν τῶν πολεμίων νεῶν, ἀλλὰ καθ᾽ ἡσυχίαν τειχομαχοῦντες, ὡς ᾔσθοντο, εὐθὺς ἀπολιπόντες τὴν Ἐρεσὸν, κατὰ τάχος ἐβοήθουν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον· καὶ δύο τε ναῦς τῶν Πελοποννησίων αἱροῦσιν, αἳ πρὸς τὸ πέλαγος τότε θρασύτερον ἐν τῇ διώξει ἀπάρασαι, περιέπεσον αὐτοῖς. καὶ ἡμέρᾳ ὕστερον ἀφικόμενοι, ὁρμίζονται ἐς τὸν Ἐλαι-

βουλ. ἐκπλ. ἐς τ. εὐρυχ. λαθόντες τ. τ. πολεμ. ναῦς.

Ἀνακῶς] De hac voce vide Hesychium. Eam ex Herodoto mutuatus est. Confer Plutarchum in Theseo. Pausanias Lexicographus reddit φυλακτῶς, προνοητικῶς, et ex ἌΝΑΞ ἌΝΑΚΟΣ deducunt Grammatici veteres. Hinc ἀνακοὺς Διοσκούρους dictos tradit Eustathius p. 1425. Et p. 650. ἀνακῶς, ἐπιμελῶς, ἄναξ, ἤτοι, inquit, φροντιστής. Herodotus, Καί τις οἰκίην τε ἀναπλασάσθω καὶ σπορᾶς ἀνακῶς ἐχέτω. Wass.

Τὴν δίωξιν εὐθὺς ποιούμενοι] Valla vertit, *e vestigio fugæ se mandarunt*. Acacius, *protinus in fugam effusæ*. Hoc improbat Stephanus in Thes. et scribit, δίωξιν ποιεῖσθαι non eos dici, qui fugæ se mandant, sed qui hostes persequuntur. Idem sensit Portus. Utraque sententia difficultatem habet: nam et insolens est, ut δίωξις de fugientibus dicatur, quod ipse Thucydides Cap. seq. sine dubio de eadem re agens, de persequentibus dicit; et rursus, si hoc de Mindari navibus accipias, laborabit structura, nec erit, quo nominativus ποιούμενοι referatur, pro quo dicendum fuerat ποιουμένων, scil. τῶν μετὰ τοῦ Μινδάρου νεῶν. Si nihil vitii est in scriptura, non video, quomodo hoc ad alios, quam ad Athenienses, pertinere possit. Nec tamen aliorum testimonia habeo, qui δίωξιν ποιεῖσθαι fugientes dixerint. Duck. τ. δίωξιν ποιεῖσθαι de fugientibus æque ac persequentibus recte dicitur, ut Abresch. in Misc. Obss. Vol. V. P. III. p. 92. et Ann. ad Æsch. I. 80. docet. Pro ποιούμενοι Reisk. legit ποιουμέναις, et paulo post πάσαις pro πᾶσαι.

Ἐπὶ τῆς ἠπείρου] Clar. ἐπὶ τῆς Ἴμβρου, cui scripturæ nihil obstat, nisi quod omnes alii Mss. vulgatam habent. Sed Clar. valide tuetur, quod est in fine Cap. seq. καὶ τὰς ἐκ τῆς Ἴμβρου, ὅσαι κατέφυγον, κομίζονται. D.

Ἐλαιοῦντα] Apud Nostrum bis terque hæc eadem scriptura p. 464. Noster Herodotum sequitur. V. VI. 140. et alibi. Harpocrat. 144. Steph. Marcian. *Heracleotam*. Numi ἘΛΑΙΟΥΣΣΙΩΝ in *Elæussa* Ciliciæ. Liv. XXXI. 16. Aler. *Eleunta*, cæteri *Elæunta* recte. Plin. V. §. 38. *Elæussa*. Wass. Add. Pintianum et Vossium ad Pompon. Melam. II. 2. Duck.

Ἐς Ἄβυδον.] Alii ὡς Ἄβυδον recte. Vide IV. 50. 79. VIII. 31. 36. et 80. Wass.

οὖντα, καὶ τὰς ἐκ τῆς Ἴμβρου ὅσαι κατέφυγον κομίζονται· καὶ ἐς τὴν ναυμαχίαν πέντε ἡμέρας παρεσκευάζοντο.

ρδ΄. 104. Μετὰ δὲ τοῦτο ἐναυμάχουν τρόπῳ τοιῷδε. οἱ Ἀθηναῖοι παρέπλεον ἐπὶ κέρως ταξάμενοι παρ᾽ αὐτὴν τὴν γῆν, ἐπὶ τῆς Σηστοῦ· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, αἰσθόμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου, ἀντανῆγον καὶ αὐτοί. καὶ ὡς ἔγνωσαν ναυμαχήσοντες, παρέτεινον τὸ κέρας, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι παρὰ τὴν Χερσόνησον, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰδάκου μέχρι Ἀρριανῶν, νῆες ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα· οἱ δ᾽ αὖ Πελοποννήσιοι, [ὡς] ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Δαρδάνου, νῆες ὀκτὼ καὶ ἑξήκοντα. κέρας δὲ τοῖς μὲν Πελοποννησίοις εἶχον, τὸ μὲν δεξιὸν Συρακούσιοι, τὸ δ᾽ ἕτερον αὐτὸς Μίνδαρος, καὶ τῶν νεῶν αἱ ἄριστα πλέουσαι· Ἀθηναίοις δὲ τὸ μὲν ἀριστερὸν Θράσυλλος, ὁ δὲ Θρασύβουλος τὸ δεξιόν· οἱ δὲ ἄλλοι στρατηγοὶ, ὡς ἕκαστοι διετάξαντο. ἐπειγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων πρότερόν [τε] ξυμμίξαι, καὶ κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ὑπερσχόντες αὐτοὶ τῷ εὐωνύμῳ, ἀποκλεῖσαι τοῦ ἔξω αὐτοὺς ἔκπλου, εἰ δύναιντο, κατὰ δὲ τὸ μέσον, ἐξῶσαι πρὸς τὴν γῆν, οὐχ ἑκὰς οὖσαν, οἱ Ἀθηναῖοι γνόντες, ᾗ μὲν ἐβούλοντο ἀποφράξασθαι αὐτοὺς οἱ ἐναντίοι, ἀντεπεξῆγον, καὶ περιεγίγνοντο τῷ πλῷ. τὸ δ᾽ εὐώνυμον αὐτοῖς ὑπερεβεβλήκει ἤδη τὴν ἄκραν, ἣ Κυνὸς σῆμα καλεῖται. τῷ δὲ μέσῳ, τοιούτου

Ἐπὶ κέρως ταξάμενοι] Nescio, cur Palmerius in Exercitation. p. 58. huc intrusam voluerit vocem poëticam ἐπισχερώ. Ἐπὶ κέρως τάξασθαι est usitatum Thucydide in hac re genus loquendi. Vide ad VI. 34. Duck.

Ἀρριανῶν] Forsan nomen populi erat, non loci. *Acacius.* Huds. De Idaco et Arrhiana silent veteres. Wass. Non invenio in Acacii Notis, quæ hic adnotat Hudsonus. Duck.

Νῆες ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα.] Græca omnia, quæ vidi, *Exemplaria,* hoc loco Atheniensibus 86. naves, Peloponnesiis 68. tribuunt. Quod ego minime a Thucydide scriptum existimo; his omnibus ductus argumentis. Nam primum in Lesbo modo Athenienses 67. solum naves universas habuerant; quas licet omnes adduxerint in Hellespontum, ab Imbro etiam navibus adjunctis, non tamen 86. effecissent. Peloponnesii vero paulo ante ad Elæuntem 86. naves habuerant: nec ulla caussa intercessit, qua re navium his numerus minueretur. Ad hæc, Poloponnesii nunquam tam parva et impari classe cum Atheniensibus congressi sua sponte fuissent: qui prius ad Miletum pari navium numero instructi detrectaverant certamen. Certissimum autem ex sequentibus argumentum sumitur, quod major fuerit Peloponnesiarum navium numerus. Nam medio agmine pauciores fuisse Atheniensium naves, et in utroque cornu Peloponnesii superasse numero dicuntur. Tota ergo classis major fiat, siquidem partes. His Diodorus quoque lib. 13. consentit: qui hanc ipsam describens pugnam, primo Athenienses 60. Peloponnesios 88. naves habuisse, inde vero disertissime, Athenienses multitudine inferiores, scientia peritiaque superiores evasisse, scribit. Et sane perlevi momento ab librario admitti potuit, ut numeros invicem commutaret, vel affinitate præcipitatus 86. pro 68. rursus 68. pro 86. scriberet. *Acacius.* Huds.

Τῶν νεῶν αἱ ἄριστα] Vallam legisse αἱ ε ἄριστα πλέουσαι, suspicaretur aliquis ex ejus versione: nam reddit, *velocissimæ quinque naves. F. Port.* Idem.

Θράσυλλος] Recte opinor Θράσυλος, at apud Xenophontem. Apud Diodorum Θράσυλλος. Wass.

ξυμβαίνοντος, ἀσθενέσι καὶ διεσπασμέναις ταῖς ναυσὶ καθίσταντο, ἄλλως τε καὶ ἐλάσσοσι χρώμενοι τὸ πλῆθος, καὶ τοῦ χωρίου τοῦ περὶ τὸ Κυνὸς σῆμα ὀξεῖαν καὶ γωνιώδη τὴν περιβολὴν ἔχοντος, ὥστε τὰ ἐν τῷ ἐπέκεινα αὐτοῦ γιγνόμενα μὴ κάτοπτα εἶναι.

ρέ. 105. Προσπεσόντες οὖν οἱ Πελοποννήσιοι τὸ μέσον, ἐξέωσάν τε ἐς τὸ ξηρὸν τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐς τὴν γῆν ἐπεξέβησαν, τῷ ἔργῳ πολὺ περισχόντες. ἀμῦναι δὲ τῷ μέσῳ οὔθ᾽ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ὑπὸ πλήθους τῶν ἐπικειμένων νεῶν ἐδύναντο, οὔθ᾽ οἱ περὶ τὸν Θράσυλλον ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου. ἀφανές τε γὰρ ἦν διὰ τὴν ἄκραν τὸ Κυνὸς σῆμα, καὶ ἅμα οἱ Συρακούσιοι, καὶ οἱ ἄλλοι οὐκ ἐλάσσους ἐπιτεταγμένοι, εἶργον αὐτούς· πρὶν οἱ Πελοποννήσιοι διὰ τὸ κρατήσαντες ἀδεῶς ἄλλοι ἄλλην ναῦν διώκειν, ἤρξαντο μέρει τινὶ σφῶν ἀτακτότεροι γενέσθαι. γνόντες δὲ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον τὰς ἐπὶ σφίσι ναῦς ἐπεχούσας, παυσάμενοι τῆς ἐπεξαγωγῆς ἤδη τοῦ κέρως, καὶ ἐπαναστρέψαντες, εὐθὺς ἠμύνοντό τε καὶ τρέπουσι· καὶ τὰς κατὰ τὸ νικῆσαν τῶν Πελοποννησίων μέρος ὑπολαβόντες πεπλανημένας, ἔκοπτόν τε, καὶ ἐς φόβον τὰς πλείους ἀμαχεὶ καθίστασαν. οἵ τε Συρακούσιοι ἐτύγχανον καὶ αὐτοὶ ἤδη τοῖς περὶ τὸν Θράσυλλον ἐνδεδωκότες, καὶ μᾶλλον ἐς φυγὴν ὁρμήσαντες, ἐπειδὴ καὶ τοὺς ἄλλους ἑώραν.

ρϛʹ. 106. Γεγενημένης δὲ τῆς τροπῆς, καὶ καταφυγόντων τῶν Πελοποννησίων πρὸς τὸν Πύδιον μάλιστα ποταμὸν τοπρῶτον, ὕστερον δὲ ἐς Ἄβυδον, ναῦς μὲν ὀλίγας ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι (στενὸς γὰρ ὢν ὁ Ἑλλήσποντος βραχείας τὰς ἀποφυγὰς τοῖς ἐναντίοις παρεῖχε) τὴν μέντοι νίκην ταύτην τῆς ναυμαχίας ἐπικαιροτάτην δὴ ἔσχον. φοβούμενοι γὰρ τέως τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικὸν, διά τε τὰ κατὰ βραχὺ σφάλματα, καὶ διὰ τὴν ἐν

Διεσπασμέναις] Reg. διεσπαρμέναις. Non audio. Thucydides VI. 98. Ὡς ἑώρων σφίσι τὸ στράτευμα διεσπασμένον. VII. 44. Διὰ τὸ κρατοῦντας αὐτοὺς καὶ μὴ διεσπασμένους ἧσσον ἀγνοεῖσθαι. Et ibid. 78. Διεσπασμένον καὶ μὴ ἐν τάξει χωροῦν (τὸ στράτευμα.) Duck.

Ὥστε — εἶναι] Thom. Magister in κάτοπτα omittit γιγνόμενα. Etymol. M. περιωπὴ, ὁ κάτοπτος τόπος. Wass.

Περὶ τὸν Θρασύβουλον] Articulus recte abest Cl. et Gr. Wass.

Ἐπαναστρέψαντες] Ἐπαναστρέψαι idem, quod frequentius dicunt, ἐπανακροῦσαι. vid. Suid. Hesych. et Etymol.

Κατὰ τὸ νικῆσαν τῶν Πελοπ.] Νικησάντων Πελοποννησίων Gr. mendose. Wass.

Ὑπολαβόντες] Ita et Xenoph. K. Ἀναβ. L. I. princ. ὁ Κῦρος ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας. Conf. L. I. Thuc. 68. 121.

Πύδιον] Fluvium eundem esse existimat Hobbesius, quem Ῥόδιον appellat Strabo. Huds. Nescio, an huc spectet Hesychius: Πύθιον τὸ ὕδωρ. Θουκυδίδης. Sic et Phavorinus. forte legendum Πύδιον τὸ ὕδωρ. Πύδης flumen

τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰν, ἀπηλλάγησαν τοῦ σφᾶς τε αὐτοὺς καταμέμφεσθαι, καὶ τοὺς πολεμίους ἔτι ἀξίους τοῦς ἐς τὰ ναυτικὰ νομίζειν. ναῦς μέντοι τῶν ἐναντίων λαμβάνουσι, Χίας μὲν ὀκτὼ, Κορινθίας δὲ πέντε, Ἀμπρακιώτιδας δὲ δύο, καὶ Βοιωτίας δύο, Λευκαδίων δὲ καὶ Λακεδαιμονίων καὶ Συρακουσίων καὶ Πελληναίων, μίαν ἑκάστων· αὐτοὶ δὲ πεντεκαίδεκα ναῦς ἀπολλύασι. στήσαντες δὲ τροπαῖον ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ οὗ τὸ Κυνὸς σῆμα, καὶ τὰ ναυάγια προσαγαγόμενοι, καὶ τοὺς νεκροὺς τοῖς ἐναντίοις ὑποσπόνδους ἀποδόντες, ἀπέστειλαν καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας τριήρη ἄγγελον τῆς νίκης. οἱ δὲ, ἀφικομένης τῆς νεὼς, καὶ ἀνέλπιστον τὴν εὐτυχίαν ἀκούσαντες, ἐπί τε ταῖς περὶ τὴν Εὔβοιαν ἄρτι ξυμφοραῖς καὶ κατὰ τὴν στάσιν γεγενημέναις πολὺ ἐπεῤῥώσθησαν, καὶ ἐνόμισαν σφίσιν ἔτι δυνατὰ εἶναι τὰ πράγματα, ἢν προθύμως ἀντιλαμβάνωνται, περιγενέσθαι.

ρζʹ. 107. Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν ἡμέρᾳ τετάρτῃ ὑπὸ σπουδῆς ἐπισκευάσαντες τὰς ναῦς οἱ ἐν Σηστῷ Ἀθηναῖοι, ἐπέπλεον ἐπὶ Κύζικον ἀφεστηκυῖαν· καὶ κατιδόντες κατὰ Ἁρπάγιον καὶ Πρίαπον τὰς ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ὀκτὼ ναῦς ὁρμου-

in *Pisidia* agnoscit Steph. de *Pydio* silent Geographi. Circa Cynossema est Ῥόδιος ποταμὸς, ut ex Homero observavit Strabo, nunc, inquit Hesychius, Δάρδανος. WASS.

Ἀπηλλάγησαν] i. e. ἐτελεύτησαν. Ita Suid. *desierunt*.

Ἔτι ἀξίους τοῦ ἐς τὰ ναυτικὰ] Portus exponit οὐκ ἔτι οὕτω φόβου ἀξίους. Forte ἀξίους του· pro τινός. DUCK. Certissima hæc Duckeri emendatio.

Λακεδαιμονίων] Hos omittit Diodorus Siculus XIII. p. 351. et pro Πελληναίων non recte habet Παλληναίων. Vide Thucydidem VIII. 3. et quæ ad IV. 120. dicta sunt. Paullo post pro πεντεκαίδεκα Idem Diodorus πέντε. DUCK.

Ἀπολλύασι] Forma Ionica, ut apud Aristophanem et alios Atticorum scriptores, ἀποκτιννύασι apud Platonem, et ἀγαπηγγύασι, et similia. WASS.

Τὰ ναυάγια προσαγαγόμενοι] Valla vertit, *attractis naufragiis*. Adnotat ibi Stephanus: *Et sibi vendicatis naufragiis. sequendo Scholiasten Gr. qui* προσαγαγόμενοι *exponit* ἰδιωσάμενοι· et remittit lectorem ad annotationes, quas non scripsit. Non male Valla. Ἀνελέσθαι et ἀνελκύσαι τὰ ναυάγια alibi dicit Thucydides. Vid. Indicem. Προσαγαγέσθαι pro *adtrahere* e Platone adfert Stephanus. Quod etiam de iis dicitur, qui vi et inviti compelluntur ad aliquid faciendum. Thucyd. III. 63. et VI. 54. DUCK.

Προσαγαγόμενοι] i. e. ἰδιωσάμενοι, *potiti*; recte Schol. Alibi κρατεῖν, IV. 14. alibi ἀνελέσθαι et ἀνελκῦσαι ναυάγια, I. 54. VII. 23. vid. Gloss. (Sed κρατεῖν et προσάγεσθαι de victoria plena, nec dubia; ἀνελέσθαι et ἀνελκύσαι de ancipiti victoria. Προσάγεσθαι de rebus animatis frequentius, quam inanimatis.)

Περιγενέσθαι] Non placent supplementa Porti in Var. Lect. Hudsoni. Ἐνόμισαν σφίσιν ἔτι δυνατὰ εἶναι τὰ πράγματα περιγενέσθαι; idem est, ac si dixisset ἔτι δυνατὸν εἶναι σφῶν τὰ πράγματα περιγενέσθαι· quam sententiam in interpretatione Latina expressit Portus. Sic III. 86. Πρόπειράν τε ποιούμενοι εἰ σφίσι δυνατὰ εἴη τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα ὑποχείρια γενέσθαι. Dativis porro αὐτῷ, αὐτοῖς, σφίσι, quam plurimis locis ita utitur Thucydides: VII. 31. Δέκα ναῦς τὰς ἄριστα σφίσι πλεούσας. Vide ad III. 98. DUCK.

Ἁρπάγιον] Stephanus et Strabo τόπον vocant. Athenæus XIII. p. 601. Χαλκιδεῖς παρ᾽ αὐτοῖς φασὶν ἁρπασθῆναι τὸν Γανυμήδην, καὶ ΤΟΠΟΝ δεικνύντες Ἁρπάγιον καλοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ Μυρσίναι διάφοροι πεφύκασιν. Eadem fere Suidas in Μίνως, qui et Ἁρπαγία. WASS.

σας, ἐπιπλεύσαντες, καὶ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς ἐν τῇ γῇ, ἔλαβον τὰς ναῦς. ἀφικόμενοι δὲ καὶ ἐπὶ τὴν Κύζικον ἀτείχιστον οὖσαν, προσηγάγοντο πάλιν, καὶ χρήματα ἀνέπραξαν. ἔπλευσαν δὲ ἐν τούτῳ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐκ τῆς Ἀβύδου ἐπὶ τὸν Ἐλαιοῦντα, καὶ τῶν σφετέρων νεῶν [τῶν] αἰχμαλώτων ὅσαι ἦσαν ὑγιεῖς ἐκομίσαντο, τὰς δὲ ἄλλας Ἐλαιούσιοι κατέκαυσαν, καὶ ἐς τὴν Εὔβοιαν ἀπέπεμψαν Ἱπποκράτην καὶ Ἐπικλέα κομιοῦντας τὰς ἐκεῖθεν ναῦς.

ρή. 108. Κατέπλευσε δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης ταῖς τρισὶ καὶ δέκα ναυσὶν ἀπὸ τῆς Καύνου καὶ Φασήλιδος ἐς τὴν Σάμον, ἀγγέλλων, ὅτι τάς τε Φοινίσσας ναῦς ἀποτρέψειε Πελοποννησίοις ὥστε μὴ ἐλθεῖν, καὶ τὸν Τισσαφέρνην ὅτι φίλον πεποιήκοι μᾶλλον Ἀθηναίοις ἢ πρότερον. καὶ πληρώσας ναῦς ἐννέα πρὸς αἷς εἶχεν, Ἁλικαρνασσέας τε πολλὰ χρήματα ἐξέπραξε, καὶ Κῶν ἐτείχιζε. ταῦτα δὲ πράξας, ἄρχοντας ἐν τῇ Κῷ καταστήσας, πρὸς τὸ μετόπωρον ἤδη ἐς τὴν Σάμον κατέπλευσε. καὶ ὁ Τισσαφέρνης ἀπὸ τῆς Ἀσπένδου, ὡς ἐπύθετο τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐκ τῆς Μιλήτου ἐς τὸν Ἑλλήσποντον πεπλευκυίας, ἀναζεύξας ἤλαυνεν ἐπὶ τοὺς Ἴωνας. ὄντων δὲ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ, Ἀντάνδριοι (εἰσὶ δὲ Αἰολεῖς) παρακομισάμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου πεζῇ διὰ τῆς Ἴδης τοῦ ὄρους ὁπλίτας, ἐσηγάγοντο ἐς τὴν πόλιν, ὑπὸ Ἀστάκου τοῦ Πέρσου Τισσαφέρνους ὑπάρχου ἀδικούμενοι, ὅσπερ καὶ Δηλίους, τοὺς Ἀτραμύττιον οἰκήσαντας, ὅτε ὑπ' Ἀθηναίων Δήλου καθάρσεως ἕνεκα ἀνέστησαν, ἔχθραν προσποιησάμενος ἄδηλον, καὶ ἐπαγγείλας στρα-

Χρήματα ἀνέπραξαν] Diodorus XIII. 351. c. Χρήματα πραξάμενοι τοὺς Κυζικηνούς. Wass. Etiam Reg. ἔπραξαν. Multo usitatius est hac significatione verbum simplex, quam compositum. Nec intelligo, quæ hic sit vis præpositionis ἀνά. Duck.

Ἀνέπραξαν] Non habet locum ἔπραξαν. ἀναπράττειν est εἰσπράττειν ex debito et ἐξ ὑποσχέσεως ὀφειλόμενα. Cf. II. 95. D'Orvill. An. in Char. pag. 35.

Τῶν σφετέρων etc.] Reisk. σφετέρων νεῶν καὶ τῶν αἰχμαλώτων.

Φίλον πεποιήκοι μᾶλλον] Nonnulli φίλον μᾶλλον πεποιήκοι. male. Et mox corrupte ἔπραξε καὶ οὐκ ἐτείχιζε. Wass.

Πληρώσας — πρὸς] Alibi breviter dixit προσπληρῶσαι, ut VII. 34. supra c. 10.

Ἀναζεύξας] Recte Schol. explicat ἐπαναστρέψας. Hesych. ὑποστρέψας explicans, addit ἐκ μεταφορᾶς ἁρμάτων. Deinde ἤλαυνεν idem Hesych. explicat: τὸν στρατὸν ἦγε.

Ἀστάκου] Vix credo, alibi inveniri hoc nomen hominis Persæ. Ἀρσάκης, Ἀρσάμης, Ἀρσάννης sunt nota in historia nomina Persica. Ἀρσάκου hic etiam Valla legit: sed non recte vertit *Arsaco*, pro *Arsace*, quod et alii post eum retinuerunt. Duck.

Ἀτραμύττιον]. Ἀτραμμύτειον pingit Suidas. Cum τ etiam Eupolis, Xenophon, Schol. Hesiodi p. 192. Comnena p. 420. Geographi et Herodotus Ἀδραμ. Act. XXVII. 2. sequiores Codices Ἀτραμυττηνοῦ. Wass. Vid. supra ad V. 1. Duck.

Ἔχθραν προσποιησάμενος ἄδηλον] Vallæ in-

τιὰν αὐτῶν τοῖς βελτίστοις, ἐξαγαγὼν ὡς ἐπὶ φιλίᾳ καὶ ξυμμαχίᾳ, τηρήσας ἀριστοποιουμένους, καὶ περιστήσας τοὺς ἑαυτοῦ, κατηκόντισε. φοβούμενοι οὖν αὐτὸν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον, μήποτε καὶ περὶ σφᾶς τὶ παρανομήσῃ, καὶ ἄλλα ἐπιβάλλοντος αὐτοῦ, ἃ φέρειν οὐκ ἠδύναντο, ἐκβάλλουσι τοὺς φρουροὺς αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως.

ρθ΄. 109. Ὁ δὲ Τισσαφέρνης, αἰσθόμενος καὶ τοῦτο τῶν Πελοποννησίων τὸ ἔργον, καὶ οὐ μόνον τὸ ἐν Μιλήτῳ καὶ Κνίδῳ (καὶ ἐνταῦθα γὰρ αὐτοῦ ἐξεπεπτώκεσαν οἱ φρουροὶ) διαβεβλῆσθαί τε νομίσας αὐτοῖς σφόδρα, καὶ δείσας, μὴ καὶ ἄλλο τι ἐπιβλάπτωσι, καὶ ἅμα ἀχθόμενος, εἰ Φαρνάβαζος ἐξ ἐλάσσονος χρόνου καὶ δαπάνης δεξάμενος αὐτοὺς, κατορθώσει τι μᾶλλον τῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, πορεύεσθαι διενοεῖτο πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ὅπως μέμψηταί τε τῶν περὶ τὴν Ἄντανδρον γεγενημένων, καὶ τὰς διαβολὰς, καὶ περὶ τῶν Φοινίσσων νεῶν καὶ τῶν ἄλλων ὡς εὐπρεπέστατα ἀπολογήσηται. καὶ ἀφικόμενος πρῶτον ἐς Ἔφεσον, θυσίαν ἐποιήσατο τῇ Ἀρτέμιδι. ὅταν ὁ μετὰ τοῦτο τὸ θέρος χειμὼν τελευτήσῃ, ἓν καὶ εἰκοστὸν ἔτος πληροῦται.

terpretationem retinuit Portus. *Dissimulata insita ira* vertit Acacius. Portus quoque in scholiis Græcis προσποιησάμενος exponit κατακρύψας, οὐδὲ φανερὰν ποιησάμενος, et monet, adnotandum esse hoc genus loquendi, ut inusitatius. Verum est, insolentem esse hanc significationem τοῦ προσποιεῖσθαι· nam *dissimulare* Græcis est μὴ et οὐ προσποιεῖσθαι. Itaque nondum possum adsentiri *Interpretibus*, et puto, hæc verba, servato recepto usu verbi προσποιεῖσθαι, posse accipi de eo, quod post cædem patratam factum est, ac Thucydidem hoc velle, barbarum hunc et perfidum hominem post interfectos Adramyttenos simulasse et prætexuisse crudelitati suæ inimicitiam et odium, cujus ante nullam significationem dederat. Duck. Pro ἔχθραν ἄδηλον ποιησάμενος πρὸς αὐτοὺς, i. e. ἐχθαίρων αὐτούς.— Nec male Acacius: *dissimulata ira.* Quod igitur opus artificiosa explicatione?

Φοβούμενοι οὖν αὐτὸν] Notus Atticismus, pro φοβούμενοι, μήποτε αὐτὸς, quem hic non animadvertisse videtur *Interpres.* Vide Stephanum ad Corinthum Artic. LXIII. Duck.

Ἐν Μιλήτω] Vide Plutarchum de Garrul. p. 513. qui de Alcibiadis *secundo* exsilio, quasi ex Libro Octavo, memorat. Wass. Quæ hic de Mileto dicit Thucydides, ad ea videntur pertinere, quæ Cap. 84. hujus libri leguntur. Duck.

Διαβεβλῆσθαί τε νομίσας αὐτοῖς] Scholiastes hic, et Cap. 81. διαβάλλεσθαι exponit ὑβρίζεσθαι. Ejus sententiam ibi improbarunt, hic sequuti sunt Interpretes. Mihi etiam hoc loco ab illa potuisse recedere, et verba hæc ita accipienda esse videntur, Tissaphernem existimasse, se admodum invisum esse Peloponnesiis, et in eorum odium incurrisse: cujus rei causas exposuit Thucydides supra Cap. 78. et sequentibus. Nam διαβάλλειν dicitur, qui alium in invidiam et odium adducit. Thucyd. III. 109. Λακεδαιμονίους καὶ Πελοποννησίους διαβαλεῖν ἐς τοὺς ἐκείνῃ χρῄζων Ἕλληνας. διαβάλλεσθαι, qui invisus et odiosus redditur. IV. 21. Μὴ ἐς τοὺς ξυμμάχους διαβληθῶσι· ubi Scholiastes ψεχθῶσι, μισηθῶσι. Διαβεβλῆσθαί τε νομίσας αὐτοὺς, quod hic plerique Mss. habent, ex iis exponi potest, quæ ad Cap. 83. dicta sunt. Duck

Τὰς διαβολὰς] Multi Mss. addunt ἀπώσηται. opinor recte. Wass.

Ἀπολογήσηται] Leg. ἀπολογήσεται. in Schol. ἀπώσεται, et paulo ante μέμψεται.

ΣΧΟΛΙΑ

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΞΥΝΟΠΤΙΚΑ

ΕΙΣ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΝ.

ΣΧΟΛΙΑ

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΞΥΝΟΠΤΙΚΑ

ΕΙΣ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΝ.

Α. ά. 1.—β΄. 2.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ. Πάντως μέμνηται τοῦ οἰκείου ὀνόματος κατ' ἀρχὰς, ἀντιδιαστέλλων ἑαυτὸν τῶν ὁμωνύμων ἐν τοῖς ετεσιν· ἅμα μὲν τῆς αὐτῆς αἰτίας ἕνεκεν, ἅμα δὲ καὶ τοῦ μὴ ἕτερόν τινα τὸ αὐτοῦ σφετερίσασθαι σύνταγμα.

ΞΥΝΕΓΡΑΨΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ. ἄλλο, γράψαι· καὶ ἄλλο, ξυγγράψαι. τὸ μὲν γὰρ ἐπὶ ἑνὸς πράγματος λέγεται· τὸ δὲ ξυγγράψαι, ἐπὶ πολλῶν· ξυγγράψαι, τὸ μετ' ἐπιμελείας καὶ σπουδαίως συντάξαι· γράψαι δὲ, καὶ τὸ ἁπλῶς καὶ μὴ ἐπιμελῶς τὴν ἀλήθειαν ἀνευρεῖν.

ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ. καὶ ὁ πρὸς Ξέρξην πόλεμος, τῶν αὐτῶν ἦν, ἀλλ' οὐ πρὸς ἀλλήλους· διὸ καὶ οὐ μάτην πρόσκειται.

ΕΥΘΥΣ ΚΑΘΙΣΤΑΜΕΝΟΥ. ἀρχὴν λαμβάνοντος.

ΚΑΙ ΕΛΠΙΣΑΣ ΜΕΓΑΝ ΤΕ ΕΣΕΣΘΑΙ. τὸ ἐλπίσας, οὐ μόνον ἐπὶ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπὶ τῇ τοῦ μέλλοντος ἐκβάσει λέγεται.

ΑΚΜΑΖΟΝΤΕΣ ΤΕ ΗΣΑΝ. Ἀντὶ τοῦ ἤκμαζον.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗι ΤΗι ΠΑΣΗι. πῶς ἤκμαζον ἀμφότεροι παρασκευῇ τῇ πάσῃ, εἴγε τοῖς Πελοποννησίοις χρημάτων ἐνέδει;

ΞΥΝΙΣΤΑΜΕΝΟΝ ΠΡΟΣ ΕΚΑΤΕΡΟΥΣ. εἰς σύστασιν καὶ εἰς βοήθειαν ἑκατέρων κινούμενον.

ΤΟ ΜΕΝ ΕΥΘΥΣ. ἅμα τῷ ἄρξασθαι τὸν πόλεμον.

ΚΑΙ ΜΕΡΕΙ ΤΙΝΙ ΤΩΝ ΒΑΡΒΑΡΩΝ. Θρᾶκας λέγει καὶ Πέρσας· οἱ μὲν γὰρ μετὰ Σιτάλκου συνεμάχουν Ἀθηναίοις· οἱ δὲ μετ' Ἀρταξέρξου καὶ Δαρείου ὕστερον τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΤΑ ΓΑΡ ΠΡΟ ΑΥΤΩΝ. τὰ Μηδικὰ καὶ Τρωϊκά. Ξυμβαίνει ἀντὶ τοῦ συνάγεται καὶ συγκεφαλαιοῦται. Τὸ δὲ ἐπὶ μακρότατον ἀντὶ τοῦ ἐπιπολὺ καὶ συνεχῶς.

ΟΥΤΕ ΕΣ ΤΑ ΑΛΛΑ. κατασκευῇ δηλονότι.

¶ β΄. 2. Η ΝΥΝ ΕΛΛΑΣ ΚΑΛΟΥΜΕΝΗ. πρὸ τούτου γὰρ κατὰ μέρους καὶ κατὰ ἔθνη ἐκαλεῖτο. τὸ δὲ σχῆμα τοῦ ὁμοιοκαταλήκτου Γοργίειον καλεῖται.

ΑΛΛΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΣΕΙΣ. μετοικήσεις, φαίνονται δηλονότι.

ΚΑΙ ΡΑιΔΙΩΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ φαίνονται.

ΥΠΟ ΤΙΝΩΝ ΑΕΙ ΠΛΕΙΟΝΩΝ. οὐκ εἶπε δυνατῶν, ἵνα μὴ ἐπαινέσῃ.

ΤΗΣ ΓΑΡ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΟΥΚ ΟΥΣΗΣ. τῆς κατὰ θάλατταν πραγματείας.

ΕΠΙΜΙΓΝΥΝΤΕΣ. ἐπιμιγνύμενοι.

ΝΕΜΟΜΕΝΟΙ ΤΕ ΤΑ ΑΥΤΩΝ ΕΚΑΣΤΟΙ. ἡ περιοχὴ τοῦ λόγου καὶ ἡ σύνταξις, τοιαύτη· Νεμόμενοι τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι, ὅσον ἀποζῆν, καὶ περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες, οὐδὲ γῆν φυτεύοντες, ἀλλὰ σπείροντες, καὶ ἁπλῶς εὐμετακόμιστοι ὄντες πρὸς τὸ μετανίστασθαι· ὅ ἐστιν, οὐ χαλεπῶς ἀνίσταντο δηλονότι, ἀλλ' εὐχερῶς.

ΟΣΟΝ ΑΠΟΖΗιΝ. μετρίως ζῆν· ἀποζῆν ἐστι, εὐτελῶς ζῆν. Ζῆν δὲ, τὸ μετὰ τρυφῆς ζῆν· λέγει δὲ τὴν ἐφήμερον τροφήν.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΝ. περιουσία, ἡ περιττὴ οὐσία· οὐσία δὲ, ἡ σύμμετρος.

ΑΔΗΛΟΝ ΟΝ. ἀντὶ τοῦ, ἀδήλου ὄντος· Ἀττικὸν δὲ τὸ σχῆμα... Αναγκάιου Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ ἀναγκαίας.

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΝ. εὐπορεῖν.

ΤΗι ΑΛΛΗι ΠΑΡΑΣΚΕΥΗι. τῇ ὁπλιτικῇ.

Η ΤΕ ΝΥΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑ. πρότερον γὰρ Ημαθία ἐκαλεῖτο ἡ νῦν Θεσσαλία.

ΟΣΑ ΗΝ ΚΡΑΤΙΣΤΑ. ὅση ἦν ἀρίστη.

ΑΙ ΤΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ. τὰ στρατεύματα.

ΑΣΤΑΣΙΑΣΤΟΝ ΟΥΣΑΝ. ἀντὶ τοῦ εἶναι.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ ΑΕΙ. τῷ γένει δηλονότι. οὐ γὰρ ἦσαν ἀθάνατοι.

ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΔΕ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ. ὁ νοῦς, οἱ μὲν, οὕτω, Σημεῖον δὲ τοῦ τὴν Ἀττικὴν ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς οἰκεῖν, τὸ κατὰ μὲν τὰ ἄλλα πράγματα μὴ αὐξηθῆναι, οἷον πλοῦτόν τε καὶ ὅπλα, καὶ τἄλλα, κατὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν μεγάλην γενέσθαι. Ἄλλοι δὲ οὕτω, Σημεῖον δέ μοι παντὸς τοῦ προειρημένου λόγου, τοῦ τὰς ἀρίστας τῶν γαιῶν μεταβάλλειν τοὺς οἰκήτορας, τὸ τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰ ἄλλα αὐτῆς μέρη μὴ ὁμοίως τῇ Ἀττικῇ αὐξηθῆναι τῷ πλήθει τῶν ἀνδρῶν.

ΕΚ ΓΑΡ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος οἱ δυνατώτατοι ἐκπίπτοντες, ἀνεχώρουν παρὰ τοὺς Ἀθηναίους, ὡς βεβαίας οὔσης τῆς οἰκήσεως.

ΠΟΛΕΜΩι Η ΣΤΑΣΕΙ. πόλεμος, ὁ τῶν ἀλλοτρίων· στάσις, ὁ ἐμφύλιος.

ΑΝΕΧΩΡΟΥΝ. οἱ Ἡρακλεῖδαι, καὶ Μεσσήνιοι, οἱ περὶ Μέλανθον.

ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΑΙ ΓΙΓΝΟΜΕΝΟΙ. οἱ Ἀθηναῖοι τὸ παλαιὸν εὐθὺς μετεδίδοσαν πολιτείας· ὕστερον δὲ οὐκέτι, διὰ τὸ πλῆθος.

ΕΣ ΙΩΝΙΑΝ. προληπτικόν ἐστι σχῆμα, ὅταν τὸ συμβὰν ὕστερον προλαβόντες καλέσωμεν. Ὃ γὰρ ξυνέβη μετὰ τὴν οἴκισιν τῶν ἀνδρῶν· λέγει δὲ τὸ κληθῆναι Ἰωνίαν. Τοῦτο αὐτὴν προσηγόρευσε πρὶν ἐκπεμφθῆναι τοὺς ἄνδρας, προδιδοὺς καὶ προχαριζόμενος τὴν προσηγορίαν ταύτην τῇ χώρᾳ. Οὐ γὰρ οὔσης πρὸ τούτου τῆς Ἰωνίας, ἀπέστειλαν ἐκεῖσε τὸν ὄχλον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐφ' ᾧ κτίσειν καὶ οἰκίσαι τὴν γῆν. Καὶ οἱ πεμφθέντες κατοικίσαι, οὕτω καλεῖσθαι τὴν χώραν,

ὕστερον παρεσκεύασαν. Τοῦτο δὲ καὶ Ἀριστείδης ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ ἐποίησεν, εἰπών· λυσαμένη τὴν ζώνην ἐν Ζωστῆρι τῆς Αττικῆς. Ὁ δὲ νοῦς οὗτος· Πολλῶν καταφυγόντων εἰς τὴν Αττικήν, διὰ τὸ ἀσφαλὲς εἶναι τὸ χωρίον, τοσοῦτον ἐγένετο πλῆθος, ὥστε τῆς Αττικῆς στενοχωρουμένης, καὶ μὴ οὔσης ἱκανῆς τρέφειν τὸν ὄχλον, ἀνάγκη γέγονε, μερίσαι τὸ πλῆθος, καὶ εἰς ἀποικίαν ἐκπέμψαι. Οὗτος δὲ προληπτικῶς χρησάμενος εἶπεν· εἰς Ιωνίαν ἔπεμψαν.

¶ γ'. 3. ΟΥΧ ΗΚΙΣΤΑ. Ἀντὶ τοῦ μάλιστα.

ΞΥΜΠΑΣΑ ΠΩ ΕΙΧΕΝ. ἀντὶ τοῦ ἔχειν.

ΚΑΙ ΠΑΝΥ ΟΥΔΕ ΕΙΝΑΙ. ἀντὶ τοῦ, οὐδ' ὅλως εἶναι.

ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΛΑΣΓΙΚΟΝ. τουτέστι, τοῖς ἰδίοις ὀνόμασιν ἐχρῶντο· οἷον, Πελασγοὶ μόνον, Βοιωτοί· οὔπω δὲ κοινῷ ὀνόματι Ελληνες.

ΕΠΙΠΛΕΙΣΤΟΝ. ἢ ἐπὶ πλεῖστον μέρος τῆς Ἑλλάδος, ἢ ἐπὶ πλεῖστον χρόνον ἐκλήθησαν Πελασγοί.

ΠΑΙΔΩΝ ΑΥΤΟΥ. Ἕλληνος παῖδες, Δῶρος, Ξοῦθος, Αἴολος, ὥς φησι καὶ Ἡσίοδος· Δῶρόν τε Ξοῦθόν τε καὶ Αἴολον ἱππιοχάρμην.

ΕΠΑΓΟΜΕΝΩΝ. ἀμφίβολος, τίνας ἐπηγάγετο, πότερον οἱ Ἕλληνος παῖδες τοὺς ἄλλους, ἢ οἱ ἄλλοι τούτους.

ΕΠ' ΩΦΕΛΕΙΑι. ὠφέλειαν εἴωθεν ὁ Θουκυδίδης τὴν συμμαχίαν καλεῖν.

ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΟΥΣ. καθ' ἑκάστους δὲ, κατὰ μέρους, οὐ πάντας ὁμοῦ.

ΤΗι ΟΜΙΛΙΑι. τῇ ὁμιλίᾳ καλεῖσθαι μᾶλλον Ἕλληνας, οὐκ ἀπὸ γραφῆς καὶ δόξης ἁπάντων, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ἐπιχωρίων ὁμιλίας.

ΚΑΙ ΑΠΑΣΙΝ ΕΚΝΙΚΗΣΑΙ. τελείως ἐπικρατῆσαι, τὸ καλεῖσθαι Ἕλληνας.

ΠΟΛΛΟΥ ΓΕ ΧΡΟΝΟΥ. Οὕτως λέγουσιν οἱ Ἀττικοὶ, πολλῶν ἡμερῶν οὐκ εἶδόν σε, ἀντὶ τοῦ, ἐν πολλαῖς ἡμέραις.

ΕΚΝΙΚΗΣΑΙ. ἀντὶ τοῦ ἐπικρατῆσαι· τὸ δὲ πᾶσι, κατὰ παντὸς, καὶ τὸ πολλοῦ γε χρόνου, ἀντὶ τοῦ ἐν πολλῷ γε μέντοι χρόνῳ. Οὐκ ἐδύνατο δὲ ἅπασιν ἐκνικῆσαι τὸ ὄνομα τοῦτο, ἀλλ' ἐν πάνυ πλείστῳ χρόνῳ.

ΠΟΛΛΩι ΓΑΡ ΥΣΤΕΡΟΣ ΕΤΙ. οὕτως ἐν ἑτέρῳ, καὶ καλῶς γέγραπται. τὸ πολλῷ γὰρ ἀρκεῖ ἐπὶ τοῦ χρόνου, καὶ τὸ ὕστερον πλεονάζει. τὸ δὲ ὕστερος ἐπὶ τοῦ Ὁμήρου λεγόμενον, ἔχει τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου σαφῆ.

ΞΥΜΠΑΝΤΑΣ. τὸ γὰρ, Ἐγχείῃ ἐκέκαστο ἄν' Ἕλληνας καὶ Ἀχαιοὺς, νενόθευται.

ΟΥΔΕ ΒΑΡΒΑΡΟΥΣ. τὸ γὰρ βαρβαροφώνων νενόθευται.

ΑΝΤΙΠΑΛΟΝ ΕΙΣ ΕΝ. ἀντίπαλον, καὶ τὸ ἴσον, καὶ τὸ πολέμιον. ἀντίκειται γὰρ τῷ Ἕλληνι ὁ βάρβαρος. τὸ δὲ ἑξῆς, οἱ Ἕλληνες ὡς ἕκαστοι, καὶ ξύμπαντες, ὕστερον κληθέντες Ἕλληνες.

ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΕΙΑΝ.—ΞΥΝΗΛΘΟΝ. ἀντὶ τοῦ συνεστράτευσαν· δεῖ δὲ προσθεῖναι τὴν εἰς· οἷον, ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτην τὴν στρατείαν ξυνῆλθον.

ΘΑΛΑΣΣΗι ΧΡΩΜΕΝΟΙ. τουτέστιν ἐμπορευόμενοι.

¶ δ'. 4. ΜΙΝΩΣ ΓΑΡ ΠΑΛΑΙΤΑΤΟΣ. διὰ τριῶν συγκρίσεων δείκνυσι τὰ πρὸ τῶν Πελοποννησιακῶν ἀσθενῆ, ἀφ' οὗ ἄνθρωποι μέχρι Μίνω. καὶ ἀπὸ τούτου μέχρι τῶν Τρωϊκῶν, καὶ ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν, μέχρι αὐτοῦ. τινὲς δ' οὐκ ἐντεῦθεν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ, φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς, πρώτην λέγουσι σύγκρισιν.

ΩΝ. τὸ ὧν ἀντὶ τοῦ ἐκείνων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ. πρότερον γὰρ Καρικὴ ἐκαλεῖτο ἡ θάλασσα.

ΕΠΙΠΛΕΙΣΤΟΝ ΕΚΡΑΤΗΣΕ. ἐπὶ πλεῖστον ἀντὶ τοῦ ἐπὶ πολὺ μέρος, ὅ ἐστιν, ἐπὶ πολὺ μέρος αὐτῆς ἐκράτησεν, ἢ τὸ ἐπιπλεῖστον ἀντὶ τοῦ πάνυ.

ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΝΗΣΩΝ. Κυκλάδων, παρὰ τὸ ἐν μέσῳ ἔχειν τὴν Δῆλον, τὴν ἱερὰν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ κύκλον τινὰ περὶ αὐτὴν μιμεῖσθαι. εἰσὶ δὲ κατά τινας ιε αὗται· Πάρος, Ἄνδρος, Ἴκαρος, Σκύρος, Ῥήνεια, Ῥήνη, Δῆλος, Νάξος, Σίφνος, Κέως, Μύκονος, Τῆνος, Κύθνος, Ἄμοργος, Σέριφος. Κατὰ δέ τινας ιβ, πλὴν Ῥήνης καὶ Σκύρου καὶ Ἰκάρου, μᾶλλον δὲ πλὴν Ῥήνης καὶ Σκύρου καὶ Ἀμόργου.

ΤΩΝ ΠΛΕΙΣΤΩΝ ΕΓΕΝΕΤΟ. ὑπακουστέον Ἑλλήνων.

ΕΓΚΑΤΑΣΤΗΣΑΣ. ποιήσας κατὰ μέρος, οὐ πάντας ὁμοῦ.

ΤΟ, ΤΕ ΛΗιΣΤΙΚΟΝ. ληστικὸν τὸ σύστημα, ἤγουν τοὺς λῃστάς· λῃστρικὸν δὲ, τὸ κτῆμα.

ΤΑΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΙΕΝΑΙ ΑΥΤΩι. ἡ γὰρ μὴ λῃστευομένη πλείους φέρει προσόδους.

¶ ε'. 5. ΟΙ ΓΑΡ ΕΛΛΗΝΕΣ. τὴν αἰτίαν τοῦ λῃστεύειν ἐπάγει νῦν.

ΟΙ ΤΕ ΕΝ ΤΗι ΗΠΕΙΡΩι. ἤπειρος τριχῶς λέγεται. * ἡ πᾶσα γῆ, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς θαλάσσης.

ΟΥ ΤΩΝ ΑΔΥΝΑΤΩΤΑΤΩΝ. εἶπεν γὰρ ἀτειχίστων ὄντων, ὥσπερ ἦν ἡ Ἀττικὴ πάλαι, κατὰ κώμας οἰκουμένη.

ΗΡΠΑΖΟΝ. ἐλῄστευον, ἀπὸ τοῦ ἁρπάζειν ἐδίουν.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΛΕΙΣΤΟΝ ΤΟΥ ΒΙΟΥ. Οὕτω Θουκυδίδης, καὶ τὸν πλεῖστον τοῦ χρόνου.

ΟΥΚ ΕΧΟΝΤΟΣ ΠΩ ΑΙΣΧΥΝΗΝ. ἤγουν, οὐκ αἰσχροῦ νομιζομένου τοῦ λῃστεύειν.

ΚΑΛΩΣ ΤΟΥΤΟ ΔΡΑιΝ. καλῶς, ἀντὶ τοῦ εὐσεβῶς καὶ φιλανθρώπως. οὔτε γὰρ βοῦν ἀροτῆρα ἐλεηλάτουν, ἢ ἔκλεπτον, οὔτε νυκτὸς, οὔτε μετὰ φόνων ἐποίουν τὴν λῃστείαν. Ὅμηρος· οἷά τε λῃϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα.

ΟΥΚ ΟΝΕΙΔΙΖΟΝΤΩΝ. οὐκ ὀνειδιζόντων τῶν ἐρωτωμένων, ἢ τῶν ἐρωτώντων. διχῶς γὰρ ὁ νοῦς.

¶ ς'. 6. ΕΣΙΔΗΡΟΦΟΡΕΙ. ὅθεν τὰς μαχαίρας μαυλίας ἐκάλουν, διὰ τὸ ὁμοῦ αὐλίζεσθαι· οἷον ὁμαυλίας.

ΕΝ ΤΟΙΣ. ἐν τούτοις, ποιητικῶς. ὑπερβιβάζεται γὰρ ὁ δέ.

ΚΑΙ ΑΝΕΙΜΕΝΗι ΤΗι ΔΙΑΙΤΗι. τρυφηλᾷ καὶ ἀνθηρᾷ.

ΕΣ ΤΟ ΤΡΥΦΕΡΩΤΕΡΟΝ ΜΕΤΕΣΤΗΣΑΝ. ἀντὶ τοῦ μετέστησαν εἰς τρυφῶσαν δίαιταν, τὸν σίδηρον καταθέμενοι.

ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΙ ΑΥΤΟΙΣ ΤΩΝ ΕΥ-

ΔΑΙΜΟΝΩΝ. ἀντίπτωσίς ἐστιν, οἱ εὐδαίμονες τῶν πρεσβυτέρων. ὑπερβατὸν, διὰ τὸ ἁβροδίαιτον.

ΧΙΤΩΝΑΣ ΤΕ ΛΙΝΟΥΣ. οὐ πολὺς χρόνος ἀφ' οὗ ἐπαύσαντο φοροῦντες χιτῶνας λινοῦς, καὶ τέττιγας χρυσοῦς, ἐξαρτῶντες τῷ τριχῶν πλέγματι.

ΕΝ ΕΡΣΕΙ ΚΡΩΒΥΛΟΝ. ἐν ἕρσει, ἢ ἐν εἰσέρσει, ἢ ἐν πλοκῇ. κρωβύλος δέ ἐστιν εἶδος πλέγματος τῶν τριχῶν, ἀπὸ ἑκατέρων εἰς ὀξὺ ἀπολῆγον. ἐκαλεῖτο δὲ τῶν μὲν ἀνδρῶν, κρωβύλος· τῶν δὲ γυναικῶν, κόρυμβος· τῶν δὲ παίδων, σκορπίος. Ἐν ἕρσει, ἐν ἀναδέσει, παρὰ τὸ εἴρειν. ἐνήλλαξε τὴν πτῶσιν, ἀντὶ τοῦ χρυσοῦς τέττιγας, ἐφόρουν δὲ τέττιγας, διὰ τὸ μουσικὸν, ἢ διὰ τὸ αὐτόχθονες εἶναι. καὶ γὰρ τὸ ζῶον γηγενές.

ΜΕΤΡΙΑι Δ' ΑΥ ΕΣΘΗΤΙ. λείπει ἡ τῇ· ἵν' ᾖ, καὶ τῇ ἐς τὸν νῦν τρόπον πρῶτοι Λακεδαιμόνιοι οἵ τε μείζω κεκτημένοι μετρίᾳ ἐσθῆτι ἐχρήσαντο, καὶ ἐς τὰ ἄλλα τοῖς πολλοῖς ὁμοδίαιτοι κατέστησαν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΟΛΛΟΥΣ. πολλοὺς τοὺς πένητας.

ΕΓΥΜΝΩΘΗΣΑΝ ΤΕ ΠΡΩΤΟΙ. ἐν τοῖς ἀγῶσι δηλονότι. καὶ γὰρ περὶ τὰ αἰδοῖα ἐζώννυντο. Ὅμηρος, Ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἵδε Μαρναμένους. Ταῦτα δὲ ὡς ἐν παρεκβάσει εἴρηται.

ΛΙΠΑ. τὸ λίπα Ὅμηρος ἐπιθετικῶς λέγει τὸ ἔλαιον. οὗτος δὲ ὄντως αὐτὸ ὀνομάζει. ἀπὸ Ὀρσίππου Μεγαρέως ἐγυμνώθησαν ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ εἰς αὐτὸν ἐπίγραμμα, Ὀρσίππῳ Μεγαρεῖ μεγαλόφρονι τῆδ' ἀρίδηλον Μνῆμα θέσαν, φάμᾳ Δελφίδι πειθόμενοι. Πρῶτος δ' Ἑλλήνων ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐστεφανώθη Γυμνὸς, ζωννυμένων τῶν πρὶν ἐπὶ σταδίῳ. Ἰστέον ὅτι περὶ τῶν Λακεδαιμονίων, οὐκ ἀσθένειαν τῶν ἀρχαίων παραδίδωσιν (ἀδιάφορον γὰρ τὸ γυμνοὺς ἢ ἐζωσμένους ἀγωνίζεσθαι, πρὸς δύναμιν) ἀλλὰ μόνον ὅτι ὁμοίως διῃτῶντο τοῖς βαρβάροις. τὸ δὲ ἑξῆς· ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς Ἀσιανοῖς, οἷς νῦν πυγμῆς καὶ πάλης ἆθλα τίθεται.

ΕΝ ΤΟΙΣ ΒΑΡΒΑΡΟΙΣ ΕΣΤΙΝ ΟΙΣ. ἔν τισι τῶν βαρβάρων.

ΑΘΛΑ ΤΙΘΕΤΑΙ. ἆθλος, ὁ ἀγὼν, ἀρσενικῶς· ἆθλον δὲ, τὸ ἔπαθλον, οὐδετέρως.

¶ ζ'. 7. ΚΑΙ ΗΔΗ ΠΛΩΙΜΩΤΕΡΩΝ. ἀδείας τυχοῦσαι τοῦ πλεῖν. ἡ δὲ σύγκρισις πρὸς τοὺς ἀρχαίους.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΜΑΛΛΟΝ ΕΧΟΥΣΑΙ. πανταχοῦ τοὺς παρὰ θάλατταν ἀνθρώπους εὐπορωτέρους λέγει εἶναι.

ΤΕΙΧΕΣΙΝ ΕΚΤΙΖΟΝΤΟ. λείπει ἡ σὺν, ἵνα ᾖ, σὺν τείχεσιν ἐκτίζοντο.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΟΙΚΟΥΣ. τὸ πρόσοικος ἐπὶ πόλεως, οἰκειότερον μᾶλλον τοῦ ὅμορος· ἐπὶ γὰρ ὅρων τοῦτο λαμβάνεται.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΛΗιΣΤΕΙΑΝ. διὰ τὸ λῃστεύεσθαι.

ΕΠΙΠΟΛΥ ΑΝΤΙΣΧΟΥΣΑΙ. μετὰ μάχης ἐναντιωθεῖσαι.

ΕΦΕΡΟΝ ΓΑΡ ΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΕ. τὸ ἔφερον, ἀντὶ τοῦ ἔβλαπτον, ἐλῄστευον, ὡς καὶ Ἡρόδοτος.

ΚΑΤΩ ΩιΚΟΥΝ. ἤτοι ἐγγὺς τῆς θαλάσσης. τὸ ἑξῆς, τῶν ἄλλων ὅσοι κάτω ᾤκουν, ὄντες οὐ θαλάσσιοι, ἔφερον ἀλλήλους.

¶ η'. 8. ΚΑΙ ΟΥΧ ΗΣΣΟΝ. ἀντὶ τοῦ λίαν.

ΚΑΡΕΣ ΕΦΑΝΗΣΑΝ, ΓΝΩΣΘΕΝΤΕΣ ΤΗι ΤΕ ΣΚΕΥΗι. Κᾶρες πρῶτοι εὗρον τοὺς ὀμφαλοὺς τῶν ἀσπίδων, καὶ τοὺς λόφους. τοῖς οὖν ἀποθνήσκουσι συνέθαπτον ἀσπιδίσκιον μικρὸν, καὶ λόφον, σημεῖον τῆς εὑρέσεως. Καὶ ἐκ τούτου ἐγνωρίζοντο οἱ Κᾶρες. οἱ δὲ Φοίνικες, ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ταφῆς. τῶν ἄλλων γὰρ ἐπ' ἀνατολὰς ποιούντων ὁρᾷν τοὺς νεκροὺς, οἱ Φοίνικες ἐξεπίτηδες ἐπὶ δύσιν. ἵνα μὴ διαβάλλῃ τὸ Ἑλληνικὸν, εἶπε Κᾶρας καὶ Φοίνικας.

ΥΠΕΡ ΗΜΙΣΥ. οὐ τῶν Ἑλλήνων ὑπὲρ ἥμισυ, ἀλλὰ τῶν Φοινίκων. οἱ γὰρ Ἕλληνες ἔκαιον τὰ σώματα.

ΚΑΤΑΣΤΑΝΤΟΣ ΔΕ ΤΟΥ ΜΙΝΩ. τὸ σχῆμα ἐπανάληψις. τὸ δὲ Μίνω, Ἀττικόν.

ΑΝΕΣΤΗΣΑΝ ΥΠ' ΑΥΤΟΥ. ἀνάστατοι ἐγένοντο.

ΟΙ ΠΑΡΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ. Πανταχοῦ τοὺς παρὰ θάλασσαν ἀνθρώπους εὐπορωτέρους λέγει εἶναι.

ΚΑΙ ΤΕΙΧΗ ΠΕΡΙΕΒΑΛΛΟΝΤΟ, ΩΣ ΠΛΟΥΣΙΩΤΕΡΟΙ ΕΑΥΤΩΝ ΓΙΓΝΟΜΕΝΟΙ. καὶ τοῦτο ἐπανάληψις. προεῖπε γὰρ, τείχεσιν ἐκτίζοντο.

¶ θ'. 9. ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΤΕ ΜΟΙ ΔΟΚΕΙ. τὸ ἑξῆς, Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τὸν στόλον ἀγεῖραι.

ΚΑΙ ΟΙ ΤΑ ΣΑΦΕΣΤΑΤΑ. ὁ νοῦς τοιοῦτος· Λέγουσι δὲ καὶ οἱ τὰ Πελοποννησίων μνήμῃ σαφέστατα δεδεγμένοι. ἵν' ᾖ ἐπίρρημα τὸ σαφέστατα.

ΠΕΛΟΠΑ ΤΕ ΠΡΩΤΟΝ. τὸ ἑξῆς, Πέλοπά τε πρῶτον ἐπηλύτην ὄντα, ὅμως σχεῖν. τὸ πρῶτον, πρὸς τὸ, πλήθει χρημάτων.

ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ. Ἀπία γὰρ τὸ πρῶτον ἐκαλεῖτο. Ὅμηρος· Τηλόθεν ἐξ Ἀπίης γαίης. Πελοπόννησος γὰρ νῦν καλεῖται.

ΚΑΙ ΥΣΤΕΡΟΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ λέγουσι.

ΥΠΟ ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ. οὐχ ὅτι ὑπ' αὐτῶν μόνον ἐφονεύθη, ἀλλ' ὅτι δι' αὐτούς.

ΑΤΡΕΩΣ ΔΕ ΜΗΤΡΟΣ. Ἀστυδάμεια μήτηρ Εὐρυσθέως, ἀδελφὴ Ἀτρέως.

ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ. τὸν Πέλοπα. ὁ γὰρ Πέλοψ τὸν Χρύσιππον τὸν υἱὸν ἀνεῖλεν· ὁ δὲ Ἀτρεὺς, φοβούμενος μὴ τὸ αὐτὸ πάθῃ, ἔφυγεν.

ΑΝΕΧΩΡΗΣΕΝ. ἀντὶ τοῦ ἐπανῆλθεν.

ΕΥΡΥΣΘΕΥΣ. Ὅμηρος· Εὐρυσθεὺς Σθενέλοιο παῖς Περσηΐδαο. ὁ δὲ Ἀτρεὺς Πελοπίδης.

ΤΕΘΕΡΑΠΕΥΚΟΤΑ. χρήμασι δηλονότι.

Α ΜΟΙ ΔΟΚΕΙ. τὰ δύο σκῆπτρα.

ΟΥ ΧΑΡΙΤΙ. Ὅμηρος· χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες.

ΝΑΥΣΙ ΤΕ ΠΛΕΙΣΤΑΙΣ. λείπει σὺν ναυσί τε.

ΚΑΙ ΑΡΚΑΣΙ. τὸ ἑξῆς, πρὸς δὲ καὶ Ἀρκάσι παρασχών.

ΕΙ ΤΩι ΙΚΑΝΟΣ. διὰ τοῦ ἱκανὸς τὸ ἀξιόπιστον τοῦ ποιητοῦ παρέστησεν.

ΟΥΚ ΑΝ ΟΥΝ ΝΗΣΩΝ. συλλογισμὸς τὸ σχῆμα. Ἀγαμέμνων ἦρχε μὲν τοῦ Ἄργους, καὶ τῶν περὶ αὐτὸ νήσων, ἐπέκεινα δὲ τῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Ἄργους νήσων, ἦρχε καὶ ἑτέρων

νήσων πολλῶν. αἳ οὐκ ἂν ἦσαν πολλαί, εἰ μὴ ναυτικὸν εἶχεν ὁ Ἀγαμέμνων, δι' οὗ τούτων κρατεῖν ἠδύνατο.

ΕΙΚΑΖΕΙΝ ΔΕ ΧΡΗ. εἰ γὰρ τὰ οὕτως ὑμνούμενα εὐτελῆ ἦν, πόσῳ μᾶλλον τὰ πρὸ αὐτῶν;

¶ ί. 10. ΟΥΚ ΑΚΡΙΒΕΙ. οὐ γάρ ἐστιν ἀκριβὲς σημεῖον τὸ ἐκ τῶν τόπων τὰς δυνάμεις τῶν ἀνθρώπων στοχάζεσθαι.

ΜΗ ΓΕΝΕΣΘΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΛΟΝ. Ἀττικῶς τὸ μὴ ἐνταῦθα παρέλκει.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΓΑΡ. τὸ σχῆμα κατὰ ὑπόθεσιν. καταρᾶται δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις λεληθότως.

Η ΠΟΛΙΣ. ἡ μητρόπολις ἡ Σπάρτη.

ΤΑ ΤΕ ΙΕΡΑ. εὐσεβῶς λέγει τὰ ἱερά.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Πελοποννήσου αἱ πέντε μοῖραι; Λακωνική, Ἀρκαδική, Ἀργολική, Μεσσηνιακή, καὶ τῆς Ἤλιδος. ἀποθανόντος δὲ Κρεσφόντου, ἔσχον τὴν Μεσσηνιακὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΔΥΟ ΜΟΙΡΑΣ. Λακωνικὴν καὶ Μεσσηνιακήν.

ΤΗΣ ΔΕ ΞΥΜΠΑΣΗΣ ΗΓΟΥΝΤΑΙ. Ἰστέον, ὅτι τῆς Ἀργολικῆς οὐκ ἦρξαν, ἀλλὰ συνεκδρομικῶς εἶπε. τὸ ἑξῆς, ὅμως δὲ φαίνοιτ' ἂν ὑποδεεστέρα, πόλεως καὶ εὐτελοῦς, καὶ οὔτε συνοικισθείσης. καὶ τὰ ἑξῆς.

ΠΟΛΥΤΕΛΕΣΙ. πολυδαπάνοις. τέλος γὰρ τὸ ἀνάλωμα.

ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΔΕ ΤΟ ΑΥΤΟ ΤΟΥΤΟ. ἐξ ὑποθέσεως φησὶ περὶ Λακεδαιμονίων τὸ, εἰ ἡ πόλις αὐτῶν ἐρημωθείη, καὶ τὰ ἱερὰ λειφθείη. ἐπεὶ πῶς ἂν περὶ Ἀθηνῶν, Ἀθηναῖος ὢν, καταρώμενος τὸ αὐτὸ εἰρήκει; ὥστε μάτην ἡ παραγραφὴ τέθειται, ὅτι λεληθότως ἐπαρᾶται τοῖς Λακεδαιμονίοις. ἀλλότριον γὰρ τοῦτο τῆς συγγραφέως ἴσμεν προθέσεως.

Η ΕΣΤΙΝ. τὸ ἢ συγκριτικὸν ἀντὶ τοῦ ἤπερ.

Η ΕΣΤΙΝ. τὰ κατὰ Μυκήνην, καὶ τὸν στόλον τὸν εἰς Τροίαν. ἡ διάνοια, ἐρημωθείσης τῆς μὲν τῶν Λακεδαιμονίων πόλεως, μείων φαίνοιτο ἡ δύναμις γεγονέναι τῆς ἔπειτα· τῆς δὲ τῶν Ἀθηναίων, μείζων ἢ νῦν ἐστι.

ΠΟΙΗΤΗΝ ΟΝΤΑ. ἐπιτηδείως τὸ, ποιητὴς πεποίηκεν· ὥσπερ λέγομεν τὸ, φιλόσοφος ἐφιλοσόφησε.

ΧΙΛΙΩΝ. ὁ μὲν Εὐριπίδης καὶ Λυκόφρων χιλίας ναῦς λέγουσι τὸν Ἀγαμέμνονα ἀγαγεῖν· ὁ δὲ Ὅμηρος, χιλίας ἑκατὸν ἑξηκονταέξ.

ΑΛΛΩΝ ΓΟΥΝ. ἀνδρῶν δηλονότι· ἔστι γὰρ καὶ ἀνδρῶν παρ' αὐτῷ κατάλογος.

ΠΡΟΣΚΩΠΟΥΣ. τοὺς πρὸς ταῖς κώπαις ναύτας, τοὺς κωπηλάτας.

ΠΕΡΙΝΕΩΣ. τοὺς περιττοὺς ἐν τῇ νηὶ ἐπιβάτας, οἷον δούλους.

ΕΝ ΤΕΛΕΙ. οἷον, Μηριόνου, Πατρόκλου, καὶ τῶν τοιούτων ἐν τέλει.

ΟΥΔ' ΑΥ ΤΑ ΠΛΟΙΑ ΚΑΤΑΦΡΑΚΤΑ. οὐκ ἦν, φησὶ, σεσανιδωμένα τὰ πλοῖα, ὥστε κάτω μὲν τιθέναι τὰ ὅπλα, αὐτοὺς δὲ ἄνω διάγειν.

ΤΩι ΠΑΛΑΙΩι ΤΡΟΠΩι ΛΗΙΣΤΙΚΩΤΕΡΟΝ. τὰ γὰρ τῶν λῃστῶν πλοῖα οὐκ ἦσαν σεσανιδωμένα, ἀλλὰ καὶ κάτω ἐκαθέζοντο, διὰ τὸ μὴ φαίνεσθαι αὐτοὺς πλέοντας. ἦν οὖν διὰ τοῦτο κοιλότερα.

ΤΟ ΜΕΣΟΝ ΣΚΟΠΟΥΝΤΙ. μέσον τῶν ἑκατὸν εἴκοσι καὶ τῶν πεντήκοντα ἐστὶν ὁ ὀγδοηκοστὸς πέμπτος· συνάγεται οὖν ὁ τῶν χιλίων διακοσίων νεῶν τῶν ἀνδρῶν ἀριθμὸς, μυριάδων δέκα καὶ δισχιλίων.

¶ ιά. 11. ΟΣΟΝ Η ΑΧΡΗΜΑΤΙΑ. συγκριτικῶς, ὅτι καὶ τοῦτο κἀκεῖνο. Ἰστέον δὲ, ὅτι ηὕρηται ἡ ἀχρημασία.

ΒΙΟΤΕΥΣΕΙΝ. τροφὴν ἕξειν.

ΜΑΧΗι ΕΚΡΑΤΗΣΑΝ. τῇ τῆς ἀποβάσεως εἰς τὴν ξηρὰν τῶν νεῶν, ἐν ᾗ Πρωτεσίλαος πίπτει.

ΤΟ ΓΑΡ ΕΡΥΜΑ ΤΩι ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩι. ἔρυμα λέγει νῦν οὐχ ὅπερ ἐν τῇ ἡ λέγει Ὅμηρος γενέσθαι, ἀλλὰ πρότερον μικρότερον διὰ τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιδρομάς.

ΑΛΛΑ ΠΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΝ. ὧν ἡγεῖτο Ἀκάμας καὶ Ἀντίμαχος.

ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ ΔΙΕΦΕΡΟΝ. διέφερον, ὑπέμενον, ἐπιμελῶς ἐξήνυον, διήνυον.

ΑΛΛΑ ΜΕΡΕΙ ΤΩι. ἔνιοι συνεγκλίνουσιν, ἀλλὰ μέρει τῳ, ἀντὶ τοῦ μέρει τινί.

ΔΗΛΟΥΤΑΙ ΤΟΙΣ ΕΡΓΟΙΣ. τὰ Τρωϊκὰ ἐλέγχεται.

¶ ιβ'. 12. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΑ ΤΡΩΙΚΑ. τριχῆ διεῖλε τὴν ἀρχαιολογίαν, εἰς τὰ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, εἰς αὐτὰ τὰ Τρωϊκὰ, εἰς τὰ ἐχόμενα αὐτῶν. καθ' ἕκαστον δὲ μέρος διπλῆ παράγραφος κεῖται. δηλοῖ δὲ καὶ διὰ τούτων τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τὰ Ἑλληνικὰ καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν ἦν ἀσθενῆ.

ΗΣΥΧΑΣΑΣΑ. ἡσυχία γὰρ καὶ αὔξησιν ποιεῖ.

Η ΤΕ ΓΑΡ ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ. μηκέτι γὰρ ἐλπίζοντες αὐτοὺς ἐπανελθεῖν ἐπανίσταντο, ἐλθοῦσι δ' ἐπολέμουν, καὶ οἱ ἡττώμενοι ἐξέπιπτον.

ΑΦ' ΩΝ ΕΚΠΙΠΤΟΝΤΕΣ. ἀφ' ὧν ἢ πόλεων, ἢ στάσεων.

ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΕΚΤΙΖΟΝ. πολλοὶ γὰρ ἐξέπεσον· οἷον, Τεῦκρος μὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐκβληθεὶς διὰ τὸν Αἴαντα, εἰς Κύπρον ἀφίκετο. καὶ Φιλοκτήτης, διὰ τὸν Πάριδος θάνατον θήλειαν νόσον νοσήσας, καὶ μὴ φέρων τὴν αἰσχύνην, ἀπελθὼν ἐκ τῆς πατρίδος, ἔκτισε πόλιν, ἣν διὰ τὸ πάθος Μαλακίαν ἐκάλεσε. Διομήδης ὑπὸ Κομήτου ἐκβληθεὶς, εἰς τὰς Λιβυρνίδας νήσους ἀφίκετο· καὶ ὁ Μενεσθεὺς, ὑπὸ τῶν Θησειδῶν, εἰς Ἰβηρίαν, καὶ ἄλλοι πολλοί.

ΕΞ ΑΡΝΗΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΕΣ. Ἄρνη, πόλις Θεσσαλίας, ἀφ' ἧς ὠνόμασται κατὰ μετοικίαν καὶ ἡ ἐν Βοιωτίᾳ Ἄρνη. ἡ δὲ Βοιωτία Ἄρνη, νῦν Χαιρώνεια καλεῖται.

ΔΩΡΙΕΙΣ ΤΕ ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΩι. οἱ γὰρ Ἡρακλεῖδαι βουλόμενοι κατελθεῖν εἰς Πελοπόννησον, εἴροντο τὸν Ἀπόλλωνα· ὁ δὲ αὐτοῖς ἀνεῖλε, διὰ τῶν στενῶν εἰσβαλεῖν. οἱ δὲ νομίσαντες τὸν ἰσθμὸν λέγειν αὐτὸν, καὶ ἀστοχήσαντες τοῦ χρησμοῦ, προσβάλλουσι τοῖς Πελοποννησίοις κατὰ τὸν ἰσθμόν· καὶ ἡττηθέντες, ἐποιήσαντο σπονδὰς, ὥστε ἑκατὸν ἔτη παραχωρῆσαι τὴν χώραν Πελοποννησίοις. μετὰ δὲ τὰ ἑκατὸν ἔτη, πάλιν εἴροντο τὸν Ἀπόλλωνα περὶ τῆς καθόδου. ὁ δὲ ἀνεῖλεν αὖθις, διὰ τῶν στενῶν εἰσβάλλειν, ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Δωριέων, ὡς καὶ πρότερον

εἶεν ἡττημένοι, εἶπεν, ὡς οὐ συνήκατε τὸν χρησμόν. στενὰ γὰρ λέγω τὸν Κρισαῖον κόλπον. οἱ δὲ, ἐντεῦθεν ἐπιχειρήσαντες, ἔτυχον τῆς καθόδου, ὕστερον τῶν Τρωϊκῶν ἔτεσιν π. ἡ δὲ πρώτη ἐσβολὴ πρὸ ἐτῶν εἴκοσιν ἦν.

ΑΠΟΙΚΙΑΣ ΕΞΕΠΕΜΨΕ. ἀποικίσαι ἐστὶ κτίσαι πόλιν ἐπ' ἐρήμην.

ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΣΤΙΝ Α ΧΩΡΙΑ. ἀντὶ τοῦ ἔνια. λέγει δὲ Ἀμπρακιώτας, Ἀνακτορίους.

¶ ιγ'. 13. ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΤΥΡΑΝΝ. τουτέστι, τὰ ἐπιπολύ. τὴν αἰτίαν λέγει τῆς τυραννίδος.

ΤΥΡΑΝΝΙΔΕΣ ΕΝ ΤΑΙΣ ΠΟΛΕΣΙ. διὰ τοῦτο δὲ ἦσαν καὶ ταῦτα ἀσθενῆ. ἡ γὰρ τυραννὶς οὐκ ἐᾷ τελέως αὔξειν τὰ πράγματα.

ΕΠΙ ΡΗΤΟΙΣ ΓΕΡΑΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ φανεραῖς τιμαῖς, ἐπὶ ὁμολογουμένοις γέρασι. τοῦτο δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν τυραννίδων. ὁ γὰρ τύραννος νόμου κρείττω ἔχει τὴν βούλησιν, καὶ οὐχὶ τὸ αἴσιον.

ΠΑΤΡΙΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΙ. ἀπὸ τῶν πατέρων παραλαμβανόμεναι κατὰ διαδοχὴν γένους. διαφορὰν δὲ λέγει τυραννίδος καὶ βασιλείας, ὡς καὶ οἱ φιλόσοφοι· οἱ δὲ ῥήτορες ἀδιαφόρως λέγουσιν.

ΑΝΤΕΙΧΟΝΤΟ. προσεῖχον αὐτῇ.

ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΑΙ ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΝΑΥΣ. ἐναλλάξαι. τουτέστιν, ἀπὸ πεντηκοντόρων ποιεῖν τριήρεις.

ΝΑΥΠΗΓΗΘΗΝΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ λέγονται.

ΕΤΗ Δ' ΕΣΤΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΡΙΑΚ. Εἰκὸς ἐν τῷ τοσούτῳ χρόνῳ πολλὰς ναῦς γενέσθαι.

ΕΣ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΗΝ ΤΟΥΔΕ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. Γνωστέον καὶ ἐντεῦθεν, ὅτι ὕστερον συνέγραψεν ὁ Θουκυδίδης τὴν λέξιν τῆς ἱστορίας.

ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΕ ΠΑΛΑΙΟΤΑΤΗ. Περιάνδρου τοῦ υἱοῦ Κυψέλου τυραννοῦντος Κορίνθου, διὰ τὸν φόνον Λυκόφρονος τοῦ υἱέως αὐτοῦ, ὃν ἀνεῖλον οἱ Κερκυραῖοι. ἡ δὲ ἱστορία κεῖται κατὰ διέξοδον παρ' Ἡροδότῳ.

ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ. ἐς τὴν τελευτὴν δηλονότι τοῦδε τοῦ πολέμου.

ΟΙ ΚΟΡΙΝΘΙΟΙ. οὐχ οἱ πάντες, ἀλλ' οἱ Κορίνθιοι.

ΤΟ ΛΗΙΣΤΙΚΟΝ ΚΑΘΗΙΡΟΥΝ. ἐπὶ τοῦ Μίνωος, φησὶν, ἐφόσον ἠδύνατο, τὸ λῃστικὸν καθῄρει· νῦν δὲ τὸ λεῖπον οἱ Κορίνθιοι εἰργάσαντο.

ΚΑΙ ΙΩΣΙΝ ΥΣΤΕΡΟΝ. μετὰ τὴν τῶν Κορινθίων ναυπηγίαν ἡ τῶν Ἰώνων εἰσάγεται περὶ τὸ ναυτικὸν ἐπιμέλεια.

ΥΙΕΩΣ. Ἀττικῶς, ἀπὸ εὐθείας τῆς υἱεύς.

ΤΗΣ ΤΕ ΚΑΘ' ΕΑΥΤΟΥΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ. γείτονος. οὐ γὰρ πάσης.

ΚΑΙ ΡΗΝΕΙΑΝ ΕΛΩΝ. μία τῶν Κυκλάδων ἡ Ῥήνεια.

ΦΩΚΑΕΙΣ ΤΕ ΜΑΣΣΑΛΙΑΝ. Φωκεῖς, οἱ τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ Φωκίδος πόλεως· Φωκαεῖς, οἱ τῆς Ἰωνίας, ἀπὸ Φωκαίας πόλεως. Ἴωνες ὄντες οἱ Φωκαεῖς, καὶ πολεμούμενοι ὑπὸ Περσῶν, ἀφέντες τὴν Ἰωνίαν, ἔπλευσαν ἐπὶ τὴν Ἀφρικὴν, τὴν πάλαι Καρχηδόνα καλουμένην. ἀεὶ δὲ ταῖς οἰκιζομέναις αἱ πλησίον ἐναντιοῦνται. ἡ δὲ Μασσαλία, πόλις ἐστὶ τῆς Ἀφρικῆς.

¶ ιδ'. 14. ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΟΡΟΙΣ Δ' ΕΤΙ. πεντηκόντορός ἐστι ναῦς, ὑπὸ πεντήκοντα ἐρεσσομένη.

ΕΞΗΡΤΥΜΕΝΑ. ἡτοιμασμένα.

ΩΣΠΕΡ ΕΚΕΙΝΑ. τὰ παλαιά.

ΤΟΙΣ ΤΥΡΑΝΝΟΙΣ. Γέλωνι καὶ Ἱέρωνι.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΜΟΥ ΟΝΤΟΣ. διὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην.

ΕΝΑΥΜΑΧΗΣΑΝ. ἐν Σαλαμῖνι δηλονότι.

¶ ιέ. 15. ΟΙ ΠΡΟΣΧΟΝΤΕΣ. οἱ προσχόντες τοῖς ναυτικοῖς.

ΟΣΟΙ ΜΗ ΔΙΑΡΚΗ. οἱ καταστρεφόμενοι τὴν ἀλλοτρίαν, οὗτοι μὴ διαρκῆ χώραν ἔχοντες, ἐπέπλεον πρὸς τὰς πορθουμένας νήσους.

ΟΣΟΙ ΚΑΙ ΕΓΕΝΟΝΤΟ. πόλεμοι δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΚΔΗΜΟΥΣ ΣΤΡΑΤΕΙΑΣ. τὸ ἑξῆς, καὶ στρατείας ἐκδήμους πολὺ οὐκ ἐξῄεσαν.

ΟΥΚ ΕΞΗΙΕΣΑΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ. οὐκ ἐξιόντες ἐποίουν.

ΟΥ ΓΑΡ ΞΥΝΕΣΤΗΚΕΣΑΝ. αἱ ἐλάττους πόλεις οὐ συνεμάχουν ταῖς μεγάλαις, ἀνυπήκοοι οὖσαι. οὐ γὰρ ὑπήκουον.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΣΗΣ. λείπει τὸ συντελείας, οἷον ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐσίας ἕκαστος τὸ φθάνον. κατ' ἰσότητα μιγνύμενοι.

ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΤΡΙΕΩΝ. ἐπολέμουν οὗτοι πρὸς ἀλλήλους περὶ τοῦ Ληλαντίου πεδίου.

ΕΚΑΤΕΡΩΝ. τῶν Χαλκιδέων καὶ Ἐρετριέων.

ΔΙΕΣΤΗ. διεσπάσθη, ἀνεχώρησεν, οὐ συνεμάχησεν. οὐ γὰρ λέγει, ὅτι ἐμερίσθη, ἀλλὰ μόνοι Χαλκιδεῖς μόνοις Ἐρετριεῦσιν ἐμάχοντο.

¶ ις'. 16. ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΜΗ ΑΥΞΗΘΗΝΑΙ. λείπει τὸ τοῦ.

ΕΠΙ ΜΕΓΑ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ. τῶν Περσικῶν. τὸ ἑξῆς, καὶ Ἴωσι Κῦρος ἐπεστράτευσε, Κροῖσον καθελών· καὶ τὰ ἑξῆς.

ΚΑΙ ΤΑΣ ΝΗΣΟΥΣ. ἐδούλωσε δηλονότι.

¶ ιζ'. 17. ΕΣ ΤΕ ΤΟ ΣΩΜΑ. ἔς τε τὸ φυλάσσειν τὸ ἴδιον σῶμα.

ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ. τὸ μάλιστα ἀντὶ τοῦ ἀκριβῶς λαμβάνει ὁ Θουκυδίδης. τὸ δὲ ὑπερβατὸν, τύραννοι γὰρ, φησὶ, τὰς πόλεις ᾤκουν.

ΟΙ ΓΑΡ ΕΝ ΣΙΚΕΛΙΑι. τὸ γὰρ ἀντὶ τοῦ δέ. οὐ λέγω περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ. οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ πλεῖστον, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΕΠΙ ΠΛΕΙΣΤΟΝ ΕΧΩΡΗΣΑΝ ΔΥΝΑΜΕΩΣ. ἤγουν, πλείονα δύναμιν περιεβάλοντο.

ΑΤΟΛΜΟΤΕΡΑ ΕΙΝΑΙ. κατὰ κοινοῦ τὸ κατείχετο.

¶ ιή. 18. ΚΑΙ ΠΡΙΝ ΤΥΡΑΝΝΕΥΘΕΙΣΗΣ. καὶ πρὶν, ἤτοι καὶ πρότερον. δηλονότι πρὸ τῶν τῆς Ἀθήνης τυράννων. λέγει δὲ πλείστους εἶναι τοὺς Ἀθηναίων τυράννους, καὶ αὐτοὺς τελευταίους καταλυθῆναι ὑπὸ Λακεδαιμονίων.

ΠΛΗΝ ΤΩΝ ΕΝ ΣΙΚΕΛΙΑι. τυράννων. οὗτοι γὰρ ὕστατοι κατελύθησαν τῶν ἁπάντων.

Η ΓΑΡ ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝ. ἡ σύνταξις, ἡ γὰρ Λακεδαίμων ἐπὶ πλεῖστον ὧν ἴσμεν χρόνον στασιάσασα, πρὸ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου δηλονότι, ὅμως μετὰ τὴν κτίσιν τῶν νῦν ἐνοικούντων αὐτὴν Δωριέων εὐνομήθη.

ΟΜΩΣ ΕΚ ΠΑΛΑΙΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΕΥΝΟΜΗΘΗ. πόθεν, φησὶν, οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς τυράν-

νους κατέλυσαν; ἐκ τῆς εὐνομίας καὶ τοῦ ἀεὶ τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρῆσθαι· ἀφ᾽ οὗ Λακεδαιμόνιοι —

ΑΦ᾽ ΟΥ. γράφεται καὶ ἃ, ἢ εἰς ἃ ῡ ἔτη οἱ Λακεδαιμόνιοι· τουτέστιν, ἐν οἷς ἔτεσιν.

ΤΗι ΑΥΤΗι ΠΟΛΙΤΕΙΑι ΧΡΩΝΤΑΙ. τῇ ὀλιγαρχίᾳ, τῇ γερουσίᾳ.

ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΤΑΙΣ ΑΛΛΑΙΣ ΠΟΛΕΣΙ ΚΑΘΙΣΤΑΣΑΝ. εἰς τάξιν τινὰ καὶ κατάστασιν ἔφερον τὰ πράγματα, τὰς τυραννίδας καθαιροῦντες.

ΔΙΑΝΟΗΘΕΝΤΕΣ. οὐχ ὅτι διανοηθέντες οὐκ ἐποίησαν, ἀλλὰ θαυμάζει, πῶς ὅλως διενοήθησαν.

ΚΑΙ ΑΝΑΣΚΕΥΑΣΑΜΕΝΟΙ. τὰ σκεύη ἀναλαβόντες.

ΔΙΕΚΡΙΘΗΣΑΝ. οἱ Ἕλληνες.

ΚΑΙ ΟΙ ΞΥΜΠΟΛΕΜΗΣΑΝΤΕΣ. τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις.

ΤΑΥΤΑ. τὰ πράγματα τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Λακεδαιμονίων.

ΟΜΑΙΧΜΙΑ. ἡ ὁμαιχμία ἐκ τοῦ ὁμοῦ καὶ ἔχω, ἢ μᾶλλον ἐκ τοῦ ὁμοῦ καὶ αἰχμή.

ΕΠΕΙΤΑ ΔΕ ΔΙΕΝΕΧΘΕΝΤΕΣ. ἡ μὲν ἀκριβὴς αἰτία τῆς μάχης οὐ φέρεται πόθεν ἐγένετο· δεῖ δὲ εἰδέναι, ὡς μετὰ τὸν Μηδικὸν ἐγένετο πόλεμον, καὶ ἔστι μία ὧν μέμνηται ὁ συγγραφεὺς ἐν τῇ πεντηκονταετηρίδι.

ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΞΥΜΜΑΧΩΝ. τῶν ἰδίων δηλονότι. τουτέστιν, ἔχοντες οὗτοι τοὺς συμμάχους, κἀκεῖνοι τοὺς ἰδίους.

ΔΙΑΣΤΑΙΕΝ. διενεχθεῖεν, στασιάζοιεν πρὸς ἀλλήλους.

¶ ιθ΄. 19. ΕΧΟΝΤΕΣ ΦΟΡΟΥΣ. τὸ ἑξῆς, ἔχοντες φόρους οὐχ ὑποτελεῖς, τοὺς ξυμμάχους ἡγοῦντο.

ΤΟΥΣ ΞΥΜΜΑΧΟΥΣ ΗΓΟΥΝΤΟ. ἀντίπτωσις, ἀντὶ τοῦ τῶν ξυμμάχων.

ΚΑΤ᾽ ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΝ. ἡγοῦντο δηλονότι.

ΘΕΡΑΠΕΥΟΝΤΕΣ. ὅπως αὐτοῖς τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιτηδείως καὶ ὁμοίως πολιτεύεσθαι ἀναγκάσωσι, θεραπεύοντες αὐτοὶ δηλονότι οἱ Λακεδαιμόνιοι. τὸ ἑξῆς, θεραπεύοντες δηλονότι συμμάχους τοῦτο μόνον ὅπως πολιτεύσωσιν ἐπιτηδείως σφίσιν αὐτοῖς· τουτέστι, κατ᾽ ὀλιγαρχίαν.

ΠΛΗΝ ΧΙΩΝ ΚΑΙ ΛΕΣΒΙΩΝ. ὡς δυνατῶν ὄντων. ὕστερον δὲ καὶ τούτους ἐχειρώσαντο.

ΜΕΙΖΩΝ. ἐκ τῶν φόρων δηλονότι.

Η ΩΣ ΤΑ ΚΡΑΤΙΣΤΑ. ὅτε εἶχον ἀβλαβῆ τὴν τῶν πάντων συμμαχίαν ἐπὶ τῶν Μηδικῶν.

¶ κ΄. 20. ΧΑΛΕΠΑ ΟΝΤΑ. χαλεπὰ γάρ εἰσιν, ἐξ ὧν εἶπε, πιστεῦσαι, ὅτι μεγάλα ἦν.

ΤΑΣ ΑΚΟΑΣ. τὰς ἀκροάσεις, τὰς φήμας.

ΑΒΑΣΑΝΙΣΤΩΣ. ἡ λέξις μετενήνεκται ἀπὸ τῆς βασάνου τῆς λίθου, ἥτις τὸν χρυσὸν δοκιμάζει.

ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΓΟΥΝ. δεινῶς ταῦτα προέταξεν, Ἀθηναίους τοὺς δοκοῦντας σοφοὺς Ἑλλάδος εἶναι, ὅτι οὐδὲ αὐτοὶ δοκιμάζουσι τὰ ἴδια.

ΙΠΠΑΡΧΟΝ ΟΙΟΝΤΑΙ. τὸ ἑξῆς, Ἵππαρχον τύραννον ὄντα.

ΠΡΕΣΒΥΤΑΤΟΣ ΩΝ. τὸ ἑξῆς, πρεσβύτατος ὢν τῶν Πεισιστρατιδῶν, ἦρχε τῶν Ἀθηναίων δηλονότι. τὸ δὲ υἱέων, ἀπὸ τοῦ υἱεύς.

ΙΠΠΑΡΧΟΣ ΔΕ ΚΑΙ ΘΕΤΤΑΛΟΣ. ταῦτα λέγει ὁ συγγραφεὺς ὡς καὶ αὐτὸς ὢν τοῦ γένους τῶν Πεισιστρατιδῶν, καὶ διαβάλλει τοὺς περὶ Ἁρμόδιον.

ΥΠΟΤΟΠΗΣΑΝΤΕΣ ΔΕ ΤΙ. ὑπονοήσαντες, ὑπολαβόντες. τὸ ἑξῆς, ὑποτοπήσαντες, καὶ παραχρῆμα μεμηνύσθαι, ἃμ᾽ ἐβουλεύσαντο, καὶ ἐγνώσθησαν.

ΕΚΕΙΝΗι ΤΗι ΗΜΕΡΑι. ἐν ᾗ δηλονότι συνέθεντο ἀνελεῖν τὸν τύραννον.

ΤΩι ΙΠΠΑΡΧΩι ΠΕΡΙΤΥΧΟΝΤΕΣ. ὃ λέγει, τοῦτό ἐστιν, ὅτι Ἱππίας μᾶλλον ἦρχε τυραννῶν, οὐχ Ἵππαρχος. ἀδελφὸς δ᾽ ἦν Ἱππίου ὁ Ἵππαρχος. ἀνῃρέθη δὲ παρὰ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, οὐχ ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ᾤοντο, τύραννος ὤν, ἀλλ᾽ ὡς οὗτός φησιν, αὐτοὶ μᾶλλον ἐπιβουλευσάμενοι Ἱππίαν, καὶ γνωσθέντες, ἐπεὶ εὗρον τὸν αὐτὸν Ἵππαρχον, ἀδελφὸν ὄντα τοῦ Ἱππίου, περὶ τὸ Λεωκόριον, ἀπέκτειναν.

ΠΕΡΙ ΤΟ ΛΕΩΚΟΡΙΟΝ. ἐλίμωξέ ποτε ἡ Ἀττική, καὶ λύσις ἦν τῶν δεινῶν, παίδων σφαγή. Λεὼς οὖν τις τὰς ἑαυτοῦ κόρας ἐπιδέδωκε, καὶ ἀπήλλαξε τοῦ λιμοῦ τὴν πόλιν. καὶ τούτων ἱερὸν ἐγένετο ἐν τῇ Ἀττικῇ, καλούμενον Λεωκόριον.

ΠΟΛΛΑ ΔΕ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΤΙ. ἐπιτείνει τὸ ἄτοπον τῶν ἀνθρώπων, ὅτι οὐ μόνον τὰ παλαιά, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐγγυτάτω χρόνῳ ἀβασανίστως ἀκούουσι. τὸ γὰρ τῶν Πεισιστρατιδῶν, ἀρχαῖον.

ΟΥΚ ΟΡΘΩΣ ΟΙΟΝΤΑΙ. αἰνίττεται τὸν Ἡρόδοτον.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΒΑΣΙΛΕΑΣ. οἱ γὰρ Λακεδαιμονίων βασιλεῖς ψήφους ἔφερον ἐν τῇ γερουσίᾳ ἑκάτερος ἕνα, διττὴν ἔχοντα δύναμιν.

ΑΛΛΑ ΔΥΕΙΝ. οὐκ ὀρθῶς οἴονται μὴ μιᾷ ψήφῳ προστίθεσθαι ἑκάτερον, ἀλλὰ δυεῖν.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΙΤΑΝΑΤΗΝ. ἀπὸ Πιτάνης κώμης. Ἡρόδοτος μαρτυρεῖ, ὅτι ἦν ὁ Πιτανάτης λόχος, Πιτανάτης κληθεὶς ἀπὸ Πιτάνης, κώμης Λακωνικῆς.

ΟΥΤΩΣ ΑΤΑΛΑΙΠΩΡΟΣ. ἀνεξέταστος.

ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΑ ΕΤΟΙΜΑ. τὰ εὐχερῆ, καὶ ἀναπόδεικτα.

¶ κα΄. 21. ΕΚ ΔΕ ΤΩΝ ΕΙΡΗΜΕΝΩΝ. τὸ ὑπερβατὸν οὕτω, τὰ μὲν οὖν παλαιά, τοιαῦτα εὗρον. εἶτα μετὰ τὰ παραδείγματα ὕστερον πρὸς τοῦτο ἀποδίδωσι τό, ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων.

ΟΥΤΕ ΩΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΙ. αἰνίττεται τὸν Ἡρόδοτον.

ΠΡΟΣΑΓΩΓΟΤΕΡΟΝ. τὸ ἡδύτερον, ὃ προσάγει.

ΑΝΕΞΕΛΕΓΚΤΑ. οὐκ ἐλέγχους, οὐδὲ ἀποδείξεις ἔχοντα, οὐδ᾽ ἀληθῆ ὄντα.

ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΥΠΟ ΧΡΟΝΟΥ. τὸ ἑξῆς, τὰ πολλὰ αὐτῶν.

ΩΣ ΠΑΛΑΙΑ ΕΙΝΑΙ. ἀντὶ τοῦ ὄντα.

ΑΠΟΧΡΩΝΤΩΣ. ἡ περιοχὴ τοῦ λόγου, οὕτωσὶ διῆλθον αὐτά, ὡς πρέπει τῷ διηγουμένῳ πράγματα ἀρκούντως εἰπεῖν.

ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΟΥΤΟΣ. λείπει τὸ τοίνυν. τῶν Πελοποννησίων. τὸ ἑξῆς, καὶ ὁ πόλεμος οὗτος τοῖς ἀπ᾽ αὐτῶν τῶν ἔργων σκοποῦσι δηλώσει, ὅτι μείζων ἐστὶ γεγενημένος τῶν ἀρ-

χαίων. τοῦτο γάρ ἐστι, τὸ, αὐτῶν, ἢ τῶν Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων. τουτέστι, μείζων τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐγένετο.

¶ κβ'. 22. ΟΣΑ ΜΕΝ ΛΟΓΩι ΕΙΠΟΝ. προκατασκευάζει τὰς δημηγορίας.

ΧΑΛΕΠΟΝ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑΝ. χαλεπὸν ἦν ἐμοί τε αὐτῷ, φησὶν, ὧν ἤκουσα, καὶ τοῖς ἀπαγγέλλουσί μοι, τὴν ἀκρίβειαν τῶν λεχθέντων διαμνημονεῦσαι. ὡς ἐδόκουν τοίνυν ἐμοὶ τὰ δέοντα εἰπεῖν, ἐχομένῳ μοι τῆς ὅλης γνώμης, ἐγγύτατα τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως εἴρηται. τουτέστιν, ὡς ἔδοξα δὲ, ὅτι εἶπον ἂν ἀληθῶς, οὕτως εἴρηκα, εἰ καὶ μὴ αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ λεχθέντα ῥήματα· ἐπιτηδείως τὴν ἄγνοιαν προφασίζεται, ἵνα χρήσηται τοῖς οἰκείοις ἐνθυμήμασιν.

ΟΥΔ' ΩΣ ΕΜΟΙ ΕΔΟΚΕΙ. ἐπειδὴ φιλαθήναιος δοκεῖ, τοῦτο λέγει.

ΑΛΛ' ΟΙΣ ΤΕ ΑΥΤΟΣ ΠΑΡΗΝ. ἐστρατήγει γὰρ καὶ αὐτὸς ἕως τῆς τετάρτης ἱστορίας. ἡ διάνοια, ἀλλ' ἠξίωσα τῆς γραφῆς τὰ ἔργα, οἷς αὐτὸς παρῆν.

ΕΠΕΞΕΛΘΩΝ. ἐρευνῶν.

ΟΥ ΤΑΥΤΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΕΛΕΓΟΝ. αὐτῶν τῶν λεχθέντων. ὅρα δὲ, πῶς πρότερον εἰπὼν περὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ λόγων, καὶ ἔργων, ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς ἱστορίας, καὶ ὠφελείας.

ΕΥΝΟΙΑΣ, Η ΜΝΗΜΗΣ. εὐνοίας, ἐπὶ Λακεδαιμονίων· μνήμης, ἐπὶ Ἀθηναίων.

ΕΧΟΙ. ἀντὶ τοῦ εἶχον.

ΤΟ ΜΗ ΜΥΘΩΔΕΣ ΑΥΤΩΝ. πάλιν πρὸς Ἡρόδοτον αἰνίττεται.

ΤΩΝ ΤΕ ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΤΟ ΣΑΦΕΣ. τὸ ἑξῆς καὶ ἡ διάνοια, ἀρκούντως ἕξει (ἤτοι, ἀρκέσει) κρῖναι αὐτὰ τὰ γεγραμμένα, δηλονότι ὠφέλιμα εἶναι, ἤτοι ὠφέλιμα πᾶσιν, ὅσοι βουλήσονται σκοπεῖν τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαί ποτε αὖθις τοιούτων καὶ παραπλησίων, κατὰ τὸ ἀνθρώπειον.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΕΙΟΝ. ἐπειδὴ ἄδηλα τὰ ἀνθρώπινα.

ΚΤΗΜΑ ΤΕ ΕΣ ΑΕΙ ΜΑΛΛΟΝ. κέρδος, κτῆμα, τὴν ἀλήθειαν· ἀγώνισμα, τὸν γλυκὺν λόγον. αἰνίττεται δὲ τὰ Μηδικὰ Ἡροδότου.

Η ΑΓΩΝΙΣΜΑ. θέαμα. παιδιὰ, ποιητικὸν ἀγώνισμα κωμῳδοποιῶν ἢ τραγῳδοποιῶν.

ΕΣ ΤΟ ΠΑΡΑΧΡΗΜΑ ΑΚΟΥΕΙΝ ΞΥΓΚΕΙΤΑΙ. τουτέστι, σαφές ἐστι, ξυγγράφεται.

¶ κγ'. 23. ΔΥΕΙΝ ΝΑΥΜΑΧΙΑΙΝ. ναυμαχίαι δύο, ἐν Ἀρτεμισίῳ, ἐν Σαλαμῖνι· πεζομαχίαι δύο, ἐν Πύλαις, ἐν Πλαταιαῖς.

ΤΑΧΕΙΑΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΙΝ ΕΣΧΕΝ. ἤγουν ταχέως ἐπαύσατο.

ΤΟΥΤΟΥ ΔΕ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. τοῦ Πελοποννησίου.

ΕΝ ΙΣΩι ΧΡΟΝΩι. ἐν κζ ἔτεσιν.

ΕΙΣΙ ΔΕ ΑΙ ΚΑΙ ΟΙΚΗΤΟΡΑΣ. οἷον ἡ Ποτίδαια καὶ Αἴγινα.

Ο ΔΕ, ΔΙΑ ΤΟ ΣΤΑΣΙΑΖΕΙΝ. ξυνηνέχθη, ἀπὸ κοινοῦ.

ΤΑ ΤΕ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΑΚΟΗι ΜΕΝ ΛΕΓΟΜΕΝΑ. καὶ τὰ λεγόμενα (φησὶν) ὅτι ἐγένοντο πρότερον, ἅπερ σπανιώτερον ἔργῳ ἐβεβαιοῦντο. τουτέστιν, ὅτι τοιαῦτα ἔστιν ὅτε ἐγένοντο. καὶ ἐβεβαιοῦντο τὰ λεγόμενα ἀκοῇ, ἔργῳ· καὶ τὰ λεγόμενα τοίνυν, οὐκ ἄπιστα κατέστη. πόθεν; ἐκ τοῦ συμβῆναι τοιαῦτα. καὶ γὰρ ἐλέγετο (φησὶ) περὶ σεισμῶν, καὶ ἐκλείψεων ἡλίου, καὶ αὐχμῶν· καὶ γεγόνασιν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πολέμου δεινότερα τοιαῦτα, ὥστε πιστευθῆναι καὶ τὰ λεγόμενα πρότερον.

ΚΑΙ ΑΠ' ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΜΟΙ. σημείωσαι, ἀπὸ τῶν αὐχμῶν λιμὸς καὶ λοιμός. τὴν δὲ λοιμώδη νόσον παθημάτων φησὶ μείζονα.

ΜΕΤΑ ΤΟΥΔΕ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΑΜΑ. ἡ σύνταξις, μετὰ τοῦ πολέμου ἅμα. παρέλκον τὸ ἅμα.

ΤΑΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΟΥΤΕΙΣ ΣΠΟΝΔΑΣ. Μετὰ λϛ ἔτη τῶν Μηδικῶν ἐγένοντο αἱ τριακοντούτεις σπονδαὶ, καὶ ἐφυλάχθησαν ἔτη ιδ, ὡς γενέσθαι ἔτη ν ἀπὸ τῶν Μηδικῶν, ἕως τῶν Πελοποννησιακῶν.

ΕΓΡΑΨΑ ΠΡΩΤΟΝ. ἀντὶ τοῦ, γράψω μετ' ὀλίγον.

ΤΟΥ ΜΗ ΤΙΝΑ ΖΗΤΗΣΑΙ ΠΟΤΕ. λείπει τὸ ἕνεκεν.

ΑΛΗΘΕΣΤΑΤΗΝ ΠΡΟΦΑΣΙΝ. αἰτίαν.

ΑΦΑΝΕΣΤΑΤΗΝ ΔΕ ΛΟΓΩι. κεκρυμμένην.

ΑΝΑΓΚΑΣΑΙ ΕΣ ΤΟ ΠΟΛΕΜΕΙΝ. τὰ ὀνόματα, ῥήματα ἐποίησε. βούλεται γὰρ δηλοῦν, ὅτι μεγάλοι γιγνόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι ἀνάγκην παρέσχον τοῦ πολέμου.

ΑΙΔ ΗΣΑΝ ΕΚΑΤΕΡΩΝ. αἱ καθεξῆς ῥηθησόμεναι.

¶ κδ'. 24. ΕΠΙΔΑΜΝΟΣ ΕΣΤΙ ΠΟΛΙΣ. ἡ νῦν Δυῤῥάχιον καλεῖται, ἥντινα παραγραμματίζοντες Δοράκιον καλοῦσι.

ΤΑΥΤΗΝ ΑΠΩιΚΙΣΑΝ. ἀπῴκισαν, οὐχὶ ἀπανέστησαν τῆς οἰκίας, ἀλλ' ἀποικίαν πέμψαντες ᾤκισαν.

ΚΑΤΑ ΔΗ ΤΟΝ ΠΑΛΑΙΟΝ ΝΟΜΟΝ. ὁ παλαιὸς νόμος οὐκ ἀπὸ τοῦ γένους ἐκάλει, ἀλλ' ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, τουτέστι, τῆς πατρίδος· ἐκ τῆς Κορίνθου, Κορίνθιος.

ΚΑΤΑΚΛΗΘΕΙΣ. τὸ κατακληθεὶς κυρίως εἶπεν. ἀπὸ γὰρ μειζόνων τῶν Ἡρακλειδῶν· ὥσπερ ἀνακληθεὶς ὑπὸ ἐλασσόνων λέγεται.

ΤΩΝ ΠΡΟΣΟΙΚΩΝ ΒΑΡΒΑΡΩΝ. τῶν Ταυλαντίων.

ΤΑ ΔΕ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ. ἀντὶ τοῦ, τέλος δὲ κατὰ τὰ τελευταῖα, ἤγουν κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς στάσεως αὐτῶν.

ΠΡΟ ΤΟΥΔΕ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. τοῦ Πελοποννησιακοῦ.

Ο ΔΗΜΟΣ ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἐπιδαμνίων.

ΕΣ ΤΟ ΗΡΑΙΟΝ. ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἥρας.

ΤΗΝ ΙΚΕΤΕΙΑΝ ΟΥΚ ΕΔΕΞΑΝΤΟ. οὐχὶ τὴν πρεσβείαν ὑπεδέξαντο, ἀλλὰ τὴν τιμωρίαν. τὸ τέλος εἶπεν ἀντὶ τῆς πράξεως, συντομώτερον εἰπὼν καὶ καινότερον. τὸ γὰρ εἰπεῖν, ὅτι ὑπεδέξαντο τὴν πρεσβείαν, καὶ κατέθεντο τὴν τιμωρίαν ποιῆσαι, μακρὸν ἂν ἐγένετο, καὶ σύνηθες κατὰ τὴν φράσιν.

¶ κέ. 25. ΤΙΜΩΡΙΑΝ ΟΥΣΑΝ. βοήθειαν οὖσαν. ἢ ὑπακουστέον τὸ κατὰ τῶν ἀδικούντων τιμωρίαν, κατὰ τῶν ἀδικούντων αὐτοὺς δηλαδὴ ἐκδίκησιν.

ΕΝ ΑΠΟΡΩι ΕΙΧΟΝΤΟ ΘΕΣΘΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ. θέσθαι, τὸ εὖ θέσθαι· τὸ δὲ παρὸν, ἀντὶ τοῦ τὰ τοῦ παρόντος· ἐβουλεύοντο γὰρ καὶ τὴν πόλιν παραδοῦναι καὶ τιμωρίαν λαβεῖν.

ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΕΠΗΡΩΤΩΝ. διὰ τὸν Φάλιον δηλονότι.

ΕΙ ΠΑΡΑΔΟΙΕΝ ΚΟΡΙΝΘΙΟΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. ἐφ' ὅσον οἰκιστὴς αὐτὸς ἦν, Κορίνθιος ὤν.

ΩΣ ΟΙΚΙΣΤΑΙΣ. οὐχ ὅτι ἀληθῶς Κορίνθιοι αὐτοὺς ᾤκισαν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον οἰκιστὴς Φάλιος, Κορίνθιος ἐγένετο.

ΚΑΙ ΗΓΕΜΟΝΑΣ ΠΟΙΕΙΣΘΑΙ. τοὺς Κορινθίους.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΜΑΝΤΕΙΟΝ. κατὰ τὸ μάντευμα.

ΤΗΝ ΑΠΟΙΚΙΑΝ. τοῖς Κορινθίοις δηλονότι.

ΤΟΝ ΤΕ ΟΙΚΙΣΤΗΝ. Φάλιον.

ΚΑΤΑ ΤΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ. κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς δίκαιον. ἐνόμιζον γὰρ αὐτῶν μᾶλλον εἶναι τὴν ἀποικίαν.

ΟΝΤΕΣ ΑΠΟΙΚΟΙ. ἤγουν πέμψαντες τὴν ἀποικίαν.

ΟΥΤΕ ΓΑΡ ΕΝ ΠΑΝΗΓΥΡΕΣΙΝ. ἐν Ὀλυμπίοις, Νεμέοις, καὶ τοῖς τοιούτοις ἀγῶσιν. σημείωσαι δὲ, ὅτι οἱ πέμποντες ἀποικίας, οὗτοι ἐποίουν τὰς πανηγύρεις, τὰς δημηγορίας ἐν ἐκείναις ταῖς πόλεσιν, καὶ δι' ὁμογενῶν οἰκιστῶν ἀπήρχοντο τῶν ἱερῶν, τουτέστι τῶν θυσιῶν.

ΟΥΤΕ ΓΑΡ ΕΝ ΠΑΝΗΓΥΡΕΣΙΝ. Ἰστέον, ὅτι ὁ γὰρ παρέλκει, καὶ ἀπὸ κοινοῦ τὸ παρημέλουν. ἢ τὸ διδόντες, ἀντὶ τοῦ ἐδίδοσαν. ὡς καὶ Ὅμηρος, καρπῷ βριθομένη, ἀντὶ τοῦ βρίθεται.

ΓΕΡΑ ΤΑ ΝΟΜΙΖΟΜΕΝΑ. τὰς τιμὰς καὶ προεδρίας.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΧΟΜΕΝΟΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ. διδόντες τὰς καταρχάς. ἔθος γὰρ ἦν ἀρχιερέας ἐκ τῆς μητροπόλεως λαμβάνειν.

ΑΙ ΑΛΛΑΙ ΑΠΟΙΚΙΑΙ. ἀντὶ τοῦ αἱ πεμφθεῖσαι ἀποικίαι.

ΠΕΡΙΦΡΟΝΟΥΝΤΕΣ ΔΕ ΑΥΤΟΥΣ. Ἀττικὴ ἡ σύνταξις, ἀντὶ τοῦ περιφρονοῦντες αὐτῶν.

ΕΣΤΙΝ ΟΤΕ ΕΠΑΙΡΟΜΕΝΟΙ. οὐ γὰρ ἀεὶ πλέον εἶχον ναυτικόν. διὰ τοῦτο, φησὶν, ἔστιν ὅτε.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΩΝ ΦΑΙΑΚΩΝ ΠΡΟΕΝΟΙΚΗΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ, ὁμοίως τῇ προενοικήσει τῶν Φαιάκων. προενοικήσει λέγει τῆς Κερκύρας. καὶ γὰρ οἱ Φαίακες παλαιότεροι ἦσαν τῶν Κερκυραίων, καὶ ἄριστοι τὰ ναυτικά.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΩΝ ΦΑΙΑΚΩΝ ΠΡΟΕΝΟΙΚΗΣΙΝ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ. ὡς τῶν Κερκυραίων οὕτω δοξαζόντων λέγει. καὶ οὐχὶ ἀφ' ἑαυτοῦ. ἀεὶ γὰρ τὸ μυθῶδες φεύγει.

ΚΛΕΟΣ ΕΧΟΝΤΩΝ. κλέος ἐχόντων τῶν Φαιάκων ἐς τὰ περὶ τὰς ναῦς.

Ηι ΚΑΙ ΜΑΛΛΟΝ. τὸ ᾗ ἀντὶ τοῦ διό. διὸ καὶ μᾶλλον, διὰ τὴν φήμην τῶν Φαιάκων, μὴ φανεῖεν χείρους.

ΚΑΙ ΗΣΑΝ ΟΥΚ ΑΔΥΝΑΤΟΙ. τὸ οὐκ ἀδύνατοι, μεσότητός ἐστι ῥῆμα, οἷον, οὔτε τελείως δυνατοὶ, οὔτε ἀσθενεῖς.

¶ κς'. 26. ΠΑΝΤΩΝ ΟΥΝ ΤΟΥΤΩΝ. ἤγουν, ἐγκαλοῦντες ἕνεκα πάντων τούτων οἱ Κορίνθιοι τοῖς Κερκυραίοις.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΕΧΟΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ, κατὰ τῶν Κερκυραίων ἐγκαλοῦντες. πρὸς Κορινθίους ἰδίως εἶπε τὸ ἐγκαλεῖν, ἐγκλήματα ἔχειν.

ΤΗΝ ΩΦΕΛΕΙΑΝ. ὠφέλεια, βοήθεια, συμμαχία, ἐπικουρία.

ΚΑΙ ΕΑΥΤΩΝ ΦΡΟΥΡΟΥΣ. ἔπεμπον δηλονότι.

ΠΕΡΑΙΟΥΜΕΝΟΙ. πλέοντες.

ΤΗΝ ΤΕ ΑΠΟΙΚΙΑΝ ΚΟΡΙΝΘΙΟΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΗΝ. τουτέστι, τῶν Ἐπιδαμνίων τοῖς Κορινθίοις ἀναφερομένην.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΦΕΥΓΟΝΤΑΣ ΕΚΕΛΕΥΟΝ. τοὺς πλουσίους τοὺς φυγάδας.

ΚΑΤ' ΕΠΗΡΕΙΑΝ ΔΕΧΕΣΘΑΙ. κατὰ βλάβην, καὶ στάσιν, ὅπως πάλιν στασιάσωσιν, ἢ κατ' ἀπειλήν. τρία εἴδη ὀλιγωρίας, καταφρόνησις, ἐπηρεασμὸς καὶ ὕβρις. τούτων γὰρ καταφρονεῖ τις, ἃ μηδενὸς ἡγεῖται. καὶ γὰρ ὁ ἐπηρεάζων, φαίνεται καταφρονεῖν. ἔστι γὰρ, κατὰ Ἀριστοτέλην, ὁ ἐπηρεασμὸς, ἐμποδισμὸς ταῖς βουλήσεσιν, οὐχ ἵνα τι αὐτῷ, ἀλλ' ἵνα μὴ ἐκείνῳ.

ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Ἐπιδαμνίους.

ΗΝ ΠΡΟΙΣΧΟΜΕΝΟΙ. προτείνοντες.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΦΡΟΥΡΟΥΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐκέλευον οἱ Κερκυραῖοι.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΙΚΗΤΟΡΑΣ ΑΠΟΠΕΜΠΕΙΝ. τῆς Ἐπιδάμνου.

ΑΛΛΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΥΣΙ ΕΠ' ΑΥΤΟΥΣ. καὶ ἐκστρατεύουσι κατ' αὐτῶν.

ΩΣ ΚΑΤΑΞΟΝΤΕΣ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς φυγάδας. τοῦτο γὰρ ὑπακουστέον. τὸ ἑξῆς, στρατεύουσι καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς προσλαβόντες.

ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. τὴν πόλιν, Θουκυδίδειον, τῇ πόλει, κοινόν.

ΩΣ Δ' ΟΥΚ ΕΠΕΙΘΟΝΤΟ. οἱ Ἐπιδάμνιοι δηλονότι.

ΙΣΘΜΟΣ. γῆ ἀμφιθάλασσος.

¶ κζ'. 27. ΠΟΛΙΟΡΚΟΥΝΤΑΙ. οἱ Ἐπιδάμνιοι.

ΕΠΙ ΤΗι ΙΣΗι. λείπει τιμῇ. ἐπὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ ἰέναι, τοῖς Ἐπιδαμνίοις δηλονότι, ἵνα κἀκεῖ ἔχοιεν πάντα ὡς ἐν Κορίνθῳ.

ΕΙ ΔΕ ΤΙΣ ΤΟΠΑΡΑΥΤΙΚΑ. τουτέστιν, εἴ τις οὐ βούλεται ἀπιέναι.

ΜΕΤΕΧΕΙΝ ΔΕ—ἀλλὰ ἔχειν λόγον, ὅτι συνήργησεν εἰς τὴν ἀποικίαν, διδότω δραχμὰς πεντήκοντα, καὶ μενέτω, φησὶν, ἐν Κορίνθῳ οἴκων.

ΚΑΙ ΠΑΛΗι ΚΕΦΑΛΛΗΝΩΝ. Παλῆς, ὡς Μεγαρῆς. πόλις δὲ ἡ Πάλη τῆς Κεφαλληνίας. τετράπολις γάρ ἐστιν ἡ Κεφαλληνία, Πάλη, Κράναια, Σάμαια, Πρώναια.

¶ κή. 28. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ. τὴν οἰκονομίαν τοῦ πολέμου.

ΠΡΕΣΒΕΩΝ, ΟΥΣ ΠΑΡΕΛΑΒΟΝ. ἵνα αὐτοῖς ὦσι μάρτυρες τῶν λόγων· ἢ ἵνα αὐτοὺς αἰδεσθῶσιν οἱ Κορίνθιοι. σημείωσαι τὸ παρέλαβον, ἐπὶ τοῦ φιλικῶς ἔλαβον, καὶ ὡς συναγωνιστάς.

ΔΙΚΑΣ ΗΘΕΛΟΝ ΔΟΥΝΑΙ. ἐπιτρέψαι δικαστηρίῳ, καὶ κριθῆναι ἐβούλοντο. Δίκας ἤθελον δοῦναι, ἀντὶ τοῦ, ἔλεγον δίκας ἀμφοτέρους διδόναι, αὐτούς τε Κορινθίους καὶ Κερκυραίους δικάσασθαι ἔνθα βούλωνται, καὶ συμφωνήσωσιν.

ΞΥΜΒΩΣΙΝ. ξυμφωνήσωσιν.

ΔΙΚΑΣΘΗι. ἀποφανθῇ.

ΗΘΕΛΟΝ ΔΕ ΚΑΙ ΤΩι ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ ΜΑΝΤΕΙΩι—ἀντὶ τοῦ, ἔλεγον δὲ, ὅτι ἐρωτήσωμεν καὶ τὸ μαντεῖον, τίσι νέμει τὴν ἀποικίαν καὶ τὰ δίκαια.

ΗΘΕΛΟΝ ΔΕ ΚΑΙ ΤΩι ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ. ἴσως γὰρ οὐκ ἐπύθοντο τὸν χρησμὸν, ὃν ἔλαβον οἱ Ἐπιδάμνιοι διὰ Κορινθίους.

ΕΠΙΤΡΕΨΑΙ. τὴν ἐπιτροπὴν τῆς κρίσεως δοῦναι.

ΕΙ ΔΕ ΜΗ. εἰ δὲ οὐκ ἐθελήσουσι παῦσαι τὸν πόλεμον.

ΒΙΑΖΟΜΕΝΩΝ. ἀντὶ τοῦ βιαζόντων.

ΟΥΣ ΟΥ ΒΟΥΛΟΝΤΑΙ. οἱ Κερκυραῖοι, οὐχὶ οἱ Κορίνθιοι.

ΕΤΕΡΟΥΣ. ἄλλους ἀπὸ τῶν παρόντων φίλων. ἢ ἑτέρους λέγει μᾶλλον φίλους τῶν παρόντων φίλων.

ΤΩΝ ΝΥΝ ΟΝΤΩΝ. τῶν νῦν ἰσχυόντων. λέγει δὲ Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΒΑΡΒΑΡΟΥΣ. τοὺς Ταυλαντίους.

ΑΠΑΓΩΣΙΝ. ἀποστήσωσιν.

ΑΝΤΕΛΕΓΟΝ. οὐκ, ἐναντία ἔλεγον, ἀλλὰ ἴσα· ὡς ἀντίθεος, ὁ ἰσόθεος.

ΕΤΟΙΜΟΙ ΔΕ ΕΙΝΑΙ. ἀντὶ τοῦ, ἑτοίμως ἔχουσιν, εἰ μὴ ἐκεῖνο βούλονται, σπονδὰς ποιήσασθαι, μένειν ἐν Ἐπιδάμνῳ, καὶ τοὺς πεμφθέντας Κορινθίων, καὶ τοὺς πεμφθέντας Κερκυραίων, μηδὲν πράττοντας εἰς κάκωσιν, ἕως ἂν δίκας δώσωσι.

ΚΑΤΑ ΧΩΡΑΝ. ἐφ' ἡσυχίας, ἵνα μὴ ἐν τῷ μεταξὺ ἀλλήλους ἀδικῶσι.

¶ κθ'. 29. ΠΡΟΠΕΜΨΑΝΤΕΣ ΚΗΡΥΚΑ. ὅρα, πῶς κατεφρόνουν οἱ Κορίνθιοι. οὐ γὰρ λάθρα ἐβούλοντο πλεῖν. κῆρυξ ἐν πολέμῳ, πρέσβεις ἐν εἰρήνῃ.

ΔΙΣΧΙΛΙΟΙΣ ΤΕ ΟΠΛΙΤΑΙΣ. καὶ μὴν ἄνω τρισχιλίους ἡτοίμαζον. ῥητέον οὖν, ὅτι ἴσως οὐκ ἦν χρεία τῶν χιλίων· ἢ καταφρονοῦντες τῶν Κερκυραίων, τοῦτο ποιοῦσι.

ΤΗΣ ΑΝΑΚΤΟΡΙΑΣ ΓΗΣ. ἡ Ἀνακτορία, γῆ τῆς ἠπείρου. ἔστι δὲ τὸ Ἄκτιον, λιμήν.

ΕΝ ΑΚΤΙΩι. ἵνα εἰρηνικὰ φρονοῦντες δηλώσωσιν.

ΑΠΕΡΟΥΝΤΑ. ἀπαγορεύσοντα, ἀποστρέψοντα, τὰ ἐναντία ἐροῦντα.

ΑΜΑ ΕΠΛΗΡΟΥΝ. ἀνδρῶν δηλονότι.

ΖΕΥΞΑΝΤΕΣ. ζυγώματα αὐταῖς ἐνθέντες εἰς τὸ συνέχεσθαι.

ΖΕΥΞΑΝΤΕΣ ΤΕ. εὐτρεπίσαντες, τοὺς ζυγοὺς ἁρμόσαντες ἐν αὐταῖς. καὶ γὰρ ἔθος ἔχουσιν αἴρειν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν οὐ πλεουσῶν νεῶν.

ΤΑΣ ΠΑΛΑΙΑΣ. οὐδεμία καινὴ ναῦς ἦν, εἴγε τὰς μὲν ἔζευξαν διαλελυμένας οὔσας, καὶ ζυγωμάτων προσδεηθείσας εἰς συνοχὴν, τὰς δὲ ἐπεσκεύασαν.

ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΑΝΤΕΣ. ἐπισκευάζω, τὸ ἐκ παλαιότητος εἰς νέαν κατάστασιν εἰδοποιῶ. καὶ ἐπισκευαστὴς, ὁ τῶν σαθρῶν οἰκοδόμος. Ἐπισκευάσαντες, ἐκ σαθρότητος νέας ποιήσαντες.

ΕΙΡΗΝΑΙΟΝ. εἰρήνης ποιητικόν.

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ. προεῖπε γὰρ, ὅτι ἑκατὸν εἴκοσιν εἶχον.

ΕΝΑΥΜΑΧΗΣΑΝ. τὴν ναυμαχίαν ταύτην οὐκ ἀκριβῶς διηγεῖται, πρεσβυτέραν ἴσως οὖσαν αὐτοῦ. διὰ δὲ τῆς φθορᾶς τῶν πεντεκαίδεκα νεῶν, τὴν ἐπικράτειαν αὐτῶν δηλοῖ. καὶ αὗται μὲν τελείως διεφθάρησαν, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐτραυματίσθησαν, καὶ αἰχμάλωτοι ἐλήφθησαν ἱκανοί.

ΠΑΡΑΠΟΛΥ. ἀντὶ τοῦ σφόδρα, διαφερόντως. μᾶλλον ἢ πολύ.

ΤΗι ΑΥΤΗι ΔΕ ΗΜΕΡΑι. δευτέραν νίκην λέγει τῶν Κερκυραίων.

ΕΠΗΛΥΔΑΣ. ξένους.

ΑΠΟΔΟΣΘΑΙ. πωλῆσαι.

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΔΕ ΔΗΣΑΝΤΑΣ. οὗτοι ἐδέθησαν. καὶ οἱ ἐν Ἐπιδάμνῳ ἄλλοι, Κορίνθιοί εἰσι.

¶ λ. 30. ΤΡΟΠΑΙΟΝ. Τροπαῖον ἡ παλαιὰ Ἀτθὶς, ἧς ἐστιν Εὔπολις, Κρατῖνος, Ἀριστοφάνης, Θουκυδίδης· τρόπαιον ἡ νέα Ἀτθὶς, ἧς ἐστι Μένανδρος καὶ οἱ ἄλλοι.

ΤΗΣ ΓΗΣ ΕΤΕΜΟΝ. Ἀττικὴ ἡ σύνταξις.

ΚΑΙ ΚΥΛΛΗΝΗΝ. ἄλλη Κυλλήνη τῆς Ἀρκαδίας,

ΕΠΙΝΕΙΟΝ. ἐπίνειόν ἐστι πόλισμα παραθαλάσσιον, ἔνθα τὰ νεώρια τῶν πόλεων· ὥσπερ ὁ Πειραιεὺς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἡ Νίσαια τῆς Μεγαρίδος· δύνασαι δὲ ἐπὶ παντὸς ἐμπορίου καὶ παραθαλασσίου χρήσασθαι τῷ ὀνόματι τούτῳ, ὃ νῦν οἱ πολλοὶ κατάβολον καλοῦσι.

ΤΟΥ ΤΕ ΧΡΟΝΟΥ ΤΟΝ ΠΛΕΙΣΤΟΝ. ἀεὶ ὁ Θουκυδίδης τὸν πλεῖστον ἀρσενικῶς.

ΠΕΡΙΟΝΤΙ. ἐνισταμένῳ.

ΟΙ ΞΥΜΜΑΧΟΙ ΕΠΟΝΟΥΝ. ὑπὸ τῶν Κερκυραίων.

ΠΕΡΙ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΟΝ. οὕτω καλεῖται τόπος.

ΑΝΤΙΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΙ. ἀντιστρατοπεδεύοντες.

¶ λά. 31. ΟΡΓΗι ΦΕΡΟΝΤΕΣ. ὀργιζόμενοι, διὰ τὸν πόλεμον τῶν Κερκυραίων.

ΟΥΔΕΝΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΝΣΠΟΝΔΟΙ. οὐκ ἐνεγράφησαν ταῖς σπονδαῖς.

ΕΝΣΠΟΝΔΟΙ. φίλοι. κυρίως δὲ ἔνσπονδος, ὁ ἀπὸ πολέμου.

¶ λϐ'. 32. ΔΙΚΑΙΟΝ, Ω ΑΘΗΝΑΙΟΙ. οὔτε εὐεργεσίαν ὀφείλετε, ὦ Ἀθηναῖοι, οὔτε συμμαχίαν, ἢ ἡμῖν, ἢ τοῖς Κορινθίοις. δίκαιον οὖν ἐστι τοὺς πρὸς τοιούτους ἥκοντας δεησομένους ἐπικουρίας, πρῶτον ἀναδιδάξαι, ὅτι μάλιστα συμφέροντα δέονται. Δίκαιον, ἀντὶ τοῦ εὔλογον. ἡ τοῦ Κερκυρίου δημηγορία μᾶλλον τὸ συμφέρον προβάλλεται, ἤπερ τὸ δίκαιον· ἡ δὲ τοῦ Κορινθίου μᾶλλον τὸ δίκαιον, ἤπερ τὸ συμφέρον· οἱ γὰρ Κορίνθιοι σύμμαχοι ἦσαν, οἱ δὲ Κερκυραῖοι ναῦς εἶχον ἑκατὸν εἴκοσι.

ΤΟΥΣ, ΜΗΤΕ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ. ἡμᾶς τοὺς Κερκυραίους.

ΠΑΡΑ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΣ. πέλας τῇ γνώμῃ· οὐ γάρ ἐστιν ἡ Κέρκυρα πέλας τῶν Ἀθηναίων.

ΩΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΧΑΡΙΝ. τὴν ἀντίχαριν.

ΒΕΒΑΙΟΝ. σημείωσαι, τὸ βέβαιον θηλυκῶς.

ΚΑΤΑΣΤΗΣΟΥΣΙΝ. ἀποδείξουσιν. τουτέστιν, εἰ τοιαῦτα ἀποδείξουσιν ἑαυτοὺς ζητοῦντας, ἐπιτυχεῖν εἶεν ἂν ἄξιοι· εἰ δὲ μὴ, ἀποτυγχάνειν. δεικνύουσι δ' ἑαυτοὺς ἔχοντας μᾶλλον ταῦτα καὶ δικαίως ἐπιτυχεῖν ὧν δέονται.

ΜΗ ΟΡΓΙΖΕΣΘΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ δίκαιον.

ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΙ ΔΕ. τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ γάρ.

ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΞΥΜΜ. ΤΗΣ ΑΙΤ. μετὰ τῆς αἰτήσεως συμμαχίας.

ΤΕΤΥΧΗΚΕ ΔΕ. δεύτερον τοῦτο προοίμιον.

ΤΟ ΑΥΤΟ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑ. τὸ ἰδιοπραγμονεῖν καὶ ἡσυχάζειν, λέγει ἐπιτήδευμα. Ἄλλως. Ἐγὼ δὲ ἐπιτήδευμα εἴποιμι τὸ αἱρεῖσθαι αὐτοὺς ἕως νῦν (ὡς κατιὼν φησι) μηδενὶ ξυμμαχεῖν, νῦν γὰρ, φησὶ, καὶ δεόμεθα ἡμεῖς, καὶ ὧν, εἰ πρὶν ξυνεμαχοῦμεν, ἐμέλλομεν νῦν βοηθείας ἀπολαύειν, ἀποτυγχάνομεν.

ΠΡΟΣ ΤΕ ΥΜΑΣ. ὅσον ἐς τὴν κρίσιν τὴν ὑμετέραν.

ΞΥΜΜΑΧΟΙ ΤΕ ΓΑΡ. καθὸ ἔρημοι ἐσμὲν ξυμμαχίας.

ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗ. ἡ ἰδιωτεία, καὶ ἀπραγμοσύνη.

ΤΗι ΤΟΥ ΠΕΛΑΣ ΓΝΩΜΗι. πολλάκις ἀδίκῳ οὔσῃ, εἰ κατὰ πατέρων ἢ κατὰ ἱεροῦ στρατεύοιεν.

ΤΗΝ ΜΕΝ ΟΥΝ. τρίτον προοίμιον.

ΓΕΝΟΜΕΝΗΝ ΝΑΥΜΑΧΙΑΝ. λείπει ἡ κατά.

ΕΦ' ΗΜΑΣ. καθ' ἡμῶν.

ΔΥΝΑΜΕΙ ΠΕΡΙΓΕΝΕΣΘΑΙ. τῶν Κορινθίων.

ΕΣΟΜΕΘΑ ΥΠ' ΑΥΤΟΙΣ. Ἀττικὴ ἡ σύνταξις, εἰμὶ ὑπὸ σοί. ἤγουν, εἰ δουλωθείημεν αὐτοῖς.

ΑΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗι. ἀπραξίᾳ.

¶ λγ'. 33. ΓΕΝΗΣΕΤΑΙ ΔΕ ΥΜΙΝ. ἐντεῦθεν οἱ ἀγῶνες.

ΚΑΛΗ Η ΞΥΝΤΥΧΙΑ. συμφέρουσα ἡ ἐπιτυχία τῆς χρείας.

ΞΥΝΤΥΧΙΑ ΧΡΕΙΑΣ. περιφραστικῶς ἡ χρεία.

ΠΡΩΤΟΝ ΜΕΝ. τὸ δίκαιον, πρῶτον.

ΟΥΧ ΕΤΕΡΟΥΣ ΒΛΑΠΤΟΥΣΙ. ὥσπερ οἱ Κορίνθιοι.

ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΑΝ ΠΟΙΗΣΕΣΘΕ. ἤγουν βοηθήσετε.

ΕΠΕΙΤΑ. τὸ συμφέρον, δεύτερον.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ. τὸ μαρτύριον οὐδετέρως μόνος ὁ Θουκυδίδης λέγει.

ΣΠΑΝΙΩΤΕΡΑ. μεγίστη. τὰ γὰρ καλὰ καὶ χρήσιμα, σπάνια· τὰ δὲ χερείονα νικᾷ.

ΕΙ ΗΝ ΥΜΕΙΣ ΑΝ ΠΡΟ ΠΟΛΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ. ἀντὶ πολλῶν ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἑλέσθαι νομίζω.

ΕΤΙΜΗΣΑΣΘΕ. ἠγοράσατε.

ΟΙΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΝΤΑΙ. οὓς ἐπάγονται πρὸς συμμαχίαν.

ΙΝΑ ΜΗ ΤΩι ΚΟΙΝΩι ΕΧΘΕΙ. τῇ κοινῇ ἔχθρᾳ, ἤγουν, ἵνα μὴ κοινοὶ ἐχθροὶ τῶν Κορινθίων γενόμενοι.

ΜΗΔΕ ΔΥΟΙΝ. λείπει θάτερον. ἐν ὑπερβατῷ δὲ ἡ σύνταξις. Ὁ δὲ νοῦς τοιοῦτος, μηδὲ ἀποτύχωσι δυοῖν θατέρου, ἢ φθάσαι ἡμᾶς κακῶσαι, ἢ ἑαυτοὺς βεβαιώσασθαι.

ΠΡΟΤΕΡΗΣΑΙ. προλαβεῖν, προέχειν, τὰ πρωτεῖα λαμβάνειν.

ΤΩΝ ΜΕΝ. ἡμῶν δηλονότι.

¶ λδ'. 34. ΜΑΘΕΤΩΣΑΝ. ἀμαθεῖς γάρ εἰσι, διὰ τὴν ἐνοῦσαν αὐτοῖς πονηρίαν.

ΕΥ ΜΕΝ ΠΑΣΧΟΥΣΑ. ὑπὸ τῆς μητροπόλεως.

ΟΜΟΙΟΙ ΤΟΙΣ ΛΕΙΠΟΜΕΝΟΙΣ. ὁμότιμοι τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἐν τῇ μητροπόλει.

ΩΣ ΔΕ ΗΔΙΚΟΥΝ. οἱ Κορίνθιοι.

ΣΑΦΕΣ ΕΣΤΙ. προείρηται.

ΠΡΟΚΛΗΘΕΝΤΕΣ ΓΑΡ. παρακινηθέντες.

Η ΤΩι ΙΣΩι. τῷ νόμῳ, καὶ τῷ δικαίῳ, παρ' οἷς ἡ ἰσότης.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΜΕΤΕΛΘΕΙΝ. κολάσαι.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΘΕΟΣ ΜΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΝ. ἀσκέπτως ὑπηρετεῖν.

ΕΛΑΧΙΣΤΑΣ ΤΑΣ ΜΕΤΑΜΕΛΕΙΑΣ. ἀντὶ τοῦ, ὁ μηδ' ὅλως λαμβάνων μεταμέλειαν ἐκ τοῦ χαρίζεσθαι τοῖς ἐχθροῖς, ἀσφαλέστατος ἂν διατελοίη.

¶ λε'. 35. ΕΙΡΗΤΑΙ ΓΑΡ ΕΝ ΑΥΤΑΙΣ. ῥητὸν, καὶ διάνοια. τὸ μὲν ῥητὸν, ὁ Κερκυραῖος· τὴν δὲ διάνοιαν, ὁ Κορίνθιος.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΥΜΕΤΕΡΩΝ. κολακεύει λανθανόντως τοὺς Ἀθηναίους, ἢ ἐν ὑποστιγμῇ, ἢ εἰρωνικῶς.

ΥΠΗΚΟΩΝ. πολλάκις γάρ τινες διὰ πενίαν ἐμισθοφόρουν, καὶ κατὰ τῶν οἰκείων ἐστράτευον. λέγει δὲ περὶ Παλέων τῆς Κεφαλληνίας, οἵτινες Ἀθηναίων ὄντες ὑπήκοοι, Κορινθίοις συνεμάχουν.

ΚΑΙ ΕΠΙΟΝΤΩΝ. καθ' ἡμῶν.

ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΡΟΦΑΝΟΥΣ. ἢ προφανῶς, ἢ λάθρα. μάλιστα δὲ, φανερῶς.

ΒΟΗΘΕΙΝ. λείπει τὸ χρή. ἵνα γένηται, βοηθεῖν χρή.

Η ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΙΣ. ἡ στέρησις.

ΕΙ ΔΕ ΜΗ. ἀντίθεσις ἀπὸ τοῦ δικαίου, ἣν λύει τῷ συμφέροντι.

ΦΙΛΟΝ ΕΧΕΙΝ. κατὰ κοινοῦ τὸ δίκαιον.

¶ λς'. 36. ΤΟ ΜΕΝ ΔΕΔΙΟΣ ΑΥΤΟΥ. τὸ μὲν λῦσαι τὰς σπονδὰς, δεδιὸς ὂν, φοβερὸν ἦν τοῖς Λάκωσι· τὸ δὲ μὴ λῦσαι θαρσοῦν, ἀδεέστερον ἦν τοῖς αὐτοῖς. Τὸ μὲν δεδιὸς αὐτοῦ, τὸ λῦσαι, τὰς σπονδὰς, τοῦτο τὸν φόβον ἐμποιοῦν· τοῦτο οὖν τὸ κατὰ φόβον, ἰσχὺν ἔχει, ἡμῶν ἐν τῇ συμμαχίᾳ προσλαμβανομένων· τὸ δὲ θαρσοῦν καὶ εὔελπι, τὸ μὴ ἡμᾶς προσδέξασθαι, ἀσθενὲς ὄν. πρὸς γὰρ τοὺς Λακεδαιμονίους, τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἰσχύοντας, τοῦτο ἀδεέστερον ἔσται. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι δεδιότες τὴν τῶν σπονδῶν λύσιν οὐκ ἂν δηλονότι ἐδέξαντο τοὺς Κερκυραίους, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῶν δύναμιν. καὶ δῆλον, ὅτι τὸ δεδιὸς τοῦτο ἰσχὺν ἔφερε τοῖς Ἀθηναίοις ἀπὸ τῶν Κερκυραίων, φόβον δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις. θαρσήσαντες δὲ ταῖς σπονδαῖς, καὶ ἀπωσάμενοι τοὺς Κερκυραίους, αὐτοῖς μὲν τοῖς Ἀθηναίοις ἀσθενὲς ἦν τὸ θάρσος τοῦτο, ζημιουμένοις τὴν ἐκ τῆς Κερκύρας βοήθειαν· τοῖς δὲ πολεμίοις αὐτῶν Πελοποννησίοις, ἀσφαλὲς, καὶ ἀδεέστερον.

ΟΤΑΝ ΕΣ ΤΟΝ ΜΕΛΛΟΝΤΑ. τὸ ἑξῆς, ὅταν ἐνδοιάζῃ καὶ διστάζῃ χωρίον προσλαβεῖν εἰς τὸν σχεδὸν μέλλοντα πόλεμον, τὸ αὐτίκα περισκοπῶν, τουτέστι, τὴν ἐνυπάρχουσαν εἰρήνην.

ΚΑΙ ΟΣΟΝΟΥ. ἀντὶ τοῦ οὐχ ὅσον. καὶ δηλοῖ τὸ οὐχ ὅσον, τὸ οὐ βραδέως, ἀλλὰ ταχύ.

ΜΕΤΑ ΜΕΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ. καιρῶν νῦν, εὐτυχιῶν καὶ ἀτυχιῶν· ἢ μᾶλλον καιρῶν λέγει ἀντὶ τοῦ ἀναγκῶν καὶ κινδύνων.

ΒΡΑΧΥΤΑΤΩι Δ᾽ ΑΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩι. ἐντεῦθεν οἱ ἐπίλογοι.

ΚΑΙ ΚΑΘ᾽ ΕΚΑΣΤΟΝ, ΤΩι Δ᾽ ΑΝ. λείπει τὸ λέγομεν. ἡ δοτικὴ, ἀντὶ εὐθείας· ἵν᾽ ᾖ, μάθοιτε ἂν οἵ τε σύμπαντες καὶ καθ᾽ ἕκαστον.

ΜΗ ΠΡΟΕΣΘΑΙ ΗΜΑΣ. μὴ προδῶτε.

ΕΞΕΤΕ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΥΣ. ἰσχύσετε.

¶ λζʹ. 37. ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ, ΚΕΡΚ. οὐ μόνον οἱ Κερκυραῖοι λόγον ἐποιήσαντο περὶ τοῦ δέξασθαι ὑμᾶς αὐτοὺς, ἀλλ᾽ ἤδη ἥψαντο καὶ ἡμῶν, κατηγοροῦντες, ὅτι παρὰ τὸ εἰκὸς αὐτοῖς μαχόμεθα. ἀνάγκη τοίνυν ἐστὶ μνησθῆναι ἀμφοτέρων πρότερον, ὅτι οὐ δικαίως δέξεσθε αὐτοὺς, καὶ ὅτι προσηκόντως αὐτοῖς μαχόμεθα· εἶτα ἐλθεῖν καὶ ἐπὶ τὸν ἄλλον λόγον.

ΞΥΜΜΑΧΙΑΝ, ΔΙΑ ΤΟ ΣΩΦΡΟΝ. οὐ συνεμάχησάν τινι διὰ τὴν σωφροσύνην.

ΕΠΕΤΗΔΕΥΣΑΝ. μετεχειρίσαντο.

ΑΙΣΧΥΝΕΣΘΑΙ. ἔχειν μάρτυρα τῆς αἰσχύνης.

ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΣ ΑΥΤΩΝ ΑΜΑ. καὶ ἡ πόλις αὐτῶν συμβαίνει τῇ γνώμῃ τῶν πολιτῶν. ληστεύοντες γὰρ, ἔχουσιν αὐτὴν συνεργοῦσαν, ἐπιτηδείαν ἔχουσαν τὴν θέσιν πρὸς ἁρπαγήν. οὐ γὰρ ἐκπλέουσι πρός τινας, μᾶλλον δὲ τοὺς πλέοντας, ὑπὸ τῆς βίας τῶν πνευμάτων καταίροντας, δέχονται, καὶ διαρπάζουσιν. εἶτα δικάζουσιν αὐτοὺς, ὡς δίκαια δηλαδὴ πεπόνθασι. καίτοιγε οὐ προκάθηνται εἰς τὸ δικάζειν συνθήκῃ, ἤγουν συμφωνίᾳ. τὸ δὲ ὅλον, αὐτοὶ ἀδικηταὶ καὶ κριταί. ἐν τούτῳ γίγνεται αὐτοῖς τὸ ἄσπονδον εὐπρόσωπον καὶ πιθανόν. διὰ τοῦτο γὰρ συμμάχους οὐκ ἔχουσιν, ἵνα καταμόνας αὐτοὶ ἀδικῶσι, καὶ μὴ μεθ᾽ ἑτέρων τὴν ἀδικίαν ἐργάζωνται· ἵνα μὴ μάρτυρας μᾶλλον ὧν ἐργάζονται, ἢ συμμάχους ἔχωσι.

ΑΥΤΑΡΚΗ ΘΕΣΙΝ. περιτροπὴ τὸ σχῆμα. ἡ θέσις τῆς πόλεως αὐτῶν ἁρμόττει αὐτῶν τῇ γνώμῃ, καὶ αὐτάρκης ἐστὶ τῆς προαιρέσεως καὶ κακίας αὐτῶν πρὸς τὸ ληστεύειν.

ΔΙΑ ΤΟ ΗΚΙΣΤΑ ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΣ. εἰ γὰρ ἐξέπλεον (φησὶν) ἀλλαχοῦ, οἱ ἀδικούμενοι ἂν ἐκράτουν αὐτῶν ὁμήρους.

ΑΝΑΓΚΗι ΚΑΤΑΙΡΟΝΤΑΣ. διὰ πνευμάτων βίαν.

ΔΕΧΕΣΘΑΙ. τὸ δὲ δέχεσθαι, ληστρικῶς, ὡς τὸ ὑποδέχεσθαι, φιλικῶς.

ΚΑιΝ ΤΟΥΤΩι ΤΟ ΕΥΠΡΕΠΕΣ. τὸ ἑξῆς, κᾂν τούτῳ τὸ ἄσπονδον εὐπρεπὲς προβέβληνται. καὶ τὰ ἑξῆς.

ΑΝΑΙΣΧΥΝΤΩΣΙΝ. ἀρνούμενοι δηλονότι, μὴ κοινωνοῦντος αὐτοῖς τινὸς εἰς τὴν τῶν λαφύρων διανομήν.

ΟΣΩι ΑΛΗΠΤΟΤΕΡΟΙ. ἀκατηγορητότεροι. αἱ γὰρ εὐάλωτοι, φόβῳ τῶν πέλας κολακεύειν ἀναγκάζονται τοὺς ἀδικοῦντας.

ΤΗΝ ΑΡΕΤΗΝ. φιλίαν, δύναμιν, συμμαχίαν.

ΔΙΔΟΥΣΙ ΚΑΙ ΔΕΧΟΜΕΝΟΙΣ. τὸ ἑξῆς, φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν δεικνύναι διδοῦσι καὶ δεχομένοις τὰ δίκαια.

¶ λή. 38. ΔΙΑΠΑΝΤΟΣ. τὸ διαπαντὸς, ἵνα μή τις εἴποι, ὅτι νῦν ἀδικηθέντες.

ΕΚΠΕΜΦΘΕΙΗΣΑΝ. ὑφ᾽ ἡμῶν δηλονότι.

ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΩΣ. ἐξαιρέτως.

ΚΑΛΟΝ Δ᾽ ΗΝ, ΕΙ ΚΑΙ ΗΜΑΡΤΑΝΟΜΕΝ. εἰ γὰρ μὴ ἠδικούμεθα περιφανῶς, οὐκ ἂν προδήλως ἐστρατεύομεν. ὅμως εἰ καὶ ἡμαρτάνομεν, ἐπαινετὸν ἦν ἐνδοῦναι ἡμῖν ὀργιζομένοις.

ΜΕΤΡΙΟΤΗΤΑ. ἀνεξικακίαν, ἐπιείκειαν.

¶ λθʹ. 39. ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΕΘΕΛΗΣΑΙ. πρὸ τοῦ λαβεῖν αὐτήν.

ΗΝ ΓΕ ΟΥ. λείπει εἰς, εἰς ἥν. ὁ νοῦς οὕτως· οὐ δεῖ τὸν ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντα, καὶ προβαλλόμενον δίκην, δοκεῖν λέγειν τι. Μετέθηκε τὸν χρόνον ὁ Κορίνθιος. μετὰ γὰρ τὸ λαβεῖν, φησὶ, τὸ χωρίον, καὶ κατασχεῖν, ἠξίουν δικάζεσθαι οἱ Κερκυραῖοι. καὶ οὐ δεῖ, φησὶ, προσέχειν τὸν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ ἰσχυροῦ προκαλούμενον εἰς κρίσιν· οὐδὲ δοκεῖν, ὅτι λέγει τὶ, ἀλλὰ καταφρονεῖν.

ΑΛΛ᾽ ΕΠΕΙΔΗ. ἀλλὰ μετὰ τὴν τῶν νεῶν ἔκπεμψιν.

ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΠΡΕΠΕΣ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ. τὴν δόκησιν τῆς δίκης, οὐχὶ τὴν ἀλήθειαν. ἠδίκουν γὰρ κατὰ ἀλήθειαν τὰ ἐν Ἐπιδάμνῳ.

ΟΥ Τ᾽ ΑΚΕΙ ΜΟΝΟΝ ΑΥΤΟΙ ΑΜΑΡΤΟΝΤΕΣ. οὐκ ἀδικήσαντες αὐτοὶ μόνον εἰς τὰ κατὰ τὴν Ἐπίδαμνον.

ΚΑΙ ΜΗ ΕΝ Ωι ΗΜΕΙΣ. λείπει τὸ, ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ.

ΜΗΔ᾽ ΕΝ Ωι ΥΜΕΙΣ. τὸ ἑξῆς, μήτε μεταδώσετε αὐτοῖς τῆς ὠφελείας, ὑμεῖς τότε τῆς δυνάμεως αὐτῶν οὐ μεταλαβόντες. λέγει τὸν κατὰ Σαμίων καὶ Αἰγινητῶν πόλεμον.

ΤΟ ΙΣΟΝ. τῶν τῆς Ἐπιδάμνου. κατὰ κοινοῦ τὸ, ἐν ᾧ. αἰτιασόμεθα γὰρ, φησὶ, τοὺς συμμαχήσαντας τοῖς Κερκυραίοις, ὡς ἐχθρούς. καὶ ὑμεῖς δὲ, τὸ ἴσον αὐτοῖς ἕξετε αἴτιον, καὶ πολέμιοι κληθήσεσθε.

¶ μʹ. 40. ΜΗ ΑΝΕΥ ΥΜΩΝ ΤΟΥΤΟΥΣ. τοὺς Κερκυραίους. τουτέστι, κολασθήσεσθε καὶ ὑμεῖς μετ᾽ αὐτῶν.

ΔΙ᾽ ΑΝΑΚΩΧΗΣ. ἀνακωχὴ ἐστὶν εἰρήνη πρόσκαιρος, πόλεμον ὠδίνουσα· οἷον ἡ μικρὰ τοῦ πολέμου ἀνάβλησις, παρὰ τὸ ἄνω ἔχειν τὰς ἀκωκὰς τῶν δοράτων.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ. ἀπὸ κοινοῦ, δίκαιοι ἐστέ. Τὸ δὲ τὸν ἄρθρον περισσόν· πολλοὶ, φησὶν, εἰσὶ φόρου ὑποτελεῖς παρ᾽ ὑμῖν, οἵτινες πολλάκις μελετῶσιν ἀπόστασιν· καὶ εἰ δέξεσθε Κερκυραίους τούσδε, καὶ κοινὸν τοῦτον ποιήσετε νόμον, ὁρᾶτε, μὴ ἑαυτοὺς λανθάνητε βλάπτοντες. φοβεῖ δὲ αὐτοὺς, τὸ δέξασθαι, νόμον καλῶν.

ΔΙΧΑ ΕΨΗΦΙΣΜΕΝΩΝ. διστάζόντων, φησὶν, αὐτῶν, ἡμεῖς φανερῶς ἀντείπομεν.

ΑΜΥΝΕΙΝ. ἀμύνειν, βοηθεῖν· ἀμύνεσθαι δὲ, κολάζειν.

ΕΙ ΓΑΡ. τὸ γὰρ ἀντὶ τοῦ δέ.

ΦΑΝΕΙΤΑΙ. ἀντὶ τοῦ μέλλει φανῆναι.

ΟΥΚ ΕΛΑΣΣΩ ΗΜΙΝ. αἰνίττεται Ποτίδαιαν.

ΕΦ᾽ ΥΜΙΝ. ἀντὶ τοῦ καθ᾽ ὑμῶν.

¶ μά. 41. ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΝ ΔΕ ΚΑΙ ΑΞΙΩΣΙΝ. τὸ παραινεῖν καὶ ἀξιοῦν, ῥήματα ὄντα, ὀνοματικῶς προήνεγκεν.

ΤΟΙΑΝΔΕ, ΗΝ. ἣν χάριν ἀντιδοθῆναι ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι φαμὲν χρῆναι.

ΟΥΚ ΕΧΘΡΟΙ ΟΝΤΕΣ. οἱ γὰρ τοὺς ἐχθροὺς συγκροτοῦντες βλάπτονται μᾶλλον.

ΕΠΙΧΡΗΣΘΑΙ. τὸ πολλάκις χρῆσθαι.

ΤΟΝ ΑΙΓΙΝΗΤΩΝ — ΠΟΛΕΜΟΝ. τὸν περὶ τῶν ἀγαλμάτων.

ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΩΝ. τῶν προλαβόντων ἁπάντων πρὸς ἔχθραν ἢ φιλίαν μεσολαβημάτων.

ΠΑΡΑ ΤΟ ΝΙΚΑιΝ. ἤγουν διὰ τὴν νίκην.

ΕΠΕΙ ΚΑΙ ΤΑ ΟΙΚΕΙΑ. ἀντὶ τοῦ, καὶ γὰρ τὰ οἰκεῖα.

¶ μβ'. 42. ΩΝ ΕΝΘΥΜΗΘΕΝΤΕΣ. τῶν προειρημένων εὐεργεσιῶν.

ΑΜΥΝΕΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ ἀμύνειν, καὶ βοηθεῖν. ἀντὶ γὰρ τοῦ ἐνεργητικοῦ τὸ ἀμύνεσθαι παρείληπται. ἀμύνεσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀμείβεσθαι. μόνον δὲ Θουκυδίδης ἐνταῦθα κέχρηται τῇ ἐναλλαγῇ τῆς λέξεως, ὥς καί τινας ἐναλλάττειν τὴν γραφὴν, καὶ γράφειν ἀμείβεσθαι. οὐκ ἔστι δέ.

ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. ἀντὶ τοῦ ὁ μέλλων πόλεμος.

ΚΕΛΕΥΟΥΣΙΝ ΑΔΙΚΕΙΝ. τὸ κελεύω οὐκ ἐπὶ μειζόνων μόνον λέγεται.

ΥΠΟΨΙΑΣ. Ὑποψίαν εἶπε τὴν μάχην, εὐφήμως. ἐρεῖ δὲ ταύτην ἐν τῇ πεντηκονταετηρίδι.

Η ΓΑΡ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ. ἡ μετὰ τὴν ἔχθραν φιλία εὐκαίρως γενομένη, καὶ τὰ ἑξῆς.

Η ΤΩι ΑΥΤΙΚΑ. τῷ πρὸς ὀλίγον.

ΤΩι ΑΥΤΙΚΑ ΦΑΝΕΡΩι. τῇ δυνάμει τῶν Κερκυραίων. ἡ γὰρ ἐκ θεῶν βοήθεια, κρυπτὴ καὶ ἀφανής.

¶ μγ'. 43. ΗΜΕΙΣ ΔΕ. οἱ ἐπίλογοι ἐντεῦθεν.

ΠΕΡΙΠΕΠΤΩΚΟΤΕΣ. ἐκ τύχης τινός. φοβεῖ δὲ διὰ τούτου τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι τὸ τῆς τύχης, ἄδηλον, καὶ ὅτι μὴ καὶ αὐτοὶ περιπέσητε.

ΟΙΣ ΕΝ ΤΗι ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙ. οἷα ἐν τῇ Λακεδαίμονι εἴπομεν. ποῖα εἴπομεν; τὸ τοὺς σφετέρους ξυμμάχους, καὶ τὰ ἑξῆς, τοῦτο καὶ παρ' ὑμῶν ἀξιοῦμεν.

ΤΟΥΣΔΕ. ἐμφαντικὸν τὸ τούσδε. οἷον, τοὺς ἀδικοῦντας.

¶ μδ'. 44. ΑΚΟΥΣΑΝΤΕΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ. Μηδὲ δίκην δικάσῃς πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς.

ΜΕΤΕΓΝΩΣΑΝ. μετεβουλεύσαντο. τὸ ἑξῆς, συμμαχίαν μὲν ποιήσασθαι μετέγνωσαν, ἐπιμαχίαν δ' ἐποιήσαντο. διαφέρει δὲ συμμαχία ἐπιμαχίας. ἐπιμαχία μὲν, ὅταν ἀλλήλοις παρέχωσι δυνάμεις ἑκάτεροι, συμμαχία δ', ὅταν μόνοι Ἀθηναῖοι δῶσι Κερκυραίοις βοήθειαν.

ΕΙ ΓΑΡ ΕΠΙ ΚΟΡΙΝΘΟΝ ΕΚΕΛΕΥΟΝ. αἰτία, δι' ἣν ξυμμαχίαν οὐκ ἐποίησαν.

ΕΠΙΜΑΧΙΑΝ ΔΕ ΕΠΟΙΗΣΑΝΤΟ. αὐτὸς δηλοῖ, τί ἐστι συμμαχία, καὶ ἐπιμαχία. ἔστι δὲ συμμαχία, ὅταν τὶς τὸν αὐτὸν ἔχῃ τῷ συμμαχουμένῳ ἐχθρὸν καὶ φίλον· ἐπιμαχία δὲ, ὅταν τὶς μόνον τῷ συμμαχουμένῳ ἀδικουμένῳ βοηθῇ, οὐ μέντοι καὶ ἀδικοῦντι συμπράττῃ. ἐπιμαχίαν οὖν νῦν βούλονται ποιῆσαι οἱ Ἀθηναῖοι.

ΤΟΥΣ ΤΟΥΤΩΝ ΞΥΜΜΑΧΟΥΣ. Εἶχον γὰρ οἱ Κερκυραῖοι ξυμμάχους τοὺς Ἐπιδαμνίους καὶ Ζακυνθίους.

ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ. Πελοποννησίοις δηλονότι.

ΕΝ ΠΑΡΑΠΛΩι ΚΕΙΣΘΑΙ. τοῖς παραπλέουσιν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, ἔχειν τὴν Κέρκυραν.

¶ μέ. 45. ΒΟΗΘΟΥΣ. οὐκ εἶπεν συμμάχους.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ. ὄνομα κύριον.

ΕΚΕΙΝΩΝ ΤΙ ΧΩΡΙΟΝ. αἰνίττεται Ἐπίδαμνον.

¶ μς'. 46. ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΣΤΟ. τὰ τῆς μάχης.

ΠΕΜΠΤΟΣ ΑΥΤΟΣ. ἀντὶ τοῦ μετ' ἄλλων τεσσάρων. αὐτὸς δὲ, ἀντὶ τοῦ πρῶτος. ὡς γὰρ τῶν ἄλλων μὴ ὄντων ἐπισήμων, τῇ τοῦ ἑνὸς ἠρκέσθη ὀνομασίᾳ. ἢ ὅτι αὐτῷ ἠκολούθουν οἱ ἄλλοι, ὡς μεῖζόν τι καὶ σοφώτερον βουλεύεσθαι δυναμένῳ.

ΘΕΣΠΡΩΤΙΔΟΣ ΕΦΥΡΗι. ἔστι γὰρ καὶ ἄλλη Ἐφύρη ἡ Κόρινθος. ὡς εἶναι τὴν Ἐλαιάτιν μέρος χώρας ὑπὸ μείζονα χώραν.

ΚΑΙ ΚΕΣΤΡΙΝΗΝ, ΩΝ ΕΝΤΟΣ. ἐντὸς πρὸς θάλασσαν, ὡς εἶναι ἰσθμόν.

ΑΝΕΧΕΙ. ἀνατείνεται.

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. δύο σημαίνει τὸ στρατόπεδον, τὸν λαὸν τοῦ στρατοῦ, καὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ὁ λαός. ἐτυμώτερον δέ ἐστι ἐπὶ τοῦ τόπου λέγεσθαι, οἷον τοῦ στρατοῦ πέδον.

¶ μζ'. 47. ΠΡΟΣΠΛΕΟΝΤΑΣ. ἀπὸ τῆς Λευκίμνης εἰς τὸ Χειμέριον δηλονότι.

ΣΥΒΟΤΑ. τρεῖς εἰσιν αὗται αἱ νῆσοι μικραὶ, σῦς ἔχουσαι πολλάς.

ΤΗι ΛΕΥΚΙΜΝΗι. ἀκρωτήριον Κερκύρας ἡ Λευκίμνη.

¶ μή. 48. ΜΕΤΕΩΡΟΥΣ ΤΕ. ἀντὶ τοῦ πελαγίους, καὶ μὴ ἐπ' ἀγκυρῶν ἱσταμένας, ἀλλ' ἀπεχούσας τῆς γῆς. ὡς ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀπεχόντων τῆς γῆς, καὶ ἐν ὄρει ὄντων. ἢ παρὰ τὸ ἀφεῖναι τὴν γῆν, καὶ περὶ τὸν ἀέρα λοιπὸν εἶναι.

ΕΠΙ ΜΕΝ ΤΟ ΔΕΞΙΟΝ. τὸ σχῆμα ἔκφρασις.

ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ. ἐνόμιζον γὰρ καὶ τοὺς Ἀθηναίους πολεμεῖν.

¶ μθ'. 49. ΕΠΕΙΔΗ ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΕΚΑΤΕΡΟΙΣ. σύμβολά τινα εἶχον περὶ τὸν καιρὸν τῆς μάχης δεικνύμενα. καὶ ὅτε μὲν ἀνετείνετο τὰ σύμβολα, ἤρχοντο τῆς μάχης· ὅτε δὲ κατεσπῶντο, ἐπαύοντο.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΩΝ. σανιδωμάτων.

ΤΩι ΠΑΛΑΙΩι ΤΡΟΠΩι. τῷ κατὰ τὰ μυθικά.

ΟΥΧ ΟΜΟΙΩΣ. τὸ καρτερὰ ἀπὸ κοινοῦ.

ΗΣΥΧΑΖΟΥΣΩΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ. ἀντὶ τοῦ, μὴ ναυμαχούντων.

ΔΙΕΚΠΛΟΙ Δ' ΟΥΚ ΗΣΑΝ. διέκπλους ἐστὶ τὸ ἐμβαλεῖν, καὶ πάλιν ὑποστρέψαι, καὶ αὖθις ἐμβαλεῖν.

ΜΑΧΗΣ ΔΕ ΟΥΚ ΗΡΧΟΝ ΔΕΔΙΟΤΕΣ. οὐκ ἦρχον αἱ νῆες μάχης, τῶν στρατηγῶν δεδιότων τὴν πρόῤῥησιν.

ΑΠΟ ΕΛΑΣΣΟΝΟΣ ΠΛΗΘΟΥΣ. ἐπειδὴ γὰρ ἐξ ἀρχῆς τὸ πλῆθος τῶν Κερκυραϊκῶν νεῶν ἔλασσον ἦν τῶν Κορινθιακῶν, δῆλον, ὅτι, τῶν εἴκοσι ἀναχωρησασῶν ἐκ τοῦ πολέμου, πολὺ ἐλάττονες ἐγένοντο οἱ Κερκυραῖοι, κἂν τὰς τοῦ δεξιοῦ κέρως νῆας τῶν Κορινθίων ἀφείλοντο.

ΑΠΡΟΦΑΣΙΣΤΩΣ. ἀνενδοιάστως, ἀνεγκλήτως.

ΞΥΝΕΠΕΣΕ ΕΣ ΤΟΥΤΟ ΑΝΑΓΚΗΣ. ἤγουν τὰ πράγματα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΑΙ. σχετλιάζων ταῦτα λέγει, ὅτι οἱ ἔνσπονδοι οὕτως ἦλθον εἰς χεῖρας.

¶ ν'. 50. ΣΚΑΦΗ ΜΕΝ ΟΥΚ ΕΙΛΚΟΝ. σκάφη καλεῖ τὰ κοιλώματα τῶν νεῶν, ἃ ἡμεῖς γάστρας καλοῦμεν.

ΑΣ ΚΑΤΑΔΥΣΕΙΑΝ. Ἀττικῶς, ὧν κατέδυον.

ΕΤΡΑΠΟΝΤΟ, ΦΟΝΕΥΕΙΝ. τὸ ὠμὸν τῶν Κορινθίων δηλοῖ.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΑΥΤΩΝ ΦΙΛΟΥΣ. Μεγαρέας καὶ Ἀμπρακιώτας φησί. τὸ ἑξῆς, τοὺς ἑαυτῶν φίλους ἀγνοοῦντες ἔκτεινον, νομίζοντες Κερκυραίους εἶναι.

ΤΩΝ ΠΡΟ ΑΥΤΗΣ. διὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι, διὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΝΑΥΑΓΙΑ. ναυάγια μὲν οὐδετέρως λέγεται, ὅταν τὶ τῆς νεὼς ἀποκλασθῇ, οἷον πηδάλιον, ἤ τι τοιοῦτον· ναυαγία δὲ θηλυκῶς, ἡ πᾶσα τῆς νεὼς ἀπώλεια λέγεται. Τὰ δὲ νῦν οὐδετέρως εἴρηκε.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΛΕΙΣΤΩΝ. πλείστων δηλονότι σωμάτων. τινὰ γὰρ ὁ ἄνεμος τῇ Κερκύρᾳ προσέῤῥιψε

ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΑΙ. ἐφρόντιζον γὰρ τῆς ταφῆς τῶν ἐν τῷ πολέμῳ πιπτόντων.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΣΥΒΟΤΑ. Σύβοτα ἄλλα ἐν τῇ ἠπείρῳ, ὁμωνύμως ταῖς πρὸ μικροῦ λεχθείσαις νήσοις πρὸ τῆς Κερκύρας.

ΤΑΙΣ ΠΛΩΙΜΟΙΣ. ταῖς πληγείσαις μὲν, δυναμέναις δὲ πλεῖν.

ΗΣΑΝ ΛΟΙΠΑΙ. ὑγιεῖς, ἀβλαβεῖς.

ΑΝΤΕΠΕΠΛΕΟΝ. ἐπὶ τὸ κωλῦσαι δηλονότι.

ΗΔΗ ΔΕ ΗΝ ΟΨΕ. οὐ λέγει, ὅτι ἦν ἑσπέρα, ἀλλ' ὡς ἐννάτη ἢ δεκάτη ὥρα. τὸ γὰρ ἐπὶ τῆς ἑσπέρας, ἅπαξ κεῖται ἐν τῇ τρίτῃ.

ΚΑΙ ΕΠΕΠΑΙΩΝΙΣΤΟ ΑΥΤΟΙΣ ΩΣ ΕΠΙΠΛΟΥΝ. δύο παιᾶνας ᾖδον οἱ Ἕλληνες, πρὸ μὲν τοῦ πολέμου, τῷ Ἄρει· μετὰ δὲ τὸν πόλεμον, τῷ Ἀπόλλωνι. τὸ δὲ ὡς ἐπίπλουν λέγει, ἀντὶ τοῦ ὡς πρὸς τὸ ἄρξαι τοῦ πολέμου. ὅπερ δέον πρὸ τῆς ναυμαχίας εἰπεῖν, ὕστερον λέγει.

ΩΣ ΕΠΙΠΛΟΥΝ. ὡς ἐπιπλέοντες κατὰ τῶν Κορινθίων.

ΠΡΥΜΝΑΝ ΕΚΡΟΥΟΝΤΟ. πρύμναν κρούεσθαι, ἐστὶ τὸ κατ' ὀλίγον ἀναχωρεῖν μὴ στρέψαντα τὸ πλοῖον. ὁ γὰρ οὕτως ἀναχωρῶν, ἐπὶ τὴν πρύμναν κωπηλατεῖ. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν, ἵνα μὴ δόξωσι φανερῶς φεύγειν, οὕτω κατ' ὀλίγον ὑπαπιόντες· ἢ ἵνα μὴ τὰ νῶτα τοῖς πολεμίοις δόντες, ῥᾶον τιτρώσκωνται.

¶ νά. 51. ΠΡΟΙΔΟΝΤΕΣ. πρὸ τῶν Κερκυραίων.

ΚΑΙ ΥΠΟΤΟΠΗΣΑΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ ὑποπτεύσαντες. οὕτω γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἀναλύουσι τὴν λέξιν.

ΕΠΕΠΛΕΟΝ ΓΑΡ ΜΑΛΛΟΝ ΕΚ ΤΟΥ ΑΦΑΝΟΥΣ. αἱ εἴκοσι νῆες τῶν Ἀθηναίων. κατὰ νώτου γὰρ αὐτῶν ἦσαν.

ΚΑΙ ΕΘΑΥΜΑΖΟΝ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ. θαυμάζω σου, ἐπὶ μέμψεως· θαυμάζω σε, ἐπὶ ἐπαίνου, καὶ πολλάκις ἐκπλήξεως.

ΠΡΥΜΝΑΝ ΚΡΟΥΟΜΕΝΟΥΣ. ἐπαναχωροῦντας.

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΕΓΕΝΕΤΟ ΑΛΛΗΛΩΝ. διελύθησαν ἀπ' ἀλλήλων.

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΕΥΟΜΕΝΟΙΣ. σκηνουμένοις.

ΑΝΔΟΚΙΔΗΣ. ὁ εἷς τῶν δέκα ῥητόρων, ὥς φησιν Ἀκουσίλαος.

ΔΙΑ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΑΓΙΩΝ. τῶν Κερκυραϊκῶν δηλονότι.

ΕΓΝΩΣΑΝ. τοὺς Ἀθηναίους οἱ Κερκυραῖοι.

¶ νβ'. 52. ΕΝ ΤΟΙΣ ΣΥΒΟΤΟΙΣ. τοῖς τῆς ἠπείρου.

ΑΚΡΑΙΦΝΕΙΣ. ἀβλαβεῖς, ἀκεραιοφανεῖς.

ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΤΕ ΠΕΡΙ ΦΥΛΑΚΗΣ. ἠπόρουν, πῶς αὐτοὺς φυλάξουσι.

ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΝ ΟΥΚ ΟΥΣΑΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ. μὴ δυνάμενοι τὰς βλαβείσας τῶν νεῶν ἐπισκευάσαι.

¶ νγ'. 53. ΕΣ ΚΕΛΗΤΙΟΝ. μικρὸν πλοιάριον, ὑπὸ ἑνὸς ἐρεττόμενον, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ κέλητος ἵππου, ᾧ εἷς ἀνὴρ ἐπικάθηται.

ΑΝΕΥ ΚΗΡΥΚΙΟΥ. κηρύκιον, ἔστι ξύλον ὀρθὸν, ἔχον ἑκατέρωθεν δύο ὄφεις περιπεπλεγμένους, καὶ ἀντιπροσώπους πρὸς ἀλλήλους κειμένους. ὅπερ εἰώθασιν φέρειν οἱ κήρυκες μετ' αὐτῶν. καὶ οὐκ ἐξῆν αὐτοὺς ἀδικεῖν παρ' οὓς ἀπέρχονται. σύμβολον δὲ ἦν, τὸ μὲν ὀρθὸν ξύλον, τοῦ ὀρθοῦ λόγου. τὸ δὲ παρ' ἑκάτερον εἶδος τῶν ὄφεων, τὰ ἀντιτασσόμενα στρατόπεδα. ὁ γὰρ ὀρθὸς λόγος δι' ἀμφοτέρων χωρεῖ.

ΤΩΝ ΔΕ ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ. τῶν δὲ, τουτέστι, τῶν τοῦ ἄλλου μέρους. οὕτω Φοιβάμων φησίν. ἵν' ᾖ, τῶν δὲ τὸ μὲν στρατόπεδον τῶν Κερκυραίων· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι.

ΟΥΤΕ ΑΡΧΟΜΕΝ ΠΟΛΕΜΟΥ. ἀπόκρισις Ἀθηναίων πρὸς Πελοποννησίους πρώτη, τῇ τάξει δὲ, τετάρτη.

ΤΟΙΣΔΕ ΞΥΜΜΑΧΟΙΣ ΟΥΣΙ. τὴν ἐπιμαχίαν ξυμμαχίαν λέγει. μᾶλλον δὲ κατὰ τὰ προλαβόντα, καὶ ἐνταῦθα φησίν. οἷς γὰρ αὐτοὶ ἐπιμαχίαν στείλαντες ἐβοήθουν, ἐκείνους ἑαυτῶν συμμάχους ἄρτι καλεῖ· εἰκότως, ὡς μόλις καὶ διὰ ξυμμαχίαν, ἣν προέφημεν, ἀναδοχὴν τοῦ ὅλου πολέμου εἶναι, καὶ τῆς τῶν ξυμμάχων πρὸς τοὺς πολεμίους ἔχθρας οἰκείωσιν, τὴν ἐκ πολὺ μείζονος σταλεῖσαν πόλεως, καὶ ἐπιμαχίαν ἀντισηκώσαντας.

¶ νδ'. 54. ΤΑ ΤΕ ΝΑΥΑΓΙΑ. γράφεται, τά τε ναυάγια καὶ τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο, τὰ κατὰ σφᾶς, ἐξενεχθέντων ὑπό τε τοῦ ῥοῦ καὶ ἀνέμου.

ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ. λείπει ἡ διὰ, ἵν' ᾖ διαγενόμενος.

ΠΡΟΣΕΠΟΙΗΣΑΝΤΟ. ἰδιοποιήσαντο.

ΚΑΤΑΔΥΣΑΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ τρώσαντες. οὐ γὰρ λέγει ἐπὶ τοῦ βαπτίσαντες. τοιοῦτο δέ ἐστι καὶ τὸ, ἃς καταδύσειαν.

ΜΑΛΙΣΤΑ. τὸ μάλιστα ἢ πρὸς τὸν ἀριθμὸν, ὅτι οὐχὶ εἰκοσιεννέα· ἢ πρὸς τὸ διαφθείραντες, ὅτι οὐ μόνον ἔτρωσαν, ἀλλὰ μάλιστα ἔφθειραν αὐτάς· ἐκεῖνοι δὲ μόνον κατέδυσαν.

¶ νέ. 55. ΑΠΟΠΛΕΟΝΤΕΣ. ἀπὸ τῶν Συβότων πλέοντες.

ΕΙΛΟΝ ΑΠΑΤΗ. ὡς φίλοι γὰρ οὐχ ὑπωπτεύοντο.

ΑΠΕΔΟΝΤΟ. διὰ τὰ ἐν τῷ πολέμῳ ἀναλώματα, καὶ οὐκ ἀπέκτειναν. διὰ δὲ τούτου καὶ τὸ ἥμερον τοῦ Ἑλληνικοῦ τρόπου δηλοῖ, καὶ ὡς ἀπηνὲς μετὰ μάχην τοὺς ἑαλωκότας θανατοῦν, ἀλ-

λως τε καὶ δούλους τοὺς μὴ κατὰ γνώμην οἰκείαν πολεμοῦντας.

¶ νς'. 56. ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΤΟ ΕΣ ΠΑΛΛΗΝΗΝ ΤΕΙΧΟΣ. ἀντὶ τοῦ, τὸ μέρος τοῦ τείχους τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν Παλλήνην.

ΟΜΗΡΟΥΣ. τοὺς ἕνεκα εἰρήνης διδομένους εἰς ἐνέχυρα. Καὶ ὁμήρους δοῦναι, ἵνα, ἐὰν ἀποστῶσιν, εὐάλωτοι γένωνται.

ΕΠΙΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΣ. Ασκληπιὸς τὴν ἐπὶ πρόθεσιν περιττὴν εἶναι λέγει. ἐπιδημιουργοὶ ἄρχοντες πεμπόμενοι, φυλάρχων τάξιν ἔχοντες. ἐπιδημιουργοὺς τοὺς ἐπιμελητὰς τῆς ἀνακτίσεως τῶν τειχῶν. ὄνομα ἀρχῆς ὁ ἐπιδημιουργὸς παρὰ Κορινθίοις. ἄλλοι γὰρ ἄλλως τοὺς ἄρχοντας καλοῦσιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι τούτους ἀπέστελλον οἱ Κορίνθιοι κατὰ ἔτος ἄρχοντας Ποτιδαιάταις, ὡς ἀποίκοις.

¶ νζ'. 57. Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. τοῦ φιλέλληνος καλουμένου, ὃς ἐν τοῖς Μηδικοῖς ἤκμαζεν.

ΚΑΙ ΔΕΡΔΑι. Δέρδας, Ἀριδαίου παῖς, ἀνεψιὸς Περδίκκα καὶ Φιλίππου.

ΑΥΤΟΙΣ. Τοῖς Ἀθηναίοις.

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΕΠΙ ΘΡΑιΚΗΣ ΧΑΛΚΙΔΕΥΣΙΝ. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς, οἵτινες ἀπῴκησαν εἰς Θρᾴκην.

ΟΜΟΡΑ. καὶ Μακεδονίᾳ καὶ ἀλλήλοις.

ΠΟΛΕΜΟΝ. τὸν κατὰ Φιλίππου καὶ τῶν Ἀθηναίων.

ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ ΠΡΟΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΕΙΝ. βουλόμενοι κατέχειν καὶ κωλύειν τὰς πόλεις, ἵνα μὴ ἀποστῶσι.

ΕΠΙ ΤΗΝ ΓΗΝ ΑΥΤΟΥ. τοῦ Περδίκκα, διὰ τὴν τοῦ Φιλίππου βοήθειαν.

ΕΠΙΣΤΕΛΛΟΥΣΙ ΤΟΙΣ ΑΡΧΟΥΣΙΝ. ἐπιστέλλουσιν, ἐντέλλονται. οὔπω γὰρ ἦσαν ἀποδημήσαντες.

¶ νή. 58. ΜΗ ΣΦΩΝ ΠΕΡΙ ΝΕΩΤΕΡΙΖΕΙΝ. νεώτερα ποιεῖν.

ΚΑΙ ΤΑ ΤΕΛΗ. ἤτοι οἱ προάρχοντες τῶν Λακεδαιμονίων. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἄρχοντας τέλη ἐκάλουν, διὰ τὸ αὐτοὺς τὰ τέλη τοῖς πράγμασι τιθέναι.

ΤΟΤΕ ΔΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΤΟΥΤΟΝ. τὸ ἑξῆς, ἐπειδὴ οὐδὲν εὗρον ἐπιτήδειον, τότε δὲ, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΚΑΙ ΠΕΡΔΙΚΚΑΣ ΠΕΙΘΕΙ. ἐφοβοῦντο γὰρ τοὺς θαλασσοκράτορας Ἀθηναίους, ὄντες παραθαλάσσιοι.

ΑΝΟΙΚΙΣΑΣΘΑΙ ΕΣ ΟΛΥΝΘΟΝ. τὴν οἴκησιν ἀναγαγεῖν εἰς τὴν Ὄλυνθον.

¶ νθ'. 59. ΕΣΒΕΒΛΗΚΟΤΩΝ. ὥστε τὸν Περδίκκαν μεταξὺ ἀποληφθῆναι.

¶ ξ'. 60. ΑΦΕΣΤΗΚΥΙΑΣ. ἀπ' Ἀθηναίων πρὸς Περδίκκαν.

ΨΙΛΟΥΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΟΥΣ. ψιλοὶ καλοῦνται οἱ μὴ καθωπλισμένοι μὲν, ἐν καιρῷ δὲ τῆς μάχης, τῷ παρατυχόντι ἢ λίθῳ, ἢ ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τινὶ ὀργάνῳ χρώμενοι. ἢ τοξόται, παρὰ τῷ ψιλῇ σκευῇ χρῆσθαι.

Ο ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΥ. τοῦτον ἴσμεν ἐν τοῖς Μηδικοῖς πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα στασιάζοντα.

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗι ΗΜΕΡΑι. ἀντὶ τοῦ, μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀφ' οὗ ἡ Ποτίδαια ἀπέστη.

Ηι ΠΟΤΙΔΑΙΑ ΑΠΕΣΤΗ. ἀντὶ τοῦ ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ, ἀντὶ τοῦ ἀφ' οὗ.

¶ ξά. 61. ΤΟΥΣ ΠΡΟΤΕΡΟΥΣ ΧΙΛΙΟΥΣ. τοὺς ἐν ταῖς χ. ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων.

ΘΕΡΜΗΝ ΑΡΤΙ. σημείωσαι, ὅτι ἡ νῦν Θεσσαλονίκη πόλις, πάλαι Θέρμη ἐκαλεῖτο. ἔστι δὲ Μακεδονίας. ὅτι καὶ ἡ Πύδνα, πόλις Μακεδονική. ὅτι καὶ ἡ Βέῤῥοια, πόλις Μακεδονική.

ΚΑΤΑ ΓΗΝ. τῆς Βεῤῥοίας.

ΚΑΙ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ. οὗτος ὁ Παυσανίας, κατὰ μέν τινας, υἱὸς τοῦ Δέρδου, κατὰ δὲ ἄλλους ἀδελφός.

ΕΣ ΓΙΓΩΝΟΝ. Γίγωνος, χωρίον ἐστὶ μεταξὺ Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης, οὐ πολὺ ἀπέχον Ποτιδαίας.

¶ ξβ'. 62. ΕΠΙ ΣΦΑΣ ΧΩΡΩΣΙΝ. ἐπὶ τὴν Ποτίδαιαν.

ΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΙΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΤΟΥΣ—ΙΠΠΕΑΣ. τοὺς μετὰ Φιλίππου.

ΑΥΤΟΙ ΔΕ ΑΝΑΣΤΗΣΑΝΤΕΣ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. νῦν ἀντὶ τοῦ ἐγείραντες κεῖται ἡ λέξις, οὐκ ἀντὶ τοῦ ἐκβαλόντες.

¶ ξγ'. 63. ΕΠΑΝΑΧΩΡΩΝ—Ο ΑΡΙΣΤΕΥΣ. τῆς Ποτιδαίας.

ΗΠΟΡΗΣΕ ΜΕΝ. ἐν ἀμηχανίᾳ ἐγένετο, εἰς ὁπότερον μέρος ἐλεύσεται, δηλονότι διὰ κινδύνου.

ΩΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ. ἢ ἐλάχιστον χωρίον λέγει, ὅτι συνῆξεν αὐτοὺς, ὡς γενέσθαι ἐν ὀλίγῳ χωρίῳ· ἢ μᾶλλον τὸ διάστημα λέγει τῆς Ποτιδαίας. ἐγγὺς γὰρ ἦν, ἧπερ ἡ Ὄλυνθος. τὸ γοῦν ὡς ἐλάχιστον τοῖς ἑξῆς συναπτέον.

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΧΗΛΗΝ. χηλὴ καλεῖται οἱ ἔμπροσθεν τοῦ πρὸς θάλασσαν τείχους προβεβλημένοι λίθοι, διὰ τὴν τῶν κυμάτων βίαν, μὴ τὸ τεῖχος βλάπτοιτο. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ ἐοικέναι χηλῇ βοός.

ΒΟΗΘΟΙ. οἱ Μακεδόνες.

ΑΠΕΧΕΙ ΔΕ. ἤγουν διΐσταται Ὄλυνθος τῆς Ποτιδαίας.

ΚΑΙ ΕΣΤΙ ΚΑΤΑΦΑΝΕΣ. ὑψηλὸν γὰρ τὸ χωρίον ἡ Ὄλυνθος.

ΙΠΠΕΙΣ. οἱ Φιλίππου.

ΕΣ ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ. τῆς Ὀλύνθου.

ΙΠΠΕΙΣ Δ' ΟΥΔΕΤΕΡΟΙΣ. ἐν τῇ μάχῃ δηλονότι, οὔτε τοῖς Ἀθηναίοις Ἀθηναῖοι, οὔτε τοῖς Ποτιδαιάταις Ποτιδαιᾶται.

ΥΠΟΣΠΟΝΔΟΥΣ. ἐπειδάν τι μέρος ἡττηθῇ τῶν μαχομένων, μὴ δυνάμενον τοὺς νεκροὺς αὐτοῦ λαβεῖν, αἰτεῖ γενέσθαι σπονδὰς, ἕως οὗ λαβὸν θάψῃ, καὶ τότε πάλιν μάχονται. ἔστι δὲ πολλάκις ὅτε καὶ ἀσπόνδους αὐτοὺς ἐκομίζοντο, δηλονότι κατὰ τὸ ἴσον ἔχοντες ἑκάτεροι, καὶ τῆς μάχης ἰσοῤῥόπου γενομένης.

¶ ξδ'. 64. ΑΠΟΤΕΙΧΙΣΑΝΤΕΣ. τὸ πρὸς Ὄλυνθον ὁρῶν τεῖχος περιοικοδομήσαντες, ἵνα μή τις ὑπεκφύγῃ τῶν ἔνδον.

ΤΟ Δ' ΕΣ ΤΗΝ ΠΑΛΛΗΝΗΝ. τὸ πρὸς τὴν Παλλήνην.

ΚΑΙ ΕΞ ΑΦΥΤΙΟΣ. ἡ γὰρ ὁδὸς ἐκεῖθέν ἐστιν ἀπὸ Θρᾴκης. μία δὲ πόλις τῶν ἐν Παλλήνῃ ἡ Ἄφυτις. Ἰωνικῶς δὲ εἶπεν Ἀφύτιος. ἔδει γὰρ διὰ τοῦ δ.

¶ ξέ. 65. ΣΩΤΗΡΙΑΣ. οὐ περὶ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ περὶ τῆς Ποτιδαίας.

Η ΑΛΛΟ ΠΑΡΑΛΟΓΟΝ. οἷον σεισμός. εἰώθεσαν γὰρ οἱ Ἕλληνες ἀναχωρεῖν τοιούτου τινὸς γινομένου, οἰωνιζόμενοι τὸ ἐκ τούτου κακόν.

ΩΣ Δ' ΟΥΚ ΕΠΕΙΘΕΝ. ἔπαινος Ἀριστέως. τὸ ἑξῆς, ὡς δὲ βουλόμενος τὰ ἐπὶ τούτοις παρασκευάζειν, οὐκ ἔπειθεν.

ΤΑ ΤΕ ΑΛΛΑ ΕΠΟΛΕΜΕΙ. τὰ μὴ ἀποστάντα τῶν Ἀθηναίων δηλονότι ἐπολέμει τοῖς Χαλκιδεῦσι.

ΚΑΙ ΣΕΡΜΥΛΙΩΝ. τὸ ἑξῆς οὕτω, καὶ πολλοὺς τῶν Σερμυλίων διέφθειρε, λοχήσας αὐτοὺς πρὸς τῇ ἑαυτῶν πόλει. ἔστι δὲ ἡ Σερμυλὶς, Χαλκιδικὴ πόλις, τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦσα.

ΦΟΡΜΙΩΝ ΜΕΝ ΕΧΩΝ. ἄπορον, πῶς ὁ Φορμίων τὸ πρὸς τῇ Παλλήνῃ τεῖχος φυλάσσων, τὴν Χαλκιδικὴν καὶ Βοττικὴν γῆν ἐδῄου, καὶ οὐχὶ μᾶλλον τὸ ἕτερον μέρος τῆς φυλακῆς, ὅπερ εἶχεν ὁ Καλλίας, πρὶν ἢ τελευτῆσαι. καὶ φαμὲν, ὅτι τὸ πρὸς τῇ Παλλήνῃ μέρος φίλιον ἦν τοῖς Ἀθηναίοις, τὸ δὲ πρὸς Ὀλύνθῳ, ἐχθρόν. εἰκότως οὖν ἠμέλητο τὸ τοῦ Φορμίωνος μέρος, ὡς ἱκανῶν ὄντων τῶν Παλληνέων τὸ καθ' ἑαυτοὺς μέρος φυλάσσειν.

ξς'. 66. ΣΦΙΣΙΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ὅτι οἱ Κορίνθιοι.

ΟΥ ΜΕΝΤΟΙ ΟΓΕ ΠΟΛΕΜΟΣ. ὁ Πελοποννησιακὸς, φησὶ, πόλεμος οὔπω συνεκροτήθη.

ΞΥΝΕΡΡΩΓΕΙ. συνεπεπτώκει.

¶ ξζ'. 67. ΟΥΧ ΗΣΥΧΑΖΟΝ. οἱ Κορίνθιοι.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ. αἱ γὰρ σπονδαὶ εἶχον, τὰς ἀγράφους τῶν πόλεων αὐτονόμους εἶναι. Αἰγινήτας δὲ, μὴ ἐγγεγραμμένους ταῖς σπονδαῖς, ὑφ' ἑαυτοὺς εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι.

ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΣΠΟΝΔΑΣ. κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν σπονδῶν.

ΞΥΛΛΟΓΟΝ ΣΦΩΝ. τὸν εἰωθότα λέγει ξύλλογον, ὅτι ἐν πανσελήνῳ ἐγίγνετο ἀεί.

ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕ, ΛΙΜΕΝΩΝ ΤΕ ΕΙΡΓΕΣΘΑΙ. φασὶν, ὅτι Περικλῆς, μέλλων λόγον δοῦναι τῶν χρημάτων τοῦ ἀγάλματος, ὃ κατεσκεύασεν ὁ Φειδίας, ἠθύμει. ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ Ἀλκιβιάδης παῖς ὢν, ἤρετο ὅ, τι ἀθυμεῖ. τοῦ δὲ φήσαντος, ὅτι διὰ τοῦτο ἀθυμῶ, ὅπως δώσω λόγον τῶν χρημάτων, ἐκεῖνος φθάσας εἶπε, μᾶλλον σκόπει, ὅπως μὴ δώσεις. ὁ δὲ ὑπολαβὼν τὸν λόγον, εἰσάγει ψῆφον εἰς τὴν πόλιν κατὰ Μεγαρέων, ἀξιῶν αὐτοὺς εἴργεσθαι λιμένων καὶ ἀγορᾶς. καὶ τῶν Ἀθηναίων θορυβηθέντων αὐτὸς ἐκφεύγει. οἱ δὲ φασὶν, ὅτι διὰ τοῦτο τὴν ψῆφον εἰσήγαγε, διότι οἱ Μεγαρεῖς Ἀσπασίαν τὴν διδάσκαλον Περικλέους ὕβρισαν, πόρνην αὐτὴν ἐγκαλοῦντες.

¶ ξη'. 68. ΤΟ ΠΙΣΤΟΝ ΥΜΑΣ. τὸ πιστὸν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τῆς καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς πολιτείας καὶ ὁμιλίας, ἀπιστοτέρους ὑμᾶς ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ἤν τι λέγομεν, καθίστησι.

ΑΠΙΣΤΟΤΕΡΟΥΣ. ὑμᾶς ἀπίστους, μὴ πειθομένους.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΞΩ ΠΡΑΓΜΑΤΑ. πρὸς τὰ τῶν συμμάχων.

ΠΑΡΕΚΑΛΕΣΑΤΕ. κυρίως παρακαλεῖν, ἔστιν ἢ τὸ καλεῖν, ἢ τὸ προτρέπεσθαι. ἄκυρον γὰρ τὸ δέεσθαι.

ΕΝ ΟΙΣ ΠΡΟΣΗΚΕΙ. ἐντεῦθεν οἱ ἀγῶνες, καὶ τὸ δίκαιον.

ΟΣΩι ΚΑΙ ΜΕΓΙΣΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΕΧ. κατὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὑμῶν δηλονότι.

ΑΦΑΝΕΙΣ ΠΟΥ ΟΝΤΕΣ. ἤγουν λεληθότως ἠδίκουν.

ΠΡΟΣΕΔΕΙ. ὑμῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΤΟΥΣ ΜΕΝ ΔΕΔΟΥΛΩΜΕΝΟΥΣ. τοὺς Αἰγινήτας.

ΤΟΙΣ Δ' ΕΠΙΒΟΥΛΕΥΟΝΤΑΣ. Ποτιδαιάταις καὶ Μεγαρεῦσι.

ΚΑΙ ΕΚ ΠΟΛΛΟΥ ΠΡΟΠΑΡΕΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟΥΣ. ὡς συνειδότας τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας, καὶ γιγνώσκοντας, ὡς πάντως οὐκ ἀνεξόμεθα, ἀλλὰ πολεμήσομεν.

ΠΡΟΠΑΡΕΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟΥΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὁρᾶτε.

ΕΙΠΟΤΕ ΑΡΑ. ἐν ἄλλῳ οὐ κεῖται τὸ ἄρα.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΑΤΟΝ. ἁρμοδιώτατον.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΑΤΟΝ ΧΩΡΙΟΝ. ἡ Ποτίδαια.

ΕΠΙΧΡΗΣΘΑΙ. ἀποχρῆσθαι, ἐνέργειαν ποιεῖν.

Η ΔΕ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΑΝ. ἡ δὲ ἔδωκεν ἂν συμμαχίαν ναυτικὴν, εἰ πόλεμος γενήσεται δηλονότι.

¶ ξθ. 69. ΜΕΤΑ ΤΑ ΜΗΔΙΚΑ. μετὰ τὸν πόλεμον τὸν Μηδικόν.

ΚΡΑΤΥΝΑΙ. ἰσχυροποιῆσαι.

ΕΣ ΤΟΔΕ ΤΕ. μέχρι τοῦδε.

ΟΥ ΓΑΡ Ο ΔΟΥΛΩΣΑΜΕΝΟΣ. τὸ σχῆμα συλλογισμός.

ΑΛΗΘΕΣΤΕΡΟΝ ΤΟΥΤΟ ΔΡΑι. τὸ δουλοῦν.

ΕΙΠΕΡ. ἐπεί.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΩΣΙΝ. τὸ σεμνολόγημα, τὸ ἀξίωμα τῆς δικαιοσύνης ἔχει.

ΟΥΔΕ ΝΥΝ ΕΠΙ ΦΑΝΕΡΟΙΣ. καὶ νῦν γὰρ, φησὶν, ἀμφιβάλλεται, εἰ ἀδικούμεθα.

ΟΙ ΓΑΡ ΔΡΩΝΤΕΣ. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι πρὸς οὐ διεγνωκότας ἡμᾶς· οἱ γὰρ μετὰ σκέψεως εἰς τὴν πρᾶξιν ἐρχόμενοι, οὐκ ἀναβεβλημένως ἔρχονται κατὰ τῶν ἀγνοούντων.

ΟΙΑι ΟΔΩι. οἵῳ τρόπῳ.

ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΣ. ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΔΙΑ ΤΟ ΑΝΑΙΣΘΗΤΟΝ. διὰ τὴν ἄγνοιαν.

ΙΣΧΥΡΩΣ ΕΓΚΕΙΣΟΝΤΑΙ. μετὰ βάρους ἐπιτεθήσονται.

ΗΣΥΧΑΖΕΤΕ ΓΑΡ ΜΟΝΟΙ. ἐπιπλήττων κολακεύει.

ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΕΙΝΑΙ. προσεκτικοὶ, ἐν οὐδενὶ σφαλλόμενοι.

ΩΝ ΑΡΑ. ΓΡ. ἂν ἄρα.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΕΚΡΑΤΕΙ. τουτέστιν, ὁ λόγος ψευδὴς ἦν τοῦ ὑμᾶς ἀσφαλεῖς εἶναι.

Η ΤΑ ΠΑΡ' ΥΜΩΝ. τὸ ἤ, ἀντὶ τοῦ ἤπερ, δηλοῖ δὲ αὐτῶν τὸ ὀκνηρόν.

ΑΞΙΩΣ ΠΡΟΑΠΑΝΤΗΣΑΙ. ἀξιομάχως.

ΚΑΙ ΕΣ ΤΥΧΑΣ. ἐς τύχας καταστῆναι. ὁ γὰρ πρὸς μείζονα πολεμῶν, τύχην καλείτω συνεργόν.

ΠΕΡΙ ΑΥΤΩι ΤΑ ΠΛΕΙΩ. ἐν τῷ στενῷ τῆς Σαλαμῖνος τολμήσαντα ναυμαχῆσαι, ὅστις ἐγένετο αἴτιος τῆς ἥττης.

ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ. ἀντὶ τοῦ, αὐτῶν τῶν Ἀθηναίων.

Η ΑΙΤΙΑι. τὸ ἢ ἀντὶ τοῦ ἀλλά.

ΦΙΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ. λείπει ἡ κατά.

¶ ό. 70. ΚΑΙ ΑΜΑ, ΕΙΠΕΡ ΤΙΝΕΣ. ἐπειδὴ ἐπέπληξεν ὁ Κορίνθιος, λέγει τοίνυν, ὅτι οὐχ ὁ τυχών εἰμι· καὶ μὴ ἀπαξιώσῃς ὑπ' ἐμοῦ ὀνειδιζόμενος.

ΟΙ ΜΕΝ ΓΕ, ΝΕΩΤΕΡΟΠΟΙΟΙ. οἱ νεωτέρων πραγμάτων ἐφιέμενοι.

ΚΑΙ ΕΠΙΝΟΗΣΑΙ ΟΞΕΙΣ. πᾶν νόημα, καὶ πρᾶξαι. οὐ γὰρ δύναμιν λέγει, ἐπεὶ ἀποτροπὴ τὸ τοιοῦτόν ἐστιν.

ΕΠΙΤΕΛΕΣΑΙ. ὀξεῖς ἀπὸ κοινοῦ.

ΟΥΔΕ ΤΑ'ΝΑΓΚΑΙΑ. οὐδὲ τῶν ἀναγκαίων περιγενέσθαι. τὸ δὲ ἐξικέσθαι ἀντὶ τοῦ ἀρκεῖν.

ΒΕΒΑΙΟΙΣ ΠΙΣΤΕΥΣΑΙ. θαῤῥῆσαι.

ΜΕΛΛΗΤΑΣ. ἀναβεβλημένους.

ΑΠΟΔΗΜΗΤΑΙ. ὑπερόριοι τῆς οἰκείας πατρίδος.

ΠΡΟΣ ΕΝΔΗΜΟΤΑΤΟΥΣ. ἤγουν, ἀποδημοῦσι τῆς οἰκείας πατρίδος, καὶ ἐπιδημοῦσι δήμοις ἀλλοτρίοις πρὸς τὸ κτήσασθαι αὐτούς.

ΤΩι ΕΠΕΛΘΕΙΝ. οἴεσθε, φησὶν, ὅτι, ἐὰν ἐπέλθητέ τισι, καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῖν ἀπόλλυται.

ΚΑΙ ΤΑ ΕΤΟΙΜΑ ΑΝ. τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ἑτοίμην ἀπόλαυσιν ἔχοντα.

ΕΠ' ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ ΑΝΑΠΙΠΤΟΥΣΙ. ἢ ἀναπαύονται, ἢ ἀθυμοῦσι.

ΕΠ' ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ. ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἐλάχιστον.

ΑΛΛΟΤΡΙΩΤΑΤΟΙΣ. λείπει τὸ ὡς, ἵν' ᾖ, ὡς ἀλλοτρίοις.

ΟΙΚΕΙΟΤΑΤΗι. πρὸς τὴν πατρίδα δηλονότι.

ΜΗ ΕΠΕΞΕΛΘΩΣΙ. μὴ πράξωσι.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΛΟΝΤΑ. ἀπὸ κοινοῦ, ἡγοῦνται.

ΜΟΝΟΙ ΓΑΡ ΕΧΟΥΣΙ. τὸ δ' ἑξῆς, οὕτω, μόνοι γὰρ, φησὶν, ἃ ἂν γνῶσιν, ἐλπίζουσί τε ὁμοίως, καὶ ἔχουσι, διὰ τὸ ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖσθαι. πρῶτον γάρ τις ἐπινοεῖ, εἶτα ἐλπίζει, καὶ εἶθ' οὕτως ἐπιχειρεῖ. ὕστερον δὲ καὶ κτᾶται.

ΚΑΙ ΜΗΤΕ ΕΟΡΤΗΝ. αἰνίττεται εἰς τοὺς Λάκωνας, οἵτινες ἐν ἑορτῇ οὐκ ἐστράτευον.

Η ΑΣΧΟΛΙΑΝ ΕΠΙΠΟΝΟΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἡγεῖσθαι.

¶ οά. 71. ΟΥ ΤΟΥΤΟΙΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ. ὁ νοῦς τῶν λεγομένων τοιοῦτος, Νομίζετε οὐ τούτοις τῶν ἀνθρώπων δεῖν παραμένειν τὴν ἡσυχίαν καὶ εἰρήνην, οἳ τῇ μὲν διαγωγῇ καὶ παρασκευῇ εἰρηναίως διάγωσι, τῇ δὲ γνώμῃ φανεροὶ ὦσιν ὡς ἀμυνοῦνται, ἣν ἀδικῶνται. θέλει δὲ εἰπεῖν, ὡς ὑμεῖς αὐτοὶ, ὦ Λακεδαιμόνιοι, οὐ ποιεῖτε τοῦτο. ταῦτα τινὲς κατ' ἐρώτησιν, τινὲς δὲ κατὰ ἀπόφασιν ἀνέγνωσαν.

ΜΗ ΛΥΠΕΙΝ ΤΕ. οὔτε ἀδικεῖν βούλεσθε, καὶ ἀδικούμενοι ἀμύνεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἴσον νέμετε.

ΠΟΛΕΙ ΟΜΟΙΑι. ὁμογνώμονι, τὰ ἴσα ζηλούσῃ.

ΑΡΧΑΙΟΤΡΟΠΑ. οἷον ἁπλᾶ καὶ ἀφελῆ. προεῖπε δὲ τοὺς Ἀθηναίους νεωτεροποιούς.

ΑΝΑΓΚΗ ΔΕ ΩΣΠΕΡ ΤΕΧΝΗΣ. παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι, Ἥ τις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

ΑΕΙ ΤΑ ΕΠΙΓΙΓΝΟΜΕΝΑ. τοῦτο πρὸς τὸ ἀρχαιότροπα. οὐκ ἔδει, φησὶν, ὑμᾶς ἀεὶ τοιούτους εἶναι, καὶ ἀρχαῖα ἔθη ζηλοῦν.

ΕΠΙΤΕΧΝΗΣΕΩΣ ΔΕΙ. ἐπιτεχνήσεως, ἐξευρέσεως. ἐπιμένει δὲ τῇ παραβολῇ.

ΚΕΚΑΙΝΩΤΑΙ. κεκαινοτόμηται.

ΝΥΝ ΔΕ ΤΟΙΣ ΤΕ. οἱ ἐπίλογοι ἔνθεν.

ΥΠΕΔΕΞΑΣΘΕ. ὑπέσχοντο γὰρ ἀνωτέρω τοῖς Ποτιδαιάταις.

ΞΥΓΓΕΝΕΙΣ. Δωριεῖς γὰρ οἱ Ποτιδαιάται.

ΠΡΟΣ ΕΤΕΡΑΝ ΤΙΝΑ. πρὸς τοὺς Ἀργείους. ἐχθροὶ γὰρ ἦσαν τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΔΡΩιΜΕΝ Δ' ΑΝ ΑΔΙΚΟΝ ΟΥΔΕΝ. ἐπειδὴ εἶπεν ὁ Κορίνθιος πρὸς ἑτέραν συμμαχίαν τραπεῖσθαι, μὴ βοηθούμενος ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, νῦν τοῦτο κατασκευάζει, καὶ λέγει, ὅτι οὐδὲν ἄδικον δρῶμεν, εἰ πρὸς ἑτέρους τραπῶμεν συμμάχους. αἰνίττεται δὲ τοὺς Ἀργείους, οἵτινες ἐχθρωδῶς διέκειντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΟΡΚΙΩΝ. τῶν ἐφόρων τῶν ὅρκων.

ΑΙΣΘΑΝΟΜΕΝΩΝ. ἤτοι τῶν ζώντων, ἢ τῶν φρονίμων, ἢ τῶν ἡρώων.

ΔΙ' ΕΡΗΜΙΑΝ. συμμαχίας δηλονότι.

ΠΡΟΣΙΟΝΤΕΣ. προσιόντες καὶ ἐπικαλούμενοι συμμαχεῖν.

ΜΕΝΟΥΜΕΝ. ἤγουν, ἐν τῇ ὑμετέρᾳ συμμαχίᾳ.

ΕΞΗΓΕΙΣΘΑΙ. ἄρχειν, κρατεῖν, ἢ ἄγειν.

¶ οβ'. 72. ΤΟΙΑΥΤΑ ΜΕΝ ΟΙ ΚΟΡΙΝΘΙΟΙ. ἐμέρισε πρὸς μὲν τὴν κατηγορίαν τῶν Κορινθίων, τὴν ἀπολογίαν τῶν Ἀθηναίων· πρὸς δὲ τὴν ἐπίπληξιν αὐτῶν, τὴν ἀντίθεσιν Ἀρχιδάμου τοῦ Λακεδαιμονίου.

ΕΤΥΧΕ ΓΑΡ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. ἤγουν, ἔτυχον παρόντες πρέσβεις.

ΠΑΡΙΤΗΤΕΑ. δίκαιον εἶναι παριέναι.

ΜΗΔΕΝ ΑΠΟΛΟΓΗΣΟΜΕΝΟΥΣ. ὡς μέγα φρονῶν ὁ Ἀθηναῖος, οὐδὲ ἀπολογεῖται, ὡς κηδόμενος τῶν Λακεδαιμονίων.

ΩΝ ΑΙ ΠΟΛΕΙΣ. αἱ σύμμαχοι τῶν Λακεδαιμονίων.

ΠΟΛΙΝ ΕΒΟΥΛΟΝΤΟ ΣΗΜΗιΝΑΙ. τὸ σημῆναι, Ἰακόν. πλὴν τὸ σημᾶναι πλείονα ἔχει τὴν εὐρύτητα.

ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΕΣ. ἐπελθόντες, ἐπὶ ξένων παρελθόντες, ἐπὶ ἰδίων.

¶ ογ'. 73. Η ΜΕΝ ΠΡΕΣΒΕΥΣΙΣ. ἡ στάσις πραγματική· τὸ μέλλον γὰρ ζητεῖ. ταύτην ἐπλάσατο οἰκονομικῶς τὴν δημηγορίαν ὁ συγγραφεὺς, χαίρων ταῖς ἀντιθέτοις δημηγορίαις ἀεί. Ὅτι ἡ πρέσβευσις, ἡ καταβόησις καὶ τὸ καταβοὴ, παρὰ Θουκυδίδῃ ἰδίως.

ΟΥΚ ΕΣ ΑΝΤΙΛΟΓΙΑΝ ΤΟΙΣ ΗΜΕΤΕΡΟΙΣ ΞΥΜΜΑΧΟΙΣ. οὐκ ἐπρεσβεύσαμεν εἰς τὸ ἀντειπεῖν τοῖς συμμάχοις ἡμῶν.

ΚΑΤΑΒΟΗΝ. κατηγορίαν.

ΑΛΛ' ΟΠΩΣ ΜΗ ΡΑιΔΙΩΣ. οἱ γὰρ κατά τινος στρατεύοντες, ἢ ὡς ἀδικούμενοι τοῦτο ποι-

οὖσιν, ἢ ὡς εὐτελοῦς καὶ καταφρονουμένου. τεχνικῶς δὲ ὁ Ἀθηναῖος δείκνυσιν ἑαυτὸν καὶ δίκαιον καὶ μέγαν, καὶ οὐκ εὐκαταφρόνητον.

Α ΚΕΚΤΗΜΕΘΑ. ἤγουν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀρχήν.

ΑΞΙΑ ΛΟΓΟΥ ΕΣΤΙΝ. ἀξιέπαινος.

ΠΑΝΥ ΠΑΛΑΙΑ. τὰ κατὰ Ἀμαζόνας, καὶ Θρᾶκας, καὶ Ἡρακλείδας, φησίν.

ΤΑ ΔΕ ΜΗΔΙΚΑ. ἀεὶ γὰρ ἐμεγαλαύχουν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ Μηδικά.

ΕΚΙΝΔΥΝΕΥΕΤΟ. μετὰ κινδύνων ἐπράττετο.

ΗΣ ΤΟΥ ΜΕΝ ΕΡΓΟΥ ΜΕΡΟΣ. ἐπειδὴ ἕως Μυκάλης ἐδίωξαν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἕως Παμφυλίας.

ΜΗ ΠΑΝΤΟΣ. μὴ παντὸς εἶπε, διὰ τὰ τοῦ Κίμωνος ἔργα. τὸ δὲ στερισκόμεθα, ἐν ἤθει ἀναγνωστέον.

ΟΥ ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΩΣ. οὐχὶ ἕνεκα τοῦ αἰτεῖν συγγνώμην φησί.

ΠΡΟΚΙΝΔΥΝΕΥΣΑΙ. μετὰ κινδύνου μαχέσασθαι τῷ βαρβάρῳ ἐν Μαραθῶνι, πρὸ τῆς Ἑλλάδος κινδυνεῦσαι. τοὺς δὲ Πλαταιεῖς εἴασεν, ὅτι ὕστερον παρεγένοντο.

ΠΑΝΔΗΜΕΙ. καὶ γέροντες καὶ νέοι.

ΟΠΕΡ ΕΣΧΕΝ. ἔσχεν, ἐπέσχε, διεκώλυσε.

ΤΩι ΠΛΕΟΝΙ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ. λαβὼν τὸ πλέον τοῦ στρατοῦ.

¶ οδ'. 74. ΤΟΙΟΥΤΟΥ ΜΕΝΤΟΙ. θαυμαστικῶς τοῦτο φησίν.

ΕΝ ΤΑΙΣ ΝΑΥΣΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ. ἤγουν ἡ βοήθεια τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἐν ταῖς ναυσὶν ἦν.

ΑΡΙΘΜΟΝ ΤΕ ΝΕΩΝ. ταῦτα πάντα παρ' Ἡροδότῳ κεῖται κατὰ διέξοδον.

ΔΥΟ ΜΟΙΡΩΝ. ἀντὶ τοῦ τὸ δίμοιρον, ὅ ἐστιν διακόσιαι ἑξήκοντα. ἦσαν γὰρ αἱ πᾶσαι, τετρακόσιαι· κατὰ δὲ ἄλλους, τετρακόσιαι ὀγδοήκοντα. τοῦτο οὖν λέγει, ὅτι αὐτοὶ ἡμεῖς τὸ δίμοιρον δεδώκαμεν.

ΕΝ ΤΩι ΣΤΕΝΩι. ἐν τῇ Σαλαμῖνι.

ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΗΔΗ ΜΕΧΡΙ ΗΜΩΝ ΔΟΥΛΕΥΟΝΤΩΝ. Μακεδόνων, Θεσσαλῶν, Λοκρῶν, Βοιωτῶν, Φωκέων. μέχρι τῆς πόλεως ἡμῶν.

ΗΞΙΩΣΑΜΕΝ. ἄξιον ἐκρίναμεν.

ΔΙΑΦΘΕΙΡΑΝΤΕΣ. τὸ διαφθείραντες τινὲς φασὶ τὸ διαφθαρῆναι ἐάσαντες. ἄλλοι δὲ παριστοροῦσιν, ὅτι αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτοχειρὶ τὴν πόλιν κατέβαλον, ἵνα μὴ ἔχῃ αὐτῇ ὁ βάρβαρος ὡς ὁρμητηρίῳ χρῆσθαι πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ἄλλως· τὰ οἰκεῖα διαφθείραντες, οὐκ ἐπὶ τῆς πόλεως εἴληπται, ἀλλ' ἐπὶ τῶν σκευῶν τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις, καὶ τῆς ἄλλης περιουσίας, ἣν οὐκ ἦν δυνατὸν ὑπεκθέσθαι, οὔτε ἐν ταῖς ναυσὶ φέρειν. τάχα δὲ καὶ ἐπὶ κυνῶν καὶ βοσκημάτων τοῦτο συννοηθῆναι δύναται.

ΜΗΔ' ΩΣ. ποιητικῶς, μηδ' οὕτως.

ΠΡΟΛΙΠΕΙΝ. μὴ προλιπεῖν ἠξιώσαμεν, ἀλλὰ βοηθῆσαι.

ΜΗΔΕ ΣΚΕΔΑΣΘΕΝΤΕΣ. εἰς ἄλλας χώρας.

ΑΧΡΕΙΟΙ ΑΥΤΟΙΣ ΓΕΝΕΣΘΑΙ. τοῖς συμμάχοις φησίν.

ΚΑΙ ΜΗ ΟΡΓΙΣΘΗΝΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ, ἠξιώσαμεν, ἀλλὰ βοηθεῖν ὑμῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΥΜΕΙΣ ΜΕΝ ΓΑΡ. κατασκευὴ τοῦ νοήματος.

ΤΟ ΛΟΙΠΟΝ. χρόνου.

ΟΥ ΠΑΡΕΓΕΝΕΣΘΕ. εἰς βοήθειαν.

ΟΥΚ ΟΥΣΗΣ ΕΤΙ. Οὐκ οὔσης τῆς πόλεως, ἐν βραχείᾳ ἐλπίδι αἱ τριήρεις, ἢ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων.

ΕΙ ΔΕ ΠΡΟΣΕΧΩΡΗΣΑΜΕΝ. οἱ Ἀθηναῖοι προσήλθομεν.

ΩΣΠΕΡ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ. οἱ Θηβαῖοι δηλονότι.

ΠΕΡΙ ΤΗι ΧΩΡΑι. ἑαυτῶν δηλονότι.

ΔΙΕΦΘΑΡΜΕΝΟΙ. ἀλλὰ μεταναστῆναι εἰς ἄλλην χώραν, ὡς ἀπόλιδες.

ΟΥΔΕΝ ΑΝ ΕΤΙ ΕΔΕΙ. τὸ ἑξῆς, οὐδὲν ἂν ἔδει ὑμᾶς τοὺς Λακεδαιμονίους ναυμαχεῖν.

ΜΗ ΕΧΟΝΤΑΣ ΝΑΥΣ ΙΚΑΝΑΣ. δέκα γὰρ εἶχον μόνας ναῦς.

ΑΛΛΑ ΚΑΘ' ΗΣΥΧΙΑΝ. ἀμαχητί.

ΠΡΟΕΧΩΡΗΣΕ. προσῆλθε.

¶ οε'. 75. ΑΡ' ΑΞΙΟΙ ΕΣΜΕΝ. ἐν ἐρωτήσει, ἆρα, φησὶν, ἄξιοι ἐσμὲν ἕνεκα τῆς ἀρετῆς ἡμῶν μὴ φθονεῖσθαι τῆς ἀρχῆς;

ΚΑΙ ΓΝΩΜΗΣ ΞΥΝΕΣΕΩΣ. ἤγουν προαιρέσεως.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΤΟΥ ΒΑΡΒΑΡΟΥ. πρὸς τὴν ὑπολειφθεῖσαν μάχην. ἕως γὰρ Μυκάλης μόνον ἦλθον οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΕΣ ΑΥΤΟΥ ΔΕ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ. ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τοῦ πράγματος. λέγει δὲ τῆς ἀρχῆς. ὁ γὰρ ἄρχων ἀεὶ μισεῖται.

ΥΠΟ ΔΕΟΥΣ. τοῦ βαρβάρου, ἢ τῶν κακῶς παθόντων ἐν τῇ ἀρχῇ ὑπηκόων.

ΚΑΙ ΩΦΕΛΕΙΑΣ. τοῦ φόρου δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΗΔΗ. ταῦτα διηγεῖται ἐν τῇ πεντηκονταετηρίδι.

ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΟΝΤΩΝ. ἐχθρῶν. καὶ οὐκ ἂν ἠλευθέρωντο· ὥστε οὐκ ἠδίκουν.

ΑΝΕΝΤΑΣ. ἀπολύσαντας.

ΑΝΕΠΙΦΘΟΝΟΝ. ἄμεμπτον, ἄψογον.

ΤΩΝ ΜΕΓΙΣΤΩΝ ΠΕΡΙ. ταυτὸν εἰπεῖν, ἀντὶ τοῦ, ἵνα μὴ ἐμπέσῃ εἰς μεγίστους κινδύνους.

ΕΥ ΤΙΘΕΣΘΑΙ. καλῶς οἰκονομεῖν.

¶ ος'. 76. ΥΜΕΙΣ ΓΟΥΝ, Ω ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ. τὸ ἐγκαλούμενον τοῖς Ἀθηναίοις, τὸ δουλώσασθαι τοὺς συμμάχους, ἀνθυποφέρει τοῖς Λακεδαιμονίοις. ἐξηγεῖσθαι γὰρ λέγει καὶ αὐτοὺς κατὰ τὸ αὐτοῖς ὠφέλιμον.

ΕΠΙ ΤΟ ΥΜΙΝ ΩΦΕΛΙΜΟΝ. τὴν ὀλιγαρχίαν αὐτοῖς φησὶν ὠφέλιμον.

ΚΑΙ ΕΙ ΤΟΤΕ ΥΠΟΜΕΙΝΑΝΤΕΣ. ἀπὸ τῆς Μυκάλης δηλονότι.

ΑΠΗΧΘΕΣΘΕ. οἱ γὰρ ἄρχοντες μισοῦνται. φιλελεύθερον γὰρ τὸ ἀνθρώπινον.

ΕΓΚΡΑΤΩΣ. ἰσχυρῶς.

ΔΙΑΔΙΔΟΜΕΝΗΝ. κατὰ διαδοχὴν διδομένην.

ΚΑΙ ΤΑΥΤΗΝ ΜΗ ΑΝΕΙΜΕΝ. ἐλαττοῦμεν.

ΚΑΙ ΩΦΕΛΕΙΑΣ. τοῦ ἄρχειν δηλονότι.

ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ. νομίμου ὄντος, νομιζομένου.

ΚΑΤΕΙΡΓΕΣΘΑΙ. κατέχεσθαι, ἄρχεσθαι.

ΑΞΙΟΙ ΤΕ ΑΜΑ. ὁ νοῦς τῶν λεγομένων, ἄξιοι τοῦ ἄρχειν καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐδοκοῦμεν, μέχρις οὗ τὰ συμφέροντα λογιζόμενοι ἦτε. τουτέστιν, ἐν τῷ προλαβόντι χρόνῳ· νῦν, ἐν τῷ ἐνεστῶτι χρό-

νῳ, τῷ δικαίῳ λόγῳ χρῆσθε, τῷ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων δηλονότι· κρίνοντες δίκαιον ὑπάρχειν νῦν ἐλευθέρους εἶναι τοὺς Ἕλληνας.

ΤΑ ΞΥΜΦΕΡΟΝΤΑ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ νῦν, καὶ δηλοῖ ἐνταῦθα τὸν παρῳχημένον χρόνον.

ΔΙΚΑΙΩι ΛΟΓΩι. δίκαιον λόγον λέγει τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων.

ΝΥΝ ΧΡΗΣΘΕ. ἐνταῦθα τὸ νῦν ἐνεστῶτα χρόνον δηλοῖ.

ΟΝ ΟΥΔΕΙΣ ΠΩ. ὁ νοῦς τοιοῦτος· ὅντινα δίκαιον λόγον οὐδεὶς πώποτε προκρίνας, ἀπετράπετο τοῦ πλέον ἔχειν τὶ κτήσασθαι. τὸ δὲ μὴ περιττῶς κεῖται Ἀττικῇ συνηθείᾳ, ὡς καὶ παρὰ Δημοσθένει πολλάκις.

ΠΑΡΑΤΥΧΟΝ. παρατυχόντος.

ΠΡΟΘΕΙΣ. προτιμήσας, προκρίνας.

ΕΠΑΙΝΕΙΣΘΑΙ. ἀορίστως μὲν, ἑαυτὸν δὲ λέγει.

ΤΗι ΑΝΘΡΩΠΕΙΑι. τῇ παρεπομένῃ τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει ἀρχῇ.

ΔΙΚΑΙΟΤΕΡΟΙ. ἀντὶ τοῦ μετριώτεροι.

ΑΛΛΟΥΣ Γ' ΑΝ. ἀορίστως μὲν, εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους δὲ αἰνίττεται.

ΗΜΕΤΕΡΑ. ἡμέτερα φησὶ τὴν ἀρχήν.

ΔΕΙΞΑΙ ΑΝ ΜΑΛΙΣΤΑ. δηλονότι βιαιότερον ἄρξαντας.

ΜΕΤΡΙΑΖΟΜΕΝ. ταπεινοί ἐσμεν.

ΚΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΕΠΙΕΙΚΟΥΣ. ἐκ τῆς μετριότητος.

¶ οζ'. 77. ΚΑΙ ΕΛΑΣΣΟΥΜΕΝΟΙ ΓΑΡ. ἀδικούμενοι. ζημιούμενοι ἐν ταῖς συναλλαγματικαῖς χρείαις, καθὸ ἐξ ἰσοτιμίας δικαζόμεθα πρὸς αὐτοὺς, καίτοι δυνάμενοι ὡς ἄρχοντες ἔχειν τὸ πλέον.

ΚΑΙ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΑΥΤΟΙΣ. τὸ ἑξῆς, καὶ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν ὁμοίοις νόμοις ποιήσαντες τὰς κρίσεις, φιλοδικεῖν δοκοῦμεν.

ΕΝ ΤΟΙΣ ΟΜΟΙΟΙΣ ΝΟΜΟΙΣ. ὁμοίοις νόμοις λέγει τόν τε ξένον καὶ τὸν πολίτην. ἴσος γὰρ ἀμφοτέροις παρ' ἡμῖν ὁ νόμος.

ΦΙΛΟΔΙΚΕΙΝ. ἐκωμῳδοῦντο γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ὡς φιλόδικοι.

ΑΛΛΟΘΙ ΠΟΥ ΕΧΟΥΣΙΝ ΑΡΧΗΝ. οἷον, Πέρσαις, Σκύθαις.

ΚΑΙ ΗΣΣΟΝ ΗΜΩΝ. ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἧσσον.

ΟΥΚ ΟΝΕΙΔΙΖΕΤΑΙ. προφέρεται. οὐκ ὀνειδίζεται τὸ βίαιον τῆς ἀρχῆς παρ' ἄλλοις, ἀλλὰ μόνοις παρ' ἡμῖν.

ΔΙΚΑΖΕΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ δίκαια πράττειν πρὸς τοὺς ὑπηκόους

ΕΙΘΙΣΜΕΝΟΙ ΠΡΟΣ ΗΜΑΣ—ΟΜΙΛΕΙΝ. διὰ τούτων ἔδειξε τὸ σπάνιον τῆς ἀδικίας. ὁ δὲ νοῦς τοιοῦτος. ἐάν τι τοιοῦτο πάθωσι παρ' ἡμῶν παρ' ὃ νομίζουσιν αὐτοὶ μὴ δίκαιον εἶναι, ἀγανακτοῦσιν. οὐκ εἶπε δὲ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ τὸ παρ' ὃ ἐκεῖνοι νομίζουσι μὴ δίκαιον.

ΗΝ ΤΙ ΠΑΡΑ ΤΟ ΜΗ. ἐάν τι παρὰ τὴν ἑαυτῶν δόξαν διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἡμῖν ἀρχὴν, ἢ λόγῳ, ἢ ἔργῳ νομίσωσιν ἐλαττωθῆναι.

ΑΛΛΑ ΤΟΥ ΕΝΔΕΟΥΣ. λείπει ἡ ὑπέρ· ἵν' ᾖ, ὑπὲρ τοῦ ἐνδεοῦς.

Η ΕΙ ΑΠΟ ΠΡΩΤΗΣ. τὸ ἢ, ἀντὶ τοῦ ὡς. Ὅμηρος· ἣ θέμις ἀνθρώπων πέλει.

ΕΠΛΕΟΝΕΚΤΟΥΜΕΝ. κατὰ τὸν τῆς ἀρχῆς νόμον.

ΕΚΕΙΝΩΣ Δ' ΟΥΔ' ΑΝ. ὁ δὲ ἀντὶ τοῦ γάρ.

ΑΔΙΚΟΥΜΕΝΟΙ ΔΕ—ΜΑΛΛΟΝ ΟΡΓΙΖΟΝΤΑΙ. διὰ τοῦτο, φησὶν, ὀργίζονται οἱ σύμμαχοι, ὅτι ἀδικεῖσθαι νομίζουσι, καὶ οὐχὶ βιάζεσθαι. ἴσους γὰρ ἡμῖν αὐτοὺς ἐξ ἀρχῆς εἴχομεν.

Η ΔΕ ΗΜΕΤΕΡΑ ΑΡΧΗ. ἀρχὴ τῶν Ἀθηναίων ἡ φιλάνθρωπος.

ΤΟ ΠΑΡΟΝ. τὸ ἐνεστηκὸς, τὸ ἄρχον.

ΕΙ ΚΑΘΕΛΟΝΤΕΣ. προμαντεύεται. καθεῖλον γὰρ αὐτῶν τὰ τείχη οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΕΙΠΕΡ ΟΙΑ. τὸ ἑξῆς, εἴπερ ὅμοια γνώσεσθε οἷα καὶ ἐπὶ τοῦ Μήδου.

ΚΑΘ' ΥΜΑΣ ΑΥΤΟΥΣ ΝΟΜΙΜΑ. οὐδενὶ γὰρ ξένῳ μετεδίδοσαν τῶν παρ' αὐτοῖς νομίμων οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀλλὰ καὶ ἐξενηλάτουν.

ΕΙΣ ΕΚΑΣΤΟΣ ΕΞΙΩΝ. εἰς ἀρχὴν δηλονότι.

ΤΟΥΤΟΙΣ ΧΡΗΤΑΙ. τοῖς παρ' ὑμῖν.

¶ οη'. 78. ΒΟΥΛΕΥΕΣΘΕ. ἐντεῦθεν οἱ ἐπίλογοι.

ΚΑΙ ΜΗ ΑΛΛΟΤΡΙΑΙΣ. ταῖς τῶν Κορινθίων.

ΠΡΟΣΘΗΣΘΕ. ἀνάθησθε, ἑαυτοῖς δηλονότι.

ΠΑΡΑΛΟΓΟΝ. ἀπροσδόκητον. ἀρσενικῶς τὸν παράλογον.

ΕΣ ΤΥΧΑΣ ΤΑ ΠΟΛΛΑ. εἰς ἀδηλότητα. Ὅμηρος,—νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.

ΠΕΡΙΙΣΤΑΣΘΑΙ. περιτρέπεσθαι.

ΑΠΕΧΟΜΕΝ. ἑκατέροις γὰρ τὸ μέλλον ἀόρατον, καὶ ἀφανές.

ΚΑΙ ΟΠΟΤΕΡΩΣ ΕΣΤΑΙ. ἄδηλόν ἐστιν ὁποῖον μέρος κινδυνεύσει.

ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΤΑΙ. μετὰ κινδύνων πράττεται.

ΙΟΝΤΕΣ ΤΕ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ. οἱ ἀπροβούλευτοι καὶ ἀνόητοι.

ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ. πρὸ τῶν βουλευμάτων δηλονότι.

Α ΧΡΗΝ ΥΣΤΕΡΟΝ. ἃ ἔργα δηλονότι.

ΑΜΑΡΤΙΑι. τῇ προλεχθείσῃ ἀβουλίᾳ τοῦ πολέμου.

ΑΥΘΑΙΡΕΤΟΣ. αὐτεξούσιος.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΞΥΝΘΗΚΗΝ. κατὰ τὰς ὁμολογίας τὰς ἐν ταῖς σπονδαῖς.

ΘΕΟΥΣ ΤΟΥΣ ΟΡΚΙΟΥΣ. οὓς ἐν ταῖς σπονδαῖς ὠμόσαμεν.

ΥΦΗΓΗΣΘΕ. ὁδηγῆτε ὑμεῖς.

¶ οθ'. 79. ΕΣ ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ. κατὰ τῶν Ἀθηναίων.

ΕΒΟΥΛΕΥΟΝΤΟ ΚΑΤΑ ΣΦΑΣ ΑΥΤΟΥΣ. ἔθος γὰρ εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι παρὰ τὰς ἐκκλησίας ἰδιαζόντως βουλεύεσθαι, καὶ δημηγορεῖν, διώκοντες τοὺς πολλούς.

ΕΠΙ ΤΟ ΑΥΤΟ ΑΙ ΓΝΩΜΑΙ ΕΦΕΡΟΝ. ὡμονόουν.

ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΗΤΕΑ. ἄξιον πολεμῆσαι.

¶ π'. 80. ΟΡΩ. λείπει τὸ ἐμπείρους.

ΜΗΤΕ ΑΠΕΙΡΙΑι. γλυκὺς ἀπείρῳ πόλεμος.

ΟΙ ΠΟΛΛΟΙ. οἱ ἀπαίδευτοι.

ΕΥΡΟΙΤΕ. ἕως ὧδε τὸ προοίμιον.

ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ γενόμενον. ἤγουν δι' ἐλαχίστου καιροῦ γενησόμενον.

ΠΡΟΣ ΜΕΝ ΓΑΡ ΤΟΥΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥΣ. οἱ ἀγῶνες, καὶ τὸ δυνατόν.

ΠΑΡΟΜΟΙΟΣ ΗΜΩΝ Η ΑΛΚΗ. ἐκ παραλλήλου· πεζομάχοι γὰρ πάντες.

ΕΦ᾽ ΕΚΑΣΤΑ. λείπει χωρία.

ΕΚΑΣ ΕΧΟΥΣΙ. τῆς Πελοποννήσου ἑκάς. ὥστε δυσχερὴς ὁ πόλεμος διὰ τὰ ἐφόδια.

ΕΞΗΡΤΥΝΤΑΙ. εὐτρεπισμένοι εἰσί.

ΠΛΟΥΤΩι. διὰ Περσικά.

ΚΑΙ ΤΙΝΙ ΠΙΣΤΕΥΣΑΝΤΑΣ. χρὴ δηλονότι.

ΕΠΕΙΧΘΗΝΑΙ. ἑτοίμως ἐλθεῖν.

ΑΛΛ᾽ ΗΣΣΟΥΣ ΕΣΜΕΝ. ἐνδεέστεροι.

ΤΟΥΤΟΥ ΕΛΛΕΙΠΟΜΕΝ. τοῦ ἔχειν χρήματα.

ΕΝ ΚΟΙΝΩι. ταμείῳ δηλονότι.

ΟΥΤΕ ΕΝ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΦΕΡΟΜΕΝ. πένητες γὰρ οἱ Λακεδαίμονες.

¶ πά. 81. ΥΠΕΡΦΕΡΟΜΕΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΔΗιΟΥΝ. κείρειν.

ΕΠΙΦΟΙΤΩΝΤΕΣ. κατ᾽ ἐκείνων ἐρχόμενοι.

ΑΛΛΗ ΓΗ ΕΣΤΙ. Θράκη, καὶ Ἰωνία.

ΚΑΙ ΕΚ ΘΑΛΑΣΣΗΣ. τὸ ἐκ, ἀντὶ τοῦ διά.

ΕΠΑΞΟΝΤΑΙ. εἰσάξουσιν.

ΑΦΙΣΤΑΝΑΙ. ἀποστῆσαι.

ΤΙΣ ΟΥΝ ΕΣΤΑΙ. κατὰ ποῖον τρόπον.

Η ΤΑΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥΣ. τὰ κέρδη.

ΚΑἸΝ ΤΟΥΤΩι. τῷ πράγματι.

ΚΑΤΑΛΥΕΣΘΑΙ. οὐδὲ τὸν πόλεμον παῦσαι δηλονότι φησί.

ΑΡΞΑΙ ΜΑΛΛΟΝ. τὸ μᾶλλον πρόσκειται, ὅτι οὐχὶ αὐτοὶ, ἀλλὰ καὶ Κορίνθιοι καὶ ἄλλοι ἤρξαντο τοῦ πολέμου.

ΑΠΟΛΙΠΩΜΕΝ. Ὅμηρος, Μηδ᾽ ἡμῖν τεκέεσσί τ᾽ ὀπίσσω πῆμα λίποιτο.

ΦΡΟΝΗΜΑΤΙ. ἐπάρσει.

ΜΗΤΕ ΤΗι ΓΗι ΔΟΥΛΕΥΣΑΙ. ἣν τὴν γῆν αὐτῶν τάμωμεν, τῆς γῆς, φησὶ, τεμνομένης τῶν Ἀθηναίων, οὐκ εἰκὸς οὐδὲ πρέπον τῳ φρονήματι αὐτῶν ἡμῖν δουλεῦσαι καὶ ὑπακοῦσαι.

¶ πβ΄. 82. ΜΗ ΚΑΤΑΦΩΡΑιΝ. ἐλέγχειν.

ΕΠΙΤΡΕΨΟΜΕΝ. ἐνδώσομεν.

ΚΑἸΝ ΤΟΥΤΩι. τῷ καιρῷ δηλονότι.

ΕΞΑΡΤΥΕΣΘΑΙ. οἰκονομεῖσθαι. ἀπὸ κοινοῦ δὲ κελεύω.

ΠΡΟΣΑΓΩΓΗι. προσαθροίσει.

ΑΝΕΠΙΦΘΟΝΟΝ ΔΕ. ἄψογον, ἀμώμητον, ἐκείνοις δηλονότι.

ΟΣΟΙ ΩΣΠΕΡ ΗΜΕΙΣ ΥΠ᾽ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. ἐξαίρει τὴν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, καταπλήττων τοὺς Λάκωνας.

ΚΑΙ ΤΑ ΑΥΤΩΝ ΑΜΑ ΕΚΠΟΡΙΖΩΜΕΘΑ. πορισμὸν ζωῆς ἐκ τῶν ἡμετέρων ἔχωμεν.

ΠΕΦΡΑΓΜΕΝΟΙ. ὡπλισμένοι.

ΙΜΕΝ ΕΠ᾽ ΑΥΤΟΥΣ. πορευσόμεθα. ἀπὸ τοῦ ἰέναι.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ. ἑτοιμασίαν.

ΑΤΜΗΤΟΝ. ἀδῄωτον.

Η ΟΜΗΡΟΝ ΕΧΕΙΝ. ὅμηρον, ἐνέχυρον τὸ ὑπὲρ εἰρήνης παρεχόμενον. παρὰ τὸ ὁμοῦ εἴρειν.

ΚΑΙ ΟΥΧ ΗΣΣΟΝ. διὰ τοῦ μὴ τεμεῖν αὐτῶν τὴν γῆν.

ΕΣ ΑΠΟΝΟΙΑΝ. διὰ τὸ ῥιψοκίνδυνον.

ΑΛΗΠΤΟΤΕΡΟΥΣ. ἀσχέτους.

ΜΗ ΑΙΣΧΙΟΝ. ὁ γὰρ ἐν πολέμῳ ἡττώμενος, ἀναγκάζεται ἀπορεῖν, καὶ εἰς αἰσχύνην καθίστασθαι, ἢ δουλεύων, ἢ ἐπὶ μεγάλῃ ζημίᾳ τὸν πόλεμον καταλύων.

ΕΝΕΚΑ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ. ἰδίων λέγει τῶν Κορινθίων. οὐ γὰρ ἦν κοινὰ τὰ ἐγκλήματα πάντων τῶν Πελοποννησίων, ἀλλὰ μόνων τῶν Κορινθίων.

ΘΕΣΘΑΙ. ἀποθέσθαι, καταλῦσαι.

¶ πγ΄. 83. ΑΛΛΩΣ ΤΕ ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΩΤΑΙΣ. πλεόνων οὖν καὶ διὰ τοῦτο χρημάτων δεόμεθα. κατὰ κοινοῦ δὲ τὸ, ἔστιν ὁ πόλεμος.

ΟΙΠΕΡ ΔΕ. ἡμεῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι τὶ αὐτῶν προΐδωμεν τῶν ἀποβησομένων.

ΕΠ᾽ ΑΜΦΟΤΕΡΑ. καὶ νίκην καὶ ἧτταν.

¶ πδ΄. 84. Ο ΜΕΜΦΟΝΤΑΙ. οἱ Κορίνθιοι μέμφονται. τὸ ἑξῆς οὕτω, καὶ τὸ βραδὺ ἡμῶν, καὶ μέλλον, ὃ μέμφονται μάλιστα τῶν ἄλλων ἐγκλημάτων, μὴ αἰσχύνεσθε. καὶ νεμόμεθα διὰ παντὸς τὴν πόλιν ἐλευθέραν, καὶ ἐνδοξοτάτην. σπεύδοντες γὰρ, σχολαίτερον ἂν παύσαισθε, διὰ τὸ ἀπαράσκευοι ἐγχειρεῖν. ὑποστικτέον οὖν ἐς τὸ, μὴ αἰσχύνεσθε.

ΣΩΦΡΟΣΥΝΗ ΕΜΦΡΩΝ. σωφροσύνην ἔμφρονα λέγει τὴν μετὰ λογισμοῦ τυγχάνουσαν, οὐ τὴν ἀλόγιστον, καὶ ἀπὸ φύσεως μόνον συμβαίνουσαν.

ΤΟΥΤ᾽ ΕΙΝΑΙ. τὸ βραδὺ καὶ τὸ μέλλον.

ΤΩΝ ΤΕ ΞΥΝ ΕΠΑΙΝΩι. ταῦτα πάντα πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀποτείνει. ἐκεῖνος γὰρ κατά τι καὶ ἐπῄνεσεν αὐτοὺς, κατά τι καὶ ἔψεξεν, εἰπὼν αὐτοὺς μελλητάς.

ΠΟΛΕΜΙΚΟΙ ΤΕ, ΚΑΙ ΕΥΒΟΥΛΟΙ. εὔβουλοι, διὰ τὸ εὔκοσμον. ἀσαφὲς τὸ χωρίον ποιεῖ ἡ τῶν ὀνομάτων ἐναλλαγή. τήν τε γὰρ αἰδῶ καὶ τὴν αἰσχύνην κατὰ τοῦ αὐτοῦ τίθησι συνωνύμως, καὶ τὸ λοιπὸν ἔμφασιν παρέχει, ὡς ἐπὶ ἄλλου καὶ ἄλλου τάσσων τὴν λέξιν. ὡς καὶ τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν εὐκοσμίαν ὁμοίως τέθεικε. δεῖ οὖν οὕτω νοεῖν, πολεμικοί τε γιγνόμεθα καὶ εὔβουλοι, διὰ τὸ εὔκοσμον. ἀνάγκη γὰρ, τοὺς εὐκόσμους σωφροσύνης πλεῖστον μετέχειν, διὰ τὸ τοὺς εὐκόσμους καὶ αἰδήμονας εἶναι. αἰδήμονας δὲ ὄντας, εἶναι εὐψύχους καὶ πολεμικούς. τῆς γὰρ αἰδοῦς καὶ αἰσχύνης ἡ εὐψυχία πλεῖστον μετέχει. Ὅμηρος· Αἰδομένων δ᾽ ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἠὲ πέφανται.

ΑΜΑΘΕΣΤΕΡΟΙ. ὁ μὴ εἰδώς τι κακὸν ποιῆσαι, ἀμαθῶς αὐτοῦ ἔχει δηλονότι. ἡμεῖς οὖν, φησὶ, παιδευόμεθα ἀμαθῶς ἔχειν τοῦ καταφρονεῖν τῶν νόμων. τοῦτ᾽ ἔστιν, οὐ παιδευόμεθα, ὥστε ὑπερορᾶν τῶν νόμων.

ΚΑΙ ΞΥΝ ΧΑΛΕΠΟΤΗΤΙ. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι βαρυτάτην εἶχον ἀγωγὴν, χαλεπῶς ζημιούμενοι, καὶ σωφρονιζόμενοι. ἐν γὰρ Λακεδαίμονι ἔφοροί τινες ἦσαν, οἳ εἴ τινα ἴδοιεν ἀργοῦντα, τοῦτον ἔτυπτον, λέγοντες, ὅτι ὁ ἀργῶν, καὶ τῶν νόμων σπεύδει καταφρονεῖν.

Η ΩΣΤΕ ΑΥΤΩΝ. τῶν νόμων δηλονότι.

ΚΑΙ ΜΗ ΤΑ ΑΧΡΕΙΑ ΞΥΝΕΤΟΙ. τὰ ἀχρεῖα, τὰ σοφίσματα τῶν λόγων. οἱ γὰρ Λάκωνες, βραχυλόγοι.

ΕΡΓΩι ΕΠΕΞΙΕΝΑΙ. ὡς τῶν Κορινθίων οὕτως ὄντων.

ΤΩΝ ΠΕΛΑΣ. ἀντὶ τοῦ τῶν ὁμοίων ἀνθρώπων. ὁ δὲ τε σύνδεσμος, πρὸς τὸ οὐ ἐπίρρημα. τὸ δὲ οὐ ἀντὶ τοῦ μὴ, ἵν᾽ ᾖ οὕτως ἡ σύνταξις,

καὶ πολεμικοὶ καὶ εὔβουλοι γινόμεθα, παιδευόμενοι μὴ νομίζειν τὰς διανοίας τῶν πέλας καὶ τὰς προσπιπτούσας τύχας ὁμοίας εἶναι λόγῳ διαιρετὰς, ἀντὶ τοῦ, οὐχ ὡς λόγῳ λέγουσιν οἱ μὴ σκοποῦντες ἃ δεῖ, οὕτω τὰς τύχας ἔχειν ὑπολαμβάνομεν. οὐδὲ γάρ ἐστι λόγῳ διελθεῖν τὰ μέλλοντα ὑπὸ τύχης ἔσεσθαι.

ΠΡΟΣΠΙΠΤΟΥΣΑΣ ΤΥΧΑΣ. ἀποβάσεις.

ΔΙΑΙΡΕΤΑΣ. φανεράς.

ΕΡΓῼ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΖΟΜΕΘΑ. ἐμπράκτως.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΞ ΕΚΕΙΝΩΝ. πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Κορινθίου αἰνίττεται.

ΠΟΛΥ ΤΕ ΔΙΑΦΕΡΕΙΝ. πολύ τε διαφέρειν ἄνθρωπον ἀνθρώπου οὐ δεῖ νομίζειν, ὥστε οἴεσθαι πολὺ διαφέρειν τοῖς λογισμοῖς· ἀλλὰ κράτιστον τοῦτο νομίζειν μόνον, ὅταν ὑπὸ τῶν δεινῶν καὶ τῶν περιστάσεων παιδευόμενος, ἐπίνοιάν τινα σωτηρίας πορίσηται.

ΚΡΑΤΙΣΤΟΝ ΔΕ ΕΙΝΑΙ. κράτιστός ἐστι, φησὶν, ὅστις μήτε πᾶσι, μήτε περὶ πάντων πείθεται, περὶ δὲ μόνων τῶν ἀναγκαίων παιδεύεται ἀκούειν, καὶ τῶν αὐτῷ προσηκόντων.

ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΑΤΟΙΣ. ἐπικινδυνωτάτοις.

¶ πέ. 85. ΕΞΕΣΤΙ Δ' ΗΜΙΝ. ταῦτα πρὸς τὸν Κορίνθιον αἰνίττεται ὁ Ἀρχίδαμος.

ΔΙΑ ΙΣΧΥΝ. δι' ἣν ἔχομεν ἰσχύν· μή πως φθάσαντες ἀπολέσωμεν ταύτην δι' ἀβουλίαν.

ΔΙΚΑΣ ΔΟΥΝΑΙ. κρίσεις.

¶ πϛ'. 86. ΤΟΥΣ ΜΕΝ ΛΟΓΟΥΣ ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ. δημηγορία Σθενελαΐδου τοῦ ἐφόρου κατὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοῦ Ἀρχιδάμου. τὸ δὲ τῆς δημηγορίας, σύντομον, καὶ Λακωνικόν· διὰ τοῦτο προοίμια οὐκ ἔχει. Ταύτης τῆς δημηγορίας μέμνηται Πλούταρχος ἐν τοῖς πολιτικοῖς παραγγέλμασι. Ἰστέον, ὅτι ἦσάν τινες παρὰ Λακεδαιμονίοις ἄρχοντες, τὸν ἀριθμὸν πέντε, οὓς ἐφόρους ἐκάλουν, διὰ τὸ ἐφορᾷν τὰ τῆς πόλεως πράγματα. ἐν διαδοχῇ δὲ ἦσαν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΗΔΟΥΣ. κατὰ τῶν Μήδων.

ΚΑΚΟΙ. νῦν κακότροποι.

ΟΜΟΙΟΙ ΚΑΙ ΤΟΤΕ. ἐλευθερωταὶ τῆς Ἑλλάδος δηλονότι.

ΟΥΔΕ ΜΕΛΛΗΣΟΜΕΝ. ὑπερθησόμεθα. Τοῦτο πρὸς Ἀρχίδαμον, λέγοντα, ὡς δεῖ βραδύνειν.

ΟΙΔ' ΟΥΚΕΤΙ ΜΕΛΛΟΥΣΙΝ. ὑπακουστέον τὸ ἐπειδὴ, ἵν' ᾖ, ἐπειδὴ οὐκέτι μέλλουσι κακῶς πάσχειν. τὸ γὰρ μέλλουσιν, νῦν οὐχὶ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ βραδύνουσι δεκτέον, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐσομένου χρόνου.

ΑΛΛΟΙΣ ΜΕΝ ΓΑΡ. ταῦτα πάλιν πρὸς Ἀρχίδαμον ἀποτείνει, λέγοντα, ὡς πλούσιοί εἰσιν οἱ Ἀθηναῖοι. ὅρα δὲ, πῶς ἄψυχά τινα καὶ ἀλόγιστα τοῖς Ἀθηναίοις ἐμαρτύρησεν.

ΑΛΛΑ ΤΙΜΩΡΗΤΕΟΝ. ἅπαξ κεῖται ἡ λέξις παρὰ τῷ ῥήτορι· οὐ χρὴ δὲ ἐν τῷ πολιτικῷ λόγῳ λέγειν αὐτήν.

ΑΔΙΚΕΙΝ. τοὺς Ἀθηναίους. καὶ ταῦτα πρὸς Ἀρχίδαμον.

¶ πζ'. 87. ΚΡΙΝΟΥΣΙ ΓΑΡ ΒΟΗι, ΚΑΙ ΟΥ ΨΗΦῼ. τὴν ἀποδοχὴν τοῦ λόγου οὐ ψήφῳ κρίνουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀλλὰ βοῇ. οἷον, ἢ πάντες βοῶσιν, ἢ ἡσυχάζουσί τινες τῶν παρόντων, (τινὲς δὲ βοῶσιν ἐπαινοῦντες τὰ εἰρημένα.)

ΔΕΙΞΑΣ ΤΙ ΧΩΡΙΟΝ ΑΥΤΟΙΣ. τὸ ἑξῆς τῆς διανοίας οὕτως, ἔλεξε, δείξας τὶ χωρίον αὐτοῖς. τὸ γὰρ, δείξας τὶ χωρίον αὐτοῖς, πρὸς τὸ ἔλεξε.

ΔΟΚΟΙΕΝ. ἔδοξαν.

ΒΟΥΛΕΣΘΑΙ ΔΕ ΚΑΙ—ΕΠΑΓΑΓΕΙΝ. μόνοι γὰρ οἱ πρέσβεις παρῆσαν, καὶ οὐχὶ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν συμμάχων.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝ. ἤγουν οἱ σύμμαχοι.

ΔΙΑΠΡΑΞΑΜΕΝΟΙ ΤΑΥΤΑ. Ἰστέον, ὅτι τὸ ἀνύσασθαί τι παρὰ τοῖς ἄρχουσι, διαπράξασθαι λέγεται. καὶ ὁμοίως πάλιν τὸ τοὺς ἄρχοντας προστάξαι τοῖς ὑπηκόοις.

ΠΡΕΣΒΕΙΣ ΥΣΤΕΡΟΝ. ἀνεχώρησαν δηλονότι.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΑΝΤΕΣ. χρηματίσαι μὲν, ἔστι τὸ πρᾶξαι. χρηματίσασθαι δὲ, τὸ κερδᾶναι. καὶ σημείωσαι τὴν λέξιν.

Η ΔΕ ΔΙΑΓΝΩΜΗ ΑΥΤΗ. διαγνώμη, διάγνωσις, καὶ διάκρισις. ἰδικὴ δὲ αὕτη ἡ λέξις.

ΜΕΤΑ ΤΑ ΕΥΒΟΙΚΑ. μεθ' ὃ ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Εὔβοιαν.

¶ πθ'. 89. ΟΙ ΓΑΡ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. ἀρχὴ τῆς πεντηκονταετίας.

ΕΠΕΙΔΗ ΜΗΔΟΙ. θαυμάζεται τὸ χωρίον καὶ ἐπὶ τῇ σαφηνείᾳ, καὶ ἐπὶ τῇ συντομίᾳ.

ΚΑΙ ΝΑΥΣΙ ΚΑΙ ΠΕΖῼ. κατὰ τάξιν καὶ τοὺς ἀγῶνας τέθεικε, ναυσὶ καὶ πεζῷ. τὸ δὲ, ὑπὸ Ἑλλήνων, θαυμαστικὸν, τάχα τὸ τοὺς Μήδους τοσούτους ὄντας, ὑπὸ μικρᾶς χώρας αὐτοὺς ἀπελαθῆναι.

ΑΥΤΩΝ. τῶν Μήδων.

ΣΗΣΤΟΝ ΕΠΟΛΙΟΡΚΟΥΝ. Σηστὸς ἡ πόλις λέγεται καὶ ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς.

ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΜΑΣΑΝΤΕΣ. τὸν χειμῶνα διαβιβάσαντες.

ΕΚΛΙΠΟΝΤΩΝ. ἤγουν ἀφανισθέντων.

ΕΚ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ. τουτέστιν, ἐκ Τροιζῆνος, καὶ ἐκ Σαλαμῖνος.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΥΣΑΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ. τὴν κινητὴν περιουσίαν.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. διαστολὴν πόλεως καὶ τειχῶν ἐποιήσατο· καὶ ἔοικε κυριωτέραν τῆς πόλεως τὴν λέξιν ἐπὶ τῶν οἰκιῶν λαμβάνειν.

ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΙ. ἀντὶ τοῦ οἰκιῶν. Ὅμηρος,—οἱ δὲ δύω σκόπελοι.

¶ ϛ'. 90. ΜΗΔΕΝΑ ΤΕΙΧΟΣ ΕΧΟΝΤΑ. Ἀτείχιστον γὰρ ᾤκουν τὴν πόλιν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΞΥΝΕΙΣΤΗΚΕΙ. περίβολος δηλονότι.

ΜΕΤΑ ΣΦΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΤΟ ΜΕΝ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΝ. τὸ μὲν βουλόμενον καὶ ὕποπτον τῆς γνώμης οὐ δηλοῦντες. οὐκ εἶπεν ἁπλῶς τὴν γνώμην οὐ δηλοῦντες, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης, τὸ βουλόμενον τῆς γνώμης. ἐν φίλοις γὰρ μόνον ἡ γνώμη φανεροῦται, ἐν δὲ τοῖς ἐναντίοις καὶ τὸ ὑπονοούμενον ἀποκρύπτεται. διὰ δὲ τοῦ ὑπόπτου τὸ κρυπτὸν τῆς αὐτῶν πολιτείας σημαίνει.

ΚΑΙ ΑΦΟΡΜΗΝ οἷον, ἐξ ἧς ὁρμώμενός τις σώζεται.

ΑΛΛ' ΕΠΙΣΧΕΙΝ. κωλῦσαι.

ΤΕΙΧΙΖΕΙΝ. εἰς τὴν ἀνάκτισιν τοῦ τείχους συνέρχεσθαι.

ΠΑΝΤΑΣ ΠΑΝΔΗΜΕΙ. τὸ πάντας, αὐτοὺς, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας. τὸ δὲ πανδημεὶ, μηδενὸς ἐν ταῖς οἰκίαις ὑπολειπομένου.

ΕΣ ΤΟ ΕΡΓΟΝ. εἰς τὴν κτίσιν.

ΠΑΝΤΑ. τὰ οἰκοδομήματα.

ΠΡΟΥΦΑΣΙΖΕΤΟ. αἰτίας προέτεινεν.

ΕΠΕΡΧΕΤΑΙ. ἐπέρχεται ὁ ξένος· παρέρχεται ὁ πολίτης. οὐκ ἀκριβὴς ἡ παραγραφή. αὐτὸς γὰρ οὕτω περὶ τῶν Ἀθηναίων λέγει· καὶ παρελθόντες ἔλεγον. μή ποτ' οὖν τὸ μὲν παρελθεῖν, τὸ αὐτίκα δηλοῖ· τὸ δὲ ἐπελθεῖν, τὸ ἀναβαλλόμενον κατ' ἀρχὰς, χρόνῳ τοῦτο διαπράξασθαι.

¶ ζά. 91. ΠΑΡΑΓΕΣΘΑΙ. ἀπατᾶσθαι.

ΣΚΕΨΑΜΕΝΟΙ. ἰδόντες, τοῖς ὀφθαλμοῖς δηλονότι.

ΩΣ ΗΚΙΣΤΑ. τὸ ὡς, ἀντὶ τοῦ ὄντως.

ΑΥΤΟΙ ΠΑΛΙΝ. οἱ περὶ τὸν Θεμιστοκλέα.

ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ. ὁ λεγόμενος δίκαιος.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΕΣ. τῷ Θεμιστοκλεῖ δηλονότι.

ΟΥΚΕΤΙ ΑΦΩΣΙΝ. τὸ ἑξῆς, μὴ οὐκέτι αὐτοὺς ἀφῶσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὁπότε σαφῶς ἀκούσειαν.

ΤΟΥΣ ΠΡΕΣΒΕΙΣ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΝΤΑΥΘΑ. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ.

ΦΑΝΕΡΩΣ ΕΙΠΕ. τὸ σχῆμα πλάγιον. δυνατὸν γὰρ καὶ ὡς ἀπὸ Θεμιστοκλέους καὶ ὡς ἀπὸ Θουκυδίδου ταῦτα λέγεσθαι. κακῶς καὶ τοῦτο παραγέγραπται. ἄντικρυς τοῦ Θεμιστοκλέους ἐστὶν ἡ φωνή. λέγει γὰρ οὗτος, καὶ Θεμιστοκλῆς ἐπελθὼν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐνταῦθα δὴ φανερῶς εἶπε.

ΠΡΕΣΒΕΥΕΣΘΑΙ. πρέσβεις πέμπειν.

ΠΑΡΑ ΣΦΑΣ. ἤγουν τοὺς Ἀθηναίους.

ΞΥΜΦΟΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΙΝΑ. τοῦτο ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ἔμφρονές εἰσι.

ΜΕΤ' ΕΚΕΙΝΩΝ. ἤγουν τῶν Λακεδαιμονίων.

ΒΟΥΛΕΥΕΣΘΑΙ. κατὰ κοινοῦ τὸ ἐδόκει.

ΤΕΙΧΟΣ ΕΧΕΙΝ. κατὰ κοινοῦ τὸ ἔφασαν.

ΟΥ ΓΑΡ ΟΙΟΝ ΤΕ ΕΙΝΑΙ. ἐὰν μὴ ἔχωμεν, φασὶ, τεῖχος, ὡς οἱ ἄλλοι, μέλλομεν οὐδὲ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν ἐν τοῖς πολέμοις. ἴσως γὰρ πολεμίων ἐλθόντων, ἡμῖν μὲν δόξει μὴ μάχεσθαι, ἀλλὰ σπένδεσθαι, ὡς μὴ ἔχουσι τεῖχος· τοῖς δὲ ἄλλοις, πολεμεῖν. οὐ γὰρ ἐνδέχεται, τὸν μὴ ὄντα ἴσον τῶν ἄλλων, θαρσῆσαι κατ' ἐκείνους, καὶ ὅμοιόν τι ἀποφήνασθαι.

ΟΜΟΙΟΝ ΤΙ Η ΙΣΟΝ. ἵνα ἐπὶ πάντων σώζηται τὸ ἴσον.

ΑΤΕΙΧΙΣΤΟΥΣ. ἀπὸ ἀτειχίστου πόλεως.

¶ ζβ'. 92. ΕΠΙ ΚΩΛΥΜΗι. κωλύσει, ἰδία δὲ ἡ λέξις Θουκυδίδου.

ΔΗΘΕΝ. δῆθεν προσποίησιν μὲν ἔχει ἀληθείας, δύναμιν δὲ ψεύδους.

ΤΩι ΚΟΙΝΩι. ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ.

ΕΠΡΕΣΒΕΥΣΑΝΤΟ. πρέσβεις ἔπεμπον.

ΜΑΛΙΣΤΑ. ὑπερβαλλόντως.

ΑΝΕΠΙΚΛΗΤΩΣ. ἀκατηγορήτως, μηδὲν ἐγκληθέντες.

¶ ζγ'. 93. ΤΩι ΤΡΟΠΩι. τῇ μηχανῇ.

ΟΙΚΟΔΟΜΙΑ. τὸ οἰκοδομία τινὲς ὀξύνουσιν, οἰκοδομὴ δὲ οὐκ εἴρηται.

ΚΑΙ ΟΥ ΞΥΝΕΙΡΓΑΣΜΕΝΩΝ. οὐ ξυσθέντων, καὶ ἰσωθέντων.

ΕΣΤΙΝ Ηι. κατά τινας τόπους.

ΑΠΟ ΣΗΜΑΤΩΝ. ἀπὸ βάσεων ἀνδριάντων.

ΕΙΡΓΑΣΜΕΝΟΙ. οἷον, ἐγγεγλυμμένοι τύπους τινὰς καὶ πρόσωπα ἔχοντες, λελαξευμένοι.

ΕΓΚΑΤΕΛΕΓΗΣΑΝ. ἐγκατῳκοδομήθησαν. Ὅμηρος, Αἱμασιάς τε λέγων.

ΜΕΙΖΩΝ. τοῦ προτέρου δηλονότι μείζων.

ΟΜΟΙΩΣ. ὁμοίως καὶ κοινὰ καὶ ἱερὰ δηλονότι.

ΥΠΗΡΚΤΟ Δ' ΑΥΤΟΥ. ἀρξάμενος ἦν τοῦ ἔργου αὐτός.

ΤΗΣ ΕΚΕΙΝΟΥ ΑΡΧΗΣ. τοῦ Θεμιστοκλέους.

ΚΑΤ' ΕΝΙΑΥΤΟΝ. κατά τινα ἐνιαυτὸν ἡγεμὼν ἐγένετο· πρὸ δὲ τῶν Μηδικῶν ἦρξε Θεμιστοκλῆς ἐνιαυτὸν ἕνα.

ΑΥΤΟΦΥΕΙΣ. ἤγουν οὐ χειροποιήτους.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΠΡΟΦΕΡΕΙΝ. ἐπιδοῦναι.

ΕΣ ΤΟ ΚΤΗΣΑΣΘΑΙ ΔΥΝΑΜΙΝ. εἰς τὸ δυνατωτέρους γενέσθαι. δύναμιν, ἤγουν θαλασσίαν.

ΑΝΘΕΚΤΕΑ ΕΣΤΙ. πρῶτος εἶπε, φησὶν, ὅτι δεῖ πάσῃ δυνάμει ἀντέχεσθαι τῆς θαλάσσης.

ΕΥΘΥΣ ΣΥΓΚΑΤΕΣΚΕΥΑΖΕΝ. εὐθὺς, φησὶν, ἅμα τῷ συμβουλεῦσαι, ἤρξατο θαλασσοκρατίαν κατασκευάζειν.

ΟΠΕΡ ΝΥΝ ΕΤΙ. τοῦ τείχους τοῦ ἐν Πειραιεῖ, ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστιν.

ΑΛΛΗΛΑΙΣ. ἢ ὑπαντῶσαι ἀλλήλαις, ἢ συνεζευγμέναι, διὰ τὰ μεγέθη τῶν λίθων.

ΞΥΝΩιΚΟΔΟΜΗΜΕΝΟΙ. συνδεδεμένοι.

ΕΝ ΤΟΜΗι. διὰ τῆς τομῆς.

ΕΓΓΩΝΙΟΙ. τετράπλευροι, τετράγωνοι.

ΟΥ ΔΙΕΝΟΕΙΤΟ. οὗ τινος ὕψους διενοεῖτο εἶναι τὸ τεῖχος.

ΕΒΟΥΛΕΤΟ ΓΑΡ. ὁ Θεμιστοκλῆς.

ΑΦΙΣΤΑΝΑΙ. ἀποτροπὴν ποιεῖν.

ΕΠΙΒΟΛΑΣ. ἐπιθέσεις.

ΟΛΙΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΧΡΕΙΟΤΑΤΩΝ. οἷον, γερόντων καὶ παίδων.

ΠΡΟΣΕΚΕΙΤΟ, ΙΔΩΝ. τὸν νοῦν προσεῖχε, νοήσας. διὸ καὶ ναύμαχος ἐκαλεῖτο.

ΤΗΝ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΕΦΟΔΟΝ. ἐπιστάμενος, φησὶ, τοὺς Πέρσας ῥᾶον διὰ θαλάσσης, ἢ διὰ γῆς ἔρχεσθαι.

ΕΥΠΟΡΩΤΕΡΑΝ. πλέον δυναμένην.

ΤΗΣ ΑΝΩ ΠΟΛΕΩΣ. εἶναι δηλονότι.

ΚΑΤΑΒΑΝΤΑΣ ΕΣ ΑΥΤΟΝ. τῇ γνώμῃ δηλονότι Θεμιστοκλέους.

ΕΤΕΙΧΙΣΘΗΣΑΝ. τῷ τείχει περιεφυλάχθησαν.

ΚΑΙ Τ'ΑΛΛΑ ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΖΟΝΤΟ. τὰ ἰδιωτικὰ, καὶ οἱ ναοὶ δηλονότι.

ΕΥΘΥΣ. μετὰ τὸ τειχισθῆναι.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΜΗΔΩΝ ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΝ. μετὰ τὰ κατὰ Μαρδόνιον. ταῦτα δὲ ἔδει εἰπεῖν, μετὰ τὰ ἐν Μυκάλῃ. ἀλλὰ διὰ μέσου τὴν τειχοποιίαν εἰπὼν, εἰκότως πάλιν ἐπανέρχεται ἐπὶ τὰ κατὰ Παυσανίαν.

¶ ζδ'. 94. ΕΣ ΚΥΠΡΟΝ. διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν ὑπὸ βασιλέα.

ΚΑΤΕΣΤΡΕΨΑΝΤΟ. κατεχάλασαν.

ΕΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐστράτευσαν.

ΚΑΙ ΕΞΕΠΟΛΙΟΡΚΗΣΑΝ. πολιορκῆσαι, τὸ μόνον πόλει προσκαθεσθῆναι πολεμίους· ἐκπολιορκῆσαι, τὸ τελέως καταλαβεῖν τὴν πόλιν, καὶ εἰσελθεῖν.

¶ ϟέ. 95. ΚΑΙ ΒΙΑΙΟΥ ΟΝΤΟΣ ΑΥΤΟΥ. τυραννικοῦ ὑπάρχοντος τοῦ Παυσανίου.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΞΥΓΓΕΝΕΣ. διὰ τὴν ξυγγένειαν.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΙΝ. ἄδειαν διδόναι.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΙΧΟΝ ΤΗΝ ΓΝΩΜΗΝ. πρὸς αὐτοὺς εἶχον τὴν γνώμην.

ΤΑ'ΛΛΑ ΤΕ. τὰ περὶ τῆς ἡγεμονίας.

Ηι ΦΑΙΝΟΙΤΟ. ἀντὶ τοῦ ἐφάνη.

ΜΕΤΕΠΕΜΠΟΝΤΟ ΠΑΥΣΑΝΙΑΝ. εἰς Λακεδαίμονα δηλονότι.

ΤΩΝ ΑΦΙΚΝΟΥΜΕΝΩΝ. εἰς Λακεδαίμονα ἐρχομένων.

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΑ. τὸ ἢ ἄλλοι σύνδεσμον, ἕτεροι δὲ ἄρθρον εἶπον.

ΚΑΛΕΙΣΘΑΙ ΤΕ ΑΜΑ. καλεῖσθαι εἰς Λακεδαίμονα δηλονότι.

ΠΑΡ' ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΜΕΤΑΤΑΞΑΣΘΑΙ. πρὸς Ἀθηναίους μετελθεῖν, μετατεθῆναι.

ΠΛΗΝ ΤΩΝ ΑΠΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. οἱ γὰρ Πελοποννήσιοι ὑπήκουον τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΥΘΥΝΘΗ. εὐθύνας δέδωκε, καὶ κατεδικάσθη, καὶ κατεγνώσθη.

ΤΑ ΔΕ ΜΕΓΙΣΤΑ. τὰ κοινά, ὅ ἐστι, δημόσια.

ΜΗΔΙΣΜΟΣ. τὰ τῶν Μήδων φρονῆσαι.

ΣΑΦΕΣΤΑΤΟΝ. τοῦτο ὡς παρὰ τοῦ Θουκυδίδου εἴρηται. οὐ γὰρ λέγει τοῖς Λακεδαιμονίοις σαφέστατον εἶναι. ἢ γὰρ ἂν ἐτιμωρήσαντο αὐτόν· ὃ καὶ πεποιήκασιν ὕστερον μετὰ τὸν ἔλεγχον.

ΟΥΚΕΤΙ ΕΚΠΕΜΠΟΥΣΙ. Λακεδαιμονίοις πρὸ τῆς ἐξετάσεως ἐδόκει τὸ ἔγκλημα σαφὲς εἶναι· μετὰ δὲ τὴν οὐκ ὀρθὴν ἐξέτασιν, ἔδοξε μὲν ἀπολελύσθαι, οὐ μὲν παντάπασιν ἀπήλλακτο τῆς ὑπονοίας. διὸ οὐδὲ ἐξεπέμφθη παρ' αὐτῶν ἔτι.

ΔΟΡΚΙΝ. ὄνομα κύριον.

ΕΦΙΕΣΑΝ. παρεχώρουν τοῖς περὶ τὸν Δόρκιν.

ΤΗΝ ΗΓΕΜΟΝΙΑΝ. ἡγεμονεύειν.

ΑΠΗΛΘΟΝ. εἰς Λακεδαίμονα δηλονότι.

ΦΟΒΟΥΜΕΝΟΙ ΜΗ ΣΦΙΣΙΝ. μὴ Μηδίσωσι, καὶ χείρους τῶν πραγμάτων τῶν Λακωνικῶν γένωνται.

ΑΠΑΛΛΑΞΕΙΟΝΤΕΣ. ἀπαλλακτικῶς ἔχοντες. τουτέστιν, ἐπιθυμοῦντες ἀπαλλαγῆναι.

ΕΞΗΓΕΙΣΘΑΙ. ἡγεμόνας εἶναι.

ΕΝ ΤΩι ΤΟΤΕ ΠΑΡΟΝΤΙ. ἐν ἐνισταμένῳ χρόνῳ.

¶ ϟϛ΄. 96. ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΑΡΒΑΡΟΝ. κατὰ τοῦ βαρβάρου.

ΠΡΟΣΧΗΜΑ. πρόφασις.

ΩΝ ΕΠΑΘΟΝ. λείπει ὑπὲρ, ἵν' ᾖ, ὑπὲρ ὧν.

ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΟΤΑΜΙΑΙ. οἱ δεχόμενοι τοὺς φόρους συναγομένους ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων, καὶ φυλάσσοντες αὐτοὺς, ἐκαλοῦντο Ἑλληνοταμίαι.

Η ΦΟΡΑ. ἡ δόσις.

ΦΟΡΟΣ ΤΑΧΘΕΙΣ. φόρος ὠνομάσθη καὶ ἐτάχθη ὑπὸ Ἀριστείδου τοῦ δικαίου ὁ πρῶτος.

ΤΑΜΙΕΙΟΝ ΤΕ ΔΗΛΟΣ ΗΝ. ἵνα μὴ δόξωσιν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς ἴδιον κέρδος ἔχειν.

ΔΗΛΟΣ. νῆσος μία τῶν Κυκλάδων.

ΚΑΙ ΞΥΝΟΔΟΙ. συνελεύσεις.

¶ ϟζ΄. 97. ΗΓΟΥΜΕΝΟΙ ΔΕ ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ. ὕστερον γὰρ ὡς δούλων ἦρχον.

ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΟΙΝΩΝ ΞΥΝΟΔΩΝ. πάντες γὰρ κοινῶς συνηθροίζοντο ἐν ταῖς βουλαῖς.

ΤΟΣΑΔΕ ΕΠΗΛΘΟΝ. τοσαῦτα διεπράξαντο ὅσα κατιὼν ἐρεῖ ἐν τῇ πεντηκονταετίᾳ.

ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΙ. διοικήσει.

ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΔΕ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. ἐν τῇ πεντηκονταετηρίδι.

ΤΟΝ ΒΑΡΒΑΡΟΝ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΝΕΩΤΕΡΙΖΟΝΤΑΣ. ἀφισταμένους.

ΠΡΟΣΤΥΓΧΑΝΟΝΤΑΣ. ἐμποδίζοντας.

ΕΝ ΕΚΑΣΤΩι. πολέμῳ, ἢ χωρίῳ, ἢ χρόνῳ.

ΕΓΡΑΨΑ. οὐχ ὅτι ἤδη ἔγραψεν, ἀλλ' ὅτι ὅμως γέγραπται, εἰ καὶ μήπω εἴρηται.

ΕΓΡΑΨΑ. μέχρι τούτου ἡ παρεκβολὴ τῆς διηγήσεως τῶν προϋπαρξάντων.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΒΟΛΗΝ. τὴν ἐκτροπήν. (τὴν παράβασιν ἢ μετάβασιν.)

ΤΟΙΣ ΠΡΟ ΕΜΟΥ. ἱστοροῦσι.

ΗΝ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ. χωρίον τῆς ἱστορίας δηλονότι, ἤτοι τῆς πεντηκονταετίας, εἰάθη παρ' ἐκείνοις.

ΞΥΝΕΤΙΘΕΣΑΝ. συνέγραψαν.

ΤΑ ΠΡΟ ΤΩΝ ΜΗΔΙΚΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. τὰ Τρωϊκὰ φησὶ, καὶ Ἀμαζονικὰ, καὶ Θρακικά.

ΚΑΤΕΣΤΗ. ἐγένετο.

¶ ϟή. 98. ΗΙΟΝΑ. ὅτι δύο Ἠϊόνες εἰσὶν ἐν τῇ Θράκῃ· ἀλλ' ἡ μὲν, λιμὴν τῆς Ἀμφιπόλεως ἐστὶ, περὶ ἧς νῦν λέγει· ἡ δὲ ἄλλη, πόλις. Λυκόφρων, Τὸν μὲν γὰρ Ἠὼν Στρυμόνος Βισαλτία.

ΣΤΡΥΜΟΝΙ. Στρυμὼν, ποταμὸς Θρᾴκης.

ΣΚΥΡΟΝ. μίαν τῶν Κυκλάδων.

ΚΑΙ ΩιΚΙΣΑΝ. ἀποίκους ἀποστείλαντες δηλονότι.

ΚΑΙ ΚΑΡΥΣΤΙΟΥΣ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΓΕΝΕΤΟ. μόνοι γὰρ τῶν Εὐβοέων οὐχ ὑπήκουον Ἀθηναίων, ἀλλὰ διὰ τοῦτο πρὸς μόνους αὐτοὺς ἐπολέμησαν.

ΚΑΘ' ΟΜΟΛΟΓΙΑΝ. ὁμολογεῖν ἐστι τὸ συμφωνεῖν.

ΕΠΟΛΕΜΗΣΑΝ. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι.

ΠΑΡΕΣΤΗΣΑΝΤΟ. ἐδούλωσαν.

ΠΑΡΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΗΚΟΣ. παρὰ τὸ νόμιμον καὶ πρέπον. ἐλεύθεροι γὰρ ἦσαν οἱ Ἕλληνες τότε.

ΕΚΑΣΤΗι ΞΥΝΕΒΗ. ἀπὸ κοινοῦ, ἐδουλώθη.

¶ ϟθ΄. 99. ΕΚΔΕΙΑΙ. ἔκδειαι, ἑκούσιον· ἔνδειαι, ἀκούσιον. Ἄλλως, ἔκδειαι, οὐκ ἔνδειαι. τουτέστιν, ἀπολείψεις, ἀτέλειαι.

ΚΑΙ ΛΕΙΠΟΣΤΡΑΤΙΟΝ. λειποστράτιον, τὸ μὴ θέλειν στρατεύεσθαι.

ΑΚΡΙΒΩΣ ΕΠΡΑΣΣΟΝ. ἀπῄτουν ἀνενδότως.

ΟΥΧ ΕΙΩΘΟΣΙ. τοῖς Ἕλλησιν.

ΟΥΚΕΤΙ ΟΜΟΙΩΣ ΕΝ ΗΔΟΝΗι ΑΡΧΟΝΤΕΣ. ὡς ἐν ἀρχῇ μετὰ τὸν Παυσανίαν, ἀλλ' ὡς ἄρχοντες δουλικῶς ἐχρῶντο τοῖς συμμάχοις. τὸ δὲ ἐν ἡδονῇ, ἀντὶ τοῦ, ἱλαρότητι.

ΠΡΟΣΑΓΕΣΘΑΙ. δουλοῦν.

ΤΗΝ ΑΠΟΚΝΗΣΙΝ. τὴν ἀναβολήν. τὴν αἰτίαν ἐπιφέρει, διὰ τὸν ὄκνον τοῦ στρατεύεσθαι.

ΑΠ' ΟΙΚΟΥ ΩΣΙΝ. ἀποδημήσωσι τῆς πατρίδος.

ΤΟ ΙΚΝΟΥΜΕΝΟΝ. τὸ ἀρκοῦν εἰς περιποίησιν τῶν νεῶν. Ἄλλως, τὸ ἱκνούμενον τὸ φθάνον, τὸ ἐπιβάλλον ἑκάστῳ τιμήματι τῆς νεὼς καταβάλλειν.

ΑΥΤΟΙ ΔΕ. ἤγουν οἱ σύμμαχοι.

ΑΠΑΡΑΣΚΕΥΟΙ. ἀδύνατοι.

ΚΑΘΙΣΤΑΝΤΟ. ἐγένοντο.

¶ ρʹ. 100. ΑΜΦΟΤΕΡΑ. πεζομαχίαν καὶ ναυμαχίαν.

ΘΑΣΙΟΥΣ. Θάσος νῆσος ἄντικρυς τῆς Θρᾴκης· ἀντιπέρας τῆς νήσου μέταλλά ἐστι χρυσοῦ.

ΔΙΕΝΕΧΘΕΝΤΑΣ. διαφορὰν σχόντας.

ΕΝ ΤΗι ΑΝΤΙΠΕΡΑΣ ΘΡΑιΚΗι. ἔλεγον γὰρ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι παραχωρῆσαι τῶν ἐμπορίων, καὶ τῶν μετάλλων, καὶ οὐκ ἠβούλοντο.

ΑΝΤΙΠΕΡΑΣ. παροξυτόνως. ὄνομα γάρ ἐστι θηλυκὸν, γενικῆς πτώσεως, σύνθετον.

Α ΕΝΕΜΟΝΤΟ. σημείωσαι περὶ τῶν μετάλλων, ὅτι καὶ Θουκυδίδης ἐν Θάσῳ ταῦτα γιγνώσκει· πλὴν ὅτι ἐν τῇ ἀντιπέρας λέγει, ταῦτα οἱ Θάσιοι ἐνέμοντο.

ΕΠΙ ΘΑΣΟΝ. Θάσος, νῆσος ἄντικρυς τῆς Θρᾴκης.

ΑΠΕΒΗΣΑΝ. ναυτικῷ δηλονότι στρατῷ.

ΕΠΙ ΔΕ ΣΤΡΥΜΟΝΑ. ποταμὸς Ἀμφιπόλεως. λέγει δὲ νῦν αὐτὴν τὴν πόλιν.

ΩΣ ΟΙΚΕΙΟΥΝΤΕΣ. οἰκειούμενοι, ἰδιοποιοῦντες.

ΑΜΦΙΠΟΛΙΝ. Ἀμφίπολις εἴρηται, διὰ τὸ περιῤῥέεσθαι αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ.

¶ ρά. 101. ΘΑΣΙΟΙ ΔΕ ΝΙΚΗΘΕΝΤΕΣ. πάλιν τὰ κατὰ τοὺς χρόνους ἀκολουθῶν, μετέβη ἐπὶ τοὺς Θασίους, μεταξὺ τάξας τὰ τῆς Ἀμφιπόλεως.

ΚΑΙ ΕΠΑΜΥΝΕΙΝ ΕΚΕΛΕΥΟΝ. τέως γὰρ φίλοι ἦσαν.

ΟΙ ΕΙΛΩΤΕΣ. Ἕλος, πόλις τῆς Λακωνικῆς, ἧς οἱ πολῖται ἐκαλοῦντο Εἵλωτες. οἱ οὖν Λακεδαιμόνιοι, διὰ τὸ ἀεὶ διαφόρους εἶναι ἀλλήλοις, τοὺς δούλους αὐτῶν ἐκάλουν Εἵλωτας, κατὰ ἀτιμίαν καὶ ὕβριν.

Ηι. τὸ ᾗ ἀντὶ τοῦ καθὸ, διό.

¶ ρβʹ. 102. ΕΝ ΙΘΩΜΗι. ἡ Ἰθώμη τῆς Μεσσηνιακῆς μοίρας ἦν. ἁλούσης οὖν τῆς Μεσσήνης, ὅσοι τῶν πέριξ ἀπέστησαν, ἐς Ἰθώμην ἀπέστησαν, ὡς ἐχθρὰν οὖσαν Λακεδαιμονίων.

ΟΣΑ ΕΔΕΙ. ἀναλωθέντα ἐν τῇ πολιορκίᾳ.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ ΔΕ. ἀρχὴ τῆς διαφορᾶς τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων, κατὰ τὸν Ἀριστείδην γʹ.

ΤΗΣ ΔΕ ΠΟΛΙΟΡΚΙΑΣ. τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ γάρ.

ΤΟΥΤΟΥ ΕΝΔΕΑ. τοῦ τειχομαχεῖν, τῆς τέχνης, δηλονότι.

ΚΑΙ ΑΛΛΟΦΥΛΟΥΣ ΑΜΑ ΗΓΗΣΑΜΕΝΟΙ. ὅτι οἱ μὲν, Δωριεῖς, οἱ δὲ, Ἴωνες.

ΟΥΚ ΕΠΙ ΤΩι ΒΕΛΤΙΟΝΙ ΛΟΓΩι. ἀλλ' ἐπὶ ὑποψίᾳ. μετὰ σπουδῆς γὰρ αὐτοὺς καλέσαντες, εὐτελῶς ἀπέπεμψαν.

ΑΜΑ ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ. Ἀθηναίοις καὶ Ἀργείοις.

¶ ργʹ. 103. ΑΝΤΕΧΕΙΝ, μάχεσθαι.

ΕΦ' Ωι ΤΕ ΕΞΙΑΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐπὶ τῷ ἐξιέναι. ἰδίωμα δὲ τοῦτο Θουκυδίδου.

ΗΝ ΔΕ ΤΙ ΚΑΙ ΧΡΗΣΤΗΡΙΟΝ. αἰτίαν λέγει τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτοὺς, δέκα ἔτη ποιήσαντας ἐν τῷ πολέμῳ.

ΙΘΩΜΗΤΑ. Δωριστί.

ΗΝ ΕΤΥΧΟΝ ΗιΡΗΚΟΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ ἐκράτησαν.

ΠΡΟΣΕΧΩΡΗΣΑΝ ΔΕ. προσῆλθον. οὐκ ἐβούλοντο γὰρ αὐτοῖς βοηθεῖν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΠΕΡΙ ΓΗΣ ΟΡΩΝ. ἐμάχοντο αὐτοῖς ἕνεκεν ὁρίων τῆς γῆς.

ΚΑΙ ΠΗΓΑΣ. Πηγαὶ, ἐμπόριον πλησίον Μεγάρων.

ΕΣ ΝΙΣΑΙΑΝ. Νίσαια, λιμὴν Μεγάρων.

ΚΑΙ ΕΦΡΟΥΡΟΥΝ ΑΥΤΟΙ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΟΥΚ ΗΚΙΣΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΔΕ. τοῦ τρόπου.

¶ ρδʹ. 104. ΥΠΕΡ ΦΑΡΟΥ. Φάρος, νῆσος μικρὰ πρὸ τῆς Ἀλεξανδρείας.

ΑΠΕΣΤΗΣΕΝ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. ἐποίησεν ἀποστῆναι.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΑΡΧΩΝ. τῆς ἀποστάσεως δηλονότι.

ΕΠΗΓΑΓΕΤΟ. ἐπεσπάσατο, εἰς συμμαχίαν δηλονότι.

ΗΛΘΟΝ. ἀπῆλθον εἰς συμμαχίαν τοῦ Ἰνάρου.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΜΦΙΔΟΣ. φασὶ γὰρ, ὅτι τρία τείχη εἶχεν ἡ Μέμφις. τῶν οὖν δύο ληφθέντων, πρὸς τὸ τρίτον ἡ μάχη ἐγίγνετο. λευκὸν δὲ ἐκαλεῖτο, ὡς τῶν ἄλλων μὲν ἀπὸ πλίνθων ἐσκευασμένων, ἐκείνου δὲ ἀπὸ λίθων.

ΑΥΤΟΘΙ. ἐν τῷ Λευκῷ τείχει.

ΟΙ ΜΗ ΞΥΝΑΠΟΣΤΑΝΤΕΣ. τοῦ Ἰνάρου.

¶ ρέ. 105. ΕΣ ΑΛΙΑΣ. Ἁλιαὶ ὀξυτόνως πόλις Πελοποννήσου, περὶ Τροιζῆνα, τῆς Ἀργολικῆς μοίρας.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ. διὰ τὴν ἀπόστασιν τῶν Ἐπιδαυρίων πρὸς Κορινθίους.

ΕΠΙ ΚΕΚΡΥΦΑΛΕΙΑι. νῆσος αὕτη περὶ τὰ δυτικὰ τῆς Πελοποννήσου.

ΠΟΛΕΜΟΥ ΔΕ. οὗτος διὰ τὰ ἀγάλματα πρὸ τῶν Μηδικῶν ἤρξατο.

ΝΑΥΜΑΧΙΑ. αὕτη ἡ ναυμαχία μετὰ τὰ Μηδικά.

ΑΥΤΩΝ. τῶν Αἰγινητῶν δηλονότι.

ΕΠΟΛΙΟΡΚΟΥΝ. τὴν Αἴγιναν δηλονότι.

ΤΑ ΔΕ ΑΚΡΑ. λείπει τὸ, ὕστερόν δέ.

ΓΕΡΑΝΙΑΣ. Γερανία ἀκρωτήριόν ἐστι τῆς Μεγαρίδος, νεῦον εἰς τὴν μεσόγειαν, καὶ ἐπίμηκες· καὶ ἀπὸ τοῦ σχήματος οὕτως ὀνομάζεται.

ΑΠΟΥΣΗΣ ΣΤΡΑΤΙΑΣ ΠΟΛΛΗΣ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΤΡΟΠΑΙΟΝ ΕΣΤΗΣΑΝ. διὰ τὸ ἀναχωρῆσαι τοὺς Κορινθίους.

ΚΑΚΙΖΟΜΕΝΟΙ. ψεγόμενοι.

ΥΠΟ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗι ΠΟΛΕΙ. ὅτι νέοι ὄντες ὑπὸ γερόντων ἡττήθησαν.

ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΑΜΕΝΟΙ. ὁπλισθέντες.

ΑΝΘΙΣΤΑΣΑΝ ΤΡΟΠΑΙΟΝ. ἐναντίον τροπαῖον ἔστησαν.

ΕΚΒΟΗΣΑΝΤΕΣ. μετὰ βοῆς ἐξελθόντες.

ΞΥΜΒΑΛΟΝΤΕΣ. συμπεσόντες εἰς μάχην.

¶ ρϛʹ. 106. ΟΙ ΔΕ. οἱ Κορίνθιοι.

ΑΥΓΩΝ. τῶν Κορινθίων.

ΠΡΟΣΒΙΑΣΘΕΝ. μετὰ βίας ἀπεληλαθέν.

ΕΣΕΠΕΣΕΝ ΕΣ ΤΟΥ. τὸ ἑξῆς, εἴς τινος χωρίον ἰδιώτου, οὐχὶ δὲ δημόσιον χωρίον, ἀλλ' ἰδιωτικὸν, περικλεῖον τοὺς ἐμβάντας.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΗΝ ΕΞΟΔΟΣ. τοῖς ἐμβᾶσι, διὰ τοῦ ἄλλου μέρους δηλονότι.

ΓΝΟΝΤΕΣ. καθ' ὃ μέρος εἰσῆλθον.

ΕΙΡΓΟΝ ΤΟΙΣ ΟΠΛΙΤΑΙΣ. ἐκώλυον ἐξελθεῖν.

ΤΟ ΔΕ ΠΛΗΘΟΣ. τὸ σωθὲν τῶν Κορινθίων.

¶ ρζ'. 107. ΤΟ, ΤΕ ΦΑΛΗΡΟΝΔΕ ΚΑΙ ΤΟ ΕΣ ΠΕΙΡΑΙΑ. ἕως τοῦ Φαληρικοῦ, καὶ ἕως τοῦ Πειραιῶς.

ΕΣ ΔΩΡΙΑΣ. Δωριᾶς Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ Δωριέας.

ΒΟΙΟΝ, ΚΑΙ ΚΥΤΙΝΙΟΝ, ΚΑΙ ΕΡΙΝΕΟΝ. αὗται αἱ τρεῖς πόλεις περὶ τὸν Παρνασσὸν εἰσί.

ΚΑΙ ΕΛΟΝΤΩΝ. τῶν Φωκέων.

ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ. τὸ ἑξῆς, καὶ αὐτοὺς, εἰ βούλοιντο περαιοῦσθαι κατὰ θάλασσαν, τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔμελλον οἱ Ἀθηναῖοι ναυσὶ κωλύσειν.

ΟΥΚ ΑΣΦΑΛΕΣ. οὐκ ἀκίνδυνον.

ΕΦΑΙΝΕΤΟ ΑΥΤΟΙΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ περαιοῦσθαι.

ΔΥΣΟΔΟΣ ΤΕ ΓΑΡ. δυσπόρευτος.

ΣΚΕΨΑΣΘΑΙ. βουλεύσασθαι.

ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. προδόται δηλονότι.

ΔΗΜΟΝ ΤΕ ΚΑΤΑΠΑΥΣΕΙΝ. τὴν δημοκρατίαν.

ΕΒΟΗΘΗΣΑΝ ΔΕ ΕΠ' ΑΥΤΟΥΣ. ἔδραμον μετὰ βοῆς κατ' αὐτῶν.

ΝΟΜΙΣΑΝΤΕΣ ΔΕ. νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι ἀπορεῖν τοὺς Λάκωνας.

ΥΠΟΨΙΑ ΗΝ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι. ὑπώπτευον, φησὶν, ὅτι τὴν δημοκρατίαν ἐβούλοντο καταλῦσαι.

ΟΙ ΜΕΤΕΣΤΗΣΑΝ. μετετάξαντο. τοιοῦτοι γὰρ οἱ Θεσσαλοὶ, εὐχερεῖς τὸν τρόπον.

ΕΝ ΤΩι ΕΡΓΩι. ἐν τῷ πολέμῳ.

¶ ρη'. 108. ΕΣ ΤΗΝ ΜΕΓΑΡΙΔΑ. γῆν δηλονότι.

ΔΕΥΤΕΡΑι ΚΑΙ ΕΞΗΚΟΣΤΗι ΗΜΕΡΑι. ἤγουν, παρελθουσῶν ἡμερῶν ἑξήκοντα δύο.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ. τὴν ἐν Τανάγρᾳ.

ΕΝ ΟΙΝΟΦΥΤΟΙΣ. τὰ Οἰνόφυτα, χωρίον τῆς Βοιωτίας.

ΠΕΡΙΕΙΛΟΝ. καθεῖλον.

ΕΣ ΤΟΝ ΕΠΕΙΤΑ ΧΡΟΝΟΝ. δίδοσθαι δηλονότι.

ΚΑΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ. ἐπὶ βλάβῃ τῆς Πελοποννήσου.

ΚΑΙ ΧΑΛΚΙΔΑ. Χαλκὶς Θράκης, Χαλκὶς Εὐβοίας, Χαλκὶς Σικελίας, Χαλκὶς Ἀκαρνανίας, ἣν νῦν λέγει.

¶ ρθ'. 109. ΠΟΛΛΑΙ ΙΔΕΑΙ ΠΟΛΕΜΩΝ. διάφοροι πόλεμοι· οἷον, ναυμαχίαι, καὶ πεζομαχίαι, καὶ νίκαι, καὶ ἧτται.

ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. ὁ Ἀρταξέρξης.

ΑΥΤΩι ΟΥ ΠΡΟΥΧΩΡΕΙ. τὰ κατὰ σκοπὸν οὐκ ἐγίνετο.

ΚΑΙ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΣ. μάτην.

ΑΝΔΡΑ ΠΕΡΣΗΝ. ἀεὶ ὡς τίμιον λαμβάνει τὸ ὄνομα τοῦ Πέρσου.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥΣ. τοὺς ἀποστάντας· καὶ τοὺς ξυμμάχους αὐτῶν Ἀθηναίους.

ΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΤΙΔΑ. Προσωπῖτις ἐκαλεῖτο ἡ νῦν Νικίου. νῆσος δὲ οὖσα τότε, ἠπειρώθη ὑπὸ Μεγαβάζου.

ΚΑΤΕΚΛΕΙΣΕ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΠΕΖΗι. διὰ πεζομαχίας.

¶ ρί. 110. ΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΕΦΘΑΡΗ. ἤγουν, οἱ Ἕλληνες οἱ ἐν Αἰγύπτῳ, ἓξ ἔτη πολεμήσαντες κατὰ τὴν Αἴγυπτον.

ΟΣ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΕΠΡΑΞΕ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. ἤγουν, τὴν ἀπόστασιν ἐποίησε τῆς Αἰγύπτου.

ΕΣΧΟΝ. ἐλιμένισαν.

ΤΟ ΜΕΝΔΗΣΙΟΝ. τὴν νῦν καλουμένην Θμοῦιν.

ΚΕΡΑΣ. κέρας καλεῖ τοῦ Νείλου τὸ στόμα, καὶ τὴν ἐκβολήν. ἑπτὰ γὰρ εἶχε στόματα ὁ Νεῖλος.

ΑΙ Δ' ΕΛΑΣΣΟΥΣ. αἱ περισωθεῖσαι, ὀλίγαι οὖσαι, ἔφυγον.

¶ ριά. 111. ΚΑΤΑΓΕΙΝ. εἶπε γὰρ, ὅτι ἐχειρώσαντο αὐτούς.

ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ. μέρος.

ΕΠΙ ΦΑΡΣΑΛΟΝ. ἀφ' ἧς ἐξέπεσεν Ὀρέστης.

ΕΚΡΑΤΟΥΝ ΟΣΑ. ἀντὶ τοῦ ὅσον.

ΠΡΟΥΧΩΡΕΙ ΑΥΤΟΙΣ ΟΥΔΕΝ. οὐ κατὰ τὸν σκοπὸν αὐτῶν ἐγίνετο.

ΠΑΡΑΛΑΒΟΝΤΕΣ. εἰς συμμαχίαν δηλονότι.

ΠΕΡΑΝ. εἰς τὸ πέραν ὑποστικτέον.

¶ ριβ'. 112. ΔΙΑΛΙΠΟΝΤΩΝ. παραδραμόντων.

ΣΠΟΝΔΑΙ ΓΙΓΝΟΝΤΑΙ. οὔπω γεγόνασιν αἱ τριακοντούτεις.

ΕΣΧΟΝ. ἐπέσχον.

ΕΣ ΑΙΓΥΠΤΟΝ. Χαιρώνειαν, καὶ Κοράνην.

ΚΙΤΙΟΝ ΕΠΟΛΙΟΡΚΟΥΝ. Κίτιον, πόλις Κύπρου, ὅθεν ἦν Ζήνων ὁ Κιτιεὺς, ὁ φιλόσοφος.

ΚΙΜΩΝΟΣ ΔΕ ΑΠΟΘΑΝΟΝΤΟΣ. αὐτομάτῳ θανάτῳ.

ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΝ. ἱερὸς ἐκλήθη, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ ἐγένετο.

ΤΟΥ ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ. ὅτι εἴκοσι δύο πόλεις ἦσαν Δελφικαὶ, ὧν μία ἦν οἱ Δελφοί. Δελφοὶ δὲ ὁμωνύμως, ἡ πόλις καὶ οἱ ἄνδρες, ὡς καὶ Λεοντῖνοι.

ΑΠΟΧΩΡΗΣΑΝΤΩΝ. ὑποστρεψάντων τῶν Λακεδαιμονίων εἰς τὴν οἰκείαν πατρίδα.

ΠΑΡΕΔΟΣΑΝ ΦΩΚΕΥΣΙ. τινὲς γὰρ τῶν Βοιωτῶν, μὴ θέλοντες ὑπακούειν τοῖς Ἀθηναίοις, κατέλαβον ταῦτα τὰ χωρία ταχέως.

¶ ριγ'. 113. ΟΡΧΟΜΕΝΟΝ. Ὀρχομενὸς θηλυκῶς παρὰ Θουκυδίδῃ, Ὀρχομενὸς ἀρσενικῶς παρὰ Δημοσθένει.

ΠΟΡΕΥΟΜΕΝΟΙΣ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΕΝ ΚΟΡΩΝΕΙΑι. Κορώνεια πόλις Βοιωτίας.

ΛΟΚΡΟΙ. οἱ Ὀπούντιοι Λοκροί.

ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ. τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ.

ΚΑΙ ΜΑΧΗι ΚΡΑΤΗΣΑΝΤΕΣ. οἱ φυγάδες.

ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΑΣ ΚΟΜΙΟΥΝΤΑΙ. τοὺς αἰχμαλώτους.

¶ ριδ'. 114. ΣΤΡΑΤΙΑι. σὺν στρατιᾷ.

ΗΓΓΕΛΘΗ ΑΥΤΩι. τῷ Περικλεῖ δηλονότι. παράσημον τὸ σχῆμά ἐστι, διαβεβηκότος, ἠγγέλθη αὐτῷ, ἀνακόλουθον γάρ.

ΑΦΕΣΤΗΚΕ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΘΡΙΩΖΕ. εἰς τὸ Θριάσιον πεδίον, ὡς Ἀθήναζε.

ΑΠΕΧΩΡΗΣΑΝ ΕΠ' ΟΙΚΟΥ. μετὰ τὸ ὑποτάξαι τὰ Μέγαρα.

ΟΜΟΛΟΓΙΑι ΚΑΤΕΣΤΗΣΑΝΤΟ. ἀτάραχον, εἰρηνικὴν ἐποίησαν.

ΕΣΤΙΑΙΑΣ. Ἑστιαία, πόλις Εὐβοίας, ἥτις νῦν Ὠρεὸς καλεῖται.

¶ ριέ. 115. ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΞΥΜΜΑΧΟΥΣ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΚΤΩι ΔΕ ΕΤΕΙ. μετὰ τὰς τριακοντούτεις δηλονότι σπονδάς.

ΠΕΡΙ ΠΡΙΗΝΗΣ. πλησίον γὰρ ἦν τῆς Μιλήτου, καὶ ἐζήτουν αὐτὴν ἔχειν οἱ Μιλήσιοι.

ΞΥΝΕΠΕΛΑΜΒΑΝΟΝΤΟ. ἐβοήθουν τοῖς Μιλησίοις.

ΝΕΩΤΕΡΙΣΑΙ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ. θέλοντες καινοτομῆσαι τὴν πολιτείαν, δημοκρατίαν ποιήσαντες.

ΕΣ ΛΗΜΝΟΝ. ἡ γὰρ Λῆμνος ὑπήκοος ἦν τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΙ ΦΡΟΥΡΑΝ ΕΓΚΑΤΑΛΙΠΟΝΤΕΣ. εἰς τὴν Σάμον.

ΟΙ ΟΥΧ ΥΠΕΜΕΙΝΑΝ. τὴν δημοκρατίαν.

ΞΥΝΘΕΜΕΝΟΙ. συμφωνήσαντες τοῖς μὴ θέλουσι δημοκρατεῖν.

ΤΟΙΣ ΔΥΝΑΤΩΤΑΤΟΙΣ. τῶν Σαμίων δηλονότι.

ΟΣ ΕΙΧΕ ΣΑΡΔΕΙΣ. Σάρδεις μὲν ἐπὶ τῆς πόλεως, Σάρδις δὲ οἱ πολῖται.

ΔΙΕΒΗΣΑΝ ΥΠΟ ΝΥΚΤΑ. ἤγουν, λαθόντες νυκτὸς εἰσῆλθον.

ΤΩι ΔΗΜΩι ΕΠΑΝΕΣΤΗΣΑΝ. τῶν Σαμίων.

ΤΩΝ ΠΛΕΙΣΤΩΝ. δημοτῶν.

ΑΠΕΣΤΗΣΑΝ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΟΝΤΟ ΣΤΡΑΤΕΥΕΙΝ. μετ' αὐτοῦ.

¶ ριϛ'. 116. ΕΠΙ ΣΑΜΟΥ. Ἀττικὸν τὸ ἐπὶ Σάμου.

ΟΥΚ ΕΧΡΗΣΑΝΤΟ. κατὰ τῆς Σάμου.

ΦΟΙΝΙΣΣΩΝ ΝΕΩΝ. ἤκουον γὰρ, ὅτι Φοίνικες κατ' αὐτῶν ἔρχονται.

ΠΡΟΣ ΤΡΑΓΙΑι. αὕτη κεῖται πλησίον Σάμου.

ΩΝ ΗΣΑΝ. τῶν Σαμίων.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΔΕΣ. στρατιώτας ἄγουσαι τοὺς μέλλοντας πεζομαχεῖν· ἃς καὶ ἱππαγωγοὺς καλεῖ.

ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΤΡΙΣΙ ΤΕΙΧΕΣΙ. τουτέστι τρισὶ τάγμασιν.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΕΦΟΡΜΟΥΣΩΝ. τῶν πολιορκουσῶν τὴν Σάμον· τῶν εἰς ἐπίθεσιν οὐσῶν.

ΕΠ' ΑΥΤΟΥΣ ΠΛΕΟΥΣΙ. κατ' αὐτῶν τῶν Ἀθηναίων.

ΣΤΗΣΑΓΟΡΑΣ. ὅτι Στησαγόρας Σάμιος ἦν.

¶ ριζ'. 117. ΠΡΟΦΥΛΑΚΙΔΑΣ. τὰς πρὸ τῶν ἄλλων ὁρμούσας.

ΠΑΛΙΝ ΤΑΙΣ ΝΑΥΣΙ ΚΑΤΕΚΛΕΙΣΘΗΣΑΝ. οἷον τειχήρεις ἐγένοντο.

ΑΙ ΜΕΤΑ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ. ἕτερός τις Θουκυδίδης, οὐχὶ ὁ συγγραφεύς.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΧΩΡΗΣΑΝ ΟΜΟΛΟΓΙΑι. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΥΣ. οὐδὲ γὰρ εὐπόρουν ἀθρόον ἐκτίσαι τὸ πᾶν.

ΤΑΞΑΜΕΝΟΙ. ὁρίσαντες.

ΞΥΝΕΒΗΣΑΝ ΔΕ. συνεφώνησαν.

ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. ἦσαν δηλονότι.

¶ ριή. 118. ΟΥ ΠΟΛΛΟΙΣ ΕΤΕΣΙΝ ΥΣΤΕΡΟΝ. τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει τῶν σπονδῶν.

ΚΑΙ ΟΣΑ ΠΡΟΦΑΣΙΣ. αἰτία, ἤγουν τὸ Κυλώνειον ἄγος καὶ τὰ Παυσανίου.

ΤΟΥΔΕ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. τοῦ Πελοποννησιακοῦ, τοῦ προκειμένου.

ΤΗΣ ΤΕ ΞΕΡΞΟΥ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΩΣ. ἀναμεταξὺ δηλονότι.

ΕΝ ΟΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. ἔτεσιν.

ΕΓΚΡΑΤΕΣΤΕΡΑΝ. ἰσχυροτέραν.

ΕΠΙ ΜΕΓΑ ΕΧΩΡΗΣΑΝ ΔΥΝΑΜΕΩΣ. ἐδυνήθησαν τὰ μεγάλα.

ΕΙ ΜΗ ΑΝΑΓΚΑΖΟΙΝΤΟ. εἰ μὴ ἐξ ἀνάγκης κινηθεῖεν.

ΤΟ ΔΕ ΤΙ. κατά τι.

ΟΥΚΕΤΙ ΑΝΑΣΧΕΤΟΝ ΕΠΟΙΟΥΝΤΟ. ἤγουν, οὐκ ἠνέσχοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΑΛΛ' ΕΠΙΧΕΙΡΗΤΕΑ. τοῦ συγγραφέως ἡ λέξις. ἐχρῆν γὰρ εἰπεῖν ἐπιχειρητέον.

ΔΙΕΓΝΩΣΤΟ. διεψήφιστο.

ΚΑΤΑ ΚΡΑΤΟΣ. τὸ ἑξῆς, κατὰ κράτος νίκην ἔσεσθαι. αἰνίττεται τὸν μέγαν λοιμόν.

¶ ριθ'. 119. ΨΗΦΟΝ ΕΠΑΓΑΓΕΙΝ. ἤγουν, κυρῶσαι.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΞΥΜΜΑΧΙΑΣ. ἀντὶ τοῦ, ἀπὸ τῶν ξυμμάχων.

ΨΗΦΙΣΑΣΘΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ. διὰ ψήφου ἐπικυρῶσαι.

ΔΕΔΙΟΤΕΣ. μὴ πρὸ τοῦ εἰσβαλεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν, διαφθαρῇ.

¶ ρκ'. 120. ΟΥ ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΕΨΗΦΙΣΜΕΝΟΙ. οὐ ψηφίζονται.

ΧΡΗ ΓΑΡ ΤΟΥΣ ΗΓΕΜΟΝΑΣ. οὐ χρὴ, φησὶν, ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς πράγμασι τοὺς ἡγεμόνας προέχειν, ἀλλ' ἐν τοῖς κοινοῖς.

ΠΡΟΣΚΟΠΕΙΝ. προτιμᾷν.

ΕΚ ΠΑΝΤΩΝ. ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ πάντας. τὸ δὲ Ἐν ἄλλοις, ἐν προεδρείᾳ, καὶ τοῖς τοιούτοις.

ΗΜΩΝ ΔΕ ΟΣΟΙ. τῶν περιθαλασσίων.

ΕΝΗΛΛΑΓΗΣΑΝ. ἀντὶ τοῦ, συνέμιξαν, καὶ ὡμίλησαν. ἐναντίον δέ ἐστι τῷ διηλλάγησαν. διαλλαγῆναι γάρ ἐστι, τὸ δι' αὐτοῦ τοῦ ἐχθροῦ παρακληθῆναι, καὶ φιλιωθῆναι αὐτῷ· ἐναλλαγῆναι δὲ, τὸ ἀπὸ φιλίας εἰς φιλίαν ἄλλου μεταπηδῆσαί τινος, ἐχθροῦ ὄντος τῷ πρώτῳ φίλῳ.

ΦΥΛΑΞΑΣΘΑΙ. τουτέστι φοβηθῆναι.

ΕΝ ΠΟΡΩι. ἐν τῇ παράλῳ. πόρον καλεῖ τὰ ἐμπόρια.

ΟΤΙ ΤΟΙΣ ΚΑΤΩ. τοῖς παραλίοις.

ΤΩΝ ΩΡΑΙΩΝ. τῶν καρπῶν.

ΛΕΓΟΜΕΝΩΝ. παρ' ἡμῶν. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ χρή.

ΠΡΟΣΔΕΧΕΣΘΑΙ. ἐλπίζειν.

ΠΡΟΟΙΝΤΟ. ἀμελήσαιεν.

ΕΥ ΔΕ ΠΑΡΑΣΧΟΝ. ἀντὶ τοῦ παρασχόντος, δηλονότι τοῦ δαίμονος, ὅ ἐστι, δωρησαμένου αὐτοῖς τὴν νίκην.

Ο, ΤΕ ΓΑΡ ΔΙΑ ΤΗΝ ΗΔΟΝΗΝ. τὸ ἑξῆς, ὅ, τε γὰρ διὰ τὴν ἡδονὴν ὀκνῶν εἰ ἡσυχάζοι.

Ο, ΤΕ ΕΝ ΠΟΛΕΜΩι. ἐντεῦθεν δείκνυσι τοῦ πολέμου τὸ ἄδηλον.

ΚΑΚΩΣ. ἀνοήτως.

ΑΒΟΥΛΟΤΕΡΩΝ. κακοβουλοτέρων.

ΕΝΑΝΤΙΩΝ ΤΥΧΟΝΤΑ. ἔργον γάρ ἐστι τῆς τύχης τὸ τοὺς ἐναντίους ἀβουλοτέρους καταστῆσαι· ἐπεὶ οὐ μέγα, εἰ οὕτως ἐνίκησαν.

ΚΑΛΩΣ ΔΟΚ. ΒΟΥΛ. εὐβούλων τῶν ἐναντίων τυχόντα.

ΕΝΘΥΜΕΙΤΑΙ ΓΑΡ. οὐδεὶς, φησὶν, ἐνθυμεῖται ὁμοίως οἷς πιστεύει. πιστεύει γὰρ νικᾶν, τὸ πῶς, οὐκ ἐννοῶν. καὶ οὐδεὶς ὁμοίως ἔργῳ ἐπεξέρχεται οἷς ἐνθυμεῖται. δείκνυσι γὰρ τὴν πίστιν μείζονα τῶν ἐνθυμημάτων, καὶ τὸ ἐνθύμημα μεῖζον τοῦ ἔργου. Ἄλλως. οὐδεὶς γὰρ ἐνθυμεῖται παρόμοια τοῖς βεβαίοις. πίστις γὰρ ἐνταῦθα τὴν βεβαιότητα τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἀσφαλῆ ἀπόβασιν σημαίνει. οὐδεὶς οὖν οὔτε ὅμοια τοῖς πράγμασιν ἐνθυμεῖται, οὔτε ἔργῳ τὰ πιστευθέντα τελειοῖ, ἀλλ' ἐν ἑκατέροις σφάλλεται· διὰ τὸ καὶ τὴν γνώμην ἡμῶν ἀβέβαιον εἶναι, καὶ τὰ πράγματα μὴ κατὰ τὴν θέλησιν ἡμῶν ἀπαντᾷν, ἀλλὰ μετὰ τὰ ἀσφαλῶς ἐνίοτε δοξασθέντα, ἤτοι βουλευθέντα, ἐπὶ τῶν ἔργων διὰ τὸ προσπίπτον δέος ἐκλείπομεν. ὅτι τὸ μὲν βουλεύσασθαι χωρὶς ἀγώνων καθίσταται· τὰ δὲ ἔργα ἐπὶ τῆς ταραχῆς καὶ συγχύσεως ἀλλοιοῦνται.

ΤΗι ΠΙΣΤΕΙ. τῷ θάῤῥει.

ΜΕΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΜΕΝ. ἀσφαλῶς, φησὶν, ἐνθυμούμεθα, διὰ τὸ καθ' ἡσυχίαν δοξάζειν, καὶ βουλεύεσθαι· μετὰ φόβου δὲ ὑστεροῦμεν ἐν τῷ ἔργῳ, διὰ τὸ λοιπὸν ὁρᾷν αὐτὰ τὰ ἔργα, καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ εἶναι τῶν πραττομένων.

ΕΝ ΤΩι ΕΡΓΩι ΕΛΛΕΙΠΟΜΕΝ. φοβηθέντες ἐξεπέσομεν τῆς πράξεως, ἣν προσεδοκήσαμεν λαβεῖν.

¶ ρκά. 121. ΕΧΟΝΤΕΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ. κατὰ τῶν Ἀθηναίων δηλονότι, τὰ παρακινοῦντα τὸν πόλεμον.

ΑΜΥΝΩΜΕΘΑ. τὰ ἴσα ἀνταποδῶμεν.

ΚΑΤΑ ΠΟΛΛΑ ΔΕ. τὸ δυνατὸν κεφάλαιον.

ΩΙ ΙΣΧΥΟΥΣΙΝ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΕΞΑΡΤΥΣΟΜΕΘΑ. παρασκευάσομεν.

ΟΛΥΜΠΙΑι. γράφεται ὀλυμπιᾶσι, ὡς Ἀθήνησι.

ΥΠΟΛΑΒΕΙΝ. δέξασθαι.

ΤΟΥΤΟ ΠΑΘΟΙ. τὸ μεταπεισθῆναι.

ΜΙΑι ΤΕ ΝΙΚΗι. εἰ ἅπαξ, φησὶ, τῇ ναυμαχίᾳ νικηθῶσιν, οὐκέτι ἕξουσιν ἐλπίδα νίκης, οὐ γάρ εἰσι πεζομάχοι. ἡμεῖς δὲ δηλονότι καὶ ταῖς ναυσὶν ἐὰν νικηθῶμεν, τῷ πεζῷ ἰσχύομεν.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΙΚΟΣ. ὡς ἔστιν εἰκάσαι.

ΑΛΙΣΚΟΝΤΑΙ. νικῶνται.

ΕΧΟΜΕΝ ΑΓΑΘΟΝ. ἤγουν, τὴν εὐψυχίαν.

Ο ΔΕ. ἀντὶ τοῦ εἰς ὅ.

ΟΥΚ ΑΠΕΡΟΥΣΙΝ. οὐκ ἀπαγορεύσουσιν.

ΕΠΙ ΤΩι ΤΙΜΩΡΟΥΜΕΝΟΙ. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῷ τιμωρήσασθαι.

ΑΥΤΟΙΣ ΤΟΥΤΟΙΣ. τοῖς χρήμασι δηλονότι.

¶ ρκβ΄. 122. ΟΔΟΙ. πορισμοί.

ΠΑΡΑΙΡΕΣΙΣ. παραφαίρεσις, παράσπασις.

ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΙΧΙΣΜΟΣ. ἐπίθεσις. αἰνίττεται τὴν Δεκέλειαν, ἣν ὕστερον ἐτείχισαν.

ΤΗι ΧΩΡΑι. τῶν Ἀθηναίων.

ΠΡΟΙΔΟΙ. προγνοίη. ἄδηλα γὰρ τὰ τοῦ πολέμου.

ΕΠΙ ΡΗΤΟΙΣ. ὡρισμένοις.

ΧΩΡΕΙ. κινεῖται.

ΤΕΧΝΑΤΑΙ. μεθοδεύει.

ΠΑΡΑΤΥΓΧΑΝΟΝ. παρεμπίπτον.

ΕΝ Ωι Ο ΜΕΝ. ἐν ᾧ, ἀντὶ τοῦ διό.

ΕΥΟΡΓΗΤΩΣ. εὐσκόπως, μεγαλοψύχως, εὐπρεπῶς, εὐτρόπως, ὀργὴ γὰρ ὁ τρόπος.

Ο ΔΕ ΟΡΓΙΣΘΕΙΣ. ὁ μικροψυχήσας.

ΕΝΘΥΜΩΜΕΘΑ. ἀντὶ τοῦ ἐνθυμηθῶμεν. ἔστι γὰρ ὑποθετικόν.

ΟΙΣΤΟΝ ΑΝ ΗΝ. ὑπομονητόν.

ΙΚΑΝΟΙ. δουλωσόμενοι δηλονότι.

ΔΙΧΑ ΓΕ ΟΝΤΑΣ. χωρισθέντας.

ΙΣΤΩ. ὁ ἀκούων δηλονότι.

ΦΕΡΟΥΣΑΝ. ἡμῖν δηλονότι.

ΔΟΥΛΕΙΑΝ. τὴν δουλείαν καὶ λόγῳ ἀμφιβάλλειν.

Ο ΚΑΙ ΛΟΓΩι. εἴωθεν ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ τῶν θηλυκῶν μεταβαίνειν εἰς τὸ οὐδέτερον. οἷον, τρέπονται ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ καὶ τοπρῶτον ἐξεπέμποντο. λέγει δὲ, ὅτι τὴν δουλείαν ὅλως τῷ λογισμῷ ἀμφιβάλλειν, οἷον, λογίσασθαι τοὺς Πελοποννησίους, αἰσχρόν. ὁ γὰρ ἐνδοιασμὸς, λογισμοῦ ἐστὶ μερισμός. περιφραστικῶς οὖν εἴρηται, τῷ λόγῳ ἐνδοιασθῆναι. οἷον, τὸ λογίσασθαι ἡμᾶς καὶ ἐπὶ νοῦν λαβεῖν τὴν δουλείαν.

ΕΝΔΟΙΑΣΘΗΝΑΙ. εἰς ἀμφιβολίαν ἐλθεῖν.

ΥΠΟ ΜΙΑΣ. τῆς τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΚΟΠΑΘΕΙΝ. δουλοῦσθαι.

ΕΝ Ωι. ἐν τῷ κακοπαθεῖν.

Η ΔΙΚΑΙΩΣ ΔΟΚΟΙΜΕΝ ΑΝ ΠΑΣΧΕΙΝ. οἱ γὰρ ἀμελοῦντες, καὶ μὴ ἐπεξερχόμενοι, δοκοῦσιν ἢ δικαίως πάσχειν, ἢ διὰ δειλίαν ἀνέχεσθαι.

ΒΕΒΑΙΟΥΜΕΝ ΑΥΤΟ. τουτέστι τὴν ἐλευθερίαν.

ΤΟΥΣ Δ' ΕΝ ΜΙΑι. πόλει δηλονότι.

ΜΟΝΑΡΧΟΥΣ. τοὺς τυράννους φησὶ μονάρχους.

ΞΥΜΦΟΡΩΝ. ἐνταυθα οὐ κεῖται κυρίως ἡ λέξις, ἀλλὰ ξυμφορὰν φησὶ τὴν κακίαν. ταῦτα δὲ λέγει τὸ τυραννεῖσθαι, καὶ φέρειν τὴν τυραννίδα. τὸ δὲ ἑξῆς, καὶ οὐκ ἴσμεν, ὅπως ποτὲ τάδε οὐκ ἀπήλλακται τῶν τριῶν μεγίστων συμφορῶν.

Η ΜΑΛΑΚΙΑΣ. ὁ ἢ διαζευκτικὸς, ἀντὶ τοῦ καί. Ὅμηρος, — ἢ νέος, ἠὲ παλαιός.

ΟΥ ΓΑΡ ΔΗ ΠΕΦΕΥΓΟΤΕΣ. οὐ δύνασθε, φησὶν, εἰπεῖν, ὅτι οὐ διὰ τὸ ἔχειν τὰ τρία ταῦτα, οὐ πολεμοῦμεν, ἀλλὰ διὰ καταφρόνησιν· ὅ ἐστι,

διὰ τὸ ἄγαν φρονεῖν, καὶ οἷον ὑπερφρονεῖν. ἡ γὰρ κατὰ πρόθεσις ἐπίτασιν ἐνταῦθα σημαίνει.

ΤΑΥΤΑ. τὰ τρία.

ΚΑΤΑΦΡΟΝΗΣΙΝ. ὅτι τὴν καταφρόνησιν ἀφροσύνην λέγει.

¶ ρκγ'. 123. ΒΟΗΘΟΥΝΤΑΣ. τὸ ἑξῆς οὕτως, ὑπὲρ δὲ τῶν μελλόντων, δεῖ τοῖς παροῦσι πράγμασι βοηθοῦντας ἐπιταλαιπωρεῖν. τουτέστι προσθεῖναι τοῖς πόνοις.

ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑι. δυνάμει.

ΠΡΟΦΕΡΕΤΕ. ὑπερφέρετε τῶν ἄλλων.

Α ΤΗι ΑΠΟΡΙΑι ΕΚΤΗΘΗ. ὑπ' ἀπορίας κινηθέντες ἐκτησάμεθα. οἱ γὰρ Λάκωνες τῶν προγόνων ἦσαν ὀλίγον εὐπορώτεροι.

ΞΥΛΛΗΨΕΣΘΑΙ. βοηθήσειν.

ΤΑ ΜΕΝ ΦΟΒΩι. ἵνα μὴ δουλωθῇ.

ΠΑΡΑΒΕΒΑΣΘΑΙ. ἀθετηθῆναι τὰς σπονδὰς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

ΑΛΛ' ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΟΙ ΕΠΙΟΝΤΕΣ. οἱ ἄρξαντες ἀδίκων χειρῶν.

¶ ρκδ'. 124. ΠΑΝΤΑΧΟΘΕΝ. ἀπὸ πολλῶν ἀφορμῶν.

ΕΙΠΕΡ ΒΕΒΑΙΟΤΑΤΟΝ. λείπει τὸ δοκεῖ, ἵν' ᾖ, εἴπερ δοκεῖ.

ΤΙΜΩΡΙΑΝ. βοήθειαν.

ΚΑΙ ΥΠΟ ΙΩΝΩΝ. διαβέβληται γὰρ τὸ ὄνομα τῶν Ἰώνων εἰς μαλακίαν· τῶν δὲ Δωριέων, ἐπὶ ἀνδρείᾳ δοξάζεται.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ μέλλετε.

ΜΕΤΕΛΘΕΙΝ. ἀντὶ τοῦ ἀνασώσασθαι.

ΩΣ ΟΥΚΕΤΙ. τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ γάρ. ἵν' ᾖ, οὐκέτι γὰρ ἐνδέχεται· Ὅμηρος, —ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς. τὸ δὲ περιμένοντας, ἀντὶ τοῦ περιμενόντων.

ΤΟΥΣ ΜΕΝ. λείπει ἡμῶν.

ΤΑΔΕ ΑΡΙΣΤΑ. ἃ εἴπομεν δηλονότι.

ΤΟ ΑΥΤΙΚΑ ΔΕΙΝΟΝ. τὸ πρὸς ὀλίγον γινόμενον ἐκ τοῦ πολέμου.

ΑΠ' ΑΥΤΟΥ. τοῦ πολέμου.

ΔΙΑ ΠΛΕΙΟΝΟΣ. χρόνου.

ΚΑΘΕΣΤΗΚΥΙΑΝ. γεγονυῖαν.

ΠΟΛΙΝ ΤΥΡΑΝΝΟΝ. τὰς Ἀθήνας λέγει. τὸ δὲ ἑξῆς, πόλιν τύραννον παραστησώμεθα. πλεονάζει τὸ τῆς τυραννίδος ὄνομα, ἵνα μᾶλλον παροξύνῃ.

ΕΠΙ ΠΑΣΙΝ ΟΜΟΙΩΣ. κατὰ πάντων.

ΔΙΑΝΟΕΙΣΘΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ, τὸ ἄρχειν.

ΠΑΡΑΣΤΗΣΩΜΕΘΑ. δουλωσώμεθα.

¶ ρκέ. 125. ΓΝΩΜΗΝ. ἀπόφασιν.

ΨΗΦΟΝ ΕΠΗΓΑΓΟΝ. ψῆφον, νῦν σκέψιν. δῆλον δὲ, ὅτι τισὶ δοκεῖ, καὶ τισὶν οὔ.

ΕΞΗΣ. κατὰ τάξιν.

ΚΑΙ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ. τὸ πλῆθος τῶν Λακεδαιμονίων δηλονότι.

ΑΔΥΝΑΤΑ. ἀντὶ τοῦ ἀδύνατον.

ΕΚΠΟΡΙΖΕΣΘΑΙ. ἔκ τινος πόρου λαμβάνειν.

ΜΕΛΛΗΣΙΝ. ἀναβολήν.

ΚΑΘΙΣΤΑΜΕΝΟΙΣ. παρασκευαζομένοις.

¶ ρκς'. 126. ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ. ἐγκαλοῦντες.

ΤΟ ΑΓΟΣ ΕΛΑΥΝΕΙΝ ΤΗΣ ΘΕΟΥ. τοὺς τὸ ἄγος δράσαντας τῆς θεοῦ, τῆς Ἀθηνᾶς.

ΚΥΛΩΝ ΗΝ. τὸ διήγημα τὸ κατὰ τὸν Κύλωνα θαυμάζει σφόδρα ὁ τεχνογράφος, καὶ συμβουλεύει ἐπιμελέστατα αὐτὸ ἐκμαθεῖν τοὺς νέους, ἵνα μιμήσωνται. Ὅτι τοῦ διηγήματος τοῦ κατὰ τὸν Κύλωνα τὴν σαφήνειαν τινὲς θαυμάσαντες, εἶπον, ὅτι Λέων ἐγέλασεν ἐνταῦθα, λέγοντες περὶ Θουκυδίδου. Ὅτι τὰ κατὰ Κύλωνα ἐπράχθη σχεδὸν ἐπὶ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης.

ΔΥΝΑΤΟΣ. πλούσιος.

ΧΡΩΜΕΝΩι ΔΕ ΤΩι ΚΥΛΩΝΙ. περὶ τυραννίδος δηλινότι, ὡς ἐκ τῆς ἀποκρίσεως δείκνυται τῆς θεοῦ.

ΚΑΤΑΛΑΒΕΙΝ. ταύτην γὰρ κατέλαβον οἱ τυραννίδος ἐρῶντες.

ΤΑ ΕΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩι. τοῦτο προσέθηκεν, ἐπειδὴ ἔστιν Ὀλύμπια καὶ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν Ἀθήναις.

ΕΠΙ ΤΥΡΑΝΝΙΔΙ. τυραννήσων.

ΕΙ ΔΕ ΕΝ ΤΗι ΑΤΤΙΚΗι. ἐκ τούτου δηλοῦται σαφῶς, ὅτι περὶ τῆς τῶν Διασίων τὸ μαντεῖον ἔλεγε.

ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ. καὶ παρ' Ἀθηναίοις.

ΔΙΑΣΙΑ. ἣν καὶ ἔλεγεν ἴσως ὁ θεὸς ἑορτήν.

ΕΝ Ηι ΠΑΝΔΗΜΕΙ. πανδημεὶ ἑορτάζουσι, θύουσι δὲ πολλοί.

ΙΕΡΕΙΑ. πρόβατα.

ΑΛΛΑ ΘΥΜΑΤΑ. τινὰ πέμματα εἰς ζώων μορφὰς τετυπωμένα ἔθυον.

ΟΡΘΩΣ ΓΙΓΝΩΣΚΕΙΝ. ἀπλανῶς νοεῖν, τὸν χρησμὸν δηλονότι.

ΕΠΕΧΕΙΡΗΣΕ ΤΩι ΕΡΓΩι. τῇ τυραννίδι.

ΑΙΣΘΟΜΕΝΟΙ. αἴσθησιν τοῦ πράγματος λαβόντες.

ΕΠ' ΑΥΤΟΥΣ. κατ' αὐτῶν.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΣΙΝ. αὐτεξουσίοις οὖσι.

ΔΙΑΘΕΙΝΑΙ. οἰκονομηθῆναι.

ΗΙ ΑΝ ΑΡΙΣΤΑ, τὸ ᾗ, ἀντὶ τοῦ ὡς ἄν.

ΦΛΑΥΡΩΣ. ἀσθενῶς.

ΕΠΙΕΖΟΝΤΟ. ἐταλαιπώρουν.

ΚΑΘΙΖΟΥΣΙΝ ΕΠΙ ΤΟΝ ΒΩΜΟΝ. ἑαυτοὺς δηλονότι παρὰ τὸν βωμόν. τὸ δὲ καθίζουσιν, ἀπὸ τοῦ καθίζω. καθέζονται δὲ, ἀπὸ τοῦ καθέζομαι.

ΟΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΕΠΙΤΕΤΡΑΜΜΕΝΟΙ. οἱ ἔχοντες ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων τὴν ἐπιτροπὴν τῆς φυλακῆς.

ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΕΜΝΩΝ ΘΕΩΝ. τῶν Ἐριννύων, κατὰ ἀντίφρασιν· ἃς μετὰ τὸν Ὀρέστην οἱ Ἀθηναῖοι πλησίον τοῦ Ἀρείου πάγου ἱδρύσαντο, ἵνα πολλῆς τιμῆς τύχωσιν.

ΗΛΑΣΕ ΔΕ ΚΑΙ ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ. βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, οὗ μέμνηται Ἡρόδοτος. ἀμφίβολον, πότερον ἤλασε μετὰ τῶν στασιαζόντων Ἀθηναίων, τουτέστι, καὶ τοὺς στασιάζοντας· ἢ ἤλασε μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ὅτι ἐστασίαζον, ἵνα μὴ ὦσιν ἐν τῇ πόλει οἱ ἀλιτήριοι. ὅπερ ἄμεινον.

ΚΑΤΗΛΘΟΝ ΜΕΝΤΟΙ ΥΣΤΕΡΟΝ. οἱ φυγαδευθέντες.

¶ ρκζ'. 127. ΕΚΕΛΕΥΟΝ ΕΛΑΥΝΕΙΝ. μετὰ τὸν Κλεομένην.

ΠΡΟΣΕΧΟΜΕΝΟΝ. ἔνοχον ὄντα.

ΑΥΤΩι. τῷ ἄγει.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ. κατὰ τὸ γένος τὸ μητρῷον.

ΠΑΘΕΙΝ ΑΝ ΑΥΤΟΝ ΤΟΥΤΟ. τὸ ἐκβληθῆναι. συνέβαινε γὰρ αὐτῷ μὴ πιστεύεσθαι στρατηγίαν τοιούτῳ ὄντι.

ΟΙΣΕΙΝ ΑΥΤΩι. τῷ Περικλεῖ.

ΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΕΙΝΟΥ ΞΥΜΦΟΡΑΝ. τὴν ἀπὸ περιστάσεως δυστυχίαν, καὶ οὐκ ἐξ οἰκείας ἀβουλίας κακοπραγίαν. καὶ ἐν τῇ δημηγορίᾳ, καὶ οὐκ ἴσμεν ὅπως τῶνδε τριῶν τῶν μεγίστων ξυμφορῶν ἀπήλλακται. ἤτοι κακιῶν. καὶ γὰρ αἱ τῆς φύσεως ἐλαττώσεις καὶ διαπτώσεις, κακίαι πάντως εἰσί. καὶ προϊὼν, ἐν τῇ δημηγορίᾳ Περικλέους ξυμφορὰς τὰς ἀποτυχίας εἴρηκεν· ἐνδέχεται γὰρ τὰς ξυμφορὰς τῶν πραγμάτων οὐχ ἧσσον ἀμαθῶς χωρῆσαι, ἢ καὶ τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλως, Διὰ τὸ ἄγος, τουτέστι, διὰ τὸ μὴ ἐκβληθῆναι αὐτὸν ὄντα ἐναγῆ.

ΤΩΝ ΚΑΘ' ΕΑΥΤΟΝ. τῶν ὄντων κατὰ τὴν ζωὴν αὐτοῦ.

¶ ρκή. 128. ΤΟ ΑΠΟ ΤΑΙΝΑΡΟΥ ΑΓΟΣ. Ταίναρον, ἀκρωτήριον Λακωνικῆς, ἱερὸν Ποσειδῶνος.

ΝΟΜΙΖΟΥΣΙΝ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΧΑΛΚΙΟΙΚΟΥ ΑΓΟΣ. Χαλκίοικος ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Σπάρτῃ, ἢ ὅτι Χαλκοῦν εἶχεν οἶκον, ἢ διὰ τὸ στερεὸν εἶναι, ἢ διὰ τὸ τοὺς Χαλκιδεῖς τοὺς ἐξ Εὐβοίας φυγάδας αὐτὸν κτίσαι.

ΥΠ' ΑΥΤΩΝ. τῶν Σπαρτιατῶν.

ΕΞΕΠΕΜΦΘΗ. εἰς ἀρχὴν τοῦ Ἑλλησποντοῦ.

ΙΔΙΑι ΔΕ ΑΥΤΟΣ. Παυσανίας.

ΕΡΜΙΟΝΙΔΑ. ἀπὸ Ἑρμιόνης πόλεως Λακωνικῆς.

ΤΩι ΔΕ ΕΡΓΩι, ΤΑ ΠΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΑ. βουλόμενος δηλονότι τὰ τοῦ βασιλέως πράγματα ποιεῖν. ἐμήδιζε γάρ.

ΑΠΟ ΤΟΥΔΕ ΠΡΩΤΟΝ. ἀπὸ τούτου τοῦ ἐπιφερομένου περὶ Βυζαντίου δηλονότι.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚ ΚΥΠΡΟΥ. ἐνταῦθα τὰ περὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ παρουσίας διηγεῖται.

ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΕΣ ΤΙΝΕΣ. διαφορὰ προσήκοντος καὶ συγγενοῦς.

ΤΩι ΔΕ ΛΟΓΩι. τῇ φήμῃ.

ΑΥΤΩι. τῷ Πέρσῃ.

ΕΙ ΟΥΝ ΤΙ ΣΕ. ἀντὶ τοῦ σοί. Ἀττικὴ δὲ καὶ ἀρχαία ἡ φράσις, ἀντὶ δοτικῆς αἰτιατικὴν συντάξαι.

¶ ρκθ'. 129. Η ΓΡΑΦΗ ΕΔΗΛΟΥ. γραφὴ, ἡ ζωγραφία, καὶ ἡ κατηγορία, καὶ ἡ ἐπὶ γραμμάτων ἁπλῶς, ὡς νῦν.

ΕΠΙ ΘΑΛΑΣΣΑΝ. ἐπὶ τὰ παραθαλάσσια.

ΕΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ. ὄντα δηλονότι.

ΑΥΤΩι. τῷ Ἀρταβάζῳ.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΦΡΑΓΙΔΑ. ἡ σφραγὶς τοῦ Περσῶν βασιλέως εἶχε, κατὰ μέν τινας, τὴν βασιλέως εἰκόνα· κατὰ δέ τινας, τὴν Κύρου τοῦ πρώτου βασιλέως αὐτῶν· κατὰ δέ τινας, τὸν Δαρείου ἵππον, δι' ὃν χρεμετίσαντα ἐβασίλευσεν.

ΑΠΟΔΕΙΞΑΙ. τῷ Παυσανίᾳ.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΛΗι. κελεύῃ.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ. λείπει ἡ ὑπέρ.

ΚΕΙΣΕΤΑΙ ΣΟΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ. διὰ παντὸς εὐεργέτης κληθήσῃ ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ.

ΑΝΕΙΝΑΙ. ῥαθυμῆσαι.

¶ ρλ'. 130. ΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΕΝ ΜΕΓΑΛΩι ΑΞΙΩΜΑΤΙ. ἤγουν, τιμώμενος τὰ μεγάλα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

ΕΝ ΤΩι ΚΑΘΕΣΤΩΤΙ ΤΡΟΠΩι. τῷ Λακωνικῷ.

ΕΔΟΡΥΦΟΡΟΥΝ. μετὰ δοράτων προέπεμπον. ταῦτα πάντα ἐν τῇ πρώτῃ παρουσίᾳ ἐπράχθη.

ΠΕΡΣΙΚΗΝ. τρυφηλήν.

ΔΥΣΠΡΟΣΟΔΟΝ ΤΕ. δυσέντευκτον.

ΕΣ ΠΑΝΤΑΣ. κατὰ πάντων.

¶ ρλά. 131. ΤΟ, ΤΕ ΠΡΩΤΟΝ. ἀντὶ τοῦ τὸ πρῶτόν τε. Ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ παρουσία δευτέρα.

ΕΚΠΟΛΙΟΡΚΗΘΕΙΣ. τῇ πολιορκίᾳ ἐκβληθείς.

ΤΑΣ ΤΡΩΙΑΔΑΣ. εἰσὶ γὰρ καὶ Ἀττικαί.

ΙΔΡΥΘΕΙΣ. καθεσθείς.

ΠΡΑΣΣΩΝ ΤΕ. τὰ συμφέροντα ἑαυτῷ.

ΕΣΗΓΓΕΛΛΕΤΟ. ἐμηνύετο.

ΤΗΝ ΜΟΝΗΝ. τὴν ἀργίαν.

ΠΟΙΟΥΜΕΝΟΣ. τὸ ἐπειδὴ πρὸς τὸ ποιούμενος.

ΕΠΕΣΧΟΝ. ἑαυτοὺς δηλονότι.

ΣΚΥΤΑΛΗΝ. ἀντὶ τοῦ ἐπιστολὴν Λακωνικήν. ἦν δὲ ἡ σκυτάλη, ξύλον στρογγύλον ἐξεσμένον, ἐπίμηκες. δύο δὲ παρὰ Λακεδαιμονίοις ὑπῆρχον σκυτάλαι· καὶ τὴν μὲν μίαν κατεῖχον οἱ Ἔφοροι τῶν Λακεδαιμονίων, τὴν δὲ ἑτέραν τῷ ἐκπεμπομένῳ τῶν στρατηγῶν παρεῖχον. καὶ ὁπότε ἐβούλοντο ἐπιστεῖλαί τι αὐτῷ, φέροντες ἱμάντα λευκὸν, περιείλουν τὴν σκυτάλην, καὶ ἐπὶ τοῦ ἱμάντος ἔγραφον, καὶ ἀνελίττοντες παρεῖχον τὸν ἱμάντα τῷ ἀποφέροντι. τοῦτο δὲ ἐποίουν, ἵνα μὴ μάθωσιν οἱ ἀποφέροντες τὰ ἐν τῷ ἱμάντι γεγραμμένα. ὁ δὲ στρατηγὸς, λαβὼν τὸν ἱμάντα, τῇ ἑαυτοῦ σκυτάλῃ περιείλιττε, καὶ ἐγίγνωσκε τὴν τῶν γραμμάτων περιοχήν. εἰ δέ τις εἴποι, καὶ πῶς εἶχεν ὁ Παυσανίας τὴν σκυτάλην, λάθρα τῆς πόλεως ἐξελθών; ῥητέον, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στρατηγίας εἶχε τὴν σκυτάλην.

ΜΗ ΛΕΙΠΕΣΘΑΙ. τὸν Παυσανίαν δηλονότι.

ΑΥΤΩι. τῷ Παυσανίᾳ.

ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΟΛΗΝ. τὴν κατηγορίαν. τὸν κίνδυνον, τὸ γεγονὸς ὑπ' αὐτοῦ παράβολον.

ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΔΡΑΣΑΙ ΤΟΥΤΟ. τὸ κακὸν δηλονότι. καὶ μὴν οὐκ ἦν βασιλεὺς, ἀλλ' ἐπίτροπος.

ΕΠΕΙΤΑ ΔΙΑΠΡΑΞΑΜΕΝΟΣ. χρήμασι δηλονότι καὶ λόγοις διαπραξάμενος, ἤτοι διακρουσάμενος τὴν κατηγορίαν.

ΠΕΡΙ ΑΥΤΩΝ. τῶν κατηγορημάτων.

¶ ρλβ'. 132. ΓΕΝΟΥΣ ΤΕ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΟΝΤΑ. Ἡρακλείδης γὰρ ἦν.

ΕΝ ΤΩι ΠΑΡΟΝΤΙ. καιρῷ δηλονότι.

ΤΟΝ ΛΕΩΝΙΔΟΥ. οὗτος ὁ Λεωνίδης ὁ ἐν Θερμοπύλαις ἀριστεύσας ἐπὶ τῶν Μηδικῶν.

ΑΝΕΨΙΟΣ ΩΝ. τοῦ Πλειστάρχου.

ΤΗι ΤΕ ΠΑΡΑΝΟΜΙΑι. διὰ τὸ μὴ στέργειν τοῖς Λακωνικοῖς νόμοις.

ΤΟΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙ. τοῖς ἤθεσι τῶν Λακώνων.

ΕΞΕΔΕΔΙΗιΤΗΤΟ. ἔξω τῶν Λακωνικῶν διῃτᾶτο νόμων.

ΕΠΙ ΤΟΝ ΤΡΙΠΟΔΑ. οὐκ ἐν ᾧ ἐμαντεύετο ὁ Ἀπόλλων, ἀλλ' ἕτερόν τινα, ὃν ἔλαβον οἱ Ῥωμαίων βασιλεῖς, καὶ μετέθηκαν ἐπὶ τὸν ἱπποδρόμον τοῦ Βυζαντίου.

ΕΞΕΚΟΛΑΨΑΝ. ἐξορύξαντες ἀπήλειψαν.

ΕΝ ΤΟΥΤΩι ΚΑΘΕΙΣΤΗΚΕΙ. ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ Μηδισμοῦ. ἀπηλέγχθη γὰρ μὴ ἐμμένειν τοῖς ἤθεσι τῶν Λακεδαιμονίων.

ΠΑΡΟΜΟΙΟΝ. τῷ Μηδισμῷ δηλονότι.

ΤΗι ΠΑΡΟΥΣΗι ΔΙΑΝΟΙΑι. λείπει ἡ ἐν.

ΚΑΙ ΗΝ ΔΕ ΟΥΤΩ. τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ γάρ.

ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ. αὐτονομίαν.

ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΝ ΞΥΓΚΑΤΕΡΓΑΣΩΝΤΑΙ. κατὰ τῆς Σπάρτης. ἤγουν τὸν Μηδισμόν.

ΤΑΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ. δῆλον ὅτι καὶ ἄλλας ἀπέστειλεν.

ΑΝΗΡ ΑΡΓΙΛΙΟΣ. τινὲς κύριον, τινὲς ἐθνικὸν, ἀπὸ πόλεως Θρᾴκης· ὅπερ ἄμεινον.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΠΟΤΕ. τὸ παιδικὰ, ὀξυτόνως, οὐδέτερον πληθυντικόν. τοῦτο δέ τινες ἐπὶ ἀγαθοῦ ἔρωτος, τινὲς δὲ ἐπὶ αἰσχροῦ λαμβάνουσι. παιδικὰ, ἀντὶ τοῦ ἐρώμενος, ᾧ ἐθάῤῥει. τὸ γὰρ πιστότατος ὤν.

ΠΑΛΙΝ ΑΦΙΚΕΤΟ. ἐπανῆλθε.

ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΙΗΣΑΜΕΝΟΣ. ἀντὶ τοῦ ὁμοίαν ποιησάμενος ὁ Ἀργίλιος.

Η ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΟΣ. ἐκεῖνος ὁ Παυσανίας.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΝ ΕΥΡΕΝ. ὡσανεὶ ἔλεγεν, εὗρε τοῦτο ἀληθὲς, ὃ ὑπενόει γεγράφθαι.

¶ ρλγ'. 133. ΑΠΟ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ. ἀπὸ συνθήματος τοῦ Ἀργιλίου.

ΚΑΛΥΒΗΝ. σκηνήν.

ΔΙΑΚΟΝΙΑΙΣ ΠΑΡΑΒΑΛΟΙΤΟ. ταῖς ἀγγελίαις ταῖς ἄλλαις διαβάλλοι.

ΠΑΡΑΒΑΛΟΙΤΟ. παραβόλως κατηγορήσειεν, ἢ ὑπόπτως διακονήσειε.

ΠΡΟΤΙΜΗΘΕΙΗ ΔΕ. ἐν εἰρωνείᾳ τὸ προτιμηθείη λέλεκται.

ΤΟΙΣ ΠΟΛΛΟΙΣ. ἀντὶ τοῦ τοῖς πᾶσι.

¶ ρλδ'. 134. ΑΚΡΙΒΩΣ. ἀληθῶς.

ΕΠΟΙΟΥΝΤΟ. ἔμελλον ποιήσειν. ποιῆσαι ἐβούλοντο.

ΛΕΓΕΤΑΙ Δ' ΑΥΤΟΝ. τὸν Παυσανίαν.

ΕΦ' Ωι ΕΧΩΡΕΙ. οὗ χάριν.

ΑΛΛΟΥ ΔΕ. Ἐφόρου δηλονότι, ἀφανῶς νεύσαντος, ὅστις ἦν φίλος τῷ Παυσανίᾳ.

ΧΩΡΗΣΑΙ ΔΡΟΜΩι. λέγεται τὸν Παυσανίαν.

ΚΑΙ ΕΣ ΟΙΚΗΜΑ ΟΥ ΜΕΓΑ. φασὶ γὰρ, ὅτι, ἡνίκα ἔφραξαν κατ' αὐτοῦ τὸ οἴκημα, ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἀλκιθέα πρώτη λίθον ἐπέθηκε. τοιαῦται γὰρ αἱ Λακωνικαὶ γυναῖκες. τεκμήριον δὲ τοῦτο τοῦ μισοτυράννους εἶναι τοὺς Λάκωνας.

ΤΟ ΠΑΡΑΥΤΙΚΑ ΜΕΝ. ἤγουν, κατὰ τὸ ἐνεστώς.

ΥΣΤΕΡΗΣΑΝ. ἐβράδυναν.

ΕΝΔΟΝ ΟΝΤΑ ΤΗΡΗΣΑΝΤΕΣ. ἐξῄει γὰρ εἰς τὸ ἱερὸν πολλάκις.

ΚΑΙ ΑΠΟΛΑΒΟΝΤΕΣ ΕΙΣΩ. μονώσαντες, περιείρξαντες.

ΑΠΩιΚΟΔΟΜΗΣΑΝ. τειχίσαντες τὰς θύρας ἀπέφραξαν.

ΕΞΕΠΟΛΙΟΡΚΗΣΑΝ ΛΙΜΩι. ἵνα δῆθεν μὴ ἀσεβήσωσιν. Ἑτέρῳ δὲ τρόπῳ ἠσέβησαν, ἐν ἱερῷ αὐτὸν πολιορκήσαντες.

ΕΜΕΛΛΗΣΑΝ. εἰς δύο ἔτεμον.

ΕΣ ΤΟΝ ΚΕΑΔΑΝ. ἐμβαλεῖν δηλονότι. τόπος ὁ Κεάδας ὀρωρυγμένος ἐν Λακωνικῇ, ὅπου τοὺς κακούργους εἰώθασι ῥίπτειν.

ΠΛΗΣΙΟΝ ΠΟΥ. τοῦ Κεάδου.

Ο ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ. ὁ Ἀπόλλων.

ΤΟΝ ΤΕ ΤΑΦΟΝ. τὸ σῶμα.

ΕΝ ΤΩι ΠΡΟΤΕΜΕΝΙΣΜΑΤΙ. ἐν τῷ προπυλαίῳ.

ΔΥΟ ΣΩΜΑΤΑ. τουτέστι δύο Ἐφόρους ἀποθανεῖν ἀντ' αὐτοῦ. οἱ δὲ ἐσοφίσαντο τοὺς ἀνδριάντας. Ἄλλως, ἀνθ' ἑνὸς σώματος τοῦ Παυσανίου δύο στήλας τοῦ Παυσανίου ἀνέθηκαν.

¶ ρλέ. 135. ΤΟΥ ΔΕ ΜΗΔΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ. παρέκβασις, διὰ τὸ ἀκόλουθα εἶναι ταῦτα τῷ κατὰ Παυσανίαν. οὐδὲν γὰρ ταῦτα πρὸς τὸ ἄγος συμβάλλεται.

ΕΤΥΧΕ ΓΑΡ ΩΣΤΡΑΚΙΣΜΕΝΟΣ. διὰ τὸ φρόνημα, ὃ εἶχεν Θεμιστοκλῆς περὶ τῆς Σαλαμῖνος, ἐξωστρακίσθη ὑπὸ Ἀθηναίων, ἵνα τὸ φρόνημα αὐτοῦ καθέλωσιν.

ΟΙΣ ΕΙΡΗΤΟ. ἐνετέταλτο.

¶ ρλϛ'. 136. ΑΥΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ. ἐπειδὴ γὰρ οὐ συνεμάχησαν οἱ Κερκυραῖοι τῇ Ἑλλάδι κατὰ τοῦ βαρβάρου, ἀλλὰ ἐσοφίσαντο, ἔμελλον αὐτοὺς ἀνελεῖν οἱ πολεμήσαντες· ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ἐκώλυσε, λέγων, ὅτι, εἰ τοῦτο γένηται, καὶ τὰς μὴ συμμαχησάσας πόλεις ἀνέλωμεν, μεῖζον πάθος ἔσται τῇ Ἑλλάδι ἤπερ ὁ Πέρσης αὐτῆς κυριεύσας ἐπεξῆλθε. καὶ διὰ τοῦτο ἦν εὐεργέτης αὐτοῖς.

ΑΠΕΧΘΕΣΘΑΙ. ἐχθροὺς γενέσθαι.

ΔΙΑΚΟΜΙΖΕΤΑΙ. ἄγεται.

ΕΣ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΤΙΚΡΥ. τὴν Θεσπρωτίδα.

ΚΑΤΑ ΠΥΣΤΙΝ. φήμην.

ΟΥ ΦΙΛΟΝ. πέμψαντος γάρ ποτε Ἀδμήτου Ἀθήναζε περὶ συμμαχίας αἰτήσεως, ὁ Θεμιστοκλῆς ἀνέπεισε τὴν πόλιν μὴ δοῦναι αὐτῷ βοήθειαν· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἦν αὐτῷ φίλος.

ΚΑΤΑΛΥΣΑΙ. καταλῦσαι μὲν, κυρίως ἐπὶ τῶν ὀχουμένων ἐπὶ ἅρματος· κατάγειν δὲ, ἐπὶ νεώς.

ΕΠΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΝ. ἔνθα τὸ πῦρ ἀνάπτεται εἰς τιμὴν θεοῦ τινος.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΑΞΙΟΙ. οὐκ ἄξιον νομίζει εἶναι τοῦ Ἀδμήτου.

ΕΙΤΙ ΑΡ' ΑΥΤΟΣ. ὁ Θεμιστοκλῆς.

ΑΥΤΩι ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΔΕΟΜΕΝΩι. αὐτῷ τῷ Ἀδμήτῳ.

ΚΑΙ ΓΑΡ ΑΝ ΥΠ' ΕΚΕΙΝΟΥ. ὑπ' ἐκείνου τοῦ Ἀδμήτου, τὸ δὲ ἑξῆς· ὑπὸ πολλῷ ἐκείνου ἀσθενεστέρου. πᾶς γὰρ ὁ τυχὼν τὸν δυστυχοῦντα δύναται τιμωρεῖσθαι.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΑΥΤΟΣ. ὁ Θεμιστοκλῆς.

ΕΚΕΙΝΩι. τῷ Ἀδμήτῳ.

ΧΡΕΙΑΣ ΤΙΝΟΣ. χρείας τινὸς ἔξωθεν, καὶ οὐχὶ περὶ ζωῆς καὶ θανάτου.

ΕΚΕΙΝΟΝ Δ' ΑΝ. τὸν Ἄδμητον.

ΑΥΤΟΝ, ΕΙΠΩΝ. τὸν Θεμιστοκλέα.

ΚΑΙ ΕΦ' Ωι. οὗ ἕνεκα.

ΑΠΟΣΤΕΡΗΣΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ οὐκ ἀξιοῖ.

ΩΣΠΕΡ ΚΑΙ ΕΧΩΝ ΑΥΤΟΝ ΕΚΑΘΕΖΕΤΟ. αὐτῷ τῷ σχήματι.

¶ ρλζʹ. 137. ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΕΙΠΟΥΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ ἀπειλήσασιν.

ΕΣ ΠΥΔΝΑΝ. ἕως τῆς Πύδνας.

ΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. πόλιν δηλονότι, τοῦ φιλέλληνος.

ΚΑΤΑΦΕΡΕΤΑΙ — ΕΣ ΤΟ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. ἄλλο δυστύχημα τοῦ Θεμιστοκλέους.

ΝΑΞΟΝ. διὰ τὴν ἀποστασίαν αὐτῆς.

ΚΑΙ ΔΙ' Α ΦΕΥΓΕΙ. ὅτι καὶ αὐτὸν φησὶ συνειδότα ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγειν τὸν Θεμιστοκλέα.

ΑΠΟΜΝΗΣΕΣΘΑΙ. ἀποδοῦναι μνησθέντα.

ΚΑΙ ΑΠΟΣΑΛΕΥΣΑΣ. ἀποφυγὼν ἐκ τοῦ λιμένος, καὶ σάλῳ ὁμιλήσας· τουτέστι, τῷ ἀλιμένῳ τόπῳ, ἔνθα σάλος γίνεται.

ΟΤΙ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΗΚΩ ΠΑΡΑ ΣΕ. λείπει ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ ὢν μετοχή. ἵν' ᾖ, Θεμιστοκλῆς ὤν. καὶ, ἥκω Διὸς παῖς ὤν.

ΠΛΕΙΩ ΑΓΑΘΑ. εἴργασμαι δηλονότι.

ΑΝ ΤΩι ΑΣΦΑΛΕΙ ΜΕΝ. τὰ πράγματα ἦσαν δηλονότι.

ΕΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩι. τὰ πράγματα ἦσαν.

Η ΑΠΟΚΟΜΙΔΗ. ἡ ὑποστροφή.

ΚΑΙ ΜΟΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ. ἀντίχαρις.

ΤΗΝ ΤΩΝ ΓΕΦΥΡΩΝ—ΟΥ ΔΙΑΛΥΣΙΝ. ταῦτα κεῖται παρ' Ἡροδότῳ ἀκολούθως, ὡς ἐπράχθη.

ΔΙ' ΑΥΤΟΝ. τὸν Πέρσην.

¶ ρλή. 138. ΕΘΑΥΜΑΣΕ ΤΕ. ὅτι εἶπεν ἐπειδὴ ἴσχυσε μηχανῇ τινι σῶσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ.

ΤΗΝ ΔΙΑΝΟΙΑΝ. τὴν γνῶσιν.

Ο Δ' ΕΝ ΤΩι ΧΡΟΝΩι. ἐσκόπει γὰρ, εἴπως αὐτὸν ἐν τῷ μεταξὺ ἀνακαλέσοιντο οἱ Ἀθηναῖοι.

ΟΝ ΕΠΕΣΧΕΝ. ἑαυτὸν δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ. τῶν ἐθῶν.

ΠΑΡ' ΑΥΤΩι. τῷ Πέρσῃ.

ΚΑΙ ΟΣΟΣ ΟΥΔΕΙΣ ΠΩ ΕΛΛΗΝΩΝ. Ἱστιαῖος, καὶ Ἱππίας, καὶ Δημάρατος, καὶ ἄλλοι.

ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ. ἔθνους δηλονότι.

ΥΠΕΤΙΘΕΙ ΑΥΤΩι. ὑπέβαλλε τῷ Πέρσῃ.

ΔΙΔΟΥΣ. ἀντὶ τοῦ διδόναι.

ΗΝ ΓΑΡ Ο ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ. ἐγκώμιον Θεμιστοκλέους. Τοὺς μακροὺς ἐπαίνους ἐν τούτοις ἀνέτρεψας, Θουκυδίδη, ἄφρονος ἔργον ἀνδρὸς δεδρακέναι δείξας. Εἰ γὰρ τὸ μέλλον, ὡς ἔφης, προέβλεπεν ὁ Θεμιστοκλῆς, πῶς, ἃ μὴ ἦν δυνατὸς τελέσαι, ὑπέσχετο, μὴ προγνοὺς, ὡς ἡ τῶν Ἑλλήνων ἰσχὺς ἀκαταγώνιστος ἦν ἐκ τῶν προλαβόντων.

ΦΥΣΕΩΣ ΙΣΧΥΝ. τῆς κοινῆς τῶν ἀνθρώπων, ὅσον δύναται.

ΤΙ ΕΣ ΑΥΤΟ ΜΑΛΛΟΝ. εἰς τὴν ἰσχὺν τῆς φύσεως.

ΘΑΥΜΑΣΑΙ. ἀντὶ τοῦ, θαυμασθῆναι.

ΞΥΝΕΣΕΙ. ἄνευ μαθήσεως τὴν ξύνεσιν.

ΟΙΚΕΙΑι. φυσικῇ.

ΚΑΙ ΟΥΤΕ ΠΡΟΜΑΘΩΝ. οὔτε ἀπὸ προμαθήσεως ἀγαγών τι ἐς αὐτήν. ἤτοι τὴν ἰσχὺν τῆς φύσεως.

ΤΩΝ ΤΕ ΠΑΡΑΧΡΗΜΑ. τῶν παραπιπτόντων.

ΓΝΩΜΩΝ. κριτής.

ΕΠΙΠΛΕΙΣΤΟΝ. καλῶς τὸ ἐπιπλεῖστον. θεοῦ γὰρ μόνου τὸ πάντα εἰδέναι.

ΟΙΟΣ ΤΕ. ἦν δηλονότι.

ΩΝ Δ' ΑΠΕΙΡΟΣ. ὧν δ' ἄπειρος εἴη, οὐκ ἀπήλλακτο κρῖναι ἱκανῶς. οἷον, καὶ ἐν τούτοις τοῖς ἀγνώστοις οὐ διημάρτανε τῆς κρίσεως. ὡς ἐδήλωσε καὶ ἐπὶ τῶν νεῶν τῆς κτίσεως, καὶ ἐπὶ τῆς Σαλαμῖνος, καὶ ἀλλαχοῦ.

ΤΟ, ΤΕ ΑΜΕΙΝΟΝ, Η ΧΕΙΡΟΝ. τὸ συνοῖσον, ἢ τὸ βλαπτικόν.

ΜΑΛΙΣΤΑ. τῶν ἄλλων δηλονότι.

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΖΕΙΝ. ἑτοίμως λέγειν.

ΦΑΡΜΑΚΩι ΑΠΟΘΑΝΕΙΝ ΑΥΤΟΝ. αἷμα γὰρ ταύρειον πιὼν ἀπέθανεν.

ΕΝ ΜΑΓΝΗΣΙΑι. δύο γάρ εἰσι Μαγνησίαι, Θεσσαλὴ, καὶ Ἀσιανή.

ΜΥΟΥΝΤΑ ΔΕ. πόλις Καρίας ὁ Μυοῦς.

ΤΑ ΜΕΝ ΚΑΤΑ ΠΑΥΣΑΝΙΑΝ. ὥσπερ σχετλιάζων καὶ ἀνοιμώζων ταῦτά φησιν ὁ συγγραφεύς.

¶ ρλθʹ. 139. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝΑΓΩΝ ΤΗΣ ΕΛΑΣΕΩΣ. καὶ ἄλλας γὰρ ἐποιήσαντο, ἀπελάσαι τοὺς ἐννέα Ἄρχοντας.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ὃ ἔγραψε Περικλῆς.

ΤΟΙΣ ΛΙΜΕΣΙΝ. οὐ μόνον τοῦ Πειραιῶς, ἀλλὰ παντὸς λιμένος ὧν ἦρχον οἱ Ἀθηναῖοι.

Τ'ΑΛΛΑ ΥΠΗΚΟΟΝ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΕΠΙΚΑΛΟΥΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ ἐγκαλοῦντες.

ΕΠ' ΕΡΓΑΣΙΑΝ. περιττὴ ἡ ἐπὶ πρόθεσις.

ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ. τὴν γῆν λέγει τὴν μεταξὺ Μεγάρων καὶ Ἀττικῆς, ἥντινα ἀνέθεσαν ταῖς Ἐλευσινίοις θεαῖς. τὴν αὐτὴν δὲ λέγει καὶ ἀόριστον. ἀόριστος δέ ἐστιν ἡ μὴ ἔχουσα ὅρους, μηδὲ σπειρομένη. ἡ γὰρ σπειρομένη ὅρους ἔχει, ἅτε οὖσα μεμερισμένη, ἕως ἐστὶν ἑκάστῳ τὸ δίκαιον τῆς διακρατήσεως.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΟΡΙΣΤΟΥ. τῆς πολλῆς.

ΚΑΙ ΑΝΔΡΑΠΟΔΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΝ. ὡς ὅτι δούλους τοὺς ἀποφεύγοντας ἐδέχοντο.

ΚΑΙ ΛΕΓΟΝΤΩΝ ΑΛΛΟ ΜΕΝ ΟΥΔΕΝ. οἷον, περὶ τῆς Ποτιδαίας, καὶ τῶν ἄλλων.

ΓΝΩΜΑΣ. βουλάς.

ΑΠΑΞ. παντελῶς.

ΩΣ ΜΗ ΕΜΠΟΔΙΟΝ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ. τὸ ψήφισμα φησὶν οὐ τὸ Μεγαρέων, ἀλλὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτονόμους τοὺς Ἕλληνας.

ΚΑΘΕΛΕΙΝ. τὸν πόλεμον.

¶ ρμʹ. 140. ΟΥ ΤΗι ΑΥΤΗι ΟΡΓΗι. ὀργῇ, διανοίᾳ, τρόπῳ, σκοπῷ.

ΠΡΟΣ ΔΕ ΤΑΣ ΞΥΜΦΟΡΑΣ. πρὸς τὰ συμβαίνοντα.

ΤΡΕΠΟΜΕΝΟΥΣ. μεταβαλλομένους.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΝΑΠΕΙΘΟΜΕΝΟΥΣ. περιττὴ ἡ ἀνά. τουτέστι, πειθομένους.

ΤΟΙΣ ΚΟΙΝΗι ΔΟΞΑΣΙ. κοινῇ δόξασι βοηθεῖν, καὶ μὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀπολιγωρεῖν τὸν πόλεμον, μηδὲ τὸν συμβουλεύσαντα αἰτιᾶσθαι.

Η ΜΗΔΕ ΚΑΤΟΡΘΟΥΝΤΑΣ. ἀντὶ τοῦ, ἢ μηδὲ κατορθούντων. ἀντίπτωσις γάρ ἐστι.

ΤΑΣ ΞΥΜΦΟΡΑΣ. τὰς ἀποβάσεις.

ΑΜΑΘΩΣ. ἐσφαλμένως.

ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΤΕ. ὅτε ἐκώλυον τὸ τεῖχος γενέσθαι.

ΕΙΡΗΜΕΝΟΝ. ὑπεσχημένου ὄντος τοῦ πράγματος ἐν ταῖς σπονδαῖς ταῖς τριακοντούτεσι.

ΔΙΑΦΟΡΩΝ. τῶν ὑποθέσεων. ἐξ ὧν διάφορα φρονοῦμεν.

ΔΕΧΟΝΤΑΙ. λύειν τὰ διάφορα ταῖς δίκαις.

Η ΛΟΓΟΙΣ. διαδικασίαις.

ΚΑΘΑΙΡΕΙΝ. ἀκυροῦν.

ΠΡΟΥΧΟΝΤΑΙ. προβάλλονται.

ΑΙΤΙΑΝ ΥΠΟΛΙΠΗΣΘΕ. ἀντὶ τοῦ, αἰτιάσησθε.

ΤΗΝ — ΠΕΙΡΑΝ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ. εἴτε φοβούμεθα τοὺς Λακεδαιμονίους, εἴτε καὶ μή.

ΤΟΥΤΟ. τὸ καθελεῖν τὸ Μεγαρέων πινάκιον.

ΟΙΣ ΕΙ ΞΥΓΧΩΡΗΣΕΤΕ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΑΠΙΣΧΥΡΙΣΑΜΕΝΟΙ ΔΕ. ἰσχυρῶς ἀπαγορεύσαντες.

ΠΡΟΣΦΕΡ. ὁμιλεῖν.

¶ ρμάʹ. 141. ΥΠΑΚΟΥΕΙΝ. πάντοτε, ὁσάκις ἂν κελευώμεθα.

ΠΡΙΝ ΤΙ ΒΛΑΒΗΝΑΙ. ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος.

ΚΑΙ ΕΠΙ ΜΕΓΑΛΗι. κατὰ κοινοῦ τὸ διανοήθητε.

ΜΗΔΕ ΞΥΝ ΦΟΒΩι. ἐὰν γὰρ ὑπακούσωμεν αὐτοῖς, φησὶν, ἐν τούτῳ, λοιπὸν καὶ περὶ τῶν ἄλλων δεδοίκαμεν.

ΔΙΚΑΙΩΣΙΣ. κέλευσις. πρόσταξις. τὸ δικαιοῦν διὰ μικρὰν πρόφασιν μὴ δέχεσθαι πόλεμον.

ΟΥΚ ΑΣΘΕΝΕΣΤΕΡΑ ΕΞΟΜΕΝ. οὐκ ἀσθενεστέρως διακεισόμεθα.

ΑΥΤΟΥΡΓΟΙ ΤΕ ΓΑΡ ΕΙΣΙ. δι' ἑαυτῶν τὴν γῆν ἐργαζόμενοι, σπάνει δούλων.

ΑΠΕΙΡΟΙ. ἀδίδακτοι.

ΥΠΟ ΠΕΝΙΑΣ. τῶν πόλεων δηλονότι.

ΟΥΤΕ ΝΑΥΣ ΠΛΗΡΟΥΝΤΕΣ. ἀνδρῶν δηλονότι.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝΤΕΣ. ἐξ ὧν ἔχουσιν.

ΕΙΡΓΟΜΕΝΟΙ. θαλασσοκράτορες γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι.

ΑΙ ΒΙΑΙΟΙ ΕΣΦΟΡΑΙ. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι, ἅτε πένητες, βιαίως εἰσέφερον.

ΑΝΕΧΟΥΣΙ. βαστάζουσιν, αὐξάνουσι.

ΤΟ ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ. ὡς σώσοντες αὐτὰ ἐκ τῶν πολέμων. δεῖ δὲ ὑποστίξαι εἰς τὸ μέν.

ΠΙΣΤΟΝ. βέβαιον.

ΤΟ ΔΕ. τὸ τῶν χρημάτων οὐκ ἔστι, φησὶ, βέβαιον, ὅπως μὴ δαπανηθῶσι.

ΜΗ ΟΥ ΠΡΟΑΝΑΛΩΣΕΙΝ. σημείωσαι, μὴ προαναλώσειν τὰ χρήματα πρὸ τοῦ πολέμου, τὸ βέβαιον οὐκ ἔχουσιν. οἱ δ' αὐτουργοὶ τοῦ πολέμου, τὸ πιστὸν ἔχουσιν, ὅτι περιγενήσονται, διότι τοῖς κινδύνοις ὑπομένειν ἐμελέτησαν.

ΠΟΛΕΜΕΙΝ ΔΕ. καθὸ μόνοις τοῖς σώμασι θαῤῥοῦσιν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς τοῖς σώμασι, καὶ τοῖς χρήμασι θαῤῥοῦσιν.

ΑΝΤΙΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ. ἀνθόπλισιν.

ΜΗΤΕ ΒΟΥΛΕΥΤΗΡΙΩι ΕΝΙ ΧΡΩΜΕΝΟΙ. αὐτόνομοι γὰρ πάντες.

ΚΑΙ ΟΥΧ ΟΜΟΦΥΛΟΙ. οἱ μὲν γὰρ, Δωριεῖς· οἱ δὲ, Βοιωτοί.

ΤΑ ΟΙΚΕΙΑ ΦΘΕΙΡΑΙ. ἐκ τοῦ πολεμεῖν τῇ ἀπουσίᾳ.

ΧΡΟΝΙΟΙ. διὰ χρόνου πολλοῦ.

ΕΝ ΒΡΑΧΕΙ ΜΕΝ ΜΟΡΙΩι. μορίῳ ἡμέρας βουλεύονται. ἰστέον, ὅτι τὴν τῆς δημοκρατίας διαβολὴν πᾶσαν ἐνταῦθα ἔθηκε.

ΟΙΕΤΑΙ ΒΛΑΨΕΙΝ. τὰ κοινὰ δηλονότι.

¶ ρμβʹ. 142. ΚΩΛΥΣΟΝΤΑΙ. ἀντὶ τοῦ κωλυθήσονται.

ΣΧΟΛΗι. βραδέως.

ΔΙΑΜΕΛΛΩΣΙ. βραδύνωσιν.

ΟΥ ΜΕΝΕΤΟΙ. οὐ μένουσι, φησὶν, ἀλλ' εἰσὶν ὀξεῖς.

ΟΥΔ' Η ΕΠΙΤΕΙΧΙΣΙΣ. ἐπιτείχισίς ἐστι, τὸ πόλιν τινὰ ἑτέραν πλησίον ἄλλης τειχίσαι, διὰ τὸ φρουρεῖν καὶ λυμαίνεσθαι τὴν γῆν.

ΤΗΝ ΜΕΝ ΓΑΡ. τὴν ἐπιτείχισιν.

ΚΑΙ ΟΥΧ ΗΣΣΟΝ ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΗΜΩΝ. δυνατῶν ὄντων ἡμῶν ἀντεπιτειχίσαι ἐκείνοις.

ΚΑΤΑΔΡΟΜΑΙΣ. ἐφόδοις.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΜΟΛΙΑΙΣ. δεχόμενοι τοὺς αὐτομόλους δούλους.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΜΗΔΙΚΩΝ. ἀλλὰ δηλονότι καὶ πρὸ τῶν Μηδικῶν.

ΚΑΙ ΕΝ ΤΩι ΜΗ ΜΕΛΕΤΩΝΤΙ. ἀντὶ τοῦ, ἐν τῷ μὴ μελετᾷν.

ΤΕΧΝΗΣ ΕΣΤΙΝ. ἐπιτήδευμα, ἢ πρᾶγμα.

ΕΚΕΙΝΩι. τῷ ναυτικῷ.

¶ ρμγʹ. 143. ΜΙΣΘΩι ΜΕΙΖΟΝΙ. τοῦτο φησὶν, ὅτι οὐ δεινὸν, εἰ Λακεδαιμόνιοι μισθῷ μείζονι ἀπὸ τῶν Ὀλυμπιάσιν ἢ Δελφοῖς χρημάτων πειρῶντο ὑποκλέπτειν τοὺς ἡμετέρους συμμάχους. τοὐναντίον γὰρ ἂν ἦν δεινὸν, εἰ πρὸς ἄλλους μετὰ τῶν ἡμετέρων μετοίκων ἐσέβαλλον, μὴ ὄντων ἡμῶν ἀντιπάλων. βούλεται δὲ διὰ τούτων δεῖξαι, ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι μεθ' ἡμῶν μὲν ἢ μετὰ τῶν ἡμετέρων συμμάχων ἰσχυροί εἰσι, καὶ δεινὸν ἔνθα εἰσβάλλοιεν· μόνοι δὲ αὐτοὶ μετὰ τῶν ἰδίων συμμάχων, ἀδύνατοι, μήτε ναυτικὸν ἔχοντες, μήτε πολέμων ἐμπειρίαν. νῦν δὲ τοῦτο ἡμῶν ὄντων, ἤγουν ἀντιπάλων, οἷον κυβερνήτας ἔχομεν πολίτας, καὶ τὴν ναυτικὴν ἐμπειρίαν, ὡς δὲ καὶ πολεμικὴν, οὐ δεινὸν, εἰ Λακεδαιμόνιοι καθ' ἡμῶν ἥκοιεν.

ΜΗ ΟΝΤΩΝ ΜΕΝ ΗΜΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων μὴ ὄντων.

ΔΕΙΝΟΝ ΑΝ ΗΝ. εἰ ἦν αὐτοῖς, φησὶ, κατ' ἄλλων ὁ πόλεμος, μὴ καθ' ἡμῶν, οἳ καὶ πολίτας ἔχομεν κυβερνήτας, δεινὸν ἂν ἦν ἐκείνοις τὸ τοὺς Λακεδαιμονίους λαβεῖν τοὺς ἡμετέρους ξυμμάχους· νῦν δὲ, καθ' ἡμῶν ὄντος αὐτοῖς τοῦ πολέμου, οὐκ ἔστιν ἡμῖν τοῦτο δεινόν. τὸ δὲ, εἰσβάντων αὐτῶν τε καὶ τῶν μετοίκων, περὶ Λακεδαιμονίων λέγει, ὅτι ἔμελλον δεινοὶ εἶναι ἐκείνοις, εἰσβάντες κατ' αὐτῶν, μετὰ τῶν ἡμετέρων μετοίκων, οὓς ὑποκλέπτουσιν ἐξ ἡμῶν. ἄλλοι δὲ οὕτω φασὶν, ὅτι δεινὸν ἡμῖν ἔμελλεν εἶναι τοῦτο, ὑποκλέπτειν τοὺς παρ' ἡμῖν ξένους τῶν ναυτῶν, εἰ μὴ ἱκανοὶ ἦμεν ἡμεῖς καὶ οἱ μέτοικοι ἐλθεῖν

κατ' αὐτῶν, καὶ ἐκτὸς τῶν ξένων. νῦν δὲ οὐκ ἔστιν ἡμῖν τοῦτο δεινὸν, ἐπειδὴ ἱκανοί ἐσμεν καὶ χωρὶς τῶν ξένων ἐλθεῖν κατ' αὐτῶν μετὰ τῶν μετοίκων ἡμῶν. τουτέστιν, Ἰώνων.

ΝΥΝ ΔΕ ΤΟΔΕ ΤΕ. τὸ ἀντιπάλους ἡμᾶς αὐτοὺς μετὰ τῶν μετοίκων εἶναι αὐτοῖς.

ΟΥΔΕΙΣ ΑΝ ΔΕΞΑΙΤΟ. οὐδεὶς ἂν, φησὶ, θελήσειε ξένος, τὴν πατρίδα φεύγειν, καὶ μετὰ τῶν ἀσθενεστέρων, τουτέστι Λακεδαιμονίων, ἀγωνίζεσθαι διὰ μισθὸν ὀλιγήμερον. τὸ δὲ τὴν πατρίδα φεύγειν, δηλοῖ, ὅτι σύμμαχοι καὶ ὑπήκοοί εἰσιν αὐτῶν. καὶ δῆλον, ὅτι, ἐὰν τοῖς Λακεδαιμονίοις διὰ μείζονα μισθὸν προσχωρήσωσι, διωχθήσονται ὑπὸ τῶν ἀστῶν ἕκαστος βιαζομένων πολιορκουμένων ὑπὸ Ἀθηναίων διὰ τὴν ἀπόστασιν τῶν ναυτῶν.

ΤΗΝ ΤΕ ΕΑΥΤΟΥ ΦΕΥΓΕΙΝ. κατοικίαν.

ΤΗΣ ΗΣΣΟΝΟΣ. ἥσσονες γὰρ τὰ θαλάττια οἱ Λάκωνες.

ΚΑΙ ΟΥΚΕΤΙ ΕΚ ΤΟΥ ΟΜΟΙΟΥ ΕΣΤΑΙ. πλέον, φησὶ, βλαβήσονται, μέρους τῆς Πελοποννήσου δῃωθέντος, ἤπερ ὅλη ἡ Ἀττική. κατὰ πολὺ γὰρ μείζων ἡ Πελοπόννησος.

ΤΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΚΡΑΤΟΣ. ὅπερ ἔχομεν δηλονότι.

ΕΙ ΓΑΡ ΗΜΕΝ ΝΗΣΙΩΤΑΙ. δηλονότι ἡμεῖς. οὐ γὰρ ἔχουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ναῦς. χρὴ οὖν ἡγήσασθαι ἡμᾶς νησιώτας, καὶ ὡς νῆσον τὴν πόλιν οἰκεῖν, τῶν ἀγρῶν μὴ φροντίζοντας.

ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ. τὰς ἐν τοῖς προαστείοις.

ΚΡΑΤΗΣΑΝΤΕΣ ΤΕ ΓΑΡ ΑΥΘΙΣ. εἰς τὸ μέλλον.

ΗΣΥΧΑΣΟΥΣΙΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΤΗΝ ΤΕ ΟΛΟΦΥΡΣΙΝ. χρὴ δηλονότι, τὸν θρῆνον, τὴν λύπην.

ΑΛΛΑ ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ. τῶν ἀνδρῶν.

ΟΥ ΓΑΡ ΤΑΔΕ. τὰ κτήματα.

ΟΥΧ ΥΠΑΚΟΥΣΕΣΘΕ. οὐχ ὑπείξετε.

¶ ρμδ΄. 144. ΠΟΛΛΑ ΔΕ ΚΑΙ ΑΛΛΑ. αἰνίττεται Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν, ἧς ἐπεθύμουν κρατῆσαι.

ΔΙΑΝΟΙΑΣ. ἐπιβουλάς.

ΑΛΛ' ΕΚΕΙΝΑ ΜΕΝ. τὰ περὶ Σικελίαν.

ΗΝ ΚΑΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ. ἀδύνατον αὐτοῖς ἀντέθηκεν, ὅπερ ἐκεῖνοι ποιεῖν οὐκ ἠνέσχοντο.

ΟΥΤΕ ΓΑΡ ΕΚΕΙΝΟ. τὸ περὶ Μεγαρέων ψήφισμα.

ΤΟΔΕ. τὸ ξενηλατεῖν.

ΤΟΙΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΣ. οἶμαι τὸ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἁμάρτημα τοῦ γραφέως, ἐνθέντος τῷ κειμένῳ, ὅπερ ἦν ἑρμηνεία τοῦ σφίσι, ἔξωθέν τινι ἐπιτεθεῖσα.

ΟΤΙ ΑΝΑΓΚΗ ΠΟΛΕΜΕΙΝ. ἡμᾶς δηλονότι.

ΕΚ ΤΕ ΤΩΝ ΜΕΓΙΣΤΩΝ. κατὰ κοινοῦ τὸ εἰδέναι χρή.

ΥΠΟΣΤΑΝΤΕΣ ΜΗΔΟΥΣ. δεξάμενοι.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΑΠΟ ΤΟΣΩΝΔΕ. οὐκ ἀπὸ τοσαύτης παρασκευῆς, ἀλλὰ ἐλάσσονος.

ΓΝΩΜΗι ΤΕ ΠΛΕΙΟΝΙ, Η ΤΕΧΝΗι. συνέσει, φρονήσει. ἐπιπλέον ἐνταῦθα τῶν ἄλλων ἡ Γοργίειος ἐλήφθη παρίσωσις. καὶ ἔστιν οὐκ ἄχαρις, διὰ τὴν ταχεῖαν πλοκὴν τοῦ ὀνόματος.

ΩΝ ΟΥ ΧΡΗ ΛΕΙΠΕΣΘΑΙ. τῶν πατέρων.

ΕΠΙΓΙΓΝΟΜΕΝΟΙΣ. παισὶν ἡμῶν δηλονότι.

¶ ρμέ. 145. ΤΗι ΕΚΕΙΝΟΥ ΓΝΩΜΗι. βουλῇ.

ΕΦΡΑΣΕ. ἡρμήνευσεν.

ΕΠΙ ΙΣΗι ΚΑΙ ΟΜΟΙΑι. ἐξ ἰσοτιμίας, καὶ οὐχὶ κελευόμενοι.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

¶ ρμς΄. 146. ΕΝ ΑΥΤΑΙΣ. ταῖς αἰτίαις καὶ διαφοραῖς.

ΑΚΗΡΥΚΤΩΣ ΜΕΝ. ἄνευ κηρυκείου, ὡς πρὸς φίλους δῆθεν. οἱ γὰρ πρὸς ἐχθροὺς ἀπιόντες, ἀσφαλείας ἕνεκεν, ὁσάκις ἠβούλοντο, μετὰ κηρυκείου ἀπῄεσαν, οὓς ἀνόσιον ἡγοῦντο καὶ ἀσεβὲς κακουργεῖν.

Β. ά. 1.—β΄. 2.

¶ ά. 1. ΕΝΘΕΝΔΕ. ἀπὸ τῆσδε τῆς αἰτίας.

ΕΝ Ωι. πολέμῳ. ἐν ᾧ, ἐξ οὗ, ἀφ' οὗ.

ΕΠΕΜΙΓΝΥΝΤΟ. ἐπιμιξίαν εἶχον.

ΑΚΗΡΥΚΤΕΙ. ἄνευ κηρυκείας, ὡς ἐχθροὶ, ἄνευ κηρυκείου μᾶλλον, καὶ προκαταγγέλσεως.

ΠΑΡ' ΑΛΛΗΛΟΥΣ. παρ' ἀλλήλους ἐρχόμενοι.

ΚΑΤΑΣΤΑΝΤΕΣ ΤΕ. ἀρχὴν τοῦ πολέμου ποιήσαντες.

¶ β΄. 2. ΤΕΣΣΑΡΑ ΜΕΝ ΓΑΡ ΚΑΙ ΔΕΚΑ. τοῦτο πρὸς τὸ, ἄρχεται δὲ ὁ πόλεμος, τὰ γὰρ ἄλλα, διὰ μέσου.

ΕΥΒΟΙΑΣ ΑΛΩΣΙΝ. ἣν ἐν τῇ πρώτῃ λέγει.

ΕΠΙ ΧΡΥΣΙΔΟΣ. ἡ Χρυσὶς ἱέρεια ἦν ἐν Ἄργει. ἠρίθμουν δὲ τοὺς χρόνους οἱ Ἀργεῖοι ἀπὸ τῶν ἱερειῶν

ΕΤΙ ΔΥΟ ΜΗΝΑΣ. τουτέστι, δέκα μῆνας. κατ' ἐνιαυτὸν γὰρ ἠλλάσσοντο.

ΒΟΙΩΤΑΡΧΟΥΝΤΕΣ. οἱ τῶν Βοιωτῶν ἄρχοντες. ἦσαν γὰρ οἱ πάντες ἕνδεκα.

ΙΔΙΑΣ ΕΝΕΚΑ ΔΥΝΑΜΕΩΣ. ἀντὶ τοῦ αὐτοὶ δυνατοὶ γενέσθαι.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΘΗΒΑΙΟΙΣ ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΑΙ. ἵνα μὴ δημοκρατῆται.

ΘΕΜΕΝΟΙ ΔΕ. ἀντὶ τοῦ, περιθέμενοι ἑαυτοῖς. Ὅμηρος, Σάκε' ὤμοισιν ἔθεντο. ἀνόητον γὰρ τὸ, μεταξὺ πολεμίων ὄντας, μὴ περικεῖσθαι τὰ ὅπλα. τοῦτο δὲ εἶπεν ὅτι ἐν τῇ ὁδῷ τυχὸν ἐβάσταζον αὐτὰ, ὡς δ' εἰς τοὺς πολεμίους ἦλθον, ἐνεδύσαντο.

ΤΟΙΣ ΜΕΝ ΕΠΑΓΟΜΕΝΟΙΣ. τοῖς προδόταις.

ΕΡΓΟΥ ΕΧΕΣΘΑΙ. φόνου δηλονότι.

ΓΝΩΜΗΝ ΔΕ ΕΠΟΙΟΥΝΤΟ. βουλήν.

ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΙΣ. πρὸς φιλίαν.

ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΑΓΑΓΕΙΝ. δηλονότι τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ. ἔθη δηλονότι.

ΞΥΜΜΑΧΕΙΝ. τοῖς Θηβαίοις.

ΤΙΘΕΣΘΑΙ ΠΑΡ' ΑΥΤΟΥΣ ΤΑ ΟΠΛΑ. ἀντὶ τοῦ, σὺν αὐτοῖς ὁπλίζεσθαι.

ΣΦΙΣΙ. τοῖς Θηβαίοις.

ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΕΙΝ. προσνεύσειν.

¶ γ'. 3. ΕΞΑΠΙΝΑΙΩΣ. ἀπροσδοκήτως.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΔΕΞΑΜΕΝΟΙ. παρὰ τῶν Θηβαίων.

ΟΥΔΕΝ ΕΝΕΩΤΕΡΙΖΟΝ. οἱ Θηβαῖοι δηλονότι.

ΠΡΑΣΣΟΝΤΕΣ ΔΕ ΠΩΣ ΤΑΥΤΑ. πως, κατά τινα τρόπον· συντακτέον δὲ οὕτω, πράσσοντες δὲ κατενόησαν πως.

ΕΠΙΘΕΜΕΝΟΙ. μετὰ βάρους ἐπελθόντες τοῖς Θηβαίοις.

ΟΥ ΒΟΥΛΟΜΕΝΩι. Ἀττικὴ ἡ φράσις.

ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΟΥΣ ΤΟΙΧΟΥΣ. τοὺς μεταξὺ τῶν οἰκούντων.

ΙΝ' ΑΝΤΙ ΤΕΙΧΟΥΣ Ηι. ἵνα μὴ ἐν ταῖς οἰκίαις μόνον ξυλλέγωσι.

ΜΗ ΚΑΤΑ ΦΩΣ. ἐν τῷ φωτί.

ΚΑΙ ΣΦΙΣΙΝ ΕΚ ΤΟΥ ΙΣΟΥ ΓΙΓΝΩΝΤΑΙ. ἰσοπαλὴς ἡ μάχη γένηται.

ΦΟΒΕΡΩΤΕΡΟΙ ΟΝΤΕΣ. φοβερώτεροι, οἱ Θηβαῖοι. σφετέρας δὲ, τῆς Πλαταιέων.

ΠΡΟΣΕΒΑΛΟΝ ΤΕ ΕΥΘΥΣ. προσέπεσον.

¶ δ'. 4. ΟΙ Δ' ΩΣ ΕΓΝΩΣΑΝ ΕΞΗΠΑΤΗΜΕΝΟΙ. καθὸ ἐνόμισαν προσχωρήσειν αὐτοῖς τοὺς Πλαταιεῖς.

ΚΑΙ ΤΑΣ ΠΡΟΣΒΟΛΑΣ. τῶν Πλαταιέων.

Ηι ΠΡΟΣΠΙΠΤΟΙΕΝ. τὸ ᾗ ἀντὶ τοῦ ὅπου.

ΑΥΤΩΝ ΤΕ ΠΡΟΣΒΑΛΟΝΤΩΝ. τῶν ἀνδρῶν δηλονότι.

ΑΠΕΙΡΟΙ ΜΕΝ. ἀδίδακτοι.

ΟΝΤΕΣ ΕΝ ΣΚΟΤΩι. οἱ πλείους.

Ηι ΧΡΗ ΣΩΘΗΝΑΙ. ὅπου.

ΤΕΛΕΥΤΩΝΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ. γινόμενος ἦν ὁ πόλεμος φθινούσης σελήνης. τοῦ κατὰ σελήνην λέγει μηνός. τουτέστιν ἐν συνόδῳ.

Ηι ΕΣΗΛΘΟΝ. ὅπου.

ΣΤΥΡΑΚΙΩι. στυράκιον λαβών τις, φησὶ, τῶν Πλαταιέων, ἐν τῷ μοχλῷ τῆς θύρας ἐνέβαλεν.

ΑΝΤΙ ΒΑΛΑΝΟΥ. βάλανος δέ ἐστι τὸ βαλλόμενον εἰς τὸν μοχλὸν σιδήριον· ὃ καλοῦμεν μάγγανον. ὅθεν καὶ ἡ κλεὶς καλεῖται βαλανάγρα παρὰ τὸ ἀγρεύειν τὴν βάλανον. εἰκὸς δὲ ταύτας τὰς πύλας οὕτως ἠμελῆσθαι, ὡς εἰρήνην ἀγόντων αὐτῶν, καὶ οὐ δεδοικότων, οὐδὲ ἐλπιζόντων ἐπιβουλήν. ἄλλοι δὲ τὸ στυράκιον ἔλαβον τὸ ξύλον τοῦ ἀκοντίου. ἀνοήτως. πᾶν μὲν γὰρ οὐκ ἐδύνατο ἐν τῷ μοχλῷ κατακρυφθῆναι· εἰ δὲ ὑπερεῖχεν, ἀνεσπάσθη ἂν ὑπό τινος τῶν Θηβαίων. Ἄλλως, στυράκιόν ἐστιν ὁ καλούμενος σαυρωτὴρ τῶν δοράτων.

ΚΑΤΑ ΠΥΛΑΣ ΕΡΗΜΟΥΣ. ἀφυλάκτους.

ΤΑΧΕΙΑ ΕΠΕΓΕΝΕΤΟ. τοῖς Πλαταιεῦσι.

ΞΥΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΟΝ. ὁμοῦ συνηγμένον.

ΕΙΣ ΟΙΚΗΜΑ. πύργος ἦν τοῦ τείχους, ἔχων ἔνδοθεν ἀπὸ τῆς πόλεως εἴσοδον, οὐκέτι δὲ καὶ ἔξοδον.

ΟΙΟΜΕΝΟΙ ΠΥΛΑΣ. θύραι, αἱ τοῦ οἴκου· πύλαι, αἱ τοῦ τείχους.

ΑΝΤΙΚΡΥΣ. τὸ ἄντικρυς, ἐνταῦθα μὲν ἐξεναντίας, ἀεὶ δὲ ἐπὶ τοῦ φανεροῦ κεῖται.

ΑΠΕΙΛΗΜΜΕΝΟΥΣ. περιειργμένους.

ΠΕΡΙΗΣΑΝ. ἔζων.

ΟΥΤΩΣ ΕΠΕΠΡΑΓΕΣΑΝ. ἐδυστύχησαν.

ΞΥΝΕΒΗΣΑΝ ΤΟΙΣ ΠΛΑΤΑΙΕΥΣΙ. ἀπὸ συνθήκης δηλονότι.

¶ ε'. 5. ΤΗΣ ΑΓΓΕΛΙΑΣ ΑΜΑ. τὸ ἅμα πρὸς τὸ ἐπεβοήθουν.

ΕΧΟΜΕΝΩΝ. κρατηθέντων.

ΤΟ ΓΕΓΕΝΗΜΕΝΟΝ. κατὰ τὴν πόλιν δηλονότι.

ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ. πραγματικὴ ὕλη.

ΥΠΑΡΧΕΙΝ ΑΝΤΙ ΤΩΝ ΕΝΔΟΝ. λείπει ἐνέχυρον.

ΕΝ ΣΠΟΝΔΑΙΣ. ταῖς τριακοντούτεσιν.

ΕΛΕΓΟΝ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Θηβαίοις.

ΦΑΣΙΝ ΑΥΤΟΥΣ. οἱ Θηβαῖοι τοὺς Πλαταιεῖς.

ΕΥΘΥΣ ΥΠΟΣΧΕΣΘΑΙ. τὸ εὐθὺς, οὐκ ἔστι παραχρῆμα, ἀλλ' ἐξ εὐθείας, καὶ ἀσκόπως.

ΗΝ ΤΙ ΞΥΜΒΑΙΝΩΣΙ. συμφωνῶσιν.

ΕΚ ΓΟΥΝ ΤΗΣ ΓΗΣ ΑΝΕΧΩΡΗΣΑΝ. τῶν Πλαταιέων.

ΟΥΔΕΝ ΑΔΙΚΗΣΑΝΤΕΣ. βλάψαντες τῶν Πλαταιέων.

ΕΙΣΕΚΟΜΙΣΑΝΤΟ. συνέκλεισαν.

ΠΡΟΣ ΟΝ ΕΠΡΑΞΑΝ ΟΙ ΠΡΟΔΙΔΟΝΤΕΣ. πρὸς ὃν ἐλθόντες οἱ προδιδόντες ἔπραξαν τὰ κατὰ σκοπόν.

¶ ς'. 6. ΑΓΓΕΛΟΝ ΕΠΕΜΠΟΝ. ὅτι ἐφόνευσαν Θηβαίους. λέγει δὲ τρίτον τοῦτον. τὸν γὰρ πρῶτον ἀπέστειλαν δηλοῦντα τὴν εἰσβολὴν Θηβαίων· τὸν δὲ δεύτερον, τὴν σύλληψιν αὐτῶν· τοῦτον δὲ, δηλοῦντα τὴν ἀναίρεσιν.

ΤΑ ΤΕ ΕΝ ΤΗι ΠΟΛΕΙ. τῇ Πλαταίᾳ.

ΚΑΘΙΣΤΑΝΤΟ. τουτέστι, πρὸς πολιορκίαν ηὐτρεπίζοντο, ᾠκονόμουν, ἥπερ καὶ ἐγένετο μετ' ὀλίγον.

ΕΝ ΤΗι ΑΤΤΙΚΗι. γῇ δηλονότι.

ΠΕΡΙ ΑΥΤΩΝ. τῶν κατασχεθέντων δηλονότι.

ΟΥ ΓΑΡ ΗΓΓΕΛΘΗ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι. οὔπω ἦν ὁ τρίτος ἄγγελος ἐλθών.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΟΝ ΟΥΔΕΝ ΗιΔΕΣΑΝ. τοῦτο καθ' ἑαυτὸ ἀναγιγνωσκέσθω. ἐὰν γὰρ τοῖς ἀνωτέρω ἐπισυναφθῇ, δοκεῖ ἀσύντακτον εἶναι. ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν αἰτιατικῶς, εἰ πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λόγον ἐποιεῖτο. πρὸς ὃ λέγομεν, ὅτι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐστὶν ὁ λόγος. φησὶ γὰρ, ὅτι αὐτοὶ, στείλαντες τοὺς πρὸ τούτου δύο ἀγγέλους, οὐδὲν ἔτι τῶν συμβησομένων ἐπίσταντο. μέχρι οὖν παντὸς τοῦ ἔργου ἀποβάντος καὶ τὸν τρίτον ἀπέστειλαν.

Ο ΔΕ ΚΗΡΥΞ. τῶν Ἀθηναίων.

ΣΤΡΑΤΕΥΣΑΝΤΕΣ. τὸ στρατεύσαντες ἰδίως νῦν εἴρηται, ἀντὶ τοῦ μετὰ στρατιᾶς ἀφικόμενοι. οὐ γὰρ, ὡς ἔθος, ἐπὶ πολέμου· τῷ αὐτῷ δὲ τρόπῳ χρώμενοι οἱ Ἀθηναῖοι ἠμείψαντο καὶ αὐτοὶ τοὺς Πλαταιέας, καὶ ἔπεμψαν τά τε πρὸς τροφὴν συντελοῦντα, καὶ δὴ καὶ τὰ πρὸς ἀσφάλειαν,

καὶ ὑπεδέξαντο τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τοὺς παῖδας, μετὰ τῶν ἀχρειοτάτων ἀνθρώπων. φησὶ δὲ τοιούτους τοὺς μὴ δυναμένους δηλονότι ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον. οἷον τοὺς νοσοῦντας, τοὺς γέροντας.

ΕΓΚΑΤΕΛΙΠΟΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐν τῇ Πλαταίᾳ κατέλιπον, οἵτινες καὶ συνεπολιορκήθησαν Πλαταιεῦσι.

ΤΟΥΣ ΑΧΡΕΙΟΤΑΤΟΥΣ. τοὺς ἀχρήστους πρὸς πόλεμον.

¶ ζ΄. 7. ΛΑΜΠΡΩΣ. φανερῶς, ἀναμφισβητήτως. τὸ ἑξῆς οὕτω, παρεσκευάζοντο πέμπειν πρεσβείας, εἴποθεν ἤλπιζον ἑκάτεροι ὠφέλειαν προσλήψεσθαι.

ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΕ ΜΕΛΛΟΝΤΕΣ ΠΕΜΠΕΙΝ. περὶ ἀμφοτέρων λέγει, Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων δηλονότι.

ΚΑΙ ΑΛΛΟΣΕ ΕΣ ΤΟΥΣ ΒΑΡΒΑΡΟΥΣ. οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι, πρὸς τοὺς Πέρσας, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, πρὸς τοὺς Θρᾶκας. καὶ γὰρ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πρώτης λέγει, καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων.

ΟΣΑΙ ΗΣΑΝ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ. ὅσαι μὴ ἦσαν ὑπήκοοι, ἀλλ᾽ αὐτόνομοι.

ΩΣ ΕΣ ΤΟΝ ΠΑΝΤΑ ΑΡΙΘΜΟΝ. μετὰ τῶν ἐν Λακεδαίμονι οὐσῶν νεῶν.

ΚΑΙ ΑΡΓΥΡΙΟΝ ΡΗΤΟΝ. ὡρισμένον.

ΕΤΟΙΜΑΖΕΙΝ. ἐπετάχθη δηλονότι.

ΜΙΑι ΝΗΙ. μετὰ κηρυκείου δηλονότι.

ΕΩΣ ΑΝ ΤΑΥΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΘΗι. τὰ ὡρισμένα κατὰ τὸν πόλεμον.

ΕΞΗΤΑΖΟΝ. ἐδοκίμαζον.

ΕΠΡΕΣΒΕΥΟΝΤΟ. πρέσβεις ἀπέστελλον.

ΚΕΡΚΥΡΑΝ. οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐπιμαχίαν μόνον εἶχον. νῦν δὲ καὶ ξυμμαχίαν ποιεῖ.

¶ ή. 8. ΟΛΙΓΟΝ ΤΕ ΕΠΕΝΟΟΥΝ ΟΥΔΕΝ. ἀντὶ τοῦ, οὐδὲν μικρὸν ἐφρόνουν.

ΟΥΚ ΑΠΕΙΚΟΤΩΣ. ἀλλ᾽ εὐλόγως, καὶ εὐπροσώπως.

ΟΞΥΤΕΡΟΝ. ὥστε διὰ τοῦτο μᾶλλον ὀξύτερον συνέβαινεν αὐτοὺς ἀντιλαμβάνεσθαι.

ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ. περιέχονται.

ΟΥΚ ΑΚΟΥΣΙΩΣ ΥΠΟ ΑΠΕΙΡΙΑΣ. παροιμία, γλυκὺς ἀπείρῳ πόλεμος.

Η ΤΕ ΑΛΛΗ ΕΛΛΑΣ. οἱ ἄλλοι Ἕλληνες οἱ μηδετέροις βοηθοὶ ἐκεκίνηντο, καὶ οὐχ ἡσύχαζον.

ΜΕΤΕΩΡΟΣ ΗΝ. ταῖς ἐλπίσι δηλονότι.

ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΜΕΝ ΛΟΓΙΑ. λόγια ἐστὶ τὰ παρὰ τοῦ θεοῦ λεγόμενα καταλογάδην· χρησμοὶ δὲ, οἵτινες ἐμμέτρως λέγονται, ἐμφορουμένων τῶν λεγόντων.

ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΟΥΠΩ. καὶ μὴν Ἡρόδοτος λέγει, ὅτι ἐκινήθη ἐν τοῖς Μηδικοῖς.

ΑΦ᾽ ΟΥ ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΕΜΝΗΝΤΑΙ. ἀφ᾽ οὗ διὰ μνήμης ἐστὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα.

ΣΗΜΗΝΑΙ. σημεῖον εἶναι.

ΤΟΙΟΥΤΟΤΡΟΠΟΝ. ὁποῖον ἐν Δήλῳ. ἤγουν διοσημείαν.

ΑΝΕΖΗΤΕΙΤΟ. ἀνεσκοπεῖτο.

Η ΔΕ ΕΥΝΟΙΑ ΠΑΡΑΠΟΛΥ ΕΠΗιΕΙ ΤΩΝ ΑΝΘΡ. περιφραστικῶς, ἀντὶ τοῦ εὐνοϊκῶς εἶχον τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΜΑΛΛΟΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΕΡΡΩΤΟ ΤΕ ΠΑΣ. ἀντὶ τοῦ προεθυμεῖτο. οὐ γὰρ ἐπὶ ἰσχύος κεῖται, ἀλλ᾽ ἐπὶ σπουδῆς.

ΞΥΝΕΠΙΛΑΜΒΑΝΕΙΝ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΕΔΟΚΕΙ ΕΚΑΣΤΩι. ἕκαστος, φησὶν, ᾤετο ἐμποδισθήσεσθαι τῶν Λακεδαιμονίων τὸ ἔργον (τουτέστι τὸν πόλεμον), ἐὰν μὴ παραγένηται αὐτός. δηλοῖ δὲ τὴν μεγίστην προθυμίαν αὐτῶν.

ΟΡΓΗι ΕΙΧΟΝ ΟΙ ΠΛΕΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ. ὠργίζοντο τοῖς Ἀθηναίοις.

¶ θ΄. 9. ΠΟΛΕΙΣ Δ᾽ ΕΚΑΤΕΡΟΙ —. ὁ κατάλογος τῶν συμμάχων ἑκατέροις.

ΠΕΛΛΗΝΕΙΣ ΔΕ. δώδεκα πόλεις εἶχεν ἡ Ἀχαΐα, ὧν μία ἦν ἡ Πελλήνη.

ΞΥΝΕΠΟΛΕΜΟΥΝ. τοῖς Λακεδαιμονίοις οἱ Ἀχαιοί. οὐ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι.

ΑΙ ΥΠΟΤΕΛΕΙΣ ΟΥΣΑΙ. τοῖς Ἀθηναίοις.

Η ΕΠΙ ΘΑΛΑΣΣΗι. ἡ παραθαλασσία.

ΔΩΡΙΕΙΣ ΚΑΡΣΙ ΠΡΟΣΟΙΚΟΙ. Δωρίδες νῆσοι, Ῥόδος, Κῶς, Κνίδος.

ΤΑ ΕΠΙ ΘΡΑιΚΗΣ. οἷον, Βυζάντιον, Πέρινθος.

ΝΗΣΟΙ ΟΣΑΙ ΤΕ ΕΝΤΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. οὐ λέγει ἐντὸς Κρήτης καὶ Πελοποννήσου, πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἀλλὰ δεῖ στίξαι εἰς τὸ Πελοποννήσου, καὶ ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὅσαι λαβεῖν. ἵν᾽ ᾖ, καὶ ὅσαι τῆς Κρήτης πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα. οἷον, Κάρπαθος, Κάσος, Χάλκη, καὶ ὅσαι ἄλλαι.

¶ ί. 10. ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΩ ΞΥΜΜΑΧΙΔΑ. τῆς Πελοποννήσου.

ΕΚΔΗΜΟΝ ΕΧΕΙΝ. ὑπερόριον, μακρὸν πόλεμον.

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟΝ ΤΟΝ ΕΙΡΗΜΕΝΟΝ. ὡς τῶν Λακεδαιμονίων ὁρισάντων τὴν προθεσμίαν τῆς συνάξεως.

ΞΥΝΗιΕΣΑΝ ΤΑ ΔΥΟ ΜΕΡΗ. ἵνα ἑκάστη πόλις τὸ μὲν δίμοιρον στρατεύσῃ, τὸ δὲ τρίτον ἑαυτῆς κατάσχῃ πρὸς φυλακήν. αὐτοὶ γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς πόλεις ἐμέριζον εἰς τρία μέρη, καὶ τὸ τρίτον εἴων ἐν ταῖς πόλεσιν, ἵνα μὴ, πάντων ἐξελθόντων εἰς τὸν πόλεμον, ἐρήμους εὑρόντες οἱ Ἀθηναῖοι τὰς πόλεις χειρώσωνται.

ΕΣ ΤΟΝ ΙΣΘΜΟΝ. ὁ γὰρ ἰσθμὸς καὶ μέσος τόπος, καὶ πλησίος τῆς Ἀττικῆς.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΑΛΙΣΤΑ ΕΝ ΤΕΛΕΙ. τέλη, τὰ ἀξιώματα, καὶ οἱ ἄρχοντες.

¶ ιά. 11. ΑΝΔΡΕΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΙ. ἡ στάσις πραγματικὴ, ἄγραφος, συμβουλευτικοῦ εἴδους, κεφάλαιον ἔχουσα τὸ συμφέρον.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΠΛΕΙΣΤΟΙ. αὐτοὶ ἡμεῖς δηλονότι.

ΤΗιΔΕ ΤΗι ΟΡΜΗι. τῇ ἡμετέρᾳ.

ΕΥΝΟΙΑΝ ΕΧΟΥΣΑ. τὸν σκοπόν.

ΟΥΚΟΥΝ ΧΡΗ. τὸ ἑξῆς, οὔκουν χρὴ ἀμελέστερον χωρεῖν. τὰ δὲ ἄλλα, διὰ μέσου.

ΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΝ ΤΙΝΑ ΗΞΕΙΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ χρή.

ΚΑΙ ΕΞ ΟΛΙΓΟΥ ΤΑ ΠΟΛΛΑ. Ὅμηρος, Ἥτ᾽ ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται.

ΚΑΙ ΔΙ᾽ ΟΡΓΗΣ ΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΓΝΟΝΤΑΙ. τουτέστιν ὅτι ὀργισθέντες οἱ Ἀθηναῖοι πάντως ἐξελεύσονται.

ΕΝ ΤΗι ΠΟΛΕΜΙΑι. τῇ γῇ δηλονότι.

ΚΑΙ ΠΑΝΥ ΕΛΠΙΖΕΙΝ. φοβεῖσθαι.

ΕΝ Ωι ΟΥΠΩ ΠΑΡΕΣΜΕΝ. ἐν ᾧ τόπῳ δηλονότι.

ΚΑΙ Τ'ΑΚΕΙΝΩΝ ΦΘΕΙΡΟΝΤΑΣ. ὁρμηθήσονται δηλονότι.

ΟΡΑιΝ ΠΑΣΧΟΝΤΑΣ ΤΙ. καὶ οἱ ὀργιζόμενοι, ἅτε δὴ ἧττον λογιζόμενοι, μᾶλλον δὲ θυμούμενοι, εἰς τὸ πολεμεῖν ἐπείγονται ῥιψοκινδύνως. Καὶ πάνυ ἀόργητος, ἐπειδὰν τὰ αὑτοῦ θεάσηται ὑφ' ἑτέρου φθειρόμενα πρὸς ὀργὴν διεγείρεται, καὶ ἀμύνειν ἐπείγεται. Σημείωσαι τὸ σχῆμα, πᾶσι πάσχοντας, ἀντὶ τοῦ πάσχουσιν.

ΩΣ ΟΥΝ ΕΠΙ ΤΗΝ ΑΛΛΗΝ ΠΟΛΙΝ. οἱ ἐπίλογοι ἔνθεν.

ΕΠ' ΑΜΦΟΤΕΡΑ. δόξα ἐπ' ἐμφότερα καὶ εὐκλείας καὶ δυσκλείας.

ΟΠΗι ΑΝ ΤΙΣ ΗΓΗΤΑΙ. στρατηγὸς δηλονότι.

ΟΞΕΩΣ. συντόμως.

¶ ιβ'. 12. ΟΥΔ' ΕΠΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ. βουλευτήριον δηλονότι.

ΓΝΩΜΗ. βουλή.

ΠΡΟΤΕΡΟΝ. πρὸ τῆς πρεσβείας.

ΕΞΕΣΤΡΑΤΕΥΜΕΝΩΝ. κατὰ τῶν Ἀθηναίων.

ΠΡΙΝ ΑΚΟΥΣΑΙ. μὴ ἀκούσαντες αὐτὰ ἃ ἔλεγεν.

ΑΓΩΓΟΥΣ. ὁδηγούς.

ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΟΡΙΟΙΣ. ὅρια λέγει τὴν ἀρχὴν τῆς Βοιωτίας.

ΚΑΙ ΕΜΕΛΛΕ ΔΙΑΛΥΕΣΘΑΙ. ἀφίστασθαι τῶν ἀγωγῶν.

ΚΑΚΩΝ ΑΡΞΕΙ. ἀρχὴ γενήσεται.

ΕΣ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΝΔΩΣΟΥΣΙΝ. ταπεινωθήσονται.

ΜΕΡΟΣ ΜΕΝ ΤΟ ΣΦΕΤΕΡΟΝ. τὸ δίμοιρον, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται.

ΤΗΝ ΓΗΝ ΕΔΗιΟΥΝ. πάλιν ἀνωτέρω ἐπανατρέχει.

¶ ιγ'. 13. ΚΑΙ ΕΝ ΟΔΩι ΟΝΤΩΝ. ἑτοίμων ὄντων ἰέναι.

ΙΔΙΑι ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ ΧΑΡΙΖΕΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ, ἐξ ἰδίας προαιρέσεως.

ΤΗΣ ΠΟΔΕΩΣ ΓΈΝΟΙΤΟ. ἀντὶ τοῦ ἐγένετο.

ΥΠΟΨΙΑΝ ΚΑΤΑ ΤΑΥΤΑ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. διὰ τὸ μὴ δηῶσαι.

ΗιΠΕΡ ΙΣΧΥΟΥΣΙΝ. ἐν ᾧ.

ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΕΧΕΙΝ. δι' ἐπιμελείας, ἵνα μὴ ἀποστῶσι.

ΤΗΝ ΙΣΧΥΝ. τὸ ἑξῆς, τὴν ἰσχὺν ἀπὸ τῶν χρημάτων τῆς προσόδου.

ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. λέγων δηλονότι.

ΓΝΩΜΗι. γνώσει.

ΚΡΑΤΕΙΣΘΑΙ. νικᾶσθαι.

ΑΝΕΥ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥ. οἷον, τῆς εὐφορίας τῆς γῆς, καὶ τῶν καταδικαζομένων, καὶ τῶν λιμένων, καὶ μετάλλων, καὶ ἄλλων.

ΕΠΙΣΗΜΟΥ. οἷον, σημεῖον ἔχοντος βασιλικόν.

ΤΡΙΑΚΟΣΙΩΝ ΑΠΟΔΕΟΝΤΑ ΜΥΡΙΑ ΕΓΕΝΕΤΟ. τουτέστιν, ἐννεακισχίλια ἑπτακόσια.

ΧΡΥΣΙΟΥ ΑΣΗΜΟΥ. μὴ ἔχοντος σημεῖον· οἷον μάζια τινά.

ΚΑΙ ΣΚΥΛΑ ΜΗΔΙΚΑ. τὸν ἀργυρόποδα θρόνον, καὶ τὸν ἀκινάκην τὸν χρυσοῦν.

Η ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΩΝ. τὸ ἢ περιττόν.

ΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΥ. τῆς Ἀθηνᾶς.

ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ. ὅπερ ὁ Φειδίας κατεσκεύασε μετὰ τὰ Μηδικά.

ΑΠΕΦΘΟΥ. πολλάκις ἑψηθέντος, ὥστε γενέσθαι ὄβρυζον.

ΚΑΙ ΠΕΡΙΑΙΡΕΤΟΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΝ. τὸ κόσμιον τοῦ ἀγάλματος.

ΕΦΗ ΧΡΗΝΑΙ. χρεὼν εἶναι.

ΟΠΟΤΕ ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΟΙ ΕΣΒΑΛΟΙΕΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐσέβαλον οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΑΠΟ ΤΕ ΠΡΕΣΒΥΤΑΤΩΝ. οἱ γὰρ ἐν τοῖς φρουρίοις, γέροντες καὶ νέοι ἦσαν ἅμα.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟΝ. ἕως τοῦ κύκλου.

ΕΣΤΙ ΔΕ ΑΥΤΟΥ. τοῦ κύκλου.

Ο ΚΑΙ ΑΦΥΛΑΚΤΟΝ. μέρος δηλονότι. τουτέστι, στάδιοι δεκαεπτά. ὁ γὰρ ὅλος κύκλος σταδίων ἦν ἑξήκοντα.

ΩΝ ΤΟ ΕΞΩΘΕΝ. τῶν μακρῶν τειχῶν.

ΤΟ ΔΕ ΕΝ ΦΥΛΑΚΗι ΟΝ. τοῦ Πειραιέως τὸ νεῦον ἐς τὴν ἤπειρον.

¶ ιδ'. 14. ΤΗΝ ΞΥΛΩΣΙΝ. τὴν ἀπὸ ξύλων κατασκευήν. σημείωσαι ξύλωσιν, ἰδία λέξις τοῦ Θουκυδίδου αὕτη.

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΕΓΙΓΝΕΤΟ. ἡ μετοίκησις.

¶ ιέ. 15. ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΝΥ ΑΡΧΑΙΟΥ. ἐξ ἀρχῆς.

ΕΤΕΡΩΝ ΜΑΛΛΟΝ. Ἑλλήνων.

ΤΟΥΤΟ. τοῦτο τὸ ἐν ἀγροῖς δίαιταν ἔχειν.

ΕΣ ΘΗΣΕΑ. ἀντὶ τοῦ, ἕως Θησέως.

ΑΕΙ ΚΑΤΑ ΠΟΛΕΙΣ. ἀδιαστάτως.

ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΤΕ ΕΧΟΥΣΑ. πρυτανεῖον, ἔστιν οἶκος μέγας, ἔνθα αἱ σιτήσεις ἐδίδοντο τοῖς πολιτευομένοις. ἐκαλεῖτο δὲ οὕτως, ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐκάθηντο οἱ Πρυτάνεις, οἱ τῶν ὅλων πραγμάτων διοικηταί. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι τὸ πρυτανεῖον πυρὸς ἦν ταμιεῖον, ἔνθα καὶ ἦν ἄσβεστον πῦρ, καὶ ηὔχοντο.

ΚΑΙ ΟΠΟΤΕ ΜΗ ΤΙ ΔΕΙΣΕΙΑΝ. ἀντὶ τοῦ, ὅτε μὴ εἰς φόβον τινὰ ἔλθοιεν καὶ κίνδυνον, οὐκ ἤρχοντο πρὸς τὸν βασιλέα.

ΑΛΛ' ΑΥΤΟΙ ΕΚΑΣΤΟΙ. καθ' ἑαυτούς.

ΜΕΤ' ΕΥΜΟΛΠΟΥ. ἀφ' οὗ Εὐμολπίδαι φυλὴ ἐν τῇ Ἀττικῇ.

ΞΥΝΩιΚΙΣΕ. τὸ ξυνῴκισεν οὐκ ἔστιν ἐπὶ τοῦ ὁμοῦ ξυνοικισθῆναι ἐποίησεν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μίαν πόλιν, τουτέστι μητρόπολιν, ἔχειν αὐτήν.

ΕΞ ΕΚΕΙΝΟΥ. ὁ δὲ μὴν ἐκεῖνος ὠνομάσθη Μεταγειτνιών.

ΤΗι ΘΕΩι. τῇ Ἀθηνᾷ. ἀπροσδιορίστως γὰρ οὕτω φασὶν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν Ἀπόλλωνα ὁμοίως.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΜΕΡΟΣ. τὸ νότιον.

ΚΑΙ ΤΟ ΤΗΣ ΓΗΣ. τῆς Δήμητρος.

ΚΑΙ ΤΟ ΕΝ ΛΙΜΝΑΙΣ. Λίμναι, τόπος ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν.

ΩΙ ΤΑ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ. ἀρχαιότερα εἶπε, διότι ἐστὶ καὶ νεώτερα ἄλλα.

ΤΗι ΔΩΔΕΚΑΤΗι. τοῦ μηνός.

ΚΑΙ ΟΙ ΑΠ' ΑΘΗΝ. καὶ οἱ ἄποικοι τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΙ ΝΥΝ ΝΟΜΙΖΟΥΣΙ. κατὰ νόμον ποιοῦσι.

ΤΑΥΤΗι. πρὸς νότον.

ΤΩΝ ΤΥΡΑΝΝΩΝ. τῶν Πεισιστρατιδῶν.

ΦΑΝΕΡΩΝ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ. τῶν ἀναδόσεων τοῦ ὕδατος.

ΕΚΕΙΝΗι ΤΕ ΕΓΓΥΣ ΟΥΣΗι. ὡς ἀκροπόλει δηλονότι.

ΤΑ ΠΛΕΙΣΤΟΥ ΑΞΙΑ ΕΧΡΩΝΤΟ. λείπει εἰς· ἵν' ᾖ, εἰς τὰ πλείστου ἄξια. τὸ δὲ ἑξῆς, τῇ κρήνῃ τὰ πλείστου ἄξια ἐχρῶντο.

ΚΑΙ ΕΣ ΑΛΛΑ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ. καὶ γὰρ ὁ γάμος ἱερός.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑΝ ΤΑΥΤΗΝ. τὴν εἰρημένην δηλονότι.

¶ ις΄. 16. ΤΗι ΤΕ ΟΥΝ ΕΠΙΠΟΛΥ. ἀντίπτωσις, ἀντὶ τοῦ τῆς τε οὖν.

ΑΥΤΟΝΟΜΩι ΟΙΚΗΣΕΙ. αὐτονόμου οἰκήσεως.

ΞΥΝΩιΚΙΣΘΗΣΑΝ. εἰς μίαν πόλιν συνῆλθον.

ΠΑΝΟΙΚΗΣΙΑι. πανοικησίᾳ καὶ οὐ πανοικία λέγεται.

ΕΒΑΡΥΝΟΝΤΟ ΔΕ. καλῶς εἶπεν ἐβαρύνοντο. οὐ δεῖ γὰρ λέγειν, ὅτι ἐβαροῦντο, ἢ βαροῦμαι, ἢ βαρούμενος, οὐδὲ ἄλλην τινὰ κλίσιν ποιεῖσθαι τοῦ βαροῦμαι ῥήματος· ἀλλὰ βαρύνομαι, καὶ βαρυνόμενος, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως κλινόμενα.

¶ ιζ΄. 17. ΟΛΙΓΟΙΣ ΜΕΝ ΤΙΣΙΝ. τοῖς πλουσιωτέροις ἰδίᾳ δηλονότι.

ΤΑ ΤΕ ΕΡΗΜΑ. τὰ ὀλιγάνθρωπα.

ΚΛΗΙΣΤΟΝ ΗΝ. πανταχόθεν κλείεσθαι ἠδύνατο.

ΤΟ, ΤΕ ΠΕΛΑΣΓΙΚΟΝ ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΝ. οἱ γὰρ Πελασγοὶ αὐτὸ οἰκήσαντες, ἐπεβούλευσαν τοῖς Ἀθηναίοις· οὓς διώξαντες πάλιν οἱ Ἀθηναῖοι, κατηράσαντο τὸν τόπον μὴ οἰκισθῆναι.

ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΟΝ, ΤΟΙΟΝΔΕ. καλῶς τὸ ἀκροτελεύτιον ἀντὶ τοῦ, τὸ ἄκρον, τὸ τέλος τοῦ τοίχου. καλεῖται δὲ καὶ ἄκρον ἡ ἀρχὴ τοῦ στίχου.

Η ΠΡΟΣΕΔΕΧΟΝΤΟ. ἐνόμιζον.

ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΑΝΤΟ ΔΕ. κατασκευὰς ἐποιήσαντο.

ΤΑ, ΤΕ ΜΑΚΡΑ ΤΕΙΧΗ. ἐπάνω τῶν τειχῶν.

¶ ιή. 18. ΕΣ ΟΙΝΟΗΝ ΠΡΩΤΟΝ. Οἰνόη, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ὅριον οὖσα Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν.

ΤΩι ΤΕΙΧΕΙ. τῷ τείχει τῆς Οἰνόης.

ΑΠ' ΑΥΤΟΥ. τοῦ βράδους.

ΔΟΚΩΝ. νομιζόμενος.

ΕΝ ΤΗι ΞΥΝΑΓΩΓΗι. ὅτε ἀπέτρεπε τὸ πολεμεῖν.

ΕΠΙΜΟΝΗ. ἀργία.

ΔΙΕΒΑΛΕΝ ΑΥΤΟΝ. ὅτε τὸν Μελήσιππον ἔπεμψεν.

ΕΠΙΣΧΕΣΙΣ. ἀργία.

ΕΝ ΤΩι ΧΡΟΝΩι ΤΟΥΤΩι. τῆς βραδυτῆτος δηλονότι.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΕΙΝΟΥ ΜΕΛΛΗΣΙΝ. ἐβράδυναν δηλονότι.

ΕΝ ΤΗι ΚΑΘΕΔΡΑ. τῇ ἀργίᾳ τῆς πολιορκίας δηλονότι.

ΑΝΕΙΧΕΝ. αὐτοὺς δηλονότι.

¶ ιθ΄. 19. ΚΑΙ ΠΑΣΑΝ ΙΔΕΑΝ. πάσης ἰδέας πολεμικῆς πεῖραν ἐπαγαγόντες.

ΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΙ ΕΤΕΜΝΟΝ. τὰ δένδρα δηλονότι.

ΠΕΡΙ ΤΟΥΣ ΡΕΙΤΟΥΣ ΚΑΛ. Ὦρος, Ῥεῖτος· Ἡρωδιανὸς, Ῥῖτος.

ΑΙΓΑΛΕΩΝ ΟΡΟΣ. ἀρσενικὸν ὁ Αἰγάλεως, ὡς Μενέλεως. ἄλλοι δὲ οὐδετέρως φασίν.

¶ κ΄. 20. ΕΚΕΙΝΗι ΤΗι ΕΣΒΟΛΗι. τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ. ἐποίησαν γὰρ καὶ ἄλλας ἐσβολὰς εἰς τὴν Ἀττικὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΙΣΩΣ ΑΝ ΕΠΕΞΕΛΘΕΙΝ. ἐπὶ τιμωρίᾳ.

ΕΙ ΕΠΕΞΙΑΣΙΝ. εἰ ἐπεξελεύσονται οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς πόλεμον.

ΑΥΤΩι Ο ΧΩΡΟΣ. τῷ Ἀρχιδάμῳ.

ΕΔΟΚΟΥΝ. ἐνομίζοντο.

ΕΚΕΙΝΗι ΤΗι ΕΣΒΟΛΗι. τῇ πρώτῃ.

ΤΩΝ ΣΦΕΤΕΡΩΝ. κτημάτων.

ΠΡΟΘΥΜΟΥΣ ΕΣΕΣΘΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐδόκουν.

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ. γῆς δηλονότι.

¶ κά. 21. ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ. τοῦ προδότου, ἐν Πλαταιαῖς στρατηγοῦ.

ΕΣ ΤΟ ΠΛΕΟΝ. ἐς τὸ περαιτέρω.

ΟΥΚΕΤΙ ΠΡΟΕΛΘΩΝ. σημείωσαι τὴν σύνταξιν, ὅτι Θουκυδιδεία ἐστί.

ΑΥΤΩι. τῷ Πλειστοάνακτι.

ΧΡΗΜΑΣΙ ΠΕΙΣΘΗΝΑΙ. μετὰ πειθοῦς χρημάτων ποιῆσαι τὴν ἀναχώρησιν.

ΩΣ ΕΙΚΟΣ. ὡς ἐστὶν εἰκάσαι.

ΕΝι ΤΩι ΕΜΦΑΝΕΙ. φανερῶς.

ΤΗι ΝΕΟΤΗΤΙ. τῷ πλήθει τῶν νέων.

ΕΠΕΞΙΕΝΑΙ. κατὰ τῶν πολεμίων δηλονότι.

ΚΑΤΑ ΞΥΣΤΑΣΕΙΣ. οἷον, κατὰ συστήματα καὶ πλήθη γινόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι.

ΩΣ ΕΚΑΣΤΟΣ ΩΡΜΗΤΟ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

Η ΓΗ ΕΤΕΜΝΕΤΟ. ἠφανίζετο.

ΕΝΗΓΟΝ ΤΗΝ ΕΞΟΔΟΝ. παρεκίνουν.

ΑΝΗΡΕΘΙΣΤΟ. διεγείρετο.

ΟΤΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΩΝ ΟΥΚ ΕΠΕΞΑΓΟΙ. οὐκ ἐπιφέροι τὸ στράτευμα κατὰ τῶν πολεμίων.

¶ κβ΄. 22. ΟΡΘΩΣ ΓΙΓΝΩΣΚΕΙΝ. κρίνειν.

ΞΥΝΕΛΘΟΝΤΑΣ. συστάντας.

ΚΑΙ ΔΙ' ΗΣΥΧΙΑΣ ΕΙΧΕΝ. ἡσύχαζε.

ΠΡΟΔΡΟΜΟΥΣ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΚΑΚΟΥΡΓΕΙΝ. λῃστεύειν.

ΕΝ ΦΡΥΓΙΟΙΣ. τόπος τῆς Ἀττικῆς.

ΤΕΛΕΙ ΕΝΙ. τάγματι ἑνί.

ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΟΙΣ. οἱ γὰρ Θεσσαλοὶ, σύμμαχοι πάλιν ἐγένοντο τοῖς Ἀθηναίοις.

ΜΕΤ' ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΒΟΙΩΤΩΝ ΙΠΠΕΑΣ. κατὰ τῶν Βοιωτῶν.

ΤΡΟΠΗ ΕΓΕΝΕΤΟ ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΑΣΠΟΝΔΟΥΣ. ὅ ἐστι, μὴ δεηθέντας σπονδῶν αἴτησιν παρὰ Πελοποννησίων. οὐδὲ γὰρ ἦσαν πάνυ ἡττηθέντες, ὥστε καὶ δεηθῆναι σπονδῶν, ἵνα θάψωσιν αὐτούς.

ΠΑΡ' ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους δηλονότι.

ΠΑΡΡΑΣΙΟΙ. Παράσιοι, Ἀρκάδες· Παράλιοι, Θεσσαλοί.

ΕΚ ΜΕΝ ΛΑΡΙΣΣΗΣ. ἡ Λάρισσα ἐστασίασε πρὸς ἑαυτήν. διὸ ἑκατέρα μερὶς ἄρχοντα εἶχε. λέγει δὲ, ὅτι ἑκατέρα στάσις δύναμιν Ἀθηναίοις ἀπέστειλεν. οἱ μὲν γὰρ δημοκρατίαν ἦγαγον, οἱ δὲ ὀλιγαρχίαν.

¶ κγ΄. 23. ΠΑΡΝΗΘΟΣ. ὁ Πάρνης, ὄνομα ὄρους.

ΟΝΤΩΝ ΔΕ ΑΥΤΩΝ ΕΝ ΤΗι ΓΗι. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΚΑΙ ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ἄλλος Σωκράτης ὁ Σωφρονίσκου.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝ. οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων.

ΑΡΑΝΤΕΣ. τὰς ναῦς δηλονότι.

ΤΗι ΠΑΡΑΣΚΕΥΗι ΤΑΥΤΗι. τῇ τῶν ἑκατὸν νεῶν δηλονότι.

ΟΥΧ ΗιΠΕΡ ΕΣΕΒΑΛΟΝ. οὐ τῇ ὁδῷ ᾗ ἐσέβαλον, εἰς τὴν Ἀττικὴν δηλονότι.

ΠΑΡΙΟΝΤΕΣ ΔΕ ΩΡΩΠΟΝ. ὅπως καὶ τἄλλα δῃώσαντες μᾶλλον λυπήσωσιν.

¶ κδ'. 24. ΕΞΑΙΡΕΤΑ. ἀποκεκριμένα.

ΑΛΛ' ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΠΟΛΕΜΕΙΝ. ταλάντων δηλονότι.

ΕΣ ΑΛΛΟ ΤΙ. εἰς ἄλλην χρείαν πραγμάτων.

ΝΗΙΤΗι ΣΤΡΑΤΩι. δηλονότι ὡς μεγάλου κινδύνου κρεμαμένου. οὐ γὰρ ἂν ναυτικῷ στρατῷ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐσέβαλον εἰς τὴν Ἀττικήν, διὰ τὸν Πειραιᾶ, εἰ μὴ κατὰ κράτος ἤδη ἐνίκων τῷ πεζῷ τοὺς Ἀθηναίους. οὗτοι γὰρ κατὰ θάλασσαν πολὺ προεῖχον τῶν Λακώνων ἐν τῇ ναυμαχίᾳ.

ΤΡΙΗΡΕΙΣ ΤΕ ΜΕΤ' ΑΥΤΩΝ. τῶν ταλάντων.

¶ κέ. 25. ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΟΥΚ ΕΝΟΝΤΩΝ. λείπει πολλῶν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΤΟΥΤΟΥΣ. τῆς Μεθώνης.

ΔΙΑΔΡΑΜΩΝ. ἀντὶ τοῦ, διὰ μέσου αὐτῶν δραμών.

ΠΕΡΙΕΠΟΙΗΣΕΝ. ἐφύλαξε.

ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΤΟΥ. ἀπὸ ταύτης τῆς ὁρμῆς.

ΑΡΑΝΤΕΣ ΠΑΡΕΠΛΕΟΝ. τὸ ἄραντες, κυρίως ἐπὶ θαλάσσης εἴρηται· ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπὶ γῆς.

ΣΧΟΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ, προσσχόντες.

ΤΗΣ ΗΛΕΙΑΣ. εἰς δύο διήρητο ἡ Ἦλις, εἰς ὀρεινὴν καὶ κοίλην.

ΕΧ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΙΚΙΔΟΣ. τῆς περιχώρου.

ΕΝ ΤΟΥΤΩι. τῷ καιρῷ.

ΑΛΛΟΙ ΤΙΝΕΣ. οἱ ἐν Ναυπάκτῳ δηλονότι.

ΕΠΙΒΗΝΑΙ. ἐπὶ τὰς ναῦς.

ΤΗΝ ΦΕΙΑΝ ΑΙΡΟΥΣΙ. τὴν πόλιν αὐτὴν πορθοῦσι.

¶ κζ'. 27. ΑΝΕΣΤΗΣΑΝ ΔΕ. μετῴκισαν, διὰ τὸ εὔνους εἶναι τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΕΠΙΚΑΛΕΣΑΝΤΕΣ. ἐγκαλέσαντες αὐτοῖς τοῦ πολέμου μάλιστα αἰτίους εἶναι.

ΠΕΜΨΑΝΤΕΣ ΕΠΟΙΚΟΥΣ. ἄποικοι μὲν, οἱ ἐν ἐρήμῳ τόπῳ πεμπόμενοι οἰκῆσαι· ἔποικοι δὲ, οἱ ἐν πόλει, ὥσπερ νῦν.

ΕΚΠΕΣΟΥΣΙ ΔΕ. ἐξορισθεῖσιν.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΗΣΑΝ. συμμαχήσαντες ἴσως αὐτοῖς οἱ Αἰγινῆται.

ΥΠΟ ΤΟΝ ΣΕΙΣΜΟΝ. κατὰ τὸν καιρόν.

ΜΕΘΟΡΙΑ. μέση.

ΚΑΘΗΚΟΥΣΑ. παρατεινομένη.

ΕΝΤΑΥΘΑ. ἐν τῇ Θυρεάτιδι γῇ.

¶ κθ'. 29. ΤΟΝ ΠΥΘΕΩ. ὁ Πύθης, τοῦ Πύθεω, Ἰωνικῶς.

ΣΙΤΑΛΚΗΣ. βασιλεὺς Θρᾴκης.

ΠΑΡ' ΑΥΤΩι. τῷ Σιτάλκῃ.

ΠΡΟΞΕΝΟΝ. φίλον.

ΣΦΙΣΙ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΤΟΝ ΤΗΡΕΩ. ὁ Τήρης, τοῦ Τήρεω.

ΟΔΡΥΣΑΙΣ. Ὀδρύσαι, ἔθνος Θρᾳκῶν.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΝ. ἰδίοις νόμοις χρώμενον.

ΤΗΡΕΙ ΔΕ ΤΩι ΠΡΟΚΝΗΝ ΤΗΝ ΠΑΝΔΙΟΝΟΣ. Ἰστέον, ὅτι ἐνταῦθα μόνον μῦθον εἰσάγει ἐν τῇ συγγραφῇ, καὶ τοῦτον διστάζων.

ΟΥΔΕ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΘΡΑιΚΗΣ. εἰς τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα τόπον τῆς Θρᾴκης.

ΑΛΛ' Ο ΜΕΝ. ὁ Τηρεὺς ὁ ἀρχαῖος.

ΤΟ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΙΤΥΝ. τοῦτον τινὲς Ἴτυλον καλοῦσιν.

ΕΝ ΑΗΔΟΝΟΣ ΜΝΗΜΗι. ἀντὶ τοῦ, μεμνημένοι τῆς ἀηδόνος τοῦ ὀρνέου.

ΔΙΑ ΤΟΣΟΥΤΟΥ. δι' ὀλίγου διαστήματος.

ΤΟ ΑΥΤΟ ΟΝΟΜΑ ΕΧΩΝ. τοῦ Τηρέως.

ΕΝ ΚΡΑΤΕΙ. ἐν δυνάμει.

ΟΥ ΔΗ ΟΝΤΑ. ὅπου.

ΤΑ ΕΠΙ ΘΡΑιΚΗΣ ΧΩΡΙΑ. Χαλκιδέας, Βοττιαίους.

ΞΥΝΕΛΕΙΝ. προσποιήσασθαι.

ΚΑΙ ΣΑΔΟΚΟΝ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΑΥΤΟΥ. τὸν υἱὸν τοῦ Σιτάλκου· ἵνα λοιπὸν ὡς ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνίζηται.

ΑΘΗΝΑΙΟΝ. Ἀθηναίων πολίτην ἐποίησεν.

ΥΠΕΔΕΧΕΤΟ. ὑπέσχετο.

ΚΑΙ ΠΕΛΤΑΣΤΩΝ. πέλτη, ἀσπὶς τετράγωνος.

ΞΥΝΕΒΙΒΑΣΕ ΔΕ. φίλον ἐποίησεν αὐτοῖς τὸν Περδίκκαν.

ΚΑΙ ΘΕΡΜΗΝ ΑΥΤΩι. εἶχον γὰρ αὐτὴν Ἀθηναῖοι, ἐκ πολιορκίας κρατοῦντες.

¶ λ'. 30. ΣΟΛΛΙΟΝ ΤΕ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ. τὸ Σόλιον, πόλισμα τῆς Ἠπείρου ἐστὶν ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ.

ΚΑΙ ΑΣΤΑΚΟΝ. πόλις Ἀκαρνανίας.

ΕΞΕΛΑΣΑΝΤΕΣ ΑΥΤΟΝ. τὸν τύραννον.

ΠΡΟΣΗΓΑΓΟΝΤΟ. ἐχειρώσαντο.

ΣΑΜΑΙΟΙ. Σάμιος, ὁ ἀπὸ Σάμου. Σαμαῖος, ὁ ἀπὸ Σάμης.

¶ λά. 31. ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ. οἱ περιπλέοντες κατὰ τῆς Πελοποννήσου.

ΕΚΑΤΟΝ ΝΑΥΣΙΝ. ὄντες δηλονότι.

ΕΤΥΧΟΝ ΓΑΡ ΕΝ ΑΙΓΙΝΗι. μεταξυλογία.

ΤΟΥΣ ΕΚ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ, ΠΑΝΣΤΡΑΤΙΑι. τοὺς συμπολίτας αὐτῶν μετὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος.

ΕΠΛΕΥΣΑΝ ΠΑΡ' ΑΥΤΟΥΣ. πλῷ χρησάμενοι ἦλθον εἰς αὐτούς.

ΑΚΜΑΖΟΥΣΗΣ. ἀκμὴν καὶ αὔξησιν ἐχούσης τῆς πόλεως, καὶ οὔπω ὑπὸ νόσου ἐλαττωθείσης.

ΑΥΤΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. οἱ ἀκραιφνεῖς, καὶ οὐ ξένοι.

ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΤΗΣ ΓΗΣ. τὰ πολλὰ μέρη δηλονότι τῆς γῆς τῆς Μεγαρίδος.

ΜΕΧΡΙΣ ΟΥ ΝΙΣΑΙΑ. ἐπίνειον Μεγάρων.

¶ λβ'. 32. ΑΤΑΛΑΝΤΗ. ἡ νῦν λεγομένη Κασανδρία.

¶ λγ'. 33. ΕΥΑΡΧΟΣ. ὁ τύραννος Ἀστάκου.

ΗΡΧΟΝ ΔΕ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΑΣ. τῶν Κορινθίων δηλονότι.

ΚΑΤΗΓΑΓΟΝ. τὸν Εὔαρχον δηλονότι.

ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΑΣΘΑΙ. οἰκειοποιήσασθαι.

ΠΕΙΡΑΘΕΝΤΕΣ. πεῖραν σχόντες.

ΩΣ ΟΥΚ ΗΔΥΝΑΝΤΟ. λαβεῖν δηλονότι.

ΥΠ' ΑΥΤΩΝ. τῶν Κρανίων δηλονότι.

ΑΠΟΒΑΛΛΟΥΣΙ. ζημιοῦνται.

¶ λδ'. 34. ΤΩι ΠΑΤΡΙΩι ΝΟΜΩι ΧΡΩΜΕΝΟΙ. τὸν πάτριον νόμον πληροῦντες περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων ταφῆς. δηλονότι καύσαντες τὰ σώματα. οὗτος γὰρ ἦν νόμος Ἀθηναίοις, καὶ πᾶσιν Ἕλλησι.

ΤΡΟΠΩι ΤΟΙΩιΔΕ. τῷ ῥηθησομένῳ.

ΠΡΟΤΡΙΤΑ. πρὸ τρίτης ἡμέρας τῆς ἐκκομιδῆς· ἢ ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς. ἄμεινον δὲ τὸ πρῶτον.

ΕΠΙΦΕΡΕΙ. ἐναγίζει.

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΝΑΣ. διὰ τὸ ἄσηπτον εἶναι.

ΕΝΕΣΤΙ ΔΕ ΤΑ ΟΣΤΑ. τῇ λάρνακι δηλονότι.

ΕΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΣΗΜΑ. τὸ καλούμενον Κεραμεικόν.

¶ λέ. 35. ΟΙ ΜΕΝ ΠΟΛΛΟΙ. οἱ μὲν πολλοὶ, φησὶ, τῶν ἐνθάδε ἤδη εἰρηκότων, ἐπαινοῦσι τὸν νομοθέτην τὸν προσθέντα ἐν τῷ αὐτοῦ νόμῳ τὸν λόγον τὸν κελεύοντα λέγεσθαι τὸν ἐπιτάφιον ἐπὶ τοῖς θαπτομένοις δημοσίᾳ.

ΤΩΝ ΕΝΘΑΔΕ ΕΙΡΗΚΟΤΩΝ. τῶν ῥητόρων δηλονότι.

ΤΟΝ ΠΡΟΣΘΕΝΤΑ. τὸν νομοθέτην, δηλονότι τὸν Σόλωνα.

ΤΩι ΝΟΜΩι ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ. νόμος, ὅτι δεῖ τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἀνῃρημένους δημοσίᾳ ταφῆς ἀξιοῦν· προστιθέασι δὲ τῷ τοιούτῳ νόμῳ τὸ δεῖν καὶ ἐπιταφίους ἐπαίνους εἰς αὐτοὺς λέγειν, ὃ δὴ καὶ λόγον ὁ ῥήτωρ ἐνταῦθα καλεῖ, καὶ προσθήκην νόμου προσαγορεύει.

ΕΙΠΟΝΤΙ ΠΙΣΤΕΥΘΗΝΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἐμοὶ δὲ ἀρκοῦν ἂν ἐδόκει. ἀντὶ τοῦ, καὶ μὴ ἐν κινδύνῳ γίνεσθαι τὸ πιστευθῆναι.

ΤΟ ΜΕΤΡΙΩΣ ΕΙΠΕΙΝ. συμμέτρως, ἀξίως.

ΚΑΙ Η ΔΟΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ. περιφραστικῶς ἡ ἀλήθεια.

Ο, ΤΕ ΓΑΡ ΞΥΝΕΙΔΩΣ. κατασκευὴ τοῦ προοιμίου.

Ο, ΤΕ ΑΠΕΙΡΟΣ. προσυπακουστέον, καὶ μὴ εὔνους.

ΕΣΤΙΝ Α ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΑΖΕΣΘΑΙ. κατὰ κοινοῦ τὸ νομίσειεν.

ΕΣ ΟΣΟΝ ΑΝ. ἕως οὗ.

ΤΩι Δ' ΥΠΕΡΒΑΛΛΟΝΤΙ ΑΥΤΩΝ. τῶν ἐπαίνων δηλονότι.

ΗΔΗ ΚΑΙ ΑΠΙΣΤΟΥΣΙΝ. λείπει ἕκαστος· ἔστι δὲ σχῆμα.

ΕΔΟΚΙΜΑΣΘΗ. ἐκρίθη.

ΒΟΥΛΗΣΕΩΣ ΤΕ. βουλήσεως μὲν, πρὸς τὸ εὔνοια· δόξης δὲ, πρὸς τὸ ἄπειρος.

ΤΥΧΕΙΝ. τυχεῖν εἶπεν ὡς ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τοξευόντων κατὰ τοῦ σκοποῦ.

ΩΣ ΕΠΙΠΛΕΙΣΤΟΝ. τὸ ἐπιπλεῖστον καλῶς. οὐ γὰρ δυνατὸν, πᾶσιν ὁμοίως ἀρέσκοντα λέγειν, ἀλλὰ καὶ μέσως πως, ἵνα μήτε φθόνον, μήτε ψεῦδος δόξῃ λέγειν.

¶ λς'. 36. ΕΝ ΤΩι ΤΟΙΩιΔΕ. τῷ ἐπαίνῳ.

ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΟΙ ΤΕ. οἱ πρόγονοι.

ΠΡΟΣ ΟΙΣ. μεθ' ὧν.

ΟΥΚ ΑΠΟΝΩΣ. τινὲς εἰς τὸ οὐκ ἀπόνως ὑποστίζουσι.

ΤΑ ΔΕ ΠΛΕΙΩ ΑΥΤΗΣ. τῆς ἀρχῆς δηλονότι.

ΕΝ ΤΗι ΚΑΘΕΣΤΗΚΥΙΑι. ταῦτα λέγει ὁ Περικλῆς διὰ τὴν Σάμον καὶ Εὔβοιαν, ἣν αὐτὸς τοῖς Ἀθηναίοις προσεκτήσατο.

ΩΝ ΕΓΩ ΤΑ ΜΕΝ. ὧν πατέρων, ἢ πραγμάτων τῶν κατὰ πόλεμον ἡμῖν παρεσκευασμένων καὶ εἰρήνην.

ΕΑΣΩ. ἰστέον, ὅτι διὰ τοῦτο αὐτὰ παραιτεῖται λέγειν, ἵνα μὴ ἀναγκασθῇ καὶ τὰ τῶν προκειμένων νεκρῶν εἰπεῖν οὐκ ἀξιόλογα ὄντα.

ΕΠΙΤΗΔΕΥΣΕΩΣ. πράξεως.

ΕΙΜΙ. πορεύσομαι.

ΟΥΚ ΑΝ ΑΠΡΕΠΗ. οὐκ ἂν ἔξω τοῦ προσήκοντος λεχθῆναι.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΑΝΤΑ ΟΜΙΛΟΝ. σχῆμά ἐστιν, ἀντὶ τοῦ παντὶ τῷ ὁμίλῳ.

¶ λζ'. 37. ΧΡΩΜΕΘΑ ΓΑΡ. τὸ δεύτερον κεφάλαιον τοῦ ἐγκωμίου, ἡ ἀγωγή.

ΟΥ ΖΗΛΟΥΣΗι. οὐ μιμουμένη.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕ. αἰνίττεται τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, οὓς Λυκοῦργος ἔγραψε, μιμησάμενος τοὺς Κρητῶν καὶ Αἰγυπτίων νόμους.

ΔΙΑ ΤΟ ΜΗ ΕΣ ΟΛΙΓΟΥΣ. ἐπειδὴ φαῦλον δοκεῖ ἡ δημοκρατία, καὶ ὁρᾷ τοὺς Λάκωνας σεμνυνομένους ἐπὶ τῇ ἀριστοκρατίᾳ, ἐπάγει, λέγων, ὅτι τῷ μὲν ὀνόματι δημοκρατία, τῷ δὲ ἔργῳ ἀριστοκρατία ἐστὶν ἡμῶν ἡ πολιτεία.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΔΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ. τὰ διαφέροντα τοῖς ἰδιώταις.

ΟΥΚ ΑΠΟ ΜΕΡΟΥΣ. τοῦτο λέγει διὰ τοὺς Ἡρακλείδας, βασιλεῖς τῶν Λακώνων, οἵτινες ἀπὸ μέρους ἦρχον, διὰ μόνην τὴν εὐγένειαν, κἂν μὴ εἶχον ἀρετήν.

Η ΑΡΕΤΗΣ. ἀπὸ τῆς ἀρετῆς. τὸ δὲ πλεῖον, ἀντὶ τοῦ μᾶλλον.

ΕΧΩΝ ΔΕ ΤΙ ΑΓΑΘΟΝ. ὁ δὲ, ἀντὶ τοῦ μὲν κεῖται.

ΑΞΙΩΜΑΤΟΣ. ἀντὶ τύχης.

ΑΞΙΩΜΑΤΟΣ ΑΦΑΝΕΙΑι. ὅτι οὐκ ἔστι πλούσιος.

ΕΛΕΥΘΕΡΩΣ ΔΕ. ὡσανεὶ ἔλεγεν, οὐκ ἐσμὲν ἀλλήλοις ὕποπτοι.

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΩΝ. κατὰ κοινοῦ τὸ, πολιτευόμεθα. (Ἐνταῦθα τὴν διαγωγὴν δηλοῖ.)

ΛΥΠΗΡΑΣ ΔΕ ΤΗι ΟΨΕΙ ΑΧΘΗΔΟΝΑΣ. τοῦτο λέγει, ἐπειδήποτε οἱ Λακεδαιμόνιοι Ἀλκαμένη ἐν προαστείῳ θεασάμενοι μετεωρίζοντα, κακῶς ἐχρήσαντο. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι σκυθρωποί εἰσι, διαπαντὸς ἐπιείκειαν ὑποκρινόμενοι, καὶ τοὺς ἁβροτέρους κολάζουσι. τὸ γὰρ τερπνὸν τοῦ βίου, κώλυμα νομίζουσι τῶν ἀναγκαίων.

ΤΑ ΙΔΙΑ ΠΡΟΣΟΜΙΛΟΥΝΤΕΣ. ταῦτα πρὸς Λακεδαιμονίους αἰνίττεται.

ΤΩΝ — ΕΝ ΑΡΧΗι ΟΝΤΩΝ. τῶν ἀρχόντων.

ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΥΤΩΝ. τῶν νόμων δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΣΟΙ ΑΓΡΑΦΟΙ ΟΝΤΕΣ. ἄγραφοι νόμοι τὰ ἔθη εἰσί.

¶ λή. 38. ΤΗι ΓΝΩΜΗι. τῇ ψυχῇ, ἢ τῇ συνέσει.

ΔΙΕΤΗΣΙΟΙΣ. δι' ὅλου τοῦ ἔτους θύουσιν οἱ Ἀθηναῖοι καθ' ἑκάστην, πλὴν μιᾶς ἡμέρας.

Η ΤΕΡΨΙΣ. ἡ ζωγραφία.

ΤΟ ΛΥΠΗΡΟΝ. αἰνίττεται πρὸς τοὺς ταπεινοὺς καὶ εὐτελεῖς Λακεδαιμονίους.

ΕΠΕΙΣΕΡΧΕΤΑΙ. τοῦ Θησέως ἐν Ἀττικῇ τε καὶ ταῖς Ἀθήναις βασιλεύσαντος, συνεισέφερον πανταχόθεν αὐτῷ τὰ πρὸς χρείαν οἱ Ἕλληνες, ἐπειδήπερ ταύτην ὁ βασιλεὺς πρυτανεῖον καθεστήκει καὶ μητρόπολιν τῆς Ἑλλάδος, τὰς ἄλλας καθῃρηκὼς διὰ τοῦτο πόλεις.

¶ λθ'. 39. ΚΑΙ ΤΑΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΑΙΣ. πληρώσας τὰ ἐν εἰρήνῃ γινόμενα ἀγαθὰ, νῦν μετέρχεται ἐπὶ τὰ ἐν πολέμῳ.

ΤΩΝ ΕΝΑΝΤΙΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων φησί.

ΤΟΙΣΔΕ. τοῖς ῥηθησομένοις.

ΚΟΙΝΗΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝ. κοινωνικὴν, καὶ ἀνειμένην πᾶσιν ἀνθρώποις.

ΞΕΝΗΛΑΣΙΑΙΣ. ὥσπερ οἱ Λακεδαιμόνιοι.

Ο ΜΗ ΚΡΥΦΘΕΝ ΑΝ ΤΙΣ. τὸ ἑξῆς, ὠφεληθείη ἄν τις, ἰδὼν μὴ κρυφθέν.

ΚΑΙ ΑΠΑΤΑΙΣ. πάλιν πρὸς Λακεδαιμονίους αἰνίττεται, οἳ τοπλέον ἀπάτῃ καὶ γοητείᾳ γνώμης ἐκράτουν ἐν τοῖς πολεμικοῖς.

ΕΥΘΥΣ ΝΕΟΙ ΟΝΤΕΣ. καὶ ταῦτα πρὸς Λακεδαιμονίους. ἐκεῖνοι γὰρ ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας εἰς τὰ πολέμια ηὐτρεπίζοντο· καὶ εὐθὺς ὡς ἐτίκτετο τὸ παιδίον ἐν ἀσπίδι ἐτίθεσαν αὐτὸ καὶ δόρυ πλησίον, καὶ ἐπεβόων, ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τάν. τουτέστιν, ἢ ταῦτα σῶσον, ἢ ἐπὶ τὰν (τουτέστι μετ' αὐτῶν) ἀναιρέθητι. οἱ δὲ αὐτοὶ οὕτως ἐπιπόνως ἤσκουν, ὡς μηδὲ λουτρῶν ἀνέχεσθαι, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι τῷ Εὐρώτᾳ ποταμῷ πρὸς τὸ λούσασθαι. ἀμέλει καὶ διαμαστιγώσεις ἐγίνοντο κατά τινα καιρὸν, ἐν αἷς οἱ πλείονας ἐνεγκόντες, ἀνδρειότεροι ἐνομίζοντο.

ΤΟ ΑΝΔΡΕΙΟΝ ΜΕΤΕΡΧΟΝΤΑΙ. τὸ τοῖς ἀνδράσι πρέπον.

ΤΩΝ ΠΕΛΑΣ ΑΥΤΟΙ. ἡμεῖς δηλονότι.

ΑΘΡΟΑι ΤΕ ΤΗι ΔΥΝΑΜΕΙ. μεμέρισται γὰρ αὐτῶν τὸ στράτευμα εἰς δύο, εἰς Θρᾴκην καὶ Ἰωνίαν.

ΕΠΙΠΕΜΨΙΝ. εἰς στρατεῖαν.

ΜΟΡΙΩι ΤΙΝΙ. μέρει τινὶ ἐξ ἡμῶν.

ΚΡΑΤΗΣΑΝΤΕΣ ΤΕ. αἰνίττεται τοὺς ἱππέας αὐτῶν τοὺς κειμένους.

ΑΠΕΩΣΘΑΙ. ἀποδεδιωχέναι.

ΚΑΙΤΟΙ ΕΙ ΡΑΘΥΜΙΑι. πάντα συνάγει τὰ εἰρημένα, καὶ ὥσπερ ἀνάμνησιν αὐτῶν ποιεῖται, ἀνακεφαλαιούμενος. αἰνίττεται δὲ πρὸς Λακεδαιμονίους.

ΚΑΙ ΕΣ ΑΥΤΑ ΕΛΘΟΥΣΙ. τὰ ἀλγεινὰ δηλονότι.

ΤΩΝ ΑΕΙ ΜΟΧΘΟΥΝΤΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων δηλονότι.

¶ μ'. 40. ΚΑΙ ΕΝ ΤΕ ΤΟΥΤΟΙΣ. τοῖς εἰρημένοις δηλονότι.

ΘΑΥΜΑΖΕΣΘΑΙ. κατὰ κοινοῦ τὸ, περιγίγνεται.

ΦΙΛΟΚΑΛΟΥΜΕΝ ΤΕ ΓΑΡ. ἐπειδὴ διεβάλλοντο οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ μαλακίᾳ, καὶ τρυφῇ βίου, καὶ σχολῇ πολλῇ, τοῦτο λέγει, ὅτι φιλοκαλοῦμεν μετὰ εὐτελείας καὶ ταπεινότητος. τῇ γὰρ φιλοκαλίᾳ τὸ ἄσωτον ἕπεται. τῇ δὲ φιλοσοφίᾳ τὸ μαλακὸν καὶ ἀνειμένον.

ΜΕΤ' ΕΥΤΕΛΕΙΑΣ. σμικροπρεπείας.

ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥΜΕΝ ΑΝΕΥ ΜΑΛΑΚΙΑΣ. τὰ δυσχερῆ τῆς πενίας ὑπομένομεν.

ΠΛΟΥΤΩι ΤΕ ΕΡΓΟΥ. τὸ ἑξῆς, τῷ πλούτῳ χρώμεθα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἔργου, καὶ οὐ κόμπῳ λόγου.

ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΝΕΣΘΑΙ ΟΥΧ ΟΜΟΛΟΓΕΙΝ ΤΙΝΙ ΑΙΣΧΡΟΝ. γνώμης ἀρίστης τὸ μήτε πενίαν ὀνειδίσαι τοῖς ἔχουσι, καὶ παροῦσαν ζητεῖν ἐκ παντὸς τρόπου φυγεῖν.

ΕΝΙ ΤΕ ΤΟΙΣ ΑΥΤΟΙΣ. οἷον, τοῖς δημιουργοῖς, καὶ γεωργοῖς, καὶ κυνηγοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις ἰδιώταις καὶ χειροτέχναις. τοῦτο δὲ πρὸς Λακεδαιμονίους, ἐπειδὴ ὀλίγοι ἦσαν αὐτῶν, οἱ τὰ πολιτικὰ σκοποῦντες, οἱ δὲ τὰ πολέμια, πάντες.

ΤΩΝ ΔΕ ΜΕΤΕΧΟΝΤΑ. τῶν πολεμικῶν.

ΟΥ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΤΟΙΣ ΕΡΓΟΙΣ. διεβάλλοντο γὰρ ὡς λόγων μόνον ἀντιποιούμενοι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων.

ΜΗ ΠΡΟΔΙΔΑΧΘΗΝΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ, τὸ βλάβην ἡγούμενοι.

ΔΕΙΝΑ ΚΑΙ ΗΔΕΑ. δεινὰ, τὰ πολέμια· ἡδέα, τὰ τῆς εἰρήνης.

ΚΑΙ ΤΑ ΕΣ ΑΡΕΤΗΝ. ἀρετὴν λέγει νῦν τὴν φιλίαν, καὶ εὐεργεσίαν.

ΒΕΒΑΙΟΤΕΡΟΣ ΔΕ Ο ΔΡΑΣΑΣ ΤΗΝ ΧΑΡΙΝ. ὁ ἀρξάμενος χαρίζεσθαι.

ΩΣΤΕ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗΝ. ἡ σύνταξις οὕτως, ὥστε ὀφειλομένην σώζειν, ἐκεῖνον δηλονότι, ᾧ δι' εὐνοίας δέδωκεν.

Ο Δ' ΑΝΤΟΦΕΙΛΩΝ. ὁ δὲ εὖ πάσχων.

ΑΜΒΛΥΤΕΡΟΣ. ἀσθενέστερος.

ΤΗΝ ΑΡΕΤΗΝ. τὴν εὐεργεσίαν.

ΚΑΙ ΜΟΝΟΙ ΟΥ ΤΟΥ ΞΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ. οὐ τῇ ἐλπίδι τοῦ κέρδους, ἀλλὰ τῷ ἀεὶ εὐεργετεῖν, καὶ μὴ δέεσθαι ἄλλων.

ΑΔΕΩΣ. ἀντὶ τοῦ μεγάλως.

¶ μά. 41. ΠΑΙΔΕΥΣΙΝ ΕΙΝΑΙ. εἰς πολλὰ πράγματα.

ΕΠΙ ΠΛΕΙΣΤ' ΑΝ ΕΙΔΗ. εἰς διάφορα πράγματα.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΩΣ. εὐκινήτως, ἐνδεξίως. εἰς πολλὰ πράγματα, τὸ γὰρ εὐτραπέλως, εὐκινήτως, ἐνδεξίως.

ΑΠΟ ΤΩΝΔΕ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ. ὧν προεῖπεν.

ΑΚΟΗΣ ΚΡΕΙΣΣΩΝ. ὑπὲρ ἀκοὴν ἀνθρώπου.

ΥΦ' ΟΙΩΝ. ὑπὸ Ἀθηναίων.

ΟΥΤΕ ΤΩι ΥΠΗΚΟΩι. τῷ Ναξίῳ, καὶ Σαμίῳ καὶ Βυζαντίῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι ὑπήκουον αὐτῶν.

ΜΕΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΕ — ΚΑΙ ΟΥ — ΑΜΑΡΤΥΡΟΝ ΓΕ. πολυσύνδεσμός ἐστιν ὁ Θουκυδίδης μᾶλλον, ἢ πάντες οἱ Ἀττικοί.

ΟΥΤΕ ΟΜΗΡΟΥ. ἀπὸ μέρους, τῶν πάντων ποιητῶν. Ὁ γὰρ Ὅμηρος πεποίηκε τὸν Μενεσθέα πάντων ἄριστα ἀνθρώπων κοσμεῖν ἵππους τε καὶ ἄνδρας ὁπλίτας. Καὶ δῆλον, ὅτι τοῦτο σοφίας περιουσίᾳ καὶ ἀρετῆς γίνεται. Ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ πεποίηκε περὶ τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς θεοῦ, οὕτως· ἵκετο δὲ εἰς Μαραθῶνα καὶ

εὐρυάγυιαν Ἀθήνην. καὶ τὰ ἑξῆς. Ἅπερ καὶ ταῦτα ἐγκώμιον τῆς πόλεως.

ΓΕΝΕΣΘΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ θαυμασθησόμεθα.

ΚΑΚΩΝ ΤΕ ΚἈΓΑΘΩΝ. κακῶν, πρὸς τοὺς πάσχοντας. λέγει δὲ τὰ τρόπαια.

ΟΙΔΕ ΤΕ. οἱ κείμενοι.

¶ μβ'. 42. ΚΑΙ ΟΙΣ. τοῖς Πελοποννησίοις.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΛΟΓΙΑΝ. τὸν ἔπαινον.

ΣΗΜΕΙΟΙΣ ΚΑΘΙΣΤΑΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐμήκυνα.

ΚΑΙ ΕΙΡΗΤΑΙ ΑΥΤΟΙΣ ΤΑ ΜΕΓΙΣΤΑ. ἐπῃνέθησαν δηλονότι.

Α ΓΑΡ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. λείπει ἡ εἰς.

ΙΣΟΡΡΟΠΟΣ. ἰσοστάσιος. μὴ ὑπερβάλλων τὰ πράγματα.

ΠΡΩΤΗ ΤΕ ΜΗΝΥΟΥΣΑ. τῇ τιμῇ.

Η ΝΥΝ ΤΩΝΔΕ. τῶν ἀνθρώπων.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ. ὁ θάνατος.

ΚΑΙ ΓΑΡ ΤΟΙΣ Τ'ΑΛΛΑ ΧΕΙΡΟΣΙΝ. οἷον, κλοπὴν, μοιχείαν, καὶ τὰ τοιαῦτα.

ΠΡΟΤΙΘΕΣΘΑΙ. προτιμᾶσθαι.

ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ. ἁμαρτημάτων δηλονότι.

ΑΝΑΒΟΛΗΝ ΤΟΥ ΔΕΙΝΟΥ ΕΠΟΙΗΣΑΤΟ. τοῦ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐναντίους.

ΜΕΤ' ΑΥΤΟΥ. τοῦ κινδύνου.

ΤΩΝ ΔΕ. τῶν ἀρετῶν.

ΕΛΠΙΔΙ ΜΕΝ ΤΟ ΑΦΑΝΕΣ. τουτέστιν, εὐέλπιδες γενόμενοι, ὅτι νικήσουσιν.

ΕΠΙΤΡΕΨΑΝΤΕΣ. δόντες.

ΚΑΙ ΕΝ ΑΥΤΩι. τῷ ἔργῳ.

ΜΑΛΛΟΝ. ἀντὶ τοῦ κρεῖσσον.

ΗΓΗΣΑΜΕΝΟΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ κάλλιστον.

ΤΟ ΜΕΝ ΑΙΣΧΡΟΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ. τὸ ὀνειδίζεσθαι ὡς δειλοί· ὡς ἀκοῦσαι δειλοί· τὸ δὲ ἔργον, τὸ ἀποθανεῖν.

ΚΑΙ ΔΙ' ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΤΥΧΗΣ. τύχην ἀεὶ ὁ Θουκυδίδης καλεῖ τὸν πόλεμον. ἀκμάζοντες, φησὶν, ἐν εὐδοξίᾳ καὶ οὐχὶ δειλίᾳ ἀπέθανον. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἀπηλλάγησαν.

Η ΤΟΥ ΔΕΟΥΣ ΑΠΗΛΛΑΓΗΣΑΝ. καὶ ἐν βραχεῖ καιρῷ, φησὶν, ἀπηλλάγησαν, τὴν σφαγὴν δεξάμενοι, ἀκμαζούσης ἐν αὐτοῖς ἔτι τῆς δόξης, καὶ ἐλπίδος τοῦ νικῆσαι μᾶλλον. ἤγουν τοῦ δέους, καὶ τοῦ φυγεῖν. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἀκμάζοντος.

¶ μγ'. 43. ΛΟΓΩι ΜΟΝΩι. τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων.

ΟΥΔΕΝ ΧΕΙΡΟΝ —. ἐμοῦ οὐδὲν χεῖρον.

ΚΑΙ ΕΡΑΣΤΑΣ ΓΙΓΝΟΜΕΝΟΥΣ ΑΥΤΗΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀτολμοτέραν δὲ μηδὲν ἀξιοῦν.

ΜΕΓΑΛΗ ΔΟΞΗι ΕΙΝΑΙ. ἡ πόλις δηλονότι.

ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΡΓΟΙΣ ΑΙΣΧΥΝΟΜΕΝΟΙ. Ὅμηρος· Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται.

ΑΝΔΡΕΣ. ἀνδρεῖοι.

ΑΥΤΑ ΕΚΤΗΣΑΝΤΟ. τὰ μεγάλα δηλονότι.

ΚΑΙ ΠΕΙΡΑι ΤΟΥ. δοκιμῇ πολέμου.

ΣΦΑΛΕΙΗΣΑΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐνθυμούμενοι.

ΚΑΛΛΙΣΤΟΝ ΔΕ ΕΡΑΝΟΝ ΑΥΤΗι. καλλίστην συνεισφοράν.

ΠΡΟΙΕΜΕΝΟΙ. διδόντες. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐκτήσαντο αὐτά.

ΚΟΙΝΗι ΓΑΡ. γνώμῃ δηλονότι.

ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ. εἰς πόλεμον δηλονότι.

ΣΗΜΑΙΝΕΙ. παριστᾷ.

ΚΑΙ ΕΝ ΤΗι ΜΗ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΗι. γῇ δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΔΑΙΜΟΝ. ἕπεται γὰρ εὐψυχίᾳ μὲν ἡ ἐλευθερία, ταύτῃ δὲ, ἡ εὐδαιμονία, καὶ ὁ μακάριος βίος, καὶ ὁ σπουδαῖος. Ὅμηρος· Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται —

ΟΥ ΓΑΡ ΟΙ ΚΑΚΟΠΡΑΓΟΥΝΤΕΣ. τὸ νόημα παράδοξον, καὶ ἐναντίον τῇ κοινῇ συνηθείᾳ· Θέογνις γὰρ, ὁ ποιήσας τὰς ὑποθήκας, φησὶ, Χρὴ πενίην φεύγοντα, καὶ ἐς μεγακήτεα πόντον Ῥιπτεῖν, καὶ πετρῶν, Κύρνε, κατ' ἠλιβάτων. Τούτῳ οὖν ἐναντίως ὁ Περικλῆς ἀποφαίνεται. καὶ σκόπει τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἑρμηνείας, ὅτι καὶ τῆς εἰρημένης τοῦ Θεόγνιδος ὑποθήκης λανθανόντως ἐμνήσθη, καὶ ἠνίξατο, εἰπὼν τὸ δικαιότερον. τὸ γὰρ δικαιότερον, συγκρίσεως ἔμφασιν ἔχει.

ΑΝΑΙΣΘΗΤΟΣ. προσθεὶς τὸ ἀναίσθητος, ἐποίησεν ἐγκώμιον καὶ ἔπαινον τοῦ θανάτου.

¶ μδ'. 44. ΤΟ Δ' ΕΥΤΥΧΕΣ. οὐχ οἱ τελευτήσαντες, ἀλλ' οἱ περιόντες αὐτῶν γονεῖς.

ΟΙΣ. λείπει τὸ ἐν ἐκείνοις.

ΕΝΕΥΔΑΙΜΟΝΗΣΑΙ ΤΕ. τουτέστιν, ἐν εὐδαιμονίᾳ καὶ ζῆσαι καὶ τελευτῆσαι.

ΕΥΤΥΧΙΑΙΣ. τουτέστι τοῖς τέκνοις.

ΕΘΑΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ. ἐξ ἔθους ἀπολαύων.

ΙΔΙΑι. Γρ. ἡδεῖα, τουτέστι, γλυκεῖα ἡ λήθη τῶν ἀπελθόντων τέκνων, εἰ ἐπιγεννηθέντες γίνονται παῖδες.

ΟΥΚ ΟΝΤΩΝ ΛΗΘΗ. τῶν τεθνηκότων.

ΠΑΡΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ. εἰσφέροντες.

ΠΑΡΗΒΗΚΑΤΕ. γεγηράκατε.

ΕΝ ΤΩι ΑΧΡΕΙΩι. τῷ γήρᾳ δηλονότι.

ΤΟ ΚΕΡΔΑΙΝΕΙΝ. φιλάργυροι γὰρ οἱ γέροντες.

¶ μέ. 45. ΤΟΝ ΓΑΡ ΟΥΚ ΟΝΤΑ. τὸν τεθνηκότα.

ΑΛΛ' ΟΛΙΓΩι. μέτρῳ δηλονότι.

ΤΟ ΔΕ ΜΗ ΕΜΠΟΔΩΝ. τὸ δὲ μηδὲν ἔχον ἐναντίον.

ΑΝΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΩι. ἀναμφιβόλῳ.

ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΤΙ ΑΡΕΤΗΣ. ἀρετὴ γυναικὸς σιωπωμένη κρύπτεται.

ΤΗΣ ΤΕ ΓΑΡ. τῆς σωφροσύνης. μόνη γὰρ αὕτη ἀρετὴ ταῖς γυναιξὶν ἔνεστιν. οὐ γὰρ ἀνδρεία, ἢ δικαιοσύνη, ἢ φρόνησις.

¶ μϛ'. 46. ΕΙΡΗΤΑΙ. οἱ ἐπίλογοι.

ΜΕΧΡΙΣ ΗΒΗΣ ΘΡΕΨΕΙ. μέχρι ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν.

ΑΘΛΑ ΓΑΡ ΟΙΣ ΚΕΙΤΑΙ. λείπει τὸ παρὰ, ἵν' ᾖ παρ' οἷς.

ΤΟΙΣΔΕ ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΣ. παρὰ τοῖσδε.

ΠΟΛΙΤΕΥΟΥΣΙ. κατὰ πολιτείαν ἐνεργοῦσιν.

¶ μζ'. 47. Η ΝΟΣΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ΗΡΞΑΤΟ. θηλυκῶς ἡ νόσος· τὸ δὲ λεγόμενον, ὡς πρὸς τὸ νόσημα ὑπήντησεν. Ὅμηρος, Νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε Κυανέη, τὸ μὲν οὔποτε. ὡς πρὸς τὸ νέφος ὑπήντησεν.

ΘΕΡΑΠΕΥΟΝΤΕΣ ΑΓΝΟΙΑι. εἰ γὰρ ᾔδεισαν, ὅτι λοιμὸς ἦν, οὐκ ἂν ἐπεχείρουν, διὰ τὸ μεταδοτικόν.

ΟΣΩι ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ. μάλιστα τῶν μὴ προσιόντων.

ΑΝΘΡΩΠΕΙΑ ΤΕΧΝΗ. οἷον μαντικὴ, ἐπῳδή.

ΑΥΤΩΝ ΑΠΕΣΤΗΣΑΝ. τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων.

¶ μή. 48. ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΗΝ. τὴν Περσίδα.

ΥΠ' ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΣ ΤΗΝ ΑΝΩ ΠΟΛΙΝ ΑΦΙΚΕΤΟ. τὸ δεινὸν δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΘΝΗΣΚΟΝ ΠΟΛΛΩι ΜΑΛΛΟΝ. ὅσῳ ἦν πολυάνθρωπος ἡ ἄνω πόλις.

ΑΦ' ΟΤΟΥ ΕΙΚΟΣ ΗΝ. ἀφ' ἧς αἰτίας.

ΕΣ ΤΟ ΜΕΤΑΣΤΗΣΑΙ. μεταβαλεῖν.

ΣΧΕΙΝ. λαβεῖν.

ΠΡΟΕΙΔΩΣ. προμαθών.

¶ μθ΄. 49. ΚΑΙ ΠΡΟΕΚΑΜΝΕ ΤΙ. προησθένει.

ΑΠΕΚΡΙΘΗ. ἐχωρίσθη.

ΑΠ' ΟΥΔΕΜΙΑΣ ΠΡΟΦΑΣΕΩΣ. ἀπροφασίστως.

ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΤΟΣ. τοῦ στόματος δηλονότι.

ΕΞ ΑΥΤΩΝ. τῶν συμπτωμάτων, ὧν εἶπεν.

ΒΡΑΓΧΟΣ. βράγχος νόσημά τι περὶ τὸν βρόγχον, ὃ τὰς σῦς μάλιστα διαφθείρει.

Ο ΠΟΝΟΣ. πόνον λέγει τὴν ἐκ τοῦ νοσήματος ταλαιπωρίαν. οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ τὸν στόμαχον καρδίαν ἐκάλουν, καὶ καρδιωγμὸν τὸν πόνον τοῦ στομάχου.

ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΘΑΡΣΕΙΣ. ἀποκρίσεις, κενώσεις.

ΜΕΤΑ ΤΑΛΑΙΠΩΡΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ. τῆς δυσεντερίας δηλονότι.

ΛΥΓΞ ΤΕ ΤΟΙΣ ΠΛΕΙΟΣΙΝ ΕΝΕΠΙΠΤΕ ΚΕΝΗ. ἔστι γὰρ καὶ λὺγξ πλήρης, ὡς καὶ Ἱπποκράτης διδάσκει.

ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ. αὐτίκα.

ΛΩΦΗΣΑΝΤΑ. τὸν σπασμὸν παυσάμενον.

ΠΕΛΙΔΝΟΝ. πελιδνόν ἐστι τὸ μετέχον ὠχρότητος καὶ μελανίας, οἱονεὶ μολυβδοειδές.

ΦΛΥΚΤΑΙΝΑΙΣ. σημείωσαι, στίχος ἡρωϊκός.

ΤΑ ΔΕ ΕΝΤΟΣ. τοῦ στόματος δηλονότι.

Η ΓΥΜΝΟΝ ΑΝΕΧΕΣΘΑΙ. τὸ ἀνέχεσθαι καὶ πρὸς αἰτιατικὴν λέγεται.

ΗΔΙΣΤΑ ΤΕ ΑΝ. ἡ σύνταξις οὕτως, ἥδιστά τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν, τῇ δίψῃ ἀπαύστῳ συνεχόμενοι, ἠνείχοντο. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἠνείχοντο. τὸ δὲ ἄλλο, μεταξύ.

ΤΟ, ΤΕ ΠΛΕΟΝ ΚΑΙ ΕΛΑΣΣΟΝ. καὶ γὰρ ὁ πίνων ὀλίγον, καὶ ὁ πολὺ, ἀπέθνησκον.

ΚΑΙ Η ΑΠΟΡΙΑ. ἡ ἀδυναμία.

ΟΥΚ ΕΜΑΡΑΙΝΕΤΟ. οὐχ ὑπέπιπτε.

ΠΑΡΑ ΔΟΞΑΝ. παρ' ἐλπίδα.

ΕΧΟΝΤΕΣ ΤΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ. μερικὴν δύναμιν.

ΤΟΥ ΝΟΣΗΜΑΤΟΣ. τῆς δυσεντερίας.

ΕΚ ΤΩΝ ΜΕΓΙΣΤΩΝ. κινδύνων δηλονότι.

ΑΝΤΙΛΗΨΙΣ. ἐπίσκηψις.

ΔΙΕΦΕΥΓΟΝ. τὸν θάνατον δηλονότι.

ΑΝΑΣΤΑΝΤΑΣ. ὑγιάναντας.

¶ ν΄. 50. ΚΑΙ ΕΝ ΤΩι ΔΕ ΕΔΗΛΩΣΕ. τῷ ῥηθησομένῳ δηλονότι.

Η ΟΥ ΠΡΟΣΗιΕΙ. ὥσπερ ἀπὸ τῆς ὀσφρήσεως γιγνώσκοντα, ὅτι λοιμώδη ἐστὶ τὰ σώματα.

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΔΕ. τοῦ λόγου μου.

ΟΥΤΕ ΠΕΡΙ ΤΟΙΟΥΤΟΝ ΟΥΔΕΝ. περὶ τὸ σαρκοβορεῖν.

¶ νά. 51. ΤΟΙΟΥΤΟΝ ΗΝ ΕΠΙΠΑΝ. καθόλου.

ΤΗΝ ΙΔΕΑΝ. τὴν φύσιν.

ΚΑΙ ΑΛΛΟ. λείπει νόσημα.

ΟΥΔΕΝ ΤΩΝ ΕΙΩΘΟΤΩΝ. ἀλλά τι ἄηθες, καὶ ἄτοπον.

ΕΝ ΤΕ ΟΥΔΕΝ ΚΑΤΕΣΤΗ ΙΑΜΑ. τὸ σχῆμα καινοπρεπές.

ΞΥΝΕΝΕΓΚΟΝ. λυσιτελῆσαν.

ΠΡΟΣ ΑΥΤΟ. τὸ νόσημα.

ΞΥΝΗιΡΕΙ. συναγαγὼν ἠφάνιζε.

ΠΡΟΣ ΓΑΡ ΤΟ ΑΝΕΛΠΙΣΤΟΝ. τὴν ἀνελπιστίαν τῆς ὑγιείας.

ΠΡΟΙΕΝΤΟ. ἀπέλυον.

ΚΑΙ ΟΤΙ ΕΤΕΡΟΣ ΑΦ' ΕΤΕΡΟΥ. ἡ σύνταξις δὲ οὕτω, δεινότατον ἦν ἥ τε ἀθυμία, καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ' ἑτέρου.

ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ. τῆς ἀπὸ τοῦ νοσήματος ἰατρείας.

ΩΣΠΕΡ ΤΑ ΠΡΟΒΑΤΑ ΕΘΝΗΣΚΟΝ. ὅτι τὰ πρόβατα μεταληπτικὰ καὶ μεταδοτικὰ τῆς νόσου.

ΤΟΥΤΟ ΕΝΕΠΟΙΕΙ. ἡ ἀπόγνωσις δηλονότι.

ΑΠΩΛΛΥΝΤΟ ΕΡΗΜΟΙ. τοῦ θεραπεύσοντος.

ΟΙ ΑΡΕΤΗΣ ΤΙ. φιλανθρωπίας καὶ ἀγάπης.

ΚΑΙ ΤΑΣ ΟΛΟΦΥΡΣΕΙΣ. λείπει ἡ πρός. ἵν' ᾖ, πρὸς τὰς ὀλοφύρσεις καὶ θρήνους.

ΟΙ ΔΙΑΠΕΦΕΥΓΟΤΕΣ. τὸν θάνατον.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΝΟΥΜΕΝΟΝ. τὴν ἀσθένειαν.

ΤΩι ΠΑΡΑΧΡΗΜΑ ΠΕΡΙΧΑΡΕΙ. τῇ ἐνεστώσῃ περιχαρείᾳ.

ΕΛΠΙΔΟΣ ΤΙ ΕΙΧΟΝ ΚΟΥΦΗΣ. τῆς κουφιζούσης αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λύπης.

¶ νβ΄. 52. ΕΠΙΕΣΕ ΔΕ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΩΡΑι ΕΤΟΥΣ. τῷ θέρει δηλονότι.

ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΚΑΙ ΟΣΙΩΝ ΟΜΟΙΩΣ. ὁσίων οὐδετέρως, ὁσιῶν θηλυκῶς. Οὐχ ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισι.

ΝΟΜΟΙ ΤΕ ΠΑΝΤΕΣ. θεῖοι καὶ ἀνθρώπινοι.

ΑΝΑΙΣΧΥΝΤΟΥΣ. σημείωσαι ἀλλοτρίας, ξένας.

ΤΟΥΣ ΝΗΣΑΝΤΑΣ. τοὺς ἐπιξυνάξαντας καὶ ἑτοιμάσαντας τὰ τῆς πυρᾶς ξύλα.

¶ νγ΄. 53. ΠΡΩΤΟΝ ΤΕ ΗΡΞΕΝ. ἀρχὴ γέγονεν.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ. διαβολὴν ἐμφαίνει τῶν Ἀθηναίων τὸ ἐπιπλέον κείμενον.

ΑΓΧΙΣΤΡΟΦΟΝ. ταχεῖαν, ὀξεῖαν, ἐγγυτέραν.

ΟΥΔΕΝ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΚΕΚΤΗΜΕΝΩΝ. τῶν πενήτων.

ΤΑΣ ΕΠΑΥΡΕΣΕΙΣ. τὰς ἀπολαύσεις καὶ ἡδυπαθείας.

ΤΩι ΔΟΞΑΝΤΙ ΚΑΛΩι. τουτέστι τῇ ἀρετῇ. αὕτη γὰρ μετὰ ταλαιπωρίας γίγνεται.

ΚΕΡΔΑΛΕΟΝ. ἐπωφελές.

Η ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΝΟΜΟΣ. ἀνθρωπίνη εὐνομία.

ΣΕΒΕΙΝ. τὸ θεῖον δηλονότι.

ΕΝ ΟΜΟΙΩι. εἶναι δηλονότι.

ΤΗΝ ΗΔΗ ΚΑΤΕΨΗΦΙΣΜΕΝΗΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, δίκην. λέγει δὲ τὴν νόσον. ἀπὸ κοινοῦ δὲ καὶ τὸ ἐλπιζων.

¶ νδ'. 54. ΠΕΡΙΠΕΣΟΝΤΕΣ ΕΠΙΕΖΟΝΤΟ. Ὅμηρος, Εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιούς.

ΤΟΥ ΕΠΟΥΣ. ἐκ πυθοχρήστου στίχος.

ΦΑΣΚΟΝΤΕΣ. σημείωσαι τὴν σύνταξιν.

Ο, ΤΙ ΑΞΙΟΝ ΚΑΙ ΕΙΠΕΙΝ. ἤγουν ἄξιον διηγήσεως.

ΕΠΕΝΕΙΜΑΤΟ. κατέφαγε.

¶ νέ. 55. ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΟΝ. τὴν παραθαλάσσιον.

ΛΑΥΡΙΟΥ. Λαύριον ὄρος ἐν τῇ Ἀττικῇ, οὗ μέταλλα ἀργύρεια.

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΩΝ ΚΑΙ ΤΟΤΕ. τινὲς εἰς τὸ ὢν, τινὲς εἰς τὸ καὶ τότε στίζουσι.

ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ ΓΝΩΜΗΝ. προαίρεσιν.

¶ νς'. 56. ΕΤΙ Δ' ΑΥΤΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΕΤΟ. ἡτοίμαζε.

ΠΡΟΕΧΩΡΗΣΕ ΓΕ. ἦλθον εἰς τὸ ἑλεῖν τὴν πόλιν.

ΑΝΑΓΑΓΟΜΕΝΟΙ. ἀναχθέντες.

ΤΗΣ ΤΕ ΓΗΣ ΕΤΕΜΟΝ — μέρος τι λείπει.

¶ νζ'. 57. ΕΝ ΤΕ ΤΗι ΣΤΡΑΤΙΑι. τῇ περὶ τὴν Πελοπόννησον.

ΘΑΣΣΟΝ ΕΚ ΤΗΣ ΓΗΣ ΕΞΕΛΘΕΙΝ. εἰ δέ τις εἴποι, καὶ πῶς αὐτοὺς οὐκ ἐφόνευον; λέγομεν ὅτι ἀσεβὲς τοῦτο ἐνόμιζον.

ΤΗι ΔΕ ΕΣΒΟΛΗι ΤΑΥΤΗι. τῇ δευτέρᾳ δηλονότι.

¶ νή. 58. ΤΟΥ Δ' ΑΥΤΟΥ ΘΕΡΟΥΣ. μετάβασις.

ΕΤΙ ΠΟΛΙΟΡΚΟΥΜΕΝΗΝ. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΠΡΟΥΧΩΡΕΙ. προέκοπτεν.

ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς πολιορκοῦσιν.

Η ΑΙΡΕΣΙΣ. ἡ πόρθησις.

ΕΝΤΑΥΘΑ ΔΗ ΠΑΝΥ. εἰς τὴν Ποτίδαιαν.

ΟΙ ΔΕ ΠΡΟΤΕΡΟΙ. οἱ μετὰ Καλλίου δηλονότι.

¶ νθ'. 59. ΗΛΛΟΙΩΝΤΟ. μετεβλήθησαν.

ΞΥΓΧΩΡΕΙΝ. ἐνδιδόναι.

ΚΑΙ ΑΠΑΓΑΓΩΝ. ἀποστήσας.

¶ ξ'. 60. ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΕΧΟΜΕΝΩι. ταύτης τῆς δημηγορίας μέμνηται Πλούταρχος ἐν τοῖς πολιτικοῖς παραγγέλμασι.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΕΧΟΜΕΝΩι ΜΟΙ. καὶ προσδοκήσαντί μοι γεγένηται εἰς ἐμὲ τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν. οἷον, οὐκ ἀνέλπιστα εἰς ἐμὲ τὰ παρόντα γεγένηται αἰτιάματα, ἀλλὰ καὶ ἤδη ταῦτα προσδεχομένῳ, ἀφ' οὗ πολεμεῖν συνεβούλευσα Λακεδαιμονίοις, γεγένηται· καὶ διὰ τοῦτο συνήγαγον ἐκκλησίαν, ὅπως, ὡς οὐκ ὀρθῶς ἐμοὶ χαλεπαίνετε, ἢ ταῖς τύχαις εἴκετε, ὑπομνήσω.

ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ. γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ, κοινῶς καὶ Ἀττικῶς.

ΕΓΩ ΓΑΡ ΗΓΟΥΜΑΙ. κατασκευὴ τοῦ προοιμίου.

ΠΟΛΙΣ ΜΕΝ ΤΑΣ ΙΔΙΑΣ. ἰδίας νῦν, οὐχὶ ἑαυτῆς, ἀλλὰ τὰς τῶν καθ' ἕκαστον ἀνθρώπων καὶ μερικὰς δυστυχίας.

ΤΑΙΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ. ταῖς ἑαυτῶν, καὶ μερικαῖς.

ΠΕΠΛΗΓΜΕΝΟΙ. παραφερόμενοι.

ΑΦΙΕΣΘΕ. ἀμελεῖτε.

ΟΙ ΞΥΝΕΓΝΩΤΕ. μετέσχετε τῆς παραινέσεως, διαγνόντες.

ΚΑΙΤΟΙ ΕΜΟΙ. παραγραφικὸν ἐν δεινότητι. τέσσαρα δεῖ, κατὰ Θουκυδίδην, τὸν ἀγαθὸν ἔχειν ἄνδρα, νοεῖν μὲν τὰ δέοντα, φράζειν δὲ δύνασθαι τὰ νοηθέντα καλῶς, φιλόπολίν τε εἶναι· καὶ τέταρτον, κρείσσω χρημάτων. τὸ γὰρ νικᾶσθαι χρήμασι, πᾶσαν καὶ ῥήτορος, καὶ πολίτου, καὶ ἰδιώτου, καὶ ἄρχοντος ἀρετὴν ἀφανίζει.

ΤΟΙΟΥΤΩι ΑΝΔΡΙ. ἤγουν μεγάλῳ.

ΟΣ ΟΥΔΕΝΟΣ ΟΙΟΜΑΙ ΗΣΣΩΝ. ῥητορείαν ἑαυτῷ μαρτυρεῖ.

ΚΑΙ ΤΟΥΔΕ. τοῦ τῆς εὐνοίας.

ΚΑΙ ΜΕΣΩΣ. μετρίως.

ΜΑΛΛΟΝ ΕΤΕΡΩΝ. λείπει ὁ δὲ σύνδεσμος, ἵν' ᾖ, μᾶλλον δὲ ἑτέρων. μέσως δὲ εἶπε, καὶ οὐ σφόδρα, διὰ τὸ φορτικόν.

¶ ξά. 61. ΚΑΙ ΓΑΡ ΟΙΣ ΜΕΝ ΑΙΡΕΣΙΣ. κατὰ κοινοῦ τὸ πολεμῆσαι. ὁ δὲ νοῦς, φησὶν, ὅτι ἄφρονές εἰσιν οἱ ἐν εὐτυχίᾳ ὄντες, καὶ πολεμεῖν αἱρούμενοι.

ΤΟΙΣ ΠΕΛΑΣ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΠΕΡΙΓΕΝΕΣΘΑΙ. νικῆσαι, τῶν ἐχθρῶν δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΞΙΣΤΑΜΑΙ. ὧν παρῄνεσα.

ΑΚΕΡΑΙΟΙΣ. ἀζημίοις.

ΜΗ ΟΡΘΟΝ. ἀληθῆ.

ΕΧΕΙ ΗΔΗ. παρέχει.

ΚΑΙ ΕΝ ΗΘΕΣΙΝ ΑΝΤΙΠΑΛΟΙΣ. ἀντὶ τοῦ παραπλησίοις, τῷ μεγέθει τῆς πόλεως ἴσοις. δεῖ γὰρ πρὸς τὰς πόλεις καὶ τὰ φρονήματα ἔχειν.

ΥΦΙΣΤΑΣΘΑΙ. ἀμετακινήτους εἶναι.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΩΣΙΝ. τὸ ἀξίωμα, τὴν ἡγεμονίαν.

ΕΝ ΙΣΩι ΓΑΡ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ. ὁμοίως οἱ ἄνθρωποι ἀξιοῦσιν αἰτιᾶσθαι ὅστις ἐν μαλακίᾳ ἐλλείπει τῆς ἐνυπαρχούσης δόξης, καὶ μισεῖν τὸν ἐν θρασύτητι ὀρεγόμενον τῆς μὴ προσηκούσης.

ΑΠΑΛΓΗΣΑΝΤΑΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ χρεών. τὸ δὲ ἀπαλγήσαντας, ἀντὶ τοῦ παυσαμένους ἀλγεῖν· ὥσπερ τὸ ἀπολοφυράμενοι.

¶ ξβ'. 62. ΟΥΚ ΟΡΘΩΣ. ἀληθῶς.

ΚΑΙ ΤΟΔΕ. τὸ ῥηθησόμενον.

ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΙΝ. τὴν ἀπαγγελίαν.

ΚΑΤΑΠΕΠΛΗΓΜΕΝΟΥΣ. καταπεπτωκότας τῷ φόβῳ.

ΤΩΝ ΕΣ ΧΡΗΣΙΝ. τὸ γὰρ πῦρ καὶ ὁ ἀὴρ οὐ τοσοῦτόν εἰσιν εἰς χρῆσιν φανερά. κοινὰ γὰρ πᾶσι.

ΦΑΝΕΡΩΝ. ὄντων δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΣΤΙΝ ΟΣΤΙΣ. οὐδείς.

ΕΝ ΤΩι ΠΑΡΟΝΤΙ. ἤγουν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ.

ΑΥΤΗ Η ΔΥΝΑΜΙΣ. τῆς πόλεως ἡ θαλασσοκρατία· ἀλλὰ μείζων δηλονότι.

ΑΥΤΩΝ ΜΑΛΛΟΝ. ἢ τὸν πόλεμον, ἢ τὴν τῆς χρείας ἀφαίρεσιν.

Η ΟΥ ΚΗΠΙΟΝ. τὸ ἢ οὐ, ἀντὶ τοῦ ἀλλά· οἷον, ἀλλὰ κήπιον, καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου, ὡς πρὸς τὴν κτῆσιν τῆς θαλάσσης. ἄλλοι δὲ τὸ κήπιον εἶδος κουρᾶς φασὶν, οὕτως ὀνομαζομένης. κατὰ κοινοῦ δὲ τὸ εἰκός ἐστιν.

ΑΛΛΩΝ Δ' ΥΠΑΚΟΥΣΑΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ ἄλλοις.

ΦΑΝΗΝΑΙ. μετέρχεται ἐπὶ τὸ δίκαιον.

ΑΥΧΗΜΑ ΜΕΝ ΓΑΡ. τὸ φρόνημα, αὔχημα φησίν.

ΑΠΟ ΑΜΑΘΙΑΣ ΕΥΤΥΧΟΥΣ. ἀπὸ ἀλόγου εὐτυχίας.

ΚΑΤΑΦΡΟΝΗΣΙΣ ΔΕ. λείπει ἐκείνω.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΟΛΜΑΝ. ἡ σύνταξις, καὶ τὴν τόλμαν ἡ ξύνεσις παρέχεται ἐκ τῆς ὁμοίας τύχης.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ πιστεύει.

Η ΠΡΟΝΟΙΑ. ἡ πρόγνωσις.

¶ ξγ'. 63. ΤΩι ΤΙΜΩΜΕΝΩι. τῇ τιμῇ τῆς πόλεως.

ΩΙΠΕΡ ΑΠΑΝΤΕΣ. ᾧ τινι τῷ τιμωμένῳ τῆς πόλεως, τουτέστι, τῇ ἡγεμονίᾳ. Ἄλλως. τῇ δόξῃ τῆς πόλεως, ᾗ ἀγάλλεσθε, καὶ βοηθεῖν ὑμᾶς εἰκός.

ΕΝ ΤΗι ΑΡΧΗι. ὄντες δηλονότι.

ΑΠΗΧΘΕΣΘΕ. τοῖς ἄλλοις δηλονότι.

ΟΙ ΤΟΙΟΥΤΟΙ. οἱ ἀπράγμονες.

¶ ξδ'. 64. ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΙΩΝΔΕ ΠΟΛΙΤΩΝ. τῶν συμβουλευόντων τὸ ἄπραγμον.

ΠΑΡΑΓΕΣΘΕ. ἀπατᾶσθε.

ΕΛΠΙΔΟΣ ΚΡΕΙΣΣΟΝ. ὑπὲρ ἐλπίδα.

ΑΝΑΛΩΚΕΝΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ γνῶτε.

ΗΣ ΕΣ ΑΙΔΙΟΝ. τὸ ἧς πρὸς τὸ, μνήμη καταλελείψεται. τὰ γὰρ ἄλλα διὰ μέσου.

ΗΝ ΚΑΙ ΝΥΝ ΥΠΕΝΔΩΜΕΝ ΠΟΤΕ. ἐάν ποτε καὶ ὑποχαλάσωμεν, καὶ πταίσωμεν.

ΚΑΙΤΟΙ ΤΑΥΤΑ. τρεῖς κριτὰς ὑποτίθεται τῶν πραγμάτων.

ΤΟ ΕΠΙΦΘΟΝΟΝ. τὸ ἐπίζηλον.

ΜΙΣΟΣ ΜΕΝ ΓΑΡ. διαλύεται γὰρ ἡ θανάτῳ, ἢ ἄλλῳ τινί.

ΩΣ ΟΙΤΙΝΕΣ. τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ ἐπεί.

¶ ξέ. 65. ΕΠ' ΑΥΤΟΝ. κατ' αὐτοῦ.

ΤΗΝ ΓΝΩΜΗΝ. τὸν σκοπὸν ἐκείνων.

ΟΙ ΔΕ ΔΥΝΑΤΟΙ. οἱ τῷ πλούτῳ δυνάμενοι.

ΠΡΟΣΕΔΕΙΤΟ. χρείαν εἶχε.

ΤΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ. τὴν ἰσχὺν τοῦ πολέμου.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΤΙ. μετὰ τὸ καταστῆναι τὸν πόλεμον.

Η ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΥΤΟΥ. ἡ πρόγνωσις.

Α ΚΑΤΟΡΘΟΥΜΕΝΑ. εἰς τέλος ἐρχόμενα.

ΤΟΙΣ ΙΔΙΩΤΑΙΣ. ἰδιώτας καλεῖ τοὺς ῥήτορας, καὶ τοὺς δημαγωγοὺς, οὐχ ὅτι ἰδιῶται εἰσὶ κατὰ τὸ ἀληθὲς, ἀλλ' ὡς πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς πόλεως εἴρηκε.

ΣΦΑΛΕΝΤΑ ΔΕ. αἰνίττεται τὰ κατὰ τὸν Ἀλκιβιάδην.

ΑΔΩΡΟΤΑΤΟΣ. ἀδωρόληπτος.

ΥΒΡΕΙ ΘΑΡΣΟΥΝΤΑΣ. ἀλόγως τὶ πράττοντας.

ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΗΝ. λείπει τῶν Λεοντίνων. τοὺς Λεοντίνους λέγει. οὗτοι γὰρ μετεκαλέσαντο πρὸς συμμαχίαν Ἀθηναίους, Συρακουσίοις διαφερόμενοι.

ΟΣΟΝ ΟΙ ΕΚΠΕΜΨΑΝΤΕΣ. Ἀθηναίων οἱ προὔχοντες.

ΤΟΙΣ ΟΙΧΟΜΕΝΟΙΣ. πορευθεῖσιν εἰς Σικελίαν.

ΕΝ ΤΩι ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩι. τῷ Σικελικῷ.

ΠΟΛΕΜΙΟΙΣ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΜΕΤ' ΑΥΤΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΤΙ ΤΟΙΣ ΠΛΕΙΟΣΙΝ. ἀντεῖχον δηλονότι.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΑΙΔΙ. βασιλέως λέγει τοῦ Δαρείου, υἱοῦ Ἀρταξέρξου. οὗ τινος καὶ Κύρου ὁ Ξενοφῶν τὰς ἀναβάσεις ἔγραψε.

ΠΡΟΣΓΕΝΟΜΕΝΩι. τοῖς Λακεδαιμονίοις δηλονότι.

ΕΝΕΔΟΣΑΝ. ἐμαλακίσθησαν.

ΤΟΣΟΥΤΟΝ. φρονήσεως δηλονότι.

ΑΦ' ΩΝ ΑΥΤΟΣ ΠΡΟΕΓΝΩ. ἀφ' ὧν πραγμάτων, ὥστε μήτε κατὰ γῆν πολεμῆσαι, μήτε εἰς Σικελίαν πέμψαι.

¶ ξς'. 66. ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ΟΥ ΞΥΝΕΧΩΡΟΥΝ. ἐνεδίδουν οἱ Ζακύνθιοι.

¶ ξζ. 67. ΚΑΙ ΑΡΓΕΙΟΣ ΙΔΙΑι ΠΟΛΑΚΙΣ. γράφεται, ἰδίᾳ, Πόλις, ὄνομα κύριον. ἄνευ τοῦ κοινοῦ. οἱ γὰρ Ἀργεῖοι φίλοι ἦσαν Ἀθηναίοις.

ΤΟΝ ΓΕΓΕΝΗΜΕΝΟΝ. τὸν ἐγγραφέντα.

ΤΗΝ ΕΚΕΙΝΟΥ ΠΟΛΙΝ ΤΟ ΜΕΡΟΣ. ὅσον ἀπὸ τοῦ μέρους αὐτοῦ.

Ο ΔΕ. ἤγουν ὁ Σάδοκος.

ΕΚΕΙΝΟΙΣ. τοῖς πρέσβεσι τῶν Ἀθηναίων.

ΟΙ ΔΕ. οἱ πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων.

ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΕΑ. τὸν Κορίνθιον.

ΑΥΘΙΣ. εἰς τὸ μέλλον.

ΚΑΚΟΥΡΓΗι. κακουργήσῃ.

ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΕΣ. δίκαιον κρίνοντες.

ΤΟΙΣ ΑΥΤΟΙΣ ΑΜΥΝΕΣΘΑΙ. τὴν ἴσην τιμωρίαν δοῦναι.

ΟΙΣΠΕΡ. ἀντὶ τοῦ ὧν.

ΥΠΗΡΞΑΝ. ἀντὶ τοῦ προκατήρξαντο.

¶ ξή. 68. ΚΑΤΑ ΔΕ ΤΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ. μετάβασις.

ΑΝΑΣΤΗΣΑΝΤΕΣ. διεγείραντες εἰς συμμαχίαν.

ΕΠΙ ΤΟ ΑΡΓΟΣ. κατὰ τοῦ Ἄργους.

ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀμπρακιώταις.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΑΡΕΣΚΟΜΕΝΟΣ. εὗρε γὰρ τὴν μητέρα Ἐριφύλην ἀναιρεθεῖσαν ὑπὸ Ἀλκμαίωνος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

ΤΗι ΕΝ ΑΡΓΕΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙ. τῇ οἰκήσει.

ΤΗΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ. γῆς δηλονότι.

ΕΠΗΓΑΓΟΝΤΟ. ἐφειλκύσαντο.

ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΘΗΣΑΝ. Ἕλληνες κατὰ τὴν νῦν διάλεκτον ἐγένοντο.

ΟΙ ΔΕ ΑΛΛΟΙ ΑΜΦΙΛΟΧΟΙ. οἱ δὲ ἄλλοι Ἀμφίλοχοι, βάρβαροι· οἱ δὲ Ἀμπρακιῶται, Ἕλληνες, Κορινθίων ἄποικοι.

ΤΟΥΣ ΑΡΓΕΙΟΥΣ. τοὺς Ἀμφιλοχικοὺς, τοὺς δεξαμένους.

ΧΡΟΝΩι. ἀντὶ τοῦ μόλις.
ΑΚΑΡΝΑΣΙ. φίλοις οὖσι δηλονότι Ἀθηναίων.
ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ. Ἀναπόδοτον, μᾶλλον δὲ καιναπόδοτον τοῦτο, εἰ οὕτω χρὴ φάναι.
ΩΙΚΗΣΑΝ ΑΥΤΟ. αὐτὸ τὸ Ἄργος.
ΜΕΤΑ ΔΕ ΤΟΥΤΟ. ἀντὶ τοῦ ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας.
ΕΣ ΤΟΥΣ ΑΡΓΕΙΟΥΣ. κατὰ τῶν Ἀργείων.
ΕΝ ΤΩι ΠΟΛΕΜΩι. τῷ Πελοποννησιακῷ δηλονότι.
¶ ξθ'. 69. ΑΡΓΥΡΟΛΟΓΩΣΙΝ. ἀργύριον ἀπαιτῶσιν.
ΑΠΟ ΦΑΣΗΛΙΔΟΣ. Φάσηλις, πόλις Παμφυλίας. μέμνηται ταύτης καὶ Διονύσιος ὁ περιηγητής.
¶ ό. 70. ΟΥΔΕΝ ΜΑΛΛΟΝ. οὐδὲν παρὰ Ἀττικοῖς ἀντὶ τοῦ οὐ.
ΟΙ ΔΕ. οἱ στρατηγοί.
ΚΑΙ ΕΚΑΣΤΟΣ Ηι ΕΔΥΝΑΤΟ. τὰς τριάκοντα δύο πόλεις.
ΕΝΟΜΙΖΟΝ ΓΑΡ ΑΝ. ἀνδραποδίσαι γὰρ τοὺς ἄνδρας ἐβούλοντο.
¶ οά. 71. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥΣ. τὸν Πλαταιεῖς δηλονότι.
¶ οβ'. 72. ΥΠΟΛΑΒΩΝ. ἀποκριθεὶς, ἢ ὑπονοήσας, ἢ ἐνθυμηθείς.
ΑΥΤΟΙ ΤΕ ΑΥΤΟΝΟΜΕΙΣΘΕ. τοῖς οἰκείοις νόμοις ἀκωλύτως χρῆσθε.
ΑΝΕΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. τῆς γνώμης δηλονότι.
ΠΑΡ' ΕΚΕΙΝΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.
ΟΥΚ ΕΠΙΤΡΕΠΩΣΙΝ. οὐ δώσωσιν ἄδειαν τοῖς Πλαταιεῦσιν ἐμμένειν τοῖς δόξασιν.
ΕΙΤΙ ΔΥΝΑΤΟΝ. λείπει τὸ ἐστί.
ΜΕΧΡΙ ΔΕ ΤΟΥΔΕ. τοῦ καιροῦ τοῦ πολέμου.
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ. τὴν γῆν δηλονότι.
ΙΚΑΝΗ ΕΣΕΣΘΑΙ. εἰς τροφὴν δηλονότι.
¶ ογ'. 73. ΚΑΙ ΒΟΥΛΕΥΣΑΜΕΝΟΙ. πρεσβεύσασθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους δηλονότι.
ΚΟΜΙΣΘΗΝΑΙ. ἀναστρέψαι.
ΟΥΚ ΕΤΕΜΝΕ. σημείωσαι, ὅτι τὸ τεμεῖν ἀδιαφόρως καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ τὸ δῃῶσαι, τέθεικεν.
ΑΠΑΓΓΕΛΛΟΝΤΕΣ. οἱ Πλαταιεῖς δηλονότι.
ΕΠΙΣΚΗΠΤΟΥΣΙ ΤΕ. παρακελεύονται.
¶ οδ'. 74. ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ. ἐπισπῶνται.
ΚΑΙ ΠΑΡΕΣΧΕΤΕ ΑΥΤΗΝ. οἱ θεοὶ δηλονότι.
ΕΝΑΓΩΝΙΣΑΣΘΑΙ. ἐν αὐτῇ τὸν ἀγῶνα τελέσαι.
ΤΗΣ ΔΕ ΤΙΜΩΡΙΑΣ. τῆς ἐκδικήσεως.
¶ οέ. 75. ΕΠΙΘΕΙΑΣΑΣ. κατευξάμενος.
ΠΕΡΙΕΣΤΑΥΡΩΣΕΝ ΑΥΤΟΥΣ. ὁ Ἀρχίδαμος δηλονότι· τὰ ὀρθὰ ξύλα ἐκάλουν σταυρούς.
ΤΟΙΣ ΔΕΝΔΡΕΣΙ. σημείωσαι τὸ δένδρος εὐθεῖαν.
ΧΩΜΑ ΕΧΟΥΝ. συνεκόμιζον.
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. οὐ διὰ παντὸς τοῦ τείχους, ἀλλ' ἐν μέρει τινί.
ΑΙΡΕΣΙΝ. πόρθησιν.
ΦΟΡΜΗΔΟΝ. ψιαθηδόν. φορμὸς γὰρ, ψίαθος, ὅστις ἐναλλὰξ ἔχων τὸ πλέγμα ἐστί.

ΚΑΙ ΕΙΤΙ ΑΛΛΟ ΑΝΥΤΕΙΝ ΜΕΛΛΟΙ. τελεσιουργεῖν πρὸς ὕψος. οἱ Ἀττικοὶ τὸ ἀνύειν ἀνύτειν φασί.
ΞΥΝΕΧΩΣ. ἀδιαστάτως.
ΚΑΙ ΣΙΤΟΝ. τὸ σῖτον, οὐδετέρως.
ΑΙΡΕΙΣΘΑΙ. λαμβάνειν.
ΟΙ ΞΕΝΑΓΟΙ. οἱ τῶν μισθοφόρων ἄρχοντες. ξένους γὰρ ἐκάλουν τοὺς μισθοφόρους.
ΟΥ ΣΧΟΛΑΙΤΕΡΟΝ. οὐ βραδύτερον.
ΑΝΤΑΝΗιΕΙ ΑΥΤΩι. ἀνήρχετο.
¶ ος'. 76. ΕΝ ΤΑΡΣΟΙΣ. πλέγμασιν ἀπὸ καλάμου πεποιημένοις.
ΕΝΕΙΛΛΟΝΤΕΣ. ἐμπλέκοντες.
ΥΠΟΝΟΜΟΝ ΔΕ. κεκρυμμένον ὄρυγμα.
ΞΥΝΤΕΚΜΗιΡΑΜΕΝΟΙ. διὰ τεκμηρίου τινὸς ἐρχόμενοι ὑπὸ τὸ χωμάτιον.
ΥΠΑΓΟΜΕΝΟΥ. ἐνδιδόντος.
ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ. τὸ ξύλινον.
ΠΡΟΣ ΑΥΤΟ ΧΟΥΝ. ἀπὸ χυτῆς γῆς τεῖχος ποιεῖν.
ΕΝ ΑΜΦΙΒΟΛΩι ΜΑΛΛΟΝ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ, ἑκατέρωθεν βάλλεσθαι.
ΜΑΛΛΟΝ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. τοὺς ἐναντίους δηλονότι.
ΜΙΑΝ ΜΕΝ. μηχανήν.
Η ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑΤΟΣ. τῶν Πλαταιέων δηλονότι.
ΚΑΤΕΣΕΙΣΕ. τὸ τεῖχος δηλονότι.
ΑΛΛΑΣ ΔΕ. μηχανὰς δηλονότι.
ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ. προσέφερον.
ΑΣ ΒΡΟΧΟΥΣ ΤΕ. σημείωσαι τὴν σύνταξιν, ἃς βρόχοι περιβάλλοντες.
ΚΑΙ ΥΠΕΡΤΕΙΝΟΥΣΩΝ. ὑψουμένων.
Η ΜΗΧΑΝΗ. τῶν Πελοποννησίων δηλονότι.
ΑΠΕΚΑΥΛΙΖΕ. ἀπέτεμε τὸ ἄκρον.
ΤΟ ΠΡΟΕΧΟΝ ΤΗΣ ΕΜΒΟΛΗΣ. τὸ προβεβλημένον.
¶ οζ'. 77. ΠΑΣΑΝ ΓΑΡ ΔΗ ΙΔΕΑΝ. ἐπινοίας δηλονότι.
ΦΑΚΕΛΟΥΣ. φορτία. Φάκελος, δεσμὸς, φορτίον, καὶ τὸ ταῖς κεφαλαῖς φορούμενον· ἤτοι τὸ φασκόλιον.
ΤΑΧΥ ΔΕ ΠΛΗΡΟΥΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ. τοῦ διαστήματος.
ΕΠΙΠΑΡΕΝΗΣΑΝ. συνῆξαν.
ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟΝ. ἔστι γὰρ καὶ αὐτόματος.
ΗΔΗ ΓΑΡ. πάλαι ποτέ.
Τ'ΑΛΛΑ ΔΙΑΦΥΓ. δεινὰ δηλονότι.
ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ. ὀλίγου καιροῦ δηλονότι.
ΑΥΤΗι ΕΠΙΦΟΡΟΝ. τῇ φλογί.
ΔΙΕΦΥΓΟΝ. τὸν κίνδυνον.
¶ οή. 78. ΠΕΡΙ ΑΡΚΤΟΥΡΟΥ ΕΠΙΤΟΛΑΣ. κατὰ τὸν Ὀκτώβριον μῆνα.
ΕΚΚΕΚΟΜΙΣΜΕΝΟΙ ΗΣΑΝ. ἐξήγαγον.
ΤΟΙΑΥΤΗ ΜΕΝ. οἱ διελόντες ταύτην τὴν συγγραφὴν εἰς τρισκαίδεκα, ἐνταῦθα τὸ τέλος τῆς τρίτης ἱστορίας ὥρισαν, καὶ ἀρχὴν τῆς τετάρτης.
¶ οθ'. 79. ΥΠΟ ΣΠΑΡΤΩΛΟΝ. ἡ Σπάρτωλος προπαροξύτονον.
ΤΗΝ ΒΟΤΤΙΚΗΝ. ὅτι Βοττιαῖοι ἄποικοι Μακεδόνων. εἰσὶ δὲ ἐν τῇ Θράκῃ, πλησίον Χαλκιδέων.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΕΙΝ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι.

ΜΕΤ' ΑΥΤΩΝ. τῶν μὴ θελόντων παραδοῦναι δηλονότι. ἡ δὲ Ὄλυνθος, μητρόπολις Χαλκιδέων.

ΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΟΥΣΙ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΕΝΕΔΙΔΟΣΑΝ ΔΕ. ὑπεχώρουν, οἱ Χαλκιδεῖς δηλονότι, καὶ οἱ Σπαρτῶλιοι.

ΚΑΙ ΕΣΗΚΟΝΤΙΖΟΝ. καθ' ὃ μέρος ἐνομίζετο αὐτοῖς συμφέρειν. τὸ δὲ δοκοῖ, τρίτης συζυγίας.

ΕΠΙ ΠΟΛΥ. διάστημα δηλονότι.

ΑΝΕΛΟΜΕΝΟΙ. ἀναλαβόντες.

ΔΙΕΛΥΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΠΟΛΕΙΣ. ἕκαστος ἦλθεν εἰς τὴν οἰκείαν πόλιν.

¶ π'. 80. ΚΑΤΑΣΤΡΕΨΑΣΘΑΙ. ἀφανίσαι.

ΕΝ ΤΗΣ ΞΥΜΜΑΧΙΔΟΣ. γῆς δηλονότι.

ΠΕΡΙΗΓΓΕΙΛΑΝ. πανταχοῦ ἐμήνυσαν.

ΑΠΟΙΚΟΙΣ ΟΥΣΙ. τῆς Κορίνθου δηλονότι.

ΚΑΙ ΑΥΤΩι ΠΑΡΗΣΑΝ. τῷ Κνήμῳ.

ΑΒΑΣΙΛΕΥΤΟΙ. μὴ νομίζοντες ἔχειν βασιλεῖς, ἀλλὰ μόνον ἡγεμόνας καὶ ἄρχοντας.

ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΕΠΙΤΡΕΨΑΝΤΟΣ. τὸ ἄρχειν δηλονότι, καὶ εἶναι αὐτοκράτορα τὸν Ὄροιδον ἀμφοῖν τοῖν ἔθνοῖν.

ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΡΓΕΙΑΣ. τῆς Ἀμφιλοχικῆς.

ΕΠΙ ΣΤΡΑΤΟΝ. θηλυκῶς ἡ Στράτος.

¶ πά. 81. ΚΕΛΕΥΟΝΤΕΣ. παρακινοῦντες.

ΝΑΥΠΑΚΤΟΝ ΕΡΗΜΗΝ. ἔρημον φυλάκων.

ΔΙΕΙΧΟΝ ΔΕ ΠΟΛΥ. διΐσταντο.

ΤΕΤΑΓΜΕΝΟΙ ΤΕ. εὐτάκτως.

ΚΑΙ ΔΙΑ ΦΥΛΑΚΗΣ ΕΧΟΝΤΕΣ. ἑαυτοὺς δηλονότι.

ΕΝ ΕΠΙΤΗΔΕΙΩι. χώρᾳ δηλονότι.

ΠΙΣΤΕΥΟΝΤΕΣ. θαῤῥοῦντες.

ΚΑΙ ΑΞΙΟΥΜΕΝΟΙ. ἄξιοι κρινόμενοι.

ΟΥΤ' ΕΠΕΣΧΟΝ. ἐνεκαρτέρησαν.

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. τὸ τὸ περιττὸν κεῖται.

ΑΥΤΟΒΟΕΙ ΑΝ. βοῇ μόνῃ χρησάμενοι.

ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΩΝ. διεζευγμένων τῆς τῶν Ἑλλήνων συμμαχίας.

ΚΑΙ ΕΣ ΦΟΒΟΝ ΚΑΤΑΣΤΑΝΤΩΝ. ἤγουν, φυγόντων.

ΠΡΟΕΛΘΕΙΝ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Χάονας.

ΕΠΕΙ ΔΕ ΕΝΕΚΕΙΝΤΟ ΦΕΥΓΟΝΤΕΣ. ἤγουν, κατὰ κράτος ἔφευγον.

ΑΝΕΛΑΜΒΑΝΟΝ ΤΕ ΑΥΤΟΥΣ. οἱ Ἕλληνες τοὺς βαρβάρους.

¶ πγ'. 83. ΑΝΤΙΠΑΡΑΠΛΕΟΝΤΑΣ. ἀντὶ τοῦ εἰς ἀντιπαράταξιν.

ΕΩΡΩΝ ΑΥΤΟΥΣ. οἱ Κορίνθιοι δηλονότι.

ΣΦΩΝ ΚΟΜΙΖΟΜΕΝΩΝ. τῶν Κορινθίων.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΛΑΘΟΝ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΚΑΤΑ ΜΕΣΟΝ ΤΟΝ ΠΟΡΘΜΟΝ. τὸν Κρισαῖον φησί. Ἔστι δὲ πορθμὸς ἀμφίγειος θάλασσα.

ΚΑΙ ΤΑ ΤΕ ΛΕΠΤΑ ΠΛΟΙΑ. τοὺς λέμβους.

¶ πδ'. 84. ΚΑΤΑ ΜΙΑΝ ΝΑΥΝ ΤΕΤΑΓΜΕΝΟΙ. μίαν ἔχοντες ὀπίσω τῆς μιᾶς.

ΕΝ ΧΡΩι ΑΕΙ ΠΑΡΑΠΛΕΟΝΤΕΣ. ἐν χρῷ ἀντὶ τοῦ πλησίον. ἔστι δὲ ἀποκοπή. ἦν γὰρ ἐν χρωτί. εἴρηται δὲ ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς κουρᾶς τῆς ἄχρι τοῦ χρωτὸς γιγνομένης.

ΚΑΙ ΔΟΚΗΣΙΝ. δόξαν.

ΕΜΒΑΛΕΙΝ. προσπεσεῖν.

ΜΗ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ. τῷ πολέμῳ.

ΑΥΤΟΣ ΣΗΜΗΝΗι. σημεῖον δῷ.

ΗΣΥΧΑΣΕΙΝ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Κορινθίους.

ΕΦ' ΕΑΥΤΩι. ἐπὶ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ.

ΤΩΝ ΤΕ ΠΛΟΙΩΝ. τῶν λεπτῶν.

ΟΥΤΕ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΩΝ. συμβουλευόντων.

ΟΥΤΕ ΤΩΝ ΚΕΛΕΥΣΤΩΝ. τῶν στρατηγῶν, καὶ τῶν κυβερνητῶν.

ΣΗΜΑΙΝΕΙ. σημεῖον ποιεῖ.

Ηι ΧΩΡΗΣΕΙΑΝ. ὁρμήσειαν.

ΕΣ ΑΛΚΗΝ ΜΕΝ. εἰς μάχην πολέμου.

ΑΝΕΧΩΡΗΣΑΝ. ὑπέστρεψαν.

ΤΟ ΗΛΕΙΩΝ ΕΠΙΝΕΙΟΝ. ἐπίνειον καλεῖται πᾶν τὸ ἐμπόριον, ἢ παρὰ τὸ ἐπινήχεσθαι αὐτὸ τῇ θαλάσσῃ· ἢ παρὰ τὸ ἐν αὐτῷ τὰς ὁλκάδας νήχεσθαι, ἢ ὀκέλλειν.

¶ πέ. 85. ΚΑΙ ΜΗ ΥΠ' ΟΛΙΓΩΝ ΝΕΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΝΑΥΜΑΧΙΑΣ ΠΕΙΡΑΣΑΜΕΝΟΙΣ. ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ δηλονότι.

ΠΟΛΥΣ Ο ΠΑΡΑΛΟΓΟΣ. τὸ παρὰ τὸ ἐνδεχόμενον γενέσθαι.

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΛΕΙΠΕΣΘΑΙ. οὐ κατὰ ἐμπειρίαν τοῦ ναυτικοῦ λείπεσθαι.

ΟΥΚ ΑΝΤΙΤΙΘΕΝΤΕΣ. οὐκ ἀντιπαραβάλλοντες.

ΟΡΓΗι ΟΥΝ ΑΠΕΣΤΕΛΛΟΝ. ὀργιζόμενοι ἀπέστελλον τοὺς συμβούλους.

ΓΟΡΤΥΝΙΟΣ, ΠΡΟΞΕΝΟΣ ΩΝ. ἰστέον, ὅτι ἡ Γόρτυς πόλις ἐστὶ Κρήτης, ἀπέχουσα Κυδωνίας σχεδὸν σταδίους χιλίους· καὶ ἔστιν ἀπίθανον, εἶναι πολεμίας ἀλλήλαις ταύτας τὰς πόλεις. ῥητέον οὖν, ὅτι πολεμίαν λέγει τὴν Κυδωνίαν τῇ Πολίχνῃ, οἷς εἰκὸς χαρίζεσθαι κατὰ φιλίαν τὸν Νικίαν.

ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΕΙΝ ΑΥΤΗΝ. οἰκείαν ποιήσειν.

¶ πς'. 86. ΕΝ ΤΟΥΤΩι. τῷ χρόνῳ.

ΔΙΕΙΧΕΤΟΝ. κεχώρισθον.

ΓΝΩΜΗΝ ΕΧΟΝΤΕΣ. σκοπόν.

ΟΙ ΜΕΝ, ΜΗ ΕΚΠΛΕΙΝ. οἱ Πελοποννήσιοι.

ΟΙ ΔΕ, ΜΗ ΕΣΠΛΕΙΝ. οἱ Ἀθηναῖοι.

¶ πζ'. 87. Η ΜΕΝ ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΝΑΥΜΑΧΙΑ. ἡ στάσις πραγματικὴ, ἄγραφος, εἴδους συμβουλευτικοῦ.

ΤΗΝ ΜΕΛΛΟΥΣΑΝ. ναυμαχίαν.

ΕΧΕΙ ΤΕΚΜΑΡΣΙΝ. στοχασμόν.

ΟΥΚ ΟΛΙΓΑ ΕΝΑΝΤΙΩΘΗΝΑΙ. ὁ ἄνεμος, καὶ ἡ ἐν κύκλῳ τάξις τῶν νεῶν, καὶ τὸ μὴ ταχέως αὐτοὺς ἐπιχειρῆσαι τῇ ναυμαχίᾳ, ἀλλὰ τὴν τοῦ Φορμίωνος ἀναμένειν διὰ τοῦ ἀνέμου στρατηγίαν.

ΕΣΦΗΛΕ. σφαλῆναι ἐποίησεν.

ΟΥΔΕ ΔΙΚΑΙΟΝ, ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ. τὸ ἑξῆς, οὐ δίκαιον τῆς γνώμης τὸ μὴ νικηθὲν κατὰ κράτος, ἀμβλύνεσθαι.

ΤΗΣ ΞΥΜΦΟΡΑΣ ΤΩι ΑΠΟΒΑΝΤΙ. τῇ ἀποβάσῃ συμφορᾷ.

ΑΜΒΛΥΝΕΣΘΑΙ. ἀναπίπτειν.

ΟΡΘΩΣ ΕΙΝΑΙ. ἔχειν τοὺς ἀνθρώπους ἑστηκυῖαν τὴν γνώμην, καὶ μὴ ὑποπεπτωκυῖαν τοῖς δεινοῖς.

ΚΑΚΟΥΣ ΓΕΝΕΣΘΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ δίκαιον.

ΟΣΟΝ ΤΟΛΜΗι ΠΡΟΕΧΕΤΕ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ. ἡ γυμνασία, ἡ μελέτη.

ΕΝ ΤΩι ΔΕΙΝΩι. τῷ πολέμῳ.

ΕΚΠΛΗΣΣΕΙ. ἐξωθεῖται, ἐκκρούει.

ΤΑ ΔΕ ΠΟΛΛΑ. ἀντὶ τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. οὐκ εἶπε δὲ ἀεὶ, διὰ τὸ ἄδηλον τῆς τύχης.

ΠΡΟΣΓΕΝΟΜΕΝΑ. προσκτηθέντα.

ΧΩΡΑΝ. ἀντὶ τοῦ τάξιν.

ΤΩΝ ΔΕ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΗΓΕΜΟΝΩΝ. τῶν καταναυμαχηθέντων ὑπὸ Φορμίωνος· λέγει δὲ τοὺς περὶ Μαχάονα καὶ Ἰσοκράτην.

ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ. τῆς παρασκευῆς τοῦ πολέμου δηλονότι.

ΟΙ ΔΕ ΑΓΑΘΟΙ. οἱ γενναῖοι.

ΤΙΜΗΣΟΝΤΑΙ. ἀντὶ τοῦ τιμηθήσονται.

¶ πή. 88. ΞΥΝΙΣΤΑΜΕΝΟΙ. συναθροιζόμενοι.

ΤΗΝ ΑΞΙΩΣΙΝ. τὴν πεῖραν.

ΜΗΔΕΝΑ—ΥΠΟΧΩΡΕΙΝ. σημείωσαι τὴν σύνταξιν.

¶ πθ'. 89. ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ. γράφεται τῶν ἐναντίων.

ΞΥΝΕΚΑΛΕΣΑ. εἰς ταυτὸν συνήγαγον.

ΟΥΤΟΙ ΓΑΡ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΚΑΙ ΤΟΥΤΟΙΣ ΕΝ ΕΚΕΙΝΩι. ἐν τῇ πεζομαχίᾳ.

ΟΥΔΕΝ ΠΡΟΦΕΡΟΥΣΙ. κατὰ τὴν ναυμαχίαν.

ΠΑΡΑΠΟΛΥ. ὑπερβαλλόντως.

ΚΑΙ ΟΤΙ ΟΥΚ ΑΝ. ὁ νοῦς οὕτως, ἡγοῦνται οἱ ἐχθροὶ μὴ ἀνθίστασθαι ἡμᾶς ἄλλως ἢ μέλλοντάς τι γενναῖον πρᾶξαι.

ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ ΜΕΝ ΓΑΡ. θαῤῥοῦντες ἀντιπαλαίειν.

ΟΙ Δ' ΕΚ ΠΟΛΛΩι. τῷ μέτρῳ.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΟΥΚ ΑΝΑΓΚΑΖΟΜΕΝΟΙ. ἡμεῖς δηλονότι οἱ Ἀθηναῖοι.

ΕΚΩΝ ΕΙΝΑΙ ΠΟΙΗΣΟΜΑΙ. τὸ εἶναι παρέλκει Ἀττικῶς. οὐδὲν γὰρ ἐν ταῖς τοιαύταις συντάξεσι δηλοῖ.

ΕΠΙΠΛΕΥΣΕΙΕ ΤΙΣ. κατὰ τῶν ἐναντίων ἐπέλθοι.

ΜΗ ΕΧΩΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΨΙΝ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΝ. μὴ ὁρῶν τοὺς πολεμίους.

ΕΚ ΠΟΛΛΟΥ. λείπει διαστήματος.

ΔΙΕΚΠΛΟΙ ΤΕ ΟΥΚ ΕΙΣΙ. τὸ ἐμβάλλειν, καὶ διασχίζειν τὴν τῶν ἐναντίων τάξιν. ἀναστροφαὶ δὲ, αἱ εἰς τοὐπίσω ὑποχωρήσεις.

ΕΝ ΤΟΥΤΩι. ἐν τῷ πεζομαχεῖν.

ΤΟΥΤΩΝ ΜΕΝ ΟΥΝ ΕΓΩ. τὸ ἐπιχείρημα ἐκ τοῦ συμφέροντος.

ΤΑ ΤΕ ΠΑΡΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΑ. τὰ τῆς παραινέσεως ἔργα.

ΟΞΕΩΣ. σπουδαίως.

ΤΗΣ ΕΦΟΡΜΗΣΕΩΣ ΟΥΣΗΣ. τῶν πολεμίων.

ΚΑΙ ΕΝ ΤΩι ΕΡΓΩι. καὶ ἐν τῷ ἔργῳ κόσμον ἔχετε, ἤτοι ἐν τῷ πολέμῳ κόσμον ἔχετε. καὶ σιγὴν καὶ συμφέρον ὃν τοῖς μετιοῦσιν ἐπιτοπολὺ τὰ πολεμικὰ, καὶ μάλιστα τοῖς ναυμαχοῦσιν.

¶ ϟ'. 90. ΕΠΙ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΤΑΞΑΜΕΝΟΙ. ἀντὶ τοῦ, κατὰ τέσσαρας αὐτὰς ποιήσαντες.

ΕΠΙ ΤΗΝ ΕΑΥΤΩΝ ΓΗΝ. ἀντὶ τοῦ παρὰ τήν.

ΕΣΩ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΟΛΠΟΥ. ἐσωτέρω τῶν Ῥίων, ἐν τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ.

ΕΠΙ Δ' ΑΥΤΩι. τῷ κέρατι.

ΕΠΙ ΤΗΝ ΝΑΥΠΑΚΤΟΝ. ἔσω γὰρ ἐν τῷ κόλπῳ ἔκειτο ἡ Ναύπακτος.

ΤΑΥΤΗι ΠΑΡΑΠΛΕΟΙ. τῇ ὁδῷ.

Ο ΔΕ. ὁ δὲ Φορμίων ὡς ἑώρα τοὺς Πελοποννησίους, ἄκων κατὰ σπουδὴν τοὺς στρατιώτας ἐμβιβάσας εἰς τὴν ναῦν ἔπλει.

ΠΡΟΣΕΔΕΧΟΝΤΟ. ἤλπιζον.

ΠΕΡΙ ΤΩι ΧΩΡΙΩι. τῆς Ναυπάκτου δηλονότι.

ΕΡΗΜΩι ΟΝΤΙ. βοηθείας δηλονότι.

ΕΠΛΕΙ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΓΗΝ. τὴν οἰκείαν δηλονότι.

ΚΑΤΑ ΜΙΑΝ ΕΠΙ ΚΕΡΩΣ. ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, μίαν κατακολουθοῦσαν τῇ ἑτέρᾳ. τοῦτο γὰρ τὸ ἐπὶ κέρως δηλοῖ.

ΑΠΟ ΣΗΜΕΙΟΥ ΕΝΟΣ. ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, μὴ πολλῶν παρακελεύσεων δεηθέντες. ἀλλ' εὐθὺς ποιοῦντες, ὅπερ ἐδόκει. (τὸ δὲ σημείου, ἀντὶ τοῦ μιλίου.) δύναται δὲ λέγειν καὶ τὸ σύνθημα.

ΕΠΙΣΤΡΕΨΑΝΤΕΣ ΤΑΣ ΝΑΥΣ ΜΕΤΩΠΗΔΟΝ ΕΠΛΕΟΝ. τὸ μὲν ἐπιστρέψαντες εἶπεν, ὅτι ἦν ἄνω εἰπὼν, ἐπειδὴ κατ' εὐθεῖαν ἔπλεον· νῦν δὲ, οὐκέτι· τὸ δὲ μετωπηδὸν, πάλιν τὸ κατ' εὐθεῖαν πλέειν ἐστί. τὸ γὰρ μέτωπον τῆς νεὼς, ἡ πρώρα ἐστί. λέγει οὖν, ὅτι τὰ μέτωπα, ὅ ἐστι τὰ πρόσωπα τῶν νεῶν, παρεῖχον τοῖς ἐναντίοις.

ΤΩΝ ΔΕ. τῶν νεῶν τῶν Ἀθηναίων.

ΕΞΕΩΣΑΝ ΤΕ. πρὸς τὴν γῆν ὀκεῖλαι ἐποίησαν, ἐξέκλιναν τῆς προκειμένης ὁδοῦ.

ΕΞΕΝΕΥΣΑΝ. ἐξεκολύμβησαν.

¶ ϟά. 91. ΤΑΥΤΗι ΜΕΝ ΟΥΝ. ταύτῃ, οὕτως. ἢ ἀντὶ τοῦ, κατὰ τοῦτο τὸ μέρος.

ΚΑΙ ΙΣΧΟΥΣΑΙ. ἐλλιμενίζουσαι. ἄλλη ἀρχὴ, τὸ, καὶ ἴσχουσαι.

ΑΝΤΙΠΡΩΡΟΙ. ἔχουσαι τὰς πρώρας πρὸς τὸ πέλαγος ὁρώσας. τοῦ γὰρ φεύγειν ἐπαύσατο.

ΑΝΤΙΠΡΩΡΟΙ. γεγονυῖαι δηλονότι.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΝ. ἱερὸν Ἀπόλλωνος ἐν τῷ λιμένι.

ΟΙ ΔΕ ΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΙ. οἱ Πελοποννήσιοι.

ΤΗΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ. τὴν ὑστερήσασαν.

ΕΤΥΧΕ ΔΕ ΟΛΚΑΣ. ὁλκὰς, ἡ ἐμπορικὴ ναῦς.

ΕΠΕΣΤΗΣΑΝ ΤΟΥ ΠΛΟΥ. διὰ τὸ ἐγγύθεν ἀντεπιέναι τοὺς Ἀθηναίους.

¶ ϟβ'. 92. ΟΛΙΓΟΝ ΜΕΝ ΧΡΟΝΟΝ ΥΠΕΜΕΙΝΑΝ. ἐδέξαντο τὸ ἐμβάσιμον τῶν Ἀθηναίων.

ΤΟΝ ΠΑΝΟΡΜΟΝ. σημείωσαι ὁ Πάνορμος.

Η ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΟΛΚΑΔΑ. ἡ περὶ τὴν ὁλκάδα καταδῦσα.

ΕΣΦΑΞΕΝ ΕΑΥΤΟΝ. Λακωνικὸν τὸ φρόνημα τοῦτο, μὴ ὑπ' ἐχθρῶν ἀξιοῦν ἀναιρεθῆναι.

ΤΗΣ ΤΡΟΠΗΣ. ἀντὶ τοῦ, ὑπὲρ τῆς τροπῆς.

ΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗι ΓΗι ΝΑΥΣ. ἀντὶ τοῦ, διὰ τὰς ναῦς.

ΥΠΟ ΝΥΚΤΑ. ἀντὶ τοῦ, κατὰ τὴν νύκτα.

ΟΥ ΠΟΛΛΩι ΥΣΤΕΡΟΝ. μετ' ὀλίγον τῆς ἀναχωρήσεως τῶν νεῶν τῶν ἐναντίων.

¶ ϛγ'. 93. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΝ. ἰσχύειν τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΗΡΕΣΙΟΝ. ὑπηρέσιόν ἐστι τὸ κῶας, ᾧ ἐπικάθηνται οἱ ἐρέσσοντες, διὰ τὸ μὴ συντρίβεσθαι αὐτῶν τὰς πυγάς.

ΠΛΕΥΣΑΙ ΕΥΘΥΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐδόκει.

ΑΦΙΚΟΜΕΝΟΙ ΝΥΚΤΟΣ. εἰς τὰ Μέγαρα δηλονότι.

ΤΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ. τὸ Βούδορον καλούμενον.

ΑΦΕΙΛΚΥΣΑΝ ΚΕΝΑΣ. τῶν ἀνδρῶν δηλονότι.

¶ ϛδ'. 94. ΦΡΥΚΤΟΙ ΤΕ ΗιΡΟΝΤΟ. φρυκτοί εἰσι λαμπάδες τινὲς ἀπὸ ξύλων γινόμεναι, ἅς τινας βαστάζοντες ἄνωθεν τῶν τειχῶν, ἐσήμαινον τοῖς πλησιοχώροις ἢ τοῖς συμμάχοις, ὅταν τινὰς ἑώρων πολεμίους ἐπιόντας, ὡς ὅτι δεῖ προφυλάξασθαι. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ πολεμίων τοῦτο ἐποίουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ φίλων, ὅταν ἑώρων βοήθειαν αὐτοῖς ἐρχομένην, ἐσήμαινον πάλιν διὰ τὰ τῶν φρυκτῶν, ὡς οὐ δεῖ θορυβεῖσθαι. καὶ ὅταν μὲν φίλους ἐδήλουν, ἐβάσταζον τοὺς φρυκτοὺς ἡρεμοῦντες· ὅταν δὲ πολεμίους, ἐκίνουν τοὺς φρυκτοὺς, δηλοῦντες τὸν φόβον.

ΕΚΠΛΗΞΙΣ ΕΓΕΝΕΤΟ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΟΙ ΜΕΝ ΓΑΡ ΕΝ ΤΩι ΑΣΤΕΙ. ὄντες δηλονότι.

ΗΡΗΣΘΑΙ. ἑαλωκέναι.

ΟΣΟΝΟΥΚ. ἀντὶ τοῦ σχεδόν· ὡς τὸ μονονουχί.

ΕΣΠΛΕΙΝ ΑΥΤΟΥΣ. ἀντὶ τοῦ, ὅτι μέλλουσιν ἐσπλεῖν.

ΒΟΗΘΗΣΑΝΤΕΣ ΔΕ. μετὰ βοῆς συνδραμόντες.

ΚΑΙ ΟΥΔΕΝ ΣΤΕΓΟΥΣΑΙ. ὕδωρ δηλονότι.

¶ ϛέ. 95. ΣΙΤΑΛΚΗΣ Ο ΤΗΡΕΩ ΟΔΡΥΣΗΣ. ἐντεῦθεν τὰ Θρακικὰ καὶ Σιτάλκου ἐπιστρατεία.

ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ ΑΝΑΠΡΑΞΑΙ. εἰσπρᾶξαι, ἀπαιτῆσαι.

ΑΥΤΟΣ ΑΠΟΔΟΥΝΑΙ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι.

ΑΥΤΩι ΥΠΟΣΧΟΜΕΝΟΣ. τῷ Σιτάλκῃ.

ΔΙΑΛΛΑΞΕΙΕΝ. φίλον ποιήσειεν.

Α ΥΠΕΔΕΞΑΤΟ. ὑπέσχετο.

ΟΙ ΕΤΥΓΧΑΝΟΝ ΠΑΡΟΝΤΕΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἦγε.

ΚΑΙ ΗΓΕΜΟΝΑ ΑΓΝΩΝΑ. οὗτος ἔκτισε τὴν Ἀμφίπολιν.

¶ ϛϛ'. 96. ΑΝΙΣΤΗΣΙΝ ΟΥΝ. στράτευμα δηλονότι.

ΜΕΧΡΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ. ἕως τοῦ Εὐξείνου πόντου, καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου.

ΚΑΙ ΟΣΑ ΑΛΛΑ ΜΕΡΗ. ἐθνῶν δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ ΠΟΤΑΜΟΥ. Στρυμὼν, ποταμὸς Θρᾴκης, περὶ τὴν Ἀμφίπολιν. ὅρα πόθεν ἄρχεται ὁ Στρυμὼν ποταμός. καὶ ποῦ λήγει· καὶ ἔτι ὁ Ὄσκιος ποταμὸς, καὶ ὁ Νέσος, ὃν Νέστον οὗτος καλεῖ· ἔτι γε μὴν καὶ ὁ Ἕβρος.

ΟΥ ΩΡΙΖΕΤΟ Η ΑΡΧΗ. τὸ τέλος εἶχε.

ΚΑΙ ΠΑΡΗΚΟΥΣΙ. παρατείνονται.

ΕΣΤΙ ΔΕ ΕΡΗΜΟΝ ΤΟ ΟΡΟΣ. τὸ Σκόμιον δηλονότι.

¶ ϛζ'. 97. ΑΥΤΗ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΕΣΤΙ. δυνατὴ περιπλευσθῆναι.

ΝΗΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗι. ἐμπορικῇ, διὰ τὰ πολεμικὰ, μακρότερα ὄντα.

ΟΔΩι ΔΕ ΤΑΞΥΝΤΟΜΩΤΑΤΑ. διὰ ξηρᾶς.

ΑΝΗΡ ΕΥΖΩΝΟΣ. εὔζωνος, εὐσταλὴς, καὶ κοῦφος, καὶ μηδὲν ἔχων τὸ ἐμποδίζον.

ΔΙΑ ΠΛΕΙΣΤΟΥ. διαστήματος δηλονότι.

ΟΣΟΝ ΠΡΟΣΗΞΑΝ. φόρον δηλονότι.

ΧΩΡΙΣ ΔΕ. τούτων δηλονότι.

ΟΣΑ. προσεφέρετο.

ΚΑΙ ΛΕΙΑ. λεῖα, τὰ λιτὰ, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ὑφαντῶν καὶ πεποικιλμένων.

ΟΔΡΥΣΩΝ. προσεφέροντο δηλονότι.

ΤΗΣ ΠΕΡΣΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ. οἱ γὰρ Πέρσαι παρέχουσι μᾶλλον ἤπερ παρὰ τῶν ἄλλων λαμβάνουσιν· οἱ δὲ Θρᾷκες, τοὐναντίον. καὶ οὐκ ἦν τι πρᾶξαι παρ' αὐτοῖς τὸν μὴ παρέχοντα χρήματα, ὅπερ καὶ νῦν ἐν Ῥωμαίοις.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΥΝΑΣΘΑΙ. διὰ τὴν δύναμιν.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΑΥΤΩι ΕΧΡΗΣΑΝΤΟ. αὐτῷ τῷ νόμῳ πλέον τῶν ἄλλων Θρᾳκῶν οἱ Ὀδρύσαι ἐχρῶντο, λαβεῖν μᾶλλον ἤπερ δοῦναι.

ΤΑΥΤΗι ΔΕ. τῇ τῶν Σκυθῶν.

ΟΥΧ ΟΤΙ ΤΑ ΕΝ ΤΗι ΕΥΡΩΠΗι. οὐχ ὅτι, ἀντὶ τοῦ μήτοιγε.

ΟΥ ΜΗΝ ΑΛΛΟΙΣ ΟΜΟΙΟΥΝΤΑΙ. ἀλλ' ὑπερβάλλουσι δηλονότι.

¶ ϛή. 98. ΣΙΝΤΩΝ, ΚΑΙ ΠΑΙΟΝΩΝ. Σίντιοι ἐλέγοντο ἐν ὅσῳ τὴν Λῆμνον ᾤκουν. εἰς δὲ τὴν Θρᾴκην ἐλθόντες, μετωνομάσθησαν Σίντοι.

ΤΟ ΔΕ ΟΡΟΣ. τὴν Κερκίνην δηλονότι.

ΑΠΕΓΙΓΝΕΤΟ ΜΕΝ. ἀπώλλυτο.

ΠΡΟΣΕΓΙΓΝΕΤΟ ΔΕ. ηὐξάνετο κατὰ πρόσθεσιν.

ΘΡΑιΚΩΝ ΑΠΑΡΑΚΛΗΤΟΙ. ἑκούσιοι.

¶ ϛ'. 99. ΤΗΝ ΚΑΤΩ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ. τῆς Μακεδονίας τὸ μὲν, ἐστὶ μεσόγειον· τὸ δὲ, παράλιον, ἣν καλεῖ τὴν κάτω Μακεδονίαν.

ΠΡΩΤΟΙ ΕΚΤΗΣΑΝΤΟ. τοῦτο καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἐννάτῃ ἱστορεῖ κατὰ διέξοδον.

ΗΔΩΝΑΣ ΕΞΕΛΑΣΑΝΤΕΣ. Ἠδωνοὶ καὶ μεταπλασμῷ Ἠδῶνες, καὶ Ἠδῶναι. οὕτως Ἡρωδιανός.

ΩΝ ΟΙ ΜΕΝ ΠΟΛΛΟΙ. τῶν Ἐόρδων.

ΟΙ ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ ΟΥΤΟΙ. οἱ κάτω Μακεδόνες.

ΚΑΙ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΑΥΤΩΝ. τῶν ἄνω.

¶ ϱ'. 100. ΗΝ ΔΕ ΟΥ ΠΟΛΛΑ. τὰ καρτερὰ δηλονότι.

ΤΑ ΝΥΝ ΟΝΤΑ. τείχη δηλονότι.

ΕΣ ΤΗΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. τοῦ ἀδικηθέντος ὑπὸ Περδίκκου.

ΥΠΟ ΔΕ ΠΛΗΘΟΥΣ ΠΕΡΙΚΛΕΙΟΜΕΝΟΙ. ἀντὶ τοῦ περικλείοντες. οἱ Θρᾷκες δηλονότι.

¶ ϱά. 101. ΕΠΕΜΨΑΝ ΑΥΤΩι. τῷ Σιτάλκῃ οἱ Ἀθηναῖοι.

ΠΑΡΕΣΧΕ ΔΕ ΛΟΓΟΝ. ὁ Σιτάλκης.

ΜΗ ΥΠ' ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΕΠΕΧΩΝ. ἐπικείμενος.

ΑΥΤΩι. ὑπ' αὐτοῦ.

ΩΝ ΕΝΕΚΑ ΕΣΕΒΑΛΕ. τὴν ἔφοδον ἐποίησεν.

¶ ρβ΄. 102. ΕΣ ΚΟΡΟΝΤΑ. τὰ Κόροντα ἡ εὐθεῖα.

ΕΣ ΓΑΡ ΟΙΝΙΑΔΑΣ. Οἰνιὰς, πόλις ἐστὶν ἐν τῷ στομίῳ τοῦ Ἀχελῴου, ἡ καὶ νῦν Δραγαμέστη λεγομένη.

ΔΙΑ ΔΟΛΟΠΙΑΣ. Δολοπία, ἡ νῦν καλουμένη Ἀνόβλαχα. ἐξ ἀνατολῶν γὰρ αὐτῆς ὁ Πηνειὸς ποταμὸς, ἐκ δὲ νότου ὁ Ἀχελῷος οὗτος ποταμὸς ῥεῖ.

ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Οἰνιάδαις.

ΠΕΡΙΛΙΜΝΑΖΩΝ. περὶ τὴν πόλιν πλημμύρας ὑδάτων ποιῶν.

ΠΡΟΣΧΟΙ ΑΕΙ. ὕλην συμφορεῖ.

ΑΙ ΗΠΕΙΡΩΝΤΑΙ. τοιαῦτα πολλὰ οἱ τὰς γεωγραφίας ἡμῖν παραδιδόντες ἀναγράφουσιν· ὅπερ καὶ ἐν τῇ πρὸς Αἴγυπτον Φάρῳ τῇ νήσῳ ξυνέβη. ὁ γὰρ Ὅμηρος πελαγίαν αὐτὴν ἀναγράφει· νῦν δὲ σχεδὸν ἠπείρωται.

ΤΟ, ΤΕ ΓΑΡ ΡΕΥΜΑ. τοῦ Ἀχελῴου.

ΤΩι ΜΗ ΣΚΕΔΑΝΝΥΣΘΑΙ. τὴν πρόσχωσιν δηλονότι.

ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ. τῆς Ἐριφύλης.

ΚΑΙ ΕΔΟΚΕΙ ΑΥΤΩι ΙΚΑΝΗ ΑΝ. τὸ ἑξῆς, δίαιτα ἱκανὴ τῷ σώματι ἐδόκει ἡ πρόσχωσις, δηλονότι εἰς χρείαν τοῦ σώματος.

ΕΔΥΝΑΣΤΕΥΣΕ ΤΕ. τὴν βασιλείαν ἔσχε.

ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ ΕΓΚΑΤΕΛΙΠΕ. πρότερον γὰρ Κουρῆτις ἐκαλεῖτο. Ὅμηρος, Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο, καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι.

ΠΑΡΕΛΑΒΟΜΕΝ. ἀκοῇ δηλονότι.

¶ ργ΄. 103. ΕΛΥΘΗΣΑΝ. ἐλυτρώθησαν, εἰς λύτρον ἐδόθησαν.

Γ. α΄. 1.—δ΄. 4.

¶ α΄. 1. ΕΣ ΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗΝ. ἀντὶ τοῦ κατὰ τῆς Ἀττικῆς.

ΚΑΙ ΕΓΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΙ. ἐνδιατρίβοντες. οὐχ ἁπλῶς πορείαν ποιούμενοι, ἀλλ' ἐμβραδύνοντες, διὰ τὸν σῖτον.

ΕΔΗιΟΥΝ ΤΗΝ ΓΗΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΟΠΗ ΠΑΡΕΙΚΟΙ. ὅπου ἐνεδέχετο, καὶ ἐνεχώρει.

ΤΩΝ ΨΙΛΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΤΟ ΜΗ ΠΡΟΕΞΙΟΝΤΑΣ ΚΑΚΟΥΡΓΕΙΝ. λείπει ἡ διά. διὰ τὸ μὴ προεξιόντας τῶν ὅπλων λῃστεύειν.

ΚΑΚΟΥΡΓΕΙΝ. λῃστεύειν.

ΟΥ ΕΙΧΟΝ ΤΑ ΣΙΤΙΑ. ἀντὶ τοῦ, ἕως οὗ εἶχον τροφήν.

¶ β΄. 2. ΚΑΙ ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. τοῦ Πελοποννησιακοῦ.

ΟΥ ΠΡΟΣΕΔΕΞΑΝΤΟ. ἵνα μὴ λύσωσι τὰς τριακοντούτεις σπονδάς.

ΑΝΑΓΚΑΣΘΕΝΤΕΣ ΔΕ. διὰ τοῦτο ἠναγκάσθησαν ἀποστῆναι, διὰ τὸ διαβληθῆναι.

ΚΑΙ ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΙΝ. οὐχ ὡς ἄλλην αὐτῶν πεποιημένων ἀπόστασιν· ἀλλὰ τὸ ταύτην ἀντὶ τοῦ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τέθεικε.

ΠΡΟΤΕΡΟΝ Η ΔΙΕΝΟΟΥΝΤΟ. πρὶν εὐτρεπισθῆναι. ἐπιφέρει, διὰ τί ἀναγκασθέντες. ἦσαν γὰρ ἐκ πολλοῦ βουλόμενοι ἀποστῆναι, ἀλλὰ νῦν μήπω εὐτρεπισθέντες ἀπέστησαν.

ΤΩΝ ΤΕ ΓΑΡ ΛΙΜΕΝΩΝ. οἱ προσδεχόμενοι πολεμίους κατὰ θάλατταν ἰσχυροτέρους αὐτῶν, χῶμα ἔχουν ἐπὶ τοῖς στόμασι τῶν λιμένων, ὅπως δυσέκπλωτοι τοῖς πολεμίοις εἶεν.

ΚΑΙ Α ΜΕΤΑΠΕΜΠΟΜΕΝΟΙ ΗΣΑΝ. καὶ ἃ μετεπέμποντο.

ΑΥΤΟΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ. τοῖς Μιτυληναίοις.

ΜΗΝΥΤΑΙ ΓΙΓΝΟΝΤΑΙ. τὸ, μηνυταὶ γίγνονται, τῷ, κατὰ στάσιν, συντακτέον. ἵνα ᾖ τοιοῦτον, στασιασάντων (δηλονότι πρὸς ἀλλήλους) τῶν πολιτῶν, μία στάσις ἐμήνυσεν αὐτῶν τὴν ἀπόστασιν τοῖς Ἀθηναίοις.

ΕΣ ΤΗΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗΝ ΒΙΑι. ἄκοντας τοὺς Λεσβίους ἀναγκάζουσιν εἰς τὴν Μιτυλήνην οἰκῆσαι.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ. καὶ παρασκευάζονται μετὰ ἐπιδείξεως, ὥστε ἀποστῆναι, συλλαμβανόντων αὐτοῖς Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν. τὸ δὲ, συγγενῶν ὄντων, ἐπὶ μόνους τοὺς Βοιωτοὺς ἐνεκτέον. οὗτοι γὰρ κατὰ τὸ Αἰολικὸν συγγενεῖς τῶν Λεσβίων.

ΑΥΤΟΥΣ ΛΕΣΒΟΥ. τοὺς Ἀθηναίους.

¶ γ΄. 3. ΜΕΓΑ ΜΕΝ ΕΡΓΟΝ. δυσχέρειαν.

ΠΡΟΣΠΟΛΕΜΩΣΑΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ, πρὸς τοῖς οὖσι πολεμίοις, τοῖς Πελοποννησίοις δηλονότι, καὶ αὐτὴν πολεμίαν ποιῆσαι.

ΑΚΕΡΑΙΟΝ. ἀζήμιον.

ΤΗΝ ΤΕ ΞΥΝΟΙΚΗΣΙΝ. τῆς Λέσβου εἰς τὴν Μιτυλήνην.

ΚΑΙ ΗΝ ΜΕΝ. τὸ σχῆμα καλεῖται ἀνανταπόδοτον. Ὅμηρος, Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας. Ὁ νοῦς οὕτω, καὶ εἰ μὲν κατορθωθῇ τὸ ἐλπιζόμενον, καὶ τῇ πείρᾳ αὐτῇ καταλάβωσιν αὐτοὺς ἔξω, καλῶς ἂν ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πράγματα.

ΝΑΥΣ ΤΕ ΠΑΡΑΔΟΥΝΑΙ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΚΑΙ ΑΙ ΜΕΝ ΝΗΕΣ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΠΑΡΑ ΣΦΑΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΞΥΜΜΑΧΙΚΟΝ. διὰ τὴν ξυμμαχίαν.

ΕΠΙ ΓΕΡΑΙΣΤΟΝ. Γεραιστὸς, ἀκρωτήριον Εὐβοίας, ἔχον λιμένα.

ΠΛΩι ΧΡΗΣΑΜΕΝΟΣ. ἀντὶ τοῦ εὐπλοίᾳ.

ΚΑΙ ΤΡΙΤΑΙΟΣ. δι' ἡμερῶν τριῶν.

ΤΟΝ ΕΠΙΠΛΟΥΝ. τῶν Ἀθηναίων.

¶ δ΄. 4. ΚΑΙ ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. ἀντίπτωσις, ἀντὶ τοῦ τῶν Ἀθηναίων. Ὅμηρος· Οἱ δὲ δύο σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν ἀμφὶς ἱκάνει.

ΩΣ ΕΩΡΩΝ. ὡς ἔγνωσαν, ὅτι ἔμαθον τὸν ἐπίπλουν καὶ προεφυλάξαντο οἱ Μιτυληναῖοι.

ΑΠΗΓΓΕΙΛΑΝ ΜΕΝ. τοῖς Μιτυληναίοις.

ΤΑ ΕΠΕΣΤΑΛΜΕΝΑ. τὰ προσταχθέντα.

ΟΜΟΛΟΓΙΑι ΤΙΝΙ. συνθήκῃ τινὶ φιλανθρώπῳ. ἔνιοι δὲ, ἐπιεικεῖ, εὐπρεπεῖ.

ΤΑΣ ΝΑΥΣ ΑΠΕΛΘΕΙΝ. τῆς Μιτυλήνης δηλονότι.

ΕΝ ΤΗι ΜΑΛΕΑι. Μαλέα, ἀκρωτήριον Λέσβου.

¶ έ. 5. ΚΑΙ Η ΑΛΛΗ ΛΕΣΒΟΣ. καθίστατο εἰς μάχην δηλονότι.

ΕΠΙ ΤΟ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. τὸ ὁρμοῦν ἐν τῇ Μαλέᾳ.

ΟΥΤΕ ΕΠΗΥΛΙΣΑΝΤΟ. ἐπαυλίσασθαι, ἐστὶ τὸ πλησίον τῶν πολεμίων νυκτὸς αὐλίσασθαι, καθυπερτερούντων αὐτῶν.

ΑΛΛ' ΑΝΕΧΩΡΗΣΑΝ. εἰς τὴν πόλιν δηλονότι.

ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ, ΕΙ ΠΡΟΣΓΕΝΟΙΤΟ ΤΙ, ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙΝ. τὸ ἑξῆς, βουλόμενοι, εἰ προσγένοιτό τι καὶ ἐκ Πελοποννήσου, μετ' ἄλλης παρασκευῆς, κινδυνεύειν.

ΚΑΙ ΓΑΡ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Μιτυληναίοις.

¶ ς'. 6. ΠΟΛΥ ΕΠΙΡΡΩΣΘΕΝΤΕΣ. πολὺ ἢ πρότερον.

ΟΥΔΕΝ ΙΣΧΥΡΟΝ. οὐδεμίαν ἰσχυρὰν βοήθειαν.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΦΟΡΜΟΥΣ. τὰς ναυτικὰς ἐφόδους.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΕΙΡΓΟΝ ΜΗ ΧΡΗΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ ὥστε μὴ χρῆσθαι. ἔνιοι δὲ τὴν μὴ ἀπόφασιν περιττὴν φασί. τὸ γὰρ λεγόμενον, τοιοῦτόν ἐστι, καὶ τῆς μὲν θαλάσσης εἶργον χρῆσθαι τοὺς Μιτυληναίους, ὥρμουν δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς λιμέσι τῶν Μιτυληναίων, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἐκπλεῖν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ μὴ χρῆσθαι τῇ θαλάττῃ.

ΠΡΟΣΒΕΒΟΗΘΗΚΟΤΕΣ. πρὸς βοήθειαν δραμόντες.

ΟΥ ΠΟΛΥ. μέρος γῆς δηλονότι.

ΗΝ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.

¶ ζ'. 7. ΤΟΥ ΘΕΡΟΥΣ. ἐπὶ τοῦ θέρους.

ΚΑΙ ΕΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ. ἡ ἐς ἀντὶ τοῦ περί.

ΤΑ ΕΠΙΘΑΛΑΣΣΙΑ. ἡ ἐπὶ ἀντὶ τῆς παρά.

ΕΠ' ΟΙΚΟΥ. ἐπ' Ἀθήνας.

ΑΝΑΣΤΗΣΑΣ. μετοικίσας, ἐγείρας, καὶ κινήσας· οὐκ ἐκβαλών.

ΩΣ Δ' ΟΥ ΠΡΟΣΕΧΩΡΟΥΝ. προσήρχοντο οἱ Οἰνιάδαι.

ΑΝΑΧΩΡΩΝ. ὑποστρέφων.

¶ ή. 8. ΩΣ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς πρέσβεσι.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗΝ. μετὰ τὸ παρελθεῖν τὰ Ὀλύμπια.

¶ θ'. 9. ΤΟ ΜΕΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ. διαιρεῖται ἡ δημηγορία αὕτη κεφαλαίοις τῷ δικαίῳ, οἷον, ὅτι δικαίως ἀπέστημεν· τῷ δυνατῷ, ὅτι δυνατὰ παρακαλοῦμεν. ἐφθαρμένοι γάρ εἰσι τῇ νόσῳ, καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν εἰς πολλὰ διήρηται· τῷ συμφέροντι, ὅτι λυσιτελεῖ δύναμιν καταδέξασθαι πόῤῥωθεν ἰσχύουσαν, καὶ τὰς ἀπὸ τῶν συμμάχων Ἀθηναίοις παρατεινομένας προσόδους δυναμένην κωλῦσαι. ἐπὶ δὲ τελευτῆς, ἀπὸ τοῦ ἐναντίου παροξυσμὸς, καὶ παράκλησις, ποικίλως δυσωποῦσα. Καθεστὼς δὲ νόμιμον, τὸ ἔθος λέγει.

ΤΟΥΣ ΓΑΡ ΑΦΙΣΤ. πρὸς τὸ, τοὺς γὰρ ἀφισταμένους, λείπει τὸ ἑτέρων.

ΕΝ ΗΔΟΝΗι ΕΧΟΥΣΙΝ. ἤγουν ἡδύνονται.

ΧΕΙΡΟΥΣ ΗΓΟΥΝΤΑΙ. τὸ χείρους, οὐκ ἔστι συγκριτικὸν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ κακούς. θεραπεύουσι δὲ διὰ τούτων οἱ Μιτυληναῖοι τὴν ὑπόνοιαν τῶν Λακεδαιμονίων, ὅπως εὐμενεῖς αὐτοὺς παρασκευάσωσιν ἀκροατάς.

ΑΥΤΗ Η ΑΞΙΩΣΙΣ. ἡ δόξα, ἡ κρίσις, ὁ λογισμός.

ΔΙΑΚΡΙΝΟΙΝΤΟ. ἀφίσταιντο.

ΙΣΟΙ ΜΕΝ ΤΗι ΓΝΩΜΗι ΟΝΤΕΣ. ὁμοιότροποι μὲν ὄντες ταῖς γνώμαις, ἰσοσθενεῖς δὲ ταῖς δυνάμεσιν. οἷον, ἰσόπαλοι καὶ ἰσοδύναμοι τῇ γνώμῃ καὶ φιλίᾳ, ἴσους εἶναι καὶ ἀντιπάλους τῇ δυνάμει.

ΕΠΙΕΙΚΗΣ. εὔλογος, εὐπρεπής.

ΜΗΔΕ ΤΩι ΧΕΙΡΟΥΣ. μηδεὶς ἡμῶν προκαταγνῷ, πρὶν ἀκοῦσαι ὑπὲρ τῆς ζητήσεως ταύτης ἀπολογουμένων ἡμῶν.

ΤΙΜΩΜΕΝΟΙ ΥΠ' ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

¶ ί. 10. ΠΕΡΙ ΓΑΡ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ. ἡ διάνοια· περὶ γὰρ τοῦ δικαίως αὐτῶν ἀφίστασθαι, καὶ μὴ διὰ κακίαν τε καὶ πανουργίαν, ἀλλὰ δι' ἁπλότητα (ἀρετὴν γὰρ τὴν ἁπλότητα λέγει) πρῶτον ποιησόμεθα τοὺς λόγους· καὶ μάλιστα ἐπειδὴ δεόμεθα τυχεῖν τῆς παρ' ὑμῶν συμμαχίας.

ΜΕΤ' ΑΡΕΤΗΣ ΔΟΚΟΥΣΗΣ. ἀντὶ τοῦ, τῆς δοκουμένης καὶ νομιζομένης ὄντως ἀρετῆς. οὐ γὰρ δὴ τὴν προσποιητὴν λέγει. κἀνταῦθα δὲ ἡ ἀρετὴ ἀντὶ τῆς ἁπλότητος κεῖται.

ΕΝ ΓΑΡ ΤΩι ΔΙΑΛΛΑΣΣΟΝΤΙ. ἐν γὰρ τῷ μὴ ταυτὰ ἀμφοτέροις δοκεῖν, αἱ διαφοραὶ γίνονται.

ΗΜΙΝ ΔΕ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ. ἀρχὴ τῶν ἀγώνων· κεφάλαιον τὸ δίκαιον.

ΕΚ ΤΟΥ ΜΗΔΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. μετὰ τὸν Μηδικὸν πόλεμον.

ΠΑΡΑΜΕΙΝΑΝΤΩΝ ΔΕ ΕΚΕΙΝΩΝ. τῷ πολέμῳ δηλονότι.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ. πρὸς τὰ ἑξῆς.

ΑΠΟ ΤΟΥ ΙΣΟΥ ΗΓΟΥΝΤΟ. κατ' ἰσονομίαν, ἰσοτίμως.

ΕΧΘΡΑΝ ΑΝΙΕΝΤΑΣ. ἐνδιδόντας, παρορῶντας.

ΤΗΝ ΔΕ ΤΩΝ ΞΥΜΜΑΧΩΝ ΔΟΥΛΩΣΙΝ ΕΠΑΓΟΜΕΝΟΥΣ. τοῖς συμμάχοις δουλείαν ἐπάγοντας. τὸ ἐπαγομένους ἀντίκειται μὲν τῷ ἀνιέντας· μετήνεκται δὲ ἀμφότερα ἀπὸ τῶν τοὺς δεσμοὺς ἀνιέντων τε καὶ ἐπαγόντων, ὅπερ ἐστὶ σφιγγόντων. ἄρχονται δὲ διὰ τούτων τῆς δικαιολογίας, παριστάντες, ὅτι οὐκ ἀδίκως ἀφίστανται.

ΑΔΥΝΑΤΟΙ ΔΕ ΟΝΤΕΣ. ὁμογνωμονῆσαι δηλονότι.

ΔΙΑ ΠΟΛΥΨΗΦΙΑΝ ΑΜΥΝΑΣΘΑΙ. ἐγενό-

μεθα (φησὶ) διὰ πολυπραγμοσύνην, καὶ τὸ μὴ τὰ αὐτὰ πᾶσι δοκεῖν, χωρὶς ἕκαστος. ἰδίᾳ δὲ ἕκαστοι γενόμενοι, ἀδύνατοι ἦμεν Ἀθηναίοις ἀντέχειν.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ ΔΗ ΟΝΤΕΣ. ἐμφαντικῶς τὸ δὴ εἶπεν, ἀντὶ τοῦ δῆθεν, καὶ μόνου ὀνόματος μέχρι ἐλεύθεροι, καὶ οὐκ αὐτῇ ἀληθείᾳ.

ΟΥ ΓΑΡ ΕΙΚΟΣ ΗΝ ΑΥΤΟΥΣ. αὐτοὺς Ἀθηναίους δηλονότι.

¶ ιά. 11. ΚΑΙ ΕΙ ΜΕΝ ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ ΕΤΙ ΗΜΕΝ. τοῖς οἰκείοις νόμοις χρώμενοι ἕως τοῦ νῦν.

ΒΕΒΑΙΟΤΕΡΟΙ. ἤτοι ἐπιστεύομεν ἂν αὐτοῖς βεβαίως μηδὲν καινοτομήσειν εἰς ἡμᾶς.

ΥΠΟΧΕΙΡΙΟΥΣ Δ' ΕΧΟΝΤΕΣ. ἡ διάνοια, τοὺς πλείστους τῶν συμμάχων ἔχοντες ὑπηκόους, ἡμῖν δὲ ἰσοτίμως προσφερόμενοι, εἰκότως ἤχθοντο, τῶν μὲν πλειόνων συμμάχων εἰκόντων, καὶ ὑποτεταγμένων, ἡμῶν δὲ μόνων ἰσοτίμων ὄντων πρὸς αὐτούς.

ΤΟΥΣ ΠΛΕΙΟΥΣ. τῶν Ἑλλήνων δηλονότι. ἤγουν Βυζαντίους, Ναξίους, Σαμίους, καὶ τοὺς λοιπούς.

ΗΜΙΝ ΔΕ ΑΠΟ ΤΟΥ ΙΣΟΥ ΟΜΙΛΟΥΝΤΕΣ. τὴν ἴσην ἡμῖν δίαιταν διδόντες.

ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΛΕΙΟΝ. τὸ πλεῖον τοῦ συμμαχικοῦ πλήθους κυριευθὲν, ἡμῶν δὲ μόνων ἔτι ἀδουλώτων ὄντων, χαλεπῶς ἔφερον Ἀθηναῖοι.

ΚΑΙ ΟΣΩι ΔΥΝΑΤΩΤΕΡΟΙ. καὶ μάλιστα κατὰ τοῦτο ἔμελλον ἡμῖν προσφέρεσθαι χαλεπῶς, καθὸ αὐτοὶ μὲν, μείζους ἐγίγνοντο, διὰ τὸ πολλοὺς καταστρέφεσθαι, ἡμᾶς δὲ ὁρῶντες ἀεὶ ἀσθενεστέρους καταλειπομένους, οἷα δὴ μονουμένους τῶν συμμάχων.

ΑΥΤΟΙ ΑΥΤΩΝ. οἱ Ἀθηναῖοι. διὰ τὸ κυριεύειν.

ΤΟ ΔΕ ΑΝΤΙΠΑΛΟΝ ΔΕΟΣ, ΜΟΝΟΝ. τοῦ μένειν τὴν συμμαχίαν, μία πίστις ἐχυρὰ, τὸ ἀλλήλους ἐπίσης δεδιέναι.

Ο ΓΑΡ ΠΑΡΑΒΑΙΝΕΙΝ. τῆς συμμαχίας (φησὶν) ὁ τολμῶν τι παραβῆναι, ἀποτρέπεται, λογιζόμενος, ὅτι ἰσοδύναμος ὢν οὐκ ἂν νικήσειε. τὸ ἑξῆς, ὁ γὰρ βουλόμενος λύειν τὴν συμμαχίαν, ἂν ἴδῃ, ὅτι οὐ πλέον ἕξει διὰ τὸ ἀντίπαλον εἶναι τὴν δι' ἐναντίας παρασκευὴν, ἀποτρέπεται τοῦ παραβαίνειν τὰς συνθήκας.

ΑΠΟΤΡΕΠΕΤΑΙ. ἀπείργεται.

ΕΣ ΤΗΝ ΑΡΧΗΝ. ἀρχὴν, τὴν δούλωσιν τῶν Ἑλλήνων. αὐτονόμους (φησὶ) κατέλιπον ἡμᾶς οἱ Ἀθηναῖοι οὐ κατ' εὔνοιαν, οὐδὲ δι' ἄλλο τι, ἢ ἵνα τὰ πράγματα αὐτῶν γένωνται δι' ἡμῶν καταληπτὰ, καὶ τοὺς ὅλους χειρώσωνται Ἕλληνας, χρώμενοι λόγῳ εὐπρεπεῖ, ἡμᾶς ὡς παράδειγμα, καὶ ἵνα ἔχωσιν ἡμᾶς ἐφόδιον τῆς τε γνώμης καὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, τουτέστι, συνεργοὺς, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς γνώμης, ὡς δέλεαρ καὶ ἀπάτην.

ΕΦΟΔΩι. μεθόδῳ.

ΑΜΑ ΜΕΝ ΓΑΡ ΜΑΡΤΥΡΙΩι. τεκμηρίῳ ἐχρῶντο οἱ Ἀθηναῖοι καταστρεφόμενοι τὰς πόλεις εὐπροσώπῳ, τῇ ἡμετέρᾳ αὐτονομίᾳ· λέγοντες, οὐκ ἂν Μιτυληναῖοι μεθ' ἡμῶν ἰσόψηφοί γε ὄντες καὶ ἐλεύθεροι, ἐπῄεσαν ἑκόντες, εἰ μὴ δικαίως ἐπεστρατεύομεν καὶ ἠδικηκόσι τι τῆς μάχης.

ΕΧΡΩΝΤΟ. οἱ λοιποὶ σύμμαχοι (φησὶ) τεκμηρίῳ σαφεῖ ἔμελλον χρήσεσθαι τῇ ἀκουσίῳ ἡμῶν μετ' Ἀθηναίων ξυστρατεύσει, ὅτι ἄδικοί εἰσιν οἷς ἐπέρχονται Ἀθηναῖοι. εἰ μὴ γὰρ ἦσαν τοιοῦτοι, οὐκ ἂν ἄκοντας ἦγον συστρατεύειν αὐτοῖς τοὺς ἰσοψήφους Μιτυληναίους.

ΕΝ ΤΩι ΑΥΤΩι ΔΕ. τῷ λιπεῖν ἐλευθέρους ἡμᾶς.

ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΙΣΤΑ. καὶ τοὺς κρατίστους ἡμᾶς ἐπὶ τοὺς ἀσθενεστέρους τῶν Ἑλλήνων πρώτους παρελάμβανον· ἵνα, τῶν ἄλλων Ἑλλήνων περιῃρημένων (ὅ ἐστι δεδουλωμένων) μόνους ἡμᾶς τελευταίους καταλιπόντες, ἀσθενεστέρους ἕξωσι πρὸς τὸ ἀντιπολεμεῖν αὐτοῖς δύνασθαι.

ΠΕΡΙΗιΡΗΜΕΝΟΥ. κεκρατημένου. ἡ δὲ σύνταξις, καὶ ἀσθενέστερα ἔμελλον ἕξειν τὰ τελευταῖα τοῦ ἄλλου περιῃρημένου.

ΚΑΙ ΠΡΟΣ Ο, ΤΙ ΧΡΗ ΣΤΗΝΑΙ. καὶ ἡμᾶς τοὺς δυναμένους ἡγήσασθαι αὐτῶν.

ΠΡΟΣΘΕΜΕΝΟΝ. εἰς ταυτὸ συνελθόν.

ΚΑΙ ΑΠΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ. τέτταρα τεκμήρια τέθεικε, δι' ὧν συνίστησιν, ὅτι οὐχὶ διὰ δικαιοσύνην μέχρι δεῦρο ἀπέσχοντο ἡμῶν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ διὰ πανουργίαν· ἓν μὲν, τὸ κατὰ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ λόγου· δεύτερον δὲ, τὸ γνώμης μᾶλλον ἐφόδῳ ἢ ἰσχύϊ τὰ πράγματα φαίνεσθαι καταληπτά· τρίτον, τὸ φοβεῖσθαι τὸ ναυτικὸν τῶν Μιτυληναίων· τέταρτον, τὸ θεραπεύεσθαι πρὸς τῶν Μιτυληναίων, κολακείᾳ μὲν, κοινῇ τοὺς Ἀθηναίους, δώροις δὲ, τῶν προεστώτων ἕκαστον.

ΕΠΙΠΟΛΥ Γ' ΑΝ ΕΔΟΚΟΥΜΕΝ ΔΥΝΗΘΗΝΑΙ. ἠδυνήθημεν διαφυγεῖν τὴν δουλείαν, εἰ μὴ ἔφθασεν ὁ πόλεμος τῶν Πελοποννησίων. τεκμήρια γὰρ ἦν ἡμῖν τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους ὑπ' Ἀθηναίων γινόμενα.

¶ ιβ'. 12. Ο, ΤΕ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ. ὅπερ δὲ τοῖς ἄλλοις ἐξ εὐνοίας (φησὶ) τὸ πιστεύειν ἀλλήλοις βεβαίως, τοῦτο ἡμῖν ὁ φόβος παρεῖχε βέβαιον, φυλάττειν ἡμᾶς τὰς πρὸς ἀλλήλους πίστεις διὰ τὸν φόβον.

ΚΑΙ ΟΠΟΤΕΡΟΙΣ ΘΑΣΣΟΝ. ὁπότεροι δ' ἂν ἡμῶν ἔφθασαν ἀπαλλαγῆναι τοῦ φόβου, καὶ θαρσῆσαι, ὡς ἐν ἀκινδύνῳ ὄντες, οὗτοι καὶ λύσειν ἔμελλον τὰς σπονδάς.

ΩΣΤΕ ΕΙΤΩι ΔΟΚΟΥΜΕΝ ΑΔΙΚΕΙΝ. εἴ τινι δοκοῦμεν ἄτοποί τινες εἶναι, ἀποστάντες ἀπ' αὐτῶν, καὶ μὴ ἀναμείναντες μαθεῖν, εἰ ἄρα τι γενήσεται παρ' αὐτῶν πρῶτον, διὰ τὸ ἐμβραδύναι τοῦτο ποιῆσαι, οὐκ ὀρθῶς ὁ τοιοῦτος λογίζεται. εἶτα καὶ τὴν αἰτίαν ἐπάγει. εἰ γὰρ ἴσοι (φησὶν) αὐτοῖς ὑπήρχομεν κατὰ δύναμιν, ὥστε καὶ ἐπιβουλεύουσιν αὐτοῖς ἀντεπιβουλεῦσαι, καὶ βραδυνόντων αὐτῶν καὶ μελλόντων, ἀντιμελλῆσαι καὶ ἀντιβραδῦναι, τί ἔδει ἡμᾶς ὑπ' ἐκείνοις ταχθῆναι, ἢ ὑπακούειν αὐτοῖς; ὁπότε δὲ οὐκ ἦμεν ἴσοι, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνοις ἦν τὸ ἐπιχειρεῖν καθ' ἡμῶν ὅτε θέλουσιν, ἔδει καὶ ἐφ' ἡμῖν εἶναι τὸ ἀποστῆναι αὐτῶν πρίν τι παρ' αὐτῶν παθεῖν.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΕΙΝΩΝ ΜΕΛΛΗΣΙΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΑΥΤΟΙ ΟΥΚ ΑΝΤΑΝΑΜΕΙΝΑΝΤΕΣ. ἡμεῖς οἱ Μιτυληναῖοι.

ΑΝΤΕΠΙΜΕΛΗΣΑΙ. τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν δέξασθαι.

ΕΚ ΤΟΥ ΟΜΟΙΟΥ ΕΠ' ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΕΙΝΑΙ. ἤγουν, κινουμένων ἐκείνων, κινηθῆναι καὶ ἡμᾶς.

¶ ιγʹ. 13. ΣΑΦΕΙΣ ΜΕΝ. σαφῶς τοὺς ἀκούοντας διδάξαι δυναμένας.

ΩΣ ΕΙΚΟΤΩΣ. ἐνδεχομένως.

ΙΚΑΝΑΣ ΔΕ ΗΜΑΣ. τὰς αἰτίας δηλονότι.

ΑΠΟΣΤΗΣΕΣΘΑΙ. κατὰ δύο τρόπους (φησὶν) ἀφιστάμεθα τῶν Ἀθηναίων· τοῦτο μὲν, ὑπὲρ τοῦ μὴ κακῶς μετ' Ἀθηναίων ποιῆσαι τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ μεθ' ἡμῶν ἐλευθερῶσαι αὐτούς. τὸ δὲ προποιῆσαι, οὐκ ἐπὶ τῷ διαφθεῖραι τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐπὶ τῷ πρότερόν τι ποιῆσαι, τουτέστιν ἀποστῆναι.

ΕΝ ΥΣΤΕΡΩι. χρόνῳ δηλονότι.

Η ΜΕΝΤΟΙ ΑΠΟΣΤ. σφόδρα τεχνικῶς ἐπὶ τὴν συμμαχίαν προτρέπουσι τοὺς Λακεδαιμονίους: ὅτι ἀπαράσκευοι ἐσμὲν, ὡς ταχέως ἀποστάντες.

ΑΠΟΣΤΑΣΙΣ. ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

Ηι ΚΑΙ ΜΑΛΛΟΝ ΧΡΗ. τὸ ἑξῆς, ξυμμάχους ἡμᾶς δεξαμένους ὑμᾶς τοὺς Λακεδαιμονίους. τὸ γὰρ δεξαμένους, ἀντὶ τοῦ δέξασθαι.

ΕΦΘΑΡΑΤΑΙ. ἐφθάρησαν.

ΑΙ ΔΕ ΕΦ' ΗΜΙΝ. καθ' ἡμῶν.

ΤΕΤΑΧΑΤΑΙ. τεταγμέναι εἰσίν.

Η ΑΠ' ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ. ἀπό τε ἡμῶν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν Μιτυληναίων.

ΟΥ ΓΑΡ ΕΝ ΤΗι ΑΤΤΙΚΗι ΕΣΤΑΙ. οὐ γὰρ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἔσται ὁ πόλεμος, ἐν δὲ τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ, δι' ἣν ὠφελοῦνται οἱ Ἀθηναῖοι, χρήματα λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν συμμάχων. καὶ πλείονά γε ἔσται αὐτοῖς, ἂν ἡμᾶς καταστρέψωνται. τά τε γὰρ ἡμέτερα προσλήψονται, πρότερον οὐ φορολογοῦντες ἡμᾶς, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ἄλλων βεβαίως ἕξουσιν. καὶ γὰρ οὐδεὶς ἀποστήσεται, γνοὺς Μιτυληναίους δεδουλωμένους.

Η ΠΡΟΣΟΔΟΣ. ἡ πρόσοδος τῶν χρημάτων τοῖς Ἀθηναίοις. ὅρα τὴν σύνταξιν.

ΚΑΤΑΣΤΡΕΨΟΝΤΑΙ. δουλώσουσιν.

Η ΟΙ ΠΡΙΝ ΔΟΥΛΕΥΟΝΤΕΣ. τὸ, ἢ οἱ πρὶν δουλεύοντες, οὐκ ἐπὶ τοῦ πρότεροι ἡμῶν δουλεύοντες, νοητέον, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ πρὶν ἀποστῆναι δηλονότι, δουλεύοντες, καὶ οὐ μετὰ τὸ ἀποστῆναι.

ΒΟΗΘΗΣΑΝΤΩΝ ΔΕ ΥΜΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΠΡΟΣΛΗΨΕΣΘΕ. κτήσεσθε.

ΚΑΘΑΙΡΗΣΕΤΕ. καταβαλεῖτε.

ΥΦΑΙΡΟΥΝΤΕΣ ΑΥΤΩΝ. κατ' ὀλίγον ἀποσπῶντες.

ΘΡΑΣΥΤΕΡΟΝ. θαῤῥαλεώτερον.

ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΕΤΑΙ. προσχωρήσει, ὑμῖν δηλονότι.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. τὸ δύνασθαι δηλονότι περιγενέσθαι ἐν τῷ πολέμῳ.

¶ ιδʹ. 14. ΙΣΑ ΚΑΙ ΙΚΕΤΑΙ ΕΣΜΕΝ. ὅμοιοι καὶ ἴσοι ἱκέταις ἐσμέν. τὸ ἴσα καὶ ἱκέται ἐσμὲν, εἶπεν, ἐπειδὴ καὶ συμμαχίαν αὐτοῖς προσάγουσιν. ὥστε, καθ' ὃ μὲν κινδυνεύουσιν, ἱκέται εἰσί· καθ' ὃ δὲ συμμαχίαν διδόασιν, οὐ παντάπασιν ἱκέται, ἀλλ' ὥσπερ ἱκέται.

ΚΑΙ ΜΗ ΠΡΟΗΣΘΕ ΗΜΑΣ. ἀπολύσητε.

ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟΝ. τοῦτο ἐπὶ τῆς δαπάνης ἀκουστέον, καὶ τῶν ἀναλωμάτων.

ΑΠΑΣΙ ΔΙΔΟΝΤΑΣ. δώσοντας.

ΑΝΔΡΕΣ. ἀνδρεῖοι, πρόθυμοι.

¶ ιεʹ. 15. ΠΡΟΣΔΕΞΑΜΕΝΟΙ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ. τῶν Μιτυληναίων.

ΕΣ ΤΟΝ ΙΣΘΜΟΝ ΤΟΙΣ ΔΥΟ ΜΕΡΕΣΙΝ. ἵνα τὸ μὲν τριτημόριον μείνῃ, φυλάττον πόλιν ἑκάστην, τὸ δὲ δίμοιρον ἐπὶ τὸν πόλεμον ἔλθῃ.

ΩΣ ΠΟΙΗΣΟΜΕΝΟΙ. τὴν ἐσβολὴν δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΛΚΟΥΣ ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΟΝ. οἱ ὁλκοὶ, ὄργανά εἰσιν, οἷς αἱ νῆες ἕλκονται.

ΑΜΑ ΕΠΙΟΝΤΕΣ. κατὰ τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΠΡΟΘΥΜΩΣ ΤΑΥΤΑ ΕΠΡΑΣΣΟΝ. ἀντιφορικῶς εἶπεν, ἀντὶ τοῦ, οὐ προθύμως ἐστράτευον.

ΞΥΓΚΟΜΙΔΗι. συλλογῇ.

¶ ιςʹ. 16. ΕΙΓΝΩΚΑΣΙΝ. οἱ Πελοποννήσιοι.

ΕΙΣΙ, ΜΗ ΚΙΝΟΥΝΤΕΣ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΠΛΗΝ ΙΠΠΕΩΝ, ΚΑΙ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΟΜΕΔΙΜΝΩΝ. ἔστιν Ἀθήνησι πολιτικὰ συντάγματα, ὧν τὸ εὐπορώτατον, πεντακοσιομέδιμνοι· τὸ δὲ δεύτερον, ἱππεῖς· τὸ δὲ τρίτον, ζυγῖται· τὸ δὲ τέταρτον, θῆτες. οἱ μὲν οὖν πεντακοσιομέδιμνοι οὐκ ἠναγκάσθησαν εἰσελθεῖν εἰς τὰς ναῦς, ὡς μεγίστην τιμὴν ἔχοντες ἐν τῇ πόλει, διὰ τὸ πολλὰ τελεῖν. οἱ δὲ ἱππεῖς, ὅτι οὐκ ἦν τούτων χρεία.

ΕΠΙΔΕΙΞΙΝ ΤΕ. δεῖξιν φανεράν.

Ηι ΔΟΚΟΙ. ἔδοξε.

ΚΑΙ ΑΠΟΡΑ ΝΟΜΙΖΟΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ, τί δεῖ ποιεῖν ἀπέγνωσαν.

ΕΠΗΓΓΕΛΛΟΝ. ἐζήτουν.

ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΕΙΔΟΝ. ἀναχωρήσαντας δηλονότι.

¶ ιζʹ. 17. ΕΝ ΤΟΙΣ. ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις, ἢ τοῖς Ἀθηναίοις.

ΝΗΕΣ ΑΜ' ΑΥΤΟΙΣ ΕΝΕΡΓΟΙ. αἱ τὸ ἔργον ποιοῦσαι τῶν νεῶν, τουτέστι, πλώϊμοι καὶ χρησταί.

ΤΡΙΣΧΙΛΙΟΙ ΜΕΝ ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ. ἐπέμφθησαν γὰρ ἐκεῖ πρῶτοι, καὶ δεύτεροι. οἱ μὲν οὖν πρῶτοι ἔμειναν ἕως ἁλώσεως τῆς πόλεως, πολιορκοῦντες· οἱ δὲ δεύτεροι, οἱ μετὰ Φορμίωνος, πρὸ τῆς ἁλώσεως ἀνεχώρησαν.

ΕΞΑΚΟΣΙΟΙ ΔΕ ΚΑΙ ΧΙΛΙΟΙ. διόλου (φησὶ) μέχρι τῆς πολιορκίας ὑπέμεινεν ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁπλιτῶν.

ΕΦΕΡΟΝ. ἐλάμβανον.

ΕΠΛΗΡΩΘΗΣΑΝ. ἀνθρώπων δηλονότι.

¶ ιηʹ. 18. ΚΡΑΤΥΝΑΝΤΕΣ. ἰσχυρὰ ποιήσαντες.

ΠΛΗΓΕΝΤΕΣ. μεγάλως νικηθέντες οἱ Μηθυμναῖοι. πληγὴ γὰρ κατὰ πόλεμον, καὶ τραῦμα, ἡ ἰσχυρὰ ἧττα.

ΕΙΡΓΕΙΝ. τοὺς Μιτυληναίους.

ΚΑΙ ΕΚ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΕΙΡΓΕΤΟ. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

¶ ιθ΄. 19. ΕΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΟΡΚΙΑΝ. τῶν Μιτυληναίων.

¶ κ΄. 20. ΟΙ ΠΛΑΤΑΙΕΙΣ. τὸ ἑξῆς οὕτως, οἱ Πλαταιεῖς ἐπειδὴ τῷ τε σίτῳ. τὰ γὰρ ἄλλα διὰ μέσου.

ΤΙΜΩΡΙΑΣ. ἐκδικήσεως.

ΤΗΝ ΠΕΙΡΑΝ ΑΥΤΟΙΣ. τὴν πρᾶξιν.

ΑΠΩΚΝΗΣΑΝ ΠΩΣ. ἀνεβάλοντο.

ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΝ. τῶν Πελοποννησίων.

ΞΥΝΕΜΕΤΡΗΣΑΝΤΟ. ἔλαβον τὸ ὕψος τοῦ τείχους, καὶ πρὸς τοῦτο ἡρμόσαντο τὰς κλίμακας. ἔλαβον δὲ ἐκ τῶν πλίνθων τῶν ἐπῳκοδομημένων ἀλλήλοις, τό, τε πλῆθος αὐτῶν ἀριθμήσαντες, καὶ τὸ πάχος συντεκμηράμενοι.

ΤΑΙΣ ΕΠΙΒΟΛΑΙΣ. ταῖς συνθέσεσι.

ΠΡΟΣ ΣΦΑΣ. τοὺς Πλαταιεῖς.

ΟΥΚ ΕΞΑΛΗΛΙΜΜΕΝΟΝ. οὐ κεχρισμένον.

ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ. δηλονότι θεῖναι κλίμακας.

ΟΥΤΩΣ ΕΛΑΒΟΝ. ἐνόησαν.

¶ κά. 21. ΚΑΙ ΗΝ ΞΥΝΕΧΗ. τὰ οἰκήματα δηλονότι.

ΔΙΑ ΔΕΚΑ ΔΕ ΕΠΑΛΞΕΩΝ. μετὰ δέκα.

ΑΛΛΑ ΔΙ᾽ ΑΥΤΩΝ ΜΕΣΩΝ. θύρας τινὰς ἐποίησαν ἐν αὐτοῖς τοῖς πύργοις, ὥστε δι᾽ αὐτῶν ἐξιέναι, εἴτις ἀπὸ πύργου εἰς πύργον ἕτερον ἤθελεν ἀπελθεῖν.

ΝΟΤΕΡΟΣ. δίυγρος, καὶ ὑετὸν ἔχων. ἔστι γὰρ καὶ ἕτερος μὴ τοιοῦτος, ἀλλὰ κρυώδης καὶ καπνώδης.

ΔΙ᾽ ΟΛΙΓΟΥ. ἀντὶ τοῦ ἐγγύθεν. ἐπεὶ διὰ δέκα ἐπάλξεων μόνον ἦσαν οἱ πύργοι.

ΣΤΕΓΑΝΩΝ. στέγην ἐχόντων.

¶ κβ΄. 22. ΟΙ Δ᾽ ΕΠΕΙΔΗ. οἱ Πλαταιεῖς τὰ κατὰ σκοπὸν ἐποίησαν.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΣ. οἵπερ καὶ τοῦ πειραθῆναι τῆς ἐξόδου, αἴτιοι ἦσαν. ἐμφαίνει δὲ τὸν μάντιν, καὶ τὸν στρατηγόν.

ΕΥΣΤΑΛΕΙΣ ΤΕ. εὔζωνοι.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΕΡΟΝ ΜΟΝΟΝ. ὑπεδέδεντο τὸν μὲν ἕνα τῶν ποδῶν, δι᾽ ἀσφάλειαν· τὸν δὲ ἕτερον γυμνὸν εἶχον, διὰ κουφότητα.

ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ. ἀντιδρασσόμενος.

ΚΑΙ ΑΥΤΙΚΑ ΒΟΗ ΗΝ. λείπει ἐν ἄλλῳ τὸ ἦν.

ΤΟ ΔΕ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. τῶν Πελοποννησίων.

ΚΑΤΑ ΧΩΡΑΝ ΜΕΝΟΝΤΕΣ. ἡσυχάζοντες.

ΕΚ ΤΗΣ ΕΑΥΤΩΝ ΦΥΛΑΚΗΣ. ἀντὶ τοῦ, καταλιπὼν τὴν ἑαυτοῦ φυλακήν.

ΑΛΛ᾽ ΕΝ ΑΠΟΡΩι ΗΣΑΝ. ἀπορίαν εἶχον μέχρι καὶ εἰκασμοῦ.

ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΙΑΚΟΣΙΟΙ ΑΥΤΩΝ. οὐδαμοῦ μὲν εἶπε περὶ τούτων τῶν τριακοσίων· δῆλον δὲ, ὅτι κατὰ τὸ σιωπώμενον ἐτάχθησαν. οὐ γὰρ ἂν νῦν ἐμέμνητο αὐτῶν.

ΠΑΡΑΝΙΣΧΟΝ ΔΕ. παρανέτελλον.

ΦΡΥΚΤΟΥΣ ΠΟΛΛΟΥΣ. δηλονότι φιλίους. οἱ γὰρ φίλιοι ἀνετείνοντο, καιόμενοι μὲν, ἱστάμενοι δέ· οἱ δὲ πολέμιοι καιόμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ, σειόμενοι δὲ ὑπὸ τῶν ἀνατεινόντων. κίνησις γὰρ ὁ πόλεμος.

ΚΑΙ ΜΗ ΒΟΗΘΟΙΕΝ. οἱ Θηβαῖοι.

¶ κγ΄. 23. ΕΝ ΤΟΥΤΩι. τῷ γιγνομένῳ δηλονότι.

ΕΝΣΤΑΝΤΕΣ. ἐναντιωθέντες.

ΟΙ ΜΕΝ, ΑΠΟ ΤΩΝ ΠΥΡΓΩΝ. οἱ Πλαταιεῖς καὶ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τοὺς βοηθοῦντας τῶν Πελοποννησίων ἔβαλλον.

ΟΙ Δ᾽ ΕΝ ΤΟΥΤΩι. τῷ καιρῷ δηλονότι.

ΑΠΩΣΑΝΤΕΣ. ῥίψαντες. ἵνα εὐχερῶς καὶ ἀκωλύτως ἡ ἀνάβασις γίνοιτο.

ΙΣΤΑΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΧΕΙΛΟΥΣ. τοῦ ἔξωθεν δηλονότι. ἤδη γὰρ εἶπε περὶ τοῦ ἔνδον.

ΧΑΛΕΠΩΣ ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ. οἱ τελευταῖοι τῶν καταβαινόντων ἀπὸ τῶν τῆς ὀροφῆς πύργων χαλεπῶς ἀπεχώρουν· ἐπεὶ οὐκ εἶχον τοὺς ὄπισθεν αὐτοῖς ἐπαμύνοντας.

ΕΣ ΤΑ ΓΥΜΝΑ. μέρη δηλονότι.

ΩΣΤ᾽ ΕΠΕΛΘΕΙΝ. διαδραμεῖν.

Η ΒΟΡΕΟΥ. ὁ ἢ σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ἤπερ κεῖται. βορέας γὰρ βέβαιον ποιεῖ κρύσταλλον, ἀπηλιώτης δὲ ὑδατώδη.

ΕΝ ΑΥΤΗι. τῇ τάφρῳ.

¶ κδ΄. 24. ΕΣ ΕΡΥΘΡΑΣ ΚΑΙ ΥΣΙΑΣ. δῆμοι Βοιωτίας.

ΚΑΤΑ ΧΩΡΑΝ ΕΓΕΝΟΝΤΟ. ἡσύχασαν.

ΩΣ ΟΥΔΕΙΣ ΠΕΡΙΕΣΤΙΝ. ἀντὶ τοῦ, πάντες ἀπώλοντο.

ΕΚΠΕΜΨΑΝΤΕΣ. ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν.

ΕΣΠΕΝΔΟΝΤΟ. σπονδὰς ἐζήτουν ποιῆσαι ἐπὶ τὴν ἀνάληψιν τῶν νεκρῶν.

ΟΙ ΜΕΝ ΔΗ ΤΩΝ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ. μετάβασις.

ΥΠΕΡΒΑΝΤΕΣ ΕΣΩΘΗΣΑΝ. ζῶντες ἐφυλάχθησαν.

¶ κέ. 25. ΤΟΙΣ ΠΡΟΕΔΡΟΙΣ. τοῖς ἄρχουσι τῶν Μιτυληναίων.

ΟΤΙ ΕΣΒΟΛΗ. ἔφοδος τῶν Λακεδαιμονίων κατὰ τῆς Ἀττικῆς.

ΕΘΑΡΣΟΥΝ ΤΕ. θάῤῥος ἐλάμβανον.

ΤΗΝ ΓΝΩΜΗΝ. κατὰ τὴν προαίρεσιν.

ΞΥΜΒΑΙΝΕΙΝ. συμφωνεῖν.

¶ κς΄. 26. ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ. οὗτος ὁ Κλεομένης, καὶ ὁ Πλειστοάναξ, παῖδές εἰσι Παυσανίου τοῦ ἐν Πλαταιαῖσιν ἀριστεύσαντος ἐπὶ τῶν Μήδων.

ΕΠΙΜΕΝΟΝΤΕΣ. οἱ Λακεδαιμόνιοι (φησὶν) ἐπιμένοντες ἀκοῦσαι τὸ ἀποβησόμενον ἀπὸ τῆς Λέσβου ὑπὸ τοῦ Ἀλκίδα, ἔτεμον τὰ πολλὰ τῆς Ἀττικῆς.

ΕΠΕΞΗΛΘΟΝ. ἐπέδραμον.

¶ κζ΄. 27. ΑΛΛΑ ΕΝΕΧΡΟΝΙΣΟΝ. ἔν τινι τόπῳ πολὺν χρόνον μένουσαι, διεβίβαζον.

ΩΣ ΕΠΕΞΙΩΝ ΤΟΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ. ὡς κινηθησόμενος κατὰ τῶν Ἀθηναίων.

ΗΚΡΟΩΝΤΟ. ὑπήκουον τοῖς ἄρχουσι.

ΚΑΙ ΔΙΑΝΕΜΕΙΝ. μεμερισμένως διδόναι.

ΞΥΓΧΩΡΗΣΑΝΤΕΣ. ὑπείξαντες.

¶ κή. 28. ΓΝΟΝΤΕΣ ΔΕ ΟΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΑΓΜΑΣΙΝ. οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες.

ΕΞΕΙΝΑΙ ΒΟΥΛΕΥΣΑΙ. βουλεύσεσθαι.

ΠΑΛΙΝ ΕΛΘΩΣΙΝ. ἐπανέλθωσιν.

ΟΙ ΔΕ ΠΡΑΞΑΝΤΕΣ. οἱ πρωταίτιοι τῆς ἀποστάσεως τῶν Λακεδαιμονίων.

ΠΕΡΙΔΕΕΙΣ ΟΝΤΕΣ. περίφοβοι γεγονότες.

ΟΥΚ ΗΝΕΣΧΟΝΤΟ. μεῖναι δηλονότι.

ΑΝΑΣΤΗΣΑΣ ΑΥΤΟΥΣ. ἐγείρας ἀπὸ τῶν βωμῶν.

ΠΡΟΣΕΚΤΗΣΑΤΟ. προσεποιήσατο.

ΚΑΘΙΣΤΑΤΟ. εὐτάκτει.

¶ κθ΄. 29. ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΛΛΟΝ ΠΛΟΥΝ. τὸν ἀπὸ Πελοποννήσου εἰς Μιτυλήνην.

ΠΡΙΝ ΔΗ. ἕως οὗ.

ΠΡΟΣΕΣΧΟΝ. προσωρμίσαντο.

ΕΣ ΕΜΒΑΤΟΝ. τὸ στενὸν τὸ μεταξὺ Χίου καὶ Ἐρυθρᾶς.

¶ λ΄. 30. ΠΡΙΝ ΕΚΠΥΣΤΟΥΣ. φανερούς.

ΩΣΠΕΡ ΕΧΟΜΕΝ. ἀντὶ τοῦ, ὡς νῦν ἐσμέν.

ΚΑΙ ΠΑΝΥ. εὑρήσομεν τὸ ἀφύλακτον δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΖΟΝ ΑΥΤΩΝ. τὸ διὰ ξηρᾶς στράτευμα.

ΟΥΚ ΑΛΛΟ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΑΙΝΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. τὸ καινὸν, οἱ μὲν διὰ διφθόγγου γράψαντες, οὕτως ἐνόησαν, τὸ παρ᾽ ἐλπίδα καὶ παρὰ δόξαν ποιοῦν ἐν τοῖς πολεμίοις νικᾷν, τουτέστι, τὸ ἐπιπεσεῖν ἀφυλάκτως τοῖς ἐχθροῖς. οἱ δὲ διὰ τοῦ ψιλοῦ γράψαντες οὕτως ἐξηγοῦνται, τὸ διάκενον καὶ ἀργὸν τοῦ πολέμου.

Ο ΕΙΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ. τὸ ἀφύλακτον δηλονότι, καὶ ῥάθυμον· ὃ εἴτις στρατηγὸς αὐτός τε ἐκκλίνοι, καὶ τοῖς πολεμίοις τηνικαῦτα ἐπιχειροίη, ἡνίκ᾽ ἂν ἀφυλάκτους αὐτοὺς ὁρῴη, μάλιστ᾽ ἂν ὀρθοῖτο.

ΕΝΟΡΩΝ. προσέχων.

ΠΛΕΙΣΤ᾽ ΑΝ ΟΡΘΟΙΤΟ. ἐπὶ πλεῖστον νικήσαι ἄν.

¶ λά. 31. ΤΩΝ ΕΝ ΙΩΝΙΑι. λείπει ἡ ἀπό.

ΟΡΜΩΜΕΝΟΙ. ὁρμητήριον ἔχοντες.

ΕΛΠΙΔΑ Δ᾽ ΕΙΝΑΙ. ἔφασκε δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΔΟΝ ΤΑΥΤΗΝ. ταύτην τὴν πρόσοδον τὴν ἀπὸ τῶν Ἰώνων ὑπάρχουσαν τοῖς Ἀθηναίοις, ἐὰν ἀφέλωνται, καὶ χειρώσωνται αὐτοὶ τὴν Ἰωνίαν, μέλλουσιν ἔχειν καὶ τὰ ἀπὸ τῶν Ἰώνων ἀεὶ χρήματα, καὶ τὴν ἐκεῖθεν Ἀθηναίων παρασκευήν.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΗΝ ΕΦΟΡΜΩΣΙΝ. οἱ μὲν εἰς τὸ ἐφορμῶσι τὸν λόγον ἀναπαύουσι, καὶ τὴν πτῶσιν ἐναλλάττουσιν, ἐπὶ τῶν Λακεδαιμονίων τὸ ἐφορμῶσι λαμβάνοντες· οἱ δὲ τὸ ὅλον ἐπὶ τῶν Ἀθηναίων ἐκδέχονται, καὶ νοοῦσιν οὕτω, καὶ ἐὰν ἐφορμῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι, δαπάνη αὐτοῖς γίνεται, ὅταν τὶ χωρίον ἡμεῖς ἐν τῇ Ἰωνίᾳ κατάσχωμεν. Ἄλλως. καὶ ἐὰν ἐφορμούντων σφῶν (τουτέστι τῶν Πελοποννησίων) δαπάνη αὐτοῖς γενήσεται, δηλονότι τοῖς Ἀθηναίοις. διόπερ τὸ σφίσιν αὐτοῖς οὐχ ἅμα ἀναγνωστέον, ἀλλὰ διαιρετέον, καὶ κατὰ τὸ σφίσιν ὑποστικτέον

Ο ΔΕ. ὁ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως περὶ τὴν Ἰωνίαν διατρίβων.

ΕΝΕΔΕΧΕΤΟ. ἐν ἑαυτῷ ἐδέχετο.

ΑΛΛΑ ΤΟ ΠΛΕΙΣΤΟΝ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ. ὁ περισσότερος σκοπὸς ἦν αὐτῷ.

¶ λγ΄. 33. ΟΥ ΣΧΗΣΩΝ. οὐ προσορμιούμενος.

ΑΥΤΑΓΓΕΛΟΙ ΔΕ ΑΥΤΟΝ ΙΔΟΥΣΑΙ. οὐκ ἐπ᾽ ἀγγελίαν πεμφθεῖσαι, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἄλλην χρείαν.

ΕΦΡΑΣΑΝ. τοῖς Ἀθηναίοις.

Ο ΔΕ. ἤγουν, ὁ Πάχης.

ΕΦΑΙΝΕΤΟ. ὁ Ἀλκίδας.

ΕΠΑΝΕΧΩΡΕΙ. ὁ Πάχης.

ΚΕΡΔΟΣ ΔΕ ΕΝΟΜΙΣΕ. κέρδος (φησὶν) ἐνόμισεν ὁ Πάχης, ὅτι οὐ κατέλαβε τὰς Ἀλκίδου ναῦς, ἵνα μὴ ἀναγκάσωσιν αὐτὸν στρατόπεδον κατ᾽ αὐτῶν ποιήσασθαι, ἢ φυλακὰς, καὶ ἐφόρμησιν, μὴ ἄρα τὶ τυχηρὸν γένηται ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, καὶ ἡττηθῇ.

¶ λδ΄. 34. ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΡΒΑΡΩΝ. καὶ τῶν βαρβάρων ἐπαχθέντων ὑπὸ μιᾶς τῶν στάσεων.

ΕΠΑΧΘΕΝΤΩΝ. ἐπελθόντων.

ΑΡΚΑΔΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΒΑΡΒΑΡΩΝ. λείπει ἡ ἀπὸ, ἵν᾽ ᾖ, ἀπὸ τῶν Ἀρκάδων.

ΕΠΟΛΙΤΕΥΟΝ. τὴν πολιτείαν εἶχον.

ΥΠΕΞΕΛΘΟΝΤΕΣ ΤΟΥΤΟΥΣ. λαθραίως φυγόντες.

ΣΩΝ ΚΑΙ ΥΓΙΑ. ἀνακρωτηρίαστον.

ΚΑΙ ΟΥ ΠΡΟΣΔΕΧΟΜΕΝΩΝ. τῶν ἐντός.

ΑΙΡΕΙ. πορθεῖ, χειροῦται· ὅθεν καὶ περισπᾶται. ἐπὶ γὰρ τοῦ ὑψῶσαι, βαρύνεται.

ΟΣΟΙ ΕΝΗΣΑΝ. τοῦ Πισσούθνου.

¶ λέ. 35. ΟΥΣ ΚΑΤΕΘΕΤΟ. ἀποκτεῖναι.

ΚΑΘΙΣΤΑΤΟ. εὐτάκτει.

¶ λϛ΄. 36. ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΑΛΑΙΘΟΥ. εἰς τοὺς Ἀθηναίους.

ΕΣΤΙΝ Α ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΟΝ. ἔστιν ἃ πρᾶξαι ὑπισχνούμενον.

ΠΕΡΙ ΔΕ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ. τῶν πρωταιτίων.

ΕΔΟΞΕΝ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΠΑΡΟΝΤΑΣ ΜΟΝΟΝ. ἐν Ἀθήναις.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΣ ΜΙΤΥΛΗΝΑΙΟΥΣ. ὅτι ἄλλως ἀπέστησαν.

ΕΠΙΚΑΛΟΥΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ ἐγκαλοῦντες.

ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΕΠΟΙΗΣΑΝΤΟ. σύμμαχοι.

ΕΚΕΙΝΟΙΣ. τοῖς Μιτυληναίοις.

ΒΟΗΘΟΙ. οὖσαι δηλονότι.

ΠΑΡΑΚΙΝΔΥΝΕΥΣΑΙ. μετὰ κινδύνου ἐλθεῖν εἰς Ἰωνίαν.

ΕΔΟΚΟΥΝ. ἐνομίζοντο.

Η ΟΥ ΤΟΥΣ ΑΙΤΙΟΥΣ. ἡ οὐ ἀπόφασις περιττή. ὁ γὰρ ἢ σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ἤπερ κεῖται. κἂν τῇ συνηθείᾳ δὲ πολλάκις παρελκούσαις ἀποφάσεσι χρώμεθα. οὐ μὰ τὸν Δία, οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα. ὡς καὶ τὸ, ἀπαγορεύω σοι μὴ ποιεῖν.

ΤΟΥΤΟ ΤΩΝ ΜΙΤΥΛΗΝΑΙΩΝ. ὅτι μετενόησαν.

ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΕΛΕΙ. τοὺς στρατηγοὺς λέγει τοὺς ἐν τέλει. οὗτοι γὰρ συνῆγον τὴν ἐκκλησίαν.

ΩΣΤΕ ΑΥΘΙΣ ΓΝΩΜΑΣ. διασκέψεις.

ΠΡΟΘΕΙΝΑΙ. δηλονότι τοὺς ἐν τέλει.

ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΟΙΣ. καὶ γὰρ τοῖς ἐν τέλει γνώριμον, ὅτι βούλονται οἱ πλείους τῶν πολιτῶν αὖθις ἀποδοθῆναι αὐτοῖς ἐκκλησίαν.

ΣΦΙΣΙΝ. τοῖς πολίταις.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΤΕΡΑΝ. βουλὴν δηλονότι.

ΒΙΑΙΟΤΑΤΟΣ. ἰσχυρός.

¶ λζ΄. 37. ΠΟΛΛΑΚΙΣ ΜΕΝ ΗΔΗ. ἡ

στάσις πραγματική ἐστὶ τῆς δημογορίας. διαιρεῖται δὲ τῷ δικαίῳ καὶ τῷ συμφέροντι. τὸ γὰρ εὐπρεπὲς οὐδετέρως ἐξήτασεν. ἦν γὰρ τὸ μὲν, παρὰ τὸ ἦθος τῆς πόλεως· τὸ δὲ, παρὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀδικησάντων. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν, ὅτι πολλάκις ἔγνων δημοκρατίαν, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἑτέρων ἄρχειν. ἐπεὶ γὰρ ἀλλήλους οἱ πολῖται οὔτε φοβοῦνται οὔτε ἐπιβουλεύουσιν, οἴονται μηδὲ ὑπὸ τῶν ὑπηκόων ἐπιβουλεύεσθαι.

ΤΟ ΑΥΤΟ ΕΧΕΤΕ. ἀδεὲς δηλονότι.

ΚΑΙ Ο, ΤΙ ΑΝ Η ΛΟΓΩι. τουτέστι, καὶ οὐχ ἡγεῖσθε τοῦτο, ὅτι ἄν τε λόγῳ παραχθέντες ὑπ᾽ αὐτῶν, ἄν τε οἰκτείραντες αὐτοὺς, μαλακώτερον καὶ πραότερον ἐνεχθῆτε, οὐκ ἐκείνοις τὶ χαρίζεσθε, ἀλλ᾽ αὐτοὶ κινδυνεύετε καταφρονούμενοι· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἴσασι χάριν ὑμῖν.

ΟΥΚ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΣ ΗΓΕΙΣΘΕ. οὐ σκοπεῖτε, ὅτι οὐκ εἰς χάριν ἐκείνων τοῦτο ποιεῖτε, ἀλλ᾽ εἰς ἴδιον κίνδυνον.

ΜΑΛΑΚΙΖΕΣΘΑΙ. χαυνοῦσθαι.

ΕΠΙΒΟΥΛΕΥΟΝΤΑΣ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς συμμάχους δηλονότι.

ΟΥΚ ΕΞ ΩΝ ΑΝ ΧΑΡΙΖΗΣΘΕ. τὸ ἑξῆς, οὐκ ἐξ ὧν σφαλλόμενοι ταῖς ἐλπίσιν οἱ ἀφιστάμενοι ὑμῶν, πάλιν δουλοῦνται. τὸ δὲ, ἐὰν χαρίζησθε, μεταξύ. ὁ δὲ νοῦς, οὐχ ὑπακούουσιν ὑμῶν, ἐὰν σφαλλόμενοι ἐν τῇ ἀποστάσει συγχωρῶνται. οὐ κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ καθὸ βιαίως καὶ ἀκριβῶς πράττονται δίκας.

ΒΛΑΠΤΟΜΕΝΟΙ ΑΥΤΟΙ. ἀσαφὲς τὸ χωρίον, ὅτι ἀπὸ αἰτιατικῆς εἰς εὐθεῖαν μετέβη ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐννοίας· ὅπερ ἐστὶ παρὰ τὴν κοινὴν συνήθειαν. ὤφειλε γὰρ, βλαπτομένους καὶ ἀκροωμένους, εἰπεῖν ὁ γράφων, ἀλλ᾽ ὡς καινῶν συντάξεων εὑρετὴς καὶ τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος ἐπιστήμων, τοῦτο οὐ πεποίηκε. τοιαύτας δὲ εὑρήσεις καὶ παρὰ τῷ θεολόγῳ συντάξεις πολλάς. ἃς οἱ μὴ εἰδότες διαβάλλουσί τε, καὶ σολοικίζειν τὸν μέγαν οἱ ἀμαθεῖς οἴονται. τὸ δὲ βλαπτόμενοι, εἰ ἀντὶ τοῦ ἀφιστάμενοι, καὶ μὴ κατορθοῦντες ἃ προέθεντο ποιῆσαι, δεχθείη, ἔχοι ἂν τὴν προκειμένην διάνοιαν· εἰ δὲ κατὰ τὸ ὀρθὸν δεχθείη, ἔχοι ἂν οὕτως, ὅτι βλαπτόμενοι αὐτοὶ ἐν τῷ ὑπήκοοι εἶναι, οὐκ ἐξ ὧν ἄρτι χαρίσησθε αὐτοῖς ἀκροάσονται ὑμῶν, ἀλλ᾽ ἐξ ὧν τῇ ἰσχύϊ περιγένησθε αὐτῶν. οὐδὲ γὰρ εὐνοίᾳ βούλονται ὑποτάσσεσθαι.

ΠΑΝΤΩΝ ΔΕ ΔΕΙΝΟΤΑΤΟΝ. τὸ νόημα τοιοῦτον, πάντων (φησὶ) δεινότατόν ἐστιν, εἰ μὴ γνωσόμεθα, ὅτι φαύλοις νόμοις, ἀκινήτοις δὲ, χρωμένη πόλις, καλλίων ἐστὶν, ἢ καλοῖς μὲν, ἀβεβαίοις δὲ καὶ ἀκύροις. ἀμαθίαν δὲ καλεῖ οὐχ ἁπλῶς τὴν ἄνοιαν, ἀλλὰ τὸ μὴ θέλειν καὶ τῶν νόμων, καὶ τῶν ῥητόρων, καὶ πάντων εἶναι δοκεῖν φρονιμώτερον, ἀλλ᾽ εἴκειν τοῖς καλῶς δεδογμένοις, καὶ μὴ ζητεῖν ἀνατρέπειν αὐτά. ὅπερ αἰνίττεται ποιεῖν τὸν Διόδοτον. σωφροσύνην δὲ λέγει, τὸ ἀεὶ ἐμμένειν τοῖς κειμένοις νόμοις, καὶ μὴ ζητεῖν μεταβάλλειν αὐτούς.

ΕΙ ΒΕΒΑΙΟΝ ΗΜΙΝ ΜΗΔΕΝ. ἤγουν, ἐὰν ὦμεν παλίμβουλοι.

ΚΑΘΕΣΤΗΞΕΙ. ἔσται.

ΑΚΙΝΗΤΟΙΣ. ἀμεταθέτοις.

ΑΜΑΘΙΑ ΤΕ ΜΕΤΑ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΣ. τὴν μὲν ἀμαθίαν ἐπὶ τῆς ἀσυνεσίας τέθεικε· τὴν δὲ δεξιότητα ἐπὶ τῆς συνέσεώς τε καὶ ἐντρεχείας· τὴν δὲ ἀκολασίαν ἀντέθεικε τῇ σωφροσύνῃ. δεῖ δὲ τὴν μὲν σωφροσύνην ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς εὐηθείας δέξασθαι· τὴν δὲ ἀκολασίαν, ἐπὶ τῆς εὐμεταβλησίας. ὁ δὲ νοῦς τοιοῦτος· οὐ βέλτιόν ἐστι (φησὶν) ἀμαθεστέρους μετὰ σωφροσύνης εἶναι, ἢ συνετωτέρους τυγχάνοντας, εὐμεταβλήτως ἔχειν.

ΟΙ ΤΕ ΦΑΥΛΟΤΕΡΟΙ. ἀμαθέστεροι.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΞΥΝΕΤΩΤΕΡΟΥΣ. συγκρινόμενοι δηλονότι.

ΟΙ ΜΕΝ ΓΑΡ. οἱ φρόνιμοι.

ΩΣ ΕΝ ΑΛΛΟΙΣ. ὡς ἐν ἄλλοις μείζοσιν οὐ δυνάμενοι δηλῶσαι καὶ γνώριμον ποιῆσαι πᾶσι τὴν ἰδίαν σύνεσιν, εἰ μὴ ἐν οἷς βούλονται δεῖξαι, ὅτι σοφώτεροί εἰσι τῶν νόμων.

ΔΗΛΩΣΑΝΤΕΣ ΤΗΝ ΓΝΩΜΗΝ. τὴν πολυμαθίαν λέγει γνώμην.

ΟΙ Δ᾽ ΑΠΙΣΤΟΥΝΤΕΣ. οἱ ἀμαθεῖς δηλονότι.

ΑΜΑΘΕΣΤΕΡΟΙ ΜΕΝ. ἤγουν ἐλάττονες τῆς γνώσεως τῶν νόμων.

ΚΡΙΤΑΙ ΔΕ ΟΝΤΕΣ. τουτέστι, κρείσσους καὶ δικαιότεροι ὄντες κριταὶ, ἤπερ ἀγωνισταὶ, ὀρθοῦνται τὰ πλείω.

ΠΑΡΑ ΔΟΞΑΝ. παρὰ τὸ δοκοῦν, καὶ φαινόμενον. ἐξ οὗ, παρὰ τὴν ἀλήθειαν.

¶ λή. 38. Ο ΑΥΤΟΣ ΕΙΜΙ ΤΗι ΓΝΩΜΗι. ἤγουν τοῖς δεδογμένοις ἐμμένω.

ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΥ ΔΙΑΤΡΙΒΗΝ. ἀργίαν τῆς τιμωρίας τῶν Μιτυληναίων. Σημείωσαι ἄλλως. εἰπὼν ὅτι ἡ τοῦ χρόνου διατριβὴ συμφέροι τοῖς προηδικηκόσιν, αἰτίαν ἀποδίδωσι, δι᾽ ἣν συμφέροι. ἐν γὰρ τῷ χρόνῳ (φησὶν) ἀμβλύνεται ἡ τοῦ πάθους ὀργή· εἰ δὲ τὸ ἀμύνεσθαι τῷ παθεῖν ἐγγὺς τεθείη, (τουτέστιν, εἰ μὴ γένοιτο ἐν μέσῳ χρόνος πολὺς) ἰσόπαλόν τε καὶ ἴσον τυγχάνει τὸ ἀμύνεσθαι, διὰ τὸ τὴν μνήμην ἀκραιφνῆ παρεῖναι τοῦ πεπονθέναι.

Ο ΕΣΤΙ ΠΡΟΣ ΤΩΝ ΗΔΙΚΗΚΟΤΩΝ. ὅπερ συμφέρει τοῖς ἠδικηκόσιν. ὃ κέρδος ἐστί. τὸ χρονοτριβῆσαι δηλονότι, καὶ σκέψασθαι. εἶτα καὶ τὴν αἰτίαν λέγει, ὅτι ἀμβλύτερος γίγνεται ὁ ἐκδικῶν, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ χρόνου πραΰνεσθαι. καὶ ὁ Εὐριπίδης, Χρόνος μαλάξει σε.

Ο ΓΑΡ ΠΑΘΩΝ. κακῶς δηλονότι.

ΑΜΥΝΕΣΘΑΙ ΔΕ. ὁ γὰρ ἀμυνόμενος δηλονότι, παθών τι ἀμύνεται. ᾧ ἕπεται δηλονότι ἡ τιμωρία.

ΑΝΤΙΠΑΛΟΝ ΟΝ. ἀντίπαλον, ἤγουν ἴσον. ὁ δὲ νοῦς οὕτω, τὸ ἀμύνεσθαι, ἴσον ἐστὶ τῷ τιμωρεῖν.

ΘΑΥΜΑΖΩ ΔΕ. ὁ εἰς τὴν κόλασιν (φησὶ) τῶν Μιτυληναίων ἀντιλέγων, δυνάμει τοῦτο κατασκευάζει (κἂν ἐξ εὐηθείας τοῦτο μὴ λέγῃ) ὅτι τὰ ὑπὸ Μιτυληναίων εἰς Ἀθηναίους ἀδικήματα ὠφέλιμά εἰσι τοῖς Ἀθηναίοις. ἐπεὶ τί καὶ λέγων, οὐκ ἀξιώσει κολασθῆναι αὐτούς.

ΑΔΙΚΙΑΣ ΗΜΙΝ. ἃς ἠδίκησαν ἡμᾶς.

ΤΩι ΛΕΓΕΙΝ ΠΙΣΤΕΥΣΑΣ. τῷ πιθανολογεῖν θαῤῥήσας. θαῤῥήσας τῇ δυνάμει τοῦ ἑαυτοῦ λόγου.

ΤΟ ΠΑΝΥ ΔΟΚΟΥΝ ΑΝΤΑΠΟΦΗΝΑΙ. ἀποφῆναι, ἔστι τὸ ἀρίδηλον, καὶ φανερώτατον· τὸ δὲ οὐκ ἔγνωσται, ἔστι τὸ ἀφανές.

Η ΚΕΡΔΕΙ. ἢ τὴν τοῦ λόγου δύναμιν ἐνδείξασθαι βουλόμενος, ἢ κέρδους χάριν (φησὶ) λαλήσει. ταῦτα γὰρ πάντα παρὰ τὸ ἐναργὲς καὶ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν ἐστὶ, τὸ λέγειν ὡς εἶπε.

ΤΟ ΕΥΠΡΕΠΕΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ. τὸν πιθανὸν λόγον.

ΠΑΡΑΓΕΙΝ ΠΕΙΡΑΣΕΤΑΙ. ἀπατᾷν.

ΤΑ ΜΕΝ ΑΘΛΑ. τὰ κέρδη.

ΕΤΕΡΟΙΣ ΔΙΔΩΣΙ. τοῖς ῥήτορσιν.

ΑΝΑΦΕΡΕΙ. ἀναλαμβάνει, ἀναδέχεται.

ΚΑΚΩΣ ΑΓΩΝΟΘΕΤΟΥΝΤΕΣ. ἀνοήτως τὸν ἀγῶνα διατιθέμενοι.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΕΥ ΕΙΠΟΝΤΩΝ. πιθανῶς.

ΤΑ ΔΕ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΗΔΗ. οὐ σκοποῦντες.

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΚΑΙΝΟΤΗΤΟΣ ΜΕΝ ΛΟΓΟΥ. ποικιλίας καὶ εὐπρεπείας. ταῦτα πρὸς τοὺς Ἀθηναίους αἰνίττεται, οὐδέν τι μελετῶντας πλὴν λέγειν τὶ καὶ ἀκούειν καινόν. τῆς αὐτῆς δὲ διανοίας ἐστὶ καὶ ἡ τοῦ Ἀρχιδάμου δημηγορία, ἐν οἷς φησὶ, καὶ μὴ τὰ ἀχρεῖα ξυνετοὶ ἄγαν ὄντες, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΑΠΑΤΑΣΘΑΙ ΑΡΙΣΤΟΙ. ἀντὶ τοῦ ἐπιτήδειοι, καὶ ἕτοιμοι μὴ δοκεῖν ὕστεροι ἀκολουθῆσαι τῇ γνώμῃ.

ΜΕΤΑ ΔΕΔΟΚΙΜΑΣΜΕΝΟΥ ΔΕ. ἀληθοῦς. ὁ γὰρ ψευδὴς, ἀδόκιμος.

ΔΟΥΛΟΙ ΟΝΤΕΣ. δοῦλοι ὄντες ἀεὶ τῶν ἀτόπων καὶ παραδόξων, ὑπερόπται δὲ τῶν πρεπόντων καὶ εἰωθότων. τουτέστι καταφρονοῦντες τῶν συνήθων. Ἄλλως. τοῖς πράγμασι (φησὶ) καὶ τοῖς λόγοις τοῖς παραδόξοις καὶ μὴ εἰθισμένοις ἀεὶ χαίροντες καὶ πιστεύοντες· καταφρονοῦντες δὲ τῶν δεδοκιμασμένων, καὶ εἰωθότων.

ΤΩΝ ΕΙΩΘΟΤΩΝ. τῶν πρεπόντων.

ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΜΕΝ. βούλεταί τι εἰπεῖν, εἰ δὲ μὴ, πάντως ἀντειπεῖν τῷ λέγοντι, ὅπως μὴ βραδύτερον ἐκείνου δόξῃ νενοηκέναι τὸ συμφέρον. τὸ ἑξῆς, μὴ δοκεῖν ὕστεροι ἀκολουθῆσαι τῇ γνώμῃ.

ΔΟΚΕΙΝ ΤΗι ΓΝΩΜΗι. κατὰ τὴν γνώμην.

ΖΗΤΟΥΝΤΕΣ ΔΕ ΑΛΛΟ ΤΙ, ΩΣ ΕΙΠΕΙΝ. καινότερα (φησὶ) ζητοῦντες παρὰ τὰ εἰωθότα, καὶ ἐν οἷς πολιτευόμεθα.

ΑΠΛΩΣ ΤΕ, ΑΚΟΗΣ ΗΔΟΝΗι. ἀκοῆς ῥητορικῶν λόγων καινότερα καὶ παράδοξα ὑμῖν εἰσηγουμένων. σοφιστὰς δὲ λέγει οὐ τοὺς σοφιζομένους τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ τοὺς ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγομένους, τοὺς διδασκάλους τῶν ῥητορικῶν προβλημάτων. θεατὰς δὲ αὐτοὺς τοὺς μαθητὰς, καὶ ἀκροατάς. ὥσπερ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ (φησὶ) τῶν σοφιστικῶν λόγων, ἡδονῆς γίγνονται κριταὶ, οὐ πραγμάτων, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑμεῖς τοὺς λόγους σκοπεῖτε, οὐ τὰ πράγματα. ἡδονῇ δὲ, ἀντὶ τοῦ κολακείᾳ.

¶ λθ'. 39. ΩΝ ΕΓΩ ΠΕΙΡΩΜΕΝΟΣ. ὧν ἐπιτηδευμάτων, ὧν εἶπεν ἄρτι ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀδολέσχαι εἰσίν.

ΑΠΟΤΡΕΠΕΙΝ ΥΜΑΣ. ἀπείργειν.

ΑΠΟΦΑΙΝΩ. λέγω (φησὶν) ὅτι ἡ μία πόλις οἱ Μιτυληναῖοι σφόδρα ἠδίκησαν ὑμᾶς τοὺς Ἀθηναίους. καὶ τὴν αἰτίαν ἐπάγει εὐθύς.

ΤΟΥΣ ΗΜΕΤΕΡΟΥΣ ΠΟΛΕΜΙΟΥΣ. ἤγουν τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΑΠΟΣΤΑΣΙΣ ΜΕΝ ΓΕ. ἀπόστασίς ἐστιν, ὅταν τινὲς κακῶς πάσχοντες ἀποστῶσιν· ἐπανάστασις δὲ, ὅταν τινὲς τιμώμενοι, καὶ μηδὲν ἀδικούμενοι, στασιάσωσι καὶ ἐχθρεύσωσι τοῖς μηδὲν ἀδικήσασιν.

ΕΖΗΤΗΣΑΝ ΤΕ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΤΑΤΩΝ ΗΜΑΣ ΣΤΑΝΤΕΣ ΔΙΑΦΘΕΙΡΑΙ; ἤτοι, συνεμάχησαν τοῖς πολεμίοις ἡμῶν;

ΚΑΙΤΟΙ ΔΕΙΝΟΤΕΡΟΝ ΕΣΤΙΝ. εἰ ἕνεκα (φησὶν) ἰδίας δυνάμεως καὶ κέρδους ἀντεπολέμησαν ἡμῖν, οὐκ ἦν δεινὸν τοσοῦτον· νῦν δὲ ἄνευ ἐλπίδων τινῶν, ἐξ οἰκείας κακονοίας ὁρμώμενοι· ὅπερ δεινότερον.

ΑΠΟΣΤΑΝΤΕΣ ΗΔΗ ΗΜΩΝ. Αἰγινήτας λέγει, καὶ Ποτιδαιάτας, καὶ Ναξίους, καὶ τοὺς ἄλλους δεδουλωμένους.

Η ΠΑΡΟΥΣΑ. αὐτοῖς δηλονότι.

ΜΗ ΕΛΘΕΙΝ ΕΣ ΤΑ ΔΕΙΝΑ. εἰς τὴν ἀπόστασιν.

ΚΑΙ ΕΛΠΙΣΑΝΤΕΣ. ἤλπισαν (φησὶν) ἀποστῆναι ἡμῶν, ὅπερ μεῖζον μέν ἐστι τῆς δυνάμεως αὐτῶν, ἔλαττον δὲ τῆς βουλήσεως αὐτῶν. ἐβούλοντο γὰρ οὐ μόνον ἀποστῆναι ἡμῶν, ἀλλὰ δὴ καὶ καθελεῖν τὴν δύναμιν τῆς πόλεως, διὰ τὸ τολοιπὸν ἀδεῶς βιοτεύειν.

ΙΣΧΥΝ ΑΞΙΩΣΑΝΤΕΣ. προτιμῆσαι (φησὶν) ἀξιώσαντες τὴν δύναμιν τοῦ δικαίου. δίκαιον δὲ λέγει τὸ ἐμμεῖναι τῇ ἀρχῇ, καὶ μὴ ἀποστῆναι.

ΕΝ Ωι ΓΑΡ ΩιΗΘΗΣΑΝ. ἀντὶ τοῦ, πρός καιρόν τινα δυνηθέντες, κατεφρόνησαν καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας, καὶ τῆς παρ' ἡμῶν τιμῆς.

ΕΙΩΘΕ ΔΕ. εἴωθε δὲ πρὸς ὕβριν τρέπειν ἡ εὐπραξία τῶν πόλεων ἐκείνας, αἷς ἂν αὐτὴ ἐξαίφνης ἐγγένηται, καὶ ἀπροσδόκητος.

ΕΣ ΥΒΡΙΝ ΤΡΕΠΕΙΝ. τρέπεσθαι.

ΤΑ ΔΕ ΠΟΛΛΑ. ὡς ἐπιτοπολύ.

ΥΦ' ΗΜΩΝ ΤΕΤΙΜΗΣΘΑΙ. μηδὲν τετιμῆσθαι ὑφ' ἡμῶν. ἀπὸ κοινοῦ γὰρ τὸ μηδέν. ἢ μᾶλλον τὸ λεγόμενον, οὕτως, ἔδει τοὺς Μιτυληναίους οὕτω τιμᾶσθαι ὑφ' ἡμῶν, ὡς οὐδὲν διαφέροντας τῶν ἄλλων. τουτέστιν, ἔδει αὐτοὺς δούλους εἶναι.

ΤΟ ΜΕΝ ΘΕΡΑΠΕΥΟΝ. τὸ κολακεῦον.

ΟΙΣ Γ' ΕΞΗΝ. τοῖς δημόταις, καὶ πολλοῖς.

ΤΩΝ ΤΕ ΞΥΜΜΑΧΩΝ ΣΚΕΨΑΣΘΕ. σκέψασθε δὲ, εἰ τοῖς ἀποστᾶσι τῶν ξυμμάχων ἑκουσίως καὶ τοῖς ἀναγκασθεῖσι τὰς ὁμοίας τιμωρίας προσθήσετε, καὶ μὴ μείζονας τοῖς ἑκουσίως ἀποστᾶσι, τίνα λοιπὸν οὐ νομίζετε εὐχερῶς τῶν συμμάχων ἀφίστασθαι, ὅταν μέλλωσιν, ἢ, κατορθώσαντες τελείως τὴν ἀπόστασιν, ἐλεύθεροι εἶναι, ἢ, ἀποτυχόντες τῆς βουλήσεως, συγγνώμης ἀξιωθήσεσθαι.

ΕΙ ΤΟΙΣ ΤΕ ΑΝΑΓΚΑΣΘΕΙΣΙ. τοῖς ἀκουσίως ἀποστᾶσιν.

Η ΚΑΤΟΡΘΩΣΑΝΤΙ. τὴν ἀπόστασιν δηλονότι.

ΠΟΛΙΝ ΕΦΘΑΡΜΕΝΗΝ. συμμαχίδα.

ΤΗΣ ΕΠΕΙΤΑ ΠΡΟΣΟΔΟΥ. τοῦ μετὰ ταῦτα κέρδους.

ΠΡΟΣ ΤΟΙΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΙ. ἡμῖν πολεμίοις δηλονότι.

ΤΟΙΣ ΝΥΝ ΚΑΘΕΣΤΗΚΟΣΙ. τοῖς Πελοποννησίοις.

¶ μ'. 40. ΟΥΚΟΥΝ ΔΕΙ ΠΡΟΣΘΕΙΝΑΙ. δοῦναι ἐλπίδα τοῖς συμμάχοις. ὁ νοῦς οὕτως. οὐκ ἔστιν ἐλπὶς, ὡς συγγνώμην λήψονται, πταίσαντες ἀνθρωπίνως. οὐ γὰρ ἀκούσιον τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν. ἡ δὲ συγγνώμη, τῶν ἀκουσίων.

ΩΝΗΤΗΝ. ἔστι γάρ τις καὶ χρήμασιν ὠνητὴ τοῖς ἁμαρτάνουσι συγγνώμη. Ὅμηρος,—καὶ μέν τις τε κασιγνήτοιο φόνοιο Ποινὴν, ἢ οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνειῶτος. Καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ, πόλλ' ἀποτίσας.

ΞΥΓΓΝΩΜΟΝ Δ' ΕΣΤΙ. συγγνώμης ἄξιον.

ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΠΡΩΤΟΝ. διεμαχεσάμην δηλονότι.

ΜΗ ΜΕΤΑΓΝΩΝΑΙ. μὴ μεταμελείᾳ θεῖναι.

ΤΑ ΠΡΟΔΕΔΟΓΜΕΝΑ. τὰ προκεκυρωμένα.

ΚΑΙ ΕΠΙΕΙΚΕΙΑι ΑΜΑΡΤΑΝΕΙΝ. συγγνώμῃ.

ΒΡΑΧΕΑ ΗΣΘΕΙΣΑ. οὐδ' ὅλως.

ΤΟ ΕΥ ΠΑΘΕΙΝ. τὸ χρηματίσασθαι ὑπὸ τῶν Μιτυληναίων, τὸ εὐεργετηθῆναι.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΜΟΙΟΥΣ ΤΕ. τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ διαθέσει ὄντας.

ΚΑΙ ΤΑ ΞΥΜΦΟΡΑ. ἡμῖν δηλονότι.

ΤΟΙΣ ΜΕΝ. τοῖς Μιτυληναίοις ἀχαρίστοις οὖσι χαριζόμενοι. καὶ ἡ παροιμία, Ὅμηρος,—οὐδέ τίς ἐστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.

ΔΙΚΑΙΩΣΕΣΘΕ. δικαίως καθ' ὑμῶν ἀποδείξετε, ὅτι τυραννικῶς ἄρχετε.

ΕΙ ΓΑΡ ΟΥΤΟΙ ΟΡΘΩΣ. ὁ νοῦς οὗτος, εἰ μὲν ἀδίκως ἀπέστησαν οἱ Μιτυληναῖοι, κολασθήτωσαν· εἰ δὲ δικαίως, δῆλον ὅτι ὑμεῖς ἀδίκως ἄρχετε. ᾧ ἕπεται, ὅτι τυραννεῖτε. καὶ κατὰ τοῦτο οὖν πάλιν κολασθήσονται, ὅτι τυράννους ὑμᾶς ἐλογίσαντο. ὁ δὲ τύραννος ἀποτόμως αὐτὰ ἅπερ ποιεῖ εἴωθε ποιεῖν. κατ' ἄμφω οὖν ὀφείλουσι κολασθῆναι, εἴτε ἐννόμως ἄρχομεν, εἴτε τυραννοῦμεν.

ΕΙ ΔΕ ΔΗ ΚΑΙ ΟΥ ΠΡΟΣΗΚΟΝ. εἰ δὲ δὴ καὶ οὐ προσῆκον ὑμῖν ἄρχειν, ὅμως ἄρχετε, οὐκοῦν καὶ παρὰ τὸ προσῆκον οὗτοι κολαζέσθωσαν, καὶ γενέσθω παράνομος ἐκ παρανόμου τυραννίδος παρανομία, τοῦ συμφέροντος ἕνεκα τῇ ἀρχῇ. ἐὰν δὲ μὴ θέλητε κολάζειν, χρὴ παύεσθαι ὑμᾶς τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀσκεῖν ἀνδραγαθίαν ἀκίνδυνον.

ΟΜΩΣ ΑΞΙΟΥΤΕ ΤΟΥΤΟ ΔΡΑιΝ. τὸ ἄρχειν βιαίως.

Η ΠΑΥΕΣΘΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ δεῖ.

ΤΗι ΤΕ ΑΥΤΗι ΖΗΜΙΑι. τῇ αὐτῇ ζημίᾳ (φησὶ) σπουδάσατε ἀμύνασθαι τοὺς Μιτυληναίους, ᾗ ἂν ἐτιμωρήσαντο καὶ αὐτοὶ ὑμᾶς, περιγενόμενοι ὑμῶν.

ΚΑΙ ΜΗ ΑΝΑΛΓΗΤΟΤΕΡΟΙ. τοῦτό φησιν, ὅτι, ἐπεὶ ἤλγουν οἱ Μιτυληναῖοι ὑφ' ὑμῶν τῶν Ἀθηναίων κρατούμενοι, δεῖ καὶ ὑμᾶς ἀλγῆσαι ἐπὶ τῇ αὐτῶν ἀποστάσει. καὶ μὴ ἀναλγητότεροι ἐκείνων ἀξιοῦτε εἶναι, ἵνα μὴ καὶ ἀναίσθητοι δόξητε, οὐκ ἀλγοῦντες ἐφ' οἷς ἀδικεῖσθε. τὸ δὲ ἑξῆς οὕτως, ἐκεῖνοι ἐπέρχονται καὶ διαφθείρουσί τινα ἀδίκως, οἱ μὴ σὺν αἰτίᾳ ποιοῦντες κακῶς, ὑφορώμενοι τὴν ἔχθραν τοῦ καταλειφθέντος ἐχθροῦ. ὑμεῖς δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, μὴ φοβεῖσθε τοῦτο. οὐ γὰρ ἄνευ αἰτίας αὐτοὺς κολάσετε.

ΟΙ ΔΙΑΦΕΥΓΟΝΤΕΣ. Ἀθηναῖοι τῶν ἐπιβουλευσάντων Μιτυληναίων.

ΕΠΙΒΟΥΛΕΥΣΑΝΤΩΝ. τῶν Μιτυληναίων.

Α ΕΙΚΟΣ ΗΝ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΙΗΣΑΙ. ἡ ἀπόδειξις, ὅτι, εἰ ἐκράτησαν Λέσβιοι τῶν Ἀθηναίων, κακῶς ἂν αὐτοὺς εἰργάσαντο.

ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕ. οἱ ἀδικοῦντες (φησὶ) τινὰ χωρὶς αἰτίας, τουτέστιν, ἄνευ τοῦ προηδικῆσθαι, σπουδάζουσιν ἀπολέσθαι τοὺς δι' ἐναντίας· εἰδότες, ὅτι ὁ διαφυγὼν χαλεπώτερος ἐχθρὸς θέλει εἶναι τοῦ προπαθόντος, καὶ διὰ τοῦτο βουλομένου ἀμύνεσθαι.

ΜΗ ΞΥΝ ΠΡΟΦΑΣΕΙ ΤΙΝΑ. οἱ μὴ πρότερον ἀδικηθέντες, ἐπιχειρήσαντες δὲ ἀδικῆσαι πρότερον τινὰς, ἐπιμένουσιν ἕως ἀπολέσωσιν ἂν αὐτούς· εἰδότες, ὅτι, ἐὰν σωθῶσιν οἱ ἀδικηθέντες, πικροὶ τοῖς ἠδικηκόσιν ἔσονται πολέμιοι, καὶ πάθωσιν ἂν κακῶς παρ' αὐτῶν, ἀμυνομένων αὐτούς.

ΚΑΙ ΔΙΟΛΛΥΝΤΑΙ. ἀντὶ τοῦ διαφθείρουσιν.

Ο ΓΑΡ ΜΗ ΞΥΝ ΑΝΑΓΚΗι. ὁ γὰρ ἀδίκως τὶ καὶ πρῶτος παθὼν, ἐὰν διαφύγῃ, πικρότερος καὶ δεινότερός ἐστι τοῦ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ· τὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθρὸν ὁρίζεται, τὸν μὴ προπαθόντα, ἀλλὰ προκαταρχόμενον ἀδικίας. ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, ὁ προπαθὼν, καὶ ὁ ἀμυνόμενος, χαλεπώτερός ἐστι τοῦ προκαταρχομένου ἀδικίας, μήπω τὶ παθόντος.

ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΕΧΘΡΟΥ. μοίρας δηλονότι.

ΓΕΝΟΜΕΝΟΙ Δ' ΟΤΙΕΓΓΥΤΑΤΑ ΤΗι ΓΝΩΜΗι. εἰς ἔννοιαν ἐλθόντες ὧν ἐμέλλετε πάσχειν ὑπὸ Λεσβίων.

ΜΗ ΜΑΛΑΚΙΣΘΕΝΤΕΣ. μὴ ἐνδόντες εἰς τὴν ἡδονὴν τὴν ἀπὸ τῶν λόγων, καὶ πρὸς τὸν οἶκτον, καὶ τὴν ἐπιείκειαν· μηδὲ ἀμνημονήσαντες τοῦ κινδύνου, οὗ ἂν ἐκινδυνεύσατε, εἰ ἐκράτησαν ὑμῶν.

ΗΣΣΟΝ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΝ. τὸ ἑξῆς, ἧσσον πολεμήσετε, ἀντὶ τοῦ, οὐδὲ ἧσσον. Ὅμηρος, Ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς. Τὸ δὲ, ἣν γνῶσιν, οἱ σύμμαχοι δηλονότι.

¶ μβ'. 42. ΟΥΤΕ ΤΟΥΣ ΠΡΟΘΕΝΤΑΣ. εἰς μέσον θέντας τὴν δευτέραν διάσκεψιν. πρὸς τὸ, Καὶ θαυμάζομεν τῶν προθέντων αὖθις, καὶ τὰ ἑξῆς. Διοδότου δημηγορία αὕτη ὑπὲρ Μιτυληναίων. Ἰστέον δὲ, ὅτι ὁ μὲν Κλέων τὸ δίκαιον προβάλλεται, οὗτος δὲ ὁ Διόδοτος τὸ συμφέρον. καὶ σκόπει τὸ τοῦ συγγραφέως ἔθος, χαίροντος ἀεὶ ταῖς ἀντιπάλοις δημηγορίαις.

ΝΟΜΙΖΩ ΔΕ ΔΥΟ. πρὸς τὸ, Εἰ βέβαιον ἡμῖν οὐδὲν καθεστήξει, ὧν ἂν δόξῃ πέρι.

ΜΕΤΑ ΑΠΑΙΔΕΥΣΙΑΣ. ἀπειρίας.

ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΤΗΤΟΣ. ἀσθενείας.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΛΟΓΟΥΣ. πρὸς τὸ, Εἰώθατε θεαταὶ μὲν τῶν λόγων γίνεσθαι, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΔΙΑΜΑΧΕΤΑΙ. ἐναντιοῦται.

Η ΙΔΙΑι. τουτέστι, διὰ τὸ ἴδιόν τι κέρδος σκοπεῖν, καὶ συμφέρον.

ΔΙΑΦΕΡΕΙ. ὠφελεῖ.

ΕΙ ΑΛΛΩι. καὶ οὐχὶ λόγῳ δηλονότι.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ. τὸ ἑξῆς, περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ ἀφανοῦς δυνατόν ἐστι φράσαι.

ΔΙΑΦΕΡΕΙ Δ' ΑΥΤΩι. λυσιτελεῖ.

ΕΥ ΜΕΝ ΕΙΠΕΙΝ. τὸ ἑξῆς, εὖ μὲν οὐκ ἂν ἡγεῖται περὶ τοῦ κακοῦ εἰπεῖν δύνασθαι. οὕτω συντακτέον, τὸ μὲν περὶ τοῦ κακοῦ δύνασθαι λέγειν καλῶς, οὐχ ἡγεῖται, (ἤγουν, οὐ φροντίδα περὶ τούτου ποιεῖται) ἡγεῖται δὲ μᾶλλον ἐκεῖνο εἶναι καλὸν, τὸ διαβαλόντα, καὶ ἀπατήσαντα, ἐκπλῆξαι τοὺς ἀκουσομένους. ὃ δὴ καὶ διαφέρει τῷ οὕτω λέγοντι. κέρδους γὰρ ἕνεκα τὸ τοιοῦτον εἶδος τοῦ λόγου μεταχειρίζεται.

ΧΑΛΕΠΩΤΑΤΟΙ. πρὸς τὸ, αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ εὖ εἰπεῖν, τὸ παθεῖν εὖ ἀντιλήψονται.

ΕΠΙΔΕΙΞΙΝ ΤΙΝΑ. συμβουλίαν, φιλοτιμίαν.

ΑΜΑΘΙΑΝ. καὶ οὐ χρήματα δηλονότι.

ΑΠΕΧΩΡΕΙ. τοῦ δικαστηρίου δηλονότι.

ΑΔΙΚΙΑΣ Δ' ΕΠΙΦΕΡΟΜΕΝΗΣ. ἀδίκως κατηγορῶν.

ΥΠΟΠΤΟΣ. διὰ τὸ ἐπὶ χρήμασι λέγειν.

ΚΑΙ ΜΗ ΤΥΧΩΝ. τοῦ σκοποῦ δηλονότι.

ΕΝ ΤΩι ΤΟΙΩιΔΕ. πράγματι δηλονότι.

ΦΟΒΩι ΓΑΡ. ἐν τῷ τοὺς δυναμένους τὶ συμβουλεύειν, μὴ τολμᾶν λέγειν, ὡς δόξαν ἐπὶ χρήμασι ληψομένους.

ΚΑΙ ΠΛΕΙΣΤ' ΑΝ ΟΡΘΟΙΤΟ. διοικοῖτο καὶ εὐδρομοίη ἡ πόλις.

ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΓΑΡ. ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἐλάχιστα. τὸ ἑξῆς, χρὴ φαίνεσθαι μὴ ἐκφοβοῦντα, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἴσου ἄμεινον λέγοντα.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΜΗ ΤΥΧΟΝΤΑ. τὸν μὴ ἄριστα συμβουλεύοντα.

ΚΑΤΟΡΘΩΝ. φύσει γὰρ οἱ ἄνθρωποι οὐ παύονται ἀεὶ τῇ ὀρέξει ἐπεκτεινόμενοι.

ΠΑΡΑ ΓΝΩΜΗΝ. τὴν ἑαυτοῦ.

ΜΗ ΕΠΙΤΥΧΩΝ. ὀρθῆς βουλῆς.

¶ μγ'. 43. ΤΑ ΔΕΙΝΟΤΑΤΑ. τὰ ψευδῆ, καὶ ἄδικα.

ΠΡΟΣΑΓΕΣΘΑΙ. πιθανολογεῖν καὶ ἀπατᾶν.

ΤΑΣ ΠΕΡΙΝΟΙΑΣ. περιεργίας.

ΑΦΑΝΩΣ ΠΗ. κατά τινα τρόπον.

ΧΡΗ ΔΕ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΓΙΣΤΑ. τὸ ἑξῆς, χρὴ δὲ ἡμᾶς πρὸς τὰ μέγιστα προνοοῦντας, περαιτέρω λέγειν ὑμῶν τῶν δι' ὀλίγου σκοπούντων. τὸ δὲ, καὶ ἐν τῷ τοιῷδε ἀξιοῦντι, ἀντὶ τοῦ, καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ὑμῶν ἀξιώμασι καὶ ἐπιτηδεύμασι. τουτέστι τοῖς ὑποπτεύουσι.

ΚΑΙ ΕΝ ΤΩι ΤΟΙΩιΔΕ. ἐν τῇ τοιαύτῃ ὑποψίᾳ.

ΠΡΟΝΟΟΥΝΤΑΣ. σκεπτομένους.

ΤΩΝ ΔΙ' ΟΛΙΓΟΥ ΣΚΟΠΟΥΝΤΩΝ. τῶν ἀσκέπτως λεγόντων.

ΣΩΦΡΟΝΕΣΤΕΡΟΝ ΑΝ ΕΚΡΙΝΕΤΕ. μετὰ ὑγιοῦς φρονήσεως ἣν ἂν ἡ κρίσις ἡ ὑμετέρα.

¶ μδ'. 44. ΟΥΤΕ ΑΝΤΕΡΩΝ. τῷ Κλέωνι δηλονότι.

ΑΛΛΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΗΜΕΤΕΡΑΣ ΕΥΒΟΥΛΙΑΣ. ἐσβολὴ τοῦ συμφέροντος, καὶ προκατασκευὴ τοῦ προαναιρεῖν τὰ λυποῦντα τὴν ὑπόθεσιν.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΗΣΣΟΝ ΑΦΙΣΤΑΣΘΑΙ. τὰς πόλεις.

ΘΑΝΑΤΟΝ ΖΗΜΙΑΝ ΠΡΟΣΘΕΙΣΙ. πρὸς τὸ, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις παράδειγμα σαφὲς καταστήσατε, ὃς ἂν ἀφιστῆται, θανάτῳ ζημιωσόμενον.

ΤΩι ΕΥΠΡΕΠΕΙ. τῇ πιθανολογίᾳ τοῦ Κλέωνος.

ΗΜΕΙΣ ΔΕ ΟΥ ΔΙΚΑΖΟΜΕΘΑ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΥΣ. οὐ δικαστήριον συγκροτοῦμεν μετὰ τῶν Μιτυληναίων.

ΩΣ ΤΕ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ. οὐ περὶ τοῦ δικαίου (φησὶ) συμβουλευόμεθα, ἀλλὰ τοῦ συμφέροντος.

ΧΡΗΣΙΜΩΣ ΕΞΟΥΣΙΝ. ἡμῖν δηλονότι.

¶ μέ. 45. ΕΝ ΟΥΝ ΤΑΙΣ ΠΟΛΕΣΙ. τοῦ Κλέωνος συμβουλεύσαντος ἀποκτεῖναι πάντας Μιτυληναίους, καὶ παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ποιῆσαι Ἕλλησιν, ἵνα μὴ ἀφιστῶνται ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὁ Διόδοτος τἀναντία συμβουλεύων, φησὶ πρὸς τοῦτο ἐκ τοῦ μᾶλλον. εἰ γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι πολλῶν καὶ οὐ μειζόνων ἐγκλημάτων θάνατος ἡ ζημία πρόκειται, καὶ ὅμως οἱ ἄνθρωποι, τῇ ἐλπίδι ἐπαιρόμενοι, ῥιψοκινδύνως ἐγχειροῦσιν αὐτοῖς, καὶ οὐδεὶς δύναται κωλυτὴς γενέσθαι τῶν τηλικούτων ἔργων, ἀλλ' ὁσημέραι πράττονται δηλονότι, καὶ τοὺς Μιτυληναίους ἀποκτείνωμεν, ζημιούμεθα μὲν, καὶ περὶ ἑαυτοὺς σφαλλόμεθα, οὐ μέντοιγε φόβον τινὰ τοῖς ἄλλοις παρέξομεν· ἀλλ' οὐδὲν ἧττον ἔστιν ὅτε ἀποστήσονται, τῇ ἐλπίδι κουφιζόμενοι.

ΠΟΛΛΩΝ ΘΑΝΑΤΟΥ ΖΗΜΙΑ. οἷον, τυραννίδος, προδοσίας, καὶ φόνου, καὶ μοιχείας, καὶ ἄλλων.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΙΣΩΝ ΤΩιΔΕ. τῷδε τῷ τῶν Μιτυληναίων ἀδικήματι, τῇ ἀποστάσει.

ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΣΙ. ῥιψοκινδύνως πράττουσι.

ΤΙΣ ΠΩ. οὐδεμία.

ΑΠΕΙΡΞΕΙ ΤΟΥΤΟΥ. τούτου, τοῦ ἁμαρτάνειν δηλονότι.

ΔΙΕΞΕΛΗΛΥΘΑΣΙ ΓΕ. ἐπραγματεύσαντο (φησὶ) περὶ πάσης ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας οἱ νομοθέται, καὶ ἐξέθεντο ποινάς.

ΚΕΙΣΘΑΙ ΑΥΤΑΣ. τὰς ζημίας.

ΑΝΗΚΟΥΣΙΝ. ἀνέρχονται.

ΔΕΟΣ ΤΟΥΤΟΥ. τοῦ θανάτου.

ΟΥΔΕΝ ΕΠΙΣΚΕΙ. οὐδὲν κωλύει (φησὶν) ὁ τοῦ θανάτου φόβος τοὺς βουλομένους ἐξαμαρτεῖν.

ΑΛΛ' Η ΜΕΝ ΠΕΝΙΑ. τὰς αἰτίας βούλεται δηλῶσαι τῶν ἁμαρτημάτων, ἀφ' ὧν κινούμενοι ἄνθρωποι ἁμαρτάνουσι· καὶ φησὶν, ὅτι οἱ μὲν, ὑπὸ πενίας ἀναγκάζονται λησταὶ εἶναι· οἱ δὲ, ὑπὸ ἐξουσίας καὶ μεγαλοφροσύνης πλεονεκτοῦσιν· οἱ δὲ, ὁμοίως διά τινα κρείττονα ἀναγκάζονται κινδυνεύειν· οἷον, οἱ μέθυσοι καὶ πόρνοι, δι' ἡδονήν. καὶ ὅπερ φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ἠθικοῖς, ὅτι πᾶσα πρᾶξις καὶ προαίρεσις ἀγαθοῦ τινος ἐφίεσθαι δοκεῖ.

ΑΙ Δ' ΑΛΛΑΙ ΞΥΝΤ. οἱ ξυντυχόντες τοῦ μέσου· ἤτοι, μήτε πένητες, μήτε πλούσιοι ὄντες.

Η ΤΕ ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ Ο ΕΡΩΣ. πρῶτον τὶς ἐρᾷ, εἶτα ἐλπίζει, εἶτα ἐγχειρεῖ. Ἡσίοδος, Μούνη

δ' αὐτόθι ἐλπὶς ἐν ἀῤῥήκτοισι δόμοισι "Ενδον ἔμιμνε, πίθου ὑπὸ χείλεσιν. καὶ τὰ λοιπά.

ΕΠΙ ΠΑΝΤΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἐξάγουσιν ἐς τοὺς κινδύνους.

ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗΝ. τὴν ἐγχείρησιν, τὴν εὐπορίαν, τὴν ἄνυσιν.

ΕΚΦΡΟΝΤΙΖΩΝ. ἔξω φροντίδος τιθέμενος.

ΚΑΙ Η ΤΥΧΗ ΕΠ' ΑΥΤΟΙΣ. μετὰ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ἐλπίδα.

ΑΔΟΚΗΤΩΣ ΓΑΡ ΕΣΤΙΝ. πολλάκις (φησὶν) ἐγχειρήσας τὶς πράγματι, ἔτυχεν αὐτοῦ· ἄλλος δὲ θεασάμενος, ῥιψοκινδύνως κατατολμᾷ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, καὶ ἀπὸ μικροτέρων ἀφορμῶν ἔστιν ὅτε, διὰ τὸ καὶ τὸν ἄλλον ὁρᾷν ἐπιτυγχάνοντα.

ΤΙΝΑ ΠΡΟΑΓΕΙ. παρακινεῖ.

Η ΑΛΛΩΝ ΑΡΧΗΣ. Ποτίδαια, περὶ ἐλευθερίας· Ἀθῆναι, περὶ ἄλλων ἀρχῆς, ἔν τε Σικελίᾳ, καὶ πολλαχοῦ.

ΕΚΑΣΤΟΣ ΑΛΟΓΙΣΤΩΣ. καὶ ἕκαστος (φησὶ) τῶν πολιτῶν μετὰ τοῦ κοινοῦ ἀλογίστως μειζόνως δοξάζει, καὶ ἐλπίζει νικῆσαι.

ΑΠΛΩΣ ΤΕ. ταῦτα πρὸς τὸν Κλέωνα.

¶ μς'. 46. ΩΣ ΕΧΕΓΓΥΩι. βεβαίῳ, ἰσχυρᾷ, ἐγγυῆσαι δυναμένῃ.

ΚΑΙ ΟΤΙ ΕΝ ΒΡ. καιρῷ βραχυτάτῳ δηλονότι, τῷ ψηφίσασθαι θάνατον Μιτυληναίων, ὡς ὁ Κλέων ἠξίου. τὸ δὲ οὔκουν χρὴ, ἀπὸ κοινοῦ ληπτέον.

ΓΝΩι ΜΗ ΠΕΡΙΕΣΟΜΕΝΗ. ἀντὶ τοῦ, μὴ ἀπελπίσασα τοῦ περιεῖναι καὶ σωθῆναι. ὁ δὲ νοῦς τοιοῦτος, ὅτι, ἐάν τις ἀποστῇ ἀφ' ἡμῶν πόλις, πάλιν αὐτὴν ἀναληψόμεθα, καὶ τὰς δαπάνας οὐκ ἀπολέσομεν, διὰ τὸ ἐλπίδα αὐτοῖς ζωῆς νομοθετῆσαι. ταῦτα δὲ πρὸς τὸν Κλέωνα, εἰπόντα, ἡμῖν δὲ πρὸς ἑκάστην πόλιν ἀποκεκινδυνεύσεται τά τε χρήματα καὶ αἱ ψυχαί.

ΕΣ ΞΥΜΒΑΣΙΝ. φιλίαν.

ΕΚΕΙΝΩΣ ΔΕ. ἀλλοτρόπως.

ΔΙΑ ΤΟ ΑΞΥΜΒΑΤΟΝ. διὰ τὸ ἀσυγχώρητον.

ΠΑΡΑΛΑΒΕΙΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, πῶς οὐ βλάβη ἡμῖν;

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥ. τοῦ κέρδους.

ΤΩι ΔΕ. τῇ προσόδῳ, καὶ φορολογίᾳ.

ΛΟΓΟΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑΙΣ. ἀπαρίθμησιν πρὸς τὸν Κλέωνα καὶ ταῦτα.

ΔΡΩΝΤΕΣ. ὑμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι. τὸ ἑξῆς τοῦ λόγου, ἥν τινα ἀποστάντα χειρωσώμεθα, χαλεπῶς οἰόμεθα χρῆναι τιμωρεῖσθαι.

ΚΑΙ ΒΙΑι. ἀκουσίως.

ΟΥΚ ΑΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥΣ. τοῦ ἄρχεσθαι. τὸ ἑξῆς, ἀφισταμένους οὐ σφόδρα κολάζειν.

ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΕΙΝ. πρὸς τὸ, καὶ μὴ τοῖς μὲν ὀλίγοις ἡ αἰτία προστεθῇ, τὸν δὲ δῆμον ἀπολύσητε. καὶ τὰ ἑξῆς.

ΤΟΥΤΟΥ. τοῦ ἀποστῆναι.

¶ μζ'. 47. ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΑΜΑΡΤΑΝΟΙΤΕ. λείπει ἡ κατά.

ΤΟΙΣ ΟΛΙΓΟΙΣ. τοῖς δυνατοῖς.

ΕΑΝ ΒΙΑΣΘΗι. συναποστῆναι δηλονότι.

ΤΟΙΣ ΑΠΟΣΤΗΣΑΣΙΝ. ἤγουν, τοῖς ἄρχουσιν.

ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΑΜΕΝΗΣ. ἐναντιουμένης.

ΕΣ ΠΟΛΕΜΟΝ ΕΠΕΡΧΕΣΘΕ. τῇ πόλει ἐπέρχεσθε.

ΟΠΛΩΝ ΕΚΡΑΤΗΣΕΝ. ἤγουν, ὡπλίσθη.

ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ. ἡμῶν δηλονότι.

ΟΜΟΙΩΣ ΚΕΙΣΘΑΙ. ὡρίσθαι.

ΜΗ ΠΡΟΣΠΟΙΕΙΣΘΑΙ. μήτοι γε δεικνύειν τὸ γνῶναι, ἀλλὰ μηδὲ μέχρι σχήματος δεικνύειν τὴν ἀδικίαν ἐκείνων.

ΕΣ ΤΗΝ ΚΑΘΕΞΙΝ. τὴν ἀσφάλειαν, καὶ κατοχὴν, καὶ κράτησιν.

Η ΔΙΚΑΙΩΣ ΟΥΣ ΜΗ ΔΕΙ. πρὸς τὸ, πειθόμενοι μὲν ἐμοὶ, τά τε δίκαια ἐς Μιτυληναίους, καὶ τὰ ξύμφορα ἅμα ποιήσετε.

¶ μή. 48. ΑΜΕΙΝΩ ΤΑΔΕ ΕΙΝΑΙ. τῶν βουλευμάτων τοῦ Κλέωνος δηλονότι.

ΟΙΣ ΟΥΔΕ ΕΓΩ. οἷς οἴκτῳ καὶ ἐπιεικείᾳ.

ΠΑΡΑΙΝΟΥΜΕΝΩΝ. τῆς ἐμῆς παραινέσεως.

Η ΜΕΤ' ΕΡΓΩΝ ΙΣΧΥΟΣ ΑΝΟΙΑι ΕΠΙΩΝ. ἢ ἀβούλως, δηλονότι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει ἐργαζόμενος.

¶ μθ'. 49. ΤΟΙΑΥΤΑ ΜΕΝ Ο ΔΙΟΔΟΤΟΣ ΕΙΠΕ. τινὲς λέγουσιν, ὅτι τοιαῦτα δὲ, ὤφειλεν εἰπεῖν, ἐπειδὴ ὀπίσω εἶπε, τοιαῦτα μὲν ὁ Κλέων. ἀλλ' ἡμεῖς φαμὲν, ὅτι ἐκεῖ καὶ τὸν δὲ ἀπέδωκεν, εἰπὼν, μετὰ ταῦτα δέ.

ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ. ἀμφιβόλως ἔσχον καὶ ἐνδοιαστικῶς περὶ τὴν δόξαν. οὕτω γὰρ δεινῶς καὶ καλῶς εἰρήκασιν ἀμφότεροι, ὥστε ἀμφιβάλλειν αὐτοὺς, τίνι προστεθῶσιν ἄν.

ΑΓΧΩΜΑΛΟΙ. ἐγγὺς, ἴσαι, παραπλήσιοι, ἰσοσθενεῖς.

ΠΡΟΕΙΧΕ ΔΕ ΗΜΕΡΑι ΤΕ ΚΑΙ ΝΥΚΤΙ. τοῦ πλοῦ δηλονότι.

ΥΠΝΟΝ ΗιΡΟΥΝΤΟ. ἐλάμβανον.

ΚΑΤΑ ΜΕΡΟΣ ΔΕ. κατὰ διαδοχὴν μερικήν.

ΤΑ ΔΕΔΟΓΜΕΝΑ. τῇ βουλῇ δηλονότι.

ΠΑΡΑ ΤΟΣΟΥΤΟΝ ΜΕΝ. ἀντὶ τοῦ, εἰς τοσοῦτον ἦλθε κινδύνου, ὥστε καὶ ἀναγνωσθῆναι τὸ περὶ τοῦ θανάτου ψήφισμα. ἢ, ἀντὶ τοῦ παρὰ μικρόν. ἔμελλε γὰρ εὐθὺς πράξειν τὰ ἐπισταλέντα ὁ Πάχης.

¶ ν'. 50. ΚΛΗΡΟΥΣ ΔΕ. μερίδας.

ΠΛΗΝ ΤΗΣ ΜΗΘΥΜΝΑΙΩΝ. οὗτοι γὰρ οὐκ ἀπέστησαν.

ΕΞΕΙΛΟΝ. ἐξαιρέτους ἀνέθεσαν.

¶ νά. 51. ΕΝ ΔΕ ΤΩι ΑΥΤΩι ΘΕΡΕΙ. μετάβασις.

ΑΥΤΟΘΕΝ. ἀπὸ τῆς Μινώας.

ΑΠΟ ΤΟΥ ΒΟΥΔΟΡΟΥ. ἀκρωτήριον τῆς Σαλαμῖνος.

ΕΚΠΛΟΥΣ ΑΥΤΟΘΕΝ. ἀπὸ τῆς Μινώας.

ΤΡΙΗΡΩΝ ΤΕ. ὅ, τε Κνῆμος καὶ ὁ Βρασίδας οἱ Σπαρτιᾶται μετὰ τῶν τεσσαράκοντα νεῶν ἀπὸ Νισαίας ἐξαπίνης προσέπεσον τῷ Βουδόρῳ, ὡς φησὶν ὁ Συγγραφεὺς ἐν τῇ δευτέρᾳ.

ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ. τῆς Μινώας.

Ηι ΚΑΤΑ ΓΕΦΥΡΑΝ. ὅπου.

¶ νβ'. 52. ΑΥΤΩΝ ΤΩι ΤΕΙΧΕΙ. τῶν Πλαταιέων.

ΕΙΡΗΜΕΝΟΝ ΓΑΡ ΗΝ ΑΥΤΩι. ἀντίπτωσις, ἤτοι αἰτιατικὴ ἀντὶ γενικῆς. ἀντὶ τοῦ, εἰρημένου γὰρ αὐτῷ, εἶπεν.

ΕΚ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ. ἐκ τῆς βουλῆς τῶν Λακεδαιμονίων.

ΜΗ ΑΝΑΔΟΤΟΣ ΕΙΗ. μὴ ἀποδοθῇ δηλονότι ὀπίσω. μὴ ἀποδόσιμος γένοιτο.

ΠΡΟΣΠΕΜΠΕΙ ΔΕ. οὗτος· ὁ δὲ πρὸς τὸν μέν. προεῖπε γὰρ, ὅτι βίᾳ μὲν οὐκ ἐβούλοντο ἑλεῖν.

¶ νγ'. 53. ΤΗΝ ΜΕΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΝ. ἡ δημηγορία τῶν Πλαταιέων δικανικωτέρα ἐστί· τὸ δὲ προοίμιον, ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος, καὶ ἐκ προσοχῆς.

ΟΥΚ ΕΝ ΑΛΛΟΙΣ ΔΕΞΑΜΕΝΟΙ. οὐκ ἐν ἄλλοις ἢ ὑμῖν. τὸ δὲ ἑξῆς, καὶ ἐν δικασταῖς οὐκ ἐν ἄλλοις δεξάμενοι γενέσθαι, ὥσπερ καὶ ἐσμὲν ἄρτι κρινόμενοι ὑφ' ὑμῶν.

Η ΥΜΙΝ. κατὰ δύο (φησὶ) τρόπους προὐθυμήθημεν ἐγχειρίσαι ὑμῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις τὴν πόλιν, κατά τε τὸ μὴ περὶ θανάτου κριθῆναι, ἀλλὰ περί τινος μαλακωτέρας ζημίας, καὶ καθὸ δικαίους ὑμᾶς κριτὰς ἡγησάμεθα γενέσθαι. νῦν δὲ (φησὶ) φοβούμεθα, μὴ ἀμφοτέρων ἅμα ἡμαρτήκαμεν. καὶ τὴν αἰτίαν εὐθὺς ἐπιφέρει. τόν τε γὰρ ἀγῶνα, φησὶ, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΤΟ ΙΣΟΝ. τὸ δίκαιον.

ΦΕΡΕΣΘΑΙ. ἀποφέρεσθαι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΕΙΝΟΤΑΤΩΝ. περὶ τοῦ θανάτου.

ΜΗ ΟΥ ΚΟΙΝΟΙ. μὴ οὐκ ἴσοι, μὴ οὐ δίκαιοι, ἀλλ' ἑτεραλκέα τὴν νίκην ποιήσητε.

ΤΕΚΜΑΙΡΟΜΕΝΟΙ. ἡμεῖς δηλονότι.

ΩΙ ΤΑ ΜΕΝ. τῷ ἐρωτήματι.

ΚΑΙ ΓΑΡ Ο ΜΗ ΡΗΘΕΙΣ ΛΟΓΟΣ. ὁ ἄνθρωπος ὁ σιωπήσας, καὶ μὴ εἰπών.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΑΝ ΗΝ. πρόξενος σωτηρίας.

ΠΡΟΣ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ. τοῖς σιωπῶσιν ἐξ ἀπορίας.

ΕΠΕΙΣΕΝΕΓΚΑΜΕΝΟΙ. ἡμεῖς δηλονότι.

ΑΛΛΑ ΜΗ, ΑΛΛΟΙΣ. τοῖς Θηβαίοις φησίν.

¶ νδ'. 54. ΕΥ ΔΕΔΡΑΣΜΕΝΩΝ. ὑφ' ὑμῶν μὲν ὡς πολεμίους. τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα λύσις ἐστὶ τοῦ Λακεδαιμονικοῦ διλημμάτου ἐρωτήματος, τοῦ λέγοντος, ὅτι ἠδικήσατε ἡμᾶς, ὦ Πλαταιεῖς, ἐν τῷ παρόντι πολέμῳ, ἢ οὔ; ἵνα, εἰ μὲν εἴποιεν ἀδικήσαντες, ὡς ἀδίκους αὐτοὺς μετελεύσωνται· εἰ δὲ μὴ, ὡς ψευδομένους, εἴπερ ἀγαθόν τι ποιῆσαι Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους φήσαιεν. φασὶν οὖν οἱ Πλαταιεῖς, ἀπολογούμενοι ἐπὶ τούτοις, εἰ μὲν ὡς πολεμίους ἡμᾶς περὶ τούτων πυνθάνεσθε, φαμὲν μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς Λακεδαιμονίους ὑμᾶς ὑφ' ἡμῶν, εἴτι μὴ καλὸν ἐν πολέμῳ πεπόνθατε, ὧπερ ἦμεν ἐχθροί· εἰ δὲ ὡς φίλους καταιτιᾶσθαι βούλεσθε, ἑαυτοὺς αἰτιᾶσθε. ὑμεῖς γὰρ πρότεροι ἠδικήσατε, καθ' ἡμῶν μετὰ τῶν συμμάχων Θηβαίων ἐπιστρατεύσαντες.

ΜΗ ΕΥ ΠΑΘΟΝΤΑΣ. αὐτοὺς ὑμᾶς τοὺς Λάκωνας.

ΦΙΛΟΥΣ ΔΕ ΝΟΜΙΖΟΝΤΑΣ. ἡμᾶς δηλονότι.

ΤΩι ΔΕ. τῷ Μήδῳ.

ΕΝ ΤΗι ΗΜΕΤΕΡΑι ΓΗι. ἐν τῇ Πλαταίᾳ.

ΠΕΡΙΕΣΤΗ ΤΗΝ ΣΠΑΡΤΗΝ. ἐκύκλωσεν.

ΩΝ ΟΥΚ ΕΙΚΟΣ. οὐ δίκαιον.

¶ νέ. 55. ΤΩι ΠΟΛΕΜΩι. τῷ νῦν δηλονότι.

ΕΚΠΡΕΠΕΣΤΕΡΟΝ. ἔξω τοῦ πρέποντος.

ΥΜΩΝ ΚΕΛΕΥΣΑΝΤΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΝΑΝΤΙΑ ΘΗΒΑΙΟΙΣ. μαχόμενοι τοῖς Θηβαίοις.

ΟΥΚΕΤΙ ΗΝ ΚΑΛΟΝ. καλὸν, δίκαιον. οὐ καλὸν προδοῦναι δηλονότι εἰς τὰ προστασσόμενα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΜΕΤΕΛΑΒΕΝ. ἐπολιτογραφήθη.

Α ΔΕ ΕΚΑΤΕΡΟΙ. οἵ τε Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΕΠΙ ΤΑ ΜΗ ΟΡΘΩΣ ΕΧΟΝΤΑ. ἐπὶ τὰ ἄδικα.

¶ νς'. 56. ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ. λῃστρικῶς ἐπερχομένους.

ΕΝ ΣΠΟΝΔΑΙΣ. σπονδῶν τῶν εἰρηνικῶν.

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΑΣΙ ΝΟΜΟΝ. τοῖς Ἕλλησιν.

ΟΣΙΟΝ ΕΙΝΑΙ. δίκαιον.

ΒΛΑΠΤΟΙΜΕΘΑ. ἀδικοίμεθα.

ΑΥΤΙΚΑ. ἐν τῷ ἐνεστῶτι.

ΠΟΛΕΜΙΩι. ἐν τῷ πολέμῳ.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΔΟΚΟΥΣΙΝ ΕΙΝΑΙ. οἱ Θηβαῖοι δηλονότι.

ΠΟΛΥ ΚΑΙ ΥΜΕΙΣ. καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες. ἐφείσατο εἰπεῖν, οἱ Ἀθηναῖοι, διὰ τὸ φορτικόν.

ΟΤΕ ΕΝ ΜΕΙΖΟΝΙ ΚΙΝΔΥΝΩι ΗΤΕ. ἐπὶ τῶν Μακεδόνων, ἤτοι τῶν Μηδικῶν.

ΔΕΙΝΟΙ. μετὰ δεινότητος.

ΟΤΕ ΠΑΣΙ. τοῖς Ἕλλησιν.

ΟΙΔΕ ΜΕΤ' ΑΥΤΟΥ ΗΣΑΝ. ἤγουν, οἱ Θηβαῖοι συνεμάχουν αὐτῷ.

ΑΝΤΙΘΕΙΝΑΙ. ἐναντίαν θεῖναι.

ΚΑΙ ΜΕΙΖΩ ΤΕ ΠΡΟΣ ΕΛΑΣΣΩ. μείζω προθυμίαν πρὸς ἐλάσσω ἁμαρτίαν.

ΑΡΕΤΗΝ. ἀνδρείαν.

ΕΠΗιΝΟΥΝΤΟ ΤΕ ΜΑΛΛΟΝ. ὑπερβαλλόντως εἶχον τὸν ἔπαινον.

ΑΣΦΑΛΕΙΑι. τῇ ἑαυτῶν δηλονότι.

ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΔΕ. ὅπερ καὶ Ἀθηναῖοι ἔπραξαν, τὴν πόλιν αὐτῶν ἐρημώσαντες, καὶ ναυσὶ κινδυνεύσαντες.

ΤΟΛΜΑιΝ. σὺν τόλμῃ πράττειν.

ΓΙΓΝΩΣΚΟΝΤΑΣ. ὑμᾶς τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΤΗΝ ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ ΕΧΩΣΙ. παρέχωσι.

¶ νζ'. 57. ΜΗ ΤΑ ΕΙΚΟΤΑ. οὐχὶ δίκαια.

ΕΠΑΙΝΟΥΜΕΝΟΙ ΔΕ. ὑμεῖς δηλονότι.

ΑΝΔΡΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΠΕΡΙ. ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ὑμῶν δηλονότι τῶν Πλαταιέων.

ΑΥΤΟΥΣ ΑΜΕΙΝΟΥΣ ΟΝΤΑΣ. ἀντὶ τοῦ, ὑμᾶς τοὺς Λακεδαιμονίους. ὅρα δὲ, πῶς κολακεύει λανθανόντως τοὺς Λάκωνας.

ΑΝΑΤΕΘΗΝΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀποδέξωνται.

ΕΣ ΤΟΝ ΤΡΙΠΟΔΑ. τὸν ἐκ τῶν Μηδικῶν σκύλων, ὃν ὁ Παυσανίας ἐποίησε.

ΘΗΒΑΙΩΝ ΗΣΣΩΜΕΘΑ. διὰ τοὺς Θηβαίους καταβαλλώμεθα.

ΝΥΝ ΔΕ. κινδυνεύομεν δηλονότι.

ΚΑΙ ΑΤΙΜΩΡΗΤΟΙ. οὐδεμίαν βοήθειαν ἔχοντες ὑπό τινος.

¶ νή. 58. ΤΩΝ ΞΥΜΜΑΧΙΚΩΝ. τῶν ἐφόρων τῆς ξυμμαχίας ἡμετέρας.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ. τῆς ἡμετέρας.

ΤΗΣ ΕΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἕνεκα. τὸ ἑξῆς, ἀξιοῦμεν καμφθῆναι. καὶ τοῦτο ἀπὸ τοῦ πρέποντος.

ΟΥΣ ΜΗ ΥΜΙΝ ΠΡΕΠΕΙ. ἀξιοῦμεν, ἀπὸ κοινοῦ.

ΔΟΝΤΑΣ ΑΛΛΟΙΣ. τοῖς Θηβαίοις.

ΚΑΚΙΑΝ ΑΥΤΟΥΣ. ὑμᾶς τοὺς Λάκωνας.

ΑΛΛ' ΕΥΝΟΥΣ. ὄντας δηλονότι.

ΩΣΤΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ. ἀνωτέρω μὲν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἠγωνίζετο· νῦν δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν ἑαυτῶν σωμάτων.

ΚΑΙ ΧΕΙΡΑΣ ΠΡΟΙΣΧΟΜΕΝΟΥΣ. ἱκετεύσαντας.

ΤΟΥΤΟΥΣ. τοὺς αὐτομόλους.

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΥΘΕΝΤΑΙΣ. τοῖς φονεῦσιν. αὐθένται κυρίως οἱ αὐτόχειρες, καὶ οἱ πολέμιοι. οἱ δὲ νῦν, αὐθέντας τοὺς κυρίους καὶ δεσπότας. αὐθέντας δὲ τοὺς Θηβαίους ὧδε φησί.

ΠΡΟΣ ΔΕ, ΚΑΙ ΓΗΝ. πρὸς τοῖς εἰρημένοις.

ΤΩΝ ΕΣΣΑΜΕΝΩΝ. ἱδρυσαμένων.

ΑΦΑΙΡΗΣΕΣΘΕ. ζημιώσετε.

¶ νθ'. 59. ΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΣ ΥΜΕΤΕΡΑΣ ΔΟΞΗΣ. οὐχ ἅπτεται τῆς ὑμετέρας δόξης. ὅρα πάλιν, πῶς κολακεύει.

ΟΥΤΕ ΕΣ ΤΑ ΚΟΙΝΑ. ἀπὸ τοῦ ἀδόξου καὶ ἀδήλου τῆς τύχης τὸ ἐπιχείρημα, ἐν ᾧ καὶ εἰσβολὴ αἰδοῦς καὶ ἐλέου.

ΑΛΛ' ΟΙΟΙ ΤΕ ΑΝ. τουτέστιν, εὐεργέται τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὑμῶν αὐτῶν, διὰ τὰ ἐν Ἰθώμῃ.

Η ΧΡΕΙΑ. ἡ ἀνάγκη.

ΘΕΟΥΣ ΤΟΥΣ ΟΜΟΒΩΜΙΟΥΣ. τοὺς τιμωμένους ἐν τοῖς αὐτοῖς καὶ ὁμοίοις βωμοῖς.

ΤΩΝ ΠΑΤΡΩιΩΝ ΤΑΦΩΝ. ἕνεκα δηλονότι.

ΤΟΥΣ ΚΕΚΜΗΚΟΤΑΣ. τοὺς νεκρούς.

ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ ΤΕ. χρήσιμον.

ΛΟΓΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑιΝ. ἤγουν, κατὰ τὸ τέλος τοῦ λόγου εἰπεῖν.

ΤΩι ΑΙΣΧΙΣΤΩι. τῷ αἰσχίστῳ, καὶ ὀλέθρῳ, τῷ λιμῷ. Ὅμηρος, Λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.

¶ ξ'. 60. ΕΠΕΙΔΗ ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΟΙΣ. τοῖς Πλαταιεῦσι.

ΤΗΝ ΑΥΤΩΝ. τῶν Θηβαίων.

ΩΣ Δ' ΕΚΕΛΕΥΣΑΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

¶ ξα'. 61. ΤΟΥΣ ΜΕΝ ΛΟΓΟΥΣ ΟΥΚ ΑΝ ΗιΤΗΣ. οὓς μέλλομεν ἐρεῖν δηλονότι.

ΕΙ ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ. οἱ Πλαταιεῖς.

ΚΑΙ ΜΗ ΕΠΙ ΗΜΑΣ. καθ' ἡμῶν.

ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΩΝ. ἑαυτῶν τῶν Πλαταιέων.

ΩΝ ΟΥΔΕΙΣ. τῶν Μηδικῶν.

ΠΡΟΣ ΜΕΝ ΤΑ. πρός τινα.

ΙΝΑ ΜΗΤΕ Η ΗΜΕΤΕΡΑ. ταῦτα εἰρωνικῶς λέγει ὁ Θηβαῖος. οὐ γὰρ ἔχει τοιοῦτον φρόνημα, ὡς ἐκ τῶν ἑπομένων ἐστὶ δῆλον. ὡς καὶ Ὅμηρος ποιεῖ τὸν Ἕκτορα λέγειν τὰ πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, Οἶδα δ', ὅτι σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων.

ΩΦΕΛΗι. πρὸς τὰ ἡμῶν κατηγορηθέντα.

ΜΗΤΕ Η ΤΟΥΤΩΝ ΔΟΞΑ. ἡ δοκοῦσα παρ' αὐτοῖς κακία.

ΑΥΤΟΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ. τοῖς Πλαταιεῦσιν.

ΥΣΤΕΡΟΝ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ. μετὰ τὴν συνοίκησιν τῆς ἄλλης Βοιωτίας.

ΟΥΚ ΗΞΙΟΥΝ ΟΥΤΟΙ. οἱ Πλαταιεῖς.

ΕΞΩ ΔΕ. ἀντὶ τοῦ ἄνευ.

ΕΠΕΙΔΗ ΠΡΟΣΗΝΑΓΚΑΖΟΝΤΟ. ἐμμένειν τοῖς πατρίοις ἔθεσι.

¶ ξβ'. 62. ΚΑΙ ΗΜΑΣ ΛΟΙΔΟΡΟΥΣΙ. Μηδίσαντας δηλονότι.

ΤΗι ΑΥΤΗι ΙΔΕΑι. τῇ αὐτῇ ὑποθέσει.

ΑΤΤΙΚΙΣΑΙ. τὰ τῶν Ἀττικῶν φρονῆσαι: ὥσπερ ἡμεῖς μόνοι ἐμηδίσαμεν, οὕτω καὶ οὗτοι μόνοι ἠττίκισαν.

ΚΑΤ' ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΝ. τουτέστι, κατὰ ἀριστοκρατίαν.

ΚΑΙ ΤΩι ΣΩΦΡΟΝΕΣΤΑΤΩι. τουτέστι, τοῖς σώφροσιν ἀνδράσιν.

ΟΛΙΓΩΝ ΑΝΔΡΩΝ. Ἀτταγίνου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν Μηδισάντων.

ΚΑΤΕΧΟΝΤΕΣ ΙΣΧΥΙ. βίᾳ.

ΕΠΗΓΑΓΟΝΤΟ ΑΥΤΟΝ. τὸν βάρβαρον.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΕΛΑΒΕΝ. ἡ πόλις ἡμῶν.

ΣΚΕΨΑΣΘΑΙ ΧΡΗ. τὸ ἑξῆς, σκέψασθαι χρὴ, εἰ μαχόμενοι ἠλευθερώσαμεν, νῦν προθύμως συνελευθεροῦμεν.

ΚΑΙ ΝΙΚΗΣΑΝΤΕΣ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ. Ἕλληνας δηλονότι.

¶ ξγ'. 63. ΜΑΛΛΟΝ ΤΕ. ἡμῶν δηλονότι.

ΚΑΙ ΑΞΙΩΤΕΡΟΙ. ἄξιοι πᾶσαν ζημίαν παθεῖν.

ΥΠΑΓΕΣΘΑΙ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΜΕΤ' ΑΥΤΩΝ ΑΛΛΟΙΣ. Ἕλλησι δηλονότι.

ΕΙΤΙ ΚΑΙ ΑΚΟΝΤΕΣ. ὁ νοῦς τοιοῦτος, εἰ ἀκουσίως τοῖς Ἀθηναίοις συνεμαχεῖτε, καὶ κατεδουλοῦτε τοὺς Ἕλληνας, ἔδει ὑμᾶς προσδραμεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις· καὶ ἐκεῖνοι, διὰ τὴν ἐπὶ τῷ Μήδῳ συμμαχίαν ὑμῶν καὶ προθυμίαν (ἣν ἀεὶ προβάλλεσθε καὶ καυχᾶσθε) οὐκ ἂν ὑμᾶς παρεχώρησαν ὑπὸ ἡμῶν παθεῖν.

ΠΡΟΣΗΓΕΣΘΕ. ἐδουλοῦσθε.

ΠΟΛΥ ΔΕ ΓΕ ΑΙΣΧΙΟΝ. δευτέρα λύσις τοῦ ἀπρεποῦς. ἀντίστροφον κῶλον.

ΤΟΥΣ ΜΕΝ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΤΟΥΣ ΔΕ. τοὺς ἄλλους Ἕλληνας.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΙΣΗΝ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΥΜΕΙΣ ΜΕΝ ΓΑΡ. οἱ Πλαταιεῖς.

ΕΠΗΓΑΓΕΣΘΕ. ἐφειλκύσατε, εἰς τὸ βοηθῆσαι δηλονότι.

ΑΙΣΧΡΟΝ ΜΑΛΛΟΝ. αἰσχρὸν μᾶλλον τὰς ὀφειληθείσας χάριτας μετὰ δικαιοσύνης, εἰς ἀδικίαν δὲ ἀποδιδομένας, ἢ τὰς ὁμοίας χάριτας ἀντιδιδόναι. λείπει ἡ οὐ. ἵν' ᾖ οὕτω, καίτοι τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀντιδιδόναι οὐκ αἰσχρὸν μᾶλλον ἢ τὰς μετὰ, καὶ ἑξῆς.

¶ ξδ'. 64. ΥΜΕΙΣ ΔΕ. οἱ Πλαταιεῖς.

ΤΟΙΣ ΔΕ. τοῖς Ἕλλησιν.

ΑΦ' ΩΝ. πραγμάτων. οἷον, προθυμίας, καὶ ἀνδρείας.

ΔΙ' ΕΤΕΡΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΕΙΛΕΣΘΕ. προτιμοτέρους ἐποιήσατε εἰς τὸ ξυμμαχεῖν αὐτοῖς.

ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΡΟ. ἔχετε δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΥΔΕΝΟΣ ΥΜΑΣ ΒΙΑΣΑΜΕΝΟΥ. προεῖπε γὰρ, ὅτι ὑπὸ ὀλίγων αὐτοκρατόρων ἐτυραννούμεθα.

ΩΣΠΕΡ ΗΜΑΣ. ἐβιάσατο δηλονότι.

ΩΣΤΕ ΜΗΔΕΤΕΡΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις.

ΤΙΝΕΣ ΑΝ ΟΥΝ ΥΜΩΝ. ἀντὶ τοῦ, οὐδεὶς δηλονότι.

ΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙ. λείπει ἡ ὑπό.

ΕΠΙ ΤΩι ΕΚΕΙΝΩΝ ΚΑΚΩι. τουτέστι, τῶν Ἑλλήνων τῇ δουλώσει.

ΚΑΙ Α ΜΕΝ ΠΟΤΕ. ποτὲ, ἐπὶ τῶν Μηδικῶν δηλοῖ.

ΟΥ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΑ ΝΥΝ. τῇ αὐτῶν φύσει δηλονότι.

Α ΔΕ Η ΦΥΣΙΣ. ἡ ὑμετέρα.

ΤΑ ΜΕΝ ΟΥΝ ΕΣ ΤΟΝ ΗΜΕΤΕΡΟΝ. τὸ δεύτερον ἀντιληπτικὸν τῶν Πλαταιέων ἐντεῦθεν λύει.

¶ ξέ. 65. ΟΥ ΝΟΜΙΖΟΜΕΝ. οὐ βεβαίως δοξάζομεν.

ΠΡΟΣ ΤΕ ΤΗΝ ΥΜΕΤΕΡΑΝ ΠΟΛΙΝ. κατὰ τῆς ὑμετέρας πόλεως.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΗΝ ΕΔΗιΟΥΜΕΝ. μεταστατικόν. οἱ περὶ Ναυκλείδην.

ΕΠΕΚΑΛΕΣΑΝΤΟ. προήγαγον, ἐφειλκύσαντο.

ΟΙ ΓΑΡ ΑΓΟΝΤΕΣ. οἱ ἄξαντες.

ΑΛΛ' ΟΥΤ' ΕΚΕΙΝΟΙ. τὸ ἑξῆς, ἀλλ' οὔτε ἐκεῖνοι, οὔτε ἡμεῖς ἀδικοῦμεν δηλονότι. τὸ δὲ, ὡς ἡμεῖς κρίνομεν, διὰ μέσου.

ΟΥΘ' ΗΜΕΙΣ. ἀδικοῦμεν δηλονότι.

ΚΑΙ ΠΛΕΙΩ. περισσοτέρως.

ΠΑΡΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ. ῥιψοκινδυνοῦντες.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΥΜΩΝ ΧΕΙΡΟΥΣ. ἀδίκους μᾶλλον γενέσθαι. χείρους δηλονότι.

ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΑΙ ΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ. ὠφελοῦντες καὶ τὰς γνώμας, καὶ τὰ σώματα. τὰς μὲν γνώμας, ἵνα μὴ κακῶς βουλεύωνται· τὰ δὲ σώματα, ἵνα μὴ διαρπάζωσιν ἀλλήλους, μηδ' ἐξελαύνωσι, μηδὲ κακῶς ποιῶσι πολῖται πολίτας. ἵνα λάβωμεν τὸ σωφρονεῖν ἀντὶ τῆς ὠφελείας.

ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. τὴν τῶν Βοιωτῶν.

ΕΧΘΡΟΥΣ ΟΥΔΕΝΙ. τῶν Ἑλλήνων.

¶ ξς'. 66. ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΔΕ. τὸ ῥηθησόμενον.

ΚΑΤΑΝΟΗΣΑΝΤΕΣ. καταμαθόντες.

ΑΝΕΠΙΕΙΚΕΣΤΕΡΟΝ. ἀπανθρωπότερον.

ΧΕΙΡΑΣ ΠΡΟΙΣΧΟΜΕΝΟΥΣ. ἤγουν ἱκέτας γενομένους.

ΟΥΤΟΙ ΤΑ ΟΡΘΑ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

¶ ξζ'. 67. ΙΝΑ ΥΜΕΙΣ ΜΕΝ. κεφάλαιον τὸ δίκαιον· ᾧ ἐπήγαγε τὴν ἐκβολὴν τῆς αἰδοῦς, ἧς ἡ ἀρχὴ, καὶ μὴ παλαιὰς ἀρετάς.

ΤΕΤΙΜΩΡΗΜΕΝΟΙ. κολάσαντες αὐτούς.

ΕΠΙΚΛΑΣΘΗΤΕ. χαυνωθῆτε.

ΑΣ ΧΡΗ. τὰς ἀρετάς.

ΟΥΚ ΕΚ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΩΝ ΑΜΑΡΤΑΝΟΥΣΙ. ὅτι ἀντ' ἀγαθῶν κακοὶ γεγένηνται, οὐ προσήκοντος αὐτοῖς τοῦ ἁμαρτάνειν, διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀνδραγαθίαν.

ΟΙ ΔΕ ΔΙΚΑΙΩΣ. ἐπανάληψις τοῦ ἀντεγκλήματος.

ΕΠΙΧΑΡΤΟΙ ΕΙΝΑΙ. ὧν τῷ ὀλέθρῳ ὀφείλει πάντας ἀνθρώπους ἐπιχαρῆναι.

ΑΛΛ' ΑΠΟ ΞΥΜΒΑΣΕΩΣ. φιλίας.

ΚΑΙ ΤΩι ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΝΟΜΩι. τῷ κελεύοντι παρὰ τὰς σπονδὰς μηδένα ἀναιρεῖν.

ΠΑΡΑΒΑΘΕΝΤΙ. ἀθετηθέντι.

ΠΕΡΙΩΣΘΩΜΕΝ. ἀπωσθῶμεν.

ΑΜΑΡΤΑΝΟΜΕΝΩΝ ΔΕ. ἐσφαλμένων δὲ τῶν ἔργων.

¶ ξή. 68. ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΜΗΔΟΝ. μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ Μήδου.

ΠΡΟΙΣΧΟΝΤΟ. προεβάλλοντο.

ΚΟΙΝΟΥΣ ΕΙΝΑΙ. τουτέστιν, Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων, κατὰ τὸν Ἀρχιδάμου πρὸς αὐτοὺς ἐν τῇ δευτέρᾳ λόγον.

ΚΑΤ' ΕΚΕΙΝΑ. τὰ τοῦ Παυσανίου δηλονότι.

ΑΥΘΙΣ ΤΟ ΑΥΤΟ. ἐρώτημα δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΤΟΝ ΕΠΟΙΗΣΑΝΤΟ ΟΥΔΕΝΑ. ἐκβεβλημένον τοῦ φόνου.

ΚΑΙ ΟΣΟΙ ΤΑ ΣΦΕΤΕΡΑ. τὰ τῶν Θηβαίων.

ΠΡΟΣ ΤΩι ΗΡΑΙΩι. πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας.

ΑΠΕΜΙΣΘΩΣΑΝ. ἐπὶ μισθῷ δεδώκασιν.

ΑΠΟΤΕΤΡΑΜΜΕΝΟΙ ΕΓΕΝΟΝΤΟ. ἀπὸ τῆς φιλίας ἐκείνων ἀπέστησαν.

ΕΠΕΙΔΗ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. ἀφ' οὗ.

¶ ξθ'. 69. ΧΕΙΜΑΣΘΕΙΣΑΙ. τὸν χειμῶνα διαβιβάσασαι.

ΚΑΙ ΑΠ' ΑΥΤΗΣ. περιττὸς ὁ καί.

ΚΑΙ ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΟΝΤΟ. πρὸς τὸ ἐπιπλεῦσαι κατὰ τῶν Κερκυραίων στασιαζόντων.

¶ ό. 70. ΝΑΥΜΑΧΙΩΝ. οὐχ ὅτι γέγονεν ἐν Ἐπιδάμνῳ ναυμαχία, ἀλλὰ διὰ τὴν αἰτίαν τῆς Ἐπιδάμνου ἐν τοῖς Συβότοις, ὅτε ἐζώγρησαν Κορίνθιοι οὐκ ἐλάσσους χιλίων Κερκυραίων.

ΤΟΙΣ ΠΡΟΞΕΝΟΙΣ ΔΙΗΓΓΥΗΜΕΝΟΙ. διεγγύα τῶν προξένων.

ΜΕΤΙΟΝΤΕΣ. ὑποποιούμενοι.

ΚΑΤΑ ΤΑ ΞΥΓΚΕΙΜΕΝΑ. τὰ συμπεφωνημένα.

ΚΑΙ ΗΝ ΓΑΡ ΠΕΙΘΙΑΣ ΕΘΕΛΟΠΡΟΞΕΝΟΣ. ἀφ' ἑαυτοῦ γενόμενος, καὶ μὴ κελευσθεὶς ἐκ τῆς πόλεως. οἱ γὰρ πρόξενοι κελευόμενοι ἐκ τῆς ἑαυτῶν πόλεως ἐγίνοντο.

ΟΥΤΟΙ ΟΙ ΑΝΔΡΕΣ. οὗτοι οἱ ἀπὸ Κορίνθου ἐπανελθόντες, οἱ προδόται.

ΚΑΙ ΒΟΥΛΗΣ ΩΝ. βουλῆς, ὁ βουλευτής· ἡ γενικὴ, βουλῆντος.

ΠΕΙΘΕΙ. τοὺς Κερκυραίους.

ΟΙ ΔΕ ΕΠΕΙΔΗ. οἱ πέντε ἄνδρες.

ΕΞΕΙΡΓΟΝΤΟ. ἐξέπιπτον τῆς βουλήσεως αὐτῶν.

ΟΙ ΔΕ ΤΙΝΕΣ. οἱ πέντε ἄνδρες.

¶ οά. 71. ΤΟ ΔΕ ΠΛΕΟΝ. πλῆθος δηλονότι.

ΩΣ ΞΥΝΕΦΕΡΕ. αὐτοῖς δηλονότι.

ΠΕΙΣΟΝΤΑΣ. πείσοντας οὐχὶ τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ τοὺς τῷ Πειθίᾳ τῆς αὐτῆς γνώμης, οὓς προεῖπε.

ΜΗΔΕΝ ΑΝΕΠΙΤΗΔΕΙΟΝ. ἀνεπιτήδειον τῇ Κερκύρᾳ.

¶ οβ'. 72. ΕΝ ΔΕ ΤΟΥΤΩι. τῷ καιρῷ δηλονότι.

ΟΙ ΕΧΟΝΤΕΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ. οἱ δυνατοὶ, οἱ πλούσιοι.

ΙΔΡΥΝΘΗ. ἐκαθέσθη ἐν ἀσφαλείᾳ.

ΛΙΜΕΝΑ ΕΙΧΟΝ. εἰς ἀσφάλειαν ἑαυτῶν δηλονότι.

ΟΙ ΔΕ, ΤΗΝ ΤΕ ΑΓΟΡΑΝ. οἱ δυνατοὶ, καὶ ἔχοντες τὰ πράγματα.

¶ ογ'. 73. ΤΟΙΣ Δ' ΕΤΕΡΟΙΣ. τοῖς πλουσίοις.

¶ οδ'. 74. ΔΙΑΛΙΠΟΥΣΗΣ Δ' ΗΜΕΡΑΣ. παρελθούσης ἡμέρας μιᾶς.

ΚΑΙ ΠΛΗΘΕΙ. λαοῦ δηλονότι.

ΞΥΝΕΠΕΛΑΒΟΝΤΟ. ἐβοήθησαν, συνεφήψαντο.

ΤΩι ΚΕΡΑΜΩι. ἤγουν ταῖς κεραμίσι.

ΚΑΙ ΠΑΡΑ ΦΥΣΙΝ ΥΠΟΜΕΝΟΥΣΑΙ. ἤγουν τολμῶσαι παρὰ φύσιν.

ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ ΔΕ ΤΗΣ ΤΡΟΠΗΣ. ἤγουν τοῦ ἡλίου περὶ δυσμὰς ὄντος.

ΑΥΤΟΒΟΕΙ. ἤγουν ἀπὸ μιᾶς βοῆς.

ΕΠΕΛΘΩΝ. ἐπιθετικῶς κινηθείς.

ΚΑΙ ΣΦΑΣ. τοὺς ὀλίγους.

ΕΦΟΔΟΣ. ἐπέλευσις τῶν δημοτῶν κατὰ τῶν ὀλίγων.

ΦΕΙΔΟΜΕΝΟΙ ΟΥΤΕ. οὐκ ἀπεχόμενοι.

ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΑ ΠΟΛΛΑ. πράγματα.

ΕΚΙΝΔΥΝΕΥΣΕ ΠΑΣΑ. ἐν χρῷ τοῦ κινδύνου ἐγένετο.

¶ οέ. 75. ΕΜΕΛΛΕΝ ΑΠΟΠΛΕΥΣΕΣΘΑΙ. ἀποχωρήσειν τῆς Κερκύρας.

ΤΩΝ ΑΥΤΟΥ. ἀπὸ τῶν νηῶν.

ΟΠΩΣ ΗΣΣΟΝ ΤΙ ΕΝ ΚΙΝΗΣΕΙ ΩΣΙ. ἀντὶ τοῦ οὐδ' ὅλως ἢ ἔλαττον.

ΚΑΤΕΛΕΓΟΝ. καταλέγοντες ἐνέβαλον.

ΚΑΘΙΖΟΥΣΙΝ ΕΣ ΤΟ ΤΩΝ ΔΙΟΣΚΟΥΡΩΝ ΙΕΡΟΝ. ἱκέται δηλονότι.

ΩΣ Δ' ΟΥΚ ΕΠΕΙΘΕΝ. ἀνίστασθαι.

ΥΓΙΕΣ ΔΙΑΝ. ὀρθὸν, ἀληθές.

ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΜΙΖΕΙ. διαπερᾷ.

ΕΚΕΙΣΕ ΑΥΤΟΙΣ. εἰς τὴν νῆσον.

¶ ος'. 76. ΤΗΣ ΔΕ ΣΤΑΣΕΩΣ ΕΝ ΤΟΥΤΩι ΟΥΣΗΣ. οὔπω καταλλαγῆς γενομένης.

ΕΝ ΤΟΥΤΩι. τῷ πράγματι, τῷ δεινῷ.

ΔΙΑΚΟΜΙΔΗΝ. διαπεραίωσιν.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ ΝΗΕΣ. αἱ τεσσαράκοντα, ὧν Ἀλκίδας ἐστρατήγει, καὶ αἱ λοιπαὶ Λευκαδίαι, ἃς εἴρηκεν.

ΕΣ ΣΥΒΟΤΑ ΛΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ. τὸν ἔρημον, οὗ μέμνηται ἐν τῇ πρώτῃ.

ΕΠΕΠΛΕΟΝ ΤΗι ΚΕΡΚΥΡΑι. κατὰ τῆς Κερκύρας ἔπλεον.

¶ οζ'. 77. ΟΙ ΔΕ, ΠΟΛΛΩι. οἱ Κερκυραῖοι.

ΣΦΑΣ ΤΕ ΕΑΣΑΙ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΠΡΟΣ ΤΟΙΣ ΠΟΛΕΜΙΟΙΣ. πλησίον τῶν πολεμίων.

ΗΥΤΟΜΟΛΗΣΑΝ. πρὸς τοὺς ἐναντίους.

ΕΝ ΕΤΕΡΑΙΣ ΔΕ ΑΛΛΗΛΟΙΣ. οὐχὶ τοῖς ἐναντίοις.

ΤΩΝ ΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ. τῶν γινομένων πραγμάτων.

ΤΗΝ ΤΑΡΑΧΗΝ. τῶν Κερκυραίων τὴν ἀσυνταξίαν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΥΣ ΕΤΑΞΑΝΤΟ. κατὰ τῶν Κερκυραίων παρετάξαντο.

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΔΩΔΕΚΑ ΝΑΥΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. παρετάξαντο δηλονότι.

¶ οή. 78. ΚΑΚΩΣ ΤΕ ΚΑΙ ΚΑΤ' ΟΛΙΓΑΣ. ἀτάκτως, καὶ μετὰ ὀλίγων νηῶν.

ΦΟΒΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ. τῶν νηῶν τῶν Κερκυραίων.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΚΥΚΛΩΣΙΝ. τὸ περικυκλωθῆναι ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων.

ΑΘΡΟΑΙΣ ΜΕΝ. ταῖς ἐναντίαις ναυσί.

ΚΑΙ ΔΕΙΣΑΝΤΕΣ. οἱ Πελοποννήσιοι.

ΟΙ Δ' ΥΠΕΧΩΡΟΥΝ. οἱ Ἀθηναῖοι.

¶ οθ'. 79. ΚΡΑΤΟΥΝΤΕΣ. τῇ ναυμαχίᾳ οἱ Πελοποννήσιοι.

ΕΠΙ ΜΕΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. κατὰ τῆς πόλεως. ἤγουν τῶν πολιτῶν.

ΟΥΔΕΝ ΜΑΛΛΟΝ. ἤγουν οὐδ' ὅλως.

¶ π'. 80. ΚΑΙ ΥΠΟ ΝΥΚΤΑ ΑΥΤΟΙΣ ΕΦΡΥΚΤΩΡΗΘΗΣΑΝ. διὰ φρυκτοῦ ἐμηνύθησαν. ἀντὶ τοῦ, ἀρχομένης ἡμέρας διὰ πυρσῶν ἐμηνύθησαν.

¶ πά. 81. ΕΚΟΜΙΖΟΝΤΟ ΕΠ' ΟΙΚΟΥ. ἐπεραιοῦντο.

ΚΑΙ ΥΠΕΡΕΝΕΓΚΟΝΤΕΣ. ὑπερβιβάσαντες.

ΟΠΩΣ ΜΗ ΠΕΡΙΠΛΕΟΝΤΕΣ ΟΦΘΩΣΙΝ. ὅπως μὴ περιπλέοντες ἔξωθεν τὴν Λακεδαιμονίαν καὶ τὸν Ἰσθμὸν, φωραθῶσιν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

ΑΠΟΚΟΜΙΖΟΝΤΑΙ. ἀποπλέουσιν.

ΟΙΧΟΜΕΝΑΣ. ἀποπλευσάσας.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΜΕΣΣΗΝΙΟΥΣ. οὓς ὁ Νικόστρατος ἐν Ναυπάκτῳ πεντακοσίους ἤγαγεν.

ΑΣ ΕΠΛΗΡΩΣΑΝ. ἀνδρῶν δηλονότι.

ΕΝ ΟΣΩι. χρόνῳ δηλονότι.

ΠΕΡΙΕΚΟΜΙΖΟΝΤΟ. περιέπλεον.

ΕΙ ΤΙΝΑ ΛΑΒΟΙΕΝ. ἀντὶ τοῦ ἔλαβον.

ΕΝ ΤΩι ΙΕΡΩι ΑΛΛΗΛΟΥΣ. νῦν ἀντὶ τοῦ ἑαυτούς.

ΚΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ ΤΙΝΕΣ. μετεωριζόμενοι δηλονότι.

ΗΜΕΡΑΣ ΤΕ ΕΠΤΑ. ἤγουν καθ' ἡμέρας τε ἑπτά.

ΣΦΩΝ ΑΥΤΩΝ. ἤγουν ἑαυτῶν.

ΤΗΝ ΜΕΝ ΑΙΤΙΑΝ ΕΠΙΦΕΡΟΝΤΕΣ. τὸ ἔγκλημα. ἤγουν ἐγκαλοῦντες ἔγκλημα κοινὸν τὴν κατάλυσιν τοῦ δήμου.

ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΧΡΗΜΑΤΩΝ. ἀπέθανον δηλονότι.

ΥΠΟ ΤΩΝ ΛΑΒΟΝΤΩΝ. τὰ χρήματα.

ΠΑΣΑ ΤΕ ΙΔΕΑ. πάντα δηλαδὴ τὰ εἰωθότα ἐν ταῖς στάσεσι γίνεσθαι, τότε συνέβη. καὶ ἄλλα δὲ περισσότερα ἐν ταύτῃ τῇ στάσει. ὥστε ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας ἐγένετο.

ΚΑΙ, ΟΙΟΝ ΦΙΛΕΙ ΕΝ ΤΩι ΤΟΙΟΥΤΩι. καὶ οἷον ἔθος ἐστὶν ἐν τοιαύτῃ στάσει.

ΟΥΔΕΝ Ο, ΤΙ ΟΥ ΞΥΝΕΒΗ. ἀντὶ τοῦ πᾶν.

ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΙΚΟΔΟΜΗΘΕΝΤΕΣ. κτίσμασι περιληφθέντες.

ΟΥΤΩΣ ΩΜΗ ΣΤΑΣΙΣ. ἀντὶ τοῦ, εἰς ὠμότητα πολλὴν ἡ στάσις προεχώρησε, καὶ μᾶλλον (φησὶν) ὠμὴ ἔδοξεν ἤπερ ἐγένετο· ἐπειδὴ πρώτως ἐν τῷ πολέμῳ γενομένη ἐξένισεν αὐτοὺς, παρὰ τὸ εἰωθὸς γενομένη.

ΕΝ ΤΟΙΣ. ἤγουν τοῖς Κερκυραίοις.

¶ πβ'. 82. ΕΠΕΙ ΥΣΤΕΡΟΝ ΓΕ. ἤγουν μετ' ἐκείνην.

ΚΑΙ ΠΑΝ, ΩΣ ΕΙΠΕΙΝ, ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ. ἀντὶ τοῦ, πάντες οἱ Ἕλληνες.

ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΕΠΑΓΕΣΘΑΙ. λείπει τὸ ἀξιούντων.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ. εἰκότως οἱ ὀλιγαρχικοὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπεκαλοῦντο, ἐσπουδακότας ὀλιγαρχεῖσθαι τὰς πόλεις.

ΟΥΚ ΑΝ ΕΧΟΝΤΩΝ ΠΡΟΦΑΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ, αἰτίαν οὐκ ἐχόντων πρὸ πολέμου καλεῖν αὐτοὺς τῶν Ἑλλήνων, νῦν δὲ λαβόντων ἀφορμὴν, διὰ τὸ ἐχθροὺς εἶναι ἀλλήλοις Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΞΥΜΜΑΧΙΑΣ ΑΜΑ. ἡ διάνοια τοιαύτη, οἱ προεστῶτες τῶν δήμων καὶ οἱ ὀλιγαρχικοὶ, ῥᾳδίως ἑκάτεροι παρὰ Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις ἐπήγοντο, διὰ προσποίησιν συμμαχίας, δύναμιν ἑαυτοῖς ποιούμενοι· τῶν μὲν Ἀθηναίων, ἑτοίμως ὑπακουόντων τοῖς δημοτικοῖς, ἵνα προσποιήσωνται συμμάχους αὐτοὺς, καὶ δι' αὐτῶν βλάψωσι Λακεδαιμονίους· τῶν δὲ Λακεδαιμονίων, ὁμοίως τοῖς ὀλιγαρχικοῖς, διὰ τὸ αὐτό.

ΚΑΙ ΣΦΙΣΙΝ ΑΥΤΟΙΣ. ἤγουν ἑαυτῶν.

ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΕΙ. κτήσει βοηθείας.

ΚΑΙ ΕΠΕΠΕΣΕ. συνέβη.

ΠΟΛΛΑ. κακὰ δηλονότι.

ΚΑΙ ΧΑΛΕΠΑ. ἤγουν οὐ ῥᾴδια ἐνεγκεῖν τοὺς πάσχοντας.

ΚΑΤΑ ΣΤΑΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ διὰ στάσιν.

ΓΙΓΝΟΜΕΝΑ ΜΕΝ. ὡς τῇ φύσει ἑπόμενα.

Η ΑΥΤΗ ΦΥΣΙΣ. ἤγουν καθὸ τρεπτή.

ΜΑΛΛΟΝ ΔΕ. μᾶλλον δὲ καὶ ἧττον. οἷον εἰπεῖν, ἐν ἄλλῃ πόλει μᾶλλον· ἐν ἄλλῃ δὲ, ἧττον, ἤτοι, πῆ μὲν, πλέον, πῆ δὲ, ἔλαττον. ὡς συνέβαινεν ἑκασταχοῦ.

ΚΑΙ ΗΣΥΧΑΙΤΕΡΑ. ἤγουν ἠρέμα καὶ κατ' ὀλίγον ἐπερχόμενα.

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΕΙΔΕΣΙ. τρόποις.

ΩΣ ΑΝ ΕΚΑΣΤΑΙ ΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ. ὡς ἂν αἱ τύχαι καὶ αἱ μεταβολαὶ πίπτωσι.

ΚΑΙ ΟΙ ΙΔΙΩΤΑΙ ΑΜΕΙΝΟΥΣ ΤΑΣ ΓΝΩΜΑΣ ΕΧΟΥΣΙΝ. οἱ ἰδιάζοντες ἀνειμένας ἔχουσι τὰς γνώμας.

ΔΙΑ ΤΟ ΜΗ ΑΚΟΥΣΙΟΥΣ. ἀκούσιον ἀνάγκην τὴν δι' ἀπορίαν γιγνομένην λέγει. ἤγουν, διὰ τὸ μὴ ἀναγκάζεσθαι περιπίπτειν ἀκουσίοις πράγμασι.

ΤΟΥ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ. βίου δηλονότι.

ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΡΟΝΤΑ. πρὸς τὴν παροῦσαν κατάστασιν, τοῖς παροῦσιν ἐξομοιοῖ τὰς γνώμας. νῦν γὰρ ὀργὰς τὰς γνώμας καὶ τοὺς τρόπους ἐκάλεσεν.

ΕΣΤΑΣΙΑΖΕ ΤΕ ΟΥΝ ΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ. ἐστασίαζον αἱ πόλεις. καὶ αἱ ὕστερον τῶν ἄλλων στασιάζουσαι, οἷα προπεπυσμέναι τὰς ἑτέρωθι στάσεις. ἐπὶ τοῦτο ἐφέροντο καὶ ἔρρεπον ταῖς διανοίαις· ὥστε κατὰ πολὺ ὑπερβαλέσθαι τὰς ἀλλαχοῦ στάσεις γινομένας.

ΚΑΙ ΤΑ ΕΦΥΣΤΕΡΙΖΟΝΤΑ ΠΟΥ. τὰ ὕστερον γινόμενα.

ΤΟΥ ΚΑΙΝΟΥΣΘΑΙ ΤΑΣ ΔΙΑΝΟΙΑΣ. καινοτόμα εἶναι.

ΤΩΝ ΤΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ. τοῖς τρόποις τῶν ἐπιχειρήσεων καινοῖς εὑρισκομένοις, καὶ τῇ δεινότητι τῶν τιμωριῶν.

ΠΕΡΙΤΕΧΝΗΣΕΙ. περινοίᾳ.

ΑΤΟΠΙΑι. τῷ ἀήθει.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΩΘΥΙΑΝ ΑΞΙΩΣΙΝ. ἀξίωσιν μὲν, τὴν σημασίαν εἶπε· δικαιώσει δὲ, ἀντὶ τοῦ, τῇ ἑαυτῶν δικαίᾳ κρίσει. βούλεται δὲ εἰπεῖν, ὅτι μετέθεσαν τὰ ὀνόματα. οὐ γὰρ ὡς νενόμισται πρόσθεν, ἐχρῶντο κατὰ τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ μεθήρμοσαν κατὰ τὴν ἑαυτῶν κρίσιν. τὴν μὲν γὰρ ἀλόγιστον τόλμαν (ἣ καὶ θρασύτης καλεῖται) ἀνδρείαν προσηγόρευσαν. τὸ δὲ φιλέταιρος, παρελκόντως κεῖται. κέχρηται δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ προσθεῖναι τόλμαν ἀλόγιστον, ἵνα παρίσωσις γένηται.

ΤΟΛΜΑ ΜΕΝ ΓΑΡ ΑΛΟΓΙΣΤΟΣ. τὸ τολμᾶν ἀλογίστως.

ΜΕΛΛΗΣΙΣ ΔΕ. τὴν δ' εὐλάβειαν καὶ τὴν μέλλησιν τὴν διὰ πρόνοιαν γιγνομένην, δειλίαν ὠνόμασαν εὐπρεπῆ. τὴν δὲ σωφροσύνην (φησὶν) ἀνανδρείας προκάλυμμα ᾤοντο. καὶ τὸ πρὸς πάντα συνετὸν, πρὸς πάντα ἀργὸν ἔλεγον. τὸ δὲ μανικῶς ὀξὺ, ἀνδρεία παρ' αὐτοῖς ἐνομίζετο. τὴν κειμένην γὰρ (φησὶ) τῶν ὀνομάτων χρῆσιν ἀντήλλαξαν. καὶ ἐπιφέρει εὐθὺς καθ' ἕκαστον.

ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΣ ΑΠΑΝ ΞΥΝΕΤΟΝ. καὶ τὸ μετὰ συνέσεως ἔρχεσθαι εἰς πᾶν ἔργον.

ΤΟ Δ' ΕΜΠΛΗΚΤΩΣ. μανιωδῶς.

ΑΝΔΡΟΣ ΜΟΙΡΑι. τῆς ἀνδρείας.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΔΕ ΤΟ ΕΠΙΒΟΥΛΕΥΣΑΣΘΑΙ. τὸ ἐπιπολὺ βουλεύσασθαι δι' ἀσφάλειαν πρόφασις ἀποτροπῆς ἐνομίζετο.

Ο Δ' ΑΝΤΙΛΕΓΩΝ ΑΥΤΩι. τῷ χαλεπαίνοντι.

ΚΑΙ ΥΠΟΝΟΗΣΑΣ, ΕΤΙ ΔΕΙΝΟΤΕΡΟΣ. ἐπιβουλεύεσθαι δηλονότι, ξυνετώτερος ἐνομίζετο.

ΠΡΟΒΟΥΛΕΥΣΑΣ ΔΕ. ὁ δὲ προσκοπῶν δηλονότι, ὅπως μήτε ἐπιβουλεύειν, μήτ' ἐπιβουλεύεσθαι ἀνάγκη τις αὐτῷ γένηται, διαλύειν τὴν ἑταιρίαν ὑπωπτεύετο.

ΑΠΛΩΣ ΔΕ. καθολικῶς φάναι.

Ο ΦΘΑΣΑΣ ΤΟΝ ΜΕΛΛΟΝΤΑ. ἀντὶ τοῦ, ὁ πρὶν παθεῖν ὑπὸ τῶν πολεμίων, αὐτὸς προλαβὼν, καὶ ποιήσας τοὺς πολεμίους, ἐθαυμάζετο. ἢ οὕτως, ὁ τὴν ἑαυτοῦ ἑταιρίαν, καὶ πρῶτος τὸν πολέμιον δράσας κακῶς, ἐπῃνεῖτο.

ΚΑΙ Ο ΕΠΙΚΕΛΕΥΣΑΣ ΤΟΝ ΜΗ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΝ. ὁ παρακελευσάμενος τοῖς μὴ διανοουμένοις κακόν τι δρᾶσαι, ἐπῃνεῖτο. ὁ παρακινήσας φθάσαι δηλονότι τὸν μὴ διανοούμενον.

ΚΑΙ ΜΗΝ ΚΑΙ ΤΟ ΞΥΓΓΕΝΕΣ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ. καὶ μὴν καὶ οἱ συγγενεῖς (φησὶ) τῶν φίλων ἀλλοτριώτεροι ἐνομίζοντο, διὰ τὸ ἑτοιμότερον τολμᾶν ὑπὲρ τῶν φίλων τοὺς φίλους, ἢ τοὺς συγγενεῖς.

ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΝΟΜΩΝ. οὐ γὰρ κατὰ τοὺς κειμένους (φησὶ) νόμους ὠφελεῖσθαι θέλοντες, τοιαύτας ἐποιοῦντο συστάσεις καὶ ἑταιρίας, ἀλλὰ παρὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους, διὰ πλεονεξίαν, τοῖς ὀρθῶς (φησὶν,) ὑπὸ τῶν ἐξ ἐναντίας λεγομένοις ἐπείθοντο, οὐ δι' εὐγνωμοσύνην, οὐδὲ δι' ἁπλότητα, ἀλλὰ εἰ ἔργῳ κρείσ-

σους ἦσαν αὐτοὶ τῶν ἐναντίων, καὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καθεστήκεσαν.

ΑΛΛΑ ΠΑΡΑ ΤΟΥΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑΣ. νόμους δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΑΣ ΕΣ ΣΦΑΣ ΑΥΤΟΥΣ ΠΙΣΤΕΙΣ. πιστοὶ (φησὶν) ἦσαν ἀλλήλοις, οὐχ ὅρκους διδόντες, ἀλλὰ κοινῶς τι παράνομον πράξαντες.

Η ΤΩι ΚΟΙΝΗι ΤΙ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣΑΙ. τῇ κοινῇ παρανομίᾳ.

ΠΕΡΙ ΠΛΕΙΟΝΟΣ. περὶ πλείονος ἐποιοῦντο δρᾶσαί τι κακὸν τοὺς ἐναντίους, ἢ αὐτοὶ μὴ παθεῖν. ἀντὶ τῶν ἁπλῶν γὰρ, τὸ ἀντιτιμωρήσεσθαι, καὶ τὸ μὴ προπαθεῖν.

ΚΑΙ ΟΡΚΟΙ ΕΙΠΟΥ ΑΡΑ ΓΕΝΟΙΝΤΟ. καὶ ὁπότε (φησὶν) ὅρκους παράσχοιεν ἀλλήλοις περὶ διαλλαγῆς, παραυτίκα μόνον ἴσχυον οἱ ὅρκοι, καὶ μέχρι τούτου ἐπίστευον αὐτοῖς, ἕως ἐν ἀπορίᾳ τοῦ ἄλλως πιστεῦσαι καθεστήκεσαν. ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, εἰ ἦσαν ἐν ἀπορίᾳ τοῦ πιστεῦσαι τῇ ἑαυτῶν δυνάμει, καὶ ἐπιθέσθαι τῇ ἑτέρων δυνάμει, ἴσχυον ἐν αὐτοῖς οἱ ὅρκοι· εἰ δὲ συνέβη τινὰ αὐτῶν δυνηθῆναι, παρ' οὐδὲν θέμενος τοὺς ὅρκους ἐπετίθετο.

ΕΝ ΔΕ ΤΩι ΠΑΡΑΤΥΧΟΝΤΙ. ἐν δὲ τῷ συμφέροντι, καὶ τῷ μετὰ ταύτης χρόνῳ, ὁ ἀπὸ τύχης ἑστηκὼς πρῶτος θαῤῥῆσαι δυνηθῆναι, ἡδύτερον μᾶλλον διὰ τὴν πίστιν ἐπετίθετο, ἤπερ ἐκ τοῦ προφανοῦς μαχόμενος. καὶ τότε μάλιστα ἀσφαλὲς ἐνόμιζε τὸ ἐπιτίθεσθαι, διὰ τὸ ἄφρακτον εὑρεῖν τὸν ἐναντίον, τοῦ ὅρκου τῷ θάῤῥει. καὶ διὰ τοῦτο δὲ ἥδιον μετὰ τὸν ὅρκον ἐτιμωρεῖτο, ὅτι δόξαν φρονήσεως ἐλάμβανε, τῇ ἀπάτῃ τοῦ ὅρκου καὶ τῇ τέχνῃ περιγενόμενος.

ΚΑΙ ΤΩι ΜΕΝ ΑΙΣΧΥΝΟΝΤΑΙ. ἐπὶ τῷ ἀμαθεῖς καλεῖσθαι.

ΕΠΙ ΔΕ ΤΩι ΑΓΑΛΛΟΝΤΑΙ. ἐπὶ τῷ πανοῦργοι καλεῖσθαι.

ΠΑΝΤΩΝ Δ' ΑΥΤΩΝ ΑΙΤΙΟΝ. πάντων δὲ τῶν εἰρημένων κακῶν αἴτιον ἦν ἡ ἐπιθυμία τοῦ βούλεσθαι ἄρχειν τῆς γῆς, διὰ πλεονεξίαν καὶ φιλοτιμίαν. ἐκ τούτων δὲ ἡ στάσις ἀρχὴν λαμβάνουσα (φημὶ δὴ τοῦ ἄρχειν, καὶ τῆς πλεονεξίας, καὶ φιλοτιμίας) ὕστερον λαμβάνει ἑτέραν τῶν κακῶν αἰτίαν, τὴν τῶν στασιαζόντων προθυμίαν, ὥσπερ εἰς ἕξιν ἐρχομένων αὐτῶν τοῦ περιγενέσθαι καὶ μὴ ἡττηθῆναι τῶν ἐναντίων.

ΕΚ Δ' ΑΥΤΩΝ. ἤγουν, δι' αὐτά.

ΟΙ ΓΑΡ ΕΝ ΤΑΙΣ ΠΟΛΕΣΙ ΠΡΟΣΤΑΝΤΕΣ. οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι προϊστάμενοι, τὴν δημοκρατίαν τῆς ὀλιγαρχίας μετὰ ὀνόματος ἑκάτεροι εὐπροσώπου καὶ πιθανοῦ, οἱ μὲν, λέγοντες προΐστασθαι τῆς δημοκρατίας τῆς ἐλευθέρας· οἱ δὲ, τῆς ἀριστοκρατίας λέγοντες ἀντιποιεῖσθαι τῆς σώφρονος, τὰ μὲν δημόσια νικήσαντες εἶχον, καὶ οὐ μέχρι τοῦ δικαίου καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς πολιτείας τὰς τιμωρίας ἐποιοῦντο. ὑπερβιβάσαι δὲ δεῖ τὸ προτιθέντες, καὶ συντάξαι πρὸς τῷ ἀνωτέρω τοῦ, τιμωρίας προτιθέντες.

ΕΥΠΡΕΠΟΥΣ. πιθανοῦ, εὐσχήμονος.

ΠΛΗΘΟΥΣ ΤΕ ΙΣΟΝΟΜΙΑΣ. ἤγουν δημοκρατίας.

ΑΘΛΑ ΕΠΟΙΟΥΝΤΟ. ἔπαθλα, ἀντὶ τοῦ κέρδη.

ΤΑΣ ΤΙΜΩΡΙΑΣ ΕΤΙ ΜΕΙΖΟΥΣ. ἤγουν τιμωρούμενοι, ἐπιτεταμένας ἐποίουν.

ΩΣΤΕ ΕΥΣΕΒΕΙΑι ΜΕΝ. ὥστε μετ' εὐσεβείας μὲν πρᾶξαί τι οὐδετέρῳ φροντὶς ἦν, οὐδὲ σπουδή· οἷς τισι δὲ συνέβαινεν ἐξαπατῆσασι διὰ λόγου τινὸς εὐπρεποῦς πρᾶξαί τι γενναῖον, οὗτοι ἐπῃνοῦντο. τὸ δὲ εὔηθες τὸ ἁπλοῦν καὶ τὸ ἀπόνηρον δηλοῖ.

ΕΠΙΦΘΟΝΩΣ ΤΙ ΔΙΑΠΡΑΞΑΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ ἐπίφθονον καὶ μέγα. τὰ γὰρ μεγάλα καὶ φθονεῖται.

ΑΜΕΙΝΟΝ ΗΚΟΥΟΝ. ἤγουν ἐπῃνοῦντο.

ΤΑ ΔΕ ΜΕΣΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ. ἤγουν οἱ μέσοι πολῖται· ἤγουν οἱ μετὰ τοὺς προστάτας. οἱ δὲ μέσοι (φησὶ) τῶν πολιτῶν (τουτέστιν, οἱ μηδετέρῳ μέρει προστιθέμενοι, μήτε τῷ τῶν δημοτικῶν, μήτε τῷ τῶν ὀλιγαρχικῶν, ἀλλ' ἡσυχάζοντες, καὶ μὴ θέλοντες στασιάζειν) ὑπ' ἀμφοτέρων ἐφθείροντο· ἢ ὅτι οὐ συνηγωνίζοντο τοῖς στρατιώταις παρακαλοῦσιν, ἢ φθονούμενοι ὑπὸ τῶν στασιαζόντων, ὡς ἀπειθεῖς αὐτοῖς εἶναι θέλοντες.

¶ πγ'. 83. ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΗΘΕΣ. τὸ ἁπλοῦν, τὸ ἀπόνηρον. σημαίνεται τὸ εὔηθες ἐπὶ καλοῦ. καὶ οἱ ἁπλοῖ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπόνηροι (οὗτοι δέ εἰσιν οἱ μεγαλοψυχίας μάλιστα καὶ εὐγενείας μετέχοντες) καταγελώμενοι ὑπὸ τῶν στασιαζόντων, ἀπώλλυντο· οἱ δὲ ἀπιστοῦντες ἀλλήλοις, καὶ παρατεταγμένοι δεινῶς κατ' ἀλλήλων, ὡς ἐπιτοπλεῖστον οὗτοι διεσώζοντο, διὰ τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς παρασκευῆς.

ΤΟ ΔΕ ΑΝΤΙΤΕΤΑΧΘΑΙ ΑΛΛΗΛΟΙΣ. τὸ ἀπιστεῖν ἀλλήλοις, τὸ ἐντεῦθεν ἀντιτάττεσθαι.

ΕΠΙΠΟΛΥ ΔΙΗΝΕΓΚΕ. κρεῖττον ἐγένετο.

Ο ΔΙΑΛΥΣΩΝ. ὁ φιλιώσων.

ΟΥΤΕ ΟΡΚΟΣ ΦΟΒΕΡΟΣ. θεῖος.

ΚΡΕΙΣΣΟΥΣ ΔΕ ΟΝΤΕΣ. ῥέποντες δὲ οἱ ἄνθρωποι τοῖς λογισμοῖς πρὸς τὸ μὴ ἐλπίζειν τινὰ πίστιν καὶ βεβαιότητα, προενοοῦντο μᾶλλον, ἵνα μὴ πάθωσιν αὐτοὶ κακῶς. πιστεῦσαι δὲ οὐκ ἐδύναντο· καὶ οἱ ἀσυνετώτεροι ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἤτοι ἐσώζοντο, ἢ ἐνίκων.

ΚΑΙ ΟΙ ΦΑΥΛΟΤΕΡΟΙ ΓΝΩΜΗΝ. οἱ ἀσθενεῖς.

ΩΣ ΤΑ ΠΛΕΙΩ. ὡς ἐπιτοπλεῖστον.

ΤΩι ΓΑΡ ΔΕΔΙΕΝΑΙ. φοβούμενοι γὰρ (φησὶν) οἱ ἀνοητότεροι, μὴ διὰ συνέσεως πλείονος οἱ ἀντίπαλοι περιγένωνται αὐτῶν, καὶ ἐκ τοῦ πολυτρόπου τῆς γνώμης αὐτῶν νικηθέντες διαφθαρῶσι, τολμηρότερον πρὸς τὰ ἔργα ἐχώρουν, τόλμῃ μᾶλλον πεποιθότες ἢ φρονήσει, καὶ μεθόδῳ διανοίας.

ΤΟ, ΤΕ ΑΥΤΩΝ ΕΝΔΕΕΣ. τὴν ἔλλειψιν τῆς γνώσεως.

ΚΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΥ ΑΥΤΩΝ. τῶν φρονίμων.

ΟΙ ΔΕ ΚΑΤΑΦΡΟΝΟΥΝΤΕΣ. οἱ δὲ δοκοῦντες εἶναι συνετοὶ, καὶ νομίζοντες, ἐπιβουλευόμενοι, πάντως ἂν διὰ τὴν σύνεσιν προαισθέσθαι, καὶ οὐδὲν νομίζοντες ἔργων δεῖν, ἄφρακτοι διεφθείροντο.

ΑΦΡΑΚΤΟΙ. λείπει τὸ ὄντες.

¶ πδ'. 84. ΑΣΜΕΝΗ. μεθ' ἡδονῆς.

ΠΡΟΥΤΙΘΕΣΑΝ. τιμιώτερον ἔκριναν.

ΤΟΥ ΤΕ ΜΗ ΑΔΙΚΕΙΝ. ἤγουν τοῦ δικαίου.

¶ πέ. 85. ΕΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ ΕΧΡΗΣΑΝΤΟ. ἤγουν κατ' ἀλλήλων.

ΔΙΕΒΗΣΑΝ ΕΣ ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ. τὴν Κέρκυραν.

ΟΠΩΣ ΑΠΟΓΝΟΙΑ Ηι. ὅπως ἀπόγνωσις ᾖ τοῦ ὑποστρέψαι, καὶ ἀποπλεῦσαι, καὶ ἄλλό τι πρᾶξαι πλὴν τοῦ κρατῆσαι τῆς Κερκύρας.

¶ πς. 86. ΤΗΣ ΤΕ ΓΗΣ ΕΙΡΓΟΝΤΟ. εἴργοντο οἱ Λεοντῖνοι, ὥστε μήτε κατὰ γῆν μήτε κατὰ θάλατταν ἐμπορεύεσθαι.

ΚΑΙ ΕΠΕΜΨΑΝ ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. συμμαχίαν δηλονότι.

ΑΥΤΟΘΕΝ. ἤγουν ἀπὸ τῆς Σικελίας.

ΠΡΟΠΕΙΡΑΝ ΤΕ. δοκιμασίαν.

ΕΙ ΣΦΙΣΙ ΔΥΝΑΤΑ ΕΙΗ. εἰ δυνατὸν εἴη γενέσθαι ὑποχειρίους αὐτοῖς τοὺς Σικελιώτας.

ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΞΥΜΜΑΧΩΝ. τῶν Λεοντίνων, καὶ τῶν ἄλλων.

¶ πζ'. 87. ΕΚΛΙΠΟΥΣΑ ΜΕΝ ΟΥΔΕΝΑ ΧΡΟΝΟΝ. οὐ διαλιποῦσα τοπαράπαν.

ΤΟΠΑΝΤΑΠΑΣΙ. τὸ σύνολον.

ΟΜΩΣ ΔΙΑΚΩΧΗ. διάλειψις, ἀναβολή.

ΠΑΡΕΜΕΙΝΕ ΔΕ ΤΟ ΜΕΝ ΥΣΤΕΡΟΝ. ἤγουν, κατὰ τὸ δεύτερον παρέμεινεν εἰς ἐνιαυτόν.

Ο, ΤΙ ΜΑΛΛΟΝ ΕΚΑΚΩΣΕ ΤΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ. ἀντὶ τοῦ, μηδὲν εἶναι, ὅπερ τούτου μᾶλλον ἐκάκωσε τὴν δύναμιν. ἐν ἄλλῳ δὲ κεῖται, ὥστε Ἀθηναίους τε μὴ εἶναι ὅ, τι μᾶλλον τούτου ἐπίεσε, καὶ ἐκάκωσε τὴν δύναμιν.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ. ἐκ τῶν συντάξεων τῶν πολεμικῶν δηλονότι.

ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΕΝ ΟΡΧΟΜΕΝΩι ΤΩι ΒΟΙΩΤΙΩι. δύο γὰρ Ὀρχομενοί. ὁ μὲν, τῆς Ἀρκαδίας, ὃν Ὅμηρος καλεῖ πολύμηλον· ὁ δὲ τῆς Βοιωτίας, ὃν Ὅμηρος καλεῖ Μινύειον.

¶ πή. 88. ΔΙ' ΑΝΥΔΡΙΑΝ. τῶν νήσων δηλονότι.

ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΕΙΝ. ταῖς νήσοις.

ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΔΕ ΛΙΠΑΡΑ. αὕτη τοπαλαιὸν ἡ Λιπάρα μελιγουνὶς ἐκαλεῖτο, ὥς φησιν ὁ Καλλίμαχος.

ΤΕΜΟΝΤΕΣ Δ' ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. ἡ αἰτία τῆς ἐπιστρατείας τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Λιπαραίων.

ΤΗΝ ΓΗΝ. ἐκείνων τῶν νησιωτῶν δηλονότι.

ΑΠΕΠΛΕΥΣΑΝ. ἀποπλεύσαντες ἐπανῆλθον.

¶ πθ'. 89. ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΣΒΟΛΗ. ἔφοδος.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΕΠΕΛΘΟΥΣΑ. ἐπανελθοῦσα ἡ θάλασσα μέρος ἀπὸ τῆς ποτὲ οὔσης γῆς ἐπῆλθε, καὶ κατέλαβε. καλῶς δὲ εἶπε, τῆς ποτὲ οὔσης γῆς, ὡς νῦν θαλάσσης οὔσης δηλονότι, διὰ τὸν σεισμόν. Ἄλλοι δὲ οὕτως, ἡ θάλασσα εἰς ἑαυτὴν ἐπαναχωρήσασα, καὶ ὑποστρέψασα ἀπὸ τοῦ λιμένος καὶ τῆς γῆς, ἐπὶ τὰ κυματώδη, (τότε γὰρ μάλιστα κυματοῦται, ὅταν εἰς ἑαυτὴν ἀναχωρήσῃ) αὖθις δ' ἐλθοῦσα ἐπὶ τὴν γῆν, κατέλαβε μέρος τὶ ἕτερον τῆς γῆς, ὅπερ πρότερον οὐ κατεῖχε.

ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΝ, ΚΑΤΕΚΛΥΣΕ. καὶ τὸ μὲν κῦμα (φησὶ) κατέκλυσε τὴν γῆν, τὸ δὲ μέρος τῆς γῆς ἐκεῖνο ὑπενόστησε καὶ ὑποκαθέσθη, καὶ ταπεινότερον ἐγένετο.

ΟΣΟΙ ΜΗ ΕΔΥΝΑΝΤΟ ΦΘΗΝΑΙ. προλαβεῖν.

ΤΗΝ ΕΠΙ ΛΟΚΡΟΙΣ ΤΟΙΣ ΟΠΟΥΝΤΙΟΙΣ. τρεῖς Λοκρίδες εἰσὶν, αὕτη τε ἡ τῶν Ὀπουντίων, καὶ ἡ τῶν Ἐπιζεφυρίων, καὶ ἡ τῶν Ὀζολᾶν.

ΠΑΡΕΙΛΕ. μέρος παρέκοψεν.

ΑΝΕΙΛΚΥΣΜΕΝΩΝ. ἐπὶ τῆς ξηρᾶς οὐσῶν.

ΚΑΙ ΕΝ ΠΕΠΑΡΗΘΩι. ἡ Πεπάρηθος, νῆσός ἐστι μία τῶν Κυκλάδων.

ΚΥΜΑΤΟΣ ΕΠΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΤΙΣ. ἀντὶ τοῦ, ἐγένετο κύματος ἐξόρμησίς τις ἐπὶ τὴν γῆν.

ΑΙΤΙΟΝ Δ' ΕΓΩΓΕ ΤΟΥ ΤΟΙΟΥΤΟΥ ΝΟΜΙΖΩ. τὸ νόημα τοιοῦτόν ἐστι, νομίζω, τὴν γῆν σειομένην, τῇ κινήσει τὴν θάλασσαν ἀνατρέπειν· τὴν δὲ θάλασσαν ἀνατραπεῖσαν, καὶ μετὰ ταῦτα κυματωθεῖσαν, καὶ μετὰ μείζονος ἐπελθοῦσαν ὁρμῆς, πλέον τὶ μέρος ἐπικλύσαι τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἐκεῖνο μόνον, ὅπερ εἶχε τοπρότερον.

ΚΑΙ ΕΞΑΠΙΝΗΣ ΠΑΛΙΝ. καὶ τὸν σεισμὸν νομίζω (φησὶ) τὴν θάλασσαν αἰφνίδιον ἐπισπώμενον, τῇ ἐπὶ θάτερα κινήσει βιαιοτέραν τὴν ἐπίκλυσιν ποιεῖν.

¶ ϛ'. 90. ΩΣ ΕΚΑΣΤΟΙΣ ΞΥΝΕΒΑΙΝΕΝ. ὡς ἑκάστοις τισὶν αἰτία τοῦ στασιάζειν καὶ πολεμεῖν ἐγίγνετο.

ΤΟΙΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΝΕΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΙ ΤΩι ΕΡΥΜΑΤΙ. τῷ φρουρίῳ.

ΠΡΟΣΒΑΛΟΝΤΕΣ. σφοδρῶς ἐπελθόντες.

¶ ϛά. 91. ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΘΕΛΟΝΤΑΣ ΥΠΑΚΟΥΕΙΝ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι.

ΟΥΔΕ ΕΣ ΤΟ ΑΥΤΩΝ ΞΥΜΜΑΧΙΚΟΝ ΙΕΝΑΙ. ἤγουν ξυμμαχεῖν.

ΩΣ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ. αὐτοῖς τοῖς Ἀθηναίοις.

ΣΧΟΝΤΕΣ. ἐλλιμενίσαντες.

ΟΙ Δ' ΕΚ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΑΠΟ ΣΗΜΕΙΟΥ. ἀπὸ συνθήματος, σημεῖα ἀνατείναντες ἀλλήλοις.

ΟΙ ΔΕ, ΕΠΙ ΤΑΣ ΝΑΥΣ. ἤγουν οἱ ὁπλῖται.

¶ ϛβ'. 92. ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ ΠΡΟΣΘΕΙΝΑΙ. κατὰ προσθήκην δοῦναι. παραδοῦναι. ὥστε συμμάχους εἶναι.

ΜΗ ΟΥ ΣΦΙΣΙ ΠΙΣΤΟΙ ΩΣΙΝ. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι,

ΚΑΙ ΑΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥ. καὶ ἅμα διὰ τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον.

ΕΠΙ ΤΕ ΓΑΡ ΤΗι ΕΥΒΟΙΑι. κατὰ τῆς Εὐβοίας.

ΩΣΤ' ΕΚ ΒΡΑΧΕΟΣ. τουτέστι, ῥαδίως τὴν διάβασιν εἶναι, στενῆς οὔσης τῆς ἐν μέσῳ θαλάσσης.

ΕΤΕΙΧΙΣΑΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΕΚ ΚΑΙΝΗΣ. δηλονότι κρηπῖδος.

ΜΑΛΙΣΤΑ. ἀντὶ τοῦ κατὰ ἀκρίβειαν.

ΚΑΙ ΗΡΞΑΝΤΟ ΚΑΤΑ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΣ. ἤρξαντο (φησὶ) κατ' αὐτὸ τὸ στενὸν, ὅπως εὐφύλακτα αὐτοῖς γένηται. τὸ γὰρ ἐν στενῷ ὂν τόπῳ ἀσφαλές ἐστι.

¶ ϛγ'. 93. ΚΑΙ ΕΝΟΜΙΣΑΝ ΕΠΙ ΤΗι ΕΥΒΟΙΑι. κατὰ τῆς Εὐβοίας.

ΚΑΙ ΩΝ ΕΠΙ ΤΗι ΓΗι ΕΚΤΙΖΕΤΟ. κώλυμα ἐκεῖνοι ἦσαν τοῦ αὐξηθῆναι τὴν πόλιν.

ΠΑΡΟΙΚΩΣΙΝ. ἐν γειτόνων ὦσι.

ΝΕΟΚΑΤΑΣΤΑΤΟΙΣ. νεωστὶ οἰκήσασιν.

ΕΞΕΤΡΥΧΩΣΑΝ. ἐδάμασαν.

ΓΕΝΟΜΕΝΟΥΣ ΤΟΠΡΩΤΟΝ. ἤγουν, κατὰ τὴν πρώτην οἴκησιν.

ΟΥ ΜΕΝΤΟΙ ΗΚΙΣΤΑ. οὐχ ἧσσον δὲ οἱ ἄρχοντες οἱ πεμπόμενοι ἐκεῖ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐξετρύχωσαν τὴν πόλιν, καὶ κώλυμα ἐγένοντο τοῦ αὐξηθῆναι αὐτὴν εἰς ἔνια πράγματα, οὐ καλῶς διοικοῦντες.

ΟΙ ΠΡΟΣΟΙΚΟΙ. οἱ Θεσσαλοὶ, καὶ Οἰταῖοι.

¶ Ϟδ΄. 94. ΟΝ ΕΝ Τῌ ΜΗΛῼ. ὃν κατέχοντο καὶ διέτριβον χρόνον ἐν τῇ Μήλῳ.

ΣΦΙΣΙ ΠΟΛΕΜΙΑΣ. τοῖς Ἀκαρνᾶσι δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΑΥΤΑΣ ΔΙΑ ΠΟΛΛΟΥ. διαστήματος δηλονότι.

ΚΑΙ ΣΚΕΥῌ ΨΙΛῌ ΧΡΩΜΕΝΟΝ. κούφῃ, ἀπηλλαγμένῃ σιδήρου.

ΟΥ ΧΑΛΕΠΟΝ ΑΠΕΦΑΙΝΟΝ. ἀπέφαινον (φησὶ) ῥᾳδίως δυνάμενον καταστραφῆναι, πρὶν ἀλλήλοις ἐπιβοηθῆσαι, καὶ συνελθεῖν πάσας τὰς πόλεις.

ΟΠΕΡ ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΜΕΡΟΣ. οἱ Εὐρυτᾶνες.

ΑΓΝΩΣΤΟΤΑΤΟΙ ΔΕ ΓΛΩΣΣΑΝ. οὐκ ἔχοντες τὴν διάλεκτον εὔκολον γνωσθῆναι.

ΡᾼΔΙΩΣ ΚΑΙ Τ'ΑΛΛΑ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΕΙΝ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι.

¶ Ϟε΄. 95. Ο ΔΕ, ΤΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΩΝ. τὸ ἑξῆς οὕτως, ὁ δὲ, πεισθεὶς, ἄρας ἀπὸ τῆς Λευκάδος, παρέπλευσε. τὰ γὰρ ἄλλα, διὰ μέσου.

ΤΟΙΣ ΗΠΕΙΡΩΤΑΙΣ. σὺν μόνοις δηλονότι τοῖς Ἠπειρώταις συμμάχοις, καὶ Αἰτωλοῖς.

ΚΑΙ ΦΩΚΕΥΣΙΝ ΗΔΗ ΟΜΟΡΟΣ Η ΒΟΙΩΤΙΑ ΕΣΤΙΝ. ἀντὶ τοῦ, ἀπὸ δὲ τούτου Φωκεῦσιν ὅμορος ἡ Βοιωτία ἐστίν.

ΑΡΑΣ ΟΥΝ. ὁ οὖν σύνδεσμος περιττός ἐστι, πρὸς γὰρ τὸ ἄνω ἐστὶν, ὁ δὲ, τῶν Μεσσηνίων χάριτι πεισθεὶς, ἄρας. ἀλλ' ἐπεὶ διὰ μακροῦ ἀνταπέδωκε, διὰ τοῦτο τὸν σύνδεσμον παρέλαβεν. Ἄλλως. ὁ οὖν σύνδεσμος, εἰ καὶ περιττὸς τῷ Ἀντύλλῳ δοκεῖ, ἐγὼ πάνυ ἀναγκαίως λέγω προσκεῖσθαι αὐτόν. τὴν βουλὴν γὰρ εἰπὼν, ἐπήγαγε τὴν πρᾶξιν ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, οὐκοῦν ἐνθυμηθεὶς, ἔπραττεν ὅπερ ἐνεθυμήθη.

ΚΟΙΝΩΣΑΣ ΔΕ ΤΗΝ ΕΠΙΝΟΙΑΝ. εἰς κοινὴν γνώμην προθεὶς τὴν ἐνθύμησιν.

ΩΣ ΟΥ ΠΡΟΣΕΔΕΞΑΝΤΟ. διότι (φησὶ) ἀπολειπομένων Ἀκαρνάνων, οὐ περιετειχίσθη.

ΤΟΙΣ ΕΠΙΒΑΤΑΙΣ. τοῖς ἐρέταις.

ΚΑΙ ΟΜΟΣΚΕΥΟΙ. τῇ αὐτῇ σκευῇ χρώμενοι. ἤγουν ψιλῇ.

¶ Ϟϛ΄. 96. ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΑΥΤῌ. ἤγουν, ὑπὸ τῶν οἰκούντων ἐν ταύτῃ τῇ γῇ.

ΤΗΝ ΓΑΡ ΓΝΩΜΗΝ ΕΙΧΕ. γνώμην (φησὶν) εἶχεν, ἐπαναχωρήσας εἰς Ναύπακτον, οὕτω λοιπὸν ἐπὶ τοὺς Ὀφιονέας στρατεύειν, εἰ μὴ βούλοιντο σπένδεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις.

ΤΟΠΡΩΤΟΝ ΕΠΕΒΟΥΛΕΥΕΤΟ. ἀντὶ τοῦ, κατ' αὐτῶν ἐβουλεύετο αὕτη ἡ γνώμη, καὶ συνετάττετο.

ΩΣΤΕ ΚΑΙ ΟΙ ΕΣΧΑΤΟΙ ΟΦΙΟΝΕΩΝ. οἱ ἐν ἐσχατιᾷ ὄντες τῶν τόπων τῶν Ὀφιονέων.

¶ Ϟζ΄. 97. Τῼ ΔΕ ΔΗΜΟΣΘΕΝΕΙ. τῷ δὲ Δημοσθένει τοιάδε τι παρῄνουν οἱ Μεσσήνιοι, ἰέναι αὐτὸν ἐπὶ κώμην ἑκάστην, διδάσκοντες αὐτὸν, ὅτι ῥᾳδία ἐστὶν ἡ αἵρεσις αὐτῶν, πρὶν συστραφῆναι πάντας, καὶ ἅμα γενέσθαι.

ΩΣ ΕΙΗ ΡᾼΔΙΑ Η ΑΙΡΕΣΙΣ. ἡ κατάσχεσις.

ΑΝΤΙΤΑΞΩΝΤΑΙ. οἱ Αἰτωλοὶ δηλονότι.

ΤΟΥΤΟΙΣ ΤΕ ΠΕΙΣΘΕΙΣ, ΚΑΙ Τῌ ΤΥΧῌ. τῇ ἑαυτοῦ δηλονότι, ἐπεὶ οὐδέποτε ἠναντιώθη αὐτῷ, ἔπραττε τὸ λεχθέν.

ΕΛΠΙΣΑΣ ΟΤΙ ΟΥΔΕΝ. θαῤῥήσας ταῖς ἐλπίσι τῆς τύχης.

ΟΥΣ ΑΥΤῼ ΕΔΕΙ ΠΡΟΣΒΟΗΘΗΣΑΙ. ἐξ ὧν ἔδει βοήθειαν λαβεῖν κατὰ προσθήκην.

ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΚΡΑΤΟΣ ΑΙΡΕΙ ΕΠΙΩΝ. ἤγουν, μετὰ ἰσχύος καὶ δυνάμεως.

ΥΠΕΦΕΥΓΟΝ ΓΑΡ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ. κατεῖχον τὸ, λανθάνοντες.

ΤΩΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. τῶν ὑπεράνω τῆς πόλεως.

ΥΠΕΧΩΡΟΥΝ. ἐπὶ τάδε ἤρχοντο.

ΚΑΙ ΗΝ ΕΠΙΠΟΛΥ. διάστημα καιροῦ δηλονότι.

ΚΑΙ ΥΠΑΓΩΓΑΙ. ἀναχωρήσεις.

ΕΝ ΟΙΣ ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ. ἤγουν, τῇ τε διώξει καὶ ἀναχωρήσει.

¶ Ϟη΄. 98. ΜΕΧΡΙ ΜΕΝ ΟΥΝ ΟΙ ΤΟΞΟΤΑΙ. μέχρι μὲν οὖν αὐτοῖς εἶχον οἱ τοξόται βέλη. ἀντὶ τοῦ οἱ τοξόται αὐτῶν. ἰδίωμα δὲ Ἀττικὸν ἡ τοιαύτη σύνταξις.

ΟΙΔΕ ΑΝΤΕΙΧΟΝ. οὗτοι οἱ Ἀθηναῖοι.

ΑΝΕΣΤΕΛΛΟΝΤΟ. ἀνεκρούοντο, ἀνεχώρουν.

ΟΥΤΟΙ ΔΙΕΣΚΕΔΑΣΘΗΣΑΝ. καὶ αὐτοὶ ἐκεκμήκεσαν, οὐχ οἱ τοξόται, ἀλλ' οἱ ὁπλῖται.

Τῼ ΑΥΤῼ ΠΟΝῼ ΞΥΝΕΧΟΜΕΝΟΙ. ἀντὶ τοῦ, διώκοντες, ἢ ὑποχωροῦντες.

ΚΑΤΑ ΠΟΔΑΣ ΑΙΡΟΥΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ συντόμως.

ΚΑΙ ΕΣ ΤΗΝ ΥΛΗΝ ΕΣΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ. εἰσιεμένους, κρυπτομένους.

ΤΟΣΟΥΤΟΙ ΜΕΝ. ὁ μὲν, ἀντὶ τοῦ δή.

ΥΠΕΛΕΙΦΘΗ ΤΟΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΟΙΣ. λείπει ἡ ἐπί.

¶ Ϟθ΄. 99. ΕΝ ΑΠΟΒΑΣΕΙ ΤΕ ΤΙΝΙ. ἤγουν, ἔν τινι τόπῳ ἀποβάντες.

Ο ΗΝ ΕΠΙ Τῼ ΑΛΗΚΙ ΠΟΤΑΜῼ. ὁ ἐπὶ, ἀντὶ τοῦ παρά.

¶ ρ΄. 100. ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΕΠΑΓΩΓΗΝ. διὰ τὸ ἐπικεῖσθαι αὐτοῖς πρότερον τοὺς Ἀθηναίους.

¶ ρα΄. 101. ΕΠΕΚΗΡΥΚΕΥΕΤΟ. δι' ἐπικηρυκείας ἐμήνυε.

ΤΟΝ ΕΠΙΟΝΤΑ ΣΤΡΑΤΟΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

¶ ρβ΄. 102. ΕΔῌΟΥΝ ΤΗΝ ΓΗΝ. τὴν Ναυπακτίων δηλονότι.

ΠΡΟΑΙΣΘΟΜΕΝΟΣ. αἴσθησιν λαβὼν τοῦ στρατοῦ ἐρχομένου.

ΕΛΘΩΝ, ΠΕΙΘΕΙ ΑΚΑΡΝΑΝΑΣ ΧΑΛΕΠΩΣ. ἔπεισεν αὐτοὺς δυσχερῶς. δυσχερῶς δὲ, διότι οὐκ ἐπείσθη αὐτοῖς περιτειχίσαι τὴν Λευκάδα.

ΚΑΙ ΠΕΜΠΟΥΣΙ ΜΕΤ' ΑΥΤΟΥ. τοῦ Δημοσθένους.

ΔΕΙΝΟΝ ΓΑΡ ΗΝ. δέος γὰρ ἦν, μήποτε, τοῦ τείχους μεγάλου ὄντος, καὶ ἑξῆς.

ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΥΣ. πρὸς τοὺς μετ' Εὐρυλόχου.

ΩΣΤΕ ΜΕΤΑ ΣΦΩΝ. τῶν Ἀμπρακιωτῶν.

¶ ργ'. 103. ΞΥΝΕΠΟΛΕΜΟΥΝ. αὐτοῖς δηλονότι τοῖς Ἀθηναίοις.

ΥΣΤΕΡΟΙΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. ἤγουν, μετὰ τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΥΤΟ. μετὰ τὸ τραπῆναι.

¶ ρδ'. 104. ΚΑΤΑ ΧΡΗΣΜΟΝ ΔΗ ΤΙΝΑ. κατὰ ὁρισμὸν χρησμοῦ.

ΘΗΚΑΙ ΟΣΑΙ ΗΣΑΝ. τάφοι.

ΑΛΥΣΕΙ ΔΗΣΑΣ. ἐξάψας τῇ ἀλύσει τῆς Δήλου.

ΚΑΙ ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΩΝ ΝΗΣΙΩΤΩΝ. περικτίονες εἰσὶ καὶ ἀμφικτίονες, οἱ περιοικοῦντες. Ὅμηρος, Ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους, Οἳ περιναιετάουσιν. εὐκτίμενον δὲ, τὸ καλῶς οἰκούμενον.

ΕΘΕΩΡΟΥΝ. τῆς θεωρίας καὶ πανηγυρέως μετεῖχον.

ΕΣ ΤΑ ΕΦΕΣΙΑ. εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος.

ΧΟΡΟΥΣ ΤΕ ΑΝΗΓΟΝ ΑΙ ΠΟΛΕΙΣ. τῷ Ἀπόλλωνι.

ΕΚ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ. ἐξ ὕμνου. ὕμνους γὰρ τὰ προοίμια ἐκάλουν.

ΗΓΕΡΕΘΟΝΤΑΙ. συναθροίζονται.

ΕΝ ΤΟΙΣΔΕ ΑΥ. τοῖς ῥηθησομένοις.

ΕΚ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ. τοῦ εἰρημένου.

ΑΦΗΜΩΣ. σιγῇ, ἡσύχα, ἀθρόως.

ΕΝΙ ΠΑΙΠΑΛΟΕΣΣΗι. καταξήρῳ.

ΕΤΕΚΜΗΡΙΩΣΕΝ. διὰ τεκμηρίου ἐδήλωσεν.

ΥΠΟ ΞΥΜΦΟΡΩΝ. δεινῶν συμβεβηκότων.

ΠΡΙΝ ΔΗ ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. πρὶν ποιῆσαι τοὺς Ἀθηναίους τὸν ἀγῶνα.

¶ ρέ. 105. ΩΣΠΕΡ ΥΠΟΣΧΟΜΕΝΟΙ. ἀντὶ τοῦ, ὥσπερ ὑπέσχοντο. περίφρασις ὁ τρόπος.

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΟΛΠΑΣ. οἱ περὶ τὰς Ὄλπας Ἀμπρακιῶται, μήποτε ἄρα οἱ ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀμπρακίᾳ Ἀμπρακιῶται οὐ δυνηθῶσι διελθεῖν τοὺς ἐν ταῖς Κρήναις Ἀκαρνᾶνας φυλάττοντας, καὶ τοὺς μετ' Εὐρυλόχου Πελοποννησίους, ἱδρύονται ἐν τῇ Μητροπόλει.

ΕΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. τὴν ἑαυτῶν δηλονότι.

¶ ρς'. 106. ΚΑΙ ΔΙΕΞΕΛΘΟΝΤΕΣ ΜΕΤΑΞΥ. οἱ μετὰ Εὐρυλόχου, φοβούμενοι παρά τε θάλατταν ὁδοιπορεῖν, διὰ τοὺς Ἀργείους, οἰκοῦντας ἐπὶ θαλάττῃ· καὶ διὰ μεσογείου, διὰ τὴν ἐν Κρήναις κωλύουσαν φυλακήν· μέσον τῆς τε τῶν Ἀργείων πόλεως καὶ τῆς φυλακῆς ἐχώρουν.

¶ ρζ'. 107. ΚΑΙ ΑΙ ΜΕΝ ΝΗΕΣ. ὑπερβατόν. ἡ γὰρ σύνταξις οὕτω, καὶ αἱ μὲν νῆες ἐκ θαλάσσης ἐφόρμουν παρὰ τὸν λόφον τὰς Ὄλπας. ὁ γὰρ λόφος Ὄλπαι ἐκαλεῖτο.

ΒΙΑι ΚΑΤΕΙΧΟΝΤΟ. ἀντὶ τοῦ ἐκωλύοντο.

ΧΑΡΑΔΡΑ Δ' ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς ἀντιταξαμένους.

ΗΣΥΧΑΖΟΝ. ἄπρακτοι ἦσαν.

ΚΑΙ ΜΕΙΖΟΝ ΓΑΡ ΕΓΕΝΕΤΟ. καὶ φοβηθεὶς ὁ Δημοσθένης, μήποτε κυκλωθῇ τὸ δεξιὸν μέρος τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τοῦ εὐωνύμου τῶν Πελοποννησίων (καὶ γὰρ μεῖζον ἐγένετο τῶν Πελοποννησίων τὸ εὐώνυμον, καὶ ὑπερέτεινε) λοχίζε ἐνέδραν.

ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΣΧΕ. περισσὸν ἦν.

ΛΟΧΙΖΕΙ. ἐνέδραν καθίζει.

ΚΑΙ ΛΟΧΜΩΔΗ. δασύν.

ΚΑΙ ΨΙΛΟΥΣ. τοξοφόρους.

ΕΠΕΙ ΔΕ ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΣΤΟ ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ. ἕτοιμα ἦν τὰ τοῦ πολέμου.

ΗιΕΣΑΝ ΕΣ ΧΕΙΡΑΣ. συνεπλάκησαν.

ΤΕΤΑΓΜΕΝΟΙ ΕΠΕΙΧΟΝ. ἐκράτουν.

ΟΥΤΟΙ ΔΕ ΕΝ ΤΩι ΕΥΩΝΥΜΩι ΜΑΛΛΟΝ. οἱ Μαντινεῖς, κατὰ Μεσσηνίους, ἤγουν κατὰ τὸ πρόδωτον τῶν Μεσσηνίων.

¶ ρή. 108. ΩΣ Δ' ΕΝ ΧΕΡΣΙΝ ΗΔΗ ΟΝΤΕΣ. συνεπλάκησαν πολεμοῦντες.

ΠΕΡΙΕΣΧΟΝ ΤΩι ΚΕΡΑι. ὑπερέσχον τῷ εὐωνύμῳ κέρατι. περιεγένοντο.

ΠΡΟΣΠΙΠΤΟΥΣΙ ΤΕ. τοῖς Πελοποννησίοις.

ΤΟ ΚΑΤ' ΕΥΡΥΛΟΧΟΝ. οὗ ἦρχεν ὁ Εὐρύλοχος.

ΕΦΟΒΟΥΝΤΟ. εἰς φυγὴν ἐτράπησαν.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΣΣΗΝΙΟΙ ΟΝΤΕΣ. καὶ οἱ Μεσσήνιοι ὄντες κατὰ τοῦτο τὸ μέρος, τὸ πολὺ τοῦ ἔργου διεπράξαντο, ἢ ἐπιπολὺ τοῖς ἐναντίοις ἠκολούθησαν.

ΤΟ ΠΟΛΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΕΠΕΞΗΛΘΟΝ. ἐπεξελθόντες ἔπραξαν.

ΕΝΙΚΩΝ ΤΟ ΚΑΘ' ΕΑΥΤΟΥΣ. ἤγουν, τὸ πρὸς αὐτοὺς ὁρῶν στράτευμα.

ΕΠΑΝΑΧΩΡΟΥΝΤΕΣ ΔΕ. οἱ Ἀμπρακιῶται.

ΤΟ ΠΛΕΟΝ ΝΕΝΙΚΗΜΕΝΟΝ. τοῦ στρατεύματος αὐτῶν.

ΠΡΟΣΕΚΕΙΝΤΟ. ἀντὶ τοῦ ἐπέκειντο.

ΑΠΕΘΑΝΟΝ ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀμπρακιωτῶν.

ΠΡΟΣΠΙΠΤΟΝΤΕΣ. τοῖς ἐναντίοις δηλονότι.

ΕΤΕΛΕΥΤΑ ΕΣ ΟΨΕ. ἤγουν ἑσπέρας. σημείωσαι νῦν ἐπὶ ἑσπέρας μόνον τὸ ὀψέ.

¶ ρθ'. 109. ΠΑΡΕΙΛΗΦΩΣ. δεξάμενος.

Η ΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΩΝ ΔΙΑΣΩΘΗΣΕΤΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀπορῶν.

ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΛΟΓΟΝ. ἤγουν ἱκετικόν.

ΟΥΚ ΕΣΠΕΙΣΑΝΤΟ ΑΠΑΣΙΝ. οὐκ ἔδοσαν ἄδειαν μετὰ σπονδῶν.

ΨΙΛΩΣΑΙ ΤΟΥΣ ΑΜΠΡΑΚΙΩΤΑΣ ΤΕ. μονῶσαι. ψιλοὺς τῶν συμμάχων ποιῆσαι.

ΚΑΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥΣ. ἐβούλετο διαβαλεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ Πελοποννησίους τοῖς Ἀμπρακιώταις ὡς προδότας, καὶ τὸ ἑαυτῶν συμφέρον προτιμήσαντες.

ΕΣ ΤΟΥΣ ΕΚΕΙΝΗι ΧΡΗιΖΩΝ ΕΛΛΗΝΑΣ. ἤγουν τοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ γῇ.

ΩΣ ΚΑΤΑΠΡΟΔΟΝΤΕΣ. τοὺς Ἕλληνας δηλονότι.

ΠΡΟΥΡΓΙΑΙΤΕΡΟΝ. προτιμότερον.

ΩΣΠΕΡ ΥΠΗΡΧΕΝ. ὡς ἦν αὐτοῖς δυνατόν. ὡς ἐκ τῶν παρόντων δυνατὸν ἦν.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΧΩΡΗΣΙΝ ΚΡΥΦΑ, ΟΙΣ ΕΔΕΔΟΤΟ, ΕΠΕΒΟΥΛΕΥΟΝ. καὶ οἷς σπεισάμενος Δημοσθένης Μαντινεῦσι καὶ Μενέλεῳ, συνεχώρησεν, ἀναχωρῆσαι, οὗτοι κρύφα ἐβουλεύοντο ἀναχωρεῖν, ἵνα μήτε οἱ Ἀκαρνᾶνες κωλύσωσιν αὐτοὺς (οὐ γὰρ ἐσπείσαντο) μήτε μὴν Ἀμπρακιῶται μένειν ἀναγκάσωσι.

¶ ρί. 110. ΠΡΟΛΟΧΙΟΥΝΤΑΣ. πρὸ τοῦ καταλαβεῖν ἐκείνους.

¶ ριά. 111. ΕΠΙ ΛΑΧΑΝΙΣΜΟΝ. λαχάνων συνάθροισιν.

ΕΞΗΛΘΟΝ ΔΗΘΕΝ. ἰστέον, ὅτι τὸ δῆθεν ἐνταῦθα ὡς ἐν προσποιήσει κεῖται. ἀντὶ τοῦ, ἐφ' ἃ προσεποιοῦντο ἐξελθεῖν, καὶ ἅμα ἀπεῖναι.

ΠΡΟΚΕΧΩΡΗΚΟΤΕΣ. πόῤῥω γεγονότες.

ΘΑΣΣΟΝ ΑΠΕΧΩΡΟΥΝ. ταχυτέρῳ δρόμῳ ἐχρῶντο.

ΩΡΜΗΣΑΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ. ἀναχωρεῖν δηλονότι.

ΚΑΤΑΛΑΒΕΙΝ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ. φθάσαι.

ΚΑΙ ΤΙΝΑΣ ΑΥΤΩΝ. ζητεῖται, πῶς εἰς πολλοὺς στρατηγοὺς ἠκόντισε. τινὲς μὲν οὖν μετέστρεψαν οὕτω, καί τινος αὐτῶν τῶν στρατηγῶν κωλύοντος, καὶ φάσκοντος ἐσπεῖσθαι αὐτοῖς, ἠκόντισέ τις, τῇ γενικῇ πτώσει τοῦ ἠκόντισε συνταττομένου οἰκείως, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Τοῦ μὲν ἔπειτ' ἀπιόντος ἀκόντισεν. Ἴσως δὲ οὐκ ἀδύνατόν ἐστιν, ἕνα, πλείω ἀκόντια ἔχοντα, πλείους ἀκοντίσαι τῶν στρατηγῶν. δυνατὸν δὲ τὸ ἠκόντισέ τις καὶ ἐπὶ πλήθους λαμβάνεσθαι· οἷον, καὶ ἄλλος, καὶ ἄλλος ἠκόντισεν.

ΕΣΠΕΙΣΘΑΙ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Πελοποννησίοις.

ΚΑΙ ΗΝ ΠΟΛΛΗ ΕΡΙΣ. ἀμφισβήτησις, καὶ ἄγνοια. καί τινας τῶν ἰδίων στρατηγῶν κατηκόντισαν οἱ Ἀκαρνᾶνες, κωλύοντας καὶ φάσκοντας γεγενῆσθαι αὐτοῖς σπονδὰς, καὶ ἄδειαν δοθῆναι τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῖς ὑπὸ Δημοσθένους. οὐκ εἶπε δὲ τινὲς, ἀλλὰ τὶς, μιμούμενος τὸν Ὅμηρον. κἀκεῖνος γὰρ πολλοὺς ἀκοντίσαντας σημαίνων, εἰς ἑνικὴν πτῶσιν συνέταξεν.

¶ ριβ'. 112. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΣΒΟΛΗΣ. ἐπὶ τῆς ἐφόδου τῆς κατὰ τῶν ἐναντίων.

ΕΠΙΤΗΔΕΣ. ἐσκεμμένως.

ΠΡΟΫΤΑΞΕ. προπορεύεσθαι δηλονότι.

ΕΤΡΑΠΟΝΤΟ ΤΙΝΕΣ. φεύγειν δηλονότι.

ΑΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗι ΞΥΝΤΥΧΙΑι. τῷ ξυμβεβηκότι τῆς δυσχερείας κατὰ τύχην, τηνικαῦτα ἡνίκα ἡττῶντο.

ΠΡΟΣΕΝΕΥΣΑΝ. προσέπαυσαν.

ΕΣ ΑΡΓΟΣ. τὸ Ἀμφιλοχικόν.

¶ ριγ'. 113. ΚΑΙ ΑΥΤΟΙΣ ΤΗι ΥΣΤΕΡΑΙΑι ΗΛΘΕ ΚΗΡΥΞ. ἐσχημάτισε τὸ, αἰτήσοντες, εἰς τὸ, ἦλθε κήρυξ. δυνάμει δὲ τοιοῦτόν ἐστιν, οἱ εἰς Ἀγραίους καταφυγόντες, κήρυκα ἔπεμψαν, αἰτήσοντες ἀναίρεσιν νεκρῶν, οὓς ἀπέκτειναν Ἀκαρνᾶνες ὕστερον τῆς πρώτης μάχης. πρώτη μὲν γὰρ μάχη ἐγένετο εἰς τὸν Εὐρύλοχον, καὶ τοὺς Πελοποννησίους· δευτέρα δὲ, ἡ ἐν τῇ γῇ, κατὰ τοὺς Ἀμπρακιώτας· τρίτη δὲ, ἡ κατὰ τοὺς ἐν Ἰδομένῃ. ὁ οὖν κήρυξ τὴν ἀναίρεσιν ᾐτεῖτο τῶν δευτέρᾳ μάχῃ τεθνηκότων· οὐκ εἰδὼς, ὅτι τρίτη γέγονε μάχη, ἐν ᾗ πολλοὶ ἀπώλοντο.

ΑΛΛ' ΩιΕΤΟ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΣΦΩΝ ΕΙΝΑΙ. ἀλλ' ᾤετο τῶν μετὰ σφῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ μάχῃ πεπτωκότων εἶναι τὰ ὅπλα.

ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΥΤΟΝ ΗΡΕΤΟ. δύο ἐρωτᾷ, ἓν μὲν, τοῦ χάριν θαυμάζει· ἕτερον δὲ, πόσους οἴεται τῶν ἰδίων τεθνηκέναι. ὥσπερ δὲ ὁ κήρυξ οὐκ ᾔδει περὶ τῆς τρίτης μάχης, οὕτως ὁ ἐρωτῶν οὐκ ἠπίστατο περὶ τῶν ἐν ποίᾳ μάχῃ πεπτωκότων ὁ κήρυξ ἥκεν, ἀλλ' ἐνόμιζε περὶ τῶν ἐν τῇ τρίτῃ μάχῃ τεθνηκότων ἐληλυθέναι.

ΟΥΚΟΥΝ ΤΑ ΟΠΛΑ ΤΑΥΤΙ ΦΑΙΝΕΤΑΙ. λείπει τὸ, τριακοσίων μόνων.

Ο Δ' ΑΠΕΚΡΙΝΑΤΟ. τὰ ὅπλα εἰσὶν ὑμέτερα δηλονότι.

ΑΛΛ' ΗΜΕΙΣ ΓΕ ΟΥΔΕΝΙ ΕΜΑΧΟΜΕΘΑ ΧΘΕΣ. ὁ κήρυξ εἶπεν, ἀπὸ κοινοῦ.

ΚΑΙ ΜΕΝ ΔΗ ΤΟΥΤΟΙΣ ΓΕ ΗΜΕΙΣ. ἀπὸ κοινοῦ, ὁ ἐρωτῶν εἶπε.

¶ ριέ. 115. ΤΗΣ ΔΕ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΟΛΙΓΑΙΣ ΝΑΥΣΙΝ ΕΙΡΓΟΜΕΝΟΙ. οἱ Συρακούσιοι τῆς θαλάσσης ὑπὸ ὀλίγων νεῶν εἰργόμενοι, δηλαδὴ τῶν Ἀττικῶν.

ΑΜΑ ΔΕ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ ΜΕΛΕΤΗΝ. ἐν τῷ μελετᾷν καὶ ἀσκεῖσθαι τὸ ναυτικὸν διατρίβειν.

Δ. ά. 1.—β'. 2.

¶ ά. 1. ΠΕΡΙ ΣΙΤΟΥ ΕΚΒΟΛΑ. σίτου ἐκβολὴν, τὴν τῶν ἀσταχύων ἐκ τῶν καλύκων γένεσιν φησίν. ἐπιφέρει γὰρ, ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἦρος. ἦρος δὲ στάχυες ἐκφύονται. ἤγουν, ὅτε ὁ στάχυς δημιουργεῖται, καὶ ἤδη προβάλλεται, ἤγουν ἐκβάλλεται, ἔχων τὸν κόκκον τοῦ σίτου διατετυπωμένον, οὔπω δὲ εἰς ἀκμὴν προαχθέντα.

ΕΠΑΓΑΓΟΜΕΝΩΝ. ἤγουν τῶν Μεσσηνίων.

ΟΡΩΝΤΕΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΝ ΕΧΟΝ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ. ἤγουν τόπον ἐπικαιρότατον, ἀφ' οὗ ἔστιν ἐξορμᾷν κατὰ τῆς Σικελίας. Ἡ προσβολὴν, ἀντὶ τοῦ προσόρμισιν, καὶ ἔφοδον τῆς Σικελίας, ἢ πρὸς τὴν Σικελίαν.

ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ. ἤγουν τὴν Μεσσήνην.

ΜΗ ΕΞ ΑΥΤΟΥ ΟΡΜΩΜΕΝΟΙ. ἤγουν ὁρμητηρίῳ χρώμενοι.

ΣΦΙΣΙ ΜΕΙΖΟΝΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗι. τοῖς Συρακουσίοις.

ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ ΑΜΦΟΤΕΡΩΘΕΝ. θέλοντες οἱ Λοκροὶ ἀμφοτέρωθεν καταπολεμεῖν. ἀμφοτέρωθεν δὲ λέγει, ἤτοι ἔκ τε τῆς γῆς ἑαυτῶν τῆς Λοκρίδος, καὶ ἐκ θαλάσσης.

ΙΝΑ ΜΗ ΕΠΙΒΟΗΘΩΣΙΝ. οἱ Ῥηγῖνοι δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΠΕΤΙΘΕΝΤΟ. οἱ Λοκροὶ τοῖς Ῥηγίνοις, διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, ὅτι ἐστασίαζον.

ΔΗιΩΣΑΝΤΕΣ ΔΕ. τὴν γῆν τῶν Ῥηγίνων.

ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ ΕΝΤΕΥΘΕΝ ΠΟΙΗΣΕΣΘΑΙ. ἀπὸ τῆς Μεσσήνης.

¶ β'. 2. ΥΠΟ ΔΕ ΤΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ. ἤγουν, κατὰ τὸν αὐτὸν ἐαρινὸν χρόνον.

ΕΙΠΟΝ ΔΕ ΤΟΥΤΟΙΣ. τοῖς στρατηγοῖς.

ΚΑΙ ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ ΑΜΑ. περιττὸς ὁ καί.

ΠΑΡΑΠΛΕΟΝΤΑΣ. τὸ ἑξῆς ἦν, παραπλέουσιν· ἀλλὰ μεταβάσει ἐχρήσατο ἀπὸ δοτικῆς ἐπὶ αἰτιατικήν.

ΕΝΤΩι ΟΡΕΙ ΤΙΜΩΡΟΙ. οἱ Πελοποννήσιοι δηλονότι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΕΙ ΔΕ ΟΝΤΙ ΙΔΙΩΤΗι. ἤγουν, ἔξω ὄντι ἀρχῆς.

¶ γ'. 3. ΚΑΙ ΩΣ ΕΓΕΝΟΝΤΟ ΠΛΕΟΝΤΕΣ. ἤγουν, παρεγένοντο οἱ Ἀθηναῖοι.

ΑΝΤΙΛΕΓΟΝΤΩΝ ΔΕ. τῶν στρατηγῶν δηλονότι.

ΚΑΤΑ ΤΥΧΗΝ. κατά τι συμβεβηκὸς τυχηρόν.

ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ. τὸ περίμετρον τῆς Πύλου.

ΕΠΙ ΤΟΥΤΩι ΓΑΡ. ἤγουν, ἕνεκα τοῦ τειχισθῆναι.

ΔΙΑΦΟΡΟΝ ΤΙ ΕΔΟΚΕΙ. ἐπιτήδειον, κρεῖττον.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΕΣΣΗΝΙΟΥΣ ΟΙΚΕΙΟΥΣ ΟΝΤΑΣ. ἔνιοι ἤκουσαν καὶ Μεσσηνίους οἰκείους ὄντας αὐτῷ τῷ Δημοσθένει· ἄμεινον δὲ, αὐτῷ τῷ χωρίῳ. οἱ γὰρ μετὰ τοῦ Δημοσθένους ἐληλυθότες ἐκ Ναυπάκτου Μεσσήνιοι, συγγενεῖς ὄντες τοῖς περὶ τὴν Πύλον οἰκοῦσι Μεσσηνίοις, καὶ ὁμόφωνοι τοῖς Λακεδαιμονίοις τυγχάνοντες, ἔμελλον, ὁρμώμενοι ἐκ τῆς Πύλου, πλεῖστα βλάπτειν τὴν Λακωνικὴν, οὐ διαγιγνωσκόμενοι διὰ τὴν ὁμοφωνίαν, εἴτε πολέμιοί εἰσιν, εἴτε οἰκεῖοι.

¶ δ'. 4. ΚΑΙ ΕΓΧΕΙΡΗΣΑΝΤΕΣ ΕΙΡΓΑΖΟΝΤΟ. χεῖρας ἐνθέντες τῇ πράξει.

ΛΙΘΟΥΡΓΑ. λαξευτήρια.

ΛΟΓΑΔΗΝ ΔΕ ΦΕΡΟΝΤΕΣ ΛΙΘΟΥΣ. ἐπιλέκτως. ἤγουν, ἐκλελεγμένους λίθους.

ΚΑΙ ΞΥΝΕΤΙΘΕΣΑΝ ΩΣ ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΙ ΞΥΜΒΑΙΝΟΙ. ἔνιοι ἀντὶ τοῦ παραπίπτοι καὶ παρατυγχάνοι. ἄμεινον δὲ, ὡς ἑκάστῳ ἔμελλε συναρμόσεσθαι καὶ συμφωνήσειν πρὸς ἀλλήλους.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΗΛΟΝ, ΕΙΠΟΥ ΔΕΟΙ. τῶν καθ' ὑπερβολὴν ἐναργῶς εἰρημένων ἐστὶ τοῦτο.

ΤΑ ΕΠΙΜΑΧΩΤΑΤΑ ΕΞΕΡΓΑΣΑΜΕΝΟΙ. τὰ εὐεπιχείρητα τοῖς πολεμίοις.

¶ ε'. 5. ΟΙ ΔΕ ΕΟΡΤΗΝ ΤΙΝΑ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

Η ΟΥΧ ΥΠΟΜΕΝΟΥΝΤΑΣ ΣΦΑΣ. ἐνήλλακται, ἀντὶ τοῦ, οὐχ ὑπομενούντων.

¶ ς'. 6. ΩΣ ΕΠΥΘΟΝΤΟ ΤΗΣ ΠΥΛΟΥ. λείπει ἡ περί.

ΤΟ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΠΥΛΟΝ. πάθος δηλονότι.

ΑΜΑ ΔΕ ΠΡΩΙ. ἅμα δὲ πρωῒ ἐσβαλόντες πρὸ τοῦ δέοντος καιροῦ.

ΕΣΠΑΝΙΖΟΝ ΤΡΟΦΗΣ ΤΟΙΣ ΠΟΛΛΟΙΣ. τουτέστιν, οἱ πολλοὶ αὐτῶν οὐχ ἱκανὴν εἶχον τροφήν.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΚΑΘΕΣΤΗΚΥΙΑΝ ΩΡΑΝ. περὶ τὴν ἐνεστῶσαν.

ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΤΑΤΗΝ ΓΕΝΕΣΘΑΙ. ἐν ὀλίγαις ἡμέραις.

¶ ζ'. 7. ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΕΙΝΗι ΞΥΜΜΑΧΩΝ. καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖ ξυμμάχων.

¶ η'. 8. ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΙΚΩΝ. αὐτῶν τῶν περὶ τὴν πόλιν οἰκούντων.

ΩΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΝΤΟΣ. τῆς Πύλου.

ΚΑΙ ΑΙ ΜΕΝ ΝΗΕΣ ΚΑΤΑ ΤΑΧΟΣ. αἱ δύο.

ΟΠΩΣ ΜΗ Ηι ΤΟΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ. ὅπως μὴ δυνατὸν γένηται.

Η ΓΑΡ ΝΗΣΟΣ Η ΣΦΑΚΤΗΡΙΑ. πρὸ τοῦ λιμένος τῆς Πύλου πρόκειται νῆσος Σφακτηρία ἐγγὺς, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴν ἐπικειμένην λέγει. δύο δὲ διὰ τὴν νῆσον γίνεται στόματα τοῦ λιμένος, ἃ διέσπλους ὠνόμασεν. ὧν στομάτων, τὸ μὲν ἐγγὺς αὐτῆς τῆς Πύλου στενόν ἐστιν, ὥστε μόλις δύο τριήρεις ἅμα πλεῖν. τὸ δ' ἕτερον, πλατύτερον, ὥστε ὀκτὼ δύνασθαι τριήρεις ἅμα διαπλεῖν.

ΚΑΙ ΕΓΓΥΣ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗ. τῆς Πύλου παρακειμένη.

ΒΥΖΗΝ ΚΛΗιΣΕΙΝ ΕΜΕΛΛΟΝ. ἀθρόως. οἷον, βύσαντες ταῖς ναυσὶ τὸν ἔσπλουν.

ΑΠΟΒΑΣΙΝ ΟΥΚ ΕΧΟΥΣΑΝ. λείπει, οὔτε εἰς τὴν νῆσον, οὔτε εἰς τὴν ἤπειρον.

ΤΑ ΓΑΡ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΠΥΛΟΥ. τὰ γὰρ αὐτῆς τῆς Πύλου ἔξω, τὰ ἀλίμενα, τουτέστι, τὰ ἔξω τοῦ εἴσπλου, οὐ παρέξειν προσόρμισιν τοῖς Ἀθηναίοις.

ΟΙ ΔΕ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΦΘΕΝΤΕΣ. περιττὸς ὁ καί.

¶ θ'. 9. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΠΡΟΣΒΑΛΛΕΙΝ. τῇ Πύλῳ δηλονότι.

ΝΑΥΣΙ ΤΕ ΑΜΑ ΚΑΙ ΠΕΖΩι. ἤγουν, ἀπό τε τῆς νήσου καὶ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς.

ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΕΤΟ. πολεμικῶς ἡτοιμάζετο.

ΑΙΠΕΡ ΗΣΑΝ ΑΥΤΩι. ἃς εἶχε λοιπὰς πάσας, ὑπὸ τὸ τείχισμα προσεσταύρωσε. τουτέστι, νεολκήσας, ὀρθὰς πρὸ τοῦ τείχους ἔφραξεν. ἔνιοι δὲ, ὅτι ξύλοις ὀρθοῖς προσωχύρωσεν αὐτάς.

ΑΝΑΣΠΑΣΑΣ. ἀπὸ τῶν ἀγκυρῶν δηλονότι.

ΠΡΟΣΕΣΤΑΥΡΩΣΕΝ. ὀρθὰς ἔστησεν.

ΑΣΠΙΣΙ ΤΕ ΦΑΥΛΑΙΣ. ταῖς τυχούσαις, ταῖς ἐπιτυχούσαις, καὶ εὐτελέσιν.

ΟΥ ΓΑΡ ΗΝ ΟΠΛΑ. οὐ γὰρ δυνατὸν ἦν ὅπλα, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΕΚ ΛΗιΣΤΡΙΚΗΣ. ἁλούσης τριακοντόρου ληστρικῆς καὶ κέλητος ὑπὸ Ἀθηναίων, τὰ ὅπλα τῶν ληστῶν ἔλαβον οἱ παρόντες τῷ Δημοσθένει Μεσσήνιοι. ἤγουν, ἐκ ληστρικῆς τῆς τριακοντόρου ἔλαβον οἳ ἔτυχον παραγενόμενοι τῶν Μεσσηνίων. ἔστι δὲ τριακόντορος μὲν ἡ ὑπὸ τριάκοντα ἐρεσσομένη· κέλης δὲ, ἔστι μικρὸν καὶ στενὸν πλοῖον.

ΑΜΥΝΑΣΘΑΙ ΤΟΝ ΠΕΖΟΝ, ΗΝ ΠΡΟΣΒΑΛΗι. ἤγουν, ἀποδιώκειν τὸν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς στρατὸν, ἢν προσβάλῃ τῷ τείχει.

ΑΥΤΟΣ ΔΕ ΑΠΟΛΕΞΑΜΕΝΟΣ ΕΚ ΠΑΝΤΩΝ. ἀποκόψας ἐκ τῶν προσηκόντων τῷ τείχει.

ΕΠΙΣΠΑΣΑΣΘΑΙ ΑΥΤΟΥΣ. τὴν κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἀσθένειαν τοῦ τείχους, ἀφορμὴν παρέξειν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ὥστε ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὁρμῆσαι. περιττὸν δὲ τὸ προθυμήσεσθαι. ἤρκει γὰρ τὸ ἐπισπάσασθαι. ἔνιοι δὲ, ἐφελκύσασθαι αὐτοὺς ἡγεῖτο εἰς προθυμίαν ἐκεῖνο τὸ μέρος.

ΟΥΤΕ ΓΑΡ ΑΥΤΟΙ. οἱ περὶ τὸν Δημοσθένην.

ΕΛΠΙΖΟΝΤΕΣ ΠΟΤΕ ΝΑΥΣΙ ΚΡΑΤΗΣΕΣΘΑΙ. οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ ἰσχυρῶς τὸ πρὸς θάλασσαν ἐτείχισαν τὴν Πύλον, οὐχ ἡγούμενοι ἐντεῦ-

θὲν ἐπιθήσεσθαι τοὺς ἐναντίους, ἅτε δὴ θαλαττοκρατούντων Ἀθηναίων.

ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΤΕ ΒΙΑΖΟΜΕΝΟΙΣ. βιαίως ποιοῦσιν.

ΑΛΩΣΙΜΟΝ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. ἐλπὶς ἦν δηλονότι.

ΧΩΡΙΣΑΣ. τοὺς ὁπλίτας δηλονότι.

¶ ί. 10. ΑΝΔΡΕΣ ΟΙ ΞΥΝΑΡΑΜΕΝΟΙ. δημηγορία Δημοσθένους, τὸ προοίμιον ἐκ προσοχῆς. εἴρηται δὲ τῷ δυνατῷ μόνῳ.

ΟΙ ΞΥΝΑΡΑΜΕΝΟΙ. οἱ συνεφαψάμενοι.

ΤΟΥΔΕ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ. τὸ μὲν, τοῦδε τοῦ κινδύνου, ἀντὶ τοῦ τόνδε τὸν κίνδυνον· ἡ δὲ διάνοια, ἀντὶ τοῦ, μηδεὶς ἐν τοιούτῳ κινδύνῳ γενόμενος ὀξεῖ τε καὶ ἀναγκαίῳ, συνετὸς βουλέσθω δοκεῖν εἶναι, καὶ ἐξαριθμείτω τὰ περιεστηκότα δεινὰ, ἀλλὰ τοῖς ἐναντίοις θαρσαλέως ἀντιταττέσθω, καταφρονήσας τοῦ περιεστηκότος κινδύνου. μᾶλλον γὰρ ὁ τοιοῦτος κρατήσει τῶν πολεμίων.

ΕΝ ΤΗι ΤΟΙΑιΔΕ ΑΝΑΓΚΗι. ἐν τῇ παρεστώσῃ.

ΟΣΑ ΓΑΡ ΕΣ ΑΝΑΓΚΗΝ ΑΦΙΚΤΑΙ. τοῦτο ἐξηγητικόν ἐστι τοῦ προτέρου. οἱ γὰρ ἀναγκαίως περιεστῶτες κίνδυνοι οὐ διαλογισμοῦ χρήζουσιν ἀκριβοῦς, ἀλλὰ τοῦ διακινδυνεύειν ἀόκνως, καὶ ἀμελετήτως. τὸ δὲ ἥκιστα, οὐκ ἐπὶ τοῦ ἧττον, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ οὐδ' ὅλως κεῖται.

ΕΣ ΑΝΑΓΚΗΝ ΑΦΙΚΤΑΙ. ἤγουν, ἀναγκαῖά εἰσι καὶ βίαια.

ΩΣΠΕΡ ΤΑΔΕ. τὰ περιεστῶτα.

ΠΡΟΣ ΗΜΩΝ ΟΝΤΑ. πρὸς ἡμῶν, καὶ ἡμῖν σύμμαχα καὶ ὠφέλιμα ὄντα.

ΚΑΙ ΜΗ ΤΩι ΠΛΗΘΕΙ ΑΥΤΩΝ. τῶν ἐναντίων δηλονότι.

ΤΑ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΗΜΙΝ. τὰ παρόντα ἡμῖν πλεονεκτήματα.

ΗΜΕΤΕΡΟΝ ΝΟΜΙΖΩ. εἰς ἡμετέραν βοήθειαν.

ΥΠΟΧΩΡΗΣΑΣΙ ΔΕ. ὑποχωρησάντων δὲ, καίπερ δυσέμβατον ὄν, εὐεπίβατον γενήσεται τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΚΑΙΠΕΡ ΧΑΛΕΠΟΝ ΟΝ. εἰς ἐπίβασιν δηλονότι.

ΕΥΠΟΡΟΝ ΕΣΤΑΙ. εὐεπίβατον.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΙΟΝ ΔΕΙΝΟΤΕΡΟΝ ΕΞΟΜΕΝ. ἡ διάνοια τοιαύτη, οἱ πολέμιοι (φησὶν) ὑποχωρησάντων ἡμῶν, ἀποβάντες τῶν νεῶν, καὶ ἐπελθόντες τῷ τείχει, χαλεπώτεροι ἡμῖν ἔσονται. εἰδότες γὰρ, ὅτι, ἂν μὴ κρατήσωσιν, οὐ ῥᾳδίως ἀποχωρῆσαι δυνήσονται ὀπίσω, διὰ τὴν χαλεπότητα τοῦ χωρίου, μετὰ ἀπονοίας ἡμῖν μαχοῦνται, ἢ ἀπολέσθαι ζητοῦντες, ἢ κρατῆσαι τοῦ χωρίου. ῥᾷστον γὰρ (φησὶν) ἐστὶν ἔτι αὐτοὺς ὄντας ἐπὶ τῶν νεῶν ἀμύνασθαι.

ΑΠΟΒΑΝΤΕΣ ΔΕ. ἀποβάντες δὲ (φησὶ) τῶν νεῶν, ἴσοι γίνονται ἡμῖν. κατασκευάζει δὲ, διὰ τούτου, ὅτι οὐδ' ὅλως δεῖ αὐτοῖς συγχωρῆσαι κατελθεῖν εἰς τὴν γῆν.

ΕΝ ΤΩι ΙΣΩι ΗΔΗ ΤΟΤΕ. ἀπὸ κοινοῦ, ἡμῖν ἔσονται ἴσοι εἰς τὸν πόλεμον, διὰ τὸ ἀπορεῖν, ποῦ χρὴ ἐξορμηθῆναι μετὰ ἀσφαλείας, διὰ τὸ δυσέμβατον.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΝ ΓΗι ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΣΤΙ. καὶ μείζων μέν ἐστιν ὁ στρατὸς αὐτῶν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ γῆς ὁρμώμενος, οὐδὲ ἐν γῇ παραταττόμενος, καὶ ἀπὸ τοῦ κλυδωνίου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνέμων, καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν.

ΑΙΣ ΠΟΛΛΑ ΤΑ ΚΑΙΡΙΑ. αἷς τισι πολλῶν χρεία τῶν ἐπιτηδείων, οἷον εἰπεῖν, ἀνέμου, καὶ χωρίων φιλανθρώπων, καὶ εἰρεσίας εὐκαίρου, ἵνα δυνηθῶσιν ἀντιταχθῆναι τοῖς ἐν γῇ.

ΔΕΙ ΕΝ ΤΗι ΘΑΛΑΣΣΗι. τὸ δεῖ ἀντὶ τοῦ εἴωθεν.

ΩΣΤΕ ΤΑΣ ΤΟΥΤΩΝ ΑΠΟΡΙΑΣ. ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, ἐπεὶ πλείονες ἡμῶν εἰσιν, ἡμεῖς δὲ, ἐλάχιστοι, ὥσπερ ἐξισοῖ τὸ πλῆθος πρὸς τὸ ἡμέτερον, τὸ πολὺ τῆς ἀπορίας, ἣν ἔχουσι.

ΤΩι ΗΜΕΤΕΡΩι ΠΛΗΘΕΙ. ἔξεστι λέγειν πλῆθος καὶ ἐπὶ ὀλίγων. Ὅμηρος· Πλήθει τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντες.

ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΟΝΤΑΣ. ὥσπερ διὰ τῆς προσηγορίας ἐνέφηνεν αὐτῶν τὸ ἀξίωμα τῆς κατὰ θάλασσαν ἐπιστήμης.

ΕΠ' ΑΛΛΟΥΣ ΑΠΟΒΑΣΙΝ. τὴν κατ' ἄλλων ἀπόβασιν εἰδότας, τὸ, ἐάν τις καρτερήσας, προσδέχηται θαῤῥῶν, καὶ μὴ φύγῃ καταπλαγεὶς τῷ φόβῳ τῆς δεινότητος τοῦ κατάπλου, πάντα κατορθοῖ. ῥόθιον δέ ἐστιν ὁ ἦχος τῆς εἰρεσίας.

ΠΑΡ' ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΡΑΧΙΑΝ. ῥαχία ἐστὶ πετρώδης τόπος, περὶ ὃν περιῤῥήγνυται ἡ θάλασσα, καὶ ὁ κλύδων, καὶ ἡ τῆς θαλάσσης ὁρμή. ὅθεν τὸ νώτιον ὀστῶδες, ῥάχις καλεῖται, ὡς ἀπὸ τῆς ῥαχίας τῆς πέτρας.

¶ ιά. 11. ΕΤΑΞΑΝΤΟ. ἀντὶ τοῦ παρετάξαντο, ἢ ἐτάχθησαν, καὶ ηὐτρεπίσθησαν.

ΚΑΙ ΤΑΙΣ ΝΑΥΣΙΝ ΑΜΑ. οὐ ταῖς τῶν πολεμίων, ἀλλὰ ταῖς ἑαυτῶν.

ΗιΠΕΡ Ο ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΠΡΟΣΕΔΕΧΕΤΟ. κατὰ τὸ μέρος τὸ νεῦον ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου καὶ προσεδόκα ὁ Δημοσθένης.

ΔΙΟΤΙ ΟΥΚ ΗΝ ΠΛΕΙΟΣΙ ΠΡΟΣΧΕΙΝ. ἐπειδὴ οὐ δυνατὸν ἦν πλείοσι προσορμίσασθαι, διὰ τὸ πετρῶδες, διὰ τοῦτο ὀλίγαις ὥρμησαν ναυσὶν, ἢ τὰς ναῦς ἀναπαύοντες, ἢ αὐτοὶ ἀναπαυόμενοι.

ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΜΩι. παρακινήσει.

ΕΙΠΩΣ ΩΣΑΜΕΝΟΙ. τοὺς ἐναντίους δηλονότι.

ΠΑΝΤΩΝ ΔΕ ΦΑΝΕΡΩΤΑΤΟΣ. σπουδαιότατος καὶ ἐπίδηλος ὑπὲρ πάντας ὁ Βρασίδας ἐγένετο ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔργῳ εἰς προθυμίαν· καὶ ὁρῶν τοὺς τριηράρχους ὀκνοῦντας διὰ τὸ χαλεπὸν τοῦ χωρίου, περὶ τῶν νεῶν φυλασσομένους, ὅπως μὴ συντρίψωσιν αὐτάς.

ΔΥΝΑΤΟΝ ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΙΝ. προσχεῖν.

ΤΩΝ ΝΕΩΝ. ἤγουν, τινὰς τῶν νεῶν.

ΒΙΑΖΟΜΕΝΟΥΣ. σὺν βίᾳ ποιοῦντας.

ΑΝΤΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΥΕΡΓΕΣΙΩΝ. ἐνταῦθα τιμῶν λέγει, ὧν μέλλουσιν ὕστερον εὐεργετηθῆναι αὐτοὶ οἱ σύμμαχοι, καὶ τιμηθῆναι. Ἢ εὐεργεσιῶν, ὧν αὐτοὺς εὐεργέτησαν ἤδη οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΟΚΕΙΛΑΝΤΑΣ ΔΕ. προσπελάσαντας, καὶ προσεγγίσαντας.

¶ ιβ'. 12. ΕΠΕΣΠΕΡΧΕΝ. ἐπεσπούδαζεν.

ΟΚΕΙΛΑΙ ΤΗΝ ΝΑΥΝ. προσοκεῖλαι, ἐλλιμενίσαι.

ΕΠΙ ΤΗΝ ΑΠΟΒΑΘΡΑΝ. ἡ ἀπὸ τῶν νεῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἔξοδος, ἀποβάθρα καλεῖται.

ΕΣ ΤΗΝ ΠΑΡΕΞΕΙΡΕΣΙΑΝ. παρεξειρεσία ἐστὶν ὁ ἔξω τῆς εἰρεσίας τῆς νεὼς τόπος, καθ' ὃ μέρος οὐκέτι κώπαις κέχρηνται. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἀκρότατον τῆς πρύμνης καὶ τῆς πρώρας.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΡΟΠΑΙΟΝ ΕΧΡΗΣΑΝΤΟ. ἀντὶ τοῦ τροπαίου ἐχρήσαντο αὐτῇ, ἣ ἀποτροπαίῳ· καὶ αὐτὴν ἔστησαν πλείονος ἕνεκα κόσμου καὶ δόξης.

ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ. ἀντὶ τοῦ τῆς μάχης.

ΟΙ Δ' ΑΛΛΟΙ. Λακεδαιμόνιοι δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΜΕΝΟΝΤΩΝ. ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, ἀμυνομένων πρὸ τοῦ φρουρίου, ὃ ἐποίησαν, καὶ μὴ ἐώντων μηδένα τῶν Λακεδαιμονίων ἀποβῆναι ἀπὸ τῶν νεῶν ἐς τὴν γῆν. τὸ δὲ, καὶ οὐδὲν ὑποχωρούντων, ἀντὶ τοῦ κατ' οὐδὲν ὑποχωρούντων.

ΕΣ ΤΟΥΤΟ ΤΕ ΠΕΡΙΕΣΤΗ Η ΤΥΧΗ. ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, ἐς τοῦτο περιέστη ἡ τύχη Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις, ὥστε Ἀθηναίους μὲν ἐκ τῆς Λακωνικῆς ἀντιτάττεσθαι Λακεδαιμονίοις· Λακεδαιμονίους δὲ, ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἑαυτῶν ζητεῖν ἐκ νεῶν ἀποβαίνειν, καὶ τοῦτο κωλύεσθαι. κατὰ πολὺ γὰρ ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις ἔρρεπε τὰ τῆς δόξης· τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις εἰς τὰ πεζὰ μεγίστοις οὖσιν ἀεὶ, νῦν δοκεῖν εἰς τὴν ναυμαχίαν κρατίστοις εἶναι· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις, εἰς τὰ ναυτικὰ τεχνίταις οὖσιν ἀεὶ, νῦν δοκεῖν ἀρίστοις εἶναι τὰ πεζά.

¶ ιγ'. 13. ΚΑΙ ΤΗι ΤΡΙΤΗι ΕΠΙ ΞΥΛΑ. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ ξύλα ἐπιτήδεια πρὸς μηχανὰς, ποιηθησομένας εἰς καθαίρεσιν τειχῶν. ἡ δὲ Ἀσίνη, πόλις ἐστὶ Λακωνική.

ΤΗΝ ΤΕ ΝΗΣΟΝ. τὴν Σφακτηρίαν.

ΕΝ ΤΕ ΤΩι ΛΙΜΕΝΙ ΟΥΣΑΣ ΤΑΣ ΝΑΥΣ. τῶν Λακεδαιμονίων δηλονότι.

ΗΝ ΜΕΝ ΑΝΤΕΚΠΛΕΙΝ ΕΘΕΛΩΣΙ ΣΦΙΣΙ. τὸ σχῆμα ἀνανταπόδοτον. καὶ Ὅμηρος, Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ, Ἄρσαντες κατὰ θυμὸν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται· Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

¶ ιδ'. 14. ΟΙ Δ' ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΓΝΟΝΤΕΣ. τὴν βουλὴν ἐκείνων δηλονότι.

ΚΑΘ' ΕΚΑΤΕΡΟΝ ΤΟΝ ΕΣΠΛΟΥΝ. ἤγουν, τόν τε στενὸν καὶ τὸν πλατύν.

ΚΑΙ ΕΝ ΤΟΥΤΩι ΚΕΚΩΛΥΣΘΑΙ. ἐν τούτῳ ἐδόκει κεκωλῦσθαι ἕκαστος τὰ πράγματα, ἐν τῷ ἕκαστοι μὴ εὑρεθείησαν.

ΩΣ ΕΠΙΠΛΕΙΣΤΟΝ ΕΠΕΞΕΛΘΕΙΝ. πλέον ἐργάσασθαι.

ΚΑΙ ΕΝ ΦΥΛΑΚΗι ΕΙΧΟΝ. τὴν νῆσον δηλονότι.

ΟΙ Δ' ΕΝ ΤΗι ΗΠΕΙΡΩι ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΙ. οἵ τε ἐκ τῆς Πελοποννήσου, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν ἄλλων ξυμμάχων αὐτοῖς προσελθόντες νῦν.

¶ ιέ. 15. ΤΑ ΤΕΛΗ ΚΑΤΑΒΑΝΤΕΣ. τοὺς ἄρχοντας τῶν Σπαρτιατῶν.

ΤΑ ΠΕΡΙ ΠΥΛΟΝ. καλῶς ἡ προσθήκη ἵνα δηλώσῃ, ὅτι οὐ περὶ πάντων τῶν πραγμάτων, οὐδὲ παντὸς τοῦ πολέμου, ἀλλὰ περὶ μόνων τῶν κατὰ Πύλον. ἵνα νοήσωμεν, εἰς τὰ κατὰ Πύλον μόνα.

¶ ις'. 16. ΜΗ ΕΠΙΦΕΡΕΙΝ. ἀντὶ τοῦ προσφέρειν, καὶ ἄγειν.

ΜΗΤΕ ΚΑΤΑ ΓΗΝ. μήτε τοῖς ἐν τῇ Πύλῳ, μήτε τοῖς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ.

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΙ ΔΕ ΑΥΤΟΥΣ. ἤγουν, τοὺς πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων.

ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΟΜΟΙΑΣ. ἤγουν, ἀκαταλύτους ἀποδοῦναι τοῖς Λακεδαιμονίοις.

¶ ιζ'. 17. ΕΠΕΜΨΑΝ ΗΜΑΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ. τὸ προοίμιον ἐκ προσοχῆς, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος. τέμνεται δὲ πολλῷ τῷ συμφέροντι. ἔστι δ' ὅτε ἔχει καὶ τὸ δυνατὸν παραμιγνύμενον.

ΚΑΙ ΗΜΙΝ ΕΣ ΤΗΝ ΞΥΜΦΟΡΑΝ. καὶ ὃ ἂν ὑμῖν ὠφέλιμον ἐσόμενον ἐπιδείξωμεν, καὶ ὁμοῦ ἡμῖν εὐπρεπὲς ἐν τῇ παρούσῃ συμφορᾷ.

ΤΟΥΣ ΔΕ ΛΟΓΟΥΣ ΜΑΚΡΟΤΕΡΟΥΣ. περιττὸν τὸ μακροτέρους. ἤρκει γὰρ εἰπεῖν, τοὺς δὲ λόγους οὐ παρὰ τὸ εἰωθὸς μηκυνοῦμεν.

ΕΝ Ωι ΑΝ ΚΑΙΡΟΣ Ηι ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΙ. διδάσκοντας λόγοις τὸ δέον, τῶν προὔργου τὶ πράσσειν. ἵνα ᾖ τοιοῦτον, πείθοντας λόγῳ δεόντως διαπράττεσθαι τὰ προσήκοντα. παραίτησιν δὲ ἡ λέξις περιέχει τῆς ἐσομένης μακρολογίας, οὐκ ὄντος Λακωνικοῦ τοῦ μακρολογεῖν.

ΤΩΝ ΠΡΟΥΡΓΟΥ. τῶν σπουδαίων.

ΛΑΒΕΤΕ ΔΕ ΑΥΤΟΥΣ. ἀκούσατε δὲ τῶν λόγων μήτε δυσμενῶς, ὡς πολεμίων ἀκούοντες, μήτε ἀσυνέτως· ἀλλ' οἷα δὴ συνετοὶ, ὑπομνήσεως μόνης ἕνεκεν αὐτοὺς νομίσατε λέγεσθαι πρὸς εἰδότας ὑμᾶς ἕκαστα.

ΜΗ ΠΟΛΕΜΙΩΣ. ἤγουν, μὴ διαθέσει πολεμικῇ.

ΚΑΛΩΣ ΘΕΣΘΑΙ. ἐπαινετῶς διοικῆσαι.

ΚΑΙ ΜΗ ΠΑΘΕΙΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἔξεστι. τὸ δὲ, ἀγαθόν τι λαμβάνοντες, ἐπὶ τοῦ εὐπραγοῦντες κεῖται.

ΑΕΙ ΓΑΡ ΤΟΥ ΠΛΕΟΝΟΣ ΕΛΠΙΔΙ ΟΡΕΓΟΝΤΑΙ. ἀεὶ γὰρ ὀρέγονται τοῦ πλείονος, ἐλπίζοντες αὐτῶν τεύξεσθαι. προσυπακοῦσαι δὲ δεῖ ἔξωθεν τὸ, καὶ διὰ τοῦτο ἐκπίπτουσι τῆς εὐτυχίας.

ΔΙΑ ΤΟ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΟΝΤΑ ΑΔΟΚΗΤΩΣ ΕΥΤΥΧΗΣΑΙ. ἤγουν, μετὰ εὐτυχίας λαβεῖν τὰ παρόντα.

ΟΙΣ ΔΕ ΠΛΕΙΣΤΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ. οἷς τισι δὲ ἐπ' ἀμφότερα, ἐπί τε δηλονότι τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακά.

ΔΙΚΑΙΟΙ ΕΙΣΙ. τούτους (φησὶ) μὴ πιστεύειν ταῖς εὐπραγίαις προσήκει.

ΚΑΙ ΑΠΙΣΤΟΤΑΤΟΙ. περιττὸς ὁ καί.

Ο ΤΗι ΤΕ ΥΜΕΤΕΡΑι ΠΟΛΕΙ. τὸ μὴ πιστεύειν δηλονότι ταῖς εὐπραγίαις.

ΔΙ' ΕΜΠΕΙΡΙΑΝ. τούτου τοῦ πράγματος.

¶ ιή. 18. ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ. δικαιότεροι.

ΕΦ' Α ΝΥΝ. τὰς σπονδὰς λέγει.

ΚΑΙΤΟΙ ΟΥΤΕ ΔΥΝΑΜΕΩΣ. ἤγουν, ὡς ἀδύνατοι ὄντες.

ΕΠΑΘΟΜΕΝ ΑΥΤΟ. τὰς νῦν δηλονότι συμφοράς.

ΠΡΟΣΓΕΝΟΜΕΝΗΣ. δυνάμεως, ἀπὸ κοινοῦ.

ΑΠΟ ΔΕ ΤΩΝ ΑΕΙ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ. τῆς συνήθους δυνάμεως τῶν ὄντων ἀεὶ τοῖς ἀνθρώποις.

ΕΝ Ωι ΠΑΣΙ ΤΟ ΑΥΤΟ ΟΜΟΙΩΣ ΥΠΑΡΧΕΙ. ἐν τῷ δύνασθαι γνώμῃ σφαλῆναι.

ΣΩΦΡΟΝΩΝ ΔΕ ΑΝΔΡΩΝ. σώφρονές εἰσιν, οἵτινες, ἀδήλου ὄντος τοῦ ἀποβησομένου, ἐκ τῆς παρούσης εὐπραξίας ἐπὶ ἀσφαλέστερον ῥέπουσι, καὶ οὐκ ἐξυβρίζουσιν, ὡς παραμενούσης αὐτοῖς ἀεὶ τῆς εὐπραγίας, ἀλλὰ συμβαίνουσι τοῖς ἐναντίοις.

ΚΑΙ ΤΑΙΣ ΞΥΜΦΟΡΑΙΣ ΟΙ ΑΥΤΟΙ. καὶ γὰρ τὰς συμφορὰς οὗτοι δεξιώτερον ἂν καὶ ὡς συνετοὶ προδέχοιντό τε καὶ φέροιεν.

ΤΟΝ ΤΕ ΠΟΛΕΜΟΝ ΝΟΜΙΣΩΣΙΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν, οἵτινες ἂν μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἑξῆς. ἡ δὲ διάνοια, σώφρονές εἰσιν, οἵτινες οἴονται τὰ ἐκ τῶν πολέμων μὴ κατὰ προαίρεσιν ἡμετέραν ἀποβαίνειν, ἀλλὰ κατὰ τύχην. ἔνιοι δὲ τόνδε τὸν τρόπον ἐξηγήσαντο, σώφρονές εἰσιν οἱ νομίζοντες τὸν πόλεμον, τουτέστι τὴν ἐκ τοῦ πολέμου νίκην, μὴ καθ' ὃ μέρος ἄν τις αὐτοῦ μεταχειρίζηται, οἷον ναυμαχῶν, κατὰ τοῦτο συντυγχάνειν, ἀλλ' ὡς ἂν ἡ τύχη ἡγῆται τοῦ πολέμου.

ΚΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤ' ΑΝ ΟΙ ΤΟΙΟΥΤΟΙ ΠΤΑΙΟΝΤΕΣ. οἱ μὴ πιστεύοντες ταῖς κατὰ πόλεμον εὐπραγίαις. τὸ γὰρ ὀρθούμενον τὴν εὐπραγίαν λέγει. οὗτοι (φησὶν) ἐλάχιστα πταίοιεν ἂν οἱ τὸν πόλεμον ἐν τῷ εὐπραγεῖν αὐτοὶ κατατιθέμενοι. ἐξηγητικὸν δέ ἐστι τοῦτο τοῦ, σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν, οἵτινες τὰ ἀγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς ἔθεντο.

ΕΝ ΤΩι ΕΥΤΥΧΕΙΝ. ἀντὶ τοῦ εὐτυχοῖεν.

ΚΑΤΑΛΥΟΙΝΤΟ. ἀναπαύοιντο.

Ο ΝΥΝ ΥΜΙΝ. ἐν εὐπραγίᾳ καταλύσασθαι, καὶ οὐκ ἀποθέσθαι τὸν πόλεμον.

ΚΑΙ ΜΗ ΠΟΤΕ ΥΣΤΕΡΟΝ. ἵνα μὴ, ἐάν ποτε σφαλῆτε ὕστερον, ἀπιθήσαντες ἡμῖν, (ἐνδέχεται γὰρ) νομισθῆτε καὶ τὰ νῦν ἄλλως ηὐτυχηκέναι, καὶ χωρὶς συνέσεως· ἐξουσίας ὑμῖν οὔσης, εἰρήνης γενομένης ἄνευ κινδύνων, εὐβουλίας τε καὶ ἀνδρίας δόξαν τοῖς μετὰ ταῦτα ἀνθρώποις καταλιπεῖν· ἰσχύος μὲν, διὰ τὸ μεῖναι ὑμῖν τὴν εὐτυχίαν, καὶ μὴ μεταβληθῆναι· εὐβουλίας δὲ, ὅτι ἐσπείσασθε ἐν τῷ εὐτυχεῖν, εἰδότες τὸ τῆς τύχης ἄστατον.

¶ ιθ'. 19. ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ ΔΕ. κατὰ τὸ φρόνημα τῶν Λακεδαιμονίων τά τε ἄλλα καὶ μάλιστα τοῦτο εἴρηται. οὐ γὰρ κολακεύουσι τοὺς Ἀθηναίους, καίτοι γε πταίσαντες, ἀλλὰ μένουσιν ἐπὶ τοῦ φρονήματος· καὶ λέγουσιν, ὅτι Λακεδαιμόνιοι ὑμῖν εἰρήνην διδόασιν, ὡς ὄντες τούτου κύριοι, ἀνταιτοῦντες δὲ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας δηλονότι. καὶ ἐντεῦθεν κύριοι νομίζουσιν εἶναι τοῦ ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην οἱ Λακεδαιμόνιοι, οἵ γε, ὡς αὐτοὶ διδόντες, αὐτὴν, ἀντ' αὐτῆς αἰτοῦσι τοὺς ἄνδρας.

ΚΑΙ ΑΜΕΙΝΟΝ ΗΓΟΥΜΕΝΟΙ ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ. ἡμῖν καὶ ὑμῖν, ὡς Ἄντυλλος φησὶν, ἵνα δοκῶσι Λακεδαιμόνιοι καὶ τοῦ τῶν Ἀθηναίων προνοεῖσθαι συμφέροντος. Ἢ ἀμφοτέρων λέγει ἐν ἀμφοτέροις, ἢ διαφυγεῖν τοὺς ἄνδρας, ἢ ἐκπολιορκηθῆναι. ὃ καὶ μᾶλλον εἰκός ἐστιν.

ΕΙΤΕ ΒΙΑι ΔΙΑΦΥΓΟΙΕΝ. τὸ διακινδυνεύεσθαι ἐξηγεῖται, πῶς μέλλει διακινδυνεύεσθαι αὐτοῖς ἡ δόξα. εἴτε (φησὶ) βίᾳ διαφύγοιεν οἱ ἄνδρες, παραπεσούσης τινὸς διὰ τῆς τύχης σωτηρίας, καὶ γενησόμεθα πάλιν ἴσοι ὑμῖν. εἴτε καὶ ἐκπολιορκηθέντες παρ' ὑμῶν, τουτέστιν, ἀπολόμενοι διὰ τῆς πολιορκίας, παρασκευάσουσιν ἡμᾶς, καὶ ἐφελκύσονται, πρὸς τῇ κοινῇ ἔχθρα, καὶ ἑτέραν ἔχειν ἰδίαν Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους.

ΠΑΡΑΤΥΧΟΥΣΗΣ. παραπεσούσης.

ΝΟΜΙΖΟΜΕΝ ΤΕ ΤΑΣ. νομίζομέν τε τὰς μεγάλας ἔχθρας παύεσθαι βεβαίως, οὐκ ἐπειδὰν κατὰ πόλεμόν τις πλεονεκτήσας τῶν ἐναντίων, ἀναγκάσῃ δι' ὅρκων αὐτοὺς ἄκοντας συμβῆναι, καὶ μὴ δικαίως, (τουτέστι, συνθήκας ποιῆσαι πλεονεκτικὰς καὶ ἀδίκους καὶ ἀνίσους, καὶ ὡς ἂν συμφέρῃ τῷ νενικηκότι) ἀλλ' ἐὰν δυνάμενος αὐτὰ ταῦτα πεῖσαι τὸν ἡττηθέντα τὰ ἄδικα καὶ πλεονεκτικὰ συνθέσθαι, μηδὲν τούτων ἀπαιτήσῃ αὐτὸν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἴσου διαλλαγῇ, καὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ αὐτὸ τὸ πλεονεκτικὸν κατακρατήσῃ, παρὰ τὴν ἐλπίδα τοῦ κεκρατημένου. δῆλον γὰρ, ὅτι ὁ κεκρατημένος ἐλπίζει παρὰ τοῦ κρατήσαντος ἀδικεῖσθαι καὶ πλεονεκτεῖσθαι. οὐδεὶς γὰρ νικήσας ἀνέχεται ὁμοίως καὶ ἐν ἴσῃ τάξει σπένδεσθαι τῷ νενικημένῳ, ἀλλ' ἀεὶ τὸ πλέον ἐθέλει ἔχειν.

ΑΛΛ' ΗΝ, ΠΑΡΟΝ ΤΟ ΑΥΤΟ ΔΡΑΣΑΙ. ἤγουν τὸ νικῆσαι.

ΜΕΤΡΙΩΣ. μετὰ ταπεινοφροσύνης.

ΟΦΕΙΛΩΝ ΓΑΡ ΗΔΗ. ὁ ἐναντίος. ὁ γὰρ δι' ἐναντίας, ὡς ἂν μὴ βιασθεὶς, ἀλλ' ἐπιεικείᾳ πεισθεὶς, εἰδὼς τὸ οὐκ ἀμύνεσθαι δίκαιον, ἀλλ' ἀμείβεσθαι τὴν ἀρετὴν, ἕτοιμός ἐστιν ἐμμένειν ταῖς συνθήκαις, αἰσχυνόμενός τι παραβῆναι. τῷ δὲ ἑτοιμότερος προσυπακουστέον τὸ ἐκείνου, ἤτοι τοῦ μὴ πεισθέντος, ἀλλὰ βιασθέντος σπείσασθαι.

ΚΑΙ ΜΑΛΛΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΕΙΖΟΝΩΣ ΕΧΘΡΟΥΣ. καὶ μᾶλλον πρὸς τοὺς μειζόνως ἐχθροὺς τοῦτο δρῶσι, τὸ εὐγνωμονῆσαι, ἤτοι προθύμως ἐμμένειν ταῖς συνθήκαις. ὡς γὰρ ἐκ μεγάλων ἐχθρῶν ἐκφυγόντες καὶ σωθέντες, ἀσμένως φέρουσι τὸ ἡσυχάζειν, κέρδος νομίζοντες τὸ μὴ πάλιν κινδυνεύειν πρὸς μείζω μαχόμενοι, ἤπερ πρὸς ἐκείνους τοὺς περὶ εὐτελῶν καὶ μετρίων αὐτοῖς διενεχθέντας. ἔστι δὲ ἀντίπτωσις. ἀντὶ γὰρ τοῦ περὶ μετρίων εἴρηκε τὰ μέτρια.

ΠΕΦΥΚΑΣΙ ΤΕ. πεφύκασί τε οἱ ἄνθρωποι τοῖς μὲν εὐγνωμόνως συνθεμένοις μαλακώτεροι γίγνεσθαι, πρὸς τὸ ἐκείνοις σπένδεσθαι, πρὸς δὲ τοὺς ἐναντιουμένους, παρὰ προαίρεσιν διακινδυνεύειν.

¶ κ'. 20. ΗΜΙΝ ΔΕ ΚΑΛΩΣ, ΕΙΠΕΡ ΠΟΤΕ, ΕΧΕΙ. ἡμῖν δὲ καλῶς ἔχει (φησὶ) διαλλαγῆναι πρὸ τοῦ ἀνήκεστόν τι παρ' ὁποτερωνοῦν γινόμενον, εἰς ἀνάγκας ἡμᾶς καταστῆσαι ἀϊδίου ἔχθρας. τὸ δὲ πρὸς τὴν κοινὴν καὶ ἰδίαν ἔχειν, τοιοῦτον. νῦν μὲν κοινὴν ἔχομεν Πελοποννήσιοι πάντες πρὸς ὑμᾶς ἔχθραν· εἰ δὲ μὴ εἴξετε τοῖς λόγοις ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ Λακεδαιμόνιοι ἐχθροὶ ὑμῶν ἐσόμεθα.

ΕΤΙ Δ' ΟΝΤΩΝ ΑΚΡΙΤΩΝ. ἔτι δὲ ὄντων ἀκρίτων καὶ ἀμφιβόλων πραγμάτων τῶν κατὰ τὴν Σφακτηρίαν, εἴτε ἁλίσκονται οἱ ἄνδρες, εἴτε διαφεύγουσι, καὶ ὑμῖν μὲν δόξης προσγινομένης καὶ φιλίας παρ' ἡμῶν, ἐὰν σπεισώμεθα ὥσπερ νῦν ἔχομεν· ἡμῖν δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις, πρὶν αἰσχροῦ τινος πειραθῆναι (ἀντὶ τοῦ, πρὶν ἁλῶναι τοὺς ἄνδρας) τῆς συμφορᾶς μετρίως κατατιθεμένης, διαλλαγῶμεν.

ΟΙ ΚΑΙ ΕΝ ΤΟΥΤΩι ΥΜΑΣ. ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι δηλονότι τὴν εἰρήνην, ὑμᾶς νομιοῦσιν αἰτιωτέρους. ἀντὶ τοῦ, πλέον τῶν Λακεδαιμονίων, ὑμῖν τὴν χάριν τῆς εἰρήνης ὁμολογήσουσιν. ὁ δὲ καὶ σύνδεσμος οὐ περιττῶς κεῖται, ἀλλ' ἀναγκαίως, λέγει γὰρ, ὅτι τοῦ τε νομίσαι ὑμᾶς νενικηκέναι, καὶ τὴν χάριν τῆς εἰρήνης εἰς ὑμᾶς μέλλουσιν ἀνενεγκεῖν.

ΠΟΛΕΜΟΥΝΤΑΙ ΜΕΝ ΓΑΡ ΑΣΑΦΩΣ. πολεμοῦνται γὰρ, ἀδήλου ὄντος τοῦ πράγματος, τίς ἐστιν ὁ προκαταρξάμενος τοῦ πολέμου, εἴτε ὁ Λακεδαιμόνιος, εἴτε ὁ Ἀθηναῖος, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΗΝ ΤΕ ΓΝΩΤΕ, ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΣ. ἄν τε πεισθῆτε, ἔξεστιν ὑμῖν Λακεδαιμονίοις φίλους γενέσθαι, χάριν δοῦσιν μᾶλλον, ἤπερ βιασθεῖσιν ὑπ' αὐτῶν.

ΑΥΤΩΝ ΤΕ ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΜΕΝΩΝ. θελησάντων καὶ προτρεψάντων ὑμᾶς ἐπὶ ταῦτα.

ΟΣΑ ΕΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ. ἀντὶ τοῦ συμβήσεσθαι.

ΗΜΩΝ ΓΑΡ ΚΑΙ ΥΜΩΝ ΤΑΥΤΑ ΛΕΓΟΝΤΩΝ. ἡμῶν γὰρ καὶ ὑμῶν ταυτὰ σπενδομένων καὶ ὁμονοούντων, τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὑπήκοον ὂν, μεγάλως ἡμᾶς τιμήσει.

¶ κά. 21. ΟΙ ΔΕ, ΤΑΣ ΜΕΝ ΣΠΟΝΔΑΣ. τὸ ἑξῆς, τὰς σπονδὰς ποιεῖσθαι.

ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕ ΑΥΤΟΥΣ ΕΝΗΓΕ. κατέπειθεν.

ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΞΥΓΧΩΡΗΣΑΝΤΩΝ. Ἀθηναίων τὰ προειρημένα χωρία Λακεδαιμονίοις ξυγχωρησάντων ἐν ταῖς προτέραις σπονδαῖς, διὰ τὸ ἐν συμφοραῖς εἶναι. πᾶν γὰρ τὸ ἐπιταττόμενον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων συνεχώρουν.

ΚΑΙ ΕΝ ΤΩι ΤΟΤΕ ΔΕΟΜΕΝΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

¶ κβ΄. 22. ΟΙ ΔΕ ΠΡΟΣ ΜΕΝ ΤΗΝ ΑΠΟΚΡΙΣΙΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΞΥΝΕΔΡΟΥΣ ΔΕ. τοὺς διαλεξομένους περὶ τούτων, καὶ συνδοκιμάσοντας.

ΞΥΜΒΗΣΟΝΤΑΙ. φιλιωθήσονται.

ΔΙΑΒΛΗΘΩΣΙΝ. ψεχθῶσι, μισηθῶσι.

¶ κγ΄. 23. ΚΑΘΑΠΕΡ ΞΥΝΕΚΕΙΤΟ. ἀντὶ τοῦ, ὥσπερ ἐν ταῖς συνθήκαις ἦν δεδογμένον.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΕΧΟΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ, ἐγκλήματα ἐπιφέροντες κατὰ Λακεδαιμονίων.

ΠΑΡΑΣΠΟΝΔΟΝ. παρὰ τὰ ἐν ταῖς σπονδαῖς συγκείμενα.

ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΥΚ ΑΞΙΟΛΟΓΑ. εὐτελῆ τινα καὶ ψυχρά.

ΙΣΧΥΡΙΖΟΜΕΝΟΙ. ἐπερειδόμενοι, ὡς ἰσχυρὸν προτείνοντες πάνυ οἱ Ἀθηναῖοι.

ΕΑΝ ΚΑΙ ΟΤΙΟΥΝ ΠΑΡΑΒΑΘΗι. ἐὰν βραχὺ ἀθετηθῇ.

ΚΑΙ ΑΔΙΚΗΜΑ ΕΠΙΚΑΛΕΣΑΝΤΕΣ. καὶ ἐγκαλοῦντες ἠδικῆσθαι, διὰ τὸ τὰς ναῦς μὴ ἀπειληφέναι.

ΑΠΕΛΘΟΝΤΕΣ, ΕΣ ΠΟΛΕΜΟΝ ΚΑΘΙΣΤΑΝΤΟ. μετὰ τὴν ἀκρόασιν τὴν ἐλθοῦσαν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἀναχωρήσαντες ἐπὶ τὴν Σπάρτην, παρεσκευάζοντο ἐπὶ τὸν πόλεμον.

ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΜΕΝ ΔΥΟΙΝ. ἀντὶ τοῦ, Ἀθηναίων μὲν δύο ναυσὶν ἐναντίαις περιπλεόντων τὴν νῆσον. τοῦτο δὲ, ἵνα μὴ ἐν τῷ μέσῳ διὰ τὸ ἀπαντᾷν, μὴ ἐάσωσι τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ ἐξελθεῖν.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΟΛΑΣ ΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΤΩι ΤΕΙΧΕΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, εἰς πόλεμον καθίσταντο.

¶ κδ΄. 24. ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΔΕ. οἱ Λοκροί.

ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ ΠΟΛΙΟΡΚΕΙΣΘΑΙ. τὴν σφετέραν.

ΕΙ ΓΑΡ ΚΡΑΤΗΣΕΙΑΝ ΤΩι ΝΑΥΤΙΚΩι. οἱ Λοκροὶ δηλονότι.

Η ΜΕΤΑΞΥ ΡΗΓΙΟΥ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ ΜΕΣΣΗΝΗΣ. ἡ εἰς τὸν μεταξὺ Ῥηγίου καὶ Μεσσήνης ποταμὸν ῥέουσα.

ΚΛΗΘΕΙΣΑ ΤΟΥΤΟ. τὸ μέρος τῆς θαλάσσης.

ΕΙΚΟΤΩΣ ΧΑΛΕΠΗ ΕΝΟΜΙΣΘΗ. εἰς τὸ πλεῦσαι δηλονότι.

¶ κέ. 25. ΜΙΑΝ ΝΑΥΝ ΑΠΟΛΕΣΑΝΤΕΣ. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι.

ΚΑΙ ΝΥΞ ΕΠΕΓΕΝΕΤΟ. ἤγουν, γενομένη γὰρ νὺξ ἐπέσχε τὸ ἔργον.

ΕΠΙ ΔΕ ΤΗΝ ΠΕΛΩΡΙΔΑ. Πελωρὶς, ἀκρωτήριον Σικελίας τὸ βορειότατον.

ΚΑΙ ΧΕΙΡΙ ΣΙΔΗΡΑι. δηλονότι ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ἐπιβληθείσῃ Ἀττικῇ νηΐ. μίαν οὖν ἀπώλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι.

ΑΠΟ ΚΑΛΩ. τῷ λεγομένῳ παρόλκῳ. οἱ γὰρ παρ' αὐτὴν τὴν γῆν πλέοντες οὐ δύνανται ἐρέττειν.

ΠΡΟΣΒΑΛΟΝΤΕΣ. τοῖς Συρακουσίοις δηλονότι.

ΑΠΟΣΙΜΩΣΑΝΤΩΝ. ὑπαναχωρησάντων, καὶ μετεωρισάντων τὰς ναῦς, ἵνα ἐκ πολλοῦ διαστήματος δυνηθῶσι μετὰ μείζονος ὁρμῆς ἐμβάλλειν τοῖς Ἀθηναίοις.

ΚΑΙ ΠΡΟΕΜΒΑΛΟΝΤΩΝ. τῶν Συρακουσίων πρὸ τῶν Ἀθηναίων δηλονότι ἐμβαλόντων.

ΤΕΙΧΗΡΕΙΣ ΠΟΙΗΣΑΝΤΕΣ. ἐντὸς, δηλονότι τῶν τειχῶν, ἀποκλείσαντες.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΕΣΕΒΑΛΟΝ. τὴν Νάξον.

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΚΡΩΝ ΠΟΛΛΟΙ. ἀντὶ τοῦ, οἱ ἐπὶ τῶν ἄκρων ὄντες, καὶ τῶν ὀρεινῶν, ὡς ἐκεῖ οἰκούντων αὐτῶν.

ΒΟΗΘΟΥΝΤΕΣ ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΜΕΣΣΗΝΙΟΥΣ. τοῖς Μεσσηνίοις δηλονότι βοηθοῦντες κατὰ τῶν Μεσσηνίων.

ΚΑΙ ΑΙ ΝΗΕΣ ΣΧΟΥΣΑΙ. τῶν Συρακουσίων.

ΕΠ' ΟΙΚΟΥ ΕΚΑΣΤΑΙ ΔΙΕΚΡΙΘΗΣΑΝ. ἀπέπλευσαν ἐπ' οἴκου διακριθεῖσαι.

ΩΣ ΚΕΚΑΚΩΜΕΝΗΝ. κακῶς πάσχουσαν, δεδυστυχηκυῖαν.

ΤΑΙΣ ΝΑΥΣΙΝ ΕΠΕΙΡΩΝΤΟ. γράφεται ἐπείρων. τὴν Μεσσήνην δηλονότι.

ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΙΩΞΑΝ ΤΟΥΣ ΜΕΣΣΗΝΙΟΥΣ. ἤγουν, διώξαντες ἐνέβαλον.

ΤΕΤΑΡΑΓΜΕΝΟΙΣ. τοῖς Μεσσηνίοις.

ΕΠΙΓΕΝΟΜΕΝΟΙ. ἐπιτεθέντες.

¶ κς΄. 26. ΚΑΤΑ ΧΩΡΑΝ ΕΜΕΝΕΝ. ἤγουν ἡσύχαζεν.

ΟΤΙ ΜΗ ΜΙΑ. ἤγουν, εἰ μὴ μία.

ΑΛΛΑ ΔΙΑΜΩΜΕΝΟΙ. ἀντὶ τοῦ διασκάπτοντες. εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ ἄμη, ὅ ἐστι σκαφίον πλατύ. βούλεται δὲ εἰπεῖν, ὅτι διαστέλλοντες τὸν κάχληκα, καὶ βόθρους ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν ποιοῦντες, ηὕρισκον ὕδωρ, οἷον ἄν τις εἰς ἀνάγκην πίοι δι' ἄκραν δίψαν.

ΣΤΕΝΟΧΩΡΙΑ ΤΕ ΕΝ ΟΛΙΓΩι. διαστήματι δηλονότι τῆς γῆς.

ΗΙΡΟΥΝΤΟ ΚΑΤΑ ΜΕΡΟΣ. ἀντὶ τοῦ κατὰ διαδοχήν.

ΑΙ ΔΕ, ΜΕΤΕΩΡΟΙ. ἤγουν ἐπ' ἀγκυρῶν.

ΠΑΡΑ ΛΟΓΟΝ ΕΠΙΓΙΓΝΟΜΕΝΟΣ. παρὰ προσδοκίαν συμβαίνων.

ΗΜΕΡΩΝ ΟΛΙΓΩΝ. ἐντὸς δηλονότι.

ΕΝ ΝΗΣΩι ΤΕ ΕΡΗΜΗι. ὄντας δηλονότι.

ΤΑΞΑΝΤΕΣ. τὸ εἰσάγειν.

ΑΡΓΥΡΙΟΥ. ἕνεκεν δηλονότι.

ΕΣ ΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΛΑΓΟΣ. ἐς τὰ ἀφορῶντα.

ΚΑΤΑΦΕΡΕΣΘΑΙ. κατάγεσθαι.

ΑΠΟΡΟΝ ΓΑΡ ΕΓΙΓΝΕΤΟ ΠΕΡΙΟΡΜΕΙΝ. ἄπορον γὰρ ἦν δηλονότι ταῖς ναυσὶ περιορμεῖν τὴν νῆσον.

ΑΦΕΙΔΗΣ Ο ΚΑΤΑΠΛΟΥΣ ΚΑΘΕΣΤΗΚΕΙ. ἤγουν, ἀφειδοῦντες ἑαυτῶν κατέπλεον.

ΕΠΩΚΕΛΛΟΝ ΓΑΡ ΤΑ ΠΛΟΙΑ. ἐξεδίδοσαν (φησὶ) τῇ πέτρᾳ τὰ πλοῖα ὠνηθέντα χρημάτων ὑπὸ Λακεδαιμονίων. ὑπέσχοντο γὰρ τοῖς ναυκλήροις δώσειν τὰς τιμὰς, εἰ ἀπόλωνται τὰ αὐτῶν πλοῖα.

ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΚΑΤΑΡΣΕΙΣ. κατάρσεις λέγει τοὺς ἐπιτηδείους εἰς καταγωγὴν τόπους καὶ εἰς τὸ προσορμίζεσθαι. τὸ δὲ ἐφύλασσον, ἀντὶ τοῦ, φρουροὶ ἦσαν τινὲς τῶν πολιορκουμένων, ἵνα εὐθὺς ἀπολάβωσι τὰς τροφάς.

ΕΣΕΝΕΟΝ ΔΕ. εἰσεκολύμβων, εἰσήρχοντο.

ΕΦΕΛΚΟΝΤΕΣ ΜΗΚΩΝΑ ΜΕΜΕΛΙΤΩΜΕΝΗΝ. εἶδος βοτάνης ἡ μήκων, ἧς ὁ μὲν ὀπὸς θανάσιμος, ὡς λέγεται. τὸ δὲ σῶμα, γλυκύτατον. δύναται δὲ πείνης ἀπαλλάττειν μιγνυμένη μέλιτι.

ΚΑΙ ΛΙΝΟΥ ΣΠΕΡΜΑ ΚΕΚΟΜΜΕΝΟΝ. τοῦτο δίψης ἀπαλλάττει. θεραπεύει γὰρ αὐτὴν πρὸς ὀλίγον τινὰ καιρόν. ὅθεν καὶ τοῖς πυρέττουσι προσάγεται παρὰ τῶν ἰατρῶν. τὸ δὲ κεκομμένον, ἀληλεσμένον.

¶ κζ΄. 27. ΕΝ ΤΗι ΝΗΣΩι. τῇ Σφακτηρίᾳ.

ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ ΕΠΙΛΑΒΗι. κωλύσῃ.

ΠΕΡΙΓΕΝΗΣΕΣΘΑΙ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΑΣ. ἀντὶ τοῦ περισωθῆναι, ζήσειν.

ΟΤΙ ΕΧΟΝΤΑΣ ΤΙ ΙΣΧΥΡΟΝ. ἤγουν, ἔχοντας πολλὴν δύναμιν.

ΕΠΙΚΗΡΥΚΕΥΕΣΘΑΙ. πρεσβείαν πέμπειν.

ΑΠΕΣΗΜΑΙΝΕΝ. ἀποσκώπτων ἐδήλου.

ΕΧΘΡΟΣ ΩΝ. τῷ Νικίᾳ δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΠΙΤΙΜΩΝ. ἐγκαλῶν, ἐπιμεμφόμενος, ὀνειδίζων.

¶ κή. 28. ΥΠΟΘΟΡΥΒΗΣΑΝΤΩΝ. μετὰ θορύβου εἰπόντων.

ΤΟ ΕΠΙ ΣΦΑΣ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ. ἤτοι ἐπὶ τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ· ἢ, μέρος τὸ ἐφ' ἑαυτῶν εἶναι. τὸ δὲ εἶναι, παρέλκει Ἀττικῶς. ἢ, ὡς Ἄντυλλος, ἐπὶ σφίσι, τοῖς στρατηγοῖς δηλονότι.

ΠΑΡΑΔΩΣΕΙΟΝΤΑ. ἐφιέμενον παραδώσειν τῷ Νικίᾳ.

ΑΝΕΧΩΡΕΙ. ἀντὶ τοῦ ἀνεδύετο.

ΑΛΛ' ΕΚΕΙΝΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΝ. ἀλλ' ἐκεῖνον δεῖν στρατηγεῖν.

ΚΑΙ ΕΞΙΣΤΑΤΟ. παρεχώρει.

ΚΑΙ ΕΞΑΝΕΧΩΡΕΙ. ἀντὶ τοῦ, ἀνεδύετο ποιεῖν ἅπερ ὑπέσχετο. ἀπέφευγεν.

¶ κθ΄. 29. ΟΙ ΓΑΡ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ. τῶν Ἀθηναίων.

ΔΙΑΚΙΝΔΥΝΕΥΣΑΙ. παράβολόν τι διαπράξασθαι.

ΚΑΙ ΑΥΤΩι ΕΤΙ. αὐτῷ τῷ Δημοσθένει προθυμίαν ἐνεποίησεν, ἢ ἐπτέρωσεν.

ΑΥΤΟΥΣ ΒΑΛΛΕΙΝ. τοὺς Λάκωνας δηλονότι.

ΣΦΙΣΙ ΜΕΝ ΓΑΡ. σφίσι τοῖς Ἀθηναίοις.

ΕΚΕΙΝΩΝ ΑΜΑΡΤΙΑΣ. ἐκείνων τῶν Λακεδαιμονίων.

ΤΟΥ ΔΕ ΑΥΤΩΝ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ. αὐτῶν τῶν Ἀθηναίων.

ΩΣΤΕ ΠΡΟΣΠΙΠΤΕΙΝ ΑΝ ΑΥΤΟΥΣ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι προσπίπτειν τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΕΠ' ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΓΑΡ ΕΙΝΑΙ ΑΝ. αὐτοὺς τοὺς Λάκωνας ἐπ' ἐκείνοις τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΟΜΟΣΕ ΙΕΝΑΙ. ἀντὶ τοῦ, εἰς χεῖρας, καὶ πλησίον, ἤτοι συστάδην μάχης.

ΤΩΝ ΠΛΕΟΝΩΝ ΑΠΕΙΡΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΟΥΚ ΟΥΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΟΨΕΩΣ. τῆς θεωρίας.

¶ λ΄. 30. Ο ΔΙΑ ΤΗΝ ΥΛΗΝ ΜΕΡΟΣ. τοῦ πάθους δηλονότι.

ΤΩΝ ΔΕ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων στρατιωτῶν.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΚΑΤΙΔΩΝ. ὁ Δημοσθένης δηλαδή.

ΤΟΝ ΣΙΤΟΝ ΑΥΤΟΥ. τὸ αὐτοῦ, τοπικὸν ἐπίῤῥημα. καὶ Ὅμηρος, Αὐτοῦ ἐρυκακέειν.

ΚΛΕΩΝ ΔΕ ΕΚΕΙΝΩι. τῷ Δημοσθένει.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΓΕΝΟΜΕΝΟΙ. ἤγουν, συνελθόντες ὁ Κλέων καὶ ὁ Δημοσθένης.

ΕΣ ΤΟ ΕΝ ΤΗι ΗΠΕΙΡΩ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ ΚΗΡΥΚΑ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΦ' Ωι. ἀντὶ τοῦ, οὗ χάριν.

ΤΗι ΜΕΤΡΙΑι. ἤγουν φιλανθρώπῳ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΛΕΟΝΟΣ ΞΥΜΒΑΘΗι. ἤγουν, περὶ σπονδῶν σύμβασις γένηται, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, καὶ περὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων, ἕως τέλειαι σπονδαὶ γένωνται, καὶ παντὸς τοῦ πολέμου ἀπαλλαγή.

¶ λά. 31. ΚΑΙ ΕΧΩΡΟΥΝ ΔΡΟΜΩι. ἤγουν ἔτρεχον.

ΕΠΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΦΥΛΑΚΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ. δραμόντες ἐπέθεντο τοῖς πρώτως φυλάσσουσιν.

ΩΔΕ ΓΑΡ ΔΙΕΤΕΤΑΧΑΤΟ. διατεταγμένοι καὶ μεμερισμένοι ἦσαν οἱ ἐν τῇ νήσῳ.

ΕΝ ΤΑΥΤΗι ΜΕΝ ΤΗι ΠΡΩΤΗι ΦΥΛΑΚΗι. πρώτην φυλακὴν φησὶν αὐτοὺς τοὺς φύλακας. ἐπιφέρει γὰρ, ὅτι τρία τάγματα ἦσαν Λακεδαιμονίων τὰ φυλάττοντα τὴν νῆσον. ἓν μὲν, ἐν τῷ ἄκρῳ τῆς νήσου, πρὸς τὸ πέλαγος· ἕτερον δὲ, ἐν τῷ ἄκρῳ τῷ πρὸς τὸν λιμένα. ἕτερον δὲ, ἐν τῷ μέσῳ τῆς νήσου, ὅπου τὸ ὕδωρ· πρώτην οὖν φυλακὴν λέγει τὴν πρὸς τὸ πέλαγος.

ΜΕΣΟΝ ΔΕ ΚΑΙ ΟΜΑΛΩΤΑΤΟΝ ΤΕ. ἔνθα (φησὶν) ἦν τὸ ὁμαλὸν καὶ ἰσόπεδον καὶ οὐκ ἐν ὕψει κείμενον τῆς νήσου μέρος.

Ο ΗΝ ΕΚ ΤΕ ΘΑΛΑΣΣΗΣ. ὅπερ (φησὶ) μέρος τὸ ἔσχατον, καὶ προέχον ἐπὶ τὴν Πύλον, τραχύ τι ἦν καὶ δύσβατον.

ΚΑΙ ΓΑΡ ΤΙ ΚΑΙ ΕΡΥΜΑ ΑΥΤΟΘΙ ΗΝ. φρούριον.

ΛΟΓΑΔΗΝ ΠΕΠΟΙΗΜΕΝΟΝ. ἐπιλέκτως.

¶ λβ΄. 32. ΟΙΣ ΕΠΕΔΡΑΜΟΝ. ἤγουν καθ᾽ ὧν.

ΚΑΙ ΛΑΘΟΝΤΕΣ ΤΗΝ ΑΠΟΒΑΣΙΝ. λαθραίαν ποιήσαντες.

ΩΣ ΕΚΑΣΤΟΙ ΕΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟΙ. ἤγουν ὡπλισμένοι.

ΜΕΣΣΗΝΙΩΝ ΤΕ ΟΙ ΒΕΒΟΗΘΗΚΟΤΕΣ. οἱ παραγενόμενοι τῷ Δημοσθένει ἐξ ἀρχῆς εἰς βοήθειαν.

ΔΙΕΣΤΗΣΑΝ. ἐτάχθησαν μεμερισμένως.

ΑΛΛ᾽ ΑΜΦΙΒΟΛΟΙ. ἑκατέρωθεν βαλλόμενοι. πανταχόθεν.

ΤΩι ΠΛΗΘΕΙ. ὑπὸ τοῦ πλήθους.

ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΡΩΤΑΤΟΙ ΤΟΞΕΥΜΑΣΙΝ. οἱ μὲν ἐξηγήσαντο, οἱ ἄποροι ὅπλων, καὶ τοξεύμασι μόνοις χρώμενοι· οἱ δὲ λέγουσιν, οἱ εἰς ἀπορίαν καθιστάντες τοὺς ἀντιτεταγμένους τοῖς τοξεύμασιν. ὃ καὶ βέλτιον. καὶ γὰρ καὶ Ὅμηρος ἐχρήσατο τῇ τοιαύτῃ λέξει, χλωρὸν εἰπὼν δέος, ὡς οὐκ αὐτὸ ἔχον τὴν χλωρότητα, ἀλλ᾽ ἑτέροις αὐτὴν ἐμποιοῦν. καὶ τὸν Διόνυσον φασὶ μαινόμενον, οὐχ ὅτι αὐτὸς μαίνεται, ἀλλ᾽ ὅτι ποιεῖ μαίνεσθαι.

ΕΚ ΠΟΛΛΟΥ ΕΧΟΝΤΕΣ ΑΛΚΗΝ. ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, ἐκ πολλοῦ διαστήματος τὴν δύναμιν ἔχοντες. πόῤῥωθεν γὰρ τὸ τόξον ἰσχύει.

¶ λγ΄. 33. ΕΣ ΧΕΙΡΑΣ ΕΛΘΕΙΝ. συμπλακῆναι.

ΕΞ ΕΝΑΝΤΙΑΣ ΓΑΡ ΟΥΤΟΙ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΤΟΙΣ ΜΕΝ ΟΥΝ ΟΠΛΙΤΑΙΣ. τῶν Ἀθηναίων.

ΟΥ ΔΕ ΤΗι ΣΦΕΤΕΡΑι. ἵνα λέγῃ τῷ πεζομαχεῖν, καθ᾽ ὃ μᾶλλον ἔμπειροί εἰσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΕΜΠΕΙΡΙΑι. τῇ ἐπιστήμῃ τῇ πολεμικῇ.

ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΣΤΡΕΦΟΝΤΕΣ ΗΜΥΝΟΝΤΟ. οἱ ψιλοὶ τοὺς Λακεδαιμονίους τῆς διώξεως ὑποστρέφοντες ἠμύνοντο.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΟΥΦΩΣ ΤΕ ΕΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟΙ. ψιλῇ ὁπλίσει ὡπλισμένοι.

ΚΑΙ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΟΝΤΕΣ. φθάνοντες, ὥστε μὴ καταλαμβάνεσθαι.

¶ λδ΄. 34. ΗΚΡΟΒΟΛΙΣΑΝΤΟ. οἱονεὶ πόῤῥωθεν ἔβαλον αὐτούς.

Ηι ΠΡΟΣΠΙΠΤΟΙΕΝ. οἱ ψιλοὶ δηλονότι.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΤΗι ΤΕ ΟΨΕΙ. ἐθάῤῥησαν ὄψει, ἰδόντες ἑαυτοὺς πολλαπλασίους τῶν ἐναντίων ὄντας. ἢ πολλαπλασίους ἑαυτοὺς δόξαντες τῶν κατὰ τὴν ἀλήθειαν ὄντων.

ΟΤΙ ΟΥΚ ΕΥΘΥΣ ΑΞΙΑ. ὅτι (φησὶν) οὐκ ἔπαθον τοιαῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, οἷα προσεδόκων παθεῖν ὑπ᾽ αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς, ὅτε ἐπέβησαν τῆς νήσου.

ΤΗΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΑΣ. ἀντὶ τοῦ τῆς δειλίας.

ΤΗι ΓΝΩΜΗι ΔΕΔΟΥΛΩΜΕΝΟΙ. ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, τεταπεινωμένοι φόβῳ, ἕνεκα τῆς ὑπολήψεως τῶν Λακεδαιμονίων, ἧς εἶχον περὶ αὐτῶν, ὡς ὅτι σφόδρα εἰσὶ πεζομάχοι καὶ πολεμικοί.

ΟΥΤΕ ΓΑΡ ΟΙ ΠΙΛΟΙ. πῖλοί εἰσι τὰ ἐξ ἐρίου πηκτὰ ἐνδύματα, ὥσπερ θωράκιά τινα ὑπὸ τὰ στήθη, ἃ ἐνδυόμεθα· οἱ δὲ, τὰ ἐπικείμενα ταῖς περικεφαλαίαις.

¶ λέ. 35. ΞΥΓΚΛΗιΣΑΝΤΕΣ. συνασπίσαντες, πυκνώσαντες, συναχθέντες.

ΩΣ ΔΕ ΕΝΕΔΟΣΑΝ. ἔκλιναν, ἐχαυνώθησαν.

ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΤΑΥΤΗι ΦΥΛΑΚΩΝ. ἐν τῷ ἐρύματι.

ΕΤΑΞΑΝΤΟ ΠΑΡΑ ΠΑΝ. παρὰ πᾶν μέρος τοῦ ἐρύματος, ὅσον ἦν μέρος ἐπίμαχον. τουτέστι, καθ᾽ ὃ ἐδύναντο οἱ Ἀθηναῖοι προσελθόντες μάχεσθαι.

ΚΑΙ ΚΥΚΛΩΣΙΝ. λείπει τὸ ποιήσασθαι.

ΕΣ ΤΑ ΠΛΑΓΙΑ. ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν πλαγίων.

¶ λς΄. 36. ΕΠΕΙΔΗ ΔΕ ΑΠΕΡΑΝΤΟΝ ΗΝ. τὸ ἔργον τοῦ πολέμου.

ΑΛΛΩΣ ΕΦΗ ΠΟΝΕΙΝ. ματαίως.

ΕΚ ΤΟΥ ΑΦΑΝΟΥΣ. ἀντὶ τοῦ, ἐκ τοῦ μὴ βλεπομένου τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΚΕΙΝΟΥΣ. ἤγουν τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΕΙ ΠΑΡΗΚΟΝ. τουτέστι, κατὰ τὸ ἐνδιδοῦν, καὶ ἀνάβασιν παρέχον.

ΤΟΥΣ ΔΕ, Α ΠΡΟΣΕΔΕΧΟΝΤΟ. ἤγουν Ἀθηναίους.

¶ λζ΄. 37. ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΑΥΤΩΝ ΑΠΕΙΡΞΑΝ. τῆς μάχης δηλονότι.

ΕΙΠΩΣ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ ΑΚΟΥΣΑΝΤΕΣ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΕΠΙΚΛΑΣΘΕΙΕΝ ΤΗι ΓΝΩΜΗι. χαυνωθεῖεν.

¶ λή. 38. ΠΑΡΗΚΑΝ. ἀφῆκαν.

ΙΠΠΑΓΡΕΤΟΥ ΕΦΗιΡΗΜΕΝΟΥ. ἀντὶ τοῦ, μετ᾽ ἐκεῖνον ᾑρημένου καὶ χειροτονηθέντος.

ΕΙΤΙ ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΑΣΧΟΙΕΝ. ἤγουν ἀποθάνοιεν.

ΔΙΑΚΗΡΥΚΕΥΣΑΣΘΑΙ. ἐν ἴσῳ μέν πως ἐστὶ τῷ ἐπικηρυκεύεσθαι. εἰ μή τις εἴποι τὸ μὲν διακηρυκεύεσθαι, πρὸς φίλους, τὸ δ᾽ ἐπικηρυκεύεσθαι, πρὸς πολεμίους.

Ο, ΤΙ ΧΡΗ ΣΦΑΣ ΠΟΙΕΙΝ. καίτοι εἶπεν ἄνω, ὅτι ἔδοξεν αὐτοῖς παραδοῦναι τὰ ὅπλα, καὶ προσίεσθαι τὰ κεκηρυκευμένα. ἀλλὰ λέγομεν, ὅτι ἐκεῖ μὲν ἔλεγε περὶ τῶν στρατιωτῶν, ἐνταῦθα δὲ, περὶ τοῦ αὐτῶν στρατηγοῦ.

ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΩΝ ΜΕΝ ΟΥΔΕΝΑ ΑΦΕΝΤΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων τῶν ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ. ἀφέντων δὲ λέγει, ὥστε ἐξελθεῖν διακηρυκεύεσθαι πρὸς τοὺς ἐν τῇ Πύλῳ.

ΜΗΔΕΝ ΑΙΣΧΡΟΝ ΠΟΙΟΥΝΤΑΣ. αἰνίττεται, ὡς ὅτι μᾶλλον βέλτιον ἐστὶ πεσεῖν, ἢ

αἰχμαλώτους ληφθῆναι, ὡς νόμος Λακεδαιμονίοις.

¶ λθ'. 39. Η ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑΝ. τὴν ἰδίαν δηλονότι. ἐξῆν γὰρ αὐτῷ καὶ πλείω παρέχειν, ὡς ἐγένετο δῆλον ἐκ τῶν εὑρεθέντων σιτίων.

ΑΝΕΧΩΡΗΣΑΝ ΤΩι ΣΤΡΑΤΩι. σὺν παντὶ δηλονότι.

ΚΑΙΠΕΡ ΜΑΝΙΩΔΗΣ ΟΥΣΑ. ἀντὶ τοῦ, περὶ τοῦ μέλλοντος προφανὴς ἀπόφασις.

ΩΣΠΕΡ ΥΠΕΣΤΗ. ὑπεσχέθη.

¶ μ'. 40. ΠΑΡΑ ΓΝΩΜΗΝ. ἀντὶ τοῦ, παρὰ τὴν οἴησιν, καὶ τὴν ὑπόνοιαν, καὶ παρὰ προσδοκίαν· διότι οὐδέποτε οὐδεὶς προσεδόκα οὐδεμιᾷ ἀνάγκῃ Λακεδαιμονίους εἴξαντας, παραδοῦναι τὰ ὅπλα.

ΩΣ ΕΔΥΝΑΝΤΟ. ἤγουν, ἕως δύναμις περιῆν αὐτοῖς.

ΑΠΙΣΤΟΥΝΤΕΣ ΤΕ ΜΗ ΕΙΝΑΙ. ἀπιστοῦντες οἱ Ἀθηναῖοι. ἡ δ' ἀπόφασις, περιττή.

ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΔΟΝΤΑΣ. ἑαυτοὺς καὶ τὰ ὅπλα.

ΔΙ' ΑΧΘΗΔΟΝΑ. διὰ λύπην. ἡ διάνοια, Ἀθηναίων σύμμαχός τις ἀχθόμενος, ἤτοι τοῖς Ἀθηναίοις ὡς φορτικῶς ἄρχουσιν· ἢ ἀχθόμενος ἐπὶ τῇ τῶν Λακεδαιμονίων συμφορᾷ, ἤρετο ἕνα τῶν ἐκ τῆς νήσου.

ΑΠΕΚΡΙΝΑΤΟ ΑΥΤΩι. τῷ ἐρωτήσαντι.

ΟΤΙ Ο ΕΝΤΥΓΧΑΝΩΝ. ὁ τυχὼν εἴτε καλὸς, εἴτε ἀγαθός.

¶ μά. 41. ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ. τῶν αἰχμαλώτων.

ΠΡΟ ΤΟΥΤΟΥ. τοῦ συμβῆναι.

ΑΥΤΟΜΟΛΟΥΝΤΩΝ. εἰς τὴν Πύλον.

ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΚΙΣ ΦΟΙΤΩΝΤΩΝ. τῶν πρέσβεων.

¶ μβ'. 42. ΕΣΧΟΝ ΜΕΤΑΞΥ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ. προσέσχον.

ΕΦ' ΟΝ ΔΩΡΙΕΙΣ ΤΟΠΑΛΑΙ ΙΔΡΥΝΘΕΝΤΕΣ. ὅτι τοπαλαιὸν πρὸ τῶν Δωριέων Αἰολεῖς εἶχον τὴν Κόρινθον.

ΚΑΙ ΚΩΜΗ ΝΥΝ ΕΠ' ΑΥΤΟΥ ΣΟΛΥΓΕΙΑ. ἀντὶ τοῦ, ἐπάνω αὐτοῦ τοῦ λόφου.

ΠΛΗΝ ΤΩΝ ΕΞΩ ΙΣΘΜΟΥ. ἀντὶ τοῦ, ἐκείνων τῶν Κορινθίων, ἐξ ὧν ἀπῄεσαν προσβοηθῆσαι τοῖς συμμάχοις αὐτῶν τοῖς οὖσιν ἔξω τούτου τοῦ ἰσθμοῦ. εἶτα ἐπάγει ποίοις.

ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΟΙ ΦΡΟΥΡΟΙ. ἐσόμενοι δηλονότι.

ΟΙ ΚΑΤΑΣΧΗΣΟΥΣΙΝ. ἐλλιμενίσουσιν. ὅπου προελεύσονται αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι.

ΚΑΙ ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΑΥΤΟΙΣ ΗιΡΘΗ. αὐτοῖς (φησὶ) τοῖς Κορινθίοις ἤρθη τὰ σημεῖα παρὰ τῶν φίλων αὐτῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ, σημαινόντων αὐτοῖς, ὅτι πολέμιοι ἐπῆλθον. δεῖ δὲ προσυπακοῦσαι τὸ, ἡμέρας γενομένης.

¶ μγ'. 43. ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ ΞΥΝΕΒΑΛΕ. σὺν τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις.

ΚΑΙ ΤΩι ΑΛΛΩι ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΙ. τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΙ ΕΩΣΑΝΤΟ ΜΟΛΙΣ. τῶν Κορινθίων δηλονότι.

ΚΑΙ ΠΑΙΩΝΙΣΑΝΤΕΣ. δύο παιᾶνες ἦσαν· Ἐνυάλιος, ὅτε ἦρχον, ὃς καὶ πρὸ τῆς μάχης ἐγίγνετο· καὶ ἕτερος, ὅτε ἐνίκων.

ΤΟ ΔΕ ΑΛΛΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. ἤτοι τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Κορινθίων, καὶ τὸ εὐώνυμον τῶν Ἀθηναίων.

ΗΛΠΙΖΟΝ ΓΑΡ ΑΥΤΟΥΣ. οἱ Κορίνθιοι.

ΠΕΙΡΑΣΕΙΝ. προσυπακουστέον τὸ, ἐλθεῖν.

¶ μδ'. 44. ΤΩΝ ΕΤΕΡΩΝ ΟΥΚ ΕΧΟΝΤΩΝ ΙΠΠΟΥΣ. τῶν Κορινθίων.

ΚΑΙ ΕΘΕΝΤΟ ΤΑ ΟΠΛΑ.· ἀπέθεντο.

ΑΠΕΘΑΝΟΝ ΑΥΤΩΝ. τῶν Κορινθίων.

ΚΑΙ ΛΥΚΟΦΡΩΝ Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ. τῶν Κορινθίων δηλονότι.

Η ΔΕ ΑΛΛΗ ΣΤΡΑΤΙΑ. τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὸ ἀριστερὸν τῶν Κορινθίων.

ΤΟΥΤΩι ΤΩι ΤΡΟΠΩι. τῆς ἀναχωρήσεως δηλονότι.

ΟΥ ΚΑΤΑ ΔΙΩΞΙΝ ΠΟΛΛΗΝ. οὐ φεύγοντες ταχέως, διωκόντων τῶν Ἀθηναίων.

ΕΒΟΗΘΟΥΝ ΕΥΘΥΣ. ἔτρεχον εἰς βοήθειαν.

¶ μέ. 45. ΚΑΙ ΑΠΟΛΑΒΟΝΤΕΣ. περικυκλώσαντες.

ΕΞΕΤΕΙΧΙΣΑΝ. εἰς τέλος ἤγαγον τὸ τεῖχος τοῦ χωρίου.

¶ μς'. 46. ΤΟ ΜΕΝ ΤΕΙΧΙΣΜΑ. τὸ ἐπὶ τῆς Ἰστώνης.

ΞΥΝΕΒΗΣΑΝ. συνεβιβάσθησαν.

ΜΗ ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. οἱ ἐν ταῖς Ἀθήναις.

ΤΩΝ ΕΝ ΤΗι ΝΗΣΩι. τῇ Πτυχίᾳ.

ΚΑΙ ΔΙΔΑΞΑΝΤΕΣ. τοὺς ὑποπέμπτους. τὸ ἑξῆς, καὶ διδάξαντες τοὺς ὑποπέμπτους λέγειν, ὡς δῆθεν ἀπὸ εὐνοίας.

¶ μζ'. 47. ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΣΑΜΕΝΩΝ. ἀντὶ τοῦ εὐτρεπισάντων εἶπε.

ΤΟ ΠΛΟΙΟΝ. αὐτῶν τῶν ἐν τῇ πόλει Κερκυραίων.

ΞΥΝΕΛΑΒΟΝΤΟ ΔΕ. συνελάβοντο δὲ τοῦ τοιούτου οὐχ ἥκιστα, ὥστε πιθανὴν καὶ πιστὴν γενέσθαι τοῖς ἐν τῇ Πτυχίᾳ ἀνδράσι τὴν ἀπάτην, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων. εἶτα τὴν αἰτίαν λέγει, ἐπειδὴ (φησὶν) αὐτοὶ ἀπέπλεον ἐπὶ τὴν Σικελίαν, οὐκ ἐβούλοντο δι' ἄλλων τινῶν κομισάντων αὐτοὺς ἐς τὰς Ἀθήνας, καρπώσασθαι τὴν δόξαν.

ΩΣΤΕ ΑΚΡΙΒΗ ΤΗΝ ΠΡΟΦΑΣΙΝ. πιθανὴν καὶ πιστὴν τοῖς ἐν τῇ Πτυχίᾳ ἀνδράσι δηλονότι.

ΔΙΗΓΟΝ ΔΙΑ ΔΥΟΙΝ ΣΤΟΙΧΟΙΝ. διεβίβαζον.

ΥΠΟ ΤΩΝ ΠΑΡΑΤΕΤΑΓΜΕΝΩΝ. ἑκατέρωθεν δηλονότι.

ΕΠΕΤΑΧΥΝΟΝ ΤΗΣ ΟΔΟΥ. εἰς τὸ ἔμπροσθεν τῆς ὁδοῦ.

¶ μή. 48. ΩιΟΝΤΟ ΓΑΡ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Κερκυραίους.

ΔΙΕΝΟΟΥΝΤΟ ΒΙΑΖΕΣΘΑΙ. μετὰ βίας εἰσέρχεσθαι.

ΟΙ ΔΕ ΕΦΥΛΑΣΣΟΝΤΟ ΤΕ. οἱ ἐν τῷ οἰκήματι.

ΕΣ ΤΑΣ ΣΦΑΓΑΣ ΚΑΘΙΕΝΤΕΣ. ἤγουν, εἰς τὸ μέρος τοῦ σώματος, ἔνθα σφάττονται τὰ ζῶα. σφαγὴν καλοῦσι τὸ κατὰ τὴν κλεῖδα τοῦ ἀνθρώπου μέρος, δι' οὗ καθιᾶσι τὰ σιδήρια οἱ θέλοντες ἑαυτοὺς ἀνελεῖν.

ΠΑΡΑΙΡΗΜΑΤΑ ΠΟΙΟΥΝΤΕΣ. ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, τελαμῶνάς τινας ἀποσχίζοντες τῶν ἱματίων, ὥσπερ ζώνας ἐποίουν· καὶ πλέκοντες αὐτὰ, καὶ ποιοῦντες ὥσπερ σχοινία, οὕτως αὐτοῖς ἐχρῶντο πρὸς τὸ ἀπάγχεσθαι. οὐδετέρως δὲ τὸ σπάρτον.

ΕΠΕΓΕΝΕΤΟ ΓΑΡ ΝΥΞ ΤΩι ΠΑΘΗΜΑΤΙ. ἐπειδὴ εἶπε τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἵνα μή τις εἴποι· καίτοι ἐν ἡμέρᾳ ταῦτα ἐγένετο, λέγει ἐν τῷ μέσῳ, ἐπεγένετο γὰρ νύξ.

ΦΟΡΜΗΔΟΝ ΕΠΙ ΑΜΑΞΑΣ. ὡς ἐάν τις πλέξῃ φορμοὺς, τοὺς καλουμένους ψιάθους, τοὺς μὲν κατὰ μῆκος αὐτῶν τιθεὶς, τοὺς δὲ ἄλλους πλαγίως ἐπιβάλλων κατ' αὐτῶν. ἐμφαίνει δὲ τοῦτο τῶν Κερκυραίων τὴν ὠμότητα ἐς τοὺς ἀποθανόντας, ὅτι οὐδὲ μετὰ τὸν ἐκείνων θάνατον τοῦ πρὸς ἐκείνους μίσους ἐπαύσαντο.

ΗΝΔΡΑΠΟΔΙΣΑΝΤΟ. ὡς ἀνδραπόδοις ἐχρήσαντο.

¶ μθ'. 49. ΚΑΙ ΕΚΠΕΜΨΑΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ, καὶ ἐκβαλόντες τοὺς ὄντας ἐκεῖ Κορινθίους.

ΑΥΤΟΙ ΑΚΑΡΝΑΝΕΣ ΟΙΚΗΤΟΡΑΣ. ἀφ' ἑκάστης γὰρ Ἀκαρνανίας ἀπέστειλαν τοὺς οἰκήσοντας.

¶ ν'. 50. ΚΑΙ ΑΥΤΟΥ ΚΟΜΙΣΘΕΝΤΟΣ. ἀχθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀριστείδου.

ΜΕΤΑΓΡΑΨΑΜΕΝΟΙ. μεθερμηνεύσαντες.

¶ νά. 51. ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ ΠΕΡΙΕΙΛΟΝ. καθεῖλον.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΩΝ. ἀντὶ τοῦ πάνυ, καὶ ὡς ἐνεδέχετο.

¶ νβ'. 52. ΚΑΙ ΑΥΤΟΘΕΝ ΞΥΝΑΓΕΙΡΑΝΤΕΣ. ἀπὸ τῆς ἠπείρου.

ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΜΑΛΙΣΤΑ. σημείωσαι, ὅτι πάντων λέγει, καὶ οὐ πασῶν.

¶ νγ'. 53. ΠΡΟΣΒΟΛΗ. ἀντὶ τοῦ προσόρμισις, καὶ καταγωγή. ἐπίθεσις.

ΗΣΣΟΝ ΕΛΥΠΟΥΝ. ἀντὶ τοῦ οὐδαμοῦ.

ΚΑΚΟΥΡΓΕΙΣΘΑΙ. ἤγουν ληστεύεσθαι.

ΠΑΣΑ ΓΑΡ ΑΝΕΧΕΙ. ἀνατείνει, καὶ ἀναπέπταται.

¶ νδ'. 54. ΚΑΤΑΣΧΟΝΤΕΣ ΟΥΝ. ἀντὶ τοῦ προσορμίσαντες ἐν αὐτοῖς τοῖς Κυθήροις. Ἰστέον δὲ, ὅτι δύο πόλεις ἦσαν αὐτῶν τῶν Κυθήρων, μία μὲν, ὁμώνυμος· ἑτέρα δὲ, ἣ Σκάνδεια καλεῖται, ἐν τῇ νήσῳ τῶν Κυθήρων παρὰ θάλασσαν κειμένη.

ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΤΕΡΟΝ ΤΟΤΕ. ἀντὶ τοῦ συμφερόντως τούτοις τοῖς Κυθηρίοις.

ΕΠΡΑΧΘΗ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Κυθηρίοις.

ΑΝΕΣΤΗΣΑΝ ΓΑΡ. ἤγουν μετῴκισαν.

ΚΑΙ ΕΝΑΥΛΙΖΟΜΕΝΟΙ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΟΥ ΚΑΙΡΟΣ ΕΙΗ. στρατοπεδεύοντες εἰς τὸ ἐπικαιρότατον τῶν χωρίων.

¶ νέ. 55. ΑΠΟΒΑΣΕΙΣ ΤΟΙΑΥΤΑΣ ΠΟΙΗΣΕΣΘΑΙ. ἤγουν πολεμικάς.

ΔΙΕΠΕΜΨΑΝ. διαμερίσαντες ἔπεμψαν.

ΩΣ ΕΚΑΣΤΑΧΟΣΕ ΕΔΕΙ. εἰς τὰ ἐν ἑκάστοις τόποις φρούρια.

ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ. οἷον, τῶν περὶ τὴν πολιτείαν αὐτῶν καὶ τὴν χώραν.

ΠΕΡΙΕΣΤΩΤΟΣ ΠΟΛΕΜΟΥ. προσπιπτόντων αἰφνίδιον πάντοθεν τῶν πολεμίων, καὶ ἄνευ τοῦ δύνασθαι προφυλάξασθαι.

ΟΙΣ ΤΟ ΜΗ ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΜΕΝΟΝ. οἷς τισιν Ἀθηναίοις τὸ μὴ ἐπιχειρεῖν ἀεί τι πράττειν καινὸν, ἡ στέρησις ἐδόκει τῶν προσδοκηθέντων.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΤΑ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ ΠΟΛΛΑ. διὰ τὸ μὴ πιστεύειν αὐτοὺς μηκέτι μηδενί. κακοπραγήσαντες γὰρ παρ' ἐλπίδα, οὐκ εἰωθότες ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ ἀστοχεῖν, οὐδεμίαν περὶ τῶν μελλόντων ἐλπίδα βεβαίαν εἶχον.

ΑΤΟΛΜΟΤΕΡΟΙ ΔΕ. ὀκνηρότεροι.

ΚΑΙ ΠΑΝ Ο, ΤΙ ΚΙΝΗΣΕΙΑΝ. ὑπὲρ ἑαυτῶν δηλονότι.

¶ νς'. 56. ΤΟΝ ΜΕΝ ΟΧΛΟΝ. τὸ πλῆθος.

ΕΦΟΒΗΣΕΝ. εἰς φυγὴν ἔβαλεν.

ΕΠΙΔΡΟΜΗι. ἐξ ἐπιδρομῆς. δι' αἰφνιδίας ἐφόδου.

ΕΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΝ. ἄλλη ἐστὶν Ἐπίδαυρος ἐν τῷ ἰσθμῷ.

ΤΗΝ ΛΙΜΗΡΑΝ. οὐκ ἐκ λιμοῦ οὕτως ὠνόμασται, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλοὺς ἔχειν λιμένας. ἀντὶ τοῦ λιμενηράν.

ΤΑΣ ΥΠΟ ΤΟΝ ΣΕΙΣΜΟΝ ΣΦΙΣΙ. τοῖς Λακεδαιμονίοις ὑπὸ τῶν Αἰγινητῶν.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΕΙΝΩΝ ΓΝΩΜΗΝ ΑΕΙ ΕΣΤΑΣΑΝ. ὁμόφρονες καὶ φίλοι τοῖς Λακεδαιμονίοις ὄντες.

¶ νζ'. 57. ΤΟ ΜΕΝ ΕΠΙ ΤΗι ΘΑΛΑΣΣΗι. ἤγουν τὸ παραθαλάσσιον.

ΚΑΙ ΞΥΝΕΤΕΙΧΙΖΕ. συνεπελαμβάνετο τοῦ τειχίσματος.

ΚΑΤΑΣΧΟΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ προσορμίσαντες τῇ Θυρέᾳ. οὐ γὰρ λέγει κατασχόντες ἀντὶ τοῦ κρατήσαντες.

ΜΕΤΑΣΤΗΣΑΙ. μετανάστας ποιῆσαι.

ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΗι ΝΗΣΩι. τῇ Σφακτηρίᾳ.

¶ νή. 58. ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ ΓΙΓΝΕΤΑΙ. διάλειψις τοῦ πολέμου.

ΚΑΙ ΑΞΙΟΥΝΤΩΝ. ἀντὶ τοῦ, δηλούντων καὶ προσαγγελλόντων, οἷα ἕκαστος παρὰ τοῦ ἑτέρου ἐπλεονεκτήθη.

¶ νθ'. 59. ΟΥΤΕ ΠΟΛΕΩΣ ΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ. δημηγορία Ἑρμοκράτους Συρακουσίου. τὸ προοίμιον ἐκ συστάσεως τοῦ ἰδίου προσώπου. τέμνεται ἡ δημηγορία αὕτη τῷ δικαίῳ, καὶ τῷ συμφέροντι, καὶ τῷ δυνατῷ, οὕτω. δίκαιον μὲν γὰρ (φησὶ) πρὸς τοὺς ὁμοφύλους συμβῆναι, καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους αἱρεῖσθαι πόλεμον, εἶτα δὲ καὶ συμφέρον μὴ ἐᾶν καταδουλωθῆναι Σικελίαν. τὸ δὲ δυνατὸν, ὅτι, ἐὰν ὁμονοήσωμεν, ῥαδίως τῶν ἐναντίων περιεσόμεθα.

ΟΥΤΕ ΠΟΛΕΩΣ ΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ, Ω ΣΙΚΕΛΙΩΤΑΙ. οἱ περὶ καταλύσεως πολέμου παραινοῦντες, ἀεὶ ὑποπτεύονται, διὰ φόβον καὶ μαλακίαν τὸν πόλεμον ἐκφεύγοντες, ταῦτα παραινεῖν. διὸ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης τοῦτο ποιεῖ. ἅμα δὲ καὶ αὔξει τὸ ὄνομα τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, ἵνα συγγνώμην ἔχωσιν αὐτῷ οἱ λόγοι, μετὰ παρρησίας φρονήματος περιερχόμενοι. τὸ δὲ οὐ πονουμένης προσέθηκεν, ἵνα μή τις εἴπῃ, ὡς ὅτι διὰ τοῦτο ἐρᾷ τῆς εἰρήνης, ὅτι ἡ πόλις αὐτῶν καταπονεῖται.

ΟΥΤΕ ΠΟΝΟΥΜΕΝΗΣ. κατ' ἀμφότερα συνίστησι ἑαυτὸν ὁ Ἑρμοκράτης· καὶ κατὰ τὸ εἶναι ἐνδόξου πόλεως, καὶ κατὰ τὸ μὴ πονεῖν τῷ πολέμῳ τὴν πόλιν αὐτοῦ. δι' ἃ μάλιστα εἰώθασιν ἀπιστεῖν πρὸς τοὺς λέγοντας.

ΤΗΝ ΔΟΚΟΥΣΑΝ ΜΟΙ ΒΕΛΤΙΣΤΗΝ. διὰ δύο αἰτίας εἰώθαμεν ἀπιστεῖν τοῖς συμβουλεύουσιν. ἢ διὰ τὸ εἶναι ἄδοξον τὸ πρόσωπον, ἢ διὰ τὸ οἰκείων ἕνεκα χρειῶν λέγειν. τοῦ πρώτου παράδειγμα, Ὅμηρος, Δαιμόνι' ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε, Οἵ σέο φέρτεροί εἰσι. τοῦ δευτέρου· Σῷ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος αἴκε πόρησιν. καὶ τὰ ἑξῆς. ἅπερ ἀμφότερα μαρτυρεῖ ἑαυτῷ ὁ Ἑρμοκράτης μὴ ὑπάρχειν.

ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΜΕΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΕΙΝ. συμπέρασμα. τὸ γὰρ προοίμιον, ὁμολογούμενον.

ΤΙ ΑΝ ΤΙΣ ΠΑΝ ΤΟ ΕΝΟΝ. τὸ μὲν, πᾶν τὸ ἐνὸν ἐκλέγων, πάντα ὅσα ἔνεστι πολέμῳ κακὰ, φησὶν, ἐπιλεγόμενος. ἡ δὲ διάνοια, περιττὸν ἐν εἰδόσι διηγεῖσθαι, ὡς χαλεπόν ἐστι πόλεμος. οὔτε γὰρ ἐφίεταί τις αὐτοῦ δι' ἄγνοιαν ἐν ἡμῖν, οὔτε ἀποτρέπεται διὰ φόβον, ἄν γε δὴ σχήσειν πλέον ἐλπίσῃ.

ΞΥΜΒΑΙΝΕΙ ΔΕ ΤΟΙΣ ΜΕΝ. συμβαίνει δὲ τοῖς μὲν ἐρῶσι τῶν χρημάτων, τὰ κέρδη ποιεῖν αὐτοὺς καταφρονεῖν τῶν δεινῶν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ. τοῖς δὲ, ὑπὲρ τοῦ μὴ πλεονεκτηθῆναι παρὰ τῶν ἄλλων, καὶ δουλεῦσαί τισιν.

ΟΙ ΔΕ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ. οἱ πολεμησείοντες.

ΑΥΤΑ ΔΕ ΤΑΥΤΑ ΕΙ ΜΗ ΕΝ ΚΑΙΡΩι. εἰ δὲ μὴ ἐν καιρῷ ἑκάτεροι πολεμεῖν ἐθέλοιεν, οἵ τε τῶν κερδῶν δηλονότι ἐφιέμενοι, καὶ οἱ ἀγωνιζόμενοι μὴ ἐλασσοῦσθαι, ὠφελιμώτατα ἂν διαλλαγεῖεν. συνίστησι δὲ διὰ τούτων, ὅτι οὐ δεῖ τὸν περὶ εἰρήνης συμβουλεύοντα, πολέμου κατηγορεῖν (ἕωλον γάρ) ἀλλὰ μᾶλλον τῆς κατ' αὐτὸν ἀκαιρίας.

ΕΚΑΤΕΡΟΙ ΠΡΑΣΣΟΝΤΕΣ. οἵ τε διὰ κέρδος ἴδιον πολεμοῦντες δηλονότι, καὶ οἱ διὰ τὸ μὴ ἀφαιρεθῆναί τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς.

ΑΙ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ. γλυκὺς ἀπείρῳ πόλεμος.

ΤΑ ΓΑΡ ΙΔΙΑ. τὸ ἑξῆς, τὰ ἴδια εὖ θέσθαι.

ΕΚΑΣΤΟΙ. τῶν Σικελιωτῶν.

ΘΕΣΘΑΙ. οἰκονομῆσαι.

ΚΑΙ ΝΥΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ. τὸ μὲν δι' ἀντιλογιῶν, τὸ δι' ἀντιῤῥήσεων καὶ λόγων, δηλοῖ· τὸ δὲ καταλλαγῆναι, τὸ διαλλαγῆναι. ἴσον δέ φησι τὸ προσῆκον ἑκάστῳ, καὶ δίκαιον. τὸ δ' ὡς ἐγὼ κρίνω, ὡς ἐγὼ νομίζω. ἡ δὲ διάνοια, νῦν (φησὶν) ἐὰν μὴ προχωρήσῃ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ταύτης, τὸ νομίζειν ἕκαστον ἔχοντα τὸ ἴδιον ἀπελθεῖν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀδικεῖσθαι, ὕστερον πάλιν πολεμήσομεν, ἂν δόξῃ, μετὰ τὸ ἀπελθεῖν τοὺς Ἀθηναίους· τέως δὲ νῦν βέλτιόν ἐστι τὸ διαλλαγῆναι, ἐν ὅσῳ ἐπίκεινται ἡμῖν οἱ Ἀθηναῖοι.

ΙΣΟΝ ΕΚΑΣΤΩι ΕΧΟΝΤΙ. Ὅμηρος, Μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.

¶ ξ'. 60. Η ΞΥΝΟΔΟΣ ΕΣΤΑΙ. ἡ συναγωγὴ ἡ ἐνθάδε.

ΚΑΙ ΔΙΑΛΛΑΚΤΑΣ. λείπει τὸ χρή. βούλεται γὰρ εἰπεῖν, ὅτι καὶ χρὴ διαλλακτάς. ἀπὸ κοινοῦ δὲ ἀκουστέον τὸ, ὡς ἐγὼ κρίνω.

ΟΙ ΔΥΝΑΜΙΝ ΕΧΟΝΤΕΣ. ἤγουν δυνατώτατοι ὄντες.

ΟΛΙΓΑΙΣ ΝΑΥΣΙ ΠΑΡΟΝΤΕΣ. τινὰ τῶν βιβλίων τὸ ὀλίγαις ναυσὶν οὐκ ἔχουσι.

ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΤΙ ΕΝΝΟΜΩι. πρόσχημα μὲν ποιοῦνται τὴν πρὸς τοὺς Χαλκιδεῖς συμμαχίαν, ὡς διὰ συγγένειαν νομίμως αὐτοῖς ξυμμαχοῦντες· φύσει δὲ πολέμιοι πᾶσιν ὄντες Σικελιώταις, τὸ ἴδιον συμφέρον διὰ τῆς πρὸς τὸ συμμαχεῖν εὐπρεπείας κατασκευάζονται. τουτέστι θηρῶνται.

ΕΥΠΡΕΠΩΣ. πιθανῶς.

ΕΣ ΤΟ ΞΥΜΦΕΡΟΝ ΚΑΘΙΣΤΑΝΤΑΙ. εἰς τὸ ἑαυτοῖς ξυμφέρον.

ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΑΣ. τοὺς Ἀθηναίους δηλονότι.

ΠΟΙΟΥΝΤΩΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἡμῶν.

ΤΕΛΕΣΙ ΤΟΙΣ ΟΙΚΕΙΟΙΣ. τέλεσι, ταῖς δαπάναις· ὅθεν καὶ εὐτελὴς καὶ πολυτελής.

ΑΜΑ ΠΡΟΚΟΠΤΟΝΤΩΝ. προοδοποιούντων.

ΕΚΕΙΝΟΙΣ. ἐκείνοις τοῖς Ἀθηναίοις. τὸ δὲ προκοπτόντων, προοδοποιούντων καὶ εὐτρεπιζόντων. ἤγουν προκοπὴν καὶ ἐπίδοσιν ποιούντων ἡμῶν τῆς ἀρχῆς ἐκείνων.

¶ ξά. 61. ΚΑΙΤΟΙ ΤΗι ΕΑΥΤΩΝ. ὁ νοῦς τῶν λεγομένων τοιοῦτος, χρὴ, εἰ σωφρονοῦμεν, ἑκάστους ἡμῶν τῶν Σικελιωτῶν, τὰ ἀλλότρια ἐπικτωμένους καὶ ἁρπάζοντας, μᾶλλον τοὺς συμμάχους ἐπάγεσθαι, ἤπερ τὰ ἕτοιμα βλάπτοντας. τουτέστιν, ὅταν τῶν ἰδίων ἡμῶν καλῶς ἐχόντων καὶ ἀδεῶς διακειμένων, βουλώμεθα κατὰ πλεονεξίαν ἀλλότρια ἐπικτήσασθαι, τότε δεῖ τοὺς ξυμμάχους ἐπάγεσθαι, καὶ τοὺς κινδύνους ὑφίστασθαι, καὶ μὴ ὅταν ὁ κίνδυνος περὶ τῶν οἰκείων ἡμῶν γίγνηται.

ΤΑ ΜΗ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΑ. τὰ ἀλλότρια.

ΒΛΑΠΤΟΝΤΑΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ χρή.

ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΙΚΕΛΙΑΝ. τὴν Σικελίαν πᾶσαν ὡς μίαν πόλιν ἔλαβε. καὶ φησὶν, ὅτι, εἰ πόλεμον ἕξομεν, διαφθαρησόμεθα. ὅπερ ἐπὶ μιᾶς πόλεως ξυμβαίνει. ἡ δὲ διάνοια, τῶν Σικελιωτῶν ἡμῶν αὐτῶν κακῶς αὐτοὺς διαθέντων τοῖς οἰκείοις δαπανήμασι, καὶ περιαιρούντων καὶ περικοπτόντων τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς πρὸς τὸ ἐκείνοις συμφέρον, εἰκὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὅταν γνῶσιν ἡμᾶς ἐκτετρυχωμένους, ἐπελθόντας πλείονι στρατῷ, καταδουλώσεσθαι τὰ ἐνταῦθα.

ΕΠΙΒΟΥΛΕΥΟΜΕΘΑ. ἐξ ἐπιβουλῆς πάσχομεν.

ΚΑΤΑ ΠΟΛΕΙΣ ΔΕ ΔΙΕΣΤΑΜΕΝ. διῃρημένως κατοικοῦμεν.

ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΣΘΑΙ. μὴ νομιζέτωσαν διὰ τὸ συγγενεῖς (φησὶν) εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις οἱ Χαλκιδεῖς, ἐν ἀσφαλείᾳ καθεστάναι. οὐ γὰρ διότι πολέμιόν ἐστι τὸ Δωρικὸν γένος τῷ Ἰωνικῷ, διὰ τοῦτο ἐχθροὶ ὄντες οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς Δωριεῦσιν ἐπίασιν, ἀλλ' ἐφιέμενοι τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ ἀγαθῶν. τὸ δὲ, αὐτοὶ τὸ δίκαιον μᾶλλον τῆς ξυνθήκης παρέσχοντο, ἀντὶ τοῦ, προθυμότερον ἤπερ ἐχρῆν, κατὰ συμμαχίαν ἐβοήθησαν.

ΚΟΙΝΗι. γνώμῃ δηλονότι.

ΠΑΡΕΣΤΑΝΑΙ ΔΕ. δόξαν ἐπέρχεσθαι.

ΤΗι ΙΑΔΙ ΞΥΓΓΕΝΕΙΑι. ὡς ἀναφέρον δηλονότι τὸ γένος εἰς τοὺς Ἴωνας.

ΑΣΦΑΛΕΣ. εἰρηναῖον, ἐπιτήδειον, ἀκίνδυνον.

ΟΤΙ ΔΙΧΑ ΠΕΦΥΚΕΝ. ἡ Σικελία δηλονότι.

ΕΧΘΕΙ ΕΠΙΑΣΙΝ. οἱ Ἀθηναῖοι.

Α ΚΟΙΝΗι ΚΕΚΤΗΜΕΘΑ. ἤγουν, ὧν κοινὴν κεκτήμεθα τὴν ἀπόλαυσιν.

ΤΟΙΣ ΓΑΡ ΟΥΔΕΠΟΤΕ ΣΦΙΣΙ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΕΙΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ προσκέπτεσθαι.

ΕΤΟΙΜΟΤΕΡΟΙΣ ΟΥΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ ἑτοίμοις.

ΠΕΦΥΚΕ ΓΑΡ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΕΙΟΝ. φύσιν ἔχει.

ΤΟ ΕΠΙΟΝ. ἤγουν τὸ κρεῖττον.

ΟΣΟΙ ΔΕ ΓΙΓΝΩΣΚΟΝΤΕΣ ΑΥΤΑ. ὅσοι (φησὶ) γιγνώσκοντες αὐτὸ, ὅτι πέφυκεν ἄνθρωπος διὰ παντὸς ἄρχειν μὲν ἐθέλειν τοῦ εἴκοντος, φυλάττεσθαι δὲ τὸ ἐπιὸν, μὴ ὀρθῶς προνοοῦμεν καὶ προσκοποῦμεν, ἁμαρτάνομεν.

ΠΡΕΣΒΥΤΑΤΟΝ ΗΚΕΙ ΚΡΙΝΑΣ. τὸ ἑξῆς, πρεσβύτατον εὖ θέσθαι. τουτέστιν, ἐν πρώτοις τοῦτο φυλάξασθαι, καὶ εὖ διαθέσθαι. ὅ ἐστι τὴν δούλωσιν.

ΦΟΒΕΡΟΝ ΑΠΑΝΤΑΣ ΕΥ ΘΕΣΘΑΙ. κοινῶς φοβερὸν δούλωσις, ἡ παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπιβουλευομένη πᾶσιν ὁμοίως. τὸ δὲ ἑξῆς, πρεσβύτατον εὖ θέσθαι. τουτέστιν, ἐν πρώτοις τοῦτο φυλάξασθαι, καὶ εὖ διαθέσθαι. τουτέστι τὴν δούλωσιν.

ΤΑΧΙΣΤΑ Δ' ΑΝ ΑΠΑΛΛΑΓΗ. εἰ πρὸς ἀλλήλους (φησὶν) εἰρηνεύσαιμεν, τάχιστα ἂν ἡ τῶν Ἀθηναίων ἐπιβουλὴ ἀδεεστέρα ἔσται. καὶ τὴν αἰτίαν ἐπιφέρει, διότι οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἰδίας γῆς ὁρμῶνται πρὸς ἡμᾶς (οὐ γάρ εἰσιν ἀστυγείτονες) ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ἐπικαλεσαμένων. καὶ εἰ τοῦτο ποιήσομεν οὕτως, οὐκέτι πόλεμος πόλεμον διαδέξεται, ἀλλ' εἰρήνη τὴν διαφοράν. σκόπει δὲ, πῶς τὸν πόλεμον εὐφήμως διαφορὰν καλεῖ.

ΑΥΤΟΥ. τοῦ κοινῶς φοβεροῦ δηλαδή.

ΤΩΝ ΕΠΙΚΑΛΕΣΑΜΕΝΩΝ. ἤγουν τῶν Χαλκιδέων.

ΚΑΙ ΟΥΤΩΣ ΟΥ ΠΟΛΕΜΟΣ ΠΟΛΕΜΩι. οὕτω δηλαδὴ, ὡς εἶπεν. ἤτοι, εἰ πρὸς ἀλλήλους ξυμβαίημεν

ΟΙ ΤΕ ΕΠΙΚΛΗΤΟΙ. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι.

ΕΥΠΡΕΠΩΣ ΑΔΙΚΟΙ ΕΛΘΟΝΤΕΣ. οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ προφάσεως εὐπρεποῦς ἐλθόντες, ὡς δῆθεν συμμαχοῦντες τοῖς ἐνθάδε Χαλκιδεῦσιν, εὐλόγως ἄπρακτοι ἀπελεύσονται, διαλλαγέντων ἡμῶν.

ΕΥΛΟΓΩΣ ΑΠΡΑΚΤΟΙ. εὐλόγως φησὶ διὰ τὸ ξυμβῆναι.

¶ ξβ΄. 62. ΚΑΙ ΕΙΤΙΣ ΒΕΒΑΙΩΣ. ἡ διάνοια, εἴτις βεβαίως τι καὶ πάντη πάντως οἴεται πράξειν, καὶ κρατήσειν τῶν ἐναντίων, ἤτοι διὰ τὸ δικαίως αὐτοῖς ἐπιέναι νομίζειν, ἢ διὰ τὸ ἰσχυρὸς οἴεσθαι τυγχάνειν, μὴ χαλεπαινέτω, εἰ παρὰ τὴν οἰκείαν οἴησίν τε καὶ ἐλπίδα σφαλλόμενος ἐλέγχεται ὑπ' ἐμοῦ· ἐνθυμηθεὶς, ὅτι πολλοὶ δικαίως τιμωρήσασθαι τοὺς ἀδικήσαντας διανοηθέντες, οὐ μόνον οὐκ ἠμύναντο αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ προσαπώλοντο. καὶ ἑκάτεροι δι' ἰσχὺν ἐλπίσαντες πλεονεκτήσειν τῶν πέλας, πρὸς τῷ μὴ σχεῖν πλεῖον, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀπώλεσαν. διὰ τούτων δὲ, τὸ μὴ δεῖν αὐτοὺς ἐλεγχομένους χαλέπαίνειν συνάγεται.

Η ΒΙΑι. ἰσχύϊ.

ΟΙ ΜΕΝ. οἱ μετιόντες σὺν δίκῃ τοὺς ἀδικοῦντας.

ΟΥΧ ΟΣΟΝ ΟΥΚ ΗΜΥΝΑΝΤΟ. ἤγουν, οὐ μόνον οὐκ ἠμύναντο.

ΠΡΟΣΚΑΤΑΛΙΠΕΙΝ. προσζημιωθῆναι.

ΤΙΜΩΡΙΑ ΓΑΡ ΟΥΚ ΕΥΤΥΧΕΙ ΔΙΚΑΙΩΣ. οὐχ ὅτι ἀδικεῖται, εὐτυχεῖ δικαίως. οὐ γὰρ ἐπειδὴ ὁ τιμωρούμενος προηδίκηται, διὰ τοῦτο ἐπεξιὼν εὐτυχήσει. δίκαιον μὲν γὰρ τὸν ἀδικηθέντα εὐτυχῆσαι κατὰ τὴν εἴσπραξιν τῆς τιμωρίας, οὐ μὴν καὶ ἀποβαῖνον οὕτως. οὐδὲ ὁ ἰσχυρὸς (φησὶ) διὰ τὸ ἐλπίζειν ἐκ τῆς δυνάμεως κρατήσειν, διὰ τοῦτο καὶ τὸ βέβαιον ἔχει.

ΤΟ ΔΕ ΑΣΤΑΘΜΗΤΟΝ. τὸ δὲ ἄστατον τῆς τύχης, καὶ τὸ ἄδηλον, ὡς ἐπιτοπλεῖστον πέφυκε κρατεῖν. ἔστι γὰρ πολλάκις νικῆσαι καὶ ἀπὸ ἰδίας ἀρετῆς, ἐκτὸς τύχης.

ΩΣ ΕΠΙΠΛΕΙΣΤΟΝ ΚΡΑΤΕΙ. τὴν ἰσχὺν ἔχει.

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑι. προγνώσει, σκέψει.

¶ ξγ΄. 63. ΚΑΙ ΝΥΝ ΤΟΥ ΑΦΑΝΟΥΣ ΤΕ ΤΟΥΤΟΥ. καὶ νῦν τῆς μὲν πρὸς ἀλλήλους διαφορᾶς ἐπιλαθώμεθα δι' ἀμφότερα, διά τε δηλαδὴ τὸ ἄδηλον τυγχάνειν, εἰ πεισόμεθά τι ὑπ' ἀλλήλων, καὶ διὰ τὸ τοὺς Ἀθηναίους ἤδη φοβεροὺς ἡμῖν εἶναι παρόντας, ἱκανὰ νομίσαντες αἴτια τῆς ἀποτροπῆς ταῦτα.

ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΙΠΕΣ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ. καὶ τοῦτο (φησὶν) ἐνθυμηθέντες, ὅτι ἃ προσεδοκήσαμεν πρᾶξαι (τουτέστι, κρατῆσαι κατὰ τὸν πόλεμον) ἐλλιπῶς ἐγένετο, καὶ οὐ κατὰ τὰς ἡμετέρας γνώμας ἀπέβη. ταῦτα οὖν αὐτὰ μὴ κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην γενόμενα, ἱκανὰ κωλύματα ἡμῖν καὶ ἐμπόδια γεγενῆσθαι νομίσωμεν· καὶ τούτοις εἰρχθέντες εἰς τὸ μὴ προβῆναι ἡμῖν τὰ πράγματα ὡς ἠβουλόμεθα, τοὺς ἐπικειμένους ἡμῖν πολεμίους ἀπράκτους ἀποπεμψώμεθα.

ΤΟ ΞΥΜΠΑΝ ΤΕ ΔΗ, ΓΝΩΜΕΝ. τὸ σύνολον δὲ, εἰδέναι (φησὶ) χρὴ, ὅτι πεισθέντες μὲν ἐμοὶ, τὰς πατρίδας ἐλευθέρας οἰκήσομεν. ἀφ' ἧς ὁρμώμενοι, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΠΟΛΙΝ ΕΞΟΝΤΕΣ ΕΚΑΣΤΟΣ. τὴν ἰδίαν.

ΑΦ' ΗΣ ΑΥΤΟΚΡ. δεσπόται τῆς ἑαυτῶν πόλεως.

ΑΜΥΝΟΥΜΕΘΑ. τὸ ἀμυνούμεθα, ἐπὶ καλοῦ. ἐνταῦθα γὰρ ἐπὶ τῶν δύο σημασιῶν ἔλαβεν αὐτὸ, καὶ ἐπὶ καλοῦ καὶ ἐπὶ κακοῦ.

ΗΝ ΔΕ ΑΠΙΣΤΗΣΑΝΤΕΣ. τοῖς ἐμοῖς λόγοις δηλονότι.

ΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΙΜΩΡΗΣΑΣΘΑΙ ΤΙΝΑ. λείπει τὸ, ὁ ἀγὼν ἡμῖν ἔσται, ἀλλὰ περὶ τοῦ δουλωθῆναι. τοῦτο γὰρ ἠθικῶς ἐγκέκοπται.

ΕΙ ΤΥΧΟΙΜΕΝ. τιμωρήσασθαί τινα δηλονότι.

ΤΟΙΣ ΕΧΘΙΣΤΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΟΙΣ ΟΥ ΧΡΗ ΚΑΤ' ΑΝΑΓΚΗΝ. τοῖς Σικελιώταις.

¶ ξδ΄. 64. ΠΟΛΙΝ ΤΕ ΜΕΓΙΣΤΗΝ ΠΑΡ-

ΕΧΟΜΕΝΟΣ. ἀντὶ τοῦ, ἐκ μεγίστης πόλεως ὁρμώμενος δηλαδή.

ΚΑΙ ΕΠΙΩΝ ΤΩι ΜΑΛΛΟΝ. καὶ δυνάμενος δηλονότι ἄλλῳ ἐπιέναι. δῆλον δὲ, ὡς οὐχ ἁπλῶς περὶ ἑαυτοῦ μόνον λέγει τοῦτο, ἀλλὰ κοινῶς περὶ τῆς πόλεως τῶν Συρακουσίων.

ΑΞΙΩ ΠΡΟΕΙΔΟΜΕΝΟΥΣ ΑΥΤΩΝ. ἤτοι προγνόντας τὰ πράγματα. ἤτοι προνοοῦντας ἑαυτῶν, ἵνα ὁ νοῦς ᾖ τοιοῦτος, συμβῶμεν προνοήσαντες ἡμῶν αὐτῶν.

ΜΗΔΕ ΜΩΡΙΑι ΦΙΛΟΝΕΙΚΩΝ ΗΓΕΙΣΘΑΙ. οὐδὲ ἀξιῶ διὰ μωρίαν φιλονεικῶν, ἡγεῖσθαι καὶ νομίζειν τῆς τε ἰδίας γνώμης αὐτοκράτωρ εἶναι καὶ αὐτεξούσιος, καὶ τῆς τύχης, ἧς τινος οὐκ ἄρχω ἄνθρωπος ὤν.

ΚΑΙ ΠΕΡΙΡΡΥΤΟΥ. τοῦτου οὐ παρέργως τέθεικεν, ἀλλ' ἐμφῆναι βουλόμενος, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν εἰς τοὺς ἄλλους κοινωνία, διὰ τὸ νησιώτας εἶναι.

ΟΤΑΝ ΞΥΜΒΗι. ὅταν καιρὸς γένηται.

ΚΑΙ ΞΥΓΧΩΡΗΣΟΜΕΘΑ ΓΕ. φιλιωθησόμεθα.

ΛΟΓΟΙΣ ΚΟΙΝΟΙΣ ΧΡΩΜΕΝΟΙ. λόγοις συμβουλευτικοῖς.

ΤΟΥΣ ΔΕ ΑΛΛΟΦΥΛΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους. καὶ ἐν τῇ πρώτῃ, ἀλλοφύλους ἅμα ἡγησάμενοι.

ΕΙΠΕΡ ΚΑΙ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΟΥΣ. εἴπερ καὶ ὡντινωνοῦν βλαπτομένων ἐν Σικελίᾳ τὸ πᾶν ἔθνος ἀσθενέστερον γινόμενον κινδυνεύει.

ΚΑΙ ΟΙΚΕΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. συγγενικοῦ.

¶ ξέ. 65. ΠΕΙΘΟΜΕΝΟΙ ΟΙ ΣΙΚΕΛΙΩΤΑΙ. πεισθέντες.

ΑΥΤΟΙ ΜΕΝ ΚΑΤΑ ΣΦΑΣ ΑΥΤΟΥΣ. ὡμονόησαν ἀλλήλοις καθ' ἑαυτοὺς, μὴ κοινολογησάμενοι τοὺς λόγους τοῖς Ἀθηναίοις.

ΞΥΝΗΝΕΧΘΗΣΑΝ ΓΝΩΜΗι. σκέψει.

ΜΟΡΓΑΝΤΙΝΗΝ ΕΙΝΑΙ. Σικελικὸν πόλισμα.

ΤΑΚΤΟΝ ΤΟΙΣ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΙΣ. ὡρισμένον.

ΑΠΟΔΟΥΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ ἀποδοθῆναι.

ΠΑΡΑΚΑΛΕΣΑΝΤΕΣ ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΕΛΕΙ ΟΝΤΑΣ. τοὺς περὶ Πυθόδωρον.

ΕΙΠΟΝ ΟΤΙ ΞΥΜΒΗΣΟΝΤΑΙ. ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, ὅτι οὐδὲν δέονται αὐτῶν εἰς ξυμμαχίαν ἔτι, καθὸ ἐσπείσαντο εἰς ἑαυτοὺς πάντες οἱ Σικελιῶται. τὸ δὲ παρακαλέσαντες, ἀντὶ τοῦ εἰς ἑαυτοὺς καλέσαντες.

ΚΑΙ ΑΙ ΣΠΟΝΔΑΙ ΕΣΟΝΤΑΙ. οἷον, τοῖς Ἀθηναίοις. ἵνα ἐάν τις βουληθῇ ἀπὸ Σικελίας πλεῦσαι κατ' αὐτῶν, συμβαλλόμενος Πελοποννησίοις, κωλύωσιν αὐτόν.

ΚΑιΚΕΙΝΟΙΣ ΚΟΙΝΑΙ. τοῖς συμμάχοις.

ΕΠΑΙΝΕΣΑΝΤΩΝ ΔΕ ΑΥΤΩΝ. τῶν στρατηγῶν τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΤΑΣΤΡΕΨΑΣΘΑΙ. δουλῶσαι.

ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΡΩΤΕΡΑ. ἀδύνατα.

ΚΑΤΕΡΓΑΖΕΣΘΑΙ. νικᾷν.

ΑΙΤΙΑ Δ' ΗΝ. αἰτία δ' ἦν τοῦ ταῦτα νομίζειν. ἡ ἐν τοῖς πλείστοις πράγμασιν εὐπραγία παρὰ προσδοκίαν τοῖς Ἀθηναίοις, ἣ ἐλπίδας ἰσχυρὰς παρεῖχε τὰ πάντα κατεργάζεσθαι δύνασθαι.

¶ ξς'. 66. ΤΟΥ Δ' ΑΥΤΟΥ ΘΕΡΟΥΣ. μετάβασις.

ΩΣ ΧΡΗ ΔΕΞΑΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΕΥΓΟΝΤΑΣ. ὁ νοῦς τοιοῦτός ἐστιν, οἱ μὲν πλείονες τῶν Μεγαρέων ἐβούλοντο σπείσασθαι πρὸς τοὺς φυγάδας αὐτῶν· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται, νομίζοντες ἀδύνατόν τι πρᾶγμα τοῦτο ἔσεσθαι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι καρτερεῖν (ὅ ἐστι συμπολιτεύεσθαι) τοὺς δημοτικοὺς μετὰ τῶν φυγάδων, διὰ τὰ κακὰ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι παρὰ τῶν φυγάδων, οὗτοι τοῦτο δείσαντες, λόγους προσέφερον.

ΟΙ ΔΕ ΦΙΛΟΙ ΤΩΝ ΕΞΩ. τῶν φυγάδων.

ΤΟΝ ΘΡΟΥΝ ΑΙΣΘΟΜΕΝΟΙ. τὸν ἄλογον, τὸν γιγνόμενον περὶ τῶν φυγάδων, τοῦ δεῖν δέχεσθαι αὐτούς.

ΕΝΔΟΥΝΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. αὐτοῖς δηλονότι.

ΕΝ Ηι ΑΥΤΟΙ ΜΟΝΟΙ ΕΦΡΟΥΡΟΥΝ. ἤτοι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ξυμμάχων, ὧν εἶχον ἔξωθεν τῆς Πελοποννήσου. ἢ μόνοι λέγει ἀντὶ τοῦ ἐκτὸς τῶν Μεγαρέων. ἄνω δὲ πόλιν αὐτὰ τὰ Μέγαρα καλεῖ.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΩ ΠΟΛΙΝ. τὴν ἀκρόπολιν.

¶ ξζ'. 67. ΟΘΕΝ ΕΠΛΙΝΘΕΥΟΝ ΤΑ ΤΕΙΧΗ. πλίνθους λαμβάνοντες ἐτείχιζον.

ΚΑΙ ΑΠΕΙΧΕΝ ΟΥ ΠΟΛΥ. οὐκ ἀπεῖχε (φησὶ) τῶν Μεγάρων ἡ Μινώα, ἢ αὐτὸ τὸ ὄρυγμα τὸ ἐν τῇ Μινώᾳ.

ΠΕΡΙΠΟΛΟΙ ΕΣ ΤΟΝ ΕΝΥΑΛΙΟΝ. τῶν φυλάκων οἱ μὲν, ἱδρυμένοι καλοῦνται. οἱ δὲ, περίπολοι. ἱδρυμένοι μὲν οὖν εἰσιν οἱ ἀεὶ παρακαθεζόμενοι, καὶ πολιορκοῦντες· περίπολοι δὲ, οἱ περιερχόμενοι, καὶ περιπολοῦντες τὰ φρούρια ἐν τῷ φυλάττειν.

Ο ΕΣΤΙΝ ΕΛΑΣΣΟΝ ΑΠΩΘΕΝ. ἔλασσον ἀπέχοντες ἤπερ οἱ ἐν τῷ ὀρύγματι καθήμενοι. πρὸς τὸ, ἀπεῖχεν οὐ πολὺ, τὸ ἔλασσον ἄπωθεν.

ΚΑΙ ΗιΣΘΕΤΟ ΟΥΔΕΙΣ. τῶν Μεγαρέων δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ΕΩΣ. ἡμέρα.

ΟΙ ΠΡΟΔΙΔΟΝΤΕΣ. οἱ προδιδόντες δηλαδὴ τοῖς Ἀθηναίοις τὰ Μέγαρα, πλοῖον κατέφερον ἑκάστης νυκτὸς ἐπὶ θάλατταν, τεθεραπευκότες τὸν ἐπὶ τῶν πυλῶν ἄρχοντα ὅπως αὐτοὺς μὴ κωλύῃ, ὡς δῆθεν ἐπὶ λῃστείας ἐκπλέοντας τῶν Ἀθηναίων τῶν ἐν τῇ Μινώᾳ φυλαττόντων, καὶ αὖθις πρὸ ἡμέρας ἀνέφερον αὐτὸ εἰς τὸ τεῖχος, ὅπως ἀφανὲς δῆθεν ᾖ τοῖς Ἀθηναίοις, τί χρὴ φυλάττεσθαι. οὐ γὰρ ὄντος οὐδενὸς ἐν τῷ Μεγαρικῷ λιμένι πλοίου φανεροῦ, διὰ τὸ ἐντὸς τειχῶν μεθ' ἡμέραν κρύπτεσθαι τὸ ἀκάτιον, ἄπορον ἦν γνῶναι τοῖς Ἀθηναίοις, ὑφ' ὧν τινων λῃστεύονται.

ΑΚΑΤΙΟΝ ΑΜΦΗΡΙΚΟΝ. πλοιάριον ἑκατέρωθεν ἐρεσσόμενον, ἐν ᾧ ἕκαστος τῶν ἐλαυνόντων δικωπίας ἐρέττει.

ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΠΡΟΣ ΤΑΙΣ ΠΥΛΑΙΣ. ὅτε προεδίδωτο τὰ Μέγαρα.

ΩΣ ΤΩι ΑΚΑΤΙΩι. ὡς τοῦ ἀκατίου μέλλοντος εἰσκομίζεσθαι.

ΑΠΟ ΞΥΝΘΗΜΑΤΟΣ. τῶν Μεγαρέων δηλονότι.

ΚΩΛΥΜΑ ΟΥΣΑ ΠΡΟΣΘΕΙΝΑΙ. ἀντὶ τοῦ, κωλύουσα συγκλεισθῆναι.

ΚΑΙ ΕΥΘΥΣ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΠΥΛΩΝ. ὑπερβατόν. τὸ δὲ ἑξῆς, καὶ εὐθὺς ἐντὸς τῶν πυλῶν μαχόμενοι, τοὺς προσβοηθοῦντας οἱ Πλαταιῆς ἐκράτησαν, τοὺς δὲ προσβοηθοῦντας λέγει περὶ ὧν ἔφη διὰ μέσου, ᾔσθοντο γὰρ οἱ ἐγγύτατα Πελοποννήσιοι.

ΕΠΙΦΕΡΟΜΕΝΟΙΣ. τοῖς ἐπερχομένοις.

¶ ξή. 68. ΑΝΤΙΣΧΟΝΤΕΣ. ἤγουν ἀντιστάντες.

ΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΣ ΣΦΑΣ. ἤγουν τοὺς Πελοποννησίους.

ΞΥΝΕΠΕΣΕ ΓΑΡ. συνέβη.

ΘΗΣΟΜΕΝΟΝ ΤΑ ΟΠΛΑ. ἤγουν ἀποθησόμενον.

ΟΙ Δ' ΩΣ ΗΚΟΥΣΑΝ. ἤγουν οἱ Πελοποννήσιοι.

ΟΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΠΡΑΞΑΝΤΕΣ. ἤγουν, οἱ συνθέμενοι τοῖς Ἀθηναίοις.

ΞΥΝΕΚΕΙΤΟ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ. ἤγουν συμφωνία ἦν.

ΕΣΠΙΠΤΕΙΝ. μετὰ βάρους εἰσέρχεσθαι.

ΟΠΩΣ ΜΗ ΑΔΙΚΩΝΤΑΙ. ἤγουν, μὴ βλάπτωνται.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ ΜΑΛΛΟΝ ΕΓΙΓΝΕΤΟ. ἀντὶ τοῦ, ἐν ἀσφαλείᾳ δὲ μᾶλλον ἔμελλον ἔσεσθαι ἀνοίξαντες τὰς πύλας.

ΑΛΗΛΙΜΜΕΝΩΝ ΔΕ ΑΥΤΩΝ. ἤγουν τῶν προδοτῶν.

ΚΑΤΑΓΟΡΕΥΕΙ ΤΙΣ. καταγγέλλει.

ΤΟΙΣ ΕΤΕΡΟΙΣ. τοῖς μὴ εἰδόσι.

ΚΑΙ ΟΙ ΞΥΣΤΡΑΦΕΝΤΕΣ. συσπειραθέντες.

ΟΥΤΕ ΕΠΕΞΙΕΝΑΙ. κατὰ τῶν Ἀθηναίων.

ΕΙΤΕ ΜΗ ΠΕΙΣΕΤΑΙ ΤΙΣ, ΑΥΤΟΥ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ ΕΣΕΣΘΑΙ. εἴτε μὴ πείσονται οἱ ἀντιστασιῶται, τὴν μάχην ἔσεσθαι οὐ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλους τοῖς Μεγαρεῦσιν.

ΕΔΗΛΟΥΝ ΔΕ ΟΥΔΕΝ. ἀντὶ τοῦ, οὐδὲ ὅλως ἐδήλουν.

¶ ξθ'. 69. ΟΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ. οἱ ἐκτὸς ἔτι ὄντες τῶν Μεγάρων, καὶ μήπω εἰσελθόντες.

ΣΙΔΗΡΟΣ ΤΕ. λιθουργός.

ΔΕΝΔΡΑ ΚΑΙ ΥΛΗΝ. ἄλλην δηλονότι.

ΑΠΕΣΤΑΥΡΟΥΝ ΕΙΠΗ ΔΕΟΙΤΟ ΤΙ. χαρακώματα ἐποίουν.

ΟΣΟΝΟΥΚ ΑΠΕΤΕΤΕΛΕΣΤΟ. ἀντὶ τοῦ, παρὰ μικρὸν ἀπετελέσθη.

ΚΑΙ ΟΙ ΕΝ ΤΗι ΝΙΣΑΙΑι. οἱ Πελοποννήσιοι δηλονότι.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΝΩ ΠΟΛΕΩΣ ΕΧΡΩΝΤΟ. σίτῳ δηλονότι.

ΤΩι ΤΕ ΑΡΧΟΝΤΙ. ἤγουν, τῷ ἄρχοντι τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΠΙ ΤΟΥΤΟΙΣ ΟΜΟΛΟΓΗΣΑΝΤΕΣ. ἤγουν συμφωνήσαντες.

¶ ό. 70. ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ ΜΕΝ ΤΩι ΛΟΓΩι. ἀντὶ τοῦ τῇ φήμῃ.

ΚΑΙ ΗΞΙΟΥ ΔΕΞΑΣΘΑΙ ΣΦΑΣ. ἤγουν τοὺς περὶ αὐτόν.

¶ οά. 71. ΑΙ ΔΕ ΤΩΝ ΜΕΓΑΡΕΩΝ ΣΤΑΣΕΙΣ. οἱ στασιάσαντες.

ΜΗ ΤΟΥΣ ΦΕΥΓΟΝΤΑΣ ΣΦΙΣΙ. τοῖς Μεγαρεῦσιν.

ΟΥΚ ΕΔΕΞΑΝΤΟ. τὸν Βρασίδαν.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΠΕΡΙΙΔΕΙΝ. περισκοπῆσαι.

ΚΑΙ ΟΥΤΩ ΣΦΙΣΙΝ. τοῖς Μεγαρεῦσι.

¶ οβ'. 72. ΔΙΑΝΕΝΟΗΜΕΝΟΙ. σκοπὸν ἔχοντες.

ΚΑΙ ΠΡΙΝ ΒΡΑΣΙΔΑΝ ΠΕΜΨΑΙ. ἄγγελον δηλονότι.

ΤΟΙΣ ΠΛΕΙΟΣΙΝ ΑΠΗΛΘΟΝ ΠΑΛΙΝ. ἤγουν, ἐπανέστρεψαν εἰς τὰς Θήβας.

ΤΩΝ ΔΕ ΨΙΛΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΟΥΔΑΜΟΘΕΝ ΕΠΗΛΘΕΝ. ἤγουν, ἀπὸ οὐδενὸς τόπου.

ΑΝΤΕΠΕΞΕΛΑΣΑΝΤΕΣ ΔΕ. ἤγουν, τοὺς ἵππους κινήσαντες.

ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΗιΕΣΑΝ. συνεπλάκησαν.

ΕΠΙ ΠΟΛΥ. διάστημα χρόνου δηλονότι.

ΥΠΟΣΠΟΝΔΟΥΣ ΑΠΕΔΟΣΑΝ. τοῖς Βοιωτοῖς.

ΤΩι ΠΑΝΤΙ ΕΡΓΩι. τῷ τῆς μάχης.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΑΥΤΩΝ. ἐχώρησαν δηλονότι.

¶ ογ'. 73. ΠΕΡΙΟΡΩΜΕΝΟΥΣ. ἀντὶ τοῦ περιορῶντας.

ΟΠΟΤΕΡΩΝ Η ΝΙΚΗ ΕΣΤΑΙ. εἴτε τῶν Ἀθηναίων, εἴτε τῶν Λακεδαιμονίων.

ΟΡΘΩΣ ΞΥΜΒΑΙΝΕΙΝ. εἰ μὲν γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀμελήσαντες Μεγαρέων, μὴ βοηθήσοντες παρεγένοντο, οὐκ ἂν ἔμελλον οἱ Μεγαρεῖς ἐν τῇ τύχῃ σκοπεῖν, καὶ τὸ μέλλον ἔσεσθαι περιμένειν. ἤγουν, εἰ οἱ Λακεδαιμόνιοι παρόντες νικήσωσιν, ἀλλ' εὐθὺς ὡς σαφῶς Λακεδαιμονίων ἡσσηθέντων, Ἀθηναίοις ἔμελλον ἑαυτοὺς παραδώσειν· νῦν δὲ πρὸς τούτῳ, καὶ Ἀθηναίους ἂν τυχεῖν πολεμήσειν μὴ βουληθέντας.

ΟΥΚ ΑΝ ΕΝ ΤΥΧΗι ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ ΣΦΙΣΙΝ. οὐκ ἂν ἐπὶ τῇ τύχῃ θέσθαι τοὺς Μεγαρεῖς τὸ μέλλον, καὶ περιμένειν ὁπότεροι κρατήσουσιν. ἡ δὲ διάνοια, εἰ μὴ ὤφθησαν οἱ Πελοποννήσιοι ὑπὸ τῶν Μεγαρέων ἐλθόντες, οὐκ ἂν οἱ Μεγαρεῖς ἐν ἐλπίδι τινὸς ἐγένοντο, ἀλλὰ, καθάπερ ἡττηθέντων Λακεδαιμονίων, καὶ διὰ τοῦτο μὴ παραγενομένων, ὡς οὐκ οὔσης αὐτοῖς βοηθείας, εὐθὺς αὐτοῖς Ἀθηναίοις ὡς νενικηκόσι παρέδοσαν τὴν πόλιν· ὥστε σαφῶς στερηθῆναι τοὺς Λακεδαιμονίους τῶν Μεγαρέων· νῦν δὲ ἐλθόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἐν ἐλπίδι ἐγένοντο κρατήσειν τῶν Μεγαρέων, εἰ μὴ οἱ Ἀθηναῖοι μὴ βούλοιντο διαγωνίζεσθαι.

ΜΗ ΕΠΙΟΝΤΩΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟΙ. ἐνήλλακται ἡ πτῶσις, ἀντὶ τοῦ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐκείνων στρατηγῶν. τουτέστι, τῶν Ἀθηναίων. ἡ δὲ διάνοια, τῶν Ἀθηναίων οἱ στρατηγοὶ παρετάξαντο μὲν ὡς ἐς μάχην, ἡσύχαζον δὲ, λογιζόμενοι, μὴ ἴσον εἶναι τὸν κίνδυνον αὐτοῖς τε καὶ τοῖς Πελοποννησίοις. ἀναλογιζόμενοι, ὅτι νικήσαντες μὲν, μικρὰ κερδαίνουσι, Μέγαρα λαβόντες· νικηθέντες δὲ, τὸ κράτιστον τῆς πόλεως ἀπολέσουσι. τὸ γὰρ μαχιμώτερον καὶ κράτιστον ἦν αὐτόθι τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΙ ΟΙ ΕΚΕΙΝΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ. τῶν Ἀθηναίων.

ΤΟΙΣ ΔΕ, ΞΥΜΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, πολλὴν μὲν ἔχοντες δύναμιν αὐτόθι, ἀφ' ἑκάστης δὲ πόλεως αὐτοῖς ὀλίγου μέρους παρόντος, οὐκ ἐφοβοῦντο τὴν ἧτταν· νομίζοντες, εἰ καὶ κατὰ κράτος ἡττηθεῖεν, οὐ μεγάλως βλάψειν τὰς πατρίδας.

ΧΡΟΝΟΝ ΔΕ ΕΠ. ἑκάτεροι δηλονότι.

ΑΠΗΛΘΟΝ ΠΡ. οἱ Ἀθηναῖοι, πρὸ τοῦ ἀπελθεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΟΘΕΝ ΠΕΡ ΩΡΜ. ἦλθον.

¶ οδ΄. 74. ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΑΡΧΟΥΣΙΝ. ἤγουν τοῖς συμμάχοις τοῦ Βρασίδου.

ΚΑΙ ΔΕΞΑΜΕΝΟΙ. τὸν Βρασίδαν δηλονότι.

ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΠΡΑΞΑΝΤΩΝ. ἤγουν τῶν προδοτῶν.

ΕΙΔΟΤΕΣ ΟΤΙ ΩΦΘΗΣΑΝ. ἐφωράθησαν.

ΟΡΚΩΣΑΝΤΕΣ. εἰς ὅρκους ἐμβαλόντες.

ΟΙ ΔΕ. οἱ φυγάδες.

ΕΠΕΙΔΗ ΕΝ ΤΑΙΣ ΑΡΧΑΙΣ ΕΓΕΝΟΝΤΟ. ἀντὶ τοῦ, ἐπειδὴ ἄρχειν ᾑρέθησαν.

¶ οέ. 75. ΤΟΥ Δ' ΑΥΤΟΥ ΘΕΡΟΥΣ. μετάβασις.

ΒΙΘΥΝΩΝ ΘΡΑιΚΩΝ. σημείωσαι, ὅτι καὶ οἱ Βιθυνοὶ, Θρᾷκες.

ΤΗΝ ΕΠΙ ΤΩι ΣΤΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ. τὴν κατὰ τὸ Βυζάντιον.

¶ ος΄. 76. ΕΠΡΑΣΣΕΤΟ. ἀντὶ τοῦ προεδίδοτο.

ΜΕΤΑΣΤΗΣΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ. ἤτοι τὴν πολιτείαν.

ΤΟ ΕΝ ΤΗι ΤΑΝΑΓΡΑΙΑι. ὃν δηλονότι.

ΑΘΡΟΟΙ. ἤγουν πανδημεί.

Η ΠΕΙΡΑ. ἤγουν ἡ πρᾶξις.

ΚΑΙ ΟΥΣΗΣ ΕΚΑΣΤΟΙΣ. καὶ οὔσης ἑκάστοις οὐκ ἀπὸ πολλοῦ διαστήματος καταφυγῆς τοῖς τῶν Ἀθηναίων λησταῖς, διὰ τὸ πλησίον εἶναι τὰ στρατεύματα τῶν Ἀθηναίων, καὶ δύνασθαι αὐτοῖς βοηθεῖν, ἄν τι πάθωσιν ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν.

ΟΥ ΜΕΝΕΙΝ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑΝ. ἤτοι, κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν.

ΤΟΙΣ ΔΕ, ΟΥΚ ΟΥΣΗΣ. ἤγουν τοῖς Βοιωτοῖς.

ΚΑΤΑΣΤΗΣΕΙΝ ΑΥΤΑ. οἱ Ἀθηναῖοι τὴν δημοκρατίαν.

ΕΣ ΤΟ ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΝ. αὐτοῖς δηλονότι.

¶ οζ΄. 77. ΗΜΕΡΑ Δ' ΑΥΤΟΙΣ ΕΙΡΗΤΟ, συνεπεφώνητο.

¶ οή. 78. ΒΡΑΣΙΔΑΣ ΔΕ. τῶν ἐς τρισκαίδεκα τέλος τῆς ἕκτης, ἀρχὴ τῆς ἑβδόμης.

ΠΑΡΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΥΣ. τοὺς φίλους.

ΔΙΑΓΕΙΝ ΕΑΥΤΟΝ. διαβιβάζειν.

ΤΟΤΕ ΔΗ ΕΠΟΡΕΥΕΤΟ. ὁ Βρασίδας.

ΗΓΟΝ ΔΕ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ. ὡδήγουν.

ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΣ ΩΝ. φίλος.

ΔΙΕΝΑΙ. διοδεῦσαι.

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΠΑΣΙ ΓΕ ΟΜΟΙΩΣ ΕΛΛΗΣΙΝ. Ἕλληνας λέγει τοὺς περὶ τὰ Φάρσαλα, οἱ Ἀχαιοὶ λέγονται.

ΩΣΤΕ ΕΙ ΜΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑι ΜΑΛΛΟΝ. ὅτι μᾶλλον δυναστείᾳ ἤπερ ἰσονομίᾳ ἐγχωρίως ἐχρῶντο οἱ Θεσσαλοί.

ΠΟΡΕΥΟΜΕΝΩι ΑΥΤΩι. τῷ Βρασίδᾳ.

ΤΟΥΤΟΙΣ. ἤγουν, τοῖς ἐάσασι τὸν Βρασίδαν διϊέναι.

ΟΙ ΔΕ ΑΓΟΝΤΕΣ. οἱ περὶ τὸν Πάναιρον.

ΞΕΝΟΙ ΟΝΤΕΣ. φίλοι.

ΟΥΚ ΑΝ ΠΡΟΕΛΘΕΙΝ. ἤγουν, ἔφασκεν οὐκ ἂν προελθεῖν.

ΞΥΣΤΗΝΑΙ ΤΟ ΚΩΛΥΣΟΝ. συναθροισθῆναι τοὺς κωλύσαντας.

¶ οθ΄. 79. ΕΞΗΓΑΓΟΝ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ. οἱ ἐκ τῆς Πελοποννήσου δηλονότι.

ΠΟΛΕΜΙΟΣ ΜΕΝ ΟΥΚ ΩΝ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι.

ΞΥΝΕΒΗ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ. ἤγουν τῷ Περδίκκᾳ, καὶ τοῖς ἐπὶ Θρᾴκης ἀφεστῶσι τῶν Ἀθηναίων.

¶ π΄. 80. ΤΗι ΕΚΕΙΝΩΝ ΓΗι. ἤγουν τῇ Λακωνικῇ.

ΕΤΟΙΜΩΝ ΟΝΤΩΝ. τῶν Χαλκιδέων καὶ τοῦ Περδίκκου.

ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ. ἀντὶ τοῦ προκαλουμένων.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΤΩΝ ΕΙΛΩΤΩΝ. σημείωσαι τὸ Λακωνικὸν ἔργον εἰς τοὺς Εἵλωτας γενόμενον, καὶ ὅπως αὐτοὺς λαθραίως διέφθειραν.

ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙΣ ΗΝ. ἤγουν τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΚΑΙ ΠΡΟΚΡΙΝΑΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ προκριθέντων.

ΟΙ ΔΕ ἤγουν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

¶ πά. 81. ΠΛΕΙΣΤΟΥ ΑΞΙΟΝ. ἤγουν, ὠφελοῦντα τὴν Λακεδαίμονα.

ΚΑΙ ΜΕΤΡΙΟΝ ΕΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ. ταπεινόν.

¶ πγ΄. 83. ΒΡΑΣΙΔΑι ΜΕΣΩι ΔΙΚΑΣΤΗι. ἀντὶ τοῦ μεσίτῃ, καὶ διαιτητῇ.

ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΝ ΧΩΡΙΩΝ. τὸν Περδίκκαν.

Ο ΔΕ, ΑΚΟΝΤΟΣ. τοῦ Περδίκκου δηλονότι.

ΚΑΙ ΠΕΙΣΘΕΙΣ ΤΟΙΣ ΛΟΓΟΙΣ. τοῦ Ἀῤῥιβαίου.

¶ πδ΄. 84. ΕΝ ΔΕ ΤΩι ΑΥΤΩι ΘΕΡΕΙ. μετάβασις.

ΟΙ ΔΕ, ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΧΕΣΘΑΙ. οἱ Ἀκάνθιοι.

ΔΕΧΕΤΑΙ. τὸ πλῆθος τὸν Βρασίδαν.

ΩΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ. οἱ γὰρ Λάκωνες, βραχυλόγοι. Ὅμηρος, Ἤτοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε, Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως.

¶ πέ. 85. Η ΜΕΝ ΕΚΠΕΜΨΙΣ ΜΟΥ. ἀποστολή.

ΤΗΝ ΑΙΤΙΑΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΟΥΣΑ. βεβαιοῦσα, κυροῦσα.

ΠΡΟΕΙΠΟΜΕΝ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ. τὸ ἑξῆς, Ἀθηναίοις πολεμήσειν.

ΕΙ ΔΕ ΧΡΟΝΩι ΕΠΗΛΘΟΜΕΝ. εἰ δὲ βραδέως παραγενόμεθα, μηδεὶς ἡμῖν μέμψηται. ἐλπίσαντες γὰρ τοὺς Ἀθηναίους ταχέως καταλύσειν, καὶ τοῦ κατὰ τὴν Ἀττικὴν πολέμου παύσεσθαι ῥᾳδίως, τῆς δοκήσεως ἐσφάλημεν.

Ηι ΔΙΑ ΤΑΧΟΥΣ. τῆς ἡμετέρας συμμαχίας.

ΝΥΝ ΓΑΡ ΟΤΕ ΠΑΡΕΣΧΕ. νῦν γὰρ ὅτε τὰ πράγματα παρουσίας ἡμῖν ἐξουσίαν παρέσχεν.

ΗΜΕΙΣ ΜΕΝ ΓΑΡ ΟΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ. ἡμεῖς μὲν γὰρ εἰς κίνδυνον τηλικοῦτον κατέστημεν, διὰ τῆς ἀλλοτρίας ὁδοιπορήσαντες· καὶ προθυμίαν ἅπασαν ἐνεδεξάμεθα, ἐλπίσαντες τὴν παρουσίαν ἡμῶν ἀσμένοις ὑμῖν ἔσεσθαι, οὓς γε καὶ πρὶν ἀφικέσθαι, τῇ γοῦν προαιρέσει φίλους εἶναι. ἕξειν τε ὁπότε βουλοίμεθα, ὡς παρὰ φίλους ἀφικέσθαι.

ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙΣ ΕΣΕΣΘΑΙ. αὐτοῖς δηλονότι τοῖς ξυμμάχοις· ἡ δὲ σύνταξις, Θουκυδίδειος.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΙΤΙΑΝ ΟΥΧ ΕΞΩ ΠΙΣΤΗΝ. τὴν αἰτίαν τῆς ἐμῆς ἐξόδου λέγων, οὐ πιστευθήσομαι, ἀλλὰ προφασίζεσθαι δόξω, ἐλευθεροῦν ἐπαγγελλόμενος τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ τῷ ἀδικεῖν τι αὐτούς· ἢ ἀδύνατος εἶναι βοηθεῖν πρὸς Ἀθηναίους, ἂν ἐπίωσι τοῖς συμμάχοις.

¶ πϛ'. 86. ΟΡΚΟΙΣ ΤΕ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. τὸ ἑξῆς, ὅρκοις μεγίστοις τὰ τῶν Λακεδαιμονίων τέλη καταλαβὼν, ἀντὶ τοῦ, ποιήσας ὀμόσαι τοὺς ἄρχοντας τῶν Λακεδαιμονίων.

ΑΣΑΦΗ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ. γράφεται ἀσφαλῆ. καὶ ὁ νοῦς ἔχει ὧδε, οὐδὲ γὰρ φανερὰν ἐπιφέρειν νομίζω τὴν ἐλευθερίαν, εἰ, καταλείψας τὸ πάτριον (ἤγουν τὴν ἀρχαίαν ἐλευθερίαν) δουλώσω τὸ πλέον τοῖς ὀλίγοις, ἤτοι, τοὺς ἄλλους Ἀκανθίους τοῖς στασιάζουσιν. ἢ τὸ ἔλασσον, τοὺς αὐτοὺς Ἀκανθίους τοῖς πᾶσιν, ἤγουν τοῖς Μακεδόσιν, ἢ Θεσσαλοῖς, ἢ τυχὸν τοῖς Λακεδαιμονίοις. τοὺς γὰρ αὐτοὺς Ἀκανθίους, πολλούς τε καὶ ὀλίγους ἔφησεν εἶναι· πρὸς μὲν τοὺς στασιαστὰς, πολλούς· πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους, Μακεδόνας τυχὸν καὶ Λακεδαιμονίους, ἐλάσσους.

ΤΗΣ ΑΛΛΟΦΥΛΟΥ ΑΡΧΗΣ ΕΙΗ. τῶν Ἀθηναίων.

ΟΙΣ ΤΕ. ἤγουν ἐφ' οἷς.

Η Ο ΜΗ ΥΠΟΔΕΙΞΑΣ. ὁ μὴ προεπαγγειλάμενος. τὸν Ἀθηναῖον αἰνίττεται.

ΑΡΕΤΗΝ. ἀντὶ τοῦ περίσκεψιν, ἢ περιάθρησιν, ἢ πρόνοιαν, ἢ ἐξέτασιν.

ΚΑΤΑΚΤΩΜΕΝΟΙ. ἀναδεξάμενοι.

ΑΠΑΤΗι ΓΑΡ ΕΥΠΡΕΠΕΙ. τοῖς γὰρ δυνάμει (φησὶν) οὖσιν, ὥσπερ ἐσμὲν ἡμεῖς, αἴσχιόν ἐστι μετὰ ἀπάτης εὐπρεποῦς κτήσασθαι ἤπερ βιασαμένοις ἐκ τοῦ φανεροῦ. τὸ μὲν γὰρ βιάσασθαι, τῷ τῆς ἰσχύος δικαίῳ γίνεται, καὶ ὡς παρέσχεν ἰσχὺν ἡ τύχη· τὸ δὲ ἀπατῆσαι, ἀπὸ γνώμης ἀδίκου γίνεται.

ΤΟ ΜΕΝ ΓΑΡ. τὸ, βίᾳ ἐμφανεῖ.

ΤΟ ΔΕ. τὸ, ἀπάτῃ εὐπρεπεῖ.

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΙΟΥΜΕΘΑ. διαφερόντων.

¶ πζ'. 87. ΠΡΟΣ ΤΟΙΣ ΟΡΚΟΙΣ ΒΕΒΑΙΩΣΙΝ. πρὸς τοῖς ὅρκοις (φησὶν) οὓς ὤμοσα, οὐκ ἂν σχοίητε παρ' ἐμοῦ πίστιν βεβαιοτέραν λαβεῖν, εἰ μὴ ἀναμείνητε τὰ ἔργα, καὶ θεάσησθε αὐτὰ ἀφομοιούμενα τοῖς λόγοις οἷς νῦν λέγω, πίστιν βεβαίαν τοῦ συμφέρειν αὐτὰ τῶν λόγων παρεχομένων.

ΑΝΑΘΡΟΥΜΕΝΑ. φανερὰ γινόμενα.

ΕΙ Δ' ΕΜΟΥ ΤΑΥΤΑ. εἰ δ' ἐμοῦ ταῦτα προτείνοντος καὶ ἐπαγγελλομένου, φήσετε μὴ δύνασθαι ἤτοι ἐλευθερωθῆναι, ἢ συμμαχεῖν, μενούσης δὲ τῆς φιλίας, ἀξιώσετε ἡμᾶς διωθεῖσθαι, ὑφορώμενοι, μὴ ἄρα οὐκ ἀκίνδυνος ὑμῖν ἡ ἐλευθερία γένηται. ἔτι δὲ εἰ λέγοιτε ὡς δίκαιον τούτους ἐλευθεροῦν, οἳ καὶ δύνανται δέξασθαί τε καὶ κατασχεῖν τὴν ἐλευθερίαν, ἄκοντα δὲ μηδένα ἀναγκάζειν ἐλευθεροῦσθαι· μάρτυρας μὲν θεοὺς καὶ ἥρωας, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΑΔΥΝΑΤΟΙ ΜΕΝ ΦΗΣΕΤΕ ΕΙΝΑΙ. προσέρχεσθαι δηλονότι ἡμῖν.

ΜΗ ΚΑΚΟΥΜΕΝΟΙ. ὑφ' ἡμῶν.

ΔΙΩΘΕΙΣΘΑΙ. ἡμᾶς δηλονότι.

ΠΡΟΣΑΝΑΓΚΑΖΕΙΝ. ἐλευθεροῦσθαι δηλονότι.

ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΔΥΟ ΑΝΑΓΚΑΣ. ἤγουν αἰτίας.

ΤΩΝ ΜΕΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. λείπει τὸ ἕνεκεν.

ΕΙ ΜΗ ΠΡΟΣΑΧΘΗΣΕΣΘΕ. ἡμῖν δηλονότι.

ΤΟΙΣ ΑΠΟ ΥΜΩΝ. ἀντὶ τοῦ τῶν Ἑλλήνων.

ΟΥ ΓΑΡ ΔΗ ΕΙΚΟΤΩΣ Γ' ΑΝ. οὐ γὰρ ἂν εὐλόγως ἐγχειροῖμεν ἐλευθεροῦν τοὺς Ἕλληνας, οὐδ' ἂν δικαίως τοὺς μὴ βουλομένους ἐλευθεροῦσθαι, ἐλευθεροῦν ἐπεχειροῦμεν, εἰ μὴ κοινῇ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι τοῦτο συνέφερε.

ΤΟΥΣ ΠΛΕΙΟΥΣ ΑΝ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΝ. ἰσότητα.

ΠΡΟΣ ΤΑΥΤΑ. ἀφορῶντες δηλονότι.

ΚΑΤΑΘΕΣΘΑΙ. ἑαυτοῖς δηλονότι.

ΤΟ ΚΑΛΛΙΣΤΟΝ ΟΝΟΜΑ ΠΕΡΙΘΕΙΝΑΙ. τὴν ἐλευθερίαν.

¶ πή. 88. ΠΟΛΛΩΝ ΛΕΧΘΕΝΤΩΝ. ἀμφιβόλων λόγων λεχθέντων.

ΚΡΥΦΑ ΨΗΦΙΣΑΜΕΝΟΙ. κατάστασιν κρίσεως ποιήσαντες.

ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΑΝΤΕΣ ΑΥΤΟΝ ΤΟΙΣ ΟΡΚΟΙΣ. ἀντὶ τοῦ, ὅρκον ἐξ αὐτοῦ λαβόντες. ὅτε γὰρ λέγομεν, πιστῶ σε ὅρκῳ, ἀντὶ τοῦ ὅρκον ἐκ σοῦ λαμβάνω. πιστοῦμαί σε δὲ ὅρκῳ, ἀντὶ τοῦ ὅρκον σοὶ δίδωμι.

ΑΠΟΙΚΙΑ ΞΥΝΑΠΕΣΤΗ. τῶν Ἀθηναίων.

¶ πθ'. 89. ΤΟΥ Δ' ΕΠΙΓΙΓΝΟΜΕΝΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ. μετάβασις.

ΤΟΝ Δ' ΕΠΙ ΤΟ ΔΗΛΙΟΝ. δηλονότι ἀπαντῆσαι.

ΔΙΑΜΑΡΤΙΑΣ. ἀστοχίας.

ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ. τῶν συμπεφωνημένων.

ΕΙΣ ΑΣ ΕΔΕΙ. ἤγουν ἐν αἷς.

ΕΚΕΙΝΟΙ ΔΕ, ΒΟΙΩΤΟΙΣ. ἐξεῖπον.

ΠΑΝΤΩΝ ΒΟΙΩΤΩΝ. ἤγουν, πάντων τῶν Βοιωτῶν συνδραμόντων εἰς τὸ βοηθῆσαι.

ΠΡΟΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ. ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν.

ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ, τὴν προδοσίαν.

¶ ϛ'. 90. ΑΝΕΒΑΛΛΟΝ ΑΝΤΙ ΤΕΙΧΟΥΣ ΤΟΝ ΧΟΥΝ. ἀναῤῥίπτοντες ἐτίθουν.

ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΥΣ. ὀρθὰ ξύλα.

ΗΙ ΚΑΙΡΟΣ ΗΝ. ἤγουν, ἐν ᾧ ἦν ἐπικαιρότατον καὶ ἁρμοδιώτατον.

ΜΕΧΡΙΣ ΑΡΙΣΤΟΥ. ἄριστον τὸ νῦν λεγόμενον ἐν τῇ κοινῇ συνηθείᾳ. οὐ γὰρ δυνάμεθα ἐπὶ ἑσπέρας λαβεῖν αὐτὸ, ἐπεὶ ἔλεγε καὶ τὴν πέμπτην, ὡς καὶ τὰς ἄλλας.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΔΕ ΥΠΟΜΕΝΩΝ. ἤγουν, ὑπολειφθεὶς ἐν τῷ Δηλίῳ.

¶ ϛά. 91. ΠΡΟΣΧΩΡΟΥΝΤΑΣ ΕΠ' ΟΙΚΟΥ. ἤγουν, ἀπομακρύναντας τοῦ Δηλίου.

ΒΟΙΩΤΑΡΧΩΝ. Βοιώταρχος, καὶ Βοιωτάρχης.

ΚΙΝΔΥΝΕΥΣΑΙ. διὰ κινδύνου χωρῆσαι.

¶ ϛβ'. 92. ΧΡΗΝ ΜΕΝ, Ω ΑΝΔΡΕΣ ΒΟΙΩΤΟΙ. ἡ μὲν πρότασις, ἐπιπλήξεως τῶν μὴ συνεπαινούντων μάχεσθαι. ἡ δὲ κατασκευὴ, ἐκ διαβολῆς τῶν Ἀθηναίων, ὅτι πανταχοῦ ἐχθροί.

ΝΥΝΙ Δ' ΕΙΤΩι ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟΝ. τὸ μὴ πολεμῆσαι.

ΟΥ ΓΑΡ ΤΟ ΠΡΟΜΗΘΕΣ. ὁ νοῦς, οὕτως, οὐχ ὁμοίως δεῖ τὸν ἐπιβουλεύοντα καὶ τὸν ἐπιβουλευόμενον ἀσφαλῶς μεταχειρίζειν, ἀλλὰ δῆλον, ὅτι δεῖ προκινδυνεύειν τὸν ἐπιβουλευόμενον. Ὅμηρος, Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος Ἱπποδάμοιο.

ΟΙΣ ΑΝ ΑΛΛΟΣ ΕΠΙΗι. ἐκ τῶν τοῦ Αἰσώπου μύθων, ἄλλος ἄλλον ἀγρεῦσαι θέλων τρέχει τὶς, ἄλλος δ' ἄλλον ἐκ κακοῦ σώζων. ὥσπερ οἱ Ἀθηναῖοι, μᾶλλον προμηθητέον. τὸ συμπέρασμα προτρεπτικὸν εἰς τὰ πρακτέα, κατὰ διορισμόν τισι τῶν ἀνθρώπων.

ΠΑΤΡΙΟΝ ΤΕ ΥΜΙΝ. ἀπὸ τοῦ ἔθους ἡ ἐργασία τοῦ δυνατοῦ· προαναφωνεῖ δ' ὃ μέλλει διὰ παραδείγματος ὕστερον ἀποδεῖξαι.

ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΔΕ, ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΤΙ. τὸ συμφέρον μεταληπτικὸν ἀπὸ προσώπου, καὶ τρόπου.

ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ. ἤγουν, οἱ γὰρ πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἀντιπαλαίοντες, καὶ ἀντιμαχόμενοι καὶ ἐλεύθεροί εἰσι.

ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΤΟΙΣ ΓΕ ΔΗ. τοῖς εἰρημένοις.

ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΟ ΕΣΧΑΤΟΝ ΑΓΩΝΟΣ ΕΛΘΕΙΝ. ἤγουν, ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου.

ΩΣ ΑΥΤΟΙΣ ΔΙΑΚΕΙΤΑΙ. ὑπόκειται.

ΟΥΚ ΑΝΤΙΛΕΚΤΟΣ. ἀντὶ τοῦ ἀναμφίβολος.

ΟΙ ΙΣΧΥΟΣ ΠΟΥ ΘΡΑΣΕΙ. ἤγουν μετὰ θρασείας ἰσχύος.

ΤΟΝ ΔΕ ΕΞΩ ΟΡΩΝ. τῶν ἑαυτοῦ.

ΠΟΛΛΗΝ ΑΔΕΙΑΝ ΤΗι ΒΟΙΩΤΙΑι. ἤγουν, ἄφοβον πεποιήκαμεν τὴν Βοιωτίαν.

ΤΟΙΣ ΠΡΙΝ ΕΡΓΟΙΣ. τοῖς ἑαυτοῦ.

ΠΕΙΡΑΣΘΑΙ ΜΗ ΑΙΣΧΥΝΑΙ ΤΑΣ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑΣ ΑΡΕΤΑΣ. ἤγουν τὰς συγγενικάς. Ὅμηρος· Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν.

ΠΙΣΤΕΥΣΑΝΤΕΣ ΔΕ ΤΩι ΘΕΩι ΠΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΣΕΣΘΑΙ. ἤγουν, βοηθήσειν ἡμῖν τὸν θεόν.

ΟΙΣ ΔΕ ΓΕΝΝΑΙΟΝ. ἤγουν πάτριον, καὶ ἀπὸ γένους.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΛΩΝ. δηλονότι γῆν.

¶ ϛγ'. 93. ΗΔΗ ΓΑΡ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΟΨΕ ΗΝ. ἤγουν, ἑσπέρα ἦν κλίναντος ἡλίου.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ΠΡΟΣΕΜΙΞΕΝ ΕΓΓΥΣ. ἐπλησίασεν.

ΕΣ ΧΩΡΙΟΝ ΚΑΘΙΣΑΣ. τὸ στράτευμα δηλονότι.

ΕΙΤΙ ΕΠΙΟΙ ΑΥΤΩι. τῷ Δηλίῳ.

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΒΟΙΩΤΟΙΣ. κατὰ τῶν Βοιωτῶν.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ΚΑΛΩΣ ΑΥΤΟΙΣ ΕΙΧΕ. τοῖς Βοιωτοῖς τὰ τῆς συντάξεως.

ΚΑΙ ΕΘΕΝΤΟ ΤΑ ΟΠΛΑ. περιέθεντο.

ΩΣΠΕΡ ΕΜΕΛΛΟΝ. μαχέσασθαι.

¶ ϛδ'. 94. ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΜΕΝ ΟΙΔΕ ΟΠΛΙΤΑΙ. σχῆμα Ὁμηρικόν.

ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΩΝ ΞΥΝΙΕΝΑΙ. ἑκατέρων τῶν στρατῶν.

¶ ϛέ. 95. ΔΙ' ΟΛΙΓΟΥ ΜΕΝ Η ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ. λόγου δηλονότι.

ΑΝΑΡΡΙΠΤΟΥΜΕΝ. ῥιψοκινδύνως λαμβάνομεν.

ΕΝ ΓΑΡ ΤΗι ΤΟΥΤΩΝ. γῇ δηλονότι.

ΧΩΡΗΣΑΤΕ ΟΥΝ. τὸ ἑξῆς, χωρήσατε οὖν ἐς αὐτοὺς ἀξίως τῆς πόλεως.

ΕΣ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς ἐναντίους.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀξίως.

¶ ϛϛ'. 96. ΤΟ ΔΕ ΠΑΡΟΝ. τοῦ στρατοῦ.

ΟΥΚ ΕΤΙ ΦΘΑΣΑΝΤΟΣ. νῦν ἀντὶ τοῦ καταλαβόντος.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΜΙΞΑΝ ΔΡΟΜΩι. αὐτοῖς δηλονότι προέχοντες.

ΟΥΚ ΗΛΘΕΝ ΕΣ ΧΕΙΡΑΣ. ἤγουν οὐ συνέμιξεν.

ΑΛΛΑ ΤΟ ΑΥΤΟ ΕΠΑΘΕΝ. ἑκατέρων δηλονότι τὰ ἔσχατα.

ΡΥΑΚΕΣ. ῥεύματα ὑδρηγά.

ΚΑΙ ΕΠΗιΕΣΑΝ ΤΟΥΣ ΤΕ ΑΛΛΟΥΣ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΥΠΟΧΩΡΗΣΑΝΤΩΝ ΓΑΡ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΚΑΙ ΚΥΚΛΩΘΕΝΤΩΝ ΕΝ ΟΛΙΓΩι. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐν ὀλίγῳ τόπῳ.

ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΑΧΟΜΕΝΟΝ. μέρος τῶν Βοιωτῶν τὸ ἔτι τὴν μάχην ὑπομένον.

ΕΚΡΑΤΕΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. κρεῖττον ἦν.

ΚΑΙ ΩΣΑΜΕΝΟΙ. τοὺς Ἀθηναίους δηλονότι.

ΚΑΙ ΞΥΝΕΒΗ, ΠΑΓΩΝΔΟΥ. τὸ ἑξῆς, ξυνέβη ἐς φόβον καταστῆναι.

ΚΑΙ ΥΠΕΡΦΑΝΕΝΤΩΝ. τῶν ἱππέων τῶν Βοιωτῶν δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝ. τινὲς τῶν Ἀθηναίων.

ΟΙ ΤΕ ΙΠΠΕΙΣ ΑΥΤΩΝ. τῶν Βοιωτῶν.

ΕΠΙΛΑΒΟΥΣΗΣ ΤΟ ΕΡΓΟΝ. κωλυσάσης τὸν πόλεμον.

ΦΥΛΑΚΗΝ ΕΓΚΑΤΑΛΙΠΟΝΤΕΣ. ἐν τῷ Δηλίῳ.

¶ ϛζ'. 97. ΑΝΕΛΟΜΕΝΟΙ ΝΕΚΡΟΥΣ. ἀνελόντες.

ΕΠΕΒΟΥΛΕΥΟΝ. ἐσκέπτοντο.

ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ. ἐπὶ τῇ ἀναιρέσει τῶν νεκρῶν.

ΟΤΙ ΟΥ ΔΙΚΑΙΩΣ ΔΡΑΣΕΙΑΝ. ἔδρασαν.

ΠΑΡΑΒΑΙΝΟΝΤΕΣ. ἀθετοῦντες.

ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ. ἤγουν τοὺς νόμους.

ΚΑΘΕΣΤΗΚΟΣ. ἔννομον.

ΙΟΝΤΑΣ ΕΠΙ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΩΝ. ἤγουν, εἰσβάλλοντας πολεμικῶς κατὰ τῆς ἀλλήλων γῆς.

ΑΥΤΟΘΙ. ἐν τῷ ἱερῷ.

ΠΛΗΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΕΡΑ. ἄνευ τοῦ χρῆσθαι.

ΧΕΡΝΙΒΙ ΧΡΗΣΘΑΙ. ἤγουν, οὗ οὐκ ἦν θεμιτὸν ψαῦσαι αὐτοὺς, ἤγουν τοὺς Θηβαίους, εἰ μὴ, ὅτε τὰς χεῖρας καθαίροιεν δι' αὐτοῦ, δηλονότι τοῦ ὕδατος, μέλλοντες τῶν θυμάτων ἅψεσθαι.

ΑΝΑΣΠΑΣΑΝΤΑΣ. ἀνιμησαμένους ὑδρεύεσθαι. ἤγουν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὕδατος ἀνιμωμένους πρὸς τὰς κοινὰς χρείας χρῆσθαι.

ΤΟΥΣ ΟΜΩΧΕΤΑΣ. ὁμωχέται οἱ συμμετέχοντες τῶν αὐτῶν ναῶν, καὶ τῶν αὐτῶν ἱερῶν.

ΠΡΟΑΓΟΡΕΥΕΙΝ, ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Βοιωτούς.

ΑΠΙΟΝΤΑΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

¶ ϛή. 98. ΟΥΤΕ ΑΔΙΚΗΣΑΙ ΕΦΑΣΑΝ ΟΥΔΕΝ. ἤγουν, οὐδὲν παραλυμήνασθαι.

ΕΠΙ ΤΟΥΤΩι. ἐπὶ τῷ ἀδικῆσαι τὸ ἱερόν.

ΤΟΥΣ ΑΔΙΚΟΥΝΤΑΣ. ἤγουν τοὺς Θηβαίους.

ΜΑΛΛΟΝ ΣΦΑΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΕΞΑΝΑΣΤΗΣΑΝΤΕΣ. ἀπελάσαντες, μεταναστήσαντες.

ΥΔΩΡ ΤΕ ΕΝ ΤΗι ΑΝΑΓΚΗι. ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τοῦ καιροῦ.

ΑΛΛ' ΕΚΕΙΝΟΥΣ. τοὺς Θηβαίους.

ΕΠΙ ΤΗΝ ΣΦΕΤΕΡΑΝ. τὴν τῶν Ἀθηναίων.

ΞΥΓΓΝΩΜΟΝ ΤΙΝΑ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. ἤγουν ξυγγνώμην λαμβάνειν.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΞΥΜΦΟΡΩΝ. ἀπὸ τῶν ἐπιῤῥεόντων δεινῶν.

ΤΟΛΜΗΣΑΣΙ. τολμηρῶς πράξασι παρὰ τὰ καθεστηκότα.

ΕΚΕΙΝΟΥΣ. τοὺς Βοιωτούς.

ΜΗ ΑΠΙΟΥΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ μὴ ἀπιόντες.

¶ ρ′. 100. ΠΑΛΙΝ ΑΚΡΙΒΩΣ. κατὰ φύσιν.

ΣΤΕΓΑΝΩΣ ΕΣ ΤΟΝ ΛΕΒΗΤΑ. ταυτὸν εἰπεῖν, διὰ στεγανοῦ σώματος.

¶ ρά. 101. ΑΔΕΛΦΙΔΟΥΣ ΩΝ ΑΥΤΟΥ. τοῦ Σιτάλκου.

¶ ρβ′. 102. ΤΟΥ Δ' ΑΥΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ. μετάβασις.

ΕΦ' ΟΥ ΝΥΝ Η ΠΟΛΙΣ ΕΣΤΙΝ. ἡ Ἀμφίπολις.

ΔΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΕΙΝ ΑΥΤΗΝ. τὸν Στρυμόνα.

ΑΠΟΛΑΒΩΝ. ἀποκόψας.

¶ ργ′. 103. ΕΓΓΥΣ ΤΕ ΠΡΟΣΟΙΚΟΥΝΤΕΣ. τῇ Ἀμφιπόλει.

ΕΠΕΙΔΗ ΠΑΡΕΤΥΧΕ. συνέβη.

ΕΚ ΠΛΕΙΟΝΟΣ. καιροῦ δηλονότι.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΜΠΟΛΙΤΕΥΟΝΤΑΣ. μετέχοντας τῆς πολιτείας τῶν Ἀμφιπολιτῶν.

ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΔΕΞΑΜΕΝΟΙ ΑΥΤΟΝ. οἱ Ἀργίλιοι.

ΤΗι ΠΟΛΕΙ. τῇ οἰκείᾳ.

ΑΠΕΧΕΙ ΔΕ ΤΟ ΠΟΛΙΣΜΑ. ἡ Ἀμφίπολις.

ΤΗΣ ΔΙΑΒΑΣΕΩΣ. τῆς γεφύρας.

ΠΡΟΣΠΕΣΩΝ. ἤγουν ἐπιπεσών.

¶ ρδ′. 104. ΤΗΣ ΔΕ ΔΙΑΒΑΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ. διαπεραιώσεως.

ΤΩι ΣΤΡΑΤΩι ΤΡΑΠΕΣΘΑΙ. σὺν τῷ στρατῷ.

ΕΠΙ ΤΑ ΕΞΩ ΕΠΕΔΡΑΜΕΝ. ἤγουν, ἐλῄσατο τὰ ἐκτός.

ΤΑΣ ΠΥΛΑΣ ΑΝΟΙΓΕΣΘΑΙ. τῆς Ἀμφιπόλεως.

ΠΑΡΗΝ ΑΥΤΟΙΣ ΦΥΛΑΞ. τοῖς Ἀμφιπολίταις.

ΚΕΛΕΥΟΝΤΕΣ ΣΦΙΣΙ ΒΟΗΘΕΙΝ. τὸν Θουκυδίδην.

¶ ρέ. 105. ΜΗ, ΑΦΙΚΝΟΥΜΕΝΟΥ ΑΥΤΟΥ. τοῦ Θουκυδίδου.

ΑΓΕΙΡΑΝΤΑ ΑΥΤΟΝ. τὸν Θουκυδίδην.

ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΕΙΝ. σώσειν.

ΑΝΕΙΠΩΝ. ἀνακηρύξας.

ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΕΑΥΤΟΥ. κτήμασι δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΜΟΙΑΣ ΜΕΤΕΧΟΝΤΑ. πολιτείας.

¶ ρϛ′. 106. ΑΛΛΟΙΟΤΕΡΟΙ ΕΓΕΝΟΝΤΟ ΤΑΣ ΓΝΩΜΑΣ. ἤγουν, μετεβλήθησαν τὴν προαίρεσιν.

ΤΟ ΔΕ ΠΛΕΙΟΝ, ΞΥΜΜΙΚΤΟΝ. οἱ πλείους οἰκήτορες σύμμικτοι ἦσαν. ἤγουν ἐκ διαφόρων γενῶν.

ΩΣΤΕ ΤΩΝ ΠΡΑΣΣΟΝΤΩΝ ΤΩι ΒΡΑΣΙΔΑι. ἤγουν, συνεργούντων εἰς τὴν προδοσίαν.

ΔΙΑΔΙΚΑΙΟΥΝΤΩΝ ΑΥΤΑ. δίκαια κρινόντων τὰ τοῦ Βρασίδα.

ΤΕΤΡΑΜΜΕΝΟΝ. μεταβληθὲν τὴν γνώμην.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΔΕΞΑΝΤΟ. τὸν Βρασίδαν.

ΟΨΕ ΚΑΤΕΠΛΕΟΝ. μετὰ δυσμὰς ἡλίου.

¶ ρζ′. 107. ΜΕΤΑ ΔΕ ΤΟΥΤΟ, Ο ΜΕΝ. ὁ Θουκυδίδης.

ΔΕΞΑΜΕΝΟΣ. ὁ Θουκυδίδης.

ΑΝΩΘΕΝ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΣΠΟΝΔΑΣ. ἤγουν ἐκ τῆς ἄνω πόλεως.

Ο ΔΕ. ὁ Βρασίδας.

ΚΑΤΑ ΤΕ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟΝ. ἤγουν διὰ τοῦ ποταμοῦ.

ΑΜΦΟΤΕΡΩΘΕΝ ΑΠΕΚΡΟΥΣΘΗ. ἤγουν ἀπὸ γῆς καὶ θαλάσσης.

ΑΥΤΩι ΠΡΟΣΕΧΩΡΗΣΕ. τῷ Βρασίδᾳ.

ΚΑΙ ΟΙΣΥΜΗ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ προσεχώρησε.

ΞΥΓΚΑΘΙΣΤΗ ΤΑΥΤΑ. συνεβεβαίου.

¶ ρή. 108. ΔΙΑΓΟΝΤΩΝ. διαβιβαζόντων.

ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΞΥΜΜΑΧΟΥΣ ΣΦΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΤΟΙΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΣ. τὸ ἑξῆς, πάροδος τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΤΡΙΗΡΕΣΙ ΤΗΡΟΥΜΕΝΩΝ. ἀντὶ τοῦ, τηρούντων τῶν Ἀθηναίων.

ΕΛΠΙΔΙ ΑΠΕΡΙΣΚΕΠΤΩι ΔΙΔΟΝΑΙ. ἑαυτοὺς δηλονότι.

ΕΦΟΛΚΑ. ἤγουν ἐπαγωγά.

¶ ρθ′. 109. ΚΑΙ ΧΑΛΚΙΔΙΚΟΝ ΕΝΙ. ἔθνος δηλονότι.

ΚΑΤΑ ΔΕ ΜΙΚΡΑ ΠΟΛΙΣΜΑΤΑ. ἤγουν ἐν μικροῖς πολίσμασι.

¶ ρί. 110. ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΠΑΡΑΔΟΥΝΑΙ. τὴν Τορώνην.

ΤΩι ΣΤΡΑΤΩι ΕΚΑΘΕΖΕΤΟ. σὺν τῷ στρατῷ.

ΟΙ ΔΕ ΠΡΑΣΣΟΝΤΕΣ ΑΥΤΩι. ἤγουν συνεργοῦντες τὰ τῆς προδοσίας.

¶ ριά. 111. ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝ, ΧΡΟΝΟΥ ΕΓΓΙΝΟΜΕΝΟΥ. οἱ πελτασταί.

¶ ριγ′. 113. ΟΙ ΔΕ ΠΡΑΣΣΟΝΤΕΣ. τὰ τῆς προδοσίας.

ΕΝ ΧΕΡΣΙΝ ΑΥΤΩΝ. τῶν περὶ τὸν Βρασίδαν.

ΑΚΡΟΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. ἤγουν, τῆς Τορώνης.

ΣΦΙΣΙΝ ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΙ. φίλοι.

¶ ριδ΄. 114. ΕΠΙ ΤΑ ΕΑΥΤΟΥ ΕΞΕΛΘΟΝΤΑ. τῆς Ληκύθου.

ΑΔΕΩΣ ΠΟΛΙΤΕΥΕΙΝ. πράττειν κατὰ τὸ ἔθος τῆς πολιτείας.

ΕΚΕΛΕΥΟΝ ΗΜΕΡΑΝ. μίαν δηλονότι.

ΕΝ ΤΑΥΤΑΙΣ ΔΕ. ταῖς ἡμέραις δηλονότι.

ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ ΤΗΝ ΛΗΨΙΝ. ἤγουν τὴν χείρωσιν.

ΟΥΔΕ ΓΑΡ ΕΠΙ ΔΟΥΛΕΙΑι. τῆς πόλεως δηλονότι.

ΜΗ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΤΕΥΞΕΣΘΑΙ. τοῖς προδόταις.

ΕΣΟΜΕΝΟΥΣ ΞΥΜΜΑΧΟΥΣ. τῶν Λακεδαιμονίων.

¶ ριέ. 115. ΔΙΕΛΘΟΥΣΩΝ ΤΩΝ ΣΠΟΝΔΩΝ. τῶν ἡμερῶν τῶν σπονδῶν.

ΕΚ ΦΑΥΛΟΥ ΤΕΙΧΙΣΜΑΤΟΣ. μικροῦ.

ΑΠΕΚΡΟΥΣΑΝΤΟ. οἱ ἐν τῇ Ληκύθῳ Ἀθηναῖοι.

ΑΝΕΦΟΡΗΣΑΝ. ἀνεβίβασαν.

¶ ριϛ΄. 116. ΕΠΙΦΕΡΟΜΕΝΟΣ ΤΩι ΣΤΡΑΤΩι. ἐπιτιθέμενος σὺν τῷ στρατῷ.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΛΗΚΥΘΟΝ ΚΑΘΕΛΩΝ. τὸ τεῖχος τῆς Ληκύθου.

ΚΑΙ ΑΝΑΣΚΕΥΑΣΑΣ. ἀνοικοδομήσας.

¶ ριζ΄. 117. ΕΚΕΧΕΙΡΙΑΝ. ἀργίαν τοῦ πολέμου.

ΠΡΟΣΑΠΟΣΤΗΣΑΙ. ἤγουν, πρὸς οἷς ἀπέστησε.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΕΙ ΚΑΛΩΣ ΣΦΙΣΙΝ ΕΧΟΙ. ἤγουν, σὺν τούτῳ, εἰ συμφέροι αὐτοῖς ἡ ἐκεχειρία.

ΑΝΑΚΩΧΗΣ. ἤγουν διακοπῆς.

ΜΑΛΛΟΝ ΕΠΙΘΥΜΗΣΕΙΝ ΑΥΤΟΥΣ. ἡγούμενοι δηλονότι ἐπιθυμήσειν τοὺς Ἀθηναίους.

ΩΣ ΕΤΙ ΒΡΑΣΙΔΑΣ ΕΥΤΥΧΕΙ. ἤγουν, τὰ κατὰ τὸν πόλεμον εὐωδοῦτο.

ΚΑΙ ΕΜΕΛΛΟΝ. ἐν ἀδήλῳ εἶναι, εἰ κρατήσουσιν αὐτῶν. Ἄλλως. ἔμελλον γὰρ, ἰσοῤῥόπως ἀγωνιζόμενοι, κρατήσειν μὲν τῶν Ἀθηναίων, τοὺς δὲ ἄνδρας ἀπολέσειν.

ΓΙΓΝΕΤΑΙ ΟΥΝ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ. ὁμολογία Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων, καὶ τῶν ξυμμάχων.

¶ ριή. 118. ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΠΑΤΡΙΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ. ἤγουν, κατὰ τὴν προσταγὴν τῶν πατρίων νόμων.

ΤΑΥΤΑ ΔΟΚΕΙ. ἀρεστὰ φαίνεται.

ΠΡΟΣΚΗΡΥΚΕΥΟΜΕΝΟΙ. ἤγουν διὰ κηρυκείας.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΣΘΑΙ. ἔδοξε δηλονότι.

ΟΠΩΣ ΤΟΥΣ ΑΔΙΚΟΥΝΤΑΣ. ἤγουν πῶς.

ΕΞΕΥΡΗΣΟΜΕΝ. ἡ ἓξ περισσή.

ΟΡΘΩΣ. ἀληθῶς.

ΜΕΝΕΙΝ ΕΚΑΤΕΡΟΥΣ. τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς Ἀθηναίους μετὰ τῶν συμμάχων.

ΗΜΑΣ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΥΣ. ἤγουν τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΜΗΔΕΤΕΡΟΥΣ. ἤγουν, Ἀθηναίους καὶ Μεγαρέας.

ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΕΙΑι. ἤγουν πρεσβευταῖς.

ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΟΙΣ. τῶν πρεσβευτῶν καὶ τῶν κηρύκων.

ΕΝ ΤΟΥΤΩι ΤΩι ΧΡΟΝΩι. τῆς ἐνιαυσιαίας ἐκεχειρίας δηλονότι.

ΤΑ ΑΜΦΙΛΟΓΑ. ἤγουν τὰ ἀμφίβολα.

ΕΙΤΕ ΚΑΛΛΙΩΤΕΡΟΝ. τῶν παρ' ἡμῶν λεγομένων δηλονότι.

ΤΕΛΟΣ ΕΧΟΝΤΕΣ ΙΟΝΤΩΝ. ἤγουν, κύριοι συμβῆναι ἄνευ τῶν πόλεων.

ΕΔΟΞΕ ΤΩι ΔΗΜΩι. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΑΚΑΜΑΝΤΙΣ ΕΠΡΥΤΑΝΕΥΕ. τῆς Πρυτανείας ἦρχε. Πρυτανεία δὲ, ἡμέρα, καθ' ἣν ἔχει τὶς ἐξουσίαν.

ΛΑΧΗΣ ΕΙΠΕΝ. ἀπεφήνατο.

ΤΑΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ. ἤγουν, τοὺς πρεσβευτὰς τοὺς παρόντας.

¶ ριθ΄. 119. ΚΑΙ ΩΜΟΛΟΓΗΣΑΝ. συνεφώνησαν.

Η ΜΕΝ ΔΗ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ. ἡ ἀνακωχὴ τοῦ πολέμου.

¶ ρκ΄. 120. ΠΕΡΙ ΔΕ ΤΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΑΥΤΑΣ. ἡ περὶ ἀντὶ τῆς κατά.

ΑΙΣ ΕΠΗΡΧΟΝΤΟ. εἰς ἀλλήλους ἑκάτεροι.

ΣΦΩΝ. ἤγουν τῶν Πελληνῶν.

ΑΤΟΛΜΙΑι. δι' ἀτολμίαν.

ΑΝΑΓΚΗΝ ΣΦΙΣΙ. τοῖς Σκιωναίοις.

ΤΩΝ ΜΕΓΙΣΤΩΝ. ἤγουν τῶν ἀναγκαιοτάτων, δεινῶν δηλονότι.

¶ ρκά. 121. ΕΠΗιΡΘΗΣΑΝ ΤΕ. ἐπτερώθησαν.

ΚΑΙ ΟΙΣ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. ἤγουν, θάρσους καὶ ἀγαθῶν ἐλπίδων.

ΤΟΝ ΤΕ ΠΟΛΕΜΟΝ. τὸν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων.

ΔΙΕΒΗ ΠΑΛΙΝ. εἰς τὴν Τορώνην δηλονότι.

ΕΠΕΡΑΙΩΣΕ. διεβίβασε διὰ νηῶν εἰς τὴν Σκιώνην.

ΜΕΤ' ΑΥΤΩΝ. τῶν Σκιωναίων.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ. ἤγουν, ὡς ναυτικοὺς ταχέως ἂν ἐλθεῖν εἰς βοήθειαν.

ΦΘΑΣΑΙ. ἤγουν, προλαβεῖν ἐκείνους.

ΕΜΕΛΛΕΝ ΕΓΧΕΙΡΗΣΕΙΝ. ἐπιθήσειν.

¶ ρκβ΄. 122. ΑΦΙΚΝΟΥΝΤΟ ΠΑΡ' ΑΥΤΟΝ. τὸν Βρασίδαν.

ΠΑΛΙΝ ΔΙΕΒΗ. ἀπὸ τῆς Σκιώνης.

ΚΑΤΗιΝΕΙ. συνετίθετο, κατένευσε συναινῶν.

ΕΦΑΣΑΝ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. τῆς Σκιώνης.

ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΣ ΚΡΙΝΕΣΘΑΙ. τῆς Σκιώνης.

ΣΦΩΝ ΑΦΙΣΤΑΣΘΑΙ. τῶν Ἀθηναίων.

ΙΣΧΥΙ ΑΝΩΦΕΛΕΙ. λείπει, ἐν θαλάσσῃ.

ΔΥΟ ΓΑΡ ΗΜΕΡΑΙΣ ΥΣΤΕΡΟΝ. ἤγουν, μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν.

¶ ριγ΄. 123. ΦΑΝΕΡΩΣ ΠΡΟΣΕΧΩΡΗΣΑΝ. ἀντὶ τοῦ ἑκουσίως. ἄνευ προδοσίας.

ΜΑΛΛΟΝ ΕΤΟΛΜΗΣΑΝ. ἐθάῤῥησαν προσιέναι τῷ Βρασίδᾳ.

ΓΝΩΜΗΝ ΟΡΩΝΤΕΣ ΕΤΟΙΜΗΝ. εἰς τὸ βοηθῆσαι.

ΟΤΙ ΟΥ ΠΡΟΥΔΙΔΟΥ. ὁ Βρασίδας.

ΕΠ' ΑΜΦΟΤΕΡΑΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ. τὴν Μένδην καὶ Σκιώνην.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝ, ΤΑ ΠΕΡΙ ΣΦΑΣ ΑΥΤΟΥΣ. οἱ ὑπολειφθέντες ἐν Σκιώνῃ καὶ Μένδῃ.

¶. ρκδ΄. 124. ΚΑΙ ΗΓΟΝ, Ο ΜΕΝ. ἤγουν ὁ Περδίκκας.

ΤΟΥΣ ΛΥΓΚΗΣΤΑΣ. τοὺς περὶ τὸν Περδίκκαν καὶ Βρασίδαν.

ΑΠΟ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ. τοῦ οἰκείου.

ΟΙ ΔΕ ΛΟΙΠΟΙ. Λυγκησταί.

ΤΡΟΠΑΙΟΝ ΣΤΗΣΑΝΤΕΣ. οἱ περὶ τὸν Βρασίδαν.

ΔΥΟ ΜΕΝ Η ΤΡΕΙΣ ΗΜΕΡΑΣ ΕΠΕΣΧΟΝ. αὐτοὺς δηλονότι κατὰ τὸν πόλεμον.

ΟΙ ΕΤΥΧΟΝ ΤΩι ΠΕΡΔΙΚΚΑι. ἤγουν, οἳ ἔμελλον ἥξειν.

ΕΠΙ ΤΑΣ ΤΟΥ ΑΡΡΙΒΑΙΟΥ ΚΩΜΑΣ. ἀντὶ τοῦ, κατὰ τῶν Ἀῤῥιβαίου κωμῶν.

ΚΑΙ ΜΗ ΚΑΘΗΣΘΑΙ. ἀργὸς εἶναι.

ΤΗΣ ΤΕ ΜΕΝΔΗΣ ΠΕΡΙΟΡΩΜΕΝΟΣ. εὐλαβούμενος, περὶ αὐτῆς κηδόμενος.

ΟΥ ΠΡΟΘΥΜΟΣ ΗΝ. προϊέναι δηλονότι.

¶. ρκέ. 125. ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ ΜΕΝ ΔΟΚΟΥΝ. ἀντὶ τοῦ, δοκοῦντος.

ΔΙΑ ΤΟ ΔΕΟΣ ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἰλλυριῶν.

ΚΥΡΩΘΕΝ ΔΕ ΟΥΔΕΝ. ὁρισθὲν, ἀντὶ τοῦ, κυρωθέντος οὐδενός.

ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ. ἤγουν, διὰ τὴν ἔχθραν.

ΑΣΑΦΩΣ ΕΚΠΛΗΓΝΥΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ ἀδήλως ἐκπλήττεσθαι. ἄνευ αἰτίας. σφαλερῶς.

ΠΡΙΝ ΤΟΝ ΒΡΑΣΙΔΑΝ ΙΔΕΙΝ. πρὶν διαλεχθῆναι τῷ Βρασίδᾳ, οὕτω γὰρ οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν, ὡς τὸ, ἰδεῖν τι σὲ ἐβουλόμην, ἀντὶ τοῦ, διαλεχθῆναι σοι τί.

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΕΠΙΕΝΑΙ. αὐτοῖς δηλονότι.

ΕΣ ΜΕΣΟΝ ΛΑΒΩΝ. ἀντὶ τοῦ, περιλαβὼν τοῖς ὁπλίταις. ἤγουν, ἔταξε τοὺς νεωτάτους ἐκτρέχειν, καὶ ἐπιέναι τοῖς μετὰ τοῦ Ἀῤῥιβαίου, εἰ ἐπιχειροῖεν προσβάλλειν τοῖς μετὰ τοῦ Βρασίδου.

ΕΙΠΗ ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΙΕΝ. οἱ μετὰ τοῦ Ἀῤῥιβαίου.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΓΝΩΜΗΝ ΕΙΧΕ. τῆς συντάξεως.

¶. ρκς΄. 126. ΕΙ ΜΕΝ ΜΗ ΥΠΩΠΤΕΥΟΝ, ΑΝΔΡΕΣ. προοιμιακὴ ἔννοιά ἐστι, καὶ οὔτε κατασκευὴν ἔχει, οὔτε συμπέρασμα.

ΤΩι ΤΕ ΜΕΜΟΝΩΣΘΑΙ. τῆς συμμαχίας τὸν Περδίκκαν.

ΚΑΙ ΜΗΔΕΝ ΠΛΗΘΟΣ ΠΕΦΟΒΗΣΘΑΙ ΕΤΕΡΩΝ. περὶ τῆς δημοκρατίας φησί.

ΠΡΟΗΓΩΝΙΣΘΕ. προεπολεμήσατε.

ΟΥ ΔΕΙΝΟΥΣ ΕΣΟΜΕΝΟΥΣ. τὰ πολέμια.

ΚΑΙ ΓΑΡ ΟΣΑ ΜΕΝ ΤΩι ΟΝΤΙ ΑΣΘΕΝΗ ΟΝΤΑ. ὅσοι πολέμιοι ἀσθενεῖς ὄντες, δόκησιν ἰσχύος παρέχουσι τοῖς ἐναντίοις, περὶ τούτων τἀληθῆ μαθόντες οἱ δι᾽ ἐναντίας, θαρσύνονται μᾶλλον. ὅσοι δὲ τῷ ὄντι εἰσὶν ἰσχυροὶ, τούτους εἰ μή τις ἔμπροσθεν μάθοι, τολμηρότερον καὶ οὐκ ὀρθῶς αὐτοῖς προσενεχθήσεται.

ΑΣΘΕΝΗ ΟΝΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΝ, ΔΟΚΗΣΙΝ ΕΧΕΙ ΙΣΧΥΟΣ. ὥσπερ τὰ τῶν ἐναντίων βαρβάρων.

ΟΙΣ ΔΕ ΒΕΒΑΙΩΣ ΤΙ ΠΡΟΣΕΣΤΙΝ ΑΓΑΘΟΝ. ὥσπερ ἡμῖν. ἤγουν οἵτινές εἰσι τῇ ἀληθείᾳ ἀνδρεῖοι.

ΟΥΤΟΙ ΔΕ ΤΗΝ ΜΕΛΛΗΣΙΝ ΜΕΝ. τοῦ ἐπιέναι δηλονότι. ἤγουν, ἐκφοβοῦσι μέλλοντες ἐπιέναι. οἱ δὲ Λυγκησταὶ, φοβεροί εἰσι, μέλλοντες, οὐκ ἐν χερσὶν ὄντες.

ΚΑΙ ΓΑΡ ΠΛΗΘΕΙ ΟΨΕΩΣ ΔΕΙΝΟΙ. δέος ἐμποιοῦσι.

ΑΙΣΧΥΝΘΕΙΕΝ ΑΝ. ὥσπερ, ἡμεῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι δηλονότι.

Η ΤΕ ΦΥΓΗ ΚΑΙ Η ΕΦΟΔΟΣ ΑΥΤΩΝ. ὁμοίως καὶ τὸ φυγεῖν καὶ τὸ διώκειν καλὸν φαίνεται τοῖς βαρβάροις, καὶ οὐκ ἐξετάζεται πότεροι εἰσὶν ἀνδρειότεροι, οἱ φεύγοντες, ἢ οἱ διώκοντες.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΔΕ ΜΑΧΗ. μάχη δὲ αὐτεξούσιος, ἐν ᾗ ἔξεστιν ὃ βούλεταί τις πράττειν, παρέχει πρόφασιν φεύγειν τοῖς ὁπωσοῦν βουλομένοις σώζεσθαι.

ΕΚΕΙΝΩι ΓΑΡ ΑΝ ΠΡΟ ΤΟΥΤΟΥ ΕΧΡΩΝΤΟ. τῷ ἐς χεῖρας ἐλθεῖν.

ΑΠ᾽ ΑΥΤΩΝ ΟΡΑΤΑΙ. ὁρᾶται δὲ σαφῶς, ὅτι τὸ ἀπ᾽ αὐτῶν δοκοῦν δεινὸν, ὄψιν μὲν καὶ ἀκοὴν καταπλήττεται, δυνάμει δὲ οὐδέν ἐστι. τοῦτο οὖν ὑπομείναντες (τὴν φωνὴν αὐτῶν φημὶ, καὶ τὴν ἀπειλὴν) καὶ εὐκόσμως ἐν καιρῷ τοῦ ἀναχωρεῖν ὑποχωρήσαντες, ἀσφαλῶς ὑπονοστήσετε, καὶ γνώσεσθε τοῦ λοιποῦ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καθεστῶτες.

ΚΑΤΑΣΠΕΡΧΟΝ. κινοῦν εἰς δειλίαν, ἐκπλῆττον.

ΟΤΙ ΟΙ ΤΟΙΟΥΤΟΙ. τὸ τῶν βαρβάρων πλῆθος τοῖς μὲν τὴν πρώτην ἐμβολὴν δεξαμένοις ἄπωθέν ἐστι φοβερὸν ἀνδρείας ἀνάτασιν μέλλουσαν ἀπειλοῦν, τοῖς δὲ μὴ δεξαμένοις, ἀλλὰ φεύγουσι, τὸ διῶκον εὐψύχως, ὀξέως ἐπιφέρεται, ἅτε δὴ ἐν ἀσφαλεῖ καθεστὼς, ὡς ἂν τῶν φευγόντων οὐ μαχομένων.

ΜΕΛΛΗΣΕΙ ΕΠΙΚΟΜΠΟΥΣΙ. προσδοκίᾳ.

¶. ρκζ΄. 127. ΥΠΗΓΕ ΤΟ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑ. ἠρέμα καὶ κατ᾽ ὀλίγον ἦγεν.

ΑΙ ΤΕ ΕΚΔΡΟΜΑΙ. οἱ τεταγμένοι δηλονότι πρὸς τὸ ἐκτρέχειν.

ΠΑΡΑ ΓΝΩΜΗΝ ΑΝΤΕΣΤΗΣΑΝ. παρ᾽ ἐλπίδα τὴν τῶν Λυγκηστῶν ἀντέστησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΕΠΙΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ ΜΕΝ. τοὺς βαρβάρους.

ΟΙ ΛΟΙΠΟΙ ΧΩΡΗΣΑΝΤΕΣ. τῶν βαρβάρων.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΒΟΛΗΝ. εἴσοδον.

ΦΘΑΣΑΝΤΕΣ ΠΡΟΚΑΤΕΛΑΒΟΝ. προλαβόντες οἱ βάρβαροι.

ΕΙΔΟΤΕΣ ΟΥΚ ΟΥΣΑΝ ΑΛΛΗΝ. καθ᾽ ἣν οὐκ ἦν πόρος ἐξελθεῖν.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΝ. φυγήν.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΙΟΝΤΟΣ ΑΥΤΟΥ. τοῦ Βρασίδα.

ΚΥΚΛΟΥΝΤΑΙ. ἤγουν, κυκλοῦσιν οἱ βάρβαροι.

ΑΠΟΛΗΨΟΜΕΝΟΙ. ἀποκόψοντες.

¶. ρκή. 128. ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΛΕΙΟΝΑ ΚΥΚΛΩΣΙΝ. πρὶν τοὺς πολλοὺς τῶν κυκλοῦν τοὺς Λακεδαιμονίους μελλόντων παρεῖναι.

ΣΦΩΝ ΑΥΤΟΣΕ. τῶν βαρβάρων.

ΚΑΙ ΕΝ ΜΕΘΟΡΙΟΙΣ. τοῦ τόπου τοῦ Περδίκκα.

ΤΑ ΜΕΝ, ΥΠΟΛΥΟΝΤΕΣ ΚΑΤΕΚΟΠΤΟΝ. τὰ ζεύγη δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΣ ΤΟ ΛΟΙΠΟΝ, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ. τοὺς Πελοποννησίους ἐμίσει οὐ κατὰ γνώμης προαίρεσιν, οὐδὲ ἔθος ἔχον. τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον γὰρ πρὶν ἐμίσει.

ΤΩΝ ΔΕ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΞΥΜΦΟΡΩΝ. ἕνεκεν τοῦ ἀναγκαίου συμφέροντος. διὰ τὴν ἀνάγκην συμφέρειν νομίσας μισεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀποστὰς διεπράττετο, πῶς Ἀθηναίοις μὲν φίλος ἔσται, Λακεδαιμονίων δὲ ἀπαλλάξεται.

¶ ρκθ'. 129. ΟΠΛΙΤΑΙΣ ΔΕ ΧΙΛΙΟΙΣ ΕΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΑΡΑΝΤΕΣ ΔΕ ΕΚ ΠΟΤΙΔΑΙΑΣ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΟΙ Δ' ΑΥΤΟΙ ΤΕ. ἤγουν, αὐτοὶ δὲ οἱ Μενδαῖοι.

ΚΑΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΖΟΜΕΝΟΣ. βαλλόμενος ὑπ' αὐτῶν. ἔνιοι δὲ ἀναφέρουσιν ἐπὶ τοὺς σὺν αὐτῷ.

ΟΥΚ ΗΔΥΝΗΘΗ ΒΙΑΣΑΣΘΑΙ. βίαν προσαγαγεῖν αὐτοῖς.

ΑΛΛΗι ΕΦΟΔΩι. μακροτέρᾳ ὁδῷ κατ' ἐκείνων.

ΕΚ ΠΛΕΙΟΝΟΣ. διαστήματος δηλονότι.

ΔΥΣΠΡΟΣΒΑΤΩι. δυσαναβάτῳ.

ΕΘΟΡΥΒΗΘΗ. ἐδειλίασεν.

ΩΣ ΟΥΚ ΕΝΕΔΟΣΑΝ. οὐχ ὑπεῖξαν.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΑΝΤΕΣ. ἐπὶ πόδα ἐλθόντες.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝΔΑΙΟΙ. οἱ ἐπὶ τοῦ λόφου.

ΕΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΑΠΗΛΘΟΝ. τὴν Μένδην.

¶ ρλ'. 130. ΕΔΗιΟΥΝ ΤΗΝ ΓΗΝ. τὴν Σκιώνην.

ΟΥΔΕΝΟΣ ΕΠΕΞΙΟΝΤΟΣ. τῶν Σκιωναίων.

ΗΝ ΓΑΡ ΤΙ ΚΑΙ ΣΤΑΣΙΑΣΜΟΥ. ἤγουν, ἦσάν τινες στασιάζοντες.

ΚΑΙ ΤΙΝΟΣ ΑΥΤΩι ΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΝΤΕΙΠΟΝΤΟΣ. ἤγουν, δημότου ἐναντιωθέντος, κατὰ τὸ ἔθος τῶν στασιαζόντων, ἀντιλέγειν δηλονότι.

ΚΑΙ ΩΣ ΑΝΤΕΙΠΕΝ. ὁ δημότης.

ΠΕΡΙ ΟΡΓΗΣ ΕΧΩΡΕΙ. ἀντὶ τοῦ ὑπὸ ὀργῆς.

ΤΩΝ ΠΥΛΩΝ ΑΝΟΙΓΟΜΕΝΩΝ, ΦΟΒΗΘΕΝΤΩΝ. ἀντὶ τοῦ φοβηθέντες. ἐφοβήθησαν δὲ, ὅτι ᾠήθησαν ἀπὸ τῆς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους συνθήκης αὐτοῖς ἐπιθέσθαι.

ΑΠΟ ΠΡΟΕΙΡΗΜΕΝΟΥ ΤΙΝΟΣ. συμφώνου.

ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ, τὴν προδοσίαν.

ΩΣ ΚΑΤΑ ΚΡΑΤΟΣ ΕΛΟΝΤΕΣ, ΔΙΗΡΠΑΣΑΝ. τὰ ἐνόντα αὐτῇ.

ΠΟΛΙΤΕΥΕΙΝ ΕΚΕΛΕΥΟΝ ΩΣΠΕΡ ΕΙΩΘΕΣΑΝ. τὴν οἰκείαν πολιτείαν ἔχειν.

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΜΕΝΔΗΝ ΚΑΤΕΣΧΟΝ. ἐκυρίευσαν τῆς Μένδης.

¶ ρλά. 131. ΠΡΟΣΒΑΛΟΝΤΕΣ Δ' ΑΥΤΩι. τῷ λόφῳ.

ΚΑΙ ΑΥΤΩΝ ΟΥ ΠΟΛΥ. τῶν Ἀθηναίων.

ΠΟΛΙΟΡΚΟΥΜΕΝΟΙ. βιασάμενοι τὴν φυλακὴν, νυκτὸς ἀφικνοῦνται πρὸς θάλασσαν.

ΤΟ ΕΠΙ ΤΗι ΣΚΙΩΝΗι ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. τοὺς φυλάσσοντας τὴν Σκιώνην.

¶ ρλβ'. 132. ΟΜΟΛΟΓΙΑΝ ΠΟΙΕΙΤΑΙ. ξύμβασιν.

ΑΜΑ Δ' ΑΥΤΟΣ ΟΥΚΕΤΙ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ. ὁ Περδίκκας δηλονότι.

ΧΡΩΜΕΝΟΣ ΑΕΙ ΤΟΙΣ ΠΡΩΤΟΙΣ. δηλονότι ξένοις καὶ φίλοις.

ΑΕΙ ΤΟΙΣ ΠΡΩΤΟΙΣ. ἤγουν, τοὺς πρώτους, φίλους ποιήσας.

ΔΙΕΚΩΛΥΣΕ ΤΟ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑ. τῶν Πελοποννησίων.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΗΒΩΝΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ. ὡς οὐκ ὄντος νομικοῦ ἐξάγειν τοὺς ἡβῶντας. ἢ οὐκ ὄντος νομικοῦ, ἄρχοντας καθιστάνειν ταῖς πόλεσι τοὺς ἡβῶντας, ἀλλὰ τοὺς προβεβηκότας καθ' ἡλικίαν.

ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ. ἤγουν, παρὰ τὸ καθεστηκὸς ἔθος.

ΚΑΙ ΜΗ ΤΟΙΣ ΕΥΤΥΧΟΥΣΙ. γράφεται ἐντυχοῦσι. καὶ τὰς πόλεις μὴ τοῖς τυχοῦσι πιστεύειν, ἀλλὰ Λακεδαιμονίοις ἐγχειρίζειν.

¶ ρλγ'. 133. ΕΠΙΚΑΛΕΣΑΝΤΕΣ. ἤγουν ἐγκαλέσαντες.

ΠΑΡΕΣΤΗΚΟΣ ΔΕ ΡΑιΟΝ. ἐξεγένετο δὲ αὐτοῖς ῥαδίως περιελεῖν τὸ τεῖχος, ἐπειδὴ τῶν Θεσπιέων ἐν τῇ πρὸς Ἀθηναίους μάχῃ τὸ ἀκμαιότατον ἀπολώλει.

Ο, ΤΙ ΗΝ ΑΥΤΩΝ ΑΝΘΟΣ. τῶν Θεσπιέων.

ΑΝΘΟΣ ΔΙΕΦΘΑΡΗ. γράφεται ἀπολώλει.

ΟΙ ΔΕ, ΑΛΛΗΝ ΙΕΡΕΙΑΝ. οἱ Ἀργεῖοι.

ΕΠΕΛΑΒΕΝ ΟΚΤΩ. κατέσχε.

ΚΑΙ ΕΝΝΑΤΟΝ ΕΚ ΜΕΣΟΥ. τὸ ὄγδοον ἐπλήρωσε· τὸ δὲ ἔννατον ἡμιτελὲς ἦν.

¶ ρλδ'. 134. ΑΜΦΙΔΗΡΙΤΟΣ ΕΓΕΝΕΤΟ. ἀμφισβητήσιμος.

ΚΑΙ ΑΓΧΩΜΑΛΟΥ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ. ἴσης.

ΕΠΗΥΛΙΣΑΝΤΟ ΤΕ. κατεσκήνωσαν.

¶ ρλέ. 135. ΜΕΧΡΙ ΜΕΝ ΤΟΥΤΟΥ. τοῦ προσθεῖναι τὴν κλίμακα.

ΤΟΥ ΓΑΡ ΚΩΔΩΝΟΣ. τοῦ γὰρ κώδωνος παρενεχθέντος, ἀρσενικῶς. Σοφοκλῆς δὲ, Χαλκοστόμου κώδωνος ὡς Τυρσηνικῆς, εἶπε θηλυκῶς.

ΟΥΤΩΣ ΕΣ ΤΟ ΔΙΑΚΕΝΟΝ. τῆς κλίμακος δηλονότι. διάκενον μὲν, τὸ ἀφύλακτον λέγει. ἔλαθε δὲ ὁ Βρασίδας προσθεῖναι τὴν κλίμακα. ἕως γὰρ ὁ περιὼν μετὰ τοῦ κώδωνος, ἄλλῳ παρεδίδου τὸν κώδωνα, χρόνου ἐγγινομένου, ἔλαθε προσθεὶς τὴν κλίμακα.

Η ΠΡΟΣΘΕΣΙΣ ΕΓΕΝΕΤΟ. ὑπερβατόν. τοῦ κώδωνος (φησὶ) παρενεχθέντος ἐς τὸ διάκενον, οὕτως ἡ πρόσθεσις ἐγένετο.

¶ ά. 1. ΕΝΙΑΥΣΙΟΙ ΣΠΟΝΔΑΙ. ἡ ἐφ' ἑνὸς χρόνου γενομένη ἐκεχειρία.

ΕΝ ΤΗι ΕΚΕΧΕΙΡΙΑι. ἡ πρὸς ὀλίγον χρόνον τοῦ πολέμου ἀναβολὴ καὶ ἡσυχία· παρὰ τὸ ἔχειν τὰς χεῖρας, οἱονεὶ ἐχεχειρία.

ΑΝΕΣΤΗΣΑΝ ΕΚ ΔΗΛΟΥ. μετανάστας ἐποίησαν ἐξοικίσαντες.

ΙΕΡΩΣΘΑΙ. τουτέστιν, ἱερῶς ἀνακεῖσθαι τῷ θεῷ.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΕΛΛΙΠΕΣ ΣΦΙΣΙΝ ΕΙΝΑΙ. μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν τοὺς ζῶντας, ἔτι δοκοῦντας ἐλλείπειν τῇ καθάρσει, τὰς θήκας τῶν τεθνεώτων ἀνείλοντο ἐκ τῆς νήσου.

ΑΤΡΑΜΥΤΤΕΙΟΝ. *῞Ωρου. Ἀδραμύττειον, Εὔπολις· Ἀτραμύττειον, Θουκυδίδης.

ΩιΚΗΣΑΝ ΟΥΤΩΣ. λείπει τὸ, ἐνταῦθα.

¶ β'. 2. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑΝ. μετὰ τὴν λύσιν αὐτῶν τῶν σπονδῶν.

ΣΧΩΝ ΔΕ ΕΣ ΣΚΙΩΝΗΝ. ἐλλιμενίσας.

ΕΚ Δ' ΑΥΤΟΥ ΑΙΣΘΟΜΕΝΟΣ. τοῦ λιμένος.

ΕΝ ΤΗι ΤΟΡΩΝΗι. ἐστὶ δηλονότι.

ΑΞΙΟΜΑΧΟΙ ΕΙΕΝ. ἱκανοὶ πρὸς μάχην.

ΕΧΩΡΕΙ ΕΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. τὴν Τορώνην.

ΤΟΝ ΛΙΜΕΝΑ ΠΕΡΙΠΛΕΙΝ. τῆς Τορώνης.

ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΤΕΙΧΙΣΜΑ. βουλόμενος ἐντὸς τοῦ τείχους ποιῆσαι τὸ τῶν Τορωναίων προάστειον, τοῦ παλαιοῦ τείχους μέρος διακόψας, καθ' ὃ ἦν τὸ προάστειον, ἕτερον τεῖχος καινὸν προσῳκοδόμησεν, ᾧ περιέβαλε τὸ πρότερον, καὶ συνῆψε κατὰ τὴν διαίρεσιν τὸ καινὸν πρὸς τὸ παλαιὸν, ὥστε ἓν τὸ πᾶν γενέσθαι.

ΕΝΤΟΣ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ. τῆς πόλεως δηλονότι.

ΚΑΙ ΔΙΕΛΩΝ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ. τὸ μέρος δηλονότι.

¶ γ'. 3. ΚΑΙ ΩΣ ΕΒΙΑΖΟΝΤΟ. ἤγουν, ὑπὸ βίας τῶν Ἀθηναίων ἡττῶντο οἱ περὶ τὸν Πασιτελίδαν.

ΔΡΟΜΩι ΕΧΩΡΕΙ ΕΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. πῶς ἐντὸς τείχους ὢν ὁ Πασιτελίδας, δείσας ἀνεχώρει πρὸς τὴν πόλιν; μή ποτε ἦν μὲν ἐν τῷ καινῷ τείχει τῷ περιέχοντι τὸ προάστειον, δείσας δὲ, μὴ ἡ πόλις ἁλῷ, ἥτις ἦν ἐν τῷ παλαιῷ τείχει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ καινῷ καταληφθῇ, καταλιπὼν τὸ προάστειον, ἐς τὴν πόλιν ἐχώρει, ὡς περιποιήσων αὐτήν.

ΑΠΟΣΧΩΝ. ἀποστάς.

ΛΥΘΕΙΣ. ἀπολυτρωθείς.

¶ δ'. 4. ΤΡΙΤΟΣ ΑΥΤΟΣ. τουτέστι, μετ' ἄλλων δύο.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΞΥΜΒΑΣΙΝ. τὴν κοινὴν τῶν Σικελιωτῶν.

ΠΟΛΙΤΑΣ ΕΠΕΓΡΑΨΑΝΤΟ ΠΟΛΛΟΥΣ. οἰκειώσαντο. ἑτέρους ἐπὶ τοῖς οὖσιν ἐνεγράψαντο εἰς τὴν πόλιν.

ΕΠΕΝΟΕΙ. προεθυμεῖτο, ἠξίου.

ΑΝΑΔΑΣΑΣΘΑΙ. ἐξ ὑπαρχῆς δασμὸν καὶ μερισμὸν ποιῆσαι τῶν Λεοντίνων.

ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΥΣ ΤΕ ΕΠΑΓΟΝΤΑΙ. εἰς βοήθειαν τῆς πόλεως.

ΕΠΛΑΝΗΘΗΣΑΝ ΩΣ ΕΚΑΣΤΟΙ. πλανηθέντες διέστησαν.

ΟΜΟΛΟΓΗΣΑΝΤΕΣ. συνθέμενοι.

ΚΑΙ ΕΡΗΜΩΣΑΝΤΕΣ. καταλιπόντες ἐρήμην.

ΕΠΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑι. ἐπ' ἴσῃ πολιτείᾳ τῶν Συρακουσίων.

ΦΩΚΕΑΣ ΤΕ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. οἱ μὲν, ἐκτεταμένως ἀναγινώσκουσιν, ὡς Πρασιάς· οἱ δὲ, συνεσταλμένως. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ Βρικιννίας.

ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΥΣΙΝ. ἤγουν, λαμβάνοντες εἰς κατοίκησιν.

ΤΟΝ ΦΑΙΑΚΑ ΠΕΜΠΟΥΣΙ. πρὸς τοὺς Συρακουσίους. τὸ ἑξῆς, πείσαντες τοὺς ξυμμάχους ἐπιστρατεῦσαι, ὅπως κοινῇ ἐπιστρατεύσαντες Συρακουσίοις ὡς δύναμιν περιποιουμένοις, διασώσειαν τοὺς Λεοντίνους.

ΤΟΥΣ ΣΦΙΣΙΝ ΟΝΤΑΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

¶ έ. 5. ΕΧΡΗΜΑΤΙΣΕΝ. ὡμίλησε.

ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΑΣ ΤΟΙΣ ἈΘΗΝΑΙΟΙΣ. λόγους προσήνεγκε πειστικούς.

ΟΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΙΚΕΛΙΩΤΩΝ. ἰστέον δὲ, ὅτι οἱ μὲν Ἕλληνες οἱ ἐν Σικελίᾳ, Σικελιῶται λέγονται· οἱ δὲ βάρβαροι οἱ ἐν αὐτῇ, Σικελοί. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ Ἰταλιωτῶν.

ΟΜΟΛΟΓΙΑΝ. τὴν κοινὴν δηλονότι.

ΞΥΝΗΛΛΑΣΣΟΝΤΟ. ἀντὶ τοῦ συνήεσαν.

ΚΑΙ ΑΠΟΙΚΟΥΣ. ἑαυτῶν, τῶν Λοκρῶν.

¶ ς'. 6. ΠΑΝΤΑ ΑΥΤΟΘΕΝ. ἤγουν, πάντα τὰ τοῦ Κλέωνος δηλονότι ἐφαίνετο τῷ Βρασίδᾳ ἀπὸ τοῦ Κερδυλίου.

ΟΠΕΡ ΠΡΟΣΕΔΕΧΕΤΟ. ὁ Βρασίδας.

ΑΥΤΟΝ. τὸν Κλέωνα.

ΣΦΩΝ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΤΗι ΠΑΡΟΥΣΗι ΣΤΡΑΤΙΑι ΑΝΑΒΗΣΕΣΘΑΙ. τὸ ἑξῆς, ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν ἀναβήσεσθαι τὸν Κλέωνα μετὰ τῶν παρόντων στρατιωτῶν. ἀντὶ τοῦ, οὐ περιμείναντα πάντας.

ΑΜΑ ΔΕ ΚΑΙ ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΕΤΟ. ὁ Βρασίδας δηλονότι.

¶ ζ'. 7. ΤΩΝ ΓΑΡ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ ΑΧΘΟΜΕΝΩΝ——ΑΙΣΘΟΜΕΝΟΣ ΤΟΝ ΘΡΟΥΝ. ὁ Κλέων δηλονότι.

ΤΗι ΕΔΡΑι. τῇ προσμονῇ, τῇ διατριβῇ, καὶ τῇ ἀργίᾳ.

ΚΑΙ ΤΟΛΜΑΝ. τὴν τοῦ Βρασίδου.

ΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΣΥΝΗΣ. δηλονότι τοῦ Κλέωνος.

ΚΑΘΗΜΕΝΟΥΣ. ἐνήλλαξεν, εἰπὼν καθημένους, ἀντὶ τοῦ καθημένων.

ΒΑΡΥΝΕΣΘΑΙ. ἤτοι ἄχθεσθαι.

ΚΑΙ ΕΧΡΗΣΑΤΟ ΤΩι ΤΡ. τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἐπῆλθεν ὁ Κλέων τὴν Ἀμφίπολιν, ᾧ καὶ πρόσθεν ἐπὶ Πύλον. τουτέστιν, ἀναλογίστως εὐτυχήσας ἐν τῇ Πύλῳ, ᾠήθη φρόνιμος εἶναι.

ΟΥΧ ΩΣ ΤΩι ΑΣΦΑΛΕΙ, ΗΝ ΑΝΑΓΚΑΖΗΤΑΙ. οὐχ ὡς τῷ πλήθει τῶν ἐναντίων κρατή-

σων, εἰ ἀναγκάζοιτο πολεμεῖν (ὃς οὐδὲ τῇ παρούσῃ στρατιᾷ τοὺς πολεμίους ᾤετο ἀντιτάξασθαι) ἀλλ᾽ ὡς μετὰ τῶν ἐπελευσομένων αὐτῷ συμμάχων πᾶσαν ἐν κύκλῳ περιστήσων τὴν στρατιὰν, καὶ βίᾳ ἐκπολιορκήσων τὴν Ἀμφίπολιν.

ΠΕΡΙΣΧΗΣΩΝ. ἀντὶ τοῦ ὑπερσχήσων, καὶ νικήσων.

ΟΠΟΤΑΝ ΒΟΥΛΗΤΑΙ, ΑΜΑΧΕΙ. λείπει τὸ, δυνατὸν εἶναι.

¶ ή. 8. ΩΣ ΕΙΔΕ ΚΙΝΟΥΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ. παραγινομένους ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν.

ΔΕΔΙΩΣ ΤΗΝ ΑΥΤΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ. οὐ θαῤῥῶν τῇ ἰδίᾳ παρασκευῇ.

ΥΠΟΔΕΕΣΤΕΡΟΥΣ ΕΙΝΑΙ. τοὺς ἑαυτοῦ δηλονότι.

ΑΝΤΙΠΑΛΑ ΓΑΡ ΠΩΣ ΗΝ. ἰσοστάσια ἑκάτερα τὰ στρατεύματα τῶν ἐναντίων.

ΑΛΛΑ ΤΩι ΑΞΙΩΜΑΤΙ. τῇ δυνάμει.

ΚΑΘΑΡΟΝ ΕΞΗΛΘΕΝ. οὐχὶ συγκλύδων, οὐδὲ ἐπικούρων, ἀλλ᾽ αὐτῶν τῶν πολιτῶν.

ΤΕΧΝΗι ΔΕ ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΕΤΟ. δόλῳ.

ΑΝΑΓΚΑΙΑΝ ΟΥΣΑΝ. εὐτελῆ, καὶ οὐκ ἐκ παρασκευῆς.

Η ΑΝΕΥ ΠΡΟΟΨΕΩΣ ΤΕ ΑΥΤΩΝ. ἤγουν, οὕτως ἐνόμισε περιγενέσθαι Κλέωνος καὶ τῶν περὶ αὐτὸν, ἐπιτεθησόμενος κρύφα. ὅπερ ἐστὶ τὸ ἄνευ προόψεως, καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ φανεροῦ. ὅπερ ἐστὶ τὸ καταφρονήσεως τοῦ ὄντος. Ἢ, ἄνευ προόψεώς τε αὐτῶν, ἄνευ τοῦ μὴ ἐπιδεῖξαι τοῖς ἐναντίοις τὸ ἴδιον πλῆθος, καὶ τὴν ὅπλισιν αὐτῶν. τοῦτο γάρ ἐστιν ἄνευ προόψεως. καταφρονηθήσεσθαι γὰρ ὑπὸ Ἀθηναίων ᾤετο, εἰ τὴν οὖσαν αὐτοῖς ἐπιδείξειε παρασκευήν.

ΑΠΟΛΕΞΑΜΕΝΟΣ ΟΥΝ. ἀποκόψας ἐπιλεκτικῶς.

ΚΛΕΑΡΙΔΑι ΠΡΟΣΤΑΞΑΣ. μετὰ Κλεαρίδαν τάξας.

ΑΥΘΙΣ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΟΥΣ, ΕΙ ΤΥΧΟΙ. τῆς συμμαχίας δηλονότι. ἄνευ τῶν ἄλλων λαβεῖν συμμάχων, εἰ τύχοι ἐλθοῦσα αὐτοῖς βοήθεια ἡ παρὰ τοῦ Περδίκκου καὶ τοῦ Πόλλη.

¶ θ΄. 9. ΩΝ ΕΙΩΘΑΤΕ ΚΡΕΙΣΣΟΥΣ ΕΙΝΑΙ. ἀντὶ τοῦ, οὓς εἰώθατε νικᾷν.

ΤΗΝ ΔΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ. τὴν ἐπίθεσιν τὴν κατὰ τῶν πολεμίων.

ΚΑΙ ΜΗ ΑΠΑΝΤΑΣ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙΝ. ἵνα μηδεὶς ὑμῶν, διὰ τὸ κατ᾽ ὀλίγους ὑμᾶς μέλλειν ἐξιέναι τῆς πόλεως, καὶ μὴ ἅπαντας ἀθρόους κινδυνεύειν πρὸς Ἀθηναίους, οὐκ ἀξιόμαχον νομίσας τὴν παρασκευὴν, ἀτολμότερος γένηται.

ΑΤΟΛΜΙΑΝ ΠΑΡΑΣΧΗι. ὑμῖν δηλονότι.

ΤΟΥΣ ΓΑΡ ΕΝΑΝΤΙΟΥΣ ΕΙΚΑΖΩ. εἰκάζω δὲ τοὺς ἐναντίους, καταφρονοῦντας ἡμῶν, καὶ οὐ προσδοκῶντας, ὅτι ἐπεξελευσόμεθα αὐτοῖς, ἀναβῆναι πρὸς τὴν Ἀμφίπολιν, κατὰ θέαν, καὶ νῦν διὰ τὴν θέαν ἀτάκτως ἐσκεδασμένους, ὀλιγωρεῖν. τουτέστι ῥαθυμεῖν.

ΟΣΤΙΣ ΔΕ ΤΑΣ ΤΟΙΑΥΤΑΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ. ὅστις δὲ τὰ τῶν πολεμίων ἁμαρτήματα ἰδὼν, καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν ἐπιχειρῶν, μὴ ἐκ τοῦ φανεροῦ ἀντιτάττηται, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν ἁρμοττομένου, ὀρθῶς ἂν πράττοι.

ΔΟΞΑΝ ΕΧΕΙ. παρέχει.

Α ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΙΟΝ. ἀντὶ τοῦ, δι᾽ ὧν ἄν τις τὸν πολέμιον.

ΕΩΣ ΟΥΝ ΕΤΙ ΑΠΑΡΑΣΚΕΥΟΙ. ἕως ἔτι διὰ τὸ θαῤῥεῖν ἀπαράσκευοι εἶναι, ἀπιέναι τε διανοοῦνται μᾶλλον ἢ μένειν. ῥαθύμως αὐτοῖς διακειμένοις. καὶ πρὸ τοῦ οὖν ταχθῆναι, ἐγὼ μὲν ἔχων.

ΤΑΣ ΠΥΛΑΣ ΑΝΟΙΞΑΣ ΕΠΕΚΘΕΙΝ. θέλησον δηλονότι.

ΕΛΠΙΣ ΓΑΡ. ἡμῖν δηλονότι.

ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΥΤΟΥΣ ΟΥΤΩ. δηλονότι ποιούντων ἡμῶν.

ΤΟ ΓΑΡ ΕΠΙΟΝ ΥΣΤΕΡΟΝ. οἱ γὰρ ὕστερον ἐπιόντες φοβερώτεροι φαίνονται.

ΤΟΥ ΚΑΛΩΣ ΠΟΛΕΜΕΙΝ. ἐκ τριῶν γίνεται τὸ καλῶς πολεμεῖν. Ὅμηρος, Αἰδομένων ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἠὲ πέφανται.

ΚΑΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. ἂν γὰρ νικηθῆτε, καὶ μὴ θανάτῳ ζημιωθῆτε ὑπ᾽ αὐτῶν, ἀλλὰ εὐτυχήσητε καὶ ἄριστα πράξητε, δοῦλοι ἔσεσθε Ἀθηναίων, καὶ δουλείαν χαλεπωτέραν ἢ πρὶν εἴχετε.

ΠΕΡΙ ΟΣΩΝ Ο ΑΓΩΝ ΕΣΤΙΝ. ἐπάθλων.

¶ ί. 10. ΤΩι ΔΕ ΚΛΕΩΝΙ. τὸ ἑξῆς, τῷ δὲ Κλέωνι ἀγγέλλεται, φανεροῦ γενομένου τοῦ Βρασίδου. Καὶ ταῦτα πράσσοντος ἀγγέλλεται.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΑΝ. διὰ τὴν θέαν.

ΑΚΟΥΣΑΣ ΕΠΗΛΘΕΝ. ὁ Κλέων δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΒΟΗΘΟΥΣ ΗΚΕΙΝ. τὰς ἀπὸ τοῦ Περδίκκου.

ΣΧΟΛΗ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. χρόνος ἐγγίγνεσθαι.

ΟΙΣ ΓΑΡ ΑΝ ΤΟΥΤΟ ΓΙΓΝΗΤΑΙ. ὅπερ πάσχουσιν αὐτοί.

ΟΥΚ ΕΙΩΘΑΣΙ ΜΕΝΕΙΝ. οἱ κινοῦντες τὰς κεφαλὰς καὶ τὰ δόρατα, καὶ μὴ ἡσύχως ἀπιόντες, καὶ τὸ ὅλον, ἀτρόμως οὐκ εἰώθασιν ὑπομένειν τοὺς πολεμίους.

ΕΞΕΛΘΩΝ, ΕΘΕΙ ΔΡΟΜΩι. ὁ Βρασίδας.

ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΤΑΥΤΗΝ ΕΥΘΕΙΑΝ. ἤγουν εὐθέως.

ΚΑΙ ΠΡΟΚΕΧΩΡΗΚΕΙ. προαπεληλύθει. εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἦλθεν.

ΕΥΘΥΣ ΑΠΟΡΡΑΓΕΝ. ἀποσπασθὲν τῆς ἄλλης τάξεως.

ΕΦΕΥΓΕ. τρεψάμενος ὁ Βρασίδας καὶ διώξας τοὺς μέσους, ὁρμήσας πρὸς τὸ ἀριστερὸν κέρας, καὶ καταλαβὼν αὐτὸ, μετέβη πάλιν πρὸς τὸ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων.

ΕΠΙΠΑΡΙΩΝ ΤΩι ΔΕΞΙΩι. πλησιάζων ἐπετίθετο τῷ δεξιῷ.

ΟΙ ΔΕ ΠΛΗΣΙΟΝ. τοῦ Βρασίδου δηλονότι.

ΑΠΗΝΕΓΚΑΝ. δηλονότι εἰς τὴν πόλιν.

ΟΙ ΔΕ ΑΥΤΟΥ ΣΥΣΤΡΑΦΕΝΤΕΣ ΟΠΛΙΤΑΙ. ἤτοι αὐτοῦ τοῦ Κλέωνος. ἢ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ.

ΚΑΙ ΟΥ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΕΝΕΔΟΣΑΝ. περιττὸς ὁ καί.

Η ΥΠΟ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ. ἤγουν, ὕστερον μετὰ τὴν μάχην φεύγοντες.

ΑΠΕΚΟΜΙΣΘΗΣΑΝ. διεσώθησαν.

¶ ιά. 11. ΠΕΡΙΕΡΞΑΝΤΕΣ. ἤγουν περιφράξαντες.

ΕΝΤΕΜΝΟΥΣΙΝ. ἐναγίζουσιν, ἐναγίσματα προσφέρουσι, θύουσιν.

ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΟΥΣ ΘΥΣΙΑΣ. ἤγουν, δι' ἔτους θυσιάζειν καὶ ἀγωνίζεσθαι.

ΤΑ ΑΓΝΩΝΕΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑΤΑ. Ἀγνώνεια, τὰ τοῦ Ἅγνωνος· ἐπειδὴ ὁ Ἅγνων Ἀθηναῖος ἦν, ὁ οἰκιστὴς τῆς Ἀμφιπόλεως.

ΠΕΡΙΕΣΕΣΘΑΙ. φυλαχθήσεσθαι.

ΚΑΙ ΕΝ ΤΩι ΠΑΡΟΝΤΙ. πρὸς τὸ παρόν.

ΤΟΝ ΔΕ ΑΓΝΩΝΑ. οὐ τοῦτο λέγει, ὅτι ὁ Ἅγνων οὐχ ἥδετο ταῖς τιμαῖς, ἀλλὰ οὔτε συμφέρειν τοῖς Ἀμφιπολίταις τιμᾶσθαι τὸν Ἅγνωνα, διὰ τὸ κολακεύειν τοὺς Λακεδαιμονίους, οὔτε ἡδὺ ἦν τοῖς Ἀμφιπολίταις τὸ τιμᾶν αὐτόν.

ΟΙ ΜΕΝ ΕΠ' ΟΙΚΟΥ ΑΠΕΠΛΕΥΣΑΝ. οἱ Ἀθηναῖοι.

¶ ιβ΄. 12. ΕΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΝ. Ἡράκλεια ἡ ἐν Τραχῖνι τῆς Θρᾴκης.

ΜΑΧΗ ΑΥΤΗ. ἡ κατὰ τὴν Ἀμφίπολιν τοῦ Βρασίδου.

¶ ιγ΄. 13. ΟΥΔΕΝΑ ΚΑΙΡΟΝ ΕΤΙ ΕΙΝΑΙ. οὐκ ἐν καιρῷ ἔτι εἶναι.

ΤΩΝ ΤΕ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. τῶν μὲν Ἀθηναίων, διὰ τὸ ἡσσηθῆναι, ἀποκεχωρηκότων· τῶν δὲ περὶ τὸν Ῥαμφίαν, οὐκ ὄντων δυνατῶν δρᾶν τι ὧν ὁ Βρασίδας διενοεῖτο.

¶ ιδ΄. 14. ΑΨΑΣΘΑΙ ΜΗΔΕΤΕΡΟΥΣ. Ἀθηναίους καὶ Πελοποννησίους.

ΟΙ ΜΕΝ ΑΘΗΝΑΙΟΙ, ΠΛΗΓΕΝΤΕΣ. ζημιωθέντες.

ΚΑΙ ΔΙ' ΟΛΙΓΟΥ ΑΥΘΙΣ. ἀντὶ τοῦ, μετ' ὀλίγον. καὶ οὐκέτι πιστεύοντες τῇ ἰσχύϊ τῇ αὐτῶν, δι' ἣν τοπρότερον οὐ προσεδέχοντο τὰς σπονδάς.

ΚΑΘΥΠΕΡΤΕΡΟΙ ΓΕΝΗΣΕΣΘΑΙ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΠΑΙΡΟΜΕΝΟΙ. κινούμενοι.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΑΠΟΣΤΩΣΙ. τῶν Ἀθηναίων.

ΜΕΤΕΜΕΛΟΝΤΟ ΤΕ. μετεμέλοντό τε, ἐξὸν, καλῶς καιροῦ ἐπιτηδείου παρατυχόντος τοῦ πράγματος, οὐ συνέβησαν τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΜΕΤΑ ΤΑ ΕΝ ΠΥΛΩι. κατορθώματα.

ΟΙ Δ' ΑΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ μετεμέλοντο.

ΩιΟΝΤΟ ΟΛΙΓΩΝ ΕΤΩΝ ΚΑΘΑΙΡΗΣΕΙΝ. ἤγουν, δι' ὀλίγων ἐτῶν ταπεινώσειν.

ΤΗι ΕΝ ΤΗι ΝΗΣΩι. τῇ Σφακτηρίᾳ.

ΑΥΤΟΜΟΛΟΥΝΤΩΝ ΤΕ. παρὰ τοὺς ἐν Πύλῳ δηλαδὴ Ἀθηναίους. μήπως αὐτομολήσωσιν οἱ Εἵλωτες οἱ ὑπομένοντες παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις, πιστεύοντες τοῖς ἔξω, τουτέστι, τοῖς ηὐτομοληκόσι διὰ τὰ συμβεβηκότα τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΜΕΝΟΝΤΕΣ. οἱ ὑπόλοιποι.

ΤΟΙΣ ΕΞΩ ΠΙΣΥΝΟΙ. αὐτομολήσασι δηλαδή.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΡΓΕΙΟΥΣ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΕΠ' ΕΞΟΔΩι ΕΙΝΑΙ. λήξει.

ΟΥΚ ΗΘΕΛΟΝ ΣΠΕΝΔΕΣΘΑΙ. ἤγουν μετὰ σπονδῶν ποιεῖσθαι.

¶ ιέ. 15. ΤΑΥΤ' ΟΥΝ ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ ΑΥΤΟΙΣ. Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις δηλονότι.

ΗΣΑΝ ΓΑΡ ΟΙ ΣΠΑΡΤΙΑΤΑΙ. τὸ οἱ ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ ἔνιοι. ἦσαν γάρ τινες αὐτῶν Σπαρτιάται τε καὶ πρῶτοι, καὶ τοῖς πρώτοις ξυγγενεῖς. ὡς τὸ εἰκὸς οὖν, οἱ ξυγγενεῖς αὐτῶν σπουδὴν ἐποιοῦντο.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ ΑΥΤΩΝ ΠΡΑΣΣΕΙΝ. τὴν εἰρήνην δηλονότι.

ΟΥΠΩΣ ΗΘΕΛΟΝ. οὐδὲ ὅλως ἤθελον.

ΕΥ ΦΕΡΟΜΕΝΟΙ. ἤγουν εὐτυχοῦντες.

ΕΠΙ ΤΗι ΙΣΗι. ὥστε τὸ προσῆκον αὐτοῖς μόνον ἔχειν, ἀλλὰ δηλονότι καὶ περιττότερον.

ΕΝΔΕΞΟΜΕΝΟΥΣ. ἤτοι προσδεξομένους, δηλονότι τὴν εἰρήνην.

¶ ις΄. 16. Ο ΜΕΝ, ΔΙΑ ΤΟ ΕΥΤΥΧΕΙΝ. ὁ Βρασίδας.

Ο ΔΕ. ὁ Κλέων.

ΔΙΑΒΑΛΛΩΝ. προσδεξομένους, λείπει τὴν εἰρήνην.

ΠΛΕΙΣΤΑ ΤΩΝ ΤΟΤΕ ΕΥ ΦΕΡΟΜΕΝΟΣ. ἤτοι ἐν πλείστοις πράγμασι.

ΚΑΙ ΟΣΤΙΣ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΤΥΧΗι ΑΥΤΟΝ ΠΑΡΑΔΙΔΩΣΙ. τῇ ἀλόγῳ φορᾷ τῆς τύχης.

ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΕΧΕΙΝ. ᾤετο δηλονότι.

ΔΙΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ. ἤγουν ὑβριζόμενος.

ΑΕΙ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ. ἤγουν κατηγορούμενος.

ΠΑΡΑΝΟΜΗΘΕΙΣΑΝ. ἤγουν, παρανόμως δοθεῖσαν αὐτῷ.

ΤΗΝ ΓΑΡ ΠΡΟΜΑΝΤΙΝ. ἤγουν, τὴν προαγορεύουσαν ἐκ μαντείας.

ΔΙΟΣ ΥΙΟΥ ΗΜΙΘΕΟΥ ΤΟ ΣΠΕΡΜΑ. ἡμιθέου μὲν, τοῦ Ἡρακλέους λέγει· σπέρμα δὲ, τὸν ἀπόγονον, οὗτος δ' ἦν ὁ Πλειστοάναξ. ἀναφέρειν δὲ, τὸ κατάγειν. εὐλάκαν δὲ, τὴν ὕνιν Λακεδαιμόνιοι λέγουσιν. ἔνιοι δὲ, τὴν δίκελλαν, ἀπὸ τοῦ λακαίνειν, ἤτοι σκάπτειν. εὐλάξειν δὲ, ἀρόσειν. τοιοῦτο δέ τι λέγει, ἀργυρέᾳ εὐλάκᾳ εὐλάξειν, τουτέστι, λιμὸν ἔσεσθαι, καὶ πολλοῦ σφόδρα τὸν σῖτον ὠνήσεσθαι, ὥσπερ ἀργυροῖς ἐργαλείοις χρωμένους. ἔνιοι δὲ οὐ λυσιτελήσειν φασὶν αὐτοῖς τὴν γῆν γεωργεῖν, ὥσπερ εἰ ἀργυροῖς ἐργαλείοις ἐχρῶντο.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΛΛΟΤΡΙΑΣ. ἤγουν ὑπερορίας.

ΑΝΑΦΕΡΕΙΝ. ἀνακαλεῖσθαι.

ΜΕΤΑ ΔΩΡΩΝ Δ. οἱ μὲν, τὴν δόκησιν ἀντὶ τοῦ δοκήσεως φασὶ κεῖσθαι, διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτὲ μετὰ δώρων δοκήσεως ἀναχώρησιν· οἱ δὲ, τηρήσαντες τὴν δόκησιν, τὴν ἀναχώρησιν μᾶλλον, ἀντ' ἀναχωρήσεως ἐδέξαντο. ἄλλοι δὲ τὴν δόκησιν ἐπὶ τῆς λήψεως τῶν δώρων ἔλαβον. ἵν' οὕτω νοῆται, ἤτοι, διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτὲ μετὰ δώρων λῆψιν ἀναχώρησιν. καὶ δεκτέον τοῦτο.

ΟΙΚΟΥΝΤΑ, ΦΟΒΩι ΤΩι ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. ὁ Πλειστοάναξ διαφυγὼν, ᾤκησεν ἐν Λυκαίῳ. Τοῦ δὲ τόπου, καθ' ὃν ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν, τὸ μὲν ἥμισυ, ἦν ἱερὸν, τὸ δὲ ἥμισυ, βέβηλον.

ΕΤΙ ΕΝΟΣ ΔΕΟΝΤΙ. τοῦτο συντακτέον τῷ

χρόνῳ. ἤγουν, μετὰ τὸν χρόνον τῆς προῤῥήσεως τῆς μαντείας, προτρέψαι τοὺς Λακεδαιμονίους. ἵν' ᾖ, χρόνῳ δὲ προτρέψαι τοὺς Λακεδαιμονίους, ἑνὸς δέοντι εἰκοστῷ.

¶ ιζ΄. 17. ΤΗι ΔΙΑΒΟΛΗι. τῇ ὕβρει τῇ τῶν ἐχθρῶν.

ΑΝΕΠΙΛΗΠΤΟΣ ΕΙΝΑΙ. μὴ ἂν αὐτὸς παρέξων κατηγορίας ἀφορμήν, προὐθυμήθη τὴν ξύμβασιν.

ΗΕΣΑΝ ΕΣ ΛΟΓΟΥΣ. ἀλλήλοις δηλονότι.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΕ ΠΡΟΕΠΑΝΕΣΕΙΣΘΗ. ἡ πολεμικὴ παρασκευὴ προηπειλήθη.

ΩΣ ΕΠΙΤΕΙΧΙΣΜΟΝ. ὡς μελλόντων φρούρια ἐπιτειχίσειν ἐν τῇ Ἀττικῇ τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ. ἐπειδὴ συνερχόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἐπιζητοῦντες κατὰ τὸ δίκαιον παρ' ἀλλήλων τινάς, συνέβησαν.

ΔΙΚΑΙΩΣΕΙΣ. αἰτήματα δίκαια.

ΠΡΟΕΝΕΓΚΟΝΤΩΝ. προβαλόντων.

ΑΝΤΑΠΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΓΑΡ. τῶν Ἀθηναίων.

ΑΛΛ' ΟΜΟΛΟΓΙΑι. ἑκουσίῳ θελήματι.

ΕΧΕΙΝ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ. τὴν Πλάταιαν.

ΤΗΝ ΝΙΣΑΙΑΝ. ἀπὸ κοινοῦ, τὸ ἔχειν. αὐτοτελεῖς αὐτούς, καὶ μὴ ἄλλους συντελοῦντας.

¶ ιή. 18. ΚΑΙ ΘΕΩΡΕΙΝ. θεωροὺς πέμπειν.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΥΣ ΕΙΝΑΙ. ἤγουν, τοῖς καθ' αὑτοὺς νόμοις χρωμένους.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΚΟΥΣ. ἀπὸ κοινοῦ τό, ἔχειν αὐτοτελεῖς αὐτοὺς καὶ μὴ ἄλλοις συντελοῦντας. αὐτόδικοι ἄνθρωποι, οἱ ἐν αὑτοῖς τὴν διαφορὰν δίκῃ λύοντες, καὶ μὴ μετάγοντες αὐτὴν εἰς ὑπερορίους ἀνθρώπους.

ΔΙΑΦΟΡΟΝ Ηι ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ. ἤγουν, Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους.

ΔΙΚΑΙΣ ΧΡΗΣΘΩΝ. ἤγουν κρίσει δικαίᾳ.

ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΤΟΝ ΦΟΡΟΝ. διδούσας τὸ ἐτήσιον τέλος.

ΤΟΝ ΕΠ' ἈΡΙΣΤΕΙΔΟΥ. ταχθέντα δηλονότι.

ΟΠΛΑ ΔΕ ΜΗ ΕΞΕΣΤΩ. ἐὰν ἀποδιδῶσι τὸν φόρον οἱ σύμμαχοι τοῖς Ἀθηναίοις, ὅπλα μὴ ἐπιφερέτωσαν αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὰς σπονδάς.

ΕΠΙ ΚΑΚΩι. τῶν πόλεων.

ΑΠΟΔΙΔΟΝΤΩΝ ΤΟΝ ΦΟΡΟΝ. τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐν ταῖς πόλεσι.

ΚΟΡΥΦΑΣΙΟΝ. τὴν Πύλον λέγει.

ΕΝ ΤΩι ΔΗΜΟΣΙΩι. ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ.

ΕΝ ΔΗΜΟΣΙΩι. ἀποδότωσαν.

ΚΑΤΑ ΤΑΥΤΑ. ἤγουν, κατὰ τὴν ὁμοίαν συμφωνίαν.

ΤΟΝ ΜΕΓΙΣΤΟΝ. ἤγουν, τὸν ἰσχυρότατον.

ΟΠΗ ΑΝ ΔΟΚΗι. ἤγουν, ὡς ἂν δοκῇ.

¶ κ΄. 20. ΕΚ ΔΙΟΝΥΣΙΩΝ. ἤγουν, μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Διονύσου.

ΑΥΤΟΔΕΚΑΕΤΩΝ. ὁλοκλήρων.

ΠΑΡΕΝΕΓΚΟΥΣΩΝ. παρελθουσῶν.

ΣΗΜΑΙΝΟΝΤΩΝ. σημασίαν καὶ δήλωσιν διδόντων.

ΟΥ ΓΑΡ ΑΚΡΙΒΕΣ ΕΣΤΙΝ. ἤγουν, ἀκριβὴς ἡ ἀλήθειά ἐστιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. οἷς καὶ ἀρχομένοις (ἤγουν, ἐν τῇ ἀρχῇ οὖσι τοῦ πολέμου) καὶ μεσοῦσιν (ἤγουν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πολεμοῦ οὖσιν) ἐπεγένετό τι.

ΚΑΤΑ ΘΕΡΗ ΔΕ ΚΑΙ ΧΕΙΜΩΝΑΣ. κατὰ θέρη (φησὶ) καὶ χειμῶνας τὰ δέκα ἔτη σκοπείτω τὶς, καὶ μὴ ἐξαριθμείσθω μήτε τοὺς ἄρχοντας, μήτε τοὺς ἀπὸ ἄλλης τινὸς τιμῆς ἐπωνύμους τοῖς ἔτεσι γεγενημένους. οὐ γὰρ ἀκριβῶς ἐντεῦθεν οἱ χρόνοι τῶν πράξεων λαμβάνονται, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῶν ἀρχόντων, καὶ κατὰ τοὺς μέσους, καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους, πολλὰ ἐπράχθη. τὸ αἴτιον τοῦτό ἐστι τοῦ τὸν Θουκυδίδην κατὰ θέρη καὶ χειμῶνας τὸν χρόνον διῃρηκέναι, καὶ μὴ κατ' ἐνιαυτόν.

ΕΝΙΑΥΤΟΥ ΤΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ ΕΧΟΝΤΟΣ. ὅτι δέκα ἔτη ἐπολέμησαν Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι.

¶ κά. 21. ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ. συμμάχους.

ΩΣ ΕΙΡΗΤΟ ΕΚΑΣΤΟΙΣ. συνεφωνήθη.

ΟΙ Δ' ΟΥΚ ΗΘΕΛΟΝ. δέξασθαι τοὺς Ἀθηναίους.

ΠΑΡΕΔΩΚΕ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. τὴν Ἀμφίπολιν.

ΒΙΑι ΕΚΕΙΝΩΝ. τῶν Χαλκιδέων.

ΑΥΤΟΘΕΝ. ἤγουν, ἀπὸ τῆς Ἀμφιπόλεως.

ΜΕΤΑΚΙΝΗΤΗ. ἤγουν, δυνατὴ κινηθῆναι.

ΚΑΤΕΙΛΗΜΜΕΝΑΣ. ἰσχυράς.

¶ κβ΄. 22. ΟΙ ΔΕ ΞΥΜΜΑΧΟΙ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΚΑΙ ΑΥΤΩΝ ΤΟΥΣ ΜΗ. ἐξ αὐτῶν τῶν συμμάχων.

ΔΙΚΑΙΟΤΕΡΑΣ. ἰσχυροτέρας τῷ δικαίῳ.

ΤΟΥΤΩΝ. τῶν γενομένων.

ΩΣ Δ' ΑΥΤΩΝ. τῶν συμμάχων.

ΟΥΚ ΕΣΗΚΟΥΟΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΕΠΕΙΔΗ ΟΥΚ ΗΘΕΛΟΝ. οὐ βουλομένων (φησὶ) τῶν ἄλλων συμμάχων σπένδεσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ Λακεδαιμόνιοι καθ' ἑαυτοὺς ἐσπείσαντο, νομίζοντες ἥκιστα ἂν οὕτω πρὸς Ἀθηναίους χωρήσειν τοὺς Ἀργείους προσθησομένους αὐτοῖς. πεποιημένοι γὰρ ἔμπροσθεν πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδάς, τότε τῶν Ἀθηναίων εὖ φερομένων, οὐκ ἐβούλοντο πρὸς Λακεδαιμονίους ἐπισπένδεσθαι, ἐλθόντων Ἀμπελίδου καὶ Λίχου. οὐκ ἐβούλοντο δὲ ἐπισπένδεσθαι οἱ Ἀργεῖοι, νομίζοντες χωρὶς Ἀθηναίων οὐ δεινοὺς εἶναι Λακεδαιμονίους. πρὸς τούτῳ δέ, καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον οἱ Λακεδαιμόνιοι ᾤοντο ἡσυχάζειν, γενομένων τῶν σπονδῶν. εἰ γὰρ μὴ ἐγεγόνεσαν, ἀλλὰ ἐξῆν προσχωρεῖν ταῖς Ἀθηναίοις, τούς τε Ἀργείους καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς πρὸς Ἀθηναίους ἂν ἀποστῆναι.

ΕΙ ΕΞΗΝ ΧΩΡΕΙΝ. τοὺς Πελοποννησίους.

ΚΑΙ ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΛΟΓΩΝ. συμβατικῶν.

¶ κγ΄. 23. ΞΥΜΜΑΧΟΙ ΕΣΟΝΤΑΙ. ξυμμαχία Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων.

ΠΟΛΕΜΙΑΝ ΕΙΝΑΙ ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. τῶν κακῶς ποιησάντων τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΑΜΦΩ ΤΩ ΠΟΛΕΕ. λείπει, τὴν ἐπελθοῦσαν πόλιν.

ΗΝ ΔΕ Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΕΠΑΝΙΣΤΗΤΑΙ. ἀντὶ τοῦ, ἢν δὲ οἱ Εἵλωτες ἐπανίστωνται. ἤγουν, τὸ πλῆθος τῶν δούλων.

ΠΑΝΤΙ ΣΘΕΝΕΙ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ. ἤγουν, κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.

¶ κδ'. 24. ΜΕΤΑ ΤΑΣ ΣΠΟΝΔΑΣ. τὰς κοινὰς δηλονότι, ὧν μετεῖχον καὶ οἱ σύμμαχοι.

ΤΟΥΣ ΕΚ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ. ληφθέντας δηλονότι.

ΞΥΝΕΧΩΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ. ἀδιαστάτως, συνημμένως.

¶ κέ. 25. ΔΙΕΚΙΝΟΥΝ ΤΑ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ. κατέλυον τὰ κατὰ τὰς σπονδάς.

ΚΑΙ ΑΜΑ. σὺν τούτῳ.

ΥΠΟΠΤΟΙ ΕΓΕΝΟΝΤΟ. ἤγουν διάφοβοι.

Α ΕΙΡΗΤΟ. ἐν ταῖς σπονδαῖς.

ΚΑΙ ΕΠΙ ΕΞ ΕΤΗ ΜΕΝ ΚΑΙ ΔΕΚΑ ΜΗΝΑΣ. ἓξ ἔτη καὶ δέκα μῆνας ἡ ἀβέβαιος εἰρήνη Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ δεκάτου ἔτους, παρέτεινεν.

ΕΠΙ ΤΗΝ ΕΚΑΤΕΡΩΝ. μὴ ἐπὶ τὴν ἀλλήλων.

¶ κς'. 26. ΕΠΤΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΙΝ. εἰκοσιεπτὰ ἔτη ὁ πόλεμος τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων παρέτεινεν.

ΟΥΚ ΟΡΘΩΣ ΔΙΚΑΙΩΣΕΙ. ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἀληθῶς καὶ δικαίως κρινεῖ.

ΕΞΩ ΤΕ ΤΟΥΤΩΝ. ἄνευ τούτων.

ΟΥΔΕΝ ΗΣΣΟΝ ΠΟΛΕΜΙΟΙ ΗΣΑΝ. καὶ μετὰ τὴν εἰρήνην δηλονότι.

ΒΟΙΩΤΟΙ ΤΕ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑΝ ΔΕΧΗΜΕΡΟΝ ΗΓΟΝ. Βοιωτοί τε πρὸς δέκα ἡμέρας ἐκεχειρίαν ἐπεσπένδοντο πρὸς Ἀθηναίους.

ΤΩι ΔΕΚΑΕΤΕΙ. τῷ προειρημένῳ.

ΙΣΧΥΡΙΣΑΜΕΝΟΙΣ. προτείνουσί τι ἰσχυρόν.

ΜΟΝΟΝ ΔΗ ΤΟΥΤΟ ΕΧΥΡΩΣ ΞΥΜΒΑΝ. ἤτοι μόνον δὴ τοῦτο ἰσχυρῶς μαρτυρῆσαν.

ΠΡΟΦΕΡΟΜΕΝΟΝ. προλεγόμενον.

ΟΤΙ ΤΡΙΣ ΕΝΝΕΑ. περὶ τοῦ χρησμοῦ, ὅτι τρὶς ἐννέα ἔτη ὁ πόλεμος παρέτεινεν.

ΕΠΕΒΙΩΝ ΔΕ. ἤγουν, μετὰ τὴν κίνησιν τοῦ πολέμου.

ΑΙΣΘΑΝΟΜΕΝΟΣ ΤΕ. ἀντὶ τοῦ ἀκμάζων, διὰ τὸ μὴ παρηβηκέναι τὴν ἡλικίαν, παρακολουθῶν πᾶσι.

ΕΤΗ ΕΙΚΟΣΙΝ. ὅτι ὁ συγγραφεὺς εἴκοσιν ἔτη ἔφυγε τὴν πατρίδα, καὶ περὶ Πελοπόννησον διέτριβε.

ΠΑΡ' ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ. τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων.

ΑΥΤΩΝ ΜΑΛΛΟΝ. τῶν πραγμάτων.

ΑΙΣΘΕΣΘΑΙ. διὰ τὸ ἡσυχάζειν, καὶ μὴ πολεμεῖν αὐτοῦ, μᾶλλον παρηκολούθησα τοῖς γενομένοις.

ΩΣ ΕΠΟΛΕΜΗΘΗ. μετὰ τοῦ πολέμου κατέστη.

¶ κζ'. 27. ΑΙ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΟΥΤΕΙΣ. αἱ κοιναί.

ΑΙ ΞΥΜΜΑΧΙΑΙ. ἤγουν αἱ ἴδιαι, αἱ πρὸς Ἀθηναίους ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ ἀνάπαλιν.

ΤΡΑΠΟΜΕΝΟΙ ΠΡΩΤΟΝ. ἀπελθόντες.

ΠΡΟΣ ΤΙΝΑΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΕΛΕΙ ΟΝΤΩΝ ΑΡΓΕΙΩΝ. ἤγουν, πρός τινας ἄρχοντας τῶν Ἀργείων.

ΟΥΚ ΕΠ' ΑΓΑΘΩι. οὐκ ἐπὶ συμφέροντι.

ΚΑΙ ΨΗΦΙΣΑΣΘΑΙ. τοὺς Ἀργείους.

ΩΣΤΕ ΤΗι ΑΛΛΗΛΩΝ ΕΠΙΜΑΧΕΙΝ. ἀσθενεῖ δηλονότι οὔσῃ, καὶ κατατριβομένῃ ὑπὸ τῶν ἐναντίων.

ΑΠΟΔΕΙΞΑΙ ΔΕ ΑΝΔΡΑΣ ΟΛΙΓΟΥΣ. ἤγουν, γνωρίμους καταστῆσαι ἡμῖν.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ. ἀνάθεσιν τῶν ὅλων πραγμάτων ἔχοντας.

ΜΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΕΙΝΑΙ. τοὺς σπενδομένους τοῖς Ἀργείοις, μὴ τῷ δήμῳ διαλέγεσθαι, ἀλλὰ τοῖς αὐτοκράτορα ἔχουσιν ἀρχήν.

ΤΟΥ ΜΗ ΚΑΤΑΦΑΝΕΙΣ. ἵνα μὴ φωραθῶσιν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οἱ συντεταγμένοι τοῖς Ἀργείοις, ἤγουν συνθέμενοι.

ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. τοὺς Κορινθίους, ἢ ἄλλους.

ΤΟΥΣ ΜΗ ΠΕΙΣΑΝΤΑΣ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ. τῶν Ἀργείων.

ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΕΣΘΑΙ. τοῖς Ἀργείοις.

¶ κή. 28. ΑΝΔΡΕΣ ΑΚΟΥΣΑΝΤΕΣ. τῶν Κορινθίων.

ΑΝΗΝΕΓΚΑΝ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ. τῶν Κορινθίων.

ΕΣ ΤΕ ΤΑΣ ΑΡΧΑΣ εἰς τοὺς ἐν τέλει.

ΤΟΥΤΩΝ ΔΕ ΜΗΔΕΤΕΡΟΙΣ ΕΞΕΙΝΑΙ. τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων.

ΑΙ ΣΠΟΝΔΑΙ ΗΣΑΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΗΓΗΣΕΣΘΑΙ. ἡγεμόνες ἔσεσθαι.

ΤΟΝ ΧΡΟΝΟΝ ΤΟΥΤΟΝ. τὸν τοῦ πολέμου δηλονότι.

ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΗ. ὑπερβαλλόντως.

ΚΑΚΩΣ ΗΚΟΥΣΕΝ. ὑβρίσθη.

ΚΑΙ ΥΠΕΡΩΦΘΗ. ἐξουδενώθη.

ΔΙΑ ΤΑΣ ΞΥΜΦΟΡΑΣ. διὰ τὰς ταλαιπωρίας, ἃς ἔπαθον οἱ Ἕλληνες.

ΑΡΙΣΤΑ ΕΣΧΟΝ ΤΟΙΣ ΠΑΣΙ. διετέθησαν.

ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ ΔΕ ΜΑΛΛΟΝ. τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις.

ΕΚΚΑΡΠΩΣΑΜΕΝΟΙ. τοὺς καρποὺς καὶ τὰς προσόδους λαβόντες ἀπὸ τῆς γῆς ἀκεραίους, διὰ τὸ μὴ πολεμεῖν.

¶ κθ'. 29. ΜΑΝΤΙΝΗιΣ Δ' ΑΥΤΟΙΣ. Μαντινέων καὶ Ἀργείων συμμαχία.

ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀργείοις.

ΚΑΙ ΟΙ ΞΥΜΜΑΧΟΙ ΑΥΤΩΝ. τῶν Μαντινέων.

ΚΑΤΕΣΤΡΑΠΤΟ. δεδούλωτο.

ΥΠΗΚΟΟΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΟΥ ΠΕΡΙΟΨΕΣΘΑΙ ΣΦΑΣ. οὐκ ἐπιτρέψειν τοῖς Μαντινεῦσι τοὺς Λακεδαιμονίους ἄρχειν τῶν κατεστραμμένων, καὶ ταῦτα σχολὴν ἄγοντας τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΚΑΙ ΣΧΟΛΗΝ ΗΓΟΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΩΣΤΕ ΑΣΜΕΝΟΙ. οἱ Μαντινεῖς.

ΠΟΛΙΝ ΤΕ ΜΕΓΑΛΗΝ. ἰσχυράν.

ΔΙΑΦΟΡΟΝ. μαχομένην.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗΝ. εὐνομουμένην.

ΩΣ ΚΑΙ ΣΦΙΣΙ ΠΟΙΗΤΕΟΝ ΤΟΥΤΟ. ἤγουν, τὸ προσελθεῖν τοῖς Ἀργείοις.

ΝΟΜΙΣΑΝΤΕΣ. οἱ Πελοποννήσιοι.

ΕΙΔΟΤΑΣ. τοὺς Μαντινεῖς.

ΜΕΤΑΣΤΗΝΑΙ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Μαντινέας.

ΕΝ ΤΑΙΣ ΣΠΟΝΔΑΙΣ ΤΑΙΣ ΑΤΤΙΚΑΙΣ. ἀντὶ τοῦ, ἐπὶ τοὺς Ἀττικούς.

ΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ ΔΙΕΘΟΡΥΒΕΙ. διὰ πάσης τῆς Πελοποννήσου θόρυβον καθίστη.

ΔΙΚΑΙΟΝ ΓΑΡ ΕΙΝΑΙ ΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΞΥΜΜΑΧΟΙΣ. ἤγουν σὺν πᾶσιν.

ΩΣΤΕ ΦΟΒΟΥΜΕΝΟΙ ΟΙ ΠΟΛΛΟΙ. τῶν Πελοποννησίων.

¶ λ'. 30. ΠΡΟΚΑΤΑΛΑΒΕΙΝ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ. φθάσαι πρὶν μέλλειν τοὺς Κορινθίους προσχωρεῖν τοῖς Ἀργείοις.

ΤΗΝ ΤΕ ΕΣΗΓΗΣΙΝ. τὸ εἰσηγήσασθαι δηλονότι προσχωρῆσαι τοῖς Ἀργείοις τοὺς Ἕλληνας.

ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ. δεινοῦ· ἤγουν ᾐτιῶντο.

ΣΦΩΝ ΑΠΟΣΤΑΝΤΕΣ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΙΡΗΜΕΝΟΝ. ἀντὶ τοῦ ὁρισθέντος.

ΚΥΡΙΟΝ ΕΙΝΑΙ. κεκυρωμένον, βέβαιον εἶναι.

ΚΟΡΙΝΘΙΟΙ. τὸ ἑξῆς, Κορίνθιοι δὲ ἀντέλεγον.

ΞΥΜΜΑΧΩΝ. αὐτῶν δηλονότι.

ΕΔΕΞΑΝΤΟ ΤΑΣ ΣΠΟΝΔΑΣ. τὰς πρὸς Ἀθηναίους. τὰς τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων.

ΠΑΡΕΚΑΛΕΣΑΝ ΔΕ ΑΥΤΟΥΣ ΑΥΤΟΙ. αὐτοὺς τοὺς ξυμμάχους αὐτοὶ οἱ Κορίνθιοι.

ΠΑΡΕΚΑΛΕΣΑΝ. λείπει τὸ παρεῖναι.

ΑΥΤΟΙ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. ἤγουν, πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τοὺς πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων.

ΑΝΤΕΛΕΓΟΝ ΤΟΙΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΣ. τὸ ἑξῆς, Κορίνθιοι δὲ ἀντέλεγον.

ΟΥΤΕ ΣΟΛΕΙΟΝ ΣΦΙΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ αὐτῶν.

ΑΠΕΛΑΒΟΝ. οἱ Κορίνθιοι.

ΟΜΟΣΑΙ ΓΑΡ ΑΥΤΟΙΣ ΟΡΚΟΥΣ. τοῖς ἐπὶ Θράκης.

ΟΤΕ ΜΕΤΑ ΠΟΤΙΔΑΙΑΤΩΝ. ἀφισταμένων.

ΤΟΠΡΩΤΟΝ ΑΦΙΣΤΑΝΤΟ. οἱ ἐπὶ τῆς Θράκης.

ΘΕΩΝ ΓΑΡ ΠΙΣΤΕΙΣ ΟΜΟΣΑΝΤΕΣ. ἤγουν, θεῶν ὅρκους ἐπὶ πίστει.

ΠΡΟΔΙΔΟΝΤΕΣ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς ἐπὶ Θράκης.

ΕΙΡΗΣΘΑΙ Δ', ΟΤΙ ΗΝ ΜΗ ΘΕΩΝ. ἔφασαν δὲ εἰρῆσθαι ἐν ταῖς σπονδαῖς δηλονότι.

ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΜΕΝ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΟΡΚΩΝ. τῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ Θράκης.

ΟΙ ΔΕ ΕΣ ΤΟΝ ΥΣΤΕΡΟΝ ΞΥΛΛΟΓΟΝ. οἱ Κορίνθιοι.

ΠΑΡΑ ΣΦΙΣΙ. τοῖς Κορινθίοις.

ΠΡΟΕΙΠΟΝ ΗΚΕΙΝ. τοὺς Ἀργείους.

¶ λά. 31. ΕΠΕΙΤΑ ΕΚΕΙΘΕΝ. ἀπὸ τῆς Κορίνθου.

ΕΣ ΑΡΓΟΣ ΕΛΘΟΝΤΕΣ. οἱ Ἠλεῖοι.

ΞΥΜΜΑΧΟΙ ΕΓΕΝΟΝΤΟ. οἱ Ἠλεῖοι δηλονότι.

ΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΙ ΓΑΡ. ἐχθροί.

ΕΠΙ ΤΗι ΗΜΙΣΕΙΑι ΤΗΣ ΓΗΣ. ἤγουν, ἐπὶ τῷ καρποῦσθαι τὸ ἥμισυ τῆς γῆς.

ΕΠΕΙΤΑ ΠΑΥΣΑΜΕΝΩΝ. τοῦ ἀποφέρειν δηλονότι.

ΕΠΗΝΑΓΚΑΖΟΝ. ἀποφέρειν δηλονότι.

ΟΙ Δ' ΕΤΡΑΠΟΝΤΟ. Ἠλεῖοι.

ΕΠΙΤΡΑΠΕΙΣΗΣ. δοθείσης.

ΙΣΟΝ ΕΞΕΙΝ. ἀντὶ τοῦ, μὴ ἕξειν τὸ δίκαιον.

ΑΝΕΝΤΕΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ. ἀντὶ τοῦ, παυσάμενοι τοῦ ἐπιτρέψαι τὴν δίκην Λακεδαιμονίοις.

ΤΗΝ ΓΗΝ ΕΤΕΜΟΝ. ἐδῄουν.

ΟΥΔΕΝ ΗΣΣΟΝ ΕΔΙΚΑΣΑΝ. ἀντὶ τοῦ ἐπίσης.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΥΣ ΕΙΝΑΙ. τῆς δίκης δηλονότι.

ΚΑΙ, ΩΣ ΟΥΚ ΕΜΜΕΙΝΑΝΤΩΝ. τῶν Ἠλείων δηλονότι.

ΝΟΜΙΖΟΝΤΕΣ ΠΟΛΙΝ. τὸ Λέπρεον.

ΣΦΩΝ ΑΦΕΣΤΗΚΥΙΑΝ. τῶν Ἠλείων.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΞΥΝΘΗΚΗΝ. ξύμβασιν.

ΚΑΙ ΕΞΕΛΘΕΙΝ. τοῦ πολέμου.

ΩΣ ΟΥΚ ΙΣΟΝ ΕΧΟΝΤΕΣ. τὸ δίκαιον.

ΕΓΕΝΟΝΤΟ ΔΕ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΡΙΝΘΙΟΙ. σύμμαχοι δηλονότι.

ΕΥΘΥΣ ΜΕΤ' ΕΚΕΙΝΟΥΣ. τοὺς Ἠλείους δηλονότι.

ΤΟ ΑΥΤΟ ΛΕΓΟΝΤΕΣ. τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες.

¶ λβ'. 32. ΕΚΠΟΛΙΟΡΚΗΣΑΝΤΕΣ. ἤγουν, ἑλόντες, καὶ δουλώσαντες ἐκ πολιορκίας.

ΧΡΗΣΑΝΤΟΣ. τὸ κατάγειν δηλονότι Δηλίους.

ΗΡΞΑΝΤΟ ΠΟΛΕΜΕΙΝ. πρὸς ἀλλήλους δηλονότι.

ΟΡΩΝΤΕΣ ΜΕΓΑ ΜΕΡΟΣ ΟΝ. τῆς Πελοποννήσου.

ΕΙ ΣΦΙΣΙ ΠΡΟΣΓΕΝΟΙΤΟ. προσκτηθείη.

ΩΣ ΔΕ ΟΥΔΕΝ ΑΝ. ἤγουν, οὐκ ἄν.

ΕΝΑΝΤΙΩΘΗΝΑΙ. ἐναντίοι γενέσθαι.

ΑΝΕΙΣΑΝ ΤΗΣ ΦΙΛΟΝΕΙΚΙΑΣ. ἀπέστησαν τῆς μάχης.

ΟΜΩΣ ΔΕ ΕΛΘΟΝΤΕΣ. οἱ Κορίνθιοι.

ΚΑΙ ΣΦΙΣΙ ΠΟΙΗΣΑΙ. λείπει τὸ ἠξίουν.

ΑΞΙΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΙΩΜΕΝΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ. ᾐτιῶντο οἱ Κορίνθιοι δηλονότι τοὺς Βοιωτοὺς, ὅτι συνέθεντο αὐτοῖς ἀπειπεῖν τὰς πρὸς Ἀθηναίους σπονδάς.

¶ λγ'. 33. ΕΠΙΚΑΛΕΣΑΜΕΝΩΝ. τῶν Παῤῥασίων.

ΣΦΑΣ. τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΤΟ ΕΝ ΚΥΨΕΛΟΙΣ ΤΕΙΧΟΣ. ἐπιτετειχισμένον ὥστε βλάπτειν τὴν Σκιρῖτιν.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΕΦΡΟΥΡΟΥΝ. οἱ Μαντινεῖς.

¶ λδ'. 34. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣ ΕΙΝΑΙ. μετὰ τῶν ἐκ τῶν Εἱλώτων ἐλευθέρων.

ΤΟΥΣ Δ' ΕΚ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ. τῆς Πύλου.

ΤΑ ΟΠΛΑ ΠΑΡΑΔΟΝΤΑΣ. τότε ἐν τῇ μάχῃ πρὸς Ἀθηναίους.

ΩΣΤΕ ΜΗΤΕ ΑΡΧΕΙΝ, ΜΗΤΕ ΠΡΙΑΜΕΝΟΥΣ ΤΙ, Η ΠΩΛΟΥΝΤΑΣ. ἤγουν, μὴ εἶναι κυρίους ἢ πρίασθαι, ἢ πωλεῖν.

ΕΠΙΤΙΜΟΙ. ἤγουν ἔντιμοι.

¶ λέ. 35. ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΑΛΛ. διὰ τὸ ἀλλήλοις μὴ ἀνταποδιδόναι τὰ χωρία.

ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΕ ΠΡΟΥΘΕΝΤΟ. ἔταξαν.

ΑΝΕΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ. συμφωνίας γεγραμμένης.

ΤΟΥΣ ΜΗ ΕΣΙΟΝΤΑΣ. εἰς τὰς σπονδάς.

ΟΥΔΕΝ ΕΡΓΩι ΓΙΓΝΟΜΕΝΟΝ. ἀντὶ τοῦ πραττόμενον.

ΑΛΛΑ ΧΩΡΙΑ ΕΙΧΟΝ. τῶν Λακεδαιμονίων οἱ Ἀθηναῖοι.

ΕΙΡΗΜΕΝΑ. τεταγμένα.

ΗΣΥΧΙΑ ΗΝ. ἀπραξία πολέμου.

ΚΑΙ ΕΦΟΔΟΙ ΠΑΡ' ΑΛΛΗΛΟΥΣ. ἐπιμιξίαι.

¶ λϛ'. 36. ΕΛΘΟΥΣΩΝ ΠΡΕΣΒΕΙΩΝ. εἰς τὴν Λακεδαίμονα.

ΚΑΙ ΟΥΔΕΝ ΞΥΜΒΑΝΤΩΝ. ἤγουν κατ' οὐδέν.

ΩΣ ΑΠΗιΕΣΑΝ ΕΠ' ΟΙΚΟΥ. οἱ Βοιωτοὶ καὶ οἱ Κορίνθιοι.

ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΙΔΙΟΥΣ. ἰδίᾳ διειλέχθησαν αὐτοῖς τοῦ λῦσαι τὰς σπονδάς.

ΤΑΥΤΑ ΤΕ ΓΙΓΝΩΣΚΕΙΝ. εἰς νοῦν ἔχειν.

ΚΑΛΩΣ ΣΦΙΣΙ ΦΙΛΙΟΝ ΓΕΝΕΣΘΑΙ. βεβαίως φίλιον τοῖς Λακεδαιμονίοις γενέσθαι, ἢ αὐτοὶ βεβαίως ἠπίσταντο. ὃ καὶ μᾶλλον.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟΝ ΕΞΩ. τὸ ἡγούμενοι, οὐκ ἔστιν ἀκατάλληλον πρὸς τὸ ἐπιθυμοῦντας τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἐσχημάτισται ἀντὶ τοῦ ἡγουμένων.

ΟΠΩΣ ΠΑΡΑΔΩΣΩΣΙΝ. οἱ Βοιωτοὶ δηλονότι.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΣ. τὸ μὲν Πάνακτον ἐδέοντο Βοιωτοὺς οὕτω ποιῆσαι ὅπως παραδῶσωσι Λακεδαιμονίοις.

¶ λζ'. 37. ΤΑΥΤΑ ΕΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΙ. ἀντὶ τοῦ, τούτων ἐντεταλμένων αὐτοῖς ὑπὸ τῶν Ἐφόρων.

ΕΠΙ ΤΑ ΚΟΙΝΑ. βουλευτήρια δηλονότι.

ΚΑΙ ΞΥΓΓΕΝΟΜΕΝΟΙ. ἤγουν συναφθέντες.

ΕΣ ΛΟΓΟΥΣ ΗΛΘΟΝ. εἰς κοινολογίαν.

ΣΦΙΣΙ ΞΥΜΜΑΧΟΙ. τοῖς Ἀργείοις.

ΚΟΙΝΩι ΛΟΓΩι ΧΡΩΜΕΝΟΥΣ. ὁμοφρονοῦντάς φησι, δηλονότι Ἀργείους τε καὶ Κορινθίους, καὶ Βοιωτούς.

ΚΑΙ ΟΙ ΕΚ ΤΗΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ. οἱ περὶ τὸν Κλεόβουλον δηλονότι.

ΕΠΕΣΤΑΛΚΕΣΑΝ. προσέταξαν.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΦΙΛΟΥΣ. τοὺς ἐκ Λακεδαίμονος δηλονότι αὐτοῖς φίλους.

ΤΑ ΕΙΡΗΜΕΝΑ ΠΡΟΚΑΛΟΥΜΕΝΟΙ. γράφεται παρακινοῦντες.

¶ λή. 38. ΕΝ ΔΕ ΤΟΥΤΩι. τῷ καιρῷ.

ΤΟ ΓΑΡ ΑΥΤΟ ΕΠΟΙΟΥΝ. ἤγουν, τὴν κοινὴν πρᾶξιν ἐποίησαν.

ΕΠ' ΩΦΕΛΕΙΑι ΣΦΙΣΙ. συμμαχίᾳ.

ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ. τοὺς βουλευτάς.

ΚΑΙΝ ΜΗ ΕΙΠΩΣΙΝ, ΟΥΚ ΑΛΛΑ ΨΗΦΙΕΙΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ, οἱ Βοιωτάρχαι, ἕκαστος ᾤετο τὴν ἰδίαν βουλὴν, κἂν μὴ μαθὼν τὰ ὑπὸ τῶν Ἐφόρων ἐπεσταλμένα, μηδὲν ἄλλο ψηφίσεσθαι, ἤπερ ταῦτα, ἅπερ οἱ μαθόντες ἐκ Λακεδαίμονος παραινοῦσιν.

ΩΣ ΔΕ ΑΝΤΕΣΤΗ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑ. ἀντὶ τοῦ ἄλλως ἀπέβη.

¶ λθ'. 39. ΗΛΘΟΝ ΕΣ ΤΟΥΣ ΒΟΙΩΤΟΥΣ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΤΟ ΠΑΝΑΚΤΟΝ ΕΥΘΥΣ ΚΑΘΗιΡΕΙΤΟ. ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν.

¶ μ'. 40. ΑΜΑ ΔΕ ΤΩι ΗΡΙ. ἀρχομένῳ.

ΟΥΣ ΕΦΑΣΑΝ ΠΕΜΨΕΙΝ. οἱ Βοιωτοί.

ΚΑΙ ΞΥΜΜΑΧΙΑΝ ΙΔΙΑΝ. μονομερῆ.

ΜΗ ΜΟΝΩΘΩΣΙ. τῆς συμμαχίας.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΕΙΔΕΝΑΙ ΤΑΥΤΑ. ᾤοντο δηλονότι.

ΑΛΛ' ΕΝ ΦΡΟΝΗΜΑΤΙ ΟΝΤΕΣ. διανοίᾳ ἐπηρμένῃ. ἀλλ' ἐλπίζοντες. ἤτοι, φροντίζοντες.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΩΝ ΚΡΑΤΙΣΤΑ. ὡς ἐν τῷ παρόντι (φησὶ) ἡγοῦντο κράτιστον εἶναι πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς ποιήσασθαι, ὡς ἂν ἐνδέχηται καὶ ἡσυχάζειν.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΩΝ. ἤγουν ἐκ τῶν δυνατῶν.

ΟΠΗ ΑΝ ΞΥΓΧΩΡΗι. ἤγουν, καθὼς ἂν συγχωρῇ ὁ καιρός.

¶ μά. 41. ΑΦΙΚΟΜΕΝΟΙ ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀργείων.

ΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΣΦΙΣΙ. κρίσεως φροντίδα.

ΝΕΜΟΝΤΑΙ Δ' ΑΥΤΗΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ. ἤγουν, τὴν νομὴν καὶ τὸ κέρδος ἔχουσι.

ΠΑΝΤΩΣ ΦΙΛΟΝ ΕΧΕΙΝ. ἐξ ἀνάγκης.

ΚΑΙ ΞΥΝΕΓΡΑΨΑΝΤΟ. συνθήκην ἔγγραφον δεδώκασι.

ΔΕΙΞΑΙ ΤΩι ΠΛΗΘΕΙ. τὴν συγγραφὴν, ὡς τὸ εἰκός.

ΕΣ ΤΑ ΥΑΚΙΝΘΙΑ. εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ὑακίνθου.

¶ μβ'. 42. ΜΗΔΕΤΕΡΟΥΣ ΟΙΚΕΙΝ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ. Ἀθηναίους, καὶ Βοιωτούς.

ΑΛΛΑ ΚΟΙΝΗι ΝΕΜΕΙΝ. ἤγουν, κοινὴν νομὴν ἔχειν ἐν αὐτῷ.

ΔΕΙΝΑ ΕΠΟΙΟΥΝ. ἐδεινοπάθουν.

ΟΤΙ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΟΙΣ ΙΔΙΑι. ἄνευ τῶν Ἀθηναίων.

ΤΑ ΤΕ ΑΛΛΑ ΕΣΚΟΠΟΥΝ. ἐπιμελῶς ἀνελογίζοντο.

ΟΣΑ ΕΞΕΛΕΛΟΙΠΕΣΑΝ. ὅσα ἐποίησαν ἐάσαντες τὴν συνθήκην.

ΩΣΤΕ ΧΑΛΕΠΩΣ. σὺν ὀργῇ.

¶ μγ'. 43. ΕΥΘΥΣ ΕΝΕΚΕΙΝΤΟ. ἤγουν, πιστοὶ ἦσαν πείθοντες.

ΑΞΙΩΜΑΤΙ ΔΕ ΠΡΟΓΟΝΩΝ. εὐγενείᾳ. τὸ γένος τῶν τοῦ Ἀλκιβιάδου προγόνων πρόξενον ἦν Λακεδαιμονίων· ὁ δὲ πάππος ὁ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἀπεῖπε τὴν προξενίαν. αὖθίς τε ὁ Ἀλκιβιάδης ἀνέλαβεν αὐτὴν, καὶ ἤχθετο, ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ Νικίου τὰς σπονδὰς ἐποιήσαντο, αὐτὸν δὲ πρόξενον ὄντα ὑπερεῖδον καὶ ἠτίμασαν.

ΜΑΛΛΟΝ ΧΩΡΕΙΝ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΦΡΟΝΗΜΑΤΙ. ὄγκῳ, ἐπάρσει.

ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑΝ. ἤγουν διὰ τὴν παλαιάν.

ΔΙΕΝΟΕΙΤΟ. σκοπὸν εἶχεν.

ΕΛΑΣΣΟΥΣΘΑΙ. ἀδικεῖσθαι.

ΑΛΛ', ΙΝΑ ΑΡΓΕΙΟΥΣ ΣΦΙΣΙ. τοῖς Ἀθηναίοις.

¶ μδ'. 44. ΚΑΘΕΣΤΩΤΑΣ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΣΦΙΣΙ. τοῖς Ἀργείοις.

ΟΡΓΙΖΟΜΕΝΟΙ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

¶ μέ. 45. ΚΑΙ ΩΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΗΚΟΥΣΙ ΠΕΡΙ ΠΑΝΤΩΝ. ἐξουσίαν ἔχοντες περὶ τῶν ὅλων, ὡς, ὅ, τι ἂν οὗτοι καταστήσωσιν, ἀρέσκον ἂν γένοιτο τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΕΠΑΓΑΓΩΝΤΑΙ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ. καταπείσωσι.

ΚΑΙ ΑΠΩΣΘΗι Η ΑΡΓΕΙΩΝ. γράφεται ἀποστῇ.

ΠΙΣΤΙΝ ΑΥΤΟΙΣ ΔΟΥΣ. ὅρκον βέβαιον.

ΗΝ ΜΗ ΟΜΟΛΟΓΗΣΩΣΙΝ. ἢν μὴ φανερῶς εἴπωσι.

ΝΙΚΙΟΥ ΤΕ ΑΠΟΣΤΗΣΑΙ. ἤγουν, τῆς φιλίας τοῦ Νικίου ἀποστῆσαι τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΔΙΑΒΑΛΩΝ ΑΥΤΟΥΣ. ὑβρίσας.

ΕΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΕΣ. οἱ πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΣΗΚΟΥΟΝ ΤΕ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΕΥΘΥΣ ΠΑΡΑΓΑΓΟΝΤΕΣ. ἤγουν εἰσαγαγόντες.

¶ μς'. 46. ΚΑΙ ΕΠΙΣΧΟΝΤΑΣ ΤΑ ΠΡΟΣ ΑΡΓΕΙΟΥΣ. ἤγουν, τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀργείων.

ΠΕΜΨΑΙ ΕΤΙ ΩΣ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΛΕΓΩΝ, ΕΝ ΜΕΝ. ὁ Νικίας.

ΣΦΙΣΙ ΜΕΝ ΓΑΡ ΕΥ ΕΣΤΩΤΩΝ. καλῶς φερομένων.

ΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΗΝ. εἷς δηλονότι.

ΑΝΕΥ ΑΛΛΗΛΩΝ. τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων.

ΩΣ ΠΑΡΕΙΝΑΙ Γ' ΑΥΤΟΥΣ. γράφεται, ὡσπερεὶ γ' αὐτούς.

¶ μζ'. 47. ΕΠΙ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ. τὸ, ἐπὶ Ἀθηναίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἕως τοῦ, καὶ Μαντινέας, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐν ἄλλῳ οὐ κεῖται.

ΚΑΘΟΤΙ ΑΝ ΕΠΑΓΓΕΛΛΩΣΙΝ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. ζητῶσι.

ΠΟΛΕΜΙΑΝ ΕΙΝΑΙ ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. ἐξ ἧς οἱ πολέμιοι ὡρμήθησαν.

ΟΠΛΑ ΔΕ ΜΗ ΕΑιΝ ΕΧΟΝΤΑΣ. τινάς.

ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΙΛΑΣΑΝ. ζητήσασαν.

Η ΒΟΥΛΗ, ΚΑΙ ΑΙ ΕΝΔΗΜΟΙ ΑΡΧΑΙ. οἱ ἐπιδημοῦντες ἄρχοντες, ἐν Ἀθήναις ἡ βουλή. ἐν Ἄργει, ἡ βουλή. ἐν Μαντινείᾳ, οἱ δημιουργοί. ἐν Ἤλιδι, οἱ δημιουργοί. αἱ ἔνδημοι ἀρχαί. οἱ ὀγδοήκοντα. ἡ βουλή. αἱ ἄλλαι ἀρχαί. οἱ τὰ τέλη ἔχοντες. οἱ πρυτάνεις. αἱ ἀρτῦναι. οἱ θεωροί. οἱ πολεμάρχαι. οἱ ἑξακόσιοι. οἱ θεσμοφύλακες.

¶ μή. 48. ΟΥΚ ΑΠΕΙΡΗΝΤΟ. οὐκ ἀπηγορεύθησαν.

ΟΥΤΩΣ ΑΠΕΣΤΗΣΑΝ ΤΩΝ ΞΥΜΜΑΧΩΝ. ἤγουν τῶν Ἀργείων.

¶ μθ'. 49. ΗΝ ΕΝ ΤΩι ΟΛΥΜΠΙΚΩι. γράφεται, ἣν ἔκτῳ Ὀλυμπικῷ.

ΜΗ ΔΙΚΑΙΩΣ ΣΦΩΝ ΚΑΤΑΔΕΔΙΚΑΣΘΑΙ. ἤγουν, καταδικάσαι τοὺς Ἠλείους εἰς τὸ Λέπρεον.

ΚΑΙ ΗΣΥΧΑΖΟΝΤΩΝ ΣΦΩΝ. τῶν Ἠλείων.

ΚΑΙ ΟΥ ΠΡΟΣΔΕΧΟΜΕΝΩΝ. πόλεμον δηλονότι.

ΟΙ ΔΕ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ ΥΠΕΛΑΜΒΑΝΟΝ. ἀντὶ τοῦ ἀντέλεγον, ἐκ διαδοχῆς ἀπεκρίνοντο.

ΚΑΙ Ο ΤΩι ΘΕΩι ΓΙΓΝΕΤΑΙ. ὀφείλεται.

¶ ν'. 50. ΩΣ Δ' ΟΥΚ ΕΣΗΚΟΥΟΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΑΥΘΙΣ ΤΑΔΕ ΗΞΙΟΥΝ. οἱ Ἠλεῖοι.

ΑΠΟΜΟΣΑΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ. κυρῶσαι δι' ὅρκου ἐνώπιον.

ΕΘΕΩΡΟΥΝ. τῆς θεωρίας μετεῖχον.

ΜΗ ΒΙΑι ΘΥΣΩΣΙΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΗΛΘΟΝ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἠλείοις.

ΧΙΛΙΟΙ ΕΚΑΤΕΡΩΝ. τουτέστι δισχίλιοι.

ΥΠΕΜΕΝΟΝ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗΝ. προσεδέχοντο τὴν ἑορτὴν τῶν Ὀλυμπίων.

ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ. τοῦ ἅρματος.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΥΚ ΕΞΟΥΣΙΑΝ ΤΗΣ ΑΓΩΝΙΣΕΩΣ. διὰ τὸ μὴ ἐξεῖναι Λακεδαιμονίοις ἀγωνίζεσθαι.

ΚΑΙ Η ΕΟΡΤΗ ΑΥΤΟΙΣ ΟΥΤΩ ΔΙΗΛΘΕ. τοῖς Λακεδαιμονίοις οὕτω παρῆλθεν.

¶ νά. 51. ΟΥ ΓΑΡ ΕΠ' ΑΛΛΗι ΤΙΝΙ ΓΗι. ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἐπὶ βλάβῃ ἄλλης τινὸς γῆς.

ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ. ἡ Ἡράκλεια.

¶ νβ'. 52. ΩΣ ΟΥ ΚΑΛΩΣ ΑΡΧΟΝΤΑ ΕΞΕΠΕΜΨΑΝ. ἐξεδίωξαν οἱ Βοιωτοί.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΥΤΟΘΕΝ. ἀπὸ Πελοποννήσου.

ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΩΝ. τινὰς δηλονότι.

ΤΑ ΤΕ ΑΛΛΑ ΞΥΓΚΑΘΙΣΤΗ. βεβαιοτέρους ἐποίει.

ΒΟΗΘΗΣΑΝΤΕΣ ΔΙΕΚΩΛΥΣΑΝ. μετὰ βοηθείας δραμόντες.

¶ νγ'. 53. ΚΑΙ ΑΝΕΥ ΤΗΣ ΑΙΤΙΑΣ. ταύτης δηλονότι.

ΒΡΑΧΥΤΕΡΑΝ ΕΣΕΣΘΑΙ. διὰ βραχέος διαστήματος.

¶ νδ'. 54. ΟΥΔΕ ΑΙ ΠΟΛΕΙΣ. αἱ Λακωνικαί.

ΟΥ ΠΡΟΥΧΩΡΕΙ. ἤγουν, οὐ καλὰ ἐφαίνετο.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΜΕΛΛΟΝΤΑ. μῆνα δηλονότι.

ΚΑΡΝΕΙΟΣ Δ' ΗΝ ΜΗΝ. τοῦ γὰρ Καρνείου πολλὰς ἔχοντος ἱερὰς ἡμέρας, ἢ καὶ πάσας ἱερὰς μᾶλλον, οὐκ ἐστρατεύοντο.

ΙΕΡΟΜΗΝΙΑ. ἡ ἑορτώδης ἡμέρα.

ΚΑΙ ΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ ΤΑΥΤΗΝ. ἐπιτηροῦντες, καιροφυλακοῦντες. ἔνιοι δὲ, ἑορτάζοντες διὰ παντὸς τὴν ἡμέραν ταύτην, τότε ἀπροσδοκήτως τοῖς Ἐπιδαυρίοις ἐπέπεσον.

ΤΟΥΣ ΞΥΜΜΑΧΟΥΣ ΕΠΕΚΑΛΟΥΝΤΟ. εἰς βοήθειαν δηλονότι.

ΩΝ ΤΙΝΕΣ, ΟΙ ΜΕΝ. ἀφ' ὧν.

ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΠΡΟΥΦΑΣΙΣΑΝΤΟ. τοῦ μὴ ἐξελθεῖν δηλονότι. ἀντὶ τοῦ, λέγοντες εἶναι ἱερομηνίαν.

¶ νέ. 55. ΤΟΙΣ ΕΡΓΟΙΣ ΟΜΙΛΕΙΝ. γράφεται ὁμολογεῖν.

ΚΑΙ ΠΕΙΣΘΕΝΤΕΣ ΩιΧΟΝΤΟ. οἱ πρέσβεις δηλονότι.

ΕΣ ΤΟ ΑΥΤΟ ΞΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ. ἑνωθέντες.

ΤΑ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ ΑΥΤΟΙΣ ΕΓΕΝΕΤΟ. καλὰ δηλονότι.

ΕΒΟΗΘΗΣΑΝ. μετὰ βοηθείας ἦλθον.

¶ νς'. 56. ΕΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΝ ΕΣΕΠΕΜΨΑΝ. εἰσέβαλον πέμψαντες.

ΕΑΣΕΙΑΝ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΚΑΙ ΕΙ ΜΗ ΚΑΚΕΙΝΟΙ ΕΣ ΠΥΛΟΝ. οἱ Ἀργεῖοι τοῖς Ἀθηναίοις ἔλεγον, ὅτι, ἐὰν μὴ εἰσαγάγωσι πάλιν ἐς Πύλον τοὺς Εἵλωτας καὶ Μεσσηνίους, οὓς ἐξήγαγον ἐκ Πύλου διὰ τὰς πρὸς Μεσσηνίους συνθήκας, ἀδικήσεσθαι αὐτοὶ

οἱ Ἀργεῖοι· ἔνιοι δὲ, αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἤκουσαν.

ΑΔΙΚΗΣΕΣΘΑΙ ΑΥΤΟΙ. ἤγουν ἀδικηθήσεσθαι οἱ Ἀργεῖοι.

ΤΗι ΜΕΝ ΛΑΚΩΝΙΚΗι ΣΤΗΛΗι ΥΠΕΓΡΑΨΑΝ. ἣν ἔστησαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἔχουσαν τὰς Λακωνικὰς σπονδάς.

ΕΙΛΩΤΑΣ ΛΗΙΖΕΣΘΑΙ. ὥστε λῄζεσθαι.

ΤΑ Δ᾽ ΑΛΛΑ. ἤγουν, κατὰ τὰ ἄλλα.

ΟΥΔΕΜΙΑ ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΚ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ. ἤγουν, ἐκ φανερᾶς παρατάξεως.

ΕΝΕΔΡΑΙ ΔΕ ΚΑΙ ΚΑΤΑΔΡΟΜΑΙ. λεληθυῖαι ἐπιθέσεις.

ΩΣ ΕΡΗΜΟΥ ΟΥΣΗΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ. συμμαχίας δηλονότι.

¶ νζ'. 57. ΚΑΙ ΤΑ᾽ΛΛΑ ΕΝ ΤΗι ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩι. ἔθνη δηλονότι.

ΤΑ ΜΕΝ ΑΦΕΙΣΤΗΚΕΙ. τῶν Λακεδαιμονίων δηλονότι. τουτέστιν, Ἦλις καὶ Μαντίνεια.

ΤΑ Δ᾽ ΟΥ ΚΑΛΩΣ ΕΙΧΕΝ. ἤγουν, ἐστασίαζον. τουτέστιν, ἡ Κόρινθος.

ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΧΩΡΗΣΕΣΘΑΙ ΑΥΤΑ. ἤγουν κακόν.

ΚΑΙ ΟΙ ΕΞΩΘΕΝ. Πελοποννήσου δηλονότι.

¶ νή. 58. ΑΡΓΕΙΟΙ ΔΕ, ΠΡΟΑΙΣΘΟΜΕΝΟΙ ΤΟΤΕ ΠΡΩΤΟΝ. Ἀργεῖοι, προαισθόμενοι τήν τε πρώτην τῶν Λακεδαιμονίων παρασκευὴν, καὶ αὖθις προσχωροῦντας τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπὶ Φλιοῦντος, ὑπὲρ τοῦ τοῖς ἰδίοις συμμίξαι συμμαχίαν, τότε καὶ αὐτοὶ ἐστράτευσαν. ἔνιοι δὲ τὸ τότε πρῶτον, ᾠήθησαν σημαίνειν, ἐν τῷ τότε καιρῷ.

ΕΧΩΡΟΥΝ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΕΒΟΗΘΗΣΑΝ Δ᾽ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἀργείοις.

ΩΣ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΟΙΣ. ἐρήμοις συμμάχων.

ΑΝΑΣΤΗΣΑΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ, ΚΑΙ ΛΑΘΩΝ. τοὺς Ἀργείους δηλονότι.

ΑΛΛΗΝ ΕΧΩΡΗΣΕ ΧΑΛΕΠΗΝ. δύσοδον.

¶ νθ'. 59. ΕΙΡΗΤΟ. ὥριστο.

ΑΛΛΑ ΚΑΤΑΒΑΝΤΕΣ. οἱ Ἀργεῖοι.

ΕΣ ΜΑΧΗΝ ΠΑΡΕΤΑΣΣΟΝΤΟ. φανερὰν δηλονότι.

ΟΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ ΕΙΡΓΟΝ. ὥστε μὴ ἔρχεσθαι εἰς τὴν πόλιν.

ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. τοῦ Ἄργους.

ΙΠΠΟΙ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ. ἤγουν τοῖς Ἀργείοις.

ΑΛΛ᾽ ΕΝ ΚΑΛΩι. ἐπὶ συμφέροντι.

ΠΡΟΞΕΝΟΣ. φίλος.

ΟΣΟΝΟΥ ΞΥΝΙΟΝΤΩΝ. ἤγουν, ὅσονοὐκ ἤδη μελλόντων.

¶ ξ'. 60. ΚΑΙ ΑΠΗΓΑΓΕ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ. ἔστρεψεν.

ΕΙΠΟΝΤΟ ΜΕΝ ΩΣ ΗΓΕΙΤΟ. ἤγουν προηγεῖτο.

ΕΝ ΚΑΛΩι ΠΑΡΑΤΥΧΟΝ ΣΦΙΣΙ ΞΥΜΒΑΛΕΙΝ. τοῖς Ἀργείοις τῆς τύχης δούσης ἐπὶ συμφέροντι συμβαλεῖν.

ΚΑΙ ΠΑΝΤΑΧΟΘΕΝ ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀργείων.

ΑΞΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ. οὔσης μεγάλης δηλονότι.

ΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥΔΕ ΞΥΝΗΛΘΕ. τῶν στρατοπέδων.

ΩΦΘΗ ΔΕ ΜΑΛΙΣΤΑ. ἀκριβῶς.

ΕΩΣ ΕΤΙ ΗΝ ΑΘΡΟΟΝ ΕΝ ΝΕΜΕΑι. ζητεῖται, πῶς, τριχῆ διαιρεθέντος τοῦ τῶν Πελοποννησίων στρατεύματος, εἰς Φλιοῦντα, καὶ ἑνὸς μόνου μέρους τὴν ἐπὶ Νεμέαν ἰόντος, τῶν δὲ ἄλλων ἄλλαις χρησαμένων ὁδοῖς, καὶ οὐδαμοῦ συμμιξάντων, ἔφη, ἀθρόους αὐτοὺς ὦφθαι περὶ Νεμέαν. μή ποτε δὲ μετὰ τὰς σπονδὰς ἀναχωροῦντα τὰ τρία μέρη ὀπίσω ἐπὶ Φλιοῦντα, ἐν Νεμέᾳ πάντα ἐγένετο. εὔπορος γὰρ ἦδε ἡ ὁδός· καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ Ἀργεῖοι, ἐγγύθεν πάντας ἥξειν ἐπὶ τὴν μάχην προσδεχόμενοι, προαπήντων εἰς τὴν Νεμέαν.

ΚΑΙ ΟΥΤΟΙ ΠΑΝΤΕΣ ΛΟΓΑΔΕΣ. ἐκλελεγμέναι.

ΕΤΙ ΠΡΟΣΓΕΝΟΜΕΝΗι. προστεθείσῃ.

ΔΙΕΛΥΘΗΣΑΝ ΕΠ᾽ ΟΙΚΟΥ ΕΚΑΣΤΟΙ. μεμερισμένως εἰς τὴν ἑαυτῶν πατρίδα.

ΝΟΜΙΖΟΝΤΕΣ ΚΑἸΚΕΙΝΟΙ. οἱ Ἀργεῖοι.

ΠΡΟΣ ΤΕ ΓΑΡ ΤΗι ΣΦΕΤΕΡΑι ΠΟΛΕΙ. πλησίον.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΑΝΤΕΣ. εἰς τὴν πόλιν δηλονότι.

ΠΕΡΙΓΙΓΝΕΤΑΙ. σώζεται.

ΕΔΗΜΕΥΣΑΝ. δημόσια ἐποίησαν.

¶ ξά. 61. ΤΟΝ ΑΡΚΑΔΙΚΟΝ ΠΑΝΤΕΣ. τὸν παρ᾽ Ὁμήρῳ πολύμηλον.

ΠΡΟΣΓΕΝΕΣΘΑΙ ΣΦΙΣΙ. προσκτηθῆναι.

ΗΣΑΝ ΑΥΤΟΘΙ. ἐν τῷ Ὀρχομενῷ.

¶ ξβ'. 62. ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΘΕΝΤΟ ΟΙ ΑΡΓΕΙΟΙ. συνῆλθον τῇ γνώμῃ.

ΕΝ ΤΗι ΠΟΛΕΙ ΕΝΕΔΙΔΟΣΑΝ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ. ἠμέλουν τῶν κατὰ τὴν πόλιν πραγμάτων.

¶ ξγ'. 63. ΣΦΙΣΙΝ ΑΡΓΟΣ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΠΑΡΑΣΧΟΝ ΚΑΛΩΣ. ἀντὶ τοῦ, συμβάντος καλῶς τοῦ χειρώσασθαι αὐτούς.

ΑΘΡΟΟΥΣ ΓΑΡ ΤΟΣΟΥΤΟΥΣ. ἤγουν πολλούς.

ΚΑΙ ΤΟΙΟΥΤΟΥΣ. ἤγουν ἀνδρείους.

ΟΥ ΡΑιΔΙΟΝ ΕΙΝΑΙ ΛΑΒΕΙΝ. ἀντὶ τοῦ συλλαβεῖν.

Ο ΔΕ ΠΑΡΗιΤΕΙΤΟ. ὁ Ἆγις.

ΡΥΣΕΣΘΑΙ ΤΑΣ ΑΙΤΙΑΣ. ἀπολύσειν.

ΕΝ ΤΩι ΠΑΡΟΝΤΙ. τῷ τότε καιρῷ, ὅτι ὠργίζοντο.

ΜΗ ΚΥΡΙΟΝ. τὸν Ἆγιν.

¶ ξδ'. 64. ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΙΩΝ. τῶν ἐν τῇ Τεγέᾳ.

ΟΤΙ ΕΙ ΜΗ ΠΑΡΕΣΟΝΤΑΙ ΕΝ ΤΑΧΕΙ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΚΑΙ ΟΣΟΝΟΥΚ ΑΦΕΣΤΗΚΕΝ. ἡ στρατιὰ βοηθήσουσα.

ΚΑΙ ΟΙΑ ΟΥΠΩ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. γράφεται καὶ, ὡς οὔπω.

ΕΧΩΡΟΥΝ ΔΕ ΕΣ ΟΡΕΣΤΕΙΟΝ. οἱ βοηθήσοντες. γράφεται ἐς Ὀρίσειον.

ΑΡΚΑΔΩΝ. ἤγουν ἐκ τῶν Ἀρκάδων.

ΑΠΟΠΕΜΨΑΝΤΕΣ ΕΠ᾽ ΟΙΚΟΥ. ἤγουν εἰς τὴν Λακεδαίμονα.

ΕΣ ΟΛΙΓΟΥ ΤΕ ΕΓΙΓΝΕΤΟ. ἐξαίφνης.

ΞΥΝΕΚΛΕΙΕ ΓΑΡ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ. ἀντὶ τοῦ, ἐν μέσῳ γὰρ οὖσα ἡ πολεμία γῆ ἐφύλαττεν

αὐτούς. ἢ, ὃ μᾶλλον, ἀπέκλειε τοῖς ἐξ Ἄργους.

ΑΝΑΛΑΒΟΝΤΕΣ. ἤγουν, ἀναστήσαντες, καὶ λαβόντες.

ΤΟΥΣ ΠΑΡΟΝΤΑΣ ΑΡΚΑΔΩΝ. ἤγουν ἐκ τῶν Ἀρκάδων.

ΠΡΟΣ ΤΩι ΗΡΑΚΛΕΙΩι. ναῷ δηλονότι.

¶ ξέ. 65. ΧΩΡΙΟΝ ΕΡΥΜΝΟΝ. ὀχυρόν.

ΚΑΙ ΔΥΣΠΡΟΣΟΔΟΝ. δυσέμβατον.

ΑΥΤΟΙΣ ΕΠΗιΕΣΑΝ. τοῖς Ἀργείοις δηλονότι.

ΕΠΕΙΤΑ ΤΩΝ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ. Λακεδαιμονίων.

ΑΓΙΔΙ ΕΠΕΒΟΗΣΕΝ. ἤγουν, ἐνώπιον πάντων.

ΟΤΙ ΔΙΑΝΟΕΙΤΑΙ. ὁ Ἆγις.

ΚΑΚΟΝ ΚΑΚΩι ΙΑΣΘΑΙ. τὸ προγεγονὸς τῷ νῦν δηλονότι. τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν ἐξ Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος ῥηθεῖσαν, ὅστις τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον τῷ τῆς μητρὸς φόνῳ ἐθεράπευσε.

ΤΗΣ ΕΞ ΑΡΓΟΥΣ ΕΠΑΙΤΙΟΥ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΩΣ. διὰ τὴν ἐξ Ἄργους δηλονότι ἀναχώρησιν, ἐν αἰτίᾳ γενομένην, νῦν ἀκαίρως αὐτὴν προθυμεῖσθαι ἀναλαβεῖν, καὶ ἐπανορθῶσαι τὴν τότε γενομένην ἁμαρτίαν.

ΑΝΑΛΗΨΙΝ. θεραπείαν.

ΑΛΛΟ ΤΙ Η ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΥΤΟ. ἀντὶ τοῦ, ἄλλο τι δόξαν ἢ κατὰ τὸ αὐτό. ἤτοι, ἤπερ αὐτό.

ΑΠΗΓΕΝ. εἰς τοὐπίσω ἔστρεψε.

ΤΟ ΥΔΩΡ ΕΞΕΤΡΕΠΕ. μετωχέτευεν.

ΟΠΟΤΕΡΩΣΕ ΑΝ ΕΚΠΙΠΤΗι. εἰς ὁποτέραν πόλιν ῥέῃ.

ΠΟΛΕΜΟΥΣΙΝ. ἀλλήλοις δηλονότι.

ΒΟΗΘΟΥΝΤΑΣ. βοηθήσοντας.

ΚΑΤΑΒΙΒΑΣΑΙ. ἀντὶ τοῦ, ἀνάγκην αὐτοῖς τοῦ καταβῆναι παρασχεῖν.

ΠΕΡΙ ΤΟ ΥΔΩΡ. πρὸς τῷ ὕδατι.

ΤΗι ΕΞ ΟΛΙΓΟΥ. καιροῦ δηλονότι.

ΕΠΕΙΔΗ ΑΝΑΧΩΡΟΥΝΤΕΣ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΑΠΕΚΡΥΨΑΝ. ἑαυτοὺς δηλονότι· ἀφανεῖς ἐγένοντο. ἰδίως μὲν ἐπὶ τῶν ὁπλιζομένων, καὶ οὐκέτι ὁρωμένων, λέγεται, ὅτι ἀπέκρυψαν.

ΚΑΙ ΣΦΕΙΣ ΗΣΥΧΑΖΟΝ. οἱ Ἀργεῖοι.

ΑΥΘΙΣ ΕΝ ΑΙΤΙΑι ΕΙΧΟΝ. ἐμέμφοντο.

ΚΑΛΩΣ ΛΗΦΘΕΝΤΑΣ. εὐκαίρως καὶ βεβαίως ἀποληφθέντας.

ΟΙ ΜΕΝ ΣΩΖΟΝΤΑΙ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΣΦΕΙΣ ΔΕ ΠΡΟΔΙΔΟΝΤΑΙ. οἱ Ἀργεῖοι.

¶ ξϛ'. 66. ΗΝ ΠΕΡΙΤΥΧΩΣΙ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΟΡΩΣΙ ΔΙ' ΟΛΙΓΟΥ. ἐξαίφνης.

ΕΝ ΤΑΞΕΙ ΤΕ ΗΔΗ ΠΑΝΤΑΣ. παρατεταγμένους.

ΔΙΑ ΒΡΑΧΕΙΑΣ ΓΑΡ ΜΕΛΛΗΣΕΩΣ. χωρὶς ἀναβολῆς καὶ μελλήσεως.

Η ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. ἐφόπλισις.

ΕΣ ΚΟΣΜΟΝ ΤΟΝ ΕΑΥΤΩΝ. εἰς τὴν σύνταξιν.

ΕΚΑΣΤΑ ΕΞΗΓΟΥΜΕΝΟΥ. ἀντὶ τοῦ, διατάττοντος, ἑρμηνεύοντος.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΑΡ ΑΓΟΝΤΟΣ. ἡγεμονεύοντος. ὅρα τὴν τάξιν τῆς ἀρχῆς. πρῶτος, βασιλεύς. δεύτερος, πολέμαρχος. τρίτος, λοχαγός. τέταρτος, πεντηκοντήρ. πέμπτος, ἐνωμοτάρχης. ἕκτη, ἐνωμοτία.

ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΥΤΑ ΧΩΡΟΥΣΙ. διὰ τούτων χωροῦσι, καὶ ταχέως διέρχονται.

ΣΧΕΔΟΝ ΓΑΡ ΤΟΙ ΠΑΝ. σχεδὸν ἅπαν τὸ τῶν Λακεδαιμονίων στρατόπεδον, ἄρχοντες ἀρχόντων εἰσί.

ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΙΜΕΛΕΣ. ἡ ἐπιμέλεια τοῦ πράγματος.

ΤΟΥ ΔΡΩΜΕΝΟΥ. ἤτοι τῶν ἐπιγινομένων, γινομένων.

¶ ξζ'. 67. ΣΚΙΡΙΤΑΙ. λόχος Λακωνικὸς οὕτω λεγόμενος.

ΒΡΑΣΙΔΕΙΟΙ. οἱ μετὰ Βρασίδου.

ΚΑΙ ΠΑΡ' ΑΥΤΟΥΣ. πλησίον.

ΗΡΑΙΗιΣ. λεγόμενοι δηλονότι.

ΟΙ Δ' ΕΝΑΝΤΙΟΙ. οἱ Ἀργεῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν.

ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΤΩΝ ΕΣ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ. τῶν πολεμικῶν.

ΔΗΜΟΣΙΑι ΠΑΡΕΙΧΕ. ἤτοι, δημοσίᾳ ἤσκει αὐτούς. ἢ, ὥς τινες, ἐξουσίαν παρεῖχε τοῦ ἀσκεῖν αὐτούς.

ΤΟ ΕΥΩΝΥΜΟΝ ΚΕΡΑΣ ΕΧΟΝΤΕΣ. τῶν ἀριστερῶν συντάξεων δηλονότι.

¶ ξή. 68. ΕΚΑΤΕΡΩΝ, Η ΞΥΜΠΑΝΤΑΣ. τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀργείων.

ΔΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΤΟ ΚΡΥΠΤΟΝ, ΗΓΝΟΕΙΤΟ. διὰ τὸ ἔθος εἶναι Λακεδαιμονίοις πάντα κρύφα πράττειν.

ΔΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΕΙΟΝ ΚΟΜΠΩΔΕΣ. διὰ τὸ περὶ τῶν οἰκείων καὶ μάλιστα περὶ τοῦ ἰδίου πλήθους κομπάζειν τοὺς ἀνθρώπους.

ΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΠΛΗΘΟΣ. ἡ πεντηκοστὺς συνίσταται ἀπὸ ἀνδρῶν ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. ὁ δὲ λόχος, τούτων τετραπλασίων, γίνεται ἀνδρῶν πεντακοσίων καὶ δυοκαίδεκα. οἱ δὲ ἑπτὰ λόχοι, ἄνδρες τρισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοηκοντατέσσαρες· ὥς τε μετὰ τῶν ἑξακοσίων Σκιριτῶν γίνονται ἄνδρες οἱ πάντες Λακεδαιμονίων, τετρακισχίλιοι ἑκατὸν ὀγδοηκοντατέσσαρες. ἡ γὰρ πεντηκοστὺς ἑκκαίδεκα εἶχε τοὺς πρωτοστάτας· ὁ δὲ λόχος, ἑξήκοντα τέσσαρας. οἱ δὲ ἑπτὰ λόχοι, γίνονται τετρακόσιοι τεσσαρακονταοκτώ.

ΕΝ ΔΕ ΕΚΑΣΤΩι ΛΟΧΩι ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΥΕΣ ΗΣΑΝ Δ. ἔχει ἕκαστος λόχος πεντηκοστύας δ', καὶ γίνονται τῶν ζ' λόχων πεντηκοστύες κή. ἔχει ἑκάστη πεντηκοστὺς ἐνωμοτίας δ', καὶ γίνονται τῶν ζ' λόχων ἐνωμοτίαι ριβ'. ἔχει ἑκάστη ἐνωμοτία ἄνδρας λβ'· ὡς γίνεσθαι τὸν πάντα στρατὸν, ἄνδρας τρισχιλίους, πεντακοσίους, ὀγδοηκοντατέσσαρας.

Λόχοι ζ'.	α'	β'	γ'	δ'	ε'	ϛ'	ζ'
	////	////	////	////	////	////	////
Πεντηκοστύες κή.	vvvv	vvvv	vvvv	vvvv	vvvv	vvvv	vvvv
Ἐνωμοτίαι ριβ'.	ιϛ'	ιϛ'	ιϛ'	ιϛ'	ιϛ'	ιϛ'	ιϛ'

¶ ξθ'. 69. ΕΠΕΙ ΔΕ ΞΥΝΙΕΝΑΙ ΕΜΕΛΛΟΝ ΗΔΗ. ἀλλήλοις δηλονότι τὰ στρατεύματα.

ΤΗΝ ΜΕΝ, ΜΗ ΠΕΙΡΑΣΑΜΕΝΟΙΣ. τουτέστι, τὴν ἀρχήν.

ΤΗΣ ΔΕ, ΜΗ ΑΥΘΙΣ. τῆς δουλείας.

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ.

νόμους πολεμικοὺς λέγει τὰ ᾄσματα, ἅπερ ᾖδον οἱ Λακεδαιμόνιοι μέλλοντες μάχεσθαι, ἢ γράφειν προτρεπτικά. ἐκάλουν δὲ ἐμβατήρια. ἡ δὲ διάνοια, ἕκαστος τῶν Λακεδαιμονίων αὐτοῖς παρεκελεύοντο, ἀγαθοῖς οὖσι, μεμνῆσθαι ἃ μεμαθήκεσαν, καὶ ἠπίσταντο. ἐποίουν δὲ τοῦτο ᾄδοντες.

ΕΙΔΟΤΕΣ ΕΡΓΩΝ ΕΚ ΠΟΛΛΟΥ ΜΕΛΕΤΗΝ ΠΛΕΙΩ ΣΩΖΟΥΣΑΝ. εἰδότες, ὅτι τὰ πλείω σώζεται ὑπὸ τῆς ἐν τοῖς ἔργοις μελέτης ἐκ πολλοῦ γεγονυίας.

¶ ό. 70. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ Η ΞΥΝΟΔΟΣ ΗΝ. ἡ ξυνέλευσις τῶν στρατευμάτων.

ΕΝΤΟΝΩΣ ΚΑΙ ΟΡΓΗι ΧΩΡΟΥΝΤΕΣ. ἰσχυρῶς, καὶ σὺν ὀργῇ.

ΚΑΙ ΥΠΟ ΑΥΛΗΤΩΝ. ἤγουν μετά.

ΟΥ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΧΑΡΙΝ. ὕμνου δηλονότι.

ΑΛΛ' ΙΝΑ ΟΜΑΛΩΣ. ἠρεμαίως.

ΠΡΟΣΕΛΘΟΙΕΝ. καὶ ὅπως, εἰ προσέλθοιεν, μὴ διασπασθείη αὐτῶν ἡ τάξις.

ΕΝ ΤΑΙΣ ΠΡΟΣΟΔΟΙΣ. ἐν ταῖς προσβολαῖς, ἐν ταῖς ἑνώσεσι.

¶ οά. 71. ΠΡΟΣΤΕΛΛΕΙΝ ΤΑ ΓΥΜΝΑ ΕΚΑΣΤΟΝ. ἀντὶ τοῦ σκέπειν. καὶ προσάγειν. ἀπὸ μὲν τοῦ στέλλειν, καὶ στολὴ ὠνομάσθη. ἀπὸ δὲ τοῦ προσάγειν, τὸ προστέλλειν δύναται λέγεσθαι. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ ἀπάγειν. ἀποστέλλειν. προσάγεσθαι.

ΤΗΣ ΞΥΓΚΛΕΙΣΕΩΣ. καὶ νομίζειν τῷ πεπυκνῶσθαι ὑπ' ἀλλήλων πεφράχθαι, εὐσκεπαστότερον, ἤπερ τὸ διεστάναι ἀπ' ἀλλήλων.

ΠΡΟΘΥΜΟΥΜΕΝΟΣ ΕΞΑΛΛΑΤΤΕΙΝ ΑΕΙ. μὴ κατὰ δόρυ τοῦ ἐναντίου ἔχειν τὰ γυμνὰ τοῦ σώματος, τουτέστι, τὰ δεξιά.

ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΠΕΡΙΕΣΧΟΝ ΜΕΝ. ἐκυκλώσαντο ἐπικάμψαντες.

ΕΙΣ ΔΕ ΤΟ ΔΙΑΚΕΝΟΝ ΤΟΥΤΟ. τὸ μέσον κενόν.

ΚΑΙ ΕΣΒΑΛΟΝΤΑΣ ΠΛΗΡΩΣΑΙ. τὸ διάκενον δηλονότι.

ΝΟΜΙΖΩΝ ΤΩι Θ' ΕΑΥΤΩΝ ΔΕΞΙΩι. νομίζων τό, τε δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων ἔτι ὑπερέχειν τῶν ἐναντίων, καὶ τὸ εὐώνυμον τὸ κατὰ τοὺς Μαντινεῖς ἐν ἀσφαλείᾳ ἔσεσθαι, ὡς ἂν μὴ δυνάμενον κυκλωθῆναι.

¶ οβ'. 72. ΜΗ ΘΕΛΗΣΑΙ ΠΑΡΕΛΘΕΙΝ. καὶ οἱ πολέμαρχοι οὐκ ἠθέλησαν ἐς τὸ διάκενον ἀγαγεῖν τοὺς λόχους.

ΥΣΤΕΡΟΝ ΦΕΥΓΕΙΝ. συνέβη δηλονότι.

ΜΑΛΑΚΙΣΘΗΝΑΙ. χαύνους γενέσθαι.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΙΟΥΣ ΦΘΑΣΑΙ. καὶ φθάσαι τοὺς πολεμίους τοῖς Λακεδαιμονίοις προσμίξαι, πρὶν εἰς τὸ διάκενον παρελθεῖν τοὺς δύο λόχους.

ΚΑΙ ΚΕΛΕΥΣΑΝΤΟΣ ΑΥΤΟΥ. τοῦ Ἄγιδος.

ΩΣ ΟΥ ΠΑΡΗΛΘΟΝ. ἤγουν, ἐπὶ τὸ μέρος τῶν Σκιριτῶν.

ΕΠΕΙΔΗ ΓΑΡ ΕΝ ΧΕΡΣΙΝ ΕΓΙΓΝΟΝΤΟ. οἱ Λακεδαιμόνιοι δηλονότι.

ΚΑΙ ΚΥΚΛΩΣΑΜΕΝΟΙ ΕΤΡΕΨΑΝ. τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΕΣ ΤΑΣ ΑΜΑΞΑΣ. ἀντὶ τοῦ, ἔσω τῶν ἁμαξῶν.

ΚΑΙ ΠΕΝΤΕΛΟΧΟΙΣ. ἅμα ἀναγνωστέον πεντελόχοις.

ΟΥΔΕ ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΤΟΥΣ ΠΟΛΛΟΥΣ. ἐλθεῖν δηλονότι.

ΕΥΘΥΣ ΕΝΔΟΝΤΑΣ. τραπέντας.

¶ ογ'. 73. ΕΚΥΚΛΟΥΤΟ. ἐκύκλου.

ΤΩι ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΙ. τῷ ἰσχυρῷ.

ΕΠΙ ΤΟ ΝΙΚΩΜΕΝΟΝ. μέρος δηλονότι.

ΟΥΔΕ ΜΑΚΡΑ ΗΝ. ἐπὶ πολὺ διάστημα.

¶ οδ'. 74. ΠΛΕΙΣΤΟΥ ΔΗ ΧΡΟΝΟΥ. ἤγουν διὰ πλείστου.

ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ ΕΣΚΥΛΕΥΟΝ. ἀπεγύμνουν.

ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ. τῶν Ἀθηναίων.

ΟΥΚ ΕΤΑΛΑΙΠΩΡΗΣΑΝ. οὐ κακῶς ἔσχον ἐν τῷ πολέμῳ.

ΑΠΟΓΕΝΕΣΘΑΙ. ἀποβῆναι.

¶ οέ. 75. ΚΑΡΝΕΙΑ ΓΑΡ ΑΥΤΟΙΣ. τὴν ἐπὶ τῷ Ἀπόλλωνι ἑορτὴν λέγει.

ΩΣ ΕΡΗΜΟΝ ΟΥΣΑΝ. τοῦ στρατεύματος.

ΕΞΕΠΑΥΣΑΝΤΟ. ἀπέκαμον τοῦ περιτειχίζειν.

¶ ος'. 76. ΕΠΕΙΔΗ ΤΑ ΚΑΡΝΕΙΑ ΗΓΑΓΟΝ. ἑώρτασαν.

ΗΣΑΝ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ. ἐν τῷ Ἄργει.

ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΙ. φίλιοι.

ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΟΝ ΕΝ ΑΡΓΕΙ ΚΑΤΑΛΥΣΑΙ. τὴν Δημοκρατίαν.

ΕΔΥΝΑΝΤΟ ΠΕΙΘΕΙΝ ΤΟΥΣ ΠΟΛΛΟΥΣ. ἤγουν, καταπεῖσαι ὁμολογῆσαι καὶ συνθέσθαι.

ΚΑΙ ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ ΠΟΛΛΗΣ ΑΝΤΙΛΟΓΙΑΣ. ἐν τῷ Ἄργει.

ΠΡΑΣΣΟΝΤΕΣ ΗΔΗ. τὸ τῆς ἑνώσεως.

ΚΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΦΑΝΕΡΟΥ ΤΟΛΜΩΝΤΕΣ. ἤγουν, ἀναισχυντοῦντες, καὶ εἰς τὸ φανερὸν λέγοντες.

¶ οζ' 77. ΚΑΤΤΑΔΕ ΔΟΚΕΙ. Δωριστὶ, ἀντὶ τοῦ κατὰ τάδε.

ΕΞ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ. ἐξελθεῖν δηλονότι.

ΙΗι ΕΠΙ ΚΑΚΩι. αὐτῆς τῆς γῆς δηλονότι.

ΟΙΚΑΔ' ΑΠΙΑΛΛΕΙΝ. ἐπιπέμπειν, στέλλειν.

¶ οθ'. 79. ΤΟΙΣ ΔΕ ΕΤΑΙΣ ΚΑΤΤΑ ΠΑΤΡΙΑ ΔΙΚΑΖΕΣΘΑΙ. τοὺς δὲ πολιτευομένους ἐν μιᾷ ἑκάστῃ πόλει, δι' ἀλλήλων λύειν τὰ διάφορα.

¶ π'. 80. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΤΙΘΕΜΕΝΟΙ. διατιθέμενοι. οἰκονομοῦντες.

ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΕΚΛΙΠΟΝΤΕΣ. τῆς Ἐπιδαύρου.

ΚΑΙ ΤΑ ΤΕ ΑΛΛΑ ΘΥΜΩι ΕΦΕΡΟΝ. ἐφέροντο.

ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ ΠΡΕΣΒΕΙΣ. Ἀργεῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΡΓΕΙΟΥΣ ΕΩΡΑ. ἀποστάντας.

¶ πά. 81. ΕΚ ΤΗΣ ΞΥΜΜΑΧΙΑΣ. τῶν Ἀθηναίων.

¶ πβ'. 82. ΟΥΚ ΕΠΙΤΗΔΕΙΩΣ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. συμφερόντως τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἁρμοζόντως.

ΚΑΙ ΑΝΑΘΑΡΣΗΣΑΣ. ἀναλαβόντες αὖθις ἐλπίδας ἀγαθάς.

ΕΠΕΘΕΝΤΟ ΤΟΙΣ ΟΛΙΓΟΙΣ. τοῖς ἐναντίοις ὀλιγαρχοῦσι.

ΤΗΡΗΣΑΝΤΕΣ ΑΥΤΑΣ ΤΑΣ ΓΥΜΝΟΠΑΙΔΙΑΣ. ἑορτὴ τῶν Λακεδαιμονίων, ἐν ᾗ γυμνοὶ ἠγωνίζοντο.

ΕΝ ΤΗι ΠΟΛΕΙ. τῶν Ἀργείων.

ΜΕΤΕΠΕΜΠΟΝΤΟ ΟΙ ΦΙΛΟΙ. οἱ ἐν τῷ Ἄργει.

ΟΥΚ ΗΛΘΟΝ ΕΚ ΠΛΕΙΟΝΟΣ. ἤτοι πρὸ πλείονος χρόνου.

ΔΕΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΠΕΦΕΥΓΟΤΩΝ. ἤγουν, καὶ ταῦτα δεομένων.

ΓΥΜΝΟΠΑΙΔΙΑΣ ΗΓΟΝ. ἑώρταζον.

ΠΑΛΙΝ ΠΡΟΣΑΓΟΜΕΝΟΣ ΤΕ. οἰκειούμενος.

ΣΦΑΣ ΩΦΕΛΗΣΕΙΝ. τοὺς Ἀργείους δηλονότι τοὺς Ἀθηναίους.

ΕΣ ΘΑΛΑΣΣΑΝ. ἕως τῆς θαλάσσης.

ΤΕΙΧΙΣΜΟΝ. τῶν Ἀργείων.

¶ πγ'. 83. ΥΠΗΡΧΕ ΔΕ ΤΙ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΑΥΤΟΘΕΝ ΠΡΑΣΣΟΜΕΝΟΝ. ἐκ τοῦ Ἄργους.

ΚΑΙ ΔΙΕΛΥΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΠΟΛΕΙΣ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΟΙ ΓΑΡ ΠΟΛΛΟΙ ΑΥΤΩΝ. τῶν φυγάδων τῶν Ἀργείων ἐν τῇ Φλιασίᾳ κατῴκηντο.

ΚΑΤΕΚΛΕΙΣΑΝ ΔΕ. τουτέστι, τῶν εἰσαγωγίμων, ἢ τῆς θαλάττης, αὐτοὺς ἀπέκλεισαν.

ΞΥΝΩΜΟΣΙΑΝ. ἔνορκον ξυμμαχίαν.

ΕΚΕΙΝΟΥ ΑΠΑιΡΑΝΤΟΣ. ἀντὶ τοῦ ἀναπεισθέντος.

¶ πδ'. 84. ΟΥΔΕΤΕΡΩΝ ΟΝΤΕΣ. γράφεται, μεθ' ἑτέρων, τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων.

ΠΡΙΝ ΑΔΙΚΕΙΝ ΤΙ ΤΗΣ ΓΗΣ. βλάπτειν.

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΟΛΙΓΟΙΣ ΛΕΓΕΙΝ. διηριθμημένοις καὶ ἐντίμοις.

¶ πέ. 85. ΕΠΕΙΔΗ ΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ. ἐπειδὴ οὐ παρὰ τῷ δήμῳ κελεύετε ἡμᾶς ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, ἵνα μὴ, συνεχοῦς ῥήσεως γινομένης, καὶ ἐναποτεινομένου λόγου, ὑποπτεύσῃ τὸ πλῆθος ὑμῶν ἀπατᾶσθαι, ὡς ἂν ἅπαξ ἀκούσαντες πιθανῶν μὲν λόγων, ἐλέγχους δὲ οὐ παρεχομένων, οὐδ' ἀποδείξεις. γιγνώσκομεν γὰρ, ὅτι ταῦτα ὑπονοήσαντες, πρὸς τοὺς ἄρχοντας ὑμῶν μόνους ἠγάγετε ἡμᾶς. ὃ ὑμεῖς οἱ προεστῶτες ἀσφαλέστερον ποιήσατε. ἕκαστον γὰρ, ὃ λέγομεν, δοκιμάζοντες, πρὸς τὸ μὴ δοκοῦν ἐπιτηδείως ἔχειν ἀποκρίνετε. τουτέστι, διὰ πλειόνων λόγων κρίνετε. Ἐν πᾶσιν ὁ Θουκυδίδης ἔφυγε τὴν συνήθειαν, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐνταῦθα. ἀντὶ γὰρ δημηγορίας διάλογόν τινα τῶν Μηλίων καὶ Ἀθηναίων ἐτόλμησε συνθεῖναι.

ΑΚΟΥΣΑΝΤΕΣ ΗΜΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΓΙΓΝΩΣΚΟΜΕΝ ΓΑΡ, ΟΤΙ ΤΟΥΤΟ ΦΡΟΝΕΙ. βούλεται. τοῦτό ἐστι σκοπὸς τῆς εἰς τοὺς Ἕλληνας προσαγωγῆς.

Η ΕΣ ΤΟΥΣ ΟΛΙΓΟΥΣ ΑΓΩΓΗ. προσαγωγή.

¶ πϛ'. 86. Η ΜΕΝ ΕΠΙΕΙΚΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΕΙΝ ΚΑΘ' ΗΣΥΧ. τῆς μὲν περὶ τοὺς λόγους εὐγνωμοσύνης οὐκ ἄν τις μέμψαιτο ὑμῖν· ἡμέρα γὰρ καὶ κατὰ σχολὴν ἀλλήλους ἀξιοῦτε πείθεσθαι. ἤδη δὲ πολεμοῦντες ἡμῖν, οὐκέτι εὐγνωμονεῖτε, οὐδὲ ὅμοια οἷς λέγετε ποιεῖτε. κριταὶ γὰρ ἥκετε τῶν λόγων ὧν λέγετε αὐτοί. καὶ γνώρισμον ἡμῖν τὸ τέλος ἐκ τῆς κρίσεως, ὅτι νικῶντες μὲν ὑμᾶς τοῖς δικαίοις, καὶ διὰ τοῦτο μὴ θέλοντες προσχωρεῖν, εἰς πόλεμον εὐθὺς καταστησόμεθα· πεισθέντες δὲ ἴσως δικαιότερα ἡμῶν λεγόντων, δουλείαν καθ' αὑτῶν καταψηφιούμεθα.

ΤΩΝ ΛΕΧΘΗΣΟΜΕΝΩΝ. ὑπό τε ὑμῶν καὶ ἡμῶν δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΛ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ὁρῶμεν ἡμῖν δηλονότι.

¶ πζ'. 87. ΕΙ ΜΕΝ ΤΟΙΝΥΝ ΥΠΟΝΟΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΩΝ. εἰ μὲν ὑπονοήσαντες περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, συνεληλύθατε, ἢ ἄλλο τι σκεψόμενοι, καὶ μὴ περὶ σωτηρίας τῆς δυνάμεως ἐκ τῶν παρόντων, ἡσυχίαν ἄγοιμεν ἄν. εἰ δὲ περὶ τοῦ δύνασθαι σωθῆναι συνεληλύθατε, λέγοιμεν ἄν.

Η ΑΛΛΟ ΕΙ, ΞΥΝΗΚΕΤΕ. τὸ ἢ, ἀντὶ τοῦ εἴπερ.

¶ πή. 88. ΕΙΚΟΣ ΜΕΝ ΚΑΙ ΞΥΓΓΝΩΜΗ. εἰκὸς ἡμᾶς, ἐν τοιούτῳ καθεστῶτας, ἐπὶ πολλὰ καὶ ἐπινοοῦντας καὶ λέγοντας τρέπεσθαι. καὶ οὐ συγγινώσκετε ἡμῖν ὑποπτεύουσιν.

¶ πθ'. 89. ΜΕΤ' ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΛΩΝ. λέξεων εὐπρεπῶν.

ΕΠΙΣΤΑΜΕΝΟΥΣ ΠΡΟΣ ΕΙΔ. ἐπισταμένων καὶ ὑμῶν καὶ ἡμῶν.

ΕΝ ΤΩι ΑΝΘΡΩΠΕΙΩι ΛΟΓΩι. ὁ ἀνθρώπινος λογισμὸς (φασὶ) τότε τὸ δίκαιον ἐξετάζει, ὅταν ἴσην ἰσχὺν ἔχωσιν οἱ κρινόμενοι. ὅταν δὲ οἱ ἕτεροι προέχωσιν ἰσχύϊ, προστάττουσι πᾶν τὸ δυνατὸν, καὶ οἱ ἥττονες οὐκ ἀντιλέγουσιν.

¶ ϛ'. 90. Η ΜΕΝ ΔΗ ΝΟΜΙΖΟΜΕΝ ΓΕ. ἐπειδὴ ὑμεῖς, ὦ Ἀθηναῖοι, τοῦ συμφέροντος μᾶλλον ἀξιοῦτε στοχάζεσθαι, νομίζομεν ἡμῖν προσήκειν, μὴ καταλύειν τὸ κοινὸν ἀγαθόν. τουτέστι, τὸ πρᾴως τοῖς ἀσθενεστέροις χρῆσθαι. δεῖ γὰρ τοῖς κινδυνεύουσι τὰ προσήκοντα καὶ τὰ δίκαια νέμεσθαι, καὶ μᾶλλον τῆς φιλανθρωπίας, ἤπερ τοῦ πρὸς ἀκρίβειαν δικαίου τυγχάνειν τοὺς ἥττονας. ὃ δὴ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι. εἰ γὰρ δὴ μὴ πρᾴως χρήσεσθε ἡμῖν, αὐτοὶ σφαλέντες ποτὲ παράδειγμα πάντως τοῖς ἄλλοις γενήσεσθε. μεγάλως γὰρ ὑμᾶς οἱ νικήσαντες τιμωρήσονται καὶ αὐτοὶ, τοὺς περὶ ἡμᾶς χαλεποὺς γενομένους.

ΣΦΑΛΕΝΤΕΣ ΑΝ. τοῦ δικαίου.

¶ ϛά. 91. ΗΜΕΙΣ ΔΕ ΤΗΣ ΗΜΕΤΕΡΑΣ. ἂν καὶ καταλυθῇ (φασὶν) ἡμῶν τὰ τῆς ἡγεμονίας, οὐκ ἀθυμοῦμεν περὶ τῆς καταστροφῆς. Λακεδαιμόνιοι γὰρ, καὶ πάντες οἱ ἄρχειν εἰωθότες ἑτέρων, οὐ χαλεπῶς τοῖς νικηθεῖσι προσφέρονται. ὥστε οὐ Λακεδαιμονίους δέδιμεν, ἀλλὰ τοὺς ὑπηκόους. οὗτοι γὰρ, οὐκ εἰωθότες ἑτέρων ἄρχειν, ἐπειδὰν κρατήσωσι τῶν ἀρχόντων, ὠμότατα αὐτοῖς χρῶνται. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου ἐν ἀδήλῳ κείσθω ὅπως ποτὲ ἔχει.

ΤΩΝ ΑΡΞΑΝΤΩΝ. τοῦ πολέμου δηλονότι.

ΩΣ ΔΕ ΕΠ' ΩΦΕΛΕΙΑι. ὅτι δὲ ἐπ' ὠφελείᾳ πάρεσμεν, τοῦτο δηλώσομεν. βουλόμεθα γὰρ

ἄνευ πραγμάτων αὐτοί τε ὑμῶν ἄρξαι, καὶ ὑμᾶς σωθῆναι συμφερόντως καὶ ἡμῖν καὶ ὑμῖν.

ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ ΑΠΟΝΩΣ ΜΕΝ. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι πρεσβεύουσιν.

ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ. καὶ ἡμῖν καὶ ὑμῖν.

¶ ϛβ'. 92. ΚΑΙ ΠΩΣ ΧΡΗΣΙΜΟΝ. πῶς (φασὶν) ὁμοίως χρήσιμον ὥσπερ ὑμῖν, ἄρξαι, οὕτως ἡμῖν, δουλεῦσαι;

¶ ϛγ'. 93. ΟΤΙ ΥΜΙΝ ΜΕΝ ΠΡΟ ΤΟΥ ΤΑ ΔΕΙΝΟΤΑΤΑ. ὅτι ὑμεῖς μὲν, ἂν εὐθὺς ὑπακούσητε, οὐδὲν δεινὸν πείσεσθε· ἡμεῖς δὲ, εἰ μὴ διαφθείρωμεν ὑμᾶς, ἕξομεν ὑμῖν εἰς δέον χρῆσθαι.

¶ ϛέ. 95. ΟΥ ΓΑΡ ΤΟΣΟΥΤΟΝ ΗΜΑΣ. ἐχθροὺς μὲν ὑμᾶς ἔχοντες, οὐδὲν βλαβησόμεθα, μᾶλλον δὲ ὠφεληθησόμεθα, τεκμήριον τῆς ἰσχύος ἡμῶν καὶ δήλωμα τοῖς ἀρχομένοις παρέχοντες, τὸ ὑμᾶς καταδουλώσασθαι· εἰ δὲ φίλους ποιησόμεθα, διὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν τοῦτο δρᾶσαι νομισθησόμεθα, ὡς φοβούμενοι ὑμᾶς.

¶ ϛς'. 96. ΣΚΟΠΟΥΣΙ Δ' ΥΜΩΝ ΟΥΤΩΣ. εἰπόντων τῶν Ἀθηναίων, ὅτι οἱ σύμμαχοι ἀσθένειαν ἡμῶν καταγνώσονται, οἱ Μήλιοι ὑποφέροντες φασὶν, εἰ οἱ ὑπήκοοι ὑμῶν τοῦτο κρίνουσιν εὔλογον, ὥστε ἐν τῷ αὐτῷ τιθέναι καὶ ὁμοίως ἀξιοῦν καταδουλοῦσθαι τούς τε μηδὲν προσήκοντας ὑμῖν, ὥσπερ ἡμᾶς, καὶ τοὺς ἀποίκους μὲν ὑμῶν ὄντας, ἀποστάντας δὲ, καὶ διὰ τοῦτο χειρωθέντας.

¶ ϛζ'. 97. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΙ ΓΑΡ ΟΥΔΕΤΕΡΟΥΣ ΕΛΛΕΙΠΕΙΝ ΗΓΟΥΝΤΑΙ. οἱ ὑπήκοοι ἡμῶν δικαιολογίας μὲν οὔτε τοὺς ἡμετέρους ἀποίκους ἀποστάντας, οὔτε τοὺς μὴ προσήκοντας ἀπορεῖν ἡγοῦνται· τοὺς δὲ μὴ καταστραφέντας ὑπὸ ἡμῶν, οὐχὶ διὰ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ δι' ἰσχὺν μένειν ἐλευθέρους, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς μὴ ἐπιέναι, οὐ διὰ δικαιοσύνην, ἀλλὰ φοβουμένους. ὥστε, εἰ καταστραφείητε, οὐ μόνον ἡμῖν περιέσται τὸ πλεόνων ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ ἀσφάλεια προσέσται, ὡς ἂν μὴ καταφρονουμένοις ὑπὸ τῶν συμμάχων.

ΑΛΛΩΣ ΤΕ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΑΙ. ἰσχύοντες ταῖς ναυσὶ μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν ἤπειρον.

¶ ϛή. 98. ΕΝ Δ' ΕΚΕΙΝΩι ΟΥ ΝΟΜΙΖΕΤΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑΝ. ἐν δ' ἐκείνῳ οὐχ ἡγεῖσθε ἀσφάλειαν εἶναι, ἐν τῷ μὴ πειρᾶσθαι τοὺς μὴ προσήκοντας καταστρέφεσθαι; δεῖ γὰρ, ὥσπερ ὑμεῖς, ἐκκρούσαντες ἡμᾶς τῆς δικαιολογίας, ἀξιοῦτε πείθειν, ὥστε ὑπακούειν ὑμῖν, στοχαζόμενοι τοῦ ὑμῶν αὐτῶν συμφέροντος, οὕτω καὶ ἡμᾶς περὶ τοῦ ἡμῖν αὐτοῖς λυσιτελοῦς πειρᾶσθαι διδάσκειν, ὅτι καὶ ὑμῖν τὸ αὐτὸ σύμφερον. τουτέστι, τὸ μὴ καταδουλώσασθαι τοὺς μὴ προσήκοντας. τοὺς γὰρ μηδετέροις ξυμμαχοῦντας πῶς οὐ ποιήσετε πολεμίους, ἐπειδὰν, ἀποβλέψαντες εἰς τὴν γνώμην ὑμῶν, ὑποπτεύωσι καὶ αὐτοῖς ἐπιστρατεύσειν; κἂν τούτῳ τί ἄλλο ἢ καὶ τοὺς πρόσθεν πολεμίους αὐξήσετε, καὶ τοὺς μὴ διανοηθέντας ὑμῖν τὴν ἀρχὴν πολεμεῖν, ἄκοντας αὐτὸ ποιεῖν ἀναγκάσετε;

ΟΣΟΙ ΓΑΡ ΝΥΝ ΜΗΔΕΤΕΡΟΙΣ ΞΥΜΜΑΧΟΥΣΙ. μήτε τοῖς Ἀθηναίοις, μήτε τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΠΩΣ ΟΥ ΠΟΛΕΜΩΣΕΣΘΕ. εἰς πόλεμον ἐμβαλεῖτε.

ΟΤΑΝ, ΕΣ ΤΑΔΕ. τὰ ἡμέτερα πάθη.

¶ ϛθ'. 99. ΟΥ ΓΑΡ ΝΟΜΙΖΟΜΕΝ ΗΜΙΝ Τ. οὐ γὰρ νομίζομεν τοὺς ἐλευθέρους τῶν ἠπειρωτῶν ἡμῖν ἔσεσθαι πολεμίους. μὴ δεδιότες γὰρ ἡμᾶς, ὡς ἂν κατὰ γῆν οὐ μέλλοντας αὐτοῖς ἐπιστρατεύειν, πολλὴν μέλλησιν τοῦ φυλάττεσθαί τε ἡμᾶς καὶ πολεμεῖν ποιήσονται. τοὺς δὲ ἐν ταῖς νήσοις ἐλευθέρους, ὥσπερ ὑμᾶς, καὶ τοὺς ὑπακούοντας μὲν ἤδη, διὰ δὲ τὸ ἐξ ἀνάγκης καὶ μὴ ἑκοντὶ ὑπακούειν, παροξυνομένους καὶ ταραττομένους, τούτους ἡγούμεθα, εἰ περιίδοιμεν ὑμᾶς ἐλευθέρους, ἐπαρθέντας ἀλογίστως, καὶ ἀντιστάντας ἡμῖν, αὐτούς τε καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς κίνδυνον καταστήσειν.

ΤΩι ΕΛΕΥΘΕΡΩι. ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ αὐτῶν.

ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΩι ΑΝΑΓΚΑΙΩι. τῇ ἀνάγκῃ τῆς ἀρχῆς. ἤγουν τῇ δουλείᾳ.

¶ ϱ'. 100. ΗΠΟΥ ΑΡΑ, ΕΙ ΤΟΣΑΥΤΗΝ. εἰ ὑμεῖς τε, ὦ Ἀθηναῖοι, σπουδὴν ποιεῖσθε πολλὴν ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀφαιρεθῆναι τῆς ἡγεμονίας, καὶ οἱ δουλεύοντες ὑμῖν, ὑπὲρ τοῦ ἀπαλλαγῆναι τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς διακινδυνεύειν θέλουσι, πῶς ἡμεῖς, οἱ ἔτι ἐλεύθεροι ὄντες, οὐκ ἂν κάκιστοι καὶ δειλότατοι κριθείημεν, μὴ πάντα κίνδυνον ὑπομείναντες πρὸ τοῦ δουλεῦσαι;

ΕΠΕΞΕΛΘΕΙΝ. εἰς τέλος ἐργάσασθαι.

¶ ϱά. 101. ΟΥΚ, ΗΝ ΓΕ ΣΩΦΡΟΝΩΣ ΒΟΥΛΕΥΣΗΣΘΕ. ἐὰν σωφρόνως βουλεύσησθε, οὐ καταστήσετε ὑμᾶς αὐτοὺς εἰς κίνδυνον. οὐ γὰρ περὶ ἀρετῆς ἀγωνίζεσθε. καὶ γὰρ ἐλάσσονες ἡμῖν ὄντες, αἰσχρὸν ἡγήσασθε τὸ αἰσχύνην ὀφλεῖν. περὶ δὲ σωτηρίας ὑμῖν ἡ βουλὴ πρόκειται. διὸ χρὴ μὴ ἀνθίστασθαι τοῖς πολλῷ κρείττοσιν.

¶ ϱβ'. 102. ΑΛΛ' ΕΠΙΣΤΑΜΕΘΑ ΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΝ. ὀρθῶς ἐπιστάμεθα τὰ τῶν πολεμίων τύχῃ μᾶλλον ἢ πλήθους ὑπεροχῇ κρινόμενα. προσέχετε δὲ, καὶ τοῦτο γιγνώσκομεν, ὅτι τὸ μὲν εὐθὺς εἶξαι, οὐδεμίαν ἐλπίδα ἐλευθερίας ἔχει· ἐν δὲ τῷ ἀνθίστασθαι, ἐλπίς τις ὑπολείπεται τοῦ καταπρᾶξαι ὀρθῶς.

¶ ϱγ'. 103. ΕΛΠΙΣ ΔΕ, ΚΙΝΔΥΝΩι ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΝ ΟΥΣΑ. τοὺς ἐν κινδύνῳ καθεστῶτας αὐτὸ μόνον παρηγοροῦσιν· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν δυνάμει τυγχάνοντας, κἂν σφαλῇ ποτε ἡ ἐλπὶς, οὐ κατέλυσε παντελῶς, διὰ τὸ ὑπολείπεσθαι δύναμιν αὐτοῖς· οἱ δὲ περὶ πάντων ὧν ἔχουσιν ἀγωνιζόμενοι ἐπ' ἀδήλῳ ἐλπίδι, ἐπειδὰν ἡ ἐλπὶς σφαλῇ, ἅμα τε ἔγνωσαν, ὅτι ἐσφάλησαν, καὶ οὐδὲν αὐτοῖς ὑπολείπεται, ἐν ᾧ γνωρίσαντες τὸ ἀβέβαιον τῆς ἐλπίδος, ἐπιφυλάξονται. ὃ ὑμεῖς, ὦ Μήλιοι, ἀσθενεῖς ὄντες, καὶ μηδεμιᾷ μάχῃ ἐξαρκέσαι δυνάμενοι, μὴ πάθητε, τὸ ἐλπίδι πιστεῦσαι· μηδὲ τοῖς πολλοῖς ὁμοιωθῆτε, οἳ, δυνάμενοι σώζεσθαι, ἐπειδὰν ὑπὸ τῶν φανερῶν ἐλπίδων καταλειφθῶσιν, ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς καταφεύγουσι, μαντικήν τε καὶ χρησμὸν δηλαδὴ, καὶ ὅσα τοιαῦτα λυμαίνεται ἀνθρώπους, ἐν ἐλπίδι ποιοῦντες. ΕΛΠΙΣ ΔΕ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΝ ΟΥΣΑ. τὸ ἐλπὶς κινδύνου παραμύθιον, σφόδρα βραχέως εἴρηται. τὸ δὲ, δάπανος γὰρ (τουτέστι δαπανηρὰ) ἡ ἐλπὶς, καὶ

αὐτὸ μὲν βραχὺ, δύναται δὲ τοιοῦτόν τι, ὅτι οἱ ἐλπίζοντές τινος τεύξεσθαι, πολλὰ προσδαπανῶσι καὶ προσαναλίσκουσι. τὸ δὲ ἐπὶ ῥοπῆς, καθὰ καὶ τὸ προτεθὲν Ὁμηρικὸν δηλονότι,—ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς. τουτέστι, μιᾷ μάχῃ μόγις ἐξαρκεῖν δυνάμενοι. ἔνιοι δὲ ἀπὸ τῶν ἐν μιᾷ ῥοπῇ καὶ πληγῇ ζώων ἀναιρουμένων τὸ ὄνομά φασι πεποιῆσθαι.

ΜΗΔΕ ΟΜΟΙΩΘΗΝΑΙ ΤΟΙΣ ΠΟΛΛΟΙΣ. τοῖς ἀπαιδεύτοις.

ΟΙΣ ΠΑΡΟΝ ΑΝΘΡΩΠΕΙΩΣ. κατὰ τὸ ὀφειλόμενον τῷ ἀνθρωπείῳ γένει.

¶ ρδ'. 104. ΧΑΛΕΠΟΝ ΜΕΝ ΚΑΙ ΗΜΕΙΣ. τὸ ἑξῆς, πρὸς δύναμίν τε τὴν ὑμετέραν καὶ τὴν τύχην ἀγωνίζεσθαι. τὸ δὲ, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ἔσται, ὅτι πρὸς ἄνισόν τε καὶ τύχην καὶ δύναμιν τὴν ὑμετέραν ἀγωνιζόμεθα.

ΤΩι ΕΛΛΕΙΠΟΝΤΙ. τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν.

ΘΡΑΣΥΝΟΜΕΘΑ. ἤγουν ἀνθιστάμεθα.

¶ ρέ. 105. ΕΣ ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΝΟΜΙΣΕΩΣ. νομίσεως μὲν εἶπε διὰ τὰ νενομισμένα· εἰς σφᾶς δὲ αὐτοὺς βουλήσεως, τῆς εἰς ἀνθρώπους δηλονότι φησὶ προαιρέσεως.

ΗΓΟΥΜΕΘΑ ΓΑΡ ΤΟ, ΤΕ ΘΕΙΟΝ. ὁ νοῦς· οὐκ ἔλαττον ἡγούμεθα εὐμενεῖς ἡμῖν ἔσεσθαι τοὺς θεοὺς ἤπερ ὑμῖν. οὐδὲν γὰρ ἔξω πράττομεν οὔτε τῶν εἰθισμένων περὶ τοὺς θεοὺς, οὔτε τῶν πρὸς ἀνθρώπους δικαίων. τό, τε γὰρ θεῖον θεραπεύομεν κατὰ τὸ κοινὸν πάντων ἀνθρώπων ἔθος, τούς τε ἀνθρώπους ἡγούμεθα φύσει γεγονέναι πρὸς τὸ ἄρχειν ὧν κρατοῦσιν. ὥστε, οὔτε αὐτοὶ νομοθετήσαντες περὶ τοῦ ἄρχειν, οὔτε κειμένῳ νόμῳ πρῶτοι χρησάμενοι, παραλαβόντες δὲ τοῦτον, καὶ τοῖς ἔπειτα καταλείψοντες, ἄρχομεν, ὧν ἂν κρατήσωμεν· εἰδότες, ὅτι καὶ ὑμεῖς, καὶ ἄλλος ὁστισοῦν, ἐν τῇ ὁμοίᾳ δυνάμει γενόμενος ἡμῖν, τὸ αὐτὸ ἂν ἔπραττεν.

ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΜΕΝ ΤΟ ΘΕΙΟΝ, ΟΥΤΩΣ ΕΚ ΤΟΥ ΕΙΚΟΤΟΣ ΟΥ ΦΟΒΟΥΜΕΘΑ ΕΛΑΣΣΩΣΕΣΘΑΙ. ὥστε οὐ διὰ ταῦτα φοβούμεθα ἔλαττον ὑμῶν εὐμενὲς ἕξειν τὸ θεῖον. ἐπεὶ δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους δοκεῖτε βοηθήσειν ὑμῖν, αἰσχρὸν νομίζοντας περιϊδεῖν τοὺς ἀποίκους πολεμουμένους, τὸ μὲν ὑμῶν μακαρίζομεν ἀπειρόκακον, τὸ δὲ ἄφρον οὐκ ἐπαινοῦμεν. Λακεδαιμόνιοι γὰρ πρὸς μὲν ἀλλήλους καὶ τὴν κοινὴν πολιτείαν, τὰ πλεῖστα μετ' ἀρετῆς πράττουσι· πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ὅπως ἔχουσι, μάλιστα ἄν τις ὑμῖν ἐν βραχεῖ δηλώσειεν, καίτοι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὅτι πάντων ἀνθρώπων ὧν ἴσμεν ἐκφανέστατα, Λακεδαιμόνιοι ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους ξυναλλαγαῖς, τὰ μὲν ἑαυτοῖς ἡδέα, ταῦτα καὶ καλὰ νομίζουσι, τὰ δὲ συμφέροντα αὐτοῖς, καὶ μὴ δίκαια. ὥστε οὐκ ἔστιν ἀλογίστως διανοεῖσθαι περὶ τῆς σωτηρίας ὑμῶν, προσδεχομένων τὴν παρ' ἐκείνων βοήθειαν.

¶ ρς'. 106. ΗΜΕΙΣ ΔΕ ΚΑΤ' ΑΥΤΟ ΤΟΥΤΟ. εἰπόντων τῶν Ἀθηναίων, ὅτι Λακεδαιμόνιοι τοῦ ὑμετέρου συμφέροντος οὐ στοχάζονται, φασὶν οἱ Μήλιοι, ὅτι διὰ τὸ ἴδιον συμφέρον τοὺς Λακεδαιμονίους πιστεύομεν καὶ μάλιστα ἕξειν ἡμῖν βοηθοὺς, ὅπως μὴ τοῖς μὲν εὐνοοῦσι τῶν Ἑλλήνων ἄπιστοι φανῶσιν, ὑμᾶς δὲ τοὺς πολεμίους ὠφελήσωσι, προδόντες ἡμᾶς τοὺς συμμάχους.

¶ ρζ'. 107. ΟΥΚΟΥΝ ΟΙΕΣΘΕ. ἀλλ' οὖν, ὥσπερ ἴστε, συμφέρει μὲν τὸ μετ' ἀσφαλείας ἕκαστα πράττειν, τὸ δὲ καλὸν καὶ τὸ δίκαιον διὰ κινδύνων περιγίγνεται. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοὺς κινδύνους περιΐστανται.

¶ ρή. 108. ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ. ἀλλὰ καὶ τὸν κίνδυνον αὐτοὺς τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἀναδέξασθαι ἡγούμεθα, καὶ πεπείσμεθά γε μᾶλλον ὑπὲρ ἡμῶν ἢ ὑπὲρ ἄλλων αὐτοὺς διακινδυνεύσειν. εἴς τε γὰρ τὰς χρείας ὠφέλιμοι τυγχάνομεν αὐτοῖς, ἐγγὺς τῆς Πελοποννήσου κείμενοι, διὰ συγγένειαν.

¶ ρθ'. 109. ΤΟ Δ' ΕΧΥΡΟΝ ΓΕ ΤΟΙΣ ΞΥΝΑΓΩΝΙΟΥΜΕΝΟΙΣ. τοῖς ἐπὶ συμμαχίαν (φησὶ) παρακαλουμένοις ἐχυρὸν φαίνεται πρὸς τὸ βοηθῆσαι, οὐχ ἡ εὔνοια τῶν παρακαλούντων, ἀλλ' ἡ δύναμις αὐτῶν, ἣν Λακεδαιμόνιοι μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐξετάζουσι, καὶ διὰ τὸ ἐχυρῶς ἐξετάζειν, καὶ τῇ ἰδίᾳ δυνάμει πολλάκις ἀπιστοῦσι. διὰ τοῦτό γέ τοι μετὰ συμμάχων πολλῶν ἐπιστρατεύουσι τοῖς πέλας. ὥστε οὐκ εἰκὸς, αὐτοὺς, ἡμῶν θαλαττοκρατούντων, εἰς νῆσον ἕνεκεν ὑμῶν περαιώσασθαι, εἰδότας, ὅτι κατὰ τοῦτο ἥττους ἡμῶν εἰσίν.

¶ ρί. 110. ΟΙ ΔΕ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΑΝ ΕΧΟΙΕΝ ΠΕΜΨΑΙ. ἀλλὰ, εἰ καὶ αὐτοὶ πλεῦσαι ὀκνήσουσιν, ἔχουσί γε συμμάχους ἄλλους ἡμῖν πέμψαι βοηθούς.

ΠΟΛΥ ΔΕ ΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ. μεγάλου τε ὄντος τοῦ Κρητικοῦ πελάγους, δι' οὗ πέμψουσι τὴν βοήθειαν. μᾶλλον γὰρ οἱ πεμφθέντες δυνήσονται, λαθόντες ὑμᾶς θαλαττοκρατοῦντας, σωθῆναι πρὸς ἡμᾶς, ἤπερ ὑμεῖς, οἱ κρατοῦντες τῆς θαλάσσης, συλλαβεῖν αὐτούς· εἰ δὲ καὶ τούτου διαμάρτοιεν, τὴν γῆν ὑμῶν δῃώσουσι, καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους, ὅσους Βρασίδας οὐκ ἐπῆλθε, χειρώσονται· ὥστε ὑμῖν οὐ περὶ τῆς μὴ προσηκούσης τῆς ἡμετέρας ὁ ἀγὼν ἔσται, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν συμμάχων καὶ τῆς ὑμετέρας.

¶ ριά. 111. ΤΟΥΤΩΝ ΜΕΝ ΚΑΙ ΠΕΠΕΙΡΑΜΕΝΟΙΣ. τούτων μὲν καὶ ὑμεῖς πεπείρασθε, καὶ οὐκ ἀνεπιστήμονές ἐστε, ὅτι οὐδέποτε Ἀθηναῖοι, πολιορκοῦντες ἑτέρους, ἀπεχώρησαν διὰ τὸ φοβηθῆναι περὶ τῶν συμμάχων, ἢ περὶ τῆς γῆς τῆς ἑαυτῶν δῃουμένης. ἐκεῖνο δὲ ἐνθυμούμεθα, ὅτι, περὶ σωτηρίας βουλευόμενοι, οὐδὲν ἐν τοσούτοις λόγοις εἰρήκατε σωτήριον, καὶ δυνάμενον πεῖσαι, ὅτι δύναται σώζειν. ἀλλὰ τὰ μὲν ἰσχυρότερα ὑμῶν, ἐλπίδες εἰσὶ μέλλουσαι· τὰ δὲ ὑπάρχοντα, ὡς πρὸς τὰ ἡμέτερα, παντελῶς εἰσι σμικρά. πάνυ τε δὴ ἀλόγιστοι καθεστήκατε, εἰ μὴ καθ' ἑαυτοὺς γενόμενοι βουλεύσησθε φρονιμώτερον. οὐ γὰρ δὴ εἰκότως ἐπὶ τὴν μάλιστα λυμαίνουσαν τοὺς ἀνθρώπους αἰσχύνην καταφεύξεσθε, δι' ἣν πολλοὶ, καίπερ ὁρῶντες, ὅτι εἰς κίνδυνον ἔρχονται, ὅμως, φεύγοντες τὸ ἀπρεπὲς τοῦ ὀνόματος, (τουτέστι τὸ ὑπακούειν, ἔχον τι ποιητικὸν αἰσχύνης. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐπαγωγὸν,) συμφοραῖς μεγίσταις περιέπεσον, καὶ αἰσχύνην μείζονα προσέλαβον

ἧς ἔφευγον. ἀντὶ τοῦ, ἀνοήτους αὐτοὺς συνέβη νομίζεσθαι, καὶ οὐ δοκεῖν διὰ τύχην πταῖσαι. ἐν γὰρ τῷ, ἢ τύχῃ, ὁ ἢ σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ἤπερ κεῖται. ὑμεῖς οὖν φυλάξεσθε τὴν πάντα λυμαινομένην αἰσχύνην, ἂν εὖ βουλεύσησθε· καὶ μὴ ἀπρεπὲς ἡγήσεσθε ὑπακοῦσαι πόλει τῇ μεγίστῃ, καὶ προκαλουμένῃ ὑμᾶς ἐπὶ μετρίοις, ὥστε συμμάχους γενέσθαι, ἔχοντας τὴν ὑμετέραν γῆν ὑποτελῆ. αἱρέσεως οὖν προκειμένης ἢ πολεμεῖν, ἢ ζῆν ἀσφαλῶς, μὴ τὸ χεῖρόν ἕλησθε φιλονεικήσαντες. ὅσοι γὰρ τῶν ἀνθρώπων τοῖς μὲν ἴσοις μὴ ὑπείκουσι, τῶν δὲ κρειττόνων ἡττῶνται, τοῖς δὲ ἥττοσι μετρίως προσφέρονται, οὗτοι μέγιστα δὴ κατορθοῦσι· βουλεύσασθε οὖν, μεταστάντων ἡμῶν, καὶ πολλάκις πρὸ ὀφθαλμῶν λάβετε, ὅτι περὶ πατρίδος ἡ σκέψις, μιᾶς οὔσης, περὶ ἧς ἐν μιᾷ βουλῇ ἢ κατορθώσετε, ἢ σφαλήσεσθε.

ΣΩΦΡΟΝΕΣΤΕΡΟΝ. φρονιμώτερον.

ΠΟΛΛΟΙΣ ΓΑΡ ΠΡΟΟΡΩΜΕΝΟΙΣ. φανερῶς βλέπουσιν.

ΕΠΑΓΩΓΟΥ. ἐπισπαστικοῦ.

ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ. ὁμιλοῦσι.

ΜΕΤΡΙΟΙ ΕΙΣΙ. δίκαιοι.

¶ ριϐ΄. 112. ΟΥΤΕ ΕΝ ΟΛΙΓΩι ΧΡΟΝΩι ΠΟΛΕΩΣ ΕΠΤΑΚΟΣΙΑ. ὅτι ἔτη ἑπτακόσια Μῆλος ἡ νῆσος ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθέρως οἰκισθεῖσα, ὕστερον ὑπὸ Ἀθηναίων ἐπὶ δουλείᾳ ἐξεπολιορκήθη.

¶ ριγ΄. 113. ΤΑ ΔΕ ΑΦΑΝΗ, ΤΩι ΒΟΥΛΕΣΘΑΙ. τὰ δὲ ἄδηλα, διὰ τὸ βούλεσθαι, οὕτως ἔχειν οἴεσθε, καθάπερ τὰ παρόντα καὶ γιγνόμενα θεᾶσθε.

ΩΣ ΓΙΓΝΟΜΕΝΑ. ὁρώμενα, ἐνεργούμενα.

ΠΑΡΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΙ. πρόβλημα αὐτοὺς καὶ ἔρυμα ἔχοντες.

¶ ριέ. 115. ΑΜΕΙΝΟΝ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ. τῆς Μήλου.

¶ ρις΄. 116. ΗΔΗ ΠΟΛΙΟΡΚΟΥΜΕΝΟΙ. οἱ Μήλιοι.

ΩΣΤ' ΕΚΕΙΝΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ς. ά. 1.—ή. 8.

¶ ά. 1. ΥΠΟΔΕΕΣΤΕΡΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ ΑΝΗιΡΟΥΝΤΟ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἄπειροι ὄντες.

ΕΝ ΕΙΚΟΣΙ ΣΤΑΔΙΟΙΣ. γράφεται, ἐν εἴκοσι σταδίων μάλιστα μέτρῳ. ἔστι δὲ κατὰ ταύτην τὴν γραφὴν περιττὴ ἡ ἐν πρόθεσις.

¶ β΄. 2. ΑΡΚΕΙΤΩ ΔΕ ΩΣ ΠΟΙΗΤΑΙΣ ΤΕ ΕΙΡΗΤΑΙ. περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Κυκλώπων καὶ Λαιστρυγόνων, ὅτι τὴν Σικελίαν ᾤκουν.

ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΟΙ. τῶν Λαιστρυγόνων.

ΙΒΗΡΕΣ ΟΝΤΕΣ. Ἰβήρων ἄποικοι οἱ Σικελοί.

ΥΠΟ ΛΙΓΥΩΝ ΑΝΑΣΤΑΝΤΕΣ. ἤγουν, μετανάσται καὶ μέτοικοι γεγονότες.

ΤΑ ΠΡΟΣ ΕΣΠΕΡΑΝ ΤΗΣ ΣΙΚ. ἤγουν, πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Σικελίας.

ΣΤΡΑΤΟΣ ΠΟΛΥΣ. τῶν Σικελῶν δηλονότι.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΑ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΑ. περὶ τὸ Λιλύβαιον, καὶ ἀκρότερον τῆς νήσου.

ΕΠΕΙ ΔΙΕΒΗΣΑΝ ΕΤΗ ΕΓΓΥΣ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑ. διέβησαν οἱ ἀπὸ τῆς Σικελίας δηλονότι.

ΑΠΟΛΑΒΟΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ ἀποτειχίσαντες. γράφεται ἀναλαβόντες.

ΕΠΕΙΔΗ ΔΕ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ. ἤτοι οἱ Φοίνικες.

ΕΓΓΥΣ ΤΩΝ ΕΛΥΜΩΝ ΞΥΝΟΙΚΙΣΑΝΤΕΣ. ὁμοῦ μὲν διὰ τοὺς Ἐλύμους ὄντας φίλους, καὶ οἰκοῦντας αὐτόθι, ὅπως συμμαχοῖντο· ὁμοῦ δὲ διὰ Καρχηδονίους, οἵτινες, ἐκ Φοινίκης ὄντες τοαπέκαθεν, τοῖς μεσημβρινοῖς τῆς Σικελίας.

¶ γ΄. 3. ΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ ΕΚ ΚΟΡΙΝΘΟΥ. οἱ Συρακούσιοι, καὶ Κορίνθιοί εἰσιν.

ΥΣΤΕΡΟΝ ΔΕ ΧΡΟΝΩι ΚΑΙ Η ΕΞΩ, ΠΡΟΣΤΕΙΧΙΣΘΕΙΣΑ. τοπρῶτον οἱ Συρακούσιοι τὸ νησίδιον ᾤκισαν μόνον, αὖθις δὲ, μὴ χωροῦντος αὐτοῦ, συνάψαντες αὐτὸ τῇ Σικελίᾳ διὰ χώματος, κατῴκησαν καὶ ἐν τῇ Σικελίᾳ, ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Σικελία, ἔξω πόλις.

ΟΙΚΙΣΤΗΝ ΔΕ ΑΥΤΟΙ ΚΑΤΑΝΑΙΟΙ. ὅτι οἱ Λεοντῖνοι καὶ Καταναῖοι, Χαλκιδεῖς εἰσιν ἐξ Εὐβοίας.

¶ δ΄. 4. ΚΑΙ ΥΠΕΡ ΠΑΝΤΑΚΙΟΥ. ὑπεράνω.

ΑΝΕΣΤΗΣΑΝ. ἐδιώχθησαν.

ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. τῆς ἰδίας μητροπόλεως.

ΖΑΓΚΛΗ ΔΕ ΤΗΝ ΜΕΝ ΑΡΧΗΝ. οἱ Ζαγκλαῖοι ἀπὸ Κύμης Χαλκιδικῆς πόλεως καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας.

¶ ς΄. 6. ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΟΣΗΝΔΕ ΟΥΣΑΝ ΑΥΤΗΝ. ἤγουν μεγάλην, καὶ πολυάνθρωπον.

ΕΥΠΡΕΠΩΣ. εὐπροφασίστως.

ΤΟΙΣ ΕΑΥΤΩΝ ΞΥΓΓΕΝΕΣΙ. τοῖς Χαλκιδεῦσι.

ΠΕΡΙ ΤΕ ΓΑΜΙΚΩΝ ΤΙΝΩΝ. συναλλαγμάτων.

ΔΩΡΙΕΙΣ ΤΕ ΔΩΡΙΕΥΣΙΝ. οἱ Συρακούσιοι τοῖς Πελοποννησίοις.

ΤΟΙΣ ΕΚΠΕΜΨΑΣΙ. τοῖς Κορινθίοις.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΕΙΝΩΝ ΔΥΝΑΜΙΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΑ ΣΦΩΝ. τῶν Ἐγεσταίων.

ΕΣ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ ΙΚΑΝΑ. τὸν μέλλοντα.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΞΥΝΑΓΟΡΕΥΟΝΤΩΝ. τῶν ῥητόρων.

¶ ζ΄. 7. ΑΠΩΘΕΝ. τῶν Ὀρνεῶν δηλονότι.

ΕΠ' ΟΙΚΟΥ. ἀνεχώρησαν δηλονότι.

ΟΙ Δ' ΟΥΚ ΗΘΕΛΟΝ. οἱ Χαλκιδεῖς.

¶ ή. 8. ΤΑ ΤΕ ΑΛΛΑ ΕΠΑΓΩΓΑ. ψευδῆ μὲν, ἱκανὰ δέ.

ΗΝ ΤΙ ΠΕΡΙΓΙΓΝΗΤΑΙ. περιουσία γένηται.

ΜΕΤΑ ΔΕ ΤΟΥΤΟ. ἤγουν, μετὰ τὸ ψήφισμα.

ΟΥΚ ΟΡΘΩΣ. οὐκ ἀσφαλῶς.

ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΡΓΟΥ ΕΦΙΕΣΘΑΙ. Ὅμηρος· Ἦ μάλα τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμός.

¶ θ'. 9. Η ΜΕΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ. ἀντὶ τοῦ, πῶς χρὴ ἡμῖν τοῖς στρατηγοῖς τὴν παρασκευὴν ἀθροισθῆναι.

ΚΑΘΟΤΙ ΧΡΗ ΕΙΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝ. διότι.

ΑΛΛΟΦΥΛΟΙΣ. τοῖς Ἐγεσταίοις.

ΝΟΜΙΖΩΝ ΟΜΟΙΩΣ ΑΓΑΘΟΝ ΠΟΛΙΤΗΝ ΕΙΝΑΙ. ἀγαθὸν πολίτην ἡγοῦμαι καὶ τὸν ἀφειδοῦντα τοῦ σώματος, καὶ τὸν προνοούμενον ἐν καιρῷ, ὁμοίως ἑκατέρου προσήκοντος τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις.

ΚΑΙ ΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. διὰ τὸ προνοεῖν τοῦ τε σώματος καὶ τῆς κτήσεως, ἐθέλοι ἂν καὶ τὴν πόλιν εὐτυχεῖν ὁ τοιοῦτος. πάνυ δὲ πιθανῶς ἀποτρέπει τοὺς Ἀθηναίους, ἐμφαίνων, ὅτι οὐχὶ τὸ ἑαυτοῦ σκοπεῖ.

ΔΙ' ΕΑΥΤΟΝ ΒΟΥΛΟΙΤΟ ΟΡΘΟΥΣΘΑΙ. διὰ τὴν οἰκείαν ζωὴν ἵστασθαι.

ΠΑΡΑ ΓΝΩΜΗΝ. παρὰ τὴν προαίρεσιν.

ΑΣΘΕΝΗΣ ΑΝ ΜΟΥ Ο ΛΟΓΟΣ ΕΙΗ. ταῦτα δῆλα μὲν, οὐ πιθανὰ δέ. ὡς γὰρ τῶν Ἀθηναίων ἀμελούντων τῶν ὑπαρχόντων, διὰ τὸ ἀεὶ περιττοτέρων ὀρέγεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἀναπεισομένων τῷ λόγῳ, φησὶν ἡττηθήσεσθαι τῇ γνώμῃ.

ΣΩΖΕΙΝ ΠΑΡΑΙΝΟΙΗΝ. ἡμᾶς δηλονότι.

ΟΥΤΕ ΡΑΙΔΙΑ ΕΣΤΙ ΚΑΤΑΣΧΕΙΝ. κτήσασθαι.

ΤΑΥΤΑ ΔΙΔΑΞΩ. γράφεται δηλώσω.

¶ ί. 10. ΚΑΙ ΟΙΕΣΘΕ ΙΣΩΣ ΤΑΣ ΓΕΝΟΜΕΝΑΣ. καὶ ἴσως μὲν οἴεσθε τὰς σπονδὰς εἶναι βεβαίους, καὶ δι' αὐτὰς μηδένα ἐνταῦθα ὑπολειφθήσεσθαι πολέμιον. οὐκ ἔστι δέ. αἵτινες σπονδαὶ, μενόντων μὲν ὑμῶν κατὰ χώραν, ἔσονται μέχρι ὀνόματος, τουτέστιν, οὐ βέβαιοι. ἐπειδὴ καὶ οἱ ἡμέτεροι ἄνδρες εἰργάσαντο μὴ βεβαίους αὐτὰς εἶναι. οὐ τοῦτο δὲ λέγει, ὅτι, συνθέμενοι περὶ τῶν σπονδῶν, οὕτως ἐσπείσαντο, ὥστε μὴ βεβαίους αὐτὰς τυγχάνειν· (ἐπεὶ δόξειεν ἂν καὶ αὐτὸν διαβάλλειν· αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ πράξας τὰς σπονδάς·) ἀλλ' ἀποτείνεται πρὸς Ἀλκιβιάδην τε καὶ Κλεόβουλον καὶ Ξεναγόραν. οὗτοι γὰρ ἠναντιοῦντο ταῖς σπονδαῖς, καὶ οὕτως ἔπραττον, ὥστε μὴ μένειν αὐτάς. τὸ δὲ, ἐκ τῶν ἐναντίων σφαλέντων, ἀντὶ τοῦ, μεγάλως πταισάντων, καὶ μεγάλῃ δυνάμει σφαλέντων ἡμῶν, ταχέως οἱ ἐναντίοι ἐπιχειρήσουσι.

ΔΙΑ ΞΥΜΦΟΡΩΝ. διὰ συμφορῶν ἡ σύμβασις ἐγένετο τοῖς Λακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, διὰ τὰ ἐν Σφακτηρίᾳ.

ΚΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΑΙΣΧΙΟΝΟΣ. τὸ, ἐκ τοῦ αἰσχίονος ἡμῖν κατ' ἀνάγκην ἐγένετο, ὑπερβιβάσαι χρή· καὶ κατ' ἀνάγκην ἐγένετο ἐκ τοῦ αἰσχίονος ἤπερ ἡμῖν. ἐξ ἀνάγκης γὰρ συνέβησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, βουλόμενοι τοὺς ἄνδρας κομίσασθαι καὶ αἰσχρῶς· αὐτοὶ γὰρ ἐδεήθησαν διὰ τὸ πταῖσαι. τὴν δὲ ὁμολογίαν πω οὐκ ἐδέξαντο Κορίνθιοι, οἳ καὶ ἄντικρυς πολεμοῦσι· δεχημένους δὲ σπονδὰς οἱ Θηβαῖοι δεξάμενοι ἡσυχάζουσι.

ΤΗΝ ΟΜΟΛΟΓΙΑΝ ΕΔΕΞΑΝΤΟ. τῶν σπονδῶν δηλονότι.

ΤΑΧΑ Δ' ΑΝ ΙΣΩΣ. εἰ διῃρημένην εἰς δύο μέρη (φησὶ) λάβοιεν ἡμῶν τὴν δύναμιν, τῷ μὲν ἐνταῦθα μέρει Πελοποννήσιοι, τῷ δὲ πλέοντι Σικελιῶται ἐπιθήσονται.

ΟΥΣ ΠΡΟ ΠΟΛΛΩΝ. οὓς οἱ Πελοποννήσιοι ἐτιμήσαντο ἂν ἀντὶ πολλῶν χρημάτων συμμάχους ἔχειν, τούτους ἡμῖν σπεύδομεν, πλεύσαντες ἐπὶ Σικελίαν, πολεμίους ποιῆσαι.

ΑΞΙΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙΝ. καὶ μὴ ἀξιοῦν κινδυνεύειν, τῆς πόλεως ἡμῶν οὐκ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὁρμούσης. μετενήνεκται δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν πλοίων τῶν μήπω ὡρμισμένων.

ΕΝΔΟΙΑΣΤΩΣ. οὐ βεβαίως ὑπακούουσιν.

ΗΜΕΙΣ ΔΕ ΕΓΕΣΤΑΙΟΙΣ. ἡμεῖς δὲ Ἐγεσταίοις δῆθεν ἀδικουμένοις· ἢ ὡς δῆθεν ξυμμάχοις οὖσιν.

¶ ιά. 11. ΚΑΤΕΡΓΑΣΑΜΕΝΟΙ. ταπεινώσαντες.

ΤΩΝ Δ' ΕΙ ΚΑΙ ΚΡΑΤΗΣΑΙΜΕΝ. τῶν Σικελιωτῶν.

ΔΙΑ ΠΟΛΛΟΥ. διαστήματος.

ΚΑΙ ΜΗ ΚΑΤΟΡΘΩΣΑΣ. πρῶτον μὲν γὰρ μὴ ἐπιχειρήσαντες Ἀθηναῖοι Σικελιώταις, οὐκ εἶχον αὐτοὺς πολεμίους· ἐπιχειρήσαντες δὲ, καὶ μὴ ἑλόντες, οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ ἐγίγνοντο, ἀλλὰ πολεμίους αὐτοὺς ἔσχον.

ΚΑΙ ΕΤΙ ΑΝ ΗΣΣΟΝ ΔΕΙΝΟΙ. οὔτε νῦν εἰσὶ δεινοὶ, καὶ ἔτι ἧττον ἔσονται δεινοὶ, ἂν ὑπὸ Συρακουσίοις πάντες γένωνται, ἢ ὡς διάκεινται ὑπὸ τοῦ πολέμου.

ΕΚΑΣΤΟΙ ΧΑΡΙΤΙ. τῶν Σικελιωτῶν δηλονότι.

ΕΚΕΙΝΩΣ Δ' ΟΥΚ ΕΙΚΟΣ. ἤγουν, εἰ ἀρχθεῖεν ὑπὸ Συρακουσίων, οὐκ εἰκὸς, ἐπὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων ἀρχὴν στρατεῦσαι τοὺς Συρακουσίους, Σικελιωτῶν ἄρξαντας.

ΥΠΟ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ. Πελοποννησίων δηλονότι.

ΔΙΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ. τρόπου.

ΔΙ' ΟΛΙΓΟΥ ΑΠΕΛΘΟΙΜΕΝ. ταχέως ἀπέλθοιμεν.

ΤΑΧΙΣΤ' ΑΝ ΥΠΕΡΙΔΟΝΤΕΣ. τάχιστ' ἂν ἐπίθοιντο μετὰ τῶν ἐνθάδε, ὑπεριδόντες, τουτέστι, καταφρονήσαντες ἡμῶν.

ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΙΡΑΝ ΗΚΙΣΤΑ. ὅσα, ἔνδοξα ὄντα, ἐς πεῖραν οὐκ ἔρχεται. τουτέστιν, ὅσα ἀκούεται μᾶλλον, ἤπερ ὁρᾶται.

ΟΠΕΡ ΝΥΝ ΥΜΕΙΣ, Ω ΑΘΗΝΑΙΟΙ. τὸ αὐτὸ (φησὶν) ἕπεται τοῖς Συρακουσίοις πρὸς ἡμᾶς, ὅπερ νῦν ὑμῖν ἐγένετο πρὸς Λακεδαιμονίους. φοβούμενοι γὰρ αὐτοὺς αἰεὶ δήποτε, ἐπειδὴ παρὰ τὴν οἴησιν τοπρῶτον αὐτῶν ἐκρατήσατε, καταφρονήσαντες, ἤδη καὶ Σικελίας ἐφίεσθε. ἐμφαίνει δὲ, ὅτι καὶ Συρακούσιοι, καταφρονήσαντες ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε ὀρέξονται.

ΔΙΑ ΤΟ ΠΑΡΑ ΓΝΩΜΗΝ. παρ' ἐλπίδα.

ΑΛΛΑ ΤΑΣ ΔΙΑΝΟΙΑΣ. δηλονότι τῶν πολεμίων.

ΜΗΔΕ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ. μὴ νομίζετε, Λακεδαιμονίους (φησὶν) ἄλλο τι σκοπεῖν, ἢ, διὰ τὸ αἰσχρῶς ἐσπεῖσθαι, σπεύδειν, ὅτῳ τρόπῳ δύναιντο ἔτι νῦν, καθελόντες ἡμᾶς, ἀναμαχέσασθαι τὴν πρόσθεν ἀδοξίαν, ὅσῳ ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα τὴν ἀπ' ἀρετῆς δόξαν θηρῶνται, καὶ ἐν πλείστῳ χρόνῳ μελετῶσιν αὐτήν.

ΕΠΙΒΟΥΛΕΥΟΥΣΑΝ. ἡμῖν δηλονότι.

¶ ιβ΄. 12. ΕΝΘΑΔΕ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΛΟΥΝ. ἐνθάδε εἶναι ἀναλίσκειν τά τε χρήματα καὶ τὰ σώματα.

ΟΙΣ ΤΟ, ΤΕ ΨΕΥΣΑΣΘΑΙ ΚΑΛΩΣ. τοῖς Ἐγεσταίοις τὸ καλῶς πρόσκειται, διὰ τὸ πεφωρᾶσθαι ψευδόμενον· ἤτοι πιθανῶς.

ΕΙΤΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΙΝ ΑΣΜΕΝΟΣ. ταῦτα διὰ τὸν στρατηγὸν Ἀλκιβιάδην.

ΕΣ ΤΟ ΑΡΧΕΙΝ. τὸ ἐς τὸ ἀντὶ τοῦ ἢ, ἢ ὥστε.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΠΠΟΤΡΟΦΙΑΣ. ἤγουν, ἀπὸ τῶν οἰκείων ἵππων.

ΕΛΛΑΜΠΡΥΝΕΣΘΑΙ. ἀλαζονεύεσθαι.

ΒΟΥΛΕΥΣΑΣΘΑΙ ΤΕ. λείπει τὸ, περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος.

¶ ιγ΄. 13. ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΤΟΥΣ. παρακεκλημένους.

ΟΙΣΠΕΡ ΝΥΝ ΟΡΟΙΣ ΧΡΩΜΕΝΟΥΣ. Ὅμηρος,—ἐπεὶ μάλα πολλὰ μεταξὺ, Οὔρεά τε σκιόεντα.

¶ ιδ΄. 14. ΚΗΔΕΣΘΑΙ ΤΕ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. τὸ ἑξῆς, ταῦτα ἐπιψήφιζε.

ΕΠΙΨΗΦΙΖΕ. δευτέρας ψήφους τίθει.

ΙΑΤΡΟΣ ΑΝ ΓΕΝΕΣΘΑΙ. ἡ διάνοια, μὴ εὐλαβούμεθα εἶναι ἃ ἐψηφισμένα. λύσας γὰρ αὐτὰ μετὰ τοσούτων μαρτύρων, αἰτίαν τε οὐχ ἕξεις, καὶ τῆς πόλεως ἰατρὸς γενήσῃ, κακῶς βουλευσαμένης.

¶ ιέ. 15. ΚΑΙ ΟΤΙ ΑΥΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΩΣ ΕΜΝΗΣΘΗ. ἤγουν, ἐπὶ διαβολῇ καὶ κατηγορίᾳ.

ΚΑΙ ΚΑΡΧΗΔΟΝΑ ΛΗΨΕΣΘΑΙ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΕΣ ΤΗΝ ΔΙΑΙΤΑΝ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΙΑΣ. τὸ παρανόμως διαιτᾶσθαι, ἢ τὸ παρανόμως τῷ ἑαυτοῦ σώματι χρῆσθαι κατὰ τὰς διατριβάς.

¶ ιϛ΄. 16. ΩΝ ΓΑΡ ΠΕΡΙ. παρ' ὅσον ἡ οἰκία αὐτῶν ἱπποτρόφος ἐλέγετο.

ΕΠΙΒΟΗΤΟΣ ΕΙΜΙ. γράφεται, περιβοητός εἰμι.

ΚΑΙ ΥΠΕΡ ΔΥΝΑΜΙΝ ΜΕΙΖΩ. ἑαυτῆς.

ΤΩι ΕΜΩι ΔΙΑΠΡΕΠΕΙ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΖΕ ΘΕΩΡΙΑΣ. ἤτοι ἐν τῷ διαπρέψαι ἐμὲ τῇ Ὀλυμπιακῇ θεωρίᾳ.

ΕΝΙΚΗΣΑ ΔΕ, ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. ἐνίκησα δὲ τά τε πρῶτα, καὶ τὰ δεύτερα, καὶ τὰ τέταρτα.

ΝΟΜΩι ΜΕΝ ΓΑΡ, ΤΙΜΗ ΤΑ ΤΟΙΑΥΤΑ. ἤγουν, νόμιμος τιμή εἰσι τὰ τοιαῦτα.

ΕΝ ΤΗι ΠΟΛΕΙ ΧΟΡΗΓΙΑΙΣ, Η ΑΛΛΩι ΤΩι. ἑκουσίοις ἑορτασίμοις ἀναλώσιμα.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΑΧΡΗΣΤΟΣ Η ΔΙΑΝΟΙΑ. εἰρωνεύεται ὁ Ἀλκιβιάδης, λέγων, ὅτι, εἰ καὶ ἀνόητος φαίνομαί τισιν, ἀλλ' οὖν τῇ πόλει οὐκ ἄχρηστός μου ἐστὶν ἡ ἄγνοια, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμος.

ΤΟΙΣ ΙΔΙΟΙΣ ΤΕΛΕΣΙ. δαπάναις.

ΠΡΟΣ ΟΥΔΕΝΑ ΤΗΣ ΞΥΜΦΟΡΑΣ ΙΣΟΜΟΙΡΕΙ. εὐπραγοῦντα.

Η ΤΑ ΙΣΑ ΝΕΜΩΝ. ὥσπερ τῶν δυστυχούντων καταφρονεῖ τις, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀνεχέσθω ὑπὸ τῶν εὐτυχούντων ἐν μέρει καταφρονούμενος· ἢ, εἰ βούλεται μὴ ὑπερορᾶσθαι κακοπραγῶν, μηδ' αὐτὸς τῶν ἀτυχούντων καταφρονήσῃ.

ΟΙΔΑ ΔΕ ΤΟΥΣ ΤΟΙΟΥΤΟΥΣ. ἤτοι τοὺς τοιούτους φησὶν ἐν λαμπρότητι.

ΚΑΙ ΟΣΟΙ ΕΝ ΤΙΝΟΣ ΛΑΜΠΡΟΤΗΤΙ ΠΡΟΕΣΧΟΝ. καὶ ὅσοι ἔν τινος πράγματος λαμπρῷ κατορθώματι κρείττους ἐγένοντο.

ΕΝ ΜΕΝ ΤΩι ΚΑΤ' ΑΥΤΟΥΣ ΒΙΩι. ἤγουν, καθ' ὃν χρόνον ζῶσι.

ΛΥΠΗΡΟΥΣ ΟΝΤΑΣ. λυπηροὺς τοὺς ἐπιφθόνους ἤκουσα· ἐπειδὴ καὶ ὁ φθόνος λύπη κατὰ τὸ γένος ἐστί.

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ ΞΥΝΟΝΤΑΣ. τὸ ξυνόντας ἀπὸ κοινοῦ τὸ λυπηροὺς ἀκουστέον.

ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΙΝ ΤΕ ΞΥΓΓΕΝΕΙΑΣ ΤΙΣΙΝ. οἱ ἔπειτα ἄνθρωποι τοὺς τοιούτους, προγόνους αὐτῶν καὶ συγγενεῖς αὐχοῦσι, κἂν μὴ ὦσι πρὸς γένους.

ΕΠΙΒΟΩΜΕΝΟΣ. ἀντὶ τοῦ καταλαλούμενος, ἢ περιβόητος ὤν. ἐπιφημιζόμενος κατὰ τὰ ἴδια.

ΞΥΣΤΗΣΑΣ. μεθ' ὑμῶν στήσας, καὶ φίλα ὑμῖν ποιήσας.

ΕΣ ΜΙΑΝ ΗΜΕΡΑΝ ΚΑΤΕΣΤΗΣΑ. ἀντὶ τοῦ, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἠνάγκασα.

ΕΞ ΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΕΝΟΜΕΝΟΙ. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

¶ ιζ΄. 17. ΚΑΙ ΤΑΥΤΑ Η ΕΜΗ ΝΕΟΤΗΣ. καὶ ταῦτα ἐγένετο δι' ἐμὲ τὸν νέον, καὶ παρὰ φύσιν ἀνόητον λογιζόμενον, λόγοις τε χρησάμενον πρέπουσι πρὸς Ἀργείους καὶ Μαντινέας, καὶ ἀπειλήσαντα μετ' ὀργῆς αὐτοῖς, εἰ μὴ θέλοιεν προσχωρεῖν ἡμῖν.

ΜΗ ΠΕΦΟΒΗΣΘΑΙ ΑΥΤΗΝ. τὴν νεωτάτην ἄνοιαν, ὃ καὶ μᾶλλον. δῆλον δὲ τῷ ἐπιφερομένῳ. τὸ γὰρ, ἀκμάζω μετ' αὐτῆς, τοιοῦτος νέος εἰμὶ (φησὶ) μετὰ τῆς λεγομένης ἀνοίας.

ΜΗ ΜΕΤΑΓΙΓΝΩΣΚΗΤΕ. μὴ διὰ τοῦτο μεταγνῶτε, ὅτι δοκεῖτε ἐπὶ μεγάλην δύναμιν στρατεύειν.

ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΧΑΣ. τὸ ἐγγράφειν ῥαδίως ταῖς πολιτείαις ξένους τε καὶ φυγάδας.

ΚΑΙ ΟΥΔΕΝ ΔΙ' ΑΥΤΟ. διὰ τὰς μεταβολὰς καὶ ἐπιδοχὰς τῆς πολιτείας.

ΟΥΤΕ ΤΑ ΕΝ ΤΗι ΧΩΡΑι ΝΟΜΙΜΟΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙΣ. οὐ ταῖς νομιζομέναις, ἀλλὰ ταῖς ἱκαναῖς. οὕτω καὶ νόμιμον ῥήτορα τὸν ἱκανὸν ἀθλητὴν φαμέν.

Ο, ΤΙ ΔΕ ΕΚΑΣΤΟΣ. ὁ νοῦς, τῶν δημαγωγῶν ἕκαστος οὐ τοῦ κοινῇ συμφέροντος στοχάζεται, ἀλλὰ οἰκείου λήμματος, εἴτε ἐκ τοῦ λόγῳ πείθειν περιγένοιτο αὐτῷ τὸ λαβεῖν, εἴτε ἐκ τοῦ στασιάζειν. οὐ χαλεπὸν γὰρ νομίζεται τῷ μὴ κατορθώσαντι ἐκπεσεῖν τῆς πατρίδος, καὶ ἄλλην γῆν οἰκῆσαι. ἐμφαίνεται γὰρ καὶ ἐντεῦθεν, ὅτι οὐδεὶς ὡς πατρίδος τῆς ἰδίας πόλεως πεφρόντικεν.

ΟΥΤΕ ΛΟΓΟΥ ΜΙΑι ΓΝΩΜΗι ΑΚΡΟΑΣΘΑΙ. οὔτε ὁμονοοῦντας ἑνὸς ἀκούειν λόγου, οὔτε ὁμοφρονοῦντας κοινῇ ἐπὶ τὰ ἔργα παραγίγνεσθαι.

ΟΣΟΙ ΕΚΑΣΤΟΙ ΣΦΑΣ. ὅσοι ἕκαστοι λέγουσι τὸν ἴδιον ἀριθμόν.

ΚΑΙ ΕΤΙ ΕΥΠΟΡΩΤΕΡΑ ΕΣΤΑΙ. εὐκαταμαχητότερα.

ΟΙ ΓΑΡ ΠΑΤΕΡΕΣ ΗΜΩΝ ΤΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΤΟΥΣ. τοὺς Λακεδαιμονίους.

ΩΣΠΕΡ ΝΥΝ ΦΑΣΙ ΠΟΛΕΜΙΟΥΣ. φασὶν οἱ περὶ τὸν Νικίαν. πολεμίους δὲ, τοὺς Πελοποννησίους. ταῦτα δὲ πρὸς τὸν Νικίαν, λέγοντα· φημὶ γὰρ, ἡμᾶς πολεμίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας.

ΤΗΝ ΑΡΧΗΝ ΕΚΤΗΣΑΝΤΟ. τῶν Ἑλλήνων δηλονότι.

ΚΑΙ ΝΥΝ ΟΥΤΕ ΑΝΕΛΠΙΣΤΟΙ ΠΩ. οὐδὲν μᾶλλον ἀπηλπίκασι Πελοποννήσιοι τοῦ δύνασθαι καταλῦσαι ἡμᾶς.

¶ ιή. 18. ΣΚΗΠΤΟΜΕΝΟΙ. προφασιζόμενοι.

ΠΡΟΣΕΘΕΜΕΘΑ ΑΥΤΟΥΣ. ξυμμάχους ἐποιησάμεθα αὐτούς.

ΔΕΥΡΟ ΚΩΛΥΣΩΣΙΝ ΑΥΤΟΥΣ. οἱ Ἐγεσταῖοι.

Η ΦΙΛΟΚΡΙΝΟΙΕΝ. ἐξετάζοιεν.

ΠΡΟΣΚΤΩΜΕΝΟΙ ΑΥΤΗι. ἤτοι τῇ ἀρχῇ.

ΤΟΝ ΓΑΡ ΠΡΟΫΧΟΝΤΑ. ταῦτα λέγει, ὅτι οὐ μόνον ἡμᾶς ἐπιόντας ἀμύνονται οἱ πολέμιοι, ἀλλὰ καὶ, ὅπως μὴ ἐπιστρατεύσωμεν αὐτοῖς, προνοοῦνται, καὶ ἐπιχειροῦσιν.

ΕΝ ΤΩιΔΕ. ἤγουν ἐν τῷ ἄρχειν.

ΑΥΤΟΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΝ ΕΙΝΑΙ. διὰ τὸ κινδυνεύειν ἂν ἀρχθῆναι ἡμᾶς ὑφ' ἑτέρων.

ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΟΝ ΗΜΙΝ. καὶ οὐχ ὁμοίως ὥσπερ τοῖς ἄλλοις ἡσυχίαν ἡμῖν ἐπιτηδευτέον. (τὸ γὰρ ἐπισκεπτέον ἀντὶ τοῦ ἐπιτηδευτέον τέθεικεν) εἰ μὴ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τοῖς ἄλλοις (φησὶν) ἐξομοιωθήσεσθε.

ΛΟΓΙΣΑΜΕΝΟΙ ΟΥΝ ΤΑΔΕ. τὰ ἐνταῦθα πράγματα.

ΣΤΟΡΕΣΩΜΕΝ ΤΟ ΦΡΟΝΗΜΑ. τῶν παρὰ Θουκυδίδῃ τροπικῶν ὀνομάτων τὸ σκληρότατον τοῦτό ἐστιν· ἀλλὰ κατὰ Ἀλκιβιάδην φησίν.

ΕΝ Ωι ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ. τῷ κακῶσαι Συρακουσίους.

ΤΟ ΔΕ ΑΣΦΑΛΕΣ. ἀσφάλειαν δὲ, καὶ μετὰ ἀσφαλείας.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΓΑΡ ΕΣΟΜΕΘΑ. οὐκ ἐπὶ τοῦ αὐτεξούσιοι τέθεικε τὸ αὐτοκράτορες. ἐπεὶ πῶς συνάψει τὶς αὐτῷ, τὸ, καὶ ξυμπάντων Σικελιωτῶν ἀνθισταμένων ἐκ περιουσίας κρατήσομεν. ἔνιοι δὲ αὐτοκράτορες ἀντὶ τοῦ μόνοι φασί.

ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΑΣΙΣ. ἤτοι ἀντίστασις.

ΜΑΛΙΣΤ' ΑΝ ΙΣΧΥΕΙΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ νομίσατε.

ΤΡΙΨΕΣΘΑΙ ΤΕ ΑΥΤΗΝ. δαπανήσεσθαι ὑφ' ἑαυτῆς καὶ φθαρήσεσθαι, ὥσπερ φθείρεσθαι πέφυκε καὶ τῶν σωμάτων τὰ πολλὰ ὑπὸ τῆς ἀργίας.

ΩΣΠΕΡ ΚΑΙ ΑΛΛΟ ΤΙ. ἀργὸν κείμενον δηλονότι.

ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ. ἤτοι, πάντων τῶν πολιτῶν τὴν ἐπιστήμην ἐκλυθήσεσθαι. ἢ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων.

ΚΑΙ ΤΟ ΑΜΥΝΕΣΘΑΙ. καὶ τὸ δύνασθαι ἀμύνασθαι τοὺς πολεμίους, οὐ λόγον κομπεύσει, ἀλλ' ἔργων ἕξει καὶ μελέτῃ.

ΗΚΙΣΤΑ ΔΙΑΦΟΡΩΣ ΠΟΛΙΤΕΥΩΣΙ. ἥκιστα μεταθῶσι τὴν πολιτείαν, φησίν.

¶ ιθ΄. 19. ΑΚΟΥΣΑΝΤΕΣ ΕΚΕΙΝΟΥ. τοῦ Ἀλκιβιάδου.

ΟΤΙ ΑΠΟ ΜΕΝ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΛΟΓΩΝ. ἀντὶ τοῦ, τοῖς αὐτοῖς χρώμενον λόγοις.

¶ κ΄. 20. ΕΠΙ ΓΑΡ ΠΟΛΕΙΣ. καθ' ὑπερβατόν. ἐπὶ γὰρ πόλεις, ὡς ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλομεν ἰέναι μεγάλας, τό, τε πλῆθος, ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ, πολλὰς τὰς Ἑλληνίδας.

ΩΣ ΕΓΩ ΑΚΟΗι ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ. ἀκριβῆ κατάληψιν ἔχω ἀπὸ φήμης.

ΜΕΓΑΛΑΣ. ἤγουν, ἰσχυράς.

ΚΑΙ ΟΥΘ' ΥΠΗΚΟΟΥΣ ΑΛΛΗΛΩΝ. ἤγουν, δεδουλωμένας ἀλλήλαις.

ΟΥΤΕ ΔΕΟΜΕΝΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ. αἱ ἐν Σικελίᾳ πόλεις οὐ δέονται μεταβολῆς, ὥσπερ αἱ πρὸς βίαν δουλεύουσαι.

ΤΟΙΣ ΠΑΣΙΝ ΟΜΟΙΟΤΡΟΠΩΣ. πράγμασι δηλονότι.

ΕΠΙ ΑΣ ΜΑΛΛΟΝ ΠΛΕΟΜΕΝ. Συράκουσαι, Σελινοῦς, Γέλα, Ἀκράγας, Μεσσήνη, Ἱμέρα, Καμαρίνα, ταύτας, φησὶ, τὰς πόλεις ἀντιμάχους εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις.

ΤΑ ΔΕ, ΚΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΙΕΡΟΙΣ. ἤγουν τὰ κοινά. ἔθος γὰρ τοῖς παλαιοῖς τὰ κοινὰ χρήματα ἐν τοῖς ἱεροῖς ταμιεύειν.

ΚΑΙ ΑΠΟ ΒΑΡΒΑΡΩΝ ΤΙΝΩΝ ΑΠΑΡΧΗ. ἤγουν, ἔχουσι φόρον καὶ ἄρχοντες βαρβάρων τινῶν.

Ωι ΔΕ ΜΑΛΙΣΤΑ. ἤγουν ἐν ᾧ.

ΚΑΙ ΣΙΤΩι ΟΙΚΕΙΩι. ἤγουν, ἐκ τῆς οἰκείας γῆς.

ΕΠΑΚΤΩι. ξένῳ.

¶ κά. 21. ΠΡΟΣ ΟΥΝ ΤΟΙΑΥΤΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ. τῶν Σικελῶν.

ΚΑΙ ΦΑΥΛΟΥ. σμικρᾶς. φαῦλον, τὸ ἁπλοῦν, καὶ μονοειδές.

ΚΑΙ ΠΕΖΟΝ ΠΟΛΥΝ. χρήσιμον εἰς τὴν ἤπειρον στρατὸν δηλονότι.

ΑΞΙΟΝ ΤΙ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΙΑΣ. τοῦ ἡμετέρου σκοποῦ.

ΥΠΟ ΙΠΠΕΩΝ ΠΟΛΛΩΝ. τῶν Σικελικῶν δηλονότι.

ΕΙΡΓΕΣΘΑΙ ΤΗΣ ΓΗΣ. τῆς Σικελικῆς.

ΚΑΙ ΕΙ ΞΥΣΤΩΣΙΝ ΑΙ ΠΟΛΕΙΣ. συνέλθωσιν αἱ πόλεις εἰς κοινὴν βοήθειαν.

ΦΟΒΗΘΕΙΣΑΙ. ἡμᾶς δηλονότι.

ΚΑΙ ΜΗ ΑΝΤΙΠΑΡΑΣΧΩΣΙΝ. ἐὰν μὴ παράσχωσί τινες ἡμῖν ἱππικὸν φίλοι γενόμενοι, ἔξωθεν Ἐγεσταίων.

ΑΙΣΧΡΟΝ ΔΕ ΒΙΑΣΘΕΝΤΑΣ ΑΠΕΛΘΕΙΝ. ἐκκρουσθέντας δηλονότι ἡμᾶς τῆς Σικελίας ἀπελθεῖν.

ΑΥΤΟΘΕΝ ΔΕ. ἤγουν, ἐκ τοῦ ἡμετέρου τόπου.

ΑΞΙΟΧΡΕΩι. ἀσφαλεῖ.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΗΜΕΤΕΡΑΣ ΑΥΤΩΝ. ἤγουν, ἡμῶν αὐτῶν.

ΑΙ ΚΟΜΙΔΑΙ. αἱ πορίσεις. οὐχ ὁμοίως ἐμέλλετε στρατεύεσθαι ἐπὶ Σικελίαν, ἧπερ ἐνταῦθα ὑπηκόοις συμμαχοῦντες στρατεύεσθε ἐπί τινας, οὐ πολὺ ἀπέχοντας, ὥστε ῥᾳδίαν εἶναι τὴν τῶν ἀναγκαίων παρακομιδὴν ἐκ τῆς οἰκείας γῆς.

ΑΠΑΡΤΗΣΑΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ, ἀπαρτισθέντες, καὶ πολὺ τῆς οἰκείας χωρισθέντες.

¶ κβ΄. 22. ΑΝΤΕΧΩΣΙΝ. ἀντιμάχωνται.

ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΩΜΕΘΑ. κρατηθῶμεν.

ΤΑ ΕΠΙΤΗΔΕΙΑ. ἤγουν βρώσιμα καὶ πόσιμα.

ΠΟΛΛΗ ΓΑΡ ΟΥΣΑ. ἀντίπτωσις, ἀντὶ τοῦ, πολλῆς γὰρ οὔσης.

ΚΑΙ ΜΗ ΕΠΙ ΕΤΕΡΟΙΣ ΓΙΝΕΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ, μὴ ἐν ἄλλοις ἔχειν τὰς ἐλπίδας.

ΑΥΤΟΘΕΝ. ἤγουν, ἐκ τοῦ ἡμετέρου τόπου.

ΝΟΜΙΣΑΤΕ ΚΑΙ ΛΟΓΩι ΑΝ. λόγῳ (φησὶν) ἕτοιμα εἶναι, ταῖς δ᾽ ἀληθείαις οὔ.

¶ κγ΄. 23. ΕΝΘΕΝΔΕ. ἤγουν, ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων.

ΠΛΗΝ ΓΕ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΑΧΙΜΟΝ. πρὸς μὲν τὸ μάχιμον αὐτῶν καὶ τὸ ὁπλιτικὸν οὐδ᾽ ὅλως δυνάμεθα ἀντιτάξασθαι· πρὸς δὲ τὰ ἄλλα μὴ μόνον ἐξ ἴσου ἐκείνοις, ἀλλὰ καὶ μειζόνως παρασκευαζόμεθα. ἄλλως γὰρ οὐ δυνησόμεθα τὰ μὲν οἰκεῖα διασῶσαι, τῶν δὲ ἐκεῖ πραγμάτων κρατῆσαι.

ΤΩΝ ΜΕΝ ΚΡΑΤΕΙΝ. ἤγουν τῶν πολεμίων.

ΟΥΣ ΠΡΕΠΕΙ ΤΗι ΠΡΩΤΗι. οὕς, ἤγουν τοὺς καθ᾽ ἡμᾶς πλέοντας.

ΟΤΙ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΤΗι ΤΥΧΗι ΠΑΡΑΔΟΥΣ. τύχην τὴν ἐλπίδα λέγει. βούλομαι γὰρ (φησὶν) οὐκ ἐλπίσιν, ἀλλὰ παρασκευῇ, θαῤῥεῖν.

¶ κδ΄. 24. Η, ΕΙ ΑΝΑΓΚΑΖΟΙΤΟ ΣΤΡΑΤΕΥΕΣΘΑΙ. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων δηλονότι ὁ Νικίας.

ΤΟ ΜΕΝ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ ΤΟΥ ΠΛΟΥ. ἤγουν τὴν ἐπιθυμίαν.

ΟΥΚ ΕΞΗιΡΕΘΗΣΑΝ. ἐξέβαλον.

ΥΠΟ ΤΟΥ ΟΧΛΩΔΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ. ὀχλῶδες μὲν, ἤτοι τὸ περισκελὲς καὶ ὀχληρὸν, ἢ τὸ πολύ. λέγει δὲ, ὅτι τῆς τοῦ πλεῖν ἐπιθυμίας οὐκ ἔπαυσεν αὐτοὺς τὸ ὀχληρὸν τῆς παρασκευῆς.

ΠΕΡΙΕΣΤΗ ΑΥΤΩι. τῷ Νικίᾳ.

ΤΟΙΣ Δ᾽ ΕΝ ΤΗι ΗΛΙΚΙΑι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἔρως ἐνέσκηψεν ἐκπλεῦσαι.

ΠΟΘΩι ΟΨΕΩΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ. τὸ θεωρίας ἀντὶ τοῦ ἱστορίας κεῖται, ἵνα ᾖ, ποθοῦντες τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ ἰδεῖν καὶ ἱστορῆσαι.

ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ. ἤγουν, τὸ στρατιωτικὸν πλῆθος.

ΑΡΓΥΡΙΟΝ ΟΙΣΕΙΝ. ἀντὶ τοῦ, ἀποίσεσθαι καὶ λήψεσθαι.

¶ κέ. 25. ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΑΛΕΣΑΣ. ἀντὶ τοῦ, ἐπικαλεσάμενος αὐτῷ.

Ο ΔΕ, ΑΚΩΝ ΜΕΝ, ΕΙΠΕ. περιττὸς ὁ μὲν σύνδεσμος. κεῖται δὲ ὁ μὲν ἀντὶ τοῦ δέ.

¶ κς΄. 26. ΑΡΤΙ Δ᾽ ΑΝΕΙΛΗΦΕΙ. ἤγουν, τότε ἤδη.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ. ἤγουν τῆς λοιμώδους.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑΝ. ἤτοι τὴν ἄνεσιν τοῦ πολέμου.

¶ κζ΄. 27. ΕΝ ΔΕ ΤΟΥΤΩι. τῷ καιρῷ δηλονότι.

ΟΣΟΙ ΕΡΜΑΙ ΗΣΑΝ. περὶ τῶν Ἑρμῶν. ἐπεὶ φασι τὸν Ἑρμῆν λόγου καὶ ἀληθείας ἔφορον εἶναι, διὰ τοῦτο καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ τετραγώνους καὶ κυβοειδεῖς κατεσκεύαζον, αἰνιττόμενοι, ὅτι τὸ τοιοῦτον σχῆμα, ἐφ᾽ ἃ μέρη πέσῃ, πανταχόσε βάσιμον καὶ ὄρθιόν ἐστιν· οὕτω καὶ ὁ λόγος, καὶ ἡ ἀλήθεια ὁμοία ἐστὶ πανταχόθεν αὐτῇ· τὸ ψεῦδος δὲ, πολύχουν καὶ πολυσχιδές.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΠΙΧΩΡΙΟΝ. δηλονότι ἔθος.

ΠΕΡΙΕΚΟΠΗΣΑΝ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ. Ἰστέον, ὅτι Παυσανίας ἐν τῇ διαπεπονημένῃ αὐτῷ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγῇ, τοὺς τραχήλους καὶ τὰ αἰδοῖα τοὺς Ἑρμᾶς περικοπῆναι φησὶ, καὶ τοὺς τοῦτο δράσαντας, Ἑρμοκοπίδας καλεῖσθαι.

ΑΛΛΑ ΜΕΓΑΛΟΙΣ ΜΗΝΥΤΡΟΙΣ. μεγάλοις δώροις ἐπὶ μηνύσει.

ΟΥΤΟΙ ΤΕ ΕΖΗΤΟΥΝΤΟ. οἱ ποιήσαντες.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΤΙ. ἐπὶ τῷ ζητεῖν.

ΑΣΕΒΗΜΑ. ἤγουν ὕβριν εἰς τοὺς θεούς.

ΜΕΙΖΟΝΩΣ ΕΛΑΜΒΑΝΟΝ. ἀντὶ τοῦ, ὑπόθεσιν ἐξήταζον, ἐμεγάλυνον.

¶ κή. 28. ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝ. ἤγουν δούλων.

ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΥΠΟ. ἤτοι τῶν ποιουμένων, ἢ τῶν πεποιηκότων νέων.

ΚΑΙ ΑΥΤΑ ΥΠΟΛΑΜΒΑΝΟΝΤΕΣ. ἤγουν, λαμβάνοντες ἐν τῷ νῷ, καὶ προσδεχόμενοι αὐτὰ, ὥστε πιστεύειν.

ΕΜΕΓΑΛΥΝΟΝ, ΚΑΙ ΕΒΟΩΝ. ἤγουν, εἰς μέγεθος ἦρον τὸ ἔγκλημα.

ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΕΣ ΤΕΚΜΗΡΙΑ. ἤγουν, ἐπιβοῶντες ἐκείνῳ.

ΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΗΝ. ἤγουν, τὴν ἔξω τοῦ ἔθους τῆς δημοκρατίας.

¶ κθ΄. 29. ΚΑΙ ΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ. τῆς πολεμικῆς ὁπλίσεως.

ΕΠΕΠΟΡΙΣΤΟ. ἐτετέλεστο ἐκ τοῦ πορισμοῦ.

ΕΙ Δ᾽ ΑΠΟΛΥΘΕΙΗ. τῶν ἐγκλημάτων δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΠΕΜΑΡΤΥΡΕΤΟ. καὶ διεμαρτύρετο.

ΔΙΑΒΟΛΑΣ ΑΠΟΔΕΧΕΣΘΑΙ. ἤγουν, δέχεσθαι ὡς βεβαίας.

ΟΙ Δ᾽ ΕΧΘΡΟΙ, ΔΕΔΙΟΤΕΣ. φοβούμενοι τὸ στράτευμα ὡς οὐκ εὔνουν αὐτοῖς. γράφεται δὲ ἔν τισι, μὴ εὔνουν ἔχῃ. καὶ ἀκουστέον μὴ ἄρα εὔνουν ᾖ τὸ στράτευμα τῷ Ἀλκιβιάδῃ.

ΑΠΕΣΠΕΥΔΟΝ. ἤγουν, ἀπεῤῥίπτουν μετὰ σπουδῆς.

ΕΚ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΔΙΑΒΟΛΗΣ. βουλόμενοι μεγάλως αὐτὸν διαβαλεῖν, ἔμελλον αὐξήσειν τὴν διαβολὴν, ἀπόντος αὐτοῦ. ἐμηχανῶντο δὴ μεταπεμφθέντα αὐτὸν εἰς ἀπολογίαν καταστῆσαι.

¶ λ΄. 30. ΜΕΣΟΥΝΤΟΣ ΗΔΗ. τὸ μεσοῦντος, τρίτης ἐστὶ συζυγίας. Εὐριπίδης ἐν Μηδείᾳ, Ζηλῶ σ᾽· ἐν ἀρχῇ πῆμα, κοὐδέπω μεσοῖ.

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΠΛΟΙΟΙΣ. τοῖς μικροῖς, ἃ δὴ καὶ λεπτὰ ἄλλοθι εἶπεν.

ΩΣ ΕΚΕΙΘΕΝ. ἤγουν, ἐκ τῆς Κερκύρας.

ΔΙΑΒΑΛΟΥΣΙ. διαπλεύσουσι, διαπεραιωσομένοις.

ΩΣ ΑΝΑΞΟΜΕΝΟΙ. ἤγουν μέλλοντες ἀναπλεύσειν.

ΟΜΙΛΟΣ ΑΠΑΣ. ὁ μὴ ἐκστρατεύσιμος.

ΤΑ ΜΕΝ, ΩΣ ΚΤΗΣΟΙΝΤΟ. τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν.

¶ λά. 31. ΜΕΤΑ ΚΙΝΔΥΝΩΝ. οἵ τε ἀπιόντες δηλονότι τοὺς μένοντας, καὶ οἱ μένοντες ἐκείνους.

ΩΣ ΕΠΙ ΑΞΙΟΧΡΕΩΝ. ἤγουν μεγάλην.

ΤΕΤΡΑΚΙΣ ΓΑΡ ΧΙΛΙΟΙ. οἱ μετὰ Περικλέους, ἢ οἱ μετὰ Ἅγνωνος.

ΕΞΑΡΤΥΘΕΙΣ. παρασκευασθεὶς, ἑτοιμασθείς.

ΕΚΠΟΝΗΘΕΝ ἤγουν ἀπαρτισθὲν, μετὰ πορισμοῦ συσταθέν.

ΕΠΙΦΟΡΑΣ ΤΕ ΠΡΟΣ ΤΩι. ἔξωθεν τοῦ δημοσίου μισθοῦ, ἐκ τῶν ἰδίων ἐπιδόσεις παρεῖχον. τοῦτο γάρ ἐστιν αἱ ἐπιφοραί. οἱ δὲ θρανῖται, μετὰ μακροτέρων κωπῶν ἐρέττοντες πλείονα κόπον ἔχουσι τῶν ἄλλων. διὰ τοῦτο τούτοις μόνοις ἐπιδόσεις ἐποιοῦντο οἱ τριηράρχαι, οὐχὶ δὲ πᾶσι τοῖς ἐρέταις.

ΚΑΙ Τ'ΑΛΛΑ ΣΗΜΕΙΟΙΣ. ἤτοι κυρίως σημείοις λέγει, καθάπερ καὶ τὰ στρατεύματα· ἢ (ὡς ἔνιοι) σημεῖα τὰς ἔξωθεν καταγραφὰς τῶν τριηρῶν.

ΚΑΙ ΕΣ ΤΑ ΜΑΚΡΟΤΑΤΑ. ἤτοι ἐπιπλεῖστον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΙΣ ΤΕ. καταλόγοις ἀκριβέσι δοκιμασθὲν καὶ προκριθέν.

ΧΡΗΣΤΟΙΣ. ἀληθέσι, βεβασανισμένοις.

ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟ ΣΩΜΑ ΣΚΕΥΩΝ. οἱ μὲν ὁπλῖται ὅπλα εἶχον· οἱ δὲ ἐρέται, καὶ τέκτονες, καὶ λιθουργοὶ, τὰ ἐπιτήδεια ὄργανα.

ΕΙΚΑΣΘΗΝΑΙ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ. εἰκασμὸν δοῦναι.

ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑΣ. τὴν περιουσίαν ἐξουσίαν φησίν.

ΟΣΑ ΤΕ ΗΔΗ ΠΡΟΣΕΤΕΤΕΛΕΚΕΙ. προσανήλωσε.

ΤΟΛΜΗΣ ΤΕ ΘΑΜΒΕΙ. ἔκπληξίν τε παρασχὼν διὰ τὴν τόλμαν πλέον ἤπερ τῷ κατὰ πλῆθος ὑπερέχειν τῶν ἐναντίων.

ΚΑΙ ΟΤΙ ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΗΔΗ ΔΙΑΠΛΟΥΣ. οὐ χρόνου, ἀλλὰ τόπου.

ΚΑΙ ΕΠΙ ΜΕΓΙΣΤΗι ΕΛΠΙΔΙ. μείζονα ἐλπίσαντες, δηλονότι τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως.

¶ λβʹ. 32. ΚΑΙ ΕΣΕΚΕΙΤΟ ΠΑΝΤΑ ΗΔΗ. ἐνεβλήθησαν.

ΤΗι ΜΕΝ ΣΑΛΠΙΓΓΙ. διὰ τῆς σάλπιγγος.

ΠΑΡ' ΑΠΑΝ ΤΟ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑ. ἤγουν, διὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος.

¶ λγʹ. 33. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΠΛΟΥ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΛΕΓΕΙΝ. ἤτοι, περὶ τοῦ ἀληθῶς αὐτοὺς ἐπιπλεῖν.

Η ΛΕΓΟΝΤΕΣ, Η ΑΠΑΓΓΕΛΛΟΝΤΕΣ. ἤγουν, ἢ ἀφ' ἑαυτῶν λέγοντες καὶ λογοποιοῦντες, ἢ ἀπαγγέλλοντες, ἐξ ἑτέρων ἀκούσαντες πλευσάντων.

ΟΜΩΣ ΔΕ ΟΥ ΚΑΤΑΦΟΒΗΘΕΙΣ. ἤγουν, ὅμως οὐ καθέξω ἐμαυτὸν ἤδη κινδύνου ἐπερχομένου τῇ πόλει, καταφοβηθεὶς τὸ δόξαι ἄπιστα φθέγγεσθαι, καὶ ἐκ τούτου ἄφρονα ὑπειλῆφθαι. ΟΥ ΚΑΤΑΦΟΒΗΘΕΙΣ. οὐ φοβηθήσομαι διὰ τὸ ἄφρων νομισθήσεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο σιωπήσω.

ΕΠΙΣΧΗΣΩ. ἐμαυτὸν δηλονότι.

ΣΑΦΕΣΤΕΡΟΝ ΤΙ ΕΤΕΡΟΥ ΕΙΔΩΣ. ἀκριβέστερον τῶν ἄλλων ἐπιστάμενος, ἀληθέστερον.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ. δυνατῶν.

ΟΤΩι ΤΡΟΠΩι ΚΑΛΛΙΣΤΑ. ἤγουν, ἀνδρικώτατα καὶ φρονιμώτατα.

ΑΦΡΑΚΤΟΙ ΛΗΦΘΗΣΕΣΘΕ. ἤγουν ἄοπλοι.

ΕΙ ΔΕ ΤΩι ΚΑΙ ΠΙΣΤΑ. τὰ τῆς ἐφόδου τῶν Ἀθηναίων.

Η ΚΑΤΕΡΓΑΣΩΜΕΘΑ ΑΥΤΟΥΣ. ταπεινώσωμεν, νικήσωμεν.

ΟΥ ΓΑΡ ΔΗ, ΜΗ ΤΥΧΩΣΙ ΓΕ, ΩΝ ΠΡΟΣΔΕΧΟΝΤΑΙ, ΦΟΒΟΥΜΑΙ. οὐ γὰρ φοβοῦμαι, (φησὶ,) μὴ ἐπιτύχωσι τοῦ ἑλεῖν ἡμᾶς.

ΟΛΙΓΟΙ ΓΑΡ ΔΗ ΣΤΟΛΟΙ. ἀντὶ τοῦ οὐδ' ὀλίγοι.

ΚΑΤΩΡΘΩΣΑΝ. ἤγουν ἠρίστευσαν.

ΤΩΝ ΕΝΟΙΚΟΥΝΤΩΝ. ἤτοι, τῶν ἐνοικούντων ταῖς Συρακούσαις (ἵνα ἀστυγείτονας τοὺς ἄλλους ἀκούσωμεν Σικελιώτας·) ἢ τοὺς μὲν ἐνοικοῦντας δεκτέον τοὺς Σικελιώτας, ἀστυγείτονας δὲ, Καρχηδονίους τε καὶ Ἰταλιώτας.

ΠΑΝΤΑ ΓΑΡ ΔΗ ΥΠΟ ΘΕΟΥΣ. ὁ γὰρ φόβος ὁμοφρονεῖν ἀναγκάζει καὶ τοὺς στασιάζοντας.

ΗΝ ΤΕ ΔΙ' ΑΠΟΡΙΑΝ. ἂν ἄρα (φησὶ) δι' ἀπορίαν ἐπιτηδείων περὶ αὐτοὺς σφαλῶσι, δόξαν ἡμῖν προσθήσουσιν ὡς ὑφ' ἡμῶν νενικημένοι.

ΤΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΙΩΝ. τῶν τροφίμων.

ΟΠΕΡ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. τρία πραγματεύεται διὰ τούτων· ἓν μὲν, ἐν ἐλπίσι ποιῆσαι τοὺς Συρακουσίους τῆς νίκης· ἕτερον δὲ, τὸ μόνον Συρακουσίους, ἂν κατορθώσωσι, δοκεῖν νενικηκέναι τοὺς Ἀθηναίους· τρίτον δὲ, ἀπαλλάξαι τοῦ φόβου τοὺς Συρακουσίους.

ΠΑΡΑ ΛΟΓΟΝ. παρὰ δόξαν.

¶ λδʹ. 34. ΤΑ ΤΕ ΑΥΤΟΥ. ἤγουν, τὰ ἐν τῷδε τῷ τόπῳ.

ΒΕΒΑΙΩΣΩΜΕΘΑ. βεβαίους φίλους ποιήσωμεν.

ΚΑΙ ΞΥΜΜΑΧΙΑΝ ΠΕΙΡΩΜΕΘΑ ΠΟΙΕΙΣΘΑΙ. ἐχθροῖς οὖσι δηλονότι.

ΕΣ ΤΕ ΤΗΝ ΑΛΛΗΝ ΣΙΚΕΛΙΑΝ. οὐχὶ πᾶσαν, ἀλλὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων οἰκουμένην. προεῖπε γὰρ περὶ τῶν βαρβάρων.

ΟΥ ΓΑΡ ΑΝΕΛΠΙΣΤΟΝ ΑΥΤΟΙΣ. ἄφοβον· τὸ κακὸν δηλονότι. προσδοκῶσι γάρ.

ΔΙΑ ΦΟΒΟΥ ΕΙΣΙ. φοβοῦνται Καρχηδόνιοι, μὴ αὐτοῖς ἐπέλθωσιν Ἀθηναῖοι.

ΕΙ ΤΑΔΕ ΠΡΟΗΣΟΝΤΑΙ. τὰ καθ' ἡμᾶς.

ΚΑΙ ΑΝ ΣΦΕΙΣ ΕΝ ΠΟΝΩι ΕΙΝΑΙ. ἐν ταλαιπωρίᾳ.

ΗΤΟΙ ΚΡΥΦΑ ΓΕ. κρύφα μὲν χρήματα ἡμῖν λάθρα τῶν Ἀθηναίων πέμψαντες.

ΟΘΕΝ Ο, ΤΕ ΠΟΛΕΜΟΣ. καὶ ἐν πολέμῳ δύναμιν ἔχει μεγίστην καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις πράγμασι τὰ χρήματα.

ΚΑΙ Τ'ΑΛΛΑ. τὰ κατὰ τοὺς ἀνθρώπους.

ΔΙΑ ΤΟ ΞΥΝΗΘΕΣ ΗΣΥΧΟΝ. διὰ τὸ σύνηθες ὑμῖν εἶναι τὸ ἡσυχάζειν.

ΚΑΙ ΕΣ ΛΟΓΙΣΜΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΣΑΙΜΕΝ. καὶ ποιήσαιμεν αὐτοὺς ἐν φροντίδι καὶ διαλογισμῷ γενέσθαι.

ΧΩΡΑΣ ΦΥΛΑΚΕΣ. λείπει τῆς Σικελίας.

ΕΥΕΠΙΘΕΤΟΣ ΕΙΗ. εὐεπιχείρητος ἡμῖν ἔσται ἡ δύναμις αὐτῶν, βραδέως τε πλέουσα διὰ τὸν ἐν τῷ πελάγει κάματον, καὶ οὐκ ἀθρόα.

ΑΘΡΟΩΤΕΡΩι ΚΟΥΦΙΣΑΝΤΕΣ. ἤτοι κοῦφοι ὄντες, ἢ καταλιπόντες ὀπίσω τὴν παρασκευήν.

ΕΙ ΔΕ ΜΗ ΠΡΟΣΔΟΚΟΙΗ. προσβαλεῖν δηλονότι.

ΠΕΡΑΙΩΘΕΝΤΕΣ. εἰς τὸν Τάραντα δηλονότι.

ΑΠΟΡΟΙΕΝ ΑΝ. εἰς ἀπορίαν καταστήσονται τῶν ἐπιτηδείων.

ΠΑΡΑΠΛΕΙΝ. τὸν Τάραντα δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ. καὶ, οὐκ εἰδότες βεβαίως, εἰ αἱ πόλεις ὑποδέξονται αὐτοὺς, ἀθυμοῖεν ἄν.

ΕΞΩΣΘΗΝΑΙ ΑΝ. ἐκπεσεῖσθαι εἰς καιρὸν τοῦ πλοῦ εἰς χειμῶνας.

ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΕΙΡΟΤΑΤΟΥ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ. τὸν Νικίαν λέγει.

ΕΙ ΤΙ ΑΞΙΟΧΡΕΩΝ. ἀξιόμαχον, βέβαιον, πιστὸν εἰς ἀξιομαχίαν.

ΙΣΟΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΗΓΟΥΜΕΝΟΙ. ἤτοι ἐν ὁμοίῳ κινδύνῳ καταστήσοντας αὐτοὺς, ἢ ἰσοπαλεῖς.

ΔΙΚΑΙΩΣ ΚΑΤΕΓΝΩΚΟΤΕΣ ΟΤΙ ΑΥΤΟΥΣ. τὸ δικαίως, δύναται μὲν καὶ πρὸς τὸ ἐπέρχονται λαμβάνεσθαι· δικαίως ἐπέρχονται· δύναται δὲ καὶ πρὸς τὸ κατεγνωκότες.

ΜΑΛΛΟΝ ΑΝ. μᾶλλον ἂν καταπλαγεῖεν τῷ ἀπροσδοκήτους ἡμᾶς αὐτοῖς ἀντιτάξασθαι, ἤπερ τῇ δυνάμει ἡμῶν.

ΤΑΥΤΑ ΤΟΛΜ. τὸ ἀντεξορμῆσαι τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΗΝΑΙ ΠΑΝΤΙ. δόξαν εἶναι παντὶ ἀνθρώπῳ.

ΤΟ ΜΕΝ ΚΑΤΑΦΡΟΝΕΙΝ ΤΟΥΣ ΕΠΙΟΝΤΑΣ. δεῖ τοὺς καταφρονοῦντας τῶν ἐπιόντων, ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ καὶ τῇ κατ' αὐτὸν ἀνδρείᾳ φαίνεσθαι καταφρονοῦντας τῶν ἐναντίων. ἔργον γὰρ κἀνταῦθα καὶ πολλαχοῦ τὸν πόλεμον λέγει.

ΤΟ Δ' ΗΔΗ, ΤΑΣ ΜΕΤΑ ΦΟΒΟΥ. τὸ δὲ, ὡς φοβουμένους κίνδυνον, ἀσφαλέστατα παρασκευάζεσθαι, χρησιμώτατον.

¶ λέ. 35. Ο, ΤΙ ΟΥΚ ΑΝ ΜΕΙΖΟΝ ΑΝΤΙΠΑΘΟΙΕΝ. μείζονα ἀντιπαθεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἢ δρᾶσαι.

ΠΙΘΑΝΩΤΑΤΟΣ ΤΟΙΣ ΠΟΛΛΟΙΣ. δυνάμενος πείθειν τοὺς πολλούς.

¶ λϛ΄. 36. ΟΥΤΩ ΚΑΚΩΣ ΦΡΟΝΗΣΑΙ. μωροὺς εἶναι.

ΤΗΣ ΔΕ ΑΞΥΝΕΣΙΑΣ. θαυμάζω δηλονότι.

ΕΣ ΕΚΠΛΗΞΙΝ ΚΑΘΙΣΤΑΝΑΙ. ἤγουν, εἰς φόβον ἐμβαλεῖν.

ΕΠΗΛΥΓΑΖΩΝΤΑΙ. τὸ ἐπιλυγάζωνται, ἐπικρύπτωνται. ὅπως, (φησὶ,) κοινῇ φοβήσαντες ἅπαντας, τὸν ἴδιον φόβον ἀποκρύψωνται.

ΟΥΚ ΑΠΟ ΤΑΥΤΟΜΑΤΟΥ. ἐξ ἀλόγου συμπτώματος.

ΤΑΔΕ ΚΙΝΟΥΣΙ, ΞΥΓΚΕΙΝΤΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ, τὸ ἀγγελίαι.

ΑΛΛ' ΕΞ ΩΝ ΑΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙ. ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν δράσειαν ἄνθρωποι δεινοί.

ΔΕΙΝΟΙ. ἀντὶ τοῦ συνετοὶ, φρόνιμοι.

ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΑΞΙΩ. ἀξίους ἡγοῦμαι εἶναι.

ΚΑΤΑΛΕΛΥΜΕΝΟΥΣ. ἀντὶ τοῦ καταλελυκότας.

¶ λζ΄. 37. ΔΙΑΠΟΛΕΜΗΣΑΙ. διενεγκεῖν τὸν πόλεμον. δηλονότι περιγενέσθαι διὰ πολέμου.

ΑΜΕΙΝΟΝ ΕΞ. τῆς Πελοποννήσου δηλονότι.

ΟΥΔ' ΑΥΤΟΘΕΝ. ἐκ τῆς Σικελίας.

ΩΣΤΕ ΠΑΡΑ ΤΟΣΟΥΤΟΝ ΓΙΓΝΩΣΚΩ. τὸ μὲν, παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, τοσοῦτον διαφέρομαι τοῖς τὰ ἕτερα διαγγέλλουσι· τὸ δὲ, ὥστε, ὑπερβιβάσαι χρὴ, ἵνα μὴ σολοικοφανὲς ᾖ τὸ σχῆμα, καὶ οὕτω συντάξαι· παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, ὥστε μόγις ἄν μοι δοκοῦσιν οὐκ ἂν παντάπασι διαφθαρῆναι οἱ Ἀθηναῖοι.

ΗΠΟΥ ΓΕ ΔΗ ΕΝ ΠΑΣΗι ΠΟΛΕΜΙΑι ΣΙΚΕΛΙΑι ΓΕ. μήτοι γε ἐν Σικελίᾳ πάσῃ, πολεμίᾳ καθεστώσῃ.

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩι ΤΕ. λείπει χρώμενοι.

ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ. οὐ τῆς ἐκ περιουσίας, ἀλλὰ τῆς οὐδὲ αὐτάρκους.

ΟΥΚ ΕΠΙ ΠΟΛΥ. εἰργόμενοι τῆς γῆς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων.

ΟΥΔ' ΑΝ ΚΡΑΤΗΣΑΙ ΑΥΤΟΥΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΗΓΟΥΜΑΙ. οὐδ' ἂν ἀποβῆναι αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν νομίζω δυνήσεσθαι.

¶ λή. 38. ΚΑΙ ΕΝΘΕΝΔΕ ΑΝΔΡΕΣ. ἀπὸ τῆς πόλεως.

ΟΥΤΕ ΑΝ ΓΕΝΟΜΕΝΑ. οὐχ οἷά τε γενέσθαι.

ΛΟΓΟΠΟΙΟΥΣΙ. ψευδέσι λόγοις συντιθέασι.

ΚΑΚΟΥΡΓΟΤΕΡΟΙΣ. πονηροτέροις.

ΗΜΕΙΣ ΔΕ ΚΑΚΟΙ, ΠΡΙΝ ΕΝ ΤΩι ΚΑΘ. ἡμεῖς δὲ διὰ κακίαν ἀδύνατοι ἐσμὲν καὶ προαισθέσθαι τοὺς πονηροὺς, καὶ αἰσθανόμενοι ἐπεξελθεῖν αὐτοῖς.

ΕΣΤΙΝ ΟΤΕ ΚΑΙ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑΣ ΑΔΙΚΟΥΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀναιρεῖται.

ΤΑ ΤΟΙΑΥΤΑ ΜΗΧΑΝΩΜΕΝΟΥΣ. ἤγουν τοὺς κακούργους.

ΚΟΛΑΖΩΝ, ΜΗ ΜΟΝΟΝ ΑΥΤΟΦΩΡΟΥΣ. ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνων. χαλεπὸν γὰρ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἔχειν αὐτούς.

ΚΑΙ ΩΝ ΒΟΥΛΟΝΤΑΙ ΜΕΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ κολάζων.

ΟΥΧ ΩΝ ΔΡΑι ΜΟΝΟΝ. ἕνεκα δηλονότι.

ΕΙΠΕΡ ΚΑΙ ΜΗ ΠΡΟΦΥΛΑΞΑΜΕΝΟΣ ΤΙΣ ΠΡΟΠΕΙΣΕΤΑΙ. εἴπερ καὶ πάσχει τις κακῶς, πρὶν αἴσθηται ἄν.

ΤΑ ΜΕΝ ΕΛΕΓΧΩΝ. ἤγουν, φανερῶς δεικνύων.

ΕΣΚΕΨΑΜΗΝ. ἤγουν, κατ' ἐμαυτὸν ἐπὶ συννοίας ἔσχον.

ΤΙ ΚΑΙ ΒΟΥΛΕΣΘΕ, Ω ΝΕΩΤΕΡΟΙ. πρὸς τὸν Ἑρμοκράτην ἀποτείνει τὸν λόγον.

Ο ΔΕ ΝΟΜΟΣ, ΕΚ ΤΟΥ ΜΗ ΔΥΝΑΣΘΑΙ. ὁ δὲ νόμος κωλύων ἐτέθη διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ὑμᾶς ἄρχειν, μᾶλλον ἤπερ ὡς δυναμένους ἀτιμάζων. λέγει δὲ περὶ τῶν νέων, ὅτι εἴργονται τῆς ἀρχῆς διὰ νόμον, οὐκ ἀτιμαζόμενοι, ἀλλὰ κωλυόμενοι διὰ τὴν ἡλικίαν. τουτέστι, τὴν ἀριστοκρατίαν.

ΙΣΟΝΟΜΕΙΣΘΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ, τὸ, πολλάκις ἐσκεψάμην, τί καὶ βούλεσθε.

¶ λθ΄. 39. ΟΥΤ' ΙΣΟΝ ΕΙΝΑΙ. δίκαιον.

ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΝ ΔΕ, ΜΕΡΟΣ. λείπει τῆς πόλεως.

ΙΣΟΜΟΙΡΕΙΝ. ἰσοτιμίας ἀξιοῦνται ἐν δημοκρατίᾳ οἵ τε πλούσιοι καὶ οἱ συνετοί.

ΚΑΙ ΞΥΜΠΑΝ ΑΦΕΛΟΜΕΝΗ ΕΧΕΙ. τῆς ὠφελείας δηλονότι.

Α ΥΜΩΝ ΟΙ ΤΕ ΔΥΝΑΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ. ἅπερ ὑμῖν οἵ τε ὀλιγαρχικοὶ καὶ οἱ νέοι προθυμοῦνται πάντα ἔχειν, ἀδυνάτου ὄντος ἐν μεγάλῃ πόλει πάντα τούτους ἔχειν.

¶ μ΄. 40. ΚΑΙ ΠΛΕΟΝ ΟΙ ΑΓΑΘΟΙ ΥΜΩΝ. οἱ ἀγαθοὶ ὑμῶν ἡγείσθωσαν τοῦτο καὶ ἴσον εἶναι, καὶ πλέον τοῦ ἴσου, τὸ τῶν αὐτῶν μετασχεῖν, ὧν καὶ πᾶσα ἡ πόλις.

ΤΟ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. τὸ πᾶσι κοινῶς ὠφέλιμον τῆς πόλεως, τοῦτο αὔξετε.

ΕΙ Δ' ΑΛΛΑ ΒΟΥΛΗΣΕΣΘΕ. εἰ δὲ μειζόνων ἐφίεσθε, πάντων στερηθήσεσθε.

ΩΣ ΠΡΟΑΙΣΘΟΜΕΝΟΥΣ. ἀντὶ τοῦ, προαισθησομένων καὶ μὴ ἐπιτρεψόντων ὑμῶν.

ΕΙ ΜΗ ΤΙ ΑΥΤΩΝ. τοῦτο ἀνταποδίδοται πρὸς ἐκεῖνο, ἡ γὰρ πόλις ἥδε, καὶ εἰ ἔρχονται Ἀθηναῖοι, ἀμυνεῖται· καὶ, εἰ μή τι αὐτῶν ἀληθές ἐστιν, οὐ διὰ τὰς ὑμετέρας ἀγγελίας αὐθαίρετον δουλείαν ἑλεῖται· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, αὐθαίρετον δουλείαν ἐπιβαλεῖται.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΛΟΓΟΥΣ ΑΦ' ΥΜΩΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, οὐκ οἶμαι. οὐκ οἶμαι γὰρ, (φησὶν,) ὅτι τοὺς λόγους ὑμῶν ἴσα ἔργοις δύνασθαι ἡ πόλις κρινεῖ.

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ. οὐχὶ διὰ τὸ ἀκούειν καταπλαγεῖσα ἀπορήσεται.

ΕΚ ΔΕ ΤΟΥ, ΕΡΓΩι ΦΥΛΑΣΣΟΜΕΝΗ. τὴν ἐλευθερίαν πειράσεται σώζειν ἐκ τοῦ δι' ἔργων μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἀφαιρουμένοις αὐτήν.

¶ μά. 41. ΚΑΙ, ΗΝ ΑΡΑ ΜΗΔΕΝ ΔΕΗΣΗι. μάχης δηλονότι.

ΟΙΣ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΑΓΑΛΛΕΤΑΙ. οἷς χαίρει πόλεμος, ὧν χρῄζει.

ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΝ. ἁρμόδιον.

ΕΣ ΥΜΑΣ ΟΙΣΟΜΕΝ. ἤγουν μηνύσομεν ὑμῖν δηλονότι.

¶ μβ΄. 42. ΕΝ ΤΑΙΣ ΚΑΤΑΓΩΓΑΙΣ. λιμέσι.

ΣΤΡΑΤΗΓΩι ΠΡΟΣΤΕΤΑΓΜΕΝΟΙ. κατὰ τάξεις ὑπὸ στρατηγοῖς τεταγμένοι.

ΕΙΣΟΜΕΝΑΣ. γνωριούσας.

ΚΑΙ ΕΙΡΗΤΟ ΑΥΤΑΙΣ. ὥριστο ταῖς ναυσί.

¶ μγ΄. 43. ΤΡΙΗΡΕΣΙ ΜΕΝ ΤΑΙΣ ΠΑΣΑΙΣ. τριήρεις ταχεῖαι, τριήρεις στρατιώτιδες, πεντηκόντοροι, ἱππαγωγοὶ, πλοῖα, ὁλκάδες.

ΤΟ ΔΕ ΑΛΛΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ. ἤγουν, αἱ ἄλλαι νῆες, αἱ ἔχουσαι τοὺς ναύτας.

ΟΠΛΙΤΑΙΣ ΔΕ ΤΟΙΣ ΞΥΜΠΑΣΙ. στρατιώτας τοὺς πεζομαχήσοντας ἄγουσαι.

¶ μδ΄. 44. ΞΥΝΔΙΕΒΑΛΕ ΤΟΝ ΙΟΝΙΟΝ ΚΟΛΠΟΝ. συνδιεπεραιώθη.

ΚΑΙ ΩΣ ΕΚΑΣΤΟΙ ΕΥΠΟΡΗΣΑΝ. ἀντὶ τοῦ, ὡς ἕκαστοι ἔτυχον εὐπλοῆσαι.

ΠΑΡΕΚΟΜΙΖΟΝΤΟ. ἤγουν, παραπλέοντες ἐκομίζοντο.

ΚΑΙ ΕΝΤΑΥΘΑ. ἤγουν ἐν τῷ Ῥηγίῳ.

ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΝ ΠΑΡΕΙΧΟΝ. οἱ Ῥηγῖνοι δηλονότι.

ΑΝΕΛΚΥΣΑΝΤΕΣ. ἤγουν, ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν.

ΟΙ ΔΕ, ΟΥΔΕ ΜΕΘ' ΕΤΕΡΩΝ. οὔτε μετὰ τῶν Ἀθηναίων, οὔτε μετὰ τῶν Συρακουσίων.

¶ μέ. 45. ΚΑΙ ΩΣ ΕΠΙ ΤΟΥΤΟΙΣ ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΟΝΤΟ. καὶ πᾶσιν ἐδόκει παρασκευάζεσθαι, οὐδενὸς ἀντιλέγοντος.

ΕΠΙ ΤΟΥΤΟΙΣ. μετὰ ταῦτα.

ΕΝΘΑ ΜΕΝ. εἴς τινας.

ΦΥΛΑΚΑΣ. τοὺς διαφυλάξοντας τὰς φιλίας πόλεις.

ΚΑΙ ΕΣ ΤΑ ΠΕΡΙΠΛΟΙΑ. γράφεται περιπόλια. τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρούρια, ἃ περιπλέοντες, εἰσῆγον εἰς αὐτὰ φρουρούς.

ΚΑΙ Τ' ΑΛΛΑ ΩΣ ΕΠΙ ΤΑΧΕΙ ΠΟΛΕΜΩι. ὡς ἐν συντόμῳ ἐσομένῳ.

¶ μϛ΄. 46. ΑΝΤΕΚΕΚΡΟΥΚΕΙ. παρὰ γνώμην ἀπηντήκει, ἀποβεβήκει.

ΚΑΙ ΕΙΚΟΣ ΗΝ. συστρατεύειν δηλονότι τοῖς Ἀθηναίοις.

ΤΟΙΝ ΔΕ ΕΤΕΡΟΙΝ ΚΑΙ ΑΛΟΓΩΤΑΤΑ. Ἀλκιβιάδῃ καὶ Λαμάχῳ.

ΕΞΕΤΕΧΝΗΣΑΝΤΟ ΤΟΤΕ. μετεχειρίσαντο. Ἀλκιβιάδῃ καὶ Λαμάχῳ ἐξετεχνήσαντο.

ΕΠΕΔΕΙΞΑΝ ΤΑ ΑΝΑΘΗΜΑΤΑ. ὑπ' ὄψιν ἔθηκαν.

ΑΠ' ΟΛΙΓΗΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ. ὀλίγα τῇ δυνάμει ὄντα, μεγάλην φαντασίαν παρεῖχε.

ΚΑΙ ΙΔΙΑι ΞΕΝΙΣΕΙΣ. φιλοφρονήσεις.

ΤΩΝ ΤΡΙΗΡΙΤΩΝ. τῶν ἐν τριήρεσιν ἀφικομένων.

ΑΙΤΗΣΑΜΕΝΟΙ. χρησάμενοι. τὸ δὲ αἰτήσαντες, ἀντὶ τοῦ, λαβόντες ἄνευ τοῦ μέλλειν ἀποδώσειν.

ΔΙΕΘΡΟΗΣΑΝ. εἰπόντες διετάραξαν.

¶ μζ΄. 47. ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΙΝΑΝΤΑΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΔΙΑΛΛΑΞΑΙ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Ἐγεσταίοις.

ΗΝ ΜΗ ΤΙ ΔΙ' ΟΛΙΓΟΥ. διαταχέως, καὶ ἄνευ τοῦ προσδοκῆσαι.

ΚΑΙ ΤΗι ΠΟΛΕΙ ΔΑΠΑΝΩΝΤΑΣ. ἀντὶ τοῦ, καὶ μὴ δαπανῶντας τὰ οἰκεῖα κινδυνεύειν ἐν τῇ πόλει. ἤγουν, κίνδυνον προξενεῖν τῇ πόλει.

¶ μή. 48. ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΑΝ ΕΧΩΣΙΝ. ἀπὸ τούτων τῶν πόλεων.

ΕΝ ΠΟΡΩι ΓΑΡ. περαιώσει.

ΠΡΟΣΑΓΑΓΟΜΕΝΟΥΣ ΔΕ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ. χειρωσαμένους.

ΕΙΔΟΤΑΣ, ΜΕΘ' ΩΝ ΤΙΣ. εἰδότας, τίνας ἔχουσι συμμάχους.

¶ μθ΄. 49. ΤΟ ΓΑΡ ΠΡΩΤΟΝ ΠΑΝ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑ. τὴν πρώτην προσβολὴν τοῦ στρατεύματος.

ΜΑΛΙΣΤ' ΑΝ ΣΦΑΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΑ ΑΝ ΑΥΤΟΥΣ ΕΚΦΟΒΗΣΑΙ. τοὺς Συρακουσίους δηλονότι τοὺς Ἀθηναίους.

ΤΩι ΑΥΤΙΚΑ ΚΙΝΔΥΝΩι ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ. ἀπὸ κοινοῦ, τὸ ἐκφοβῆσαι αὐτοὺς τῷ προσδοκῆσαι αὐτίκα ἐν κινδύνῳ διαμαχήσεσθαι.

ΜΗ ΗΞΕΙΝ. ἡ μὴ ἀπόφασις περιττή.

ΚΑΙ ΕΣΚΟΜΙΖΟΜΕΝΩΝ. καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν πόλιν μεταφερόντων τῶν Συρακουσίων, οὐκ ἀπορήσειν τοὺς Ἀθηναίους χρημάτων, ἂν, κρατοῦντες τῶν Συρακουσίων, προσκαθέζωνται τῇ πόλει.

ΟΥ ΞΥΜΜΑΧΗΣΕΙΝ. τοῖς Συρακουσίοις δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΥ ΔΙΑΜΕΛΛΗΣΕΙΝ. καὶ οὐ διαστήσειν, καραδοκοῦντας, πότεροι κρατήσουσιν.

ΟΥΤΕ ΠΛΟΥΝ ΠΟΛΥΝ, ΟΥΤΕ ΟΔΟΝ. οὔτε κατὰ γῆν, οὔτε διὰ θαλάσσης πολὺ ἀπέχοντα.

¶ νʹ. 50. ΠΑΡΕΠΛΕΟΝ ΕΣ ΝΑΞΟΝ. τὴν Σικελικήν.

ΤΑ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΩΝ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ. φρονοῦντες.

ΕΠΙΚΑΙΡΩΣ. συντόμως, τεταγμένως.

ΤΑΣ ΑΛΛΑΣ ΝΑΥΣ. οὐ μόνον τὰς ἑξήκοντα, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας παραλαβόντες.

ΕΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΛΙΜΕΝΑ. τῶν Συρακουσῶν δηλονότι.

ΚΑΘΕΙΛΚΥΣΜΕΝΟΝ. ἕτοιμον εἰς τὴν θάλασσαν.

ΠΟΛΕΜΗΤΕΑ ΗΝ. πολεμεῖν δυνατὸν ἔσοιτο.

¶ νάʹ. 51. ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ. τῶν Καταναίων δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗι ΠΟΛΕΙ. τῶν Καταναίων.

ΚΑΚΩΣ. ἀτέχνως, σαθρῶς.

ΗΓΟΡΑΖΟΝ ΕΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐν ἀγορᾷ διέτριβον.

¶ νβʹ. 52. ΠΛΗΡΟΥΣΙ ΝΑΥΤΙΚΟΝ. ναῦς ναυτῶν πληροῦσιν.

ΕΣ ΤΟΝ ΑΙΓΙΑΛΟΝ. τῶν Καμαριναίων.

ΤΑ ΟΡΚΙΑ ΕΙΝΑΙ. τοῖς Καμαριναίοις.

ΑΠΡΑΚΤΟΙ ΔΕ ΓΕΝΟΜΕΝΟΙ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΨΙΛΩΝ ΤΙΝΑΣ. τῶν Ἀθηναίων.

¶ νγʹ. 53. ΚΑΙ ΟΥ ΔΟΚΙΜΑΖΟΝΤΕΣ ΤΟΥΣ ΜΗΝΥΤΑΣ. οὐ διακρίνοντες (φησὶ) τοὺς μηνυτὰς, πότερον ψεύδονται, ἢ ἀληθεύουσιν, ἀλλ᾽, ὁμοίως πᾶσι πιστεύοντες, διὰ τὸ προσέχειν τοῖς πονηροῖς μηνυταῖς, ἐνίους τῶν πολιτῶν χρηστοὺς ὄντας κατέδουν.

ΔΙΑ ΠΟΝΗΡΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΙΣΤΙΝ. πιστεύοντες πονηροῖς ἀνθρώποις μηνυταῖς.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΙ ΕΙΝΑΙ. κρεῖσσον ἡγούμενοι βασανίσαι μᾶλλον τῶν χρηστῶν τινα, καὶ ἐξευρεῖν τὴν ἀλήθειαν, ἢ, διὰ τὸ μὴ πιστεύειν τοῖς πονηροῖς μηνυταῖς, τοὺς ἐναντία γενομένους ἀπολῦσαι ἀνεξετάστως.

ΕΠΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΑΡ Ο ΔΗΜΟΣ ΑΚΟΗι. γνῶσιν ἔχοντες ἐξ ἀκοῆς.

ΤΕΛΕΥΤΩΣΑΝ. γενομένην ἐν τελευταίοις χρόνοις.

ΟΥΔ᾽ ΥΦ᾽ ΕΑΥΤΩΝ. οὔτε ὑπὸ Ἀθηναίων κοινῇ, οὔτε ὑπὸ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος.

¶ νδʹ. 54. ΔΙ᾽ ΕΡΩΤΙΚΗΝ ΞΥΝΤΥΧΙΑΝ. ἔρωτος σύμβασιν.

ΕΠΕΧΕΙΡΗΘΗ. ἐτολμήθη.

ΗΝ ΕΓΩ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΔΙΗΓΗΣΑΜΕΝΟΣ. μακροτέρᾳ διηγήσει χρησάμενος.

ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ ΔΕ ΑΡΜΟΔΙΟΥ ΩΡΑι ΗΛΙΚΙΑΣ ΛΑΜΠΡΟΥ. ἐπιφανεστάτου ἐν τῇ ἀκμῇ.

ΜΕΣΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ. οὔτε ἐπιφανὴς δηλονότι, οὔτε ἄδοξος.

ΠΕΙΡΑΘΕΙΣ ΔΕ Ο ΑΡΜΟΔΙΟΣ. ἐρωτικὴν πεῖραν δεξάμενος.

ΤΟΥ ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΟΥ. υἱοῦ δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΥ ΠΕΙΣΘΕΙΣ. αὐτῷ ἐρῶντι δηλονότι.

ΚΑΤΑΓΟΡΕΥΕΙ ΤΩι ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΙ. μηνύει τῷ ἐραστῇ αὐτοῦ.

Ο ΔΕ, ΕΡΩΤΙΚΩΣ ΠΕΡΙΑΛΓΗΣΑΣ. περιπαθὴς γεγονὼς ἐπὶ τῷ ἔρωτι.

ΠΡΟΣΑΓΑΓΗΤΑΙ ΑΥΤΟΝ. τὸν Ἁρμόδιον.

ΩΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΗΣ ΑΞΙΩΣΕΩΣ. ὡς κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ δύναμιν. ἦν γὰρ μέσος πολίτης.

ΕΝ ΤΟΠΩι ΔΕ ΤΙΝΙ ΑΦΑΝΕΙ. ἐμηχανᾶτο κρύφα προπηλακίσαι τὸν Ἁρμόδιον, ὡς δι᾽ ἄλλην αἰτίαν τινὰ, καὶ οὐ διὰ τὸ μὴ τυχεῖν αὐτοῦ.

ΑΝΕΠΙΦΘΟΝΩΣ. οὐ μεμπτῶς.

ΚΑΤΕΣΤΗΣΑΤΟ. εὐτάκτησεν.

ΕΠΙ ΠΛΕΙΣΤΟΝ. χρόνον δηλονότι.

ΟΥΤΟΙ ΑΡΕΤΗΝ. δικαιοσύνην.

ΕΙΚΟΣΤΗΝ ΜΟΝΟΝ. μοῖραν.

ΠΡΑΣΣΟΜΕΝΟΙ. ἀπαιτοῦντες.

ΤΟΙΣ ΠΡΙΝ ΚΕΙΜΕΝΟΙΣ ΝΟΜΟΙΣ ΕΧΡΗΤΟ. πολιτευομένοις.

ΕΠΕΜΕΛΟΝΤΟ. προενοοῦντο οἱ περὶ Πεισίστρατον, ὥστε αἰεί τινα ἐξ αὐτῶν ἄρχειν.

ΠΡΟΣΟΙΚΟΔΟΜΗΣΑΣ. ἐπαυξήσας.

¶ νέʹ. 55. ΠΡΕΣΒΥΤΑΤΟΣ ΩΝ ΙΠΠΙΑΣ. πρῶτος τῶν ἄλλων υἱῶν τοῦ Πεισιστράτου.

ΚΑΙ ΑΥΤΩι ΤΟΥΤΩι. τῷ ῥηθησομένῳ.

ΑΥΤΩι. τῷ Ἱππίᾳ.

ΔΙΑ ΤΟ ΠΡΕΣΒΕΥΕΙΝ. διὰ τὸ τῶν ἐξ αὐτοῦ πρεσβύτατον εἶναι.

ΑΥΤΟΣ ΔΕ ΑΥΘΗΜΕΡΟΝ ΚΑΘΙΣΤΑΤΟ. λείπει, τὰ τῆς ἀρχῆς πράγματα.

ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΟ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. ἀλλὰ, διὰ τὸ ἐκ μακροῦ χρόνου τοῖς μὲν πολίταις σύνηθες ἐμπεποιηκέναι τοῦ φοβεῖσθαι αὐτὸν, τοῖς δορυφόροις δὲ, τοῦ φυλάττειν ἐπιμελῶς, ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος ἀσφαλῶς ἐκράτει.

ΕΣ ΔΕ ΤΟΥΣ ΕΠΙΚΟΥΡΟΥΣ. φύλακας.

ΚΑΙ ΟΥΧ ΩΣ ΑΔΕΛΦΟΣ. οὐχ, ὡς νεώτερος ὢν, ἐν ἀπορίᾳ ἐγένετο τοῦ πῶς δεῖ καταστήσασθαι τὴν ἀρχήν.

ΕΝ Ωι ΟΥ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. διὰ τὸ μὴ πρότερον ἄρχειν μεμελετηκέναι.

ΤΗι ΔΥΣΤΥΧΙΑι ΟΝΟΜΑΣΘΕΝΤΑ. διὰ τὴν συμπεσοῦσαν αὐτῷ δυστυχίαν ὀνομασθέντα, ὀνομαστὸν γενόμενον, ὑποληφθῆναι, ὅτι ἐτυράννησεν.

¶ νϛʹ. 56. ΑΠΑΡΝΗΘΕΝΤΑ. ἀρνησάμενον ὁμιλῆσαι τῷ πειρῶντι.

ΕΠΑΓΓΕΙΛΑΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ προστάξαντες.

ΕΝ ΠΟΜΠΗι ΤΙΝΙ. ἐν πανηγύρει.

ΠΑΡΩΞΥΝΕΤΟ. ἐθυμοῦτο.

ΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΟΡΥΦΟΡΟΥΣ. ἤγουν εἰς τά.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΗ ΠΡΟΕΙΔΟΤΑΣ. τὴν ἐπιβουλὴν δηλονότι.

¶ νζʹ. 57. ΕΞΩ ΕΝ ΤΩι ΚΕΡΑΜΕΙΚΩι. ἔξω τῆς πόλεως.

ΟΙΚΕΙΩΣ ΤΩι ΙΠΠΙΑι. φιλικῶς.

ΤΟΝ ΛΥΠΗΣΑΝΤΑ ΟΥΝ. τὸν Ἵππαρχον.

ΟΥ ΡΑιΔΙΩΣ ΔΙΕΤΕΘΗ. ἤτοι χαλεπῶς διετέθη· ἤ, οὐ ῥᾳδίως οὐδὲ εὐκόλως ἀνῃρέθη. ἤγουν, οὐ διάθεσιν τιμωριῶν ἐλάμβανεν ῥᾳδίαν ἐνεγκεῖν.

¶ νή. 58. ΠΡΟΤΕΡΟΝ Η ΑΙΣΘΕΣΘΑΙ. ἤτοι, οὔπω ᾐσθημένων τὰ περὶ τὸν Ἵππαρχον τῶν τὴν πομπὴν πεμπόντων ὁπλιτῶν, διὰ τὸ ἄπωθεν εἶναι.

ΚΑΙ ΑΔΗΛΩΣ ΤΗι ΟΨΕΙ ΠΛΑΣΑΜΕΝΟΣ. ὑποκρινάμενος φαιδρὸς εἶναι τῷ προσώπῳ. ἤγουν, ἀσύγχυτον τὴν ἑαυτοῦ ὄψιν τηρήσας, καὶ μὴ ὑπεμφαίνουσαν τεκμήριον τοῦ πάθους.

ΥΠΟΛΑΒΕΙΝ. ὑφαρπάσαι.

ΕΞΕΛΕΓΕΤΟ. κατ' ἐκλογὴν ἐλάμβανεν.

¶ νθ΄. 59. ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΡΑΧΡΗΜΑ ΠΕΡΙΔΕΟΥΣ. ἐκ τοῦ εὐθέως φόβου, καὶ τοῦ φοβηθέντας αὐτοὺς, ὡς μεμηνυμένους, ἀλογίστῳ τόλμῃ ἐπὶ τὸν Ἵππαρχον χωρῆσαι.

ΔΙΑ ΦΟΒΟΥ ΗΔΗ. ἤγουν φοβούμενος.

ΕΙΠΟΘΕΝ ΑΣΦ. εἴ τις αὐτῷ ἀσφάλεια γένοιτο ἐάσαντι τὴν τυραννίδα.

ΕΤΗ ΤΡΙΑ ΙΠΠΙΑΣ ΕΤΙ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. ἤγουν, μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἱππάρχου.

ΕΧΩΡΕΙ ΥΠΟΣΠΟΝΔΟΣ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι.

ΩΣ ΒΑΣΙΛΕΑ ΔΑΡΕΙΟΝ ΟΡΜΩΜΕΝΟΣ. ὡς Ἱππίας ὁ Ἀθηναίων τύραννος πρὸς Δαρεῖον ἀπέδραμε.

¶ ξ΄ 60. ΧΑΛΕΠΟΣ ΗΝ ΤΟΤΕ, ΚΑΙ ΥΠΟΠΤΗΣ. τοὺς ἵππους, φασὶ, ταρασσομένους, ὑπόπτας λέγεσθαι.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΝ ΠΑΥΛΗι ΕΦΑΙΝΕΤΟ. οὐδεμία ἀπόπαυσις τοῦ συλλαμβάνειν τοὺς ἄνδρας, ζήτησιν ποιεῖσθαι τῶν γενομένων.

ΛΕΓΩΝ ΔΕ. ὁ συνδεσμώτης.

ΕΠΕΙΣΕΝ ΑΥΤΟΝ. κατειπόντα δηλονότι.

ΑΔΕΙΑΝ ΠΟΙΗΣΑΜΕΝΟΝ ΣΩΣΑΙ. ἀντὶ τοῦ, ἐν ἀδείᾳ γενόμενον σωθῆναι.

ΕΠΑΝΕΙΠΟΝ. εἶπον. τουτέστιν, ὑπέσχοντο καὶ ἐκήρυξαν.

ΕΤΕΤΙΜΩΡΗΝΤΟ. οὐ γὰρ ὑπώπτευον ἔτι ἀλλήλους.

¶ ξά. 61. ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΑΡΘΟΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἡ πόλις.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ. διὰ τὰ κατηγορημένα τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ διὰ τοὺς ξένους αὐτοῦ τοὺς ἐν Ἄργει, ὑποπτεύοντας ἐπιτίθεσθαι τοῖς Ἀργείοις, οἱ Ἀθηναῖοι παρέδωκαν τῷ δήμῳ τῶν Ἀργείων τοὺς ὁμήρους τοὺς ἐν ταῖς νήσοις ὑποκειμένους, ὡς οἰκείους ὄντας τῶν τοῦ Ἀλκιβιάδου ξένων.

ΠΡΟΕΙΠΕΙΝ ΑΥΤΩι. εἰρήκεσαν δὲ, ὥστε προειπεῖν αὐτῷ.

ΤΟ, ΤΕ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΗι ΣΙΚΕΛΙΑι. τὸ τότε οὐκ ἔστι χρονικὸν, ἀλλ' ἀνέστραπται οὕτω, θεραπεύοντές τε τὸ πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ στρατιώτας τε σφετέρους καὶ πολεμίους μὴ θορυβεῖν, ὥστε μηδένα θόρυβον, συλληφθέντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, μήτε ἀπὸ τῶν Ἀττικῶν στρατιωτῶν, ἀγανακτούντων, γενέσθαι, μήτε ἀπὸ τῶν πολεμίων, καταφρονησάντων.

ΔΕΙΣΑΝΤΕΣ ΤΟ ΕΠΙ ΔΙΑΒΟΛΗι. προσδιαβεβλημένοι ἐπὶ δίκην καταπλεῦσαι.

¶ ξβ΄. 62. ΕΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑι. δυτικώτατα αὐτῆς.

ΟΥΚ ΕΔΕΧΟΝΤΟ. οἱ Ἱμεραῖοι.

ΠΑΡΕΓΕΝΟΝΤΟ ΓΑΡ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΑΥΤΩΝ ΙΠΠΕΙΣ. τῶν Ἐγεσταίων.

¶ ξγ΄. 63. ΚΑΙ ΕΙ ΞΥΝΟΙΚΗΣΟΝΤΕΣ. οἷον, εἰ γαμηθησόμενοι· τὸ δὲ εἰ ἀντὶ τοῦ πότερον κεῖται.

¶ ξδ΄. 64. ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων, προσελαυνόντων τῶν Συρακουσίων καὶ ἐνυβριζόντων, ἀγανακτοῦντες, βουλόμενοί τε τοὺς Συρακουσίους ποιῆσαι προσελθεῖν πόῤῥω τῆς πόλεως πανδημεὶ, ἅμα τε καὶ αὐτοὶ στρατόπεδον ἐπιτήδειον καθ' ἡσυχίαν καταλαβεῖν.

ΚΑΘ' ΗΣΥΧΙΑΝ, ΕΙΔΟΤΕΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ στρατόπεδον· εἰδότες, ὅτι οὐχ ὁμοίως οἱ Ἀθηναῖοι δυνήσονται στρατόπεδον καταλαβεῖν, οὔτ', εἰ κατὰ θάλασσαν φανερῶς καὶ προῃσθημένων τῶν Συρακουσίων ἐπιπλέοιεν, (χαλεπὴν γὰρ ἔσεσθαι τὴν ἀπόβασιν, ἀντιταχθησομένων τῶν ἐναντίων, καὶ οὐκ ἀπαρασκεύων ὄντων,) οὔτ', εἰ κατὰ γῆν ἐπίοιεν ἐκ τοῦ φανεροῦ· (καὶ γὰρ καὶ οὕτως ἐδόκουν βλαβήσεσθαι·) διὰ ταῦτα δὴ ἀπάτῃ ἐβούλοντο χρήσασθαι, καὶ παρασχεῖν δόκησιν τοῖς Συρακουσίοις ὡς κατὰ γῆν ἰόντες· ὅπως ἐπεξελθόντες ἐκεῖνοι πανδημεὶ παρατάξωνται.

ΤΟΥΣ ΓΑΡ ΑΝ ΨΙΛΟΥΣ. τούς τε ψιλοὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον τὸν ἑπόμενον, ᾤοντο, βλαβήσεσθαι.

ΤΟΥΣ ΣΦΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΥΠΟ ΤΩΝ ΙΠΠΕΩΝ. τῶν Συρακουσίων.

ΕΔΙΔΑΣΚΟΝ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς στρατηγούς.

ΟΙ ΞΥΝΕΙΠΟΝΤΟ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΠΡΟΣ Α ΕΒΟΥΛΟΝΤΟ ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ. πρὸς τὸ καταλαβεῖν τὸ στρατόπεδον.

ΠΕΜΠΟΥΣΙΝ ΑΝΔΡΑ ΣΦΙΣΙ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΤΗι ΔΟΚΗΣΕΙ. καὶ δοκοῦντα οὐχ ἧττον εἶναι φίλον ἐκείνοις, ἤπερ κατὰ ἀλήθειαν τοῖς Ἀθηναίοις ἦν φίλος.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ. ἤγουν, χωρὶς ὅπλων.

ΚΑΙ ΕΙ ΒΟΥΛΟΝΤΑΙ ΕΚΕΙΝΟΙ. οἱ Συρακούσιοι.

ΤΩι ΣΤΑΥΡΩΜΑΤΙ. γράφεται στρατεύματι.

ΚΑΙ ΗΤΟΙΜΑΣΘΑΙ ΗΔΗ. καὶ ἑτοίμους εἶναι τοὺς ἄνδρας, παρ' ὧν αὐτοὺς ἥκει.

¶ ξέ. 65. ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΕΝ ΔΙΑΝΟΙΑι. ἤγουν διανοεῖσθαι.

ΕΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΟΛΥΜΠΙΕΙΟΝ. τόπον ἐπιτήδειον ἐνστρατοπεδεύσασθαι.

ΑΝΗΚΤΑΙ. ἀνέπλευσεν.

ΑΠΟΣΤΡΕΨΑΝΤΕΣ ΑΓΓΕΛΛΟΥΣΙ. πρὸς τὰς Συρακούσας κινηθέντες.

ΑΠΟΤΡΕΠΟΜΕΝΟΙ. ὀπίσω ἐπανερχόμενοι.

¶ ξς΄. 66. ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Συρακουσίοις.

ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΝ. ἁρμόδιον ἐνστρατοπεδεύσασθαι.

ΕΡΥΜΑ ΤΕ. φύλαγμα.

Η ΕΥΕΦΟΔΩΤΑΤΟΝ ΗΝ. προβῆναι δηλονότι δυνατόν.

ΛΙΘΟΙΣ ΛΟΓΑΔΗΝ ΚΑΙ ΞΥΛΟΙΣ. ὅτι λογάδας ἐν τῇ τετάρτῃ λέγει λίθους τοὺς ἐπιλέκτους, καὶ οὐ τοὺς ἐπιτυχόντας, δῆλον ἐντεῦθεν.

ΕΚ ΜΕΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. τῶν Συρακουσίων.

¶ ξζʹ. 67. ΕΝ ΠΛΑΙΣΙΩι. ἐν τετραγώνῳ σχήματι.

ΕΝΤΟΣ ΤΟΥΤΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΤΑΚΤΩΝ. τῶν ὄπισθεν ἐπιτεταγμένων παρὰ ταῖς εὐναῖς.

ΕΒΟΗΘΗΣΑΝ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς Συρακουσίοις.

¶ ξηʹ. 68. ΚΑΙ ΟΥΚ ΑΠΟΛΕΚΤΟΥΣ. ἐξῃρημένους.

ΟΙ ΥΠΕΡΦΡΟΝΟΥΣΙ ΜΕΝ. ἤγουν περιφρονοῦσι, παρ᾽ οὐδὲν ἄγουσι.

ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΤΗΣ ΤΟΛΜΗΣ ΗΣΣΩ. ἤτοι, διὰ τὸ τόλμαν μὲν ἔχειν αὐτοὺς, ἐπιστήμην δὲ, οὔ. ἢ, διὰ τὸ ἥττονα εἶναι τὴν ἐκείνων ἐπιστήμην τῆς ἡμετέρας τόλμης.

ΠΑΡΑΣΤΗΤΩ ΔΕ ΤΙΝΙ. δεδόχθω.

ΕΞ ΗΣ ΚΡΑΤΕΙΝ ΔΕΙ. ἤτοι λείπει τὸ, ἐξ ἧς ὁρμωμένους· ἢ τὸ ἐξ ἧς, ἀντὶ τοῦ ἐν ᾗ.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑΝ ΑΝΑΓΚΗΝ, ΚΑΙ ΑΠΟΡΙΑΝ. τὸ ἐν ἀλλοδαπῇ τε εἶναι, καὶ πόῤῥω τῆς πατρίδος.

¶ ξθʹ. 69. ΕΠΗΓΕ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. κατὰ τῶν πολεμίων δηλονότι.

ΥΣΤΕΡΙΖΟΝ ΜΕΝ. ἤγουν, ὕστερον ἤρχοντο.

ΕΛΛΙΠΕΙΣ ΗΣΑΝ. ἤγουν, ἥττους τῶν Ἀθηναίων.

ΑΝΔΡΕΙΑι ΟΥΧ ΗΣΣΟΥΣ. ἀνδρείαν νῦν λέγει τὸ θάρσος. θαρσαλέως μὲν οὖν (φησὶν) οὐχ ἧσσον τῶν Ἀθηναίων ἐχώρουν εἰς τὴν μάχην, τῇ δὲ ἐπιστήμῃ λειπόμενοι, καὶ τῇ προθυμίᾳ ἄκοντες ἡττῶντο.

ΣΦΑΓΙΑ ΠΡΟΥΦΕΡΟΝ. ἔμπροσθεν τῆς στρατηγίας ἐσφάζοντο.

ΤΑ ΝΟΜΙΖΟΜΕΝΑ. τὰ κατ᾽ ἔθος νόμιμον γινόμενα.

ΞΥΝΟΔΟΝ ΕΠΩΤΡΥΝΟΝ. παρώρμων πρὸς τὸ ξυμμῖξαι.

ΟΙΚΕΙΑΝ ΣΧΕΙΝ. ὥστε κτήσασθαι τὴν ἀλλοτρίαν, καὶ διὰ τοῦ ἡττηθῆναι μὴ κακῶσαι τὴν πατρίδα.

ΕΚΕΙΝΟΙΣ, ΕΦ᾽ Α ΗΛΘΟΝ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΜΕΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΥΤΙΚΑ. μάλιστα μὲν διὰ τὴν ἰδίαν σωτηρίαν προθύμως ἐμάχοντο, ἥτις ἦν ἀνέλπιστος αὐτοῖς, εἰ μὴ κρατοῖεν.

ΕΝ ΠΑΡΕΡΓΩι, ΚΑΙ ΕΙ ΤΙ ΑΛΛΟ. οἱ ὑπήκοοι πρότερον μὲν διὰ τὴν αὐτῶν σωτηρίαν προθύμως ἐμάχοντο, αὖθις δὲ, εἰ καὶ ἄλλο τι, καὶ διὰ τοῦτο, μάλιστα, ὅπως, συγκαταστρεψαμένων αὐτῶν τὴν Σικελίαν, Ἀθηναῖοι πρᾳότερον τῶν συναγωνισαμένων ἄρχοιεν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, ῥᾳδίως ὑπακούσονται.

¶ οʹ. 70. ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ Δ᾽ ΕΝ ΧΕΡΣΙ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ. ἤτοι, συνελθόντες ἐγγὺς, καὶ ἐκ χειρὸς μαχομένων, μετὰ τὸ παύσασθαι τοὺς λιθοβόλους καὶ τοὺς σφενδονήτας. ἢ, (ὥς τινες,) ἀρξαμένης δὲ τῆς μάχης.

ΜΑΧΟΜΕΝΟΙΣ. τοῖς Συρακουσίοις.

ΣΥΝΕΠΙΛΑΒΕΣΘΑΙ. αἴτιον φόβου γενέσθαι.

ΤΟΙΣ Δ᾽ ΕΜΠΕΙΡΟΤΕΡΟΙΣ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΚΑΙ ΩΡΑι ΕΤΟΥΣ. κατὰ καιρὸν γενέσθαι.

ΤΟΥΣ Δ᾽ ΑΝΘΕΣΤΩΤΑΣ. ἐκπλαγῆναι δὲ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἀνθεστώτων, μὴ νικωμένων.

ΚΑΙ ΑΗΣΣΗΤΟΙ. οὐχ, ὡς οὐ τὸ σύνολον, ἀλλ᾽, ὡς τότε οὐχ ἡττημένοι.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΟΠΛΙΤΑΣ ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝΤΕΣ. οὐχ οἱ ἱππεῖς, ἀλλ᾽ οἱ Ἀθηναῖοι.

¶ οαʹ. 71. ΑΠΕΘΑΝΟΝ ΔΕ ΑΥΤΩΝ. τῶν Συρακουσίων.

¶ οβʹ. 72. ΟΥ ΜΕΝΤΟΙ ΤΟΣΟΥΤΟΝ ΓΕ. οὐχ οὕτως ἡττηθῆναι, ὡς ἄν τις ᾤετο.

ΤΟΙΣ ΠΡΩΤΟΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑι. τὴν ἐμπειρίαν ἔχουσι καὶ γυμνασίαν περὶ τὸ μάχεσθαι.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΩΣΙΝ. ἤγουν, παιδεύσωσιν εἰς παρασκευήν.

ΤΗΝ ΜΕΝ. τὴν εὐταξίαν.

ΤΗΝ Δ᾽ ΕΥΨΥΧΙΑΝ. τὴν ἀνδρείαν. ὅμοιον δὲ τοῦτο τῷ ἐν τῷ προοιμίῳ, μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι.

ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΥ. μετὰ τοῦ πεποιθέναι δηλονότι τῇ ἐπιστήμῃ.

ΟΠΗ ΑΝ ΕΠΙΣΤΩΝΤΑΙ. ὅποι ἂν ἄγειν ἡγῶνται συμφέρειν.

Α, ΤΕ ΚΡΥΠΤΕΣΘΑΙ ΔΕΙ. ἀντὶ τοῦ, σιωπᾶσθαι.

ΜΑΛΛΟΝ ΑΝ ΣΤΕΓΕΣΘΑΙ. εἰδὼς τὸ μέλλον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

¶ ογʹ. 73. ΗΣΣΟΝ ΩΦΕΛΕΙΑΝ. ἤγουν συμμαχίαν.

¶ οδʹ. 74. ΚΑΙ, Α ΜΕΝ ΕΠΡΑΣΣΕΤΟ, ΟΥΚ ΕΓΕΝΕΤΟ. τὰ τῆς προδοσίας δηλονότι, περὶ Ἀλκιβιάδου τοῦ διώκοντος.

ΕΠΙΣΤΑΜΕΝΟΣ, ΟΤΙ ΦΕΥΞΟΙΤΟ. ἤγουν, εἰδὼς τὸ μέλλον.

ΞΥΝΕΙΔΩΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἔσεσθαι.

ΟΙ ΔΕ ΤΟΥΣ ΤΕ ΑΝΔΡΑΣ ΔΙΕΦΘΕΙΡΑΝ. τοὺς ὑπόπτους ὡς προδιδόντας.

ΕΠΕΚΡΑΤΟΥΝ. βουλευομένων τῶν Μεσηνίων ἐπεκράτουν οἱ βουλόμενοι μὴ δέχεσθαι τοὺς Ἀθηναίους.

ΟΙ ΤΑΥΤΑ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ. τὰ τῶν Συρακουσίων.

ΕΠΙΤΗΔΕΙΑ. τρόφιμα.

ΚΑΙ ΠΡΟΥΧΩΡΕΙ ΟΥΔΕΝ. οὐδὲν ἠκούετο ὑπ᾽ αὐτῶν.

¶ οεʹ. 75. ΠΡΟΣΧΩΡΩΣΙ Δ᾽ ΑΥΤΟΙΣ. οἱ Καμαριναῖοι τοῖς Ἀθηναίοις.

¶ οϛʹ. 76. ΜΗ ΥΜΑΣ ΠΕΙΣΩΣΙΝ. ἀπὸ κοινοῦ, δείσαντες· ἵνα ᾖ, δείσαντες τὴν τῶν Ἀθηναίων περὶ τοὺς λόγους δεινότητα.

ΤΑΣ ΜΕΝ ΕΚΕΙ ΠΟΛΕΙΣ. τὰς περὶ τὰς Ἀθήνας.

ΤΗι ΔΕ ΑΥΤΗι ΙΔΕΑι. τρόπῳ, διανοίᾳ.

ΚΑΙ ΟΣΟΙ ΑΠΟ ΣΦΩΝ ΗΣΑΝ. καὶ ὅσοι ἄποικοι ἦσαν αὐτῶν.

ΑΙΤΙΑΝ ΕΥΠΡΕΠΗ. πιθανήν.

ΟΙ ΜΕΝ ΣΦΙΣΙΝ. Ἀθηναῖοι δὲ περὶ τοῦ ἑαυ-

τοῖς, ἀλλὰ μὴ τῷ Μήδῳ, καταδουλωθῆναι τοὺς Ἕλληνας.

ΟΙ Δʼ ΕΠΙ ΔΕΣΠΟΤΟΥ ΜΕΤΑΒΟΛΗι. οἱ δὲ ἄλλοι Ἕλληνες, ὑπὲρ τοῦ ἀλλάξαι δεσπότην, φησί.

ΚΑΚΟΞΥΝΕΤΩΤΕΡΟΥ ΔΕ. ἤγουν πανουργοτέρου.

¶ οζʹ. 77. ΟΥ ΞΥΣΤΡΑΦΕΝΤΕΣ. ἤγουν συνταχθέντες.

ΕΙΔΟΤΕΣ, ΟΤΙ ΤΑΥΤΗι ΜΟΝΟΝ ΑΛΩΤΟΙ ΕΣΜΕΝ. τῷ κατὰ πόλεις δηλονότι ληφθῆναι ἰδίᾳ ἕκαστοι.

ΠΡΟΑΠΟΛΛΥΜΕΝΟΥ. τοῦ συνοικοῦντος μὲν Ἕλληνος τῇ Σικελίᾳ, πολὺ δὲ διεστῶτος.

ΤΟΝ ΠΑΣΧΟΝΤΑ, ΚΑΘʼ ΕΑΥΤΟΝ. ὑπὲρ αὐτοῦ δὲ ἕκαστος ἡγεῖται τὸν ἰδίᾳ κακῶς πάσχοντα δυστυχεῖν.

¶ οηʹ. 78. ΟΥ ΠΡΟΔΙΕΦΘΑΡΜΕΝΟΥ ΕΜΟΥ. τοῦ Συρακουσίου δηλονότι.

ΒΕΒΑΙΩΣΑΣΘΑΙ ΒΟΥΛΕΣΘΑΙ. βεβαιότητα σχεῖν, ἢ περιποιήσασθαι.

ΕΙΤΕ ΤΙΣ ΦΘΟΝΕΙ ΜΕΝ. εἴ τις ὁμοῦ μὲν φθονεῖ τοῖς Συρακουσίοις, ὁμοῦ δὲ δέδοικεν αὐτῶν τὸ μέγεθος, (φοβεροὶ γὰρ ἅμα καὶ ἐπίφθονοι καθεστᾶσιν οἱ μείζους·) καὶ διὰ τοῦτο βούλεται μὲν κακωθῆναι Συρακουσίους, ὑπὲρ τοῦ σωφρονεστέρους γενέσθαι, καὶ μὴ φορτικοὺς τοῖς ἀστυγείτοσι, σωθῆναι μέντοι ὅμως διὰ τὴν οἰκείαν ἀσφάλειαν, ἵνα μὴ, μονωθεὶς αὐτῶν, καὶ αὐτὸς καταδουλωθῇ, οὗτος ἴστω οὐ δυνατῶν ἀνθρώποις ὀρεγόμενος. δοκεῖ δέ πως ἀκαταλλήλως ἀπηντηκέναι πρὸς τὴν πρόθεσιν. προειπὼν γὰρ, εἴ τις ἢ φθονεῖ, ἢ φοβεῖται, καὶ βούλεται (ὁ φθονῶν) κακωθῆναι τοὺς Συρακουσίους, ὤφειλεν ἐπενεγκεῖν, ὅτι ὁ φοβούμενος αὐτοὺς, μᾶλλον ἀπολέσαι σπουδάσει· ὁ δὲ αὐτὸς τοὐναντίον εἰρηκέναι δοκεῖ, ὅτι ὁ φοβούμενος βούλεται περιγενέσθαι τοὺς Συρακουσίους. οὐ μήν ἐστιν ἀκατάλληλον. οὐ γὰρ, ἄλλου μὲν, φησὶν, ὀρέγεσθαι τοὺς φθονοῦντας, ἄλλου δὲ τοὺς φοβουμένους, ἀλλʼ ἑνὸς ἀμφοτέρους, τοῦ κακωθῆναι δηλονότι τοὺς Συρακουσίους· τοῦ μέντοι περιγενέσθαι αὐτοὺς ἐφίεσθαι οὐ τοὺς φοβουμένους, ἀλλὰ τοὺς προνοουμένους τῆς αὐτῶν ἀσφαλείας. μᾶλλον οὖν περιαιρετέον τὸν μὲν σύνδεσμον ἐκ τοῦ κακωθῆναι μὲν, ἵνα σωφρονισθῶμεν.

ΙΝΑ ΣΩΦΡΟΝΙΣΘΩΜΕΝ. ταπεινωθῶμεν.

ΠΕΡΙΓΕΝΕΣΘΑΙ ΔΕ. τοὺς Συρακουσίους τῷ πολέμῳ, ἵνα ὑπέρτεροι τῶν Ἀθηναίων γένωνται.

ΟΥ ΓΑΡ ΟΙΟΝ ΤΕ ΑΜΑ. οὐ γὰρ οἷόν τε τυχεῖν πάντων, ὧν ἐπιθυμεῖ ὁ Σικελιώτης, κακωθῆναι μὲν τοὺς Συρακουσίους, περιγενέσθαι δὲ ὅμως.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ. ἤγουν, τῆς ἐκβάσεως τῶν πραγμάτων.

ΚΑΙ ΕΙ ΓΝΩΜΗι ΑΜΑΡΤΟΙ. καὶ εἰ, ὧν ἐπιθυμεῖ, τούτων διαμάρτοι δυστυχήσας, βουληθείη ἄν ποτε τοῖς νῦν ἡμετέροις ἀγαθοῖς φθονῆσαι αὐτὸν, ἐπὶ ταῖς ἰδίαις συμφοραῖς ὀλοφυρόμενος.

ΒΟΥΛΗΘΕΙΗ ΑΥΘΙΣ ΦΘΟΝΗΣΑΙ. βουλήσεται μὲν, οὐ δυνήσεται δὲ ἴσως, τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς τότε φθονῆσαι, ὁ μὴ θελήσας τοὺς αὐτοὺς ἐμοὶ κινδύνους ἐπανελέσθαι. Τὸ δὲ, οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ περὶ τῶν ἔργων, διὰ μέσου κεῖται, ὡς ἄξιον ὂν ἀναδέχεσθαι κινδύνους, οὐ πρὸς τὰ ὀνόματα ἀποβλέποντας, ἀλλὰ πρὸς τὰ ἔργα. τίνα δὲ τὰ ὀνόματα, καὶ τὰ ἔργα, ἑξῆς ἐπιφέρει.

ΚΑΙ ΤΑ ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΙΝΔΥΝΕΥΣΟΝΤΑΣ. ἀντὶ τοῦ, καὶ μεθʼ ἡμᾶς, εὐθὺς κινδυνεύσοντας.

ΑΥΤΟΥΣ ΔΕ. ἤγουν ὑμᾶς.

ΔΕΟΜΕΝΟΙ ΑΝ. καὶ δέεσθαι ἂν ἡμῶν συμμάχων.

ΤΑΥΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΟΜΟΙΟΥ. ἐπὶ ταῦτα τὰ εἰρημένα. τουτέστι, τῷ λόγῳ μὲν βοηθεῖν καὶ συμμαχεῖν τοῖς Συρακουσίοις· ἔργῳ δὲ, ἑαυτὸν καὶ μεθʼ ἡμᾶς εὐθὺς κινδυνεύσοντα τὸ ἑξῆς· ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου φαίνεσθαι παρακελευομένους.

ΟΠΩΣ ΜΗΔΕΝ ΕΝΔΩΣΩΜΕΝ. οὕτω (φησὶ) παρακελεύεσθε αὐτοῖς μὴ μαλακίζεσθαι, ὥσπερ ἂν ἡμῖν παρεκελεύσασθε, εἰ ἐφʼ ὑμᾶς ὥρμησαν οἱ Ἀθηναῖοι.

¶ οθʹ. 79. ΔΕΙΛΙΑι ΔΕ ΙΣΩΣ. δειλίᾳ δὲ, προβλήματι χρήσεσθε τῷ δικαίῳ δῆθεν, ἀξιοῦντες ὁμοίως ἡμῖν τε καὶ Ἀθηναίοις προσφέρεσθαι.

ΗΝ ΓΕ ΟΥΚ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΦΙΛΟΙΣ. ἤγουν, κατὰ τῶν φίλων.

ΤΩΝ ΔΕ ΕΧΘΡΩΝ. κατὰ δὲ τῶν ἐπιστρατευσάντων ἡμῖν ἐχθρῶν τοῦτο ἐξήγησίς ἐστι τοῦ προτέρου. ὁ μὲν γὰρ πρὸς τὰ ὀνόματα ἀποβλέπων, οἴσεται σώζειν, συμμαχῶν, τὴν ἡμετέραν δύναμιν, τουτέστιν, ἡμᾶς· ὁ δὲ πρὸς τὰ ἔργα ἀφορῶν, τῆς ἑαυτοῦ προνοεῖσθαι σωτηρίας ἡγήσεται. ἀσφαλέστερον δὲ εἶπε τὸ, σωτηρίαν σώζειν.

ΟΤΑΝ ΥΠʼ ΑΛΛΩΝ, ΚΑΙ ΜΗ ΑΥΤΟΙ. λείπει τὸ, ἐπιόντων, ἀδικούντων.

ΞΥΓΚΑΤΟΙΚΙΖΕΙΝ. ἤγουν τοῖς Ἀθηναίοις.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΔΙΚ. ἔργον μὲν τὴν τῶν Ἀθηναίων εἰς Σικελίαν ἄφιξιν λέγει, ἢ τὴν πρόφασιν τῆς ἀφίξεως· καλὸν δὲ δικαίωμα, τὸ φάσκειν διὰ τὸ συγγενὲς τοῖς Χαλκιδεῦσι βοηθεῖν.

ΑΛΟΓΩΣ ΣΩΦΡΟΝΟΥΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ, παρὰ λόγον· ἡ δὲ διάνοια· δεινὸν ἂν εἴη, εἰ Ῥηγῖνοι μὲν, καίτοι Χαλκιδεῖς ὄντες, τὴν παρουσίαν τῶν Ἀθηναίων, εὔλογον δοκοῦσαν, ὡς ἂν ἐπὶ βοήθειαν τῶν συγγενῶν ἥκουσαν, ὅμως ὑποπτεύοντες, οὐ προσέθεντο αὐτοῖς, παρὰ τὸ φαινόμενον εὔλογον ἰδιοπραγοῦντες· ὑμεῖς δὲ, διὰ πρόφασιν πιθανὴν, Ἀθηναίους μὲν βούλεσθε ὠφελεῖν, τοὺς δὲ συγγενεῖς μετὰ τῶν ἐχθίστων διαφθεῖραι.

ΤΟΥΣ ΜΕΝ ΦΥΣΕΙ ΠΟΛΕΜΙΟΥΣ. ἤγουν τοὺς Ἀθηναίους.

ΞΥΣΤΩΜΕΝ ΠΑΝΤΕΣ. ἤγουν, εἰς τὸ αὐτὸ ἔλθωμεν.

ΑΛΛʼ ΗΝ (ΟΠΕΡ ΟΥΤΟΙ ΣΠΕΥΔΟΥΣΙ) ΤʼΑΝΑΝΤΙΑ ΔΙΑΣΤΩΜΕΝ. οὗτοι οἱ Ἀθηναῖοι· Ὅμηρος, Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος, Πριάμοιό τε παῖδες, Ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ, Εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοιϊν.

ΟΥΔΕ ΠΡΟΣ ΗΜΑΣ ΜΟΝΟΥΣ. ἐπὶ μόνους ἡμᾶς.

ΠΕΡΙΓΕΝΟΜΕΝΟΙ. ἡμῶν δηλονότι.

¶ π'. 80. ΤΑ ΠΟΛΕΜΙΑ. κατὰ τὰ πολέμια.

ΚΑΙ ΜΗ ΕΚΕΙΝΗΝ ΤΗΝ ΠΡΟΘΥΜΙΑΝ. τὸ μηδετέροις συμμαχεῖν, ὡς ἀμφοτέρων οὖσι φίλοις, δοκείτω προμηθὲς εἶναι, ὡς ὑμῖν μὲν ἀσφαλοῦς ὄντος, τοῦ δὲ ἡμῖν δικαίου φανησομένου.

ΞΥΜΜΑΧΟΥΣ ΒΟΗΘΕΙΝ. ἡμᾶς δηλονότι.

ΩΣΠΕΡ ΤΩι ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΙ ΕΣΤΙ. ὅτι τὸ ἴσον ἐπὶ τοῦ δικαίου πρόσθεν ἐτέτακτο, δῆλον ἐντεῦθεν. καὶ γὰρ, ὥσπερ λεγόμενον (φησὶ) δικαιόφανές ἐστιν, οὕτω καὶ ταῖς ἀληθείαις δίκαιον τυγχάνει.

ΕΙ ΓΑΡ ΔΙ' ΥΜΑΣ ΜΗ ΞΥΜΜΑΧΗΣΑΝΤΑΣ. εἰ γὰρ, διὰ τὸ ὑμᾶς μηδετέροις συμμαχεῖν, ἡμεῖς μὲν κακῶς πεισόμεθα, Ἀθηναῖοι δὲ κρατήσουσι, τί ἄλλο ἢ ἐκποδὼν ἀμφοτέροις στάντες ἡμῖν μὲν ὑπὲρ σωτηρίας ἀγωνιζομένοις οὐκ ἀμυνεῖτε, ἐκείνους δὲ οὐ κωλύσετε τῆς πλεονεξίας;

Ο, ΤΕ ΠΑΘΩΝ ΣΦΑΛΗΣΕΤΑΙ. ἤγουν ὁ Συρακούσιος.

ΚΑΙ Ο ΚΡΑΤΩΝ. ἤγουν ὁ Ἀθηναῖος.

ΤΟΙΣ ΜΕΝ ΟΥΚ ΗΜΥΝΑΤΕ ΣΩΘΗΝΑΙ. τοῖς Συρακουσίοις.

ΤΟΥΣ ΔΕ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΤΗΝ ΤΕ ΚΟΙΝΗΝ ΩΦΕΛΕΙΑΝ. ἤτοι τὴν ὁμοφροσύνην, κοινὴν ὠφέλειαν εἶπεν, ἢ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Σικελίας.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΔΗ ΟΝΤΑΣ. προφασιζομένους εἶναι φίλους.

ΟΥΔΕΝ ΕΡΓΟΝ ΕΙΝΑΙ ΣΑΦΩΣ. οὐδὲν χαλεπὸν εἶναι.

ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΟΜΕΘΑ ΑΜΑ. τὸ μὲν, δεόμεθα δὲ, καὶ μαρτυρόμεθα ἅμα, εἰ μὴ πείσοιμεν, ἀνέστραπται. οὕτω γὰρ ἦν ἑξῆς· εἰ μὴ πείσοιμεν, ἅμα δεόμεθα καὶ μαρτυρόμεθα· προσαποδέδοται δὲ, πρὸς μὲν τῷ δεόμεθα, ὅτι προδεδόμεθα ὑπὸ Ἰώνων· πρὸς δὲ τῷ μαρτυρόμεθα, τὸ, προδεδόμεθα ὑφ' ὑμῶν.

ΤΩι Δ' ΑΥΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΙΜΗΘΗΣΟΝΤΑΙ. τιμῆς δὲ καὶ δόξης αὐτοὶ μόνοι τεύξονται, ὅτι Ἀθηναῖοι Σικελίας ἐκράτησαν μόνοι.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΟΥΚ ΑΛΛΟΝ ΤΙΝΑ ΑΘΛΟΝ. τὸ ἆθλον αὐτοῖς καὶ οἷον ἐπινίκιον οὐδὲν ἄλλο ἢ ὑμεῖς γεγενῆσθαι αἴτιοι δουλωθέντες τῆς νίκης.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ. αἴτιοι τοῦ κινδύνου γεγονότες.

ΣΚΟΠΕΙΤΕ ΟΥΝ, ΚΑΙ ΑΙΡΕΙΣΘΕ ΗΔΗ. σκεψάμενοι οὖν, ἕλεσθε ἢ δουλεύειν τοῖς Ἀθηναίοις χωρὶς τῶν κινδύνων, ἢ, μεθ' ἡμῶν στάντες καὶ κρατήσαντες, μήτε ὑπ' ἐκείνων ἀτίμως δουλωθῆναι, τήν τε πρὸς ἡμᾶς ἔχθραν ἐκφυγεῖν, μὴ ἂν μικρὰν γενομένην, εἰ Ἀθηναίοις συμμαχήσετε.

ΤΟΥΣΔΕ ΤΕ ΜΗ ΑΙΣΧΡΩΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΜΗ ΑΝ ΒΡΑΧΕΙΑΝ ΓΕΝΟΜΕΝΗΝ. ἤγουν, ὀλιγοχρόνιον, ἀλλὰ μεγάλην δηλονότι.

¶ πβ'. 82. ΑΝΑΝΕΩΣΕΙ. ὑπὲρ τοῦ ἀναμνῆσαι περὶ τῆς πρότερον γενομένης ξυμμαχίας.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ. περὶ τῆς ἡγεμονίας.

ΤΟ ΜΕΝ ΟΥΝ ΜΕΓΙΣΤΟΝ. κατὰ τὸ μέγιστον ὑποστίξαι χρὴ, ἵνα τὸ μέγιστον ἀντὶ τοῦ κεφάλαιον ληφθῇ· οὔσης τῆς διανοίας ταύτης· κεφάλαιον μὲν δὴ μετὰ τὸν Συρακούσιον αὐτὸν μαρτυρῆσαι. ἔνιοι δὲ, μεταγράψαντες τὸ μαρτυρίας, μαρτύριον ἀνέγνωσαν, καὶ συνῆψαν, τὸ μὲν οὖν μέγιστον μαρτύριον αὐτὸς εἶπε.

ΚΑΙ ΠΛΕΙΟΣΙΝ ΟΥΣΙΝ. ἤτοι ἡμῶν τῶν Ἰώνων, ἢ ὑμῶν τῶν Σικελιωτῶν. ὃ καὶ μᾶλλον δῆλον δὲ ἐκ τοῦ ἐπιφερομένου, τοῦ, καὶ παροικοῦσιν. πλείοσι γὰρ οὖσιν ὑμῶν, καὶ γειτνιῶσιν ἡμῖν.

ΟΥΔΕΝ ΠΡΟΣΗΚΟΝ ΜΑΛΛΟΝ ΤΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἐσκεψάμεθα. τὸ δὲ καὶ ἡμᾶς, ἀντὶ τοῦ, ἤπερ καὶ ἡμᾶς.

ΕΝ ΤΩι ΠΑΡΟΝΤΙ. ἐν τῷ τότε δηλονότι.

ΑΥΤΟΙ ΔΕ. ἤγουν ἡμεῖς.

ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΩι ΒΑΣΙΛΕΙ. ὑπερβατόν. τὸ δὲ ἑξῆς, αὐτοὶ δὲ οἰκοῦμεν, ἡγεμόνες καταστάντες τῶν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ πρότερον ὄντων. λείπει τὸ Ἑλλήνων.

ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΟΝΤΩΝ. ἤτοι τῶν Ἰώνων καὶ τῶν Σικελιωτῶν.

ΕΣ ΤΟ ΑΚΡΙΒΕΣ ΕΙΠΕΙΝ. ἀντὶ τοῦ, ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν.

ΟΥΣ ΞΥΓΓΕΝΕΙΣ, ΦΑΣΙΝ, ΟΝΤΑΣ. ὡς ξυγγενῶν ὄντων, φασὶ, δεσπόζειν ἡμῶν Συρακούσιοι.

¶ πγ'. 83. ΟΥΤΟΙ. οἱ νησιῶται.

ΗΜΑΣ ΕΒΛΑΠΤΟΝ. καὶ διότι οἱ Ἴωνες, τῷ Μήδῳ ἑτοίμως ναῦς τε καὶ προθυμίαν ἀπροφάσιστον παρασχόντες, ἔβλαπτον ἡμᾶς.

ΚΑΙ ΟΥΚ ΑΛΛΩι ΕΠΟΜΕΘΑ. ὡς ὑποχείριοι δηλονότι.

ΕΠ' ΕΛΕΥΘΕΡΙΑι ΤΗι ΤΩΝΔΕ. ἤτοι, τῶν Πελοποννησίων, ἢ τῶν Ἰώνων, τῶν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ πρότερον ὄντων. ὃ καὶ μᾶλλον. Τὸ δὲ, ἢ τῶν ξυμπάντων Ἑλλήνων, ἤπερ τῶν συμπάντων Ἑλλήνων ἐκινδυνεύομεν (φησὶν) ἐν τοῖς Μηδικοῖς μᾶλλον ὑπὲρ τῆς Ἰωνικῆς ἐλευθερίας, ἢ περὶ τῆς ἡμετέρας τε καὶ τῆς τῶν συμπάντων Ἑλλήνων.

ΟΡΩΜΕΝ ΚΑΙ ΥΜΙΝ ΤΑΥΤΑ ΞΥΜΦΕΡΟΝΤΑ. τὸ ἀποφαίνομεν δὲ, ἀπὸ κοινοῦ, ἄνω κείμενον, ἀκουστέον. καὶ νῦν, τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας ἕνεκα καὶ ἐνθάδε παρόντες, καὶ ὑμῖν ταῦτα ξυμφέροντα ἀποφαίνομεν. ἀποφαίνομεν δὲ (φησὶν) ἡμῖν τε ἀσφαλῆ ὄντα, καὶ ὑμῖν συμφέροντα. ταῦτα δέ ἐστιν, ἃ διαβολῇ καθ' ἡμῶν λέγουσι Συρακούσιοι.

ΚΑΙ ΥΜΕΙΣ ΜΑΛΙΣΤΑ. ὑμεῖς δὲ ὑποπτεύοντες, ἐκφοβεῖσθε. ἴσμεν γὰρ, ὅτι οἱ φοβερόν τι ὑποπτεύοντες, κἂν ἐν τῷ παρόντι ὑπὸ τῶν τερπνῶν λόγων ψυχαγωγηθῶσιν, ὅμως ὕστερον ἀκριβῶς ἐξετάζουσι καὶ ἀναλογίζονται ἕκαστα, ὑπὲρ τοῦ τὰ συμφέροντα πράξειν.

ΥΠΟΝΟΕΙΤΕ. ἤγουν δειλιᾶτε ἐξ ὑπονοίας.

ΤΗΝ ΤΕ ΓΑΡ ΕΚΕΙ. τὴν ἐν πατρίδι.

ΔΙΑ ΤΟ ΑΥΤΟ. διὰ τὸ αὐτὸ δέος ἥκειν, ὅπως μετὰ τῶν φίλων τὰ ἐνθάδε ἀσφαλῶς κα-

ταστησώμεθα. δέος δὲ λέγει τὸ περὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσφαλείας. ταύτης γὰρ ὀρεγόμενοι, ὥρμησαν ἐπὶ τὸ ἄρχειν.

ΜΑΛΛΟΝ ΤΟΥΤΟ ΚΩΛΥΣΟΝΤΕΣ. ἡμᾶς ἀπόντας καταδουλωθῆναι. καὶ δοκεῖ τὸ ἐπιφερόμενον τούτῳ μᾶλλον συνᾴδειν.

¶ πδʹ. 84. ΟΥΔΕΝ ΠΡΟΣΗΚΟΝ. ἤγουν, οὐδεμιᾶς συγγενείας οὔσης.

ΓΝΟΥΣ, ΟΤΙ ΣΩΖΟΜΕΝΩΝ ΥΜΩΝ. σωζομένων ὑμῶν, καὶ ἐν δυνάμει ὄντων, ὥστε ἀντέχειν δύνασθαι Συρακουσίοις, ἧττον ἂν ἡμεῖς βλαπτοίμεθα. οὐ γὰρ πέμψουσιν οἱ Συρακούσιοι Λακεδαιμονίοις δύναμιν, ἐνταῦθα πολεμούμενοι. διὸ καὶ χρὴ καθ᾽ ὑπερβατὸν οὕτως ἀκοῦσαι, ἧττον ἂν ἡμεῖς βλαπτοίμεθα, τούτων πεμψάντων τινὰ δύναμιν Πελοποννησίοις. τουτέστιν, οὐ πεμψάντων, οὐκ ἂν βλαπτοίμεθα.

ΜΗ ΥΠΗΚΟΟΥΣ, ΩΣΠΕΡ ΤΟΥΣ ΞΥΓΓΕΝΕΙΣ. μὴ οὕτως ὑπηκόους αὐτοὺς γενέσθαι, ὥσπερ οἱ συγγενεῖς αὐτῶν ὑπακούουσιν Εὐβοεῖς. ὕποπτος γὰρ ὢν ὁ Ἀθηναῖος ἐπὶ τῷ, τοὺς Λεοντίνους ἐπαγγέλλεσθαι, κατοικίζειν, φησὶν, ὅτι οὐχ ὁμοίως αὐτοὺς κατοικιοῦμεν τοῖς ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῦσιν, ἀλλ᾽ ὡς ἐλευθέρους καὶ δυνατωτάτους.

ΑΛΛ᾽ ΩΣ ΔΥΝΑΤΩΤΑΤΟΥΣ. ἤγουν ἐλευθερωτάτους.

ΙΝΑ ΕΚ ΤΗΣ ΣΦΕΤΕΡΑΣ ΟΜΟΡΟΙ ΟΝΤΕΣ. ἵνα ἐκ τῆς σφετέρας, ὅμοροι ὄντες, τοῖσδε λυπηροὶ ὦσιν ὑπὲρ ἡμῶν.

ΤΑ ΜΕΝ ΓΑΡ ΕΚΕΙ. τοῦ Ἑρμοκράτους Ἀθηναίους διαβαλόντος, ὡς οὐχ ὑγιῶς τοὺς μὲν ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς καταδεδουλωμένους, τοῖς δὲ ἐν Σικελίᾳ ἐπαγγελλομένους ἐλευθερίαν, ὁ Ἀθηναῖος, οὐκ ἀρνούμενος, ἀλλὰ ὁμολογῶν, τεχνικῶς διαλύει τὸ ἐπιχείρημα.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΑΡΚΟΥΜΕΝ. πρὸς μὲν γὰρ τὸν ἐκεῖ (φησὶ) πόλεμον αὐτοί τε ἀρκοῦμεν, καὶ οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς, οὕτως ἡμῖν δεδουλωμένοι, ὥστε καὶ δύναμιν μὲν καὶ παρασκευὴν οὐκ ἔχειν, δι᾽ ἧς ἐπιθήσονται ἡμῖν, χρήματα δὲ ἔχοντες, εἰσφέρειν εἰς τὸν πρὸς Πελοποννησίους πόλεμον. οἱ δὲ ἐνθάδε, ἐλεύθεροί τε καὶ αὐτόνομοι ὄντες, καὶ δύναμιν ἔχοντες, μάλιστα ἡμῖν εἰσιν ὠφέλιμοι.

ΚΑΙ Ο ΧΑΛΚΙΔΕΥΣ. ὁ ἐν Εὐβοίᾳ δηλονότι.

ΑΠΑΡΑΣΚΕΥΟΣ ΩΝ. γεγυμνωμένος πολεμικῆς παρασκευῆς.

¶ πέ. 85. ΟΥΔΕΝ ΑΛΟΓΟΝ, Ο, ΤΙ ΞΥΜΦΕΡΟΝ. οὐκ ἔστιν ἄλογον τὸ ἐπὶ τῷ συμφέροντι πραττόμενον.

ΟΥΔ᾽ ΟΙΚΕΙΟΝ, Ο, ΤΙ ΜΗ ΠΙΣΤΟΝ. οὐδὲ φίλος τις, οὐδὲ ἐπιτήδειος, ἂν μὴ πιστὸς ᾖ.

Η ΕΧΘΡΟΝ Η ΦΙΛΟΝ. ἐχθρὸν δὲ (φησὶ) καὶ φίλον δεῖ πρὸς ἕκαστα ἐν καιρῷ γίγνεσθαι, ἁρμοττόμενον τοῖς παροῦσι πράγμασι.

ΚΑΙ ΓΑΡ ΤΟΥΣ ΕΚΕΙ ΞΥΜΜΑΧΟΥΣ. ἀντὶ τοῦ, καὶ γὰρ τῶν ἐκεῖ συμμάχων.

ΤΟΥΣ ΔΕ ΠΟΛΛΟΥΣ, ΧΡΗΜΑΤΩΝ. τοὺς δὲ πολλοὺς, χρήματα πρασσομένους ἄκοντας.

ΚΑΙ, Ο ΛΕΓΟΜΕΝ, ΕΣ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΥΣ ΔΕΟΣ. ὃ λέγομεν δέος ἡμῖν εἶναι διὰ Συρακουσίους, πρὸς τὸ ἡμῖν λυσιτελοῦν καθίσταται.

ΕΠΙ ΤΩι ΗΜΕΤΕΡΩι ΞΥΣΤΗΣΑΝΤΕΣ. καὶ βούλονται, ὑπόπτους ἡμᾶς ποιήσαντες ὑμῖν, καὶ διαβαλόντες, ὑφ᾽ αὑτοῖς ποιήσασθαι τὴν Σικελίαν, ἤτοι βίᾳ κρατήσαντες ὑμῶν, ἢ μόνους ἀπολαβόντες, ἡμῶν ἀπράκτων ἀπελθόντων.

ΑΝΑΓΚΗ ΔΕ, ΗΝ ΞΥΣΤΗΤΕ. ἀνάγκη τὸ ἄρξαι τοὺς Συρακουσίους τῆς ὅλης Σικελίας.

ΟΥΘ᾽ ΟΙΔ᾽ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΑΝ. οὔτε γὰρ ἡμεῖς ἔτι τοσαύτην συνάγειν ἀθρόαν δύναμιν καὶ μεταχειρίσασθαι δυνησόμεθα· οἵ τε Συρακούσιοι οὐκ ἂν εἶεν ἀσθενεῖς, ὡς πρὸς ὑμᾶς, ἡμῶν μὴ συμμαχούντων ὑμῖν.

¶ πςʹ. 86. ΟΥΚ ΑΛΛΟΝ ΤΙΝΑ ΠΡΟΣΕΙΟΝΤΕΣ. προσποιοῦντες, ἐπανατεινόμενοι.

ΥΠΟΠΤΕΥΕΣΘΑΙ. ἤγουν, οὐδὲ δίκαιον, ὑποπτεύεσθαι, ὅτι καταδουλώσαιμεν.

ΚΑΙ ΑΠΟΡΙΑι ΦΥΛΑΚΗΣ. καὶ οὐ δυνάμενοι φυλάττειν πόλεις μεγάλας, καὶ παρασκευὴν ἠπειρωτικὴν παρεσκευασμένας, τουτέστιν, ἱππεῦσι καὶ πεζῷ ἰσχυούσας, αὐτοὶ ναυτικοὶ ὄντες.

ΟΙΔΕ ΔΕ ΟΥ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩι. Συρακούσιοι δὲ ἐφεδρεύοντες ὑμῖν, (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐποικοῦντες,) οὐκ ἐπὶ στρατοπέδου, ἀλλὰ πόλεως μείζονος τοῦ ἡμετέρου στρατοπέδου.

ΟΤΑΝ ΚΑΙΡΟΝ ΛΑΒΩΣΙ. καὶ λαβόμενοι καιροῦ, οὐκ ἀνήσουσιν, ἀλλ᾽ ἐπιθήσονται ὑμῖν.

ΑΝΤΙΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ. ἤγουν, εἰς ἐναντίαν παράκλησιν κινοῦμεν.

ΤΗΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝ. σωτηρίαν δηλονότι.

ΝΟΜΙΣΑΙ ΤΕ. νομίσαι τε (φησὶ) Συρακουσίοις μὲν τὸ ἐφ᾽ ὑμᾶς στρατεύειν ἐν ἑτοίμῳ εἶναι, καὶ χωρὶς συμμάχων, πλήθει· (καὶ γὰρ πολλοί·) ὑμῖν δὲ οὐ πολλάκις ἔσεσθαι μετὰ τοσῆσδε παρασκευῆς ἀντιτάξασθαι πρὸς αὐτοὺς, ὅση ἐστὶν ἡ ἡμετέρα. ἣν δύναμιν, ἴστε, εἰ, ὑποπτεύσαντες, ἄπρακτον ἐάσητε ἀπελθεῖν, εἴτε καὶ περιόψεσθε νικηθεῖσαν, ἐθελήσετε ἄν ποτε καταδουλωθέντες, ὅτε οὐδὲν ὄφελος ἔσται βοηθείας, πολλοστημόριον τῆς ἡμετέρας δυνάμεως ἐλθεῖν ὑμῖν σύμμαχον.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΑΣ. τῆς ἡμῶν, ἣν ἔχομεν.

ΗΝ ΕΙ ΤΩι ΥΠΟΠΤΩι. ἣν σωτηρίαν.

¶ πζʹ. 87. ΟΠΩΣ ΜΗ ΥΠ᾽ ΑΥΤΩΝ ΒΛΑΠΤΩΜΕΘΑ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ φαμέν.

ΠΟΛΛΑ Δ᾽ ΑΝΑΓΚΑΖΕΣΘΑΙ ΠΡΑΣΣΕΙΝ. πολλαχοῦ δὲ στρατεύομεν κἀκεῖ καὶ ἐπὶ Σικελίαν, διὰ τὸ καὶ πολλοὺς φοβεῖσθαι.

ΜΗΘ᾽ ΩΣ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΑΙ. ὑπερβατόν· μήτε (ὃ χαλεπὸν ἤδη,) ὡς σωφρονισταὶ ἀποτρέπειν πειρᾶσθε. χαλεπὸν δὲ ἤδη, ἀποτρέψαι ἡμᾶς.

ΤΗΣ ΗΜΕΤΕΡΑΣ ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗΣ. πολυπραγμονεῖν λέγει τὸ πολλοῖς ἐπιχειρεῖν καὶ πολλάκις. ἐκ δὲ τῆς πολυπραγμοσύνης καὶ τοῦ τρόπου ἡμῶν ὅ, τι ἂν ὑμῖν συμφέρῃ, τούτῳ τῷ μέρει χρήσασθε.

ΜΗ ΠΑΝΤΑΣ ΕΝ ΙΣΩι. μὴ πάντας ὁμοίως δηλονότι βλάπτεσθαι ὑπὸ τῆς ἡμετέρας πολυπραγμοσύνης καὶ τοῦ τρόπου.

ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΓΑΡ ΠΑΣ. ἐν πάσῃ γὰρ γῇ, καὶ ἧς οὐκ ἄρχομεν, οἵ τε ἐπιβουλεύοντες τοῖς

πόλεις, καὶ οἱ φοβούμενοι ἐκείνους, διὰ τὸ ἀμφότεροι προσδέχεσθαι τὴν ἡμετέραν διὰ τάχους παρουσίαν, οἵ τε ἐπιβουλεύοντες, διὰ τὸν ἀφ' ἡμῶν φόβον σωφρονέστεροι γίγνονται, καὶ οἱ ἐπιβουλευόμενοι σώζονται χωρὶς πόνου.

ΑΛΛ' ΕΞΙΣΩΣΑΝΤΕΣ. ἀλλ' ἐξισωθέντες καὶ ὁμοιωθέντες τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, τοῖς οὐ μόνον φυλάττεσθαι τοὺς ἀδικοῦντας, ἀλλὰ καὶ ἀντεπιβουλεύειν τοῖς προεπιβουλεύουσιν εἰθισμένοις, καὶ αὐτοὶ πρὸς τοὺς Συρακουσίους μεθ' ἡμῶν στάντες, τοῦ αὐτοῦ μεταλάβετε· τουτέστιν, ἀντεπιβουλεύσατε αὐτοῖς.

¶ πή. 88. ΕΠΕΠΟΝΘΕΣΑΝ ΤΟΙΟΝΔΕ. ἤγουν, ἐπειδὴ κατὰ ψυχὴν διετέθησαν.

ΠΛΗΝ, ΚΑΘΟΣΟΝ. πλὴν, εἰ καταδουλοῖντο οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Σικελίαν.

ΕΠΕΙΔΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΟΙ. τῶν Συρακουσίων δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΕΔΙΑ. οὐ τῶν Συρακουσίων ἀφειστήκεσαν, ἀλλ' οἱ ἐν τοῖς πεδίοις οἰκοῦντες, ἀφειστήκεσαν, καὶ οὐ προσεχώρουν τοῖς Ἀθηναίοις.

ΦΡΟΥΡΟΥΣ ΤΕ ΠΕΜΠΟΝΤΩΝ. ὡς τῶν Ἀθηναίων τοὺς Συρακουσίους φρουροὺς κωλυόντων βοηθεῖν τῆς πόλεως.

ΩΣ ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΟΜΟΙΩΣ ΕΠΙΒΟΥΛΕΥΟΜΕΝΑ. ἀντὶ τοῦ, ἐπικίνδυνα ἐξ ἐπιβουλῆς.

¶ πθ'. 89. ΤΩι ΥΠΟΠΤΩι ΜΟΥ. ἤτοι διὰ ὑποπτεύειν με.

ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΕΝ ΤΩι ΠΑΣΧΕΙΝ. εἴ τις πάσχων τότε οὐκ εἰκότα, τουτέστι, κακῶς ὀργιζόμενος, νῦν, τὸ ἀληθὲς σκοπῶν, μεταπειθέσθω.

ΔΙΟΤΙ ΚΑΙ ΤΩι ΔΗΜΩι ΠΡΟΣΕΚΕΙΜΗΝ. τὰ τοῦ δήμου μᾶλλον ἐφρόνουν, τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΚΑΙ ΟΠΕΡ ΕΔΕΞΑΤΟ ΤΙΣ. ὅπερ ἐδέξατό τις σχῆμα· τουτέστιν, ἣν τινα πολιτείαν παρέλαβεν.

ΕΠΕΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΝ ΓΕ. ἐπεὶ οἵ γε φρόνιμοι ἴσασιν, ὁποῖόν τι ἐστὶ δημοκρατία· (τουτέστιν, ὡς πονηρόν·) καὶ αὐτὸς ἂν ἐγὼ οὐδενὸς ἧττον λοιδορήσαιμι αὐτὴν, ὅσῳ καὶ μέγιστα ὑπ' αὐτῆς ἠδίκημαι.

ΠΕΡΙ ΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΑΓΝΟΙΑΣ. ὁμολογουμένην ἄγνοιαν τὴν δημοκρατίαν λέγει.

¶ Ϟ'. 90. ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΡΧΗΔΟΝΙΩΝ ΑΡΧΗΣ. τούς τε ὑπηκόους τῶν Καρχηδονίων, καὶ αὐτοὺς, εἰ δυναίμεθα, καταστρεψόμενοι.

ΑΠΟΠΕΙΡΑΣΟΝΤΕΣ. ἤγουν ἀποπειρασόμενοι.

ΤΑΣ Δ' ΕΝΤΕΙΧΙΣΑΜΕΝΟΙ. περιτειχίσαντες. ἢ, φρούρια ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἐπιτειχίσαντες. ὃ καὶ μᾶλλον.

ΩΣΤΕ ΕΥΠΟΡΩΤΕΡΟΝ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. ὥστε εὐπορώτερον ἂν εἴη σίτου καὶ χρημάτων.

¶ Ϟά. 91. ΚΑΙ, ΟΣΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ. καὶ ὅσοι στρατηγοὶ ἐν Σικελίᾳ Ἀθηναῖοί εἰσιν, ἂν δυνηθῶσιν, ὥσπερ εἶπον, πράξουσιν.

ΟΥ ΠΕΡΙΕΣΤΑΙ ΤΑ ΕΚΕΙ. οὐ σωθήσεται.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΠΑΡΟΝΤΑΣ. εἰς Σικελίαν δηλονότι.

ΠΡΟΣΙΑΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ προσελεύσονται.

ΕΝΘΑΔΕ. ἤγουν ἐν Πελοποννήσῳ.

ΙΝΑ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΙ ΤΕ, ΝΟΜΙΖΟΝΤΕΣ ΥΜΑΣ. ἵνα Συρακούσιοί τε, εἰδότες, οὐκ ἀμελοῦντας ὑμᾶς αὐτῶν, μὴ προσχωρήσωσιν Ἀθηναίοις, καὶ Ἀθηναῖοι, Δεκελείας ἐπιτειχισθείσης, κακούμενοι, μὴ πέμπωσι βοήθειαν εἰς Σικελίαν.

ΟΥ ΔΙΑΠΕΠΕΙΡΑΣΘΑΙ. ἤτοι, πεῖραν οὐκ εἰληφέναι.

ΟΙΣ ΤΕ ΓΑΡ Η ΧΩΡΑ. τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΙ ΟΣΑ ΑΠΟ ΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΝΥΝ. ἐζήτηται, πῶς, Δεκελείας ἐπιτειχιζομένης, ἔμελλον οἱ Ἀθηναῖοι τῆς ἀπὸ τῶν δικαστηρίων προσόδου στερήσεσθαι. φαμὲν οὖν, ὡς ἦν τις πρόσοδος ἀπὸ τῶν δικαστηρίων, οἷα ἡ ἀπὸ τῶν γραφῶν δωροδοκίας, ὕβρεως, συκοφαντίας, μοιχείας, ψευδογραφίας, παραπρεσβείας, λειποστρατίου. οὐ γὰρ πάσαις ἀτιμία προσετιμᾶτο, ἢ θάνατος, ἀλλὰ πολλαῖς καὶ χρημάτων εἴσπραξις. ὁ γὰρ ἐν αὐταῖς νικηθεὶς ἐζημιοῦτο. ταύτης οὖν τῆς πάσης προσόδου στερήσεσθαι ἔμελλον Ἀθηναῖοι, πολεμίων αὐτοῖς ἱδρυμένων ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ σχολὴν οὐ παρεχόντων δικάζεσθαι. καὶ γὰρ τὰ ἐκ τῶν τοιούτων ἀφορμῶν χρήματα τῇ πόλει ἐδίδοτο.

ΗΣΣΟΝ ΔΙΑΦΟΡΟΥΜΕΝΗΣ. τουτέστι, πεμπομένης, διηνεκῶς φερομένης.

¶ Ϟβ'. 92. ΝΥΝ ΕΓΚΡΑΤΩΣ ΕΠΕΡΧΟΜΑΙ. ἀντὶ τοῦ καρτερῶς. ἤτοι φανερῶς πολεμεῖν τοῖς Ἀθηναίοις, ἢ ἐπιφανῶς καὶ μεγάλως.

ΟΥΔΕ ΥΠΟΠΤΕΥΕΣΘΑΙ ΜΟΥ. οὐκ ἄξιον, ὑποπτεύεσθαί μου τὸν λόγον, διὰ τὸ μὴ προθυμηθῆναί με φεύγειν.

ΚΑΙ ΟΥ ΤΗΣ ΥΜΕΤΕΡΑΣ. οὐκ εἰμὶ φυγὰς τῆς ὑμετέρας ὠφελείας. τουτέστιν, οὐ φεύγω τὸ ὠφελεῖν ὑμᾶς.

ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΙΩΤΕΡΟΙ. οὐχ οὕτως ὑμᾶς ἡγοῦμαι πολεμίους, ὡς Ἀθηναίους. ὑμεῖς μὲν γὰρ, εἴ τι ἐβλάψατε, ἐχθροὶ ὄντες, ἐλυπήσατε· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι φίλον ὄντα κατηνάγκασαν ἐχθρὸν γενέσθαι.

ΤΟ, ΤΕ ΦΙΛΟΠΟΛΙ. φιλόπολις (φησὶν) οὐ νῦν εἰμὶ, ἡνίκα ἀδικοῦμαι, ἀλλὰ τότε, ὅτε ἀσφαλῶς ἐπολιτευόμην.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΥΣ ΝΥΝ. ἤτοι, ὑμᾶς.

ΙΝΑ ΤΑ ΤΕ ΕΚΕΙ. ἐν Σικελίᾳ δηλονότι.

¶ Ϟγ'. 93. ΠΕΡΙΟΡΩΜΕΝΟΙ. περιορῶντες, καταφρονοῦντες.

ΠΡΟΣΕΙΧΟΝ ΗΔΗ ΤΟΝ ΝΟΥΝ. ἀντὶ τοῦ, σκοπὸς ἦν αὐτοῖς καὶ διάνοια ἐπιτείχισμα ποιῆσαι ἐν τῇ Δεκελείᾳ.

ΜΕΤ' ΕΚΕΙΝΩΝ. ἤγουν τῶν Συρακουσίων.

Ο ΔΕ ΔΥΟ ΜΕΝ ΝΑΥΣ. ὁ Γύλιππος.

¶ Ϟδ'. 94. ΤΟΥΣ ΤΕ ΑΓΡΟΥΣ. τῶν Μεγαρέων δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΙΤΟΝ ΕΝΕΠΙΜΠΡΑΣΑΝ. ἤγουν τὸν στάχυν.

ΕΠΙΣΙΤΙΣΑΜΕΝΟΙ. ἤγουν, ἐφόδια λαβόντες.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΓΑΓΟΜΕΝΟΙ. ἤγουν, λαβόντες, ἐφελκυσάμενοι.

¶ Ϟέ. 95. ΟΙ Δ' ΕΞΕΠΕΣΟΝ ΑΘΗΝΑΖΕ. ἐξελθόντες ἔφυγον εἰς τὰς Ἀθήνας.

¶ Ϟϛ'. 96. ΣΦΑΣ. τοὺς Συρακουσίους.

ΤΑΣ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ. ἤγουν ἐφόδους.

ΕΞΗΡΤΗΤΑΙ ΓΑΡ. μὴ ἐπὶ τοῦ ἐξηρτῆσθαι καὶ μετεωρῆσθαι ἀκουέσθω, οὔσης τῆς διανοίας τοιᾶσδε· τὸ γὰρ ἄλλο χωρίον, πλὴν τῶν προσβάσεων, ἅπαν ὑψηλόν ἐστι, καὶ κρημνῶδες, καὶ ἐπικέκλιται πρὸς τὴν πόλιν, ὥστε καταφανὲς ἔσωθεν εἶναι.

ΕΞΕΚΡΙΝΑΝ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. ἐκκρίτους καὶ ἐκλεκτοὺς ἐποιήσαντο.

ΤΑΧΥ ΞΥΝΕΣΤΩΤΕΣ. ταχὺ παραγίνωνται διὰ τὸ συνεστάναι.

¶ ϟή. 98. ΕΤΕΙΧΙΣΑΝ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟΝ ΔΙΑ ΤΑΧΟΥΣ. ἤτοι τὸν περὶ τὸν Λάβδαλον, ἢ τὸν περὶ τὸ τεῖχος τῶν Συρακουσίων, ᾧ ἀπετείχιζον αὐτούς. ὃ καὶ μᾶλλον.

ΚΑΙ ΑΠΟΣΚΙΔΝΑΣΘΑΙ. καὶ κακοῦν αὐτῶν τὴν χώραν, διὰ τὸ πορρώτερον προϊέναι.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΦΥΛΗ ΜΙΑ. ἀντὶ τοῦ, ἓν τάγμα ἀπὸ φυλῆς μιᾶς.

¶ ϟθ΄. 99. ΗιΠΕΡ ΒΡΑΧΥΤΑΤΟΝ. καθ᾽ ὃ ἔμελλε βραχύτατον ἔσεσθαι τὸ διατείχισμα.

ΕΚ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ. ἐπὶ χερρόνησον ἡ πόλις τῶν Συρακουσίων κεῖται, γενομένου τινὸς ἰσθμοειδοῦς, τῇ μὲν ὑπὸ τοῦ μεγάλου λιμένος, τῇ δὲ ὑπὸ τῆς ἐπὶ θάτερον θαλάττης.

ΥΠΟΤΕΙΧΙΖΕΙΝ ΔΕ ΑΜΕΙΝΟΝ ΕΔΟΚΕΙ ΕΙΝΑΙ. οἱ μὲν Ἀθηναῖοι (φησὶν) ἐβούλοντο, ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν τεῖχος οἰκοδομησάμενοι, Συρακουσίους εἶρξαι τῆς ἔξω γῆς, κατακλείσαντες εἰς τὴν χερρόνησον· οἱ δὲ Συρακούσιοι, ὄρθιον τεῖχος διὰ μέσου τοῦ ἰσθμώδους ὑπετείχιζον, κώλυμα ἐσόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ δύνασθαι διατειχίσαι. καὶ ἐνόμιζον, εἰ φθάσαιεν περιτειχίσαντες αὐτοί, ἀποκλεῖσαι ἂν ἐκείνους τοῦ ἔτι διατειχίσαι δύνασθαι. εἰ γὰρ δὴ καὶ κωλύειν αὐτοὺς ἀποτειχίζοντας οἱ Ἀθηναῖοι ἐθέλοιεν, μέρει μὲν ἄν τινι τῆς αὐτῶν στρατιᾶς ἀντιτάξασθαι τοῖς ἐπιοῦσι τῶν Ἀθηναίων· οἱ λοιποὶ δὲ ἐν τούτῳ προαποσταυρώσειν τὰ βάσιμα τῶν Ἀθηναίων. ἐφόδους γὰρ τὰ βάσιμα λέγει. ὀλίγα γὰρ ἐπιβασθῆναι δυνάμενα, διὰ τὸ τελματῶδες εἶναι τὸ χωρίον.

¶ ρ΄. 100. ΦΟΒΟΥΜΕΝΟΙ, ΜΗ ΣΦΙΣΙ. κατὰ τὴν λεγομένην ἀνάληψιν, τὸ φοβούμενοι οἱ Ἀθηναῖοι, εἴρηται. τὸ δὲ, σφίσι δίχα γιγνομένοις, μὴ, τῶν μὲν τειχιζόντων, τῶν δὲ μαχομένων.

ΠΕΡΙΤΕΙΧΙΣΙΝ ΕΠΕΙΓΟΜΕΝΟΙ. σπεύδοντες αὐτοὶ διατειχίσαι.

ΥΠΟΝΟΜΗΔΟΝ ΠΟΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ. ὑπονομηδὸν, διὰ ὑπονόμων καὶ σωλήνων.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. πρὸς τὴν Συράκουσαν.

ΒΙΑι ΕΞΕΚΡΟΥΣΘΗΣΑΝ ΠΑΛΙΝ. ἀμφίβολον, πότερον βίᾳ εἰσῆλθον, ἢ βίᾳ ἐξεκρούσθησαν.

Η ΠΑΣΑ ΣΤΡΑΤΙΑ. τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΙ ΔΙΕΦΟΡΗΣΑΝ. διεκόμισαν.

¶ ρά. 101. ΚΑΙ, ΗιΠΕΡ ΑΥΤΟΙΣ ΒΡΑΧΥΤΑΤΟΝ. καθ᾽ ὃ μέρος βραχύτατον ἔμελλε τὸ διατείχισμα ἔσεσθαι.

ΟΙ Δ᾽, ΕΠΕΙΔΗ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΚΑΙ ΣΤΕΡΙΦΩΤΑΤΟΝ. οὐ, καθὸ τὸ ἕλος ὑδατῶδες ἦν, ἀλλὰ πηλῶδες, καὶ στερεόν.

ΤΑΦΡΟΝ ΤΙΝΑ ΜΕΤ᾽ ΟΛΙΓΩΝ. γράφεται, τάφρον τινὰ, καὶ μονωθεὶς μετ᾽ ὀλίγων.

¶ ρβ΄. 102. ΚΑΤΑ ΤΑΧΟΣ ΑΠΗιΕΣΑΝ. ἤτοι οἱ Συρακούσιοι.

¶ ργ΄. 103. ΠΕΡΙΕΩΡΩΝΤΟ. ἤγουν κατεφρόνουν.

ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΙΣ ΜΕΝ. βεβαίωσις τῆς φιλιώσεως.

ΠΡΟΣ ΤΕ ΕΚΕΙΝΟΝ. τὸν Νικίαν.

¶ ρδ΄. 104. ΕΠΙΤΟΑΥΤΟ ΕΨΕΥΣΜΕΝΑΙ. ψευδεῖς μὲν, σύμφωνοι δέ.

ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΑΙ. σῶσαι.

ΜΕΓΑΣ ΚΑΤΑ ΒΟΡΕΑΝ ΕΣΤΗΚΩΣ. ἤγουν κατὰ τὸ πρόσωπον τοῦ Βορέου, οὐχ ὁ κόλπος, ἀλλ᾽ ὁ ἄνεμος. τὸ δὲ ἑστηκὼς, ἤτοι στάσιμος ὢν, καὶ διηνεκής· ὡς καὶ στάσιν ἀνέμου λέγομεν. ἢ κατ᾽ αὐτὸν βορρᾶν.

ΠΡΟΣΜΙΣΓΕΙ. ἐλλιμενίζει.

ΕΠΕΣΚΕΥΑΖΕΝ. ἤγουν ἀνεκαίνιζεν.

ΥΠΕΡΕΙΔΕ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ. κατεφρόνησε.

¶ ρέ. 105. ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ. ἤγουν, καὶ ἐπ᾽ ἐλαχίστου.

ΑΠΟΒΑΝΤΕΣ. ἤγουν οἱ Ἀθηναῖοι.

ΕΥΠΡΟΦΑΣΙΣΤΟΝ. εὐάφορμον.

Ζ. ά. 1.—β΄. 2.

¶ ά. 1. ΔΙΑΚΙΝΔΥΝΕΥΣΩΣΙΝ ΕΙΣΠΛΕΥΣΑΙ. πειραθῶσι διὰ κινδύνου εἰσπλεῦσαι.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΥΣ ΤΕ ΕΚΕΙΝΟΥΣ. τοὺς Ἱμεραίους δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΔΟΞΕΝ ΑΥΤΟΙΣ. καλὸν ἐφάνη.

ΟΥΠΩ ΠΑΡΟΥΣΩΝ. ἤτοι, οὔπω οὐσῶν ἐν τῷ Ῥηγίῳ. ἢ, οὔπω παρουσῶν εἰς τὸ Ῥήγιον.

ΑΣ Ο ΝΙΚΙΑΣ ΟΜΩΣ ΠΥΝΘΑΝΟΜΕΝΟΣ. τὸ ὅμως διὰ τοῦτο πρόσκειται, ὅτι ἐν τῇ ἕκτῃ, ὀλιγωρεῖν, ἔφη, τὸν Νικίαν τῆς φυλακῆς τοῦ κατάπλου Πελοποννήσου.

ΦΘΑΣΑΝΤΕΣ ΔΕ. προλαβόντες.

ΑΝΕΙΛΚΥΣΑΝ ΕΝ ΙΜΕΡΑι. ἀντὶ τοῦ, ἐν τῷ λιμένι τῆς Ἱμέρας.

ΕΣ ΤΙ ΧΩΡΙΟΝ. ὡρισμένον δηλονότι.

¶ β΄. 2. ΚΑΤΑΛΑΒΩΝ ΑΥΤΟΥΣ. τοὺς Συρακουσίους.

ΚΑΙ ΕΓΓΥΣ ΟΝΤΑ. τῶν Συρακουσίων δηλονότι.

ΗΣΘΑΝΟΝΤΟ ΑΥΤΟΝ. ἀντὶ τοῦ ἤκουον.

ΚΑΤΑ ΒΡΑΧΥ ΤΙ. βαρυτόνως τινὲς ἀναγιγνώσκουσιν, ἵνα μὴ τὸ ὀλίγον, ἀλλὰ τὸ πετρῶδες ἀκούηται.

ΤΩι ΔΕ ΑΛΛΩι ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ. κατὰ δὲ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ τείχους τῶν Συρακουσίων. κύκλον δὲ τὸ τῶν Συρακουσίων τεῖχος νῦν λέγει.

ΛΙΘΟΙ ΤΕ ΠΑΡΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΙ. ἤγουν, παρερριμμένοι πρὸς οἰκοδομίαν.

ΤΩι ΠΛΕΟΝΙ ΗΔΗ ΗΣΑΝ. ἤτοι, τῷ πλέονι μέρει τοῦ κύκλου.

¶ γ'. 3. Ο ΔΕ, ΘΕΜΕΝΟΣ ΤΑ ΟΠΛΑ. ὁ Γύλιππος.

ΕΦΟΡΜΟΥΣΑ ΤΩι ΛΙΜΕΝΙ. τῷ μεγάλῳ.

¶ δ'. 4. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ ΕΤΕΙΧΙΖΟΝ ΟΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΙ. ἐν τῇ ἕκτῃ δεδήλωται ἡμῖν, τίνα τρόπον ὑπετείχιζον οἱ Συρακούσιοι, περιτειχιζόντων τῶν Ἀθηναίων.

ΑΝΑΒΕΒΗΚΕΣΑΝ. ἀνακεχωρήκεσαν.

ΚΑΙ ΕΙ ΤΕΙΧΙΣΘΕΙΗ. τειχισθέντος τοῦ Πλημμυρίου, τὴν ἐφόρμησιν αὐτόθεν δι' ὀλίγου χωρίου ἔσεσθαι.

ΠΡΟΣ ΤΩι ΛΙΜΕΝΙ. λιμένα μὲν τῶν Συρακουσίων πλησίον, τὸν μέγαν λέγει.

ΗΝ ΤΙ ΝΑΥΤΙΚΩι ΚΙΝΩΝΤΑΙ. ἤν τι κατὰ θάλασσαν περικινῶσιν οἱ Συρακούσιοι.

ΑΝΕΛΠΙΣΤΟΤΕΡΑ ΟΝΤΑ. τοῦ δύνασθαι δηλονότι νικῆσαι.

ΩΣΤΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ. ἤγουν τῶν νηῶν.

¶ ε'. 5. ΗΡΧΕ ΤΗΣ ΕΦΟΔΟΥ. ἐπιθέσεως τῆς πολεμικῆς.

ΩΣ ΤΗι ΜΕΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗι. ἀμφίβολον, πότερον, οὐκ ἔλαττον νῦν παρασκευάσασθαι, ἥπερ ἐν τῇ προτέρᾳ μάχῃ, ἢ οὐκ ἔλαττον τῶν Ἀθηναίων παρασκευάσασθαι· ὃ καὶ μᾶλλον.

ΤΗι ΔΕ ΓΝΩΜΗι. τῷ σκοπῷ.

ΚΑΙ ΞΥΓΚΛΥΔΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ. ἤγουν χυδαίων.

¶ ς'. 6. ΚΑΙ ΕΙ ΕΚΕΙΝΟΙ. οἱ περὶ τὸν Γύλιππον.

ΕΙΝΑΙ ΣΦΙΣΙ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΠΑΡΟΙΚΟΔΟΜΟΥΜΕΝΟΝ ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ. ἤγουν πλησίον.

ΗΔΗ ΓΑΡ ΚΑΙ ΟΣΟΝΟΥ. ἤδη τε ἐγγὺς ἦν παρεληλυθέναι καὶ ὑπερβεβηκέναι τὸ τέλος τοῦ τῶν Ἀθηναίων διατειχίσματος, τὸ τεῖχος τὸ ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ὑποτειχιζόμενον, ἐπὶ κωλύσει τοῦ τῶν Ἀθηναίων τειχίσματος.

ΚΑΙ ΕΙ ΠΡΟΕΛΘΟΙ. τοῦ τῶν Συρακουσίων ὑποτειχίσματος μὴ παραλλάξαντος τῇ οἰκοδομήσει, οὐδὲν ἔτι ὄφελος ἦν τοῦ τῶν Ἀθηναίων διατειχίσματος. οἱ γὰρ Συρακούσιοι ἐν ἀσφαλείᾳ ἔμελλον ἔσεσθαι μετὰ ταῦτα, εἴτε μάχοιεν, καὶ νικῷεν τοὺς Ἀθηναίους, εἴτε καὶ ἡσυχάζοιεν ἐπὶ τῶν αὐτῶν.

ΟΠΕΡ ΚΑΤ' ΑΥΤΟΥΣ ΗΝ, ΕΤΡΕΨΑΝ. ἤγουν τοὺς ἱππεῖς τῶν Συρακουσίων.

ΚΑΤΗΡΑΧΘΗ. μετὰ ἀραγμοῦ καὶ σφοδρότητος ἐνέπεσεν.

ΑΥΤΟΙ ΚΩΛΥΕΣΘΑΙ. αὐτοὶ οἱ Συρακούσιοι ὑπ' αὐτῶν Ἀθηναίων. ἐκείνους δὲ, τοὺς Ἀθηναίους.

¶ ζ'. 7. ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΕΠΛΗΡΟΥΝ. ἤγουν, ναῦς ἐπλήρουν ναυτῶν.

ΚΑΙ ΑΝΕΠΕΙΡΩΝΤΟ. ἀπεπειρῶντο, ἐμελέτων.

ΚΑΙ ΕΣ Τ'ΑΛΛΑ ΠΟΛΥ ΕΠΕΡΡΩΝΤΟ. τὰ κατὰ τὴν χέρσον.

¶ ή. 8. ΕΝ ΤΩι ΑΓΓΕΛΩι. ἐν τῇ ἀγγελίᾳ.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝ ΩιΧΟΝΤΟ ΦΕΡΟΝΤΕΣ. τὸ ἑξῆς, καὶ οἱ μὲν, οὓς ἀπέστειλεν, ᾤχοντο φέροντες τὰ γράμματα.

¶ ί. 10. Ο ΔΕ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. γραμματέα λέγει τὸν εἰωθότα ἐν τῷ κοινῷ τὰ τοῦ δήμου γράμματα ἀναγινώσκειν.

¶ ιά. 11. ΟΥΧ ΗΤΤΟΝ, ΜΑΘΟΝΤΑΣ. ἢ πρότερον δηλονότι.

ΕΦ' ΟΥΣ ΕΠΕΜΦΘΗΜΕΝ. καθ' ὧν.

ΕΣΤΙΝ ΩΝ. ἤγουν, καὶ ἀπὸ τινῶν.

ΒΙΑΣΘΕΝΤΕΣ. σεμνῶς πάνυ τὸ, βιασθέντες ἀνεχωρήσαμεν, ἐπικρύπτει τοὺς ἀναιρεθέντας, ἵνα ἡ αἰτουμένη ἀποσταλῇ βοήθεια.

ΤΟΥ ΠΕΡΙΤΕΙΧΙΣΜΟΥ. τῶν Συρακουσίων δηλονότι.

ΑΠΑΝΑΛΩΚΥΙΑΣ. τῶν γὰρ ὁπλιτῶν τινὲς πρὸς τὸ φυλάττειν ἦσαν τὰ τείχη.

ΤΟ ΠΑΡΑΤΕΙΧΙΣΜΑ ΤΟΥΤΟ. τῶν Συρακουσίων δηλονότι.

ΠΟΛΙΟΡΚΕΙΝ ΔΟΚΟΥΝΤΑΣ. τὸ πολιορκεῖσθαι μᾶλλον, ἢ πολιορκεῖν, δηλωτικὸν καὶ τῆς ἥττης, καὶ παρορμητικὸν τοῦ πεμφθῆναι βοήθειαν, δι' ἧς σωθήσονται· τὸ δὲ, ἀποστεῖλαι πρὸς Πελοπόννησον ἕνεκεν στρατιᾶς τοὺς ἐναντίους, καὶ τὸ, τὸν Γύλιππον τὰς πόλεις ἀναπείθειν αὐτοῖς συμπολεμεῖν, τοῦ καὶ αὐτοὺς πλείστην στρατιὰν, πεζήν τε καὶ ναυτικὴν, τὴν ταχίστην ἐξαποστεῖλαι.

ΚΑΤΑ ΓΗΝ ΤΟΥΤΟ ΠΑΣΧΕΙΝ. ἐν τῷ κατὰ γῆν μέρει ἡττᾶσθαι· ἐπεὶ ἔν γε τῷ κατὰ θάλατταν ἐπεκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι.

ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΕΠΙ ΠΟΛΥ. διάστημα δηλονότι.

¶ ιβ'. 12. ΕΠ' ΑΛΛΗΝ ΣΤΡΑΤΙΑΝ. ἤγουν δι' ἄλλην.

ΟΠΕΡ ΚΑιΚΕΙΝΟΙ. γράφεται, ἥπερ καὶ ἐκεῖνοι.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ. τῶν ναυτῶν.

ΔΙΑΒΡΟΧΟΙ. σεσηπυῖαι. Ὅμηρος· Καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν.

ΗΔΗ ΘΑΛΑΣΣΕΥΟΥΣΑΙ. ἤγουν, ἐν θαλάττῃ οὖσαι.

ΔΙΑΨΥΞΑΙ. διακαθᾶραι.

ΔΙΑ ΤΟ ΑΝΤΙΠΑΛΟΥΣ. γράφεται, διὰ τὸ ἀντιπάλους καὶ τῷ πλήθει, καὶ ὅτι πλείους.

ΕΠ' ΕΚΕΙΝΟΙΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ εἰσί.

¶ ιγ'. 13. ΚΑΙ ΑΡΠΑΓΗΝ ΜΑΚΡΑΝ. καὶ διὰ τὸ ἐπὶ πολλοῦ διαστήματος ἐφ' ἁρπαγὴν ἐξιέναι.

ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ. τῶν Σικελῶν δηλονότι.

ΠΟΛΛΗ Δ' Η ΣΙΚΕΛΙΑ. ἤγουν εὐρύχωρος.

ΑΝΔΡΑΠΟΔΑ ΥΚΚΑΡΙΚΑ. ἀπὸ Ὑκκάρων πόλεως Σικελῶν, ὧν μέμνηνται ἐν τῇ ἕκτῃ.

ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑΝ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΑΦΗιΡΗΝΤΑΙ. ἤτοι, ἐλυμήναντο τὸ ἀκριβὲς τῆς ναυτικῆς δυνάμεως.

¶ ιδ'. 14. ΟΤΙ ΒΡΑΧΕΙΑ ΑΚΜΗ. ἀντὶ τοῦ, οὐ πολλῷ χρόνῳ ἀκμάζει ἡ ναυτικὴ δύναμις.

ΤΟΥΤΩΝ ΔΕ ΠΑΝΤΩΝ ΑΠΟΡΩΤΑΤΟΝ. μείζονα πάντων τῶν εἰρημένων ἀπορίαν ἔχει τὸ μὴ δύνασθαι ἐμὲ κωλύειν τὰ ἁμαρτήματα.

ΧΑΛΕΠΑΙ ΓΑΡ ΑΙ ΥΜΕΤΕΡΑΙ ΦΥΣΕΙΣ ΑΡΞΑΙ. ἀντὶ παθητικοῦ ἐνεργητικὸν εἴληπται τὸ ἄρξαι.

ΕΠΙΠΛΗΡΩΣΟΜΕΘΑ. τὰ πληρώματα ἀναπληρώσομεν.

ΔΙΑΠΟΛΕΜΗΣΕΤΑΙ. ἀντὶ τοῦ, κατεργασθήσεται.

ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟΝ ΗΓΗΣΑΜΗΝ. συμφέρον κατὰ τὴν βούλησιν.

¶ ιέ. 15. ΩΣ, ΕΦ' Α ΜΕΝ ΗΛΘΟΜΕΝ. ἀντὶ τοῦ, ὧν ἕνεκα ἤλθομεν.

ΑΠΑΣΑ ΞΥΝΙΣΤΑΤΑΙ. ἤγουν συνάγεται, εἰς ὁμόνοιαν ἔρχεται.

ΜΗΔΕ ΤΟΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΝ ΑΥΤΑΡΚΟΥΝΤΩΝ. μηδὲ πρὸς τοὺς ἐνθάδε πολεμίους ἀντέχειν αὐταρκούντων, ἤτοι δυναμένων.

ΑΞΙΩ Δ' ΥΜΩΝ ΞΥΓΓΝΩΜΗΣ ΤΥΓΧΑΝΕΙΝ. ἀντὶ τοῦ, ἄξιός εἰμι συγγνώμης ἐπιτυχεῖν.

ΤΑ ΜΕΝ, ΛΗΣΟΥΣΙΝ ΥΜΑΣ. ἀκόλουθον ἦν τῷ προκειμένῳ, τῷ, δι' ὀλίγου ποριουμένων, τὸ, τὰ μὲν, λησομένων ὑμᾶς, τὰ δὲ, φθησομένων.

ΤΑ ΔΕ, ΦΘΗΣΟΝΤΑΙ. ἤγουν, μέλλουσι προλαβεῖν.

¶ ις'. 16. ΟΥ ΠΑΡΕΛΥΣΑΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ. ἤγουν ἐξέβαλον.

ΤΩΝ ΑΥΤΟΥ ΕΚΕΙ ΔΥΟ ΠΡΟΣΕΙΛΟΝΤΟ. ἤγουν, ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ, ἤγουν τοῦ Νικίου.

¶ ιζ'. 17. ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΘΕΝ, ΚΑΙ ΝΑΥΣ. ἀπὸ τῶν ξυμμάχων.

ΕΠΕΡΡΩΝΤΟ. διηγέρθησαν.

ΚΑΙ ΤΑΣ ΟΛΚΑΔΑΣ ΑΥΤΩΝ. ὅπως τὰς ὁλκάδας τῶν Κορινθίων μὴ κωλύοιεν πλεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, ὁρμώμενοι ἐκ Ναυπάκτου.

ΗΣΣΟΝ ΟΙ ΕΝ ΤΗι ΝΑΥΠΑΚΤΩι. ἀντὶ τοῦ, οὐδ' ὅλως.

¶ ιή. 18. ΠΡΟΕΔΕΔΟΚΤΟ. προεκεκύρωτο.

ΕΝΑΓΟΝΤΩΝ. ἐμβιβαζόντων, καὶ κινούντων εἰς τοῦτο.

ΕΣΒΟΛΗΣ ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ. τῶν Λακεδαιμονίων ἐς τὴν Ἀττικήν.

ΔΙΑΚΩΛΥΘΗι. ἡ βοήθεια δηλονότι.

ΕΥΚΑΘΑΙΡΕΤΩΤΕΡΟΥΣ. εὐχειρωτέρους.

ΕΝ ΣΠΟΝΔΑΙΣ. ἀντὶ τοῦ, οὐσῶν σπονδῶν.

ΚΑΙ ΕΙΡΗΜΕΝΟΝ. ἤγουν, τεταγμένου καὶ κεκυρωμένου ὄντος.

ΠΡΟΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ. κινούντων.

ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΤΟ ΕΙΚΟΤΩΣ. διὰ τὸ παρασπονδῆσαι.

¶ ιθ'. 19. ΕΠΙΦΑΝΕΣ. ἀντὶ τοῦ καταφανές.

¶ κ'. 20. Ωι ΕΙΡΗΤΟ. ὥριστο.

ΕΚ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ. ἐκ τῶν αὐτοχθόνων.

ΞΥΜΠΟΡΙΣΑΝΤΕΣ. λαβόντες.

ΕΙΡΗΤΟ Δ' ΑΥΤΩι. τῷ Δημοσθένει.

ΠΑΡΑΛΑΒΕΙΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ περιέμενεν.

¶ κά. 21. ΑΠ' ΑΥΤΟΥ. τοῦ ναυμαχεῖν.

ΜΗ ΑΘΥΜΕΙΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΝ. ὑπὲρ τοῦ μὴ ὀκνεῖν ἐπιχειρῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ θάλασσαν. ἤ, ὑπὲρ τοῦ μὴ δεδιέναι.

ΥΠΟ ΜΗΔΩΝ. τῶν μετὰ Ξέρξου.

ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΑΝΔΡΑΣ ΤΟΛΜΗΡΟΥΣ. ἤγουν, καὶ τοῖς οὕτω τολμηροῖς, ὡς Ἀθηναῖοι εἰσὶ, τοὺς ἀντιτολμῶντας φοβεροὺς φανήσεσθαι.

Ωι ΓΑΡ ΕΚΕΙΝΟΙ. ᾧ γὰρ ἐκεῖνοι (φησὶ) φοβοῦσι τοὺς πέλας, (τουτέστι, διὰ θράσος, καὶ οὐχὶ διὰ δυνάμεως ὑπεροχὴν,) τούτῳ ἂν καὶ ὑπὸ Συρακουσίων ἐκφοβήσεσθαι τοὺς Ἀθηναίους.

ΕΥ ΕΙΔΕΝΑΙ, ΕΦΗ. εἰδέναι, (φησὶν,) ὅτι Συρακούσιοι, τολμήσαντες ἀντιστῆναι πρὸς τὸ τῶν Ἀθηναίων ναυτικὸν, μᾶλλον αὐτοὺς τῷ ἀπροσδοκήτῳ καταπλήξαντες βλάψουσιν, ἤπερ ἐκείνους οἱ Ἀθηναῖοι, διὰ τὰς ἐμπειρίας εἰς τὴν πεῖραν τοῦ ναυτικοῦ.

¶ κβ'. 22. ΕΚ ΤΟΥ ΕΛΑΣΣΟΝΟΣ. λιμένος δηλονότι.

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΣΜΙΞΑΙ. ταῖς ἰδίαις ταῖς ἐντὸς τοῦ μεγάλου λιμένος συμμίξαι.

ΑΝΤΙΠΛΗΡΩΣΑΝΤΕΣ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΝΑΥΣ. εἰς ἀντιπαράταξιν τῶν Συρακουσίων.

ΟΙ ΜΕΝ, ΒΙΑΣΑΣΘΑΙ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ. οἱ Συρακούσιοι.

¶ κγ'. 23. ΕΝ ΤΟΥΤΩι ΔΕ. τῷ καιρῷ δηλονότι.

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΠΛΗΜΜΥΡΙΩι ΑΘΗΝΑΙΩΝ. ἤγουν, ἐν τῷ φρουρίῳ τῷ ἐν τῷ Πλημμυρίῳ.

ΤΗΝ ΓΝΩΜΗΝ ΠΡΟΣΕΧΟΝΤΩΝ. τὸν νοῦν.

ΤΟ ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ. ἤγουν, κατὰ τὴν πρώτην εἰσβολήν.

ΕΣ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ. τὸ ἑαυτῶν δηλονότι.

ΥΠΟ ΤΡΙΗΡΟΥΝ ΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥ ΠΛΕΟΥΣΗΣ ΕΠΕΔΙΩΚΟΝΤΟ. οἱ ἐκ τοῦ πρώτου τείχους ἁλόντος διαφυγόντες δηλονότι.

ΕΝ ΤΟΥΤΩι ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΙ. οἱ ἐκ τῶν τειχῶν τῶν Ἀθηναίων τῶν ἐπὶ τῷ Πλημμυρίῳ.

ΕΤΥΓΧΑΝΟΝ ΗΔΗ ΝΙΚΩΜΕΝΟΙ. τῇ ναυμαχίᾳ.

ΚΑΙ ΟΙ ΕΞ ΑΥΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΒΙΑΣΑΜΕΝΑΙ. νικήσασαι.

ΚΑΙ ΤΑΡΑΧΘΕΙΣΑΙ. ἤγουν, ἀπὸ ταραχῆς περιπίπτουσαι ἀλλήλαις.

ΤΑΥΤΑΣ ΓΑΡ ΕΤΡΕΨΑΝ. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι.

ΚΑΙ ΕΝΔΕΚΑ ΜΕΝ ΝΑΥΣ. ἕνδεκα ναῦς τῶν Συρακουσίων κατέδυσαν οἱ Ἀθηναῖοι.

ΤΩΝ ΔΕ ΣΦΕΤΕΡΩΝ ΤΡΕΙΣ ΝΗΕΣ. ὅτι τρεῖς νῆες τῶν Ἀθηναίων διεφθάρησαν.

¶ κδ'. 24. ΟΥΤΩΣ ΕΠΕΠΡΑΓΕΣΑΝ. οὕτως ἐδυστύχησαν.

ΑΙ ΕΣΚΟΜΙΔΑΙ. αἱ εἰσαγωγαὶ τῶν ἐπιτηδείων.

¶ κέ. 25. ΤΟΝ ΕΚΕΙ ΠΟΛΕΜΟΝ. τὸν ἐν Πελοποννήσῳ.

ΕΠΟΤΡΥΝΩΣΙ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. ἐπισπεύσωσι.

ΓΕΜΟΝΤΑ ΧΡΗΜΑΤΩΝ. καὶ ἐπὶ τῶν τυχόντων πραγμάτων τὰ χρήματα λαμβάνεται, καὶ οὐχ, ὥσπερ νῦν, ἀδοκίμως ἐπὶ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων εἰδῶν.

ΕΤΟΙΜΑ ΗΝ. πρὸς τὸ ναυπηγεῖν δηλονότι.

ΦΥΛΑΞΑΝΤΕΣ Δ' ΑΥΤΟΥΣ. τηρήσαντες καιρὸν εἰς τὸ ἐπιθέσθαι αὐτοῖς.

ΠΡΟΣΑΓΑΓΟΝΤΕΣ. τοῖς σταυρώμασι δηλονότι.

ΝΑΥΝ ΜΥΡΙΟΦΟΡΟΝ. μεγάλην, δυναμένην δέξασθαι μυρίων φόρτον.

ΚΑΙ ΠΑΡΑΦΡΑΓΜΑΤΑ. ἤτοι παραπετάσματα.

ΩΝΕΥΟΝ ΑΝΑΔΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΥΣ. ὄνευος, μηχανή ἐστι περιαγωγῆς, ᾗ οἱ χρώμενοι, ὄνευοι λέγονται. Ἄλλως. ὄνευος, ἔστι μηχανὴ ἐπ' ἄκρων τῶν ἀκατίων πηγνυμένη, ἀφ' ἧς περιβάλλοντες βρόχους, τοὺς σταυροὺς ῥαδίως ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀνέσπων. ἔστι γὰρ ἡ μηχανὴ ἐπὶ τοσοῦτον βιαιοτάτη, ὥστε καὶ σαγήνην βαρεῖαν ὑπὸ δύο ἀνδρῶν ἀπόνως ἕλκεσθαι. καλοῦσι δὲ τὴν μηχανὴν οἱ τοὺς χαμαιλίχοντας ἔχοντες ἁλιεῖς ἠλεκάτην· ἐρρωμενέστερον δὲ πρὸς τὴν ἀνέλκυσιν καθίσταται, ὅταν καὶ πρὸ αὐτῆς τεθείη. ἐπ' εὐθείας γὰρ ἡ ἀντίσπασις τῶν ἀνελκομένων γίνεται.

Η ΚΡΥΦΙΟΣ. σταύρωσις δηλονότι.

ΤΟΥΤΟΥΣ. τοὺς κρυφίους σταυρούς.

ΕΣΤΑΥΡΩΣΑΝ. τοὺς σταυροὺς κατέπηξαν.

ΟΤΙ ΕΝ ΕΛΠΙΣΙΝ ΕΙΣΙ. τοῦ κρείττονες ἔσεσθαι.

ΞΥΜΒΟΗΘΕΙΝ. βοήθειαν πέμπειν.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΜΩΝ ΟΝΤΩΝ. θαῤῥούντων ἄλλη στρατιᾷ, ἐλευσομένη δηλονότι.

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑ. τὸ τῶν Ἀθηναίων φησὶ στρατόπεδον.

¶ κς΄. 26. ΞΥΝΕΛΕΓΗ. συνηθροίσθη.

ΑΙΡΑΣ ΕΚ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΗΣ. τὰ ἱστία δηλονότι.

ΞΥΜΜΙΣΓΕΙ. ἑνοῦνται.

ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΟΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ ἀναλαβόντες. ἢ τὸν χ. ὁ μὲν ὁπλίτης ὡς μὴ ἐρέσσων παραλαμβάνεται, ὁ δὲ ναύτης, ὡς κοινωνὸς τῆς εἰρεσίας λαμβάνεται.

ΤΗΣ ΛΙΜΗΡΑΣ. ἤγουν τῆς καταξήρου, τῆς ἐνδεοῦς.

ΚΑΙ ΕΤΕΙΧΙΣΑΝ ΙΣΘΜΩΔΕΣ ΤΙ ΧΩΡΙΟΝ. συμπεριέγραψε τὸ μέγεθος, καὶ μικρὰν ἀνάτασιν ἐκ τῆς οἰκοδομίας προσδέδωκεν.

ΑΥΤΟΣΕ ΑΥΤΟΜΟΛΩΣΙΝ. ἤγουν, εἰς τὸ ἰσθμῶδες χωρίον φεύγωσιν.

ΕΞΕΤΕΙΧΙΣΕΝ. εἰς τέλος ἤγαγε.

¶ κζ΄. 27. ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΥ ΓΕΝΟΥΣ. γράφεται, τῶν Δακικοῦ.

ΟΥΣ ΕΔΕΙ ΤΩι ΔΗΜΟΣΘΕΝΕΙ ΞΥΜΠΛΕΙΝ. χρεία ἦν, ὡρισμένον ἦν.

ΩΣ ΥΣΤΕΡΟΝ ΗΚΟΝ. μετὰ τὸ πλεῦσαι δηλονότι τὸν Δημοσθένην.

ΠΟΛΥΤΕΛΕΣ ΕΦΑΙΝΕΤΟ. πολυδάπανον, δαπανηρὸν, πολλὰ τελοῦν· ἐξ οὗ καὶ πολυτελὲς δεῖπνον.

ΥΠΟ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΑΣ. τῶν Λακεδαιμονίων δηλονότι.

ΥΣΤΕΡΟΝ ΔΕ ΦΡΟΥΡΑΙΣ. μετὰ τὸ τειχισθῆναι.

ΞΥΝΕΧΩΣ ΕΠΙΚΑΘΗΜΕΝΩΝ. ἀδιαστάτως ἐπικαθημένων τῶν Λακεδαιμονίων.

ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ. τῆς τεταγμένης δηλονότι, φησίν.

ΟΣ ΟΥΚ ΕΚ ΠΑΡΕΡΓΟΥ. ἀντὶ τοῦ ἀμελῶς.

ΤΗΣ ΤΕ ΓΑΡ ΧΩΡΑΣ ΑΠΑΣΗΣ. τῆς καρπίμου.

ΠΡΟΒΑΤΑ ΤΕ ΠΑΝΤΑ. τὰ κατὰ τῶν Ἀθηναίων.

ΚΑΤΑΔΡΟΜΑΣ ΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι ἱππέων.

¶ κή. 28. ΠΟΛΥΤΕΛΗΣ. πολυδάπανος.

ΟΜΟΙΩΣ ΕΠΑΚΤΩΝ. εἰσαγωγίμων ἐξ ἀλλοδαπῆς.

ΤΗΝ ΔΕ ΝΥΚΤΑ ΚΑΙ ΞΥΜΠΑΝΤΕΣ. οὐ κατὰ διαδοχὴν, ὥσπερ ἡμέρας, ἀλλὰ πάντες.

ΟΤΙ ΔΥΟ ΠΟΛΕΜΟΥΣ. τόν τε Πελοποννησιακὸν καὶ τὸν Σικελικόν.

ΤΩι ΑΥΤΩι ΤΡΟΠΩι ΑΝΤΙΠΟΛΙΟΡΚΕΙΝ. ἠπίστησεν ἄν τις ἀκούσας, ἀπὸ κοινοῦ.

ΟΥΔΕΝ ΕΛΑΣΣΟΝΑ. γράφεται οὐδὲν ἐλάσσω.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΑΡΑΛΟΓΟΝ. τὸ παράδοξον. παρὰ λόγον καὶ παρ' ἐλπίδα τῶν Ἑλλήνων ἥ τε δύναμις τῶν Ἀθηναίων ἀντεῖχε, καὶ ἡ τόλμα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΕΣΒΟΛΗΝ. ἣ εἰσέβαλεν ὁ Ἀρχίδαμος εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἄρτι πρώτως κινηθέντος τοῦ πολέμου. τὴν ἄνοιαν διὰ τούτων τῶν ἀνακινησάντων τὸν πόλεμον αἰτιᾶται, καὶ ὥσπερ ἐποδύρεται τὴν πατρίδα.

ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ. ἀντὶ τοῦ, ὑπὸ Πελοποννησίων ἐπαγομένου.

ΠΡΟΣΠΙΠΤΟΝΤΩΝ. συμβαινόντων.

ΑΔΥΝΑΤΟΙ ΕΓΕΝΟΝΤΟ ΤΟΙΣ ΧΡΗΜΑΣΙ. ἀντὶ τοῦ, ἐπέλιπεν αὐτοὺς χρήματα. ἤγουν, ἐνδεεῖς χρημάτων ἐγένοντο.

ΥΠΟ ΤΟΥΤΟΝ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟΝ. κατά.

¶ κθ΄. 29. ΤΟΥΣ ΟΥΝ ΘΡΑιΚΑΣ. τοὺς κατὰ τὸν ἀπόπλουν τοῦ Δημοσθένους ἐλθόντας.

ΤΟΥΣ ΤΩι ΔΗΜΟΣΘΕΝΕΙ ΥΣΤΕΡΗΣΑΝΤΑΣ. ἀντὶ τοῦ, ὑστεροῦντο Δημοσθένους. ἐλθόντας καὶ μὴ φθάσαντας τὸν Δημοσθένην.

ΑΠ' ΑΥΤΩΝ ΒΛΑΨΑΙ. ἀντὶ τοῦ, δι' αὐτῶν.

ΑΠΕΒΙΒΑΣΕΝ. ἤγουν, ἀποβῆναι ἐποίησεν.

ΕΚΚΑΙΔΕΚΑ ΜΑΛΙΣΤΑ ΣΤΑΔΙΟΥΣ. ἀντὶ τοῦ, κατὰ ἀκρίβειαν.

ΤΗι ΠΟΛΕΙ ΠΡΟΣΕΚΕΙΤΟ. πλησιάσας ἐπέκειτο.

ΚΑΙ ΑΙΡΕΙ. πορθεῖ.

ΕΠΙΠΕΣΩΝ. ἐπιθέμενος.

ΚΑΙ ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟΙΣ. τὸ ἑξῆς, καὶ ἀπροσδοκήτοις, τοῦ τείχους ἀσθενοῦς ὄντος.

ΚΑΙ ΠΥΛΩΝ ΑΜΑ. τινῶν.

ΚΑΙ ΤΑ ΙΕΡΑ ΕΠΟΡΘΟΥΝ. ἔκαιον.

ΟΜΟΙΑ ΤΟΙΣ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΟΥ ΒΑΡΒΑΡΙΚΟΥ. ἤγουν, ὁμοίως ἔχει τοῖς βαρβαρικωτάτοις.

ΕΝ Ωι ΑΝ ΘΑΡΣΗι. ἤτοι, ἐν ᾧ ἂν πράγματι. ἢ ἐν ᾧ, ἀντὶ τοῦ, ἐξ οὗ.

ΗΝ ΑΥΤΟΘΙ. ἐν τῇ πόλει.

¶ λ΄. 30. Α ΗΓΑΓΕΝ, ΩΡΜΕΙ. ἤγουν, ἐν ὅρμῳ καὶ λιμένι ἦσαν.

ΕΝ ΤΗι ΕΣΒΑΣΕΙ ΤΟΥΣ ΠΛΕΙΣΤΟΥΣ. ἀμφίβολον, πότερον οἱ πολλοὶ νεῖν οὐκ ἠπίσταντο, ἢ οἱ πολλοὶ ἀνῃρέθησαν.

ΩΣ ΕΩΡΩΝ ΤΑ ΕΝ ΤΗι ΓΗι, ΟΡΜΙΣΑΝΤΩΝ. γράφεται, ὡς ἑώρων τὴν φυγὴν, ἀνορμισάντων.

ΟΥΚ ΑΤΟΠΩΣ. οὐκ ἀκόσμως.

ΜΕΡΟΣ ΤΙ ΑΠΑΝΑΛΩΘΗ. ἤτοι, παῖδες μὲν πολλοὶ, τῶν ἀνδρῶν δὲ μέρος τι.

ΠΑΘΕΙ ΧΡΗΣΑΜΕΝΩΝ. ἄξιοι (φησὶν) ὀλοφυρμοῦ τὸ κατὰ τοὺς Μυκαλησσίους ἐγένετο, οὐδενὸς ἄλλου πάθους ἧττον τῶν κατὰ τὸν πόλεμον γενομένων.

ΧΡΗΣΑΜΕΝΩΝ. τῶν Μυκαλησσίων δηλονότι.

ΩΣ ΕΠΙ ΜΕΓΕΘΕΙ. ἤτοι πόλεως, ἢ, ὡς ἐπὶ μεγέθει πάθους.

¶ λά. 31. Ο ΑΥΤΟΙ ΕΙΧΟΝ. ἤγουν οἱ Ἀθηναῖοι.

ΟΝΤΙ Δ᾽ ΑΥΤΩι ΠΕΡΙ ΤΑΥΤΑ. ἤγουν, περὶ τὸ συλλέγειν δύναμιν.

ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΑΓΩΝ ΤΗι ΣΤΡΑΤΙΑι. ἤτοι τὰ πρὸς τροφὴν χρήσιμα, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ συντείνοντα αὐτοῖς.

ΤΑ ΤΕ ΑΛΛΑ. ὅσα εἶδε δηλονότι.

ΑΝΘΟΡΜΟΥΣΑΙ. ἐναντίαι οὖσαι ἐπὶ τοῦ ὅρμου.

ΑΥΤΟΥΣ. ἤγουν τοὺς Κερκυραίους.

ΑΠΟΤΡΑΠΟΜΕΝΟΣ. τὸ μὲν, ἀποτραπόμενος, καθ᾽ ὑπερβατὸν, τῷ, ὁ μὲν Εὐρυμέδων, ἐς τὴν Κέρκυραν ἀποτραπόμενος· τὸ δὲ, ὥσπερ καὶ ᾑρέθη, καὶ αὐτὸ καθ᾽ ὑπερβατὸν, τῷ, ξυνῆρχε γὰρ ἤδη Δημοσθένει.

¶ λβ΄. 32. ΞΥΣΤΡΑΦΕΝΤΕΣ. συναχθέντες.

¶ λγ΄. 33. ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΑΥΤΑΣ. ἤγουν κατὰ τὰς αὐτάς.

ΑΥΤΟΙΣ ΒΟΗΘΟΥΝΤΕΣ. τοῖς Συρακουσίοις.

ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΤΕ ΕΣ ΠΕΝΤΕ ΝΑΥΣ. ἤγουν, λαὸν πέντε νεῶν.

ΣΧΕΔΟΝ ΓΑΡ ΤΙ ΗΔΗ ΠΑΣΑ Η ΣΙΚΕΛΙΑ. ὅτι πᾶσα ἡ Σικελία, πλὴν τῶν Ἀκραγαντίνων, τοῖς Ἀθηναίοις ἐπέθετο.

ΤΟΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ. μάχεσθαι.

ΤΟΝ ΙΟΝΙΟΝ ΕΠ᾽ ΑΚΡΑΝ ΙΑΠΥΓΙΑΝ. εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἰονίου, ἐφ᾽ οὗ οἱ Ἰάπυγες οἰκοῦσι.

ΚΑΙ ΟΡΜΗΘΕΝΤΕΣ ΑΥΤΟΘΕΝ. ἤγουν ἐκ τῆς Ἰαπυγίας.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΞΥΜΜΑΧΙΚΟΝ. συμφώνημα δηλονότι. ἤγουν, καθὼς ἀποτείνει ἡ συμμαχία.

¶ λδ΄. 34. ΚΑΙ ΠΡΟΣΠΛΗΡΩΣΑΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ, καὶ προσέτι ἄλλας πληρώσαντες.

ΕΠΙ ΤΑΙΣ ΑΝΕΧΟΥΣΑΙΣ ΑΚΡΑΙΣ. ὑψηλαῖς, ἀνεχούσαις ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ ἀέρος.

ΕΠΕΙ ΚΑΙΡΟΣ ΕΔΟΚΕΙ. πολέμου δηλονότι.

ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΝ ΑΝΤΕΙΧΟΝ ΠΟΛΥΝ ΑΛΛΗΛΟΙΣ. ἤγουν, κατὰ χρόνον τινὰ ἰσοπαλεῖς ἦσαν ἐναντιούμενοι, καὶ χεῖρας ἀλλήλοις ἀνταίροντες.

ΑΠΛΟΙ ΕΓΕΝΟΝΤΟ. ἀχρεῖοι πρὸς πλεῦσιν.

ΑΝΤΙΠΡΩΡΟΙ ΕΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑΙ. ἀντὶ τοῦ, ὑπὸ τῶν πολεμίων νεῶν τυπτόμεναι.

ΤΑΣ ΠΑΡΕΞΕΙΡΕΣΙΑΣ. παρεξειρεσία ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν πρώραν πρὸ τῶν κωπῶν· ὡς ἂν εἴπῃ τις τὸ πάρεξ τῆς εἰρεσίας.

ΤΑΣ ΕΠΩΤΙΔΑΣ. ἐπωτίδες εἰσὶ τὰ ἑκατέρωθεν πρώρης ἐξέχοντα ξύλα.

ΑΝΤΙΠΑΛΑ ΜΕΝ. ἰσοστάσια.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ. διὰ τὸ μὴ ἐπανάγεσθαι αὐτοῖς τοὺς Κορινθίους.

ΟΥΚΕΤΙ ΕΠΑΓΩΓΗΝ. ἤτοι δευτέραν ἀνάπλευσιν.

¶ λέ. 35. ΕΞΕΤΑΣΑΝΤΕΣ. ἀκριβῶς ἀριθμήσαντες.

¶ λς΄. 36. ΤΙ ΠΛΕΟΝ ΕΝΕΙΔΟΝ ΣΧΗΣΟΝΤΕΣ. ὡς εἶδον πλέον τὶ σχήσοντες. τουτέστι, πλεονεκτήσοντες.

ΝΑΥΣ ΕΠΕΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟΙ. γράφεται, ἐπισκευασάμενοι. ἤγουν, τὰ κατὰ τὰς πρώρας ἐπισκευάσαντες.

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΝΑΥΣ. πρὸς τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς οὐκ ἔλασσον σχήσειν.

ΑΛΛΑ ΛΕΠΤΑ. ἤγουν ἀσθενῆ.

ΔΙΑ ΤΟ ΜΗ ΑΝΤΙΠΡΩΡΟΙΣ ΜΑΛΛΟΝ ΑΥΤΟΥΣ. οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ναυμαχίαις οὐκ ἀντίπρωροι ἐνέβαλον ταῖς ἐναντίαις ναυσὶν, ἀλλὰ κατὰ τὰ πλάγια ἐκπεριπλέοντες.

ΟΥΚ ΕΝ ΠΟΛΛΩι. διαστήματι δηλονότι.

ΠΡΟΣ ΕΑΥΤΩΝ ΕΣΕΣΘΑΙ. ἐνόμισαν, ἀπὸ κοινοῦ.

ΣΦΩΝ. τῶν Συρακουσίων.

ΑΥΤΟΙ ΓΑΡ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ. οἱ Συρακούσιοι.

ΟΥ ΔΩΣΕΙΝ ΔΙΕΚΠΛΕΙΝ. οὐ παρέξειν αὐταῖς δηλονότι διέκπλοιν. ἑρμηνεία τοῦ διεκπλεῖν καὶ περιπλεῖν. τὸ μὲν γὰρ περιπλεῖν, ἐν τῇ εὐρυχωρίᾳ καθίσταται, οἷον χορευούσης καὶ ἀναστρεφομένης, ἐφ᾽ ὅπερ βούλεται, τῆς νεώς. καὶ ἡ περὶ πρόθεσις αὐτὸ τοῦτο δηλοῖ, τὸ κύκλῳ περιθέειν· τὸ δὲ διεκπλεῖν, τὸ, τεμόντων τὴν τάξιν τῶν ἐναντίων, εἰς τοὐπίσω γενέσθαι.

ΤΟ ΔΕ, ΤΗΝ ΣΤΕΝΟΧΩΡΙΑΝ ΚΩΛΥΣΕΙΝ. ὑπὸ τῆς στενοχωρίας κωλυθήσεσθαι τοὺς Ἀθηναίους τοῦ περιπλεῖν. περιττὴ δὲ πρὸς τὸ μὴ περιπλεῖν ἡ μία ἀπόφασις.

ΗΝ ΠΗι ΒΙΑΖΩΝΤΑΙ. ἀντὶ τοῦ, ἡνίκα ἡττῶνται.

ΟΥΚ ΟΥΣΗΣ ΑΥΤΟΙΣ. προεῖπεν, ὅτι ὀλίγου μέρους ἐν τῷ λιμένι ἐκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι, οὓς ἐς τὴν εὐρυχωρίαν οὐ δυνήσεσθαι περιπλεῦσαι, τῶν Συρακουσίων κρατούντων.

¶ λζ΄. 37. ΕΠΕΧΕΙΡΟΥΝ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι σὺν τῷ πεζῷ.

ΤΟΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. τῶν Συρακουσίων.

ΟΙ ΔΕ, ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΕΙΟΥ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι.

ΑΛΛΟΙ ΔΕ ΤΑΣ ΝΑΥΣ ΕΠΛΗΡΟΥΝ. δευτέρα ναυμαχία Ἀθηναίων καὶ Συρακουσίων.

¶ λή. 38. ΑΞΙΟΝ ΤΙ. ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν, ἤγουν, κτήσασθαι ἀξιόλογον.

ΙΔΩΝ ΑΝΤΙΠΑΛΑ. ἰσοστάσια.

ΕΠΙΣΚΕΥΑΖΕΙΝ. ἀνανεοῦν.

ΕΠΕΠΟΝΗΚΕΙ. ἤγουν, ἐπεπόνθει κατεαγυῖα.

ΑΝΤΙ ΛΙΜΕΝΟΣ ΚΛΗιΣΤΟΥ. ἤγουν περιειργμένου.

ΔΙΑΛΕΙΠΟΥΣΑΣ. ἤγουν διϊσταμένας.

¶ λθ΄. 39. ΤΗι Δ᾽ ΥΣΤΕΡΑΙΑι. ἤγουν, τῇ μετὰ τὴν προειρημένην ἡμέρᾳ.

ΤΗΣ ΜΕΝ ΩΡΑΣ. ἤγουν, τῆς ὀφειλομένης ὥρας τοῦ πολέμου.

ΠΡΩΙΑΙΤΕΡΟΝ. γράφεται τὸ πρότερον.

ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΝΤΕΣ. ἤγουν, πλησιάζοντες ἀλλήλοις διὰ τῆς πλεύσεως.

ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ ΤΩΝ ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ. γράφεται, τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων μεταναστήσαντας, ἐπὶ τὴν θάλασσαν κομίσαι.

¶ μ΄. 40. ΠΡΥΜΝΑΝ ΚΡΟΥΣΑΜΕΝΟΙ. στραφέντες ἀπὸ τῆς ναυμαχίας.

ΟΙ ΔΕ. ἤγουν οἱ Ἀθηναῖοι.

ΜΟΓΙΣ ΠΟΤΕ ΑΝΤΑΝΗΓΟΝΤΟ. μέχρι τινός.

ΟΙ ΔΕ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΙ ΔΕΞΑΜΕΝΟΙ. τοὺς Ἀθηναίους δηλονότι.

ΑΥΤΟΙΣ ΑΚΟΝΤΙΖΟΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ αὐτῶν.

ΚΑΙ ΕΣ ΤΕ ΤΟΥΣ ΤΑΡΣΟΥΣ ΥΠΟΠΙΠΤΟΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ, καὶ ὑποδυόμενοι ὑπὸ τοὺς ταρσούς.

¶ μά. 41. ΕΠΕΙΤΑ ΑΥΤΟΥΣ ΑΙ ΚΕΡΑΙΑΙ. ἐκ τῶν κεραιῶν δελφῖνες ἦσαν ἠρτημένοι, μολίβδινοι, ὥστε ἐμβάλλεσθαι ταῖς προσπλεούσαις πολεμίαις ναυσίν. οἷον, ἐμπίπτοντες αὐταῖς, διέκοπτον τοὔδαφος αὐτῶν, καὶ κατέδυον.

¶ μβ'. 42. ΟΡΩΝΤΕΣ ΟΥΤΕ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΕΚΕΛΕΙΑΝ. τὸ ὁρῶντες ἐσχημάτισται, συντάττόμενον πρὸς τοῖς Συρακουσίοις καὶ συμμάχοις ὁρῶσιν.

ΥΠΕΡΩΦΘΗ ΤΕ. ἤγουν κατεφρονήθη.

ΚΑΙ ΕΦΘΑΣΕΝ ΑΥΤΟΝ. προέλαβεν.

ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΣΤΡΑΤΙΑι. ἤγουν, μετὰ πλήθους στρατιωτῶν.

ΙΚΑΝΟΙ ΓΑΡ ΑΥΤΟΙ. ἱκανοὶ γὰρ οἱ Συρακούσιοι νομίζοντες εἶναι πρὸς τὸ ἀντισχεῖν Ἀθηναίοις κατ' ἰδίαν, ἅμα τε ἀνέγνωσαι, ὅτι ἥττους εἰσὶ, καὶ ἐν τούτῳ ἀπετειχίσθησαν.

ΤΗι ΠΡΩΤΗι ΗΜΕΡΑι. τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ δηλονότι.

ΟΤΙΤΑΧΟΣ. ἤγουν τάχιστα.

ΤΟ ΠΑΡΑΤΕΙΧΙΣΜΑ. ἤτοι τὸ ὀρθὸν διατείχισμα.

ΠΕΡΙΤΕΙΧΙΣΑΙ ΣΦΑΣ. οἱ Συρακούσιοι δηλονότι τοὺς Συρακουσίους.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΥΤΑΙΣ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ. εἰ κρατήσειε δηλονότι.

ΑΥΤΟ ΛΗΦΘΕΝ. τὸ παρατείχισμα.

ΟΥΔΕ ΓΑΡ ΥΠΟΜΕΙΝΑΙ ΑΝ ΣΦΑΣ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΗΠΕΙΓΕΤΟ ΕΠΙΘΕΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ, ἠπείγετο ἀποπειρᾶσθαι, ἤγουν ἐγχειρῆσαι.

ΚΑΙ ΟΙ ΞΥΝΤΟΜΩΤΑΤΗΝ ΗΓΕΙΤΟ. ἤγουν, ἡγεῖτο εὐχερὲς εὑρήσειν τὸ τέλος τοῦ πολέμου.

Η ΓΑΡ ΚΑΤΟΡΘΩΣΑΣ. ἤγουν τροπαιουχήσας.

ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΙΑΝ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΑΛΛΩΣ. ἤγουν ἀπράκτως.

ΕΤΕΜΝΟΝ. ἤγουν ἐδενδροτόμουν.

¶ μγ'. 43. ΑΠΕΚΡΟΥΟΝΤΟ. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι.

ΕΔΟΚΕΙ ΔΙΑΤΡΙΒΕΙΝ. ἀργεῖν.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΞΥΝΑΡΧΟΝΤΑΣ. ὡς ἐπενόει τὴν ἐπιχείρησιν. γράφεται, ξυνάρχοντας, ἐπενόει, καὶ τὴν ἐπιχείρησιν.

ΕΔΟΚΕΙ ΕΙΝΑΙ ΛΑΘΕΙΝ. τοὺς Συρακουσίους δηλονότι.

ΠΡΟΣΕΛΘΟΝΤΑΣ ΤΕ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΑΛΛΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ. ὅπλισιν.

ΕΝ ΤΟΙΣ ΤΕΙΧΕΣΙ. τοῖς ἑαυτῶν δηλονότι.

ΠΡΟΣ ΑΥΤΑΙΣ. ταῖς Ἐπιπολαῖς.

ΟΠΩΣ ΤΗι ΠΑΡΟΥΣΗι ΟΡΜΗι. ὅπως μηδὲ ὑστερήσωσι τοῦ διαπερᾶναι, ὧν ἕνεκα ἦλθον. τὸ γὰρ, μὴ βραδεῖς γένωνται, ἀντὶ τοῦ μὴ ὑστερήσωσι, κεῖται.

ΤΟΥ ΠΕΡΑΙΝΕΣΘΑΙ. ἤγουν τῆς τελειώσεως.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ. ὁρμῆς δηλονότι.

ΚΑΙ ΑΔΟΚΗΤΟΥ ΤΟΥ ΤΟΛΜΗΜΑΤΟΣ. ἤγουν αἰφνιδίου.

ΚΑΙ ΒΙΑΣΘΕΝΤΕΣ. οἱ Συρακούσιοι δηλονότι.

ΞΥΣΤΡΑΦΩΣΙΝ. οἱ Συρακούσιοι δηλονότι.

ΕΣ ΦΥΓΗΝ ΚΑΤΕΣΤΗΣΑΝ. τοὺς Ἀθηναίους δηλονότι.

¶ μδ'. 44. ΟΥΔ' ΑΦ' ΕΤΕΡΩΝ. οὔτε ἀπὸ Ἀθηναίων, οὔτε ἀπὸ Συρακουσίων, καὶ τῶν ἑκατέροις συμμάχων.

ΟΤΩι ΤΡΟΠΩι ΕΚΑΣΤΑ ΞΥΝΗΝΕΧΘΗ. ἤγουν, λεπτομερῶς, κατὰ ἀκρίβειαν.

ΚΑΙ ΧΑΛΕΠΑ ΗΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΒΟΗΣ ΔΙΑΓΝΩΝΑΙ. διὰ τὴν βοὴν οὐ ῥᾴδιον ἦν αὐτὰ γνῶναι.

ΚΑΙ ΠΑΝ ΤΟ ΕΝΑΝΤΙΟΝ. γράφεται, καὶ πᾶν τὸ ἐξεναντίας.

ΤΩΝ ΗΔΗ ΠΑΛΙΝ ΦΕΥΓΟΝΤΩΝ. δηλαδὴ, τῶν εἰς τοὐπίσω φευγόντων, ἤγουν τραπέντων.

ΤΟΥ ΞΥΝΘΗΜΑΤΟΣ. γνωρίσματος, συμφωνίας.

ΤΟ Δ' ΕΚΕΙΝΩΝ. τῶν Συρακουσίων δηλονότι.

ΩΣΤ', ΕΙ ΜΕΝ ΕΝΤΥΧΟΙΕΝ ΤΙΣΙ. τὸ ἑξῆς, ὥστε, εἰ μέν τισιν ἐντύχοιεν τῶν πολεμίων, κρείσσους ὄντες, διέφυγον αὐτοὺς πολέμιοι.

ΕΚΕΙΝΩΝ ΕΠΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΤΟ ΞΥΝΘΗΜΑ. γράφεται, ἐκείνων ἐπιστάντων τὸ ξύνθημα.

ΑΠΟ ΓΑΡ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ. τῶν δύο στρατευμάτων.

ΑΠΟΡΙΑΝ ΠΑΡΕΙΧΕ. τοῖς δυσὶ στρατεύμασιν.

ΟΙ ΤΕ ΠΟΛΕΜΙΟΙ ΟΜΟΙΩΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ὁπότε παιωνίσειαν, φόβον παρεῖχον.

ΦΙΛΟΙ ΤΕ ΦΙΛΟΙΣ. τὸ ἑξῆς, φίλοι τε φίλοις, καὶ πολῖται πολίταις οὐ μόνον εἰς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες ἀπελύοντο, ἀλλὰ καὶ εἰς φόβον ἐπιστάντες ἀπὸ τῆς τῶν Ἐπιπολῶν ὀπίσω ἀναχωρήσεως.

ΚΑΙ ΔΙΩΚΟΜΕΝΟΙ. ὑπὸ τῶν Συρακουσίων.

ΑΝΩΘΕΝ ΚΑΤΑΒΑΙΝΟΙΕΝ. γράφεται, ἄνωθεν καταβαῖεν.

ΟΙ Δ' ΥΣΤΕΡΟΝ ΗΚΟΝΤΕΣ. Ἀττικὸν τὸ σχῆμα, ἀντὶ τοῦ, τῶν δὲ ὑστέρων ἡκόντων.

¶ μέ. 45. ΑΝΤΕΣΤΗΣΑΝ. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι.

ΟΙ ΜΕΝ ΑΠΩΛΛΥΝΤΟ. ἀπὸ τῆς κρημνίσεως δηλονότι.

¶ μζ'. 47. ΟΥ ΚΑΤΟΡΘΟΥΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ, ἡττώμενοι.

ΤΑ ΤΕ ΑΛΛΑ ΟΤΙ ΑΝΕΛΠΙΣΤΑ ΑΥΤΟΙΣ ΕΦΑΙΝΕΤΟ. καὶ ὅτι τὰ ἄλλα αὐτοῖς πάντα οὐδεμίαν ἐλπίδα νίκης παρεῖχεν.

ΑΛΛ' ΑΠΕΡ ΔΙΑΝΟΗΘΕΙΣ. διενοήθη (φησὶ) μὴ διατρίβειν, ἀλλ' ἀπάγειν τὴν στρατιάν.

ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΟΣ ΤΑΙΣ ΓΟΥΝ ΕΠΕΛΘΟΥΣΑΙΣ ΝΑΥΣΙ ΚΡΑΤΕΙΝ. τὸ ἑξῆς, ἕως ἔτι οἷοί τε τοῦ πολεμίου στρατεύματος κρατεῖν. ἔμπροσθεν μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν Συρακουσίων οἱ περὶ τὸν Νικίαν ἐν τῷ λιμένι κατεκέκλειντο κρατούμενοι, διὰ δὲ τὰς ἐπελθούσας μετὰ Δημοσθένους ναῦς οἷοί τε ἦσαν κρατεῖν.

ΚΑΙ ΤΗι ΠΟΛΕΙ. τῶν Ἀθηναίων.

ΕΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ, ΠΡΟΣΚΑΘΗΣΘΑΙ. ταῖς Συρακούσαις δηλονότι.

¶ μή. 48. ΠΟΝΗΡΑ. ἀσθενῆ, ἐπισφαλῆ, ἐπικίνδυνα.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΤΟΥΣ. δήλους διὰ μηνυμάτων.

ΛΑΘΕΙΝ ΓΑΡ ΑΝ. μετὰ γὰρ πολλῶν βουλόμενοι, οὐ δυνήσεσθε (φησὶ) λαθεῖν, ἐπιχειροῦντες ἀποπλεῦσαι.

ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΝ ΤΟΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΕΝΔΟΥΝΑΙ. ἤγουν, βουλόμενον κυρίους γενέσθαι τοὺς Ἀθηναίους τῶν κατὰ τὰς Συρακούσας πραγμάτων.

ΕΠΙΚΗΡΥΚΕΥΕΤΟ. διὰ κηρύκων ἐμήνυε.

ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΟΠΩΝ ΑΝΕΙΧΕΝ. ἤγουν, διστάζων, εἴτε χρὴ μένειν, εἴτε ἀπιέναι, οὐδεμιᾷ προσετίθετο γνώμῃ. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, διασκοπῶν ἀνεῖχεν.

ΑΠΑΞΕΙΝ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΙΑΝ. ἀπὸ τῶν Συρακουσῶν δηλονότι.

ΕΥ ΛΕΓΩΝ. ἤγουν, πιθανῶς λέγων.

ΕΚΕΙΣΕ ΑΦΙΚΟΜΕΝΟΥΣ. ἤγουν, εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΟΥΚΟΥΝ ΒΟΥΛΕΣΘΑΙ. οὐ βούλεσθαι ἔφη ὁ Νικίας ὑπὸ Ἀθηναίων ἀπολέσθαι μόνος αὐτὸς ἀδίκως, ἀλλὰ, εἰ δεῖ πάντως ἀπολέσθαι, ὑπὸ τῶν πολεμίων τοῦτο παθεῖν.

ΚΑΙ ΕΝ ΠΕΡΙΠΟΛΙΟΙΣ. περιδρόμοις.

ΤΗΣ ΝΥΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ. τῆς πολεμικῆς οἰκονομίας.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΑ ΜΑΛΛΟΝ. μισθοφόρων τῶν Συρακουσίων ὄντων, καὶ οὐχὶ δι' ἀνάγκην στρατευομένων πολιτῶν, ὥσπερ Ἀθηναίων.

ΤΡΙΒΕΙΝ ΟΥΝ ΕΦΗ ΧΡΗΝΑΙ. ἀντὶ τοῦ, διατρίβειν καὶ παρέλκειν.

ΚΑΙ ΜΗ ΧΡΗΜΑΣΙΝ, ΩΙ ΠΟΛΥ ΚΡΕΙΣΣΟΥΣ ΕΙΣΙ. καὶ μὴ νομίζειν διὰ χρημάτων ἔνδειαν ἡττᾶσθαι. γράφεται, χρήμασιν ὡς πολύ.

¶ μθ'. 49. ΠΟΡΘΟΥΝΤΕΣ ΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΝ. ἤγουν τοὺς πολεμίους.

¶ ν'. 50. ΕΝ ΤΟΥΤΩΙ. τῷ καιρῷ δηλονότι.

ΠΡΟΣΓΕΓΕΝΗΜΕΝΗΝ ΑΥΤΟΙΣ. ἤγουν τοῖς Συρακουσίοις.

ΑΛΛΑ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ ΤΟΙΣ ΠΑΣΙ. κατὰ πάντα.

ΕΤΟΙΜΑ ΗΝ ΑΠΟΠΛΕΙΝ. ἕτοιμα ἦν τὰ κατὰ τὸν ἀπόπλουν.

ΕΝΘΥΜΙΟΝ ΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ. δεισιδαιμονήσαντες, ἢ ἐκλογισάμενοι, κατὰ νοῦν σχόντες τὸ τῆς σελήνης.

ΚΑΙ ΤΩΙ ΤΟΙΟΥΤΩΙ ΠΡΟΣΚΕΙΜΕΝΟΣ. τῷ τοιούτῳ (φησὶν) εἴδει τοῦ θειασμοῦ προσέχων, τὸ παραφυλάττειν τὰς ἐκκλησίας, καὶ τὰ οὐράνια.

ΠΡΙΝ ΑΣ ΟΙ ΜΑΝΤΕΙΣ. γράφεται, πρὶν ὡς οἱ μάντεις.

¶ νά. 51. ΜΗ ΑΝΙΕΝΑΙ ΤΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. ἀντὶ τοῦ, τοὺς Ἀθηναίους φεύγειν δηλονότι.

ΕΙΝΑΙ ΣΦΩΝ. τῶν Συρακουσίων.

ΧΑΛΕΠΩΤΕΡΟΥΣ. δυσεπιχειρήτους.

ΤΑΣ ΟΥΝ ΝΑΥΣ ΕΠΛΗΡΟΥΝ. ἀνδρῶν δηλονότι.

ΚΑΙ ΑΝΕΠΕΙΡΩΝΤΟ. γράφεται ἀνεπαύοντο.

ΤΗΙ ΜΕΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΑΙ. καθ' ἣν δηλονότι ἐκινήθησαν.

ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΟΥΣΙ ΤΕ. ἤγουν ἀποκόπτουσί τινας τῶν ὁπλιτῶν τῶν Ἀθηναίων.

¶ νβ'. 52. ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΕΙΧΗ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

¶ νγ'. 53. ΤΟΥΣ ΕΚΒΑΙΝΟΝΤΑΣ. ἀπὸ τῶν νεῶν δηλονότι.

ΠΑΡΟΝΤΟΣ. ἤγουν προσγεγενημένου.

ΠΑΝΤΑΣ ΑΠΕΚΤΕΙΝΑΝ. οἱ Συρακούσιοι δηλονότι.

¶ νδ'. 54. ΤΩΝ ΟΠΛΙΤΩΝ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΤΩΝ ΠΕΖΩΝ. τῶν Συρακουσίων.

¶ νέ. 55. ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΜΕΝ ΓΑΡ. ὁ μὲν σύνδεσμος, περιττός.

ΟΥ ΔΥΝΑΜΕΝΟΙ ΕΠΕΝΕΓΚΕΙΝ. οὐ δυνάμενοι αὐτοὺς προσαγαγέσθαι, καὶ ὑποχειρίους ποιῆσαι, οὔτε διὰ τοῦ μεταβάλλειν αὐτῶν τὴν πολιτείαν, οἷον, στάσιν ἐμβαλόντες, ἢ ὀλιγαρχίαν παρ' αὐτοῖς ἐργασάμενοι.

ΠΟΛΛΩι ΚΡΕΙΣΣΟΥΣ. λείπει τὸ ὄντες.

¶ νς'. 56. ΣΦΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΤΟΝ ΥΣΤΕΡΟΝ ΕΠΕΝΕΧΘΗΣΟΜΕΝΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ ΕΝΕΓΚΕΙΝ. ἤτοι, ἀντισχεῖν πρὸς τὸν ὕστερον πόλεμον δέξασθαι.

ΑΥΤΩΝ ΑΙΤΙΟΙ ΕΙΝΑΙ. ἤγουν, τῆς τε ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοῦ ἀπαλλαγῆναι τοῦ φόβου.

ΜΕΓΑ ΜΕΡΟΣ ΠΡΟΚΟΨΑΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ, προκοπὴν μεγάλην τῷ ναυτικῷ στόλῳ παρασχόντες· τουτέστι, πολλὰς ναῦς αὐτοῖς παρασχόντες εἰς τὰς ναυμαχίας. ἢ (ὥς τινες) ἐπὶ μέγα ἐν τῷ ναυτικῷ προκόψαντες.

ΕΠΙ ΜΙΑΝ ΠΟΛΙΝ. κατὰ μιᾶς πόλεως τῶν Συρακουσῶν.

¶ νζ'. 57. ΤΟΣΟΙΔΕ ΓΑΡ ΕΚΑΤΕΡΟΙ. ἤγουν, πολλοὶ γὰρ ἦσαν συμμαχοῦντες ἑκατέροις τοῖς μέρεσιν. οἵ τε γὰρ Ἀθηναῖοι, ἐπὶ Σικελίαν ἐλθόντες, ἔσχον πολλούς τινας συμμάχους· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ οἱ Συρακούσιοι, περὶ Σικελίας μαχόμενοι, ὡσαύτως ἐπήγοντο τοὺς μετασχήσοντας τοῦ πολέμου, καὶ κινδυνεύσοντας ἐπὶ τῷ διασῶσαι τὴν τῶν Συρακουσίων πόλιν, ὥσπερ τοῖς συμμαχοῦσιν Ἀθηναίοις σκοπὸς τὸ συγκτήσασθαι χώραν. Κατάλογος τῶν ἐθνῶν τῶν συμμαχησάντων Ἀθηναίοις κατὰ Συρακουσῶν· Ἀθηναῖοι, Λήμνιοι, Ἴμβριοι, Αἰγινῆται, Ἑστιαιεῖς. οὗτοι πάντες Ἀθηναίων ἄποικοι ἦσαν, Ἐρετριεῖς, Χαλκιδεῖς, Στυρεῖς, Καρύστιοι, Κεῖοι, Ἄνδριοι, Τήϊοι, Μιλήσιοι, Σάμιοι, Χῖοι, Μηθυμναῖοι, Τενέδιοι, Αἴνιοι, Πλαταιεῖς, Ῥόδιοι, Κυθήριοι, Κεφαλλῆνες, Ζακύνθιοι, Κερκυραῖοι, Μεσσήνιοι ἐκ Ναυπάκτου, Μεγαρεῖς φυγάδες, Ἀργεῖοι, Μαντινεῖς, Κρῆτες, Αἰτωλοὶ, Ἀκαρνᾶνες, Θούριοι, Μεταπόντιοι, Νάξιοι, Καταναῖοι, Ἐγεσταῖοι, Τυρσηνοὶ, Ἰάπυγες.

ΤΟΙΣ ΜΕΝ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΤΟΙΣ ΔΕ. τοῖς Συρακουσίοις.

ΜΕΤ' ΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΑΝΤΕΣ. συμμαχήσαντες ἀλλήλοις.

ΤΗΣ ΞΥΝΤΥΧΙΑΣ. ἀλλ', ὡς ἑκάστοις

(φησὶ) συνέτυχεν, ἢ διὰ τὸ ἴδιον συμφέρον, ἢ ἐξ ἀνάγκης, στρατεύεσθαι.

ΚΑΙ ΑΠ' ΑΘΗΝΑΙΩΝ. ἄποικοι δηλονότι.

ΟΥΤΟΙ Δ' ΕΙΣΙ ΔΡΥΟΠΕΣ. ἤγουν, οἱ Καρύστιοι.

ΝΑΥΣΙ. ἤγουν, σὺν ναυσί.

ΚΑΤΑ ΔΕ ΤΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΝ. ἤγουν, νόμιμον ἔθος.

ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΔΩΡΙΕΙΣ. ὄντες δηλονότι.

ΑΝΑΓΚΗι ΜΕΝ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΠΡΕΠΟΥΣ. ἔλεγον (φησὶν) ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖν, ἵν' εὐπρεπὴς ἀπολογισμὸς αὐτοῖς ᾖ· οὐχ ἧσσον δὲ βουλόμενοι, ἤπερ ἐξ ἀνάγκης, εἵποντο, διὰ τὴν Κορινθίων ἔχθραν.

ΚΑΤΑ ΞΥΜΦΟΡΑΝ ΕΜΑΧΟΝΤΟ. ξυμφορὰν ἄρτι τὴν φυγὴν λέγει, ὅτι, φυγάδες ὄντες, τοῖς ξυγγενέσιν ἐμάχοντο.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΥΤΙΚΑ. τῆς κατὰ τὸ ἐνεστώς.

ΟΥΔΕΝ ΗΣΣΟΝ ΔΙΑ ΚΕΡΔΟΣ. παροιμία· Πιπράσκει δ' ὁ κακὸς πάντα πρὸς ἀργύριον.

ΜΙΣΘΩι ΚΑΙ ΟΥΤΟΙ ΠΕΙΣΘΕΝΤΕΣ. ἦλθον μετὰ τῶν Ἀθηναίων.

ΞΥΓΚΤΙΣΑΝΤΑΣ. ἀντὶ τοῦ ξυγκτίσαι.

ΕΝ ΤΟΙΑΥΤΑΙΣ. ἤτοι ταῖς μισθοφορικαῖς.

ΟΙΠΕΡ ΕΠΗΓΑΓΟΝΤΟ. ἐπεσπάσαντο.

ΚΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑΝ. ἔχθραν.

ΤΟΣΑΔΕ ΜΕΝ. κατάλογος τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν πόλεων τῶν συμμάχων Συρακουσίοις κατὰ Ἀθηναίων.

¶ νή. 58. ΚΑΙ ΟΙ ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ. δημοκρατούμενοι.

ΟΣΟΙ ΜΗ ΑΦΕΣΤΑΣΑΝ. τῶν Συρακουσίων δηλονότι.

ΝΕΟΔΑΜΩΔΕΙΣ ΔΕ. Νεοδαμώδης ὁ ἐλεύθερος παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΞΥΓΓΕΝΕΣ. τῶν Συρακουσίων.

¶ νθ'. 59. ΚΑΛΟΝ ΑΓΩΝΙΣΜΑ. ἔνδοξον, συμφέρον.

¶ ξ'. 60. ΚΑΙ ΞΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ ΟΙ ΤΕ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ. νῦν διὰ τὸ ἄπορον καὶ τοὺς ταξιάρχους οἱ στρατηγοὶ συνήγαγον, καθ' αὑτοὺς πρότερον βουλευόμενοι.

ΑΠΟΛΑΒΟΝΤΕΣ. ἰδιώσαντες, ἀποκόψαντες.

ΤΟΥΤΟ ΜΕΝ. τὸ διατείχισμα.

ΚΑΙ ΑΠΛΟΩΤΕΡΑΙ. ἀπλοωτέρας οὐ τὰς ἄπλους παντάπασι λέγει, ἀλλὰ τὰς διὰ πληρωμάτων ἔνδειαν, ἀπλόους ἱσταμένας. τοῦτο δὲ καὶ ἡ τοῦ λόγου ἐπαγωγὴ δηλοῖ, πάντα τινὰ ἐσβιβάζοντες πληρῶσαι.

ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕΤΕΧΩΝ. νεότητος.

Ο ΔΕ ΝΙΚΙΑΣ ΕΠΕΙΔΗ. τῷ Νικίᾳ τὴν προτροπὴν τῆς διαλέξεως δίδωσι, καὶ ὡς καθ' ἡλικίαν πρεσβυτέρῳ, καὶ ὡς μείζονι στρατηγῷ, καὶ ὡς πάλαι τοὺς Συρακουσίους νενικηκότι, καὶ ὡς ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τόποις τοὺς ἐναντίους διαπολεμήσαντι.

ΔΙΑΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙΝ. διὰ κινδύνου ἰέναι.

¶ ξά. 61. ΕΣΤΙ ΤΩι. τινὶ ἀφ' ἡμῶν.

ΕΠΕΙΤΑ ΔΙΑΠΑΝΤΟΣ ΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ ΤΟΥ ΦΟΒΟΥ ΟΜΟΙΑΝ ΤΑΙΣ ΞΥΜΦΟΡΑΙΣ ΕΧΟΥΣΙΝ. ἔπειτα (φησὶ) παντὶ τῷ χρόνῳ δυσέλπιδές εἰσι, καὶ προσδοκῶσιν ὁμοίως ταῖς γεγενημέναις συμφοραῖς τὰ μέλλοντα.

ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΟΛΕΜΟΙΣ ΠΑΡΑΛΟΓΩΝ. Ὅμηρος· Ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα.

ΚΑΙ ΤΟ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ. ἤγουν, εὐτυχίας.

ΚΑΙΝ ΜΕΘ' ΗΜΩΝ ΕΛΠΙΣΑΝΤΕΣ ΣΤΗΝΑΙ. καὶ τὴν τύχην καὶ ἡμῖν συλλήψεσθαι ἐλπίσαντες.

¶ ξβ'. 62. ΕΝ ΔΕ ΤΗι ΕΝΘΑΔΕ. ἐν δὲ τῇ νῦν κατὰ ἀνάγκην ἀπὸ νεῶν γενησομένῃ πεζομαχίᾳ ἐπιτήδεια ἔσται.

ΕΥΡΗΤΑΙ Δ' ΗΜΙΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐξεύρηται ἡμῖν ἐπιβολὴ χειρῶν σιδηρῶν, αἷς προσιούσας τὰς ναῦς πολεμίας κρατήσομεν, ὥστε μὴ δύνασθαι ἐξ ἀναχωρήσεως ἐμβάλλειν ἡμῖν.

ΟΣΑ ΧΡΗ ΑΝΤΙΝΑΥΠΗΓΗΣΑΙ. γράφεται, ὅσα μὴ ἀντιναυπηγεῖσθαι.

ΤΩΝ ΕΠΩΤΙΔΩΝ ΑΥΤΟΙΣ. ἀντὶ τοῦ, τῶν Συρακουσίων.

ΕΠΙΒΟΛΑΙ. ἤγουν, ἀντιλαβαὶ εὕρηνται ἡμῖν.

ΑΛΛΩΣ ΤΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΗΣ. διὰ τοῦτο (φησὶν) οὐ συμφέρει ἀνακρούεσθαι ἡμῖν, ὅτι ἄρα εἰς πολεμίαν γῆν ὑπὸ τῆς ἀνακρούσεως ἐξενεχθησόμεθα.

¶ ξγ'. 63. ΑΠΑΡΑΞΗΤΕ. ἀντὶ τοῦ καταβάλητε· ἤτοι μετὰ ἀραγμοῦ καὶ συντριβῆς ἀποστήσητε.

ΟΣΩι ΤΩΝ ΑΝΩΘΕΝ ΜΑΛΛΟΝ. τὸ μᾶλλον οὐκ ἔστι συγκριτικὸν, ἀλλὰ διασαφητικόν. οὐ γὰρ οἱ ναῦται τοῦ ἀπαράττειν τοὺς πολεμίους συναίτιοι.

ΚΑΙ ΕΝ ΤΩι ΑΥΤΩι ΤΩιΔΕ. καὶ ἐν τῷ παραινεῖν (φησὶ) δέομαι.

ΚΑΙ ΤΑΣ ΝΑΥΣ ΠΛΕΙΟΥΣ. ἤτοι τῶν πολεμίων νεῶν, ἢ, νῦν πλείους ἤπερ πρότερον.

ΤΗΝ ΗΔΟΝΗΝ ΕΝΘΥΜΕΙΣΘΑΙ. ἐνθυμεῖσθαί τε ἄξιον, ὅτι δεῖ διαφυλάξασθαι τὴν ἡδονήν. ἡδονὴν δὲ λέγει, ἣν ἐπιφέρει, ἐπὶ τῷ θαυμάζεσθαί τε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι· ἔν τε τῷ μὴ ἀδικεῖσθαι αὐτοὶ, καὶ ἐν τῷ φοβεροὶ τοῖς ὑπηκόοις φαίνεσθαι.

ΟΙ ΤΕΩΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΝΟΜΙΖΟΜΕΝΟΙ. τοὺς μετοίκους λέγει.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΩΦΕΛΕΙΣΘΑΙ. ἤγουν κερδαίνειν.

¶ ξδ'. 64. ΕΙΤΕ ΞΥΜΒΗΣΕΤΑΙ ΤΙ ΑΛΛΟ. εὐφημότατα ᾐνίξατο τὴν ἧτταν.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΕΝΘΑΔΕ ΠΟΛΕΜΙΟΥΣ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὑπομιμνήσκω.

ΥΠΕΡ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΑΓΩΝΙ ΚΑΘΕΣΤΩΤΕΣ. ἤτοι, ὑπέρ τε τῆς ἐνταῦθα δουλείας ὑμῶν, καὶ τῆς ἐκεῖ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων.

¶ ξέ. 65. ΕΚΕΛΕΥΕ ΠΛΗΡΟΥΝ ΤΑΣ ΝΑΥΣ. ἀνδρῶν δηλονότι.

ΚΑΙ Η ΕΠΙΒΟΥΛΗ. ἡ ἀντίληψις.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΤΟ. ἤγουν, πρὸς τὴν ἀντιλαβὴν τῶν σιδηρῶν χειρῶν.

ΠΑΡΕΚΕΛΕΥΣΑΝΤΟ ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΟΙ ΤΕ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ ΚΑΙ ΓΥΛΙΠΠΟΣ. πάντες ὑπὸ θάρσους ἐν τούτοις παρακελεύονται. οἱ στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων, ὡς ὑπὲρ αὐτῶν ὄντος τοῦ ἀγῶνος· οἱ τῶν Βοιωτῶν, ὡς ἀντιστάντων ἐν τῇ ἐφόδῳ τοῖς Ἀθηναίοις· Κορίνθιοι, ὡς ναυτικῇ καὶ πεζῇ δυνάμει βεβοηθηκότες μόνοι τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου· Γύλιππος, ὡς στρατηγὸς ἐπὶ τούτῳ αὐτῷ παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκπεμφ-

θείς. πάντας δὲ, εἰκὸς, ἡδομένους, καὶ ἀνὰ μέρος καὶ ὁμοῦ τὴν διάλεξιν ποιεῖσθαι πρὸς αὐτούς.

¶ ξς'. 66. ΤΑ ΠΡΟΕΙΡΓΑΣΜΕΝΑ. ἤγουν, ἡ προγεγενημένη νίκη.

ΑΝΤΕΛΑΒΕΣΘΕ. ἀντὶ τοῦ ᾐσθάνεσθε.

ΕΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΤΗΝΔΕ. ἤτοι, κατὰ τῆσδε τῆς χώρας.

ΕΙ ΚΑΤΟΡΘΩΣΕΙΑΝ. ἤγουν τροπαιουχήσειαν.

ΑΝΔΡΕΣ ΓΑΡ ΕΠΕΙΔΑΝ ΩΙ ΑΞΙΟΥΣΙ ΠΡΟΥΧΕΙΝ ΚΟΛΟΥΣΘΩΣΙ. ὁπόταν γὰρ ἄνδρες ἐλαττωθῶσιν ἐν τούτῳ, ἐν ᾧ δοκοῦσιν ὑπερέχειν τῶν πέλας, εἴς τε τὰ λοιπὰ τῷ φρονήματι ταπεινοῦνται μᾶλλον, ἤπερ οὐδὲ ὅλως τι κατ' ἀρχάς.

ΚΑΙ ΤΩι ΠΑΡ' ΕΛΠΙΔΑ. καὶ παρ' ἐλπίδα σφαλέντες, ἐφ' οἷς μέγα ἐφρόνησαν, (φησὶν,) αὖθις ἐν τοῖς ἔργοις ἐνδιδόασιν, ταπεινότεροι καὶ χείρους γινόμενοι τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως ἡμῶν.

¶ ξζ'. 67. ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΟΚΗΣΕΩΣ. τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος.

ΔΙΠΛΑΣΙΑ ΕΚΑΣΤΟΥ Η ΕΛΠΙΣ. τὸ μὲν διπλασία, ἀντὶ τοῦ πολλαπλασία. οὐχ ἑκάστου δὲ ἡ ἐλπὶς διπλασία, ἀλλ' ἐξ ἑκάστου τῶν εἰρημένων διπλασιάζεται, ἐκ τοῦ καταπεπτωκέναι τοὺς Ἀθηναίους τοῖς φρονήμασι, κἀκ τοῦ δόκησιν ἔχειν, ὅτι κρείττους ἐσμὲν, εἰ τοὺς κρείττους ἐνικήσαμεν.

ΤΑ ΤΕ ΤΗΣ ΑΝΤΙΜΙΜΗΣΕΩΣ ΑΥΤΩΝ. μιμούμενοι ἡμᾶς (φησὶν) οἱ Ἀθηναῖοι, πολλοὺς ὁπλίτας ἐπιβιβάσαντες ἐπὶ τὰ καταστρώματα, ὅπερ ἡμῖν μὲν σύνηθές ἐστι, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀνάρμοστον, ἐκείνοις δὲ ἐναντίον, διὰ τὰ ἐπιφερόμενα.

ΠΟΛΛΟΙ ΔΕ ΑΚΟΝΤΙΣΤΑΙ ΧΕΡΣΑΙΟΙ, ΩΣ ΕΙΠΕΙΝ. ὡς ἐν τῇ πρώτῃ θαλασσίους εἶπε τοὺς ἐμπειρίαν ἔχοντας τῶν ναυτικῶν, οὕτως ἄρτι χερσαίους οὐ τοὺς ἠπειρώτας, ἀλλὰ τοὺς ἀπείρους θαλασσῶν φησίν.

ΟΙ ΟΥΔ' ΟΠΩΣ ΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΥΣ. οἳ οὐδὲ καθεζόμενοι τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν δυνήσονται. μίαν δὲ ἀπόφασιν, ἡγητέον, λείπειν· ἵνα ᾖ τὸ πλῆρες· οἱ δὲ οὐχ εὑρήσουσιν οὐδὲ ὅπως χρὴ τὸ βέλος καθεζομένους ἀφεῖναι.

ΚΑΙ ΕΝ ΣΦΙΣΙΝ ΑΥΤΟΙΣ ΠΑΝΤΕΣ. τὸ ἑξῆς, καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς πάντες ταράξονται.

ΟΥΚ ΕΝ ΤΩι ΑΥΤΩΝ ΤΡΟΠΩι ΚΙΝΟΥΜΕΝΟΙ. οὐ κατὰ τὸ σύνηθες ἕκαστος ἐπὶ τῶν νεῶν κινούμενος.

ΕΝ ΟΛΙΓΩι ΓΑΡ ΠΟΛΛΑΙ. διαστήματι.

ΡΑιΣΤΑΙ ΔΕ ΕΣ ΤΟ ΒΛΑΠΤΕΣΘΑΙ. ῥαδίως (φησὶ) βλαβήσονται ὑπὸ τῶν ἡμῖν παρεσκευασμένων.

ΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΠΙΣΤΕΙ ΜΑΛΛΟΝ. οὐ τῇ παρασκευῇ δηλονότι πιστεύοντες, ἀλλὰ διακινδυνεῦσαι σπεύδοντες, ἐπὶ τῇ τύχῃ το μέλλον ποιοῦνται.

¶ ξή. 68. ΚΑΙ ΤΥΧΗΝ ΑΝΔΡΩΝ. καὶ πρὸς τύχην ἀνδρῶν πολεμίων ἡμῖν ἡττημένην.

ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΩΜΕΝ, ΑΜΑ. νομιμώτατόν ἐστι, (φησὶν,) ὀργῇ προσμίξαι τοῖς ἐναντίοις. προσῆκον γὰρ τοῖς τιμωρουμένοις τοὺς ἀδίκως ἐπελθόντας, παρίστασθαι τοῦτο, καὶ κρίνειν, ὅτι δεῖ ἀποπλῆσαι τὸν θυμὸν ἐν τῇ τιμωρίᾳ τοῦ ἀδικήματος.

ΚΑΙ ΤΟ ΛΕΓΟΜΕΝΟΝ ΠΟΥ. τὸ ἐχθροὺς τιμωρήσασθαι.

ΕΝ Ωι, ΕΙ ΚΑΤΩΡΘΩΣΑΝ. ἐν τῷ δουλώσασθαι ἡμᾶς.

ΤΑ ΑΠΡΕΠΕΣΤΑΤΑ. τοὺς ἀνδραποδισμούς.

ΤΗΝ ΑΙΣΧΙΣΤΗΝ ΕΠΙΚΛΗΣΙΝ. τὴν δουλείαν.

ΚΑΛΟΣ Ο ΑΓΩΝ. ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΟΥΤΟΙ ΣΠΑΝΙΩΤΑΤΟΙ. ἡ διάνοια, καλὸς ἡμῖν ὁ ἀγὼν ἐστί. καὶ γὰρ, πραξάντων ἡμῶν, ὅσα βουλόμεθα, οὗτοί τε κολασθήσονται, καὶ ἡ πᾶσα Σικελία ἐλευθερωθήσεται.

¶ ξθ'. 69. ΕΠΕΙΔΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΗιΣΘΑΝΟΝΤΟ. πληροῦντας δηλονότι τὰς ναῦς.

ΠΑΣΧΟΥΣΙΝ. οἱ ἄνθρωποι δηλονότι.

ΠΑΤΡΟΘΕΝ ΤΕ ΕΠΟΝΟΜΑΖΩΝ. Ὅμηρος· Πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον.

ΑΞΙΩΝ ΤΟ, ΤΕ ΚΑΘ' ΕΑΥΤΟΝ. ἀξιῶν (φησὶ) μηδένα προδιδόναι τὴν οἰκείαν ἀρετήν.

ΩΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ ΗΣΑΝ. τοῦτο καθ' ὑπερβατόν. συντακτέον δὲ τῷ, πατρόθεν ἐπονομάζων.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝ ΑΥΤΗι ΑΝΕΠΙΤΑΚΤΟΥ. καὶ τῆς ἐν τῇ πατρίδι δηλονότι αὐτεξουσίου βιοτῆς.

ΑΛΛΑ ΤΕ ΛΕΓΩΝ. καθ' ὑπερβατόν. συντακτέον δὲ τῷ, παραπλήσια, ἵνα ᾖ τὸ ἑξῆς· ἄλλα τε λέγων, οἷα οἱ ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη τοῦ καιροῦ ὄντες ἄνθρωποι εἴποιεν ἂν, καὶ παραπλήσια. ἡ δὲ διάνοια· ἄλλα τε λέγων, ὅσα ἐν τῇ τοιαύτῃ περιστάσει καθεστῶτες ἄνθρωποι λέξαιεν ἂν, καὶ παραπλήσια, ὑπέρ τε τῶν ἄλλων πάντων, καὶ γυναικῶν καὶ παίδων, καὶ θεῶν· οὐ φυλαττόμενοί τι αὐτῶν εἰπεῖν, μὴ δόξωσι τοῖς ἀκροαταῖς ἀρχαιολογεῖν, ἀλλὰ ὠφέλιμα πρὸς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν νομίζοντες.

ΚΑΙ Ο ΜΕΝ ΟΥΧ ΙΚΑΝΑ ΜΑΛΛΟΝ, Η ΑΝΑΓΚΑΙΑ. καὶ ὁ Νικίας ἀναγκαῖα μᾶλλον, ἤπερ ἱκανά.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΖΕΥΓΜΑ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ. ὃ δηλαδὴ ἔζευξαν οἱ Συρακούσιοι, ἀποφράττοντες τὸ στόμα τοῦ λιμένος.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΕΙΦΘΕΝΤΑ ΔΙΕΚΠΛΟΥΝ. τοῦτο τὸ μέρος οὐκ ἔζευκτο, ἀλλ' ἀνεῴγει, τοῦ στόματος: τουτέστι, παρελέλειπτο, ὥστε μὴ ἐζεῦχθαι.

ΒΙΑΣΑΣΘΑΙ ΕΣ ΤΟ ΕΞΩ. μετὰ βίας ἐξελθεῖν.

¶ ό. 70. ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ ΕΧΩΝ. στρατεύματος δηλονότι.

ΣΦΙΣΙ. τοῖς Ἀθηναίοις.

ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. ναυμαχιῶν δηλονότι.

ΟΙ ΤΕ ΕΠΙΒΑΤΑΙ ΕΘΕΡΑΠΕΥΟΝ. οἱ ἐπιβάται (φησὶν) ἐπεμελοῦντο (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐθεράπευον) καὶ ἠγωνίζοντο, ὅπως μὴ λείποιντο τῇ προθυμίᾳ οἱ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὄντες τῆς τε τῶν ναυτῶν καὶ κυβερνητῶν τέχνης.

ΕΝ ΟΛΙΓΩι ΠΟΛΛΩΝ ΝΕΩΝ. διαστήματι δηλονότι.

ΑΙ ΔΕ ΠΡΟΣΒΟΛΑΙ. συνεχῶς (φησὶν) ἐγίγνοντο αἱ συμπλοκαὶ τῶν νεῶν. αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν φεύγουσαι ἐπεφέροντο ἑτέραις, καὶ οὐ συνεπλέκοντο, αἱ δὲ, ἑκοντὶ ἐπιπλέουσαι προσέβαλλον.

ΠΡΟΣΦΕΡΟΙΤΟ ΝΑΥΣ. ἀντὶ τοῦ προσήλαυνεν.

ΕΠ' ΑΥΤΗΝ ΕΧΡΩΝΤΟ. ἤγουν, κατ' αὐτῆς.

ΞΥΝΗΡΤΗΣΘΑΙ. συμπεπλέχθαι.

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΑΙΣ. τοὺς κυβερνήτας, εἴτε φυλάττεσθαι δέοι, εἴτε ἐπιβουλεύειν, μὴ καθ' ἓν μέρος, οἷον δεξιὸν ἢ ἀριστερὸν, τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ πανταχοῦ.

ΞΥΜΠΙΠΤΟΥΣΩΝ. ἀλλήλαις δηλονότι.

ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΕΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΑΚΟΗΣ. καὶ μὴ δύνασθαι τῶν κελευσμάτων ἀκούειν.

ΠΟΛΛΗ ΓΑΡ ΔΗ ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΙΣ. τοῖς μὲν κελευσταῖς, ὑπὲρ τῶν κελευστῶν. τὸ δὲ ἐπιβοῶντες, συνταττόμενον τῷ, πολλὴ γὰρ δὴ ἡ παρακέλευσις ἀφ' ἑκατέρων τοῖς κελευσταῖς, ἐσχημάτισται. ἦν γὰρ κατὰ φύσιν τὸ, πολλὰ γὰρ δὴ οἱ κελευσταὶ παρεκελεύοντο.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΝ. τέχνην λέγει τὴν ἰδίαν, τὴν κελευστικήν.

ΒΙΑΖΕΣΘΑΙ ΤΕ ΤΟΝ ΕΚΠΛΟΥΝ. μετὰ βίας καὶ ἰσχύος ποιεῖσθαι.

ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ ΠΡΟΣΕΤΙ ΕΚΑΤΕΡΩΝ. τῶν Συρακουσίων καὶ Ἀθηναίων.

ΟΙ ΜΕΝ ΑΘΗΝΑΙΟΙ. οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπυνθάνοντο τῶν πρύμναν κρουσαμένων τριηράρχων, καὶ οἷον ἐκ γῆς ἀποβαίνειν διανοουμένων εἰς τὴν γῆν τῶν Συρακουσίων, ἥτις ἐστὶ πολεμία, εἰ νομίζουσιν οἰκειοτέραν εἶναι τῆς μετὰ πόνου κεκτημένης θαλάττης. τουτέστιν, ἧς ἐγένοντο ἄρχοντες, μετὰ πολλῶν πόνων θαλαττοκρατήσαντες.

¶ οά. 71. ΙΣΟΡΡΟΠΟΥ. ἰσοπαλοῦς.

ΠΟΛΥ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΚΑΙ ΞΥΣΤΑΣΙΝ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΕΙΧΕ. ἀντὶ τοῦ, ἰσχυρῶς ἠγωνίων, καὶ τὰς διανοίας συνετέταντο.

Ο ΑΥΤΟΘΕΝ. ὁ Συρακούσιος στρατηγός.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΛΕΙΟΝΟΣ ΗΔΗ ΚΑΛΟΥ. ὑπὲρ τοῦ νικῆσαι δηλονότι κατὰ κράτος.

ΔΕΔΙΟΤΕΣ ΔΕ ΟΙ ΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΠΑΝΤΩΝ ΓΑΡ ΔΗ ΑΝΑΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΟΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ ΕΣ ΤΑΣ ΝΑΥΣ. ἤτοι, πάσης τῆς ἐλπίδος αὐτοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν οὔσης.

ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΟ, ΑΝΩΜΑΛΟΝ. καὶ διὰ τὸ ἐν ναυσὶ μόναις δηλονότι πάσας τὰς ἐλπίδας ἔχειν, ἀνωμάλως ἐκ τῆς γῆς ἐθεῶντο τὴν ναυμαχίαν.

ΔΙ' ΟΛΙΓΟΥ ΓΑΡ ΟΥΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΑΣ. σύνεγγυς γὰρ οὔσης τοῖς πεζοῖς τῆς ναυμαχίας, εἰς τὸ πάντας ὁρᾶσθαι, καὶ ἄλλων ἄλλο ἔργον αὐτῆς θεωρούντων, οἱ μὲν νικῶντας ὁρῶντες τοὺς οἰκείους, ἀνεθάρσουν τε διὰ τοῦτο καὶ ἔχαιρον· οἱ δὲ θεώμενοι ἡττωμένους κατ' ἄλλο μέρος, ἐταράττοντο· καὶ ὁρῶντες τὰ γιγνόμενα, ἀθυμότεροί τε οἱ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ταπεινότεροι τῶν ἡττωμένων ἐν ταῖς ναυσὶν ἐγίνοντο.

ΑΝΕΘΑΡΣΗΣΑΝ ΤΕ ΑΝ. ἤγουν, ἀνέστησαν τὸ φρόνημα.

ΑΛΛΟΙ ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΝ ΤΙ. ἄλλοι δὲ (φησὶ) τὴν ἀπὸ τῆς γῆς ἰδόντες ἰσόρροπόν που ναυμαχίαν, διὰ τὸ πάνυ ἀδιάκριτον εἶναι, πότερον νικῶσι, συνεξομοιοῦντες τὰ σώματα τῇ περὶ τῶν γιγνομένων προσδοκίᾳ, ἀπένευον τῷ σώματι τῇδε κἀκεῖσε.

ΔΙΑ ΤΟ ΑΚΡΙΤΩΣ ΣΥΝΕΧΕΣ ΤΗΣ ΑΜΙΛΛΗΣ. γενομένης δηλονότι ἀκρίτως τῆς ἁμίλλης.

ΑΓΧΩΜΑΛΑ. ἴσα.

ΟΛΟΦΥΡΜΟΣ, ΒΟΗ, ΝΙΚΩΝΤΕΣ, ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ. Ὅμηρος, Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν, Ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων.

ΟΣΟΙ ΜΗ ΜΕΤΕΩΡΟΙ ΕΑΛΩΣΑΝ. ἤγουν, ἐν τῷ πελάγει ὄντες.

ΚΑΤΕΝΕΧΘΕΝΤΕΣ. ἤγουν, πρὸς τὴν γῆν ἐλθόντες.

ΟΙΜΩΓΗι ΤΕ ΚΑΙ ΣΤΟΝΩι. Ὅμηρος, Κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ.

ΕΣ ΦΥΛΑΚΗΝ. ἀπὸ κοινοῦ, παρεβοήθουν.

ΕΝ ΤΩι ΠΑΡΑΥΤΙΚΑ. ἤγουν, ἐν τῷ ἐνεστῶτι τότε χρόνῳ.

ΚΑΙ ΟΙ ΕΝ ΤΗι ΝΗΣΩι. τὸ ἑξῆς, ὑπερβατὸν, καὶ οἱ διαβεβληκότες αὐτοῖς προσαπώλλυντο ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες.

¶ οβ'. 72. ΑΙΤΗΣΑΙ ΑΝΑΙΡΕΣΙΝ. ἀνάληψιν.

¶ ογ'. 73. ΑΠΟΙΚΟΔΟΜΗΣΑΙ. ἀποφράξαι διά τινος οἰκοδομῆς.

ΞΥΝΕΓΙΓΝΩΣΚΟΝ. τὰ αὐτὰ ἐγίγνωσκον. τουτέστιν, ὁμογνώμονες ἦσαν αὐτῷ.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΕΟΡΤΗΣ ΟΥΣΗΣ. ἤγουν, ἀνεσίμου ἡμέρας.

ΔΙΑΓΓΕΛΟΙ ΤΩΝ ΕΝΔΟΝ. ἤτοι μηνυταὶ καὶ ἐξαγγέλλοντες τὰ Συρακουσίων.

¶ οδ'. 74. ΕΠΕΣΧΟΝ ΤΗΝ ΝΥΚΤΑ. τὸ στράτευμα δηλονότι.

ΕΤΑΣΣΟΝΤΟ. παρετάσσοντο, ὡπλίζοντο.

ΑΝΑΔΗΣΑΜΕΝΟΙ. ἤγουν, ἐξαρτήσαντες τῶν ἑαυτῶν νεῶν.

¶ οέ. 75. ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΗΔΗ. ὁ καὶ περιττός.

ΚΑΙ ΤΗι ΓΝΩΜΗι ΑΙΣΘΕΣΘΑΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀλγεινά.

ΑΝΤΙΒΟΛΙΑΝ. παράκλησιν. ἀντιβολία, δέησις, ἱκεσία. ἀντιβολία, δάκρυα, καὶ σταλαγμὸς, παρὰ τὸ ἀντιβολῶ.

ΕΠΙΘΕΙΑΣΜΩΝ. θείων ἐπικλήσεων.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΑΦΑΝΕΙ. ἤτοι, περὶ τῶν μελλόντων.

ΚΑΙ ΟΙ ΠΛΕΙΣΤΟΙ ΠΑΡΑΧΡΗΜΑ. ἀντὶ τοῦ, καὶ οἱ πλεῖστοι ἐν τῷ τότε παρόντι.

ΑΙΚΙΑ. κάκωσις.

ΚΑΙ Η ΙΣΟΜΟΙΡΙΑ. καὶ τὸ κοινωνεῖν δηλαδὴ πάντας ἐπίσης τῶν κακῶν, καὶ οἷον ἴσου μέρους ἕκαστον αὐτῶν μετέχειν.

ΕΧΟΥΣΑ ΤΙΝΑ ΟΜΩΣ. ἔχουσά τινα κουφισμὸν, δηλονότι ἡ ἰσομοιρία, τὸ μετὰ πολλῶν ἰσομοιρεῖν κακῶν.

ΑΦΙΚΤΟ. τὸ στράτευμα δηλονότι.

ΤΩι ΕΛΛΗΝΙΚΩι ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΙ. οὐκ ἀπιθάνως περιαιροῦσι τὸ ἄρθρον ἐκ τοῦ, τῷ Ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, ὡς οὐδενὸς Ἑλληνικοῦ στρατεύματος ἐν τοσαύτῃ μεταβολῇ γεγονότος.

¶ ος'. 76. ΩΣ ΕΚ ΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ. ἐκ τῶν δυνατῶν.

¶ οζ'. 77. ΕΤΙ ΚΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΩΝ. θαυμαστῶς ἐστοχάσατο καὶ τοῦ και-

ρου καὶ τῶν περιεχόντων πραγμάτων ἐν τῇ παρακελεύσει, οὔτε προοιμιασάμενος.

ΑΛΛ' ΟΡΑΤΕ ΔΗ, ΩΣ ΔΙΑΚΕΙΜΑΙ. τὸ μὲν, ἀλλ' ὁρᾶτε δὴ, ὡς διάκειμαι ὑπὸ τῆς νόσου, διὰ μέσου κεῖται. φησὶ δὲ, ὅτι οὐδενὸς ὑμῶν οὔτε σώματι ἰσχυρότερος ὢν (ὁρᾶτε γὰρ, ὡς διάκειμαι) οὔτε εὐτυχίᾳ τινὸς ὑστερῶν κατά γε τὸν ἰδιωτικὸν βίον, καὶ κατὰ τὴν τῶν κοινῶν προστασίαν, νῦν ἐν ἴσῳ κινδύνῳ καθέστηκα, ὥσπερ οἱ φαυλότατοι.

ΤΟΙΣ ΦΑΥΛΟΤΑΤΟΙΣ. ἀγεννέσιν, ἤγουν ἀνάνδροις.

ΠΟΛΛΑ ΜΕΝ ΕΣ ΘΕΟΥΣ ΝΟΜΙΜΑ ΔΕΔΙΗιΤΗΜΑΙ. ἀντὶ τοῦ, πολλὰ εἰς θεῶν τιμὴν ἐπετήδευσα, πεπολίτευμαι νομίμως.

ΟΜΩΣ ΘΑΡΣΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ. ἀντὶ τοῦ θαρσαλέα, ἀνεπαίσχυντος.

ΟΥ ΚΑΤ' ΑΞΙΑΝ ΔΗ ΦΟΒΟΥΣΙΝ. ἀλλὰ μειζόνως δηλονότι.

ΕΥΤΥΧΗΤΑΙ. ἤγουν, μετ' εὐτυχίας κατώρθωται.

ΕΠΙΦΘΟΝΟΙ. μεμπτοί.

ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΕΙΑ ΔΡΑΣΑΝΤΕΣ. ὅσα προσήκει τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει.

Η ΦΘΟΝΟΥ. μέμψεως.

ΟΙΟΙ ΟΠΛΙΤΑΙ ΑΜΑ ΚΑΙ ΟΣΟΙ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΟΙ ΧΩΡΕΙΤΕ. ὑπήλλακται, ἀντὶ τοῦ, τοὺς ὁπλίτας καὶ τοὺς συντεταγμένους χωροῦντας μὴ καταπεπλῆχθαι πάνυ. αὐτό γε μὴν τὸ, μὴ καταπεπλῆχθαι, ἀπὸ κοινοῦ, τὸ εἰκός.

ΙΔΡΥΘΕΝΤΑΣ. ἤγουν, οἴκησιν ἀδιάδοχον σχόντας.

ΕΞΑΝΑΣΤΗΣΕΙΕΝ. μετοικίσειεν.

ΕΝ ΤΩι ΕΧΥΡΩι. ἀσφαλεῖ.

ΤΟ ΔΕ ΞΥΜΠΑΝ. τὸ σύνολον.

¶ οή. 78. ΚΑΙ ΤΡΕΨΑΜΕΝΟΙ. οἱ Ἀθηναῖοι.

ΕΣ ΧΩΡΙΟΝ ΑΠΕΔΟΝ ΤΙ. ὁμαλὸν, ὁμόπεδον. ὡς καὶ ἄλοχος, ἡ ὁμόλεχος.

ΑΠΕΤΕΙΧΙΖΟΝ. σκέψαι, πῶς χρῆται τῇ ἀπὸ ἐπιτατικῶς.

ΟΥ ΓΑΡ ΕΤΙ ΑΠΟΧΩΡΕΙΝ. ἀποσκίδνασθαι ἀπὸ τοῦ στρατεύματος. οὐκ ἦν ἐπιτήδειον ἀποχωρεῖν, κωλυόντων τῶν ἱππέων.

¶ οθ'. 79. ΠΡΩΙ ΔΕ ΑιΡΑΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ κινηθέντες.

ΔΙΙΚΝΟΥΝΤΟ ΓΑΡ. ἀντὶ τοῦ, ἐξικνοῦντο βάλλοντες.

ΦΙΛΕΙ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. ἐκ περιουσίας τοῦτο προσέῤῥιπται.

¶ π'. 80. ΤΟΥΝΑΝΤΙΟΝ Η ΟΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΙ. ἀντὶ τοῦ, ἤπερ.

ΤΟ ΗΜΙΣΥ ΜΑΛΙΣΤΑ. τὸ ἥμισυ δηλονότι τοῦ παντός.

ΑΦΙΚΝΟΥΝΤΑΙ ΟΜΩΣ. ἤγουν οὕτω.

ΚΑΙ ΒΙΑΣΑΜΕΝΟΙ. σὺν βίᾳ ἀπωσάμενοι.

¶ πά. 81. Ηι ΟΥ ΧΑΛΕΠΩΣ ΗιΣΘΑΝΟΝΤΟ. ἤτοι τὸ οὐ χαλεπῶς τῷ ἔγνωσαν συντακτέον, ἵνα ᾖ, ῥᾳδίως ἔμαθον αὐτοὺς ἢ κεχωρήκεσαν· ἢ τῷ κεχωρηκότας, ἵνα σημαίνῃ, ᾗ ἐδόκουν αὐτοῖς εὐκόλως καὶ ῥᾳδίως κεχωρηκέναι οἱ Ἀθηναῖοι.

ΔΙΧΑ ΔΗ ΟΝΤΑΣ. ἤγουν, κεχωρισμένους ἀπὸ τῶν μετὰ Νικίου.

ΚΑΙ ΞΥΝΗΓΟΝ ΕΣ ΤΑΥΤΟ. ἀντὶ τοῦ, ἐκύκλουν ἐς ὀλίγον χωρίον.

ΕΝ ΤΩι ΤΟΙΟΥΤΩι. καιρῷ δηλονότι.

ΑΝΕΙΛΗΘΕΝΤΕΣ ΓΑΡ. συστραφέντες.

ΚΑΙ ΟΥ ΞΥΣΤΑΔΟΝ. ἤγουν, ἐκ τοῦ πλησίον.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΦΕΙΔΩ ΤΕ ΤΙΣ ΕΓΕΝΕΤΟ. ὡς ἂν φανερᾶς οὔσης τῆς εὐπραγίας, οὐκ ἐβούλοντο ἀποκινδυνεύειν, ἀλλ' ἐφείδετο αὐτὸς ἑαυτοῦ, ὥστε μὴ προαναλωθῆναι. τουτέστιν, ἐνόμιζον, καὶ οὕτω λήψεσθαι τοὺς Ἀθηναίους χωρὶς τοῦ αὐτοὶ προαναλωθῆναι καὶ κινδυνεῦσαι.

ΜΗ ΠΡΟΑΝΑΛΩΘΗΝΑΙ ΤΩι. ἤγουν, τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς μάχης.

¶ πβ'. 82. ΠΑΝΤΑΧΟΘΕΝ. ἤγουν κύκλωθεν.

ΩΣ ΣΦΑΣ ΑΠΙΕΝΑΙ. ἤγουν, εἰς τοὺς Συρακουσίους.

¶ πγ'. 83. ΤΗΣ ΝΥΚΤΟΣ ΦΥΛΑΞΑΝΤΕΣ ΤΟ ΗΣΥΧΑΖΟΝ. καθ' ὃ μάλιστα τῆς νυκτὸς ἔμελλον οἱ πολέμιοι ἡσυχάζειν.

ΟΥΤΟΙ ΔΕ ΔΙΑ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ ΒΙΑΣΑΜΕΝΟΙ. ἤγουν, διελθόντες τοὺς φύλακας σὺν βίᾳ.

¶ πδ'. 84. ΩΣ ΔΕ ΓΙΓΝΟΝΤΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΩι. ἤγουν παρ' αὐτῷ.

ΟΙ ΔΕ, ΕΜΠΑΛΑΣΣΟΜΕΝΟΙ ΚΑΤΕΡΡΕΟΝ. ἀντὶ τοῦ, συμπλεκόμενοι κατέπιπτον. ἑτοίμως ἔπιπτον.

ΚΑΙ ΠΕΡΙΜΑΧΗΤΟΝ ΗΝ ΤΟΙΣ ΠΟΛΛΟΙΣ. ἤγουν σπουδαιότατον.

¶ πέ. 85. ΟΣΟΥΣ ΜΗ ΑΠΕΚΡΥΨΑΝΤΟ. ὅσους δηλαδὴ μὴ διέκλεψαν οἱ Συρακούσιοι.

ΚΑΙ ΚΑΤΕΠΛΗΣΘΗ ΠΑΣΑ ΣΙΚΕΛΙΑ ΑΥΤΩΝ. γράφεται διεπλήσθη.

ΠΛΕΙΣΤΟΣ ΓΑΡ ΔΗ ΦΟΝΟΣ ΟΥΤΟΣ. ἀντὶ τοῦ πολὺ πλείων τοῦτο ἀκουστέον. οὐδὲ γὰρ ἐγγὺς ἐν τῷ Σικελικῷ πολέμῳ τοσοῦτος ἄλλος φόνος ἐγένετο. ἐμοὶ δὲ φαίνεται γεγράφθαι, καὶ οὐδενὸς ἐλάσσων τῶν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ πολέμῳ ἐγένετο. λέγει γὰρ αὐτὸς ἐπὶ τέλει τῆσδε τῆς ἱστορίας· συνέβη τε, τοῦτο τὸ ἔργον τὸ Ἑλληνικὸν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέσθαι, δοκεῖ δέ μοι, καὶ ὧν Ἑλληνικῶν ἴσμεν. ἔοικεν οὖν κἀνταῦθα μὴ μόνοις τοῖς Σικελικοῖς, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς Ἑλληνικοῖς, ἀντεξετάζειν τὴν συμφοράν.

¶ πς'. 86. ΑΣΦΑΛΕΣΤΑΤΗΝ ΕΙΝΑΙ ΝΟΜΙΣΑΝΤΕΣ ΤΗΡΗΣΙΝ. ἤγουν φυλακήν.

ΤΟΥΣ ΓΑΡ ΕΚ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΑΝΔΡΑΣ. τὸ ἑξῆς, προὐθυμήθη, ὥστε ἀφεθῆναι, πείσας τὰς σπονδὰς τοὺς Ἀθηναίους ποιήσασθαι.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΕΝΟΜΙΣΜΕΝΗΝ ΕΠΙΤΗΔΕΥΣΙΝ. διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν, διὰ τὸ πᾶσαν ἀρετὴν νομίμως ἐπιτετηδευκέναι. οὐ γὰρ δὴ νενομισμένην ἀρετὴν τὴν δοκοῦσαν φησί.

¶ πζ'. 87. ΧΑΛΕΠΩΣ ΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΜΕΤΕΧΕΙΡΙΣΑΝ. ἤγουν, τοὺς πρώτους χρόνους χαλεπῶς περιεῖπον.

ΜΕΤΕΧΕΙΡΙΣΑΝ. ἤγουν ᾠκονόμησαν.

ΚΑΙ ΑΙ ΝΥΚΤΕΣ ΕΠΙΓΙΓΝΟΜΕΝΑΙ. ἀντὶ τοῦ αἱ νύκτες καὶ αἱ ἡμέραι ἀνώμαλον ἐργαζόμεναι τὸ περιέχον, νόσων κατῆρχον.

ΚΑΙ ΟΣΜΑΙ ΗΣΑΝ ΟΥΚ ΑΝΕΚΤΟΙ. διὰ τὸ δύσφημον ἀπεσιώπησεν αὐτὰ ὀνομαστὶ εἰπεῖν. βούλεται δὲ λέγειν τὰ ὑποχωρήματα, ἅπερ οἱ ἰατροὶ σκύβαλα καὶ ἀποπατήματα εἰώθασι καλεῖν.

ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΑΠΕΔΟΝΤΟ. ἐπώλησαν.

ΚΑΙ ΟΥΔΕΝ ΟΛΙΓΟΝ ΕΣ ΟΥΔΕΝ ΚΑΚΟΠΑΘΗΣΑΝΤΕΣ. ἐν παντὶ πράγματι μεγάλως κακοπαθήσαντες.

Η. α΄. 1.—ι΄. 10.

¶ α΄. 1. ΚΑΙ ΟΠΟΣΟΙ ΤΟΤΕ ΑΥΤΟΥΣ ΘΕΙΑΣΑΝΤΕΣ. ἀντὶ τοῦ θεοφορηθέντες, δηλονότι ἐπήλπισαν· ἤτοι, θεῖά τινα ἐπιφθεγξάμενοι, εἰς ἐλπίδας ἐνέβαλον.

ΠΑΝΤΑ ΔΕ ΠΑΝΤΑΧΟΘΕΝ ΑΥΤΟΥΣ ΕΛΥΠΕΙ ΤΕ. δεινὰ δηλονότι.

ΟΥΔΕ ΧΡΗΜΑΤΑ ΕΝ ΤΩι ΚΟΙΝΩι. ταμιείῳ δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΞΥΜΜΑΧΟΥΣ ΣΦΩΝ. τῶν Ἀθηναίων.

ΩΣ ΕΚ ΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ. τῶν δυνατῶν.

ΤΩΝ ΤΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΤΙ ΕΣ ΕΥΤΕΛΕΙΑΝ ΣΩΦΡΟΝΙΣΑΙ. τοὺς πολίτας εὐτελέστερον εἶναι βιοῦν.

ΩΣ ΑΝ ΚΑΙΡΟΣ Ηι. ἤγουν ἕως ἄν.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΡΑΧΡΗΜΑ ΠΕΡΙΔΕΕΣ. διὰ τὸ ἐν τῷ παραχρῆμα περιδεεῖς εἶναι.

¶ β΄. 2. ΟΙ ΜΕΝ ΜΗΔΕΤΕΡΩΝ. ἤγουν, Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων.

ΚΑΙ ΠΑΡΑ ΔΥΝΑΜΙΝ ΑΥΤΩΝ. ἤγουν τῶν Ἀθηναίων.

ΔΙΑ ΤΟ ΟΡΓΩΝΤΕΣ ΚΡΙΝΕΙΝ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ. ἤτοι, μετὰ πάσης προθυμίας. ἢ, ὥς τινες, διὰ τὸ αὐτοὺς ὀργίζεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις.

ΚΑΙ ΜΗΔ' ΥΠΟΛΕΙΠΕΙΝ ΛΟΓΟΝ ΑΥΤΟΙΣ. μηδενὶ ἐπιτρέπειν λέγειν περὶ αὐτῶν. ἢ, (ὡς ἐμοὶ φαίνεται,) μὴ ὑπολείπεσθαι μηδεμίαν αἰτίαν τοῦ δυνήσεσθαι ἀντισχεῖν τοὺς Ἀθηναίους.

ΩΣ ΤΟ Γ' ΕΠΙΟΝ ΘΕΡΟΣ. ἀντὶ τοῦ, τῷ ἐπιόντι θέρει.

¶ γ΄. 3. ΜΕΜΦΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΚΟΝΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΩΝ. μεμφομένων δηλαδὴ τοῖς Λακεδαιμονίοις.

¶ δ΄. 4. ΞΥΣΤΕΛΛΟΜΕΝΟΙ ΕΣ ΕΥΤΕΛΕΙΑΝ. ἀντὶ τοῦ συνάγοντες.

ΟΠΩΣ ΜΗ ΣΦΩΝ ΑΠΟΣΤΗΣΩΝΤΑΙ. ἤγουν, τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων.

¶ ε΄. 5. Η ΩΣΠΕΡ ΑΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗι ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. ἀντὶ τοῦ, ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ταῦτα ἑτοιμαζόντων.

ΚΑΙ ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΕΝ ΑΥΤΟΙΣ ΤΗΝ ΔΙΑΒΑΣΙΝ. εἰς τὴν Εὔβοιαν δηλονότι.

ΚΑΙ ΔΕΚΑ ΜΕΝ ΒΟΙΩΤΟΙ ΝΑΥΣ ΥΠΕΣΧΟΝΤΟ. τοῖς Λεσβίοις δηλονότι.

Η ΤΩΝ ΕΝ ΤΗι ΠΟΛΕΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. ἀντὶ τοῦ, ἢ οἱ ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμόνιοι.

ΕΚΑΣΤΑΧΟΣΕ ΔΕΙΝΟΣ ΠΑΡΗΝ. ἀντὶ τοῦ, φοβερὸς τοῖς Λεσβίοις.

ΤΟΙΣ ΛΕΣΒΙΟΙΣ ΕΠΡΑΣΣΕΝ. ἤγουν συνέπραττε.

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΟΣ. ἀντὶ τοῦ ἀπῃτημένος.

ΟΥ ΔΥΝΑΜΕΝΟΣ ΠΡΑΣΣΕΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ, οὐ δυνάμενος ἐκπράξασθαι αὐτὸς, βασιλεῖ ὠφείλησεν, ἤγουν, ὀφειλέτης ἐγένετο.

ΚΟΙΝΗι ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΥΤΟ ΕΠΡΑΣΣΟΝ. ἤγουν ὁμογνωμονοῦντες.

¶ ς΄. 6. ΦΥΓΑΔΕΣ ΤΗΣ ΕΑΥΤΩΝ. πατρίδος δηλονότι.

ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ, ΕΙ ΔΥΝΑΙΤΟ. ἤγουν ὁ Φαρνάβαζος.

ΚΑΙ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΕΝΔΙΩι ΕΦΟΡΕΥΟΝΤΙ. ἡ εὐθεῖα ὁ Ἔνδιος.

ΕΣ ΤΑ ΜΑΛΙΣΤΑ. ὑπερβαλλόντως.

ΟΘΕΝ ΚΑΙ ΤΟΥΝΟΜΑ ΛΑΚΩΝΙΚΟΝ. Ἀλκιβιάδης Λακωνικὸν ἦν ὄνομα, ὃς ἦν πατὴρ τοῦ Ἐνδίου. Κλεινίας δὲ ὁ Ἀθηναῖος, τῷ Ἀλκιβιάδῃ ξένος γενόμενος, τὸ ὄνομα τῷ ἰδίῳ παιδὶ ἔθετο.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΞΕΝΙΑΝ. φιλίαν.

ΕΙ ΑΙ ΤΕ ΝΗΕΣ ΑΥΤΟΙΣ ΕΙΣΙΝ. τοῖς Χίοις.

ΕΨΗΦΙΣΑΝΤΟ ΑΥΤΟΙΣ ΠΕΜΠΕΙΝ. τοῖς Χίοις.

ΩΣ ΕΚΕΙ ΟΥΚ ΕΛΑΣΣΟΝ. ἤγουν ἐν τῇ Χίῳ.

ΑΦ' ΩΝ ΟΙ ΧΙΟΙ. πόλεων ἢ συμμάχων δηλονότι.

¶ ζ΄. 7. ΕΥΘΥΣ ΕΠΕΙΓΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΧΙΩΝ. ἀντὶ τοῦ ἐπειγόντων.

¶ η΄. 8. ΕΣ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ. ἀπόπλευσιν.

ΕΦ' ΕΑΥΤΩΝ ΔΙΕΝΟΟΥΝΤΟ. ἤγουν καθ' ἑαυτούς.

Η ΤΑΣ ΥΣΤΕΡΟΝ ΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑΣ. μετὰ τοῦτο παρακομιζομένας.

ΚΑΙ ΓΑΡ ΤΟΝ ΠΛΟΥΝ ΤΑΥΤΗι. τῇ θαλάσσῃ δηλονότι.

ΚΑΙ ΔΙΕΚΟΜΙΣΑΝ ΕΥΘΥΣ. περιττὸς ὁ καί.

¶ θ΄. 9. ΟΙ ΔΕ ΚΟΡΙΝΘΙΟΙ, ΕΠΕΙΓΟΜΕΝΩΝ ΑΥΤΩΝ ΤΟΝ ΠΛΟΥΝ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΤΟ ΠΙΣΤΟΝ ΝΑΥΣ ΣΦΙΣΙ ΞΥΜΠΕΜΠΕΙΝ. ὑπὲρ τοῦ πιστοὺς μεῖναι αὐτοὺς, ἠξίουν οἱ Ἀθηναῖοι ναῦς συμπέμπειν.

ΑΙΤΙΟΝ Δ' ΕΓΕΝΕΤΟ. αἴτιον δ' ἐγένετο τῆς ἀποστολῆς τῶν νεῶν, τὸ τοὺς πολλοὺς μὴ εἰδέναι τὰ πραττόμενα.

ΠΟΛΕΜΙΟΝ ΕΧΕΙΝ, ΠΡΙΝ ΤΙ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΝ ΛΑΒΩΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ, πρὶν δύναμίν τινα προσλάβωσιν.

¶ ι΄. 10. ΕΘΕΩΡΟΥΝ. θεωροὶ ἐγίνοντο.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ΑΝΕΧΩΡΗΣΑΝ. οἱ θεωροὶ δηλονότι.

ΟΙ ΔΕ, ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗΝ. οἱ Κορίνθιοι.

ΕΠΗΓΟΝ ΕΣ ΤΟ ΠΕΛΑΓΟΣ. ὑπεχώρουν, ὅπως εἰς τὸ πέλαγος προκαλέσωνται.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΑΣ ΠΛΕΙΟΥΣ. τῶν Λακεδαιμονίων δηλονότι.

¶ ιά. 11. ΚΑΙ ΕΠΕΝΟΗΣΑΝ ΜΕΝ ΚΑΤΑΚΑΥΣΑΙ ΤΑΣ ΝΑΥΣ. οἱ Πελοποννήσιοι τὰς προτέρας.

ΚΑΙ ΤΩι ΠΕΖΩι ΠΡΟΣΚΑΘΗΜΕΝΟΥΣ. διὰ τοῦ πεζοῦ.

¶ ιβ'. 12. ΤΩι ΑΓΙΔΙ ΑΥΤΟΣ ΔΙΑΦΟΡΟΣ ΩΝ. ὁ Ἀλκιβιάδης.

¶ ιγ'. 13. ΚΑΙ ΚΟΠΕΙΣΑΙ ΥΠΟ ΤΩΝ ΑΤΤΙΚΩΝ. ἐπὶ τοῦ κακοπαθῆσαι, οἱονεὶ κοπιᾶσαι εἴρηται.

¶ ιδ'. 14. ΜΗ ΕΞΑΓΓΕΛΤΟΙ ΓΕΝΕΣΘΑΙ. ἤγουν δῆλοι.

ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΝ ΑΦΕΣΤΩΤΕΣ ΠΑΝΤΕΣ. ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

¶ ιέ. 15. ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΕΘΕΣΤΗΚΥΙΑΣ. ἤγουν, τῆς Χίου.

ΤΑ ΤΕ ΧΙΛΙΑ ΤΑΛΑΝΤΑ. ἀντὶ τοῦ, τὰς ἐπὶ τοῖς χιλίοις ταλάντοις ἐπικειμένας ζημίας.

ΕΣ ΤΗΝ ΒΟΗΘΕΙΑΝ ΤΗΝ ΕΠΙ ΤΗΝ ΧΙΟΝ. ἀντὶ τοῦ, τὴν μάχην.

¶ ις'. 16. ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ, ΕΣΗΓΑΓΟΝΤΟ. προσεδέξαντο.

¶ ιζ'. 17. ΟΤΙ ΠΛΕΙΣΤΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ. ἤγουν λίαν.

ΛΑΘΟΝΤΕΣ ΟΥΝ ΤΟ ΠΛΕΙΣΤΟΝ ΤΟΥ ΠΛΟΥ. λάθρα τὸ πολὺ πλεύσαντες ἔφευγον.

¶ ιή. 18. ΚΑΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΞΥΜΜΑΧΟΙ. ἑκάτεροι δηλονότι.

ΗΝ ΔΕ ΤΙΝΕΣ ΑΦΙΣΤΩΝΤΑΙ. τὸ, ἢν δέ τινες ἀφιστῶνται, ἕως τοῦ, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, ἐν ἄλλοις οὐχ εὑρίσκεται.

¶ κ'. 20. ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΘΕΛΩΝ. ἤγουν ἐκ δευτέρου.

¶ κά. 21. ΤΟΙΣ ΔΥΝΑΤΟΙΣ. κατὰ τῶν δυνατῶν.

¶ κβ'. 22. ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΥΤΟΘΕΝ ΞΥΜΜΑΧΩΝ. ἤγουν τῶν Χίων.

¶ κγ'. 23. ΑΥΤΟΒΟΕΙ. ἐκ μιᾶς βοῆς.

ΚΑΤΑΣΧΟΝΤΕΣ ΕΣ ΤΟΝ ΛΙΜΕΝΑ. ἐλλιμενίσαντες.

ΠΕΡΙΕΤΥΧΟΝ ΑΥΤΩι. συνέτυχον.

ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΝ ΑΝΑΛΑΒΩΝ. ἀναβιβάσας εἰς τὰς ναῦς.

ΚΑΙ, ΠΛΕΥΣΑΝΤΕΣ ΕΞ ΑΥΤΗΣ. τῆς Λέσβου.

¶ κδ'. 24. ΑΠΟΒΑΣΙΝ ΠΟΙΗΣΑΜΕΝΟΙ. ἀποβάντες τῶν νεῶν.

ΕΙ ΔΕ ΤΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΝΘΡΩΠΕΙΟΙΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΠΑΡΑΛΟΓΟΙΣ ΕΣΦΑΛΗΣΑΝ. εἴ τι (φησὶ) παρὰ λόγον ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν συνεξήμαρτον. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, ἁμαρτίαν συνέγνωσαν.

¶ κέ. 25. ΗΔΗ ΤΑ ΟΠΛΑ ΤΙΘΕΝΤΑΙ. ἤγουν ἀποτίθενται.

¶ κς'. 26. ΟΣΟΝΟΥ ΠΑΡΕΙΝΑΙ. ἤγουν, μετ' ὀλίγον.

ΕΝΑΓΟΝΤΟΣ ΞΥΝΕΠΙΛΑΒΕΣΘΑΙ. ἤγουν, πείθοντος συνεφάψασθαι, ὥστε ὑπολειπομένην δύναμιν τῶν Ἀθηναίων καταλῦσαι.

ΩΣ ΑΣΤΥΟΧΟΝ ΤΟΝ ΝΑΥΑΡΧΟΝ ΠΡΟΣΤΑΧΘΕΙΣΑΙ. προσταχθέντος τῷ Θηραμένει ἀγαγεῖν πρὸς Ἀστύοχον τὰς ναῦς.

¶ κζ'. 27. ΕΝ ΥΣΤΕΡΩι. χρόνῳ δηλονότι.

ΕΣΤΑΙ ΑΓΩΝΙΣΑΣΘΑΙ. τὸ ἔσται περιττόν. τὸ δὲ, οὐδέποτε τῷ αἰσχρῷ ὀνείδει εἴξας ἀλόγως διακινδυνεύσειν, ἀντὶ τοῦ, οὐδέποτε φεύγων ἀδοξίαν, ἀλόγως διακινδυνεύσειν.

Η ΜΟΓΙΣ ΕΠΙ ΤΑΙΣ ΓΕΓΕΝΗΜΕΝΑΙΣ ΞΥΜΦΟΡΑΙΣ. ᾗ τινι (φησὶ) πόλει διὰ τὰς κατεχούσας συμφορὰς μόγις ἔξεστι μετὰ μεγάλης παρασκευῆς καὶ ἀναγκαζομένῃ προσεπιχειρεῖν τοῖς πολεμίοις, οὐχὶ δὲ ἑκουσίως, ταύτῃ πῶς προσήκει μὴ ἀναγκαζομένῃ πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἰέναι;

ΜΕΤΑ ΒΕΒΑΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ. ἤγουν, ἑτοιμασίας πολεμικῆς ἀσφαλοῦς.

ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΡΓΗΝ ΤΗΣ ΞΥΜΦΟΡΑΣ. ὀργιζόμενοι διὰ τὴν συμβᾶσαν αὐτοῖς συμφορὰν περὶ Μίλητον.

¶ κή. 28. ΩΣΠΕΡ ΑΥΤΩι ΠΡΟΣΕΤΑΞΕΝ. ὁ βασιλεὺς δηλονότι.

ΞΥΝΕΤΑΞΑΝ. ἤγουν συνηρίθμησαν.

¶ κθ'. 29. ΠΑΣΑΙΣ ΝΑΥΣΙ ΔΙΕΔΩΚΕΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐν πάσαις ταῖς ναυσί.

ΜΑΛΑΚΟΣ ΗΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ. ἤγουν, οὐκ ἐντόνως οὐδὲ σφοδρῶς ἀπῄτει.

ΩΜΟΛΟΓΗΘΗΣΑΝ. συνεφωνήθησαν.

¶ λ'. 30. ΔΙΑΚΛΗΡΩΣΑΜΕΝΟΙ. διαμερίσαντες κλήρῳ.

¶ λά. 31. ΤΟΥΣ ΟΜΗΡΟΥΣ ΚΑΤΑΛΕΓΟΜΕΝΟΣ. ἀπαριθμῶν.

ΤΟΥΤΟΥ ΜΕΝ ΕΠΕΣΧΕΝ. ἑαυτὸν δηλονότι, ἀπὸ τοῦ λαμβάνειν ὁμήρους.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΕΜΟΥΣ. ἐναντίους δηλονότι ὄντας.

¶ λβ'. 32. ΚΑΙ ΧΕΙΜΑΣΘΕΙΣΩΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ. ἤγουν, διασπαρεισῶν ὑπὸ χειμῶνος.

ΕΦΗ, ΤΩΝ ΧΙΩΝ ΑΥΤΩι ΠΡΟΗΣΕΙΝ. ἤγουν, τῷ Ἀστυόχῳ.

¶ λγ'. 33. ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΛΩΝ ΚΩΡΥΚΩι. ἤγουν ἐλλιμενίσας.

ΕΠΙ ΤΗΝ ΧΙΟΝ ΠΛΕΟΝΤΕΣ ΤΗι ΣΤΡΑΤΙΑι. ἤγουν, σὺν τῇ στρατιᾷ. ἤτοι πανστρατιᾷ.

¶ λς'. 36. ΚΑΙ ΑΛΛΑΣ ΕΠΙ ΘΗΡΑΜΕΝΟΥΣ. ἐνώπιον.

¶ λζ'. 37. ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ Η ΟΙ ΞΥΜΜΑΧΟΙ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ΚΟΙΝΗι ΑΜΦΟΤΕΡΟΥΣ ΠΟΙΕΙΣΘΑΙ. κοινῇ γνώμῃ δηλονότι.

¶ λή. 38. ΕΣ ΟΛΙΓΟΝ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΗΣ. ἤτοι ἀναγκαζομένης ὀλιγαρχεῖσθαι. ἢ, ἐπ' ὀλίγον πειθομένης καὶ ἀκροωμένης. ὃ καὶ μᾶλλον.

ΕΠΟΙΟΥΝΤΟ. αἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ δηλονότι νῆες.

¶ λθ'. 39. ΠΡΟΣ ΓΑΡ ΤΑΣ ΤΟΥ ΠΕΔΑΡΙΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ. ἀντὶ τοῦ, διὰ τὰς τοῦ Πεδαρίτου ἐπιστολάς.

ΚΑΙ ΠΛΕΙΩ ΤΟΝ ΠΛΟΥΝ ΔΙΑ ΦΥΛΑΚΗΣ ΠΟΙΗΣΑΜΕΝΟΙ. καὶ μακρότερον τὸν πλοῦν ποιησάμενοι ὑπὲρ ἀσφαλείας.

¶ μ'. 40. ΚΑΙ ΜΙΑ ΓΕ ΠΟΛΕΙ, ΠΛΗΝ

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ, ΠΛΕΙΣΤΟΙ ΓΕΝΟΜΕΝΟΙ. πλείονες οἰκέται ἦσαν ἐν Χίῳ, ἤπερ ἐν ἄλλῃ τινὶ πόλει. πλὴν Λακεδαιμονίων. ἡ δὲ Λακεδαίμων πλείστους εἶχεν οἰκέτας.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΟΤΕ ΑΠΕΙΛΗΝ. ἣν δηλονότι ἠπείλησε τοῖς Χίοις. ἤτοι μὴ ἐπιβοηθήσειν αὐτοῖς.

¶ μά. 41. ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΑΣ ΠΑΝΤΑ ΥΣΤΕΡΑ ΕΙΝΑΙ. νομίσας (φησὶ) πάντα ἐν δευτέρῳ εἶναι τοῦ παρακομίσαι τὰς ναῦς, ὑπὲρ τοῦ θαλαττοκρατεῖν.

ΚΑΙ ΕΣ ΚΩΝ ΤΗΝ ΜΕΡΟΠΙΔΑ. τὴν Μεροπίδα περιττῶς προσέθηκεν. οὐ γάρ ἐστι καὶ ἄλλη, ἀλλὰ μόνη αὐτή.

ΑΝΑΓΚΑΖΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΩΝ ΚΝΙΔΙΩΝ ΠΑΡΑΙΝΟΥΝΤΩΝ. ἀντὶ τοῦ, πείθεται παραινεσάντων.

¶ μγ΄. 43. ΚΑΙ ΞΥΜΦΟΡΩΤΑΤΑ ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ. ἤγουν, τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τῷ Τισσαφέρνει.

¶ μδ΄. 44. ΟΙ Δ' ΕΣ ΤΗΝ ΡΟΔΟΝ. ἤγουν, οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΧΩΡΗΣΕ. ἤγουν ᾠκειώθη.

ΥΣΤΕΡΙΣΑΝΤΕΣ ΔΕ ΟΥ ΠΟΛΛΩι. ἤγουν, μετ' ὀλίγον ἐλθόντες.

ΤΟ ΜΕΝ ΠΑΡΑΧΡΗΜΑ. ἀντὶ τοῦ, κατὰ τὸ ἐνεστώς.

ΕΞΕΛΕΞΑΝ. ἤγουν ἀπῄτησαν.

ΑΝΕΛΚΥΣΑΝΤΕΣ ΤΑΣ ΝΑΥΣ. εἰς τὴν γῆν δηλονότι.

¶ μέ. 45. ΠΡΩΤΟΝ ΜΕΝ ΥΠΟΧΩΡΕΙ, ΔΕΙΣΑΣ. ἤγουν, λάθρα ἐχώρησε.

ΞΥΝΕΤΕΜΕΝ. ἀντὶ τοῦ, εἰς ὀλίγον συνέστειλε.

ΤΟΙΣ ΕΑΥΤΩΝ ΔΙΔΩΑΣΙ. ναύταις δηλονότι.

ΕΚ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΥΒΡΙΖΟΝΤΕΣ. ἤγουν πληθυσμοῦ.

ΟΙ ΜΕΝ ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ ΧΕΙΡΩ ΕΧΩΣΙ. ἤγουν, ἄχρηστα ἐς μάχην, ἢ ἀσθενῆ.

ΩΣΤΕ ΔΟΝΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ, ΑΥΤΟΝ ΠΕΙΣΑΙ. ἔπειθε (φησὶν) ὁ Ἀλκιβιάδης τὸν Τισσαφέρνην δοῦναι χρήματα τοῖς τριηράρχοις τῶν Πελοποννησίων, ἵνα ξυγχωρήσωσιν αὐτῷ ἀντὶ τῆς δραχμῆς τριώβολον τῷ στρατιώτῃ διδόναι.

ΕΙΚΟΤΩΣ ΦΕΙΔΟΜΕΝΟΝ. εἰκότως φείδεσθαι τοῦ ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλίσκειν.

¶ μς΄. 46. ΚΑΘ' ΕΝ. μέρος δηλονότι.

ΕΥΤΕΛΕΣΤΕΡΑ ΔΕ ΤΑ ΔΕΙΝΑ. ἀντίκειται τῷ πολυτελεῖ τὰ εὐτελέστερα. ἀδαπανώτερα οὖν λέγει.

ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ ΤΕ ΞΥΜΦΟΡΩΤΑΤΟΝ, ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ. τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων συμφορωτέρους εἶναι, ἔφη, βασιλεῖ, καταπολεμοῦντας τὴν Ἑλλάδα.

ΤΟΥΣ ΜΕΝ ΓΑΡ ΞΥΓΚΑΤΑΔΟΥΛΟΥΝ ΑΝ. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους, θαλασσοκρατοῦντας, οὐ μόνον ἑαυτοῖς καταδουλοῦν τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ βασιλεῖ τοὺς ἐν τῇ βασιλέως οἰκοῦντας.

ΗΝ ΜΗ ΠΟΤΕ ΑΥΤΟΥΣ ΜΗ ΕΞΕΛΩΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ, καταδουλώσωνται τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΜΟΜΕΝΟΝ. ἀποτεμόμενον (φησὶ) μεγίστην μοῖραν τῶν Ἀθηναίων, τουτέστι, μεγίστων αὐτοὺς στερήσαντα.

ΚΑΙ ΕΚ ΠΕΡΙΟΝΤΟΣ ΑΓΩΝΙΕΙΣΘΑΙ. ἤγουν, ἐκ τοῦ ὑπερβάλλοντος.

¶ μζ΄. 47. ΕΠΙΘΕΡΑΠΕΥΩΝ. ἤγουν, μετὰ θεραπείας καὶ οἰκονομίας πε等αγματευόμενος.

ΕΙΔΩΣ, ΕΙ ΜΗ ΔΙΑΦΘΕΡΕΙ ΑΥΤΗΝ. ἢ, τὴν εἰς τὴν πατρίδα κάθοδον εἰ μὴ διαφθείρῃ. ἢ, αὐτὴν τὴν πατρίδα εἰ μὴ ἐάσῃ διαφθαρῆναι.

ΠΕΙΣΑΙ Δ' ΑΝ. τοὺς Ἀθηναίους.

ΕΣ ΤΟΥΣ ΒΕΛΤΙΣΤΟΥΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ. φρονιμωτάτους.

¶ μή. 48. ΚΑΙ ΕΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. τὰς Ἀθήνας.

ΚΑΙ ΥΠΟΤΕΙΝΟΝΤΟΣ ΑΥΤΟΥ. ἐλπίδας δηλονότι.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΟΣΜΟΥ. εὐταξίας.

ΣΦΙΣΙ ΔΕ ΠΕΡΙΟΠΤΕΟΝ ΕΙΝΑΙ. αὐτοῖς δὲ περιαθρητέον εἶναι, ὅπως μὴ στασιάσωσι.

ΚΑΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ ΟΜΟΙΩΣ ΕΝ ΤΗι ΘΑΛΑΤΤΗι ΟΝΤΩΝ. ὁμοίως, ὥσπερ καὶ Ἀθηναίων κρατούντων τῇ θαλάττῃ.

ΤΑΣ ΤΕ ΞΥΜΜΑΧΙΔΑΣ ΠΟΛΕΙΣ. περὶ τῶν ξυμμαχίδων πόλεων, αἷς ὑπέσχοντο ὀλιγαρχίαν οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς καὶ αὐτοὶ ὀλιγαρχησόμενοι, σαφῶς, ἔφη, εἰδέναι περὶ τούτων ὁ Φρύνιχος, ὅτι οὔτε αἱ ἤδη ἀφεστηκυῖαι προσχωρήσουσιν οὐδὲν μᾶλλον, οὔτε αἱ ὑπήκοοι βεβαιότεραι ἔσονται.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΚΑΛΟΥΣ ΚΑΙΓΑΘΟΥΣ. ὑπερβατὸν, τούς τε τοῦ δήμου καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ὀνομαζομένους. ὁ δὲ νοῦς, οὐκ ἐλάττω παρέχειν πράγματα, ἤπερ τὸν δῆμον, ποριστὰς ὄντας καὶ εἰσηγητὰς τῶν κακῶν τῷ δήμῳ, τοὺς ὀνομαζομένους μὲν καλοὺς κἀγαθοὺς, τῶν δὲ κακῶν πάντων αἰτίους ὄντας τῷ δήμῳ, διὰ τὰ ἴδια κέρδη πράγματα παρέχοντας τοῖς τὴν ὀλιγαρχίαν καθιστᾶσι.

ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΝ ΕΠ' ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΕΙΝΑΙ. τὸ εἶναι, περιττόν. λέγει δὲ, ὅτι ὅσον ἐπὶ τοῖς ὀλιγαρχικοῖς μᾶλλον, ἢ ὅσον ἐπὶ τοῖς καλοῖς κἀγαθοῖς λεγομένοις, ἢ ἄλλοι ἂν, καὶ ἄκριτοι καὶ πρὸς βίαν ἀποθνήσκειν.

ΣΑΦΩΣ ΑΥΤΟΣ ΕΙΔΕΝΑΙ. καὶ αὐτὸς σαφῶς εἰδέναι, ὅτι αἱ πόλεις ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων οὕτω φρονοῦσιν.

ΟΥΚΟΥΝ ΕΑΥΤΩι ΓΕ ΤΩΝ. γράφεται οἰκεῖν.

¶ μθ΄. 49. ΩΣΠΕΡ ΚΑΙ ΤΟΠΡΩΤΟΝ ΑΥΤΟΙΣ ΕΔΟΚΕΙ. ἐδόκει γὰρ (φησὶν) αὐτοῖς καὶ τοπρῶτον τὰ παρόντα δέχεσθαι.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΕΚΕΙ ΔΗΜΟΥ. τοῦ ἐν ταῖς Ἀθήναις δηλονότι. καὶ γὰρ ὁ ἐπὶ τῶν νεῶν ἐν τῇ Σάμῳ στρατὸς, τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἦν.

¶ ν΄. 50. ΚΑΙ ΟΤΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΕΝΔΕΞΟΝΤΑΙ ΑΥΤΗΝ. ἤγουν, ἐνδιαθέτως καὶ γνησίως δέξονται.

ΔΕΙΣΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΑΝΤΙΩΣΙΝ. δείσας (φησὶ), μὴ ὑπεναντίως τῇ γνώμῃ κατελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης, κακώσῃ.

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΑΞΥΜΦΟΡΟΥ. εἰ καὶ μετὰ τῆς πόλεως ἀξύμφορος.

ΕΣ ΧΕΙΡΑΣ ΙΟΝΤΑ. ἤγουν, εἰς ὁμιλίαν καὶ δεξίωσιν φιλικήν.

ΠΡΟΣΕΘΗΚΕ ΤΕ, ΩΣ ΕΛΕΓΕΤΟ. τὸ, ὡς ἐλέγετο, κἀνταῦθα πρόσκειται ἐνδεικτικὸν τοῦ περὶ ἀδήλων μὴ πάνυ διατείνεσθαι.

ΟΤΙ ΟΥ ΚΑΛΩΣ ΕΚΡΥΦΘΗ. ἀλλὰ ἀπεκαλύφθη δηλονότι.

Ωι ΑΝ ΤΡΟΠΩι ΑΥΤΑ ΠΡΑΞΕΙΕΝ. ἤγουν * ἢ πῶς.

¶ νά. 51. ΚΑΙ ΟΣΟΝΟΥ ΠΑΡΟΥΣΑΝ. ἤγουν, μετ' ὀλίγον ἐλευσομένην.

ΚΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΙΟΥΤΟΥ. ἀντὶ τοῦ, διὰ τὸ τοιοῦτον. λέγει δὲ τὸ μήνυμα τὸ τοῦ Φρυνίχου.

ΔΟΞΑΣ ΔΕ Ο ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ. τὰ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου (φησὶ) γράμματα οὐδὲν ἔβλαψε τὸν Φρύνιχον, ἀλλὰ μᾶλλον ὠφέλησεν. ᾠήθησαν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι, τὸν Ἀλκιβιάδην παρὰ μὲν τῶν πολεμίων μεμαθηκέναι, ὅτι μέλλουσιν ἐπιθήσεσθαι Σάμῳ, κατεψεῦσθαι δὲ ταύτης Φρυνίχου, διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχθραν, ὅτι ἀναπείθει τοὺς πολεμίους ἐπιθέσθαι Φρύνιχος.

¶ νβ'. 52. ΔΕΔΙΟΤΑ ΜΕΝ ΤΟΥΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥΣ. φησὶν, ὅτι ἐδεδίει μὲν ὁ Τισσαφέρνης τὴν ἰσχὺν τῶν Λακεδαιμονίων, ἐβούλετο δὲ ὅμως πεισθῆναι, εἰ δύναιτο, ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, μεταθέσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

ΟΥ ΦΑΣΚΩΝ ΑΝΕΚΤΟΝ ΕΙΝΑΙ ΞΥΓΚΕΙΣΘΑΙ. ἀντὶ τοῦ, ἀνεκτὴν εἶναι συνθήκην.

¶ νγ'. 53. ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΝΤΕΣ ΕΚ ΠΟΛΛΩΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐκ πολλοῦ ἀποδεικνύντες. ἤγουν, κεφαλαιωδῶς καὶ ξυντετμημένως λέγοντες.

ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕ, ΩΣ ΕΞΕΙΗ ΑΥΤΟΙΣ. ὁ δὲ σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ δὴ κεῖται· ὡς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ, ἐν τῷ, καθ' ἑκάστους δὲ ἤδη τῇ ὁμιλίᾳ.

ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΙΑΖΟΝΤΩΝ. ἤγουν, θεῖά τινα ἐπιβοωμένων.

ΓΑΙ ΣΧΕΤΛΙΑΣΜΟΝ. ἤγουν δεινοπάθειαν.

ΣΦΙΣΙ ΤΕ ΟΥΚΕΤΙ ΟΝΤΩΝ. χρημάτων δηλονότι.

ΣΩΦΡΟΝΕΣΤΕΡΟΝ. ἤγουν, ταπεινότερον.

¶ νδ'. ΧΑΛΕΠΩΣ ΕΦΕΡΕΤΟ. ἤγουν δυσανασχετῶν ἦν.

ΤΑΣ ΤΕ ΞΥΝΩΜΟΣΙΑΣ, ΑΙΠΕΡ ΕΤΥΓΧΑΝΟΝ. ὅσαι δηλονότι ἦσαν ξυνωμοσίαι κατά τε τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν δικῶν.

ΑΠΑΣΑΣ ΕΠΕΛΘΩΝ, ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΑΜΕΝΟΣ. ὁ Πείσανδρος ἁπάσας τὰς συνωμοσίας ἐπελθὼν, παρεκελεύσατο, ὅπως πάντες ἐν αὐτῷ συστραφέντες, μιᾷ γνώμῃ καταλύσωσι τὸν δῆμον.

ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΝ. κατὰ τῆς παρούσης δημοκρατίας.

¶ νέ. 55. ΕΣ ΔΕ ΤΗΝ ΓΗΝ. ἐς τὴν γῆν δηλονότι τῆς Ῥόδου.

ΕΥΦΥΛΑΚΤΟΤΕΡΑ ΓΑΡ ΑΥΤΟΙΣ ΕΓΙΓΝΕΤΟ. παραφυλάττειν γὰρ ἐντεῦθεν μᾶλλον ἐδύναντο τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς, εἴπου ἀπάροιεν.

ΟΙ ΔΕ ΔΙΕΝΟΟΥΝΤΟ. ἤγουν ἐμελέτων.

ΕΠΕΚΒΟΗΘΗΣΑΝΤΩΝ ΔΕ. ἤγουν, ἐκδραμόντων εἰς βοήθειαν ἐπὶ τῷ συμβάντι.

¶ νς'. 56. ΚΑΙ Ο ΛΙΜΟΣ ΑΥΤΟΘΙ ΗΝ. ἐν τῇ Χίῳ.

ΤΡΕΠΕΤΑΙ ΕΠΙ ΤΟΙΟΝΔΕ ΕΙΔΟΣ. τύπον, μηχανήν.

ΕΠΕΙΔΗ ΕΩΡΑ ΕΚΕΙΝΟΝ. ἐπειδὴ ἑώρα τὸν Τισσαφέρνην, καὶ εἰ τὰ μέγιστα λαμβάνοι, μηδὲ οὕτω ξυμβησόμενον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΑΙ ΩΣ ΟΥ ΞΥΜΒΑΣΕΙΟΝΤΑ. ἐφιέμενον ξυμβῆναι.

ΜΗ ΙΚΑΝΑ ΔΙΔΟΝΑΙ. τῇ αἰτήσει δηλονότι.

ΩΣΤΕ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. ὥστε τοὺς Ἀθηναίους αἰτίους γενέσθαι τοῦ μὴ συμβῆναι, καίπερ διδόντας τὰ αἰτούμενα.

ΤΑΣ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΑΣ. δηλονότι τῇ Ἰωνίᾳ.

ΕΝΤΑΥΘΑ ΔΗ ΟΥΚΕΤΙ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ξυγχωρούντων ἀκουστέον.

¶ νζ'. 57. ΚΑΙ ΜΗ ΠΑΝΤΑΠΑΣΙΝ ΕΚΠΕΠΟΛΕΜΗΣΘΑΙ. ἤγουν, εἰς τελείαν ἔχθραν ἐλθεῖν τοῖς Πελοποννησίοις.

Η, ΚΕΝΩΘΕΙΣΩΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ. ἀπολιπόντων αὐτὰς τῶν στρατιωτῶν, διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν μισθόν.

¶ νή. 58. ΕΠΗΝ ΑΙ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΝΗΕΣ ΑΦΙΚΩΝΤΑΙ. εἰς τροφὴν δηλονότι τῶν νεῶν, καὶ εἰς ἄλλην δαπάνην.

ΗΝ ΔΕ ΚΑΤΑΛΥΕΙΝ ΒΟΥΛΩΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ. γράφεται, τοῖς Ἀθηναίοις. ἐὰν ἐθέλωσι (φησὶ) πρὸς Ἀθηναίους διαλλάττεσθαι, ἀμφότεροι διαλλαττέσθωσαν.

¶ νθ'. 59. ΑΞΩΝ, ΩΣΠΕΡ ΕΙΡΗΤΟ. ἐν ταῖς σπονδαῖς δηλονότι.

¶ ξ'. 60. ΕΠΙΒΟΥΛΕΥΟΝΤΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΙΝ ΤΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ. λαθραίως ποιοῦντες τὸ ἀποστῆναι τὴν Εὔβοιαν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων.

ΕΠΙ ΓΑΡ ΤΗι ΕΡΕΤΡΙΑι ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΟΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐπικείμενον γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ.

ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΟΙ. ἤγουν, ἐπὶ βοήθειαν καλοῦντες.

¶ ξά. 61. ΠΕΖΗι ΕΦ' ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΝ. ἤγουν, διὰ ξηρᾶς.

ΑΒΥΔΟΝ ΑΠΟΣΤΗΣΩΝ. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

ΕΠΙΒΑΤΗΣ ΞΥΝΕΞΗΛΘΕ. οὐ τριήραρχος, οὐδ' ἄλλην ἀρχὴν ἔχων.

ΗΔΗ ΓΑΡ ΚΑΙ ΟΨΕ ΗΝ. ἤγουν, ἑσπέρας ἤδη καταλαβούσης.

¶ ξγ'. 63. ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΝΑΥΜΑΧΙΑΝ. τὴν γενομένην δηλονότι περὶ τὴν Χίον.

ΕΘΑΡΣΗΣΕΝ. ἤγουν, ἀγαθὰς ἔσχεν ἐλπίδας.

ΚΑΙΠΕΡ ΕΠΑΝΑΣΤΑΝΤΑΣ ΑΥΤΟΥΣ. καίπερ ἐπαναστάντων αὐτοῖς τοῖς ὀλιγαρχικοῖς τῶν δημοκρατούντων ὑπὲρ τοῦ μὴ ὀλιγαρχεῖσθαι.

¶ ξδ'. 64. ΠΡΑΞΟΝΤΑΣ Τ' ΑΚΕΙ. ἤγουν, καταστήσοντας τὰ ἐν Ἀθήναις.

ΚΑΙ ΕΙΡΗΤΟ ΑΥΤΟΙΣ. προσετέτακτο.

ΑΙΣ ΑΝΙΣΧΩΣΙΝ. ἀντὶ τοῦ προσορμίσωνται.

ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΝ ΚΑΘΙΣΤΑΝΑΙ. ἤγουν νομοθετεῖν.

ΚΑΙ ΓΑΡ ΚΑΙ ΦΥΓΗ ΑΥΤΩΝ ΕΞΩ ΗΝ. καὶ γὰρ φυγάδες αὐτῶν ἦσαν παρὰ Πελοποννησίοις, πεφευγότες ὑπὸ Ἀθηναίων.

ΚΑΙ ΑΥΤΗ. ἤγουν, αὐτοὶ οἱ φυγάδες.

ΝΑΥΣ ΤΕ ΚΟΜΙΣΑΙ. εἰς τὴν Λακεδαίμονα δηλονότι.

ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΝ ΓΑΡ ΛΑΒΟΥΣΑΙ ΑΙ ΠΟΛΕΙΣ. εὐβουλότεραι γὰρ γενόμεναι αἱ πόλεις, ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν ἄντικρυς ἐλευθερίαν, τῆς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑπούλου εὐνομίας οὐδὲν φροντίσαντες. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ προτιμήσαντες. Ἄλλως, οὐ προτιμήσαντες, οὐ προτιμοτέραν σχόντες.

¶ ξέ. 65. ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΤΙΝΑΣ ΑΝΕΠΙΤΗΔΕΙΟΥΣ. τῇ ὀλιγαρχίᾳ δηλονότι.

ΛΟΓΟΣ ΤΕ ΕΚ ΤΟΥ ΦΑΝΕΡΟΥ ΠΡΟΕΙΡΓΑΣΤΟ ΑΥΤΟΙΣ. λόγος τε ἐν τῷ φανερῷ (φησὶν) ἐκ παρασκευῆς ἐλέγετο.

¶ ξϛ'. 66. ΕΥΠΡΕΠΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΛΕΙΟΥΣ. πιθανὸν πρὸς τοὺς πολλούς.

ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΟΙ ΛΕΓΟΝΤΕΣ ΕΚ ΤΟΥΤΩΝ ΗΣΑΝ. ἤγουν, οἱ δημηγοροῦντες, ἦσαν ἐκ τῶν καταλυσάντων τὴν δημοκρατίαν.

ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΥ. εὐπροσώπου, ἐσκεμμένου.

ΔΙΚΑΙΩΣΙΣ ΕΓΙΓΝΕΤΟ. ἀντὶ τοῦ κόλασις. ἤ, εἰς δίκην ἀπαγωγὴ, ἤτοι κρίσις.

ΚΕΡΔΟΣ Ο ΜΗ ΠΑΣΧΩΝ ΤΙ ΒΙΑΙΟΝ. ὁ μηδὲν (φησὶ) πάσχων βίαιον, κέρδος ἡγεῖτο τὸ μηδὲν πάσχειν.

ΚΑΙ ΤΟ ΞΥΝΕΣΤΗΚΟΣ ΠΟΛΥ ΠΛΕΟΝ ΗΓΟΥΜΕΝΟΙ. καὶ, τοὺς συνεστηκότας κατὰ τοῦ δήμου πλείονας νομίζοντες εἶναι, ἤπερ ὅσοι ἦσαν, τεταπείνωντο ταῖς γνώμαις.

ΔΙΑ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. καὶ διὰ τὸ μέγεθος (φησὶ) τῆς πόλεως ἠγνόουν τοὺς συνεστῶτας, καὶ οὐκ ἐδύναντο αὐτοὺς ἐξευρεῖν. καὶ διὰ τὸ κρύφα δὲ ἐκείνους πράττειν, οὐκ ἐδύναντο εὑρεῖν αὐτούς.

ΚΑΤΑ ΔΕ ΤΟ ΑΥΤΟ ΤΟΥΤΟ. κατὰ τὸ ἀγνοεῖν (φησὶ) τοὺς ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας, οὐκ ἦν δυνατὸν (τουτέστιν ἀσφαλὲς) ἀγανακτήσαντά τινα τοῖς πραττομένοις ἀπολοφύρασθαι παρὰ τῷ πέλας.

ΑΛΛΗΛΟΙΣ ΓΑΡ ΑΠΑΝΤΕΣ. τὸ μὲν ἀλλήλοις, ἀντὶ τοῦ ἄλλος ἄλλῳ. τὸ δὲ, ὡς μετέχοντα, ἀντὶ τοῦ μετέχοντι.

ΚΑΙ ΤΟ ΑΠΙΣΤΟΝ ΟΥΤΟΙ. καὶ οἱ μὴ δοκοῦντες μὲν ὅλως ὀλιγαρχικοὶ εἶναι, ὄντες δὲ ἐν τῇ συνωμοσίᾳ, μεγάλως ἐποίησαν ἀπιστεῖν αὐτοὺς ἀλλήλοις· ἤ, ἀπιστεῖν αὐτοὺς ἐποίησαν, ὅτι ἐστὶ συνωμοσία.

ΕΣ ΤΗΝ ΤΩΝ ΟΛΙΓΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΝ ΩΦΕΛΗΣΑΝ. ὠφέλησαν, ὥστε ἐν ἀσφαλείᾳ εἶναι, ἀπιστεῖν ὅλως ποιήσαντες τοὺς πολλοὺς ἀλλήλοις. ἐκείνων γὰρ τῶν μὴ ἄν ποτε νομισθέντων ὀλιγαρχίας κοινωνήσειν, μετασχόντων τῆς συνωμοσίας, οὐδεὶς οὐδενὶ ἔτι ἐπίστευεν.

¶ ξζ'. 67. ΕΙΠΟΝ ΓΝΩΜΗΝ. βουλήν.

ΚΑΘ' Ο, ΤΙ ΑΡΙΣΤΑ Η ΠΟΛΙΣ ΟΙΚΗΣΕΤΑΙ. ἤγουν ὠφελιμώτατα.

ΕΠΕΙΤΑ, ΕΠΕΙΔΗ Η ΗΜΕΡΑ ΕΦΗΚΕΝ. ἀντὶ τοῦ, παρῆν ἡ ἡμέρα.

ΕΚ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ. ἤγουν, ἐκ παλαιᾶς καὶ δημοτικῆς καταστάσεως. ἤγουν ἐκ τῆς δημοκρατίας.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΠΡΟΣ ΕΑΥΤΩι ΤΡΕΙΣ. γράφεται καὶ, πρὸς ἑαυτόν.

¶ ξή. 68. ΔΕΙΝΟΤΗΤΟΣ. ῥητορείας.

ΚΑΙ ΕΝ ΔΗΜΩι ΠΛΕΙΣΤΑ. πλεῖστα εἷς ἀνὴρ δυνάμενος ὠφελεῖν ἐν τῷ συμβουλεύειν.

ΥΠΕΡ ΑΥΤΩΝ ΤΟΥΤΩΝ ΑΙΤΙΑΣ. ὑπὲρ τῆς αἰτίας τῆς τούτων. τουτέστι, τῶν κατὰ τὴν ὀλιγαρχίαν, ὡς συγκαταστήσας.

ΕΙΔΟΤΑ ΑΥΤΟΝ. τὸν Ἀλκιβιάδην.

ΦΕΡΕΓΓΥΩΤΑΤΟΣ ΕΦΑΝΗ. ἱκανώτατος.

¶ ξθ'. 69. ΕΝ ΤΑΞΕΙ. παρατάξει.

ΕΙΡΗΤΟ ΗΣΥΧΗι. κρύφα (φησὶν) εἴρητο, παρ' αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις, μηδ' ἐν τῇ εἰθισμένῃ χώρᾳ, ἔνθα ἐφύλαττον, μένειν.

ΕΙ ΤΙ ΠΟΥ ΔΕΟΙ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΝ. ἤγουν, διαχειρίσασθαι τινὰ καὶ ἀναιρεῖν.

ΕΦΕΡΟΝ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ. ἤγουν, τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς.

¶ ό. 70. ΑΠΕΚΛΗΡΩΣΑΝ. ἤγουν, διὰ κλήρου ἀποκατέστησαν.

ΠΟΛΥ ΜΕΤΑΛΛΑΞΑΝΤΕΣ ΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ. ἤγουν, μεταθέντες τὴν πολιτείαν.

ΕΝΕΜΟΝ. ἤγουν, ἐνέμοντο καὶ ἐκαρποῦντο.

¶ οά. 71. ΕΛΠΙΣΑΣ Η ΤΑΡΑΧΘΕΝΤΑΣ. ἤλπισε ῥαδίως κρατήσειν τῶν Ἀθηναίων τοὺς Πελοποννησίους, καὶ ὡς αὐτοὶ βούλονται οἱ Πελοποννήσιοι. ἴσως δὲ, καὶ παραχρῆμα χειρώσεσθαι τὴν πόλιν, ἔνδοθέν τε τεθορυβημένην διὰ στάσιν, καὶ ἔξωθεν, διὰ τοὺς πολεμίους ἐγγὺς προσελθόντας τῇ πόλει τῶν Ἀθηναίων.

¶ οβ'. 72. ΚΑΙΤΟΙ ΟΥ ΠΩΠΟΤΕ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ. τοὺς Ἀθηναίους, διὰ τὸ ἀεὶ πρὸς ὑπερορίους πολεμίους πολέμους εἶναι, καὶ τοὺς πολλοὺς αὐτῶν ἀποδημεῖν, οὐδεπώποτε οὕτως ἐν μεγάλῳ πράγματι γεγενῆσθαι, ὥστε ἀθρόους πεντακισχιλίους συνελθεῖν σκεψομένους περὶ τῶν κοινῶν. δηλοῦται δὲ ἐντεῦθεν, ὅτι οἱ τετρακόσιοι δημοκρατικωτέραν τῆς πρόσθεν ἐπηγγείλαντο ποιήσειν τὴν πολιτείαν, πεντακισχιλίους κοινωνοὺς παραλαβόντες, ὅσοι οὐδεπώποτε πρότερον βουλευσόμενοι συνῆλθον.

ΑΡΞΑΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ, ΜΕΤΑΣΤΗΣΩΣΙ. κακοῦ τῆς ὀλιγαρχίας λέγει. φησὶ δὲ, ὅτι, μὴ ἀφορμὴν καὶ ἀρχὴν λαβοῦσα ἡ ὀλιγαρχία ἀπὸ τῶν ἐν Σάμῳ, καταλύσῃ τοὺς τετρακοσίους.

¶ ογ'. 73. ΚΑΙ ΟΝΤΕΣ ΔΗΜΟΣ. ἤγουν, δημοκρατίαν καταστήσαντες.

ΚΑΙ ΕΜΕΛΛΟΝ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ, ΩΣ ΔΗΜΩι ΟΝΤΙ, ΕΠΙΘΗΣΕΣΘΑΙ. ἔμελλον (φησὶ) τοὺς μὴ συνομόσαντας καταλύσειν.

ΟΥ ΔΙΑ ΔΥΝΑΜΕΩΣ. οὐ φοβούμενοι τὴν δύναμιν, οὐδὲ τὸ ἀξίωμα.

ΤΩι ΔΕ, ΟΠΛΙΤΕΥΟΝΤΙ. ἀντὶ τοῦ, ὁπλιτικοῦ ἄρχοντι.

ΕΣ ΤΟΥΤΟ ΞΥΝΕΜΕΙΝΕΝ. ἤτοι, μέχρι δεῦρο μεμένηκεν. Ἄλλως· ἐν τούτῳ τύχης μεμένηκεν.

ΕΝΑ ΕΚΑΣΤΟΝ ΜΕΤΗιΕΣΑΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐδέοντο ἑκάστου.

ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΛΟΥΣ ΑΝΔΡΑΣ. ἤγουν, τοὺς ἐκ τῆς νεὼς τῆς Παράλου.

ΚΑΙ ΜΗ ΠΑΡΟΥΣΗι ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΟΥΣ. ἀχθομένους ὀλιγαρχίᾳ, καὶ εἰ μὴ εἶναι τυχόν.

ΑΥΤΟΙΣ. τοῖς ἐκ τῆς Σάμου δημοκρατικοῖς.

ΟΙ ΤΩΝ ΣΑΜΙΩΝ ΠΛΕΙΟΝΕΣ. οἱ δημοκρατικοί.

¶ οδ'. 74. ΕΣ ΤΗΝ ΜΕΤΑΣΤΑΣΙΝ. ἤγουν, εἰς τὸ καταλῦσαι τὴν ὀλιγαρχίαν.

ΕΠΙ ΤΟ ΜΕΙΖΟΝ ΠΑΝΤΑ ΔΕΙΝΩΣΑΣ. ἤγουν, εἰς τὰ δεινότατα τῷ λόγῳ ἐπάρας.

ΛΑΒΟΝΤΕΣ ΕΙΡΞΕΙΝ. τὸ εἴρξειν ἀντὶ τοῦ εἶρξαι κεῖται. τὸ δὲ, ἵνα, ἢν μὴ ὑπακούσωσι, τεθνήκωσι, ἤγουν, ἢν μὴ ὑπακούσωσιν οἱ ἐν Σάμῳ, ἀποθάνωσιν αὐτῶν οἱ προσήκοντες.

¶ οέ. 75. ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΟΓΗΣ. τῆς ἀπὸ ὀλιγαρχίας εἰς δημοκρατίαν.

Η ΜΗΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣΕΣΘΑΙ ΤΕ. γράφεται, ἦ μὴν δημοκρατήσεσθαί τε, καὶ ὁμονοήσειν, καὶ τοὺς τετρακοσίους, πολέμιοί τε ἔσεσθαι, καὶ οὐδέν.

¶ ος΄. 76. ΟΙ ΜΕΝ, ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. ἤγουν, οἱ ἐν Σάμῳ τὰς Ἀθήνας.

ΟΙ ΔΕ. οἱ ἐν Ἀθήναις.

Η ΠΟΛΙΣ ΑΥΤΩΝ. ἤγουν αἱ Ἀθῆναι.

ΕΧΟΝΤΩΝ ΓΑΡ ΣΦΩΝ ΤΟ ΠΑΝ ΝΑΥΤΙΚΟΝ. ἤγουν, τὸ ἐνδόσιμον ἔχουσιν ἐκεῖθεν, ἤγουν, ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, αἱ πόλεις.

ΚΑΙ ΕΙ ΕΚΕΙΘΕΝ ΩΡΜΗΝΤΟ. ἤγουν, ἐκ τῆς Σάμου.

ΗΛΘΕ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. γράφεται, διῆλθε τὸ Ἀθηναίων.

ΕΝ ΤΗι ΣΑΜΩι ΠΡΟΣΚΑΘΗΜΕΝΟΥΣ. ἐγένετο (φησὶ) παραίνεσις, ὅτι δεῖ αὐτοὺς, ἐν Σάμῳ προσκαθημένους, πρότερον κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν Πειραιᾶ ἔσπλου· καὶ ὅτι νῦν, εἰ μὴ βούλονται ἀποδοῦναι τὴν δημοκρατίαν αὐτοῖς οἱ τετρακόσιοι, ἐν τούτῳ δυνάμεως αὐτοὶ καθεστᾶσιν, ὥστε τοὺς τὴν πόλιν κατέχοντας εἴργειν δύνασθαι τῆς θαλάττης αὐτοὶ μᾶλλον, ἤπερ ὑπ᾽ ἐκείνων εἴργεσθαι.

ΚΙ ΝΥΝ ΕΣ ΤΟΣΟΥΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΣΟΝΤΑΙ. οἱ ἐν Ἀθήναις δηλονότι.

ΠΡΟΣΑΝΑΓΚΑΖΕΙΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ σώζειν.

ΩΣΤΕ ΟΥΔΕ ΤΟΥΤΟΥΣ. τοῦτο δυνάμει τοιοῦτον ἐστίν· οὐ χρὴ τούτους, οἵτινες ἂν τι παρ᾽ αὐτοῖς χρηστὸν βουλεύσωνται, χείρους ἐκείνους νομίζειν.

¶ οή. 78. ΔΙΕΒΟΩΝ. ἤγουν, διάτορον ἐβόων.

ΤΟΥ ΜΕΝ ΟΥΚ ΕΘΕΛΟΝΤΟΣ. τοῦ Ἀστυόχου.

ΟΥΔΕΠΩ ΕΝ ΤΩι ΑΥΤΩι ΕΙΣΙΝ. ἤγουν, οὐχ ὁμονοοῦσι.

ΔΙΑΤΡΙΒΗΝΑΙ. διαφθαρῆναι.

ΚΑΚΟΙ ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ. ἤγουν, εἰς κακοπάθειαν ἐμβάλλει.

¶ οθ΄. 79. ΑΠΟ ΞΥΝΟΔΟΥ. ἤγουν, ἀπὸ ὁμονοίας.

¶ π΄. 80. ΚΑΚΩΣ ΔΙΔΟΝΤΟΣ. σὺν κακώσει.

ΚΑΙ ΑΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ. ὑπερβατόν. τὸ δὲ ἑξῆς, οὕτω· καὶ αἱ μὲν πλείους Δήλου λαβόμεναι μετὰ Κλεάρχου, καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον· αἱ δὲ μετὰ Ἑλίξου τοῦ Μεγαρέως στρατηγοῦ δέκα εἰς τὸν Ἑλλήσποντον διασωθεῖσαι, Βυζάντιον ἀφιστᾶσι.

ΧΕΙΜΑΣΘΕΙΣΑΙ. ἤγουν, ταραχθεῖσαι ὑπὸ χειμῶνος.

¶ πά. 81. ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ ΑΠ᾽ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. ἤτοι, ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ οὐκ ἄλλως, ἢ ἐν μιᾷ ἐκκλησίᾳ.

ΤΗΝ ΤΕ ΙΔΙΑΝ ΞΥΜΦΟΡΑΝ ΤΗΣ ΦΥΓΗΣ ΕΠΗιΤΙΑΣΕΝ. ἤγουν, ἐπῃτιάσατο τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῆς ἰδίας ξυμφορᾶς τῆς κατὰ τὴν φυγήν.

ΑΝΩΛΟΦΥΡΑΤΟ. ἤγουν, τὰ ἑαυτοῦ πάθη μετὰ ὀλοφυρμοῦ διηγήσατο.

ΚΑΙ ΟΙ ΕΝ ΤΗι ΣΑΜΩι. ἤγουν, οἱ Πελοποννήσιοι.

ΔΙΑΒΑΛΛΟΙΝΤΟ. ὑβρίζοιντο.

ΕΠΙΚΟΜΠΩΝ. ἤγουν, κομπωδῶς λέγων.

Η ΜΗΝ, ΕΩΣ ΑΝ ΤΙ ΤΩΝ ΕΑΥΤΟΥ. Τισσαφέρνους δηλαδή.

ΕΩΣ ΑΝ ΤΙ ΤΩΝ ΕΑΥΤΟΥ ΛΕΙΠΗΤΑΙ. μέχρις ἂν ἐξαρκῇ τὰ Τισσαφέρνους.

ΗΝ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ ΠΙΣΤΕΥΗι. ὁ Τισσαφέρνης δηλονότι, πιστοὺς κρίνῃ τοὺς Ἀθηναίους.

ΕΞΑΡΓΥΡΙΣΑΙ. ἤγουν ἀργυρίου πωλῆσαι.

ΕΙ ΑΥΤΟΣ ΚΑΤΕΛΘΩΝ. ἤγουν, ἀνασωθεὶς Ἀλκιβιάδης ὀπίσω, ἀνάδοχος γένοιτο.

¶ πβ΄. 82. ΜΕΤ᾽ ΕΚΕΙΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥΣΘΑΙ. τοῦ Τισσαφέρνους.

¶ πγ΄. 83. ΕΤΙ ΔΙΕΒΕΒΛΗΝΤΟ. ἤγουν, εἰς διαβολὴν καὶ λοιδορίαν τὴν κατὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐκινήθησαν, ἐν διαβολῇ εἶχον.

ΞΥΝΗΝΕΧΘΗ ΓΑΡ ΑΥΤΟΙΣ. τῶν Ἀθηναίων ἐπιπλευσάντων τῇ Μιλήτῳ, καὶ βουλομένων διαναυμαχεῖν τοῖς Πελοποννησίοις, τῶν δὲ Πελοποννησίων οὐκ ἀντιταχθέντων αὐτοῖς, ἀλλ᾽ ἀποδειλιασάντων, ὁ Τισσαφέρνης, καταφρονήσας αὐτῶν, πολὺ ὀκνηρότερον, ἤπερ πρότερον, παρεῖχεν αὐτοῖς τὸν μισθόν. τοῖς οὖν Πελοποννησίοις, καὶ πρότερον μισοῦσιν αὐτὸν ὡς φθείροντα τὰ πράγματα, συνέβη τότε, διὰ τὸ μὴ προθύμως μισθοδοτεῖν, ἐπιτεῖναι τὸ εἰς αὐτὸν μῖσος.

ΚΑΙ ΤΙΝΕΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΛΟΓΟΥ ΑΝΘΡΩΠΩΝ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀνελογίζοντο, οὐ μόνοι στρατιῶται· ἀνελογίζοντο δὲ τὰ ἐπιφερόμενα.

Η ΑΠΑΛΛΑΞΕΤΑΙ ΟΘΕΝ. ἤγουν, ἀποστήσεται εἰς τόπον ὅθεν.

ΕΠΙΦΕΡΟΝΤΑ ΟΡΓΑΣ. τὸ ἐπιφέρειν ὀργὴν ἐπὶ τοῦ χαρίζεσθαι καὶ συγχωρεῖν ἔταττον οἱ ἀρχαῖοι. μάρτυς Κρατῖνος ἐν Χείρωνι, λέγων, τὴν μουσικὴν ἀκορέστους ἐπιφέρειν ὀργὰς βροτοῖς σώφροσι.

¶ πδ΄. 84. ΚΑΙ ΤΩι ΓΕ ΔΩΡΙΕΙ. τῷ Ἑρμοκράτει.

ΚΑΙ ΕΠΑΝΗιΡΑΤΟ ΤΗΝ ΒΑΚΤΗΡΙΑΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐπανετείνατο πλήξων.

ΕΓΚΡΑΓΟΝΤΕΣ. ἤγουν, μετὰ μεγάλης βοῆς ἀπειλήσαντες.

¶ πέ. 85. ΚΑΤΑ ΔΗ ΤΟΙΑΥΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΑΝ ΟΝΤΩΝ ΑΥΤΟΙΣ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ. τῶν Πελοποννησίων (φησὶν) ἐν τοιαύτῃ διαφορᾷ πρός τε Τισσαφέρνην καὶ Ἀστύοχον καθεστώτων.

ΔΙΓΛΩΣΣΟΝ. ἤγουν καὶ τὴν βάρβαρον καὶ τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν ἐπιστάμενον.

¶ πς΄. 86. ΑΝΤΕΧΕΙΝ. ἤγουν ἀνθίστασθαι.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΩΝ ΠΕΜΠΤΟΥΣ ΠΡΕΣΒΕΙΣ. ἄγοντες πρέσβεις, οἵτινες ἀπὸ τῶν τετρακοσίων ἀπεστάλησαν εἰς Λακεδαίμονα. γράφεται, πέμπουσι πρέσβεις.

¶ πζ΄. 87. ΑΤΤΙΚΙΖΟΝΤΙ. ἤγουν, τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντι.

ΠΟΛΛΑΧΗ ΕΙΚΑΖΕΤΑΙ. ἤγουν, κατὰ πολλοὺς τρόπους ἐν στοχασμῷ κεῖται.

ΟΙ ΜΕΝ ΓΑΡ, ΙΝΑ ΔΙΑΤΡΙΒΗι. λέγουσι δηλονότι.

ΕΚΧΡΗΜΑΤΙΣΑΙΤΟ. ἀντὶ τοῦ, πράξαιτο ἀργύριον, χρήματα λάβοι.

ΕΚΕΙΣΕ. ἤγουν, ἐς τὴν Ἄσπενδον.

ΚΑΙ ΔΙΕΜΕΛΛΕΝ. ἤγουν ἐβράδυνεν.

ΑΝΤΙΠΑΛΩΣ ΜΑΛΛΟΝ. ἤγουν ἰσοπάλως.

Ο ΔΕ ΧΑΡΙΝ ΑΝ ΔΗΠΟΥ ΕΝ ΤΟΥΤΩι ΜΕΙΖΩ ΕΤΙ ΕΣΧΕΝ. ἤτοι, χάριν μείζονα παρέσχεν ἂν βασιλεύς. ἢ, χάριτος μείζονος ἠξιώθη.

¶ πή. 88. ΔΙ' ΑΥΤΟ ΑΝΑΓΚΑΖΟΙΤΟ ΠΡΟΣΧΩΡΕΙΝ. ἀναγκάζοιτο ὁ Τισσαφέρνης διὰ τὸ ὑποπτεύεσθαι ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων.

¶ πθ'. 89. ΤΟ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑ ΔΙΑΛΛΑΞΕΙΝ. τὸ ἐν τῇ Σάμῳ δηλονότι.

ΑΛΛΑ ΤΟΥΣ ΠΕΝΤΑΚΙΣΧΙΛΙΟΥΣ. οὐκ ἀντίκειταί τινι τὸ ἀλλὰ, ὡς λέγομεν, τὸ οὐ τόδε· ἔστι δὲ παρακελευστικὸν, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ· Ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα. ἡ δὲ διάνοια, οἱ περὶ τὸν Θηραμένην ἄρχοντες τότε τῆς ὀλιγαρχίας, καὶ μετασχόντες αὐτῆς ἐν πρώτοις, ὀρεγόμενοι δὲ δημοκρατίαν, ἔλεγον, οὐχ, ὅτι ἀπαλλακτικῶς ἔχουσι τῆς ὀλιγαρχίας, (ὅπερ ἦν ἀληθὲς) ἀλλ', ὅτι φοβοῦνται τοὺς ἐν Σάμῳ, καὶ Ἀλκιβιάδην, καὶ τοὺς ἀπιόντας εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις, μή τι οὗτοι κακὸν ἐργάζωνται τὴν πόλιν, ὀλιγαρχίας γενομένης. ἤδη οὖν ἠξίουν τοὺς πεντακισχιλίους καθιστάναι.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ. ἤγουν δημοκρατικόν.

ΑΥΘΗΜΕΡΟΝ. ἤγουν, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.

ΕΚ ΔΕ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΑΙΡΕΣΕΩΣ ΓΙΓΝΟΜΕΝΗΣ. ἀντὶ τοῦ, ἐν δημοκρατίᾳ δὲ ἄρχοντός τινος αἱρεθέντος, ἢ πρωτεύοντός τινος, ῥᾳδίως φέρουσιν οἱ μὴ τυχόντες τῶν ὁμοίων· οὐ γὰρ ὁμοίου ἀνδρὸς νομίζουσιν, ἀλλὰ κρείσσονος, ἐλασσοῦσθαι.

¶ ϛ'. 90. ΤΩι ΤΟΙΟΥΤΩι ΕΙΔΕΙ. τῷ τῆς δημοκρατίας δηλονότι. ἤγουν καταστάσει.

ΑΝΗΡ ΕΝ ΤΟΙΣ ΜΑΛΙΣΤΑ. τοῖς ἰσχυροτάτοις.

ΚΑΙ ΤΑ ΑΥΤΟΥ, ΚΑΙ ΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ. ἤγουν ἐν Ἀθήναις.

ΟΣΤΙΣ ΚΑΙ ΟΠΩΣΟΥΝ ΑΝΕΚΤΟΣ. ὅστις τρόπος. τοῦτ' ἔστιν, ᾡτινιοῦν ἀνεκτῷ τρόπῳ.

ΗΝ ΔΕ ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ Η ΓΝΩΜΗ. ἤγουν, ὁ σκοπὸς τῆς ἀνοικοδομίας τοῦ τείχους.

ΩΣΤΕ ΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΥΣ. ὥστε τοὺς αὐτόθι φυλάττοντας τοῦ ἐπίπλου κρατεῖν.

ΚΑΙ ΕΓΓΥΤΑΤΑ ΤΟΥΤΟΥ. τοῦ ἀνοικοδομημένου δηλονότι.

ΤΟΝ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΤΕ. τὸν ἐν τῇ πόλει.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΠΙΠΛΕΟΝΤΑ. τὸν ἔξωθεν ἐρχόμενον.

ΕΞΑΙΡΕΙΣΘΑΙ. ἐκβάλλειν.

¶ ϛά. 91. Ο ΘΗΡΑΜΕΝΗΣ ΔΙΕΘΡΟΕΙ. θροῦν ἐποίει διὰ τῆς βοῆς. ἤγουν, ἐφήμιζεν.

ΟΥΔΕΝ ΠΡΑΞΑΝΤΕΣ ΑΝΕΧΩΡΗΣΑΝ ΤΟΙΣ ΞΥΜΠΑΣΙ ΞΥΜΒΑΤΙΚΟΝ. οὐκ ἴσχυσαν γὰρ πᾶσι Λακεδαιμονίοις συμβῆναι, ἀλλὰ τισὶν αὐτῶν.

ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ. ἐφελκομένων.

ΟΡΜΟΥΣΑΙ ΗΔΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ καθ' ὑπερβατὸν τοῦτο συντακτέον τῷ, δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες.

ΚΑΙ ΕΙ ΜΗ ΤΙΣ ΗΔΗ ΦΥΛΑΞΕΤΑΙ. ἤγουν, φυλακὴν ἕξει.

ΗΝ ΔΕ ΤΙ ΚΑΙ ΤΟΙΟΥΤΟΝ. ἦν δὲ καὶ τῷ ὄντι ἀληθὲς τὸ φοβεῖσθαι τοὺς περὶ Θηραμένην, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἔχοντας τὴν ὀλιγαρχίαν. ἐφοβοῦντο γὰρ, μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἕλωσι τὸ τεῖχος· καὶ οὐ μόνον ψευδῶς τοῦτο ἐλέγετο, καὶ διεβάλλετο. οἱ γὰρ ὀλιγαρχικοὶ μάλιστα μὲν ἐβούλοντο, εἰς ὀλιγαρχίαν ὄντες, ἄρχειν καὶ τῶν συμμάχων· εἰ δὲ τοῦτο μὴ δύναιντο, αὐτονομεῖσθαί γε ἐν ὀλιγαρχίᾳ, ἔχοντες τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς· εἰ δὲ καὶ τούτου διαμάρτοιεν, μὴ ὑπό γε δημοκρατίας αὖθις γενομένης αὐτοὶ διαφθαρῆναι. δῆμον γὰρ νῦν τὴν δημοκρατίαν λέγει.

ΑΥΤΟΝΟΜΕΙΣΘΑΙ. τοῖς ἰδίοις νόμοις χρῆσθαι.

¶ ϛβ'. 92. Ο ΔΕ ΞΥΝΕΡΓΟΣ. συναίτιος.

ΑΠ' ΑΥΤΟΥ. ἤγουν, μετὰ τὸν φόνον τοῦ Φρυνίχου.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΩΘΕΝ. τῶν τετρακοσίων δηλονότι.

ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΑΥΤΟΥ ΦΥΛΑΚΗΝ ΕΧΩΝ. ἤγουν, τοὺς ἑαυτοῦ φύλακας.

ΠΛΗΝ ΟΣΟΙΣ ΜΗ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙΣ. πλὴν ὅσοι μὴ ἐβούλοντο, δηλαδὴ ὀλιγαρχεῖσθαι.

ΕΚΠΛΗΤΙΚΟΣ. ἤγουν, ἔκπληξιν ποιῶν τοῖς ἀκούουσιν.

ΟΣΟΝ ΑΠΟ ΒΟΗΣ. ἤγουν, ἀπὸ βοῆς, καὶ οὐκ ἀμαθῶς.

ΤΩι ΠΛΗΘΕΙ ΕΧΑΛΕΠΑΙΝΟΝ. τῷ δημοτικῷ δηλονότι. γράφεται, τῷ ἀληθεῖ ἐχαλέπαινον.

ΟΜΟΣΕ ΤΕ ΕΧΩΡΟΥΝ ΟΙ ΠΛΕΙΣΤΟΙ ΤΩι ΕΡΓΩι. ἤγουν, ἐβούλοντο συμπλακῆναι τῇ πράξει.

ΙΕΝΑΙ ΕΠΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ. ἤγουν, ἐπὶ τὸ κατασκάπτειν τὸ τεῖχος.

ΕΠΕΚΡΥΠΤΟΝΤΟ ΓΑΡ ΟΜΩΣ ΕΤΙ ΤΩΝ ΠΕΝΤΑΚΙΣΧΙΛΙΩΝ. ὅσοις ἦν βουλομένοις δημοκρατεῖσθαι τὴν πόλιν, οὗτοι δὴ μόνως προσηγόρευον τὴν κατάστασιν, ἣν ἐβούλοντο γενέσθαι, φοβούμενοι τὸ ὄνομα, ἀλλ' ὑπαλλάττοντες, πεντακισχιλίους ἐκάλουν.

ΜΗ ΑΝΤΙΚΡΥΣ ΔΗΜΟΝ. καθ' ὑπερβατὸν, ὅστις βούλεται τὸν δῆμον ἄρχειν, μὴ ἄντικρυς ὀνομάζειν. ἔνιοι δὲ οὕτως ἐδέξαντο· ὅστις αὐτῶν ἐβούλετο ἄρχειν, οὐ δημοκρατίας κατάστασιν ὠνόμαζεν, ἀλλὰ πεντακισχιλίους, ὡς καὶ αὐτὸς μεθέξων αὐτῆς.

ΦΟΒΟΥΜΕΝΟΙ, ΜΗ ΤΩι ΟΝΤΙ ΩΣΙ. φοβούμενοι δηλαδὴ, μή τις, εἰπὼν, ὅτι ὀρέγεται δημοκρατίας, πρός τινα, ὅς ἐστι τῶν πεντακισχιλίων, ἀγνοῶν, ὅτι ἐστὶν εἷς ἐκείνων, ἐν κινδύνῳ γένηται.

ΤΟ Δ' ΑΥ ΑΦΑΝΕΣ, ΦΟΒΟΝ ΕΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ ΠΑΡΕΞΕΙΝ. ἀδήλου δὲ (φησὶν) ὄντος, ὅτι εἰσὶ πεντακισχίλιοι, φόβον παρασκευάσειν τοῦτο καὶ ὑποψίαν τοῖς Ἀθηναίοις πρὸς ἀλλήλους. ἕκαστος γὰρ τὸν πέλας ᾤετο τῶν πεντακισχιλίων εἶναι.

¶ ϛγ'. 93. ΚΑΙ ΘΕΜΕΝΟΙ ΤΑ ΟΠΛΑ. ὁπλισθέντες.

ΚΑΙ ΕΘΕΝΤΟ ΑΥΤΟΥ. ἤγουν ἀπέθεντο.

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΕΧΕΙΝ. καὶ τοὺς ἄλλους ἡσυχάζοντας παρακατέχειν εἰς τοὺς πολεμίους.

ΕΝ ΜΕΡΕΙ. ἤγουν, καὶ παρὰ μέρος τῶν πεντακισχιλίων.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ. ἤγουν, περὶ τῆς πάσης πολιτείας.

ΞΥΝΕΧΩΡΗΣΑΝ ΤΕ. ἤγουν συνέδραμον, ὡμονόησαν.

¶ ϛδ'. 94. ΑΠΟ ΞΥΓΚΕΙΜΕΝΟΥ ΛΟΓΟΥ. ἤτοι προδοσίας.

ΔΙ' ΕΛΠΙΔΟΣ. ἀγόμενον δηλονότι.

ΤΑΥΤΗι ΑΝΕΧΕΙΝ. ἤγουν ἀπέχειν.

Η ΑΠΟ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΝ. περιαιρετέον τὸν ἢ σύνδεσμον.

¶ ϛέ. 95. ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΟΥΣΑΙ. ἤγουν περικυκλώσασαι.

ΚΑΙ ΑΞΥΓΚΡΟΤΗΤΟΙΣ. ἤγουν, ἑτοίμοις ναυσίν.

ΑΠΟΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΗΣ. οὐκ εἰσαγομένων δηλονότι κατὰ θάλασσαν τῶν ἐπιτηδείων.

ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΜΕΤΡΟΝ ΕΞΗΚΟΝΤΑ. ἤτοι, οἱ ἑξήκοντα στάδιοι πάντες θαλαττά εἰσιν.

ΕΠΙΣΙΤΙΖΟΜΕΝΟΙ. ἀντὶ τοῦ λαμβάνοντες.

ΑΠΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΕΤΡΙΕΩΝ. ἀντὶ τοῦ, ἀπὸ γνώμης καὶ παρασκευῆς.

ΟΠΩΣ ΣΧΟΛΗι ΠΛΗΡΟΥΜΕΝΩΝ. ἤγουν, βραδέως πληρουμένων τῶν νεῶν.

ΠΕΡΙΓΙΓΝΟΝΤΑΙ. περισώζονται.

¶ ϛϛ'. 96. ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΕΥΒΟΙΑΝ ΓΕΓΕΝΗΜΕΝΑ. ἤγουν, τὸ μήνυμα τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ γενομένων.

ΚΑΙ ΔΙ' ΕΓΓΥΤΑΤΟΥ ΕΘΟΡΥΒΕΙ. ἤγουν, ἐγγυτάτω ὄντων τῶν πολεμίων.

ΚΑΙ ΔΙΕΣΤΗΣΑΝ ΑΝ. ἤγουν, εἰς στάσιν ἐνέβαλον.

ΚΑΙ ΕΝ ΤΟΥΤΩι ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΣ ΤΕ ΑΝ ΗΝ ΑΥΤΟΙΣ. λείπει, ὑπὸ Λακεδαιμονίοις.

ΑΛΛΩΣ ΤΕ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΗι ΑΡΧΗι. ἄλλως τε καὶ ἠπειρῶται ὄντες πρὸς θαλαττοκρατοῦντας.

¶ ϛζ'. 97. ΤΟΥΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΑΝΗΝΕΓΚΕ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ. ἀντὶ τοῦ, ἀνενεγκεῖν ἐποίησεν.

¶ ϛή. 98. ΕΠΟΛΙΟΡΚΟΥΝ Δ' ΑΥΤΟ. ἐπολιόρκουν οἱ Κορίνθιοι, παραλαβόντες τοὺς Βοιωτοὺς ἄνευ τῶν ἄλλων συμμάχων, δι' ἰδίαν τινὰ συμφοράν. συμφορὰ δὲ τοῖς Κορινθίοις ἐγένετο περὶ τὴν Οἰνόην, διαφθαρέντων ἀνδρῶν αὐτοῖς ὑπὸ Ἀθηναίων ἐκ τῆς Οἰνόης ἐξελθόντων. ἀνεχώρουν δὲ ἐκ Δεκελείας πεφορηκότες οἱ Κορίνθιοι. τοῖς οὖν τιμωροῖς αὐτῶν πολιορκοῦσι τὴν Δεκέλειαν κοινολογησάμενος ὁ Ἀρίσταρχος προδίδωσι τὴν Οἰνόην.

¶ ϛθ'. 99. ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΙΣΣΑΦΕΡΝΟΥΣ. τῶν κελευσθέντων δηλαδὴ ὑπὸ Τισσαφέρνους, ὅτε αὐτὸς εἰς Ἄσπενδον ἀπῄει, τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς ἀποστῆσαι τῶν Ἀθηναίων.

ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΑΥΤΟΥ ΑΡΧΗΣ. τὰς ἐν τῇ ἑαυτοῦ δηλονότι ἀρχῇ, ὅσαι ἔτι ἦσαν ὑπὸ Ἀθηναίοις, πρόθυμος ἦν ὁ Φαρνάβαζος ἀποστῆσαι αὐτῶν, ὥσπερ καὶ ὁ Τισσαφέρνης τὰς ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ. ἤλπιζε γὰρ ὁ Φαρνάβαζος, τούτου γενομένου, πλέον τι σχήσειν αὐτός.

ΚΑΤΕΔΡΑΜΟΝ. ἤγουν ἐληΐσαντο.

¶ ρ.' 100. ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΑΣ. ἤγουν μαθών.

ΩΣ, ΗΝ ΠΛΕΙΩΝ ΧΡΟΝΟΣ ΓΙΓΝΗΤΑΙ. ἤγουν, τῆς ἐν τῇ Χίῳ διατριβῆς τοῦ Μινδάρου.

ΑΦ' ΩΝ ΤΩι ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΙ ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΟΝΤΟ. ἀφ' ὧν δηλαδὴ νεῶν τοὺς στρατιώτας παραλαβόντες παρεσκευάζοντο.

¶ ρά. 101. ΧΙΑΣ. ἀρχαῖα νομίσματα ἐπιχώρια.

¶ ρβ'. 102. ΕΚΠΛΕΥΣΑΙ ΕΣ ΤΗΝ ΕΥΡΥΧΩΡΙΑΝ. ἀντὶ τοῦ, ἐκπλεύσαντες διαφυγεῖν.

ΑΝΑΚΩΣ ΕΞΟΥΣΙΝ, ΗΝ ΕΚΠΛΕΩΣΙ. τὸ μὲν ἀνακῶς ἀντὶ τοῦ προνοητικῶς καὶ φυλακτικῶς· ὁ δὲ νοῦς, οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἑκκαίδεκα ναυσὶν ἔλαθον τοὺς ἐν Ἀβύδῳ Πελοποννησίους παραφυλάττοντας, καίτοι προειρημένου τοῖς ἐν τῇ Ἀβύδῳ ὑπὸ τοῦ φιλίου ἐπίπλου (τουτέστιν, ὑπὸ τοῦ στόλου τοῦ μετὰ Μινδάρου,) ὅπως παραφυλάττωσι τοὺς Ἀθηναίους, ὑπὲρ τοῦ μὴ λαθεῖν αὐτοὺς ἐκπλεύσαντας.

¶ ρδ'. 104. ΕΠΕΙΓΟΜΕΝΩΝ ΔΕ ΤΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ. ἀντὶ τοῦ, ἠπείγοντο οἱ Πελοποννήσιοι πρότερον συμμῖξαι.

ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΞΥΜΜΙΞΑΙ. ἤγουν, συμπεσεῖν, συῤῥάξαι.

ΥΠΕΡΕΒΕΒΛΗΚΕΙ. ὑπερέδραμε.

¶ ρέ. 105. ΤΩι ΕΡΓΩι ΠΟΛΥ ΠΕΡΙΣΧΟΝΤΕΣ. ἤγουν περιγενόμενοι, κρείττονες γενόμενοι.

ΤΩΝ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΩΝ. ἤγουν, τῶν ἐπιπλεουσῶν νεῶν.

ΑΤΑΚΤΟΤΕΡΟΙ ΓΕΝΕΣΘΑΙ. ἤγουν, μὴ ἐπὶ τάξει προϊέμενοι.

ΤΑΣ ΕΠΙ ΣΦΙΣΙ ΝΑΥΣ ΕΠΕΧΟΥΣΑΣ. ἤγουν ἐφεδρευούσας.

ΥΠΟΛΑΒΟΝΤΕΣ ΠΕΠΛΑΝΗΜΕΝΑΣ. ἤγουν δεξάμενοι.

¶ ρϛ'. 106. ΠΡΟΣΑΓΑΓΟΜΕΝΟΙ. ἤγουν ἰδιωσάμενοι.

¶ ρζ'. 107. ΠΡΟΣΗΓΑΓΟΝΤΟ ΠΑΛΙΝ. ἤγουν ἐδουλώσαντο.

ΑΠΕΠΕΜΨΑΝ. οἱ Πελοποννήσιοι δηλονότι.

¶ ρή. 108. ΠΟΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΕΞΕΠΡΑΞΕΝ. ἀπῄτησεν.

ΑΝΑΖΕΥΞΑΣ ΗΛΑΥΝΕΝ. ἤγουν ἐπαναστρέψας.

ΠΑΡΑΚΟΜΙΣΑΜΕΝΟΙ ΕΚ ΤΗΣ ΑΒΥΔΟΥ. ἤγουν, λεληθότως καὶ ἔξω τῆς προκειμένης ὁδοῦ ἀγαγόντες. Δῆλον δὲ τοῦτο διὰ τοῦ εἰρηκέναι, ὅτι διὰ τοῦ ὄρους, δηλονότι δι' ὁδοῦ ἀτρίπτου καὶ ἀσυνήθους.

ΚΑΤΗΚΟΝΤΙΣΕΝ. ἤγουν, διέσφαξε δι' ἀκοντίων.

¶ ρθ'. 109. ΔΙΑΒΕΒΛΗΣΘΑΙ ΤΕ. ὑβρισθῆναι.

ΚΑΙ ΤΑΣ ΔΙΑΒΟΛΑΣ. λείπει τὸ ἀπώσηται.

ΤΕΛΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΞΥΝΟΠΤΙΚΩΝ ΕΙΣ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΝ.

COMMENTARII CRITICI

IN

THUCYDIDIS

OCTO LIBROS

A

TRAUGOTT FREDER. BENEDICT

CONSCRIPTI.

LECTORI DOCTO ET ÆQUO

S. P. D.

TRAUGOTT FREDERICUS BENEDICT.

Multa quidem nostra ætate ad Thucydidem ornandum et explicandum suscipiebantur, sed magis præparata atque collecta, quæ ad hujus præstantissimi scriptoris emendationem prosint, quam ad libros ipsius ab innumeris mendis purgandos adhibita esse, non facile quisquam infitiabitur. Eximia quidem fuit Henr. Stephani, Hudsoni, Wassii et Dukeri opera, in edendo Thucydide posita. Illi tamen viri longe doctissimi, quamvis optime intelligerent, quibus instructi præsidiis interpretes ad Thucydidis emendationem accedere debeant, multorum codicum atque scriptorum antiquorum collatione potius, quid mutandum sit in variis locis, indicabant, quam contextam Thucydidis orationem, ejiciendis lectionibus falsis, vere emendabant. Viri deinde non minori eruditionis copia atque judicii acumine insignes, Gottleberus, Baverus atque Beckius, ad edenda hujus historicorum principis scripta manum admoverunt, ad quos etiam Gailius doctissimus, qui Parisiensem ornat Academiam, accessit, lectionum varietate ex tredecim codicibus editioni suæ Parisiensi adjuncta. Sed ne conjuncta quidem tanti nominis virorum industria, quæ ad Thucydidem et ornandum et emendandum ab iis conferri poterant, varia de causa præstitit. Gottleberus quidem, cum adhuc Scholæ Annæmontanæ præesset, de Thucydide edendo jam agitabat consilium. Sed nimia in aliis negotiis occupatio eum multis annis retinuit ab hoc consilio plane exsequendo, ut præter notas doctissimas ad duo primos Thucydidis libros conscriptas paucula tantum post mortem præmaturam relinqueret, quæ Thucydidi ornando inservirent. Jam Baverus, repetita Thucydidis lectione præparatus, in Gottleberi locum successit,

ut ab eo inchoatam scriptoris Græci editionem absolveret. Omnes etiam animo grato fatebuntur, plurimum contulisse subtilissimas Baveri notas ad locorum difficilium, quæ non pauca in Thucydide occurrunt, interpretationem. Sed variarum tamen lectionum copiam, quæ ad locorum multorum emendationem invitant Thucydidis lectores, tam parum in notis suis respexit, ut fere ubique locorum vulgatam verborum lectionem, quæ jam in Dukeri editione est recepta, retineret. Cum vero ne Baverus quidem opus inceptum absolveret et eidem quoque immortuus esset, Beckius, vir illustris, qui, si quis alius, et amplissima eruditione et ingenii acumine ad Thucydidem et explicandum et emendandum aptissimus celebratur, in auxilium vocatus est, ut tandem operi, quod tot annis adhuc imperfectum manserat, finem imponeret. Enimvero jure queritur vir doctissimus, sibi, cum Baveri editio propemodum jam absoluta esset, mutare omnem editionis descriptionem et naturam, in qua multa displicerent, non licuisse. Quare tantum in Addendis, quæ ab illis editoribus omissa erant, et ad Thucydidis interpretationem et emendationem ei necessaria videbantur, proposuit, et ea ratione egregie quidem auxit vir celeberrimus Thucydidis interpretum subsidia, sed quo minus ipsam verborum emendationem susciperet, arctis illius editionis a duobus jam interpretibus inchoatæ, continuatæ et fere finitæ limitibus est impeditus. Gailii tandem, viri doctissimi, nova innotuit editio, quæ magna lectionum præstantissimarum, ex multis codicibus collectarum, farragine commendatur. Nemo igitur animo tam ingrato utetur, ut Gailium eximiis iisque immortalibus inter Thucydidis editores meritis splendere neget. Sed duo tamen de elegantissima Gailii editione admonere mihi liceat. Primum quidem non intelligo, quidnam religioni fuerit doctissimo Thucydidis interpreti, ne tot lectionum variarum probabilitatem ad emendandam adhiberet contextam Thucydidis orationem, sed locis fere omnibus vulgatam verborum lectionem retineret. Deinde dubitatio quædam in animo meo suborta est, an codices eximia Gailii cura collati tam adcurate ubique locorum inspecti sint atque excerpti, ut repetita eorum comparatio esse supervacanea videatur. Non solum enim multis locis desunt variæ codicum Parisiensium lectiones, si inprimis posteriores Thucydidis libros respicimus, quibus alii codices tamen varias lectiones easque memoratu dignissimas attulerunt: sed Regii etiam codicis

variæ lectiones, quem Gailius litera: G indicavit et in quo conferendo Dukerum quidem negligentiæ accusat, sæpe a Dukero studiose sunt adlatæ, quamquam ibidem Gailius doctissimus illas plane omisit. Præterea etiam sedula adhuc disquisitione de vario horum librorum pretio opus est, quia certe vario temporis intervallo et a variis scribis descripti sunt hi codd. Parisienses atque forte etiam olim jam nonnulli ab Henr. Stephano aliisque inspiciebantur.

Cum igitur a recentissimis hujus scriptoris editoribus tam multa egregie præparata sint ad Thucydidem ornandum et emendandum necessaria, quibus et Dukerus et alii priorum Thucydidis interpretum carebant, operæ pretium facturus esse mihi videbar, si illis adjutus subsidiis vulgatam verborum scripturam in octo Thucydidis libris adhuc conspicuam denuo examinarem et meam simul qualemcunque sententiam de iis, quæ codicum auctoritate potissimum atque alia etiam de causa esse mutanda et emendanda censebam, adjicerem. Triplicem igitur editionem, Amstelædamensem Dukeri, Lipsiensem Beckii, et Parisiensem Gailii, ad varias lectiones in octo Thucydidis libris obvias adcuratius inquirendas adhibui, neque ullum horum librorum locum sciens prætermisi, in quo memoratu dignæ codicum lectiones mutationem vulgatæ lectionis atque ejus emendationem suadere videbantur. Ipsos etiam codices, quorum consensu sive admittendæ sive rejiciendæ essent variæ lectiones, eorumque numerum laudavi in his commentariis, ut magis confirmarem lectoribus sententiæ meæ veritatem, et simul liberum ipsis judicium, de singulis locis ferendum, maneret. Scripturæ vero compendia, quibus libri collati in Amstelædamensi et Lipsiensi editione indicantur, et quæ in iis laudandis quoque retinui, ita sunt explicanda:

Ar. indicat lectiones codicis Arundeliani s. Norfolciani,
Aug. - - cod. Augustani,
Bar. - - cod. Barocciani,
Bas. - - cod. Basileensis,
Cam. - - cod. Camerarii ad Hervagianam editionem collati,
Cass. indicat lection. cod. e Bibliotheca Comitis Provincialis Hasso-Cassellani,

Cl. indicat lection. cod. e Bibleotheca Comitis Clarendoniæ
C. - - cod. e Bibliotheca Collegii Corporis Christi Oxon.
Dan. indicat lection. cod. Danici s. Hafniensis,
Græv. - - cod. Græviani,
Marg. - - cod. lectiones in margine ed. Stephani posterioris,
Mosqu. indic. lection. cod. Mosquensis,
Reg. indicat lectiones cod. Regii, quem Gailius inter Parisiensis litera: G indicat,
Vindob. indic. lection. cod. Bibliothecæ Imper. Vindobonensis.

Inter antiquas Thucydidis editiones laudantur Ald. Bas. Flor. Æm. Port. Steph. I. Steph. II. Vasc. h. e. Aldina, Basileensis, Florentina, Æm. Porti, prior et posterior Henr. Stephani, Vascosani editio.

Præter illos libros, indefesso aliorum studio collatos, diligentius quoque, quam antea, Vallæ interpretationem Latinam cum Græci scriptoris nostri verbis comparavi atque inde magis veram multorum locorum lectionem stabilivi. In universum quidem continuata genuinæ lectionis disquisitione in multis locis Thucydidi vulnera esse inflicta cognovi, quæ verum ejus verborum sensum occultarent atque perverterent; id, quod inprimis in tribus ultimis scriptoris nostri libris, si quis adcuratius varias illorum librorum lectiones voluerit inquirere, adparebit. Nusquam quidem in notis meis de illa plurium verborum conjunctione, etiam in recentissimis adhuc Thucydidis editionibus obvia, mentionem injeci, quia non ad diversum quidem verborum sensum, sed ad elegantiorem scribendi rationem, cujus curam inprimis futuri Thucydidis editores suscipere debent, pertinere mihi videbatur. Sed hac quidem data occasione, plane silentio præterire nolim istam plurium verborum conjunctionem, quam magis librariorum festinationi, quam ipsi scriptoris nostri elegantiæ deberi censeo, quia verisimillimum est, a librariis in libris describendis, cum celerius labori suo finem imponere studerent, non solum excogitata esse innumera scripturæ compendia, sed sæpe etiam omissos esse accentus particulis proxime antecedentibus imponendos et elisas quidem ultimas vocabulorum literas, si vocalis antecedens a vocabuli proxime sequentis

vocali exciperetur. Quam quidem sententiam multorum quoque codicum consensu confirmari, qui vocabula in aliis codicibus conjuncta separant et vocales a multis elisas adjiciunt, collatis quam plurimis scriptoris nostri locis Dukerus in præfatione editioni suæ præmissa docuit. A futuro igitur Thucydidis editore retinendam esse censeo in plurimis locis vocalem: ε in particula: δὲ, atque etiam in fine aliorum vocabulorum elisam et loco vocabulorum conjunctorum: διαπαντὸς, ἐπιτοπολὺ, ἐπιτοαυτὸ, ἐπιπολὺ, ἐπιπλέον, ἐσάπαξ, ἐς ταμάλιστα, κατάκρας, καθόσον, καταντικρὺ, κατακράτος, ὁτιμάλιστα, ὁτιπλείστη, ὁτιτάχιστα, ὁτιχρησιμώτατα, προτοῦ, παραπολὺ, πεντεκαίδεκα, τακράτιστα, ταπλέω, ταξυντομώτατα; τοαρχαῖον, τοαυτίκα, τοέπειτα, τοδεύτερον, τολοιπὸν, τοπάλαι, τοπλέον, τοπρὶν, τοπρότερον, ὡστάχιστα — verbis potius separatis, sicut codicum nonnullorum auctoritas postulat, scribendum est: διὰ παντὸς, ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἐπὶ πολὺ, ἐπὶ πλέον, ἐς ἅπαξ, ἐς τὰ μάλιστα, κατ' ἄκρας, καθ' ὅσον, κατ' ἀντικρὺ, κατὰ κράτος, ὅτι μάλιστα, ὅτι πλείστη, ὅτι τάχιστα, ὅτι χρησιμώτατα, τὸ ἀρχαῖον, τὸ αὐτίκα, τὸ ἔπειτα, τὸ δεύτερον, τὸ λοιπὸν, τὸ πάλαι, τὸ πλέον, τὸ πρὶν, τὸ πρότερον, ὡς τάχιστα—.

Spero igitur, fore, ut observationibus a me conscriptis etiam ipsa scriptoris præstantissimi interpretatio adjuvetur, quia ex falsa verborum lectione plerumque sensus scriptoris consilio minus adcommodatus et sæpe adeo ineptus existere solet. Iis vero, qui editiones hujus scriptoris possident, illa lectionum variarum copia destitutas, quam Hudsono, Dukero, Gottlebero et Gailio debemus, præstantissimas quasque lectiones, quæ plurimum conferre ad necessariam verborum receptorum emendationem mihi videbantur, in omnibus octo libris suppeditavi, ut aptis adjuti subsidiis, quæ ad scriptoris intellectu difficilis explicationem requiruntur, illius se lectioni accingant. Si quid denique, quod futuro Thucydidis editori utile atque virorum doctorum comprobatione non indignum esset, attuli, id maxima ex parte viris omni laude dignissimis acceptum refero, qui difficile lectionum variarum ex tot codicibus colligendarum opus susceperunt. Scripsi Annabergæ, d. XXVI. Januarii. A. cIↃIↃCCCXV.

NOTÆ CRITICÆ

AD

THUCYDIDEM.

Libri I. Cap. 1. Ὅτι ἀκμάζοντες ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφότεροι παρασκευῇ τῇ πάσῃ. Exquisitior et dicendi generi in Thucydide obvio convenientior erit lectio: ᾖσαν ἐς αὐτόν—. Qua emendatione ne litera quidem suo loco movetur. Hanc lectionem Gottleberus et Dukerus jam Suidæ loco, qui Ionicam scribendi rationem: ἤϊσαν, Thucydidi male obtrudit, adducti suaserunt.—In verbis: τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὁρῶν ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους — tres Pariss. codices cum aliis duobus libris omittunt verba: πρὸς ἑκατέρους. Quia igitur hæc verba cum Thucydidis brevitate minus conveniunt, ex librariorum interpretamento orta esse mihi videntur.—Denique in verbis: μοι πιστεῦσαι συμβαίνει—quatuor codicum Pariss. consensu lego: πιστεῦσαι ξυμβαίνει, quia etiam in aliis locis Thucydides hanc scripturam sequitur.

Cap. 2. Ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος πολέμῳ ἢ στάσει ἐκπίπτοντες—. In sex codd. Pariss. legitur: οἱ πολέμῳ ἢ στάσει—, sicut etiam Dukerus edidit. Unus veram lectionem adhuc retinere videtur: ἢ πολέμῳ ἢ στάσει—. Eandem hujus codicis lectionem quoque Valla, haud dubie ex libro suo, attulit. Nam vertit: Ex reliqua Græcia qui aut bello aut seditione exciderant.

Cap. 3. Πολλῷ γὰρ ὕστερος ἔτι καὶ τῶν Τρωϊκῶν γενόμενος—. Recte Gailius doctissimus omnium fere codicum auctoritate edidit: πολλῷ γὰρ ὕστερον ἔτι—. In verbis: ἀντίπαλον εἰς ἓν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι—septem codices legunt: ἐς ἓν ὄνομα—. Quam scribendi rationem Thucydidi propriam etiam in aliis locis, ubi tot codices non consentiunt, sequi debemus. Conferantur, quæ a me dicta sunt ad lib. IV. cap. 8. et cap. 126.—In verbis denique: οἱ δ᾽ οὖν ὡς ἕκαστοι Ἕλληνες κατὰ πόλεις τε ὅσοι ἀλλήλων ξυνίεσαν, καὶ ξύμπαντες ὕστερον κληθέντες— verba: ὅσοι ἀλλήλων ξυνίεσαν, varie explicantur. Vulgarem interpretandi rationem, quam etiam quidam codd. in variis lectionibus suis proponunt, ut de mutuo linguæ Græcæ commercio, quo se invicem Græci colloquio instituto intellexerint, hæc verba explicemus, jure impugnavit Baverus. Nam ab ipsa oratione contexta hujus loci minus adjuvatur. Baverus igitur aliam suasit interpretationem, cujus vestigia etiam in codice Danico jam deprehenduntur, ut hæc verba vertamus: *Quicunque inter se essent conjuncti.* Sed ne hanc quidem interpretandi rationem orationi contextæ hujus loci satis adcommodatam esse censeo. Nam initio statim Thucydides demonstrare conabatur, nullum unquam bellum gravius aut opibus majoribus a Græcis universis, quam illud Peloponnesiacum, esse gestum. Quæ demonstratio etiam in iisdem hujus loci verbis adhuc continuatur. Quare vertam hæc verba: *Quicunque inter se, si singulas urbes spectamus, bella gesserunt.* Quod quidem a Græcis ante belli Trojani tempora jam factitatum esse, vel sola belli Thebani historia testatur. Multa autem Homeri, Xenophontis aliorumque scriptorum loca hanc verbi: συνιέναι significationem, ut de hostili congressu intelligatur, confirmant.

Cap. 4. Τό, τε ληστικόν, ὡς εἰκὸς, καθῄρει ἐκ τῆς θαλάσσης. Sex codd. Pariss. cum aliis quatuor codd. legere jubent: ληστρικόν. Nam discrimen, quod Scholiastes inter: ληστικὸν et: ληστρικὸν stabilivit, justa caret auctoritate. Sed illud: τό, τε etiam nihil habet, quo apte referatur. Mihi quidem particula: τότε, *tunc temporis,* intelligenda esse videtur: *Tunc temporis haud*

dubie piratas e mari removit. Articulus: τὸ, quem forte nonnulli ante: ληστρικὸν desiderabunt, sæpe a Thucydide omittitur. Ut cap. 9. καὶ ναυτικῷ—ἰσχύσας—. Lectio: ληστρικὸν etiam infra cap. 13. in verbis: τὸ ληστικὸν καθῄρουν, decem codicum auctoritate est recipienda. Quod vero particulam: τότε attinet, eodem modo in ultimis verbis quinti capitis: τό, τε σιδηροφορεῖσθαι τούτοις τοῖς ἠπειρώταις—ἐμμεμένηκε—lego: τότε σιδηροφορεῖσθαι—*tunc temporis ille mos arma gestandi—inter terræ continentis incolas remansit.*

Cap. 5. Τὰς πύστεις τῶν καταπλεόντων πανταχοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες—. Thucydides haud dubie Homeri locum Odyss. lib. III. 72. jam a Gottlebero laudatum, aliaque similia scriptorum loca respexit. Quæ Gailius doctissimus de significatione verbi: καταπλεῖν adfert, ut, sicut Gallicum: *aborder*, etiam indicet: *impetum facere in hostem*, nondum exemplis idoneis confirmavit. Ab hoc loco certe aliena erit illa significatio.

Cap. 6. Ἐν τοῖς πρῶτοι δὲ Ἀθηναῖοι τόν τε σίδηρον κατέθεντο. Haud dubie legendum est consensu Stephani et Baveri: ἐν τοῖς πρῶτοι δὴ Ἀθηναῖοι—, quod etiam codicum nonnullorum vestigia suadent.

Cap. 7. Αἱ δὲ παλαιαὶ, διὰ τὴν ληστείαν ἐπιπολὺ ἀντισχοῦσαν, ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾠκίσθησαν—. Sequor Wyttenbachii celeberrimi sententiam, qui lectionem multorum codicum: ἐπιπολὺ ἀντισχοῦσαι, quibuscum etiam sex Pariss. consentiunt, denuo admitti jubet. Sensus est: *antiquæ urbes, propter piraticam, quam maxime* (illam) *prohibentes, loco magis a mari remoto exstruebantur.*

Cap. 8. Ὑστέρῳ χρόνῳ ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν—. Duodecim codicum auctoritas nos legere jubet: ὕστερον χρόνῳ ἐπὶ—*multo post tempore contra Trojam expeditionem bellicam susceperunt*—. Cui lectioni jam Stephanus favebat. Constat, vocabulum: χρόνος sæpe longius temporis spatium, sicut h. l., indicare. Ut lib. IV. c. 85. εἰ δὲ χρόνῳ ἐπήλθομεν, *si vero post longum tempus demum advenimus.* Eodem sensu etiam illud: διὰ χρόνου adhibetur.

Cap. 9. Ἃ μοι δοκεῖ Ἀγαμέμνων παραλαβὼν καὶ ναυτικῷ τε ἅμα ἐπιπλέον τῶν ἄλλων ἰσχύσας τὴν στρατείαν—ποιήσασθαι. Reiskius pro illo: ναυτικῷ τε—legere voluit: ναυτικῷ δὲ,—quod recte Gottleberus propter particulam: καὶ rejecit, quæ antecesserat. Tamen illud: τε nihil habet, quo referatur, et aperte redundat. Quare malim legere: καὶ ναυτικῷ γε ἅμα—.

Cap. 10. Ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων διπλασίαν ἂν τὴν δύναμιν εἰκάζεσθαι ἀπὸ τῆς φανερᾶς ὄψεως τῆς πόλεως, ἢ ἔστιν. Ille infinitivus h. l. non bene imperativi loco videbitur collocatus esse. Antecesserat optativus in verbis: εἰ—ἐρημωθείη, λειφθείη δὲ—. Forte igitur etiam nostro loco excidit optativus: εἴη—, ut jam legatur: τὴν δύναμιν εἴη εἰκάζεσθαι, *conjicere possis.*—In ejusdem capitis verbis: νομίζειν δὲ τὴν στρατιὰν ἐκείνην μεγίστην μὲν γενέσθαι—septem codicum lectionem: τὴν στρατείαν ἐκείνην—esse præferendam censeo, quæ etiam hoc loco, sicut in capite antecedenti, optime quadrat.—In verbis denique: οὐ πολλοὶ φαίνονται ξυνελθόντες—vocabulum: ξυνελθόντες interpretibus deberi videtur. Nam novem codices legunt: φαίνονται ἐλθόντες. Quæ lectio non est spernenda, quia: ἔρχεσθαι sæpe indicat: *in expeditionem bellicam proficisci.* Quo sensu h. l. apte adhibetur.

Cap. 11. Ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν, δῆλον δέ. τὸ γὰρ ἔρυμα τῷ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτειχίσαντο. φαίνονται δ᾽ οὐδ᾽ ἐνταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι. Hunc locum viri docti interpunctione mutata potissimum esse emendandum censuerunt, ut illa: δῆλον δὲ, cum sequentibus conjuncta in parenthesi ponantur usque ad verba: ἐτειχίσαντο, et verba: ἐπειδὴ—ἐκράτησαν, ut πρότασις, ad illud: φαίνονται, tanquam ad ἀπόδοσιν referantur. Sed quemlibet attentum lectorem particula: δὲ, in h. l. ter posita offendet. Cum autem illud: δὲ, post: φαίνονται positum, inprimis loco alieno adpareat, Baveri conjecturam, ut legatur: φαίνονται δὴ οὐδ᾽—admittendam censeo.—In verbis: μέρει τῷ ἀεὶ παρατυχόντι ἀντεῖχον—præferenda est sexdecim codicum lectio: τῷ ἀεὶ παρόντι. Non solum enim tot codicum auctoritas hanc admittere lectionem nos cogit, sed sensus etiam vulgatæ: παρατυχόντι, minus est aptus. Nam urbs obsidenda non a militibus, qui casu adsunt, obsidetur. Indicat potius Thucydides lectione: ἀεὶ παρόντι, semper continua serie adfuisse exercitus partem, ut urbem, quamvis nondum obsessam, tamen hostiliter cingeret.

Cap. 12. Ἐπεὶ—ἡ Ἑλλὰς ἔτι μετανίστατό τε καὶ μετῳκίζετο—. Tredecim codices legunt: καὶ κατῳκίζετο. Cujus verbi sensus: *habitatum emitti*, idem fere indicat, quod lectio vulgata, cum modo antecesserit: μετανίστατο. Quare non negli-

gendus est tot codicum consensus et facile fieri potuit, ut librarii vocabulo antecedenti: μετανίστατο ad corrumpendam lectionem veram: κατῳκίζετο, inducerentur.—In verbis: ἥ τε γὰρ ἀναχώρησις—πολλὰ ἐνεόχμωσε—vocabulum: νεοχμόω est Herodoteum, ut lib. IV. c. 201. lib. V. c. 19. Quia vero Herodoti codices non scribunt: νεωχμόω, atque etiam in hoc Thucydidis loco plures bonæ notæ codices legunt: ἐνεόχμωσε, non amplius in nostro loco cum duplici: ω est scribendum.—Porro in verbis: πρότερον δὲ Καδμηΐδα γῆν καλουμένην ᾤκησαν—unius codicis auctoritate est scribendum: ᾤκισαν, sicut in eodem capite statim iterum occurrit in verbis: νησιωτῶν τοὺς πολλοὺς ᾤκισαν. Nam nostro loco annus adeo adcurate, (ἑξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἅλωσιν) quo hæc colonia in Bœotiam sit deducta, indicatur.—Denique in verbis: μόγις τε ἐν πολλῷ χρόνῳ ἡσυχάσασα ἡ Ἑλλὰς βεβαίως, καὶ οὐκέτι ἀνισταμένη ἀποικίας ἐξέπεμψε—non amplius retinendum est: ἐξέπεμψε, sed est potius omnium fere codicum lectio: ἐξέπεμπε recipienda. Nam sensum aptissimum: *mittere solebat*, hæc lectio admittit.

Cap. 13. Δυνατωτέρας δὲ γενομένης τῆς Ἑλλάδος—. Novem codices lectionem: γιγνομένης τῆς Ἑλλάδος—commendant, quæ etiam propter illud: ποιουμένης, quod statim sequitur, est aptior.—In verbis: λέγονται—καὶ τριήρεις ἐν Κορίνθῳ πρῶτον τῆς Ἑλλάδος ναυπηγηθῆναι—omnium fere codicum lectio: ἐνναυπηγηθῆναι est pro altera: ναυπηγηθῆναι recipienda, quamvis hoc vocabulum in verborum Græcorum numerum nondum fuerit relatum. Etiam ordine verborum mutato scribi debet decem codicum auctoritate: πρῶτον ἐν Κορίνθῳ τῆς Ἑλλάδος. Sensus verborum tunc non mutatur. Quare non intelligo, cur Gailius doctissimus adfirmaverit, illam codicum lectionem ex librariorum inscitia esse ortam.—In verbis: ναυμαχία τε παλαιοτάτη ὧν ἴσμεν γίγνεται Κορινθίων—plurimorum librorum lectio: παλαιτάτη, non est rejicienda, quia etiam aliis locis Herodotus et Thucydides hac scriptura utuntur; quamquam non est negandum, miram esse codicum inconstantiam in hujus vocabuli scriptura. Vid. cap. 18. ubi tamen Gailius etiam lectionem: παλαίτατος, defendit.—Denique in verbis: ἐπειδή τε οἱ Ἕλληνες μᾶλλον ἐπλωΐζοντο—undecim codicum consensu forma verbi activa est admittenda: μᾶλλον ἐπλώϊζον—.

Cap. 14. Ὀλίγον τε πρὸ τῶν Μηδικῶν καὶ τοῦ Δαρείου θανάτου—. Vera lectio, nondum a codicibus confirmata, esse videtur: ὀλίγον δὲ πρὸ—. Nam antea dixerat: τριήρεσι μὲν ὀλίγαις χρώμενα—; in nostro loco autem opponit: ὀλίγον δὲ—τριήρεις—ἐς πλῆθος ἐγένοντο.—Porro in verbis: καὶ τοὺς τὰ πολλὰ πεντηκοντόρους· ὀψέ τε, ἀφ' οὗ Ἀθηναίους Θεμιστοκλῆς ἔπεισεν—melius quadrat lectio: ὀψέ γε, ἀφ' οὗ—*sero quidem*—.

Cap. 15. Καὶ ἐκδήμους στρατείας πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ οὐκ ἐξῄεσαν οἱ Ἕλληνες. Gail doctissimus verba: πολὺ ἀπὸ—καταστροφῇ uncellis inclusit, quia ex inepto librariorum interpretamento sint orta et explicationem vocabuli: ἐκδήμους plane supervacaneam contineant. Mihi quidem non ita videtur. Nam: ἐκδήμους στρατείας jam ad antecedentia referri potest, ubi de bello cum finitimis gesto agit. Jam in verbis sequentibus ab his apte distinguit expeditiones bellicas procul a patria ad expugnandam hostium regionem susceptas.—In verbis: οὐ γὰρ ξυνεστήκεσαν πρὸς τὰς μεγίστας πόλεις αἱ ὑπήκοοι, οὐδ' αὐτοὶ—στρατείας ἐποιοῦντο—non negligenda est multorum codicum auctoritas, qui voculam: αἱ omittunt, etiam a sequenti: αὐτοὶ improbatam; id quod jam Kistemakerus admonuit. Etiam Valla voculam: αἱ ignoravit. Nam vertit: *subditi* consurgebant.

Cap. 16. Ἐπεγίγνετο δὲ ἄλλοις τε ἄλλοθι κωλύματα μὴ αὐξηθῆναι. καὶ Ἴωσι—. Multorum codicum lectio: ἐπεγένετο, h. l. mihi magis placet, quia Thucydides plurium annorum intervallum complectitur. Vel illorum etiam codicum lectio, qui omisso: γ, legunt: ἐπεγίνετο, eandem confirmat. Porro Abreschii sententiam amplector, qui puncto ante: καὶ Ἴωσι—deleto hæc verba cum antecedentibus conjungit. Nam particula: τε in verbis: ἄλλοις τε ἄλλοθι aperte ad illud: καὶ ante: Ἴωσι—refertur. Cum illo: Ἴωσι jam in sequentibus verbum: ἐπεστράτευσε cohæret; quod tamen non impedit, quo minus etiam verba: προχωρησάντων πραγμάτων ad Iones, suppleto pronomine: αὐτοῖς, referamus. Nam de Græcorum potentia pedetentim aucta in antecedentibus egerat.—In verbis denique: Δαρεῖός τε ὕστερον—sequor quatuor codicum auctoritatem, qui legunt: Δαρεῖος δὲ ὕστερον—.

Cap. 17. Τύραννοι δὲ, ὅσοι ἦσαν—ἐπράχθη τε ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ἔργον ἀξιόλογον—. Lectio-

nem nonnullorum codicum: τύραννοί τε, ὅσοι—præfero, quia illud: τε, consuetudine Thucydidis jam respondet sequenti: τε, in verbis: ἐπράχθη τε—. Quod autem attinet particulam: γὰρ, in verbis: οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ πλεῖστον ἐχώρησαν—, quæ tantas interpretibus nonnullis turbas excitavit, eam aptissime ad hæc, quæ proxime antecesserant, referendam censeo. Narrabat enim Thucydides, urbium Græcarum tyrannos nihil memoratu dignum suscepisse, nisi si quid contra vicinos singuli conarentur. *Nam* Siculorum tyrannos, bello cum vicinis populis gerendo, magnam sibi paravisse potentiam.—Quam vere hæc adfirmaverit Thucydides, in Sicilia tyrannorum historia satis superque testatur.

Cap. 18. Ἡ γὰρ Λακεδαίμων μετὰ τὴν κτίσιν τῶν νῦν ἐνοικούντων αὐτὴν Δωριέων—. Hanc lectionem: κτίσιν contra codicum plurimorum, qui fere omnes legunt: κτῆσιν, auctoritatem Stephanus potissimum tuetur. Sed consentio cum Kistemakero, qui aptiorem huic loco habet lectionem codicum: κτῆσιν. Non abhorret Vallæ interpretatio: *Post accessionem Doricorum*—.

Cap. 19. Ἀθηναῖοι δὲ ναῦς—παραλαβόντες, ἦρχον—. In novem codicibus omissum est vocabulum: ἦρχον. Quod etiam h. l. non est necessarium, quia ex antecedentibus ad hæc verba suppleri debet: ἡγοῦντο. Quare vocabulum: ἦρχον inter librariorum interpretamenta referendum esse censeo.

Cap. 20. Μὴ μιᾷ ψήφῳ προστίθεσθαι ἑκάτερον, ἀλλὰ δυεῖν—. Undecim libri scribere jubent: ἀλλὰ δυοῖν. Quæ scribendi ratio Thucydidi propria etiam cap. 23. præter alios codices a Vindobon. et sex Pariss. confirmatur in verbis: δυεῖν ναυμαχίαιν—et cap. 33. in verbis: μηδὲ δυεῖν φθάσαι ἁμάρτωσι—cum Vindob. aliisque a septem Pariss. Eandem lectionem: δυοῖν defendi in notis ad lib. IV. cap. 8. cap. 28. et cap. 44.

Cap. 22. Κτῆμά τε ἐς ἀεὶ μᾶλλον, ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειν, σύγκειται. Particulam: τε non puto a Thucydide esse positam. In Dionysio Halic. libr. rhetor. pag. 25. et pag. 139. ed. Syllburg. hic Thucydidis locus bis laudatur. Altero loco legitur: κτῆμα δὲ—altero: κτῆμά τε—. Forte Thucydides scripserat: κτῆμά γε ἐς ἀεὶ—*Monumentum potius a posteris quidem perpetuo possidendum composui.*—In verbis autem antecedentibus: τοιούτων ὄντων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι—haud dubie omittendum est superfluum: ὄντων, et August. et novem codicum Pariss. auctoritate.

Cap. 23. Οὔτε φυγαὶ τοσαίδε ἀνθρώπων· καὶ φόνος—. Egregie animadvertit Stephanus ad h. l. a Thucydide particulam: καὶ, sæpius pro: οὔτε, poni. Quare tollendum est colon post voacbulum: ἀνθρώπων, et arcte cum antecedentibus connectenda sunt verba: καὶ φόνος. In verbis ejusdem capitis: καὶ ἡ οὐχ ἥκιστα βλάψασα καὶ μέρος τι φθείρασα, ἡ λοιμώδης νόσος—docta et vera est Baveri animadversio, verba: ἡ οὐχ ἥκιστα—φθείρασα in parenthesi esse ponenda, quibus explicetur illud: ἡ λοιμώδης νόσος. Porro in duobus adhuc locis hujus capitis non negligenda erat codicum plurimorum auctoritas et usus loquendi in Thucydide obvius. Nam hæc utraque causa in verbis: τὰς αἰτίας ἔγραψα πρῶτον—postulat, ut legamus: προέγραψα πρῶτον—et in verbis: τοῦ μή τινὰς ζητῆσαί ποτε—magis commendat lectionem: μή τινα ζητῆσαι—. Plura ad meam sententiam adcuratius defendendam Stephani notæ suppeditabunt.

Cap. 24. Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν Ἰόνιον κόλπον. Pro illo: ἐν δεξιᾷ—recipienda est lectio: ἐνδέξια ἐσπλέοντι—quam Hemsterhusius Hesychii auctoritate huic loco reddidit.—In verbis: ξυνώκισαν δὲ καὶ τῶν Κορινθίων τινὲς καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ Δωρικοῦ γένους.—Wasse nihil mutandum censet, quamvis omnium fere librorum lectio sit: τινὲς καὶ τοῦ ἄλλου Δωρικοῦ γένους—. Mihi vero admittenda esse videtur tot librorum lectio, cum certum sit, Dorienses etiam Corinthum, sicut alias finitimas Peloponnesi regiones, incoluisse. Conf. Strabonis lib. VIII. pag. 333. ed. Casaub. Eadem de causa quoque Corinthii infra lib. I. cap. 71. Lacedæmonios adpellant: ἄνδρας τε φίλους καὶ ξυγγενεῖς.—Sub finem hujus capitis legitur: ταῦτα δὲ ἱκέται καθεζόμενοι ἐς τὸ Ἡραῖον ἐδέοντο—. Nemo autem negabit, lectionem in Prisciano obviam: ταῦτα δὴ ἱκέται—huic loco esse aptissimam.

Cap. 25. Ἐν ἀπόρῳ εἴχοντο θέσθαι τὸ παρόν· καὶ πέμψαντες ἐς Δελφοὺς, τὸν θεὸν ἐπηρώτων—. Bavero valde arridet Reiskii emendatio, ut legatur: ἐν ἀπόρῳ εἶχον τὸ θέσθαι. Sed minime sollicitanda est hæc vera Thucydidis lectio, qua Herodotum, sicut etiam in alia dicendi ratione, imitatur. Nam Herodotus et: ἔχεσθαι ἀπορίῃ, et: ἔχεσθαι ἐν ἀπορίῃ, in suis libris profert, ut Wesselingius ad Herodoti lib. IX. c. 98. docuit.

Porro pro illo: ἐπηρώτων, sicut jam Stephanus monuit, magis vera lectio: τὸν θεὸν ἐπήροντο—cum Gailio est recipienda. Nam ita non solum plurimi codices in nostro loco legunt, sed Herodoto etiam, cujus vestigia Thucydides pressit, familiare est hoc verbum. Ita in simili causa Herodotus lib. VI. c. 35. scripsit: ἐστάλη ἐς Δελφοὺς, ἐπειρησόμενος τὸ χρηστήριον.—In verbis hujus capitis: ἐδέοντό τε μὴ σφᾶς περιορᾶν διαφθειρομένους—forte antea legebatur: ἐδέοντο δὲ μὴ σφᾶς—. In verbis denique: καὶ χρημάτων δυνάμει ὄντες κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὅμοια τοῖς Ἑλλήνων πλουσιωτάτοις καὶ τῇ ἐς πόλεμον παρασκευῇ δυνατώτεροι—interpretandi ratio, quam Stephanus, Gottleberus et Baverus sequuntur, mihi non sufficit, sed facilius ita hæc verba conjungi puto, ut illa: δυνατώτεροι ὄντες cum duplici copula: καὶ χρημάτων δυνάμει—καὶ τῇ ἐς πόλεμον παρασκευῇ—cohæreant.

Cap. 26. Κερκυραῖοι δὲ, ἐπειδὴ ᾔσθηντο τούς τε οἰκήτορας καὶ φρουροὺς ἥκοντας—. Optimæ notæ codices postulant, ut legatur: ἐπειδὴ ᾔσθοντο τοὺς—, sicut etiam Gailio doctissimo videtur. Eorundem librorum auctoritate in verbis: μετὰ τῶν φυγάδων, ὡς κατάξοντες αὐτοὺς, ejicienda est vocula: αὐτοὺς, qua facile in hoc loco supersedere possumus. Minus autem mihi placet Gailii sententia, qui h. l. particulam: ὡς ante: κατάξοντες unius tantum codicis auctoritate omittere jubet. Nam virum doctissimum fugere non potuit, in tali dicendi ratione particulam: ὡς, non: *quasi*, indicare, sed: *ut*, sive: *quia*.

Cap. 27. Πεντήκοντα δραχμὰς καταθέντα Κορινθίας μένειν—. Aptior est lectio novem codicum: Κορινθίοις, μένειν—ut illud: Κορινθίοις ad: καταθέντα referatur. Ita etiam Valla in libro suo legere videbatur, quia vertit: *numeratis quinquaginta drachmis Corinthiis, licere manere.*—In verbis: Θηβαίους δὲ χρήματα ᾔτησαν καὶ Φλιασίους· Ἠλείους τε ναῦς τε κενὰς καὶ χρήματα—tres bonæ notæ codices legunt: Ἠλείους δὲ ναῦς—, quam lectionem jam Kistemakerus non sine causa suasit.

Cap. 28. Πρότερον δὲ οὐ καλῶς ἔχειν, τοὺς μὲν πολιορκεῖσθαι, ἑαυτοὺς δὲ δικάζεσθαι—. Duodecim codices exhibent: αὐτοὺς δὲ δικάζεσθαι—, ut jam hæc verba ad ipsos Corcyræos referantur, qui simul et obsideant Epidamnum et jure disceptare velint. Quare hanc lectionem, quia sensum non ineptum fundit, præfero. Ita etiam Valla in libro suo legit vertendo: *cum illi oppugnentur, ipsos judicio contendere*—.

Cap. 29. Ἄραντες ἑβδομήκοντα ναυσὶ καὶ πέντε, δισχιλίοις τε ὁπλίταις, ἔπλεον—. Pro particula: τε, ne solitaria sit posita, legendum censeo: δισχιλίοις δὲ ὁπλίταις—. In verbis: τῶν μὲν νεῶν Ἀριστεὺς ὁ Πελλίκου—necessario recipienda est omnium fere codicum lectio: ὁ Πελλίχου—, qualem nominum propriorum terminationem valde consuetam fuisse, multis exemplis Kœnius ad Gregor. Corinth. de Dial. pag. 134. 135. docuit.

Cap. 30. Ὅτι ναῦς καὶ χρήματα παρέσχον τοῖς Κορινθίοις—. Codices magno numero jubent ejicere voculam: τοῖς, ante illud: Κορινθίοις, sicut aliis non paucis locis etiam articulum omisit Thucydides.—Post: ἐπιπλέοντες ἔφθειρον—cum Kistemakero punctum esse tollendum censeo, ut sequentia melius cum antecedentibus cohæreant.—In verbis: περιϊόντι τῷ θέρει πέμψαντες ναῦς—lectio: περιϊόντι a Gottlebero, sicut Reiskius conjecerat, recepta, codicum auctoritate destituitur. Nam codices legunt: περιόντι τῷ θέρει—quæ haud dubie vera est lectio, sed longe alium sensum fundit, quam vulgo interpretes, a Scholiasta inducti, qui explicavit: ἐνισταμένῳ, ei tribuerunt vocabulo. Si interpretatio Scholiastæ: ἐνισταμένῳ vera esset, Thucydides scribere debuisset: ἐπιόντι τῷ θέρει. Sed hæc lectio ne apte quidem iis, quæ antea erant narrata, responderet. Nam antea Thucydides navale prœlium, in quo Corinthios superaverant Corcyræi, commemoravit. Quia vero navale prœlium non hieme, sed verno tempore sive æstate ineunte committi potest, jam inde satis adparebit, verbis: περιόντι τῷ θέρει, quibus tempus indicatur, quod post prœlium navale, exactis jam pluribus anni mensibus, (τοῦ χρόνου τὸν πλεῖστον) incidit, non æstatis initium, sed tempus æstatis potius ad finem properantis, quod hiemem proxime antecedit, esse propositum. Nam tunc demum Corinthii victi auxilium sociis suis denuo contra Corcyræos miserunt. Verba igitur: περιόντι τῷ θέρει vertenda sunt: *superante adhuc æstate.* Quæ interpretatio etiam cum verbis postea adjectis: τὸ θέρος τοῦτο ἀντικαθεζόμενοι χειμῶνος ἤδη ἀνεχώρησαν optime poterit conciliari. Scholiastæ explicatio forte ex falsa lectione, quam sequebatur, est orta. Dodwellus subtilissimus, qui in Annalibus Thucydideis bene intellexit, anni integri res

gestas in hoc Thucydidis loco indicari, tamen Scholiastæ explicationi nimis confisus, verbo: περιόντι notionem, quæ ei non inesse potest, cum aliis quoque adfingit.—In verbis denique: ἐπέπλεόν τε οὐδέτεροι ἀλλήλοις—cum Kistemakero melior nonnullorum codicum lectio: ἐπέπλεον δὲ οὐδέτεροι—erit recipienda.

Cap. 31. Οὐδὲ ἐπεγράψαντο ἑαυτοὺς οὔτε ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδάς--. Novem codd. legunt: οὐδὲ ἐσεγράψαντο ἑαυτούς--. Quamvis illud: εἰσγράφεσθαι nondum Lexicorum Græcorum auctoritate sit confirmatum, tamen melius h. l. quadrat, quam vocabulum: ἐπιγράφεσθαι. Nam: εἰσγράφεσθαι non differt a vocabuli magis noti: ἐγγράφεσθαι, significatione.—In verbis: ὅπως μὴ σφίσι πρὸς τῷ Κερκυραίων ναυτικῷ καὶ τὸ αὐτῶν προσγενόμενον—multi bonæ notæ codd. legunt. τὸ Ἀττικὸν προσγενόμενον.-- Quam lectionem vulgatæ longe præfero. Baverus habet quidem hanc lectionem minime Græcam, sed simili ratione Thucydides lib. I. c. 47. c. 48. c. 49. αἱ Ἀττικαὶ νῆες posuit pro: αἱ νῆες Ἀθηναίων. Valla etiam nostro loco vertit: *ne sibi Attica classis*—.

Cap. 32. Τετύχηκε δὲ τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα—ἐς τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι ἀξύμφορον—. Non negligenda erat plurimorum codicum lectio: ἡμετέρα αὐτῶν ἐν τῷ—, quam Stephanus jam esse præferendam censuit atque Gailius etiam recepit. Non minor codicum consensus etiam in verbis: ξύμμαχοί τε γὰρ οὐδενός πω ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ ἑκούσιοι γενόμενοι—tollere jubet vocabulum: χρόνῳ, sæpissime in aliis etiam locis omissum.—In verbis denique: ἔρημοι δι' αὐτὸ καθέστημεν—decem et septem codicum consensu Gailius recte recepit formæ antiquæ lectionem: δι' αὐτὸ καθέσταμεν—.

Cap. 33. Τίς εὐπραξία σπανιωτέρα—εἰ ἣν ὑμεῖς—ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῖν προσγενέσθαι, αὕτη πάρεστι αὐτεπάγγελτος—. Gottleberus quidem ex Abreschii conjectura ante: εἰ ἣν—inseruit particulam: ἣ, sed jure eam uncinis Baverus inclusit, et Gailius tanquam non necessariam neque codicum auctoritate adjutam plane omissit. Sed in ejusdem capitis verbis: τὸν δὲ πόλεμον, δι' ὅνπερ χρήσιμοι ἂν εἴημεν, εἴ τις ὑμῶν μὴ οἴεται ἔσεσθαι—Gottleberi sententiam contra Baverum amplector, qui non necessarium putat, ut cum Bavero ad vocabulum: πόλεμον suppleatur ab interprete: τοιοῦτον. Nam tota oratio contexta indicat, Corcyræos in Atheniensium animis opinionem de bello cum Lacedæmoniis nulla ratione evitando excitare voluisse.

Cap. 34. Τῷ ἴσῳ ἠβουλήθησαν τὰ ἐγκλήματα μετελθεῖν. Optimæ notæ codices jubent h. l. Atticismum negligere et præferre lectionem: ἐβουλήθησαν. Ita infra cap. 93. omnium fere codicum auctoritate: ἐβούλετο, est editum.

Cap. 35. Ὅτι οἵ τε αὐτοὶ πολέμιοι ὑμῖν ἦσαν—καὶ οὗτοι οὐκ ἀσθενεῖς, ἀλλ' ἱκανοὶ τοὺς μεταστάντας βλάψαι. Haud dubie legendum est omnium fere codicum auctoritate: ἡμῖν ἦσαν—. Nam si hæc verba ad Corcyræos proxime referuntur, etiam facilius intelligitur, cur: ἦσαν Thucydides posuerit, quia jam prœlium navale cum Corinthiis commiserint. Optime etiam quadrat illud: ἡμῖν ad sequentia: ἀλλ' ἱκανοὶ τοὺς μεταστάντας βλάψαι, quæ verba non de Atheniensibus, sed tantum de Corcyræis, qui a Corinthiorum societate defecerant, explicari possunt.

Cap. 36. Χωρίον προσλαβεῖν, ὃ μετὰ μεγίστων καιρῶν οἰκειοῦται καὶ πολεμοῦται—. Plurimi codices legunt: οἰκειοῦταί τε καὶ πολεμοῦται. Quæ particulæ: τε adjectio h. l. sensum profert aptissimum: *quæ regio non solum fœdere conjuncta, sed etiam bello petita maximi est ad bellum momenti*. Ita etiam Gailius edidit.—In verbis: βραχυτάτῳ δ' ἂν κεφαλαίῳ, τοῖς τε ξύμπασι καὶ καθ' ἕκαστον τῷδ' ἂν μὴ προέσθαι ἡμᾶς μάθοιτε—virorum doctorum interpretationes, quas protulerunt, nimis duræ et contortæ mihi esse videntur. Omnia intellectu faciliora erunt, si litera: ω, in: ο, mutata, legerimus: τόδ' ἂν μὴ προέσθαι ἡμᾶς μάθοιτε: *Ex quibus, si et omnia et singula paucis complectimur, hoc quidem, nos non esse deserendos, intelligetis*. Jam vero illud: μάθοιτε non etiam ad sequentia simul refero. Nam cum Gailio verba: τρία μὲν ὄντα etc. casibus absolutis adnumero, quæ, puncto post: Κορινθίων sublato, cum sequentibus: τούτων δ' εἰ περιόψεσθε—apte cohærent.—In verbis denique; ἕξετε πρὸς αὐτοὺς πλείοσι ναυσὶ ταῖς ὑμετέραις ἀγωνίζεσθαι, jam Stephanus censuit, optimorum et plurimorum codicum lectionem: ταῖς ἡμετέραις ἀγωνίζεσθαι, esse præferendam.

Cap. 37. Παρέχει αὐτοὺς δικαστὰς ὧν βλάπτουσι τινὰς μᾶλλον ἢ κατὰ ξυνθήκας γίγνεσθαι—. Variam hujus loci interpretationem viri docti proferunt. Primum quidem in h. l. optimorum codicum lectionem: ὧν

βλάπτουσι τινὰ μᾶλλον—præferendam censeo, cujus vocabuli numerum singularem Stephani testimonio in notis ad lib. I. c. 23. Thucydides etiam in aliis locis potius, quam pluralem adhibet. Conf. etiam dicta ad lib. II. c. 37. Porro ad: δικαστὰς supplendum est: ἐκείνων—et ad verbum: γίγνεσθαι ex antecedentibus repeto: δικαστάς: *Situs urbis hos potius eorum judices reddit, quemcunque injuria adfecerint, quam ut ex pacto* (alii) *judices injuriæ illatæ eligantur.* Quam tamen conditionem vere obtulerant Corcyræi antea Corinthiis, (conf. cap. 28.) ut ex pacto litem suam de Epidamni colonia ortam aliarum civitatium judicio permitterent.—In ultimis verbis hujus capitis: ὅσῳ ἀληπτότεροι ἦσαν τοῖς πέλας—non possum admittere Baveri et Kistemakeri explicationem, ut: ἄληπτοι h. l. indicet: *insuperabiles*, quamvis hoc sensu sæpe occurrat illud vocabulum in Thucydidis libris. Sed sequor Scholiastæ interpretationem, ut indicet h. l. homines *labis expertes neque dignos reprehensione.* Quæ interpretatio inprimis oratione contexta adjuvatur. " Non enim propter potentiam et fortitudinem, sed propter integritatem potius et justitiæ amorem causam nostram aliis disceptandam permittimus.".

Cap. 38. Εἰ τοῖς πλέοσιν ἀρέσκοντες ἐσμὲν, τοῖσδ' ἂν μόνοις οὐκ ὀρθῶς ἀπαρέσκοιμεν, οὐδ' ἐπιστρατεύοιμεν εὐπρεπῶς, μὴ καὶ διαφερόντως τι ἀδικούμενοι. Mihi persuasum est, omnium fere librorum lectionem: ἐπιστρατεύοιμεν ἐκπρεπῶς, μὴ καὶ—ab ipso Thucydide originem repetere ideoque esse recipiendam. Primum enim in h. l. sensum admittit aptissimum. Nam: ἐκπρεπῶς indicat: *extraordinario modo*, non solito more. Ait autem Corinthiorum orator: *Si plurimis hactenus placuit nostra agendi ratio, non justa de causa* (quod ipsos attinet Corcyæos nobis succensentes) *his quidem solis displicemus, neque tam extraordinario modo* (quod nosmet ipsos attinet bellum gerentes) *cum colonis nostris, nisi insigni illorum injuria adfecti, bellum gerere poterimus.* Retenta lectione vulgata: εὐπρεπῶς sensus verborum tam aptus non existet, Quid enim verbis: *bellum decore gerere*, indicaremus? Quantum enim intelligo, quodvis bellum est indecorum, licet interdum sit necessarium. Porro vocabulum: ἐκπρεπῶς non ignotum fuit Thucydidi. Nam simili significatu occurrit lib. III. cap. 55. οὐδὲν ἐκπρεπέστερον ὑπὸ ἡμῶν οὔτε ἐπάθετε, *nihil immanius a nobis perpessi estis.* Ipse scriptor denique in verbis loci nostri hoc vocabulum: ἐκπρεπῶς simili sententia eidem adjicienda adcurate explicavit verbo: διαφερόντως, quod Scholiastes apte cum illo: ἐξαιρέτως comparat.

Cap. 39. Ἦν γε οὐ τὸν προὔχοντα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προκαλούμενον λέγειν τὶ δοκεῖν δεῖ τηρεῖν, ἀλλὰ τὸν ἐς ἴσον τὰ ἔργα ὁμοίως καὶ τοὺς λόγους, πρὶν ἀγωνίζεσθαι, καθιστάντα. Plerique codices ignorant vocabulum: τηρεῖν, quod tamen Baverus aliique ad hujus loci sensum plane necessarium esse putant. Mihi quidem non ita videtur, sed codicum auctoritate potius ejicienda est vocula: τηρεῖν. Nam sensus horum verborum aptissimus existit, si illud: ἣν ad antecedens: δίκη refertur, quasi scripsisset: κατὰ ἣν δίκην: *In qua causæ disceptatione eum, qui potentior est et tuto* (sine ullo periculo) *alterum provocat* (ad disceptandum), *plane nihil dicere* (hac provocatione) *censendum est.* Ita etiam in sequentibus verbis sine necessitate Baverus, alias subtilissimus Thucydidis interpres, turbas excitat. Dicit enim, quia adsint verba: ἐς ἴσον, abundare illud: ὁμοίως. Quod equidem non nego, sed ubique sexcenta optimorum scriptorum loca occurrunt, in quibus ejusmodi particulæ ad ipsius loci sensum non plane necessariæ abundant. Sensum horum verborum esse puto: *Sed ei causam agere licet, cujus facta quidem antea ipsius dictis respondebant, quam litem intenderet, ut jam utrique æquali jure causam agendi concedatur occasio.* Quia vero bonæ notæ libri legunt: τά τε ἔργα ὁμοίως καὶ τοὺς λόγους—particulam: τε h. l. admittendam censeo. Non autem eodem modo particulam: τε cum Gailio unius tantum codicis auctoritate in verbis: τῆς ἀφ' ἡμῶν αἰτίας τὸ ἴσον ἕξετε post: τῆς admitterem, quia nihil habet, ad quod in sequentibus referatur.—In ultimis denique verbis hujus capitis: ἐγκλημάτων δὲ μόνων ἀμετόχους οὕτω τῶν μετὰ τὰς πράξεις τούτων μὴ κοινωνεῖν, etiam varia interpretandi atque emendandi ratio deprehenditur. Primo lectorem merito offendere debet, in septem codd. hæc verba plane non reperiri, quæ per se quidem propter subjecti mutationem, cum antea de Corcyræis, sed in his verbis de Atheniensibus agatur, sunt intellectu difficiliora. Quare etiam Gailius doctissimus ea interpretamentis adnumerat. Sed hæc verba haud

dubie propter librariorum negligentiam in nonnullis omissa sunt codicibus, cum duo orationis membra, quæ se invicem excipiebant, similibus syllabis: ἔχειν—κοινὸν εἶν—finirentur. Ex antecedentibus vero ad hæc verba repeti debet verbum finitum: χρῆν. Ceterum nihil efficitur emendatione: μόνον, quam Kistemakerus suadet. Nam idem sensus etiam ex lectione recepta: ἐγκλημάτων μόνων redit. Τὰ μετὰ τὰς πράξεις sunt h. l. incommoda, quæ malefacta excipiunt, et illud: τούτων ad Corcyræos ejusmodi malefactorum reos refero.

Cap. 40. Ὅστις μὴ ἄλλων ἑαυτὸν ἀποστερῶν ἀσφαλείας δεῖται. Lectio elegantior multorum librorum: ἄλλου ἑαυτὸν ἀποστερῶν—videtur esse præferenda.

Cap. 43. Τοὺς σφετέρους συμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν. Codicum plurimorum auctoritas postulat, ut mutato verborum ordine cum Gailio legatur: αὐτὸν κολάζειν τινά—, quamvis non ignorem, recepto quidem ordine antea cap. 40. hæc verba adfuisse.—In sequentibus; καὶ Κερκυραίους τε τούσδε μήτε ξυμμάχους—quatuor libri a Gailio collati particulam: τε post: Κερκυραίους extrudunt. Alii quatuor libri legunt: Κερκυραίους δὲ—. Neutra particula: δὲ et: τε huic loco est apta. Quare illud: τε quatuor codicum auctoritate h. l. omittendum esse censeo.—Quod denique verba ultima: Τοιαῦτα δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι—attinet, Stephani sententiam, ut legatur: τοιαῦτα δὴ καὶ—, habeo verissimam.

Cap 44. Τὴν Κέρκυραν ἐβούλοντο μὴ προέσθαι τοῖς Κορινθίοις—. Septem codices ejicere jubent articulum: τοῖς ante: Κορινθίοις, qui etiam aliis locis sæpe omittitur. Sicut etiam cap. 46. in verbis: Ἀχερουσία λίμνη ἐς τὴν θάλασσαν—cum octo libris omittendum esse censeo articulum: τὴν ante: θάλασσαν.

Cap. 45. Ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Λακεδαιμόνιός τε ὁ Κίμμωνος—. Etiam hoc loco plurimi codices postulant, ut scribatur: ὁ Κίμωνος, altera litera: μ omissa.

Cap. 46. Ἔξεισι δὲ παρ' αὐτὴν Ἀχερουσία λίμνη ἐς τὴν θάλασσαν. Multi codices legunt: ἐξίησι δὲ παρ' αὐτὴν—. In Herodoti libris, ut lib. I. c. 180. hoc verbum sæpe de fluminibus, in mare effusis, occurrit. Quare etiam hoc Thucydidis loco codicum auctoritatem sequor.

Cap. 48. Ἀνήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ ἀπὸ τοῦ Χειμερίου—. Codices Marg. Reg. Cass. Aug. Mosqu. et alii tres Gailii cod. auctoritate sua efficiunt, ut legatur: ἐπὶ ναυμαχίαν—, cum utraque constructio in Thucydide occurrat. Iidem codd. excepto Mosqu. in antecedentis capitis 47. verbis ultimis: ἀεί ποτε φίλοι αὐτοῖς εἰσι—ordinem verborum ita mutari jubent: ποτε αὐτοῖς φίλοι εἰσί.

Cap. 50. Τούς τε αὐτῶν φίλους (οὐκ ᾐσθημένοι ὅτι ἥσσηντο—) ἔκτεινον. Particula: τε, alieno loco posita, in: δὲ mutanda esse videtur cum uno codice Paris. et pro: ᾐσθημένοι lectionem magis consuetam: αἰσθόμενοι sex codices adferunt, et Cass. suo ἐσθόμενοι simul originem falsæ lectionis non sine verisimilitudine indicavit. Quare hæc verba jam ita lego mutata: τοὺς δὲ αὐτῶν φίλους (οὐκ αἰσθόμενοι ὅτι—. In verbis: ναυμαχία γὰρ αὕτη Ἕλλησι πρὸς Ἕλληνας νεῶν πλήθει μεγίστη δὴ τῶν πρὸ αὐτῆς γεγένηται—omnes fere codices legunt: πρὸ ἑαυτῆς—. Sed neque hæc codicum lectio neque recepta est ferenda. Nam illud: ἑαυτῆς posset admitti, si deesset: τῶν πρὸ, quæ verba tamen ad hujus loci sensum sunt aptissima, et vulgata: αὐτῆς non quadrat, quia non: αὐτὴ, sed: αὕτη antecessit. Quare ex codicum vestigiis emendo: μεγίστη δὴ τῶν πρὸ ταύτης γεγένηται—. De verbis: πρὸς τὰ Σύβοτα, οἷ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς—προσεβεβοηθήκει—jam Stephanus admonuit, meliorem codicum Marg. Ar. C. Camer. Gr. Dan. Vindob. et duorum Pariss. lectionem: Σύβοτα, οὗ αὐτοῖς—esse admittendam.—Denique in verbis: ἐπεπαιώνιστο αὐτοῖς ὡς ἐπίπλουν, haud dubie edi debet: ὡς ἐς ἐπίπλουν. Ita enim legunt codd. Marg. 2. tres Pariss. Cl. Mosqu. Bas.—Alii libri tantum: ἐς, omisso: ὡς, exhibent, ut Marg. 1. Alii tantum retinet: ὡς, ut Cass. Comparari potest similis dictio in hujus libri cap. 62. τοὺς ἐναντίους παρασκευαζομένους ὡς ἐς μάχην.

Cap. 51. Ταύτας οὖν προϊδόντες οἱ Κορίνθιοι—ἐπανεχώρουν. Codicum Ald. Bas. quatuor Pariss. Cass. Dan. Gr. Aug. Vind. lectio melior: ὑπανεχώρουν, est longe præferenda. Nam sensui verborum: πρύμναν κρουομένους optime respondet. In verbis: καὶ αὐτοὶ ἀνεχώρουν. ξυνεσκόταζε γὰρ ἤδη, καὶ οἱ Κορίνθιοι—punctum est tollendum post: ἀνεχώρουν, et verba: ξυνεσκόταζε γὰρ ἤδη, sunt parenthesi includenda, sicut jam Kistemakerus monuit, ut sequentia melius cum antecedentibus cohæreant. Denique in verbis: αἱ εἴκοσι νῆες, αἱ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν αὗται, ὧν ἦρχε Γλαύκων—tollendam censeo voculam: αἱ ante verba: ἐκ τῶν Ἀθηνῶν auctoritate codicum Gr. Cl. trium Pariss.

Cass. Aug. qui illam omittunt. Jam comniate post: Ἀθηνῶν posito, illud: αὗται cum sequentibus: ὧν ἦρχε—apte cohæret.

Cap. 53. Τῶν δὲ Κερκυραίων τὸ μὲν στρατόπεδον ὅσον ὑπήκουσεν—. Valde mihi arridet lectio: ὅσον ἐπήκουσεν, ad quos *illorum verba, ut audirentur, penetrare poterant.* Ita enim legunt Reg. Cass. Aug. et duo Pariss.

Cap. 54. Ἰδόντες τὰς Ἀττικὰς ναῦς, καὶ ἐπειδὴ ἦλθον, οὐκ ἀντέπλεον. Non justa de causa refragari videtur Stephanus omnium fere codicum auctoritati, ut legatur: ἐπειδὴ ἦλθον οἱ Ἀθηναῖοι, οὐκ ἀντέπλεον. Ita enim legunt Marg. Ar. C. Cam. Cl. Reg. Vindob. Cass. Dan. Aug. et duo Pariss. Verum est quidem, modo antecessisse verba: ἐπειδὴ Ἀθηναῖοι ἦλθον, sed ibi respectu ad Corcyræos, non ad Corinthios facto, hæc verba proferuntur. Præterea Thucydides aperte indicavit cap. 52. Corinthios eo potissimum deterritos esse, quo minus postridie prœlium navale, denuo ad illud provocati, committerent, quia naves Atheniensium adhuc integras modo adventasse videbant. (ὁρῶντες προσγεγενημένας τε ναῦς ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἀκραιφνεῖς.) Neque etiam in nostro loco unum idemque his verbis: ἰδόντες—καὶ ἐπειδὴ ἦλθον Ἀθηναῖοι, indicatur. Nam tempus plane diversum antecedentis et sequentis diei hac dictione duplici innuit. Quare illud: ἰδόντες τ. Ἀ. ν. ad antecedentia: πρύμναν κρουόμενοι ὑπεχώρησαν οἱ Κορίνθιοι, respicit, sed alterum: καὶ ἐπειδὴ ἦλθον Ἀθηναῖοι, cum sequentibus: οὐκ ἀντέπλεον, est conjungendum.

Cap. 56. Κορινθίων πρασσόντων, ὅπως τιμωρήσωνται αὐτούς—. Gailius recte emendavit: τιμωρήσονται αὐτούς—septem codicum auctoritate.—In verbis: ὄντας Κορινθίων ἀποίκους, ἑαυτῶν δὲ ξυμμάχους—subscribo Kistemakeri sententiæ, ut cum cod. Ar. et Dan. legatur: Κορινθίων μὲν ἀποίκους—. Ejusdem interpretis sententiam sequor etiam cap. 58. in verbis: τῆς ἑαυτῶν γῆς τῆς τε Μυγδονίας—, ubi particulam: τε ante: Μυγδονίας ejiciendam censet, sicut eam quoque Ar. C. Gr. Ald. Bas. Reg. Cass. Dan. Aug. et tres Pariss. omittunt.

Cap. 57. Ταῦτα δὲ πρὸς τοὺς Ποτιδαιάτας οἱ Ἀθηναῖοι προπαρεσκευάζοντο—. Decem codicum auctoritas, ut legatur: περὶ τοὺς Ποτιδαιάτας—non est negligenda, quamvis Stephanus hanc lectionem improbet. Apta est, si vertimus: *Hæc de Potidæatis Athenienses præpararunt.*

Cap. 59. Ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ καὶ τοπρότερον ἐξεπέμποντο. Atheniensium consilium, quo hanc classem emiserant, cap. 57. est propositum. Sed vera hujus loci lectio esse videtur: καὶ τὸ πρῶτον ἐξεπέμποντο. Ita legunt Codd. Marg. Ar. C. Cam. Gr. Mosqu. Vindob. et unus Paris.

Cap. 60. Καὶ ἀφικνοῦνται τεσσερακοστῇ ἡμέρᾳ ὕστερον ἐπὶ Θρᾴκης, ᾗ Ποτίδαια ἀπέστη. Non ferri potest illud: ᾗ, sed Stephani suasu legendum est: ἢ Ποτίδαια—, ut jam particula: ἢ ad: ὕστερον, tanquam ad comparativum, referatur. Gailius etiam comprobat Stephani emendationem, sed eam tamen nondum recepit. Valla aliam sui codicis lectionem h. l. in numero dierum computando profert: *Perveneruntque in Thraciam septuagesimo die quam Potidæa defecerat.*— Præterea ante verba: καὶ ἀφικνοῦνται punctum tolli debet, ut hæc verba aptius cum antecedentibus conjungantur, illo: καὶ ad antecedens: τε in verbis: κατὰ φιλίαν τε relato, et verbis: ἦν γὰρ—ἐπιτήδειος parenthesi inclusis.

Cap. 61. Καὶ ἀφικόμενοι ἐς Βέῤῥοιαν, κἀκεῖθεν ἐπιστρέψαντες—. Quamquam observatione doctissima et Wassius et Gottleberus evicerunt, ut h. l. scribatur una tantum litera: ρ vocabulum: Βέροια, tamen nondum recepta est hæc vera lectio. Wassius quidem hanc obtulit conditionem, *in Thucydide nihil, nisi aliquo codice præeunte, esse mutandum.* Sed vere lectionem: Βέροιαν Codd. Bas. Cass. Aug. exhibent.

Cap. 63. Ἔδοξε γοῦν ξυναγαγόντι τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ὡς εἰς ἐλάχιστον χωρίον, δρόμῳ βιάσασθαι ἐς τὴν Ποτιδαίαν. Semper incerta manebit hujus loci interpretatio, cum Potidææ atque regionum ei vicinarum situm non satis adcurate animo nostro repræsentare valeamus. Equidem de condensatis militum ordinibus hæc verba explico, ut facilius per quasdam loci angustias transire, vi facta perrumpere (βιάσασθαι), hostium aciem et Potidæam tandem intrare possent. Particulam: εἰς ante: ἐλάχιστον retinendam censeo ad sensum hujus loci percipiendum necessariam, quamvis illa in tribus codd. desit. Nam propter similem particulam: ὡς, eidem adjectam, facile potuit intercidere, sicut cap. 50. similis librariorum negligentiæ exempla vidimus. Major autem interpretandi difficultas inest verbis: καὶ παρῆλθε παρὰ τὴν χηλὴν διὰ τῆς θαλάσσης βαλλόμενος. Mihi enim persuadere non possum, ut: διὰ τῆς θαλάσσης indicet: *præ-*

ter mare, cum jam particula: *παρὰ* his verbis sit proxima. Forte: *διὰ τῆς θαλάσσης* potius cum verbo: *βαλλόμενος* conjungi debet. Cum enim Aristei milites ad litus mare transeundo Potidæam properarent, ex alio forte sinuosi maris propinquo eoque adverso militibus Aristei litore ab Atheniensium sagittis trans interjectum maris intervallum emissis sunt petiti atque vulnerati. Valla fortasse tempus, quo mare a litore aliquamdiu recedere solet, a militibus spectatum esse censuit, cum illa maris parte in urbem penetrarent. Nam Scholiastæ interpretationem secutus vertit: *Perque mare inter muros et saxa, quæ ad arcendas undas mari objecta erant, multis missilibus jactis ægre evasit.* — In verbis: *τοὺς δὲ πλείους σώσας* — lectio margini adjecta: *διασώσας* haud dubie est elegantior et loco nostro magis conveniens, quamvis aliorum codicum auctoritate destituatur ideoque nondum tuto possit recipi. Neque verisimile est, sicut jam Dukerus censuit, scribas illud: *διὰ* de suo addidisse. Denique in verbis: *ἐπεὶ δὲ διὰ τάχους ἡ νίκη τῶν Ἀθηναίων ἐγίγνετο* — consuetudo dicendi nostro scriptori propria postulat, ut legatur: *ἐπειδὴ δὲ διὰ τάχους*—. Quam lectionem: *ἐπειδὴ δὲ* etiam codd. Ar. Cl. quatuor Pariss. Cass. Aug. exhibent.

Cap. 64. *Καὶ οἱ ξύμμαχοι γιγνομένοις δίχα ἐπίθωνται.* Verisimilior est lectio: *γενομένοις δίχα*—, quia de re jam peracta, de facta jam copiarum divisione loquitur. Lectionem: *γενομένοις* codd. Ar. C. Gr. Mosqu. Dan. et Valla confirmant. — In verbis: *ὡς δὲ οὐδεὶς ἐπεξῄει ἐς μάχην* — codd. Ar. C. Gr. Dan. Bas. duo Pariss. et Mosqu. lectionem non negligendam · *ἐπεξῄει ἐς τὴν μάχην* — proferunt. Nam aperte Phormion ad hanc pugnam Potidææ incolas provocaverat.

Cap. 65. *Παραμένων ἐν Χαλκιδεῦσι τά τε ἄλλα ἐπολέμει*—. Admittendus est tot codicum Marg. Gr. Cl. quatuor Pariss. Cass. Aug. Vindob. Vallæ consensus in lectione aptissima: *ἄλλα ξυνεπολέμει.* Nam Valla bene vertit: *Illis sociis cum alia prælia fecit*—.

Cap. 66. *Ἀλλ' ἔτι ἀνοκωχὴ ἦν* —. Hic forte est locus, quem Dionysius Halicarn. ad Thucydidem taxandum respexit. Nam plurimorum codicum auctoritas h. l. vocabulum obsoletum: *ἀνοκωχὴ* defendit. Non igitur improbo Gailii constantiam, qui lib. I. c. 40. noluit sine codicum auctoritate admittere Gottleberi doctissimi emendationem: *ἀνακωχή*. Nam etiam alibi vocabulum magis consuetum: *ἀνακωχὴ* Gottleberus, ut lib. IV. c. 117. in oratione Thucydidis contexta admisit.

Cap. 67. *Προσπαρακαλέσαντες τῶν ξυμμάχων τε καὶ εἴ τις τι ἄλλο ἔφη ἀδικεῖσθαι ὑπὸ Ἀθηναίων.* Particula: *τε*, centies a librariis male intrusa, hujus loci sensum valde perturbat. Nam si vere a Thucydide adposita esset, ex his verbis sequeretur, Lacedæmonios non solum sociorum, sed etiam aliorum quorumcunque, qui vellent Athenienses accusare, querelas audire voluisse, sicut etiam Valla jam hæc verba vertit. Sed ineptum est, Lacedæmonios etiam alios quoscunque, qui non essent socii, ad accusandos Athenienses invitasse, cum tantummodo sociorum conventum indicerent, et statim post hæc verba diserte Thucydides repetat: *ξύλλογον σφῶν αὐτῶν ποιήσαντες.* Quare tollenda est h. l. particula: *τε*, sicut eam quoque quinque codd. Cass. Aug. et tres Pariss. ignorant, et explicanda sunt potius hæc verba de aliis Lacedæmoniorum sociis, si a Corinthiis, qui potissimum conventus sociorum indicendi Spartanis auctores fuerant, discesseris. Propter particulam: *τε* male intrusam factum est, ut quidam pro: *ἄλλο* legere mallent: *ἄλλος*, sicut jam Valla legisse videtur. Nam vertit: *aliusve quis*—. Ita etiam Tusanus et Reiskius legerunt. Sed opportune codicum omnium auctoritas ad ineptæ lectionis confirmationem deest.—In verbis: *καὶ ἄλλοι τε παριόντες ἐγκλήματα*—jam Valla cum plurimis codicibus lectionem veram: *ἄλλοι* tuetur. Nam altera lectio: *ἄλλα*, quam Marg. Bas. et tres Pariss. adferunt, non solum propter illud: *καὶ Μεγαρεῖς*, quod sequitur, non quadrat, sed quia etiam in sequentibus præcipue de Megarensibus narratur: *ἕτερα οὐκ ὀλίγα*—eos contra Athenienses in medium attulisse.—In verbis denique: *παρελθόντες δὲ τελευταῖοι Κορίνθιοι*—aptissima huic loco adfertur lectio in quinque Pariss.: *τελευταῖοι οἱ Κορίνθιοι.* Facile vocula: *οἱ* intercipi potuit in reliquis libris ab ultima antecedentis vocabuli: *τελευταῖοι* syllaba.

Cap. 68. *Ὧν τὸ μὲν ἐπικαιρότατον χωρίον πρὸς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης ἐπιχρῆσθαι.* Si quid valet codicum auctoritas in verbo non inepto, certe h. l. recipienda est lectio: *ἐπὶ Θρᾴκης ἀποχρῆσθαι*, quam decem et septem codices adferunt, neque vera esse po-

test in tanto codicum consensu Wassii sententia, qui illud: ἀποχρῆσθαι ex interpretatione ortum esse censet.

Cap. 69. Καὶ τῶνδε ὑμεῖς αἴτιοι, τό, τε πρῶτον ἐάσαντες—στῆσαι τείχη, ἐς τόδε τε ἀεὶ ἀποστεροῦντες οὐ μόνον τοὺς ὑπ' ἐκείνων δεδουλωμένους ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑμετέρους ἤδη συμμάχους. Pluribus locis mutanda est horum verborum lectio, si Latinam Vallæ interpretationem sequimur; quæ mihi etiam h. l. longe præferenda esse videtur. Ille enim in suo codice non τό, τε, sed: τότε, *tunc primum, cum iis permitteretis*—legit. Qua lectióne admissa, etiam non amplius ferri potest particula: τε post: τόδε, ex ultima syllaba antecedentis vocabuli male orta. Contraria ratione interdum excidit particula: τε propter similem, quæ eam excepit, syllabam. Ita lib. V. cap. 29. in verbis: πλέον τι εἰδότας μεταστῆναι αὐτοὺς—quindecim libri legere jubent: πλέον τε τι εἰδότας—. Vindob. qui exhibet: πλέον δὲ τι εἰδότας—eandem lectionem, propter particularum: δὲ et: τε permutationem sæpe a librariis factam, confirmat. Porro Valla duce nostro loco pro illo: ἀποστεροῦντες aptior lectio: ἀποστεροῦντας est admittenda, ut hæc non de Lacedæmoniis, sed potius de Atheniensibus intelligantur. Nemo enim negabit, inepte hæc verba ad Lacedæmonios referri, qui statim in sequentibus a Corinthiis Græciæ liberatores laudantur. Simili ratione lib. III. c. 13. plurimi libri male legunt: ὑμῶν δὲ οὐ προσδεξαμένων κωλυθέντες—, cum tamen recte in vulgatis edatur: κωλυθέντας. Plura exempla, quibus ultimæ syllabæ: τες et: τας sunt commutatæ, suppeditat lib. III. cap. 59.—Denique pro illo: ὑμετέρους—legendum est: ἡμετέρους ἤδη ξυμμάχους, quam lectionem quoque codd. Ar. C. Gr. Mosqu. Vindob. quatuor Pariss. et Valla auctoritate sua confirmant. Primum igitur agit orator de iis, qui Atheniensium potestati jam antea suberant, (τοὺς ὑπ' ἐκείνων) sed nullo fœdere cum reliqua Græcia erant conjuncti, quales fuerunt Samii cap. 40. laudati, deinde etiam de fœderatis Græciæ civitatibus ab Atheniensibus hostiliter lacessitis, quales ipsi erant Corinthii. Verisimilis igitur hujus loci emendatio erit, ut legamus: ὑμεῖς αἴτιοι τότε πρῶτον ἐάσαντες—ἐς τόδε ἀεὶ ἀποστεροῦντας οὐ μόνον—ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡμετέρους ἤδη ξυμμάχους.—In verbis: οἵᾳ ὁδῷ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὅτι κατ' ὀλίγον χωροῦσιν ἐπὶ τοὺς πέλας—legere malim: καὶ ὅ, τι κατ' ὀλίγον—, sicut jam Kistemakerus suasit. Nam explicat illo: καθ' ὅ, τι.—Quod denique verba attinet: καίτοι ἐλέγεσθε ἀσφαλῶς εἶναι, ὧν ἄρα ὁ λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει—, jam Valla pro illo: ἐλέγεσθε—legebat: ἐλέγετε. Non autem negari potest, etiam hanc lectionem nostro loco esse aptissimam et verissimam, quia statim sequitur: ὧν ἄρα ὁ λόγος, *quorum igitur dicta*.

Cap. 70. Καὶ ἅμα, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι, νομίζομεν ἄξιοι εἶναι τοῖς πέλας ψόγον ἐπενεγκεῖν—. Ingentis fastus et arrogantiæ accusandi essent Corinthii, si se præ aliis esse idoneos ad alios homines taxandos censerent. Quæ quidem sententia minime ab oratione contexta adjuvatur. Nam ille orator tantum de Lacedæmoniis agit vituperandis, non autem de aliis omnibus simul taxandis. Quare verba: τοῖς πέλας commate distinguenda censeo a verbis sequentibus et vertenda: *Præterea nos, si qui alii, dignos esse aliorum judicio censemus, qui* (vos) *reprehendamus*. Nam præ aliis Græcorum sociis jam Corinthii se esse damno adfectos ab Atheniensibus propter Lacedæmoniorum tarditatem querebantur. Modestiæ causa autem orator ad verba: ψόγον ἐπενεγκεῖν, omisit pronominis: ὑμῖν adjectionem, quod jam ex antecedentibus dictis aperte intelligi poterat. Simili ratione infra cap. 73. in verbis: ἀδυνάτων ἂν ὄντων pronomen: ὑμῶν Atheniensis orator, ne aures Lacedæmoniorum offenderet, omisit. Concedo quidem, Plutarchum in suo libello de discrimine adulatoris et amici, cap. 46. ubi hunc Thucydidis locum laudat, vulgarem interpretandi rationem esse secutum. Nullum tamen argumentum ab illa Plutarchi auctoritate ad sententiam, quæ a me prolata est, damnandam repeto. Nam certe hic non unicus est locus inter illa antiquorum scriptorum loca, quem male intellexit Plutarchus.—In verbis hujus capitis: ἢν δ' ἄρα που καὶ πείρᾳ σφαλῶσιν—jam doctissimus Gottleberus censuit, omnium fere librorum auctoritate legendum esse: ἢν δ' ἄρα του καὶ πείρᾳ—. Nondum tamen recepta est hæc vera lectio.—Denique in verbis: μόνοι γὰρ ἔχουσί τε καὶ ὁμοίως ἐλπίζουσιν ἃ ἂν ἐπινοήσωσι—etiam magis vera et omnium fere librorum consensu stabilita est lectio: ἔχουσί τε ὁμοίως καὶ ἐλπίζουσι—, sicut jam Kistemakerus censuit. Certe illud: ὁμοίως longe aptiorem sensum fundit cum vocabulo: ἔχουσι conjunctum:

Pariter jam habent, quæ sibi excogitarunt, atque illa sperant—.

CAP. 71. Ταύτης μέντοι τοιαύτης ἀντικαθεστηκυίας πόλεως, ὦ Λακεδαιμόνιοι, διαμέλλετε· καὶ οἴεσθε τὴν ἡσυχίαν οὐ τούτοις τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ πλεῖστον ἀρκεῖν, οἳ ἂν τῇ μὲν παρασκευῇ δίκαια πράσσωσι—. Variam interpretandi, interpungendi, et emendandi rationem ad hujus loci interpretationem viri docti excogitarunt. Forte emendatio, etiam a me excogitata, non displicebit Thucydidis lectoribus. Interpunctione majori post: διαμέλλετε sublata, legendum censeo: διαμέλλετε καὶ οἴεσθαι τὴν ἡσυχίαν—: *vos adhuc credere cunctamini, tranquillitatem etiam illis non diu suppetere hominibus*—. Ita certe omnis explicandi difficultas amovebitur.—In verbis: τὰ τῶν Ἀθηναίων—ἐπὶ πλέον ὑμῶν κεκαίνωται—Valla legisse videtur: ἐπὶ πλέον ἡμῶν—. Nam vertit hunc locum: *multo quam nos magis student rebus innovandis*—. Posset quidem ferri hæc lectio, sed quia reliquorum omnium librorum consensu destituitur, non est admittenda.

CAP. 72. Τῶν δὲ Ἀθηναίων, (ἔτυχε γὰρ πρεσβεία—παροῦσα) καὶ ὡς ᾔσθοντο τῶν λόγων—: Hujus loci difficultatem optime Abreschius amovisse videtur, cum Herodoti consuetudinem, a Thucydide interdum retentam, causam eorum, quæ gesta esse narrantur, ope particulæ: γὰρ præmittendi, antequam ipsa rei gestæ narratio proponitur, in auxilium vocaret. Quam vero interpretandi rationem si etiam h. l. sequimur, verba: τῶν Ἀθηναίων cum vocabulo: πρεσβεία sunt conjungenda, commate et uncini signo post: Ἀθηναίων sublato. Ad verba vero: καὶ ὡς ᾔσθοντο per synesin supplendum est: οἱ πρέσβεις, *cum vero legati certiores facti essent de illa Corinthiorum oratione.*—De verbis: νομίζοντες μᾶλλον αὐτοὺς ἐκ τῶν λόγων πρὸς τὸ ἡσυχάζειν τραπέσθαι—jam Stephanus lectores admonuit, ut melius legant: μᾶλλον ἂν αὐτοὺς—. Quia vero cum vetere Stephani codice etiam codd. Cl. Cass. Aug. tres Pariss. et margo Bas. conspirant, sine ulla hæsitatione hæc codicum lectio, ut vera et aptior, est recipienda.—Sub finem capitis legimus: οἱ δ᾽ ἐκέλευόν τε παριέναι καὶ παρελθόντες—ἔλεγον—. Sed quindecim codd. legere jubent: οἱ δ᾽ ἐκέλευόν τε ἐπιέναι καὶ—. Etiam alibi Thucydides illud: ἐπιέναι pro: *adire* posuit, h. l. inprimi hoc verbum cum simili: ἐπέρχεσθαι potest comparari, de quo Scholiastes Thucydidis lib. I. c. 90. ad verba: ὅ, τι οὐκ ἐπέρχεται—adnotavit, magis de peregrinis in concionem prodeuntibus hoc verbum adhiberi. Quia vero similis nota etiam in Scholio ad nostrum locum proposito legitur: ἐπελθόντες ἐπὶ ξένων, παρελθόντες ἐπὶ ἰδίων, (nam ita haud dubie verba Græca interpungi debent) ex ea nota non sine causa conjici potest, etiam Scholiastam nostro loco legisse: ἐπιέναι, neque ab eo esse rejectum hoc vocabulum.

CAP. 73. Ἡ μὲν πρέσβευσις ἡμῶν οὐκ ἐς ἀντιλογίαν τοῖς ὑμετέροις ξυμμάχοις ἐγένετο—. Mihi nondum persuasit doctissimus Gottleberus, ut h. l. ὑμετέροις legatur. Nam lectionem: ἡμετέροις Scholiastes, Valla et alii codices adhuc defendunt. Præterea etiam orationi contextæ est aptissima. Quamquam enim Corinthii dissentiebant cum Atheniensibus, tamen nondum publice illorum aut aliorum Græciæ populorum renuntiaverant societati. Quare orationi legatorum moratæ eorumque modestiæ magis conveniebat, ut de sociis adhuc toti Græciæ communibus (ἡμετέροις) mentionem injicerent.—In verbis: ὧν ἀκοαὶ μᾶλλον λόγων μάρτυρες, ἢ ὄψεις τῶν ἀκουσομένων—præfero lectionem codd. Cl. Gr. Cass. Aug. Vindob. Mosqu. marg. et sex Pariss.: ἢ ὄψις τῶν ἀκουσομένων. Nam magis consuetum est numero singulari ὄψις, sicut pluralis in vocabulo: ἀκοαὶ pro: *fama* magis frequentatur.—Quod attinet verba: τοῦ δὲ λόγου μὴ παντὸς, εἴ τι ὠφελεῖ, στερισκόμεθα—, inprimis lectionem: στερισκώμεθα orationi legatorum moratæ adcommodatam defendo, quam etiam cod. Stephani, Aug. Cass. C. Reg. Vindob. Vallæ et Græv. proferunt, et quæ optime cum antecedenti particula: μὴ convenit. Reiskius quidem πάντος simul legendum censuit, sed lectio recepta: τοῦ δὲ λόγου παντὸς aptius antecedenti: τοῦ μὲν ἔργου μέρος respondet.—Sub finem capitis in verbis: ἀδυνάτων ὄντων πρὸς ναῦς πολλὰς ἀλλήλοις ἐπιβοηθεῖν—quis non longe præferat multorum codicum Ar. Cl. C. Gr. Cass. Dan. Reg. Aug. Vindob. et quinque Pariss. lectionem: ἀδυνάτων ἂν ὄντων—, quæ tam apta est oratoris modestiæ, qui eadem de causa etiam pronominis: ὑμῶν adjectionem omisisse videtur.

CAP. 74. Ναῦς μέν γε ἐς τὰς τετρακοσίας, ὀλίγῳ ἐλάσσους τῶν δύο μοιρῶν—. Novem codices omittunt τῶν ante δύο μοιρῶν. Etiam Scholiastes articulum h. l. non legisse videtur. Quare melius omittitur.—In ver-

bis; αὐτὸν διὰ τοῦτο ὑμεῖς ἐτιμήσατε, μάλιστα δὴ ἄνδρα ξένον—etiam novem codices omittunt pronomen: ὑμεῖς, ordine verborum paullo aliter collocato: αὐτὸν διὰ τοῦτο δὴ μάλιστα ἐτιμήσατε ἄνδρα ξένον. Qui ordo verborum, sine ὑμεῖς, quia est concinnior, præferri meretur, cum inprimis statim adjiciatur pronomen: ὑμᾶς in verbis: τῶν ὡς ὑμᾶς ἐλθόντων.—Ubi denique legitur: ἡμεῖς δὴ ἀπό τε τῆς οὐκ οὔσης—consentio cum Gailio doctissimo, qui quatuor codicum auctoritate edidit: ἡμεῖς δὲ ἀπὸ—. Nam antecesserat: ὑμεῖς μὲν γὰρ—.

CAP. 75. Ἆρ' ἄξιοί ἐσμεν—ἀρχῆς τε, ἧς ἔχομεν, τοῖς Ἕλλησι μὴ οὕτως ἄγαν ἐπιφθόνως διακεῖσθαι—. Particulæ: τε non suo loco positæ merito præferenda est apta quatuor codicum lectio: ἀρχῆς γε, ἧς ἔχομεν—. In verbis autem: ὑμῶν τε ἡμῖν οὐκ ἔτι ὁμοίως —conjicio legendum esse: ὑμῶν δὲ ἡμῖν—, ubi particula: δὲ cum vi quadam adhiberi videtur. In primis vero verbis loci prioris forte Thucydides scripserat: Ἆρ' ἀνάξιοί ἐσμεν—*annon meremur, ut nobis de imperio Græci minus invideant?*

CAP. 76. Θαυμαστὸν οὐδὲν πεποιήκαμεν—εἰ ἀρχήν τε διαδιδομένην ἐδεξάμεθα—. Dukerus jam prætulit lectionem: ἀρχήν τε διδομένην ἐδεξάμεθα—, quam codd. Marg. Ar. C. Cl. Reg. Cass. Aug. Dan. et quinque Pariss. adferunt. Quare etiam Gailius doctissimus jure suo illud: διδομένην recepit. Imperium, quod tunc Athenienses obtinebant, non erat per manus traditum. Lectio vulgata: διαδιδομένην, quam etiam Scholiastes interpretatus est, forte ex antecedente particula: τε originem traxit.—In verbis: ἐπαινεῖσθαί τε ἄξιοι, οἵτινες—δικαιότεροι ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν γένωνται—memoratu digna est lectio: δύναμιν γεγένηνται, quam codd. Ar. C. Cl. Reg. Cass. Dan. Mosqu. Aug. et unus Paris. a Gailio collatus adferunt. Ita infra cap. 86. legimus: ζημίας ἄξιοί εἰσι, ὅτι ἀντ' ἀγαθῶν κακοὶ γεγένηνται.

CAP. 77. Τοῖς καὶ ἄλλοθί που ἔχουσιν ἀρχὴν—. Alio eoque meliore verborum ordine sex codices legunt: που ἀρχὴν ἔχουσι—. In verbis: Ἀδικούμενοί τε, ὡς ἔοικεν, οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον ὀργίζονται—unus Scholiastarum legit: ἀδικούμενοι δὲ, ὡς ἔοικεν—, quod est longe præferendum.

CAP. 78. Ἢ θεοὺς τοὺς ὁρκίους μάρτυρας ποιούμενοι πειρασόμεθα—. Codd. Marg. Cl. Cass. quatuor Pariss. Aug. et Gr. legunt: εἰ δὲ μὴ θεοὺς τοὺς ὁρκίους—. Quamvis Stephanus putet, hæc verba ex interpretamento esse orta, ut illud: ἢ explicetur, tamen huic formulæ inter Græcos satis consuetæ singularis verborum gravitas inest et multi codices eam adferunt.

CAP. 79. Ἐπειδὴ δὲ τῶν ξυμμάχων ἤκουσαν—. Admittenda est elegantior lectio sex codicum: τῶν τε ξυμμάχων—. Nam ita refertur illud: τε ad sequentia: καὶ τῶν Ἀθηναίων—.

CAP. 80. Πρὸς μὲν γὰρ τοὺς Πελοποννησίους καὶ ἀστυγείτονας—. Septem codices omittunt articulum: τοὺς ante Πελοποννησίους—. Contra vero sex Pariss. articulum: τοὺς ante ἀστυγείτονας adjiciunt, ubi etiam vi majore est positus. Quare melius hæc verba eduntur: πρὸς μὲν γὰρ Πελοποννησίους καὶ τοὺς ἀστυγείτονας—.

CAP. 82. Καὶ ἢν μὲν ἐπακούσωσί τι πρεσβευομένων ἡμῶν, ταῦτα ἄριστα—. Quinque codices legunt: ἢν μὲν ἐσακούσωσί τι—. Quam lectionem Stephanus et Wassius ut magis propriam Thucydidi jure præferunt. Ita legitur lib. I. c. 126. et lib. III. c. 4. Hoc sensu etiam Herodotus idem vocabulum adhibet, ut lib. IX. cap. 60. cujus dicendi consuetudinem sæpe Thucydides retinuit.—In verbis hujus capitis: εἰ γὰρ ἀπαράσκευοι τοῖς τῶν ξυμμάχων ἐγκλήμασιν ἐπειχθέντες τεμοῦμεν αὐτὴν, ὁρᾶτε, ὅπως μὴ αἴσχιον καὶ ἀπορώτερον τῇ Πελοποννήσῳ πράξωμεν—duo vocabula forte sunt emendanda, ut legatur: ἐγκλήμασιν ἐπαχθέντες τεμοῦμεν αὐτὴν, ὁρᾶτε, ὅπως μὴ αἴσχιον καὶ ἀπορώτερόν τι Πελοποννήσῳ πράξωμεν. Utramque emendationem et linguæ Græcæ usus et sensus hujus loci defendunt. Jam Valla pro illo: ἐπειχθέντες legisse videtur: ἐπαχθέντες in suo codice. Nam vertit: *inducti.*

CAP. 83. Καὶ ἀνανδρία μηδενὶ, πολλοὺς μιᾷ πόλει μὴ ταχὺ ἐπελθεῖν. Valla vertit: *multas urbes adversus unam*—. In suo igitur codice legit: πολλὰς μιᾷ πόλει—. Sed nihil habet, quo commendetur, hæc lectio. Nam Archidamus in antecedentibus tantum de Spartanorum opibus ad hoc bellum necessariis, non autem simul de eorum fœderatis civitatibus egerat. Præterea etiam cap. 81. in verbis: τοῖς ὅπλοις αὐτῶν καὶ τῷ πλήθει ὑπερφέρομεν—diserte de majori Spartanorum armatorum multitudine mentionem injecit.

CAP. 84. Ἀεὶ δὲ ὡς πρὸς εὖ βουλομένους τοὺς ἐναντίους ἔργῳ παρασκευαζόμεθα—. Codd. Marg. Cl. Reg. Vindob. Aug. Cass. Gr. Bas. Vallæ legunt: ἔργῳ παρασκευαζώ-

μεθα—. Gottleberus cum Abreschio improbant hanc lectionem, quia hæc verba adhuc ad describendos Spartanorum mores pertineant. Sed sequor Stephani sententiam, qui lectionem : παρασκευαζώμεθα præfert. Hæc verba enim cum sequentibus copula: καὶ cohærent et illud: δεῖ ἔχειν—δεῖ νομίζειν, quod jam Archidami verbis inest bis positum, satis indicat, ad Archidami admonitionem hæc omnia esse referenda, qua suos cives præsentem rerum statum inprimis respicere jubet.—In verbis: πολύ τε διαφέρειν οὐ δεῖ νομίζειν ἄνθρωπον ἀνθρώπου, κράτιστον δὲ εἶναι—forte codices adcuratius collati meam conjecturam confirmabunt, ut legendum sit: κράτιστόν τε εἶναι, cum illud: τε ante διαφέρειν nihil habeat, quo referatur. Postea intellexi, illam particulam: τε etiam, sicut conjeceram, in uno Parisiensi codice inveniri.

Cap. 85. Πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέμπετε μὲν περὶ τῆς Ποτιδαίας. Decem codices omittunt τῆς ante Ποτιδαίας. Ita cap. 68. legebatur: καὶ Ποτίδαιαν ἐπολιόρκουν. Quare etiam hoc loco tot codicum auctoritatem sequi debemus.—In ultimis verbis hujus capitis: ἔλεξε τοῖς Λακεδαιμονίοις ὧδε—Stephanus præfert lectionem codicum Marg. Aug. Cass. et duorum Pariss.: ἔλεξεν ἐν τοῖς Λακεδαιμονίοις ὧδε—. Quæ etiam mihi eximia esse videtur, quia Thucydides scripsit: ἔλεξε—ὧδε, non autem: ἔλεξε—τάδε. Sed in antecedentibus verbis: ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τοιαῦτα εἶπε—nondum admittendam censeo doctissimi Gailii emendationem, unius tantum codicis auctoritate stabilitam, ut legatur: ταῦτα εἶπεν. Neque etiam cap. 87. ejus sententiam sequor, ubi etiam unius libri lectione emendavit: ταῦτα λέξας pro vulgata: τοιαῦτα λέξας. Nam τάδε et ταῦτα magis in fœderibus recitatis quam in orationibus adhibet Thucydides, sicut jam adnotavit Wassius ad lib. VI. cap. 8.

Cap. 86. Ἄλλοις μὲν γὰρ χρήματά ἐστι πολλὰ καὶ νῆες καὶ ἵπποι· ἡμῖν δὲ ξύμμαχοι ἀγαθοί. Egregia est h. l. Scholiastæ animadversio, res non animatas tantum, non autem aptos socios inter opes Atheniensium ab illo Ephoro artificiose referri. Octo codices Ar. C. Gr. Dan. Bas. Mosqu. Vindob. et unus Paris. omittunt vocabulum: πολλά. Quod quidem h. l. nemo in tanta dicendi brevitate Ephoro propria desiderabit, cum inprimis ex Archidami oratione, cap. 80. adpareat, nulla re magis, quam pecunia eguisse Spartanos. Neque etiam eo defendi poterit lectio recepta: πολλὰ, quia in sequentibus illi: ξυμμάχους etiam adjectum legimus: ἀγαθούς. Nam vocabuli: ἀγαθοὺς adjectio duplici de causa erat necessaria, quia etiam multi erant Atheniensium socii, sicut Archidamus eodem cap. 80. fatetur, et quia, cum tria Atheniensibus commoda, divitias, naves, et equos tribuisset, non minor præstantia unico Spartanorum commodo erat eo tribuenda, ut tales esse Spartanorum socios diceret, (ἀγαθοὺς) quales esse deberent.

Cap. 87. Τοιαῦτα λέξας, ἐπεψήφιζεν αὐτὸς, Ἔφορος ὤν—. Unus Paris. legit: τοιαῦτα δὴ λέξας. Alii decem libri exhibent: τοιαῦτα δὲ λέξας. Constat, a librariis particulas: δὲ et δὴ centies permutari. Nemo autem dubitabit, lectionem unius codicis: τοιαῦτα δὴ λέξας esse huic loco aptissimam. Quare eam esse admittendam censeo.

Cap. 90. Ἥδιον ἂν ὁρῶντες, μήποτ' ἐκείνους μήτε ἄλλον μηδένα τεῖχος ἔχοντα—. Nimium inest vocabulo: μήποτε. Nam Spartani certe non impedituri erant, quo minus *unquam* muros urbis suæ Athenienses reficerent. Amplector igitur septem codicum lectionem: μήτε ἐκείνους, μήτε ἄλλον—. In verbis: ἕως ἂν ἱκανὸν τὸ τεῖχος—undecim codices alium verborum ordinem postulant, ut legatur: ἕως ἂν τὸ τεῖχος ἱκανὸν αἴρωσι.

Cap. 91. Ὅτι ἡ μὲν πόλις σφῶν τετείχισται ἤδη—. Octo codices legunt: πόλις αὐτῶν τετείχισται—, cum reliqui libri adhuc retineat illud: σφῶν. Mihi persuasum est, Thucydidem olim scripsisse: πόλις σφῶν αὐτῶν τετείχισται—, quia utriusque vocabuli lectio adhuc in diversis codicibus retinetur et dicendi consuetudo Thucydidi propria hanc emendationem admittit. Ita paullo antea: πέμψαι σφῶν αὐτῶν ἄνδρας—, et statim in sequentibus scripsit: τὰ σφίσι αὐτοῖς ξύμφορα καὶ τὰ κοινὰ—, et lib. III. cap. 82. verbis: καὶ σφίσι αὐτοῖς ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσποιήσει, Scholiastes adjecit: σφίσι αὐτοῖς, ἤγουν ἑαυτῶν. Sicut autem nostro loco vocabulum: αὐτῶν esse adjiciendum mihi videtur, ita in verbis: σώζειν τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ—omittenda sunt septem codicum auctoritate verba superflua: ἐν αὐτῇ, quæ in illo: ἐνοικοῦντας continentur. Valla etiam hoc additamentum ignoravit. Ejus verba sunt: *ut idonea sit ad eos, qui incolunt, tutandos.*

Cap. 92. Προσφιλεῖς ὄντες ἐν τῷ τότε διὰ τὴν ἐς τὸν Μῆδον προθυμίαν μάλιστα αὐτοῖς ἐτύγχανον—. Octodecim codicum auctori-

tate recipienda est lectio: προθυμίαν τὰ μάλιστα αὐτοῖς—, quam etiam Wassius et Kistemakerus postularunt.

Cap. 95. Ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ. Ἤδη δὲ καὶ βιαίου ὄντος αὐτοῦ. Amplector Stephani sententiam, etiam a Dukero comprobatam, ut verba: ἐν—ἡγεμονίᾳ arcte cum sequentibus conjungantur, ejectis duabus particulis: δὲ καί. Nam primo verba: ἐν—ἡγεμονίᾳ non tam apte cum antecedentibus quam cum sequentibus possunt conjungi. Deinde in plurimis codd. deest particula: καὶ, quæ h. l. est plane supervacanea. Denique particula: δὲ, quæ sensum turbat horum verborum, si illa: ἐν—ἡγεμονίᾳ cum sequentibus conjunguntur, vere deest in cod. Reg. et in reliquis, ubi adhuc legitur, orta esse potest ex ultima syllaba antecedentis vocabuli: ἤδη.—In verbis: ἠξίουν αὐτοὺς ἡγεμόνας σφῶν γενέσθαι κατὰ τὸ ξυγγενὲς—haud dubie legendum est Wassii sententia: σφῶν γίγνεσθαι κατὰ—. Nam ita legunt codd. C. Gr. Ar. Vindob. Mosqu. Dan. Bas. et tres Pariss. et verba statim adjuncta: καὶ Παυσανίᾳ μὴ ἐπιτρέπειν, ubi etiam præsens tempus adhibetur, eandem lectionem confirmant.—In verbis: καὶ προσεῖχον τὴν γνώμην ὡς οὐ περιοψόμενοι—legendum est: προσεῖχον τῇ γνώμῃ ὡς—codicum Marg. Stephani vet. Gr. Vindob. Bas. Ar. C. Dan. et unius Paris. auctoritate. Quæ lectio, si ad: προσεῖχον supplemus: νοῦν, bene Græca est habenda.—In verbis denique: τυραννίδος μᾶλλον ἐφαίνετο μίμησις ἡ στρατηγία magis Baveri quam Gottleberi sententia mihi arridet, ut legatur: μίμησις ἢ στρατηγία. Nam si retinemus particulam: ἡ, non satis adparet, quo referendum sit illud: μίμησις, quia inepte respiceretur ad antecedens: ἀδικία.

Cap. 96. Πρόσχημα γὰρ ἦν, ἀμύνεσθαι, ὧν ἔπαθον—. Non negligenda est lectio codd. Marg. C. Cl. Reg. Bas. Cass. Aug. et trium Pariss. ut scribatur: ἀμύνασθαι, ὧν ἔπαθον—. Nam constat, aoristos sæpe futuri significatione adhiberi.—Etiam in ultimis verbis hujus capitis codicum Marg. Ar. C. Cl. Reg. Cass. Aug. et trium Pariss. auctoritas postulat lectionem: καὶ αἱ ξύνοδοι ἐς τὸ ἱερὸν ἐγίγνοντο. Vulgo deest articulus: αἱ, qui facile propter particulam: καὶ, quæ antecedit, intercidere poterat.

Cap. 98. Πρὸς δὲ καὶ Καρυστίους αὐτοῖς—πόλεμος ἐγένετο—. Octodecim codices rejiciunt copulam: καὶ ante Καρυστίους—, quare etiam Gailius eam uncinis inclusit. Equidem eam ut inepto loco positam plane omisissem.

Cap. 99. Λυπηροὶ ἦσαν, οὐκ εἰωθόσιν οὐδὲ βουλομένοις ταλαιπωρεῖν προσάγοντες τὰς ἀνάγκας. Non negligendum videtur Atticum: προσαγαγόντες τὰς ἀνάγκας, quod codd. Cass. Bas. Gr. Aug. et sex Pariss. adferunt.

Cap. 100. Διεφθάρησαν ἐν Δραβήσκῳ τῇ Ἠδωνικῇ ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν ξυμπάντων, οἷς πολέμιον ἦν τὸ χωρίον. Heilmannus pro: ξυμπάντων conjecit legendum esse: ξυστάντων. Putem vero, eundem sensum lectioni receptæ: ξυμπάντων subesse. Nam de omnibus omnino Thraciæ universæ incolis hoc non erit intelligendum, sed tantum de pluribus numero, simul cum Edonis ad debellandos Athenienses congregatis. Magis memoratu digna lectio est: ξύμπαντες, quam Valla sequitur. Nam vertit: *omnes sunt interemti*. Reliquorum tamen codicum deest consensus.

Cap. 103. Προσεχώρησαν δὲ καὶ Μεγαρῆς Ἀθηναίοις ἐς ξυμμαχίαν—. Codices Ar. C. Cass. Gr. Mosqu. Aug. et quinque Pariss. postulant lectionem: καὶ Μεγαρεῖς—. Ita etiam Gottleberus h. l. antiquiore Atticorum ratione scribendum censuit atque etiam Dukerus in nota ad lib. I. c. 67. Quo loco recte editur: Μεγαρεῖς. Quare etiam h. l. retinenda est eadem scribendi ratio. Concedamus tamen, Thucydidis ætate jam in aliis nominibus hunc scribendi usum obtinuisse, ut pro: εῖς in fine scriberetur: ῆς. Ita lib. I. c. 27. legebamus: Παλῆς et: Ἑρμιονῆς. Codicum auctoritate potissimum talium nominum scriptura stabilitur. Tantæ tamen inconstantiæ Thucydidem non facere reum licet, ut modo: Μεγαρεῖς, modo: Μεγαρῆς scripserit. Quare etiam lib. V. cap. 59. et cap. 60. ubi tantum pauci libri exhibent: Μεγαρεῖς, et vulgo adhuc editur: Μεγαρῆς, tamen lectionem illam: Μεγαρεῖς esse præferendam censeo, sicut recte editum est lib. IV. cap. 66. et cap. 67. plurimorum codicum auctoritate. Sed iterum fluctuant codices lib. IV. cap. 73. et cap. 74. quorum plurimi adferunt: Μεγαρῆς, quam tamen librorum inconstantiam admittere non licet. Plures vero codices lib. II. cap. 9. et lib. IV. cap. 109. suadent veram lectionem: Μεγαρεῖς, quamvis adhuc edatur: Μεγαρῆς.

Cap. 104. Ἰνάρως δὲ ὁ Ψαμμητίχου, Λίβυς—. Non amplius est negligenda codicum Cl. Gr. Aug. Reg. Vindob. Cass. et

unius Paris. auctoritas, ut scribatur: ὁ Ψαμμιτίχου—, quam lectionem etiam interpretes hujus loci sequendam censent et Wesselingius in sua Herodoti editione amplectebatur.

Cap. 105. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκβοήσαντες ἐκ τῶν Μεγάρων—. Novem codicum auctoritate nititur lectio: οἱ Ἀθηναῖοι ἐκβοηθήσαντες—. Quod vocabulum etiam aliis locis a Thucydide usurpatum et huic loco aptissimum merito cum Stephano prætulerunt, sed nondum receperunt Gottleberus et Baverus. Plane eodem sensu jam in Herodoto occurrit, ut lib. VI. cap. 16: ἐξεβοήθεον πανδημεὶ καὶ ἔκτεινον τοὺς Χίους.

Cap. 106. Καὶ πάθος μέγα τοῦτο τοῖς Κορινθίοις ἐγένετο. Septem codd. Cl. Bas. Aug. Cass. et tres Pariss. articulum: τοῖς ante: Κορινθίοις omittunt, cujus omissionis, sæpe in Thucydide obviæ, plura exempla caput sequens suppeditat. Porro quinque codd. etiam priora hujus loci verba aliter collocant, ut aptius legatur: καὶ πάθος τοῦτο μέγα Κορινθίοις ἐγένετο.

Cap. 107. Τὸ δέ τι καὶ ἄνδρες τῶν Ἀθηναίων ἐπῆγον αὐτοὺς κρύφα, ἐλπίσαντες δῆμόν τε καταπαύσειν—. Præfero lectionem codicis Græv.: τὸ δ' ἔτι καὶ ἄνδρες—. *Præterea etiam illi Atheniensium clam eos instigarunt, qui sperabant, fore, ut populi minuerent imperium*—. Illud: τὸ δ' ἔτι καί, *præterea etiam*, occurrit quoque cap. 118. ubi vulgo legitur: τὸ δέ τι καὶ πολέμοις οἰκείοις ἐξειργμένοι.—In verbis: ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς καί τι καὶ τοῦ δήμου καταλύσεως ὑποψία ἦν— omittunt voculam: ἦν omnes fere editiones et libri manuscripti, quamvis in duplici Stephani editione et illa Æm. Porti reperiatur. Præterea pro illo: καί τι καί— quinque codices Gr. Bas. et tres Pariss. exhibent: καίτοι καί—, quam lectionem non improbat doctissimus Gottleberus. Mihi quoque longe præferenda esse videtur, utque etiam vocula: ἦν, quam codices ignorant, carere possimus, scribendum censeo: ὑποψία. Quodsi igitur legimus: καίτοι καὶ τοῦ δήμου καταλύσεως ὑποψία, hæc verba sunt vertenda: *Eis obviam egressi sunt, profecto etiam suspicione de dissolvendo* (per eos) *populi imperio* (adducti).

Cap. 108. Τά τε τείχη τὰ ἑαυτῶν τὰ μακρὰ ἀπετέλεσαν. Hæc verba cum antecedentibus ita cohærent, ut antea de damno quædam narrentur, quo hostes suos Atheniensium exercitus adfecerit, in his autem verbis commoda commemorentur, quæ suæ simul urbi muro altiore tandem perficiendo paraverint. Quare puto, Thucydidem scripsisse: τὰ δὲ τείχη—, cum inprimis illud: τε nihil habeat, ad quod referatur. Porro articulum: τὰ ante: ἑαυτῶν ignorant codices Ar. C. Mosqu. Dan. et unus Paris., qui etiam loco alieno positus esse videtur, cum ter paucorum verborum intervallo repeteretur. Denique pro: ἀπετέλεσαν codices Cl. Aug. Græv. Cass. Bas. et quinque Pariss. legunt: ἐπετέλεσαν, quod hoc sensu, ut: *perficere* significet, est magis consuetum, et sæpe a librariis cum illo: ἀποτελέω confunditur, ut multis locis Schweighæuserus in suis ad Polybium notis docuit. Quare scriptura hujus loci ita erit mutanda: τὰ δὲ τείχη ἑαυτῶν τὰ μακρὰ ἐπετέλεσαν.—In verbis: ὡμολόγησαν δὲ καὶ οἱ Αἰγινῆται μετὰ ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις—codices Cl. Gr. Cass. Bas. Aug. et quatuor Pariss. omittunt articulum: οἱ ante: Αἰγινῆται, quem h. l. nemo, si Thucydideam dicendi rationem respexeris, desiderabit, cum inprimis vocabulo: Ἀθηναίοις statim sequenti articulus: τοῖς adhæreat. Iidem codices in sequenti capite, ubi legitur: τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐκράτουν τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἀθηναῖοι—, etiam articulum: οἱ ante: Ἀθηναῖοι omittunt, quod quoque, cum modo antecesserit: οἱ δὲ Ἀθηναῖοι—, non improbo.

Cap. 109. Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔτι ἐπέμενον—. Nullam vim aptam h. l. particula: ἔτι admittit. Quare melius illa omittitur novem codicum consensu.—In verbis: ὅπως—καὶ ἀπ' Αἰγύπτου ἀπαγάγοι Ἀθηναίους—plurimorum codicum auctoritate copula: καὶ ejicienda est ante: ἀπ' Αἰγύπτου, sicut jam Kistemakerus suasit. Etiam in Latina Vallæ interpretatione nullum hujus particulæ: καὶ vestigium adparet.—In verbis: τούς τε Αἰγυπτίους καὶ τοὺς ξυμμάχους μάχῃ ἐκράτησε—novem codices omittunt particulam: τε; qua etiam h. l. facile supersedere possumus, et quam quoque Valla in sua interpretatione Latina omisit.—Denique in verbis: ἐπολιόρκει ἐν αὐτῇ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ—decem codicum auctoritate mutandus est ultimorum verborum ordo, ut legatur: καὶ ἓξ μῆνας; sicut statim capite sequenti legitur: ἓξ ἔτη.

Cap. 110. Διὰ τῆς Λιβύης ἐς Κυρήνην διεσώθησαν—. Aptum quidem est h. l. verbum: διεσώθησαν, sed undecim codices tamen legere jubent: ἐσώθησαν; quorum auctoritas non est rejicienda.—In verbis: Αἴγυπτος δὲ πάλιν ὑπὸ βασιλεῖ ἐγένετο—lectio: βα-

πιλεῖ codicum auctoritate destituitur. Multi legunt: βασιλέως, quæ non ferenda est lectio. Quare sequor sex codicum Vindob. Cass. Aug. Bas. et duorum Pariss. lectionem: βασιλέα—etiam ab Hemsterhusio in suis ad Aristophanis Plutum notis non improbatam.—In verbis: Ἰνάρως δὲ ὁ τῶν Λιβύων βασιλεὺς—ejiciendus est articulus: τῶν—omnium fere codicum auctoritate.—In verbis vero ultimis: στρατείαν Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ξυμμάχων—iidem codices particulam: τε non necessariam ignorant.

Cap. 111. Καὶ παραλαβόντες τοὺς Βοιωτοὺς καὶ Φωκέας, ὄντας ξυμμάχους, οἱ Ἀθηναῖοι—. Undecim codd. ejiciunt articulum: τοὺς ante vocabulum: Βοιωτοὺς, quem etiam Kistemakerus h. l., me non invito, omitti jubet. De eo tamen mihi non persuasit vir doctus, ut articulus adjiciatur, si scriptor *omnes*, sed omittatur, si *quosdam* tantum indicaverit. Innumeris certe et Thucydidis et aliorum scriptorum locis hæc proposita scribendi norma refutabitur. Quid? quod etiam in nostro loco, ubi bene quadrat articulus: οἱ ante: Ἀθηναῖοι, tamen illud: οἱ decem codicum auctoritate melius omittitur.

Cap. 112. Φοίνιξι καὶ Κυπρίοις καὶ Κίλιξιν ἐναυμάχησαν καὶ ἐπεζομάχησαν ἅμα. Verba: καὶ Κυπρίοις ex interpretamento orta et ejicienda esse censeo. Nam cum bellum contra Cyprios suscepissent Athenienses, (ἐς Κύπρον ἐστρατεύοντο) sponte intelligitur, huic duplici prœlio, quod socii Cypriorum, Phœnices et Cilices, qui auxilio veniebant contra Athenienses, commiserunt, etiam Cyprios interfuisse; id quod etiam vocabulum adjectum: ἅμα, *simul præter Cyprios cum Phœnicibus et Cilicibus*—aperte indicat. Hæc verba: καὶ Κυπρίοις etiam codices Vallæ, Cl. Gr. Cass. Aug. et quinque Pariss. ignorant.

Cap. 113. Καὶ Χαιρώνειαν ἑλόντες καὶ ἀνδραποδίσαντες ἀπεχώρουν, φυλακὴν καταστήσαντες. Codices Vallæ, Cl. Græv. Cass. Aug. et quatuor Pariss. omittunt verba: καὶ ἀνδραποδίσαντες. Illud: εἷλον modo sine additamento, ut lib. I. c. 89. et c. 108. modo cum additamento: καὶ ἠνδραπόδισαν, ut lib. I. c. 98. occurrit. Forte h. l. hæc verba melius absunt, quia militum præsidium urbi impositum esse dicitur, quod non facile in urbe direpta et civibus spoliata locum habebit. Etiam Gailius doctissimus hæc duo verba ex interpretamento orta esse censet.

Cap. 115. Νίσαιαν, καὶ Ἀχαΐαν, καὶ Πηγὰς, καὶ Τροιζῆνα—. Codices Vallæ, Ar. C. Dan. Aug. et septem Pariss. ita ordinem verborum mutant, ut verba: καὶ Ἀχαΐαν ultimo loco post: Τροιζῆνα collocentur. Quo servato verborum ordine, facilius jam sub Achaia regionem illis urbium nominibus simul adjunctam intelligere possumus.—In ultimis verbis: ξυναπέστησαν δὲ αὐτοῖς Βυζάντιοι—antea scriptum fuisse: ξυναπέστησάν τε αὐτοῖς—conjicio, quia antecesserat: ἐπί τε Μίλητον. In Gailii editione plane omissa est particula: δὲ, haud dubie typographi incuria. Sicut autem h. l. particulam: δὲ in illud: τε muto, ita sub finem cap. 123. legendum censeo: ἠδικημέναις τε μᾶλλον βοηθήσετε, pro: ἠδικημέναις δὲ—, quia antecessit: σπονδάς τε οὐ λύσετε. Contraria autem ratione libri V. cap. 43. in verbis: πανταχόθεν τε νομίζων ἐλασσοῦσθαι sex codicum auctoritate haud dubie legendum est: πανταχόθεν δὲ νομίζων—.

Cap. 117. Ἐκράτησαν ἡμέρας περὶ τεσσαρεσκαίδεκα—. Haud dubie mutato accentus loco legendum est: ἡμέρας πέρι τέσσαρας καὶ δέκα—. Lectionem: τέσσαρας καὶ δέκα tuentur codices Ar. C. Cl. Gr. Cass. Aug. et tres Pariss.

Cap. 118. Καὶ ὅσα πρόφασις μεταξὺ τοῦδε τοῦ πολέμου κατέστη. Concedo equidem, particulam: μεταξὺ h. l. apte explicari posse, si separatim positam censes, neque cum verbis: τοῦδε τοῦ πολέμου, quæ ad: πρόφασις pertinent, conjungis. Quam plurimi tamen codd. Ar. C. Cl. Gr. Cass. Aug. Dan. Bas. Vindob. Vallæ et quatuor Pariss. hanc omiserunt particulam. Quare eam quoque ejiciendam censeo, quia forte ex sequentibus verbis, ubi etiam hæc particula: μεταξὺ occurrit, huc male tracta est a librariis.—In illis autem verbis: μεταξὺ τῆς τε Ξέρξου ἀναχωρήσεως—novem codices omittunt particulam: τε, quæ etiam, salvo hujus loci sensu, abesse potest.

Cap. 119. Δεηθέντες μὲν καὶ κατὰ πόλεις πρότερον ἑκάστων ἰδίᾳ, ὥστε ψηφίσασθαι πόλεμον—. Cum Scholiasta tredecim codd. legunt: ψηφίσασθαι τὸν πόλεμον—, quam lectionem singulari quadam vi h. l. prolatam etiam Kistemakerus recipere jubet. Sub initium vero hujus capitis consueto Thucydidis more legendum est: Αὖθις δὲ τοὺς ξυμμάχους (non: συμμάχους)—, quam lectionem quoque quatuor Pariss. adferunt.

Cap. 120. Πολλὰ γὰρ κακῶς γνωσθέντα, ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων τυχόντα, κατορθώ-

θη—. Octo codices legunt: τῶν ἐναντίων τυχόντων, κατωρθώθη. Quam lectionem esse longe aptiorem puto: *quando forte fortuna stolidi hostes adversantur.* Ultimæ syllabæ: τα et: τῶν centies a librariis propter scripturæ compendium permutantur. Etiam Valla eandem octo codicum lectionem secutus esse videtur. Nam vertit: *Multa enim male consulta, hostibus inconsultius agentibus, emendata sunt.*

Cap. 121. Ὃ γὰρ ἡμεῖς φύσει ἔχομεν ἀγαθὸν—. Duodecim codices alio ordine: ἡμεῖς ἔχομεν φύσει ἀγαθὸν—hæc verba collocare jubent; quamvis hæc ordinis mutatio ad ipsum verborum sensum nihil referat.—Eodem modo cap. 122. etiam in verbis: εἰ μὲν ἡμῶν ἦσαν ἑκάστοις—octo codicum auctoritate ita ordo verborum mutari debet: εἰ μὲν ἦσαν ἡμῶν ἑκάστοις.

Cap. 123. Τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἁπάσης ξυναγωνιουμένης—. Suavius sonat in hoc verborum ordine dissyllabum: πάσης, ut novem codicum auctoritate legatur: Ἑλλάδος πάσης ξυναγωνιουμένης.

Cap. 124. Ὥστε πανταχόθεν καλῶς ὑπάρχον ὑμῖν πολεμεῖν—. Valla cum cod. Reg. Gr. et aliis nonnullis legit: ἡμῖν πολεμεῖν—. Quæ lectio haud dubie est vera et statim cum vi repetitur idem pronomen in verbis: καὶ ἡμῶν κοινῇ τάδε—sive potius alio ordine: ἡμῶν τάδε κοινῇ—, sicut novem codicum auctoritas postulat.—In verbis: ψηφίσασθε δὴ τὸν πόλεμον—particulam: δὴ quam plurimi libri ignorant. Quare dubito, an illa h. l. adhuc inter verba Thucydidis sit admittenda.

Cap. 126. Πρόφασις εἴη τοῦ πολεμεῖν, ἢν μή τι ἐσακούωσι—. Non negligenda est magis consueta codicum Ar. C. Mosqu. Dan. Cass. Aug. Vindob. lectio: ἢν μή τι ἐσακούσωσι—. In verbis sequentibus: Κύλων ἦν Ἀθηναῖος, ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης τῶν πάλαι εὐγενής—ordinem verborum, quem codices Bas. Aug. Cass. Gr. et quinque Pariss. adferunt: Κύλων ἦν Ὀλυμπιονίκης, ἀνὴρ Ἀθηναῖος τῶν πάλαι, εὐγενής—jam Kistemakerus aptiorem et magis perspicuum esse censuit. Nam verba: τῶν πάλαι longe aptius conjunguntur cum: ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ut ita indicaret Thucydides, se ex antiquiore Atheniensium historia narrationem adferre. Vocabulum: ἀνὴρ ad utrumque nomen collocari potest. Nam Herodotus lib. V. c. 71. sane posuit: ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης, et forte ex illo Herodoti loco alter verborum ordo in reliquis codicibus originem repetiit. Sed potest etiam dici: ἀνὴρ Ἀθηναῖος, sicut mox in eodem capite: Μεγαρέως ἀνδρὸς mentio injicitur.—Ad verba: Ἐν τῇ τοῦ Διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ καταλαβεῖν—est adnotandum, articulum: τῇ ante: τοῦ Διὸς esse superfluum neque a Thucydide adjectum esse videri. Nam Attici sæpe post: ἐν ponunt genitivum, si vel dativus nominis non adest, ad quod illud: ἐν refertur. Hoc loco tamen non deest dativus. Præterea articulum: τῇ etiam codd. Ar. C. Gr. Mosqu. Dan. Bas. et quatuor Pariss. ignorant.

Cap. 127. Ἐλαύνειν ἐκέλευον δῆθεν τοῖς θεοῖς πρῶτον τιμωροῦντες, εἰδότες δὲ Περικλέα—. Ordinem horum verborum Stephanus ita melius constituit: ἐκέλευον ἐλαύνειν τοῖς θεοῖς δῆθεν πρῶτον τιμωροῦντες. Nam illud: δῆθεν non ad: ἐκέλευον, si ejus sensum spectas, sed ad: τιμωροῦντες pertinet. Neque codicum auctoritate destituitur hæc emendatio. Nam octo libri legunt: ἐκέλευον ἐλαύνειν—et illud: δῆθεν quatuor libri recte collocant post: τοῖς θεοῖς. Præterea illud: δὲ ante: Περικλέα non quadrat. Quare trium codicum lectio: εἰδότες τε Περικλέα est præferenda, sicut jam Kistemakerus censuit.—In verbis: ῥᾷον σφίσι προχωρήσειν τὰ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων—haud dubie legendum est: σφίσι προχωρεῖν τὰ ἀπὸ—. Nam ita octodecim libri scripserunt. Constat autem, tempus præsens verborum purorum sæpe ab Atticis futuri loco adhiberi. Sed in verbis: οὐ μέντοι τοσοῦτόν γ' ἤλπιζον—particulam: γ' ante: ἤλπιζον sine justa codicum auctoritate a Gottlebero adjectam nondum admitto, quamvis locum habere possit.

Cap. 128. Ἀναστήσαντές ποτε ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἀπὸ Ταινάρου τῶν Εἱλώτων τοὺς ἱκέτας—. Decem codices Cl. Gr. Cass. Bas. Aug. et quinque Pariss. articulum: τοὺς ante: ἱκέτας omiserunt, quem nemo h. l., ubi articulus tam sæpe est repetitus, desiderabit.—In verbis: ἀφικνεῖται—τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα βουλόμενος πράσσειν—vocabulum: βουλόμενος cum Dukero librarii cujusdam interpretamentum habeo. Nam infinitivus: πράσσειν pendet dictione satis consueta ab illo: ἀφικνεῖται. Deest autem vocabulum: βουλόμενος in cod. Cl. Gr. Aug. Cass. et quatuor Pariss. In aliis vero libris non suo loco, sed ante: τὰ πρὸς βασιλέα collocatur. Ita exhibent codd. Ar. C. Mosqu. Dan. et unus Paris. Denique interpretamenti vestigia Scholiastes satis indicat h. l. verbis adjectis: βουλόμενος

δηλονότι—. In verbis: ᾧπερ ἐπέτρεψε τότε Βυζάντιον—novem codices legere jubent: ᾧ ἐπέτρεψε—sine ulla sensus mutatione.—A verbis: ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε καὶ ἐν αὐτῇ—copula: καὶ abesse debet, sicut jam Gesnerus illam in Chrestomathia Græca omisit atque etiam Kistemakerus suadet. Nam deest in duodecim codicibus et sensum hujus loci perturbat.

Cap. 129. Οὕς μοι πέραν θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου διέσωσας—. Decem codd. simul cum Vindob. legunt: ἐκ Βυζαντίου ἔσωσας. Quare non negligendus est tot codicum consensus.

Cap. 130. Ὁ Παυσανίας—πολλῷ τότε μᾶλλον ἦρτο, καὶ οὐκέτι ἠδύνατο ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν—. Ante Wassii emendationem alio verborum ordine legebatur: πολλῷ μᾶλλον τότε—. Hunc priscum ordinem ut magis consuetum ex sex codd. Pariss. esse revocandum censeo. Pro illo autem: ἐν τῷ καθεστῶτι—undecim codices exhibent: ἐν τῷ καθεστηκότι—. Cum utraque scribendi forma in Thucydidis libris occurrat, haud dubie plurium codicum auctoritatem sequi debemus.

Cap. 131. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι, τό, τε πρῶτον δι' αὐτὰ ταῦτα ἀνεκάλεσαν αὐτὸν, καὶ ἐπειδὴ—. Hunc locum aliter interpungendum et interpretandum censeo, quam reliqui interpretes. In antecedenti capite dicebatur Pausanias cultus magnificentia et insolentia aperte indicasse clandestina animi consilia de regno Græciæ adfectato. Sub initium cujus capitis jam primum Lacedæmonii ex ejusmodi indiciis sensisse dicuntur hæc Pausaniæ consilia. Quare eum etiam revocarunt, postquam denuo, injussu Spartanorum, in navi Hermionide vectus Sparta discesserat. Certe nemo negabit, qui attente perlegerit hæc Thucydidis verba, illud: τό, τε πρῶτον non ad: τὸ δεύτερον, quod sequitur, referri posse. Nam: τὸ δεύτερον, sicut verborum ordo postulat, non ad: ἀνεκάλεσαν, sed ad: ἐκπλεύσας pertinet. Quare etiam illud: τότε πρῶτον non cum: ἀνεκάλεσαν conjungo, sed cum: αἰσθόμενοι. Pro: τό, τε autem cum Thoma Magistro, Valla, cod. Cass. Gr. et Aug. lego: τότε, et commate distinguo verba: διὰ ταῦτα a sequenti: ἀνεκάλεσαν. *Lacedæmonii, qui tunc primum sentiebant* (clandestina Pausaniæ consilia), *propter hæc eadem* (quæ agebat) *etiam postquam denuo, injussu eorum, ex urbe discesserat, eum revocarunt.* Nisi ita hunc locum interpretamur, non satis adparebit, cur illud: αἰσθόμενοι statim a verbis: τό, τε πρῶτον διὰ αὐτὰ ταῦτα excipiantur, cum tamen: τό, τε πρῶτον ad illud: τὸ δεύτερον non apte referri possit.—In verbis sequentibus: πράσσων τε ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἐς τοὺς βαρβάρους—cum codd. Cam. Cl. tribus Pariss. Cass. Gr. Aug. Mosqu. legendum censeo: αὐτοῖς πρὸς τοὺς βαρβάρους. Ita legitur lib. IV. c. 114: τοὺς πράξαντας πρὸς αὐτὸν τὴν λῆψιν τῆς πόλεως—et lib. II. c. 5: πρὸς ὃν ἔπραξαν οἱ προδιδόντες—.

Cap. 132. Καὶ ἐπεί γε δὴ ἐν τούτῳ καθειστήκει—. Omissa particula: γε, decem codices lectionem Thucydidi magis consuetam suadent: καὶ ἐπειδὴ ἐν τούτῳ.—In verbis: ἢ καὶ ἐκεῖνος μεταγράψαι τὶ αἰτήσῃ—ut alio verborum ordine legatur: ἐκεῖνος τὶ μεταγράψαι αἰτήσῃ—duodecim codicum auctoritas postulat.

Cap. 133. Τόδε δὴ οἱ Ἔφοροι, δείξαντες αὐτοῦ τὰ γράμματα—. Recte censet Kistemakerus, legendum esse: Τότε δὴ οἱ Ἔφοροι—. Nam illud: τότε est huic loco aptissimum et quatuordecim codicum auctoritate defenditur.

Cap. 134. Αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Κεάδαν, οὗπερ τοὺς κακούργους ἐμβάλλειν εἰώθεσαν—. Et sensus hujus loci et optimorum codicum auctoritas postulat, ut legatur: τοὺς κακούργους εἰώθασιν, ἐμβάλλειν. Lectionem: εἰώθασιν, etiam ab Hemsterhusio comprobatam, adferunt codices Ar. C. Gr. Dan. Bas. Vindob. et tres Pariss.—Ordinem verborum, ut illud: ἐμβάλλειν ultimo loco ponatur, etiam servant codices Cam. Cass. Aug. Græv. Bas. et quinque Pariss. quare hunc verborum ordinem Dukerus quoque jure præferendum censet, quo illud: ἐμβάλλειν cum verbo: ἐμέλλησαν cohæret. Quamquam vero Dukerus ex nonnullis libris: ἐς τὸν Κεάδαν—recepit, cum Leopardo tamen, in ejus ad Ammonium notis, majore codicum auctoritate niti censeo lectionem: ἐς τὸν Καιάδαν—et propterea eam præfero. Nam cum aliis multis codd. etiam octo Pariss. lectionem: Καιάδαν defendunt.

Cap. 135. Ἠξίουν τε τοῖς αὐτοῖς κολάζεσθαι αὐτόν. Non verisimile est, Lacedæmonios postulasse ab Atheniensibus, ut iisdem pœnis quoque Themistoclem adficerent, cum extraordinario modo Pausanias fame enectus periisset. Præfero igitur quatuor librorum Ar. C. Dan. Vindob. lectionem: αὐτοὺς, pro illo: τοῖς αὐτοῖς, et quia

præterea h. l. particula: τε esset solitaria, pro illa potius: δὲ est legendum. Etiam duo Pariss. omittunt articulum: τοῖς ante: αὐτοῖς. Aptiorem igitur sensum fundet hæc lectio: ἠξίουν δὲ αὐτοὺς κολάζεσθαι αὐτόν. Sed negare non possum, longe magis mihi placere conjecturam, qua Thucydidis forte scripserit: ἀξιοῦντες αὐτοὺς κολάζεσθαι αὐτόν.

CAP. 136. Διωκόμενος ὑπὸ τῶν προστεταγμένων κατὰ πύστιν οἷ χωροίη—. In cod. Vindob. et aliis quatuordecim libris legitur: κατὰ πύστιν ᾗ χωροίη. Quæ lectio eundem sensum fundit ideoque tot librorum consensu est admittenda.—In verbis: ὑπ᾽ ἐκείνου πολλῷ ἀσθενεστέρου ἐν τῷ παρόντι κακῶς πάσχειν—cum Dukero lectionem Vallæ, qui vertit: *se enim nunc multo imbecilliorem ab illo lædi*—præfero. Haud dubie enim legit: πολλῷ ἀσθενέστερον ἐν τῷ παρόντι—. Quam lectionem quoque quidam Paris. codex et ed. Flor. exhibent.—Cui quidem lectioni aptissimæ tantum in sequentibus verbis: καὶ ἅμα, αὐτὸς μὲν ἐκείνῳ χρείας τινὸς καὶ οὐκ ἐς τὸ σῶμα σώζεσθαι, ἐναντιωθῆναι —mutata verborum constructio obstare videtur. Nam Themistocles de se duplicem casum et accusativum: ἀσθενέστερον, et nominativum: αὐτὸς usurpat. Cum vero, si ad voculam: καὶ ἅμα suppleveris: ἔφη, aut simile verbum, uterque casus locum habere possit et plane conveniat cum Thucydidis consuetudine variandi verborum constructionem, nihil amplius obstare puto recipiendæ lectioni: ἀσθενέστερον. Neque vero mihi persuadere possum cum Gottlebero doctissimo, vocabulum: χρείας accusativo casu esse positum. Haud dubie est genitivus et in sequentibus iterum more suo constructionem mutat scriptor adjecto: καὶ οὐκ ἐς—.

CAP. 139. Ψήφισμα καθελοῦσι μὴ ἂν γενέσθαι πόλεμον—. Apta et plurimorum codicum auctoritate præferenda est lectio: μὴ ἂν γίγνεσθαι πόλεμον—. Ita enim Ar. C. duo Pariss. Cass. Dan. Mosqu. Aug. Gr. Vindob. legunt atque etiam in verbis capite 140. repetitis: μὴ ἂν γίγνεσθαι τὸν πόλεμον.—Porro in verbis: εἴη δ᾽ ἄν, εἰ τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους ἀφεῖτε—novem codd. Ar. C. Cl. duo Pariss. Cass. Aug. Vindob. Gr. legere jubent: αὐτονόμους ἀφῆτε—. In verbis denique: ἐδόκει, ἅπαξ, περὶ ἁπάντων βουλευσαμένους ἀποκρίνεσθαι—etiam undecim Ar. C. Cl. Cass. Aug. Mosqu. Vindob. et quatuor Pariss. auctoritate commendatur lectio: βουλευσαμένους ἀποκρίνασθαι.

CAP. 140. Ἦν ἄρα τι καὶ σφαλώμεθα, βοηθεῖν· ἢ μηδὲ, κατορθοῦντας, τῆς ξυνέσεως μεταποιεῖσθαι. Nimis artificiosa mihi videtur Stephani interpretatio, ut illud: μηδὲ a vocabulo: κατορθοῦντας separetur. Neque etiam Gailii doctissimi explicationem cum linguæ legibus convenire puto; ut separato illo: μηδὲ, particulam: δὲ cum: κατορθοῦντας conjungamus. Equidem verto hæc verba: *sive, si ne felici quidem rerum gerendarum successu utimur, ut omnem prudentiam exerceant.* Suos enim adseclas ad sustentandam civitatis sententiam evocat Pericles, si forte in re quadam ipse erraverit, sive, si ne felici quidem successu bellum geri sit cœptum, ad prudentiam exercendam. Quæ quidem interpretatio etiam sequentibus verbis quam maxime est accommodata. Nam pergit Pericles adfirmare: Fieri enim posse, ut non minus res gerendæ præter opinionem male succedant, quam hominum sententiæ errore impediantur. Eandem interpretationem jam Valla protulit atque etiam Scholiastes sequitur.—Porro in verbis: ὅσα ἂν παραλόγως ξυμβῇ, εἰώθαμεν αἰτιᾶσθαι—codices Aug. Bas. Mosqu. Vindob. Cl. Cass. Gr. et tres Pariss. nos legere jubent: ὅσα ἂν παρὰ λόγον ξυμβῇ. Quæ lectio aptissima etiam a Kistemakero probatur.—In verbis: δίκας μὲν τῶν διαφόρων ἀλλήλοις διδόναι—septem codd. etiam postulant lectionem: τῶν διαφορῶν ἀλλήλοις—. Utraque dicendi ratio in Thucydide est obvia atque etiam similem sensum profert.—In verbis: τὸ γὰρ βραχὺ τοῦτο πᾶσαν ὑμῶν ἔχει τὴν βεβαίωσιν—lectionem elegantiorem: τὸ γὰρ βραχύ τι τοῦτο—undecim codices exhibent. Quare tot codicum lectionem Gailius doctissimus jure recepit.—In verbis ultimis: ἄλλο τι μεῖζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεσθε, ὡς φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσοντες· ἀπισχυρισάμενοι δὲ, σαφὲς ἂν καταστήσητε αὐτοῖς—legendum est: καὶ τοῦτο ὑπακούσαντες—sicut quatuordecim codices Marg. Ar. C. Cass. Gr. Dan. Reg. Aug. Vindob. et quinque Pariss. postulant. Sed in Gailii notis non injectam esse codicis Regii mentionem animadverto, quem ille litera: G. indicat. Non autem illud: ὑπακούσαντες futuri significatione usurpatum puto, sed de præterito tempore intelligo. Indicat nempe Pericles, mox graviora ipsis mandata a Spartanis impositum iri, quando in hoc jam de Megarensi-

bus postulato ipsis quasi timore impulsi morem gesserint. Denique in verbis: καταστήσητε αὐτοῖς—melior et aptior erit lectio: καταστήσαιτε αὐτοῖς—, sicut jam Tusanus conjecit, atque etiam in duobus Pariss. et Bas. exhibetur. Illorum librorum lectio, qui scribunt: καταστήσετε et καταστήσητε, ex eadem lectione vera: καταστήσαιτε—originem traxisse videtur. Eodem quoque respicit lectio Vindob. codicis: καταστήσατε.

Cap. 141. Αὐτόθεν δὴ διανοήθητε, ἢ ὑπακούειν—. Valla videtur legisse: Αὐτὸ δὲ δὴ διανοήθητε, quia Latine vertit hunc locum: *atque hoc reputate*. Sed præferenda est lectio recepta. Illud: αὐτόθεν—respondet h. l. Ciceroniano: *Quæ cum ita sint*. Ita Thucydides lib. VI. c. 71. eandem particulam adhibuit: χειμών τε γὰρ ἦν, καὶ τὸν πόλεμον αὐτόθεν (propterea) ποιεῖσθαι οὔπω ἐδόκει δυνατὸν εἶναι. Constat, Latinorum: *inde* etiam eodem sensu usurpari.—In verbis: ἥ τε μεγίστη καὶ ἡ ἐλαχίστη δικαίωσις—haud dubie tollenda est decem codd. auctoritate vocula: ἡ ante: ἐλαχίστη. Gailius etiam h. l. codicis regii ab aliis laudati non mentionem injecit.

Cap. 144. Ἄλλα καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἐκλείποντες—τόν τε βάρβαρον ἀπεώσαντο—. Cum Vindob. adhuc quatuordecim codices postulant, ut edatur: τὰ ὑπάρχοντα ἐκλιπόντες—. Neque intelligo, quid efficacius lectioni: ἐκλείποντες, Wassii opinione, insit, cum aperte tempus præteritum respiciatur.

Libri II. Cap. 3. Οἱ δὲ Πλαταιῆς, ὡς ᾔσθοντο ἔνδον τε ὄντας τοὺς Θηβαίους—. Cum Vindob. adhuc quatuordecim codices antiquorum Atticorum more postulant lectionem: οἱ δὲ Πλαταιεῖς—. Ita etiam plurimi libri capite quarto, quinto et nono scribunt, quamvis in capite 5. et cap. 9. adhuc edatur: Πλαταιῆς. Conf. dicta ad lib. I. cap. 103.

Cap. 4. Καὶ αἱ θύραι ἀνεῳγμέναι ἔτυχον αὐτοῦ. Tredecim libri legunt: καὶ αἱ πλησίον θύραι—. Stephanus quidem superfluum habet illud: πλησίον. Sed mihi apto loco positum et recipiendum esse videtur. Nam illo: αἱ πλησίον θύραι indicantur anteriores domicilii januæ, quæ jam posticis opponuntur, per quas Thebani exitum sperabant. Ceterum cum Bavero hæc verba in parenthesi posita esse censeo.—In verbis: ὁρῶντες αὐτοὺς δὲ οἱ Πλαταιεῖς—multi codices alio et magis consueto ordine legunt: ὁρῶντες δὲ οἱ Πλαταιεῖς αὐτούς.—Denique in verbis: ξυνέβησαν τοῖς Πλαταιεῦσι σφᾶς τε αὐτοὺς παραδοῦναι καὶ τὰ ὅπλα—plurimorum codicum auctoritate particula: τε omitti debet et legendum est: τοῖς Πλαταιεῦσι παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα—.

Cap. 5. Καὶ τὸν ποταμὸν μόγις διαβάντες ὕστερον παρεγένοντο—. Præfero octo codicum lectionem: ποταμὸν μόλις διαβάντες—. Nam si illud: μόλις sæpe indicat i. q. βραδέως, ut antiqui Grammatici testantur, huic loco est aptissimum. Eodem sensu adfuit hæc particula lib. I. c. 69: μόλις δὲ νῦν τε ξυνήλθομεν, *sero nunc convenimus*.—In verbis: ὅτι οὔτε τὰ πεποιημένα ὁσίως δράσειαν—admittendam censeo decem codicum lectionem: ὅσια δράσειαν—. Nam illud: ὅσια δρᾶν sæpe occurrit apud optimos scriptores Græcos.

Cap. 6. Ἠγγέλθη εὐθὺς τὰ παρὰ τῶν Πλαταιέων γεγενημένα—. Meliorem puto esse sex codicum lectionem: τὰ περὶ τῶν Πλαταιέων—. Nam illud: παρὰ, quia non ad: ἠγγέλθη, sed ad: γεγενημένα deberet referri, h. l. minus quadrat. Aperte nuntius Platæensium primus respicitur, quo Athenienses de suo oppido a Thebanis capto certiores fecerunt. In Gailii ed. quatuor codices adferuntur, qui et: παρὰ et: περὶ omittunt. Sed fateor, me dubitare, ut satis adcurate horum codicum lectio sit laudata. Nam consilium doctissimi editoris, cum hos codices laudaret, tantum variam lectionem nonnullorum codicum: Πλαταίων, pro vera illa: Πλαταιέων respexisse videtur, quia inter codices, in quibus hæc particula: περὶ s. παρὰ non adfertur, etiam codicem Regium laudavit. Sed Dukerus adcurate de illo adnotavit, a prima manu scriptum: περὶ τῶν Πλαταιέων, sed inter versus a manu recent. adjectum legi: γρ. παρὰ—. In verbis: οὕτω δὴ οὐκ εἰδότες οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέστελλον—recipienda est lectio: Ἀθηναῖοι ἀπέστελλον—, quam Stephanus jam ex conjectura commendaverat et quæ etiam in sex codd. Vindob. Ar. C. Dan. et duobus Pariss. reperitur.

Cap. 7. Λακεδαιμόνιοι μὲν πρὸς ταῖς αὐτοῦ ὑπαρχούσαις, ἐξ Ἰταλίας καὶ Σικελίας, τοῖς τἀκείνων ἑλομένοις ναῦς ἐπετάχθησαν ποιεῖσθαι. Variam hujus loci et emendandi et explicandi rationem, cum maxima codicum pars lectionem: Λακεδαιμονίοις defendat, proposuerunt interpretes. Illam Stephani conjecturam, ut legatur: ἐπετάχθη, egregie codex Vindob. comprobavit.

Quia tamen in reliquis libris illud: ἐπετάχθησαν reperitur, forte hoc vocabulo in tres voces diviso, emendari debet: ναῦς ἐπετάχθη σ' ἂν ποιεῖσθαι, *naves ducentæ imperatæ sunt.* Illud: σ igitur positum esset pro: διακοσίας. Qui navium numerus tantum de fœderatis Italiæ et Siciliæ civitatibus deberet intelligi. Sed in universum naves a Lacedæmoniis paratæ, si illæ inprimis, quas ipsi Lacedæmonii et civitates in Peloponneso (vid. cap. 9.) et in eorum ditione sitæ possidebant, cum ducentis modo laudatis computantur, numerum quingentarum navium (ὡς ἐς τὸν πάντα ἀριθμὸν πεντακοσίων νεῶν ἐσομένων) efficiebant.—Dativus: Λακεδαιμονίοις tunc pro illo: ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, erit positus.

Cap. 8. Οὕτως ὀργῇ εἶχον οἱ πλέους τοὺς Ἀθηναίους—. Quatuordecim codicum lectio: οἱ πλείους τοὺς Ἀθηναίους—etiam a Kistemakero ut vera et Thucydidi magis consueta jure præfertur. Ita etiam capite sequenti: πλείους legitur.

Cap. 10. Περιήγγελλον κατὰ τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν ἔξω ξυμμαχίδα στρατιὰν παρασκευάζεσθαι ταῖς πόλεσι, τά τε ἐπιτήδεια—. Novem codices legunt: τὴν ἔξω ξυμμαχίαν—. Etiam Valla eandem lectionem in libris suis invenisse videtur. Nam vertit: *edixerunt sociis intra atque extra Peloponnesum.* In fine capitis antecedentis modo legebatur: ξυμμαχία μὲν αὕτη ἑκατέρων—ἦν —pro: ξύμμαχοι μὲν οὗτοι—. Puto igitur admittendam esse h. l. veram lectionem: τὴν ἔξω ξυμμαχίαν. Ut vero illud: τε ante: ἐπιτήδεια aliquid habeat, quo referatur, in antecedentibus, eadem particula: τε inserta, legendum censeo: παρασκευάζεσθαί τε ταῖς πόλεσι—. In ultimis verbis: καὶ ἀξιολογωτάτους παρεῖναι, τοιάδε ἔλεξε—cum Stephano quinque librorum Marg. Ar. C. Dan. Vindob. lectionem magis consuetam: καὶ ἀξιωτάτους παρεῖναι—præfero. Gailius doctissimus nullam plane lectionis varietatem de hoc vocabulo adnotavit. Quod sane mirum est, cum etiam Valla jam hanc lectionem: ἀξιωτάτους in sua interpretatione Latina expresserit: *maximeque digni, qui adessent.*

Cap. 11. Καὶ ἡμῶν αὐτῶν οἱ πρεσβύτεροι οὐκ ἄπειροι—. Decem codices mutato ordine legunt: καὶ αὐτῶν ἡμῶν οἱ πρεσβύτεροι—. Quæ lectio non est rejicienda, quia modo præcesserat: οἱ πατέρες ἡμῶν—. Quare cum vi quadam illi: ἡμῶν jam repetito præmittitur: αὐτῶν.—In verbis: οὐκ οὖν χρὴ—τούτων ἕνεκα ἀμελέστερόν τι παρεσκευασμένους χωρεῖν—quindecim codicum lectionem: τούτου ἕνεκα ἀμελέστερον—præferre debemus. Etiam Valla legisse: τούτου videtur, quia vertit: *Idcirco aliquid de apparatu belli remittatur.*—Ita etiam in verbis hujus capitis: τῷ δὲ ἔργῳ δεδιότας παρεσκευάσθαι—Vallæ liber et Vindob. cum aliis sexdecim codd. legere jubent: δεδιότας παρασκευάζεσθαι. Valla vertit: *cum metu se præparare.* Quæ lectio haud dubie est aptior et antecedenti: στρατεύειν bene respondet.—Denique in verbis: ἕπεσθ' ὅποι ἄν τις ἡγῆται—undecim codices lectionem meliorem: ὅπη ἄν τις ἡγῆται—suadent. Apud Homerum apte vocula: ὅπη respondet illi: τῇ, ut Iliad. μ. 48.: ὅππη τ' ἰθύσῃ, τῇ τ' εἴκουσι—. Etiam Dukerus in Lexico Thucyd. pluribus scriptorum Græcorum exemplis illud: ὅπη illustravit. Ita etiam adfuit lib. I. cap. 52.: ὅπη κομισθήσονται, et multorum librorum auctoritate infra lib. III. cap. 112. legendum est: ὅπη τράπωνται. Inprimis vero etiam illud: ὅπη ἂν—, quod in nostro loco occurrit, Hoogeveenus in opere suo: *De particulis Græcis*, egregie multorum scriptorum exemplis illustravit. Quare non audiendus est Stephanus, qui et h. l. et alibi in Thucydide legere jubet: ὅποι.

Cap. 12. Καὶ ἐκέλευον—ἀναχωρήσαντες ἐπὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἤν τι βούλωνται, πρεσβεύεσθαι—. Verissima est lectio quinque codicum Pariss. ἀναχωρήσαντας ἐπὶ τὰ σφέτερα—, quam vel ipsæ Grammatices regulæ postulant.—In verbis: ἐπειδὴ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἐγένετο καὶ ἔμελλε διαλύεσθαι—tredecim codices scribunt: ἔμελλε διαλύσεσθαι. Cum utraque dicendi ratio defendi posset, prævalere debet plurium codicum auctoritas.

Cap. 13. Προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅτι Ἀρχίδαμος μέν οἱ ξένος εἴη, οὐ μέντοι ἐπὶ κακῷ γε τῆς πόλεως γένοιτο—. Hæc verba mihi non satis inter se connexa esse videntur. Forte Thucydides scripserat: ὅτι Ἀρχίδαμος, ὅς μέν οἱ ξένος εἴη—. *Archidamum, qui suus sit hospes, non talem malo civitatis esse futurum.*—In verbis: ἔς τε τὴν μάχην μὴ ἐπεξιέναι, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐσελθόντας φυλάσσειν—duodecim codices omittunt: τὴν ante: μάχην, quod, quia etiam in aliis locis sæpe omittitur, codicum auctoritate est ejiciendum.

Cap. 15. Ἵδρυται δὲ καὶ ἄλλα ἱερὰ ἀρχαῖα ταύτῃ—. Quindecim codices elegantiore

verborum ordine legere jubent: ἱερὰ ταύτῃ ἀρχαῖα—. In verbis: τῶν τυράννων οὕτω σκευασάντων—probabilem Dukeri conjecturam ex Hesychio prolatam, ut legatur: οὕτω κατασκευασάντων—tres codd. Pariss. egregie confirmant. Alii duo Pariss. legunt: κατασκευασθέντων—, in qua quidem falsa lectione saltem particula: κατὰ huic verbo est adjecta. Aliorum codicum lectio: κελευσάντων haud dubie ex interpretamento librariorum est orta.

Cap. 19. Οὐκ ἐδύναντο ἐλεῖν, οἵ τε Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐπεκηρυκεύοντο—. Mihi verisimile esse videtur, Thucydidem olim scripsisse: οἵ γε Ἀθηναῖοι—. In verbis: χωρίον μέγιστον τῆς Ἀττικῆς τῶν δήμων καλουμένων. καὶ καθεζόμενοι ἐς αὐτὸ—non negligenda est sex codicum lectio: χῶρον μέγιστον—, sicut etiam in capite sequenti legitur: ἅμα μὲν γὰρ αὐτῷ ὁ χῶρος ἐπιτήδειος ἐφαίνετο—. Iidem libri deinde cum duobus aliis codd. etiam legunt: καθεζόμενοι ἐς αὐτὸν—, quæ lectio aperte respicit: χῶρον μέγιστον—et cum priori digna est, quæ recipiatur.

Cap. 20. Ἅμα δὲ καὶ οἱ Ἀχαρνῆς, μέγα μέρος ὄντες—. Novem codices scriptura Thucydidi magis consueta et hoc loco et capite sequenti legere jubent: Ἀχαρνεῖς.—In verbis: τό, τε πεδίον τεμεῖν καὶ ἐς αὐτὴν τὴν πόλιν χωρήσεσθαι—ejicienda est particula: τε ante πεδίον quatuordecim codicum auctoritate, et pro: ἐς αὐτὴν edendum est: πρὸς αὐτὴν, ut jam totus ille locus ita emendatus legatur: τὸ πεδίον τεμεῖν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν—. Particula: ἐς h. l. male inserta est a librariis, cum toties in hoc capite occurrat. Lectionem: πρὸς cum Vindob. et Valla simul etiam alii tredecim codices tuentur. Valla vertit: *et ad ipsam urbem accedi*—.

Cap. 21. Διὸ δὲ καὶ ἡ φυγὴ αὐτῷ ἐγένετο ἐκ Σπάρτης—. Longe aptior ideoque admittenda est decem codicum lectio: διὸ δὴ καὶ—. In verbis: ἀλλ' αὐτοῖς, ὡς εἰκὸς, τῆς γῆς τεμνομένης—sexdecim codicum auctoritate ejicitur vocula: τῆς; quæ sane dicendi ratione in Thucydide obvia abesse potest.—In verbis: ὧν ἀκροᾶσθαι ὡς ἕκαστος ὥρμητο—longe magis mihi placet cum Dukero sex librorum Cl. Mosqu. Cass. Reg. Aug. et unius Paris. lectio: ὡς ἕκαστος ὤργητο—, ut ita optime superstitiosorum vehemens cupiditas ex vatibus futura audiendi indicetur.—In ultimis verbis: ἀλλ' ἐκάκιζον, ὅτι στρατηγὸς ὢν, οὐκ ἐπεξάγοι· αἴτιόν τε σφίσιν ἐνόμιζον—mihi quidem particula: τε post: ἐκάκιζον excidisse videtur, ut ita respondeat alteri particulæ: τε post: αἴτιον. Forte jam Valla legerat: ἐκάκιζόν τε, ὅτι—. Nam vertit: *convitiabantur etiam*—. Contraria ratione, cap. 30. in verbis: ἐπί τε Κεφαλληνίαν τὴν νῆσον—legere malim: ἐπὶ δὲ Κεφαλληνίαν—.

Cap. 22. Μέχρις οὗ προσβοηθησάντων τοῖς Βοιωτοῖς τῶν ὁπλιτῶν—. Consuetudine Thucydidis legendum est cum quinque codicibus: μέχρι οὗ—. Vid. dicta ad lib. IV. c. 4. Etiam lib. II. c. 31. in verbis: μέχρις οὗ Νίσαια ἑάλω—trium codd. auctoritate nititur lectio melior: μέχρι οὗ—.

Cap. 24. Τριήρεις τε μετ' αὐτῶν ἐξαιρέτους ἑκατὸν ἐποιήσαντο—. Octo codicum auctoritate verborum ordo ita mutari debet: μετ' αὐτῶν ἑκατὸν ἐξαιρέτους ἐποιήσαντο—.

Cap. 26. Καὶ ἐν Ἀλώπῃ τοὺς βοηθήσαντας Λοκρῶν μάχῃ ἐκράτησεν—. Etiam Vindob. cum Cass. Ar. C. sicut Homerus, Hesychius, Stephanus Byzantinus aliique, confirmant lectionem magis veram: καὶ ἐν Ἀλόπῃ τοὺς—. Eandem scribendi rationem etiam falsa lectio codicis Dan.: Ἀκόπῃ indicat. De codd. Pariss. plane nihil adnotatum reperitur.

Cap. 29. Πείσειν γὰρ Σιτάλκην πέμπειν στρατιὰν Θρᾳκίαν Ἀθηναίοις—. Plurimi codices legunt: πέμψειν στρατιὰν—, atque etiam falsæ lectiones: πέμψειν et: πέμψαν ad hanc lectionem: πέμψειν confirmandam conducunt. Quare non negligenda esse videtur hæc lectio, quamvis sit minus consueta. Nam illi futuro: πέμψειν inesse videtur promissio a Sitalce, Nymphodori opera facta, *se fore paratum ad exercitum auxilio mittendum* Atheniensibus, si illo indigerent. Nam vere ab illo hunc Thracum exercitum auxilio esse missum, non constat.

Cap. 30. Καὶ παραδιδόασιν Παλιρεῦσι Ἀκαρνάνων μόνοις τὴν γῆν—. Octo codices legunt: Παλαιρεῦσιν—, quæ vera est hujus urbis: Πάλαιρος incolarum scriptura, sicut Strabo lib. X. testatur.

Cap. 31. Ἔτυχον γὰρ ἤδη ἐν Αἰγίνῃ ὄντες—. Particulam: ἤδη h. l. interpretamentis librariorum adnumero, qua facile supersedere possumus. Deest illud: ἤδη in codicibus Cl. Cass. Aug. Mosqu. et tribus Pariss. Etiam Scholiastes ignorat hanc particulam. Nam caput Scholii est: ἔτυχον γὰρ ἐν Αἰγίνῃ. Neque etiam Valla legisse hanc particulam videtur. Nam vertit: *Apud Æginam autem tunc erant.* Illud: *tunc* re-

fero tantum ad interpretationem verbi: ἔτυχον.—In verbis: ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ὕστερον—non tantum uncinis includenda, sed plane ejicienda est vocula: πολλαί. Nam codices Vindob. Bas. Mosqu. Cass. Reg. Cl. Gr. quinque Pariss. et Vallæ liber eam ignorant. Neque hac vocula opus est, quia adjecta vocabula: κατὰ ἔτος ἕκαστον—jam idem indicant.

Cap. 32. Μετὰ τὴν τῶν Πελοποννησίων ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναχώρησιν—. Articulus: τὴν, qui olim omittebatur, omnium fere codicum auctoritate est adjectus. Sed illud: τῶν sex codices ignorant neque in hoc loco, ubi tam frequens occurrit articulus, desiderabitur.

Cap. 33. Ἄνδρας τε ἀποβάλλουσι σφῶν αὐτῶν, ἐπιθεμένων ἀπροσδοκήτως τῶν Κρανίων. Memoratu dignissima neque rejicienda est octo codicum Cass. Gr. Mosqu. Aug. et quatuor Pariss. lectio: ἐπιθεμένων ἀπροσδοκήτοις τῶν Κρανίων. Haud dubie elegantior est hæc dicendi ratio atque etiam alibi Thucydides hoc sensu vocabulum: ἀπροσδόκητος adhibuit. Lib. VI. c. 69. legitur: οἱ δὲ Συρακούσιοι ἀπροσδόκητοι μὲν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἦσαν ὡς ἤδη μαχούμενοι—. Ad eandem lectionem: ἀπροσδοκήτοις etiam alii codices respiciunt. Ita cod. Bas. habet: ἀπροσδόκητοι, et Cl.: ἀπροσδοκήτους.—In antecedentibus verbis pro vulgata lectione: τεσσαράκοντα ναυσὶ Valla in codice suo legisse videtur: πεντήκοντα ναυσί. Nam vertit: *quinquaginta navibus.* Nulla tamen lectionum varietas in reliquis libris h. l. est adnotata.

Cap. 34. Ἐπειδὰν δὲ [καὶ] ἡ ἐκφορὰ ᾖ—. Cum Vindob. adhuc alii septemdecim codices ignorant particulam: καί, plane superfluam; quare non amplius est retinenda. Eodem modo etiam in verbis: ἔνεστι δὲ καὶ τὰ ὀστᾶ, ἧς ἕκαστος ἦν φυλῆς—particula: καὶ non apto loco est posita haud dubie a librariis nonnullis adsuta, quam quoque decem codices, Cl. Gr. Cass. Aug. Mosqu. et quinque Pariss. omiserunt.—In verbis: δοκῇ μὴ ἀξύνετος εἶναι καὶ ἀξιώματι προήκῃ—plurimi codices, Vindob. Marg. Cl. Gr. Cass. Aug. Mosqu. Basil. et sex Pariss. pro illo: ἀξιώματι legere jubent: ἀξιώσει προήκῃ. Ita idem vocabulum infra cap. 37. in verbis: κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἕκαστος ἐν τῷ εὐδοκιμεῖ—et aliis locis usurpatur.

Cap. 35. Ἐμοὶ δ' ἂν ἀρκοῦν ἐδόκει εἶναι—. Cum Scholiasta et undecim codicum auctoritate scribendum est: ἐμοὶ δὲ ἀρκοῦν ἂν ἐδόκει—.

Cap. 36. Πρέπον δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιῷδε τὴν τιμὴν ταύτην τῆς μνήμης δίδοσθαι—. Magis mihi placet sex codicum lectio: τὴν τιμὴν ταύτης τῆς μνήμης. Nam major vis inest lectioni: ταύτης, *talis memoriæ* (laude plenæ) *honorem.*

Cap. 37. Παράδειγμα δὲ αὐτοὶ μᾶλλον ὄντες τισὶν, ἢ μιμούμενοι ἑτέρους. Pro: τισὶν haud dubie legendum est: τινὶ, sicut jam Stephanus censuit, quia talis dicendi ratio magis consueta sit Thucydidi. Eadem observatio me retinuit, quo minus lib. VIII. c. 76. in verbis: καὶ εἴ τινα τῶν τριηράρχων ὑπώπτευον—lectionem octo codicum: εἴ τινας τῶν—recipiendam esse censerem. Conf. dicta ad lib. I. c. 23. et c. 37. Lectionem: τινὶ codices Bas. Aug. Reg. Cass. Cl. Gr. unus Paris. atque etiam Valla tuentur. Nam Valla vertit: *Ipsi potius alteri exemplar*—. Præterea plurimi codices mutato ordine verba prima legere jubent: δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες—.

Cap. 40. Πλούτῳ τε ἔργου μᾶλλον ἐν καιρῷ ἢ λόγου κόμπῳ χρώμεθα. Baverus doctissimus sequitur Scholiastæ et Vallæ sententiam et verba: ἔργου ἐν καιρῷ sensu cohærere censet. Mihi vero Gottleberi præstantissimi interpretatio magis placet, qui verba: πλούτῳ ἔργου inter se conjungit. Nam aperte: λόγος vocabulo: ἔργον etiam in aliis scriptorum locis opponitur, et verbo: πλοῦτος illud: κόμπος respondet. Πλοῦτος ἔργου nihil aliud indicat, quam labores sumtuosos, in quibus perficiendis non sumtibus parcitur quam plurimis. Simili ratione capite 41. λόγων κόμπος et ἔργων ἀλήθεια opponuntur. In multis quidem codicibus deest particula: ἐν ante vocabulum: καιρῷ. Quia tamen Scholiastes eam particulam legisse videtur, atque ea in nonnullis saltem superest codicibus, non h. l. videtur esse omittenda, quamvis illius omissio non hujus loci sensum mutaret neque dicendi consuetudini esset contraria.

Cap. 41. Ξυνελών τε λέγω, τήν τε πᾶσαν πόλιν—. Mihi non est verisimile, Thucydidem ita frequentasse particulam: τε hoc loco, ut plane non inter se cohæreat. Quare puto, legendum esse: ξυνελόντι λέγω, τήν τε πᾶσαν—. Nam constat optimorum scriptorum testimoniis, quam sæpe apud illos locutio elliptica: συνελόντι (sc. λόγῳ) εἰπεῖν s. λέγειν occurrat.—In verbis: τὸν αὐτὸν ἄνδρα παρ' ἡμῶν ἐπὶ πλεῖστ' εἴδη—plurimorum codicum, etiam Vindob. et Scholiastæ consensus postulat, ut legatur: ἐπὶ πλεῖστ' ἂν

εἴδη—. Nam satis constat, particulam: ἂν non sine apto sensu cuilibet loco quidem proprio sæpius in uno eodemque membro repeti posse. Hoc loco etiam orator conjecturam suam de Atheniensibus, quales in posterum, quamquam incertum erat, futuri sint, apte repetitæ particulæ: ἂν adnectit. In verbis: τῷ πολεμίῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔχει—verissimam habeo Dukeri et Baveri interpretationem, ut: ἔχει pro: παρέχει positum censeamus. Cui explicationi quoque Scholiastes favere videtur et Vigeri editores in ejus libro de Græcæ linguæ idiotismis jam satis confirmarunt exemplis, quam sæpe: ἔχειν pro: παρέχειν apud Græcos scriptores occurrat.—In verbis denique: τῶν δ' ἔργων τὴν ὑπόνοιαν ἡ ἀλήθεια βλάψει consuetam Thucydidi breviloquentiam deprehendo. Kistemakerus censet quidem in parenthesi hæc verba esse posita. Sed ejus sententiæ tamen hoc obesse videtur, quod verba: τῶν δ' ἔργων—aperte ad antecedentia: ἔπεσι μὲν—respiciunt. Puto igitur, ad verba: τῶν δ' ἔργων—ex antecedenti: ὅστις—supplendum atque intelligendum: οὗ seu: ὅτου—*cujus vero opinionem de præclare factis excitatam ipsa rerum gestarum veritas lædet et refutabit.*

Cap. 42. Τῶνδε δὲ οὔτε πλούτου τὶς τὴν ἔτι ἀπόλαυσιν προτιμήσας ἐμαλακίσθη. Quamquam lectionem: οὔτε πλούτῳ τὶς—improbat Stephanus, quæ occurrit in sexdecim codicibus, Marg. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. Cass. Aug. et septem Pariss., tamen hæc lectio: πλούτῳ, tot codicum auctoritate confirmata, recipi debet et optime respondet in sequentibus simili dativo: πενίας ἐλπίδι. Mecum sentiunt etiam recentissimi hujus scriptoris interpretes.—In verbis: ἠβουλήθησαν μετ' αὐτοῦ τοὺς μὲν τιμωρεῖσθαι—negligendus esse videtur Atticismus codicum auctoritate et legendum: ἐβουλήθησαν μετ' αὐτοῦ—, sicut non solum Dionysius Halicarn. sed etiam codices Bas. Cass. Gr. Aug. et duo Pariss. exhibent. Similis codicum lectio occurrebat lib. I. c. 34. et c. 93. Ita etiam Thucydides non semper Atticorum more scripsit: ἠδύνατο. Quamvis enim ita edatur infra cap. 52. tamen septem codicum auctoritate ibi legendum censeo: ἔθαπτον δὲ ὡς ἕκαστος ἐδύνατο. Sed ibi quoque nullam lectionis varietatem adnotavit Gailius celeberrimus.—Verba denique: καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἀμύνασθαι καὶ παθεῖν μᾶλλον ἡγησάμενοι ἢ τῷ ἐνδόντες σώζεσθαι—ita explico, ut cum Scholiasta ad illud: ἐν αὐτῷ ex antecedentibus suppleam: ἔργῳ—et in illo: τῷ ἐνδόντες constructionem verborum mutatam putem, pro: ἢ τῷ τῷ ἐνδοῦναι. Qualis constructionis varietas sæpe in Thucydide est obvia, cum inprimis participium sæpe infinitivi loco a Græcis ponatur. Ceterum simul cum Dionysio Halicarn. omnes fere codices h. l. postulant lectionem: τῷ ἀμύνεσθαι.

Cap. 44. Ὧν ἄν τις μὴ πειρασάμενος ἀγαθῶν στερίσκηται. Jure Baverus aptissimam multorum librorum lectionem: μὴ πειρασόμενος ἀγαθῶν—prætulit, quam etiam Vindob. duo Pariss. et Vallæ liber retinuerunt. Nam Valla vertit: *nunquam potituri.*—In verbis: ἰδίᾳ τε γὰρ τῶν οὐκ ὄντων λήθη—duodecim codices alio verborum ordine: ἰδίᾳ γάρ τε τῶν οὐκ—utuntur. Mihi quidem alienum illud: τε ab hoc loco esse videtur. Longe melius quadrat: ἰδίᾳ γὰρ δὴ τῶν—et ita initio quidem Thucydidem scripsisse censeo.—In verbis denique: καὶ τῇ πόλει διχόθεν ἔκ τε τοῦ μὴ ἐρημοῦσθαι καὶ ἀσφαλείᾳ ξυνοίσειν amplector Dukeri sententiam, ut cum quatuordecim libris, Cl. Gr. Cass. Dan. Aug. Mosqu. Bas. Vindob. et sex Pariss. legatur: ἀσφαλείᾳ ξυνοίσει. Quæ lectio amovet omnem interpretandi hujus loci difficultatem.

Cap. 45. Φθόνος γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον—. Gailius doctissimus emendavit: πρὸς τὸν ἀντίπαλον, nulla mentione de lectionis varietate in h. l. facta, cum tamen cod. Reg. inter Pariss. saltem cum quatuor aliis codd. legerit: πρὸς τὸ ἀντίπαλον. Præter codd. non solum dicendi consuetudo Thucydidi propria defendit lectionem: τὸ ἀντίπαλον, sed sequentia etiam hujus loci verba: τὸ δὲ μὴ ἐμποδὼν, quæ aperte illi: πρὸς τὸ ἀντίπαλον sunt opposita.

Cap. 46. Ἡ πόλις μέχρις ἥβης θρέψει—. Lego quinque codicum auctoritate: μέχρι ἥβης, sicut solet Thucydides scribere. Conf. dicta ad lib. II. c. 22. et lib. IV. c. 4.

Cap. 49. Λύγξ τε τοῖς πλείοσιν ἐνέπιπτε κενή—. Plurimi libri legunt: ἐνέπεσε κενή—, quod jure prætulit Gailius. Nam ille aoristus h. l. simul verbum: *solere* involvit, et ita apte cum reliquis imperfectis conjungitur. Sed alium locum, quam ante: κενὴ, non adsignassem cum Gailio huic vocabulo, quia codd. consensus refragatur.—In verbis: τὰ δὲ ἐντὸς οὕτως ἐκαίετο, ὥστε μήτε—quatuor codicum, Cass. Mosqu. Aug. et unius cod. Paris. lectionem magis Atticam: οὕτως ἐκάετο—cum Dukero præfe-

rendam esse censeo.—In verbis: ἀπαύστῳ τῇ δίψῃ ξυνεχόμενοι—mutatum verborum ordinem: τῇ δίψῃ ἀπαύστῳ—plurimi codices postulant.—In verbis: οἱ πολλοὶ ὕστερον δι' αὐτὴν ἀσθενείᾳ διεφθείροντο—undecim codices legunt: ἀσθενείᾳ ἀπεφθείροντο—. Quæ lectio multo minus est negligenda, quia modo præcesserat: ὥστε ἢ διεφθείροντο—. Nam constat verborum variorum inopia non laborare Thucydidem.—Denique pro verbis: κατέσκηπτε γὰρ καὶ ἐς τὰ αἰδοῖα—plurimorum codicum auctoritate legendum esse videtur: κατέσκηπτε γὰρ ἐς αἰδοῖα—. Nam omnes fere libri ignorant voculam: τὰ, atque in optimis codicibus etiam copula: καὶ deest.

Cap. 51. Ἕν τε οὐδὲν κατέστη ἴαμα, ὡς εἰπεῖν—Plurimi libri legunt: ἕν τε οὐδὲ ἓν κατέστη—, quod quia magis Atticum est, cum Kistemakero præferendum censeo. Quia vero illud: ἓν simul adjectum est huic: οὐδὲ ἓν et superfluum esse videtur, cum tamen horum verborum vim augeat: *ne unicum quidem medicamentum*, non sine causa Scholiastes hanc dicendi rationem adpellat: τὸ σχῆμα καινοπρεπές.

Cap. 53. Ὅ, τι δὲ ἤδη τε ἡδὺ καὶ πανταχόθεν τὸ ἐς αὐτὸν κερδαλέον—. Gottleberus jure edere voluit: τὸ ἐς αὐτὸ κερδαλέον—, sed nondum recepta est hæc lectio in editionibus recentissimis. Cum Vindob. etiam Ar. Cl. C. Gr. Dan. Reg. Cass. Aug. Ald. Flor. Bas. et adhuc tres Pariss. hanc lectionem tuentur. Ita etiam Kistemakerus legere jussit. Tamen mihi non placet Kistemakeri explicatio, qui illud: ἐς αὐτὸ vertit: *in præsens*. Malim illud: ἐς αὐτὸ referre ad antecedens: ἡδὺ, *et quod quisque ad hanc voluptatem utile sciebat*.—In verbis: τὸ μὲν, κρίνοντες ἐν ὁμοίῳ καὶ σέβειν καὶ μὴ—τῶνδε ἁμαρτημάτων οὐδεὶς ἐλπίζων μέχρι τοῦ—puto illud: τῶνδε—mutandum esse in: τὸ δὲ, ἁμαρτημάτων—, ut antecedenti: τὸ μὲν—respondeat: τὸ δὲ—*partim, partim*—. Jam Baverus doctissimus talem suadebat emendationem, ut ex ejus verbis ad hujus loci explicationem prolatis conjicere licet.

Cap. 54. Ὅ, τι καὶ ἄξιον εἰπεῖν—. Cum Scholiasta adhuc decem codd. legere alio verborum ordine jubent: ὅ, τι ἄξιον καὶ εἰπεῖν—.

Cap. 57. Ὅσον δὲ χρόνον οἵ τε Πελοποννήσιοι ἦσαν ἐν τῇ γῇ τῶν Ἀθηναίων—. Vera lectio hujus loci esse videtur: Ὅσον τε χρόνον οἱ Πελοποννήσιοι ἦσαν ἐν τῇ γῇ τῇ Ἀθηναίων—. Illud: ὅσον τε—exhibent sex codices. Particulam: τε ante: Πελοποννήσιοι omittunt novem codices, et lectionem: τῇ γῇ τῇ Ἀθηναίων—quoque novem codices confirmant.

Cap. 59. Καὶ παρελθὼν ἔλεξε τοιάδε. Codicum auctoritate haud dubie edendum est: παρελθὼν δὲ ἔλεξε—, sicut etiam Kistemakerus suasit. Nam in decem codd. deest copula: καί. Loco illius copulæ autem octo codices legunt: παρελθὼν δὲ—.

Cap. 60. Ὃς οὐδενὸς ἥσσων οἴομαι εἶναι—. Elegantiore verborum ordine Scholiastes cum decem codd., non improbante Wassio, legit: οὐδενὸς οἴομαι ἥσσων εἶναι—. In verbis: ἐν ἴσῳ, εἰ καὶ μὴ ἐνεθυμήθη—etiam septem codices meliorem verborum ordinem: ἐν ἴσῳ καὶ, εἰ μὴ ἐνεθυμήθη—suadent. Denique in verbis ultimis: οὐκ ἂν εἰκότως νῦν γε τοῦ ἀδικεῖν αἰτίαν φεροίμην—tredecim libri etiam mutare verborum ordinem jubent, ut particulis minus connexis legatur: νῦν τοῦ γε ἀδικεῖν—.

Cap. 61. Ὁ ὑμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις—γεγένηται—. Cum Valla octo codices legunt: ὃ ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις—. Valla enim vertit: *id, quod nobis cum circa alia—usu venit.*—Præfero hanc lectionem, quia magis mitigat Periclis cives suos reprehendentis sententiam.

Cap. 62. Καὶ προσέτι διασώσαντες παρέδοσαν ἡμῖν αὐτὰ—. Quindecim libri legunt: παρέδοσαν ὑμῖν αὐτὰ—. Modestiæ Periclis, qui non sibi, sed civibus suis, civitatem tam potentem a majoribus esse traditam adfirmat, hæc lectio: ὑμῖν magis est adcommodata.

Cap. 64. Ἐπιγεγένηταί τε, πέρα ὧν προσεδεχόμεθα, ἡ νόσος ἥδε—. Gailius quidem doctissimus revocavit lectionem vulgatam: ἐπεὶ γεγένηται. Sed mihi magis placet illa Gottleberi subtilissimi emendatio: ἐπιγεγένηται—, quæ aptum admittit sensum, quæ multorum codicum consensu nititur et meliorem quoque conjunctionem particulis: τε et: καὶ in verbis: ἐπιγεγένηταί τε—et: καὶ δι' αὐτὴν—conciliat.

Cap. 65. Ἐπειρᾶτο τοὺς Ἀθηναίους τῆς τε ἐς αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν. Ita Gottleberus doctissimus ex Valckenarii sententia et trium codicum auctoritate edidit. Mihi tamen nondum satis certa esse videtur hæc emendatio, cum reliqui codices magno numero adhuc defendant lectionem olim receptam: τῆς τε ἐπ' αὐτὸν ὀργῆς—atque eandem quoque Scholiastes tueatur. Quodsi vero de illa observatione argutari velimus,

particulam: ἐπὶ inprimis apud Atticos significare: *contra*, si verbis motum ad locum quendam significantibus adjiciatur, certe ea non obest huic loco, cum Athenienses tunc temporis ira pleni contra Periclem communia de eo lacessendo et puniendo consilia agitarent.—In verbis: ὧν δὲ ἡ ξύμπασα πόλις προσεδεῖτο—elegantior et Thucydidi magis consuetus verborum ordo: ὧν δὲ ξύμπασα ἡ πόλις—novem codicum auctoritate defenditur.—In verbis: ἐπειδή τε ὁ πόλεμος κατέστη—undecim codd. suadent lectionem: ἐπεί τε ὁ πόλεμος—. Quod eo facilius potest admitti, quia statim eadem particula: ἐπειδὴ adjicitur in verbis: καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανεν—. Pro illo: ἐγίγνετό τε λόγῳ μὲν δημοκρατία, ἔργῳ δὲ—Thucydides scripsisse videtur: ἐγίγνετό γε λόγῳ μὲν—. In verbis autem: ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περὶ τῆς τοῦ δήμου προστασίας—Stephani suasu inprimis retenta est lectio: διαφορὰς—, cum tamen vetus ejus codex cum Gr. Cl. Mosqu. Aug. et sex Pariss. legere jubeant: τὰς ἰδίας διαβολὰς—*propter calumnias ab ipsis contra se invicem de imperio in populum exercendo excogitatas.* Equidem censeo, non jure rejectam esse lectionem: διαβολὰς—, cum tota oratio contexta et ipsa illorum temporum historia nos cogant illas inprimis calumnias contra Alcibiadem ab ejus inimicis prolatas respicere, de quibus agitur lib. VI. c. 29. et aliis locis, et quibus,cum ad Spartanos aufugeret Alcibiades, tam infelix exitus bello contra Syracusanos gesto et toti Atticæ ingens malorum Ilias parabatur. Altera igitur lectio minus verisimilis: διαφορὰς—ex verbis Thucydidis in sequentibus statim adjectis: κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περιπεσόντες—, ubi in universum de dissidiis civium internis agit, orta esse videtur. Non verisimile est, Thucydidem, cui tanta verborum copia est propria, mox eadem verba in diversa narratione repetiisse. Satis autem constat, inter Athenienses nihil frequentius ad viros principes omni auctoritate privandos esse adhibitum, quam turpes inimicorum calumnias, contra illos in populi mutabilis concione prolatas.—Denique in verbis: τοῦ ναυτικοῦ τῷ πλέονι μορίῳ—lego quinque librorum consensu: τῷ πλείονι μορίῳ—et in verbis: τῶν ξυμμάχων ἔτι τοῖς πλέοσιν etiam amplector octo codd. lectionem: τοῖς πλείοσιν. Ita enim postulat scribendi consuetudo in Thucydide obvia. Conf. dicta ad lib. II. cap. 8.

Cap. 67. Λέαρχος ὁ Καλλιμάχου, καὶ Ἀμεινιάδης ὁ Φιλήμονος παρὰ τῷ Σιτάλκῃ—. Plurimi codices omittunt articulum: ὁ ante duo vocabula: Καλλιμάχου et: Φιλήμονος. Neque negari potest, interdum articulum in tali verborum nexu a Græcis scriptoribus omitti. Quare non negligendus est h. l. tot codicum consensus. In editione Gailii ante: ἐκέλευσεν ἐκείνοις παραδοῦναι—deest copula: καὶ ante: ἐκέλευσεν, quam ad plenum hujus loci sensum necessariam esse puto.

Cap. 68. Διδόασιν ἑαυτοὺς Ἀκαρνᾶσι καὶ προσεκαλέσαντο ἀμφότεροι Ἀθηναίους—. Aptissima est codd. Ar. C. Ald. Marg. Flor. Bas. Cl. Gr. Dan. Cass. Aug. et quatuor Pariss. lectio: καὶ προσπαρακαλέσαντες ἀμφότεροι—et digna, quæ recipiatur. Particula: καὶ, quæ h. l. notat: *etiam*, huic lectioni obesse non potest. Etiam duo codd. Pariss. qui exhibent: καὶ προσκαλέσαντες, ad illam codicum lectionem magis confirmandam conferunt.

Cap. 70. Ἀνηλωκυίας τε ἤδη τῆς πόλεως δισχίλια τάλαντα ἐς τὴν πολιορκίαν—. Articulum: τὴν octo codices omittunt. Quem tamen, nisi plurium codicum auctoritas accesserit, adhuc retinendum esse puto.—In verbis: ἐξῆλθον ἔς τε τὴν Χαλκιδικὴν—novem codd. legunt: ἐπὶ τὴν Χαλκιδικὴν—Quæ lectio non sine causa a Wassio probatur. Nam indicat illud: ἐπὶ, eos versus agrum Chalcidicum iter suscepisse, qua parte quisque potuerit.—In verbis: ἐνόμιζον γὰρ ἂν κρατῆσαι τῆς πόλεως, ἢ ἐβούλοντο—ad marginem cod. Dan. legitur: εἰ ἐβούλοντο—. Ita etiam legit Valla, quia vertit: *si voluissent.* Negari non potest, hanc lectionem: εἰ esse huic loco aptissimam.—In capite sequenti 71. ubi legitur: στρατεῦσαί τε μηδένα ποτὲ ἀδίκως ἐπ' αὐτούς, μήδ' ἐπὶ δουλείᾳ—, forte scripserat Thucydides: μήτ' ἐπὶ δουλείᾳ—, quia antecesserat: στρατεῦσαί τε—. Sæpe enim librarii particulam: μηδὲ et: μήτε permutarunt, sicut etiam in eodem capite pro: οὐδ' ἄξια in Dionysio Halic. ubi hunc locum excerpsit, male legitur: οὔτ' ἄξια.

Cap. 72. Ἀρχίδαμος ὑπολαβὼν εἶπεν. Sequor sex codd. Pariss. lectionem: ὑπολαβὼν εἶπε—. In verbis: καὶ τάδε ἡμῖν ἀρέσκει—cum Kistemakero magis convenientem orationi contextæ puto esse lectionem: ἡμῖν ἀρκέσει—, sicut Dionysius Halic. Valla, cod. Marg. Vindob. Dan. et tres Pariss. legerunt.—In verbis: οἰκίας παρά-

δοτε ἡμῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις—elegantiorem verborum ordinem exhibent codices C. Cass. Gr. et septem Pariss. οἰκίας ἡμῖν παράδοτε τοῖς Λακεδαιμονίοις—. In verbis: ἐπειδὰν δὲ παρέλθῃ, ἀποδώσομεν. μέχρι δὲ τοῦ δὲ ἕξομεν παρακαταθήκην—tredecim codicum auctoritas, Dionysii Halicarn. et Vallæ consensus cogunt nos ita emendare hunc locum: ἀποδώσομεν ὑμῖν, ἃ ἂν παραλάβωμεν. μέχρι δὲ τοῦδε ἕξομεν—. Quæ omnia huic loco sunt aptissima.

Cap. 73. Ἀθηναῖοι φασὶν ἐν οὐδενὶ ἡμᾶς προέσθαι—. Melius quadrat: ὑμᾶς προέσθαι—, quia legati reduces facti civibus suis, quæ egerint et sibi mandata sint, renuntiant. Ita vero cum Valla legunt cod. Cl. et sex Pariss.—Valla vertit: *Neque—inquiunt Athenienses, se permisisse vobis injuriam fieri.*

Cap. 76. Ἐκ τοῦ ἐντὸς ἐς τὴν πόλιν μηνοειδὲς προσῳκοδόμουν. Mutato verborum ordine secundum plurimorum codicum auctoritatem legendum est: ἐκ τοῦ ἐντὸς μηνοειδὲς ἐς τὴν πόλιν προσῳκοδόμουν.—In verbis: ὑπὲρ τοῦ τείχους, ἀνελκύσαντες ἐγκαρσίως—similis codicum plurimorum consensus, quibus etiam Vindob. et Vallæ liber sunt adnumerandi, postulat, ut edatur: ἀνελκύσαντες ἐγκαρσίας—. Cum illud ad: δοκοὺς μεγάλας sit referendum, haud dubie aptior horum verborum sensus existit, ut ea de trabibus transversis ex muro demissis intelligantur. Verum est quidem, in vocabulo: ἐγκάρσιος etiam occurrere terminationem: ος feminino genere usurpatam. Sed in aliis etiam adjectivis utroque modo diversi scriptores et communi genere terminationem: ος usurpant et aliam quoque feminini generis adhibent flexionem. Gailius doctissimus tamen de illa tacet lectionis varietate in vocabulo: ἐγκαρσίως obvia, quamvis etiam cod. Regins legerit: ἐγκαρσίας.

Cap. 78. Μέρος μέν τι καταλιπόντες τοῦ στρατοῦ, τὸ δὲ λοιπὸν ἀφέντες, περιετείχιζον τὴν πόλιν—. Duodecim codices legere jubent: καταλιπόντες τοῦ στρατοπέδου. Nam constat, in Herodoti et Thucydidis scriptis vocabulum: στρατόπεδον etiam *de exercitu* usurpari. Verba autem sequentia: τὸ δὲ λοιπὸν ἀφέντες—non sine causa interpretamentis librariorum adnumeramus. Nam sunt inepta, quia in sequentibus demum de exercitu in varias urbes dimisso agitur. Stephanus, cum ea tantum superflua haberet, propterea pro illo: λοιπὸν legere malebat: πλεῖον, quæ lectio etiam in uno Paris. reperitur. Sed neque Scholiastes neque alii septem codices, Ar. C. Cl. Dan. Aug. Mosqu. et unus Paris. hæc verba: τὸ δὲ λοιπὸν ἀφέντες—attulerunt. Denique particula: μὲν in verbis: μέρος μὲν, si omissa sunt hæc verba, apte potest ad sequentia: τάφρος δὲ ἐντὸς—referri.—In verbis: καὶ πλῆθος τὸ ἀχρεῖον τῶν ἀνθρώπων—memoratu dignissima est novem codicum lectio: τὸ ἄχρηστον τῶν ἀνθρώπων—, quæ parem vulgatæ lectioni sensum fundit.

Cap. 79. Προπεμψάντων δὲ ἐς Ὄλυνθον τῶν μὴ ταῦτα βουλομένων—. Quatuordecim codices legunt: προσπεμψάντων—, quam lectionem quoque Dukerus præferebat. Cum etiam sensus hujus vocabuli: προσπέμπειν, *mittere ad aliquem*, loco nostro sit aptus, tot codicum consensum respuere non licet. Præterea illam lectionem: τῶν οὐ ταῦτα βουλομένων—, quam sexdecim codices adferunt, recipere non dubitaverim, sicut etiam illud: ταυτὰ pro: ταῦτα non sine causa a Dukero, Gottlebero et Kistemakero præfertur.—In verbis: καθίστανται Ἀθηναῖοι ὑπ' αὐτῇ τῇ πόλει—novem codices scribunt: καθίστανται οἱ Ἀθηναῖοι—et duodecim codices exhibent: πρὸς αὐτῇ τῇ πόλει—, sicut etiam Valla, qui vertit: *ante ipsam urbem*, legisse videtur. Quare eam lectionem: καθίστανται οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς αὐτῇ τῇ—admittendam censeo.—In verbis: καὶ ὅτι πρότερον οὐχ ἥσσηντο—decem codices lectionem imperfecti temporis huic loco aptiorem admittere jubent: οὐχ ἡσσῶντο—. In verbis: προσιππεύοντες ἢ δοκοῖ, ἐσέβαλλον—duodecim codices legunt: προσέβαλλον pro illo: ἐσέβαλλον, neque negari potest, hoc verbum in tali narratione frequentari. Ita lib. III. cap. 3. legitur: προσέβαλλον εὐθὺς καὶ ἐς χεῖρας ᾔεσαν. Quare vulgatæ loco lectionem: προσέβαλλον—esse recipiendam arbitror.—Denique pro illo: ἅπαντες—in verbis: τετρακόσιοι καὶ οἱ στρατηγοὶ ἅπαντες—Kistemakerus cum tredecim codicibus jure præfert lectionem: στρατηγοὶ πάντες.

Cap. 80. Ὧν ἡγοῦντο ἐπ' ἐτησίῳ προστατείᾳ—. Sine dubitatione legendum est cum codd. Pariss.: ἐπετησίῳ προστασίᾳ. Nam superflua esset h. l. particula: ἐπὶ, cum jam antecedat: ὧν ἡγοῦντο. Præterea codicum fere omnium auctoritate nititur lectio: προστασία.—Eadem de causa nondum in verbis: ἐπίτροπος ὢν Θάρυπος τοῦ βασιλέως—sine ulla codicum auctoritate

cum Gottlebero ederem: Θαρύπου, cum satis constet, quam varie nomina propria eorundem virorum a diversis flectantur scriptoribus.—Simili ratione nondum in verbis: καὶ διὰ τῆς Ἀργείας ἰόντες Λυμναίαν—admitterem cum Gottlebero ingeniosam Palmerii conjecturam, librorum consensu destitutam, ut legatur propter locum lib. III. c. 106.: τῆς Ἀγραίας. Nam Kistemakerus non sine causa censet, h. l. agrum Amphilochicum ab hostibus occupatum intelligi, quem simul Argivi incolebant, ut docuit Thucydides lib. II. c. 68. Ejusdem terræ, quæ ἡ Ἀργεία dicitur, etiam infra lib. III. c. 105. mentio est injecta.—In ultimis denique verbis hujus capitis: ἀφικνοῦνταί τε ἐπὶ Στράτον—verisimile est Thucydidem scripsisse: ἀφικνοῦνται δὲ ἐπὶ Στράτον—, et pro illis: εἰ πρώτην ταύτην λάβοιεν, mutato verborum ordine, sicut plurimi codices postulant, legendum est: εἰ ταύτην πρώτην λάβοιεν—.

Cap. 81. Εἰ μὴ λόγῳ πείθοιεν, ἔργῳ πειρῷντο τοῦ τείχους—. Plurimorum codicum auctoritate legendum est: εἰ μὴ λόγοις πείθοιεν—. Ita scribitur lib. II. c. 140.: βούλονται δὲ πολέμῳ μᾶλλον ἢ λόγοις τὰ ἐγκλήματα διαλύεσθαι. In Gailii editione varia lectio: λόφοις (pro: λόγοις) haud dubie typographi errore adfertur.—In verbis hujus capitis: οὔτε ἐπέσχον τὸ στρατόπεδον καταλαβεῖν, χωρήσαντές τε ῥύμῃ μετὰ τῶν ἄλλων βαρβάρων—primo quidem non sollicitandam puto lectionem: ἐπέσχον, quia h. l. non indicat: *retineri*, sed potius: *morari*. Sensus horum verborum est: *non morabantur tamdiu, donec locum castris cepissent*. Ita illud: ἐπέχειν, *morari*, apud Herodotum sæpe occurrit. Ut lib. VI. c. 102. lib. VIII. c. 23. Porro lectionem: ῥύμῃ, quæ librorum consensu destituitur, h. l. retinere nolim, quamvis illam Stephanus alio loco, cap. 76. defenderit, ubi omnes fere codices: ῥύμη legunt. Uterque locus plane diversam interpretationem admittit. Nam cap. 76. verba: ἡ δὲ ῥύμη ἐμπίπτουσα—agunt de trabe, quæ celeri motu et gravi pondere dejecta arietis rostrum refringebat. Quare: ῥύμη proprie de celeri ponderosi corporis motu in illo loco usurpatur. Nostro loco autem de militibus fiducia plenis et propter fortitudinem ferocibus agitur. Quare vera lectio: χωρήσαντές τε ῥώμῃ, quam codices Vindob. Marg. Ar. C. Cl. Cass. Dan. Græv. Aug. octo Pariss. Ald. Flor. Bas. tuentur, nostro loco est præferenda et denuo admittenda. Nam hæc: χωρήσαντές τε ῥώμῃ—aperte opponuntur antecedentibus: διὰ φυλακῆς ἔχοντες, ἕως ἐστρατοπεδεύσαντο. Sicut autem ἀσθένεια non solum virium imbecillitatem, sed quandam quoque segnitiem inde ortam significat, (conf. Perizon. ad Æliani Var. Hist. lib. IV. c. 8.) ita quoque ῥώμη non solum robur corporis, sed fiduciam quoque et ferociam ex vegeto corpore ortam indicat, quæ ad ea negligenda, quæ caveri debent, nos sæpe inducit. Quo sensu vocabulum: ῥώμη nostro loco aptissime ponitur, ubi nondum de celeri impetu in hostes facto, sed de militum ferocium et fiducia plenorum incessu agebatur.

Cap. 83. Ἔπλεον μὲν ὡς οὐκ ἐπὶ ναυμαχίᾳ—. Novem codicum auctoritate legendum est: ἔπλεον μὲν οὐχ ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν—. Ita aptiori sensu collocatæ sunt particulæ: οὐχ ὡς, et particula: ἐπὶ accusativo juncta plerumque verba sequitur, quæ *ire* significant, ut causa, *propter* quam iter suscipiamus, indicetur.

Cap. 84. Καὶ εἰώθει γίγνεσθαι ἐπὶ τὴν ἕω—. Sex codices, Ar. C. Cl. Reg. Mosqu. Dan. lectionem magis consuetam: περὶ τὴν ἕω—adferunt et Thucydide non indignam.—In verbis: Καὶ τὰς ἄλλας, ᾗ χωρήσειαν, διέφθειρον· καὶ κατέστησαν—præferendam censeo cum Kistemakero undecim codicum lectionem: καὶ πάσας, ᾗ χωρήσειαν—, quia aptius cum sequentibus: καὶ κατέστησαν, cohæret, si colon post: διέφθειρον tollitur. Nam narratur, totam classem postea sive demersam esse, sive in fugam conversam. Uni certe navi prætoriæ non bene aliarum navium numerus, sed tota potius navium classis opponitur.

Cap. 86. Διειχέτην δὲ ἀπ' ἀλλήλων σταδίους μάλιστα ἑπτὰ τῆς θαλάσσης—. Vulgata lectio olim erat: διειχέτον—. Ita etiam sex codd. Pariss. legunt. De aliis codd. qui haud dubie etiam varias lectiones exhibent, nihil est adnotatum. Mihi persuasum est, Thucydidem olim scripsisse: διέχετον δὲ ἀπ' ἀλλήλων—. Nam situs horum duorum quidem promontoriorum mutari non potuit et adhuc idem erat, quo tempore hæc scripsit Thucydides. Quod igitur præsenti tempore indicari debuit. Literam: ε et: ει multis locis permutant librarii, ut Thucyd. lib. IV. c. 96.: καθειστήκει et: καθεστήκει, lib. VI. c. 61.: περιειστήκει et: περιεστήκει inter se permutantur.

Cap. 87. Τῆς ξυμφορᾶς τῷ ἀποβάντι ἀμβλύνεσθαι—. Sex codd. Pariss. et Cass. legunt: τῆς ξυμφορᾶς τε τῷ ἀποβάντι—. Unus vero Paris. et Mosqu. veram lectionem: ξυμφορᾶς γε τῷ ἀποβάντι—tuentur. Ita etiam antea est editum. Quare revocanda est lectio vulgata: ξυμφορᾶς γε τῷ ἀποβάντι—.

Cap. 89. Ἐπεὶ εὐψυχίᾳ γε οὐδὲν προφέρουσι· τῷ δὲ ἑκάτεροί τε ἐμπειρότεροι εἶναι, θρασύτεροί ἐσμεν. Λακεδαιμόνιοί τε ἡγούμενοι τῶν ξυμμάχων—προσάγουσι τοὺς πολλούς—. Particula: τε post: Λακεδαιμόνιοι nihil habet, ad quod referatur. Puto etiam particulam: δὲ ante: ἑκάτεροι—in particulam: τε esse mutandam, quia utramque particulam: δὲ et: τε centies librarii permutant.—Deinde in verbis: τῶν ξυμμάχων—plures codd. et edd. nempe Vindob. Marg. Bar. Ald. Flor. Bas. Steph. I. legunt: αὐτῶν ξυμμάχων—. Quodsi igitur illud: αὐτῶν syllabis divisis: αὖ τῶν ξυμμάχων, *qui iterum sociis præsunt*, legimus, sicut etiam vere scriptum est in uno Paris., aptissima lectio inde oritur. Totum igitur locum ita edendum esse censeo: ἐπεὶ εὐψυχίᾳ γε οὐδὲν προφέρουσι· τῷ τε ἑκάτεροί τι ἐμπειρότεροι εἶναι, θρασύτεροί ἐσμεν, Λακεδαιμόνιοί τε ἡγούμενοι αὖ τῶν ξυμμάχων—. In verbis: ἐπεὶ οὐκ ἄν ποτε ἐνεχείρησαν—αὖθις ναυμαχεῖν—haud dubie aptior et sensui horum verborum magis conveniens est Stobæi, Cl. Gr. trium Pariss. Aug. Marg. Ald. Cass. lectio: οὐκ ἄν ποτε ἐπεχείρησαν—. Nam præparabantur modo ad pugnam, sed eam nondum susceperant Peloponnesii.—In verbis: καὶ ὅτι οὐκ ἂν ἡγοῦνται, μὴ μέλλοντάς τι—ἀνθίστασθαι ὑμᾶς—legendum est: ἀνθίστασθαι ἡμᾶς—. Non solum enim aptius est illud: ἡμᾶς, quia hoc vocabulo simul Phormio suæ mentis consilia, quæ tanquam dux Atheniensium exsecuturus erat, indicat, sed lectionem: ἡμᾶς quoque Scholiastes, Valla, Cl. Gr. Cass. Bas. Aug. Mosqu. et quinque Pariss. defendunt.—In verbis: πρὸς πολλὰς ναῦς ἀνεπιστήμονας ὀλίγαις ναυσὶν ἐμπείρως καὶ ἄμεινον πλεούσαις—jam Kistemakerus jure prætulit plurimorum codd. et edd. Marg. Cam. Cl. Gr. Cass. Aug. Ald. Vind. et quinque Pariss. lectionem: ναυσὶν ἐμπείροις καὶ—. Nam illud: ἐμπείροις egregie opponitur antecedenti: ἀνεπιστήμονας—. Illa vero Stephani emendatio in verbis: ὥστε τὰ πολλὰ τῶν πολεμικῶν ξυμφέρει—, ut legatur: ὅ ἐς τε τὰ πολλὰ—certe est ingeniosa et consueta Thucydidis dictione dignissima.—Denique in verbis: ἀμύνεσθέ τε τούσδε ἀξίως τῶν προειργασμένων—codicum plurimorum auctoritate legendum est: ἀμύνασθε δὲ τούσδε ἀξίως—. Nam septem Pariss. cum quatuor aliis codd. defendunt lectionem: ἀμύνασθε—. Constat autem aoristum primum hujus verbi sæpius quam reliqua ejus tempora usurpari. Vid. lib. III. c. 38. Porro particulam: τε ante: τούσδε nonnulli libri plane omittunt. Alii sex aperte legunt: ἀμύνασθε δὲ—. Unus codex adeo: οὖν pro: τε adfert. Sicut etiam Valla legisse videtur, quia vertit: *Propulsate igitur istos*—.

Cap. 91. Ἐκράτουν τε καὶ ἔφθειραν τὰς Ἀττικὰς ναῦς—. Novem codices legunt: καὶ διέφθειρον τὰς—. Ita antecedenti capite legebatur: ἐξέωσάν τε καὶ διέφθειραν. Alii tres libri, qui exhibent: καὶ ἔφθειρον—ad eandem lectionem prosunt confirmandam. Quare lectionem: διέφθειρον—admittendam esse censeo.—In verbis: ἣν ἐς τὴν γῆν ἐπὶ σφᾶς ἐπιπλέωσιν—duodecim codd. exhibent: ἐπὶ σφᾶς πλέωσιν—, quod præfero, quia illud: ἐπὶ verbo: πλέωσιν haud dubie ex antecedenti: ἐπὶ σφᾶς a librario male sedulo est adnexum.—Denique in verbis: τῇ διωκούσῃ Λευκαδίᾳ ἐμβάλλει—et in ultimis: χωρίων ἀπειρίᾳ ὤκειλαν—plurimi codd. mutato verborum ordine jubent scribere: τῇ Λευκαδίᾳ διωκούσῃ—et: ἀπειρίᾳ χωρίων ὤκειλαν—.

Cap. 92. Ἐσέπλευσαν ἐς τὸν κόλπον τὸν Κρισαῖον καὶ Κόρινθον—. Articulum: τὸν ante: κόλπον, quia eum novem codices omiserunt, delendum esse puto. Ita etiam ad: Κόρινθον articulus deest, quod ad meam sententiam conducit admittendam. Nam lectio quorundam librorum: Κορίνθιον, quamvis etiam in Vallæ libro reperiatur, est valde inepta, quia ille Crissæus sinus simul etiam Corinthius adpellabatur. Præterea etiam initium capitis sequentis lectionem: καὶ Κόρινθον satis confirmat.

Cap. 94. Τήν τε τῶν Σαλαμινίων πόλιν ᾑρῆσθαι—. Pro: ᾑρῆσθαι—multi codd. et edd. Marg. 2. Vindob. Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. I. Dan. et duo Pariss. legunt: ἑαλωκέναι—, quæ haud dubie magis est Attica lectio, ideoque jure a Kistemakero præfertur. Porro lectionem illam: τήν τε τῶν Σαλαμινίων πόλιν—ex interpretamento natam esse puto, ut explicaretur vera hujus loci lectio: τήν τε Σαλαμῖνα—, quam Marg. 1. Cam. Gr. Cl. Cass. Aug. Mosqu.

et quinque Pariss. exhibent. Nam constat, in Salaminis insula urbem fuisse cognominem, sive, ut Strabo ait lib. 9. pag. 393.: ἔχει δ' ὁμώνυμον πόλιν, quæ h. l. haud dubie est intelligenda. Ergo vera hujus loci lectio erit: τήν τε Σαλαμῖνα ἑαλωκέναι—. In verbis: πάλιν ἐπὶ τῆς Κορίνθου ἀπεχώρησαν πεζοί—mihi legendum videtur: ἀπεχώρησαν πεζῇ. Ita enim de eodem itinere cap. 93. legimus: πεζῇ ἰέναι ἐκ Κορίνθου—. Eandem lectionem: πεζῇ h. l. etiam exhibent codices Marg. Ar. C. Dan. unus Paris. Vindob. et Valla. Nam ille vertit: *Corinthum pedestri itinere redierunt.* Idem vocabulum in fine periodi etiam legebatur lib. I. cap. 109.: διαβὰς εἷλε τὴν νῆσον πεζῇ—. Denique in verbis: καὶ μετὰ τοῦτο φυλακὴν ἤδη τοῦ Πειραιῶς μᾶλλον τὸ λοιπὸν ἐποιοῦντο—magis mihi placet codicum Cl. Gr. Cass. Bas. Aug. et quinque Pariss. lectio: φυλακὴν ἅμα τοῦ Πειραιῶς—. Nam illud: ἤδη est valde superfluum, cum simul in eodem membro legantur: μετὰ τοῦτο, et: τὸ λοιπόν.

Cap. 95. Ἐστράτευσεν ἐπὶ Περδίκκαν—καὶ ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης διὰ δύο ὑποσχέσεις—. Memoratu dignissimum est, a septem codd. particulam: διὰ omitti. Quam plurima certe loca in Thucydide, in quibus simili accusativo absoluto est usus, occurrunt.

Cap. 96. Ἧρχε μέχρι θαλάσσης τῆς ἐς τὸν Εὔξεινόν τε πόντον—. Articulum: τῆς ignorant duodecim Codd. Quare etiam omitti debet. Nam verba: μέχρι θαλάσσης explicantur sequentibus: ἐς τὸν Εὔξεινον etc. Quæ explicatio sine illo articulo melius locum habebit.

Cap. 97. Κατεστήσαντο γὰρ τοὐναντίον τῆς τῶν Περσῶν βασιλείας τὸν νόμον—. Articulum: τῶν—tredecim libri ignorant. Quare eum quoque Kistemakerus h. l. recte ejecit. Sicut etiam proxime sine articulo scriptum legebatur: γενναίοις Ὀδρυσῶν.

Cap. 99. Τὴν δὲ περὶ θάλασσαν νῦν Μακεδονίαν Ἀλέξανδρος—. Jam Dukerus recte censuit, legendum esse: τὴν δὲ παρὰ θάλασσαν—. Nam ita cum Vindob. adhuc alii quindecim codices scribunt.—In verbis: ὧν οἱ μὲν πολλοὶ διεφθάρησαν, βραχὺ δέ τι—quatuordecim codices etiam sua auctoritate evincunt, ut edatur: πολλοὶ ἐφθάρησαν βραχύ—.

Cap. 101. Μὴ οἱ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν καὶ ἐπὶ σφᾶς χωρήσωσι—. Gottleberus adjecit: οἱ ante: ὑπ' αὐτῶν—et illud: χωρήσουσι, quod antea edebatur, mutavit in: χωρήσωσι. Nemo quidem infitiabitur, optime quadrare hanc duplicem emendationem, tamen illud: οἱ sine codicum auctoritate saltem non est recipiendum. De altera emendatione: χωρήσωσι Gailius doctissimus in sua editione plane nihil adnotavit. Quare puto, eam nonnullorum saltem codicum consensu esse confirmatam. Sicut etiam paullo antea Thucydides scripserat: μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ.—In verbis: ἀναπείθεται ὑπὸ Σεύθου, τοῦ Σπαραδόκου, ἀδελφιδοῦ ὄντος—librorum plurimorum auctoritate legendum est: τοῦ Σπαρδόκου, ἀδελφιδοῦ—. Ita etiam Valla legit et eodem respicit falsa nonnullorum librorum lectio: Σπαρδάκου—. In verbis statim sequentibus: καὶ μέγιστον μετ' αὐτὸν δυναμένου—etiam plurimorum librorum consensus postulat, ut legatur: μεθ' ἑαυτὸν δυναμένου—, sicut jam Kistemakerus censuit.—In ultimis vero verbis: τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Σιτάλκου στρατείαν οὕτως ἐγένετο—codices magno numero omittunt: οὖν, neque opus est illa particula, quia simul adjectum est: οὕτως et illi: τὰ μὲν—in sequentibus respondet: οἱ δὲ ἐν Ναυπάκτῳ—.

Cap. 103. Ὃν Θουκυδίδης συνέγραψε. Egregie confirmatur Hermanni longe doctissimi sententia, ut scribatur: ξυνέγραψεν, et hoc loco et sub finem libri III. codicum Parisiensium aliorumque auctoritate.

Libri III. Cap. 9. Ὑπάρχοι τῆς ἀποστάσεως· ὃ ἡμῖν τε καὶ Ἀθηναίοις οὐκ ἦν—. Plurimorum librorum auctoritate, extrusa particula: τε, legendum est: ὃ ἡμῖν καὶ Ἀθηναίοις—.

Cap. 12. Ἐν ᾗ παρὰ γνώμην ἀλλήλους ὑπεδεχόμεθα—, *in qua contra, quam volumus, nos invicem amice tractamus*—. Sanam et aptam puto esse lectionem receptam. Sed Valla legisse videtur: ἀλλήλους ὑποπτευόμεθα. Nam vertit: *præter opinionem utrique alteri sumus suspecti.* Forte ex sequentibus verbis nata est hæc lectio.—In verbis: ὅ, τε τοῖς ἄλλοις μάλιστα εὔνοια πίστιν βεβαιοῖ—merito Dukerus offenditur et πίστιν in πιστὸν mutandum esse censet, sicut vere in uno Paris. legitur. Non sine causa posset aliquis suspicari, vocabulum: πίστιν ex interpretamento esse ortum, quia, si vel abfuerit hoc vocabulum, tamen sponte ex oratione contexta intelligitur. Sed

mihi tamen multo magis placet trium codicum lectio: ὅτε τοῖς ἄλλοις μάλιστα—, *quando aliorum fidem benivolentia maxime confirmat.*—Quod attinet verba: καὶ ὁποτέροις θᾶσσον παράσχοι ἀσφάλεια θράσος—ἔμελλον; interrogandi signum post: ἔμελλον est tollendum. Nam illud: ὁποτέροις vertendum est: *utricunque.* Eandem interpretandi rationem quoque Scholiastes sequitur. Porro in iisdem verbis lectio quinque codicum: παράσχοι ἀσφάλεια θάρσος—memoratu est dignissima. Nam non tam audaciam suis popularibus tribuere orator videtur, quam potius animum fiducia plenum.—In verbis: αὐτοὶ οὐκ ἀντεναμείναντες σαφῶς εἰδέναι—Thucydidem potius scripsisse censeo: οὐκ ἂν ἀναμείναντες σαφῶς—. Primo enim non aptum sensum fundit illud: ἀντεναμείναντες, quia non de mutua quadam expectatione orator loquitur. Porro adparet, unde illud: ἀντεναμείναντες librarii festinatione sit ortum, quia statim in sequentibus legitur: καὶ ἀντεπιβουλεῦσαι καὶ ἀντεπιμελλῆσαι. Denique codicum lectio etiam defendit hanc emendationem. Nam Cass. et Aug. diserte exhibent: ἂν ἀναμείναντες—. Scholiastes, cod. Ar. C. Dan. tantum legunt: ἀναμείναντες—et Gr. codex novæ lectionis originem magis indicat falsa lectione: οὐ καταναμείναντες—. In verbis modo allatis: ἀντεπιμελλῆσαι (pro vulgato: ἀντεπιμελῆσαι) recte defendunt Dukerus et Reiskius. Neque codicum Cass. Vindob. quatuor Pariss. et Scholiastæ alterius deest auctoritas. Inprimis etiam hæc lectio antecedentibus verbis: διὰ τὴν ἐκείνων μέλλησιν—confirmatur.

Cap. 13. Ἀλλ' ἢ ἡμᾶς οὐκ ἀμυνοῦνται ἐπιπλέοντας, ἢ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀποχωρήσονται. Omnium fere codicum lectio: ἀλλ' ἢ ὑμᾶς οὐκ—est præferenda. Nam ita etiam in antecedentibus tantum de Lacedæmoniis orator locutus erat: ἢν ὑμεῖς—ναυσί τε καὶ πεζῷ ἅμα ἐπεσβάλητε τὸ δεύτερον. Sed hæc eadem verba simul præmuniunt veram hujus loci nostri interpretationem. Nam illud: ἀπ' ἀμφοτέρων—Valla, Scholiastæ interpretationem secutus, vertit: *utrisque vobis nobisque cessuros*—, ut Lacedæmonii et Lesbii, quos fugituri sint Athenienses, in his verbis intelligantur. Mihi vero illud: ἀμφοτέρων potius ad duplicem Spartanorum expeditionem, quam contra Athenienses sint suscepturi, et pedestrem et nauticam, (ναυσί τε καὶ πεζῷ) est referendum.

Cap. 14. Κοινὴν δὲ τὴν ἐκ τοῦ κατορθῶσαι ὠφέλειαν ἅπασι διδόντας—. Haud dubie aptior est et magis adcommodata orationi contextæ illa Vallæ, Vindob. et aliorum fere omnium codicum lectio: ἅπασι δώσοντας—. Nam non de re præsenti, sed de re futura orator loquitur. Scholiastes utramque lectionem adfert in verbis: ἅπασι διδόντας, δώσοντας. Quare Kistemakerus putat, ex Scholiastæ interpretamento fluxisse lectionem: δώσοντας. Tantus tamen codicum consensus huic obest opinioni. Quare malim credere, a Scholiasta duplicem codicum lectionem in hoc loco indicari, et forte particula: ἢ ante: δώσοντας excidit, qua sæpe a librariis ejusmodi duplex lectio adfertur.

Cap. 15. Ξυμμάχους τε τοὺς Λεσβίους ἐποιήσαντο καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολήν. τοῖς τε ξυμμάχοις παροῦσι κατὰ τάχος ἔφραζον ἰέναι ἐς τὸν ἰσθμὸν τοῖς δύο μέρεσιν, ὡς ποιησόμενοι. καὶ αὐτοὶ πρῶτοι ἀφίκοντο—. Insolens est ordo horum verborum, qui adhuc magis falsa interpunctione perturbatur, sicut jam Heilmannus et Gottleberus viderunt. Puncta igitur post: ἐσβολὴν et: ποιησόμενοι sunt tollenda, ut inter se cohæreant altera ex parte verba: καὶ τὴν ἐσβολὴν—ὡς ποιησόμενοι, altera ex parte vero verba: τοῖς τε ξυμμάχοις—ἔφραζον—καὶ αὐτοὶ πρῶτοι ἀφίκοντο—.

Cap. 16. Καὶ περὶ τὸν ἰσθμὸν ἀναγαγόντες ἐπίδειξίν τε ἐποιοῦντο—. Novem codices aptissime legunt: καὶ παρὰ τὸν ἰσθμὸν—, quibuscum etiam Vallæ liber consentit. Nam vertit: *prætervecti Isthmum*—. Quare de hac lectione recipienda non amplius dubitare licet.

Cap. 20. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος οἱ Πλαταιῆς—. Undecim codicum auctoritate legendum est: οἱ Πλαταιεῖς—, sicut jam adfuit et adnotatum est ad lib. II. cap. 3. Eandem lectionem postulant plurimi codices etiam cap. 21. 22. 23. 24. et cap. 52. 57. 59. 60. lib. IV. c. 67.—In verbis: ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων καὶ τῶν Βοιωτῶν—omittendus est articulus: τῶν ante: Βοιωτῶν, omnium fere codicum auctoritate.

Cap. 21. Διήκοντες ἔς τε τὸ ἔσω μέτωπον αὐτοῦ καὶ οἱ αὐτοὶ καὶ ἐς τὸ ἔξω—. Plurimi codd. omittunt particulam: ἐς ante: τὸ ἔξω, quæ facile ex antecedentibus ad hæc verba suppleri potest.

Cap. 22. Καὶ τὸν ἀριστερὸν πόδα μόνον ὑποδεδεμένοι—. Plurimorum codicum consensu hic verborum ordo constitui debet: καὶ τὸν ἀριστερὸν μόνον πόδα ὑποδεδεμ.

Cap. 23. Τῶν πύργων αὐτοὶ ἐνστάντες ἐφύλασσον—. Etiam alio verborum ordine plurimi codd. legere jubent: ἐνστάντες αὐτοὶ ἐφύλασσον—.

Cap. 26. Ἐπειδὴ τὰς ἐς Μιτυλήνην δύο καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἀπέστειλαν—. Duodecim codices postulant, ut legatur: ἐς τὴν Μιτυλήνην—, sicut etiam in sequentibus verbis ejusdem capitis scribitur.—Porro illud: δύο καὶ—est valde suspectum. Nam cap. 16. cap. 25. et cap. 29. narratur, quadraginta tantum naves a Peloponnesiis esse missas. Etiam Valla nostro loco non vertit verba: δύο καὶ—. Quare conjeci, sub illo: δύο καὶ—forte latere: διώκειν. Nam syllabæ: ειν et: αι, in fine vocabulorum positæ, a librariis sæpenumero confunduntur. Ut uno saltem exemplo ad hoc probandum defungar, lectores Herodoti modo meminerint, quam sæpe librarii in ejus libris vocabulum: εἶπαι et: εἰπεῖν confundant. Idem adfirmat Jac. Perizonius ad Æliani Var. Hist. lib. XI. cap. 13. quia in his syllabis quidem ultimis compendia scriptionis fuerint usitatissima. Quodsi igitur nostro loco lectionem: διώκειν admittimus, etiam vocabulum: προστάξαντες apte ad illud: διώκειν referri poterit. Nam alias illud: προστάξαντες nihil habet, quocum conjungatur. Ita jam hæc verba cohærent: ἐπειδὴ ἀπέστειλαν Ἀλκίδαν ἔχοντα τὰς τεσσαράκοντα ναῦς ἐς τὴν Μιτυλήνην διώκειν προστάξαντες.—Denique in verbis hujus capitis: πατρὸς ἀδελφὸς ὤν—quatuordecim codices scribere jubent: πατρὸς δὲ ἀδελφὸς ὤν.

Cap. 30. Νομίσαντες οὐκ ἄλλο τι εἶναι τὸ καινὸν τοῦ πολέμου, ἢ τὸ τοιοῦτον—. Jam Scholiastes adnotaverat, aliam quoque adferri hujus loci lectionem: εἶναι τὸ κενὸν τοῦ πολέμου—, quam etiam quatuor codices exhibent. Longe præferenda mihi cum Abreschio et Reiskio videtur esse hæc lectio: κενὸν τοῦ πολέμου, *quod omnem in bello efficaciam effectu suo et eventu optato privat*—et toti contextæ orationi quam maxime adcommodata. In primis etiam cum verbis: τοῖς πολεμίοις ἐνορῶν illud: κενὸν aptius, quam alterum: καινὸν, conjungitur.

Cap. 31. Ἐλπίδα δ' εἶναι· οὐδὲν γὰρ ἀκουσίως ἀφῖχθαι—. Cum Vallæ libro et aliis decem codd. Gailius recte emendavit: οὐδενὶ γὰρ ἀκουσίως—. Illud: ἀφῖχθαι temporis præsentis significatione: *nemine invito s. ex omnium sententia se venire*—positum esse puto; qua significatione præterita sæpe usurpantur.—In verbis: Καὶ ἅμα, ἢν ἐφορμῶσιν αὐτοὺς σφίσι δαπάνη γίγνηται, πείσειν τε οἴεσθαι καὶ Πισσούθνην—plurimorum quoque codicum et Scholiastæ auctoritate legendum est: ἐφορμῶσιν αὐτοῖς σφίσι—*si sibi ipsis* (nempe Peloponnesiis) *hostes adgredientibus sumtus sint impendendi*. Quæ interpretatio cum reliquis verbis apte cohæret. Cum enim Peloponnesiorum opes nimis parvæ essent ad faciendas belli impensas, se Pissuthnæ, ditissimo Persæ, persuasuros promittunt, ut cum ipsis belli gerendi ineat societatem. Ceterum particula: τε post: πείσειν vix locum habere poterit, cum: καὶ ante: Πισσούθνην aperte indicet: *etiam*. Quare antea scriptum fuisse conjicio: πείσειν γε οἴεσθαι καὶ Πισσούθνην.

Cap. 32. Καὶ προσχὼν Μυονήσῳ τῇ Τηίων—. Haud dubie scribendum est: καὶ προσσχὼν Μυοννήσῳ τῇ Τηίων—. Nam ita προσέχειν, quod huc pertinet, ab illo: προέχειν recte distinguitur; sicut etiam censuit Æm. Portus in nota ad lib. IV. cap. 11. scripta. Nam ibi quoque in verbis: διότι οὐκ ἦν πλείοσι προσχεῖν, rectius legitur: προσσχεῖν. Lectionem: Μυοννήσῳ optime defendit Dukerus in nota doctissima ad h. l. Sed et h. l. et infra in verbis: οὔτε χεῖρας ἀνταιρουμένους, οὔτε πολεμίους—, ubi certe emendandum est etiam codicum quorundam auctoritate: χεῖρας ἀνταιρομένους—, Dukerus sibi religioni duxit, sine justo codicum consensu quidquam emendare. Cum vero in lectionibus tam aperte corruptis saltem unius vel alterius codicis scriptura veram et meliorem tueatur lectionem, in edendis horum scriptorum libris meliorem lectionem corruptæ loco, quamvis illa a pluribus adhuc codicibus retineatur, recipere non dubitarem.

Cap. 33. Καὶ μέχρι μὲν Λάτμου τῆς νήσου ἐπεδίωξεν—. Ingeniosa et simul aptissima fuit Palmerii conjectura, ut legatur: μέχρι μὲν Πάτμου τῆς νήσου—, quam egregie lectio duorum codd. Ar. et Vindob. confirmant.

Cap. 34. Παρὰ Πισσούθνου ἐπικούρους Ἀρκάδων τε καὶ βαρβάρων ἐπαγόμενοι—. Non negligenda mihi esse videtur novem codd. lectio: καὶ τῶν βαρβάρων—, quia ita Persæ adcuratius a Thucydide indicantur.—In verbis: ὁ δὲ, προσκαλεσάμενος ἐς λόγους Ἱππίαν—quinque Pariss. Cass. et Camer. legunt: ὁ δὲ, προκαλεσάμενος ἐς λόγους—. Quæ haud est vera lectio. Nam ita: προκαλεῖσθαι cum particula: ἐς pro illo: *invitari ad aliquid* occurrit. Ut lib. I. c. 34.:

προκληθέντες γὰρ—ἐς κρίσιν. lib. III. c. 64.: πρόκλησιν ἐς ἡσυχίαν ὑμῶν — οὐκ ἐδέχεσθε. lib. IV. c. 19.: Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑμᾶς προκαλοῦνται ἐς σπονδὰς καὶ διάλυσιν πολέμου. lib. VII. c. 18.: ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Ἀθηναίων—.

Cap. 35. Καὶ τοὺς ἐκ τῆς Τενέδου Μιτυληναίους ἄνδρας ἅμα—Sequor undecim codicum auctoritatem, ut legatur: ἐκ τῆς Τενέδου Μιτυληναίων ἄνδρας. Nam nonnullos tantum Mitylenæorum ibi adservandos curaverat.

Cap. 36. Παρεσκεύασαν—ὥστε αὖθις γνώμας προθεῖναι—. Non est spernenda sexdecim codd. lectio: γνώμας προσθεῖναι. Nam notum est, γνώμην sæpe pro: ψῆφος poni. Sicut autem: ψῆφον προστίθεσθαι, lib. I. c. 40. pro simplici: ψῆφον τίθεσθαι dicitur: ita etiam h. l. γνώμην προσθεῖναι pro simplici: γνώμην θεῖναι est positum.

Cap. 37. Πολλάκις μὲν ἤδη ἔγωγε καὶ ἄλλο τε ἔγνων δημοκρατίαν, ὅτι ἀδύνατός ἐστιν ἑτέρων ἄρχειν—. Adcuratius legitur codicum plurimorum consensu: καὶ ἄλλοτε ἔγνων, δημοκρατίαν ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἑ. ἄ.—. Nullum enim sensum fundit: ἄλλο τε—in hoc loco. Lectionem: ἀδύνατον præter multos codices etiam Scholiastes tuetur. Qua recepta, interpungi debet post: ἔγνων, ut: δημοκρατίαν ad ultima verba: ἑτέρων ἄρχειν referatur.—In verbis: οἱ οὐκ ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοὶ, ἀκροῶνται ὑμῶν—vocula: οἱ a plurimis codicibus ignoratur. Neque illa opus est, si ab his verbis: οὐκ ἐξ ὧν—novam periodum incipimus.

Cap. 38. Ὁ γὰρ παθὼν τῷ δράσαντι ἀμβλυτέρᾳ τῇ ὀργῇ ἐπεξέρχεται. ἀμύνεσθαι δὲ, τῷ παθεῖν ὁτιεγγυτάτω κείμενον, ἀντίπαλον ὂν, μάλιστα τὴν τιμωρίαν ἀναλαμβάνει—. Inter plura hujus capitis loca adfecta etiam hæc verba referri debent. Cleon taxat in antecedentibus moram, quæ supplicio Mitylenæis imponendo injiciatur. Ita agendo enim Athenienses non tam injuria adfectis quam ipsam patrantibus injuriam fore similes. Jam pergit verbis modo prolatis: *Non enim remissa ira uti injuria adfectum adversus hostem, qui injuria ipsum adfecerit.* Talem quidem horum verborum sensum requiri, tota oratio contexta confirmat. Sed recepta lectio sensum horum verborum plane contrarium fundit, quamvis jam Scholiastes ita hunc locum legerit. Mihi quidem persuasum est, Thucydidem scripsisse: οὐ γὰρ παθὼν—, qua quidem emendatione admissa omnis sublata est hujus loci difficultas. Pro illo: ἀμύνεσθαι octo libri legunt: ἀμύνασθαι, quod non respuo; quia aoristus primus hujus verbi inprimis frequentatur. Vid. lib. II. c. 89. Porro in verbis: τῷ παθεῖν ὁτιεγγυτάτω κείμενον, ἀντίπαλον ὂν—decem codices postulant, ut legatur: τῷ παθεῖν ὅτι ἐγγυτάτω—.Qua quidem meliore codicum lectione hoc lucrabimur, ut illud: κείμενον aptius cum sequentibus: ἀντίπαλον ὂν, commate ante: ἀντίπαλον sublato, conjungatur: *Injuriæ perpessio defensioni est proxima et cum eadem defensio ei simillima* (h. e. ab hominibus injuria adfectis potissimum exspectanda,) *ad ultionem quam maxime capiendam cohæret.*—In verbis: τὰς δ' ἡμετέρας ξυμφορὰς τοῖς ξυμμάχοις βλάβας καθισταμένας—mihi necessaria esse videtur lectio: ξυμφορὰς οὐ τοῖς ξυμμάχοις—, quam duo codd. Pariss. Marg. et Valla adferunt. Non enim eos taxat orator, qui calamitates Atheniensium etiam sociis fore detrimento adfirmant, sed hos potius, qui negant.—In verbis: τὰ δὲ πεπραγμένα ἤδη, οὐ τὸ θεαθὲν πιστότερον ὄψει λαβόντες, ἢ τὸ ἀκουσθὲν, ἀπὸ τῶν λόγων καλῶς ἐπιτιμησάντων—inepta est lectio: τὸ θεαθὲν, quæ cum illo: ὄψει λαβόντες non potest apte conjungi. Quare amplectenda est lectio: οὐ τὸ δρασθὲν πιστότερον—, quam cum Vallæ codice etiam Marg. Cam. Cl. Gr. Cass. Aug. et quatuor Pariss. adferunt. Denique longe magis convenit in sequentibus undecim codicum lectio: ἀπὸ τῶν λόγῳ καλῶς—, quam etiam Abreschius, Reiskius et Baverus jure præferunt. Jam sensus erit horum verborum: *Quod ea attinet, quæ jam acciderunt, non factum habent fide dignius ipsorum oculis conspectum, quam quod ex iis auditur, qui verbis ad persuadendum aptis eos reprehendunt.*

Cap. 39. Πάντες γὰρ ἡμῖν γε ὁμοίως ἐπέθεντο, οἷς γ' ἐξῆν ὡς ἡμᾶς—. Tredecim codices legunt: πάντες γὰρ ὑμῖν γε ὁμοίως—. quod singularem vim his verbis addit, quibus Athenienses ad iram contra Mitylenæos est instigaturus.—In verbis: εἰ τοῖς τε ἀναγκασθεῖσι ὑπό τε τῶν πολεμίων—jam plures interpretes jure ejiciendam censuerunt particulam: τε ante: τῶν πολεμίων, quam etiam octo codd. omiserunt.

Cap. 40. Ὡς ξυγγνώμην ἁμαρτεῖν ἀνθρωπείως λήψονται—. Cum Vindob. adhuc novem codices atque etiam Scholiastes lectionem: ἀνθρωπίνως λήψονται tuentur. Cum vero optimi scriptores Græci etiam hoc vocabulum non respuant, hoc loco tot codicum auctoritati parere debemus. Conf.

Ernesti in Clave Ciceron. sub voc. *divinus*. —In verbis: ὁ μὴ ξὺν ἀνάγκῃ τι παθὼν, χαλεπώτερος διαφυγὼν τοῦ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ— Baverus impugnat Gottleberi atque Scholiastæ sententiam, qui illud: τοῦ ἀπὸ τῆς ἴσης (sc. μοίρας) ἐχθροῦ explicant de hoste, qui antea æque injuria adfecit alterum atque ab eo est adfectus. Sed apparet, virum optimum non satis sibi constare in vero sensu horum verborum constituendo. Quare adhuc retinendam censeo Gottleberi et Scholiastæ interpretationem, quæ orationi contextæ est maxime adcommodata.—In verbis: ἃ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ποιῆσαι κρατήσαντας ἡμῶν—sex Pariss. cum Vindob. Cass. Gr. et aliis legunt: κρατήσαντας ὑμῶν—. Quod jure prætulit Kistemakerus. —Ita etiam in verbis: μὴ οὖν προδόται γένησθε ἡμῶν αὐτῶν—totidem Pariss. cum quinque aliis codd. legunt: ὑμῶν αὐτῶν—, quod etiam cum Kistemakero admittendum esse censeo.

Cap. 42. Εὖ μὲν εἰπεῖν οὐκ ἂν ἡγεῖται περὶ τοῦ μὴ καλοῦ—. Admittenda est quatuor codd. Pariss. lectio: οὐκ ἂν ἡγῆται—, quam linguæ leges adeo postulant.—In verbis ultimis: ὅ, τε μὴ ἐπιτυχὼν, ὀρέγοιτο τῷ αὐτῷ χαριζόμενός τι καὶ αὐτὸς προσάγεσθαι τὸ πλῆθος. Ad plenum hujus loci sensum particula negandi deest, quæ ex antecedentibus non facile potest suppleri. Puto igitur, Thucydidem olim scripsisse: οὔτε, μὴ ἐπιτυχὼν, ὀρέγοιτο—. Ita apte hæc verba respondent antecedentibus: ὅ, τε κατορθῶν ἥκιστα ἂν—λέγοι—.

Cap. 43. Νῦν δὲ πρὸς ὀργὴν ἥντινα τύχητε ἔστιν ὅτε σφαλέντες, τὴν τοῦ πείσαντος μίαν γνώμην ζημιοῦτε;—. Sine ulla dubitatione recipi debuisset certissima Abreschii conjectura: πρὸς ὀργὴν ἥν τινα τύχητε—, *nunc vero, si interdum in negotiis nonnullis* (τινὰ) *erraveritis, unam tantum illius sententiam, qui vobis hæc suasit, ira pleni puniendam censetis*—. Nam sine ulla emendatione non aptus his verbis sensus inest, neque, si eam admiserimus, in fine hujus membri opus est signo interrogationis. Valla jam ita legebat, sicut Abreschius conjecit. Nam vertit: *nunc si quando destituti spe estis*—.

Cap. 44. Καὶ τοῦτο, ὃ μάλιστα Κλέων ἰσχυρίζεται ἐς τὸ λοιπὸν—. Non est rejicienda sex codicum, Vindob. Gr. Ar. C. Dan. aptissima lectio: καὶ τοῦτο, ᾧ μάλιστα—. Etiam Valla in suo codice ita haud dubie legebat, quia vertit: *et hoc, quo Cleon præcipue nititur*—.

Cap. 46. Ἐκείνως δὲ, τίνα οἴεσθε, ἥντινα οὐκ ἄμεινον μὲν ἢ νῦν παρασκευάζεσθαι πολιορκίᾳ τε παρατενεῖσθαι ἐς τοὔσχατον, εἰ τὸ αὐτὸ δύναται, σχολῇ καὶ ταχὺ ξυμβῆναι; ἡμῖν τε πῶς οὐ βλάβη—. Quinque Pariss. et Vindob. cum tribus aliis legunt: ἢ νῦν παρασκευάσασθαι—. Quæ quidem lectio magis præstat, quia aoristi post verba existimandi et opinandi sæpe futuri significationem admittunt. Tunc etiam aoristi cum futuro aliorum verborum simul conjunguntur, sicut cum aliis Reitzius in suis notis ad Luciani Piscat. cap. 22. adnotavit. Porro omnium fere codicum est lectio: ἢ τὸ αὐτὸ δύναται—, quæ haud dubie vulgatæ est præferenda, si cum nonnullis interpretibus interrogationis signum post: τοὔσχατον ponitur et verba: ἢ τὸ αὐτὸ—vertuntur: *an unum idemque valet*—. Qui adhuc vulgatam defendunt, iis potissimum obesse puto verbum: ξυμβῆναι. Nam illud indicat: *pacisci*. Quando autem alicujus urbis incolæ sunt interficiendi, non amplius de pacto vel cito vel sero tandem ineundo potest mentio injici. Quare aptius hæc verba: ἢ τὸ αὐτὸ δύναται—cum sequentibus conjunguntur, ubi uberius damnum explicatur, ex diuturna urbis obsidione oriturum. Porro particula: τε ante: παρατενεῖσθαι mutanda est in: δὲ, ut legatur: πολιορκίᾳ δὲ παρατενεῖσθαι. Nam antecesserat: ἄμεινον μέν. Contraria ratione in fine hujus capitis pro illo: χρὴ δὲ τοὺς ἐλευθέρους οὐκ—legere mallim: χρή τε τοὺς—, ut hæc particula: τε in sequentibus verbis: κρατήσαντάς τε apte ad similem particulam referatur.

Cap. 48. Καὶ μηδὲ οἴκτῳ πλέον νείμαντες, μήτ' ἐπιεικείᾳ (οἷς οὐδὲ ἐγὼ ἐῶ προσάγεσθαι) —πείθεσθε—. Plurimorum codicum lectio: καὶ μήτε οἴκτῳ—longe est præferenda vulgatæ. Nam hanc lectionem legitimus illarum particularum usus vel sine codicum consensu requirit.

Cap. 49. Γνωμῶν τούτων μάλιστα ἀντιπάλων πρὸς ἀλλήλας—. Cum Vindob. etiam Ar. C. Ald. Flor. Bas. Dan. Aug. et quatuor Pariss. legunt: πρὸς ἀλλήλους—. Quod recipiendum esse censeo, quia sententiæ coram viris invicem decertantibus proferebantur.—In verbis: προεῖχε δὲ ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτὶ μάλιστα—particula: τε a quatuordecim codd. ignoratur, qua etiam facile in hoc loco carere possumus.—In verbis denique: ἤσθιον—οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἄλφιτα πεφυρμένα—admitto sex codicum lectionem: ἄλφιτα πεφυραμένα—. Nam: φυ-

ρᾶν Phavorini judicio est: ἀναμάσσειν τὰ ἄλευρα. Sed: φύρειν est i. q. ἀναμιγνύειν, μολύνειν. Quare πεφυραμένα h. l. melius quadrat, quam πεφυρμένα.

Cap. 52. Δικασταῖς ἐκείνοις χρήσασθαι, τούς τε ἀδίκους κολάζειν—. Illud: τε non a Thucydide ortum esse videtur. Forte scripserat: τούς γε ἀδίκους—, *illisque uti judicibus, ad injustos saltem puniendos.*—Duo codices male legunt: τοὺς δὲ ἀδίκους—.

Cap. 54. Δίκαια—καὶ ἐς ὑμᾶς καὶ ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας—. Novem codd. omittunt particulam: ἐς—ante: τοὺς ἄλλους—, quod dicendi brevitati, quam amat Thucydides, est consentaneum. Similis locus cap. 21. adfuit.

Cap. 56. Ὀρθῶς τε ἐτιμωρησάμεθα κατὰ τὸν πᾶσι νόμον καθεστῶτα—. Hoc loco particula: τε, si indicat: *non solum*, non bene cum sequenti: καὶ νῦν—βλαπτοίμεθα, potest conjungi. Quare melius h. l. abest particula: τε, sicut eam quoque multi codices et antiquæ editiones ignorant.—In verbis: δίκαιον, ἡμῶν τῆς νῦν ἁμαρτίας (εἰ ἄρα ἡμάρτηταί τι) ἀντιθεῖναι τὴν τότε προθυμίαν—non agnoscunt voculam: τι quatuordecim codices. Neque quisquam negabit, ineptum et odiosum esse hoc loco voculæ: τι additamentum, cum Platæenses non tam culpam a se omnem avertere, quam vitæ veniam potius hac sibi expetere vellent oratione.—Verba ultima: χρὴ—καὶ τὸ ξυμφέρον μὴ ἄλλο τι νομίσαι ἢ τῶν ξυμμάχων τοῖς ἀγαθοῖς ὅταν ἀεὶ βέβαιον τὴν χάριν τῆς ἀρετῆς ἔχωσι καὶ τὸ παραυτίκα που ἡμῖν ὠφέλιμον καθιστῆται—nulla emendatione mihi indigere videntur, nisi quod duodecim codicum auctoritate legi debet: ὑμῖν ὠφέλιμον καθιστῆται. Jam ad illud: ἔχωσι ex antecedentibus intelligo: οἱ ξύμμαχοι. *Oportet etiam nihil aliud utile putare, quam cum socii semper honestis inter socios constantem propter virtutem gratiam exhibent et ita statim, quod vobis est salutare, constituitur.* Horum verborum explicatio etiam capite sequenti 57. reperitur, ubi Platæenses se viros honestos (ἀνδρῶν ἀγαθῶν πέρι) adpellant et simul de Lacedæmoniis timent, si nimia contra Platæenses severitate sint usi, ne sibimet ipsi inter reliquos socios, qui improbaturi sint eorum decreta, noceant.

Cap. 57. Προσκέψασθέ τε, ὅτι νῦν μὲν παράδειγμα—νομίζεσθε. Longe aptior erit hujus loci interpretatio, si emendamus: προσκέψασθέ γε—. *Utique antea considerate.*—Simili modo caput sequens 58. incipit: καίτοι ἀξιοῦμέν γε καὶ θεῶν ἕνεκα—. Certe nostro loco particula: τε nihil habet, quo referatur.—Verba: ἐπαινούμενοι δὲ περὶ οὐδ' ἡμῶν μεμπτῶν—non in codice suo Valla legisse videtur, quia illa non Latine vertit. Sane superflua sunt, quia statim eadem sententia in verbis: ἀνδρῶν ἀγαθῶν πέρι, αὐτοὺς ἀμείνους ὄντας—repetitur. Præterea in iisdem verbis non satis apte injecta est particula: δὲ post illud: ἐπαινούμενοι—et eadem particula potissimum mihi indicare videtur, hæc verba olim interpretamenti loco ex verbis sequentibus deprompta et codicis margini adjecta fuisse; quare postea inter ipsa Thucydidis verba male recepta fuerint. Ipsa denique laus, quam sibi in verbis: περὶ οὐδ' ἡμῶν μεμπτῶν tribuunt Platæenses, nimium fastum indicat, neque cum hominum supplicum deprecatione, qui hostili animo Spartanis repugnaverant, bene convenire videtur.—In verbis: οἵτινες Μήδων τε κρατησάντων ἀπολλύμεθα καὶ νῦν ἐν ὑμῖν—Θηβαίων ἡσσώμεθα—lectionem cod. Cass. κρατησάντων ἀπωλλύμεθα, quam etiam Baverus prætulit, maxime necessariam et verissimam esse puto. Illa: Θηβαίων ἡσσώμεθα verto: *vestro judicio Thebanis postponimur.* Ita, ut alia loca taceam, ἡττωμένους (posthabitos) ἀπέπεμπεν occurrit Xenoph. Hist. Gr. lib. III. c 4. §. 8.—Verba denique hujus capitis: ἔρημοι καὶ ἀτιμώρητοι—Valla vertit: *deserti, inhonorati*—, quasi pro illo: ἀτιμώρητοι legisset: ἀτίμητοι. Quæ sane non aliena ab hoc loco esset lectio. Sed codicum reliquorum, Thomæ Magistri et Scholiastæ auctoritas lectionem receptam firmiter tuentur.

Cap. 58. Ἐτιμῶμεν κατὰ ἔτος ἕκαστον δημοσίᾳ ἐσθήμασί τε καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις. Jam Dukerus doctissimus adnotavit, nusquam vestium in aliis scriptorum locis mentionem injici, quæ in sacris anniversariis propter mortuos a Platæensibus celebratis sint oblatæ aut concrematæ. In loco autem Plutarchi, qui in vita Aristidis cap. 21. præcipue hæc Platæensium sacra describit, de summo Platæensium magistratu (τῶν Πλαταιέων ἄρχων) hæc sacra peracturo inter alia etiam hæc narrantur: καὶ τὸν ταῦρον εἰς τὴν πυρὰν σφάξας, καὶ κατευξάμενος Διὶ καὶ Ἑρμῇ χθονίῳ παρακαλεῖ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀποθανόντας ἐπὶ τὸ δεῖπνον καὶ τὴν αἱμακουρίαν—. Quibus Plutarchi verbis jam in-

nitor ad emendationem in nostro Thucydidis loco stabiliendam, quæ mihi verisimilis esse videtur, ut legamus: δημοσίᾳ ἑστιάσει τε καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις, *publico convivio et aliis ritibus legitimis.* Ex Scholiastæ silentio nihil neque contra hanc emendationem neque ad illam defendendam potest proferri.—In fine verborum: ὧν ὑμεῖς τοὐναντίον ἂν δράσαιτε, μὴ ὀρθῶς γνόντες—signum interrogandi adjiciendum esse censeo: *Num igitur his contraria, iniquo judicio de nobis lato, facere poteritis?* Ita etiam in sequentibus repetitæ interrogationes occurrunt: καταλείψετε;—δουλώσετε;—ἐρημοῦτε;—ἀφαιρήσεσθε;

Cap. 59. Ἐπικλασθῆναι τῇ γνώμῃ, οἶκτον σώφρονα λαβόντας—. Duodecim codices legunt: οἴκτῳ σώφρονι λαβόντας—. Horum igitur auctoritas non est negligenda, neque inepta est lectio, si ad: λαβόντας ex antecedentibus supplemus: ἡμᾶς.

Cap. 61. Ἡμεῖς δὲ αὐτοῖς διάφοροι ἐγενόμεθα τὸ πρῶτον—. In codd. Bar. Cl. Ald. Flor. Bas. Cass. Aug. et duobus Pariss. legitur: ἐγενόμεθα πρῶτον, omisso: τό. Quos equidem sequor, quia alias Thucydides, quod non facile in eo deprehenditur, statim idem repeteret in verbis: ὥσπερ ἐτάχθη τὸ πρῶτον.

Cap. 62. Ὕστερον Ἀθηναίων ἰόντων ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας—. Plurimorum codd. consensu ordo verborum ita mutari debet: ὕστερον ἰόντων Ἀθηναίων ἐπὶ—.

Cap. 63. Ὑπάρχον τε ὑμῖν, εἴ τι καὶ ἄκοντες προσήγεσθε—. Thucydides scripsisse videtur: ὑπάρχον γε ὑμῖν, *cum saltem vobis occasio esset* (sc. subterfugiendi iniquam Atheniensium societatem). Postea inveni hanc lectionem: γε etiam ex uno cod. Paris. adnotatam.—Sed in verbis: ἱκανή γε ἦν ἡμᾶς τε ὑμῶν ἀποτρέπειν—, quæ explicationi antecedentium inserviunt, legere malim cum Græv. et Marg.: ἱκανὴ γὰρ ἦν ἡμᾶς—. Porro in verbis: εἵλεσθε μᾶλλον τὰ τῶν Ἀθηναίων—plurimi codd. non legunt: τῶν ante vocabulum: Ἀθηναίων, sicut etiam ille articulus in aliis locis centies omittitur. Quare non negligenda est illorum codicum auctoritas.—In ultimis verbis: καίτοι τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀντιδιδόναι αἰσχρὸν μᾶλλον etc.—sequor aptissimam interpretandi rationem a Kistemakero doctissimo propositam: *non tam turpe est, similem referre gratiam, quam potius, juste debitam non sine injustitia referre.*

Cap. 65. Οὐ νομίζομεν οὐδ' ἐν τούτοις ὑμῶν μᾶλλον ἁμαρτάνειν—. Octo libri, Vindob. Ar. C. Marg. Reg. Cass. Dan. Aug. et tres Pariss. legunt: μᾶλλον ἁμαρτεῖν—. Cum vero de rebus olim gestis orator mentionem injiciat, hæc lectio vulgatæ præferenda esse videtur.

Cap. 66. Κατὰ τὰ τῶν πάντων Βοιωτῶν πάτρια πολιτεύειν—. Plurimorum librorum consensus articulum: τῶν—ante: πάντων omittere jubet.—In verbis: τὰ μὲν ὅμοια οὐκ ἀνταπέδοτε ἡμῖν, μήτε νεωτερίσειν ἔργῳ, λόγοις τε πείσειν—tredecim codd. legunt: μήτε νεωτερίσαι—. Constat, aoristos interdum cum futuris conjungi, ut supra ad cap. 46. adnotavimus. Præterea h. l. singularis quidem vis inesse futuro: πείσειν videtur, ut simul indicet, facile persuasuros fuisse Platæenses Thebanis, si verbis tantum eos ad exeundum adhortarentur. Tot igitur codicum auctoritas non est rejicienda.—Denique in verbis: καὶ ζωγρήσαντες, ὑποσχόμενοί τε ἡμῖν ὕστερον μὴ κτενεῖν—potius scribendum puto: ὑποσχόμενοί γε ἡμῖν—, *et vivos capientes, cum nobis quidem promisissetis, non eos interfectum iri.*

Cap. 67. Καὶ μὴ παλαιὰς ἀρετὰς, εἴ τινες ἄρα καὶ ἐγένοντο, ἀκούοντες ἐπικλασθῆτε—. Cum Vindob. et quinque Pariss. adhuc alii decem codices legunt: ἀρετὰς, εἴ τις ἄρα καὶ ἐγένετο, ἀκούοντες—. Quæ quidem lectio, tot codicum auctoritate confirmata, Thebanorum quidem consilio, ut Platæensium laudibus obtrectarent, est aptissima.—In verbis: οἴκτου τε ἀξιώτεροι τυγχάνειν οἱ ἀπρεπές τι πάσχοντες—tres codices legunt: οἴκτου δὲ ἀξιώτερα—et unus scripsit: οἴκτου διαξιώτεροι—. Quare Gottleberus legere jubet: οἴκτου δὲ ἀξιώτεροι—. Aptior tamen huic loco videtur esse particula: γε, *saltem*, ut emendemus: οἴκτου γε ἀξιώτεροι—. De verbis denique: ἀλλ' ἢν οἱ ἡγεμόνες, ὥσπερ νῦν ὑμεῖς—διαγνώμας ποιήσησθε—nulla amplius controversia, quomodo explicanda sint, excitabitur, si quinque codicum, Ar. C. Dan. et duorum Pariss. auctoritate voculam: οἱ omittimus, et interpunctione non post: ὑμεῖς, sed post: νῦν posita legimus: ἀλλ' ἢν ἡγεμόνες, ὥσπερ νῦν, ὑμεῖς—διαγνώμας ποιήσησθε, *si vos, sicut nunc, tanquam Græcorum arbitri et duces—succincta contra omnes causarum cognitione usi fueritis.*

Cap. 68. Τοιαῦτα μὲν οἱ Θηβαῖοι εἶπον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι—. Particulam: μὲν ignorant h. l. codices. Nam magno numero legunt: τοιαῦτα δὲ οἱ Θηβαῖοι—. Equidem puto, Thucydidem scripsisse: τοιαῦτα δὴ

οἱ Θηβαῖοι—. In illo loco: κοινοὺς εἶναι κατ' ἐκεῖνα· ὡς οὐκ ἐδέξαντο, ἡγούμενοι—mira verborum trajectio animadvertitur. Mihi quidem videtur colon post: ἐκεῖνα tollendum esse, ut verba: κατ' ἐκεῖνα cum sequenti: ἡγούμενοι arcte conjungantur.—In verbis vero antecedentibus: εἴτι ἐν τῷ πολέμῳ ὑπ' αὐτῶν ἀγαθόν τι πεπόνθασι—omnes fere codices omittunt voculam: τι ante: πεπόνθασι, quæ tamen cap. 52. ubi eadem occurrunt verba, reperitur. Utroque loco sive adjectio sive omissio hujus voculæ ex solo scriptoris arbitrio pependisse videtur. Quare sola codicum auctoritas decernere debet, utro loco hæc vocula: τι sit retinenda sive omittenda.—In verbis ultimis: Καὶ τὰ μὲν κατὰ Πλάταιαν—οὕτως ἐτελεύτησαν—sex Pariss. cum duobus aliis codd. recte scribunt: οὕτως ἐτελεύτησεν—.

Cap. 69. Ἔκ τε τῶν Ἀθηνῶν ἐπιδιωχθεῖσαι —κατηνέχθησαν—. Plurimi codices legunt: ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐπιδιωχθεῖσαι—. Quam lectionem ipsa narratio a Thucydide cap. 33. prolata defendit, quia Paches, Atheniensium dux, non ex Athenarum, sed ex Mitylenes urbe navibus profectus Peloponnesios persequebatur.

Cap. 70. Ἐκ τοῦ τε Διὸς τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου—. Legendum est cum undecim codd. τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους—, sicut jam Wassio placuit.—In verbis: καθεζομένων διὰ τὸ πλῆθος τῆς ζημίας—, sicut etiam Kistemakerus doctissimus suasit, legendum est: διὰ πλῆθος τῆς ζημίας—, articulo: τὸ ejecto, tredecim codicum auctoritate.

Cap. 72. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν τε Κερκυραίων οἱ ἔχοντες—. Nemo desiderabit h. l. particulam: τε, si orationem contextam respicimus, quæ etiam ab octo codd. omittitur.—In verbis: καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἱδρύνθη —plurimi codd. legunt: ξυλλεγεὶς ἱδρύθη—, quod magis est consuetum in Thucydide, sicut ad lib. I. c. 131. Wassius adnotavit. Scholiastes tamen nostro loco ἱδρύνθη legisse videtur. Quem vero, cum ei tot locorum et codicum auctoritas repugnet, nondum sequimur. Gailius doctissimus omisit h. l. regii codicis lectionem: ἱδρύθη. Cum Thoma Magistro etiam Phavorinus improbat ἱδρύνθη.—In ultimis verbis: καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον—verisimilior est undecim codicum lectio: τὸν πρὸς αὐτῇ, *portum in fori vicinia, qui simul in continentem spectabat.* Forte igitur plures portus, sicut Athenæ, etiam illa Corcyræ urbs habuit.

Cap. 79. Τούς τε ἐκ τῆς νήσου πάλαι ἐς τὸ Ἡραῖον διεκόμισαν—. Non aptum sensum h. l. particula: πάλαι fundit. Quare præfero lectionem: πάλιν ἐς τὸ Ἡραῖον—, quam codd. Ar. C. Dan. Mosqu. et Vallæ liber exhibent. Valla vertit: *reportarunt iterum*—. In verbis: τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων—plurimi codd. alium verborum ordinem: τρισκαίδεκα δὲ ναῦς— præscribunt.

Cap. 80. Καί τινας αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐμβῆναι—. Cum Vindob. tredecim codd. legere jubent: ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι—, sicut in capite sequenti legitur: ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι—.

Cap. 81. Καὶ κατέγνωσαν ἁπάντων θάνατον—. Octo Pariss. et haud dubie etiam alii libri, quorum varia lectio non est indicata, exhibent: πάντων θάνατον—. In verbis: ταῖς ἑξήκοντα ναυσὶ παρέμεινεν, οἱ Κερκυραῖοι—ἐφόνευον—extruso articulo: οἱ legere jubent plurimi codices: παρέμεινε, Κερκυραῖοι—.

Cap. 82. Προβουλεύσας δὲ, ὅπως μηδὲν αὐτῶν δεήσοι—. Septem Pariss. Vindob. Dionys. Halic. Cass. et Dan. legere jubent: μηδὲν αὐτῶν δεήσει—. Nam ita plerumque particula: ὅπως ab Atticis cum futuro conjungitur.

Cap. 87. Ὥστε Ἀθηναίους τε μὴ εἶναι ὅ, τι μᾶλλον τούτου ἐπίεσε καὶ ἐκάκωσε τὴν δύναμιν—. Mira lectionum varietas in hoc loco reperitur. Lectio recepta quidem jam Scholiastæ nota erat, quia eam in notis suis commemorat, quamvis non ipse in suo codice ita legerit. Neque tamen dicendi brevitati Thucydidi propriæ est satis adcommodata. Omnes fere codices et Vallæ interpretatio in eo consentiunt, ut legatur: ὥστε Ἀθηναίων γε μὴ εἶναι—, quod bene locum habere potest, si refertur ad: τὴν δύναμιν. Porro vocabulum: τούτου cum Vindob. et Valla ignorant Ar. C. Marg. Cl. Gr. Aug. Reg. Cass. et Scholiastes. Alii pro: τούτου legunt: τούτους. Quare nulla amplius dubitatio relinquitur, quin illud: τούτου inter librariorum interpretamenta sit referendum. Quidam codices etiam vocabulum: ἐπίεσε omittunt. Sed hoc vocabulum Thucydidi consuetum et ad descriptionem magnorum malorum augendam aptum h. l. non negligi potest. Hunc locum igitur ita legendum esse censeo: ὥστε Ἀθηναίων γε μὴ εἶναι, ὅ, τι μᾶλλον ἐπίεσε καὶ ἐκάκωσε τὴν δύναμιν.—In verbis: ἐγένοντο δὲ τότε καὶ οἱ πολλοὶ σεισμοὶ

τῆς γῆς—plurimi codd. particulæ: τότε alium locum adsignant, ut legatur: ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ πολλοὶ σεισμοὶ τότε τῆς γῆς. Alii codices exhibent: πολλοὶ τότε σεισμοὶ τῆς γῆς—.

Cap. 88. Πέμπτον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε—. Plurimi codd. alio ordine scribere jubent: ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε—.

Cap. 89. Αἴτιον δ' ἔγωγε τοῦ τοιούτου νομίζω—. Etiam hoc loco alium verborum ordinem: ἔγωγε νομίζω τοῦ τοιούτου—plurimi codd. sequuntur.

Cap. 90. Ἐστράτευσε—ἐπὶ Μυλὰς τὰς τῶν Μεσσηνίων—. Decem codd. omittunt articulum: τῶν ante: Μεσσηνίων—, sicut etiam in hoc capite aliis nominibus propriis nunc adhæret, nunc detrahitur. Quare plurium codd. auctoritatem sequi debemus.

Cap. 92. Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχινίαις ἀποικίαν καθίσταντο—. Quidam codices legunt: Τραχινίᾳ—. Alii: Τραχῖνι—. Lectio recepta: Τραχινίαις haud dubie est falsa neque alio loco reperitur. Hæc urbs Heraclea aliis locis, ut lib. III. c. 100. lib. IV. c. 78. et lib. V. c. 51. dicitur urbs ἐν Τραχῖνι. Quare verisimile est, etiam hoc loco ita esse legendum. Quia tamen terminatio: αις in vocabulo: Τραχινίαις non sponte adnexa esse videtur, Thucydidem h. l. scripsisse: ἐν Τραχῖνι ἐς ἀποικίαν καθίσταντο—conjicio. Nam vocabulum: καθίστασθαι sæpe præpositionem: ἐς habet adjunctam.—In verbis: Παράλιοι, Ἱερῆς, Τραχίνιοι—lectio novem codicum: Ἱερεῖς non est rejicienda. Conf. dicta ad c. 103. lib. I.

Cap. 94. Ἐν Ἐλλομένῳ τῆς Λευκαδίας φρουροὺς—διέφθειραν—. Cum Vindob. adhuc quatuordecim codices legunt: Ἀρκαδίας φρουροὺς—. Sed Valla jam lectionem receptam: Λευκαδίας in suo codice invenit. Nam vertit: *apud Ellomenum Leucadiæ*. Cum Arcadiæ regio sit mediterranea et statim in sequentibus cum majori classe Leucadem petiisse dicantur Athenienses, haud dubie lectio recepta est aptissima.—In verbis: οἱ πανδημεὶ, πλὴν Οἰνιαδῶν—plurimi codices mutato accentu legunt: Οἰνιάδων—. Sed retinenda est lectio: Οἰνιαδῶν. Nam etiam in aliis locis, ut lib. II. c. 102. et lib. III. c. 114. similis codicum varietas occurrit. Quare etiam in loco lib. II. c. 102. ubi adhuc male editum est: Οἰνιάδων, recipienda est lectio: Οἰνιαδῶν. Denique in verbis: ῥᾳδίως γ' ἂν ἐκπολιορκῆσαι, πόλεώς τε αἰεὶ σφίσι πολεμίας ἀπαλλαγῆναι—recipiendam esse censeo quatuor codd. Cass. Aug. et duorum Pariss. lectionem: ῥᾳδίως τ' ἂν ἐκπολιορκῆσαι—. Præterea novem codd. legunt: καὶ πόλεως ἀεὶ σφίσι—, omissa altera particula: τε post: πόλεως vulgo adjecta. Etiam illud: ἀεὶ sæpius in Thucydidis libris quam: αἰεὶ frequentatur. Conf. dicta ad lib. IV. c. 55. c. 64. et c. 92. Quare magis emendata hujus loci lectio a me habetur: ῥᾳδίως τ' ἂν ἐκπολιορκῆσαι καὶ πόλεως ἀεὶ σφίσι πολεμίας—. Etiam capite sequenti 95. in verbis: κατὰ τὴν Ἀθηναίων αἰεί ποτε φιλίαν—haud dubie præferenda est octo librorum auctoritas, ut legatur: ἀεί ποτε φιλίαν—. Totidem quoque librorum consensu cap. 97. in verbis: τὴν δ' ἐν ποσὶ αἰεὶ πειρᾶσθαι αἱρεῖν—corrigi debet: ἀεὶ πειρᾶσθαι—.

Cap. 96. Καὶ τῇ τρίτῃ Τίχιον· ἔμενέ τε αὐτοῦ, καὶ τὴν λείαν ἐς Εὐπόλιον τῆς Λοκρίδος ἀπέπεμψε—. Jam Palmerius conjecerat, legendum esse: Τείχιον, sicut etiam codices Ar. Gr. Cass. Dan. Aug. Mosqu. Vindob. et quinque Pariss. legere jubent. Etiam pro illo: Εὐπόλιον recipiendum esse videtur ex codicibus Cl. Aug. Cass. et duobus Pariss. illud: Εὐπάλιον—, quod Strabo lib. X. pag. 450. ed. Casaub. attulit. Eodem tendit vocabulum: Εὐπαλίαν, quod Stephanus *de urbibus* profert. Eadem lectio: Εὐπάλιον etiam infra cap. 102. nonnullorum codicum auctoritate est revocanda.—In antecedentibus vero verbis nostri capitis 96.: τῇ δευτέρᾳ Κροκύλιον—constans codicum scriptura nos legere jubet: Κροκύλειον—.

Cap. 98. Πᾶσά τε ἰδέα κατέστη τῆς φυγῆς καὶ τοῦ ὀλέθρου τῶν στρατοπέδων τῶν Ἀθηναίων—. Non puto, hæc verba eodem modo a Thucydide scripta fuisse. Nam non plures, sed unus isque parvus erat exercitus Atheniensium, cui hæc calamitas immitteretur. Præterea tot genitivorum, qui se invicem deinceps excipiunt, copulatio est valde ingrata. Verisimilius est, scripsisse Thucydidem: τοῦ ὀλέθρου τῷ στρατοπέδῳ τῶν Ἀθηναίων. Forte jam Valla in suo codice ita legerat. Nam vertit: *Ut nullum non mortis genus in Atheniensium exercitu viseretur*.

Cap. 102. Χιλίους ὁπλίτας· οἳ ἐσελθόντες περιεποιήσαντο τὸ χωρίον—. Codicum auctoritate atque ipso linguæ Græcæ usu ita postulante legendum est: οἳ ἐπελθόντες περιεποίησαν τὸ χωρίον—. Lectionem:

ἐπελθόντες, quæ apte de adventu exterorum adhibetur, exhibent codices Ar. C. Gr. Dan. Mosqu. et duo Pariss. Altera autem minus vera lectio: ἐσελθόντες orta esse videtur ex verbis sequentibus: ὡς ᾔσθοντο τὴν στρατιὰν ἐσεληλυθυῖαν. Porro: περιποιεῖν pro: *tueri, servare,* plerumque posuit Thucydides, sicut etiam Scholiastæ explicant verbo: φυλάσσειν et: σώζειν, lib. II. c. 25. lib. IV. c. 105. lib. VI. c. 104. Lectionem: περιεποίησαν nostro loco adferunt codices Vindob. Cass. Aug. et tres Pariss. Neque obscurum est, falsæ lectioni: περιεποιήσαντο ultimam syllabam ex sequenti: τὸ χωρίον adhæsisse.

Cap. 104. Ἀλλὰ σὺ Δήλῳ Φοῖβε μάλιστ' ἐπιτέρπεαι ἦτορ—. Codicum Pariss. auctoritate legendum est, sicut jam Camerarius ex scripto quodam exemplari adnotavit: Ἄλλοτε Δήλῳ Φοῖβε μάλιστά γε θυμὸν ἐτέρφθης—. Pro illis: Αὐτοῖς σὺν παίδεσσι καὶ αἰδοίης ἀλόχοισιν—iidem codd. exhibent: σύν σφισι τὲ τεκέεσσι γυναιξί τε σὴν ἐς ἀγυιὰν—. Et pro illis: οἱ δέ σε πυγμαχίῃ etc. in Thucydide scribendum est: Ἔνθά σε πυγμαχίῃ καὶ ὀρχηστύι καὶ ἀοιδῇ Μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν καθέσωσιν ἀγῶνα—. In illo autem versu: Ἐνθάδ' ἀνείρηται ξεῖνος ταλαπείριος ἐλθὼν— omnes fere Thucydidis codices legere jubent: ἐνθάδ' ἀνείρηται ταλαπείριος ἄλλος ἐπελθὼν—, et in verbis: ὑποκρίνασθε ἀφήμως —emendatio Kusteri et Ruhnkenii egregie confirmatur codicum consensu, ut legatur: εὐφήμως, quamvis adhuc vocabulo: ὑποκρίνασθε in illis codd. litera: ε male adhæreat.

Cap. 107. Τὸν λόφον ἐκ θαλάσσης ἐφόρμουν—. Non dubium est, quin decem codicum auctoritate, sicut jam Kistemakerus suaserat, scribendum sit: ἐκ θαλάσσης ἐφώρμουν—. Quamquam vero etiam codex regius legit: ἐφώρμουν, nullam tamen lectionis varietatem Gailius doctissimus de hoc vocabulo adnotavit.—In verbis: ὁ δὲ προσαγαγὼν ἐγγὺς τῆς Ὄλπης, ἐστρατοπεδεύσατο—, cum omnibus locis plurali numero: αἱ Ὄλπαι laudentur, hujus loci emendatio esse necessaria videtur. Quare legendum esse puto: προσαγαγὼν ἐγγὺς τῆς Ὀλπίνης (sc. γῆς). Eodem modo quoque cap. 111. scribendum erit: προκεχωρηκότες δὲ ἤδη ἄπωθεν τῆς Ὀλπίνης, et cap. 113.: καταφυγόντων ἀπὸ τῆς Ὀλπίνης Ἀμπρακιωτῶν—sive potius undecim codicum auctoritate emendari debet: καταφυγόντων ἐκ τῆς Ὀλπίνης—. Lectionem: Ὀλπίνης forte indicat cod. Aug. qui contractam formam: Ὀλπῆς exhibet.

Cap. 108. Καὶ ἡ μὲν μάχη ἐτελεύτα ἕως ὀψέ. Duodecim codd. et Scholiastes legunt: ἐτελεύτα ἐς ὀψέ. Eandem lectionem haud dubie etiam Valla invenit. Nam vertit: *cessavitque sub vesperum pugna.* Alii tres lectionem utramque: ἕως ἐς ὀψὲ exhibent. Cum vero Dukerus docuerit, verbum: τελευτᾶν sæpenumero cum præpositione: ἐς conjungi, magis veram lectionem: ἐς ὀψὲ h. l. recipere debemus.

Cap. 112. Τῶν δὲ ἀπείρων καὶ ἀνεπιστημόνων, ὅποι τράπωνται—. Cum cod. Vindob. Cl. Gr. Cass. Aug. Mosqu. et septem Pariss. legendum est: ὅπῃ τράπωνται. Ita adfuit lib. I. c. 52.: διεσκόπουν, ὅπῃ κομισθήσονται. Plura de hac particula ad lib. II. c. 11. adnotavimus.—Etiam in verbis: ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς ναυσὶν ἤδη διαφθαρῆναι —cum Kistemakero doctissimo legere malim: ἐν ταῖς ναυσὶν, εἰ δεῖ, διαφθαρῆναι. Ita enim cum Vindob. adhuc tredecim codices scribunt. Neque ineptum sensum hæc lectio fundit, quia illud: ἤδη propter verba antecedentia: ἐν τῷ αὐτίκα φόβῳ—plane esset superfluum. Eandem quoque lectionem Vallæ liber exhibuit. Nam ille vertit: *præsertim in metu satius esse ab iis, qui in navibus erant, si oporteat, interfici se—.*

Cap. 113. Εἶναι τὸν κήρυκα ἀπὸ τῶν ἐν Ἰδομέναις—. Non ferri potest lectio: ἐν Ἰδομέναις, quia et in antecedentibus et in sequentibus occurrit: Ἰδομένη. Quare recipienda est lectio codicis Ar.: ἐν Ἰδομένῃ, quam etiam Valla in libro suo reperisse videtur. Nam vertit: *qui apud Idomenem essent—.*

Cap. 114. Οἵπερ καὶ μετανέστησαν παρὰ Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους. Verba illa: καὶ Ἀγραίους sunt superflua, quia modo adfuerant in loco illo: τοῖς ὡς Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους καταφυγοῦσι. Salynthius enim Agræorum rex erat, sicut cap. 111. adfirmatur. Ignorant etiam hæc verba: καὶ Ἀγραίους Valla et codices Vindob. Gr. Cl. Cass. Dan. Aug. et quinque Pariss.

Lib. IV. Cap. 1. Τοὺς Λοκροὺς ἀμύνεσθαι· ἢ μᾶλλον καὶ ἐπετίθεντο. Colon post: ἀμύνεσθαι in comma mutari debet, et elegantior verborum series: ἢ καὶ μᾶλλον— quatuordecim codicum auctoritate est præferenda. Valla etiam ita legisse videtur. Nam vertit: *quo etiam magis illi ingruebant.*

Cap. 3. Ὁ μὲν Εὐρυμέδων καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἠπείγοντο ἐς τὴν Κέρκυραν. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐς τὴν Πύλον—. Decem codices, omissa vocula: ὁ, apte legunt: καὶ Σοφοκλῆς. Tum enim bene cohæret: ὁ μὲν Εὐρυμέδων—ὁ δὲ Δημοσθένης—. In verbis: ἐπὶ τούτῳ γὰρ ξυνεκπλεῦσαι—cum decem aliis codd. Vindobonensis legit: γὰρ ξυνέπλευσε—. Quod præfero, quia aptius ipse Thucydides lectoribus in memoriam revocat modo cap. 2. allata, quam Demosthenes hæc refert classis ducibus, quibus tunc illud Demosthenis consilium non ignotum esse potuit. Unus Paris. legit: ξυνέπλευσαι, unde tandem falsa lectio: ξυνεκπλεῦσαι est formata.

Cap. 4. Μέχρις αὐτοῖς τοῖς στρατιώταις σχολάζουσιν ὁρμὴ ἐπέπεσε περὶ στάσιν ἐκτειχίσαι τὸ χωρίον. Illud: μέχρις mutandum est in: μέχρι αὐτοῖς—. Nam ita legunt codd. Cass. Mosqu. Gr. Aug. et duo Pariss. Aliis locis quoque Thucydides ita scripsit. Conf. lib. II. c. 22. et c. 46. Eodem modo quoque lib. IV. cap. 16. in verbis: ἐσπεῖσθαι δὲ αὐτὰς μέχρις οὗ ἐπανέλθωσι, totidem codicum auctoritate legendum est: μέχρι οὗ—. Eadem lectio: μέχρι οὗ—etiam recipienda est lib. VII. cap. 83. octo codicum consensu. Lib. VIII. cap. 42. eandem lectionem: μέχρι οὗ tres codices et haud dubie etiam plures codd. defendunt. Nam in Gailii editione plane nulla lectionis varietas, quod certe mirum est, adnotatur. Lib. VIII. c. 58. saltem tres codd. scribunt: μέχρι ἂν—. Lib. VIII. c. 68. quinque codd. legunt: μέχρι ἐμοῦ—. Similia adnotavi ad lib. IV. c. 46.—Pro illo: ἐπέπεσε octo codd. exhibent: ἐσέπεσε. Quamquam plurium codicum consensum adhuc requiro, ut hæc lectio: ἐσέπεσε admittatur: tamen negari non potest, hoc verbum, sicut illud: εἰσέρχεσθαι, cum dativo conjungi posse. Verba: περὶ στάσιν explico de loco, ubi tunc castra posuerant Athenienses, quem tandem stationis suæ locum Demosthenis suasu in circuitu munire cœperunt.

Cap. 6. Ἐσπάνιζον τροφῆς τοῖς πολλοῖς χειμών τε ἐπιγενόμενος—ἐπίεζε τὸ στράτευμα. Particula: τε nihil habet, quo referatur. Forte Thucydides antea scripserat: ἐσπάνιζόν τε τροφῆς—. Codex Mosqu. falsa lectione: ἐσπανίζοντο τροφῆς—hanc conjecturam confirmare videtur. Eodem modo lib. V. cap. 45. pro vera lectione: ἐσήκουόν τε καὶ ἕτοιμοι ἦσαν—in cod. Græv. male legitur: ἐσηκούοντο καὶ ἕτοιμοι—.

Cap. 8. Ἐγίγνετο ἡ ἔφοδος, ἄρτι ἀφιγμένων ἀφ' ἑτέρας στρατιᾶς. Æmilii Porti conjectura, ut legatur: ἀφ' ἑτέρας στρατείας—, haud dubie est verissima, cum sæpissime hæc duo vocabula a librariis permutentur. Forte etiam Valla ita legit. Nam vertebat: *modo reversos ex alia expeditione*.—In verbis: τῇ μὲν δυεῖν νεοῖν διάπλουν, κατὰ τὸ τείχισμα—cum Vindob. adhuc octo codices legunt: δυοῖν νεοῖν διάπλουν—, quæ scribendi ratio magis consueta Thucydidi est præferenda. Conf. dicta ad lib. I. c. 20. lib. IV. c. 28. et c. 44.—In verbis: τοὺς μὲν οὖν ἔσπλους ταῖς ναυσὶν ἀντιπρώρους βύζην κλήσειν ἔμελλον—jam Dukerus magis veram suasit lectionem: ταῖς ναυσὶν ἀντιπρώροις—, quæ in novem codicibus reperitur atque etiam Vallæ nota fuit, quia vertebat: *navibus confertim foras spectantibus*—. Verisimilis Kœnii conjectura in notis ad Gregorium de dialectis, p. 42. ut pro: κλήσειν h. l. legatur: κλείσειν, auctoritate quatuor codd. Pariss. confirmatur.—In verbis: ὁπλίτας διεβίβασαν εἰς αὐτὴν—quatuordecim codd. recte exhibent consuetam Thucydidis scripturam: διεβίβασαν ἐς αὐτὴν—. Conf. dicta ad lib. I. c. 3. et lib. IV. c. 126. Quare etiam infra cap. 12. nonnullorum codicum consensu legendum est: ἐς (non: εἰς) τὴν θάλασσαν—et: ἐς (non: εἰς) τὴν ἑαυτῶν—et c. 108. pro illo: εἰς τὸ νεωτερίζειν—etiam sex codd. exhibent: ἐς τὸ νεωτερίζειν.—In verbis statim sequentibus: καὶ περὶ τὴν ἤπειρον ἄλλους ἔταξαν—sequor undecim codicum lectionem: καὶ παρὰ τὴν ἤπειρον—*ad litus terræ continentis milites collocarunt*, ne facile in terram Athenienses escenderent.—In verbis denique: καὶ διέβησαν μὲν καὶ ἄλλοι πρότερον κατὰ διαδοχὴν—non ferendam esse censeo lectionem: πρότερον. Puto Thucydidem scripsisse: καὶ ἄλλοι προτέρων, *diversi a prioribus*. Nam aperte indicat Thucydides, vario temporis intervallo milites diversos adiisse insulam, ut eam custodirent, prioribus, qui antea vigilias egerant, inde reversis. Quare in sequentibus adjecit, ultimos, qui ibi tandem diutius remanserint, quadringentorum et viginti militum æquasse numerum.

Cap. 9. Ὁπλῖταί τε τῶν Μεσσηνίων τούτων ὡς τεσσαράκοντα ἐγένοντο—. Aptior erit lectio hujus loci: ὁπλῖται δὲ τῶν Μεσσηνίων—, quamquam codicum deest auctoritas.

Cap. 10. Μηδεὶς ὑμῶν—βουλέσθω δοκεῖν εἶναι ἐκλογιζόμενος ἅπαν τὸ περιεστὼς ἡμᾶς δεινὸν, μᾶλλον, ἢ ἀπερισκέπτως εὔελπις ὁμόσε χω-

ϱῆσαι τοῖς ἐναντίοις—. Lectio difficilior ideoque etiam verisimilior plurimorum codicum est: μᾶλλον δ' ἀπεϱισκέπτως—. Alii legunt: μᾶλλον ἀπεϱισκέπτως—. In omnibus his saltem particula: ἢ deest. Etiam Scholiastes sine illa particula: ἢ explicat hunc locum: ἀλλὰ τοῖς ἐναντίοις θαϱσαλέως ἀντιταττέσθω—. Præterea non negligenda est novem codicum lectio: ὁμόσε χωϱήσας—. Tunc illud participium apte convenit cum reliquis hujus loci participiis: ἐκλογιζόμενος—πεϱιγενόμενος—, quæ omnia ex illo: βουλέσθω δοκεῖν εἶναι—pendent.—In verbis: τοῦ τε γὰϱ χωϱίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτεϱον νομίζω, ὃ μενόντων ἡμῶν ξύμμαχον γίγνεται— omnes fere codices omittunt: ὃ ante: μενόντων. Quæ omissio etiam locum habere potest, si post: νομίζω colon ponitur. Nam illud: ἡμέτεϱον jam sequentibus verbis: ξύμμαχον et: εὔποϱον explicatur.

Cap. 12. Ἐς τοῦτό τε πεϱιέστη ἡ τύχη, ὥστε Ἀθηναίους—ἀμύνεσθαι—. Sequor lectionem trium codd. Pariss.: ἐς τοῦτο τότε πεϱιέστη ἡ τύχη—, quæ huic loco est aptissima: *Ita mutata est tunc temporis fortuna.* Qua lectione admissa illud otiosum: τε perit. Etiam in sequentibus, ubi uberius hæc explicat, legimus: ἐν τῷ τότε—.

Cap. 14. Ὅτι πεϱ αὐτῶν οἱ ἄνδϱες ἀπελαμβάνοντο ἐν τῇ νήσῳ—. Illud: πεϱ non a Thucydide scriptum esse videtur. Quare cupide amplector duorum codd. Dan. et Mosqu. lectionem: ὅτι παϱ' αὐτῶν οἱ ἄνδϱες —*viri ab iis in insulam missi nunc intercipiebantur classe Atheniensium.*—In verbis sequentibus: ἀνθεῖλκον, ἀντιλαμβανόμενοι τῶν νεῶν—cum Vindob. adhuc sexdecim libri legere jubent: ἐπιλαμβανόμενοι τῶν νεῶν—, quod jam, ut Kistemakerus doctissimus adnotavit, propter sonum ingratum in verborum: ἀνθεῖλκον ἀντιλαμβανόμενοι— conjunctione est præferendum.

Cap. 15. Τὰ τέλη—βουλεύειν πϱὸς τὸ χϱῆμα ὁϱῶντας, ὅ, τι ἂν δοκῇ. Concedo quidem, apte explicari posse illud: πϱὸς τὸ χϱῆμα—, sed codicum auctoritas adversatur. Quare cum Vallæ libro, Vindob. et aliis præterea quindecim codd. legendum est: βουλεύειν παϱαχϱῆμα ὁϱῶντας—. Huic loco simillima et ad confirmandam codd. lectionem aptissima est descriptio, quam Thucydides supra lib. I. c. 138. de Themistocle prudentia plenissimo protulit: τῶν δὲ παϱαχϱῆμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς κϱάτιστος γνώμων—. In verbis sequentibus: κινδυνεύειν οὐκ ἐβούλοντο ὑπὸ λιμοῦ τε παθεῖν αὐτοὺς, ἢ ὑπὸ πλήθους βιασθέντας ἢ κϱατηθέντας—plurimorum quoque codicum consensus lectionem commendat aptiorem: οὐκ ἐβούλοντο ἢ ὑπὸ λιμοῦ τι παθεῖν αὐτοὺς ἢ ὑπὸ πλήθους βιασθέντας κϱατηθῆναι. Nam quatuordecim codices particulam: ἢ ante verba: ὑπὸ λιμοῦ adjiciunt. Lectionem: βιασθέντας κϱατηθῆναι cum Vindob. adhuc tredecim codices exhibent. Tres vero, qui inepte legunt: βιασθέντας ἢ κϱατηθῆναι—, ad eandem confirmandam quatuordecim codicum lectionem conferunt. In lectione recepta inprimis etiam argutiæ, quæ in distinctione verborum: βιασθέντας ἢ κϱατηθέντας laterent, me offendunt.

Cap. 16. Ὅ, τι δ' ἂν τούτων παϱαβαίνωσιν ἑκάτεϱοι καὶ ὁτιοῦν—. Præfero cum Abreschio lectionem quinque codicum: ὅτε δ' ἂν τούτων—. Nam non solum: τότε sequitur, sed ingrata est etiam repetitio: ὅ, τι—καὶ ὁτιοῦν—.

Cap. 19. Παϱὸν τὸ αὐτὸ δϱᾶσαι πϱὸς τὸ ἐπιεικὲς, καὶ ἀϱετῇ αὐτὸς νικήσας παϱὰ ἃ πϱοσεδέχετο, μετϱίως ξυναλλαγῇ. Difficilior sed propterea etiam magis vera lectio: καὶ ἀϱετῇ αὐτὸ νικήσας—a codicibus Vindob. Cass. Cl. Dan. Aug. Mosqu. et tribus Pariss. adfertur. Alii quatuor codices, qui legunt: αὐτὸν νικήσας—, ad eandem lectionem: αὐτὸ confirmandam conferunt. Sensum hujus loci Scholiastes optime expressit, qui etiam illud: αὐτὸ in suo codice legit. *Quando licuerit idem facere* (ut iniquæ pacis conditiones scribantur) *lenitatis loco* (πϱὸς h. l. comparationem lenitatis cum sævitia involvit) *animi magnitudine adeo* (καὶ ἀϱετῇ) *hoc* (hanc sævitiam in pace ignominiosa conspicuam) *superat et contra quam timuerat et exspectaverat hostis* (statim in sequentibus diserte adjectum est: ὁ ἐναντίος) *moderatis conditionibus cum eo reconciliatur.* —In verbis ultimis: πεφύκασί τε τοῖς μὲν ἑκουσίως ἐνδοῦσιν ἀνθησσᾶσθαι—a Thucydide scriptum fuisse censeo: πεφύκασί γε τοῖς μὲν ἑκουσίως—*solent saltem homines, natura duce, vicissim cedere sponte remittentibus.*

Cap. 20. Ἀνάγκη ἀΐδιον ὑμῖν ἔχθϱαν πϱὸς τῇ κοινῇ καὶ ἰδίαν ἔχειν, ἡμᾶς δὲ στεϱηθῆναι, ὧν νῦν πϱοκαλούμεθα. Non opus est in his Fr. Porti conjectura, ut sine librorum consensu pro: ὑμῖν legamus: ἡμῖν. Nam aperte suppleri potest ἡμᾶς ex antecedentibus ad verba: ἔχθϱαν ἔχειν et illud: ὑμῖν est dativus incommodi notam involvens. Sed pro illo: ἡμᾶς δὲ στεϱηθῆναι necessario legi debet: ὑμᾶς δὲ στεϱηθῆναι.—Nam intelligit orator

amicitiam Lacedæmoniorum, sicut ipse in sequentibus explicat: Λακεδαιμονίοις ἔξεστιν ὑμῖν φίλους γενέσθαι βεβαίως, αὐτῶν τε προκαλεσαμένων. Illa igitur privatum iri Athenienses, si nunc pacem inire nollent. Lectionem: ὑμᾶς etiam codices Vallæ, Ar. C. Bar. Cl. Gr. Aug. Cass. Ald. Flor. Bas. et septem Pariss. confirmant.—In verbis: πολεμοῦνται γὰρ ἀσαφῶς ὁποτέρων ἀρξάντων—duodecim codicum aptior lectio: πολεμοῦνται μὲν γὰρ—est recipienda. Nam sequitur: καταλύσεως δὲ γενομένης—. Etiam Scholiastes hanc duodecim codicum lectionem potulit.—In verbis: χαρισαμένοις τε μᾶλλον ἢ βιασαμένοις—non possum cum Levesquio Lacedæmonios intelligere, qui modo indicati sunt in verbis proximis: αὐτῶν τε προκαλεσαμένων—, sed refero illos dativos ad antecedens: ὑμῖν et explico de Atheniensibus, qui non vi facta et plane devictis Lacedæmoniis, sed propter benivolum erga illos animum cum Spartanis pacem inire deberent.

Cap. 21. Δέξεσθαί τε ἀσμένως καὶ τοὺς ἄνδρας ἀποδώσειν—. Omnium fere codicum auctoritate legendum est mutato ordine: ἀσμένως δέξεσθαί τε καὶ—. Ad verbum: δεομένων—in illis: δεομένων τὶ μᾶλλον σπονδῶν—male supplevit Scholiastes: τῶν Λακεδαιμονίων, cum potius supplere debuisset: τῶν Ἀθηναίων. Conferatur narratio lib. I. c. 114. et c. 115. proposita.

Cap. 23. Πελοποννήσιοι δὲ ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατοπεδευόμενοι—. Decem codd. postulant, ut edatur: ἔν τε τῇ ἠπείρῳ—, quod apte cum sequenti: καὶ προσβολὰς ποιούμενοι—potest conjungi.

Cap. 24. Τοῖς Ἀθηναίοις τε οὐκ ἀνεῖναι ἐφορμεῖν καὶ τοῦ πορθμοῦ κρατεῖν—. Quatuor codd. Reg. Cass. Gr. Aug. aptius legunt: οὐκ ἂν εἶναι ἐφορμεῖν—, sicut etiam Abreschius, Heilmannus et Levesquius legere jusserunt. Gailius tamen in sua editione elegantissima non indicavit, ita in codice regio legi.—In verbis: τὸ Ῥήγιον ἤλπιζον—ῥαδίως χειρώσεσθαι—sequor novem codicum auctoritatem qui legunt: ῥαδίως χειρώσασθαι. Nam constat, post verba opinandi sæpe pro futuris poni aoristos. Ita in epist. ad Rom. c. XV. 24.: ἐλπίζω γὰρ—θεάσασθαι ὑμᾶς. Alia exempla suppeditabunt infra cap. 52. et c. 120. Conf. etiam notam ad lib. VII. c. 21.—In verbis: καὶ ἔστιν ἡ Χάρυβδις κληθεῖσα τοῦτο, ᾗ Ὀδυσσεὺς λέγεται διαπλεῦσαι—non video, quo illud: τοῦτο referatur, cum antea πορθμὸς ponatur. Puto igitur Thucydidem scripsisse: ἔστιν ἡ Χάρυβδις κληθεῖσα τούτῳ, ᾗ Ὀδυσσεὺς—atque illud: τούτῳ ad: πορθμὸς refero: *Habet illud fretum quoque Charybdim ita dictam, qua parte Ulysses navibus trajecisse dicitur.*—Ad ultima denique verba: ἐσπίπτουσα ἡ θάλασσα ἐς αὐτὸ—suppleo ex antecedentibus: τὸ πέλαγος. Nam antecesserat: ἐκ μεγάλων πελαγῶν, τοῦ τε Τυρσηνικοῦ καὶ τοῦ Σικελικοῦ.

Cap. 25. Ἀπέπλευσαν—ἐς τὰ οἰκεῖα στρατόπεδα τότε, ἐν τῇ Μεσσήνῃ καὶ ἐν τῷ Ῥηγίῳ μίαν ναῦν ἀπολέσαντες—. Hoc loco mutanda est verborum interpunctio, sicut jam egregie Kistemakerus celeberrimus adnotavit. Nam comma post: τότε sublatum ante: μίαν ναῦν poni debet.—In verbis: μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Λοκροὶ ἀπῆλθον ἐκ τῆς τῶν Ῥηγίνων—ejicienda est vocula: τῶν, undecim librorum auctoritate. Quatuor autem Pariss. male legunt: ἐκ τῶν Ῥηγίνων—. In verbis: τῶν Συρακουσίων ἐμβάντων ἐς τὰς ναῦς—Vindob. cum aliis decem codd. legere jubet: ἐσβάντων ἐς τὰς ναῦς—. Nam utraque dicendi ratione: ἐμβῆναι et: ἐσβῆναι Thucydides utitur et librarii particulas: ἐς et: ἐμ—in verbis compositis sæpenumero permutarunt, ut Wassius ad h. l. docuit.—Eodem modo in verbis: οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν λιμένα ταῖς ναυσὶν ἐπειρῶντο—dicendi ratione etiam in Thucydide obvia legendum censeo: ταῖς ναυσὶν ἐπείρων—. Ita enim cum Scholiastæ libro et Vindob. adhuc quatuordecim codices scripserunt atque etiam Gottleberus in nota ad lib. I. cap. 61. hanc lectionem defendit.

Cap. 27. Πάντων τε ἐφοβοῦντο μάλιστα τοὺς Λακεδαιμονίους—. Singularem vim h. l. obtinet septem codicum lectio: πάντων δὲ ἐφοβοῦντο μάλιστα—, quare illa non est negligenda.—In verbis: ᾑρέθη κατάσκοπος αὐτὸς μετὰ Θεογένους ὑπὸ Ἀθηναίων—non negligenda est septem codicum lectio: μετὰ Θεαγένους—. Nam longe sæpius nomen Theagenis inter Athenienses occurrit. Quare etiam h. l. admitti debet, sicut lib. I. c. 24. et c. 19. Quamquam enim in utroque capite ejusdem viri mentio injicitur, tamen c. 19. quinque codd. Pariss. etiam male exhibent: Θεογένης. Ex quibus locis simul, permutata fuisse ab imperitis librariis hæc duo nomina: Θεαγένης et: Θεογένης, adparet.—In verbis: ὅτι ἀναγκασθήσεται ἢ ταυτὰ λέγειν, οἷς διέβαλλεν, ἢ τἀναντία εἰπών, ψευδὴς φανήσεσθαι—verisimile mihi esse videtur, Thucydidem scripsisse: ψευ-

δὴς φανήσεται. Nam non facile hæc duo: ἀναγκασθήσεται φανήσεσθαι conjunxisset.

Cap. 28. Ταῦτα δὲ ἔχων, ἔφη, πρὸς τοὺς ἐν Πύλῳ στρατιώτας—. Quatuordecim libri lectionem magis veram: ἔφη, πρὸς τοῖς ἐν Πύλῳ στρατιώταις, *præter illos milites, qui ad Pylum essent*, proferunt, quam etiam interpretes comprobant.—Ita etiam in verbis: δυεῖν ἀγαθοῖν τοῦ ἑτέρου τεύξεσθαι—necessario recipienda est lectio Thucydidi satis consueta: δυοῖν ἀγαθοῖν—, quam cum Vindob. et quinque Pariss. etiam reliqui codices quam plurimi exhibent.

Cap. 29. Τῶν τε ἐν Πύλῳ στρατηγῶν ἕνα προσελόμενος—. Particulam: τε duo codices C. et Dan. ignorant. Nemo certe illam h. l. desiderabit, aut particula: γε, centies a librariis cum illa: τε permutata, h. l. longe aptius adhiberetur.—In verbis: ῥώμην καὶ ἡ νῆσος ἐμπρησθεῖσα παρεῖχε—novem codices exhibent: ἐμπρησθεῖσα παρέσχε—*robur addiderat*—quod ad h. l. bene quadrat. Quamquam inter illos novem codd. etiam est regius, tamen ejus mentio non a Gailio est injecta.—In verbis: κρείττους ἐνόμιζε τῶν πλεόνων ἀπείρων· λανθάνειν τε ἂν τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον, πολὺ ὂν—particula: τε nihil habet, ad quod referatur. Forte Thucydides scripserat: κρείττους τ' ἐνόμιζε—.

Cap. 30. Κατιδὼν πλείους ὄντας, ὑπονοῶν πρότερον, ἐλάσσοσι τὸν σῖτον αὐτοῦ ἐσπέμπειν, τότε ὡς ἐπ' ἀξιόχρεων τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον σπουδὴν ποιεῖσθαι—. Varia interpretandi et emendandi ratio, quam h. l. interpretes protulerunt, jam indicare videtur, quoddam scripturæ vitium subesse. Mea quidem sententia particula: τε ante: ὡς ἐπ' ἀξιόχρεων—excidit, quod propter ultimam particulæ: τότε syllabam facile fieri potuit. Tunc bene inter se cohærent: τούς τε Λακεδαιμονίους—τότε τε ὡς ἐπ' ἀξιόχρεων—τήν τε νῆσον—. Illud: σπουδὴν ποιεῖσθαι propter orationem contextam explico: *diligentiam adhibere debere*. Jam sensus erit. *Cum ita videret, Lacedæmonios esse numero plures (suspicatus enim prius erat, cibum eo longe minoribus numero mitti,) et jam Athenienses majorem contra hostes minime contemnendos diligentiam adhibere debere; in insulam vero facilius escendi posse: ad eum invadendam adparatus fecit* etc.

Cap. 31. Οὐ προσδεξαμένων δὲ αὐτῶν, μίαν μὲν ἡμέραν ἐπέσχον—. Non negligenda est exquisitior novem codicum scriptura: οὐ προσδεξαμένων δὲ, αὖ μίαν μὲν ἡμέραν—*vicissim uno quidem die morabantur*.—In verbis: τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀνήγαγον μὲν—puto quidem, defendi posse illud: ἀνήγαγον. Cum vero duodecim codicum auctoritas lectionem magis consuetam: τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀνηγάγοντο μὲν—tueatur, hanc cum Dukero et Kistemakero recipiendam esse censeo.—In verbis: ἔκ τε τοῦ πελάγους καὶ πρὸ τοῦ λιμένος—cum Dukero quoque et Kistemakero aptiorem præfero octo codicum lectionem: καὶ πρὸς τοῦ λιμένος—*a portu inde*—quod accurate respondet illi: ἔκ τε τοῦ πελάγους—. In verbis: μέρος δέ τι οὐ πολὺ αὐτοῦ ἔσχατον ἐφύλασσε—neque ad vocabulum: αὐτοῦ supplendum censeo: Ἐπιτάδου—neque cum Bavero legendum esse: αὐτὸ—. Sed suppleo: τόπου, *ibi*, sicut in verbis capitis anteced.: τὸν σῖτον αὐτοῦ ἐσπέμπειν—et cum quindecim codicibus lego: αὐτοῦ τὸ ἔσχατον ἐφύλασσε—. Denique in verbis: εἰ καταλαμβάνοι ἀναχώρησις βεβαιοτέρα—etiam cum Dukero aliisque defendo codicum Vindob. Cl. C. Ar. Cass. Mosqu. Aug. trium Pariss. et Vallæ lectionem maxime convenientem: ἀναχώρησις βιαιοτέρα—. Unus Paris. indicat falsa lectione: βιβαιοτέρα, unde vulgatæ lectionis origo sit repetenda.

Cap. 32. Διαφθείρουσιν, ἔν τε ταῖς εὐναῖς, ἔτι ἀναλαμβάνοντας τὰ ὅπλα. καὶ λαθόντες τὴν ἀπόβασιν—. Varia interpretandi et emendandi ratio, quam de hoc loco excogitarunt interpretes, inprimis ex interpunctione perturbata originem traxisse videtur. Equidem tollendum censeo punctum post: ὅπλα, ut particulæ: τε et: καὶ cohæreant, et verto: *interficiunt adhuc in cubili prostratos, cum arma sua arriperent, quia ipsos etiam latuerat illa Atheniensium in terram escensio.*—In verbis: ἅμα δὲ ἕῳ γιγνομένῃ, καὶ ὁ ἄλλος στρατὸς ἀπέβαινον—πάντες—non verisimile est, aurora orta demum illos milites in terram e navibus escendisse, quia tunc facilius ab hoste animadverti eorum adventus et impediri potuisset. Quare amplector quatuordecim codicum lectionem: ὁ ἄλλος στρατὸς ἐπέβαινον—πάντες, *ex reliquo exercitu omnes impetum fecerunt*. Eandem lectionem quoque Vindob. et Vallæ liber tuentur. Nam Valla vertit: *reliquus exercitus supervenit*.—In verbis: ὅπως ὅτι πλείστη ἀπορία ᾖ τοῖς πολεμίοις, πανταχόθεν κεκυκλωμένοις, καὶ μὴ ἔχωσι, πρὸς ὅ, τι ἀντιτάξωνται—etiam undecim libri legunt: πανταχόθεν κεκωλυμένοις—. Quo vocabulo etiam alibi Thucydides utitur, neque verum est, undique cinctos fuisse hostes ab Athe-

niensibus, sed tantum in pugna ineunda impeditos, quia et a fronte et a tergo et a latere iis instabant Athenienses. Sequor igitur tot codicum meliorum consensum. Ita capite sequenti 33. de hostibus dicitur: ἑκατέρωθεν βάλλοντες εἶργον—. Sed etiam nostro loco Thucydides illud: κεκωλυμένοις statim verbis adjectis: καὶ μὴ ἔχουσι, πρὸς ὅ, τι ἀντιτάξωνται—explicat. Rejicio enim vulgatam: μὴ ἔχωσι—quinque codicum Pariss. Mosqu. Vindob. et haud dubie etiam aliorum librorum auctoritate, qui exhibent: μὴ ἔχουσι—. Qua lectione recepta ingratus subjunctivorum concursus in h. l. apte evitatur.—Quid denique in verbis: καὶ οἱ ἀποξώτατοι τοξεύμασι καὶ ἀκοντίοις καὶ λίθοις καὶ σφενδόναις, ἐκ πολλοῦ ἔχοντες ἀλκὴν—sibi velit vocabulum: ἀποξώτατοι, Dukerus ingenue fatetur, se ignorare. Non negari potest, nimis artificiosas esse Scholiastæ aliorumque doctorum interpretationes de hoc loco prolatas. Mihi quidem emendatione hujus vocabuli a Thucydide haud dubie h. l. non prolati opus esse videtur. Valde igitur mihi arrisit conjectura, a me excogitata, ut legatur: καὶ οἱ πορρώτατοι τοξεύμασι —*et longissime remoti ex magno, quo tela jaculabantur, intervallo grave iis robur addebant*. Saltem mihi persuasum est, ejusmodi lectionem esse orationi contextæ in nostro loco quam maxime adcommodatam.

Cap. 33. Ἧι μάλιστα αὐτοῖς προσθέοντες προσκέοιντο—. Haud dubie elegantior est octo codicum scriptura: αὐτοῖς ἐπιθέοντες προσκέοιντο—, quæ jam Kistemakero doctissimo placuit. Ubique obvius est librariorum error, ut celeritate abrepti similia vocabulorum compositorum forment initia.—In verbis ultimis: οὐκ ἐδύναντο διώκειν, ὅπλα ἔχοντες—non negligenda est magis Attica septem librorum lectio: οὐκ ἠδύναντο διώκειν—.

Cap. 34. Ἀποκεκλημένοι μὲν τῇ ὄψει τοῦ προορᾷν—. Attendi debet scriptura probabilior duorum codd.: ἀποκεκλειμένοι, sicut in capitis 35. verbis: ξυγκλήσαντες ἐχώρησαν—quatuor codices scripturam magis veram: ξυγκλείσαντες—tuentur. Conf. dicta ad lib. IV. cap. 8.

Cap. 35. Πολλῷ ἔτι πλέον βοῇ τεθαρσηκότες οἱ ψιλοὶ ἐπέκειντο—. Vindob. et sex Pariss. cum aliis decem libris lectionem longe aptiorem suadent: πολλῷ ἔτι πλέονι βοῇ—. Etiam Valla ita legit, quia vertebat: *leviter armati longe majore clamore et audacia instare*.

Cap. 36. Κατὰ τὸ ἀεὶ παρῆκον τοῦ κρημνώδους τῆς νήσου προσβαίνων—. Quamquam concedo, sicut docte ad h. l. Dukerus explicavit, vocabulum: παρήκειν inprimis adhiberi de locis, quæ aliquo extenduntur et pertingunt: tamen cum Gottlebero præfero lectionem decem codicum, quibuscum etiam Vindob. et Scholiastes consentiunt, ut legatur: τὸ ἀεὶ παρεῖκον τοῦ κρημνώδους—. Sensus hujus vocabuli est aptissimus huic loco, si interpretationem Scholiastæ sequimur: τὸ ἐνδιδοῦν καὶ ἀνάβασιν παρέχον. Ad hoc vocabulum etiam melius quadrat illud: ἀεί: *ad loca, quæ semper incedentibus cedebant sive transitum permittebant*. Major erit difficultas de interpretatione particulæ: ἀεὶ hoc loco, si lectionem: παρῆκον retinemus.

Cap. 37. Ἐκήρυξάν τε, εἰ βούλοιντο τὰ ὅπλα παραδοῦναι—. Forte antea scriptum legebatur: ἐκήρυξάν γε, εἰ βούλοιντο—.

Cap. 38. Καλούντων ἐκ τῆς ἠπείρου κήρυκας καὶ γενομένης ἐπερωτήσεως δὶς ἢ τρὶς ὁ τελευταῖος—ἀπήγγειλεν—. Codices Ar. Gr. Ald. Flor. Bas. et tres Pariss. legunt: γενομένων ἐπ' ἐρωτήσεως. Dan habet: γενομένων ἐπερωτήσεως. Marg. Cass. C. Cl. Aug. et quinque Pariss. scribunt: γενομένων ἐπερωτήσεων—. Mosqu. exhibet: γενομένων ἐπερωτημάτων—. In tanto codicum dissensu saltem adparet, omnes legere: γενομένων pro illo: γενομένης. Quod cum a librariis insciis non bene cum singulari: ἐπερωτήσεως conjungi posset, propterea correxerunt: ἐπερωτήσεων. Sed longe præferenda est, sicut jam Æm. Portus statuit, codicum primo laudatorum lectio: γενομένων ἐπ' ἐρωτήσεως—*cum illi præcones bis terve de interrogatione advenissent*—.

Cap. 39. Καὶ ἦν σῖτος ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἄλλα βρώματα ἐγκατελείφθη—. Vindob. cum tribus Pariss. et quatuor aliis libris et haud dubie etiam cum Scholiasta legit: βρώματα ἐγκατελήφθη—. Scholiastes enim simul hæc verba adjecit: ὡς ἐγένετο δῆλον ἐκ τῶν εὑρεθέντων σιτίων—. Hanc igitur lectionem: ἐγκατελήφθη præfero cum Dukero, quia melius antecedenti: καὶ ἦν σῖτος—respondet, quod frumentum non tam relictum, quam adhuc adfuisse in insula indicat.

Cap. 42. Ἐφ' ὃν Δωριῆς τοπάλαι ἱδρυθέντες—. Legendum est undecim codd. auctoritate: ἐφ' ὃν Δωριεῖς—. Eandem lectionem etiam lib. I. c. 12. et lib. VI. c. 80. plurimorum codicum consensus defendit.—

In verbis: προπυθόμενοι δὲ Κορίνθιοι ἐξ Ἄργους—alio ordine quam plurimi codd. scribere jubent: Κορίνθιοι δὲ προπυθόμενοι ἐξ Ἄργους—.

Cap. 43. Οἱ δὲ ὑπεξχωρήσαντες πρὸς αἱμασίαν—ἐπήεσαν αὖθις—. Ineptum funderet sensum illud: ὑπεξχωρήσαντες—. Tredecim codices, Vindob. Cl. Gr. Cass. Aug. et octo Pariss. lectionem meliorem, etiam a Dukero comprobatam: οἱ δὲ ὑποχωρήσαντες πρὸς—exhibent. Etiam Valla ita haud dubie legit. Nam vertebat: *cum ad maceriam usque cessissent.*—In verbis: ἐν χερσὶν πάλιν ἦν ἡ μάχη—alium verborum ordinem: ἐν χερσὶν ἦν πάλιν ἡ μάχη tredecim codices præscribunt.

Cap. 44. Ἡ δὲ ἄλλη στρατιὰ τούτῳ τῷ τρόπῳ· ἐπεὶ ἐβιάσθη—. Colon post: τρόπῳ haud dubie est tollendum, ut jam Abreschius monuit, ut hæc verba cum illis: ἐπεὶ ἐβιάσθη—cohæreant. Verto illud: τούτῳ τῷ τρόπῳ, *in illo rerum statu*, sicut adfuit lib. I. cap. 8. in verbis: καὶ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ μᾶλλον ἤδη ὄντες—. In verbis antecedentibus: οἱ πλεῖστοί τε ἀπέθανον αὐτῶν—octo codd. ordine verborum magis consueto legunt: οἱ πλεῖστοί τε αὐτῶν ἀπέθανον—. In verbis: τούς τε ἀλλοτρίους νεκροὺς ἐσκύλευον καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀνῃροῦντο—cum aliis octodecim libris etiam Vindob. omisit vocabulum: ἀλλοτρίους. Quod licet Wassius adhuc defenderit, tamen cum Abreschio ejiciendum censeo. Nam infra libro V. c. 74. eadem verba etiam sine illo additamento leguntur.—Denique in verbis: πλὴν δυεῖν, οὓς ἐγκατέλιπον μὴ δυνάμενοι εὑρεῖν—codicum plurimorum auctoritate, quibuscum etiam Vindob. consentit, legendum est: πλὴν δυοῖν, οὓς ἐγκατέλιπον, οὐ δυνάμενοι εὑρεῖν—sicut etiam linguæ Græcæ consuetudo postulat. Eodem modo cap. 47. emendari debet: δυοῖν στοίχοιν—, sicut ibi præter multos codices etiam Scholiastes legit. Vid. dicta ad lib. I. c. 20.

Cap. 46. Μέχρις οὗ Ἀθήναζε πεμφθῶσιν—. Septem codices, Aug. Cass. Gr. Mosqu. et tres Pariss. legunt: μέχρι οὗ—, quod more Thucydidis est præferendum. Conf. dicta ad lib. IV. cap. 4. Ita lib. IV. c. 41. in verbis: μέχρις οὗ τι ξυμβῶσιν—sex codd. postulant lectionem: μέχρι οὗ—. Etiam ita lib. V. c. 26. in verbis: μέχρις οὗ τήν τε ἀρχὴν κατέπαυσαν— sex codd. veram lectionem: μέχρι οὗ τὴν—tuentur, et eodem capite in verbis: καὶ μέχρις οὗ ἐτελεύτησε—octo codices legunt: μέχρι οὗ—. In verbis: ὡς κατὰ εὔνοιαν δῆθεν λέγειν—Vindob. cum sexdecim aliis libris exhibet: κατὰ εὔνοιαν δὴ λέγειν—. Quam lectionem non rejicio, quia illud: δῆθεν jam in particula antecedenti: ὡς est expressum.—In verbis denique: ὅτι κράτιστον αὐτοῖς εἴη ὡς τάχιστα ἀποδιδράναι omnes offendere debet forma minus consueta verbi: ἀποδιδράναι. Quare ejus loco recipienda est lectio duodecim codicum: ὡς τάχιστα ἀποδρᾶναι.

Cap. 48. Ἐπειδὰν ἡμέρα ἐγένετο—. Octo Pariss. Aug. et Vindob. vocabulum magis consuetum: ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο—adferunt; quam veram lectionem etiam indicativus: ἐγένετο defendit.

Cap. 49. Καὶ ἐκπέμψαντες Κορινθίους αὐτοὶ Ἀκαρνᾶνες οἰκήτορας ἀπὸ πάντων, ἔσχον τὸ χωρίον—. Magna est inter interpretes dissensio, utrum h. l. plurimorum codicum auctoritate legendum sit: οἰκήτορας, an emendemus: οἰκήτορες, sicut etiam quinque codices exhibent. Licet negari non possit, verborum ordinem linguæ Græcæ legibus ita constitui posse h. l., ut vocabulum: οἰκήτορας (h. l. *pristinos incolas*) ad: Κορινθίους referatur: tamen illud: ἀπὸ πάντων melius connectitur cum lectione quinque codd.: οἰκήτορες, et alias, inprimis in vicinia istius vulgatæ lectionis: οἰκήτορας, non idoneum admitteret sensum, nec haberet quidquam, unde penderet. Jam sensus horum verborum erit: *ipsi Acarnanes tanquam incolæ ex omnibus suæ terræ locis congregati* (Scholiastes: Ἀφ' ἑκάστης πόλεως Ἀκαρνανίας) *tenuerunt hanc regionem.*

Cap. 51. Ποιησάμενοι μέντοι πρὸς Ἀθηναίους πίστεις καὶ βεβαιότητα, ἐκ τῶν δυνατῶν, μηδὲν περὶ σφᾶς νεώτερον βουλεύσειν: *Quamquam Chii jam fœdere sanctissimo Atheniensibus confirmaverant, se, quantum in eorum potestate sit positum, nulla de rebus novis consilia contra Athenienses esse agitaturos.* Hanc Vallæ interpretationem cum Dukero longe illi præfero, qua Chii dicuntur ab Atheniensibus hanc pacti conditionem sibi expetiisse, ne quid in pristino suæ civitatis statu innovarent. Nam cum Chii nova munimenta Atheniensium jussu demoliri cogerentur, non verisimile est, eos Atheniensibus tales pacti conditiones scribere potuisse, aut tales ab Atheniensibus esse admissas. Præterea illud: ἐκ τῶν δυνατῶν longe melius ad Chios quam ad Athenienses refertur. Nam in Atheniensium quidem potestate erat positum, ut Chiis parcerent,

sed Chiis non tam facile erat, ut omne rerum novarum studium inter singulos civium suorum excitatum opprimerent. Porro verba: νεώτερον βουλεύσειν aperte respondent antecedentibus: τὶ νεωτερίειν; quare etiam simili sensu de rerum novarum studio sunt explicanda, cum inprimis illud: νεώτερον plerumque sensu malo adhibeatur, ut Thucyd. lib. I. c. 132. Herodot. lib. V. c. 19. ideoque ad Athenienses rerum dominos minus apte possit referri. Denique verba: περὶ σφᾶς, si non ad Athenienses, ut equidem adfirmo, sed ad Chios spectarent, ex Thucydidis consuetudine potius cum: αὐτοὺς essent conjuncta, ut legeretur: περὶ σφᾶς αὐτοὺς, sicut infra cap. 54. et alibi occurrit.

Cap. 52. Ἀπέδοσαν πάλιν, μηδὲν ἀδικήσαντες—. Octo codices legunt: οὐδὲν ἀδικήσαντες—, quod præfero, quia eo magis in universum adfirmatur.—In verbis: καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ ῥαδίως ἀπ' αὐτῆς ὁρμώμενοι—quinque codd. Pariss. Vindob. Cass. Gr. Aug. legunt: καὶ τῇ ἄλλῃ σκευῇ ῥαδίως—. Phavorinus illud: σκευὴ explicat vocabulo: πανοπλία. Cujus significatus exempla etiam in Thucydide occurrunt. Ita lib. III. c. 94. laudatur: τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἔθνος σκευῇ ψιλῇ χρώμενον—. Aperte autem nostro loco vocabulum: ἄλλη ad naves refertur, quarum facile instruendarum modo mentionem injecerat. Quare sub illo: σκευὴ h. l. non solum navium armamenta, sed ipsa etiam militum iis impositorum arma intelligo, quibus facile Lesbum adgredi possent Lesbiorum exules. Si illam igitur interpretationem sequimur, admitti potest hæc novem codicum lectio.—Etiam in verbis: κακώσειν καὶ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ Αἰτωλικὰ πολίσματα χειρώσεσθαι—recipiendam censeo lectionem: πολίσματα χειρώσασθαι—, quam cum Vindob. adhuc sexdecim libri proferunt. Ad lib. IV. c. 24. jam adnotavi, Græcos sæpe tempora diversa inter se copulare et aoristos inprimis in infinitivo, interdum quoque futurorum loco ponere, si verba opinandi præcesserint. Infinitivi hujus loci pendent ex illo: ἦν αὐτῶν ἡ διάνοια.

Cap. 54. Καὶ μάχης γιγνομένης ὀλίγον μέν τινα χρόνον ὑπέστησαν—. Magis veram lectionem: μάχης γενομένης—septem codd. Pariss. et Aug. adferunt. Haud dubie etiam Vallæ liber et alii codd. ita legerunt. Valla enim vertit: *Commissa pugna*—.

Cap. 55. Οἷς τὸ μὴ ἐπιχειρούμενον αἰεὶ ἐλλιπὲς ἦν—est recipienda novem codicum auctoritate magis consueta lectio: ἀεὶ ἐλλιπὲς ἦν. Ita etiam cap. sequenti in verbis: πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην αἰεὶ ἕστασαν—nonnullorum codicum et Scholiastæ lectionem: ἀεὶ ἕστασαν—præfero. Conf. dicta ab Lib. III. c. 94.—In verbis: ξυμφορά τις αὐτοῖς περιτύχῃ, οἷα καὶ ἐν τῇ νήσῳ—verissimam esse puto Gottleberi doctissimi emendationem, ut legatur: οἷα καὶ ἐν τῇ νήσῳ—, quam quoque duo codices Reg. et Aug. confirmant. Sed Gailius etiam h. l. nihil de lectionis varietate in illo codice Reg. adnotavit.

Cap. 56. Ἠμύναντο περὶ Κορτύναν καὶ Ἀφροδισίαν—. Septem codices legunt: περὶ Κοτύρταν, cujus veræ lectionis vestigia etiam in Stephani libro de urbibus occurrunt. Unus Paris. scripsit: Κοττύρταν.—In verbis ultimis: πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην αἰεὶ ἕστασαν—non solum, uti jam adnotavimus, legendum est: ἀεὶ, sed duodecim quoque codd. exhibent: ἑστᾶσι. Cum iis alii consentiunt, qui mutato ordine scripserunt: ἑστᾶσιν ἀεὶ—, et inde tandem vulgata lectio: ἕστασαν fluxit. Mihi quidem lectio: ἀεὶ ἑστᾶσι non solum propter plurimorum codicum consensum præferenda esse videtur, sed propterea etiam, quia Thucydidis ætati, qua hæc narravit, magis perfecti quam plusquamperfecti notio est adcommodata. Non enim dubitare licet, quin illis adhuc temporibus, quibus hæc scripsit Thucydides, magis dediti fuerint Æginetæ Spartanorum civitati.

Cap. 57. Καὶ αὐτοῖς τῶν Λακεδαιμονίων φρουρά, μία τῶν περὶ τὴν χώραν, ἥπερ καὶ ξυνετείχιζε, ξυνεξελθεῖν μὲν ἐς τὸ τεῖχος οὐκ ἠθέλησεν, δεομένων τῶν Αἰγινητῶν, ἀλλ' αὐτοὺς κίνδυνος ἐφαίνετο ἐς τὸ τεῖχος κατακλείεσθαι—. Lectionem difficiliorem: οὐκ ἠθέλησαν, δεομένων—, quam sexdecim codices exhibent, etiam Dukerus non improbat et inprimis tot codicum auctoritate est recipienda. Eadem lectio etiam comprobatur verbis sequentibus: ἀλλὰ αὐτοὺς κίνδυνος ἐφαίνετο. Nam aperte pluralis numerus: αὐτοὺς ad illud: ἠθέλησαν refertur. Sed plurimi codices pro illo: αὐτοὺς adferunt: ἀλλὰ αὐτοῖς κίνδυνος—, quod bene ipsos custodes respicit periculum metuentes, atque etiam Dukeri sententia est præferendum.

Cap. 61. Τοῖς γὰρ οὐδέποτε σφίσι κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν προσβοηθήσασιν—. Vindob. et decem aliorum codicum auctoritate le-

gendum est: τοῖς γὰρ οὐδεπώποτε σφίσι—, sicut jam Wassius suaserat. Facile in aliis codd. excidere potuit media syllaba vocis: οὐδεπώποτε propter similem, quæ eam excipit.

Cap. 62. Ἢ δοκεῖτε, εἴ τῳ τὶ ἐστὶν ἀγαθὸν, ἢ εἴ τῳ τὰ ἐναντία, οὐχ ἡσυχία μᾶλλον ἢ πόλεμος—. In magna explicandi hujus loci difficultate, sicut omnes interpretes fatentur, commemoranda aliorum interpretandi et emendandi ratione supersedeo, quia mihi non persuaserunt. Sed magni facio et unice veram habeo in hoc loco Kistemakeri ingeniosam distinguendi rationem, ut legatur: ἢ δοκεῖ τε, εἴ τῳ—. Tunc enim illud: δοκεῖ aptissime ad verba: οὐχ ἡσυχία—παῦσαι etc. refertur, et particula: τε, quæ vocabulo: δοκεῖ adhæret, optime respondet particulæ: τε in verbis: ἄλλα τε ὅσα—conspicuæ, quæ alias nihil haberet, ad quod respiceret. Ceterum adhuc varia sunt, quæ horridam hujus loci dictionem, aliorum tamen locorum exemplis non destitutam, testantur. Nam post illud: δοκεῖ primo sequitur infinitivus cum nominativo conjunctus: ἡσυχία—παῦσαι, et deinde infinitivus cum accusativo: καὶ ἔχειν τὴν εἰρήνην. Constat autem, illud: δοκεῖ, sicut Latinum: *videtur*, utroque modo construi posse. Porro, quia παῦσαι ad: τὰ ἐναντία, et ξυνδιασῶσαι ad: ἀγαθὸν referri debet, quod priori tamen loco positum legitur, etiam illud: παῦσαι non priori, sed posteriori loco deberet esse positum. Denique ad verba: καὶ τὰς τιμὰς ex antecedentibus: οὐχ ἡσυχία μᾶλλον—particula: οὐκ repeti debet, ne interpretatio hujus loci sensui plane contraria existat.

Cap. 63. Ἢν δὲ ἀπιστήσαντες, ἄλλοις ὑπακούσωμεν, οὐ περὶ τοῦ τιμωρήσασθαί τινα, ἀλλὰ καὶ, ἄγαν εἰ τύχοιμεν, φίλοι μὲν ἂν τοῖς ἐχθίστοις, διάφοροι δὲ, οἷς οὐ χρὴ, κατ' ἀνάγκην γιγνώμεθα. *Si autem, meis dictis non fide habita, aliorum consiliis obtemperaverimus, non de aliquo ulciscendo cogimur* (fœdus inire), *sed, si vel hoc nobis contigerit,* (ut non fœdus de aliquo ulciscendo ineamus) *tamen cogimur inimicissimis esse amici, et iis quidem, quibus non decet, inimici.* Ita mihi quidem hujus loci difficultas facile tolli videtur, si verba: φίλοι μὲν ἂν—γιγνόμεθα (nam ita legendum est cum Vindob. et aliis undecim libris pro vulgato: γιγνώμεθα) jam ad verba: οὐ περὶ τοῦ τιμωρήσασθαί τινα supplemus.

Cap. 64. Καὶ ἐπιών τῳ μᾶλλον ἢ ἀμυνόμενος—. Duodecim libri suadent lectionem: ἢ ἀμυνούμενος—, quæ haud dubie est aptior, quia aperte tempus futurum respicitur. Ita etiam Valla in suo libro legebat, quia vertit: *bellum magis inferram, quam repellam.*—In verbis: Τοὺς δὲ ἀλλοφύλους ἐπελθόντας ἀθρόοι, ἢν σωφρονῶμεν, ἀμυνούμεθα—omnes fere codices legunt: ἀθρόοι ἀεὶ, ἢν σωφρονῶμεν—. Eandem lectionem quoque Valla sequitur, qui vertit: *si sapimus, semper conjuncti propulsabimus.* Wassius ad eandem codicum lectionem magis suadendam respici jubet illud: τὸ λοιπὸν, quod statim sequitur in verbis: ξυμμάχους δὲ οὐδέποτε τὸ λοιπὸν ἐπαξόμεθα—. Simili sensu hæc particula: ἀεὶ adfuit lib. I. c. 22. in verbis: περὶ τῶν ἀεὶ παρόντων τὰ δέοντα μάλιστα εἰπεῖν, *dicere maxime consentanea de rebus, quæ semper* (seu vario temporis intervallo) *præsentes aderant.*—Quare non amplius dubitare licet hoc loco de illa lectione codicum recipienda. Etiam infra lib. IV. cap. 68. in verbis: ὁ ἀεὶ ἐντὸς γιγνόμενος, *qui vario temporis successu intrabat*, optimorum codicum auctoritate pro illo: ὁ αἰεὶ legendum est. Plura de hujus particulæ usu ad eundem locum Dukerus adnotavit.

Cap. 65. Οὕτω τῇ παρούσῃ εὐτυχίᾳ χρώμενοι ἠξίουν—. In sexdecim libris legitur: οὕτω τῇ τε παρούσῃ—, quam lectionem etiam concinniorem habet Kistemakerus. Mihi quidem Thucydides scripsisse videtur: οὕτω τῇ γε παρούσῃ—*præsenti quidem fortuna prospera gavisi*—. Sic etiam capite sequenti in verbis: ξυνέβησάν τε πρῶτα μὲν—legendum puto: ξυνέβησάν γε πρῶτα μὲν—. Etiam cap. 98. hujus libri in verbis: ὕδωρ τε ἐν τῇ ἀνάγκῃ κινῆσαι—optime quadrat emendatio: ὕδωρ γε ἐν τῇ ἀνάγκῃ—, et lib. V. cap. 45. ubi legitur: Πύλον τε αὐτοῖς ἀποδώσειν—, aptiorem sensum fundet hæc emendatio: Πύλον γε αὐτοῖς—.

Cap. 67. Ἐν ὀρύγματι ἐκαθέζοντο, ὅθεν ἐπλίνθευον τὰ τείχη—. Memoratu digna est septem codicum, Ar. C. Cass. Dan. Aug. Vindob. et unius Paris. lectio: ὅθεν ἐπλινθεύοντο τὰ τείχη, *unde sibi lateres ad muros exstruendos parare solebant.* Qui sensus huic loco est aptissimus.—In verbis: καὶ τότε πρὸς ταῖς πύλαις ἦν ἤδη ἡ ἅμαξα—præferendus est elegantior verborum ordo: πύλαις ἤδη ἦν ἡ ἅμαξα, quem quatuordecim codices exhibent.—Ita etiam in verbis: καὶ αὐτοὶ ἅμα καὶ οἱ ξυμπράσσοντες—φύλακας κτείνουσι—elegantia majore commendatur

Vindob. et novemdecim aliorum codicum lectio: καὶ αὐτοῖς ἅμα καὶ οἱ ξυμπράσσοντες—. Vallæ liber quoque eandem protulit, quia vertebat: *et cum ipsis pariter, qui rerum erant socii*—. Non igitur de hac lectione recipienda amplius dubitandum esse censeo.

Cap. 73. Καλῶς δὲ ἐνόμιζον σφίσιν ἀμφότερα ἔχειν—. Plenum est hoc caput locorum, quæ interpretum ingenia vexarunt. Verba modo allata Baverus de antecedentibus esse intelligenda censet. Sed sequentia potius sunt comparanda. Nam hæc duo, quæ Brasidas sibi commodum quoddam allatura esse putabat, haud dubie in eo erant posita, 1) ut hostem ad pugnam provocatum non prius lacessendo periculum ex facto pugnæ initio oriturum evitaret, 2) ut in Megarensium animis, si Athenienses sibi oblatam detrectarent pugnam, de victoria sibi vel sine prœlio concessa opinionem excitaret.—In verbis vero: οἱ γὰρ Μεγαρῆς, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἐτάξαντο μὲν—non Abreschii, Heilmanni aliorumque sententiam amplector, qui longa parenthesi verba: ὡς οἱ Ἀθηναῖοι etc. ab antecedentibus: οἱ γὰρ Μεγαρῆς separant, sed cum Bavero potius consentio, qui comma post: Ἀθηναῖοι collocat, ut hæc verba vertantur: *Nam Megarenses, sicut Athenienses, ad muros longos egressi aciem militum quidem instruxerunt, sed pugnam quoque non inceperunt, cum illi* (sc. Athenienses) *non lacesserent.* Non enim verisimile est, Megarenses, cum Lacedæmonii, eorum socii, pugnam præpararent, in muris inclusos mansisse. Jam post verba: μὴ ἐπιόντων puncto distingui debet, et verba: λογιζόμενοι καὶ οἱ ἐκείνων στρατηγοὶ etc. ab antecedentibus separata, de Atheniensium ducibus ita explico, ut illud: λογιζόμενοι pro verbo finito: ἐλογίζοντο positum putem, sicut et Græci et Latini sexcenties participium loco verbi finiti usurpant.—Quod vero scripturam: Μεγαρῆς in hoc et sequenti capite attinet, eadem editorum inconstantia animadvertitur, quam de vocabulo: Πλαταιεῖς in cap. 3. lib. II. et cap. 20. lib. III. observavimus. Nam supra lib. IV. cap. 66. recte editum legitur: Μεγαρεῖς—. Cum igitur non sit verisimile, Thucydidem diversis locis variam ejusdem vocabuli scripturam adhibuisse, cumque etiam nostro et 73. et 74. capite plures bonæ notæ codices eandem lectionem: Μεγαρεῖς tueantur, ea quoque vulgatæ loco erit recipienda. Eodem modo etiam cap. 109. octo codices lectionem: Μεγαρεῖς tuentur. Conferantur, quæ ad lib. I. cap. 103. de eodem vocabulo jam adnotavi.—Quod denique verba attinet: τοῖς δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν παρόντων μέρος ἕκαστον κινδυνεύειν εἰκότως ἐθέλειν τολμᾷν—, quis ferre poterit discrimen inter verba: ξυμπάσης τῆς δυνάμεως, et: τῶν παρόντων stabilitum? Mihi quidem falsa lectio subesse videtur, ut potius emendemus: τοῖς δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως ἐκ τῶν παρόντων μέρος ἕκαστον—*inter illos vero in præsenti rerum statu singulas totius exercitus partes*—. Ita lib. V. cap. 40. legimus: ἐκ τῶν παρόντων κράτιστα πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς ποιησάμενοι—.

Cap. 74. Καὶ πλεῖστον δὴ χρόνον αὕτη ὑπ' ἐλαχίστων νεμομένη ἐκ στάσεως μετάστασις ξυνέμεινε—. Octo codd. legunt: ὑπ' ἐλαχίστων γενομένη ἐκ στάσεως μετάστασις—. Jam Dukerus fatebatur, se nescire, quid sibi velit: νεμομένη μετάστασις. Kistemakerus doctissimus voluit quidem explicare: *administrata* s. perfecta a paucissimis rerum mutatio. Sed dubito, an possit hanc significationem idoneis quidem exemplis ex prosaicis Græcorum scriptoribus confirmare. Quamvis enim νέμεσθαι de civitate et de civibus dicatur, qui reguntur: tamen minus consuetum est, ut repentina rerum mutatio νέμεσθαι dicatur. Præterea illud additamentum: ἐκ στάσεως in nostro loco longe melius ad lectionem: γενομένη quadrat, et plane separatum manebit a reliquis verbis, si lectionem vulgatam νεμομένη retinemus. Denique satis adparet, quam facile librarii utramque lectionem: γενομένη et νεμομένη commutare potuerint, cum inprimis illud: ξυνέμεινε, quod statim hæc verba excipit, longe majorem huic vocabulorum confusioni occasionem præberet. Etiam Vallæ liber lectionem: γενομένη exhibuisse videtur. Nam vertit: *hic status ex seditione secutus*—. Admitto igitur octo codd. lectionem: γενομένη—.

Cap. 75. Δεινὸν εἶναι, μὴ, ὥσπερ τὰ Ἄναια, ἐπὶ τῇ Σάμῳ γένηται. Dukerus ad lib. III. c. 19. et c. 32. recte defendit lectionem: τὰ Ἄναια, quamvis in Stephano *de urbibus* hoc oppidum adpelletur: ἡ Ἀναία. Sed alia interpunctione hæc verba sunt distinguenda, ut comma post Ἄναια sublatum potius ante γένηται collocetur. Nam ad γένηται intelligendum est: τὸ χωρίον Ἀντάνδρου. Conf. dicta ad lib. VIII. c. 19.—Etiam in verbis: οὕτω δὴ, ξυναγείραντες ἀπὸ

Κορίνθιος—, sicut jam adfuit lib. IV. c. 119. atque etiam Valckenar. in notis ad Herodoti lib. IV. c. 150. legere jubet.

Cap. 58. Καὶ Φλιάσιοι ὄρθιον ἑτέραν ἐπορεύοντο—. Sexdecim codicum auctoritate legendum est: ὄρθριον ἑτέραν ἐπορεύοντο, *primo mane alia via proficiscebantur.* Nolunt quidem interpretes h. l. illam codicum lectionem admittere. Sed haud dubie est vera et ex Herodoti dictione depromta. Sic ille lib. II. c. 173. scripsit: τὸ μὲν ὄρθριον μέχρι ὅτου πληθούσης ἀγορῆς προθύμως ἔπρησσε τὰ προσφερόμενα πρήγματα—. Nostro loco igitur illud: ὄρθριον apte respondet antecedenti: ἅμα ἕῳ ἐχώρουν—.

Cap. 59. Ἐκ μὲν γὰρ τοῦ πεδίου οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶργον ἀπὸ τῆς πόλεως—. Duodecim libri omittunt particulam: ἀπὸ ante: τῆς πόλεως, neque negari potest, multis ejusmodi locis hanc particulam: ἀπὸ omitti solere.—In verbis: προσελθόντε Ἄγιδι διελεγέσθην—Vindob. cum aliis undecim libris legere jubet: προσελθόντες Ἄγιδι—. Satis autem constat, quam sæpe pluralis numerus cum duali commisceatur apud optimos scriptores Græcos.

Cap. 61. Καὶ ὁμήρους σφῶν τε αὐτῶν δοῦναι καὶ Μαντινεῦσι, καὶ οὓς κατέθοντο Λακεδαιμόνιοι, παραδοῦναι—. Octo codices, omisso: καὶ, legunt: δοῦναι Μαντινεῦσι—. Eandem copulam quoque Valla ignorat, quia vertit: *ex suorum numero Mantineis*—. Neque nos impedit quidquam, ut credamus, Orchomeniorum obsides Mantineis custodiendos esse traditos, sicut etiam capite sequenti narratur, Mantineæ convenisse socios, ut belli adparatus facerent.—Ceterum turpis error in lectione: κατέθοντο pro vera lectione: κατέθεντο, ex editione Wecheliana male in reliquas edd. translatus, non amplius ferri debet, cum jam ed. Basil. veram lectionem exhibeat. Gailius doctissimus quoque veram lectionem: κατέθεντο recepit.

Cap. 62. Καὶ τινὲς αὐτοῖς καὶ αὐτῶν τῶν Τεγεατῶν ἐν τῇ πόλει ἐνεδίδοσαν τὰ πράγματα—. Plurimi codices omittunt: τῶν ante: Τεγεατῶν—, quod tanquam alienum ab hoc loco recte ejicitur.

Cap. 64. Βοήθεια τῶν Λακεδαιμονίων γίγνεται—ὀξεῖα, καὶ ὡς οὔπω πρότερον—. Plurimorum codicum auctoritate præferenda est aptior lectio: καὶ οἵα οὔπω πρότερον—.

Cap. 65. Ἀφικόμενος πρὸς τὴν Τεγεάτιν, τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπε πρὸς τὴν Μαντινικήν—. Aptior et præferenda est plurimorum codicum lectio: ἐξέτρεπεν ἐς τὴν Μαντινικήν. Idem etiam Valla in suo codice legebat. Nam vertit: *in agrum Mantinicum divertit.*

Cap. 66. Οἱ δὲ τοῖς λοχαγοῖς, ἐκεῖνοι δὲ τοῖς πεντηκοντατῆρσιν—. Plurimi libri atque etiam Scholiastes legere jubent: τοῖς πεντηκοντῆρσιν—. Quæ vocabuli contractio cum simili vocabulorum, ut: ἑκατόγχειρ et: ἑκατοντάχειρ, ἑκατόμπυλος et: ἑκατοντάπυλος, contractione est comparanda.—In verbis: σχεδὸν γάρ τοι πᾶν, πλὴν ὀλίγου—restituenda est omnium fere codicum atque etiam Scholiastæ lectio: σχεδὸν γάρ τι πᾶν—. A librariis vero sæpe permutari veram lectionem; σχεδὸν γάρ τι pro falsa: σχεδὸν γάρ τοι, jam docuit Dukerus ad lib. VII. c. 33.

Cap. 67. Παρὰ δ' αὐτοῖς οἱ ξύμμαχοι Ἀρκάδων ἦσαν—. Omnes fere codices lectionem aptissimam: παρὰ δ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι—tuentur, sicut antea in eodem capite legebatur: καὶ παρ' αὐτοὺς Ἀρκάδων Ἡραιῆς.

Cap. 69. Τοῖς μὲν Ἀργείοις ξυμμάχοις ταῦτα παρῃνέθη—. Legendum est tredecim codicum et Vallæ auctoritate: ξυμμάχοις τοιαῦτα παρῃνέθη—, quod est orationi contextæ, quæ variarum adhortationum argumentum proposuerat, valde adcommodatum. Valla vertit: *Et Argivis quidem eorumque sociis talia proponebantur.*

Cap. 71. Περιέσχον μὲν οἱ Μαντινῆς τῷ κέρᾳ πολὺ τῶν Σκιριτῶν—. Legendum esse codicum consensu: Μαντινεῖς—, jam pluribus est demonstratum in notis ad lib. V. c. 9. Præterea etiam h. l. postulant plurimi codices, ut meliori verborum ordine legatur: Μαντινεῖς πολὺ τῷ κέρᾳ—.

Cap. 72. Ἀλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ Λακεδαιμόνιοι ἐλασσωθέντες τότε—. Baverus optime intellexit, Lacedæmonios imperitiæ in bello gerendo adcusari non posse. Quare ad illud: ἐμπειρίᾳ supplet: τῶν πολεμίων. Sed mihi durius esse videtur, si hoc suppleveris, cum nihil aliud vocabulo: ἐμπειρίᾳ adjectum legamus. Forte corrupta librariorum lectio ex hac vera lectione: μάλιστα τῇ κατὰ πάντα δὴ ἐμπειρίᾳ est orta. Tum facilius propter illud: κατὰ πάντα ex oratione contexta suppleri potest: πολεμίων. Tantum literarum: δ et: τ permutatione, etiam in librariis obvia, hæc mea emendatio nititur.

Cap. 75. Τοὺς ἀπὸ Κορίνθου καὶ ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους ἀπέτρεψαν πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι—. Plerique codices legunt: ξυμμάχους ἀπέστρεψαν πέμψαντες—. Quam lectionem jure præferunt Dukerus et Baverus, quia dicendi consuetudini Thucydi-

μον—amplector Dukeri sententiam, ut legatur: ἔς τε τὸν χρόνῳ ὕστερον—πόλεμον. Etiam decem codices ita legerunt. Neque quisquam majorem huic lectioni elegantiam inesse negabit. Etiam Valla in libro suo ita legisse videtur. Nam vertit: *circa bellum, quod res Siculas insecutum est—.*

Cap. 83. Ἐπεὶ δὲ ἐγένετο τῷ στρατῷ μετὰ τοῦ Βρασίδου ἐπὶ τῇ ἐσβολῇ—. Dissident h. l. interpretes de explicatione verborum: ἐγένετο τῷ στρατῷ. Neque mirum est, quia Græci non ita loqui solent. Haud dubie Thucydides scripserat: ἐπεὶ δὲ ἐγένετο στρατὸς μετὰ τοῦ Βρασίδου—. Nam articulus: τῷ ex ultima syllaba vocabuli: ἐγένετο, male repetita, h. l. est ortus.—In verbis: ἐδίδασκον αὐτὸν, μὴ ὑπεξελθεῖν τῷ Περδίκκᾳ τὰ δεινὰ—cum Dukero, Bavero, aliisque interpretibus præfero lectionem: μὴ ὑπεξελεῖν τῷ Περδίκκᾳ, *ne mallet in Perdiccæ gratiam pericula subire*—, quæ sensum aptissimum fundit et decem codicum, Ar. C. Cl. Gr. Aug. Mosqu. Cass. et trium Pariss. auctoritate comprobatur.

Cap. 85. Οἷς ἂν ἐπίω, ἧσσόν τις ἐμοὶ πρόσεισι· καὶ δυσχερὲς ποιούμενοι—. Plurimi codices omittunt: καὶ ante: δυσχερές. Omissa igitur copula: καὶ etiam colon deleri debet, ut verba: δυσχερὲς ποιούμενοι, quæ significationem verbis Herodoteis: δεινὸν ποιούμενοι similem habent, cum antecedentibus conjungantur.

Cap. 87. Δίκαιόν τε εἶναι, οἷς καὶ δυνατὸν δέχεσθαι αὐτὴν, τούτοις καὶ ἐπιφέρειν, ἄκοντα δὲ μηδένα προσαναγκάζειν.—Forte Thucydides scripserat: ἄκοντά τε μηδένα—, ut hæc verba respondeant illis: δίκαιόν τε εἶναι—.

Cap. 88. Κρύφα ψηφισάμενοι, διά τε τὸ ἐπαγωγὰ εἰπεῖν—ἔγνωσαν—. Quindecim codices legere jubent: κρύφα διαψηφισάμενοι, διά τε τὸ ἐπαγωγὰ—, quorum auctoritas in vocabulo tam consueto non rejicienda esse videtur.—In verbis: καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ Στάγειρος—Vindob. cum aliis decem codd. legunt: καὶ οὐ πολὺ ὕστερον—. Quo vocabulo etiam aliis locis, ut lib. III. cap. 6. in verbis: οἳ πολὺ θᾶσσον παρῆσαν, Thucydides pro: πολλῷ est usus.

Cap. 90. Ἥιπερ γὰρ ἦν στοὰ, καταπεπτώκει—. In cod. Vindob. legitur: ἧπερ γὰρ ἦν—sine iota illi: ἧπερ subscripto. Quæ lectio meliorem et aptiorem sensum fundit, quare est præferenda. Etiam Valla jam in suo libro ita legebat, quia vertit: *Nam porticus, quæ fuerat, conciderat.*—Poro in verbis: καὶ τῆς πέμπτης μέχρις ἀρίστου—quinque codices, Cass. Gr. Aug. et duo Pariss. legunt: μέχρι ἀρίστου—, quorum auctoritas propter consuetum Thucydidis morem non est negligenda. Conf. dicta ad lib. IV. c. 4. et c. 46.

Cap. 91. Καὶ ᾔσθάνοντο τοὺς Ἀθηναίους προσχωροῦντας ἐπ' οἴκου—. Tredecim codices legere jubent: τοὺς Ἀθηναίους προχωροῦντας—, sicut in antecedenti capite adfuerat: τὸ μὲν στρατόπεδον προαπεχώρησεν—. Sensus esse videtur: *Athenienses ante prœlium cum Bœotis initum abire domum*—.

Cap. 92. Ὅστις τὰ μὲν ἑαυτοῦ ἔχει, τοῦ δὲ πλείονος ὀρεγόμενος—. Auribus magis arridet, quia ὁμοιοτέλευτον evitatur, lectio: τοῦ πλείονος δὲ ὀρεγόμενος—, quam octo codices, Cass. Aug. Gr. et quinque Pariss. exhibent.—In verbis: πολλὴν ἄδειαν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ μέχρι τοῦδε κατεστήσαμεν—undeviginti codicum et Scholiastæ auctoritate ejicienda est particula: ἐν ante verba: τῇ Βοιωτίᾳ—, quæ magis turbat, quam adjuvat hujus loci sensum.—In verbis: τήν τε αὐτῶν αἰεὶ ἐλευθεροῦν μάχῃ—legendum est novem codicum consensu: ἀεὶ ἐλευθεροῦν—, sicut etiam lib. IV. cap. 55. et cap. 64. adnotavimus. Eodem modo quoque cap. 98. in verbis: καὶ τὰ ἱερὰ αἰεὶ γίγνεσθαι—undecim codices recte legunt: ἀεὶ γίγνεσθαι. Ita etiam lib. VI. c. 77. in verbis: ἕνα γέ τινα αἰεὶ μεταβάλλοντες—codicum auctoritate edendum est: ἀεὶ μεταβάλλοντες—. In verbis: πατέρων τῶν τότε ἀγαθῶν γενομένων παῖδας—quinque Pariss. lectionem longe elegantiorem exhibent: ἀγαθῶν γενομένους παῖδας—. Nam in lectione vulgata plane redundat illud: γενομένων. Etiam Valla in libro suo legit: γενομένους. Nam vertit hæc verba: *qui vero juniores, egregiis illis orti parentibus.*—Denique in verbis ultimis: ἀναγώνιστοι ἀπ' αὐτῶν οὐκ ἀπίασι—quinque codd. Vindob. Cl. Aug. Cass. Mosqu. lectionem: ἀνανταγώνιστοι ἀπ' αὐτῶν—exhibent, quæ non sine causa Wassio et Dukero magis arridet, quia jam lib. II. cap. 45. Thucydides hoc vocabulum adhibuit. Etiam in codd. Pariss. occurrit hæc lectio: ἀνανταγώνιστοι, sed eorum nomen et numerum non indicavit Gailius doctissimus.

Cap. 93. Φύλακές τε ἅμα εἶεν, εἴ τι ἐπίοι αὐτῷ—. Vindob. cum novem aliis codd. legit: εἴ τις ἐπίοι αὐτῷ—. Quæ lectio tot codicum est longe aptior et haud dubie

præferenda.—Vocabulum: ἱππῆς, quod bis occurrit in hoc capite, altero loco novem codices et altero decem codices magis consueta scribendi ratione in: ἱππεῖς mutant; quare hæc lectio non est negligenda. Eodem modo vocabulum: ἱππεῖς revocandum est in capitis sequentis verbis: ἱππῆς δὲ ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ κέρα, quia sexdecim libri lectionem: ἱππεῖς tuentur. Etiam cap. 96. in verbis: καὶ μάλιστα οἵ τε ἱππῆς αὐτῶν—novem codicum auctoritate legendum est: καὶ μάλιστα οἱ ἱππεῖς, οἵ τε αὐτῶν—. Non minus cap. 124. in verbis: ἱππῆς δ' οἱ πάντες ἠκολούθουν—et in verbis: οἱ ἱππῆς, ἐς αὐτὸ καταδραμόντες—debet emendari: ἱππεῖς—decem codicum auctoritate. Porro lib. V. cap. 6. in verbis: καὶ ἱππῆς Ἕλληνες τριακόσιοι, tredecim codices legere jubent: ἱππεῖς Ἕλληνες—et cap. 50. duodecim libri adferunt: Ἀθηναίων ἱππεῖς—. Etiam cap. 57. tredecim libri tuentur: ἱππεῖς πεντακόσιοι—, cap. 67. duodecim codices exhibent: ἱππεῖς—. Eandem lectionem quoque cap. 72. et 73. plures codices tuentur. Item lib. VI. cap. 65. 66. 67. et 70. multi codices defendunt: ἱππεῖς.—In verbis: ἐπ' ἀσπίδας δὲ πέντε μὲν καὶ εἴκοσιν οἱ Θηβαῖοι ἐτάξαντο· οἱ δὲ ἄλλοι, ὡς ἕκαστοι ἔτυχον—sex codicum, Cl. Gr. Cass. Dan. Aug. et unius Paris. lectio: καὶ εἴκοσι Θηβαῖοι ἐτάξαντο—est longe elegantior et præferenda.

Cap. 94. Ἐκ παρασκευῆς μὲν ὡπλισμένοι, οὔτε τότε παρῆσαν, οὔτε ἐγένοντο ἐν τῇ πόλει—. Tredecim codices legere jubent: ἐγένοντο τῇ πόλει, omissa præpositione: ἐν. Quod si cum: ὡπλισμένοι conjungitur, etiam sensum aptum fundit.—In verbis: καθεστώτων δὲ ἐς τὴν τάξιν ἤδη καὶ μελλόντων ξυνιέναι—plurimi codices particulam: ἤδη alio eoque aptiori loco collocant: ἐς τὴν τάξιν καὶ ἤδη μελλόντων ξυνιέναι.

Cap. 95. Ὡς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ οὐ προσῆκον τοσόνδε κίνδυνον ἀναρριπτοῦμεν—. Mihi verisimile esse videtur, Thucydidem antea scripsisse: οὐ προσηκόντως τοσόνδε κίνδυνον—. Facile ultima syllaba particulæ: προσηκόντως propter primam syllabam sequentis vocabuli: τοσόνδε intercidere potuit librariorum incuria.—In verbis: ἐν γὰρ τῇ τούτων, ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας ὁ ἀγὼν ἔσται—cum Vindob. adhuc quatuordecim codices legunt: ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ὁ ἀγὼν—. Etiam Vallæ liber idem exhibuit, quia vertebat: *certamen erit pro nostra*—.

Cap. 96. Παρακελευσαμένου—Παγώνδου παιωνίσαντος, ἐπῄεσαν ἀπὸ τοῦ λόφου—. Inepta est lectio: παιωνίσαντος. Plurimi codices lectionem aptiorem: παιωνίσαντες ἐπῄεσαν—tuentur, ut hoc ad: οἱ Βοιωτοὶ referatur. Etiam Valla exhibet: *pæona modulati*—. Tunc autem comma ante: καὶ ἐνταῦθα est tollendum, quia hæc verba cum antecedentibus arcte cohærent, et post: Παγώνδου est collocandum.—In verbis: τὸ δὲ ἄλλο καρτερᾷ μάχῃ καὶ ὠθισμῷ ἀσπίδων ξυνεστήκει—Grævii codex legit: τῷ δὲ ἄλλῳ—, quam lectionem non temere rejiciendam esse censeo. Forte Thucydides scripserat: τῷ δὲ ἄλλῳ καρτερᾷ μάχῃ καὶ ὠθισμῷ ἀσπίδων ξυνεστήκει, *in altera exercitus parte gravis pugna simul cum umbonum impulsu continuabatur*.—In verbis: εὐώνυμον τῶν Βοιωτῶν καὶ μέχρι τοῦ μέσου—tollendus est articulus: τοῦ, a tredecim codicibus omissus.—Quod verba: καὶ ἐπῄεσαν τούς τε ἄλλους ταύτῃ—attinet, Vindob. cum decem aliis codd. legit: καὶ ἐπίεσαν τούς τε ἄλλους—*premebant cum reliquos, tum maxime Thespienses*—, quod recte Baverus cum aliis receptæ lectioni propter orationem contextam præfert.—Verba: καὶ κυκλωθέντων ἐν ὀλίγῳ, commate post: ὀλίγῳ sublato, ad sequentia: οἵπερ διεφθάρησαν Θεσπιέων—refero, ut vertatur: *etiam illi Thespiensium, qui in spatio angusto circumventi perierunt, armis sese defendentes occidebantur*.—In verbis: φυγὴ καθεστήκει παντὸς τοῦ στρατοῦ—duodecim codices legere jubent: φυγὴ καθειστήκει—. Ita etiam infra cap. 103. est editum in verbis: φυλακὴ δέ τις βραχεῖα καθειστήκει.—Denique in verbis: καὶ μάλιστα οἵ τε ἱππῆς αὐτῶν καὶ οἱ Λοκροὶ—meliorem lectionem: μάλιστα οἱ ἱππεῖς οἵ τε αὐτῶν καὶ—decem codices exhibent. Eandem lectionem quoque Valla sequitur: *et præcipue equites tum ipsorum tum Locrensium*—.

Cap. 100. Τὸ πλῆθος ἐς τὰς ναῦς ἐμβὰν ἀπεκομίσθησαν ἐπ' οἴκου—. Quatuordecim codicum lectio: ἐς τὰς ναῦς ἐσβὰν ἀπεκομίσθη ἐπ' οἴκου—constructionem verborum magis consuetam ideoque admittendam proponit. Quare etiam Kistemakerus doctissimus lectionem: ἀπεκομίσθη prætulit.—In verbis antecedentibus: ὥστε μηδένα ἐπ' αὐτοῦ ἔτι μεῖναι—mutatum verborum ordinem: ὥστε μηδένα ἔτι ἐπ' αὐτοῦ εἶναι—plurimi codices postulant.—In verbis: ὡς αὐτῷ—τὰ περὶ τὰς Σίφας τῆς προδοσίας πέρι οὐ προὐχώρησαν—tredecim codices Græcorum consuetudini magis con-

venienter legere jubent: οὐ προυχώρησεν—.

Cap. 102. Ἔκτισαν τὸ χωρίον τοῦτο, ὅπερ πρότερον Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλεῖτο—. Cum Vindob. omnes fere reliqui codices legunt: Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο—. Fateor quidem, minus consuetum esse hoc dicendi genus. Tantus tamen codicum consensus non concedit, ut hanc lectionem rejiciamus. Vocabulum: χωρίον h. l. ut nomen collectivum esse positum videtur, quia in una regione plures viæ solent inveniri. Illud: χωρίον autem h. l. non urbem sed regionem denotare, ex antecedentibus scriptoris nostri verbis adparet. Præterea numerus pluralis: ἐκαλοῦντο eo facilius nostro loco excusari potest, quia proxime nomen: Ἐννέα ὁδοὶ plurali numero antecedit.

Cap. 103. Χειμὼν δὲ ἦν καὶ ὑπένιφεν—. Memoratu dignissima est lectio: καὶ ὑπένειφεν—, quam Vindob. cum decem aliis codicibus exhibent. Ita etiam supra libri III. cap. 23. in verbis: καὶ ἡ νὺξ—ὑπονιφομένη—sex codices, Cass. Gr. et quatuor Pariss. legerunt: ὑπονειφομένη—. Simili modo in Polybii lib. XVI. cap. 12. verbis: οὔτε νίφεται τὸ παράπαν—quinque codices scribunt: νείφεται—. In verbis: καὶ οἱ ἄλλοι, οἳ ξυνέπρασσον ταῦτα—articulum: οἱ ante: ἄλλοι ignorant tredecim codices. Quam lectionem: καὶ ἄλλοι, οἳ ξυνέπρασσον—etiam Kistemakerus jure præfert.—In verbis: μάλιστα δὲ οἱ Ἀργίλιοι—ἐπειδὴ παρέτυχεν ὁ καιρὸς, καὶ Βρασίδας ἦλθεν, ἔπραξέν τε ἐκ πλείονος—tollendum censeo comma post: καιρὸς—et ex codicibus Vallæ, Vindob. Ar. C. Reg. Dan. Aug. Ald. Flor. Bas. et octo Pariss. emendo: ἔπραξάν τε—, ut hæc verba cum antecedentibus: οἱ Ἀργίλιοι—apte cohæreant.—In verbis denique: ἀποστάντες τῶν Ἀθηναίων ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ κατέστησαν τὸν στρατὸν πρόσω ἐπὶ τὴν γέφυραν—tollenda est particula: ἐν ante verba: ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ, Vindob. et aliorum octodecim librorum auctoritate, sicut etiam jubet Kistemakerus. Præterea lectionem elegantissimam: πρὸ ἕω—, quæ in margine codicis Cass. profertur pro illo: πρόσω—, sive in codice quodam adfuerit, sive ingenio viri cujusdam docti debeatur, cum Levesquio etiam esse verissimam et aptissimam puto. Sæpe obviam in codicibus Græcis literarum: Ε et: Σ permutationem jam Valkenarius in notis ad Herodoti lib. VIII. cap. 5. adnotavit.

Cap. 104. Καὶ λέγεται τὸν Βρασίδαν, εἰ ἠθέλησε—δοκεῖν ἂν ἑλεῖν—. Ab sexdecim libris omittitur articulus: τὸν ante vocabulum: Βρασίδαν, quem nemo h. l. desiderabit.—In verbis ultimis: καὶ ἐβούλετο φθάσαι—τὴν Ἠϊόνα προκαταλαβεῖν—linguæ Græcæ consuetudini magis convenientem lectionem: τὴν Ἠϊόνα προκαταλαβὼν—cum Vindob. adhuc undeviginti libri adferunt.

Cap. 106. Τὸ κήρυγμα, πρὸς τὸν φόβον, δίκαιον εἶναι ἐλάμβανον—. Non adparet, quid h. l. verbum: ἐλάμβανον indicet. Novem codices, Ar. C. Cl. Cass. Dan. Mosqu. et tres Pariss. lectionem longe aptiorem: δίκαιον εἶναι ὑπελάμβανον—adferunt, quæ etiam in Vallæ libro haud dubie adfuit. Nam vertebat: *præ metu æquum esse edictum existimantes.*—In verbis: τὴν μὲν Ἀμφίπολιν ὁ Βρασίδας ἄρτι εἶχε—undecim libri articulum: ὁ ante vocabulum: Βρασίδας omiserunt, sicut etiam in aliis locis fieri solet.

Cap. 107. Δεξάμενος τοὺς ἐθελήσαντας ἀποχωρῆσαι ἄνωθεν—. Quindecim libri legunt: ἐθελήσαντας ἐπιχωρῆσαι ἄνωθεν—. Quod si vertimus: *qui ex regionibus superioribus accedere vellent*—, non ineptus inde sensus prodibit.—In verbis: καὶ Γάψηλος οὐ πολλῷ ὕστερον—vel sine codicum auctoritate lectionem magis veram: καὶ Γαληψὸς—reciperem, quia non solum alii scriptores ita hanc Thasiorum coloniam adpellant, sed ipse etiam Thucydides lib. V. cap. 6. eadem descriptione usus lectionem: Γαληψὸς tuetur. Quo loco tres codices, qui falsam nostri loci lectionem: Γάψηλος proferunt, satis indicant, quam facile etiam nostro loco librarii errare potuerint.

Cap. 108. Ὅτι μέχρι μὲν τοῦ Στρυμόνος ἦν πάροδος—τῆς δὲ γεφύρας μὴ κρατούντων—οὐκ ἂν δύνασθαι προελθεῖν. τότε δὲ ῥᾳδία ἤδη ἐνομίζετο γεγενῆσθαι—. Plurimorum codicum auctoritate legendam est: δύνασθαι προσελθεῖν—, quod optime respondet antecedenti: ἦν πάροδος. Etiam Valla in libro suo ita legit, cum verteret: *haudquaquam liceret accedere.* Eodem modo etiam codicum consensu destituitur lectio recepta: ἐνομίζετο. Nam omnes fere libri legunt: ἐνόμιζε—, quod huic loco non est adcommodatum. Magis ad veram lectionem inclinare videntur Aug. et Cass. in quibus scribitur: ἐνόμιζεν. Nam verisimile est, Thucydidem olim scripsisse: ῥᾳδία ἤδη ἐνόμιζον γεγενῆσθαι. Ad quod verbum suppleri debet: οἱ Ἀθηναῖοι, et illud: ἐνόμιζον jam docti cujusdam viri emendatione

in codice Cass. est prolatum. Præterea etiam lectio: ἐνόμιζον—vere adest in uno Parisiensi. Vocabulum: ῥᾴδια tunc neutrum plurale habendum est.—In verbis: καὶ γὰρ καὶ ἄδεια ἐφαίνετο αὐτοῖς—vocabulum: ἄδεια de sociorum spe interpretor, qua se impune deficere posse credebant ab Atheniensibus propter imminutam illorum potentiam, ut falso tunc opinabantur.—In verbis: τὸ δὲ πλέον βουλήσει κρίνοντες ἀσαφεῖ ἢ προνοίᾳ ἀσφαλεῖ· εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι—tollo colon post: ἀσφαλεῖ et refero antecedens: κρίνοντες ad: ἄνθρωποι, quod pro tertia persona plurali: κρίνουσι est positum, sicut sæpe etiam aliis locis participia pro verbis finitis usurpantur. Quod enim antea ad socios, qui Athenienses contemnebant potissimum spectaverat, jam in universum ad omnes homines, magis cupiditatibus errore plenis, quam recto animi judicio obtemperantes refertur.

Cap. 110. Εἰδότες, ὅτι ἥξοι, καὶ προσελθόντες τινὲς αὐτῶν—. Non negligenda est quinque codd. lectio: εἰδότες, ὅτι ἥξει—. Nam futurum tempus h. l. propter orationem contextam requiritur. Non enim accessissent ad observandum Brasidæ adventum, nisi eum esse adventurum comperissent. Etiam Valla legit: ἥξει in suo libro, quia vertebat: *ac venturum noverant.*—Porro copula: καὶ ante: προσελθόντες—quinque codicum auctoritate est ejicienda, quam alii jam jure suspectam habuerunt. Valla quoque nullum illius copulæ vestigium in sua interpretatione reliquit: "quorum aliquot, qui eum clam adierant, adventum ipsius observabant."—In verbis: τοσοῦτοι γὰρ μόνον ἀνδρῶν εἴκοσι τὸ πρῶτον ταχθέντων, οὐ κατέδεισαν ἐσελθεῖν—undecim codices et Vindob. legunt: τοσοῦτοι γὰρ μόνοι ἀνδρῶν—, quod bene quadrat: *tot enim a reliquis separati*—. Etiam Kistemakerus hanc codicum lectionem probavit.—In verbis: οὔσης τῆς πόλεως πρὸς τὸν λόφον—articulum: τὸν quatuordecim codices omittunt, qui etiam Wassii sententia h.l. melius abest.

Cap. 111. Κατὰ τὴν πυλίδα τινὰς περιαγαγόντες ἐσεκομίσαντο—. Vindob. cum undecim aliis codd. legit: περιαγαγόντες ἐξεκόμισαν—. Alii quatuor scribunt: ἐσεκόμισαν. Non dubito, quin vera sit lectio: ἐξεκόμισαν, *eduxerunt per portulam*, ut per portas fori apertas denuo intrantes terrorem injicerent. Ita illud: ἐξεκόμισαν opponitur alteri: ἐσκομίζουσι, quod in antecedente capite adfuerat.

Cap. 112. Ἀναστήσας τὸν στρατὸν, ἐμβοήσαντάς τε ἀθρόον, καὶ ἔκπληξιν πολλὴν τοῖς ἐν τῇ πόλει παρασχόντας—. Codices Cass. Gr. Aug. Mosqu. et quinque Pariss. legunt: ἐμβοήσαντά τε ἀθρόον—πόλει παρασχόντα—. Quam lectionem cum Kistemakero non solum propter horum librorum auctoritatem præfero, sed quia tunc etiam vocabulum: ἀθρόον melius cum singulari: ἐμβοήσαντα et: παρασχόντα conjungitur.

Cap. 114. Οὐδὲ γὰρ ἐπὶ δουλείᾳ οὐδὲ χρήμασι πεισθέντας δρᾶσαι τοῦτο—. Præferenda est octo codd. lectio: οὐ γὰρ ἐπὶ δουλείᾳ—. Nam illo: οὐ γὰρ—parenthesis incipit et ita confusio evitatur, quæ facile cum antecedenti: οὐδὲ προδότας, quod ad aliam pertinet enunciationem, locum habere posset.

Cap. 118. Εἰ δέ τι ὑμῖν εἴτε καλλιώτερον εἴτε δικαιότερον τούτων δοκεῖ εἶναι—. Vindob. cum aliis sexdecim codicibus legit: εἴτε κάλλιον εἴτε δικαιότερον—, quæ lectio magis consueta tot codicum auctoritate admitti debet.—In verbis: τὴν ἐκεχειρίαν, εἶναι ἐνιαυτόν. ἄρχειν δὲ, τήνδε τὴν ἡμέραν—octo codd. Pariss. cum Vindob. et aliis sex libris lectionem longe meliorem: ἀρχὴν δὲ, τήνδε τὴν ἡμέραν—adferunt, quæ inprimis etiam adjecto accusativo: τήνδε τὴν ἡμέραν—commendatur. Nam ad: ἀρχὴν supplendum est: τῆς ἐκεχειρίας.

Cap. 120. Πελληνῆς μὲν εἶναι ἐκ Πελοποννήσου—. Plurimi codd. adferunt scripturam: Πελληνεῖς μὲν—, sicut etiam lib. II. c. 9. multorum codicum auctoritate legi debet.—In verbis: ἡ τριήρης ἀμύνοι αὐτῷ—octo Pariss. cum quinque aliis libris legunt: ἀμύνοι αὐτῇ—, sub quo haud dubie vera lectio: ἀμύνοι αὐτὴ—sine iota subscripto latet. Nam illud: αὐτὴ referri debet ad: τριήρης, quia duplex fatum subire poterat hæc triremis, ut vel ipsa defenderet lacessitam Brasidæ celocem, vel ab hoste lacessita saltem Brasidæ navigio tutelam sua quidem defensione (quod Græce ἀμύνεσθαι dicitur) præberet.—In verbis: οὐ πρὸς τὸ ἔλασσον νομίζων τρέπεσθαι—præfero etiam septem codd. Pariss. Vindob. et aliorum quatuor librorum lectionem: νομίζων τρέψασθαι. Nam verbum opinandi præcessit. Conf. dicta ad lib. IV. c. 24. et c. 52.

Cap. 121. Καί τι καὶ αὐτῷ ἐπράσσετο ἐς τὰς πόλεις—. Plurimorum codd. consensu alius verborum ordo: καί τι αὐτῷ καὶ ἐπράσσετο—est constituendus.

Cap. 125. Φιλεῖ μεγάλα στρατόπεδα σαφῶς ἐκπλήγνυσθαι—. Alia lectio: ἀσα-

φῶς ἐκπλήγνυσθαι a Scholiasta, Marg. Cass. Thoma Magistro et Valla adfertur. Nam Valla vertit: *fieri consuevit incertis causis*—. Vix dubitari potest, hanc esse veram lectionem, et facile intelligitur, quomodo in: ἀσαφῶς prima litera ab ultima antecedentis vocabuli: στρατόπεδα intercipi potuerit. Orationi contextæ hæc lectio optime convenit.—In verbis: νομίσαντες πολλαπλασίους μὲν, ἢ ἦλθον, ἐπιέναι, ὅσον δὲ οὐδέπω παρεῖναι—omnium fere librorum consensu scribi debet: ὅσον δὲ οὔπω, (sc. τόσον) παρεῖναι—.

Cap. 126. Ἀφ᾽ ὧν ἐγὼ εἰκάζω τε καὶ ἄλλων ἀκοῇ ἐπίσταμαι—. Octo codices legunt: ἐγὼ εἰκάζων τε—. Quæ quidem difficilior lectio Thucydidis dictione non est indigna.—In verbis: τοῦ τε εἰς χεῖρας ἐλθεῖν πιστότερον τὸ ἐκφοβήσειν ἡμᾶς ἀκινδύνως ἡγοῦνται—legendum est: τοῦ τε ἐς χεῖρας ἐλθεῖν π. τ. ἐκφοβήσειν ὑμᾶς ἀ. ἡ.—Nam lectionem: ἐς Thucydidi propriam octo codices, et lectionem: ὑμᾶς, quæ cum initio hujus orationis apte convenit, decem codices tuentur. De particula: ἐς conf. dicta ad lib. I. c. 3. et lib. IV. c. 8. Ita lib. III. c. 70. in verbis: ὑπάγουσι—οἱ ἄνδρες εἰς δίκην—multi codd. recte exhibent: ἐς δίκην—. lib. IV. c. 128. in verbis: ἀφικνεῖται εἰς Ἄρνισσαν πρῶτον—saltem tres Pariss. recte legunt: ἐς Ἄρνισσαν—. lib. VI. c. 100. in verbis: κατέφυγον εἰς τὸ προτείχισμα—sex codd. scribunt: ἐς τὸ προτείχισμα. lib. VII. c. 69. quatuor codd. recte legunt: ἐς τὸ ἔξω. Eodem modo: ἐς pro: εἰς legendum est infra lib. VIII. c. 14. in verbis: εὐθὺς εἰς τὴν ἤπειρον, ubi etiam decem codices illud: ἐς Thucydidi proprium exhibent. Etiam lib. VIII. c. 69. in verbis: εἰς τὸ βουλευτήριον εἰσήγαγον—quinque codices magis consuetam lectionem: ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσήγαγον—tuentur.—In verbis ultimis: οἳ δ᾽ ἂν εἴξωσιν αὐτοῖς κατὰ πόδας, τὸ εὔψυχον—ἐνδείκνυνται—comma ante: τὸ εὔψυχον tollendum et post: εἴξωσιν collocandum esse censeo. Nam verba: αὐτοῖς κατὰ πόδας cum illo: ἐνδείκνυνται cohærent, et ad verba: κατὰ πόδας intelligendum est: διώκοντες.

Cap. 128. Ὡς τάχιστα ἕκαστος δύναται—. In Dukeri editione videtur errore typographico scriptum esse, quinque libros legere: ὡς τάχιστα ὡς ἕκαστοι—. Nam inter codd. qui ita scripserunt, etiam cod. Reg. laudatur. Hic autem, ut Gailius doctissimus testatur, cum tribus aliis codd. legit: ὡς τάχιστα ὡς ἕκαστος δύναται. Quæ lectio est longe elegantior, et quia octo codd. eam confirmare videntur, non est rejicienda.—In verbis: ἀπὸ τούτου τε πρῶτον Περδίκκας Βρασίδαν τε πολέμιον ἐνόμισε—quatuor Pariss. particulam plane superfluam: τε post: Βρασίδαν recte omiserunt. Nam eadem particula jam ante: πρῶτον legitur.—In verbis: ἐς τὸ λοιπὸν Πελοποννησίων, τῇ μὲν γνώμῃ, δι᾽ Ἀθηναίους, οὐ ξύνηθες μῖσος εἶχε, τῶν δὲ ἀναγκαίων ξυμφόρων διαναστὰς, ἔπρασσεν—comma post: Ἀθηναίους sublatum potius ante: μῖσος colloco, ut sensus sit: *Odium in animo* (adhuc latens) *adversus Lacedæmonios concepit, propter Athenienses* (antea ipsi invisos) *minus quidem consuetum*. Porro cum Heilmanno doctissimo legendum esse puto: ἀναγκαίων ξυμφορῶν διαναστὰς—. Ita jam in libro suo Valla reperit, quia egregie vertebat: *cum e gravissimis calamitatibus emersisset*.

Cap. 130. Ἐπειδὰν δὲ τὰ περὶ τὴν Μένδην κατέσχον—. Consentio cum Gailio doctissimo, qui ex septem codd. Pariss. edidit: ἐπειδὴ δὲ τὰ περὶ—. Eodem modo etiam Gailius doctissimus c. 132. in verbis: ἐπειδὰν ξυνεβεβήκει ἔνδηλόν τι ποιεῖν—octo codd. auctoritate recte edidit: ἐπειδὴ ξυνεβεβήκει. Nam sæpe a librariis hæ particulæ: ἐπειδὴ et: ἐπειδὰν permutantur. Talis error etiam cap. 48. hujus libri corrigebatur.

Cap. 131. Ἱδρύθησαν ἐπὶ καρτεροῦ λόφου—. Alio ordine hæc verba plurimi codices collocant, ut legatur: ἐπὶ λόφου καρτεροῦ—. Etiam tres codd. Pariss. qui ex interpretamento legunt: ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ—, hunc verborum ordinem confirmant.

Cap. 134. Ξυνέβαλον ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Ὀρεστίδος—. Cum Dukero legendum censeo plurimorum codicum auctoritate: ἐν Λαοδικίῳ (πεδίῳ)—. In fine autem sequentis capitis 135. cum codicibus nonnullis pro illo: ξυνέγραψε legendum est: ξυνέγραψεν, sicut etiam sub finem libri II. et III. ubi idem verbum occurrit, eandem lectionem: ξυνέγραψεν Hermannus, Vir Celeberrimus, commendavit.

Libri V. Cap. 1. Ἡγησάμενοι—ἐλλιπές σφίσιν εἶναι τοῦτο τῆς καθάρσεως, ᾗ πρότερόν μοι δεδήλωται—. Illud: ᾗ non aptam admittit explicationem. Puto igitur, Thucydidem antea scripsisse: ἣ πρότερόν μοι δεδήλωται, *quæ antea a me est commemorata*.

Cap. 4. Καὶ παραθαρρύνας ἀπέπλει—. Legendum est antiquorum Atticorum more:

καὶ παραθαρσῦνας ἀπέπλει. Ita etiam septem codices legunt. Eandem lectionem quoque multorum librorum falsa lectio, qui scribunt: παραθρασύνας, comprobat. Loca alia, quibus Thucydides hoc vocabulo utebatur, Dukerus laudavit.

Cap. 5. Μετὰ τὴν τῶν Σικελιωτῶν ὁμολογίαν—. Articulus: τῶν Scholiastæ et multorum codicum auctoritate h. l. omitti debet.

Cap. 6. Ὃς ἀπὸ τῆς Τορώνης τότε περιέπλευσεν—. Codicum auctoritate alio ordine legendum esse videtur: ὃς τότε ἀπὸ τῆς Τορώνης περιέπλευσεν—.

Cap. 7. Ἐθεᾶτο τὸ λιμνῶδες τοῦ Στρυμόνος καὶ τὴν θέσιν τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν Θρᾴκην—. Memoratu digna et apta est lectio octo codicum: ἐπὶ τῇ Θρᾴκῃ, *juxta Thraciam, in vicinia Thraciæ.* Ita lib. VIII. cap. 60.: ἐπὶ γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ τὸ χωρίον (Ὠρωπίων) ὂν—simili significatione particula: ἐπὶ occurrit. Etiam lib. V. c. 33.: ἐπὶ τῇ Σκιρίτιδι τῆς Λακωνικῆς.—In verbis: μηχανὰς ὅτι οὐ κατῆλθεν ἔχων, ἁμαρτάνειν ἐδόκει—lectio Vindob. Cass. Aug. Mosqu. et sex Pariss.: ἔχων ἁμαρτεῖν ἐδόκει, est præferenda, quia est aptior. Etiam Valla ita legit vertens: *Adeo sibi peccasse videbatur.*

Cap. 8. Εἰσέρχεται ἐς τὴν Ἀμφίπολιν—. Consueto more Thucydidis legendum est undecim codicum consensu: ἐσέρχεται ἐς—. In verbis: οὐκ ἂν ὁμοίως αὐτοὺς νομίζων ἀπολαβεῖν—quinque codices legunt: οὐκ ἂν νομίζων αὐτοὺς ὁμοίως—. Alii octo exhibent: οὐκ ἂν νομίζων ὁμοίως αὐτοὺς—. In eo igitur illi libri saltem consentiunt, ut: νομίζων statim post: οὐκ ἂν collocari debeat.

Cap. 9. Ἀπὸ μὲν οἵας χώρας ἥκομεν, ὅτι ἀεὶ διὰ τὸ εὔψυχον ἐλευθέρας—. Illud: ὅτι vix locum habere poterit. Puto igitur, Thucydidem scripsisse: ὅ, τι ἀεὶ διὰ τὸ εὔψυχον (sc. γίγνεται), et hæc verba, parenthesi inclusa, a sequentibus esse commate distinguenda: *Quam libera sit terra, ex qua advenimus, id quod semper fortitudine efficitur.*—In verbis: καὶ ὅτι Δωριῆς scribi debet cum tredecim libris: καὶ ὅτι Δωριεῖς, sicut jam lib. I. cap. 12. legebatur. Eadem ratione in cap. 32. hujus libri, ubi: Φωκῆς est editum, tredecim librorum auctoritate emendari debet: Φωκεῖς.—Etiam ejusdem libri cap. 33. male bis editum est: Μαντινῆς. Nam plurimi libri legunt: Μαντινεῖς. Ne autem sibi repugnet scriptor subtilissimus, etiam libri V. c. 29. emendari debet: Μαντινεῖς, undecim librorum auctoritate. Similis codicum consensus est iterum in cap. 37. hujus libri, ut ibi quoque edatur: Μαντινεῖς—et cap. 44. ubi quatuordecim libri eandem lectionem defendunt, et sub initium cap. 47. in quo tredecim librorum consensu eadem lectio: Μαντινεῖς, nititur,—et cap. 50. ubi etiam quindecim libri legunt: Μαντινεῖς—et cap. 58. ubi quatuordecim libri exhibent: Μαντινεῖς. Similis codicum auctoritas etiam: Μαντινεῖς legere jubet cap. 61. c. 62. c. 65. c. 67. c. 71. c. 72. c. 73. c. 81. Etiam lib. VI. c. 67. et c. 68.—In verbis: τὴν δὲ ἐπιχείρησιν ὅτῳ τρόπῳ διανοοῦμαι ποιεῖσθαι, διδάξω—quatuordecim libri lectionem minus consuetam: ᾧ τρόπῳ διανοοῦμαι—proferunt, ut illud: ὃς pro: τίς ponatur, sicut etiam in aliis scriptorum locis: ὃν τρόπον occurrit pro: τίνα τρόπον.—Denique in verbis: ἀρκείτω βραχέως δεδηλωμένον—haud dubie legendum est: ἀρκεῖ τὸ βραχέως δεδηλωμένον—. Improbat quidem hanc sex codicum lectionem Wassius, sed est Thucydideo dicendi generi quam maxime adcommodata. Nam ita sæpe hic scriptor participia in neutro genere substantivorum loco adhibet. Lib. I. c. 36.: τὸ δεδιὸς, τὸ θαρσοῦν—. Lib. I. c. 90.: τὸ βουλόμενον. Lib. III. c. 39.: τὸ θεραπεῦον, c. 43.: τὸ ἀξιοῦν—et nostro capite 9.: τὸ ἀνειμένον, τὸ προφανὲς, τὸ ἀντιπραχθὲν, τὸ ξυμφέρον—.

Cap. 10. Καὶ οἰόμενος ὀφθήσεσθαι ἀπελθὼν σημαίνειν τε ἅμα ἐκέλευεν—. Inepta est lectio: ὀφθήσεσθαι et longe magis cum Dukero præferenda est lectio: οἰόμενος φθήσεσθαι ἀπελθὼν—, quam cum Vindob. et Vallæ libro adhuc quinque codices tuentur.—Præterea in hoc capite ter falsa scriptura: Ἠόνος, Ἠόνα repetitur. Nam non solum in hoc capite multi codices veram scripturam: Ἠιόνος, Ἠιόνα defendunt, sed etiam aliis locis ita scribitur, ut lib. I. cap. 98. lib. V. cap. 6.

Cap. 14. Τῶν τε ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπώπτευόν τινας ἀποστήσεσθαι—. Particula: τε nihil habet, ad quod referatur. Longe verisimilius est, Thucydidem scripsisse: τῶν δὲ ἐν Πελοποννήσῳ—.

Cap. 16. Ἀεὶ προβαλλόμενος—ὡς διὰ τὴν ἐκείνου κάθοδον παρανομηθεῖσαν ταῦτα ξυμβαίνει—. Omnes fere codices legunt: ταῦτα ξυμβαίνοι—. Quæ quidem lectio cum linguæ usu et sensu hujus loci bene convenit. Etiam Valla videtur ita legisse vertens: *quasi ob hanc culpam ista contingerent.*—In verbis: Διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτὲ μετὰ δώρων δοκοῦσαν ἀναχώρησιν—de-

fendit quidem Dukerus doctissimus paucorum librorum lectionem: δοκοῦσαν, sed non satis intelligitur, quid sibi velit: ἡ δοκοῦσα ἀναχώρησις, cum olim vere ex Attica Plistoanax re infecta rediisset, sicut lib. II. c. 21. narrabatur. Multorum codicum, Vindob. Marg. C. Cl. Cass. Dan. Aug. Mosqu. et quatuor Pariss. est lectio: μετὰ δώρων δόκησιν ἀναχώρησιν—. In Vallæ libro forte simile quiddam adfuit, qui vertebat: *propter suspicionem acceptorum munerum ob reditum illum ex Attica.* Vocabulum: δόκησις est jam Herodoto proprium, ut lib. VII. c. 185. et Thucydides, sicut multa alia Herodoti vocabula, etiam illud sæpe adhibuit. Non solum *opinionem*, sed etiam *suspicionem* indicat. Ita Thucyd. lib. III. c. 43. legitur: φθονήσαντες τῆς οὐ βεβαίου δοκήσεως τῶν—*invidentes propter incertam pecuniæ acceptæ suspicionem.*—Nostro loco autem in margine Cl. etiam legitur: δοκήσεως—. Eodem spectant tres Pariss. qui legunt: δοκοῦσαν ἑως ἀναχώρησιν—. Alii duo legunt: δόκησιν ἐς ἀναχώρησιν—. Unus: δοκοῦσαν ἐς ἀναχώρησιν—. Unus denique: δοκοῦσιν ἐς ἀναχώρησιν—. In tanta igitur lectionum varietate conjicio, veram hujus loci lectionem esse: μετὰ δώρων δοκήσεως ἀναχώρησιν. Eadem haud dubie vera lectio jam in Scholiis reperitur.—In verbis: οἰκοῦντα φόβῳ τῶν Λακεδαιμονίων, ἔτι ἑνὸς δέοντι εἰκοστῷ—lectionem Scholiastæ et multorum codicum: φόβῳ τῷ Λακεδαιμονίων—cum vi majori conjunctam ideoque præferendam esse censeo. Ita infra cap. 18. legitur: συμμάχοις τοῖς Ἀθηναίων, et in eodem capite, ubi legitur: ἐν τῷ δημοσίῳ τῶν Ἀθηναίων—, mihi etiam verisimile est, Vindob. et aliorum trium codicum auctoritate legendum esse: δημοσίῳ τῷ Ἀθηναίων—. Pro: ἔτι—in nostro loco codicum Ar. C. Dan. Gr. Mosqu. duorum Pariss. et Vallæ lectionem: ἔτει ἑνὸς δέοντι—cum Dukero sequor. Valla vertit: *undevicesimo regni sui anno.*

Cap. 17. Παρασκευὴ—περιαγγελλομένη κατὰ πόλεις, ὡς ἐπιτειχισμὸν—. Præfero cum Dukero lectionem cod. Græv.: ὡς ἐπὶ τειχισμὸν—, quæ omnem interpretandi difficultatem tollit.—In verbis ultimis: καὶ ὤμοσαν ἐκεῖνοί τε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους—emendandum censeo: ὤμοσαν ἐκεῖνοί γε πρὸς—, quia illud: τε h. l. est plane superfluum.

Cap. 18. Δικαίῳ χρήσθων καὶ ὅρκοις, καθότι ἂν ξύνθωνται—. Dicendi consuetudini in Thucydide obviæ est magis consentaneum, ut legatur: δίκαις χρήσθων—, sicut etiam Dukerus suasit et cum Scholiasta adhuc sex codices legunt.—In verbis: ἐξέστω ἀπιέναι, ὅποι ἂν βούλονται—haud dubie magis vera est lectio: ἂν βούλωνται, quam cum Vindob. adhuc duodecim libri exhibent et ipsæ postulant linguæ leges. Quare eam lectionem Gailius doctissimus recte recepit.—In verbis: εἰσὶ δὲ αἵδε, Ἄργιλος, Στάγειρος—plurimorum librorum auctoritate tollendum est: αἵδε, ut legatur: εἰσὶ δὲ Ἄργιλος—. Eodem modo in verbis: ἀποδόντων δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίοις—, sublato articulo: οἱ, scribendum est: καὶ Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίοις—septemdecim librorum consensu, sicut etiam antea sine articulo legebatur: ἀποδόντων δὲ Ἀθηναίοις Λακεδαιμόνιοι—. Pro illo: ἐμμένω ταῖς ξυνθήκαις—verissimam habeo Fred. Porti conjecturam, ut legatur: ἐμμενῶ ταῖς ξυνθήκαις—. In verbis denique: καὶ Πυθοῖ καὶ Ἰσθμῷ καὶ ἐν Ἀθήναις ἐν πόλει—Thucydides antea scripsisse videtur: καὶ Πυθοῖ καὶ Ἰσθμοῖ καὶ Ἀθήναις ἐν πόλει—. Emendationem: Ἰσθμοῖ, quamvis codicum auctoritate h. l. destituatur, jam Æm. Portus suaserat et Dukerus comprobabat, neque tantum usu loquendi, qui obvius est de hoc vocabulo, sed etiam in nostro loco antecedenti vocabulo simili: καὶ Πυθοῖ confirmatur. Ut autem particula: ἐν ante: Ἀθήναις tollatur, cum Vindob. adhuc duodecim codices suadent. Neque obest huic emendationi, sicut Wassius censuit, locus similis in cap. 23. ubi etiam occurrit: τὴν δὲ ἐν Ἀθήναις, ἐν πόλει. Nam nemo negabit, utroque dicendi modo, et: ἐν Ἀθήναις et: Ἀθήναις, scriptorem uti potuisse. In capite 23. antecesserat: ἐν Λακεδαίμονι, quare videtur etiam Thucydides adjecisse: ἐν Ἀθήναις. In nostro loco autem sine illa particula proxime antecesserat: Ὀλυμπιάσι καὶ Πυθοῖ καὶ Ἰσθμοῖ, quare etiam sine particula adhæsit illud: καὶ Ἀθήναις.

Cap. 19. Ζευξίδας, Ἄνθιππος, Τέλλης—. Omnium fere codicum auctoritate legendum est: Τέλλις—, sicut etiam aliis locis hoc nomen exhibetur. Conf. Wassii et Dukeri notæ ad h. l. De nomine Θεαγένης quædam adnotavi ad lib. IV. c. 27.

Cap. 20. Οὐ γὰρ ἀκριβές ἐστιν, οἷς καὶ ἀρχομένοις καὶ μεσοῦσι καὶ ὅπως ἔτυχέ τῳ, ἐπεγένετό τι—. Apta explicatione carent hæc verba, quia illis aliquid deesse videtur. Si verba: ἐπεγένετό τι posita essent ante: καὶ

ὅπως ἔτυχέ τῳ—; omnia essent intellectu facilia. Sed quis talem verborum trajectionem sine ulla codicum auctoritate admittere audebit? Pro illo: ἔτυχέ τῳ quatuor codices, Aug. Cass. et duo Pariss. legunt: ἔτυχέν τῳ—. Ex illorum igitur vestigiis veram lectionem esse eruendam censeo. Nam mihi videtur Thucydides scripsisse: καὶ ὅπως ἔτυχεν, ᾧ ἐπεγένετό τι. Non enim adcurate intelligitur, *sub quibus imperium et auspicantibus et medium jam administrantibus et quomodo cuiquam evenerit, quod ei accidit.*

Cap. 22. Αὐτοὶ δὲ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο, νομίζοντες, ἥκιστα ἂν σφίσι τούς τε Ἀργείους, ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον— ἐπισπένδεσθαι, νομίσαντες αὐτοὺς ἄνευ Ἀθηναίων οὐ δεινοὺς εἶναι—. Mihi certum est, in mendo cubare hunc locum, quia interpretamenti loco vocabulum: νομίσαντες est male adjectum. Quodsi igitur vocabulum: νομίσαντες ante: αὐτοὺς ἄνευ Ἀθηναίων— omittitur, omnis hujus loci difficultas est sublata. Nam: αὐτοὺς, quod jam redundare videtur, sicut Lat.: *ille*, post parenthesin longiorem centies ad sensum loci adcuratius capiendum, qui per parenthesin interruptus erat, adjicitur. Etiam Valla non illud: νομίσαντες legisse videtur. Nam vertit: *rati Argivos, qui missis legatis— fœdus inire recusassent, non acres hostes sine Atheniensibus fore.*

Cap. 23. Ἀνανεοῦσθαι δὲ ταῦτα κατ᾽ ἐνιαυτόν—. Vocabulum: ταῦτα ignorant septem codices. Quod facile, etiam Wassii sententia, abesse potest, quia modo antecesserat: ὁμοῦνται δὲ ταῦτα—.

Cap. 26. Καὶ ἐς ἄλλα ἀμφοτέροις ἁμαρτήματα ἐγένετο—. Vindob. cum quatuordecim aliis libris profert lectionem: ἁμαρτήματα ἐγένοντο—. Quæ dicendi ratio etiam in Thucydidis aliorumque Atticorum libris interdum ἀρχαϊκῶς adhuc retinetur. Conf. Stephanus ad Thucyd. lib. I. c. 22.

Cap. 27. Καὶ μὴ πρὸς τὸν δῆμον λόγους εἶναι—. Vindob. cum quatuordecim aliis codicibus et ipso Scholiasta legunt: πρὸς τὸν δῆμον τοὺς λόγους εἶναι. Quam lectionem præfero, quia adcuratius indicat: *sermones de hac societate ineunda.* Ita etiam capitis sequentis initio repetitur: ἀνήνεγκαν τοὺς λόγους—.

Cap. 29. Νομίσαντες πλέον τι εἰδότας μεταστῆναι αὐτούς—. Quatuordecim libri exhibent: πλέον τέ τι εἰδότας—. Quæ lectio huic loco est apta.

Cap. 30. Αἰσθόμενοι τὸν θροῦν τὸν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ καθεστῶτα—. Cum jam in antecedentibus narrasset Thucydides, quæ consilia Peloponnesi populi magno numero contra Lacedæmonios agitaverit, præferenda est lectio tredecim codicum: τὸν θροῦν τοῦτον ἐν τῇ Πελοποννήσῳ—, quibus ad antecedentia aperte respicitur. Haud dubie etiam Valla in libro suo ita legebat. Nam vertit: *Lacedæmonii hunc tumultum gliscere in Peloponneso sentientes—.*

Cap. 31. Ἦλθε δὲ καὶ Ἠλείων πρεσβεία εὐθὺς καὶ ἐποιήσαντο ξυμμαχίαν—. Melius legitur: καὶ ἐποιήσατο ξυμμαχίαν—. Ita enim cum Vindob. etiam Aug. Mosqu. quinque Pariss. et Vallæ liber scripserunt. Valla vertit: *primum iniit cum Corinthiis societatem.*—In verbis: Τάλαντον ἔταξαν Διῒ τῷ Ὀλυμπίῳ ἀποφέρειν—lectionem: τάλαντον, quamvis nonnulli codices legunt: τάλαντα, non amovendam esse censeo, quia non solum in Thoma Magistro reperitur, sed etiam huic loco, cum de tributo unius urbis agatur, est aptissima et ultima syllaba in vocabulo: τάλαντον, propter scribendi compendium, facile perire potuit. Sed alia lectio: ἔταξαν τῷ Διῒ τῷ Ὀλυμπίῳ—, quam cum Thoma Mag. et codice Vindob. adhuc alii duodecim codices exhibent, cum Wassio est recipienda.—In verbis: σφίσι τὴν Ἀργείων δημοκρατίαν αὐτοῖς, ὀλιγαρχουμένοις, ἧσσον ξύμφορον εἶναι— comma post: αὐτοῖς est tollendum et potius ante: αὐτοῖς est collocandum. Nam: αὐτοῖς ὀλιγαρχουμένοις a reliquis sunt separanda, quia inter se aperte cohærent.

Cap. 35. Θύσσον τὴν ἐν τῇ Ἄθῳ Δικτιδιῆς εἷλον—. Non verisimile est, Thucydidem, qui lib. IV. c. 109. scripserat: ὁ Ἄθως, ita fuisse inconstantem, ut h. l. mutato genere diceret: τῇ Ἄθῳ. Eodem modo Herodotus lib. VII. c. 22. sæpius genere masculino: ὁ Ἄθως profert. Lego igitur quatuor codicum consensu: τὴν ἐν τῷ Ἄθῳ—. In verbis: μετὰ τὰς σπονδὰς οἵ τε Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι—meliorem lectionem: καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι septem codices exhibent. Contraria ratione cap. 37. articulum: οἱ ejicio in verbis: καὶ οἱ μὲν Βοιωτοὶ καὶ [οἱ] Κορίνθιοι, ante vocabulum: Κορίνθιοι, quia a novem codicibus omittitur, neque, sicut in nostro loco, duplici copula: τε—καὶ, cum antecedenti articulo: οἱ est conjunctus. Quare: οἱ μὲν simul ad: Κορίνθιοι debet referri.—In capitis sequentis 36. verbis: παραινοῦντες

ὅτι μάλιστα ταῦτά τε γιγνώσκειν—verissimam Gottleberi conjecturam sine dubitatione recipiendam esse censeo, ut legatur: ταυτά τε γιγνώσκειν, eandem alere sententiam. Ita jam Valla legisse videtur. Nam vertit: *ut maxime eadem decernerent*.

Cap. 38. Οὐκ ἔτι ἐσήνεγκαν περὶ Ἀργείων ἐς τὰς βουλὰς—. Forte Thucydides olim scripserat: οὐκ ἔτι τὶ ἐσήνεγκαν—.

Cap. 39. Τῶν ξυγχέαι σπευδόντων τὰς σπονδὰς προθυμουμένων τὰς ἐς Βοιωτοὺς—. Lectio: τὰς ἐς Βοιωτοὺς—non videtur ab ipso scriptore orta esse. Nonnulli libri plane omittunt vocabulum: τὰς. Alii quinque libri legunt: προθυμουμένων τὰ ἐς Βοιωτοὺς—. Quæ quidem lectio mihi præferenda et Thucydide digna esse videtur. Simile occurrit infra cap. 46. in verbis: ἐπισχόντας τὰ πρὸς Ἀργείους—.

Cap. 41. Ἠξίουν δίκης ἐπιτροπὴν σφίσι γενέσθαι ἢ ἐς πόλιν τινὰ, ἢ ἐς ἰδιώτην—. Particula: ἐς ante: ἰδιώτην ab octodecim codicibus abest et facile ex antecedentibus potest suppleri.—In verbis: ἐξεῖναι δ᾽ ὁποτεροισοῦν προσκαλεσαμένοις—præferenda est sex codicum aptior lectio: ὁποτεροισοῦν προκαλεσαμένοις—, quam etiam Dukerus jam commendavit et Valla haud dubie jam in libro suo invenerat. Nam vertit: *ut liceret utrislibet alteros provocare ad prœlium*—.

Cap. 42. Ἀνδρομένης καὶ Φαίδιμος καὶ Ἀντιμενίδας—. Vindob. cum aliis quatuor codd. legit: Ἀνδρομέδης—. Eandem lectionem quoque Valla tuetur.—In verbis: οὓς εἶχον αἰχμαλώτους οἱ Βοιωτοὶ Ἀθηναίων—duodecim librorum auctoritate aptius ejicitur articulus: οἱ ante vocabulum: Βοιωτοί.

Cap. 46. Αὐτὸς ἐξηπατημένος περὶ τοῦ μὴ αὐτοκράτορες ὁμολογῆσαι ἥκειν—. Præfero lectionem octo codicum, Vindob. Aug. et sex Pariss.: μὴ αὐτοκράτορας ὁμολογῆσαι—. Nam tali casu h. l. illud vocabulum efferri debet.

Cap. 47. Ὀμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὅρκον ἕκαστοι τὸν μέγιστον κατὰ τῶν ἱερῶν τελείων—. In plurimis libris deest articulus: τῶν ante: ἱερῶν τελείων, et quia in hac dictione etiam alii scriptores articulum ante: ἱερῶν omittunt, de illo: τῶν ejiciendo non amplius dubitatio relinquitur.—Pro illo: ἐμμένω τῇ ξυμμαχίᾳ—, sicut supra cap. 18. etiam h. l. cum Fr. Porto legendum esse puto: ἐμμενῶ τῇ ξυμμαχίᾳ—. Quæ conjectura in nostro loco inprimis etiam sequenti: οὐ παραβήσομαι confirmatur. Valla quoque in nostro loco legisse videtur: ἐμμενῶ, quia vertit: *Stabo in societate conventa*.—In verbis ultimis: ὅ, τι ἂν δόξῃ ταῖς πόλεσιν ἀπάσαις κοινῇ βουλευσαμέναις—codicum consensu præferenda esse videtur lectio: κοινῇ βουλευομέναις—. Ita scribunt Ar. C. Aug. Vindob. et sex Pariss. et quamvis alii quatuor libri, Cl. Gr. Cass. Reg. corrupte legant: βουλευομένοις, tamen simul etiam lectionem: βουλευομέναις confirmant.

Cap. 51. Προσοικοῦντα γὰρ τὰ ἔθνη ταύτῃ τῇ πόλει πολέμια ἦν. Vindob. cum tredecim aliis codicibus legere jubent: τὰ ἔθνη ταῦτα τῇ πόλει—, quod melius quadrat, quia illarum gentium nomina proxime antecesserant, non autem urbis Heracleotarum nomen.

Cap. 52. Καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων καὶ παραλαβὼν—. Cum Dukero et Bavero delendam esse censeo copulam: καὶ ante: παραλαβὼν, quam etiam novem codices omittunt. Tunc ad illud: παραλαβὼν cum Scholiasta supplendum est: τινάς.

Cap. 53. Ὃ δέον ἀπαγαγεῖν, οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ βοταμίων Ἐπιδαύριοι—. Lectionis: ὑπὲρ βοταμίων—sensus est valde incertus. Quare ea, quæ quinque codices adferunt: ὑπὲρ παραποταμίων Ἐπιδαύριοι—potius sunt admittenda neque sensum ineptum fundunt. Argivis enim Epidaurii propter regionum ad flumen quoddam sitarum possessionem, quæ jam ad eorum ditionem pertinebant, quoddam tributi genus, nempe hostiam, quotannis in templo Apollinis Pythii offerendam, tradere debebant. Quod donum cum mittere omisissent, Argivi propterea incursionem in eorum regionem facturi erant.—Similis tributi supra cap. 31. mentio injiciebatur, cum Elei Lepreatis propter promissam regionis partem, quam tamen non acceperant, talentum tributi loco imponerent, quotannis Jovi Olympio offerendum. Cujus quidem tributi omissio etiam Eleis belli occasionem adversus Lepreatas suppeditabat. Ille codex Paris. quis nostro loco legit: ὑπερπαραβοπαμίων—originem falsæ lectionis: βοταμίων saltem indicare videtur.

Cap. 55. Καὶ καθ᾽ ὃν χρόνον ἐν τῇ Ἐπιδαύρῳ Ἀργεῖοι ἦσαν—. Quatuordecim codicum auctoritate præferenda est aptior lectio: ἐν τῇ Ἐπιδαύρῳ οἱ Ἀργεῖοι ἦσαν—. In verbis sequentibus: καὶ γιγνομένων λόγων Ἐφαμίδας ὁ Κορίνθιος—decem libri magis vera lectione exhibent: Εὐφαμίδας ὁ

Κορίνθιος—, sicut jam adfuit lib. IV. c. 119. atque etiam Valckenar. in notis ad Herodoti lib. IV. c. 150. legere jubet.

Cap. 58. Καὶ Φλιάσιοι ὄρθιον ἑτέραν ἐπορεύοντο—. Sexdecim codicum auctoritate legendum est: ὄρθριον ἑτέραν ἐπορεύοντο, *primo mane alia via proficiscebantur.* Nolunt quidem interpretes h. l. illam codicum lectionem admittere. Sed haud dubie est vera et ex Herodoti dictione depromta. Sic ille lib. II. c. 173. scripsit: τὸ μὲν ὄρθριον μέχρι ὅτου πληθούσης ἀγορῆς προθύμως ἔπρησσε τὰ προσφερόμενα πρήγματα—. Nostro loco igitur illud: ὄρθριον apte respondet antecedenti: ἅμα ἕῳ ἐχώρουν—.

Cap. 59. Ἐκ μὲν γὰρ τοῦ πεδίου οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶργον ἀπὸ τῆς πόλεως—. Duodecim libri omittunt particulam: ἀπὸ ante: τῆς πόλεως, neque negari potest, multis ejusmodi locis hanc particulam: ἀπὸ omitti solere.—In verbis: προσελθόντε Ἄγιδι διελεγέσθην—Vindob. cum aliis undecim libris legere jubet: προσελθόντες Ἄγιδι—. Satis autem constat, quam sæpe pluralis numerus cum duali commisceatur apud optimos scriptores Græcos.

Cap. 61. Καὶ ὁμήρους σφῶν τε αὐτῶν δοῦναι καὶ Μαντινεῦσι, καὶ οὓς κατέθοντο Λακεδαιμόνιοι, παραδοῦναι—. Octo codices, omisso: καὶ, legunt: δοῦναι Μαντινεῦσι—. Eandem copulam quoque Valla ignorat, quia vertit: *ex suorum numero Mantineis*—. Neque nos impedit quidquam, ut credamus, Orchomeniorum obsides Mantineis custodiendos esse traditos, sicut etiam capite sequenti narratur, Mantineæ convenisse socios, ut belli adparatus facerent.—Ceterum turpis error in lectione: κατέθοντο pro vera lectione: κατέθεντο, ex editione Wecheliana male in reliquas edd. translatus, non amplius ferri debet, cum jam ed. Basil. veram lectionem exhibeat. Gailius doctissimus quoque veram lectionem: κατέθεντο recepit.

Cap. 62. Καὶ τινὲς αὐτοῖς καὶ αὐτῶν τῶν Τεγεατῶν ἐν τῇ πόλει ἐνεδίδοσαν τὰ πράγματα—. Plurimi codices omittunt: τῶν ante: Τεγεατῶν—, quod tanquam alienum ab hoc loco recte ejicitur.

Cap. 64. Βοήθεια τῶν Λακεδαιμονίων γίγνεται—ὀξεῖα, καὶ ὡς οὔπω πρότερον—. Plurimorum codicum auctoritate præferenda est aptior lectio: καὶ οἵα οὔπω πρότερον—.

Cap. 65. Ἀφικόμενος πρὸς τὴν Τεγεάτιν, τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπε πρὸς τὴν Μαντινικήν—. Aptior et præferenda est plurimorum codicum lectio: ἐξέτρεπεν ἐς τὴν Μαντινικήν. Idem etiam Valla in suo codice legebat. Nam vertit: *in agrum Mantinicum divertit.*

Cap. 66. Οἱ δὲ τοῖς λοχαγοῖς, ἐκεῖνοι δὲ τοῖς πεντηκοντατῆρσιν—. Plurimi libri atque etiam Scholiastes legere jubent: τοῖς πεντηκοντῆρσιν—. Quæ vocabuli contractio cum simili vocabulorum, ut: ἑκατόγχειρ et: ἑκατοντάχειρ, ἑκατόμπυλος et: ἑκατοντάπυλος, contractione est comparanda.—In verbis: σχεδὸν γάρ τοι πᾶν, πλὴν ὀλίγου—restituenda est omnium fere codicum atque etiam Scholiastæ lectio: σχεδὸν γάρ τι πᾶν—. A librariis vero sæpe permutari veram lectionem; σχεδὸν γάρ τι pro falsa: σχεδὸν γάρ τοι, jam docuit Dukerus ad lib. VII. c. 33.

Cap. 67. Παρὰ δ' αὐτοῖς οἱ ξύμμαχοι Ἀρκάδων ἦσαν—. Omnes fere codices lectionem aptissimam: παρὰ δ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι—tuentur, sicut antea in eodem capite legebatur: καὶ παρ' αὐτοὺς Ἀρκάδων Ἡραιῆς.

Cap. 69. Τοῖς μὲν Ἀργείοις ξυμμάχοις ταῦτα παρῃνέθη—. Legendum est tredecim codicum et Vallæ auctoritate: ξυμμάχοις τοιαῦτα παρῃνέθη—, quod est orationi contextæ, quæ variarum adhortationum argumentum proposuerat, valde adcommodatum. Valla vertit: *Et Argivis quidem eorumque sociis talia proponebantur.*

Cap. 71. Περιέσχον μὲν οἱ Μαντινῆς τῷ κέρα πολὺ τῶν Σκιριτῶν—. Legendum esse codicum consensu: Μαντινεῖς—, jam pluribus est demonstratum in notis ad lib. V. c. 9. Præterea etiam h. l. postulant plurimi codices, ut meliori verborum ordine legatur: Μαντινεῖς πολὺ τῷ κέρα—.

Cap. 72. Ἀλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ Λακεδαιμόνιοι ἐλασσωθέντες τότε—. Baverus optime intellexit, Lacedæmonios imperitiæ in bello gerendo adcusari non posse. Quare ad illud: ἐμπειρίᾳ supplet: τῶν πολεμίων. Sed mihi durius esse videtur, si hoc suppleveris, cum nihil aliud vocabulo: ἐμπειρίᾳ adjectum legamus. Forte corrupta librariorum lectio ex hac vera lectione: μάλιστα τῇ κατὰ πάντα δὴ ἐμπειρίᾳ est orta. Tum facilius propter illud: κατὰ πάντα ex oratione contexta suppleri potest: πολεμίων. Tantum literarum: δ et: τ permutatione, etiam in librariis obvia, hæc mea emendatio nititur.

Cap. 75. Τοὺς ἀπὸ Κορίνθου καὶ ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους ἀπέτρεψαν πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι—. Plerique codices legunt: ξυμμάχους ἀπέστρεψαν πέμψαντες—. Quam lectionem jure præferunt Dukerus et Baverus, quia dicendi consuetudini Thucydi-

deæ est adcommodata. Præter locum lib. IV. c. 97. a Dukero laudatum: ἀπαντᾷ κήρυκι Βοιωτῷ, ὃς αὐτὸν ἀποστρέψας—etiam conferri meretur locus lib. IV. c. 80: ἤλπιζον ἀποστρέψαι αὐτοὺς μάλιστα—, ubi etiam permutatio horum vocabulorum: ἀποτρέψαι et: ἀποστρέψαι librariis consueta lectionum varietate confirmatur. Nostro loco etiam Valla legebat: ἀπέστρεψαν, quia vertit: *auxilia—ab aliis extra Isthmum sociis venientia per nuntios remiserunt.*—In verbis: ξυνέβη (nam ita haud dubie codicum quorundam auctoritate et perpetua scribendi ratione in Thucydide obvia pro illo: συνέβη est legendum) καὶ τοὺς ὑπολοίπους φύλακας, τῶν Ἀργείων ἐξελθόντων, διαφθεῖραι πολλοὺς—præter alios tredecim codices etiam Vindob. legit: ἐξελθόντων, αὐτῶν διαφθεῖραι πολλοὺς—, quod additamentum non a librario, sed ab ipso Thucydide profectum esse mihi videtur. Nam constat, post parenthesin sæpe et Græcos et Latinos majoris perspicuitatis causa pronomen: αὐτός, *ille*, adjungere, quamvis in talibus locis redundare videatur.

Cap. 83. Δηώσαντες ἀπῆλθον, ὅτι σφῶν τοὺς φυγάδας ἀπεδέχοντο. Non apta est lectio: ἀπεδέχοντο. Quare longe præferenda est cum Abreschio et Bavero illa Vindob. et aliorum undecim codicum lectio: τοὺς φυγάδας ὑπεδέχοντο, *amice exceperunt.* Nam Scholiastæ adnotatione lib. I. cap. 37. dicitur: τὸ ὑποδέχεσθαι, φιλικῶς.

Cap. 86. Περιγιγνομένοις μὲν τῷ δικαίῳ—πόλεμον—. Lectionem omnium fere librorum: περιγενομένοις μὲν τῷ δικαίῳ—cum Abreschio restituendam esse censeo.

Cap. 90. Νομίζομέν γε χρήσιμον—μὴ καταλύειν ἡμᾶς τὸ κοινὸν ἀγαθὸν—. Dukero atque etiam viro doctissimo Coray legere placet: καταλύειν ὑμᾶς—, quod haud dubie orationi contextæ est magis adcommodatum, quia Athenienses bello inferendo statum civitatis in Meliorum insula erant commutaturi. Ita etiam duo codices meliores Cass. et Aug. legunt et eandem lectionem quoque Valla in suo libro invenit, quia vertebat: *a vobis commune bonum non tolli*—. In verbis: καί τι καὶ ἐκτὸς τοῦ ἀκριβοῦς πείσαντά τινα ὠφεληθῆναι—omnes fere codices legunt: καὶ ἐντὸς τοῦ ἀκριβοῦς—h. e. *ea suadentem, quæ nondum satis exacta sunt ad severam legum normam.* Quam codicum lectionem quoque cum Bavero præfero. Nam minus quadrat lectio: ἐκτὸς τοῦ ἀκριβοῦς, quod ea indicaret, quæ adcuratæ legum normæ adversantur.

Cap. 97. Ἄλλως τε καὶ νησιῶται ναυτοκρατόρων καὶ ἀσθενέστεροι ἑτέρων ὄντες, εἰ μὴ περιγένησθε—. Omnes fere codices legere jubent: νησιῶται ναυκρατόρων—, quam lectionem etiam Baverus, Dukerus aliique probant. Particulam: καὶ ante: ἀσθενέστεροι explico: *etiam*, ut, commate ante: καὶ sublato, sensus sit horum verborum: *cum inprimis insulæ sitis incolæ, atque imbecilliores etiam reliquis hominibus in mari potentibus.* Eadem lectio: ναυκρατόρων etiam cap. 109. a plurimis codicibus vulgatæ loco commendatur.

Cap. 98. Εἰ τυγχάνοι καὶ ὑμῖν τὸ αὐτὸ ξυμβαῖνον—. Omnium fere codicum lectio: εἰ τυγχάνει καὶ—non est rejicienda.

Cap. 106. Ἡμεῖς δὲ—πιστεύομεν—μὴ βούλεσθαι προδόντας—ἀπίστους καταστῆναι—. Septem codices legunt: μὴ βουλήσεσθαι προδόντας—. Ita etiam Scholiastes et Valla in libris suis legisse videntur. Nam Scholiastes explicat: τοὺς Λακεδαιμονίους πιστεύομεν καὶ μάλιστα ἕξειν ἡμῖν βοηθοὺς—et Valla vertit: *credimus—non commissuros, ut Meliis, colonia ipsorum, proditis, efficiantur infidi*—. Quare non dubito, lectionem aptiorem: βουλήσεσθαι h. l. esse præferendam.

Cap. 107. Οὐκοῦν οἴεσθε τὸ ξυμφέρον μὲν, μετὰ ἀσφαλείας εἶναι, τὸ δὲ δίκαιον καὶ καλὸν μετὰ κινδύνου δρᾶσθαι. Cum Vindob. omnes fere codices legunt: μετὰ κινδύνου δρᾶσαι—. Veram igitur esse puto tot codicum lectionem. Nam illud: δρᾶσαι pendet ab: οἴεσθε—et verbum: εἶναι horum verborum constructionem non turbare potest, quia ex more Atticorum redundat.

Cap. 110. Καὶ οὐ περὶ τῆς μὴ προσηκούσης μᾶλλον, ἢ τῆς οἰκειοτέρας ξυμμαχίδος τε καὶ γῆς, ὁ πόνος ὑμῖν ἔσται—. Illud: τε καὶ γῆς non est ferendum et nimis artificiosa est interpretandi ratio, quam nonnulli de his verbis excogitarunt. Mihi quidem persuasum est, male collocatas esse copulas: τε καὶ librariorum negligentia et potius verbis transpositis legendum esse: τῆς οἰκειοτέρας τε καὶ ξυμμαχίδος γῆς. Etiam Scholiastes verba: οἰκειοτέρας et: ξυμμαχίδος jam separavit. Nam explicat: ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν ξυμμάχων καὶ τῆς ὑμετέρας. Valla plane non legisse videtur illud: ξυμμαχίδος τε καὶ—. Nam vertit: *non de terra nihil ad vos pertinente sed vestra ipsorum.* Sed si ita duplicem copulam: τε καὶ transponimus,

longe aptior horum verborum lectio sine ulla quorundam vocabulorum omissione existet. Librariorum negligentiam h. l. particulas: τε καὶ alieno loco posuisse, etiam inde adparet, quia alio sed simili errore in codice Regio legitur: ξυμμαχίδος τε γῆς καὶ ὁ πόνος—.

Cap. 111. Πολλήν τε ἀλογίαν τῆς διανοίας παρέχετε—. In loco Dionysii Halicarn. ubi hæc Thucydidis verba repetiit, legitur: πολλήν γε ἀλογίαν. Quæ haud dubie est vera lectio, cum illud: τε nihil habeat, ad quod referatur.—In verbis: προορωμένοις ὅτι, ἐς οἷα φέρονται—errore typographi illud: ὅτι est insertum in editione Lipsiensi. Nam codd. et reliquæ editiones legunt: προορωμένοις ἔτι, ἐς—. In verbis: ξυμμάχους γενέσθαι, ἔχοντας τὴν ὑμετέρην αὐτῶν ὑποτελῆ—omnes fere codices legunt: αὐτῶν ὑποτελεῖς—, et quia ita etiam aliis locis de hominibus tributariis hoc vocabulum usurpatur, recipienda est hæc lectio, sicut jam alii interpretes suaserunt.—In ultimis verbis: ὅτι περὶ πατρίδος βουλεύεσθε, ἥν, μιᾶς πέρι καὶ ἐς μίαν βουλὴν, τυχοῦσάν τε καὶ κατορθώσασαν, ἔσται—nulla verborum emendatione opus esse censeo, sed commate vocabulum: μίαν a sequenti: βουλὴν distinguo, vocabulum: βουλὴν cum sequenti: τυχοῦσαν conjungo, et ad: βουλὴν suppleo ex antecedentibus: βουλεύεσθαι, sicut jam Homerus Iliad. κ'. 415. scripsit: βουλὰς βουλεύειν. Jam horum verborum sensus erit: *de qua patria tanquam de una et ad cujus tanquam unius commodum jam consilia vel prospera vel infelicia capere licet.*

Cap. 115. Λοχισθέντες ὑπό τε τῶν Φλιασίων καὶ τῶν σφετέρων φυγάδων—. Omnes fere codd. articulum: τῶν ante: Φλιασίων—omittunt. Quod vocabulum etiam h. l. minus desiderabitur, cum modo antecessisset: ἐς τὴν Φλιασίαν—. In verbis: ἐσενεγκάμενοι σῖτόν τε καὶ ὅσα πλεῖστα ἐδύναντο χρήμασιν, ἀναχωρήσαντες ἡσύχαζον—, si sub illo: ἀγορὰ, cujus antea mentio injicitur, h. l. forum rerum venalium in munitionibus Atheniensium, sicut vere censuit Dukerus, intelligitur, illud: χρήμασιν non apte ad: ἐδύναντο potest referri. Quare, commate post: ἐδύναντο posito, illud: χρήμασιν cum: ἀναχωρήσαντες conjungere malim, ut sensus existat: *frumentum et alia quam plurima poterant comportantes* (ex Atheniensibus munitionibus rapta) *cum bonis varii generis recesserunt et quieverunt.*

Libri VI. Cap. 1. Σικελίας γὰρ περίπλους μέν ἐστιν ὁλκάδι οὐ πολλῷ τινι ἔλασσον ἢ ὀκτὼ ἡμερῶν—. Nulla quidem lectionis varietas in hoc loco est adnotata, sed tamen verisimile est, Thucydidem scripsisse: οὐ πολλῷ τινὶ ἐλάσσων—.

Cap. 2. Ὠικίσθη δὲ ὧδε τὸ ἀρχαῖον—. Legendum est: ᾠκίσθη δὲ ἥδε—. Ita scribunt decem codices. Etiam Vallæ liber ita legit, quia vertebat: *incoluerunt autem eam ab initio*—. Eodem respiciunt falsæ quinque codd. Pariss. lectiones: ἤδη τὸ ἀρχαῖον—et Vindob.: ἧδε τὸ ἀρχαῖον—. In verbis: οἰκοῦσι δὲ ἔτι καὶ νῦν τὰ πρὸς ἑσπέραν τῆς Σικελίας—quatuordecim codices legere jubent: τὰ πρὸς ἑσπέραν τὴν Σικελίαν—. In verbis: ἀπὸ Ἰταλοῦ, βασιλέως τινὸς Ἀρκάδων—cum Servio adhuc octo alii codices lectionem meliorem: βασιλέως τινὸς Σικελῶν proferunt. Eandem lectionem quoque confirmant Vindob. Dan. Mosqu. et quinque Pariss. qui exhibent: Σικελοῦ. Si lectionem: Σικελῶν admittimus, etiam facilius adparet, quare Thucydides, mentione Siculorum, Italiæ incolarum, injecta, statim narrationem de Italo rege adjunxerit.—In verbis denique: ἄκρας τε ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ ἀπολαβόντες—nonnulli quidem codices, etiam Scholiastæ testimonio, legunt: ἀναλαβόντες pro vera lectione: ἀπολαβόντες, sed melius indicatur lectione: ἀπολαβόντες, loca, quæ ceperint, maritima simul a Phœnicibus esse munita. Quare Scholiastes interpretatur: ἀποτειχίσαντες. Ita quoque Scholium lib. I. 134. vocabulum: ἀπολαβόντες explicat illo: περιείρξαντες, et lib. IV. c. 45. illud: ἀπολαβόντες positum esse dicitur pro: περικυκλώσαντες.

Cap. 3. Ἑλλήνων δὲ πρῶτοι Χαλκιδεῖς, ἐξ Εὐβοίας, πλεύσαντες μετὰ Θουκλέους οἰκιστοῦ, Νάξον ᾤκησαν—. Plurimi quidem codices legunt: Ἑλλήνων δὲ πρῶτον—, sed consuetudini Thucydidis, cujus plura exempla sub historiæ ejus initio occurrunt, magis est adcommodatum, ut lectio vulgata retineatur. Contrario librariorum errore infra in verbis: πρῶτον θύουσι—quatuor Pariss. male legunt: πρῶτοι θύουσι. Sed lectio: Νάξον ᾤκισαν, quam tres codices exhibent, haud dubie est recipienda. Ita etiam statim in sequentibus occurrit: Συρακούσας δὲ—ᾤκισε, et: Λεοντίνους τε—οἰκίζουσι, etc.—In verbis: ἐφ' ᾧ, ὅταν ἐκ Σικελίας θεωροὶ πλεύσωσι, πρῶτον θύουσι—plurimorum librorum lectio: θεωροὶ πλέωσι—non videtur esse rejicienda.

Cap. 4. Μετὰ τὴν Συρακουσῶν οἴκησιν—et

paullo post: μετὰ τὴν σφετέραν οἴκησιν Γελῷοι—. Utroque loco etiam Dukerus aptiorem lectionem esse censet: οἰκισιν, quamquam unius tantum codicis auctoritas hanc lectionem suadet.—In verbis: Πάμμιλον πέμψαντες ἐς Σελινοῦντα κτίζουσι— egregiam esse arbitror Dukeri conjecturam, ut, ejecta particula: ἐς, legatur: πέμψαντες Σελινοῦντα. Sicut enim in falsa codicum nonnullorum lectione: Ἐλινοῦντα litera σ facile periit propter antecedentem literam σ, ita etiam ultima syllaba in vocabulo: πέμψαντες male duplicari potuit a librariis. Saltem valde inepta est vulgata lectio.—In verbis: ὕστερον δὲ ἀπὸ Χαλκίδος—πλῆθος ἐλθὸν ξυγκατενείμαντο—undecim codices aptissime legunt: ὕστερον δὲ καὶ ἀπὸ Χαλκίδος—. Denique in verbis: δρεπανοειδὲς τὸ χωρίον τὴν ἰδέαν ἐστὶ—plurimi codices alium verborum ordinem: δρεπανοειδὲς τὴν ἰδέαν τὸ χωρίον ἐστὶ—præscribunt.

Cap. 6. Ἐφιέμενοι μὲν, τῇ ἀληθεστάτῃ προφάσει, τῆς πάσης ἄρχειν—. Cum Vindob. adhuc sexdecim codices legunt: πάσης ἄρξειν—, neque hæc lectio est inepta, quia rem longo post tempore demum futuram indicat.—In verbis: τοῖς ἑαυτῶν ξυγγενέσι καὶ τοῖς προσγεγενημένοις ξυμμάχοις— magis mihi cum Dukero placet lectio: τοῖς προγεγενημένοις—quam quinque codices et Vallæ liber adferunt, quia in sequentibus etiam pristinæ societatis cum civitatibus nonnullis initæ mentio injicitur.

Cap. 7. Τῆς δὲ γῆς ἔτεμον οὐ πολλὴν, καὶ σῖτον ἀνεκόμισαν, τινὰ ζεύγη κομίσαντες—. In Diodoro Siculo, ubi de eadem re gesta loquitur, contraria ratione adfirmari legimus: καὶ πολλὴν τῆς χώρας δῃώσαντες. Qualis narratio etiam aliis locis, ut lib. III. cap. 26. occurrit. Non autem adparet, cur memoratu dignum hoc fuerit, quod non multa terræ pars sit vastata, sed contraria ratione potius, plurimos agros esse vastatos, narrari mereretur; id, quod nostro loco etiam orationi contextæ magis convenit, quia simul plaustra frumento onusta inde abducta esse adjicitur. Porro in Græcis hujus loci verbis facile intelligitur, quomodo particula: οὐ ex ultima syllaba vocabuli: ἔτεμον male repetita intrudi potuerit. In Vallæ libro denique hanc particulam quoque defuisse videmus, quia vertit: *eumque magna ex parte populati.* Verisimile est igitur, particulam: οὐ ex nostro loco esse ejiciendam. Quod vero vocabulum: ἀνεκόμισαν attinet, cum Vindob. adhuc decem codices legere jubent: ἀνεκομίσαντο, *sibi comportarunt.* Quæ lectio haud dubie huic loco est aptissima.

Cap. 8. Ὡς εἴη ἕτοιμα ἔν τε τοῖς ἱεροῖς πολλὰ καὶ ἐν τῷ κοινῷ—. Vindob. cum aliis duodecim codicibus legunt: καὶ ἐν τοῖς κοινοῖς—. Quia inter Græcos et: τὸ κοινὸν et: τὰ κοινὰ dicitur de civitate et ejus opibus, quod exempla ex Herodoto et Xenophonte proferenda confirmare possunt, non dubito, veram esse hujus loci lectionem: ἐν τοῖς κοινοῖς.—In verbis: καὶ ὁ Νικίας, ἀκούσας μὲν ᾑρημένος ἄρχειν—lectionem tredecim codicum: ἀκούσιος μὲν ᾑρημένος —cum Dukero, Bavero aliisque longe præferendam esse vulgatæ censeo.

Cap. 10. Φημὶ γὰρ, ὑμᾶς πολεμίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας, καὶ ἑτέρους ἐπιθυμεῖν ἐκεῖσε πλεύσαντας δεῦρο ἐπαγαγέσθαι. Lectio: ἡμᾶς πολεμίους πολλοὺς—, quam duodecim codices exhibent, est aptissima et modestiæ oratoris quam maxime adcommodata. Porro lectionem: πλεύσαντας δεύτερον ἐπαγαγέσθαι—, quam cum Vindob. etiam undecim codices suadent, ab interpretibus quidem improbari video. Sed eam minime rejicio. Nam illud: ἐκεῖσε jam respondet antecedenti: ἐνθάδε, neque igitur opus est, ut etiam: δεῦρο ad: ἐκεῖσε referatur. Porro non verisimile erat tunc temporis, Siculos ab Atheniensibus irritatos in ipsam Atticam, Atheniensium imperio, quod in mari exercebant, tutissimam, impetum esse facturos. Denique illud: δεύτερον ad omnes omnino Atheniensium hostes, quos et in Græcia adhuc multos reliquerant et novos in Sicilia sibi excitabant, est referendum. Ipsa autem tristis experientia docuit, statim post expeditionem bellicam, ab Atheniensibus contra Syracusanos susceptam, etiam bellum Peloponnesiacum, induciis varie violatis, recruduisse; id quod illo: δεύτερον ἐπαγαγέσθαι haud dubie indicatur.—In verbis: οὕτω γὰρ ἐνθένδε τε ἄνδρες ἔπραξαν αὐτὰς καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων—aptiorem esse puto octo codicum lectionem: ἔπραξαν αὐτὰ, ut in genere indicentur variæ civium et adversariorum contra fœdus initum machinationes. Dukerus jam huic lectioni favebat.—In verbis: διὰ τὸ Λακεδαιμονίους ἔτι ἡσυχάζειν, δεχημέροις σπονδαῖς καὶ αὐτοὶ ἔτι κατέχονται— ignorant quatuordecim codices particulam: ἔτι ante: κατέχονται. Quam etiam nemo, quia modo adfuit, in loco nostro desiderabit. Etiam Valla hanc particulam in libro

suo non legit, quia vertebat: *et ipsi ab invadendo cohibentur.*—Eodem modo etiam in verbis sequentibus: οὓς πρὸ πολλῶν ἂν ἐτιμήσαντο ξυμμάχους σφίσι γενέσθαι ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ—duodecim codices omittunt pronomen: σφίσι tanquam superfluum neque necessarium in hoc loco. Etiam Scholiastes hanc voculam ignoravit. Nam interpretatur hæc verba: οὓς οἱ Πελοποννήσιοι ἐτιμήσαντο ἂν ἀντὶ πολλῶν χρημάτων συμμάχους ἔχειν. Item quoque Valla non eam legit in libro suo. Nam vertit: *quos jam pridem putant operæ pretium esse excire in societatem.*—In verbis: ἀρχῆς ἄλλης ὀρέγεσθαι, πρὶν, ἣν ἔχομεν, βεβαιωσώμεθα,—cum Vindob. adhuc alii novem libri adferunt: βεβαιωσόμεθα. Sed præfero vulgatam, ut sensus existat: *antequam illud confirmaverimus imperium.*—In verbis denique: ἡμεῖς δὲ Ἐγεσταίοις δὴ, οὖσι ξυμμάχοις—ὀξέως βοηθοῦμεν—elegantissima est lectio cod. Mosqu. et unius Paris.: Ἐγεσταίοις δῆθεν—*Egestanis scilicet*—, quæ etiam Bavero, interpreti subtilissimo, et Gailio doctissimo valde arridet, et quia jam Scholiastes ita legisse videtur, multo major huic lectioni auctoritas conciliatur. Scholiastæ verba sunt: ἡμεῖς δὲ Ἐγεσταίοις δῆθεν ἀδικουμένοις· ἢ ὡς δῆθεν ξυμμάχοις οὖσιν.

Cap. 11. Τὸ σφέτερον ἀπρεπὲς εὖ θήσονται· ὅσῳ δὲ καὶ περὶ πλείστου καὶ διὰ πλείστου δόξαν ἀρετῆς μελετῶσιν. Quia hæc verba: ὅσῳ—μελετῶσιν cum antecedentibus arcte cohærent, non quadrat particula: δὲ, quam etiam cum Vindob. adhuc tredecim codices omittunt, neque etiam in Scholiasta hujus particulæ: δὲ vestigia deprehenduntur.

Cap. 12. Καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἡμῶν δίκαιον ἐνθάδε εἶναι ἀναλοῦν—. Illud: εἶναι non est Thucydide indignum et h. l. more Atticorum redundat.—In verbis: εἴτε τις ἄρχειν ἄσμενος αἱρεθεὶς παραινεῖ—puto præferendam esse h. l. codicis Græv. lectionem: εἰ δέ τις—, quia illud: τε nihil habet, quo referatur.—In verbis: διὰ δὲ πολυτέλειαν καὶ ὠφεληθῇ—illud: καὶ verto: *etiam*, et comma post: πολυτέλειαν tollendum esse censeo.

Cap. 13. Οὓς ὁρῶν ἐγὼ νῦν—καθημένους—. Duodecim codicum auctoritate legendum est mutato verborum ordine: οὓς ἐγὼ ὁρῶν νῦν—, sicut etiam Gailius doctissimus recte edidit.

Cap. 14. Τῆς δὲ πόλεως κακῶς βουλευσαμένης ἰατρὸς ἂν γενέσθαι. Vocabulum: κακῶς in omnibus fere codicibus abest neque a Thucydide videtur esse positum, sed potius ex Scholiastæ ortum esse interpretamento. Non opus est hoc additamento: κακῶς, quia modestiæ oratoris ad cives verba facientis non est adcommodatum. Præterea jam simile quiddam verbis antecedentibus: τὸ μὲν λύειν τοὺς νόμους indicatur, quæ verba haud dubie ad populum male consultantem sunt referenda. Nam eorum sensus est: *denuo roga sententiam Athenienses et cogita, si eos denuo in suffragia mittere vereris, te coram tot testibus, si leges violentur, non reprehensione dignum fore, sed potius civitati consultanti adlaturum esse medici opem.*

Cap. 17. Ἡ ἐμὴ νεότης—ἔπεισε καὶ νῦν μὴ πεφοβῆσθαι αὐτήν—. Cum Scholiasta etiam alii interpretes ad illud: αὐτὴν supplent: *juventutem et amentiam*, quia in sequentibus statim sequatur: ἀλλ' ἕως ἐγώ τε ἔτι ἀκμάζω μετ' αὐτῆς, quod aperte ad juventutem et amentiam Alcibiadis sit referendum. Sed ipsa verborum conjunctio, quam iis laudandis indicavi, satis nobis persuadet, non hæc verba ad: αὐτὴν suppleri posse, quia: νεότης καὶ ἄνοια cum: ἔπεισε cohærent. Quare etiam illud: μετ' αὐτῆς, cum proxime antecesserit: ἔπεισε, apte quidem intelligitur de juventute et amentia Alcibiadis, sed non sequitur, ut etiam ad: αὐτὴν hæc suppleri debeant. Nam aptius ad illud ex antecedentibus intelligitur: τὴν Πελοποννησίων δύναμιν, sicut jam Valla interpretatus est hæc verba.—In verbis: καὶ τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν μὴ μεταγιγνώσκητε—septem codices legunt: μὴ μεταγιγνώσκετε—, quod apte cohæret cum antecedenti: ἀποχρήσασθε τῇ ἑκατέρου ἡμῶν ὠφελείᾳ—. Etiam Scholiastes ita legisse videtur, quia hæc verba interpretatur: μὴ διὰ τοῦτο μεταγνῶτε—. In verbis: καὶ μὴν οὐδ' ὁπλῖται οὔτ' ἐκείνοις, ὅσοι περικομποῦνται—διεφάνησαν τοσοῦτοι ὄντες—octo codices legunt: ὅσοιπερ κομποῦνται—. Quia igitur illud: ὅσοιπερ in usu est, non autem verbum: περικομπεῖν, et quia etiam Thomas Magister, laudato Thucydidis loco, hanc octo codicum lectionem confirmat, eam vulgatæ præferendam esse censeo.—Denique in verbis: καὶ τὰ ἐνθάδε οὐκ ἐποκωλύσει, ἢν ὑμεῖς ὀρθῶς βουλεύησθε—aptiorem habeo septem codicum lectionem: καὶ τὰ ἐνθένδε οὐκ ἐπικωλύσει—. Nam agit Alcibiades de ipsa expeditione bellica contra Siculos suscipienda, quam populi quidam in Sicilia sint, inita societate, adjuturi. Apte igitur his adjungit adfirmationem, neque ex Græcia inde Atheniensium hostes Syracusanis latu-

ros esse auxilium, si recta caperent consilia. Tristis vero experientia docuit, inprimis auxilio a Spartanis lato Syracusanis et in Siciliam misso malum hanc Atheniensium expeditionem habuisse eventum.

CAP. 18. Καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκεπτέον ἡμῖν τοῖς ἄλλοις τὸ ἥσυχον—. Octo codices legunt: ἐπισκεπτέον ὑμῖν τοῖς ἄλλοις—, quod haud dubie est præferendum, quia statim sequitur: εἰ μὴ—μεταλήψεσθε.—In verbis: ὑπεριδόντες καὶ οὐκ ἀγαπήσαντες τὴν ἐν τῷ παρόντι ἡσυχίαν—quatuordecim codices ignorant hæc verba: καὶ οὐκ ἀγαπήσαντες, quæ etiam a Thoma Magistro sunt omissa. Quare illa ex librarii interpretamento orta jure esse omittenda videntur.—Denique in verbis: τρέψεσθαί τε αὐτὴν περὶ ἑαυτὴν—ex undecim codicum vestigiis, quæ adferunt: περὶ αὐτὴν, cum regio codice legere: αὐτὴν περὶ αὑτὴν—, quia etiam in aliis locis pro: ἑαυτὴν a Thucydide et aliis Græcis ponitur.

CAP. 19. Παρελθὼν αὐτοῖς ἔλεγε τοιάδε—. Quatuordecim codices legunt: αὐτοῖς αὖθις ἔλεγε—. Ita etiam Valla in libro suo legebat, quia vertit: *rursus procedens hunc in modum apud eosdem locutus est.* Quia vero Nicias nunc repetitam ad populum orationem habebat, nulla dubitatio de hujus lectionis veritate relinquitur.

CAP. 20. Οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν εἰκότως ἀντ' ἐλευθερίας προσδεξομένας—. Quia sequitur statim: τό, τε πλῆθος, ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ, πολλάς—, mihi verisimile est, Thucydidem scripsisse: οὔθ' ἂν τὴν ἀρχὴν—. Eodem modo etiam antea scriptum legebatur: οὔθ' ὑπηκόους ἀλλήλων, οὔτε δυναμένας μεταβολῆς—. In verbis: χρήματά τ' ἔχουσι, τὰ μὲν ἴδια, τὰ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς—tres codices legunt: χρήματ' ἔχουσι—. Græv. profert: χρήματα ἔχουσι—. Quæ lectio Græv. codicis mihi inprimis placet, quia illud: τε post: χρήματα nihil habet, quo referatur. Facile falsa lectio: χρήματά τ' ex ultima syllaba vocabuli: χρήματ', sicut tres codices legunt, male repetita oriri potuit.—In verbis statim sequentibus: Συρακουσίοις δὲ καὶ ἀπὸ βαρβάρων τινῶν ἀπαρχὴ εἰσφέρεται—Dukerus ingenue fatetur, se ignorare, quid h. l. ἀπαρχὴ indicare possit. Quinque Pariss. cum aliis septem codd. legunt: ἀπ' ἀρχῆς φέρεται—. Eodem respiciunt alii duo codd., qui legunt: ἀπαρχὴ φέρεται. Dukerus hanc lectionem habet vulgata meliorem, quia illud: εἰσφέρειν magis de civibus pecuniam in ærarium conferentibus, φόρος autem et φέρειν de populis subactis et in provinciæ formam redactis adhibetur. Tunc ad illud: φέρεται ex antecedentibus suppleri debet: χρήματα, *Syracusanis vero etiam a barbaris nonnullis tributa ex imperio solvuntur.* Forte etiam Valla hanc codicum lectionem secutus est, quia etiam *tributa* in sua interpretatione Latina commemorat. Saltem de Scholiasta non dubitare licet, quin hanc codicum lectionem respexerit sua interpretatione: ἔχουσι φόρον καὶ ἄρχοντες βαρβάρων τινῶν. Puto igitur, Thucydidem scripsisse: ἀπ' ἀρχῆς φέρεται.

CAP. 21. Εἴπερ βουλόμεθα ἄξιόν τι τῆς διανοίας δρᾶν—. Lectionem satis elegantem: ἄξιόν τι τῆς—respuunt codices. Nam omnes fere, ejecto: τι, legunt: ἄξιόν τῆς διανοίας—. Quæ lectio etiam a Thucydide proficisci potuit, quia non semper optimi scriptores etiam optima scribendi ratione utuntur.—In verbis: ἀλλ' ἐς ἀλλοτρίαν πᾶσαν ἀπαρτήσαντες—tredecim librorum consensus jubet lectionem aptiorem: πᾶσαν ἀπαρτήσοντες—præferre, ut hæc antecedentibus: οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι, respondeant.

CAP. 26. Αὐτοκράτορας εἶναι καὶ περὶ στρατιᾶς πλήθους καὶ περὶ τοῦ παντὸς πλοῦ τοὺς στρατηγοὺς πράσσειν—. Quatuordecim codicum auctoritate præferenda est aptior lectio: περὶ τοῦ παντὸς πλοῦ τούτους στρατηγοὺς πράσσειν—, quia non in universum de omnibus Atheniensium imperatoribus bellicis tale plebiscitum valere potuit.

CAP. 28. Ἐμποδὼν ὄντι σφίσιν αὐτοῖς μὴ τοῦ δήμου βεβαίως προεστάναι—. Septem codd. Pariss. cum aliis octo libris ordine verborum mutato legere jubent: ἐμποδὼν ὄντι σφίσι, μὴ αὐτοῖς τοῦ δήμου—. Neque rejicienda est hæc lectio, quia dativus: αὐτοῖς infinitivo adjunctus ad antecedentem dativum: σφίσι refertur, sicut etiam linguæ Græcæ consuetudo permittit.

CAP. 30. Ὡς ἐκεῖθεν ἀθρόοις ἐπὶ τὴν ἄκραν Ἰαπυγίαν τὸν Ἰόνιον διαβαλοῦσιν—. Adhuc male retinetur vocula: τὴν ante: ἄκραν in recentissima Baveri et Gailii editione, quam plurimorum codicum atque aliorum etiam locorum Thucydidis auctoritate jam doctissimus Wasse ejecerat.

CAP. 33. Ἀθηναῖοι γὰρ ἐφ' ἡμᾶς (ὃ πάνυ θαυμάζετε) πολλῇ στρατιᾷ ὥρμηνται—. Tredecim codices legunt: ἐφ' ὑμᾶς—. Quam lectionem partim præfero, quia statim in ipso orationis initio occurrit, quo ipsos Syracusanos allocuturus erat orator, quos ta-

meri nondum certa compellatione distinxerat, partim etiam, quia statim sequitur: θαυμάζετε, non autem: θαυμάζομεν.—In verbis: κάλλιστον δὴ ἔργων ἡμῖν ξυμβήσεται—singularis vis voculæ: δὴ, non autem vocabulo: ἔργων inest. Quare præstantiorem habeo sex codicum lectionem: κάλλιστον δὴ ἔργον ἡμῖν—. In verbis: πάντα γὰρ δὴ ὑπὸ δέους ξυνίσταται—duodecim codices omittunt particulam: δὴ, qua etiam h. l. facile carere possumus, quia jam particula: γὰρ adfirmandi vim habet.—Denique in verbis: οὐκ ἀνέλπιστον, τὸ τοιοῦτο ξυμβῆναι—forma Attica: τὸ τοιοῦτον ξυμβῆναι, quam cum Thoma Magistro etiam octo codices exhibent, est recipienda.

Cap. 34. Ὅπως ἢ ξυμμαχίαν ποιῶνται ἡμῖν, ἢ μὴ δέχωνται Ἀθηναίους—. Si quid valet codicum fere omnium auctoritas, h. l. legendum est: ξυμμαχίαν ποιώμεθα ἡμῖν—. Sicut autem: πρεσβεία sæpe pro: *legati* ponitur, ita etiam h. l. ξυμμαχία pro: *socii*. Quod cum a dicendi ratione in Thucydide obvia non abhorreat, lectionem tot codicum non esse rejiciendam censeo.—In verbis fere ultimis: χρησιμώτατα ἂν ξυμβῆναι etiam duodecim codices magis consuetum: χρησιμώτατον ἂν ξυμβῆναι postulant.

Cap. 35. Οἱ μὲν, ὡς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐδ' ἀληθῆ ἐστιν, ἃ λέγει· τοῖς δὲ, εἰ καὶ ἔλθοιεν—. Illud: τοῖς δὲ maxime vexat interpretes, quia non apte antecedenti: οἱ μὲν—respondet. Equidem putem, cum verbis: οἱ μὲν adcuratius in sequentibus convenire verba: ἄλλοι δὲ καὶ πάνυ καταφρονοῦντες—. Nam in universum eorum inprimis mentionem Thucydides injecit in his verbis, qui vel nullam fidem habebant Hermocratis verbis, vel ea ut plane contemnenda irridebant. Suadeo igitur, ut colon post: ἃ λέγει tollatur et verba: τοῖς δὲ in: τοῖσδε mutata cum antecedentibus arcte conjungantur. Quæ si jam vertuntur: *non vera esse, quæ his dicat*—, aperte illud: τοῖσδε ad Syracusanos, in quorum concione hanc habuerit orationem, refertur.

Cap. 40. Τοῦτο μὲν ἂν ἴσον καὶ πλέον, οἱ ἀγαθοὶ ὑμῶν—μετασχεῖν. Duodecim codices lectionem proferunt aptiorem: τοῦτο μὲν ἂν καὶ ἴσον καὶ πλέον, quam Wasse non sine causa commendat.

Cap. 41. Τοιαῦτα Ἀθηναγόρας εἶπε—. Aptior est plurimorum codicum lectio: τοιαῦτα μὲν Ἀθηναγόρας εἶπε—. Ita quadrat melius, quod sequitur: τῶν δὲ στρατηγῶν εἷς—. In verbis: πρὸς δὲ τὰ εἰσαγγελλόμενα μᾶλλον—lectionem Thucydidi consuetam: τὰ ἐσαγγελλόμενα—nonnullorum codicum auctoritate admittere debemus.—In verbis: ὅπως εἷς τε ἕκαστος—καλῶς τοὺς ἐπιόντας παρασκευαζώμεθα ἀμύνεσθαι—duodecim codices nos legere jubent: παρασκευασώμεθα ἀμύνεσθαι.

Cap. 45. Καὶ ἐς τὰ περίπλοια τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρουρὰς ἐσεκόμιζον—Optimorum quorumque interpretum consensu legendum esse censeo: ἐς τὰ περιπόλια τὰ ἐν τῇ χώρᾳ—, sicut nonnulli codices cum Scholiasta exhibent.

Cap. 46. Ὅτι αὐτοῖς τοῦτό τε πρῶτον ἀντεκεκρούκει καὶ οἱ Ῥηγῖνοι οὐκ ἐθελήσαντες ξυστρατεύειν—καὶ εἰκὸς ἦν μάλιστα—. Illud: οἱ Ῥηγῖνοι nihil habet, ad quod in antecedentibus apte referatur. Mihi quidem verisimillimum est, Thucydidem olim scripsisse: οὐκ ἠθέλησάν τε ξυστρατεύειν—. Ita illud: τε post ἠθέλησαν apte respondet sequenti: καὶ εἰκὸς ἦν—. Litera superflua, quæ illi: ἠθέλησάν τε in falsa lectione: ἐθελήσαντες adhæserat, haud dubie orta est ex prima syllaba sequentis vocabuli, quod in multis codicibus scribitur: συστρατεύειν, male duplicata.—In verbis: τῷ μὲν Νικίᾳ προσδεχομένῳ ἦν τὰ περὶ τῶν Ἐγεσταίων—longe præferenda est novem codicum lectio: τὰ παρὰ τῶν Ἐγεσταίων—. Nam illud: ἀγγελλόμενα supplendum est ad: τὰ παρὰ τῶν Ἐγεσταίων. Constat autem, verba nuntiandi, quæ plerumque cum: παρὰ juncta nuntium de aliqua re allatum indicant, sæpe in tali dicendi ratione omitti. Quare falsa lectio: περὶ τῶν Ἐγεσταίων librariorum interpretamentis est adnumeranda.—In verbis denique: καὶ οἱ μὲν—πολλὴν τὴν αἰτίαν εἶχον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν—videtur magis vera latere lectio: πολλήν τινα αἰτίαν εἶχον—, sicut etiam in aliis locis non paucis vocabulum: τὶς illi: πολὺς ornatus causa adjicitur. Ut cap. 51.: οὐ πολλοί τινές.

Cap. 50. Λάμαχος μὲν, ταῦτα εἰπὼν, ὅμως προσέθετο καὶ αὐτὸς τῇ Ἀλκιβιάδου γνώμῃ—. Illud: καὶ ante: αὐτὸς est ineptum, quia Lamachus non simul suam atque etiam Alcibiadis sententiam, quæ valde diversa erat, sequi potuit. Omittunt etiam tredecim codices copulam: καί; quare ea jure ejici poterit. Iidem codices simul cum Mosqu. etiam in sequentibus verbis: ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἥκουσι, Λεοντίνους ἐς τὴν ἑαυ-

τῶν κατοικιοῦντες—omittunt articulum: οἱ ante: Ἀθηναῖοι. Quod etiam verum esse puto, quia quoque ante: Λεοντίνους hic articulus deest.—Denique in verbis: τοὺς οὖν ὄντας ἐν Συρακούσαις Λεοντίνων, ὡς παρὰ φίλους καὶ εὐεργέτας Ἀθηναίων ἀδεῶς ἀπιέναι—lectionem cod. Dan.: εὐεργέτας Ἀθηναίους ἀδεῶς—, quæ ad sanum hujus loci sensum plane est necessaria, etiam Valla jam in libro suo invenit. Nam vertit hæc verba: *intrepide transirent ad amicos et bene meritos Athenienses.*—Permutatio lectionum: Ἀθηναίους et: Ἀθηναίων ex ultima syllaba utriusque vocabuli, quæ plerumque scripturæ compendio exhibetur, est repetenda.

Cap. 51. Ἐκέλευον, ὅ, τι βούλονται, εἰπεῖν—. Inepta esset hæc licentia, quidquid vellet, dicendi Alcibiadi concessa. Quare magis admittenda est plurimorum codicum lectio: ἐκέλευον, εἴ τι βούλονται—, quam etiam Valla in suo libro invenit. Nam vertebat: *et, si quid vellent, dicere jussere.*

Cap. 53. Οὐ δοκιμάζοντας τοὺς μηνυτὰς, ἀλλὰ πάντας ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι δια πονηρῶν ἀνθρώπων πίστιν—. Duodecim codices cum Vallæ libro legunt: πάντα ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι—. Quam lectionem esse præferendam censeo, quia adjicitur: διὰ πονηρῶν ἀνθρώπων πίστιν. Quod additamentum minus quadraret, si vulgatam: πάντας retineremus. Præterea etiam in fine capitis similia verba: πάντα ὑπόπτως ἐλάμβανε—occurrunt.

Cap. 56. Πολλῷ δὴ μᾶλλον δι' ἐκεῖνον καὶ Ἀριστογείτων παρωξύνετο—. Undecim codices legere jubent: καὶ ὁ Ἀριστογείτων—, sicut antea legebatur: χαλεπῶς δὲ ἐνεγκόντος τοῦ Ἁρμοδίου—. In verbis: οὐχ ὕποπτον ἐγίγνετο—τοὺς τὴν πομπὴν πέμψαντας ἀθρόους γενέσθαι—præferendam censeo cum Bavero aptissimam quinque codicum lectionem: πέμψοντας ἀθρόους—. In verbis: καὶ τοὺς μὴ προειδότας, εἰ καὶ ὁπωστιοῦν τολμήσειαν—ἐθελήσειν σφᾶς αὐτοὺς ἐλευθεροῦν—lectio multorum codicum: καὶ ὁπόσοι οὖν τολμήσειαν—est melior, quia in antecedentibus bene respondet illi narrationi: ἦσαν δὲ οὐ πολλοὶ οἱ ξυνομωμοκότες—.

Cap. 57. Καὶ δι' οὕπερ πάντα ἐκινδύνευον—. Longe aptior decem codicum lectio: καὶ δι' ὅνπερ πάντα—*cujus culpa maximo essent periculo expositi*—. In sequentibus: ἐβούλοντο πρότερον, εἰ δύναιντο προτιμωρήσασθαι—plurimi codices exhibent: προτιμωρήσεσθαι—quod non negligendum esse videtur.—In fine sequentis capitis pro: εἰώθησαν plures codices atque etiam Attica dicendi forma scribere jubent: εἰώθεσαν.

Cap. 61. Οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπὶ πλοίου ἐπεραιώθη—. Admittenda est tredecim codicum lectio: οὐ πολὺ ὕστερον—. Nam ita etiam aliis locis Thucydides loquitur, ut in initio hujus capitis: πολὺ δὴ μᾶλλον καὶ τὰ μυστικὰ—et lib. III. c. 6.: οἱ πολὺ θᾶσσον παρῆσαν—.

Cap. 63. Ἐπειδὴ πλέοντες τά τε ἐπέκεινα τῆς Σικελίας πολὺ ἀπὸ σφῶν ἐφαίνετο—. Conjectura Fred. et Æm. Porti, ut legatur sensu verborum ita postulante: ἀπὸ σφῶν ἐφαίνοντο—egregie confirmatur a novem codicibus. Etiam Valla in libro suo ita legit, quia vertebat: *longe ab ipsis ire conspecti erant.*—In verbis: ἐπειδή γε οὐκ ἐκεῖνοι ἐφ' ἑαυτοὺς ἔρχονται. ἱππεῖς τε προσελαύνοντες ἀεὶ κατάσκοποι—ἐφύβριζον—particulam: γε post: ἐπειδὴ tredecim codices ignorant. Quam etiam nemo omissam hoc loco desiderabit. Pro illo: ἱππεῖς τε προσελαύνοντες—, ubi particula: τε nihil habet, ad quod in sequentibus referatur, melius legitur codicum nonnullorum auctoritate: καὶ ἱππεῖς προσελαύνοντες—. Nam illud: καὶ exhibent Ar. C. Mosqu. et iidem simul cum Gr. Aug. Ald. Flor. Bas. Steph. I. et sex codd. Pariss. particulam: τε omittunt.

Cap. 64. Καὶ βουλόμενοι—παραπλεύσαντες στρατόπεδον καταλαμβάνειν ἐν ἐπιτηδείῳ—. Decem codices legere jubent: στρατόπεδον καταλαβεῖν—, quo temporis et præsentis et simul futuri sensu centies hic aoristus usurpatur.—In verbis: εἰ ἐκ τῶν νεῶν πρὸς παρεσκευασμένους ἐκβιβάζοιεν—octo codices quidem legunt: ἐκβιάζοιεν, sed lectio vulgata propter verba: ἐκ τῶν νεῶν huic loco adjecta longe est præferenda. Permutare solent librarii vocabula: ἐκβιβάζειν et: ἐκβιάζειν. conf. Thucyd. lib. V. c. 98.—In verbis: καὶ ἀπ' ἀνδρῶν ἐκ τῆς Κατάνης ἥκειν ἔφησεν—quindecim codices lectionem magis consuetam exhibent: ἥκειν ἔφη—. In verbis denique: αὐτοὶ μὲν ἀποκλείσειν τοὺς παρὰ σφίσι—ad illud: αὐτοὶ per synesin haud dubie intelligi debet: Καταναῖοι—, sed pro vocabulo: τοὺς ante verba: παρὰ σφίσι—multi codices lectionem meliorem et aptiorem: ἀποκλείσειν αὐτοὺς παρὰ σφίσι—proferunt. Nam constat, pronomen: αὐτὸς eleganter in uno eodemque loco a Græcis frequentari.

Cap. 65. Μετὰ τοῦ καὶ ἐς τὰ ἄλλα θαρ-

σεῖν καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ καὶ ἄνευ τούτων ἰέναι παρεσκευάσθαι ἐπὶ Κατάνην—. Dukerus hunc locum habet suspectum et inprimis illud: παρεσκευάσθαι ei non satis quadrare videtur. Baverus putat, illud: ἰέναι παρεσκευάσθαι pendere ab antecedenti: καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ. Equidem sanum esse puto hunc locum et Thucydidem tantum more suo verba trajecisse. Neque tamen verba: ἰέναι παρεσκευάσθαι ab illis: καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ pendere, sed ab his verbis potius separanda esse mihi videntur, quasi Thucydides ita hæc verba collocasset: μετὰ τοῦ—θαρσεῖν καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ (sc. αὐτοῖς) καὶ παρεσκευάσθαι (sc. αὐτοὺς) ἰέναι ἐπὶ Κατάνην—*prœterquam quod et ad alia suscipienda animo confidenti utebantur et in mente non solum agitabant, sed adparatus etiam fecerant ad petendam Catanæ urbem.* In verbis: ἐξέβαινον ἐς τὸν κατὰ τὸ Ὀλυμπίειον ὡς στρατόπεδον καταληψόμενοι—undecim codicum auctoritate lego: ὡς τὸ στρατόπεδον καταληψόμενοι—. Nam aperte respicit Thucydides antecedentis capitis verba:—βουλόμενοι στρατόπεδον καταλαμβάνειν ἐν ἐπιτηδείῳ—. Quare articulus: τὸ ante: στρατόπεδον h. l. non vi sua destituitur. Imo hujus voculæ: τὸ additamentum h. l. causam mihi indicare videtur, cur Thucydides antea, ne nimium aures lectorum offenderet, non scripserit: ἐς τὸ κατὰ τὸ Ὀλυμπίειον, sicut Dukerus et Abreschius conjiciunt. Neque vero a consuetudine Græcorum recedimus, si ad illud: ἐς τὸν vocabulum omissum: τόπον cum Scholiasta supplemus. Ita etiam ad: οὗ et: αὐτοῦ suppletur: τόπου.

Cap. 66. Ἐν τούτῳ δ᾽ οἱ Ἀθηναῖοι, μακρᾶς οὔσης τῆς ὁδοῦ αὐτοῖς, καθ᾽ ἡσυχίαν ἐκάθισαν τὸ στράτευμα ἐς χωρίον ἐπιτήδειον. Propter lectionis varietatem hunc locum inter difficiliora refero. Nam omnium fere codicum est lectio: καθ᾽ ἡσυχίαν καθίσαν τὸ στράτευμα. Certum est, καθίζειν etiam indicare: *castra ponere.* Ita occurrit Thucyd. lib. IV. cap. 93.: ἐς χωρίον καθίσας, *in regione castra ponens.* Quare etiam h. l. καθίσαν τὸ στράτευμα potest significare: *exercitus castra posuerat,* ut participium, sicut etiam aliis locis, pro verbo finito sit positum. Sed quæritur jam, quo illud: οἱ Ἀθηναῖοι, quod præmittitur, referamus. Si vera est lectio difficilior: καθίσαν τὸ στράτευμα, haud dubie illud: Ἀθηναῖοι per adpositionem, ut Grammatici loquuntur, cum sequenti: τὸ στράτευμα est conjungendum, quasi scripsisset: *Athenienses, nempe eorum exercitus*—. Minus autem mirum videbitur, Thucydidem h. l. tam dura adpositione esse usum, quia interjecta sunt verba: μακρᾶς οὔσης τῆς ὁδοῦ αὐτοῖς.—Porro in verbis: ἔρυμά τε, ᾗ εὐεφοδώτατον ἦν τοῖς πολεμίοις—præfero duodecim codicum lectionem: ᾗ ἐφοδώτατον ἦν—. Nam particula: εὖ h. l. sensu apto destituitur. Gailius doctissimus h. l., sicut aliis locis non paucis, non meminit codicis regii, quamvis etiam lectionem: ἐφοδώτατον tueatur.

Cap. 69. Περί τε πατρίδος μαχούμενοι καὶ τῆς ἰδίας, ὡς ἕκαστος, τὸ μὲν αὐτίκα σωτηρίας—. Particulam: ὡς ante: ἕκαστος tredecim codices ignorant neque eam h. l. quisquam desiderabit, quia respondet antecedenti: μαχούμενοι, ubi etiam similis particula deerat.

Cap. 70. Εἴ τινας προσδιώκοντας ἴδοιεν, ἀνέστελλον—. Longe præferenda esse videtur sex codicum lectio: εἴ τινας προδιώκοντας ἴδοιεν—*si viderent quosdam ulterius progredi hostem persequendo*—. Quod et cum antecedentibus et cum sequentibus apte convenit. Nam antea dixerat: ἐπὶ πολὺ μὲν οὐκ ἐδίωξαν—et deinde adjecit: ἐπακολουθήσαντες δὲ ἀθρόοι, ὅσον ἀσφαλῶς εἶχε, πάλιν ἐπανεχώρουν—. Eodem sensu vocabulum: προδιώκειν etiam Xenophon adhibuit. Ceterum satis constat, particulas: πρὸς et: πρὸ sæpissime a librariis permutari.

Cap. 71. Τά τε ἄλλα—παρασκευάσωνται, ὡς εἰς τὸ ἔαρ ἐπιχειρήσοντες ταῖς Συρακούσαις—. Pro illo: ὡς εἰς τὸ ἔαρ—in decem libris legitur: ὥστε τὸ ἔαρ ἐπιχειρήσοντες—. Constat autem, et Wassius jam ad Thucydidis lib. IV. c. 100. adnotavit, a librariis sæpe particulas: ὡς et: ἐς permutari. Forte igitur antiqua et vera hujus loci lectio erat: ἔς γε τὸ ἔαρ ἐπιχειρήσοντες—*saltem verno tempore Syracusas adgressuri.*

Cap. 72. Ἄλλως τε τοῖς πρώτοις τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρίᾳ ἰδιώτας, ὡς εἰπεῖν χειροτέχνας ἀνταγωνισαμένους—. Multiplici virorum doctorum interpretatione et emendatione hic locus est insignis. Ne autem hæc omnia, quæ mihi non satis certa esse videntur, enumerem, meam saltem sententiam de hoc loco proponam. Nulla quidem emendatione verborum, sed mutata verborum interpunctione ad hujus loci interpretationem mihi opus esse videtur. Nam inepte illud: ἐμπειρίᾳ cum πρώτοις τῶν Ἑλλήνων

jungitur. Potentissimi quidem Græcorum, sed non experientia rerum primi inter Græcos tunc temporis habebantur Athenienses. Quare aptius illud: ἐμπειρία cum sequenti: ἰδιώταις conjungitur, ut indicet scriptor: *homines experientiæ et exercitationis bellicæ imperitos*, sicut apud Xenophontem: ἰδιῶται τοῦ ἔργου, ἰδιῶται κατὰ τοὺς πόνους, ἰδιῶται κατὰ τὸν ὕπνον occurrunt. Jam igitur post: ὡς εἰπεῖν comma est ponendum, commate post: ἰδιώτας sublato. Ita τοῖς πρώτοις Ἑλλήνων opponuntur: χειροτέχναι, *opifices, modo ex officinis et fabricis ad bellum gerendum conscripti*. Sensus jam non ineptus existet: *cum inprimis opifices, qui, ut ita dicere liceat, experientiæ bellicæ erant imperiti, potentissimis Græcorum ideoque etiam maxime exercitatis restiterint*. Ita non copula: καὶ opus erit ante: ὡς εἰπεῖν, si hæc verba cum: ἰδιώτας conjunguntur, quæ explicationis uberioris causa illi: χειροτέχνας sunt adjecta. Ceterum falsa est hæc nonnullorum nota, Vallam in libro suo legisse: χειροτέχναις. Nam vertit: *præsertim rudes, et, ut ita loquar, manuales opifices cum eruditissimis Græcorum dimicantes*. Quam maxime autem trajectio verborum Thucydidea etiam in hoc loco est conspicua.

CAP. 74. Μηνύει τοῖς τῶν Συρακουσίων φίλοις, τοῖς ἐν Μεσήνῃ ξυνειδὼς τὸ μέλλον—. Quatuordecim codicum auctoritate legendum est: τοῖς ἐν τῇ Μεσσήνῃ—. Articulus h. l. adjectus videtur Messanæ urbem, antea in verbis: εὐθὺς ἐπὶ Μεσήνην—indicatam, respicere: *amicis in illa Messanæ urbe versantibus*—. Ceterum utroque loco hujus capitis male legitur: Μεσήνη, cum vera lectio: Μεσσήνη, cum duplici: σ, non solum h. l. codicum auctoritate, sed antiquorum quoque lapidum monumentis, sicut Cluverius in Sicilia antiqua adnotavit, confirmetur. Etiam supra cap. 5. recte: Μεσσήνη editur. Sed lib. VII. c. 1. adhuc contra codicum meliorum auctoritatem editum est: Μεσήνη.—In verbis: ἀπελθόντες ἐς Νάξον καὶ Θρᾷκας, σταύρωμα περὶ τὸ στρατόπεδον ποιησάμενοι, αὐτοῦ διεχείμαζον—quatuordecim codices legunt: σταυρώματα περὶ τὸ στρατόπεδον—. Præterea lectionem: καὶ Θρᾷκας—merito rejiciunt interpretes, quia Thraciæ mentio h. l. fieri non potest. Sed de eo, quid corruptæ lectionis loco ponendum sit, magna subest dubitatio. Heilmanni sententia, quæ etiam Bavero inprimis placuit, ut sub: Θρᾷκας—nomen loci ignoti prope Naxum lateat, eo incerta redditur, quod statim in sequenti capite 75. tantum in verbis: ἐν τῇ Νάξῳ χειμάζοντες—sola Naxi urbs commemoratur. Forte ex lectione codicum: σταυρώματα verisimilis hujus loci lectio elici poterit. Nam aliis in locis, si castrorum vallo et fossa munitorum mentio injicitur, tantummodo numero singulari: σταύρωμα—ponitur. Cum igitur h. l. numero plurali: σταυρώματα—occurrant, haud dubie castra pluribus cincta munitionibus, quæ hiberna ipsorum tutiora redderent, in his verbis indicantur. Forte igitur Thucydides olim scripserat: ἐς Νάξον καὶ τριχῇ σταυρώματα περὶ τὸ στρατόπεδον—*et castra triplici vallo et fossa cingentes*—. Mihi persuasum est, saltem vocabulum, quod similem sensum adferat, sub falsa lectione: Θρᾷκας latere. Illud: σ in fine vocabuli: τριχῇ facile ex initio sequentis vocis: σταυρώματα adhærere potuit. Vocabulum: τριχῇ eodem sensu etiam apud Xenophontem legitur et infra Thucydidis lib. VII. c. 32. ubi tamen plurimi codices, omnium fere interpretum sententia, illud male omiserunt. Firmiores horum castrorum munitiones inprimis memoratu dignas Thucydidi visas esse, etiam ex sequenti capite adparet, quod ita incipit: ἐτείχιζον δὲ καὶ οἱ Συρακούσιοι—ut indicetur, simili ratione Syracusanos suam urbem muro exstructo munivisse.

CAP. 75. Βουλόμενος προσδιαβαλεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἔλεγε τοιάδε—. Plurimi codices legunt: βουλόμενος προδιαβάλλειν—. Quæ lectio huic loco est aptissima et cum consilio Syracusanorum, qui, ut indicat eorum orationis initium cap. 76. occupare Atheniensium consilia voluerunt, plane convenit. Quare cum Dukero hanc lectionem vulgatæ præfero.

CAP. 77. Δεῖξαι αὐτοῖς, ὅτι οὐκ Ἴωνες τάδε εἰσὶν, οὐδ' Ἑλλησπόντιοι—. Non apta vocabuli: τάδε explicatio h. l. adferri poterit. Forte Thucydides scripserat: οὐκ Ἴωνες ἐνθάδε εἰσὶν—. Certe aptissimum sensum h. l. fundet hæc particula, qua etiam Thucydides in antecedenti capite 76. bis usus est in verbis: τὰς δὲ ἐνθάδε κατοικίζειν, et: τὰ ἐνθάδε νῦν πειρῶνται—. Etiam in nostro loco illi: ἐνθάδε εἰσὶν—in sequentibus apte respondent verba: ἀλλὰ Δωριεῖς—τὴν Σικελίαν οἰκοῦντες. Forte prima syllaba: ἐν librariorum incuria periit, quia litera σ, quacum vox antecedens: Ἴωνες finitur, cum ε sæpe permutari solet.—Post verba: ἢ μένομεν, ἕως ἂν—ληφθῶμεν—interrogationis

signum, sicut jam Dukerus postulabat, est ponendum.—In verbis : τοῖσδε ὡς ἑκάστοις τὶ προσηνὲς λέγοντες, δύνανται κακουργεῖν— etiam alia interpunctione mihi opus esse videtur, ut comma post : δύνανται ponatur et verbum : κακουργεῖν, quod jam sequitur, ad illud : δύνανται suppleatur. Nam nullo sensu adhibetur vocabulum : λέγειν, ad illud : δύνανται cum Æmilio Porto suppletum. Puto igitur, τοῖσδε esse dativum incommodi, quem etiam ad : κακουργεῖν δύνανται, cum tot verborum parenthesis intercedat, referre liceat, quasi Thucydides totum locum ita scripsisset : τοῖς δὲ ὡς ἑκάστοις τὶ προσηνὲς λέγοντες κακουργεῖν δύνανται, κακουργεῖν αὐτούς. Si constructionem verborum spectas, simillimus est locus, qui in capitis antecedentis adfuit verbis : τοῖς δ' ὡς ἑκάστοις τινὰ εἶχον αἰτίαν εὐπρεπῆ ἐπενεγκόντες κατεστρέψαντο.—Denique in verbis : καὶ οἰόμεθα, τοῦ ἄπωθεν ξυνοίκου προαπολλυμένου, οὐκ ἐς αὐτόν τινα ἥξειν τὸ δεινὸν, πρὸ δὲ αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα, καθ' ἑαυτὸν δυστυχεῖν—aptissima reperitur decem codicum lectio : οὐ καὶ ἐς αὐτόν τινα—. Pro illo : καθ' ἑαυτὸν—sex codices, ut sæpe aliis locis occurrit, exhibent : καθ' αὑτὸν δυστυχεῖν.

Cap. 78. Ἐνθυμηθείτω οὐ περὶ τῆς ἐμῆς μᾶλλον—μαχούμενος—. Nescio, qua de causa ille librariorum error : ἐνθυμηθείτω in variis editionibus adhuc adservari potuerit, cum tamen plurimi codices veram lectionem : ἐνθυμηθήτω tueantur.—In verbis : ἔχων δὲ ξύμμαχον ἐμὲ καὶ οὐκ ἔρημος, ἀγωνιεῖται—lectio : ἔρημος omni eloquentiæ vi destituitur, quia esset superflua repetitio antecedentis : ἔχων ξύμμαχον. Quare lectionem omnium fere librorum : καὶ οὐκ ἔρημον—longe præfero. Nam aperte hic sensus inest, ut non solum indicetur in his verbis, Camarinæis auxilio tanquam eorum socios fore Syracusanos, sed ipsos quoque Syracusanos non aliorum sociorum destitutos conjunctione ideoque jam longe potentiores ipsis laturos esse auxilium.—Denique in verbis : ἅπερ ἂν, εἰ ἐς τὴν Καμαριναίαν πρῶτον ἀφίκοντο οἱ Ἀθηναῖοι, δεόμενοι ἂν ἐπεκαλεῖσθε, ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παρακελευομένους, ὅπως μηδὲν ἐνδώσωμεν, φαίνεσθαι—particula : ἂν post : ἅπερ est omittenda, quia eam plurimi codices rejiciunt et quia propter ea, quæ sequuntur : δεόμενοι ἂν ἐπεκαλεῖσθε—est superflua. Pro illo : ἀφίκοντο—longe aptior admittenda est octo codicum lectio : πρῶτον ἀφίκοιντο οἱ Ἀθηναῖοι, *si primum venissent Athenienses.*—Loco autem illius : ἐνδώσωμεν forma magis Attica novem codicum : ὅπως μηδὲν ἐνδώσομεν—non est negligenda. Gailius tamen celeberrimus de vocabulo : ἐνδώσωμεν nullam ex suis codicibus lectionis varietatem adnotavit.

Cap. 79. Ἀλόγως σωφρονοῦσιν, ὑμεῖς δ' ἐν εὐλόγῳ προφάσει, τοὺς μὲν φύσει πολεμίους βούλεσθε ὠφελεῖν—. Baverus quidem defendit particulam : ἐν ante : εὐλόγῳ προφάσει—sed non justa de causa, ut mihi quidem videtur. Ex antecedentibus ad illud : εὐλόγῳ προφάσει supplendum est : σωφρονήσοντες—. Quia vero plurimi codices ignorant particulam : ἐν ante : εὐλόγῳ, quia porro adparet, quomodo intrusa sit h. l. hæc particula ex male repetita prima sequentis vocabuli syllaba, et quia etiam alibi deest hæc particula, sicut in verbis antecedentis capitis : τῇ δ' ἐμῇ προφάσει τὴν ἐκείνου φιλίαν—βεβαιώσασθαι, nulla amplius justa causa, ut particulam : ἐν retineamus, superesse videtur.

Cap. 80. Καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προθυμίαν δοκεῖν, τῷ ἡμῖν μὲν ἴσην εἶναι, ὑμῖν δὲ ἀσφαλῆ, τὸ μηδετέροις δὴ, ὡς καὶ ἀμφοτέρων ὄντας ξυμμάχους, βοηθεῖν. Ad illud : δοκεῖν haud dubie ex antecedentibus supplendum est : εἰκός. Pro illo : τὴν προθυμίαν—multi codices cum Scholiasta et Vallæ libro aptius legunt : τὴν προμηθίαν—. Quam scripturam : προμηθίαν illi : προμηθείαν etiam prætulit Wesselingius in notis ad Herodoti lib. III. c. 36.—Præterea commate post : δοκεῖν sublato cum Dukero scriptum olim fuisse censeo : δοκεῖν τῳ, ἡμῖν μὲν ἴσην—sine accentu illi : τῳ imposito. Vocabulum : εἶναι autem post : ἴσην ex Atticismo redundat, ideoque sensum hujus loci non amplius turbare potest. Eodem Atticismo etiam aliis locis Thucydides usus est, ut : lib. V. cap. 112. in verbis : προκαλούμεθα δὲ ὑμᾶς, φίλοι μὲν εἶναι, πολέμιοι δὲ μηδετέροις, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἡμῶν ἀναχωρῆσαι, *vos autem instigamus, tanquam amici et neutrius partis hostes, ut etiam ex terra nostra discedatis.* Denique particulæ : δὴ post : μηδετέροις haud dubie ironia subest, sicut etiam in verbis ejusdem capitis : τοὺς Ἀθηναίους, φίλους δὴ ὄντας, μὴ ἐᾶσαι ἁμαρτεῖν. Hac ironia in particula : δὴ, *scilicet*, Atticos sæpe uti, jam Valckenarius in commentario ad Euripidis Hippolytum v. 959. adnotavit. Jam sensus hujus loci est : *Et par est, nemini in eo prudentiam singularem, quæ nobis quidem æqua, vobis autem tuta sit,*

positam videri, quod neutri scilicet genti, tanquam utriusque partis socii, fertis auxilium.

CAP. 82. Αὐτοὶ δὲ τῶν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ πρότερον ὄντων ἡγεμόνες—. Plurimi codices ignorant voculam: τῷ; quare eam quoque h. l. ut minus necessariam cum Wassio esse delendam censeo.—In verbis ultimis: δουλείαν δὲ αὐτοί τε ἐβούλοντο καὶ ὑμῖν τὸ αὐτὸ ἐπενεγκεῖν—quatuordecim codices recte exhibent: καὶ ἡμῖν τὸ αὐτὸ—. Idem etiam Valla in libro suo invenerat, quia vertit: *et nobis servitutem inducere.* Inepta est lectio: ὑμῖν, quia legatus Atheniensium aperte de suis civibus loquitur.

CAP. 83. Καὶ οὐκ ἄλλῳ ἑπόμεθα, ὡς ἢ τὸν βάρβαρον μόνοι καθελόντες, εἰκότως ἄρχομεν—. Si cum Valckenario lectionem codicis Græv.: καὶ οὐ καλλιεπούμεθα, ὡς—admittimus, non amplius opus erit conjectura Fr. Porti, qui verba: εἰκότως ἄρχομεν librariorum interpretamentis adnumeravit. Nam cum illo: οὐ καλλιεπούμεθα apte sequentia: ὡς—εἰκότως ἄρχομεν—cohærent. Ipsum vero verborum sequentium argumentum hujus lectionis: καλλιεπούμεθα elegantiam et veritatem egregie confirmat. Non enim verbis ornatis se uti legatus dicit, si solos Athenienses extitisse Persarum victores et eos pro sua omniumque Græcorum libertate subiisse pericula adfirmaverit. Egregie etiam confirmata est hæc Valckenarii conjectura unius codicis Par. auctoritate.

CAP. 85. Καὶ γὰρ τοὺς ἐκεῖ συμμάχους, ὡς ἕκαστοι χρήσιμοι, ἐξηγούμεθα Χίους μὲν καὶ Μηθυμναίους—. Plurimorum codicum auctoritate legendum est: καὶ γὰρ τοῖς ἐκεῖ συμμάχοις, ὡς—. Explico jam dativum illum commodi in hac constructionis varietate eodem modo, ut loca ex Thucydide ad cap. 77. laudata postulant. Nam certe legatus Atheniensium exemplis allatis indicare voluit, suis se sociis non abuti, sed eos humanius tractare. Jam vero comma post: ἐξηγούμεθα tollendum est, ut hoc verbum arcte cum sequentibus: Χίους μὲν etc. cohæreat.—In verbis: ὥστε, καὶ τἀνθάδε, εἰκὸς, πρὸς τὸ λυσιτελοῦν καὶ, ὃ λέγομεν, ἐς Συρακουσίους δέος καθίστασθαι—plurimi codices legunt: ὥστε καὶ—καθίστασθαι—, quod etiam, si variam particulæ: ὥστε constructionem spectamus, admitti potest. Etiam Scholiastes istam codicum lectionem exhibet.—In verbis: καὶ βούλονται μὲν, ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ξυστήσαντες ὑμᾶς ὑπόπτῳ, βίᾳ ἢ κατ' ἐρημίαν—αὐτοὶ ἄρξαι—particula: μὲν post: βούλονται a tredecim libris omittitur. Etiam Scholiastes ignorasse hanc particulam videtur. Quare tot librorum consensu est ejicienda. Pro illo: ἢ κατ' ἐρημίαν—memoratu dignam quoque lectionem sex codices Reg. Cass. Dan. Aug. et duo Pariss. exhibent: ἢ καὶ κατ' ἐρημίαν. Quæ mihi valde arridet, quia hæc adjecta particula: καὶ simul indicat, Camarinæos ab Atheniensibus desertos, adhuc, sicut antea, Syracusanorum multo magis expositum iri violentiæ.

CAP. 86. Οὐ δίκαιον, ὅπερ καὶ ἡμᾶς ἠξιοῦτε λόγῳ πείθειν, τῷ αὐτῷ ἀπιστεῖν—. Haud dubie præferenda est cum Dukero et Bavero trium codicum lectio: ὥπερ καὶ ἡμᾶς ἠξιοῦτε λόγῳ—, ut illud: ὥπερ apte cum: λόγῳ conjungatur.—In verbis: ἐποικοῦντες ὑμῖν, ἀεί τε ἐπιβουλεύουσιν, καὶ—magis vera quinque codicum lectio: ἐπιβουλεύουσι καὶ—est admittenda.—Denique in verbis ultimis: ἔτι βουλήσεσθε καὶ πολλοστημόριον αὐτῆς—tredecim codicum consensus, qui exhibent: καὶ πολλοστὸν μόριον αὐτῆς—, non potest rejici, cum inprimis incertum sit, an Scholiastes legerit: πολλοστημόριον, qui potius ad interpretationem hujus loci usus esse hoc vocabulo videtur.

CAP. 88. Τοιαῦτα μὲν ὁ Εὔφημος εἶπεν. οἱ δὲ Καμαριναῖοι—. In septem bonæ notæ codicibus legitur: τοιαῦτα δὲ ὁ Εὔφημος—. Forte sub falsa lectione latet hæc vera: τοιαῦτα δὴ ὁ Εὔφημος—, quæ huic loco est aptissima. Quamquam enim non ignoro, in tali narrationum genere particulas: μὲν et: δὲ plerumque sibi invicem respondere, tamen hac ratione jam cap. 81. ille Hermocrates Euphemo oppositus erat in his verbis: τοιαῦτα μὲν ὁ Ἑρμοκράτης εἶπεν. ὁ δ' Εὔφημος—. Quare jam apte nostro loco sequeretur: τοιαῦτα δὴ ὁ Εὔφημος—. In verbis: οἱ δ' ἐς τὴν Κόρινθον καὶ τὴν Λακεδαίμονα—ἀποσταλέντες—plurimi codices articulum: τὴν ante: Λακεδαίμονα—omittunt, qui etiam, cum modo: τὴν antecederet, facile deesse poterit.—In verbis: μὴ περιορᾶν τὰ γινόμενα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων—magis vera et dictioni Thucydidis adcommodata est lectio septem codicum: τὰ γιγνόμενα ὑπὸ—. In verbis: πρέσβεις πέμπειν ἐς Συρακούσας, κωλύσοντας μὴ ξυμβαίνειν—omnes fere codices legere jubent: κωλύοντας μὴ ξυμβαίνειν—. Quæ quidem lectio, cum constet, in verbis puris sæpe præsentia pro futuris poni, non est rejicienda.

Cap. 89. Εἴ τις, διότι καὶ τῷ δήμῳ προσεκείμην μᾶλλον, χείρω με ἐνόμισε—. Jam Dukerus præferre jussit multorum codicum lectionem: χείρω μὲ ἐνόμιζε—, quæ apte respondet antecedenti: ὠργίζετο—. In verbis: ἐπεὶ δημοκρατίαν γε καὶ ἐγιγνώσκομεν οἱ φρονοῦντές τι, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον, ὅσον καὶ λοιδορήσαιμι. ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀγνοίας οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο—etiam Dukeri sententiam sequor, ut elegantius scribatur duodecim codicum auctoritate: ὅσῳ καὶ λοιδορήσαιμι—, sicut idem: ὅσῳ etiam elliptice occurrit in cap. 92. verbis: ὅσῳ τὰ μὲν Ἀθηναίων οἶδα—; et pro illo: ἀγνοίας omnium fere codicum consensu recipiatur: ὁμολογουμένης ἀνοίας—, quod optime oppositum est antecedenti: φρονοῦντές τι. Etiam Valla in libro suo hanc lectionem invenit, quia vertebat: *Verum de manifesta amentia nihil novi dici possit.*

Cap. 90. Καὶ ἐμοί, εἴ τι πλέον οἶδα, εἰσηγητέον—. Quatuor codices scripturam Thucydidi magis consuetam: ἐσηγητέον exhibent. Quamvis cod. regius sit inter illos quatuor libros, ejus tamen nullam injecit mentionem Parisiensis Gailii editio.—In verbis: καὶ τῷ πεζῷ ἅμα ἐκ γῆς ἀφορμαῖς τῶν πόλεων τὰς μὲν βίᾳ λαβόντες—octo codicum et Vallæ libri auctoritatem cum Dukero sequor, ut legatur: ἐκ γῆς ἐφορμαῖς—*impetu repetito in terra continenti facto.*—Denique in verbis: χρήματα δὲ καὶ σῖτον, ὥστε εὐπορώτερον γίγνεσθαι τινὰ αὐτῶν, αὐτὰ τὰ προσγενόμενα ἐκεῖθεν χωρία ἔμελλε—παρέξειν—attentione digna est septem codicum lectio: γίγνεσθαι τὶ—. Nam constat, Thucydidem sæpius singulari, quam plurali numero vocabulum: τὶς adhibere, sicut Stephanus ad lib. II. cap. 37. adnotavit. Præterea etiam sensus horum verborum: γίγνεσθαι τὶ, est aptissimus, quia illud: τι, sicut Latinum: *aliquid,* sæpe indicat: *res graves, res magni momenti in aliquo negotio.* Tunc autem illud: αὐτῶν, commate sublato, melius cum sequentibus: αὐτὰ τὰ χωρία conjungitur, quia in eo etiam quædam Græcæ linguæ elegantia cernitur, ut pronomen: αὐτὸς interdum nonnullis locis frequentent. Puto igitur legendum esse: εὐπορώτερον γίγνεσθαι τὶ, αὐτῶν (sc. Σικελιωτῶν) αὐτὰ τὰ προσγενόμενα ἐκεῖθεν χωρία—.

Cap. 91. Οἵτινες αὐτερέται κομισθέντες καὶ ὁπλιτεύσουσιν εὐθὺς—. Undecim codd. legunt: ὁπλιτεύουσιν εὐθὺς—. Futura: ποιήσετε—πέμψετε—, quæ antecesserunt, nihil habent cum hoc tempore commune, quare etiam præsens tempus, quia inprimis particula: εὐθὺς, quæ aptior est præsenti, adjicitur, h. l. admitti potest.—In verbis: καὶ τοὺς μὴ ἐθέλοντας προσαναγκάσῃ—undecim codices postulant lectionem: μὴ θέλοντας—. In verbis: τὰς τοῦ Λαυρείου τῶν ἀργυρείων μετάλλων προσόδους—plurimi libri legunt: τοῦ Λαυρίου—, sicut etiam editum est lib. II. c. 55. et ibidem Gottleberus recte adnotavit, etiam nostro loco ipsius sententia esse legendum.

Cap. 92. Οὐδ', ἐπὶ πατρίδα οὖσαν ἔτι, ἡγοῦμαι, ἰέναι—. Cum undeviginti libris legendum esse censeo: οὖσαν ἔτι ἡγοῦμαι νῦν ἰέναι, commatibus ante et post: ἡγοῦμαι sublatis.—In verbis: τὰ δ' ὑμέτερα εἴκαζον Dukeri sententiam amplector, qui ex quatuor codicibus veterum Atticorum more legi jubet: ὑμέτερα ᾔκαζον.

Cap. 96. Ὅπως μὴ κατὰ ταύτας λάθωσι σφᾶς ἀναβάντες οἱ πολέμιοι—. Magis vera lectio: μὴ κατὰ ταῦτα (sc. μέρη) λάθωσι—in quinque codicibus proponitur, ut ita magis in universum custodia in hoc toto loco agenda indicetur.

Cap. 97. Φθάνει ἀναβὰς κατὰ τὸ Εὐρύηλον—. Duodecim codd. legere jubent: κατὰ τὸν Εὐρύηλον—, sicut etiam lib. VII. c. 2. scribitur.—In verbis: πρὶν τοὺς Συρακουσίους αἰσθομένους ἐκ τοῦ λειμῶνος τῆς ἐξετάσεως παραγενέσθαι—plerique interpretes hoc loco, sicut etiam in ipso hujus capitis initio, de exercitus lustratione agi opinantur. Sed nimis impedita erit hujus capitis explicatio, nisi potius de facta Atheniensium exploratione, qua primum inquirebant, ignaris hostibus, hunc locum, quem mox capturi erant, hæc verba explicamus. Ita etiam initio capitis illud: ἐξητάζοντο cum Bavero doctissimo de exploratione facta explico. Antecedenti capite quidem occurrebat ἐξέτασις ὅπλων apud Syracusanos, sed nostro loco tali caret additamento vocabulum: ἐξέτασις, quare optime ad antecedens: ἐξητάζοντο, *explorabant,* referetur. Decem autem codicum auctoritate legendum est: ἐκ τοῦ λειμῶνος καὶ τῆς ἐξετάσεως. Jam sensus horum verborum erit: *Antequam Syracusani animadverterent etiam ex campo inde pratis pleno explorationem versus montanam Epipolarum regionem factam atque advenire ad hostem arcendum possent—.* In verbis: καὶ οἱ περὶ τὸν Διόμιλον ἑπτακόσιοι—sequor omnium fere codicum auctoritatem, qui legunt: περὶ τὸν Διόμιλον ἑξα-

κόσιοι—. Qui militum numerus etiam infra lib. VII. c. 43. in verbis: καὶ τοῖς ἑξακοσίοις τῶν Συρακουσίων—repetitur. In capite autem antecedenti 96. ubi adhuc codicum consensu legitur: καὶ ἑπτακοσίους λογάδας τῶν ὁπλιτῶν—, cum Æm. Porto emendandum esse puto: ἑξακοσίους λογάδας—. Nam facile permutari potuerunt signa numerorum a librariis. Imo mihi persuasum est, si adcuratius inquirantur Thucydidis codices, adhuc in nonnullis numerum: ἑξακοσίους repertum iri. Saltem Valla in libro suo hunc numerum legit, quia in cap. 96. vertebat: *delecti sunt prius sexcenti armati.*

Cap. 98. Ἀθηναίων ὑπῆρχον πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, οἳ ἵππους—ἔλαβον—. Novem codices legunt: οἷς ἵππους—ἔλαβον—. Quæ lectio mihi verisimilior esse videtur. Nam non ipsi equites, sed Athenienses sive eorum duces equitibus eligebant et coemebant equos.—In verbis: ἐχώρουν πρὸς τὴν Συκῆν οἱ Ἀθηναῖοι, ἵνα περ καθεζόμενοι, ἐτείχισαν τὸν κύκλον διὰ τάχους—memoratu dignissima est lectio cod. Aug. τυκὴν, pro illo: Συκῆν, (si vere in illo codice hæc lectio exhibetur.) Nam hac lectione verisimillima Cluverii conjectura, ut: Τύκην legatur, egregie confirmabitur. Quam igitur Syracusarum partem statim muro cinxerunt Athenienses, sicut apte Scholiastes hæc verba: ἐτείχισαν τὸν κύκλον interpretatus est. Nam interpretatio Baveri, ut Labdali castellum muro cinctum esse intelligamus, non est præferenda, quia jam in antecedenti capite narraverat Thucydides: φρούριον ἐπὶ τῷ Λαβδάλῳ ᾠκοδόμησαν. Etiam in Thucydidis verbis animadvertendus est rarior vocabuli: ἵνα pro: ὅπου usus, qui magis in poetis frequentatur. Occurrit tamen hæc particula illo sensu etiam in Herodoto et in aliis quibusdam Thucydidis locis. Ceterum pro illo: περ καθεζόμενοι forte olim scriptum legebatur: περικαθεζόμενοι, quod certe huic loco est aptissimum.—In verbis: ἐκώλυον τοὺς Ἀθηναίους λιθοφορεῖν τε καὶ ἀποσκίδνασθαι μακρότερον—lectionem: ἀποσκίδνασθαι μακροτέραν, quam septem codices exhibent, habeo doctiorem et elegantiorem, quam ut a librario imperito sit profecta.

Cap. 99. Λίθους καὶ ξύλα ξυμφοροῦντες παρέβαλλον ἐπὶ τὸν Τρωγίλον—. Novem codices legunt: παρέβαλον ἐπὶ τὸν Τρωγίλον—, quæ dicendi forma in tali narrationum genere est magis consueta.—In verbis: καὶ ἅμα ἐν τούτῳ εἰ ἐπιβοηθοῖεν μέρος ἀντιπέμπειν αὐτοὺς—undecim codices legere jubent: καὶ ἅμα, καὶ ἐν τούτῳ εἰ—. Quam lectionem vulgatæ præfero, quia, commate post: ἅμα et: ἐπιβοηθοῖεν posito, illud: ἅμα apte cum: ἀντιπέμπειν potest conjungi.

Cap. 102. Ἐμπρῆσαι τοὺς ὑπηρέτας ἐκέλευσεν, ὡς ἀδυνάτους αὐτοὺς ἐσομένους—περιγενέσθαι—. Duodecim codices omittunt: αὐτοὺς ante: ἐσομένους, quod etiam ab hoc loco ut supervacaneum melius abesse videtur.—In verbis: διὰ τὸ πῦρ, ἀλλὰ ἀπεχώρουν πάλιν—Gailius doctissimus vitandi hiatus causa ex plurimis codd. edidit: ἀλλ' ἀπεχώρουν. Quamvis igitur h. l. cum eo consentiam, mihi tamen est persuasum, in plurimis scriptorum locis, ubi ejusmodi literarum ultimarum elisio deprehenditur, librariorum festinantium atque imperitorum culpam subesse. Concedo etiam, ejusmodi literas et syllabas vocabulorum ultimas a Græcis et Latinis, si lingua sua hæc vocabula eloquerentur, sæpe esse suppressas, sicut in Gallica lingua et aliis adhuc nostra ætate fieri solet. Propterea tamen non sequitur, ut in scribendo etiam ejusmodi literas et syllabas olim quotidiana elocutione suppressas omittamus. Via igitur certiore ingredi videntur librorum editores, qui in plurimis locis, nisi omnium codicum auctoritas prohibuerit, ejusmodi literas ultimas adhuc retinent, licet omittantur in nonnullis codicibus; cum inprimis in scriptoribus prosaicis certæ scribendi regulæ, quibus elidendæ sint ejusmodi literæ, nondum innotuerint.—In verbis: βοήθεια ἤδη κάτωθεν τῶν Ἀθηναίων ἀποδιωξάντων τοὺς ἐκεῖ, ἐπανῄει—valde mihi arridet quinque codicum Cl. Gr. Cass. Aug. et unius Paris. lectio: τῶν Ἀθηναίων ἀποδιωξόντων τοὺς ἐκεῖ—. Nam tota oratio contexta suadet, ut hæc verba intelligantur de Atheniensibus, qui ex planitie inde loca montana, ad Syracusanos ibi vallum adgressos denuo repellendos, petebant. Quare Wassio, qui pravam adpellat hanc codicum lectionem, non adsentio.

Cap. 104. Ὁ μὲν Γύλιππος, ἐκ τοῦ Τάραντος ἐς τὴν Θουρίαν πρῶτον πρεσβευσάμενος—παρέπλει τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἀναρπασθεὶς ὑπ' ἀνέμου κατὰ τὸν Τεριναῖον κόλπον (ὃς ἐκπνεῖ ταύτῃ μέγας, κατὰ Βορέαν ἑστηκὼς) ἀποφέρεται ἐς τὸ πέλαγος. Non verisimile est, Gylippum, classis Spartanæ ducem, tanquam legatum adiisse ipsum Thurios, sicut

Valla et alii interpretes h. l. vocabulum: πρεσβευσόμενος interpretantur. Magis vera est hujus vocabuli interpretatio, ut vertamus: *Tarento primum legatos mittens Thurios*—. Eodem significatu Medium hujus verbi occurrit lib. I. cap. 92.: οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες—τῷ κοινῷ ἐπρεσβεύσαντο.—In verbis: καὶ ἀναρπασθεὶς— ὑπ' ἀνέμου—quatuordecim codices legunt: καὶ ἁρπασθεὶς ὑπ' ἀνέμου—. Quam lectionem esse veram et præferendam censeo, quia significatio verbi: ἀναρπάζεσθαι, *sursum abripi*, ab hoc loco est aliena.—Jam inde a verbis: κατὰ τὸν Τεριναῖον—parenthesis incipere debet, sicut jam subtilis ille Baverus animadvertit, non demum a verbis: ὃς ἐκπνεῖ—. Nam ipse situs hujus Terinæi sinus satis declarat, non eo ventis abreptam esse Gylippi classem, quia per fretum Siculum demum eo deferri potuisset. Magis igitur est certum, de vento aquilonali (κατὰ Βορέαν ἑστηκὼς), ab illius sinus regione oriri solito, hæc verba intelligi debere. Cum igitur Gylippus in Siciliam navigaturus esset, ab hujus venti, per fretum Siculum vehementer flantis, impetu abreptus in altum, orta tempestate, deferebatur, ut classis reficiendæ causa Tarentum redire cogeretur.

Libri VII. Cap. 1. Τῶν Ἀττικῶν τεσσάρων νεῶν οὔπω παρουσῶν τῷ Ῥηγίῳ—. In quatuordecim codicibus et præterea in Scholiastæ libro legitur: παρουσῶν ἐν τῷ Ῥηγίῳ—. Quæ tot librorum auctoritas non est negligenda.—In verbis: τὰς γὰρ ναῦς ἀνείλκυσαν ἐν Ἱμέρᾳ. καὶ τοὺς Σελινουντίους πέμψαντες ἐκέλευον ἀπαντᾷν πανστρατιᾷ ἔς τι χωρίον—punctum post: Ἱμέρᾳ est tollendum, sicut etiam in ultimo capite antecedentis libri VI. in verbis: δηώσαντες ἀπελθεῖν. οὐκ ἤθελον in editione Lipsiensi male post: ἀπελθεῖν est adjectum. Porro undecim codices legere jubent: τὰς μὲν ναῦς ἀνείλκυσαν—, quod apte ad sequentia: πέμψειν δέ τινα αὐτοῖς ὑπέσχοντο—potest referri. Habent præterea etiam duodecim codices variam lectionem: ἀπαντᾷν στρατιᾷ ἔς τι χωρίον. Neque tamen me movit tot codicum consensus, ut lectionem vulgatam tollerem, quia aperte illi: πανστρατιᾷ in sequentibus opponitur: στρατιὰν οὐ πολλὴν, et quia facile intelligitur, quomodo prima syllaba vocabuli: πανστρατιᾷ a duabus syllabis antecedentis: ἀπαντᾷν intercipi potuerit. Nam literæ: π et: τ a librariis sæpenumero permutantur.

Cap. 2. Ὁ δὲ Ἰέγας τότε τεῖχος, ἐν τῇ παρόδῳ τῶν Σικελῶν, ἑλὼν καὶ συνταξάμενος ὡς ἐς μάχην ἀφικνεῖται. Valla vertit: *ille in ipso transitu Siculorum Gega et muro expugnato*—. Saltem igitur ex Latina ejus interpretatione adparet, lectionem: Ἰέγας non in ejus codice adfuisse. In aliis octo codicibus Ar. C. Aug. Mosqu. Cl. Reg. Cass. Dan. legitur: ὁ δέ γε τό, τε τεῖχος—. In uno Paris. scribitur: ὁ δὲ Γέτας τότε τεῖχος—. Quatuor Pariss., omisso Ἰέγας, exhibent: ὁ δὲ τότε τεῖχος—. Duo codices legunt: ὁ δὲ Ἰέγας τέ τι τεῖχος—. Unus Paris. habet: τότε τι τεῖχος—. Alius: τότε τὸ τεῖχος—. Interpretes autem Thucydidis nunc Siciliæ locum, in duobus codd. Ἰέγας adpellatum, plane ignorari ab aliis scriptoribus adfirmant. Mea quidem sententia, si codicum plurimorum vestigia sequimur, Thucydides olim scripserat: ὁ δέ γε τότε τεῖχος, ἐν τῇ παρόδῳ τῶν Σικελῶν, ἑλὼν—*qui tunc sub adventum suum oppidum quidem Siculorum cepit*—. In verbis ultimis: τῷ δὲ ἄλλῳ τοῦ κύκλου—λίθοι τε παραβεβλημένοι τῷ πλέονι ἤδη ἦσαν καὶ ἔστιν ἃ καὶ ἡμίεργα, τὰ δὲ καὶ ἐξειργασμένα κατελείπετο. παρὰ τοσοῦτον μὲν αἱ Συράκουσαι ἦλθον κινδύνου—quinque codices legunt: λίθοι τε παρεμβεβλημένοι τῷ πλέονι—. Quæ quidem lectio longe præstat vulgatæ, si eam de lapidibus muri jam maximam partem constructis et ordine suo compositis intelligimus. Non solum verba: τῷ πλέονι ἤδη ἦσαν cum illa quinque codicum lectione melius, quam vulgata conveniunt, sed illa etiam, quæ sequuntur: ἔστιν ἃ καὶ ἡμίεργα, τὰ δὲ καὶ ἐξειργασμένα—non tam ad lapides sine ordine projectos, quam ad murum jam magna ex parte lapidibus constructum quadrant.—Porro duodecim codices, omisso articulo: αἱ, legunt: παρὰ τοσοῦτον μὲν Συράκουσαι. Quos sequendos esse censeo, quia etiam aliis locis hic articulus est omissus. Ut lib. VI. c. 3.: Συρακούσας δὲ—ᾤκισε—μετὰ Συρακούσας οἰκισθείσας. cap. 4.: μετὰ τὴν Συρακουσῶν οἴκησιν. cap. 5.: μετὰ Συρακούσας—μετὰ Συρακουσῶν κτίσιν. cap. 48.: πλὴν Σελινοῦντος καὶ Συρακουσῶν—ἤδη Συρακούσαις καὶ Σελινοῦντι. cap. 49.: ἐπὶ Συρακούσας—ἀπέχοντα Συρακουσῶν. cap. 50.: ἐπὶ Συρακούσας—ἐν Συρακούσαις. cap. 63.: ἐπὶ Συρακούσας. cap. 75.: ἐκ μὲν Συρακουσῶν. cap. 88.: ἐς Συρακούσας. lib. VII. cap. 42.: ἥξειν Συρακούσας. cap. 57.: ἐπὶ Συρακούσας—.

Cap. 4. Ἵνα μὴ κακουργήσαντες ἐξίοιεν ἐπὶ

τῇ—πολίχνῃ ἐτετάχατο—. Undecim codices legunt: ἵνα μὴ κακουργήσοντες ἐξίοιεν—. Quod Futurum, quia huic loco apte convenit, cum Bavero admittendum esse censeo.

Cap. 5. Τῆς ἵππου τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων οὐδεμία χρῆσις ἦν—. Hæc tria verba: καὶ τῶν ξυμμάχων, e contexta oratione haud dubie sunt ejicienda. Primum enim desunt in novem codicibus. Deinde statim sequuntur eadem verba: τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων et ante verba nostri loci quoque jam adfuerunt. Quare causa horum verborum nostro loco male repetitorum facile adparet. Equitatus denique Syracusani, non autem sociorum, tanquam maxime timendi Atheniensibus sæpe jam in antecedentibus erat mentio injecta. Quare verisimile est, etiam h. l. equitatus tantum Syracusanorum, non autem sociorum simul rationem esse habitam.

Cap. 6. Καὶ ἐκεῖνοι, εἰ μὴ ἐθέλοιεν μάχης ἄρχειν, ἀναγκαῖον εἶναι σφίσι—. Dukeri emendatio, quam suasit decem codicum et Scholiastæ auctoritate nixam, ut legatur: καὶ εἰ ἐκεῖνοι μὴ ἐθέλοιεν—nondum in editionibus recentissimis est admissa. Eandem lectionem Valla quoque in libro suo invenit, quia vertit: *Etiamsi illi nollent priores in aciem prodire*—. In verbis: ἔξω τῶν τειχῶν μᾶλλον ἢ πρότερον προεξαγαγὼν—legendum est undecim codicum consensu: πρότερον προαγαγὼν—. Alii quinque codices, qui male exhibent: προσαγαγὼν, eidem veræ lectioni magis confirmandæ inserviunt.

Cap. 8. Ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας ἀγγέλλοντας πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων—. Duodecim codices aptissimam lectionem proferunt: ἀγγέλλων πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε—, quæ commate ante: πολλάκις sublato optime cum sequentibus cohæret.—In verbis: νομίζων ἐν τοῖς δεινοῖς τε εἶναι—etiam cum Wassio sequenda est sexdecim librorum auctoritas, ut illud: τοῖς ante: δεινοῖς omittamus.—Non minus etiam in verbis: ἢ κατὰ τὴν τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν ἢ καὶ γνώμης ἐλλιπεῖς γιγνόμενοι—quindecim libri omittunt articulum: τὴν ante; τοῦ λέγειν—, sicut etiam alterum vocabulum: γνώμης sine articulo positum legitur.—In verbis: φοβούμενος δὲ, μὴ οἱ πεμπόμενοι—οὐ τὰ ὄντα ἀπαγγείλωσι—magis mihi placet sex codicum Cl. Reg. Cass. Aug. et duorum Pariss. lectio: οὐ τὰ ὄντα ἀπαγγέλλωσι—, quia præsenti tempore hæc aptius enarrantur.—Denique in verbis: ὁ δὲ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον διὰ φυλακῆς ἤδη ἔχων, ἑκουσίων κινδύνων ἐπεμελεῖτο—sequor Heilmanni sententiam, ut octo librorum auctoritate legendum sit: ἤδη ἔχων ἢ δι' ἑκουσίων κινδύνων. Eandem lectionem illi codices confirmant, qui male exhibent: ἤδη ἑκουσίων. Quodsi enim ad illud: ἔχων particula: μᾶλλον, sæpe apud Græcos supplenda, intelligitur, tum sensus inde aptissimus redundat: *jam magis custodia agenda, quam periculis sponte subeundis castrorum curam agebat.* Jam Valla olim libri sui lectionis secutus illam Heilmanni interpretationem ita vertendo Græca proposuerat: *Interea Niciæ rem castrensem custodire majori jam curæ erat, quam voluntaria pericula adire.*

Cap. 9. Καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα τοῦτο—. Octo codices omittunt: τοῦτο. Eodem modo lib. IV. c. 49. legitur: καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. Wassius jam animadvertit, utroque dicendi modo Thucydidem uti solere. Sed h. l. præter codicum auctoritatem adhuc duo argumenta accedunt, quibus verisimile esse videtur, vocabulum: τοῦτο non a Thucydide additum fuisse. Prius est, quia modo antecesserat: ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει τελευτῶντι—, quare non opus erat, ut etiam h. l. illud: τοῦτο adjiceretur. Alterum cernitur in initio capitis sequentis, quod ita incipit: τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος—. Nam non videtur Thucydides sono tam ingrato duo vocabula: τοῦτο. τοῦ δὲ—conjunxisse. Imo vocabulum τοῦδε male repetitum prima syllaba originem illius additamenti: τοῦτο, quod librariis debetur, indicat.

Cap. 12. Τὸ γὰρ ναυτικὸν ἡμῶν (ὅπερ κἀκεῖνοι πυνθάνονται) τὸ μὲν πρῶτον ἤκμαζε, καὶ τῶν νεῶν τῇ ξηρότητι καὶ τῶν πληρωμάτων τῇ σωτηρίᾳ—. Plurimi codices simul cum Scholiasta lectionem difficiliorem: ᾗπερ καὶ ἐκεῖνοι πυνθάνονται adferunt, quam veram esse censeo, quia illud: ᾗπερ Atticorum more positum apte ad sequentia: ξηρότητι et: σωτηρίᾳ—potest referri.—In verbis: διὰ τὸ ἀντιπάλους καὶ τῷ πλήθει καὶ ἐπιπλείους τὰς τῶν πολεμίων οὔσας, ἀεὶ προσδοκίαν παρέχειν—non solum duodecim codices, sed etiam Scholiastes legunt: καὶ ὅτι πλείους—. Baverus cum Dukero conjecit, forte legendum esse: καὶ ἔτι πλείους—. Quæ emendatio certe huic loco est aptissima et facile lectori attento in mentem venire potest. Etiam aliis locis sæpe librarii

particulas: ἔτι et: ἐπὶ permutarunt, et quia nostro loco unus Paris. vere exhibet: καὶ ἔτι πλείους—, eo lubentius Dukeri conjecturam amplector.—In ultimis verbis: οὐ γὰρ ἐφορμοῦσιν ἀλλήλοις—jam Æm. Portus conjecerat, legendum esse: ἐφορμοῦσιν ἄλλοις—, quæ quidem conjectura, nostro loco aptissima, undecim codd. auctoritate egregie confirmatur. Non enim naves Syracusanorum in portu collectæ, sed Atheniensium naves ad observandam Syracusanorum classem in statione erant positæ.

Cap. 13. Οἱ δὲ θεραπεύοντες, ἐπειδὴ ἐς ἀντίπαλα καθεστήκαμεν, αὐτομολοῦσι—. Quatuordecim codd. vocabulo magis consueto legere jubent: οἱ δὲ θεράποντες, ἐπειδὴ—, quos esse audiendos censeo.

Cap. 16. Ἕως ἂν ἕτεροι αἱρεθέντες ξυνάρχοντες ἀφίκωνται—. Plurimi codices, mutato verborum ordine, legere jubent: ἕτεροι ξυνάρχοντες αἱρεθέντες ἀφίκωνται—. In verbis: ἄγοντα εἴκοσι τάλαντα ἀργυρίου—memoratu digna est Vallæ interpretatio: *cumque centum viginti talentis argenti*—, quæ fere cum numero talentorum, quem Diodorus Siculus commemorat: τάλαντα ἑκατὸν τεσσαράκοντα, convenit. Neque negari potest, hanc pecuniæ summam, quam vulgata lectio adfert, justo minorem esse ad tanti exercitus et tam numerosæ classis impensas. Quia igitur Gailius doctissimus in uno Paris. vere invenit lectionem: ἄγοντα εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα—, eam quoque in sua editione recepit; id, quod etiam aliis interpretibus probabile esse videbitur. Si numerus talentorum singulis literis post vocabulum: τάλαντα primum in libris manuscriptis positus erat, saltem adparebit, quam facile numerus major: ἑκατὸν, qui litera: ρ indicatur, perire potuerit, quia inter primas vocabuli sequentis: ἀργυρίου literas etiam litera: ρ reperitur.

Cap. 18. Καὶ διὰ τοῦτο δυστυχεῖν τε εἰκότως ἐνόμιζον—. Undecim codices cum Scholiasta legunt: διὰ τοῦτο εἰκότως δυστυχεῖν τε ἐνόμιζον—. Qui mutatus verborum ordo haud dubie est admittendus, quia illud: εἰκότως non ad: ἐνόμιζον, sed ad: δυστυχεῖν proprie pertinet. Etiam Valla in libro suo ita legit, quia vertebat: *ob id merito se adversa fortuna usos*—.

Cap. 19. Τῶν τε Εἱλώτων ἐπιλεξάμενοι τοὺς βελτίστους καὶ τῶν Νεοδαμωδῶν—. Novem codices omittunt articulum: τῶν ante vocabulum: Νεοδαμωδῶν, qui etiam in tali verborum conjunctione sæpe omittitur.—In verbis: ἕωσπερ αὐτοῖς οἱ ὁπλῖται ταῖς ὁλκάσιν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀπῆραν—etiam novem codices longe aptiorem adferunt lectionem: ἕωσπερ οὗτοι οἱ ὁπλῖται—. Nam de illis gravis armaturæ militibus paullo antea Thucydides plura narraverat. Non nego quidem, verissima esse, quæ Dukerus ad defendendam lectionem receptam adfert, quia et in Thucydide et in Herodoto sæpe ejusmodi dativi commodi redundant. Codicum tamen consensus in lectione satis apta non est contemnendus.—In ultimis verbis: ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὁλκάδας μᾶλλον ἢ πρὸς τὰς τριήρεις νοῦν ἔχωσιν—duodecim codicum auctoritate omittendus est articulus: τὰς ante vocabulum: ὁλκάδας. Sed contra septemdecim libri jubent articulo adjecto legere: πρὸς τὰς τριήρεις τὸν νοῦν ἔχωσιν.

Cap. 21. Ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἦρος τούτου—alio verborum ordine legendum est: χρόνους τούτου τοῦ ἦρος—novem codicum auctoritate. Eandem lectionem iidem codd. confirmant, qui exhibent: τούτους τοῦ ἦρος—. In verbis: Ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τε ἔργον ἄξιον τοῦ κινδύνου ἐς τὸν πόλεμον κατεργάσεσθαι—quindecim librorum auctoritate non minus bona et Græcæ linguæ consuetudini conveniens ideoque admittenda lectio: ἐς τὸν πόλεμον κατεργάσασθαι—occurrit. Conf. dicta ad lib. IV. c. 24.—In verbis: πρὸς ἄνδρας τολμηρούς, οἵους καὶ Ἀθηναίους, τοὺς ἀντιτολμῶντας, χαλεπωτάτους ἂν αὐτοῖς φαίνεσθαι—, quia sententia in universum est proposita, particulam: ἂν ante: αὐτοῖς nemo, si omissa fuerit, desiderabit, ut magis certa veritas eidem sententiæ inesse videatur. Eam vero etiam octo codices omittunt.

Cap. 24. Τὸ μὲν ἕτερον τοῖν δυοῖν τειχοῖν τοῖν ὕστερον λειφθέντων κατέβαλον—. Jam Hudsonus admonuerat, ex plurimis codicibus admittendam esse veram lectionem: ὕστερον ληφθέντων, quam multi codices adferunt; sed nondum est ab editoribus admissa.—In verbis: πολλὰ μὲν ἐμπόρων χρήματα—πολλὰ δὲ καὶ τῶν τριηράρχων—aptius omittitur articulus: τῶν ante: τριηράρχων, sicut eum decem codices ejecerunt. Ita enim illud: πολλὰ τριηράρχων respondet antecedenti: πολλὰ ἐμπόρων.—In verbis: καὶ τἄλλα σκεύη ἐγκατελείφθη καὶ τριήρεις ἀνελκυσμέναι τρεῖς—sex codicum lectio: σκεύη ἐγκατελήφθη—haud dubie est præferenda. Ita bene convenit cum particula antecedenti: ἐπεί, qua antecedens

narratio uberius explicatur. *Multa omnis generis inerant bona—quippe etiam ibi capta sunt vela 40 triremium aliaque instrumenta et tres triremes in terram subductæ.* Minus quadraret in illa narrationis serie: *ibi relicta sunt.* Idem igitur verbo: ἐγκατελήφθη indicatur, quod antea illo: ἑάλω. Etiam pro illo: ἀνελκυσμέναι—septem codices, sicut jam Dukerus adnotavit, veram lectionem: ἀνειλκυσμέναι τρεῖς—exhibent.

Cap. 25. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιπλέοντες μὴ βλάπτοιεν ἐμβαλόντες—. Septem codices legunt: βλάπτοιεν ἐμβάλλοντες. Si antea præsenti tempore legitur: ἐπιπλέοντες, multo magis etiam: ἐμβάλλοντες admitti debet. Nam navigationem, qua hostis adpropinquavit, demum ipse impetus in hostem factus excipit.—In verbis: ἔκ τε τῶν ἀκατίων ὤνευον ἀναδούμενοι τοὺς σταυροὺς—novem codices cum Thoma Magistro legunt: ἔκ τε τῶν ἀκάτων ὤνευον—. Majus igitur navigium hujus nominis, cujus etiam Herodotus lib. VII. c. 186. meminit, indicari videtur. Thucyd. lib. VII. c. 59. inter varia navium genera etiam illud: ἄκατον refertur.—In verbis: ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς τὰς πόλεις πρέσβεις—ἀγγελοῦντας τὴν—λῆψιν—quatuordecim codices legere jubent: ἀγγέλλοντας τὴν—λῆψιν. Nemo quidem infitiabitur, dici posse: πέμπειν πρέσβεις ἀγγέλλοντας—. Sed huic codicum lectioni nostro loco obstare videtur participium futuri: δηλώσοντας—ἀξιώσοντας, quod sequitur. Tamen constat, non semper Græcos scriptores in ordine temporum retinendo tam adcuratos esse et diligentes, inprimis post longam parenthesin, qualis nostro loco est interjecta. Quare etiam Thucydides particula: αὖ sequentia denuo antecedentibus adnectit: τά τε ἄλλα αὖ δηλώσοντας—. Puto igitur, h. l. varii temporis participia ab ipso Thucydide cum verbo: ἔπεμψαν esse conjuncta.

Cap. 26. Καὶ παραλαβόντες τῶν Ἀργείων ὁπλίτας τινὰς ἐπὶ τὰς ναῦς, ἔπλεον—. Vocabulum: τινὰς, quod ab hoc loco valde alienum est, quia nonnulli tantum Argivi, neque tota eorum caterva, non multum efficere in Laconiæ regione potuissent, omittunt octo codices. Neque etiam in Vallæ libro adfuit, quia vertebat: *sumtis in naves Argivorum armatis.* Quare optime omittitur vocabulum: τινὰς h. l. codicum auctoritate.—In verbis: ὁ δὲ Χαρικλῆς περιμείνας, ἕως τὸ χωρίον ἐξετείχισε, καὶ καταλιπὼν φυλακὴν αὐτοῦ ἀπεκομίζετο—decem codices legunt: ὡς τὸ χωρίον ἐξετείχισε—. Nihil tamen est mutandum, quia facile litera: ε propter ultimam antecedentis vocabuli: περιμείνας literam perire potuit. Nam literæ: σ et: ε a librariis sæpe permutantur.

Cap. 27. Ὕστερον δὲ φρουραῖς ὑπὸ τῶν πόλεων, κατὰ διαδοχὴν χρόνου ἐπιουσῶν τῇ χώρᾳ, ἐπῳκεῖτο—. Haud dubie longe aptior neque negligenda est quatuordecim codicum lectio: κατὰ διαδοχὴν χρόνου ἐπιούσαις—. Nam non urbes, sed præsidia militum ex urbibus missa Deceliæ commorabantur.—In verbis: βραχεῖαι γιγνόμεναι αἱ εἰσβολαὶ—lectio Thucydidis consueta: ἐσβολαὶ, quæ etiam in aliis locis, ut lib. III. c. 89. occurrit, ex sex codicibus est recipienda.

Cap. 28. Πόλιν οὐδὲν ἐλάσσονα αὐτήν τε καθ' αὐτὴν τῶν Ἀθηνῶν—. Omnes fere codices lectionem falsam: τῶν Ἀθηναίων—tuentur, quæ h. l. admitti non potest. Librarii multis locis: Ἀθηνῶν et: Ἀθηναίων permutarunt, cujus erroris exempla inprimis Herodoti codices permulta adferunt.—In verbis: ὑπό τε τῆς Δεκελείας πολλὰ βλαπτούσης—particula: τε a plurimis codd. omittitur. Quare ea, licet apte adhiberetur, est rejicienda.

Cap. 30. Ὡς ἑώρων τὰ ἐν τῇ γῇ ὁρμισάντων ἔξω τοῦ ζεύγματος τὰ πλοῖα—. Unice veram esse puto cum Dukero aliisque lectionem codicis Græv.: ἔξω τοξεύματος τὰ πλοῖα, quam etiam Valla jam in libro suo invenit. Idem codex Parisiensis, quem Gailius doctissimus ad emendationem loci mendosi in cap. 16. adhibuerat, veram quoque lectionem: τοξεύματος nostro loco attulit. Sed retinuit adhuc ed. Parisiensis lectionem: τοῦ ζεύγματος. Quæ quidem Baverus doctissimus ad defendendam lectionem vulgatam profert de significatione verbi: ζεῦγμα, ut *stationem* s. *recessum* indicet, adhuc probatione indigere videntur.

Cap. 31. Ὁλκάδα ὁρμοῦσαν ἐν Φειᾷ τῇ Ἠλείων λαβὼν—αὐτὴν μὲν διαφθείρει—. Vocabulum: λαβὼν omittunt quatuordecim codices. Quare illud cum Dukero ejiciendum esse censeo. Pronomen: αὐτὴν, sicut Latinorum: *ille*, post parenthesin sæpe redundat. Etiam h. l. superfluum esse videtur, neque propterea tamen adjectionem vocabuli: λαβὼν necessario requirit.—In verbis: πέμπειν οὖν ἐκέλευεν αὐτοὺς ναῦς, ὡς οὐχ ἱκανοὺς ὄντας δυοῖν δεούσαις εἴκοσιν ταῖς ἑαυτῶν πρὸς τὰς ἐκείνων—ναυμαχεῖν—sep-

temdecim codices legunt: ὡς οὐχ ἱκανὰς οὔσας—. Si autem hæc vera est lectio, etiam in sequentibus legi debet: δυοῖν δεούσας εἴκοσι τὰς ἑαυτῶν—ναυμαχεῖν—. Ita etiam vere hunc locum codex Cl. exhibet. Eodem respicit unus Paris., qui legit: δυοῖν δὲ οὔσας—. Etiam aptiorem lectionem: εἴκοσι pro falsa: εἴκοσιν alii septem codices confirmant. Quia Conon illas naves postulat sibi mittendas, haud dubie sequi debuisset: ὡς οὐχ ἱκανὸν ὄντα—. Quare magis quadrat altera codicum lectio: ὡς οὐχ ἱκανὰς οὔσας δυοῖν δεούσας εἴκοσι τὰς ἑαυτῶν—, quæ jam ad Cononis classem non satis numerosam refertur. Ita jam Valla in libro suo legerat, quia vertit: *quod suæ duodeviginti impares essent ad confligendum cum hostium quinque et viginti.*—Denique in verbis: καὶ πεντεκαίδεκά τε ναῦς πληρῶν κελεύσας καὶ ὁπλίτας καταλεγόμενος—octo codices particulam: τε ante: ναῦς ignorant. Plane supervacanea est h. l. hæc particula: τε, quia jam: καὶ ante: πεντεκαίδεκα positum idem, quod huic inesset particulæ, involvit, quidquid etiam Baverus doctissimus ad hujus particulæ: τε defensionem protulerit.

Cap. 32. Πέμπει ἐς—Κεντόριπάς τε καὶ Ἀλκυκαίους καὶ ἄλλους, ὅπως μὴ διαφήσωσι τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ ξυστραφέντες κωλύσωσι διελθεῖν—. Lectio: Ἀλκυκαίους haud dubie est falsa. Nam variæ codicum lectiones magis in eo consentiunt, ut legendum sit: Ἀλκυαίους, quod est nomen incolarum urbis in Sicilia satis notæ. Quoniam vero Halicyarum urbs ab illa Centuriparum est nimis remota, et tamen hoc loco utraque urbs conjungitur, Cluverius ingeniose conjecit, legendum esse: Ἀγυριναίους, quo nomine vicinæ urbis incolæ indicarentur. Equidem statim censerem, hanc Cluverii conjecturam esse verisimilem, nisi Thucydides in sequentibus adjecisset: Socios Syracusanorum jam alia via transitum non esse tentaturos, quia ipsis Agrigentini nullam per suos agros viam concesserint. Quam longe autem a Centuriparum urbe abest Agrigentum! Si quis porro Halicyarum situm cum Agrigenti situ comparaverit, facilius sibi persuadebit, quamvis Syracusani ex tota Sicilia sibi socios congregare voluerint, eos tamen non facile per terram continentem adpropinquare Syracusarum urbi præter Camarinæos in capite sequenti commemoratos potuisse, si illæ tres Siciliæ urbes, Centuripæ, Halicyæ et Agrigentum, nullum iis per agros suos transitum permitterent. Hæc igitur ad defendendam codicum lectionem: Ἀλκυαίους mihi sufficere videntur. Præterea etiam undecim codices dicendi ratione inter Atticos magis consueta legere jubent: ὅπως μὴ διαφήσουσι—ἀλλὰ—κωλύσουσι διελθεῖν.

Cap. 33. Σχεδὸν γάρ τοι ἤδη πᾶσα ἡ Σικελία, πλὴν Ἀκραγαντίνων, (οὗτοι δ' οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἦσαν)—. Inest his verbis βραχυλογία Thucydidi satis consueta. Equidem ex sequentibus ad illud: πᾶσα ἡ Σικελία supple: μεθ' ἑτέρων ἦσαν, *Jam tota propemodum Sicilia alterutri parti studebat.* Nam satis constat, illud: ἕτερος etiam significare: *alteruter.* Verba igitur, quæ bis ponenda essent, Thucydides semel tantum posuit. Qua interpretandi ratione etiam sequentia cum antecedentibus non committentur. Nam in sequentibus inter Siculos, qui alterutri parti studebant, illi potissimum separantur tanquam Syracusanorum socii, qui prius, quam fœdus inirent, varium belli eventum exspectaverant. Porro in plurimis codicibus atque etiam in Scholiasta legitur: σχεδὸν γάρ τι ἤδη—. Quam lectionem jam Dukerus ex priscis ante Stephanum editionibus jure revocandam esse censuit.—In verbis: ἐπέσχοντο εὐθέως τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρεῖν—etiam amplector verissimam Dukeri sententiam, ut ex duobus codicibus ita distinguantur hæc verba: ἐπέσχον τὸ εὐθέως—, quia verbum: ἐπέχειν magis Activi forma in Thucydide frequentatur.

Cap. 34. Καὶ οἱ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον οἱ ἐν ταῖς—ναυσὶ, οἵπερ τῶν ὁλκάδων ἕνεκα—ἀνθώρμουν—. Aperte superfluum est illud: οἱ ante verba: ἐν ταῖς—ναυσὶ, quia statim sequitur: οἵπερ—ἀνθώρμουν—, neque mihi persuadere possum, a Thucydide, verbis minus abundante, hæc esse scripta. Forte Atticorum more scripserat: περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον τουτονὶ ἐν ταῖς—ναυσὶ—, quod certe huic loco maxime convenire videtur. —In verbis: οἱ μὲν γὰρ Κορίνθιοι καὶ Πελοποννήσιοι πρὸς τῇ γῇ ναυμαχοῦντες ῥαδίως διεσώζοντο—vulgata quidem lectio est elegans et optimum fundit sensum, codices tamen quam plurimi lectionem minus elegantem recipere jubent: ναυμαχοῦντες καὶ διεσώζοντο—*etiam feliciter conservati sunt.* Vocabulum: ῥαδίως igitur ex interpretamento ortum esse videtur. Etiam Vallæ liber non illud exhibuit, quia vertebat: *Corinthii et Peloponnesenses beneficio terræ, prope*

quam dimicarant, liberati sunt.—In verbis denique: ἔστησαν τροπαῖον—ὡς νικήσαντες, ἀπεῖχον τοῦ Ἐρινεοῦ—sine hæsitatione recipienda esse videtur sex codicum lectio: ἀπέχον τοῦ Ἐρινεοῦ—, sicut jam cum Dukero plures interpretes consuerunt.

Cap. 35. Ἦγον διὰ τῆς Θουριάτιδος γῆς—. Novem codices legunt: τῆς Θουριάδος γῆς— atque ita etiam hoc loco legendum esse, Dukerus ex Stephani libro: *de urbibus* docuit.

Cap. 36. Πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ ναῦς ἐπεσκευασμένοι πρώραθεν ἐναυμάχουν—. Recte quidem adnotavit Abreschius, nullum intercedere h. l. discrimen, utrum: ἐπεσκευασμένοι, an: ἐπισκευασάμενοι legas, tamen præfero lectionem magis consuetam: ἐπισκευασάμενοι, quia etiam octo codicum et Scholiastæ auctoritate nititur. Idem Abreschius in verbis: πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις—conjecturam mihi quidem verisimillimam profert, ut forte legatur: περιέχοντες τοῖς ἐμβόλοις, *superantes impetu rostris facto.* Nam satis constat, particulas: περὶ et: παρὰ sæpenumero in verbis compositis permutari a librariis.—In verbis: τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ τῶν κυβερνητῶν δοκούσῃ εἶναι, τὸ ἀντίπρῳρον συγκροῦσαι, μάλιστ' ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι—attentione dignissima est lectio Marg. Ar. C. Dan. Mosqu. τῇ ἀντίπρῳρον συγκρούσει—, quacum ex parte convenit sex codd. Pariss. et Cass. lectio: τὸ ἀντίπρῳρον συγκρούσει—. Puto igitur, Thucydidem olim scripsisse: τῇ τε πρότερον—δοκούσῃ εἶναι τῇ ἀντιπρῴρων συγκρούσει μάλιστ' ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι—. Ita hæc: τῇ—συγκρούσει apte respondent antecedenti: τῇ τε—δοκούσῃ εἶναι—et ejicitur falsa lectio: τὸ συγκροῦσαι cum reliquorum verborum constructione minime concilianda. Sola literarum: ο et: ω mutatio, quam in vocabulo: ἀντιπρῴρων sine codicum auctoritate admisi, ex iis, quæ jam in hoc capite adfuerunt: ἀντιπρῴροις — χρῆσθαι—ἀντίπρῳροι—ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι—excusari potest. Jam sensus horum verborum existit: *Putabant opposita prorarum collisione, quæ ante gubernatorum inscitia esse facta videbatur, se potissimum in prœlio usuros.*—In verbis denique: οὐκ οὔσης αὐτοῖς ἐς πάντα τὸν λιμένα τῆς ἀνακρούσεως—decem codices articulum: τῆς ante vocabulum: ἀνακρούσεως omittunt, sicut etiam in aliis multis horum librorum locis potest animadverti.

Cap. 37. Καὶ ἡ γυμνητία τῶν Συρακουσίων—. Novem codices scribunt: καὶ ἡ γυμνητεία—. Cum tanta sit scribendi varietas in nominibus primæ declinationis in: ια seu: εια desinentibus, sola codicum auctoritate scriptura magis certa definiri poterit.—In verbis: οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου—ἀντεπεξῄεσαν—Grævii codex, unus Paris. et Scholiastes, qui omiserunt vocabulum: Ἀθηναῖοι, suspicionem satis certam de librariorum interpretamento, uti jam Dukerus censuit, confirmant.—In verbis autem antecedentibus: αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο εὐθὺς ἐξέπλεον τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων—quindecim codicum consensu articulus: τῶν ejiciendus est ante vocabulum: ξυμμάχων.

Cap. 38. Νικίας, ἰδὼν ἀντίπαλα τὰ τῆς ναυμαχίας γενόμενα—. Novem codices omittunt: τὰ ante: τῆς ναυμαχίας—. Quod ferri potest, si illud: ἀντίπαλα τῆς ναυμαχίας consueto Thucydidis more dictum esse putamus pro illo: ἀντίπαλον τὴν ναυμαχίαν γενομένην—. In verbis: παρασκευαζόμενοι δὲ ταῦτα ὅλην ἡμέραν διετέλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι—omnium fere codicum consensu legendum est: ὅλην τὴν ἡμέραν διετέλεσαν—, sicut jam Wassius legere jusserat.

Cap. 39. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Συρακούσιοι τῆς μὲν ὥρας πρωϊαίτερον, τῇ δὲ ἐπιχειρήσει τῇ αὐτῇ τοῦ τε πεζοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ προσέμισγον—. Plurimorum codicum lectiones in eo consentiunt, ut legendum sit: τῆς μὲν ὥρας πρότερον—. Sed nemo negabit, lectionem receptam esse elegantiorem et aptiorem. Ne tamen a lectione codicum nimis recedamus, sequor codicis Græv. et unius Paris. scripturam: τῆς ὥρας πρωΐτερον—. Eandem confirmant quatuor codd. Pariss. qui lectionem duplicem: πρωΐτερον ἢ τὸ πρότερον—adferunt. Jam etiam adparebit, quam facile: πρωΐτερον et: πρότερον a librariis permutari potuerint. In verbis: τοῦ τε πεζοῦ octo codices omittunt copulam: τε, quæ hoc loco non est necessaria.—In verbis: ὅπως αὐτοὺς ἐκβιβάσαντες τοὺς ναύτας—ἀριστοποιήσωνται—amplector Dukeri sententiam, ut duodecim codicum auctoritate legatur: ὅπως αὐτοῖς ἐκβιβάσαντες—, quia ejusmodi dativi apud Thucydidem frequentantur, et h. l. apte ad illud: αὐτοῖς intelligi ex antecedentibus potest: τοῖς ἐδωδίμοις. Sed: ἀριστοποιήσωνται nolim cum Bavero mutare duorum codicum auctoritate in: ἀριστοποιήσονται, quia sequitur: καὶ—ἐπιχαρῶσι.

Cap. 40. Οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις αὐτοῦ

ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπῳ ἁλίσκεσθαι—. Ab undecim codicibus omittitur vocabulum: αὐτοῦ. Quod etiam Valla in libro suo non legit. Nam vertebat hæc verba: *Non committendum sibi putavere Athenienses, ut differendo labore a se ipsis superarentur.* Cedendum est igitur tot codicum consensui.—In verbis: οἱ δὲ Συρακούσιοι, δεξάμενοι ἠμύνοντο καὶ ταῖς τε ναυσὶν —χράμενοι—τῶν ἐμβολῶν παρασκευῇ ἀνεῤῥήγνυσαν τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς—vocabulum: ἠμύνοντο haud dubie est suppositum, quia non solum in ipsa narratione est superfluum, cum illud: δεξάμενοι ad: ἀνεῤῥήγνυσαν referri possit, sed a multis quoque codicibus omittitur. Etiam Vallæ liber, sicut ex Latina ejus interpretatione patet, hoc vocabulum omiserat.—Porro Abreschii et Baveri sententia legendum esse censeo: τῶν ἐμβόλων παρασκευῇ, quia ita propter illa legi debet, quæ capite 36 de nautico Syracusanorum apparatu narrantur.

Cap. 41. Ἄνδρας τε τοὺς μὲν ζωγρήσαντες τούς τε ἀποκτείναντες ἀπεχώρησαν—. Novem codices legunt: τοὺς μὲν πολλοὺς ζωγρήσαντες—. Quod quidem mendose scribi putat Wassius, quia forte antecesserat: κατατραυματίσαντες πολλάς. Sed apta mihi videtur esse hæc lectio. Nam si multæ naves sunt, præter septem demersas, etiam læsæ, quanto certius est, etiam multos milites esse captos et cæsos. Valla quoque in libro suo jam invenit hanc lectionem. Vertit enim: *multisque viris tum captis tum occisis.* Præterea etiam scribi debet: τοὺς δὲ ἀποκτείναντες—, sicut in sex codicibus legitur. Nam particula: τε, quæ post: ἄνδρας reperitur, potius ad sequentia: καὶ τροπαῖα—est referenda.—In verbis: τὴν ἐλπίδα ἤδη ἐχυρὰν εἶχον, ταῖς μὲν ναυσὶ πολὺ κρείσσους εἶναι, ἐδόκουν δὲ καὶ τὸ πεζὸν χειρώσεσθαι—varia codicum lectio eo spectare videtur, ut legamus: δοκεῖν δὲ καὶ τὸν πεζὸν χειρώσεσθαι. Nam Gr. et duo Pariss. diserte exhibent: δοκεῖν δὲ—, quæ lectio etiam a Wassio est comprobata. Alii quatuor libri legunt: δοκεῖ δὲ—. Alii duo adferunt vulgatam: ἐδόκουν δὲ—et unus perverso accentu: ἐδοκοῦν, qui quidem accentus saltem vestigia pristinæ lectionis: δοκεῖν retinere videtur. Si porro particulam: δὲ in illo: δοκεῖν δὲ—respicimus, quæ aperte antecedenti: ταῖς μὲν ναυσὶ—εἶναι—respondet, novum ad lectionem: δοκεῖν admittendam reperitur argumentum. Valla quidem in sua interpretatione Latina hujus loci sensum pervertit. Tantum tamen ex ejus verbis adparet, quæ infinitivos repetitos complectuntur, illud: ἐδόκουν in ejus codice non adfuisse. Vertit enim: *sibi pro certo jam persuadentes, se classe multum Atheniensibus antecellere, peditatu vero inferiores esse.* Futurum: χειρώσεσθαι haud dubie pro: χειρωθήσεσθαι, sicut jam de Thucydide futura media pro passivis adhibere solito Dukerus, ad hujus libri cap. 25. adnotavit, est positum. Denique lectionem: τὸν πεζὸν decem codices auctoritate sua confirmant, sicut etiam cap. 38. legebatur: καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀπῆλθε.

Cap. 42. Καί οἱ ξυντομωτάτην ἡγεῖτο διαπολέμησιν· ἢ γὰρ κατορθώσας ἥξειν Συρακούσας—. Voculam: οἱ octo codices ignorant, cujus etiam rarior est usus in Thucydide. Quare hæc vocula nostro loco ejicienda esse videtur. Pro illo: ἥξειν haud dubie vis major inest septem codicum lectioni: ἕξειν Συρακούσας—, quam longe præfero vulgatæ. Quamvis etiam Regius codex lectionem: ἕξειν tueatur, tamen Gailius nullam lectionis varietatem in hoc vocabulo adnotavit. —In verbis: τήν τε γῆν ἐξελθόντες τῶν Συρακουσίων ἔτεμνον οἱ Ἀθηναῖοι—septem codicum lectionem: ἔτεμον οἱ Ἀθηναῖοι—magis adcommodatam esse censeo Thucydidis dictioni. Nam illud: ἔτεμον sæpe occurrit in ejus libris, ut lib. I. cap. 30.: τῆς γῆς ἔτεμον. lib. II. c. 56.: ἔτεμον τῆς γῆς τὴν πολλήν. lib. V. c. 55.: τεμόντες τῆς Ἐπιδαυρίας ὡς τὸ τρίτον μέρος. lib. VI. c. 75.: τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον.—In verbis: οὐδὲ γὰρ καθ᾽ ἑκάτερα οἱ Συρακούσιοι ἀντεπεξῄεσαν —probabiliorem esse puto novem codicum meliorum lectionem: οὐδὲ γὰρ καθ᾽ ἕτερα οἱ Συρακούσιοι—, quam etiam Valla in libro suo invenisse videtur, quia vertit hunc locum: *adversus neutros enim prodiere Syracusani*—.

Cap. 43. Ἔδοξε τῷ Δημοσθένει πρότερον ἀποπειρᾶσαι τοῦ ἀποτειχίσματος—. Magis vera est duodecim codicum lectio: ἀποπειρᾶσαι τοῦ παρατειχίσματος—. Nam ita etiam capite antecedenti legitur: ὁρῶν τὸ παρατείχισμα τῶν Συρακουσίων—. In verbis: αὐτὸς μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου ὕπνου—ἐχώρει πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς—duodecim libri omittunt articulum: τοῦ ante: πρώτου ὕπνου—. Puto igitur h. l. esse legendum: ἀπὸ πρώτου ὕπνου, sicut lib. II. c. 2. Thucydides scripserat: περὶ πρῶτον ὕπνον—. In verbis: καὶ ἄνδρας τινὰς τῶν φυλάκων ἀπο-

κτείνουσι—undecim codices ignorant vocabulum: τινὰς, quod h. l. inter interpretamenta esse referendum videtur. Nam: ἄνδρες etiam Græci interdum pro: τινὲς ponunt.—In verbis: τὰ στρατόπεδα, ἃ ἦν ἐπὶ τῶν Ἐπιπολῶν τρία ἐν προτειχίσμασιν—hæc ultima verba: ἐν προτειχίσμασιν non aptum fundunt sensum atque a duodecim codicibus omittuntur, neque etiam in Vallæ libro, sicut ex Latina ejus interpretatione adparet, adfuerunt. Quare etiam librariorum interpretamentis sunt adnumeranda.—Denique in verbis: ἀδοκήτου τοῦ τολμήματος σφίσιν ἐν νυκτὶ γενομένου alium verborum ordinem: τολμήματος ἐν νυκτὶ σφίσι γενομένου—undecim codices, non improbante Wassio, quia haud dubie illud: σφίσι aptius cum: γενομένου construi putat, proponunt.

Cap. 44. Πλὴν τὸ καθ᾽ ἑαυτὸν ἕκαστος, μόγις οἶδεν. Tredecim codices edere jubent: μόλις οἶδεν—, sicut statim in eodem capite occurrit: μόλις ἀπελύοντο—. In verbis: μέγιστον καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψεν ὁ παιωνισμὸς—decem codices apte copulam: καὶ inserunt ante: ὁ παιωνισμὸς—, ut legatur: ἔβλαψε καὶ ὁ παιωνισμὸς—. In verbis: κατὰ τὰ πολλὰ τοῦ στρατοπέδου, ἐπεὶ ἅπαξ ἐταράχθησαν—undecim quidem codd. omittunt: τὰ ante: πολλά. Sed satis adparet, quam facile h. l. articulus: τὰ perire potuerit. Quare eum adhuc esse retinendum puto.—In verbis: ἐπειδὴ ἐς τὸ ὁμαλὸν οἱ σωζόμενοι ἄνωθεν καταβαίνοιεν, οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν—διεφύγγανον—octo codices omittunt: οἱ μὲν ante: πολλοί. Neque etiam h. l. necessarium puto esse illud: οἱ μὲν, quia illi: πολλοὶ simul adjectum est: αὐτῶν. Quamquam vero sequitur: οἱ δὲ ὕστερον ἥκοντες, tamen non opus est antecedenti: οἱ μὲν, quia constat, loco: οἱ μὲν sæpe vocabulum: πολλοὶ, sicut hic legitur, aut aliud simile verbum antecedere solere.

Cap. 47. Ἐπειδὴ ἔσφαλτο, διεξιέναι ἐψηφίζετο καὶ μὴ διατρίβειν—. Duodecim codices legunt: ἐξιέναι ἐψηφίζετο—. Quæ lectio haud dubie est præferenda, quia particula: διὰ librariorum errore adjecta esse videtur ex sequenti: διατρίβειν, quod simul scribentis librarii oculis obversabatur. Ita supra cap. 43. etiam librarii male posuerant: ἀποτειχίσματος, quia modo antecesserat: ἀποπειράσαι. Codices, qui ex interpretamento legunt: ἀπιέναι, ad confirmandam lectionem veram: ἐξιέναι conducunt. Etiam Scholiastes et Valla ita legisse videntur. Nam ille interpretatur: ἀπάγειν τὴν στρατιὰν, hic vertit: *decedere potius*—. In verbis: καὶ τῇ πόλει ὠφελιμώτερον εἶναι ἔφη—duodecim codicum auctoritate neque alia de causa legendum est mutato ordine: ὠφελιμώτερον ἔφη εἶναι—.

Cap. 48. Τὸ δέ τι καὶ τὰ τῶν πολεμίων, ἀφ᾽ ὧν ἐπιπλέον, ἢ ἄλλοι, ᾐσθάνετο αὐτῶν, ἐλπίδος τι ἔτι παρεῖχε—. Præferenda est duorum codicum lectio: τόδ᾽ ἔτι καὶ τὰ—. *Præterea etiam hostium status—spem ei nonnullam adhuc præbebat.* Verum est quidem, si ita emendamus, bis particulam: ἔτι in eodem membro occurrere. Sed primo tenendum est, post parenthesin longiorem, quæ interjecta est, hanc repeti particulam, deinde vario etiam significatu eam bis adhiberi. Porro octo codices legunt: ἢ οἱ ἄλλοι ᾐσθάνετο αὐτῶν—. Qua lectione inprimis lis illa, quo vocabulum: αὐτῶν referri debeat, dirimi videtur. Nam: αὐτῶν mea quidem sententia est genitivus partitionis et debet cum illo: οἱ ἄλλοι, commate post: ἄλλοι sublato, conjungi: *quem quidem statim melius quam alii illorum,* (qui in consilio aderant) *perspexerat.*—Contra vero in verbis hujus capitis: ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι σφῶν ταῦτα οὐκ ἀποδέξονται—omittendus est ante: Ἀθηναῖοι articulus: οἱ, quem duodecim codices ignorant.—In verbis: χρήμασι γὰρ αὐτοὺς ξενοτροφοῦντας καὶ ἐν περιπολίοις ἅμα ἄλλα ἀναλίσκοντας—octo codices aptissimam proferunt lectionem: καὶ χρήμασι γὰρ αὐτοὺς—, quia illud: καὶ bene respondet alteri: καὶ ante: περιπολίοις, ut sit: *non solum—sed etiam—*. Vocabulum autem: ἄλλα ante: ἀναλίσκοντας novem codices ejiciunt. Etiam Wassius illud: ἄλλα non necessarium esse h. l. putat, quia ad: ἀναλίσκοντας ex antecedentibus apte suppleri potest: χρήματα. Quare hoc vocabulum: ἄλλα librariorum interpretamentis adnumero.—In verbis: δισχίλια γὰρ τάλαντα ἤδη ἀνηλωκέναι—sex codicum lectio: ἤδη ἀναλωκέναι antiquorum Atticorum scripturam adcurate restituit.—Denique in verbis: καὶ μὴ, χρήμασιν, ὡς πολὺ κρείσσους εἰσὶ, νικηθέντας ἀπιέναι—comma post: χρήμασιν tollendum censeo, ut hoc vocabulum cum sequentibus: ὡς πολὺ κρείσσους εἰσὶ, conjungatur. Quæ verba de Syracusanis, qui non majoribus, quam Athenienses, gaudeant opibus, interpretor.

Cap. 49. Ὁ μὲν Νικίας ταῦτα λέγων ἰσχυρίζετο—. Undecim codices legunt: Νικίας τοσαῦτα λέγων—. Wassio non sine causa hæc lectio placet, quia orationem Niciæ

jactationis plenam in tanta Atheniensium miseria indicat.—In verbis: ποϑοῦντες τὰ τῶν πολεμίων καὶ ἐκείνους βλάψουσι—inepta et falsa verborum: πορϑοῦντες τὰ τῶν πολεμίων interpretatio a Scholiasta adfertur: ἤγουν τοὺς πολεμίους. Nam statim sequitur in nostro scriptore: καὶ ἐκείνους βλάψουσι, quibus verbis plane refutatur Scholiastes. Sed magis memoratu digna est varia lectio decem codicum: ποϑοῦντες τὰς τῶν πολεμίων—. Si vera est hæc lectio, quod verisimile est propter tot librorum consensum, haud dubie ἀπὸ κοινοῦ ex antecedentibus, ubi de fœderatis Tapsi et Catanæ urbibus, quas adire deberent Athenienses, loquitur Thucydides, ad verba: τὰς τῶν πολεμίων supplendum est: πόλεις. Simili ratione Thucydides lib. III. cap. 33. narrat: πορϑῶσιν ἅμα προσπίπτοντες τὰς πόλεις—. In verbis: οὐδενὶ τρόπῳ, ἔφη, ἀρέσκειν, ἐν τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν, admittenda est apta undecim codicum lectio: οὐδενὶ τρόπῳ οἱ ἔφη ἀρέσκειν—.

Cap. 50. Ἀπενεχϑέντες γὰρ ἐς Λιβύην καὶ δόντων Κυρηναίων τριήρεις δύο—καὶ—ξυμμαχήσαντες καὶ νικήσαντες—καὶ αὐτόϑεν παραπλεύσαντες—ἀφίκοντο ἐς Σελινοῦντα. Novem codices legunt: ἀπενεχϑέντων γὰρ ἐς Λιβύην—. Lectio recepta haud dubie est elegantior. Tamen negari non potest, si eam retinemus, superfluam esse copulam: καί ante: δόντων Κυρηναίων. Si vero illam novem codicum lectionem admittimus, non amplius abundat copula: καί. Præterea talis permutatio constructionis in Thucydide, inprimis post longam parenthesin, non exemplis caret, ut in una periodo diverso casu idem Subjectum indicetur. Conferantur Dukeri observationes ad lib. VII. cap. 42. et cap. 70. ubi pluribus exemplis docuit, hanc enallagen casuum sæpe obviam esse in Thucydide. Ita h. l. si codicum lectionem sequeremur, primo de Peloponnensibus, qui in Sicilia advenerant, casu absoluto genitivi mentio injiceretur, deinde de iis nominativus cum verbo finito conjungeretur. Triplex autem copula ante: ξυμμαχήσαντες—νικήσαντες—παραπλεύσαντες tunc indicaret: *non solum—et—sed etiam.*—In verbis: δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦς ἀπέχει—sequor septem codicum lectionem: δύο ἡμερῶν. Ita etiam Thucydides lib. I. cap. 82.: ἐτῶν δύο, et lib. III. c. 89.: δύο νεῶν scripserat.—In verbis: οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἠναντιοῦτο ἀλλ' ἢ μὴ φανερῶς γε ἀξιῶν ψηφίζεσϑαι—decem codices legunt: ἠναντιοῦτο ἄλλο εἰ μὴ φανερῶς γε ἀξιῶν μὴ ψηφίζεσϑαι. Particulam: εἰ male in his codicibus pro vera lectione: ἢ adhiberi, facile adparet. Sed reliqua tamen horum codicum verba non sunt rejicienda. Nam repetita negatio: μὴ Græcorum dicendi ratione vehementiorem involvit negationem. Ex his igitur libris h. l. legendum esse puto: ἠναντιοῦτο ἄλλο, ἢ μὴ φανερῶς ἀξιῶν μὴ ψηφίζεσϑαι. Illud: ἄλλο plenius tanquam accusativus Græcus exprimeretur: κατὰ ἄλλο. In verbis: οὐδ' ἂν διαβουλεύσασϑαι ἔτι ἔφη, πρὶν, ὡς οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο, τρὶς ἐννέα ἡμέρας μεῖναι—admittenda est apta duodecim codicum et Scholiastæ lectio: πρὶν, ὡς οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο.

Cap. 51. Αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μήτε ταῖς ναυσὶ, μήτε τῷ πεζῷ. Undecim codices omittunt articulum: ταῖς ante: ναυσὶ, qui etiam, quia plurium codicum consensus accessit, h. l. abesse potest.—In verbis: τῇ μὲν προτεραίᾳ πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀϑηναίων προσέβαλλον—duodecim codices legunt: τῇ μὲν προτέρᾳ πρὸς τὰ τείχη—. Quam codicum lectionem præfero, quia res gestæ prioris diei inter duos dies, qui prœlio erant insignes, narrantur. Quare h. l. minus quadrat illud: προτεραίᾳ, *pridie.* Neque etiam illud: τῇ δ' ὑστεραίᾳ, quod sub initium cap. 52. legitur, ad rejiciendam hujus loci lectionem: προτέρᾳ conferre potest. Nam Thucydides etiam: ὑστεραῖος illo sensu, ut indicet: *posterior*, adhibet. Ut lib. VII. cap. 11. in verbis: μάχῃ τῇ μὲν πρώτῃ νικᾶται ὑφ' ἡμῶν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ—ἀνεχωρήσαμεν.

Cap. 52. Καὶ ἐπεξαγαγόντα τῷ πλῷ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον νικήσαντες—. Decem codices legunt: καὶ ἐξάγοντα τῷ πλῷ. Duo adferunt: ἐξαγαγόντα, unde tandem lectio vulgata: ἐπεξαγαγόντα fluxisse videtur. Nam præfero hanc decem codicum lectionem, quia vulgata non bene cum illo: πρὸς τὴν γῆν conjungi potest. Cum Eurymedon classis cornu dextrum versus litus extenderet, non in litus impetum hostilem (quod simul indicaretur illo: ἐπεξαγαγόντα) erat facturus, sed cincturus hostium classem. Quare tantum extendisse (ἐξάγοντα) dextrum classis cornu versus litus dicitur. Quia vero antea scripserat Thucydides: ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρας—, etiam in illa codicum lectione: ἐξάγοντα tempus præsens bene quadrat.

Cap. 53. Καὶ αὐτοὺς οἱ Τυρσηνοὶ (οὗτοι γὰρ ἐφύλασσον τοῖς Ἀϑηναίοις) ταύτῃ ὁρῶντες

ἀτάκτως προσφερομένους—. Decem codices omittunt: ταύτῃ ante: ὁρῶντες. Sed Valla videtur illud: ταύτῃ in codice suo legisse, quia vertit: *illic enim præsidio pro Atheniensibus stabant.* Bauerus etiam illud: ταύτῃ esse necessarium et ad: ἐφύλασσον, non ad: ὁρῶντες referendum putat. Quia vero in nostro loco illud: ταύτῃ potest ἀπὸ κοινοῦ intelligi, (nisi enim illo loco in statione positi essent Hetrusci, certe non eos potuissent animadvertere,) mihi propter tot codicum consensum ex librarii interpretamento adhæsisse huic loco videtur.—In verbis: καὶ νικήσαντες ἐπεδίωξαν καὶ ὁπλίτας τε πολλοὺς ἀπέκτειναν, καὶ τὰς ναῦς τὰς μὲν πολλὰς διέσωσαν—δυοῖν δεούσας εἴκοσιν, ἃς οἱ Συρακούσιοι—ἔλαβον—plura sunt, quæ emendatione indigeant. In duobus codicibus pro illo: ἐπεδίωξαν legitur: ἀπεδίωξαν, quod haud dubie nostro loco est aptissimum, et constat, particulas: ἀπ' et: ἐπ' a librariis sæpenumero esse mutatas. Sicut lib. V. c. 49.: ἀπενεγκεῖν et: ἐπενεγκεῖν erat permutatum. Porro undecim codices lectionem magis veram adferunt: ὁπλίτας τε οὐ πολλοὺς—, sicut etiam Valla legebat, cum verteret: *occisis armatorum non ita multis*—. Cui codicum lectioni inprimis etiam ex illo Diodori Siculi testimonio, qui narrat: ἀπώλοντο δὲ τῶν μὲν Συρακουσίων ὀλίγοι, magna auctoritas accedit. Denique verba: δυοῖν—ἔλαβον—Valla vertit: *Quarum duodeviginti cepere Syracusani ac socii.* Ex qua illius interpretatione saltem, Vallam non: ἃς ante: οἱ Συρακούσιοι legere, adparet. Profecto etiam nihil magis turbat illorum verborum conjunctionem, quam articuli: ἃς adjectio, quæ facile ex tribus literis sequentibus: οἱ Σ—male repetitis et deinde correctis a librario male sedulo originem potuit repetere. Neque etiam verisimilitudine caret Hudsoni conjectura, Vallam in his simul verbis legisse: δυοῖν δὲ δεούσας—. Quæ particula huic loco aptissima facillime a prima syllaba sequentis vocabuli: δεούσας intercipi potuit, et a Valla simul sub illo pronomine relativo: *quarum* indicabatur. Optime etiam hujus particulæ additamentum cum antecedenti: τὰς μὲν πολλὰς conferri poterit. Ex iis igitur, quæ jam adnotavimus, ita optime codicum auctoritate et conjecturis hujus loci lectio constituetur: καὶ νικήσαντες ἀπεδίωξαν καὶ ὁπλίτας τε οὐ πολλοὺς ἀπέκτειναν, καὶ τὰς ναῦς τὰς μὲν πολλὰς διέσωσαν—δυοῖν δὲ δεούσας εἴκοσιν οἱ Συρακούσιοι—ἔλαβον—. Ex verbis vero ultimis: καὶ παύσαντες τὴν φλόγα καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς τὴν ὁλκάδα, τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν—forte vera Thucydidis scriptura: καὶ τῷ μὴ προσελθεῖν—est eruenda.

Cap. 55. Γεγενημένης δὲ τῆς νίκης—ἤδη τοῦ ναυτικοῦ—. Decem codices legunt: ἤδη καὶ τοῦ ναυτικοῦ—, quod bene quadrat, quia Syracusani etiam antea in pugna terrestri se victoriam deportasse gloriabantur.—In verbis: πόλεσι γὰρ ταύταις μόναις ἤδη ὁμοιοτρόπως ἐπελθόντες—καὶ ναῦς καὶ ἵππους καὶ μεγέθη ἐχούσαις—quindecim codices lectionem longe aptiorem: ὁμοιοτρόποις ἐπελθόντες—exhibent, quæ haud dubie est admittenda atque etiam in Vallæ libro occurrebat, quia vertit: *quæ eisdem institutis—degerent.* Sed præterea etiam decem adferunt: καὶ ναυσὶ καὶ ἵπποις—et pro illo: καὶ μεγέθη septem codices scribunt: μεγέθει—. Quia vero ad hanc lectionis varietatem vocabulum: ἐχούσαις non quadrat, amplector verissimam Dukeri conjecturam, ut: ἰσχυούσαις legendum sit. Nam si simul legimus: μεγέθει, facile adparebit, quomodo prima litera in: ἰσχυούσαις ab ultima antecedentis vocabuli: μεγέθει litera intercipi potuerit. Ceterum jam Dukerus adnotavit, illi decem codicum lectioni majorem inesse verborum elegantiam. Est igitur verisimile, Thucydidem ita hunc locum scripsisse: καὶ ναυσὶ καὶ ἵπποις καὶ μεγέθει ἰσχυούσαις.—In verbis: οὔτ' ἐκ παρασκευῆς, πολλῷ κρείσσους—cum Scholiasta suppleo: ὄντες et commate post: παρασκευῆς sublato, hæc verba de Atheniensibus intelligo, qui bellico adparatu et copiis non præstare Syracusanis potuerint.—In verbis ultimis: τά τε πρὸ αὐτῶν ἠπόρουν, καί, ἐπειδή γε ταῖς ναυσὶν ἐκρατήθησαν, ὃ οὐκ ἂν ᾤοντο, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἠθύμουν—etiam varia, codicum auctoritate et ipsa narrationis serie ita postulante, sunt mutanda, ut potius legamus: τά τε πρὸ αὐτῶν ἐπόρουν καὶ ἐπειδή γε καὶ ταῖς ναυσὶν ἐκρατήθησαν, ὃ οὐκ ἂν ᾤοντο, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι. Ad verba: πρὸ αὐτῶν, quæ octo libri adferunt, intelligendæ sunt res infeliciter ab Atheniensibus gestæ. Nam ante illam calamitatem ipsis immissam jam animo utebantur dubio et anxio. In verbis: ἐπειδή γε καί, quæ a novem codicibus ita leguntur, particula: καὶ indicat: *adeo*, quia re nautica Athenienses hactenus longe superiores fuerant. Lectio autem: μᾶλλον ἔτι, sine adjecto vocabulo: ἠθύμουν, novem

quoque codicum auctoritate nititur, et facile illud: ἠπόρουν ex antecedentibus ad hæc verba potest suppleri.

Cap. 56. Οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοὶ σωθῆναι μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο—. Unus Paris. legit: αὐτοῦ ἡσσηθῆναι. Unus exhibet: αὐτοὶ ἡσσηθῆναι. Alius: αὐτοὺς ἡσσηθῆναι. Tres codices: αὐτοὺς μὴ ἡσσηθῆναι. Duo Pariss.: αὐτοῦ σωθῆναι. Codices Cass. et August.: αὐτοῦ ὑσσωθῆναι. Mosqu.: αὐτοὺς σωθῆναι. Dukerus lectionem receptam: τοῦ αὐτοὶ σωθῆναι eo inprimis defendit, quia sequatur: ἀλλ' ὅπως ἐκείνους κωλύσωσι; ad quæ verba illud: σωθῆναι etiam suppleri debeat. Sed ad: κωλύσωσι ex antecedentibus etiam apte suppleri potest: ἐκπλεῖν, et verisimilius est, hoc vocabulum esse intelligendum, quia hæc sententia, quam vulgata lectio ex Dukeri et Vallæ interpretatione continet, nimis in universum proposita ideoque ab hoc loco aliena esse videtur. Nam quodvis bellum de salute civium tuenda et illa hostium prohibenda geritur. Quare nulla causa satis idonea adparet, cur illam sententiam Thucydides, cum jam sæpius Syracusani victoriam deportassent et fere ad incitas redacti essent Athenienses, hoc potissimum loco proposuerit. Huc accedit etiam magna lectionum varietas, quæ illud: αὐτοὶ a Dukero prælatum minus defendit atque etiam magis in lectione: ἡσσηθῆναι, quam in altera: σωθῆναι, consentit. Puto igitur Thucydidem scripsisse: περὶ τοῦ αὐτοῦ ἡσσηθῆναι μόνον—. Ad illud: αὐτοῦ jam ex antecedentibus intelligo: λιμένος, ut horum verborum sensus existat: *Nam non solum de eo jam curam agebant, ut in illo portu superarentur Athenienses prœlio navali, sed ut illi etiam prohiberentur, quo minus clam ex portu discederent.* Certe hic sensus verborum toti, quæ antecesserat, narrationi quam maxime convenit atque plurimorum simul codicum vestigiis nititur.—In verbis ultimis: πλήν γε δὴ τοῦ ξύμπαντος λόγου τοῦ ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ—, antequam Abreschii interpretationem legebam, qui illud: λόγου pro: συλλόγου positum esse arbitratur, jam conjeceram legendum esse: τοῦ ξύμπαντος ξυλλόγου—. Nam illud: ξυλλόγου facile cum altero: λόγου librariorum incuria commutari potuit, quia vocabulum proximum: ξύμπαντος eadem syllaba incipiebat et in litera: σ, sæpe cum: ξ commutata, desinebat. Certe Abreschius nonnullis scriptorum locis significationem: λόγος pro: ξύλλογος aut: ἀριθμὸς confirmare debuisset.

Cap. 57. Τοῖς μὲν ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν, τοῖς δὲ ξυνδιασώσοντες ἐπὶ Συρακούσας ἐπολέμησαν—. Undecim libri legunt: ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν ἐλθόντες, quod Wassio non sine causa placet, quia illud: ἐλθόντες, tantum verbo: ξυγκτησόμενοι adjectum, simul Atheniensium et sociorum, qui Siciliam occupaturi erant, repentinum ex longinquo loco adventum indicat. Nam tali sensu participium: ἐλθὼν sæpe verbis finitis adjungi, satis constat. Porro Baveri conjectura, ut legatur: ἐπί Συρακούσαις ἐπολέμησαν, mihi quidem verisimillima esse videtur. Nam ita illud: ἐπὶ Συρακούσαις ad utrumque Atheniensium et Siculorum exercitum propter Syracusas bello occupatorum apte referri potest. In lectione recepta: ἐπὶ Συρακούσας simul inest ingrata repetitio, quia modo adfuerat: ἐπὶ Σικελίαν, et haud dubie his verbis inducti sunt librarii, ut postea etiam male legerent: ἐπὶ Συρακούσας.—In verbis: ὡς ἑκάστοις τῆς ξυντυχίας, ἢ κατὰ τὸ ξύμφερον ἢ ἀνάγκης ἔσχον— jam Dukerus mendum quoddam latere suspicabatur. Abreschius igitur conjecit, legendum esse: ἑκάστοις τὰ τῆς ξυντυχίας—, sed forte leniori emendatione vera hujus loci lectio restituetur, si legimus: ἑκάστοις τὶ ξυντυχίας—. Nam litera: σ in fine: τῆς facile ex initio sequentis vocabuli: ξυντυχίας sive: συντυχίας adhærere potuit. Præterea jam admittenda erit quatuor librorum lectio: ἀνάγκη ἔσχεν. Aptissimus enim verborum sensus existet, si jam legimus: ὡς ἑκάστοις τὶ ξυντυχίας ἢ κατὰ τὸ ξυμφέρον (sc. ἦν) ἢ ἀνάγκη ἔσχεν, *ut cuilibet casus quidam offerebatur, aut utile erat, aut rerum necessitas postulabat.* Lectionem: ἀνάγκη ἔσχεν—etiam falsa lectio unius Paris.: ἀνάγκην ἔσχεν—et aliorum duorum: ἀνάγκη ἐσχενον—confirmant.—In verbis: καὶ ἀνάγκῃ, ὅμως Ἴωνές τε ἐπὶ Δωριέας ἠκολούθουν—particula: τε nihil habet, ad quod in antecedentibus sive in sequentibus apte referatur, quare olim scriptum fuisse conjicio: ὅμως Ἴωνές γε ἐπὶ Δωριέας, *tamen Iones quidem contra Dorienses.*—In verbis: ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν Ἀθηναῖοι—novem codices legere jubent: ἐκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι—, quod in loco, ubi plurima quidem nomina propria sine articulo posita reperiuntur, facile ad vim horum verborum augendam: *quia maris imperium tenebant illi Athenienses*—admitti potest.—Ita etiam in verbis:

τοὺς μετὰ τῶν Κορινθίων ἐλθόντας Ἀρκάδας— novem codices articulum: τῶν omittunt ante: Κορινθίων, sicut in eodem capite antea legebatur: τοὺς ἅμα Γυλίππῳ μετὰ Ἀθηναίων—. Quare etiam horum novem codicum auctoritatem sequor.

Cap. 58. Συρακουσίοις δὲ ἀντεβοήθησαν καὶ Καμαριναῖοι μέν—. Particulam: καὶ ante: Καμαριναῖοι, quæ h. l. est superflua, octo codices omiserunt. Etiam in Vallæ libro ignorabatur, quia vertit: *Auxilio fuere Camarinenses, eorum finitimi.*—In verbis: οὗτοι δὲ καὶ μόνοι ἐξ αὐτοῦ ἐβοήθησαν—undecim codices mutato ordine legere jubent: οὗτοι δὲ καὶ ἐξ αὐτοῦ μόνοι ἐβοήθησαν—. In verbis: καὶ πρὸς ἅπαντας αὖθις, ὡς εἰπεῖν, τοὺς ἄλλους Συρακουσίους αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο— omnes fere interpretes in eo consentiunt, vulgatam lectionem admitti non posse. Lectio emendata: Συρακούσιοι αὐτοὶ, quæ in codice Reg. reperitur, et quæ Dukero aliisque placet, etiam in Vallæ interpretatione Latina est expressa: *Præ omnibus (ut sic dicam) aliis Syracusani ipsi plus copiarum præstiterunt.* Omnes tamen codices, qui jam collati sunt, legunt: Συρακουσίους—. Forte verba: ὡς εἰπεῖν, quæ ab hoc loco etiam Baverus aliena esse censet, ad vestigia veræ lectionis indaganda conferre poterunt, si emendamus: Συρακουσίοις αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο. Ita etiam vere in uno Parisiensi: Συρακουσίοις —legitur. Quam facile Συρακουσίοις in falsam lectionem: Συρακουσίους mutari potuerit, non solum propter plures accusativos in hoc loco obvios, sed etiam propter adsiduam literarum: υ et: ι permutationem, plane intelligitur. Inceperat autem hoc caput cum verbis: Συρακουσίοις δὲ ἀντεβοήθησαν Καμαριναῖοι, et jam deinceps populi enumerabantur, quorum auxilio usi fuerint Syracusani. Ad illud igitur capitis initium nostro loco respicere videtur Thucydides: *Porro præ omnibus aliis plura Syracusanis, ut ita dicam, ipsi suppeditarunt* (sc. Syracusani). Hæc igitur emendatio nobis rationem de additamento verborum: ὡς εἰπεῖν, quod cum illo Herodoti lib. VIII. 115.: ὡς εἶπαι, comparo, reddet, quia sane insolens, sed tamen simul faceta est dicendi ratio: Præ omnibus auxilium longe majus Syracusanis ipsi tulerunt Syracusani.

Cap. 59. Οἵ τε οὖν Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἰκότως ἐνόμισαν καλὸν ἀγώνισμα σφίσιν εἶναι—. In quatuordecim codicibus desunt verba: καὶ οἱ ξύμμαχοι—. Non dubito, quin hæc ab interprete antiquo, sicut etiam aliis locis fiebat, adscripta sint, cum facile sub illo: Συρακούσιοι etiam sociorum copiæ cum iis conjunctæ intelligi possint. Porro pro: καλὸν ἀγώνισμα tredecim codices legunt: καλὸν ἀγῶνα. Sed retinenda est lectio recepta: ἀγώνισμα, quia etiam aliis locis idem verbum simili ratione usurpatur, ut cap. 56.: καλὸν σφίσι—τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι, et cap. 86.: καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζέν οἱ εἶναι. Porro etiam Scholiastes h. l. legit: ἀγώνισμα. Syllaba denique ultima in vocabulo: ἀγώνισμα intercepta esse videtur a duplici consonante primæ syllabæ in vocabulo sequenti: σφίσι.

Cap. 60. Ἐβουλεύσαντο τὰ μὲν τείχη τὰ ἄνω ἐκλιπεῖν—. Undecim codd. legunt: τὰ μὲν τείχη τῶν ἄνω ἐκλιπεῖν—. Quæ lectio non est spernenda. Nam: τὰ ἄνω aperte dicitur de regionibus arduis et in loco editiori sitis, sicut lib. I. cap. 120.: τὰ κάτω loca depressiora eaque maritima adpellantur. Nostro quidem loco: τὰ τείχη τῶν ἄνω—opponuntur illi: πρὸς αὐταῖς ταῖς ναυσὶν—διατειχίσματι—. In verbis: παρεκελεύσατο τότε πρῶτον καὶ ἔλεξε τοιάδε—septem codices legunt: παρεκελεύσατό τε πρῶτον—, quod jure prætulit Dukerus, quia illud: τότε h. l. non aptum fundit sensum et facile ex ultima syllaba antecedentis vocabuli: παρεκελεύσατο male duplicata oriri potuit. Eodem modo cap. 65. conjunguntur: παρεκελεύσαντο—καὶ ἔλεξαν τοιάδε.

Cap. 63. Ἔς τε τὸ φοβερὸν τοῖς ὑπηκόοις καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι πολὺ πλεῖον μετείχετε—. Omnes fere codices ignorant particulam: μὴ ante: ἀδικεῖσθαι. Mihi quidem ex interpretamento orta esse particula: μὴ videtur, quia facile ἀπὸ κοινοῦ in loco nostro intelligi potest.—In verbis: ὥστε, κοινωνοὶ μόνοι ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες, δικαίως ἂν αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδοιτε—non ferenda est lectio: καταπροδίδοιτε, cum inprimis plurimi codices lectionem meliorem: μὴ καταπροδίδοτε adferant. Ex hac vera lectione deinde lectio male recepta: καταπροδίδοιτε, et ex hac alia nonnullorum codicum lectio: καταπροδοίητε est orta.

Cap. 64. Τούς τε Ἀθηναίους ὑμῶν πάλιν αὖ καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω—. Quindecim codices legunt: τούς τε Ἀθηναίους ἡμῶν—, quod mihi quidem aptissimum videtur. Nam primo Athenienses simul cum sociis allocutus erat. Ut igitur se adnumeraret Athenarum civibus, pronomen: ἡμῶν posuit, sed simul verbum: ὑπελίπετε secun-

da persona adposuit, quia conjuncta Atheniensium et sociorum concione utriusque generis milites adloquebatur.

Cap. 65. Παρηγγέλθη δὲ αὐτοῖς καὶ ἡ ἐπιβουλὴ τῶν σιδηρῶν χειρῶν—. Lectio: ἐπιβουλὴ non a Thucydide profecta esse videtur. Nam sex libri cum Vallæ libro et Scholiasta legunt: ἡ ἐπιβολὴ τῶν σιδηρῶν—et ita etiam hoc Niciæ artificium cap. 62.: χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαὶ—describebatur. Valla vertit: *de manibus ferreis, quas in ipsorum naves injecturi essent.* Scholiastes autem illud: ἐπιβουλὴ explicat vocabulo: ἀντίληψις, quæ explicatio magis ad lectionem: ἐπιβολὴ illustrandam confert. Ita Thucyd. lib. II. c. 49. occurrit: ἀκρωτηρίων ἀντίληψις, *læsio extremarum membri partium, cum pestis corriperet* saltem *extremas* pudendorum, manuum et pedum *partes.*

Cap. 67. Ἡμῶν δὲ τό, τε ὑπάρχον πρότερον—καὶ τῆς δοκήσεως προσγενομένης αὐτῷ—διπλασία ἑκάστου ἡ ἐλπίς. Omnes fere codices atque etiam Vallæ liber legunt: ὑμῶν δὲ τό, τε ὑπάρχον—. Nam Valla vertit: *At vobis—duplex adesse singulis spes debet.* Singularis quidem vis illi codicum lectioni inesse videtur. Ita enim non sola spes a Gylippo concepta, sed omnium simul Syracusanorum atque sociorum spes conjuncta indicatur. Porro etiam apta in hoc loco est duodecim codicum lectio: τῆς δοκήσεως προσγεγενημένης αὐτῷ—. Nam præterito simul temporis præsentis notio, quæ hic etiam requiritur, sæpe inest.—Eandem lectionem illi quoque libri confirmant, qui male legunt: προγεγενημένης.—In verbis: πολλοὶ δὲ ἀκοντισταὶ χερσαῖοι, ὡς εἰπεῖν—septem codices cum vi majore legunt: πολλοὶ δὲ καὶ ἀκοντισταὶ—, ut indicetur: *jaculatores adeo continenti terræ adsueti.*

Cap. 69. Ὅσα ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη τοῦ καιροῦ ὄντες ἄνθρωποι οὐ—φυλαξάμενοι εἴποιεν ἂν—ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρούσῃ ἐκπλήξει ὠφέλιμα νομίζοντες ἐπιβοῶνται—. Plurimi codices legunt: καιροῦ ὄντος ἄνθρωποι—. Sed jure hæc lectio, si eam cum recepta comparamus, improbatur. Forte Thucydides scripserat: ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη τοῦ καιροῦ ὄντως ἄνθρωποι—*quæ homines certe dicerent.*—In verbis: καὶ τὸν καταλειφθέντα διέκπλουν βουλόμενοι βιάσασθαι—novem codices lectionem: τὸν παραλειφθέντα διέκπλουν—tuentur, quæ etiam ipsa Scholiastæ explicatione: παραλέλειπτο, ὥστε μὴ ἐξεῦχθαι, confirmari videtur. Eodem quoque falsa lectio duorum codd.: παραληφθέντα—respexit. Quare tot codicum auctoritas non est negligenda.

Cap. 70. Ἐπειδὴ δ' οἱ Ἀθηναῖοι προσέμισγον—. Simul cum Dionysii Halicarnass. libro octo codices legunt: ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι—. Unus exhibet: ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι—. Duo scripserunt: ἐπειδὴ δὲ ἄλλοι οἱ Ἀθηναῖοι—. Cum igitur in plurimis libris adjiciatur: ἄλλοι, quod aperte illam Atheniensis exercitus partem respicit, quæ ad pontem portus expugnandum emissa erat, haud dubie codicum illorum auctoritate legendum est: ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι—. In verbis: Καὶ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλῄσεις—Dionysius Halicarnass., ubi hunc Thucydidis locum laudat, et quatuor codices recte legunt: τὰς κλείσεις—, quod etiam h. l. Gottleberi judicio est admittendum, sicut jam adnotaverat ad lib. II. c. 17. quia nondum ætate Thucydidis ille Ionismus inter Atticos erat receptus. Ceterum Thucydidis lectorem latere non potest, in ejus codicibus maximam scripturæ varietatem, ut innumeris locis illud: ει et: η inter se, inprimis in fine nominum propriorum, permutentur, deprehendi. Propter talem codicum inconstantiam saltem illa scribendi ratio, quam uno loco certa codicum auctoritate secuti sumus, etiam alio loco, si vel codices minus addixerint, est retinenda. Cum igitur supra lib. II. cap. 94. jam editum sit: λιμένων τε κλείσει—, haud dubie etiam nostro loco retinendum est: τὰς κλείσεις. Eodem modo etiam recte editum erat cap. 60.: ἀπόκλεισιν ὁρῶσι—, quamvis codices plures legerint: ἀπόκλησιν.—Major vero codicum consensus cap. 59. lectionem veram: ἔκλειον—et lib. II. c. 17. lectionem: κλειστὸν confirmavit.—In verbis: αἱ μὲν ἐμβολαί, διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις καὶ διέκπλους, ὀλίγαι ἐγίγνοντο—omnes fere codices atque etiam Dionysii Halicarn. libri legere jubent: αἱ μὲν ἐκβολαί—. Quam vero lectionem neque Dukerus neque alii interpretes esse admittendam censent. Certum est, librarios innumeris locis literas: κ et: μ permutare. Sed h. l. tamen pluribus de causis lectionem codicum esse admittendam censeo. Nam si: ἐμβολαὶ h. l. indicaret: *incursus,* sicut vere explicat Baverus, Thucydidis narratio, de hoc prœlio prolata, non careret repugnantia, quia statim in sequentibus adjicitur: τὰ μὲν ἄλλοις ἐμβεβληκέναι, τὰ δὲ αὐτοὺς ἐμβεβλῆσθαι—, quod aperte de multiplici impetu in naves

fact est explicandum. Præterea etiam verba: διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις καὶ διέκπλους, quæ huic lectioni adjecta sunt, magis ad defendendam codicum lectionem: ἐκβολαὶ conducunt. Nam impetus in naves multo facilius fieri potuisset, quia neque e loco suo recedere neque e portu evadere poterant. Quare potius de navium egressione h. l. agitur, quæ, cum neque recedere neque in altum per portus ostium evehi possent, raro ex portu evadebant. Cum ipso denique Atheniensium consilio, quod eos ad ineundum hoc prœlium navale impulit, hæc lectio: ἐκβολαὶ optime convenit, quia hoc inprimis spectabant, ut ex Syracusarum portu aufugerent. Etiam Valla lectionem: ἐκβολαὶ in libro suo invenit et apte hæc verba vertit: *Rari excursus fiebant, nulla facultate aut retrocedendi aut excedendi.*—In verbis: ἀπὸ πολλῶν τῶν νεῶν ξυμπιπτουσῶν—articulus: τῶν in duodecim codicibus atque etiam in antiquis Dionysii Halicarnass. editionibus aberat, qui certe ad hujus loci elegantiam parum confert.

Cap. 71. Καὶ διὰ τὸ ἀνώμαλον καὶ τὴν ἔποψιν τῆς ναυμαχίας ἐκ τῆς γῆς ἠναγκάζοντο ἔχειν—. Baverus putat vocabulum: ἀνώμαλον, quod bis positum fuerit, semel in hoc loco excidisse. Ad eandem Baveri sententiam magis confirmandam etiam Vallæ interpretatio: *et propter inæqualitatem loci etiam inæqualiter prœlium ex terra spectare cogebantur*—confert. Sed non opus est emendatione aut vocabuli repetiti: ἀνώμαλον additamento, quia ἀπὸ κοινοῦ illud vocabulum: ἀνώμαλον ex antecedenti etiam ad illud: ἔποψιν intelligi potest. Quæ quidem interpretandi ratio magis mihi placet, quam si illud: διὰ τὸ pro: διὰ τοῦτο positum esse censent interpretes.—In verbis: ὀλοφυρμὸς, βοὴ, νικῶντες, κρατούμενοι, ἄλλα, ὅσα—στρατόπεδον—ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι—Valla vertit ultima verba: *et alia, quæcunque in magno discrimine exercitus plurifariam edere cogitur.* Valla igitur in libro suo legisse videtur: ἄλλα τε ὅσα—. Quæ quidem aptissima est lectio, et optime tunc quoque verba antecedentia: ἥντε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι—cum illa lectione conveniunt, quia alias illud: τε in: ἥντε—nihil haberet, ad quod apte referri posset.—In iisdem vero verbis: ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι—octo quidem codices atque etiam Dionysius Halicarnass., ubi hunc Thucydidis locum laudat, omiserunt vocabulum αὐτῷ. Cum vero h. l. sit aptum et ad antecedentia simul, quæ etiam de Atheniensibus narrabantur, respiciat, cumque præterea idem verbum Valla in libro suo legerit, vertens: *licebatque in eodem Atheniensium exercitu*—, nondum ejiciendam esse censeo voculam: αὐτῷ.—In verbis: ἄλλοι δὲ οἱ πλεῖστοι ἤδη περὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ, ὅπῃ σωθήσονται, διεσκόπουν—cum Dionysio Halicarnass. adhuc undecim codices legunt: ἄλλοι δὲ καὶ οἱ πλεῖστοι—. Quod admittendum puto, quia majorem hæc copula toti narrationi perspicuitatem adjungit. Etiam Valla videtur sub pronomine relativo: *qui* in verbis: *alii, quæ maxima portio erat, jam pro se ipsis*—hanc copulam indicare. Eodem quoque alius codex respicit, qui male legit: ἄλλοι δὲ οἱ καὶ πλεῖστοι—. In verbis ultimis: διαφθαρεισῶν γὰρ τῶν νεῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις προσαπώλλυντο αὐταῖς καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες—legunt cum Dionysio Halicarnass. adhuc quatuor codices: προσαπώλλυντο αὐτοῖς καὶ οἱ ἐν—. Quam lectionem etiam Scholiastæ interpretatio tuetur in verbis: οἱ διαβεβληκότες αὐτοῖς προσαπώλλυντο. Valla quoque, quamvis male verterit hunc locum, tamen sua saltem interpretatione, non in suo libro illud: αὐταῖς adfuisse, indicat. Nam ejus verba sunt: *ubi Lacedæmonii amissa classe perierunt et illi insulam transgressi*—. Veram puto esse codicum lectionem: αὐτοῖς. Nam est ille dativus, qui sæpe a Thucydide adhiberi solet et adeo, cum commodum vel incommodum quoddam indicet, interdum abundare videtur. Conferantur exempla a Dukero ad lib. VII. c. 19. et c. 39. adlata.

Cap. 72. Καὶ ξυγχωροῦντος Νικίου τῇ γνώμῃ καὶ βουλομένων πληροῦν αὐτὰς, οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον ἐσβαίνειν—. Decem codices legunt: πληροῦν αὐτῶν—. Alii quatuor legunt: πληροῦν αὐτὸν—. Adparet, vulgatam lectionem: αὐτὰς—codicum auctoritate destitui. Puto igitur, commate post: πληροῦν posito, legendum esse: καὶ βουλομένων πληροῦν, αὐτῶν οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον—. Nam ad: πληροῦν, quia in antecedentibus scriptor egerat de reliquis Atheniensium et Syracusanorum navibus, facile intelligitur: τὰς ναῦς. Quare jam illud: αὐτῶν ad Niciam et Demosthenem refero, qui tanquam exercitus duces his etiam nautis præerant: *Et cum jam militibus naves implere vellent, ipsorum nautæ noluerunt.*

Cap. 73. Εἰ τοσαύτη στρατιὰ, κατὰ γῆν ἀποχωρήσασα—βουλήσεται αὖθις σφίσι τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι—. Octo codices lectio-

nem aptissimam et longe præferendam: κατὰ γῆν ὑποχωρήσασα—adferunt. Nam noctu clam castra moturi erant Athenienses.—In verbis: ἐφηγεῖται, ἐλθὼν, τοῖς ἐν τέλει οὖσιν, ὡς οὐ χρεὼν, ἀποχωρῆσαι τῆς νυκτὸς αὐτοὺς, περιϊδεῖν, (λέγων ταῦτα, ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει·)—undecim codices legunt: ἐσηγεῖται, ἐλθὼν—. Quam lectionem jam Dukerus jure præferendam esse censuit, quia hoc vocabulum de hominibus consilia dantibus est sollemne. Præterea etiam sex codices, addita copula: καὶ, scribunt: λέγων ταῦτα καὶ ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει—. Idem etiam Valla haud dubie in libro suo reperit, quia vertebat: *commemorans hæc et alia, quæ ipsi videbantur.* Mihi quidem persuasum est, ita etiam Thucydidem scripsisse. Nam sub illo: καὶ ἃ—intelligit haud dubie Hermocratis consilium, quod adhuc suæ admonitioni de obstruendis viarum angustiis adjecerit. Abreschius quidem conjecit, legendum esse: καὶ ἅμα ἃ καὶ αὐτῷ—. Sed illud: ἅμα non est sine libris adjiciendum, quia jam in altero illo: καὶ ante: αὐτῷ simul latere videtur.—In verbis: ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς Ἡράκλεια ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὖσα—decem codices legere jubent: Ἡρακλεῖ ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὖσα—. Quæ haud dubie est vera lectio. Ita sæpe apud Græcos scriptores occurrit dictio: θυσίαν τινὶ θεῷ ποιεῖν. Verisimile est, etiam Vallam in suo codice legisse: Ἡρακλεῖ, quia vertit: *instabant enim eo die sacrificia Herculis.*—In verbis: καὶ οὐκ ἔπειθεν αὐτοὺς ὁ Ἑρμοκράτης—tredecim codices magis Atticorum more legunt: καὶ οὐκέτι ἔπειθεν αὐτοὺς—. Ita jam Jac. Perizonius in suis ad Æliani Var. Hist. lib. VI. c. 6. notis observavit, abundare interdum particulam: ἔτι in Atticis scriptoribus, sed semper tamen intendere orationem et ea de causa sæpe addi negationibus. Hoc loco igitur indicabit: *et cum plane non iis persuaderet.*—Denique in verbis: οἳ προσπελάσαντες, ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκούσεσθαι—orationi contextæ lectio omnium fere codicum: οἳ προσελάσαντες, ἐξ ὅσου τις—magis convenit. Nam antecesserat: πέμπει τῶν ἑταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ μετὰ ἱππέων—. Etiam Valla in libro suo ita legit vertens: *qui eo usque prævecti, unde quis exaudiri posset.*

Cap. 74. Ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν περιμεῖναι—καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντας δὲ αὐτὰ—ἀφορμᾶσθαι—. Decem codices legunt: ἀναλαβόντες δὲ αὐτὰ—. Verisimile est, ab ipso Thucydide profectam esse hanc codicum lectionem. Consueta dicendi ratione scribi debuisset: ἀναλαβοῦσι, ut ad antecedens: ἔδοξεν αὐτοῖς referatur. Sed talis enallage casuum in Thucydide non raro occurrit, sicut jam cap. 50. Dukeri auctoritate animadvertebam. Cum vero illud: ἔδοξεν αὐτοῖς non aliam, quam vocabulum: ἐδόκουν, sententiam complectatur, apte etiam post longiorem parenthesin cum hoc verbo finito ἀναλαβόντες ἀφορμᾶσθαι conjungi poterit, quia subjectum, quod illi: ἀναλαβόντες inest, simul ad verbum finitum: ἐδόκουν intelligitur. Similem verborum constructionem infra cap. 80. reperimus: τῷ Νικίᾳ καὶ Δημοσθένει ἐδόκει—πυρὰ καύσαντες ὡς πλεῖστα ἀπάγειν τὴν στρατιάν.

Cap. 75. Ἐδόκει τῷ Νικίᾳ καὶ τῷ Δημοσθένῃ ἱκανῶς παρασκευάσασθαι—. Magis veram esse puto novem codicum lectionem: ἱκανῶς παρεσκευάσθαι. Nam si vera esset lectio recepta, potius nominativi Νικίας καὶ Δημοσθένης essent positi. Illam codicum lectionem quoque duo libri falsa lectione: παρασκευάσθαι confirmant.—In verbis: εἴ τῳ δὲ προλείποι ἡ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειασμῶν καὶ οἰμωγῆς ἀπολειπόμενοι—particulam: οὐκ ante: ὀλίγων excidisse puto, ut legendum sit: οὐκ ἄνευ οὐκ ὀλίγων ἐπιθειασμῶν—. Facile enim fieri poterat, ut altero loco particula: οὐκ bis posita omitteretur, cum una tantum vocula: ἄνευ utramque particulam: οὐκ separaret. Solent autem Græci, ut majorem vim suis adjiciant verbis, interdum plures cumulare negationes. Ut lib. VII. c. 87.: καὶ οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες—καὶ οὐδὲν ὅ, τι οὐκ ἀπώλετο. Illud: ὀλίγον οὐδὲν, pro: *magnum*, etiam infra occurrit in lib. VIII. c. 15. in verbis: ὀλίγον οὐδὲν ἐπεράσσετο ἐς τὴν βοήθειαν.

Cap. 77. Μὴ καταπεπλῆχθε ἄγαν· λογίζεσθε δὲ, ὅτι αὐτοί τε πόλις εὐθὺς ἐστὲ, ὅποι ἂν καθέζοισθε, καὶ ἄλλη οὐδεμία ὑμᾶς τῶν ἐν Σικελίᾳ οὔτ' ἂν ἐπιόντας δέξαιτο ῥᾳδίως, οὐδ' ἂν ἱδρυθέντας που ἐξαναστήσειε. Jam Dukerus aliique adnotarunt, Grammaticæ regulas postulare, ut mutato accentu scribatur: καταπέπληχθε. Sed idem scripturæ mendum adhuc in editionibus recentissimis deprehenditur. Porro duodecim codices legunt: ὅποι ἂν καθέζησθε—et alii quinque libri: καθίζησθε—. Veram igitur hujus loci lectionem esse puto: καθέζησθε, *ubicunque consederitis.* Nam optativi: δέ-

ξαιτο—ἐξαναστήσειε—cum horum verborum constructione non cohærent et longe alio sensu de eo, quod fieri possit, adhibentur. —Denique pro illo: οὐδ᾽ ἂν ἱδρυθέντας— cum undecim libris legendum est: οὔ τ᾽ ἂν ἱδρυθέντας—. Nam antecesserat: οὔτ᾽ ἂν ἐπιόντας—. In verbis: τοῦτο δὲ πατρίδα καὶ τεῖχος κρατήσας ἕξειν—longe aptius in duodecim libris legitur: τοῦτο καὶ πατρίδα καὶ τεῖχος—. Quare illud: δὲ h. l. a Dukero vitium editionis Hudsonianæ habetur. —In verbis autem: ἔτι βέβαιοι εἰσὶ, ἤδη νομίζετε ἐν τῷ ἐχυρῷ εἶναι—legendum est multorum codicum consensu: βέβαιοι εἰσίν. Porro, quamvis omnes fere codices legant: ἐν τῷ ὀχυρῷ εἶναι—, tamen cum Wassio nihil mutandum esse censeo, quia lectio recepta est aptissima, cum Niciæ sententia Athenienses non in munito, sed in tuto loco essent versaturi, et quia librarii sæpenumero vocabula: ἐχυρὸς et: ὀχυρὸς permutarunt. Conf. Interpretes ad Thucyd. lib. I. cap. 35. Etiam Scholiastes adhuc lectionem: ἐν τῷ ἐχυρῷ defendit.

Cap. 78. Τὸ δὲ ἐχώρει ἐν πλαισίῳ τεταγμένον τοῦ Νικίου, ἐφεπόμενον δὲ τὸ Δημοσθένους—. Varia dubitatio de vera lectione in hoc loco mihi est orta. Primum, non facile procedere potest exercitus agmen (ἐν πλαισίῳ) forma quadrata dispositum, cum magis ipso prœlii tempore acies formæ quadratæ singulari artificio adhibeatur. Qualem aciei formam etiam Thucydides lib. VI. cap. 67. laudaverat. Porro, si vera esset lectio recepta, cur non etiam agminis forma laudatur, qua copiæ, quibus Demosthenes præerat, procedebant? Nam non verisimile est, etiam Demosthenis milites forma quadrata dispositos excepisse Niciæ agmen, quia tunc multo magis tot milites agmine formæ quadratæ procedentes in itinere impediti fuissent. Denique duodecim codices, qui legunt: ἐν διπλασίῳ τεταγμένον—, longe aliam hujus loci interpretationem, quam ipsa oratio contexta adjuvat, postulare videntur. Nam si hanc codicum lectionem admittimus, et pro illo: τοῦ Νικίου simul quatuor codicum auctoritate emendamus: τὸ Νικίου, longe alius horum verborum sensus existit. Verba sic emendata: τὸ δὲ ἐχώρει ἐν διπλασίῳ τεταγμένον, τὸ Νικίου, ἐφεπόμενον δὲ τὸ Δημοσθένους—aperte indicant, exercitum in duo agmina diversa divisum processisse, quorum prius, quod antecederet, Nicias, posterius vero Demosthenes ducebat.—In verbis ultimis: οὐ γὰρ ἔτι ἀποχωρεῖν οἷόν τ᾽ ἦν ἀπὸ τῶν ἱππέων—cum Dukero sequor decem codicum lectionem: ὑπὸ τῶν ἱππέων, *ab equitibus vexati non amplius discedere poterant.* Sensum minus aptum fundit lectio recepta: ἀπὸ τῶν ἱππέων.

Cap. 81. Τὸ δὲ Νικίου στράτευμα ἀπεῖχεν ἐν τῷ πρόσθεν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα σταδίους—. Narratur quidem capite antecedenti, Demosthenem cum dimidia fere copiarum parte nimis distractum fuisse a Nicia. Neque facile tamen una illa nocte, qua castra movere cœperunt, tanto statim intervallo a se invicem separari poterant, ut jam sequenti die centum et quinquaginta stadiorum spatio Nicias antecessisset. Quare memoratu digni sunt sex codices, qui vocabulum: ἑκατὸν omiserunt. Nam nimium quantum jam Demosthenes in itinere unius noctis moratus esse videbatur, cum jam quinquaginta stadiorum spatio Nicias cum eodem una ex castris profectus distaret. Quod jam Thucydides copula: καὶ indicare voluit: *Niciæ exercitus quinquaginta adeo stadiis jam præcesserat.* Sed eadem copula: καὶ forte lectioni falsæ: ἑκατὸν adjiciendæ librariis dedit occasionem, quia numerum quendam ante: καὶ deesse putabant.—In verbis: διὰ τὸ ὕστερον ἀναχωροῦντι αὐτῷ ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους—novem codices legere jubent: αὐτῷ πρώτῳ ἐπικεῖσθαι—. Quæ quidem lectio elegantia et subtilitate Thucydidis est digna. Etiam Valla ita legebat. Nam vertit: *quia posterius digressus prior ab hostibus urgeretur.*—In verbis: ἐβάλλοντό τε περισταδὸν—forte Thucydides scripserat: ἐβάλλοντό γε περισταδὸν—. Nam copula: τε h. l. sensu apto destituitur, neque quidquam habet, ad quod referatur.

Cap. 82. Καὶ τούτους μὲν εὐθὺς ἀπεκόμισαν ἐς τὴν πόλιν—. Tredecim codices scripserunt: εὐθὺς ἀπεκόμιζον ἐς τὴν πόλιν—. Quam lectionem, quæ temporis modo prætereuntis significationem involvit, apte ad sequentia referri puto, ubi Niciam sub idem fere tempus castra in colle quodam posuisse narratur; id, quod jam particulæ: μὲν et: δὲ, ad se invicem relatæ, indicant.—In verbis: διαβὰς πρὸς μετέωρόν τι ἐκάθισε τὴν στρατιὰν—novem codices legunt: καθεῖσε τὴν στρατιὰν—. Dukerus jam judicavit, non ab imperito librario hanc lectionem oriri potuisse. Illud: καθέζεσθαι, cujus activum h. l. legitur, sæpe Thucydides adhibuit, ut lib. I. cap. 126. lib.

VII. cap. 77. Cum vero etiam verba Homerica interdum Thucydides frequentet, certe memoratu digna manet hæc codicum lectio. Ad eandem lectionem: καθεῖσε confirmandam quoque confert falsa unius codicis lectio: καθησαι.

Cap. 83. Εἶχον δὲ καὶ οὗτοι πονήρως, σίτου τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἀπορίᾳ—. Omnes fere codices omittunt: ἄλλων ante illud: ἐπιτηδείων. Si vel desit hæc vocula, tamen a legentibus ἀπὸ κοινοῦ suppleri poterit. Quare h. l. interpretamento originem debere videtur.

Cap. 84. Πᾶς τε τὶς διαβῆναι πρῶτος βουλόμενος—. Quindecim codices legunt: διαβῆναι αὐτὸς πρῶτος βουλόμενος—. Lectionis illius elegantiam, qua studium trajiciendi ultro enatum indicatur, jam Wassius commendavit.

Cap. 85. Ὁ Νικίας Γυλίππῳ ἑαυτὸν παραδίδωσι—. Articulus: ὁ abest a duodecim codicibus. Sed retinendus est et vi singulari subjectum enunciationis prolatæ exprimit, sicut paullo post apte legitur: καὶ ὁ Γύλιππος—ἤδη ἐκέλευε—. Articulus: ὁ facile intercipi h. l. potuit ab ultima antecedentis vocabuli: ἱππέων similiter desinentis syllaba.—In verbis: καὶ ὁ Γύλιππος μετὰ τοῦτο ζωγρεῖν ἤδη ἐκέλευε· καὶ τούς τε λοιποὺς—ξυνεκόμισαν ζῶντας—decem codices exhibent: ξυγκομίσας ζῶντας—et unus liber habet: ξυγκόμισαν. Quæ lectio tot librorum eo inprimis commendatur, ut participio allato minuat verborum finitorum, quibus hic scriptoris locus abundat, copiam. Sed hac lectione admissa etiam colon post: ἐκέλευε est tollendum, ut verba: καὶ τούς τε λοιποὺς, *etiam reliquos*, cum antecedenti: ζωγρεῖν apte conjungantur.—In verbis: καὶ κατεπλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν—sexdecim codices atque etiam Scholiastes scribunt: καὶ διεπλήσθη πᾶσα—. Quia hæc lectio apte distributionem captivorum in variis Siciliæ locis indicat, haud dubie est receptæ lectioni longe præferenda. Nam illud: κατεπλήσθη multitudinem et copiam captivorum in tota Sicilia indicaret, quod de septem millium numero, qui Thucydidis et Diodori Siculi testimonio vivi sunt capti, non bene ad tantæ amplitudinis insulam, quæ nondum tota impleri septem millium multitudine poterat, adcommodatur.—In verbis denique: καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις προσβολαῖς ταῖς κατὰ τὴν πορείαν συχναῖς γενομέναις—novem codices omiserunt vocabulum: προσβολαῖς, quo non facile in hoc loco carere possumus. Puto igitur, librariorum injuria excidisse hoc vocabulum, quia quatuor verba deinceps sequuntur, quorum ultimæ syllabæ in: αις desinunt.

Cap. 86. Ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τὴν τήρησιν—. Novem codices omittunt: τὴν ante vocabulum: τήρησιν, et quia etiam Scholiastes illud: τὴν ignorat, horum codicum auctoritatem non esse rejiciendam censeo.—In verbis: καὶ ὁ μὲν τοιαύτῃ, ἢ ὅτιεγγυτάτω τούτων, αἰτίᾳ ἐτεθνήκει—non verisimile est, Thucydidem h. l. scripsisse, Niciam tali de causa, qualem ante duplicem commemoraverat, aut ea, quæ huic duplici causæ proxima esset, periisse. Nam nihil diceret hac distinguendi ratione. Si scripsisset: ταύτῃ, non autem: τοιαύτῃ, ut codices exhibent, talis distinctio certe locum haberet. Cum igitur codicum auctoritate illud: τοιαύτῃ sit retinendum, non credo: ἢ, sed: ἣ esse scriptum a Thucydide, ut jam talis horum verborum sensus existat: *Ille igitur tali de causa, quæ his* (antea commemoratis duabus causis) *est proxima et simillima, periit.* Præterea septem codices legunt: ἐγγύτατα, quod, ut jam Dukerus adnotavit, in Thucydide est magis usitatum ideoque præferendum lectioni vulgatæ. Magis emendata igitur hujus loci lectio erit: καὶ ὁ μὲν τοιαύτῃ, ἣ ὅτι ἐγγύτατα τούτων, αἰτίᾳ ἐτεθνήκει. Lectio unius cod. Paris.: ὅτι ἐγγυτάτη—, quæ haud dubie ex vera lectione: ἐγγύτατα fluxit, non est præferenda. Nam dicendi consuetudo, qua verbo substantivo adverbia adjungi solent, lectionem: ἐγγύτατα—inprimis defendit.—In verbis ultimis: διὰ τὴν νενομισμένην ἐς τὸ θεῖον ἐπιτήδευσιν—primo quæritur, quid indicet: ἐπιτήδευσις. Occurrit idem vocabulum lib. II. c. 36. in verbis: ἀπὸ δὲ οἵας ἐπιτηδεύσεως ἤλθομεν ἐπ' αὐτά—, ubi illud: ἐπιτηδεύσεως Scholiastes explicat: πράξεως. Si igitur contextam orationem illius loci respicimus, hoc vocabulo haud dubie: *agendi ratio et mores hominum* indicantur. In nostro autem loco simul magna lectionis varietas deprehenditur, quæ quidem non hoc vocabulum, sed verba cum eo conjuncta respicit. Nam sex codices omittunt verba: ἐς τὸ θεῖον—, quibuscum non solum Scholiastes et margo Cass. codicis consentiunt, sed illi etiam libri, qui loco verborum: ἐς τὸ θεῖον—alio additamento: ἐς ἀρετὴν—utuntur. Nam quatuor Pariss. cum duobus aliis libris

etiam his verbis omissis legunt: διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν. Quibuscum quoque Vallæ liber consentit. Nam hunc locum vertit: *ob studium virtutis, quod omne in illam conferebat.* In illa igitur lectionum varietate sola hæc verba: διὰ τὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν intacta manserunt et omnium codicum consensu comprobantur. Non sine causa puto, hæc sola verba esse a Thucydide scripta, reliquam vero lectionis varietatem ex diverso ortam esse librariorum interpretamento. Meam quidem sententiam margo codicis Cass. confirmat, ubi adjicitur: γρ. διὰ τὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν. Verba autem: διὰ τὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν aperte indicant: *propter vitæ rationem legibus convenientem et omnium adsensu comprobatam.* Jam vero ex capite 76. ubi Nicias de sua vitæ ratione adfirmat: πολλὰ μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιήτημαι, nonnulli interpretes ad hujus loci explicationem adjecerunt: ἐς τὸ θεῖον—, et verba in Vallæ libro aliisque codicibus adjecta: διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν— haud dubie ex Scholiastæ verbis ad hunc locum explicandum prolatis: διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν, διὰ τὸ πᾶσαν ἀρετὴν νομίμως ἐπιτετηδευκέναι—originem traxerunt.

Cap. 87. Ὅσα εἰκὸς ἐν τῷ τοιούτῳ χωρίῳ ἐμπεπτωκότας κακοπαθῆσαι—. Octo codices omittere jubent articulum: τῷ ante: τοιούτῳ—. Etiam in fine capitis, ubi legitur: ταῦτα μὲν τὰ περὶ τὴν Σικελίαν γενόμενα—, articulum: τὴν ignorant octo codices, quo facile in hoc loco carere possumus.

Libri VIII. Cap. 5. Ὄντων οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὥσπερ ἀρχομένων ἐν τῇ κατασκευῇ τοῦ πολέμου—. Novem codices omittunt: τῇ ante: κατασκευῇ—, et quia etiam Scholiastes illud: τῇ ignorat, non amplius retinendum esse videtur.—In verbis: μεταπέμπεται ἐκ Λακεδαίμονος Ἀλκαμένην—sex codices legunt: Ἀλκαμένη, et quia etiam in sequentibus eadem codicum lectio repetitur, est retinenda.—In verbis, quæ jam sequuntur: ἄρχοντας, ὡς ἐς τὴν Εὔβοιαν—quinque codices omittunt: ὡς, alii quinque omittunt: ἐς. Vera igitur lectio esse videtur, si omisso: ὡς scribimus: ἄρχοντας ἐς τὴν Εὔβοιαν—. Nam librarii perpetuo particulas: ὡς et ἐς inter se permutant. Quare etiam interdum utraque particula: ὡς et: ἐς adscripta est codicibus. Cujus permutationis exempla suppeditant variæ lectiones lib. IV. c. 100. lib. VI. c. 71. et c. 75.—In verbis: Ἀλκαμένει τε ἁρμοστὴν διδοὺς—jam Dukerus jure censuit legendum esse: Ἀλκαμένη τε ἁρμοστὴν—, sicut etiam octo codices scribere jubent. Alii quatuor, qui exhibent: Ἀλκαμένην, eandem priorum codicum lectionem magis confirmant. Ita quoque accusativum: Ἀλκαμένη adfert Scholiastes in nota ad Thucyd. lib. II. cap. 37. Quare etiam lib. VIII. cap. 8. et cap. 10. ubi adhuc sine lectionis varietate editum est: Ἀλκαμένην, restituenda esse videtur vera lectio: Ἀλκαμένη, cum inprimis cap. 11. iterum dativus: Ἀλκαμένει occurrat.

Cap. 6. Παρὰ Φαρναβάζω τῷ Φαρναβάκου κατοικοῦντες—. Dukerus cum aliis jam recte emendari jussit: τῷ Φαρνάκου κατοικοῦντες—, quam lectionem quoque quinque codicum consensus magis confirmat. Idem nomen Valla quoque in libro suo invenit. Nam vertit: *a Pharnabaso Pharnaci filio.* —In verbis: τάς τε ἐν τῇ αὑτοῦ ἀρχῇ πόλεις ἀποστήσειε—parum quidem interest, utrum: αὑτοῦ, an: ἑαυτοῦ legatur, octo tamen codicum auctoritas magis suadet lectionem: ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ—. In verbis: ἀφ' ἑαυτοῦ βασιλεῖ τὴν ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων διὰ ταχέων ποιήσειε—plures codd. atque etiam Vallæ liber omittunt verba: διὰ ταχέων. Valla vertit: *et inter regem suum et Lacedæmonios contrahere societatem.* In alio codice legitur: διὰ τὰ τῶν Χίων—, in uno tantum: τὰ τῶν Χίων—. Ex horum quidem codicum vestigiis mihi adparere videtur, verba: διὰ ταχέων non a Thucydide profecta, sed ex interpretamento nata esse. Cum enim in margine legeretur: τὰ τῶν Χίων, sive: διὰ τὰ Χίων, sive: διὰ τὰ τῶν Χίων, (qua nota haud dubie interpres quidam ad ea respici jubebat, quæ in antecedenti capite de Chiis narrantur) inde nova lectio: διὰ ταχέων nata est, quæ deinde inter ipsa scriptoris verba recipiebatur.—In verbis: ὅπως—πρότερον ναῦς καὶ στρατιὰν πείσωσι πέμπειν—cum Abreschio ex octo codicibus scribendum esse puto: πείσουσι πέμπειν—, sicut Atticorum consuetudini est adcommodatum.—In verbis: πρὸς τὴν λεγομένην δόξαν ἀπαγγείλαντος αὐτοῖς—illud: ἀπαγγείλαντος ab antecedentibus, quibuscum non amplius cohæret, puncto est distinguendum. Punctum contra est tollendum hujus libri cap. 16. post verba: ἐκ δὲ τῆς Χίου ἐς τὴν Τέων, sicut jam

Portus, Dukerus aliique censuerunt; quia hæc verba cum sequentibus arcte cohærent.—Denique in verbis: τὸ μὲν πρῶτον δέκα τούτων αὐτοῖς ἔμελλον πέμπειν novem codices suadent lectionem: αὐτοὶ ἔμελλον πέμπειν, pro illo: αὐτοῖς, quod modo antecesserat in verbis: ἐψηφίσαντο αὐτοῖς πέμπειν—et mox sequitur in verbis: ὃς αὐτοῖς ναύαρχος ἦν. Facile igitur intelligitur, unde falsa lectio: αὐτοῖς in nostro loco sit orta. Nam tale pronomen ex antecedentibus optime suppleri poterit, licet non diserte adscriptum sit. Etiam Vallæ liber ignorabat vocabulum: αὐτοῖς, quia vertit: *Ex quibus primum missuri erant decem.* Illud: αὐτοὶ autem apte indicat, sponte Lacedæmonios decem naves primum iis mittere decrevisse.

Cap. 7. Ἐπὶ τὴν πρὸς τὰς Ἀθήνας ὑπερενεγκόντες τὰς ναῦς τὸν ἰσθμόν—. Decem codices omittunt articulum: τὰς ante vocabulum: Ἀθήνας, qui h. l. minime desiderabitur, cum adhuc ter in hoc uno orationis membro occurrat. Sed contra cap. 17. in verbis: καὶ Χίοις καὶ ἑαυτῷ καὶ Χαλκιδεῖ—undecim codices legere jubent: καὶ τοῖς Χίοις καὶ ἑαυτῷ.

Cap. 10. Ὅπως μὴ λήσωσιν αὐτοὺς αἱ νῆες ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφορμηθεῖσαι—. Quinque codices legunt: λήσουσιν αὐτοὺς—. Quare hanc lectionem Atticorum consuetudini adcommodatam cum Abreschio præfero.—In verbis: καὶ μίαν μὲν ναῦν ἀπολλύασι μετέωρον—novem codices lectionem magis notam et usitatam: ἀπολλύουσι μετέωρον—adferunt, quæ propterea non est negligenda.

Cap. 19. Πληρώσαντες ναῦς ἔπλευσαν ἐς Ἀναίαν—. Hujus civitatis jam lib. III. c. 32. in verbis: Σαμίων τῶν ἐξ Ἀναίων, et lib. IV. c. 75. in verbis: μὴ, ὥσπερ τὰ Ἀναία—mentio est injecta. Sed adparet etiam ex iis locis, Thucydidem non: ἡ Ἀναία cum Stephano *de urbibus* scripsisse, sed numero plurali: τὰ Ἀναία. Ne igitur nostro loco inconstantiæ accusemus subtilissimum scriptorem, etiam emendari debet: ἔπλευσαν ἐς Ἀναία. Neque codicum auctoritate destituti hanc emendationem suademus. Nam tres Pariss. Cass. Gr. Aug. vere ita legunt: ἐς Ἀναία. Conf. dicta ad lib. IV. cap. 75.—In verbis: οἱ δὲ Χῖοι ταῖς λοιπαῖς ἀναγαγόμενοι—ἀπέστησαν—vocabulum: ναυσὶν ab omnibus fere codicibus adjectum, ut jam legatur: ταῖς λοιπαῖς ναυσὶν—, Dukerus adhuc interpretamento librarii deberi censet. Sed quia proxime antecesserant verba: αἱ δὲ λοιπαὶ—τέσσαρας μὲν κενὰς—αἱ δὲ ἄλλαι—, ubi semper vocabulum: νῆες est omissum, verisimile est, alio jam interjecto orationis membro, tandem iterum a Thucydide vocabulum: ναυσὶν esse adjectum. Etiam Valla hoc vocabulum in suo codice legit, quia vertebat: *Chii autem reliquis navibus contractis—ad defectionem induxerunt.*

Cap. 21. Καὶ ὁ δῆμος ὁ Σαμίων διακοσίους μὲν τινὰς—ἀπέκτεινε—. Septemdecim libri postulant, ut edatur: ἐς διακοσίους μὲν τινὰς—, quod etiam cum illo: τινὰς optime convenit et cum Wassio jam Dukerus prætulit.

Cap. 23. Ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύοχος—καὶ προσλαβὼν—ἔπλει—. Novem codices legunt: ἀναγόμενος δὲ—. Quia vero statim sequitur: προσλαβὼν et aliis quoque locis: ἀναγόμενοι et: ἀναγαγόμενοι, ut cap. 19. a librariis commutantur, nihil mutandum esse censeo.—In verbis: αἱ τότε καταληφθεῖσαι καὶ—φεύγουσαι περιέτυχον αὐτῷ—Dukero et aliis magis placet sex codicum lectio: τότε καταλειφθεῖσαι—neque sine causa eam præferunt, quia in antecedentibus Chiorum naves non in Methymnes sed in Mitylenes portu ab Atheniensibus captæ esse dicuntur. Quare verisimile est, naves non captas jam, sed in Methymnes portu relictas, cum capta esset Mitylene, aufugisse.—In verbis: καὶ ὁπλίσας καὶ τοὺς—ὁπλίτας, πεζῇ παρέπλει ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἄρχοντα Ἐτεόνικον προστάξας· καὶ αὐτὸς—παρέπλει ἐπὶ Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἐλπίζων—jure dubitant interpretes, an genuina sit horum verborum lectio. Omnium minime ferri potest comma ante: πεζῇ positum, ut jam conjungi hoc vocabulum cum sequenti: παρέπλει debeat. Nam certe ridicula est verborum: πεζῇ παρέπλει conjunctio. Præterea non magno ingenii acumine opus est, ut intelligatur, hæc verba: παρέπλει ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν bis posita, non in utroque loco a Thucydide, brevitatis studioso, trahere originem potuisse. Puto igitur, posteriori loco hæc verba, sicut etiam a codice Dan. et forte etiam a Vallæ, hæc verba non vertentis, libro aberant, plane esse omittenda, ut jam ita hujus loci verba cohæreant: καὶ αὐτὸς ταῖς τε μεθ' ἑαυτοῦ ναυσὶ καὶ ταῖς τρισὶ ταῖς Χίαις ἐλπίζων—. Videtur quidem facilior esse hujus loci interpretatio, si priori loco post: πεζῇ

hæc verba omitterentur. Sed quia trajectio verborum simul in illo priore loco obvia tam sæpe a Thucydide adhibetur, loco posteriori potius hæc verba ex interpretamento orta sunt. Verba autem: ἄρχοντα Ἐτεόνικον προστάξας aperte ad antecedentia: ὁπλίσας καὶ—τοὺς ὁπλίτας sunt referenda, et post: πεζῇ comma est collocandum, ut jam talis horum verborum sensus existat: *etiam in terra continenti armatis navium suarum militibus cum Eteonicum ducem bellicum præposuisset, Antissam et Methymnam navibus litus legendo petiit, sperans, fore, ut simul suis et tribus Chiorum navibus, quando illas conspexerint, Methymnæis in defectione permansuris animi confidentiam instillaret.*

Cap. 24. Μετὰ πολλῶν, οἷς ταῦτα ἔδοξε τὰ τῶν Ἀθηναίων ταχὺ ξυναιρεθήσεσθαι—. Novem codices legunt: οἷς τὰ αὐτὰ ἔδοξε τὰ τῶν Ἀθηναίων—. Aperte respiciuntur hac lectione verba: ὡς εὖ πάνυ πονηρὰ σφῶν βεβαίως τὰ πράγματα εἴη—, quæ proxime antecesserunt. Quare non inepta sed potius admittenda esse videtur hæc codicum lectio.—In verbis: ὅπως μετριώτατα, ἢ ὁμήρων λήψει, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ καταπαύσωσι τὴν ἐπιβουλὴν—cum Abreschio et Bavero legendum esse censeo: ἄλλῳ τῳ τρόπῳ καταπαύσουσι. Etiam in uno codice jam: τῳ legitur. In aliis quatuor codd. Pariss. plane omissum est illud: τῷ. Sed illorum auctoritas ad omittendam hanc particulam non sufficit. In septem autem libris lectio magis Attica: καταπαύσουσι deprehenditur.

Cap. 25. Χίλιοι ὁπλῖται τῶν Ἀθηναίων καὶ πεντακόσιοι—. Quatuordecim codd. omittere jubent articulum: τῶν ante vocabulum: Ἀθηναίων.—In verbis: οἱ μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρᾳ προεξάξαντες καὶ καταφρονήσαντες—νικῶνται—octo codices legunt: προεξάρξαντες καὶ καταφρονήσαντες—. Quæ lectio mihi esse præferenda videtur. Nam primo tempus aoristi primi in: προεξάξαντες est minus consuetum. Deinde si hoc cum Valla vertitur: *latius exporrecto suo cornu,* non satis comprobari exemplis poterit talis vocabuli hujus significatio et legi potius in nostro loco deberet: τὸ σφέτερον αὐτῶν κέρας προεξάξαντες. Denique proxima pugnæ amissæ causa melius in verbis sequentibus: ὡς—ἀτακτότερον χωροῦντες indicatur. Magis igitur ad verbum statim adjunctum: καταφρονήσαντες quadrat illa codicum lectio: προεξάρξαντες, ut propter hostium contemtum, sicut sæpe fieri solet, pugna prius ab Argivis incepta esse dicatur. Vulgo quidem in Lexicis Græcis non reperitur vocabulum: προεξάρχω. Sed hoc nos impedire non poterit, quo minus hanc lectionem magis aptam rejiciamus, cum inprimis illud: ἐξάρχω, unde nostrum fluxit, magis in usu sit, quam verbum: ἐξάρχομαι.

Cap. 26. Ἀγγέλλεται αὐτοῖς—πέντε καὶ πεντήκοντα ναῦς ὅσονοὺ παρεῖναι—. Magis elegans et Thucydidi consueta est undecim librorum lectio: ναῦς ὅσον οὔπω παρεῖναι—. Nam si verum est, illo: ὅσον οὔπω magis certum et jamjam futurum rei eventum, quam altero: ὅσονοὺ, indicari, nostro loco certe aptissima erit hæc lectio. Præterea etiam aliis locis Thucydides illud: ὅσον οὔπω cum: παρεῖναι conjunxit. Ut lib. IV. c. 125.: ἐπιέναι, ὅσον δὲ οὔπω παρεῖναι, et lib. VI. c. 34.: ἤδη εἰσὶ καὶ ὅσον οὔπω πάρεισι—. In verbis: ᾗπερ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ηὐλίσαντο—tredecim libri scribunt: οἷπερ τοῦ κόλπου—, quod non sine causa Bavero arridet. Nam ita genitivus adjectus: τοῦ κόλπου melius quadrat, quam si lectioni vulgatæ: ᾗπερ adjiceretur.

Cap. 27. Ὡς ἀπὸ τῆς Δέρου ἐπύθετο τὰ τῶν νεῶν, σαφῶς βουλομένων τῶν ξυναρχόντων—. Ingenii acumen, quo Palmerius in nostro loco legi jussit: ἀπὸ τῆς Δέρου, egregie a tribus codicibus, Ar. Dan. Mosqu. est comprobatum. Comma autem cum Fr. Porto post: νεῶν est tollendum et post: σαφῶς potius collocandum. Nam: σαφῶς πυθέσθαι, non autem: σαφῶς βούλεσθαι, hoc loco quadrat.—In verbis: ἢ μόγις—ἐνδέχεσθαι μετὰ βεβαίου παρασκευῆς καθ' ἑκουσίαν ἢ πάνυ γε ἀνάγκη πρότερα ποι ἐπιχειρεῖν—defendunt quidem interpretes lectionem: καθ' ἑκουσίαν. Sed valde dubito de hujus lectionis veritate. Primum quæritur, quid apte intelligi possit ad: ἑκουσίαν, cum nihil antecesserit, ad quod referatur. Porro Thucydides ignorat aliis locis femininum genus hujus adjectivi. Nam lib. VI. c. 44. occurrunt: ὁλκάδες ἑκούσιοι. Denique non apte hæc verba: καθ' ἑκουσίαν ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ, verbis sequentibus: μὴ βιαζομένῃ γε πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἰέναι—opponuntur. Nam: καθ' ἑκουσίαν et: πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους unum idemque indicat. Omni igitur attentione dignissima erit octo codicum lectio: κατ' ἐξουσίαν ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ—. Etiam Valla ita legisse videtur, quia vertit: *quæ cum vix deberet præ*

cladibus acceptis quam posset tutissimo apparatu aut aliqua prorsus antecedente necessitate hostem lacessere. Quodsi admittimus lectionem: κατ' ἐξουσίαν, sequentia aptius opposita videmus. Nam illi: πάνυ γε ἀνάγκῃ opponitur: μὴ βιαζομένη, et verbis: κατ' ἐξουσίαν repugnat: πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους, quia qui (κατ' ἐξουσίαν) plena agendi potestate gaudet, adhuc a periculis sponte subeundis est remotus, hic vero, qui sponte pericula gravia suscipit, non amplius plena, quidquid velit, agendi potestate est ornatus.

Cap. 28. Καὶ οὐ προσδεχομένων ἀλλ' ἢ Ἀττικὰς ναῦς εἶναι—. Cum Bavero legendum censeo: ἄλλ' ἢ Ἀττικὰς ναῦς—*nihil aliud exspectabant, quam Atticas esse naves.* —In verbis: καὶ ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστᾶσι—illud: αὐτοῦ explico de Philippo, qui in ipsa Mileti urbe, ubi tunc temporis versabantur Lacedæmonii, summus magistratus ab iis sit constitutus, ut ita distinguatur a Pedarito, Leontis filio, ante nominato, qui Mileto inde in Chium, ut huic insulæ præesset, mittebatur. Atticis enim illud: αὐτοῦ, ut Phavorini verbis utar, sæpe idem significat, quod: ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Cap. 29. Ὅμως δὲ παρὰ πέντε ναῦς πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ, ἢ τρεῖς ὀβολοὶ, ὡμολογήθησαν. ἐς γὰρ πέντε ναῦς καὶ πεντήκοντα τρία τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός· καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τοῦτον ἐδίδοτο—. Summorum interpretum disquisitione hic Thucydidis locus innotuit et plerique verborum emendatione opus esse censuerunt. Liceat igitur, omissa aliorum sententia, ne pluribus verbis utar, quid mihi de hoc loco videatur esse statuendum, proponere. Emendatione verborum non indigere puto hunc locum, si particulam: παρὰ non: *præter* vertimus, sed: *propter.* Cujus quidem significationis exempla ubique inter scriptores Græcos sunt obvia. Omnis autem computandi ratio, quam in hoc loco sequi debemus, ad numerum *quinarum navium* redire videtur, quibus *terna talenta* singulis mensibus, eroganda promiserat Tissaphernes. Si ponimus, in singulis navibus circiter ducentos nautas meruisse, quibus singulis tantum tres oboli quotidie solvebantur, in singulas naves quotidie numerus sexcentorum obolorum erat distribuendus. Si porro menses singulos tantum triginta dies complecti fingimus, in singulos menses nautis unius navis decem et octo obolorum millia erant solvenda. Qui obolorum numerus, si menstruum quinarum navium computamus stipendium, ad talem summam, quæ nonaginta obolorum millia efficit, augetur. Si vero talentum sexaginta minas, mina centum drachmas, et drachma sex obolos complectitur ideoque singula talenta efficiunt triginta et sex obolorum millia: illa nonaginta obolorum millia quinis navibus in singulos menses solvenda duo talentorum et dimidii summam continent. Qua quidem computandi ratione saltem adparebit, quia Tissaphernes terna talenta quolibet mense quinis navibus se soluturum esse promiserat, singulis nautis plus quam tres obolos esse quotidie numeratos, sicut Thucydides adfirmavit, quamquam simul admittimus, gubernatori haud dubie et aliis nautarum præfectis longe majorem quam trium obolorum summam fuisse destinatam. Superest jam, ut paucis demonstremus, quæ jam a nobis proposita sunt, cum ipsis quoque scriptoris nostri verbis convenire. Verba: παρὰ πέντε ναῦς, ut jam dixi, a me vertuntur: *propter quinque naves*—et ita similis quoque significatio verbis sequentibus: ἐς γὰρ πέντε ναῦς tribui potest. Nam particulam: ἐς, sicut illam particulam: ἀνὰ, sæpe etiam de numero distributivo adhiberi, nemo quidem infitiabitur. In verbis autem: καὶ πεντήκοντα, quæ verto: *etiam quinquaginta navibus*, et ad quæ ex antecedentibus vocabulum: ναυσὶ intelligo, numerum certum navium indicari puto, quibus tunc classis Lacedæmoniorum, ad Tissaphernis usum instructa, constabat. Reliquis vero navibus, quo plures secundum eundem numerum (τούτου τοῦ ἀριθμοῦ) quinarium adjungerentur, eadem computandi ratione distributum iri stipendium promisit. Verto igitur hæc verba: *Propter quinque tamen naves plus quam tres obolos se nautis singulis daturum, pacto inito, promisit. Nam etiam quinquaginta navibus* (Spartanæ classis) *menstrua dedit tria talenta in quinas naves, et reliquis* (sociis nauticis), *quo plures aderant naves, secundum eundem* (quinarium) *numerum, plane eadem ratione stipendium distribuebatur.*

Cap. 31. Παρέπλευσεν ἐπὶ Κλαζομενάς· καὶ ἐκέλευεν αὐτῶν τοὺς τὰ Ἀθηναίων φρονοῦντας—. Quatuor codicum lectio: καὶ ἐκέλευσεν αὐτῶν—est verisimilior, quia cum antecedenti: παρέπλευσεν copula: καὶ conjungitur.—In verbis: καὶ Πῆλιν καὶ Δρί-

μυσσαν—haud dubie legendum est: Δρυμοῦσσαν—. Nam ita alii scriptores hanc insulam adpellant. Nonnulli etiam codices Thucydidis saltem: υ pro: ι in prima hujus vocabuli syllaba ponunt, et præterea constat, quam sæpe librarii singulas vocales cum suis diphthongis, sicut nostro loco υ cum ου, commutaverint.

Cap. 32. Ἐκ τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ Χαλκιδέων ὡς ἐς πεντακοσίους ξὺν ὅπλοις καταλειφθέντες—. Verissimæ illorum sententiæ, qui h. l. Χαλκιδέως legere jubent, adhuc adjicio, si hanc admittimus emendationem, simul particulam: ὡς ante: ἐς esse delendam quæ ex ultima syllaba vocabuli: Χαλκιδέως male est orta, ut jam legamus: ὑπὸ Χαλκιδέως ἐς πεντακοσίους—. Nam particula: ἐς jam sufficit ad Latinorum: *circiter* indicandum, sine addito: ὡς.

Cap. 33. Διαπλεύσας δὲ καὶ ὁ Παιδάριτος παρ' αὐτῶν καὶ ἀναζητήσαντες—. Quæritur, ad quosnam illud: παρ' αὐτῶν referatur. Supplevit quidem Æm. Portus: τῶν Χίων, sed ex oratione contexta nullum hujus interpretationis argumentum repetere poterit, quia de Chiis, ubi versatus est Pedaritus, nulla quidem mentio antea fuit injecta. Proxime autem antecesserat narratio de Astyocho propter Pedariti literas ad eum missas in Erythrarum urbem navigante. Ad quem mox etiam Pedaritum esse delatum, ex illo: ἀναζητήσαντες, quod necessario ad Astyochum et Pedaritum eorumque comites simul debet referri, jam satis adparet. Verisimilius est igitur, in nostro loco pro: αὐτῶν legendum esse: ὁ Πεδάριτος παρ' αὐτὸν (sc. Ἀστύοχον), sicut jam Æm. Portus non sine Dukeri et Baveri consensu suaserat. Valla etiam in suo libro jam ita legerat, quia vertit: *Is ac Pedaritus, qui ipse quoque illuc ad eum trajecerat.*— Ceterum quoque notanda est inconstantia librariorum, qua vocabulum: Πεδάριτος scripserunt. Nam et in hoc et in antecedenti capite editur: Παιδάριτος, cum tamen et in antecedentibus et in sequentibus ubique codices exhibeant: Πεδάριτος. Quia igitur minime ferenda est talis inconstantia et in capite 32. ubi primum occurrit: Παιδάριτος, in melioribus tamen codicibus adhuc legitur: Πεδάριτος, ejicienda est scriptura: Παιδάριτος ex iis etiam locis, ubi codices majori numero hanc proferunt corruptam lectionem.

Cap. 34. Καὶ ὥσπερ ἰδόντες αὐτὰς ἐπεδίωκον· καὶ χειμών τε μέγας ἐπιγίγνεται—. Jam Baverus vidit, colon post: ἐπεδίωκον esse tollendum, ut hæc verba cum sequentibus: καὶ χειμών τε μέγας, sicut πρότασις cum ἀποδόσει, cohæreant: *cum visas persequerentur, jam gravis est orta tempestas.* Præterea in sexdecim libris vocabulum: αὐτὰς deest, quod etiam Wassius h. l. omitti posse, non sine causa arbitratur, quia facile ἀπὸ κοινοῦ potest suppleri.

Cap. 35. Ἡ δ' ἀφειστήκει ἤδη ἀπὸ Τισσαφέρνους—. Palmerii emendationem, ut legatur: ὑπὸ Τισσαφέρνους—jure comprobat Baverus, qui hæc Cnidi insula non in Persarum, sed Atheniensium potestate tunc fuerat et Tissaphernes quavis ratione Atheniensium opes frangere studebat. Præter alios etiam Gottleberus doctissimus adnotavit ad Thucyd. lib. I. c. 24. a librariis sæpe particulas: ἀπὸ et: ὑπὸ confundi. Simillimus locus infra cap. 44. occurrit in verbis: οἱ δ' ἐς Ῥόδον, ἐπικηρυκευομένων ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων ἀνδρῶν, τὴν γνώμην εἶχον πλεῖν—, ubi eadem de causa etiam Thucydidem olim scripsisse arbitror: ἐπικηρυκευομένων ὑπὸ τῶν δυνατωτάτων ἀνδρῶν—.

Cap. 38. Οἱ δ' ἐκ τῆς Λέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες τὴν Χίον—. Modesta et simul verisimillima est Dukeri conjectura emendantis: διαβεβηκότες ἐς τὴν Χίον—. In verbis sequentibus: καὶ κρατοῦντες τῆς γῆς καὶ θαλάσσης—novem codices omittunt articulum: τῆς, qui facile propter similem syllabæ antecedentis sonum a librariis adjici potuit.—Eodem modo etiam in verbis: μετὰ τοῦ Τυδέως τοῦ Ἴωνος—quinque codices articulum: τοῦ ante: Τυδέως omittunt, ubi etiam, quia omni effectu in illo loco destituitur, melius aberit. Nam in antecedentibus nondum illius Tydei erat injecta mentio.

Cap. 39. Καὶ τὰς ναῦς ταύτας ἢ αὐτὰς ἢ πλείους ἢ καὶ ἐλάσσους—ἀποπέμπειν—. Quia in uno codice omittitur: ἢ αὐτὰς, Wassio hæc omissio esse comprobanda videtur. Sed haud dubie vera est lectio. Vertitur quidem a Valla et aliis: *sive tot*—. Sed talis significatio non inest huic vocabulo. Potius verti debet: *sive solas.* Qua significatione sæpe illud: αὐτὸς usurpatur, et ita etiam sequentia: *sive plures, sive pauciores*, optime quadrant.

Cap. 42. Νομίσαντες, ἅσπερ ἐφύλασσον ναῦς, τὰς ἀπὸ τῆς Καύνου, ταύτας εἶναι—. Lectio quatuor codicum: ἃς περιεφύλασσον ναῦς—non sine causa Abreschio magis arridet, quia significationem huic

loco aptissimam complectitur.—In verbis: καταφεύγουσιν ἐς τὴν Τεύγλουσσαν νῆσον— propter alia scriptorum loca cum Harduino in suis ad Plinium notis veram lectionem: Τεύτλουσσαν νῆσου—subesse puto. Sicut etiam capite sequenti 43. cum aliis scriptoribus atque multorum quoque codicum auctoritate legendum est: καὶ Δωρύμοις (non: Λορύμοις) τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ—.

Cap. 44. Καὶ προσβαλόντες Καμείρῳ τῆς Ῥοδίας πρώτῃ ναυσὶ τέσσαρσι καὶ ἐννενήκοντα—. Pro illo: πρώτῃ ναυσὶ tres libri exhibent: πρὸς ταῖς ναυσὶ—, sex libri: πρὸς τὴν ναυσὶ—, unus: πρὸς γῆν ναυσὶ—, duo libri: πρὸς τὴν γῆν ναυσὶ—, duo: πρὸς ναυσὶ—, unus: πρότερον ταῖς ναυσὶ—et unus: πρὸς τὴν ἄκραν ναυσὶ—. Adparet igitur ex illa lectionum varietate, illud: πρώτῃ parum niti codicum auctoritate. Mihi quidem Thucydides scripsisse videtur: τῆς Ῥοδίας πρὸς γῆς ναυσὶ, *in conspectu terræ Rhodiæ ad Camiri oppidum navibus accedentes.* Nam: πρὸς cum Genitivo secundum antiquos Grammaticos sæpe ἀντὶ ἐνώπιον καὶ πρόσθεν λαμβάνεται.—In verbis: ὑστερίσαντες δὲ οὐ πολλῷ τὸ μὲν παραχρῆμα ἀπέπλευσαν—undecim libri scribunt: ὑστερήσαντες δὲ οὐ πολλῷ—, quæ haud dubie est vera lectio. Jam ad Herodoti lib. VI. c. 89. Wesselingius adnotavit, sæpe a librariis verba: ὑστερέω et: ὑστερίζω permutari. Scholiastes ad nostrum locum hanc explicationem adjecit: μετ' ὀλίγον ἐλθόντες. Videtur igitur codicum lectionem in suo libro invenisse. Simili modo aliis quoque locis vocabulum: ὑστερεῖν explicatur. Nam lib. I. c. 134. vocabulum: ὑστέρησαν Scholiastes interpretatur: ἐβράδυναν, et lib. VII. c. 29. ὑστερήσαντες vertit: μὴ φθάσαντες.—In verbis: τοὺς ἐπίπλους ποιούμενοι, ἐπὶ τὴν Ῥόδον ἐπολέμουν.—Porti et Abreschii sententiam amplector, ut, commate post: ποιούμενοι sublato, post: Ῥόδον potius comma ponatur et jam verba: ἐπίπλους ποιούμενοι ἐπὶ τὴν Ῥόδον cohæreant.

Cap. 45. Ἵνα αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται—οἱ μὲν τὰ σώματα χείρω ἔχωσι—οἱ δὲ ναῦς ἀπολιπόντες, ἐς ὁμηρείαν τὸν προσοφειλόμενον μισθὸν—. Inter loca intellectu difficiliora etiam hunc locum interpretes referunt. Nulla quidem verborum emendatione mihi opus esse videtur, sed cum Henr. Stephano ad verba: οἱ δὲ ναῦς ex antecedentibus intelligo: χείρους ἔχωσι, quare etiam hæc verba a sequentibus commate sunt distinguenda. Comma vero post: ἀπολιπόντες tollendum esse puto, quia cum sequentibus arcte cohæret hoc verbum, quasi scripsisset: ἀπολιπόντες μισθὸν τὸν ἐς ὁμηρείαν προσοφειλόμενον. *Mercedem* vero militis debitam *relinquere,* nihil aliud haud dubie indicat, quam *recedere a signis,* deserere exercitum, cum simul debita merces pignoris loco duci bellico esset, quo minus miles desereret exercitum. Verto igitur hæc verba: *ne ipsorum nautæ, propter rerum abundantiam insolentes, partim corpora reddant infirmiora sumtus in talia impendendo, ex quibus eorum imbecillitas oritur, partim navibus utantur parum instructis, mercedem, ut pignoris loco esset, ipsis debitam negligentes.*—In verbis: ὡς οἱ μὲν Χῖοι ἀναίσχυντοι εἶεν, πλουσιώτατοι ὄντες τῶν Ἑλλήνων, ἐπικουρίᾳ δὲ ὅμως σωζόμενοι ἀξιοῦσι, καὶ τοῖς σώμασι καὶ τοῖς χρήμασιν ἄλλους ὑπὲρ ἐκείνων ἐλευθερίας κινδυνεύειν—non satis respondet illi: εἶεν alterum verbum finitum: ἀξιοῦσι. Quodsi igitur emendamus: σωζόμενοι, οἳ ἀξιοῦσι—, optime omnia cohærebunt: *Quod impudentes sint Chii, omnium Græcorum ditissimi et eorum tamen servati auxilio, qui postulent, ut alii et corporibus et opibus suis pro eorum libertate subeant pericula.* Quilibet videt, quam facile articulus: οἳ post vocabulum: σωζόμενοι excidere potuerit. Eodem modo statim in sequentibus post verba: τὰς δ' ἄλλας πόλεις, ἔφη, ἀδικεῖν—sequitur articulus: αἳ ἐς Ἀθηναίους—ἀνάλουν—. Præterea etiam ad ornatum hujus loci pertinet, ut cum novem codicibus legamus: ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας—. In antecedentibus vero verbis: ὑπὲρ τοῦ ξύμπαντος ξυμμαχικοῦ—jam Dukerus animadvertit, post: ξυμμαχικοῦ distinctione maxima opus esse, ut hæc verba plane a sequentibus separentur. Sed nondum adest punctum in recentissimis Thucydidis editionibus.—In verbis: αἳ ἐς Ἀθηναίους, πρότερον ἀποστῆναι, ἀνάλουν, εἰ μὴ καὶ νῦν τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω—ἐθελήσουσι ἐσφέρειν—Æm. Porti et Dukeri conjecturam, ut legatur: πρότερον ἢ ἀποστῆναι—omnium adsensu dignam esse censeo, quæ etiam simul est verisimillima, quia litera: ἢ propter ultimam vocabuli: πρότερον, cum literæ unciales: N et H sint similes, facile intercipi potuit. Egregie etiam hanc conjecturam unius codicis Paris. lectio confirmavit. Porro etiam sex codicum lectio: εἰ μὴ καὶ νῦν καὶ τοσαῦτα καὶ—non est rejicienda: *nisi etiam nunc non solum totidem sed adeo plura—impendere velint.*

Cap. 46. Παρῄνει—μηδὲ βουληθῆναι, κο-

μίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας, ὥσπερ παρεσκευάζετο μελλήσει πλείοσι μισθὸν ποριζοντα τοῖς αὐτοῖς τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης τὸ κράτος δοῦναι—. Quia illi particulæ: ἢ ante: ναῦς non alia in sequentibus particula respondet, magna huic loco inest obscuritas. Dukerus ingenue, se hujus loci sententiam non adsequi, fatetur. Baverus ingeniose cum Tusano conjecit, pro: μελλήσει legendum esse: ἢ Ἕλλησι, et mire respondet ejus conjecturæ Latina Vallæ interpretatio: *aut majori Græcorum classe conducta.* Haud dubie igitur Valla in libro suo legit: παρεσκευάζετο ἢ Ἕλλησι πλείοσι—, sicut etiam in uno Paris. codice vere hæc verba exhibentur. In alio Paris. scribitur: παρεσκευάζετο ἢ μελλήσει—. Quæ falsa lectio simul originem illius librariorum erroris indicat, qui ex literarum: μ et: η permutatione est ortus. Jure igitur recipienda est lectio: ἢ Ἕλλησι—. Duo autem Alcibiades Tissapherni dissuadet his verbis, ne adductis Phœnicum navibus aut pluribus Græcorum mercede conductis nimium quantum Græcorum imperium terra marique augeatur.—In verbis: καὶ ἐκ τοῦ περιόντος ἀγωνιεῖσθαι—articulus: τοῦ a septem codicibus abest, et quia etiam Scholiastes eum ignorat, non amplius esse retinendus videtur.

Cap. 47. Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ταῦτα ἅμα μὲν τῷ Τισσαφέρνει—παρῄνει—. Thucydides videtur scripsisse: ὅ τε Ἀλκιβιάδης—. Ita huic particulæ: τε in antecedentibus ultimo capite 46. respondent verba: τά τε ἄλλα καταφανέστερον—. Etiam Valla jam in libro suo legisse videtur: ὅ τε Ἀλκιβιάδης—, quia vertit: *Atque hæc Alcibiades simul*—.

Cap. 48. Ἀλλ' ὅ, τε Ἀλκιβιάδης (ὅπερ καὶ ἦν) οὐδὲν μᾶλλον ὀλιγαρχίας—δεῖσθαι ἐδόκει—. Duodecim codices legunt: ὅπερ καὶ ἦν, καὶ οὐδὲν μᾶλλον—. Hæc particula: καὶ sæpe habet vim intendendi et tali sensu etiam hic locum habere potest.—In verbis: ὅπως μὴ στασιάσωσι τῷ βασιλεῖ· οὐκ εὔπορον εἶναι λέγων καὶ Πελοποννησίων ἤδη ὁμοίως ἐν τῇ θαλάσσῃ ὄντων— πράγματα ἔχειν—colon post: βασιλεῖ cum Bavero aliisque interpretibus tollendum esse puto, cum illud potius post: στασιάσωσι locum habeat. Regi enim Persarum non parebant Athenienses; quare etiam seditionem non contra eum movere poterant. Melius igitur: τῷ βασιλεῖ cum sequentibus: οὐκ εὔπορον εἶναι, *difficile esse regi*, conjungitur. Præterea etiam illud: λέγων ante: καὶ Πελοποννησίων—plurimi codices ejiciunt. Quare hoc vocabulum cum Wassio librariorum interpretamentis h. l. adnumero.—In ultimis verbis: καὶ ταῦτα παρ' αὐτῶν γε τῶν ἔργων ἐπισταμένας—undecim codices omittunt particulam: γε, ubi nullo effectu videtur esse adposita.

Cap. 52. Βουλόμενον δὲ ὅμως, εἰ δύναιτό πως, πεισθῆναι—. Dukeri sententiam amplector, ut ex plerisque codicibus lectio magis apta: εἰ δύναιτό πως, πιστευθῆναι—recipiatur.—In verbis: ἤδη γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ ὄντων αὐτῶν ἐγεγένητο, ἐν τῇ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου λόγον—ἐπηλήθευσεν ὁ Λίχας—plurimi codices legere jubent: ὄντων αὐτῷ ἐγεγένητο—, ut illud: αὐτῷ ad Tissaphernem referatur. Rhodiorum vero defectionem tunc temporis jam ad Peloponnesios factam Thucydides lib. VIII. cap. 44. commemoravit. Quare non mirum est, quo tempore Lichas in Cnidi urbe cum Tissapherne colloquebatur, Peloponnesios in Rhodi insula esse versatos.—Quod vero falsam lectionem: ἐν τῇ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου attinet, plurimi libri, sicut jam Dukerus adnotavit, legere jubent: ἐν ᾗ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου—, quod magis cum Attica dicendi ratione convenit.—In verbis: περὶ τοῦ ἐλευθεροῦν Λακεδαιμονίους τὰς ἁπάσας πόλεις—octo codices exhibent: ἐλευθεροῦν τοὺς Λακεδαιμονίους—. Quam lectionem præfero, quia adcurate indicat, Lacedæmonios harum urbium liberandarum auctores existere voluisse.—In verbis: καὶ μὲν δὴ ὁ Ἀλκιβιάδης—lectionem magis convenientem linguæ legibus novem codices adferunt: καὶ ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης—. Unus liber scripsit: καὶ ὁ μὲν δὴ Ἀλκιβιάδης—.

Cap. 53. Ἀποσταλέντες ἐκ τῆς Σάμου, ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας—. Septem codices legunt: καὶ ἀφικόμενοι ἐς—. Quæ copula: καὶ in hoc loco, ubi plura adjunguntur participia, non est superflua.—In verbis: ὡς ἐξείη αὐτοῖς Ἀλκιβιάδην κατάγουσι—βασιλέα τε ξύμμαχον ἔχειν—cum Corintho *de dialectis Græcis* adhuc sex codices legunt: Ἀλκιβιάδην καταγαγοῦσι—. Quam lectionem tanquam magis consuetam Thucydidi etiam Wassius jure prætulit.—In verbis: μαρτυρουμένων καὶ ἐπιθειαζόντων, μὴ κατάγειν—octo codices legunt: μαρτυρομένων καὶ ἐπιθειαζόντων—. Quam lectionem jam Dukerus non sine causa propter adjectum præsens: ἐπιθειαζόντων præferendam esse censuit, cum etiam alias, ut lib. VI. cap.

80. hoc verbo: μαρτύρομαι Thucydides utatur.—In verbis: ἠρώτα ἕνα ἕκαστον παράγων τῶν ἀντιλεγόντων—octo codices exhibent: ἕνα ἕκαστον αὐτῶν παράγων τῶν ἀντιλεγόντων—. Qua admissa lectione facilius intelligitur, cur post: παράγων demum genitivus: τῶν ἀντιλεγόντων sit positus, qui aperte ad antecedens: αὐτῶν, ut magis illud explicetur, est relatus.—In verbis: ὁπότε δὲ μὴ φαίησαν ἐρωτώμενοι, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἐλέγετο αὐτοῖς—decem codices lectionem orationi contextæ magis convenientem: ἔλεγεν αὐτοῖς—proferunt. Ita enim Valla in libro suo legit, quia vertebat: *tunc palam subjiciebat eis*—.

Cap. 54. Ἅμα τε διαβαλόντος καὶ Φρυνίχου τοῦ Πεισάνδρου παρέλυσε τῆς ἀρχῆς—. Undecim codices legunt: παρέλυσεν ὁ δῆμος τῆς ἀρχῆς—. Quod hoc loco est admittendum, quia modo in universum numero plurali: ἐψηφίσαντο de populo mentionem injecerat.—In verbis: ὅπως συστραφέντες καὶ κοινῇ βουλευσάμενοι καταλύσωσι τὸν δῆμον—plurimi codices lectionem magis Atticam: καταλύσουσι τὸν δῆμον—tuentur.

Cap. 55. Καὶ τοὺς βοηθήσαντας Ῥοδίων νικήσαντες μάχῃ ἀπεχώρησαν ἐς τὴν Χάλκην· καὶ τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν μᾶλλον ἐκ τῆς Κῶ ἐποιοῦντο. εὐφυλακτοτέρα γὰρ αὐτοῖς ἐγίγνετο, εἴποι ἀπάροι τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν—. Primum admittenda est apta decem codicum lectio: καὶ τοὺς προσβοηθήσαντας Ῥοδίων—. Vocabulo: προσβοηθεῖν, in Herodoti scriptis frequentato, etiam Thucydides sæpe est usus, ut lib. II. cap. 86. lib. IV. cap. 13. lib. VI. cap. 66.—Porro omnium adsensu est digna Hudsoni emendatio, ut legatur: ἐντεῦθεν μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς Κῶ ἐποιοῦντο. Nam non solum particula: ἐντεῦθεν h. l. non commodam admittit interpretationem, nisi hanc Hudsoni emendationem admittimus, sed diversus quoque insularum Chalces et Coi situs hanc Hudsoni emendationem confirmat, cum longe proprior Rhodi insulæ sita sit Chalce. Locus denique cap. 60. jam ab Hudsono laudatus, ubi classis Atheniensium ex Chalces insula in altum navigasse dicitur, eandem Hudsoni conjecturam defendit. Jam supra cap. 45. adfuit exemplum erroris a librariis commissi, cum literas unciales H et N inter se commutarent. Facile igitur h. l. etiam ab ultima litera vocabuli: μᾶλλον absorberi particula: ἢ potuit, quæ ad aptum hujus loci sensum est necessaria. Qua vero admissa emendatione etiam lectio recepta: εὐφυλακτοτέρα non mutato accentu est edenda, quia aperte ad Chalcen refertur, quæ ad observandam Peloponnensium classem est aptissima. Undecim denique codicum auctoritate lectio magis consueta: εἴποι ἀπαίροι τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν—est admittenda.—In verbis: ἐν τούτῳ δὲ ὁ Πεδάριτός τε καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἐπικουρικὸν ἔχων—minus offendet particula: τε post: Πεδάριτος adjecta, si decem codicum lectionem: ὁ Πεδάριτος αὐτός τε καὶ τὸ—recipimus, ut indicetur, non alio duce, sed ipso Pedarito præsente Chiorum factam esse eruptionem.—In verbis autem: αἱρεῖταί τι αὐτοῦ καὶ νεῶν τινῶν ἀνειλκυσμένων ἐκράτησεν—jam Dukerus et Baverus Græcæ linguæ consuetudini magis adcommodatam esse censuerunt undecim codicum lectionem: αἱρεῖ τε τὶ αὐτοῦ—.

Cap. 56. Οὐ γὰρ αὐτῷ πάνυ τὰ ἀπὸ Τισσαφέρνους βέβαια ἦν, φοβουμένῳ τοὺς Πελοποννησίους μᾶλλον, καὶ ἔτι βουλομένῳ—. Tota oratio contexta suadet, ut multorum codicum lectionem: φοβουμένου τοὺς Πελοποννησίους μᾶλλον καὶ ἔτι βουλομένου—recipiamus. Etiam Valla secundum illam codicum lectionem hunc locum interpretatus est.—In verbis: ἀλλ' ὡς πεπεισμένῳ Τισσαφέρνει καὶ βουλομένῳ προσχωρῆσαι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἱκανὰ διδόναι—tredecim codices scribunt: προσχωρῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις μὴ ἱκανὰ διδόναι (sc. αὐτούς). Sive hanc sive illam lectionem vulgatam admiseris, semper casum omissum sive dativum sive accusativum supplere debemus. Quare codicum plurium consensu hujus loci lectio est stabilienda, quo illud: τοῖς Ἀθηναίοις magis confirmatur.—In verbis: καὶ αὖθις νήσους τε τὰς ἐπικειμένας καὶ ἄλλα—iterum undecim codices exhibent: ἐπικειμένας καὶ τ' ἄλλα—. Quæ lectio vulgatæ, ubi sub illo: ἄλλα incertissima quæque latent, est præferenda. Nam ad illud: καὶ τ' ἄλλα ex antecedentibus suppleo: ἐπικείμενα (sc. Ἰωνία), *alias regiones Ioniæ vicinas*.—In verbis: καὶ παραπλεῖν τὴν ἑαυτῶν γῆν, ὅποι ἂν καὶ ὅσαις ἂν βούληται. ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι, ἀλλ' ἄπορα νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι—inepta quidem lectio decem codicum: τὴν ἑαυτοῦ γῆν esse videtur, quare etiam Valla lectionem receptam sequitur, quia vertit: *terram ipsorum obire*. Sed hæc lectio: τὴν ἑαυτοῦ γῆν non amplius tam inepta esse ei videbitur, qui meminerit, hæc Tissaphernis postulata, quæ jam Alcibiades ejus nomine

proponebat, aperte pacis illius conditiones respexisse, quam olim Athenienses cum Artaxerxe Longimano pepigerant, et cujus conditiones a Diodoro Siculo lib. XII. pag. 293. his verbis indicantur: αὐτονόμους εἶναι τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις ἁπάσας, τοὺς δὲ τῶν Περσῶν σατράπας μὴ καταβαίνειν ἐπὶ θάλατταν κατωτέρω τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν, μηδὲ ναῦν μακρὰν πλεῖν ἐντὸς Φασήλιδος καὶ Κυανέων. Hac ultima igitur pacis conditione aperte Persis interdicta erat omnis navigatio navium bellicarum in tota Asiæ ora a Cilicia inde usque ad Pontum Euxinum. Cum vero Atheniensium legati jam Tissapherni concessissent, ut omnis Ionia cum finitimis insulis denuo Persarum imperio subjiceretur, jam hoc supererat, ut novo postulato etiam altera pacis conditio de limitata Persarum navigatione tolleretur. Quod vero Atheniensium legati propterea inprimis, quia maximæ suæ gentis opes in navigatione nitebantur, concedere non potuerunt. Hæc igitur ad codicum lectionem: τὴν ἑαυτοῦ γῆν defendendam sufficient. Si lectio recepta: τὴν ἑαυτῶν γῆν de terra Attica ageret, haud dubie Thucydides scripsisset: τὴν αὐτῶν γῆν. Præterea jam horum verborum sensu tanta Alcibiadi insolentia, superbia et impudentia erga suos cives tribueretur, ut eidem vix unquam ab ejus civibus ignosci potuisse arbitrer. Non dissimilis est etiam hæc oblata conditio, ut liceat regi ad oram maritimam regni sui navigare, ubicunque velit, illius pacti verbis, cum Lacedæmoniis tertio initi, quæ cap. 58. adferuntur: περὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ βουλευέτω βασιλεὺς, ὅπως βούλεται.— Pro illo: οὐκέτι—sex codices legunt: ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι τὶ, ἀλλ' ἄπορα νομίσαντες—. Quamquam his verbis inest ellipsis, tamen major perspicuitas huic codicum lectioni: οὐκέτι τὶ (sc. ποιοῦντες,) quam vulgatæ debetur.

Cap. 57. Μεταπεμψάμενος οὖν τοὺς Πελοποννησίους τροφήν τε αὐτοῖς δίδωσι, καὶ σπονδὰς τρὶς τάσδε σπένδεται. Cum hæc periodus cum verbis: πάντων οὖν τούτων λογισμῷ incipiat, non verisimile est, etiam in his verbis: μεταπεμψάμενος οὖν—denuo particulam: οὖν esse adjectam. Aperte autem Thucydides in his verbis respicit verba hujus capitis, quæ antecesserunt: βουλόμενος τοὺς Πελοποννησίους πάλιν τε κομίσαι ἐς τὴν Μίλητον. Ex quibus simul hæc conjectura verisimilis oritur, Thucydidem hoc loco scripsisse: μεταπεμψάμενος αὖ τοὺς Πελοποννησίους—. Librarii sæpe particulas: αὖ et: οὐ permutare solent, cujus permutationis multa exempla præter alios etiam Xenophontis librorum codices suppeditant. Cum vero: οὐ hoc loco nullum admitteret sensum, aliam inde lectionem: οὖν similis literæ additamento effinxerunt.—Porro novem codicum auctoritate legendum est: σπονδὰς τάσδε τρίτας σπένδεται—. Nullo modo enim sensum aptum h. l. ex particula: τρὶς elicere licet, quia ter diversa, non autem eadem fœdera sunt inita.

Cap. 62. Σηστὸν πόλιν τῆς Χερσονήσου, ἥν ποτὲ οἱ Μῆδοι εἶχον, καθίστατο φρούριον—. Plurimi codices inepte legunt: ἣν τότε οἱ Μῆδοι—. Nam tota oratio contexta docet, non vi et armis tunc Sesti oppidum esse expugnatum. Imo Thucydidis verbis ea in memoriam revocantur, quæ lib. I. cap. 89. de Sesti oppido, olim a Medis occupato et iis erepto, narraverat. Sed hoc oppidum tunc temporis jam dudum Atheniensium parebat imperio. Retinenda est igitur lectio recepta: ποτὲ, sicut eam quoque Valla in sua interpretatione Latina expressit. Sæpe librarii literas: π et: τ permutarunt. Sicut enim: ἐπὶ sæpe pro: ἔτι posuerunt, ita etiam hoc loco veram lectionem: ποτὲ mutarunt in: τότε.

Cap. 63. Ὑπὸ γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ ἔτι πρότερον ἡ ἐν ταῖς Ἀθήναις δημοκρατία κατελύετο—. Magis veram lectionem octo codices exhibent: δημοκρατία κατελέλυτο. Nam aperte propter illud additamentum: καὶ ἔτι πρότερον tempus longius præteritum in hac narratione magis quadrat. Ita etiam Valla in libro suo legit, quia vertebat: *Athenis antiquatus erat status popularis.*—In verbis: καίπερ ἐπαναστάντας αὐτοὺς ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ὀλιγαρχῶνται—quinque codices legunt: καίπερ ἐπαναστάντες αὐτοὶ ἀλλήλοις. Duo codices scribunt: ἐπαναστάντες αὐτοῖς ἀλλήλοις. Unus habet: ἐπαναστὰς αὐτοὺς ἀλλήλοις. De reliquis codicibus non satis adcurate indicata est lectionis varietas. Si ea, quæ capite 21. et cap. 73. de Samiis narrantur, cum loco nostro comparamus, qui primo paucorum imperium seditione facta et multis occisis amoverant, postea vero Pisandri suasu inprimis paucorum imperium denuo conjuratione facta stabilire conabantur, eo quidem tempore, quo etiam Athenis populi imperium aliquamdiu oppressum erat: hæc verba nostri loci optime de Samiis intelligi

poterunt, qui, quamquam antea paucorum imperium violenta seditione rejecerant, tunc temporis tamen simul cum Pisandro magis spectabant et magno numero optabant paucorum imperium. Quare etiam longe præferenda est quinque codicum lectio: καίπερ ἐπαναστάντες αὐτοὶ ἀλλήλοις— *quamvis ipsi* (antea) *sponte contra se invicem movissent seditionem.* Debuissent quidem hæc verba, ut adcuratius antecedentibus responderent, ita efferri: καίπερ ἐπαναστάντων αὐτῶν ἀλλήλοις—, quia modo antecesserat: αὐτῶν τῶν Σαμίων προτρεψάντων τοὺς δυνατούς. Sed consuetudini Thucydidis, verborum constructionem multiplici modo permutantis, hæc erant magis adcommodata. Quare Scholiastes, qui etiam de Samiis antea rebellantibus hæc verba intellexit, retinebat in sua interpretatione antecedentium verborum constructionem: καίπερ ἐπαναστάντων αὐτοῖς τοῖς ὀλιγαρχικοῖς τῶν δημοκρατούντων ὑπὲρ τοῦ μὴ ὀλιγαρχεῖσθαι. Etiam Valla in suo libro veram quinque codicum lectionem invenit: *Samii ipsi hortabantur—etsi inter se ad seditionem concitati, ne sub statu paucorum degeretur.*

Cap. 64. Καὶ τῶν πρεσβέων τοὺς ἡμίσεας ἀπέστελλον—. Plurimorum codd. auctoritate et hoc loco et in verbis: τοὺς δ' ἡμίσεας ἐς τἄλλα τὰ ὑπήκοα—legendum est: τοὺς ἡμίσεις ἀπέστελλον—et: τοὺς δ' ἡμίσεις ἐς τἄλλα—. Eodem modo etiam in verbis: τῶν ὑπηκόων πόλεων, αἷς ἂν προσίσχωσιν— Scholiastæ et plurimorum codicum consensu scribi debet: αἷς ἂν ἴσχωσιν—. Lectio nonnullorum librorum satis elegans: προσίσχωσιν ex Scholiastæ interpretatione: ἀντὶ τοῦ προσορμίσωνται traxisse originem videtur. Similem Scholiastæ interpretationem lectioni falsæ occasionem præbuisse puto in verbis ultimis: τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὕπουλον εὐνομίαν οὐ προτιμήσαντες—. Nam undecim codd. vocabulo Thucydidi magis consueto legunt: ὕπουλον αὐτονομίαν οὐ προτιμήσαντες—. Nam Scholiastæ verba sunt: τῆς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑπούλου εὐνομίας οὐδὲν φροντίσαντες.

Cap. 65. Καὶ γὰρ Ἀνδροκλέα—κρύφα ἀποκτείνουσιν, ὥσπερ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην οὐχ ἥκιστα ἐξήλασε—. Quatuor codices et duæ editiones melius exhibent: ὅσπερ καὶ τόν—. Quare etiam Dukerus laudavit quidem jure hanc lectionem, sed nondum recepit. Vallæ liber eandem lectionem defendit, quia vertebat; *et qui inter primos extiterat auctor.*

Cap. 66. Δῆμος μέντοι ὅμως ἔτι καὶ βουλὴ ἀπὸ τοῦ κυάμου ξυνελέγετο. Septem codicum lectio: βουλὴ ἡ ἀπὸ τοῦ κυάμου—est elegans et apta; quare etiam a Wassio non improbatur.—In verbis: οὔτ' εἰ ὑπωπτεύοντο, δικαίωσις ἐγίγνετο—octo codicum lectio: εἰ ὑποπτεύοιντο, δικαίωσις—est, quia magis incertos, qui inciderent, casus indicat, vulgatæ præferenda. Ad eandem codicum lectionem magis confirmandam illi etiam libri, in quibus sine: ω scriptum est: ὑποπτεύοντο, conferunt.—In verbis: καὶ, τὸ ξυνεστηκὸς πολὺ πλέον ἡγούμενοι εἶναι, ἢ ἐτύγχανεν, ὃ ἦν, ἡσσῶντο ταῖς γνώμαις· καὶ ἐξευρεῖν αὐτὸ, ἀδύνατοι ὄντες—οὐκ εἶχον—novem libri lectionem magis veram et a Dukero quoque jam comprobatam adferunt: ἢ ὅσον ἐτύγχανεν, ὃ ἦν—et pro illo: ἐξευρεῖν αὐτὸ, haud dubie legendum est: ἐξευρεῖν αὐτοὶ, ἀδύνατοι ὄντες, *ipsi sponte detegere non poterant*—. Quam lectionem: αὐτοὶ non solum sex codices adferunt, sed illi etiam septem libri confirmant, in quibus hæc verba ultimo: εἶχον ita male adhærent: οὐκ εἶχον αὐτοὶ ἐξευρεῖν—. Denique in verbis: διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως καὶ διὰ τὴν ἀλλήλων ἀγνωσίαν—altera particula: διὰ ante: τὴν ἀλλήλων—est ejicienda novem codicum, qui illam omittunt, auctoritate.

Cap. 67. Ἔστι δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἔξω τῆς πόλεως ἀπέχον σταδίους μάλιστα δέκα—. Octo codices articulum: τῆς, non necessarium hoc loco, omittunt ante: πόλεως. Sed majoris ad hujus loci interpretationem momenti est Hudsoni emendatio, ut legatur: σταδίους μάλιστα δ'—. Nam ipso loci illius situ, sicut ab antiquis descriptus est, hæc emendatio commendatur, et facile ex sequenti: καὶ ἐσήνεγκαν—librarii imperiti illud: δέκα effingere potuerunt.—In verbis sequentibus: ἀνειπεῖν γνώμην, nihil mutandum esse censeo, sed variam lectionem multorum codicum: ἀνατρέπειν γνώμην cum Abreschio librariorum interpretamentis adnumero. Confirmatur illud: ἀνειπεῖν, *clare et aperte sententiam dicere,* etiam sequentibus: ἣν δέ τις τὸν εἰπόντα ἢ γράψηται—. In verbis vero: ἣν ἄν τις βούλεται—haud dubie trium codicum auctoritate legendum est: ἣν ἄν τις βούληται—.

Cap. 68. Ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε οὐδενὸς ὕστερος—. Octo codices apte legunt: ἀρετῇ γε οὐδενός—. Copula: καὶ κράτιστος, quæ sequitur, magis cohæret cum sequenti: καὶ ἃ ἂν γνοίη—. Excidit quidem in sex codd. Pariss. particula: ἂν,

quæ huic loco est aptissima. Sed facile etiam intelligitur, quomodo excidere potuerit, cum inter: ἃ—γνοίη esset posita.—In verbis: ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτίας, ὡς ξυγκατέστησε θανάτου δίκην, ἀπολογησάμενος—ad: ξυγκατέστησε cum Bavero doctissimo ex antecedentibus intelligo: ὁ δῆμος, *cum eum populus simul cum aliis capitis causam dicere juberet*. Cum eodem etiam decem codicum auctoritate legendum esse puto: ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτιαθεὶς—. Quam lectionem illi etiam codices, in quibus legitur: αἰτιασθεὶς, confirmant.—In verbis: ὥστε ἀπ' ἀνδρῶν πολλῶν καὶ ξυνετῶν πραχθὲν τὸ ἔργον—eximia et Grammaticæ legibus plane adcommodata est unius codicis Dan. lectio: ὥστε ὑπ' ἀνδρῶν—. In verbis: τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἔτει ἑκατοστῷ μάλιστα—ἐλευθερίας παῦσαι—Wassius improbat novem codicum lectionem: ἐπ' ἔτει ἑκατοστῷ—. Facile etiam syllaba superflua: ἐπ' ex sequenti: ἔτει propter perpetuam literarum: π et τ permutationem oriri potuit. Sensum tamen non ineptum etiam hæc lectio: ἐπ' ἔτει ἑκατοστῷ—fundet, quia ipsum temporis momentum, quo quædam acta sunt, hac particula: ἐπὶ sæpe indicatur.

Cap. 69. Ἦσαν δ' Ἀθηναίων πάντες ἀεὶ, οἱ μὲν ἐπὶ τείχει, οἱ δ' ἐν τάξει—. Omnium fere codicum lectio postulat, ut scribamus: ἦσαν δ' Ἀθηναῖοι πάντες ἀεὶ—. Qualem dicendi rationem etiam aliis locis Thucydides sæpe sequitur. Ut lib. III. c. 105.: οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες, οἱ μὲν ἐς Ἄργος ξυνεβοήθουν, οἱ δὲ— . lib. IV. cap. 94.: Ἀθηναῖοι δὲ, οἱ μὲν ὁπλῖται—ἱππεῖς δὲ—. In verbis: μὴ ὑπ' αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις, ἀλλ' ἄπωθεν, περιμένειν—Wassius improbat quindecim codicum lectionem: μὴ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις, quia cum dicendi consuetudine Thucydidi propria hæc lectio non conveniat. Sed locus lib. VII. c. 28.: οἱ μὲν ἐφ' ὅπλοις ποιούμενοι, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τείχους—aperte docet, Thucydidem etiam de castris et statione, ubi milites commorabantur, illud: ἐφ' ὅπλοις usurpasse. Præterea etiam h. l. quinque codices scripturam magis consuetam: ἀλλ' ἄποθεν—adferunt.

Cap. 70. Τοὺς φεύγοντας οὐ κατῆγον, τοῦ Ἀλκιβιάδου ἕνεκα—. In novem codicibus legitur: τοῦ Ἀλκιβιάδου δὲ ἕνεκα. Forte Thucydides scripserat: τοῦ Ἀλκιβιάδου δὴ ἕνεκα.—In verbis: καὶ ἄλλους ἔδησαν, τοὺς δὲ καὶ μετέστησαν—octo codices legunt: καὶ μετεστήσαντο—. Utroque modo Thucydides hoc vocabulum adhibere solet. Ut lib. IV. c. 57.: οὓς ἐδόκει ἀσφαλείας ἕνεκα μεταστῆσαι—et lib. I. c. 79.: μεταστησάμενοι πάντας ἐβουλεύοντο.—Quare plurium codicum consensu lectionis veritas singulis locis est inquirenda. Numerus orationis certe h. l. lectione: μετεστήσαντο magis adjuvatur. In verbis autem antecedentibus: οἳ ἐδόκουν ἐπιτήδειοι εἶναι ὑπεξαιρεθῆναι—interpretationem Vallæ: *quia ipsi videbantur idonei, qui in locum ipsorum substituerentur*—huic loco maxime convenientem esse neque etiam a prima hujus vocabuli: ὑπεξαιρεθῆναι, significatione abhorrere puto.—In verbis ultimis: καὶ εἰκὸς εἶναι, αὐτὸν σφίσι, καὶ οὐκέτι τῷ ἀπίστῳ δήμῳ, μᾶλλον ξυγχωρεῖν—decem codices legunt: εἶναι αὐτοῖς σφίσι καὶ οὐκέτι—. Quia plerumque etiam in aliis locis Thucydides hæc duo: αὐτοῖς σφίσι conjungit, et h. l. vi majore illud: αὐτοῖς propter oppositum: οὐκέτι τῷ ἀπίστῳ δήμῳ, adjicitur, hæc tot codicum lectio non est negligenda.

Cap. 71. Οὐδὲ ἐν τῷ παρόντι πάνυ πιστεύων μὴ οὐκέτι ταράττεσθαι αὐτοὺς—. Cum Dukero pro illo: πάνυ πιστεύων—melius legimus: πάνυ τι πιστεύων—. Ita enim quinque codices legunt, et alii libri, qui scribunt: πάντη, πάνυ τοι, eodem respicere videntur.—In verbis: μᾶλλον ἂν χειρωθῆναι σφίσιν, ἢ βούλονται, ἢ καὶ αὐτοβοεὶ—lectio trium codicum: σφίσιν, εἰ βούλονται—sensum huic loco aptissimum continet. Nam tunc indicatur: Athenienses sive sponte et voluntarios captum iri, sive primo statim impetu. Quæ duo sæpe in narratione scriptorum invicem opposita reperimus. Etiam Valla hunc locum saltem eodem modo interpretatus est, quia vertit: *aut voluntarios*—. Quia modo præcesserat particula: ἢ in verbis: ἢ ταραχθέντας—et mox etiam sequitur in verbis: ἢ καὶ αὐτοβοεὶ—, facile etiam illud: εἰ ante: βούλονται errore scribarum in: ἢ transire potuit. Quæ quidem emendatio si non placuerit, vulgatam censeo esse retinendam: *qua* (urbis) *parte voluerint* (Lacedæmonii). Nam emendatio Reiskii, ut legatur: ἢ βούλονται, et vertatur: *celerius quam velint*, est ridicula; quia nemo, qui pugnat, se etiam sero aut cito capi voluerit.—In verbis: τοὺς δ' ἐπελθόντας—ἀπέπεμψαν—non verisimilis est lectio: ἀπέπεμψάν. Nam non in antecedentibus solum, sed in iis etiam, quæ sequuntur, de Agide narratio continuatur. Præterea milites proprie a duce suo, non ab aliis domum re-

mittuntur. Majore igitur auctoritate digna est quatuor codd. lectio: ἀπέπεμψεν. Ita etiam in libro suo Valla legit, quia vertebat: *domum remisit.*

Cap. 72. Καὶ τἄλλα ἐπιστείλαντες—ἀπέπεμψαν εὐθὺς μετὰ τὴν αὐτῶν μετάστασιν—. Quinque codices, omisso: εὐθὺς, legunt: αὐτοὺς μετὰ τὴν αὐτῶν—. Alii tres codices scribunt: αὐτοὺς εὐθὺς μετὰ τὴν αὐτῶν—. Utrumque vocabulum a Thucydide scriptum esse censet Dukerus, cujus sententiam equidem non improbo. Porro quinque libri legunt: τὴν αὐτῶν κατάστασιν, quod jure etiam Dukero et Abreschio magis placuit, quia falsa lectio: μετάστασιν haud dubie ex vocabulo: μεταστήσωσιν, mox addito, est orta.

Cap. 73. Ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον, ὅνπερ οἱ τετρακόσιοι ξυνίσταντο—. Novem libri addunt: τοῦτον, ut legatur ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον τοῦτον, ὅνπερ—, quod additamentum his verbis majorem in adfirmando vim tribuit.—In verbis: δι' ἣν μόνον μέχρι νῦν ἡ ἀρχὴ αὐτοῖς ἐς τοῦτο ξυνέμεινεν. οἱ δὲ ἀκούσαντες τῶν στρατιωτῶν ἕνα ἕκαστον μετῄεσαν—verba: μέχρι νῦν, quæ Wassius librariorum additamentis non sine causa adnumerat, quia ad explicationem sequentium: ἐς τοῦτο adjuncta fuisse videntur non occurrunt in tribus codicibus. Neque etiam Scholiastes hæc verba legit, quia illud: ἐς τοῦτο explicat: ἤτοι, μέχρι δεῦρο μεμένηκεν. Porro duodecim codicum consensu legendum est: τῶν τε στρατιωτῶν ἕνα ἕκαστον—.

Cap. 74. Ἀποπέμπουσιν—ἀγγελοῦντα τὰ γεγενημένα—. Quatuor codices legunt: ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγενημένα—, quod inprimis etiam a Wassio probatur. Unus codex scribit: ἀπαγγελοῦντες—. Duo Pariss.: ἀπαγγελοῦντας—. Mihi quoque placet lectio: ἀπαγγελοῦντα, quia Thucydides verba composita inprimis amat.—In verbis: καταπλευσάντων αὐτῶν, τῶν μὲν Παράλων τινὰς—ἔδησαν—lectionem adferunt elegantiorem quatuor codices: αὐτῶν, εὐθέως τῶν μὲν Παράλων τινάς.—Denique in verbis: καὶ μετεκβιβάσαντες εἰς ἄλλην στρατιῶτιν ναῦν ἔταξαν—sex codices verbum in tali narrationum genere magis consuetum adferunt: καὶ μεταβιβάσαντες ἐς ἄλλην—. Quam igitur lectionem præfero. Nam lectio vulgata: μετεκβιβάσαντες, quæ codicum consensu destituitur, minus quadrat, quia jam antecesserat: ἀφελόμενοι τὴν ναῦν. Alii quatuor libri etiam sensum ab hoc loco alienum adferunt lectione: καὶ μετεμβιβάσαντες ἐς—, quia hoc indicaret, in aliorum locum eos jam navem militarem conscendisse.—In verbis: εἴρξειν, ἵνα, ἢν μὴ ὑπακούσωσι, τεθνήκωσι—quatuor codices adferunt huic loco maxime convenientem vocabuli gravioris lectionem: ὑπακούσωσι, τεθνήξονται—. Eodem quoque alii codd. lectione: τεθνήξονται—et unus Paris. scribendo: τεθνήξωσι ονται—respiciunt.

Cap. 75. Λαμπρῶς ἤδη ἐς δημοκρατίαν βουλόμενοι καταστῆσαι τὰ ἐν τῇ Σάμῳ—. Novem codices legere jubent: βουλόμενοι μεταστῆσαι τὰ ἐν τῇ Σάμῳ—. Ita cap. 74. hæc mutata reipublicæ forma etiam dicebatur: μετάστασις, et in nostro capite etiam adpellatur: μεταβολή. Quare verisimilior est hæc codicum lectio.—In verbis: καὶ τὸν πρὸς τοὺς Πελοποννησίους πόλεμον προθύμως διοίσειν—duodecim libri omittunt articulum: τοὺς ante: Πελοποννησίους—. Quare non amplius opus est hoc additamento.

Cap. 76. Ἐν ᾗ τοὺς προτέρους στρατηγοὺς—ἔπαυσαν—. Novem codices apte legunt: τοὺς μὲν προτέρους—, ut illud referatur ad sequentia: ἄλλους δὲ—. In verbis: παραινέσεις ἄλλας τε ἐποιοῦντο ἐν σφίσιν ἀνιστάμενοι—admittenda est septemdecim librorum auctoritas, ut consueta dicendi ratione, in Thucydide obvia, legatur: ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἀνιστάμενοι—. In verbis: τὰς ἄλλας πόλεις, ὧν ἄρχουσιν, ἀναγκάσειν—legendum est sexdecim librorum consensu: τάς τε ἄλλας πόλεις—. Nam in sequentibus ei respondet: πόλιν τε γὰρ σφίσιν ὑπάρχειν—. In verbis: ἀλλ' ἢ παρ' ἐλάχιστον ἦλθε τὸ Ἀθηναίων κράτος—ἀφελέσθαι—haud dubie legendum est: παρ' ἐλάχιστον δὴ ἦλθε τὸ τῶν Ἀθηναίων κράτος—. Nam duo codices lectionem: δὴ ἦλθε tuentur. Alii codices simul cum Scholiasta magno numero lectionem falsam: διῆλθε proferunt, quæ ex vera: δὴ ἦλθε est orta. Porro quindecim codices, articulo: τῶν adjuncto, legunt: τὸ τῶν Ἀθηναίων κράτος.—In verbis: καὶ νῦν ἐς τοσοῦτο καταστήσονται, μὴ βουλόμενοι σφίσι πάλιν τὴν πολιτείαν ἀποδοῦναι, ὥστε αὐτοὶ καὶ δυνατώτεροι εἶναι—septem codices legunt: μὴ βουλομένων σφίσι πάλιν τὴν πολιτείαν ἀποδοῦναι. Qua lectione admissa, longe major his verbis obscurioribus lux adjungitur. Nam sensus erit: *Ipsos, qui Samum teneant, suis viribus fretos* (δι' ἑαυτοὺς) *prius potiri debere illo in Piræeum ingressu. Jam talem eos esse nacturos potentiam, ut, si nolint* (Athenienses) *pristinam*

ipsis restituere civitatis formam, eos jam magis a mari arcere valeant. Eundem his Thucydidis verbis sensum inesse jam Scholiastes censuit.—In verbis; μήτε ἀργύριον ἔτι εἶχον πέμπειν, ἀλλ' αὐτοῖς ἐπορίζοντο οἱ στρατιῶται—praefero novem codicum lectionem: ἀλλ' αὐτοὶ ἐπορίζοντο—*sed sua sibi opera ipsi milites pararunt.* Nam lectio: αὐτοῖς non aptum fundit sensum, qui cum temporis illius historia convenire possit.—In verbis: ἡμαρτηκέναι τοὺς πατρίους νόμους καταλύσαντας—Dukerus quidem non admittendam censet decem codicum lectionem; τοὺς πατρῴους νόμους—, quia verbum in hac causa magis sollemne sit; πατρίους. Sed tot librorum consensus mihi non negligi posse videtur, cum etiam illud; πατρῷοι νόμοι non ineptum fundat sensum et in multis locis duo vocabula; πατρῷος et: πάτριος similem contineant significationem.—Denique in verbis: ὥστε οὐδὲ τούτους, οἵπερ ἂν βουλεύοιέν τι χρηστὸν παρὰ σφίσι, χείρους εἶναι—novem libri lectionem proferunt huic loco maxime adcommodatam: τούτους οὗπερ ἂν βουλεύοιεν—. Nam his verbis aperte Athenienses in Sami insula congregati indicantur, quorum decreta, si ad civitatis commoda spectent, ubicunque locorum (οὗπερ) versentur, licet nunc non Athenis sint congregati, tamen sint admittenda neque minoris auctoritatis.

Cap. 77. Ὡς ταῦτα, ἐν τῷ Δήλῳ ἤδη ὄντες, ᾐσθάνοντο, ἡσύχαζον—. Quatuor codices non male legunt: ἡσύχαζον αὐτοῦ—. Ita omnis ambiguitas tollitur, quae in verbo: ἡσύχαζον latebat. Etiam Valla in suo libro ita legebat, quia vertit: *ibidem siluere.*

Cap. 78. Οὔτε νῦν, ὅτε στασιάζειν τε λέγονται καὶ αἱ νῆες αὐτῶν οὐδέπω ἐν τῷ αὐτῷ εἰσὶν, ἀλλὰ τὰς παρὰ Τισσαφέρνους ναῦς μένοντες, ἄλλως ὄνομα, καὶ οὐκ ἔργον, κινδυνεύειν διατριβῆναι—. Vel hoc unicum caput libri octavi satis probare et persuadere poterit attento Thucydidis lectori, falsam esse eorum sententiam, qui non ab ipso Thucydide conscriptum esse librum octavum opinantur. Nam non ipsa narrandi ratione, Thucydide, summo historicorum scriptore, digna differt hic liber ab reliquo ejus opere, quia etiam in hoc libro rerum gestarum causas adcurate inquirit, et ex ipsa cogitandi et dicendi consuetudine cuilibet viro et populo, quorum injecit mentionem, propria, ipsorum actiones et fata, tanquam verisimillimos consiliorum effectus derivat. Si quid discriminis in rebus gestis libri octavi enarrandis animadvertere licet, quo a librorum differat antecedentium narratione, in eo tantum mihi quidem deprehendi videtur, quod nullas orationes artificiose conscriptas huic libro octavo intexuit, sed talium potius orationum atque consiliorum, quae illis continentur, argumentum verbis paucioribus in ipsa narrationis serie attigit atque strictim indicavit, ut satis adpareat attento lectori, ad finem sui operis properasse Thucydidem, quod tanto jam artificio per septem libros continuaverat, quia forte ipsa aetatis jamjam ingravescentis molestia eum deterrebat ab operis longioris continuatione, sicut jam Marcellinus censuit in libello de Thucydidis vita et dicendi genere conscripto, ubi adfirmat pag. 728. ed. Beck.: ἔνθεν καὶ λέγομεν, ὡς ἀσθενέστερον πέφρασται καὶ ὀλίγον, καθότι ἀρρώστων αὐτὴν (sc. τὴν ὀγδόην ἱστορίαν) φαίνεται συντεθεικώς. Partim vero etiam ipsum narrationis argumentum, Thucydidi, Atticae gentis cultori, tristissimum, quod collapsas res Atheniensium et statum civitatis ad interitum magis magisque properantem complectitur, ne pluribus res ipsi ingratas proponeret, eum retinuit. Praeterea in hoc libro octavo, sicut in antecedentibus libris factum est, et quidem eadem quoque occasione, quando nempe quendam belli tot annis continuati annum esse finitum indicabat, sui nominis, quippe qui conscripserit has res gestas, cap. 6. et cap. 60. in verbis: ὃν Θουκυδίδης συνέγραψε, mentionem injecit. Gravissimum denique argumentum, quo hunc librum ab ipso etiam Thucydide conscriptum esse adfirmamus, ex conciso scribendi genere et ex constructione verborum saepe mutata ideoque non raro intellectu difficillima repetimus. Sicut igitur in toto Thucydidis opere innumera hujus dicendi rationis exempla occurrunt: ita etiam hoc caput 78. propter verba contorta et per synesin et alias orationis figuras varie mutata, ipsi Thucydidi proprium esse, satis superque declarat. Verba hujus capitis: αἱ νῆες αὐτῶν οὐδέπω ἐν τῷ αὐτῷ εἰσὶν, Scholiastes, quia adjecit: ἤγουν, οὐχ ὁμονοοῦσι, aliique interpretes de Atheniensium, tunc temporis inter se dissidentium, classe explicant. Sed jam particula: οὐδέπω, *nondum*, quae inest his verbis, indicat, ad sequentia potius haec verba esse trahenda ideoque de Peloponnensium classe, quae nova Tissaphernis promisso incrementa exspectabat, intelligi debere. Du-

plex igitur idque contrarium continent argumentum hæc verba, quo partim postulant Lacedæmonii, ut prœlium navale committatur, quia nunc dissideant Athenienses (στασιάζειν τε λέγονται) ideoque sint impotentiores, partim Astyochus aperte tergiversabatur, ne prœlium committeret, quia Peloponnensium classis cum promissis Phœnicum navibus sit nondum conjuncta. Hunc vero Astyochi prætextum in sequentibus infirmat scriptor Peloponnensium nomine, quia Spartanis verba dare videatur Tissaphernes et timendum sit, ne tempus terendo pedetentim vires Peloponnensium imminuantur. Non amplius igitur esse cunctandum et quam primum committendum cum Atheniensibus navale prœlium. Quæ si vera est horum verborum interpretatio, particulam: καὶ ante: αἱ νῆες αὐτῶν ex Astyochi sententia verto: *sed tamen.* Porro verbo: μένοντες synesin inesse puto. Nam quia illud: αἱ νῆες αὐτῶν, respicitur, Thucydides scribere debuisset: μένουσαι. Jam vero sub: μένοντες ipsi Peloponnenses, harum navium possessores, intelligendi sunt. Commate autem post: μένοντες sublato et post: ἄλλως potius collocato, vocabulum: ἄλλως cum: μένοντες conjungo, ut indicetur: *frustra exspectantes.* Verba: ὄνομα καὶ οὐκ ἔργον cum aliis interpretibus ad: Φοινίσσας ναῦς refero, ut metonymia indicetur et adpositione grammatica, has Phœnicum naves nomine quidem et verbo esse promissas, sed non re vera missum iri. In verbis denique: ἀλλὰ—μένοντες—κινδυνεύσειν (nam ita propter novem codicum et haud dubie etiam Vallæ libri consensum pro illo: κινδυνεύειν legendum esse puto) διατριβῆναι—, quia in iis aliud argumentum Astyocho tergiversanti oppositum continetur, constructione denuo mutata ex antecedentibus verbum finitum: λέγονται intelligo. Ergo sensus horum verborum erit: *Ne nunc quidem* (Astyochum pugnare velle), *cum* (Athenienses) *dissidere dicantur, sed tamen nondum* (Astyocho prætendente) *ipsorum* (Peloponnensium) *naves in eo sint statu, contraria autem ratione* (ἀλλὰ) *Lacedæmonii frustra exspectantes illas Phœnicum naves, a Tissapherne verbo quidem sed non re vera promissas, periculum adituri esse dicantur, ne conterantur ipsorum vires.*— Etiam in verbis sequentibus: τὸν δ' αὖ Τισσαφέρνην τάς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζειν καὶ τροφὴν ὅτι οὐ ξυνεχῶς οὐδ' ἐντελῆ διδοὺς, κακοῖ τὸ ναυτικὸν—mira verborum conjunctorum permutatio deprehenditur. Nam aperte scribere deberet: καὶ κακοῦν. Modo igitur infinitivi forma (τὸν Τισσαφέρνην—κομίζειν) modo verbi finiti forma (καὶ—κακοῖ) sententiam suam Thucydides in uno eodemque orationis membro expressit. Præterea etiam illud: διδοὺς, quia cum: ὅτι est conjunctum, pro verbo finito, quasi scripsisset: διδοὺς ἐστι, est positum. Nam participia sæpe pro verbis finitis poni, multis illustrare exemplis non est necesse.

Cap. 79. Ἔπλεον πρὸς τὴν Μυκάλην—. Forma magis Attica septem codices legunt: ἔπλεον ὡς πρὸς τὴν Μ. quæ lectio etiam a Wassio probatur. Eodem respicit codex, qui exhibet: ἐς πρὸς τὴν—. Nam particulas: ἐς et: ὡς librarii sæpenumero permutant. Exempla hujus permutationis etiam occurrunt in variis lectionibus lib. IV. c. 100. lib. VI. c. 71. et c. 75. lib. VIII. c. 5. et c. 81.—In verbis: ὡς εἶδον τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐπιπλεούσας— legendum est omnium fere codicum auctoritate: καὶ ὡς εἶδον—. Particulæ: καὶ post parenthesin præmissam explicandi vis h. l. inesse videtur: *cum nempe viderent*—. In verbis: καὶ ἅμα (προῄσθοντο γὰρ αὐτοὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ναυμαχησείοντας) προσεδέχοντο καὶ τὸν Στρομβιχίδην—non adcurate cohæret hæc parenthesis cum sequentibus. Nam non propterea Athenienses exspectabant Strombichidæ adventum, quia præsenserant, Peloponnenses cupiditate prœlii navalis committendi flagrare, sed quia nuntius ad eum missus erat; sicut statim in verbis sequentibus indicatur: προὔπεμπετο γὰρ αὐτοῖς ἄγγελος. Puto igitur signa parentheseos in his verbis esse omittenda, quia illud: καὶ ἅμα—cum sequentibus adcurate cohæret. Duo enim argumenta proposuit scriptor, quibus instigati sint Athenienses, ut cum classe sua ex litore terræ continentis in tutiorem Sami portum recederent. Prius est, quia præsenserant, pugnæ committendæ cupiditate (καὶ ἅμα προῄσθοντο γὰρ) Athenienses flagrare. Alterum vero, quia Strombichidæ arcessiti adventum exspectare malebant. Omisso igitur parentheseos signo etiam admittenda est septemdecim codicum lectio: προσεδέχοντο δὲ καὶ τὸν—, ut jam illæ particulæ: καὶ ἅμα—γὰρ et: προσεδέχοντο δὲ καὶ—Latine sint vertendæ: *Simul enim non solum præsenserant—sed exspectabant etiam*—. In verbis: ναυσὶν ἐπ' Ἀβύδου ἀφικομέναις προσβοηθήσειν· προὔπεμπ-

τὸ γὰρ αὐτῷ ἄγγελος—præfero lectionem quatuor codicum: ἐπ' Ἄβυδον ἀφικομέναις—. Nam dux Atheniensium non tam versus Abydi urbem, (ἐπ' Ἄβυδου) quam potius contra illam urbem, (ἐπ' Ἄβυδον) ut eam expugnaret, profectus erat. Ita etiam cap. 62. de eodem duce legitur: ἐπ' Ἄβυδον ἦλθε—. Porro vocabulum: προὔπεμπτο haud dubie non est positum a Thucydide. Nam scripsisset: προὐπέπεμπτο, sicut jam Baverus doctissimus adnotavit. Lego igitur trium codicum auctoritate: προὔπεμπετο γὰρ αὐτῷ ἄγγελος—. In verbis denique sequentibus: καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐπὶ τῆς Σάμου ἀνεχώρησαν—admittenda est apta novem librorum lectio: ἐπὶ τῆς Σάμου ἀπεχώρησαν, *versus Samum recesserunt.* Quod aperte convenit cum antecedenti: ὑπεχώρησαν ἐς τὴν Σάμον. Etiam Valla in libro suo ita legisse videtur, quia vertebat: *cum se in Samum Athenienses subduxissent.* Recessus autem in Sami portum, qui alias verbo proprio: κατάγεσθαι indicatur, minus apte ex recepta lectione: ἀνεχώρησαν elici poterit.

Cap. 80. Καὶ αἱ μὲν Δήλου λαβόμεναι, αἱ πλείους μετὰ Κλεάρχου—αἱ δὲ μετὰ Ἑλίξου—. Hudsonus quidem cum Stephano in verbis: αἱ πλείους—pleonasmum articuli adesse putat, sed si sequimur novem codicum auctoritatem, qui legunt: αἱ δὲ πλείους—, nullus quidem pleonasmus superest. Nam illud: αἱ μὲν—in universum omnes quadraginta naves indicat, quarum aliæ (αἱ δὲ) eæque plures Miletum redierunt, aliæ vero (αἱ δὲ) numero decem in Hellespontum evaserunt.

Cap. 81. Καὶ μάλιστα Θρασύβουλος, ἀεί τε τῆς αὐτοῦ γνώμης ἐχόμενος—. Decem codices legere jubent: καὶ ἀεί τε τῆς αὐτοῦ—. Non enim superfluum est illud: καὶ, quia verba: καὶ—ἐχόμενος—in sequentibus respondent verbis: καὶ—πλεύσας—. In verbis: καὶ τέλος ἀπ' ἐκκλησίας ἔπεισε τὸ πλῆθος—aptissima lectio: καὶ τέλος ἐπ' ἐκκλησίας—a decem codicibus adfertur, quam dignam esse judico, quæ recipiatur. Nam non post concionem habitam, sed in ipsa concione convocata militibus persuasit.—In verbis: τήνδε ἰδίαν ξυμφορὰν τῆς φυγῆς ἐπητίασε καὶ ἀνωλοφύρατο—offendit forma activa: ἐπητίασε inter Græcos minus consueta. Non dubito igitur, lectionem undecim codicum: ἐπητιάσατο καὶ ἀνωλοφύρατο esse recipiendam.—In verbis: καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν πολλὰ εἰπὼν—novem libri omittunt articulum: τῶν, qui etiam salvo horum verborum sensu abesse poterit.—In verbis sequentibus: ἐς ἐλπίδας γε αὐτοὺς οὐ μικρὰς περὶ τῶν μελλόντων καθίστη—sexdecim libri ejicere jubent particulam: περὶ ante verba: τῶν μελλόντων—, sicut etiam aliis scriptorum locis sæpe vocabulum: ἐλπὶς soli genitivo adjunctum legitur. Etiam Dukerus jam propter codicum consensum illius particulæ: περὶ additamentum improbat.—In verbis ultimis: εἰ αὐτὸς κατελθὼν αὐτῷ ἀναδέξαιτο—ex septem codicibus legendum est: εἰ σῶς αὐτὸς κατελθὼν αὐτοῖς ἀναδέξαιτο—. Alii duo codices, qui exhibent: ὡς αὐτὸς—, et alius, qui legit: εἰδὼς—, eandem codicum priorum lectionem: σῶς confirmant. Etiam Wassio vocabulum: σῶς, huic loco adjectum, placet. Sed alteram lectionem: αὐτοῖς, improbat. Causam tamen non adjecit, cur hanc lectionem: αὐτοῖς (sc. Ἀθηναίοις), huic quidem loco aptissimam, non admiserit.

Cap. 82. Οἱ δὲ ἀκούοντες ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλὰ στρατηγὸν—εἵλοντο—. Undecim codices legere jubent: οἱ δὲ ἀκούσαντες ταῦτα—. Eandem lectionem, quæ orationi contextæ est plane adcommodata, etiam Vallæ liber adhibuit, quia vertebat: *Hæc illi—simulatque audivere—.* In verbis: καὶ στρατηγὸς ἤδη ᾕρηται καὶ εὖ καὶ κακῶς οἷός τε ἐστὶν αὐτὸν ποιεῖν—particulam: ἤδη plurimi codd. longe alio loco collocant. Nam illud: ἤδη ante: ᾕρηται omittunt et loco aptiori intrudunt legendo: αὐτὸν ἤδη ποιεῖν—. Illi etiam codices, qui adhuc retinent: ἤδη ante: ᾕρηται—, tamen simul ante: ποιεῖν repetunt.

Cap. 85. Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης διεβεβήκει ἤδη παρὰ τοῦ Τισσαφέρνους—. Plurimi codices ante: ἤδη inserunt: πάλιν. Quam particulam Valla quoque in libro suo invenit, quia vertebat: *et Alcibiades rursus a Tissapherne Samum—.* Præterea sex codd. sine augmento legunt: διαβεβήκει, quod non solum Græci in aliorum verborum tempore plusquamperfecto solent interdum omittere, sicut jam adnotavit Perizonius in notis ad Ælian. V. H. lib. III. cap. 19. sed compositis etiam verbi: βαίνω inprimis est peculiare, sicut Dukerus animadvertit ad Thucyd. lib. VII. c. 44. Tot igitur codicum auctoritate legendum est: ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης διαβεβήκει πάλιν ἤδη—.

Cap. 86. Πολλὴν ἐλπίδα εἶναι ξυμβῆναι—. Novem codices apte legunt: ἐλπίδα εἶναι καὶ ξυμβῆναι, *spem de pace etiam ineunda*

adfore.—In verbis: οἳ τότε ἐτάχθησαν ἐν τῇ στρατιώτιδι νηὶ ὑπὸ τῶν τετρακοσίων περιπλεῖν Εὔβοιαν καὶ ἄγοντες Ἀθηναίων ἐς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμπτοὺς πρέσβεις—omnes fere codices legunt: τετρακοσίων πέμπουσι πρέσβεις—, quare illa lectio: πεμπτοὺς ex interpretamento orta esse videtur. Sed non tam facile est, illud: πέμπουσι in hoc loco explicare. Partim ea respiciuntur, quæ cap. 74. de nave Atheniensium publica narrata sunt. Forte excidit articulus: οὓς ante particulam: ἐς, qui facile propter similitudinem utriusque vocis monosyllabæ perire potuit. Quodsi quidem hæc conjectura admittitur, ut legamus: καὶ ἄγοντες Ἀθηναίων, οὓς ἐς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πέμπουσι, πρέσβεις—, nulla amplius difficultas in hoc loco remanebit explicando. Inprimis etiam hac emendatione vocabulum: Ἀθηναίων cum illo: πρέσβεις optime connectitur, quod alias sine addito articulo: οὓς ab eodem; πρέσβεις nimis esset remotum.

Cap. 87. Τῇ δὲ στρατιᾷ προστάξειν, ἔφη, Ταμῶν ἑαυτοῦ ὕπαρχον—. Cum vocabulum: Ταμῶς supra cap. 31. scriptum sit: Τάμως, hæc librariorum inconstantia non est ferenda et haud dubie admittenda est Dukeri sententia, ut in hoc vocabulo Ægyptio Xenophontis et Diodori Siculi auctoritate ubique scriptura: Ταμὼς recipiatur. —In verbis: καὶ γὰρ ὡς αὐτοῖς οὐδὲν ἔμελλε χρήσεσθαι—illorum amplector interpretum sententiam, qui legere jubent: καὶ γὰρ ὣς αὐτοῖς—nam vel sic nihil iis erat usurus. Quamvis enim illud: ὣς pro: οὕτως sæpius a poetis adhibeatur, multis tamen locis etiam Thucydides hac particula: ὣς usus est, ut lib. I. c. 74.: μηδ' ὣς τὸ τῶν περιλοίπων ξυμμάχων κοινὸν προλιπεῖν. cap. 132.: ἀλλ' οὐδ' ὣς οὐδὲ—πιστεύσαντες. Lib. III. cap. 33.: εἰ καὶ ὣς μὴ διενοοῦντο μένειν. cap. 37.: ὣς οὖν χρὴ καὶ ἡμᾶς ποιοῦντας μὴ—παραινεῖν. Lib. V. cap. 55.: οὐδ' ὣς ἐδυνήθησαν ξυμβῆναι. Lib. VII. cap. 28.: μηδ' ὣς ἀποστῆναι ἐκ Σικελίας. cap. 74.: ἐπειδὴ καὶ ὣς οὐκ εὐθὺς ὥρμησαν. cap. 75.: οὐδ' ὣς ῥᾳδία ἐν τῷ παρόντι ἐδοξάζετο. cap. 81.: καὶ ἐνόμιζον καὶ ὣς—λήψεσθαι αὐτούς—. Ex quorum locorum comparatione simul adparebit, Thucydidem cum illo: ὣς sæpissime negandi particulam solere conjungere. Qua observatione etiam nostro loco hæc emendatio magis confirmabitur.—In verbis: καταφθορὰ δὲ μάλιστα, καὶ ἣν εἶπε πρόφασιν οὐ κομίσας τὰς ναῦς—non admitto Stephani interpretationem, quamvis etiam Dukerus eam sequatur, qua inprimis ad perniciem Græcorum spectaverit ille Tissaphernis prætextus, nondum tanto numero congregatas esse Phœnicum naves, quanto rex Persarum imperaverit. Non eo enim, ut hæc prætenderet Tissaphernes, Græcorum maturabatur pernicies, quam quod auxilium ipsis promissum tam diu retinebat. Ille vero prætextus, quia ineptus erat, inhonesta potius Tissaphernis consilia, quibus fracturus erat Græcorum vires, magis patefecerat. Ex codicum vestigiis igitur legendum esse censeo: κατάφωρα δὲ μάλιστα—*maxime autem manifestum est* (sc. Tissaphernem retinendo navium auxilio atterere Græcorum vires voluisse) *ex prætextu, quem propter classem non missam protulit.* In antecedentibus modo dixerat Thucydides: ἐπιφανὲς δήπου—. Ad quod jam optime superlativo gradu refertur illud: κατάφωρα δὲ μάλιστα. Thucydidis more hoc neutrum numero plurali effertur pro: κατάφωρον δὲ μάλιστα ἐστί—. De qua Thucydidis consuetudine jam ejus interpretes in notis ad lib. I. cap. 1. egerunt. Ita enim præter alia multa legitur lib. I. cap. 2.: τὰ πρότερα. cap. 72.: παριτητέα. cap. 79.: πολεμητέα. cap. 86.: παραδοτέα —διακριτέα. cap. 93.: ἀνθεκτέα. cap. 125.: ἀδύνατα. Lib. VI. cap. 25.: πλευστέα. Lib. VII. c. 60.: βουλευτέα etc. In aliis quidem locis non usurpavit Thucydides hoc vocabulum: κατάφωρον. Occurrit tamen in Plutarchi scriptis et plane similem verbo: καταφωράω significationem obtinet. Codices vero, ex quibus hanc emendationem: κατάφωρα elicui, sunt cod. Ar. qui scripsit: καταφωρᾷ, Cod. Cl. et duo Pariss. qui habent: κατάφωρος, Codd. Aug. et Cass.: καταφωρᾶν, et Vallæ liber, quia ille vertit: *etenim maxime evidentis tergiversationis fuit, quod causabatur, cur naves non adportasset.*—In verbis: ἐλάσσους ἢ ὅσας ὁ βασιλεὺς ἔταξε—decem codd. omittunt articulum: ὁ ante: βασιλεύς, qui non semper additur, si regem Persarum hoc vocabulum indicat. Ita statim in sequentibus Thucydides scripsit: ἀναλώσας πολλὰ τῶν βασιλέως—.

Cap. 88. Ὁ μὲν ἄρας εὐθὺς τῆς Φασήλιδος καὶ Καύνου—. Et significatio particulæ: εὐθὺ, *recta*, quando cum genitivo conjungitur, et codicum plurimorum auctoritas legere jubent: ἄρας εὐθὺ τῆς Φασήλιδος—, quod jam Dukerus aliique suaserunt.

Cap. 89. Καὶ Ἀριστοκράτην τὸν Σικελίου καὶ ἄλλους—. Octo codicum auctoritate legendum est: τὸν Σκελίου sive: τὸν Σκελλίου—, sicut jam Hudsonus suasit et inprimis testimonio ex Demosthene allato confirmavit. Duplex λλ etiam quidam codd. qui vulgatam lectionem: Σικελλίου tuentur, adferunt.—In verbis: τούς τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβευομένους ἔπεμπον— additamento non inepto novem codices legunt: σπουδῇ πάνυ τούς τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα—. Idem quoque Valla in libro suo invenit, quia vertebat: *legatos mature sane Lacedæmonem miserant.*—Quare illa lectio non est rejicienda.—In verbis ultimis: ἠγωνίζετο οὖν εἷς ἕκαστος ὑπερβολὴν αὐτὸς πρῶτος προστάτης τοῦ δήμου γενέσθαι— non ferri potest lectio: ὑπερβολήν. Nam sive: ὑπερβολῇ, sicut unus Paris. exhibet, scribendum est, sive: ἕκαστος ἐς ὑπερβολὴν αὐτὸς—; sicut etiam in quatuor codd. legitur, eaque lectio mihi magis placet, quam ut trium codicum auctoritate plane omittamus vocabulum: ὑπερβολήν.

Cap. 90. Καὶ παρ' αὐτὴν εὐθὺς ὁ ἔσπλους ἐστίν. Quatuordecim libri legunt: εὐθὺς ὁ ἐπίπλους ἐστίν. Quæ si vera est lectio, sensus est horum verborum: *ea parte statim navium impetus fieri solet et potest.* Ipsa oratio contexta hanc codicum lectionem defendit. Nam proxime antecesserant hæc verba: ἵνα τοὺς πολεμίους μᾶλλον—δέξωνται—et statim hæc sequuntur: ὥστε καθεζομένων ἐς αὐτὸν ἀνθρώπων ὀλίγων, ἄρχειν τοῦ γε ἔσπλου. Nihil est, quo apte referatur illud: ἐς αὐτὸν, nisi retineamus codicum lectionem: ἐπίπλους, ut jam sensus existat: *quando vel pauci homines contra navium impetum in statione collocati fuerint.* Quia lectionem: ἐπίπλους nondum receperat Æm. Portus, propterea h. l. legere maluit: ἐς αὐτὸ (sc. τεῖχος) sine codicum auctoritate. Si ad: ἐς αὐτὸν cum aliis supplendum esset: ἔσπλουν, haud dubie non repetiisset Thucydides statim in sequentibus: ἄρχειν τοῦ γε ἔσπλου—. In verbis: καὶ ἦρχον αὐτοὶ αὐτῆς, ἐς ἣν καὶ—novem codices apte legunt: καὶ ἦρχον οἱ αὐτοὶ αὐτῆς—. Quod referri debet ad: ὁ Θηραμένης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ—et illud: ἦρχον eodem sensu adhibetur, quo in antecedentibus adfuit: ἄρχειν τοῦ γε ἔσπλου.

Cap. 91. Ἐξειργόμενοι δὲ τούτου, μὴ οὖν ὑπὸ τοῦ δήμου τε αὖθις γενομένου—διαφθαρῆναι—. Tredecim codices cum vi majore legunt: ἐξειργόμενοι δὲ καὶ τούτου—. Etiam Valla ita legit, cum verteret: *hoc quoque excluso.* Præterea copulam: τε post vocabulum: δήμου quinque codd. non sine causa ejiciunt, quia hæc particula in sequentibus nihil habet, ad quod apte referatur.

Cap. 92. Ἑρμων τῶν περιπόλων τὶς τῶν Μουνυχιᾶσι τεταγμένων ἀρχῶν. Sequor Dukeri sententiam, ut scribatur: Μουνυχιάσι, sicut illud: Ὀλυμπιάσι, quia singularis habet: Μουνυχία, Ὀλυμπία. Ita etiam vocabulum: Μουνυχιάσι in cod. Aug. παροξυτόνως scribitur. Porro legendum est: τεταγμένων ἄρχων, eadem Dukeri sententia. Utraque vox jam παροξυτόνως scripta reperitur in Stephani libro *De urbibus*, sub: Μουνυχία.—In verbis: τὸ δὲ μέγιστον, τῶν ὁπλιτῶν τὸ στίφος ταῦτα ἐβουλεύετο— vera lectio ita constituenda esse videtur: τὸ στίφος ταὐτὰ ἐβούλετο—. Nam lectionem: ἐβούλετο septem codd. adferunt atque etiam Vallæ liber, quia vertit: *idque ex voluntate maximæ armatorum partis.* Altera autem lectio: ταὐτὰ, mea nititur conjectura, quia orationi contextæ quam maxime est adcommodata.—In verbis: ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα, ὠργίζετο τοῖς ὁπλίταις· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος καὶ οἱ ἐναντίοι, τῷ πλήθει ἐχαλέπαινον—, quia eadem dictio: ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα etiam in Xenophontis Hist. Græc. lib. II. cap. 4. §. 21. simili sensu adhibetur, ut respondeat Latino: *dicis causa*, verisimillimam esse puto Schneideri doctissimi sententiam, ut duabus vocibus in unam conjunctis legatur: ὅσον ἀποβοῆς ἕνεκα. Nam duas præpositiones separatas: ἀπὸ et: ἕνεκα cum uno vocabulo: βοῆς conjungi potuisse, non facile cuiquam Græcæ linguæ studioso persuadebitur. Pro illo: τῷ πλήθει haud dubie magis vera lectio: τῷ ἄλλῃ θεῖ ἐχαλέπαινον, est admittenda. Nam hæc lectio, quam cod. Marg. unus Paris. Scholiastes et Vallæ liber, quia vertit: *re vera excanduerunt*, confirmant, optime opponitur illi: ἀποβοῆς ἕνεκα.—In verbis: καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθὲν—comma post: ἄμεινον est ponendum, ne horum verborum sensus perturbetur. Nam ad: ἄμεινον est ex antecedentibus intelligendum: δοκεῖ, et sequentia: εἶναι καθαιρεθὲν, ex antecedentibus: ἄμεινον δοκεῖ, pendent.—In verbis: φοβούμενοι, μὴ τῷ ὄντι ὦσι καὶ πρός τινα εἰπών τις τὶ ἀγνοίᾳ σφαλῇ—elegantia et doctrina Heilmanni dignissima est ejus conjectura, ut legatur: μή τῳ ἀντιῶσι. Sine ulla tamen codicum auctoritate illam recipere adhuc dubito.—Denique in verbis ul-

timis: τὸ μὲν καταστῆσαι μετόχους τοσούτους ἄντικρυς ἂν δῆμον ἡγούμενον—vocabulum: δῆμον, sicut etiam in aliis scriptorum locis reperitur, positum est pro: δημοκρατίαν. Errore typographico in ed. Lips. lectio falsa: ἡγούμενον est orta. Nam Dukeri et Gailii editiones cum plurimis codd. recte exhibent: ἡγούμενοι. Constat, syllabas vocabulorum ultimas: ον et: οι, etiam a librariis sæpe esse permutatas. Ita statim cap. 96. in lectione: διάφορον et: διάφοροι dissident codices et cap. 103. et c. 105. dissentiunt in lectione: ἀτακτότεροι et: ἀτακτότερον. lib. VI. c. 49.: αἰφνίδιοι et: αἰφνίδιον. cap. 80.: προθυμότεροι et: προθυμότερον. cap. 89.: μετριώτερον et: μετριώτεροι. lib. VII. c. 25.: πρότεροι et: πρότερον. lib. VIII. c. 12.: πιστότερον et: πιστότεροι. c. 49.: ἄκριτον et: ἄκριτοι.

Cap. 93. Ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνυχίᾳ Διονυσιακὸν θέατρον ἐλθόντες—. Quatuor codices simul cum Vallæ libro legunt: Διονυσιακὸν τὸ ἐν τῷ Πειραιεῖ θέατρον. Nam Valla vertit: *ad theatrum Dionysiacum, quod ante Munichiam est intra Piræum*—. Est etiam verisimile, in Piræeo convenisse milites, quia ibidem commorabantur, antequam in urbem redirent. Quare etiam hoc codicum additamentum a vero locorum situ non aberrat. Imo haud dubie est idem theatrum, cujus etiam Xenophon Hist. Græc. lib. II. c. 4. §. 22. in verbis: πρὸς τὸ ἐν Πειραιεῖ θέατρον meminit. Improbat quidem Dukerus hanc codicum lectionem, quam putat ex Xenophontis loco hic esse adjectam. Quod mihi non verisimile esse videtur. Imo, si quis in verbis: ἐν τῷ Πειραιεῖ interpretamentum librariorum quæsiverit, facilius ex verbis antecedentibus: ἐν τῷ Πειραιεῖ ὁπλῖται hujus additamenti causa invenietur. Forte tamen hæc verba ab ipso profecta sunt Thucydide, ut ita theatrum in Piræeo exstructum ab aliis theatris in Athenarum urbe distingueretur.

Cap. 94. Καὶ πᾶς τις τῶν ὁπλιτῶν αὐτὸ τοῦτο ἐνόμιζεν εἶναι—. Decem quidem libri legunt: τῶν πολλῶν ὁπλιτῶν—. Sed mihi persuadere non possum, hanc ineptam lectionem ab ipso Thucydide esse profectam. Mihi potius videtur ex permutatione et repetitione literarum in illo: τῶν ὁπλιτῶν a librariis facta traxisse originem.—In verbis: ὡς τοῦ ἰδίου πολέμου, μείζονος ἢ ἀπὸ τῶν πολεμίων—optimorum quorumque interpretum sententiam amplector, qua omissa negandi particula: οὐ post vocabulum: πολέμου est inserenda.

Cap. 95. Λαβόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι δύο καὶ εἴκοσι ναῦς—. Sex codices apte legunt: λαβόντες δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι—. Nam antea jam plura de Atheniensium calamitate narraverat. Quare hæc, sequentia jam commode particula: καὶ cum antecedentibus conjunguntur.—In verbis ultimis etiam bene Græce libri plurimi exhibent: καὶ τἄλλα τὰ περὶ αὐτὴν καθίσταντο, cum antea vulgo ederetur: καὶ τἄλλα περὶ αὐτὴν—.

Cap. 96. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ὡς ἦλθε τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν γεγενημένα—. Dukerus conjecturam suam quidem, ut legatur: ὡς ἠγγέλθη, propter Scholiastæ notam non habet verisimilem. Sed mihi adhuc valde arridet, quia illud: ἠγγέλθη, non autem: ἦλθε cum dicendi consuetudine Thucydidi propria plane convenit et quia etiam in cap. 97. ad hunc locum verbis: ἐπὶ τοῖς ἠγγελμένοις aperte respicitur. Concedam quidem, Scholiastæ ætate jam variam lectionem: ἦλθε adfuisse, sed forte adhuc ex aliorum codicum collatione vera lectio: ἠγγέλθη confirmabitur. Etiam Valla illud: ἠγγέλθη in libro suo legisse videtur, quia vertit: *Postquam hæc ad Eubœam gesta Athenis nuntiata sunt*.—In verbis: σφῶν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἔρημον ὄντα πλεῖν—octo codices legunt: ἔρημον ὄντα ἀποπλεῖν—. Quæ lectio saltem orationis numerum magis sustentat.—In verbis: καὶ διέστησαν ἂν ἔτι μᾶλλον, τὴν πόλιν εἰ ἐπολιόρκουν μένοντες—decem librorum lectio: καὶ ἢ διέστησαν ἂν ἔτι μᾶλλον τὴν πόλιν ἐφορμοῦντες, ἢ ἐπολιόρκουν μένοντες—haud dubie longe aptiorem toti narrationi sensum adjungit. Etiam Valla in suo libro ita legebat, quia vertit: *Itaque aut adgredientes urbem magis in seditionem concitassent civitatem, aut manendo obsedissent cogentes*. Eadem lectio etiam in cod. Marg. reperitur, omisso tantum: ἐφορμοῦντες. In alio cod. Cl. saltem pro: εἰ occurrit: ἢ ἐπολιόρκουν, et alii nonnulli saltem particulam: ἢ ante: διέστησαν inserunt.—In verbis: Ἀλλ' ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις—error typographicus in editione Lipsiensi sensum hujus loci pervertit. Nam Dukeri et Gailii editiones codicum plurimorum auctoritate exhibent: Ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι—.

Cap. 97. Εἶναι δὲ αὐτῶν ὁπόσοι ὅπλα παρέχονται—. Novem codd. legunt: ὁπόσοι καὶ ὅπλα παρέχονται—. Non male adjecta mihi

esse videtur hæc particula: καί. Nam in universum hoc additamento indicari puto, eos tantum in numerum quinque millium esse relatos, qui etiam tot bona possiderent, ut in magna rerum angustia, quæ Athenienses tunc temporis premebat, semet ipsos suis armare sumtibus et ad bellum necessaria sibi suppeditare possent. Cum illa interpretatione optime sequentia conveniunt: καὶ μισθὸν μηδένα φέρειν ἀρχῇ—.

Cap. 98. Ἐπολιόρκουν δ' αὐτὸ διὰ ξυμφορὰν σφίσι ἐκ τῆς Οἰνόης γιγνομένην ἀνδρῶν ἐκ Δεκελείας ἀναχωρούντων διαφθορᾶς οἱ Κορίνθιοι—. Legendum esse videtur: διὰ ξυμφορὰν—γ ε ν ο μ έ ν η ν ἀνδρῶν ἐκ Δεκελείας ἀναχωρούντων δ ι ὰ φ θ ο ρ ᾶ ς οἱ Κορίνθιοι. Septem codices exhibent illud: γενομένην, atque in duobus etiam codd. adhuc legitur: διὰ φθορᾶς, nonnullis cæsis. Sicut etiam Græci dicunt: διὰ ἡσυχίας, δι' ἀσφαλείας.

Cap. 99. Καὶ αἱ Φοίνισσαι νῆες οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης που ἧκων—. Undecim codd.: τέως, *tunc*, addunt ante: που et quinque codd. legunt: ἧκον. Utraque lectio non sine causa a Dukero probatur. Quare legendum est: οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης τ έ ω ς π ο υ ἧ κ ο ν—.

Cap. 100. Θράσυλλος ἐπ' αὐτὴν ναυσὶ διενοεῖτο προσβολὴν ποιεῖσθαι—. Octo codices legunt: ἐπ' αὐτὴν π ά σ α ι ς τ α ῖ ς ναυσὶ—. Quod additamentum bene quadrat, quia statim sub finem capitis adjicitur: καὶ αἱ πᾶσαι νῆες παρῆσαν—ἀφ' ὧν—παρεσκευάζοντο, ὡς—αἱρήσοντες τὴν Ἐρεσόν. Etiam Valla vertit: *cum tota classe adveniens Thrasyllus.*

Cap. 101. Παραπλεύσαντες τὴν Κύμαιαν δειπνοποιοῦνται ἐν Ἀργινούσαις τῆς ἠπείρου—. Lectio: δειπνοποιοῦνται ex interpretamento orta esse videtur. Nam plurimi codd. legunt: π ε ρ α ι ο ῦ ν τ α ι ἐν Ἀργινούσαις—, quo haud dubie commoratio nocturna in his insulis, in quas trajecerunt, indicatur. Forte ex Xenophontis verbis Hist. Græc. lib. I. c. 6. §. 19.: δειπνοποιούμενοι ἐν ταῖς Ἀργινούσαις hujus loci interpretamentum traxit originem. Quodsi igitur admittitur illa codicum lectio: περαιοῦνται ἐν Ἀργινούσαις, *trajecerunt in Arginusas*, aperte illud: ἐν Ἀργινούσαις positum est pro: ἐς Ἀργινούσας. Qua dicendi consuetudine Thucydides interdum utitur. Ut lib. IV. cap. 42.: ἐν Ἀμπρακίᾳ καὶ ἐν Λευκαδίᾳ ἀπῄεσαν—et lib. VII. c. 17.: παρεσκευάζοντο αὐτοί τε ἀποστελοῦντες ὁπλίτας ἐν τῇ Σικελίᾳ.

Cap. 102. Τὰς δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου ἅμα τῇ ἕω κατιδόντες τὴν δίωξιν εὐθὺς ποιούμενοι, οὐ φθάνουσι πᾶσαι—. Mihi persuadere non possum, ut: δίωξιν ποιεῖσθαι indicet: *fugere.* Saltem Thucydidis dicendi consuetudini talis interpretatio adversatur. Puto Thucydidem scripsisse: εὐθὺς π ο ι ο ύ μ ε ν ο ν οὐ φθάνουσι—, ut illud: ποιούμενον ad Mindarum, classis Peloponnensium ducem, referatur. Jam cap. 92. docui, syllabas ultimas: οι et: ον sæpe a librariis esse permutatas.

Cap. 104. Νῆες ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα· οἱ αὖ Πελοποννήσιοι ὡς ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Δαρδάνου, νῆες ὀκτὼ καὶ ἑξήκοντα—. Argumenta, quibus doctissime usus est Acacius, ut demonstraret, in nostro loco transponenda esse verba: ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα, et: ὀκτὼ καὶ ἑξήκοντα, et ita minorem navium numerum de Atheniensibus, majorem autem de Peloponnesiis adhiberi debere, sunt tam certa et clara, ut adeo sine ulla codicum auctoritate hanc verisimillimam numerorum transpositorum emendationem recipi posse censeam. Facilis autem fuit librariis hæc perversa numerorum transpositio, sive literis: πστ et: ξη, hos numeros fuisse scriptos censeas, sive affinitatem duplicis numeri, sicut jam Acacius animadvertit, respicias: ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα, et: ὀκτὼ καὶ ἑξήκοντα. Ad antiquissima vero tempora librariorum negligentiam in hoc loco conspicuam referri debere, ex magno codicum consensu in exhibenda lectione perversa adparet. In cod. Cl. tamen pro: ἑξήκοντα recte adlatum est: ὀγδοήκοντα et in cod. Græv., quamvis lacuna codicis deprehendatur, tamen verba: ὀγδοήκοντα. κέρας δὲ—, sicut vere se invicem proxime excipere debent, conjuncta leguntur. Præterea in verbis: ὡς ἀπὸ Ἀβύδου undecim codicum consensu omittenda est particula: ὡς, sicut etiam antea sine addita hac particula ὡς scriptum erat: ἀπὸ Ἰδάκου μέχρι Ἀρριανῶν.

Cap. 106. Ἀπηλλάγησαν τοῦ—καὶ τοὺς πολεμίους ἔτι ἀξίους τοῦ ἐς τὰ ναυτικὰ νομίζειν—. Dukerus quidem et Baverus censent, h. l. legendum esse: ἀξίους του—pro: τινός. Sed nihil muto, quia illud: τὸ ἐς τὰ ναυτικὰ in universum *artem nauticam* indicat. Quare sub his verbis: ἄξιοι τοῦ ἐς τὰ ναυτικὰ intelligo *homines ad exercendam artem nauticam idoneos.*—In verbis: καὶ τοὺς νεκροὺς τοῖς ἐναντίοις—tollendus est articulus: τοὺς ante: νεκρούς, non sine codicum consensu.

Cap. 108. Ἀναζεύξας ἤλαυνεν ἐπὶ τοὺς Ἴωνας. Inepta est hæc lectio: ἐπὶ τοὺς Ἴωνας, quia impetum Tissaphernis hostilem in Ioniam factum indicaret. Quare longe præferenda est novem codicum lectio: ἤλαυνεν ἐπὶ τῆς Ἰωνίας—, sicut etiam Valla in libro suo legerat, quia vertit: *properavit in Ioniam.*—In verbis: ὑπὸ Ἀστάκου τοῦ Πέρσου—ἀδικούμενοι—septem codices cum Vallæ libro nomen magis Persicum: ὑπὸ Ἀρσάκου τοῦ Πέρσου—adferunt; cui lectioni etiam Dukerus non sine causa favebat. Ad confirmandam hanc lectionem etiam conducunt quatuor codd. qui legunt: Ἀρκάσου—. Denique in verbis: καὶ ἐπαγγείλας στρατιὰν αὐτῶν τοῖς βελτίστοις—verissimam esse puto Æm. Porti conjecturam, ut legatur: στρατείαν αὐτῶν—. Etiam Valla ita legisse videtur, quia vertit: *cum—expeditionem indixisset.*

Cap. 109. Καὶ οὐ μόνον τὸ ἐν Μιλήτῳ καὶ Κνίδῳ—διαβεβλῆσθαί τε νομίσας αὐτοῖς σφόδρα—. Duodecim codices legere jubent: τὸ ἐν τῇ Μιλήτῳ—, sicut adfuit cap. 83. et aliis locis. Porro octo libri exhibent: διαβεβλῆσθαί τε νομίσας αὐτοὺς σφόδρα. Plane eodem modo etiam plusquamperfectum passivum activi significatione supra cap. 83. occurrit in verbis: τῷ Τισσαφέρνει ἀπιστοῦντες πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι διεβέβληντο, *multo magis indignabantur.* Censeo igitur lectionem: διαβεβλῆσθαί τε νομίσας αὐτοὺς σφόδρα, *putans eos valde infensos esse,* hoc loco esse præferendam.—In verbis: καὶ τὰς διαβολὰς καὶ περὶ τῶν Φοινισσῶν νεῶν καὶ τῶν ἄλλων ὡς εὐπρεπέστατα ἀπολογήσηται—non bene: τὰς διαβολὰς cum: ἀπολογήσηται conjungi poterit. Quare aptissima neque negligenda est septem codicum lectio: τὰς διαβολὰς ἀπώσηται, quam etiam Wassius adsensu suo dignam habet. Ceterum a Scholiasta jam hanc lectionem esse in nonnullis libris inventam, ex eo adparet, quia adjectis verbis: λείπει τὸ ἀπώσηται, eam quoque in nonnullis deesse libris indicavit. —Quod ultima denique verba hujus præstantissimi operis attinet: ὅταν ὁ μετὰ τοῦτο τὸ θέρος χειμὼν τελευτήσῃ, ἓν καὶ εἰκοστὸν ἔτος πληροῦται—, ea cum antecedentibus non apte cohærere, non facile quisquam infitiabitur. Quare statui debet, vel a librario hæc verba esse adsuta, sicut Dodwellus in suis Annalibus Thucydideis censuit, vel ex Thucydidis adnotationibus hæc esse adjecta, ut ita continuationem operis, cui forte immortuus est, præpararet. In uno codice Paris. plane desunt hæc verba.

OBSERVATIONES

CRITICÆ

IN

THUCYDIDEM.

SCRIPSIT

ERNESTUS FRIDERICUS POPPO

PHIL. DR. AA. LL. M.

VIRO CELEBERRIMO

GODOFREDO HERMANNO,

PRÆCEPTORI SUO OMNI PIETATE COLENDO,

HUNC

OBSERVATIONUM LIBELLUM

SUMMÆ VENERATIONIS ET GRATISSIMI

ANIMI PIGNUS

ESSE VOLUIT

AUCTOR.

VIR CELEBERRIME,

PRÆCEPTOR PIE COLENDE!

Si Tibi studiorum meorum primitias consecro, persuasum Tibi habeas, neminem me melius sentire, quam leve sit munus, quod Tibi offero. Sed ne exiguum quidem donum, si ab eo, cui lautiora dandi facultatem fortuna denegavit, grata mente mittatur, injucundum Tibi fore, summa Tua humanitas facit ut sperem. Et cuinam alii nisi Tibi ea reddam, quorum fontes in Tua disciplina quærendi sunt? Tuum est, non meum, si quid ego in his literis rectius quam alii viderim; Te enim et gravissimum et benignissimum studiorum moderatorem nactus sum. Quo tempore Lipsiam adii, tenuia erant ea, quæ de his literis comperta habebam, quam ipsam ob causam incerta erant mea omnia de futura vita consilia. Sed quum Tua et scripta assidue legerem et scholas frequentarem, tum demum caligo, quæ menti meæ offusa erat, discussa, et in Societate Græca, quam, si earum rerum, quæ apud nos geruntur, notitia ad beatorum sedes pervenerit, jam plures antiquitatis heroes de se optime meritam grati prædicabunt, etiam Thucydidi meo nova lux accensa est. Mox propius ad Te accedendi venia mihi data nunquam desiisti tardum stimulare, labantem sustinere, abjectum et desperantem erigere. Quo factum est, ut tandem hunc, qui Tibi plurimum debet, libellum conscribere auderem. Quem juvenilem laborem si Tu eum esse judicaveris, qui me Tuo patrocinio Tuaque disciplina certe non omni ex parte indignum esse doceat, ejus rei, quam ardentissime opto, compos factus ero. Vale.

Scripsi Lipsiæ mense Julio a. MDCCCXV.

OBSERVATIONES CRITICÆ

IN

THUCYDIDEM.

Quum nostro tempore plerique scriptores Græci, qui in suo genere excellunt, ab eximiis viris magno cum fructu sint tractati, mirum est, Thucydidi nondum contigisse editorem, qui et subtiliore Græcæ linguæ cognitione instructus, et familiaritate cum illo inita adjutus, verba ejus, quantum fieri posset, in pristinam integritatem restituerit. Neque tamen æqui judices unquam negarunt, ex omnibus Græcorum historicis nullum esse, qui naturam et vim historiæ rectius perspexerit, causas rerum et quæ ex iis consequerentur melius perpenderit, de veritate eorum, quæ narrarentur, magis sollicitus fuerit, denique ab omni partium studio alienior compertus sit. (Cf. virorum doctorum de Thucydide judicia Lipsiensi editioni t. II. p. 719—44. inserta, et, ut ex recentioribus tres tantum, sed eos gravissimos, testes laudemus, Jo. Müller. Histor. Univers. t. I. p. 117. Heeren. Ideæ de polit. etc. t. III. sect. 1. p. 467—71. Creuzer. Ars histor. Græcor. p. 206. et p. 262. sqq.) Sed ut ea omittam, quæ ad argumenti tractationem pertinent, et de dictione tantum dicam, qua Thucydides usus est, ea tantum facit ad ingenium Græcæ linguæ cognoscendum, ut neminem de eo satis recte judicare posse existimaverim, priusquam hos libros legerit. Idem autem Thucydidis sermo quum asper, durus et intellectu difficilis plerumqne dicatur (v. Hermog. περὶ ἰδεῶν l. II. in fine), factum est, ut multi ab hoc scriptore tractando deterrerentur, nec nisi pauci ejus edendi consilium caperent. Post principes enim editiones, de quibus alibi mentio injicietur, novæ recensionis auctor exstitit H. Stephanus, quem ad nostra usque tempora omnes ita secuti sunt, ut ab ea, quam ille receperat, scriptura rarissime recedere auderent, unde Stephani editiones pro vulgatorum exemplarium fundamento habendæ sunt. Egregie autem ille de Thucydide meruit, quum et genuinam ejus manum veteris codicis ope sæpe restitueret, et notas, quæ tum ipsa scriptoris verba tum ejus scholiastas per duos primos libros illustrant, calci editionum, quas curavit, subjiceret; in quibus notis multa insunt verissime disputata, ut eas doleas non esse ad finem historiæ Thucydideæ continuatas. Sed Stephanum, quamvis præclare de scriptore nostro meritum, multa tamen vitia intacta reliquisse, aliis vero non rectam medelam adhibuisse, haud miraberis, si et qua ætate vixerit, et quam multiplex fuerit ejus industria, reputaveris. Nam ut ejus ævo nondum ea erat Græcæ linguæ cognitio, quantum hodie studiis nonnullorum egregiorum virorum debemus, et multa præsidia, quibus nos ad sermonem Thucydidis integritati reddendum uti possumus, seculo XVI. exeunte incognita erant, ita Stephanus ipse, plurimis negotiis districtus, nonnisi breve tempus historicorum principi consecrare poterat, unde, qui annotationes ejus diligenter examinaverit, eum non ubique usum loquendi Thucydidis satis cognitum habuisse intelliget. Ex ejus autem tempore non prodiit Thucydidis editio, quæ critica dici possit. Hudsonus enim novos quidem codices consuluit, idemque factum est a Duckero, qui sermonem Thucydidis doctissimis animadversionibus passim explicuit, unde post Stephanum inprimis laudandus est; sed uterque, quas nactus erat opes, cum aliis communicare, quam in suum usum convertere maluit. Etiam Gottleberus et Baverus in interpretando magis quam in corrigendo nostro scriptore versati sunt, et quum subtiliore

grammaticæ Græcæ cognitione destituerentur, vel in explicando tam mira fere singulis in paginis protulerunt, ut, Abreschii, nihil non in hoc scriptore interpreti licere existimantis, vestigia secuti, Thucydidem non modo aspere et contorte, sed barbare et solœce loquentem faciant. Neophytus autem Ducas, cujus editionem (quæ prodiit Viennæ x voll. quorum ultimum complectitur lexicon Thucydideum, quod quam maxime mancum et imperfectum est) inspiciendam mihi præbuit Fr. A. Wolfii humanitas, criticum agere omnino noluit, sed notas exegeticas addidit Græco sermone conscriptas neque ubique contemnendas. Qui vero fere eodem tempore novam editionem aggressus est, Gailius Franco-Gallus, quum bibliothecæ Parisinæ copiis uteretur, sperari poterat, fore, ut tandem aliquando Thucydidis verba emendatiora exhiberentur. Sed huic exspectationi non satisfactum est, quum Gailius codicum lectionibus ne ad aperta quidem vitia corrigenda uteretur, sed, ut alio in loco declarabimus, interdum adeo operarum errores ex Lipsiensi exemplari repeteret, in particulis autem, temporibus, modis et aliis ejusmodi rebus ea comminisceretur, quæ in Germania vix quisquam hodie dicere audeat. Quæ ne videamur temere contendisse, exempla nonnulla adjiciamus. I. 5. Δηλοῦσι δὲ τῶν τε ἠπειρωτῶν τινὲς ἔτι καὶ νῦν, οἷς κόσμος καλῶς τοῦτο δρᾶν, καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν, τὰς πύστεις τῶν καταπλεόντων πανταχοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες, εἰ λῃσταί εἰσιν· ὡς οὔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς τ' ἐπιμελὲς εἴη εἰδέναι, οὐκ ὀνειδιζόντων. Ubi ex unius libri incertis vestigiis scribi vult—vix oculis credas—ὀνειδιζόντων τε, quod τέ interpretatur quippe, nimirum. Omnino enim hac particula ita delectatur, ut, quascunque velit, notiones ei tribuat. Quid? quod eam I. 39. ubi ex uno codice inepte edidit τῆς τε ἀφ' ἡμῶν αἰτίας, Gallico oui affirmativo respondere dicit! Neque improbat illud τέ, quod I. 26. nonnulli libri post ἐδέοντο addunt. Ibidem alia eruditionis specimina dedit. Ubi enim lectionis discrepantiam in voce ᾔσθηντο, pro qua ᾔσθοντο restituendum est, commemorat, ita loquitur, quasi altera harum formarum pro imperfecto habenda sit. Paulo post non multum abfuit, quin Thucydidi pro προσλαβόντες e duobus pessimis codicibus obtruderet solœcam formam προσλαμβοντες, quam rariorem et fortassis eam ipsam ob causam in reliquis libris mutatam esse monet. In eodem capite particula ὡς in verbis Στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι τεσσαράκοντα ναυσὶ (ita enim vocabulorum ordinem inverti jubent optimi libri pro eo, qui vulgo obtinet, ναυσὶ τεσσαράκοντα) μετὰ τῶν φυγάδων ὡς κατάξοντες, adeo offensus est, ut uncis eam includeret, quod jam notavit is, cujus statim mentionem injiciemus, Benedictus. Denique I. 40. Gailius ex uno codice edendum curavit, Οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς, Σαμίων ἀποστάντων, ψῆφον προσεθέμεθα ἐναντίαν ὑμῖν, τῶν ἄλλων δὲ (quod δέ exquisitum putat) Πελοποννησίων δίχα ἐψηφισμένων, εἰ χρὴ αὐτοῖς ἀμύνειν· φανερῶς δὲ ἀντείπομεν. Cujus generis alia nonnulla exempla in hoc libello passim reperientur; sed vel ea, quæ hic prolata sunt, satis, spero, declarabunt, qualis sit philologiæ apud Franco-Gallos status, quorum celeberrimus magister ea tradat, quæ apud nos pueri explodant. Hæc igitur editio paucis probaretur, nisi varias lectiones codicum Parisinorum contineret, quibus supersedere non potest, qui criticam Thucydidis editionem parare in animo habet. Post Gailium commemorandus est Seebode, qui in præfatione editionis, quæ Lipsiæ præterito anno exeunte prodiit (quanquam in titulo annus 1815. indicatus est), scribit, quum editio Bredenkampii repetenda esset, se textum denuo recensere voluisse, sed a bibliopola, qui eum quam celerrime excudi jussisset, prohibitum esse. Quod haud scio an non detrimento fuerit Thucydidi. Seebodius enim quum ne solœcismos quidem, qui in vulgatis exemplaribus hic illic insunt, et sine ulla difficultate corrigi poterant, sustulerit, facile intelligi potest, quam imparatus omnem rem aggressus sit. Ne verum quidem est, quod in præfatione affirmat, "se textum ex editione Gottlebero-Baveriana, collata tamen Duckeriana, nonnullisque mutatis, inprimis quod ad interpunctionem spectet, exprimendum curasse." Quodsi editionem Duckeri ubique diligenter contulisset, evitasset certe operarum errores in Lipsiensi exemplari commissos, quod non factum, et pariter pravam interpunctionem sæpe retentam esse, alibi notabimus. Denique quum jam in eo essemus, ut has observationes typis exscribendas curaremus, incidimus et in novam editionem Thucydidis, quæ apud Britannos prodiit (Edinb. 1804. 6 voll. 8.), auctore, ut ferunt, Petro Elms-

leyo, et in Benedicti Commentarios criticos in octo Thucydidis libros (Lips. 1815.) Illam, cujus notitiam Wolfio debeo, nonnisi obiter inspicere mihi licuit, sed nonnulla ibi recte mutata vidi, quanquam in plerisque hæc editio Duckerianam sequitur, nisi quod formæ Atticæ ubique sunt repositæ, qua in re editor, ut in præfatione ipse fatetur, audacior fuit, quum omnium codicum auctoritatem sæpe posthabuerit. Ita plusquamperfecta activi, non solum in prima sed etiam in tertia persona, ubique scribit per η, ut ἐνεπεποιήκη, ᾔδη, quæ formæ Atticæ dictæ (cf. Piers. ad Mœr. p. 173. sq. Fischer. in Animadvv. ad Vell. Grammat. II. 371. sq. Gregor. Corinth. et ejus Intpp. p. 121. sq.) nusquam reperiuntur in Thucydidis libris. Idem valet de forma ἦσαν (imperf. v. εἶμι), quam ubique restituit invitis codicibus, qui exhibent ᾔεσαν. Vid. ut ex insigni exemplorum multitudine paucissima afferam, II. 3. III. 107. 111. 113. et Fisch. l. l. II. 508. Accuratius examinavimus Benedicti commentarios, in quibus ut nonnulla invenimus utiliter observata et quibuscum plane consentimus, ita alia non minora desideravimus. Benedictus enim librorum mss. pretium non expendit, unde factum est, ut fere semper nonnisi ad numerum eorum respiceret, et sæpe depravatorum codicum scripturam amplecteretur, quod infra demonstratum videbis. Deinde de nonnullis rebus grammaticis non ea, qua par erat, cautione judicavit. Ita quum particulam τέ, cui a Gailio nimis latum ambitum assignatum vidimus, non aliter usurpari posse putaret, nisi si aliud τέ vel καί sequeretur, dici vix potest, quot locos temere tentaverit, in quibus ea, quemadmodum apud alios etiam historicos et apud poetas, nihil est nisi copula. E sexcentis exemplis nonnulla certe adscribere placet. I. 4. (Μίνως) τῶν Κυκλάδων νήσων ἦρξέ τε, καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τῶν πλείστων ἐγένετο, Κᾶρας ἐξελάσας, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας· τό, τε λῃστικὸν (s. λῃστρικόν, quod præfert Benedictus, me nihil decernente. Cf. I. 10. 13. II. 69. IV. 9. et præter Scholiastam ac Thomam Mag. p. 576. jam ab aliis laudatum etiam Æl. Herod. p. 450. Piers. et Phot. Lex. p. 160.), ὡς εἰκός, καθῄρει ἐκ τῆς θαλάσσης. Benedictus legi jubet τότε, quod et languet, quum, si a Minoe piratæ sublati sunt, non opus sit, ut tunc temporis factum esse dicatur, neque orationi nectendæ satis convenit, denique, quod gravissimum est, nomen λῃστρικόν articulo privat, qui nullo modo deesse potest. Nam longe aliud est καὶ ναυτικῷ ἰσχύσας c. 9. ad quæ verba Benedictus provocat. Ubi enim non de certa quadam classe, non de certis latronibus, sed de copiis maritimis vel prædonibus sensu indefinito sermo est, ibi non dubium est, quin recte omittatur articulus. Hic vero Minos non latrones sensu indefinito, sed eos latrones, qui tum mare vexabant, sustulisse dicendus erat. Non minus falsum est illud τότε, quod Benedictus c. 5. reponit, in vv. Τό, τε σιδηροφορεῖσθαι τούτοις τοῖς ἠπειρώταις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς λῃστείας ἐμμεμένηκε. Etenim non tunc (quando tandem?) mos armorum gestandorum mansit, sed ἀπὸ τῆς παλαιᾶς λῃστείας μέχρι τοῦδε. C. 17. Benedictus pro τύραννοι δέ legi vult τύραννοί τε, ut τέ post ἐπράχθη habeat, quo referatur. Quæ particulæ si sibi responderent, initium capitis omni nexu cum præcedente capite destitueretur. Add. I. 25. Παρέδοσαν τὴν ἀποικίαν, τόν τε οἰκιστὴν ἀποδεικνύντες σφῶν ἐκ Κορίνθου ὄντα, καὶ τὸ χρηστήριον δηλοῦντες· ἐδέοντό τε μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους. 29. Ἄραντες ἑβδομήκοντα ναυσὶ καὶ πέντε, δισχιλίοις τε ὁπλίταις, ἔπλεον. 50. Πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐτράποντο, φονεύειν διεκπλέοντες μᾶλλον ἢ ζωγρεῖν· τούς τε αὐτῶν φίλους, οὐκ αἰσθόμενοι (quod pro ᾐσθημένοι ex optimis codd. revocandum esse jure monuit Bened.), ὅτι ἥσσηντο οἱ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρα, ἀγνοοῦντες ἔκτεινον. In quibus omnibus locis Benedictus vel nullo vel nonnisi uno libro adstipulante pro τέ adversativam particulam reponi voluit. Plura exempla adscribere piget; eorum qui cupidus sit, adeat Benedicti notas ad I. 75. 84. II. 21. 41. 65. III. 57. al. Sed etiam aliæ res grammaticæ virum doctum latuisse videntur. Nam I. 75. quum Athenienses dicant, Ἆρ' ἄξιοί ἐσμεν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ προθυμίας ἕνεκα τῆς τότε, καὶ γνώμης ξυνέσεως, ἀρχῆς γε (quod pro τέ reponendum est, quum imperium non sit argumentum, cur Athenienses invidia indigni sint, sed potius hujus invidiæ objectum. Cf. Schol. Vall. Kistem. Levesqu. Bened. ad h. l. et Matth. Gr. Gr. p. 469.) ἧς ἔχομεν, τοῖς Ἕλλησι μὴ οὕτως ἄγαν ἐπιφθόνως διακεῖσθαι, alii pro ἆρα scribi jusserunt ἄρα, quod in initio orationis ferri non potest (cf. Herm. ad Soph. Antig. v. 628. ed. Erf. min.), Benedictus autem

conjecit ἆρ' ἀνάξιοί ἐσμεν. Sed ἆρα ibi valet nonne, quod Benedictum fugisse eo magis notandum est, quum non tantum ab Hermanno ad Vig. p. 823. ed. rec. generatim dictum, sed a Matthiæo l. l. jam ad hæc ipsa Thucydidis verba translatum sit. —I. 11. Ἐπειδὴ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν (δῆλον δέ· τὸ γὰρ ἔρυμα τῷ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτειχίσαντο), φαίνονται δ' οὐδ' ἐνταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι. Ita quum hunc locum recte constituisset Baverus, assentientibus præter alios Wyttenbachio Eclogg. historr. p. 361. et Hermanno ad Vig. p. 786. non potuimus satis mirari, Benedictum hæsisse in particula δέ post φαίνονται, quam post particulas temporales a Græcis in apodosi sæpissime inferri, a nemine erudito hodie ignorari putabamus. Cf. Hom. Il. I. 57. 137. 193. 94. Hesiod. Theog. 58—60. et Herm. ad. Vig. p. 785. et 845. Ita etiam explicanda verba Thucydidis II. 65. Ἐπεὶ (quod pro ἐπειδή ex libris restituendum est. cf. Bened.) ὁ πόλεμος κατέστη, ὁ δὲ φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ προγνοὺς τὴν δύναμιν, nisi ibi scripseris ὅδε, quod tamen nimiam vim habere videtur. De usu articuli loco pronominis, qui frequens est in Thucydide, cf. Matth. Gr. Gr. p. 396. —III. 42. Διαφέρει αὐτῷ, εἰ, βουλόμενός τι αἰσχρὸν πεῖσαι, εὖ μὲν εἰπεῖν οὐκ ἂν ἡγεῖται περὶ τοῦ μὴ καλοῦ δύνασθαι. Benedictus legi voluit ἡγῆται. Sed quis Atticus scriptor unquam dixit εἰ ἂν ἡγῆται? Talia non ponenda, sed exemplis confirmanda sunt, antequam credantur. Ἂν ibi pertinet ad δύνασθαι. Ejusdem pretii est quod I. 139. scribendum putat, Λακεδαιμόνιοι βούλονται τὴν εἰρήνην εἶναι, εἴη δ' ἄν, εἰ τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους ἀφῆτε, quasi ullus Atticus prosæ orationis scriptor particulæ εἰ conjunctivum adjunxerit.* Vel vulgata (εἰ—ἀφεῖτε) ibi servanda, vel legendum ἢν ἀφῆτε, quod non spreverim. Cf. varr. lectt. et Matth. l. l. p. 748. 5.—Hæc sufficiant de rebus grammaticis. Præterea Benedictus lectiones, quas præfert, plerumque ne ibi quidem, ubi verum vidit, ex loquendi usu satis stabilivit, sed nonnisi multorum codicum auctoritatem non negligendam esse dixit. Quamobrem quum recentiores ad Thucydidis orationem vel a maculis, quibus sensim contaminata est, liberandam, vel ab inanibus mutandi conatibus defendendam omnino minus, quam exspectes, contulerint, fit, ut plurima adhuc ad criticam ejus editionem desiderentur. Quæ qualia nobis esse videantur, nunc exponere conabimur. Exempla autem, quibus hanc in rem utemur, pleraque omnia ex l. I.—IV. repetemus, quum et locos, quos tractare constitueramus, ex his libris diligentius enotaverimus, et ita facilius judicari posse putemus, quid a nobis in his literis vel præstitum sit vel non sit præstitum. Quod ut æqui pariter ac docti judices publice nos doceant, rogamus; quibus si nostrorum studiorum primitiæ non prorsus improbatæ fuerint, nullum laborem tam arduum fore spondemus, quem non suscipiamus, ut, si ad majorem judicii maturitatem pervenerimus, Thucydidis editionem, scriptore nostro, quantum fieri poterit, non indignam curemus. Qui vero in hoc specimine sæpius ad viros doctos, qui res quasdam demonstraverint, provocatum velint, eorum veniam necesse est ut imploremus, quum alia testimonia propter librorum penuriam, qua premimur, addere non potuerimus, nonnulla etiam noluerimus, ne ea demonstremus, quæ nemo hodie in dubium vocet.

Quum in vitiis, quæ in vulgata veterum scriptorum exemplaria irrepserint, emendandis vel antiquis monumentis nitamur, vel, ubi in his non videatur acquiesci posse, ad ingenium aut nostrum aut aliorum confugiamus, omnis ea crisis, quæ inferior dici solet, in duas partes dividi potest, quarum alteram diplomaticam, alteram conjecturalem voces. In utraque parte quæ ab editoribus Thucydidis vel neglecta vel errata sint, seorsum exponemus.

---

* Apud Diodorum quidem l. XII. c. 63. p. 522. vulgo legitur, Ἐψηφίσαντο αὐτοὺς φυλάττειν, ἐὰν βούλωνται Λακεδαιμόνιοι λῦσαι τὸν πόλεμον· εἰ δὲ προκρίνωσι τὸ πολεμεῖν, τότε πάντας τοὺς αἰχμαλώτους ἀποκτεῖναι. Sed ibi ἢν reponendum esse, vel locus parallelus Thucydidis IV. 41. docere potest. Eadem medela opus est Thuc. VI. 21. [Quod Atticos prosæ orationis scriptores particulæ εἰ nusquam conjunctivum adjungere diximus, id non ita certum esse, quin accuratius ea de re quærendum sit, intelleximus e Bekkeri Anecdotis p. 144. Tragicis hunc particulæ εἰ usum vindicare studuit Wunderlichius in Observv. critt. in Æschyl. p. 195. sq. cui in Æschyli loco, nisi fallor, nunc non multum refragabitur Hermannus. Sed εἰ προσίητε Xenoph. Anab. VII. 6. 23. corruptum est. *Ex Addend.*]

SECTIO PRIMA.

De crisi diplomatica.

Antiqua monumenta, quibus tanquam fontibus scripturæ utimur, partim sunt codices mss. ejus, quem tractamus, scriptoris, partim principes editiones ex illis ductæ, porro veteres versiones et commentarii, denique alii scriptores, qui quosdam illius locos laudant. Quatenus autem editio critica ex his monumentis pendet, triplex editori impositum est officium. Primum enim monumenta ipsa diligenter conquirenda, et lectiones ex iis enotandæ sunt. Deinde videndum est, unde ea originem ducant, quinam eorum inter se sit nexus, quænam singulorum auctoritas. Denique opus est legitimo eorum usu.

Cap. 1.

De lectionibus e codicibus et reliquo apparatu critico eruendis. Proponuntur lectiones scholiastarum nondum enotatæ. Thucydides interdum abruptius loquitur. Transitus a participio ad verbum finitum. Ἑκάτερος et ἕκαστος cum articulo. Afferuntur exempla, in quibus scholiastæ a vulgata scriptura dissentire falso existimantur.

Et primo quidem, quod posuimus, editoris officio, ut antiqua monumenta, quæ pro fontibus lectionum habenda sunt, diligenter inspiciantur, satis bene plures functi sunt, qui Thucydidem typis exscribendum curarunt. Magnus enim librorum mss. numerus collatus est, quorum notitia partim ex editionibus Duckeri et Gottleberi (t. II.), partim ex editione Gailii (t. IX. s. Mémoire sur Thucydide p. 83.) peti potest. Ex quibus codicibus quum lectiones satis accurate excerptæ esse videantur, certe si de iis libris sermo est, qui ante Parisinam editionem in subsidium vocati sunt; horum autem nonnulli præstantissimi judicandi sint: eorum ope genuina scriptoris manus fere ubique restitui posse videtur, etiamsi novi libri non inveniantur. Ex quibus omnino non multum lucri sperandum esse suspicor, quippe quos, si conjecturam facere licet ex iis, qui in Francogallia recentius inspecti sunt, in gravioribus rebus cum iis, qui iam noti sunt, consensuros esse putem. Nihilominus si quis librum compererit nondum esse collatum, gratissimum mihi faciet, si ejus notitiam mecum communicaverit.*

Sed duo sunt fontes lectionum Thucydidearum ab editoribus nimis neglecti, scholiastam dico et Vallæ versionem. Quæ quidem versio quum, ut infra videbimus, ex præstantissimo codice facta sit, ideoque maximam habeat auctoritatem, præterea vero omnibus facile ad manus esse potuerit, mirum est, a plerisque editoribus omnino non consultam esse, ut Stephanus fere solus sit, qui eam cum quadam diligentia contulerit. Scholia autem quum sæpe codicibus nostris antiquiora sint, ne ipsa quidem, ut decebat, examinata sunt. Quocirca neque scholiastarum neque Vallæ lectio a vulgata recedens ubique annotata est, alibi vero ex iis afferuntur, quæ ab iis lecta esse falso existimantur. Illius generis exempla sint hæc.

III. 37. Ὅ, τι ἂν ἢ λόγῳ πεισθέντες ὑπ᾽ αὐτῶν ἁμάρτητε, ἢ οἴκτῳ ἐνδῶτε, οὐκ ἐπικινδύνως ἡγεῖσθε ἐς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἐς τὴν τῶν ξυμμάχων χάριν μαλακίζεσθαι· οὐ σκοποῦντες, ὅτι τυραννίδα ἔχετε τὴν ἀρχήν, καὶ προσεπιβουλεύοντας αὐτούς, καὶ ἄκοντας ἀρχομένους· οἳ οὐκ, ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοί, ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ᾽ ἐξ ὧν ἂν ἰσχύϊ μᾶλλον ἢ τῇ ἐκείνων εὐνοίᾳ περιγένησθε. Schol. Βλαπτόμενοι αὐτοί] ἀσαφὲς τὸ χωρίον, ὅτι ἀπὸ αἰτιατικῆς εἰς εὐθεῖαν μετέβη ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐννοίας, ὅπερ ἐστὶ παρὰ τὴν κοινὴν συνήθειαν· ὤφειλε γὰρ βλαπτομένους καὶ ἀκροωμένους εἰπεῖν ὁ γράφων, ἀλλ᾽ ὡς καινῶν συντάξεων εὑρετὴς καὶ τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος ἐπιστήμων, τοῦτο οὐ πεποίηκεν. Ubi Baverus reprehendit scholiastam, quod nominativum βλαπτόμενοι pro accusativo positum dicat. Multo minus autem ἀκροῶνται positum esse pro ἀκροωμένους, sed pendere ab οἵ. At quis tandem sibi persuadeat, scholiastæ, si pronomen relativum legisset, unquam in mentem venire potuisse, ut Thucydidem nominativo pro accusativo et verbo finito pro participio usum esse contenderet, et de loci obscuritate atque insolentia quereretur? Imo non invenit

---

* Memini me alicubi legere, præter eos libros, qui sint in Italia, etiam in bibliotheca Monacensi Thucydidis codicem servari. An vere ita traditur? qualis hic est codex? an diversus ab Augustano?

illud οἵ, quod deest etiam in Aug. Bas. (s. cod. Camer.) Cl. Gr. Ar. Chr. (his enim literis designamus codicem Colleg. Corp. Chr. non simplici C. ne cum Par. C. confundatur) Par. D. E. F. et edit. Ald. in Par. autem C. s. l. al. m. scriptum est. Unde patet, hoc pronomen, utpote ab interpretibus profectum, delendum esse, quod obiter monuit etiam Benedictus. Sæpe enim Græci a participio transeunt in verbum finitum. Thuc. I. 57. Δεδιώς τε ἔπρασσεν, ἔς τε τὴν Λακεδαίμονα πέμπων, ὅπως πόλεμος γένηται αὐτοῖς πρὸς Πελοποννησίους, καὶ Κορινθίους προσεποιεῖτο, τῆς Ποτιδαίας ἕνεκα ἀποστάσεως· προσέφερε δὲ λόγους καὶ τοῖς ἐπὶ Θράκης Χαλκιδεῦσι καὶ Βοττιαίοις ξυναποστῆναι (pro καὶ προσποιούμενος — προσφέρων δὲ λόγους καί). IV. 4. Ἐγχειρήσαντες εἰργάζοντο, σιδήρια μὲν λιθουργὰ οὐκ ἔχοντες, λογάδην δὲ φέροντες λίθους, καὶ ξυνετίθεσαν (pro ξυντιθέντες), ὡς ἕκαστόν τι ξυμβαίνοι. Alii loci in aliis scriptoribus reperiuntur, ut Demosth. de Cor. 23. Ταῦτα συνετάχθη τῷ ναυάρχῳ ὑπό τινων ἀρχόντων καὶ ἑτέρων, ἰδιωτῶν μὲν νῦν ὄντων, ἐκ παντὸς δὲ τρόπου βουλομένων τὸν δῆμον ἀντὶ τῆς νῦν ὑπαρχούσης πρὸς ἐμὲ φιλίας τὸν πόλεμον ἀναλαβεῖν, πολλῷ μᾶλλον φιλοτιμουμένων τοῦτο συντελεῖσθαι ἢ τοῖς Σηλυμβριανοῖς βοηθῆσαι, καὶ ὑπολαμβάνουσιν (pro ὑπολαμβανόντων) αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον πρόσοδον ἔσεσθαι. Et ut ex poetis unum certe locum afferamus, Æsch. Agam. 1472. edit. Schæf. Δαμέντος φύλακος εὐμενεστάτου, καὶ πολλὰ τλάντος γυναικὸς διαί· πρὸς γυναικὸς δ' ἀπέφθισεν βίον (pro ἀποφθιμένου). Qui loquendi usus interdum fugit interpretes, ut Thuc. III. 59. Αἰτούμεθα ὑμᾶς, θεοὺς τοὺς ὁμοβωμίους καὶ κοινοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐπιβοώμενοι, πεῖσαι τάδε, προφερόμενοι ὅρκους, οὓς οἱ πατέρες ὑμῶν ὤμοσαν, μὴ ἀμνημονεῖν, ἱκέται γιγνόμεθα ὑμῶν τῶν πατρῴων τάφων, καὶ ἐπικαλούμεθα τοὺς κεκμηῶτας, μὴ γενέσθαι ὑπὸ Θηβαίοις, μηδὲ τοῖς ἐχθίστοις φίλτατοι ὄντες παραδοθῆναι. Qui locus a nullo fere interprete recte intellectus est. Cohærent ibi verba αἰτούμεθα ὑμᾶς μὴ γενέσθαι ὑπὸ Θηβαίοις μηδὲ — παραδοθῆναι. In medio inserta sunt præsidia, quibus Platæenses utebantur, ut precum compotes fierent. Quemadmodum igitur scriptum est ἐπιβοώμενοι et προφερόμενοι, ita sequi debebat γιγνόμενοι et ἐπικαλούμενοι, pro quibus mutata structura inferuntur verba finita. Unde intelligitur, perperam vulgo post τάφων colo interpungi. Sed et hic et III. 37. nonnullis offensioni sit, quod verba finita, quæ participiis substituuntur, non addita habeant copulam, qua cum præcedentibus participiis connectantur. Ita enim facile fieri potest, ut ambiguitas oriatur, maxime c. 59. ubi ἐπιβοώμενοι ἱκέται γιγνόμεθα ita jungas, quasi illud huic accuratius definiendo inserviat. Qui ita sentiat, c. 59. malit καί addi, cujus in nonnullis libris vestigia deprehenduntur, c. autem 37. omne membrum οἳ οὐκ — ἀκροῶνται et conjunctionem ἀλλά cum Cass. ejici, quasi ad ἄκοντας ἀρχομένους explicationis causa adscriptum. Sed conjunctio καί, ut ab ea incipiamus, nonnisi in Ar. Chr. Dan. reperitur, quos pessimos esse codices infra videbimus, atque in his ipsis libris non ante ἱκέται, sed post ὤμοσαν scripta est. Verba autem ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε — ἀλλά abjici nolim, quum non tantum in uno codice propter repetitum ἐξ ὧν ἂν excidere potuerint, sed etiam a scholiasta agnoscantur, et per se exquisitiora esse videantur, quam quæ interpretibus tribuas. Et quum, si participio usus esset Thucydides, nemo copulam desideraret, eadem nescio an omittatur etiam mutata structura. Certe scriptor noster sæpe abruptius loquitur, ubi vel additis pronominibus vel aliis modis orationem ejus emendare studuerunt. Quo pertinet præter locum II. 60. Ὁπότε οὖν πόλις — δι' αἰτίας ἔχετε ab Hermanno ad Vig. p. 761. unice recte constitutum alius IV. 10. ubi Demosthenes milites suos, qui in insula Pylo relicti Lacedæmoniorum impetum exspectabant, vulgo ita cohortatur. Ἐγὼ δὲ καὶ τὰ πλείω ὁρῶ πρὸς ἡμῶν ὄντα, ἢν ἐθέλωμέν τε μεῖναι, καὶ μή, τῷ πλήθει αὐτῶν καταπλαγέντες, τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν κρείσσω καταπροδοῦναι. τοῦ τε γὰρ χωρίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον νομίζω, ὃ μενόντων ἡμῶν ξύμμαχον γίγνεται, ὑποχωρήσασι δέ, καίπερ χαλεπὸν ὄν, εὔπορον ἔσται, μηδενὸς κωλύοντος. καὶ τὸν πολέμιον δεινότερον ἕξομεν, μὴ ῥᾳδίως (quod pro vulg. ῥᾳδίας e codicibus reponendum esse jam monuit Baverus in Diss. De lectione Thucydidis optima interpretandi disciplina p. 15. Cf. Matth. Gr. Gr. p. 427. et 889. et Bast. ad Gregor. Cor. p. 83.) αὐτῷ πάλιν οὔσης τῆς ἀναχωρήσεως, ἢν καὶ ὑφ' ἡμῶν βιάζηται. ἐπὶ γὰρ ταῖς ναυσί, ῥᾷστοί εἰσιν ἀμύνεσθαι· ἀποβάντες δέ, ἐν τῷ ἴσῳ ἤδη. τό, τε πλῆθος αὐτῶν οὐκ ἄγαν δεῖ φοβεῖσθαι. Quæ verba primum laborant falsa interpunctione. Particulæ enim τέ in verbis τοῦ τε γὰρ χωρίου ex vulgari distinctione nihil respondet, quum verba καὶ τὸν πολέμιον δεινότερον ἕξομεν

huc referri nequeant, quoniam primariæ in hac periodo sententiæ causas reddunt, cur pleraque Atheniensibus faveant, verbis autem τὸν πολέμιον δεινότερον ἕξομεν contrarium potius continetur. Deinde ὅ aute μενόντων fere in omnibus codicibus, Reg. Aug. Bas. Cl. Gr. Ar. Chr. Dan. 7 Pariss. vett. edd. desideratur, in Cass. autem et Par. C. m. rec. scriptum est, unde jam Kistemakerus et Benedictus hoc pronomen deleturi erant. Quo sublato quum oratio nimis abrupta esse videretur, Hermannus etiam γίγνεται expungendum putabat, ego vero, ne audacior vocarer, scripturam γίγνεσθαι probandam censebam, quæ est in Gr. atque Par. D. et hac Vallæ versione confirmatur: "Etenim partem loci, quam tenemus, inaccessibilem arbitror, adjutricemque fieri nobis perstantibus." (s. Etenim quod locus inaccessus est, id nostrum duco, ita ut, si maneamus, nobis adjumento sit.) Sed neutrum permittit Dionysius Halicarnassensis, qui varii generis tempora a Thucydide conjungi demonstraturus, in epist. II. ad Ammæum p. 801. ed. Reisk. hæc verba ita affert, τοῦ τε γὰρ χωρίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον νομίζω, ὅ, μενόντων μὲν ἡμῶν, σύμμαχον γίγνεται, ὑποχωρήσασι δέ, καίπερ χαλεπὸν ὄν, εὔπορον ἔσται, et statim subjicit. Τὸ μὲν γὰρ Γίγνεται τοῦ παρόντος ἐστί, τὸ δὲ Ἔσται τοῦ μέλλοντος χρόνου δηλωτικόν. Unde eum γίγνεται legisse certissimum est, quippe quo vel omisso vel mutato omnis ejus corruat argumentatio. Alia res est in pronomine relativo, quod sive additur sive abjicitur, non labefactantur ea, quæ Dionysius probare studet. Quamobrem vel ab ipso vel ab ejus librariis perspicuitatis causa inseri potuit. Pro quo pronomine si cum Kistemakero e Dionysio repetamus particulam μέν, propter sequens δέ ex arbitrio, ut videtur, ab eo additam, idem fere manet asyndeton. Quod, quamvis ægre, ita ferendum existimamus, ut verba μενόντων ἡμῶν — ἐν τῷ ἴσῳ ἤδη parentheseos notis includantur. Post κωλύοντος et βιάζηται minus plene interpungendum. Cohærent hæc, τοῦ τε γὰρ χωρίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον νομίζω, τό, τε πλῆθος αὐτῶν οὐκ ἄγαν δεῖ φοβεῖσθαι. Redimus ad locum III. 37. in quo scholiasta βλαπτόμενοι male cum ἀκροῶνται conjunxit, ideoque misere in eo se torsit. Recte a recentioribus editoribus plerisque ad χαρίζησθε relatum est; ita enim verba ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε βλαπτόμενοι respondent iis, quæ præcesserunt, ἐπικινδύνως ἐς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἐς τὴν τῶν ξυμμάχων χάριν μαλακίζεσθαι. Sed αὐτοί dubitari potest utrum ad χαρίζησθε βλαπτόμενοι, an ad ἀκροῶνται pertineat. Hoc fere prætulerim, quum in iis, quæ proxime antecesserunt, hoc pronomen sæpius de sociis lectum sit. Ita autem αὐτοί quodammodo vice pronominis relativi fungetur, qualia, quamvis plerumque in oratione bimembri, ubi præcessit relativum, jam apud Homerum leguntur. V. Herm. ad Vig. p. 708. Add. Thuc. II. 4. Ἐσπίπτουσιν ἐς οἴκημα μέγα, ὃ ἦν τοῦ τείχους, καὶ αἱ πλησίον (quæ vox a Stephano damnata e libris fere omnibus addenda est, in quos aliunde irrepere haud facile potuit. Cf. ad h. l. Bened.) θύραι ἀνεῳγμέναι ἔτυχον αὐτοῦ (pro καὶ οὗ αἱ θύραι etc.)

III. 52. Γνοὺς δὲ ὁ Λακεδαμόνιος ἄρχων τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν, βίᾳ μὲν οὐκ ἐβούλετο ἑλεῖν· εἰρημένον γὰρ ἦν αὐτῷ ἐκ Λακεδαίμονος, ὅπως, εἰ σπονδαὶ γίγνοιντ ὁποτε πρὸς Ἀθηναίους, καὶ ξυγχωροῖεν, ὅσα πολέμῳ χωρία ἔχουσιν ἑκάτεροι, ἀποδίδοσθαι, μὴ ἀνάδοτος εἴη ἡ Πλάταια, ὡς αὐτῶν ἑκόντων προσχωρησάντων· πέμπει δὲ αὐτοῖς κήρυκα, λέγοντα, εἰ βούλονται παραδοῦναι τὴν πόλιν ἑκόντες τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ δικασταῖς ἐκείνοις χρήσασθαι, τούς τε* ἀδίκους κολάζειν, παρὰ δίκην δὲ οὐδένα.

---

* Benedictus conjecit γέ, male. Τέ vel respondet sequenti δέ. Cf. Herm. ad Vig. p. 836. Add. Thuc. I. 11. Τῆς τροφῆς ἀπορίᾳ τόν τε στρατὸν ἐλάσσω ἤγαγον, καὶ ὅσον ἤλπιζον αὐτόθεν πολεμοῦντα βιοτεύειν· ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν etc. Ubi τέ non ad καί referendum esse, docet locus, quem occupat. Etiam μὲν — τέ in Thucydide sibi opponuntur. II. 70. Προσεδέξαντο, ὁρῶντες μὲν τῆς στρατιᾶς τὴν ταλαιπωρίαν ἐν χωρίῳ χειμερινῷ, ἀναλωκυίας τε ἤδη τῆς πόλεως δισχίλια τάλαντα ἐς τὴν πολιορκίαν. III. 46. Ἄμεινον μὲν — πολιορκίᾳ τε. Sed IV. 69. Ξυνέβησαν τοῖς Ἀθηναίοις, ῥητοῦ μὲν ἕκαστον ἀργυρίου ἀπολυθῆναι, τοῖς τε Λακεδαιμονίοις, τῷ τε ἄρχοντι καὶ εἴ τις ἄλλος ἐνῆν, χρῆσθαι Ἀθηναίους, ὅ, τι ἂν βούλωνται, perspicuitatis causa malim τοῖς δέ. Etiam I. 144. Μεγαρέας μὲν ὅτι ἐάσομεν ἀγορᾷ καὶ λιμέσι χρῆσθαι, ἢν καὶ Λακεδαιμόνιοι ξενηλασίας μὴ ποιῶσι——τὰς δὲ πόλεις ὅτι αὐτονόμους ἀφήσομεν, εἰ καὶ αὐτονόμους ἔχοντες ἐσπεισάμεθα in optimis libris legitur τάς τε. Vel τέ infinitivum κολάζειν nectit cum χρήσασθαι, ut particulæ δέ oppositum μέν prorsus omis-

Schol. Εἰρημένον γὰρ ἦν αὐτῷ] ἀντίπτωσις, ἤτοι αἰτιατικὴ ἀντὶ γενικῆς· ἀντὶ τοῦ, εἰρημένου γὰρ αὐτῷ, εἶπεν. Apertum est, scholiastam non legisse verbum ἦν, etsi in capite adjici solet; quod ἦν si invenisset, tam ineptus esse non poterat, ut εἰρημένον pro εἰρημένου dictum esse contenderet. Verbum igitur substantivum quamvis omnes codices retineant, tamen ex scholiastæ auctoritate delendum est, quum sæpissime ab interpretibus adjectum sit, cujus rei infra ex ipso Thucydide exempla videbimus. Sed eo abjecto εἰρημένον nondum potest pro accusativo absoluto haberi—obstat enim particula γάρ—nisi deleatur δέ post προσπέμπει, quo, ut primus vidit Hermannus, ducit etiam hoc scholion, Προσπέμπει δέ] οὗτος ὁ δέ πρὸς τὸν μέν· προεῖπε γάρ, ὅτι βίᾳ μὲν οὐκ ἐβούλοντο ἑλεῖν, unde illud δέ a scholiasta repositum esse non obscure colligas. De participio εἰρημένον absolute posito cf. Dawes. Miscc. critt. p. 99. Kœn. ad Greg. Cor. p. 38. sq. Fisch. ad Well. III. 1. p. 389. sqq. Herm. ad Vig. p. 769. Matth. Gr. Gr. p. 822. Post προσχωρησάντων virgula interpungendum. Sententia autem, cui δέ præfigendum erat, omnino suppressa est; nam ante εἰρημένον γάρ supplendum: sed alia excogitavit s. aliam viam iniit. Add. Herm. ad Vig. p. 841. et de omissione sententiæ ante γάρ Lamb. Bos. p. 809. ed. Schæf. Particulas autem δέ et γάρ sæpe addunt interpretes. Quam in rem unum IV. 11. locum adjiciamus. Πάντων δὲ φανερώτατος ὁ Βρασίδας ἐγένετο. τριηραρχῶν γάρ, καὶ ὁρῶν, τοῦ χωρίου χαλεποῦ ὄντος, τοὺς τριηράρχους * καὶ κυβερνήτας, εἴ που καὶ δοκοίη δυνατὸν εἶναι σχεῖν, ἀποκνοῦντας, καὶ φυλασσομένους τῶν νεῶν (cf. Matth. l. l. p. 446.), μὴ ξυντρίψωσιν, ἐβόα, λέγων. Ubi Reg. pro γάρ præbet δέ, et D. utrumque omittit. Valla: "Inter quos maxime exstabat Brasidas, unus e trierarchis: qui quum cerneret etc." Interpunctione igitur mutata γάρ abjiciendum, quo ducunt quodammodo etiam scholia.

II. 22. Ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν (τῶν Θεσσαλῶν), ἐκ μὲν Λαρίσσης,† Πολυμήδης καὶ Ἀριστόνους, ἀπὸ τῆς στάσεως ἑκάτερος, ἐκ δὲ Φαρσάλου, Μένων. Verba ἀπὸ τῆς στάσεως ἑκάτερος vertunt diversæ uterque factionis, qui sensus per se quidem commodus est, quum Thucydides haud dubie caussam indicare velit, cur Larissæis duo duces præfuerint, sed verba ipsa ita explicari nequeunt. Schol. Ἐκ μὲν Λαρίσσης] ἡ Λάρισσα ἐστασίασε πρὸς ἑαυτήν· διὸ ἑκατέρα μέρις ἄρχοντα εἶχε. λέγει δέ, ὅτι ἑκατέρα στάσις δύναμιν Ἀθηναίοις ἀπέστειλε. Legit igitur ἑκατέρας, quod est etiam in Reg. quanquam recentiori manu, et in marg. Steph. Recte. Quod enim cum ἑκάτερος articulus conjunctus est, id offensioni esse non potest. III. 23. Τοῦ πύργου ἑκατέρου.

sum sit. I. 56. Οἱ Ἀθηναῖοι Ποτιδαιάτας, ὄντας Κορινθίων ἀποίκους, ἑαυτῶν δὲ ξυμμάχους φόρου ὑποτελεῖς, ἐκέλευον τὸ ἐς Παλλήνην τεῖχος καθελεῖν. Ubi quod Kistemakerus et Benedictus e depravatis codd. Ar. et Dan. addi voluerunt μέν, id aperte interpolatoribus debetur. Rectius igitur ὄντας, quod ignorant Aug. Cass. Cl., deleri jussissent. II. 37. Οὐδ' αὖ κατὰ πενίαν, ἔχων δέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, κεκώλυται, i. e. πένης μὲν ὤν, ἔχων δέ, ubi scholiasta δέ pro μέν positum esse inepte statuit. Μέν præeuntibus Aug. Cass. Par. A. C. delendum etiam I. 12. Βοιωτοί, ἐξ Ἄρνης ἀποστάντες ὑπὸ Θεσσαλῶν, τὴν νῦν μὲν Βοιωτίαν, πρότερον δὲ Καδμηΐδα γῆν καλουμένην ᾤκισαν (quod pro vulg. ᾤκησαν ex Par. A. idem suadente Benedicto, recepimus, quum in toto hoc capite verba οἰκίζειν et κτίζειν usurpentur.)

* Hac forma Thucydides etiam alibi utitur, ut II. 24. ubi τριηράρχας nonnisi in depravatis codicibus est, quibuscum IV. 38. VIII. 45. al. facit Regius.

† Cass. Λαρίσης, fortassis rectius. Cf. IV. 78. et Bœckh. Præf. ad 4 dialog. Simon. Socrat. p. XXXV. sq. Certe Κρισαῖος semper exhibent meliores Thucydidis libri, unde plerumque etiam in vulgata exemplaria receptum est. Cf. II. 69. 83. 86. 92. 93. IV. 76. Κρισσαῖος in depravatis codicibus, Ar. Chr. Dan. scribitur, et in vulgg. editt. exstat I. 107. ubi Aug. et Reg. Κρισαῖος. Idem valet de Ἐρεσός, quod VIII. 100. sqq. sæpius repetitur, ubi Ἐρεσσός nonnisi in corruptis, quos diximus, libris invenitur, ad quos III. 18. 35. (ubi vulgo Ἐρέσου accentu in penultima, minus recte) accedit Reg. Etiam pro Ἀμφισσεῖς III. 101. in Cass. Aug. Reg. forma per simplex σ reperitur. Sed in aliis vocibus constanter duplex σ in libris servatur, ut in Ἄντισσα, quod ter legitur III. 18. et semel III. 28. in Ἄρνισσα IV. 128. al.

IV. 93. Ἐπὶ τῷ κέρα ἑκατέρῳ, quæ verba alio ordine repetuntur c. 94. IV. 96. Ἑκατέρων τῶν στρατοπέδων. Eodem modo ἕκαστος legitur, ut V. 49. Κατὰ τὸν ὁπλίτην ἕκαστον. De hoc, non de ἑκάτερος, monuit etiam Matth. l. l. p. 371. Huc etiam pertineret II. 24. Τριήρεις τε μετ' αὐτῶν ἐξαιρέτους ἑκατὸν ἐποιήσαντο κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἕκαστον τὰς βελτίστας, si certior ibi esset scriptura. Etiam Demosth. de Cor. c. 21. pro καθ' ἡμέραν ἑκάστην in quibusdam codd. est κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην.

His subjungam locum, in quo Stephanus quidem vidit, a scholiasta aliam lectionem inventam esse, sed editores, qui eum secuti sunt, neque scholiastæ neque Stephani mentem ceperunt. I. 28. Κερκυραῖοι ἀντέλεγον, ἢν καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ἐν Ἐπιδάμνῳ ἀπαγάγωσι, ποιήσειν ταῦτα· (sc. ἀπάξειν τὰς ναῦς) ἑτοίμοι* δὲ εἶναι καὶ ὥστε ἀμφοτέρους μένειν κατὰ χώραν, σπονδὰς δὲ ποιήσασθαι, ἕως ἂν ἡ δίκη γένηται. Schol. Ἑτοιμοι δὲ εἶναι] ἀντὶ τοῦ, ἑτοίμως ἔχουσιν, εἰ μὴ ἐκεῖνο βούλονται, σπονδὰς ποιήσασθαι, μένειν ἐν Ἐπιδάμνῳ καὶ τοὺς πεμφθέντας Κορινθίων καὶ τοὺς πεμφθέντας Κερκυραίων, μηδὲν πράττοντας ἐς κάκωσιν, ἕως ἂν δίκας δώσωσιν. Ex qua interpretatione intelligitur, δέ, quod vulgo post σπονδάς additur, a scholiasta non esse lectum. Quod et ad scholia monuit Stephanus, et ad ipsa Thucydidis verba adscripsit, hanc particulam locum depravare sibi videri. Sed in Lipsiensi editione per mirum errorem Stephanus p. 66. illud δέ, quod post Κορίνθιοι invenitur, p. 67. autem illud, quod post ἕτοιμοι est, damnasse perhibetur, quorum neutrum rejicere potuit. Videndum est autem, quid in hoc loco offensioni sit. Ac primum quidem in vulgata displicet ὥστε; ut enim ubique legitur ἕτοιμός εἰμι πρὸς τοῦτο s. ἕτοιμός εἰμι τοῦτο ποιεῖν, ita vix usquam invenias ἕτοιμός εἰμι ὥστε τοῦτο ποιεῖν. Deinde particula καί non justum tenere videtur locum; aut enim dicendum erat ἕτοιμοι δὲ καὶ εἶναι, aut καὶ ἀμφοτέρους scribendum erat. Et hæ quidem difficultates evanescant, si ὥστε, quod deest in Ar. Chr. Dan. (idem enim a scholiasta lectum non esse, haud affirmaverim, quum necessitas hujus particulæ addendæ apud eum non adesset) deleatur. Sed primum his codicibus nullam fidem esse infra docebimus. Deinde oratio Thucydidis ingenio multo convenientior est, si retento ὥστε particula δέ post σπονδάς cum scholiasta, fortassis etiam Valla, cujus tamen versio hic satis mira est, et Stephano expungitur. Ita enim ὥστε denotabit hac conditione ut, quo usu hujus voculæ, ubi de fœderibus sermo est, delectatur Thucydides. Sic statim sq. cap. legimus. Τῇ αὐτῇ δὲ * αὐτοῖς ξυνέβη, καὶ τοὺς τὴν Ποτίδαιαν πολιορκοῦντας παραστήσασθαι ὁμολογίᾳ, ὥστε τοὺς μὲν ἐπήλυδας ἀποδόσθαι, Κορινθίους δὲ δήσαντας ἔχειν, ἕως ἂν ἄλλο τι δόξῃ. Tres alios locos adscripsit Matth. l. l. p. 661. in quorum uno, III. 75. prorsus ut hic, legitur σπονδὰς ποιήσασθαι ὥστε.

Alibi scholiasta scripturam a vulgata re-

* Gregorius Corinthius et alii grammatici ab Atticis veteribus ἑτοῖμος, ὁμοῖος, ἐρῆμος scriptum esse dicunt. V. Interprr. Gregor. p. 20. sqq. Sed in Thucydide hujus formæ vestigia vix quinquies exstant, ut I. 34. ubi quum vulgo legatur ὅμοιοι, e Cass. et Aug. enotatum est ὁμοῖοι, III. 66. ubi ὁμοῖα in omnibus editionibus reperitur, VIII. 92. ubi ἑτοῖμος præbent vett. edd. Sed. ὅμοιος habes I. 77. 82. 86. 91. 140. II. 45. 54. 72. al. ἕτοιμος I. 70. 145. II. 3. 10. 56. III. 82. IV. 28. al. ἔρημος I. 32. 50. II. 17. 51. al.

* Ita enim ibi scribendum videtur pro τῇ δὲ αὐτῇ. Cf. varr. lectt. et exempla a Gailio allata, quibus adde τῇ γνώμῃ δέ, quod e codd. restituendum I. 70. τῷ πεζῷ δέ II. 94. ἐν τῷ αὐτῷ δέ III. 11. διὰ δέκα δέ III. 21. τοῦ πλείονος δέ, quod e. codd. revocandum IV. 92. ἐν ταύταις δέ IV. 114. ἐν τούτῳ δέ IV. 123. οὐκ ἐσακουόντων δέ III. 4. atque, ut aliarum etiam particularum tertio loco positarum exempla afferamus, οὐκ ἐχθροὺς γάρ III. 58. ἀνὰ τὸ σκοτεινὸν μέν III. 22. οἱ Τεγεάται μέν IV. 134. τὴν τελευταίαν τε III. 64. ἐς τὸ Ἡραῖόν τε III. 81. Quæ omnia, qualia multa adhuc in Thucydide invenies, vides ita comparata esse, ut prima et secunda vox arctissimé cohæreant; nam altera earum in his omnibus locis vel articulus est vel præpositio vel negatio. Longe major hac in re poetarum est licentia. Æsch. Pers. 719. Πεζὸς ἢ ναύτης δὲ πεῖραν τήνδ' ἐμώρανεν τάλας. Cf. ib. v. 729. Agam. 664. Ἐν νυκτὶ δυσκύμαντα δ' ὠρώρει κακά. Add. Eumen. 281. et Soph. Ant. 141. ed. Erf. min. Sed talia in prosa oratione ferri nequeunt, unde quod Thuc. II. 4. vulgo legitur Ὁρῶντες αὐτοὺς δὲ οἱ Πλαταιεῖς ἀπειλημμένους, ex libris corrigendum est.

cedentem in libro suo invenisse falso statuitur. Ut I. 7. Τῶν πόλεων ὅσαι νεώτατα ᾠκίσθησαν, καὶ ἤδη πλωϊμωτέρων ὄντων. Schol. Ἀδείας τυχοῦσαι τοῦ πλεῖν, unde Stephanus eum οὐσῶν legisse suspicatus est. Sed urbem πλώϊμον dici non posse bene monuit Gottleberus, neque ullum hujus lectionis in codicibus repertum est vestigium. Scholiasta igitur, quæ Thucydides generatim dixerat, per arbitrium ad urbes retulisse putandus est.

Huc refer etiam III. 82. Ἐπέπεσε πολλὰ χαλεπὰ κατὰ στάσιν ταῖς πόλεσι, γιγνόμενα μὲν καὶ ἀεὶ ἐσόμενα, ἕως ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ᾖ, μᾶλλον δὲ καὶ ἡσυχαίτερα, καὶ τοῖς εἴδεσι διηλλαγμένα, ὡς ἂν ἕκασται αἱ μεταβολαὶ τῶν ξυντυχιῶν ἐφιστῶνται. Schol. Μᾶλλον δὲ] μᾶλλον δὲ καὶ ἧττον, unde Abreschius Diluce. Thuce. p. 359. assentiente Gailio t. IX. p. 172. καὶ ἧσσον ab eo lectum esse opinatur. Quod tamen eum nonnisi suppleri voluisse, vel ex ratione, qua affertur, et ex forma ἧττον, quæ non est Thucydidea, manifestum est. Vulgatam confirmat Thomas Mag. in ἡσυχαίτερον p. 426.

Non minus falso scholiasta a vulgari scriptura dissentire existimatur I. 40.

Cap. 2.

Vallæ versionis usus. Hunc quoque interpretem a vulgata scriptura recedere interdum perperam existimari. Μᾶλλον *potius*. Verbum non primario subjecto accommodatum. De iis scriptoribus, qui verba quædam Thucydidis laudant. Lectiones lexicorum Segueria-norum, Photii et aliorum. Περιοργής, πελιτνός, διεζωμένοι, ὀλίγου ἐς. In usu grammaticorum, lexicographorum, pariterque Dionysii cautissime versandum esse.

Accedimus ad alium lectionum fontem adhuc nimis neglectum, Vallæ versionem. Ex qua longum est ea omnia afferre, in quibus Valla a vulgatis exemplaribus nihil monentibus hac de re editoribus recedit. Ex quibus discrepantiis pleræque quum catenus certe notæ sint, quatenus eædem lectiones etiam e codicibus afferuntur, nunc a me omittentur.

Unum tamen exemplum adscribere placet, in quo Valla scriptoris manum in omnibus codicibus obliteratam integram servavit.

IV. 48. Οἱ δὲ ἐφυλάσσοντό τε ὡς ἠδύναντο, καὶ ἅμα οἱ πολλοὶ σφᾶς αὐτοὺς διέφθειρον, οἰστούς τε, οὓς ἀφίεσαν ἐκεῖνοι, ἐς τὰς σφαγὰς καθιέντες, καὶ ἐκ κλινῶν τινῶν, αἳ ἔτυχον αὐτοῖς ἐνοῦσαι, τοῖς σπάρτοις, καὶ ἐκ τῶν ἱματίων παραιρήματα ποιοῦντες, ἀπαγχόμενοι, παντὶ τρόπῳ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς (ἐπεγένετο γὰρ νὺξ τῷ παθήματι) ἀναδοῦντες σφᾶς αὐτούς, καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ τῶν ἄνω, διεφθάρησαν. Ubi Heilmannus pro ἀναδοῦντες conjecit ἀναλοῦντες, duabus de causis, quarum altera est, quod Phavorinus e Thucydide laudat ἀναλοῦντες ἀντὶ τοῦ ἀναιροῦντες, quæ lectio in vulgatis exemplaribus nusquam reperitur, altera autem, quod παντὶ τρόπῳ ἀναδοῦντες σφᾶς αὐτούς inepte dicatur, quum rationes, quibus te strangules, non sint admodum variæ. Jam Baverus quidem recte monuit, παντὶ τρόπῳ cum διεφθάρησαν posse conjungi. Sed vel ita pro ἀναδεῖν verbum latioris ambitus requiritur, quum Corcyræi et sagittis jugulo defixis et restibus se interemerint, ἀναδεῖν autem si notare possit *strangulare*, quod non verisimile videtur, quum ubique sit vel *redimire* vel *religare*, nonnisi ad alterum mortis genus spectet. Ita igitur, ut cum philosophis loquamur, pro altero e duobus membris coordinatis (ipsi se interficiebant—ab hostibus interficiebantur) poneretur subordinatum. Huc accedit, quod præter Phavorinum etiam Suidas t. I. p. 170. et Zonaras p. 201. scribunt, Ἀναλοῦντες, ἀντὶ τοῦ ἀναιροῦντες, Θουκυδίδης· καὶ Ἀναλῶν, καὶ Ἀναλοῦν. (II. 24. VI. 12.) Atque hæc fuit scriptura, quam Valla in codice suo invenit, qui vertit: "Omni denique ratione tum *sibi manus inferentes*, tum a superne ferientibus absumti sunt." Quod autem habet "omni *denique* ratione," fortassis legit παντί τε τρόπῳ, quod nobis e conjectura restituendum videbatur. Verba enim οἰστούς τε—ἀπαγχόμενοι quum rationem describant, qua capti Corcyræi se ipsi interfecerint, rectius cum σφᾶς αὐτοὺς διέφθειρον, quam cum διεφθάρησαν conjunguntur. Illud autem fieri non potest, nisi addatur particula. Quod restat, lexicographi quidem a vulgata scriptura mirum in modum recedunt, sed ita tamen, ut hunc locum memoriter ab iis laudari pateat, quod ex iis, quæ infra de his scriptoribus exponentur, clarius etiam intelligetur. Suid. t. III. p. 414. Σφαγάς, τὰς κατακλεῖδας. Θουκυδίδης· καὶ οἰστοὺς καθίεσαν ἐς τὰς σφαγάς. Phot. p. 411. Σφαγάς, τὰς κατακλεῖδας (l.—κλεῖδας), Θουκυδίδης, καὶ

ὄϊστούς. Ubi interpunctione e Suida correcta post ὀϊστούς lacunæ signa collocanda sunt; nonnulla enim excidisse apertum est. Id. p. 280. Παραιρημάτων· τῶν ἱματίων. Θουκυδίδης. Si recte video, nonnisi librariorum errore, pro παραιρήματα τῶν ἱματίων; nam παραιρημάτων per ἱματίων explicare grammaticus non potest. Sed minus etiam Thucydidis manum agnoscis apud Suidam III. p. 43. Παραιρήσεται, ἀφαιρήσεται. Θουκυδίδης· Διέφθειρον σφᾶς αὐτούς, οἱ μὲν ἀπὸ κλινῶν σπάρτα, οἱ δ' ἐκ τῶν ἱματίων παραιρήματα ποιοῦντες (τουτέστιν ἀφαιρήματα), ἀπήγχοντο. Quæ ad verbum leguntur non solum apud scholiastam Demosthenis a Duckero laudatum, sed etiam apud Phavor. p. 574. nisi quod uterque pro σπάρτα habet σπάρτας, magis etiam corrupte, nisi forte in eo lateat vulgatum σπάρτοις. Hoc confirmant Pollucis verba a Duckero adscripta, quæ etiam tuentur participium ἀπαγχόμενοι, quod interpretamenti speciem præ se ferre acutissime monuit summus Criticus.

Sed posteaquam exemplum optimæ scripturæ e Valla nondum enotatæ proposuimus, inprimis hoc monendum videtur, ei, qui hoc interprete in re critica uti velit, magna opus esse cautione. Quamvis enim sæpe quam proxime ad verba Thucydidis accedat, interdum tamen nonnisi sensum, qui vel vere iis inest, vel saltem inesse ipsi videbatur, expressit, et aliis in locis vel negligentia vel inscitia in errorem inductus est. Quod quum non animadvertissent viri docti, sæpe Vallæ auctoritatem pro lectionibus laudarunt, quas ab eo lectas non esse equidem certum esse arbitror. Huc præter multos alios refero locos hos.

III. 63. Καίτοι τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀντιδιδόναι αἰσχρὸν μᾶλλον, ἢ τὰς μετὰ δικαιοσύνης μὲν ὀφειληθείσας, ἐς ἀδικίαν δὲ ἀποδιδομένας. Valla: "Et sane minus turpe est similem gratiam non reddere, quam eam, quæ cum justitia debetur, per injustitiam reddere." Cui versioni Portus substituit hanc: "Atqui turpius est non referre similem gratiam, quam referre eam, quæ juste quidem debetur, sed tamen injuste refertur." Sed ita sensum perverti jure monuit Heilmannus, quum ex hac interpretatione Thebani id, quod a Platæensibus factum erat, aperte essent probaturi. Nam si turpitudo major est, si non gratus sis, quam si cum injustitia gratiam referas, quis reprehendat Platæenses, quod hoc quam illud facere maluerint? Locus igitur multis correctione indigere visus est, quumque Valla habeat minus turpe est, Stephanus eum suspicatus est in codice invenisse οὐκ αἰσχρὸν μᾶλλον, quod Levesquius arripuit. Sed illud οὐ neque a Thucydide profectum, neque in Vallæ exemplari lectum esse, ita probamus. Scholiasta de hoc loco disputans dicit λείπει ἡ οὐ, unde intelligitur, eum non invenisse, sed omissam credidisse hanc particulam. Quod Vallam, qui in sensu constituendo sæpe ex scholiastæ judicio pendet, permovit, ut negationem in versione exprimeret, quæ negatio eodem modo in Par. D. pessimæ notæ codicem, irrepsit, quum omnes reliqui libri constanter vulgatam tueantur. Quod tamen viros doctos non deterruit, quo minus etiam alia hic conjicerent. Bavero enim ante αἰσχρόν excidisse videbatur μή, quod ineptum est, quum, si ulla negatio, non μή, sed οὐκ hic requireretur. Heilmannus autem μή non quidem adjici, sed ex præcedente μὴ ἀντιδιδόναι suppleri voluit, quod Bredovii assensum tulisse profecto mireris. Nam et longe alii sunt loci, in quibus μή ad duas voces referri potest, qua de re infra disputabitur, et hic, ut jam significavimus, non μὴ αἰσχρόν, sed οὐκ αἰσχρόν scribendum erat. Vulgatam defendere studuit Kistemakerus, dicens, μὴ αἰσχρὸν μᾶλλον—ἤ valere "non adeo hoc turpe est —sed potius illud," ut omnis locus ita accipiatur: "Atqui non adeo turpe est, reddere parem gratiam, sed potius, reddere eam, quæ juste quidem debetur, at ad iniquum usum rependitur, hoc turpe est." Sed huic explicationi Benedicto probatæ et ipsi obstat usus particulæ μή, ut taceam, jejunam esse sententiam, si non turpe esse dicitur parem gratiam reddere, quod per se intelligitur. Hoc tamen recte vidit Kistemakerus, μᾶλλον non arcte cum αἰσχρόν jungendum esse, ut αἰσχρὸν μᾶλλον idem sit quod αἴσχιον—quod si voluisset scriptor, ordinem verborum potius immutasset—sed per se constare. Quod ubi tenuerimus, et simul vim sermonis in ὁμοίας maxime inesse senserimus, quemadmodum præcedit οὐκ ἴσην αὐτοῖς τὴν χάριν ἀνταπέδοτε, hunc intelligemus esse loci sensum. Thebani dixerant, Platæenses Atheniensibus non parem gratiam retulisse, sed multo majorem, quippe quæ cum dedecore conjuncta esset. "Et tamen" ita pergunt "hoc potius turpe est, pares gratias non re-

ferre, quam (ut etiam turpe sit) non reddere eas, quæ cum justitia quidem contractæ sunt, sed sine injustitia solvi nequeunt." Aliis verbis: Vos turpe esse dicitis gratias non referre iis, a quibus beneficia acceperitis. Sed turpe quidem est pares gratias non referre; neque tamen reprehendi potest, si ei, qui beneficia in te contulit, ita ut ipse justitiam tueretur, gratus esse nolis, ubi id fieri non potest, nisi ipse injustus sis. Notio v. μᾶλλον, ex qua significat potius, sæpe non est intellecta, quod adeo lectioni mutandæ ansam dedit, ut IV. 10. Ἄνδρες οἱ ξυναράμενοι τοῦδε τοῦ κινδύνου, μηδεὶς ὑμῶν ἐν τῇ τοιᾶδε ἀνάγκῃ ξυνετὸς βουλέσθω δοκεῖν εἶναι, ἐκλογιζόμενος ἅπαν τὸ περιεστὸς ἡμᾶς δεινόν, μᾶλλον ἢ ἀπερισκέπτως εὔελπις ὁμόσε χωρῆσαι (non χωρήσας, quam correctionem in deterioribus codicibus admissam probat Benedictus) τοῖς ἐναντίοις, ubi codices pro μᾶλλον ἢ vel μᾶλλον simpliciter vel μᾶλλον δὲ præbent, quod posterius vel ideo vulgatæ præferendum est, quia μᾶλλον a ξυνετός nimis remotum est; unde scriptura μᾶλλον δὲ jam ab Heilmanno expressa est, neque displicuit Gailio et Benedicto.

III. 67. Ἦν οἱ ἡγεμόνες ὥσπερ νῦν ὑμεῖς κεφαλαιώσαντες πρὸς τοὺς ξύμπαντας διαγνώμας ποιήσησθε. Valla: "Si illi, penes quos arbitrium est, ut nunc penes vos, contractis in summam dubiis cunctos semel interrogarent," unde eum ποιήσωνται legisse collegerunt. Male; hujus enim scripturæ nullum usquam exstat vestigium, Valla autem nonnisi sensum, eumque rectissime, expressit. Non raro enim Græci verbum non primario, sed alii subjecto accommodant. Simillimus hujus est locus I. 82. Ἀνεπίφθονον, ὅσοι ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ' Ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα, μὴ Ἕλληνας μόνον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρους προσλαβόντας διασωθῆναι, ubi quum Valla pariter verterit: "Quibuscunque tenduntur insidiæ, quemadmodum nobis ab Atheniensibus," nemo tamen ἐπιβουλεύονται ab eo lectum esse arbitratus est. Quod exemplum quum ad eum, qui III. 67. est, loquendi usum stabiliendum sufficiat, simul intelligimus, correctoribus deberi scripturam, quam Benedictus ex depravatis codicibus, Ar. Chr. Dan. Pariss. D. E. eruit, ἣν ἡγεμόνες, ὥσπερ νῦν, ὑμεῖς κεφαλαιώσαντες—ποιήσησθε, deleto ante ἡγεμόνες articulo. Præterea διαγνώμας ποιεῖσθαι non satis recte a Valla intellectum esse, jam monuit Stephanus.

III. 70. haud procul ab initio Ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι. Valla: "Ob octoginta talenta, quæ Corcyrensium hospites pro ipsis fidei jusserant:" quæ versio effecit, ut ὀγδοήκοντα conjicerent. Sed hic non est nisi error Vallæ, qua de re non dubitabit, qui neque ullum codicem huic lectioni suffragari, et, quod e Duckeri nota intelligi potest, plures viros doctos eodem modo lapsos esse consideraverit. Neque octingenta talenta nimiam pecuniæ summam esse existimaverim, quum illorum ducentorum et quinquaginta Corcyræorum, qui Corinthi detinebantur, plerique principes civitatis essent (ut Thucydides diserte scribit I. 55.), et vel pro servo talentum solveretur.

Vel hæc pauca exempla satis, opinor, declarabunt, quam caute Vallæ versione in re critica utendum sit. Sed majore etiam cautione opus est in usu eorum scriptorum, qui verba quædam Thucydidis laudant, quod maxime factum est a Dionysio Halic. Stephano Byzant. Atticistis, ut Phrynicho, quanquam ab hoc rarius, Mœride, atque, apud quem plurima reperiuntur, Thoma Mag. denique lexicographis, ut Suida, Hesychio, Zonara, Photio. Ex quibus scriptoribus ii, qui Duckeri temporibus jam editi erant, satis diligenter collati sunt, qua in re haud exiguum cernitur tum ipsius Duckeri tum Wassii meritum. Sed nostris temporibus alia hujus generis subsidia in lucem protracta sunt, ex quibus Zonaram et Photium jam nominavimus, qui tamen rarissime aliquid præbent, quod non e Suida vel Hesychio notum sit. Plura peti possunt e Lexicis Seguerianis a Bekkero editis (Anecdota Græca. Vol. I.) e quibus nonnulla hic annotare placet.

I. 6. Ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες, καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐνέρσει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν. Anecd. p. 396. Ἀνείρειν, ἀναπείρειν. ὅθεν καὶ ἡ ἄνερσις παρὰ Θουκυδίδῃ· "καὶ χρυσῷ στεφάνῳ ἐνέρσει". l. χρυσῶν στεφάνων ἀνέρσει, et Etym. qui eadem habet s. v. ἀνείρειν (non ἀναίρειν, ut e Ducker. edit. repetierunt editores Lipsienses). Χρυσῶν στεφάνων aperte corruptum est (fortassis ex confusione l. IV. 121.); sed ἀνέρσει non spernerem, nisi vulgatam præter omnes Thucydidis libros et Suidam atque Clementem Alex. a VV. DD. laudatos confirmarent etiam Photius Lexic. p. 427. et Zonaras Lexic. p. 723. et 1252.

I. 68. Πολλάκις προαγορευόντων ἡμῶν ἃ ἐμέλλομεν ὑπὸ Ἀθηναίων βλάπτεσθαι, οὐ περὶ ὧν ἐδιδάσκομεν ἑκάστοτε τὴν μάθησιν ἐποιεῖσθε, ἀλλὰ τῶν λεγόντων μᾶλλον ὑπενοεῖτε, ὡς ἕνεκα τῶν αὐτοῖς ἰδίᾳ διαφόρων λέγουσι· καὶ δι' αὐτὸ οὐ πρὶν πάσχειν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ ἔργῳ ἐσμέν, τοὺς ξυμμάχους τούσδε παρεκαλέσατε. Anecd. p. 178. Ὑπονοῶ, γενικῇ. Θουκυδίδης πρώτῳ· ἀλλὰ τῶν λεγόντων μᾶλλον ὑ π ο ν ο ε ῖ τ α ι. Corrupte.

II. 4. Ἐσπίπτουσιν ἐς οἴκημα, ὃ ἦν τοῦ τείχους, καὶ αἱ πλησίον θύραι ἀνεῳγμέναι ἔτυχον αὐτοῦ, οἰόμενοι πύλας τὰς θύρας τοῦ οἰκήματος εἶναι, καὶ ἄντικρυς δίοδον ἐς τὸ ἔξω. Postrema οἰόμενοι — ἔξω laudat scholiasta Platon. ad Charm. p. 41. Anecd. Siebenk. (p. 89. Ruhnk.) ubi legitur ἀντικρὺ διέξοδον εἰς τὸ ἔξω. Et δίοδος quidem, quod jam semel hoc capite adfuit, præ διέξοδος Thucydidi hoc sensu usitatum est. V. Duck. Ind. p. 697. Sed ἀντικρύ, quod quo minus librariorum errore corruptum putes, obstant ea, quæ apud scholiastam illum præcedunt, facile ei placeat, qui hic non p l a n e, quanquam ne hæc quidem notio a vulg. interprete expressa omnino abhorret, sed ex a d v e r s o dicendum esse putet. Nam notum est discrimen, quod inter ἄντικρυς (s. ἀντικρύς, quemadmodum alii, fortassis rectius, scribunt) et ἀντικρύ, εὐθύς et εὐθύ statuunt grammatici, qui formas ς destitutas ad locum significandum usurpari tradant. De qua differentia plena sunt Atticistarum et lexicographorum fere omnium scripta, unde nos nonnisi paucos laudabimus. Cf. Phryn. p. 58. et 194. (ubi vid. Nunnes.) Thom. M. p. 83. Etym. p. 114. Zonar. t. I. p. 225. et 226. Suid. t. I. p. 223. et 890. et, qui multa confusa habet, Phavor. p. 92. et 325. Et legitur sane etiam apud Thucydidem ἄντικρυς pro o m n i n o, m a n i f e s t e, a p e r t e (cf. I. 122. et Duck. Ind. p. 685.), neque exemplum in promtu habeo, quo hanc formam alibi etiam de loco ab eo usurpatam esse doceam. Verumtamen non solum omnes libri vulgatum ἄντικρυς retinent, sed de eodem etiam scholiasta disputat, scribens, Τὸ ἄντικρυς ἐνταῦθα μὲν ἐξ ἐναντίας, ἀεὶ δὲ ἐπὶ τοῦ φανεροῦ κεῖται. Atque ut nihil dicamus de Hesychio a reliquis grammaticis fortassis paulum recedente (I. 399. Ἄντικρυς. φανέρως. ἀπέναντι. ἀντικρύ. ubi cod. Schow. in fine ἀντικρύς), ἄντικρυς de loco invenitur Plat. Euthyd. §. 5. cui exemplo aliud adjecit Ruhnk. ad Tim. Lex. Plat. p. 37. Stephanus autem in Thesauro I. p. 466. ἄντικρυς pro e r e g i o n e non tantum ex nostro loco agnoscit, sed idem etiam e Plutarchi Lycurgo citari monet. Transimus ad εὐθύς et εὐθύ. De hoc Hesychius ita scribit I. p. 1505. Εὐθύ. ὀρθόν. ἁπλοῦν. ἐγγύς. παραχρῆμα. εἰς εὐθεῖαν. Παραχρῆμα eo significari negat Phot. p. 30. aliter judicante Zonara I. p. 905. qui hunc usum Thucydidi tribuit p. 924. unde confirmes quæ apud Suidam p. 892. leguntur, (Εὐθὺ) παρὰ Θουκυδίδῃ τὸ παραχρῆμα, καὶ τὸ ἐξ εὐθείας, καὶ τὸ ἀσκόπως. Sed hic formæ εὐθύ usus, ut notet s t a t i m, nusquam locum habet in Thucydide, atque omnem hanc observationem ad εὐθύς spectare non male suspicatus est Kusterus. Nam ducta est e scholio Thucydidis ad II. 5. Τὸ εὐθὺς οὐκ ἔστι παραχρῆμα, ἀλλ' ἐξ εὐθείας, καὶ ἀσκόπως. Scholiasta enim de hoc uno loco disserens, in quo εὐθύς de tempore accipi noluit, id negavit non quidem omnino, sed in his verbis significare s t a t i m; lexicographi autem de loquendi usu scriptoris nostri generatim loquentes, priorem scholii partem, ut consentaneum erat, mutarunt. Quod autem scholiasta εὐθύς pro ἀσκόπως interpretatus est, id, ut intellexit Stephanus Thes. I. p. 1304. pertinet ad verba οἱ Πλαταιεῖς, ἐπειδὴ τὰ ἐκ τῆς χώρας κατὰ τάχος ἐσεκομίσαντο, ἀπέκτειναν τοὺς ἄνδρας εὐθύς, in quibus tamen non est, cur a prima hujus vocis notione recedas. Ad quem autem locum ἐξ εὐθείας referri voluit scholiasta, ejus sensum omnino non recte percepit. Verba enim Thucydidis hæc sunt. Πλαταιεῖς δ' οὐχ ὁμολογοῦσι τοὺς ἄνδρας εὐθὺς ὑποσχέσθαι ἀποδώσειν, ἀλλὰ λόγων πρῶτον γενομένων, ubi εὐθύς cum ἀποδώσειν recte conjunxit vulg. interpres; nam opposita sibi sunt εὐθύς ἀποδιδόνται et λόγων πρῶτον γενομένων ἀποδιδόναι. Quemadmodum vero hic locus non demonstrat εὐθύς aliam quam temporis notionem habere, ita VIII. 88. ubi cum genitivo loci conjunctum legitur, e præstantissimis libris εὐθύ reponendum esse docuit ibi Duckerus. Alibi εὐθύς dicitur quidem de loco, sed ita tamen, ut etiam temporis notio quodammodo inesse possit. Quod maxime fit sequente præpositione, ut εὐθὺς ἐπὶ τὴν γέφυραν IV. 118. Add. Abresch. Dilucc. Thucc. p. 797. Eundem usum Stephanus in Thes. p. 1300. in Platon. Euthyd. inveniri ait. Locum, ad quem respicit, invenire statim non potui, sed etiam in Lysia non longe ab initio ante

Heindorfium εὐθύς recta lectum esse monuit nos unus ex amicis nostris. E quibus omnibus colligimus cum Abreschio, ἄντικρυς et εὐθύς quibusdam in locis pro ἀντικρύ et εὐθύ posse usurpari, sed non vicissim ἀντικρύ et εὐθύ pro ἄντικρυς et εὐθύς.

II. 41. Μόνη οὔτε τῷ πολεμίῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔχει ὑφ᾽ οἵων κακοπαθεῖ, οὔτε τῷ ὑπηκόῳ κατάμεμψιν. Anecd. p. 334. πολέμῳ, ex perpetua horum vocabulorum permutatione.

II. 65. Ἐκεῖνος μέν, δυνατὸς ὢν τῷ τε ἀξιώματι καὶ τῇ γνώμῃ, χρημάτων τε διαφανῶς ἀδωρότατος γενόμενος, κατεῖχε τὸ πλῆθος ἐλευθέρως. Anecd. p. 346. Ἀδώρητος ἐρεῖς, ὡς Εὐριπίδης —— καὶ Θουκυδίδης· "χρημάτων τε ἀφανῶς ἀδώρητος γενόμενος." Πλάτων μέντοι γε ἐν Συμποσίῳ ἄδωρος εἶπεν. Ἀφανῶς nonnisi librariorum error est, quum ᾱ et δια per compendium scriptum facile permutentur. Sed ἀδώρητος a grammatico re vera inventum esse, inde manifestum est, quod hanc formam usurpandam esse dicit, quippe qua Euripides et Thucydides usi sint, quibus Platonem opponit, apud quem ἄδωρος reperiatur. At vulgatam librorum scripturam Mœris agnoscere videtur p. 38. ubi legitur Ἀδωρότατος, ὁ μὴ λαμβάνων δῶρα, Ἀττικῶς. Cf. ibi Piers. Ipsa verba nostra affert Thom. M. p. 13. ubi quod scribitur χρημάτων δέ, vulgato τέ male prætulit Oudendorpius, quasi ad ἐκεῖνος μέν referatur, cui tamen respondet οἱ δὲ ὕστερον.

II. 69. Ἑτέρος ἓξ (ναῦς ἔστειλαν) ἐπὶ Καρίας καὶ Λυκίας ——, ὅπως ταῦτά τε ἀργυρολογῶσι, καὶ τὸ λῃστικὸν τῶν Πελοποννησίων μὴ ἐῶσι —— βλάπτειν τὸν πλοῦν τῶν ὁλκάδων. Anecd. p. 159. in Ὅπως. "Ὅπως τε ταῦτα ἀργυρολογήσωσι τὰ χωρία." Τὲ ταῦτα pro ταῦτά τε ex errore profectum, sed ἀργυρολογήσωσι minus contemnendum videtur, τὰ χωρία denique a grammatico explicationis causa additum est.

II. 70. (Ἐπειδὴ) ὅ, τε σῖτος ἐπελελοίπει, καὶ ἄλλα τε πολλὰ ἐπεγεγένητο αὐτόθι ἤδη βρώσεως* πέρι ἀναγκαίας, καί τινες καὶ ἀλλήλων ἐγεύοντο, οὕτω δὴ λόγους προσφέρουσι περὶ ξυμβάσεως. Anecd. I. 378. pariter ac Suidas, καί πού τινες ἀλλήλων ἐγεύσαντο. Vulgata certe, si temporum rationem respicimus, parum accurata est. Unde vel cum grammaticis ἐγεύσαντο; vel, quod malim, cum Thucydidis libris ἐγέγευντο legendum videtur. Lectionibus autem καί τινες καί et καί πού τινες in unam conflatis scribo καί πού τινες καί, ut II. 87. Καί πού τι καὶ ἡ ἀπειρία πρῶτον ναυμαχοῦντας ἔσφηλεν.

II. 49. Καὶ ἡ ἀπορία τοῦ μὴ ἡσυχάζειν καὶ ἡ ἀγρυπνία ἐπέκειτο διαπαντός· καὶ τὸ σῶμα, ὅσον περ χρόνον καὶ ἡ νόσος ἀκμάζοι, οὐκ ἐμαραίνετο, ἀλλ᾽ ἀντεῖχε παρὰ δόξαν τῇ ταλαιπωρίᾳ. Anecd. I. 125. τὸ δὲ σῶμα, non male.

III. 55. Ἃ ἑκάτεροι ἐξηγεῖσθε τοῖς ξυμμάχοις, οὐχ οἱ ἑπόμενοι αἴτιοι, εἴ τι μὴ καλῶς ἐδρᾶτε, ἀλλ᾽ οἱ ἄγοντες ἐπὶ τὰ μὴ ὀρθῶς ἔχοντα. Anecd. p. 143. ἐδρᾶτο, quod Reiskius jam e conjectura restitui voluerat. Eorum enim, quæ ipsi male egerint, culpam sustinere eos, penes quos sit potentia, et per se intelligitur, neque facit ad excusandos Platæenses. Sed eorum omnino, quæ non recte gerantur, culpam non iis, qui imperio aliorum subditi sint, sed iis, qui illos regant, attribuendam esse, hoc dicendum est.

IV. 19. Πεφύκασι τοῖς ἑκουσίως ἐνδοῦσιν ἀνθησσᾶσθαι. Anecd. I. 126. τοῖς ἑκοῦσιν ἐνδοῦσιν, quod auribus ingratum est.

Addimus nonnulla e Photio, qui Lexic. p. 308. scribit, Περιεργής (l. περιοργής), ὡς περιχαρής. ἐν δ᾽ Θουκυδίδης εἴρηκεν ὀργιζόμενος (l. ex apogr. Dr. ὀργιζόμενον). Respicit ad IV. 130. ubi vulgo legimus, Ὁ δῆμος, εὐθὺς ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα, περὶ ὀργῆς ἐχώρει ἐπὶ Πελοποννησίους, quod περί interpretantur præ, quæ notio ei non inest. E nonnullorum librorum vestigiis jam Duckero non displicebat περιοργής, quod Photii testimonio egregie confirmatur.

Idem p. 299. quum, quod jam ab aliis grammaticis monitum est (cf. Piers. ad Mœr. p. 325.), et ipse tradat, πελιδνός a Thucydide per τ scriptum esse, non dubito, quin hæc forma II. 49. ei restituenda sit. Grammaticos enim hanc rem confinxisse, minime est credibile, sed librarii communem formam reposuisse existimandi sunt. Verum quod idem Photius p. 375. cum Suida in σέσωται contendit, Thucydidem dixisse διεζωμένοι sine σ, id e male intellecta Atticistarum observatione originem duxisse videtur. Nam apud Mœr. p. 168. legimus, Ζῶμα, Ἀττικῶς, ζῶσμα, Ἑλληνικῶς, cui accessit Thomas M. p. 411. qui Thucydidis verba I. 6. Διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἠγωνίζοντο adscripsit. Ex illo igitur διαζώματα etiam διεζωμένοι scriptori nostro

* Male igitur Thomas Mag. p. 174. Βρώματα πληθυντικῶς, οὐ βρῶμα, οὐδὲ βρῶσις. V. ibi interprr. Βρῶμα numero singulari legitur IV. 26.

in usu fuisse collegerunt, quod tamen minime continuo sequitur, neque ullo codice confirmatur.

Ne vero Latinos grammaticos neglexisse videamur, e Prisciano emendationem proferamus. IV. 124. Ἱππῆς (l. ἱππεῖς, qua de re alibi dicetur) δ' οἱ πάντες ἠκολούθουν Μακεδόνων ξὺν Χαλκιδεῦσιν ὀλίγῳ ἐς χιλίους. Ὀλίγῳ, quod comparativis addi solet, quid sibi velit, nemo intelligit. Sed Priscianus, cujus verba hic ab editoribus prorsus neglecta ad VIII. 35. ita protulit Wassius, ut nesciret, quo referenda essent, l. XVIII. (p. 292. edit. a. 1528. s. p. 731. edit. Basil. a. 1545.) scribit. " Ὀλίγου εἰς χιλίους, ἀντὶ τοῦ παρ' ὀλίγον χιλίους; nos, paulo minus mille. Thucydides δ'. Ἱππεῖς — ὀλίγου ἐς χιλίους." De ὀλίγου absolute posito cf. Ducker. ad VIII. 35. Vig. p. 115. Matth. Gr. Gr. p. 457. Quanquam igitur non memini me alibi legere ὀλίγου ἐς, quod pleonasmi speciem habet, non dubito tamen, quin ita scripserit Thucydides, quum vulgata ferri nequeat, alia autem (ut ὀλίγοις) non conjicias, nisi audacior sis.

Quod autem in usu grammaticorum et lexicographorum summa cum cautione versandum esse diximus, id fecimus propter insignem horum hominum levitatem. Qui enim quæcunque e Thucydide afferunt, eodem modo ab iis lecta esse arbitraretur, vehementer erraret. Nam modo participium mutant in verbum finitum, quemadmodum ex III. 85. pro Καὶ τὰ πλοῖα ἐμπρήσαντες, ὅπως ἀπόγνοια ᾖ Zonaras Lexic. p. 242. laudat ἐνέπρησαν δὲ τὰ πλοῖα, οὕτως (l. ὅπως) ἀπόγνοια ᾖ. Modo sententias in brevius contrahunt, omissis iis, quæ non faciunt ad rem, quam demonstrare student; ut quum auctor libelli de constructione verborum, in Herm. libr. de emend. rat. Gr. Gr. p. 366. e Thucydide laudat, φαμὲν γὰρ εἰσβάντες εἰς τὰς ναῦς πανδημεὶ ναυμαχῆσαι, quæ pertinent ad I. 73.; vel quum in libro de syntaxi p. 164. Anecd. Bekker. affertur, Οὐκ ἐπαύσαντο, πρὶν ἐζημίωσαν χρήμασι, pro quibus apud Thucydidem II. 65. est οὐ μέντοι πρότερόν γε οἱ ξύμπαντες ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ ἔχοντες αὐτόν, πρὶν—χρήμασι; vel quum a Thoma Mag. p. 80. omittitur Ἀθηναῖοι ὄντες II. 88. Modo nonnulla addunt interpretationis causa, quale fuit τὰ χωρία, quod II. 69. in Bekker. Anecd. adjectum vidimus. Ordinem verborum frequenter mutant. Ita Gregor. Corinth. p. 60. pro ἀπανίστασαν τοὺς Ἀθηναίους II. 70. exhibet τοὺς Ἀθ. ἀπανίστασαν. Sed quod editores Thucydidis II. 90. Καὶ τῶν νεῶν τινὰς ἀναδούμενοι εἷλκον κενὰς e Thoma M. p. 50. laudant, Καί τινας ἀναδούμενοι κενὰς εἷλκον, hæc verba non ex hoc loco, sed e IV. 14. desumta sunt. Plurimos locos quum memoriter laudent (v. supra p. 33.) scriptoris verbis alia substituunt, quorum eadem vel similis est significatio; ut quum Thomas M. p. 658. τηρήσαντες habet pro φυλάξαντες in vv. II. 3. φυλάξαντες ἔτι νύκτα καὶ αὐτὸ τὸ περίορθρον, et p. 291. Οὐκ ἐν τῷ κόλπῳ ἑκὼν εἶναι ναυμαχίαν ποιήσομαι pro Τὸν δὲ ἀγῶνα οὐκ ἐν τῷ κόλπῳ ἑκὼν εἶναι ποιήσομαι II. 89. Sed interdum memoria adeo eos fefellit, ut sensum prorsus pervertant, quod accidit Thomæ M. p. 164. ubi ex III. 70. citat Κερκυραίοις Κόρινθον προσποιῆσαι pro Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Alibi in vitiosos codices incidisse videntur, quo refero III. 59. Ὡς πρέπον ἡμῖν καὶ ὡς ἡ χρεία προάγει, ubi Thomas M. p. 734. laudat ὑμῶν, atque genitivum ab eo repertum esse manifestum est ex iis, quæ præcedunt, Τὸ δὲ πρέπον οὐ δοτικῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ γενικῇ. In nostris codicibus hujus lectionis non exstat vestigium. Denique grammatici ipsi sæpe corrupti sunt. Ita apud Phot. Lexic. p. 286. Εἰ δὲ ταῖς τὸ παραυτίκα μὴ ἐθέλοι ξυμμαχεῖν, quæ spectant ad I. 27. pro δὲ ταῖς ex apogr. Dr. legendum δέ τις. Corrupta etiam sunt, quæ apud eundem Phot. p. 308. inveniuntur, ex IV. 73. depromta, Καὶ τοὺς Μεγαρέας περιοραμένους (l. περιορωμένους), πότερον (l. ποτέρων vel ὁποτέρων) ἔσται ἡ νίκη. Quæ exempla abunde declarant, antequam a grammaticis aliam, quam quæ in nostris libris est, scripturam repertam esse statuamus, singulorum locorum naturam prudenter et circumspecte esse considerandam. Nam nonnisi ea cum probabilitate quadam huc referri possunt, quæ vel ad id, quod grammatici demonstrare student, necessario pertinent, vel certe ita comparata sunt, ut, cur vel consulto vel fortuito ab iis mutata sint, causa non intelligatur.

Quæ grammaticorum et lexicographorum, eadem Dionysii est ratio, cujus tanta est negligentia, ut eadem verba alibi aliter laudet.

I. 1. Θουκυδίδης ξυνέγραψε τὸν πόλεμον— ἀρξάμενος—καὶ ἐλπίσας—τεκμαιρόμενος. Dionys. p. 163. (ed. Reisk.) τεκμαιρόμενός τε, sed p. 857. de quo loco nihil monuerunt editores, τεκμαιρόμενος sine copula.

I. 23. Ἡλίου ἐκλείψεις, αἳ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα ξυνέβησαν. Dion. p. 861. παρὰ τὰς—μνημονευομένας, e correctione, quum p. 1075. vulgatam agnoscat.

Ibid. Παθήματα ξυννέχθη γενέσθαι. Dion. p. 1074. ξυνέβη, ex interpretamento, sed, quod fugit editores, p. 860. ξυννέχθη.

III. 82. Τά ἐφυστερίζοντά που, πύστει τῶν προγενομένων, πολὺ ἐπέφερε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καινοῦσθαι τὰς διανοίας, τῶν τ' ἐπιχειρήσεων περιτεχνήσει, καὶ τῶν τιμωριῶν ἀτοπίᾳ. Dion. p. 886. Ἐπὶ πύστει τῶν προγεγενημένων πολλὴν ἐπέφερε τὴν ὑπερβολὴν ἐς τὸ καινοῦσθαι τὰς διανοίας, quæ correctionem sapiunt; nam paulo ante vulgatam agnoscit. Ita etiam p. 887. bis habet ἐπιτέχνησις, sed. p. 886. περιτέχνησις.

Hæc si non est putidissima negligentia, nescio quid ita vocandum sit.* Sed. III. 82. Ἀσφάλεια δὲ τὸ ἐπιβουλεύσασθαι ἀποτροπῆς πρόφασις εὔλογος nonnisi librariorum errore in Dionysii exemplaribus p. 888. Reisk. ἀσφαλείᾳ et ἀσφάλεια juxta se posita sunt. Illud, quod legit etiam scholiasta (cujus hæc est glossa, τὶ ἐπιπολὺ βουλεύσασθαι δι' ἀσφάλειαν πρόφασις ἀποτροπῆς ἐνομίζετο) unice verum duco. Quodsi cum Kistemakero Ar. Chr. Dan. scripturam ἀσφάλεια τοῦ ἐπιβουλ. præferres, correctoris interpolationem probares. Sed redimus ad Dionysium. Qui præterquam quod sibi non constat in lectionibus afferendis, interdum interpretamenta addit; II. 71. Ὑμεῖς δὲ τἀναντία δρᾶτε post τἀναντία p. 902. inserit ἐκείνοις. Alibi verba aliter collocat, ut p. 836. τὸ χωρίον τοῦτο ἦν pro τοῦτο ἦν τὸ χωρίον I. 97. et p. 887. τὴν εἰωθυῖαν τῶν ὀνομάτων ἀξίωσιν, qui verborum ordo haud dubie exquisitior ei videbatur quam qui est in Thucydide III. 82. τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων. Multa etiam ex memoria laudat, quo referendum p. 834. Ἐψηφίσαντο οἱ Λακεδαιμόνιοι πολεμεῖν Ἀθηναίοις pro πολεμητέα εἶναι I. 88. p. 931. Ὅστις ἂν μαλακίᾳ ἐλλείπῃ pro ὅστις μαλ. ἐλλείπει II. 61. et ibidem Χρεὼν καὶ τὰς συμφορὰς ἐθέλειν ὑφίστασθαι pro ξυμφοραῖς ταῖς μεγίσταις, ubi accusativum præbent etiam depravati codices, Gr. et Par. F. sed dativum præter reliquos libros confirmat auctor libri de syntaxi p. 578. Anecdot. Bekker. Cf. Matth. Gr. Gr. p. 131. Horum similia sunt ea, in quibus Dionysius II. 62. a librorum scriptura dissentit. Unde colligimus, ubicunque ille criticus in minutiis ad universam ejus disputationem nihil pertinentibus aliam, quam quæ sit in optimis codicibus, lectionem sequatur, eum, nisi ipse depravatus sit, vel memoria lapsum esse, vel consulto quædam mutasse. Male igitur factum, quod III. 81. inde a Wassio e Dionysio p. 884. editum est Κατέγνωσαν ἁπάντων θάνατον pro eo, quod omnes codices exhibent, πάντων. In eodem capite pro παρέμεινεν, οἱ Κερκυραῖοι e plerisque omnibus libris legendum παρέμεινε, Κερκ. et sequenti capite Πάντων δ' αὐτῶν αἴτιον ἀρχὴ omisso articulo, quamvis Dionysius p. 884. et 894. vulgares lectiones tueatur. Atque huc pertinent fere omnia, quæ ad dialectum Thucydidis, usum apostrophi, articuli, particularum et similia spectant. Est etiam ubi Dionysius vel in corruptos codices incidisse vel Thucydidi injuriam fecisse videatur. Etenim masculina, feminina atque neutra a scriptore nostro confundi demonstraturus, p. 799. affert hæc verba, Ὥστε εἰ μὴ δυναστείᾳ μᾶλλον ἢ ἰσονομίᾳ ἐχρῶντο τῷ ἐπιχωρίῳ οἱ Θεσσαλοί, et subjicit, scribendum fuisse τῇ ἐπιχωρίῳ. Ibi vero τῷ ἐπιχωρίῳ prorsus barbarum esset, unde omnes Thucydidis codices præbent τὸ ἐγχώριον, IV. 78. Denique interdum accidit, ut Dionysius a VV. DD. laudaretur ad eas lectiones stabiliendas, quarum apud eum non est vestigium. Ita I. 1. Σαφῶς

* Ejusmodi autem scriptorem audere in gravissimum historicum invehi, cui non indignum videbitur? Sed quam puerilia sunt crimina, quæ in eum confert! Nam incommodum argumentum ab eo electum esse scribit, quoniam bellum Peloponnesiacum non geri, sin minus, oblivioni tradi oportuerit (Compar. Herodot. et Thucyd. p. 767.) eumque vituperat, quod belli historiam ad exitum non perduxerit, ejusque causas ab Atheniensibus repetierit (ib. p. 769. et de Thucyd. histor. judic. p. 830. sqq.) Quibus non multum meliora sunt pleraque omnia, quæ Thucydidi vitio vertit, ut, quomodo iniquissimus censor diu pro summo critico haberi potuerit, equidem non intelligam. Quanquam quodammodo eo excusari potest Dionysius, quod Thucydidis historiæ ea est indoles, quæ Græcorum plerorumque et sentiendi et judicandi ratione longe superior sit. Cf. Creuzer de Herod. et Thuc. p. 86. sqq. Ars histor. Gr. p. 208. et p. 265. sqq.

μὲν εὑρεῖν διὰ χρόνου πλῆθος ἀδύνατα ἦν illud ἀδύνατα dicunt apud Dionysium exstare, quod nusquam invenire potui, sed pro eo ter vidi ἀδύνατον, p. 164. 858. 871. Quod quum etiam in plurimis et optimis Thucydidis libris legatur (nam ἀδύνατα enotant e corruptis Ar. Chr. Mosqu.) jure mutatum esse non existimaverim. Quos enim laudarunt grammaticos, quibus addi possunt Phot. Lexic. p. 47. Zonar. Lexic. p. 969. Bekker. Anecd. p. 342. ii nihil probant, qui non hæc ipsa verba afferant, sed nonnisi hoc dicant, Thucydidem delectari formula ἀδύνατα εἶναι. Quod si ita intelligamus, ut eam frequenter apud hunc scriptorem legi putemus, verissimum est cl. I. 59. 125. II. 72. 74. III. 88. al. sin alterum nusquam ab eo usurpatum esse statueremus, falleremur, cl. III. 37. 42. 43. In majorem etiam errorem incidit Bredovius, qui III. 81. in verbis Ἐκ τῶν νεῶν, ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι, ἐκβιβάζοντες, ἀπεχώρησαν, pro postremo vocabulo apud Dionysium ἀπεχρῶντο inveniri scriberet. Etenim quum Dionysium ipse non inspexisset, in Lipsiensi autem editione hanc notam vidisset: "Ἀνεχώρησαν· ἐς τὸ Ἡραῖόν τε Dion. Halic. Ἀπεχρῶντο· ἐς τὸ Ἡρ. Cl. in marg." nomen Dionysii ad posteriorem lectionem pertinere falso credidit, quum ad ἀνεχώρησαν referendum sit. Cf. p. 884. Neque ad scripturam ἀπεχρῶντο confirmandam multum probant lexicographi (v. præter eos, qui jam ab aliis laudati sunt, Zonar. Lexic. p. 211. et 261. Bekker. Anecd. p. 399. et 423.) qui quum nihil aliud tradant, quam ἀπεχρῶντο vel ἀπεχρήσαντο Thucydidi significare ἀνῄρουν s. ἀπέκτειναν, incertum est, utrum ad hunc, an ad alium locum respexerint. Cf. quæ a VV. DD. disputata sunt ad I. 126.* Codices si consulimus, ἀπεχρῶντο nonnisi in Cl. et Aug. in marg. atque in Par. E. s. l. al. m. scriptum est. Præterea hæc scriptura quamvis ad sensum optima, nimis tamen correctionem sapit, ut vel ex ratione intelligitur qua in tribus illis codicibus apposita est. In ea autem lectione, quæ in textu omnium codicum atque cum levi, quam diximus, mutatione etiam apud Dionysium reperitur, Heilmannus verbum ἐκβιβάζειν ita intellexisse videtur, ut significet in loco deserto exponere, Kistemakerus autem eo denotari voluit in mare ejicere. Sed neutrum inest in hoc verbo, quod, simpliciter positum, ubi oppositum habet ἐσβῆναι ἐς τὰς ναῦς, nihil aliud denotare potest, quam curare, ut qui naves conscenderunt, ex iis egrediantur. Quod si est, mirum videbitur, non narrari, quid de his hominibus factum sit, sed potius Corcyræos dici ἀποχωρῆσαι vel ἀναχωρῆσαι, quæ notio propter ea, quæ proxime leguntur, admitti vix potest. Latet igitur hic vitium, de quo quum consuluissem Hermannum, mecum communicavit lenissimam conjecturam ἀπεχώρισαν.

* Neque negligendum, de quo monuit Piersonus ad Mœr. p. 333. Thucydidem apud lexicographos interdum pro Thugenide aliisque scriptoribus commemorari.

Cap. 3.

De antiquorum monumentorum ratione inter se atque auctoritate. Prima codicum familia, Arundelianus, cod. Collegii Corporis Christi, Danicus, Mosquensis, Parisinus E. Structura πρὸς τὸ σημαινόμενον. Particula γὰρ duabus sententiis, quæ se proxime excipiunt, addita. Ἢν cum optativo et participio. Apodosis ubinam omittatur. Negatio quibusnam in locis ad duas voces referatur. De vv. δεύτερος et ἕτερος. Transitus a singulari ad pluralem. Lectiones hujus codicum familiæ, quæ vel in vulgata exemplaria receptæ vel a VV. DD. commendatæ sunt, rejiciuntur.

Secundum critici officium hoc esse diximus, ut inquirat, quænam codicum aliorumque subsidiorum, quibus ad vitia removenda uti licet, sit auctoritas. Satis enim ab aliis jam monitum est, codices non solum numerandos, sed etiam ponderandos esse. Quocirca primum videndum est, an forte plures eorum ex uno fonte manaverint, ideoque familiæ quædam veterum librorum constituantur, et quænam harum familiarum sit ratio inter ipsas atque nexus. Deinde vero etiam, quid singulorum codicum proprium sit, examinandum est. Sed de his omnibus nondum quisquam editorum Thucydidis serio cogitavit; quod quantum impediverit, quo minus historia ejus emendatior prodiret, mox apparebit.

Quæ vero nos in hoc genere observavi-

mus, eorum primum hoc est, tres codices, Arundelianum, codicem Collegii Corporis Christi et Danicum, ex uno, eoque corrupto, antiquo libro descriptos esse. Quod vel ita factum cogitetur, ut antiquus ille codex tribus librariis, quorum exemplaria supersunt, ante oculos esset, vel etiam trium istorum codicum alius ex alio ductus esse potest. Quorum utrum verum sit, definire neque volo neque possum. Sed ut arctissimum horum codicum nexum esse probem, afferam exempla quædam, in quibus et ubique consentiunt, et vel soli vel nonnisi uno alterove libro assentiente, qua de re paulo post exponetur, aliam, eamque deteriorem, lectionem exhibent. Ii enim loci, in quibus plures alii codices ab eorum partibus stant, omittendi sunt, quod ex his communis illorum origo aperte colligi non potest.

I. 34. Ἢν δὲ λέγωσιν, ὡς οὐ δίκαιον τοὺς σφετέρους ἀποίκους ὑμᾶς δέχεσθαι, μαθέτωσαν, ὡς πᾶσα ἀποικία, εὖ μὲν πάσχουσα, τιμᾷ τὴν μητρόπολιν, ἀδικουμένη δέ, ἀλλοτριοῦται· οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ δοῦλοι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅμοιοι τοῖς λειπομένοις εἶναι, ἐκπέμπονται. Ar. Chr. Dan. (Mosqu.) ἐκπέμπεται, ex importuna correctione. Frequentissimus est enim transitus ab urbibus ad earum cives, a navibus ad nautas, et quæ hujus generis sunt alia. I. 7. Τῶν πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ᾠκίσθησαν, —— ἐπ' αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς τείχεσιν ἐκτίζοντο, καὶ τοὺς ἰσθμοὺς ἀπελάμβανον, ἐμπορίας τε ἕνεκα, καὶ τῆς πρὸς τοὺς προσοίκους ἕκαστοι ἰσχύος· αἱ δὲ παλαιαὶ διὰ τὴν λῃστείαν — ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾠκίσθησαν, αἵ τε ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἐν ταῖς ἠπείροις· (ἔφερον γὰρ ἀλλήλους τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ὄντες οὐ θαλάσσιοι κάτω ᾤκουν·) καὶ μέχρι τοῦδε ἔτι ἀνῳκισμένοι εἰσίν. Ubi Wyttenbachius (Eclogg. historr. p. 361.) qui verba ἔφερον — κάτω ᾤκουν in parenthesin redigenda esse recte monuit (nam grammaticæ repugnat et vulgata horum verborum interpretatio, et multo magis nova versio, quam Gailius exhibuit,) pro ἕκαστοι et ἀνῳκισμένοι præter necessitatem femininas formas reponi voluit. I. 136. Φεύγει ἐς Κέρκυραν, ὢν αὐτῶν εὐεργέτης. Cf. ibi Gottl. III. 2. Λέσβος ἀπέστη — βουληθέντες — ἀναγκασθέντες. Add. III. 5. III. 79. Ἐπὶ τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας, quæ verba laudat Gregorius Corinth. p. 71. ut doceat, Atticis in usu esse μὴ ἀποδιδόναι τὴν σύνταξιν πρὸς τὴν φωνήν, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον. V. ibi Bast. et Dorvill. ad Charit. p. 415. edit. Lips. Unde I. 31. in verbis Οἱ δὲ Κορίνθιοι, πυθόμενοι ταῦτα, ἦλθον καὶ αὐτοὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρεσβευσόμενοι, ὅπως μὴ σφίσι πρὸς τῷ Κερκυραίων ναυτικῷ [καὶ] τὸ αὐτῶν προσγενόμενον, ἐμπόδιον γένηται θέσθαι τὸν πόλεμον, ᾗ βούλονται, quamvis in plerisque libris legatur τὸ Ἀττικόν, quod prætulit Benedictus, equidem tamen cum Stephano vulgatam retinuerim, ne interpretamentum probasse videar. De navibus et nautis confusis cf. si placet, I. 110. II. 83. fin. (ubi vid. Duck.) II. 91. Herodot. VI. 5. et sæpius.

I. 42. Ἀξιοῦτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. Ar. Chr. Dan. (Mosqu. Par. F.) ἀμείβεσθαι, ex interpretamento. Cf. præter scholiastam et eos, qui ab interpretibus laudati sunt, Zonar. Lexic. p. 160. et ibi Tittmann.

II. 7. Ar. Chr. Dan. cum Mosqu. præbent scripturam a Gottlebero receptam Λακεδαιμόνιοι pro Λακεδαιμονίοις, quod Λακεδαιμόνιοι falsum esse alibi declarabimus.

II. 10. Ξυγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς τῶν πόλεων πασῶν καὶ τοὺς μάλιστα ἐν τέλει καὶ ἀξιολογωτάτους παρεῖναι. Ar. Chr. Dan. pro ἀξιολογωτάτους scribunt ἀξιοτάτους, quod a correctoribus profectum esse ipsa forma ἀξιότατος, quæ analogiæ repugnat, ideoque in Vind. in ἀξιώτατος mutata est, docet.* Infinitivum παρεῖναι ibi ad ξυγκαλέσας referendum esse jam alii intellexerunt, frustra repugnante Bavero. Cf. Matth. Gr. Gr. p. 568. Vides igitur, quo jure scriptura ἀξιωτάτους a Benedicto sit prælata.

II. 11. Ἕπεσθ' ὅποι ἄν τις ἡγῆται. Ad τὶς tres isti codices soli addunt στρατηγός, quod ex hoc scholio profectum est, Ὅπη ἄν τις ἡγῆται] στρατηγὸς δηλονότι.

II. 12. Ἀποπέμπουσιν οὖν αὐτὸν πρὶν ἀκοῦσαι, καὶ ἐκέλευον ἐκτὸς ὅρων εἶναι αὐθημερόν. Iidem cum Par. E. post ἐκέλευον addunt αὐτόν, ex interpretamento.

II. 43. Οὐκ ἐν ᾧ κεῖνται μᾶλλον, ἀλλ' ἐν ᾧ etc. Ar. Chr. Dan. E. ἢ ἐν ᾧ, e correctione.

---

* Cujus generis formas ab analogia recedentes plures deprehendes in vulgatis Thucydidis exemplaribus. Ut IV. 62. ἀκινδυνωτέρας et 92. ἐπικινδυνωτέραν, quorum utrumque per ο scribendum erat. Cf. Schæf. Melett. critt. p. 9.

III. 2. Τενέδιοι γάρ. Ar. Chr. Dan. soli Τενέδιοι δέ. Librarii enim quum his verbis causam proxime præcedentium ἐπέμενον τελεσθῆναι καὶ ἀφικέσθαι contineri non posse intellexissent, particulam γάρ hic falsam esse existimarunt. Sed non perspexerunt totius loci nexum. Thucydides enim dixerat, Mitylenæos* ab Atheniensibus prius defecisse, quam in animo habuissent. Quæ sententia duplici illustratione egebat. Nam et cur Mitylenæi, quamvis jam diu defectionem machinati, eam adhuc differre voluissent, et quomodo inviti ad eam maturandam adducti essent, exponendum erat. Illud fit verbis Τῶν τε γὰρ λιμένων — μεταπεμπόμενοι ἦσαν, hoc verbis Τενέδιοι γάρ sqq. ita ut repetita particula γάρ hæc duo membra non inter se, sed cum primaria sententia, connectantur. Similis nostri est locus I. 40. ubi postquam dictum est, Δίκαιοί ἐστε τὸν νόμον μὴ καθιστάναι, ὥστε τοὺς ἑτέρων ἀφισταμένους δέχεσθαι, hujus sententiæ duæ afferuntur causæ, Οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς — κολάζειν et Εἰ γὰρ — θήσετε, quarum utrique particulam γάρ præfixam videmus. Adde I. 91. Περὶ αὐτῶν ὁ Θεμιστοκλῆς τοῖς Ἀθηναίοις κρύφα πέμπει, κελεύων ὡς ἥκιστα ἐπιφανῶς κατασχεῖν, ἕως ἂν αὐτοὶ πάλιν κομισθῶσιν. ἤδη γὰρ καὶ ἧκον αὐτῷ οἱ ξυμπρέσβεις, ἀγγέλλοντες ἔχειν ἱκανῶς τὸ τεῖχος. ἐφοβεῖτο γάρ, μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι σφᾶς οὐκέτι ἀφῶσιν. Ubi primum explicatur pronomen αὐτοί, deinde vero causa indicatur, cur Themistocles Lacedæmoniorum legatos Athenis retineri voluerit. Cf. Æsch. Agam. 559. sqq. quo in loco alterum γάρ male a nonnullis est sollicitatum, et ejusdem fabulæ v. 759. sqq. ubi quod alteri γάρ substituerunt δ' ἄρ, id ineptum esse jam monuit Herm. ad Vig. p. 846. Præivit hunc usum Homerus. Il. I. 78—80. et alibi. Sententiarum autem nexus plerumque planior erit, si alterum membrum in parenthesi positum esse existimaverimus.

III. 4. Τῶν τε διαβαλλόντων. Ar. Chr. Dan. cum Par. E. et I. addunt σφᾶς, ex interpretamento.

C. 12. Ar. et Dan. cum Vind. pro δεινῶν exhibent κινδύνων, qua voce sæpe illa altera explicatur.

13. Καιρὸς δὲ ὡς οὔπω πρότερον. Ar. Chr. Dan. οἷος pro ὡς, ex scioli correctione.

19. Μέχρι τοῦ Σανδίου λόφου. Ar. Chr. Dan. cum Par. C. F. Σαρδίου, quod fortassis præferendum putes, quum de Sandio colle nihil usquam legatur, sed e Mæandri campo* ad urbem Sardes facile pervenias, cujus regio est montuosa. Verum primum Thucydides non dixisset Σάρδιος, sed Σαρδιανός, qua forma Herodotus, Strabo, Stephanus Byz. utuntur. Deinde Athenienses si ad caput Lydiæ accessissent, regis Persarum agrum violassent, quod illo tempore ab iis factum esse minime est probabile. Vulgata igitur scriptura retinenda est.

23. Καὶ ἐτόξευόν τε καὶ ἐσηκόντιζον ἐς τὰ γυμνά. Ar. Chr. Dan. cum Vind. inculcant ἐντεῦθεν, quod e verbis Καὶ ἐντεῦθεν ἐτόξευόν τε καὶ ἠκόντιζον, quæ paulo ante leguntur, repetitum est.

Vel hæc exempla clarum, opinor, facient, quod qui accuratius indagare voluerit, per omnem Thucydidis historiam confirmatum videbit, tres istos codices ex uno vetere libro originem duxisse. Quod si hic illic inveniantur, in quibus a se dissentiant, hæc et pauca sunt, si cum innumerabilibus locis comparantur, in quibus summus etiam levissimis in rebus eorum est consensus, neque mira videri possunt, quum in describendo librarius alius aliter peccet. Ex quibus disputatis sequitur, horum trium codicum haud majorem fere auctoritatem esse posse quam unius. Sed etiam unus codex interdum pluribus præferri potest, si magna ejus sit præstantia. Verum eum, qui fons est, ex quo Ar. Chr. Dan. fluxerunt, tam refertum vidimus interpretamentis, correctionibus et cujusvis generis vitiis, ut corruptissimus dicendus sit. Unde sequitur, sicubi scriptura in his libris reperiatur per se quidem satis elegans, sed in nullo alio codice conspicua, eam sine hæstitatione rejiciendam esse, quamdiu vulgata ullo modo ferri possit. Quod valet ad judicium de multis locis

* In hoc nomine scribenda a vulgata ratione recedere noluimus, licet scriptura Μυτιλένη nobis quidem verior videatur. Cf. Ducker, ad III. 26. et quos ibi laudat.

* Vulgatus interpres: "Ex Myunte per Mæandrum Cariæ campum;" sed in Græcis est "e Cariæ urbe Myunte per Mæandri campum," de quo campo cf. Strabo p. 959. ed. Almel.

regendum, ex quibus duo, qui proxime a nobis tractabuntur, haud dubie difficillimi sunt.

III. 44. Ἤν τε γὰρ ἀποφήνω πάνυ ἀδικοῦντας αὐτούς, οὐ διὰ τοῦτο καὶ ἀποκτεῖναι κελεύσω, εἰ μὴ ξυμφέρον· ἤν τε καὶ ἔχοντές τι ξυγγνώμης εἶεν, εἰ τῇ πόλει μὴ ἀγαθὸν φαίνοιτο.* In his non omnia sana esse inde manifestum est, quod ἤν cum optativo, nisi forte in oratione obliqua (cf. Herm. ad Vig. p. 822.), conjungi non potest. (Add. Æl. Herod. p. 433. editionis Mœridis a Piersono curatæ. Lib. de synt. p. 144. t. I. Anecd. Bekker.†) Sed vulgata tamen magnam a Thoma Mag. habet auctoritatem, qui hæc verba p. 267. eo ipso consilio laudat, ut ἤν cum optativo strui posse probet. Quem Atticistam Hermannus olim in Diss. de præcept. quibusd. Atticist. p. XVI. vitiosos codices secutum esse dixit, atque e Thucydidis libris εἴ τε reponi voluit. Sed illud εἰ non exstat in aliis codicibus quam in Ar. Chr. Dan. Mosqu.; præstantiores omnes retinent ἤν. Illud εἰ igitur correctoribus deberi quum Hermannum diu latere non posset, in recentissima Vigeri editione l. l. hac sententia relicta locum interpunctione mutata ita constituit, ἤν τε καὶ ἔχοντές τι ξυγγνώμης, εἶεν. Jam sunt quidem etiam in hac ratione, quæ dubitationem moveant. Primum enim ἤν cum participio pro verbo finito conjunctum neque a Thucydide alibi usurpatum esse memini, et nescio an omnino a prosæ orationis scriptoribus alienum sit. Nam in poetis sane talia legentur, ut Æsch. Agam. 424. Εὖτ᾽ ἂν ἐσθλά τις δοκῶν ὁρᾶν. Cf. Herm. ad Soph. Ajac. p. 370. ed. Lobeck. Seidl. ad Eurip. Electr. 533. Huc etiam retuli Pind. Olymp. II. 102. Εἰ δέ μιν ἔχων τις (ita enim ibi reponendum esse, ex iis, quæ Bœckhius in Nott. critt. p. 356. e codd. enotavit, mihi certissimum est), antequam Hermannus monuisset, ibi jungendum esse εἰ ἔχων τις οἶδεν τὸ μέλλον, ut apodosis prorsus suppressa cogitetur. Sed in prosa vereor ut εἰ et ἤν cum participio admittantur. Quamvis in Thucydide, qui interdum insolentius loquitur, ejusmodi dictionem facilius ferrem, vel etiam ἔχοντες in ἔχοντας mutari posse putarem, nisi aliud etiam male me haberet. Etenim illud εἶεν, e s t o, vix aliter intelligi posse arbitror quam "habeant illam veniam;" quod tamen neque voluit Hermannus, et ab hac orationis serie alienum est. Sed si hæc ratio nondum prorsus mihi satisfacit, vulgata multo minus ferri potest; nam et ἤν εἶεν solœcum est, et desideratur apodosis. At, dices, apodosis nonne sæpius omittitur? Fit id quidem, sed hic usus habet certos quosdam limites. Non loquimur hic de iis periodis, in quibus scriptor ob interjectarum sententiarum longitudinem a cœpta verborum structura prorsus aberravit. E reliquis hujus omissionis exemplis notissima sunt ea, in quibus in formula εἰ μὲν — εἰ δὲ μή prioris membri apodosis suppressa est. Qualia quum etiam in Thucydide legantur, post ea, quæ ad Gregor. Corinth. p. 47. sqq. et ad Lambert. Bos. p. 803. sqq. a viris doctis disputata sunt, afferre supervacaneum est. Sed etiam alibi, ubi duæ sententiæ sibi oppositæ sunt, prior apodosis nonnunquam omittitur. Quam in rem laudabo locum a plerisque male intellectum II. 21. Ἀθηναῖοι, μέχρι μὲν οὗ περὶ Ἐλευσῖνα καὶ τὸ Θριάσιον πεδίον ὁ στρατὸς ἦν, καί τινα ἐλπίδα εἶχον, ἐς τὸ ἐγγυτέρω αὐτοὺς μὴ προϊέναι——ἐπειδὴ δὲ περὶ Ἀχαρνὰς εἶδον τὸν στρατὸν ἑξήκοντα σταδίους τῆς πόλεως ἀπέχοντα, οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο. Ubi verborum μέχρι οὗ — στρατὸς ἦν apodosin vulgo invenerunt in ἐλπίδα εἶχον — προϊέναι. Sed et displicet ita particula καί, neque recte sibi opponuntur verba ἐλπίδα εἶχον ἐς τὸ ἐγγυτέρω αὐτοὺς μὴ προϊέναι et οὐκέτι ἀνα-

* [Valla: "Neque eis, si nocentes plane asserere volo, idcirco vitam adimi jubebo: neque, si qua venia d i g n o s, idcirco veniam dari, nisi constiterit idem civitati conducere." (E quibus verba "idcirco veniam dari", in Stephani saltem editione, aliis literis scripta sunt.) Hujus versionis auctoritate permoti, quod supra nonnisi obiter diximus, pro ἔχοντες fortassis legi posse ἔχοντας, id nunc solum probamus deleto εἶεν. Prior enim corrector illud ἔχοντας, quod fortasse in ἔχοντες transierat, per ἔχοντες εἶεν explicuisse; alter vero, cujus manus in depravatis libris deprehenditur, quum ἤν — εἶεν solœcum esse intellexisset, εἰ substituisse existimandus est. *Ex Addend.*]

† Aliter tamen visum est Schæfero Melett. critt. p. 87. Ex Thucydidis editoribus solus Gailius Observv. in Thuc. p. 191. aliquid de hac structura adscripsit, sed, ut sæpe facit, hallucinatus est.

σχετὸν ἐποιοῦντο. Quamobrem equidem in superiori membro apodosin omnino omissam arbitror e vv. οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο supplendam, quod jam Heilmanno in mentem venit. Unde etiam in verbis post προϊέναι adjectis nonnulla mutanda sunt. Post προελθών enim minus plene interpungendum, et verba διὸ δή (ita enim pro δέ e codd. rescribendum) usque ad ἀναχώρησιν parentheseos signis includenda. Verum ubi ex duabus sententiis sibi oppositis posterior apodosi careat, exemplum frustra quæsivi. Quæ quum ita sint, quid de verbis III. 44. statuendum sit, quodammodo adhuc fluctuo.

Benedictus de iis mentionem omnino non injecit, quod sæpius factum animadverti in locis difficilioribus. Ita in vexatissimis verbis, quæ statim subjungemus, quippe in quibus Ar. Chr. Dan. scriptura ei, qui horum codicum naturam non noverit, multo etiam magis probanda esse videatur, III. 49. Καὶ τριήρη ἄλλην ἀπέστελλον κατὰ σπουδήν, ὅπως μή, φθασάσης τῆς δευτέρας, εὕρωσι διεφθαρμένην τὴν πόλιν. προεῖχε δὲ ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτὶ μάλιστα, nihil aliud monuit quam particulam τέ, quæ a quatuordecim codd. ignoretur, delendam esse. Nexus horum verborum hic est. Athenienses quum omnes Mitylenæos, qui puberes essent, interficiendos decrevissent, miserunt triremem ad Pachetem, quæ populi decretum ad eum perferret. Cf. c. 36. Postea vero quam eos hujus consilii pœnituerat, aliam triremem celeriter ablegarunt, ne, si prior illa anteyertisset, urbem exstinctam offenderent. Sed pro eo hic prorsus contrarium legi videtur, quum scriptum exstet φθασάσης τῆς δευτέρας. Verum Ar. Chr. Dan. exhibent τῆς ἑτέρας, quod prætulit Kistemakerus. At hæc scriptura, jam per se correctioni simillima, propter illos ipsos codices, quibus nititur, non potest non maxime suspecta esse. Argumentum tamen pro ea aliquis inde repetat, quod alia etiam in libris reperitur lectionis discrepantia. In marg. enim Cl. adscriptum est, τῆς προτέρας, idemque ex Par. D. et I. enotatum est, quum in F. utrumque, et δευτέρας et προτέρας, inveniatur. Præterea προτέρας a Valla etiam agnosci Stephanus dixit, quod tamen falsum esse mox videbimus. Jam illud προτέρας quidem nemo probabit, qui vel levem rei criticæ peritiam habeat; apertum est enim, et vel ex ratione, qua hæc lectio in Cl. et F. adscripta est, nec minus ex natura codicum D. et I., de qua alibi dissereturm, intelligi potest, librarios vulgata offensos ei substituisse, quod ad sensum requiri putabant. Sed, ut diximus, hac scriptura aliquis utatur ad τῆς ἑτέρας defendendum, contendens, quod a Thucydide positum sit τῆς ἑτέρας, id ab aliis per προτέρας, ab aliis per δευτέρας expositum esse. Verum jure potest responderi, nemini, qui τῆς ἑτέρας in libro suo invenisset, in mentem venire potuisse, ut id interpretaretur per δευτέρας, sed omnes id de priori nave intellecturos fuisse. Præterea δεύτερος non est ejusmodi vocabulum, quo explicationis causa utantur scholiastæ. Externa igitur argumenta si spectamus, dubitari non potest, quin τῆς δευτέρας unice vera sit lectio. Invenitur enim in plurimis et præstantissimis codicibus, est difficillima, et ita comparata, ut, nisi ab ipso scriptore profecta sit, plane non intelligatur, quomodo unquam oriri potuerit. Videndum est igitur, an etiam ad sensum ferri queat. Ac tribus quidem modis defensa est a VV. DD. Incipiamus a Bredovio, qui hanc proposuit vernaculam interpretationem: "*Damit sie die Stadt unzerstört fänden, wenn das zweite Schiff dem ersten zuvorkäme.*" Sed μή quum statim post ὅπως positum sit, ad universam sententiam referatur necesse est, neque cum διεφθαρμένην in unam notionem conjungi potest. Secunda est Stephani interpretatio, qui μή bis cogitari voluit, ut et ad εὕρωσιν et ad φθασάσης pertineret. Atque ita haud dubie locum intellexit Valla, cujus hæc est versio: "Mittunt itaque aliam e vestigio triremem, ne forte non assecuta hæc priorem, quæ uno ferme die et nocte præcesserat, exstinctam offenderet civitatem." Quum enim dicat "non assecuta hæc priorem," non pro δευτέρας legit προτέρας, sed μή etiam cum φθασάσης conjunxit, et cogitatione supplevit τὴν προτέραν. Quæ ratio mihi aliquamdiu non displicebat. Etenim ubi verbo finito additum est participium, atque tum illud tum hoc negationem adjunctam habet, eam interdum nonnisi semel exprimi putabam propter locos hos. I. 12. Ἐπεὶ καὶ μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἡ Ἑλλὰς ἔτι μετανίστατό τε καὶ κατῳκίζετο (ita enim scribo pro μετῳκίζετο, qua de re alibi dicetur), ὥστε μὴ ἡσυχάσασα αὐξηθῆναι, i. e. ὥστε, μὴ ἡσυχάσασα, μὴ αὐξηθῆναι, vel ὥστε μὴ ἡσυχάσαι μηδ'

οὖν αὐξηθῆναι. I. 141. Μάχῃ μὲν μιᾷ πρὸς ἅπαντας Ἕλληνάς δυνατοὶ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἀντισχεῖν, πολεμεῖν δὲ μὴ πρὸς ὁμοίαν παρασκευὴν* ἀδύνατοι, ὅταν μήτε βουλευτηρίῳ ἑνὶ χρώμενοι, παραχρῆμά τι ὀξέως ἐπιτελῶσι, πάντες τε ἰσόψηφοι ὄντες, καὶ οὐχ ὁμόφυλοι, τὸ ἐφ' ἑαυτῶν (pro vulgato ἑαυτόν. Cf. I. 17. Vig. p. 613. 614. 859. et Matth. Gr. Gr. p. 856.) ἕκαστος σπεύδῃ, ubi negatio in μήτε et ad χρώμενοι et ad ἐπιτελῶσι referenda est. IV. 126. Οὔτε γὰρ τάξιν ἔχοντες αἰσχυνθεῖεν ἂν λιπεῖν τινὰ χώραν βιαζόμενοι, ἥ τε φυγὴ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτῶν, ἴσην ἔχουσα δόξαν τοῦ καλοῦ, ἀνεξέλεγκτον καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἔχει. III. 11. Τὸ ἀντίπαλον δέος μόνον πιστὸν ἐς ξυμμαχίαν· ὁ γὰρ παραβαίνειν τι βουλόμενος, τὸ μὴ προέχων ἂν ἐπελθεῖν ἀποτρέπεται, ubi vulgata si sana esset, hanc requireret interpretationem: Opus est, ut socii potentia pares sint; qui enim aliquid præter jus facere vult, si non eminet (viribus præpollet), prohibetur, quo minus id aggredi possit (ἂν ἐπελθεῖν). Nam τὸ μὴ ἐπελθεῖν ἀποτρέπεται ita dictum esset ut III. 1. Τὸν πλεῖστον ὅμιλον τῶν ψιλῶν εἶργον τὸ μὴ τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν, ubi Levesquius temere deleturus erat articulum.† Cf. Matth. Gr. Gr. p. 781. et Gregor. Corinth. qui hunc locum laudat p. 33. Sed in tribus ex his exemplis participia et ad idem subjectum referuntur, quocum verbum finitum cohæret, et instar adverbiorum sunt. Quartum autem locum nobis eripuit Hermannus cum tribus codd. Reg. Cass. Gr. consentiente Reiskio, scribens τῷ hoc sensu: "deterretur eo, quod non potest ut superior rem aggredi." Cap. autem 49. eum, quem Stephanus ibi invenit, particulæ μή usum vel ideo vix feras, quod verba per se etiam aliam interpretationem et admittant et fere flagitent. Deinde non minor difficultas in eo est posita, quod statim subjiciuntur verba προεῖχε δὲ ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ μάλιστα, in quibus προεῖχε pertinet ad priorem triremem, quæ tamen hic nusquam commemorata videtur. Unde Gailius sensit v. δεύτερος aliter esse explicandum. Sed mirum est quod scribit: "Disons que δεύτερος se prend dans un sens dont je crois l'indication d'autant plus utile, que le savant Hermann l'omet dans sa nouvelle édition des idiotismes de Viger. Δεύτερος signifiera donc quelquefois l e p r e m i e r, l' a n t é r i e u r, ou simplement l' a u t r e." Igitur unum idemque vocabulum modo significat secundum, modo primum! Graviter scilicet reprehendendus est Hermannus, quod hanc u t i l e m (!) observationem ne in eam quidem, quæ post Gailii Thucydidem prodiit, Vigeri editionem recepit! Ne hoc quidem, quod Gailius addit, δεύτερος etiam simpliciter Gallico l' a u t r e interdum respondere, verum esse potest, si eo modo accipiatur, quo iste intelligi voluit. Provocat enim ad Pind. Olymp. I. 69. ubi, postquam Pelops dictus est a Neptuno raptus atque in Jovis domum traductus esse, subjungitur:

Ἔνθα δευτέρῳ χρόνῳ
Ἦλθε καὶ Γανυμήδης.

Quo in loco quum scholiastæ multas turbas movissent, Ganymedem Pelope priorem fuisse dicentes, Heynius δευτέρῳ χρόνῳ positum esse voluit pro ἄλλῳ χρόνῳ, quod satis refutavit Bœckhius, quem vide in Notis criticis p. 346. Δεύτερος enim nonnisi ibi usurpari potest, ubi de duobus sermo est, ideoque non cum ἄλλος, sed cum ἕτερος cohæret, a quo tamen ita differt, ut ἕτερος unum ex duobus significet sine ulla vel temporis vel ordinis sive dignitatis notatione, unde unus ille et prior et posterior esse potest, δεύτερος autem nonnisi de posteriore plerumque dicatur. Hic tamen Thucydidem illo δεύτερος prorsus ita, ut alibi ἕτερος invenitur, usum esse existimaveris. Quæ loquendi ratio mira quidem est, et digna, quæ taxetur, quum obscuritati ansam det; sed ei tamen viro, cujus summa est in his literis auctoritas, Hermanno, ferri posse videtur, quamvis exempla non habeam, quibus hunc vocis usum confirmem. Laudari tamen possunt Phavorini verba p. 197. ed. Ven. Δεύτερον ἐνίοτε μὲν ἐπὶ τά-

* Pro πρὸς παρασκευὴν μὴ ὁμοίαν s. ἀνομοίαν. I. 91. Οὐ γὰρ οἷόν τ' εἶναι, μὴ ἀπὸ ἀντιπάλου παρασκευῆς ὅμοιόν τι ἢ ἴσον ἐς τὸ κοινὸν βουλεύεσθαι. III. 57. Εἰ περὶ ἡμῶν γνώσεσθε μὴ τὰ εἰκότα. III. 67. Ἃς (τὰς ἀρετὰς) χρὴ τοῖς μὲν ἀδικουμένοις ἐπικούρους εἶναι, τοῖς δὲ αἰσχρόν τι δρῶσι, διπλασίας ζημίας, ὅτι οὐκ ἐκ προσηκόντων ἁμαρτάνουσιν. Hoc exemplum laudat etiam Abreschius Dilucidd. Thucydd. p. 326. sed quos ibi addit locos, ii negationis transpositionem minime probant.

† [De τὸ μή cum infinitivo post verba prohibendi et arcendi cf. Schneid. ad Xenoph. Cyrop. I. 6. 36. *Ex Addend.*]

ξεως λέγεται, ἐνίοτε (lege ἐνίοτε δ') ἐπὶ ἀριθμήσεως. Sed quum de δεύτερος atque ἕτερος disputaverimus, statim locum addere placet, in quo ἕτερος vulgatam et scripturam et interpretationem falsam esse arguit. Nam IV. 25. Syracusani atque socii cum Atheniensibus et Rheginis navali prœlio dicuntur certasse, sed victi in castra se recepisse, una navi amissa (μίαν ναῦν ἀπολέσαντες).* Paulo post Syracusanorum et sociorum naves ad Peloridem collectæ in statione erant. Quas quum Athenienses vacuas vidissent, impetu facto unam navem hostibus perdiderunt (μίαν ναῦν αὐτοῖς ἀπώλεσαν). Sequuntur hæc. Καὶ μετὰ τοῦτο τῶν Συρακουσίων ἐμβάντων (vel ἐσβάντων, quorum utrumque Thucydidis esse affirmat Thomas Mag. p. 369.) ἐς τὰς ναῦς, καὶ παραπλεόντων ἀπὸ κάλω ἐς τὴν Μεσσήνην, αὖθις προσβαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἀποσιμωσάντων ἐκείνων καὶ προεμβαλόντων, ἑτέραν ναῦν ἀπολλύουσιν. Ubi Portus vertit "Athenienses alteram navem amiserunt." Sed quomodo ii alteram navem amisisse dicantur, quos nondum legimus neque legemus una privatos esse? Heilmannus igitur verbo ἀπολλύναι alteram notionem tribuit, ut sit p e r d e r e s. c o r r u m p e r e. ("*Sie richteten noch ein Schiff zu Grunde.*") Sed primum ne ita quidem recte dixeris ἑτέραν, quum Syracusani ex hac interpretatione tres naves amisissent. Deinde repugnant quæ statim subjiciuntur, Καὶ ἐν τῷ παράπλῳ καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τοιουτοτρόπῳ γενομένῃ οὐκ ἔλασσον ἔχοντες οἱ Συρακούσιοι, παρεκομίσθησαν ἐς τὸν ἐν τῇ Μεσσήνῃ λιμένα. Tum sanæ interpretationis regulis non convenit, si verbum ἀπολλύναι in eadem orationis serie bis explicemus c o r r u m p e r e, et semel (in initio capitis) a m i t t e r e. Denique difficultas inest in vv. Προσπλεύσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Ῥηγῖνοι, ὁρῶντες τὰς ναῦς κενάς, ἐνέβαλον· καὶ χειρὶ σιδηρᾷ ἐπιβληθείσῃ μίαν ναῦν αὐτοῖς ἀπώλεσαν, τῶν ἀνδρῶν ἀποκολυμβησάντων. Quomodo enim, si naves erant vacuæ, κεναί, una earum corrumpi potuit τῶν ἀνδρῶν ἀποκολυμβησάντων? Lege igitur αὐτοὶ ἀπώλεσαν ex Reg. (Par. G.) Cl. Gr. D. E. F. et Valla, ut ἀπολλύναι ubique sit a m i t t e r e. Schol. Καὶ χειρὶ σιδηρᾷ ἐπιβληθείσῃ] δηλονότι ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ἐπιβληθείσῃ Ἀττικῇ νηΐ. μίαν οὖν ἀπώλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι. Quo spectat etiam scholion οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι, cui falso caput μίαν ναῦν ἀπολέσαντες præfixum est.

III. 51. Ἀπετείχιζε (Νικίας) καὶ τὸ ἐκ τῆς ἠπείρου, ᾗ κατὰ γέφυραν διὰ τενάγους ἐπιβοήθεια ἦν τῇ νήσῳ, οὐ πολὺ διεχούσῃ τῆς ἠπείρου. ὡς δὲ τοῦτο ἐξειργάσαντο ἐν ἡμέραις ὀλί-

---

* Omnia verba sunt hæc. Νικηθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, διὰ τάχους ἀπέπλευσαν, ὡς ἕκαστοι ἔτυχον, ἐς τὰ οἰκεῖα στρατόπεδα τότε, ἐν τῇ Μεσσήνῃ καὶ ἐν τῷ Ῥηγίῳ μίαν ναῦν ἀπολέσαντες. Ubi τότε in fine positum vehementer languet, et mirum est, quod apud Messanam et Rhegium unam navem dicuntur amisisse. Kistemakerus igitur probante Benedicto ita interpungi jussit, ἀπέπλευσαν ἐς τὰ οἰκεῖα στρατόπεδα, τότε ἐν τῇ Μεσσ. καὶ ἐν τῷ Ῥηγίῳ, μίαν ναῦν ἀπολέσαντες. "in castra, quæ tum erant ad Messanam." Sed ita vel τότε ὄντα vel τὰ τότε dicendum erat. Scribe igitur divisim τό, τε ἐν τῇ Μεσσ. καὶ ἐν τῷ Ῥηγίῳ, quod nunc video etiam Reiskio Animadvv. p. 36. in mentem venisse. In eo autem, quod articulus τό post καί non repetitus est, noli hærere. I. 7. Αἱ πόλεις αἵ τε ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἐν ταῖς ἠπείροις. I. 54. Τά τε ναυάγια καὶ νεκρούς. Plat. Phædon. 36. Αἱ ἁρμονίαι αἵ τε ἐν τοῖς φθόγγοις καὶ ἐν τοῖς τῶν δημιουργῶν ἔργοις πᾶσι. [Conjecturam τό, τε repudiandam esse docuit nos unus ex iis, quibus familiarissime utimur. Nam primum a Syracusanis eorumque sociis non satis prudenter factum esset, si vicinis hostibus, a quibus jam victi erant, se separassent, atque aliæ naves Messanam, aliæ Rhegium abiissent; quod quum nondum cepissent, non poterant ibi in tuto loco in statione esse. Deinde quanquam cum Syracusanorum classe etiam Locrorum naves se conjunxerant (IV. 1.) has tamen una cum pedestribus copiis abiisse non probabile est, quum Thucydides hac de re nihil dicat, sed etiam in iis, quæ sequuntur, de Syracusanis eorumque sociis, prorsus ut antea, loquatur. Junge igitur, τότε ἐν τῇ Μεσσήνῃ καὶ ἐν τῷ Ῥηγίῳ μίαν ναῦν ἀπολέσαντες, ut τότε pertineat ad ἀπολέσαντες, atque hæc pugna iis, quæ statim describuntur, opponatur. Quod autem apud Messanam et Rhegium unam navem amisisse dicuntur, in eo nihil est offensionis, quum verbis ἐν τῇ Μεσσήνῃ καὶ ἐν τῷ Ῥηγίῳ nihil aliud significetur quam ἐν τῷ μεταξὺ Μεσσήνης καὶ Ῥηγίου. *Ex Addend.*]

γαις, ὕστερον δὴ καὶ ἐν τῇ νήσῳ τεῖχος ἐγκαταλιπὼν καὶ φρουράν, ἀνεχώρησε τῷ στρατῷ. Fr. Portus pro ἐξειργάσαντο legendum conjecit ἐξειργάσατο, atque ita scriptum est in Ar. Chr. Mosqu. Vind. Par. D. Sed non opus est hac correctione; ἐξειργάσαντο enim spectat ad eos, quibus hoc negotium a Nicia demandatum erat. Qui transitus a singulari ad pluralem et vicissim in similibus locis haud infrequens est. III. 112. Ὡς οὖν ἐνέπεσε (Δημοσθένης) τῷ στρατεύματι αὐτῶν, τρέπουσιν (οἱ αὐτοῦ στρατιῶται), καὶ τοὺς πολλοὺς διέφθειραν. III. 109. Κρύφα Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατηγῶν Ἀκαρνάνων σπένδονται Μαντινεῦσι — βουλόμενος.

Quemadmodum vero hi loci ita comparati sunt, ut Ar. Chr. Dan. scriptura facile ab aliquo perperam præferri potuisset, ita alibi hic error ab editoribus vere est commissus.

Sic I. 43. quum vulgo legatur Ἡμεῖς περιπεπτωκότες οἷς ἐν τῇ Λακεδαίμονι αὐτοὶ προείπομεν, τοὺς σφετέρους ξυμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν, Gailius recepit αὐτὸν κολάζειν τινά, quæ est lectio Ar. Chr. Dan. et eorum, qui his partim non multum præstant, partim etiam deteriores sunt, Gr. Mosqu. Par. D. E. Reliqui tuentur vulgatam, quæ confirmatur c. 40. verbis Φανερῶς ἀντείπομεν, τοὺς προσήκοντας ξυμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν.

I. 143. ex Ar. Chr. Dan. editum est ἅπασα ἡ ἄλλη Ἑλλάς, quum reliqui libri exhibeant πᾶσα, quod in eadem formula legitur, II. 8.

II. 37. ubi olim legebatur, Ὄνομα μέν, διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους, ἀλλ᾽ ἐς πλείονας οἰκεῖν, δημοκρατία κέκληται, Gottleberus ex istis codicibus, assentiente quodammodo Mosquensi, pro οἰκεῖν correxit ἥκειν. Sed οἰκεῖν eo sensu dici, ut sit administrari, docuit Schneiderus in Lex. Gr. s. h. v. Cf. Sturz. Lex. Xenoph. t. III. p. 248.

Idem Gottleberus ex iisdem codicibus II. 65. scripsit Ἐπειρᾶτο τοὺς Ἀθηναίους τῆς ἐς αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν pro ἐπ᾽ αὐτόν. Sed ἐπί non raro est contra. Schol. Ἐπ᾽ αὐτόν] κατ᾽ αὐτοῦ. Cf. Fisch. ad Vell. III. 1. p. 236.

Denique idem II. 80. recepit προστατεία, e bonis, quos vocat, codicibus, quos debebat potius pessimos dicere; sunt enim ii ipsi, quos notavimus. Revocanda igitur lectio προστασία, qua voce Thucydides jam supra usus est c. 65.

Ex iis, quæ hactenus disputavimus, nisi omnia nos fallunt, satis intelligi potest, tres, de quibus loquimur, codices et ex uno fonte fluxisse, et hunc fontem minime limpidum dici posse. Cum iis autem, ut vel ex locis, quos p. 52. sqq. adscripsimus, apparet, atque ab eo, qui accuratius in rem inquisiverit, clare perspicietur, sæpe consentiunt Mosquensis (quem quum Levesquius in præfatione versionis Gallicæ p. XXXIV. præcipue laudet, se ad ejus lectiones parum attendisse declarat) et Parisinus E. qui cum Ar. Chr. Dan. unam codicum familiam efficere existimandi sunt. Ad quam quidem familiam fortassis etiam pertinent Vindobonensis, quanquam de hoc incertior res est, et Grævianus (cf. I. 48. 49.) qui nonnisi raro meliores lectiones exhibet.

Quorum codicum omnium natura quum fugeret Benedictum, sæpe in errorem se induci passus est, quippe qui sex vel septem depravatos libros sufficere putaret ad scripturam commendandam, quæ nullo alio argumento confirmari potest. Etenim non solum probavit quod Gailius I. 43. edidit αὐτὸν κολάζειν τινά (v. supra,) sed etiam I. 59. restitui voluit τοπρῶτον pro τοπρότερον, et I. 64. Ὡς δὲ οὐδεὶς ἐπεξῄει ἐς τὴν μάχην pro ἐς μάχην, in quibus verbis articulus longe rectius omittitur, quum nihil aliud dicatur quam neminem ad pugnandum exire voluisse. Cf. II. 23. Ἐπειδὴ οὐκ ἐπεξῄεσαν αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἐς μάχην, unde etiam ipso Benedicto assentiente II. 13. in vv. ἔς τε τὴν μάχην μὴ ἐπεξιέναι articulus præeuntibus libris abjiciendus est. Add. IV. 44. et 68. Ejusdem generis est quod I. 135. ἠξίουν αὐτοὺς κολάζεσθαι αὐτόν probavit, — ubi passivam vel mediam formam vix ferri posse putamus, quamvis non immemores simus eorum, quæ Heindorfius disputavit ad Plat. Protagoram §. 40. et quod I. 86. πολλά deleri, cap. autem 95. προσεῖχον τῇ γνώμῃ legi voluit. De qua scriptura (γνώμῃ) conferri potest Illustris Beckius qui nuper novæ recensionis Thucydidis librorum specimen edidit, quemque mox de iis præclare meriturum esse speramus.

Sunt tamen loci, sed ii admodum pauci, in quibus corrector, qui antiquum codicem, unde Ar. Chr. Dan. derivantur, interpolavit, genuinam scriptoris manum restituisse videatur. Nam quum dubitari non possit, quin in Thucydidis libros jam antiquitus vitia quædam irrepserint, mirum esset, si e sexcentis illius interpolatoris mutationi-

bus ne una quidem vera esset. Quanquam e quatuor prioribus libris me fateor nonnisi duos locos nosse, qui huc referantur. Quorum unus alibi proferetur, alterum vero hic subjungere placet. I. 7. Τῶν δὲ πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ᾠκίσθησαν,——ἐπ' αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς τείχεσιν ἐκτίζοντο, καὶ τοὺς ἰσθμοὺς ἀπελάμβανον——· αἱ δὲ παλαιαὶ διὰ τὴν λῃστείαν ἐπιπολὺ ἀντισχοῦσαν ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾠκίσθησαν. Ubi quod Gottleberus ab aliis jam commendatum recepit, et more suo ex optimis codicibus receptum dicit ἀντισχοῦσαν, legitur in corruptis, Ar. Chr. Dan. fortassis Par. F. et I. atque vett. edd. meliores libri, e Parisinis A. C. D. E. G. H. et scholiasta exhibent ἀντισχοῦσαι. Sed ἐπιπολὺ ἀντισχοῦσαι nihil aliud denotare potest quam "postquam diu (latrocinio) restiterant;" nam prorsus vanæ et loquendi usui contrariæ sunt explicationes ab Horreo (in Observationibus criticis in scriptores quosdam Græcos historicos p. 427.) et Benedicto propositæ.* Jam vero antiquas urbes piratis diu restitisse et tum demum a mari remotas esse, per rei naturam cogitari non potest. Unde Hermannus ad nos scripsit: "Non dubito, quin ἀντισχοῦσαν vera sit lectio, ut quæ sola sensum, qui aptus et necessarius sit, præbeat. Alteram lectionem, etiamsi ea in omnibus libris esset, pro vitio et errore librariorum haberem."

Cap. 4.

De secunda codicum familia, et singulatim de Augustano, Casselano et Vindobonensi. Verbi genera an a Thucydide permutentur. De tertia codicum familia, Regio et Parisino H. et deinceps de reliquis libris, veteribus editionibus, scholiastis, Valla etc.

Secundum codicum genus complectitur Augustanum, Basiliensem s. codicem Camerarii, Casselanum, Clarendonianum, Parisinum A. C. ad quos non raro accedit etiam Vindobonensis, qui tamen aliis in locis cum prima, quam posuimus, classe consentit. Sed ut nexum eorum, quos diximus, codicum demonstremus, nonnullos locos statim ex primi libri initio petitos adscribere placet.

I. 12. Ὡς ἐπιπολύ. Aug. Bas. Cass. A. C. Vind. ὡς ἐπιτοπολύ.
—— Πρότερον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. Iidem (cum Par. E.) ἐν τῇ γῇ ταύτῃ πρότερον.
—— Τὸ πλεῖστον. Iidem τὸ πλέον.
I. 13. Τὸ λῃστικόν. Iidem (cum E.) τὸ λῃστρικόν.
—— Ἑλών. Aug. ἀνελών. Eodem modo Bas. Cass. Cl. in quibus tamen ἂν a recentiori manu inductum est, unde in A. C. Vind. prorsus deest. Cf. III. 104.
—— Μασσαλίαν. Iidem (cum Reg. et Mosqu.) Μεσσαλίαν.
I. 15. Οὐδ' αὐτοί. Aug. Bas. Cass. A. C. οὐδ' ἂν αὐτοί vel οὐδ' αὖ αὐτοί.
I. 16. Βασιλεία. Aug. Cass. Cl. A. ἐξουσία.
I. 17. Ἀπ' αὐτῶν οὐδέν. Aug. Bas. Cass. A. C. (E.) οὐδὲν ἀπ' αὐτῶν.
I. 37. Βλάπτουσί τινας. Aug. Bas. Cass. Cl. A. C. (H.) τινά.

Plura cuique lectio suppeditabit. Sed ut de auctoritate hujus codicum familiæ dicamus, ea satis magna est, quum hi libri præstantissimis annumerandi sint. Dubitari igitur non potest, quin, quoties cum primæ familiæ libris pugnent, nisi interna argumenta aliud suadeant, quod rarissime fiet, iis longe præferendi sint. Sed ubi tertia etiam codicum classis, quam mox videbimus ipsam præstantissimam esse, a secunda dissentiat, neque ex internis argumentis multum conficiatur, ut in compluribus eorum, qui modo allati sunt, locorum, ibi adhuc incertus sum, quam scripturam recipiendam esse statuam.

Ex iis vero codicibus, qui hac secunda classe continentur, summis laudibus extollendi sunt Casselanus (de quo cf. Ducker. præfat.) et Augustanus, qui cum primario tertiæ familiæ libro primum locum tenent, si de præstantia codicum quæritur. Quod ne temere prædicasse videamur, tria saltem exempla afferamus.

IV. 78. Ἀπὸ δὲ τούτου ἤδη οἱ μὲν Θεσσαλῶν (ita enim codicibus jubentibus scribendum pro ἤδη μὲν τῶν Θ. Cf. Bened.) ἀγωγοὶ πάλιν ἀπῆλθον· οἱ δὲ Περαιβοί, αὐτῶν

---

* Wyttenbachius (Eclogg. historr. p. 361.) scripturam ἀντισχοῦσαι retinens verba ita interpretatur: "Veteres urbes, quæ factitando maritimo latrocinio se per longum tempus tutatæ sunt." Sed neque διὰ τὴν λῃστείαν significare potest "factitando latrocinio," neque intelligitur, contra quemnam illæ urbes hoc modo se tutatæ sint.

ὑπήκοοι ὄντες Θεσσαλῶν, κατέστησαν αὐτὸν ἐς Δῖον τῆς Περδίκκου ἀρχῆς. Quid hic sibi velint ipsi Thessali, αὐτοὶ Θεσσαλοί, nemo intelliget. Quodsi Thucydidem dicas significare velle, Peræbos non iis Thessalis, qui Brasidam ducebant, sed ipsis Thessalis, ideoque toti eorum genti subjectos fuisse, hoc profecto inane et frigidum sit. Fere omne scodices omittunt αὐτόν post κατέστησαν, quo deleto et interpunctione mutata pro αὐτῶν conjeceram reponendum esse αὐτόν, quam Augustani et Casselani scripturam esse non sine voluptate intellexi. Atque ita hæc verba constituit etiam Benedictus, qui tamen αὐτῶν quum non necessarium esse judicet, debebat potius falsum dicere.

E solo Casselano emendari etiam possunt, quæ IV. 98. in fine capitis leguntur. Bœoti Atheniensibus exprobraverant, quod Delium, Apollinis templum, muniissent, quod priusquam sibi restituissent, se mortuos iis reddituros negaverant. Respondent Athenienses his verbis. Τοὺς νεκροὺς πολὺ μειζόνως ἐκείνους ἀντὶ ἱερῶν ἀξιοῦντας ἀποδιδόναι ἀσεβεῖν, ἢ τοὺς μὴ ἐθέλοντας ἱεροῖς τὰ πρέποντα κομίζεσθαι. Ubi ἱεροῖς τα πρέποντα κομίζεσθαι Heilmannus falsissime explicuit "*gegen den Tempel alle Gebür beobachten*," quum, ut vidit etiam Bredovius, qui tamen dubitanter loquitur, κομίζεσθαι, cui oppositum est ἀποδιδόναι, nihil aliud sit quam sibi auferre, recuperare. Vulgatæ igitur convenienter vertit Portus: "Ipsosque (illos, Bœotos) multo magis impie facere, qui pro templis militum cadavera restituere (ideoque rem sacrum cum profana permutare) vellent, quam eos, qui nollent templis (restituendis; ἱεροῖς enim, ut recte monuit Levesquius, ablativus est, unde in Reg. adscriptum glossema ὥσπερ τιμήματι) recuperare ea, quæ deceret." Sed hæc profecto non esset laus Atheniensium, si, quæ deceret templo reddendo recipere, ea hoc modo recuperare noluissent. Kistemakerus igitur, quo sensui succurreret, τὰ πρέποντα voluit esse "quæ absque templi traditione reddere deceret;" sed hoc nequaquam inest in verbis. Negationem desiderari jam Baverus intellexit, eamque addit Casselanus, in quo scribitur τὰ μὴ πρέποντα.

Denique huc referimus verba IV. 4. Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν οὔτε τοὺς στρατηγούς, οὔτε τοὺς στρατιώτας, ὕστερον και τοῖς ταξιάρχοις κοινώσας, ἡσύχαζεν, ὑπὸ ἀπλοίας μέχρι αὐτοῖς τοῖς στρατιώταις ὁρμὴ ἐπέπεσε περὶ στάσιν ἐκτειχίσαι τὸ χωρίον. Quæ horum verborum propositæ sunt explicationes, eæ aut præpositioni περί repugnant, aut nomini στάσις notiones affingunt, quæ vel nunquam ei insunt (ut quæ a Kistemakero p. 86. ei tribuuntur), vel certe a Thucydidis loquendi usu abhorrent (ut quum Benedictus hanc vocem scriptori nostro de dissidiis atque factionibus usitatam de stationis loco intelligi jubet). Heilmannum igitur secuti cum Cass. legimus περιστᾶσιν. Præterea nonnulla leviora in his verbis correximus. Comma enim, quod vulgo post ἀπλοίας legebatur, postulante sententia statim post ἡσύχαζε collocavimus. Pro μέχρις autem scripsimus μέχρι, quam formam etiam ante vocalem et optimi libri fere ubique agnoscunt cl. ad h. l. Bened. et grammatici requirunt. Phrynich. p. 6. Μέχρις καὶ ἄχρις σὺν τῷ σ, ἀδόκιμα, μέχρι δὲ καὶ ἄχρι λέγε. Cf. Mœr. p. 34. et Herodiani fragmm. Mœridi subjecta p. 451. Thom. M. p. 135. "Ἄχρι καὶ μέχρι Θουκυδίδης ἀεὶ λέγει, οὐ μόνον ἐπαγομένου σύμφωνου, ἀλλὰ καὶ φωνήεντος. Pro ἐπέπεσε autem ἐσέπεσε quamvis in multis codicibus reperiatur, recipere tamen dubitavimus, quoniam ἐσπίπτειν cum dativo de animi motibus a scriptore nostro dici non videtur. Vel vulgata igitur servanda, vel ἐνέπεσε restituendum, quod frequens est in hac re vocabulum. Cf. Duck. Ind. in ἐμπίπτω p. 702.

Jam nonnisi de Vindobonensi nonnulla adjicimus. Qui codex quum sæpe a depravatorum librorum partibus stet, si nonnunquam lectiones exhibeat, quæ prima specie admodum blandiantur, sed ab reliquis omnibus libris alienæ sint, non facile audiendus est. Quam in rem memorabilis est locus II. 7. Καὶ Λακεδαιμόνιοι μέν, πρὸς ταῖς αὐτοῦ ὑπαρχούσαις ἐξ Ἰταλίας καὶ Σικελίας, τοῖς τἀκείνων ἑλομένοις ναῦς ἐπετάχθησαν ποιεῖσθαι κατὰ μέγεθος τῶν πόλεων. Ita hæc verba a Gottlebero constituta sunt, qui ἐπετάχθησαν pro ἐπέταξαν (non pro ἐπετάξαντο, ut Bredovius scripsit, quod esset sibi imperarunt) accipi voluit. Quod e male intellectis Batavæ scholæ de verbo præceptis* confirmare studuit Levesquius

* De iisdem præceptis etiam Gailium perperam judicare inde manifestum est, quod II. 49. ἐνέπεσε ita defendere studet, ut id non aoristum, sed imperfectum esse

t. I. p. 350. Qua ratione nihil ineptius excogitari potuit. Falsissimum est enim, si generatim pronunciatur, activum pro passivo et passivum pro activo a Thucydide poni, quod tamen quum vel a Dionysio Halic. t. VI. p. 796. et 97. traditum sit, paulo accuratius examinandum est.* (Atticis hanc generum permutationem tribuit Grammaticus Meermannianus p. 647. in Schæferi edit. Gregor. Corinth. Cf. id. p. 644. Gregor. p. 171. Grammatic. August. p. 673. Excerpta e cod. Vatic. p. 686.)

Activum et passivum quum ex notione ipsa sibi sint opposita, inter se permutari proprie omnino nequeunt. Quæ pro hoc usu exempla laudantur (cf. Dorvill. ad Charit. p. 434. sq. ed. Lips. Vig. p. 179. sqq. Matth. Gr. Gr. p. 688. sq.), eorum multa falso intellecta sunt, ut Thucyd. II. 65. Τά τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀμβλύτερα ἐποίουν, καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν πρῶτον ἐν ἀλλήλοις ἐταράχθησαν. Portus: "Et res, quæ militiæ gerebantur, debilitarunt, et domi totum reipublicæ statum mutuis discordiis tunc primum conturbarunt." Sed ibi neque ἐταράχθησαν pro activo positum, neque τὰ περὶ τὴν πόλιν pro nominativo habendum — ita enim et ἐταράχθη requireretur; ut III. 68. in Τὰ μὲν κατὰ Πλάταιαν οὕτως ἐτελεύτησαν monente jam Benedicto e codd. scribendum est ἐτελεύτησεν, cl. I. 110. 138. III. 50. et periret concinnitas — sed structura potius hæc est, οἱ τοῦ δήμου προστάται ἐταράχθησαν τὰ περὶ τὴν πόλιν, quem accusativum vulgo per κατά explicant. Tum III. 39. Εἴωθε δέ, τῶν πόλεων αἷς ἂν μάλιστα — ἀπροσδόκητος εὐπραξία ἔλθῃ, ἐς ὕβριν τρέπειν inepte scholiasta τρέπειν pro τρέπεσθαι accipit. Verba posita sunt pro εἴωθε δὲ ἡ εὐπραξία ἐκείνας τὰς πόλεις ἐς ὕβριν τρέπειν, αἷς ἂν μάλιστα ἀπροσδόκητος ἔλθῃ. Porro IV. 108. Τῆς γεφύρας μὴ κρατούντων (τῶν Λακεδαιμονίων), ἄνωθεν μὲν μεγάλης οὔσης ἐπὶ πολὺ λίμνης τοῦ ποταμοῦ, τὰ δὲ πρὸς Ἠϊόνα τριήρεσι τηρουμένων, οὐκ ἂν δύνασθαι προελθεῖν, quod scholiasta adscripsit τηρουμένων ἀντὶ τοῦ τηρούντων τῶν Ἀθηναίων, falsum esse, præterquam quod τηρεῖσθαι longe aliud quid significat, vel inde manifestum est, quia τηρουμένων non potest de Atheniensibus dictum esse, quum κρατούντων ad Lacedæmonios referendum sit. De his igitur intelligendum etiam τηρουμένων sensu passivo; nam quum observare hostem exprimatur per τηρεῖν τὸν ἐναντίον (cf. II. 83.), Lacedæmonii recte dici possunt τριήρεσι τηρεῖσθαι. His male intellectis locis annumerandus etiam is, quem Gailius Observv. in Thucyd. p. 114. e Theocr. II. attulit,

Καὶ φάτο οἱ στεφάνοισι τὰ δώματα τῆνα πυκάσδεν,

ubi πυκάσδεν pro πυκάζεσθαι dictum esse commentus est. Reliqua exempla in sex fere classes distribuerim. Aut enim nonnisi formam passivi habent, sed ubique significationem activi, ut deponentia, vel vicissim formam activi, sed ubique notionem passivi, ut ἑάλωκα, ἑάλων (cf. Dorvill. ad Charit. p. 435.), quæ quomodo orta sint, non hujus loci est exponere. Aut agitur de infinitivis, qui supini in ū vice funguntur, ubi nostrates quoque activis utuntur, ut *diess ist leicht zu thun.* Cf. Dorvill. l. l. p. 469. et inprimis p. 256. exempla a Fischero allata III. 2. p. 24. Vig. p. 203. Matth. Gr. Gr. p. 762. 766. et præ omnibus Dawes. Miscç. critt. p. 79. sq. ubi docet eos errare, qui ex hac dicendi ratione colligant, Græcis licuisse quavis occasione ac modo activum pro passivo usurpare. Deinde activum ponitur pro medio. Activum enim et medium quoniam notionem designant, quæ a subjecto efficitur, nec nisi eo discrepant, quod hoc actionem ad eum, unde profecta est, significat redire, sæpe loci ita comparati esse possunt, ut, etiamsi objectum actionis diserte non indicetur, tamen eam ad subjectum spectare ex orationis nexu intelligamus. Ita fit, ut activum pro medio ponatur, sive in hoc accusativus pronominis reciproci, sive omnino relatio quædam ad subjectum latet. Hujus generis est I. 16. τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ πόλεις δουλοῦν (sibi subjicere. Cf. Interprr. Thom. M. p. 249. sq.) III. 37. δηλοῦν τὴν γνώμην (suam intelligentiam declarare), III. 46. τὴν ἁμαρτίαν καταλῦσαι (suum peccatum eluere), qualia admodum frequenter leguntur. Ad alterum genus referendum ἐπιμιγνύντες,

---

contendat. Probabilius de hac scriptura disputavit Benedictus, sed vel ita unus aoristus tot imperfectis interpositus displicet. Quapropter equidem vulgatum ἐνέπιπτε nondum mutaverim, sed ἐνέπεσε librariis ex antecedente capite in memoria fuisse suspicor.

* Quemadmodum nos Thucydidis locos, ita unus ex amicis nostris Berolinensibus exempla, quæ e tragicis afferri solent, examini subjecit, et fere eodem, quo nos, devenit.

quod a Dionysio p. 796. e vv. Οὐδ' ἐπιμιγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις I. 2. laudatur, et similiter etiam c. 13. exstat, sed non passivi, verum medii notionem habet. Cf. Fischer. l. l. p. 61. sq. Quæ suppressio pronominis reflexivi quarto effecit, ut multa verba activi neutrali sensu dicantur. Cf. Burgess. Add. ad Dawes. Misce. critt. p. 414. Quo pertinent ἀνταποδιδόναι Plat. Phædon. c. 17. ubi vid. Heindorf. et κεύθειν Soph. Œd. T. v. 967. Quæ neutralis verborum notio nondum ubique agnita est, ut I. 46. ubi Stephanus negavit, Ἐξίησι Ἀχερουσία λίμνη ἐς θάλασσαν (ita enim deleto cum codd. articulo legendum) recte dici posse, quum tamen, quemadmodum ἐκδιδόναι, ἐμβάλλειν, ἐσβάλλειν, ἐκβάλλειν (Vig. p. 181.) ita etiam verba ex ἰέναι formata neutrali significatione de fluviis usurpentur, cujus usus exempla non tantum in Herodoto (I. 6. VII. 20. al.) Strabone et aliis scriptoribus, sed etiam in ipso Thucydide (II. 102. IV. 103.) reperiuntur. Add. Bened. ad h. l. et Heindorf. ad Phædon. c. 60. Porro interdum pronomen indefinitum τὶ omissum est, quo fit, ut activum pro passivo dictum esse videatur. Quo in genere insignis est locus I. 144. quem Dionysius p. 796. laudat, Οὔτε γὰρ ἐκεῖνο κωλύει ἐν ταῖς σπονδαῖς, οὔτε τόδε, ubi, ut mihi significavit Hermannus, postquam ipse aliam interpretationem tentaveram, pronomina ἐκεῖνο et τόδε pro accusativis habenda, et τί supplendum est. Sed hic locus habet sane quod displiceat, ut præpositionem ἐν, quæ in Dionysio deest, ejiciendam esse aliquando suspicatus sim. Ita κωλύει neutraliter positum esset pro impedimento est, et quoniam ad sensum idem denotaret, quod ἐμπόδιόν ἐστι, cum dativo conjunctum esset, a qua ratione non multum abfuit Abreschius, quem vide in Auctar. Dilucidd. Thucydd. p. 263. Sed partim codices omnino omnes in præpositione illa retinenda consentiunt, partim ejusmodi dictio si admitti posset, non Thucydidi, sed Æschylo potius aut Pindaro conveniret. Denique passivo interdum uti licet pro medio. Quemadmodum enim, ubi subjectum simul objectum actionis est, non ubique necessarium esse vidimus, ut is, ad quem spectet actio, diserte significetur, unde usus activi pro medio originem duxit, ita alibi nonnisi hoc desideratur, ut quis hoc vel illud passus esse dicatur, nihil autem refert, utrum ipse an alius ejus rei auctor fuerit. Quo factum est, ut medium non tantum in quibusdam formis passivo simile sit, sed etiam alias formas, quibus caret, si quando iis opus sit, ex passivo recipiat (ut I. 62. Ἀγορὰν ἔξω τῆς πόλεως ἐπεποίηντο et II. 78. Πλαταιεῖς παῖδας καὶ γυναῖκας ἐκκεκομισμένοι ἦσαν, ubi plusquamperfecto si utendum erat, alia forma non aderat. cf. Fischer. ad Vell. III. 2. p. 62. Matth. l. l. p. 683.) denique interdum passivo prorsus cedat. Quod valet ad intelligendum locum I. 120. Ἡμῶν δὲ ὅσοι μὲν Ἀθηναίοις ἤδη ἐνηλλάγησαν, οὐχὶ διδαχῆς δέονται ὥστε φυλάξασθαι αὐτούς· τοὺς δὲ τὴν μεσόγειαν* μᾶλλον καὶ μὴ ἐν πόρῳ κατῳκημένους, εἰδέναι χρή, ὅτι etc. Quo in loco Dionysius quidem p. 797. ἐνηλλάγησαν et κατῳκημένους pro activis dicta esse vult; sed posita potius sunt pro mediis, quod in ἐνηλλάγησαν apertum est, in κατῳκημένους autem inde intelligi potest, quod jam Herodotus pro οἰκεῖν dicit οἰκεῖσθαι τὰς νήσους, quasi οἰκεῖσθαι sit deponens.

Hi sunt loci a VV. DD. allati, quibus demonstrent, Thucydidem activum et passivum solere permutare. Qui quum prorsus diversi sint ab eo, cujus causa hæc exposuimus, nemo dubitabit, quin Λακεδαιμόνιοι τοῖς τἀκείνων ἑλομένοις ναῦς ἐπετάχθησαν ποιεῖσθαι solœce dictum sit. Ad aliam lectionem ducunt codices. Olim enim vulgata scriptura fuit Λακεδαιμονίοις, quam Gottleberus primus in Λακεδαιμόνιοι mutavit, e bonis, quos dicit, sive, ut jam vidimus, corruptissimis codicibus, Ar. Chr. Dan. Mosqu. et fortassis Par. D. et E. Meliores codices omnes, e Parisinis B. C. F. G. H. I. retinent dativum. Quo admisso Kistemakerus ναῦς pro nominativo pluralis haberi voluit, eodemque modo judicavit Neophytus Ducas. Sed id fieri nullo modo potest, quum Thucydides in nominativo pluralis non alia forma utatur quam νῆες. Mœris p. 266. Νῆες, ὡς Θουκυδίδης, Ἀττικῶς, ναῦς, Ἑλληνικῶς. Phrynich. p. 68. ed. Pauw. Αἱ νῆες ἐρεῖς, οὐχ αἱ ναῦς. σόλοικον γάρ. Thomas Mag. p. 626. Νῆες ἐπὶ εὐθείας, οὐ ναῦς· ἐπὶ δὲ αἰτιατικῆς ναῦς, οὐ νῆας. Stephanus

* Dan. μόσογαιαν, ut II. 102. Par. C. et F. atque alicubi Xenophontis et Platonis libri. Cf. Heindorf. ad Phædon. c. 59. et Schneider. in Addendis ad Xenoph. Histor. Gr. p. 105. Sed vulgatam confirmat I. 100. et III. 95. ubi pro ἐς τὴν μεσόγειον e codicibus recipiendum ἐς τὴν μεσόγειαν.

igitur pro ἐπετάχθησαν conjecit ἐπετάχθη, atque hæc lectio in Vindobonensi codice reperta est, eamque nos diu veram duximus.* Tandem vero Hermannus nobis significavit, si e præcedentis periodi subjecto οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι solum nomen οἱ ξύμμαχοι repetatur, vulgatam ferri posse. Quod verissimum est; nam verba ita vertenda sunt: "A Lacedæmoniis socii præter eas naves, quæ ibi (Lacedæmone, per eam figuram, de qua diximus p. 52.) ex Italia atque Sicilia erant, alias in usum eorum, qui ad illorum (Lacedæmoniorum) partes accesserint, conficere jussi sunt." Jam durum quidem est, quod nonnisi pars quædam subjecti ex antecedentibus repetenda est; sed Thucydides id ideo sibi permittere potuit, quod et ex adjecto dativo Λακεδαιμονίοις et e verbi ἐπιτάσσεσθαι notione de solis sociis sermonem esse intellectum iri speravit. Hanc autem rationem ineundam putamus non solum propter codicum omnium uno Vindobonensi excepto in scriptura ἐπετάχθησαν consensum, sed etiam aliis de causis. Nam ut Græci omnino, ita etiam Thucydides pro τοῦτό μοι ἐπιτάσσεται præfert structuram ἐπιτάσσομαι τοῦτο. I. 140. Οἷς εἰ ξυγχωρήσετε, καὶ ἄλλο τι μεῖζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεσθε. Cf. Matth. Gr. Gr. p. 579. sq. Ita igitur etiam hic scriptum est οἱ ξύμμαχοι ἐπετάχθησαν ναῦς ποιεῖσθαι. Deinde sæpius legimus, Lacedæmonios eo consilio classem parari voluisse, ut Atheniensium sociis, qui defecissent, auxilium ferre possent. Sic Archidamus dicit I. 81. Εἰ τοὺς ξυμμάχους ἀφιστάναι πειρασόμεθα, δεήσει καὶ τούτοις ναυσὶ βοηθεῖν, τὸ πλέον οὖσι νησιώταις. Eodem igitur modo II. 7. socii perhibentur jussi esse naves conficere τοῖς τἀκείνων ἑλομένοις, in usum eorum, qui Atheniensium societate relicta ad Lacedæmoniorum partes accesserint. Aoristi enim participium habet notionem futuri exacti.

* Infelix est Benedicti conjectura ναῦς ἐπετάχθη σ' ἂν ποιεῖσθαι, quem navium numerum de fœderatis Italiæ et Siciliæ civitatibus intelligi vult. Sed, ut alia taceam, et particula ἂν prorsus superflua, et verba ἐξ Ἰταλίας καὶ Σικελίας articulo τοῖς minus recte præposita essent, denique notio verbi ἐπιτάσσειν rationi fœderis, quod erat inter Lacedæmonios atque Italiæ et Siciliæ civitates, non conveniret.

Cf. Herm. ad Vig. p. 774. Si quid restet difficultatis, inest in pronomine ἐκείνων, pro quo exspectes potius αὐτῶν.

Accedimus ad tertiam codicum familiam, ex qua nonnisi duo superesse videntur, Regius s. Parisinus G. atque Par. H. Regium enim cum G. unum eundemque esse, ut monuit jam Gailius (t. IX. p. 83.) ita ipse confirmatum vidi. Consentiunt enim hi codices etiam in iis lectionibus, quæ in nullo alio libro conspiciuntur, ut statim I. 2. in μετανάστης οὖσα pro μεταναστάσεις οὖσαι, et I. 10. in τοὺς πρὸς κώπην pro τοὺς προσκώπους. Nonnulli quidem sunt loci, in quibus e G. laudantur lectiones, quæ e Reg. non annotatæ sunt, et vicissim; sed hi et admodum pauci, et ita comparati sunt, ut hunc codicem nonnunquam vel a Duckero vel a Gailio minus accurate collatum, aut etiam obscuris characteribus scriptum esse facile intelligas. Sin de auctoritate ejus quæritur, ea haud exigua est. Neque tamen inde sequitur, ejus lectiones ubique, etiam reliquis omnibus libris dissentientibus, esse probandas. Nam etiam in hoc codice humana passi sunt librarii, ut vel ex duobus, quos modo adscripsimus, locis intelligi potest.

Quamobrem hujus codicis et, qui eum sequitur, H. scriptura male præferenda videbatur Gailio I. 26. (Κερκυραῖοι) πλεύσαντες εὐθὺς πέντε καὶ εἴκοσι ναυσὶ καὶ ὕστερον ἑτέρῳ στόλῳ, τούς τε φεύγοντας ἐκέλευον κατ' ἐπήρειαν δέχεσθαι αὐτούς, τούς τε φρουρούς, οὓς οἱ Κορίνθιοι ἔπεμψαν, καὶ τοὺς οἰκήτορας ἀποπέμπειν. οἱ δὲ Ἐπιδάμνιοι οὐδὲν αὐτῶν ὑπήκουσαν, ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι ναυσὶ τεσσαράκοντα. Ubi codices, quos diximus, scribunt ὡς δὲ Ἐπιδ. —— ὑπήκουσαν, στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ Κερκ. quæ lectio aperte docto homini debetur, qui periodum meliorem efficere studuit, quum Thucydidem sæpe abruptius loqui non meminisset. Ut autem in hoc loco H. a Regii partibus stat, idem in plerisque aliis animadverti licet, unde hos duos codices in unam classem conjunximus. Non raro tamen H. etiam peculiares lectiones præbet, quæ tamen plerumque non magni sunt pretii. Fere ubique enim, ubi ab altero recedit, manifestos librariorum errores vel etiam correctiones exhibet. Ut III. 83. Οἱ δὲ καταφρονοῦντες κἂν προαισθέσθαι, καὶ ἔργῳ οὐδὲν σφᾶς δεῖν λαμβάνειν, ἃ γνώμῃ ἔξεστιν, ἄφρακτοι, μᾶλλον διεφθείροντο, ubi post ἔργῳ addit λογιζόμενοι ὡς.

Hæc habebam, quæ de iis libris dicerem, qui ad genera quædam revocari posse videbantur. Ad eos autem quod attinet, qui magis per se constant, Parisinus D. F. et I. correctionibus atque interpretamentis abundant. Quod in D. ita esse, docent loci hi.

III. 31. Δαπάνη γίγνηται. D. δαπάνην γίγνεσθαι. V. infra.

——36. Κελεύοντες. D. κελεύοντα.

——40. Ξύγγνωμον. D. σύγγνωστον. Cf. Thom. M. p. 380.

——45. Τὸ δεινόν. D. τὸν κίνδυνον. V. nos supra p. 55.

——49. Δευτέρας. D. προτέρας. V. p. 59.

——63. Αἰσχρόν. D. οὐκ αἰσχρόν. Cf. p. 34. sq.

——65. Τὴν πόλιν. D. τὴν ὑμετέραν πόλιν.

I. 110. Ἰνάρως ὁ [τῶν] Λιβύων βασιλεύς. D. Ἰνάρως ὁ Ψαμμητίχου, Λίβυς, βασιλεὺς Λιβύων, e cap. 104.

——120. Ἐν πόρῳ. D. ἐν πόντῳ.

Unde Gailium colligimus magnopere errasse, quum hujus unius codicis lectionem in textum inferret I. 70. ubi quum vulgo legeretur, Οἴονται γὰρ οἱ μέν, τῇ ἀπουσίᾳ ἄν τι κτᾶσθαι, ὑμεῖς δέ, τῷ ἐπελθεῖν καὶ τὰ ἑτοῖμα ἂν βλάψαι, Gailius e D. recepit ἀπελθεῖν, quæ est correctio facta propter præcedens nomen ἀπουσίας, ut clarior esset oppositio. Huic libro non multum præstat I. qui nunc cum D. prorsus consentit (ut III. 49. I. 110. 120.), nunc ad eum propius certe accedit (ut III. 31. et 65.) nunc denique novos errores infert. Non melior est F. qui I. 2. pro ἀναγκαίου τροφῆς exhibet ἀναγκαίας τροφῆς (de quibus formis cf. Index edit. Ducker. p. 683.), et I. 37. post ἀναγκαῖον addit ὦ Ἀθηναῖοι, ut paulo post μᾶλλον ante ἐπετήδευσαν, et φανερῶς ante βιάζωνται. I. 138. pro οἱ προσήκοντες habet ὑπὸ τῶν προσηκόντων, quo in loco vulg. versio inepta, neque tamen quidquam in Græcis mutandum est, licet cum Cornelio Nepote etiam Pausanias faciat.—De Par. B. non habeo quod dicam. In marg. autem edit. Steph. quæ adscriptæ sunt diversæ lectiones, eæ sæpe alibi non inventæ sunt. Quod si est, plerumque parum utiles sunt. Ita I. 1. pro ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων marg. Steph. habet ἐπὶ πλείστων. C. 31. ad τὸν δ' ἐνιαυτόν ibidem additur τοῦτον, c. 34. in ἠβουλήθησαν τὰ ἐγκλήματα μετελθεῖν verba aliter collocantur, c. 35. pro μηδετέρων scribitur οὐδετέρων. Etiam principum editionum, Aldinæ, Florentinæ et Basiliensis, quæ fere ubique inter se consentiunt, levissima est auctoritas, quum aperte ex libro negligenter scripto expressæ sint.

De scholiis autem in universum judicare non licet. Nam quum variis temporibus a variis hominibus conscripta, ideoque partim vetustissima, partim recentissima existimanda sint, singulorum auctoritas in lectionibus vel confirmandis vel damnandis maximam partem pendet ex tempore, cui originem debent. Ad quam rem sane lubricam cognoscendam nonnihil confert codex Augustanus, in quo et minor legitur scholiorum numerus, et ipsa scholia sæpe vulgatis breviora sunt, quod constat signum esse antiquitatis.

Minoribus dubitationibus obnoxia est Vallæ versio. Hæc enim, ut jam supra obiter significavimus, si ea, qua par est, cautione usurpatur, in re critica præstantissima est, quum Vallæ egregium codicem ante oculos fuisse facile pateat. Plerumque enim cum secunda ac tertia codicum familia consentit, et interdum etiam ibi in subsidium vocari potest, ubi, quid codices exhibeant, incertum est, quum de spiritibus quibusdam aut accentibus agatur, qui a Gailio prorsus neglecti, ab reliquis autem editoribus certe non ubique diligenter annotati sunt. Cujus generis sunt verba II. 44. Ὅσοι δ' αὖ παρηβήκατε, τόν τε πλείονα, κέρδος ὄν, εὐτυχεῖτε βίον, ἡγεῖσθε καὶ τόνδε βραχὺν ἔσεσθαι, καὶ τῇ τῶνδε εὐκλείᾳ κουφίζεσθε. Ubi in vulgata lectione non offendit quidem conjunctio imperfecti εὐτυχεῖτε * cum præterito perfecto παρηβήκατε, quam ipsa

---

* Εὐτυχεῖτε enim pro imperfecto, non pro præsente habendum est, cujus notio ab hoc loco abhorret. Verbis autem per ευ incipientibus Thucydides non addit augmentum. Ita I. 18. legimus εὐνομήθη, I. 20. εὗρον, I. 21. εὑρῆσθαι, I. 22. εὑρίσκετο, I. 58. εὕροντο, ubi tamen nonnulli codd. ηὕροντο I. 95. εὐθύνθη, I. 135. εὕρισκον, II. 6. εὗρε, IV. 79. εὐτύχει, ubi pauci codd. ηὐτύχει, quæ forma IV. 117. nonnisi e Par. F. enotatur, IV. 123. εὐτρεπίζοντο, unde quod II. 18. scribitur ηὐτρεπίζοντο, corrigendum videtur. Grammatici de hoc augmento vel addendo vel abjiciendo non eadem tradunt. In Herodiani fragmento, quod Pauwii Phrynicho subjectum est, p. 202. legimus, Ηὐξάμην καὶ εὐξάμην, ηὐδόκουν καὶ εὐδόκουν, καὶ ὅσα ἀπὸ τοῦ ευ ἄρχονται. Sed in ejusdem Herodiani fragmento ab Hermanno edito p. 314. ita scribitur. Ἁμαρτάνουσιν οἱ λέ-

horum temporum notio postulat; sed particula καί ante τόνδε, sive eam etiam significare sive sequenti καί respondere putas, non potest non displicere. Etenim illud si verum esset, primaria sententiæ vis inesset in τόνδε, hoc modo: "putate, hanc quoque vitam brevem fore," quasi præterita vita et ipsa brevis fuisset, quod absonum est. Sin καί alteri καί responderet, verba aliter collocanda erant (ut καὶ βραχὺν τόνδε ἡγεῖσθε ἔσεσθαι); pertineret enim hæc particula ad universam sententiam, non ad solum infinitivum. Quam difficultatem ut removeas, fortassis recipiendam putes scripturam κουφίζεσθαι. Eam vero et externa et interna argumenta damnant; externa, quum κουφίζεσθαι nonnisi in duobus libris ex emendatione sit, cui præcedens ἔσεσθαι ansam dedit; interna, quum et futuri potius quam præsentis infinitivum requireretur, et τόνδε, quod ad utrumque infinitivum, ἔσεσθαι atque κουφίζεσθαι, pertineret, ante καί collocandum esset. Verum quum lectio ὄν probari nequeat, altera ὅν, quam Valla expressit, si eo, quo Baverus voluit, modo explicetur, prorsus inepta est. Iste enim hoc verbis inesse voluit: "et qui vitam, si quam ultro vivetis, pro lucro habetis." Quæ interpretatio, sive verba sive sensum spectas, tam futilis est, ut eam unquam proponi potuisse vix tibi persuadeas. Ad verba enim quod attinet, infinitivum ἔσεσθαι aut ex ἡγεῖσθε bis intellecto, aut ex ἐλπίδι Baverus pendere dicit. Sed ἐλπίδι, quod longo intervallo præcessit, huc prorsus non pertinet, ἡγεῖσθε autem primum pro indicativo, deinde vero, ubi cogitatione addendum esset, pro imperativo esset habendum, quod durissimum est. Deinde ὁ πλείων βίος non est ulterior vita, sed major vitæ pars. Denique non ὃν εὐτυχεῖτε, sed ὃν ἂν εὐτυχοῖτε dicendum erat. Sensum autem si spectamus, quomodo tandem senes decrepiti filiis amissis ulteriorem vitam lucrum esse existiment? aut si eam pro lucro habeant, quale solatium iis afferat, qui brevem eam fore dicat? Potius igitur recepto ὅν inde a τόν τε πλείονα apodoseos initium constituendum est, hoc sensu: "Quotquot vero ætate provecti estis, et longiorem vitam, per quam felices eratis, lucrum existimate, et hanc brevem fore cogitate." Atque ita prorsus sequimur Vallam, cujus hæc est versio: "Vos vero, qui ætate processistis, quo diuturniorem vitam feliciter traduxistis, eo plus lucri vos fecisse existimate, et hoc, quod superest vitæ, breve futurum."

Aliis in locis Vallæ versio auctoritatem per se satis exiguam Ar. Chr. Dan. confirmat, ut III. 79. Καὶ οἱ Κερκυραῖοι, δείσαντες, μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες, οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν, ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τούς τε ἐκ τῆς νήσου πάλαι ἐς τὸ Ἡραῖον διεκόμισαν, καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Quo in loco lectio πάλαι vix commoda est. Quam vocem si cum τοὺς ἐκ τῆς νήσου jungas, et ordo verborum obstat, et sententia ipsa inepta est; qui enim ante quinque vel sex dies in insulam transportati erant (cf. c. 75. fin. et c. 76.), πάλαι ibi fuisse dici nequeunt. Sin πάλαι cum Kistemakero ad διεκόμισαν referas, ut aoristus plusquamperfecti notionem habeat, ("jam pridem reportaverant") ne ita quidem sententia apta est. Nam quum Peloponnesii præcedente demum die advenerint, victoriam autem modo reportaverint, quod antequam factum esset, non erat metuendum, ne insula potirentur, optimates jam pridem in templum Junonis transportati esse cogitari nequeunt. Neque, ut visum est Kistemakero, quod sequitur imperfectum, hoc aoristum plusquamperfecti notione accipi jubet. Aoristus enim positus est, quoniam transportatio in templum unum est cito præteriens factum; custodia autem urbis diutius durabat, ideoque imperfecto significanda erat. Quæ quum ita sint, præferendam censeo lectionem πάλιν, quæ non tantum in Ar. Chr. Dan. Mosqu. exstat, sed etiam in Reg. superscripta est, et hac Vallæ versione stabilitur: "Sumtos illos ex insula reportant iterum in templum Junonis." Placuit hæc scriptura etiam Benedicto.

γοντες ηὐξάμην καὶ ηὐχόμην, λόγῳ τοιούτῳ· ὅσα ἀπὸ τῆς ευ διφθόγγου ἄρχεται ῥήματα, ταῦτα τηρεῖ τὴν ευ δίφθογγον καὶ ἐπὶ πάντων τῶν χρόνων—τὰ δὲ ἀπὸ τῆς αυ ἀρχόμενα τρέπεται εἰς το ηυ, αὐλῶ, ηὔλουν, αὐχῶ, ηὔχουν. Ex hoc atque illo loco conflatum est aliud Herodiani fragmentum in Piersoni Mœride p. 460. Ηὐξάμην, καὶ εὐξάμην, ηὐδόκουν, καὶ εὐδόκουν, καὶ ὅσα ἀπὸ τοῦ ευ ἄρχονται· ηὔλουν δὲ καὶ ηὔχουν, ὡς ἀπὸ τοῦ αὐλῶ καὶ αὐχῶ. Ita enim hæc verba scribenda esse existimamus. Cum iis, qui scripturam per ευ probant, facit Suidas in εὐλόγησα: sed ηὐξάμην dici jubet Mœris p. 175. Conferri etiam potest Fischer. ad Veller. II. p. 280.

Restat, ut paucis dicamus de aliis scriptoribus, quibus in Thucydidis verbis in integrum restituendis uti licet. Ibi vero ante omnia diligenter examinandum esse, an quæ lectio, quæ primo adspectu ab ejusmodi scriptore agnosci videatur, vere ab eo reperta sit, supra satis declaravimus. Qua re singulis in locis accurate perpensa, si scripturam discrepare magna cum probabilitate statuere possimus, neque interna argumenta adsint, quæ judicium de alterutra lectione eligenda certo regant, de eo præcipue quærendum est, quis sit is, quo teste uti velimus, et qua ætate vixerit. Nam Thomam Mag. et alios scriptores, qui compluribus codicibus nostris recentiores sunt, optimis libris postponere non dubitamus. Sed Dionysius Halic. et si qui alii vel ante eum vel non multo serioribus temporibus floruerint, haud dubie summi sunt in re critica momenti.

Cap. 5.

De antiquorum monumentorum usu. De interpretamentis, quibus vulgata Thucydidis exemplaria inquinata sunt. Examinantur ea, quæ in hoc genere observata sunt a Stephano, Duckero, Bavero, Eversio, Gailio, Bredovio aliisque. Disputatur de formulis nonnullis, quibus tempus significatur, de verbis ἀπόλλυσθαι et διόλλυσθαι, de vocabulis, quæ bis cogitanda sunt, de voce σαφές etc.

Quemadmodum vero in auctoritatem antiquorum monumentorum non inquisiverunt editores, ita etiam in eorum usu variis modis peccarunt. Primum enim generales quædam criseos leges, quæ judicium singulis in locis regerent, vel excogitandæ vel ad Thucydidem transferendæ erant, quod quum neglectum esset, multis erroribus ansam dedisse, nonnisi una quadam regula proponenda declarabimus. Thucydidis enim quum hoc sit proprium, ut brevitatis studiosissimus sit, factum est, ut multis in locis a librariis vel interpretibus ad perspicuitatem adjuvandam voces quædam adderentur. Multo rarius autem vocabula nonnulla consulto ab iis deleta sunt, quum Thucydides plerumque non utatur pluribus verbis, quam quibus ad sensum exprimendum maxime opus est. Unde colligimus, si quæ verba, quæ salvo sensu abesse possint, in bonis aliquot codicibus aut prorsus omittantur, aut aliis quibusdam indiciis suspecta reddantur, ea, nisi gravia argumenta obstent, ejicienda esse. De qua re quum sæpe non cogitaverint editores, mirum non est, vulgata exemplaria adhuc immensa varii generis additamentorum multitudine repleta esse. Quorum plura jam alii animadverterunt, quæ, antequam ea, quæ a nobis ipsis observata sunt, proponamus, examini subjicere placet.

Et Stephanus quidem I. 32. in Ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ vocem χρόνῳ, quam præter alios libros ignorant Reg. Aug. et Cass. recte sensit delendam esse. Thucydides enim modo plene scribit ἐν τῷ πρότου χρόνῳ, ut II. 58. et 73. modo sine χρόνῳ, ut IV. 72. Ita ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ legitur IV. 21. et 41. sed ἐν τῷ πρὶν IV. 35. Cf. ἐν τῷ τότε I. 92. ἐν τῷ παρόντι IV. 79. et similes formulas.*

Duckerus autem ἐς τὴν γῆν I. 116. in Ἀποβάντες ἐς τὴν γῆν, et ποιήσαντες II. 83. in Οἱ Πελοποννήσιοι ἐτάξαντο, κύκλον τῶν νεῶν ποιήσαντες, ὡς μέγιστον οἷοί τ' ἦσαν jure damnavit. Posterius deest etiam in Par. C. G. H. atque in F. post μέγιστον legitur. Valla: "Et Peloponnenses quidem in orbem naves disposuere quam latissimum poterant." De alio loco III. 57. Ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ξυμφορᾶς προκεχωρήκαμεν, οἵτινες Μήδων τε κρατησάντων ἀπολλύμεθα, καὶ νῦν ἐν ὑμῖν, τοῖς πρὶν φιλτάτοις, Θηβαίων ἡσσώμεθα, καὶ δύο ἀγῶνας τοὺς μεγίστους ὑπέστημεν, τότε μέν, τὴν πόλιν εἰ μὴ παρέδομεν, λιμῷ διαφθαρῆναι, νῦν δέ, θανάτου δίκῃ κρίνεσθαι, ubi vocem δίκῃ, quæ in Reg. (Par. G.) et H. inter versus rec. m. scripta est, suspectam esse monuit Duckerus, ideo potissimum mentionem injeci, ut hac opportunitate oblata de majori difficultate, quæ in his verbis inest, disseram. Verba enim οἵτινες Μήδων κρατησάντων ἀπολλύμεθα Portus vertit "qui periissemus, si Medi vicissent," quam versio-

---

* In transcursu agimus de ὕστερον χρόνῳ, de qua formula falso scribit Baverus ad IV. 81. "Χρόνῳ aut omitti solet apud ὕστερον, aut postponi." Sed ὕστερον χρόνῳ quanquam legitur in exemplis a Duckero ibi allatis et præterea I. 8. ubi ὑστέρῳ χρόνῳ e codd. suadente jam Stephano, in ὕστερον χρόνῳ mutandum, reperitur tamen etiam χρόνῳ ὕστερον, ut I. 64. et 100. idemque restituendum IV. 81 .

nem, ut solent, secuti sunt reliqui interpretes. Quodsi ad τότε μέν, τὴν πόλιν εἰ μὴ παρέδομεν, λιμῷ διαφθαρῆναι simul respicitur, interpretes existimasse videntur, Platæenses tempore pugnæ ad urbem eorum commissæ a Persis fuisse obsessos, ita ut, si Græci fugati essent, iis metuendum esset, ne fame ad urbem barbaris tradendam adigerentur. Sed hunc sensum respuunt primum ipsa scriptoris nostri verba. Ita enim neque ἀπολλύμεθα, quæ librorum omnium uno excepto est scriptura, neque ἀπωλλύμεθα, quod restituturi erant Baverus et Benedictus adstipulante Cass. sed ἀπωλόμεθα ἂν dicendum erat. Deinde repugnat etiam historia. Platæensium enim urbs jam a Xerxe exercitum per Bœotiam in Atticam ducente incendio deleta est, ante cujus adventum ipsi una cum Thespiensibus in Peloponnesum emigrarunt. Cf. Herod. VIII. §. 50. cl. §. 44, Diod. Sic. XI. 13. p. 415. ed. Vessel. Jam quum Persæ inde ab hoc tempore usque ad pugnam Platæensem Bœotiam in ditione sua tenerent, Platæenses patet urbem suam restituere atque in ea obsideri non potuisse. Verba igitur οἵτινες Μήδων κρατησάντων ἀπολλύμεθα vertenda sunt "qui, quum Medi vicissent (ad Thermopylas), periimus," et innuunt malum a Xerxe Platæensibus illatum. Sed ita difficultas quædam inest in præsente, pro quo ego imperfectum, cui tamen ab aliis aoristum antelatum iri prævideo, probarem, nisi v. ὄλλυσθαι jam in præsente interdum præteriti temporis notionem habere videretur. Ut quum Clytæmnestra apud Sophoclem in Electra v. 678. de quo loco me admonuit amicissimus Dœderlein, pædagogum ita alloquitur, Ἐμοὶ δὲ σύ, ξένε τἀληθὲς εἰπέ, τῷ τρόπῳ διόλλυται.* Præterea verba τὴν πόλιν εἰ μὴ παρέδομεν, λιμῷ διαφθαρῆναι facile aliquis male intelligat, quippe quibus non pristinum urbis infortunium describi, sed inde a verbis καὶ νῦν ἐν ὑμῖν nonnisi de bello Peloponnesiaco sermonem esse putet, ut Platæenses dicantur, nisi urbem Lacedæmoniis dedidissent, fame absumtos esse (cf. cap. 52. init.) quum vero potestati eorum se permisissent, eo devenisse, ut, ne capitis condemnarentur, metuerent. Sed huic interpretationi obstant voculæ τότε μὲν—νῦν δέ, quæ quum in νῦν ἐν ὑμῖν Θηβαίων ἡσσώμεθα et τῶν τότε ξυμμάχων ὠφελεῖ οὐδείς temporibus Persici et Peloponnesiaci belli distinguendis inserviant, etiam in τότε μέν, τὴν πόλιν εἰ μὴ παρέδομεν, λιμῷ διαφθαρῆναι, νῦν δέ, θανάτου κρίνεσθαι eodem modo intelligenda sunt. Platæensium igitur hanc oportet esse mentem, sibi, quum Xerxes appropinquaret, urbem deserendam fuisse (unde se dicunt periisse) in qua si remansissent, a Persis obsidione clausi, et, quum auxilii spes nulla esset, deficiente commeatu expugnati essent.

Etiam I. 128. (Παυσανίας) ἄνευ Λακεδαιμονίων ἀφικνεῖται ἐς Ἑλλήσποντον, τῷ μὲν λόγῳ, ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον, τῷ δὲ ἔργῳ, τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα βουλόμενος πράσσειν, Duckerus participium βουλόμενος suspectum esse monuit, quod Gailius retinens denuo ostendit, codices mss. per se solos nihil prodesse, nisi quis recte iis uti calleat. Etenim vox ista in Ar. Chr. Dan. Mosqu. Par. B. legitur ante τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα, in Reg. autem, et pariter in Gr. Aug. Cass. Cl. Par. C. D. F. prorsus omittitur. Eandem vocem Valla ignorasse videtur, quum simpliciter vertat: "cum rege transigendi negotii gratia." Jam quum rectissime dicatur ἀφικνεῖται πράσσειν, illud autem βουλόμενος ex scholiastæ interpretatione in verba Thucydidis irrepserit, non video quomodo hoc vocabulum jam Duckero suspectum adhuc servari potuerit. Nam quod variata est structura, id sæpissime in nostro scriptore animadvertationem vicisse dici nequeunt, neque ullo modo cum Benedicto, scholiastam et Vallam secuto, ad victum referatur, cujus omnino nondum facta est mentio, passivo sensu accipiendum est. Quam sententiam quum primo dubitanter pronunciassem, ab Hermanno in ea confirmatus sum.

---

* Obiter notamus, quod non poterit non mirum videri, διόλλυσθαι semel apud Thucydidem activam significationem habere. III. 40. Μάλιστα δὲ οἱ μὴ ξὺν προφάσει τινὰ κακῶς ποιοῦντες ἐπεξέρχονται καὶ διόλλυνται, quæ verba jam ab H. Stephano in Thes. s. v. διόλλυμαι laudantur. Schol. Ἐπέρχονται καὶ διαφθείρουσι. Portus: "ad internecionem usque persequuntur," qui sensus omnino flagitatur, ut docet orationis nexus. Vicissim deponens προσεδέχετο IV. 19. quum neque de victore commode intelligatur, quod Athenienses præter suam exspectationem vicisse dici nequeunt…

tes, ubi consilium vel causa, cur quid factum sit, indicatur. I. 72. Ἔδοξεν αὐτοῖς παριτητέα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους εἶναι, τῶν μὲν ἐγκλημάτων πέρι μηδὲν ἀπολογησομένους, δηλῶσαι δέ. IV. 86. Οὐκ ἐπὶ κακῷ, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων παρελήλυθα·— καὶ ἅμα, οὐχ ἵνα ξυμμάχους ὑμᾶς ἔχωμεν, ἢ βίᾳ ἢ ἀπάτῃ προσλαβόντες, ἀλλὰ τοὐναντίον, ὑμῖν, δεδουλωμένοις ὑπὸ Ἀθηναίων, ξυμμαχήσοντες. Cf. I. 73. init. Quod restat, a Gailio interpretamentum, quod diximus, non esse deletum mirum videri nequit, quum intellexerimus, ineptum illud καί, quod mox in vv. Ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε καὶ ἐν αὐτῇ legitur, ipsum ab hoc editore esse retentum, licet in undecim codd. desit, atque a Reiskio et Kistemakero jam damnatum sit, ad quos nuper accessit Benedictus, qui etiam de voce βουλόμενος ejicienda monuit.

Abreschius (Dilucc. Thucc. p. 415.) IV. 44. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τούς τε ἀλλοτρίους νεκροὺς ἐσκύλευον, καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀνῃροῦντο, τροπαῖόν τε εὐθέως ἔστησαν, codices secutus jure expulit ἀλλοτρίους, collato maxime loco V. 74. (non 47. ut in Lips. edit. scribitur.)

Pergimus ad Baverum, qui I. 142. in Πῶς δὴ ἄνδρες γεωργοί, καὶ οὐ θαλάσσιοι, καὶ προσέτι οὐδὲ μελετῆσαι ἐασόμενοι, διὰ τὸ ὑφ' ἡμῶν πολλαῖς ναυσὶν ἀεὶ ἐφορμεῖσθαι, ἄξιον ἄν τι δρῷεν; πρὸς μὲν γὰρ ὀλίγας ναῦς ἐφορμούσας κἂν διακινδυνεύσειαν, πλήθει τὴν ἀμαθίαν θρασύνοντες· πολλαῖς δὲ εἰργόμενοι ἡσυχάσουσι, καὶ ἐν τῷ μὴ μελετῶντι ἀξυνετώτεροι ἔσονται, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὀκνηρότεροι, nullo codice addicente particulam μή deleri voluit, quippe cui res ipsa adversetur. Quod quam falso ab eo dictum sit, nexu breviter exposito declarabimus. Corinthii in concione, quam Lacedæmone habuerunt, dixerant, Peloponnesios rebus nauticis operam daturos esse (μελετήσομεν τὰ ναυτικά, c. 121.) Ad quæ quidem verba respiciens Pericles Atheniensibus probare studet, nihil ipsis inde esse metuendum. Dicit igitur, longo opus esse studio, si quis rerum maritimarum scientiam sibi parare velit. Nam ne Athenienses quidem perfecte eas didicisse, quamvis statim a Medico bello tractassent (Οὐδὲ γὰρ ὑμεῖς— ἐξείργασθέ πω). Multo minus igitur verendum esse, ne, qui agriculturæ, non autem rebus maritimis operam navent, in bello navali aliquid efficiant, præsertim quum ne hoc quidem sint consecuturi, ut se exerceant, quoniam Athenienses semper pluribus navibus eos sint observaturi. Nam adversus paucas quidem fieri posse ut periclitentur (atque ita se exerceant), sed a multis obsessos eos esse quieturos (ideoque se non exercituros.) Et dum ita se non exerceant, ἐν τῷ μὴ μελετῶντι, eos Atheniensibus imperitiores mansuros esse; quam ipsam imperitiam vicissim in causa fore, ut ad res gerendas segniores sint. Hæc tam apta sunt, ut nihil aptius dixerim. Rectius igitur Baverus pro μή nomen ναῦς delendum esse monuisset, quod quum desit in Reg. (G.) H. Aug. Cass. pro interpretamento habendum est.

L. I. c. 26. pronomen αὐτούς in Ὡς κατάξοντες αὐτούς expungendum esse docuit (in diss. De prooemio Thucydidis p. 38.) Doct. Evers, quem speramus ne inter Helvetos quidem Thucydidis sui immemorem esse, ut pulchros aliquando ex studiis ejus fructus percipiamus. Eum tamen minus sequimur II. 82. ἀπῆλθον ejicientem, quod non mirabitur, qui legerit, quæ de codicibus, in quibus hæc vox deest, supra disputavimus.

Gailius I. 15. in Κατὰ γῆν πόλεμος, ὅθεν τις καὶ δύναμις παρεγένετο, οὐδεὶς ξυνέστη. πάντες δὲ (vel πάντες γάρ, quod est in Aug. Cass. Par. A.) ἦσαν, ὅσοι καὶ ἐγένοντο, πρὸς ὁμόρους τοὺς σφετέρους ἑκάστοις· καὶ ἐκδήμους στρατείας πολὺ ἄπο τῆς ἑαυτῶν ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ οὐκ ἐξῄεσαν οἱ Ἕλληνες, verba πολὺ ἄπο τῆς ἑαυτῶν ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ, quum omittantur in Par. A. pro glossemate vocis ἐκδήμους habuit, ideoque uncis inclusit. Sed ἐκδήμους στρατείας explices quidem per πολὺ ἄπο τῆς ἑαυτῶν, sed minime per ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ, quod quum novam notionem addat, ab ipso scriptore profectum videtur. Verum verba πολὺ ἄπο τῆς ἑαυτῶν et ipse abjecerim. Primum enim contra Thucydidis ingenium addita sunt, quum nihil contineant, quod non jam insit in ἐκδήμους στρατείας. Deinde etiam ideo suspecta sunt, quod Aug. Cass. Cl. verba alio ordine scripta exhibent ἐκδήμους στρατείας ἄπο τῆς ἑαυτῶν πολύ, quod πολύ simul deest in Cass. neque multum eo adjuvatur, quod in scholio quodam legitur, de quibus scholiis non pauca recentissima esse facile intelligas. Unde correctionem nostram probat Hermannus. Paulo ante pro πάντες δὲ ἦσαν, ὅσοι καὶ ἐγένοντο, Gr. Ar. Chr. Dan. Par. B. I. vett. edd. πάντες δὲ ὅσοι ἦσαν καὶ ἐγένοντο, quod Stephanus ita interpungendum censuit, ut comma poneretur post ἦσαν,

cui tamen rationi quodammodo obstat καὶ ante ἐγένοντο. Mihi ἦσαν ex interpretamento irrepsisse videtur, ut legendum sit πάντες δέ (v. γάρ,) ὅσοι καὶ ἐγένοντο, πρὸς ὁμόρους τοὺς σφετέρους ἑκάστοις (sc. ἐγένοντο vel ξυνέστησαν.)

Minus etiam quam in hoc loco Gailium sequor I. 39. Οὓς (τοὺς Κερκυραίους) χρῆν, ὅτε ἀσφαλέστατοι ἦσαν, τότε προσιέναι, καὶ μὴ ἐν ᾧ ἡμεῖς μὲν ἠδικήμεθα, οὗτοι δὲ κινδυνεύουσι, μηδ' ἐν ᾧ ὑμεῖς τῆς τε δυνάμεως αὐτῶν τότε οὐ μεταλαβόντες, τῆς ὠφελείας νῦν μεταδώσετε, καὶ τῶν ἁμαρτημάτων ἀπογενόμενοι, τῆς ἀφ' ἡμῶν αἰτίας τὸ ἴσον* ἕξετε· πάλαι δὲ κοινώσαντας τὴν δύναμιν, κοινὰ καὶ τὰ ἀποβαίνοντα ἔχειν. ἐγκλημάτων δὲ μόνων ἀμετόχους, οὕτω τῶν μετὰ τὰς πράξεις τούτων μὴ κοινωνεῖν. Ubi postremum membrum quum desit in bonis codd. Reg. (Par. G.) H. Aug. Cass. Cl. Par. A. F. Gailio ab aliquo interprete adscriptum videbatur. Et inest sane in his verbis, quod displiceat. Quum enim in antecc. de Corcyræis sermo fuerit, οὓς χρῆν προσιέναι —— κοινώσαντας τὴν δύναμιν κοινὰ καὶ τὰ ἀποβαίνοντα ἔχειν, repente mutata structura inferuntur verba, quæ ad Athenienses spectant, sive de his solis intelliguntur, sive pro generali quadam sententia habentur. Quanquam ejusmodi transitum ab uno subjecto ad alterum Thucydidi haud infrequentem esse infra videbimus. Deinde vero si ἐγκλημάτων ἀμετόχους vertitur "ut criminum socii non fuistis," neque μόνων, quod codices exhibent, neque μόνον, quod in vett. edd. est, neque μόνους, quod Stephanus e conjectura repositurus erat, recte intelligi potest. Nihilominus hæc verba deleri nequeunt. Interpretes enim neque talem sententiam adscripsissent, qua non intelligitur quid illustrare voluerint, neque iis usi essent verbis, quæ tantum abest ut Thucydidis sermonem explicent, ut ipsa etiam explicatione indigeant, et, si quid aliud, scriptoris nostri ingenio conveniant. Quod autem in iis, quos diximus, codicibus hæc verba exciderunt, id vel errore factum est, quum integrum versum efficiant, et terminationes vv. ἔχειν atque κοινωνεῖν eædem sint, vel etiam consulto, quum librarii sensum eorum non perspexissent. Difficultatem autem, quæ inest in μόνων, Hermannus me docuit evanescere, si ἀμετόχους non de præterito, sed de futuro tempore intelligatur. Sensus igitur hic est: "Ita vero, ut solorum criminum participes non reddamini, vos in eorum, quæ Corcyræorum (τούτων) res gestas sequuntur, communionem venire non oportet" i. e. vos quum non eadem, quæ Corcyræi, patraveritis, non eadem decet pati; quod si esset, a solis criminibus eorum liberi essetis, non vero a malis, quæ propter hæc crimina iis inferantur. Τούτων enim de Corcyræis intelligendum esse non dubitabit, qui hoc pronomen in præcedd. ubique ita dictum invenerit. Add. ad h. l. Benedict.

Alio in loco Gailius non multum abfuit, quin nova macula scriptorem nostrum contaminaret. Nam I. 144. leguntur hæc, Νῦν δὲ τούτοις ἀποκρινάμενοι ἀποπέμψωμεν, Μεγαρέας μὲν ὅτι ἐάσομεν etc. Hæc est constans librorum omnium uno excepto scriptura, neque quisquam, qui cum Thucydide familiaritatem quandam contraxerit, in ea hærebit. Sed quum Par. C. post ἀποπέμψωμεν addat ἃ δεῖ Λακεδαιμονίοις ἀποκρίνασθαι, Gailius ineptum hunc pannum non improbandum esse putat. Hanc enim lectionem declarare, Thucydidem sæpe injuria confragosum et præruptum esse vocatum. Nonnisi codices esse consulendos, si eum ab hac reprehensione maximam partem liberari velimus. Hæc Gailius, quem in re aperta vel uno verbo refutare piget. Idem quod hic se facturum minatus est, II. 102. vere fecit. Scribitur ibi Λέγεται δὲ καὶ Ἀλκμαίωνι τῷ Ἀμφιάρεω, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτὸν μετὰ τὸν φόνον τῆς μητρός, τὸν Ἀπόλλω ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν, quibus Gailius ex pessimo codice F. post μητρός addidit συνέβη. Structuram loci, quæ nonnullos viros doctos fugit, satis expediverunt Baverus ad h. l. Heilm. et Bredov. ad I. 91. Matth. Gr. Gr. p. 773. Herm. ad Vig. p. 832.

Quem modo laudavimus Bredovium, in interpretamentis investigandis Gailio felicior fuit. Nam I. 19. Καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι, οὐχ ὑποτελεῖς ἔχοντες φόρου τοὺς ξυμ-

* Vulgo ἴσον, sed Etymol. M. c. 477. 17. in pedestri sermone ubique ἴσος scribi jubet. Jam in Thucydidis editionibus legitur quidem ἴσος præter hunc locum, in quo tamen Ald. exhibet ἴσος, etiam I. 43. ubi in Ald. pariter invenies ἴσος, II. 44. ubi alteram formam servarunt Cass. et Aug. et II. 65. Sed hæc, et si quæ alia hujus generis exempla reperiantur, omnia corrigenda sunt, quum ἴσος exstet I. 71. 78. 91. 121. 132. II. 37. III. 9. 53. IV. 85. al.

μάχους, ἡγοῦντο,* κατ' ὀλιγαρχίαν δέ, σφίσιν αὐτοῖς μόνον ἐπιτηδείως, ὅπως πολιτεύσωσι θεραπεύοντες. Ἀθηναῖοι δὲ ναῦς τε τῶν πόλεων τῷ χρόνῳ παραλαβόντες, ἦρχον, πλὴν Χίων καὶ Λεσβίων, καὶ χρήματα τοῖς πᾶσι τάξαντες φέρειν, verbum ἦρχον in Reg. (G.) H. Cass. Bas. Cl. A. C. F. omissum, in Aug. autem m. rec. scriptum, recte deleri jussit. Colo post θεραπεύοντες posito cogitatione repetendum est ἡγοῦντο, quod in Reg. tanquam scholion adscriptum est. Quo spectat etiam scholion Κατ' ὀλιγαρχίαν] ἡγοῦντο δηλονότι, cui falsum caput præfixum est.

Tum I. 39. in Καί φασι δὴ δίκῃ πρότερον ἐθελῆσαι κρίνεσθαι· ἥν γε οὐ τὸν προὔχοντα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προκαλούμενον λέγειν τι, δοκεῖν δεῖ τηρεῖν, ἀλλὰ τὸν ἐς ἴσον τά τε (quæ particula cum Benedicto e codd. jubente loquendi usu, recipienda†) ἔργα ὁμοίως καὶ τοὺς λόγους, πρὶν διαγωνίζεσθαι, καθιστάντα, infinitivus τηρεῖν quum desit in schol. Reg. Aug. Cass. cod. vet. Steph. et aliquot Pariss. dubitari non potest quin sit expungendus. Commate post τί deleto verba λέγειν τι δοκεῖν δεῖ conjungenda sunt, pronomen autem relativum positum est pro demonstrativo cum ἀλλά, ut verba ita resolvenda sint ἀλλ' οὐ τὸν προὔχοντα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ταύτην προκαλούμενον. Προκαλεῖσθαι enim cum accusativo constructum Thucydidi usitatissimum esse, docuit Schneid. in Lex. Gr. s. h. v. ex quo articulo simul apparet, Schneiderum non aliter, quam Bredovium et nos, de hoc loco sentire.‡ Bredovius autem, — quem secutus est Beckius V. Ill. in Thucydidis novæ recensionis specimine supra laudato, in quo I. 91. ἐν αὐτῇ jure pro suspecto habetur, — etiam I. 118. μεταξύ in Ὅσα πρόφασις μεταξὺ τοῦδε τοῦ πολέμου abjiciendum esse vidit. Ortum est ex iis, quæ paulo post leguntur, Μεταξὺ τῆς [τε] Ξέρξου ἀναχωρήσεως καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦδε τοῦ πολέμου, vel etiam c. 97. Μεταξὺ τοῦδε τοῦ πολέμου καὶ τοῦ Μηδικοῦ.

Sed eidem Bredovio alius locus ab antiquis interpretibus depravatus visus est, quem nos sincerum judicamus. Etenim I. 134. legimus hæc. Καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Καιάδαν (hanc enim formam octo Pariss. et plurimi alii codd. exhibent pro altera Κεάδαν, quanquam rem ad liquidum non perducas. cf. Ammon. p. 29. ed. Valck.), οὗπερ τοὺς κακούργους ἐμβάλλειν εἰώθεσαν. Ubi Bredovius, commate post κακούργους posito, verbum εἰώθεσαν deleri jussit, his ductus argumentis. Primum hoc verbum in aliis libris ante, in aliis post ἐμβάλλειν legi monet. Sed hoc argumentum per se solum non sufficit ad illam vocem ejiciendam, quum duo vocabula juxta se posita sedem suam facillime permutent. Secundum argumentum Bredovius inde repetit, quod ipsum illud vocabulum, de quo disputat, in libris non uno modo scriptum legatur; alios enim habere εἰώθασιν, alios εἰώθεσαν, alios εἰώθεισαν. Sed hi sunt errores ubique obvii atque inde orti, quod terminationes verborum per compendia scribebantur. Denique Bredovius non neglexit afferre, εἰώθεσαν in Reg. recentiori manu scriptum esse. Verum primum hæc vox in omnibus omnino libris reperitur, nec nisi in hoc uno alia manu addita est. Deinde Valla quoque cum vulgata consentit, in qua explicanda etiam scholiastæ laborant. Quorum alter adscripsit ἐμβαλεῖν δηλονότι, quod profecto non fecisset, si Bredovii lectionem in exemplari suo reperisset. Alter vero, nesciens, quomodo ἐμέλλησαν, quod infinitivo destitutum videbatur, explicaret, ei substituendum putavit ἐμέλισαν, quod interpretatur εἰς δύο ἔτεμον. Quis vero eum ad talem scripturam credat confugiturum fuisse, si Thucydides tam perspicue locutus esset, quam eum loquentem introduxit Bredovius? Retineamus igitur verbum εἰώθεσαν, ita tamen, ut et formam εἰώθασιν, quam Bas. Gr. Ar. Chr. Dan. Par. C. D. F. præbent, recipiamus, quoniam Thucydidis ævo instituta Spartanorum adhuc vigebant, et infinitivum post εἰώθασιν collocemus, quo pendeat ab ἐμέλλησαν; quorum

---

* Ex his verbis auctor libri de syntaxi (Bekk. Anecd. I. p. 147.) ἡγεῖσθαι accusativum regere posse cum scholiasta Thucydidis inepte colligit.

† IV. 64. (Οὐκ ἀξιῶ) τῆς τε οἰκείας γνώμης ὁμοίως αὐτοκράτωρ εἶναι καὶ ἧς οὐκ ἄρχω τύχης. Ib. 65. Μεγάλη τε ὁμοίως καὶ ἐνδεεστέρα παρασκευῇ. Unde quod I. 70. legitur Μόνοι ἔχουσί τε καὶ ὁμοίως ἐλπίζουσιν, ex libris corrigendum in ὁμοίως καί, ut intellexit etiam Reisk. Animadvv. p. 11.

‡ Benedictus, qui et ipse nuper deleri jussit τηρεῖν, verba male ita conjunxit ἣν οὐ λέγειν τι δοκεῖν δεῖ, ut ἣν acciperetur pro καθ' ἥν, cujus præpositionis ope omnia explicari posse sunt qui putent.

utrumque suasit etiam Kistemakerus. Vulgatum enim verborum ordinem defendas quidem ita, ut Thucydidem, quæ vel ex antecedentibus vel ex proxime sequentibus facile repeti possint, sæpe omittere dicas. Sic c. 141. statim ab initio leguntur hæc Αὐτόθεν δὴ διανοήθητε, ἢ ὑπακούειν πρίν τι βλαβῆναι, ἤ, εἰ πολεμήσομεν, — — καὶ ἐπὶ μεγάλῃ καὶ ἐπὶ βραχείᾳ ὁμοίως προφάσει μὴ εἴξοντες, μηδὲ ξὺν φόβῳ ἕξοντες ἃ κεκτήμεθα, ubi non participia pro infinitivis posita sunt, ut voluit Gottleberus, sed ex πολεμήσομεν supplendum est πολεμεῖν, ut recte animadvertit Gailius. Adde III. 2. Τῶν λιμένων τὴν χῶσιν, καὶ τειχῶν οἰκοδόμησιν, καὶ νεῶν ποίησιν ἐπιμένον τελεσθῆναι, καὶ ὅσα ἐκ τοῦ Πόντου ἔδει ἀφικέσθαι (i. e. καὶ ἀφικέσθαι ὅσα ἔδει ἀφικέσθαι), τοξότας τε, καὶ σῖτον, καὶ ἃ μεταπεμπόμενοι ἦσαν. Ubi, ut hoc obiter dicam, ex eo, quod unus corruptus codex scribit ἅμα ἃ repetitis literis ᾱ μ̄, Schæferum in Indice ad Longi Pastoralia s. v. στέρεσθαι, nolim eruisse scripturam ἄλλα ἅ, quod ἄλλα, etiamsi diserte non exprimatur, inest in totius orationis conformatione. Similiter intelligenda verba II. 89. Οὐκ ἂν ἡγοῦνται, μὴ μέλλοντάς τι ἄξιον τοῦ παραπολὺ πράξειν, ἀνθίστασθαι ἡμᾶς (quod pro ὑμᾶς e codd. recipiendum), in quibus Portus ἄξιον τοῦ παραπολὺ perperam dixit valere ἀξιολογώτατον. Demosth. Olynth. I. p. 15. l. 8. ed. Reisk. Οὔτε γάρ, ὡς δοκεῖ, καὶ φήσειέ τις ἂν μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, εὐπρεπῶς, οὐδ' ὡς ἂν κάλλιστ' αὐτῷ τὰ παρόντ' ἔχοι (i. e. οὐδ' οὕτως ἔχει, ὡς ἂν κάλλιστα ἔχοι), οὔτε etc. Ita enim hic locus ex libris scribendus videtur. Similem loquendi usum restituit Platoni Wolfius Sympos. c. 9. eodemque modo cum Jacobsio explicuerim locum Phædonis c. 62. (p. 114. ed. Steph.) Οἳ δὲ δὴ ἂν δόξωσι διαφερόντως πρὸς τὸ ὁσίως βιῶναι, ubi quod Heindorfius ex uno Theodoreto recepit προκεκρίσθαι, id interpretamentum esse jure dixisse videtur Beckius. Cf. etiam Wyttenbach. Ecll. historr. p. 364. Verum hæc exempla ei, quem tractamus, loco similia quidem sunt, neque tamen prorsus respondent. Accedit, quod optimi codices, Aug. et Cass. quibuscum ex reliquis faciunt Bas. Gr. Par. C. D. F. infinitivum in fine collocant, unde hanc scripturam præferre non dubitavimus.

Neque negligenda sunt, quæ Valckenarius ad Herodot. V. p. 424. de verbis I. 144. Ὅταν κἀκεῖνοι ταῖς ἑαυτῶν ἀποδῶσι πόλεσι, μὴ σφίσι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιτηδείως αὐτονομεῖσθαι, disputavit, in quibus delet τοῖς Λακεδαιμονίοις. Quæ sententia si vera sit, etiam IV. 114. Οὐδ' ἄν, σφῶν πειρασαμένους αὐτοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, δοκεῖν ἧσσον — — εὔνους ἂν σφίσι γενέσθαι, qui locus fugit virum præstantissimum, τῶν Λακεδαιμονίων expungendum est. Quod qui faciat, ei equidem non multum repugnem.

Porro in vv. I. 22. Καὶ ἐς μὲν ἀκρόασιν ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν ἀτερπέστερον φανεῖται· ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν, καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις, κατὰ τὸ ἀνθρώπειον, τοιούτων ὄντων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτά; ἀρκούντως ἕξει, participium ὄντων quum desit in novem Pariss. plerisque aliis codd. vett. edd. Dionysio et scholiasta, expellendum esse recte judicavit Schæferus ad Soph. Trachin. v. 1066. assentiente Benedicto, qui hoc uno excepto nihil de his verbis monuit, de quibus tamen accuratius dicendum videtur, quum et multis virorum doctorum dubitationibus obnoxia fuerint, et mihi ipsi diu difficillima visa sint. Nam quum præconceptis quibusdam opinionibus tenerer, nondum fortassis verum intellexissem, nisi, quem Germania inter philologorum principes colit, Wolfius, mihi succurrisset, cujus Summi Viri in me humanitatem non possum satis prædicare. Missis igitur Abreschii et Reiskii nugis, quas commemorare piget, nonnisi ea, quæ Bavero, Corayo, Kistemakero, Wyttenbachio, Hermanno in mentem venerint, exponam, antequam eam, quam equidem solam probo, rationem proferam. Et Baverus quidem hæc adscripsit: " Ὅσοι βουλήσονται, i. e. si qui voluerint; sequitur enim ἀρκούντως ἕξει, satis erit; vel, si ὅσοι verteris quicunque, in ἀρκ. ἕξει suppleveris τούτοις vel αὐτοῖς. Ita omnia plana erunt. Satis erit, inquit, si qui voluerint hæc (a me posita) judicare utilia σκοπεῖν, i. e. ὥστε σκοπεῖν, vel πρός, εἰς τὸ σκοπεῖν τὸ σαφές, exploratam veritatem et gestarum rerum et eorum, quæ alio tempore futura et eventura sint eadem, vel similia, ut sunt res humanæ. Vel sic: si qui voluerint considerare fidem exploratam rerum gestarum, et illa judicare utilia τῶν μελλόντων, sc. πέρι, i. e. πρὸς τὰ μέλλοντα, κατὰ τὰ μέλλ. ad futura, qua futura, ad ea, quæ more et ordine ingeniorum et

casuum humanorum rursus, eodem ordine vel simili, processura sint, his vero satis fuerit." Sed neque σκοπεῖν ex ὠφέλιμα κρίνειν pendere potest, quum verba ita nimis essent trajecta, et ὠφέλιμα τῶν μελλόντων pro πρὸς τὰ μέλλοντα ne Græcum quidem est. Sed tale quid in Bavero non nimis acerbe vituperandum est, quippe cujus ætate nihil non ellipsium ope explicari posse crederetur. Corayum autem, virum Græci sermonis peritissimum, similiter suppleto ἕνεκα junxisse ὠφέλιμα τῶν μελλόντων, non possumus satis mirari. Aliam viam inierunt reliqui tres, quos nominavimus, viri docti, qui non interpretatione, sed correctione opus esse putarunt. Et Kistemakerus quidem deleri jussit ἔσεσθαι, quæ ratio nimis temeraria est. Hermannus autem olim in diss. De præceptis quibusdam Atticistarum locum interpunctione mutata sanari posse existimavit. Virgulam enim non post ἔσεσθαι, sed ante hoc verbum poni jussit, locum sic interpretatus. "Qui autem volent rerum gestarum veritatem considerare, et futura si quando rursus, ut sunt res humanæ, eadem vel similia sint, utilem esse ad ea judicanda hanc historiam, his factum erit satis." Sed primum ita non ἔσεσθαι ὠφέλιμα, sed ὠφέλιμα ἔσεσθαι scribendum erat, quum vis inesset in ὠφέλιμα. Deinde non intelligeretur, cur in altero membro infinitivus præsentis σκοπεῖν, in altero futuri infinitivus usurpatus esset. Denique participium ὄντων retinendum esset, quod contra criseos leges fieret. Quæ difficultates quum non laterent tantum virum, postea, quæ est ejus in me humanitas, mihi significavit, sibi hac sententia relicta ante ὠφέλιμα articulum τά inserendum, comma autem non post ἔσεσθαι, sed post ὠφέλιμα collocandum videri, ut hoc vocabulum bis cogitetur. Id vero quanquam interdum fit apud Thucydidem, ut modo vidimus, ea tamen ratione fieri, ut adjectivum, quod in protasi est, in apodosi etiam cogitatione addatur, non memini. Neque hæc emendatio adhuc, opinor, Hermanno probatur. Quod si locus hunc in modum corrigendus esset, amplecterer certe sententiam a Wyttenbachio Ecll. historr. p. 369. propositam, qui ipse articulum ante ὠφέλιμα addens, comma ponit post κρίνειν, ut hic sit verborum sensus. "At hæc historia sufficiet iis, qui volent cum fidem spectare rerum gestarum, tum judicare, quid utile actu sit in rebus futuris, quæ, ut sunt humana, similes ac tales esse solent, quales res gestæ ac præteritæ." Sed articuli in omnibus libris ne minimum quidem exstat vestigium, quo fit, ut hæc correctio in ejusmodi scriptore, qualis est Thucydides, in quo rarissima, imo fortassis nulla sunt vocabulorum prorsus exstinctorum exempla, admodum suspecta sit. Alia etiam hic conjicias, ut articulum τῶν delendum esse, sed ab his omnibus abstinendum putamus, quoniam vulgata optime explicari potest. Ad quam quidem explicationem viam nobis munimus proposita Stephani interpretatione, quæ hæc est. "Ac quatenus quidem ea nihil fabulosi admixtum habent, minus fortasse auditu suavia erunt: quicunque autem volent veritatem eorum, quæ evenerint, considerare, nec non eorum, quæ, ut sunt res humanæ, vel talia omnino vel similia sint eventura, illis satis erit, ea esse utilia judicare." Tria maxime sunt, quæ Stephanus, editorum Thucydidis facile princeps, h. l. recte observavit. Primum participium ὄντων rejicit, quod post eum demum in Thucydidis verba illatum est, sed rursus expellendum esse vidimus. Deinde bene jungit καὶ τῶν μελλόντων — ἔσεσθαι cum τὸ σαφὲς σκοπεῖν. Partim enim accurate sibi respondent verba τῶν τε γενομένων — καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, partim genitivus τῶν μελλόντων ἔσεσθαι in sequentibus prorsus non habet, unde pendeat. Neque quidquam Thucydidis loquendi usui magis convenit, quam ut verba τὸ σαφὲς σκοπεῖν inter utramque sententiam inde pendentem inserantur, quo facilius in pronunciando voce subsistas. I. 2. Οὔτε μεγέθει πόλεων ἴσχυον, οὔτε τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ. 12. Ἴωνας μὲν Ἀθηναῖοι καὶ νησιωτῶν τοὺς πολλοὺς ᾤκισαν, Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας τὸ πλεῖστον Πελοποννήσιοι, τῆς τε ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἃ χωρία. Cf. c. 21. init. 25. 26. Denique Stephanus κρίνειν non cum καί conjungit, ut infinitivus, pariter ac σκοπεῖν, ex βουλήσονται repetatur, sed ad sequentia refert. Quod faciendum esse inde apparet, quia, si κρίνειν ad illud καί pertineret, genitivus τῶν μελλόντων explicari non posset, quoniam ita cum τὸ σαφές non cohæreret. Hæc ut bene intellecta sunt a Stephano, ita cuique statim contra ejus interpretationem in mentem venit dubitatio, an τὸ σαφὲς τῶν μελλόντων ἔσεσθαι per ipsam rei naturam dici nequeat. Qua de re audiamus primum ipsum. "Fateor tamen"

ita scribit "duriusculum posse hoc videri, veritatem eorum, quæ sunt eventura; quomodo enim veritatem eorum, quæ nondum evenerunt, aliquis potest considerare? Sed quamvis continuare orationem sub eodem casu maluerit Thucydides, videlicet genitivo, eumque comitetur nominis σαφές repetitio, tamen non aliam Thucydidis mentem esse debemus arbitrari, quam si mutato casu dixisset, καὶ τὰ μέλλοντά ποτε αὖθις τοιαῦτα καὶ παραπλήσια ἔσεσθαι." Sed hæc posita magis quam demonstrata sunt. Etenim non quidem me fugit, Græcos, si quæ vocabula aliunde pendentia præcesserint, interdum alia etiam iis annectere, quorum proprie diversa est ratio. Thuc. I. 141. Τὰ δὲ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἑκατέροις ὑπαρχόντων ὡς οὐκ ἀσθενέστερα ἕξομεν, γνῶτε καθ' ἕκαστον ἀκούοντες, ubi exspectes καὶ τὰ ἑκατέροις ὑπάρχοντα. Lysiæ orat. funebr. vol. V. p. 100. ed. Reisk. Ἐπιστάμενοι τὴν μὲν πόλιν ἠρημωμένην, τὴν δὲ χώραν πορθουμένην, καὶ μεστὴν τῶν βαρβάρων, ἱερῶν δὲ καιομένων, ἁπάντων δ' ἐγγὺς ὄντων τῶν δεινῶν, i. e. ἱερὰ δὲ καιόμενα, ἅπαντα δ' ἐγγὺς ὄντα τὰ δεινά. Sed talis licentia nonnisi ibi admitti potest, ubi nulla exsistit ambiguitas, ideoque ab hoc loco, aliena est. Bene igitur monuit Gailius, τὸ σαφές aliter, quam factum est a Stephano, esse explicandum. Sed quam ipse ei tribuit notionem, ut non verum, sed certum indicet, ("Σαφές ne signifie pas le vrai, mais le certain, ce dont on ne peut pas douter,") ea nihil lucramur, quum omne futurum incertum sit. Idem etiam in eo erravit, quod σκοπεῖν explicuit per cognoscere (connoître), quum sit considerare. Meliora nos docuit Illustris Vir, quem loci intelligendi auctorem nobis fuisse supra diximus, monens, per τὸ σαφές designari perspicuum, in clara luce positum. Describi enim verbis ὅσοι δὲ βουλήσονται — ἔσεσθαι homines politicos, quorum animis res et gestæ et futuræ clare obversentur. (*"Politische Köpfe, welche die geschehenen und künftigen Ereignisse in klarem Lichte betrachten, und sich das Detail derselben vorstellen wollen."*) Idem autem Vir Summus aliud vidit, quod a Stephano non recte acceptum sit. Postrema enim si reddamus "illis satis erit ea esse utilia judicare (s. ad utilem judicandam hanc historiam)," Thucydidem nimis arroganter loqui. Quamobrem non τούτοις ad ἀρκούντως ἕξει, sed τούτους ad ὠφέλιμα κρίνειν supplendum esse. Quod factum jam a Gailio, qui vertit: "il (me) suffira que cette histoire soit jugée utile par ceux qui etc." Omnis igitur locus hunc habet sensum, quem vernacule exprimere placet. *"Für das Gehör wird vielleicht das Nichtfabelhafte dieser Begebenheiten minder ergötzend erscheinen: wenn aber Männer, die das Geschehene und das, was sich einst wieder, nach dem Gange der menschlichen Schicksale, auf gleiche und ähnliche Art ereignen möchte, in klarem Lichte betrachten wollen, (wenn solche Männer, sage ich,) diese Begebenheiten (und deren Erzählung) für nützlich achten, so wird diess genügen."* Vides, quam egregie ita sibi respondeant ἀτερπέστερον et ὠφέλιμα, et quam bene præparetur ea, quæ statim sequitur, sententia, in qua et ipsa utile opponitur dulci, Κτῆμά τε ἐς ἀεὶ μᾶλλον, ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειν, ξύγκειται, ubi Benedictus præter necessitatem legi voluit κτῆμά γε.

Rarissima sunt exempla vocabulorum in vulgatis editionibus temere abjectorum, sed unum tamen in promtu habemus. II. 72. Ὑμεῖς δὲ πόλιν μὲν καὶ οἰκίας παράδοτε ἡμῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ γῆς ὅρους ἀποδείξατε, καὶ δένδρα ἀριθμῷ τὰ ὑμέτερα, καὶ ἄλλο εἴ τι δυνατὸν ἐς ἀριθμὸν ἐλθεῖν. αὐτοὶ δὲ μεταχωρήσατε ὅποι (f. ὅπη, si vera sunt, quæ Hermannus disputavit ad Eurip. Herc. f. 1236. et ad Vig. p. 789.) βούλεσθε, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ᾖ. ἐπειδὰν δὲ παρέλθῃ, ἀποδώσομεν. μέχρι δὲ τοῦδε (ita scribendum pro μέχρι δὲ τοῦ δὲ) ἕξομεν παρακαταθήκην. Post ἀποδώσομεν in vett. edd. addebatur ὑμῖν, ἃ ἂν παραλάβωμεν, quæ verba a recentioribus editoribus non sine omni, ut videtur, codicum auctoritate abjecta sunt. Sed leguntur tamen ea in Reg. Aug. Cass. Bas. Cl. Gr. Ar. Chr. Dan. Par. C. D. pariterque apud Dionysium, et agnoscuntur etiam a Valla. Huc accedit, quod, si ea absint, ἀποδώσομεν nimis nude positum videtur. Denique similis terminatio verborum ἀποδώσομεν et παραλάβωμεν in causa esse poterat, ut in nonnullis codicibus verba ista exciderent. Quæ quum ita sint, equidem cum Benedicto veterum editionum scripturam revocaverim. Præterea pro παράδοτε ἡμῖν cum codicibus fere omnibus scribendum ἡμῖν παράδοτε; Lacedæmonii enim se Atheniensibus et Thebanis opponunt.

CAP. 6.

Interpretamenta, de quibus Benedictus monuit. Mutatio structuræ in sententiis, quibus causæ alicujus rei continentur. Acarnaniæ et finitimarum regionum brevis descriptio.

Restat denique, ut de Benedicto dicamus, qui nonnulla nobis præripuit, quorum nos primos mentionem facturos esse sperabamus. Ita in verbis I. 107. Νομίσαντες δὲ ἀπορεῖν, ὅπῃ διέλθωσιν, ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς. καί τι καὶ * τοῦ δήμου καταλύσεως ὑποψία ἦν, quum verbum substantivum in omnibus libris desit, minore interpunctione post αὐτοῖς posita scribendum conjeci ὑποψίᾳ, quod etiam Benedicto in mentem venisse postea intellexi. Quam conjecturam Thucydide haud indignam spero judicabit, qui noverit ejus ingenium. Partim enim, ut paulo ante vidimus, nihil magis amat quam eum verborum ordinem, quo, quæ ad duo membra pertinent, in medio collocantur, partim, quemadmodum omnino verborum structuram frequenter mutat, ita nonnunquam, ubi duæ causæ, cur quid factum sit, indicandæ sunt, alteram per dativum substantivi, alteram per participium vel particulam ὅτι cum verbo finito exprimit. Sic c. 80. leguntur hæc, Ὥστε μήτε ἀπειρίᾳ ἐπιθυμῆσαί τινα τοῦ ἔργου, μήτε ἀγαθὸν καὶ ἀσφαλὲς νομίσαντα, quæ a Porto et Stephano temere sunt sollicitata. Verbo autem ἦν addendo delectati esse videntur editores. Idem enim codd. jubentibus delendum II. 13. in vv. Τὰ μακρὰ τείχη πρὸς τὸν Πειραιᾶ, τεσσαράκοντα σταδίων, ὧν τὸ ἔξωθεν ἐτηρεῖτο, καὶ τοῦ Πειραιῶς ξὺν Μουνυχίᾳ, ἑξήκοντα μὲν σταδίων ὁ ἅπας περίβολος, τὸ δ' ἐν φυλακῇ ὄν, ἦν ἥμισυ τούτου.

Deinde Benedictus I. 112. verba καὶ Κυπρίοις et 113. καὶ ἀνδραποδίσαντες ejicienda esse vere monuit. Idem valet de verbis τὸ δὲ λοιπὸν ἀφέντες II. 78. quæ et externis et internis argumentis damnantur, quorum hæc paulo accuratius indicari poterant. Peloponnesios enim magnam exercitus partem, antequam murus, quo Platæas cingerent, confectus esset, dimisisse, neque per se verisimile est, quum verendum esset, ne Athenienses, obsessis opem ferentes, omnem rem impedirent, et repugnat iis, quæ paulo post diserte leguntur, eos absoluto demum opere in suas quemque urbes discessisse. Sed verbis τὸ δὲ λοιπὸν ἀφέντες deletis majorem exercitus partem existimabimus vel in finitimas Bœotiæ urbes interea abiisse, quo facilius aleretur, vel alio in loco se tenuisse, ubi eos, qui ad Platæas relicti erant, facile ab Atheniensium impetu, si quem facerent, defenderet.

Sed III. 57. Εἰ δὲ περὶ ἡμῶν γνώσεσθε μὴ τὰ εἰκότα (οὐ γὰρ ἀφανῆ κρινεῖτε τὴν δίκην τήνδε, ἐπαινούμενοι δὲ περὶ οὐδ' ἡμῶν μεμπτῶν), ὁρᾶτε, ὅπως μὴ οὐκ ἀποδέξωνται, ἀνδρῶν ἀγαθῶν πέρι, αὐτοὺς ἀμείνους ὄντας, ἀπρεπές τι ἐπιγνῶναι, verba ἐπαινούμενοι δὲ—μεμπτῶν Benedictus damnavit argumentis satis miris. Negat enim apte additam esse particulam δὲ post ἐπαινούμενοι, et hanc particulam potissimum sibi indicare dicit, hæc verba ex interpretamento orta esse. Sed quamnam aliam particulam desideravit Vir Doctus? Nonne verba sententiæ negativæ opposita (οὐκ ἀφανῆ κρινεῖτε τὴν δίκην, ἐπαινούμενοι δέ) voculam ἀλλὰ vel δὲ præfixam habere e sexcentis locis intellexit? Pergit ita: "Ipsa laus, quam sibi in verbis περὶ οὐδ' ἡμῶν μεμπτῶν tribuunt Platæenses, nimium fastum indicat, neque cum hominum supplicum deprecatione bene convenire videtur." At qui statim se vocant ἄνδρας ἀγαθούς Benedicto non repugnante, eos cur nolis οὐ μεμπτοὺς a se dici? Solum argumentum, quod aliquam vim habere videatur, in eo positum est, quod a Valla hæc verba non expressa sunt. Sed huic interpreti, nisi vel librorum auctoritas vel aliæ causæ accedant, hac in re fides habenda non est, quum nonnunquam integras sententias vel errore vel nescio qua de causa omittat. Cf. IV. 34. ubi εἶχόν τε οὐδὲν σφίσιν αὐτοῖς χρήσασθαι non expressit, et IV. 67. ubi ἐκ πολλοῦ τεθεραπευκότες τὴν ἄνοιξιν τῶν πυλῶν omisit, de quibus verbis sane obscurioribus et a vulg. interprete

---

* Benedictus e quinque libris legi jussit καίτοι καί, sed perperam. Frequentissime enim Thucydides conjungit voculas καί τις καί s. καί τι καί ut II. 15. 17. 93. IV. 4. (ubi pro καί τι cum Wassio legendum καί τι καί) IV. 14. 221. (ubi vid. Ducker.) al. Quibus interdum aliam particulam mediam inserit, ut καί πού τι καί II. 87. (v. supra p. 42.) καὶ γάρ τι καί IV. 31. 83. alibi vero priori καί alia substituit, ut ἅμα δέ τι καί IV. 83. In quibus omnibus exemplis quum novum verbum his particulis subjiciatur, conjectura ὑποψίᾳ quodammodo dubia redditur.

scholiastam secuto pessime versis cf. H. Stephan. in Thes. s. v. θεραπεύω.

Difficillimus est locus III. 114. Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἀμφίλοχοι, ἀπελθόντων Ἀθηναίων καὶ Δημοσθένους, τοῖς ὡς Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους καταφυγοῦσιν Ἀμπρακιώταις καὶ Πελοποννησίοις ἀναχώρησιν ἐσπείσαντο ἐξ Οἰνιαδῶν. οἵπερ καὶ μετανέστησαν παρὰ Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους. De cujus tamen difficultatibus non prius recte judicabitur, quam quæ Acarnaniæ et finitimarum regionum Thucydidis ævo fuerit facies, breviter expositum fuerit, quod eo magis faciendum est, quo plura in hoc genere vel neglecta vel male tradita sunt.

Ex iis populis, quorum in Thucydidis verbis laudatis mentio fit, maxime ad septentriones vergunt Ambraciotæ, qui apud Thucydidem Ἀμπρακιῶται scribuntur. V. Wasse ad III. 105. Quum Corinthiorum coloni essent II. 80. cl. Pausan. p. 172. ed. Sylb. in bello Peloponnesiaco ad Lacedæmoniorum socios pertinebant, donec ab Acarnanibus et Amphilochis ad pacem ineundam cogerentur. Quorum Amphilochorum erant finitimi, et inter utrosque duo colles siti erant, qui Thucydidi vocantur Ἰδομένη III. 112. 113. cujus nominis semel III. 113. etiam pluralis forma reperitur, si, ut videtur, vera ibi est lectio. Qui colles ad utrius nationis regionem pertinuerint, non liquet. Amphilochorum primaria urbs fuit Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικόν, quod apud Danvillium a mari nimis remotum videtur. Nam non tantum ἐν τῷ Ἀμπρακικῷ κόλπῳ conditum dicitur II. 68. sed etiam ἐπιθαλάσσιον appellatur. III. 105. Ejus conditorem Thucydides dicit Amphilochum Amphiarai filium Argivum II. 68. qua in re alii scriptores ab eo dissentiunt. V. ibi Intpp. Amphilochi socii erant Acarnanum et Atheniensium. Quinque et viginti stadia ab Argivorum urbe remotum in eorum regione ad mare situm erat propugnaculum Ὄλπαι III. 105. et sæpius sqq. capp. ter etiam, III. 107. 111. 113. Ὄλπη dictum. Cujus castri incolas quum Stephanus Byz. Olpæos vocatos esse moneat, Berglerus ad illum Stephani locum de iis sermonem esse putavit Thuc. III. 101. Ὀλπαῖοι δὲ ὁμήρους μὲν ἔδοσαν, ἠκολούθουν δ' οὔ. Qua in re vehementer falsus est, quum ibi de Locrorum quadam natione agatur. Aliud Amphilochiæ oppidum commemoratur Κρῆναι III. 105. quod apud Danvillium desideratur, sed cujus situs facile potest constitui. Acarnanes enim ibi castra posuerant, quo Peloponnesios, ex Ætolia per Acarnaniam profecturos, prohiberent, quo minus cum Ambraciotis, qui Olpis erant, se conjungerent. Peloponnesii vero extremis Medeonis finibus peragratis in Agræorum regionem conversi sunt, et superato Thyamo monte inter Argivorum urbem et præsidium, quod Crenis erat, transierunt. III. 106. Crenas igitur necesse est inter Argos et Medeonem sitas fuisse. Præterea commemoratur Μητρόπολις, quæ urbs, quam et ipsam frustra quæres apud Danvillium, Olpis proxima erat. III. 107. A Stephano Byz. Acarnaniæ urbs dicitur, quum Amphilochi modo Epirotis (v. Strab. t. I. p. 502. ed. Almelov.) modo Acarnanibus annumerentur. Qui Acarnanes, propter peritiam fundis hostes petendi celebres II. 81. socii erant Atheniensium II. 68. exceptis Œniadis. II. 102. Finitimi erant Ætolorum, a quibus Achelous (Ἀχελῷος apud Thucyd. Ἀχελῶος sine ι subscr. apud Strab. et alios) eos disjungebat. Peloponnesii enim quum ex Ætolia Acarnaniam invaderent, Acheloum transisse leguntur. III. 106. Strab. 690. Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρνᾶνες ὁμοροῦσιν ἀλλήλοις, μέσον ἔχοντες τὸν Ἀχελῶον ποταμόν· Ἀκαρνᾶνες μὲν τὸ πρὸς ἑσπέραν μέρος ἔχοντες τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, Αἰτωλοὶ δὲ τὸ πρὸς ἕω. Acarnanum maxima urbs erat Στράτος, sita ad Acheloum II. 102. qui Strabone teste (l. l.) prius Thoas dicebatur. Serioribus temporibus Stratus Ætoliæ annumerabatur. V. quos laudavit Wasse ad II. 82. Thucydidis autem ævo si quis ex Ætolia Acarnaniam intrabat, Strato ad dextram et reliqua Acarnania ad sinistram relicta perveniebat Phytiam, Φυτίαν, inde Medeonem, Μεδεῶνα, denique Limnæam, Λιμναίαν. III. 106. Quem pagum muris non cinctum, II. 80. qui, si Stephano Byz. fides est, jam Argivorum erat, necesse est inter Medeonem et fines Argivorum atque Agræorum situm fuisse, quum Peloponnesii inde ad Agræos converterentur. Falsissime igitur a Danvillio ad sinum Ambracicum inter Argos et Anactorium collocatur. Ex nostra autem locorum descriptione satis stabilitur scriptura Ἀργείας II. 80. cui contra omnium librorum et scholiastæ auctoritatem ex VV. DD. conjectura inde a Gottlebero substitutum est Ἀγραίας. Qua conjectura quam facile supersedeamus antequam demonstretur, de Agræis exponere

juvat. Hi non possunt pro Acarnanica natione haberi. Nam quum ex Acarnanibus soli Œniadæ Peloponnesiorum amici fuisse legantur II. 102. III. 94. idem tamen III. 106. 111. de Agræis dicitur, sed ita ut eorum urbs in priore loco diserte οὐκέτι Ἀκαρνανίας esse perhibeatur. Consentit Stephanus Byz. qui Agræos, de quibus hoc loco sermo est (nam erat etiam Arabicus populus ita nominatus) vocat ἔθνος πλησίον Ἀκαρνάνων, denique Strabo p. 690. qui Ætolis eos annumerat. Finitimi erant Argivorum III. 111. a quibus Thyamo monte separabantur. Eos vero non tantum inter orientem solem atque meridiem, sed etiam inter orientem atque septentriones ab Amphilochis spectasse, inde colligas, quod II. 102. Achelous ex Pindo fluere fertur διὰ Δολοπίας, καὶ Ἀγραῶν, καὶ Ἀμφιλόχων, καὶ διὰ τοῦ Ἀκαρνανικοῦ πεδίου. Ubi voce Ἀγραῶν eosdem indicari, qui alibi Agræi appellantur, clare docent Strabonis verba l. l. τὸν Ἀχελῶον ποταμὸν ῥέοντα ἀπὸ τῶν ἄρκτων καὶ τῆς Πίνδου πρὸς νότον διά τε Ἀγραίων καὶ Ἀμφιλόχων. Unde dubitari non potest, quin etiam apud Thucydidem scribendum sit Ἀγραίων. (Ita IV. 77. pro Ἀγραίους nonnulli codices præbent Ἀγράους.) Etiamsi enim, ut Stephanus Byz. tradit, hic populus ab Eratosthene Ἀγραεῖς dictus sit, Thucydides tamen ubique altera forma utitur. Jam quum Agræi inter Dolopes et Amphilochos commemorentur, sequitur, eos etiam in septentriones spectasse. Utcunque est, Ambraciotas nondum potuerunt attingere propter Dolopum sedes. Cnemus igitur cum Peloponnesiis, Ambraciotis et reliquo exercitu Acarnanes aggressurus, ex Ambracia primum per Argivorum regionem, διὰ τῆς Ἀργείας (non Ἀγραίας) profectus est, qui quum jam prius II. 68. Ambraciotis resistere non potuissent, non metuendum erat, ne majoris exercitus iter impedirent. Qui exercitus deinde recta via per Limnæam Stratum petiit. Sed Eurylochus quum ab Ætolia Limnæam pervenisset III. 106. per situm locorum potuit quidem ipse statim regionem Argivorum intrare. Sed quo Acarnanes, qui Crenis eum exspectabant, evitaret, ad dextram conversus est, et longiori quidem, sed tutiori itinere per Agræos in Amphilochiam irrupit. Ex mediterraneis Acarnaniæ urbibus restant Κόροντα II. 102. (cf. Steph. Byz.) quorum situs accuratius describi non potest. Mari autem adjacebat primum Anactorium, quod situm erat ad ostium Ambracici sinus (ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου). I. 55. Commune erat Corinthiorum atque Corcyræorum, sed ab illis captum atque incolis instructum est l. l. unde Anactorii inter Lacedæmoniorum socios referuntur II. 9. Postea eorum urbs ab Atheniensibus et Acarnanibus capta est, atque ab his incolas accepit. IV. 49. Haud procul inde remotum erat Actium, Ἄκτιον, Strab. p. 691. oppidum et promontorium, Steph. Byz. Anactorii agri, quod et ipsum ad ostium Ambracici sinus situm erat, et ubi clarum Apollinis templum conspiciebatur. I. 29. Ex Thucydide intelligi non potest, utrum Anactorium an Actium sinus ostio propius fuerit, quum de utroque prorsus eadem formula utatur. Sed rem conficit Strabo p. 693. Ἀπὸ τοῦ στόματος ἀρξαμένοις καὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, πρῶτόν ἐστιν Ἀκαρνάνων χωρίον τὸ Ἄκτιον· ὁμωνύμως δὲ λέγεται τό, τε ἱερὸν τοῦ Ἀκτίου Ἀπόλλωνος καὶ ἡ ἄκρα ἡ ποιοῦσα τὸ στόμα τοῦ κόλπου, ἔχουσα καὶ λιμένα ἐκτός. τοῦ δ' ἱεροῦ τετταράκοντα μὲν σταδίους ἀπέχει τὸ Ἀνακτόριον, ἐν τῷ κόλπῳ ἱδρυμένον. Ipsum sinum Ambracicum describit Strabo p. 500. ubi Polybii locum adscripsit Casaubonus. Ducenta et quadraginta stadia ab Actio distabat Leucas Strab. p. 693. quæ quum antiquitus peninsula esset, a Corinthiis per Cypselum et Gargasum illuc missis (unde Leucadii a Thucydide Corinthiorum coloni vocantur I. 30.) isthmus perfossus est. Strab. l. l. Sed serius eum necesse est redditum esse pristinæ formæ, quæ Thucydidis ætate ei erat, quum naves machinarum ope eum superarent. III. 81. IV. 8. ubi vid. Hudson. Intra isthmum Leucas urbs et templum Apollinis situm erat. III. 94. Præterea Thucydides commemorat Νήρικον III. 7. quod oppidum secundum Strabonem l. l. a Leucade non diversum est, cui tamen rei nonnihil repugnare videtur, quod Thucydides utriusque nominis mentionem facit. Cæterum in bello Peloponnesiaco Leucadii Lacedæmoniorum erant socii. II. 9. cl. Diod. Sic. XII. p. 506. E regione Leucadis atque Acarnaniæ sita erat Cephallenia insula, Atheniensium socia, cujus quatuor erant civitates, Παλεῖς (uti pro Παλῆς restituendum. cf. I. 27.) Κράνιοι, Σαμαῖοι, Προναιοι (qui non eodem modo a scriptoribus appellantur. V. Intpp. Steph. Byz. s. v. Κράνιοι.) II. 30. Strabo p. 695.

Τετραπόλεως οὔσης τῆς νήσου, μία τῶν τεττάρων ἐστὶν ἡ καὶ Σάμος καὶ Σάμη καλουμένη. Id. p. 698. Ἡ (Σάμος) νῦν μὲν οὐκέτ' ἐστίν, ἴχνη δ' αὐτῆς δείκνυται, κατὰ μέσον τὸν πρὸς Ἰθάκῃ πορθμόν· οἱ δ' ἀπ' αὐτῆς Σαμαῖοι καλοῦνται. αἱ δ' ἄλλαι καὶ νῦν εἰσὶν ἔτι μικραὶ πόλεις τινές, Πρώνησος καὶ Κράνιοι (ubi quartæ urbis nomen excidisse recte monuit Casaub.) Redimus ad continentem, et Leucade versus meridiem proficiscimur, ducem secuti Strabonem, quum Thucydides situm locorum accurate non indicet. Strabo igitur p. 704. extrema et p. 705. scribit hæc. Ἀπὸ Λευκάδος ἑξῆς Πάλαιρος, καὶ Ἀλυζία τῆς Ἀκαρνανίας ἐστὶ πόλις, ὧν ἡ Ἀλυζία πεντεκαίδεκα ἀπὸ θαλάττης διέχει σταδίους.——Εἶτα ἄκρα Κριθωτὴ καὶ Ἐχινάδες καὶ πόλις Ἀστακός.——Εἶτ' Οἰνιάδαι καὶ ὁ Ἀχελῷος. Quanquam sunt, quæ in hac enumeratione desideres. Non enim mentio fit urbis Sollii, quam Corinthii in his regionibus possidebant. In cujus quidem urbis scriptura non sibi constant editores Thucydidis, quum II. 30. præbeant formam Σόλιον, V. 30. Σόλειον et III. 95. Σόλλιον. Hanc genuinam esse formam intelligimus ex Stephano Byz. Σόλλιον, Κορίνθου πολίχνιον· Θουκυδίδης δευτέρᾳ, ubi forma per duplex λ confirmatur et literarum ordine, et iis, quæ statim subjiciuntur. Sic etiam Palæri incolæ II. 30. male scribuntur Παλιρεῖς, quum optimi codices et Strabo exhiberi jubeant Παλαιρεῖς. Astacus autem (qua quum apud Thuc. II. 30. 33. et Steph. Byz. accentum habeat in prima syllaba, in Strabonis exemplaribus l. l. et apud Thuc. II. 102. scribitur Ἀστακός; qua de re anceps est judicium), vix recte a Strabone Echinadibus insulis postponitur, quippe quæ in extrema Acarnaniæ ora sitæ fuerint. Non multum enim distabant ab Acheloi ostiis, et nonnullæ earum Thucydidis ætate jam cum continente junctæ erant, cæterisque idem eventurum esse scriptor præsagiebat. II. 102. Consentit Strabo, cujus hæc sunt verba p. 702. Ταύτης (τῆς Ζακύνθου) καὶ τῆς Κεφαλληνίας πρὸς ἕω τὰς Ἐχινάδας ἱδρύσθαι νήσους συμβέβηκεν, ὧν τό, τε Δουλίχιόν ἐστι (καλοῦσι δὲ νῦν Δολίχαν) καὶ αἱ Ὀξεῖαι καλούμεναι, ἃς ὁ ποιητὴς θοὰς εἶπε. καὶ ἡ μὲν Δολίχα κεῖται κατὰ Οἰνιάδας, καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἀχελῴου· καὶ αἱ λοιπαὶ δ' Ἐχινάδες πλείους εἰσὶ πᾶσαι λυπηραὶ καὶ τραχεῖαι, καὶ πρὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀχελῴου, πεντεκαίδεκα σταδίους· ἀφεστῶσα ἡ ἀπωτάτη, ἡ δ' ἐγγυτάτω πέντε, πελαγίζουσα πρότερον· ἀλλ' ἡ χοῦς τὰς μὲν ἐξηπείρωκεν αὐτῶν ἤδη, τὰς δὲ μέλλει, πολλὴ καταφερομένη. Cf. id. Strab. 103. 539. et Herodot. II. 10. qui ita scribit. Ὃς (Ἀχελῷος) ῥέων δι' Ἀκαρνανίης, καὶ ἐξιεὶς ἐς θάλασσαν, τῶν Ἐχινάδων νήσων τὰς ἡμίσεας ἤδη ἤπειρον πεποίηκε. Erant desertæ neque magnæ, et refugium præbuisse dicuntur Alcmæoni Amphiarai filio. E regione Echinadum habitabant Œniadæ (quorum genitivus quum II. 82. III. 94. et 114. recte scribatur Οἰνιαδῶν, quod II. 102. editur Οἰνιάδων, cum Benedicto, quem vide p. 82. corrigendum est), apud quos Achelous in mare se exonerabat (ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους——διὰ τοῦ Ἀκαρνανικοῦ πεδίου, ἄνωθεν μὲν παρὰ Στράτον πόλιν, ἐς θάλασσαν διεξιεὶς παρ' Οἰνιάδας II. 102. ubi pro διεξιείς scripserim δὲ ἐξιείς. Cf. Herod. verba.) eorumque urbem stagnis circumdabat, ut hieme non liceret expeditionem contra eos suscipere. Thuc. l. l. De quibus stagnis plura legi possunt apud Strab. p. 705. Œniadæ soli ex Acarnanibus Peloponnesiorum amici erant II. 102. III. 94. sed tandem ab omnibus Acarnanibus societatem cum Atheniensibus inire coacti sunt. IV. 77.

Ex hac locorum descriptione quum Œniadas ab Agræis longissime dissitos fuisse manifesto appareat, quomodo tandem Acarnanes et Amphilochi Ambraciotis et Peloponnesiis, qui ad Agræos confugerant (Διέφυγον ἐς τὴν Ἀγραΐδα, ὅμορον οὖσαν, καὶ Σαλύνθιος αὐτούς, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀγραίων, φίλος ὤν, ὑπεδέξατο. III. 111.), concessisse perhibeantur, ut ex Œniadis recederent (Τοῖς ὡς Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους καταφυγοῦσιν Ἀμπρακιώταις καὶ Πελοποννησίοις ἀναχώρησιν ἐσπείσαντο ἐξ Οἰνιαδῶν. οἵπερ καὶ μετανέστησαν παρὰ Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους. III. 113.)? Hac in re ne unum quidem e Thucydidis vel editoribus vel interpretibus hæsisse piaculum est, et, quanta fuerit eorum negligentia, aperte declarat. Nam Benedictus quidem verba καὶ Ἀγραίους, ubi altero loco leguntur, quum vehementer langueant, et desint in optimis codicibus, Aug. Cass. Cl. Gr. Par. D. F. G. H. I. Valla, recte monuit delenda esse, atque hæc erat causa, cur hujus periodi in hoc capite mentionem injiceremus. Sed iis sublatis nondum quidquam factum est ad removendam eam difficultatem, quam indicavimus. Cui alia etiam accedit, quæ inest in verbis οἵπερ καὶ μετανέστησαν παρὰ Σαλύνθιον, quæ non puncto, sed nonnisi commate ab anteceden-

tibus sejungenda sunt. Quæ si de Ambraciotis atque Peloponnesiis intelligeremus, nihil profecto ineptius scribi poterat, quam eos, qui apud Salynthium versabantur, abeundi venia impetrata ad eum ipsum, quocum erant, abiisse. Sumamus igitur, pronomen οἵπερ de Œniadis interpretandum esse. Ita pro ἐξ Οἰνιαδῶν scripseris ἐπ' Οἰνιαδῶν, hoc sensu: Ambraciotis atque Peloponnesiis fœdere facto permiserunt, ut ad Œniadas (in Œniadarum regionem) se conferrent, qui (Œniadæ) et ipsi una cum illis (μετανέστησαν) ad Salynthium venerant. Nam ἐπί cum genitivo, ubi de motu in locum sermo est, vel ex formula ἀπέπλευσαν ἐπ' οἴκου notissimum est. Cf. Gottl. ad I. 60. et Dorvill. ad Charit. p. 451. ed. Lips. qui excepta formula ἐπ' οἴκου nonnisi in nominibus propriis hanc structuram admittit. Ita igitur Œniadæ cogitandi essent in subsidium Ambraciotarum atque Peloponnesiorum venisse, quibus accepta clade ad Œniadas se recipiendi facultas data esset, apud quos naves conscenderent domum reversuri. Quam explicationem confirmes simili evento, quod tertio anno belli Peloponnesiaci accidit, ubi Cnemus Lacedæmonius ad Stratum ab Acarnanibus victus est, καὶ Οἰνιαδῶν ξυμπαραγενομένων κατὰ φιλίαν, ἀναχωρεῖ παρ' αὐτούς. κἀκεῖθεν ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον ἕκαστοι. II. 82. Eundem sensum fortassis adeo e vulgata elicias, si Thucydidem pro ἀναχώρησιν ἐσπείσαντο ἐπ' Οἰνιαδῶν καὶ ἐξ Οἰνιαδῶν ἐπ' οἴκου, omisso eo, quod interjiciendum erat, membro ἐπ' Οἰνιαδῶν, statim locum nominasse dixeris, unde patria erat repetenda. Quamvis hæc nimia esset brevitas. Omni vero huic interpretationi, ex qua pronomen relativum de Œniadis accipitur, sunt quæ opponas. Primum enim si Œniadæ Ambraciotis et Peloponnesiis auxilium tulissent, mirum esset, hanc rem nonnisi obiter addi in verbis, quæ si deessent, ad orationis integritatem non desiderarentur. Quod fieri solet in iis sententiis, quæ vel aliunde jam notæ sunt, vel per se facile intelliguntur, non autem ibi, ubi prorsus nova res commemoratur. Deinde pro οἵπερ καὶ μετανέστησαν exspectares οἵπερ καὶ αὐτοὶ μετανέστησαν. Jam quum de meliore correctione excogitanda ipse desperarem, ad Hermannum confugi, qui mecum communicavit conjecturam ingeniosissimam quidem, sed de cujus tamen veritate nondum potui mihi persuadere. Scribi enim jubet ἐξ Οἰνιαδῶν, οἵπερ καὶ μεταvέστησαν παρὰ Σαλυνθίου. "De eo convenerunt, ut Ambraciotis et Peloponnesiis discedere liceret ex Œniadis, quo se a Salynthio receperant." Sed ita pactionem tum demum factam esse statueremus, quum Ambraciotæ et Peloponnesii ab Agræis jam ad Œniadas pervenissent. Quod iter si, antequam cum Acarnanibus pacti essent, facere potuissent, pactione omnino non opus fuissent. Nam ab Œniadis, quum Atheniensium classis recessisset, facile poterant mari domum redire; sed ex Agræorum regione, quæ mediterranea et Acarnanum agris ab Œniadis separata erat, illis invitis non licebat excedere. Sin aoristo μετανέστησαν non plusquamperfecti, sed præteriti notionem tribueres, pro ἐξ Οἰνιαδῶν denuo requireretur ἐπ' Οἰνιαδῶν. Præterea Σαλύνθιον quamvis alibi sine dubitatione mutetur in Σαλυνθίου, hic tamen jam antiquitus lectum esse ex ipso additamento καὶ Ἀγραίους, quod vulgo adjicitur, manifestum est. Quæ quum ita sint, ulcus, quo hæc verba laborant, nondum sanatum existimamus, sed nonnisi de medicina ei adhibenda admonuisse nobis videmur, si quis alius forte nobis felicior sit medicus.

Cap. 7.

Interpretamenta nondum ab aliis detecta. Ἤ—ἤ non poni pro καί—καί. De præpos. παρά cum genitivo. Ellipsis vocis κόλπος etc.

Accedimus ad ea vel librariorum vel grammaticorum additamenta, quæ adhuc omnes viros doctos latuisse videntur.

I. 24. Ἐγένετο ἡ τῶν Ἐπιδαμνίων πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος. Bas. Par. C. D. E. Vind. Ar. Chr. Dan. Mosqu. marg. Steph. pro πόλις præbent δύναμις, Cl. autem et Gr. δύναμις καὶ πόλις. In δύναμις non quadrat adjectivum πολυάνθρωπος; πόλις autem neque errore neque interpretationis causa in δύναμις mutari potuit. Utrumque igitur pro glossemate habendum videtur; πόλις enim in ejusmodi formulis sæpe omitti et notum est et docuit Lamb. Bos. p. 398. ed. Schæf. Δύναμις autem mirum est etiam I. 10. in vv. Καίτοι Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο μοίρας νέμονται

in Ar. Chr. Dan. Mosqu. legi pro μοίρας. Unde fortassis ibi quoque Thucydidem utroque substantivo omisso scripsisse suspiceris Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο νέμονται. Quam sæpe enim vocabula μέρις, μοῖρα, μέρος cogitatione addenda sint, non est quod demonstremus.

I. 58. Ποτιδαιᾶται δὲ πέμψαντες μὲν καὶ παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδέν, ἐλθόντες δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα μετὰ Κορινθίων, ἔπρασσον ὅπως ἑτοιμάσαιντο τιμωρίαν, ἣν δέῃ. ἐπειδὴ ἔκ τε Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ πράσσοντες οὐδὲν εὕροντο ἐπιτήδειον, ἀλλ' αἱ νῆες αἱ ἐπὶ Μακεδονίαν καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁμοίως ἔπλεον, καὶ τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχοντο αὐτοῖς, ἢν ἐπὶ Ποτίδαιαν ἴωσιν Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν, τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀφίστανται μετὰ Χαλκιδέων καὶ Βοττιαίων κοινῇ ξυνομόσαντες. Duo his insunt, quæ vulgatam ferri non posse doceant. Primum enim in verbis ἐπειδὴ ἔκ τε Ἀθην. copulam desiderari facile quisque videt, cui tamen vitio sine difficultate succurras, si vel cum Reiskio ἐπεὶ δὲ, vel ἐπειδὴ δέ scripseris. Sed gravius mendum latet in ipsa sententia. Verba enim ἔπρασσον ὅπως ἑτοιμάσαιντο τιμωρίαν e vulgata scriptura non solum cum ἐλθόντες ἐς τὴν Λακεδαίμονα, sed etiam cum πέμψαντες παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις conjungenda sunt, ut satis docent particulæ μὲν—δέ, et verbo finito destitutum participium πέμψαντες. Sed ita orationem necti non posse ex rei ipsius natura manifestum est. Auxilii enim impetrandi causa Lacedæmonem adire oportebat Potidæatas; Athenas nonnisi ideo venire poterant, ut Atheniensibus persuaderent, ne quid de ipsorum civitatis statu mutarent. Quemadmodum igitur εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδέν nonnisi cum πέμψαντες παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις cohæret, ita ὅπως ἑτοιμάσαιντο τιμωρίαν ἣν δέῃ, ad alia verba quam ad ἐλθόντες ἐς τὴν Λακεδαίμονα referri non potest. Quod ita faciendum est, ut servato ἐπειδή vocem ἔπρασσον ejiciamus, qua deleta et commate post δέῃ posito elegantissimam periodum habebimus. Ἔπρασσον autem pro inepta glossa habendum est, quam adscripsit, qui, quum longioris periodi nexum non perspexisset, verbo finito sermonem carere putaret. Quam sententiam qui concepisset, eum ἔπρασσον addidisse non mirum est, quum et frequens sit formula πράσσειν ὅπως, et statim sequatur ἐκ πολλοῦ πράσσοντες, quibus verbis illa dictio in memoriam revocatur.

80. Καὶ αὐτὸς πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειρός εἰμι, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμῶν τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ ὁρῶ· —— εὕροιτε δ' ἂν τὸν πόλεμον τόνδε, περὶ οὗ νῦν βουλεύεσθε, οὐκ ἂν ἐλάχιστον γενόμενον. Pro τὸν πόλεμον τόνδε Gr. Chr. Mosqu. τόνδε τὸν πόλεμον, sed Reg. (Par. G.) H. Aug. Cass. Cl. Valla τὸν πόλεμον omittunt, quod verum est, quum ex verbis πολλῶν πολέμων ἔμπειρός εἰμι hoc nomen facile repetatur.

122. Καὶ οὐκ ἴσμεν, ὅπως τάδε τριῶν τῶν μεγίστων ξυμφορῶν οὐκ ἀπήλλακται, ἀξυνεσίας, ἢ μαλακίας, ἢ ἀμελείας. Hæc est vulgata scriptura, quam interpretati sunt: "Neque intelligimus, hæc (hanc nostram agendi rationem) tribus maximis malis (s. vitiis) non carere, imprudentia, vel ignavia, vel socordia." Sed primum ita pro ὅπως potius exspectaretur ὅτι, quum illud non sit quod, sed quomodo s. qua ratione. Deinde vero οὐκ ante ἀπήλλακται aperte correctori debetur, qui sensum antiquæ lectionis non percepit. Deest enim hæc particula in omnibus præstantioribus codicibus, Aug. Bas. Cass. Cl. Gr. Par. C. E. G. nec non apud schol. ad. c. 127. neque expressa est a Valla, qui hæc habet: "ignari, quomodo ab his tribus maximis incommodis eximamur." Jam vero negatio si ab ipso scriptore profecta esset, quomodo in omnibus præstantioribus libris excidere potuerit, non intelligimus. Particulæ igitur ὅπως suam vim tribuimus, atque ejecto οὐ sensum et nexum verborum hunc esse existimamus. "Patres nostri Græciam liberarunt, nos vero quum privatos homines, qui imperium affectant, tollamus, totam civitatem tyrannum fieri sinimus; quod dum facimus, ignoramus, quomodo talis agendi ratio a tribus maximis incommodis libera sit, sed eam intelligimus necessario cum uno horum trium malorum conjunctam esse, vel cum inscitia, vel cum ignavia, vel cum socordia. Ita simul patet falsum esse, quod scholiasta tradit, ἢ—ἢ positum esse pro καὶ—καί, quod nusquam fieri potest, attamen in nonnullis Thucydidis locis ab interpretibus sumtum est, quorum locorum gravissimus quum et nostri quodammodo similis sit, et viros doctos admodum vexaverit, a nobis hac data opportunitate explicabitur. I. 33. Τὸν δὲ πόλεμον, δι' ὅνπερ χρήσιμοι ἂν εἶημεν, εἴ τις ὑμῶν μὴ οἴεται ἔσεσθαι, γνώμης ἁμαρ-

τάνει, καὶ οὐκ αἰσθάνεται, τοὺς Λακεδαιμονίους φόβῳ τῷ ὑμετέρῳ πολεμησείοντας, καὶ τοὺς Κορινθίους δυναμένους παρ' αὐτοῖς, καὶ ὑμῖν ἐχθροὺς ὄντας, καὶ προκαταλαβόντας ἡμᾶς νῦν ἐς τὴν ὑμετέραν ἐπιχείρησιν, ἵνα μὴ τῷ κοινῷ ἔχθει κατ' αὐτῶν μετ' ἀλλήλων στῶμεν, μηδὲ δυεῖν φθάσαι ἁμάρτωσιν, ἢ κακῶσαι ἡμᾶς, ἢ σφᾶς αὐτοὺς βεβαιώσασθαι. Ubi quum scholiasta θάτερον suppleri voluisset, quod Gottleberus et Kistemakerus probarunt, Levesquius atque Gailius ἢ — ἢ copulative accipiendum esse contenderunt, quorum nescio utrum ineptius dicam. Alii ad correctionem confugerunt, ἓν excidisse statuentes, quod placuit etiam Schæfero ad L. Bos. p. 184. præter necessitatem, ut mihi quidem videtur. Corinthii enim in Corcyræos impetum facere leguntur, ne duobus excidant. Jam qui duobus non vult excidere, is, si minus duo, certe alterutrum cupit consequi. Unde " ne duobus excidant" idem est quod " ut alterutrum adipiscantur," et sensus totius loci hic est. " Corinthii priusquam vos (Athenienses) invadant, nos (Corcyræos) in ditionem suam redigere student, ne communi odio ducti contra eos ab iisdem partibus stemus, neque duobus, quæ sibi parent, excidant, sed alterutrum potius prius (quam in vos impetum faciant) consequantur, vel hoc, ut nos (si iis resistamus et cedere nolimus) malis afficiant, vel hoc, ut se ipsos (si nos perterriti iis subjiciamur) corroborent atque potentiam suam augeant." Φθάσαι præpositum est, quod ad utrumque membrum, ἢ κακῶσαι, ἢ βεβαιώσασθαι, pertinet, et adjunctum habet infinitivum, ut etiam alibi, monente Matthiæo Gr. Gr. p. 802. Sed redimus ad locum c. 122. in quo quum rationem nostram cum Hermanno communicassemus, hic gravissimus judex olim quidem vulgatam retineri maluit, postea vero sententiam nostram sibi non improbari nobis significavit. Sed quum de iis, quæ proxime leguntur, a multis parum recte statui viderimus, ea paucis illustrabimus. Verba οὐ γὰρ δὴ πεφευγότες ταῦτα etc. quorum nexum interpretes desiderarunt, rationem reddunt, cur inscitia, ignavia atque socordia tria maxima sint mala, ita ut ante γάρ, ut sæpe, omissa sit brevis sententia, hoc modo. " Hæc agendi ratio non potest non cum uno trium summorum malorum conjuncta esse, vel cum inscitia, vel cum ignavia, vel cum socordia. Quæ summa dico mala, quod, quum ea non effugeritis, καταφρόνησιν, *Ueberklugheit*, induistis, quæ tamen plurimis jam detrimento fuit, ideoque alio etiam (μετωνόμασται) et illi quidem contrario nomine ἀφροσύνη, *Unklugheit*, vocata est." Quod quum Hermanno nimis acerbe dictum videretur, simulque notioni verbi μετονομάζειν non prorsus satisfactum esse putaret, denique καταφρονήσεως vocabulum (de quo cf. II. 62.) ab ipso scriptore quodammodo explicatum cuperet, nobiscum communicavit conjecturam ἀφροσύνη, ut sensus hic sit. " Vos in καταφρόνησιν incidistis, quæ quum proprie ἀφροσύνη diceretur, mutato nomine (μετωνόμασται) hoc, quod ἀφροσύνη contrarium est (ὄνομα ἀφροσύνῃ ἐναντίον,) καταφρονήσεως nomine insignita est." Quam conjecturam quominus amplectamur, impedit partim verborum ordo, quum dativum adjectivo ἐναντίον propius adjunctum velis, partim hoc, quod καταφρόνησις, propterea quod multis perniciem infert (ἐκ τοῦ πολλοὺς σφάλλειν,) non nomine ἀφροσύνη contrario, igitur καταφρονήσεως, sed ipso ἀφροσύνης nomine appellanda esse videtur.

II. 6. Τοῖς Ἀθηναίοις ἠγγέλθη εὐθὺς τὰ παρὰ τῶν Πλαταιέων γεγενημένα. Τὰ παρὰ τῶν Πλαταιέων γεγενημένα vertunt " res a Platæensibus gestæ;" sed hoc sensu uti non licet præpositione παρά, sed nonnisi præpositionibus ὑπό, πρός, interdum etiam ἐκ. Si scriptura sincera esset, verba significarent " res apud Platæenses gestæ." Παρά enim cum genitivo interdum, et cum dativo, valet apud, neque apud poetas solos, ut dixit Matthiæ p. 862. sed, quamvis rarissime, etiam apud prosæ orationis scriptores, quam in rem locus exstat II. 41. (Λέγω) καθ' ἕκαστον δοκεῖν ἄν μοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα παρ' ἡμῶν ἐπὶ πλεῖστ' ἄν* εἴδη, καὶ μετὰ

---

* Hæc enim particula ex plerisque libris recipienda. Ejus bis positæ e Thucydide exempla sunt hæc. Ἄλλους γ' ἂν οὖν οἰόμεθα, τὰ ἡμέτερα λαβόντας, δεῖξαι ἂν μάλιστα, εἴ τι μετριάζομεν. I. 76. Ὑμεῖς γ' ἂν οὖν, εἰ καθελόντες ἡμᾶς ἄρξαιτε, τάχα ἂν τὴν εὔνοιαν, ἣν διὰ τὸ ἡμέτερον δέος εἰλήφατε, μεταβάλοιτε. I. 77. Similiter post insertam sententiam conditionalem repetitur I. 136. ubi Kistemakerus pro ἐκεῖνον δ' ἂν male conjecit ἐκ. δ' αὖ (cujus generis conjecturam etiam IV. 18. 114. al. proposuit,) et II. 94. ubi nonnisi deteriores libri particulam proscri-

χαρίτων μάλιστ' ἂν εὐτραπέλως τὸ σῶμα αὔταρκες παρέχεσθαι. Hic vero quum alii codices exhibeant περί (quæ notissima est confusio, cf. Dorvill. ad Char. p. 285. et 628. Bast. ad Gregor. p. 830. al.) alii, ut Par. C. G. H. I. præpositionem prorsus ignorent, παρά delendum est. Nam τὰ τῶν Πλαταιέων γεγενημένα ita dictum est ut c. 19. τὰ τῶν ἐσελθόντων Θηβαίων γενόμενα.

29. Ὁ μὲν ἐν Δαυλίᾳ τῆς Φωκίδος νῦν καλουμένης γῆς ὁ Τηρεὺς ᾤκει. Voces ὁ Τηρεύς explicationis causa ad ὁ μέν additæ non a scriptore sed ab interpretibus profectæ videntur, quum non tantum minus commodo loco positæ sint, et libri inter Τηρεύς et Τήρης fluctuent, sed hoc etiam exstet scholion Ἀλλ' ὁ μέν] ὁ Τηρεὺς ὁ ἀρχαῖος.

65. Τοσοῦτον τῷ Περικλεῖ ἐπερίσσευσε τότε, ἀφ' ὧν αὐτὸς προέγνω, καὶ πάνυ ἂν ῥᾳδίως περιγενέσθαι τὴν πόλιν τῶν Πελοποννησίων αὐτῶν τῷ πολέμῳ. Τὴν πόλιν quum desit in Aug. Cass. Reg. (G.) H. neque lectum sit a Valla, ut versio ejus, quamvis pessima, tamen clare docet (" Adeo suppeditabant Pericli, quæ ipse præviderat, et quidem facile sane ad resistendum in eo bello Peloponnensibus,") expungendum est. Infinitivum si de ipso Pericle intelligi nolis, ex præcedentibus facile suppleveris αὐτούς, i. e. τοὺς Ἀθηναίους. Pronomen autem αὐτῶν, quod pluribus offensioni fuit, recte a nonnullis explicatum est per μόνων. Nam hoc sibi vult scriptor. " Athenienses quum per tres annos et Peloponnesiis, et Siculis, atque sociis, qui defecerant, denique Cyro resisterent, Peloponnesiis solis facillime superiores fuissent."

67. Πορευόμενοι ἐς τὴν Ἀσίαν ὡς βασιλέα, εἴ πως πείσειαν αὐτὸν χρήματά τε παρέχειν καὶ ξυμπολεμεῖν, ἀφικνοῦνται ὡς Σιτάλκην πρῶτον τὸν Τήρεω ἐς Θρᾴκην, βουλόμενοι πεῖσαί τε αὐτόν, εἰ δύναιντο, μεταστάντα τῆς Ἀθηναίων ξυμμαχίας, στρατεῦσαι ἐπὶ τὴν Ποτίδαιαν, οὗ ἦν στράτευμα τῶν Ἀθηναίων πολιορκοῦν, καὶ παῦσαι βοηθεῖν τε αὐτοῖς, καί, ᾗπερ ὥρμηντο, δι' ἐκείνου πορευθῆναι πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου ὡς Φαρνάκην τὸν Φαρναβάζου, ὃς αὐτοὺς ἔμελλεν ὡς βασιλέα ἀναπέμψειν. Neque editorum neque interpretum quemquam excepto Kistemakero, qui tamen et ipse nihil mutandum censet, in hoc loco hæsisse, profecto mirum est. Nam quid est quod, postquam legimus, legatos Sitalcæ persuadere voluisse, ut relicta Atheniensium societate Potidæatis auxilium ferret, additur καὶ παῦσαι βοηθεῖν τε αὐτοῖς, quæ verba et prorsus superflua sunt, quum jam contineantur illis μεταστάντα τῆς Ἀθηναίων ξυμμαχίας, et minus etiam exprimunt, quum nihil dicant de expeditione Potidæam facienda. Præterea particula τέ dupliciter inepta est. Primum per se, quippe quæ verba καὶ παῦσαι βοηθεῖν αὐτοῖς cum altero membro connectat, quum propter sensum ad superius membrum referenda et primariæ sententiæ hæ sint, βουλόμενοι πεῖσαί τε αὐτὸν στρατεῦσαι καὶ δι' ἐκείνου πορευθῆναι. Deinde propter locum, quem occupat, ex quo non ad universam sententiam, sed ad solum infinitivum βοηθεῖν pertineret, unde sequeretur, etiam πορευθῆναι e παῦσαι pendere. Quibus omnibus consideratis nemo, opinor, negabit, ineptum hunc pannum delendum esse, quem ignorant Reg. (G.) H. Aug. Bas. Cl. Valla.

96. Ἀνίστη δὲ καὶ Ἀγριᾶνας, καὶ Λαιαίους, καὶ ἄλλα ὅσα ἔθνη Παιονικά, ὧν ἦρχε, καὶ ἔσχατοι τῆς ἀρχῆς οὗτοι ἦσαν, μέχρι Γρααίων καὶ Λαιαίων, καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, ὃς ἐκ τοῦ Σκομίου ὄρους διὰ Γρααίων καὶ Λαιαίων ῥεῖ· οὗ ὡρίζετο ἡ ἀρχὴ τὰ πρὸς Παίονας αὐτονόμους ἤδη. Sitalces ad expeditionem dicitur evocasse Agrianos, Lææos, et, quibuscunque imperabat, Pæonicas nationes. Hi, Agrianes, et Lææi, extremi in ejus imperio fuisse leguntur usque ad Graæos et Lææos. Lææi igitur extremi fuerunt usque ad Lææos? An quid ineptius cogitari potest? Vulgatus quidem interpres Thucydidi ita succurrere studuit, ut pronomen οὗτοι de solis Agrianibus intelligeret, sed hoc est ex arbitrio vocabulorum sensum constituere. De Lææis non minus quam de Agrianibus verba explicanda esse, docent etiam, quæ sequ. cap. leguntur, ἡ ἀρχὴ ἡ Ὀδρυσῶν ἐς ἤπειρον ἀπὸ Βυζαντίου ἐς Λαιαίους. Aliam igitur rationem iniit Gattererus, qui in commentatione de Thracia secundum Herodotum et Thucydidem p. 115. et 124. editionis vernaculæ a Schlichthorstio curatæ duplex Lææorum genus distinguit, quorum alteri Odrysarum imperio subjecti, alteri vero liberi fuerint. Quod si volu-

---

bunt. I. 36. Βραχυτάτῳ δ' ἂν κεφαλαίῳ τοῖς τε ξύμπασι καὶ καθ' ἕκαστον τῷδ' ἂν (male vulgo τῷ δ' ἄν) μὴ προέσθαι ἡμᾶς μάθοιτε. Cf. Lib. de synt. in Bekk. Anecd. I. p. 128. Gregor. Cor. p. 43. Herm. ad Vig. p. 814. sqq. Sturz. Lex. Xenoph. I. p. 174.

isset historicus, clarius debebat scribere, neque dicere Λαιαίων Παιόνων, sed Λαιαίων αὐτονόμων. Nam quum etiam Pæonicæ gentes Sitalcæ parerent, adjecto Παιόνων liberi Lææi non discernerentur ab iis, qui sub Odrysarum ditione erant. Aliquid hic turbatum esse declarant libri. Bas. enim, Par. D. et I. præbent μέχρι γὰρ Λαιαίων, omissis verbis Γρααίων καί, Gr. autem et Par. E. μέχρι γὰρ Γρααίων καὶ Λαιαίων, unde Thucydidem simpliciter scripsisse puto μέχρι Γρααίων Παιόνων. Quod Γρααίων quum propter præcedens Λαιαίους in γὰρ Λαιαίων depravatum esset, in aliis libris, ut in Gr. et E. utraque scriptura confusa, in aliis autem γάρ, quod ineptum esse intelligebatur, deletum est. Ita orta est vulgata lectio μέχρι Γρααίων καὶ Λαιαίων, præsertim quum hæ voces statim sequenti versu, et ibi quidem recte, conjunctæ legantur.

III. 87. Ὥστε Ἀθηναίους τε μὴ εἶναι ὅ, τι μᾶλλον τούτου ἐπίεσε, καὶ ἐκάκωσε τὴν δύναμιν. Optimi codices, Reg. (G.) H. Aug. Cass. Cl. Gr. Par. C. F. exhibent ὥστε Ἀθηναίων γε μὴ εἶναι ὅ, τι μᾶλλον ἐκάκωσε τὴν δύναμιν, quæ brevior lectio expressa etiam est a Valla: "adeo ut nihil magis Atheniensium vires afflixerit." Non minus scholiasta scripturam μᾶλλον ἐκάκωσε τὴν δύναμιν, omissis iis, quæ interjecta sunt, secutus est, τούτου tamen in explicatione addidit, quod interpretamentum deinde in Basiliensem, qui in reliquis cum scriptura codicum modo laudatorum consentit, receptum est. Vulgata tamen lectio ipsa satis antiqua est, quippe quam scholiasta in alio codice invenerit. Ex ea ἐπίεσε καί transiit in Ar. Chr. Dan. D. I. qui tamen ex altera scriptura Ἀθηναίων et omissionem pronominis τούτου servarunt. Hanc pessimorum codicum scripturam Ἀθηναίων γε μὴ εἶναι ὅ, τι μᾶλλον ἐπίεσε καὶ ἐκάκωσε τὴν δύναμιν amplexus est Benedictus. At Thucydides nusquam dicit πιέζειν τὴν δύναμίν τινος, sed ubique πιέζειν τινά. Cf. II. 52. 54. al. Verum a vulgatis exemplaribus recedendum esse dubitari non potest, quum non tantum particula τέ inepta sit, τούτου autem interpretamentum sapiat, sed etiam omnis hæc scriptura et exiguam e codicibus habeat auctoritatem, et verbosior sit, quam quæ Thucydidis ingenio conveniat. Verumtamen si ὥστε Ἀθηναίων γε μὴ εἶναι ὅ, τι μᾶλλον ἐκάκωσε τὴν δύναμιν ab eo scriptum putemus, prorsus non intelligatur, quomodo alicui in mentem venire potuerit, ut ἐπίεσε καί inserendum censeret. Suspiceris igitur accusativum Ἀθηναίους recte se habere, et Thucydidem scripsisse ὥστε Ἀθηναίους γε μὴ εἶναι ὅ, τι μᾶλλον ἐκάκωσε τὴν δύναμιν, quod efficere facile poterat, ut alii accusativum in genitivum mutarent, alii vero novum verbum adderent.

92. Ὑπὸ τῶν Οἰταίων καὶ αὐτοὶ πολέμῳ ἐφθείροντο. Πολέμῳ præstantissimorum codicum auctoritate delendum; perperam enim repetitum est e verbis, quæ paulo ante leguntur, οἱ Τραχίνιοι πολέμῳ ἐφθαρμένοι ὑπὸ Οἰταίων.

97. Τῷ δὲ Δημοσθένει τοιόνδε τι οἱ Μεσσήνιοι παρῄνουν, ὅπερ καὶ τοπρῶτον· ἀναδιδάσκοντες αὐτόν, τῶν Αἰτωλῶν ὡς εἴη ῥᾳδία ἡ αἵρεσις, ἰέναι ἐκέλευον ὅτιτάχιστα ἐπὶ τὰς κώμας, καὶ μὴ μένειν, ἕως ἂν ξύμπαντες ἀθροισθέντες ἀντιτάξωνται, τὴν δ' ἐν ποσὶν ἀεὶ πειρᾶσθαι αἱρεῖν. Scholiastam ἐκέλευον non legisse docet hæc ejus interpretatio, Τῷ δὲ Δημοσθένει τοιόνδε τι παρῄνουν οἱ Μεσσήνιοι, ἰέναι αὐτὸν ἐπὶ κώμην ἑκάστην, διδάσκοντες αὐτόν, ὅτι ῥᾳδία ἐστὶν ἡ αἵρεσις αὐτῶν, πρὶν συστραφῆναι πάντας, καὶ ἅμα γενέσθαι. Eandem vocem ne a Valla quidem, cujus hæc est versio: "Ibi Demosthenem Messenii, tale quiddam quale prius admonendum, faciles esse Ætolos ad debellandum, hortabantur ut quamprimum iret ad vicos etc." repertam esse partim inde, quod nonnisi duobus verbis utitur (admonendum—hortabantur,) quum in Græcis vulgo tria sint (παρῄνουν—ἀναδιδάσκοντες—ἐκέλευον,) partim vero etiam e confusa hujus interpretationis ratione manifestum est. Commate igitur post τοπρῶτον posito glossatorum additamentum abjiciendum est.

107. Παραγίγνονται ἐς τὸν Ἀμπρακικὸν κόλπον. Κόλπον quum desit in Reg. (G.) H. Cass. Cl. in Aug. autem rec. m. scriptum sit, ex interpretamento ortum esse existimandum est. Vox enim κόλπος in ejusmodi formulis omitti potest, quam in rem exempla, quorum unum ex ipso Thucydide petitum est, leguntur apud Lamb. Bos. de ell. p. 229.

IV. 46. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν ταῦτα ἐγίγνετο, καὶ Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς, ἐπειδὴ ἐκ τῆς Πύλου ἀπῆραν ἐς τὴν Σικελίαν ναυσὶν Ἀθηναίων, ἀφικόμενοι ἐς Κέρκυραν, ἐστράτευσαν μετὰ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τοὺς ἐν τῷ ὄρει τῆς Ἰστώνης Κερκυραίων καθιδρυμένους. Aug. Cass. Cl. Par. H. omittunt καθ' ὅν. Abjecto κατά retinemus ὅν, quod propter ultimam syllabam vocis χρόνον excidit, ut

Thucydides ita scripserit, Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὃν ταῦτα ἐγίγνετο; nam hæc est ratio, qua loqui solet. III. 17. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, ὃν αἱ νῆες ἔπλεον. III. 18. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὃν οἱ Λακεδαιμόνιοι περὶ τὸν ἰσθμὸν ἦσαν. III. 94. Περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὃν ἐν τῇ Μήλῳ οἱ Ἀθηναῖοι κατείχοντο.

Tractavimus eos locos, quos additamentis corruptos esse, vel certo, vel saltem cum aliqua probabilitate dicere posse nobis videbamur. Addamus alia quædam exempla, quæ vel ita comparata sunt, ut in utramque partem de iis disputetur, vel, quamvis in corruptionis suspicionem vocari possint, tamen non videntur sollicitanda esse.

Illius generis sunt verba I. 1. Τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὁρῶν ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους, de quibus πρὸς ἑκατέρους quum desint in Cass. Vind. Par. A. C. E. in Aug. autem m. rec. scripta sint, suspecta esse possunt. Longe enim facilius intelligitur, quomodo omissa a librariis addi, quam quomodo posita abjici potuerint. Magnum etiam pondus suspicioni nostræ eo accessit, quod Fr. Aug. Wolfius, quocum eam communicaveramus, se jam dudum de his verbis dubitasse nobis significavit. Sed quum ξυνίστασθαι, ubi de populis in diversas partes abeuntibus dicitur, ejusmodi additamentum pæne flagitare videatur, quoniam sine eo contrarium potius denotet, et præter multos codices scholiasta etiam et Valla vulgatum tueantur, equidem rem in medio relinquo.

Ad alterum genus refero primum verba II. 87. Τέχνη δὲ ἄνευ ἀλκῆς οὐδὲν ὠφελεῖ, quæ abesse malis, quum fere repetitio sint præcedentium Ἄνευ δὲ εὐψυχίας οὐδεμία τέχνη πρὸς τοὺς κινδύνους ἰσχύει. Sed obstat Stobæi auctoritas, qui locum laudat p. 88. edit. a. 1609. ita tamen ut pro ἀλκῆς exhibeat αὐτῆς, si sana est scriptura.

Tum III. 25. vulgo legimus hæc, Ὅ, τε χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ τέταρτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε. Sed alterum ἐτελεύτα deest in Reg. (Par. G.) et H. atque in Cass. et Par. I. ante τῷ πολέμῳ legitur. Verum satis defenditur locis his. II. 103. Καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος καὶ τρίτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θ. ξ. ubi alterum ἐτελεύτα nonnissi a corruptis codicibus abest. III. 88. Καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ πέμπτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα (hic enim verborum ordo e codd. restituendus) τῷδε, ὃν Θ. ξ. Cf. IV. 51. 133. et alios locos, in quibus hæc formula repetitur.

Denique mentionem injicere placet verborum Τὰ μὲν οὖν ἐς τὸν ἡμέτερόν τε ἀκούσιον Μηδισμὸν καὶ τὸν ὑμέτερον ἑκούσιον Ἀττικισμὸν τοιαῦτα ἀποφαίνομεν, quæ exstant III. 64. Ubi verba καὶ τὸν ὑμέτερον ἑκούσιον Ἀττικισμόν cum Reg. et Cass. omitti nequeunt; continent enim id, de quo maxime in præcedentibus sermo fuit, quum de studio, quo Thebani Medos prosecuti sunt, jam prius pleraque dicta sint, unde cap. 62. exeunte legimus, Καὶ τὰ μὲν ἐς τὸν Μηδισμὸν τοιαῦτα ἀπολογούμεθα. Quamobrem aliquis suspicetur, potius altero membro deleto legendum esse, Τὰ μὲν οὖν ἐς τὸν ὑμέτερον ἑκούσιον Ἀττικισμὸν τοιαῦτα ἀποφαίνομεν, ut est in Mosqu. nisi quod ibi pro ἑκούσιον reperitur ἀκούσιον. Sed hujus codicis non ea est auctoritas, ut propter eum integrum membrum abjiciamus, præsertim quum in promtu sit, oculos librarii ab ἀκούσιον ad ἑκούσιον aberrasse, quod effecit, ut, quæ interposita essent, omitterentur. In quibus autem libris verba καὶ τὸν ὑμ. ἑκ. Ἀττικισμόν exciderunt, in iis similis terminatio nominum Μηδισμόν et Ἀττικισμόν librariis fraudi fuisse videtur.

Ei vero argumento, quod hucusque tractavimus, cognatum est aliud, quod spectat ad uncorum usum, in quo Thucydidis editores plerumque justas leges non secuti sunt, quum unum alterumve vocabulum sæpe ibi, ubi nulla idonea dubitandi causa erat, hac ratione suspectum redderent. Sic II. 5. omnes libri uno Par. C. excepto exhibent, Ὁ Ἀσωπὸς ποταμὸς ἐῤῥύη μέγας, in qua scriptura non est quod reprehendas. Vocem enim ποταμός, quam Græci fluviorum nominibus omnino sæpissime adjiciunt, etiam ibi addi, ubi verbum ῥέω rem, de qua sermo est, satis significet, docet et locus Demosthenis a Gottlebero laudatus, et verba Thucydidis II. 102. Ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων etc. Unci igitur removendi sunt. Non magis II. 40. in vv. Κράτιστοι δ᾽ ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν οἱ τά τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γιγνώσκοντες, καὶ διὰ ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων, duo codices, in quibus σαφέστατα deest, eam vim habere possunt, ut vocabulum uncis includamus, quod ad sensum aptissimum est, κράτιστοι δ᾽ ἂν κριθεῖεν οἱ σαφέστατα γιγνώσκοντες Aliæ voces, propterea quod in uno vel duobus codicibus desunt, temere pro dubiis habitæ reperiuntur II.

56. et 58. Etiam III. 15. in τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν articulus necessarius est propter ea, quæ c. 13. præcesserunt.

Cap. 8.

Explicantur multa, quæ ad dialectum Thucydidis pertinent. Disputatur de εῖς et ῆς, υἱέος et υἱέως, ἡμίσεος et ἡμίσεως, ἀεί et αἰεί, μόλις et μόγις, ἀνοκωχή et ἀνακωχή, atque aliis similibus. Solœcismi, qui in vulgatis exemplaribus insunt, tolluntur. Καὶ — τέ. Optativus et conjunctivus. Sententiæ conditionales. Ἂν particulis temporalibus et conjunctivo, atque pronomini relativo et conjunctivo non additum.

Sed editores Thucydidis non habuisse normam, quam in re critica sequerentur, inde etiam intelligi potest, quod in quibusdam vocabulorum formis æquabilitatis parum studiosi fuerunt. Nam sunt quidem formæ, in quibus ubique fluctuet lectio, et quarum utraque scriptori nostro usitata fuisse videatur, ut ἑαυτοῦ et αὑτοῦ, πλείονες et πλέονες, neque tamen πλέους, ἠδύνατο et ἐδύνατο, ἠβούλετο et ἐβούλετο, de quibus cf. Intpp. Thom. Mag. p. 258. 59. Sed de aliis certo judicari potest, quum e centenis locis vix deni sint, in quibus vulgata exemplaria alteram formam habent, codices autem multi plerumque meliorem scripturam servant. Editores tamen etiam de hac inconstantia removenda parum solliciti fuerunt. Ita quum Thucydides ubique literis σσ, non ττ utatur, legimus tamen θάλαττα I. 26. ἐφύλαττον I. 55. et ἀπὸ τοῦ κρείττονος I. 77. (cf. III. 45. IV. 29.) Porro quum Thucydides ubique scribat γίγνεσθαι, retentum tamen ἐγγινόμεναι I. 2. παραγίνονται I. 32. et similia nonnulla. Hujus generis est etiam σύν pro ξύν, quod in primo libro ter fere servatum est, I. 1. in συμβαίνει (quum I. 23. reperiatur ξυνέβησαν, quæ forma ubique repetitur. Cf. Ind. edit. Duck. p. 717. sq.) c. 24. in συναλλάσσειν (pro quo ξυναλλάσσειν invenies IV. 19. 58. et sæpius), et 119. in συμμάχους (quum sexcenties legatur ξύμμαχοι, ξυμμαχία, ξυμμαχεῖν); in secundo autem libro c. 52. in συνεταράχθησαν et c. 102. in σύνδεσμοι; atque in quarto c. 86. in συστασιάζων (quamvis scribatur ξύστασις II. 21. ξυστρατεῦσαι III. 90. 95. al.) Cf. Phot. Lex. p. 227. Ξύν, Θουκυδίδης ἀντὶ τοῦ σύν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὅμοια. Deinde εἰς pro ἐς, quod sæpius etiam invenitur, ut I. 3. 28. III. 32. 46. 70. IV. 8. 12. Ad cujus generis res si attendissent editores, sensissent etiam difficultatem, quæ inest in verbis Ἔστι δὲ λιμήν, καὶ πόλις ὑπὲρ αὐτοῦ κεῖται ἀπὸ θαλάσσης, ἐν τῇ Ἐλεάτιδι τῆς Θεσπρωτίδος, Ἐφύρη. I. 46. Ubi quum olim legeretur Ἐφύρῃ (per ι subscr.) ne urbs in urbe sita esse diceretur, correxerunt Ἐφύρη. Sed Thucydidi non licebat hac Ionica forma uti, sed ei scribendum erat Ἐφύρα (non Ἔφυρα cum accentu in prima syllaba, ut ante Bœckhium legebatur Pind. Nem. VII. 55. ed. Heyn.), quemadmodum factum est a Strabone aliisque Atticis. Quæ forma Ἐφύρα utrum restituenda sit, an aliud quid hic lateat, equidem non prorsus perspicio. Accedo potius ad alia. Nominativum pluralem substantivorum tertiæ declinationis in ευς exeuntium modo scribunt per εῖς, modo per ῆς, ut Πλαταιῆς III. 52. sqq. sed Πλαταιεῖς II. 71. sqq.; Μεγαρῆς I. 103. ubi vid. Bened. (qui conferri etiam potest ad IV. 93. et V. 9.) sed Μεγαρεῖς III. 51. Χαλκιδεῖς IV. 79. sed Χαλκιδῆς IV. 81. Verum plerique Thucydidis libri constanter præbent formam in εῖς, unde pro vero minime affirmaverim, quod a Buttmanno Gr. Gr. edit. 4. p. 85. traditum est; licet etiam Gregorius Corinthius p. 99. ab Atticis ἱππῆς et βασιλῆς (vel ἱππῆς et βασιλῆς sine ι subscr. cf. ibid. p. 101.) scriptum esse docere videatur. Add. quos laudat Sturz. ad Maitt. de dial. p. 36. Multo minus, quod a Matthiæo factum est Gr. Gr. p. 98. formam in ῆς in accusativo probaverim; quæ semel legitur II. 76. ubi repono Πλαταιέας e II. 77. III. 52. al. Cf. Thom. M. p. 364. Maitt. l. l. Fischer. ad Veller. I. 122. et 144. Spernenda etiam forma υἱέως I. 13. pro qua ex Thoma M. p. 866. atque Thucydidis codicibus restituendum υἱέος, quod legitur I. 136. II. 100. III. 26. al. Cf. Phryn. Ecl. p. 22. et Maitt. p. 35. et 54. Non melior est forma ἡμίσεως IV. 83. ubi Par. H. recte ἡμίσεος. Cf. II. 78. τοῦ ἡμίσεος τείχους, ubi ἡμίσεως est in Ar. Chr. et Reg. atque ἡμίσεος ἡμέρας IV. 104. Add. Æl. Herodian. p. 198. Pauv. et p. 455. Piers. Gregor. Corinth. p. 435. Thom. M. p. 421. Phavor. p. 355. Fischer. l. l. I. 123. Maitt. p. 53. Fortassis etiam Thucydides ubique dixit ἀεί, non αἰεί, quanquam contrarium tradit

Marcellinus (" Ὡς ἐπιπλεῖστον δὲ χρῆται τῇ ἀρχαίᾳ Ἀτθίδι [τῇ παλαιᾷ] ὅταν τὴν δίφθογγον τὴν αι ἀντὶ τοῦ ᾱ γράφῃ, αἰεὶ λέγων"), et αἰεί vulgo legitur III. 64. 82. 94. et sæpius. Sed cf. Schæfer. ad Gregor. Corinth. p. 346. sq. Si recte observavi, etiam μόλις, non μόγις constanter scripsit Thucydides. Illud certe I. 69. 71. II. 35. 45. 102. III. 23. 98. IV. 36. 42. al. in omnibus exstat codicibus, et I. 12. ubi vulgo legimus μόγις ἐν πολλῷ χρόνῳ ἡσυχάσασα ἡ Ἑλλας, Reg. (G.) H. Cl. F. atque II. 5. ubi editur τὸν ποταμὸν μόγις διαβάντες, Reg. (G.) H. Aug. Cass. Cl. Par. C. Gr. Mosqu. μόλις exhibent. Grammatici de hujus vocis scriptura non consentiunt. Thom. M. p. 619. significationis discrimen statuit inter μόγις et μόλις, quod vanum est. Gregorius Cor. p. 65. de Atticis scribit, Τὸ μόλις μόγις ἐκφέρουσι. Cum eo facit scholiasta Luciani, quem laudavit Drackenb. ad Thom. M. l. l. et probarunt hoc, injuria, ut videtur, Brunckius Add. ad Aristoph. Thesmophor. p. 447. et, quamvis magis dubitanter, Porsonus ad Eurip. Phœn. p. 319. Contrarium tradit Lecapenus, qui Ἀττικῶς ἀεὶ διὰ τοῦ λ̄ scribi contendit, consentientibus Thucydidis libris. Cf. Sturz. Lexic. Xenoph. s. h. v. Porro I. 40. et 66. a Gottlebero repositum est ἀνοκωχή, sed III. 4. IV. 38. 117. servatam videmus formam ἀνακωχή, ut III. 87. διακωχή. Formam per ο̄ raro præbent Thucydidis codices, licet in terminatione hujus nominis sæpe a se invicem dissentiant. Etiam apud Dionysium, ubi hanc vocem a Thucydide usurpatam damnat (refert enim eam ad vocabula γλωσσηματικά, ἀπηρχαιωμένα, καὶ δυσείκαστα τοῖς πολλοῖς p. 732.) in libris est ἀνακωχή. Idem valet de Thoma M. quem vide s. v. διακωχή p. 216. Apud Dionysium alteram formam restituendam esse colligunt quidem inde, quod ἀνακωχή Dionysius ipse alibi scripserit, eumque nomen, quo ipse usus esset, vituperasse non sit verisimile. Sed ineptus esset Dionysius, si hoc vocabulum nonnisi ideo intellectu difficile dixisset, quod a Thucydide per ο̄, non per ᾱ scriptum esset. Imo ut plura x iis ipsis imitatus est, quæ in Thucydide reprehendit, quod Sylburgius ad Dionysium et H. Stephanus in tractatu de Dionysii imitatione Thucydidis (v. edit. a Gottl. et Bavero curata vol. II. p. L. sqq.) satis docuerunt, idem factum etiam est in ἀνακωχή s. ἀνοκωχή. Pro hac scriptura (per ο̄) maxime pugnant Ammonius de differ. vocab. p. 16. Ἀνακωχὴ καὶ Ἀνοκωχὴ διαφέρει. Ἀνακωχὴ ἡ ἐπὶ τῶν νεῶν ἀναχώρησις· ἡ δὲ διὰ τοῦ ο̄ Ἀνοκωχή, ἀνοχὴ μικρὰ πολέμου (cf. Valcken. Animadvv. p. 23. sqq.) et Bekkeri Anecdota p. 406. Ἀνοκωχὴν διὰ τοῦ ο̄ τὴν ἀνοχὴν λέγουσι· πολὺ δέ ἐστι παρὰ Θουκυδίδῃ. Sed non tantum in his vocibus, quarum frequentior usus est, verum etiam in iis, quæ rarius inveniuntur, non sibi constant editores. De Solio et Sollio, Palensibus et Pallensibus jam supra diximus. Similiter III. 18. reperies Πύρας, sed III. 35. Πύῤῥας. Utra forma verior sit, equidem adhuc ignoro, sed alterutra certe utroque in loco exhibenda erat.

Quemadmodum vero ab editoribus Thucydidis in eo peccatum est, quod leges quasdam, quæ judicium singulis in locis regerent, non proposuerunt; ita rem aggressi sunt, antequam ea sibi parassent, quæ editori hujus scriptoris scitu sunt maxime necessaria, accuratam dico quum subtilioris grammaticæ et ingenii Græcæ linguæ, tum sermonis Thucydidei cognitionem, atque historiæ et geographiæ illorum temporum haud exiguam notitiam: quam in rem Diodorus maxime, Plutarchus, Herodotus, Strabo et Stephanus Byzant. lectitandi sunt. Posterius quum a me ipso adhuc minus, quam par erat, factum sit, hoc tempore in iis licebit subsisti, quæ e subtilioris grammaticæ ignoratione peccata sunt. Quæ ignoratio primum effecit, ut ea, quibus vulgo utimur, exemplaria adhuc solœcismis repleta sint, qui facile poterant tolli. Quorum nonnullos, in quibus Lipsiensis, Parisina atque Seebodii editio inter se consentiunt, afferamus.

I. 9. Ἃ δοκεῖ Ἀγαμέμνων παραλαβών, καὶ ναυτικῷ τε ἅμα ἐπιπλέον τῶν ἄλλων ἰσχύσας, τὴν στρατείαν——ποιήσασθαι. Καί τε* epici dicunt et conjungunt, καὶ—τέ alia voce interposita neque apud poetas neque apud prosæ orationis scriptores legitur. In Thucydide quidem aliquot exempla observavimus, sed ea omnia incerta sunt. Hic optimus codex Reg. τέ omittit. I. 29. ubi in vv. καὶ ναῦς πεντεκαίδεκα depravati codi-

* Iis, quæ hic et sequenti pagina a nobis dicta sunt, non repugnant ea, quæ Schneiderus ad Xenoph. Cyrop. II. 1. 10. disputavit. Nam ibi καὶ—τέ non cohærent, sed καί est copula, τέ autem ad aliud καί, quod mox sequitur, refertur. *Ex Addend.*]

ces, Ar. Chr. Gr. Par. D. E. vett. edd. præbent καὶ ναῦς τε π. particula τέ in omnibus melioribus libris deest. I. 43. in καὶ Κερκυραίους τε Par. E. F. G. H. τέ damnant, alii pro eo δέ exhibent. Cf. etiam V. 17. ubi interpunctio mutanda, I. 145. et I. 96. ubi Gailius ex uno codice recepturus erat καὶ ταμεῖόν τε Δῆλος ἦν αὐτοῖς, quod τέ scilicet vult esse affirmativum. Omnino autem nulla in re sæpius solœcismos admiserunt editores quam in particula τέ, cujus generis quatuor vitia, quæ insunt III. 37. 39. 63. 72. quum sustulerit Benedictus, nos hac opera supersedere possumus. Addimus vero duo alia. IV. 22. Ὁρῶντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι, οὔτε σφίσιν οἷόν τε ὂν ἐν πλήθει εἰπεῖν, εἴτε καὶ ὑπὸ τῆς ξυμφορᾶς ἐδόκει αὐτοῖς ξυγχωρεῖν, μὴ ἐς τοὺς ξυμμάχους διαβληθῶσιν, εἰπόντες καὶ οὐ τυχόντες, οὔτε τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ μετρίοις ποιήσοντας, ἃ προὐκαλοῦντο, ἀνεχώρησαν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἄπρακτοι. Legimus εἴ τι καί, quod τί et ad sensum aptissimum et a Valla expressum est. Cf. Bastii Commentat. archæol. p. 845. IV. 86. Οὔκουν ἀξιῶ οὔτ᾽ αὐτὸς ὑποπτεύεσθαι, πίστεις τε διδοὺς τὰς μεγίστας, οὔτε τιμωρὸς ἀδύνατος νομισθῆναι, προσχωρεῖν τε ὑμᾶς θαρσήσαντας. Ubi non cum depravatis codicibus delemus τέ, sed scribimus πίστεις γε et malumus etiam οὐδὲ τιμωρός, ut οὔτ᾽ αὐτός referatur ad ὑμᾶς τε.—III. 48. Ὑμεῖς δέ, γνόντες ἀμείνω τάδε εἶναι, καὶ μηδὲ οἴκτῳ πλέον νείμαντες, μήτ᾽ ἐπιεικείᾳ. Scr. μήτε οἴκτῳ. Idem vitium inest in οὐδὲ—οὔτε V. 2.

II. 60. Ὁ γὰρ γνοὺς καὶ μὴ σαφῶς διδάξας, ἐν ἴσῳ, εἰ καὶ μὴ ἐνεθυμήθη. Perinde ac si, quæ notio hic requiritur, non est ἐν ἴσῳ εἰ καί, sed ἐν ἴσῳ καὶ εἰ, quod e codicibus reponendum, licet vulgata sit in Dionysio p. 927.

Ibid. Προσδεχομένῳ μοι τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν ἔς με γεγένηται. Lege ἐς ἐμέ. Cf. Herm. de emend. rat. Gr. Gr. p. 75. sqq.*

I. 10. Οὔτε ξυνοικισθείσης πόλεως, οὔτε ἱεροῖς καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένης. Quum de certa urbe, Lacedæmone, sermo sit, articulus nullo modo deesse potest, qui cum Stephano restituendus est, nisi nomen πόλεως prorsus deleri malis, quod ab Hermanno propositum equidem amplector, quum etiam apud scholiastam illa vox sine articulo legatur.

III. 45. Πόλις τε ἀφισταμένη τίς πω, ἥσσω τῇ δοκήσει ἔχουσα τὴν παρασκευήν, ἢ οἰκείαν, ἢ ἄλλων ξυμμαχίαν, τούτῳ ἐπεχείρησε; Portus: "apparatum vel suum vel socialem," unde Gailius (Observv. critt. in Thucyd. p. 194.) ξυμμαχίαν adjectivum esse vult, et hanc notatu dignam formam dicit pro ξυμμαχικάν (an Dorice loquitur Thucydides?) Insignis error; ex libris enim restituendum ξυμμαχίᾳ.

III. 107. legitur ἐφόρμουν sine augmento, quod jam a Duckero aliisque notatum diu corrigendum erat.

IV. 46. exstat forma ἀποδιδράναι, quæ non minus consueta, ut Benedictus dicit, sed barbara est pro ἀποδρᾶναι.

Ter, IV. 48. 130. et 132. ἐπειδάν cum indicativo legebatur, in quibus omnibus locis in libris Parisinis recte exstat ἐπειδή (unde corrigendum Schneideri Lexicon in ἐπειδάν), quod ἐπειδή quum bis receperit Gailius, c. 48. vulgatam intactam reliquit.

Pergimus ad ea, quæ in modis verborum peccata sunt. Ac pro optativo quidem conjunctivus reponendus I. 42. Τὸ ξυμφέρον, ἐν ᾧ ἄν τις ἐλάχιστα ἁμαρτάνοι, μάλιστα ἕπεται, ubi ἁμαρτάνῃ edidit Neophytus Ducas, et II. 44. Καὶ λύπη οὐχ ὧν ἄν τις μὴ πειρασάμενος* ἀγαθῶν στερίσκηται, ἀλλ᾽ οὗ ἂν ἐθὰς γενόμενος ἀφαιρεθείη. Ubi optativus significaret: dolemus id, quo privari possimus. Sed non sermo est de iis, qui ægre ferunt, quod aliquando bonis priventur, sed de iis, qui dolent bona jam amissa. Unde et præcedit στερίσκηται, et pro ἀφαιρεθείη ex Vind. et duobus aliis codicibus restituendum ἀφαιρεθῇ ("quo aliquis privatus fuerit.") Alibi conjunctivus in optativum mutandus, ut II. 74. Τοιαῦτα τῶν πρέσβεων ἀπαγγειλάντων οἱ Πλαταιεῖς ἐβουλεύσαντο Ἀθηναίους μὴ προδιδόναι, ἀλλ᾽ ἀνέχεσθαι καὶ γῆν τεμνομένην, εἰ δεῖ, ὁρῶντας, καὶ ἄλλο τι πάσχοντας, ὅ, τι ἂν ξυμβαίνῃ. Ubi non tam dicendum "quidquid accidet s. acciderit," quam "quidquid accidere posset," ὅ, τι ἂν ξυμξυμβαίνοι seu ξυμβαίη, quorum alterutrum

* [Ἔς με solœcismis non erat annumerandum; nam sæpius talia leguntur, et idoneam habent excusationem. Ἐς ἐμέ tamen confirmat Dion. H. p. 923. *Ex Addend.*]

* Qui pro πειρασάμενος restituturus erat πειρασόμενος, Benedictus, ante omnia debebat demonstrare, quomodo futuri temporis notio et per se, et propter sequens ἐθὰς γενόμενος in hunc locum quadraret.

e codicibus restituendum. Paulo diversus est locus I. 140. Τὸ βραχὺ τοῦτο πᾶσαν ὑμῶν ἔχει τὴν βεβαίωσιν καὶ πεῖραν τῆς γνώμης. οἷς εἰ ξυγχωρήσετε, καὶ ἄλλο τι μεῖζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεσθε, ὡς φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσοντες. ἀπισχυρισάμενοι δέ, σαφὲς ἂν καταστήσητε αὐτοῖς, ἀπὸ τοῦ ἴσου ὑμῖν μᾶλλον προσφέρεσθαι. Ubi primum de alia re dicendum. Pro ὑπακούσοντες enim Reg. Aug. Cass. (ex emend.) Gr. Ar. Chr. Dan. V Pariss. exhibent ὑπακούσαντες, quod qui probet, ab eo particulam ἂν addendam esse dixit Stephanus. Cui hæc opposuit Gottleberus: "Lectio bonorum codicum ὑπακούσαντες non spernenda. Aoristi ponuntur loco futuri, nec opus est τῷ ἄν." Sed quod de infinitivis aoristi valet, quos vernacule interdum futuri infinitivis exprimi posse infra videbimus, id ad participia transferri nullo modo potest, quippe in quibus præteriti temporis notio ubique maneat, quæ in infinitivis aoristi non inest. Cf. Herm. ad Vig. p. 773. Nihilominus codicum lectio probanda est. Τοῦτο enim non spectat ad ἄλλο τι μεῖζον, sed ad τὸ βραχὺ τοῦτο, et aoristi participium suam retinet vim. "Aliud majus vobis imperabunt, quasi metu perculsi in hoc morem iis gesseritis." Τοῦτο non semper ad propius subjectum referendum esse, sed etiam de remotiori dici posse, ubi de eo præcipue agatur, hodie non eget demonstratione. Transimus igitur ad conjunctivum καταστήσητε, cujus causa horum verborum mentionem injecimus. Conjunctivo cum ἄν, ita ut per se constet, pro futuro dubitanter posito vel optativo cum ἂν Homerus utitur. Il. I. 137. Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι. Cf. Matth. Gr. Gr. p. 727. Quem usum an prosæ orationis scriptores imitentur, admodum dubium est. Unum Platonis locum Criton. c. 12. attulit Matthiæ, sed ibi verba rectius distinxit Beckius, et ἂν est pro ἐάν.* Alium Platonis locum Euthyphr. c. 4. Οὐ γὰρ ἄν που ὑπέρ γε ἀλλοτρίου ἐπεξῄεσθα φόνου αὐτῷ ipse inveni, in quo optativum reponendum esse Hermannus non dubitat. Tria e Xenophonte exempla collegit Sturz. in Lexic. Xenoph. s. ἄν, sed hæc omnia incerta sunt. E Thucydide exempla notavimus hæc. I. 84. in verbis Σπεύδοντες σχολαίτερον ἂν παύσαισθε Reg. Cass. Aug. Cl. Gr. sex Pariss. habent παύσησθε. III. 89. Ἄνευ σεισμοῦ οὐκ ἄν μοι δοκεῖ τὸ τοιοῦτο ξυμβῆναι γενέσθαι. Reg. Cass. Cl. δοκῇ, sed ibi vulgata, ex qua ἂν pertinet ad ξυμβῆναι, vel ad sensum præstat. IV. 63. Ἄγαν εἰ τύχοιμεν, φίλοι μὲν ἂν τοῖς ἐχθίστοις, διάφοροι δὲ οἷς οὐ χρή, κατ' ἀνάγκην γιγνώμεθα. Quo in loco in plurimis et præstantissimis libris est γιγνόμεθα, quod Benedictus antequam probaret, conquisivisset velim exempla particulæ ἂν cum indicativo vel præsentis vel præteriti perfecti a Thucydide conjunctæ. Sed facilis ex γιγνόμεθα est correctio γιγνοίμεθα. Cf. etiam IV. 86. ubi pro φαινοίμεθα in Cass. Aug. et aliis codicibus invenitur φαινώμεθα. Sed priusquam et plura et certiora exempla proferantur I. 140. vel e Reg. (Par. G.) H. et Bas. optativus, vel ex Aug. Cass. Gr. Par. D. futurum reponendum videtur, quod cum ἂν conjunctum exquisitius putandum est. Cf. II. 80. Λέγοντες, ὅτι ῥᾳδίως ἂν κρατήσουσιν, Heind. ad Plat. Phœdon. c. 5. Matth. Gr. Gr. p. 882. Sturz. l. l. I. 173. et, qui ἂν etiam infinitivis futuri addi posse docet, Wolfius ad Demosth. Leptin. p. 259. unde taxandus auctor libri de syntaxi p. 126. Anecd. Bekker. et Schneid. ad Cyrop. I. 5. 2. Thuc. II. 80. Νομίζοντες, εἰ ταύτην πρώτην (vulgo πρώτην ταύτην) λάβοιεν, ῥᾳδίως ἂν σφίσι τἄλλα προσχωρήσειν. Cf. V. 15. — Aliquoties conjunctivus in imperativum mutandus. Nam. I. 43. in Κερκυραίους τούσδε μήτε ξυμμάχους δέχησθε βίᾳ ἡμῶν, μήτε ἀμύνητε αὐτοῖς ἀδικοῦσι conjunctivus præsentis cum μὴ prohibitivo conjunctus solœcus est. Cf. Gregor. Cor. et ej. Intpp. p. 15. sqq. Thomas M. p. 611. Herm. de præceptt. quibusdd. Atticistt.

---

* Usus particulæ ἂν pro ἐάν, qui frequens est in Platone et Xenophonte (cf. Sturz. Lexic. Xenoph. I. 176.) a Thucydide alienus est, qui scriptor, ut poetæ Attici (v. Herm. ad Vig. p. 823.) et auctores veterum inscriptionum (quarum exemplaria benevole mihi ostendit Bœckhius) ubique dicit ἐὰν vel ἤν. In quatuor prioribus libris unus est locus IV. 46. in quo vulgo scribitur, Ὥστε, ἄν τις ἁλῷ ἀποδιδράσκων, ἅπασι λελύσθαι τὰς σπονδάς, sed ε in ὥστε absorpsit eandem literam in ἐάν, quod plene legitur in Par. D. ὥστε, ἐάν. Ex posterioribus libris hoc tempore nonnisi loci VI. 13. recordamur, quanquam fieri potest, ut ibi unum alterumve exemplum nos latuerit.

p. 4. sqq. Cum codicibus scribendum δέχεσθε. Idem vitium est V. 103.

In structura particulæ μή peccatum etiam I. 73. Τοῦ λόγου μὴ παντός, εἴ τι ὠφελεῖ, στερισκόμεθα, ubi μή cum indicativo præsentis constructum ineptum est. Lege cum Bredovio et Benedicto στερισκώμεθα. Nam "non possumus privari," quem sensum Baverus verbis inesse voluit, dicendum erat οὐκ ἂν στερισκοίμεθα.

Sententiarum conditionalium vim non magis perspexerunt. Nam. I. 38. Καὶ δῆλον ὅτι, εἰ τοῖς πλέοσιν ἀρέσκοντές ἐσμεν, τοῖσδ' ἂν μόνοις οὐκ ὀρθῶς ἀπαρέσκοιμεν, οὐδ' ἐπιστρατεύοιμεν ἐκπρεπῶς (hanc enim fere omnium librorum, scholiastæ et lexicographorum lectionem diu ab editoribus damnatam, cui egregie respondet quod sequitur διαφερόντως, restituendam esse tandem intellexerunt Schneiderus in Lex. Gr. et Benedictus), μὴ καὶ διαφερόντως τι ἀδικούμενοι, postrema volunt ita intelligi: "Neque eximio modo bellum iis intulissemus, nisi etiam insignem injuriam accepissemus." Cf. vulg. vers. et Heilm. Sed ita scribendum erat οὐδ' ἂν— ἐπεστρατεύσαμεν —μὴ ἀδικηθέντες. Vulgata nihil aliud significare potest quam: "Neque eximio modo bellum iis inferamus" (ἄν enim ex antecedente membro sine difficultate repetas. Cf. Herm. ad Vig. p. 944. sqq.) "nisi etiam insignem injuriam accipiamus." Vide, si tanti est, Herm. l. l. p. 812. sq. 902. Matth. Gr. Gr. p. 711. sqq. 744. sqq. Ita igitur injuria describitur tanquam quæ eo tempore, quo loquuntur Corinthii, fortassis inferatur, fortassis etiam non inferatur, quod est contra loci naturam. Itaque revocanda optimorum librorum, Reg. (G.) H. Aug. Cass. Par. C. E. F. Vall. scriptura ἐπιστρατεύομεν. "Neque bellum inferimus (inferre solemus) nisi injuria afficimur." Mutatio structuræ loco depravando ansam dedit, eandemque alibi librarii aboluisse videntur. Ita I. 37. Τὸ εὔπρεπες ἄσπονδον, οὐχ ἵνα μὴ ξυναδικῶσιν ἑτέροις, προβέβληνται, ἀλλ' ὅπως κατὰ μόνας ἀδικῶσι, καὶ ὅπως, ἐν ᾧ μὲν ἂν κρατῶσι, βιάζωνται, οὗ δ' ἂν λάθωσι, πλέον ἔχωσιν, ἤν δέ πού τι προσλάβωσιν, ἀναισχυντῶσι, dubites an ex Aug. Bas. Par. H. ἔχουσιν, et ex Aug. Cass. Par. H. ἀναισχυντοῦσι restituendum sit. Eodem modo quod in verbis I. 141. Ὅταν μήτε βουλευτηρίῳ ἑνὶ χρώμενοι, παραχρῆμά τι ὀξέως ἐπιτελῶσι, πάντες τε ἰσόψηφοι ὄντες, καὶ οὐχ ὁμόφυλοι, τὸ ἐφ' ἑαυτῶν ἕκαστος σπεύδῃ ex Aug. Cass. Par. D. E. I. enotatur σπεύδει, fortassis defendas. Talia etiam Latini imitantur. Cf. Heusing. ad Cic. de Off. I. 3. 5. ubi dicunt jure receptum est a novissimo editore, Gernhardo.

Sed quum in structura sententiarum conditionalium plura in Thucydide reperiantur minus usitata, ea hic proferre placet. Primum ejus loquendi rationis, quam Matth. Gr. Gr. p. 713. not. 1. attigit, etiam apud nostrum scriptorem exempla inveniuntur. I. 37. Εἰ ἦσαν ἄνδρες, ὥσπερ φασίν, ἀγαθοί, ὅσῳ ἀληπτότεροι ἦσαν τοῖς πέλας, τοσῷδε φανερωτέραν ἐξῆν (non ἐξῆν ἄν) αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν δεικνύναι. Sic etiam c. 38. Καλὸν ἦν, εἰ καὶ ἡμαρτάνομεν, εἶξαι τῇ ἡμετέρᾳ ὀργῇ, ubi Latinus interpres imperfectum indicativi poterat retinere. Cf. Theocr. Id. II. 124. — 28. ubi præterea notandum εἴ κ' ἐδέχεσθε et εἴ κε ἐφίλασα. Sed Plat. Apol. Socr. c. 21. miratus sum in recentissima Lipsiensi editione legi, Ἆρ' οὖν με οἴεσθε τοσάδε ἔτη διαγενέσθαι, εἰ ἔπραττον τὰ δημόσια, quum particula ἄν ibi et necessaria et a Wolfio jam reposita sit, qui edidit ἆρ' οὖν ἄν με. Deinde consideremus hæc verba Thucydidis III. 65. Εἰ μὲν ἡμεῖς αὐτοὶ πρός τε τὴν πόλιν ἐλθόντες ἐμαχόμεθα, καὶ τὴν γῆν ἐδῃοῦμεν ὡς πολέμιοι, ἀδικοῦμεν. εἰ δὲ ἄνδρες ὑμῶν οἱ πρῶτοι καὶ χρήμασι καὶ γένει —— ἐπεκαλέσαντο ἑκόντες, τί ἀδικοῦμεν; Ubi postrema quidem recte dicta sunt, quoniam εἰ ἐπεκαλέσαντο notat "si arcessiverunt" (quod re vera ab iis factum est) vel aliis verbis "quum arcessiverint;" sed in priori membro proprie dicendum erat εἰ ἐμαχόμεθα — ἠδικοῦμεν ἄν, pro quo scripsit ἀδικοῦμεν concinnitatis causa, ut videtur. Paulo aliter excusandus Plato Apol. Socr. 5. Πόθεν αἱ διαβολαί σοι αὗται γεγόνασιν; οὐ γὰρ δήπου σοῦ γε οὐδὲν τῶν ἄλλων περιττότερον πραγματευομένου, ἔπειτα τοσαύτη φήμη τε καὶ λόγος γέγονεν, εἰ μή τι ἔπραττες ἀλλοῖον ἢ οἱ πολλοί, quæ breviter dicta sunt pro λόγος γέγονεν, ὃς οὐκ ἂν ἐγένετο, εἰ μή. Majorem offensionem habent Æschyli verba Agam. 866. ed. Glasg.

Καὶ τραυμάτων μὲν εἰ τόσων ἐτύγχανεν
ἀνὴρ ὅδ', ὡς πρὸς οἶκον ὠχετεύετο
φάτις, τέτρωται δικτύου πλέω λέγειν.

Denique si conditio in participio inest, particula ἄν sæpe statim cum hoc participio conjungitur. I. 21. Ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων τεκμηρίων τοιαῦτα ἄν τις νομίζων μά-

λιστα ἃ διῆλθον, οὐχ ἁμαρτάνοι (pro τοιαῦτά τις νομίζων, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι). II. 18. Ἐδόκουν οἱ Πελοποννήσιοι ἐπελθόντες ἂν διὰ τάχους πάντα ἔτι ἔξω καταλαβεῖν.

Quum de particula ἂν modo locuti simus, eam monemus etiam cum conjunctivo interdum ibi supprimi, ubi ex regulis, quas vulgo dant, omitti non potest. Ut. I. 137. Τὴν ἀσφάλειαν εἶναι, μηδένα ἐκβῆναι ἐκ τῆς νεὼς, μέχρι πλοῦς γένηται ex ea regula, quam Heindorfius ad Plat. Phædon. c. 6. proposuit, ἂν addendum est, quum, quod de πρίν, ἕως, ὄφρα, idem de μέχρι valere necesse sit. Sed hanc regulam non omni ex parte veram esse ibi monuit Wolfius, ideoque hoc ipso loco contra eam uti licet. Add. III. 28. Μέχρι οὗ τοῖς Ἀθηναίοις τι δόξῃ. IV. 16. Μέχρι οὗ ἐπανέλθωσιν οἱ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν Λακεδαιμονίων πρέσβεις. IV. 41. Μέχρι οὗ τι ξυμβῶσι. IV. 46. Μέχρι οὗ Ἀθήναζε πεμφθῶσιν. Unde non spernenda Cass. Aug. Cl. Mosqu. scriptura πρὶν ἐπ' αὐτὸ ἔλθῃ II. 53. pro ἐλθεῖν.

Neque recte aliquando cum eodem Heindorfio in structura pronominis relativi cum conjunctivo apud prosæ orationis scriptores ubique ἂν addendum esse censui. Nam dubia quidem sunt verba III. 43. Εἰ γὰρ ὅ, τε πείσας καὶ ὁ ἐπισπώμενος ὁμοίως ἐβλάπτοντο, σωφρονέστερον ἂν ἐκρίνετε· νῦν δὲ πρὸς ὀργήν, ἣν τινα τύχητε ἔστιν ὅτε σφαλέντες, τὴν τοῦ πείσαντος μίαν γνώμην ζημιοῦτε, καὶ οὐ τὰς ὑμετέρας αὐτῶν, εἰ πολλαὶ οὖσαι ξυνεξήμαρτον. Ubi quum ὀργὴν σφαλῆναι, si omnino dicatur, qua de re vehementer dubito, certe ideo non conveniat, quod non de iis sermo est, qui per iram seu animi motum labuntur, sed de iis, qui, si quando infelices fuerint, ira abripiuntur, Abreschius, Reiskius, Baverus, Benedictus non male uno spiritu mutato scribi voluerunt ἥν τινα τύχητε σφαλέντες. Quanquam Hermannus, quum non tam σφαλῆναί τινα, quam σφαλῆναί τι dicatur, ut I. 140. Ἦν ἄρα τι καὶ σφαλώμεθα cl. VIII. 24. (pro quo Thucydides alibi etiam scribit σφαλῆναι πεῖρα τοῦ, ut II. 43. Ὁπότε καὶ πείρᾳ τοῦ σφαλεῖησαν, unde etiam I. 70. pro Ἦν δ' ἄρα που καὶ πείρᾳ σφαλῶσιν, e codd. legendum ἣν δ' ἄρα τοῦ), interpunctione mutata sensui succurrere maluit, hoc modo: Νῦν δέ, πρὸς ὀργὴν ἥν τινα τύχητε, ἔστιν ὅτε σφαλέντες, τὴν τοῦ πείσαντος μίαν γνώμην ζημιοῦτε. Dubius certe hic est locus, idemque valet de I. 76. Ἐπαινεῖσθαι ἄξιοι, οἵτινες χρησάμενοι τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει* ὥστε ἑτέρων ἄρχειν, δικαιότεροι ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν γένωνται, ubi Reg. H. Aug. Cass. Cl. Ar. Chr. Dan. γεγένηνται. Sed certa sunt exempla hæc. IV. 17. Τοὺς δὲ λόγους μακροτέρους οὐ παρὰ τὸ εἰωθὸς μηκυνοῦμεν, ἀλλ' ἐπιχώριον ὂν ἡμῖν, οὗ μὲν βραχεῖς ἀρκῶσι, μὴ πολλοῖς χρῆσθαι, πλείοσι δέ, ἐν ᾧ ἂν καιρὸς ᾖ διδάσκοντάς τι τῶν προὔργου λόγοις τὸ δέον πράσσειν. IV. 18. Σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν οἵτινες τἀγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς ἔθεντο, καὶ ταῖς ξυμφοραῖς οἱ αὐτοὶ εὐξυνετώτερον ἂν προσφέροιντο, τόν τε πόλεμον νομίσωσι, μή, καθ' ὅσον ἄν τις αὐτοῦ μέρος βούληται μεταχειρίζειν (male enim ante μεταχειρίζειν, quod rectius quam scholiasta ad I. 13. interpretatur Photius p. 193. comma ponitur), τούτῳ ξυνεῖναι, ἀλλ' ὡς ἂν αἱ τύχαι αὐτῶν (quod ad notionem collectivam in καθ' ὅσον μέρος vel etiam in τίς referendum, neque cum Bredovio in αὐτῷ mutandum est) ἡγῶνται. καὶ ἐλάχιστ' ἂν οἱ τοιοῦτοι πταίοντες, διὰ τὸ μή, τῷ ὀρθουμένῳ (pro quo in aliis codd. ὀρθουμένου exstare, unde cognitum habeant Gottleberus et Baverus, me quidem fugit) αὐτοῦ πιστεύοντες, ἐπαίρεσθαι, ἐν τῷ εὐτυχεῖν ἂν μάλιστα καταλύοιντο.† Sunt

---

* Mœris Att. Ἀνθρωπείᾳ φύσει, Ἀττικῶς, ὡς Θουκυδίδης· ἀνθρωπίνῃ, Ἑλληνικῶς. Thom. M. p. 74. Ἀνθρωπεία φύσις, οὐκ ἀνθρωπίνη. Illud dicitur et hic et II. 50. III. 45. ubi Reg. et II. ἀνθρωπίνη, III. 84. Eodem modo κατὰ τὸ ἀνθρώπειον I. 22. ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπείου τρόπου I. 76. (cf. Schæf. Melett. critt. p. 51.), ἀνθρωπεία τέχνη II. 47. τὸ ἀνθρώπειον IV. 61. Licet igitur III. 40. pro ἀνθρωπείως plerique libri exhibeant ἀνθρωπίνως, vulgatam tamen retinuerim. De commutatione harum formarum vide quos laudavit Schæfer. l. l. p. 2.

† A postremi membri sensu prorsus aberravit Portus, qui καταλύεσθαι denotare bellum finire, reconciliari (cf. Abresch. Dilucc. Thucc. p. 511.) non intellexerat. De quo verbo quum mentionem injecerimus, obiter animadvertimus, pro eo, quod VIII. 58. vulgo legitur, Ἢν δὲ καταλύειν βούλωνται πρὸς Ἀθηναίους, ἐν ὁμοίῳ καταλύεσθαι, e duobus præstantissimis codicibus, Aug. et Cass. cl. schol. legendum videri τοῖς Ἀθηναίοις, quum altera lectio nimis correctionem sapiat, καταλύειν τινί autem analogia verborum καταλλάσσεσθαί τινι et διαλλάσσεσθαί τινι stabiliatur.

quidem in his, de quibus nondum aliquid decernere ausim. Sed hoc tamen manifestum est, non posse, ut vulgo fecerunt, conjungi οἵτινες ἔθεντο, καὶ ἂν προσφέροιντο, νομίσωσί τε, quæ modorum confusio prorsus inaudita est, sed statim cohærere ἔθεντο et νομίσωσι (cf. schol.), unde hoc etiam est omissi ἂν exemplum. Add. etiam Matth. Gr. Gr. p. 752. et e poetis Atticis Sophocl. Electr. v. 1061. ed. Brunck. (1056. ed. Erfurdt. maj.) Quod restat, IV. 18. noli in eo hærere, quod ab indicativo aoristi transitus factus est ad conjunctivum. Vicissim enim conjunctivo indicativus subjungitur IV. 95. et II. 44. ubi verba sunt hæc, Ἐν πολυτρόποις γὰρ ξυμφοραῖς ἐπίστανται τραφέντες, τὸ δ᾽ εὐτυχές, οἳ ἂν τῆς εὐπρεπεστάτης λάχωσιν, ὥσπερ οἵδε μὲν νῦν, τελευτῆς, ὑμεῖς δὲ λύπης, καὶ οἷς ἐνευδαιμονῆσαί τε ὁ βίος ὁμοίως καὶ ἐντελευτῆσαι ξυνεμετρήθη. In quibus quum Gailium egregie refutaverit Hermannus ad Vig. p. 712. nolim tamen ea omnia probare, quæ ipse de his verbis disputat. Nam quod pro καί reponit ἤ, id ut paulo remotius est, atque μᾶλλον suppleri jubet, quod hic minus jucundum esse videatur, ita sensum efficit, quem non satis perspicio. Quomodo enim ii, quibus honestissimus exitus contigit, fortunatiores sint, quam qui eam sortem nacti sunt, ut feliciter et viverent et morerentur, quum tamen hi et ejusdem felicitatis, cujus illi, compotes facti, et præterea aliud consecuti sint, a quo illi fortassis alieni fuerunt? An forte scribendum εὖ τελευτῆσαι? "quibus vita ita concessa est (ξυνεμετρήθη, *zugemessen, zugetheilt*), ut et in ea felices essent, et felices morerentur." Schol. ἐν εὐδαιμονίᾳ καὶ ζῆσαι καὶ τελευτῆσαι. Quæ felicitatis notio quum primaria sit, non potest facile e verbo composito ἐνευδαιμονῆσαι repeti. Vereor tamen, ne vitæ feliciter transactæ notionem in hunc locum non prorsus quadrare dixeris.

Cap. 9.

Vitia, quæ ad integrarum sententiarum conformationem pertinent. Infinitivus aoristi et præsentis cum verbis putandi, sperandi et similibus. Verbum plurale cum neutro plurali. Infinitivus futuri. Εἰ cum infinitivo in oratione obliqua. Ὅπως μή cum conjunctivo aoristi primi activi et medii. De versibus, quos ex Homero laudat Thucydides.

Hucusque de singulis vel formis vel vocabulis solœcis diximus, quibus exemplum vitiorum, quæ in totius orationis conformatione insunt, subjungimus.

II. 13. Θαρσεῖν * ἐκέλευε, προσιόντων μὲν ἑξακοσίων ταλάντων ὡς ἐπιτοπολὺ φόρου κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν ξυμμάχων τῇ πόλει, ἄνευ τῆς ἄλλης προσόδου, ὑπαρχόντων δὲ ἐν τῇ πόλει ἔτι τότε ἀργυρίου ἐπισήμου ἑξακισχιλίων ταλάντων. (τὰ γὰρ πλεῖστα τριακοσίων ἀποδέοντα μύρια ἐγένετο, ἀφ᾽ ὧν ἔς τε τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τἄλλα οἰκοδομήματα, καὶ ἐς Ποτίδαιαν ἀπανηλώθη.) χωρὶς δέ, χρυσίου ἀσήμου καὶ ἀργυρίου ἔν τε ἀναθήμασιν ἰδίοις καὶ δημοσίοις, καὶ ὅσα ἱερὰ σκεύη περί τε τὰς πομπὰς καὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ σκῦλα Μηδικά, καὶ εἴ τι τοιουτότροπον, οὐκ ἐλάσσονος ἦν, ἢ πεντακοσίων ταλάντων. Χρυσίου οὐκ ἐλάσσονος ἦν barbare dictum pro χρυσίον οὐκ ἐλάσσονος ἦν vel χρυσίου οὐκ ἔλασ-

---

* Forma θαρσεῖν præter hunc locum exstat etiam I. 36. I. 81. ubi, ut I. 129. nonnisi in deterioribus libris est θαρρεῖν, I. 123. II. 65. bis, quanquam semel, ut etiam IV. 35. boni codices præbent θαρρεῖν, II. 79. III. 82. IV. 11. 25. 34. 74. 86. al. Θαρρεῖν vulgo legitur I. 69. IV. 108. Gregor. Cor. p. 153. Τῷ σ̄ ἀντὶ τοῦ ρ̄ χρῶνται (οἱ Ἀττικοί), τὸ θαρραλέον θαρσαλέον λέγοντες, καὶ τὸ ἄρρεν ἄρσεν, καὶ τὸ Τυῤῥηνὸς Τυρσηνός. Aliter quidem Mœris Att. Θάῤῥος, Ἀττικῶς· θάρσος, Ἑλληνικῶς, et Thomas M. p. 434. Θαῤῥῶ Ἀττικοί, οὐ θαρσῶ, καὶ θάῤῥος οὐ θάρσος, καὶ θαῤῥύνω οὐ θαρσύνω. Sed Atticistæ hanc regulam e serioribus Atticis scriptoribus duxisse videntur. Cum antiquiore enim dialecto Thucydidem alteram formam prætulisse inde colligas, quod fere ubique in ejus codicibus scriptum est θαρσύνω. Cf. II. 59. IV. 115. 126. et Duck. ad V. 4. Add. θαρσαλέος II. 51. III. 93. Ita habes etiam ἄρσεσι II. 45. licet repugnantibus Mœride et Thoma, quos v. s. h. v. atque Τυρσηνοί IV. 109. cf. IV. 24. Quod ad nomen Chersonesi attinet, Thucydides neque Χεῤῥόνησος neque Χερσόνησος, sed Χερόνησος dixisse videatur. Ita certe I. 11. pro vulg. Χεῤῥονήσου exstat in Aug. et Cass. Eandem formam Cass. præbet IV. 43. et 45. in quorum locorum altero cum eo consentit F. Cf. etiam IV. 42.

σον ἦν. Hoc mihi restituendum videbatur, quum mutatio et facillima sit, et Chr. Gr. (a m. sec.) atque marg. Steph. auctoritate confirmetur. Neque in hac lectione offensioni esse possunt, quæ ei opposita sunt. Etenim unus amicorum meorum ita vel οὐκ ἔλασσον ἦν ἢ πεντακόσια τάλαντα, vel οὐκ ἐλάσσονος ἦν πεντακοσίων ταλάντων sine ἢ desideravit. Verum ἢ post comparativum interdum etiam ante genitivum addi, et Kœnius ad Gregor. Cor. p. 89. et plures alii viri docti demonstrarunt, quos laudavit Herm. ad Vig. p. 787. Unde etiam scholiastam colligas nostram scripturam invenisse, quum dicat τὸ ἢ περιττόν. Kistemakerus autem hæsit in imperfecto ἦν; requiri enim infinitivum, quum hæc omnia ex Periclis mente dicantur. Sed scriptor quum τὰ γὰρ πλεῖστα—ἀπανηλώθη ipse inseruisset, facile eo adduci potuit, ut in oratione recta loqui pergeret, quamvis eum non accurate locutum esse fatendum esset. Huc accedit, quod monente Hermanno ἔλασσον correctionem nimis sapere videtur, quod judicium confirmatur natura eorum codicum, in quibus hæc scriptura exstat, quosque depravatos esse vidimus. Quæ quum ita sint, jam eo inclino, ut cum Kistemakero et Hermanno deleam verbum substantivum, ut verba hoc modo cohæreant, ὑπαρχόντων ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀργυρίου ἐπισήμου ἑξακισχιλίων ταλάντων, χωρὶς δέ, χρυσίου ἀσήμου καὶ ἀργυρίου οὐκ ἐλάσσονος ἢ πεντακοσίων ταλάντων.

Quemadmodum vero in his locis lectiones, quæ in grammaticam peccant, retinuerunt editores, ita alibi præstantissimorum codicum scripturam recipere dubitarunt, quum in ea aliquid falsi inesse perperam sibi persuasissent.

Sic I. 12. legimus. Μόλις (pro μόγις. V. supra p. 133.) ἐν πολλῷ χρόνῳ ἡσυχάσασα ἡ Ἑλλὰς βεβαίως, καὶ οὐκέτι ἀνισταμένη, ἀποικίας ἐξέπεμψε· καὶ Ἴωνας μὲν Ἀθηναῖοι, καὶ νησιωτῶν τοὺς πολλοὺς ᾤκισαν, Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας τὸ πλεῖστον Πελοποννήσιοι, τῆς τε ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἃ χωρία. Sed codices fere omnes pro ἐξέπεμψε habent ἐξέπεμπε, quod probare noluerunt, quoniam mox aoristus sequeretur. Verum ibi de certis quibusdam coloniis sermo est, in superiori autem membro de coloniis generatim, quæ longiori temporis tractu a variis populis in varias regiones missæ sunt, cui notioni egregie convenit imperfectum, quod reponi etiam jussit Benedictus.

I. 127. Νομίζοντες, ἐκπεσόντος αὐτοῦ, ῥᾷον σφίσι προχωρήσειν * τὰ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. Pro προχωρήσειν septendecim codices προχωρεῖν, quod, nisi saltem part. ἂν addatur, stare posse non putarunt. Sed post vv. νομίζειν, ἐλπίζειν, εἰκός ἐστι et alia similia aoristi † atque præsentis infinitivi etiam sine illa particula sæpe ibi collocantur, ubi qui accurate loqui velit, futuri infinitivo utatur. Dubia quidem sunt verba I. 72. Νομίζοντες μᾶλλον αὐτοὺς ἐκ τῶν λόγων πρὸς τὸ ἡσυχάζειν τραπέσθαι, quum boni codices ibi præbeant μᾶλλον ἂν αὐτούς. Sed certi sunt loci hi. II. 3. Ἐνόμισαν ἐπιθέμενοι ῥᾳδίως κρατῆσαι, ubi hic loquendi usus fugit Stephanum, quum de correctione cogitaret. I. 81. Οὕτως εἰκός, Ἀθηναίους φρονήματι μήτε τῇ γῇ δουλεῦσαι, μήτε ὥσπερ ἀπείρους καταπλαγῆναι τῷ πολέμῳ. I. 121. Κατὰ πολλὰ ἡμᾶς εἰκὸς ἐπικρατῆσαι. Adde II. 11. III. 40. et Heindorf. ad Plat. Phædon. c. 12. Hæc omnia sunt aoristi infinitivorum exempla. Præsentis infinitivus cum infinitivo aoristi conjungitur IV. 24. Εἰ γὰρ κρατήσειαν τῷ ναυτικῷ, τὸ Ῥήγιον ἤλπιζον πεζῇ τε καὶ ναυσὶν ἐφορμοῦντες ῥᾳδίως χειρώσασθαι (quod pro χειρώσεσθαι ex Aug. Cass. Vind. Mosqu. Par. D. E. F. H. I. reponendum), καὶ ἤδη σφῶν ἰσχυρὰ τὰ πράγματα γίγνεσθαι. ‡ Cf. III. 95. Οἱ προθύ-

* Hæc forma per se proba est. Quanquam enim χωρεῖν futuro medii utitur, (cf. Buttm. Gr. Gr. p. 299. edit. 4.) pleraque tamen ejus composita activi futurum retinent. Ita προχωρήσειν exstat III. 4. et ξυγχωρήσειν I. 140. pro quo Buttmannus dicit in usu esse ξυγχωρήσεσθαι, quod alia significatione legitur IV. 64. Προσχωρήσεσθαι habes III. 13. sed προσχωρήσειν II. 80.

† [De aoristi infinitivis post putandi, opinandi, sperandi et alia similia verba positis docte disputavit Wunderlichius l. l. p. 177. sq. Non probo igitur, quod in Xenoph. Cyrop. II. 4. 15. Καὶ ἐγὼ ἐλπίζω ἐκείνους ἐλθεῖν πρὸς σὲ μᾶλλον ἢ πρὸς ἡμᾶς a Schneidero ex uno Altorf. additum est ἄν. *Ex Addend.*]

‡ Ut hic aoristi et præsentis, ita alibi fortassis etiam futuri et præsentis ac futuri et aoristi infinitivi post verba putandi et sperandi inter se permutantur. Saltem II. 84. ubi vulgo legitur, Ἤλπιζε γὰρ αὐτῶν οὐ μενεῖν τὴν τάξιν, ὥσπερ ἐν γῇ πεζήν, ἀλλὰ ξυμπεσεῖσθαι πρὸς ἀλλήλας τὰς ναῦς, καὶ τὰ

μῶς ἐδόκουν κατὰ τὴν Ἀθηναίων ἀεί ποτε φιλίαν ξυστρατεύειν, ἢ κἂν βίᾳ προσαχθῆναι, ubi Reiskius maluit ξυστρατεύσειν. Adde Pind. Olymp. I. 102. Εἰ δὲ θεὸν ἀνήρ τις ἔλπεταί τι λάθεμεν (i. e. λήθειν, non λαθεῖν, ut docet metrum) ἔρδων, ἁμαρτάνει, ubi similiter quam apud Thucydidem futurum λάσεμεν in vulgata exemplaria irrepserat, quod expulit Bœckhius. Eodem modo et Latini (v. Sanctii Minerv. I. 133. sqq. Bav.) et nostrates loquuntur. Ex quibus disputatis facile intelligetur, nihil nisi nugas proferre Thomam Mag. qui s. v. Βούλομαι scribat: Τὸ δὲ προσδοκῶ καὶ ἐλπίζω, ἁπλᾶ μὲν οὕτω τιθέμενα, μέλλοντι συντάσσονται καὶ ἐνεστῶτι· εἰ δὲ διαλελυμένως, οἷον ἐλπίδα ἔχω, καὶ προσδοκίαν ἔχω, καὶ πρὸς παρῳχημένον καὶ πρὸς μέλλοντα. Ne vero quis προχωρεῖν pro futuro Attico habeat, monendum est, futurum hujus verbi quum longam habeat vocalem, contrahi non posse. Cf. Matth. Gr. Gr. p. 212.

II. 8. Πολλὰ μὲν λόγια ἐλέγετο, πολλὰ δὲ χρησμολόγοι ᾖδον. Hæc scriptura non levem habet offensionem eo, quod, quum πολλὰ μέν, πολλὰ δέ accurate sibi sint opposita, alterum πολλά pro nominativo, alterum pro accusativo habendum est. Pro ἐλέγετο autem optimi codd. exhibent vel ἐλέγοντο vel ἔλεγον, quæ formæ criticis improbatæ esse videntur, quoniam Attici cum neutro pluralis verbum plurale nonnisi ibi conjungant, ubi personæ nomine indicentur. V. Porson. Addenda ad sec. edit. Hecubæ p. 99. sq. Matth. p. 416. Sed hanc regulam Hermannus in scholis publice habitis ad Æsch. Pers. 860. (ubi metri causa scribit ἠδὲ νομίσματα πύργινα πάντ' ἐπεύθυνον) monuit ita potius concipiendam esse, ut, ubicunque nomini neutrius generis aliud masculini vel feminini generis facile cogitatione substituatur, ab Atticis hanc structuram admissam esse dicamus. Quam Præceptoris Venerandi sententiam ut confirmem, commemoro primum, Atticos vicissim cum pluralibus masculinorum et femininorum conjungere verbum singulare, ubi nomen neutrius generis in mente habent. Quam in rem insignis est locus Thucydidis II. 3. Ἁμάξας ἄνευ τῶν ὑποζυγίων ἐς τὰς ὁδοὺς καθίστασαν, ἵν' ἀντὶ τείχους ᾖ (τὰ ἅρματα). Deinde laudo verba Thuc. V. 26. ἀμφοτέροις ἁμαρτήματα (ἁμαρτίαι) ἐγένοντο, qui pluralis in 15. codd. est, et Lucian. Dial. Mort. XIII. Καὶ μὴν καὶ περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος ὅμοια ἐλέγοντο, i. e. ὅμοιοι λόγοι ἐλέγοντο, quæ usitatissima est formula. Ita fortassis etiam in Thucydide scripturam πολλὰ λόγια ἐλέγοντο explices, nisi et notio λογίων, non λόγων requiratur, et maneat inconcinnitas, quam in vulgata inesse diximus. Probanda igitur lectio πολλὰ μὲν λόγια (i. e. χρησμοὶ) ἔλεγον, πολλὰ δὲ χρησμολόγοι ᾖδον (multa ab oraculis dicebantur, multa vero etiam a vatibus canebantur). Noli autem contra regulam, de qua diximus, uti verbis his III. 114. Τὰ νῦν ἀνακείμενα ἐν τοῖς Ἀττικοῖς ἱεροῖς σκῦλα Δημοσθένει ἐξῃρέθησαν τριακόσιαι πανοπλίαι. Ibi enim verbum non subjecto, sed prædicato accommodatum est, ut IV. 102. ubi cum codicibus et Benedicto legendum, Τὸ χωρίον τοῦτο, ὅπερ πρότερον Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο. Cf. Dorv. ad Char. p. 565. Reliqua verbi pluralis cum neutro plurali conjuncti exempla, quæ his rationibus explicari nequeunt, corrupta sunt, ut quod IV. 101. legitur προὐχώρησαν pro προὐχώρησεν.

II. 29. Πείσειν γὰρ Σιτάλκην πέμπειν στρατιὰν Θρᾳκίαν Ἀθηναίοις ἱππέων τε καὶ πελταστῶν. Pro πέμπειν Reg. Aug. Cass. Gr. 6 Pariss. exhibent πέμψειν, quod ideo videntur rejecisse, quia alius loci non meminerunt, in quo πείθειν cum futuri infinitivo conjungatur, unde hoc verbum a Thoma M. in voce Βούλομαι iis annumeratur, quæ nonnisi præsentis et præteriti temporis infinitivum regant.* Quod si omni

---

πλοῖα ταραχὴν παρέξειν, εἴ τ' ἐκπνεύσαι ἐκ τοῦ κόλπου τὸ πνεῦμα,——οὐδένα χρόνον ἡσυχάσειν αὐτούς pro παρέξειν in optimis codd. Reg. Aug. Cass. vett. edd. est παρέχειν, et paulo post pro ἡσυχάσειν in Gr. et Chr. ἡσυχάζειν. Atque III. 46. in Τίνα οἴεσθε ἥντινα (πόλιν) οὐκ ἄμεινον μὲν ἢ νῦν παρασκευάσεσθαι, πολιορκίᾳ τε παρατενεῖσθαι ἐς τοὔσχατον, pro παρασκευάσεσθαι in Reg. Aug. Cass. Gr. ed. Ald. legitur παρασκευάσασθαι. Sed quum verba I. II. etiam alia ex parte non sint a dubitationibus vacua, formæ autem ασασθαι et ασεσθαι ubique fluctuent, certiora exempla adhuc desidero. Video tamen eodem ducere scripturam τρέψασθαι IV. 120.

* Non repugnant huic regulæ verba III. 75. Οἱ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτόν, πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν,

ex parte verum esset, certe scribendum erat πέμψαι, præsertim quum in Cl. sit πέμψαι. Cf. III. 86. Πείθουσι τοὺς Ἀθηναίους πέμψαι σφίσι ναῦς. Verum quum πείθειν ipsum in futuro sit positum, ejusdem temporis infinitivus ei addi potest. "Usitatum est enim Græcis, ubi in principali verbo futuri significatio inest, etiam infinitivum futuri adjungere." Herm. de præceptt. quibusdd. Atticistt. p. XIV. Exemplum e Sophocle petitum ibidem paulo ante laudatum est. Verum nescio an usus futuri infinitivorum cum iis verbis, quibuscum eos Thomas non vult conjungi, etiam latius pateat. Nam etiam I. 27. in Ἐδεήθησαν δὲ καὶ τῶν Μεγαρέων ναυσὶ σφᾶς ξυμπροπέμψαι, εἰ ἄρα κωλύοιντο ὑπὸ Κερκυραίων, si præstantissimos codices audiendos esse putamus, scribendum est ξυμπροπέμψειν, quod est in Reg. (Par. G.) H. Aug. Cass. Cl. Gr. Par. A, F. Denique III. 28. in omnibus libris legitur ἀποκωλύσειν δυνατοὶ ὄντες, de quo infinitivo copiosus est Neophytus Ducas, sed ex ejus nota non multum disces. Ab his futuri infinitivis diversi sunt ii, quos III. 66. legimus, Τὰ ὅμοια οὐκ ἀνταπέδοτε ἡμῖν, μήτε νεωτερίσειν ἔργῳ, λόγῳ δὲ πείσειν ὥστε ἐξελθεῖν. Ubi in vett. edd. accedentibus libris mss. invenitur νεωτερίσαι, quod non in νεωτερίσειν, pro quo Thucydides dixisset νεωτεριεῖν, sed πείσειν in πεῖσαι mutandum erat; nam futurum tempus ibi vanum est.

II. 68. Οἱ Ἀμφίλοχοι, γενομένου τούτου, διδόασιν ἑαυτοὺς Ἀκαρνᾶσι, καὶ προσεκαλέσαντο ἀμφότεροι Ἀθηναίους, οἳ αὐτοῖς Φορμίωνά τε στρατηγὸν ἔπεμψαν, καὶ ναῦς τριάκοντα. ἀφικομένου δὲ τοῦ Φορμίωνος, αἱροῦσι κατὰ κράτος Ἄργος. Scriptura προσεκαλέσαντο e correctione fluxit. Plerique libri habent προσπαρακαλέσαντες, pauciores προσκαλέσαντες, unde scholiasta dicit ἀναπόδοτον, μᾶλλον δὲ καιναπόδοτον. τοῦτο, εἰ οὕτω χρὴ φάναι. Participio recepto Benedictus καί voluit significare etiam. Sed præterquam quod hæc particula ab ea voce, ad quam pertineret, nimis remota esset, Athenienses prius ab Amphilochis et Acarnanibus in subsidium vocati esse dicerentur, quam Amphilochi Acarnanibus se dedidissent, quod non est verisimile. Locum egregie illustrat similis periodus apud Herodot. I. 8. Τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων ὑπερετίθετο ὁ Κανδαύλης, καὶ δὴ καὶ τὸ εἶδος τῆς γυναικὸς ὑπερεπαινέων. χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, ἔλεγε πρὸς τὸν Γύγην τοιάδε. Participium igitur pro verbo finito positum est (Herm. ad Vig. p. 770.) cui rei fortassis confusio duarum loquendi rationum (προσπαρακαλοῦσιν. ἀφικομένου δὲ τοῦ Φορμ. αἱροῦσι et προσπαρακαλεσάντων μὲν ἀμφοτέρων, ἀφικομένου δὲ τοῦ Φ. αἱροῦσι) ansam dedit.

III. 59. Οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας δόξης, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τάδε, οὔτε ἐς τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων νόμιμα καὶ ἐς τοὺς προγόνους ἁμαρτάνειν, οὔτε ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας ἀλλοτρίας ἕνεκα ἔχθρας, μὴ αὐτοὺς ἀδικηθέντας διαφθεῖραι, φείσασθαι δὲ καὶ ἐπικλασθῆναι τῇ γνώμῃ, οἶκτον σώφρονα λαβόντας. Pro οἶκτον σώφρονα λαβόντας Reg. (Par. G.) H. Aug. Cass. B. Vind. vett. edd. οἴκτῳ σώφρονι λαβόντας. Valla: "ut modesta capiamini misericordia." Sed hanc interpretationem, quam Portus etiam et Baverus, qui λαβόντας pro εἰλημμένους dictum esse commentus est, amplexi sunt, jure reprehendit Abreschius, qui ad λαβόντας potius αὐτόν suppleri vult. Cui hæc opposuit Gottleberus: "Quo referatur αὐτόν, non assequor, nisi οἶκτον voluit intelligi. Sed et hoc nihil: οἴκτῳ σώφρονι, λαβόντας τὸν οἶκτον." Unde ei apparet ignotum fuisse, Græcos pro φείσασθαι οἴκτῳ vel φείσασθαι οἶκτον λαβόντας dicere posse φείσασθαι οἴκτῳ λαβόντας. Soph. Electr.* v. 47. Ἄγγελλε ὅρκῳ προστιθείς. Cf. Erfurdt. ad Antig. v. 23. ed. min. Plat. Criton. 14. Οὐδ' ἐπιθυμία σε ἄλλης πόλεως οὐδ' ἄλλων νόμων ἔλαβεν εἰδέναι. Thuc. V. 15. Ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀνδρῶν κομίσασθαι. Non igitur cum Benedicto p. 78. ad λαβόντας supplendum ἡμᾶς, quod et nimis remotum, neque ad sensum satis commodum est.

IV. 98. Εἰ μὲν ἐπιπλέον δυνηθεῖεν τῆς ἐκείνων κρατῆσαι, τοῦτ' ἂν ἔχειν. Pro δυνηθεῖεν Reg. Aug. Cass. Cl. Gr. Par. C. E. F. δυνηθῆναι, quod a Wassio mendosum dictum, a reliquis tacite damnatum, verissimum est. Nam ut ὅτε et aliæ particulæ temporales (v. nos supra p. 95.) in oratione ob-

---

ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν, ξυμπέμψειν. Ibi enim ad ξυμπέμψειν non persuadendi, sed nonnisi dicendi notio repetenda est.

* [De Sophoclis Electræ loco copiosius disseruit Wunderlich. l. l. p. 84. sq. *Ex Addend.*]

liqua cum infinitivo conjunguntur, ita etiam εἰ hanc structuram adsciscere docuit Hermannus ad Vig. p. 832.*

Denique in ea, quam diplomaticam diximus, criseos parte colenda etiam in hoc vitium sæpissime inciderunt editores, ut plerorumque librorum lectiones nunc parum curarent, nunc ibi etiam religiose retinerent, ubi interna argumenta eas abjiciendas esse docent. Ne nimis longi simus, nonnisi ex illo genere unum afferamus nobilissimum locum, qui editorum socordia fere omnem faciem suam mutavit. Loquor autem de versibus, quos ex Homeri hymno in Apollinem laudavit Thucydides III. 104. qui vulgo ita scripti leguntur.

Ἀλλὰ σὺ Δήλῳ Φοῖβε μάλιστ᾽ ἐπιτέρπεαι ἦτορ,
Ἔνθα τοι ἑλκεχίτωνες Ἰάονες ἠγερέθονται
Αὐτοῖς σὺν παίδεσσι καὶ αἰδοίης ἀλόχοισιν.
Οἱ δέ σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ
Μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν στήσωνται ἀγῶνα.

In his versibus duplex exsistit quæstio, primum quomodo a Thucydide lecti sint, deinde an hic scriptor veram poetæ manum servaverit. Quarum quæstionum altera magis ad editorem Thucydidis, altera ad editorem hymni spectat. Nam etiamsi demonstratum fuerit, hos versus tales, quales a Thucydide laudantur, ne potuisse quidem a poeta scribi, tamen editori Thucydidis non licet eos aliter exhibere, quam ab historico propositi sunt. Videamus igitur primum, quales fuerint versus, quos legit Thucydides. Vulgatam enim eorum scripturam patet ex nostris hymni exemplaribus ductam esse, quum Thucydidis codices longe alia præbeant. In primo enim versu vulgata Ἀλλὰ σὺ Δήλῳ Φοῖβε μάλιστ᾽ ἐπιτέρπεαι ἦτορ fortassis in nullo Thucydidis libro legitur. Etenim Reg. Aug. Bas. Cass. Gr. Hudsoni codd. Vind. Mosqu. Dan. 7 Pariss. scribunt Ἄλλοτε Δήλῳ Φοῖβε μάλιστά γε θυμὸν ἐτέρφθης. In tertio versu ad vulg. scripturam Αὐτοῖς σὺν παίδεσσι καὶ αἰδοίης ἀλόχοισιν solus Cl. quodammodo accedit, exhibens Αὐτοῖς σὺν τεκέεσσι γυναιξί τε αἰδοίῃσιν. Vind. habet Σὺν σφοῖσιν τεκέεσσι γυναιξί τε σὴν ἐς ἀγυιάν. Atque ad hanc scripturam omnes reliqui codices, Basiliensi quodammodo excepto, ita ducunt, ut nonnisi in una alterave litera discrepent. In Reg. enim, Aug. Cass. Mosqu. C. D. E. invenitur prorsus eadem lectio, nisi quod pro σφοῖσιν reperitur σφίσιν, ita tamen ut in Reg. ο sub linea adscriptum sit. Ar. Chr. Gr. habent σφοῖσιν et reliqua, nec nisi pro σὴν ἐς ex usitatissimo errore scribunt σὺν εἰς. In Par. H. invenimus Σὺν σφοῖσίν τε τεκέεσσι γυναιξί τε τὴν ἐς ἀγ. denique in I. Σὺν σφίσι τε τεκ. γυν. τε σὴν ἐς ἀγ. Valla:

Tunc tibi magnopere in Delo meus gestit Apollo,
Cum natis quoties cum conjugibusque frequentes
Iones in fluxa celebrant tua compita veste.

In quarto versu pro οἳ δέ σε sedecim codd. ἔνθα σε, nisi quod unus Mosqu. per errorem pro σέ exhibet τέ. Ibidem libri fluctuant in voce ὀρχηθμῷ, quam Reg. (?) Cass. Cl. Gr. Dan. retinent, sed major codd. numerus, Aug. Bas. Vind. Mosqu. Par. C. D. E. F. G. (?) H. I. cum ὀρχηστυῖ commutant. Denique τέ post πυγμαχίῃ a multis libris non agnoscitur. In quinto autem versu pro στήσωνται unde-

---

* Quum hactenus de rebus grammaticis disseruerimus, aliam eodem pertinentem observationem subjungimus, non ut editores notemus, sed ut, qualis usus sit Thucydidis in quibusdam grammaticæ partibus vel illustrandis vel accuratius constituendis, declaremus. Etenim inde ab Dawesio (Miscc. critt. p. 227. 459.) vulgo tradunt, ὅπως μή (non simplex ὅπως, quod invito Dawesio dixit Matth. p. 738.) nonnisi cum conjunctivo aoristi primi passivi et aoristi secundi, non autem cum activi aut medii aoristi primi conjunctivo conjungi. Quæ regula ut rationi repugnat, quum libenter audiverim, cur in aoristi pr. passivi et aoristo sec. id liceat, quod in activi et medii aoristo pr. fieri posse negant, et cur ὅπως μή aliam structuram requirat quam quæ est in ὅπως sine negatione; ita usu damnatur. In Thucydide enim conjunctivus aoristi pr. activi est in his locis. I. 82. Ὅπως μὴ πράξωμεν, ubi tamen πράξομεν invenitur Lib. de synt. p. 162. Anecd. Bekk. II. 67. Ὅπως μὴ βλάψωσι. IV. 66. Ὅπως μὴ ἐπιβοηθήσωσι. IV. 76. Ὅπως μὴ ξυμβοηθήσωσι. Medii autem aoristi pr. conjunctivus est I. 73. in Ὅπως μὴ βουλεύσησθε et III. 56. Ὅπως μὴ οὐκ ἀποδέξωνται. Quæ et alia plura exempla, in quibus omnibus ne unus quidem codex futurum præbet, in scriptore, cujus tot tamque egregios habemus libros, corrigere qui vellet, maxime temerarius esset.

cim codd. καθέσωσιν, unus Mosqu. καθιστῶσιν, Vind. καὶ θέσωσιν, quæ ex illo orta sunt. Ita igitur hæc codicum scriptura efficitur:

Ἄλλοτε Δήλῳ Φοῖβε μάλιστά γε θυμὸν ἐτέρφθης,
Ἔνθα τοι ἑλκεχίτωνες Ἰάονες ἠγερέθονται
Σὺν σφοῖσιν τεκέεσσι γυναιξί τε σὴν ἐς ἀγυιάν·
Ἔνθα σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ
Μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν καθέσωσιν ἀγῶνα.

Jam nihil quidem facilius dictu est quam Thucydidis libros corruptos esse, quod monitum sufficere plerumque visum est hymnorum editoribus ad omnem rem expediendam; sed nemo, qui naturam horum codicum cognoverit, huic opinioni fidem habebit. Qui enim libri per totam hanc historiam Thucydidis manum, quantum fieri poterat, accuratissime servarunt, eos hoc uno in loco tam fœde corruptos esse quis est qui verisimile ducat? Si quid in iis depravatum esset, tantum abest, ut lectionibus, quæ a vulgatis hymnorum exemplaribus mirum quantum recedunt locupletati essent, ut ad ea ipsa essent correcti, quod postea in editionibus Thucydidis factum videmus. Quæ quum ita sint, mihi quidem certissimum est, illos versus certe plerisque in rebus ita a Thucydide lectos esse, ut eos in codd. scriptos videmus. Jam exsistit altera quæstio, utrum ii ita, ut a Thucydide laudantur, an quemadmodum in nostris horum carminum codicibus scripti leguntur, ab antiquo poeta profecti esse existimandi sint. Qua de re mihi non videtur multum disceptari posse. Thucydides enim et longe antiquior est non solum omnibus nostris codicibus, sed etiam plerisque omnibus criticis, ad quorum arbitrium nostri libri sunt conformati, et summam habet auctoritatem, quum non is sit, qui, quæcunque vulgi ore ferrentur, arripuerit, sed, priusquam scriberet, omnia diligenter examinaverit, unde ne in his quidem versibus laudandis temere egisse existimandus est. Sed inde, quod a Thucydide genuinam antiqui poetæ manum servatam esse verisimile est, nondum sequitur, hanc scripturam in nostras hymnorum editiones recipiendam esse. In quibus quum hæc carmina ita legamus, ut serius a grammaticis Alexandrinis constituta sunt, non possumus nisi æquabilitate violata in his paucis versibus ab eorum recensione recedere. Maxime autem miratus sum qui factum sit, ut hymnorum editores, quum Thucydidis lectionem fere ubique rejecissent, eam tamen in duobus versibus receperint. Quod quum effecerit, ut neque rhapsodorum, neque Thucydidis textum integrum legamus, gravissima, quæ ejusmodi inconstantiam suadeant, argumenta adesse oportet, quum ab iis viris non sublata sit, quorum acumen non potuit unquam fugere. Loquor autem de versibus, qui paulo post a Thucydide laudantur, e quibus Ἀλλ' ἄγεθ', ἱλήκοι μὲν Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν, inde a Ruhnkenio in hymnos receptum est, pro eo, quod vett. edd. ibi habent Ἀλλ' ἄγε δὴ Λητὼ μέν, vel quod cod. Mosqu. præbet Ἀλλ' ἄγε Λητὼ μὲν καί, quorum illud maxime defendi potest. Alter versus, in quo Thucydidis scripturam probatam videmus, est hic: Ὑμεῖς δ' εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθε ἀφ' ἡμέων, ubi tamen ἀφ' ἡμέων corruptum est, unde Ruhnkenius ex Thucydide emendari voluit εὐφήμως. Sed hic adeo incertum est, utrum εὐφήμως, an aliud quid, a Thucydide lectum sit. Vulgata enim apud eum scriptura est ἀφήμως, quæ in plurimis et præstantissimis codicibus reperitur, quum eorum, in quibus εὐφήμως legitur, Dan. Mosqu. Par. H. perquam infirma sit auctoritas, unde vulgatam quodammodo defendere studuit Baverus. In reliquis Thucydides in his postremis versibus cum vulgatis horum carminum editionibus consentit, nisi quod pro ξεῖνος ταλαπείριος ἐλθών aliud quid legit. Omnes enim ejus codices exceptis fere duobus exhibent ταλαπείριος ἄλλος ἐπελθών, quod ita defendas, ut poetam ipsum ταλαπείριον Delum accessisse, jamque ἄλλον, si quis forte eodem perveniat, sibi opponere dicas.

SECTIO ALTERA.

De crisi conjecturali.

Cap. 10.

Esse in Thucydide vitia codicibus nostris antiquiora. Facillimam rationem perturbato verborum sensui solius ingenii ope succurrendi inesse in interpunctione rectius constituenda. Ἀκούσιος num cum dativo conjungatur. Ἐφορμᾶν τινά num dicatur. Δαπάνη μοι γίγνεται. Paticipia pro substantivis posita. Sententiæ, quæ explicationi inserviunt, vocibus, quas illustrant, præmissæ.

Pervenimus ad alteram libelli nostri partem, quæ agit de Thucydidis historia non codicum, sed solius ingenii ope pristinæ integritati restituenda. Nam quum nullus veterum scriptorum ad nos pervenerit, in cujus librum non passim vitia omnibus codicibus nostris antiquiora irrepserint, idem etiam in Thucydide factum esse recte colligitur. Quod autem per se verisimillimum est, id confirmatur et Philemonis apud Porphyrium testimonio, (cf. Villois. Anecdd. Gr. t. II. p. 136.) et iis locis, in quibus codices magno consensu scripturam exhibent, quæ ferri nullo modo potest. Ita IV. 121. Ἀποστᾶσι δ' αὐτοῖς ὁ Βρασίδας διέπλευσε νυκτὸς ἐς τὴν Σκιώνην, τριήρει μὲν φιλίᾳ προπλεούσῃ, αὐτὸς δὲ ἐν κελητίῳ ἄπωθεν ἐφεπόμενος, ὅπως, εἰ μέν τινι τοῦ κέλητος μείζονι πλοίῳ περιτυγχάνοι, ἡ τριήρης ἀμύνοι αὐτῷ· ἀντιπάλου δὲ ἄλλης τριήρους ἐπιγενομένης, οὐ πρὸς τὸ ἔλασσον νομίζων τρέψεσθαι (al. τρέψασθαι v. supra p. 150.) ἀλλ' ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ ἐν τούτῳ αὐτὸν διασώσειν, in libris fere omnibus pro αὐτῷ legitur αὐτῇ, quod tamen neque ita scriptum admitti potest, neque si cum Benedicto (cui quid sit triremis ipsa, non assequor) αὐτή pronuncietur. Unde vel vulgata servanda, ut ῆ in αὐτῇ fortassis pro diversa lectione verbo ἀμύνοι superscripta ($\overset{η}{\text{(ἀμύνοι)}}$) habendum sit. (cf. varr. lectt. et Comment. palæograph. Gregorio subjecta p. 857.) vel pronomen prorsus removendum est. Quare ne III. 14. quidem Benedicto concesserim, in verbis Καὶ μὴ πρόησθε ἡμᾶς, ἴδιον μὲν τὸν κίνδυνον τῶν σωμάτων παραβαλλομένους, κοινὴν δὲ τὴν ἐκ τοῦ κατορθῶσαι ὠφέλειαν ἅπασι διδόντας, pro διδόντας e plerisque libris legendum esse δώσοντας, quod unde ortum sit, docet hoc scholion Ἅπασι διδόντας] δώσοντας. Quemadmodum igitur in his exemplis genuina scriptura in plerisque omnibus libris evanuit, ita alibi ne vestigium quidem ejus superesse statuas. Sed fatendum tamen est, vix in alio ullo scriptore tanta in proponendis conjecturis opus esse cautione, quanta in Thucydide. Nam non solum satis multos, sed etiam præstantissimos ejus habemus codices, ut paucissimi sint loci, in quibus in scriptura, quam unus alterve eorum suppeditet, non acquiescas. Quod autem hæc historia non nimis depravata nobis tradita est, id inde explicandum esse videtur, quod Thucydides ex iis est scriptoribus, qui a paucis et lecti et intellecti sunt. In scholas enim non facile introductus est, quum plerique sermonem ejus, durum scilicet et asperum, reformidarent, ejusque orationes acutissimis sententiis ad rerum publicarum administrationem pertinentibus plenas non eas esse animadverterent, quæ puerorum animos mulcerent. Quod ipsum effecit, ut neque toties, quoties Xenophon aliique hujus generis scriptores, describendus esset; quod non potest non utile videri, quum a quoque librario nova vitia inferantur; neque multa temere in eo corrigerentur, quoniam, quorum sensum percipere vel non studebant vel non poterant, ea ubique accuratissime depingere solebant. (Cf. Mulleri Præfat. ad Schol. in Lycophron. p. XVI. sq.)

Quod tamen non valet de interpunctionis signis, quæ quum omnino recentioris sint originis, ab editoribus ita constitui possunt, ut codices non multum consulantur. Quamobrem ea emendatio, quæ fit interpunctione mutata, omnium lenissima existimanda est. Qua de re omnino non cogitasse videntur editores Thucydidis; vix enim alium ullum novimus scriptorem, qui hodieque tam fœde interpunctus sit. Quod jam obiter notavit Hermannus in diss. De præceptt. quibusd. Atticistt. p. XVI. ubi egregie scribit, plerosque, quum insolenter loqui solere Thucydidem credidissent, quidvis potius tentandum, quam, quod omnium facillimum et lenissimum esset, interpunctionem mutandam esse in animum induxisse. Quid? quod eam emendare vel ibi religio iis fuit, ubi falsam esse ipsi cognoverant. Ut III. 19. in verbis Προσδεόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι χρημάτων ἐς τὴν πολιορκίαν, καὶ αὐτοὶ ἐσενεγκόντες, τότε πρῶτον ἐσφορὰν διακόσια τάλαντα ἐξέπεμψαν, καὶ ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους ἀργυρολόγους ναῦς δώδεκα et Duckerus et Neophytus Ducas ita interpungendum esse intellexerunt καὶ αὐτοὶ ἐσενεγκόντες τότε πρῶτον ἐσφορὰν διακόσια τάλαντα, ἐξέπεμψαν καί etc. uterque tamen tam superstitiosi fuerunt, ut quidquam corrigere non auderent. Recentissimis demum temporibus nonnulla hujus generis vitia sublata sunt, maxime a Beckio V. Ill. (quem vide de I. 97. Ἔγραψα δὲ — κατέστη in Novæ recens. Thucyd. libror. specim. p. XVII.) et Benedicto (qui conferri potest de verbis III. 15. Οἱ Λακεδαιμόνιοι — ἀφίκοντο, quanquam in his insunt, de quibus adhuc dubitem, et

IV. 32. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι — πλεῖν.) Sed etiamnum multa supersunt, quæ eandem emendationem requirant. Qua adhibita quantum offensionis removeatur, qua de re generatim, præter alios monuit etiam Schæferus Melett. critt. p. 75. sqq. loco difficillimo III. 31. tractando declarabimus, in quo licebit paulo diutius morari. Verba autem hæc sunt.

Ἄλλοι δέ τινες τῶν ἀπ' Ἰωνίας φυγάδων καὶ οἱ Λέσβιοι ξυμπλέοντες παρῄνουν, ἐπειδὴ τοῦτον τὸν κίνδυνον φοβεῖται, τῶν ἐν Ἰωνίᾳ πόλεων καταλαβεῖν τινά, ἢ Κύμην τὴν Αἰολίδα. ὅπως ἐκ πόλεως ὁρμώμενοι τὴν Ἰωνίαν ἀποστήσωσιν. ἐλπίδα δ' εἶναι. οὐδὲν γὰρ ἀκουσίως ἀφῖχθαι· καὶ τὴν πρόσοδον ταύτην μεγίστην οὖσαν Ἀθηναίων ἢν ὑφέλωσι,* καὶ ἅμα, ἢν ἐφορμῶσιν αὐτοὺς σφίσι δαπάνη γίγνηται, πείσειν τε οἴεσθαι καὶ Πισσούθνην, ὥστε ξυμπολεμεῖν. Primum post Αἰολίδα minus plene interpungendum, ut factum jam a Gailio; verba enim cohærent ita, παρῄνουν καταλαβεῖν, ὅπως ἀποστήσωσι. Deinde in οὐδὲν γὰρ ἀκουσίως ἀφῖχθαι plerique interpretes, Valla, Portus, Abreschius, Gottleberus, Levesquius, ἀφῖχθαι pro ἀφίξεσθαι positum esse putarunt, quod ineptum est. Neque Benedicto nonnisi præsentis notionem in eo invenienti fides haberi potest. Ex iis vero, qui perfecti notionem retinuerunt, Heilmannus ἀκουσίως in ἀκούσιως, vocem omni analogiæ repugnantem, mutari voluit, ut hic sensus inesset: "sperari posse rem esse successuram, propterea quod de adventu eorum nondum quidquam innotuisset." Kistemakerus autem ἀκουσίως interpretatur inconsulto, imprudenter, quæ notio non inest in hac voce. Quod si vulgata sana est, ex loquendi usu non alium potest habere sensum quam hunc: "spem vero esse, fore, ut Ionia ab Atheniensibus deficeret; se enim (Iones) non invitos, non necessitate coactos, sed ultro ad classem Lacedæmoniorum venisse." Quod si Iones sua sponte ad Alcidam se contulerant, hic voluntarius eorum adventus sane Lacedæmoniis argumento esse poterat, spem esse Ioniæ occupandæ. Iones enim sive modo e patria excessisse, sive prius exsilio multatos per aliquod tempus in vicinis urbibus degisse putaveris, pericula belli una cum Lacedæmoniis non fuissent subituri, nisi rem prosperum eventum habituram esse sperassent. Sed fatendum tamen est, et nexum inter ἐλπίδα εἶναι et οὐδὲν γὰρ ἀκουσίως ἀφῖχθαι ita altius repetitum, et ipsum, quod afferretur, argumentum satis leve esse. Accedit quod Basil. Cl. Gr. Vind. Par. C. F. G. H. marg. Steph. exhibent οὐδενί. Ad quam lectionem ducunt etiam duo alii Parisini. D. enim in textu quidem habet οὐδέν, sed in margine al. m. οὐδενί: E. autem præbet οὐδενί, sed ῑ al. m. scriptum est. Addi etiam potest Valla, qui vertit: "spem vero esse nullis se invitis venturos." Quam scripturam olim probandam censui hoc sensu: "se nemini præter voluntatem s. nullis invitis huc venisse, ideoque omnes Iones exoptasse atque probasse classis Peloponnesiacæ adventum." Eademque lectio et a Gailio recepta est probante Benedicto, et placuit Bœckhio, qui, quanta fuit ejus omnibus in rebus in me Berolini versantem humanitas, suum hoc de loco judicium mecum communicavit. Sed quominus illud οὐδενί etiamnum amplectar, obstat maxime hoc, quod ἀκούσιος et ἀκουσίως, pariterque ἑκούσιος et ἑκουσίως, quum frequentissime in Thucydide legantur, semper absolute ponuntur, neque dativum additum habent, cujus usus ne ex aliis quidem scriptoribus exemplum allatum vidi. Neque hoc mirum est; nam quum ἀκούσιος sit non voluntarius, non magis Græce dici posse videtur ἀκούσιός τινι, quam Latine non voluntarius alicui, pro aliquo invito, ἀέκοντός τινος. Suspicarer igitur legendum esse ἀκουσίῳ (σ enim et ῑ subscriptum sæpe permutantur†) nisi dativus quodammodo offensioni esset. Utrum igitur loquendi usus an planior sententiarum nexus posthabendus

* Cass. ὑφέλωσιν, quod ideo annotamus, ut hunc præstantissimum codicem una cum Aug. non minus probo, ν ephelc. sæpissime etiam ante consonantem interposita distinctione addere moneamus, quanquam ea in re constantiam servatam non videmus.

† Ita III. 59. pro Ἀστάθμητον τὸ τῆς ξυμφορᾶς, ᾧ τινὶ ποτ' ἂν καὶ ἀναξίως ξυμπέσοι in Aug. Cass. et aliis libris legitur ἀναξίῳ, quod cum Heilmanno recipiendum est. Etiam III. 82. Οὐ γὰρ μετὰ τῶν κειμένων νόμων ὠφελείας αἱ τοιαῦται ξύνοδοι, ἀλλὰ παρὰ τοὺς καθεστῶτας πλεονεξίᾳ concinnitatis causa, quam in omni hac factionum descriptione sectatur Thucydides, scripserim ὠφελείᾳ.

sit, judicent peritiores; nobis quidem, ne linguæ leges violentur, vulgata servanda videtur. Majoribus etiam dubitationibus obnoxia sunt, quæ proxime sequuntur. Quæ quomodo cum reliquis cohæreant, seu qualis sit totius loci structura, ante omnia videndum est, qua de re variæ vel propositæ sunt vel proponi possunt sententiæ. Nonnulli enim verborum καὶ τὴν πρόσοδον—γίγνηται apodosin in sequentibus quæsiverunt, atque in πείσειν οἴεσθαι καὶ Πισσούθνην ὥστε ξυμπολεμεῖν inesse statuerunt. Ita visum est Heilmanno, cujus hæc exstat versio: "*Und wenn sie einmal den Atheniensern diese Quelle verstopft hätten, die eine der ergiebigsten wäre, und zugleich bei ihrem dortigen Aufenthalt von den daraus zu hebenden Geldern nur etwas daran wenden wollten: so glaubte er, man könne auch den Pissuthnes dahin bringen, ihre Partei zu ergreifen.*" Sed primum Heilmannus in verbis καὶ ἅμα ἦν—γίγνηται et audacior fuit et a linguæ legibus aberravit, ut infra videbimus. Deinde Ioniæ occupatio non recte ita commemoraretur, quasi per se secundaria nec nisi ideo utilis fuisset, quod Pissuthnen ad societatem cum Peloponnesiis ineundam adduxisset. Denique particula τέ post πείσειν in omnibus libris addita docet, verba πείσειν τε οἴεσθαι καὶ Πισσούθνην ὥστε ξυμπολεμεῖν prorsus per se constare. Nam Benedictus quidem, ut hanc particulam removeret, scribi voluit πείσειν γε. Sed non solum omnes libri huic correctioni repugnant, sed illud γέ etiam superfluum est. Quæ quum ita sint, recte a Gailio, suadente etiam Bredovio, post γίγνηται colo interpunctum est. Quamobrem secundo loco in eam delabaris sententiam, ut verba καὶ τὴν πρόσοδον—γίγνηται per se accipienda censeas. Ac primum quidem ita, ut in δαπάνη γίγνηται nihil mutetur. Quam rationem tribus modis exornarunt viri. Kistemakerus enim omnem sententiam per exclamationem pronunciari voluit. "Et si proventum istum (Ioniæ) Atheniensibus eriperent! et simul si ipsis" (Atheniensibus; legit enim αὐτοῖς) "adversus se ingruentibus s. bellum parantibus sumtus fierent!" Verum et nexus sententiarum admissa hac exclamatione pessime disrumpitur, neque particula ἦν ita uti licet. Alii igitur, retenta vulgari hujus voculæ vi, post γίγνηται apodosin a scriptore omissam esse existimarunt. Quod ubi fit, intelligi oportet, quid omissum sit, unde id repetendum sit, denique quænam causa scriptorem impulerit, ut hanc aposiopesin sibi permitteret; quæ omnia non cadunt in hunc locum. Gailius denique apodosin incipit a vv. σφίσι δαπάνη γίγνηται, ut docet hæc ejus versio: "(Ils observent que) si dans cette expédition secrète ils enlevoient aux Athéniens cette source immense de revenus, et si en même tems les Athéniens venoient à avoir un camp de mer en opposition à eux, cette position les entraîn roit dans une grande dépense." Quasi vero unquam Græcis ita uti liceat subjunctivo in oratione obliqua! Spretis igitur his tribus explicandi conatibus in δαπάνη γίγνηται vitium inesse suspiceris. Quod a codicibus quodammodo confirmari videtur. In Par. G. enim exstant tenuia quædam vestigia scripturæ γίγνεται, quæ clare legitur in cod. H. perpetuo fere illius assecla. Jam quum præsentis indicativus ferri nequeat, in eo putes latere lectionem Par. D. δαπάνην γίγνεσθαι, ex qua I. habet certe δαπάνην. Etiam duos scholiastas vel γίγνεσθαι vel γίγνεται legisse probabile esse videatur. Sed γίγνεσθαι, ut et natura codicis, ex quo ductum est (v. supra p. 80.) et ipsa hujus lectionis indoles docet, aperte correctoribus debetur, neque dubitari potest, quin vulgata non sit sollicitanda. Nihil igitur restat, quam ut verba καὶ—γίγνηται ad præcedentia pertineant, et minore interpunctione ante καί collocata cum οὐδὲν γὰρ ἀκουσίως ἀφῖχθαι jungantur. Quod primus, quantum equidem scio, suasit Bredovius, qui locum ita interpretatur: "*Sie (die redenden Jonier und Lesbier) seyen keinesweges zu den Peloponnesiern gekommen, blos weil Noth sie gezwungen habe, ohne Plan und Absicht, wie dies doch wohl deutlich sey, wenn sie theils den Wunsch hätten die Einnahme aus den Jonischen Pflanzstädten, diese Hauptquelle des Athenischen Reichthums, den Athenern zu entziehen, und wenn zie andrerseits bereit wären, dass ihnen selbst (σφίσι, den Redenden) beim Angriff auf jene (αὐτούς, die Athener) der dabei nöthige Aufwand zufallen sollte.*" In qua versione quæ falsa sint, ex iis, quæ infra disputabuntur, apparebit. Sed ne quis eo offendatur, quod Bredovius inter οὐδὲν γὰρ ἀκουσίως ἀφῖχθαι et καὶ τὴν πρόσοδον—γίγνηται nonnulla inseruit, monendum est, hoc supplemento per se ne opus quidem esse, licet perspicuitatis causa recte addatur. Particula καί autem ante τὴν πρόσοδον re-

spondet alteri καί ante ἅμα, nec quidquam est in his verbis quod displiceat, nisi forte quod prius ἦν non statim ante τὴν πρόσοδον positum est, quod tamen ferri et potest et oportet, quum alia loci struendi ratio admitti nequeat. Sed nondum finem imponere licet huic disputationi. Accedendum potius est ad sensum verborum καὶ ἅμα ἦν ἐφορμῶσιν αὐτοὺς σφίσι δαπάνη γίγνηται constituendum, quæ res, nisi difficilior, certe non minus difficilis est, quam eæ, de quibus hactenus diximus. Nonnulla tamen certissima sunt, quæ incerta esse viri docti opinati sunt. Ita dubitari posse putarunt, ἐφορμῶσιν utrum ab ἐφορμᾶν an ab ἐφορμεῖν derivandum sit. Quam dubitationem qui proposuerunt, eos ἐφορμῶσι pro conjunctivo habuisse necesse est, nisi grammaticam non minus negligerent, quam factum est ab Heilmanno, qui ἐφορμῶσι, quasi esset ἐφορμοῦσιν, etiam pro dativo participii verbi ἐφορμεῖν haberi posse existimavit. Quodsi ἐφορμῶσιν esset conjunctivus pendens ex eo ἦν, quod proxime ante hoc verbum legitur, γίγνηται cum illo ἦν, quod ante ὑφέλωσι reperitur, adhuc cohærere statuendum esset. Ita vero media in sententia, quæ ἦν præfixum haberet, alia per eandem particulam connexa inserta esset, quod probari nullo modo potest. Licet igitur Thucydides verbo ἐφορμεῖν frequenter utatur, ἐφορμᾶν autem minus ei in usu sit, non possumus tamen non commate post ἅμα deleto ἐφορμῶσι pro participio verbi ἐφορμᾶν habere. Quod si est, αὐτούς ferri amplius vix potest. Quem accusativum ab Abreschio Dilucc. Thucc. p. 297. inepte ad ὑφέλωσι relatum qui cum ἐφορμᾶν conjunxit Bredovius, is velim exempla attulisset, in quibus ἐφορμᾶν τινά dicitur, quum hoc verbum, pariter ac ἐπιέναι et similia, alibi cum dativo struatur.* Scribendum potius est αὐτοῖς, quæ lectio etiam propter codicum auctoritatem alteri præferenda est. Nam αὐτοῖς legitur in Reg. Bas. Cl. Gr. Ar. Chr. Dan. Par. C. D. F. H. I. marg. Steph. et in scholiis, αὐτούς autem nonnisi e Cass. Par. E. et vett. edd. enotatum est. Sed recepta scriptura αὐτοῖς rursus oritur quæstio, αὐτοῖς σφίσιν utrum conjungenda, an disjungenda sint, ita ut alterum ad δαπάνη γίγνηται pertineat, alterum autem ex ἐφορμῶσι pendeat. Posterior ratio cum uno scholiastarum placuit plerisque recentioribus. Quam si inimus, σφίσι quum ab αὐτοῖς discernatur, ex linguæ legibus ad primarium subjectum, igitur hoc loco ad Iones atque Lesbios, referendum est, ut Gailius pessime de Atheniensibus cogitaverit, qui per αὐτοῖς designarentur.†

---

* Duo quidem afferas Thucydidis locos, e quibus ἐπιέναι cum accusativo conjungi posse probes. IV. 96. Ἐπῄεσαν τούς τε ἄλλους ταύτῃ καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς Θεσπιέας. Sed ibi vel sensu postulante e codicibus reponendum esse ἐπίεσαν (a πιέζω) jam alii intellexerunt. I. 86. Ἐπίωμεν ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας, ubi alii, et quidem optimi, libri πρός, (cf. IV. 92.) alii κατά præbent, ex qua discrepantia Thucydidem nonnisi ἐπίωμεν τοὺς ἀδικοῦντας scripsisse suspiceris. Sed hoc nimis ambiguum est, quanquam hujus generis verba cum accusativo strui posse certo non negaverim. Nam quum recte dicatur ἐπιστρατεύειν τινά, IV. 92. quæ structura etiam IV. 60. e Cass. et Aug. revocanda est, (quum vulgo τοῖς μὴ ἐπικαλουμένοις ἐπιστρατεύουσι legatur, quod sensu ab altero differre perperam, v. I. 107. III. 54. ibi statuit Kistemakerus) et ἰέναι ἐπί τινα adeo frequentissimum sit, feras etiam ἐπιέναι τινά, ἐφορμᾶν τινά, quod est certe in optimo codice Casselano, sed suspectum manebit, donec alia hujus structuræ exempla allata fuerint.

† Propter horum pronominum discrimen accuratissime a Thucydide servatum non possumus non recedere a judicio quamvis gravissimo Viri Venerandi, qui nuper I. 91. e non paucis quidem sed minus bonis codicibus edidit Ὁ Θεμιστοκλῆς, ἐπελθὼν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐνταῦθα δὴ φανερῶς εἶπεν, ὅτι ἡ μὲν πόλις αὐτῶν τετείχισται ἤδη. Pro quo, si recte judicamus, necessario requiritur vulgatum σφῶν, quum de Atheniensium urbe sermo sit, qui etiam statim post ubique per σφᾶς et ἑαυτούς designantur. Ab eodem Viro Venerando etiam in nonnullis aliis levioribus rebus dissentimus, quod non ægre feret is, cujus insignem humanitatem esse novimus. Ex his reliqua omittimus, quod nonnisi ex iis pendent, quæ de codicum familiis atque rationibus nos exposuimus. Unum commemoramus ἐσκήνησαν I. 89. quod vel ideo in ἐσκήνουν non mutemus cum deterioribus codd. quia eo, de quo ibi sermo est, tempore Persæ

Sed ex hac observatione nondum multum lucramur, quum vel ita verba ambigua maneant, quoniam duplici modo construi possunt. Primum enim hic eorum ordo institui potest, καὶ ἣν σφίσι δαπάνη γίγνηται ἐφορμῶσιν αὐτοῖς. Quæ ratio probata est Bredovio, qui tamen facilius ita statuere potuit, quum αὐτούς retineri juberet. Ab eo igitur hæc verba vernacule ita expressa vidimus: " *wenn sie bereit wären, dass ihnen selbst (den redenden Ioniern und Lesbiern) beim Angriff auf jene (die Athener) der dabei nöthige Aufwand zufallen sollte.*" Sed vernaculis verbis " *beim Angriff auf jene*" quodammodo occultavit id, quod huic explicationi opponi potest. In Græcis enim non generatim dicitur " quum Athenienses invaderentur," sed " quum ipsi impetum facerent in Athenienses," σφίσιν ἐφορμῶσιν αὐτοῖς. Quibus σφίσι quum Iones et Lesbios denotari velit Bredovius, hi se nonnisi eos sumtus, qui sibi ipsis, non etiam eos, qui Lacedæmoniis Ioniam invasuris faciendi essent, toleraturos esse pollicerentur. Sed etiamsi hoc non urgeamus, verum promissum hoc etiam ad Lacedæmonios spectare concedamus, hi ne ita quidem ad Ioniam adoriendam satis excitari potuisse videntur. Nam quum classis eorum jam usque ad ora hujus regionis delata esset, exiguis profecto sumtibus opus erat ad regionem ipsam adoriendam. Quamobrem Iones, si ejus, quod exoptabant, compotes fieri volebant, omnis hujus maritimæ expeditionis potius, quam invasionis in Ioniam impensas suscipere oportebat. His igitur dubitationibus quum una ex duabus, quas diximus, verba conjungendi rationibus obnoxia sit, videamus, an forte alter, qui institui potest, verborum ordo minoribus difficultatibus prematur. Est autem hic, ἣν αὐτοῖς δαπάνη γίγνηται ἐφορμῶσι σφίσιν, i. e. ubi Atheniensibus sumtus fierent ad se, Iones, recuperandos. Sed primum ita pro ἐφορμῶσι potius ἐφορμήσουσιν exspectes; deinde verba nimis essent trajecta. Omnino autem, quod contra utramque interpretationem modo propositam valet, si scriptura ἣν ἐφορμῶσιν αὐτοῖς σφίσι δαπάνη γίγνηται probetur, Thucydidi cogitari non potest hoc fuisse consilium, ut voces αὐτοῖς σφίσι divellantur. Quamvis enim interdum a scriptoribus duo, imo tria nomina, quorum diversa est ratio, juxta ponantur, id tamen ibi, ubi ambiguitas inde oriatur, non recte fit; ubi autem illæ voces ita comparatæ sunt, ut in unam notionem conjungi et possint, et adeo soleant, prorsus absonum est. Jam quum frequentissimum sit σφίσιν αὐτοῖς, et pro eo sæpe etiam αὐτοῖς σφίσι dicatur (quemadmodum αὐτοὶ ἡμεῖς legitur II. 36. quod ex plerisque libris etiam II. 11. restituendum est), quis a bono scriptore has voces putet alteram post alteram positas esse, si diversam utriusque esse voluisset rationem? Imo hoc si sibi propositum habuisset, haud dubie scripsisset ἣν ἐφορμῶσιν αὐτοῖς δαπάνη σφίσι γίγνηται, ut legitur in Cass. Bas. Gr. Chr. Dan. Par. C. E. Quæ scriptura quanquam propter horum librorum auctoritatem non prorsus improbanda esse videatur, præsertim quum ei, quam mox proponemus, horum verborum interpretationi non repugnet, correctionis tamen ad sensum explanandum factæ simillima est. Unde nos vulgatum verborum ordinem retinendum censemus, et conjungimus αὐτοῖς σφίσι. Quod etiam a veteribus nonnullis factum esse inde colligi potest, quod in Par. D. et I. atque marg. Steph. ex aperta correctione legitur σφίσιν αὐτοῖς, quanquam vel in hac scriptura unus e scholiastis post σφίσιν interpungi jubet. Quæ scholiastæ nota, cui nimiam sæpe in interpretando vim concesserunt viri docti, una cum depravata lectione αὐτούς, in causa fuit, ut Thucydidi id a plerisque obtruderetur, quod vix in ullo non contemnendo scriptore invenias. Sed verborum structura jam satis constituta, reliquum est, ut etiam de sensu exponamus. Qui optimus esse videatur, si per oppositionis leges hæc ita intelligamus: " ubi et Atheniensibus hos maximos reditus (ex Ionia) eriperent, et sibi ipsis (Ionibus atque Lesbiis; de Peloponnesiis enim minus recte cogitabitur, quum ἀφῖχθαι de illis alteris accipiendum esse senserimus, ideoque in ἀποστήσωσιν, ὑφέλωσιν et pronomine σφίσιν eosdem inesse necesse sit) terra occupata opes pararent, quas in bellum impenderent." Jam duo quidem statim in promtu sunt, quæ huic interpretationi opponantur. Primum enim dicas, δαπάνην non esse opes, sed potius sumtus. Atque hoc maxime erat, quod ab

---

in servatis Athenarum ædificiis non habitabant, sed habitaverant, quæ nota est aoristi significatio. Ad vulgatam præter Suidam etiam Photius p. 20. respexisse videtur.

hac explicatione diu nos deterreret. Sed Bœckhio, cui ea sola placuit, formula δαπάνη μοι γίγνεται etiam hunc sensum habere posse videbatur, " suppeditat mihi sumtus, est mihi, quo sumtui satisfaciam," quod ipsum est quod desideramus. Quam significationem Bœckhius communicato nobiscum Harpocrationis loco confirmavit, eandemque in illa formula jam invenit is scholiasta, cujus hæc est interpretatio, Ταύτην τὴν πρόσοδον τὴν ἀπὸ τῶν Ἰώνων ὑπάρχουσαν τοῖς Ἀθηναίοις ἐὰν ἀφέλωνται, καὶ χειρώσωνται αὐτοὶ τὴν Ἰωνίαν, μέλλουσιν ἔχειν καὶ τὰ ἀπὸ τῶν Ἰώνων ἀεὶ χρήματα, καὶ τὴν ἐκεῖθεν Ἀθηναίων παρασκευήν. Deinde pro ἐφορμῶσιν exspectes ἐφορμήσασιν; etenim non dum aggrediuntur Ioniam, sed postquam eam aggressi sunt, atque in ditionem suam redegerunt, fit, ut belli sumtibus satisfaciant. Attamen præsentis participium defendi potest, si substantive accipiatur, " sibi aggressoribus." Quod si fit, Græci tempus minus solent curare. Ita satis constat, φεύγοντας sæpissime eos dici, qui in exsilium ejecti sunt. Eodem modo Thucydides III. 4. scribit Πέμπουσιν ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ Μιτυληναῖοι τῶν διαβαλλόντων ἕνα, ᾧ μετέμελεν ἤδη, ubi non est, cur cum Reiskio pro διαβαλλόντων e conjectura scribas διαβαλόντων, quum οἱ διαβάλλοντες sint accusatores. Add. II. 2. Θέμενοι ἐς τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα, τοῖς ἐπαγομένοις οὐκ ἐπείθοντο, ubi non accurata est Stephani nota, et II. 5. Εὐρύμαχος, πρὸς ὃν ἔπραξαν οἱ προδιδόντες. Cf. Lobeck. ad Ajac. p. 277. Quibus perpensis eam, quæ modo proposita est, explicationem non quidem tanquam ab omnibus dubitationibus vacuam, sed tamen tanquam maxime probabilem amplectimur. Vix autem commemoratu digna est Heilmanni et Corayi conjectura αὐτοῦ pro αὐτοῖς legentium. Hoc enim et librorum atque scholiastæ auctoritate nititur, neque posthabendum est conjecturæ, quæ nihil facit ad tenebras loci illustrandas.

Jam tempus est, ut ab hoc loco, in quo fortassis nonnullis nimis diu hæsisse videbimur, ad alium accedamus, qui et ipse interpunctione mutanda rectius constituendus est. IV. 132. Περιτειχιζομένης δὲ τῆς Σκιώνης, Περδίκκας, τοῖς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῖς ἐπικηρυκευσάμενος, ὁμολογίαν ποιεῖται πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, διὰ τὴν τοῦ Βρασίδου ἔχθραν περὶ τῆς ἐκ τῆς Λύγκου ἀναχωρήσεως, εὐθὺς τότε ἀρξάμενος πράσσειν. καὶ ἐτύγχανε γὰρ τότε Ἰσχαγόρας ὁ Λακεδαιμόνιος στρατιὰν μέλλων πεζῇ πορεύσειν ὡς Βρασίδαν. ὁ δὲ Περδίκκας, ἅμα μὲν κελεύοντος τοῦ Νικίου, ἐπειδὴ ξυνεβεβήκει, ἔνδηλόν τι ποιεῖν τοῖς Ἀθηναίοις βεβαιότητος πέρι, ἅμα δ' αὐτὸς οὐκέτι βουλόμενος Πελοποννησίους ἐς τὴν αὐτοῦ ἀφικνεῖσθαι, παρασκευάσας τοὺς ἐν Θεσσαλίᾳ ξένους, χρώμενος ἀεὶ τοῖς πρώτοις, διεκώλυσε τὸ στράτευμα καὶ τὴν παρασκευήν, ὥστε μηδὲ πειρᾶσθαι Θεσσαλῶν. In his verba καὶ ἐτύγχανε γὰρ—ὡς Βρασίδαν, si sensum spectamus, nexum sententiarum male interrumpunt, neque idoneam explicationem admittunt; sin usum particularum καὶ γάρ consideramus, magnam offensionem habent eo, quod γάρ a καί alia voce interposita separatum est. Quod Hudsonus frustra excusare studet laudato Aristophanis loco Ἀλλὰ ποῖ γὰρ οἴχεται; Nam quod in ἀλλὰ γάρ frequentissimum est, atque idoneam habet rationem e natura sententiarum, quibus hæ particulæ præfiguntur, repetendam; id in καὶ γάρ, quæ voces arctissime cohærent, nunquam* sibi permisit Thucydides. Quodsi particula δέ in ὁ δὲ Περδίκκας abesset, nemo, qui scriptoris nostri loquendi usum perspectum haberet, dubitaret, quin verbis ἐτύγχανε γὰρ—Βρασίδαν in parenthesin redactis conjungenda essent hæc καὶ ὁ Περδίκκας διεκώλυσε τὸ στράτευμα. Ita enim hic locus similis esset ei, qui IV. 67. legitur, Καὶ πρῶτον μὲν οἱ περὶ τὸν Δημοσθένην Πλαταιεῖς τε καὶ περίπολοι ἐσέδραμον, οὗ νῦν τὸ τροπαῖόν ἐστι, καὶ εὐθὺς ἐντὸς τῶν πυλῶν (ᾔσθοντο γὰρ οἱ ἐγγύτατα Πελοποννήσιοι) μαχόμενοι τοὺς προσβοηθοῦντας οἱ Πλαταιεῖς ἐκράτησαν, et sexcentis aliis, in quibus, quum Græci omnino, tum Herodotus et Thucydides sententiam explicativam per γάρ connexam ei vocabulo, quod explicant, præmittunt. Cf. I. 31. 104. 135. 137. III. 70. (ubi verba ἦν γὰρ—προειστήκει lineolis vel parentheseos signis distinguenda erant) al. et Matth. Gr. Gr. p. 906. Ad eandem, dico, normam ἐτύγχανε γὰρ—Βρασίδαν illustraret nomen στράτευμα, et Perdiccas, quamvis ad ὁμολογίαν ποιεῖται jam nominatus, propter interpositum Ischagoræ nomen denuo commemoratus esset, ut Platæenses in exemplo e c. 67. laudato. Jam addita quidem particula δέ hanc rationem labefactare vide-

* Noli enim contra nos abuti verbis καὶ ἐλασσούμενοι γάρ I. 77. ubi καί non cum γάρ conjungendum est, sed ad aliud καί refertur.

tur; sed videtur tantum, non vere subvertit. Rem enim conficit locus III. 107. Ἡμέρας μὲν πέντε ἡσύχαζον, τῇ δ' ἕκτῃ ἐτάσσοντο ἀμφότεροι ὡς ἐς μάχην. καὶ (μεῖζον γὰρ ἐγένετο, καὶ περιέσχε τὸ τῶν Πελοποννησίων στρατόπεδον) ὁ δὲ Δημοσθένης, δείσας, μὴ κυκλωθῇ, λοχίζει etc. Ubi δέ quum in optimis codicibus desit, a Bavero deletum est. Eadem igitur medela etiam ad nostrum locum transferri potest, nisi in utroque δέ ita defendas, ut hanc particulam, quemadmodum alibi οὖν, (cf. III. 95. cum Duck. not.) nonnunquam ibi, ubi scriptor ad structuram parenthesi interruptam revertatur, ideo adjici dicas, ut alterum subjectum alteri disertius opponatur. Recte saltem Valla in versione verba ἐτύγχανε γὰρ —Βρασίδαν post πράσσειν omisit, atque cum διεκώλυσε τὸ στράτευμα arcte conjunxit.

In his difficilioribus locis facile ignoscas editoribus, quod veram distinctionem non intellexerunt. Sed infinitus est eorum locorum numerus, in quibus hac medela utendum esse quum ita in aperto esse videatur, ut id a quovis tirone primo statim adspectu animadvertendum esse putes, perversa interpunctio ab antiquioribus editionibus ad recentissimas usque propagata est. Ita IV. 75. in Καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἐς τὸν Πόντον ἐσπλεύσας] Λάμαχος, ἐν τῇ Ἡρακλειώτιδι ὁρμήσας (pro vulg. ὁρμίσας, quod non dicitur pro ὁρμισάμενος), ἀπόλλυσι τὰς ναῦς, post ὕστερον virgula interpungendum est; Lamachus enim non paulo post in Pontum navigavit, sed jam antea hoc fecerat, ut modo legimus in verbis Λάμαχος ἐς τὸν Πόντον ἐσεπεπλεύκει.* Eodem libro c. 79. Ἐκ γὰρ τῆς Πελοποννήσου, ὡς τὰ τῶν Ἀθηναίων εὐτύχει, δείσαντες οἵ τε ἐπὶ Θρᾴκης ἀφεστῶτες Ἀθηναίων καὶ Περδίκκας ἐξήγαγον τὸν στρατόν. οἱ μὲν Χαλκιδεῖς, νομίζοντες ἐπὶ σφᾶς πρῶτον ὁρμήσειν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἅμα αἱ πλησιόχωροι πόλεις αὐτῶν, αἱ οὐκ ἀφεστηκυῖαι, ξυνεπῆγον κρύφα. Περδίκκας δέ, πολέμιος μὲν οὐκ ὢν ἐκ τοῦ φανεροῦ, φαβούμενος δὲ καὶ αὐτὸς τὰ παλαιὰ διάφορα τῶν Ἀθηναίων, post στρατόν et κρύφα minus plene interpungendum, quum per partes explicentur verba οἵ τε ἐπὶ Θρᾴκης ἀφεστῶτες Ἀθηναίων καὶ Περδίκκας; quæ autem ab καὶ ἅμα—κρύφα leguntur, in parenthesi dicta existimanda sunt. C. 126. Οὔτε γὰρ τάξιν ἔχοντες αἰσχυνθεῖεν ἂν λιπεῖν τινὰ χώραν βιαζόμενοι. ἥ τε φυγὴ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτῶν, ἴσην ἔχουσα δόξαν τοῦ καλοῦ, ἀνεξέλεγκτον καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἔχει, quum τέ præcedenti οὔτε respondeat, post βιαζόμενοι comma ponendum est.

Sed ne ejusmodi minutiis fastidium creemus lectoribus, hujus generis plura afferre nolumus.

[* Falsa in Thucydidis exemplaribus interpunctio etiam Diodorum in errorem induxit, qui l. XII. c. 72. p. 528. scribat, Μετὰ δὲ ταῦτα (τὴν Ἀντάνδρου ἅλωσιν) Λάμαχος ὁ στρατηγὸς ἔχων δέκα τριήρεις ἔπλευσεν εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθορμισθεὶς (quod et ipsum falsam esse arguit vulgatam in Thucydidis editionibus lectionem ὁρμίσας) εἰς Ἡράκλειαν, περὶ τὸν ποταμὸν τὸν ὀνομαζόμενον Κάχητα (f. Κάλητα) πάσας τὰς ναῦς ἀπέβαλε. *Ex Addend.*]

———

CAP. 11.

De conjecturis. Codicum scriptura contra virorum doctorum mutandi conatus defenditur. Παράδειγμα τόδε, τεκμήριον τόδε, sequente γάρ. Μετανίστασθαι, μετοικίζεσθαι, ἀποικίζεσθαι. Lipsiensis editionis operarum errores a Gailio et Seebodio repetiti. Ὅτι omissum. Ea structura, quæ est per ὅτι, et ea, quæ continetur accusativo cum infinitivo, inter se confusæ. Ἐπάγεσθαι. Mutatio subjecti pronomine non addito. Οὐ μέντοι — γε.

Interpunctione considerata accedimus ad eos locos, in quibus conjecturis opus esse visum est. Quarum quum magna copia proposita sit, plerisque facile possumus supersedere. Quam in rem aliquot insignia exempla afferamus, et primum quidem verba, quæ ipsi olim correctione indigere putavimus, I. 2. Καὶ παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι, διὰ τὰς μετοικίας ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξηθῆναι· ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος πολέμῳ ἢ στάσει ἐκπίπτοντες, παρ' Ἀθηναίους οἱ δυνατώτατοι, ὡς βέβαιον ὄν, ἀνεχώρουν· καὶ πολῖται γιγνόμενοι, εὐθὺς ἀπὸ παλαιοῦ μείζω ἔτι ἐποίησαν πλήθει ἀνθρώπων τὴν πόλιν· ὥστε καὶ ἐς Ἰωνίαν ὕστερον, ὡς οὐχ ἱκανῆς οὔσης τῆς Ἀττικῆς, ἀποικίας ἐξέπεμψαν. Quæ verba quum et ipsa vexatissima sint, et in proximo capite sequantur, quæ non minus dubitationibus obnoxia fuerunt, de fine capitis secundi et capite tertio paulo fusius dicemus.

Thucydides demonstraturus id, quod in fine primi capitis dixit, quæ ante bellum

Peloponnesiacum gesta essent, ea haud magna fuisse, hujus sententiæ primum argumentum affert hoc, quod Græci olim non firmas sedes habuerint, sed ex alia regione in aliam migraverint (φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη — πλειόνων.) Cujus rei postquam causas exposuit (τῆς γὰρ ἐμπορίας — οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο) concludit, Græcos non valuisse οὔτε μεγέθει πόλεων οὔτε τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ. Unde eum apparet in incrementis civitatum duo maxime spectare, et incolarum frequentiam, et apparatus bellici (τῆς παρασκευῆς) copiam. Quod de hoc singulatim loquitur, mirum videri non potest, quum summum ejus consilium hoc sit, ut bellum Peloponnesiacum præ superioribus eminuisse demonstret. Quod consilium ut exsequatur, probare studet, civitates olim ne potuisse quidem magna moliri, quum neque civibus abundassent, et apparatu bellico destitutæ fuissent. Mox accuratius indicaturus, quænam potissimum regiones migrationibus obnoxiæ fuerint, proponit primum generalem sententiam, soli ubertatem præcipue incolarum permutationibus ansam dedisse, quam sententiam deinde duobus modis illustrat. Primum enim commemorat et regiones, quæ maxime hanc sortem passæ sint, et causas, cur ex agrorum fertilitate hoc incommodum prodierit; nam et dissidia inter cives ipsos propter opulentiam, quæ nonnullis contigisset, orta esse, et exteras gentes fertilibus regionibus potiri studuisse. Deinde e contrario Atticam propter soli tenuitatem (τὸ λεπτόγεων) a seditionibus liberam fuisse, et ab iisdem semper habitatam esse dicit. Unde si colligendum est, quænam hujus regionis fuerit fortuna, consideremus, quid per rei naturam sequi possit. De Attica autem in sequentibus sermonem esse apertum est, quum neque aliud subjectum præcedat, quod ad αὐξηθῆναι referatur, qua de re infra fusius agetur, et finis capitis idem declaret. Quamnam igitur ex iis, quæ a Thucydide præmissa sunt, putes fuisse Atticæ sortem? Quum ab Atheniensibus ea causa abfuerit, quæ reliquas nationes, quo minus incrementa caperent, impedivit, facile statuas, Atticam et hominibus et apparatu bellico auctam esse. Verumtamen ea dici etiam possit vel in utroque, vel certe in alterutro non profecisse, si modo causa adjiciatur, quæ apud Athenienses id effecerit, quod in aliis civitatibus e migrationibus ortum est. Jam vero Thucydidem non hoc sibi velle, Atticam omnino incrementa non cepisse, sed potius incolarum frequentiam huic regioni concedere, clare intelligitur ex verbis μείζω ἐποίησαν πλήθει ἀνθρώπων τὴν πόλιν. Ibi vero quum Attica nonnisi πλήθει ἀνθρώπων aucta esse perhibeatur, non commemorato apparatu, eam hoc destitutam a Thucydide cogitari facile suspiceris. Quod si sumimus, difficultas quædam inde exsistit, quod nulla usquam causa affertur, cur apparatus bellicus Atheniensium non item fuerit auctus. Μετοικίαι enim tantum abest ut pro argumento hujus rei habeantur, ut immigrationes in Atticam factas etiam ad apparatum augendum fecisse putes, quum, qui immigrarent, et variarum rerum huc pertinentium periti essent, et ipsi arma, equos atque hujus generis alia secum adducerent. Quæ tamen difficultas evanescat, si Thucydidem statuamus non omnino negare, Atticæ per immigrationes etiam majorem apparatum contigisse, sed verbis ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως nonnisi hoc significare, eam cæteris rebus non tantopere auctam esse quantopere incolis (*"es habe in anderer Hinsicht nicht in einem so hohen Grade gewonnen, als in Hinsicht auf Bevölkerang."*) Quod non male dictum videtur, quum, qui immigrarent, propterea quod antea huc illuc circumvagati erant, nondum vel ingenio vel divitiis admodum pollerent. Totius igitur loci sensum hunc esse putaverim: "Attica quum propter soli asperitatem ex vetustissimis temporibus a seditionibus libera esset, ab iisdem semper habitata est. Unde contendimus, eam propter immigrationes et cæteris rebus, quamvis his multo minus, et inprimis civium numero auctam esse. Quam sententiam hoc non levissimo argumento probamus. Qui ex reliqua Græcia bello aut seditione exciderant, eorum potentissimi ad Athenienses confugiebant, ubi cives facti hominum frequentiam, jam per se" (propter quietem, qua regio fruebatur,) "satis magnam," (quæ notio latet in comparativo,) "statim ab antiquis temporibus adeo auxerunt, ut postea, quum Attica omnes capere posse non videretur, coloniæ in Ioniam emitterentur."

Ita totius loci sensu explicato opus est, ut singula nonnulla expendamus, quo facto veram esse hanc interpretationem clarius, spero, apparebit. Et primum quidem

quæri potest, quomodo Atticæ incolæ semper iidem fuisse tradantur, quum tamen continuo peregrini iis se admiscerent. Sed bene respondit Wyttenbachius (Ecll. hist. p. 539.), eatenus Atticam ab iisdem semper dici habitatam esse, quatenus veteres incolæ in alienas regiones non emigrassent, quod ab aliis factum est. Cæterum hæc frequens est, apud oratores maxime, laus Atheniensium, eos fuisse αὐτόχθονας. Cf. Thuc. II. 36. Plat. Menex. 6. ibique Gottl. Deinde verba παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι, διὰ τὰς μετοικίας ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξηθῆναι, quæ ambigua visa sunt, nonnisi unam admittunt interpretationem. Τόδε enim non potest ad præcedd. pertinere, ut sit τὸ τὴν Ἀττικὴν ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀεὶ οἰκεῖσθαι, partim quod loquendi usus pronomen demonstrativum in ejusmodi formulis ad sequentia referri jubet, partim quod illa, quæ præcedit, sententia ita comparata est, ut minus alii documento esse possit, quam ipsa stabilienda sit. Neque verba παράδειγμα τόδε per διὰ τὰς μετοικίας — αὐξηθῆναι explicari possunt; nam παράδειγμα τόδε αὐξηθῆναι pro παράδειγμα τόδε ὅτι ηὐξήθη vel παράδειγμα τὸ αὐξηθῆναι nullus unquam Græcorum vel dixit, vel dicere potuit. Nihil igitur restat, quam ut παράδειγμα τόδε per ἐκ γάρ etc. illustrari putemus, quod prorsus est ex more Græcorum, qui ubi formulis τεκμήριον τόδε, παράδειγμα τόδε et hujus generis aliis usi sunt, sententiam per γάρ connexam ita subjungere solent. Cf. Matth. Gr. Gr. p. 905. Quamobrem post αὐξηθῆναι non puncto, sed colo interpungendum est. Verba autem διὰ τὰς μετοικίας — αὐξηθῆναι quum ad παράδειγμα τόδε pertinere nequeant, non possunt nisi cum τοῦ λόγου conjungi, ut verborum structura hæc sit: καὶ τοῦ λόγου διὰ τὰς μετοικίας — αὐξηθῆναι παράδειγμα οὐκ ἐλάχιστον τόδε ἐστίν. Ita nostri simillimus est locus Platonis Menexeni c. 7. Μέγα δὲ τεκμήριον τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅτι ἥδε ἔτεκεν ἡ γῆ τοὺς τῶνδέ τε καὶ ἡμετέρους προγόνους· πᾶν γὰρ τὸ τεκὸν τροφὴν ἔχει ἐπιτηδείαν ᾧ ἂν τέκῃ. Ubi, ut omnis nexus docet, verba ὅτι — προγόνους non pertinent ad τεκμήριον, ut ex interpunctione in Gottleberi editione colligas, sed ad λόγῳ, prorsus ut apud Thucydidem infinitivus. Porro quæsitum est, quodnam sit v. αὐξηθῆναι subjectum. Et nonnulli quidem suppleverunt τὴν Ἑλλάδα; sed hæc vox in iis, quæ proxime antecedunt, nusquam legitur. Reiskius vero αὐξηθῆναι impersonaliter capit, postrema verba ita vertens: "propter transitiones in alias regiones non similiter, quam si nullæ factæ essent, incrementa capta esse." Sed neque αὐξηθῆναι impersonaliter usurpatum alibi invenitur, et, etiamsi hunc usum paulisper concedamus, vel ita remanet quæstio, a quonam incrementa non sint capta. Nihil aliud igitur superest, quam ut vel τὴν Ἀττικὴν ex antecedentibus repetamus, vel ad correctionem confugiamus. Quorum illud quum commodum sensum præbere olim mihi non videretur, particulam ἐς ante τὰ ἄλλα, utpote ex terminatione vocis μετοικίας ortam, delendam conjeci, ut sensus hic esset: "Et ejus rei, de qua dico, propter migrationes reliquas civitates non similiter (quam Atticam) crevisse, haud minimum argumentum hoc est, quod etc." Quam conjecturam deinde vidi Levesquio etiam et Eversio in mentem venisse, eademque Hermanno probata est. Sed duo erant, quæ mihi eam statim ab initio suspectam redderent. Primum enim illud ἐς ab omnibus libris agnoscitur. Frustra etiam Levesquius, ut ejus omissionem stabiliret, ad scholiastam provocavit, quem, licet pro ἐς utatur præpositione κατά, tamen re vera ἐς invenisse inde patet, quod ad αὐξηθῆναι supplet τὴν Ἑλλάδα; quod profecto non fecisset, si Thucydides scripsisset διὰ τὰς μετοικίας τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξηθῆναι. Deinde formula ἐς τὰ ἄλλα adeo delectatur Thucydides, ut eam mutatam nolis. V. I. 1. 6. 36. al. Duo alia illi conjecturæ opposuit Fr. Aug. Wolfii, cui eam proposueram, insignis doctrina. Τὰ ἄλλα enim ex loquendi usu non tam esse cæteras civitates, quæ notio hic requireretur, quam cætera oppida, τὰ ἄλλα χωρία. Cf. I. 59. Deinde, quod gravissimum est, μετοικίας non idem denotare posse quod μεταναστάσεις. Μετανίστασθαι enim, μετοικίζεσθαι et ἀποικίζεσθαι sic differunt, ut illud generatim sit emigrare in aliam regionem, sedes suas permutare; μετοικίζεσθαι emigrare in ejusmodi regionem, quæ jam ab aliis est inhabitata, et eo quidem consilio, ut tanquam inquilinus ibi vivas; ἀποικίζεσθαι denique emigrare in regionem incolis vacuam, ut ibi colonus sis.* Neque

* Quodammodo huc etiam pertinet discrimen inter ἄποικοι et ἔποικοι, de quo præter scholiastam Thucyd. ad II. 27. et

repugnant discrimini, quod constituimus, verba c. 12. Ἡ Ἑλλὰς ἔτι μετανίστατό τε καὶ μετῳκίζετο; ibi enim ex optimis codicibus, Reg. Aug. Cass. Bas. Cl. quibuscum sex Parisini consentiunt, scribendum κατῳκίζετο (cf. Benedict.), quod melius convenit iis, quæ in hoc capite narrantur. Maxime vero eos inquilinos, qui Athenis degerent, μετοίκων nomine insignitos fuisse constat. Cf. Vocc. rhetorr. in Bekker. Anecd. I. p. 281. Schol. Ruhnk. p. 232. all. Jam quum hic statim commemorentur exsules, qui ad Athenienses confugerint, et discernantur ἀποικίαι ex Attica emissæ; μετοικίαι nihil aliud esse possunt quam immigrationes peregrinorum in Atticam advenientium, quam interpretationem proposuerint Wyttenbachius et Gailius. Hanc autem vocis μετοικίαι potestatem si tenemus, minus etiam placere potest illa, cujus mentio facta est, conjectura, quum, nisi αὐξηθῆναι ad Atticam spectet, verba διὰ τὰς μετοικίας nimis nude dicta videantur. Neque pro μετοικίας probari potest vel ἀποικίας, quod et ad sensum minus quadrat, et paucorum eorumque deteriorum codicum est, vel ἐποικίας, quod nonnisi in marg. Steph. legitur. Pergimus ad verba ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως, quorum sensus nunc certo poterit constitui. Nam quum reliqui Græci dicantur οὔτε μεγέθει πόλεων ἰσχῦσαι, οὔτε τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ, Athenienses autem αὐξηθῆναι ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως, sed μείζονος πλήθει ἀνθρώπων τυχεῖν τῆς πόλεως: ἐς τὰ ἄλλα non potest esse nisi quod antea dictum est τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ, sive, ut loquitur scholiasta, κατὰ τὰ ἄλλα πράγματα, οἷον πλοῦτόν τε καὶ ὅπλα καὶ τἄλλα, atque ad ὁμοίως supplendum est ἢ πλήθει ἀνθρώπων; quod Thucydides omisit, quoniam ex opposito membro ei repeti posse videbatur. Paulo post in ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος πολέμῳ ἢ στάσει ἐκπίπτοντες quum in Lips. edit. ante πολέμῳ operarum errore excidisset articulus οἱ, hoc vitium neque a Gailio neque a Seebodio sublatum est. Qualis horum editorum incuria sæpius taxanda est. Ita Gailius II. 12. pro ἀναχωρήσαντας repetiit ἀναχωρήσαντες, quod solœcum est, quum participium non ad βούλωνται, sed ad πρεσβεύεσθαι pertineat, atque ad Lacedæmonios spectet. Magis etiam mireris a Gailio repetitum καθέστη III. 11. Sed ἡμεῖς δή I. 74. ab eo correctum est, quod tamen non animadvertit Seebodii negligentia. Quod restat, I. 2. ad quem locum revertimur, οἱ πολέμῳ ἐκπίπτοντες οἱ δυνατώτατοι idem est quod τῶν ἐκπιπτόντων οἱ δυνατώτατοι. V. Gregor. Cor. p. 83. sqq. Priscian. l. XVII. Matth. Gr. Gr. p. 483.

Capite tertio Thucydides alterum argumentum affert, quo veterum imbecillitatem probet. Est autem in eo positum, quod Græci ante bellum Trojanum nihil conjunctis viribus gesserint. Quum in Par. G. vocabulum ἀσθένειαν s. l. al. m. scriptum sit, Gailius id delendum censuit, τῶν παλαιῶν ad τόδε referens, et verba ita vertens: "ceci des anciens tems prouve encore en faveur de mon assertion." Perperam; nam et ἀσθένειαν primarium est vocabulum et τὸ πρᾶγμα ad δηλοῖ suppleri nequit. Sed, pergit scriptor, non modo quidquam conjunctis viribus gesserunt, sed ne nomen quidem Ἑλλάδος omnium commune erat. Quæ hac de re dicit, ita vertenda sunt: "Sed ne nomen quidem hoc universa adhuc habuisse videtur, sed partim ante Hellenem, Deucalionis filium, omnino ne fuisse quidem hoc nomen, sed singulæ gentes, quum aliæ tum Pelasgica longissime (per longissimum Græciæ tractum,) a se ipsis (regionibus, in quibus degebant) nomen præbuisse: partim quum Hellen et filii ejus in Phthiotide potentes facti essent, et in reliquas civitates ad auxilium ferendum arcesserentur, singuli quidem jam propter consuetudinem Hellenes dicti esse videntur; non tamen per longum certe tempus omnibus inveterascere poterat (ut Hellenes vocarentur)." Jam singula quædam videamus. Et facile quisque animadvertit, post δοκεῖ duplicem vel triplicem hic admissam esse verborum structuram. Primum enim legimus δοκεῖ οὐδὲ τοὔνομα τοῦτο ξύμπασά πω εἶχε, plane ut nos dicimus "*es scheint es hatte noch nicht einmal diesen Namen gemeinschaftlich*," qualia vulgo interpretantur suppleta particula ὅτι. Plat. Protag. p. 325. ed. Steph. Οἴεσθαί γε χρή, ἐκ παίδων σμικρῶν ἀρξάμενοι, μέχρις οὗπερ ἂν ζῶσι, καὶ διδάσκουσι καὶ νουθετοῦσι. Æsch. Eum. 598. Πέποιθ', ἀρωγὰς δ' ἐκ τάφου πέμπει πατήρ, ubi δέ delerem, nisi

---

Thomam Mag. p. 361. docte egisse Schæferum ad. Apoll. Rhod. t. II. p. 339. monuit nos idem amicus, quem in verbi generum apud tragicos permutationem inquisivisse supra diximus.

aliter judicaret Hermannus. V. Schæf. ad Œd. Col. 995. Abresch. Dilucc. Thucydd. p. 5. Deinde mutata repente structura inferuntur infinitivi, ut alibi post verba dicendi et similia e structura cum ὅτι non raro in accusativum cum infinit. et vicissim transeunt scriptores. Cf. Matth. Gram. Gr. p. 775. Adde Thuc. III. 3. Ἐσηγγέλθη αὐτοῖς, ὡς εἴη ἑορτή,—καὶ ἐλπίδα εἶναι. 25. Ἔλεγε, ὅτι ἐσβολή τε ἅμα ἐς τὴν Ἀττικὴν ἔσται, καὶ αἱ τεσσαράκοντα νῆες παρέσονται ἃς ἔδει βοηθῆσαι αὐτοῖς, προαποπεμφθῆναί τε αὐτὸς τούτων ἕνεκα.* Sed mirum videri potest, quod, quum initio nominativus cum infinitivo ponatur, εἶναι ἡ ἐπίκλησις αὕτη, in fine rursus mutata structura substituitur accusativus cum infinitivo, καλεῖσθαι Ἕλληνας. Neque tamen invitis libris omnibus Ἕλληνας in Ἕλληνες mutandum, quum ratio indicari possit, cur Thucydides accusativo, non nominativo ibi usus sit; respexit enim non ad sensum, sed ad formam vocabulorum καθ' ἑκάστους, et eorum causa accusativum subjecit. Structuræ post verbum δοκεῖν mutatæ insigne exemplum exstat etiam IV. 62. ubi in Hermocratis oratione vulgo hæc legimus. Τὴν δὲ ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένην ἄριστον εἶναι εἰρήνην πῶς οὐ χρὴ καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ποιήσασθαι; ἢ δοκεῖτε, εἴ τῳ τί ἐστιν ἀγαθόν, ἢ εἴ τῳ τὰ ἐναντία, οὐχ ἡσυχία μᾶλλον, ἢ πόλεμος, τὸ μὲν παῦσαι ἂν ἑκατέρῳ, τὸ δὲ ξυνδιασῶσαι, καὶ τὰς τιμὰς καὶ λαμπρότητας ἀκινδυνοτέρας (quam formam pro ἀκινδυνωτέρας reponendam esse supra vidimus) ἔχειν τὴν εἰρήνην ἄλλα τε, ὅσα ἐν μήκει λόγων ἄν τις διέλθοι, ὥσπερ περὶ τοῦ πολεμεῖν; Quæ solœca esse quisque intelligit. Ne quid dicamus de Reiskii et Gottleberi commentis, quæ satis refutavit Baverus, vel de ipsius Baveri tentaminibus, duplex ratio iniri potest, qua loco fere sine ulla mutatione succurras. Aut enim cum Kistemakero, quem Benedictus sequitur, scribendum ἢ δοκεῖτε, ut τέ respondeat particulæ καί ante τὰς τιμάς, (non, ut Benedictus vult, particulæ τέ post ἄλλα, quæ non novum membrum incipit, sed ἄλλα τε cum τὰς τιμὰς καὶ λαμπρότητας conjungit) et a nominativo ad accusativum cum infinit. transitus fiat; aut παῦσαι et ξυνδιασῶσαι in παύσαι et ξυνδιασώσαι mutanda, ita tamen ut ὅτι non librariorum errore excidisse, quod Heilmanno in mentem venit, sed ab ipso scriptore omissum esse dicamus. Id enim etiam ibi fieri, ubi optativus usurpatus est, in altero vero membro infinitivus reperitur, docuit Matth. Gr. Gr. p. 755. 3. Quæ altera in his verbis inest, difficultas, quod interrogatio in priori membro negat (" num putatis, pacem non magis, quam bellum a malis liberare?" i. e. num tale quid credere potestis? non decet vos ita judicare,) in altero autem affirmat (" an putatis, pacem habere honores a periculo remotiores?" i. e. haud dubie ita statuitis, oportet vos ita existimare); ea sane offensioni est, neque tamen efficere potest, ut cum Bavero μή, quod ad ἔχειν referatur, excidisse dicamus. Thucydides enim in altero membro ita loquitur, quasi negationem οὐ non cum μᾶλλον, sed cum primario verbo δοκεῖτε conjunxerit, qualem negligentiam etiam alibi deprehendimus. Ut. I. 71. Ταύτης μέντοι τοιαύτης ἀντικαθεστηκυίας πόλεως, ὦ Λακεδαιμόνιοι, διαμέλλετε, καὶ οἴεσθε τὴν ἡσυχίαν οὐ τούτοις τῶν ἀνθρώπων ἐπιπλεῖστον ἀρκεῖν, οἳ ἂν τῇ μὲν παρασκευῇ δίκαια πράσσωσι, τῇ δὲ γνώμῃ, ἢν ἀδικῶνται, δῆλοι ὦσι μὴ ἐπιτρέψοντες· ἀλλ' ἐπὶ τῷ μὴ λυπεῖν τε [τοὺς] ἄλλους, καὶ αὐτοὶ ἀμυνόμενοι μὴ βλάπτεσθαι, τὸ ἴσον νέμετε. Ubi proprie scribendum erat ἀλλ' οἳ ἂν—νέμωσι, pro quo dixit ἀλλὰ νέμετε, tanquam in præcedentibus negatione ad primarium verbum relata exhibuisset καὶ οὐκ οἴεσθε τὴν ἡσυχίαν τούτοις ἀρκεῖν. Male igitur Æm. Portus adverbium οὐ tollendum censuit, pejus etiam Benedictus conjecit διάμελλετε καὶ οἴεσθαι, " vos adhuc credere cunctamini," quæ conjectura et particulam καί superfluam reddit, et totius loci sensum perturbat, qui hic est. " Quies iis potissimum contingit, qui neminem quidem injuria afficiant, sed quos tamen constet, si lædantur, injuriam esse ulturos. Vos vero injuriam non modo infertis, sed ne defenditis quidem a vobis, si metuendum sit, ne detrimentum inde capiatis." Sed redimus ad cap. 3. Ubi

* Inutilis igitur est conjectura νομίζοι Xen. Cyr. I. 3. 13. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι βούλοιτο μὲν ἂν ἅπαντα τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι, ἄκοντα μέντοι τὸν παῖδα χαλεπὸν νομίζειν εἶναι καταλιπεῖν, ubi optativum vel a Schæfero receptum esse nolim. Ex eadem re explicandum, quod ipsas particulas ὅτι et ὡς interdum sequitur infinitivus cf. Heind. ad Plat. Phædon. c. 8. et 58. Herm. ad Vig. p. 900. atque adeo participium, quod infinitivi vice fungitur, ut Thuc. IV. 37. Γνοὺς ὁ Κλέων καὶ ὁ Δημοσθένης ὅτι διαφθαρησομένους αὐτοὺς ὑπὸ τῆς σφετέρας στρατιᾶς.

quum Cass. pro κατὰ ἔθνη præbeat καὶ τὰ ἔθνη, hæc scriptura Salmasio probata est. Male; partim enim omnes reliqui codd. repugnant, partim ita facilior lectio substitueretur difficiliori. Subjectum enim, quod hic desiderarunt, inest in ipsis verbis κατὰ ἔθνη, non quidem quod ad formam, sed quod ad significationem attinet. Similiter mox dicitur καθ' ἑκάστους. Addendus locus Xenoph. Cyrop. VIII. 3. 5. a Matth. Gr. Gr. p. 414. laudatus. Sensus autem omnino hic est: Nomen Ἑλλάδος ante Hellenem non exstitit, neque ullum fuit nomen, quod omnem regionem, quæ postea Ἑλλάς vocata est, complecteretur, sed singulæ ejus partes a singulis nationibus, quæ in iis habitabant, maxime a Pelasgis, qui latissime diffusi erant, dictæ sunt. Quemadmodum igitur, si neque Germanorum nomen exstaret, neque alia esset appellatio, quæ singulas nationes, in quas patria nostra divisa est, complecteretur, nonnisi de Austria, Borussia, Saxonia, Bavaria sermo esse posset; ita olim alia Græciæ pars Pelasgia, alia aliter appellata est, neque adfuit nomen omnium harum partium commune. Paulo post in καὶ ἐπαγομένων αὐτούς scholiasta interpretes in errorem induxit, incertum esse dicens, quo spectet αὐτούς. Sed ei, qui Græci sermonis peritus est, hæc verba ambigua videri nequeunt. Quodsi Thucydides hunc sensum exprimere voluisset, "quum Hellenis filii eos (Phthiotidis incolas, qui e voce Φθιῶτις, ut sæpe, repetendi essent) in reliquas civitates adducerent," eum pro ἐπαγομένων activo uti oportebat. Medium enim ubique significat aliquem sibi adducere, arcessere, quo significatu frequentissime in Thucydidis libris legitur. Cf. exempla a Neophyto Duca ad h. l. adscripta, quibus alia multa addi possunt, ut III. 82.* Hinc dubitari non potest, quin ἐπαγομένων impersonaliter intelligendum, seu, ut vulgo loquuntur, ἀνθρώπων supplendum sit, αὐτούς autem ad filios Hellenis spectet. Nam ἐπαγομένων ἑαυτούς s. αὑτούς, quod Salmasio et Reiskio in mentem venit, ne Græcum quidem est. Cf. Abresch. Dilucc. Thucydd. p. 7. Quod autem subito mutatum est subjectum pronomine non addito, in eo apud Thucydidem nihil est offensionis. I. 13. Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες μᾶλλον ἐπλωΐζοντο, τὰς ναῦς κτησάμενοι, τὸ λῃστικὸν ἀφῄρουν, ubi ἀφῄρουν non de Græcis universis, sed de Corinthiis, de quibus in antecedd. sermo fuit, intelligendum est, quod nolim adeo offensioni fuisset Eversio, ut οἱ Ἕλληνες ejici juberet. I. 51. Οἱ Κερκυραῖοι ἐφοβήθησαν, μὴ πολέμιαι ὦσιν (αἱ νῆες,) ἔπειτα δὲ ἔγνωσαν, καὶ ὡρμίσαντο (αἱ νῆες,) ubi male Portus "postea illas agnoverunt, et in suas sedes receperunt," quod non esset ὡρμίσαντο, sed ὥρμισαν, quam scripturam noli contra omnium librorum auctoritatem Thucydidi obtrudere. II. 3. Φυλάξαντες ἔτι νύκτα καὶ αὐτὸ τὸ περίορθρον (οἱ Πλαταιεῖς) ἐχώρουν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐπ' αὐτοὺς (τοὺς Θηβαίους,) ὅπως μὴ κατὰ φῶς θαρσαλεωτέροις οὖσι προσφέρωνται, καὶ σφίσιν ἐκ τοῦ ἴσου γίγνωνται (οἱ Θηβαῖοι.) II. 79. Οἱ ἐκ τῆς Σπαρτώλου ψιλοὶ — ἐπιτίθενται αὖθις μετὰ τῶν Χαλκιδέων ἱππέων καὶ τῶν προσβοηθησάντων τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ ἀναχωροῦσιν (οἱ Ἀθηναῖοι) πρὸς τὰς δύο τάξεις, ἃς κατέλιπον παρὰ τοῖς σκευοφόροις. Ubi quidem de hoc usu dubitarunt Kistemakerus et Bredovius, quorum hic minore interpunctione post Ἀθηναίοις posita ἀναχωροῦσιν ad οἱ ἐκ τῆς Σπαρτώλου referri voluit, qui modo Athenienses adorti essent, modo denuo se recepissent. Sed hoc in sequentibus demum dicitur, neque ullo modo cogitari potest, duos ordines ad impedimenta relictos esse τῶν ἐκ τῆς Σπαρτώλου, qui quum ex urbe obsessa eruptionem facerent, si impedimenta in campum portari quam in urbe servari maluissent, stultissimi fuissent. Alia certa exempla qui desiderat, adeat III. 16. init. III. 52. init. IV. 47. init.— In iis, quæ deinde sequuntur, Thucydides discernit atque sibi opponit καθ' ἑκάστους et ἅπαντας, quod probe animadvertendum est, quum etiam infra hoc discrimine opus sit. Hoc igitur sibi vult. Quum Hellenis filii et Thessali iis subjecti, qui primi Hellenes dicti sunt, cum reliquis populis se permiscuissent, factum est, ut hi quoque propter hanc ipsam consociationem atque

* Etiam III. 63. pro ὑπάγεσθαι restituendum videtur ἐπάγεσθαι, quum illud non ita dicatur. De confusione præpositionum ἐπί et ὑπό in compositis v. Schæf. Melett. critt. p. 104. sq. Exquisitior neque satis clara est significatio, qua ἐπάγεσθαι legitur III. 10. Ἐπειδὴ ἑωρῶμεν αὐτοὺς τὴν μὲν τοῦ Μήδου ἔχθραν ἀνιέντας, τὴν δὲ τῶν ξυμμάχων δούλωσιν ἐπαγομένους, ubi nescio quo jure velint esse σφίγγοντας, συσπῶντας. Notatne suscipientes, sibi proponentes?

consuetudinem magis magisque Hellenes dicerentur. Sed per longum tempus non omnes simul hoc nomine appellati sunt, non fuit hoc generale et publicum omnium Græcorum nomen, sed nonnisi singuli populi ita dicti sunt, ita ut reliquis idem nomen non tribuerent, neque cum iis se unum quasi corpus efficere existimarent. Post Ἕλληνας non puncto, sed colo interpungendum. Particularum οὐ μέντοι — γε conjunctione non solum poetæ delectantur, ut Baverus ad I. 127. statuit, sed eadem frequens est in Thucydide. I. 111. Οὐ μέντοι εἷλόν γε, ἀλλ' ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου, ubi in marg. male scribitur οὐ μέντοι γε εἷλον.* 142. Οὐ μέντοι ἱκανόν γε ἔσται ἐπιτειχίζειν. II. 11. Οὐ μέντοι ἐπὶ κακῷ γε τῆς πόλεως γίγνοιτο. Cf. II. 47. 56. 65. III. 11. IV. 72. 78. al. Neque tamen probandum, quod Gottleberus I. 127. in Οὐ μέντοι τοσοῦτόν γ' ἤλπιζον παθεῖν ἂν αὐτὸν τοῦτο, ὅσον διαβολὴν οἴσειν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν particulam γέ vel contra codices addidit. Ut enim per se non intelligitur, quænam ejus adjiciendæ necessitas sit, ita eam in quinto libro alicubi deesse vidimus. Præterea ea subjecta Thucydidem verisimile est verba ita collocaturum fuisse, οὐ μέντοι παθεῖν γ' ἂν αὐτὸν τοῦτο τοσοῦτον ἤλπιζον. In verbo ἐκνικῆσαι argutatur Baverus. Usurpatur de iis, quæ in consuetudinem veniunt, et pro eo, quod usitatius dixisset, οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου καὶ ἅπαντας καλεῖσθαι Ἕλληνας ἠδύνατο ἐκνικῆσαι, scripsit ἠδύνατο καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι sc. καλεῖσθαι Ἕλληνας ("*es konnte jedoch, wenigstens lange Zeit hindurch, nicht auch für alle zugleich üblich werden, Hellenen zu heissen.*") Jam Thucydides provocat ad Homeri testimonium verbis τεκμηριοῖ δὲ — ἀποκεκρίσθαι, quæ nullam habent difficultatem. Nonnisi hoc moneo, pro ὕστερος scribendum esse ὕστερον, quod et plurimi codices prius collati et novem Parisini exhibent, e quibus jam a Gailio, probante Benedicto, receptum est. Vulgatam e correctione ortam esse docent ea, quæ in scholiis leguntur. Nihil igitur curo, quod I. 14. scribitur ταῦτα πολλαῖς γενεαῖς ὕστερα γενόμενα τῶν Τρωϊκῶν. Inde a verbis οἱ δ' οὖν ὡς ἕκαστοι Ἕλληνες Thucydides redit ad id, unde ineunte capite profectus erat, Græcos ante Trojanum bellum nihil conjunctis viribus gessisse. Simul vero, ut transitum sibi paret, breviter repetit, quæ, antequam Homeri testimonium laudaret, exposuit. Verba igitur οἱ δ' οὖν ὡς ἕκαστοι Ἕλληνες, κατὰ πόλεις τε ὅσοι ἀλλήλων ξυνίεσαν, καὶ ξύμπαντες ὕστερον κληθέντες ex superioribus explicanda sunt. Apertum est enim, quod discrimen supra erat inter καθ' ἑκάστους et ἅπαντας, id etiam hic teneri. Qui enim ibi dicti sunt ἅπαντες, ii nunc vocantur ξύμπαντες, nec nisi de eo dubitari potest utrum verbis καθ' ἑκάστους respondeant hæc ὡς ἕκαστοι, ut κατὰ πόλεις τε nonnisi explicationis causa ad ὡς ἕκαστοι adjectum sit, an potius κατὰ πόλεις; quod si est, formula ὡς ἕκαστοι per se constat, ut sæpe apud Thucydidem, qua de re confer exempla a Gailio congesta. Utram rationem præferamus, non multum refert; sed quum particula τέ, ubi καί sequitur, huic respondere soleat, ideoque minus facile κατὰ πόλεις cum ὡς ἕκαστοι conjungat, posteriorem interpretationem veriorem esse existimaverim. Cf. I. 122. Νῦν δὲ πρὸς ξύμπαντάς τε ἡμᾶς Ἀθηναῖοι δυνατοί, καὶ κατὰ πόλιν ἔτι δυνατώτεροι. Hoc certe ex omni nexu clarum est, non tres, ut Gailius voluit, hic commemorari hominum classes, sed Græciæ nationes singulatim spectatas, ita ut quæque per se constet, opponi Græciæ populis conjunctim consideratis et unam tantum rempublicam efficientibus. Quamobrem commate post τέ posito verba sic verto: "Illi vero pro se quisque Hellenes, et oppidatim, quotquot mutuo se intelligebant, et omnes una postea vocati, ante Trojana tempora nihil conjunctis viribus gesserunt." Sensus hic est: "*Anfangs wurden nur einzelne für sich bestehende und unter einander nicht zusammenhangende Staaten, so viel einander verstanden, Hellenen genannt. Nachher aber wurde dieser Name ein Gattungsname, so dass er jene Staaten in ihrer Vereinigung, wiefern sie ein geschlossenes Ganze, einen*

---

* Οὐ μέντοι γε alia voce non interposita dici posse alicubi negat Porsonus ad Euripidem. Nihil tamen obstat, quo minus quibusdam in locis hic verborum ordo inveniatur, quanquam in Thucydide nos tale quid legere non meminimus. Scribitur tamen ita apud Dionys. Halic. de Thucyd. histor. judic. p. 924. l. 12. et apud Xenoph. Anab. II. 4. 14. Eodem modo μέντοι γε non præcedente negatione legitur Cyrop. I. 6. 8. et Anab. I. 9. 14. De quarum particularum sensu cf. Herm. ad Vig. p. 842.

Staatskörper ausmachten, bezeichnete. Und bevor nun jene nähere Verbindung der einzelnen Hellenischen Stämme unter einander eintrat, konnten sie keine gemeinsame Unternehmungen ausführen, daher denn der Trojanische Krieg das erste Beispiel dieser Art ist." Neque obstat huic explicationi, quod Baverus monuit, Græcos non eadem quidem dialecto usos esse, sed tamen omnes mutuo se intellexisse. Nam unde tandem cognitum habuit vir doctus, antiquos Græciæ incolas, Pelasgos, ab Hellenibus vel devictos vel expulsos eadem cum iis lingua usos esse? Quidni potuerunt certe dialecto ita discrepare, ut qui Saxoniam superiorem et qui inferiorem habitant? Confirmatur hoc Herodoti auctoritate, quem vide I. 57. Non opus est igitur, ut verba ὅσοι ἀλλήλων ξυνίεσαν prorsus solœce cum Bavero et Kistemakero vertamus q u i c u n q u e i n t e r s e e s s e n t c o n g r e s s i, quasi ξυνίημι idem sit quod ξύνειμι. In quem turpem errorem nuper etiam incidit Benedictus, qui verba de hostili congressu intelligi voluit, hac proposita interpretatione: "Quicunque inter se bella gesserunt." Neque etiam in lectione quidquam mutamus, quæ firmissima est. Quæ enim in codd. reperiuntur discrepantiæ, eæ tantum abest ut de vulgatæ auctoritate detrahant, ut eam etiam confirment. Nam ὁμόφωνοι ἦσαν, quod in depravatis codd. Ar. Chr. et Mosqu. in quo ὁμόφωνοι in ὁμοφώνων transiit, additum legitur, nihil aliud est quam interpretamentum vv. ἀλλήλων ξυνίεσαν. Ὁμόφρονοι ἦσαν autem, quod e Dan. affertur, vel ex ὁμόφωνοι corruptum est; quod ei, qui arctissimum horum codicum nexum perspexerit, verisimillimum videbitur; vel etiam in ὁμόφρονες mutari potest, quasi illud ἀλλήλων ξυνίεσαν improprie, ut nostrum "*sich unter einander verstehen,*" explicandum sit, quod tamen in Græco sermone fieri non potest. Quod denique tres codd. Pariss. habent ξυνήεσαν, id non e ξυνήεσαν, sed e ξυνίεσαν depravatum esse vel inde patet, quod iidem codices, ut omnes omnino libri exceptis duobus, qui interpretamentis prius commemoratis contaminati sunt, tuentur genitivum ἀλλήλων, qui cum ξυνήεσαν in dativum mutandus esset, nisi quis Baveri stultitiam imitari velit, dativum hic pro genitivo poni posse existimantis.

Cap. 12.

Argumenti in præcedente capite tractati continuatio. Καθ' ἑκάστους et καθ' ἑαυτούς quomodo differant. Nominativi absoluti. Anacolutha. Duæ loquendi rationes confusæ. Ineptos esse eos, qui οὐκ ἄκοντες poni posse dicant pro οὐχ ἑκόντες etc.

Ita examinato libri primi capite secundo et tertio addemus nonnullos alios locos conjecturis temere vexatos. Quibus tamen præmittimus unum, in quo non multum abest, quin ipsi, incognitum quendam virum doctum secuti, a librorum scriptura recedamus. De quibus verbis hic disputare placet, quoniam quæstio maximam partem pendet e sensu formulæ καθ' ἑκάστους, quæ modo adfuit. Loquimur autem de verbis his II. 39. Οὔτε γὰρ Λακεδαιμόνιοι καθ' ἑκάστους, μετὰ πάντων δ' ἐς (vel δέ, ἐς, ut voce melius subsistas) τὴν γῆν ἡμῶν στρατεύουσι· τήν τε τῶν πέλας αὐτοὶ ἐπελθόντες, οὐ χαλεπῶς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τοὺς περὶ τῶν οἰκείων ἀμυνομένους μαχόμενοι τὰπλείω κρατοῦμεν. ἀθρόᾳ τε τῇ δυνάμει ἡμῶν οὐδείς πω πολέμιος ἐνέτυχε, διὰ τὴν τοῦ ναυτικοῦ τε ἅμα ἐπιμέλειαν, καὶ τὴν ἐν τῇ γῇ ἐπὶ πολλὰ ἡμῶν αὐτῶν ἐπίπεμψιν. Primum membrum volunt significare: "Lacedæmonii non per se s. soli, sed cum omnibus auxiliis agrum nostrum invadunt." Sed καθ' ἑκάστους nunquam est s o l i, verum ubique s i n g u l i. Ita gens e pluribus populis composita, ut Græcorum vel Germanorum, dici potest στρατεύειν καθ' ἑκάστους, si q u æ q u e n a t i o p e r s e expeditionem facit. Sed unus populus, ut Lacedæmonii, si omnino recte dicatur καθ' ἑκάστους στρατεύειν, quod non memini me legere, id certe non valet s o l u m expeditionem suscipere. Quæ tamen notio hic requiri videtur, quum Athenienses, Lacedæmoniis oppositi, statim prædicentur, αὐτοί, s o l i, Peloponnesum invasisse. Quæ difficultas non omnino fugit Neophytum Ducam, qui quum scripsisset Καθ' ἑκάστους] ἀντὶ τοῦ μόνοι, addit deinde ἢ τὸ Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ τοῦ Πελοποννήσιοι· ἵν' ᾖ, οὔτε οἱ Πελοποννήσιοι καθ' ἑκάστους. Sed Thucydides si de Peloponnesiis loqui voluisset, cur pro iis Lacedæmonios nominaret, causa non erat. Verum de Peloponnensibus ne potest quidem sermo esse, quum in omni hoc loco instituta atque mores Atheniensium cum Lacedæmoniis

solis, non autem cum universis Peloponnensibus comparentur. Acutissime igitur Beckius, Vir a nobis plurimum colendus, quum hanc orationem in Seminario philolog. Lipsiensi aliquando explicarem, difficultatem minorem videri monuit, si post κρατοῦμεν minus plene interpungatur. Ita enim animadvertimus, Athenienses et solos, sine sociis (τήν τε τῶν πέλας αὐτοὶ ἐπελθόντες — κρατοῦμεν,) neque cum omnibus copiis suis (ἀθρόᾳ τε τῇ δυνάμει — ἐπίπεμψιν) cum hostibus pugnasse perhiberi. Lacedæmonii igitur iis oppositi neque soli neque cum parte militum suorum, sed cum toto suo exercitu, sibi adjunctis præterea sociis, in Atticam irrupisse dicendi erant. Quorum membrorum alterum Thucydides omisisse videatur, cum qua dictione quodammodo compares II. 35. Ὅ, τε γὰρ ξυνειδὼς καὶ εὔνους ἀκροατὴς τάχ᾽ ἄν τι ἐνδεεστέρως πρὸς ἃ βούλεταί τε καὶ ἐπίσταται νομίσειε δηλοῦσθαι· ὅ, τε ἄπειρος ἔστιν ἃ καὶ πλεονάζεσθαι, διὰ φθόνον, εἴ τι ὑπὲρ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἀκούοι, ubi plene dicendum erat ὅ, τε ἄπειρος καὶ μὴ εὔνους — δι᾽ ἀπειρίαν καὶ φθόνον. Atque ad hunc modum verba intellexit Reiskius, cujus p. 87. hæc est versio: "*Die Lacedämonier getrauen sich nicht mit einzelnen Rotten oder Völkerschaften, oder auch für sich allein, uns in unser Land zu fallen, sondern sie kommen mit der ganzen Macht ihrer eigenen Leute und ihrer Bundsgenossen aus dem Peloponnes angezogen.*" Sed vereor, ut hæc ratio, quamvis ingeniosa, omnibus satisfaciat. Ne dicam male scripsisse Thucydicem, si propius, quam remotius membrum oppositione carere maluisset, primum illa ipsa notio formulæ καθ᾽ ἑκάστους, ut sit quodque agmen per se, *in einzelnen Abtheilungen*, exemplis confirmanda est. Alibi enim, ubi similiter dicitur, vel de gente, cujus singuli populi, vel de populo, cujus singuli cives aliquid agunt, usurpatur. Illius generis exemplum est, quod I. 3. legimus Καθ᾽ ἑκάστους μὲν ἤδη τῇ ὁμιλίᾳ μᾶλλον καλεῖσθαι Ἕλληνας, οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου ἠδύνατο καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι. Add. II. 64. Πολεμοις μεγίστοις ἀντέσχομεν πρός τε ξύμπαντας καὶ καθ᾽ ἑκάστους. IV. 64. Καθ᾽ ἑκάστους βλαπτόμενοι, ξύμπαντες κινδυνεύομεν. Aliud exemplum suppeditat Neophytus Ducas t. X. p. 116. s. v. ἕκαστος. In quibus omnibus locis formulæ καθ᾽ ἑκάστους opponitur ἅπαντες s. ξύμπαντες, idque optime, quippe quibus vocibus complexus omnium in unum clarius quam simplici πάντες significetur, quod proprie ad ἕκαστος refertur, ut ἅπαντες atque ξύμπαντες ad καθ᾽ ἑκάστους. Ne tamen hanc constantem esse dicendi rationem putes, ideoque II. 39. pro μετὰ πάντων necessario μεθ᾽ ἁπάντων requiri existimes, quod nonnisi in tribus depravatis codicibus, Ar. Chr. Vind. reperitur, obstant verba II. 41. Τήν τε πᾶσαν πόλιν τῆς Ἑλλάδος παίδευσιν εἶναι, καὶ καθ᾽ ἕκαστον δοκεῖν ἄν μοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα παρ᾽ ἡμῶν ἐπὶ πλεῖστ᾽ ἂν εἴδη——τὸ σῶμα αὔταρκες παρέχεσθαι, quæ alterum, quem significavimus, dictionis καθ᾽ ἑκάστους usum confirmant. De quo conferri etiam potest II. 60. Sed populum, cujus singula agmina bellum gerant, dici καθ᾽ ἑκάστους πολεμεῖν non memini. Deinde, ut justa esset oppositio, non tam μετὰ πάντων, quam πάντες scribendum erat, quum Lacedæmonii ipsi essent ii, qui omnes in bellum proficisci perhiberentur. Quas difficultates si considero, probaverim scripturam, quam docta manus margini Flor. Vin. appinxit, καθ᾽ ἑαυτούς, soli. Cf. III. 39. Vig. p. 633. Matth. Gr. Gr. p. 852.

Sed supervacanea judicamus ea, quæ viri docti conjecerunt in locis his. II. 40. Διαφερόντως δὲ καὶ τόδε ἔχομεν, ὥστε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα, καὶ περὶ ὧν ἐπιχειρήσομεν, ἐκλογίζεσθαι· ὃ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει. Ibi hallucinati sunt interpretes, quorum commenta cognoscere qui cupiat, eos ipse adeat. Lineola post ἄλλοις posita omnia plana sunt, ὃ τοῖς ἄλλοις—ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει. Thucydides enim initio scribere voluit ὃ (τὸ ἐκλογίζεσθαι) τοῖς ἄλλοις ὄκνον φέρει, sed explicandi causa contrarium in medio inseruit, ἀμαθία μὲν θράσος, et deinde, quo oratio concinnior esset, λογισμός addidit. Quæ ne mira atque inaudita dicas, vernaculo sermone imiteris, nosque eodem modo loqui posse animadvertes. Præterea compara nominativos absolutos ad eandem prorsus rationem conformatos, qui leguntur in exemplis his. III. 34. Ὁ δὲ (Πάχης) προκαλεσάμενος (vulgo προσκαλ. sed v. Bened.) ἐς λόγους Ἱππίαν, ὥστε, ἢν μηδὲν ἀρέσκον λέγῃ, πάλιν αὐτὸν καταστήσειν ἐς τὸ τεῖχος σῶν καὶ ὑγιᾶ—ὁ μὲν ἐξῆλθε παρ᾽ αὐτόν, ὁ δ᾽ ἐκεῖνον ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ εἶχε (pro Πάχης προκαλεσάμενος ἐς λόγους Ἱππίαν, ἐξελθόντα αὐτὸν ἐν φυλακῇ εἶχε). IV. 80. Καὶ προκρίναντες (οἱ Λακεδαιμόνιοι) ἐς δισχιλίους (Εἵλωτας)—οἱ μὲν ἐστεφανώσαντό τε καὶ τὰ

ἱερὰ περιῆλθον, οἱ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον ἠφάνισαν αὐτούς (pro προκρίναντες ἐς δισχιλίους, στεφανωθέντας καὶ τὰ ἱερὰ περιελθόντας αὐτοὺς ἠφάνισαν). Ubi qui προκρίναντες de Helotibus, qui se ipsi separassent, intellexit Benedictus, hunc usum activi προκρίνειν ante omnia debebat demonstrare exemplis, non ratiocinationibus. Cf. Diod. p. 525. Neque multum abhorrent verba IV. 36. Καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι, βαλλόμενοί τε ἀμφοτέρωθεν ἤδη, καὶ γενόμενοι ἐν τῷ αὐτῷ ξυμπτώματι, ὡς μικρὸν μεγάλῳ εἰκάσαι, τῷ ἐν Θερμοπύλαις—ἐκεῖνοί τε γὰρ τῇ ἀτραπῷ περιελθόντων τῶν Περσῶν διεφθάρησαν, οὗτοί τε ἀμφίβολοι ἤδη ὄντες, οὐκέτ' ἀντεῖχον, ἀλλὰ πολλοῖς τε ὀλίγοι μαχόμενοι, καὶ ἀσθενείᾳ σωμάτων, διὰ τὴν σιτοδείαν, ὑπεχώρουν· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκράτουν ἤδη τῶν ἐφόδων (ubi scriptor initio dicere voluit οἱ Λακεδαιμόνιοι γενόμενοι ἐν τῷ αὐτῷ ξυμπτώματι τοῖς ἐν Θερμοπ. περιελθόντων τῶν Περσῶν διαφθαρεῖσιν, οὐκέτι ἀντεῖχον). Cf. etiam III. 53. fin. ubi proprie scribendum erat, Ἀλλὰ μή, ἄλλοις χάριν φέροντες, ἐπὶ διεγνωσμένην κρίσιν ἡμᾶς καθιστῆτε. Ab his si paullo longius ad alia anacoluthi exempla in Thucydide obvia progrediamur, nos non graviter taxatum iri speramus. Locum igitur IV. 73. Οἱ γὰρ Μεγαρεῖς, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι etc. qui quum ab aliis multum vexatus tum a Benedicto nuper perverse constitutus est, rectissime explicuit Heilmannus, quum orationem interjectis sententiis interruptam in verbis Οὕτω δὴ——οἱ τῶν φευγόντων φίλοι Μεγαρεῖς——ἀνοίγουσι τὰς πύλας continuari diceret. Eo magis mirum est, quod idem Heilmannus in loco sane memorabili III. 68. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι δικασταί, νομίζοντες τὸ ἐρώτημα σφίσιν ὀρθῶς ἕξειν, εἴ τι ἐν τῷ πολέμῳ ὑπ' αὐτῶν ἀγαθὸν * πεπόνθασι, διότι τόν τε ἄλλον χρόνον ἠξίουν δῆθεν αὐτοὺς κατὰ τὰς παλαιὰς Παυσανίου μετὰ τὸν Μῆδον σπονδὰς ἡσυχάζειν, καὶ ὅτε ὕστερον, ἃ πρὸ τοῦ περιτειχίζεσθαι προΐσχοντο αὐτοῖς, κοινοὺς εἶναι κατ' ἐκεῖνα· ὡς οὐκ ἐδέξαντο, ἡγούμενοι τῇ ἑαυτῶν δικαίᾳ βουλήσει ἔκσπονδοι ἤδη ὑπ' αὐτῶν κακῶς πεπονθέναι· αὖθις τὸ αὐτὸ * ἕνα ἕκαστον παραγαγόντες (al. παράγοντες) καὶ ἐρωτῶντες, εἴ τι Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἀγαθὸν ἐν τῷ πολέμῳ δεδρακότες εἰσίν, ὁπότε μὴ φαῖεν, ἀπάγοντες ἀπέκτεινον, ne verba καὶ ὅτε ὕστερον suspensa sint, tres conjecturas proposuit, quibus quarta Kistemakeri ἃ pro ἅτε nempe soloece accipientis addi potest, e quibus nescis quamnam Græco sermoni magis contrariam ducas. In plerisque ibi recte judicavit Bredovius, sive ἠξίουν Thucydidi etiam infra obversatum, sive προΐσχοντο αὐτοῖς bis cogitandum est. Denique genitivi nexu destituti exemplum est I. 72. Τῶν δὲ Ἀθηναίων—ἔτυχε γὰρ πρεσβεία πρότερον ἐν τῇ Λακεδαίμονι περὶ ἄλλων παροῦσα, καὶ ὡς ᾔσθοντο τῶν λόγων, ἔδοξεν αὐτοῖς παριτητέα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους εἶναι. Ubi editores multa nugantur, et verba ἔτυχε γὰρ—παροῦσα parentheseos signis incluserunt, quasi τῶν Ἀθηναίων καὶ ὡς ᾔσθοντο τῶν λόγων posset cohærere. Sermonis filum in his prorsus interruptum est, nec nisi verbis προσελθόντες οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις denuo, sed alia ratione, annectitur. Ab hoc loco aliquantum diversus est alius I. 115. Τῶν δὲ Σαμίων—ἦσαν γάρ τινες οἳ οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἔφυγον ἐς τὴν ἤπειρον—ξυνθέμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει τοῖς δυνατωτάτοις καὶ Πισσούθνῃ τῷ Ὑστάσπου ξυμμαχίαν, ὃς εἶχε Σάρδεις τότε, ἐπικούρους τε ξυλλέξαντες ὡς ἑπτακοσίους, διέβησαν ὑπὸ νύκτα ἐς τὴν Σάμον. Ubi quum non addita sit post ἤπειρον copula καί, quam in præcedente exemplo post παροῦσα deprehendimus, scriptorem apparet omnino ita pergere, ac si dixisset τῶν Σαμίων τινές, quod tamen τινές latet in parenthesi. Hujus igitur generis anacolutha II. 40. in subsidium vocanda erant ab editoribus, non verba, quæ III. 12. inveniuntur, Ὅ, τε τοῖς ἄλλοις μάλιστα εὔνοια (utrum ἡ εὔνοια, ut mox ὁ φόβος?) πίστιν βεβαιοῖ, ἡμῖν τοῦτο ὁ φόβος ἐχυρὸν παρεῖχε. Ibi enim ὅ, ut apparet ex τοῦτο, quod ei respondet, non potest pro nominativo haberi, sed est accusativus. Unde vel

---

* Post ἀγαθόν, plerisque omnibus codicibus obsecuti, delevimus voculam τί. Nam c. 52. legimus quidem Εἴ τι Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐν τῷ πολέμῳ [τῷ καθεστῶτι] ἀγαθόν τι εἰργασμένοι εἰσίν. Sed c. 54. scribitur Εἴ τι Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε ἀγαθὸν πεποιήκαμεν, et. c. 68. Εἴ τι Λακεδαιμονίους κ. τ. ξ. ἀγαθὸν ἐν τῷ πολέμῳ δεδρακότες εἰσίν, unde in his codicum auctoritati obtemperandum esse recte monuit Benedictus.

* Hoc pronomen pendet a remotiori verbo ἐρωτῶντες, a qua dictione non multum differunt, quæ ab Heindorf. ad Plat. Phædon. c. 43. de verbis τὰ μὲν ἀπειλοῦσα, τὰ δὲ νουθετοῦσα ταῖς ἐπιθυμίαις disputata sunt.

πίστιν βέβαιοῖ quasi pro uno verbo habendum est, qualia tragici maxime frequentant (ut Æsch. Agam. 173. Ζῆνα ἐπινίκια κλάζων, i. e. celebrans, et Soph. Electr. 123. Τάκεις οἰμωγὰν Ἀγαμέμνονα, i. e. deploras Agamemnonem,) vel duplex confusa est structura, ὅ, τε τοῖς ἄλλοις μάλιστα εὔνοια βεβαιοῖ, ἡμῖν τοῦτο ὁ φόβος ἐχυρὸν παρεῖχεν, atque εἴ τε τοῖς ἄλλοις μαλ. εὐν. πίστιν βεβαιοῖ, ἡμῖν ταύτην ὁ φόβος ἐχυρὰν παρεῖχε. Qualis duarum loquendi rationum confusio sæpe deprehenditur in Thucydide. Usitatissimum est quod I. 22. exstat, Ὅσα μὲν λόγῳ εἶπον, ἢ μέλλοντες πολεμήσειν, ἢ ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, χαλεπὸν τὴν ἀκρίβειαν αὐτὴν τῶν λεχθέντων διαμνημονεῦσαι ἦν. (Cf. IV. 126. Καὶ γὰρ ὅσα μὲν—τοὺς ἀμυνομένους). Rarius est quod II. 11. reperitur, Πᾶσι γὰρ, ἐν τοῖς ὄμμασι καὶ ἐν τῷ παραυτίκα ὁρᾷν πάσχοντάς τι ἀήθες, ὀργὴ προσπίπτει, ubi non tam accusativus πάσχοντας, qui etiam præcedente dativo cum infinitivo ὁρᾷν recte conjungi poterat, quam hic ipse infinitivus offensioni est, quum proprie non dicas πᾶσιν ὀργὴ προσπίπτει ὁρᾷν, sed ὁρῶσι vel ἐν τῷ ὁρᾷν, pro quibus Thucydides nudo infinitivo usus est, quum in ὀργὴ προσπίπτει lateat φθονερόν ἐστι vel simile quid. Illustrissimum autem confusarum loquendi rationum exemplum habes II. 49. Τὰ ἐντὸς οὕτως ἐκαίετο (al. ἐκάετο; sed v. c. 52. cl. Dorv. ad Char. p. 374.) ὥστε ἥδιστα ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν. καὶ πολλοὶ τοῦτο τῶν ἠμελημένων ἀνθρώπων καὶ ἔδρασαν ἐς φρέατα, ubi vel ἐς φρέατα omittendum, vel pro τοῦτο καὶ ἔδρασαν substituendum erat, quod ad sensum in eo inest, καὶ ἔρριψαν ἑαυτούς. Quod restat, III. 12. noli ad correctionem confugere. Nam quod Duckerus conjecit πιστόν, pleonasmum inferret inusitatum. Multo minus autem cum depravatis libris, Ar. Chr. Gr. scribi potest ὅτε, quod voluit Benedictus. Nam primum ita desideraretur copula, unde certe cum Reiskio exhibendum esset ὅτε τε, quod tamen librorum auctoritate destituitur. Deinde neutrum τοῦτο non præcedente ὅ intelligi omnino non potest.

III. 11. Ἅμα μὲν γὰρ μαρτυρίῳ ἐχρῶντο, μὴ ἄν τούς γε ἰσοψήφους ἄκοντας, εἰ μή τι ἠδίκουν οἷς ἐπῄεσαν, ξυστρατεύειν. Exponitur, quomodo Athenienses speciosis verbis (εὐπρεπείᾳ λόγου) imperium sibi comparaverint. Sed hæc expositio ita fit, ut primo adspectu non tam speciosa, quam inepta proferri putes. Verba enim nihil aliud significare videntur, quam hoc, Athenienses dixisse, nisi, quos aggrederentur, delinquerent, socios sibi n o n i n v i t o s opem laturos esse. Concedere igitur videntur Athenienses, se a sociis non ultro adjuvari, quod prorsus est contra loci nexum. Quamobrem certatim viri docti ἄκοντας mutari jusserunt in ἑκόντας. Ita altero scholiasta præeunte statuerunt Stephanus et Æm. Portus, neque displicuit hæc correctio Bavero, Kistemakero, Levesquio. Valla vocem, cujus sensum non perspexit, omnino non expressit. Gottleberus autem, Abreschium (Lectionn. Aristæn. p. 296. sq. et Dilucc. Thucc. p. 281.) ut solet, secutus, horrendum dictu protulit, μὴ ἂν s. οὐκ ἂν ἄκοντας poni pro οὐχ ἑκόντας. Quales ineptias frustra defendas Hesychii auctoritate, qui t. II. p. 807. scribit Οὐκ ἄκοντες, οὐχ ἑκόντες. Quæ interpretatio fortassis ex hoc ipso loco ducta est; nam quo minus apud Hesychium negationem ante ἑκόντες deleas, quod voluerunt ejus interpretes, nonnihil obstat, quod non solum Schowius scripturæ diversitatem non annotavit, sed eadem etiam a Phavor. p. 559. repetuntur. Sed quod per se cogitari non potest, et, quocunque sermone exprimatur, absurdum est, ei rei grammaticorum testimonia auctoritatem conciliare non possunt. Nihilominus viri docti Thucydidi etiam alibi tale quid obtrudere studuerunt. Ut quum Brasidas Acanthiis IV. 86. dicit, Οὐ γὰρ ξυστασιάσων ἥκω, οὐδὲ ἀσαφῆ τὴν ἐλευθερίαν νομίζω ἐπιφέρειν, εἰ, τὸ πάτριον παρείς, τὸ πλέον τοῖς ὀλίγοις, ἢ τὸ ἔλασσον τοῖς πᾶσι δουλώσαιμι, Abreschius, et, qui eum tanquam Apollinem colit, Gottleberus, οὐκ ἀσαφῆ idem voluerunt esse quod οὐ σαφῆ. Quemadmodum hoc futile, ita quæ aliis placuit scriptura ἀσφαλῆ, spernenda est. Nam primum eam e correctione fluxisse luce clarius est, quippe quæ nonnisi in veteribus editionibus, quarum levissimam esse vidimus auctoritatem, et in margine codicum nonnullorum exstet, atque ab eo ipso scholiasta, qui ita legi monuit, fortassis excogitata sit. Deinde, si sensum spectamus, Brasidas non firmam et stabilem, sed veram atque hoc nomine dignam libertatem, oppositam τῇ ἀδίκῳ ἐλευθερίᾳ c. 85. Acanthiis a se afferri toto hoc loco demonstrare studet. Denique deest particula ἄν, quæ necessaria est, quum infinitivo in orationem rectam mutato scribendum sit οὐκ ἂν ἐπιφέροιμι, εἰ δουλώσαιμι. Jam facilis quidem est correctio

a Bavero excogitata οὐδ' ἂν σαφῆ (pro quo Wassius minus bene conjecit οὐδ' αὖ σαφῆ;) sed ne ea quidem in ejusmodi locum contra librorum auctoritatem inferenda est. Veram enim explicationem, Heilmanno jam quodammodo præeunte, dedit Kistemakerus, hac exhibita versione: "Neque mentis sum, ambiguam vobis libertatem afferre, quod fieret, si etc." Insignis enim hic est brevitas pro οὐδὲ ἀσαφῆ τὴν ἐλευθερίαν νομίζω ἐπιφέρειν, ἐπιφέροιμι δ' ἂν (ἀσαφῆ τὴν ἐλευθερίαν), εἰ etc. Atque ita comparari potest cum hoc loco is, quem supra p. 142. e Platone laudavimus. Vulgatam etiam Tib. Hemsterhusius ad Lucian. Necyom. c. 7. (t. I. p. 465.) probam existimat, non addita tamen ulla ejus interpretatione. Nunc etiam facilius concedemus, III. 11. a quo loco ad hanc disputationem progressi sumus, constantem omnium librorum scripturam non esse sollicitandam. Bene enim animadvertendum, Thucydidem non generatim dixisse τοὺς ξυμμάχους, sed τοὺς ἰσοψήφους, quod sensum valde mutat. Quorum notionem si tenemus, et illud ἄκοντας nonnisi cum ξυστρατεύειν conjungimus, verbis εἰ μή τι ἠδίκουν οἷς ἐπῄεσαν magis per se spectatis, Mitylenæos, qui ibi loquuntur, intelligimus hoc dicere. "Athenienses libertatem nobis concesserunt, non alia de causa, quam quod speciosis verbis sibi opus esse putabant ad imperium consequendum. Nobis enim documento utebantur, dicentes, (etiamsi alii coacti se adjuvare perhiberentur,) eos certe, qui idem jus suffragii ferendi haberent (plena libertate fruerentur,) invitos sibi auxilium laturos non esse, (neque omnino id facturos,) nisi ipsa causæ æquitate permoverentur, ut participes bellorum fierent."—Quem sensum Thucydidis brevitate haud indignum esse judicamus. Post ξυστρατεύειν autem non punctum, sed colon collocandum; nam ἐν τῷ αὐτῷ δὲ καὶ respondet præcedenti ἅμα μέν, et ut inde ab ἅμα μὲν—ξυστρατεύειν describebatur λόγου εὐπρέπεια, ita verba ἐν τῷ αὐτῷ δὲ καὶ—ἔμελλον ἕξειν illustrant γνώμης ἔφοδον. Ἅμα μὲν—ἐν τῷ αὐτῷ δὲ καὶ similiter legas IV. 73. ubi punctum, quod vulgo post ἄρξαι legitur, cum commate commutandum.

III. 26. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ τὰς ἐς τὴν (articulum enim addunt plerique codices) Μιτυλήνην δύο καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἀπέστειλαν ἔχοντα Ἀλκίδαν, ὃς ἦν αὐτοῖς ναύαρχος, προστάξαντες, αὐτοὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐσέβαλον. Duo insunt in his verbis, quæ offensioni esse possint; primum quod duæ et quadraginta naves commemorantur, quum supra c. 16. et 25. atque infra c. 29. et 69. nonnisi quadraginta navium mentio facta sit; deinde, quod dicitur ναῦς ἀπέστειλαν ἔχοντα Ἀλκίδαν προστάξαντες, quum alterutrum, vel ἔχοντα, vel προστάξαντες, sufficiat. Ar. et Dan. pro ἔχοντα exhibent ἔχοντας, quod in Par. E. correctum est in ἐχούσας. Sed e Græcorum loquendi usu non naves cum duce (νῆες ἔχουσαι ναύαρχον,) sed dux cum navibus (ναύαρχος ἔχων ναῦς) emittitur. Bredovius ut utramque difficultatem tolleret, scribendum conjecit ἔχοντα β' Ἀλκίδαν προστάξαντες, quæ interpretatur: "Alcida, qui duas naves seorsum habebat, classi præfecto." Sed neque ἔχειν, in tali potissimum loco, potest esse seorsum habere, atque omnis sententia satis mira esset. Deterior etiam est Benedicti conjectura διώκειν (pro δύο καί), qua admissa verba ita vult conjungi, ἐπειδὴ ἀπέστειλαν Ἀλκίδαν ἔχοντα τὰς τεσσαράκοντα ναῦς ἐς τὴν Μιτυλήνην διώκειν προστάξαντες, ut διώκειν pendeat e προστάξαντες. Sed quis, quæso, unquam audivit, articulum proxime ante ἐς Μιτυλήνην positum ab his verbis posse sejungi, ut τὰς ἐς Μιτυλήνην διώκειν τεσσαράκοντα ναῦς idem sit quod τὰς τεσσαράκοντα ναῦς διώκειν ἐς Μιτυλ. quasi verbum interponi liceat inter substantivum et ejus articulum? Quis porro audivit, verbo transitivo accusativos, quos cum eo cohærere nolis, et præmitti et subjungi, si illud verbum alio loco collocari non solum potest, verum etiam debet? Qui enim legat τὰς ἐς Μιτυλ. διώκειν τεσσαράκοντα ναῦς ἀπέστειλαν Ἀλκίδαν, hæc verba non aliter intelliget quam Alcidam esse missum, ut naves Mitylenen petentes persequeretur; priusquam edoctus fuerit, διώκειν cogitatione hinc esse removendum et ad προστάξαντες referendum. Denique διώκειν ἔς τινα τόπον absolute positum et de classe dictum (ut fere sit celeriter navigare,) si forte alii scriptores usurpaverint, apud Thucydidem certe me invenisse non memini. Post Benedictum silentio non prætereundus est Stephanus, qui pro ἔχοντα scribendum suspicatur ἄρχοντα, quod probum esset, si verba ὃς ἦν αὐτοῖς ναύαρχος deessent (nam formulam ἄρχοντα προστάξαι exemplis satis stabilivit Abresch. Dilucc. Thucc. p. 293.); sed ἄρχοντα Ἀλκί-

δαν, ὃς ἦν αὐτοῖς ναύαρχος, προστάξαντες non minus pleonastice dictum est, quam quod vulgo legitur, præsertim si comparantur verba c. 16. quæ inferius laudabuntur. Nam dicas quidem, ναύαρχον apud Lacedæmonios omnino rei navalis curam gessisse, neque necessario unius certæ classis imperium habuisse. Unde Lacedæmonios recte narrari τὸν ναύαρχον προστάξαι ἄρχοντα τῶν δυοῖν καὶ τεσσαράκοντα νεῶν, s. eum, qui navarchi munere fungebatur, præfecisse duabus et quadraginta navibus Mitylenen profecturis. Sed hoc argutius quam verius est, et jam inest in verbis ὃς ἔμελλεν ἐπιπλεύσεσθαι c. 16. Equidem igitur nihil muto. Quod enim alibi quadraginta naves commemorantur, inde explicandum videtur, quod scriptor numero rotundo uti maluerit, quum numerus harum navium accurate cognitus fuisse omnino non videatur; Diodorus enim l. XII. c. 55. quinque et quadraginta naves fuisse scribit. Nam ubi quadraginta naves commemorantur, de iis, quæ imperatæ, ubi autem duæ et quadraginta, de iis, quæ vere paratæ sint, dici, capite 29. et 69. non confirmatur. Quod autem ad omnem structuram attinet, in ea sane pleonasmum quendam deprehendimus. Nam ne quis προστάξαντες cum Porto explicet naves sociis imperantes (quod Thucydidi esset potius ἐπιτάξαντες cf. II. 7. et Abresch. l. l. p. 294. unde Thomas M. p. 356. ἐπιτάσσειν elegantius esse dicit quam προστάσσειν, quanquam hoc Xenophonti, Diodoro aliisque scriptoribus eodem sensu usitatissimum est) vel cum Kistemakero mandata dantes, monendum est, præterquam quod hoc participium ita nimis nude positum sit, verba cap. 16. Κατὰ πόλεις ἐπήγγελλον τεσσαράκοντα νεῶν πλῆθος, καὶ ναύαρχον προσέταξαν Ἀλκίδαν, huic interpretationi obstare. Pleonasmos autem Thucydides, quamvis brevitatis studiosissimus, tamen in quibusdam dictionibus ad aliorum Græcorum scriptorum exemplum non fugit. Nihil dicimus de formulis, quæ temporis notionem bis exprimunt, ut τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον I. 58. II. 84. ἔπειτα ὕστερον II. 9. μετὰ τὴν μάχην ὕστερον III. 5. πρὸ τῶν Τρωϊκῶν πρότερον I. 3. προπέμπειν πρότερον I. 29. προγράφειν πρῶτον, quod I. 25. restituendum est, ubi alia hujus generis attulit Stephanus. Facilius cum iis verbis, de quibus hic nobis sermo est, compares exempla hæc. I. 138. Themistocles prædicatur fuisse τῶν μελλόντων ἐπιπλεῖστον τοῦ γενησομένου ἄριστος εἰκαστής. III. 68. Platææ narrantur eversæ esse ἐς ἔδαφος ἐκ τῶν θεμελίων. II. 48. Τὰς αἰτίας, ἅστινας νομίζει τοσαύτης μεταβολῆς ἱκανὰς εἶναι δύναμιν ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν, ubi viri docti quum postrema deleri juberent, vehementer falsi sunt, ut vidit etiam Bredovius. Nam non μεταβαλεῖν per μεταστῆσαι explicatur, sed potius vicissim, ut poterant ex annotatione scholiastæ ad hæc verba adscripta discere, μεταστῆσαι] μεταβαλεῖν, ex qua eum δύναμιν ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν in exemplari suo patet invenisse. Si quid igitur interpretamenti hic lateret, potius in τοσαύτης μεταβολῆς ἱκανὰς εἶναι inesset, quæ verba vel omnia vel ex parte e scholio orta essent. Sed quum hæc suspicio libris non confirmetur, nescio an vulgata servanda sit. Integrum membrum deesse poterat III. 11. Ὑποχειρίους ἔχοντες τοὺς πλείους, ἡμῖν δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλοῦντες, χαλεπώτερον εἰκότως ἔμελλον οἴσειν, καὶ πρὸς τὸ πλεῖον ἤδη εἶκον τοῦ ἡμετέρου ἔτι μόνου ἀντισουμένου. A quibus verbis ut pleonasmum removeas, pro εἶκον facillima mutatione scribendum esse suspiceris ἧκον, cui conjecturæ quodammodo favet Vallæ versio: "Jamque admodum processerunt, quum solis nos jam secum ex æquo versemur."

III. 49. Ῥηθεισῶν τῶν γνωμῶν τούτων μάλιστα ἀντιπάλων πρὸς ἀλλήλας, οἱ Ἀθηναῖοι ἦλθον μὲν ἐς ἀγῶνα ὅμως τῆς δόξης, καὶ ἐγένοντο ἐν τῇ χειροτονίᾳ ἀγχώμαλοι· ἐκράτησε δὲ ἡ τοῦ Διοδότου. Offensioni est particula ὅμως. "Nam" ita scribit Baverus "quod certasse dicuntur sententiis, non contrarium est ei, quod præcesserit" (dicendum erat præcessit) "sed plane consentaneum." Qua de causa alii conjecerunt ὁμῶς, quod ab oratione pedestri alienum est; alii ὅμως vel post ἐκράτησε δέ transponi vel mutari voluerunt, quæ audaciora sunt, quum vulgata in omnibus libris atque etiam apud Vallam legatur. In qua vulgari scriptura non hærebimus, si Thucydidem ὅμως nonnunquam ita usurpare intellexerimus, ut sententiam, cui illa particula opposita est, supprimat, quippe ex omni nexu supplendam. III. 28. Οἱ δὲ πράξαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους μάλιστα τῶν Μιτυληναίων, περιδεεῖς ὄντες, ὡς ἡ στρατιὰ ἐσῆλθεν, οὐκ ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ὅμως καθίζουσιν, ubi Baverus recte subaudiri jubet: "etsi fides data erat ab

Atheniensibus incolumitatis, donec legati redissent." Cf. III. 80. Καί τινας αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα, cum vulg. vers. IV. 96. Τῇ ὑστεραίᾳ οἵ τε ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ καὶ οἱ ἐκ τοῦ Δηλίου, φυλακὴν ἐγκαταλιπόντες, (εἶχον γὰρ αὐτὸ ὅμως ἔτι,) ἀπεκομίσθησαν κατὰ θάλασσαν ἐπ' οἴκου, cum Porti nota. Eodem igitur modo III. 49. omissa est sententia: "etsi eos decreti prius dati jam dudum pœnituerat," qua de re non dubitabit, qui hoc caput cum cap. 36. arctissime cohærere animadverterit, et quæ ibi scripta sunt perpenderit.

CAP. 13.

Benedicti conjecturæ refutantur. Λέγω ad nomina substantiva ubi subaudiri possit. Verbum idem vel etiam aliud cognatæ significationis ex antecedentibus repetendum. Participia pro verbis finitis. Conjecturæ in vulgata Thucydidis exemplaria receptæ ex iis maximam partem expelluntur.

Non possumus non his addere refutationem aliquot conjecturarum, quas Benedictus nuper proposuit.

I. 10. Λακεδαιμονίων εἰ ἡ πόλις ἐρημωθείη, λειφθείη δὲ τά τε ἱερὰ καὶ τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη, πολλὴν ἂν οἶμαι ἀπιστίαν τῆς δυνάμεως, προελθόντος πολλοῦ χρόνου, τοῖς ἔπειτα πρὸς τὸ κλέος αὐτῶν εἶναι· καίτοι Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο [μοίρας. Cf. p. 118.] νέμονται, τῆς τε ξυμπάσης ἡγοῦνται, καὶ τῶν ἔξω ξυμμάχων πολλῶν· ὅμως δέ, οὔτε ξυνοικισθείσης τῆς (v. supra p. 137.) πόλεως, οὔτε ἱεροῖς καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένης, κατὰ κώμας δὲ τῷ παλαιῷ τῆς Ἑλλάδος τρόπῳ οἰκισθείσης, φαίνοιτ' ἂν ὑποδεεστέρα. Ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων, διπλασίαν ἂν τὴν δύναμιν εἰκάζεσθαι ἀπὸ τῆς φανερᾶς ὄψεως τῆς πόλεως, ἢ ἔστιν. Benedictus: "Ille infinitivus (εἰκάζεσθαι) h. l. non bene imperativi loco videbitur collocatus esse. Antecesserat optativus in verbis εἰ— ἐρημωθείη, λειφθείη δέ. Forte igitur etiam nostro loco excidit optativus εἴη, ut jam legatur τὴν δύναμιν εἴη εἰκάζεσθαι, conjicere possis." Quibus verbis se hanc periodum prorsus non intellexisse significavit. Quod enim in superiori membro est εἰ ἐρημωθείη, λειφθείη δέ, in altero membro designatur verbis τῶν Ἀθηναίων τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων, i. e. εἰ οἱ Ἀθηναῖοι — πάθοιεν, unde non est quod optativum desideres, multo minus in apodosi addas. Εἰκάζεσθαι enim, quem infinitivum qui tam ineptus fuerit ut pro imperativo usurpatum putaret, quidem fateor me nescire, pendet ex οἶμαι, et colo post ὑποδεεστέρα posito atque verbis καίτοι — ὑποδεεστέρα in parenthesi acceptis primariæ periodi sententiæ hac sunt: Λακεδαιμονίων εἰ ἡ πόλις ἐρημωθείη, λειφθείη δὲ τά τε ἱερὰ καὶ τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη, πολλὴν ἂν οἶμαι ἀπιστίαν — εἶναι· Ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων, διπλασίαν ἂν τὴν δύναμιν εἰκάζεσθαι.

I. 36. Βραχυτάτῳ δ' ἂν κεφαλαίῳ τοῖς τε ξύμπασι καὶ καθ' ἕκαστον τῷδ' ἂν μὴ προέσθαι ἡμᾶς μάθοιτε· τρία μὲν ὄντα λόγου ἄξια τοῖς Ἕλλησι ναυτικά, τὸ παρ' ὑμῖν, καὶ τὸ ἡμέτερον, καὶ τὸ Κορινθίων. τούτων δ' εἰ περιόψεσθε τὰ δύο ἐς ταὐτὸν (ita enim exhibent optimi libri pro τὸ αὐτό) ἐλθεῖν, καὶ Κορίνθιοι ἡμᾶς προκαταλήψονται, Κερκυραίοις τε καὶ Πελοποννησίοις ἅμα ναυμαχήσετε. Benedictus: "Virorum doctorum interpretationes nimis duræ et contortæ mihi esse videntur. Omnia intellectu faciliora erunt, si litera ῳ in ο mutata legerimus, τόδ' ἂν μὴ προέσθαι ἡμᾶς μάθοιτε, "hoc, nos non esse deserendos, intelligetis." Non assequor, quid sibi voluerit Vir Doctus, quum hæc scriberet. Difficultas enim non est in τῷδε, quod prorsus ex more Græcorum positum est, quum τόδε langueret, sed in dativo τοῖς ξύμπασιν et participio ὄντα. Dativum scholiasta suppleto λέγομεν explicari voluit. Quod verbum ubi ita omittitur, ut substantivum inde regatur, quod non fit nisi apud poetas vel in oratione concitatiori, nomen in accusativo enunciatur, idque duobus modis; aut in compellatione, ubi pronomen σέ cum vocabulis ei adhærentibus ex omisso λέγω interdum pendet (cf. Schæf. ad Lamb. Bos. p. 628. Matth. Gr. Gr. p. 588.); aut in appositione ad alium casum, si verbum et cum hoc et cum accusativo conjungi potest (ut Soph. Antig. 851. ed. Erf. min. Ἔψαυσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας, πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον, ubi vide quæ ab Hermanno et Erfurdtio disputata sunt), vel etiam nomen in appositione positum ad aliam vocem relatum est, quam cui explicando proprie inservit (ut Æsch. Agam. init. Θεοὺς μὲν αἰτῶ τῶνδ' ἀπαλλαγὴν πόνων, φρουρᾶς ἐτείας μῆκος, ubi μῆκος poeta dixit inductus accusativo

ἀπαλλαγήν.) Quæ omnia quum a Thucydidis verbis aliena sint, dativos pro genitivis usurpatos sive per nostrum *für* explicandos esse statuendum est. Add. Matth. Gr. Gr. p. 525. sqq. Majorem dubitationem facit participium ὄντα verbo finito destitutum. Hoc ut explicarent, Portus, Gailius (Observv. in Thuc. p. 42.) et, qui cum eo facit, Benedictus commate post Κορινθίων posito verba τρία ὄντα ναυτικά pro accusativis absolutis haberi voluerunt, cui rationi, ut alia taceam, jam satis obstat particula δέ post τούτων. Alii igitur ἂν μάθοιτε e præcedentibus repeti voluerunt, quod sæpe faciendum est. Plat. Apol. 32. Ἀντιπαραβάλλοντι τὰ ἐμαυτοῦ πάθη πρὸς τὰ ἐκείνων, ὡς ἐγῷμαι, οὐκ ἂν ἀηδὲς εἴη· καὶ δὴ καὶ τὸ μέγιστον, τοὺς ἐκεῖ ἐξετάζοντα καὶ ἐρευνῶντα, ὥσπερ τοὺς ἐνταῦθα, διάγειν, τίς αὐτῶν σοφός ἐστι, καὶ τίς οἴεται μέν, ἔστι δ' οὔ (sc. οὐκ ἂν ἀηδὲς εἴη). Interdum id vel ibi fit, ubi multa inserta sunt. Thuc. I. 35. Τῶνδε οὐχ ὅπως κωλυταὶ ἐχθρῶν ὄντων καὶ ἐπιόντων γενήσεσθε, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς δύναμιν προσλαβεῖν περιόψεσθε, ἣν οὐ δίκαιον, ἀλλ' ἢ κἀκείνων κωλύειν τοὺς ἐκ τῆς ὑμετέρας μισθοφόρους, ἢ καὶ ἡμῖν πέμπειν, καθ' ὅ, τι ἂν πεισθῆτε, ὠφέλειαν, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς δεξαμένους, βοηθεῖν. πολλὰ δέ, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ ὑπείπομεν, τὰ ξυμφέροντα ἀποδείκνυμεν, καὶ μέγιστον, ὅτι οἵ τε αὐτοὶ πολέμιοι ἡμῖν (quod pro ὑμῖν e libris revocandum est. cf. Bened.) ἦσαν, ὅπερ σαφεστάτη πίστις, καὶ οὗτοι οὐκ ἀσθενεῖς, ἀλλ' ἱκανοὶ τοὺς μεταστάντας βλάψαι· καὶ ναυτικῆς καὶ οὐκ ἠπειρώτιδος τῆς ξυμμαχίας διδομένης, οὐχ ὁμοία ἡ ἀλλοτρίωσις. ἀλλὰ μάλιστα μέν, εἰ δύνασθε, μηδένα ἄλλον ἐᾶν κεκτῆσθαι ναῦς· εἰ δὲ μή, ὅστις ἐχυρώτατος, τοῦτον φίλον ἔχειν. Ubi verba πολλὰ δὲ — ἀλλοτρίωσις non possunt parentheseos notis includi, ut factum est in Lipsiensi editione, repugnante particula ἀλλά ante μάλιστα, quæ opposita est negationi in οὐχ ὁμοία ἡ ἀλλοτρίωσις. Neque infinitivos ἐᾶν et ἔχειν pro imperativis usurpatos esse dixerim, qui nimis abrupte inferrentur, sed δίκαιον Thucydidis menti diutius obversatum esse arbitror. Cf. I. 10. quem locum modo tractavimus, II. 24. ubi χρῆσθαι pendet ex remoto verbo ἔδοξεν, et Plat. Symp. 5. Οὐ δεινὸν — ἠμέληται τοσοῦτος θεός, de quibus verbis vid. Wolf. Jam quominus I. 36. hanc explicationem admittas, obstare quidem videtur participium ὄντα, pro quo post προέσθαι infinitivum exspectes. Sed modo μανθάνειν non discendi, sed cognoscendi notione in altero membro subaudias, (cf. Matth. Gr. Gr. p. 758.) vel etiam aliud verbum, in quo hæc significatio insit, ex eo repetas, et in participio non hærendum esse intelliges. A quibus qui dissentiat, eum ὄντα pro verbo finito accipere necesse est, quod in verbi substantivi participio minus feram, quanquam in aliis non inusitatum est. Cf. I. 25. Κορίνθιοι — — ὑπεδέξαντο τὴν τιμωρίαν — — μίσει τῶν Κερκυραίων, ὅτι αὐτῶν παρημέλουν, ὄντες ἄποικοι. οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσι ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα, οὔτε Κορινθίῳ ἀνδρὶ προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν, ὥσπερ αἱ ἄλλαι ἀποικίαι. Ubi particula γάρ ceteras, quas tentarunt, interpretationes falsas esse arguit. II. 29. Τήρης οὔτε τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχων, βασιλεύς τε πρῶτος ἐν κράτει Ὀδρυσῶν ἐγένετο. Ab his diversum Thucydidis locum una cum Herodoti verbis quibusdam jam supra p. 153. sq. attulimus. Herodotus sæpius participiis ita utitur, idemque usus Atticis poetis frequens est. Cf. Æsch. Eum. 68. 144. all. Herm. ad Vig. p. 770. et, qui de ἔχων loquitur, Heind. ad Plat. Phædon. c. 49. In verbis I. 36. restat denique, ut pauca dicamus de scriptura τούτων δ' ἓν εἰ περιόψεσθε, quæ est in deterioribus libris. Illud ἓν Stephanus et Abreschius ferri posse omnino negarunt, Gottleberus et Baverus inepta ratione defenderunt. Quodsi a Thucydide profectum esset, verba τὰ δύο ἐς ταὐτὸν ἐλθεῖν explicative accipienda essent, quod vulgo ita exprimunt, supplendum esse ὥστε. Sed vulgata scriptura loquendi usui longe convenientior est.

I. 50. Ναυμαχία αὕτη Ἕλλησι πρὸς Ἕλληνας νεῶν πλήθει μεγίστη δὴ τῶν πρὸ αὐτῆς γεγένηται. Benedictus: „Omnes fere codices legunt πρὸ ἑαυτῆς. Sed neque hæc codicum lectio neque recepta est ferenda. Nam illud ἑαυτῆς posset admitti, si deesset τῶν πρό, quæ verba tamen ad hujus loci sensum sunt aptissima, et vulgatum αὐτῆς non quadrat, quia non αὐτή, sed αὕτη antecessit. Quare ex codicum vestigiis" (quibusnam?) „emendo μεγίστη δὴ τῶν πρὸ ταύτης γεγένηται." Hæc profecto recondita est doctrina, quæ captum nostrum superat. I. 10. Νομίζειν (εἰκὸς) τὴν στρατείαν (vulgo στρατιάν) ἐκείνην μεγίστην γενέσθαι τῶν πρὸ αὐτῆς.

Ib. 69. Καὶ τῶνδε ὑμεῖς αἴτιοι τό, τε πρῶτον ἐάσαντες αὐτοὺς τὴν πόλιν μετὰ τὰ

Μηδικὰ κρατῦναι, καὶ ὕστερον τὰ μακρὰ στῆσαι τείχη, ἐς τόδε τε ἀεὶ ἀποστεροῦντες οὐ μόνον τοὺς ὑπ' ἐκείνων δεδουλωμένους ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡμετέρους (nam ita libri pro ὑμετ.) ἤδη ξυμμάχους. οὐ γὰρ ὁ δουλωσάμενος, ἀλλ' ὁ δυνάμενος μὲν παῦσαι, περιορῶν δέ, ἀληθέστερον αὐτὸ δρᾷ, εἴπερ καὶ τὴν ἀξίωσιν τῆς ἀρετῆς ὡς ἐλευθερῶν τὴν Ἑλλάδα φέρεται. Hic ne quid de eo dicamus, quod rursus nobis obtrudit suum τότε, deleta post τόδε particula τέ legi jubet ἀποστεροῦντας. "Nemo enim negabit" ita argumentatur "inepte hæc verba ad Lacedæmonios referri, qui statim in sequentibus a Corinthiis Græciæ liberatores laudantur." De ineptiis queritur, quod ne e longinquo quidem vidit, quid sibi velit Thucydides. Corinthii enim non dicunt Lacedæmonios vere esse Græciæ liberatores, sed hunc titulum præ se ferre, quamvis eam potius in servitutem redigere existimandi sint. Quod quomodo de iis prædicari possit, verbis οὐ γὰρ ὁ δουλωσάμενος — αὐτὸ δρᾷ significatur, quæ e Benedicti lectione sensu destituuntur. — Etiam quas præter hanc conjecturam in hoc capite protulit alias, prorsus inutiles sunt, ut quum pro Καίτοι ἐλέγεσθε ἀσφαλεῖς εἶναι, ὧν ἄρα ὁ λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει, scribi voluit ἐλέγετε propter verba ὧν ὁ λόγος, quasi genitivus passivo sive objectivo sensu, quem jam vulg. interpres expressit, non posset intelligi.

Ib. 82. Εἰ ἀπαράσκευοι τοῖς τῶν ξυμμάχων ἐγκλήμασιν ἐπειχθέντες τεμοῦμεν αὐτήν. Benedictus conjicit ἐπαχθέντες, quod interpretatur "inducti (criminibus)." Sed ἐπάγεσθαί τινι significare posse impelli s. sollicitari aliqua re non demonstravit. Si quid mutandum esset, scriberem ἐπαρθέντες, cl. c. 93. Μὴ τοῖς τῶν ξυμμάχων λόγοις ἐπαιρώμεθα. Verum vulgatam satis defendunt verba c. 80. Πῶς χρὴ πρὸς τούτους ῥαδίως πόλεμον ἄρασθαι, καὶ τίνι πιστεύσαντας, ἀπαρασκεύους ἐπειχθῆναι; Dativus igitur τοῖς ἐγκλήμασιν explicandus per propter. Cf. Matth. l. l. p. 545.

Ib. 135. Τοῦ δὲ Μηδισμοῦ τοῦ Παυσανίου Λακεδαιμόνιοι, πρέσβεις πέμψαντες παρὰ τοὺς Ἀθηναίους, ξυνεπῃτιῶντο καὶ τὸν Θεμιστοκλέα, ὡς εὕρισκον ἐκ τῶν περὶ Παυσανίαν ἐλέγχων· ἠξίουν τε τοῖς αὐτοῖς κολάζεσθαι αὐτόν. Pro ἠξίουν τε cur maluerit ἀξιοῦντες, dicat Phœbus Apollo. Fortassis tamen Vir Doctus hic quoque hæsit in particula τέ copulativa.

II. 13. Προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅτι Ἀρχίδαμος μέν οἱ ξένος εἴη, οὐ μέντοι ἐπὶ κακῷ γε τῆς πόλεως γένοιτο. Benedictus: "Hæc verba mihi non satis inter se connexa esse videntur. Forte" (dicere voluit fortasse) "Thucydides scripserat, ὅτι Ἀρχ. ὅς μέν οἱ ξένος εἴη." Non intelligo, quid vexaverit Virum Doctum. Quis enim nexum desideret, si quem Latine ita loquentem audiat: "Dixit, Archidamum quidem sibi hospitem esse, neque tamen detrimento civitatis (talem) fore."

Quum ad omnia hujus generis commenta refellenda et tempus et animus deficiat, accedimus statim ad IV. 8. Καὶ διέβησαν μὲν καὶ ἄλλοι πρότερον κατὰ διαδοχήν· οἱ δὲ τελευταῖοι καὶ ἐγκαταληφθέντες (pro quo vulgo e confusione etiam c. 39. et alibi sæpissime v. Dorv. ad. Char. 544. facta legitur ἐγκαταλειφθέντες, cui alterum ex duobus præstantissimis libris, Cass. et Aug. substituimus, quum relicti in insula, certe per aliquod tempus, etiam alii sint, sed capti ii soli, qui postremi transierant) εἴκοσι καὶ τετρακόσιοι ἦσαν. Benedictus vulgatam ferri non posse judicans scribit προτέρων, "diversi a prioribus." Sed cur tandem id tolerari posse negat, in quo nihil est offensionis, quum, qui postremis priores in insulam trajecerint, ii quidni rectissime dicantur πρότερον διαβῆναι, omnino ignoremus? Sed ἄλλοι προτέρων vel ob defectum articuli τῶν falsum esset.

Ib. 27. Γνοὺς ὅτι ἀναγκασθήσεται ἢ ταὐτὰ λέγειν οἷς διέβαλλεν, ἤ, τἀναντία εἰπών, ψευδὴς φανήσεσθαι. Verisimile ducit Benedictus Thucydidem scripsisse φανήσεται. Sed si φανήσεσθαι cum ἀναγκασθήσεται conjungi nequeat, quod non omnino negaverim (v. p. 442.) scriptor noster a structura per ὅτι ad infinitivum transiisse existimandus est. Cf. p. 456.

Ib. 80. Καὶ ἅμα τῶν Εἱλώτων βουλομένοις ἦν ἐπὶ προφάσει ἐκπέμψαι, μή τι πρὸς τὰ παρόντα, τῆς Πύλου ἐχομένης, νεωτερίσωσι. Benedictus conjecit βουλομένους, hac addita interpretatione: "poterant eos Helotarum, quos vellent, sub quodam emittere prætextu." Conjectura et supervacanea, quum in usitatissima formula ἐμοὶ βουλομένῳ ἐστί (Cf. II. 3. Kœn. ad Greg. p. 376. Dorv. ad Char. p. 467. Matth. l. l. p. 524.) non sit quod reprehendas, et falsissima. Nam qui "eos Helotarum, qui vellent" Græce τῶν Εἱλώτων τοὺς βου-

λομένους dicendum esse ne e sexcentis quidem, in quibus ita ὁ βουλόμενος apud ipsum Thucydidem legitur, locis didicerit, is melius fecisset, si ab hoc scriptore manum prorsus abstinuisset.

Ib. 83. Ἐπεὶ δὲ ἐγένετο (Περδίκκας) τῷ στρατῷ μετὰ τοῦ Βρασίδου ἐπὶ τῇ ἐσβολῇ τῆς Λύγκου. Benedictus: "Dissident h. l. interpretes de explicatione verborum ἐγένετο τῷ στρατῷ. Neque mirum est, quia Græci non ita loqui solent. Haud dubie Thucydides scripserat, ἐπεὶ δὲ ἐγένετο στρατὸς μ. τ. Β." Qualis temeritas, qualis tristissimæ rei ignoratio! Qui commentarios criticos in Thucydidem conscripsit, eum nescire, quod fere in quavis pagina hujus scriptoris legitur, στρατῷ, ναυτικῷ, στόλῳ et similia pro cum exercitu, cum classe dici! Ἐγένετο igitur jungendum cum ἐπὶ τῇ ἐσβολῇ, et τῷ στρατῷ μετὰ τοῦ Βρασίδου idem est quod paulo ante Βρασίδαν καὶ τὴν στρατιὰν λαβών.—In eodem capite Benedictus quum jure prætulerit scripturam μὴ ὑπεξελεῖν (pro ὑπεξελθεῖν, quæ formæ sæpe permutantur. Cf. Gail. edit. IV. 122.) τῷ Περδίκκᾳ τὰ δεινά, retinet vulgatam interpretationem "in Perdiccæ gratiam pericula subire." Sed ὑπεξαιρεῖν τινὶ τὰ δεινά, s. κινδύνους idem significare posse quod ὑφίστασθαι s. ὑπομένειν, præter Benedictum credet nemo. Ne in vulgato quidem ὑπεξέρχεσθαι hæc notio inest. Et quomodo Chalcidenses sperare poterant, Perdiccam alacriorem fore ad ipsorum res adjuvandas, si Brasidas pro eo pericula non subiisset? Ὑπεξελεῖν τὰ δεινά quid sit, docuerunt Abresch. p. 450. et Heilm. in not. ad vers. h. l.

Idem Benedictus cognitum non habuit frequentissimum usum nominativorum vel accusativorum absolutorum in verbis impersonalibus, ἐξόν, παρόν, προσῆκον (v. supra p. 27.) quum IV. 95. in verbis Παραστῇ δὲ μηδενὶ ὑμῶν, ὡς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ οὐ προσῆκον τοσόνδε κίνδυνον ἀναῤῥίπτουμεν pro προσῆκον conjiceret προσηκόντως. Neque refutatione egent ea, quæ c. 96. de verbis Τὸ δὲ ἄλλο καρτερᾷ μάχῃ καὶ ὠθισμῷ ἀσπίδων ξυνεστήκει, quæ sanissima sunt, disputavit.

Hæc sufficiant contra Benedictum, quæ non ideo protulimus, ut virum læderemus, quem fortassis vel muneris scholastici negotia vel aliæ rationes prohibuerunt, quominus hodie aliam esse intelligeret Græcæ linguæ cognitionem, quam quæ erat, antequam exstitissent Hermannus, Schæferus aliique, qui Græcarum literarum studia ad altissimum perfectionis gradum adduxerunt. Sed Benedicti commentarios silentio prætermittere non potuimus, ne eos ignorare videamur, neve interpretibus grammaticæ parum peritis, quorum magnum in Thucydide habemus numerum, etiam critici se adjungant, qui, quæcunque sibi e sensu quodam non satis subtili displiceant, mutanda ducant.

Quo magis autem gravati sumus Benedictum toties taxare, eo magis lætamur, quod ibi, ubi virorum doctorum conjecturæ in vulgata Thucydidis exemplaria receptæ sunt, in plerisque ei possumus assentiri, nisi quod paulo alia argumentatione sæpe opus esse existimamus. Illæ autem conjecturæ fere omnes ex editionibus rursus expellendæ sunt, quod tractandis uno excepto omnibus hujus generis locis, qui l. I.—III. reperiuntur,* declarabimus.

I. 30. a Gottlebero Reiskii conjectura περιϊόντι τῷ θέρει pro περιόντι τῷ θέρει recepta est: quod quamvis ideo minus improbandum, quia verba εἶναι et ἰέναι sæpissime permutantur (v. Schæf. Melett. critt. p. 63.); tamen præter necessitatem factum esse, quum Corinthii ejusdem anni æstatis reliqua parte novam classem atque exercitum socios defensum misisse recte cogitentur, jam monuit Baverus, qui frustra hæret in loco, quem occupat articulus. I. 36. Πρὸς ἰσχύοντας τοὺς ἐχθρούς. I. 40. Μετὰ προσηκόντων τῶν τοῦ δικαίου κεφαλαίων, ubi τῶν nonnisi in depravatis libris desideratur. I. 74. Ἀπὸ οἰκουμένων τῶν πόλεων. Qui librorum scripturam et ipse revocari voluit Benedictus, eum mirati sumus de sensu ejus multa disputasse, qui ambiguus esse non potest.

I. 33. Καὶ σκέψασθε, τίς εὐπραξία σπανιωτέρα, ἢ τίς τοῖς πολεμίοις λυπηροτέρα, ἢ εἰ, ἣν ὑμεῖς ἂν πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ χάριτος ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῖν προσγενέσθαι, αὕτη πάρεστιν αὐτεπάγγελτος, ἄνευ κινδύ-

---

* L. IV. nusquam, quantum recordamur, conjecturæ in vulgatas editiones transierunt. Locus autem, quem ex tribus primis libris omisimus, legitur II. 22. ubi pro Παράλιοι in omnibus codd. vett. edd. et scholiis non mutatis exstat Παράσιοι, nisi quod hæc vox etiam per duplex ρ scribitur. De hac quæstione geographica nos nondum judicare audere ingenue fatemur.

νου· καὶ δαπάνης διδοῦσα ἑαυτήν, καὶ προσέτι φέρουσα ἐς μὲν τοὺς πολλούς, ἀρετήν, οἷς δὲ ἐπαμυνεῖτε, χάριν, ὑμῖν δ' αὐτοῖς ἰσχύν· ἃ ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ ὀλίγοις δὴ ἅμα πάντα ξυνέβη. Ἢ εἰ in nullo libro reperitur, sed plerique omnes habent εἰ sine ἤ, F. ἢ solum.* Et hanc ob causam et quod tria vocabula monosyllaba per cognatas vocales incipientia auribus ingrata sunt, librorum scripturam defendere studuerunt. Quod a Bavero, Levesquio, Gailio, Benedicto ita factum est, ut omisso ἢ retinerent εἰ. Nisi codex F. corruptissimus esset, posses etiam lectionem ἢ ἣν quodammodo tueri. Ita enim totius loci natura hæc esset, ut, quum proprie Thucydidi dicendum esset, ἤ, ἣν ὑμεῖς ἂν—ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῖν προσγενέσθαι, ταύτην παρεῖναι αὐτεπάγγελτον, in fine mutata structura orationi indirectæ substituta esset directa oratio. "Considerate, quænam prosperitas rarior, quæve hostibus tristior sit, quam hæc—quam vos multis divitiis et gratiæ anteposuissetis potentiam, ea sua sponte adest." Similiter verba interpretatus est Valla, nisi quod oratione indirecta usus est. Sed quum hæc omnia duriora sint, et a me quidem similibus exemplis confirmari nequeant, non multum sane repugno, quin ἢ εἰ retineas, præsertim quum ἤ, quod in librariorum pronunciatione non differebat ab εἰ, facillime excidere potuerit. Quæ præterea de his verbis monenda videantur, ea certiora sunt. Pro προσγενέσθαι enim in marg. Steph. legitur προσγενήσεσθαι, minus recte; nam prætulissent, ut adesset potentia, non ut affutura esset. Scripturam κινδύνου magis Atticam esse dicunt quam κινδύνων, quæ sunt nugæ, quas sæpe jactant. I. 18. Μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι. I. 70. Μετὰ πόνων καὶ κινδύνων μοχθοῦσι. Sic igitur etiam c. 33. κινδύνων est in plurimis et præstantissimis codicibus, κινδύνου autem e correctione fluxit, cui singularis δαπάνης ansam dedit. Denique pro παντί non mali codices παρόντι, quod tamen vim sententiæ minuit, quum, quæ de omni tempore valent, ea in certum quoddam tempus restringat. Ceterum has voces sæpius permutatas videbis, ut IV. 72. ubi pro ἔν γε τῷ παντὶ ἔργῳ E. habet ἔν γε τῷ παρόντι ἔργῳ. De particula γέ I. 127. præter necessitatem addita jam alibi (p. 458.) diximus.

II. 32. Ταῦτα μὲν ἐν τῷ θέρει τούτῳ μετὰ τὴν τῶν Πελοποννησίων ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναχώρησιν ἐγένετο. Codices et veteres editiones μετὰ τὴν Πελοπ.——ἀναχώρησιν, pro quo in Duckeri exemplari, haud dubie operarum errore, legitur μετὰ τῶν Πελ. Quam librorum scripturam esse ratus, Gottleberus addito τήν edendum curavit μετὰ τὴν τῶν Πελ. Sed revocanda est vetus lectio μετὰ τὴν Πελοποννησίων ἀναχώρησιν, simillima dictionis, quæ I. 93. reperitur μετὰ τὴν Μήδων ἀναχώρησιν.

Ib. 80. contra omnes codices pro Θάρυπος repositum est Θαρύπου, quoniam apud Pausaniam I. 10. ita scribatur, cui argumento non multum tribuo. Primum enim nescio unde cognitum habeamus, Thucydidis, non Pausaniæ libros corruptos esse, quanquam hoc ideo minus facile dixeris, quod apud Pausaniam Θαρύπου ter repetitur. Deinde fieri potuit, ut hic rex ab aliis scriptoribus Θάρυψ, ab aliis Θάρυπος appellaretur. Nam in nominibus propriis minus notis et semibarbaris sæpe nonnisi primariæ consonantes spectandæ sunt, quum vocales et terminationes soleant variare. Cf. Bened. — In eodem capite Ἀγραίας e conjectura male repositum

* Nihil permutatione particularum ἤ et εἰ frequentius est (cf. quos laudat Schæf. Melett. critt. p. 45.) quam uno in loco expendamus. III. 46. Ἐκείνως δέ, τίνα οἴεσθε ἥν τινα (ἀποστᾶσαν πόλιν) οὐκ ἄμεινον μὲν ἢ νῦν παρασκευάσεσθαι, πολιορκίᾳ τε παρατενεῖσθαι ἐς τοὔσχατον, εἰ τὸ αὐτὸ δύναται, σχολῇ καὶ ταχὺ ξυμβῆναι; ἡμῖν τε πῶς οὐ βλάβη, δαπανᾶν καθημένοις διὰ τὸ ἀξύμβατον, καὶ ἢν ἕλωμεν πόλιν, ἐφθαρμένην παραλαβεῖν, καὶ τῆς προσόδου τολοιπὸν ἀπ' αὐτῆς στέρεσθαι. Ubi pro εἰ in plerisque libris et Valla legitur ἤ, quam scripturam Benedictus præeuntibus aliis ita probavit, ut interrogationis signum poni juberet post τοὔσχατον. Sed si verba ἢ (vel ἢ) τὸ αὐτὸ δύναται—ξυμβῆναι cum antecedentibus arcte cohærerent, ut de urbe, quæ defecisset, intelligenda essent, non an, sed nonne enim dicendum erat. (" Quæque urbs ita obsidionem ad extremum usque perferet; nonne enim, sive cito sive sero compositionem facit, ad unum idémque redit?") Sin cum sequentibus conjungenda essent, ut transitum pararent ad ea, quæ Atheniensibus ex ejusmodi agendi ratione essent eventura, per aliquam particulam, ut per jam vero, nectenda essent. Quapropter equidem vulgatam retinuerim.

esse pro Ἀργείας supra declaravimus p. 111.

Tum II. 86. Ἦν δὲ τοῦτο μὲν τὸ Ῥίον φίλιον τοῖς Ἀθηναίοις· τὸ δ' ἕτερον Ῥίον ἐστὶν ἀντιπέρας, τὸ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ· διειχέτην δὲ ἀπ' ἀλλήλων σταδίους μάλιστα ἑπτὰ τῆς θαλάσσης, quum omnes codices exhibeant διείχετον, facile cuiquam in mentem venit et lenior et melior conjectura διέχετον, nuper etiam a Benedicto proposita, qui bene de ea disputavit. Ne vero quis codicum scripturam διείχετον ita defendat, ut imperfectorum dualis tertiam personam olim etiam in τον terminatam esse dicat, qua de re egit Schæferus ad Apollon. Rhod. II. p. 146. non prætermittendum duximus, hanc observationem non posse ad Atticos pertinere, quorum ætate ejusmodi formis jam certus et immutabilis locus assignatus esset.

Ultimus secundi libri locus, qui huc pertinet, invenitur II. 101. Παρέσχε δὲ λόγον καὶ ἐπὶ τοὺς τῶν Ἀθηναίων πολεμίους Ἕλληνας, μὴ οἱ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν καὶ ἐπὶ σφᾶς χωρήσωσι. Sitalces quum in Macedonia et finitimis regionibus versaretur, et aliis populis terrorem injecisse, et inter eos Græcos, qui cum Atheniensibus bellum gerebant, rumori ansam dedisse legitur, metuendum esse, ne ab Atheniensibus ductus contra ipsos proficisceretur. Quod in omnibus libris ita expressum est, μὴ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι χωρήσωσι. Stephanus vero quum subjectum desideraret, scribi voluit μὴ οἱ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι, quam conjecturam Gottleberus et alii receperunt. Sed hanc emendationem quomodo "optime quadrare" judices, non video; nam mirum esset, si Sitalcis copiæ per οἱ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀγόμενοι circumscriberentur. Longe convenientior est vulgata, in qua Thucydides, quum modo dixisset, οἱ μέχρι Θερμοπυλῶν Ἕλληνες ἐφοβήθησαν, μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ subjectum ὁ στρατός vel οἱ Θρᾶκες sine omni obscuritate omittere potuit, quippe quod e sententiarum ordine atque nexu facillime suppleas.

Quod ad tertium librum attinet, nonnisi de nomine Spartanorum ducis, qui c. 100. Menedæus vocatur, paucis dicendum. Olim ibi legebatur Μενέδατος, quod Wassius correxit, quum de eodem, qui infra c. 109. bis Menedæus appellaretur, sermonem esse recte intellexisset. Sed quum c. 100. omnes libri scripturam Μενέδατος tueantur, eandemque formam in utroque c. 109. loco Cl. exhibeat, hunc ducem ubique Menedatum quam Menedæum scribi malim.

Cap. 14.

Proponuntur conjecturæ de aliquot locis, in quibus in librorum scriptura non videatur acquiesci posse. Γοῦν et δ' οὖν. Ὡς pro πρός de re animata. Ὡς quam a superlativo interposita præpositione separatum. Ἐφίεσθαι et ἀφίεσθαι, πόλεμος et πολέμιος, Κλάρος et Ἴκαρος all. confusa. De ellipsi nominis ἀγροί. Σκευή, κατασκευή, παρασκευή. Participium per duplicis structuræ confusionem alio casu positum quam substantivum, ad quod refertur.

Quanquam vero in his locis librorum scriptura non sit sollicitanda, sunt tamen alii, in quibus ad conjecturas ut confugias, opus esse videatur. Cujus generis aliquot exempla passim in hoc libello exhibuimus, quibus nunc alia nonnulla addere placet.

I. 41. Φίλον τε γὰρ ἡγοῦνται τὸν ὑπουργοῦντα, ἢν καὶ πρότερον ἐχθρὸς ᾖ, πολέμιόν τε τὸν ἀντιστάντα, ἢν καὶ τύχῃ φίλος ὤν· ἐπεὶ καὶ τὰ οἰκεῖα χεῖρον τίθενται φιλονεικίας ἕνεκα τῆς αὐτίκα. Malim φιλονικίας; nam præcedunt verba Τῶν ἁπάντων (sive potius πάντων, quod est in optimis libris) ἀπερίοπτοί εἰσι παρὰ τὸ νικᾶν. Fischerum tamen hanc correctionem non probaturum fuisse, intelligo ex iis, quæ ad Xenoph. Cyrop. II. 1. 22. (in Commentario a Kuinœlio edito p. 107.) disputavit.

Ib. 63. Ἐπαναχωρῶν δὲ ὁ Ἀριστεὺς ἀπὸ τῆς διώξεως, ὡς ἑώρα (al. ὁρᾷ) τὸ ἄλλο στράτευμα ἡσσημένον, ἠπόρησε μέν, ὁποτέρωσε διακινδυνεύσει χωρήσας, ἢ ἐπὶ τῆς Ὀλύνθου, ἢ ἐς τὴν Ποτίδαιαν· ἔδοξε γοῦν ξυναγαγόντι τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον, δρόμῳ βιάσασθαι ἐς τὴν Ποτίδαιαν. Scribo ἔδοξε δ' οὖν; nam γοῦν notat certe quidem (v. I. 2. 10. 20. 38. 74. al.) sed δ' οὖν refertur ad præcedens μέν. Neque raro has particulas permutant librarii. Vid. II. 5. et 34. Præterea in his verbis sine causa de nonnullis dubitarunt viri docti. Ἐς enim temere uncis incluserunt, quum non solum in plerisque libris legatur, sed etiam propter loquendi usum necessarium sit; ὡς enim pro πρός nonnisi de re animata dici

notissimum est.* Cf. præter alios inprimis Kœn. ad Gregor. Cor. p. 78. Ita etiam de eo injuria hæsitarunt, verba ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον utrum cum ξυναγαγόντι (" suis in quam minimum spatium contractis") an cum ἐς τὴν Ποτίδαιαν (" cursu perrumpere Potidæam tanquam in urbem minime remotam, s. quippe quæ proxima esset urbs") jungenda sint. Posterior enim ratio plerisque viris doctis probata præterquam quod verborum ordinem perturbat (nam longe planius est quod apud Platonem exstat Euthyphr. 1. Ἔρχεται κατηγορήσων μου ὥσπερ πρὸς μητέρα πρὸς τὴν πόλιν), vel ideo inepta est, quod ἐλάχιστον χωρίον neque Græco homini neque alii ulli apte et distincte loquenti significare potest χωρίον ἐλαχίστου διαστήματος. Vana etiam sunt, quæ Baverus nostræ interpretationi opposuit, nihil profuisse, si copiæ in angustum contractæ essent, quum statim inde fuisset abeundum. Quasi vero copiæ non ideo potuerint in angustum contrahi, ut conferta acie ideoque cum majori et impetu et celeritate hostes adorirentur! Denique noli hærere in ordine vocabulorum ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον; nam sæpe ita ὅτι et ὡς a superlativo interposita præpositione separantur. III. 46. Ὅτι ἐν βραχυτάτῳ τὴν ἁμαρτίαν καταλῦσαι. Xen. Cyr. I. 6. 26. Ταῦτα πειρώμεθα ὡς ἐν ἐχυρωτάτῳ ποιεῖσθαι.

100. Ἐπὶ Στρυμόνα πέμψαντες (οἱ Ἀθηναῖοι) μυρίους οἰκήτορας αὑτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, ὡς οἰκιοῦντες (al. οἰκειοῦντες, quod hoc sensu non usurpat Thucydides) τάς τότε καλουμένας Ἐννέα ὁδούς, νῦν δὲ Ἀμφίπολιν, τῶν μὲν Ἐννέα ὁδῶν αὐτοὶ ἐκράτησαν, ἃς εἶχον Ἠδωνοί· προελθόντες δὲ τῆς Θράκης ἐς μεσόγειαν, διεφθάρησαν ἐν Δραβήσκῳ τῇ Ἠδωνικῇ ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν ξυμπάντων, οἷς πολέμιον ἦν τὸ χωρίον αἱ Ἐννέα ὁδοὶ κτιζόμενον. Pro ξυμπάντων, quod quum ad sententiæ vim nihil faciat, Heilmanno et aliis displicuit, conjicias ξύμπαντες propter locum parallelum Diodori XI. 70. p. 458. Αὐτῶν ἀναβάντων εἰς Θρᾴκην, συνέβη πάντας τοὺς εἰσβαλόντας εἰς τὴν χώραν τῶν Θρᾳκῶν ὑπὸ τῶν Ἠδωνῶν καλουμένων διαφθαρῆναι. Sed quum Diodorus orationem ad suum sensum mutare potuisset, huic conjecturæ non multum tribueremus, nisi etiam Vallæ versio accederet, quæ hæc est: " Sed progressi in mediterranea Thraciæ, ab ipsis Thracibus, quibus infestum erat id oppidum, si incoleretur, apud Drabescum Edonicam omnes sunt interemti." E qua versione simul colligas, αἱ Ἐννέα ὁδοί quum a Valla non expressum sit, interpretibus deberi. Ξύμπαντες autem in ξυμπάντων transiisse videtur, quoniam pronomen relativum statim rursus ad Thraces refertur. Nominativum hic etiam Gattererus desiderasse videtur, ut ex iis, quæ in commentatione de Thracia secundum Herodotum et Thucydidem p. 79. edit. Schlichth. leguntur, apparet, quanquam de lectione mutanda ibi nihil diserte monitum est. Quod restat, Thucydides ubi iterum horum Atheniensium meminit IV. 102. simpliciter scribit Ἐφθάρησαν ἐν Δραβήσκῳ ὑπὸ Θρᾳκῶν. Cf. Diod. XII. 68.

133. Τότε (vulgo τόδε) δὴ οἱ Ἔφοροι, δείξαντος αὐτοῦ τὰ γράμματα, μᾶλλον μὲν ἐπίστευσαν, αὐτήκοοι δὲ βουληθέντες ἔτι γενέσθαι αὐτοῦ Παυσανίου τι λέγοντος, ἀπὸ παρασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ Ταίναρον οἰκέτου οἰχομένου, καὶ σκηνησαμένου διπλῆν διαφράγματι καλύβην, ἐς ἣν τῶν τε Ἐφόρων ἐντός τινας ἔκρυψε, καὶ Παυσανίου ὡς αὐτὸν ἐλθόντος, καὶ ἐρωτῶντος τὴν πρόφασιν τῆς ἱκετείας, ᾔσθοντο πάντα

* Semel quidem VIII. 36. invenitur ὡς τὴν Μίλητον, sed ibi cum aliquot Pariss. scribendum videtur ἐς τ. Μ. ne scriptori nostro in hoc uno exemplo id obtrudatur, quod alibi semper reformidavit. Nam quod Thomas Mag. p. 933. ex VIII. 103. affert ὡς Ἄβυδον, depravatos codices, Ar. Chr. Dan. secutus est, quum meliores libri recte servent vulgatum ἐς. Exempla ad hunc locum a Wassio congesta omnia aliena sunt. Pro eo autem quod in Bekkeri Anecdd. p. 400. legitur, Πᾶσα γὰρ ἀνέχει ὡς τὸ Κρητικὸν πέλαγος, Thucydidis libri IV. 53. exhibent consuetum Πᾶσα γὰρ ἀνέχει πρὸς τὸ Σικελικὸν καὶ Κρητικὸν πέλαγος. Denique V. 17. Παρασκευὴ προεπανεσείσθη ἀπὸ Λακεδαιμονίων περιαγγελλομένη κατὰ πόλεις ὡς ἐπιτειχισμόν cum cod. Græv. et fortassis etiam aliis libris facile scripseris ὡς ἐπὶ τειχισμόν. Cf. schol. Vall. et Bened. ad h. l. Quanquam, quum compositum ἐπιτειχισμός loci sententiæ convenientius sit quam simplex τειχισμός, nescio equidem an legendum sit ὡς ἐς ἐπιτειχισμόν. De Xenoph. Cyr. V. 3. 12. ubi olim edebatur ὡς τὸ φρούριον, vid. Schneider. et de tragicis Valcken. et Porson. ad Eur. Phœn. 1415. a quibus injuria recessisse videtur amicissimus Dœderlein Specim. Sophocl. p. 39.

σαφῶς. Verba αὐτήκοοι βουληθέντες γενέσθαι tempore finito carent, neque participium ejus locum tenere existimari potest, quum neque οἰχομένου καὶ σκηνησαμένου satis apte cum βουληθέντες conjungantur, quæque sequuntur, et ipsa impedita sint. Deleverim igitur particulam τέ post τῶν, ut hic sit verborum ordo, αὐτήκοοι δὲ βηληθέντες γενέσθαι, τοῦ ἀνθρώπου οἰχομένου καὶ σκηνησαμένου, καὶ Παυσανίου ἐλθόντος καὶ ἐρωτῶντος, ᾔσθοντο.

II. 42. Τῶνδε δὲ οὔτε πλούτου τις τὴν ἔτι ἀπόλαυσιν προτιμήσας ἐμαλακίσθη, οὔτε πενίας ἐλπίδι, ὡς κἂν ἔτι διαφυγὼν αὐτὴν πλουτήσειεν, ἀναβολὴν τοῦ δεινοῦ ἐποιήσατο· τὴν δὲ τῶν ἐναντίων τιμωρίαν ποθεινοτέραν αὐτῶν λαβόντες, καὶ κινδύνων ἅμα τόνδε κάλλιστον νομίσαντες, ἠβουλήθησαν μετ' αὐτοῦ τοὺς μὲν τιμωρεῖσθαι, τῶν δὲ ἐφίεσθαι. Primum, ut jam alii monuerunt, recipiendum πλούτῳ ex optimis codicibus prius collatis et septem Parisinis. Respondent enim sibi οὔτε πλούτῳ—οὔτε πενίας ἐλπίδι, et ad ἀπόλαυσιν e πλούτῳ repetendus genitivus αὐτοῦ. Deinde τῶν δέ non potest cum scholiasta ad τῶν ἀρετῶν referri, quæ vox in iis, quæ proxime antecedunt, nusquam legitur, sed spectat ad αὐτά, ideoque ad divitias, quibus aliquis vel diutius fruatur, vel aliquando potiatur. Unde in vulgata scriptura aliquid vitii inesse intelligimus. Qui enim belli pericula eo consilio subierint, ut opes adipiscerentur, quomodo, quasi illas spreverint, laudentur? Qui hostes quidem punire, sed simul etiam facultates appetere voluerint, quomodo illorum ultionem præ his desiderasse dicantur? Scripserim igitur ἀφίεσθαι. "fortunis se abdicare, earum curam abjicere voluerunt." De quo usu dictionis ἀφίεσθαί τινος cf. II. 60. et Sturz. Lexic. Xenoph. t. 1. p. 501. Verba autem ἐφίεσθαι et ἀφίεσθαι facile commutari vix est quod moneamus. In Dionysio Halic. p. 806. legitur quidem ἐφίεσθαι, sed Reg. 2. ibi exhibet certe ἀφίεσθαι. Ibidem μετ' αὐτοῦ omittitur, quo abjecto quum τῶν δέ ad κινδύνων referri posset, hanc scripturam servato ἐφίεσθαι amplecterer, si et, unde μετ' αὐτοῦ ortum esset, intelligerem, neque pro τῶν δέ potius τοῦ δέ (τοῦ καλλίστου κινδύνου) requirerem. —In ejusdem capitis verbis Καὶ γὰρ τοῖς τἄλλα χείροσι, δίκαιον τὴν ἐς τοὺς πολέμους ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀνδραγαθίαν προτίθεσθαι malim πολεμίους, quum τὴν ἐς τοὺς πολέμους ἀνδραγαθίαν satis recte dici haud putaverim. Ita squ. cap. pro ἀτολμοτέραν δὲ μηδὲν ἀξιοῦν τὴν ἐς τοὺς πολεμίους διάνοιαν ἔχειν deteriores codices exhibent πολέμους, neque quidquam horum vocabulorum confusione frequentius est. Cf. nos supra p. 41. et Gottleb. ad verba II. 36. Εἴ τι αὐτοὶ ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον ἢ Ἕλληνα πόλεμον ἐπιόντα προθύμως ἠμυνάμεθα, in quibus tamen vulgata scriptura jure defensa est. V. Schæf. Melett. critt. p. 41.

76. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι, ἐν ταρσοῖς καλάμου πηλὸν ἐνείλλοντες, ἐσέβαλον ἐς τὸ διῃρημένον, ὅπως μὴ διαχεόμενον, ὥσπερ ἡ γῆ, φοροῖτο. Malim διαχεόμενος; neutrum enim vix potest ad aliud quid pertinere quam ad τὸ διῃρημένον, quod non poterat auferri.

Ejusdem libri cap. 89. Phormion Atheniensibus hæc præcipit. Ἐν τῷ ἔργῳ κόσμον καὶ σιγὴν περὶ πλείστου ἡγεῖσθε· ὥστε τὰ πολλὰ τῶν πολεμικῶν ξυμφέρει, καὶ ναυμαχίᾳ οὐχ ἥκιστα. Quæ vertunt: "In prœlio militarem disciplinam et silentium plurimi facite; hæc enim cum multis aliis in rebus bellicis, tum vero præcipue in navalibus conducunt." Sed ὥστε neque enim neque aliud quid notat, quod in hunc locum quadret. Stephanus igitur conjecit ὃ ἐς τε, cui conjecturæ per se facili, quum ὥστε et ἔστε sæpe confundantur (v. Gregor. Cor. p. 530.) duo maxime obstant. Primum enim a Thucydide scriptum esse ἐς τὰ πολλὰ ξυμφέρει non est probabile, quum hæc vulgaris structura haud facile ita obliterata esset, ut ei substitueretur insolentior dicendi ratio, τὰ πολλὰ ξυμφέρει sine præpositione, quæ et in omnibus libris et apud scholiastam desideratur. Deinde hoc habemus scholion: Καὶ ἐν τῷ ἔργῳ κόσμον ἔχετε, ἤτοι ἐν τῷ πολέμῳ κόσμον ἔχετε, καὶ σιγήν, καὶ ξυμφέρον ὂν τοῖς μετιοῦσιν ἐπιπολὺ τὰ πολεμικά, καὶ μάλιστα τοῖς ναυμαχοῦσιν. In quo inest haud obscurum documentum, olim non verbum finitum ξυμφέρει, sed participium hic esse lectum, quo reposito non amplius desiderabimus causalem particulam. Sed ita quæritur, quid de ὥστε faciendum sit. Aliquamdiu equidem scribendum putavi, ὥσπερ τὰ πολλὰ τῶν πολεμικῶν, καὶ ξυμφέρον ναυμαχίᾳ οὐχ ἥκιστα. ("Quippe quod, ut in plerisque rebus bellicis, ita etiam in pugna navali non minimum prosit.") Καί enim statim post πολεμικῶν collocant optimi codices, Reg. (G.) H. Aug. Cass. Bas. I. et ὥσπερ præbet Cl. atque marg. Bas. Sed quanquam ὥσπερ et ὥστε sæpe confundan-

tur (cf. I. 120. et Bastii Comment. palæogr. p. 888.) vereor tamen, ne illud in hos duos libros e correctione irrepserit. Quæ quum ita sint, nunc potius voculis τέ et τά, quæ facillime sedem permutare poterant, transpositis scribendum puto, ὡς τά τε πολλὰ τῶν πολεμικῶν, καὶ ξυμφέρον ναυμαχίᾳ οὐχ ἥκιστα. Fortassis tamen hac transpositione probata ὡς, quod non inest in scholiastæ interpretatione, omnino delendum, ut ξυμφέρον ab aliquo per ὡς ξυμφέρει explicatum fuerit, quod interpretamentum genuina scriptoris verba facile poterat extrudere.

II. 101. Ὁ δὲ Σιτάλκης πρός τε τὸν Περδίκκαν λόγους ἐποιεῖτο, ὧν ἕνεκα ἐστράτευσε, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι οὐ παρῆσαν ταῖς ναυσίν, ἀπιστοῦντες αὐτὸν μὴ ἥξειν, δῶρά τε καὶ πρέσβεις ἔπεμψαν αὐτῷ, ἔς τε τοὺς Χαλκιδέας καὶ Βοττιαίους μέρος τι τοῦ στρατοῦ πέμπει. καὶ τειχήρεις ποιήσας, ἐδῄου τὴν γῆν. Sitalces expeditionem in Perdiccam atque Chalcidenses suscepit. (C. 95. Ἐστράτευσεν ἐπὶ Περδίκκαν καὶ ἐπὶ Χαλκιδέας, διὰ δύο ὑποσχέσεις, τὴν μὲν βουλόμενος ἀναπρᾶξαι, τὴν δὲ αὐτὸς ἀποδοῦναι, ubi quum διά desit in Aug. Cass. Cl. Gr. Par. C. D. I. non multum absum, quin hanc præpositionem delendam putem, ut Thucydides pro "duo promissa ratu esse volens" omisso hoc generali verbo statim ea intulerit, quæ rationem, qua hæc promissa Sitalces exitum habere voluit, describunt.) Qua in expeditione Athenienses promiserant, se classe atque exercitu Odrysis opem esse laturos. (Ἔδει καὶ τοὺς Ἀθηναίους ναυσί τε καὶ στρατιᾷ ὡς πλείστῃ ἐπὶ τοὺς Χαλκιδέας παραγενέσθαι. l. l.) Jam c. 101. Athenienses leguntur navibus non advenisse, e t dona atque legatos ad Sitalcem misisse. Quis vero has duas enunciationes sibi oppositas per particulam τέ conjunxerit? Aliquid hic turbatum esse quum probe sensisset Stephanus, pro ἔπεμψαν legendum conjecit ἔπεμψεν, quod nescio utrum de Perdicca an de Sitalce intellexerit. Si de illo, quum Perdiccas Atheniensibus opponeretur, necessario scribendum erat ἐκεῖνος δὲ δῶρά τε καὶ πρέσβεις ἔπεμψε; sin de hoc, eum, qui magnam Macedoniæ partem in potestatem suam redegerat, et cui Macedones resistere non audebant (Ἡσύχαζον, οὐ νομίζοντες ἱκανοὶ εἶναι πρὸς τὸ πλέον κινδυνεύειν. c. 100.) ad Perdiccam dona misisse, profecto non est verisimile. Accedit, quod hoc exstat scholion: Ἔπεμψαν αὐτῷ] τῷ Σιτάλκῃ οἱ Ἀθηναῖοι. Equidem τέ in δέ muto, et post πέμπει minus plene interpungo, ut τέ post ἐς ad καί ante τειχήρεις referatur. Sitalces enim quum Atheniensium classis non adesset, id efficere aut non potuit, aut noluit, quod iis spoponderat, se Chalcidico bello finem esse impositurum. Sed quum Athenienses et dona ad eum perferri et legatos eodem proficisci jussissent (unde jam c. 95. legimus Τῶν Ἀθηναίων ἧγε πρέσβεις οἳ ἔτυχον παρόντες τούτων ἕνεκα, ubi tamen πρέσβεις quum desit in Aug. Cass. Cl. ex interpretamento ortum esse suspiceris); aliquid certe faciendum ratus, et partem quandam exercitus in Chalcidenses atque Bottiæos misit, et, quum intra muros eos compulisset, regionem eorum vastavit.

III. 33. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἐφέσου ὁ Ἀλκίδας ἔπλει κατὰ τάχος, καὶ φυγὴν ἐποιεῖτο· ὤφθη γὰρ ὑπὸ τῆς Σαλαμινίας καὶ Παράλου, ἔτι περὶ Κλάρον ὁρμῶν· αἱ δ' ἀπ' Ἀθηνῶν ἔτυχον πλέουσαι. Et paulo post, Αὐτάγγελοι δ' αὐτὸν ἰδοῦσαι ἐν τῇ Κλάρῳ ἥ τε Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία ἔφρασαν. Alcidas Epheso facile quidem Clarum, Ioniæ urbem, prope Colophontem sitam, pervenire poterat; sed duo sunt, quæ hanc scripturam mutari jubeant. Primum enim Alcidas ab Atheniensium navibus conspectus esse legitur, quum a d h u c circa Clarum versaretur, quo ἔτι res aliquo tempore prius, quam Ephesum delatus esset, facta esse innuitur. Deinde c. 29. scribitur, Οἱ ἐν ταῖς τεσσαράκοντα ναυσὶ Πελοποννήσιοι (iidem, quibus præfectus erat Alcidas) τοὺς ἐκ τῆς πόλεως Ἀθηναίους λανθάνουσι, πρὶν δὴ τῇ Δήλῳ προσέσχον. Unde colligimus, Peloponnesios non multo post relictam Delum ab Atheniensibus ex urbe profectis esse detectos. Jam Delo Alcidas navigavit Icarum atque Myconum, inde in Embatum, porro Myonnesum (c. 32.) atque Ephesum, et tum denique Clarum se conferre potuit. Quod temporis spatium longius est, quam ut, qui Clari demum visi essent, τοὺς ἐκ τῆς πόλεως Ἀθηναίους nonnisi donec Delum venissent latuisse dicerentur. Sed τοὺς ἐκ τῆς πόλεως Ἀθηναίους eosdem esse cum iis, qui erant in Salaminia et Paralo, inde manifestum est, quod hæ naves forte Athenis prohibentur navigasse. Quæ omnia si consideraveris, non dubitabis mecum reponere Ἴκαρον atque Ἰκάρῳ, quam insulam Alcidas statim postquam Delo profectus erat adiit. c. 29. Confirmatur hæc conjectura eo, quod etiam c. 29. in depravatis libris, Ar. Chr. (marg.) Dan. pro Ἰκάρῳ

reperitur Κλάρῳ; quam quominus cum Kistemakero veram putes scripturam, itineris ratio ibi satis prohibet. De insula Icaro s. Icaria cf. Strab. p. 336. et 439.

34. Προκαλεσάμενος (cf. p. 460.) ἐς λόγους Ἱππίαν τὸν ἐν τῷ διατειχίσματι Ἀρκάδων ἄρχοντα. Malim Hippiam vocari Arcadum ducem, qui erant in loco illo munito, propter verba, quæ paulo ante leguntur, ἐπικούρους Ἀρκάδων ἐπαγόμενοι ἐν διατειχίσματι εἶχον. Scripserim igitur, τὸν τῶν ἐν τῷ διατειχίσματι Ἀρκάδων ἄρχοντα.

40. Τῇ αὐτῇ ζημίᾳ ἀξιώσατε ἀμύνασθαι, καὶ μὴ ἀναλγητότεροι οἱ διαφεύγοντες τῶν ἐπιβουλευσάντων φανῆναι. Lege διαφυγόντες; nam quum Mytilene, quo tempore hæc loquebatur Creon, jam capta esset, Athenienses non evadere, sed evasisse dicendi sunt.

67. Παρηνόμησαν (Matth. Gr. Gr. p. 202.) οὐ προπαθόντες ὑφ' ἡμῶν, μίσει δὲ πλέον ἢ δίκῃ κρίναντες, καὶ οὐκ ἀνταποδόντες νῦν τὴν ἴσην τιμωρίαν· ἔννομα γὰρ πείσονται. Corrige ἀνταποδιδόντες vel ἀνταποδώσοντες; nam propterea quod patientur, pœnas non dederunt, sed dabunt. Depravationi ansam dederunt participia, quæ præcedunt.

98. Μέχρι μὲν οὖν οἱ τοξόται εἶχόν τε τὰ βέλη αὐτοῖς, καὶ οἷοί τε ἦσαν χρῆσθαι, οἵδε ἀντεῖχον· τοξευόμενοι γὰρ οἱ Αἰτωλοί, ἄνθρωποι ψιλοί, ἀνεστέλλοντο. ἐπειδὴ δὲ τοῦ τε τοξάρχου ἀποθανόντος οὗτοι διεσκεδάσθησαν, καὶ αὐτοὶ ἐκεκμήκεσαν, καὶ ἐπιπολὺ τῷ αὐτῷ πόνῳ ξυνεχόμενοι, οἵ τε Αἰτωλοὶ ἐνέκειντο καὶ ἐσηκόντιζον, οὕτω δὴ τραπόμενοι ἔφευγον. Particulam καί ante ἐπιπολύ, quæ facile ex præcedentibus perperam repeti potuit, delendam censemus, assentiente Hermanno. Nam quod hanc voculam etiam explicationi inservire dicunt, id eam vim habere non potest, ut ibi quoque admittatur, ubi prima ejus notio prorsus inepta sit. Paulo post in verbis Πᾶσά τε ἰδέα κατέστη τῆς φυγῆς καὶ τοῦ ὀλέθρου τῶν στρατοπέδων τῶν Ἀθηναίων probamus Benedicti conjecturam τῷ στρατοπέδῳ; nam de uno exercitu sermo est.

114. Ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο ἑκατὸν ἔτη Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἀμφίλοχοι πρὸς Ἀμπρακιώτας, ἐπὶ τοῖσδε, ὥστε μήτε Ἀμπρακιώτας μετὰ Ἀκαρνάνων στρατεύειν ἐπὶ Πελοποννησίους, μήτε Ἀκαρνᾶνας μετὰ Ἀμπρακιωτῶν ἐπ' Ἀθηναίους, βοηθεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων· καὶ ἀποδοῦναι Ἀμπρακιώτας, ὁπόσα ἢ χωρία, ἢ ὁμόρους Ἀμφιλόχων ἔχουσιν. "Ὁμόρους. Scilicet ἀγρούς." Hudsonus.—Sed hæc ellipsis inusitata est; certe neque me eam legere memini, neque ab iis, qui de ellipsibus scripserunt, simile quid allatum vidi. Præterea si Ambraciotæ vicinos Amphilochorum agros restituere juberentur, hoc nimis vagum esset, qua ratione non loquimur in fœderibus. Scribendum igitur suspicor ὁμήρους, quam conjecturam quodammodo confirmant verba cap. 107. Οἱ πλείους (Ἀμφιλόχων) ὑπὸ Ἀμπρακιωτῶν βίᾳ κατείχοντο.

IV. 30. Οὕτω δή, τούς τε Λακεδαιμονίους μᾶλλον κατιδὼν πλείους ὄντας, ὑπονοῶν πρότερον, ἐλάσσοσι τὸν σῖτον αὐτοῦ ἐσπέμπειν, τότε ὡς ἐπ' ἀξιόχρεων τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον σπουδὴν ποιεῖσθαι, τήν τε νῆσον εὐαποβατωτέραν οὖσαν, τὴν ἐπιχείρησιν παρεσκευάζετο. Verba τότε—ποιεῖσθαι aperte nexu carent. Neque cum Benedicto scribi licet τότε τε, ut hæc cohæreant, τούς τε Λακεδαιμονίους πλείους ὄντας—τότε τε τοὺς Ἀθηναίους σπουδὴν ποιεῖσθαι—τήν τε νῆσον εὐαποβατωτέραν οὖσαν; cui rationi vel infinitivus ποιεῖσθαι cum participio commutandus satis obstat. Sed verba τούς τε Λακεδαιμονίους κατιδὼν πλείους ὄντας, τήν τε νῆσον εὐαποβατωτέραν οὖσαν conjungenda esse, infinitivum autem ποιεῖσθαι, ut paulo ante ἐσπέμπειν, ex ὑπονοῶν sive, quod in eo inest, νομίζων pendere, manifestum est. Quapropter scribo τότε δέ. Αὐτοῦ autem si pro αὐτόσε poni posse neges (nam nugæ sunt reliquæ, quas proposuerunt, explicationes), atque subjectum desideres, quod non videtur commode abesse posse, probaverim Baveri conjecturam αὐτοὺς ἐσπέμπειν. Nam lenior quidem nonnullis videatur medela, si restitueris αὐτοὺς πέμπειν; sed compositum ἐσπέμπειν satis confirmatur c. 16. et 26.

52. Καὶ ἦν αὐτῶν ἡ διάνοια, τάς τε ἄλλας πόλεις, τὰς Ἀκταίας καλουμένας, ἃς πρότερον, Μιτυληναίων νεμομένων, Ἀθηναῖοι εἶχον, ἐλευθεροῦν, καὶ πάντων* μάλιστα τὴν Ἄντανδρον· καὶ κρατυνάμενοι αὐτὴν (ναῦς τε γὰρ εὐπορία ἦν ποιεῖσθαι αὐτόθεν, ξύλων ὑπαρχόντων, καὶ τῆς Ἴδης ἐπικειμένης) καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ ῥᾳδίως ἀπ' αὐτῆς ὁρμώμενοι, τήν τε Λέσβον, ἐγγὺς οὖσαν, κακώσειν, καὶ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ Αἰολικὰ πολίσματα χειρώσεσθαι. Ut verba hic et scripta et interpuncta sunt, τέ post

* Nota illud πάντων, præcedente nomine πόλεις. Hoc neutro utaris ad illustrandam formulam ἐν τοῖς, quæ eodem modo superlativis additur, et de qua a Thucydidis interpretibus nusquam intellecta hodie non est, quod disputes.

ναῦς prorsus non habet, quo referatur, vel quod significet. Et tamen apertum est, sibi respondere ναῦς τε καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ, ita ut duæ causæ afferantur, cur exsules Antandrum sibi commodissimam judicaverint, quippe quæ et navium et reliqui apparatus comparandi facultatem ipsis præberet. Nam cum ὁρμώμενοι κακώσειν conjuncta verba τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ recte intelligi nequeunt. Scribe igitur, καὶ κρατυνάμενοι αὐτήν—ναῦς τε γὰρ εὐπορία ἦν ποιεῖσθαι αὐτόθεν, ξύλων ὑπαρχόντων, καὶ τῆς Ἴδης ἐπικειμένης, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευήν—ῥᾳδίως, ἀπ' αὐτῆς ὁρμώμενοι, τήν τε Λέσβον, ἐγγὺς οὖσαν, κακώσειν, καί etc. Nam ι subscriptum et ν finale frequenter permutari, inter omnes constat. Sententia autem, quæ causas continet, cur exsules Lesbum facile a se vastatum iri speraverint, ei membro, cujus rationes reddit, præmissa est, qua de re jam supra egimus. Sed ut de ipso nomine παρασκευή disputemus, pro eo noli cum bonis codicibus scribere σκευή, quod nuper suasit Benedictus. Σκευή enim Thucydidi dicitur de habitu s. cultu externo I. 6. 8. unde σκευαὶ Μηδικαί I. 130. sunt vestes Medicæ, et σκευὴ ψιλή III. 94. levis armatura. Κατασκευή autem denotat supellectilem et in singulari I. 89. II. 5. 14. 97. et in plurali II. 16. 38. 65. unde facile vides, quo jure I. 10. in τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη hanc vocem interpretentur ædificia. Quod quam ineptum sit, vel inde patet, quia II. 65. κατασκευαί et οἰκοδομίαι, atque Xenoph. Cyr. 7. 5. 72. κατασκευαί et οἰκίαι sibi opponuntur. Quid? quod ex eversorum Spartæ ædificiorum areis tantum aberat ut hæc urbs minor, quam erat, videri potuisset, ut etiam major judicanda fuisset, quum manente eodem ambitu æque splendida ac magna existimata esset. Sed κατασκευή etiam hic dicitur de omnibus iis, quæ domibus exornandis inserviunt. Horum ἐδάφη quænam sint, discas e Platæarum eversione III. 68. Quæ urbs quum dirueretur, servatum est Junonis templum, et præterea Thebani ὀροφαῖς καὶ θυρώμασι τοῖς τῶν Πλαταιέων ἐχρήσαντο· καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ ἦν ἐν τῷ τείχει ἔπιπλα, χαλκὸς καὶ σίδηρος, κλίνας κατασκευάσαντες, ἀνέθεσαν τῇ Ἥρᾳ. Ex ejusmodi igitur rebus, quæ, si qua urbs devastetur, vel sacrum in usum converti vel alia de causa servari soleant, de Lacedæmone non judicandum esse monet Thucydides. Neque ea, quam rejecimus, notio vocis κατασκευή confirmari potest verbis II. 17. Κατεσκευάσαντο δὲ καὶ ἐν τοῖς πύργοις τῶν τειχῶν πολλοί, καὶ ὡς ἕκαστός που ἐδύνατο. Ibi enim neque κατεσκευάσαντο pro κατασκευὰς ἐποιήσαντο positum est, quod nullo modo significare potest domicilia sibi pararunt, neque οἰκήματα omissum est, quod ita omitti non licet; sed notionis origo recte declaratur posteriore parte hujus scholii, quod in cod. Bas. invenitur, Οἰκήματι, ἢ ἀντὶ τοῦ κατέλυσαν τὰ σκεύη, ὧν ἐναντίον τὸ ἀνεσκευάσαντο. Ubi pro οἰκήματι legendum οἰκήματα; nam quod Gottleberus hanc vocem hinc sejungi, et ad sequentis capitis nomen τείχει referri vult, etiamsi non subjungeretur particula ἤ, quæ duas explicationes ab interprete afferri docet, vel ideo ineptum esset, quod propugnaculi murum nemo explicaret per οἴκημα. Ἀνεσκευάσαντο autem, quod scholiasta verbo κατεσκευάσαντο oppositum dicit, hoc sensu legitur I. 18. Οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπιόντων τῶν Μήδων διανοηθέντες ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἀνασκευασάμενοι, ubi vid. schol. Ex his verbis rursus lucem accipiunt quæ IV. 116. reperiuntur, Τὴν Λήκυθον ἀνελὼν καὶ ἀνασκευάσας, τέμενος ἀνῆκεν (an ἀνέθηκεν?) ἅπαν, ubi plerique interpretes, quibus etiam Schneiderus in Lexic. Gr. se adjunxit, hoc verbum repugnante sententia interpretantur, reficere. Add. Sturz. Lex. Xenoph. in ἀνασκευάζεσθαι et κατασκευάζεσθαι. Mirati autem sumus, quomodo Thucydidis editores, ut eum, de quo diximus, verbi κατασκευάζεσθαι usum stabilirent, laudare potuerint exempla IV. 75. Τῆς Ἀντάνδρου ὑπὸ τῶν Μιτυληναίων μελλούσης κατασκευάζεσθαι et VIII. 24. Τὴν χώραν καλῶς κατεσκευασμένην διεπόρθησαν, ubi κατασκευάζεσθαι notat instrui. Quæ exempla Schneiderus adeo in Lexic. Gr. intulit, in quo male scribitur V. 75. pro IV. 75. Sed ut redeamus ad substantivum κατασκευή, id quemadmodum non usurpatur de domiciliis, ita ne de apparatu quidem bellico recte legitur. Sed hæc notio inest in παρασκευή, quod sexcenties ita dicitur, unde hæc scriptura etiam IV. 52. servanda est. Quod autem ibi dictum est κρατυνάμενοι et ὁρμώμενοι in nominativo, etiamsi præcedat ἦν αὐτῶν ἡ διάνοια, id ideo factum est, quod illa formula ad sensum nihil aliud denotat quam διενοοῦντο, vel ἐνόμιζον sive ἤλπιζον ex ea repeti potest. Quales casuum permutationes in participiis sæpe sibi permisit Thucydides. IV. 23. Τὰ περὶ Πύλον ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ

κράτος ἐπολεμεῖτο (i. e. τὰ περὶ Π. ἀμφότεροι κ. κ. ἐπολέμουν)· Ἀθηναῖοι μὲν δυοῖν νεοῖν ἐναντίαιν ἀεὶ τὴν νῆσον περιπλέοντες τῆς ἡμέρας (τῆς δὲ νυκτὸς καὶ ἅπασαι περιώρμουν, πλὴν τὰ πρὸς τὸ πέλαγος, ὁπότε ἄνεμος εἴη· καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν εἴκοσι νῆες ἀφίκοντο αὐτοῖς ἐς τὴν φυλακήν, ὥστε αἱ πᾶσαι ἑβδομήκοντα ἐγένοντο)· Πελοποννήσιοι δὲ ἔν τε (quæ particula e codd. recipienda) ἠπείρῳ στρατοπεδευόμενοι, καὶ προσβολὰς ποιούμενοι τῷ τείχει. Ubi alterum parentheseos signum, quod vulgo ante καὶ ἐκ τῶν Ἀθ. legitur, jam ante τῆς δὲ νυκτός collocavimus, et interpunctionem in nonnullis correximus, quo facilius arctus sententiarum Ἀθηναῖοι μὲν τὴν νῆσον περιπλέοντες—Πελοποννήσιοι δὲ ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατοπεδευόμενοι nexus perspiciatur. Post accusativum subjicitur nominativus II. 53. Θεῶν δὲ φόβος ἢ ἀνθρώπων νόμος οὐδεὶς ἀπεῖργε (i. e. θεῶν φόβῳ ἢ ἀνθρώπων νόμῳ οὐδένι ἀπείργοντο)· τὸ μὲν κρίνοντες ἐν ὁμοίῳ καὶ σέβειν καὶ μή, ἐκ τοῦ πάντας ὁρᾶν ἐν ἴσῳ ἀπολλυμένους· τῶν δὲ ἁμαρτημάτων * οὐδεὶς ἐλπίζων μέχρι τοῦ δίκην γενέσθαι βιοὺς ἂν τὴν τιμωρίαν ἀντιδοῦναι. Cum quibus verbis compares Æsch. Pers. 33. Ἄλλους δ' ὁ μέγας καὶ πολυθρέμμων Νεῖλος ἔπεμψεν· Σουσισκάνης, Πηγασταγὼν Αἰγυπτογενής etc. Post dativum nominativus reperitur VII. 70. Πολλὴ γὰρ δὴ παρακέλευσις καὶ βοὴ ἀφ' ἑτέρων τοῖς κελευσταῖς ἐγίγνετο (i. e. πολλὰ ἑτέρων οἱ κελευσταὶ παρεκελεύοντο)· τοῖς μὲν Ἀθηναίοις βιάζεσθαί τε τὸν ἔκπλουν ἐπιβοῶντες, καὶ περὶ τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας—προθύμως ἀναλαβέσθαι· τοῖς δὲ Συρακουσίοις, καλὸν εἶναι etc. Similiter III. 36. Ὑπὸ ὀργῆς ἔδοξεν αὐτοῖς (i. e. ἐψηφίσαντο)—ἀποκτεῖναι—, ἐπικαλοῦντες. IV. 108. Καὶ γὰρ καὶ ἄδεια ἐφαίνετο αὐτοῖς, ἐψευσμένοις μὲν τῆς Ἀθηναίων δυνάμεως ἐπὶ τοσοῦτον, ὅση ὕστερον διεφάνη, τὸ δὲ πλέον βουλήσει κρίνοντες (quasi præcessisset ἄδειαν ἐνόμιζον, ἐψευσμένοι) ἀσαφεῖ ἢ προνοίᾳ ἀσφαλεῖ· εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι, οὗ μὲν ἐπιθυμοῦσιν, ἐλπίδι ἀπερισκέπτῳ διδόναι, ὃ δὲ μὴ προσίενται, λογισμῷ αὐτοκράτορι διωθεῖσθαι. Ubi magis etiam inusitatus est alter nominativus εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι, pro εἰωθότων τῶν ἀνθρώπων vel ἐπεὶ εἰώθασί γε οἱ ἄνθρωποι. Quod ἄνθρωποι si, ut existimavit Benedictus, etiam cum κρίνοντες conjungi posset, omnia licerent. Quibus locis perpensis Plat. Phædon. 29. Ὑπάρχει αὐτῇ (τῇ ψυχῇ) εὐδαίμονι εἶναι, πλάνης καὶ ἀνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν ἀνθρωπείων ἀπηλλαγμένῃ, ὥσπερ δὲ λέγεται κατὰ τῶν μεμνημένων, ὡς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ θεῶν διάγουσα, Heindorfio διαγούσῃ vel contra libros reponendum esse scribenti haudquaquam assentieris. Intelliges etiam facilius, quomodo explicanda sint verba I. 33. Γενήσεται δὲ ὑμῖν πειθομένοις καλὴ ἡ ξυντυχία κατὰ πολλὰ τῆς ἡμετέρας † χρείας. πρῶτον μέν, ὅτι ἀδικουμένοις, καὶ οὐχ ἑτέρους βλάπτουσι, τὴν ἐπικουρίαν ποιήσεσθε· ἔπειτα, περὶ τῶν μεγίστων κινδυνεύοντας δεξάμενοι, ὡς ἂν μάλιστα μετ' ἀειμνήστου μαρτυρίου τὴν χάριν κατάθησθε. ναυτικόν τε κεκτήμεθα, πλὴν τοῦ παρ' ὑμῖν, πλεῖστον. De quo loco paulo accuratius dicendum est. Primum autem corrigenda est interpunctio; nam post χρείας, et fortassis etiam post κατάθησθε, non punctum sed colon collocandum, quum verbis πρῶτον μέν—πλεῖστον tres causæ contineantur, cur societas cum Corcyræis inita Atheniensibus καλή, honorifica et utilis, futura sit. Deinde ad verba ἔπειτα—κατάθησθε vulgo cogitatione ex antecedentibus repetunt solam particulam ὅτι, quam jungi voluerunt cum κατάθησθε. At ubi tandem ullus Græcus homo ὅτι conjunxit cum conjunctivo? Pro quo si quis reponat futurum καταθήσεσθε, quod nonnullis in mentem venit, non tantum lectionem inferet, quæ in nullo codice exstat, sed etiam alteram difficultatem relinquet, quæ ex ista interpretatione exsistit. Nam quid tandem ita sibi vult particula ἂν post ὡς? Si ὡς μάλιστα significare potest quam maxime, num inde sequitur, etiam verbis ὡς ἂν μάλιστα eundem sensum inesse posse? Et tamen ἂν per locum, quem occupat, ab ὡς divelli non potest. Spernamus igitur interpretationem loquendi usui plane repug-

---

* Perperam Benedictus legendum proposuit τὸ δέ, ἁμαρτημάτων. Hoc enim nomen articulo carere non potest, et quod præcedit τὸ μέν, omnino non valet partim, sed pendet e σέβειν, et refertur ad τὸ θεῖον, quod inest in θεῶν φόβος. Comma igitur, quod vulgo post μέν legitur, tollendum est.

† Baverus conjecit ὑμετέρας, quod alicui non displiceat, quum τῆς χρείας per verborum collocationem cum κατὰ πολλά potius quam cum ἡ ξυντυχία jungendum esse videatur. Vulgatam tamen omnibus libris et scholiasta nixam retinendam censuimus, ne ξυντυχία minus nude positum sit.

nantem. Structura enim verborum duobus modis explicari potest. Primum ita, ut ex antecedente enunciatione non simplex ὅτι, sed integra sententia ὅτι τὴν ἐπικουρίαν ποιήσεσθε repetatur. Sed quam languide in hac oratione multa paucis verbis comprehendente jungatur τοὺς κινδυνεύοντας δεξάμενοι, τὴν ἐπικουρίαν αὐτοῖς ποιήσεσθε, quum alterutrum sufficiat, facile patet. Præferenda igitur altera explicatio, ex qua Thucydides pro ὅτι δέξεσθε participium δεξάμενοι, quod futuri exacti vim habet, substituisse putandus est.* Pro quo nominativo proprie quidem exspectes dativum δεξαμένοις, quum præcedat γενήσεται ὑμῖν καλὴ ἡ ξυντυχία τῆς ἡμετ. χρείας. Sed quum hæc verba ad sensum nihil aliud significent quam ἕξετε καλὴν τὴν ξυντυχίαν τ. ἡ χ. scriptor noster pro dativo participii posuit nominativum.

IV. 54. Ἦσαν δέ τινες καὶ γενόμενοι τῷ Νικίᾳ λόγοι πρότερον πρός τινας τῶν Κυθηρίων. διὸ καὶ θᾶσσον καὶ ἐπιτηδειότερον τό, τε παραυτίκα καὶ τὸ ἔπειτα τὰ (quem tamen articulum omittunt boni codices, ut genitivus pendeat ex τὸ ἔπειτα) τῆς ὁμολογίας ἐπράχθη αὐτοῖς. ἀνέστησαν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι Κυθηρίους, Λακεδαιμονίους τε ὄντας. καὶ ἐπὶ τῇ Λακωνικῇ τῆς νήσου οὕτως ἐπικειμένης. Postremam enunciationem neque cum ea, quæ præcedit, convenire, et verbis c. 57. Ἦγον δέ τινας καὶ ἐκ τῶν Κυθήρων ἄνδρας ὀλίγους, οὓς ἐδόκει ἀσφαλείας ἕνεκα μεταστῆσαι. καὶ τούτους μὲν οἱ Ἀθηναῖοι ἐβουλεύσαντο καταθέσθαι ἐς τὰς νήσους, καὶ τοὺς ἄλλους Κυθηρίους, οἰκοῦντας τὴν ἑαυτῶν, φόρον τέσσαρα τάλαντα φέρειν repugnare, jam alii intellexerunt. Nam quod Abreschius (Dilucc. Thucc. p. 426.) probante Bavero, verba ita explicat, "Cytheriorum illos, qui Lacedæmonii erant generis, suis e sedibus transducendos curarunt," id Græce Κυθηρίων τοὺς Λακεδαιμονίους ὄντας dicendum erat. Et quæ Baverus pro hac interpretatione laudat verba c. 53. Λακεδαιμόνιοί εἰσι τῶν περιοίκων, eam potius confutant, quippe quibus non pars Cytheriorum, sed Cytherii omnino Lacedæmonii fuisse significentur. Non magis probari potest Kistemakeri ratio, ἀνέστησαν per ad defectionem incitarunt vertentis. Nam quod Thucydidem pro μετοικίσαι non verbo ἀναστῆσαι, sed μεταστῆσαι uti contendit, nihil inconsultius dicere potuit. Cf. modo II. 27. qui locus propter argumenti similitudinem omnino comparandus est, et II. 99. Sed ad defectionem incitare nusquam exprimitur per ἀναστῆσαι, et Kistemakerum ad III. 28. provocare mirum est, quum, nisi iis, qui locum non essent evoluturi, illudere voluit, non intelligas, quomodo hoc facere ausus sit. Nam ibi, ut I. 126. 136. III. 75. all. hæc vox notat sedentem (ad deorum aras s. focum supplicem) surgere jubere. Quis sensus nostris verbis inesse debeat, vidit Heilmannus. Sed quod ἄν subintelligi vult, ἀνέστησαν pro ἀνέστησαν ἄν dici posse non minus falsum est, quam si Latine emigrare jusserunt idem esse putes quod emigrare jussissent. Nos igitur illam particulam post γάρ addendam censemus, quo se nihil melius videre Hermannus nobis significavit.

67. Ἐνήδρευσαν ἐς τὸν Ἐνυάλιον, ὅ ἐστιν ἔλασσον ἄπωθεν. Lego ἐς τὸ Ἐνυάλιον s. Ἐνυαλεῖον (ut Ἐνυεῖον laudat Stephanus in Thesaur. Ind.)

95. Δι' ὀλίγου μὲν ἡ παραίνεσις γίγνεται, τὸ ἴσον δὲ πρός τε τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας δύναται, καὶ ὑπόμνησιν μᾶλλον ἔχει ἢ ἐπικέλευσιν. Scripserim πρός γε τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας.

111. Καὶ ὁ Βρασίδας, ἰδὼν τὸ ξύνθημα, ἔθει δρόμῳ, ἀναστήσας τὸν στρατόν, ἐμβοήσαντάς τε ἀθρόον, καὶ ἔκπληξιν πολλὴν τοῖς ἐν τῇ πόλει παρασχόντας. καὶ οἱ μὲν κατὰ τὰς πύλας εὐθὺς ἐσέπιπτον, οἱ δὲ κατὰ δόκους τετραγώνους. Per se quidem post nomen collectivum rectissime subjicitur pluralis ἐμβοήσαντας et παρασχόντας; sed hoc quum fit, non potest singularis ἀθρόον his participiis addi. Benedictus igitur e multis codicibus scribi jubet ἐμβοήσαντα et παρασχόντα. Sed duo sunt in hac ratione, quæ dubitationem moveant. Primum enim pluralis unde ortus sit, non intelligo, qui exquisitior sit, quam quem librariis tribuas, nisi forte contrarium probes e fine cap. 100. Deinde participia ἐμβοήσαντας (s. ἐμβοήσαντα) et παρασχόντας (s. παρασχόντα) cum ἀναστήσας commode conjungi nequeunt. Ita enim Brasidas diceretur milites excitasse, quum clamorem sustulissent et metum Toranæis incussissent; quasi clamor prius sublatus et urbis incolæ prius in timorem conjecti

* IV. 116. Ὁ Βρασίδας ὡς ᾔσθετο αὐτοὺς ἀπολείποντάς τε τὰς ἐπάλξεις, καὶ τὸ γιγνόμενον ὁρῶν (pro καὶ ὅτι τὸ γιγν. ἑώρα), ἐπιφερόμενος τῷ στρατῷ, εὐθὺς τὸ τείχισμα λαμβάνει. Cf. Baver. ad h. l. et Steph. ad I. 1.

essent, quam Peloponnesii ad oppidum accessissent. Quod si nobis paulo audacioribus esse liceat, deleto καί ante οἱ μέν hunc locum ita constituamus, Καὶ ὁ Βρασίδας — ἔθει δρόμῳ, ἀναστήσας τὸν στρατόν· ἐμβοήσαντές τε ἀθρόοι, καὶ ἔκπληξιν — — παρασχόντες, οἱ μὲν κατὰ τὰς πύλας εὐθὺς ἐσέπιπτον, οἱ δὲ κατὰ δοκοὺς τετραγώνους.

IV. 107. Μύρκινός τε αὐτῷ προσεχώρησεν, Ἠδωνικὴ πόλις, — — καὶ Γάψηλος οὐ πολλῷ ὕστερον, καὶ Οἰσύμη. Pro Γάψηλος e l. V. c. 6. reponendum esse Γαληψός plures viri docti intellexerunt. Cf. Maussac. ad Harpocr. p. 105. Sed his se opposuit Gattererus (Comment. de Thrac. p. 93. et 102. edit. vern.) qui non quidem negat, in utroque loco de una eademque urbe sermonem esse, sed bis scribi vult Γάψηλος. Hanc enim urbem inter Strymonem et Nessum sitam distinguendam esse a Sithoniæ civitate Galepso (de qua cf. Herod. VII. 122.) At primum Gapseli urbis nullus veterum scriptorum, quantum nos scimus, mentionem facit. Deinde in illo ipso loco, quo Gattererus, Danvillium (in mappa geograph.) secutus, collocavit Gapselum, Straboni sita est Galepsus. Nam p. 511. edit. Alm. legimus. Εἶτα αἱ τοῦ Στρυμόνος ἐκβολαί· εἶτα Φάγρης, Γαληψός, Ἀπολλωνία, πᾶσαι πόλεις· εἶτα τὸ Νέσσου (s. Νέστου cf. Wass. ad Thuc. II. 96.) στόμα. Tum Galepsus scribitur in loco parallelo Diodori l. XII. c. 68. Εὐθὺς δὲ καὶ (Βρασίδας) τῶν πλησιοχώρων πόλεων πλείονας προσηγάγετο, ἐν αἷς ἦσαν ἀξιολογώταται Σύμη* καὶ Γαληψός, ἀμφότεραι Θασίων ἄποικοι, καὶ Μύρκινον (f. Μύρκινος) Ἠδωνικὸν πολισμάτιον. Denique etiam Stephanus Byz. in eo, quo usus est, Thucydidis exemplari Γαληψός invenit. Sub hac enim voce habet hæc: Γαληψός, πόλις Θρᾴκης. — — Θουκυδίδης τετάρτῃ ἑτέραν λέγει, καὶ Γαληψὸς οὐ πολλῷ ὕστερον, καὶ Οἰσύμη. Apparet igitur, duas urbes fuisse, quibus Galepsi, nullam, cui Gapseli nomen erat.

131. Οἱ δέ (οἱ Σκιωναῖοι,) ἀντεπεξελθόντες, αὐτοὶ καὶ Πελοποννήσιοι, ἱδρύθησαν ἐπὶ λόφου [καρτεροῦ]† πρὸ τῆς πόλεως, ὃν εἰ μὴ ἕλοιεν οἱ ἐναντίοι, οὐκ ἐγίγνετο σφῶν περιτείχισις. προσβαλόντες δ' αὐτῷ κατὰ κράτος οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ μάχῃ ἐκκρούσαντες τοὺς ἐπιόντας, ἐστρατοπεδεύσαντο. Legendum puto τοὺς ἐπόντας; qui enim in colle consederant, non οἱ ἐπιόντες, sed οἱ ἐπόντες appellandi esse videntur. Facilius vulgatam feram c. 128. Ὁ δέ (ὁ Βρασίδας), γνούς, προεῖπε τοῖς μεθ' αὐτοῦ τριακοσίοις, ὃν ᾤετο μᾶλλον ἂν ἑλεῖν τῶν λόφων, χωρήσαντας πρὸς αὐτὸν δρόμῳ, ὡς τάχιστα‡ ἕκαστος δύναται, ἄνευ τάξεως, πειρᾶσαι ἀπ' αὐτοῦ ἐκκροῦσαι τοὺς ἤδη ἐπιόντας βαρβάρους. Ibi enim barbari inferiorem collis partem occupasse et jam ejus jugum ascensuri esse cogitari possunt, quum Peloponnesii iis obviam facti sunt. Quanquam vel ibi propter ea, quæ statim adduntur (ἐκράτησαν τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου,) et propter finem præcedentis capitis malim ἐπόντας.

Cap. 15.

Scholiasta vel emendatus, vel illustratus, vel notatus.

Ita de plerisque rebus, quæ in eo libello exponendæ esse videantur, qui, quid a Thucydidis editoribus in re critica vel neglectum vel peccatum sit, doceat, quam accuratissime poteramus, egimus. Unum superest, ut, quantum in scholiorum, de quibus ex editoribus Stephanus fere solus bene meruit, tractatione desideretur exemplis nonnullis declaremus. Quæ exempla omnia e l. I. c. 1.—67. repetemus, et ita quidem, ut, quæ a Stephano jam observata, sed a posterioribus editoribus

---

* Diodorus pro Οἰσύμη scribens Σύμη eo usus esse videtur Thucydidis codice, in quo, ut etiamnum in Reg. et Gr. legeretur ἡ Σύμη, unde articulum omitti posse putavit. Scripturæ ἡ Σύμη vestigia deprehenduntur etiam alibi cf. Maussac. ad Harpocr. p. 261. sed formam Οἰσύμη præter Stephanum Byz. s. h. v. satis defendunt geographi et grammatici a Wassio laudati.

† Vulgo ἐπὶ καρτεροῦ λόφου. Plerique libri ἐπὶ λόφου καρτεροῦ, nonnulli ὑψηλοῦ, unus utrumque adjectivum omittit. Unde καρτεροῦ post λόφου transpositum uncis inclusimus; nam repetitum videtur e c. 129.

‡ Haud exiguus codicum numerus post τάχιστα repetit ὡς. Qui libri nisi ad deteriores pertinerent, illo ὡς probato verba ἄνευ τάξεως pro interpretamento eorum, quæ præcedunt, ὡς ἕκαστος δύναται haberem. Πειρᾶσαι autem exhibendum putavimus pro vulg. πείρασαι.

neglecta sunt, etiamsi probanda videantur, denuo non inculcemus. Antequam autem ad singula accedamus, præmonendum est, nullam in scholiis depravationem esse frequentiorem, quam eam, ut capita iis præfigantur vel prorsus falsa, vel auctiora, quam esse debebant, vel etiam vocibus quibusdam destituta, quæ præ reliquis addendæ erant. Nam quum hæ annotationes aut inter lineas scribi aut etiam margini sæpe ita appingi soleant, ut vocabula ipsa, ad quæ referuntur, non adjiciantur; vides, quam facile et librarii et viri docti hac in re falli potuerint. Ea igitur scholiorum emendatio, quæ fit capitibus mutatis, et lenissima existimanda est, et sæpe magnas difficultates tollit. Neque viri docti scholiastam toties propter miras quasdam explicationes reprehendissent,—quæ nonnisi miræ sunt, quod ad longe alia verba relatæ sunt, quam quibus illustrandis inserviunt,—si, priusquam incredibilia ab interprete dicta esse statuerent, an forte in capite annotationis vitium esset, examinassent. Quod ex pluribus eorum exemplorum, ad quæ nunc progredimur, clarius intelligetur.

I. 1. Θουκυδίδης Ἀθηναῖος] Πάντως μέμνηται τοῦ οἰκείου ὀνόματος κατ' ἀρχάς, ἀντιδιαστέλλων ἑαυτὸν τῶν ὁμωνύμων ἐν τοῖς ἔτεσιν. An forte legendum ἐν ἄλλοις ἔθνεσιν? nam vulgata quem aptum sensum efficiat, non video. Quæ vero his statim subjiciuntur, Ἅμα μὲν τῆς αὐτῆς (f. ταύτης τῆς) αἰτίας ἕνεκεν, ἅμα δὲ καὶ τοῦ μὴ ἕτερόν τινα τὸ αὐτοῦ σφετερίσασθαι σύνταγμα ab alio scholiasta addita videntur, qui priorem quodammodo corrigit, quod sæpius in his scholiis factum videmus. Cf. c. 10. (p. 29. l. 4. schol. Lips. edit.) et c. 32. (p. 73. l. 9.)

Ξυνέγραψε τὸν πόλεμον] ἄλλο, γράψαι· καὶ ἄλλο, ξυγγράψαι. τὸ μὲν γὰρ ἐπὶ ἑνὸς πράγματος λέγεται· τὸ δὲ ξυγγράψαι, ἐπὶ πολλῶν. ξυγγράψαι τὸ μετ' ἐπιμελείας καὶ σπουδαίως συντάξαι· γράψαι δέ, καὶ τὸ ἁπλῶς καὶ μὴ ἐπιμελῶς τὴν ἀλήθειαν ἀνευρεῖν. Hoc scholion in duo dispescendum est. Docet id vel codex Aug. in quo quæ post ἐπὶ πολλῶν leguntur, prorsus desunt. Præterea τὸν πόλεμον, quod capiti adjicitur, delendum est; scholiasta enim non disputat de formula ξυγγράψαι τὸν πόλεμον, sed de solo verbo ξυγγράψαι. Paulo post pro ἐπὶ τῇ τοῦ μέλλοντος ἐκβάσει λέγεται magis placeret, si scriptum exstaret ἐπὶ τῆς — ἐκβάσεως.

2. Ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη] πρὸ τούτου γὰρ κατὰ μέρους καὶ κατὰ ἔθνη ἐκαλεῖτο. Μέρους in Lips. editione e Duckeriana temere repetitum est pro eo, quod apud Stephanum legitur, μέρος. Idem vitium tollendum c. 3.

Ἐς Ἰωνίαν] προληπτικὸν τὸ σχῆμα, ὅταν τὸ συμβὰν ὕστερον προλαβόντες καλέσωμεν. Ὃ γὰρ ξυνέβη μετὰ τὴν οἴκισιν τῶν ἀνδρῶν· λέγει δὲ τὸ κληθῆναι Ἰωνίαν. Τοῦτο αὐτὴν προσηγόρευσε πρὶν ἐκπεμφθῆναι τοὺς ἄνδρας, προδιδοὺς καὶ προχαριζόμενος τὴν προσηγορίαν ταύτην τῇ χώρᾳ. Οὐ γὰρ οὔσης πρὸ τούτου τῆς Ἰωνίας, ἀπέστειλαν ἐκεῖσε τὸν ὄχλον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐφ' ᾧ τε κτίσειν καὶ οἰκίσαι τὴν γῆν. Καὶ οἱ πεμφθέντες κατοικίσαι, οὕτω καλεῖσθαι τὴν χώραν ὕστερον παρεσκεύασαν. Gottleberus an οἴκησιν, οἰκῆσαι et κατοικῆσαι, quæ in codice sunt, injuria mutaverit in οἴκισιν, οἰκίσαι et κατοικίσαι, vehementer dubito. Libri mss. lectio vel ideo præstet, quod κτίσειν καὶ οἰκίσαι τὴν γῆν pleonastice dictum videatur. Pro κτίσειν καὶ οἰκῆσαι autem vel κτίσαι καὶ οἰκῆσαι, vel κτίσειν καὶ οἰκήσειν scribendum est. Utrum præstet, equidem non judicaverim. Denique verba ὃ γὰρ ξυνέβη — τοὺς ἄνδρας ita constituenda puto, Ὃ γὰρ ξυνέβη μετὰ τὴν οἴκησιν τῶν ἀνδρῶν· (λέγω δὲ τὸ κληθῆναι Ἰωνίαν·) τοῦτο etc.

C. 3. Καὶ τὸ Πελασγικόν] τουτέστι, τοῖς ἰδίοις ὀνόμασιν ἐχρῶντο· οἷον Πελασγοὶ μόνον, Βοιωτοί· οὔπω δὲ κοινῷ ὀνόματι Ἕλληνες. Caput scholii est Ἀφ' ἑαυτῶν τὴν ἐπωνυμίαν παρέχεσθαι.

Ἐπαγομένων] ἀμφίβολος, τίνα ἐπηγάγετο, πότερον οἱ Ἕλληνος παῖδες τοὺς ἄλλους, ἢ οἱ ἄλλοι τούτους. Pro ἀμφίβολος correxerim ἀμφίβολον, nisi supplendum sit ὁ λόγος. Sed verba τίνας ἐπηγάγετο, sana esse vix possunt; requiritur enim pluralis ἐπηγάγοντο, sive τίνες scripseris, sive τίνας retinueris. Hoc si fit, αὐτούς capiti addendum est; nam disputatur ita de eo, quo spectet αὐτούς. Paulo post verbis καθ' ἑκάστους δὲ —ὁμοῦ singulare caput non præfigendum est, quum ita non intelligatur, quid sibi velit particula δέ. Eadem de causa c. 37. caput Δέχεσθαι delendum.

C. 4. Ὧν] τὸ ὧν ἀντὶ τοῦ ἐκείνων. Imo ἀντὶ τοῦ ἐκείνων ὧν.—Ἑλληνικῆς θαλάσσης] πρότερον γὰρ Καρικὴ ἐκαλεῖτο ἡ θάλασσα. Caput est Τῆς νῦν Ἑλλ. θαλ.—Τῶν πλείστων ἐγένετο] ὑπακουστέον Ἑλλήνων. Non ad πλείστων, quod ad Cycladas refertur, sed ad Πρῶτος hæc annotatio spectat.

C. 5. Οὐ τῶν ἀδυνατωτάτων] εἶπεν (l. εἶπε) γὰρ ἀτειχίστων ὄντων, ὥσπερ ἦν ἡ Ἀττικὴ

κάλαι, κατὰ κώμας οἰκουμένη. Caput est Πόλεσιν ἀτειχίστοις.

C. 6. Λίπα] τὸ λίπα Ὅμηρος ἐπιθετικῶς λέγει τὸ ἔλαιον· οὗτος δὲ ὄντως αὐτὸ ὀνομάζει. E scriptura ὄντως eruo ὀνοματικῶς, quanquam etiam olim vulgatum οὐ ταὐτό quodammodo defendi posse video.

C. 10. Τῆς δὲ ξυμπάσης ἡγοῦνται] Ἰστέον, ὅτι τῆς Ἀργολικῆς οὐκ ἦρξαν, ἀλλὰ συνεκδρομικῶς εἶπε. τὸ ἑξῆς, ὅμως ἂν φαίνοιτο ὑποδεεστέρα etc. Postremis inde a τὸ ἑξῆς hinc sejunctis caput Ὅμως δέ præfigendum.

Ἢ ἔστιν] τὰ κατὰ Μυκήνην, καὶ τὸν στόλον τὸν εἰς Τροίαν. ἡ διάνοια, ἐρημωθείσης τῆς μὲν τῶν Λακεδαιμονίων πόλεως, μείων φαίνοιτο ἡ δύναμις γεγονέναι τῆς ἔπειτα· τῆς δὲ τῶν Ἀθηναίων, μείζων ἢ νῦν ἔστι. Verba τὰ κατὰ — Τροίαν hinc removenda esse vidit Baverus. Pro μείων φαίνοιτο malim μείων ἂν φαίνοιτο s. μείων φαίνοιτ' ἄν. Eadem particula e linguæ præceptis cum Bas. addenda c. 32. in Ἐγὼ δὲ εἴποιμι. Τῆς ἔπειτα autem quamvis respondere videatur ei, quod mox legitur, ἢ νῦν ἔστι, tamen, quum commodum sensum non fundat, e Thucydidis verbis in τοῖς ἔπειτα mutandum videtur.

C. 15. Auctor scholii a Gottlebero deleti ἢ οἱ καταστρέφοντες ἢ οἱ καταστρεφόμενοι significare voluit, verba καὶ μάλιστα ὅσοι μὴ διαρκῆ εἶχον χώραν vel de iis, qui insulas sibi subjecissent (ἐπιπλέοντες τὰς νήσους κατεστρέφοντο, καὶ μάλιστα ἐκεῖνοι, ὅσοι etc.) intelligi posse, vel etiam de subjectis (καὶ μάλιστα ἐκείνους, ὅσοι etc.) Quod quamvis solœce expressum sit (nam sibi subjicere aliquem Græce dicitur καταστρέφεσθαι, non καταστρέφειν. Cf. ad h. l. Steph.) neque omni ex parte pro vero haberi possit, scholion tamen non statim erat abjiciendum.

C. 16. Ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων] τῶν Περσικῶν. (Falsa interpretatio. Cf. Intpp.) τὸ ἑξῆς, καὶ Ἴωσι Κῦρος ἐπεστράτευσε etc. Postremis caput Καὶ Ἴωσι præfixerim.

C. 20. Λακεδαιμονίων βασιλεῖς] οἱ γὰρ Λακεδαιμονίων βασιλεῖς ψήφους ἔφερον ἐν τῇ γερουσίᾳ ἑκάτερος ἕνα, διττὴν ἔχοντα δύναμιν. Scholiasta ψῆφος masculinum esse putavit; quo jure, ipse dicat.

C. 22. Οὐ ταὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἔλεγον] αὐτῶν τῶν λεχθέντων. ὅρα δέ, πῶς πρότερον εἰπὼν περὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ λόγων καὶ ἔργων, ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς ἱστορίας καὶ ὠφελείας. Spectant hæc ad Τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν.

C. 24. Quidquid dicat Baverus, Gottleberus recte vidit, verbis scholiastæ ὁ παλαιὸς νόμος οὐκ ἀπὸ τοῦ γένους ἐκάλει, ἀλλ' ἀπὸ τῆς μητροπόλεως caput Κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον esse præfigendum. Sed sequentia verba scholiastæ ab hac annotatione separanda erant; pertinent enim ad verba Ἐκ τῆς μητροπόλεως, et hoc capite præmisso e codicum vestigiis ita scribenda sunt, ἐκ τῆς Κορίνθου· Κορίνθιος γάρ. In fine scholii ad Κατακληθείς adscripti pro ὑπὸ ἐλασσόνων e duobus codicibus restituendum esse ἀπὸ ἐλασσόνων, et ex opposito ἀπὸ μειζόνων, et e sententia, quæ non per minores, sed e minoribus dici jubet, manifestum est.

Τὴν ἱκετείαν οὐκ ἐδέξαντο] οὐχὶ τὴν πρεσβείαν ὑπεδέξαντο, ἀλλὰ τὴν τιμωρίαν. τὸ τέλος εἶπεν ἀντὶ τῆς πράξεως, συντομώτερον εἰπὼν καὶ καινότερον. τὸ γὰρ εἰπεῖν, ὅτι ὑπεδέξαντο τὴν πρεσβείαν, καὶ κατέθεντο τὴν τιμωρίαν ποιῆσαι, μακρὸν ἂν ἐγένετο, καὶ σύνηθες κατὰ τὴν φράσιν. Horum verborum sensum quum Gottleberus non intellexerit, scholiastæ mentem paucis aperiamus necesse est. Quum nomen ἱκετεία et de supplicibus ipsis et de eorum precibus dicatur, interpres monet, hæc verba non ita accipienda esse, quasi Corcyræi legatos auxilium rogatum venientes non admiserint; sed hoc quidem factum esse, verum preces eorum non esse admissas, ideoque auxilium denegatum. Non poterat igitur hic ulla suspicio nasci, scholiastam πρεσβείαν legisse pro ἱκετείαν. Neque quæ idem loquitur de brevitate atque novitate, ad ἀλλ' ἀπράκτους ἔπεμψαν spectant, sed ad τὴν ἱκετείαν οὐκ ἐδέξαντο. Quibus omnibus perpensis post πρεσβείαν pro ὑπεδέξαντο, quod e sequentibus irrepsit, cum Stephano legendum esse οὐκ ἐδέξαντο, manifestum est.

C. 25. Θέσθαι τὸ παρόν] θέσθαι, τὸ εὖ θέσθαι· τὸ δὲ παρόν, ἀντὶ τοῦ τὰ τοῦ παρόντος. ἐβουλεύοντο γὰρ καὶ τὴν πόλιν παραδοῦναι καὶ τιμωρίαν λαβεῖν. Libri τὸ δὲ παρὸν ἀντὶ τοῦ παρόντος, quod injuria correxerunt. Scholiasta enim indicare vult, παρόν non cum θέσθαι conjungendum esse, quanquam hæc vera est explicatio, sed absolute dictum esse pro præsenti tempore. Quæ autem post παρόντος subjiciuntur, fortassis hinc separanda sunt. Statim post in antiquis editionibus verba διὰ τὸν Φάλιον δηλονότι, ἐφ' ὅσον οἰκιστὴς αὐτὸς (f. οὗτος) ἦν, Κορίνθιος ὢν recte unum scholion constituunt, cui nonnisi falsum caput est præfixum; pertinet enim hæc interpretatio, ut jam Stephanus vidit, ad Ὡς οἰκισταῖς, ad quæ

verba præter hoc etiam aliud habemus scholion. Perperam denique Gottleberus verba σημείωσαι δὲ — θυσιῶν, quæ e Bas. cod. intulit, statim cum verbis ἐν Ὀλυμπίοις, Νεμείοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἀγῶσι conjunxit, quum singulare scholion efficiant.

C. 26. Τήν τε ἀποικίαν Κορινθίοις δεδομένην] τουτέστι, τῶν Ἐπιδαμνίων τοῖς Κορινθίοις ἀναφερομένην. L. τὴν τῶν Ἐπιδαμνίων s. τὴν Ἐπίδαμνον.

C. 27. Εἰ δέ τις τοπαραυτίκα] τουτέστιν, εἴ τις οὐ βούλεται ἀπιέναι. Μετέχειν δέ] ἀλλὰ ἔχειν λόγον, ὅτι συνήργησεν εἰς τὴν ἀποικίαν, διδότω δραχμὰς πεντήκοντα, καὶ μενέτω, φησίν, ἐν Κορίνθῳ οἰκῶν. Commate post ἀπιέναι posito verba Μετέχειν δέ deleverim. Legit autem scholiasta Κορινθίοις, quod etiam in bonis exstat codicibus, sed, si genuinum est, non cum μένειν, sed cum καταθέντα jungendum est.

C. 29. Ἐν Ἀκτίῳ] ἵνα εἰρηνικὰ φρονοῦντες δηλώσωσι. Scholiastam legisse non Ἐν Ἀκτίῳ, sed Ἐν ἀκατίῳ ex hac ipsa annotatione intelligitur.

Κορινθίους δὲ δήσαντας ἔχειν] οὗτοι ἐδέθησαν. καὶ οἱ ἐν Ἐπιδάμνῳ ἄλλοι, Κορίνθιοί εἰσι. Hæc observatio ad sequentis capitis similia verba Κορινθίους δὲ δήσαντες εἶχον referenda est. Quod autem scholiasta reliquos, qui Epidamni fuerint, Corinthios esse scribit, ineptum est, quum Thucydides reliquos illos Corinthiis opponat. Quinam autem sub cæteris illis intelligendi sint, e cap. 26. init. apparet, ubi Ambraciotæ, Leucadii aliique una cum Corinthiis Epidamnum profecti esse leguntur.

C. 32. Καταστήσουσιν] ἀποδείξουσι. Non καταστήσουσι, sed σαφὲς καταστήσουσιν explicari potest per ἀποδείξουσιν, unde σαφές addendum est.

C. 34. Ἐκ τοῦ εὐθέος μὴ ὑπουργεῖν] ἀσκέπτως ὑπηρετεῖν. Μή vel in explicatione inserendum vel in capite delendum est.

C. 35. Ἀπὸ τῶν ὑμετέρων] κολακεύει λανθανόντως τοὺς Ἀθηναίους, ἢ ἐν ὑποστιγμῇ, ἢ εἰρωνικῶς. Primum ὑπηκόων capiti adjiciendum; nam hæc est vox, ad quam potissimum spectat hæc observatio, quam scholiasta rationem reddat, cur Atheniensium socios ὑπηκόους vocent Corcyræi. Deinde ἢ ἐν ὑποστιγμῇ falso Gottleberus interpretatur "vel interpunctionem esse ponendam;" nam quorsum hic interpunctio? Hoc dicit scholiasta, Corcyræos aut adulari Atheniensibus, aut clam eos pungere, aut ironice loqui. Notandus igitur hic rarus vocabuli ὑποστιγμή usus.

C. 35. Ἀπὸ τοῦ προφανοῦς] ἢ προφανῶς, ἢ λάθρα. μάλιστα δέ, φανερῶς. Ineptum esse dices, quod scholiasta ἀπὸ τοῦ προφανοῦς vel προφανῶς vel λάθρα significare contendat. Sed desunt in capite verba μάλιστα δέ; ex eo enim, quod Thucydides scribit μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς, interpres colligit, rem potuisse quidem etiam clam fieri, sed maxime consentaneum visum esse Corcyræis, ut palam auxilium sibi ferretur. At μάλιστα non pertinet ad ἀπὸ τοῦ προφανοῦς, verum ad δίκαιον, quod ex antecedd. repetendum est.

C. 36. Καὶ καθ' ἕκαστον τῷδ' ἄν] λείπει τὸ λέγομεν. ἡ δοτικὴ ἀντὶ εὐθείας, ἵν' ᾖ, μάθοιτε ἂν οἵ τε σύμπαντες καὶ καθ' ἕκαστον. Caput est Τοῖς τε ξύμπασι καὶ καθ' ἕκαστον, unde Stephanus injuria taxat scholiastam, quod μάθοιτε repetendum esse non intellexerit.

C. 37. Ὅσῳ ἀληπτότεροι] ἀκατηγορητότεροι. οἱ γὰρ εὐάλωτοι φόβῳ τῶν πέλας κολακεύειν ἀναγκάζονται τοὺς ἀδικοῦντας. Verba οἱ γὰρ εὐάλωτοι — τοὺς ἀδικοῦντας ab alio scholiasta adscripta sunt, qui ἀληπτότεροι de iis, qui minus facile vincantur, accipiendum esse vidit (I. 82. 143.) Neque ad vocabulum ἀληπτότεροι solum, sed ad omnem sententiam Ὅσοι ἀληπτότεροι ἦσαν τοῖς πέλας, τοσῷδε φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετήν, διδοῦσι καὶ δεχομένοις τὰ δίκαια, δεικνύναι pertinent, quam e contrario illustrat.

C. 40. Καὶ τὸν νόμον] ἀπὸ κοινοῦ, δίκαιοί ἐστε. Τὸ δὲ τόν ἄρθρον περισσόν· πολλοί, φησίν, εἰσὶ φόρου ὑποτελεῖς παρ' ὑμῖν, οἵτινες πολλάκις μελετῶσιν ἀπόστασιν· καὶ εἰ δέξεσθε Κερκυραίους τούσδε, καὶ κοινὸν τοῦτον ποιήσετε νόμον, ὁρᾶτε, μὴ ἑαυτοὺς λανθάνητε βλάπτοντες. φοβεῖ δὲ αὐτούς, τὸ δέξασθαι νόμον καλῶν. Longe major pars scholii a πολλοὶ — καλῶν non pertinet ad verba Καὶ τὸν νόμον, quæ ante μὴ καθιστάναι leguntur, sed ad ea, quæ in fine capitis exstant. Quæ autem apud scholiastam præcedunt in Lips. editione (in Stephaniana enim et Duckeriana non leguntur), ex iis τὸ δὲ τόν ἄρθρον περισσόν utrum ad illa an ad hæc Thucydidis verba referendum sit, certo dici non potest, quum articulus neutro in loco redundet.

C. 44. Μετέγνωσαν] μετεβουλεύσαντο. τὸ ἑξῆς, συμμαχίαν μὲν ποιήσασθαι μετέγνωσαν,

ἐπιμαχίαν δ' ἐποιήσαντο. Post μέν inserendum μή.—'Εν παράπλῳ κεῖσθαι] τοῖς παραπλέουσιν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, ἔχειν τὴν Κέρκυραν. Ante ἔχειν excidisse videtur καλῶς. Cf. scriptoris verba.

C. 46. Θεσπρωτίδος Ἐφύρη] ἔστι γὰρ καὶ ἄλλη Ἐφύρη (Ἐφύρα) ἡ Κόρινθος. ὡς εἶναι τὴν Ἐλαιᾶτιν μέρος χώρας ὑπὸ μείζονα χώραν. Posterior scholii pars spectat ad Ἐν τῇ Ἐλαιάτιδι τῆς Θεσπρωτίδος.

C. 47. Προσπλέοντας] ἀπὸ τῆς Λευκίμνης εἰς τὸ Χειμέριον δηλονότι. Pro Λευκίμνης scribendum Λευκάδος, nisi forte hæc annotatio pertineat ad sequentis capitis verba Ἐπὶ σφᾶς πλεούσας.

C. 56. Ὁμήρους] τοὺς ἕνεκα εἰρήνης διδομένους εἰς ἐνέχυρα. Καὶ ὁμήρους δοῦναι, ἵνα, ἐὰν ἀποστῶσιν, εὐάλωτοι γένωνται. In his Καὶ ὁμήρους δοῦναι non sunt scholiastæ, sed ipsius Thucydidis verba, quæ caput annotationis constituunt. Sed hoc caput falsum est; nam verba ἵνα—γένωνται potius ad Τὸ ἐς Παλλήνην τεῖχος καθελεῖν referenda sunt.

C. 58. verbis ἐφοβοῦντο γὰρ τοὺς θαλασσοκράτορας Ἀθηναίους, ὄντες παραθαλάσσιοι pro Καὶ Περδίκκας πείθει præfige caput Τὰς ἐπὶ θαλάσσῃ πόλεις ἐκλιπόντας.

C. 61. Τοὺς προτέρους χιλίους] τοὺς ἐν ταῖς χ' ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων. Scribe e codd. ἐν ταῖς λ' ναυσί. Cf. c. 57. Paulo post verba τῆς Βεῤῥοίας spectant ad Τοῦ χωρίου.

C. 63. Ἐπαναχωρῶν ὁ Ἀριστεύς] τῆς Ποτιδαίας. Genitivum malim referri ad Ἐς τὸ τεῖχος c. 62. fin.; nam Potidæam redire non recte exprimitur per ἐπαναχωρεῖν τῆς Ποτιδαίας.

INDEX

Locorum Thucydidis et aliorum scriptorum, qui in hoc libro vel emendantur, vel defenduntur atque explicantur.

Thuc. L. I.

L. II.

L. III.

L. IV.

INDEX AUCTORUM.

INDEX

RERUM ET VERBORUM.

(Literam C vide sub Κ. F sub Θ. V sub Ου.)

INDICES.

INDEX VERBORUM.

Prior numerus librum, posterior caput designat.

E.

Z.

H.

Θ.

Λ.

Υ.

Φ.

INDEX RERUM

IN

HISTORIA THUCYDIDIS

ET

IN SCHOLIIS GR. MEMORABILIUM.

Numeri majores librum, minores caput indicant.

B.

D.

F.

N.

O.

P.

T.

V.

INDEX AUCTORUM,

QUI A SCHOLIASTIS CITANTUR.

Prior numerus librum, posterior caput denotat.

FINIS

TOMI TERTII.

ERRATA.

IN TEXTU.

Vol. I. p. 3. l. 2. *pro* και *lege* καὶ
11. 3. *pro* πολέμῳ - - - - ἐκπίπτοντες, *lege* οἱ πολέμῳ - - - ἐκπ.,
18. 1. *pro* ΟΘΥΚΥΔΙΔΟΥ *lege* ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ
128. 8. *pro* δὴ *lege* δὲ
239. 13. *pro* ἀναχωρήσαντες *lege* ἀναχωρήσαντας
375. 2. *a fin. pro* καθέστη, *lege* κατέστη,
432. 15. *pro* ποσπλεούσας, *lege* προσπλεούσας,
436. 13. *pro* ἣν *lege* ἢ
440. 11. *pro* τούτο *lege* τούτου
Vol. II. 385. 4. *pro* σωτηωίαν. *lege* σωτηρίαν. *et mox,*
5. *pro* καί *lege* καὶ
401. 5. *pro* δύναται *lege* δύνανται
462. 11. *pro* ὑπελίπεπε *lege* ὑπελίπετε

IN NOTIS.

Vol. I. p. 6. col. 1. l. 4. *pro* Dorvill *lege* Dorvill.
8. 1. 11. *pro* Aut *lege* At
33. 1. 12. *pro* Dilucid. att. *lege* Dilucidatt.
97. 2. 6. *a fin. ad vv.* Ὀλίγ. ἀμ. *lege*: ἢ ὦ. ἀμ. (scil. δύνασθαι.) Ita cap. 51. ταπεινὴ ἐγκαρτερεῖν, i. e. ταπεινοτέρα, ἢ ὦ. ἐγκ.
Vol. II. 377. 1. *ante Wassii notam* Τάραντος] Τάρας et fem. &c. *inserenda sunt hæc:* Τὸ ἕβδομον] De hoc libro VII. vide cujusdam ex Brasidæ posteris ad Augustum dictum apud Plutarch. Apoph. 207. Wass.

Cetera, non ita multa (spero), facile condonabit amicus Lector.

Londini imprimebat J. F. Dove, in Arca quæ est Divi Joannis.

Date Due

